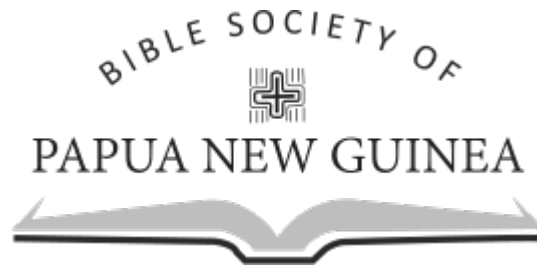

BIBOLO DABUN

Yabem Bible

1980

BIBOLO DABUN
Yabem Bible

This Bible is copyrighted by the Bible Society of Papua New Guinea (papuanewguinean.bible) and is produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible

GENESIS	4	SAKARIA	0
EKSODUS.....	42	MALEAKI.....	331
LEWITIKUS	60	MATAI.....	334
NAMBA	64	MARKA.....	363
DAITERONOMI	73	LUKA	381
JOSUA	88	JOANJ.....	411
GÔLIWAGA.....	95	APOSTOLO	433
RUT	105	ROM	460
SAMUELNÊ 1.....	108	KORINTI 1.....	473
SAMUELNÊ 2.....	127	KORINTI 2.....	485
KIYNÊN 1	140	GALATA	493
KIYNÊN 2	156	EPESE	498
MINJ.....	0	PILIPI	503
ESRA.....	167	KOLOSO.....	507
JOB.....	170	TESALONIKI 1	511
PESALEM	179	TESALONIKI 2	514
NAJCMÊTÊ TAU	0	TIMOTE 1	516
JESAIA	247	TIMOTE 2.....	520
JEREMIA.....	271	TITI.....	523
TANIBOA	0	PILEMON.....	525
ESEKIEL.....	289	JAKOBO.....	526
DANIEL	296	PETERE 1.....	530
HOSEA	305	PETERE 2.....	534
JOEL	309	JOANJ 1	537
AMOS.....	313	JOANJ 2	541
JONA	320	JOANJ 3	542
MIKA	322	JUDA.....	543
HABAKUK	327	GEOC LASÊ	545
HAGAI.....	329		

GENESIS

Një Genesis nam gebe Nam me Namôkê. Buku tau gêjac undambê to nom nam namiñ ma gêwa namalacnêñ nam sa amboac tonanğen. Go kêpuc namalac sêgôm sec to sêoc gênwapac anğa nom nec nam sa ma kêwaka Anôtô gêjam gôliñ namalac tapađnğen ñalên sa gêwiñ.

Aêac tawa buku namôkêlatu kêkôc gêja ñasêbu kapôên luagêc gebe

1. Mômêlatu 1-11 gêwa undambê to nom nam sa ma gêjac miñ namalacnêñ lên andanğenğa. Aêac tatap Adam agêc Ewa ma Kain agêc Abel to Noa nêñ miñ sa ma tarđ bu kêsunğatêna to andu ñatêpôê soso baliñ anğa Babel namiñ amboac tonanğen.

2. Mômêlatu 12-50 gêjac miñ lau Israel nêñ mimi nêñ lên andanğenğa namiñ. Nêñ mimi ñamatana tau Abraham. Eñ ñac towae kêkên gêwiñ to tana wamu Anôtôña. Eñ latu Isak to dêbu Jakob nêñ miñ kêdaguc. Jakob, tar nê ñaê teñ gebe Israel nañ, nê latui 12 têtû lau Israel nêñ gôlôac 12 nêñ namôkê. Êsêacnêñ teñ Josep. Buku tau gêjac miñ ênê lên kêgêlucgen ma gêwa Jakob tonê gôlôac sênğônğamên Aiguptuña nam sa amboac tonanğen.

Biññanô, buku tonec gêjac miñ biñ namalacña, mago buku tau ñamanô tau tonec gebe kêwaka kôm, tar Anôtô tau gêgôm nañ, sa gêc awêgen. Gêjac m miñ tau gebe Anôtô kêkên undambê to nom, tar buku tau kêpuc miñ tau tôn nañ. Ma gêjac dabiñ namiñ Anôtô gêjac mata biñ gebe ênam jaom nê lau Israel endenğonğenğa. Anôtô kêtû buku tonec ñagôliñtêna. Eñ kêmetôc namalac to gêjac êsêac kêtû nêñ secña, eñ gêwê nê lau to gêjam êsêac sa ma eñ gêjam gôliñ nê lau sêsa nêñ lên sêmoa nom nec. Êsêac teto buku lanğwaanô tonec nam gebe sênac lau-m teñ nêñ sêkên gêwiñ Anôtôña namiñ gebe elom lau ñamuña ma êpuc êsêac tôn e sêkên gêwiñ tau tonanğ mata jaligenğ ênêc êtôm tônêgenğapana.

Anôtô kêkên undambê to nom

1 Gêdên ñamatanô Anôtô kêkên undambê to nom.

2 Nom tau sawa to ñagêlên ma ñakesec kêkôm gwêc ñamsêga auc ma Anôtônê ñalau kêlao gêmoa bu ñađ.

3 Ma Anôtô kêsôm gebe "Ñawê êsa", e ñawê kêsa.

4 Anôtô gêlic ñawê gebe ñajam. Ma Anôtô gêwa ñawê to ñakesec kêkôc. 5 Anôtô kêsam ñawê gebe "Gelenğa" ma ñakesec gebe "Gêbêcauc." Tec gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc ñamatana.

6 Go Anôtô kêsôm gebe "Lênсан teñ êniñ bu êngic ma êwa bu êkôc." 7 Ma Anôtô kêmasanğ lênсан ma gêwa bu kêkôc, ñagêdô kêpoac lênсан ñalabu ma ñagêdô kêpoac ñađ. 8 Ma Anôtô kêsam lênсан tau gebe "Umboñ." Gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc kêtû luagêcña.

9 Go Anôtô kêsôm gebe "Bu, tar kêpoac umboñ ñalabu nañ, êlêc sa naêpoac tauña e gamênğ ñakelenğ êsa." Ma ñanô kêsa. 10 Ma Anôtô kêsam gamênğ ñakelenğ gebe "Nom" ma bu ñatonğ gebe "Gwêc." Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. 11 Go Anôtô kêsôm gebe "Gên êlêc ñamatac anğa nom, gên tolaunğ tar êkên ñawê êtôm ñakainğenğ nañ, ma ka tar sênam ñanô êtôm ñakainğenğ nañ." Ma ñanô kêsa. 12 Tec gên gêlêc ñamatac anğa nom, gên tolaunğ, tar kêkên ñawê kêtôm ñakainğenğ nañ ma ka tar sêjam ñanô kêtôm ñakainğenğ nañ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. 13 Gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc kêtû têlêacña.

14 Go Anôtô kêsôm gebe "Ja ñanô sêkô umboñ ñalênсан e sêwa gelenğa to gêbêcauc êkôc ma têtû têtû to bêc ma jala ñabelo. 15 Ma ja ñanô sêkô umboñ ñalênсан gebe sêpô nom ñawê êsa." Ma ñanô kêsa.

16 Tec Anôtô kêkên ja kapôên luagêc, ja kapôênşêga teñ gêjam gôliñ gelenğa ma ec sauñ teñ gêjam gôliñ gêbêcauc ma utitalata sêwiñ. 17 Ma Anôtô kêkên gên tau sêkô umboñ ñalênсан gebe sêpô nom ñawê êsa, 18 gebe sênam gôliñ gelenğa to gêbêcauc to sêwa ñawê to ñakesec êkôc. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. 19 Gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc kêtû aclênğa.

20 Go Anôtô kêsôm gebe "Bu to gwêc sêkôc gên materğ jaliña palac-palacgenğ to moc sêlôp sêmoa nom to umboñ ñasawa," e ñanô kêsa. 21 Tec Anôtô kêkên gênşêga gwêcña to gên materğ jali samob, tar sêmoa bu to gwêc palac-palacgenğ ma kêkên moc tomagê tokainğ-tokainğ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. 22 Go Anôtô gêjam mec êsêac ma kêsôm gebe "Asu ñalatu ma atu taêsam e anam bu to gwêc auc ma moc têtû taêsam sêmoa nom." 23 Gêbêcauc to gelenğa tonanğ kêtû bêc kêtû lemenğ teñğa.

24 Go Anôtô kêsôm gebe "Nom êkôc gên materğ jali tokainğ-tokainğ, gên masinğ ma gên, tar sêgalab to sêlêgenğ nañ ma bôc salenğa tokainğ-tokainğ." Ma ñanô kêsa. 25 Tec Anôtô kêkên bôc nomña tokainğ-tokainğ, gên masinğ tokainğ-tokainğ to gên, tar sêgalab to sêlê nañ, tokainğ-tokainğ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam.

26 Go Anôtô kêsôm gebe "Takênğ ñamalac têtôm aêac tauñ katunğ, têtôm aêac. Êsêac têtû i gwêcña to moc

umbon ñalabuña ma gën masiñ to bôc saleñña samob ma gën, tañ sêgalab to sêlêgen samob, tañ sêmoa nom nañ ñatau.”²⁷ Ma Anôtô kékên ñamalac kêtôm enj tau katu, kékên enj kêtôm Anôtô katu solop. Enj kékên êsêagêc ñac to awê.²⁸ Ma Anôtô gêjam mec êsêagêc ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. Nom êsô amac ñalabu. Ma atu i gwêcña to moc umbon ñalabuña ma gën maten jali samob, tañ sêmoa nom nañ, ñatau.”²⁹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Alicgac, aê kakên gën to-lauñ samob tañ kékên ñawê kêtôm ñakaiñgen nañ to ka samob, tañ sêjam ñanô kêtôm ñakaiñgen nañ, tec kêtû amacnêm gën aniñña.”³⁰ Mago gégwanj to gën matac ñagêdô samob aê jakên êndên bôc nomña samob to êndên moc umbon ñalabuña samob ma gën maten jali samob, tañ sêgalab to sêlê sêmoa nom nañ.” Ma ñanô kêsâ.³¹ Ma Anôtô kêsala gën samob, tañ enj kékên nañ, ma gêlic gebe ñajamanô. Ma gêbê-cauc to gelenña.

2 Amboac tonañ undambê to nom ñagên maten jali totau-totau samob ñanô kêsâ.² Ma Anôtô gêjac dabiñ nê kolenj, tañ gêjam su nañ, gêdên bêc lemenj tenj ñanô luagêcña ma kêlêwanj tau gêdên bêc kêtû ñanô luagêcña kêtû kolenj samob, tañ gégôm nañña.³ Ma Anôtô gêjam mec bêc kêtû ñanô lu-agêcña to gêjam dabunj, gebe gêdên bêc tonañ Anôtô kêlêwanj tau anña nê kolenj, tañ gêjam e gêjac dabiñ nañ.⁴ Anôtô kékên undambê to nom ñanô kêsâ ñamiñ tau tonec.

Biñ Paradisña

Gêdên tañ Apômtau Anôtô kékên nom to undambê⁵ gën tolaun tenj kêpi atom to gêngaga tenj kékô kôm atom tagenj gebe Apômtau Anôtô kékên kom kêsêp nom atom tagenj. Ma ñamalac tenj gebe êngalun nom popocña gêmôa atom.⁶ Ma bu nom ñalêlômña kêlêni mênkêpi ma kêmâlôm nom ñawambuc kêsâ.⁷ Gêdên tonañ Apômtau Anôtô kékôc nom anña kôm ma kêlêlôm ñamalac to gêju awajaô mata jaliña kêsô enj lususunj, tec ñamalac kêtû gën mata jali.

⁸ Go Apômtau Anôtô kêsê kôm anña Eden, tañ gêc gêmu kêsâ gamênj oc kêpiña nañ, ma ketoc ñamalac, tañ kêlêlôm nañ, gêmôa kôm tau.⁹ Ma Apômtau Anôtô kékên ka kêpi anña nom, ñakatu gêjac mataanô ñajam ma ñanô tau kêmôasiñ awasunj. Ma ka dangôn maten jaliña kêpi anña kôm ñalunj to ka tajala ñajam to secña amboac tonañgenj.

¹⁰ Bu tenj ñamôkê gêc Eden gebe êmalôm kôm tau. Anña kôm ñalêlôm bu tonañ gêwa tau kékôc gêja ñasêli aclê.¹¹ Ñasêli ñamata ñaê gebe Pison. Bu tonañ kêgi gamênj Hawila, tañ gold gêc nañ,¹² ma gamênj tonañ ñagold ñajamanô. Katêkwi tonjamalu ñajam ñaê gebe bedelium to pocawa kokoc ñaê gebe soham gêc gamênj tonañ amboac tonañgenj.¹³ Bu ñasêli kêtû lu-agêcña ñaê gebe Gihon. Bu tonañ kêgi gamênj Kus.¹⁴ Bu ñasêli kêtû têlêcña ñaê gebe Hidekel, nañ kêpoac Asuria ñagamênj oc kêpiña. Ma bu ñasêli kêtû aclêña ñaê gebe Euprat.

¹⁵ Apômtau Anôtô kékôc ñamalac ma ketoc enj gêmôa kôm Eden gebe ênam kôm êpi nom ma ejop kôm tau.¹⁶ Ma Apômtau Anôtô kêjatu ñamalac ma kêsôm gebe “Kañanô pebenj, tañ kékô kôm nañ, ôniñmanj.

¹⁷ Mago kañanô tajala ñajam to secña ôniñ atom. Embe ôniñ kañanô tau, oc ômac êndu êndên bêc tonañ.”

¹⁸ Go Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Ñamalac taugenj êmoa oc ñajam atom. Aê gabe jakênj kêpuctôjo tenj êndên enj, tañ êtôm enj nañ.”¹⁹ Tec Apômtau Anôtô kékôc nom ma kêmâsanj bôc saleñña samob to moc umbon ñalabuña totau-totau ma kékên gën tau gêdên ñamalac ma gebe êñô ñaê, tañ ñamalac ê êpi gën totau-totau tonañ. Ma ñaê, tañ ñamalac gê kêpi gën totau-totau samob kêtômgenj nañ, tec kêtû êsêacnênj ñaê.²⁰ Ñamalac gê bôc malacña samob nêñ ñaê to kêsam moc umbon ñalabuña nêñ ñaê ma bôc saleñña amboac tonañ, mago kêtap ñamalacnê kêpuctôjo tenj gebe êtôm enj sa atom.²¹ Tec Apômtau Anôtô gégôm ñamalac tau gêc bêc e kêliñ tau siñ ma kékôc ênê ñabi tenj sa ma ñamêsôm gêoc ñamala auc.

²² Ñabi tañ Apômtau Anôtô kékôc anña ñamalacnê nañ, enj kêmâsanj kêtû awê ma kékên gêdên ñamalac.

²³ Go ñamalac kêsôm gebe

“Kecgoc, galoc katap ñatêkwa anña aênjoc sa ma ñamêsôm anña aênjoc amboac tonañ.

Aê gabe jaê ênê ñaê gebe ‘Ñamalaco’ gebe sêkôc anña ñamalacnê.”

²⁴ Kêtû tonañña ñamalac êwi tama agêc têna siñ ma êsap nê awê tônj ma êsêagêc têtû ôli tagenj.²⁵ Ma ña-clagêco sêmoa ôliñ ñaôma ma majenj gêdên taunj atom.

Ñamalac sêkac taunj su anña Anôtônê

3 Ma moacnê kauc ñagaô kêlêlêc bôc saleñña ñagêdô samob, tañ Apômtau Anôtô kékên nañ nêñ su. Ma enj kêsôm gêdên awê gebe “Anôtô oc kêsôm gebe ‘Aniñ kôm ñakaanô tenj atom’ me.”² Go awê kêsôm gêdên moac gebe “Aêac aniñ kôm ñakaanô,³ tagenj ka, tañ kékô kôm ñalunj nañ ñanô, tec Anôtô kêsôm gebe ‘Aniñ atom. Amoasac atom amboac tonañ gebe amac êndu atom.’”⁴ Tec moac kêsôm gêdên awê gebe “Op, agêc oc amac êndu atomgoc.”⁵ Mago Anôtô kêjala gebe amagêc embe aniñ, go matemanô êpoa lasê ma atôm enj tau ma ajala ñajam to sec.”⁶ Ma awê gêlic kañanô ma taê gêjam gebe ñalêwê ñajam e gêjac mataanô ñajam amboac tonañgenj. Tec têtac gêboanj gebe êwa nê kauc sa ma kékôc kañanô tau mênjenj, go kékên ñagêdô gêdên nê akwenj amboac tonañ, ma genj.⁷ Tec agêc matenjanô kêpoa lasê ma sêjala taunj gebe ôliñ ñaôma, tec sêgiñ kalauñ mênjêkic kêtû nêñ ladôm.

⁸ Oc kêtû luc acgom, go Apômtau Anôtô kêsêlênj gêmôa kômêlêlôm. Agêc sênj enj ma ñamalac agêc nê awê sêsiniñ taunj sêsô ka, tañ sêkô kôm nañ, ñalabu gebe Apômtau Anôtô êlic êsêagêc atom.⁹ Go Apômtau Anôtô gêmôêc ñamalac ma kêsôm gêdên enj gebe “Gômôa ondoc.”¹⁰ Enj kêsôm gebe “Aê ganjô aôm gômôa kôm ñakicsêa e katêc tauc gebe aê ôlic ñaôma tec

kasiñ tauc.”¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Asa kêsôm gédên aôm gebe ôlim ñaôma. Aôm goeñ kañanô, tañ gajac jao gédên aôm gebe ôniñ atom nañ, me masi.”¹² Ñamalac kêsôm gebe “Awê, tañ kôkên gebe êwiñ aê nañ, kêkên kañanô tau gédên aê, tec gaerj.”¹³ Go Apômtau Anôtô kêsôm gédên awê gebe “Aôm gôgôm asageñ tonarj.” Awê gêjô eñ awa gebe “Moac kêtîm aê, tec gaerj.”

¹⁴ Ma Apômtau Anôtô kêsôm gédên moac gebe “Aôm gôgôm tonarj, tec japuc boa aôm êlêlêc bôc malacña to bôc saleñña samob su.

Aôm ôkên ña têtmac walôgeñ ma ôniñ kekop e ômac êndu.

¹⁵ Ma aê gabe jakên amagêc awê to nêw wakuc akên kisa êndên taôm. Eñ êka aôm môkêmapac popoc ma aôm ôñac eñ êsêp agêbi.”

¹⁶ Eñ kêsôm gédên awê gebe “Aê jakên ñandan taêsam êndên aôm êndên noc ôkêkam ñapalêña.

Ôkôc ñapalê tonandangeñ. Aôm matam katu nêw akweñ, mago eñ êtu nêw ñatau.”

¹⁷ Ma eñ kêsôm gédên Adam gebe “Aôm kôkên tañam nêw awênê biñ ma goeñ ka ñanô, tañ gajac jao gédên aôm gebe ôniñ atom nañ.

Kêtu tonarña aê japuc boa nom êtu aômña. Ônam kôm ôim taôm sugerj êtôm bêc samob, tañ ômoa nañ, go nom êlôm aôm.

¹⁸ Gêñ têkwa-têkwa to waôn êtu nêw kôm ñanô ma ôniñ ñagêñgaga.

¹⁹ Ônam kôm towaerjeñ, go ôtap mo sa e ôtu nom êtiã gebe aômñem ñam gêc nom. Aôm nom, tec ômu ôndên nom ôna êtiã.

²⁰ Ma ñamalac gê nê awênê ñaê gebe Ewa gebe eñ kêtîm lau materj jali samob tenerji.²¹ Ma Apômtau Anôtô kêmasarj bôc ñaôlic kêtîm ñakwê ma kêkên gédên ñamalac agêc nê awê sêsô.

²² Ma Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, ñamalac kêtôm aêac ma kêjala ñajam to sec. Galoc tec tajop eñ gebe êmêtôc lêma naêpip kañanô aña ka dangôn materj jaliña ma êniñ e êmoa tengeñ nec atom.”²³ Kêtu tonarña Apômtau Anôtô kêtîm eñ su aña kôm Eden gebe êkaliñ nom, tañ kêtîm ênê ñam nañ.²⁴ Ma eñ kêmasuc ñamalac ma kêkên kerub tosinj ñaôsic-ôsic sêkô kôm Eden ñagamên oc kêpiña gebe sejop ka dangôn materj jaliña ñaintêna. ^I

Kain agêc Abel

⁴ Adam gêmoa gêwiñ nê awê Ewa e taê ma kêkôc Kain. Ma eñ kêsôm gebe” Apômtau gêjam aê sa, tec kakôc latuc tenj.”² Ma kêkôc ñapalê tenj kêtîm, lasi Abel. Abel kêtîm gejobwaga bôcña ma Kain gêjam kôm moña.³ Têw ñagêdô gêjaña, tec Kain kêkôc nê kôm ñanô kêkên kêtîm da gédên Apômtau.⁴ Ma Abel kêkôc bôc tenj aña nê bôc tau ñamêcgeñ, gêjac endu ma kêkên ñalêsi kêtîm da. Ma Apômtau gêlic Abel to nê da ñajam.⁵ Mago gêlic Kain to nê da atom. Tec Kain têtac ñandan kêsã to lañôanô kêbêlê.⁶ Apômtau kêsôm gédên Kain gebe “Aôm têtmac ñandan to lañômanô kêbêlê kêtîm asageñña.⁷ Biñ tau amboac tonoc me masi gebe Aôm embe ôñgôm êndên, go ôsa lañômanô sa. Embe ôñgôm eso, go sec êndib aôm ênêc katamdêmôê. Sec mata katu aôm, mago aôm ôku sec tulumarj.”

⁸ Go Kain kêsôm gédên lasi Abel gebe “Tana kôm.” Agêc sêw lasê kôm su, go Kainnê ñalêlôm gêli sa ma gêjac lasi Abel êndu.⁹ Go Apômtau kêsôm gédên Kain gebe “Lasim Abel gêmoa ondoc.” Eñ kêsôm gebe “Aê gajam kauc. Aê katu lasicnê gejobwaga me.”¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aôm gôgôm asageñ. Lasimnê dec awa gêmôêc aña nom kêpi gédên aê gêmên.¹¹ Ma galoc aê japuc boa aôm aña nom, tañ gêña awasurj ma gênôm lasimnê dec aña aôm lêmam nañ.¹² Aôm embe ônam kôm, go êñgamiñ ñanô êndên aôm. Matam kanôn ôsêlêñ ôñôñgeñ ônac laoc gamêñgeñ.”¹³ Ma Kain kêsôm gédên Apômtau gebe “Ñoc keso ñagêjô kapôên kêlêlêc ôlicwalô su.¹⁴ Gôlic-gac me, galoc aôm kôtîm aê su aña nom ma jasiñ tauc ôkwi aña lañômnêmña. Matoc kanôn jasêlêñ ôñôñgeñ janac laoc gamêñgeñ ma lau, tañ têtac aê sa nañ, sênac aê êndu.”¹⁵ Mago Apômtau kêsôm gédên eñ gebe “Amboac tonarj atom. Tenj embe ênac Kain êndu, nañ êtap ñagêjô êtôm dim 7ña sa.” Ma Apômtau kêkên ñabelo tenj gédên Kain gebe ñac tenj embe êtap eñ sa, nañ ênac eñ êndu atom.¹⁶ Amboac tonarj Kain kêtîm tau su aña Apômtau lañônêmña gêmoa gamên Nod, tañ gêc Eden ñagamên oc kêpiña nañ.

Kainnê wakuc

¹⁷ Kain gêmoa gêwiñ nê awê e taê ma kêkôc Enok. Ma Kain kêkwê malac tenj sa ma eñ gê latu Enoknê ñaê kêpi malac tau.¹⁸ Enok latu Irad, Irad kêka Mehujael lasê, Mehujael kêka Metusael lasê ma Metusael kêka Lamek lasê.¹⁹ Ma Lamek gêjam awê luagêc, tenj nê ñaê gebe Ada ma tenj nê ñaê gebe Sila.²⁰ Ada kêkôc Jabal. Eñ kêtîm lau, tañ sêngôn becobo to sêmoa sêwiñ nêñ bôc nañ, nêñ mimi.²¹ Lasi ñaê gebe Jubal. Eñ kêtîm lau, tañ sêjac gêñ wêña to lau-sêju-gasucwaga nêñ mimi.²² Ma Sila kêkôc gôlôac amboac tonarj, ênê ñaê gebe Tubal-Kain. Eñ kêtîm lau-sêpac-kiwaga, tañ sêmasarj gêñ ña ki kokoc to jejec nañ, nêñ mimi. Tubal-Kain luô Nama.

²³ Ma Lamek kêsôm gédên nê awê luagêc gebe

^I Adam ñam gebe Ñamalac.

“Ada agêc Sila, anô aê aoc.
Lameknê awêlagêc, akênj tanjem ñoc biñ.
Biññanô, aê gajac ñac tenj êndu gêjô ñoc kamoc
ma ñapalê tenj gêjô ñoc sêmmala.
24 Tenj embe ênac Kain êndu,
oc sêkênj ñagêjô êtôm dim 7ña.
Mago tenj embe ênac aê, Lamek, nec êndu,
oc sêkênj ñagêjô êtôm dim 77ña.”

Setnê wakuc

25 Ma Adam gêmoa gêwiñ nê awê kêtiam ma enj kêkôc latu tenj, tanj kêsam enj gebe Set, ñam gebe “Anôtô kêkênj latuc tenj gêdênj aê gêjô Abel, tanj Kain gêjac enj êndu nañ su.” 26 Ma Set kêka latu tenj lasê ma gê enj gebe Enos. Gêdênj têtêm tonanj lau awenj gêjac Apômtau kêtû ñamata. I II

Ñamalac ñamatanañ nêñ dênanj

5 Adamnê wakucnêñ ñadênanj tau tonec. Gêdênj tanj Anôtô kêkênj Adam nañ, kêkênj enj kêtôm enj tau. 2 Enj kêkênj êsêagêc ñac to awê ma gêjam mec êsêagêc. Ma gêdênj enj kêkênj êsêagêc nañ kêsam êsêagêc gebe “Ñamalac.” 3 Gêdênj tanj Adamnê jala kêtû 130 nañ, kêka latu tenj lasê kêtôm enj ma kêtôm enj tau katu ma gê ênê ñaê gebe Set. 4 Ma Adam kêka Set lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 5 Adamnê jala kêtû 930, go gêmac êndu. 6 Gêdênj tanj Setnê jala kêtû 105 nañ, kêka latu Enos lasê. 7 Enj kêka Enos lasê su acgom, go gêmoa nom jala 807 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 8 Amboac tonanj Setnê jala kêtû 912, go gêmac êndu.

9 Gêdênj tanj Enosnê jala kêtû 90 nañ, kêka Kenan lasê. 10 Enj kêka Kenan lasê su acgom, go gêmoa nom jala 815 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 11 Amboac tonanj Enosnê jala kêtû 905, go gêmac êndu.

12 Gêdênj tanj Kenannê jala kêtû 70 nañ, kêka Mahalalel lasê. 13 Enj kêka Mahalalel lasê su acgom, go gêmoa nom jala 840 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 14 Amboac tonanj Kenannê jala kêtû 910, go gêmac êndu.

15 Gêdênj tanj Mahalalelnê jala kêtû 65 nañ, kêka Jared lasê. 16 Enj kêka Jared lasê su acgom, go gêmoa nom jala 830 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 17 Amboac tonanj Mahalalelnê jala kêtû 895, go gêmac êndu.

18 Gêdênj tanj Jarednê jala kêtû 162 nañ, kêka Enok lasê. 19 Jared kêka Enok lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 20 Amboac tonanj Jarednê jala kêtû 962, go gêmac êndu.

21 Gêdênj tanj Enoknê jala kêtû 65 nañ, kêka Metusala lasê. 22 Enok kêsa nê lênj to Anôtôgenj ma kêka Metusala lasê su acgom, go gêmoa nom jala 300 gêwiñ

I Ewa ñam gebe Gêñ materj jali samob ñamôkê. II Kerub têtû Anôtônê anêla tonj tenj.

ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 23 Amboac tonanj Enoknê jala kêtû 365. 24 Enok kêsa nê lênj to Anôtôgenj e lanjômê gebe Anôtô kêkôc enj su.

25 Gêdênj tanj Metusalanê jala kêtû 187 nañ, kêka Lamek lasê. 26 Metusala kêka Lamek lasê su acgom, go gêmoa nom jala 782 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 27 Amboac tonanj Metusalanê jala kêtû 969, go gêmac êndu.

28 Gêdênj tanj Lameknê jala kêtû 182 nañ, kêka latu tenj lasê. 29 Enj gê ênê ñaê gebe Noa ma kêsôm gebe “Ñac tonec ênam aêac kêsi anja nêñ koleñ to gênjwapac, tanj kêtap aêac lemenj sa kêtû kôm, tanj Apômtau kêpuc boa nañña.” 30 Lamek kêka Noa lasê su acgom, go gêmoa nom jala 595 gêwiñ ma kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 31 Amboac tonanj Lameknê jala kêtû 777, go gêmac êndu.

32 Gêdênj tanj Noanê jala kêtû 500 nañ, kêka Sem agêc Ham ma Japet lasê.

Ñamalacnêñ sec gêjam sêga

6 Gêdênj tanj ñamalac sêjac m gebe têtû taêsam anja nom nañ, sêka latunjo lasê, 2 ma lau undambêña sêlic ñamalac latunjo gebe ñajam, tec sêjalinj nêñ lauo sa anja êsêacnêñ ma sêjam. 3 Go Apômtau kêsôm gebe “Aênoc ñalau êmoa êwiñ ñamalac endenj tôñgenj atom gebe enj toôli nomña tec ênê jala êtôm 120genj.” 4 Gêdênj têtêm, tanj lau undambêña sêjam ñamalac latunjo e êsêac sêkôc ñapalê nañ, lau waso-waso kainj tenj sêmoa nom. Ma gêdênj têtêm, tanj kêdaguc nañ, amboac tonanjenj. Lau ñaclai towae têtêm andanjenanôña tau tonec.

5 Apômtau gêlic gebe ñamalacnêñ sec gêjam sêga anja nom ma êsêac sêlao kêtû biñ secña ñapanj. 6 Ma Apômtau genj oliñ gebe kêkênj ñamalac sêmoa nom wagenj e nê ñalêlôm ñawapacgosu. 7 Tec Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jansenj ñamalac, tanj kakênj nañ, su anja nom, ñamalac to bôc ma gênj, tanj sêgalabgenj nañ, to moc umbonj ñalabuña gebe aênoc ñalêlôm ñawapac kêtû gaim tauc su ñaômagenj kêtû êsêacña.” 8 Mago Noa gêjac Apômtau mataanô ñajam.

Noa gêsô wanj

9 Noanê miñj tau tonec gebe Noa enj ñac gêdênj, biñ tenj kêtap enj sa anja nê lau ñalêlôm atom. Enj kêsa nê lênj to Anôtôgenj. 10 Ma Noa kêka ñapanj têtêac lasê, Sem agêc Ham ma Japet. 11 Mago Anôtô gêlic nom kêtû sec sugac ma biñ alôb-alôb gêjam nom auc. 12 Ma Anôtô kêtuc kêniñ nom ma gêlic gebe sec gêjam aucgenj gebe gênj materj jali samob anja nom sêsa lênj secgenj.

13 Ma Anôtô kêsôm gêdênj Noa gebe “Aê taêc gêjam kêtû tôñj gebe janac gênj materj jali samob nêñ lênj pep tagenj gebe ñamalacnêñ biñ alôb-alôb gêjam nom samucgenj auc. Kêtû tonanña aê gabe jansenj êsêac tonomgenj su sênanja. 14 Ônsô wanj kapôênj tenj ña ka balarj. Ômansanj tobalêm-tobalêm ma openj sip anja dêmôênja to lêlômña. 15 Ônsô wanj tau amboac tonec

gebe ñalêsinq baliñ amboac saka 60, takôcña amboac saka 10 ma ñaô amboac saka 6. ¹⁶ Ômansañ wañ tau ñasalôm ma katam kapôên ênêc lêsiñña. Ôwa ñalêlôm êkôc êna denj tâlêac, denj ñalabuña to denj êtu lu-agêcña ma denj êtu tâlêacña. ¹⁷ Gôlicgac me, galoc aê jakênj bu êsuñ ñatêna êpoac nom gebe jansenj gênj materj jali samob, tañ sêwê kaiñ awajaô mata jali anja umbonj ñalabu nañ, su sênaña, gênj nomña samob sêmac êndu. ¹⁸ Mago aê gabe jamoatiñ ñoc poac êndênj aôm. Amboac tonañ ôsô wañ ñalêlôm ôna, aôm taôm to latômi ma nêma awê to lawamio wakuc sêwiñ aôm. ¹⁹ Ma bôc samob to gênj materj jali tokaiñ-tokaiñ nañ, ôkênj luagêc-luagêc sêsô wañ sêna gebe sêmoa materj jali sêwiñ aôm, ôkênj kapoac teñ ma têna teñ. ²⁰ Moc tokaiñ-tokaiñ ma gênj, tañ sêgalabgenj nañ, tokaiñ-tokaiñ ñaluagêc-luagêc sêsô wañ sêna sêwiñ aôm gebe sêmoa materj jali. ²¹ Ma aôm ônac gênj taniñña tokaiñ-tokaiñ sa, gebe êpuc aôm to êsêac samob tônj.” ²² Ma Noa gêgôm gênj samob. Enj gêgôm kêtôm Anôtô kêjatu enj nañ solopgenj. ¹ Gebe “Ênam sa,” ma

Bu kêsunj ñatêna

7 Go Apômtau kêsôm gêdênj Noa gebe “Ôsô wañ ôna, aôm to nêma gôlôac samob gebe aê galic aôm amboac ñac gêdênj gômôa aê lanjônêm anja lau tonañ ñalêlôm. ² Ôkôc bôc 7-7 anja bôc selec samob nêj, kapoac to têna. Mago ôkôc bôc luagêc-luagêc anja bôc, tañ selec atom nañ, kapoac teñ ma têna teñ. ³ Moc umbonj ñalabuña amboac tonañ. Ôkôc 7-7 êtômgenj, kapoac to têna gebe sênac ñawê tônj anja nom. ⁴ Gebe bêc 7 ênaña acgom, go jakênj kom ênac êtôm elenja 40 to êmbêcauc 40 ma gabe jansenj gênj materj jali samob, tañ kakênj nañ, su anja nom.” ⁵ Ma Noa gêgôm gênj samob ñanô kêsa kêtôm Apômtau kêjatu enj.

⁶ Noanê jala kêtû 600, go bu kêsunj ñatêna kêtap nom sa. ⁷ Ma Noa to latui ma nê awê to lawaio wakuc sêsô wañ sêja gebe sêc bu su. ⁸ Bôc selec to bôc selec atom ma moc to gênj, tañ sêgalabgenj nañ, anja nom samob, ⁹ kapoac teñ to têna teñ sêsô wañ sêwiñ Noa kêtôm Anôtô kêjatu nañ.

¹⁰ Bêc 7 gêjaña, go bu kêsunj ñatêna kêtap nom sa. ¹¹ Gêdênj tañ Noanê jala kêtû 600 naajônj luagêc ma ñabêc 17 nañ, bumata nom ñalêlômña samob kêpulu kêpi ma katam umbonja gêlêc su ¹² ma kom kêsêwa kêsêp nom gelenja 40 to gêbêcauc 40. ¹³ Gêdênj bêc tonañ Noa to latui Sem agêc Ham ma Japet ma nê awê to lawaio wakuc tâlêac sêwiñ êsêac sêsô wañ sêja. ¹⁴ Êsêac ma bôc salenja tokaiñ-tokaiñ to bôc malacña tokaiñ-tokaiñ ma gênj, tañ sêgalabgenj anja nom samob tokaiñ-tokaiñ to moc tokaiñ-tokaiñ, moc to gênj tomagê samob, ¹⁵ gênj samob tonañ ñai sêsô wañ sêwiñ Noa, gênj materj jaliña luagêc-luagêc. ¹⁶ Gênj materj jaliña samob, kapoac teñ to têna teñ sêsô wañ kêtôm Anôtô kêjatu enj. Ma Apômtau kêlai enj auc.

I Noa ñam gêc awê samucgenj atom. Lau ñagêdô sêwa sa

¹⁷ Bu kêsunj ñatêna kêpoac nom gê tônjenj kêtôm bêc 40 ma bu kêsunj kapôênj ma kêsunj wañ sa kêpigenj jakêpoac. ¹⁸ Ma bu kêsunj kêpi-kêpi e gêjam sêga anja nom ma wañ kêpoac bu ñaô. ¹⁹ Bu kêsunj ñatêna e gênôm lôc baliñ, tañ kêkô umbonj ñalabu nañ auc samucgenj. ²⁰ Bu tañ gênôm lôc ñatêpôê auc nañ e amboac saka samuc tâlêac. ²¹ Tec gênj materj jali, tañ sêmoa nom nañ, samob sêjaña, moc ma bôc malacña to bôc salenja ma gênj samob, tañ sêgalab to sêlêgenj sêjam nom auc nañ, ma ñamalac amboac tonanjenj. ²² Gênj samob, tañ sêsê awenj sêmoa masanjenj nañ, sêmac êndu. ²³ Amboac tonañ gesenj gênj materj jali, tañ sêmoa nom nañ su samob, ñamalac to bôc ma gênj, tañ sêgalab to sêlêgenj nañ to moc anja umbonj ñalabu samobgenj sêjaña anja nom. Noa taugenj gêmôa to êsêac, tañ sêwiñ enj sêmoa wañ ñalêlôm. ²⁴ Ma bu kêsunj ñatêna kêpoac nom kêtôm bêc 150. ^{II} Lu-agêc. Tonj teñ tec sêsam gebe Bôc selec, ma teñ sesam gebe Bôc ñatêmui. Bôc selec nêj ñagêdô gebe domba to bulimakao. Bôc tonañ êsêac sêkênj têtû da, ma bôc selec tonanjenj êsêac senj kêtû nêj gwada. Bôc ñatêmui amboac bôc susu êsêac sên atom ma sêkênj têtû da atom.

Bu kêtaiñ su

8 Ma Anôtô taê gêjam Noa ma bôc salenja to malacña, tañ sêmoa sêwiñ enj sêmoa wañ ñalêlôm nañ. Ma Anôtô kêkênj mu kêsêlênj anja nom ma bu tau kêtaiñ su. ² Ma bumata nom ñalêlômña to katam umbonja ñajaña kêsa. Kom gêjac kêtiam atom ³ ma bu kêtaiñ su anja nom. Bu kêpoac bêc 150, go kêtaiñ su ⁴ ma gêdênj ajônj kêtû 7ña ñabêc 17 wañ jagêlôc lôc Ararat. ⁵ Bu kêtaiñ-kêtaiñ e gêdênj ajônj kêtû 10ña. Gêdênj ajônj tonañ ñabêc ñamataña lôc ñagêdô ñatêpôê mênkêpi.

⁶ Bêc 40 gêjaña, go Noa gêlêc wañ ñakatam saunj, tañ enj kêmasan nañ, su ⁷ ma kêkênj aoco teñ gêlôb kêsa gêja. Moc tonañ gêlôb gêja-gêmu, gêja-gêmu e bu kêpa anja nom. ⁸ Ma Noa kêsaê e bêc 7, go kêkênj balôsi teñ gêlôb kêsa gêja gebe êlic bu oc kêtaiñ su anja nom me masi. ⁹ Mago balôsi kêtap ñamala êlêwanj tauña teñ sa atom, tec gêlôb gêmu gêdênj enj gêja kêtiam, gebe bu gacgenj kêpoac gêjam nom samucgenj auc. Tec enj kêmetôc lêma kêsa jakêkôc moc kêsô wañ ñalêlôm gêja gêwiñ enj. ¹⁰ Go kêsaê bêc 7 kêtiam, go kêkênj balôsi tau gêlôb kêsa gêja kêtiam. ¹¹ Gêdênj kêtulala moc gêmu gêdênj enj gêmênj ma kesenjenj katêkwi ñalauñ matac teñ. Gêdênj tonañ Noa kêjala gebe bu kêtaiñ su anja nom. ¹² Enj kêsaê bêc 7 kêtiam ma kêkênj balôsi gêlôb kêsa gêja, mago gêmu gêdênj enj gêmênj kêtiam atom.

¹³ Gêdênj tañ Noanê jala kêtû 601 ñaajônj ñamataña ñabêc ñamataña nañ, bu kêpa anja nom. Tec Noa kêkac wañ ñasalôm su e gêlic nom ñakelenj kêsa. ¹⁴ Gêdênj ajônj kêtû luagêcña ñabêc 27 nom ñakelenj kêsa samucgenj. ¹⁵ Go Anôtô kêsôm gêdênj Noa gebe

II Lau Israel sêwa bôc toê-toê samob kêkôc gêja tonj

16 "Ôwi wañ siñ ôsa ôna, amagêc nêw awê ma latômi to lawamio wakuc sêwiñ aôm, 17 ma bôc samob, tañ sêwiñ aôm nañ, gên materj jaliña samob, moc to bôc ma gên, tañ sêgalabgeñ sêmoa nom nañ, samob, ôwi êsêac siñ sêwiñ aôm asa ana gebe seola nom auc ma sêsu ñalatu e têtû taêsam aña nom." 18 Ma Noa gêwiñ nê latui to nê awê ma lawaio wakuc sêsa sêja 19 ma bôc saleña to malacña samob, moc samob to gên, tañ sêgalabgeñ sêmoa nom nañ, samob tokain-tokain sêsa aña wañ sêja.

20 Ma Noa gêboa Apômtaunê altar teñ sa ma kêkôc bôc selec ñagêdô to moc selec ñagêdô ma kêkênj kêtû daja gêsac altar ñaô. 21 Ma Apômtau gênju ñamalu ñajam ma kêsôm gêdênj tau gebe "Aê gabe japuc boa nom êtu ñamalacña êtiam atomanô gebe ñamalacnênj geo ñapalêgeña tec gêc. Aê gabe jansenj gênj materj jali êtiam amboac gagôm su nê atom. 22 Êtôm nom ñatêm samob sêsê ñawê ma sejoñ ñanô, malô to ñandañ, ocêsa to komô, elenj to êmbêc êjô tau êjô tau."

Anôtô kêmotañ poac gêdênj Noa

9 Ma Anôtô gêjam mec Noa to nê latui ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. 2 Mago bôc nomña samob to moc umbonj ñalabuña samob ma gên materj jali, tañ sêgalabgeñ sêmoa nom nañ, samob to i samob, tañ sêmoa gwêc nañ, têtêc amac to materj golec êsa. Ma aê kakênj êsêac sêsêp amac lememe. 3 Gênj materj jaliña samob, tañ sêmoa nañ, têtû amacnêw gênj anijña. Aê kakênj gênj tolaunj gêdênj amac su, tec gênj ñagêdô samob amboac tonañgeñ. 4 Tagnj anij bôc ñamêsôm tonê katugenj atom. Bôcnê katu tau gebe dec. 5 Êtu amac taôm nêw decña aê jaê biñ ñagêjôña tôñ. Aê jaê biñ ñagêjôña tôñ êpi bôc samob ma êpi ñamalac. Aê jaê ñamalacnênj katuñ ñabinj ñagêjôña tôñ êpi lau samob nêñ lasitêwai amboac tonañgeñ. 6 Teñ embe êkêc ñamalacnênj dec siñ, nañ ñamalac sêkêc ênê dec siñ êjô, gebe Anôtô kêkênj ñamalac kêtôm tau katu. 7 Amac tec aka gôlôac lasê to atu taêsam anam nom auc to atu nom ñataun."

8 Go Anôtô kêsôm gêdênj Noa to nê latui, tañ sêwiñ enj nañ, gebe 9 "Alic acgom, aê tec jamotañ poac êndênj amac to nêw wakuc, tañ sêndanjuc nañ, 10 ma êndênj gênj materj jali samob, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, êndênj moc to bôc malacña to saleña samob, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, êndênj gênj samob, tañ sêsa aña wañ sêmênj nañ. 11 Aê gabe jamotañ poac êndênj amac gebe Bu êsunj ñatêna teñ enenj gênj materj jali su êtiam atomanô ma bu êsunj ñatêna teñ enenj nom su êtiam atom amboac tonañgeñ."

12 Ma Anôtô kêsôm gebe "Poac, tañ jamotañ êndênj amac to gênj materj jali, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, ñabelo tonec ênêc teñgeñ ma teñgeñ gebe 13 Jakênj ñoc kasômbuc êkô tao ñasawa êtu poac, tañ kamoatiñ gêdênj nom nañ, ñabelo. 14 Aê embe jakênj tao êkô nom ñaô ma jalic kasômbuc ênsac tao ñaô, 15 go taêc ênam poac, tañ kamoatiñ gêdênj amac to gênj materj jali samob nañ, ma bu êsa e êsunj ñatêna enenj gênj

materj jali samob su êtiam atom. 16 Kasômbuc embe ênsac tao ñaô, go jasala gênj tau ma taêc ênam poac teñgeñgeña, tañ kamoatiñ gêdênj gênj materj jali samob, tañ sêmoa nom nañ." 17 Ma Anôtô kêsôm gêdênj Noa gebe "Poac, tañ kamoatiñ gêdênj gênj materj jali samob, tañ sêmoa nom nañ, ñabelo tau tonec."

18 Noa latui, tañ sêsa aña wañ sêmênj nañ, nêñ ñaê tonec gebe Sem agêc Ham ma Japet. Kanaan tama Ham. 19 Noa latui têtêac tonañ. Ma êsêac têtû lau nom samucgeña nêñ ñamôkê. 20 Noa gêjam kôm kêpi nom kêtû ñamata. Enj kêsê kôm wainña teñ. 21 Enj gênôm wain e kêjanij enj ma gêc nê becobo toôli ñaôma. 22 Ma Kanaan tama Ham gêlic tama ôli ñaôma ma kêsa jakêsôm biñ tau gêdênj têtû. 23 Go Sem agêc Japet sêkôc ñakwê teñ sêkênj gêsac magijnm ma sêsêlênj sênû taunjenj jasêsanj tamenj ôli ñaôma auc. Agêc sêkac lañônânô ôkwi sebe sêlic tamenj ôli ñaôma atom. 24 Gêdênj tañ wain ñañaclai gêbacnê ma Noa gêdi sa nañ, enj gênjô biñ, tañ ñac saunj gêgôm gêdênj enj nañ, 25 tec kêsôm gebe

"Aê japuc boa Kanaan, enj êtu lasitêwainênj sakinjwaganênj gênjôma."

26 Enj kêsôm teñ gêwiñ gebe

"Apômtau, aênoc Anôtô, ênam mec Sem ma êngôm Kanaan êtu ênê gênjôma.

27 Anôtô êkênj ñasawa êndênj Japet gebe êmoa êwiñ Sem aña nê becobo. Mago Kanaan êtu ênê gênjôma."

28 Bu kêsunj ñatêna kêpa ma Noa gêmoa nom jala 350 gêwiñ. 29 Noanê jala samob kêtû 950, go gêmacc êndu.

Noanê wakuc nêñ dênaj

10 Lau tonec têtû Noa latui Sem agêc Ham ma Japet nêñ wakuc. Êsêac saka gôlôac lasê gêdênj tañ bu kêsunj ñatêna gêbacnê. 2 Japet latui tonec Gomer, Magog, Madai, Jawan, Tubal, Mesek ma Tiras. 3 Gomer latui tonec Askenas, Ripat ma Togarma. 4 Jawan latui tonec Elisa, Tarsis, Kitim ma Dodanim. 5 Lau gwêcña sêsa aña lau tonañ nêñ. Lau tonec têtû Japetnê wakuc têtôm nêñ gamênj to awenj gêdênj-gêdênjgeñ ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdênj-gêdênjgeñ.

6 Ham latui tonec Kus, Aiguptu, Put ma Kanaan.

7 Kus latui tonec Seba, Hawila, Sabta, Rama ma Sabteka. Rama latui tonec Seba agêc Dedan. 8 Kus kêka Nimrod lasê, tañ kêtû nom ñapômtau tonajclai ñamataña. 9 Enj kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lañônênj. Kêtû tonañgeña biñdêm lañgwa gêc gebe "Kêtôm Nimrod, tañ kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoa Apômtau lañônênj." 10 Enj gêjac m nê gôlijj kinña aña Babel to Erek ma Akad, tañ gêc gamênj Sinar. 11 Enj gêwi gamênj tonañ siñ ma gêja Asuria ma kêkwê malac Niniwe to Rehobot-Ir ma Kala 12 ma malac teñ gêc Niniwe to Kala ñasawa ñaê gebe Resen, tañ kêtû malac kapôênj. 13 Aiguptu kêka Ludim, Anamim, Lehabim, Naptuhim, 14 Patrusim, Kasluhim, tañ kêtû Pilistinênj mimi nañ, ma Kaptorim lasê.

15 Kanaan kêka nê njacsêga Sidon agêc lasi Het lasê. 16 Eñ kêtü lau gamêñ Jebus, Amor, Girgas, 17 Hib, Ark, Sin, 18 Arwad, Semar ma Hamatja tamenji. Kêtü ñamu gôlôac, tañ sêsa anja Kanaannê nañ sesewec. 19 Lau Kanaan nêñ gamêñ gêc Sidon gêmu kêsô gêdên Gerar ma Gasa to gêmu kêsô gêdên Sodom to Gomora ma Adma to Seboim e gêdên Lasa. 20 Lau tonec têtü Hamnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdên-gêdêngeñ ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdên-gêdêngeñ.

21 Japet têwa Sem, tañ kêtü Ebernê gôlôac abenji nañ, kêka gôlôac lasê amboac tonañgeñ. 22 Sem latui tonec Elam, Asur, Arpaksad, Lud ma Aram. 23 Aram latui tonec Us, Hul, Geter ma Mas. 24 Arpaksad kêka Sela lasê, ma Sela kêka Eber lasê. 25 Eber kêka latui lu-agêc lasê, ñac teñ nê ñaê gebe Peleg, ñam gebe gêdên ênê têm lau nomña sêwa tauñ kêkôc, agêc lasi Joktan. 26 Joktan kêka Almodad, Selep, Harsarmawet, Jera, 27 Hadoram, Usal, Dikla, 28 Obal, Abimael, Seba, 29 Opir, Hawila ma Jobab lasê. Lau samob tonec Joktan latui êsêac. 30 Êsêacnêñ gamêñ sênjgônja gêc Mesa ma gêmu kêsô gêdên Separ to gêdên lôc dênañ, tañ kêkô gamêñ oc kêpiña. 31 Lau tonec têtü Semnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdên-gêdêngeñ ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdên-gêdêngeñ.

32 Noanê wakuc nêñ gôlôac têtôm nêñ ñam to gôlôacmôkê êsêac. Bu kêsun ñatêna kêpa, tec êsêac têtü lau nomña samob nêñ ñamôkê.

Ñamalac sêkwê andu baliñ teñ

11 Lau nomña samob sêsôm biñ awen tagen to ñalô tagen. 2 Gêdên tañ êsêac dêdi anja gamêñ oc kêpiña nañ, sêsêlên e têtap gaboan teñ sa gêc gamêñ Sinar ma sênjgôn tonañ. 3 Ma êsêac sêoc tauñ gebe "Ajôc, tamansañ nomku têkê-têkê ma tapac e ñajana êsa." Ma êsêac sêkôc poc nomkuña gêjô poc anô ma sêkôc kolda kêtü sêsap poc tôñja. 4 Go sêsôm gebe "Ajôc, takwê nêñ malac teñ sa to andu baliñ teñ e ñatêpôê soso êpi undambê gebe tamboa nêñ ñaê sa, gebe têta aêac salij-saliñ tanam nom samuc auc atom." 5 Go Apômtau kêsêp gêmên gebe êlic malac to andu soso, tañ ñamalac latunji sêkwê sa nañ. 6 Ma Apômtau kêsôm gebe "Kec, êsêac lau m tagen ma samob sêsôm awen tagen. Ma kôm, tañ sêjac m nañ, oc sênac têku ma gên samob, tañ êsêac taên ênam gebe sênjgômña nañ, ñatenj oc êkênj wapac êsêac atom. 7 Ajôc, tasêp tana ma tanjalunj êsêac awen gebe sênjô tauñ nêñ biñ sapu." 8 Ma Apômtau kêta êsêac salij-saliñ e jasêjam nom samucgeñ auc ma êsêac sêpô kôm sêkwê malac saña siñ. 9 Kêtü tonañja sê malac tau ñaê gebe Babel, ñam gebe Apômtau kêgalunj lau nomña samob awen anja ônê ma kêta êsêac salij-saliñ e sêjam nom samucgeñ auc.

Semnê wakuc

10 Semnê wakuc tau tonec. Bu kêsun ñatêna kêpa ma jala luagêc gêbacnê, go Semnê jala kêtü 100, ma kêka Arpaksad lasê. 11 Arpaksad têna kêkôc eñ su ma Sem gêmoa nom jala 500 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 12 Arpaksadnê jala kêtü 35 ma kêka Sela lasê. 13 Sela têna kêkôc eñ su ma Arpaksad gêmoa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 14 Selanê jala kêtü 30 ma kêka Eber lasê. 15 Eber têna kêkôc eñ su ma Sela gêmoa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 16 Ebernê jala kêtü 34 ma kêka Peleg lasê. 17 Peleg têna kêkôc eñ su ma Eber gêmoa nom jala 430 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 18 Pelegnê jala kêtü 30 ma kêka Reu lasê. 19 Reu têna kêkôc eñ su ma Peleg gêmoa nom jala 209 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 20 Reunê jala kêtü 32 ma kêka Serug lasê. 21 Serug têna kêkôc eñ su ma Reu gêmoa nom jala 207 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 22 Serugnê jala kêtü 30 ma kêka Nahor lasê. 23 Nahor têna kêkôc eñ su ma Serug gêmoa nom jala 200 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 24 Nahornê jala kêtü 29 ma kêka Tara lasê. 25 Tara têna kêkôc eñ su ma Nahor gêmoa nom jala 119 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. 26 Taranê jala kêtü 70 ma kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê.

Taranê wakuc

27 Taranê wakuc tau tonec. Tara kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê. Ma Haran kêka Lot lasê. 28 Haran gêmâc êndu gêmunj tama Tara anja nê malacmôkê Ur anja Kaldea. 29 Ma Abram agêc Nahor sêjam awê sa. Abramnê awênê ñaê gebe Sarai, Nahornê awênê ñaê gebe Milka, eñ Haran latuo, Haran, tañ kêka Milka agêc Iska lasê nañ. 30 Ma Sarai eñ awê kapoac, eñ kêkôc ñapalê teñ atom.

31 Tara kêkôc latu Abram agêc dêbu Lot, nañ Haran latu ma lawao Sarai, latu Abram nê awê, ma êsêac sêwi Ur anja Kaldea siñ gebe sêna gamêñ Kanaan. Mago gêdên tañ êsêac sêô lasê Haran nañ sênjgônj tônê. 32 Taranê jala kêtü 205 ma Tara gêmâc êndu anja Haran.

Anôtô kêkalem Abram

12 Ma Apômtau kêsôm gêdên Abram gebe "Ondec nêñ gamêñ to nêñ lau sêmoa ma tamamnê andu êkônja ma ôna gamêñ, nañ aê gabe jatôc êndên aôm. 2 Aê gabe jangôm aôm ôtu laum kapônj ma gabe janam mec aôm ma jangôm nêñ ñaê êtu kapônj gebe ôtu moasiñ ñamôkê. 3 Aê gabe janam mec êsêac, tañ sênam mec aôm ma êsêac, tañ sêpuc boa aôm nañ, aê gabe japuc boa. Gôlôac nomña samob têtap mec ñamoasiñ sa êtu aômña."

4 Amboac tonañ Abram gêdi kêtôm Apômtau kêjatu eñ, ma Lot gêdi gêwiñ eñ. Gêdên tañ Abram gêwi Haran siñ nañ, nê jala kêtü 75. 5 Ma Abram kêkôc nê awê

Sarai to lasinê latu Lot ma nêñ waba samob, tañ têtap sa nañ, ma lau, tañ têtü nêñ sakinwaga anga Haran nañ, ma dêdi gebe sêsêlên sêna gamên Kanaan. Ma gêdên tañ sêdo lasê gamên Kanaan tau nañ, ⁶ Abram kêsêlên-kêsêlên e jagêdo lasê malac Sikem to kamem, tañ kêkô More nañ. Gêdên têm tonañ lau gamên Kanaan ña sêngôn gamên tau. ⁷ Go Apômtau geoc tau lasê gêdên Abram ma kêsôm gebe "Aê gabe jakên nom tonec êndên nêñ wakuc." Tec eñ gêboa altar teñ sa gêdên Apômtau, tañ geoc tau lasê gêdên eñ nañ. ⁸ Go eñ gêdi kêpi lôc anga Betel ñagamên oc kêpiña ma gê becobo kêkô Betel, tañ gêc gamên oc kêsêrña ma Ai, tañ gêc gamên oc kêpi ña nañ ñasawa. Ma anga tônê eñ gêboa Apômtaunê altar teñ sa ma awa gêjac Apômtaunê ñaê. ⁹ Ma Abram gêdi kêsêlên lanjô gêlac Negebgeñ gêja.

Abram gêmoa Aiguptu

¹⁰ Ma tôbôm kêsâ gamên tonañ. Tec Abram kêsêp Aiguptu gêja gebe êsêlên-êsêlên êmoa tônê gebe tôbôm kapôên gêc gamên tau. ¹¹ Gêdên tañ kêdabinj gebe êdo lasê Aiguptu nañ, eñ kêsôm gêdên nê awê Sarai gebe "Aê kajala gebe aôm awê êjam. ¹² Lau Aiguptu embe sêlic aôm, go sêsôm gebe 'Ênê awê tonec,' go sênac aê êndu, ma oc sendec aôm ômoa. ¹³ Ôsôm gebe aêñoc luco aôm e sêlêwanj aê êtu aômña." ¹⁴ Gêdên tañ Abram gêdo lasê Aiguptu nañ, Aiguptuwaga sêlic awê tau gebe awê êjam. ¹⁵ Paraonê laumata sêlic eñ ma sêlambinj eñ ñanô gêdên Parao. Ma sêkôc awê tau sêsô Paraonê andu sêja. ¹⁶ Ma kêtü eñña Parao kêmooasinj Abram ma kêkên domba to bulimakao ma donki kapoac ma sakinwagao to ñac ma donki têna to kamele gêdên eñ.

¹⁷ Mago Apômtau gejonj Parao to nê andu ña gêñwapac ñanôgeñ kêtü Abramnê awê Saraiña. ¹⁸ Tec Parao kêkalem Abram ma kêsôm gebe "Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Kêtü agenña kôsôm lasê gêdên aê gebe nêñ awê eñ nec atom. ¹⁹ Kêtü agenña aôm kôsôm gebe 'Aê luco eñ,' tec kakôc eñ kêtü ñoc awê. Amboac tonañ nêñ awê tau tonec, ôkôc eñ ma ôêc ôna." ²⁰ Ma Parao kêjatu lau kêtü eñña gebe sêsêlên sêwiñ êsêagêc nê awê to ênê waba samob.

Abram agêc Lot nêñ binj

¹³ Ma Abram agêc nê awê tonênj waba samob sêwiñ Aiguptu sinj sêmu sêja Negeb. Ma Lot gêwiñ êsêac. ² Abram kêtü ñac tolêlôm bôc ma silber to goldña. ³ Ma eñ kêsêlên-kêsêlên gêmooa Negeb e gêdo lasê Betel e gêdên gamên, tañ gêmunjeñ gê becobo kêsêp, gêc Betel ma Ai ñasawa nañ, ⁴ gêdên gamên, tañ gêboa altar sa. Go Abram awa gêjac Apômtaunê ñaê anga tônê. anga tônê. ⁵ Ma Lot, tañ gêwiñ Abram nañ, nê domba to bulimakao sêmoa ma nê becobo sêkô amboac tonanjen. ⁶ Ma gamên kêtôm gebe êsêagêc lulugeñ sêngôn sêwiñ taurña atom, gebe êsêagêcnênj waba to bôc taêsam ñanô gebe sêngôn sêwiñ taurj tec kêtôm atom. ⁷ Ma Abram-

nê bôc ñagejobwaga to Lotnê bôc ñagejobwaga awen-sunj gêoc ka tau. Gêdên têm tonañ lau gamên Kanaan to Perisña sêngôn gamên tonañ.

⁸ Go Abram kêsôm gêdên Lot gebe "Binj awen-sunj êoc ka taurña ênêc aêagêc ñasawa to agêcnênj gejobwaga ñasawa atom gebe aêagêc ñam tajeñ. ⁹ Gamên samuc tonec gôlic atom me. Ôsu taôm su anga aê. Embe ôkôc gamên gasêña, go aê jana anôñaña. Embe ôkôc gamên anôña, go aê jana gasêñaña." ¹⁰ Ma Lot gêoc mataanô sa ma gêlic bu Jordan ñagaboanj gebe nom ñalêsi ñajam kêtôm Apômtaunê kôm tau, kêtôm gamên Aiguptu e gêdên Soar. Gêdên tonañ Apômtau gesenj Sodom to Gomora su atom tajeñ. ¹¹ Tec Lot kêjalij bu Jordan ñagaboanj sa kêtü nê gamên ma Lot kêsêlên gêmu gêdên oc kêpiña gêja. Gêdên tonañ êsêagêc sêwa taurj kêkôc. ¹² Abram gêngôn gamên Kanaan ma Lot gêngôn malac gaboanña ñasawa ma gêjam bebec e gêdên Sodom. ¹³ Mago lau Sodomña lau secanô ma sêgôm gêñ alôb-alôb gêdên Apômtau.

¹⁴ Lot kêsü tau su anga Abramnê, go Apômtau kêsôm gêdên Abram gebe "Ôc matamanô sa ma ôlic gamên samob, tañ kêgi aôm auc nañ, gêmu kêpi go gêmu kêsêp ma gêmu kêsô to gêmu kêsaña ¹⁵ gebe gamên samob tonañ, tañ gôlic nañ, aê gabe jakên êndên aôm to nêñ wakuc êtu amacnêñ êndên töngeñ. ¹⁶ Aê gabe janjôm nêñ wakuc têtü taêsam amboac ganjac gwêcña. Lau embe têtôm gebe sêsa ganjac gwêcña ñanamba sa, go têtôm gebe sêsa nêñ wakucnênj namba sa amboac tonanjen. ¹⁷ Ôndi ôsêlên e naôndên gamên ñamadiñ maken-makeñ, gebe aê gabe jakên êndên aôm." ¹⁸ Tec Abram gêbuc nê bec sa ma jagêdo lasê kamem anga Mamre, tañ kêkô Hebron ñagala nañ, ma gê nê bec, go gêboa Apômtaunê altar teñ sa anga tônê.

Abram gêjam Lot sa

¹⁴ Gêdên tañ Amrapel kêtü kinj Sinarña ma Ariok kêtü kinj Elasarña ma Kedorlaomer kêtü kinj Elamña ma Tidal kêtü kinj Goiimña nañ, ² êsêac sêjac sinj gêdên Bera, tañ kêtü kinj Sodomña ma Birsâ, tañ kêtü kinj Gomoraña ma Sinab, tañ kêtü kinj Admaña ma Semeber, tañ kêtü kinj Seboimña ma gêdên kinj Belaña (ñaê teñ gebe Soar). ³ Êsêac samob sêpi tajeñ sêsêlên sêwê Sidim ñagaboanj (ñaê teñ gebe Gwêc Njatorj). ⁴ Êsêac sêsô Kedorlaomer ñalabu to sêjam sakinj eñ jala 12 ma jala kêtü 13ña êsêac sêkac taurj su. ⁵ Jala kêtü 14ña Kedorlaomer to kinj, tañ sêwiñ eñ nañ, sêmênj ma sêkônij Repairm anga Asterot-Karnaim to Susim anga Ham ma Emim anga Sawe-Kiriataim ⁶ to lau gamên Horna anga nêñ lôc Seir e gêdên El-Paran, tañ gêc kêsî gamên sawa nañ. ⁷ Go sêkac taurj ôkwi sêmu sêja En-Mispat (ñaê teñ gebe Kades) ma sêkônij lau Amalek nêñ gamên samob ma lau gamên Amorña, tañ sêngônj Hasason-Tamar nañ, amboac tonanjen. ⁸ Go kinj Sodomña to kinj Gomoraña ma kinj Admaña to kinj Seboimña ma kinj Belaña (ñaê teñ gebe Soar) sêja ma sêdênaj taurj anga gaboanj Sidimña gebe sênac sinj. ⁹ Sênac sinj êndênj Kedorlaomer, tañ kêtü kinj

Elamña to Tidal, tañ kêtü kiñ Goiimña ma Amrapel, tañ kêtü kiñ Sinarña to Ariok, tañ kêtü kiñ Elasarña. Kiñ aclê sêjac siñ gêdên kiñ lemeñ teñ. ¹⁰ Ma kolda ñagê-sunñ gêjam gaboañ Sidimña auc. Ma gêdên tañ kiñ Sodom to Gomoraña sêc siñ nañ, nêñ ñagêdô sêu tauñ sêsêp gêsunñ tonañ ma lau ñagêdô sêc sêpi lôc sêja. ¹¹ Tec ñacjo sêjanço Sodom to Gomora nêñ waba to nêñ gên taniñña samob su ma sêc sêmu sêja nêñ gamên. ¹² Abramnê lasi latu Lot gêngôn Sodom, tec êsêac sêkôc eñ tonê waba amboac tonañ ma sêc sêja. samob, tañ sêkôc su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonanğen.

¹³ Ma ñac teñ kêsêp siñ sawa jagêjac miñ gêdên ñac Ebolai Abram, tañ gêngôn ñac gamên Amorña Mamre nê kamem ñagala. Mamre lasiagêc Eskol agêc Aner. Lau tonañ sêmoatiñ poac sêwiñ Abram gebe sênam tauñ sa. ¹⁴ Abram gêngô sêkôc latu tônñ jawae, go kêdênañ nê siñwaga 318, tañ tenenji sêkôc êsêac têtü ênê sakiñwaga nañ, ma sêjanda êsêac e gêdên Dan. ¹⁵ Ma gêdên gêbêc eñ gêwa nê siñwaga kêkôc ma eñ to nê lau sêjac êsêac ma sêjanda êsêac e gêdên Hoba, tañ gêc Damaskus gêmu kêpiña nañ. ¹⁶ Eñ kêjanço waba samob, tañ sêkôc su nañ su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gêmu gêja amboac tonanğen.

Melkisedek gêjam mec Abram

¹⁷ Abram kêku Kedorlaomer to kiñ, tañ sêwiñ eñ nañ, tulu ma gêmu gêja. Go kiñ Sodomña kêpuc eñ tôniaña anğa gaboañ Saweña (ñaê teñ gebe Kirnê Gaboan). ¹⁸ Ma kiñ Salemña, Melkisedek, kêkôc polom to wain gêja. Eñ kêtü Lôlôc Njatau Anôtô nê dabunwaga. ¹⁹ Ma eñ gêjam mec eñ to kêsôm gebe

“Lôlôc Njatau Anôtô, tañ kêkên undambê to nom nañ, ênam mec Abram.

²⁰ Aweñ êoc Lôlôc Njatau Anôtô, tañ kêkên nê ñacjo sêsô aôm lêmam ñalabu.” Ma Abram kêkôc gên lemeñ lu-lemeñ lu ñatagen-tagen sa kêkên gêdên eñ. ²¹ Ma kiñ Sodomña kêsôm gêdên Abram gebe” Ôkên ñamalacgen sêndên aê ma ôkôc waba êtu nêñ gên.” ²² Mago Abram kêsôm gêdên kiñ Sodomña gebe “Aê katôc lemoc gêdên Lôlôc Njatau Apômtau Anôtô, tañ kêkên undambê to nom nañ, ²³ gebe jakôc aôm nêñ nia me lêkôn me aôm nêñ gên ñaten atomanô. Moae aôm ôsôm gebe ‘Aê kakên Abram kêtü ñac tolêlôm.’ ²⁴ Aê gabe jakôc gên teñ atom, mago gên tagen tañ lau matak sen nañ to gên Aner agêc Eskol ma Mamre, tañ sêwiñ aê nañ, sêwê kaiñ, tec sêkôc nêñ gênmañ.” ¹

Anôtô kêmoatiñ poac gêdên Abram

15 siñ tonañ gêbacnê, go Abram katu gêlic Apômtau ma awa gêjac eñ gebe “Abram, ôtêc taôm atom. Aê katu aôm nêñ lautuc. Moasiñ kapônêtap aôm sa.” ² Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aôm gobe ôkên asagen êndên aê. Aênoc

gôlôac masianô ma Elieser anğa Damaskus êtu ñac oc êwê kaiñ aênoc gênlênsêm.” ³ Ma Abram kêsôm gebe “Ôlic acgom, aôm kôkên gôlôac gêdên aê atom ma gêngôma teñ, tañ têna kêkôc eñ anğa ñoc andu nañ, oc êtu ñac êwê kaiñ aênoc gênlênsêm.” ⁴ Mago Apôm-taunê biñ gêdên eñ gebe “Ñac tonec êwê kaiñ nêñ gênlênsêm atom, aôm latôm solop êtu ñac êwê kaiñ nêñ gênlênsêm.” ⁵ Go gêwê eñ kêsa awê gêja ma kêsôm gebe “Matam endec umboñ ma embe ôtôm gebe ôsa utitalata sa, go ôsa samañ.” Go kêsôm gêdên eñ gebe “Nêñ wakuc oc têtôm tonañ.” ⁶ Ma eñ kêkên gêwiñ Apômtau, tec gêlic eñ ñac gêdên.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên eñ gebe “Aê Apômtau, tañ kakôc aôm anğa Ur Kaldeanña gebe jakên gamên tonec êndên aôm ôwê kaiñ.” ⁸ Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jajala amboac ondoc gebe jawê kaiñ gamên tau.” ⁹ Eñ kêsôm gêdên eñ gebe “Ôkôc bulimakao têna ñajala kêtü têlêac to noniñ têna ñajala kêtü têlêac ma domba kapoac ñajala kêtü têlêac ma balôsi teñ to moñgôm ñalatu teñ, go ômôn.”

¹⁰ Ma eñ kêkôc gên samob tonañ ma kêsêlê kêkôc gêja luagêc-luagêc ma kêdênañ maken-maken kêkanôn tau, mago moc, tec kêsêlê atom. ¹¹ Ma moc, tañ sen gên todec nañ, sêpôp sêsêp sebe sêniñ gwada, tec Abram gesoc.

¹² Oc jakêsêp ma Abram gêc bêc e kêliñ tau siñ ma nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ to ñakesec kêkôm eñ auc.

¹³ Go Apômtau kêsôm gêdên Abram gebe “Ôñô, ma ôjala êtu tôn gebe nêñ wakuc oc têtü lau jaba anğa gamên, tañ êsêac tauñ sêwê kaiñ atom nañ, ma têtü gêngôma ma sêkônin êsêac êtôm jala 400. ¹⁴ Mago aê jamêtôc lau, tê sênam sakiñ êndên êsêac nê, go êsêac sêwi gamên tau siñ towaba taêsam ñanô lasê. ¹⁵ Mago aôm taôm tec ôndên tamamî ôna tobiñmalôgen ma nêñ jala êtu taêsam acgom, go sênsun aôm.

¹⁶ Ma nêñ gôlôac ñatorñ têtü aclênña oc sêmu sêmên gamên tonec êtiã, gebe lau gamên Amorña nêñ alôb-alôb gêjac pep atom tagen.”

¹⁷ Oc jakêsêp ma gamên ñakesec kêsa, go ku to-jadaun teñ ma dawen teñ gelom lasê gêmôa bôc tau ñasawa. ¹⁸ Gêdên bêc tonañ Apômtau kêmoatiñ poac gêdên Abram ma kêsôm gebe “Aê kakên gamên tonec gêdên nêñ wakuc su anğa bu Aiguptunña e gêdên bu kapônêtap Euprat, ¹⁹ gamên tañ lau Ken to Kenis ma Kadmon ²⁰ to Het ma Peris to Repaim ²¹ ma Amor to Kanaan ma Girgas to Jebus sêwê kaiñ.”

Hagar agêc Ismael

16 Ma Abramnê awê Sarai kêkôc ñapalê teñ atom. Ma ênê sakiñwagao Aiguptunña teñ gêmôa, nê ñaê gebe Hagar. ² Ma Sarai kêsôm gêdên Abram gebe “Aôm gôlicgac gebe Apômtau kêgamiñ ñapalê gêdên aê gebe jakôc atom. Tec naômôa ôwiñ sakiñwagao, moae jatap ñoc ñapalê sa anğa ênê.” Ma Abram kêkên taña Sarai awa. ³ Abram gêmôa Kanaan jala 10 su, go Sarai kêkôc nê sakiñwagao Aiguptunña Hagar ma kêkên gêdên nê akwen Abram gebe ênam êtu ênê awê. ⁴ Ma eñ gêmôa gêwiñ Hagar e kêkêkam

¹ Melkisedek ñam gebe Biñgêdên ñakiñ.

napalê. Gêdên tañ enj kêsâê tau gebe taê nañ, gêlic nê netauo ña matapanagen. ⁵ Ma Sarai kêsôm gêdên Abram gebe "Keso tec sêgôm gêdên aêma nec êpi aôm. Aê tauc kakên ñoc sakinwagao kêsêp aôm lêmam. Ma galoc kêsâê tau gebe taê, tec gêlic aê ña matapanagen. Apômtau êmêtôc aêagêcnên biñ ña-sawaña." ⁶ Mago Abram kêsôm gêdên Sarai gebe "Ôlic acgom, nêma sakinwagao kêtû aômnmêm gêngac. Ôngôm gêñ, tañ taêm ênam nañ, êndên enj." Ma Sarai kêkônij enj, tec gêbôm gêja.

⁷ Apômtaunê anjela kêtap enj sa gêngôn bumata, tañ kêpoac gamên sawa nañ, bumata tau kêpoac intêna Surña. ⁸ Ma enj kêsôm gebe "Sarainê sakinwagao Hagar, aôm gômônên anjaga ondoc ma gobe ðna ondoc." Enj gêjô enj awa gebe "Aê gabôm anjaga ñoc netauonê tec gamên." ⁹ Go Apômtaunê anjela kêsôm gêdên enj gebe "Ômu ðndên nêma netauo ðna êtiam naôsô enj ñalabu." ¹⁰ Apômtaunê anjela kêsôm gêdên enj gêwiñ gebe "Aê gabe janngôm nêma wakuc têtû taêsam e sêsa êsêac sa naeo." ¹¹ Ma Apômtaunê anjela kêsôm gêdên enj gebe "Aôm taêm ma ôkôc ñapalê ñac. Ôê ênê ñaê gebe Ismael gebe Apômtau kêkên taña nêma gêñwac. ¹² Enj êtu ñac tenj, tañ êtôm bôclai tenj ma enj lêma ejoñ lau samob ma lau samob lemen ejoñ enj. Enj oc êngôn êwiñ tawan atom." ¹³ Hagar kêtû kênac tau gebe "Amboac ondoc, aê galic Anôtô, tañ gêlic aê nañ, biñjanô anjaga tonec me masi." Tec kêsam Apômtaunê ñaê gebe "Aôm Anôtô tomatamanô kaiñ tenj." ¹⁴ Kêtû tonanña lau sêsam bumata tonan gebe Ber-Lahai-Roi. Bumata tau kêpoac Kades to Bered ñasawa. ¹⁵ Ma Hagar kêkôc Abramnê latu tenj ma Abram gê latu, tañ Hagar kêkôc nañ, nê ñaê gebe Ismael. ¹⁶ Gêdên tañ Hagar kêkôc Ismael nañ, Abramnê jala kêtû 86. ¹ nañ."

Anôtônê poac ñabelo

17 Gêdên tañ Abramnê jala kêtû 99 nañ, Apômtau geoc tau lasê gêdên enj ma kêsôm gêdên enj gebe "Ñajana netau Anôtô aê, ôsa ñoc lên ômansañ taôm ñapep. ² Ma aê gabe jamoatiñ poac tenj êndên aôm ma gabe jakên aômnmêm wakuc têtû taêsam ñasec." ³ Go Abram gêu tau lanjônô jagêdên nom ma Anôtô kêsôm gêdên enj gebe ⁴ "Gôlicgac, ñoc poac tau tonec gebe jakên aôm ôtu gôlôacmôkê taêsam tamenj. ⁵ Sêsam aômnmêm ñaê Abram êtiam atom, sêsam aôm gebe Abraham gebe aê kakên aôm kôtu gôlôacmôkê taêsam tamenj. ⁶ Aê gabe jakên aômnmêm wakuc têtû taêsam ñasec ma nêma wakuc têtû gôlôacmôkê taêsam ma kiñ sêsa anjaga aômnmêm. ⁷ Aê jamoatiñ poac êndên aôm to nêma wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, nêñ gôlôac to gôlôac ma poac tau ênêc tenjen ma tenjen gebe aê jatu amac to nêma wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, nêma Anôtô. ⁸ Ma aê jakên gamên Kanaan, tañ aôm gômoa amboac ñac jaba nañ, samucgen êndên aôm to nêma wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, gebe êtu amacnêm enden tönjen ma aê jatu êsêacnên Anôtô." ⁹ Ma Anôtô kêsôm gêdên

I Ber-Lahai-Roi ñam gebe "Ñac mata jali, tañ gêlic aê

Abraham gebe "Aôm to nêma wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, ma êsêacnên gôlôac to gôlôac ajop ñoc poac. ¹⁰ Aênoc poac tau tonec gebe sêsa ñapalê ñac samob. Biñ tonan jamoatiñ gêdên aôm to nêma wakuc, tañ sêndañguc aôm nañ, gebe ajopña. ¹¹ Sêsa amacnêm utimôlic. Poac, tañ jamoatiñ gêdên aôm nañ, ñabelo tau tonan. ¹² Ñapalê ñac tenj anjaga aômnmêm, tañ nê bêc êtu 8 nañ, sêsa enj êtôm nêma gôlôacmôkêgen. Lau, tañ teneñj sêkôc anjaga taôm nêma andu me ajam ôli ña mone anjaga lau jaba nêñ, tañ sêsa anjaga aômnmêm ñawê atom nañ, ¹³ sêsa êsêagêc lulugen, ñac tañ têna kêkôc enj anjaga taôm nêma andu nañ, to ñac, tañ gôjam ôli ña mone nañ. Tec ñoc poac ênêc amac ôlim êtu poac tenjenña. ¹⁴ Mago ñac samuc tenj, tañ sêsa utiôlic atom nañ, senseñ enj su anjaga ênê launên gebe enj gêgôm ñoc poac popoc."

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe "Aômnmêm awê Sarai, nañ ôsam enj gebe Sarai êtiam atom, ênê ñaê gebe Sara. ¹⁶ Aê gabe janam mec enj e aôm ôtap latôm sa anjaga ênê êwiñ. Aê gabe janam mec enj e enj êtu gôlôacmôkê teneñj ma lau to-m-to-m nêñ kiñ sêsa anjaga ênênja." ¹⁷ Ma Abraham gêu tau lanjônô jagêdên nom ma kêômac ma taê gêjam gêc tauña gebe "Aê ñamalacanô, tañ ñoc jala kêtû 100 sugac nañ, oc jaka ñapalê lasê me. Ma Sara, tañ nê jala kêtû 90 nañ, êkôc gôlôac me." ¹⁸ Ma Abraham kêsôm gêdên Anôtô gebe "Ojae, Ismael êsa nê lên êmoa aôm lanjônômñaman." ¹⁹ Mago Anôtô kêsôm gebe "Masi, nêma awê Sara oc êkôc nêma latôm tenj. Ôê ênê ñaê gebe Isak. Ma aê gabe jamoatiñ ñoc poac êndên enj êtu poac ênêc tenjenña êndên ênê wakuc, tañ sêndañguc enj nañ. ²⁰ Ismaelnê biñ, tec ganjô sugac. Gôlicgac me, aê janam mec enj ma jakên gôlôac to gôlôac êndên enj e têtû taêsam ñanô. Enj êka kasêga 12 lasê ma aê gabe jakên enj êtu laum kapônên. ²¹ Mago ñoc poac, tec gabe jamoatiñ êndên Isakgen. Sara êkôc enj êndên jala ônê ñatêm amboac tonec." ²² Anôtô kêsôm biñ gêdên Abraham su, go gêwi enj siñ ma gêc kêpi gêja.

²³ Go Abraham kêkôc latu Ismael to nê gêñoma samob, tañ teneñj sêkôc êsêac anjaga ênê andu ma êsêac samob, tañ gêjam ôli ña mone nañ. Enj kêkôc ñacwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ enj anjaga nê andu ma kêsâ nêñ utiôlic gêdên bêc tônêgen kêtôm Anôtô kêjatu enj. ²⁴ Abrahamnê jala kêtû 99 ma sêsa enj. ²⁵ Latu Ismael nê jala kêtû 13 tec sêsa enj. ²⁶ Gêdên bêc tônêgen êsêac sêsa Abraham agêc latu Ismael, ²⁷ ma ñacwaga samob, tañ sêmoa ênê andu, lau, tañ teneñj sêkôc êsêac anjaga andu tau to êsêac, tañ enj gêjam ôli ña mone anjaga lau jaba nêñ nañ, sêsa êsêac sêwiñ enj. II

Anôtô gêjac mata Isak

18 Ma Apômtau gêc tau lasê gêdên Abraham anjaga kamem Mamrenja. Abraham gêngôn be-cobo ñasacgêdô gêdên oc kêkô ñaluñ. ² Enj gêc

II Isak ñam gebe Enj kêômac.

mataanô sa e gêlic lau têlêac sêkô enj lanjônêmna. Enj gêlic êsêac ma kêlêti anja becobo njasacgêdô gêdênj êsêac gêja. Enj gewec gêdênj êsêac ³ ma kêsôm gebe "Njoc apômtau, embe ôlic aê njajam, go ôc lêlêc nê m sakinwaga atom. ⁴ Êsêac sêkôc bu sêmênj gebe akwasinj emkainj êsêpna, go alêwanj taôm anjônj ajuntêna, ⁵ go aê jakôc gênj njagec mênjaninj tekwe m êsa. Aninj su acgom, go asêlênj nê m lênj êtiam gebe mênjaô lasê nê m sakinwaga sugac." Ma êsêac sêsôm gebe "Ôngôm amboac kôsôm." ⁶ Ma Abraham kêlêti kêsô becobo njalêlôm gêdênj Sara gêja ma kêsôm gebe "Ôkôc polom laclu têlêac ôngamuc ma ôpac njagaôgenj." ⁷ Ma Abraham kêlêti gêdênj bulimakao gêja, kêkôc bulimakao njalatu njajam tonjalêsi tenj ma kêkênj gêdênj sakinwaga, tanj kêkacgenj gebe eno matajajagenj. ⁸ Go kêkôc su gêjac anô to su njakana njajam ma bulimakao, tanj enj kêmasanj nanj, ma kêkênj gêdênj êsêac. Êsêac senj genj ma enj tau gêjam sakinj êsêac gêmoa ajuntêna. ⁹ Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Nê m awê Sara gêmoa ondod." Ma enj kêsôm gebe "Tec gêmoa becobo njalêlôm." ¹⁰ Apômtau kêsôm gebe "Êndênj ocêsa aê oc jamu jandênj aôm jamênj êtiam ma Sara oc êkôc latu tenj êndênj têm tonanj." Ma Sara kêkô becobo njakatam lêlômgenj ma tanjasunj gêjac. ¹¹ Mago Abraham agêc Sara têtju lauo njanô to njac sugac, nê njala têtju taêsam ma lauonênj mêtê sêjam ôli ajônjnj gêwi Sara sinj su. ¹² Kêtu tonanjnj Sara kêômac kêênjgimgenj ma kêsôm gêdênj tau gebe "Aê kamêlinj sugac ma njoc apômtau kêtu njamalacanô su amboac tonanjgenj, tec aêagêc atu samuc tau nj amboac ondod." ¹³ Tec Apômtau kêsôm gêdênj Abraham gebe "Kêtu agen nj Sara kêômac ma kêsôm gêdênj tau gebe 'Katu awêanô sugac, tec jakôc njapalê amboac ondod.' ¹⁴ Gênjwapac tenj gêc, tanj kêlêlêc Apômtau su me. Êndênj ocêsa aê jamu jandênj aôm jamênj êtiam ma Sara oc êkôc latu êndênj têm tonanj." ¹⁵ Sara kêpa tau ma kêsôm gebe "Aê kaômac atom," gebe kêtêc tau. Mago Apômtau kêsôm gebe "Magobe, kôômacgac."

Abraham ketenj kêtu Sodomnja

¹⁶ Go lau tau dêdi ma sêc sêja. Ma êsêac matenj gê Sodom. Ma Abraham kêsêlênj gêwinj êsêac gebe êkênj êsêac anja intêna. ¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê jansanj gênj, tanj gabe janjôm nanj, auc êndênj Abraham oc êtôm me. ¹⁸ Kajalagac gebe Abraham êtu laum kapônênj to njajanja, ma lau tom-tom samob têtju mec njamoasinj sa anja ênê, ¹⁹ gebe aê kajalinj enj sa gebe êjatu nê latui to nê lau samob, tanj sêndanjuc enj nanj, gebe se jop aênjoc intêna ma sênjôm njoc binj njanô êsa to sêmêtôc lau naêndênjgenj gebe aê jakênj gênj, tanj gajac mata gêdênj Abraham nanj, êndênj enj." ²⁰ Go Apômtau kêsôm gebe "Njaonda kêpi Sodom to Gomora kêtu kapônênj ma êsêacnênj sec gêjam sêga. ²¹ Tec aê gabe jasêp jana njalic acgom, êsêac samob sêgôm kêtôm njanonda, tanj ganjô nanj, me masi. Embe masi, mago gabe jajala."

²² Ma lau tau sêsêlênj sepenj Sodom, mago Apômtau gacgenj kêkô gêwinj Abraham. ²³ Go Abraham kêtu

gasuc ma kêsôm gebe "Aôm gobe onsenj lau gêdênj to lau sec su êtômgenj binjjanô me. ²⁴ Embe lau gêdênj 50 sênjônj malac tau, oc gobe onsenj malac su amboac tonanjgenj me ôsuc malac njasec ôkwi êtu lau 50, tanj sênjônj malac nanjja. ²⁵ Ônac jaê binj amboac tonanj, aôm ônjôm gênj amboac tonec gebe onsenj lau gêdênj sêwinj lau sec nanj atom. Embe ônjôm, njacgêdênj oc êndac êtôm njac sec. Ônac jaê binj amboac tonanj. Njckêmêtôc-nomwaga êmêtôc naêndênj-genjmanj." ²⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê embe jatap lau gêdênj 50 sa sênjônj malac Sodom, oc jasuc malac samucgenj njabinj ôkwi êtu êsêacnja." ²⁷ Abraham gêjô enj awa gebe "Aêma katôm kekop to wao, mago katoc tauc sa gebe janam binjalôm jawinj Apômtau. ²⁸ Moae lau gêdênj 50 solop atom, moae lemenj tenj masi. Aôm gobe onsenj êsêac su êtu lemenj tenj masinja me." Ma enj kêsôm gebe "Aê embe jatap 45genj sa, oc jansenj êsêac su atom." ²⁹ Abraham awa gêjac enj kêtiam ma kêsôm gebe "Moae ôtap 40genj sa anja ônê." Enj gêjô enj awa gebe "Êtu 40nja aê gabe janjôm gênj tau njanô êsa atom." ³⁰ Go Abraham kêsôm gebe "Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm binj tenj êwinj. Moae ôtap 30genj sa anja ônê." Enj gêjô enj awa gebe "Aê embe jatap 30genj sa, oc janjôm gênj tau njanô êsa atom." ³¹ Abraham kêsôm gebe "Op, aê katoc tauc sa gebe janam binjalôm jawinj Apômtau, moae ôtap 20genj sa anja ônê." Enj gêjô enj awa gebe "Aê jansenj êsêac su atom êtu 20genjja." ³² Go Abraham kêsôm gebe "O Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm binj tagenj tonec êwinj. Moae ôtap 10genj sa anja ônê." Enj gêjô enj awa gebe "Aê jansenj êsêac su atom êtu 10genjja." ³³ Apômtau gêjam binjalôm gêwinj Abraham e su ma gêc gêja. Ma Abraham tau gêmu gêja nê gamênj.

Sodom to Gomora gêjana

19 Ma anjela luagêc sêô lasê Sodom gêdênj kêtulala. Lot gênjônj malac njacacgêdô. Enj gêlic êsêagêc ma gêdi sa gebe êpuc êsêagêc tônjônj ma gewec lanjônj jagêdênj nom ² ma kêsôm gebe "O apômtauagêc, aê jatenj amagêc gebe anam nê m lênj ôkwi api nê m sakinwaganê andu. Akwasinj emkainj to anêc bêc. Êndênj bêbêc kanucgenj, go andi ma asêlênj nê m intêna." Mago êsêagêc sêsôm gebe" Masi, aêagêc anêc malaclu nj tonec." ³ Mago enj kêkac êsêagêc njapanj, tec agêc sêjam nê nj lênj ôkwi sêwinj enj sêpi ênê andu. Ma Lot kêmasanj moasinj gêdênj êsêagêc to kêpac polom njaluc ma agêc senj. ⁴ Êsêagêc sêc bêc atom tagenj ma njacwaga malacm, njacwaga anja Sodom tau, wakuc to lanjwa sêwinj tau nj. Lau samob tomalagenj sêgi andu tau auc. ⁵ Ma êsêac sêmôtêc Lot ma sêsôm gebe "Njacwaga, tanj sêô lasê aôm gêdênj gêbêc nanj, sêmoa ondod. Ôkôc êsêagêc sêsa sêndênj aêac sêmênjmanj gebe ajala êsêagêc." ⁶ Go Lot kêsa gêdênj êsêac gêja gê katam gêc muja ⁷ ma kêsôm gebe "O lasitêwaiac, anjôm sec amboac tonanj atom. ⁸ Alicgac me, latucoagêc sêmoa, tanj sêjam kauc njacwaga. Aê gabe jakênj êsêagêc sêndênj amac. Anjôm êsêagêc amboac têtmtac gêwinj. Mago anjôm njacagêc tonanj

sec atom, gebe êsêagêc sêsô ñoc salôm ñalabu sug-ac." ⁹ Mago êsêac sêsôm gebe "Aôm ôêc su." Ma sêsôm gebe "Ñac tonec gêô lasê amboac ñac jaba ma galoc ketoc tau sa gebe êtu ñac-êmêtôc-bijwaga. Amboac tonar, aêac anjôm aôm sec êlêlêc êsêagêc su." Ma êsêac guluc-gulucgey sebe sêkôc Lot tôn ma sebe têtuc katam popoc. ¹⁰ Mago ñaclagêc sêmêtôc lemen ma sê Lot kêsô andu gêdên êsêagêc gêja ma sêsar katam auc. ¹¹ Ma sêgôm ñacwaga saur to kapôên, tar sêmoa katam dêmôênja nar, materpec kêsâ e seso katam elêmê. ¹² Go ñaclu sêsôm gêdên Lot gebe "Aômnêm lau ñagêdô sêmoa tonec me masi. Aômnêm lawami to latômio ma nêm lau, ñagêdô, tar sêmoa malac nar, ôwê êsêac awi malac tonec Siy. ¹³ Gebe aêagêc abe ansej malac tonec su gebe Apômtau gênô êsêacnêj bij gêjam sêga ma kêsakiy aêagêc gebe ansej êsêac su." ¹⁴ Ma Lot kêsâ gêja ma kêsôm gêdên lawai, tar sebe sênam latuoagêc gebe "Ajôc, awi malac tonec siy gebe Apômtau oc ansej su." Mago lawai sêlic enj amboac ñac kêsôm bij makic tenj.

¹⁵ Gêu bôn ma anjela sêkac Lot ma sêsôm gebe "Ôndi, ôkôc nêm awê to latômoagêc, tar sêmoa tonec nar, gebe ñagêjô, tar êtap malac sa nar, ansej aôm su ôwiy atom." ¹⁶ Lot kêlênagenj, tec ñaclu sêkam êsêagêc nê awê to latuoagêc lemen gebe Apômtau gebe ênam êsêac sa ma sêwê enj gêwi malac siy ma sêkên enj kêlêwanj tau gênjôn malac ñamagê. ¹⁷ Êsêagêc sêkên êsêac sêmoa awê ma sêsôm gebe "Ôêc ônam katôm kêsî, ôkac taôm ôkwi atom to ôkô ôniy awam anjaga gaboarj tonec atom. Ôêc ôpi lôc ôna gebe ônaña atom." ¹⁸ Mago Lot kêsôm gêdên êsêagêc gebe "O apômtauagêc, masianô. ¹⁹ Amagêc amoasiy nêm sakiy waga ma taêm walô aê tec ajam aê kêsî gebe janaña atom. Mago aê katôm gebe jaêc japi lôc atom. Gênwapac oc êtap aê sa ma jamac êndu. ²⁰ Alic acgom, malac tônê gêc ñagala kêtôm gebe jaêc jana tônê, ma malac tau saurjanô. Ôlôc sa gebe jaêc jana tônê. Malac tau saurjanô atom me. Jaêc jana tônê, go jamoa matoc jali." ²¹ Apômtau kêsôm gêdên enj gebe "Amboac tonar, aê gabe jalôc sa ma jansenj malac, tar kêsôm ñabiñ nar, su atom. ²² bêc ôna tônê ñagaôgenjmanj. Aê janjôm gêñ tenj ñagaô atom e ô lasê malac tônê su acgom." Kêtu tonarña sêsam malac ñaê gebe Soar. ²³ Oc kêpi kêpô nom ma Lot gêô lasê Soar.

²⁴ Go Apômtau kêkên talao to ja anjaga undambê gêjac Sodom to Gomora anjaga Apômtaunê. ²⁵ Ma enj gesenj malac tonar to gamênj gaboarj ma malac to ñalau peberj to gêñ, tar kêpi anjaga nom nar. ²⁶ Mago Lotnê awê, tar kêdaguc enj nar, kêkac tau ôkwi, tec kêtu pocgwêc. ²⁷ Ma bêbêc kanucgey Abraham gêdi ma jakêsâ gamênj, tar enj kêkô Apômtau lanjônêmña nar, ²⁸ ma mata gê Sodom to Gomora ma gamênj gaboarña samob ma gêlic jadaurj kêpi amboac ja genj kôm.

²⁹ Gêdên tar Anôtô gesenj malac gaboarña su nar, enj taê gêjam Abraham ma gêwê Lot gêc gamênj, tar gêjanja nar su. Bij tau kêsâ gêdên Anôtô gesenj malac, tar Lot gênjôn nar su.

Lau Moab to Amon ñam

³⁰ Ma Lot gêwi Soar siy jakêpi lôc gêwiñ latuoagêc gebe enj kêtêc tau, tec gêwi Soar siy. Ma enj gêwiñ latuoagêc jasênjônj pocgêsunj tenj. ³¹ Ma awêsêga kêsôm gêdên awê saurj gebe "Tamenj kêtû ñamalanô sugac ma ñac tenj gêmoa nom tonec atom gebe êmoa êwiñ aêagêc amboac sêgôm-sêgôm kêtôm gamênjgenj. ³² Ajôc, aêagêc takên wain êndên tamenj ênôm e êjanj enj, go tanêc dawin enj gebe nêñ wakuc sêsâ anjaga tamenjinê." ³³ Tec gêdên gêbêc sêkên wain gêdên tamenj gênôm e kêjanj enj. Ma awêsêga kêsô gêja gêc gêwiñ tama. Gêc gêwiñ enj ma gêdi sa, mago tama kêsâê atom. ³⁴ Ñagelenj awêsêga kêsôm gêdên awê saurj gebe "Gêdên gêbêc aê gaêc gawin tamoc ma êndên êmbêc takên wain êndên enj ênôm êtiam. Su, go aôm ôsô naônêc ôwiñ enj gebe tatap nêñ wakuc sa anjaga tamenjinê." ³⁵ Tec gêdên gêbêc sêkên wain gêdên tamenj e kêjanj enj kêtiam. Ma awê saurj gêdi jagêc gêwiñ enj. Gêc gêwiñ enj ma gêdi sa, mago tama kêsâê atom. ³⁶ Tec Lot latuoagêc lulugenj taên anjaga tamenjinê. ³⁷ Ma awêsêga kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Moab. Enj kêtû lau Moab têm galocña nêñ abenji. ³⁸ Ma awê saurj kêkôc ñapalê ñac amboac tonarjenj ma gê ênê ñaê gebe Ben-Ami. Enj kêtû lau gamênj Amonña têm galocña nêñ abenji. I II III

Abraham agêc Abimelek nêñ bij

20 Abraham gêdi anjaga ônê kêsêlênj kepenj gamênj Negebgenj ma jagênjônj Kades to Sur ñasawa. Enj gêmoa gamênj Gerar amboac ñac jaba. ² Ma Abraham kêsôm kêpi nê awê Sara gebe "Aê luco enj." Ma kinj Gerarña, Abimelek, kêsakiñ lau gebe sêkôc Sara. ³ Mago gêdên gêbêc Anôtô gêsunj mê gêdên Abimelek ma kêsôm gêdên enj gebe "Ôlic taôm, aôm ômac êndu êtu awê, tar aôm kôkôc narña, gebe ñac tenj nê awê enjoc." ⁴ Mago Abimelek kêdabiñ enj atom tagenj, tec kêsôm gebe "Apômtau, aôm gobe onsej lau tobiñmê su me. ⁵ Abraham tau kêsôm gêdên aê gebe 'Aênjoc luco enj.' Ma awê tau kêsôm gebe 'Ñoc lucñac enj.' Aê gagôm gêñ tau toñoc ñalêlôm ñanênj ma tolemoc selecgey." ⁶ Go Anôtô kêsôm gêdên enj gêdên tar gêc mê nar, gebe "Aec, aê kajala gebe gôgôm gêñ tau tonêm ñalêlôm ñanênjgenj tec aê tauc gabôc aôm auc gebe ôñjôm sec êndên aê atom. Kêtu tonarña gajac jao aôm gebe ômoasac enj atom. ⁷ Amboac tonar ôkênj Abrahamnê awê êmu êna gebe enj propete tenj. Ma enj etenj êtu aômña gebe ômoa matam jaligenj. Mago aôm embe ôkênj enj êmu êna atom, go ôjala gebe ômac êndu biñjanôgenj, aôm to nêm lau samob."

⁸ Gêdên bêbêc kanucgey Abimelek gêdi sa ma gêmôêc nê sakiy waga samob ma gêjac miñ bij samob tonar ñai gêdên êsêac e têtêc tauñ ñanô. ⁹ Go Abimelek kêkalem Abraham ma kêsôm gêdên enj gebe "Aôm gôgôm asagenj gêdên aê. Aê gagôm aôm sec

I Soar ñam gebe Gênj saurj. II Moab ñam gebe Anjaga tamocnê. III Ben-Ami ñam gebe Ñoc tawarj latu.

amboac ondoc, tec kôsabi sec kapôên kêpi aê to ñoc gamêñ kiñña. Gêñ, tañ sêjac jao gebe dangôm atom nañ, aôm gôgôm gêdên aê.”¹⁰ Ma Abimelek kêsôm gêdên Abraham gebe “Aôm taêm gêjam biñ amboac ondoc, tec gôgôm gêñ amboac tonañ.”¹¹ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gajam kauc gebe lau gamêñ tonecña têtêc Anôtô atom, tec êsêac sênac aê êndu êtu ñoc awêña, tec gagôm gêñ tau.”¹² Ma enj aênjoc luco biññanôger, gebe enj tamocnê latuo, mago tinocnê latuo atom. Ma enj kêtú ñoc awê.”¹³ Gêdên tañ Anôtô kêkalem aê ma gawi tamocnê andu siñ nañ, kasôm gêdên enj gebe Aôm embe têtmac êwiñ aê, go ôwa aê ñam sa ma ôsôm êndên lau gamêñ samobña gebe ‘Ñoc lucñac enj.”¹⁴ Go Abimelek kêkôc domba to bulimakao ma sakiñwagao to ñac ma kêkên gêdên Abraham ma kêkên Sara gêmu gêdên enj gêja.”¹⁵ Ma Abimelek kêsôm gebe “Gôlicgac, ñoc gamêñ gêc lañômñemña, ôñgôn gamêñ, tañ gêjac matamanô ñajam nañ.”¹⁶ Ma kêsôm gêdên Sara gebe “Gôlicgac, aê kakên silber 1,000 gêdên lômñac gebe êwaka aôm waem sa êndên lau samob, tañ sêwiñ aôm nañ, ma sêlic aôm awê gêdên.”¹⁷ Go Abraham keteñ mec gêdên Anôtô ma Anôtô gêgôm Abimelek ôli ñajam kêsa ma gêgôm ênê awê to sakiñwagao ôliñ ñajam kêsa amboac tonañger, gebe sêkôc gôlôac êtiam,¹⁸ gebe Apômtau gêbôc lauo, tañ sêmoa Abimeleknê andu nañ, têttaclêlôm auc kêtú Abrahamnê awê Saraña.

Sara kêkôc Isak

21 Apômtau kêtú ñacler Sara amboac kêsôm su, ma gêgôm biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêpi Sara.² Abraham kêtú ñamalacanô su, go Sara taê ma kêkôc Abrahamnê latu-tenj gêdên noc, tañ Anôtô kêsam gêdên enj nañ.³ Abraham gê latu, tañ kêka lasê ma Sara kêkôc enj nañ, nê ñaê gebe Isak.⁴ Isaknê bêc kêtú 8 ma Abraham kêsa latu amboac Anôtô kêjatu enj nañ.⁵ Abrahamnê jala kêtú 100 ma Isak mênkêsa.⁶ Ma Sara kêsôm gebe “Anôtô gêgôm aê kaôm mac. Lau, tañ sênjô biñ tau ñawae, oc sêômac sêwiñ aê.”⁷ Ma enj kêsôm gebe “Asa oc kêjala kêtú tôn ma êsôm êndên Abraham gebe Sara oc êkên su êndên ñapalê dedec sênôm. Mago aê kakôc ênê latu gêdên tañ enj kêtú ñamalacanô sugac.”

Têtiñ Hagar agêc Ismael su

⁸ Ma ñapalê kêtú kapôên e gêwi tēnanê su siñ. Ma gêdên bêc Isak gêwi tēnanê su siñ nañ, Abraham geno moasiñ kapôên.⁹ Ma Sara gêlic awê Aiguptuña Hagar, nê latu, tañ Abraham kêka lasê nañ, gêjam dôa-dôa gêwiñ latu Isak.¹⁰ Tec kêsôm gêdên Abraham gebe “Ôtiñ sakiñwagao tonec nê latu su gebe sakiñwagao tonec nê latu êwê kaiñ gênjênsê m êwiñ latuc Isak atom.”¹¹ Mago Abrahamnê ñalêlôm ñawapac kêtú latuña.¹² Mago Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe “Nê m ñalêlôm ñawapac êtu ñapalê tau to nê m sakiñwagaoña atom. Ôñgôm biñ samob, tañ Sara kêsôm

nañ, ñanô êsa gebe sêsam nê m wakucnêñ ñaê sêndanguc Isaknê ñaêger.¹³ Ma aê jangôm sakiñwagaoñê latunê wakuc têtú laum kapôên tenj amboac tonañ, gebe enj kêsa anja aômñem.”

¹⁴ Tec Abraham gêdi gêdên bêbêc kanucger ma kêkôc polom to bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkên gêdên Hagar gêoc gêwiñ ñapalê ma kêsakiñ enj gêja. Ma enj jakêlêsa gêmoa gamêñ sawa anja Ber-Seba.

¹⁵ Gêdên tañ bu kêpa anja bôc ñaôlic nañ, enj gêwi ñapalê siñ gêc gamêñ dani.¹⁶ Ma enj jagêngôn sic anja ñasawa kêtôm ñac talamña êpê nê sôb naêsêpña ma taê gêjam gebe “Aê jalic ñapalê êmac êndu êndên aê matocanô atom.” Enj gêngôn kêkanôn enj ma ñapalê awa kêpi ma kêtañ.¹⁷ Anôtô gêñjô ñapalê kêtañ ma Anôtônê anjela awa gêjac Hagar anja undambê ma kêsôm gêdên enj gebe “Asager gêgôm aôm, Hagar. Ôtêc taôm atom gebe Anôtô gêñjô ñapalê awa anja gamêñ nañ.¹⁸ Ôndi sa, ôsip enj sa ma ôkôc enj ñajana gebe aê gabe jakên enj êtu laum kapôên tenj.”

¹⁹ Go Anôtô gêgôm enj mata gêlac e gêlic bumata tenj ma enj jakêkati bu kêsêp bôc ñaôlic ma kêkên gêdên ñapalê gênôm.²⁰ Ma Anôtô gêwiñ ñapalê ma enj kêtú kapôên. Enj gêmoa gamêñ sawa ma kêpê talam lêma kata sec.²¹ Enj gêmoa gamêñ sawa Paran ma tēna kêkôc ênê awê tenj anja gamêñ Aiguptu.

Abraham agêc Abimelek sêmoatiñ poac gêdên taun

²² Gêdên ñasawa tonañ Abimelek agêc nê siñwaganêñ ñac ñamataña Pikol sêsôm gêdên Abraham gebe “Anôtô gêwiñ aôm to nê m kôm samob.”²³ Kêtú tonañña tec galoc ôtôc lêmam êndên Anôtô matocanô jalic gebe ôñgôm aê to ñoc wakuc me wakucnêñ wakuc sec atom. Aê kamoasiñ aôm, amboac tonañ ôjô moasiñ tonañ êndên aê to êndên gamêñ, tañ mênjgômoa ñac jabanager nañ.”²⁴ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gabe jatôc lemoc.”

²⁵ Ma Abraham kêtôc biñ Abimelek kêtú bumata tenj, tañ Abimeleknê sakiñwaga sêjanjo su nañña.²⁶ Ma Abimelek kêsôm gebe “Aê gajam kauc lau, tañ sêgôm gêñ tonañ. Aôm kôsôm biñ tenj gêdên aê atom, ma aê ganjô biñ tenj atom e mênjgêdên galoc.”²⁷ Tec Abraham kêkôc domba to bulimakao ma kêkên gêdên Abimelek ma ñac lu sêmoatiñ poac tenj gêdên taun.²⁸ Go Abraham kêkên domba ñalatu 7 sêkô taunña²⁹ tec Abimelek kêtú kênac Abraham gebe “Domba ñalatu 7, tañ kôkên sêkô taunña nañ, ñam amboac ondoc.”³⁰ Enj kêsôm gebe “Ôkôc domba ñalatu 7 tonañ su anja lemoc ec têtú ñabelo êndên aôm ôjala gebe aê tauc tec kakwê bumata tau.”³¹ Kêtú tonañña sêsam gamêñ tonañ gebe Ber-Seba gebe êsêagêc lulu têtôc lemenj.³² Êsêagêc sêmoatiñ poac anja Ber-Seba su, go Abimelek agêc Pikol, ênê siñwaganêñ ñac ñamataña, dêdi ma sêmu sêja Pilistinêñ gamêñ kêtiam.³³ Mago Abraham kêsê ka gamêñ sawaña tenj ñaê gebe tamarisk anja Ber-Seba ma awa gêjac Apômtau Anôtô tenjger nê ñaê.³⁴ Ma Abraham gêmoa Pilistinêñ gamêñ ñasawa ec nêñger. I II

Anôtô kêjatu Abraham gebe êkên Isak êtu da

22 Gêñ samob tonañ su acgom, go Anôtô kêsâê Abraham ma awa gêjac eñ gebe "Abraham." Ma eñ kêsôm gebe "Aê tec gamoa." ² Ma Anôtô kêsôm gebe "Ôkôc nê m latôm tagen Isak, tañ têtmac gêwiñ eñ nañ, ma ôna gamên Moria. Anğa ônê ôkên eñ êtu daja anğa lôc teñ ñatêpôê tañ gabe jatôc êndên aôm nañ." ³ Tec Abraham gêdi gêdên bêbêc kanucgen kêkôc nê donki mênjkêpô ômbiñkap kêsêp. Eñ kêkôc sakiñwaga wakuc luagêc sêwiñ êsêagêc latu Isak. Eñ gêga ka kêtù dajaña ma gêdi gêja gamên, tañ Anôtô kêsôm ñabin gêdên eñ nañ. ⁴ Gêdên bêc kêtù têtêacña Abraham gêôc mataanô sa ma gêlic gamên tau gêc jaêcgen. ⁵ Go Abraham kêsôm gêdên nê sakiñwagaagêc gebe "Amao tonec awiñ donki. Aêagêc ñapalê ana ônê. Ateñ mec su acgom, go amu amên êtiã." ⁶ Ma Abraham kêkên ka dajaña gêdên latu Isak gêôc. Ma eñ tau gegen ja ma kêmêgôm bôjañ. Ma agêc sêsêlên sêwiñ tauñ sêja. ⁷ Ma Isak awa gêjac tama Abraham gebe "Tamoc." Ma eñ kêsôm gebe "Latucenec, aê tec gamoa." Ma eñ kêsôm gebe "Ja to ka tec gêc, mago domba dajaña gêmôa ondoc." ⁸ Ma Abraham kêsôm gebe "Latucenec, Anôtô tau oc ênsun domba dajaña." Ma agêc sêsêlên sêwiñ tauñ sêja. ⁹ Agêc sêô lasê gamên, tañ Anôtô kêsôm ñabin gêdên eñ nañ, ma Abraham gêboa altar sa ma gêjac pac ka. Go gêsô latu Isak tônia ma ketoc eñ gêsac altar topac ñaô. ¹⁰ Go Abraham kêmêtôc lêma gebe êkôc bôjañ ma êmbuc latu. ¹¹ Mago Apômtaunê anjela gêmôêc eñ anğa undambê ma kêsôm gebe "Abraham, Abraham." Ma eñ gêlôc gebe "Aê tec gamoa." ¹² Ma eñ kêsôm gebe "Lêmam êndên ñapalê atom ma ôngôm gêñ teñ êndên eñ atom, gebe aê galic aôm kôtêc Anôtô ma kôgamiñ nê m latôm tagen gêdên aê atom." ¹³ Ma Abraham gêôc mataanô sa e gêlic domba kapoac teñ kêkô eñ dêmôêmu ñajabo gêjac kêsô odani. Tec Abraham gêja ma kêkôc domba kapoac jakêkên kêtù daja gêjô latu su. ¹⁴ Abraham kêsam gamên tonañ ñaê gebe "Apômtau gebe ênam sa êndên ñanoc," amboac sêsôm-sêsôm e mênjgêdên galoc gebe "Anğa lôc Apômtau gebe ênam sa êndên ñanocña." ¹⁵ Go Apômtaunê anjela gêmôêc Abraham anğa undambê kêtù dim luagêcña ¹⁶ ma kêsôm gebe "Apômtau kêsôm gebe 'Aôm gôgôm tonañ ma kôgamiñ nê m latôm nañ atom, tec katôc lemoc kêpi tauc gebe ¹⁷ janam mec aôm biññanôgen, ma nê m wakuc têtù taêsam têtôm utitalata umboñ ñalabuña to têtôm ganjac gwêcña. Ma nêñ ñacjonên malac ñasacgêdô êtu nê m wakucnên. ¹⁸ Ma êtu nê m wakucña laum nomña samob têtap moasiñ sa kêtù tañam wamu aêña." ¹⁹ Amboac tonañ Abraham gêmu gêdên nê sakiñwagaagêc gêja ma ac dêdi sêwiñ tauñ sêja Ber-Seba. Ma Abraham gênjgôn Ber-Seba kêtù têtê.

I Alic 17:19; Isak ñam gebe Eñ kêômac. II Ber-Seba ñam gebe Bumata têtêc lemeñja.

Nahornê wakuc

²⁰ Gêñ samob tonañ su acgom, go biñ gêdên Abraham gebe "Gôlicgac, Milka kêkôc gôlôac amboac tonañ kêtù lasim Nahorna." ²¹ Nacsêga Us agêc lasi Bus ma Kemuel, tañ kêtù Aram tama ²² ma Kesed, Hasso, Pildas, Jidlap to Betuel ²³ Betuel kêtù Rebeka tama. Lau 8 tonañ Milka kêkôc gêdên Abraham lasi Nahor. ²⁴ Ma Milka anao, nê ñaê gebe Reuma, kêkôc Teba, Gaham, Tahas to Maka.

Sara gêmâc êndu. Abraham gêjam ôli sêô

23 Sara gêmôa e nê jala kêtù 127. Saranê jala tau tonañ. ² Ma Sara gêmâc êndu anğa Kiriãt-Arba (ñaê teñ gebe Hebron) anğa gamên Kanaan. Ma Abraham kêsô gebe êpuc tanjiboa sa ma êtañ êtu Saraña. ³ Su, go Abraham gêdi gêwi nê ñacmatê siñ ma kêsôm gêdên lau gamên Hetña gebe ⁴ "Aê ñac jaba to ñac ñasawaña mênjganjôn gawiñ amac. Akên nê m gamên teñ êndên aê jawê kaiñ êtu gamên sêôña gebe jansun ñoc ñacmatê ênêc." ⁵ Lau gamên Hetña sêjô Abraham awa gebe ⁶ "O apômtau, ôkên tañam ma biñ. Aôm gômôa gôwiñ aêac amboac kasêga towae teñ. Ônsun nê m ñacmatê êsêp ma sêô ñajamanô tau. Aêacma ñac teñ êngamiñ nê sêô êndên aôm me êkô aôm auc êtu ônsun nê m ñacmatê êsêpña atom." ⁷ Abraham gêdi ma gewec gêdên lau gamên Hetña, tañ têtù gamên ñatau nañ. ⁸ Ma eñ kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac embe alic êtôm gebe jansun ñoc ñacmatê ênêc, go akên tañem ñoc biñ ma aten Sohar latu Epron ajô aê su ⁹ gebe êkên pocgêsun Mak-Pela, tañ kêtù ênê gêñ nañ, êndên aê. Gêsun tau gêc kêsi ênê kôm ñamadiñ. Aê jakên ñaôli samucgen êndên eñ jakô amac lanjôm-nêmña ma eñ êkên êtu aênoc gêñ êtu jansun ñacmatê sêsêpña." ¹⁰ Mago Epron tau gênjgôn gêwiñ lau gamên Hetña ma ñac Hetña Epron gêjô Abraham awa e lau Hetña tañ sêmên sênjgôn malac ñasacgêdô nañ samob sênjô ma kêsôm gebe ¹¹ "O apômtau, masianô. Ôñjô ñoc biñ. Aê jakên kôm to jakên ñapocgêsun, tañ gêc kôm tau nañ, ñaômagen êndên aôm. Aê kakô ñoc lau lanjônêmña, tec jakên gêñ tau ñaômagen êndên aôm. Ônsun nê m ñacmatêmañ." ¹² Go Abraham gewec gêdên gamên ñatau. ¹³ Ma eñ kêsôm gêdên Epron e gamên ñatau sênjô sêwiñ gebe "Aê jaten aôm gebe ôkên tañam aê. Aê jakên kôm ñaôli êndên aôm. Ôkôc ñaôli anğa aê lemoc gebe jansun ñoc ñacmatê anğa tonañ." ¹⁴ Epron gêjô Abraham awa gebe ¹⁵ "O apômtau, ôñjô ñoc biñ. Aêagêc tasôm biñ taêsam êpi gamên, tañ ñaôli amboac dôn silberña 400gen nañ, êtu agenña. Ônsun nê m ñacmatêmañ." ¹⁶ Abraham gêlôc gêdên Epron. Ma Abraham gêjam dôn silber gêdên Epron, tañ eñ kêsam lau gamên Hetña sênjô nañ, dôn silberña 400. Eñ gêjam dôn kêtôm lau-têtulu-gênwaga sêjam dôn gêdên tauñ.

¹⁷ Amboac tonañ Epronê kôm Mak-Pela, tañ gêc Mamre ñagamên gêmu oc kêpiña nañ, kôm to ñapoc-

gêsun ma gênkaij, tañ kékô kôm ñagamên samucgen auc nañ, ¹⁸ kêtú Abrahamnê. Lau gamên Hetja samob, tañ sêô lasê ênê malac ñasacgêdô nañ, sêlic. ¹⁹ Su, go Abraham kêsun nê awê Sara kêsêp pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela nañ, gêc Mamre (ñaê teñ gebe Hebron) ñagamên oc kêpiña anja gamên Kanaan. ²⁰ Lau gamên Hetja sêkên kôm to ñapocgêsun tonañ kêtú Abrahamnê gên gebe ênsun ñacmatê sêsêpña. ¹ sacgêdô gêc intênagêsun. Gamên tonañ kêtú êsêacnên maleñ sêkac saña.

Isaknê miñ gêjam awêña

24 Abraham kêtú ñamalacanô sugac ma nê jala kêtú taêsam. Ma Apômtau gêjam mec Abrahamnê gên samob. ² Ma Abraham kêsôm gêdên nê sakiñwaga ñamataña, tañ gejob ênê gên samob nañ, gebe "Ôkên lêmam êsô lambic ³ ma ôtôc lêmam êndên Apômtau, tañ kêtú undambê to nom ñaAnôtô nañ, gebe ôkên awê teñ êndên latuc anja lau gamên Kanaan, tañ gamoa êsêac ñaluñ nañ, nêñ ñapalêonên atom. ⁴ Aôm ôna ñoc malacmôkê ôndên ñoc lau naôkôc latuc Isak nê awê teñ anja ônê." ⁵ Ma sakiñwaga kêsôm gêdên eñ gebe "Amboac ondoc, awê tau embe endec ma êndançguc aê êmên gamên tonec atom, go jakôc latôm êmu êna gamên, tañ aôm gôwi siñ nañ, me." ⁶ Abraham kêsôm gêdên eñ gebe "Ôlic taôm, ôkên latuc êna ônê atom. ⁷ Apômtau, Anôtô undambêña, tañ gêwê aê anja tamocnê andu ma anja ñoc gôlôacnên gamên nañ, gêjam biñgalôm gêwiñ aê ma kêtôc lêma gebe Aê gabe jakên gamên tonec êndên nêñ wakuc. Eñ oc êsakiñ nê anjela êmuñ aôm ma aôm ôkôc latucnê awê teñ anja ônê. ⁸ Mago awê tau embe endec ma êndançguc aôm atom, go biñ, tañ ôtôc lêmam nañ ênêcña. Mago ôkên latuc êmu êna ônê êtiam atom." ⁹ Go sakiñwaga kékên lêma kêsô nê ñatau Abraham lambi ma kêtôc lêma gebe êngôm ênê biñ ñanô êsa.

¹⁰ Go sakiñwaga kékôc nê ñataunê kamele 10 to nê ñataunê gêlôn ma awa tokaiñ-tokaiñ ma gêdi gêja. Eñ kêsêlên gêja Mesopotamia e gêô lasê Nahornê malac. ¹¹ Eñ kékên kamele sêlêwan taun anja bumañ, tañ kêpoac malac ñagala nañ, gêdên kêtula, gêdên têm, tañ lauo sêsa gebe têtê buña. ¹² Ma eñ kêsôm gebe "O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, aê jateñ aôm gebe ôlôc gebe jatap kôm ñanô sa ma ôwaka nêñ têm-tac gêwiñ ñoc ñatau Abrahamña sa. ¹³ Ôlic acgom, aê mênjakô bumata ñatali ma malacm latunjo oc sêsa mên-têtê. ¹⁴ Ñapalêo, tañ jasôm biñ êndên eñ gebe 'Ôlêwan ku gebe mênjanôm bu' nañ, embe êsôm gebe 'Wacônôm ma jakên bu êndên nêñ kamele sênôm amboac tonançen,' nañ jajala gebe tecenec aôm kôjal-ij sa kêtú nêñ ñacsakiñ Isakña. Biñ tonañ êtu ñabelo êndên aê e jajala gebe kôwaka têm-tac gêwiñ ñoc ñatauña sa."

¹⁵ Eñ kêsôm biñ gêmoe, tec Rebeka kêsê gêôc nê ku buña. Eñ Betuel, tañ Abraham lasi Nahor nê awê Milka

kékôc nañ, latuo eñ. ¹⁶ Ñapalêo tau lanô ñajamanô, eñ awêtakiñ teñ, nañ kêtap ñac teñ sa atom tageñ. Eñ kêsêp bumata jakêti bu su ma kêpi gêmên. ¹⁷ Go sakiñwaga kêlêti gebe êpuc eñ tontôn ma kêsôm gebe "Aê gabe jateñ aôm ôkên bu ñagec mênjanôm anja nêñ ku." ¹⁸ Eñ kêsôm gebe "Ñoc ñatau, ônomman." Ma seben kêlêwan ku kêsêp lêma ma kékên bu gêdên eñ gênôm. ¹⁹ Kékên bu gêdên eñ gênôm, go kêsôm gebe "Aê jatê bu mênjakên êndên nêñ kamele sênôm e êôc êsêac tôn êwiñ." ²⁰ Amboac tonañ eñ kékêc bu kêsêp bôcnên suc kêtê-kêtê bu gêja gêmu mênjakên gêdên kamele samob sênôm. ²¹ Ma ñac tau kêsala eñ ñabiñmêgen gebe êjala Apômtau oc gêjam gôlin ênê lên me masi. ²² Kamele sênôm bu e kêtôm, go ñac kékôc gêlôn goldña teñ, gold tau ñawapac kêtôm gold ñadôn ñamaken ma joc luagêc, tañ ñawapac kêtôm gold ñadôn 10ña ²³ ma kêsôm gebe "Asanê latuo aôm. Ôsôm acgom, ñasawa gêc tamamnê andu êtôm aêac anêcña me masi." ²⁴ Eñ gêjô eñ awa gebe "Milka agêc Nahor latunji Betuel latuo aê." ²⁵ Ma kêsôm biñ ñagêdô gêdên eñ gêwiñ gebe "Oba to gêgwan taêsam tê gêc to gamên kêtôm gebe anêcña tê gêc." ²⁶ Ñac tau gewec ma awa gêôc Apômtau ²⁷ e kêsôm gebe "Aê jalambij Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ kégamiñ nê têtac gêwiñ to biñ ñanên gêdên ñoc ñatau atom. Ma Apômtau gêwê aê katôgen gadên ñoc ñataunê lasitêwainên andu."

²⁸ Ma ñapalêo kêlêti jagêjac miñ biñ tonañ gêdên tênanê lau. ²⁹ Rebekanê luñac teñ gêmoe, ênê ñaê gebe Laban. Ma Laban kêlêti gêja bumata gêdên ñac tau. ³⁰ Eñ gêlic gêlôn to joc, tañ luo kêka nañ, ma gênô biñ, luo kêsôm gebe Ñac tau kêsôm biñ amboac tonec gêdên aê. Tec eñ kêlêti gêdên ñac tau gêja ma kêtap eñ sa kékô bumata gêwiñ nê kamele. ³¹ Ma eñ kêsôm gebe "O ñatau, tañ Apômtau gêjam mec nañ, kôkô awê kêtú asagenña. Ôsô ômôênman, aê kamasan andu su to gamên kêtú kamelena." ³² Amboac tonañ ñac tau kêsô andu gêja ma Laban kékôc kamelenên waba su ma kékên oba to gêgwan gêdên kamele. Go kékôc bu gebe Abrahamnê sakiñwaga to nê lau sêkwasiñ enjakiñ êsêpña, ³³ go sêkên gên taniñña gêdên sakiñwaga gebe êniñ. Mago kêsôm gebe "Aê janiñ gên teñ atom, aê jawa ñoc biñ sa êmuñ acgom." Laban kêsôm gebe "Amboac tonañ ôsômman."

³⁴ Tec eñ gêwa tau sa gebe "Abrahamnê sakiñwaga aê. ³⁵ Apômtau gêjam mec ñoc ñatau ñanôgen e kêtú kapôên. Eñ kékên domba to bulimakao ma silber to gold ma sakiñwagao to ñac ma kamele to donki gêdên eñ. ³⁶ Ma ñoc ñataunê awê Sara nê jala kêtú taêsam su ma kékôc latu teñ ma ñoc ñatau kékên gênlênsêm samob gêdên eñ gêwê kaiñ. ³⁷ Ma eñ kêsôm gêdên aê gebe jatôc lemoc ma kêsôm gebe 'Aôm ôkôc latucnê awê teñ anja lau Kanaan, tañ aê gamoa nêñ gamên nañ, latunjonên atom, ³⁸ aôm ôndên tamocnê andu to ñoc lasitêwai ôna ma ôkôc latucnê awê teñ anja ônê.' ³⁹ Aê kasôm gêdên ñoc ñatau gebe 'Awê embe êndançguc aê atom, go amboac ondoc.' ⁴⁰ Tec eñ kêsôm gêdên aê gebe 'Apômtau, tañ kasêlên gamoa eñ

I Lau ñanô sêboa tunbôm kêgi nêñ malac auc. Sêmasan

lanjônêm nan, êsakiñ nê anjela êwiñ aôm to ênam gôliñ nêm lêt e aôm ôkôc latucnê awê anja ñoc launêt to anja tamocnê andu. ⁴¹ Embe ô lasê ñoc lasitêwai ma êsêac sêkên awê êndên aôm atom, go biñ, tañ kôtôc lêmam nan ênêcña.'

⁴² "Ocsalô aê gaô lasê bumata ma kasôm gebe 'O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô aôm, galoc ônam gôliñ ñoc lêt, tec kasa nec. ⁴³ Ôlic aê, galoc kakô bumata. Ñapalêo, nan êsa êmên gebe êtê bu ma jasôm biñ êndên enj gebe "Aê jateñ aôm ôkên bu ñagec anja nêm ku mênjanôm," ⁴⁴ ma embe êsôm êndên aê gebe "Ônômman, ma aê gabe jatê êndên nêm kamele amboac tonan, nan awê tecenanj êtu awê tañ Apômtau kêjalij enj sa kêtû ñoc ñataunê latuñ."'

⁴⁵ "Aê taêc gêjam biñ tonan gêbacnê su atomgenj, tec Rebeka kesa gemênj gêoc nê ku jakêsêp bumata ma kêtê bu. Ma aê kasôm gêdên enj gebe 'Ôkên bu mênjanôm.' ⁴⁶ Enj sebenj kêlêwanj ku su ma kêsôm gebe 'Ônômman, ma aê gabe jakên bu êndên nêm kamele sênôm amboac tonanjenj.' Tec aê ganôm ma enj kêkên bu gêdên kamele sênôm amboac tonan. ⁴⁷ Go aê katu kênac enj gebe 'Aôm asanê latuo.' Enj kêsôm gebe 'Nahor latu Betuel, tañ Milka kêkôc enj nan, latuo aê.' Tec aê kakênj gêlônj genj kalenj enj lususunj ma kakênj joc enj kêka. ⁴⁸ Go aê gawec ma aoc gêoc Apômtau ma kalambij Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ gêwê aê kasa intêna solop e katap ñoc ñataunê lasinê latuo sa kêtû ênê latuñ. ⁴⁹ Ma galoc amac embe têtac êwiñ ñoc ñatau ma atoc enj sa, go asôm ñawae êndên aê. Embe masi, go asôm amboac tonanjenj, ec jajala gebe anô ê aê me gasê ê aê."

⁵⁰ Go Laban agêc Betuel sêjô enj awa gebe "Biñ tonan gemênj anja Apômtaunê. Aêac atôm gebe asôm biñ ñajam me sec tenj êndên aôm atom. ⁵¹ Gôlicgac, Rebeka kêkô aôm lanjônêm, ôkôc enj ôna ma ôkên enj êtu nêm ñataunê latunê awê êtôm Apômtau kêsôm."

⁵² Gêdên tañ Abrahamnê sakiñwaga gêñô biñ tonan nan, enj gêu tau gêdên Apômtau. ⁵³ Ma sakiñwaga kêkôc gêlônj silber to gold ma ñakwê jakêkênj gêdên Rebeka. Ma kêkênj gêñ mata êjamgenj gêdên luñac to têna amboac tonanjenj. ⁵⁴ Ma enj to nê lau, tañ sêwiñ enj nan, senj to sênôm gêñ ma gêdên gêbêc tonanj sêc sêwiñ êsêac. Ñagelenj êsêac dêdi sa ma enj kêsôm gebe "Asakiñ aê jamu jandênj ñoc ñatau jana." ⁵⁵ Mago têna agêc lu sêsôm gebe "Ôlôc gebe ñapalêo êmoa êwiñ aêac bêc ñagêdô amboac bêc 10 su, go aêc ana."

⁵⁶ Tagerj enj kêsôm gebe "Akôc aê tôn atom gebe Apômtau gêjam gôliñ ñoc lêt. Asakiñ aê, gebe jaêc jamu jandênj ñoc ñatau jana." ⁵⁷ Êsêac sêsôm gebe "Aêac amôêc ñapalêo to atu kênac enj tau." ⁵⁸ Ma êsêac sêmôêc Rebeka ma sêsôm gêdên enj gebe "Aôm gobe ôwiñ ñac tonec me masi." Enj kêsôm gebe "Aê gabe jawiñ." ⁵⁹ Tec êsêac sêkênj luñio agêc ênê jaomwagao to Abrahamnê sakiñwaga to nê lau sêja.

⁶⁰ Ma êsêac sêjam mec Rebeka ma sêsôm gêdên enj gebe "O awêenec, ôtu lau taêsam tenerji ma lau, tañ sêkênj kisa nêm wakuc nan, nêñ malac êtu nêm wakuc-

nên." ⁶¹ Go Rebeka to nê sakiñwagao dêdi ma sêpi kamele ma têtadaguc ñac tau sêja. Amboac tonan sakiñwaga kêkôc Rebeka ma gêc gêja.

⁶² Ma Isak gêja gamênj, tañ bumata Ber-Lahai-Roi kêpoac nan, jagêngôn gamênj Negeb. ⁶³ Gêdênj kêtula tenj Isak kêsêlênj gêmooa kôm ñalêlôm gebe taê ênam nê biñ ñagêdô e gêoc mataanô sa ma gêlic kamele sêmênj. ⁶⁴ Ma Rebeka gêoc mataanô sa ma gêlic Isak. Tec kêsêp anja kamele ⁶⁵ ma kêsôm gêdênj sakiñwaga gebe "Asa tê kêpuc aêac tônjôn nê." Sakiñwaga gêjô enj awa gebe "Ñoc ñatau tau tônê." Tec enj kêkôc nê obo ma kêgêduc tau. ⁶⁶ Ma sakiñwaga gêjac miñ biñ samob, tañ gêgôm nan, gêdênj Isak. ⁶⁷ Go Isak gêwê Rebeka kêsô têna Sara nê becobo gêja ma kêkôc enj kêtû ênê awê ma têtac gêwiñ enj. Isak têna gêmac êndu, mago biñ tonanj gêjam malô ênê ñalêlôm. ¹ tonan.

Abrahamnê wakuc, tañ Ketura kêkôc

25 Abraham gêjam awê tenj, ênê ñaê gebe Ketura. ² Enj kêkôc Simran, Joksan, Medan, Midian, Isbak to Sua. ³ Joksan kêka Seba agêc Dedan lasê. Dedan latui lau Asurim to Letusim ma Leumim. ⁴ Midian latui tonec Epa, Eper, Hanok, Abida to Elda. Lau samob tonanj ñai têtû Keturanê gôlôac. ⁵ Ma Abraham gêwi nê gêñ samob siñ gêdênj Isak. ⁶ Mago Abraham kêkênj awamata gêdênj nê lauo ñagêdô nêñ gôlôac ma kêsakiñ êsêac sêja gamênj oc kêpiña sêmoa jaêc latu Isak. Biñ tonan enj gêgôm gêdênj gêmooa mata jaligenj.

Abraham gêmac êndu to sêsun enj

⁷ Abrahamnê bêc to jala gêmooanja kêtôm jala 175. ⁸ Ma katu gêwi Abraham siñ ma gêmac êndu. Abraham gêmooa nê jala sa têtû taêsam ma kêtû ñamalac su e kêsaaê gebe kêtôm enjgac. Tec Apômtau kêkalem enj jagêwiñ nê lau, tañ sêmac sêmunj enj nan. ⁹ Latuagêc Isak agêc Ismael sêsun enj kêsêp pocgêsun Mak-Pela, tañ gêc ñac gamênj Hetña Sohar latu Epronê kôm gêc Mamre ñagamênj oc kêpiña nan. ¹⁰ Kôm tonanj Abraham gêjam ôli su anja lau gamênj Hetña nêñ. Anja ônê sêsun Abraham gêc gêwiñ nê awê Sara. ¹¹ Abraham gêmac êndu ma Anôtô gêjam mec latu Isak. Isak tec gêmooa bumata Ber-Lahai-Roi ñagala.

Ismaelnê wakuc

¹² Saranê sakiñwagao Aiguptuo Hagar latu Ismael, tañ Abraham kêka enj lasê nan, nê wakuc tonec. ¹³ Ismael latu i nêñ ñaê tonec. Ac têtênan ñaê kêtôm tenerji kêkôc êsêacña. Ismaelnê ñacsêga Nebajot ma Kedar, Adbel, Mibsam, ¹⁴ Misma, Duma, Masa, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Napis to Kedema. ¹⁶ Ismael latui tau tonan ma êsêacnênj ñaê tau kêtôm nêñ malac to gamênj sêngônj. Kasêga 12 têtôm nêñ gôlôacmôkê. ¹⁷ Ismaelnê jala gêmooa nomña tonec gebe 137. Katu gêwi enj siñ ma gêmac êndu jagêwiñ nê lau. ¹⁸ Nê wakuc sêngônj gamênj Hawila to Sur, tañ

¹ Lau ñanô nêñ mêtê sêsôm biñ êtu tônña tenj

gêc kêkanôn Aiguptu gêmu kêsô Asuriaña nan nja-sawa. Ac sênghôn sêwiñ tawanj atom.

Esau agêc Jakob nêñ binj

19 Abraham latu Isak nê wakuc tau tonec. Isak tama Abraham. 20 Isaknê jala kêtû 40, go gêjam Rebeka kêtû ênê awê. Rebeka enj nac Aram nja anja Mesopotamia Betuel latuo, nac Aram nja Laban nê luu. 21 Ma Isak keteñ mec gêdên Apômtau kêtû nê awêña gebe enj awê kapoac teñ. Apômtau kêtên taña ênê mec e ênê awê Rebeka taê. 22 Ôliñbôm sêmônaj taunj sêmoa enj têtaciélôm ma enj kêsôm gebe "Embe amboac tonaj, nanj jamoa êtu asageña." Tec gêja gebe êtu kênac Apômtau. 23 Ma Apômtau kêsôm gêdên enj gebe

"Gôlôacmôkê luagêc sêmoa aôm têtaciélôm ma aôm ôkôc laum luagêc, mago sêwa taunj êkôc. Teñ toôliwalô êlêlêc teñ su ma nacsêga ênam sakiñ nacsauñ."

24 Gêdên nanoc êkôc napaletña, tec kêtên ôliñbôm.

25 Nac namata, tañ kêsâ nanj, kokoc ma ôlilu amuc-amuc, tec sê ênê nê gebe Esau. 26 Go lasi kêsâ ma lêma kêtên Esau agêbi tôn, tec sêsam enj gebe Jakob. Isaknê jala kêtû 60, tec teneñ kêtên êsêagêc.

27 Napalet têtû kapôen ma Esau kêtû nac lêma gwadaña, tañ kêtên talam lêma kata gêjac laoc gamêngeñ. Ma Jakob kêtû nac wapac to nanj, tañ gênghôn becobo. 28 Isak têtac gêwiñ Esau gebe enj geñ gwada gêjac nawae. Mago Rebeka têtac gêwiñ Jakob.

29 Gêdên nasawa teñ Jakob geno gabab ma Esau anja kôm gêmên totêkwa gêbacgeñ 30 ma Esau kêsôm gêdên Jakob gebe "Ôkên gên kokoc tonaj seberj êndên aê mênjaniñ gebe aê tekoc gêbac." Kêtû tonajña sêsam enj gebe Edom. 31 Mago Jakob kêsôm gebe "Ôkên nê gênlênsêm nacsêgaña êndên aê jawê kaiñ acgom." 32 Esau kêsôm gebe "Gôlêc me, aê oc jamac êndu. Gênlênsêm nacsêgaña ênam aê sa amboac ondoc." 33 Jakob kêsôm gebe "Ôtôc lêmam êmunj acgom." Ma enj kêtên lêma ma kêtên nê gênlênsêm nacsêgaña gêdên Jakob gêtê kaiñ. 34 Go Jakob kêtên polom to gabab gêdên enj. Ma enj geñ to gênôm gên su, go gêdi ma gêc gêja. Tec Esau gêlic gênlênsêm nacsêgaña amboac gên nêma. I

Isak gêmôa gamên Gerar to Ber-Seba

26 Ma têtôm teñ kêsâ anja gamên tonaj. Têtôm, tañ kêsâ gêdên Abrahamnê têt nanj, teñ. Ma Isak gêdên Pilistinên kiñ Abimelek gêja Gerar. 2 Ma Apômtau geoc tau lasê gêdên enj ma kêsôm gebe "Ôsêp Aiguptu ôna atom. Ômoa gamên, tañ jasôm nabij êndên aôm nanjgeñ. 3 amoa gamên tau amboac nac jaba ma aê gabe jawiñ aôm to janam mec aôm. Aê gabe jakên gamên tonaj samob êndên aôm to nêñ wakuc ma gabe janghôm binj, tañ katôc lemoc gêdên tamam Abraham nanj nanô êsa. 4 Aê gabe janghôm

I Edom nam gebe Kokoc.

nêñ wakuc têtû taêsam nanô lasê têtôm utitalata umbonja ma gabe jakên gamên samob tonaj nê êndên nêñ wakuc ma laum nomja samob têtap nêñ wakuc-nên mec namoasiñ sa, 5 gebe Abraham taña wamu aê aoc ma kêmasañ nac nanghôn to nac binj ma nac binj to nac jatu." 6 Tec Isak gêmôa Gerar.

7 Gêdên tañ lau malac tonajña têtû kênac enj kêtû nê awêña nanj, enj kêsôm gebe "Aê luco enj," gebe enj kêtên tau, tec kêsôm gebe "Aênoc awê enj" atom. Enj taê gêjam gebe Moae lau gamên tonecña sênac aê êndu êtu Rebekaña, gebe enj awê nêjam. 8 Enj gêmôa gamên tau nasawa ec baliñ su, tec bêt teñ Pilistinên kiñ Abimelek kêtuc kênin kêsâ katam sauñ ma gêlic Isak kêtû samuc Rebeka. 9 Tec Abimelek gêmôc Isak ma kêsôm gebe "Amboac ondoc, enj aôm nêñ awêgoc. Aôm kêsôm gebe aôm lômo enj nanj amboac ondoc." Isak kêsôm gêdên enj gebe "Aê gaboc moae jamac êndu êtu enja." 10 Abimelek kêsôm gebe "Aôm gôgôm aêac amboac ondoc. Aênoc launên teñ embe êmoa êwiñ nêñ awê, go aôm nêñ keso nanghôn êtap aêac sa." 11 Tec Abimelek gêjac binj lau samob gebe "Lau, tañ sêmoasac nac tonec me nê awê nanj, sênac êsêac êndu."

12 Ma Isak kêsê gên kêsêp gamên tonaj ma gêjam nanô kêtên nêñgeñ su. Apômtau gêjam mec enj, 13 tec nac tau kêtû nac tolêlôm ma nê awa kêtû kapôen e kêsâlê enj auc. 14 Ênê domba to bulimakao taêsam sêmoa ma sakiñwaga gwalêkiñ. Pilisti sêlic e têtac sec. 15 Bumata samob, tañ tamanê sakiñwaga sêkwê gêdên tama Abraham nê têt nanj, Pilisti sêsun auc ma sêkên nom kêsêp. 16 Ma Abimelek kêsôm gêdên Isak gebe "Ôc ôna gebe aôm kôtû nêclai netau kêtên aêac su."

17 Amboac tonaj Isak gêtul gamên ônê sinj jagêjam bec anja gaboan Gerar ma gênghôn têtên. 18 Ma Isak kêtên bumata, tañ sêkwê gêdên tama Abraham nê têt nanj sa kêtiam. Abraham gêmac êndu, tec Pilisti sêsun bumata tonaj auc. Ma enj gê nê, tañ tama Abraham gê su nanj sa kêtiam. 19 Mago gêdên tañ Isaknê sakiñwaga sêkwê bumata anja gaboan e têtap bu sa nanj, 20 gejobwaga bônja anja Gerar sêsôm Isaknê gejobwaga bônja gebe "Bu tonec aêacma." Tec enj kêsam bumata tau gebe "Esek," gebe êsêac sêsôm enj. 21 Ma êsêac sêkwê bumata teñ kêtiam ma sêsôm taunj kêtû bu tonajña amboac tonajgeñ. Tec enj kêsam bumata tau gebe "Sitna." 22 Ma enj gêtul gamên têtên sinj ma kêtên bumata wakuc teñ. Êsêac sêsôm taunj kêtû bu tonajña atom, tec kêsam nê gebe "Rehobot," + ma kêsôm gebe "Galoc Apômtau kêtên nasawa gêdên aêac gebe tatu taêsam anja gamên tau."

23 Anja ônê Isak jakêpi Ber-Seba. 24 Ma Apômtau geoc tau lasê gêdên enj gêdên gêtên tonaj ma kêsôm gebe "Tamam Abraham nê Anôtô aê. Ôtêc taôm atom gebe aê jawiñ aôm ma gabe janam mec aôm to jakên nêñ wakuc têtû taêsam kêtû nac sakiñwaga Abrahamña." 25 Ma Isak gêmôa altar teñ sa ma awa gêjac Apômtaunê nê, go gê becobo. Ma Isaknê sakiñwaga sêkwê bumata teñ.

Isak agêc Abimelek sêmoatiŋ poac

²⁶ Go Abimelek anŋa Gerar gêdêŋ enj gêja. Nê ŋac Ausat to nê siŋwaganêŋ ŋac ŋamataŋa Pikol sêwiŋ enj. ²⁷ Isak kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Amac têtac gedec aê, tec ajanda aê anŋa nêŋ gamêŋ ma galoc amêŋ kêtut agenŋa." ²⁸ Êsêac sêsôm gebe "Aêac alic gêc awêgeŋ gebe Apômtau gêwiŋ aôm, tec taêŋ gêjam gebe awiŋ aôm ma tatôc lemeŋ ma tamoatiŋ poac êndêŋ tauŋ, ²⁹ gebe aôm ôŋgôm aêac sec atom êtôm aêac amoasac aôm atom ma agôm aôm ŋajamgeŋ e asakiŋ aôm tobiŋmalôgeŋ gôcêc gômôêŋ. Apômtaunê mec kêpi aôm sugac." ³⁰ Tec Isak geno moasiŋ gêdêŋ êsêac seŋ to sênôm. ³¹ Gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ac dêdi ma têtôc lemeŋ gêdêŋ tauŋ ma Isak kejoŋ êsêac ma êsêac seboŋ tauŋ tobiŋmalôgeŋ.

³² Gêdêŋ bêc tonarŋ Isaknê sakiŋwaga dêdêŋ enj sêja ma sêkêŋ ŋawae gêdêŋ enj kêtut bumata, taŋ sêkwê narŋa, ma sêsôm gêdêŋ enj gebe "Aêac atap bu sa."

³³ Enj kêsam bumata tau gebe "Siba," ŋam gebe Tatôc lemeŋ. Kêtut tonarŋa malac ŋaê gebe Ber-Seba e mênjgêdêŋ galoc.

³⁴ Esaunê jala kêtut 40 ma enj gêjam ŋac gamêŋ Het-ŋa Beri nê latuo Judit to ŋac Hetŋa Elon nê latuo Basemat têtut ênê awê agêc. ³⁵ Ma êsêagêc sêgôm Isak agêc Rebeka nêŋ ŋalêlôm ŋawapac sec. I II III IV

Jakob gêjam geŋgeŋ tamanê mec

²⁷ Isak kêtut ŋamalacanô ma mataanô kêtut waô e gêlic gamêŋ kêtôm atom. Gêdêŋ tonarŋ enj gêmôcêc nê ŋacsêga Esau ma kêsôm gêdêŋ enj gebe "Latucenec." Ma enj gêjô enj awa gebe "Aê tec gamoa." ² Ma enj kêsôm gebe "Gôlicgac me, aê katu ŋamalacanô sugac ma gajam kauc ŋoc bêc jamac ênduŋa. ³ Tec ôkôc nêŋ waba gwadaŋa, nêŋ talam to sôb naôtap gwada sa anŋa saleŋ êtu aêŋa ⁴ ma ômansaŋ gêŋ tau êtôm aê têtac êwiŋ, go ôkôc mênjaniŋ gebe janam mec aôm su acgom, go jamac ênduŋa."

⁵ Ma Rebeka taŋasaŋ gêjac biŋ, taŋ Isak kêsôm gêdêŋ latu Esau narŋ. Esau gêja saleŋ kêtut êkôc gwadaŋa su acgom, ⁶ go Rebeka kêsôm gêdêŋ latu Jakob gebe "Aê gaŋô tamam kêsôm biŋ gêdêŋ têtam Esau gebe ⁷ 'Ôkôc gwada êtu aêŋa, mênjômansaŋ gêŋ tau gebe janiŋ ma janam mec aôm êmuŋ jakô Apômtau laŋônêŋa, go jamac ênduŋa.' ⁸ Kêtut tonarŋa, latucenec, taŋam wamu ŋoc biŋ, tec jajatu aôm nec. ⁹ Ôna ôkôc noniŋ ŋalatu kapoac luagêc anŋa ŋatonj mênjamansaŋ tamamnê gêŋ êtôm têtac êwiŋ ¹⁰ ma ôkêŋ êndêŋ tamam êniŋ gebe ênam mec aôm êmuŋ, go êmac ênduŋa." ¹¹ Mago Jakob kêsôm gêdêŋ têtut Rebeke gebe "Aôm gôlic gebe teoc Esau enj ŋac ôlilu amuc-amuc, mago aê ôlic selec. ¹² Moae tamoc êmoasac aê e ênsaê gebe kasau enj ma êpuc boa aê êjô mec su." ¹³ Têtut kêsôm gêdêŋ enj gebe

I Esek ŋam gebe Kisa. II Sitna ŋam gebe Siŋ. III + Rehobot ŋam gebe ŋasawa. IV Ber-Seba ŋam gebe Bumata têtôc lemeŋa. Alic 21:31.

"Latucenec, biŋ êpuc boa aômŋa êpi aê. Aôm taŋam wamu ŋoc biŋ naôkôc gêŋ tau ômôêŋ." ¹⁴ Tec enj gêja ma kêkôc gêŋ luagêc jakêkêŋ gêdêŋ têtut. Ma têtut kêtamasaŋ gêŋ kêtôm tama têtac gêwiŋ. ¹⁵ Go Rebeka kêkôc ŋacsêga Esau nê ŋakwê omŋa, taŋ gêc têtutanê andu narŋ, ma kêkêŋ gêdêŋ ŋac saurŋ Jakob kêsô.

¹⁶ Ma kêkwa Jakob lêma to gêsutêkwa auc ŋa noniŋ ŋaôlic. ¹⁷ Go kêkêŋ gwada to polom, taŋ enj kêtamasaŋ narŋ, kêsêp latu Jakob lêma.

¹⁸ Ma enj kêsô gêdêŋ tama jakêsôm gebe "Tamoc." Ma enj kêsôm gebe "Aê tec gamoa. Latucenec, aôm asa." ¹⁹ Jakob kêsôm gêdêŋ tama gebe "Nêŋ ŋacsêga Esau aê. Aê gagôm biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ aê narŋ, ŋanô kêsâ. Galoc ôndi sa ma ôniŋ ŋoc gwada gebe ônam mec aê." ²⁰ Mago Isak kêsôm gêdêŋ latu gebe "Latucenec, amboac ondod, tec kôtap gwada sa seberŋ." Enj gêjô enj awa gebe "ŋam gebe Apômtau, aôm-nêŋ Anôtô tau, kêkêŋ gêdêŋ aê." Go Isak kêsôm gêdêŋ Jakob gebe ²¹ "Latucenec, ômôêŋmaŋ, gebe jamoasac aôm e jajala gebe latuc Esau aôm biŋŋanô me masi." ²² Tec Jakob jakêsâ tama Isak ŋagala. Enj kêtamasaŋ enj ma kêsôm gebe "Awam kêtôm Jakob awa, mago lêmam kêtôm Esau lêma." ²³ Ma enj kêtut enj atom gebe lêma amuc-amuc kêtôm têtut Esau lêma, tec gêjam mec enj. ²⁴ Enj kêsôm gebe "Aôm latuc Esau biŋŋanô me masi." Enj gêjô enj awa gebe "Aê tau tonec." ²⁵ Go enj kêsôm gebe "Ôkêŋ gêŋ êndêŋ aê mênjaniŋ latucnê gwada ma janam mec aôm." Tec enj kêkêŋ gêŋ gêdêŋ enj geŋ ma kêkêŋ wain gêdêŋ enj gênôm. ²⁶ Go tama Isak kêsôm gêdêŋ enj gebe "Latucenec, mênjôtu gasuc ma ôlêsoŋ aê." ²⁷ Ma enj kêtut gasuc to kêtut enj. Ma Isak gêŋu ênê ŋakwê ŋa-malu ma gêjam mec enj to kêsôm gebe "Gôlicgac me, latucnê ŋamalu kêtôm kôm, taŋ Apômtau gêjam mec narŋ, ŋamalu gêjam saŋiŋ.

²⁸ Anôtô êkêŋ maniŋ umborŋa êsêlô êpi aôm to nom ŋalêsi ma polom to wain ŋanô lasê.

²⁹ Enj êkêŋ tenterlatu sênam sakiŋ aôm to laum sewec êndêŋ aôm.

Ôtu lasiminêŋ ŋatau

to têtam latui sewec êndêŋ aôm.

Aê japuc boa lau, taŋ sêpuc boa aôm

to janam mec êsêac, taŋ sênam mec aôm."

³⁰ Isak gêjam mec Jakob su ma Jakob gêwi tama Isak siŋ dambêgeŋ, ma têtut Esau anŋa saleŋ gêmêŋ. ³¹ Enj kêtamasaŋ nê gwada amboac tonarŋ ma kêkêŋ gêdêŋ tama. Ma enj kêsôm gêdêŋ tama gebe "O tamoc, ôndi sa ma ôniŋ latôm nê gwada gebe ônam mec aê."

³² Tama Isak kêsôm gêdêŋ enj gebe "Aôm asa." Enj gêjô enj awa gebe "Aôm latôm ŋacsêga aê, Esau." ³³ Go Isak kêtakê ŋanôgeŋ ma kêsôm gebe "Amboac ondod, aôm gômôêŋ atomgeŋ ma asa kêtut gwada sa to kêkêŋ gêdêŋ aê gaen ma gajam mec enj su. Biŋŋanô, mec kêpi enj sugac, oc êwê kaiŋ." ³⁴ Esau gêŋô tamanê biŋ tonarŋ ma kêtut to kêtut lasê ma kêsôm gêdêŋ tama gebe "O tamoc, ônam mec aê amboac tonarŋgeŋmaŋ." ³⁵ Mago enj kêsôm gebe "Lasim gêmêŋ kêtutôli

tau kêpi aôm ma kêjanjo aômnêm mec su.”³⁶ Ma Esau kêsôm gebe “Ac sê ênê ñaê gebe Jakob jagêdêngej gebe eñ kêsau aê kêtû dim luagêc sugac. Eñ kêjanjo ñoc gêñlênsêm ñacsêgaña ma galoc eñ kêjanjo ñoc mec su gêwiñ.” Go eñ kêsôm gebe “Aôm kôgamiñ mec teñ kêtû aêña me masi.”³⁷ Isak gêjô Esau awa gebe “Ôlic acgom, aê kakêñ eñ kêtû nêm ñatau ma kakêñ lasii samob gêdên eñ gebe têtû ênê sakiñwaga ma kakêñ polom to wain gêdên eñ gêwê kaiñ. O latucenec, aê janam aôm sa ña gêñ amboac ondoc.”³⁸ Esau kêsôm gêdên tama gebe “O tamoc, aômnêm mec tagenjeñ gêc me masi. O tamoc, ônam mec aê amboac tonanjenmanj.” Ma Esau gêôc awa sa ma kêtanj lasê.

³⁹ Go tama Isak gêjô eñ awa gebe “Malam ôñgônña ênêc jaêc kôm tonjalêsi to gamên manij umbonña êsêlô êsêpña.
⁴⁰ Nêm siñ êlôm aôm ma ônam sakiñ lasim.
Mago embe ôñgôm ôtu wakac,
go bêc teñ ônsaic ênê sakiñ su êkônij aôm tônj êtiam atom.

Isak kêsakiñ Jakob gêja Haran

⁴¹ Galoc Esau têtac gedec Jakob kêtû mec, tañ kêtap sa anja tamanê nanja. Ma Esau kêsôm gêdên tau gebe “Bêc tatanj tanjiboa êtu tamocña kêdabiñ. Su, go janac lasic Jakob êndu.”⁴² Rebeka gêñô latusêga Esau nê biñ tonan ñabonja, tec kêsakiñ biñ gêdên ñac saurj Jakob ma kêkalem eñ ma kêsôm gêdên eñ gebe “Ôlic acgom, têtam Esau gebe êkac kamocgôc. Eñ gebe ênac aôm êndu, tec kêkic aômnêm biñ.⁴³ Kêtû tonanña, latucenec, tanjam wamu aê aoc. Ôndi ôêc ôndên lucñac Laban ôna Haran.⁴⁴ Ômoa ôwiñ eñ têm ñagêdô e têtam nê ñalêlôm êtu malô⁴⁵ e têtac ñandanj êdên su ma êlij biñ, tañ gôgôm gêdên eñ nanj siñ, ocgo jasakiñ biñ êwac gebe ômu ômôên. Êtu asagenña amagêc lulugenj ananja awi aê siñ êndên bêc tagenj.”

⁴⁶ Ma Rebeka kêsôm gêdên Isak gebe “Aê ôlic ñakam kêtû lau gamên Hetña nêñ lauonja. Jakob embe ênam lau Hetña nêñ awê teñ êwiñ êtôm laocoagêc, awê teñ anja lau gamên tonecña nêñ, go aê jamoa nom êtu agenña.”

Jakob gêdi gêja gamênjbôm

28 Go Isak gêmôêc Jakob ma gêjam mec eñ, go kêjatu eñ ma kêsôm gebe “Ônam awê gamên Kanaanja teñ êtu nêm awê atomanô.² Ôndi ôêc ôna Mesopotamia ôndên têtam tama Betuel nê andu ma ônam awê teñ anja têtam nê luñac Laban nê latu-ionên.³ Najanja ñatau Anôtô ênam mec aôm gebe ôtap gôlôac wakuc sa e ôtu taêsam ma ôtu lau tomtom.⁴ Eñ êkên Abraham nê mec ñanô êndên aôm to nêm wakuc, gebe nom, tañ Anôtô kêkên gêdên Abraham ma aôm gômoa amboac ñac jaba nanj, êtu aômnêm gêñ.”⁵ Amboac tonan Isak kêsakiñ Jakob gêja

Mesopotamia gêdên ñac Aramña Betuel latu Laban, Esau agêc Jakob tenenji Rebeka nê luñac.

Esau gêjam awê teñ

⁶ Esau gêlic gebe Isak gêjam mec Jakob ma kêsakiñ eñ gêja Mesopotamia gebe ênam awê anja ônê ma gêdên tañ gêjam mec eñ nanj, kêjatu eñ gebe “Ônam awê gamên Kanaan ña teñ êtu nêm awê atomanô,”⁷ ma Jakob tanja wamu tama agêc têtam ma gêc gêja Mesopotamia.⁸ Tec Esau kêjala gebe tama Isak gêlic lau gamên Kanaanja ñajam atom⁹ ma Esau gêdên Ismael gêja ma gêjam Abraham latu Ismael latuo, Nebajot lu Mahalat kêtû ênê awê gêwiñ awêlu, tañ eñ gêjam su nanj.

Jakob gêc mê anja Betel

¹⁰ Jakob gêdi anja Ber-Seba kêsêlên kepeñ Haran gêja¹¹ e kêsasawa teñ jagêc gebe oc kêsêp su. Eñ kêkôc poc, tañ sêc gamên tonan nanj, ñatenj gederj kêtû nê kwalim ma kêsasawa tau sic gebe ênêc bêc.¹² Ma gêc mê gebe têtawale teñ kêkô nom ma ñatêpôê jadingenj undambê. Ma Anôtônê anja sêpi-sêsêp sêmoa têtac.¹³ Ma gêlic Apômtau kêkô têtônja ma kêsôm gebe “Apômtau, tamamagêc Abraham agêc Isak nêñ Anôtô aê. Nom, tañ gôêc nanj, aê gabe jakên êndên aôm to nêm wakuc.¹⁴ Ma aômnêm wakuc oc ñanô lasê têtôm ganjac gwêcña ma sêlaiñ tauñ sêmu gamên oc kêsêp to oc kêpi ma gamên gêmu kêsêp to gêmu kêpiña sêna ma aôm to nêm wakuc nêm mec ñamoasiñ êmoasiñ gôlôac to gôlôac êtôm nom ñagamêngeñ êna.¹⁵ Gôlicgac me, aê gawiñ aôm ma gabe jajop aôm êtôm nêm lên ôsanja samobgeñ ma gabe jawê aôm e ômu ômôên gamên tonec êtiam, gebe aê jawi aôm siñ atom e janjôm biñ, tañ gajac mata gêdên aôm nanj ñanô êsa acgom.”¹⁶ Jakob gêc bêc e mata gêlac ma kêsôm gebe “Biñnanôgeñ, Apômtau gêmoa gamên tonecgoc ma aê gajam kaus.”¹⁷ Ma eñ kêtêc tau ma kêsôm gebe “Gamên tonec gamên dabunjoc. Anôtô tau nê andu ma undambê ñasacgêdô tonec.”

¹⁸ Gêdên bêbêc kanucgeñ Jakob gêdi sa ma gêjac poc, tañ gederj kêtû nê kwalim nanj, sa kêkô kêtû ñabelo ma kêkêc niptêkwi kêpi poc tau.¹⁹ Eñ kêsam gamên tau ñaê gebe Betel. Gêmunjeñ sêsam malac tonan ñaê gebe Lus.²⁰ Ma Jakob gêjac mata biñ amboac tonec gebe “Anôtô embe êwiñ aê ma ejop aê anja intêna, tec jasa nec, ma êkên mo aê janiñ to ñakwê aê jasônja êndên aê²¹ e jaô lasê tamocnê andu tobiñ-malôgeñ êtiam, go Apômtau êtu ñoc Anôtô.²² Poc tonec gajac sa kêkô kêtû ñabelo êtu Anôtônê andu. Ma gêñ samob, tañ aôm ôkên êndên aê nanj, aê jakên gêñ 10-10 ñatenj ñanô-teñ ñanô êtômgeñ êmu êndên aôm êwac.”¹

Jakob gêjam sakiñ Laban gêjô Rahel agêc Lea

29 Go Jakob gêdi ma kêsêlên e gêo lasê lau oc kêpiña nêñ gamên.² Mata geso gamên, tec

¹ Betel ñam gebe Anôtônê andu.

gêlic bumata tenj kêpoac kôm ma domba tonj têtêac sêc ñagala gebe domba têtap nêñ bu sa anja bumata tau. Poc kapôên kégadê bumata tau. ³ Domba ñatonj samob embe sêpi tagenj su, go ñagejobwaga sêoc poc su anja bumata ma sêkênj bu êndênj domba sênôm. Su, go sêkênj poc êmu ñamala naênjgandê bu auc êti-am.

⁴ Ma Jakob kêsôm gêdênj êsêac gebe "O ñoc la-sitêwaiac, amac anja ondoc." Êsêac sêsôm gebe "Aêac anja Haran." ⁵ Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amac ajala Nahor latu Laban me masi." Êsêac sêsôm gebe "Aêac ajala enjgac." ⁶ Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Enj gêmoa ñajam me masi." Êsêac sêsôm gebe "Gêmoa ñajam. Ôlic enj latuo Rahel gêmênj gêwiñ domba." ⁷ Enj kêsôm gebe "Amboac ondoc, oc kêkô ñalunj, tec bôc sêsô sapa sêna atomgenj, akênj bu êndênj êsêac, go aêc ana gebe sêniñ gêgwanmanj." ⁸ Mago êsêac sêsôm gebe "Aêac atôm atom tagenj. Domba ñatonj samob sêpi tagenj acgom, go aoc poc su anja bumata ma akênj bu êndênj domba sênôm."

⁹ Enj gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac gêmoa, ma Rahel gêdê lasê gêwiñ tamanê domba gebe enj gejob êsêac. ¹⁰ Jakob gêlic sa lanjwa Laban nê latuo Rahel to nê domba, go gêja gêoc poc su anja bumata ma kêkênj bu gêdênj sa lanjwa Laban nê domba sênôm. ¹¹ Go Jakob kêlêsoj Rahel ma kêtanj lasê. ¹² Go Jakob gêwa tau sa gêdênj Rahel gebe "Tamamnê gôlôacnênj tenj aê, gebe tinoc Rebeka." Tec Rahel kêlêti jakêsôm ñawae gêdênj tama.

¹³ Laban gênj lu latu Jakob ñawae ma kêlêti gebe êkôc enj sa. Enj kêmboênj to kêlêsoj enj, go gêwê enj kêsô nê andu. Jakob gêjac nê lênj samob ñamiñ gêdênj Laban ¹⁴ ma Laban kêsôm gêdênj enj gebe "Biñjanô, aênjoc ñatê ñagêdô aôm." Ma Jakob gêmoa gêwiñ enj ajôn tenj.

¹⁵ Go Laban kêsôm gêdênj Jakob gebe "Aôm anja ñoc gôlôacnênj, tec ônam sakiñ aê ñaôma me. Ôsômmanj, jakênj ñagêjô amboac ondoc êndênj aôm êjô nêmkôm." ¹⁶ Ma Labannê latuoagêc sêmoa, awêsêganê ñaê gebe Lea ma awê saunj nê gebe Rahel. ¹⁷ Lea lanjônô tutuc, mago Rahel ôli to lanjônô latu-latu. ¹⁸ Ma Jakob têtac gêwiñ Rahel, tec enj kêsôm gebe "Aê gabe janam sakiñ aôm jala 7 êjô latômô saunj Rahel su." ¹⁹ Laban kêsôm gebe "Jakênj enj êndênj aôm oc ñajam êlêlêc jakênj enj êndênj ñac jaba tenj su. Amboac tonanj ômoa ôwiñ aê." ²⁰ Tec Jakob gêjam sakiñ jala 7 kêtuo Rahelja. Enj têtac gêwiñ enj ñanô, tec gêlic ñasawa tonanj kêtôm bêc luagêcgenj.

²¹ Go Jakob kêsôm gêdênj Laban gebe "Ôkênj ñoc awê êndênj aê gebe jamoa jawiñ enj gebe ñoc têt gêbacnê." ²² Ma Laban kêkalem lau malacña samob sêpi tagenj ma geno moasiñ tenj. ²³ Mago gêdênj kêtulala enj kêkôc latuo Lea ma gêwê enj gêdênj Jakob gebe êmoa êwiñ enj. ²⁴ (Laban kêkênj nê sakiñwagao Silpa gêdênj latuo Lea gebe ênam sakiñ enj.) ²⁵ Ma gêdênj bêbêcgenj Jakob gêlic gebe Lea. Ma enj kêsôm gêdênj Laban gebe "Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Aê gajam sakiñ aôm kêtuo Rahel ña atom me. Aôm kôsau aê kêtuo

asagenja." ²⁶ Laban gêjô enj awa gebe "Aêacma mêtê gebe awê saunj ênam ñac êmuñ awêsêga nec gêc atom. ²⁷ Agêc amoa awiñ taôm e woke tonec êmbacnê, go aêac akênj awê tenj êndênj aôm êwiñ. Ma aôm ônam sakiñ aê jala 7 êtiam êjô awê tau." ²⁸ Jakob gêlic ñajam ma agêc sêmoa sêwiñ tauñ e woke tau gêbacnê, go Laban kêkênj latuo Rahel gêdênj enj gêjam. ²⁹ (Laban kêkênj nê sakiñwagao Bilha gêdênj latuo Rahel gebe ênam sakiñ enj.) ³⁰ Ma Jakob gêmoa gêwiñ Rahel amboac tonanj enj ma têtac gêwiñ Rahel kêlêlêc Lea su. Ma enj gêjam sakiñ Laban jala 7 gêwiñ.

Jakobnê wakuc

³¹ Apômtau gêlic gebe Jakob têtac gedec Lea, tec kêkênj enj kêkêkam ñapalê. Mago Rahel enj awê kapoac. ³² Ma Lea taê ma kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Ruben gebe enj kêsôm gebe" Apômtau mata gê ñoc gênj wapac ma galoc ñoc akwenj oc têtac êwiñ aê." ³³ Enj taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsôm gebe "Apômtau gênj su gebe têtac gedec aê, tec kêkênj latuc tonec gêwiñ." Ma gê ênê ñaê gebe Simeon. ³⁴ Enj taê-kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsôm gebe "Galoc ñoc akwenj êsap aê tônj gebe aê kakôc ênê latui têtêac." Kêtuo tonanj enj gê ênê ñaê gebe Lewi. ³⁵ Ma enj taê kêtiam ma kêkôc ñapalê ñac tenj ma kêsôm gebe "Galoc aê gabe jalambiñ Apômtau." Kêtuo tonanj enj gê ênê ñaê gebe Juda. Go kêkôc gôlôac kêtiam atom. ^I

30 Rahel kêsâê gebe enj oc êkôc ñapalê êjô Jakob atom, tec gêjam lêmunj têtawo ma kêsôm gêdênj Jakob gebe "Ôka ñoc gôlôac lasê. Embe masi, oc jamac êndu." ² Jakob têtac ñandanj kêsâ gêdênj Rahel ma kêsôm gêdênj enj gebe "Aê gajô Anôtô su me. Enj kêgamiñ têtac lêlêlôm ñanjanô gêdênj aôm." ³ Go enj kêsôm gebe "Ñoc sakiñwagao Bilha tonec. Ômoa ôwiñ enj gebe êkôc ñapalê êngônj aê labucm gebe jatap latuc tenj sa anja ênê." ⁴ Tec kêkênj nê sakiñwagao Bilha gêdênj Jakob kêtuo ênê awê ma Jakob gêmoa gêwiñ enj. ⁵ Ma Bilha taê e kêkôc ñapalê ñac gêjô Jakob. ⁶ Go Rahel kêsôm gebe "Anôtô kêmêtôc aê ma kêkênj tana aê aoc, tec kêkênj latuc gêdênj aê." Kêtuo tonanj enj gê ênê ñaê gebe Dan. ⁷ Ma Rahelnê sakiñwagao Bilha taê kêtiam ma kêkôc latu kêtuo luagêcña gêjô Jakob. ⁸ Ma Rahel kêsôm gebe "Aêagêc teoco amônaj tauñ ñajanj enj e kaku enj tulu." Tec gê ñapalênê ñaê gebe Naptali.

⁹ Lea kêsâê gebe oc êkôc gôlôac êtiam atom, tec kêkôc nê sakiñwagao Silpa ma kêkênj enj gêdênj Jakob kêtuo ênê awê. ¹⁰ Ma Leanê sakiñwagao Silpa kêkôc latu tenj gêjô Jakob. ¹¹ Ma Lea kêsôm gebe "Aê katap ñoc ñajam sa." Ma gê ênê ñaê gebe Gad. ¹² Go Leanê sakiñwagao Silpa kêkôc latu kêtuo luagêcña gêjô Jakob. ¹³ Ma Lea kêsôm gebe "Aê gamoa totêtac wapigenj. Biñjanô, lauo sêlambiñ aê." Tec gê ênê ñaê gebe Aser.

¹⁴ Gêdênj têt sejonj kôm ñanô sanja nanj, Ruben gêja kôm ma kêtap kanjanô ñagêdô sa, tanj lau kapoac

I Lau tonanj sêlic nêñ om awê to ñacña woke samuc tenj.

sêkôc êtu sêkêkam ñapalêña. Eñ kêkên gêdên têna Lea. Ma Rahel kêsôm gêdên Lea gebe "Ôkên latômnê kañanô êndên aêman." ¹⁵ Ma Lea kêsôm gebe "Amboac ondoc, aôm kôjanço ñoc akweñ su, nec gôlic amboac gêñ ñaôma me. Ma galoc gobe ôkôc latucnê ka ñanô su amboac tonançer me." Ma Rahel kêsôm gebe "Amboac tonançer êmbêc tonec êmoa êwiñ aôm êjô latômnê ka ñanô." ¹⁶ Gêdên kêtula Jakob gêmu gêmên ança kôm ma Lea kêpuc eñ têtôn ma kêsôm gebe "Ôndên aê ômôênman gebe aê gajam ôli aôm ña latucnê ka ñanô." Tec gêmoa gêwiñ eñ gêdên gêbêc tonançer. ¹⁷ Ma Anôtô kêkên taña Lea e taê ma kêkôc latu kêtula lemeñ teñña gêjô Jakob. ¹⁸ Ma Lea kêsôm gebe "Anôtô kêkên latuc teñ gêdên aê gêjô aê kakên ñoc sakiñwagao gêdên ñoc akweñ." Ma gê ênê ñaê gebe Isakar. ¹⁹ Go Lea taê kêtiam ma kêkôc latu kêtula bña gêjô Jakob. ²⁰ Ma Lea kêsôm gebe "Anôtô kêkên gêñ ñajam gêdên aê. Galoc ñoc akweñ etoc aê sa gebe aê kakôc latuci 6 gêjô eñ." Ma eñ gê ênê ñaê gebe Sebulon. ²¹ Tonançer su, go eñ kêkôc latuo teñ ma gê ênê ñaê gebe Dina.

²² Go Anôtô taê gêjam Rahel ma kêkên taña eñ ma gêlôc sa gebe êkôc ñapalê. ²³ Eñ taê ma kêkôc ñapalê ma kêsôm gebe "Anôtô gesençer ñoc biñ majocña su," ²⁴ ma gê ênê ñaê gebe Josep ma kêsôm gebe "Apôm-tau êkên latuc teñ mênêwiñ."

Jakob kêmasançer biñ gêdên Laban

²⁵ Rahel kêkôc Josep su, go Jakob kêsôm gêdên Laban gebe "Ôsakiñ aê jamu jana ñoc malac to ñoc gamên. ²⁶ Ôkên ñoc lauo to ñoc gôlôac êndên aê gebe aê gajam sakiñ aôm kêtula êsêacña. Ôlôc, go jaêc jana. Aôm kôjala sakiñ, tañ gajam gêdên aôm nançac." ²⁷ Ma Laban kêsôm gêdên eñ gebe "Ôlic aê ñajammançer. Aê kapuc kapoac ma katap sa gebe Apôm-tau gêjam mec aê kêtula aômna. ²⁸ Ôsam nêma ñaôli ma aê gabe jakên êndên aôm." ²⁹ Ma Jakob kêsôm gêdên eñ gebe "Taôm kôjala sakiñ, tañ gajam nançer, ma gôlic nêma bulimakao to bôc ñagêdô sêmoa ñalên gêdên aê gajob êsêacña, ³⁰ gebe luagêcgeñ sêmoa gêdên aê gamên atomgeñ ma galoc têtula taêsam, ma Apôm-tau gêjam mec aôm gêdên ñasawa, tañ aê gamoa gawinçer aôm nançer. Mago galoc amboac ondoc. Aê janam kôm janam tauc ñoc gôlôac sa êndên ondocgeñ." ³¹ Ma Laban kêsôm gebe "Amboac tonançer aê jakên asagençer êndên aôm." Ma Jakob gêjô eñ awa gebe "Ôkên gêñ teñ êndên aê atom. Aôm embe ôlôc êndên ñoc biñ tonec, go aê jatu gejobwaga ma jajop nêma bôc êtiam. ³² Galoc aê janac nêma bôc peberçer kêsoma ma jajalinçer bôc ôlinçer komokom to tictêla-tictêla samob sa ma domba jejec to noninçer komokom to tictêla-tictêla amboac tonançerçer ma gêñ tonançer têtula ñoc ñaôli. ³³ Êtu ñamu biñ tonec êwaka aê sa gebe aê ñac gêdên gebe Aôm embe ômôên gebe ônac ñoc ñaôli kêsoma ma ôlic noninçer, tañ ôlinçer komokom to tictêla-tictêla atom to domba, tañ jejec atom nançer ñatençer, go ôlic aê amboac ñac geñgeñ." ³⁴ Laban kêsôm gebe "Ñajam, amboac tonançer nêma biñ êtula tônçer." ³⁵ Mago gêdên bêc tecenañer Laban kêkôc

noninçer kapoac talô-talô to tictêla-tictêla ma noninçer têtula ôlinçer komokom to tictêla-tictêla samob su, samob, tañ ôlinçer sêpsêp ñagec gêc nançer, to domba jejec samob amboac tonançer ma kêkên gêdên latui sejep. ³⁶ Ma gêc gêja e intêna ñasawa kêtoma bêc têtêac geñ êsêagêc Jakob kêsoma ma Jakob gejob Labannê bôc ñagêdôgeñ.

³⁷ Go Jakob kêkôc kalatu ança kalelonçer to otic ma kaopo ma geberçer ñaôlic ñatalô tictêla-tictêla. ³⁸ Eñ kêkôc kalatu, tañ kêmasançer su nançer, jaketoc kêkôc busawa, kêkôc suc, tañ bôc sêmênçer sênôm bu kêsêpna nançer, kêkôc bôc lançônêmna solop. Go gêdên ñoc sênôm buña bôc sêgêli tañ sêmoa. ³⁹ Bôc sêgêli tañ sêmoa sêkanônçer gamênçer, tañ kalatu sêkô nançer, tec sêsu ñalatu ôlinçer talô-talô to komokom ma tictêla-tictêla. ⁴⁰ Domba tonançer sêmoa tañña ma Jakob kêkên bôc ñagêdô lançônçer gêdênçer bôc ôlinçer komokom to tictêla-tictêla, tañ sêmoa Labannê bôc ñatonçer ñalêlôm nançer. Ma eñ kêjalinçer tau nê bôc ñatonçer ñagêdô sa ma kêkênçer nê gêñ sêwiñ Labannê atom. ⁴¹ Embe bôc toôlinçer walô sêngêli tañ, go Jakob naetoc kalatu ênêc bôc lançônêmna êsêp suc ñalêlôm gebe sêlic kalatu ma sêngêli tañ. ⁴² Mago embe bôc toôlinçer secsec, go naetoc kalatu êkô atom. Kêtula tonançerçer bôc toôlinçer secsec têtula Labannê ma bôc toôlinçer walô têtula Jakobnê. ⁴³ Tec ñac tau kêtula ñac tolêlôm ma kêtap nê bôc ma sakiñwagao to ñac ma kamele to donçi taêsam sa.

Jakob gêwi Laban sinçer

³¹ Ma Jakob gêñ Laban latui sêsôm-sêsôm gêdên tañ gebe "Jakob kêjanço tameninê gêñ samob su. Ança tameninê gêñ eñ kêtap waba taêsam sa e kêtula ñac tolêlôm." ² Ma Jakob kêsêa Laban lançônçer e gêlic kêtoma gêmunçerçer kêtiam atom. ³ Tec Apôm-tau kêsôm gêdênçer Jakob gebe "Ômu tamami to nêma tawançer nêma gamênçer ôna ma aê oc jawinçer aôm." ⁴ Ma Jakob kêsakiñçer biñ gêja ma gêmôc Rahel agêc Lea sêmênçer kôm, tañ nê bôc sêmoa nançer, ⁵ ma kêsôm gêdênçer êsêagêc gebe "Aê galic tamemi lançônçer amboac teñ, eñ gêlic aê ñajam amboac gêmunçerçer kêtiam atom. Mago tamocnê Anôtô gêmoa gêwiñ aê. ⁶ Amagêc ajala gebe gajam sakiñ tamemi tonçer ñaclai samucgeñ. ⁷ Mago tamemi kêsau aê ma gêjam ñoc ñaôli ôkwi kêtula dim 10. Mago Anôtô kêkô eñ auc gebe êngôm aê sec atom. ⁸ Gêdênçer tañ eñ kêsôm gebe 'Bôc toôlinçer komokom têtula nêma ñaôli' nançer, bôc samob sêsu ñalatu toôlinçer komokom. Ma gêdênçer tañ eñ kêsôm gebe 'Bôc toôlinçer tictêla-tictêla têtula nêma ñaôli' nançer, bôc samob sêsu ñalatu toôlinçer tictêla-tictêlagençer. ⁹ Amboac tonançerçer Anôtô kêkôc bôc su ança tameminê ma kêkênçer gêdênçer aê.

¹⁰ "Gêdênçer têtula tañ bôc sêgêli tañña nançer, aê gaôc matocanô sa ma gaêc mê teñ ma galic noninçer kapoac, tañ sêgêli noninçer têtula nançer, ôlinçer komokom to tictêla-tictêla ma talô-talô. ¹¹ Go Anôtônê ançer awa gêjac aê gêdênçer tañ gaêc mê gaêc nançer, gebe 'Jakob.' Ma aê kasôm gebe 'Aê tec gamoa.' ¹² Ma eñ kêsôm gebe 'Ôc matamanô sa ma ôlic. Noninçer kapoac samob, tañ sêgêli noninçer têtula nançer, ôlinçer komokom to tictêla-tictêla ma

talô-talô gebe aê galic gêñ samob, tañ Laban gêgôm gédên aôm nañ. ¹³ Aê Anôtô, tec gaoc tauc lasê gédên aôm anğa Betel nañ, gédên tañ aôm goeñ oso poc ma gôjac mata biñ gédên aê nañ. Galoc ôndi ôwi gamên tonec siñ ma ômu ôna gamên, tañ tênam kékôc aômna nañ.”

¹⁴ Ma Rahel agêc Lea sêjô eñ awa gebe” Aêagêc awê kainj gêñ ñagêdô to gêñlênsêm ñagêdô gêc tamemainê andu me. ¹⁵ Eñ gêlic aêagêc amboac lauo jaba. Eñ kêtulu aêagêc ma kêjainj awa, tañ gêjô aêagêc nañ, su. ¹⁶ Waba samob, tañ Anôtô kékôc su anğa tamemainê nañ, kêtulu aêagêc to ma gôlôac ma gêñ. Kêtu tonañña ôngôm biñ samob, tañ Anôtô kêsôm gédên aôm nañ, ñanô êsamañ.”

¹⁷ Tec Jakob gêdi ma kékên latui to nê lauo sêñgôn kamele ñaô. ¹⁸ Ma eñ gêwê nê bôc to gêñ materj jali samob, tañ kêtap sa nañ, bôc samob, tañ têtulu ênê gêñ gédên eñ gêmoa Mesopotamia nañ, gebe êndên tama Isak êna gamên Kanaan.

¹⁹ Laban gêja gebe êkapiñ domba ñaôlilu. Ma Rahel gêjam geñgeñ tamanê anôtô gwam. ²⁰ Ma Jakob gêwê ñac Aramña Laban auc gebe kékên tau êc êna nec ñawae teñ gédên eñ atom. ²¹ Eñ gêc tonê waba samobgeñ gêja, go gêdi jagelom bu Euprat ma kêsêlên lanjô gêlac gamên lôcña Gilead.

Laban kêjanda Jakob

²² Bêc têlêac gêjaña, go sêsôm gédên Laban gebe Jakob gêc gêja. ²³ Tec eñ kejoñ nê tawañ sêwiñ eñ ma kêjanda Jakob bêc 7 e gê eñ tôn anğa gamên lôcña Gilead. ²⁴ Mago gédên gêbêc Anôtô jagêsuy mê gédên ñac Aramña Laban ma kêsôm gédên eñ gebe “Ôlic taôm, ôsôm biñ ñajam me sec êndên Jakob atom.”

²⁵ Ma Laban kêka lêlêc Jakob. Jakob gê nê becobo kékô lôc ma Laban to nê tawañ jasêlêwanj tauñ sêmoa gamên lôcña Gilead. ²⁶ Ma Laban kêsôm gédên Jakob gebe “Aôm gôgôm asageñ, tec gôwê aê auc ma kôjañ-go latucoagêc su amboac siñwaga sêjañgo ñacjo, tañ sêku êsêac tulu nañ su. ²⁷ Kêtu asageñña aôm gôwê aê auc ma gôêc kelecgeñ gômôên. Aê gabe jambonj aôm ña wê to oñ ma dauc, mago aôm kôsôm biñ teñ gédên aê atom. ²⁸ Ma kêtulu asageñña aôm godec gebe jalêsôp latucoagêc to dêbuci aliñanô atom. Aôm gôgôm gêñ meloc. ²⁹ Aê katôm gebe jañgôm aôm sec. Mago tamamnê Anôtô kêsôm biñ gédên aê gédên gêbêc tonañ gebe ‘Ôlic taôm, ôsôm biñ ñajam me sec teñ êndên Jakob atom.’ ³⁰ Ma galoc aôm gôêc gômôên gebe gôjam awam su tamamnê anduñ. Mago kêtulu asageñña aôm gôjam geñgeñ aêñoc anôtô gwam.”

³¹ Jakob gêjô Laban awa gebe “Aê katêc tauc gaboc aôm ôjañgo latômio su anğa aêñoc. ³² Aôm embe ôtap nê anôtô gwam sa anğa ñac teñ nê, nañ oc êmoa mata jali atom. Aêacnêñ tawañ sêmoa, tec ômbêlêñ ñoc waba e ôtap nê gêñ sa ma ôkôc êsêac sêlic.” Jakob gêñô Rahel gêjam geñgeñ gêñ tau ñawae atom.

³³ Amboac tonañ Laban kêsô Jakobnê bec gêja ma kêsô Leanê bec ma kêsô sakiñwagao luagêc nêñ bec amboac tonañgeñ, mago kêtap gêñ tau sa atom. Go kêsô anğa Leanê bec jakêsô Rahelnê. ³⁴ Ma Rahel kékôc anôtô gwam tau jakêsiñ ôkwi gêc kamelenên waba lau sêñgôn ñaôña ñalêlôm ma eñ tau gêñgôn ñaô. Ma Laban kêbêlêñ bec ñagênlêlôm samob ma kêtap gêñ tau sa atom. ³⁵ Ma Rahel kêsôm gédên tama gebe “O ñoc ñatau, aê gadi sa kakô aôm lanjôm-nêm jakatôm atom, tec têtac nandañ êndên aê atom, gebe kakôc ajôn.” Tec gesom-gesom, mago kêtap anôtô gwam tau sa atom.

³⁶ Go Jakob têtac nandañ kêsô ma kêsôm Laban. Ma Jakob kêsôm gédên Laban gebe “Aê gagôm sec amboac ondoc. Aê gagôm keso ondoc tec kôjanda aê gômôên nec. ³⁷ Aôm kôbêlêñ ñoc waba samob. Aôm kôtap nêm waba ondoc sa. Otoc gêñ tau ênêc awêgeñ êndên aêñoc tawañ to aômnêm tawañ lanjônêm gebe sêlic ma sêmêtoç aêagêcnêñ biñ. ³⁸ Aê gamoa gawin aôm jala 20. Nêm domba têna to noniñ têna sêjam ñalatu su atom ma aê gaen domba kapoac teñ anğa nêm domba ñatorj atom. ³⁹ Gêñ, tañ kêam sec sêkac gêñgic nañ, aê kakên gédên aôm gebe ôlic nañ atom, aê tauc gajô anğa aêñoc. Aôm kôkac aê gebe jajô gêñ samob, tañ sêjam geñgeñ gédên ocsalô ma ônê, tañ sêjam geñgeñ gédên gêbêc nañ amboac tonañgeñ. ⁴⁰ Aê gamoa amboac tonañ. Gédên ocsalô oc kêpac aê êndu ma gédên gêbêc malo gêjam aê. Ma bêc dedec matocanô. ⁴¹ Jala 20 aê gamoa gawin aôm anğa nêm andu. Aê gajam sakiñ aôm jala 14 gêjô latômoagêc. Ma jala 6 gêjô nêm bôc. Mago aôm gôjam ñoc ñaôli ôkwi kêtulu dim 10. ⁴² Tamocnê Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê kêtêc tau ñamôkê embe êmoa êwiñ aê atom, go aôm ôsakiñ aê tolemoc sawageñ jana. Anôtô gêlic ñoc gêñwapac to lemoc ñakôm ma kêmêtoç nêm biñ gédên gêbêc tonec.”

Jakob agêc Laban sêmoatiñ poac

⁴³ Go Laban gêjô eñ awa ma kêsôm gédên Jakob gebe “Lauo tonec aêñoc latucio, gôlôac tau aêñoc gôlôac, bôc ñatorj aêñoc bôc ñatorj ma gêñ samob, tañ aôm gôlic nañ, aêñoc gêñgoc. Mago ocsalô tonec aê jañgôm asageñ êndên latucio me êndên nêñ gôlôac, tañ êsêac sêkôc nañ. ⁴⁴ Ajôc, aêagêc tamoatiñ poac teñ. Poac tau êtu ñabelo êwa aêagêc saña teñ.” ⁴⁵ Tec Jakob kékôc poc teñ jagêjac sa kékô kêtulu ñabelo. ⁴⁶ Ma Jakob kêsôm gédên nê tawañ gebe “Ajoñ poc sa.” Ma êsêac sêkôc poc ma sêboa sa kêtulu teñ teñ. Ma êsêac señ gêñ sêñgôn poc tau ñaô. ⁴⁷ Laban kêsam teñ tau gebe Jegar-Sahaduta, mago Jakob kêsam gêñ tau gebe Galed. ⁴⁸ Laban kêsôm gebe “Toñ tonañ kêtulu ñabelo êwa aêagêc saña êkô ñasawa.” Kêtu tonañña eñ kêsam gêñ tau gebe Galed, ⁴⁹ ma alê poc gebe Mispaga gebe eñ kêsôm gebe “Aêagêc embe tamoa jaêc tauñ, go Apômtau ejop aêagêc. ⁵⁰ Aôm embe ôtu kasec aê latucio me ônam lauo ñagêdô mênjsêwiñ latucio, nañ ôlic katômanj gebe ñamalac teñ tec

mênggêwiñ aêagêc atom nec, mago Anôtô oc êjala gebe gejob aêagêc."

⁵¹ Go Laban kêsôm gêdên Jakob gebe "Ôlic toj to alê poc tonec, tañ aê gajac sa kêkô aêagêc ñasawa nañ. ⁵² Toj tau to alê poc tonec êtu ñabelo gebe aê jañgêli toj tonec wacjalom nêam gamên atom, ma aôm ôñgêli toj to alê poc tonec mênjolom aênoc gamên êtu ôñgôm aê secña atom. ⁵³ Abrahamnê Anôtô to Nahornê Anôtô ma agêc tameninê Anôtô êtu ñac-mêtôcwaga êkô aêagêc ñasawa." Ma Jakob kêtôc lêma gêdên tama Isak nê kêtêc tau ñamôkê. ⁵⁴ Ma Jakob kêkên da teñ aña lôc tonañ ma kêkalem nê tawañ gebe sêniñ polom. Ma êsêac señ polom ma sêmoa lôc tau gêdên gêbêc samuc tonañ.

⁵⁵ Gêdên bêbêc kanucgeñ Laban gêdi ma kêlêsoþ dêbui to latuio alinãnô to gêjam mec êsêac. Go gêwi êsêac siñ ma gêmu gêja nê gamên. ^{I II}

Jakob kêmaseñ tau gebe êndac Esau

32 Ma Jakob kêkôc nê lên sa amboac tonañ. Ma Anôtônê añela dêdac eñ. ² Jakob gêlic êsêac ma kêsôm gebe "Anôtônê siñwaga êsêac." Tec kêsam gamên tau ñaê gebe Mahanaim.

³ Go Jakob kêsakiñ nê lau jaen sêmuñ dêdên têwa Esau sêja, tañ gênghôn Edomnê gamên Seir. ⁴ Ma eñ kêjatu êsêac gebe "Asôm êndên ñoc ñatau Esau amboac tonec gebe Aôm nêam sakiñwaga Jakob kêsôm biñ tonec gebe Aê gamoa gawiñ Laban e mênggêdên galoc. ⁵ Ma aê katap bulimakao to donki ma bôc ñaton ma sakiñwaga to ñac sa. Ma galoc kakên jaen gêdên ñoc ñatau gebe ôlic aê ñajamña."

⁶ Lau jaenña sêmu dêdên Jakob sêja ma sêsôm gebe "Aêac aô lasê têwam Esau. Eñ gêdi gebe êpuc aôm tôñtôn to lau 400 sêwiñ eñ." ⁷ Tec Jakob kêtakê ñanô ma gêmoa toñalêlôm ñatutucgeñ ma gêwa lau, tañ sêwiñ eñ nañ, ma bôc ñaton to bulimakao ma kamele kêkôc gêja toñ luagêc. ⁸ Eñ taê gêjam gêc tauña gebe "Esau embe êndac toñ teñ ma enseñ su, go toñ teñ gacgeñ sêc sêna."

⁹ Ma Jakob kêsôm gebe "O tamoc Abraham nê Anôtô ma tamoc Isak nê Anôtô, o Apômtau, aôm kôsôm gêdên aê gebe 'Ômu ôna nêam gamên to nêam gôlôac ma aê gabe jamoasiñ aôm.' ¹⁰ Aê gên ñaôma nec katôm nêam moasiñ to nêam biñ ñañên, tañ kôkên gêdên nêam sakiñwaga aê nañ atom. Aê galom bu Jordan tonec tec kamêgôm ñoc tôcgeñ ma galoc katu toñ luagêc. ¹¹ Aê jaten aôm gebe ônam aê kêsî êndên teoc Esau lêma, gebe aê katêc eñ. Moae êmên e ênac aêac samob êndu, enseñ tenenji to nên gôlôac êtômgeñ. ¹² Mago aôm kôsôm gebe 'Aê gabe jamoasiñ aôm to jakên nêam wakuc têtôm ganac gwêcña, tañ lau teñ sêsa sa têtôm atom.'"

¹³ Ma eñ gêmoa ônê gêdên gêbêc tonañ ma kêkôc nê gên samob, tañ kêtap sa nañ, ñagêdô su gebe êwi siñ êndên têwa Esau ñaôma. ¹⁴ Eñ kêkôc noniñ têna 200 to kapoac 20 ma domba 200 to kapoac 20, ¹⁵ ma

I Jegar-Sahaduta ñam gebe Toñ tañ kêtû ñabelo. II Galed tonec Ebolai aweñ ñam gebe Toñ tañ kêtû ñabelo.

kamela 30 tonên ñalatugeñ, tañ sênôm su nañ, bulimakao tana 40 to kapoac 10, donki têna 20 to kapoac 10. ¹⁶ Bôc toton-toton tonañ eñ kakên sêsêp sakiñwaga lemeñ gêdên-gêdêngeñ ma kêsôm gêdên nê sakiñwaga gebe "Amac amuñ aê ma akên ñasawa êsi tau êniñ toñ êndên-êndên-geñña êngic êtômgeñ." ¹⁷ Eñ kêjatu ñac ñamataña gebe "Teoc Esau embe êndac aôm ma êtu kênac aôm gebe 'Aôm nêam ñatau asa. Aôm ôna ondod. Gên, tañ gêmuñ aôm nañ asanê,' ¹⁸ go ôsôm gebe 'Êsêac têtû nêam sakiñwaga Jakobnê gên. Eñ gebe êkên gên tau êndên ñoc ñatau Esau ñaômagen. Eñ tau kêdaguc aêac.'" ¹⁹ Eñ kêjatu biñ tonañgeñ gêdên ñac kêtû luagêcña to têlêacña ma êsêac samob, tañ têdaguc bôc ñaton gêdên-gêdêngeñ nañ. "Amac embe andac Esau, go asôm biñ tagen tonañgeñ êndên eñ ²⁰ ma asôm teñ tonec êwiñ gebe 'Nêam sakiñwaga Jakob kêdaguc aêac.'" Jakob taê gêjam gebe "Aê jaê wama eñ ña gên, tañ gabe jakên ñaômagen êndên eñ nañ, êmuñ acgom, go jalic eñ lañðanô êtu ñamu. Moae êkôc aê sa." ²¹ Tec gên, tañ gebe êkên ñaômagen êndên Esau nañ, kêsêlên gêmuñ eñ ma eñ tau gêmoa bec ñamala gêdên gêbêc tonañ.

Jakob agêc ñac teñ sêmônãñ tauñ aña Peniel

²² Gêdên gêbêc tonañgeñ Jakob gêdi ma kêkôc nê awêagêc to nê sakiñwagaogêc ma nê gôlôac 11 gebe selom buselen Jabok. ²³ Eñ kêkôc êsêac ma kêsakiñ êsêac selom bu tonê gên ñagêdô amboac tonañgeñ. ²⁴ Ma eñ taugen gêmoa ñamaken. Ma ñac teñ jaagêc sêmônãñ tauñ e gêu bôn. ²⁵ Gêdên tañ ñac tau gêlic gebe oc êku Jakob tulu êtôm atom nañ, kêtap Jakob kêsêp magi e magi kêsû gêdên agêc sêmônãñ tauñ sêmoa nañ. ²⁶ Ma eñ kêsôm gebe "Ôwi aê siñ gebe gêu bônghac." Mago Jakob kêsôm gebe "Aê jawi aôm siñ atom e ônam mec aê êmuñ acgom." ²⁷ Ma ñac tau kêsôm gêdên eñ gebe "Nêam ñaê amboac ondod." Ma eñ kêsôm gebe "Jakob." ²⁸ Go eñ kêsôm gebe "Sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aôm gebe Israel, gebe aôm gôjac siñ gêdên Anôtô to ñamalac ma kôku êsêac tulu." ²⁹ Ma Jakob kêtû kênac eñ gebe "Ôsam nêam ñaê êndên aê." Mago eñ kêsôm gebe "Aôm kôtû kênac ñoc ñaê kêtû asageñña." Ma eñ gêjam mec Jakob aña tônê. ³⁰ Go Jakob kêsam gamên tau ñaê gebe Peniel ma kêsôm gebe "Aê lañðanô gêdên Anôtô lañðanô ma gacgeñ gamoa tomatoc jaligen." ³¹ Gêdên tañ kêka lêlêc Peniel nañ, oc kêpi. Ma eñ kêka gwecgeñ gêja kêtû magiña. ³² Kêtû tonañña lau Israel señ bôc ñalabu atom e mênggêdên galoc gebe ñac tau kêtap Jakob kêsêp magi.

Jakob agêc Esau sê wama tauñ

33 Ma Jakob gêoc mataanô sa e gêlic Esau to lau 400 sêwiñ eñ sêmên. Tec eñ gêjac sam nê gôlôac gêdên Lea agêc Rahel to sakiñwaga luagêc. ² Ma eñ kêkên sakiñwagaogêc to nên gôlôac sêkô ñamata. Lea to nê gôlôac têdaguc, ma Rahel agêc Josep

sêkô êsêac samob nãmu. ³ Eñ tau gêwê êsêac ac têtú oloñ-oloñ sêja. Eñ gewec e jakêtap labôc kêtú dim 7 e jagêjac têwa sa.

⁴ Mago Esau kêlêti gêdên eñ jagêlô eñ tôn to kêm-bôên eñ kêsêp gêsutêkwa, ma kêlêsoñ eñ alianô. Ma agêc têtãñ. ⁵ Gêdên tañ Esau gêoc mataanô sa e gêlic lauo to gôlôac nañ, eñ kêsôm gebe "Asa lau, tec sêwiñ aôm." Ma Jakob kêsôm gebe "Gôlôac, tañ Anôtô kêkên êsêac kêtú êmoasiñ nêñ sakiñwagaña nañ." ⁶ Ma sakiñwagaogêc to nêñ gôlôac mênñtêdabiñ ma sewec. ⁷ Go Lea to nê gôlôac mênñtêdabiñ ma sewec amboac tonãñgeñ. Gocgo Josep agêc Rahel mênñtêdabiñ ma sewec têtú nãmu. ⁸ Ma Esau kêsôm gebe "Aôm taêm gêjam biñ amboac ondoc kêpi tonñ kapôên, tañ gadac nañ." Jakob gêjô eñ awa gebe "Aê gabe ñoc nãtau êlic aê ñajamña." ⁹ Mago Esau kêsôm gebe "O lasiceneç, aêñoc gên kêtôm aê. Ôkôc nêñ gênmañ." ¹⁰ Jakob kêsôm gebe "O masi. Aôm embe ôlic aê ñajam, go ôkôc gên tonãñ aña aêñoc gebe aê galic lañômanô e kêtôm galic Anôtô tau lañôanô gebe aôm kôkôc aê sa ñajamgeñ. ¹¹ Aê jateñ aôm gebe ôkôc gên, tañ kakên gêdên aôm gêwac nañ, gebe Anôtô kêmoasiñ aê ñanôñgeñ ma kakoc ñoc gên kêtôm aê su." Eñ kêpiñkap Esau amboac tonãñ e kêkôc gên tau su.

¹² Go Esau kêsôm gebe "Ajôc, dandimañ ma tasêlên. Aê jasêlên jamuñ aôm." ¹³ Ma Jakob kêsôm gebe "O ñoc nãtau, aôm gôlicgac gebe gôlôac têtú kapôên su atom ma aê gaê go domba to bulimakao tonãlatu nañ. Embe sensoc êsêac sêsêlên ec baliñ sênñgôm bêc tagen, ñatonñ samucgeñ oc sênaña. ¹⁴ Amboac tonãñ, ñoc nãtau, ôsêlên ômuñ aêac. Aê jawê bulimakao malô-malôgeñ jandañguc êtôm bôc to gôlôac ñasec-ñasec sêkên aê e wacjãô lasê ñoc nãtaunê gamên Seir."

¹⁵ Tec Esau kasôm gebe "Aê jawi lau, tañ sêwiñ aê nañ, ñagêdô siñ sêwiñ aôm." Mago eñ kasôm gebe "Sêwiñ aêac êtu agerña. ñoc nãtau, embe ôlic aê ñajam, go êtôm." ¹⁶ Tec Esau kêkac tau ôkwi gêdên bêc tonãñgeñ gêmu gêja Seir kêtiam. ¹⁷ Ma Jakob kêsêlên jagêô lasê Sukot ma kêkwê nê andu teñ, ma gêjam bec kêtú nê bôcña. Kêtú tonãñgeñ eñ kêsam gamên tau gebe Sukot.

¹⁸ Go Jakob toôli samucgeñ gêô lasê malac Sikem, tañ gêc gamên Kanaan nañ. Eñ kêsêlên aña Mesopotamia gêmên ma gêjam nê bec kêkô malac ñamagê. ¹⁹ Ma eñ gêjam ôli nom, tañ nê bec kakô nañ, aña Sikem tama Hamor latuinên. Eñ gêjam ôli ña mone 100. ²⁰ Aña tonãñ eñ gêboa altar teñ sa ma kêsam altar tau gebe Anôtô, Israelnên Anôtô eñ. ¹

Sin kêsã Sikem

34 Bêc teñ Lea latuo Dina, tañ Jakob kêka lasê nañ, kêsêlên gebe êlic lauo gamên tonãñgeñ. ² Ma ñac gamên Hibña teñ, tañ kêtú gamên nãtau nañ, Hamor latu Sikem, gêlic eñ ma gêlô eñ tôn ma gêmoa gêwiñ eñ e gêgôm eñ kêtú sec. ³ Mago nê

¹ Sukot ñam gebe Bec.

ñalêlôm kêsap Jakob latuo Dina tôn. Eñ têtac gêwiñ ñapalêo tau ma kêsôm biñ ñajamgeñ gêdên eñ. ⁴ Tec Sikem kêsôm gêdên tama Hamor gebe "Ômansañ biñ gebe ñapalêo tonãñ êtu ñoc awê." ⁵ Ma Jakob gênô gebe eñ gêgôm latuo Dina kêtú sec. Tagen latui sejob bôc sêmoa kôm, tec Jakob gêjam tau tôn e êsêac sêmu sêmên acgom. ⁶ Ma Sikem tama Hamor gêdên Jakob gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ eñ. ⁷ Jakob latui aña kôm sêmên ma sênô biñ tau ñawae e gegeñ êsêac sa ma têtac ñandañ ñanô gebe Sikem gêgôm sec gêdên Israel ma gêmoa gêwiñ Jakob latuo, gebe lau teñ sênñgôm gên amboac tonãñ atomanô.

⁸ Mago Hamor gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac ma kêsôm gebe "Latucnê ñalêlôm gêwiñ latôm samucgeñ, tec gabe jateñ aôm ôkên eñ êndên eñ êtu êna awê. ⁹ Tanam taunmañ. Amac akên latômio êndên aêac ma akôc aêac latunjo êjô. ¹⁰ Amoa awiñ aêac atu têlê. Ma gamên êtu amacnêñ gamên. Amoa gamên tau ma atulu gên e atu lau tolêlôm." ¹¹ Ma Sikem kêsôm biñ gêdên awê tama to lui gebe "Alic aê ênac matemanô ñajammañ. Ma gên samob, tañ aten aña aêñoc nañ, aê gabe jakên êndên amac. ¹² Amac embe ajatu ñaôli kapôên sec to awalaun, oc jakên êtôm tê ajatu nêñgeñ. Tagen akên ñapalêo tau êtu ñoc awê."

¹³ Jakob latui sêjô Sikem agêc tama Hamor awen sêbanac biñgeñ gebe eñ gêgôm lunjo Dina kêtú sec. ¹⁴ Êsêac sêsôm gêdên êsêagêc gebe "Aêac atôm atom gebe akên lunjo êndên ñac samuc teñ, tañ sêsa eñ atom nañ. Biñ amboac tonãñ êñgôm aêac majen. ¹⁵ Añgôm biñ tonec êtu tôn êmuñ acgom, gebe asa nêñ ñacwaga samob e amac mênjatôm aêac acgom, go aêac alôc êndên nêñ biñ ¹⁶ ma akên latunjo êndên amac ma aêac akôc amac latômio to amoa awiñ e tatu laum tagen. ¹⁷ Mago amac embe akên tañem ma biñ ma asa taôm atom, go aêac akôc latunjo su ma aêc ana."

¹⁸ Êsêacnên biñ tonãñ kêmoasiñ Hamor agêc Hamor latu Sikem. ¹⁹ Ma ñac wakuc tau gêgôm gên tau ñanô kêsã sebeñ gebe eñ têtac gêwiñ Jakob latuo. ñac tau nê gôlôac tetoc eñ sa kêlêlêc nêñ lau ñagêdô su. ²⁰ Ma Hamor agêc latu Sikem sêô lasê nêñ malac ñasacgêdô ma sêjam biñgalôm sêwiñ ñacwaga malacña ma sêsôm gebe ²¹ "Lau tonãñ sê sêlêb gêdên aêac, Amboac tonãñ alôc gebe sêmoa aêacnên gamên ma têtulu gênmañ. Alic acgom, gamên tau kapôên kêtôm êsêac sênñgônña. Aêac tanam êsêac latunjo ma takên nêñ latunjo êndên êsêac sênam. ²² Tagen êsêac oc sêmoa aêac ñalun tatu laum tagen atom, aêac talôc sa gebe êsêacnên biñ tecenec êtu tôn acgom gebe Tasa nêñ ñacwaga samob êtôm êsêac sêsa tauñ nañ. ²³ Ma êsêacnên bulimakao to waba ma bôc samob oc têtú aêacnên atom me. Tagen tecenec gebe talôc êndên êsêacnên biñ, go êsêac sêmoa sêwiñ aêac." ²⁴ Ma êsêac samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ, sêkên tañgeñ Hamor agêc latu Sikem nêñ biñ. Ma sêsa ñacwaga samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ.

²⁵ Gêdên ñabêc kêtú têlêac kamoc kêtúñ êsêac. Tec Jakob latuagêc Simeon agêc Lewi, Dinanê luñacagêc, sêkôc nêñ siñ ma kelecgeñ sêja malac jasêjac ñacwaga samob êndu. ²⁶ Êsêac sêjac Hamor agêc latu Sikem ña siñ amboac tonanğeñ, ma sêkôc Dina su anğa Sikem-nê andu ma sêc sêja. ²⁷ Ma Jakob latui sêjac lau gêmac ma sêjanğo waba malac tonanğa su gebe êsêac sêgôm luñio kêtú sec. ²⁸ Êsêac sêjanğo nêñ domba to bulimakao ma donki ma gêñ, tañ sêmoa malaclêlôm to kôm nañ su. ²⁹ Êsêac sêkôc waba samob ma nêñ gôlôac ñasec-ñasec samob to nêñ lauo ma sêwê êsêac sêc sêja ma sêjam geñgeñ gêñ samob, tañ gêc nêñ andu nañ. ³⁰ Ma Jakob kêsôm gêdên Simeon agêc Lewi gebe "Amagêc akalem gêñ togêjô kêpi aê, gebe êñgôm lau gamêñ tonanğa, lau Kanaan to Perisña, têntac sec êndên aê êtu amacña. Aêñoc lau lu-agêcgeñgoc. Êsêac embe sêmbiñ tañ tôn êtu sênac siñ êndên aêña, oc senseñ aê tauc to ñoc gôlôac samucgeñ su tanaña." ³¹ Mago êsêagêc sêjô eñ awa gebe "Eñ êñgôm luñio amboac mockaiño teñ me."

Anôtô gêjam mec Jakob anğa Betel

35 Anôtô kêsôm gêdên Jakob gebe "Ajôc, ôndi ôpi Betel ôna naðngôn ônê ma ômboa altar teñ sa êndên Anôtô, tañ geoc tau lasê gêdên aôm gêdên tañ gôc têwam Esau su nañ." ² Tec Jakob kêsôm gêdên nê gôlôac to lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, gebe "Awi anôtôi gwam, tañ sêc amacña nañ, siñ to akwasin nêñ ñatêmui samob su ma asô nêñ ñakwê wakuc. ³ Su, go aêac dandi tapi Betel tana. Ma aê jamboa altar sa êndên Anôtô, tañ kêkên taña aê gêdên bêc, tañ gamoa tonoc ñalêlôm ñatutucgeñ ma mênğewiñ aê anğa intêna samob, tañ aê kasa nañ." ⁴ Go êsêac sêkên anôtôi gwam samob, tañ sêc êsêacña nañ, gêdên Jakob to salasa, tañ geñ kalen tañeñlauñ nañ, ma Jakob kêsunğeñ gêñ tau auc gêc kamem, tañ kêkô Sikem ñagala nañ ñalabu.

⁵ Go êsêac dêdi. Ma Anôtô gêgôm lau malac ñam-agê-magêña samob têtêc tañ e sêjanda Jakob latui atom. ⁶ Ma Jakob to nê lau samob sêô lasê Lus (Betel tau tonanğ), tañ gêc gamêñ Kanaanña. ⁷ Ma anğa tônê eñ gêboa altar teñ sa ma kêsam gamêñ tau gebe "El-Betel," gebe Anôtô geoc tau lasê gêdên eñ anğa tônê gêdên tañ eñ gêc têwa su nañ. ⁸ Ma Rebekanê jaomwagao Debora gêmac êndu ma sêsunğeñ eñ gêc kamem, tañ kêkô Betel ñalabu nañ, ñaajuñ. Ma êsêac sêsam ka tau gebe "Kamem Tanjiboa."

⁹ Ma Anôtô geoc tau lasê gêdên Jakob kêtiam gêdên tañ eñ anğa Mesopotamia gêmên nañ gêjam mec eñ. ¹⁰ Ma Anôtô kêsôm gêdên eñ gebe "Aômñem ñaê Jakob, mago sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aômñem ñaê gebe Israel." Tec sêsam eñ gebe Israel. ¹¹ Ma Anôtô kêsôm gêdên eñ gebe "Ñajaña ñatau Anôtô aê. Ôka gôlôac lasê e têtú lau taêsam. Laum kapôeñ teñ ma lau toê-toê sêsa anğa aômñem. Ma kiñ sêsa anğa aômñem amboac tonanğeñ. ¹² Nom, tañ kakên gêdên Abraham agêc Isak nañ, aê gabe jakên êndên aôm to gabe jakên nom tau êndên

nêñ wakuc, tañ sêsa sêndanğuc aôm nañ." ¹³ Go Anôtô gêwi gamên, tañ gêjam biñgalôm gêdên eñ nañ, siñ kêpi lólôc gêja. ¹⁴ Ma Jakob kêsunğeñ alê teñ sa kêtú ñabelo kêkô gamên, tañ Anôtô gêjam biñgalôm gêdên eñ nañ. Alê poc tau eñ kêkêc wain kêpi kêtú da ma kêkêc niptêkwi kêpi. ¹⁵ Ma Jakob kêsam gamên Anôtô gêjam biñgalôm gêwiñ eñña tau gebe Betel.

Rahel gêmac êndu

¹⁶ Go êsêac dêdi anğa Betel. Ac sêselên têtabiñ Eprat ma ñapalê kêtúñ Rahel secanô. ¹⁷ Gêdên tañ ñandanğ kêtúñ eñ ñanô nañ, ênê jaomwagao kêsôm gêdên eñ gebe "Ôtêc taôm atom. Aôm ôkôc ñapalê ñac teñ êtiam." ¹⁸ Mago gêdên tañ kêtabiñ gebe awa êtu dambê ma êmac êndu nañ, eñ gê ênê ñaê gebe Benoni. Mago nê tama kêsam eñ gebe Benjamin. ¹⁹ Ma Rahel gêmac êndu. Ac sêsunğeñ eñ gêc intêna Epratña (ñaê teñ gebe Betlehem) ñatali. ²⁰ Ma Jakob kêsunğeñ alê poc teñ kêkô sêô ñaô. Alê tau kêtú Rahelnê sêô ñabelo, tañ kêkô e gêdên galoc. ²¹ Go Israel gêdi ma gêjam nê bec kêkô andu soso Ederña ñamakenğ.

Jakobnê wakuc

²² Gêdên tañ Jakob gêñgôn gamên ônê nañ, Ruben gêja gêmooa gêwiñ tênanê anao Bilha. Ma Jakob gêñô biñ tau ñawae.

Jakob latui 12. ²³ Lea latui gebe Ruben (Jakobnê ñac-sêga), Simeon, Lewi, Juda, Isakar ma Sebulon. ²⁴ Rahel latu gebe Josep agêc Benjamin. ²⁵ Rahelnê sakiñwagao Bilha latui gebe Dan agêc Naptali. ²⁶ Leanê sakiñwagao Silpa latui gebe Gad agêc Aser. Jakob latui tau tonanğ, tenenği sêkôc êsêac anğa Mesopotamia.

Isak gêmac êndu

²⁷ Ma Jakob gêô lasê tama Isak anğa Mamre (me Kiriart-Arba, ñaê teñ gebe Hebron) Abraham agêc Isak nêñ gamên sêmoanğa. ²⁸ Isaknê jala kêtú 180. ²⁹ Ma katu gêwi eñ siñ e gêmac êndu, go sêkên eñ gêc gêwiñ nê lau. Eñ kêtú ñamalacanô su ma ênê jala gêbacnê tomalagenğ. Ma latuagêc Esau agêc Jakob sêsunğeñ eñ. ^{I II III}

Esaunê wakuc

36 Esau (nê ñaê teñ gebe Edom) nê wakuc tau tonec. ² Esau gêjam lauo anğa lau gamên Kanaanña latunğio nêñ. Ñac gamên Hetña Elon latuo Ada ma Ana latuo Oholibama. Ana eñ ñac gamên Hibña Sibeon latu. ³ Ma Ismael latuo Basemat, Nebajot luo eñ. ⁴ Ma Ada kêkôc Esau latu Elipas ma-Basemat kêkôc Reuel. ⁵ Ma Oholibama kêkôc Jeus, Jalam ma Kora. Esau latui tau tonanğ, tañ tenenği sêkôc êsêac anğa gamên Kanaan.

⁶ Go Esau kejoñ nê lauo ma latuio to ñac ma nê lau samob, nê bulimakao to nê bôc samob ma nê waba, tañ kêtap sa gêdên tañ eñ gêmooa gamên Kanaan nañ,

^I El-Betel ñam gebe Anôtô tañ gêmooa Betel. ^{II} Benoni ñam gebe Ñoc ñandanğ latu. ^{III} Benjamin ñam gebe Moasiñ latu.

ma géc lasi Jakob su gêja gamên jaêc. ⁷ Gebe êsêagêc-nên waba taêsam nasec, tec êsêagêc têtôm gebe sê-moa sêwiñ tauñ atom ma gamên, tañ êsêagêc sêmoa nañ, kêtôm gebe êlôm nêñ bôc atom. ⁸ Kêtu tonañña Esau jagêngôn gamên lôcña Seir. (Esaunê ñaê teñ gebe Edom.)

⁹ Lau Edom tamenji Esau, tañ gêngôn gamên lôcña Seir nañ, nê wakuc tau tonec. ¹⁰ Esau latui nêñ ñaê tau tonec gebe Esaunê awê Ada latu Elipas, Esaunê awê Basemat latu Reuel. ¹¹ Elipas latui Teman, Omar, Sepo, Gatam ma Kenas. ¹² (Esau latu Elipas nê awê teñ gebe Timna. Eñ kêkôc Elipas latu Amalek.) Esaunê awê Ada latui tau tonañ. ¹³ Reuel latui tau tonec gebe Nahat, Sera, Sama ma Misa. Esaunê awê Basemat latui tau tonañ. ¹⁴ Esaunê awê Sibeon latu Ana latuo Oholibama nê latui tonec. Eñ kêkôc Esau latui Jeus, Jalam ma Kora.

¹⁵ Esau latuinên kasêga tonec. Esaunê ñacsêga Elipas latui tonec gebe kasêga Teman, Omar, Sepo, Kenas, ¹⁶ Kora, Gatam ma Amalek. Elipasnê kasêga êsêac, tañ sêngôn gamên Edom. Ada latui êsêac. ¹⁷ Esau latu Reuel latui tonec gebe kasêga Nahat, Sera, Sama ma Misa. Reuelnê kasêga êsêac, tañ sêngôn gamên Edom. Esaunê awê Basemat latui êsêac. ¹⁸ Esaunê awê Oholibama latui tonec gebe Jeus, Jalam ma Kora. Esaunê awê Ana latuo Oholibama kêkôc kasêga tonañ. ¹⁹ Esau (nê ñaê teñ gebe Edom) latui to nêñ kasêga tonañ.

Seirnê wakuc

²⁰ Nac gamên Horna Seir latui, tañ sêngôn gamên tonañ nañ, tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, ²¹ Dison, Eser ma Disan. Seir latui êsêac, tañ têtou lau gamên Horna nêñ kasêga anga gamên Edom. ²² Lotan latui tau tonec gebe Hori agêc Heman. Lotan luu Timna. ²³ Sobal latui tau tonec gebe Alwan, Manahat, Ebal, Sepo ma Onam. ²⁴ Sibeon latui tau tonec gebe Aia agêc Ana. Eñ Ana, tañ katap bumata nandan sa gêdên tañ gejob tama Sibeon nê donki anga gamên sawa. ²⁵ Ananê gôlôac tonec gebe Dison agêc Oholibama, Ana latuo. ²⁶ Dison latui tonec gebe Hemandan, Esban, Itran ma Keran. ²⁷ Eser latui tonec gebe Bilan, Sawan ma Akan. ²⁸ Disan latui tonec gebe Us agêc Aran. ²⁹ Lau gamên Horna nêñ kasêga tau tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, ³⁰ Dison, Eser ma Disan. Lau gamên Horna nêñ kasêga tonañ têtôm êsêac-nên gôlôac anga gamên Seir.

Kiñ Edomña

³¹ Kiñ, tañ sêjam gôliñ gamên Edom gêdên têtôm, tañ kiñ teñ gêjam gôliñ lau Israel atom tagen nañ, tau tonec. ³² Beor latu Bela gêjam gôliñ Edom. Ênê malac ñaê gebe Dinhaba. ³³ Bela gêmác êndu ma Sera anga Bosra latu Jobab gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁴ Jobab gêmác êndu ma Husam anga lau Teman nêñ gamên gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁵ Husam gêmác êndu ma Bedad, tañ kêku Midian tulu anga Moabnên gamên nañ,

latu Hadad gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê gebe Awit. ³⁶ Hadad gêmác andu ma Samla anga Masreka gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁷ Samla gêmác êndu ma Saul anga Rehobot, tañ gêc bu Euprat natali nañ, gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁸ Saul gêmác êndu ma Akbor latu Bal-Hanan gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁹ Akbor latu Bal-Hanan gêmác êndu ma Hadar gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê Pau. Ênê awênê ñaê Mehetabel. Eñ Mesahab latuo Matred nê latuo.

⁴⁰ Esaunê kasêganên ñaê tau tonec têtôm nêñ gôlôac to nêñ gamên sêngônña. Kasêga Timna, Alwa, Jetet, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon, ⁴² Kenas, Teman, Mibsar, ⁴³ Magdiel, Iram. Edom (ñaê teñ gebe Esau, tañ kêtou Edom tama) nê kasêga tonañ kêtôm nêñ gamên sêngônña anga tauñ nêñ nom.

Josep to têtawai

37 Jakob gêngôn gamên Kanaan, gamên, tañ tama gêngôn amboac ñac jaba nañ. ² Jakobnê gôlôacnên miñ tau tonec.

Josepnê jala kêtou 17. Eñ gejob bôc gamoa gêwiñ têtawai. Eñ ñapalê matacgen gêmooa gêwiñ tamanê lauo Bilha agêc Silpa nêñ latuñi. Ma Josep kêdôn êsêacnên biñ keso gêdên tamenji. ³ Ma Jakob têtac gêwiñ Josep kêlêlêc nê gôlôac ñagêdô su, gebe eñ gêlic eñ amboac latu, tañ kêka eñ lasê gêdên kêtou ñamalacanô su. Ma eñ kêsî êna ñakwê baliñ teñ tonalêma. ⁴ Mago gêdên tañ têtawai sêlic gebe tamenji têtac gêwiñ eñ kêlêlêc latui ñagêdô samob su nañ, êsêac têtac sec gêdên eñ ma sêsôm biñ malô teñ gêdên eñ atom.

⁵ Gêdên ñasawa teñ Josep gêc mê teñ. Eñ gajac miñ biñ tau gêdên têtawai ma êsêac têtac sec ñanôgen gêdên eñ. ⁶ Eñ kêsôm gêdên êsêac gebe "Akên tanem mê, tañ aê gaêc nañ. ⁷ Aêac tajac lagic polom tonakain tamooa kôm, tec aêñoc lagic gêjac sa jakêkô ma amac-nêm mênêsêgi aêñoc auc ma sewec gêdên ñoc lagic." ⁸ Têtawai sêsôm gêdên eñ gebe "Aôm gobe ônam gôliñ aêac ma ôtu aêacma kiñ me." Ma êsêac têtac sec samucgen gêdên eñ kêtou ênê ma to biñña. ⁹ Go eñ gêc mê teñ kêtiam ma jagêjac miñ gêdên têtawai ma kêsôm gebe "Alic acgom, aê gaêc mê teñ kêtiam. Oc to alôn ma utitalata 11 sewec gêdên aê." ¹⁰ Biñ tonañ eñ gêjac miñ gêdên tama to têtawai. Tec tama gec biñ eñ ma kêsôm gêdên eñ gebe "Mê, tañ aôm gôc nañ, ñam amboac ondoc. Aêagêc têtam to têtami wacapôn aenduc êndên aôm biññanôgen me." ¹¹ Ma têtawai sêjam lêmun eñ, mago tama taê gêjam biñ tau gêc nê ñalêlôm.

Lau Aiguptu sêjam ôli Josep

¹² Ma têtawai jasejop tamenjinê bôc sêmoa Sikem ñagala. ¹³ Ma Israel kêsôm gêdên Josep gebe "Aôm gôlic-gac me, têtami sejop bôc sêmoa Sikem. Ômôn acgom, aê gabe jasakiñ aôm ôndên êsêac ôna." Ma Josep kêsôm gêdên eñ gebe "Aê tec gamooa." ¹⁴ Tec eñ kêsôm gêdên eñ gebe "Galoc ôna ma ônac têtami to bôc kêsî ma ômu ômônê ôkên ñawae êndên aê." Tec

kêsakiñ eñ anğa gaboan Hebronğa e jagêo lasê Sikem. 15 Ma ñac teñ kêtap eñ sa geo gêmoa kôm ñalêlôm. Ma ñac tau kêtü kênac eñ gebe “Aôm gosom asagen.” 16 Eñ kêsôm gebe “Aê gasom teoci. Ôsôm êndên aeman, êsêac sejob bôc sêmoa ondoc.” 17 Ma ñac tau kêsôm gebe “Êsêac sêc sêja gebe aê ganô êsêac sêsôm gebe “Taêc tana Dotanman.”” Tec Josep kêdaguc têwai e jakêtap êsêac sa sêmoa Dotan. 18 Êsêac sêlic eñ kêsä jaêcgen, mênkêdabin êsêac atom tagen, ma ac sêkic ênê bin gebe sênac eñ êndü. 19 Êsêac sêsôm gêdên tauñ gebe “Op, mê ñatau gêmênğac. 20 Ajôc, tanac eñ ênduman ma tambalin eñ êsêp sê teñ, go tasôm gebe bôc sec teñ geñ eñ su ma talic ênê mê ñanô acgom.” 21 Mago Ruben gênô bin tau ma gebe ênam eñ kêsä anğa êsêac lemen, tec kêsôm gebe “Dansen eñ su atom.” 22 Ma Ruben kêsôm gêdên êsêac gebe “Akêc dec sin atom, naambalin eñ êsêp sê tônê êmoa gamên sawa, mago lemem êpi eñ atom.” Eñ gebe ênam eñ sa anğa êsêac lemen e êsakiñ eñ êmu êndên tama êna êtiam, tec kêsôm bin tonan. 23 Gêdên tan Josep mênğêo lasê têwai nan, êsêac sêkwalec ênê ñakwê balin su, ñakwê balin tau, tan eñ kêsô nan tonalêma, 24 ma sêkôc eñ tôn jasêbalin eñ kêsêp sê teñ gêja. Sê tau ñakelen, bu kêpoac ñalêlôm atom.

25 Go êsêac sênğôn sic gebe sênin gên. Ac sêoc matenanô sa e sêlic lau Ismael pom teñ anğa Gilead tonên kamele sêmên, tan sejob katêkwi to gênmalu ma niptêkwi sebe sêsêp Aiguptu sêna. 26 Go Juda kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe “Aêac embe tanac lasinji êndü to tasin ênê dec ôkwi, oc tatap ñanô amboac ondoc sa. 27 Ajôc, takên eñ êndên lau Ismael sênam ôli eñ ma aêac lemen êpi eñ atom gebe eñ kêtü aêac lasinji. Aêacnên dec tagen.” Ma ênê lasitêwai sêkên tan eñ. 28 Ma têtulu-gênwaga anğa Midian sêsêlên sêoc lêlêc êsêac. Go Josep têwai sê eñ sa anğa sêlêlôm ma sêkên eñ gêdên lau Ismael sêjam ôli eñ ña silber ñadôn 20. Ma êsêac sêkôc Josep sêja Aiguptu.

29 Ma Ruben gêmu gêja sê e gêlic Josep jaôb tagen, tec kêkac nê ñakwê gênğic 30 ma gêmu gêdên lasii jakêsôm gebe “Ñapalê malamê. Ma aê, aê oc jaêc jasa ondoc jana.” 31 Go êsêac sêkôc Josepnê ñakwê jasêjac nonin teñ êndü ma sêsac ñakwê tau tôn kêsêp ñadec. 32 Ma êsêac sêsakiñ ñakwê balin tonalêma ma sêkên gêdên tamenji ma sêsôm gebe “Aêac atap gên tonec sa. Ôlic acgom, latômnê ñakwê me masi.” 33 Ma eñ kêsä gên tau ma kêsôm gebe “Latucnê ñakwêgoc. Bôc sec teñ kêkac Josep popoc ma geñ eñ binğanôgen.” 34 Go Jakob kêkac nê ñakwê gênğic ma kêsô talu kêtü nê ñakwê ma kêtan latu ñatanjiboa gêmoa bêc taêsam. 35 Latuio to ñac samob dêdi sebe sênam malô-malô eñ, mago eñ gedec gebe sênam malô eñ ma kêsôm gebe “Masi, aê totanjiboağen jasêp lamboam jawin latuc jana.” Tama kêtan-kêtan eñ amboac tonan. 36 Kêtan gêmoa ma lau Midianğa sêkên Josep gêdên Potipar anğa Aiguptu gêjam ôli eñ. Eñ Paraonê gejobwa-

gasêga teñ, tan kêtü lau sinwaga nên laumata. 1 sêsô ñakwê lanğwa me talu.

Juda agêc Tamar nên bin

38 Gêdên ñasawa tonan Juda gêwi nê lasitêwai sin-ma jakêsap ñac gamên Adulamğa teñ tôn, nê ñaê gebe Hira. 2 Anğa ênê Juda gêlic ñac gamên Kanaanğa Sua latuo. Eñ gêjam eñ kêtü ênê awê ma gêmoa gêwin eñ. 3 Ma eñ kêkêkam ñapalê e kêkôc latu teñ. Ma eñ gê ênê ñaê gebe Er. 4 Go eñ kêkêkam ñapalê teñ kêtiam e kêkôc latu teñ ma gê ênê ñaê gebe Onan. 5 Ma kêkôc latu teñ kêtiam ma gê ênê ñaê gebe Sela. Gêdên tan kêkôc Sela nan, eñ gêmoa Kesib. 6 Ma Juda kêsälin awê teñ sa ma kêkên gêdên ñacsêga Er. Ênê ñaê gebe Tamar. 7 Mago Juda latu ñacsêga Er gêjac Apômtau mataanô ñajam atom, tec Apômtau gesen eñ su. 8 Go Juda kêsôm gêdên Onan gebe “Ôndên têwamnê awê ôna ma ônam eñ ôjô têwam ma ôkên ñawê ajô têwam su.” 9 Mago Onan kêsäla gebe ñapalê oc têtü ênê atom, tec gêdên tan eñ gêmoa gêwin têwanê awê nan, kêkêc sulu kêsêp nom gebe têwa êtap wakuc sa atom. 10 Mago Apômtau gêlic gên, tan eñ gêgôm nan, ñajam atom ma gesen eñ su amboac tonan. 11 Go Juda kêsôm gêdên lawao Tamar gebe “Ôngôn tamamnê andu amboac awêruc teñ e latuc Sela êtu kapôn acgom.” Gebe eñ kêtêc tau gebe moae Sela êmac êndü amboac tonan êtôm têwaagêc. Amboac tonan Tamar gêja gênğôn tamanê andu.

12 Jala ñagêdô gêjanğa acgom, go Sua latuo, tan Juda gêjam nan, gêmac êndü. Gêdên tan Juda kêkac kaukac su nan, êsêagêc nê ñac Hira anğa Adulam sêpi Timna dêdên nê lau sêkapiñ-domba-ñaôliluwaga sêja. 13 Ma êsêac sêsôm gêdên Tamar gebe “Lawam kêpi Timna gêja gebe êkapiñ nê domba ñaôlilu.” 14 Tec eñ kêkac nê abec su ma gi tau auc ña obo lala ma gênğôn Enaim ñasacgêdô, tan gêc intêna Timnanğa nan. Eñ gêlic Sela kêtü kapôn su, mago sêkên eñ kêtü ênê awê su atom tagen. 15 Gêdên tan Juda gêlic eñ nan, gêjam kauc gebe awê mockaino teñ, gebe gêsan lanğanô auc. 16 Eñ gelom gêdên eñ gêja intêna ñamaken jakêsôm gebe “Ômôn, aê gabe jamoa jawin aôm.” Gebe eñ kêsäla atom gebe lawao. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm embe ômoa ôwin aê, go ôkên asagen êndên aê êjô.” 17 Eñ kêsôm gebe “Aê gabe jasakiñ nonin kapoac ñalatu anğa bôc ñaton êndên aôm.” Ma eñ kêsôm gebe “Aôm gobe ôkên kamaclauñ teñ êndên aê e êndên ñanoc ôsakiñ gên tauña me masi.” 18 Eñ kêsôm gebe “Aê jakên asagen êtu kamaclauñ êndên aôm.” Eñ gêjô eñ awa gebe “Ôkên nê ñatalô êwa aôm sanğa, tan sepen kêsêp ki nan, tonalêkônğen ma nê têt, tan kômêgôm nan, êndên aê.” Tec eñ kêkên gên tau gêdên eñ ma gêmoa gêwin eñ e taê. 19 Go awê tau gêdi ma gêc gêja. Ma eñ kêkac nê obo lala su ma gêjam abec kêtiam.

20 Ma Juda kêsakiñ nê ñac anğa Adulam kêkôc nonin ñalatu gêja gebe êkôc kamaclauñ anğa awênê êmu

1 Lau ñanô embe têtap gênwapaç sa, go têtap tanjiboa ma

émên, mago kêtap enj sa atom. ²¹ Tec enj kêtû kênac lau malacña gebe "Awê mockainjo, tanj gênggôn intêna Enaimña njatali nanj, gêmoa ondoc." Ma êsêac sêsôm gebe "Awê mockainjo tenj gêmoa tonec atom." ²² Tec enj gêmu gêdênj Juda jakêsôm gebe "Aê katap enj sa atom ma lau malacña sêsôm gebe awê mockainjo tenj gêmoa tonec atom." ²³ Ma Juda gêjô enj awa gebe "Amboac tonanj êkôc gênj tau êtu ênê gênmanj, gebe lau sêômac aê atom. Aôm gôlicgac gebe aê kasakinj noninj njalatu gêja su, mago aôm kôtap enj sa atom."

²⁴ Njasawa amboac ajônj têlêac gêjaña, tec sêjac miñ gêdênj Juda gebe "Lawamo Tamar gêgôm gênj mockainjoña e galoc kêkêkam njapalê gêmoa." Ma Juda kêsôm gebe "Akôc enj êsa êna ma akênj ja êniñ enj."

²⁵ Ma êsêac sêwê enj kêsâ gêja, tec enj kêsakinj binj gêdênj lawa gebe "Njac, tanj kêtû gênj tonanj njatau nanj, kêtû njapalê tama." Ma enj kêsôm gebe "Ôsala gênj tau njapepgeñ. Njatalô êwa njatau sanja, tanj sepenj kêsêp ki nanj tonjalêkônj ma tôc nec njatau asa." ²⁶ Ma Juda kêjala gênj tau ma kêsôm lasê gebe "Enj awê gêdênj kêlêlêc aê su gebe aê kakênj latuc Sela gêdênj enj atom." Ma enj gêmoa gêwiñ enj kêtiam atom.

²⁷ Gêdênj enj êkôc njapalê njanoc nanj kêkôc ôlîñbôm. ²⁸ Gêdênj tanj njapalê kêtunj enj gêmoa nanj, njapalê tenj kêkênj lêma kêsâ gêmênj. Ma jaomwagao kêkôc lêkônj kokoc ma kêkic tônj kêpi njapalê lêma ma kêsôm gebe "Tonec gêô lasê kêtû njamata." ²⁹ Mago enj kêtaiñj lêma su ma njac tenj kêsâ gêmênj ma jaomwagao kêsôm gebe "Aôm gôc nê intêna gêngicgac." Tec sê ênê njâe gebe Peres. ³⁰ Go lasi kêdaguc tolêkônj kokoc gêc lêma, ma sê ênê njâe gebe Sera.

Josep gêjam sakinj Potipar

39 Ma êsêac sêkôc Josep sêsêp Aiguptu sêja ma Paraonê kasêga tenj, njac Aiguptuña Potipar, tanj gejob sinjwaga tonj tenj nanj, gêjam ôli enj anja lau Ismael, tanj sêkôc enj gêja ônê nanj nêñ. ² Apômtau gêwiñ Josep, tec gêjam kôm samob tonjanôgeñ gamoa nê njatau, njac Aiguptuña, nê andu. ³ Ma ênê njatau gêlic gebe Apômtau gêwiñ enj ma kêmoasiñ enj, tec gêgôm gênj samob njapep sawa. ⁴ Kêtû tonanj enj gêlic enj njajam ma kêkênj enj kêtû tau nê sakinjwaga ma enj gêgôm enj kêtû ênê andu njagejobwagasêga ma kêkênj enj gejob ênê waba samob. ⁵ Gêdênj têm tanj enj kêkênj enj kêtû andu to êna waba samob njagejobwagasêga nanj, Apômtau gêjam mec njac Aiguptuña nê andu kêtû Josepña. Apômtau gêjam mec ênê waba samob anja andu to kôm kêtômgeñ. ⁶ Kêtû tonanj enj kêkênj gênj samob kêsêp Josep lêma ma taê kêka engeñ, gê go tau kêtû nê gênj njagêdônja atomanô, nê gênj êniñja tagenj, tec tau gejob.

Josep enj njac njajam ma njac tolanjô. ⁷ Têm njagêdô gêjaña, tec ênê njataunê awa mata ola Josep ma kêsôm gebe "Mênjônêc ôwiñ aê." ⁸ Mago enj gedec ma kêsôm gêdênj nê njataunê awê gebe "Ôlic acgom, njoc njatau taê kêka aêgeñ ma gê go tau nê andu njagênjêlôm tenjña atom ma enj kêkênj gênj samob kêsêp aê lemoc. ⁹ Enj njac kapôênj kêlêlêc aê anja andu

tonec atom ma kêgamiñ gênj tenj gêdênj aê atom, aôm taômgeñ gebe aôm kôtu ênê awê. Tec aê janjôm gênj alôb-alôb kapôênj tonec ma janjôm sec êndênj Anôtô êtu asageñña." ¹⁰ Enj kêsôm binj gêdênj Josep katôm bêcgeñ, mago enj kêkênj tanja awê atom ma gêc to gêmoa gêwiñ enj atom. ¹¹ Bêc tenj Josep jakêsô andu gebe ênam nê kôm ma njac tenj gêmoa andu njalêlôm gêwiñ atom. ¹² Tec awê gê ênê njakwê tônj ma kêsôm gebe "Ônêc ôwiñ aê." Mago enj gêwi nê njakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kasa anja andu gêja. ¹³ Ma gêdênj tanj awê gêlic enj gawi nê njakwê sinj kêsêp enj lêma ma gêc kêsa anja andu gêja nanj, ¹⁴ enj gêmôêc nê sakinjwaga ma kêsôm gêdênj êsêac gebe" Alic acgom, njoc njatau kêkênj njac Ebolainja tenj gêmoa gêwiñ aêac gebe êngôm aêac majerj êsa. Enj kêsô gêdênj aê gamênj gebe ênêc êwiñ aê. Mago aê gamôêc aoc kapôênj. ¹⁵ Enj gênjô aê kawakic to gamôêc, tec gedec nê njakwê gêcña ma gêc kêsa anja andu gêja." ¹⁶ Go awê ketoc Josepnê njakwê gêc gêwiñ enj e nê njatau gêmu gamênj. ¹⁷ Ma enj gajac miñ binj tonanj enj gêdênj enj ma kêsôm gebe "Sakinjwaga Ebolainja, tanj kôkênj enj gêmoa gêwiñ aêac nanj, kêsô gamênj gebe anjôm aê majoc êsa. ¹⁸ Mago gêdênj tanj aê kawakic to gamôêc nanj, enj gedec nê njakwê gêcña ma gêc kêsa anja andu gêja."

¹⁹ Ênê njatau gênjô binj, tanj nê awê kasôm gêdênj enj nanj, gebe "Aômnêm sakinjwaga gêgôm aê amboac tonanj," tec enj têtac njandanj kêsa. ²⁰ Ma enj kêkôc Josep gêja ma kêbaliñ enj kêsêp kapoacwalô, gamênj, tanj kinjê lau kapoacwalôwaga sêngônj nanj. Ma enj gênggônj kapoacwalô tonanj. ²¹ Mago Apômtau gêwiñ Josep e lau têtac gêwiñ enj ma kapoacwalô njagejobwaga gêlic enj njajam. ²² Ma kapoacwalô njagejobwaga kêkênj lau kapoacwalônja samob, tanj sêngônj kapoacwalô nanj, sêsêp Josep lêma. Ma kôm samob, tanj sêgôm nanj, enj kêtû njatau. ²³ Kapoacwalô njagejobwaga gê go tau kêtû kôm, tanj kêsêp Josep lêma nanjña, atomanô, gebe Apômtau gêwiñ Josep ma kêmoasiñ ênê kôm samob e njapep sawa.

Josep gêwa lau kapoacwalônja nêñ mê njam sa

40 Tonañ su, ma têm njagêdô gêjaña acgom, go kinj Aiguptuña nê njac kêpip wain njanônja to nê njac kêpac polomña sêgôm keso tenj gêdênj nêñ njatau, kinj Aiguptuña tau. ² Ma Parao têtac njandanj gêdênj nê laumata luagêc tonec, gêdênj laumata wainja to laumata polomña ³ ma enj kêkênj êsêagêc sêsô sinjwanjêñ kapitainê andu gebe sejobña. Andu kapoacwalônja tau, nanj Josep gênggônj nanj. ⁴ Ma sinjwanjêñ kapitai kêkênj Josep gêjam sakinj êsêagêc. Ma êsêagêc sêngônj kapoacwalô njasawa ec tenj.

⁵ Ma gêdênj gêbêc tagenj êsêagêc lulugenj sêc ma tenj-kinj Aiguptuña nê njac kêpip wain njanônja agêc njac kêpac polomña, tanj sêngônj kapoacwalô nanj — agêc sêc nêñ mê keso tau ma agêc lulugenj nêñ ma njam keso tau amboac tonanj. ⁶ Gêdênj bêbêcgeñ Josep gêdênj êsêagêc gêja ma gêlic êsêagêc semoa tonêñ njalêlôm njawapacgeñ. ⁷ Ma enj kêtû kênac Paraonê

laumata, tañ sêngôn ênê natakunê andu sêwiñ eñ gebe sejob êsêacña nan, gebe "Agêc lanjômanô bêlê-bêlê kêtû asageña." ⁸ Agêc sêsôm gêdên eñ gebe "Aêagêc aêc mê ma ñac êwa mê ñam saña teñ gêmoo atom." Ma Josep kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Kôm dawa ma saña gêjac Anôtô ñawae. Anac miñ mê tau êndên aêman."

⁹ Go laumata wainña gêjac miñ nê mê gêdên Josep ma kêsôm gêdên eñ gebe "Aê gaêc mê ma galic wain ñamôkê teñ kêkô. ¹⁰ Wain ñamôkê tau ñalaka têtêac kêkô. Ma gên tau kêpô katôm e ñaola kêsaa seberñ ma gêjam ñanô. ¹¹ Aê kakôc Paraonê laclu. Go kakôc wain ñanô ma kapip ma katêwiñ ñatêkwi kêsap Paraonê laclu ma kakên laclu tau kêsêp Parao lêma." ¹² Ma Josep kêsôm gêdên eñ gebe "Mê tonañ ñam amboac tonec gebe ñalaka têtêac kêtôm bêc têtêac. ¹³ Bêc têtêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têtêac sa ma êkên aôm ônam sakin eñ êtiam. Aôm ôkên laclu êsêp Parao lêma êtiam êtôm gôgôm gêdên têtê, tañ kôtu ênê ñac kêpip wain ñanôña nan. ¹⁴ Mago aôm embe ômoa ñajam, go taêm ênam aê. Taêm walô aê ma ôkên aê ñawae andañ Parao ma ônam aê sa gebe jawi andu tonec siñ. ¹⁵ Gebe êsêac sêjam geñgeñ aê anga Ebolainên gamên, ma aê gagôm gên sec teñ anga gamên tonec kêtôm gebe sêmbalin aê jasêp gêsunña atom."

¹⁶ Laumata polomña gênô gebe gêwa mê ñam sa ñajamgeñ, tec kêsôm gêdên Josep gebe "Aê gaêc ma teñ amboac tonañgeñ. Aê kakuc gadob polomña têtêac. ¹⁷ Ma gên tokain-tokain, tañ sêpac kêtû Paraonña nan, kêsêp gadob ñanôña. Mago moc mênser gên anga gadob, tañ aê kakuc nan." ¹⁸ Ma Josep gêjô eñ awa gebe "Ñam amboac tonec gebe Gadob têtêac kêtôm bêc têtêac. ¹⁹ Bêc têtêac ênaña acgom, go Parao êsa aôm têtêac sa gebe êkên aôm ônkalen ka teñ ma moc sêkac nê ñamêsôm.

²⁰ Bêc kêtû têtêacña kêtû Paraonê bêc têtêa kêkôc eñña, tec geno moasiñ gêdên nê sakinwaga samob ma kêsaa ñac kêpip wain ñanôña agêc ñac kêpac polomña teñbelen sa gêdên nê sakinwaga. ²¹ Eñ kêkên sakin wainña gêdên ñac kêpip wain ñanôña gêwê kain kêtiam, tec kêkên laclu kêsêp Parao lêma. ²² Mago eñ kêkên ñac kêpac polomña geñkalen ka kêtôm Josep gêwa sa gêdên êsêagêc su nan. ²³ Tager ñac kêpip wain ñanôña taê gêjam Josep atom, kêlin eñ siñ gacgeñ.

Josep gêwa Paraonê mê ñam sa

41 Jala samuc luagêc gêjaña ma Parao gêc mê gebe kêkô bu Nil ñatali ² ma gêlic bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anga bu Nil mênser siñ ñalauñ sêmoa. ³ Gocgo bulimakao sec toôlin ñasaj kain teñ 7 sêpi anga bu Nil têtêac êsêac mênserkê sêwiñ bulimakao ñagêdô sêmoa bu Nil ñatali. ⁴ Ma bulimakao sec toôlin ñasaj têtêac bulimakao ñajam to têtôp ñajam tau su e Parao mata gêlac. ⁵ Ma eñ kêlin tau siñ kêtiam e gêc mê kêtû luagêcña gebe Mopolom teñ ñakain tager gêjam ñanô ñajam to ke-

sewec kapôên 7. ⁶ Su, go gêlic ñanô sec to ñapaôma 7 mênkêpi, tañ mu anga oc kêpiña kêtêsan nan. ⁷ Go ñanô sec kêtêac ñanô ñajam to kapôên 7 tau su e Parao mata gêlac ma kêsaa gebe gêc mê. ⁸ Gêdên bêbêc eñ gamoo tonê ñalêlôm ñawapacgeñ. Kêtû tonañña eñ kêsakin biñ gêdên lau seoc biñ lasêwaga to gêdên lau tokauc samob, tañ sêmoa Aiguptu nan, gebe sêmên ma gêjac miñ nê mê gêdên êsêac. Mago êsêacnên ñac teñ kêtôm gebe êwa mê ñam sa êndên Parao atom.

⁹ Gêdên tonañ go ñac kêpip wain ñanôña kêsôm gêdên Parao gebe "Ocsalô tonec aê taêc gêjam ñoc keso. ¹⁰ Gêdên tañ Parao têtêac ñandan gêdên nê sakinwaga ma kêkên aêagêc ñac polomña anjôn siñwaganên kapitainê andu gebe sejob aêagêcña nan, ¹¹ aêagêc aêc ma gêdên gêbêc tager ma aêagêcma ma keso tau to ñam keso tau amboac tonañgeñ. ¹² ñacsenjom Ebolainña teñ gêngeñ gêwiñ aêagêc. Eñ kêtû siñwaganên kapitainê sakinwaga teñ. Aêagêc ajac miñ ma ma gêdên eñ ma eñ gêwa mê ñam sa gêdên aêagêc. Eñ gêwa sa gêdên aêagêc gêdên-gêdêngeñ katôm ma ma tau. ¹³ Ma biñ tau, tañ gêwa sa gêdên aêagêc nan, ñanô kêsaa. Sêsun ñoc sakin gêdên aê kêtiam ma sêkên ñac kêpac polomña geñkalen ka."

¹⁴ Tec Parao kêsakin lau gebe sêmôêc Josep. Êsêac sêkôc eñ seberñ sa anga gêsun. Eñ kêtêlin tau ma kêsô ñakwê wakuc sa su acgom, go kêsô jakêkô Parao lanjônêm. ¹⁵ Tec Parao kêsôm gêdên Josep gebe "Aê gaêc ma teñ ma ñamalac teñ kêtôm gebe êwa ma tau ñam saña gamoo atom. Mago aê ganjô aôm ñawae gebe aôm embe ôñô ma teñ, go ôtôm gebe ôwa ñam sa solop." ¹⁶ Josep gêjô Parao awa gebe "Biñ amboac tonañ gêc aênja atom. Anôtô tau êjô aôm awam ma awa nêma sa ñajamgeñ." ¹⁷ Go Parao kasôm gêdên Josep gebe "Aê gaêc ma gebe kakô bu Nil ñatali ¹⁸ ma bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anga bu Nil mênser siñ ñalauñ sêkô. ¹⁹ Ma bulimakao 7 kêtiam sêpi têtêac êsêac. Êsêac ôlin ñasaj to sec ma ñatêkwa ñaôma. Aê galic gên teñ amboac tonañ sêmoa Aiguptunên gamên atomanô. ²⁰ Ma bulimakao ôlin ñasaj to sec gacgeñ têtêac bulimakao ñamataña 7, tañ têtôp ñajam nan su. ²¹ Mago gêdên tañ têtêac êsêac su nan, talic êsêac amboac têtêac gên teñ atom, ôlin ñasaj ñaômagen sêmoa katôm gêmunña. E matoc gêlac. ²² Ma aê gaêc ma teñ kêtiam nan galic mopolom ñakain tager gêjam ñanô 7. ñanô tau ñajam to kapôên. ²³ Ma galic ñanô 7 gêuc mênkêpi kêtêac. Gên tau kêmêlin ma ñapaôma to mu anga oc kêpiña kêtêsan. ²⁴ Ma ñanô ñapaôma kêtêac ñanô ñajam 7. Aê gajac miñ biñ tonañ gêdên lau-seoc-biñ-lasêwaga, mago êsêacnên ñac teñ kêtôm gebe awa ma tau ñam sa atom."

²⁵ Ma Josep kêsôm gêdên Parao gebe "O Parao, nêma mê luagêc tau ñam tager. Anôtô geoc biñ, tañ eñ gebe êngôm nan, lasê gêdên aôm. ²⁶ Bulimakao ñajam 7 to polom ñanô ñajam 7 têtôm jala 7. Ma lulu tau ñam tager. ²⁷ Ma bulimakao ñatêkwa ñaôma to sec 7,

tañ mênşêpi tédaguc êsêac nañ, têtôm jala 7. Njanô 7 ñapaôma to mu aña oc kêpiña kêlêsañ atôm jala 7 totôbôm amboac tonañ. ²⁸ Amboac kasôm gédên aôm su gebe Anôtô kêtôc gên, tañ gebe êngôm nañ, gédên aôm. ²⁹ alic acgom, galoc jala 7 tomoasu ênêc Aiguptu ñagamên samucgen. ³⁰ Mago tonañ su, go jala totôbôm 7 mênêsa ma êsêac salij tèm moasuña sij samucgen aña Aiguptu. Tôbôm enser gamên su. ³¹ Ma êsêac sênac kauc moasu aña gamên tau atu tôbôm, tañ mênêsa êndañguc naña, ma tôbôm tau oc anam sêga. ³² Aôm gôêc mê kêtû dim luagêc ñam gebe Anôtô taê gêjam biñ tau kêtû tòn sugac, ma sauñger, go Anôtô êngôm gên tau ñanô êsa. ³³ Amboac tonañ galoc aôm ôjaliñ ñac wapac ma ñac tokauc teñ sa ma ôkên er ênam gôliñ gamên Aiguptu. ³⁴ Aôm ôkên gejobwaga êtôm gamên samobger. Êndên jala tomoasu 7 tonañ lau embe têtap polom talu lemer teñ-lemey teñ sa, go sêkôc talu tagen-tagen su aña êsêacnên atôm gamên Aiguptuña samob. ³⁵ Ôjatu gebe sênac polom sasa êndên jala ñajam, tañ mênêsa nañ, ma sênac polom tau tòn sênac aôm lañôm. Sejon polom ñanô samob sêpi malacsêgager êna ma sejon tòn. ³⁶ Gên masê tonañ ênêc e êlôm lau gamên tonaña êndên jala totôbôm 7, tañ mênêsa aña Aiguptu nañ, gebe tôbôm enser gamên tau popoc atom."

Josep kêtû gôliñwaga Aiguptuña

³⁷ Parao to nê sakiñwaga samob sênô biñ tonañ ñajam. ³⁸ Ma Parao kêsôm gédên nê sakiñwaga gebe "Aêac oc tatap ñac, tañ Anôtônê Nyalau gêjam er auc kêtôm ñac tonec nañ, teñ sa me masi." ³⁹ Tec Parao kasôm gédên Josep gebe "Anôtô kêtôc gên samob tonañ gédên aôm, kêtû tonaña ñac wapac ma ñac tokauc teñ kêtôm aôm gamoa atom. ⁴⁰ Aôm ôtu ñoc andu ñatau ma ñoc lau samob tañer wamu aômnêm biñ. Lêpôn kiña tagen êkên aê jalêlêc aôm su." ⁴¹ Go Parao kêsôm gédên Josep gebe "Ôlic acgom, aê kakên aôm kôtû gamên Aiguptuña samucgen ñatau." ⁴² Ma Parao kêkôc nê riñ toñatalô êwa er saña mênkêkên gédên Josep kêka. Er kakên ñakwê ñajam-ñajam gédên er kêsô ma kêkên kapoacwalô gold er gênôn. ⁴³ Go kêkên er gêngôn nê kareta kêtû luagêcña ma êsêac sêmôêc sêsêlên sêmuñ gebe "Apôn aemduc." Amboac tonañ Parao kêkên er kêtû gamên Aiguptuña samucgen ñatau. ⁴⁴ Ma Parao kêsôm gédên Josep gebe "Aê Parao, mago ñac teñ aña gamên Aiguptuña ênam kôm teñ me êngôm gên teñ êoc lêlêc aôm atom." ⁴⁵ Ma Parao kêsam Josepnê ñaê gebe Sapenat-Panea. Ma er kêkên daburwaga aña On Potipera latuo Asenat gédên er gêjam kêtû ênê awê. Su, go Josep gêwi Parao sij ma gêjac gamên Aiguptuña kêsî. ⁴⁶ Gédên tañ Josepnê jala kêtû 30 nañ, er kêkôc kôm anam sakiñ kiñ Aiguptuña Parao sa. Ma Josep gêwi Parao sij ma gêjac laoc gamên Aiguptuña. ⁴⁷ Gédên jala tomoasu 7 nañ kôm gêjam ñanô taêsam. ⁴⁸ Ma er kejon jala tomoasu 7 ñapolom samob sa aña gamên Aiguptuña to gêjac gên tau sa kêkô kêtôm malacsê-

gager. Er gêjac kôm, tañ kêgi malac auc kêtômger nañ, ñañanô sa kêkô malac gédên-gédênger. ⁴⁹ Tec Josep gêjac polom taêsam sa kêtôm ganac gwêcña. Er gedec gebe ênam dôn to êsa gên tau sa atom gebe ñamalac teñ kêtôm gebe ênam dôn to êsa gên amboac tonañ ñai sa nec atomanô.

⁵⁰ Jala tôbômña gêo lasê atom tagen ma Josep kêka ñapalê luagêc lasê. Daburwaga Onña Potipera latuo Asenat kêkôc êsêagêc. ⁵¹ Josep gê ñacsêganê ñaê gebe Manase ma kêsôm gebe "Gaê ênê ñaê Manase gebe Anôtô gêgôm aê kaliñ ñoc gênwapac to tamocnê andu ñagôlôac samob sij." ⁵² Gê ñac kêtû luagêcña nê ñaê gebe Epraim gebe "Anôtô kêkên gôlôac gédên aê aña gamên ñoc gênwapacña." ⁵³ Jala tomoasu 7, tañ gêc gamên Aiguptuña nañ, mênégêjac pep ⁵⁴ ma jala totôbôm 7 mênkêsa kêtôm Josep kêsôm nañ. Ma tôbôm gêjam gamên ñagêdô samob auc, aña gamên Aiguptuña tagen, tec têtap nêñ polom sa. ⁵⁵ Gédên tañ lau Aiguptuña sêoc tôbôm nañ, lau têtap polom gédên Parao. Ma Parao kêsôm gédên lau Aiguptuña samob gebe "Andên Josep ana ma biñ samob, tañ er êsôm nañ añaôm." ⁵⁶ Ma gédên tañ tôbôm gêjam gamên samucgen auc nañ, Josep gêlêc katam su andu gên ñanôña ma kêkên gên gédên lau Aiguptuña sêjam ôli gebe tôbôm kapônê gêc gamên Aiguptuña amboac tonañger. ⁵⁷ Tôbôm gêjam sêga, tec lau gamên peberña sêja Aiguptu sebe sênac ôli polom aña Josepnê, gebe tôbôm kapônê gêjam nom ñagamên samob auc. ^I jali. ^{II} tetoc oc sa kêtû nêñ anôtô jaba.

Josep têtai sêsêp Aiguptu sebe sênac ôli polom

42 Gédên tañ Jakob gênô polom gêc Aiguptu ñawae nañ, er kêsôm gédên latui gebe "Matemanô gédên-gédên taôm kêtû asagerña." ² Ma kêsôm gebe "Alic acgom, aê ganô ñawae gebe polom gêc Aiguptu. Asêp ana ma anam ôli nêñ polom aña tônê gebe tamoac mater jali ma tamac êndu atom." ³ Amboac tonañ Josep têtai 10 sêsêp sêja sebe sênac ôli polom aña Aiguptu. ⁴ Mago Jakob kêsakiñ Josep lasi Benjamin gêwiñ atom gebe er kêtêc gebe gênwapac êtap er sa. ⁵ Amboac tonañ Israel latui sêo lasê sebe sênac ôli polom, sêmoa lau ñagêdô, tañ sêmên nañ, ñalêlôm gebe tôbôm gêjam gamên Kanaanña auc samucgen.

⁶ Ma Josep kêtû ñacgôliñsêga gamên tonaña. Er tau kêkên polom gédên lau gamên samobña sêjam ôli. Ma Josep têtai sêo lasê jatêtap labôc sêc er lañônêmña. ⁷ Josep gêlic têtai e kêjala êsêac, mago er gêgôm êsêac amboac lau jaba ma kêsac biñ êsêac. Er kêsôm gebe "Amac aña ondoc amên." Êsêac sêsôm gebe "Aña gamên Kanaanña, abe anam ôli mo." ⁸ Josep kêjala têtai, mago êsêac sêjam kauc er. ⁹ Ma Josep taê gêjam mê, tañ er gêc kêpi êsêac nañ, ma kêsôm gédên êsêac gebe "Kêmsewaga amac, tec amên abe alic gamên kwananñer." ¹⁰ Êsêac sêsôm gédên er gebe "O apômtau, masianô, nêñ sakiñwaga

^I Sapenat-Panea ñam gebe Anôtô kêsôm gebe er gêmôa mata
^{II} On kêtû lau Aiguptu nêñ malac dabur towae. Êsêac

aêac tec amênj abe anam ôli mo. ¹¹ Nac tagen latui aêac samob. Aêac lau mansarj. Aômnêm sakinwaga atu kêmsecwaga atom." ¹² Enj kêsôm gédênj êsêac gebe "Masianô, amac amênj abe alic gamênj kwanarjengj." ¹³ Ma êsêac sêsôm gebe "Aômnêm sakinwaga aêac lasitêwai 12, nac Kanaanja tenj latui aêac. Nac saurj gacgenj gêmoa gêwiñ tamemai ma tenj gêjaña." ¹⁴ Tec Josep kêsôm gédênj êsêac gebe "Amboac tê kasôm gédênj amac su nê gebe Amac kêmsecwaga. ¹⁵ Aê gabe jansaê amac êpi binj tonec ma jasôm binjanô êtu Parao gêmoaña gebe amac oc awi gamênj tonec sinj atom e amacnêm lasimi saurj êô lasê tonec êwiñ acgom. ¹⁶ Asakinj amacnêm tenj gebe êkôc lasimi êmênj ma amac ñagêdô arjgônj kapoacwalô acgom. Aê gabe jansaê amacnêm binj e jajala gebe amac lau binjanôña me masi. Embe masi, go aê jasôm êtu Parao gêmoaña gebe kêmsecwaga amacgoc." ¹⁷ Go kêkênj êsêac samob sêngônj kapoacwalô bêc têlêac.

¹⁸ Nábêc kêtuj têlêacña go Josep kêsôm gédênj êsêac gebe "Arjgôm tonec, go amoa matem jali gebe aê katêc Anôtô. ¹⁹ Amac embe lau mansarj, go awi nê tenj sinj êngônj kapoacwalô êjô amac ma amac ñagêdô akôc polom andênj nê m gôlôac ana gebe mo êjô êsêac ênduj atom. ²⁰ Ma akôc lasimi saurj andênj aê amênj, go amacnêm binj êwaka tau sa gebe binjanô ec amac ênduj atom." Ma êsêac sêgôm amboac tonarj. ²¹ Go êsêac sêsôm gédênj taunj gebe "Binjanôgoc, gênj tañ dagôm gédênj lasinj nañ ñagêjô tonec. Aêac talic enj gêmoa tonjalêlôm ôlun-ôlunjenj ma ketenj aêac, mago takênj tañenj enj atom. Kêtu tonarjña gênwapac tonec kêtap aêac sa jagêdênjenj." ²² Ma Ruben gêjô êsêac awenj gebe "Aê tec kasôm gédênj amac gebe arjgôm ñapalê sec atom. Nec kasôm me masi. Mago amac abe akênj tañem atom. Kêtu tonarjña ênê dec ñagêjô kêpi aêac galoc." ²³ Êsêac sêjam kauc gebe Josep gênjô êsêac awenj atom gebe ñac ênam binj ôkwiña tenj kêkô êsêac ñasawa. ²⁴ Ma enj gêbuc dêmôê êsêac ma kêtarj. Kêtarj su ma gêmu jagêjam binjalôm gédênj êsêac kêtiam. Ma enj kêkôc Simeon arjga êsêacnênj ma gêsô enj tônj ma ac sêlic.

Josep têwai sêmu sêja Kanaan

²⁵ Go kêjatu gebe polom êsêp êsêacnênj talu e mênêc êtômgenj to nênj ñaôli êmu êna êtiam ma sêkênj gênj êpuc êsêac tônj arjga intênaña êndênj êsêac êwiñ. Ma sêgôm amboac tonarj. ²⁶ Go êsêac sêpô nênj polom gêsac donjki ñaô ma sêc sêja.

²⁷ Ma gédênj tañ êsêacnênj tenj gêjac nê talu lêtênj gebe êkênj gênj êndênj nê donjki êniñ arjga gamênj sênêcña nañ, gêlic nê bôlênj gêc taluawa ²⁸ ma kêsôm gédênj nê lasitêwai gebe "Sêkênj bôlênj gêmu gêmênj, onec gêc ñoc taluawa." Sêlic e katunj gêjaña, ma têtênêp ma sêsôm gebe "Ojae, Anôtô gêgôm asagenj gédênj aêac."

²⁹ Gédênj tañ sêô lasê dêdênj tamenj Jakob arjga gamênj Kanaan ña nañ, ac sêjac minj binj samob, tañ kêtap êsêac sa nañ, gédênj enj ma sêsôm gebe ³⁰ "Ñac, tañ kêtuj gamênj tônê ñatauj nañ, kêsaic binj aêac ma

gêboc aêac atu gamênj tau ñakêmsecwaga. ³¹ Mago aêac asôm gédênj enj gebe 'Aêac kêmsecwaga atom, aêac lau mansarj. ³² Aêac lasitêwai 12, tamemai latui. Nac tenj gêjaña ma ñac saurj gacgenj gêngônj gêwiñ tamemai gêmoa Kanaan.' ³³ Mago ñac, tê kêtuj gamênj ñatauj nê, kêsôm gédênj aêac gebe 'Aê jajala amac lau mansarj êndênj tonec gebe awi nê tenj sinj êmoa êwiñ aê ma akôc polom andênj nê m gôlôac ana, gebe tôbôm gêc. ³⁴ Akôc lasimi saurj andênj aê amênj, go jajala amac gebe lau mansarj ma kêmsecwaga amac atom. Su, go jakênj nê m lasitêwa êmu êndênj amac êtiam ma amac atôm gebe atulu gênj amoa gamênj tonec.'" ³⁵ Gédênj tañ êsêac sêjac nênj talu lêtênj nañ, samob sêlic nênj bôlênj tosabañ-tosabañ kêsêp nênj talu gédênj-gédênjenj. Êsêac to tamenj sêlic nênj bôlênj tosabañ-tosabañ ma têtêc taunj. ³⁶ Ma tamenj Jakob kêsôm gédênj êsêac gebe "Amac añañ ñoc gôlôac su. Josep gêjaña, Simeon gêjaña, ma galoc abe akôc Benjamin su êwiñ. Binj samob tonarj kêpi aêgenj." ³⁷ Tec Ruben kêsôm gédênj tama gebe "Ôkênj enj êsêp aê lemoc, aê jakôc enj jamu jandênj aôm jamênj. Aê embe jakôc enj jamu jamênj atom, go ônac ñoc latucagêc ênduj." ³⁸ Mago enj kêsôm gebe "Latuc êsêp êwiñ amac atom gebe têwa gêmac ênduj su ma enj taugenj tec gêmoa. Gênj wapac embe êtap enj sa arjga intêna, tañ abe asêlênj nañ, go amac akênj aê tomôdêgenj jasêp lamboam tonjoc ñalêlôm ñawapacgenj jana."

Josepnê lasitêwai sêsêp Aiguptu kêtuj luagêcña

43 Tôbôm kapôênj kêkônij gamênj tônj ñanôgenj. ² Êsêac senj polom, tañ sêkôc arjga Aiguptu nañ, e gêbacnê su, go tamenj kêsôm gédênj êsêac gebe "Amu ana êtiam gebe anam ôli aêacnênj mo ñagêdô." ³ Tec Juda kêsôm gédênj enj gebe "Ñac tonarj kêjatu aêac ñajaña ma kêsôm gebe 'Amac alic aê lanjôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.' ⁴ Aôm embe ôsakinj lasinj êwiñ aêac, go asêp naanam ôli nê m mo. ⁵ Embe ôsakinj enj êwiñ atom, go aêac asêp atom gebe ñac tau kêsôm gêgênj aêac gebe 'Amac alic aê lanjôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.'" ⁶ Israel kêsôm gebe "Amac agôm aê sec ma asôm lasimi ñawae gédênj ñac tau kêtuj asagenjña." ⁷ Êsêac sêjô enj awa gebe "Ñac tau kêkip aêac to ma gôlôac ñam sa ñapep ma kêsôm gebe 'Tamemi gacgenj gêngônj mata jali me masi. Amacnêm lasitêwai tenj gêngônj me masi.' Binj, tañ aêac ajac minj gédênj enj nañ, gêjô kênac tonarjenj. Aêac ajala binj, tê enj kêsôm kêdaguc gebe 'Akôc lasimi andênj aê amênj' nê, kwanarjenj amboac ondocgenj." ⁸ Ma Juda kêsôm gédênj tama Israel gebe "Ôsakinj ñapalê tau êwiñ aê, go andi ma asêlênj gebe tamoam matenj jali ma aôm to aêac ma nênj gôlôac ñasec-ñasec amboac tonarjenj, tamac ênduj atom. ⁹ Aê jatu lautuc enj, ma enj ê lamu aê. Ôtu kênac enj êndênj aê lemoc. Aê embe jakôc enj jamu jawac to jakênj enj êkô aôm lanjômênj atom, go jawê binj tonarj ñakaiñ endenj tônjenj. ¹⁰ Binjanô, aêac embe tajaiñ têm atom, oc aêac amu amênj wanêcgenj su."

11 Go tamenji Israel kêsôm gédênj êsêac gebe "Embe amboac tonarj, narj anjôm amboac tec gebe Akôc gamênj tonecra njagênj mata êjamgenj êsêp nêmu talu ma ajoj êndênj njac tônê awi sinj êndênj enj njadmagenj, amboac gênmalu njagec, to lèp njagec, ma ka njagêdô njatêkwi, ma kaja to lanip. 12 Ma akôc bôlênj luagêc êwiñj tau. Bôlênj, tarj sêkênj gêc nêmu taluawa narj, akôc amu ana amboac tonanjenj. Oc moae sêgôm kêgôlinj. 13 Akôc lasimi amboac tonarj ma andi amu andênj njac tau ana. 14 Embe akô njac tau lanjônêm, go njajana njatau Anôtô taê walô amac gebe êsakinj nêmu lasitêwai tenj agêc Benjamin sêwiñj amac sêmu sêmênj. Ma aêma nec embe jamoa togôlôacmêgenj, go jamoa amboac tonarj." 15 Kêsôm su, go lau tau sêkôc gênj sêkênj njadmagenja to sêkôc bôlênj luagêc gêwiñj tau ma Benjamin gêwiñj. Ac dêdi ma sêsêp Aiguptu sêja ma sêkô Josep lanjônêm.

16 Josep gêlic Benjamin gêwiñj êsêac, tec kêsôm gédênj gejobwaga andunja gebe "Ôwê lau tonec sêsô andu sêna. Ôngunj bôc tenj ma ono gebe lau tonec sêniñj gênj sêwiñj aê êndênj ocsalô tonec." 17 Njac tau gêgôm kêtôm Josep kêjatu narj ma gêwê lau sêsô Josepnê andu sêja. 18 Ac sêkênj lau tau sêsô Josepnê andu, tec têtêc tarj ma sêsôm gebe "Êsêac sêkôc aêac tasô tonec kêtû njadli, tarj sêkênj kêsêp aêacnênj talu gédênj tamênj kêtû njamata narj. Êsêac sebe sênac sinj êndênj aêac e sêku aêac tulu ma sêkônij aêac tatu gênjôma to sêjanjo aêacnênj donji su." 19 Ma êsêac têtû gasuc dêdênj njac, tarj gejob Josepnê andu narj, ma sêjam binjalôm sêwiñj enj sêkô andu njasacgêdô 20 ma sêsôm gebe "O ma apômtau, aêac asêp amênj têt tenj sugac gebe anam ôli mo. 21 Gédênj tarj aêac aô lasê gamênj anij awerjja ma ajac ma talu lêtênj narj, atap ma bôlênj sa tomalagenj gêc taluawa gédênj-gédênjenj. Tec aêac akôc gênj tau amu amênj kêtiam. 22 Ma aêac akôc bôlênj njagêdô gêwiñj amboac tonarj abe anam ôli mo. Aêac ajam kauc njac, tarj kêkênj ma bôlênj kêsêp ma talu." 23 Enj gêjô êsêac awerj gebe "Atêc taôm atom. Nêmu Anôtô to tameminê Anôtô oc kêkênj awa kêsêp nêmu talu. Aê tec katap nêmu bôlênj sa sugac." Ma enj kêkôc Simeon gédênj êsêac gêja. 24 Go enj gêwê lau tau sêsô Josepnê andu sêja ma kêkênj bu gédênj êsêac gebe sêkwasiñj enjkaiñj ma kêkênj gênj gédênj nêmu donji senj. 25 Êsêac sêjô njawae gebe sêniñj gênj anja tônê, tec sêmasanj gênj, tarj sebe sêkênj njadmagenj narj, ma sêsaê Josep gebe êdê lasê êndênj ocsalô.

26 Gédênj tarj Josep gêdê lasê nê andu narj, êsêac sêkôc gênj, tarj sêmasanj narj, jasêdô dêdênj enj ma têtap labôc sêc enj akaiñjja. 27 Mago enj awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe "Tamemi lanjwa, tarj ajac ênê miñj gédênj aê narj, gêmôa njajam me masi. Enj gêmôa mata jali me masi." 28 Êsêac sêjô enj awa gebe "Aôm nêmu sakinjwaga, aêac tamemai gêmôa njajam. Enj gênjgônj mata jaligenj." Ma êsêac sewec to têtap labôc. 29 Enj mata gedec ma gêlic lasi Benjamin, enj tau têtanê latu tenj ma kêsôm gebe "Lasimi saurj, tarj ajac ênê miñj gédênj aê narj, tau tonec me." Go kêsôm gédênj enj gebe "Latucenec, Anôtô êmoasiñj aôm." 30 Go Josep

kêkacgenj gebe êwi êsêac sinj gebe nê njalêlôm gêjam awa su lasi ma kêdabiñj gebe êtarj lasê. Enj jakêdô nê balêm tenj ma kêtanj gêmôa tônê. 31 Enj kêkwasiñj lanjônê su, go kêsô gêja. Enj kêpuc tau tônj ma kêsôm gebe "Akôc gênj taniñjja amênjmanj." 32 Êsêac sêjam sakinj enj tarjja to êsêac tarjja ma lau Aiguptu, tarj senj gênj sêwiñj enj narj, tarjja amboac tonanjenj, gebe lau Aiguptu nêmu jao kêkô gebe sêniñj gênj sêwiñj lau Ebolai atom. Gênj tonarj lau Aiguptu sêlic amboac gênj alôb-alôb. 33 Ma Josep têtawai to lasi sêngônj enj nêmu. Njacsêga gênjgônj mala, tarj gêjac enj njawae narj, ma njac saurj gênjgônj mala, tarj gêjac enj njawae. Ma lau tau sêsala tarj e sênjac lemeñj. 34 Sêkênj gênj taniñjja gédênj êsêac anja Josepnê tebo, mago sêkênj gênj taniñjja gédênj Benjamin kêlêlêc êsêac njagêdô nêmu su. Êsêac njagêdô têtap laclu tagenj sa ma Benjamin kêtap nê laclu lemeñj tenj sa. Ma êsêac sêniñj sêwiñj enj e têtac njajam kêsô.

Josep kêsôaê nê têtawai to lasi

44 Go Josep kêjatu nê andu njagejobwaga gebe "Ôkênj polom êsêp lau tau nêmu talu e mênjêc êtôm sêmbalanja ma ôkênj êsêacnênj bôlênj ênêc talu-awa. 2 Mago njoc laclu silber narj ôkênj ênêc njac saurj nê taluawa êwiñj ênê bôlênj polomja." Ma enj gêgôm kêtôm Josep kêsôm gédênj enj narj. 3 Gêu bônj acgom, go sêkênj êsêac to nêmu donji sêja. 4 Êsêac sêwi malac sinj saurjenj ma njasawa kêtû baliñj atom tagenj, tec Josep kêsôm gédênj nê andu njagejobwaga gebe "Ajôc, ôjanda lau tau. Embe ôê êsêac tônj, go ôsôm êndênj êsêac gebe 'Amac akênj sec gêjô njajam kêtû agenja. Amac ajam genjenj aênoc laclu silber nec kêtû agenja. 5 Njoc njatau gênôm gênj kêsêp gênj tau tonarj to kêpuc kapoac njac gênj tonarj. Amac agôm gênj tonarj, tec agôm keso njadê.'" 6 Enj gêdê lêlêc êsêac ma jakêdôm binj tonanjenj gédênj êsêac. 7 Êsêac sêjô enj awa gebe "Aêacma apômtau kêsôm binj amboac tonarj kêtû asagenja. Binj amboac tonarj ênac jaê nêmu sakinjwaga aêac. Binj amboac tonarj aêac oc anjôm atom. 8 Ôlic acgom, bôlênj, tarj aêac atap sa gêc ma taluawa narj, aêac akôc amu amênj anja gamênj Kanaan akênj gédênj aôm, tec aêac anam genjenj silber me gold anja nêmu njataunê andu amboac ondoc. 9 Aôm embe ôtap gênj tau sa anja nêmu sakinjwaganênj tenj nê, narj êmac êndu ma aêac njagêdô atu ma apômtaunê sakinjwaga amboac tonanjenj." 10 Ma enj kêsôm gebe "Amboac tonarj, binj, tarj asôm su narj, êtu tônj. Njac, narj jatap gênj tau sa anja ênê narj, êtu njoc gênjôma, ma amac njagêdô aêc ana tobijnmêgenj." 11 Go gaôgenj êsêac samob sêlêwan nêmu talu ma sêjac nêmu talu lêtênj. 12 Ma enj kêbêlêm talu gêjac m anja njacsêganê e gédênj njac saurj nê. Ma kêtap laclu tau sa gêc Benjaminê talu. 13 Ma êsêac sêkac nêmu njakwê gênjgic e sêkênj talu gêsac nêmu donji njadê kêtiam ma sêmu sêja malac.

14 Juda to nê lasitêwai sêdê lasê Josepnê andu ma njac tau gacgenj gêmôa. Ma êsêac têtap labôc sêc enj akaiñjja. 15 Josep kêsôm gédênj êsêac gebe "Amac

agôm gêñ amboac ondod. Amac ajam kauc gebe ñac amboac aê oc Japuc gêñ ñam jatôm atom me." ¹⁶ Ma Juda kêsôm gebe "Aêac asôm biñ ondod êndên ñoc apômtau. Aim awenşuñ su êtu agenña. Aêac awaka tauñ sa amboac ondod. Anôtô kêkip nêm sakiñwaga aêac ma keso sa sugac. Gôlicgac, aêac atu ñoc apôm-taunê gêñôma, aêac to enñ, tañ têtac laclu sa gêc enña nañ, amboac tonañ." ¹⁷ Mago Josep kêsôm gebe "Biñ amboac tonañ ênac jaê aê. Ñac tagenñ, tañ têtac laclu sa gêc enña nañgeñ êtu ñoc gêñôma. Mago amac ñagêdô, amac aêc tobiñmalôgen andên tamemi ana."

Juda gebe ênam Benjamin kêsî

¹⁸ Tec Juda gêdên enñ gêja ma kêsôm gebe "O apôm-tau, aê gabe jater enñ aôm gebe nêm sakiñwaga aê jasôm biñ tenñ êsô ñoc ñatau tañasuñ ma têtac ñandan êndên nêm sakiñwaga atom, gebe aôm kôtôm Parao tau. ¹⁹ Ñoc apômtau kêtû kênac nê sakiñwaga gebe 'Amac tamemi me lasimi tenñ gêmoa me masi.' ²⁰ Ma aêac asôm gêdên ñoc ñatau gebe 'Tamemai gêmoa, enñ kêtû ñamalacanô sugac, ma lasiñi sauñ tenñ gêmoa, tañ enñ kêka lasê gêdên kêtû ñamalacanô su nañ. Ñac tau têwa gêmâc êndu su, tec enñ taugen gêmoa, tênanê gôlôac ñagêdô masi. Ma tama têtac gêwi enñ.' ²¹ Go aôm kôsôm gêdên nêm sakiñwaga gebe 'Akôc enñ asêp amên gebe matocanô êpi enñ.' ²² Aêac asôm gêdên ñoc apômtau gebe 'Ñapalê tau kêtôm gebe êwi tama siñ atom. Embe êwi tama siñ, oc tama êmac êndu.' ²³ Go aôm kôsôm gêdên nêm sakiñwaga gebe 'Lasimi sauñ embe êwiñ amac êsêp êmên atom, oc alic aê lanôc êtiam atom.' ²⁴ Gêdên tañ adên nêm sakiñwaga, tamoc tau, amu aja nañ, ajac miñ ñoc apôm-taunê biñ gêdên enñ gêñô. ²⁵ Ma gêdên tañ tamemai kêsôm gebe 'Ana êtiam, gebe anam ôli aêacnên gêñ ñagec' nañ, ²⁶ aêac asôm gebe 'Aêac asêp ana atôm atom. Embe lasiñi sauñ êsêlên êwiñ aêac, go asêp ana, gebe aêac oc alic ñac tau lanôanô atôm atom, e lasiñi sauñ êwiñ aêac acgom.' ²⁷ Go nêm sakiñwaga, aê tamoc, kêsôm gêdên aêac gebe 'Taôm ajalagac gebe ñoc awê kêkôc ñoc ñapalê luagêcgen. ²⁸ Tenñ gêwi aê siñ e kasôm gebe Biññanô, gêñ tenñ kêkac enñ popocgen ma aê galic enñ kêtiam atom e mêngeñ galoc. ²⁹ Amac embe akôc ñac tonec su anña aênoc amboac tonanjen ma gênwapac êtap enñ sa, go akên aê tomôdêgen jasêp lamboam jana tonoc ñalêlôm ñawapacgen.' ³⁰ Kêtû tonanña aê embe jaô lasê nêm sakiñwaga, aê tamoc, ma ñapalê, tañ kêtû enñ gêngeñ mata jali ñamôkê nañ, êwiñ aêac atom, ³¹ enñ embe êlic ñapalê mênêwiñ aêac atom, oc êmac êndu. Ma nêm sakiñwaga aêac akên nêm sakiñwaga, aêac tamemai, tomôdêgen êsêp lamboam êna tonjalêlôm ñawapacgen. ³² Gebe nêm sakiñwaga aê kasôm gêdên tamoc gebe jatu ñapalê tonec nê lautuc ma enñ ê lamu aê. Ma kasôm gebe Aê embe jakôc enñ jamu jandên aôm jawac atom, go jawê biñ tonañ ñakain enden tönjen. ³³ Kêtû tonanña tec galoc jater enñ aôm gebe nêm sakiñwaga aê jatu ñoc apôm-taunê gêñôma jamoa tonec jajô ñapalê tau su. Ma ondec ñapalê tau

êwiñ têwai êmu ênamañ. ³⁴ Gebe ñapalê tau embe êwiñ aê atom nec, oc jamu jandên tamoc jana amboac ondod. Aê katêc tauc gabe jalic gênwapac, nañ êtap tamoc sa nañ jawiñ atom."

Josep gêwa tau sa

45 Ma Josep kêkô lau samob lanôñnêmña e kêpuc tau tön jageo. Tec enñ gêmôc gebe "Lau samob sêwi aê siñ sêsa sêna." Amboac tonañ gêdên tañ Josep gêwa tau sa gêdên lasitêwai nañ, lau tenñ sêmoa sêwiñ êsêac atom. ² Ma enñ kêtanñ lasê e lau Aiguptu sênô ma Paraonê lau sênô ñawae amboac tonanjen. ³ Ma Josep kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe "Aê Josep. Tamoc gêngeñ mata jali me masi." Mago lasitêwai sêjô enñ awa kêtôm atom, gebe enñ kêtakê êsêac ñanôgen.

⁴ Tec Josep kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe "Atu gasuc aêmañ." Ma êsêac dêdên enñ sêja. Ma enñ kêsôm gebe "Lasimi aê Josep, tañ akên aê gadên lau Aiguptu sêjam ôli aê. ⁵ Mago galoc têtac ñawapac atom to amoa tonêm ñalêlôm ñatutuc êtu akên aê gadên lau tonec sêjam ôli aênja atom, gebe Anôtô kêsakiñ aê gamuñ amac gebe ênam amac kêsî angnôn matem jali. ⁶ Tôbôm gêc gamên tau jala luagêc su. Ma jala lemen tenñ gacgen gêc tañ lau sêsap nom ma sejon kôm ñanô sa atom. ⁷ Ma Anôtô kêsakiñ aê gamuñ amac gebe janam amacnêm ñagêdô kêsî anña nom ma jajop lau taêsam sêngeñ mater jali êtu amacña. ⁸ Kêtû tonanña amac asakiñ aê gamên tonec atom, Anôtô taugen. Enñ kêkên aê katu Parao tama to ênê andu ñatau ma gamên Aiguptuñ samob ñagôliñwaga. ⁹ Andi ñagaôgen. Andên tamoc api ana ma asôm êndên enñ gebe 'Latôm Josep kêsôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêkên aê katu gamên Aiguptuñ samob ñatau. Ôsêp ôndên aê ômôên ma ônam gamên tön atom. ¹⁰ Aôm ôngeñ gamên Gosen ma ômoa aê ñagala, aôm to nêm gôlôac ma nêm gôlôacnên gôlôac ma nêm domba to bulimakao ma gên samob, tañ kêtû aômñem nañ. ¹¹ Aê gabe janam aôm sa anña tonec e aôm to nêm lau ma gên samob, tañ kêtû aômñem nañ, apô lêna taôm êtu gên tenña atom, gebe tôbôm ênêc jala lemen tenñ êwiñ.' ¹² Ma galoc amac matemanô alic to lasic Benjamin mataanô gêlic amboac tonanjen gebe aê tauc aocsuñ kasôm biñ gêdên amac. ¹³ Anac miñ ñoc ñawasi anña gamên Aiguptuñ to gên, tañ alic nañ, ñawae êndên tamoc. Andi ñagaôgen ma akôc tamoc êsêp gamên tonec êmên." ¹⁴ Ma agêc lasi Benjamin sêmbôên tauñ ma têtanñ kêpi tauñ. ¹⁵ Ma enñ kêlêsoñ têwai samob ma kêmbôên êsêac to kêtanñ. Su, go lasitêwai sêjam biñgalôm sêwiñ enñ.

¹⁶ Gêdên tañ sênô ñawae anña Paraonê andu gebe Josepnê lasitêwai sêmên nañ, Parao to nê sakiñwaga sênô ñajamgen. ¹⁷ Ma Parao kêsôm gêdên Josep gebe "Ôsôm êndên nêm lasitêwai gebe Angnôm amboac tonec gebe akên nêm waba ênsac nêm bôc ñaô ma amu ana gamên Kanaan. ¹⁸ Ma akôc tamemi to nêm gôlôac samob andên aê amên ma aê gabe jakên

Aiguptu ñagamên ñajamanô tau êndên amac gebe anij nom tonar ñajalési. ¹⁹ Ôjatu êsêac amboac tonec êwiñ gebe Anğôm tonec gebe Akôc kareta anğa gamên Aiguptuña êtu nêñ ñasec-ñasec to nêñ lauonğa ma akôc tamemi amênman. ²⁰ Ma taêm walô nêñ waba anduñ atom, gebe Aiguptu ñagamên ñajamanô tau êtu amacnêñ.

²¹ Ma Israel latui sêgôm kêtôm tonar, go Josep kêkên kareta gêdên êsêac kêtôm Paraonê jatu ma kêkên mo gebe êpuc êsêac tøn anğa intênana. ²² En kêkên ñakwê omña tagen-tagen gêdên êsêac samob kêtômgen, Benjamin taugen tec kêkên silber ñadôn 300 to ñakwê omña lemeñ teñ gêdên en. ²³ En kêsakin gên amboac tonec gêdên tama gêja gebe donki kapoac 10 toğên mata êjam Aiguptuña ma donki têna 10 topolom ma mo to gên taniñña êtu êpuc tama tøn anğa intênana. ²⁴ Go kêsakin lasitêwai sêja ma gêdên tañ kêkam êsêac lemeñ nar, kêsôm gêdên êsêac gebe "Asôm taôm anğa intêna atom." ²⁵ Tec êsêac sêwi Aiguptu siñ sêpi gamên Kanaan jasêdê lasê dêdên tamenji Jakob. ²⁶ Ma êsêac sêjac miñ gêdên en gebe "Josep gêngôn mata jali ma en kêtü gamên Aiguptuña samob ñagôliñwaga." Mago têtac kêkac en atom, gebe en kêkên gêwiñ êsêac atom. ²⁷ Mago gêdên tañ sêjac miñ Josepnê biñ samob, tañ kêsôm gêdên êsêac nar, gêdên en ma gêdên tañ en gêlic kareta, tañ Josep kêsakin gebe êkôc enña nar, tec tamenji Jakob têtac kêpô su ma nê ñalêlôm gêdi sa kêtiam. ²⁸ Ma Israel kêsôm gebe "Kêtômgaç. Latuc Josep gêngôn mata jali. Aê gabe najalic en acgom, go jamac êndu."

Jakob langwa kêsêp Aiguptu gêja

46 Amboac tonar Israel gêdi ma kêkôc nê gên samob gêwiñ gêja. En gêdê lasê Ber-Seba ma kêkên da gêdên tama Isak nê Anôtô. ² Ma gêdên gêbêc Anôtô geoc tau lasê gêdên Israel ma gêjam biñgalôm gêdên en ma kêsôm gebe "Jakob, Jakob." Ma en kêsôm gebe "Aê tec gamao." ³ Go en kêsôm gebe "Aê Anôtô, tamamnê Anôtô aê. Ôsêp Aiguptu ôna tonêm ñalêlôm ñatutuc atom, gebe aê gabe jañgôm aôm ôtu laum kapôn teñ anğa ônê. ⁴ Aê gabe jasêp Aiguptu jawiñ aôm. Ma aê gabe jakên aôm ômu ôpi ômônê eti-am ma Josep lêma êmbaob aôm matamgasi." ⁵ Go Jakob gêdi anğa Ber-Seba. Ma Israel latui sêkên tamenji Jakob to nê ñasec-ñasec ma nêñ lauo sêpi kareta, tañ Parao kêsakin kêtü êkôc enña. ⁶ Êsêac sêkôc nêñ bôc to waba, tañ têtac sa anğa Kanaan nar, ma sêdê lasê Aiguptu, Jakob to nê gôlôac samucgen sêwiñ en. ⁷ En kêkôc latui to latuio sêwiñ en ma dêbui to dêbui to nêñ wakuc samob sêwiñ en sêja Aiguptu. ⁸ Israelnê wakuc, tañ sêdê lasê Aiguptu nar, nêñ ñaê tau tonec gebe Jakob to nê latui. Jakobnê ñacsêga Ruben ⁹ to Ruben latui Hanok, Palu, Hesron ma Karmi. ¹⁰ Simeon latui Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar ma Saul, awê Kanaanña teñ latu en. ¹¹ Lewi latui Gerson, Kohat ma Merari. ¹² Juda latui Er, Onan, Sela, Peres ma Sera (mago Er agêc Onan sêmac êndu anğa gamên Kanaan). Ma Peres latui Hesron agêc Hamul. ¹³ Isakar

latui Tola, Puwa, lob ma Simron. ¹⁴ Sebulon latui Sered, Elon ma Jalel. ¹⁵ (Lea latui tau tonar, tañ Jakob kêka lasê anğa Mesopotamia sêwiñ latuo Dina. Êsêac latuñio to ñac samob sêpi tagen têtôm 33.) ¹⁶ Gad latui Sipion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ma Areli. ¹⁷ Aser latui Imna, Iswa, Iswi, Beria ma luñio Sera. Ma Beria latui Heber agêc Malkiel. ¹⁸ (Silpa latui tau tonar. Laban kêkên en gêdên latuo Lea. Ma Jakob kêka êsêac lasê, lau 16 sêpi tagen.) ¹⁹ Jakobnê awê Rahel latui Josep agêc Benjamin. ²⁰ Ma anğa gamên Aiguptu Josep kêka Manase agêc Epraim lasê, tañ dabuñwaga Onña Potipera latuo Asenat kêkôc nar. ²¹ Ma Benjamin latui Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim ma Ard. ²² (Rahel latui tau tonar, tañ Jakob kêka lasê, lau 14 sêpi tagen.) ²³ Dan latu Husim. ²⁴ Naptali latui Jasel, Guni, Jeser ma Silem. ²⁵ (Bilha, tañ Laban kêkên gêdên latuo Rahel nar, latui tonar, tañ Jakob kêka lasê, lau 7 sêpi tagen.) ²⁶ Jakobnê lau samob, tañ sêdê lasê Aiguptu nar, ma sêsa anğa en tau nê sêpi tagen 66, mago Jakob latuinen lauo sêwiñ namba tonar atom. ²⁷ Ma Josep latui tañ kêka lasê anğa Aiguptu nar, luagêc, tec lau samob anğa Jakobnê gôlôac, tañ sêdê lasê Aiguptu nar, sêpi tagen 70.

²⁸ Jakob kêsakin Juda gêdên Josep gêmun en gebe eten Josep êdê lasê Gosen êmun. Ma êsêac sêdê lasê gamên Gosen. ²⁹ Go Josep kêmasar nê kareta ma kêpi gêja gebe êpuc tama Israel tontôn anğa gamên Gosen. Ma gêdên tañ en gêlic tama nar, kêmbôn en kêsêp gêsutêkwa ma kêtañ ñasawa baliñ gêsac en gêsutêkwa. ³⁰ Israel kêsôm gêdên Josep gebe "Galoc gabe jamac êndu gebe aê galic lanğomanô ma kajala gebe gôngôn matam jali." ³¹ Josep kêsôm gêdên lasitêwai to gêdên tamanê lau gebe "Aê gabe japi jakên amac ñawae êndên Parao ma jasôm êndên en gebe 'Ñoc lasitêwai to tamocnê lau, tañ sêmoa gamên Kanaan nar, dêdên aê sêmên su. ³² Lau tau gejobwaga bôcña gebe êsêac sengeñ bulimakao ma sêkôc nêñ domba to bulimakao ma nêñ gên ñagêdê samob sêmên.' ³³ Parao embe êkalem amac ma êtu kênac amac gebe 'Amacnêñ kôm amboac ondoc,' ³⁴ go asôm gebe 'Aômnêñ sakinwaga aêac angeñ bulimakao gêdên aêac ñapalêgeñ e mêngêdên galoc, atôm tamemai.' Asôm biñ tonar ec êlôc gebe amoa gamên Gosen gebe lau Aiguptuña sêlic gejobwaga bôcña samob amboac gên alôb-alôb."

Jakob langwa kêtôc tau gêdên Parao

47 Amboac tonar Josep kêsô jakêkên ñawae gêdên Parao ma kêsôm gebe "Tamoc to ñoc lasitêwai ma nêñ domba to bulimakao ma nêñ gên samob sêmên anğa gamên Kanaan jasênğôn gamên Gosen." ² En kêkôc têtac lemeñ teñ sêwiñ en ma kêtôc êsêac gêdên Parao. ³ Parao kêsôm gêdên en têtac gebe "Amac ajam kôm amboac ondoc." Ma êsêac sêsôm gêdên Parao gebe "Nêñ sakinwaga aêac ajop dombagen atôm tamemai." ⁴ Go êsêac sêsôm gêdên Parao gebe "Aêac amên gebe amoa gamên tonec amboac lau jaba gebe nêñ sakinwaga aêac ma gamên

alôm ma dombaŋa teŋ gêc gamêŋ Kanaan atom gebe tóbôm gêjam gamêŋ auc samucgeŋ. Tec aêac atenŋ aôm gebe ôlôc gebe nêŋ sakiŋwaga aêac aŋgôn gamêŋ Gosenmaŋ.”⁵ Go Parao kêsôm gêdêŋ Josep gebe “Tamam to nêŋ lasitêwai dêdêŋ aôm sêwac.⁶ Gamêŋ Aiguptuŋa kêtû aôm nêŋ gêŋ. Ôjaliŋ gamêŋ ŋajamanô teŋ sa ma ôkêŋ êndêŋ tamam to nêŋ lasitêwai sêŋgôn. Ôkêŋ êsêac sêŋgôn gamêŋ Gosenmaŋ. Ma aôm embe ôlic lau tokauc aŋga êsêacnêŋ, go ôkêŋ êsêac seŋoc bulimakao sêwiŋ.”

⁷ Josep gêwê tama jakêtoç gêdêŋ Parao ma Jakob gêjam mec Parao. ⁸ Ma Parao kêtû kênac Jakob gebe “Aôm nêŋ jala tendocgeŋ.” ⁹ Jakob gêjô Parao awa gebe “Jala, taŋ gamoa nom amboac ŋac jaba teŋ naŋ 130. Jala, taŋ gamoa nom ŋatêŋ tau dambê to ŋawapac ma taêsam kêtôm tamocinêŋ jala sêmoa nom amboac lau jabaŋa naŋ atom.” ¹⁰ Ma Jakob gêjam mec Parao ma gêwi enŋ siŋ kêsâ gêja.

¹¹ Go Josep kêkêŋ gamêŋ gêdêŋ tama to nê lasitêwai gebe sêŋgônŋa ma kêkêŋ nom gêdêŋ êsêac kêtû êsêacnêŋ gêŋ aŋga gamêŋ Aiguptuŋa, kêkêŋ nom ŋajamanô tau gêdêŋ êsêac aŋga gamêŋ Rameses kêtôm Parao kêtû. ¹² Ma Josep gêlôm tama to nê lasitêwai ma tamanê lau samob kêtôm êsêacnêŋ gôlôacnêŋ nambageŋ.

Josep gêjam gôliŋ Aiguptu

¹³ Mo teŋ gêc gamêŋ samuc tonanŋ atom, gebe tóbôm kapôêŋ sec e mo gêjô lau gamêŋ Aiguptu to Kanaanŋa êndu. ¹⁴ Ma Josep keŋonŋ awa, taŋ gêc gamêŋ Aiguptu to Kanaanŋa naŋ, samob sa gêjô polom, taŋ lau sêjam ôli naŋ. Ma Josep kêkêŋ ŋaawa kêsô Paraonê andu.

¹⁵ Ma gêdêŋ taŋ awa samob gêbacnê aŋga gamêŋ Aiguptu to gamêŋ Kanaan naŋ, lau Aiguptu samob dêdêŋ Josep sêja ma sêsôm gebe “Ôkêŋ mo êndêŋ aêac. Aêac amac êndu anêc aôm laŋômnêŋma êtu aŋeŋŋa, gebe ma awa gêbacnê.” ¹⁶ Ma Josep kêsôm gebe “Amacnêŋ awa embe êmbacnê, go akêŋ nêŋ bôc ma aê gabe jakêŋ mo êndêŋ amac êjô nêŋ bôc.” ¹⁷ Tec êsêac sêkêŋ nêŋ bôc gêdêŋ Josep ma enŋ kêkêŋ mo gêjô hos to bulimakao ma domba to donki. Tec gêdêŋ jala tonanŋ enŋ gêlôm êsêac ŋa mo gêjô nêŋ bôc samob.

¹⁸ Jala tonanŋ gêbacnê, tec gêdêŋ jala kêtû luagêcŋa êsêac sêmu dêdêŋ enŋ jasêsôm gêdêŋ enŋ gebe “Aêac asiŋ biŋ tonec ôkwi êndêŋ ma ŋatau atôm atom gebe awa gêbacnê ma bôc ŋatonŋ kêtû ma ŋataunê gêŋ sugac. Amboac tonanŋ ma gêŋ akêŋ êndêŋ ma ŋatauŋa teŋ gêc atom, aêac ôliŋ to ma nom tageŋ. ¹⁹ Aêac to ma nom anaŋa anêc aôm laŋômnêŋma êtu aŋeŋŋa. Ônam ôli aêac to ma nom ma ôkêŋ mo êjô, go aêac to ma nom anam sakiŋ êndêŋ Parao. Ôkêŋ polom ŋawê êndêŋ aêac gebe aŋgônŋa materŋ jali ma amac êndu atom ma aêacma nom êtu gasanŋ atom.”

²⁰ Amboac tonanŋ Josep gêjam ôli nom samob aŋga Aiguptu kêtû Paraonê gêŋ, gebe lau Aiguptuŋa samob sêkêŋ nêŋ nom gêdêŋ enŋ gêjam ôli gebe tóbôm

kapôêŋ sec gêc, tec nom tau kêtû Paraonê gêŋ. ²¹ Mago lau tau tec kêkêŋ êsêac têtû gêŋôma aŋga Aiguptu ŋamadiŋ ŋamakerŋ e gêdêŋ ŋamakerŋ. ²² Dabuŋwaga taunŋenŋ nêŋ nom tec gêjam ôli atom, gebe dabuŋwaga têtap nêŋ ŋaôli sa aŋga Paraonê, tec ŋaôli tau, taŋ Parao kêkêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, gêlôm êsêac. Kêtû tonanŋa êsêac sêkêŋ nêŋ nom gêdêŋ enŋ gêjam ôli atom.

²³ Ma Josep kêsôm gêdêŋ lau gebe “Amboac tonanŋ, ocsalô tonec aê gajam ôli amac to nêŋ nom atu Paraonê gêŋgac. Galoc akôc polom ŋawê tonec ma asê êsêp kômmanŋ. ²⁴ Mago kôm ŋanô tau awa êkôc êna tonŋ lemeŋ teŋ ma akêŋ tonŋ teŋ êndêŋ Parao. Tonŋ aclê êtu amacnêŋ gebe asê êsêp kôm wakuc ma aniŋ êtu amac to nêŋ gôlôac ma nêŋ ŋasec-ŋasec nêŋ mo.” ²⁵ Êsêac sêsôm gebe “Aôm gôjam aêac sa aŋgônŋa materŋ jali. Ma ŋatau, embe ôlic aêac ŋajam, go anam sakiŋ Parao anêc ŋawaengeŋ.” ²⁶ Tec Josep kêkêŋ biŋ tonanŋ kêtû ŋagôliŋ teŋ gêc e mêngeŋ galoc gêjam gôliŋ lau Aiguptuŋa nêŋ nom gebe sêwa kôm ŋanô êkôc êna tonŋ lemeŋ teŋ ma sêkêŋ ŋateŋ êndêŋ Parao. Dabuŋwaga taunŋenŋ nêŋ nom kêtû Paraonê gêŋ atom.

Jakob laŋgwa kêmasanŋ biŋ kêtû taunŋa

²⁷ Amboac tonanŋ Israel sêŋgônŋa gamêŋ Aiguptu ŋagamêŋ Gosen. Ac sêŋgônŋa têtû têlê ma sêka gôlôac lasê e têtû taêsam ŋanô lasê. ²⁸ Ma Jakob gêŋgônŋa gamêŋ Aiguptu jala 17 e ênê jala kêtû 147. ²⁹ Israelnê noc êmac ênduŋa kêdabiŋ naŋ enŋ kêkalem latu Josep ma kêsôm gêdêŋ enŋ gebe “Aôm embe ôlic aê ŋajam, go ôkêŋ lêmam êsô lambic ma ôsôm êtu tônŋ gebe ômansanŋ aê ŋapep ma totêmtac êwiŋgeŋ gebe ônsuŋ aê aŋga Aiguptu atom. ³⁰ Mago ôkêŋ aê janêc jawiŋ tamoci. Ômbalanŋ aê aŋga Aiguptu naônsuŋ aê aŋga nêŋ sêô.” Enŋ gêjô enŋ awa gebe “Aê gabe laŋgôm êtôm biŋ, taŋ kêsôm naŋgeŋ.” ³¹ Ma Israel kêsôm gebe “Ôtôc lêmam.” Ma Josep kêtôc lêma. Go Israel gewec gêdêŋ nê mê ŋagêdô môkêapacŋa.

Jakob laŋgwa gêjam mec Josep latuagêc

48 Tonanŋ su acgom, go sêkêŋ ŋawae gêdêŋ Josep gebe “Ôlic acgom, tamam gêmac gêc.” Tec enŋ kêkêc latuagêc Manase agêc Epraim sêwiŋ enŋ jasêô lasê Jakob. ² Ma sêkêŋ ŋawae gêdêŋ Jakob gebe “Latôm Josep gêdêŋ aôm gêwac.” Go Israel kêpuc tau tônŋ ma gêdi gêŋgônŋa nê mê. ³ Ma Jakob kêsôm gêdêŋ Josep gebe “ŋajanaŋ ŋatau Anôtô geoc tau lasê gêdêŋ aê aŋga Lus, taŋ gêc gamêŋ Kanaan naŋ, to gêjam mec aê ⁴ ma kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakêŋ aôm ôka gôlôac lasê e têtû lau taêsam. Aê gabe laŋgôm aôm ôtu laum kapôêŋ ma jakêŋ gamêŋ tonec êndêŋ nêŋ wakuc êtu nêŋ gêŋ endenŋ tonŋgeŋ.’ ⁵ Ma galoc latômagêc, taŋ kôka êsêagêc lasê aŋga Aiguptu gêdêŋ taŋ aê gamêŋ Aiguptu atomgeŋ naŋ, têtû aêŋoc. Epraim agêc Manase têtû aêŋoc kêtôm Ruben agêc Simeon. ⁶ Gôlôac, taŋ kôka lasê têtadaguc

êsêagêc nan, têtû aômnêm, ma êsêac sêwê kainj gênjlênsêm sêwiñ tewenjiagêc. ⁷ Gêdênj aê gawi Mesopotamia siñ gaô lasê Kanaan nanj Rahel gêmac êndu anja intêna, tanj kêdabiñj Eprat ma aê kasuñj en anja intêna Epratña nãtali," ñaê tenj gebe Betlehem.

⁸ Israel gêlic Josep latuagêc ma kêsôm gebe "Asaagêc tonec." ⁹ Josep gêjô tama awa gebe "Aê latucagêc, tanj Anôtô kêkênj gêdênj aê anja tonec." Go Israel kêsôm gebe "Ôkôc êsêagêc têtû gasuc sêmênj-manj gebe janam mec êsêagêc." ¹⁰ Israel kêtû ñamalanã su tec mataanô kêtû waô e gêlic gamênj amboac gêmunja atom. Ma Josep gêwê êsêagêc dêdênj enj sêja, ma enj kêlêsoj êsêagêc aliñanô ma kêmbôênj êsêagêc. ¹¹ Go Israel kêsôm gêdênj Josep gebe "Aê gaboc oc jalic aôm lanjômanô êtiam atom, mago galoc Anôtô kêkênj aê galic aômnêm gôlôac amboac tonanjenj." ¹² Go Josep kêkam êsêagêc sa anja ênê labum ma gewec e lanjôanô jagêdênj nom.

¹³ Ma Josep kêkam êsêagêc, kêkam Epraim ña lêma anôña, tanj kêkanôñ Israel lêma gasêña to Manase ña lêma gasêña, tanj kêkanôñ Israel lêma anôña ma gêwê êsêagêc têtû gasuc enj. ¹⁴ Mago Israel gêjac lêma keso tau ma kêmetôc lêma anôña jagêu gêsac ñac sauñ Epraim môkêapac ma lêma gasêña gêsac Manase môkêapac. Manase enj ñacsêga. ¹⁵ Ma enj gêjam mec Josep ma kêsôm gebe "Anôtô, tanj tamocagêc Abraham agêc Isak sêsa nêñ lêñ sêmoa enj lanjônêmña, Anôtô, tanj kêtû ñoc ñacgejob gêdênj ñoc bêc samob e mênjgêdênj galoc, ¹⁶ anjela, tanj gêjam aê kêsi gêdênj gênjwapac samob nanj, ênam mec ñapalêagêc gebe ñoc ñaê to tamocagêc Abraham agêc Isak nêñ ñaê elom-elom anja êsêagêcnênj e têtû taêsam ma seola nom ñagamênj auc."

¹⁷ Josep gêlic gebe tama gêu lêma anôña gêsac Epraim môkêapac e keso ênê ñalêlôm, tec kêkôc tama lêma anja Epraim môkêapac gebe naênsac Manase môkêapac. ¹⁸ Ma Josep kêsôm gêdênj tama gebe "O tamoc, amboac tonanj atom. ñac tonec ñacsêga, tec u lêmam anôña ênsac enj môkêapac." ¹⁹ Mago tama gedec ma kêsôm gebe "Aê kajala, latucenec, aê kajalagac. ñac tonec oc êtu laum amboac tonanj ma êtu kapôênj, mago lasi êtu kapôênj êlêlêc enj ma ênê wakuc têtû laum taêsam." ²⁰ Tec gêjam mec êsêagêc gêdênj bêc tonanj ma kêsôm gebe" Lau Israel sêsam amagêcnêm ñaê gebe sênam mec tauñ ma sêsôm gebe' Anôtô êngôm aôm ôtôm Epraim agêc Manase.'" Kêsôm amboac tonanj tec ketoc Epraim sa kêlêlêc Manase. ²¹ Go Israel kêsôm gêdênj Josep gebe "Ôlic acgom, galoc jamac êndu, mago Anôtô êwiñ amac ma êkênj amac aô lasê tameminênj gamênj êtiam. ²² Ma aê jatoc aôm sa êlêlêc nêm lasitêwai su ma jakênj gamênj ñabau, tanj kajanjo su anja lau gamênj Amorna nêñ ña ñoc siñ to talam nanj êndênj aôm."

Jakob langwa geoc biñ lasê kêpi nê gôlôac

49 Go Jakob kêkalem latui ma kêsôm gebe "Akac taôm sa api tageñj gebe jasôm biñ, tanj êtap

amac sa êndênj têm, tanj gêc nêm ña nanj, lasê êndênj amac.

² "Jakob latuiac, akac taôm sa ma akênj tanjem tamemi Israel awa.

³ "Ruben, aôm kôtu ñoc ñacsêga, ñoc ñaclai to ñoc ôlicwalô ñamêc.

Ñac ñamata waenja to ñac ñamata ñaclaiña.

⁴ Aômnêm lêñ êtôm bu, tanj gêc ñasamac nanj, tec ôtu ñac ñamata atom gebe aôm kôpi tamamnê mê ma gôgôm mê, tanj aôm kôpi nanj, kêtû sec.

⁵ "Simon agêc Lewi êsêagêc lasitêwai.

Êsêagêcnênj siñ kêtû ñaclai sec ñawaba.

⁶ O ñoc katuc, naô lasê êsêacnênj sêkac sa atom.

O ñoc ñalêlôm, ôwiñ êsêacnênj lau atom gebe êsêac embe têtac ñandanj, go sênac ñamalac êndu.

⁷ Aê japuc boa nêñ têtac ñandanj,

gebe têtac ñandanj ñawaôboa

to nêñ ñalêlôm kêmoatiñ najaña.

Aê gabe jawa êsêac êkôc anja Jakobnê gamênj ma jata êsêac salij-salij anja Israel.

⁸ "O Juda, lasitêwai oc sêlambiñ aôm.

Aôm lêmam êkam ñacjo êndênj gêsutêkwa.

Tamam latui oc sewec êndênj aôm.

⁹ Juda kêtôm lewe ñalatu.

O latucenec, aôm kôjanjo gênj,

tec gêlôm aôm kôtu kapôênj.

Enj kêluñ tau jakêlêwanj tau amboac lewe,

kêtôm lewe têna tenj. Asa gebe ensoc enj êndi sa.

¹⁰ Kiñnê gêbôm oc endec Juda atom

ma tôc gôliñña endec asawa atom

e elom ñac, tanj gêjac gênj tau ñawae nanj,

ma tenterlatu oc tarerj wamu êndênj enj.

¹¹ Enj kêkô nê donki tôñ kêpi wain ñamôkê

to nê donki ñalatu kêpi wain ñalaka.

Enj kêkwasiñ nê obo kêsêp wain

to nê ñakwê kêsêp wain ñanô ñatekwi.

¹² Wain gêgôm mataanô ñawasi kêsa

ma su gêgôm luluj kêtû sêp.

¹³ "Sebulon êngônj gwêctali.

Enj êtu wanj ñasêcluj to ênê ñamadiñ

ênêc e naêndênj Sidon.

¹⁴ "Isakar enj ñatêkwa kêtôm donki,

tanj jakêlêwanj tau gêmoea domba ñalêlôm.

¹⁵ Enj gêlic gebe mala lêwanja ñajam

to gamênj tau têtac kêsa langwagenj,

tec enj gewec gebe êôc gênj wapac

ma kêtû gênjôma gêjam kôm e kêkônij enj.

¹⁶ "Dan êmetôc nê lau

amboac Israelnênj gôlôacnênj tonj tenj.

¹⁷ Dan êtu moac tenj, tanj gêc intêna,

êtu moacwêm, tanj kêkênj gêjac intêna ñataligenj nanj,

ma êñac hos êsêp agêsu e ñac,

tanj gênjgônj hos ñaô nanj, embenj êsêp muña êna.

¹⁸ O Apômtau, aê gaônj aôm gebe ônam aê kêsi.

¹⁹ "Sêjanjowaga sêjanda Gad,

mago enj êjanda êsêac êjô.

20 "Asernê mo tonjalési najam ma êmansañ gêñ êtôm kiñ sêniñ.
 21 "Naptali kêtôm mojawaw, tañ kêlêti nagaôgeñ nan. Biñ najam kêsa enj awasun.
 22 "Josep kêtôm ka wakuc, tañ gêjam nanô, ka wakuc, tañ gêjam nanô ma kêkô bumata nan, ênê nalaka jagê gêsac tunbôm.
 23 Siñwaga totalam sêlênsôn enj to sêpê nêñ sôb ma sêjac siñ gêdên enj.
 24 Mago ênê talam najanja ma enj lêma kata gebe Jakobnê najanja natau gêjam enj sa to njacgejob, lau Israel nêñ poclabu, kêpuc enj tôn.
 25 Tamamnê Anôtô ênam aôm sa to najanja natau Anôtô ênam mec aôm êkên mec njamoasinj anja undambê ôña to mec njamoasinj anja njagêdimbob, tañ kêpoac njal-abunja nan, ma mec njamoasinj, tañ kêsa su to têtactlêlôm nan.
 26 Tamamnê mec njamoasinj tolêlôm-tolêlôm kêlêlêc lôc tengeñña njamec njamoasinj su, kêlêlêc gamên njabau lanjwa sec njamoasinj. Gêñ tonan najai ênsac Josep môkêapac naô, ênsac nac, tañ gêmoa jaêc lasitêwai nan naô.
 27 "Benjamin kêtôm kêam sec, tañ kêkac gêñ gêñgic-gêñgic nan. Êndên bêbêcgeñ enj êndanjôn nê gwada ma êndên êtula ênac sam gêñ, tañ kêjanjo nan."
 28 Israelnêñ gôlôac 12 tau tonan. Ma biñ, tañ tamenji kêsôm gêdên êsêac nan tonan. Ma enj gêjam mec êsêac, enj gêjam mec êsêac gêdên-gêdêngeñ na mec gêdên-gêdêngeñ.

Jakob lanjwa gêmac êndu ma sêsunj enj

29 Ma enj kêjatu êsêac to kêsôm gêdên êsêac gebe "Anôtô embe êkalem aê najawin njoc lau, go ansun aê jawin tamoci anja pocgêsun, tañ gêc nac gamên Het-ña Epron nê kôm, 30 anja pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela gêmu kêsô Mamreña anja gamên Kanaan, kôm, tañ Abraham gêjam ôli anja nac gamên Hetña Epron nê gebe êtu gamên sêdên. 31 Anja ônê êsêac sêsunj Abraham agêc nê awê Sara. Anja ônê êsêac sêsunj Isak agêc nê awê Rebeka. Anja ônê aê kasun Lea. 32 Kôm to pocgêsun, tañ gêc njalêlôm nan, êsêac sêjam ôli anja lau gamên Hetña nêñ." 33 Jakob kêjatu biñ tonan najai gêdên latui e gêbacnê, go Anôtô kêkalem enj jagêwin nê lau. Enj gê akainj kêpi mê ma gêwi katu siñ.

50 Go Josep gêu tau gêsac tama lanjônô naô ma kêtanj kêpi enj to kêlêsoj enj. 2 Ma Josep kêjatu dokta, tañ têtû ênê sakinjwaga nan, gebe sêmansanj tama. Tec dokta senj oso Israelnê njawêlêlanj. 3 Ac sêjam bêc 40, gebe kôm taniñ oso njawêlêlanj kêtôm njasawa amboac tonan. Ma lau Aiguptu têtanj tanjiboa kêtôm bêc 70 kêtû enj.

4 Têm tanjiboanja gêbacnê, go Josep kêsôm biñ gêdên Paraonê gôlôac gebe "Amac embe alic aê najam, go jatenj amac gebe amansanj biñ êndên Parao

ma asôm gebe 5 "Tamoc kêsôm gebe Kêdabinj gebe jamac êndu, tec ônsun aê jasêp njoc sêd, tañ kasap kêsêp poc anja gamên Kanaanja. Tec katôc lemoc gêdên tamoc gebe janjôm nanô êsa. Kêtu tonanja aê jatenj aôm gebe ôlôc gebe japi najansun tamoc, go jamu jamên êtiam." 6 Ma Parao gêjô enj awa gebe "Ôpi ôna, ônsunj tamam amboac kôtôc lêmam gêdên enj." 7 Tec Josep kêpi gêja gebe ênsunj tama, ma Paraonê sakinjwaga samob to ênê gejobwaga andunja ma gamên Aiguptu njagejobwaga samob sêpi sêwinj enj sêja. 8 Ma Josepnê andu njagôlôac to nê lasitêwai ma tamanê andu njagôlôac sêwinj amboac tonan, tagenj nêñ gôlôac njasec-njasec ma nêñ bulimakao to domba tec gacgeñ sêwi siñ sêmoa gamên Gosen. 9 Kareta to lau tohos sêpi sêwinj enj sêja amboac tonan. Lau tau tônê nêñ tonj kapôênanô. 10 Gêdên tañ sêd lasê polom njamala Atadja, tañ gêc bu Jordan njamakenj ônêña nan, êsêac sêpuc tanjiboa sa ma têtanj nanô tonên njalêlôm njawapacgeñ. Josep kêmansanj biñ gebe lau têtanj tanjiboa êtôm bêc 7 êtu tamanja. 11 Ma malacm tau, lau gamên Kanaanja, sêjô tanjiboa kêpi anja polom njamala Atadja ma sêsôm gebe "Lau Aiguptu têtanj tanjiboa kapôên anja ônê." Tec sê gamên tau naê gebe Abel-Misraim. Gamên tau gêc bu Jordan njamakenj ônêña. 12 Tec Jakob latui sêgôm biñ, tañ enj kêjatu êsêac nan, kêtû anô 13 gebe latui sêbal-anj enj sêja gamên Kanaan ma sêsunj enj kêsêp pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela njalêlôm, tañ gêc gêmu kêsô Mamreña. Abraham gêjam ôli pocgêsunj tau tokômgeñ anja nac gamên Hetña Epron nê gebe êtu ênê gamên sêdên. 14 Josep kêsunj tama su, go enj to nê lasitêwai ma lau samob, tañ sêpi sêwinj enj sêja gebe sêsunj tamanja nan, sêmu sêja Aiguptu kêtiam.

Josep kêsuc têtawainêñ biñ ôkwi

15 Josepnê lasitêwai sêlic gebe tamenji gêmac êndu su, tec sêsôm gebe "Moae Josep êkên kisa aêac ma êkên njagêjô êjô sec samob, tañ dagôm gêdên enj nan." 16 Amboac tonan êsêac sêsakinj biñ gêdên Josep gêja ma sêsôm gebe "Kêdabinj gebe tamam êmac êndu, tec kêkên jatu tonec gebe 17 Asôm êndên Josep gebe 'Aê jatenj aôm êtu têtawainja gebe êsêac sêgôm aôm sec. Mago ôsuc êsêacnêñ keso to sec ôkwimanj.' Ma galoc aêac atenj aôm gebe ôsuc tamamnê Anôtônê sakinjwaga aêac ma keso ôkwi." Gêdên tañ sêsôm biñ gêdên enj sêmoa nan, Josep tau kêtanj. 18 Têtawai samob dêdên enj sêja jasêu tauñ sêc enj lanjônêmna ma sêsôm gebe "Gôlicgac me, aêac atu nêñ sakinjwaga." 19 Mago Josep kêsôm gêdên êsêac gebe "Atêc taôm atom. Aê jajô Anôtô su me. 20 Amac abe anjôm aê sec, mago Anôtô gêjam keso tau ôkwi kêtû moasinj. Enj gebe ênjôm gên tônê gebe lau taêsam sêngônj materj jali amboac talic gêdên galoc. 21 Amboac tañ, atêc taôm atom, aê gabe janam amac to nêñ njasec-njasec sa." Enj gêjam malô êsêac amboac tonan ma gêjac êsêac têtantôn.

Josep gêmac êndu

²² Amboac tonañ Josep to tamanê gôlôac sêngôn Aiguptu ma Josepnê jala kêtú 110. ²³ Ma Josep gêlic Epraim latui to dêbui, ma Manase latu Makir nê gôlôac, tenenji sêkôc êsêac sêngôn Josepnê labum. ²⁴ Ma Josep kêsôm gêdên nê lasitêwai gebe "Kêdabin gebe jamac êndu. Mago Anôtô ênam amac kêsí ma êwê amac awi gamên tonec siñ e aô lasê gamên, tan

Anôtô gêoc lêma sa ma kêsôm kêtú tôn gebe êtu Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ nan." ²⁵ Go Josep awa gêjac Israel latui gebe têtôc lemen ma kêsôm gebe "Anôtô embe ênam amac kêsí, go ambalanj ñoc ñatêkwa anga tonec api ana." ²⁶ Tec Josep gêmac êndu, nê jala kêtú 110, ma êsêac senj oso ênê ñawêlêlanj ma sêkên enj kêsêp wanj anga Aiguptu. ^I

^I Abel-Misraim ñam gebe Aiguptunên tanjiboa.

EKSODUS

LAU ISRAEL SÊWI AIGUPTU SINJ NAMIÑ NABUKU

Njaê Eksodus ñam gebe Sêwi sinj. Sêjaliñ njaê tau sa gebe ñamiñ samob kepeñ Israelnêñ miñ towae kapôêñanô tagen gebe sêwi gamêñ Aiguptuña sinj, tañ kékôniñ êsêac tônj têtú lau gêñôma sêñgônj nañ.

Buku tau ñamiñ gêwa tau kékôc gêja ñasêbu têlêac.

1. Mòkêlatu 1-18 Anôtô kégaboac lau Ebolai su anja kolenj gêñômaña ma gêwê êsêac jasêo lasê Lôc Sinai.
2. Mòkêlatu 19-24 Anôtô kêmotiñ nê poac gêdêñ lau Israel kékêñ biñsu to ñagôliñ gêdêñ êsêac gebe sêsa nêñ lêñ to sênam gôliñ tauñ ma sêlic nêñ-om sêsô biñ tau ñalabugenj.
3. Mòkêlatu 25-40 Lau Israel sêkwê nêñ gamêñ sênam sakiñ Anôtôña teñ sa ma sêjac Lômbec ñagêñlêlôm sakiñ sa, go biñsu ñagêdô gêdêñ dabuñwaga sejob ma gêdêñ lau Israel sêlic Anôtônê om êtôm sakiñ dabuñ.

Mago miñ ñanô tau, tañ buku tonec gêwa sa nañ, tonec gebe Anôtô kégaboac nê lau su anja sakiñ gêñômaña ma gêbiñ êsêac tônj têtú lau-m teñ, tañ sêkêñ materj têm to lêñ nêmaña totêntac kêpa sugenj nañ. Ñamalac tañ nê miñ gêjam sêga anja buku tau nañ Mose. Nac tau tañ Anôtô kêjaliñ enj sa gebe êwê nê lau sêwi Aiguptu sinj nañ. Mose kêtú ñamalac tapaôngeñ nêñ ñac towae kapôêñ teñ. Buku tau ñabiñ, tañ lau gamêñ-gamêñ samob sêñô ñawae su nañ, Biñsu Lemenju, tañ sêpuc gêc mòkêlatu 20 nañ.

Gêñwapaç, tañ kêtap lau Israel sa anja Aiguptu nañ

1 Israel latui, tañ sêja Aiguptu sêwiñ Jakob nañ, nêñ njaê tonec. Êsêac samob sêja tonêñ gôlôacgeñ. **2** Ruben agêc Simeon ma Lewi agêc Juda, **3** ma Isakar agêc Sebulon ma Benjamin, **4** ac to Dan agêc Naptali ma Gad agêc Aser. **5** (Jakobnê gôlôac samob sêpi tagen lau 70.) Josep tau gêmoa Aiguptu kwananjen. **6** Sêmoa acgom, go Josep tau to nê la-sitêwai ma nêñ gôlôac samob sêmac êndu. **7** Mago lau Israel nêñ wakuc sêka gôlôac lasê e têtú taêsam ñanô. Êsêac ñalêlêma atom, sesewec toñaclaigenj e sêjam gamêñ tau auc.

8 Gêdêñ tonanjen kiñ wakuc mênkêsa anja Aiguptu. Nac tau gêjam kauc Josep. **9** Enj kêsôm gêdêñ nê lau gebe "Alic acgom, lau Israel têtú taêsam ñanô ma sesewec toñaclai sêlêlêc aêac sugoc. **10** Ajôc, danjôm nêñ gêñ tokaucgeñ gebe têtú taêsam sêlêlêc aêac atom. Embe sinj êsa, oc moae sêwiñ aêacnêñ ñacjo ma sênac sinj êndêñ aêac e sêwi aêacnêñ gamêñ sinj ma sêc sêna." **11** Kêtú tonanjen êsêac sêkêñ gejobwaga kômña gebe sêkôniñ lau Israel ña kôm ñawapac. Tec lau Israel sêkwê malac Piton to Rameses sa. Malac lu-agêc tonanjen kêtú Paraonê malac ênac kôm ñanô saña. **12** Lau Aiguptu sêkôniñ lau Israel tônj ñanôgeñ, mago êsêac têtú taêsam ñanô e sêjam gamêñ auc. Tec lau Aiguptu têtêc lau Israel ñanôgeñ. **13** Amboac tonanjen lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sênam kôm

kapoacwalôña. **14** Êsêac sejob lau Israel ña kôm ñawapacgosu. Lau Israel sêkwê andu ña poc, tañ sêmasanjen ña nomku nañ, to kolda ma sêjam kôm tokôm. Lau Aiguptu sêkac êsêac gebe sênam kôm samob tonanjen ñai toñaôli masigenj.

15 Go kiñ Aiguptuña kêsôm biñ gêdêñ lau Ebolai nêñ jaomwagao. Awê teñ nê njaê gebe Sipra ma teñ nê njaê Pua. **16** Enj kêsôm gebe "Amagêc embe anam Ebolainêñ lauo sa êndêñ têm sêkôc ñapalêña, go ajop ñapep. Awê teñ embe êkôc ñapalê ñac, nañ anac êndu. Embe êkôc awê, go andec êmoa." **17** Mago jaomwagaoagêc têtêc Anôtô, tec sêgôm kiñ Aiguptuña nê biñ ñanô kêsa atom, agêc dedec ñapalê ñac sêmoa materj jali amboac tonanjen. **18** Tec kiñ Aiguptuña kékalem jaomwagaoagêc ma kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe "Amagêc adec ñapalê ñac sêmoa materj jali kêtú asagenjen." **19** Jaomwagaoagêc sêsôm gêdêñ Parao gebe "Ebolainêñ lauo têtôm lauo Aiguptuña atom. Êsêac ôliñwalô kaiñ teñ. Jaomwagao sêo lasê dêdêñ êsêac atomgeñ ma sêkôc ñapalê su." **20** Anôtô kêmosiñ jaomwagao ma lau Israel têtú taêsam ma sesewec toñaclaigenj. **21** Jaomwagao têtêc Anôtô, tec Anôtô kékêñ gôlôac gêdêñ êsêac. **22** Go Parao kêtú nê lau samob gebe "Ñapalê ñac samob, tañ Ebolainêñ lauo sêkôc nañ, ambaliñ samob sinj sêsêp bu Nil sêna, ma ñapalêogeñ tec andec sêmoa."

Mose têna kêkôc enj

2 Nac tenj anja Lewinê gôlôac gêjam awê tenj. Awê tau anja Lewinê gôlôac amboac tonanj. 2 Awê tau taê ma kêkôc nãpalê nac tenj. Enj gêlic gebe nãpalê tau nãjam, tec kêsinj enj ôkwi kêtôm ajôn têlêac. 3 Gêdênj tanj têna kêtôm gebe êsinj enj ôkwi êtiam atom nanj, enj kêkôc katapa, tanj sêmasanj na talu nanj, ma kepeñ sib, go kêkênj nãpalê tau kêsêp ma ketoc katapa tau kêkô bu Nil nãtali nãsinj nãlêlôm. 4 Nãpalê luu kêkô ec jaêc saunjenj, gebe êlic gêñ ondod oc êtap nãpalê tau sa. 5 Gêdênj tonanj Parao latuo mêngeô lasê gebe êlinj bu. Ênê sakinjawagao sêsêlênj sêmoa butali. Awê tau gêlic katapa kêkô sinj nãlêlôm, go kêsakinj nê sakinjawagao tenj gebe êkôc gêñ tau. 6 Parao latuo kêkac baob sa e gêlic nãpalê tenj. Nãpalê tau kêtanj, tec taê walô enj ma kêsôm gebe "Ebolainênj nãpalê tenj tonec." 7 Tec nãpalê luu jakesôm gêdênj Parao latuo gebe "Amboac ondod, aê najamôêc Ebolainênj lasulawê tenj gebe êkênj su nãpalê tau ênôm êtu aômña me masi." 8 Parao latuo kêsôm gêdênj enj gebe "Ônamanj." Tec nãpalê luu gêja jagêmodêc nãpalê tau têna. 9 Go Parao latuo kêsôm gêdênj enj gebe "Ôkôc nãpalê tonec ma ôkênj su êndênj enj êtu aênja. Aê oc jakênj nãoli êndênj aôm êjô nêkôm." Tec awê tau kêkôc nãpalê ma gêlôm enj. 10 Gêdênj tanj nãpalê tau kêtû kapôênj su nanj, têna kejoñ enj gêdênj Parao latuo gêja. Ma enj kêkôc nãpalê tau su kêtû ênê latu ma kêsôm gebe "Aê gaê enj sa anja bu," tec gê ênê nãê gebe Mose.

Mose gêc gêja Midian

11 Mose kêtû kapôênj su ma bêc tenj enj gêja gebe êlic nê lau ma gêlic kôm nãwapac, tanj kêkôninj êsêac tônj nanj. Ma gêlic nac Aiguptunja tenj gêjac Ebolai tenj. Enj Mosenê launênj tenj. 12 Mose mata geso gamênj e gêlic tenj gêmoo atom, tec gêjac nac Aiguptunja tau êndu ma kêgawê ganjac ma kêsunj enj. 13 Nãbêbêc Mose kêsa gêdênj nê lau gêja kêtiam ma gêlic Ebolai luagêc sêjac taurj. Ma enj kêsôm gêdênj nac, tanj gêgôm keso nanj, gebe "Gôjac nêk nãc kêtû asagenja." 14 Mago nac tau gêjô enj awa gebe "Asa kêkênj aôm kôtu aêcma gôlinjawaga to mêtôcwaga. Oc gobe ônac aê êndu amboac gôjac Aiguptu tau nanj me." Go Mose kêtakê ma taê gêjam gebe "Binjanô, binj tau nãpuc kêsa sugac." 15 Gêdênj tanj Parao gêñô nãwae nanj, enj gêgôm gêñlêlôm gebe ênac Mose êndu.

Mago Mose gêc Parao su jagêmoa gamênj Midianja. Ma enj jagênjgônj bumata tenj. 16 Ma dabunjawaga Midianja nê latuio 7 sêmoa. Êsêac sêsa jasêkati bu jasêsêwa kêsêp suc, gebe tamenjinê domba sênôm. 17 Mago gejobwaga bôcña sêmênj ma têtinj êsêac su. Tec Mose gêdi jagêjam êsêac sa ma kêkênj bu gêdênj nêñ domba sênôm. 18 Su, go êsêac dêdênj tamenji Reuel sêja, ma enj kêsôm gebe "Amboac ondod, tec oc salô tonec amu amênj nãgaoñenj nec." 19 Êsêac sêsôm gebe "Nac Aiguptunja tenj gêjam aêc sa anja gejob-

waga bôcña ma kêkati bu gêjô aêc su jakêkênj gêdênj domba sênôm." 20 Go tamenji kêsôm gêdênj latuio gebe "Enj gêmoo ondod. Adec nac tau kêkô tônê kêtû asagenja. Amôêc enj gebe êninj gêñ êwinj aêcmanj." 21 Mose gêlic kêtôm gebe êmoa êwinj Reuel, tec nac tau kêkênj latuo Sipora gêdênj Mose gêjam. 22 Awê tau kêkôc nãpalê tenj, ma Mose kêsôm gebe "Aê katu nãclênj gamoo gamênj jaba." Tec gê ênê nãê gebe Gerson. 23 Nãsawa balinj tonanj gêbacnê ma kinj Aiguptunja gêmoo êndu. Mago lau Israel senj olinj taurj kêtû nêñ kôm nãwapacña ma sêmodêc gebe Anôtô ênam êsêac sa. Ma êsêacnênj tanjboa kêtû kôm nãwapacña kêpi gêdênj Anôtô gêja. 24 Ma Anôtô kêkênj tanja nêñ olinj tau ma taê gêjam poac, tanj kêmoatinj gêdênj Abraham agêc Isak ma Jakob. 25 Ma Anôtô gêlic lau Israel ma kêwaka tau sa gêdênj êsêac.

Anôtô kêkalem Mose

3 Ma Mose gejob lawa dabunjawaga Midianja Jetro nê domba. Enj gêwê domba kêsa gamênj sawa kêsêlênj ec nêñenj e gêô lasê Anôtônê lôc Horeb. 2 Ma Anôtônê anjela geoc tau lasê gêdênj enj na jawaô. Ja nãwawô tau kêsa gamênjdani nãlêlôm. Mose gêlic ja kêsa gamênjdani, mago ja genj gamênjdani tau su atom. 3 Ma Mose kêsôm gebe "Aê gabe jana najalic gêñsêga tonec. Ja genj gamênjdani su atom nãam amboac ondod." 4 Apômtau gêlic enj kêdabinj gamênjdani gebe êlic nãam, tec Anôtô gêmôêc gêdênj enj anja gamênjdani gebe "Mose, Mose." Ma enj gêjô enj awa gebe "Aê tec gamoo." 5 Go Anôtô kêsôm gebe "Ôtu gasuc ômodênj atom. Ônu nêk atapa su anja amtapa gebe gamênj, tanj aôm kôkô nanj, nom dabunj." 6 Ma kêsôm tenj gêwinj gebe "Tamamnê Anôtô aê, ma Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aêgoc." Mose gêsanj lanjôanô auc gebe kêtêc tau, gebe êlic Anôtô atom.

7 Go Apômtau kêsôm gebe "Aê galic ñoc lau sêmoa jageo nanô anja Aiguptu. Aê ganjô êsêac sêmodêc kêtû nêñ gejobwaga kapoacwalônja sêlêsu êsêacña. Binjanô, aê kajala êsêacnênj nãdanj. 8 Aê kasêp gamênj gebe janam êsêac kêsi anja lau Aiguptu lemenj ma jawê êsêac sêwi gamênj tonanj sinj nasêpi gamênj nãjam to kapôênj tenj. Anja gamênj tau tônê su to lêp keselerj. Galoc lau Kanaan to Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus sênjgônj gamênj tau. 9 Aê ganjô lau Israel nêñ tanj manjêsô aê tanjocsunj ma galic lau Aiguptu sejoñ êsêac nanô. 10 Amboac tonanj aê gabe jasakinj aôm ôndênj Parao ôna gebe ôwê ñoc lau Israel sêwi Aiguptu sinj."

11 Mago Mose kêsôm gêdênj Anôtô gebe "Aê asa, tec jandênj Parao jana ma jawê lau Israel sêwi Aiguptu sinj nec." 12 Anôtô gêjô enj awa gebe "Aê oc jawinj aôm. Ma gabe jakênj nãbello tonec êndênj aôm gebe ôjala, gebe aê tauc tec kasakinj aôm. Nãbello tau tonec gebe Êndênj tanj ôwê lau sêwi Aiguptu sinj su nanj, oc anam sakinj Anôtô anja lôc tonec."

13 Go Mose kêsôm gêdênj Anôtô gebe "Embe jandênj lau Israel jana ma jasôm êndênj êsêac gebe 'Tamem-

inên Anôtô kêsakiñ aê tec gamên,' ma êsêac embe têt tu kênac aê gebe 'Ênê ñaê amboac ondoc,' oc jasôm amboac ondoc êndên êsêac." ¹⁴ Go Anôtô kêsôm gêdên Mose gebe "Aênoc ñaê gebe Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa." Ma Anôtô kêsôm ten gêwiñ gebe "Ôsôm biñ tonec êndên lau Israel gebe 'Aê-Gamoa kêsakiñ aê' tec gadên amac gamên." ¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdên Mose gêwiñ gebe "Ôsôm êndên lau Israel gebe 'Apômtau, amac tameminên Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô kêsakiñ aê gadên amac gamên.' Ñaê tonec kêtù ñoc ñaê tengeñ ma tengeñña ma gôlôac to gôlôac wakuc samob awenê ênac aê ña ñaê tonecgeñ." ¹⁶ Ôna ma ôkalem lau Israel nêñ laumata sa sêpi tagen, go ôsôm êndên êsêac gebe 'Apômtau, amac tameminên Anôtô, geoc tau lasê gêdên aê. En Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô. Ma en kêsôm gêdên aê gebe "Aê gajac amac kêsi ma galic gên samob, tañ lau Aiguptu sêgôm gêdên amac nañ." ¹⁷ Tec aê taêc gêjam kêtù tôn gebe jawê amac awi gênwapac Aiguptuña siñ ma aô lasê lau Kanaan to lau Het ma Amor to Peres ma Hib to Jebus nêñ gamên. Anga gamên tônê su to lêp keselen." ¹⁸ Lau Israel nêñ laumata oc sêkên tañen nêñ biñ ma sêwiñ aôm andên kiñ Aiguptuña ana ma asôm êndên en gebe 'Apômtau, Ebolainên Anôtô, mêngejam biñgalôm gêwiñ aêac, tec galoc aten aôm gebe ôwi aêac siñ gebe asêlên bêc têlêac asa gamên sawa ana ma akên da êndên aêacma Apômtau Anôtô.' ¹⁹ Aê kajalagac gebe kiñ Aiguptuña oc êwi amac siñ atom e ñaclai ten êcac en acgom. ²⁰ Amboac tonañ aê oc jamêtôc lemoc to janac Aiguptu ña gênjalô tokaiñ-tokaiñ anğa gamên tau. Gênjalô tau êmbacnê acgom, go êwi amac siñ ana. ²¹ Aê jangôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam ma embe ana, go ana tolemem sawagen atom. ²² Amacnê lau samob êndên-êndêngeñ teten nêñ lauo sackapoac gêdên taurña to lauo, tañ sêngeñ andu tagen sêwiñ taur nañ, gebe sêkên gêlôn silber to goldña ma ñakwê êndên êsêac. Ma amac akên nêñ latômio to ñac sêsô to sênôn gên tau. Amboac tonañ ajañgo gên su anğa lau Aiguptuña."

4 Go Mose gêjô en awa gebe "Mago lau Israel embe sêkên êwiñ aê atom to sêkên tañen ñoc biñ atom ma sêsôm êndên aê gebe 'Apômtau geoc tau lasê gêdên aôm atom,' go jangôm amboac ondoc."

² Apômtau kêtù kênac en gebe "Aôm lêmam kômêgôm asagen." Ma Mose gêjô en awa gebe "Kamêgôm tôc." ³ Go Apômtau kêsôm gebe "Ômbaliñ naênêc nom." Ma Mose kêbaliñ tôc jagêc nom e kêtù moac. Ma kêtakê e gênu tau su. ⁴ Mago Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ômêtôc lêmam ma ômêngejom moac ñalênuc." Tec en kêmêtôc lêma ma kêmêgôm moac tôn jakêtu tôc kêtiam kêsêp en lêma. ⁵ Ma Apômtau kêsôm gebe "Ôngôm amboac tonañ e sêkên êwiñ gebe Apômtau en êsêac tamenjinên Anôtô. En Abrahamnê Anôtô ma Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô geoc tau lasê gêdên aôm."

⁶ Go Apômtau kêsôm biñ ñagêdô gêdên en gebe "Ônsêmuñ lêmam êsô nêñ ñakwê." En kêsêmuñ lêma kêsô ma gêdên tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe kamocbôm gêjac têt lêma auc e kêtù sêp kêtôm labi.

⁷ Go Apômtau kêsôm gebe "Ônsêmuñ lêmam êmu êsô nêñ ñakwê êtiam." Tec Mose kêsêmuñ lêma gêmu kêsô nê ñakwê kêtiam, Ma gêdên tañ kêtaiñ sa kêtiam nañ, gêlic gebe ñajam kêsâ kêtôm ôli ñagêdô. ⁸ Ma Anôtô kêsôm gebe "Êsêac embe sêkên êwiñ aôm atom ma gênjalô ñamatana embe ênam êsêac ôkwi atom, go sêkên êwiñ gênjalô êtu luagêcña. ⁹ Ma êsêac embe sêkên êwiñ gênjalô luagêc tonañ to sêkên tañen nêñ biñ atom, go ôkati bu anğa bu Nil ma mênôkêc êsêp nom, go bu, tañ ôkati anğa bu Nil nañ, oc êtu dec ênêc nom."

¹⁰ Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe "Oe, ñoc Apômtau, aê aoc sob atom. Gêmuñgeñ aê gamoa amboac tonañ ma galoc kôsôm biñ gêdên aê, tañ katu nêñ sakiñwaga nañ, mago aoc sob kêsâ atom amboac tonañgeñ. Aê kasôm biñ malô-malô to imbeloc ñawapac sec." ¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdên en gebe "Asa kêkên ñamalac awasun. Asa kêkên en awamê me tañasunbic me gêlic gamên me matapec. Aê Apômtau kakên atom me. ¹² Amboac tonañ ôna ma aê jawiñ aôm to janam aôm awam sa ma jandôn biñ ôsômña êndên aôm." ¹³ Mago Mose kêsôm gebe "O Apômtau, aê jaten aôm gebe ôsakiñ lau ten."

¹⁴ Go Apômtau têtac ñandan kêsâ gêdên Mose ma kêsôm gebe "Têwam Aron anğa Lewinê gôlôac gêmoa atom me. Aê kajala en awa sob. Ôlic acgom, en gêdi kêpuc aôm tôngeñ gêmên. En embe êlic aôm, oc têtac ñajam êsa ñanô. ¹⁵ Amboac tonañ ônam biñgalôm êndên en ma ôwa nêñ biñ sa êndên en gebe êsôm lasê. Ma aê gabe jawiñ amagêc to janam amagêc awen sa ma jandôn gên ôngômña êndên aôm. ¹⁶ En êjô aôm su êsôm biñ êndên lau ma êtu aôm awam. Ma en êlic aôm amboac Anôtô. ¹⁷ Ma aôm ômêngejom tôc tonec gebe ôngôm gênjalônña."

Mose gêmu gêja Aiguptu

¹⁸ Ma Mose gêmu gêdên lawa Jetro gêja jakêsôm gêdên en gebe "Aê jaten aôm gebe ôlôc sa ma aê jamu jandên ñoc lau jana Aiguptu najalic êsêac sêmoa mater jali me masi." Ma Jetro kêsôm gêdên Mose gebe "Ôêc tobiñmalôgeñ ôna." ¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose anğa Midian gebe "Ômu ôna Aiguptu gebe lau samob, tañ sebe senseñ aôm nañ, sêmac êndu su." ²⁰ Amboac tonañ Mose kêkêc nê awê to latu ma kêkên êsêagêc sêngeñ donki ten ñaô ma gêja gamên Aiguptuña. Ma en kêmêgôm Anôtônê tôc.

²¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôlic acgom, aôm embe ô lasê Aiguptu, go ôngôm gênjalô samob, tañ kakên ñaclai gêdên aôm gebe ôngômña nañ, ôkô Parao lañônêmña. Mago aê oc jangôm ênê ñalêlôm ñadani êsa, gebe êwi lau siñ atom. ²² Go aôm ôsôm êndên Parao gebe 'Apômtaunê biñ tau tonec gebe Ñoc latuc ñacsêga tau Israel, ²³ ma aê jasôm êndên aôm gebe "Ôwi latuc siñ gebe naênam sakiñ

aê." Ôlic acgom, embe ondec ma ôwi enj siñ atom, go jansenj aôm latôm ñacsêga su."

²⁴ Êsêac sêsêlênj sêmoa intêna e sêô lasê gamênj sênêc bêcñja tenj. Ma Apômtau gêdac Mose anja tônê ma kêsaê gebe ênac enj êndu. ²⁵ Go Sipora kêkôc bô-jañ poc ñagaôgeñ ma kêsa latu utiôlic jakêmoasac Mosenê lambi ña ñaôlic tau tonañ ma kêsôm gebe "Biññanô, aôm kôtu ñoc ñac-gebe-ênam-awêwaga todec." ²⁶ Go Apômtau gêwi enj siñ gêmoa mata jali. Gêdênj tonañ awê tau kêlêwiñ biñ sêsa launja gebe "Ñac-gebe-ênam-awêwaga todec."

²⁷ Apômtau kêsôm gêdênj Aron gebe "Ôpuc Mose tônjtôn ôsa gamênj sawa ôna." Tec enj gêja ma gêdac Mose anja Anôtônê lôc ma kêlêsoñ enj alianô. ²⁸ Go Mose gêjac miñ biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdênj tañ kêsakiñ enj nañ, to gêñtalô samob, tañ Apômtau kêjatu enj gebe êñgômña. ²⁹ Go Mose agêc Aron sêja ma sêkalem lau Israel nêñ laumata samob sa sêpi tagenj. ³⁰ Ma Aron kêsôm biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdênj Mose nañ, ma gêgôm gêñtalô lau sêlic. ³¹ Ma lau tau sêkênj gêwiñ. Gêdênj tañ sêñô ñawae gebe Apômtau kêtú ñaclenj lau Israel ma gêlic êsêacnênj gêñwapac nañ, êsêac sewec ma teterj mec.

Mose agêc Aron sêkô Parao lañônêmña

5 Tônê su, go Mose agêc Aron dêdênj Parao sêja ma sêsôm gebe "Apômtau, Israelnênj Anôtô, nê biñ tonec gebe 'Ôwi ñoc lau siñ gebe sêlic nêñ om tenj anja gamênj sawa êtu tetoc aê saña.'" ² Mago Parao gêjô êsêagêc awenj gebe "Apômtau tau asa, tec jakênj tañoc enj ma jawi Israel siñ. Aê gajam kauc Apômtau tonañ, ma aê gadec gebe jawi Israel siñ." ³ Go êsêagêc sêsôm gebe "Ebolainênj Anôtô gêjam biñgalôm gêwiñ aêagêc, tec aterj aôm gebe ôwi aêac siñ. Aêac asa gamênj sawa ana asêlênj bêc têlêacgeñ ma akênj da êndênj Apômtau, aêacma Anôtô. Embe masi, oc êsêp êndênj aêac êmênj ña kole to siñ." ⁴ Mago Parao kêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Mose agêc Aron, amagêc abe akôc lau su anja nêñ kôm kêtú asageñña. Aec su andênj nêñ koleñ ana." ⁵ Ma Parao kêsôm tenj gebe "Agêc alic acgom, galoc lau tau têtú taêsam su, ma amagêc abe akô êsêac auc anja nêñ kôm ma akênj êsêac sêlêwanj taunj." ⁶ Gêdênj bêc tonañgeñ Parao kêjatu lausêlêsuwaga to gejobwaga gebe ⁷ "Akênj oba êndênj lau amboac agôm nañ, êtiam atom. Êsêac taunj nasejoñ oba gebe sêmansañ nomku têkê-têkê. ⁸ Mago nomku têkê-têkê ñanamba, tañ sêmasañ kêtôm bêcgeñ nañ, êkôgeñ, êtu saunj atom, gebe êsêac ojomtêna, tec sêmoêc gebe 'Ôwi aêac siñ gebe akênj da êndênj aêacma Anôtô.'" ⁹ Akênj kôm ñawapac êkônij lau tonañ e ênam êsêac auc ma têtap nêñ ñasawa sêkênj tañenj biñ agwa-agwanja sa atom."

¹⁰ Amboac tonañ lau-sêlêsuwaga to launênj gejobwaga sêsa sêja ma sêjac miñ gêdênj lau gebe "Parao kêsôm biñ tonec gebe 'Aê jakênj oba êndênj amac êti- am atom. ¹¹ Galoc amac taôm naajonj oba anja gamênj, tañ atap oba saña nañ. Mago nomku têkê-têkê, tañ amac oc amansañ nañ, ñanamba êtu saunj

atom, êtôm namba langwa.'" ¹² Amboac tonañ lau sêsêlênj sêjam gamênj Aiguptu samucgeñ auc, gebe se-joñ oba êtu sêmansañ nomku têkê-têkê. ¹³ Lausêlêsuwaga sêkac êsêac ma sêsôm gebe "Anam nêñ kôm êtôm bêcgeñña e atap nomku têkê-têkê ñanamba sa êtôm namba, tañ atap sa gêdênj têm sêkênj oba gêdênj amacña nañ." ¹⁴ Paraonê lausêlêsuwaga sêjac launênj gejobwaga, tañ êsêac sêjaliñ sa gebe sejoñ taunj nêñ lau nañ, ma têtú kênac êsêac gebe "Gêdênj ocsalô tonec amac atap kôm ñanô sa kêtôm gêmunja atom, nec ñam amboac ondoc."

¹⁵ Go lau Israel nêñ gejobwaga dêdênj Parao sêja ma têtap gebe "Amboac ondoc aôm gôgôm aêac, tañ atu nêñ sakiñwaga nañ, amboac tonañ." ¹⁶ Êsêac sêkênj oba tenj gêdênj nêñ sakiñwaga atom, mago sêjatu gebe 'Amansañ nomku têkê-têkê.' Ma galoc ôlic, êsêac sêjac nêñ sakiñwaga gêwiñ. Ñakeso gêc aôm taôm nêñ launagenj." ¹⁷ Mago enj kêsôm gebe "Amac ojomtêna, amac ojomtêna. Kêtu tonañña amac asôm gebe 'Ôwi aêac siñ gebe akênj da êndênj Apômtau.'" ¹⁸ Aêc su, anam nêñ kôm. Ac sêkênj oba êndênj amac atom, mago amac amansañ nomku têkê-têkê ñanam- ba êtôm gêmunja." ¹⁹ Lau Israel nêñ gejobwaga sê- moa jageo ñanô kêtú jatu tonecña gebe "Ajop taôm, gebe nomku têkê-têkê ñanamba êtôm bêcgeñña êtu saunj atom." ²⁰ Gejobwaga sêsa anja Paraonê andu sêja ma têtap Mose agêc Aron sa. Êsêagêc sêônj êsêac sêmoa. ²¹ Ma gejobwaga sêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Apômtau mata ê amagêc e êmêtôc amagêc, gebe am- agêc agôm Parao to nê lau têtac gedec aêac ma akênj siñ kêsêp êsêac lemenj, gebe sênac aêac êndu."

Mosenê mec

²² Go Mose kêkac tau ôkwi kêtiam gêmu gêdênj Apômtau gêja ma kêsôm gebe "O Apômtau, amboac ondoc tec gôgôm lau tonec sec. Aôm kôsakiñ aê gamênj kêtú asageñña. ²³ Aê kasô gadênj Parao gaja ma kasôm biñ gajam aôm lañôm, mago enj gêñô e gêgôm lau tonec sec, ma aôm tec gôjam nêñ lau kêsi atomanô."

6 Mago Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Galoc aôm oc ôlic gên, tañ aê gabe jañgôm êndênj Parao nañ. Enj oc êkac êsêac toñaclaigenj gebe sêwi gamênj siñ, ma êjanda êsêac toñaclaigenj gebe sêwi ênê gamênj siñ."

Anôtô kêkalem Mose ñakônijña

² Ma Anôtô kêsôm gêdênj Mose gebe "Aê Apômtau. ³ Aê gaoc tauc lasê gêdênj Abraham agêc Isak ma Jakob gebe Ñaniniñ Njatau aê, mago aê kawaka tauc sa gêdênj êsêac ña ñoc ñaê Aê-Gamoa-Amboac-Gamoa nec atom. ⁴ Aê kamoatiñ poac gêdênj êsêac gebe jakênj gamênj Kanaan êndênj êsêac. Gamênj tau, tañ êsêac sê- moa têtôm lau jabagenj nañ. ⁵ Ma aê garjô lau Israel, tañ lau Aiguptu sêlêsu êsêac ña kôm ñawapac nañ, nêñ tañjboa ma taêc gêjam ñoc poac. ⁶ Kêtu tonañña ôsôm êndênj lau Israel gebe 'Aê Apômtau tau. Aê gabe

jaê amac sa anğa Aiguptunêñ kôm ñawapac, tañ kékôniñ amac nañ, to jañgamboac amac su anğa êsêacnêñ sakiñ gêñômaña ma jamêôtôc lemoc gebe janam amac sa to jañgôm gêñsêga gebe jamêôtôc êsêac. ⁷ Aê gabe jakôc amac sa atu ñoc lau ma gabe jatu nêñ Anôtô. Amac ajalamañ gebe aê Apômtau, amacnêñ Anôtô, tañ gaê amac sa anğa Aiguptunêñ kôm ñawapac. ⁸ Aê gabe jawê amac aô lasê gamêñ, tañ katôc lemoc gebe jakêñ êndên Abraham agêc Isak ma Jakob. Aê gabe jakêñ gamêñ tau êndên amac êtu amacnêñ nom. Aê Apômtau oc jañgôm.” ⁹ Mose kêsôm biñ tonañ gêdên lau Israel, mago êsêac sêkêñ tañerñ Mosenê biñ atom, gebe nêñ ñalêlôm popoc ma kôm tau ñawapacgosu.

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ¹¹ “Ôsô naôsôm êndên Aiguptunêñ kiñ Parao gebe êlôc ma lau Israel sêwi ênê gamêñ siñ.” ¹² Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, lau Israel sêkêñ tañerñ ñoc biñ atom, ma Parao oc êkêñ taña aê, tañ aocsuñ ñawapac nañ, amboac ondoc.” ¹³ Go Apômtau gêjam biñgalôm gêwiñ Mose agêc Aron ma kêjatu êsêagêc gebe sêsôm êndên lau Israel to êndên Aiguptunêñ kiñ Parao gebe agêc awê lau Israel sêwi gamêñ Aiguptuña siñ. x 6:14-27 Ñamadiñ tonec kêkip Mose agêc Aron nêñ nam sa. Êsêagêc sêsa anğa Lewinê gôlôac. Aronnê wakuc ñagêdô nêñ ñaê kêsêp ñamadiñ tonec gêwiñ.

Anôtônê Jatu gêdên Mose agêc Aron

²⁸ Gêdên bêc, tañ Apômtau kêsôm biñ gêdên Mose anğa gamêñ Aiguptuña nañ, ²⁹ Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aê Apômtau tau. Ôsôm biñ samob, tañ aê jasôm êndên aôm nañ êndên Aiguptunêñ kiñ Parao.” ³⁰ Mago Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe “Ôlic acgom, aê aocsuñ ñawapac, tec Parao oc êkêñ taña aê amboac ondoc.”

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôlic acgom, aê jakêñ aôm ôtu Paraonê anôtô ma têwam Aron êtu nêñ propete. ² Aôm ôsôm biñ samob, tañ aê jajatu nañ, êndên Aron, ma eñ êsôm êndên Parao, gebe êlôc gebe lau Israel sêwi ênê gamêñ siñ sêc sêna. ³ Mago aê gabe jañgôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa. Aê oc jañgôm gêñtalô to gêñsêga taêsam anğa gamêñ Aiguptuña, ⁴ tagerñ Parao oc êkêñ taña amagêcnêñ biñ atom. Go aê lemoc êpi Aiguptu ma ñoc toñ, ñoc lau Israel tau tonañ, sêwi gamêñ Aiguptuña siñ, ma jañgôm gêñsêga gebe jamêôtôc lau Aiguptu. ⁵ Aê embe jamêôtôc lemoc gebe janac Aiguptu ma jawê lau Israel sa anğa êsêac ñalêlôm, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.” ⁶ Ma Mose agêc Aron tañerñ wamu ma sêgôm biñ kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc. ⁷ Gêdên tañ sêsôm biñ gêdên Parao nañ, Mosenê jala kêtû 80 ma Aronnê kêtû 83.

Aronnê tôc

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe ⁹ “Parao embe êsôm êndên amagêc gebe ‘Awaka taôm

sa ña gêñtalô teñ,’ go ôsôm êndên Aron gebe ‘Ôkôc nêñ tôc ma ômbaliñ naênêc Parao lañônêmañ gebe êtu moac.” ¹⁰ Amboac tonañ Mose agêc Aron dêdên Parao sêja ma sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu êsêagêc. Aron kêbaliñ nêñ tôc jagêc Parao to nêñ sakiñwaga lañônêmañ e tôc tau kêtû moac. ¹¹ Go Parao kêkalem lau tokauc ma lau mectomañña, ma Aiguptunêñ lau mectomañña tonañ nêñ ñaclai kaiñ teñ, tec sêgôm gêñtalô tôñê amboac tonañerñ. ¹² Êsêac samob gêdên-gêdêngeñ sêbaliñ nêñ tôc jagêc nom e kêtû moac. Mago Aronnê tôc kêdangônê êsêacnêñ tôc samob su. ¹³ Mago Paraonê ñalêlôm ñadani ñapañ, tec kékêñ taña êsêagêcnêñ biñ atom, kêtôm Apômtau kêsôm lasê kwananğerñ.

Bu kêtû dec ñagêñwapac

¹⁴ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Paraonê ñalêlôm ñadani kêsagac, eñ gedec gebe êwi lau siñ. ¹⁵ Bêbêcgeñ Parao êsa bu êna, go aôm ôndên eñ ôna ma ônsaê eñ ôkô butali. Ômêngôm tôc, tañ gêjam tau ôkwi kêtû moac nañ. ¹⁶ Go ôsôm êndên eñ gebe ‘Apômtau, Ebolainêñ Anôtô, kêsakiñ aê gadên aôm gamêñ. Eñ kêsôm gebe “Ôwi ñoc lau siñ sêna, gebe sênam sakiñ aê anğa gamêñ sawa, mago ôlic acgom, aôm tañam wamu atom tagerñ.” ¹⁷ Apômtau kêsôm teñ amboac tonec gebe “Ôlic acgom, aê janac bu, tañ kêpoac bu Nil nañ, ña tôc, tañ kamêgôm nañ, ma bu ênam tau ôkwi êtu dec. Biñ tau êwaka aê sa e ôjala gebe aê Apômtau. ¹⁸ Ma i anğa Nil oc sêmac êndu ma bu Nil tau ñabu ñasu êsa ma lau Aiguptu oc sendec bu ma sênôm atom.” ¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôsôm êndên Aron gebe ‘Ôkôc nêñ tôc ma ômêôtôc lêmam êndên bu Aiguptuña samob, êndên bu, tañ keselerñ nañ, to êndên busawa ma bu ñatorñ to bu saboac, gebe bu samob ênam tau ôkwi êtu dec anğa gamêñ Aiguptuña samucgeñ. Bu êtu dec anğa suc to kupoc amboac tonañerñ.”

²⁰ Mose agêc Aron sêgôm kêtôm Apômtau kêjatu. Aron gêoc tôc sa ma gi bu, tañ kêpoac bu Nil nañ, Parao to nêñ sakiñwaga samob sêlic. Ma bu samob, tañ kêpoac bu Nil nañ, gêjam tau ôkwi kêtû dec. ²¹ Ma i, tañ sêmoa bu Nil nañ, sêmac êndu, ma bu Nil ñasu kêsa e lau Aiguptu têtôm gebe sênôm bu anğa bu Nil êtiam atom. Dec gêjam gamêñ Aiguptuña samucgeñ auc. ²² Mago lau mectomañ Aiguptuña sêgôm gêñ tôñê amboac tonañerñ ña nêñ ñaclai kaiñ teñ. Amboac tonañ Paraonê ñalêlôm ñadani gederñ tóngerñ ma eñ kékêñ taña êsêagêcnêñ biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwananğerñ. ²³ Parao kêkac tau ôkwi kêsô nêñ andu gêja ma biñ tonañ gêgôm nêñ ñalêlôm ñawapac kêsa atom. ²⁴ Ma lau Aiguptu samob sêgawê bu sênômña sêmoa bu Nil ñatali, gebe êsêac têtôm gebe sênôm bu Nil atom. ²⁵ Apômtau gi bu Nil ma gêñwapac tau gêc bêc 7.

Ôpoac ñagêñwapac

8 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsô ôndên Parao ôna ma ôsôm êndên erj gebe 'Apômtaunê biñ tau tonec gebe "Ôwi ñoc lau siñ, gebe nasênam sakiñ aê. ² Mago embe ondec ma ôwi êsêac siñ atom, go jakên ôpoac sêlênsôn nê gamên samucgerj. ³ Ôpoac sênam bu Nil auc. Êsêac sêpi nê andu ma sêsô nê balêm bêcña ma sênêc nê mê. Êsêac sêpi nê sakiñwaga to nê lau samob nê andu. Êsêac sêsô nê ki apac polomña ñalêlôm to sênêc nê suc añgaluñ polomña. ⁴ Ôpoac oc sêñgalab sêpi aôm to sêpi nê lau ma nê sakiñwaga samob." "⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsôm êndên Aron gebe 'Ômêtôc lêmam to nê têtêc êndên bu to busawa ma bu ñaton ma ôkên ôpoac sênam gamên Aiguptuñ auc." "⁶ Amboac tonarj Aron kêmêtôc lêma gêdên Aiguptu ñabu samob ma ôpoac sêpi e sêjam gamên Aiguptuñ auc. ⁷ Mago lau mectomañña sêgôm gên tônê ña nê ñaclai kaiñ terj ma sêkên ôpoac sêpi gamên Aiguptuñ sêmên amboac tonarjgerj.

⁸ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe "Aterj Apômtau gebe êkôc ôpoac su aña aê to ñoc lau ma jawi lau siñ nasêkên da êndên Apômtau." ⁹ Mose kêsôm gêdên Parao gebe "Aê jaterj aôm gebe taôm ôsam bêc ôpoac sêwi aôm to nê andu samob siñña, go jaterj êtu aôm to nê sakiñwaga ma nê lauña. Ma ôpoac oc sêmoa bu Nil tagerj." ¹⁰ Ma Parao kêsôm gebe "Elerjña." Mose kêsôm gebe "Biñ, tarj aôm kôsôm narj, oc ñanô êsa, ec ôjala gebe ñac terj kêtôm Apômtau, aêacma Anôtô, gêmoa atomanô. ¹¹ Ôpoac oc sêwi aôm to nê andu ma nê sakiñwaga to nê lau samob siñ. Êsêac oc sêmoa bu Nil tagerj." ¹² Go Mose agêc Aron sêwi Parao siñ, ma Mose awa gêjac Apômtau kêtû ôpoacña, kêtôm tarj erj kêmasarj biñ gêwiñ Parao narj. ¹³ Ma Apômtau gêgôm kêtôm Mosenê biñ. Ôpoac sêmac êndu aña andu to malacluñ ma kôm. ¹⁴ Ma êsêac sêboa ôpoac sa totorj-totorj e ñasu kêpôn popoc gêjam gamên samucgerj auc. ¹⁵ Mago gêdên tarj Parao kêsaê gebe gêñwapac kêlêwan erj narj, erj gêgôm nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkên tarj êsêagêcnê biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwanarjgerj.

Kawan ñagêñwapac

¹⁶ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsôm êndên Aron gebe 'Ômêtôc nê têtêc ma ôi nom ñakekop e êtu kawan ênam gamên Aiguptuñ samucgerj auc." "¹⁷ Ma êsêagêc sêgôm amboac tonarj. Aron kêmêtôc lêma tonê têtêc ma gi nom ñakekop, ma kawan kêpi e gêjac ñamalac to bôt. Nom ñakekop samucgerj kêtû kawan gêjam gamên Aiguptuñ auc samucgerj. ¹⁸ Lau mectomañña sêsaê gebe sêkên kawan amboac tonarj ña nê ñaclai kaiñ terj, mago sêgôm têtôm atom. Amboac tonarj kawan gêjac têtêc ñamalac to bôt auc. ¹⁹ Ma lau mectomañña sêsôm gêdên Parao gebe "Anôtônê lêma ñakôm tonec." Ma-

go Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa e kêkên tarj êsêagêcnê biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm kwanarjgerj.

Darjuc ñagêñwapac

²⁰ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôndi sa êndên bêbêc kanucgerj ma ônsaê Parao êsa bu êna, go êsôm êndên erj gebe 'Apômtaunê biñ tau tonec gebe "Ôwi ñoc lau siñ, gebe nasênam sakiñ aê. ²¹ Ôlic acgom, embe ôwi ñoc lau siñ atom, go jasakiñ darjuc êpi aôm to nê sakiñwaga ma nê lau ma êsô nê andu amboac tonarj. Ma darjuc tolêsob-tolêsob ênam lau Aiguptu nê andu auc ma ênac têtêc nom, tarj ñamalac sêmoa narj, auc amboac tonarjgerj. ²² Êndên bêc tonarj aê jarjôm gamên Gosen amboac terj. Ñoc lau sêmoa gamên tonarj, tec darjuc terj êmoa atom e ôjala gebe aê Apômtau gamoa gamên tau ñalêlôm. ²³ Amboac tonarj aê jawa ñoc lau to nê lau êkôc. Biñ tonarj êsa êndên elerjña." "²⁴ Ma Apômtau gêgôm biñ tonarj ñanô kêsa. Darjuc tolêsob-tolêsob kêsô Parao to nê sakiñwaga nê andu. Ma gamên Aiguptuñ samucgerj kêtap darjuc ñagêñwapac sa.

²⁵ Go Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gebe "Ajôc, akên da êndên nê Anôtô aña gamên tonec." ²⁶ Mago Mose kêsôm gebe "Biñ amboac tonarj oc êtôm atom, gebe gên, tarj aêac oc akên êtu da êndên Apômtau, aêacma Anôtô, narj, lau Aiguptu sêlic amboac gên alôb-alôb. Ma aêac embe akên gên, tarj lau Aiguptu sêlic amboac gên alôb-alôb narj, êtu da êsêac sêlic, oc têtêc aêac ña poc êndu atom me. ²⁷ Aêac asêlên êtôm bêc têtêc asa gamên sawa ana, go akên da êndên Apômtau, aêacma Anôtô, êtôm erj tau kêjatu aêac narj." ²⁸ Tec Parao kêsôm gebe "Aê jawi amac siñ naakên da êndên Apômtau, amacnê Anôtô, aña gamên sawa. Tagerj amac ana jaêcgerj atom. Awem ênac Apômtau êtu aêña." ²⁹ Go Mose kêsôm gebe "Ôlic acgom, aê jawi aôm siñ jasa najaterj mec êndên Apômtau gebe elerjña darjuc tolêsob-tolêsob êwi Parao to nê sakiñwaga ma nê lau siñ. Tagerj aôm ônsau aêac êtiam atom ma ôñgamiñ lau gebe sêkên da êndên Apômtau nec atom." ³⁰ Ma Mose kêsa aña Paraonê jaketerj mec gêdên Apômtau. ³¹ Ma Apômtau gêgôm biñ, tarj Mose keterj narj, ñanô kêsa ma kêkôc darjuc tolêsob-tolêsob su aña Parao to nê sakiñwaga ma nê lau nê. Darjuc terj gêmoa kêtiam atom. ³² Mago Parao gêgôm nê ñalêlôm ñadani kêsa kêtiam ma gêwi lau siñ atom.

Bôt têtêp gêñwapac sa

9 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsô ôndên Parao ôna ma ôsôm êndên erj gebe 'Apômtau, Ebolainên Anôtô, nê biñ tau tonec gebe "Ôwi ñoc lau siñ, gebe nasênam sakiñ aê. ² Ôlic acgom aôm embe ondec gebe ôwi êsêac siñ ma ôkôc êsêac têtêc ñaparj, ³ go Apômtau lêma ênac aôm nê bôt, tarj sêmoa kôm narj, hos to dorjki ma kamele to bulimakao ma domba. Samob têtêp gêmac sec kaiñ terj

sa. ⁴ Ma Apômtau êwa lau Israel to Aiguptu nêh bôc êkêc, ma lau Israel nêh bôc teñ êmac êndu atom." ⁵ Ma Apômtau kékêñ noc ma kêsôm gebe "Elenja Apômtau gebe êngôm biñ tau ñanô êsa anja gamênj tonec." ⁶ Ma gelenja Apômtau gégôm gênj tau. Lau Aiguptu nêh bôc samob sêmac êndu, mago lau Israel nêh bôc teñ gêmac êndu atom. ⁷ Ma Parao kêsakiñ lau gebe sênac lau Israel nêh bôc kêsî ma êsêac sêlic gebe nêh bôc teñ gêmac êndu atom. Mago Paraonê ñalêlôm ñadani kêsî ma gêwi lau siñ atom.

Kamocmatu ñagênjwapac

⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose agêc Aron gebe "Akôc ñagasi anja ki ano gênjja êsêp amagêc lememe ma Mose êpalip gênj tau êpi umbonj ma Parao êlic. ⁹ ñagasi tau oc ênam tau ôkwi êtu kekop ênam gamênj Aiguptuñ samucgenj auc e êngôm kamocmatu ênam ñamalac to bôc nêh ôlij auc anja gamênj Aiguptuñ samucgenj, ma kamocmatu tau êu lasê e êtu kamoc." ¹⁰ Amboac tonanj êsêagêc sêkôc ñagasi tau ma sêkô Parao lañônêmja. Ma Mose kêpalip kêpi umbonj e ñamalac to bôc têtap kamocmatu sa, tec kamocmatu tau gêu lasê e kêtû kamoc. ¹¹ Lau mectomanja têtôm gebe sêkô Mose lañônêmja atom, gebe kamocmatu gêjam êsêac auc kêtôm gêjam lau Aiguptu ñagêdô samob auc. ¹² Mago Apômtau gégôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsî e kékêñ taña êsêagêcnêñ biñ atom kêtôm Apômtau kêsôm gêdênj Mose kwananjenj.

Kompoc ñagênjwapac

¹³ Go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Ôndi êndênj elenj bêbêc kanucgenj ma ôkô Parao lañônêmja ma ôsôm êndênj enj gebe 'Apômtau, Ebolainênj Anôtô, nê biñ tau tonec gebe "Ôwi ñoc lau siñ gebe nasênam sakiñ aê. ¹⁴ Gebe galoc aê oc jasakiñ ñoc gênjwapac samob êkônij nêm ñalêlôm to nêm sakiñwaga ma nêm lau e ôjala, gebe ñac teñ kêtôm aê gêmôa nom atomanô. ¹⁵ Wanêcgenj aê embe jaôc lemoc sa ma janac aôm to nêm lau ña gêmac sec, oc galoc amac ananja anja nom su. ¹⁶ Mago aê gasenj aôm su atom, gebe jatôc ñoc ñaclai êndênj aôm ma janngôm ñoc ñaê ñawae êsa êtu tapa anja nom samucgenj. ¹⁷ Aôm kotoc taôm sa gêdênj ñoc lau ñapanj ma gôwi êsêac siñ atom. ¹⁸ Ôlic acgom, elenja ñaockatu amboac tonec aê jakênj kompoc ênac kapôênjanô. Gêdênj têm, tañ Aiguptu kêsî e mênjgêdênj galoc kompoc amboac tonanj gêjac kêsêp Aiguptu atomanô. ¹⁹ Amboac tonanj ôsakiñ ñawae gebe nêm bôc samob to gênj samob, tañ gêmôa kôm nanj, sêlamu gadê teñ, gebe kompoc oc ênac ñamalac to bôc samob, tañ sêmoa kôm ma nêñ gadê masi nanj, sêmac êndu." ²⁰ Go Paraonê sakiñwaga ñagêdô, tañ têtêc Apômtaunê biñ nanj, sêkênj nêñ gênjôma to nêñ bôc sêc jasêlamu nêñ andu. ²¹ Mago êsêac, tañ Apômtaunê biñ kepenj nêñ ñalêlôm atom nanj, dedec nêñ gênjôma to nêñ bôc gacgenj sêmoa kôm.

²² Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Ômêtôc lêmam êndênj undambê gebe kompoc ênac êpi ñamalac to bôc ma gênj kômja anja gamênj Aiguptuñ samucgenj." ²³ Go Mose kêmêtôc lêma totôc gêdênj undambê, ma Apômtau kékêñ wapap to kompoc gêjac ma ôsic kékac kêsêp nom gêmênj. Ma Apômtau kékêñ kompoc gêjac gamênj Aiguptuñ. ²⁴ Kompoc gêjac ma ôsic kékac gê tônjenj kêsêp kompoc ñalêlôm. Gêdênj têm samob, tañ ñamalac Aiguptuñ sêbiñ tañj tônj têtû lau-m kapôênj nanj, kompoc kapôênjanô amboac tonanj gêjac atomanô. ²⁵ Kompoc kêtuc gênj samob, tañ gêmôa kôm nanj, anja gamênj Aiguptuñ samucgenj. Gêjac ñamalac to bôc kêtômgenj ma gêjac gênj kômja samob to kêtuc ka samob, tañ kékô kôm nanj, tulu. ²⁶ Gamênj Gosen tagenj, tañ lau Israel sênjgônj nanj, tec kompoc kêsêp atom.

²⁷ Go Parao kêsakiñ biñ gêdênj Mose agêc Aron gebe sêmênj ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Aê gagôm sec gêdênj ñasawa tonec. Apômtau enj ñac gêdênj ma aê to ñoc lau agôm gênj keso. ²⁸ Ateñ Apômtau gebe wapap to kompoc êmbacnê, gêjac kêtômngac. Aê gabe jawi amac siñ ana, amac oc amoa tonec baliñanô atom." ²⁹ Mose kêsôm gêdênj enj gebe "Êndênj tañ jawi malac siñ su, go jalam lemoc êndênj Apômtau, ma wapap êmbacnê ma kompoc ênac êtiam atom, ec ôjala gebe Apômtau kêtû nom ñatau. ³⁰ Mago aê kajala gebe aôm to nêm sakiñwaga atêc Apômtau Anôtô atom tagenj."

³¹ (Kompoc gesenj gênj kômja, tañ kêtû gagwenj nanj su, ³² gênj kômja ñagêdô, tañ kêpoa atom tagenj nanj, gêjana atom.)

³³ Amboac tonanj Mose kêsî anja Paraonê jagêwi malac siñ ma gêlam lêma gêdênj Apômtau, tec wapap to kompoc gêbacnê, ma kom kêsêwa kêsêp nom kêtiam atom. ³⁴ Gêdênj tañ Parao gêlic gebe kom to kompoc ma wapap gêbacnê nanj, enj gégôm sec kêtiam ma enj tau to nê sakiñwaga sêgôm nêñ ñalêlôm ñadani kêsî. ³⁵ Amboac tonanj Paraonê ñalêlôm ñadani ma gêwi lau Israel siñ atom kêtôm Mose kêsôm kwananjenj gêjam Apômtau awa.

Wagô ñagênjwapac

10 Su, go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Ôsô ôndênj Parao ôna gebe aê gagôm enj to nê sakiñwaga nêñ ñalêlôm ñadani kêsî gebe jatôc ñoc gênjalô tonec ñai êndênj êsêac ² ma gagôm gênj tau gebe aôm ônac miñ êndênj latômi ma dêbômi sênjô aê gagôm lau Aiguptu têtû meloc to gagôm gênjsêga kaiñ teñ anja êsêacnêñ gebe amac ajala gebe aê Apômtau tau."

³ Amboac tonanj Mose agêc Aron sêsô dêdênj Parao sêja ma sêsôm gêdênj enj gebe "Apômtau, Ebolainênj Anôtô, nê biñ tau tonec gebe 'Aôm gobe ônac jao taôm e êndênj ondocgenj, go ômbu taôm êndênj aê. Ôwi ñoc lau siñ gebe nasênam sakiñ aê. ⁴ Ôlic acgom, aôm embe ondec ma ôwi ñoc lau siñ atom, go elenja aê jakênj wagô êsa nêm gamênj. ⁵ Gênj tau ênac têc nom auc e talic nom sapu. Wagô êniñ gênj, tañ kom-

poc geserj su atom nanj, to êniñ nêma ka samob, tanj kékô kôm nanj. ⁶ Gêñ tau êpi aôm to nêma sakiñwaga ma lau Aiguptu samob nêñ andu e êlôc. Gêdên têm, tanj tamami to dêbômi sêngôn gamên tonec e mênghêdên galoc êsêac sêlic gêñ amboac tonanj tenj atomanô.” Go Mose kékac tau ôkwi ma kêsa gêja.

⁷ Ma Paraonê sakiñwaga sêsôm gêdên enj gebe “Nac tonec êtu aêac tamoa jageo ñamôkê e enderj ondocgerj. Ôwi lau tau siñmanj nasênam sakiñ Apômtau, êsêacnên Anôtô. Aiguptu gêjaña nec aôm nêma kauc kêsa atom me.” ⁸ Amboac tonanj êsêac sêkôc Mose agêc Aron sêmu dêdên Parao sêja, ma Parao kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Ana anam sakiñ Apômtau, amacnêma Anôtômanj. Mago asa lau oc sêna.” ⁹ Ma Mose kêsôm gebe “Aêac oc ana toma lau wakuc ma lau ñanô, toma latunio to ñac ma toma bulimakao to domba, gebe aêac alic Apômtaunê om.” ¹⁰ Parao kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Apômtau êwiñ amacmanj, mago aê jawi amac tonêma lauo ma nêma gôlôac ñasec-ñasec siñ atom. Biñ tonec gêc awê, gebe amac taêm gêjam biñ sec gêc nêma ñalêlôm. ¹¹ Masianô. Amac ñacwaga taômgerj ana ma anam sakiñ Apômtau, gebe biñ tonec tec abe anjôm.” Ma sesoc êsêagêc sêsa anj-ja Parao sêja.

¹² Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ômêtôc lêmam êpi gamên Aiguptu gebe wagô êsa gamên Aiguptuña êmên ma êniñ gêñ tolaun samob, tanj kom-poc geserj su atom nanj.” ¹³ Amboac tonanj Mose kêmêtôc nê tôc kêpi gamên Aiguptuña ma Apômtau kékên mu kêsêlên anj gamên oc kêpiña kêsa gamên tau gêdên oc samuc tonanj ma gêbêc samuc tonanj. Ma ñagelerj mu tau kejonj wagô gêmên. ¹⁴ Ma wagô gêjam nom Aiguptuña auc samucgerj ma gêjac têc gamên Aiguptuña auc samucgerj. Lau tenj sêlic wagô totonj-totonj amboac tonanj su atomanô me oc sêlic tenj êtiam atom amboac tonanj. ¹⁵ Gêñ tau gêjac têc nom auc samucgerj e jecôma ma gerj gamên ñagênj matak samob to kanjôn, tanj kom-poc geserj su atom nanj, e gêbacnê Ka to gêñ kômña anj gamên Aiguptuña ñalaun gêjaña samucgerj. ¹⁶ Go Parao kékalem Mose agêc Aron kékacgerj ma kêsôm gebe “Aê gagôm sec gêdên Apômtau, amacnêma Anôtô, ma gêdên amagêc. ¹⁷ Tec galoc gabe jaterj amagêc gebe asuc ñoc sec ôkwi tagerj tecenec êwiñ, gebe aterj Apômtau, amacnêma Anôtô, ma êkôc gêñwapac tonec su anj aê, gebe jananja atom.” ¹⁸ Go Mose kêsa anj Paraonê jaketerj Apômtau. ¹⁹ Ma Apômtau gêjam mu ôkwi e kêsêlên kapôên kêsa anj gamên oc kêsêpña. Mu tonanj kejonj wagô sa ma kêbaliñ kêsêp Gwêckoc gêja e wagô tenj gêmoa gamên Aiguptuña kêtiam atom. ²⁰ Mago Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma enj gêwi lau Israel siñ atom.

Gêsunjbôm ñagênwapac

¹ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ômêtôc lêmam êpi umbonj gebe gêsunjbôm êkôm gamên Aiguptuña auc e lau têtôm gebe sêmoasac gêsunjbôm tau.” ²² Ma Mose kêmêtôc lêma kêpi umbonj e gê-

sunjbôm ñadani sec kékôm gamên Aiguptuña samucgerj auc kêtôm bêc têlêac. ²³ Lau Aiguptu sêlic tauñ sapu ma dêdi anj maleñ atom kêtôm bêc têlêac. Mago lau Israel samob têtap ñawê sa anj nêñ gamên. ²⁴ Go Parao kékalem Mose ma kêsôm gebe “Anam sakiñ Apômtau. Nêma ñapalêo to ñac sêwiñ amac, tagerj nêma bulimakao to domba gacgerj sêmoa tonec.” ²⁵ Mago Mose kêsôm gebe “Amboac tonanj aôm taôm ôkên bôc gebe akên êtu da to daja êndên Apômtau, aêacma Anôtô. ²⁶ Aêacma bulimakao samob sêwiñ aêacmanj, ñaterj êmoa tonec atom, gebe aêac ajalij ñagêdô sa êtu anam sakiñ Apômtau, aêacma Anôtôña. Aêac ajam kauc anam sakiñ Apômtau ña gêñ ondoc. Aêac aô lasê gamên tau su acgom, go ajala.” ²⁷ Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma enj gêwi êsêac siñ atom. ²⁸ Go Parao kêsôm gêdên Mose gebe “Ôêc su. Ôlic taôm gebe ôlic aê lanjôcanô êtiam atom. Êndên bêc ôlic aê lanjôcanô êtiamña, aôm oc ômac êndu.” ²⁹ Mose kêsôm gebe “Aôm kôsôm-gac. Aê oc jalic aôm lanjômanô êtiam atom.”

Ñamêc samob sêmac êndu ñapuc

11 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aê gabe jakênj gêñwapac tagerjgerj êwiñ êkônij Parao to Aiguptu. Tonec êmbacnê, go êwi amac siñ. Embe êwi amac siñ, go êjanda amac aêc gacgerj ana. ² Galoc ôsôm êndên nêma lau gebe ñacwaga samob teterj nêñ lau sacgêdô gêdên tauñña to lauo samob teterj nêñ lauo sacgêdô gêdên tauñña gebe sêkênj gêlôn silber to gold êndên êsêac.” ³ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel ñajam. Ma Mose tau amboac tonanj. Paraonê sakiñwaga to lau tau sêlic enj amboac ñac towae kapôên anj gamên Aiguptuña. ⁴ Ma Mose kêsôm gebe “Apômtaunê biñ tau tonec gebe Êndên êmbêc êna lugerj, go aê jasêlên janac laoc gamên Aiguptuña. ⁵ Ma gamên Aiguptuña ñagênj ñamêc samob sêmac êndu. Janac m anj Paraonê ñacsêga, tanj oc êngôn Paraonê lêpôn kiñña nanj, e êndên sakiñwagao, tanj kêlêsa polom popoc nanj, nê ñacsêga. Ma bôc ñamêc samob sêmac êndu amboac tonanj. ⁶ Lau oc têtanj tanjiboa kapôênanô amboac têtanj gêmunña atom ma oc têtanj êtiam amboac tonec atomanô. ⁷ Mago lau Israel amboac tenj. Kêam tenj oc êkênj Îêsu ñamalac to bôc atom, gebe ajala Apômtau gêwa lau Aiguptu to lau Israel kékôc. ⁸ Go nêma sakiñwaga samob tonanj sêsêp sêndênj aê sêmênj ma sewec êndênj aê ma sêsôm gebe ‘Ôkôc taôm sa ma nêma lau samob sêndanjuc aôm.’ Su, go jawi gamên siñ.” Ma Mose kêsa anj Paraonê totêtac ñandanj kapôêngerj gêja. ⁹ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Parao oc êkênj tanj aôm nêma biñ atom e aênjoc gêñtalô êtu taêsam anj gamên Aiguptu acgom.”

¹⁰ Mose agêc Aron sêgôm gêñtalô samob tonanj ñai sêkô Parao lanjônênña. Ma Apômtau gêgôm Paraonê ñalêlôm ñadani kêsa ma gêwi lau Israel siñ anj nê gamên atom.

Biñ Pasaña

12 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron anga gamên Aiguptu gebe ² "Ajôn tonec êtu nê am ajôn samob namata. Amac anac m nê m Jala na ajôn namata tonan. ³ Asôm êndên Israelnên gôlôac gebe Êndên ajôn tonec nabêc 10 nacwaga samob sêkôc domba nalatu tagen-tagen êtôm nê gôlôacmôkêgen, sêkôc domba tagen-tagen êtôm andugen. ⁴ Ma lau andu tena embe nê ton saun, nan têtôm gebe sêni domba nalatu ten e êmbacnê atom, go êsêac to lau, tan sêngôn mênban taun nan, sêpi tagen, ec têtôm gebe sêni domba nalatu tau. Lau tau nê namba êtôm gebe sêni domba nalatu ten e êmbacnê. ⁵ Aômnê domba nalatu tau nageo ten ênêc atomanô. Ôkôc kapoac ten najala tagen. Ôkôc domba me noni nalatu ten. ⁶ Ajop bôc nalatu tau e êndên ajôn tonec nabêc 14. Êndên nabêc tonan naêtula Israelnên gôlôac samob sêmbuc nê domba nalatu êtômgen. ⁷ Go sêkôc nagedê nasênsê êpi andu, tan sêngôn ma sêni gên nan, nasagintêkwa sacgêdôna to kagêbôc. ⁸ Êsêac sêpac domba ma sêni êndên êmbêc tonan êwi polom naluc to gêngaga namakic. ⁹ Anij bôc tau matac atom ma ano êsêp ku, go anij atom amboac tonan. Apacgen ma anij. Apac samucgen, namôkê to najakai ma natê. ¹⁰ Ma andec najapoc ênêc e elenja lasê atom. Najêdê embe ênêc, go akên ja êni su. ¹¹ Anij gên tau nalên amboac tonec gebe Ajandi nê ombin kap to asô atapa ma amêngôm tôc ma anij gên najagôgen. Moasi tonan kêtû Apômtaunê Pasa. ¹² Êndên êmbêc tonan aê jasêlên janac laoc gamên Aiguptu ma janac gên namêc samob êndu, namalac ma bôc. Ma aê jamêtôc Aiguptunên anôtôi samob. Aê Apômtau. ¹³ Dec, tan ansê êpi nê andu nan, êtu amacnê nabelo. Embe jalic, oc jaôc lêlêc amac. Êndên tan janac Aiguptu nan, gênwapac ten êpi amac to ense amac su atom.

¹⁴ "Bêc tonan êtu amacnê bêc taêm ênamna ma amac alic bêc tau amboac Apômtaunê om ten. Biñ tonan êtu amacnê gôlôac to nê gôlôac nê najagôlin ten ênêc enden têngen. ¹⁵ Amac anij polom naluc êtôm bêc 7. Êndên bêc namatana amac akôc jist su anga nê andu, gebe nac ten embe êni polom tojist êndên bêc namatana to bêc êtu 7na nasawa, nan têtin en su anga Israelnên. ¹⁶ Êndên bêc namatana gôlôac dabun sêkac sa. Ma êndên bêc êtu 7na gôlôac dabun sêkac sa êti. Êndên bêc tonan lau ten sênam kôm atom, kôm amansa gên anijana tagen, tec êtôm gebe anam. ¹⁷ Ma amac matem êndin Om Polom Nalucna najep, gebe êndên bêc tonan aê jawê amacnê ton samob sêwi Aiguptu sin, tec amacnê gôlôac to nê gôlôac mater êndin bêc tonan êtu nê om. Biñ tonan êtu najagôlin ten ten. ¹⁸ Êndên ajôn namatana nabêc 14 naêtula amac anij polom naluc najapan e êndên ajôn tonan nabêc 21 naêtula. ¹⁹ Êndên bêc 7 tonan jist nagedê ênêc amacnê andu atom. Najaba ten me Israel taun nê nac ten embe êni polom tojist, nan têtin en su anga Israelnên

gôlôac. ²⁰ Anij gên tojist ten atom, anij polom nalucgen anga nê andu samob."

²¹ Go Mose kêkalem Israelnên laumata samob ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Ajalin domba nalatu sa êtôm nê gôlôacgen ma ambuc domba Pasa. ²² Akôc sôbolec ôndôc ten ma asac têng êsêp dec, tan êpoac laclu nan, go ansê nagedê êpi kagêbôc to sagintêkwa sacgêdôna. Amacnê ten êsa nê andu nasagêdê êna atom e elenja lasê. ²³ Gebe Apômtau êsêlên ênac laoc gamên gebe ênac Aiguptu. Embe êlic dec anga kagêbôc to sagintêkwa sacgêdôna, go êc lêlêc sacgêdê tonan ma êkô anjela sinna auc gebe êsô nê andu êna ma ênac amac atom. ²⁴ Sakin tonan amac matem êndin êtu najagôlin ten ten êndên amac to nê gôlôac wakuc. ²⁵ Ma amac embe aê lasê gamên, tan Apômtau gebe êkên êndên amac amboac gêjac mata su nan, go ajop sakin dabun tonan. ²⁶ Ma amacnê gôlôac embe têtû kênac amac gebe 'Sakin dabun tau nam amboac ondoc,' ²⁷ go asôm êndên êsêac gebe 'Pasa nada, tan akên êndên Apômtau nan tonec. Da tau nam gebe En gêc lêlêc lau Israel nê andu anga Aiguptu. Gêdên tan gêjac Aiguptu nan, en gêjam aêcnên andu kêsi.'" Ma lau sewec to teten mec gêdên Apômtau.

²⁸ Go lau Israel sêja ma sêgôm biñ, tan Apômtau kêtû gêdên Mose agêc Aron nan, nanô kêsa.

Gênwapac namu. Namêc sêmac êndu

²⁹ Gêdên gêbêcauc gêja lu Apômtau gêjac launên nacsêga samob êndu anga gamên Aiguptu. En gêjac Paraonê nacsêga, tan êwê kain ênê lêpôn kinna to nac kapoacwalôna, tan gêngôn gêsun kapoacwalôna nan, nê nacsêga ma bôc namêc samob. ³⁰ Ma Parao to nê sakinwaga ma lau Aiguptu samob dêdi sa gêdên gêbêc ma tanjiboa kapôn kêpi anga Aiguptu gebe nacmatê sêc kêtôm andu samobgen. ³¹ Ma gêdên gêbêc tonan Parao kêkalem Mose agêc Aron ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Andi ma aêc ana. Amagêc to lau Israel awi nac lau sin. Aêc su naanam sakin Apômtau amboac asôm. ³² Akôc nê domba to bulimakao sêwi amac êtôm asôm ma ana. Ma aten Apômtau gebe ênam mec aê amboac tonan gen."

³³ Lau Aiguptu sêkac lau Israel gebe sêwi gamên sin najagôgen gebe sêsôm gebe "Êsêac embe sêwi aêc sin atom, go aêc samob tamac êndu." ³⁴ Amboac tonan lau Israel sêsaban nê suc topolom naluc matac kêsêp nê najakwê ma sêbic sa sebe sêlêlên. ³⁵ Lau Israel sêgôm kêtôm Mose kêsôm gêdên êsêac ma teten Aiguptu, tec sêkên gêlôn silber to gold ma najakwê gêdên êsêac. ³⁶ Ma Apômtau gêgôm lau Aiguptu sêlic lau Israel najam e sêkên gên, tan Israel teten nan, gêdên êsêac. Tec lau Israel sêjanjo gên su anga lau Aiguptu nê.

Lau Israel sêwi Aiguptu sin

³⁷ Ma lau Israel dêdi anga Rameses sêlêlên sêja Sukot. Êsêacnên namba amboac 600,000, mago sêsa

lauo to nêj gôlôac sa sêwiñ atom. ³⁸ Ma lau jaba taêsam sêwiñ êsêac, ma domba to bulimakao toton-toton sêwiñ amboac tonanjen. ³⁹ Ma lau Israel sêkôc polom matac, tañ sêmasañ anja Aiguptu nañ, anja nêj suc ma sêpac polom ñaluc. Polom tau ñaluc gebe lau Aiguptu sesoc êsêac, tec nêj ñasawa sêkên jist êsêpña masi. Êsêac sêmasañ gên sêniñ anja intênaña gêwiñ atom amboac tonanjen.

⁴⁰ Lau Israel sêngôn Aiguptu kêtôm jala 430. ⁴¹ Ma gêdên bêc jala 430 gêbacnêña solopgen Apômtaunê lau samob sêwi gamên Aiguptuñ siñ. ⁴² Gêdên gêbêc tonañ Apômtau gêjam jali ma gêwê êsêac sêsa anja Aiguptu sêja. Kêtu tonanña lau Israel nêj gôlôac to nêj gôlôac samob sênam jali êndên êmbêc tonañ ma taên ênam Apômtau. x 12:43–13:16 Anja ñasêbu tonec biñsu sêlic om Pasa to om Polom ñalucña ñapepña gêc. Biñsu ñagêdô kêkanôn lau Israel nêj ñapalê ñamêc to nêj bôc kapoac ñamêc Anôtô gêwa sa gêdên êsêac gebe ñamêc tau têtû ênê gên.

Tao majañ to tao ja

¹⁷ Gêdên tañ Parao gêwi lau Israel siñ nañ, Anôtô gêwê êsêac sêsa lau Pilisti nêj gamên ñaintêna atom. Intêna tau tonañ dambê, mago Anôtô taê gêjam gebe lau embe sêndac siñ, oc moae sêkac taun ôkwi sêmu sêna Aiguptu êtiã. ¹⁸ Tec Anôtô gêwê lau sêsa intêna gamên sawaña sepeñ Gwêckoc sêja. Lau Israel dêdi anja Aiguptu tonên laukasapgen. ¹⁹ Ma Mose kêkôc Josepnê ñatêkwa gêwiñ kêtôm Josep kêtôc lêma ma kêmasañ biñ gêdên lau Israel gebe “Anôtô oc ênam amac kêsi. Êndên tonañ amac akôc ñoc ñatêkwa anja tonec êwiñ.” ²⁰ Ma êsêac sêwi Sukot siñ jasê bec anja Etam, tañ gêc gamên sawa ñamagê nañ. ²¹ Ma Apômtau kêsêlên gêmuñ êsêac gêmoa tao majañ ñalêlôm gêdên ocsalô gebe êwê êsêac ma gêdên gêbêc gêmoa tao ja ñalêlôm gebe êpô êsêac e têtôm gebe sêlêlên êndên ocsalô ma êndên êmbêc. ²² Tao majañ kêsêlên gêmuñ gêdên ocsalô ma tao ja gêdên gêbêc ñapanjen.

Lau Israel selom Gwêckoc

14 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ² “Ôsôm êndên lau Israel gebe sêkac taun ôkwi sêmu sêna Pihahiroto nasê bec anja gamên, tañ gêc Migdol to gwêc ñasawa êkanôn Balsepo nañ. Aê bec êkanôn malac tonañ anjôn gwêctaligen. ³ Parao oc taê ênam gebe lau Israel sêlêsa sêmoa ma gamên sawa oc kêlênsôn êsêac. ⁴ Go aê jangôm Paraonê ñalêlôm ñadani êsa e êjanda êsêac. Go jaku Parao to nê siñwaga samob tulu e ñoc ñawasi êsa. Ma lau Aiguptu oc sêjala gebe aê Apômtau.” Ma êsêac sêgôm amboac tonañ.

⁵ Gêdên tañ sêjac miñ gêdên kiñ Aiguptuñ gebe lau Israel sêc sêja nañ, Parao to nê siñwaga nêj ñalêlôm gêjam tau ôkwi ma taên gêjam biñ teñ kêpi Israel. Ma êsêac sêlêlên gebe “Aêac dagôm asagen tonec, tec dawi Israel siñ e sêjam sakin aêac kêtiam atom.” ⁶ Am-

boac tonañ Parao kêjatu gebe sêmasañ kareta siñña ma kejon nê siñwaga sa sêwiñ en. ⁷ En kêkôc kareta siñña 600, tañ tau kêjaliñ sa nañ, to kareta ñagêdô samob, tañ kêtap sa anja Aiguptu nañ, ma kêkên siñwaganên laumata sêpi kareta tonañ kêtômgen.

⁸ Ma Apômtau gêgôm kiñ Aiguptuñ Parao nê ñalêlôm ñadani kêsa e kêjanda lau Israel, tañ sêsa anja Aiguptu sêja toðliñ kêpigen. ⁹ Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Aiguptunên hos to kareta ma lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ, to siñwaga samob jasêdê lêlêc lau Israel, tañ sê nêj bec sêngôn gwêctaligen anja Pihahiroto kêkanôn Balsepo.

¹⁰ Gêdên tañ Parao kêdabiñ êsêac nañ, lau Israel sêdêc materanô sa ma sêlic lau Aiguptu sêlêlên sepeñ êsêacgen, ma êsêac têtêc taun ñanô. Ma lau Israel têtan gêdên Apômtau. ¹¹ Ma êsêac sêlêlên gêdên Mose gebe “Amboac ondoc, sêd masi anja gamên Aiguptuñ, tec gôwê aêac asa amên gebe amac êndu anja gamên sawa nec me. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc, tec gôwê aêac awi Aiguptu siñ nec. ¹² Aêac amoa Aiguptugen, tec asôm biñ tonec gêdên aôm gebe ‘Ondec aêac, aêac abe anam sakin lau Aiguptu.’ Anam sakin Aiguptu tec ñajam kêlêlêc amac êndu anja gamên sawaña su. Aêac asôm biñ tonañ atom me.”

¹³ Ma Mose kêsôm gêdên lau gebe “Atêc taôm atom, akô ñajaña, go alic Apômtau ênam amac kêsi ñakôm, tañ gebe ênam êndên ocsalô tonec êtu amacña nañ. Lau Aiguptu, tañ ocsalô tonec alic êsêac nañ, oc alic êsêac êtiã atom. ¹⁴ Apômtau oc ênac siñ êjô amac su ma amac taôm amoa gamên êmacgen.”

¹⁵ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Aôm gômôc aê kêtu asagenña. Ôsôm êndên lau Israel gebe sêndi sêlêlên. ¹⁶ Ôc nêni têtêc sa to ômêlêc lêmam êsa gwêc ma ôwa êkôc gebe lau Israel sêlêlên ma sêlêlên gamên kelenjen. ¹⁷ Ma aê jangôm lau Aiguptu nêj ñalêlôm ñadani êsa e sêlêlên sêndarjuc êsêac, go jangôm ñoc ñawasi êsa jaku Parao to nê siñwaga samob ma nê kareta to lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ tulu. ¹⁸ Aê embe jangôm ñoc ñawasi êsa jaku Parao to nê kareta ma nê lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ, tulu su, go lau Aiguptu sêjala gebe aê Apômtau.”

¹⁹ Go Anôtônê anjela, tañ kêsêlên gêmuñ lau Israel nêj tonañ, gêwi mala siñ jakêdaguc êsêac. Ma tao majañ gêwi nêni siñ jakêkô êsêac dêmôênmuña, ²⁰ ma gen lau Aiguptu nêj tonañ to Israelnên tonañ gêngic. Ma tao majañ tau kêkên gêsunbôm ma tonañ luagêc têtap taun sa atom gêdên gêbêcauc samuc tonañ.

²¹ Go Mose kêmêlêc lêma kêsa gwêc ma Apômtau kêkên mu gêbuc anja gamên oc kêpiña gêdên gêbêc samuc tonañ ma gêgôm gwêc ñakelen kêsa. En gêwa gwêc kêkôc, ²² ma lau Israel sêlêlên gwêc ñalêlôm jasêlêlên sêmoa gamên ñakelen. Ma gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô maken-maken. ²³ Lau Aiguptu sêjanda êsêac ma Paraonê hos samob to nê kareta siñña ma nê lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ, têtadaguc êsêac sêlêlên gwêc ñalêlôm sêja. ²⁴ Gêu bôn kêsa ma Apômtau, tañ gêmoa tao majañ to tao ja ñalêlôm nañ, kêtuc kêniñ kêsêp lau Aiguptu nêj tonañ ma kêlênsôn

êsêac. ²⁵ Enj gêbôc nêj kareta auc e kareta kêsêlên ñawapac sec. Tec lau Aiguptu sêsôm gebe "Taêc lau Israel sumarj, gebe Apômtau tau gêjac siñ gêdên aêc gêjô êsêac."

²⁶ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ômêtôc lêmam êsa gwêc gebe gwêc êjô tau mala ma ênsalê lau Aiguptu to nêj kareta siñja ma nêj lau sêngôn hos ñaôña auc." ²⁷ Amboac tonarj Mose kêmêtôc lêma kêsâ gwêc, tec gêdên gelenj mata gwêc gêjô tau mala kêtiam. Lau Aiguptu, tarj sêc su narj, sêlêti sêsêp gwêc ñalêlôm ma Apômtau kêkên gwêc kêsâlê lau Aiguptu auc. ²⁸ Gwêc gêjô tau mala ma kêmakop Paraonê kareta to lau sêngôn hos ñaôña ma nê tonj samob, tarj têdaguc lau Israel sêsêp gwêc sêja narj. Êsêacnênj tenj gêmoa kêtiam atom. ²⁹ Mago lau Israel sêsêp gwêc jasêlênj sêmoa gamênj ñakelenj. Gwêc tau gêlêc sa kêtôm tunbôm kêkô makenj-makenj.

³⁰ Gêdênj bêc tonarj Apômtau gêjam lau Israel kêsi anja lau Aiguptu lemenj ñalênj tonarj. Ma lau Israel sêlic lau Aiguptu nêj ñacmatê sêc ambêô. ³¹ Ma lau Israel sêlic kôm kapônj, tarj Apômtau gêjam gêdênj tarj gesenj lau Aiguptu su narj, e têtêc Apômtau. Ma êsêac sêkênj gêwinj Apômtau to nê sakiñwaga Mose.

15 Go Mose to lau Israel sêjam wê tonec gêdênj Apômtau gebe

"Aê gabe janam wê êndênj Apômtau, gebe enj kêwaka nê ñawasi sa.

Enj kêbaliñ hos to lau sêngônj ñaôña sêsêp gwêc sêja.

² Apômtau kêtû ñoc ñacclaimôkê to ñoc wê ñam.

Enj kêtû moasiñ ênam aê kêsiña.

Aênoc Anôtô engoc, tec gabe jalambiñ enj.

Enj kêtû tamocnê Anôtô, tec gabe jatoc enj sa.

³ Apômtau enj siñsêlêc lanjwa.

Ênê ñaê gebe Apômtau.

⁴ "Enj kêbaliñ Paraonê kareta to nê siñwaga sêsêp gwêc sêja.

Ma siñwaga, tarj Parao kêjaliñ sa narj, sênôm Gwêckoc su sêjanja.

⁵ Gwêc ñadembom kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gêdimbob amboac poc.

⁶ O Apômtau, aôm lêmam anôña kêwaka ñaclai sa,

O Apômtau, aôm lêmam anôña kêtuc ñacjo popoc.

⁷ Aôm ñaniniñ to ñawasi ñatau kôku nê sônjo-sônjo tulu.

Aôm têtmac ñandarj kêsâ, tec genj êsêac amboac ja genj oba.

⁸ Aôm gôju awamjaô kêsâ ma gwêc gêlêc tau sa e kêkô kêtôm tunbôm

ma gwêc ñadimdani tau ñajanja kêsâ kêkô.

⁹ Ñacjo kêsôm gebe 'Aê jajanda e jaôc lêlêc êsêac.

Aê janac sam waba, tarj jajango anga êsêacnênj narj, ma matoc katu gênj tenj êtiam atom.

Aê jambuc ñoc siñ sa ma lemoc ensenj êsêac su.'

¹⁰ Aômnêm mu gêbuc e gwêc kêmakop êsêac auc.

Êsêac sênê sêsêp gwêc kapônj sêja têtôm ki gênê.

¹¹ "O Apômtau, anôtôiñênj asa kêtôm aôm.

Asa ñaniniñ to dabunj ma gêgôm gêñsêga tonjaclai to gêgôm gêñtalô kaiñ tenj kêtôm aôm.

¹² Aôm kômêtôc lêmam anôña ma nom kêdangônj êsêac.

¹³ "Aôm gôwê lau, tarj kôjaliñ sa narj, totêmtac gêwinj tenjenja,

Aôm gôwê êsêac ña nê ñaclai sêô lasê nê ñam gamênj dabunj.

¹⁴ Lau tomôkê-tomôkê sêngônj ñawae e têtênêp.

Lau, tarj sêngônj Pilistinênj gamênj narj, sêmoa tonênj ñalêlôm ôluñ-ôluñgenj.

¹⁵ Gêdênj têt tonarj lau Edom nêj kasêga têtakê,

lau Moab nêj laumata têtênêp,

ma lau samob, tarj sêngônj Kanaan narj, nêj ñalêlôm kêtû palê.

¹⁶ Êsêac têtakê ma têtêc taunj ñanô.

O Apômtau, aôm lêmam ñanjaclai gêgôm êsêac

awenjmê kêsâ têtôm poc

e aômnêm lau sêôc lêlêc êsêac,

e lau, tarj aôm gôjam gôliñ narj, sêôc lêlêc êsêac.

¹⁷ Aôm gobe ôwê êsêac e ôsa êsêac sêsêp aôm taôm nê ñoc.

O Apômtau, aôm ôsa êsêac sêsêp nom, tarj kêtû nê ñam gamênj narj.

O Apômtau, gamênj tonarj êtu nê ñam lôm dabunj, tarj lêmam kêmasarj narj.

¹⁸ Apômtau êtu kinj tenjenj ma tenjenj."

¹⁹ Paraonê hos to nê kareta ma lau sêngônj hos ñaôña sêsêp gwêc sêja, mago Apômtau kêkênj gwêc

gêjô tau mala jakêmakop êsêac auc. Ma lau Israel sêsêlênj sêmoa gamênj ñakelenj sêmoa gwêc lêlômgenj sêja.

²⁰ Go Aron luo, Miriam, tarj kêtû tenj narj, kêkôc onj saunj tenj ma lau samob têdaguc enj toonjenj ma têtê wê.

²¹ Ma Miriam gêjam wê gêdênj êsêac gebe

Anam wê êndênj Apômtau, gebe enj kêwaka nê

ñawasi sa,

Enj kêbaliñ hos to lau sêngônj ñaôña sêsêp gwêc sêja.

Mara ñabu ñamakic

²² Go Mose kêjatu lau Israel gebe sêndi anja Gwêckoc ma gêwê êsêac sepenj gamênj sawa Surja. Êsêac sêsêlênj bêc têtêc sêmoa gamênj sawa ma têtap bu

tenj sa atom. ²³ Gêdênj tarj sêô lasê Mara narj, êsêac

têtôm gebe sênôm bu Maranja atom, gebe bu tau ña-

makic. Gamênj tau ñaê Mara ñam gebe Bu ñamakic.

²⁴ Ma lau sêli awenj sa gêdênj Mose ma sêsôm gebe

"Aêac anôm asagenj." ²⁵ Ma enj gêmôêc gêdênj Apôm-

tau. Ma Apômtau kêtôc ka tenj gêdênj enj. Mose kêbaliñ

ka tau kêsêp bu ma bu tau ñaluc kêsâ.

Anja tônê Apômtau kêkênj ñagôliñ to jatu gêdênj

êsêac ma kêsâê êsêac. ²⁶ Enj kêsôm gebe "Aôm embe

tarjam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê awa ma

ônjôm ênê ñagôliñ êtu tônj, go jakênj gêmâc, tarj

kakênj gêdênj lau Aiguptu narj, ñatenj êngôm aôm

atom, gebe aê Apômtau, tarj gagôm aôm ôlim ñajam

kêsâ narj."

²⁷ Go êsêac jasêô lasê Elim. Bumata 12 kêpoac

gamênj tonarj ma nip 70 kêkô. Ma êsêac sê nêj bec sê-

moa bu ñagala.

Anôtô kêkênj mana

16 Êsêac dêdi anja Elim ma Israelnêj gôlôac samob sêô lasê gamênj sawa Sin, tañ gêc Elim to Sinai ñasawa. Êsêac sêwi Aiguptu siñ ma sêmoa gamênj sawa e têtap ajônj kêtû luagêcña ñabêc 15 sa, ma sêô lasê gamênj tonañ. ² Ma Israelnêj gôlôac samob sêli awen sa gêdênj Mose agêc Aron anja gamênj sawa ³ ma sêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Aêac abe Apômtau lêma enseñ aêac su anja gamênj Aiguptunjan. Gêdênj tonañ aêacma ku togwada kêkô to anjônj moasu ñaô. Amagêc awê aêac asa gamênj sawa amênj gebe mo êjô aêac samob êndu."

⁴ Go Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Ôlic acgom, aê gabe jakênj polom êndênj amac anja undambê amboac kom. Ma lau sêsa sêna to sejonj polom êtôm bêcgeñña êndênj bêc samob, gebe jansaê êsêac gebe sêmoa ñoc biñsu ñalabu me masi. ⁵ Êndênj bêc êtu 6ña embe sêmansañ polom, tañ sejonj sa nañ, oc polom bêc tageñña tau êtu taêsam êtôm bêc luagêcña." ⁶ Go Mose agêc Aron sêsôm gêdênj lau Israel samob gebe "Êndênj êtula amac oc ajala gebe Apômtau gêwê amac asa anja gamênj Aiguptunja amênj. ⁷ Ma êndênj elenj bêbêc amac oc alic Apômtaunê ñawasi, gebe eñ gênô amac ali awem sa gêdênj eñ tau, gebe aêagêc asa, tec ali awem sa gêdênj aêagêc." ⁸ Ma Mose kêsôm gebe "Êndênj êtula Apômtau êkênj gwada êndênj amac anij, ma êndênj elenj bêbêc êkênj amac anjônj moasu ñaô. Gebe Apômtau tau gênô amac ali awem sa gêdênj eñ. Aêagêc asa. Amac ali awem sa gêdênj aêagêc atom, ali awem sa gêdênj Apômtau."

⁹ Go Mose kêsôm gêdênj Aron gebe "Ôsôm êndênj lau Israel nêj gôlôac samob gebe 'Amênj atu gasuc andênj Apômtau amênj, gebe eñ gênô amac ali awem sa sugac.'" ¹⁰ Ma gêdênj tañ Aron kêsôm biñ gêdênj lau Israel nêj gôlôac nañ, êsêac sêkac tauñ ôkwi gêdênj gamênj sawa ma sêlic Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê ña tao tañ. ¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe ¹² "Aê ganô lau Israel sêli awen sa. Ôsôm êndênj êsêac gebe 'Êndênj êtula amac oc anij gwada ma êndênj elenj bêbêc anjônj moasu ñaô. Gocgo ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, aê.'" ¹³ Gêdênj kêtula kêmbico mênjsêsa e sêjam gamênj, tañ bec kêkô nañ, auc. Ma gêdênj bêbêcgeñ manij gêjam gamênj tau auc. ¹⁴ Manij gê su acgom, go gên ñasec-ñasec to kuku kêtôm mêcgauc gêc nom. ¹⁵ Lau Israel sêlic gên tau ma sêsôm gêdênj tauñ gebe "Tonec asageñ." Gebe êsêac sêjam kauc gên tau. Ma Mose kêsôm gêdênj êsêac gebe "Polom, tañ Apômtau kêkênj gêdênj amac gebe anij nañ, tonec. ¹⁶ Ma Apômtau tau kêjatu biñ amboac tonec gebe 'Amac samob êndênj-êndêngeñ ajonj gên sa êtôm amac anijña. Ajonj lita luagêc sa êtôm ñacanôgeñ. Amboac tonañ asa lau, tañ sênjônj amacnêm bec sêwiñ amac nañ sa, go ajonj sa êtôm namba tau tonanjen.'" ¹⁷ Ma lau Israel sêgôm kêtôm tonañ. Lau ñagêdô sejonj ec kapôênj, ñagêdô sejonj ec ñagec. ¹⁸ Mago gêdênj tañ sêjam dônj gên tau ña dônj laclu nañ, ñac tañ kejonj ec kapôênj nañ, kêkôc

kêlêlêc laclu tañ su atom, ma ñac, tañ kejonj ec ñagec nañ, kêpô lêna atom. Êsêac samob sejonj sa kêtôm êsêac sêniñña solopgeñ. ¹⁹ Ma Mose kêsôm gêdênj êsêac gebe "Ñac tañ êkênj ñagêdô ênêc e elenja atom." ²⁰ Mago êsêac sêkênj tañeñ eñ atom. Lau ñagêdô tetoc ñapopoc gêc e geleñña, tec gên tau kêtû sec ma têmoa gêjam auc ma ñasu kêsa. Ma Mose têtac ñandanj kêsa gêdênj êsêac. ²¹ Kêtôm bêbêcgeñ samob êsêac sejonj gên tau sa e kêtôm êsêac gebe sêniññageñ. Mago gêdênj tañ oc ñandanj kêsa nañ, gên tau gêwê.

²² Gêdênj ñabêc kêtû 6ña êsêac sejonj polom kêtôm bêc luagêcña. Êsêac sejonj laclu luagêc-luagêc kêtôm ñacanôgeñ. Ma gôlôacnêj laumata dêdênj Mose jasêjac ñamiñ gêdênj eñ. ²³ Ma eñ kêsôm gêdênj êsêac gebe "Biñ tonec Apômtau kêjatu gebe 'Elenja bêc talêwanj tauñña tañ. Bêc tau kêtû Apômtaunê sabat daburj. Gên tañ amac abe apac nañ, apacmanj. Ma gên, tañ amac abe ano nañ, anomanj. Ma gên ñagêdô, tañ gacgeñ gêc nañ, ênêc e elenja acgom.'" ²⁴ Amboac tonañ êsêac dedeñ gên ñagêdô gêc e geleñña, kêtôm Mose kêjatu êsêac. Ma gên tau kêtû sec atom ma têmoa kêsêp atom. ²⁵ Mose kêsôm gebe "Ocsalô anij gên tau gebe ocsalô kêtû Apômtaunê sabat. Ocsalô amac oc atap gên tañ sa anja kôm atom. ²⁶ Ajonj gên tau sa êtôm bêc 6, mago êndênj bêc êtu 7ña, tañ êtu sabat nañ, oc atap gên tañ sa atom." ²⁷ Gêdênj bêc kêtû 7ña lau ñagêdô sêsa sêja sebe sejonj gên tau, mago têtap gên tañ sa atom. ²⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Amac adec ñoc jatu to biñsu ma asô ñalabu atom e êndênj ondocgeñ. ²⁹ Ôlic acgom, aê Apômtau kakênj sabat gêdênj amac. Kêtû tonanña kakênj polom kêtôm bêc luagêc gêdênj bêc kêtû 6ña. Êndênj bêc êtu 7ña amacnêm lau samob sênjônj nêj malenjenj. Ñac tañ êwi nê mala siñ atom." ³⁰ Amboac tonañ lau sêlêwanj tauñ gêdênj bêc kêtû 7ña.

³¹ Ma lau Israel sêsam gên tau gebe Mana. Gên tau sêpsêp kêtôm mêcgauc ma ñasaê kêtôm polom tolêp. ³² Ma Mose kêsôm gebe "Apômtau kêjatu biñ tonec gebe 'Akôc gên tau laclu tañ ma amansañ ênêc gebe nêm gôlôac ñamuñña sêlic polom, tañ kakênj gêdênj amac aen anja gamênj sawa gêdênj tañ gawê amac asa anja gamênj Aiguptunja amênj nañ.'" ³³ Ma Mose kêsôm gêdênj Aron gebe "Ôkôc ku tañ ma ôkênj mana laclu tañ êsêp ma otoc ku tau êkô Apômtau lanônêmña gebe ênêc e nêm gôlôac ñamuñña sêlic amboac tonanjenj." ³⁴ Amboac tonañ Aron ketoc ku tau kêkô katapa poacña ñanêmña gebe ênêc kêtôm tañ Apômtau kêjatu gêdênj Mose nañ. ³⁵ Ma lau Israel señ mana tau kêtôm jala 40 e sêô lasê gamênj, tañ ñamalac sênjônj nañ. Êsêac señ mana e sêô lasê gamênj Kanaan ñamadiñ. ³⁶ (Dônj sêjam dônj gên ñakelenja gêdênj têm tonañ kêkôc kêtôm 20 lita.)

Bu kêsa poc

17 Lau Israel nêj gôlôacmôkê samob dêdi anja gamênj sawa Sin. Êsêac sêsêlênj ma sêlêwanj tauñ tosawa-tosawa kêtôm Apômtaunê jatu e sê nêj

bec anġa Repidim. Mago bu gebe lau sênômġa masi.
 2 Kêtu tonanġa êsêac sêli awenġ sa gêdênġ Mose ma sêsôm gebe "Ôkênġ bu êndênġ aêac anôm." Ma Mose kêsôm gêdênġ êsêac gebe "Amac ali awem sa gêdênġ aê kêtû asagenġa. Amac asaê Apômġtau kêtû asagenġa."
 3 Ma bu gêjô lau anġa tônê, tec sêli awenġ sa gêdênġ Mose ma sêsôm gebe "Aôm gôwê aêac asa anġa Aiguptu mênġasa tonec gebe bu êjô aêac to ma gôlôac ma bulimakao samob êndu kêtû asagenġa." 4 Amboac tonanġ Mose gêmôêc gêdênġ Apômġtau gebe "Aê janġôm lau tonec amboac ondoc. Sauġenġ, go têtuc aê ġa poc êndu." 5 Ma Apômġtau kêsôm gêdênġ Mose gebe "Ôkôc lau Israel nêġ laumata ġagêdô ma asêlênġ aôc lêlêc' lau naamunġ. Ômênġgôm tôc, taġ kôkôc gêdênġ gôġac bu Nil naġ, ma ôsêlênġ. 6 Ôlic acgom, aê jakô aôm ġamata anġa poc kapôênġ Horebġa ma aôm ônac poc tau, go bu êsa gebe lau sênôm." Mose gêgôm amboac tonanġ, ma lau Israel nêġ laumata sêlic. 7 Enġ gê gamênġ tonanġ ġaê gebe Masa to Meriba, ġam gebe sêli awenġ sa gêdênġ Mose to sêsaê Apômġtau ġa biġ, taġ sêsôm gebe "Apômġtau gêmoa gêwiġ aêac me masi.

Lau Israel sêġac siġ gêdênġ lau Amelek

8 Go lau Amelek sêô lasê ma sêġac siġ gêdênġ lau Israel anġa Repidim. 9 Ma Mose kêsôm gêdênġ Josua gebe "Ôġaliġ lau sa ma elenġ bêbêc asêlênġ naanac siġ êndênġ lau Amelek. Aê tauc jamênġgôm Anôtônê tôc najakô gamênġ ġabau." 10 Amboac tonanġ Josua gêgôm biġ, taġ Mose kêsôm gêdênġ enġ naġ, ġanô kêsa ma gêġac siġ gêdênġ lau Amelek. Ma Mose agêc Aron ma Hur ġasêpi gamênġ ġabau tau sêġa. 11 Gêdênġ taġ Mose gêôc lêma sa naġ, lau Israel sêġac lau Amelek ġapanġ. Mago gêdênġ taġ Mose kêlêwanġ lêma ġasawa ġagêdô naġ, lau Amelek sêġac lau Israel. 12 Mago Mose lêma gêmâc. Amboac tonanġ tec Aron agêc Hur sêkôc poc teġ mênġsêkênġ Mose gênġgônġ ġaô, go êsêagêc sêsip enġ lêma sa. ġac teġ kêkô ġamakenġ ma teġ kêkô ġamakenġ. Tec sêôc Mose lêma tônġ ġanġenġenġ e oc ġakêsêp. 13 Ma Josua gesenġ Amelek to nê lau su ġa siġ ġamata.

14 Ma Apômġtau kêsôm gêdênġ Mose gebe "Oto biġ tonec êsêp buku teġ, gebe lau taênġ ênam ma ôndônġ êndênġ Josua e êtu tônġ enġ, gebe aê ġansenġ lau Amelek nêġ waenġ anġa umbonġ ġalabu su ênaġa samucġenġ." 15 Ma Mose gêboa altar teġ sa ma kêsam ġaê gebe "Apômġtau kêtû ġoc gêbôm," 16 ma kêsôm gebe "Lemenġ êndênġ Apômġtaunê gêbôm. Apômġtaunê siġ oc ênêc gôlôac togôlôacġenġ êtu lau Amalekġa."

Mosenê lawa Jetro gêwa lênġ teġ sa gêdênġ enġ, tec Mose kêġaliġ lau ġanġenġ ġagêdô sa têtû mêtôcwaga gebe sêmansanġ to sêmêtôc launênġ biġ ġasawaġa.

Lau Israel sêmoa Lôc Sinai ġalabu

19 Lau Israel sêwi gamênġ Aiguptunġa siġ e ġaajônġ kêtû têlêac, go sêô lasê gamênġ sawa Sinaiġa. 2 Êsêac dêdi anġa Repidim ma sêsêlênġ e sêô lasê gamênġ sawa Sinaiġa ma sê nêġ bec anġa gamênġ sawa tonanġ sênġgônġ sêkanônġ lôc tau. 3 Ma Mose kêpi lôc

gêdênġ Anôtô gêġa. Ma Apômġtau awa gêġac enġ anġa lôc ma kêsôm gebe "Ôsôm biġ amboac tonec êndênġ ġakobnê gôlôac to ôkênġ ġawae êndênġ lau Israel gebe 4 Amac taôm alic gênġ, taġ ġagôm gêdênġ lau Aiguptu. Amac alic, gebe aê kabalanġ amac amboac momboanġ kêbalanġ ġalatu sênġgônġ nê magê ġaô, ma ġajonġ amac adênġ aê amênġ. 5 Amboac tonanġ amac embe taġem wamu aê aoc ma ajop ġoc poac, go atu aê tauc ġoc gênġ anġa lau nomġa samob nêġ, gebe nom samucġenġ ġatau aê. 6 Amac oc atu ġoc gamênġ ġiġġa ġadabuġwaga to atu ġoc lau dabuġ m teġ. Biġ tau tonanġ aôm ôsôm êndênġ lau Israel."

7 Amboac tonanġ Mose gêdênġ lau gêġa ma gêmôêc êsêacnêġ laumata ma kêkênġ biġ samob, taġ Apômġtau kêġatu enġ naġ, ġawae gêdênġ êsêac. 8 Go lau samob sêlôc selenġenġ ma sêsôm gebe "Biġ samob, taġ Apômġtau kêsôm naġ, aêac abe anġgôm ġanô êsa." Ma Mose gêġac miġ launênġ biġ tonanġ gêdênġ Apômġtau. 9 Ma Apômġtau kêsôm gêdênġ Mose gebe "Ôlic acgom, aê ġandênġ aôm ġawac ġamoa tao majaanġ ġalêlôm. Ma embe ġasôm biġ êndênġ aôm, go lau sênġô ma sêkênġ êwiġ aôm endenġ tônġenġ."

Ma Mose gêġac miġ launênġ biġ gêdênġ Apômġtau. 10 Ma Apômġtau kêsôm gêdênġ Mose gebe "Ôndênġ lau ôna ma ôsôm êndênġ êsêac gebe sênam dabuġ taunġ êndênġ galoc ma eleġġa. Êsêac sêkwasiġ nêġ ġakwê, 11 ma êndênġ bêc êtu têlêacġa êsêac sêmansanġ taunġ e êmbacnê, gebe êndênġ bêc êtu têlêacġa tonanġ aê Apômġtau ġasêp lôc Sinai ġawac ma lau samob sêlic. 12 Ônac belo êġġi lôc auc êtu madiġ ma ôsôm êndênġ lau gebe 'Ajop taôm gebe api lôc tau atom ma amoasac ġamadiġ tau atom. ġac, taġ êmoasac lôc naġ, sensenġ enġ su ênaġa. 13 Lau teġ lemenġ sêmoasac enġ atom. Êsêac oc têtuc enġ ġa poc me sêpê enġ êndu. Bôc me ġamalac, taġ sêmoasac lôc naġ, sêmoa atom, sênaġa.' Êndênġ taġ dauc êtaġ ê tônġ baliġenġ naġ, êsêac sêpi lôc sêmênġ."

14 Amboac tonanġ Mose kêsêp anġa lôc gêdênġ lau gêġa ma kêsôm gêdênġ êsêac, gebe sênam dabuġ taunġ. Ma êsêac sêkwasiġ nêġ ġakwê. 15 Ma enġ kêsôm gêdênġ lau gebe "Amansanġ taôm e êmbacnê êndênġ bêc êtu têlêacġa ma andambiġ lau atom."

16 Gêdênġ bêc kêtû têlêacġa ġabêbêcġenġ naġ, wapap gêġac to ôsic kêkac ma tao majaanġ teġ kêkôm lôc auc. Ma dauc kêtanġ kapôênġ e lau samob, taġ sênġgônġ gamênġ becġa naġ têtênêp. 17 Go Mose gêwê lau sêsa anġa gamênġ becġa sêġa gebe sêpuc Anôtô tônġtônġ. Ma êsêac sêkô lôc tau ġalabu. 18 ġadaunġ kêkôm lôc Sinai auc gebe Apômġtau kêsêp lôc gêmênġ gêmoa ġa ġalêlôm. Ma ġadaunġ kêpi kêtôm ġa ġenġ oba ma lôc kêwiwic tau ġasec. 19 Dauc kêtanġ kêtû kapôênġ-kêtû kapôênġ e ġadiġdiġ sec. Ma Mose kêsôm biġ, go Anôtô gêjô enġ awa ġa wapap. 20 Ma Apômġtau kêsêp lôc Sinai ġatêpôê gêmênġ. Ma Apômġtau gêmôêc Mose gebe êpi lôc ġatêpôê êna, ma Mose kêpi gêġa. 21 Ma Apômġtau kêsôm gêdênġ Mose gebe "Ôsêp ôndênġ lau naôkênġ puc êsêac gebe sênġgêli ġamadiġ êtu sêlic aênġa nec atom. Embe sênġgôm, oc taêsam sênaġa. 22 Ma ôsôm êndênġ

dabuŋwaga, taŋ sêndambij aê naŋ, gebe sênam dabuŋ tauŋ amboac tonaŋgeŋ. Embe masi, go aê janac êsêac êwiŋ.”²³ Ma Mose kêsôm gêdêŋ Apômtau gebe” Lau tau têtôm gebe sêpi lôc Sinai atom, gebe aôm kôjatu gebe ‘Anac belo anŋi lôc auc êtu madiŋ ma anam dabuŋ lôc tau.”²⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôsêp ôna ma ôkôc Aron agêc api amêŋ êti-am. Mago dabuŋwaga to lau sêŋgêli ŋamadiŋ êtu sêpi sêndêŋ aê sêmêŋŋa nec atom. Embe sêŋgôm, go janac êsêac.”²⁵ Amboac tonaŋ Mose kêsêp gêdêŋ lau jakêkêŋ ŋawae gêdêŋ êsêac.

Biŋsu lemeŋ lu

20 Ma Apômtau kêsôm biŋ samob tonec ŋai gebe² “Apômtau, aômnêm Anôtô, aê. Aê gawê aôm kôsa anŋa gamêŋ Aiguptuŋa gômôêŋ, kôsa anŋa andu gêŋômaŋa.

³ “Ônam sakiŋ anôtôi jaba êwiŋ atom, ônam sakiŋ aê taucgeŋ.

⁴ “Ôŋgôm gêŋ, taŋ gêmoa undambê me gêmoa nom me gêmoa bu, taŋ kêpoac nom ŋalêlôm naŋ, ŋaterŋ ŋakatu ênam gêŋ tau laŋô atom.⁵ Owec êndêŋ gwam tonaŋ to ônam sakiŋ gêŋ tau atom, gebe aê Apômtau, aômnêm Anôtô, gajob ŋoc lau gebe têtac êwiŋ aê taucgeŋ nec. Aê jakêŋ lau, taŋ têtac gedec aê naŋ, nêŋ geo ŋagêjô êpi êsêac latuŋi to dêbuŋi ma abenji.⁶ Mago aê jakêŋ moasiŋ êndêŋ lau, taŋ têtac gêwiŋ aê to sêmasaŋ aêŋoc biŋsu naŋ, nêŋ gôlôac to gôlôac ŋêŋgeŋ êna.

⁷ “Ôjaiŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, nê ŋaê atom gebe Apômtau oc êmêtôc ŋac, taŋ êjaiŋ ênê ŋaê naŋ.

⁸ “Taêm ênam sabaŋ gebe dabuŋ ma ômansaŋ ŋapep.⁹ Êndêŋ bêc 6 aôm ônam kôm to ôŋgôm nêm gêŋ samob.¹⁰ Mago bêc êtu 7ŋa êtu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê sabaŋ. Êndêŋ bêc tonaŋ aôm ônam kôm teŋ atomanô. Aôm to nêm latômio to ŋac ma nêm sakiŋwagao to ŋac ma nêm bulimakao to lau jaba, taŋ sêŋgôŋ sêwiŋ aôm naŋ, anam kôm teŋ atom amboac tonaŋgeŋ.¹¹ Gebe gêdêŋ bêc 6 Apômtau kêkêŋ undambê to nom ma gwêc to ŋagêŋ samob, taŋ sêmoa materŋ jali naŋ. Ma gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa naŋ, eŋ kêlêwaŋ tau. Kêtû tonaŋŋa Apômtau gêjam mec sabaŋ tau ma gêjam dabuŋ.

¹² “Otoc tamam agêc tênam sa, gebe ômoa ŋasawa baliŋ anŋa gamêŋ, taŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkêŋ êndêŋ aôm naŋ.

¹³ “Ônac ŋamalac êndu atom.

¹⁴ “Ôŋgôm gêŋ mockaiŋto to mockaiŋŋa atom.

¹⁵ “Ônam geŋgeŋ atom.

¹⁶ “Ôŋga biŋ êpi lau wacbaŋ aôm atom.

¹⁷ “Matam katu lau wacbaŋ aôm nêŋ andu atom. Matam katu lau wacbaŋ aôm nêŋ awê to sakiŋwagao to ŋac ma bulimakao to donŋi ma gêŋ ŋagêdô teŋ atom.”

Lau têtêc tauŋ

¹⁸ Lau samob sêsaê wapap gêjac to ôsic kêkac ma dauc kêtaŋ ŋakicsêa to jadauŋ kêsa lôc tau ma têtêc tauŋ e têtêŋêp ma sêkô jaêcgeŋ.¹⁹ Ma êsêac sêsôm gêdêŋ Mose gebe “Aôm taôm ôsôm biŋ êndêŋ aêac ma aêac akêŋ taŋeŋ. Anôtô embe êsôm biŋ êndêŋ aêac, oc amac êndu.”²⁰ Ma Mose kêsôm gêdêŋ lau gebe “Atêc taôm atom, gebe Anôtô gêmêŋ gebe ênsaê amac, ec taêm ênam biŋ atêc eŋŋa ŋapaŋ gebe anŋgôm sec atom.”

²¹ Gêdêŋ taŋ Mose kêtû gasuc tao majaŋ, taŋ Anôtô gêmoa ŋalêlôm naŋ, lau sêkô jaêcgeŋ. x 20:22–23:33 Biŋsu to ŋagôliŋ ŋagêdô kêsêp ŋasêbu tonec. Biŋsu ŋagêdô kêmasaŋ launêŋ lêŋ sêmoasiŋ nêŋ lau jabaŋ êsêacŋa ŋapep. Biŋsu ŋagêdô gêwa lêŋ tamêtôc lau, taŋ sêgôm sec tokaiŋ-tokaiŋ naŋ, jagêdêŋgeŋŋa sa. ŋagôliŋ ŋagêdô kêkanôŋ lau-sêmêtôc-biŋwaganêŋ kôm. ŋagêdô kêmasaŋ lêŋ tajô launêŋ gêŋ, taŋ dagôm kêtû sec naŋŋa. Ma ŋagêdô kêjatu om ŋasakiŋ to sakiŋ om toê-toê, taŋ lau Israel sêlic kêtôm jalagenŋ naŋŋa.

Sêmoatiŋ poac kêtû tôn

24 Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Mose gebe “Am-agêc Aron ma Nadab agêc Abihu ma Israelnêŋ laumata 70 api andêŋ aê amêŋ ma atêŋ mec akô jaêcgeŋ.² Mose taugen êtu gasuc aê. Lau ŋagêdô têtû gasuc atom ma lau sêpi sêwiŋ eŋ sêmêŋ atom.”

³ Go Mose gêdêŋ lau gêja ma kêkêŋ Apômtaunê biŋsu to ŋagôliŋ samob ŋawae gêdêŋ êsêac. Ma lau samob sêlôc sa awenŋ tagenŋ gebe “Biŋ samob, taŋ Apômtau kêsôm naŋ, aêac abe anŋgôm ŋanô êsa.”⁴ Ma Mose keto Apômtaunê biŋ samob sa. Ma gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ eŋ gêdi sa ma gêboa altar teŋ sa kêkô lôc ŋalabu ma gêjac alê poc 12 sa kêtôm lau Israel nêŋ gôlôacmôkê 12.⁵ Go eŋ kêjatu lau Israel nêŋ lau wakuc ŋagêdô gebe sêkêŋ daja ma sêmbuc bulimakao kapoac wakuc ma sêkêŋ têtû dawama êndêŋ Apômtau.⁶ ŋadec ŋamakenŋ Mose kêkêŋ kêsêp laclu teŋ. ŋadec ŋamakenŋ eŋ kêpalip kêpi altar.⁷ Go kêkôc poac ŋabuku ma kêsam lasê gêdêŋ lau sêŋô. Ma êsêac sêsôm gebe” Biŋ samob, taŋ Apômtau kêjatu naŋ, aêac abe anŋgôm ŋanô êsa ma taŋeŋ wamu biŋ tau.”⁸ Go Mose kêkôc dec, taŋ kêpoac laclu naŋ, jakêpalip kêpi lau ma kêsôm gebe “Alic acgom, poac, taŋ Apômtau kêmoatiŋ gêdêŋ amac kêdaguc biŋ samob tonaŋ ŋai naŋ, ŋadec tau tonec.”

⁹ Go Mose agêc Aron ma Nadab agêc Abihu to Israelnêŋ laumata 70 sêpi lôc sêja,¹⁰ ma êsêac sêlic Israelnêŋ Anôtô. Ma gamêŋ, taŋ eŋ kêkô naŋ, amboac masac pocawa ma ŋakêŋkêŋgosu kêtôm undambê tau.¹¹ Ma Apômtau lêma gêjac lau Israel nêŋ kasêga tonaŋ atom. Êsêac sêlic Anôtô ma seŋ to sênom gêŋ.

Mose gêmoa lôc Sinai

12 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôpi lôc ôndên aê mênôdôn ômoa tonec acgom. Aê gabe jakên poc tapa tau êndên aôm. Aê kato biñsu to jatu kêsêp gebe lau sêjala." 13 Amboac tonan Mose gêdi tonê sak- inwaga Josua ma sêpi Anôtônê lôc sêja. 14 Ma Mose kêsôm gêdên laumata gebe "Amoa tonec e aêagêc amu amên êtiam. Aron agêc Hur sêmoa sêwiñ amac. Nac ten nê biñ ten embe êlênsôn, go êndên êsêagêc êna."

15 Go Mose kêpi lôc gêja ma tao kêkôm lôc tau auc.

16 Apômtaunê ñawasi kêsêp lôc gêmên, ma tao kêkôm lôc tau auc kêtôm bêc 6. Gêdên bêc kêtû 7ña Apômtau awa gêjac Mose kêsa anga tao ñalêlôm.

17 Gêdên tonan lau Israel sêlic Apômtaunê ñawasi kêtôm ja ñawaô gêlan-gêlan anga lôc ñatêpôê. 18 Ma Mose kêsô tao ñalêlôm jakêpi lôc. Ma en gêmoa lôc kêtôm gelerña 40 ma gêbêcauc 40.

25:1-31:17 Násêbu tonec gêwa Lômbec ñadôn to ñakôm ma ñagênjêlôm samob sa. Gêwa sakiñ dabuñ ñawaba ma dabuñwaganên ñakwê to gêlôn sa. Nagôliñ sênam mec dabuñwaganja kêsêp ña- sawa tonan amboac tonanjen. Biñ tonan kêjatu da to takis tokaiñ-tokaiñ. Gên samob tonan ñai gebe ênam lau Israel sa gebe sêkwê nên Lômbec to sênac Lôm tau ñagênjêlôm sa ma sêlic nên om êtôm ñagôliñjen.

Bulimakao ñakatu

18 Apômtau gêjac dabiñ nê biñ gêdên Mose anga lôc su, go kêkên biñsu ñatabele luagêc, poc tapa luagêc, tañ Anôtô tau lêma keto biñ kêsêp nan.

32 Gêdên tañ lau sêlic gebe Mose kêsêp anga lôc gêmên atom e ñênjen nan, êsêac sêkac tañ sa sêgi Aron auc ma sêsôm gêdên en gebe "Ajôc, ômansañ ma anôtô ten, gebe êsêlên êmuñ aêac. Aêac ajam kauc asagenjê gêgôm Mose, ñac tau, tañ gêwê aêac anga Aiguptu amên nan." 2 Ma Aron kêsôm gêdên êsêac gebe "Akôc nêmu lauo ma latômio to ñac nên salasa gold su ma ajon andên aê amên." 3 Amboac tonan lau samob sêkôc salasa gold su ma sejon dêdên Aron sêja. 4 Ma en kêkôc gold tau su anga êsêac lemen ma kêpac kêsêp ku e gêwê ma gêgôm bulimakao ñalatu ñakatu ten. Go êsêac sêsôm gebe "O Israel, nêmu anôtô, tañ gêwê aôm anga gamên Aiguptuñ gômôn nan, tau tonec." 5 Aron gêlic gên tonan, go gêboa altar ten kêkô ñakatu tau lanônênña ma kêsôm gebe "Elenja aêac talic om tatoc Apômtau sanja ten." 6 Ma êsêac dêdi gêdên bêbêc kanucgen ma sêkên daja to dawama. Ma lau sênjôn sic sen to sênôm gên ma dêdi sa sebe sênjôn dâ-dâ.

7 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsêp ôna, gebe nêmu lau, tañ gôwê anga Aiguptu sêmên nan, sêgôm tañ têtû sec. 8 Êsêac sêkac tañ su seben an- ga intêna, tañ kajatu êsêac gebe sêsaña nan. Êsêac sê- masañ bulimakao ñalatu ñakatu ten ña gold, tañ gêwê

nan, ma tetenj mec to sêkên da gêdên gên tau ma sêsôm gebe 'O Israel, aôm nêmu anôtô, tañ gêwê aôm anga Aiguptu gômôn nan, tau tonec.'" 9 Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Aê galic lau tonan ma kajala êsêac gebe lau gêsuntêkwa ñaton sec. 10 Amboac tonan ôwi aê siñ jamoa ñoc tañña, gebe aê têtac ñan- dan ñaja êkwanam êsêac. Tagen aôm, tec jakên aôm ôtu lau-m kapôn." 11 Mago Mose keten nê Apômtau Anôtô gebe "O Apômtau, êtu agenña aôm têtac ñandan ñaja ensen nêmu lau, tañ gôwê êsêac tonac lai kapôn ma lêmam ñajaña sêsa anga gamên Aiguptuñ sêmên nan su. 12 Amboac ondoc lau Aiguptu oc sêsôm gebe 'Kec, en kêsau êsêacgoc. En gêwê êsêac sêsa sêja, gebe ênac êsêac êndu anga lôc to ensen êsêac su anga nom ñagamên samob.' Tec ôwi aôm têtac ñandan ñapanjê siñ ma ônam nêmu ñalêlôm ôkwi ma ôngôm sec, tañ gobe ôngôm êndên nêmu lau nan atom. 13 Taêm ênam nêmu sakiñwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Aôm kôtôc lêmam kêpi aôm taôm ma kôsôm gêdên êsêac gebe 'Aê gabe jakên nêmu wakuc têtû taêsam têtôm utitalata umbon ñalabuña, ma gamên samob, tañ ga- jac mata gêdên amac nan, aê gabe jakên êndên nêmu wakuc êtu êsêacnên nomlênsêm endenj tônjen.'" 14 Amboac tonan tec Apômtau gêjam nê ñalêlôm ôkwi ma gêgôm sec, tañ gebe êngôm êndên nêmu lau nan atom.

15 Go Mose kêkac tau ôkwi ma kêsêp anga lôc gêja. En kêkôc biñsu ñapoc tapa luagêc. Apômtau keto biñ kêsêp poc tapa maken-maken, keto kêsêp ñamaken nêmuña to muña kêtôm taugen. 16 Anôtô tau gêjam poc tapa tonan ñakôm, ma biñ tau Anôtô keto. En tau kepenj ñatalô kêsêp poc tapa. 17 Gêdên tañ Josua gênjê lau sêjam lasê ñakicsêa nan, en kêsôm gêdên Mose gebe "Siñ ñakicsêa kêpi anga gamên becña." 18 Mago Mose kêsôm gebe "Tonec wê siñ atom, ma ñacjo sêku êsêac tulu ñatanjiboa atom amboac tonanjen. Têtê wê ñaonda tec ganjê." 19 En kêdabiñ gamên becña ma gêlic bulimakao ñakatu to lau têtê wê, tec sep tagen Mose têtac ñandan kêsa ma kêbaliñ poc tapa siñ e popoc anga lôc ñalabu. 20 Ma en kêkôc bulimakao ñakatu, tañ êsêac sêmasañ nan, ma kêkên ja genj to kêlêsim popoc, go kêpalip ñataê kêsêp bu ma kêkên gêdên lau Israel sênôm.

21 Go Mose kêsôm gêdên Aron gebe "Lau tonan sêgôm asagenjê gêdên aôm, tec gôgôm êsêac sêwê kaiñ sec kapôn amboac tonan." 22 Aron kêsôm gebe "O ñatau, têtac ñandan êsa atom. Aôm taôm kôjala gebe lau tonan taên gêjam secgenj. 23 Êsêac sêsôm gêdên aê gebe 'Ajôc, ômansañ ma anôtô ten, gebe êsêlên êmuñ aêac nan. Aêac ajam kauc asagenjê gêgôm Mose, ñac tau, tañ gêwê aêac anga Aiguptu amên nan.' 24 Ma aê kasôm gêdên êsêac gebe 'Lau samob, tañ nên gold gêc nan, sêkôc su.' Tec êsêac sêkên gêdên aê, ma aê kabaliñ kêpi ja gêja ma bulimakao ñakatu tonanjê mênkêsa."

25 Mose gêlic gebe lau têtû meloc ma sesen ñagôliñ su, gebe Aron gêlôc sa, gebe sêsa lên amboac tonan e

nêñ ñaço sêmajec êsêac, ²⁶ tec en jakêkô gamên becña ñasacgêdô ma gêmôêc gebe "Asa lau sêsap Apômtau tôn. Asa andên aê amên." Ma Lewinê wakuc samob sêkac sa dêdên Mose sêja. ²⁷ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe "Apômtau, Israelnên Anôtô, nê biñ tau tonec gebe Amac samob ajandiñ ômbiñkap tosiñ, go asêlên ana-amên-ana-amên anga gamên becña ñasacgêdô ñasawa ma anac nêñ lasitêwai to nêñ lau ôlim andañ ma lau wacbañ amacña êndu." ²⁸ Lewinê wakuc sêgôm kêtôm Mosenê biñ kêjatu êsêac. Ma gêdên bêc tonañ lau amboac 3,000 sêjaña. ²⁹ Ma Mose kêsôm gebe "Ocsalô tonec amac akên latômi to nêñ lasitêwai sêjô mec dabuñwagaña gebe anam sakiñ Apômtau, gebe en ênam mec amac êndên bêc tonec."

³⁰ Ñagelen Mose kêsôm gêdên lau gebe "Amac agôm sec kapôên. Galoc aê gabe japi jandên Apômtau jana. Moae jatôm gebe jaê wama en, gebe êsuc nêñ sec ôkwi." ³¹ Amboac tonañ Mose gêmu gêdên Apômtau gêja ma kêsôm gebe "Ojae, lau tonañ sêgôm sec kapôênanô. Êsêac sêmasañ nêñ anôtô jaba ña gold. ³² Mago galoc aê jaten aôm, gebe ôsuc êsêacnên sec ôkwi. Embe masi, go jaten aôm, gebe onsen ñoc ñaê anga nêñ buku, tañ koto nañ, su." ³³ Apômtau gêjô Mose awa gebe "Lau samob, tañ sêgôm sec gêdên aê nañ, oc jansen êsêacnên ñaê anga ñoc buku su. ³⁴ Galoc ôna ma ôwê lau sêna gamên, tañ kasôm ñabiñ gêdên aôm nañ. Ôlic acgom, ñoc anela êsêlên êmuñ aôm. Mago êndên ñanoc janac êsêac kêsina, oc jakên ñagêjô êjô nêñ sec."

³⁵ Ma Apômtau kêkên gêmac sec ten gêdên lau kêtu teten mec gêdên bulimakao ñalatu, tañ Aron kêmasañ nañ.

Jatu sêwi gamên siñña

33 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôndi, ôwi gamên tonec siñ, aôm to lau, tañ gôwê êsêac sêsa anga gamên Aiguptuña sêmên nañ. Asêlên e aô lasê gamên, tañ katôc lemoc gêdên Abraham agêc Isak ma Jakob ma kasôm gebe 'Aê gabe jakên nom tonec êndên nêñ wakuc.' ² Aê gabe jasakiñ ñoc anela ten êsêlên êmuñ aôm ma jajanda lau Kanaan to Amor ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus gebe sêwi gamên tau siñ. ³ Api gamên, tañ su to lêp keselen nañ. Mago aê tauc japi jawiñ amac atom. Embe jawiñ amac, oc moae jansen amac su anga intêna anaña, gebe amac lau gêsômtêkwa ñatorñ."

⁴ Gêdên tañ lau sênô biñ ñawapac tonañ nañ, êsêac têtan lasê ma ñac ten gêjam gêlôn tau atom, ⁵ gebe Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôsôm êndên lau Israel gebe 'Amac lau gêsômtêkwa ñatorñ. Aê embe japi jawiñ amac êndên ñasawa dambêgen oc janac amac eb tagen anaña. Amboac tonañ akôc nêñ gêlôn su, ec jajala gebe aê jañgôm amac amboac ondoc.'"

⁶ Amboac tonañ lau Israel sêkôc nêñ gêlôn su anga lôc Horeb ma sêsêlên ñaômagen.

Becobo sêkac saña

⁷ Ma Mose kêkôc becobo elêmê ma gê bec tau kêkô jaêc gamên, tañ bec ñagêdô kêkô nañ. En kêsam becobo tau gebe Becobo takac saña. Lau ten embe sensom Apômtau, go sêsa sêna becobo sêkac tauñ saña, tañ kêkô jaêc gamên, tañ bec ñagêdô kêkô nañ.

⁸ Elêmê embe Mose êsa êndên becobo tau êna, go lau samob sêndi sa sêkô nêñ bec ñakatam ma materñ êndiñ Mose ñapan e êsô becobo ñalêlôm êna. ⁹ Mose embe êsô becobo ñalêlôm êna su, go tao majan êsêp êmên êkô becobo tau ñasacgêdô. Ma Apômtau ênam biñgalôm êwiñ Mose. ¹⁰ Lau embe sêlic tao majan êsêp êmên êkô becobo tau ñasacgêdô, go samob sêndi ma teten mec êndên Apômtau anga nêñ bec ñasacgêdô êndên-êndêngerñ. ¹¹ Amboac tonañ Apômtau gêjam biñgalôm gêwiñ Mose agêc lañôñanô gêdên tauñ amboac ñac ten, tañ gêjam biñgalôm gêwiñ nê ñac ôli andañ enña. Ma gêdên tañ Mose gêmu gêja gamên, tañ becobo ñagêdô kêkô nañ, nê sakiñwaga gêwi becobo tau siñ atom. Ñac wakuc tau Nun latu Josua.

Apômtau gêjac mata gebe êmoa êwiñ lau

¹² Go Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe "Ôlic acgom, aôm taôm kôsôm gêdên aê gebe 'Ôwê lau tonec sêpi sêna.' Mago aôm kôsam ñac, tañ gobe ôsakiñ êwiñ aê nañ, nê ñaê lasê gêdên aê atom. Mago aôm kôsôm gebe 'Aê kajala aômñem ñaê ma aôm gôjac matocanô ñajam. ¹³ Amboac tonañ galoc aê jaten aôm gebe aê embe janac matamanô ñajam, go ôtôc nêñ intêna êndên aê e jajala aôm êtu tôn ma janac matamanô ñajam. Ma taêm ênam tonec êwiñ gebe lau-m tonec têtü aômñem laugac.'" ¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê tauc oc jasêlên jawiñ aôm ma jakên aôm ôlêwan taôm." ¹⁵ Ma Mose kêsôm gêdên en gebe "Aôm taôm embe ôsêlên ôwiñ aêac atom, go ôsakiñ aêac awi gamên tonec siñ ma api ana atom. ¹⁶ Aôm embe ôsêlên ôwiñ aêac atom, go ajala amboac ondoc gebe aê to ñoc lau ajac aôm matamanô ñajam. Aôm embe ôsêlên ôwiñ aêac, go êwaka aê to nêñ lau sa êndên lau nomña ñagêdô samob."

¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Biñ tecenan, tañ aôm kôsôm nañ, aê oc jañgôm ñanô êsa, gebe aôm gôjac aê matocanô ñajam ma aê kajala aômñem ñaê sugac." ¹⁸ Mose kêsôm gebe "Aê jaten aôm gebe oc nêñ ñawasi lasê êndên aê." ¹⁹ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê gabe jakên ñoc ñawasi êô lasê aôm lañômnênña ma jasôm ñoc ñaê lasê êndên aôm ôñô. Ñoc ñaê gebe Apômtau. Ma oc jamoasiñ ñac, tañ gabe jamoasiñ en nañ, to taêc walô ñac, tañ gabe taêc walô en nañ." ²⁰ Ma kêsôm ten gebe "Mago aôm ôtôm gebe ôlic aê lañôcanô atom, gebe ñac, tañ êlic aê nañ, oc êmoa mata jali atom." ²¹ Ma Apômtau kêsôm gebe "Ôlic acgom, ñasawa ten tec gêc kêdabiñ aê. Ôpi mênôkô poc kapôên ñaô. ²² Ma êndên aôm ôkô poc ñasawa ma jañgandê aôm auc ña lemoc e jaôc lêlêc

aôm su acgom, ²³ go jakôc lemoc su e ôlic dêmodêctêk-wa, mago ôlic lanôcanô atom.”

Poc tapa kêtû luagêcra

34 Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôpa poc tapa luagêc êtôm nmatana, go jato biñ, tañ kato kêsêp poc tapa nmatana, tê kôtuc popoc nê, êsêp poc tapa tonec amboac tonanjen. ² Ômansañ taôm êndên elenj bêbêcgenj. Ma elenj bêbêcgenj ôpi lôc Sinai ômôênj ma ôtôc taôm êndên aê anja lôc tau njetêpôê. ³ Nac teñ êpi êwiñ aôm atom ma teñ êmoa lôc naga atom. Domba to bulimakao sêninj gêgwanj sêmoa lôc naga atom amboac tonanjen.” ⁴ Amboac tonanj Mose kêpa poc tapa luagêc kêtôm poc tapa nmatana. Ma gêdên bêbêc kanucgenj enj gêdi jakêpi lôc Sinai kêtôm Apômtau kêjatu enj, ma kêkôc poc tapa luagêc gêwiñ. ⁵ Ma Apômtau kêsêp gêmênj gêmoa tao njalêlôm e kêkô jabanj Mose. Ma Mose awa gêjac Apômtaunê naê. ⁶ Go Apômtau jakêlêlêc enj gêja ma gêmôêc gebe “Apômtau, Apômtau, enj Anôtô, moasinj to taê walô natau, enj têtac nandanj seberj atom. Enj nac tolêlôm têtac gêwiñ nmalacra to nac biñnanôña. ⁷ Enj têtac gêwiñ lau 1,000 to 1,000 to kêsuc êsêacnênj geo to sêgêli biñja ma sec ôkwi. Mago enj kêmetôt lau geo amboac tonanjen ma kêkênj tamerj sêgêli biñ nagejêd kêpi latunj to dêbuñj ma aberj to nêñ gôlôac.” ⁸ Go Mose gewec seberj to keterj mec gêdên Apômtau ⁹ ma kêsôm gebe “O Apômtau, aê embe janac aôm matamanô najam, go jaterj nroc Apômtau aôm, gebe ôsêlênj ômoa aêac njalêlôm ôwiñ. Biñnanô, êsêac lau gêsuntêkwa natonj, mago ôsuc aêac agêli biñ to ma sec ôkwi ma ôkôc aêac sa atu nêñ gênj.”

Poac nakhônirja

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Ôlic acgom, aê jamoat-inj poac teñ. Aê oc janjôm gênjalô nêñ lau samob sêlic. Gênjalô amboac tonec kêsa anja nom naganênj to anja lau-m teñ atomanô. Ma lau samob, tañ sêwiñ aôm nanj, oc sêlic gênj, tañ Apômtau êngôm nanj. Ma gênj, tañ gabe janjôm êndên aôm nanj, gênjsêga kaiñ teñ.

¹¹ “Ojop biñ, tec galoc jajatu aôm nec. Ôlic acgom, aê jajanda lau Amor to Kanaan ma lau Het to Peres ma lau Hib to Jebus sêc sêna. ¹² Ôlic taôm gebe ômoat-inj poac ôwiñ lau, tañ sênjôm gamênj aôm ô lasênja nanj atom. Embe ôngôm, go êtu nêñ lakô. ¹³ Ônsêlô êsêacnênj altar su to ôsap nêñ alê poc tulu ma ôtuc nêñ anôtônê nkatu popoc. ¹⁴ Aôm oterj mec êndên anôtô jaba teñ atom, gebe Apômtau enj Anôtô, tañ gêjam lêmunj nê lau gebe têtac êwiñ enj taugenj nanj. Ênê naê gebe Aê gajob nroc lau têtac gêwiñ aênja. ¹⁵ Ôlic taôm, gebe ômoat-inj poac ôwiñ lau gamênj tônênja atom. Êsêac embe sênjôm mockaiñja êndên nêñ anôtô to sêkênj da êndên nêñ anôtô, oc moae sêkalem aôm gebe ôniñ da ôwiñ êsêac, ¹⁶ ma aôm oc moae ôjaliñ nêñ latunjo sa gebe sênjam latômi. Ma êsêac latunjo embe sênjôm mockaiño êndên nêñ

anôtô, oc sêlêtôm aôm latômi gebe sênjôm mockaiñ êndên êsêacnênj anôtô amboac tonanjen.

¹⁷ “Ôpac ki êwê ma ômansañ anôtô jaba atom.

¹⁸ “Ôlic Om Polom Njalucra napep. Êndên bêc 7 aôm ôniñ polom njaluc êtôm kajatu aôm nanj. Ôniñ êndên njanoc. tañ kakênj gêdên aôm nanj, êndên ajônj Abib, gebe gêdên ajônj Abib tau tonanj aôm gôwi Aiguptu sinj. ¹⁹ Namêc samob têtû aênjoc gênj, aômnêm bêc kapoac namêc samob, nêñ bulimakao to domba kapoac namêc. ²⁰ Donki namêc, nanj ônac da nja domba njalatu. Embe ondec gebe ônac da gênj tau atom, go ôpônj gêsutêkwa tulu. Ma ônac da nêñ latômi namêc samob. Ma nac teñ êd lasê aê tolêma sawa atom.

²¹ “Ônam kôm êndên bêc 6, mago êndên bêc êtu 7ja ôlêwanj taôm. Ôlêwanj taôm êndên bêc tonanj êndên têm ôkac nom ôkwiña ma êndên têm ojor kômnanô sanja amboac tonanjen. ²² Aôm ôlic Om Wokenja êndên noc ôniñ gênj lasênja. Ma êndên jala nhabêc namunja aôm ôlic Om Ojor Kômnanô sanja. ²³ Nêñ nacwaga samob sêd lasê sêkô aê Apômtau Anôtô, tañ katu Israelnênj Anôtô nanj, lanjôcnênja êtu dim têlêac êtôm jalagenj. ²⁴ Aê oc jajanda lau tomôkêtomôkê sêc su ma aê janjôm nêñ gamênj esewec êtu kapôênj. Ma êndên tañ ôpi ôna ô lasê ôkô aê Apômtau, aômnêm Anôtô, lanjôcnênja êtu dim têlêac êtôm jalagenj nanj, nac teñ oc êjanjo nêñ gamênj su atom.

²⁵ “Ôkênj polom tojist êwiñ daja nadece atom. Ma Om Pasa naja nagejêd ênêc e elenja atom. ²⁶ Ôkôc nêñ kôm namêc najamanô tau ôndên aê Apômtau, aômnêm Anôtô, nroc andu ôna. Ono domba njalatu nja tênanê su atom.” ²⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Oto biñ tonanj sa gebe biñ tonanj kêtû poac, tañ kamoat-inj gêdên aôm to Israel nanj, nagejêd.” ²⁸ Ma Mose gêmoa gêwiñ Apômtau gelenja 40 ma gêbêcauc 40. Enj genj mo atom to gênôm bu atom. Ma enj keto poac nabiñ kêsêp poc tapa, enj keto biñsu lemenj lu.

Mose kêsêp anja lôc gêmênj

²⁹ Gêdên tañ Mose kêsêp anja lôc Sinai gêmênj nanj, enj kêkôc biñsu nroc tapa luagêc. Ma gêdên tañ enj kêsêp anja lôc gêmênj nanj, kêjala tau gebe lanjônô nawasi kaiñ teñ nec atom. Enj lanjônô nawasi kaiñ teñ tonanj nam gebe enj gêjam biñgalôm gêwiñ Apômtau. ³⁰ Gêdên tañ Aron to lau Israel samob sêlic Mose nanj, tec sêlic lanjônô nawasi kaiñ teñ ma têtêc gebe nasêndambinj enj atom. ³¹ Mago Mose kêkalem êsêac, tec Aron to gôlôacnênj laumata samob sêmu dêdên enj sêja, ma Mose gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac. ³² Tonanj su, go lau Israel samob têtû gasuc enj ma enj kêkênj biñsu samob, tañ Apômtau kêsôm gêdên enj anja lôc Sinai nanj, gêdên êsêac. ³³ Mose kêsôm biñ gêdên êsêac su, go kêkênj obo lala teñ gêsañ lanjônô auc ³⁴ Kêtôm têm samob, tañ Mose kêsô bec gêdên Apômtau gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ enj nanj, enj kêkac obo lala su e gêmu kêsa kêtiam. Ma gêdên tañ kêsa gêmênj nanj, enj gêjac miñ biñ, tañ Apômtau kêjatu nanj, gêdên lau Israel. ³⁵ Ma lau Israel sêlic Mose

lanĵanô gebe ŋawasi kainĵ tenĵ. Go Mose gêsarĵ lanĵanô auc ŋa obo lala ŋaparĵ e gêmu kêsô gêja kêtiam gebe ênam binĵalôm êwiĵ Apômtau.

35:1–40:16 Lau Israel sêkên nêĵ da gebe sêkwê Lômbeç sa ma sêmansarĵ Lômbeç ŋagêĵlêlôm. Kôm tau kêsêlêĵ kêtôm Anôtô kêjatu gêdêĵ Mose gebe sêkwê Lômbeç tau sa ma sênac kawi.

Sêkwê lômbeç sa

¹⁷ Gêdêĵ jala kêtû luagêcĵa ŋaajônĵ ŋamatanaĵ ŋabêç ŋamatanaĵ êsêac sêkwê lômbeç tau sa. ¹⁸ Mose kêkwê lômbeç sa. Eĵ kêkêĵ nombarĵ to kêmasarĵ sagiĵtêkwa ma kêkêĵ budeĵ gêsac ŋaô ma kêkwê alê ŋalêlômĵa.

¹⁹ Go gê obo kêpi lômbeç tau ma kêmasarĵ obo tenĵ gêsac ŋaô kêtû salôm, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ.

²⁰ Go Mose kêkôc poc tapa ma kêkêĵ kêsêp katapa poacĵa. Su, go kêmasarĵ katapa ŋata ma kêkêĵ ŋagadê gêsac katapa tau ŋaô. ²¹ Ma eĵ kêkôc katapa kêsô lômbeç gêja ma kêkêĵ obo baliĵ geĵkaleĵ gêsarĵ katapa poacĵa auc, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ.

²² Go ketoc tebo kêkô bec sêkac tauĵ saĵa. Tebo tau kêkô obo baliĵ nêĵma kêkanônĵ gamêĵ gêmu kêpiĵa, ²³ ma kêdênarĵ polom, taĵ sêkêĵ gêdêĵ Apômtau kêtû da naĵ, gêsac tebo ŋaô, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ.

²⁴ Ma eĵ ketoc jakaiĵ kêkô bec sêkac tauĵ saĵa ŋalêlôm, kêkô tebo ŋamakeĵ kêkanônĵ lômbeç ŋagamêĵ gêmu kêsêpĵa, ²⁵ go kêkêĵ ja ŋalêsi kêkô Apômtau lanĵônêĵma, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ.

²⁶ Go ketoc altar gold kêkô obo baliĵ ŋalêlôm anĵa bec sêkac tauĵ saĵa tau. ²⁷ Go kêkêĵ ja geĵ gêĵ ŋa-

malu, taĵ gêsac altar ŋaô naĵ, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ. ²⁸ Go kêkêĵ obo baliĵ geĵkaleĵ lômbeç ŋasacgêdô. ²⁹ Ma ketoc altar dajaĵa kêkô bec sêkac tauĵ saĵa tau ŋakatam nêĵma ma kêkêĵ daja to da gêĵ kêpuc ŋamalac ôliĵ tôĵĵa gêsac ŋaô, kêtôm Apômtau kêjatu eĵ. ³⁰ Go ketoc laclu kapôêĵ kêkô bec sêkac tauĵ saĵa to altar ŋasawa ma kêkêĵ bu kêsêp êtu sêkwasiĵ lemeĵ to eĵkaiĵ ŋa bu tau tonarĵ.

³¹ Mose ma Aron to latui sêkwasiĵ lemeĵ to eĵkaiĵ ŋa bu tau tonarĵ. ³² Kêtôm têĵ samob, taĵ êsêac sêsô bec sêkac tauĵ saĵa to sêndambiĵ altarnaĵ naĵ, sêkwasiĵ tauĵ, kêtôm Apômtau kêjatu Mose. ³³ Ma eĵ gêjac balaĵ malacluĵ to lômbeç ma altar auc ma kêkêĵ obo geĵkaleĵ malacluĵ ŋasacgêdô amboac tonarĵ. Tec Mose gêjac dabiĵ nê kôm tau.

Tao gêsarĵ lômbeç auc

³⁴ Go tao gêsarĵ bec sêkac tauĵ saĵa auc ma Apôm-taunê ŋawasi gêjam lômbeç ŋalêlôm auc. ³⁵ Ma Mose kêtôm gebe êsô bec sêkac tauĵ saĵa êna atom, gebe tao kêkôm auc ma Apôm-taunê ŋawasi gêjam lômbeç ŋalêlôm auc. ³⁶ Kêtôm têĵ samob, taĵ lau Israel sêsêlêĵ sêmoa intêna naĵ, tao embe êôn sa anĵa lômbeç, go êsêac sêndi ma sêsêlêĵ. ³⁷ Mago tao embe êôn sa atom, go sêndi sêsêlêĵ atom, sêôn e tao êôn sa acgom. ³⁸ Kêtôm têĵ samob, taĵ lau Israel sêsêlêĵ sêmoa intêna naĵ, Apôm-taunê tao kêkôm lômbeç auc gêdêĵ geleĵĵa, ma ja gêjam tao auc gêdêĵ gêbêç. Is-raelnêĵ gôlôac samob sêlic.

LEWITIKUS

SÊJAM SAKIJ ANÔTÔ NJAGÔLIN

Lewitikus nec dabuwaga, tañ sêsa anga Lewinê gôlôac nañ, tauñ nêñ buku. Nabinj ñagêdô tec kepeñ dabuwaga tau solop, go nabinj ñagêdô kêpi nêñ sakinj tokaiñ-tokaiñ nañ. Kôm tonec gêjac dabuwaga tonañ ñawae gebe sêlic lau Israel lanjwa tônê nêñ om ma têndôn Anôtônê biñ êndên lau tau gebe sêsa nêñ lênj to awenj êôc Anôtô sêsô biñ tau ñalabugenj.

Biñ Anôtô dabuñña kêtû ñalôtênasêga gêjam gôlinj buku tau gêjam aucgenj. Amboac tonañ ñagôlinj tonec gêdên Anôtônê lau Israel gebe sêlic nêñ om to sêsa nêñ lênj ñañên, ec sêmbinj tauñ tônj tamijn Israelnên Anôtô Dabuñ tau endenj tónjenj.

Buku tau ñasêbu lementenj gebe

1. Mòkêlatu 1–7 Biñsu da to dajaña.
2. Mòkêlatu 8–10 Sêjam mec Aron to latui gebe sênam kôm dabuwagaña ñaminj.
3. Mòkêlatu 11–15 ñagôlinj lau sênjgônj selecña to sênam dabuñ tauñña.
4. Mòkêlatu 16 Omsêga Wama ñagôlinj.
5. Mòkêlatu 17–27 ñagôlinj gêdên lau gebe sêsa nêñ lênj to sêlic nêñ om sênam dabuñ tauñ ñapep.

Ñalô towae, tañ kêsêp buku tonec ñalêlôm nañ, teto gêc 19:18. Apômtau Jesu kêsam ñalô tau gebe Biñsu kêtû luagêcña, tañ kêtôm biñsu kapôên ñamatana. Biñsu tau gebe “Têmtac êwinj lau wacbañ aôm amboac têtmtac gêwinj taôm.”

1:1–15:33 Biñsu, tañ gêjam gôlinj lau Israel nêñ sakinj omña ma nêñ lênj sêkênj da to dajaña nañ, kêsêp mòkêlatu 1–7. Êsêac sêjam mec Aron to latu-agêc ñaminj kêsêp mòkêlatu 8–10. Mòkêlatu 11–14 gêwa biñ tatu selec to biñ ñatêmuiña sa. Bôc, tañ lau Israel têtôm gebe sêniñ to bôc, tañ sêjac jao gebe sêniñ atom nañ, nêñ ñaê kêsêp mòkêlatu tonañ amboac tonañjenj. Biñ ñagêdô gêwa lauo, tañ sêkôc ñapalê nañ, nêñ lênj têtû selecña sa. Ma biñsu ñagêdô kêkanônj lau tokamocbôm ma gêwa êsêacnênj lênj têtôc tauñ êndênj dabuwaga ma dabuwaganênj kôm sêwaka lau tonañ saña sa.

Omsêga Pasaña

16 Gêdên Aronnê latuagêc sêmac êndu kêtû sêkênj daja dabuñ atomña gêdên Apômtau, enj kêsôm gêdên Mose gebe ² “Ôsôm êndênj têwam Aron gebe enj êsô gamênj dabuñanô, tañ obo baliñ gêsarj auc nañ, êna paliñ-paliñjenj atom gebe gamênj tonañ aê maloc, tañ gaoc tauc lasê ña tao gêsac poac ñakatapa, lêpônj taê labuñña, ñaô, gebe êmac êndu atom. ³ Enj êsô gamênj dabuñanô tau ñalênj tagenj tonec gebe êkôc bulimakao kapoac wakuc tenj êtu dawamaña to domba kapoac tenj êtu dajaña êna. ⁴ Enj êlinj bu su acgom, go êsô ñakwê kwalam-kwalam baliñ ma ñakwê akaiñña kwalam-kwalam dambê. Enj êjandinj ômbinjakap

kwalam-kwalam ma embec obo gasuc. Gênj samob tonañ tec kêtû ñakwê dabuñ tau. ⁵ Ma enj êkôc noniñ kapoac luagêc anga lau Israel nêñ êtu dawama ma domba kapoac tenj êtu daja.

⁶ “Ma Aron êkênj bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu enj tauña ma ê wama tau to nê gôlôac su acgom. ⁷ Go enj êkôc noniñ luagêc tonañ naetoc lulugenj êkô Apômtau lanjônêmña anga becobo ñakatam dêmôênja. ⁸ Anga tonañ enj êpuc kapoac êpi noniñ luagêc tau, tenj êtu Apômtauña ma tenj êtu Asaselña. ⁹ Go Aron êkênj noniñ tañ kêpuc kapoac kêtû Apômtauña nañ êtu dawama. ¹⁰ Mago noniñ, tañ kêpuc kapoac jakêsêp Asaselña nañ, enj êkôc tomata jaligenj ma etoc êkô Apômtau lanjônêmña, go êsa sakinj asuc sec ôkwiña êpi enj ma êjanda noniñ tau êsa gamênj sawa êndênj Asasel êna.

¹¹ “Aron êkênj bulimakao kapoac tau êtu dawama êtu enj tau to nê gôlôacña nêñ secña, enj ênac bulimakao tonañ êtu dawama êtu enj tauña. ¹² Go êkôc ja ñalana anga Apômtaunê altar naêkênj êsêp laclu tenj ma êñgajinj gênjmalu, tañ sêlênsim popoc nañ, lêma luagêc êkôc êmênj gamênj dabuñanô tau. ¹³ Anga Apômtaunê lanjônêmña enj êkênj gênjmalu tau êpi ja ma gênjmalu ñajadaunj ênam lêpônj taê labuñña auc gebe êmac êndu atom. ¹⁴ Ma enj êkôc bulimakao kapoac ñadec ñagêdô ma êpalip êpi lêpônj ñagadê to katapa poacña nêmnja ña nê lêma latu êtu dim 7.

¹⁵ “Tonañ su acgom, go êmbuc noniñ, tañ êtu da en-señ launêñ secña nañ, ma êkôc ñadec êsô gamêñ dabuñanô tau êna ma êpalip êpi katapa poacña ñagadê to nêmnja êtôm tê enj gêgôm ña bulimakao kapoac ñadec su nê. ¹⁶ Enj êñgôm amboac tonañ tec enj ê wama êtu gamêñ dabuñ ma lau Israel nêñ ñatêmui to nêñ sêgêli biñsu ma nêñ sec samobña. Ma êñgôm amboac tonañgenj êtu becobo poacña, tañ gacgeñ kêkô êsêacnêñ môm ñalêlôm nañ. ¹⁷ Ñac tenj êmoa becobo ñalêlôm êndênj tañ enj êsô gamêñ dabuñanô e êsa êmêñ ma ênac da tau to nê gôlôac ma lau Israel samob nañ, atom. ¹⁸ Go enj êsa êndênj altar, tañ kêkô Apômtau lañônêmnja nañ, êna ma ênac da êtu altar tañja ma enj êkôc dec ñagêdô anja bulimakao to noniñ nêñ ma ênsê êpi altar ñajabo ênam aucgeñ. ¹⁹ Ma êpalip dec ñagêdô êpi altar tau êtu dim 7 ña nê lêma latu gebe êñgôm gêñ tau êtu selec to dabuñ ma enseñ lau Israel nêñ ñatêmui su.

Noniñ kapoac gêc sec sa

²⁰ “Êndênj tañ enj ênac da gamêñ dabuñ to becobo poacña ma altar êmbacnê nañ, go enj êkôc noniñ mata jali tau êmêñ. ²¹ Go Aron êkên nê lêma lulugeñ ênsac noniñ mata jali tau môkêapac ñaô ma êsôm keso samob, tañ lau Israel sêgôm to sêgêliña ma nêñ sec samob nañ, lasê ma êkên êpi noniñ môkêapac. Go ñac, tañ kêmasañ tau su kwananjenj nañ, êwê noniñ tau êc êsa gamêñ sawa êna. ²² Noniñ tau êc êsêacnêñ sec samob êpi tau êna gamêñ gasañ tenj ma (ñac tau) esoc noniñ tau anja gamêñ sawa.

²³ “Go Aron êsô becobo poacña ñalêlôm êna ma êkôc ñakwê kwalam-kwalam, tañ enj kêsô sa gêdênj tañ kêsô gamêñ dabuñanô gêja nañ, su ma êkên ênêc tonañ. ²⁴ Ma enj êliñ bu anja gamêñ dabuñ ñabalêm tenj ma êsô taunê ñakwê ma êsa êmêñ, go êkên daja êtu enj tau to lauña ma ê wama tau to lau samob. ²⁵ Ma ñalêsi da êjô launêñ secña enj êkên ja êniñ anja altar tau. ²⁶ Ma ñac, tañ êwê noniñ êndênj Asasel êna nañ, êkwasiñ nê ñakwê ma êliñ bu su acgom, go êmu êsô malac êmêñ êtiam. ²⁷ Ma bulimakao to noniñ, tañ êtu da êjô secña nañ, nêñ dec, tañ sêkôc sêsô gamêñ dabuñanô tau sêna gebe ê wama nañ, nêñ ñaôlic to ñamêsôm ma ñatêkwa sêmbaliñ êsa malac ñamagê êna ma sêkên ja êniñ su. ²⁸ Ma ñac, tañ êkên ja êniñ gêñ tau nañ, êkwasiñ nê ñakwê ma êliñ bu su acgom, go êmu êsô malac êmêñ êtiam.

Sêlic om sê wama êsêacña ñalên

²⁹ “Ma tonec êtu ñagôliñ ênêc endenj tóngeñja tenj êndênj amac gebe êndênj ajônj êtu 7 ñabêc 10 amac taôm to lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, anam dabuñ taôm ma anam kôm tenj atom. ³⁰ Gebe êndênj bêc tonañ oc sê wama amac gebe atu selec. Nêñ sec ênaña ma atu selec samucgeñ akô Apômtau lañônêñ. ³¹ Om tonañ êtu amacnêñ Omsêga anam dabuñ taômña tenj. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc endenj tóngeñja tenj. ³² Ma sakiñ daê wamaña gêjac dabuñwaga, tañ

senj oso to sêjam mec enj gebe êjô tama su nañ, ñawae. Enj êsô ñakwê kwalam-kwalam, tañ kêtú ñakwê dabuñ nañ. ³³ Ma ê wama êtu gamêñ dabuñ to becobo ma altarnja ma êñgôm êtu dabuñwaga to gôlôac ñalau samobña êwiñ amboac tonañgenj. ³⁴ Lêñ tonañ êtu amacnêñ ñagôliñ ênêc endenj tóngeñja tenj gebe asa sakiñ wamaña êtu lau Israel nêñ sec samobña êtu dim tagenj êtôm jalagenj.”

Ma Mose gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu enj.

Biñsu dabuñ to gêdênja

19 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe ² “Ôsôm êndênj gôlôac Israel ñalau samob gebe amac atu lau dabuñ gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô, aê tauc dabuñ. ³ Amac samob êtôm ñacanôgenj atoc tenemi to tamemi sa ma taêm ênam om gebe dabuñ ma amansañ ñapep, gebe Apômtau, nêñ Anôtô aê. ⁴ Amac akac taôm ôkwi andênj anôtô gwam ana atom. Ma apac ki êwê ma amansañ anôtô jaba tenj atom, gebe Apômtau, nêñ Anôtô aê.

⁵ “Embe akên da danje êndênj Apômtau, go akên ñalênj gebe ênac Apômtau mataanô ñajamgeñ. ⁶ Êndênj bêc, tañ akên da tau nañ, to bêc, tañ êndanguc nañ, aniñ da tau e êmbacnê. Gêñ ñagêdô-gêdô, tañ ênêc e êndênj bêc êtu têlêac nañ, ja êniñ su. ⁷ Ma embe aniñ êndênj bêc êtu têlêac, nañ oc êtu gêñ geñenj ma oc ênac aê matocanô ñajam atom. ⁸ Ma tenj embe êniñ, oc êtu tôp êndênj enj gebe enj gêgôm Apômtaunê gêñ dabuñ tenj kêtú sec, ma sensenj enj su anja nê lau nêñ.

⁹ “Ma êndênj tañ amacnêñ gamêñ ñakôm ñanô êsa nañ, go anac sa e êndênj kôm ñamadiñ samucgeñ atom, ma ajonj gêñ ñasaliñ-saliñ sa êtu ñamu atom. ¹⁰ Anja nêñ kôm wainja amboac tonañgenj ajonj gêñ ñasaliñsaliñ ma akôc ñanô, tañ kêsêlô kêsêp nom nañ, sa atom. Awi siñ êndênj lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêñ Anôtô aê.

¹¹ “Anam geñgeñ atom, ma anam launêñ bôlênj auc atom to ansau auc lau atom. ¹² Atôc lemem ansau anam aê lañôc ma anjôm amacnêñ Anôtônê ñaê êtu sec ña lên amboac tonañ atom gebe Apômtau aê.

¹³ “Akônij nêñ lau wacbañ amacña ma ajañgo nêñ gêñ su atom. Anjamiñ nêñ sakiñwaga nê ñaôli kômña e êndênj ñaelenj atom. ¹⁴ Apuc boa ñac tañasunbic to akên gêñ tenj êmbôc ñac matapec nê intêna auc atom. Atêc nêñ Anôtô, gebe Apômtau aê.

¹⁵ “Amêtôc biñ eso atom. Ma ambu lau ñalêlôm sawa ma atoc lau tolêlôm sa êlêlêc atom, mago amêtôc nêñ lau wacbañ amac ña biñgêdênjenj. ¹⁶ Ôñga biñ êpi nêñ lau atom. Ma embe ôkô mêtôcwaga lañônêñ nañ ôkic nêñ ñac wacbañ aôm nê biñ ôwiñ atom gebe Apômtau aê.

¹⁷ “Têmtac endec lasitêwa atom, awa biñ sa êndênj ñac wacbañ amac gebe awê kaiñ sec êtu enja atom. ¹⁸ Ôkênj ñagêjô ma ôê têmtac ñandanj êndênj taôm-nêñ lau tenj tôn atom, mago têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm, gebe Apômtau aê.

¹⁹ "Ajop aênoc ñagôlinj tonec gebe akêñ bôc kaiñ lu-agêc sêngêli tauñ atom. Ma apalip ñawê kaiñ luagêc êsêp kôm tagenñ atom, ma asô ñakwê, tañ sêwa ña gam kaiñ luagêc kêsêp taulêlôm nañ atom.

²⁰ "Embe ñac teñ ênêc êwiñ awê teñ, tañ sê enj gêdên ñac teñ gebe ênam ôli êtu ênê gênômao, mago gêjam ôli su me sêwi enj siñ su atom tagenñ nañ, go akêñ ñagêjô, mago êsêagêc sêmac êndu lulugenñ atom, gebe sêwi awê siñ kêtû taunê ñatauo su atom tagenñ. ²¹ Mago ñac tau êkôc domba kapoac teñ êna becobo ñakatam gebe êkên êtu datôp êndên Apômtau êtu enj tauña. ²² Ma dabuñwaga ê wama ñac tau ña domba kapoac datôpña tonañ êkô Apômtau lanônem êtu sec, tañ enj gêgôm nañña. Ma Anôtô oc êsuc sec, tañ ñac tau gêgôm nañ, ôkwi.

²³ "Êndên tañ asô gamênñ tau ma asê ka ñanô aninña tokaiñ-tokaiñ nañ, go alic ñanô tau amboac gênñ selec êtôm aninña atom e jala têlêac êmbacnê acgom.

²⁴ Ma êndên jala êtu aclê ñanô samob êtu gênñ dabuñ ma êtu da lambinña êndên Apômtau. ²⁵ Mago êndên jala êtu lemenñ aninñ kananô tau gebe ênam ñanô taêsam êndên jala samob, tañ êndanñguc nañ. Apômtau, amacnê Anôtô aê.

²⁶ "Aninñ gênñ todec teñ atomanô. Aoc binj lasê to anñgôm mectomanñ atom. ²⁷ Akapinñ nêñ môkêmlauñ su anña môkêmapac atom ma êm ñasaô êtu dambê atom. ²⁸ Asa nêñ ôlim êtu ñacmatênña me anac bô teñ êpi taôm ôlim atom gebe Apômtau aê.

²⁹ "Ôkênñ latômô êtu awê mockainjo gebe mockainñ ênam gamênñ auc e sec ênam sêga anña gamênñ tau atom. ³⁰ Taêm ênam ñoc om gebe dabuñ ma ômansañ ñapep ma otoc ñoc andu dabuñ sa gebe Apômtau aê.

³¹ "Naandên lau, tañ sêkalem lau katurñ nañ, to lau mectomanña ana atom. Embe anñgôm oc anñgôm amacñ selec ñapalinñ gebe Apômtau, amacnê Anôtô aê.

³² "Ôndi sa êtu ñac tomôdênña to otoc ñamalacanô sa ma ôtêc aômnêñ Anôtô gebe Apômtau aê.

³³ "Embe ñac jaba teñ êmoa êwiñ aôm anña nêñ gamênñ, go ôtu kasec enj atom. ³⁴ Nac jaba êmoa êwiñ aôm êtôm nêñ lasitêwa teñ ma aôm têtmtac êwiñ enj amboac têtmtac gêwiñ taôm, gebe amac taôm atu lau jaba gêmurña anña gamênñ Aiguptu, gebe Apômtau, amacnê Anôtô aê.

³⁵ "Amêtôc lau eso atom. Anam dônñ gênñ baliñ to ñawapac ma taêsamña ôkwi gebe ansau lau atom.

³⁶ Nêñ dônñ gêdênñ ênêc êtu gênñ ñawapacña ma gadob to laclu anam dônñ gênñ êsêpña nañ, solop amboac tonanñ gebe Apômtau, amacnê Anôtô, tañ gawê amac anña gamênñ Aiguptu amênñ nañ, aê. ³⁷ Ma ajop ñoc ñagôlinj to ñoc jatu samob ma anñgôm ñanô êsa gebe Apômtau aê." x 20:1-22:33 Môkêlatu tonañ ñabiñsu gebe ênam lau to dabuñwaga sa e têtû lau dabuñ ñanô.

Om ñagôlinj

23 Apômtau kêsôm gêdênñ Mose gebe ² "Ôsôm êndên lau Israel gebe Apômtaunê om toê-toê,

tañ amac asam gebe dabuñ ma akac taôm sa nañ, tonec. ³ Anam nêñ kôm êtôm bêc 6, mago êndênñ bêc êtu 7 êtu bêc lêwanña ñanô akac saña dabuñ teñ. Anam kôm teñ atom. Bêc tonañ êtu Apômtau tau nê om anña nêñ gamênñ samob. ⁴ Bêc tonec kêtû Apômtaunê om toê-toê, tañ enj kêkênñ nañ. Akalem lau sa êndênñ ñanoc gebe akac taôm sa ma alic om dabuñ tau.

Omsêga Pasa

⁵ "Êndên ajônñ ñamataña ñabêc 14 ñaêtulala nañ alic Apômtaunê Om Pasa. ⁶ Ma êndênñ ajônñ tonanñ ñabêc 15 alic Apômtaunê om Polom Njalucña. Êndênñ bêc 7 aninñ polom ñaluc. ⁷ Êndênñ bêc ñamataña tonañ akac sa to alic om dabuñ. Anam kôm teñ atom. ⁸ Mago akênñ daja êndênñ Apômtau êtôm bêc 7 tonañ ma êndênñ bêc êtu 7 oc alic om dabuñ teñ êtiam ma anam kôm atom."

⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdênñ Mose gebe ¹⁰ "Ôsôm êndênñ lau Israel gebe êndênñ tañ aô lasê gamênñ tau, tañ aê jakênñ êndênñ amac ma aninñ gênñ lasê nañ, go amac akênñ kôm ñanô ñamêc êndênñ dabuñwaga ¹¹ ma enj ênsuñ nêñ gênñ tonañ êndênñ Apômtau êna gebe enj êlic amac ñajam. Sabat su ma ñaelenñ dabuñwaga êngôm gênñ tau. ¹² Ma êndênñ bêc, tañ ansuñ nêñ gênñ tonañ nañ, akênñ domba ñalatu kapoac ñajam teñ ñajala tagenña êtu daja êndênñ Apômtau êwiñ. ¹³ Ma akênñ da kelenñ tonec êwiñ gebe polom matac êtôm gênñ 10 ñaluagêc sêngaluñ êwiñ katêkwi êtu daja êndênñ Apômtau gebe ênu ñamalu ñajam ma akênñ wain ñatêkwi kekec teñ êwiñ êtu da. ¹⁴ Aninñ polom matac ma sigob me kêsôcña teñ anña kôm wakuc atomanô e êndênñ bêc, tañ amac akênñ nêñ da êndênñ nêñ Anôtô su acgom. Binj tonañ êtu ñagôlinj ênêc en-denñ tônñgeñña teñ êndênñ gôlôac to gôlôac êtôm nêñ gamênñgeñ."

Om Tajonñ Kôm Njanô Saña

¹⁵ "Sabat, tañ amac akênñ da onañ su nañ, ñaelenñ go asa woke sa e êtôm woke samuc 7. ¹⁶ Asa bêc 50 sa e êtap bêc, tañ êndanñguc Sabat êtu 7 nañ sa, go akênñ da polom wakucña teñ êndênñ Apômtau. ¹⁷ Akôc polom sigob luagêc anña nêñ andu amênñ gebe êtu da. Sêmansañ polom tonañ ña polom matac ñajam ma sêpac ña jist êtu kôm ñanô ñamêc êndênñ Apômtau.

¹⁸ "Ma akênñ domba ñalatu ñajam 7 ñajala tagenñ ma bulimakao kapoac wakuc teñ ma domba kapoac luagêc êwiñ polom tonañ êtu daja êndênñ Apômtau. Êwiñ da gênñ kômña to da gênñ têtewiña oc êtu daja, tañ ñamalu ênac Apômtau mataanô ñajam nañ. ¹⁹ Ma akênñ noninñ kapoac teñ êtu da êjô secña to domba ñalatu kapoac luagêc, tañ ñajala tagenñ nañ, êtu dawamaña teñ. ²⁰ Ma dabuñwaga ênsuñ gênñ tonañ êwiñ polom ñamêc êtu da daiñdaiñ êndênñ Apômtau êwiñ domba ñalatu luagêc. Gênñ tau êtu Apômtaunê gênñ ma dabuñwaga êwê kaiñ. ²¹ Êndênñ bêc tau amac akac taôm sa gebe êtu om dabuñ ma anam kôm kapôên

atom. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc enden tônggenja tenj êtu nêw wakucña êtôm amacnêw gamên samob.

²² “Ma êndên tañ amac anac nêw kôm ñanô sa nañ, go anac sa e êndên kôm ñamadiñ samucgen atom, ma ajon gên ñasaliñ-saliñ sa êtu ñamu atom. Awi siñ êndên lau ñalêlôm sawa to lau jaba gebe Apômtau, amacnêw Anôtô aê.”

Om Jala Wakucña

²³ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ²⁴ “Ôsôm êndên lau Israel gebe ajôn êtu 7 ñabêc ñamataña êtu bêc lêwanja ñanô tenj êndên amac. Akac sa ma alic om dabuñ tau toôndugen. ²⁵ Anam kôm tenj atom, mago akên da kelenj tenj êndên Apômtau.”

Omsêga Wama

²⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ²⁷ “Ajôn êtu 7 tonañ ñabêc 10 êtu bêc Omsêga Wamaña. Êtu bêc dabuñ, tañ amac akac taôm sa ma anam dabuñ mo to akên daja êndên Apômtau nañ. ²⁸ Ma anam kôm êndên bêc tonañ atom gebe bêc Omsêga Wamaña, ma sê wama amac êndên Apômtau, amacnêw Anôtô. ²⁹ Gebe tenj embe ênam dabuñ mo êndên bêc tonañ atom, oc senseñ enj su anja nê lau nêñ. ³⁰ Ma tenj embe ênam kôm êndên bêc tonañ, aê oc jansenj enj su anja nê lau nêñ amboac tonañgenj. ³¹ Anam kôm tenj atom. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc enden tônggenja tenj êndên amacnêw wakuc samob êtôm gamênjenj. ³² Bêc tonañ êtu bêc lêwanja ñanô tenj êndên amac ma anam dabuñ mo. Alic om tau anac m êndên ajôn tonañ ñabêc 9 ñaêtulala, ma amansañ nêw sabañ e naêndên ñabêc 10 ñaêtulala.”

Om Bec

³³ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ³⁴ “Ôsôm êndên lau Israel gebe Êndên ajôn tonañgenj ñabêc 15 êtu Apômtaunê om sêsam gebe Om Bec. Alic om tonañ êtôm bêc 7. ³⁵ Êndên bêc ñamataña akac taôm sa gebe alic om dabuñ tenj. Anam kôm tenj atom.

³⁶ Êndên bêc 7 tonañ akên daja êndên Apômtau. Ma êndên bêc êtu 8 amac akac taôm sa gebe alic om dabuñ tenj êtiam ma akên daja tenj êndên Apômtau. Bêc tonañ êtu bêc dabuñ akac saña, tec anam kôm tenj atom.

³⁷ “Apômtaunê om toê-toê tau tonañ, tañ amac asôm lasê gebe akac sa ma anam sakiñ Apômtau gebe akên daja to da kelenj ma da têkwi. Da samob tonañ akên êndên Apômtau êtôm ñanoc solopgenj. ³⁸ Alic om tonañ naêwiñ Apômtaunê sabañ to êwiñ nêw gên ñagêdô, tañ ajac mata ma akên kêtû nêw ñalêlôm kêkac amacña gebe akên êndên Apômtau nañ.”

Biñ Om Becña ñagêdô kêtiam

³⁹ “Êndên ajôn 7 ñabêc 15 embe anac nêw kôm ñanô samob sa êmbacnê nañ, alic Apômtaunê om êtôm bêc 7. Bêc ñamataña êtu bêc lêwanja ñanô tenj ma bêc êtu 8 amboac tonañgenj. ⁴⁰ Êndên bêc ñamataña amac ajon ka ñanô ñajam-ñajam to tômtôm ñalauñ ma lêsô ma atu samuc amoa Apômtau, amacnêw Anôtô, lañônêw êtôm bêc 7. ⁴¹ Alic Apômtaunê om êtôm bêc 7 êtôm jalagenj. Tonañ êtu ñagôliñ ênêc enden tônggenja tenj êndên nêw wakuc samob. Alic om tau êndên ajôn êtu 7ña. ⁴² Anjôn bec êtôm bêc 7 tonañ. Lau Israel ñanô samob sênjôn becgenj. ⁴³ Gebe nêw wakuc to nêñ wakuc sêjala gebe aê kakên lau Israel sênjôn bec gêdên tañ aê kakôc êsêac sêsa anja gamên Aiguptuña sêmên nañ. Apômtau, amacnêw Anôtô aê.”

⁴⁴ Amboac tonañ Mose kêkên om, tañ Apômtau kêjatu nañ, ñawae gêdên lau Israel. x 24:1-27:34 Biñsu tokaiñ-tokaiñ kêsêp môkêlatu tonañ. Biñsu ñagêdô kêmasañ sakiñ omña, ñagêdô kêmetôc lau, tañ sêsôm biñ alôb-alôb, ñagêdô kêjatu lau gebe sêsa nêñ lên bisnis to kômña ñapep ma sênjôn sêwiñ tauñ tomêtêgenj, ñagêdô kêmetôc lau, tañ tañenpêc gêdên Anôtônê biñsu nañ ma ñagêdô kêmasañ lên tatôc lemenj ma tanac mata gên êndên Anôtôña.

NAMBA

LAU ISRAEL SÊMOA GAMÊN SAWA NJAMIN

Buku Namba tonec gêjac miñ lau Israel nêñ lên, tañ sêsêlên gédên tañ sêwi lôc Sinai siñ e jasêo lasê gamên tê Anôtô gêjac mata gebe êkên êndên êsêac nê, ñamadiñ gêmu oc kêpiña nañ. Têm ñasawa tau kédabiñ jala 40. Buku tonec ñaê kêkanôn miñ towae, tañ kêsêp buku tau nañ. Mose kêsá lau Israel sa anğa lôc Sinai gêmuñ êsêac dèdi anğa tônê. Ma eñ kêsá êsêac sa kêtiam anğa Moabnên gamên, tañ gêc bu Jordan ñamakeñ gêmu oc kêpiña nañ. Êsêac sêwi lôc Sinai siñ ma sêsêlên sepeñ Moab sebeñ atom. Êsêac sêo lasê gamên Kades-Barnea, tañ gêc Kanaan ñamadiñ gêmu kêsêpna nañ. Êsêac sebe selom ñamadiñ tau e nasêsa Kanaan, mago têtôm atom, tec sêmoa gamên tônê jala taêsam. Kêtu ñamu êsêac sêwi Kades Barnea siñ jasêo lasê bu Jordan ñagamên gêmu oc kêpiña ma lau ñamakeñ sêngôn tonañ têtú wakac ma ñagêdô sêmasañ tauñ gebe selom bu nasêsa gamên Kanaan gebe sêngônna.

Buku Nambaña tau gêjac miñ lau, tañ gêñwapac gêgôm êsêac ma sêmoa tonên ñalêlôm ñagogo to ñatu-tucgeñ kêsêp ñasawa elémê nañ, nêñ miñ. Êsêac sêli awen sa gédên Anôtô to gédên Mose, tañ Anôtô tau kêjal-iñ eñ sa gebe êwê êsêac nañ, amboac tonanğen. Miñ tau gêwa sa gebe Anôtônê lau têtú palê to tanenpêc, mago Anôtô gejob êsêac ñapep to ñanğenğen ma gêwa Mose sa gebe eñ kêtú môsi kêsêp ñasawa, mago gêjam sakiñ Anôtô to nê lau ñanğenğen.

1:1–6:21 Miñ tañ kêsêp môkêlatu tonec nañ, tau tonec: Mose kêsá lau Israel sa anğa lôc Sinai. Biñsu ñagêdô gêwa lau Lewi nêñ kôm, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, sa tomalagen. Biñsu ñagêdô kêtôc Anôtônê lau nêñ lên têtú dabuñña.

Mec dabuñsêga ênam mec gôlôacña

22 Apômtau kêsôm gédên Mose gebe 23 “Ôsôm biñ êndên Aron to latui gebe Anam mec lau Israel ma asôm amboac tonec gebe

24 ‘Apômtau ênam mec aôm ma ejop aôm.

25 Apômtau êkên lanğanô êpô aôm ma taê labu aôm.

26 Apômtau êsa lanğanô sa êndên aôm ma êkên têtú-tac êtu malô.’

27 “Êsêac sêkên ñoc ñaê ênsac lau Israel ñaô, go aê gabe janam mec êsêac.” x 7:1–9:14 Ñasêbu tonec kêtên da, tañ lau sêkên gebe sênam sakiñ omña sa anğa Lômbec nañ, ñawae gédên êsêac. Lên sênam mec lau Lewi êtu sakiñ dabuñña ma miñ lau señ Pasa anğa lôc Sinaña kêsêp môkêlatu tonec amboac tonanğen.

Tao kêtô lômbec ñaô

15 Gédên bêc, tañ sêkwê lômbec tau sa nañ, tao majan mênkêgadê Anôtônê biñsu ñabec tau. Ma gédên kêtula tao mênkêkô andu ñaô amboac ja e geleñña.

16 Tao majan kêgadê andu gédên ocsalô ma tao ja kêtô ñaô gédên gêbêc gêjô tau-gêjô tau ñapan. 17 Tao embe êon sa anğa lômbec, go lau Israel sêndi. Ma em-

be naêsêp gamên teñ, go lau Israel sê nêñ bec anğa tonanğen. 18 Apômtaunê biñ kêjatu lau Israel, gebe sêndi ma Apômtaunê biñ kêjatu êsêac, gebe sê nêñ bec. Êsêac sêmoa gamên tau êtôm bêc, tañ tao êngandê lômbec auc nañ. 19 Tao embe êngandê lômbec auc bêc taêsam, go lau Israel sêsô Apômtaunê biñ ñalabu ma sêndi atom. 20 Ñasawa ñagêdô tao kêgadê lômbec auc bêc gwalêkiñ atom, tec êsêac sêmoa gamên tau kêtôm Apômtaunê biñ kêjatu ma dèdi kêtôm Apômtaunê jatu. 21 Ñasawa ñagêdô tao kêtô gédên kêtula e gédên bêbêcgeñ ma gédên tañ gêon sa gédên bêbêcgeñ nañ, êsêac dèdi. Me tao embe gacgeñ êkô êndên ocsalô teñ ma êmbêc teñ, ma embe êon sa êndên tonanğen, go sêndi amboac tonanğen. 22 Tao embe êngandê lômbec auc bêc luagêc me ajôn samuc teñ me ñasawa baliñ ec, go lau Israel sêmoa gamên tau ma sêndi atom. Mago tao embe êon sa, nañ êsêac sêndi amboac tonanğen. 23 Êsêac sê nêñ bec kêtôm Apômtaunê jatu ma dèdi kêtôm Apômtaunê jatu. Êsêac sêsô Apômtaunê biñ ñalabu kêtôm Apômtaunê jatu, tañ Mose kêsôm lasê nañ.

10:1-32 Lau Israel dèdi anğa lôc Sinai ma sêwi gamên sawa siñ ma sepeñ gamên, tañ Anôtô gêjac mata gebe êkên êndên êsêac ñamiñ kêsêp ñasawa tonec.

Lau Israel sêli awen sa anğa gamên sawa

33 Amboac tonanğen êsêac dèdi anğa Apômtaunê lôc ma sêsêlên bêc télêac ma Apômtaunê katapa poacña

kêsêlên bêc têlêac gêmuj êsêac gebe têtap gamên sêlêwan taunja ten sa. ³⁴ Kêtom têm samob, tan êsêac dêdi nan, Apômtaunê tao kêkô êsêac njaô gêdên ocsalô.

³⁵ Gêdên tan sêbalan katapa poacna sa nan, Mose kêsôm gebe "O Apômtau, ôndiman, ma nêman naco sêc êli-êli ma êsêac, tan têtac gedec aôm nan, sêc su anja lanômnmêna." ³⁶ Ma gêdên tan sêlêwan katapa kêkô nan, Mose kêsôm gebe "O Apômtau, ômu ôndên lau Israel nêj tonj 1,000 to 1,000 ômôên."

11 Ma lau sêli awen sa kêtû gên masina jakêsô Apômtau tanasun. Apômtau gênô binj tau e têtac nandan kêsâ. Ma Apômtaunê ja gelom anja êsêac njalêlôm e genj gamên, tan sê bec kêsêpna nan, namagê su. ² Go lau têtanj gêdên Mose ma Mose keten Apômtau, tec ja gêmâc. ³ Êsêac sêsam gamên tonanj gebe Tabera gebe Apômtaunê ja gelom anja êsêac njalêlôm.

⁴ Lau jaba, tan sêwinj lau Israel nan, têtû meloc gwada ma lau Israel têtanj kêtiam amboac tonanjen ma sêsôm gebe "Ojae, asa êkên gwada êndên aêc tani. ⁵ Aêc taên gêjam i, tan taen njaômagen anja gamên Aiguptunja nan, ma katim to melenj ma laki to anian ma lomboc. ⁶ Mago galoc nêj ôlinwalô gêbacnê. Gên najam tenj gêc atom. Matenj gê mana tagen."

⁷ Mana tau kêtôm mêcgauc ma nalanjô kêtôm uc natêkwi, tan najanja kêsâ nan. ⁸ Lau sêsêlên-sêsêlên ma sejonj gên tau sa jasêlêsa popoc me sepen kêsêp tonjon. Go seno kêsêp ku ma sêpac polom tapa-tapa. Gên tau nasaê kêtôm polom tapa-tapa, tan sêpac nja njalêsi nan. ⁹ Gêdên gêbêc maninj kêsêp nêj gamên becna ma mana kêsêp gêwinj.

¹⁰ Mose gênô launên gôlôac têtanj gêdên-gêdênjenj sêngôn nêj bec nasacgêdô, tec Apômtau têtac nandan kêsâ nan ma Mose gêlic sec amboac tonanjen. ¹¹ Go Mose kêsôm gêdên Apômtau gebe "Aôm gôgôm nêman sakinwaga sec kêtû asagenja. Ma aê gajac matamanô najam atom kêtû asagenja, tec kôkên lau samob tonec nêj gênwapac kêkônij aê. ¹² Aê kakêkam lau samob tonanj e kakôc êsêac me, tec aôm kôsôm gêdên aê gebe 'Ôsip êsêac sa êtôm jaomwagao kêsip napolê dedec, tan gênôm su nan, ma ôkên êsêac sêna gamên, tan aê katôc lemoc, gebe jakên êndên tamenj nan.' Amboac tonanj me. ¹³ Aê jakôc gwada anja ondod, gebe jakên êndên lau tonec sêni. Êsêac têtanj gêdên aê ma sêsôm gebe 'Ôkên gwada êndên aêc aninjman.' ¹⁴ Aê taucgen jaôc lau samob tonanj nêj gênwapac jatôm atom, gebe jawapac sec. ¹⁵ Mago aôm embe taêm ênam gebe ôngôm aê amboac tonanj, nanjo ônac aê êndu, go jajala gebe gajac matamanô najam ma jalic gênwapac, tan êtap aê sa nan, atom."

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Ôjalij noc lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata, tan kôjala êsêac têtû launên laumata to gejobwaga. Ôwê êsêac sêna lômbec ma ôndênan êsêac sêkô tônê sêwinj aôm. ¹⁷ Su, go aê jasêp jawac ma janam binjalôm jawinj aôm. Go jakôc njalau, tan kêpi aôm nan, njaêdo su ma

jakên elom êsêac ma êsêac sêoc launên gênwapac sêwinj aôm, gebe aôm taômgenj ôc gênwapac tau êtiam atom.

¹⁸ "Go ôsôm êndên lau gebe 'Anam dabunj taôm êtu elenja, go atap gwada sa, gebe amac atanj kêsô Apômtau tanasun gebe "Asa oc êkên gwada êndên aêc aninj. Anja Aiguptu tec amoa najamgen.'" Kêtû tonanja Apômtau êkên gwada êndên amac aninj. ¹⁹ En êkên gwada bêc tagen me luagêc me lemen tenj me 10 me 20 atom, ²⁰ amac aninj gwada ajôn samuc tenj e ôlim nakam êsa ma nêman njalêlôm êli amac. Binj tonanj êtap amac sa gebe atinj Apômtau, tec gêmâc gêwinj amac nec, su ma atanj to asôm gêdên enj gebe "Aêc awi Aiguptu sinj kêtû asagenja." ²¹ Ma Mose kêsôm gebe "Aê gamoa gawinj sinwaga 600,000 ma aôm kôsôm gebe 'Aê oc jakên gwada êndên amac aninj êtôm ajôn samuc tenj.' ²² Êsêac sêmbuc domba to bulimakao e êtôm êsêac me. Me i gwêcna samob sêpi tagen, go êtôm êsêac me." ²³ Mago Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe "Amboac ondod, Apômtau lêma kêtû dambê me. Galoc aôm oc ôlic gebe noc binj, tan gajac mata gêdên aôm nan, oc nanô me masi."

Sêkên laumata 70 sêjam Mose sa

²⁴ Go Mose kêsâ gêja ma kêsôm Apômtaunê binj gêdên lau, ma kêtalinj lau 70 sa anja lau Israel nêj laumata ma kêdênan êsêac sêkô sêgi lômbec auc. ²⁵ Su, go Apômtau kêsêp gêmên totaogenj mênkêsôm binj gêdên Mose ma kêkôc njalau, tan kêpi Mose nan, njaêdô su, ma kêkên gelom laumata 70. Njalau gelom êsêac e sep tagen seoc binj lasê napanj.

²⁶ Ma nac luagêc gacgenj sêmoa gamên becna. Nac tenj nê njaê Eldad, ma tenj nê Medad. Ma njalau gelom êsêagêc gêwinj. Êsêagêcnên njaê kêsêp laumatanên njaêmôkê gêwinj, tagenj êsêagêc sêsa lômbec sêja sêwinj atom. Mago êsêagêc seoc binj lasê sêmoa gamên becna. ²⁷ Ma napolê tenj kêtû gêdên Mose gêja ma kêsôm gêdên enj gebe "Eldad agêc Medad seoc binj lasê sêmoa gamên becna." ²⁸ Go Mosenê sakinwaga Nun latu Josua, tan Mose kêtalinj enj sa gêwinj laumata nan, kêsôm gebe "O noc natau Mose, ônac jao binj tau êndên êsêagêc." ²⁹ Mago Mose kêsôm gêdên enj gebe "Aôm gobe ômêtôc êsêagêc ôjô aê su me. Aê gabe Apômtau êkên nê Njalau êpi nê lau samob e samob seoc binj lasê." ³⁰ Su, go Mose to lau Israel nêj laumata sêmu sêja gamên kêtiam.

Kêmbico

³¹ Go Apômtau kêkên mu kêsêlên ma kejonj kêmbico anja gwêc gêmên. Mu tau kêtalinj kêmbico kêsêp gamên becna e gêjam gamên, tan kêgi gamên becna nan, auc samucgenj. Lau embe sêsêlênj oc samuc tenj sêmu sêsa me oc samuc tenj sêmu sêsô, oc têtap kêmbico sa napanj. Kêmbico sêngônj tauj njaô-njaô e njanani kêtôm kêdabinj meta samuc tenj luagêc. ³² Tec lau dêdi gêdên bêc tonanj ma sejonj kêmbico oc samuc ma gêbêc samuc ma njaelenj oc samucgenj kêtiam.

Lau, tañ sejon sêjac ñawae atom nañ, têtap gadob 10 sa. Êsêac têtâ gên tau e gêjam nañ gamên becña auc gebe ñakelenj êsa. ³³ Êsêac sêsac gwada tau e têt-dañgôn su atom, ma Apômtau têtac ñandanj kêsâ gêdênj lau tau, tec gêjac êsêac ña gêmac kapôênj teñ. ³⁴ Kêtu tonañña sêsam gamênj tonañ gebe Kibrot-Hatawa, gebe sêsunj lau matenj katu gwadaña anja tonañ. ³⁵ Êsêac dêdi anja Kibrot-Hatawa ma sêlêlênj sêja Hasarot. Ma êsêac sêmoa Hasarot tau.

12 Miriam agêc Aron sêli awen sa gêdênj Mose kêtu awê Kusña, tañ enj gêjam kêtu nê awê nañ, gebe enj gêjam awê Kusña teñ. ² Ma êsêagêc sêsôm gebe "Apômtau kêsôm binj gêdênj Mose taugen binjanô me masi. Enj kêsôm gêdênj aêagêc gêwiñ atom me." Ma Apômtau gênjô binj tau. ³ Mose enj ñac malô kêlêlêc lau samob, tañ sêmoa nom ñagamênj nañ, su. ⁴ Ma ñagaôgenj Apômtau kêsôm gêdênj Mose agêc Aron ma Miriam gebe "Amac lau têtêac asa andênj becobo takac saña ana." Ma êsêac têtêac sêsa awê sêja. ⁵ Ma Apômtau kêsêp totaogenj mênjkêkô becobo ñakatam ma gêmôêc Aron agêc Miriam, go êsêagêc sêsa jatêtu gasuc enj. ⁶ Go enj kêsôm gebe "Anjô aênjoc binj. Embe propete teñ êmoa amac ñalêlôm, go aê Apômtau jaoc tauc lasê êndênj enj ña gên ñakatu ma janam binjalôm jawiñ enj ña mê. ⁷ Mago lênj jaoc tauc lasê êndênj ñoc sakiñwaga Mose êtôm tonañ atom. Aê kakênj enj gebe ejop aênjoc andu ñagênjêlôm samob. ⁸ Aêagêc ajam binjalôm aôc taunja awenja. Aê kasôm binj gêc awêgenj ma kasin binj teñ ôkwi atom. Enj gêlic Apômtau kêpi ñanô. Kêtu asagenja amagêc atêc taôm atom ma asôm binj kêpi ñoc sakiñwaga Mose." x 12:9-16 Miriam gêli awa sa gêdênj Mose ma ñagêjô kêtap enj sa ñamiñ.

Mose kêsakinj kelenjwaga 12 sêja Kanaan

13 Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe ² "Osakinj lau gebe sêkênj kelenj gamênj Kanaan, tañ gabe jakênj êndênj lau Israel nañ. Ôsakinj nêñ laumata tagen-tagenj êtôm tamenjinênj gôlôacmôkêgenj." ³ Amboac tonañ Mose kêdaguc Apômtaunê jatu ma kêsakinj lau, tañ têtû lau Israel nêñ laumata nañ, dêdi anja gamênj sawa Paran sêja. x 13:4-24 Kelenjwaga, tañ sêja Kanaan nañ, nêñ ñaê kêsêp ñamadiñ tonec. Ma Mose kêjatu kôm gêdênj êsêac.

Kelenjwaga sêmu sêmênj

²⁵ Êsêac sêkênj kelenj gamênj tau kêtôm bêc 40 su, go sêmu sêja kêtiam. ²⁶ Êsêac sêsêlênj e sêô lasê dêdênj Mose agêc Aron ma lau Israel nêñ gôlôac samob anja Kades, tañ gêc gamênj sawa Taran nañ. Êsêac sêjac miñ nêñ binj gêdênj êsêac to gôlôac samob ma têtôc gamênj tau ñakananô gêdênj êsêac.

²⁷ Ma êsêac sêjac miñ gêdênj Mose ma sêsôm gebe "Aêac jaaô lasê gamênj tau kêtôm aôm kôsakinj aêac. Gamênj tau gamênj, tañ su to lêp keselenj nañ. Ma gamênj tau ñakananô tonec. ²⁸ Mago lau, tañ sênjgôn gamênj tau nañ, lau ñajana ma tunjôm kêgi nêñ malac

kapôênj auc. Ma teñ, aêac alic Anaknê wakuc. ²⁹ Lau Amalek sênjgôn gamênj Negeb, lau Het to Jebus ma Amor sênjgôn lôc ma lau Kanaan sênjgôn gwêclêndanj to bu Jordan ñatali."

³⁰ Mago Kaleb gêjam malô launênj ñalêlôm kêkô Mose lañônêmja ma kêsôm gebe "Aêac tapi gamênj tau sebenj tana ma tajanjo gamênj su, gebe aêac tatôm gebe taku gamênj tau tulu." ³¹ Go lau, tañ sêpi gamênj tau sêwiñ enj sêja nañ, sêsôm gebe "Aêac tatôm gebe tapi dandênj lau tônê tana atom, gebe êsêac lau ñajana sec sêlêlêc aêac su." ³² Êsêac sêgôlinj binj kêpi gamênj, tañ jasekelenj nañ, ma sêsôm gêdênj lau Israel gebe "Gamênj, tañ aêac ajac laoc to akelenj nañ, gamênj kaiñ teñ, tañ gesenj lau gamênj taunja su. Ma lau samob, tañ alic anja gamênj nañ, lau waso-waso sec. ³³ Ma aêac alic lau ñadambê kapôênj sec anja tônê. Lau tau Anaknê lau. Ma aêac asaê taunj gebe saunjanô atôm wagô, ma êsêac sêlic aêac saunjanô atôm wagô amboac tonañgenj."

Lau sêli awen sa gêdênj Apômtau

14 Go lau samob sêpuc tanjboa sa ma têtanj gêdênj gêbêc samuc tonañ. ² Ma lau Israel samob sêli awen sa gêdênj Mose agêc Aron ma samob sêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Ojâe, aêac tamac êndu anja Aiguptumanj me tamac êndu anja gamênj sawa tonecmanj. ³ Apômtau gebe êwê aêac natasa gamênj tônê êtu agenja. Enj gebe siñ ensenj aêac su to ñacjo sêjanjo aêacnênj lau to gôlôac ñasec-ñasec me. Aêac embe tamu tana Aiguptu, oc êmoasinj aêac êlêlêc su atom me."

⁴ Go sêsôm gêdênj taunj gebe "Aêac tajalinj nêñ lau-mata teñ sa ma tamu tana Aiguptu." ⁵ Go Mose agêc Aron sêu taunj e lañônjanô jagêdênj nom lau Israel nêñ gôlôac samob sêlic. ⁶ Ma Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb, ñaclagêc, tañ sekelenj gamênj tau sêwiñ lau ñagêdô nañ, sêkac nêñ ñakwê gênjgic ⁷ ma sêsôm gêdênj lau Israel nêñ gôlôac samob gebe "Gamênj, tañ aêac ajac laoc ma akelenj nañ, gamênj ñajamanô. ⁸ Apômtau embe êlic aêac ñajam, go êwê aêac tasa gamênj tau tana ma êkênj êndênj aêac. Su to lêp keselenj ñamala tônê. ⁹ Tagenj ali awem sa êndênj Apômtau atom, ma atêc lau gamênj tônênja atom, gebe êsêac oc têtû aêacnênj mo ma nêñ lamu gêc su anja êsêacnênj. Ma Apômtau gêmoa gêwiñ aêac. Atêc êsêac atom." ¹⁰ Ma gôlôac samob sêsôm sebe têtuc êsêagêc ña poc êndu.

Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdênj lau Israel samob anja lômbec. ¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe "Aê gagôm gênjalô anja êsêacnênj, mago lau tau lañônj gelo aê ñapanj to sêkênj gêwiñ aê atom nec, sebe sênjgôm e êndênj ondocgenj. ¹² Aê gabe jakôniñ êsêac ña kole to jansenj êsêac su ma jakênj aôm ôtu lau-m kapôênj to ñaclai ôlêlêc êsêac su." ¹³ Mago Mose kêsôm gêdênj Apômtau gebe "Lau Aiguptu oc sênjô ñawae gebe aôm gôwê lau tonec tonjaclaigenj sêsa anja êsêacnênj sêmênj. ¹⁴ Êsêac oc sêsôm binj tau ñawae êndênj lau, tañ sênjgôn gamênj

tônê nanj. O Apômtau, êsêac sêñô ñawae gebe aôm taôm gômoa lau tonec ñalêlôm ma goc taôm lasê gêdên êsêac sêlic ña materjanô. Êsêac sêñô gebe nê m tao kêkô lau Israel ñaô ma nê m tao majan kêsêlên gêwiñ êsêac gêdên ocsalô to tao ja gêdên gêbêc. ¹⁵ Embe onseñ lau tonec su wenj tagenj êtôm ñac tagenj, go lau tomôkê-tomôkê, tanj sêñô aôm ñawae nanj, oc sêsôm gebe ¹⁶ 'Kec, Apômtau gêjac mata gamênj gêdên lau Israel ma kêtôc lêma gebe êkên gamênj tau êndên êsêac, mago enj kêtôm atom, gebe êwê êsêac nasêsa gamênj tau, tec gesenj êsêac su anja gamênj sawa.' ¹⁷ O Apômtau, galoc aê jaterj aôm gebe ôwa nê m ñaclai sa êtôm binj, tanj taôm kôsôm nanj gebe ¹⁸ 'Apômtau enj gê binj tônj ma nê têtac gêwiñ tenjenja ñatêku masi. Enj kêsuc launênj sec to sêgêli binja ôkwi. Mago enj oc êlic binj ñagêjônja sinj samucgenj atom. Enj oc êkênj tamenjinênj sec ñagêjô êndênj latunji to dêbuñi ma aberji.' ¹⁹ Aê jaterj aôm, ôsuc lau tonec nê m sec ôkwi êtu nê m têtac gêwiñ tenjenj kapôênja ma êtu kôsuc lau tonec nê m binj ôkwi gêdênj tanj sêwi Aiguptu sinj e mênjgêdênj galoc nanja."

Apômtau kêmêtôc lau Israel

²⁰ Apômtau kêsôm gebe "Aê oc kasuc êsêacnênj binj ôkwi kêtôm nê m binj. ²¹ Mago aê gamoa matoc jali ma aênjoc ñawasi oc ênam nom ñagamênj samob auc, tec jasôm binjanôgenj gebe ²² Lau samob, tanj sêlic ñoc ñawasi to ñoc gênjalô, tê gagôm anja Aiguptu to gamênj sawa nê, ma sêsaê aê kêtû dim 10 su to sêñô aê aoc atom nanj, ²³ oc sêlic gamênj, tanj gajac mata gêdênj tamenji to katôc lemoc gebe têtac sa nanj, atom. Ma lau samob, tanj lañônj gelo aê nanj, oc nasêô lasê gamênj tau atom. ²⁴ Mago ñoc sakinjwaga Kaleb gêwê kainj ñalau kainj tenj ma enj tanja wamu aê ñapep sawa. Kêtû tonanja aê gabe jawê enj êsô gamênj, tanj enj jakêsa su nanj êna, ma gamênj tau êtu ênê wakuc nê m gamênj. ²⁵ Galoc lau Amalek to Kanaan sênjgônj gaboanj, tec elenja andi ma akac taôm ôkwi amu asa gamênj sawa asêlênj asa intêna Gwêckocja ana." ²⁶ Ma Apômtau kêsôm binj gêdênj Mose agêc Aron gebe ²⁷ "Gôlôac sec tonec sêli awenj sa êndênj aê e êndênj ondocgenj. Aê ganjô lau Israel nê m binj sêli awenj sanja, tanj sêgôm gêdênj aê nanj. ²⁸ Ôsôm êndênj êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe 'Aê gamoa matoc jali, tec jasôm binjanô. Aê gabe janjgôm amacnê m binj, tanj ganjô amac asôm kêsô aê tanjocsunj nanj, ñanô êsa. ²⁹ Amac samob, tanj nê m jala kêtû 20 su ma ali awem sa gêdênj aê nanj, nê m ôlim ê su anja gamênj sawa. ³⁰ Binjanô, amac asa gamênj, tanj katôc lemoc gebe anjônj nanj, atom. Jepune latu Kaleb agêc Nun latu Josua taunjenj nasêô lasê. ³¹ Ma nê m gôlôac ñasec-ñasec, tanj asôm gebe ñacjo oc sêjanjo êsêac su nanj, tec jawê êsêac nasêsa gamênj tau e sêlic gamênj, tanj amac adec nanj. ³² Amac taôm nê m ñawêlêlanj oc ênanja anja gamênj sawa tonec. ³³ Ma amac latômi se-jop bôc sêmoa gamênj sawa êtôm jala 40 ma sêôc amacnê m tanjempêc ñagêjô e amac samob aê su anja gamênj sawa. ³⁴ Amac akelenj gamênj tau kêtôm bêc

40, tec aôc nê m keso ñagêjô êtôm jala 40. Jala tenj êjô bêc tenj e nê m kauc êsa êpi gênjwapac, tanj ñam kêsêp gawi amac sinja nanj.' ³⁵ Aê Apômtau kasôm binj tonec. Binjanô, binj tonec oc janjgôm ñanô êsa êndênj gôlôac sec, tanj sêboa taunj sa gêdênj aê. Anja gamênj sawa tonec êsêac samob oc sênanja ma samob oc sê-mac êndu anja tonec."

Kelenjwaga 10, tanj sêkênj gêwiñ atom nanj, sêmac êndu

³⁶ Mago lau, tanj Mose kêsakinj êsêac gebe sekelenj gamênj ma sêmu sêmênj e sêgôlinj binj sec kêpi gamênj tau ma sêli gôlôac samob nê m ñalêlôm sa gêdênj Mose nanj, ³⁷ lau tau, tanj sêgôlinj binj sec kêpi gamênj tau nanj, sêmac êndu sep tagenj, gebe Apômtau gêjac êsêac. ³⁸ Lau, tanj sêja gebe sekelenj gamênj nanj, samob sêmac êndu, Nun latu Josua agêc Jepune latu Kaleb taunjenj tec sêmoa materj jali.

Ñacjo sêku lau Israel tulu anja Horma

³⁹ Mose gêjac minj binj tonanj gêdênj lau Israel samob, go êsêac têtanj tanjiboa kapôênj. ⁴⁰ Ma gêdênj gelenj mata êsêac dêdi jasêpi lôc ñatêpôê ma sêsôm gebe "Ôlic acgom, aêac tec amoa ma abe api gamênj, tanj Apômtau gêjac mata gêdênj aêac nanj, gebe aêac agôm sec." ⁴¹ Mago Mose kêsôm gebe "Amac abe anjêli Apômtaunê binj êtu asagenja. Amac oc atôm atom. ⁴² Api ana atom, nê m ñacjo oc sênac amac, gebe Apômtau gêmoa gêwiñ amac atom. ⁴³ Oc andac lau Amalek to Kanaan ma nê m sinj enseñ amac su, gebe amac akac taôm su anja Apômtaunê, tec Apôm-tau êmoa êwiñ amac atom." ⁴⁴ Mago êsêac tetoc taunj sa ñanôgenj, tec sêpi lôc ñatêpôê sêja, tagenj Apôm-taunê katapa poacja ma Mose sêwi gamênj becja sinj atom. ⁴⁵ Go lau Amalek to Kanaan, tanj sênjgônj gamênj lôcna nanj, sêsêp mênjsêku êsêac tulu ma sêjanda êsêac êlinj-êlinj e jagêdênj Horma. x 15:1-19:22 Da to daja ñabinjsu ñagêdô gêc môkêlatu tonec ñalêlôm. Binjsu ñagêdô gêwa dabunwaga to lau Lewi nê m kôm sa ma kêjatu lau gebe sêpuc êsêac tônj. Binjsu ñagêdô kêmasanj lau, tanj sêmoasac ñacmatê tenj e têtôm gebe sêlic om sêwiñ gôlôac atom nanj, nê m lênj têtû selec êti-amnja. Ma minj tenj kêsêp môkêlatu tonec gêwiñ gebe Kora gêli awa sa gêdênj Mose agêc Aron ma kêtac ñagêjô sa.

Bu kêsa anja poc

20 Gêdênj ajônj ñamatanja lau Israel nê m gôlôac samob sêô lasê gamênj sawa Sin ma lau sêlêwanj taunj sênjgônj Kades. Ma Miriam gêmac êndu ma sêsunj enj anja tônê.

² Ma gôlôacnênj bu masi, tec sêkac sa jasêli awenj sa gêdênj Mose agêc Aron. ³ Ma lau sêôc gêdô Mose ma sêsôm gebe "Ojae, aêac ananja awiñ ma lasitêwai, tanj Apômtau gêjac êsêac nanjanj. ⁴ Amagêc awê Apôm-taunê gôlôac mênjaô lasê gamênj sawa tonec gebe aêac amac êndu toma bulimakaogenj êtu asagenja.

⁵ Amagêc awê aêc awi Aiguptu siñ e aô lasê gamên sec tonec kêtû asageñña. Aêc atôm gebe asê gêñ ten atom. Jambô to wain ma aij masi. ma bu anômña masi amboac tonageñ.” ⁶ Go Mose agêc Aron sêwi gôlôac siñ sêja lômbec ñasacgêdô ma sêu tauñ lañôñanô jagêdên nom. Go Apômtaunê ñawasi geoc tau lasê gêdên êsêagêc. ⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe ⁸ “Ôkôc nêñ tôc ma amagêc têwam Aron akac gôlôac sa sêpi tageñ. Go ôsôm biñ êndên poc ôkô êsêac lañôñnêñ gebe poc êkên bu. Amboac tonaj ôñgôm bu êsa aña poc êtu êsêacña ma ôkên êndên gôlôac to nêñ bulimakao sênôm.” ⁹ Ma Mose kêkôc tôc, tañ gêc Apômtaunê gamên nañ, kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

¹⁰ Go Mose agêc Aron sêkac gôlôac sa sêpi tageñ sêkô sêwiñ poc ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac gêsômtêkwa-ñatorñwaga, añô acgom. Aêc oc atôm gebe añgôm bu êsa aña poc ma akên êndên amac me masi.” ¹¹ Go Mose gêc lêma sa ma gêjac poc ña nê tôc kêtû dim luagêc, ma bu kapôñ kêsã, ma gôlôac to nêñ bulimakao sênôm e kêtôm. ¹² Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe “Amagêc akên gêwiñ aê atom to awa aê sa e lau Israel sêlic aê amboac ñac dabuñ atom, tec amagêc awê gôlôac tonec e nasêsa gamên, tañ kakên gêdên êsêac nañ, atom.” ¹³ Bu tonec bu Meriba, gebe lau Israel sêli awen sa gêdên Apômtau, ma eñ gêwa tau sa gebe eñ ñac dabuñ.

Lau Edom sêjac jao nêñ gamên gêdên lau Israel

¹⁴ Go Mose kêsakiñ lau jaenña aña Kades dêdên kiñ Edomña sêja, ma sêsôm gebe “Aôm lasim Israel gebe êsôm êndên aôm gebe Aôm kôjala gêñwapac samob, tañ kêtap aêc sa nañgac. ¹⁵ Aêc tamemai sêsêp Aiguptu sêja ma añgôn Aiguptu ñasawa baliñ. Mago lau Aiguptu sêgôm aêc toma tamemai sec. ¹⁶ Tec aêc awen gêjac Apômtau ma eñ kêkên taña aêc awen to kêsakiñ aña tañ. Aña tau gêwê aêc asa aña Aiguptu amên. Ma galoc aêc añgôn malac Kades, tañ gêc nêñ gamên ñamadiñ nañ. ¹⁷ Ma galoc aêc aten, gebe ôlôc ma aêc asô nêñ gamên awac. Aêc oc asa nêñ kôm moña to kôm wainña atom ma anôm bu aña bumata atom. Aêc oc asêlên amoa intênasêgagen. Aêc oc awi intêna siñ amu anôña me gasêña atom e aô lasê nêñ gamên ñamadiñ ôñêña.” ¹⁸ Mago Edom kêsôm gêdên eñ gebe “Ôsa ñoc gamên ômôñ atom. Embe ôsa ômôñ, oc ôndac aênoc siñ.” ¹⁹ Ma lau Israel sêsôm gêdên eñ gebe “Aêc asêlên amoa intênasêgagen. Ma aêc to ma bulimakao embe anôm nêñ bu, oc anam ôli bu tau. Aêc abe aten tageñ tonec, gebe asêlên amoa intênasêgagen e aô lasê ñamadiñ ôñêña.” ²⁰ Mago eñ kêsôm gebe “Aôm ôsa tonec ômôñ atom.” Ma Edomnê lau taêsam sêsa dêdên êsêac sêja tonajageñ. ²¹ Amboac tonaj Edom gedec ma gêlôc, gebe lau Israel sêsa nê gamênñageñ sêna atom, tec lau Israel sêjac jaê eñ.

Aron gêmac êndu aña lôc Horeb

²² Lau Israel to nêñ gôlôac samobgeñ sêsêlên e sêô lasê lôc Horeb. ²³ Aña lôc Horeb, tañ kêkô lau Edom nêñ gamên ñamadiñ nañ, Apômtau kêsôm gêdên Mose agêc Aron gebe ²⁴ “Aron naêwiñ nê lau, gebe eñ êsa gamên, tañ kakên gêdên lau Israel nañ, atom. Eñ êsa atom gebe amagêc ali awem sa to tañempêc gêdên ñoc jatu aña bu Meriba. ²⁵ Amboac tonaj ôkôc Aron agêc latu Eleasar ma ôwê êsêagêc sêpi lôc Horeb sêna. ²⁶ Go ôkwalec Aronnê ñakwê su ma ôkên êndên latu Eleasar êsô sa. Ma Aron êmac êndu aña tônê naêwiñ nê lau.” ²⁷ Mose gêgôm Apômtaunê jatu ñanô kêsã ma êsêac sêpi lôc Horeb sêja ma gôlôac samob sêlic. ²⁸ Ma Mose kêkwalec Aronnê ñakwê su ma kêkên gêdên ênê latu Eleasar kêsô sa. Go Aron gêmac êndu aña lôc ôñê. Ma Mose agêc Eleasar sêsêp aña lôc sêmên. ²⁹ Gêdên tañ gôlôac samob sêlic gebe Aron gêmac êndu nañ, lau Israel nêñ gôlôac samob têtañ tañboã kêtû eñña kêtôm bêc 30.

Lau Kanaan sêjac siñ gêdên lau Israel

21 Gêdên tonaj ñac Kanaanña tañ kêtû kiñ Aradña. Eñ gêñgôn gamên Negeb. Eñ gêñô, gebe lau Israel sêsêlên sêsa intêna aña Atarimña sêmên, tec gêjac siñ gêdên Israel, ma kêkôc lau Israel ñagêdô tôn jakêkên êsêac sêñgôn kapoacwalô. ² Go lau Israel têtôc lemeñ gêdên Apômtau ma sêsôm gebe “Aôm embe ôkên lau tônê sêsêp aêc lemeñ, oc anen êsêacnên malac samob su samucgeñ.” ³ Apômtau kêkên taña lau Israel awen ma gêwi lau Kanaan siñ sêsêp êsêac lemeñ. Tec lau Israel sesen êsêac tonên malac samob su ma sêsam gamên tau gebe Horma.

Moac ñaclai

⁴ Lau Israel dêdi aña lôc Horeb ma sêsêlên sepen Gwêckoc sebe sênac jaê gamên Edom. Êsêac sêsêlên sêmoa intêna e lau ôliñ ñakam kêsã. ⁵ Êsêac sêli awen sa gêdên Apômtau agêc Mose gebe “Amagêc awê aêc awi Aiguptu siñ gebe amac êndu aña gamên sawa kêtû aenña. Gebe mo to bu masi aña tonec ma aêc ôliñ ñakam gêñ ñasêpam, tañ aen amoa nañ.” ⁶ Go Apômtau kêsakiñ moac ñaclai gêdên lau. Moac tau sêñac lau Israel e taêsam sêmac êndu. ⁷ Ma êsêac dêdên Mose jasêsôm gebe “Aêc agôm sec gebe ali awen sa gêdên amagêc Apômtau. Oten Apômtau, gebe êkôc moac su aña aêacma.” Amboac tonaj Mose keteñ Apômtau kêtû lauña. ⁸ Go Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ômansañ moac ñaclai tañ ñakatu ma ôjac sa naêkô. Ma lau samob, tañ moac gêñac êsêac nañ, embe maten ê moacki tau, nañ sêmoa maten jali.” ⁹ Amboac tonaj Mose kêmasañ moacki tañ ma gêjac sa jakêkô. Ma moac embe êñac ñac tañ, go ñac tau mata ê moacki tau ma êmoa mata jali. x 21:10-35 ñamadiñ tonec kêsã gamên to malac samob, tañ lau Israel sêô lasê gêdên tañ sêsêlên sêmoa gamên sawa nañ sa. ¹

Balak kêkalem Bileam

22 Go lau Israel dêdi jasê nêj becobo kêkô Moab nêj gaboar anga Jordan namakenj ònêna kêkanônj malac Jeriko. ² Ma Sipor latu Balak gêlic gên samob, tarj lau Israel sêgôm gêdênj lau Amor narj. ³ Ma lau Moab têtêc lau Israel gebe lau taêsam nasec ma êsêac sêmoa tonênj nalêlôm natutuc kêlêlêc su kêtutau lau Israelja. ⁴ Ma êsêac sêsôm gêdênj lau Midian nêj laumata gebe "Ojae, galoc lau Israel nêj tonj kapôênj oc sêniñ gênj samob, tarj gêc aêacña narj, su amboac bulimakao serj gêgwanj anga kôm." Ma Sipor latu Balak kêtutau lau Moab nêj kiñj gêdênj nasawa tonarj. ⁵ Ma enj kêsakiñj lau jaerña gêdênj Beor latu Bileam, tarj gêngônj malac Petor, tarj gêc gamênj Amaurja anga bu Euprat natali. Lau jaerña sebe sêkalem enj ma sêsôm gêdênj enj gebe "Ôlic acgom, lau-m tenj sêwi Aiguptu siñj sêmênj sêjam gamênj auc samucgenj mênjsêngônj sêkanônj aêac. ⁶ Amboac tonarj ômôênj seberj mênjôpuc boa lau tônê êtu aêña, gebe lau tau najaña sêlêlêc aê su. Embe ôpuc boa êsêac, oc moae jatôm, gebe jaku êsêac tulu ma jajanda êsêac e sêwi gamênj siñj, gebe aê kajalagac aôm embe ônam mec nac tenj, oc êtap mec narj sa, ma embe ôpuc boa nac tenj, oc êtap kôpuc boa narjanô sa amboac tonarjenj." ⁷ Ma lau Moab to lau Midian nêj laumata dêdi ma sêkôc nãoli Bileam eoc biñj lasêña gêwiñj. Êsêac jasêo lasê dêdênj Bileam ma sêsôm Balaknê biñj gêdênj enj. ⁸ Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Anêc awiñj aê êndênj êmbêc tonec, go jasôm biñj êndênj amac êtôm Apômtau êsôm êndênj aê." Tec lau Moab nêj kasêga sêmoa sêwiñj Bileam. ⁹ Ma Anôtô gêdênj Bileam jakêsôm gebe "Asa lau sêmoa sêwiñj aôm." ¹⁰ Bileam kêsôm gêdênj Anôtô gebe "Sipor latu Balak, lau Moab nêj kiñj, kêsakiñj biñj tenj gêdênj aê gebe ¹¹ 'Ôlic acgom lau-m tenj sêwi Aiguptu siñj sêmênj sêjam gamênj auc samucgenj. Amboac tonarj ômôênj mênjôpuc boa êsêac, moae jatôm, gebe janac siñj êndênj êsêac ma jajanda êsêac e sêwi gamênj siñj.'" ¹² Mago Anôtô kêsôm gêdênj Bileam gebe "Ôsêlênj ôwiñj êsêac atom ma ôpuc boa lau tau atom amboac tonarjenj, gebe aê gajam mec êsêac su." ¹³ Gêdênj bêbêcgenj Bileam gêdi sa ma kêsôm gêdênj Balaknê kasêga gebe "Aêc amu ana nêmj gamênj êtiam, gebe Apômtau gedec gebe aê jasêlênj jawiñj amac." ¹⁴ Go lau Moab nêj kasêga dêdi jasêo lasê gêdênj Balak ma sêsôm gebe "Bileam gedec gebe êsêlênj êwiñj aêac êmênj." ¹⁵ Tec Balak kêsakiñj kasêga narjêdô kêtiam. Êsêac lau taêsam to lau towae sêlêlêc lau namatarja su. ¹⁶ Êsêac sêo lasê dêdênj Bileam ma sêsôm gêdênj enj gebe "Sipor latu Balak kêsôm biñj tonec gebe 'Ôndênj aê ômôênjmarj, gênj tenj êkô aôm auc atom. ¹⁷ Aê gabe jatoc aôm sa narjêdênj ma narjêdênj biñj samob, tarj aôm ôsôm êndênj aê narj, narjêdênj êsa. Amboac tonarj ômôênj mênjôpuc boa lau tônê.'" ¹⁸ Mago Bileam gêjô Balaknê sakiñjwaga awerj gebe "Silber to gold êsô Balaknê an-

du e mênjêc gebe êkênj êndênj aê, mago jatôm gebe narjêdênj aênoc Apômtau Anôtô nê biñj narjêc atomarjêdênj. ¹⁹ Tarenj anêc awiñj aê êndênj êmbêc tonec, gebe jajala biñj narjêdênj, tarj Apômtau oc êsôm êndênj aê narj." ²⁰ Ma gêdênj gêbêc Anôtô gêdênj Bileam jakêsôm gêdênj enj gebe "Lau tonarj sêmênj gebe sêkôc aôm me. Amboac tonarj ôndi ma ôsêlênj ôwiñj êsêac. Mago ôngôm biñj, tarj aê jajatu aôm narjenj, narjêdênj êsa."

Añela ma Bileamnê donki

²¹ Amboac tonarj Bileam gêdi gêdênj bêbêc kanucgenj. Enj kêpô ômbiñkap kêsêp nê donki ma kêsêlênj gêwiñj lau Moab nêj kasêga. ²² Mago Apômtau têtac narjanarj kêsê gêdênj enj gebe enj gêdi gêja. Ma Apômtaunê añela kêkô intêna auc enj, tarj gêngônj donki narjêdênj ma nê sakiñjwaga luagêc sêsêlênj sêwiñj enj narj. ²³ Donki gêlic Apômtaunê añela kêkô intêna auc ma añela kêmêgôm siñj narjêdênj. Tec donki gêwiñj intêna siñj ma kêsêlênj kêsêp kômêlêlôm. Tec Bileam gêjac enj gebe êmu êsa intêna êna êtiam. ²⁴ Go Apômtaunê añela jakêkô intêna gasuc-gasuc, tarj kêsê kôm wainarja narjêdênj, gebe narjêdênj kêkô intêna makerj-makerj. ²⁵ Donki gêlic Apômtaunê añela, tec narjêdênj narjêdênj narjêdênj e kêkapiñj Bileam akariñj tônj tamiñj narjêdênj, tec Bileam gêjac enj kêtiam. ²⁶ Go Apômtaunê añela gêmurj gêja kêkô gamênj, tarj intêna nasawa kêtutau sauñj narj, ma nasawa tenj gebe donki êmônij êsa anô me gasêña gêc atom. ²⁷ Donki gêlic Apômtaunê añela, go gêtu tau kêsêp narjêdênj. Ma Bileam têtac narjanarj kêsê ma gêjac donki narjêdênj têtac. ²⁸ Go Apômtau gêña donki awasurj ma kêsôm gêdênj Bileam gebe "Aê gajam asagenj gêdênj aôm, tec gôjac aê kêtutau dim têtêc nec." ²⁹ Bileam kêsôm gêdênj donki gebe "Aê gajam aôm gebe gôjam ôwê gêdênj aê. Aê gabe embe jakôc siñj tenj êsêp lemoc, oc janac aôm tomatêgenj." ³⁰ Go donki kêsôm gêdênj Bileam gebe "Aê katu nêmj donki, tarj gônjêdênj narjêdênj gederj tônjenj e mênjêdênj galoc me masi. Aênoc mêtê gebe narjêdênj aôm kwalec amboac tonec me." Ma enj kêsôm gebe "Masi." ³¹ Go Apômtau gêgôm Bileam mataarjêdênj kêpoa lasê e gêlic Apômtaunê añela kêkô intêna to lêmê kêmêgôm siñj narjêdênj. Ma enj gewec to gêtu tau narjêdênj narjêdênj gêdênj nom. ³² Go Apômtaunê añela kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm gôjac nêmj donki kêtutau dim têtêc kêtutau aenarja. Ôlic acgom, aê tec gamênj gebe jakô aôm auc, gebe aê galic aôm kôsê intêna keso. ³³ Donki gêlic aê ma gêjac narjêdênj aê kêtutau dim têtêc. Embe ênac narjêdênj aê atom, oc janac aôm êndu biñjêdênj narjêdênj, ma donki tau oc êmoa mata jali." ³⁴ Go Bileam kêsôm gêdênj Apômtaunê añela gebe "Aê gajam sec. Aê gajam kauc gebe kôkô intêna auc aê atom, Amboac tonarj embe ôlic sec, narjêdênj jamu jana êtiam." ³⁵ Go Apômtaunê añela kêsôm gêdênj enj gebe "Ôsêlênj ôwiñj lau tau. Mago ôsôm biñj tarenj, tarj aê oc jajatu aôm narjenj." Amboac tonarj Bileam kêsêlênj gêwiñj Balaknê kasêga.

Bileam agêc Balak

³⁶ Balak gênô Bileam gêmên ñawae, tec gêdi kêpuc en tontôn gêja Moabnê malac, tañ gêc bu Amon ñatali anğa gamên tau ñamadin jaêcgen nañ. ³⁷ Balak kêsôm gêdên Bileam gebe "Aôm gôdên aê gômôên atom kêtú asagenña. Aê kakên jaen to kakalem aôm atom me. Aôm gobe aê oc katôm gebe jatoc aôm sa atom me." ³⁸ Bileam gêjô en awa gebe "Ôlic acgom, aê tec gadên aôm gamênjac. Mago aê oc katôm gebe jasôm biñ me masi. Aê oc jasôm biñ tagen, tañ Anôtô êkên êsêp aocsuñ nañgen, lasê." ³⁹ Go Bileam kêsêlên gêwiñ Balak e sêô lasê Kiriati-Husot. ⁴⁰ Ma Balak kékên bulimakao to domba kêtú da ma kêsakiñ ñagêdô gêdên Bileam to kasêga, tañ sêmoa sêwiñ en nañ. ⁴¹ Ma gêdên bêbêcgen Balak kêkôc Bileam jakêpi Bamot-Bal. Anğa ôñê en gêlic lau Israel nêñ gamên becña ñagêdôgen.

23 Ma Bileam kêsôm gêdên Balak gebe "Ômboa altar 7 sa êtu aêña, go ôkên-bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7 êndên aê." ² Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma agêc sêkên bulimakao kapoac ten ma domba kapoac ten kêtú daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgen. ³ Ma Bileam kêsôm gêdên Balak gebe "Ôkô ôwiñ nêñ daja, ma aê gabe jana. Moae Apômtau oc mênêlic aê. Ma biñ, tañ en êtôc êndên aê nañ, oc janac miñ êndên aôm." Go en kêpi lôc sawa ten gêja.

Bileam gêjam mec lau Israel

⁴ Ma Anôtô mênêlic Bileam ma Bileam kêsôm gêdên en gebe "Aê gaboa altar 7 sa ma kakên bulimakao kapoac ten ma domba kapoac ten kêtú daja gêsac altar 7 ñaô kêtômgen." ⁵ Ma Apômtau kékên biñ kêsêp Bileam awasuñ su, go kêsôm gêdên en gebe "Ômu ôndên Balak ôna ma ôsôm biñ tonec êndên en." ⁶ Go Bileam gêmu gêdên Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ êñê daja. ⁷ Go Bileam gêoc awa sa ma kêsôm gebe "Lau Moab nêñ kiñ Balak kêkôc aê anğa lôc oc kêpiña Aram gamên ma kêsôm gebe 'Ômôên ôpuc boa Jakob êtu aêña. Ômôên ônac jatu Israel.'" ⁸ Mago aê japuc boa ñac, tañ Anôtô kêpuc boa en atom nañ, amboac ondocgen. ⁹ Gebe aê kakô lôc ñatêpôê ma galic en, kakô gamên ñabau ma matoc gê en. Lau-m ten, tê sênğôn nêñ ñasawa ten tauñña nê, sedec gebe sênğôn sêwiñ lau samuc. ¹⁰ Asa kêtôm gebe êsa Jakobnê kekop sa. Asa kêtôm gebe êsa Israelnê lau ñator sa. Aê jamac êndú jatôm lau gêdên ma janac dabiñ ñoc lên êtôm êsêac sêjac dabiñ nêñ-mañ."

¹¹ Go Balak kêsôm gêdên Bileam gebe "Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Ôlic acgom, aê kakên biñ aôm gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago galoc aôm gôjam mec êsêac." ¹² Bileam gêjô en awa gebe "Amboac ondoc,

aê tañoc wamu ma jasôm biñ, tañ Apômtau kékên kêsêp aê aocsuñ nañ, atom me."

¹³ Balak kêsôm gêdên en gebe "Mênôwiñ aê ma aêagêc tana gamên ten. Anğa ôñê aôm oc ôlic Israel, mago ôlic samucgen atom, ôlic ñagêdô, tañ mênkêsi aêacña nañgen. Ma anğa tônê ôpuc boa êsêac êtu aêña." ¹⁴ Ma en gêwê Bileam kêpi dibwaganên kôm, tañ gêc lôc Pisga ñatêpôê nañ, gêja. Go en gêboa altar 7 sa ma kékên bulimakao kapoac ten ma domba kapoac ten kêtú daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgen. ¹⁵ Go Bileam kêsôm gêdên Balak gebe "Ôkô ôwiñ nêñ daja, ma aê najalic Apômtau anğa lôc ñamaken ôñêña." ¹⁶ Ma Apômtau mênêlic Bileam ma kékên biñ kêsêp en awasuñ ma kêsôm gebe "Ômu ôndên Balak ôna ma ôsôm biñ tonec." ¹⁷ Go Bileam gêmu gêdên Balak gêja ma Balak to lau Moab nêñ kasêga samob sêkô sêwiñ êñê daja. Ma Balak kêsôm gêdên en gebe "Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc." ¹⁸ Go Bileam gêoc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe "O Balak, ôndi ma ôñô biñ.

O Sipor latu, ôkên tañam aê.

¹⁹ Anôtô en ñamalac atom, gebe ênsau biñdansañ. En ñamalac ten latu atom, gebe ênam nê biñ ôkwi. Biñ, tañ en kêsôm nañ, gêgôm kêtú anô atom me. Biñ, tañ en gêjac mata nañ, gêgôm ñanô kêsá atom me.

²⁰ Ôlic acgom, en kêjatu aê gebe janam mec. En gêjam mec su, tec katôm, gebe janam mec tau ôkwi atom.

²¹ Gênwapac ten gêc Jakob ñalêlôm atom, ma ñakeso ten gêc Israel ñalêlôm atom amboac tonañgen.

Nê Anôtô gêmoa gêwiñ en ma lasê kêtan kêtú êñê kiñña.

²² Anôtô, tañ gêwê en gêwi Aiguptu siñ nañ, kékên ñaclai gêdên en kêtôm bôcgabuñ ñajabo.

²³ Biñ berña ten kêtôm gebe enser Jakob atom, ma biñ sêpuc boaña ten enser Israel atom.

Galoc sêsôm kêpi Jakob to Israel gebe 'Anôtô gêgôm gênşêga kaiñ ten.'

²⁴ Alic lau tau acgom. Êsêac têtôm lewe têna gêdi sa. Êsêac têtôm lewe kêpuc tau gêdi kêkô.

En êlêwan tau atom e êniñ gwada su ma ênôm gwada, tañ gêjac nañ, ñadec."

²⁵ Go Balak kêsôm gêdên Bileam gebe "Aôm kôpuc boa êsêac atom, tec ônam mec êsêac atom amboac tonañgen." ²⁶ Bileam gêjô en awa ma kêsôm gêdên Balak gebe "Biñ samob, tañ Anôtô kêjatu nañ, aê oc jangôm ñanô êsa. Aê kasôm biñ tonec gêdên aôm me masi."

²⁷ Balak kêsôm gêdên Bileam gebe "Ômôên acgom, aê gabe jawê aôm ôna gamên ten. Moae Anôtô oc êlic ñajam gebe aôm ôpuc boa êsêac êtu aêña anğa ôñê."

²⁸ Go Balak gêwê Bileam kêpi lôc Peor ñatêpôê gêja. Anğa ôñê en gêlic gamên sawa. ²⁹ Ma Bileam kêsôm gêdên Balak gebe "Ômboa altar 7 sa êndên aê anğa tonec ma ôkôc bulimakao kapoac 7 to domba kapoac 7." ³⁰ Balak gêgôm kêtôm Bileam kêsôm ma kékên bu-

limakao kapoac tenj to domba kapoac tenj kêtù daja gêsac altar 7 tau ñaô kêtômgenj.

24 Bileam gêlic gebe Apômtau gêlic ñajam, gebe ênam mec Israel, tec gêja kêtôm têm ñagêdô gebe êtap puc saña atom. Eñ lanjôanô gêdên gamên sawagenj. ² Eñ gêôc mataanô sa ma gêlic Israel sêngônj toton-totonj têtôm nêñ gôlôacmôkêgenj. Ma Anôtônê Ñalau mênkêpi enj, ³ go gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

“Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nañ, nê biñ tonec.

⁴ Ñac, tañ gênô Anôtônê biñ to gêlic gên, tañ Ñaniniñ Ñatau geoc lasê

ma gêu tau jagêc tomata gêmôbgenj atom nañ, nê biñ tonec.

⁵ O Jakob, nêmb becobo e ñajamanô.

O Israel, nêmb gamênj gônjgônja e ñajam êndu,

⁶ kêtôm gaboanj tapa baliñ,

kêtôm kôm, tañ gêc bugala nañ,

kêtôm môsê, tañ Apômtau kêsê nañ,

kêtôm kaseda anja bu ñatali.

⁷ Êsêacnênj kôm moña êpô lêna bu atom, gebe bu oc êpoac kôm ñalêlôm.

Êsêacnênj kiñ kapôênj kêlêlêc Agag su ma tetoc ênê gôliñ kiñja ñawae sa êlêlêc su.

⁸ Anôtô, tañ gêwê enj gêwi Aiguptu siñ nañ, kêkênj ñaclai gêdên enj kêtôm bôcgabuñ tojabo.

Eñ oc êndanjônj lau tomôkê-tomôkê, tañ têtù ênê ñacjo nañ,

ma oc êtuc nêñ ñatêkwa e popoc-popocgenj, ma nê sôb oc esenjenj nêñ ñacjo.

⁹ Eñ kêluñ tau gêc kêtôm lewe, kêtôm lewe têna. Asa gebe êkalom e êndi sa.

Ma ñac, tañ êpuc boa aôm nañ, êtap êpuc boa aôm ñagêjô sa.”

¹⁰ Go Balak têtac ñandanj kêsâ gêdên Bileam, tec kêtuc lêma kêpi tau ma kêsôm gêdên Bileam gebe “Aê kakalem aôm, gebe ôpuc boa ñoc ñacjo, mago aôm gôjam mec êsêac kêtù dim têlêac. ¹¹ Ôêc su, ômu ôna nêmb gamênj. Aê gabe jatoc aôm sa, mago Apômtau tau kêgamiñ aôm waem.” ¹² Bileam gêjô enj awa gebe “Aê kasôm gêdên nêmb lau jaenja, tañ kôsakiñ dêdênj aê sêmênj nañ, su gebe ¹³ ‘Silber to gold embe êsô Balaknê andu e mênêc, gebe êkênj êndênj aê, mago jatôm gebe jangêli Apômtaunê biñ atom. Aê oc jangôm sec to ñajam êtôm ñoc ñalêlôm êkac aênja jatôm atom amboac tonanjenj. Aê jasôm biñ tagenj, tañ Apômtau kêsôm nañjenj. ¹⁴ Ma galoc jamu jandênj ñoc lau jana êtiam. Amboac tonanjenj ômôênj gebe jasôm biñ, tañ lau tônê sêngôm êndênj nêmb lau êtu ñamu nañ, lasê êndênj aôm.” ¹⁵ Ma Bileam gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tau gebe

“Beor latu Bileam, ñac, tañ mata gêlac nañ, nê biñ tonec.

¹⁶ Ñac, tañ gênô Anôtônê biñ to kêjala Lôlôc Ñatau nê kauc ma gêlic gên, tañ Ñaniniñ Ñatau geoc lasê nañ,

e gêu tau jagêc tomata gêmôbgenj atom nañ, nê biñ tonec.

¹⁷ Aê galic ñac tau, mago gêmôa galoc atom.

Matoc gê enj, mago gêmôa ñagala atom.

Utitalata tenj oc mênêpi anja Jakobnê,

ma tôte gôliñja tenj mênêsa anja Israelnê.

Ma tôte tau êtuc lau Moab tenjbelenj

to êku Set latui samob tulu.

¹⁸ Gamênj Edom oc êtu ênê gên,

ma enj êjanjo nê ñacjo Seir nêñ gamênj su,

ma Israelnê ñaclai êsa.

¹⁹ Jakob ênam gôliñ nê ñacjo ma enjenj lau,

tañ sêsêp siñ sawa nañ su.”

²⁰ Gêdênj tañ Bileam gêlic lau Amalek nañ, gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tonec gebe

“Amalek kêtù lau tomôkê-tomôkê samob nêñ ñamata,

mago êtu ñamu enj oc ênaña.”

²¹ Gêdênj tañ enj gêlic lau Kain nañ, enj gêôc awa sa ma kêsôm nê biñ tonec gebe

“O Kain, nêmb gamênj, tañ gônjgônj nañ, ñajanja.

Aôm gôjac nêmb sac gêsac poc kapôênj ñaô.

²² Mago ñacjo oc senseñ Kain su.

Têm kêdabiñ, go lau Asur sêwê aôm naônjônj kapoacwalô.”

²³ Bileam gêôc awa sa kêtiam ma kêsôm nê biñ tonec gebe

“Ojae, Anôtô embe êngôm biñ tonec ñanô êsa, asa oc êmoa mata jali.

²⁴ Wanj oc êmênj anja Kitim, ma êsêac oc sêkônij Asur to Eber tônj.

Ma êsêac oc sênaña amboac tonanjenj.”

²⁵ Go Bileam gêdi ma gêc gêmu gêja nê gamênj. Ma Balak gêc kêsâ nê intênaña gêja amboac tonanjenj. x 25:1–27:11 Ñasêbu tonec ñamiñ amboac tonec gebe Anôtô kêpuc boa sakiñ Balja ma kêkênj ñagêjô gêdênj lau, tañ sêjam sakiñ anôtô jaba tonanjenj. Mose kêsâ lau Israel nêñ ñacwaga toôliñ walônja sa ma gêjac sam nom, tañ Anôtô gêjac mata gêdênj lau Israel nañ, gêdênj gôlôacmôkê kêtôm ñacwaga tonanjenj nêñ nam-bagenj. ¹

Mose kêjaliñ Josua sa gebe êjô enj su

¹² Ma Apômtau kêsôm gêdênj Mose gebe “Ôpi lôc Abarim ônamañ ma ôsala gamênj, tañ kakênj gêdênj lau Israel nañ. ¹³ Embe ôlic gamênj tau su, go naônwinj nêmb lau amboac têwam Aron jagêwinj êsêac. ¹⁴ Biñ tonec êtap amagêc sa gebe tañempêc anja gamênj sawa Sin. Gôlôac sêli awenja sa gêdênj aê, ma amagêc akô êsêac lanjônjênja ma awa aê sa anja bu gebe aê ñac dabuñ nec atom.” Bu tau bu Meriba anja gamênj sawa Sin ñamalac Kades.

¹⁵ Ma Mose kêsôm gêdênj Apômtau gebe ¹⁶ “Aê jatenj Apômtau, gênj matenj jali samob nêñ awenjaô ñaAnôtô, gebe êjaliñ ñac tenj sa gebe ênam gôliñ gôlôac. ¹⁷ Ñac tau êsô-êsa êmuñ êsêac ma êwê êsêac

¹ Agag, ôlic Sam 1. 15:8-33.

sêsô-sêsa, gebe Apômtaunê gôlôac tau têtôm toj dombaņa, taņ ņasgejob masi naņ, atom.”¹⁸ Apômtau kêsôm gêdêņ Mose gebe “Ôkôc Nun latu Josua. Eņ ņas toŃalau ma u lêmam ênsac eņ.¹⁹ Ôwê eņ naêkô dabuņwaga Eleasar to gôlôac samob laņôņnêm ma ôsakiņ eņ lau samob sêlic.²⁰ Ôkêņ nêm ņaslai ņasgêdô elom eņ, gebe lau Israel nêņ gôlôac samob taņeņ wamu eņ.²¹ Eņ naêkô dabuņwaga Eleasar laņônêm gebe êtu kênac Urim gebe êtap Apômtaunê taê gêjam sa. Josua êjatu ma Israel nêņ gôlôac samob sêsô-sêsa sêwiņ eņ.”²² Mose gêgôm biņ, taņ Apômtau kêjatu naņ, ņasô kêsma ma kêkôc Josua to gêwê eņ jakêkô dabuņwaga Eleasar to gôlôac samob laņôņnêm²³ ma gêu lêma gêsac eņ to kêsakiņ eņ kêtôm Apômtau kêsôm gêjam Mose awa. x 28:1–36:13 Biņ tokaiņ-tokaiņ kêsêp môkêlatu tonec. Biņ teņ gebe da to daja,

taņ gêjac om to têm toê-toê ņaswae naņ. Biņ teņ kêkanôn launônêņ lêņ têtôc lemeņņa. Môkêlatu teņ gêjac miņ kêpi Israel sêjac siņ gêdêņ lau Midian ma sêku êsêac tuluņa. Ruben agêc Gad nêņ gôlôac ma Manasenê gôlôac ņasmakeņ têtû wakac aņa bu Jordan ņasgamêņ gêmu oc kêpiņa ņasmiņ kêsêp môkêlatu teņ. Môkêlatu teņ kêsma gamêņ to malac, taņ lau Israel sêô lasê to sêlêwaj tauņ gêdêņ sêwi Aiguptu siņ e sêô lasê gamêņ Kanaan naņ, sa tomalageņ. Môkêlatu ņasgêdô gêwa gamêņ Kanaan ņasmadiņ sa ma kêmasaņ lêņ sênac sam nom êndêņ gôlôacmôkê ņasgêdôņa. Biņ ņasmuņa kêmasaņ biņ sêmêtôc lauņa to biņ nomlênsêmņa.¹

I Urim kêtû lau Israel nêņ kapoac.

DAITERONOMI

BINJSU NAKÛNINÏA NABUKU

Gêdên tañ lau Israel nêñ intêna gamên sawa kédabiñ gebe ênac pep nañ, êsêac sêo lasê lau Moab nêñ gamên ma sêmoa tonañ. Êsêac sêsaê gebe selom bu Jordan ma nasêsa gamên Kanaan ma sêjañgo su. Gêdên ñasawa tonañ Mose gêjac biñsu to gêjam mêtê nê lau ma ênê biñ tonañ kêsêp buku Daiteronomi tonec.

Buku tau ñasêbu aclê gêc awê gebe

1. Mòkêlatu 1-4 Mose gêjac miñ kêpi gêñsêga, tañ lau Israel sêsaê gêdên tañ sêwi Aiguptu siñ e mênjsêsa Moabnêñ gamên nañ. Eñ gêjac biñsu nê lau gebe taên ênam Anôtô gêwê êsêac aña gamên sawa tec tañen wamu eñ to sêso eñ ñalabu.
2. Mòkêlatu 5-28 Mose gêwa biñsu lemenlu ñakôninña sa. Eñ gêlên biñ lau kêtû biñsu ñamataña ma gêjac biñsu lau gebe sênam sakiñ Apômtau taugen. Eñ taê gêjam biñsu toê-toê ñagêdô, tañ ênam gôliñ lau Israel nêñ lên aña gamên. tañ Anôtô gêjac mata gêdên êsêac nañ, amboac tonañgeñ.
3. Mòkêlatu 29-30 Mose gêlên biñ lau gebe taên ênam poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdên êsêac nañ, ñam ma kêtatu êsêac gebe sêlôc êtu têt gebe sêngôm biñ tau ñanô êsa.
4. Mòkêlatu 31-34 Mose gêjam mec Josua gebe êjô eñ su ma êtu Anôtônê lau nêñ kasêga. Mose gêjam wê teñ ma kêlambiñ Anôtô gebe eñ ñac ñarjêngosu. Su, go gêjam mec Israelnêñ gôlôacmôkê ma gêmac êndu aña Moabnêñ gamên, tañ gêc bu Jordan ñagamên gêmu oc kêpiña.

Buku tau ñalôtêna towae tonec gebe Anôtô têtac gêwiñ nê lau, tañ kêjaliñ êsêac sa nañ, ma gêjam êsêac sa to gêjam mec êsêac. Nê lau taên ênam biñ tonañ ma têtac êwiñ to tañen wamu eñ gebe sêmoa mater jali ma têtap Anôtônê moasiñ sa ñapañ.

Ñamadiñ towae tau gêc 6:4-6. Apômtau Jesu kêsam ñalô dabuñ tonec gebe Biñsu kapôên kêlêlêc ñagêdô su. Biñsu tau gebe "Têmtac êwiñ Apômtau, aômñêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ñaclai samuc êwiñ engeñ (Mat 22:37)."

Mose kêsôm Apômtaunê biñ, tañ gêjac mata aña Horeb nañ, lasê kêtiam

1 Biñ tonec Mose kêsôm gêdên lau Israel samob aña Jordan ñamaker ònêña gêdên tañ sêmoa gamên sawa Araba, tañ gêc gamên Paran to Topel ma Laban to Hesarot ma Disahab ñasawa kêkanôn gamên Sup nañ. ² Tasêlên aña lôc Horeb tasa intêna lôc Seirña e taô lasê malac Kades-Barnea ñasawa kêtôm bêc 11. ³ Ma gêdên jala kêtû 40 ñaajôn 11 ñabêc ñamataña Mose kêsôm biñ samob, tañ Apômtau kêtatu eñ nañ, lasê gêdên lau Israel. ⁴ Gêdên tañ Apômtau kêtû kiñ Amorña Sihon, tañ gêngôn Hesbon ma kiñ Basanña Og, tañ gêngôn Astarot to Edriña nañ, tulu. ⁵ Aña gamên Moabña, tañ gêc Jordan ñamaker ònêña nañ, Mose gêjac m gebe êwa biñsu tonec sa gebe ⁶ "Apômtau, aêacnêñ Anôtô, kêsôm gêdên aêac aña lôc Horeb gebe 'Amac amoa lôc tonec kêtôm gac. ⁷ Andi ma anac têtû nêm lên êtiam ma asêlên ana lau Amor nêñ gamên ñabau to êndên êsêacnêñ lau jabañña, tañ sêngôn Araba ma gamên ñabau to

gaboañ ma Negeb to gwêctali ma gamên Kanaan to Lebanon e êndên bu kapôên Euprat nañ. ⁸ Alic acgom, aê kakên nom tonañ gêdên amac sugac. Asô ana ma akôc ma awê kaiñ nom, tañ Apômtau kêtôc lêma ma gêjac mata gêdên amac tamemi, gêdên Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkên êndên êsêac to nêñ wakuc, tañ têndañguc êsêac nañ." x 1:9-3:39 Mose taê gêjam gêñsêga ñagêdô, tañ kêsâ gêdên tañ lau Israel sêwi lôc Sinai siñ jasêwê sêmoa gamên sawa nañ.

Mose gêjac biñsu lau Israel gebe tañen wamu Anôtônê biñ

4 Go Mose kêsôm kêtiam gebe "O Israel, galoc akên tañem ñagôliñ to biñsu, tañ jandôn êndên amac nañ, ma aña gôm ñanô êsa gebe amoa matem jali ma asa gamên, tañ Apômtau, amac tameminên Anôtô gebe êkên êndên amac nañ, ana ma awê kaiñ gamên tau êtu nêm gamên. ² Anac têtû biñ, tañ aê kajatu amac nañ ñater atom to akôc ñalô teñ su atom amboac tonañgeñ. Aña gôm Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa. ³ Amac taôm al-

ic gën, tañ Apômtau gëgôm anğa Bal-Peor nañgac. Lau samob, tañ sêsap Bal anğa Peorna tön nañ, Apômtau, amacnêm Anôtô gesen êsêac su anğa amac ñalêlôm. ⁴ Mago amac, tañ asap Apômtau, amacnêm Anôtô, tön ñajana nañ, tec amoa matem jali e mênghêdên galoc. ⁵ Alic acgom, aê kadôn ñagôliñ to biñsu gêdên amac kêtôm Apômtau, aênoc Anôtô, kêjatu aê, gebe amac anğôm ñanô êsa anğa gamên, tañ oc asa gebe awê kaiñ êtu amacnêm gamên nañ. ⁶ Amboac tonañ ajop biñsu tau ñapep ma anğôm ñanô êsa, gebe biñsu tonañ êwaka amacnêm kauc to nêm ajala mêtêña sa êndên tentenlatu sêlic. Êsêac embe sênô ñagôliñ samob tonañ ñai, oc sêsôm gebe 'Lau-m kapôên tonañ êsêac lau tokauc ma lau sêjala mêtêña biññanôgoc.' ⁷ Biññanô, lau-m kapôên ondoc oc nên anôtô gêmoa êsêac ñagala kêtôm Apômtau, aêacnên Anôtô, gêmoa aêac ñagala gêdên têm samob, tañ awen gêjac en nañ. ⁸ Ma lau-m kapôên ondoc oc têtap ñagôliñ to biñsu gêdên sa, kêtôm biñsu samob, tañ ocsalô tonec kakên gêdên amac nañ.

Israel taên ênam biñ samob, tañ kêsana anğa lôc Horeb nañ

⁹ "Mago ôlic taôm to ojop katôm ñapep. Ôliñ biñ, tañ gôlic ña matamanô nañ, siñ atom, ma taêm ênam biñ tonañ êtôm bêc ômoa matam jaliña samob. Ônac miñ biñ tau êndên nêm gôlôac to nêm gôlôacnên gôlôac. ¹⁰ Gêdên bêc, tañ kôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmña anğa Horeb nañ, Apômtau kêsôm gêdên aê gebe 'Ôkac lau sa dêndên aê sêmên gebe jakên êsêac sênô ñoc biñ ma jandôn êsêac gebe têtêc aê êtôm bêc samob, tañ sêmoa mater jali anğa nom nañ, ma têndôn biñ tau êndên nên gôlôac amboac tonañgeñ.' ¹¹ Ma amac tec atu gasuc jaakô lôc ñalabu. Ma ja gelom anğa lôc tau e jagêdên undambê, tañ ñakesec to tao ma gêsunbôm kêkôm auc nañ. ¹² Go Apômtau awa kêsana gêdên amac anğa ja ñalêlôm. Amac anô biñ ñakicsêa, mago alic ñanô atom, anô awagen. ¹³ Ma en geoc nê poac lasê gêdên amac ma kêjatu amac, gebe ajop. Poac tau biñsu 10, tañ en keto kêsêp poc tapa luagêc. ¹⁴ Ma Apômtau kêjatu aê gêdên bêc tonañ gebe jandôn ñagôliñ to biñsu êndên amac, gebe anğôm biñ tau ñanô êsa anğa gamên, tañ oc asa ana nañ, gebe awê kaiñ êtu amacnêm gamên.

Lau Israel sejob taun êndên anôtôi jaba

¹⁵ "Amboac tonañ ajop taôm ñapep. Gêdên bêc, tañ Apômtau awa kêsana gêdên amac anğa ja ñalêlôm anğa Horeb nañ, amac alic ñanô ten atom. ¹⁶ Amboac tonañ alic taôm gebe anğôm biñ alôb-alôb ma asap gên tokaiñ-tokaiñ ñakatu êtu taômña atom. Asap gwam ñac me awê ñakatu atom. ¹⁷ Asap bôc nomña to moc, tañ gêlôb gêmoa umbon ñalabu nañ, ñater ñakatu atom. ¹⁸ Asap gên, tañ kêgalab gêmoa nom nañ, to i, tañ gêmoa bu nom ñalêlômña nañ, ñater ñakatu atom. ¹⁹ Ma embe ôc matamanô sa e ôlic oc to ajôn ma utitalata ma undambê ñagêlôn samob, go êlêtôm

aôm e oten mec to ônam sakiñ gên tau atom. Apômtau, aômnêm Anôtô, kêkên gên tau gêdên lau samob, tañ sêmoa umbon ñalabu nañ, sêwê kaiñ. ²⁰ Mago Apômtau kêkôc amac ma gêwê amac asa anğa Aigup-tu, tañ kêtun amac kêtôm ja geñ ki gêwê nañ, amên, gebe atu en taugen nê lau, kêtôm tañ amoa e gêdên galoc. ²¹ Ma Apômtau têtac ñandan gêdên aê kêtun amacña. En kêtôc lêma ma kêsôm kêtun tön gebe aê jalom bu Jordan atom ma jasa gamên ñajam, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkên êndên amac êtu nêm nomlênsêm nañ atom. ²² Tec aê jamac êndu anğa gamên tonec, jalom Jordan atom. Amac taômgen alom e awê kaiñ gamên ñajam tau êtu amacnêm gamên. ²³ Amboac tonañ ajop taôm ma alih poac, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêmoatiñ gêdên amac nañ, siñ atom. Asap gên tokaiñ-tokaiñ ñakatu atom, Apômtau, amacnêm Anôtô, gêjac jao gebe anğôm atom. ²⁴ Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, en ja êndan-gac gênña, en Anôtô, tañ gêjam lêmun nê gên, gebe têtac êwiñ en taugen.

²⁵ "Amac embe akac gôlôac to gôlôacnên gôlôac lasê to atu wakac anğa gamên tönê ma embe asap gên tokaiñ-tokaiñ ñakatu êtu gwam to anğôm gên, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, êlic amboac gên alôb-alôb nañ, e êngôm en têtac ñandan êsa, ²⁶ go ocsalô tonec jakalem lau undambê to nom sênô gebe amac malem-mê wen tageñ anğa gamên, tañ êtu amacnêm gamên êndên tañ alom bu Jordan nañ. Amac oc amoa gamên tau ñasawa baliñ atom, oc anaña samucgen. ²⁷ Ma Apômtau êsa amac êliñ-êliñ asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm. Ma amac, tañ Apômtau kêpalip amac asêp lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm nañ, nêm lau ñapopocgen oc gacgen sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñasawa. ²⁸ Ma anğa tönê oc anam sakiñ anôtôi, tañ ñamalac lemer sêsap kêsêp ka to poc nañ. Anôtôi tonañ sêlic gamên atom, sênô biñ atom, sen gên atom, sênun gên ñamalu atom. ²⁹ Mago anğa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm aôm oc onsom Apômtau, aômnêm Anôtô. Ma aôm embe onsom en tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, oc ôtap en sa. ³⁰ Êndên bêc ñamu embe gênwapac samob êpi aôm e ôpô lêna ñanô, go ômu ôndên Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna ma tañam wamu en awa. ³¹ Gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, en Anôtô taê walôña. En oc êwi aôm siñ to enser aôm su ma êliñ poac, tañ kêmoatiñ gêdên tamemi to kêtôc lêma nañ, siñ atom.

³² "Ôkip têm, tañ gêjaña su to gêmun aôm nañ, ñabiñ sa acgom. Ônac m êndên bêc Anôtô kêkên ñamalac sêmoa nom nañ ma ôtu kênac lau, tañ sêngôn umbon ñalabu ñamaker tonecña e êndên ñamaker tönêña nañ, gebe gênsgêga amboac tonec oc kêsana ma lau sênô biñ ten amboac tonec ñawae su me masi. ³³ Lau-m ten sênô Anôtô awa kêsana anğa ja ñalêlôm gêmên kêtôm aôm gônô, ma sêmoa mater jali me. ³⁴ Me anôtô ten gêmoa, tañ kêsanaê gebe naêjaño lau-m ten su anğa lau-m ten ñalêlôm êtu en tauña ma kêsanaê êsêac to gëgôm gênjalô ma gênsgêga to gêjac siñ ña lêma ñajana, tañ kêmetôc nañ, ma kêtakê êsêac

na gêñwapac kaiñ teñ kêtôm Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm kêtû amacña anğa Aiguptu, amac taôm matemanô alic nañ, me. ³⁵ Eñ kêtôc biñ samob tonañ gédên aôm, gebe ôjala gebe Apômtau eñ Anôtô biññanôgen, ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ atomanô. ³⁶ Eñ kékên aôm gônô eñ awa kêsâ anğa undambê gebe êndôn aôm ma kékên aôm gôlic ênê ja kapôên anğa nom to gônô ênê biñ kêsâ anğa ja ñalêlôm. ³⁷ Eñ têtac gêwiñ aôm tamamî to kējaliñ êsêacnêñ wakuc sa, ma gêwê aôm kôsâ anğa Aiguptu gômôên. Eñ tau gêmoa gêwiñ aôm ma gêgôm gêñ tonañ ña nê ñaclai kapôên. ³⁸ Eñ kējanda lau-m kapôên-kapôên to ñajañ sêlêlêc aôm su gêmuñ aôm, gebe êwê aôm ôsa êsêacnêñ gamêñ ôna ma êkên gamêñ tau êtu nêm nomlênsê, kêtôm tec gêc galoc nec. ³⁹ Amboac tonañ ocsalô tonec ôjala ma taêm ênam biñ tau ênêc nêm ñalêlômgen gebe Apômtau taugen eñ undambê to nom ñaAnôtô. Anôtô teñ gêmoa atom. ⁴⁰ Kêtû tonañña aôm ôñgôm ênê ñagôliñ to biñsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñanô êsa gebe aôm to nêm gôlôac, tañ sêndañguc aôm nañ, amoa ñajam to anğôn ñasawa ñêñgen anğa gamêñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên êndên aôm enden tôngeñ nañ.” x 4:41–5:33 Ñasêbu tonec teto malac, nañ sêsam têtû malac sê lamuñña anğa Jordan ñamaken oc kêpiña nañ, ñaê, go têdênañ Biñsu Lemenlu ñakôninña kêtiam (alic Eksodus 20).

Biñsu towae

6 Go Mose kêsôm gebe “Biñsu to ñagôliñ ma jatu tau, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô kējatu aê, gebe jandôn êndên amac gebe anğôm ñanô êsa anğa gamêñ, tañ alom ana gebe awê kaiñ êtu amacnêm gamêñ nañ, tonec. ² Gebe aôm ma latômi to dêbômi atêc Apômtau, aômnêm Anôtô, ma anğôm biñsu to ñagôliñ samob, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa êndên nêm têm amoa matem jaliña, gebe anğôn ñasawa ñêñgen anğa nom. ³ Amboac tonañ amac lau Israel, anô biñsu tau to anğôm ñanô êsa ñapep, gebe amoa ñajamgeñ ma atu taêsam anğa gamêñ, tañ su to lêp keselen nañ, êtôm tañ amac tameminên Anôtô gêjac mata gédên amac nañ.

⁴ “O Israel, ôkên tañammañ. Apômtau, aêacnêñ Anôtô, eñ Apômtau tagen. ⁵ Têmtac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm ñaclai samuc. ⁶ Ma oto biñ, tec galoc jajatu aôm nec, êsêp nêm ñalêlôm. ⁷ Ôndôn biñ tau êndên nêm gôlôac ma embe ôlêwan taôm ôñgôn nêm andu me ôsêlêñ ômoa intêna me êndên noc ônêc bêc to ôndi saña nañ, ôsôm biñ tau ñakôninña amboac tonañgen. ⁸ Ôkic biñ tau tôn êpi lêmam êtu ñabelo to ombec biñ tau êtôm ñatalô. ⁹ Oto biñ tau êpi nêm andu ñasagințêkwa sacgêdôña to êpi nêm katam tau.

¹⁰ “Êndên tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm naô lasê gamêñ, tañ eñ kêtôc lêma gédên tamamî Abraham agêc Isak ma Jakob gebe êkên êndên aôm nañ, ma êkên malac kapôên to ñajam, tañ aôm kôkwê

atom nañ, ¹¹ ma êkên andu toawa tokaiñ-tokaiñ, tañ aôm kotoc gêc andu tau atom nañ, ma êkên kôm wain to katêkwiña, tañ aôm kôsê atom nañ, ma êndên tañ ôniñ gêñ tau e êôc aôm tôn nañ, ¹² Ojop taôm gebe ôliñ Apômtau siñ atom, gebe eñ tec gêwê aôm kôsâ anğa gamêñ Aiguptuña, tañ kêtôm andu kapoacwalôña nañ, gômôên. ¹³ Ôtêc Apômtau, aômnêm Anôtô, to ônam sakiñ eñ ma ôtôc lêmam ña ênê ñaê. ¹⁴ Andañguc lau tomôkê-tomôkê, tañ sêgi amac auc nañ, nêñ anôtôi jaba atom, ¹⁵ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ gêmoa amac ñalêlôm nañ, gêjam lêmun nê lau, gebe têtac êwiñ eñ taugen. Embe andañguc anôtôi jaba, oc Apômtau, amacnêm Anôtô, têtac ñandañ êsa êndên amac e ensen amac su anañña anğa nom.

¹⁶ “Ansaê Apômtau, amacnêm Anôtô, amboac asaê eñ anğa Masa nec atom. ¹⁷ Anğôm Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu to ñagôliñ ma jatu, tañ kējatu amac nañ, ñanô êsa. ¹⁸ Ma ôñgôm gêñ gédên to ñajam ênac Apômtau mataanôgen ômoa ñajamgeñ ma ôsa gamêñ ñajam ôna gebe ôwê kaiñ êtu aômnêm gamêñ êtôm Apômtau kêtôc lêma, gebe êkên êndên tamamî. ¹⁹ Eñ êjanda nêm ñacjo êmuñ aôm êtôm eñ tau gêjac mata.

²⁰ “Embe latôm êtu kênac aôm êtu ñamu gebe ‘Biñsu to ñagôliñ ma jatu, tañ Apômtau, aêacnêñ Anôtô, kējatu amac nañ, ñam amboac ondoc,’ ²¹ go ôsôm êndên latôm gebe ‘Aêac atu Paraonê sakiñwaga, ma Apômtau gêwê aêac ña lêma ñajañña asa anğa Aiguptu amên. ²² Ma Apômtau kêtôc gêñtalô to gêñsêga kapôên, tañ kêtakê lau Aiguptu ma Parao to nê gôlôac samob gédên aêac materanô alic. ²³ Mago eñ gêwê aêac asa anğa ônê amên, gebe êkên aêac naaô lasê gamêñ, tañ kêtôc lêma gédên tamenji, gebe êkên êndên aêac nañ. ²⁴ Ma Apômtau kējatu aêac gebe danğôm ênê biñsu samob tonec ñai ñanô êsa to tatêc Apômtau, aêacnêñ Anôtô, gebe tamoa ñajam ñapan ma eñ ejop aêac tamoa materñ jali êtôm tec galoc tamoa nec. ²⁵ Ma aêac embe danğôm biñsu samob tonañ ñanô êsa e ñapepgeñ takô Apômtau, aêacnêñ Anôtô, lanğônênña êtôm tec kējatu aêac nec, go tatu lau gédên.’

Anôtônê lau dabuñ

7 “Êndên tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êwê aôm ô lasê gamêñ, tañ galoc kopeñ gômoa nañ, gebe ôwê kaiñ êtu aômnêm gamêñ nañ, eñ oc êjanda lau tomôkê-tomôkê êmuñ aôm. Eñ êjanda lau-m 7, tañ nêñ namba to ñaclai kêlêlêc aômnêm su nañ, lau Het to Girgas ma Amor to Kanaan ma Peres to Hib ma Jebus. ² Ma êndên tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkên êsêac sêsêp aôm lêmam ma aôm ôku êsêac tulu nañ, onsen êsêac su samucgeñ sênaña. Ômoatiñ poac ôwiñ êsêac to taêm walô êsêac atomanô. ³ Ômansañ biñ awê to ñac sênam taunña ôwiñ êsêac atom. Ôkên latômio sênam êsêac latunji atom to ôkôc êsêac latunjo sênam aôm latômi atom. ⁴ Gebe êsêac oc sênam latômi ôkwi e sêndañguc aê êtiam atom ma sê-

nam sakinj anôtôi jaba. Embe amboac tonanj, go Apômtau têtac nandanj êsa êndênj amac e ensenj amac su ananja seberj. ⁵ Angôm êsêac amboac tonec gebe ansej nênj altar su to atuc nênj alêpoc popoc ma asap nênj gwam tulu to akênj nênj anôtôi jaba nênj njakatu êsa ja êniñ su.

⁶ “Gebe amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabunj. Apômtau, amacnêm Anôtô, kêjalij amac sa anja lau tomôkê-tomôkê nomnja samob, gebe atu enj taugenj nê lau. ⁷ Apômtau têtac gêwiñ amac to kêjalij amac sa kêtû nêm namba kapôênj kêlêlêc lau-m njagêdô nênj sunja nec atom. Masi, amacnêm namba sauñanô kêlêlêc lau tomôkê-tomôkê samob nênj su. ⁸ Apômtau gêwê amac nja lêma njajanja asa amênj ma kégaboac amac su anja andu kapoacwalôña to anja kinj Aiguptunja Parao lêma, gebe enj têtac gêwiñ amac ma gégôm binj, tanj kêtôc lêma gêdênj amac tamemi nanj, njanô kêsa. ⁹ Amboac tonanj ajala gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, enj Anôtô njanô. Enj Anôtô njanênj, tanj kêsap nê poac tônj ma têtac gêwiñ êsêac, tanj têtac gêwiñ enj ma sêmansanj ênê binjsu nanj, oc êmoasinj êsêac gôlôac to gôlôac njênjenj êna. ¹⁰ Mago Anôtô êkênj njagêjô êndênj êsêac, tanj têtac gedec enj nanj, êpi êsêac tauñ ôlij ma ensenj êsêac su. Enj ê lau, tanj têtac gedec enj nanj, nênj binj tônj atom. Masigoc, êkênj njagêjô êpi êsêac tauñ ôlij solopgenj. ¹¹ Amboac tonanj ôngôm binjsu to njagôlij ma jatu, tanj galoc kajatu aôm nanj, njanô êsamanj.

Anôtô ênam mec lau tanjenj wamuña

¹² “Anjô to angôm njagôlij tonanj njanô êsa, ma Apômtau, amacnêm Anôtô, êsap poac tau tônj to têtac êwiñ amac êtôm kêtôc lêma gêdênj tamemi. ¹³ Enj oc têtac êwiñ aôm ma ênam mec aôm to êngôm aôm ôtu taêsam. Enj ênam mec aôm ôlim njanjanô to nêm nom njanô amboac polom to wain ma katêkwi. Enj ênam mec nêm bulimakao têtû taêsam to domba njalatu amboac tonanj. Enj êngôm gênj tau anja gamênj, tanj kêtôc lêma gêdênj tamami, gebe êkênj êndênj aôm nanj. ¹⁴ Enj ênam mec aôm êlêlêc lau-m njagêdô samob su. Nêm njacwaga samob sêka gôlôac lasê to nêm lau kapoac tenj sêmoa atom. Ma nêm bulimakao samob sêsu njalatu amboac tonanj. ¹⁵ Apômtau gebe êmbalanj gêmac tokainj-tokainj auc êndênj aôm ma lau Aiguptu nênj gêmac, tanj ajala kêtû tônj nanj, njatenj êtap aôm sa atom. Ma Apômtau ênac lau samob, tanj têtac gedec aôm nanj, nja gêmac tau tonanj. ¹⁶ Aôm onsej lau-m samob, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, êkênj êsêp aôm lêmam nanj, su. Taêm walô êsêac atom to ônam sakinj nênj anôtôi atom amboac tonanj, gebe oc êtu lakô ênac aôm nja.

¹⁷ “Aôm moae ôsôm êndênj taôm gebe ‘Lau-m tonec nênj namba kêlêlêc aênjoc su, oc jajanda êsêac amboac ondocgenj.’ ¹⁸ Ôtêc êsêac atom. Taêm ênam gênj, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, gégôm gêdênj Parao to gamênj Aiguptunja samucgenj nanj. ¹⁹ Taêm ênam gênjwapac to gênjsêga ma gênjtalô, tanj matamanô gôlic nanj, ma taêm ênam Apômtau, aôm nêm Anôtô,

lêma njajanja, tanj kêmêtôc ma gêwê aôm kôsa gômôênj nanj. Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êngôm lau-m samob, tanj aôm kêtêc êsêac nanj, êtôm tonanj. ²⁰ Ma enj êngôm gênj tenj êlêlêc su êwiñ, enj êsakinj banic kapôênj-kapôênj êndênj êsêac e ensenj lau njapoc, tanj gacgenj sêmoa to sêsiñ tauñ êndênj aôm nanj, su amboac tonanj. ²¹ Ôtêc êsêac atom, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêmoa aôm njalêlôm. Enj Anôtô kapôênj ma kainj tenj. ²² Ma Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êtiñ lau-m tonanj su malô-malô êmuñ aôm. Aôm oc ôtôm gebe onsej êsêac su sep tagenj atom. Embe ôngôm, oc bôc saleñña têtû taêsam ma sêkênj wapac aôm. ²³ Mago Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êkênj êsêac sêsêp aôm lêmam ma êlênsônj êsêac e nênj me-loco êsa ma sênanja. ²⁴ Enj oc êkênj êsêacnênj kinj sêsêp aôm lêmam ma aôm onsej êsêacnênj njâê su anja nom. Njâc tenj êtôm gebe êkô aôm auc atom e onsej êsêac samob su. ²⁵ Ôkênj êsêacnênj anôtôi gwam ja êniñ su. Matam katu silber to gold, tanj kêtû njakatu tau njagêlônj nanj, ma ôkôc su atom, gebe oc êtu lakô ênac aôm nja, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêlic gênj tonanj amboac gênj alôb-alôb. ²⁶ Ôkênj gênj alôb-alôb êsô nêm andu êna atom. Apômtau kêpuc boa gênj tau ma enj oc êpuc boa aôm amboac tonanj. Ôlic gênj tau amboac gênj njatêmui to alôb-alôb, gebe Apômtau kêpuc boa gênj tau su.

Lau Israel têtap nênj gamênj njam sa

⁸ “Ajop njapep gebe angôm binjsu samob, tanj galoc kajatu amac nanj, njanô êsa, gebe amoa matem jali to atu taêsam ma asa gamênj, tanj Apômtau, amacnêm Anôtô, kêtôc lêma gebe êkênj êndênj tamemi nanj, e awê kainj gamênj tau êtu amacnêm gamênj. ² Ma taêm ênam intêna samob, tanj Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêwê aôm gêdênj tanj gômôa gamênj sawa kêtôm jala 40 nanj, gebe êkônij aôm to ênsaê aôm e êjala binj, tanj gêc nêm njalêlôm nanj, ma êjala aôm oc ôngôm ênê binjsu njanô êsa me masi. ³ Enj kêkônij aôm to kêkênj mo gêjô aôm, go kêkênj mana, tanj aôm gôjam kauc nanj, gêdênj aôm goenj. Aôm tamami sêjam kauc mana amboac tonanj. Enj gégôm gênj tonanj, gebe ôjala gebe mo tagenj gêôc njamalac tônj atom. Binj samob, tanj kêsa anja Apômtau awa nanjenj, tec gêôc njamalac tônj. ⁴ Gêdênj jala 40 tonanj aôm nêm njakwê, tanj kôsô nanj, kêtû manê atom ma amkainj kêtij atom amboac tonanj. ⁵ Amboac tonanj ôjala ênêc nêm njalêlômgenj, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, kêmêtôc aôm kêtôm njâc tenj kêmêtôc latu. ⁶ Tec ôngôm Apômtau, aôm nêm Anôtô, nê binjsu njanô êsa ma ôsa ênê lênj to ôtêc enjenj. ⁷ Binjanô, Apômtau, aôm nêm Anôtô, gêwê aôm, gebe naô lasê gamênj njam tenj. Bu to bumata kêpoac gamênj tau, ma bu kêpulu anja gaboanj to lôc. ⁸ Gênj tokainj-tokainj gêjam njanô njam anja nom tau. Polom to janjom ma wain to jambô ma aijn to katêkwi ma lêp. ⁹ Anja gamênj tonanj aôm ôniñ polom e êôc aôm tônj ma ôpô lêna gênj tenj atom. Gamênj tau njapoc gêdênj ki jejec ma aôm oc ôkwê ki kokoc anja gamênj tau njalôc.

10 Aôm ôniñ gên e êôc aôm tôñ ma ôlambiñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, gebe kékên gamênñ najam gédên aôm.

Lau Israel sejop tauñ gebe sêlinñ nêñ Anôtô sinñ atom

11 "Ojop taôm gebe ôlinñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, sinñ atom. Amboac tonañ ôngôm ênê binñsu to ñagôlinñ ma jatu, tañ galoc kajatu aôm nañ, ñanô êsa. 12 Aôm embe ôniñ gên e êôc aôm tôñ to ôngôn andu najam, tañ kôkwê nañ, 13 ma embe nêm bulimakao to domba ñatonñ têtta taêsam ma nêm silber to gold êtu kapôên to nêm gên samob êtu taêsam, 14 go nêm ñalêlôm etoc tau sa e ôlinñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, sinñ atom, gebe eñ tec gêwê aôm kôsa anña Aiguptu, tañ kêtta andu kapoacwalônña nañ, gômôên. 15 Eñ gêwê aôm golom-golom gamênñ sawa kapôên to kainñ teñ. Moac ñaclai to alidêbu sêmoa gamênñ tau ma bu masi e nom gêôc kékôc-kékôc. Mago eñ kékên bu kêsâ poctêmui aôm gônôm. 16 Eñ gêlôm aôm anña gamênñ sawa ña mana, tañ tamamî sêjam kauc nañ, gebe êkôninñ to ênsaê aôm, ma êmoasinñ aôm êtu ñamu. 17 Ôlic taôm gebe ôsôm binñ tonec ênêc nêm ñalêlôm gebe Aênoc ñaclai to lemoc ñajana kékên aê katu ñac tolêlôm, nec atom. 18 Taêm ênam Apômtau, aômnnêm Anôtô, gebe eñ tec kékên ñaclai gédên aôm, tec kôtu ñac tolêlôm. Eñ gêgôm gên tau gebe êngôm poac, tañ kêmotinñ gédên tamamî nañ, ñanô êsa amboac asaê galoc. 19 Galoc aê jakên puc aôm, gebe aôm embe ôlinñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, sinñ to ôndanñuc anôtôi jaba ma ônam sakinñ êsêac to oterñ mec êndênñ êsêac, go ônaña binñanôgenñ. 20 Aôm embe tañam wamu Apômtau, aômnnêm Anôtô, awa atom, oc ônaña ôtôm lau tomôkê-tomôkê, tañ Apômtau kêsêlênñ gêmunñ aôm ma gesenñ êsêac su nañ.

Apômtau oc enserñ bu-m Kanaanña su

9 "O Israel, ôñô acgom, galoc aôm gobe olom bu Jordan gebe naôsa gamênñ tau ma ôjanda lau tomôkê-tomôkê kapôên to ñajana sêlêlêc aôm su ma ôku malac kapôên totunñbôm balinñ, tañ ñatêpôê jadinñenñ undambê nañ, tulu. 2 Oc ôjanda lau Anakim. Aôm kôjala êsêac gebe lau-m kapôên to lau waso-waso. Aôm gônô lau sêsôm binñ kêpi êsêac gebe 'Asa oc êtôm gebe êkô ñajana êtu Anak latuina.' 3 Amboac tonañ galoc ôjala, gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, elom êmunñ aôm. Eñ kêtôm ja, tañ kédanñac gên nañ. Eñ êsêlênñ êmunñ aôm ma enserñ êsêac su to êku êsêac tulu, tec aôm ôjanda êsêac to onserñ êsêac su sebenñ êtôm Apômtau, aômnnêm Anôtô, gêjac mata gédên aôm.

4 "Êndênñ tañ Apômtau, aômnnêm Anôtô, êsêlênñ êmunñ aôm ma êjanda êsêac su nañ, ôsôm binñ tonec ênêc nêm ñalêlôm gebe Apômtau kékên gamênñ tonec kêtta aêacnênñ gamênñ gêjô aêacnênñ najam nec atom. Apômtau êsêlênñ êmunñ aôm to êjanda lau-m tonañ su êtu êsêacnênñ secña. 5 Aôm ôsa gamênñ tonec e êtu aômnnêm gamênñ êtu nêm binñ gédênñña me êtu nêm

ñalêlôm ñakênñkênñña atom, masianô. Apômtau, aômnnêm Anôtô, êsêlênñ êmunñ aôm ma êjanda lau-m tonañ êtu êsêacnênñ secña. Ma teñ, eñ gebe êngôm binñ, tañ kêtôc lêma gédênñ tamamî Abraham agêc Isak ma Jakob nañ, ñanô êsa.

Lau Israel sêli awenñ sa anña lôc Horeb

6 "Amboac tonañ ôjala gebe Apômtau, aômnnêm Anôtô, êkênñ gamênñ najam tonec êtu aômnnêm gamênñ êtu nêm binñ gédênñña atom, gebe aôm ñac gêsômtekwawa ñatonñ. 7 Taêm ênam ma ôlinñ sinñ atom, gebe gôgôm Apômtau, aômnnêm Anôtô, têtac ñandanñ kêsâ anña gamênñ sawana. Gédênñ tañ awi Aiguptu sinñ e mênñaô lasê gamênñ tonec nañ, ali awem sa gédênñ Apômtau ñapanñ. 8 Amac agôm Apômtau têtac ñandanñ kêsâ anña lôc Horeb e têtac ñandanñ ñanô ma gebe enserñ amac su. 9 Aê kapi lôc gaja gebe jakôc poc tapa. Poc tapa tau poac, tañ Apômtau kêmotinñ gédênñ amac nañ, ñapoc tapa. Aê gamoa lôc geleñña 40 to gêbêcauc 40 ma gaenñ to ganôm gên teñ atom. 10 Ma Apômtau kékênñ poc tapa luagêc tonañ gédênñ aê. Anôtô tau lêma keto binñ kêsêp. Eñ keto binñ samob, tañ kêsôm gédênñ amac kêsâ anña ja ñalêlôm gêmênñ gédênñ bêc, tañ akac sa amoa lôc nañ. 11 Geleñña 40 to gêbêcauc 40 gêbacnê, go Apômtau kékênñ poc tapa luagêc, tañ kêtta poac tau ñapoc tapa nañ, gédênñ aê. 12 Go Apômtau kêsôm gédênñ aê gebe 'Ajôc, ôndi, ôsêp sebenñ ôna, gebe nêm lau, tañ gôwê êsêac anña Aiguptu sêmênñ nañ, sêgôm sec. Êsêac sêwi intêna, tañ aê kajatu êsêac gebe sêsa nañ, sinñ sebenñ. Êsêac sêpac ki gêwê ma sêmasanñ nêñ ñakatu teñ.'

13 "Ma Apômtau kêsôm binñ teñ gêwinñ gédênñ aê gebe 'Aê galic lau tônê ma kajala êsêac gebe lau gêsunñtêkwa ñatonñ sec. 14 Ôwi aê sinñ gebe jansenñ êsêac tonênñ ñaêgenñ su anña umbonñ ñalabu. Go jakênñ aôm ôtu lau-m kapôên to ñajana ôlêlêc êsêac su.' 15 Amboac tonañ aê kasêp anña lôc gamênñ, ma ja kêsâ lôc tau. Ma aê kakôc poac ñapoc tapa luagêc ña lemoc lulugenñ. 16 Go galic gên tau. Amac agôm sec gédênñ Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac apac ki gêwê ma amasanñ nêm bulimakao ñalatu ñakatu to awi intêna, tañ Apômtau kêjatu amac gebe asanña nañ, sinñ sebenñ. 17 Tec aê kakôc poc tapa luagêc tau ña lemoc lulugenñ ma kabalinñ gên tau sinñ e gêjac popoc gêc amac lanômnnênñña. 18 Go aê gau tau gaêc Apômtau lanônênñña geleñ 40 to gêbêcauc 40 kêtôm gagôm gédênñ ñasawa teñ su. Aê gaenñ to ganôm gên teñ atom kêtta amacnêm sec samob, tañ agôm nañña. Amac asa lênñ, tañ gêjac Apômtau mataanô ñajam atomanô nañ, e agôm eñ têtac ñandanñ kêsâ. 19 Gebe aê katêc Apômtaunê têtac ñandanñ to têtac kêbôli auc gédênñ amacña, tañ kékac eñ gebe enserñ amac su nañ. Mago Apômtau kékênñ taña aê gédênñ ñasawa tonañ kêtiam. 20 Ma Apômtau têtac ñandanñ gédênñ Aron gêwinñ ma gebe enserñ eñ su amboac tonanñenñ. Tec gédênñ ñasawa tonañ katenñ eñ kêtta Aronña gêwinñ. 21 Go aê kakôc bulimakao ñalatu, amac lemem ñakôm sec tonañ ma kakênñ ja genñ, go katuc popoc ma kalêsîm e kêtôm

kekop, ma kapalip nakekop tau kêsêp bu, tañ keselen anga lôc kêsêp gêmên nañ.

²² “Anga Tabera to Masa ma Kibrot-Hatawa amac agôm Apômtau têtac nandan kêsâ amboac tonanğen. ²³ Ma gêdên tañ Apômtau kêsakiñ amac anga Kades-Barnea nañ, kêsôm gebe ‘Api ana ma akôc gamên, tañ kakên gêdên amac, gebe êtu amacnêm gamên nañ,’ amac ali awem sa gêdên Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñsu ma akên gêwiñ eñ to tañem wamu eñ awa atom. ²⁴ Aê kajala amac ali awem sa gêdên Apômtau wanêcgeñ e mênğgêdên galoc. ²⁵ Amboac tonanğ aê gau tauc gaêc Apômtau lanğônemña kêtôm geleñña 40 to gêbêcauc 40, gebe Apômtau kêsôm, gebe oc enser amac su. ²⁶ Ma aê kater meç gêdên Apômtau gebe ‘O Apômtau Anôtô, onser nêm lau to nêm gênğlênsêm su atom. Aôm gôjam êsêac kêsî ña nêm ñaclai kapôên to gôwê êsêac ña lêmam ñajana sêsa anğa Aiguptu sêmên. ²⁷ Taêm ênam nêm sakiñwaga Abraham agêc Isak ma Jakob. Matam ê lau tonanğ nêñ gêsuntêkwa ñator to nêñ geo ma nêñ sec atom, ²⁸ gebe lau anğa gamên, tañ aôm gôwê aêc asa amên nañ, oc sêsôm gebe “Êsêacnên Anôtô kêtôm, gebe êwê êsêac nasêô lasê gamên, tañ gêjac mata gêdên êsêac nañ, atom. Eñ têtac gedec êsêac, tec gêwê êsêac sêsa gamên sawa sêja, gebe ênac êsêac êndu anğa tônê.” ²⁹ Mago êsêac têtû nêm lau to nêm gênğlênsêm sugac. Aôm kômêtôc lêmam ma gôwê êsêac ña nêm ñaclai kapôên sêsa sêmên.’

Apômtau kêmasanğ poc tapa kêtû luagêcña

10 “Gêdên ñasawa tonanğ Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôpa poc tapa luagêc êtôm ñamataña, go ôpi lôc ôndên aê ômôên ma ômansanğ katapa teñ ña ka. ² Ma aê gabe jato biñ, tañ kato kêsêp poc tapa ñamataña, tê gôjac popoc nê, êsêp poc tapa tau su, go ôkên êsêp katapa tau.’ ³ Tec aê kamasanğ katapa ña kaleloñ ma kapa poc tapa luagêc kêtôm ñamataña, go kakôc poc tapa luagêc tau ña lemoc ma kapi lôc gaja. ⁴ Ma eñ keto biñ kêsêp poc tapa tonanğ kêtôm keto kêsêp poc tapa ñamataña. Apômtau keto biñsu 10, tañ kêsôm gêdên amac kêsâ anğa ja ñalêlôm gêmên gêdên tañ akac sa amoa lôc nañ. Keto su, go kêkên gêdên aê. ⁵ Go kakac tauc ôkwi ma kasêp anğa lôc gamên e kakên poc tapa luagêc kêsêp katapa, tañ kamasanğ nañ. Poc tapa gêc katapa gêc, kêtôm Apômtau kêjatu aê.”

⁶ (Lau Israel dêdi anğa Berot-Bene-Jakan sêsêlên sêja jasêsa Mosera. Anğa tônê Aron gêmâc êndu. ⁷ Anğa tônê êsêac dêdi jasêsa Gudgoda. Anğa Gudgoda êsêac dêdi jasêsa Jotbata, anğa gamên tonanğ bu ñagêdô kêpoac. ⁸ Gêdên ñasawa tonanğ Apômtau kêjaliñ Lewinê gôlôacmôkê sa, gebe sêmbalanğ Apômtaunê katapa poacña ma sêkô Apômtau lanğônemña to sênam sakiñ eñ ma sênam meç lau ña ênê ñaê. Kôm tonanğ êsêac sêjam e mênğgêdên galoc. ⁹ Kêtû tonanğña Lewi gêwê kaiñ nom to gênğlênsêm gêwiñ nê lasitêwai atom. Apômtau tau kêtû nê gênğlênsêm kêtôm Apômtau, aômñem Anôtô, tau kêsôm gêdên eñ.)

¹⁰ “Aê gamoa lôc geleñña 40 to gêbêcauc 40 kêtôm ñamataña ma Apômtau kêkên taña aê gêdên ñasawa tonanğ kêtiam. Apômtau gebe enser aôm su atom. ¹¹ Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Ôndi, ôsêlên ômuñ lau tonec gebe sêsa gamên, tañ katôc lemoc gêdên êsêac tamenji, gebe jakên êndên êsêac nañ, ma gamên tau êtu êsêacnên gamên.’

Gên, tañ Anôtô taê kêka gebe Israel sênğôm nañ

¹² “O Israel, galoc Apômtau, aômñem Anôtô, taê kêka gêñ ondoc anğa aômñem. Eñ taê kêka tagenğ tonec gebe ôtêc Apômtau, aômñem Anôtô, ma ôsa ênê lênğ samob, têtmac êwiñ eñ ma ônam sakiñ Apômtau, aômñem Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ¹³ ma ômansanğ Apômtaunê biñsu to ñagôliñ, tañ galoc kajatu aôm nañ, êtu tôtğ gebe ômoa ñajamgeñ. ¹⁴ Ôlic acgom, Apômtau, aômñem Anôtô, kêtû undambê to undambê ñaundambê ma nom to gêñ nomña samob ñatau. ¹⁵ Mago Apômtau kêkên nê ñalêlôm gêdên tamamigeñ to têtac gêwiñ êsêacgeñ. Ma eñ kêjaliñ êsêacnênğ wakuc, amac taômgeñ, sa anğa lau tomôkê-tomôkê samob nêñ e mênğgêdên galoc. ¹⁶ Amboac tonanğ anam taôm ôkwi e nêm ñalêlôm êtu seleg ma awi gêsômtekwâ ñator siñmañ. ¹⁷ Gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, eñ anôtôinênğ Anôtô to apômtauinênğ Apômtau. Eñ Anôtô kapôên ma ñajana kaiñ teñ. Eñ kêpuc openğ lau atom to gedec lau sêjac papac eñ ña nêñ awa. ¹⁸ Eñ kêmetôc mosêbu to awê-tuc nêñ biñ solopgeñ. Eñ têtac gêwiñ ñac jaba ma kêkên mo to ñakwê gêdên eñ. ¹⁹ Amboac tonanğ têtmac êwiñ lau jaba amboac tonanğgeñ, gebe amac amoa amboac lau jaba gêdên tañ anğônğ gamên Aiguptuña nañ. ²⁰ Ôtêc Apômtau, aômñem Anôtô, ma ônam sakiñ eñ to ôsap eñ tôtğ ma otoc lêmam ôsam eñ taugenğ nê ñaê. ²¹ Eñ kêtû aômñem lambiñ ñam. Eñ kêtû aômñem Anôtô, tañ gêgôm gênğsêga kaiñ teñ nañ, mata-manô gôlic. ²² Aôm tamami sêsêp Aiguptu sêja, êsêac lau 70geñ. Ma galoc Apômtau, aômñem Anôtô, kêkên aôm kôtû taêsam amboac utitalata undambêña.” x 11: 1-32 Mose gêlên biñ lau Israel gebe sêliñ Anôtônê gênğsêga ñamoasiñ siñ atom. Ma eñ gêwa sa gêdên êsêac gebe êsêac embe tañenğ wamu Anôtô oc têtap ênê moasiñ toê-toê sa.

Sênam sakiñ Anôtô anğa ñamala tagenğen

12 Go Mose kêsôm gebe “Biñsu to ñagôliñ gebe anğôm ñanô êsa anğa gamên, tañ Apômtau, amac tamemi nêñ Anôtô, kêkên gêdên amac awê kaiñ nañ, tau tonec. Ajop biñ tau êndên bêc samob, tañ amac amoa matem jali anğa nom nañ. ² Anser ten-tenğlatui, tañ amac oc aku tulu nañ, nêñ gamên sêjam sakiñ nêñ anôtôi jabaña anğa lôc ñatêpôê to ñabau ma ajuntêna su samucgeñ biññanô. ³ Akac nêñ altar su ma atuc nêñ alê popoc to akên ja êniñ nêñ ñakatu Aseraña ma amakiñ nêñ anôtôi nêñ ñakatu to anser êsêacnênğ ñaê su anğa gamên tonanğ. ⁴ Amac anğôm êndên Apômtau, nêm Anôtô kêtôm êsêac sêgôm nañ,

atom. ⁵ Mago amac oc andêñ gamêñ, tañ Apômtau, êjaliñ sa êtu amacnêm gôlôacmôkê samob nêñ nañ, gebe êtu ênê ñaê ñamala. ⁶ Andêñ gamêñ tonanğen ajoin nêñ daja to da ñagêdô ma nêñ gêñ lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen ñada to nêñ da samob, tañ abe akêñ nañ, ma da danğe to da tôpña ma da bôc ñamêc samobña ana. ⁷ Ma anğa tonanğ amac aninğ gêñ amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêñña to atu samuc to nêñ gôlôacña êtu gêñ samobña, tañ agôm ma Apômtau gêjam mec amac nañ. ⁸ Anğôm gêñ tau êtôm aêac dagôm gêdêñ ocsalô tonec nec atom, gebe amac samob agôm nêñ gêñ kêtôm taôm taêm gêjam to alic ñajam nañ. ⁹ Gebe amac jaalêwanğ taôm to atap nêñ nomlênsêm, tañ Apômtau, nêñ Anôtô gebe êkêñ êndêñ amac nañ, sa su atom tagen. ¹⁰ Mago embe alom bu Jordan ma anğônğ gamêñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êkêñ êndêñ amac awê kainğ nañ, ma ensenğ amacnêm ñacjo samob, tañ sênğji amac auc nañ, su gebe alêwanğ taôm e amoa towamagen. ¹¹ Go akôc nêñ gêñ samob, tañ kajatu amac nañ, amêñ gamêñ tau, tañ Apômtau, nêñ Anôtô, êjaliñ sa gebe êtu ênê ñaê ñamala nañ. Akôc nêñ daja to da ñagêdô ma nêñ gêñ lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen ñada to nêñ da, tañ ñalêlôm êkac amac gebe akêñ nañ, to da, tañ akêñ êtu danğe to tôp anac mata êndêñ Apômtau nañ. ¹² Ma amac to nêñ latômio to ñac ma nêñ sakinğwagao to ñac ma lau Lewi, tañ sênğônğ nêñ malac, mago sêwê kainğ nomlênsêm sêwiñ amac atom nañ atu samuc Apômtau, amacnêm Anôtô. ¹³ Ojop taôm gebe ôkêñ nêñ daja anğa gamêñ, tañ ôlic nañ palinğ-palinğenğ atom. ¹⁴ Ôkêñ nêñ daja anğa gamêñ tagen, tañ Apômtau oc êjaliñ sa anğa nêñ gôlôacmôkê nêñ teñ. Anğa tonanğ amac akêñ nêñ daja ma anğôm gêñ samob, tañ kajatu amac nañ, ñanô êsa.

¹⁵ “Mago aôm ôtôm gebe ômbuc to ôniñ ñamêsôm anğa nêñ malac samob êndêñ-êndêñgenğ êtôm nêñ ñalêlôm êkac aômña ma êtôm moasinğ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô kêkêñ gêdêñ aôm. Lau selec to selec atom nañ lulugenğ têtôm gebe sêniñ tonanğ amboac noninğ salenğña to mojava. ¹⁶ Tagenğ dec tec ôniñ atom, ôkêc sinğ êsêp nom amboac kôkêc bu sinğ. ¹⁷ Aôm ôniñ polom ma ônôm wain to katêkwi lemenlu-lemenlu ñatagen-tagen anğa nêñ malac atom. Ma ôniñ bulimakao to domba ñamêc ma da danğe to da, tañ nêñ ñalêlôm êkac aômña gebe ôkêñ nañ, ma gêñ ñagêdô, tañ gobe ôkêñ êtu da nañ, anğa nêñ malac atom amboac tonanğen. ¹⁸ Mago aôm to nêñ latômio to ñac ma nêñ sakinğwagao to ñac ma ñac Lewi, tañ ênğônğ nêñ malac êwiñ aôm nañ, aninğ amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêñ anğa gamêñ, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êjaliñ sa ma amac atu samuc amoa Apômtau, nêñ Anôtô lañônêñña êtu lememe ñakôm ñanônğ. ¹⁹ Ajop taôm gebe alinğ nêñ ñac Lewi sinğ êndêñ ñasawa samucgenğ, tañ amoa nêñ gamêñ nañ atom.

²⁰ “Apômtau, nêñ Anôtô embe êkêñ gamêñ esewec êtu kapônğ êtôm enğ gêjac mata gêdêñ aôm ma bôc êjô aôm e ôsôm gebe ‘Aê gabe janiñ bôc,’ nañ ôniñ êtôm ñalêlôm êkac aômña. ²¹ Mago gamêñ, tañ

Apômtau, nêñ Anôtô êjaliñ sa gebe ênê ñaê ênêc anğa tonanğ nañ, ênêc jaêcgenğ êlêlêc aôm, go aôm taôm ôtôm gebe ômbuc nêñ bôc teñ, tañ Apômtau êkêñ êndêñ aôm êtôm aê kajatu aôm nañ. Ma aôm ôtôm gebe ôniñ anğa taômñêm malac êtôm nêñ ñalêlôm êkac aômña. ²² Ôniñ amboac sêniñ noninğ salenğña to mojava. Lau selec me selec atom lulugenğ têtôm gebe sêniñ. ²³ Mago ojop gebe ôniñ dec êwiñ atom gebe ta-moa materğ jali ñam kêsêp dec ñalêlôm, tec ôniñ materğ jali ñam êwiñ ñamêsôm atom. ²⁴ Ôniñ atom, ôkêc sinğ amboac tasêwa bu sinğ êsêp nom. ²⁵ Ôniñ atom. Embe ônğôm gêñ, tañ ênac Apômtau mataanô ñajam, go aôm to nêñ wakuc amoa ñajam. ²⁶ Mago gêñ, tañ aôm gôjac mata ma gôjam dabunğ gêdêñ Apômtau nañ, aôm ôkôc ôna gamêñ, tañ Apômtau êjaliñ sa nañ. ²⁷ Ma ôkêñ nêñ daja ñamêsôm to dec ênsac Apômtau, nêñ Anôtô nê altar ñaô. Dec tau oc sêkêc êpi Apômtau, nêñ Anôtô nê altar, mago ñamêsôm tau aôm ôtôm gebe ôniñ. ²⁸ Mago ojop taôm to ôkêñ tañam binğ samob, tañ kajatu aôm nañ ñapep. Embe ônğôm gêñ samob, tañ Apômtau, nêñ Anôtô êlic to ênac enğ mataanô ñajam nañ, go aôm to nêñ wakuc amoa ñajam ñapanğenğ.”

Jao kêtú lau samuc nêñ sakinğ anôtôi jabaña

²⁹ “Êndêñ tañ Apômtau, nêñ Anôtô, ensenğ tenterñlatui êmuñ aôm anğa gamêñ, tañ aôm ôsêlênğ ôsa gebe ôku êsêac tulu nañ, ma êndêñ tañ aôm ôku êsêac tulu ma ônğônğ nêñ gamêñ nañ, ³⁰ go ojop taôm gebe lakô, tañ gêjac êsêac nañ, ênac aôm atom. Apômtau êku êsêac tulu êmuñ aôm, tec ôtêku êsêac ma ôkip êsêac-nêñ anôtôi jaba ñam sa atom. Mago asôm binğ tonec gebe ‘Lau tonanğ sêjam sakinğ nêñ anôtôi amboac on-doc. Aê gabe jañğôm êtôm êsêac sêgôm nê atom.’ ³¹ Ônğôm tonanğ êndêñ Apômtau, nêñ Anôtô atom. Êsêac sêgôm gebe gêñ samob, tañ Apômtau, nêñ Anôtô têtac gedec ma gêlic amboac gêñ alôb-alôb nañ, gêdêñ nêñ anôtôi jabaña. Êsêac sêkêñ nêñ latunğio to ñac ja geñ kêtú tetoc nêñ anôtôi jaba saña su. ³² Gêñ samob, tañ aê kajatu aôm gebe ônğôm nañ, ônğôm ñanô êsa ñapepğenğ. Ônac têku binğ teñ ma onsenğ binğ teñ su atomanô.

13 “Embe propete teñ êndi sa anğa amac ñalêlôm me ñac teñ, tañ gêc mê nañ, êtôc gêñsêga me gênğtalô teñ êndêñ aôm ² ma gêñsêga to gênğtalô, tañ enğ kêtôc gêdêñ aôm nañ ñanô êsa ma enğ embe êsôm gebe ‘Tandanğuc anôtôi jaba ñagêdô ma tanam sakinğ êsêac,’ tañ ajam kauc êsêac gêmuñ nañ, ³ go ôkêñ tañam propete me ñac tañ gêc mê tonanğ nê binğ atom-anô, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô kêsae amac e ajala gebe têtac gêwiñ Apômtau, nêñ Anôtô tonêm ñalêlôm samuc ma nêñ katôm samuc me masi. ⁴ Andanğuc Apômtau, nêñ Anôtô ma atêc enğ to ajop ênê binğsu ma tañem wamu ênê awa to anam sakinğ enğ ma asap enğ tônğ. ⁵ Mago propete me ñac, tañ gêc mê tonanğ êmac êndu gebe enğ gêli nêñ ñalêlôm sa gêdêñ Apômtau, amacnêm Anôtô, tañ kêkôc amac su anğa gamêñ Aiguptunğ ma gêjam aôm kêsî anğa andu

kapoacwalôna nan, ma enj kékêli aôm gebe ôwi lên tau, tanj Apômtau, nê m Anôtô kêjatu aôm gebe ôsa nan sij. Amboac tonanj aôm onsenj sec, tanj gêc amac njalêlôm nanj su.

⁶ “Lasim, tênam latu me nê m latômo to njac me nê m awê, tanj têtac gêwiñ enj nanj, me nê m njac tenj, tanj gôlic enj amboac taômnê m njatê njagêdô nanj embe êlêtôm aôm kelecgenj ma êsôm gebe ‘Tana ma tanam sakinj anôtô jaba manj’ ⁷ lau tanj sêngônj sêgi aôm auc sêngônj dambê me jaêc me sêmoa nom njamakerj tonec me ônê nanj, nê nj anôtô njagêdô, tanj aôm me nê m tamami sêjam kauc nanj, ⁸ go ôkênj êwiñ enj me ôkênj tanjam enj me taêm walô enj me ônam enj kêsî me ônsa enj auc atom, ⁹ mago ônac enj êndumanj. Aôm lê-mam êpi enj êtu njamata gebe enj êmac êndu ma lau samob sênac enj sêwiñ. ¹⁰ Ôtuc enj êndu nj poc gebe enj kêsâê gebe êkac aôm su anja Apômtau, nê m Anôtô, tanj kékôc aôm kôsa anja gamênj Aiguptunja, anja andu kapoacwalôna nanj. ¹¹ Go lau Israel samob sêngônj binj tonanj e têtêc tauñ gebe sêngôm gênj tenj amboac tonanj anja amac njalêlôm êti am atomanô.” x 13:12–18:13 Binjsu to njagôlinj, tanj ênam gôlinj lau Israel nê nj lên nomnja to nê nj sakinj omnja nanj, njakônijnja kêsêp môkêlatu tonec.

Anôtô gêjac mata propete tenj amboac Mose. Propete njanô to propete dansanj

¹⁴ “Go Mose kêsôm gebe “Lau tanj aôm ôkôc nê nj gamênj su nanj, samob sêkênj tanjenj gêdênj lau-seoc-binj-lasêwaga to mectomanj, mago Apômtau, nê m Anôtô, kékênj gêwiñ gebe ôngôm gênj amboac tonanj atom. ¹⁵ Apômtau, nê m Anôtô, oc ênju nê m propete tenj sa anja nê m lasitêwai nê nj êtôm aê. Akênj tanjem enjmanj. ¹⁶ Binj tonanj aôm taôm kotenj anja Apômtau, aômnê m Anôtô nê gêdênj noc akac sanja anja lôc Horeb. Aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe janô Apômtau, aênjoc Anôtô, nê awa êti am atom to jalic ja kapôênj tonec êti am atom, gebe jamac êndu atom.’ ¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe ‘Binj samob, tanj êsêac sêsôm nanj, sêsôm jagêdênjenj. ¹⁸ Aê oc janu êsêac-nê nj propete tenj sa anja nê nj lasitêwai nê nj êtôm aôm, ma jakênj njoc binj êsêp enj awasunj ma êsôm binj samob, tanj jajatu enj nanj, êndênj êsêac sêngônj. ¹⁹ Ma lau samob, tanj sêkênj tanjenj aênjoc binj, tanj enj oc êsôm ênam aê aoc nanj atom, aê tauc oc jajatu êsêac gebe sêwa nê nj binj sa. ²⁰ Mago propete tenj embe êsôm binj, tanj kajatu nanj atom ênam aê aoc, me êsôm binj ênam anôtô jaba awenj nanj, propete tonanj enj êmac êndu ênanja.’ ²¹ Aôm embe taêm ênam ênêc nê nj njalêlômgenj gebe ‘Aêac tajala binj, tanj Apômtau kêsôm atom nanj, êpi asagenj’, ²² go anjô acgom, propete tenj embe êsôm binj ênam Apômtau awa, mago binj tau êtu anô me êtu tônj atom, go ajala gebe binj tonanj Apômtau kêsôm atom. Propete amboac tonanj ketoc tau sa, tec ôtêc enj atom.” x 19:1-14 Mose kêjatu nê lau gebe sêjaliñ malac njagêdô sa anja Kanaan êtu malac lamunja. Lau tanj sêjac njamalac tenj êndu, mago sêgôm amboac lêlêgenj nanj têtôm gebe sê lamu malac tonanj

ma lau-sêkac-kamocgôcwaga têtôm gebe sênac êsêac êjô atom.

Lau-sêwa-binj-sawaga nê nj njagôlinj

¹⁵ Go Mose kêsôm gebe “Njac tenj embe êngôm sec tenj ma êtap njakeso to geo tenj sa, go njac-gêwa-binj-sawaga tagenjenj êtôm atom gebe enj taugenj êwa binj tonanj sa. Njac luagêc me têtêac, tanj sêngônj to sêlic gênj tau sêwiñ nanj, sêpuc binj tau tônj amboac tonanjenj acgom. ¹⁶ Embe njac-êwa-binj-sawaga alôb-alôb tenj êndi sa ma ênga binj tenj êpi njac tenj gebe kêgêli binjsu, ¹⁷ go njac tobijnj lulugenj mênjsêkô Apômtau lanjônê m ma dabunwaga agêc mêtôcwaga, tanj sênam kôm êndênj bêc tonanj nanj, sêwiñ êsêagêc. ¹⁸ Lau mêtôcwaga sêkip binj sa njapepenj ma njac-gêwa-binj-sawaga embe njac dansanj tenj ma ênga binj eso, ¹⁹ go amac anjgôm gênj, tanj enj taê gêjam gebe êngôm êndênj nê lasitêwa nanj, êpi enj taugenj ma onsenj gênj sec, tanj gêc amac njalêlôm nanj, su amboac tonanjenj. ²⁰ Ma lau njagêdô sêngônj ma têtêc tauñ gebe sêngôm gênj sec tenj amboac tonanj ênêc amac njalêlôm êti am atom. ²¹ Têtac êtu lêsi atom. Njamalac êjô njamalac. Mataanô êjô mataanô. Ma luluj êjô luluj to lêma êjô lêma ma akainj êjô akainj.” x 20:1–23:20 Binjsu njagêdô njakônijnja kêsêp môkêlatu tonec. Binjsu njagêdô kêkanônj binj sinja, njagêdô kêmasanj binj gênj lêsêmnja, njagêdô gêwa lauo to njac nê nj lên sêmoa sêwiñ tauñ tonênj njalêlôm njawagenja sa.

Lauo to njac nê nj binj sêwi tauñ sinja

24 “Njac tenj embe ênam awê sa ma êmoa êwiñ enj e awê tau ênac njac mataanô njajam atom, gebe kêtap awênê keso kainj tenj sa, nanj eto papia sêwi tauñ sinja tenj ma êkênj êsêp awê tau lêma to êsakinj enj êwi ênê andu sij. ² Ma awê tau embe êwi njacnê andu sij ma ênam njac wakuc tenj, ³ ma njac wakuc tau embe endec enj to eto papia sêwi tauñ sinja ma êkênj êsêp awê tau lêma to êsakinj enj êwi ênê andu sij amboac tonanj, me njac wakuc, tanj gêjam enj kêtunê awê nanj, embe êmac êndu, ⁴ go awênê akwenj njamataja, tanj kêsakinj enj gêc gêja nanj, ênam awê tau êtu nê awê êti am atom, gebe awê kêtunê sec su. Apômtau gêlic gênj amboac tonanj kêtôm gênj alôb-alôb. Anjgôm gamênj, tanj Apômtau, amacnê m Anôtô, kékênj gêdênj amac kêtunê nê m nomlênsê m nanj, êtu sec atom.

⁵ “Njac, tanj gêjam awê wakucgenj nanj, ênac sij êwiñ sinjwaga to êwê kainj kôm gôlôacnja tenj atom. Enj êmoa njadma jala samuc tenj, gebe êsêagêc nê awê, tanj gêjam nanj, têtunê samuc tauñ.

⁶ “Aôm embe ôkênj gênj tenj êndênj njac tenj êtu ênê têtunê, nanj ôkôc ênê poc êlai polomnja êtu kamaclauñ atom. Embe ôngôm amboac tonanj, oc ôkôc ênê gênj, tanj êpuc enj tônj gebe êmoa mata jali nanj su.

⁷ “Njac tenj embe êjanjo njac Israelnja tenj su ma êkênj enj êtu gênjoma me êkênj lau sênam ôli enj, nanj enj êmac êndu. Ôngôm amboac tonanj gebe onsenj lênj sec tonanj su anja nê nj njalêlôm.

8 “Embe kamocbôm êngôm aôm, nañ ojop taôm gebe ôndañguc biñ samob, tañ dabuñwaga sêsôm êndên aôm nañ. Ôngôm êsêacnên biñ ñanô êsa toma-lagenj êtôm ñagôlinj, tañ aê kakênj gédênj êsêac nañ. 9 Taêm ênam gênj, tañ Apômtau, nêam Anôtô, gégôm gédênj Miriam gédênj tañ amac asa aña Aiguptu amênj nañ.

Biñsu ñagêdô

10 “Aômnêm ñac wacbañ aômña embe êpô lêna gênj teñ ma eteñ aôm, gebe ônam eñ sa e tau êtap gênj sa gebe êkênj êjô gênj, tañ kékôc aña aômnêm nañ, go ôpi ênê andu ôna ma ôkôc tôp ñakamaclauñ atom. 11 Ôkô oloñgeñ, ma ñac, tañ keteñ gênj aña aômnêm nañ, êkôc kamaclauñ êndênj aôm êwac. 12 Eñ embe ñac ñalêlôm sawa ma êkênj nê ñakwê êtu kamaclauñ, go ônêc bêc toñakwê tau atom. 13 Êndênj tañ oc naêsêp nañ, ôkênj ênê kamaclauñ êmu êndênj eñ êna, gebe ênêc bêc tonê ñakwêgeñ ma ênam mec aôm. Embe ôngôm amboac tonañ, go Apômtau, aômnêm Anôtô, êlic aôm amboac ñac gédênj.

14 “Ôkônij sakinwaga ñalêlôm sawa, tañ kêpô lêna gênj ma gêjam kôm kêtû ñaôlinja nañ, atom. Sakinwaga tau embe nêam lasitêwa teñ, me ñac jaba teñ, tañ gêngôñ nêam malac nañ, ôkônij eñ atom. 15 Oc êsêp atomgeñ, ma ôkênj ñaôli êndênj eñ êjô ênê kôm bêc tonañña su. Gebe eñ ñac ñalêlôm sawa, tec kékênj mata ñaôli tau. Embe ôngôm atom, oc eñ awa ênac Apômtau êtu aômña e aôm ôwê kaiñ sec.

16 “Lau sênac tamenj êndu sêjô latunij nêñ geo atom ma sênac latunij êndu sêjô tamenjinêñ geo atom. Lau sênac lau êndu êtu tauñ nêñ secñageñ.

17 “Ônam ñagôlinj mêtôcña ôkwi êndênj tañ ômêtôc ñac jaba to mosêbu nañ atom ma ôkôc awêtucnê ñakwê êtu kamaclauñ atom. 18 Taêm ênam acgom, aña gamênj Aiguptuña aôm kêtû gênôma e Apômtau, aômnêm Anôtô, gêjam aôm kêsij aña tônê. Kêtû tonañña aê kajatu aôm, gebe ôngôm biñ tonec ñanô êsa.

19 “Aôm embe ônac kôm ñanô sa ma ôlinj polom lag-ic teñ siñ êkô kôm, go ômu ôna gebe ôkôc gênj tau atom. Gênj tau êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj, gebe Apômtau, aômnêm Anôtô, ênam mec aôm to lêmam ñakôm samob. 20 Ma embe okoloñ katêkwi ñalêwê su, go okoloñ ñakônijña êtiam atom. Kañanô ñagêdô tonañ êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj. 21 Ma embe ojorj wain ñalêwê aña kôm wainña sa, go amboac tonañgeñ, ojorj ñakônijña êtiam atom. Ñanô ñagêdô tonañ êtu lau jaba to mosêbu ma awêtuc nêñ gênj. 22 Taêm ênam acgom, aña Aiguptu aôm kôtû gênôma, kêtû tonañña aê kajatu aôm, gebe ôngôm biñ tonec ñanô êsa.

25 “Embe ñac luagêc nêñ biñ teñ êlênsônj, go sêna sêmêtôc biñ ñamala, ma mêtôcwaga sêmêtôc êsêagêc. Êsêac sêwi ñac tobiñ masij siñ ma sêkênj ñagêjô êndênj ñac tobiñ. 2 Mêtôcwaga embe êlic êtôm gebe ñac tobiñ êtap ñandanj sa, go êsôm êndênj ñac tau, gebe êtap labôc ênêc eñ lañônêmña ma si eñ ña sêm êtôm ênê keso. 3 Mêtôcwaga êlôc sa gebe si

eñ êtu dim 40, si eñ êlêlêc dim 40 su atom. Embe si eñ êlêlêc dim 40 su, go sêngôm aôm lasim tonañ maja êsa.

4 “Akic bulimakao kapoac, tañ kêka polom ñanô gêmoa nañ, awasuñ auc atom.

Lasi ênam têwanê awêtuc ñabiñsu

5 “Lasitêwai ñagêdô embe sêngôñ andu tageñ ma teñ embe latu masi ma êmac êndu, go ñac gêmac nê awêtuc ênam ñac jaba gamênj teñña atom. Nê akweñ lasi êmoa êwiñ eñ e ênam eñ êtu nê awê êjô têwa su. 6 Awê tau embe êkôc latu ñacsêga, go ñapalê tau êwê kaiñ awênê akweñ ñamatañña, tañ gêmac êndu nañ, nê ñaê, gebe ênê ñaê êmbacnê aña lau Israel nêñ atom. 7 Ma lasi embe endec ma ênam têwanê awêtuc atom, go têwanê awêtuc êna malacgêdô sêmêtôc biñña ma êsôm êndênj laumata gebe ‘Ñoc akweñ lasi gedec, gebe têwanê ñaê ênêc teñgeñ aña lau Israel nêñ. Eñ gedec gebe ênam aê êjô têwa su.’ 8 Go laumata malacña sêmêtôc ñac tau to sêlêñ biñ eñ, ma eñ embe êkô ñajañña ma êsôm gebe ‘Aê gadec gebe janam awê tonec,’ 9 go têwanê awêtuc êndênj eñ êna aña laumata lañônêmña ma ênu atapa su aña ñac tau akaiñ to êkasôp êpi eñ lañôanô ma êsôm gebe ‘Biñ amboac tonañ dangôm êndênj lau samob, tañ sendec gebe sêkwê tewejinê andu sa nañ.’ 10 Lau Israel sê ñac amboac tonañ nê gôlôacnêñ ñaê gebe ‘Ñac, tañ sênu atapa su nañ, nê gôlôac.’

Biñsu ñagêdô

11 “Embe ñac luagêc sênac tauñ sêmoa ma ñac teñ nê awê ênsaê gebe ênam nê akweñ kêsij aña nê soño-soño nê ma êkôc ñac tau utianô tônj, 12 go taêm walô eñ atom, ôndim ênê lêma êngic beb tageñ.

13 “Kidêbu kaiñ luagêc, ñawapac to ñagaô, ênêc nêam atali ñalêlôm atom. 14 Ôkênj dôñ tanam dôñ gênña kaiñ luagêc sauñ to kapôênj ênêc nêam andu atom. 15 Ôkôc kidêbu ñanô to jagêdênj ma dôñ ñanô to jagêdênj gebe aôm ômoa matam jali balingeñ aña gamênj, tañ Apômtau, nêam Anôtô, kékênj gédênj aôm nañ. 16 Apômtau têtac gedec lau samob, tañ sêgôm gênj danserj ma sêsau lau nañ.

Jatu gebe sêkênj ñagêjô êndênj lau Amalek

17 “Taêm ênam gênj, tañ lau Amalek sêgôm gédênj aôm gédênj tañ kôsa aña Aiguptu gômôênj nañ. 18 Êsêac têtêc Anôtô atom ma sêjac siñ gédênj aôm gédênj tañ aôm têkwam gêbac ma ôlim walô masi nañ, ma sêjac nêam lau samob, tañ sênu tauñ su-su sêmoa ñamu nañ êndu. 19 Amboac tonañ êndênj tañ Apômtau, nêam Anôtô, êlêwanj aôm aña nêam ñacjo, tañ sêngôñ sêngi aôm nañ ma êkênj aôm ôngôñ nom êtu têlê, tañ eñ gêjac mata gédênj aôm gebe êtu nêam lêsêm nañ, go onseñ Amalek su e ñamôkê êmakop gebe ñamalac teñ taê ênam êsêac êtiam atomanô. Ôlinj biñ tonañ siñ atomanô. 1 ñawapacña.

I Kidêbu lau ñanô nêñ ñaê kêtû dôñ tanam dôñ gênj

Sêniñ mo lasê to sêkênj kôm ñanô teñ ñanô-teñ ñanô ñagôliñ

26 “Êndênj tañ ô lasê gamênj tau, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gebe êkênj êndênj aôm êtu nêm nomlênsêm nañ, ma êndênj tañ gamênj tau êtu aômnêm gamênj su e ôñgônj ôtu wakac nañ, ² ôkôc kôm ñanô samob ñamêc ñagêdô, tañ ojonj sa anja nêm gamênj, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkênj êndênj aôm nañ, ma ôkênj êsêp gadob teñ. Go ôna gamênj, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êjaliñ sa, gebe êtu ênê ñaê ñamala nañ, ³ ma ôndênj dabunwaga, tañ sakinj bêc tonañña ênac eñ ñawae nañ, ôna ma ôsôm êndênj eñ gebe ‘Aê mênngaô lasê gamênj, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdênj aêac tamenji gebe êkênj êndênj aêac nañ.’ ⁴ Go dabunwaga êkôc gadob su anja lêmam ma etoc ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, nê altar ñanêmña.

⁵ “Go ôc awam sa ma ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmña gebe ‘Aê tamoc eñ ñac Aramña, tañ kêsêlêñ gêjac laoc gamênjgeñ. Eñ kêsêp Aiguptu jagêmoa gamênj tau amboac ñac jaba teñ, nê lau lu-agêcgeñ. Ma anja tônê eñ kêtú lau-m kapôênj to ñajaña ma nê lau têtú taêsam. ⁶ Mago lau Aiguptu sêgôm aêac kwalec to sêkônij aêac tônj ma sejonj aêac ña koleñ ñawapac ñanô. ⁷ Go tamôêc gêdênj Apômtau, aêac tamenjinêñ Anôtô, ma Apômtau kêkênj taña aêac awenj. Eñ gêlic aêac tamoaja gageo to tajam koleñ ñawapac ma sêkônij aêac. ⁸ Go Apômtau kêmêtôc lêma ñajaña to gêwê aêac dawij Aiguptu sinj. Eñ gêgôm gênj kainj teñ kêtakê lau ma gêgôm gênjalô to gênjsêga. ⁹ Ma eñ gêwê aêac taô lasê gamênj tonec ma kêkênj gamênj tau, tañ su to lêp keselenj nañ, gêdênj aêac. ¹⁰ Ma galoc, o Apômtau, aê kakôc nom, tañ aôm kôkênj gêdênj aê nañ, ñakôm ñanô ñamêc gamênj.’ Go otoc gênj tau ênêc Apômtau, aômnêm Anôtô, lañônêmña ma oterj mec êndênj Apômtau, aômnêm Anôtô. ¹¹ Ma aôm to Lewinê gôlôac ma lau jaba, tañ sêmoa sêwiñ aôm nañ, atu samuc gênj ñajam samob, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, kêkênj gêdênj amac to nêm gôlôac samob nañ.

¹² “Êtôm jala têlêac-têlêacgeñ aôm ôkôc gênj 10-10 ñatagenj-tagenj sa ma ôkênj êtu da. Embe ôkênj da tonañ su êndênj Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc, tañ sênjgônj nêm malac nañ, sêniñ e êôc êsêac tônj, ¹³ go ôsôm ôkô Apômtau, aômnêm Anôtô lañônêmña gebe ‘Aê kakôc gênj dabunj samob su anja ñoc andu ma kakênj gêdênj Lewinê gôlôac to lau jaba ma mosêbu to awêtuc kêtôm nêm biñsu samob, tañ kôjatu aê nañ. Aê kagêli nêm biñsu teñ atom to kaliñ ñateñ sinj atom amboac tonañgeñ. ¹⁴ Gêdênj tañ gaôc wapac kêtú ñacmatêña nañ, gaenj gênj tau ñateñ atom. Gêdênj tañ gamoa selec atom nañ, kakôc gênj teñ su atom. Ma kakênj gênj tau ñateñ kêtú da gêdênj lau ñanô katuñ atom amboac tonañgeñ. Aê tañoc wamu Apômtau, aênjoc Anôtô, awa ma gagôm gênj samob, kêtôm tañ aôm kôjatu aê nañgeñ. ¹⁵ Ôtuc kênij anja nêm andu dabunj undambêña ma matam ê aêac ma

ônám mec nêm lau Israel to nom, tañ kôkênj gêdênj aêac nañ, kêtôm kôtôc lêmam gêdênj aêac tamemai. Kôkênj gamênj, tañ su to lêp keselenj nañ.’

Apômtaunê lau dabunj

¹⁶ “Ocsalô tonec Apômtau, aômnêm Anôtô, kêjatu aôm gebe ôñgôm biñsu to ñagôliñ tonec ñanô êsa, tec ojop taôm gebe ôñgôm biñj tau ñanô êsa tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc. ¹⁷ Ocsalô tonec aôm kôsôm kêtú tônj, gebe Apômtau kêtú aômnêm Anôtô ma aôm gobe ôsa ênê lêñ to ôñgôm ênê biñsu to ñagôliñ ma jatu ñanô êsa ma tañam wamu eñ awa. ¹⁸ Ma ocsalô tonec Apômtau kêsôm kêtú tônj, gebe amac atu lau, ênê laugac kêtôm gêjac mata gêdênj amac, ma anjgôm ênê biñsu samob ñanô êsa. ¹⁹ Eñ oc etoc amac sa alêlêc lau tomôkê-tomôkê samob, tañ eñ kêkênj nañ, su e sêlambij amac to sêsôm amac waem lasê ma tetoc amac sa. Ma amac atu Apômtau, amacnêm Anôtô, nê lau dabunj êtôm eñ kêsôm su.” x 27:1–29:29 Biñj kêpuc boañña ñagêdô kêsêp ñasêbu tonec. Biñsu kêpuc boa lau, tañ tañenpêc gêdênj Apômtaunê biñj nañ. Lau amboac tonañ têtáp nêñ ñagêjô sa. Mago lau tañenj wamuña têtáp moasinj sa anja Apômtaunê. Môkêlatu 29 gêjac miñ poac, tañ Anôtô kêmoatinj gêdênj nê lau anja Moabnêñ gamênj kêtiam nañ.

Lêñ, tañ lau Israel sêsa e Apômtau ênam mec êsêac nañ

30 Go Mose kêsôm kêtiam gebe “Êndênj tañ biñj Anôtô ênam mec to êpuc boa amacña, tañ kakênj gêc amac lañômnêmña nañ, ñanô êsa êpi amac, ma amac embe taêm ênam biñj tau anja gamênj, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, êjanda amac nañ, amoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm, ² ma amac to nêm gôlôac amu andênj Apômtau ana to tañem wamu eñ awa ma anjgôm biñj samob, tañ ocsalô tonec kajatu amac nañ, ñanô êsa tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, ³ go Apômtau, amacnêm Anôtô, ênam nêm kapoacwalô ôkwi to taê walô amac. Eñ êsa amac êliñ-êliñ amoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm ma oc ênac amac sa anja lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm e api tagenj êtiam. ⁴ Apômtau, amacnêm Anôtô, embe êsa amac êliñ-êliñ e naêndênj umbonj ñamadinj, oc ênac amac sa ma êkôc amac anja ônê êtiam. ⁵ Go Apômtau, amacnêm Anôtô, êwê amac e aô lasê gamênj, tañ tamemi sêwê kainj nañ, gebe êtu amacnêm gamênj êtiam. Ma eñ oc êmoasinj amac êlêlêc su to êñgôm amac atu taêsam alêlêc tamemi su. ⁶ Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam nêm ñalêlôm to nêm wakucnêñ ñalêlôm ôkwi êtu selec e têtmac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, gebe ômoa matam jali. ⁷ Ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc êsôm biñj êpuc boañña tonañ êpi nêm ñacjo to nêm sonjo-sonjo, tañ sêjanda aôm nañ. ⁸ Ma aôm oc tañam wamu Apômtau awa êtiam ma ôñgôm ênê biñsu samob, tañ ocsalô kajatu aôm nañ, ñanô

êsa. ⁹ Aôm embe tanjam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, awa to ôngôm ênê bijsu to ñagôliñ, tañ teto gêc bijsu ñabuku tonec nañ, ñanô êsa, ma embe ônam taôm ôkwi êndên Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêm katôm samuc, go Apômtau, aômnêm Anôtô, êmoasiñ lêmam ñakôm êlêlêc ñêngeñ su. Eñ êmoasiñ nêm wakuc to êmoasiñ nêm bulimakao e têtû taêsam. Ma nêm nom ênam ñanô êlêlêc su. Gebe Apômtau êtu samuc aôm êtiam, tec ênsêwa moasiñ êpi aôm êtôm kêtû samuc tamami.

¹¹ “Gebe bijsu, tañ ocsalô tonec kajatu aôm nañ, ñawapac ñanô kêlêlêc aôm su atom me gêc jaêc aôm atom. ¹² Gêc undambê atom, gebe aôm ôsôm gebe’ Asa êpi undambê êna êjô aêac su naêkôc biñ tau êndên aêac êmên, gebe añô to añgôm ñanô êsa.’ ¹³ Me gêc gwêc ñamakerñ ònêña atom, gebe aôm ôsôm gebe ‘Asa elom gwêc êjô aêac su naêkôc biñ tau êndên aêac êmên, gebe añô to añgôm ñanô êsa.’ ¹⁴ Masianô, biñ tau gêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ ma nêm ñalêlôm, tec kôtôm gebe ôngôm ñanô êsa.

¹⁵ “Ôlic acgom, ocsalô tonec aê katoc ôngôn matam jali to moasiñ ma ômac êndu to gên sec gêc aôm lañômnêmña. ¹⁶ Aôm embe têtmac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, to ôsa ênê lên ma ôngôm ênê bijsu to ñagôliñ ma jatu ñanô êsa, oc êwa aôm sa gebe tanjam wamu Apômtau, aômnêm Anôtô, nê bijsu, tañ ocsalô aê kajatu aôm nañ. Embe amboac tonañ, go ômoa matam jali to ôtu taêsam ma Apômtau, aômnêm Anôtô, oc ênam mec aôm aña gamên, tañ ôsa ôna, gebe ôwê kainj êtu aômnêm gamên nañ. ¹⁷ Mago aômnêm ñalêlôm embe eo gala ma embe ôkên tanjam eñ atom, ôwi eñ siñ ma oterñ mec to ônam sakiñ êndên anôtôi jaba, ¹⁸ oc ocsalô tonec aê jasôm êndên aôm, gebe oc ônaña. Aôm oc ômoa matam jali to ôngôn gamên, tañ olom Jordan ma ôsa ôna, gebe êtu aômnêm gamên nañ, ñêngeñ atom. ¹⁹ Ocsalô tonec aê jakalem undambê to nom gebe sêlic to sênjô biñ sêwiñ, gebe sêwa aê sa. Aê katoc ômoa matam jali to ômac êndu ma biñ janam mec to japuc boa aômña gêc aôm lañômnêmña. Amboac tonañ ôjaliñ ômoa matam jaliña sa, gebe aôm to nêm wakuc amoa matem jali, ²⁰ ma têtmac êwiñ Apômtau, aômnêm Anôtô, to tanjam wamu eñ awa ma ôsap eñ tôn. Biñ tonañ kêtû ômoa matam jali to ôngôn ñêngeñ aña gamên, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdên tamami Abraham agêc Ísak ma Jakob, gebe êkên êndên êsêac nañ, ñam.”

Josua êjô Mose su

31 Mose kêsôm biñ tonañ gêdên lau Israel samob su, ² go kêsôm biñ tonec gêwiñ gebe “Ocsalô tonec aênoc jala kêtôm 120. Aênoc lên galoc gêbacnê ma katôm gebe jasô-jasa êtiam atom. Apômtau kêsôm gêdên aê gebe ‘Aôm oc olom bu Jordan ôna atom.’ ³ Apômtau, aômnêm Anôtô, tau oc elom êmuñ aôm. Eñ êsêlên êmuñ aôm ma enseñ lau tomôkê-tomôkê tonec su, gebe ôjanjo êsêacnên gamên su.

Ma Josua oc elom êtu nêm ñamata kêtôm Apômtau kêsôm su. ⁴ Ma Apômtau êngôm êsêac êtôm gêgôm lau Amor nên kiñ Sihon agêc Og to nên gamên gêdên tañ gesen êsêac su nañ. ⁵ Apômtau êkên êsêac sêsêp amac lemema ma amac añgôm gên êtôm bijsu samob, tañ kajatu amac nañ, êndên êsêac. ⁶ Akô ñajaña totêmtac êpa sugen. Atêc taôm atom ma matem golec êtu êsêacña atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êwiñ amac. Eñ êwi amac siñ atom ma êtaiñ tau su aña amacnêm atom.”

⁷ Go Mose kêkalem Josua mênkêsôm gêdên eñ kêkô lau Israel samob lañôñnêmña gebe “Ôkô ñajaña totêmtac êpa sugen, gebe aôm ôwiñ lau tonec asa gamên, tañ Apômtau kêtôc lêma gêdên êsêac tamenji, gebe êkên êndên êsêac nañ ana. Ma aôm ôkên êsêac têtû gamên ñatau. ⁸ Apômtau tau êsêlên êmuñ aôm. Eñ oc êmoa êwiñ aôm. Eñ oc êwi aôm siñ atom ma êtaiñ tau su aña aôm atom. Ôtêc taôm atom ma ôtakê atom.”

⁹ Ma Mose keto bijsu tonec sa ma kêkên biñ tau gêdên Lewi latui, tañ têtû daburwaga ma sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nañ, to gêdên lau Israel nên laumata samob. ¹⁰ Ma Mose kêjatu êsêac gebe “Êtôm jala êtu 7ña samob, êndên jala, tañ amac añaamboac gênjôma su nañ, asam bijsu tonec lasê êndên lau Israel samob sênjô. Asam lasê êndên Om Lômbecña, êndên tañ lau Israel samob sêkac sa sêkô Apômtau lañôñnêmña aña gamên, tañ eñ oc êjaliñ sa nañ. ¹² Ôkac lau samob sa, lauo to ñacwaga ma gôlôac sañ to lau jaba, tañ sênjôn nêm malac nañ, gebe sênjô biñ tau êtu tôn êsêac e têtêc Apômtau, amacnêm Anôtô, ma sejop tauñ gebe sênjôm bijsu tonec ñabiñ samob ñanô êsa. ¹³ Êsêacnên gôlôac sañ, tañ oc sênam kauc bijsu nañ, sênjô amboac tonañ ma êndên êsêac gebe têtêc Apômtau, amacnêm Anôtô, êtu tôn êtôm têm samob, tañ aña gamên, tañ oc alom Jordan ma naasa, gebe êtu nêm gamên nañ.”

Apômtau kêdôn biñ ñamuña gêdên Mose

¹⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôlic acgom, nêm bêc ômac ênduña kêdabiñgac. Ômôêc Josua ma agêc naakô bec akac saña ñalêlôm, gebe jakên kôm êndên eñ.” ¹⁵ Tec Mose agêc Josua jasêkô bec sêkac saña ñalêlôm ma Apômtau, geoc tau lasê aña bec gêmoo tao ñalêlôm. Tao tau kêkô bec tau ñasacgêdô.

¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe “Ôlic acgom, noc kêdabiñ gebe ônêc ôwiñ tamami. Ma lau tonec oc sêndi to sênjôm mockaiñ êndên anôtôi jaba aña gamên, tañ oc sêsa sêna nañ. Êsêac sêwi aê siñ ma sênac ñoc poac, tañ kamoatiñ gêdên êsêac nañ, popoc. ¹⁷ Êndên bêc tônê aê têtac ñandan êsa êndên êsêac. Aê oc jawi êsêac siñ to jansañ lañôcanô auc êndên êsêac e sênaña. Sec to gênwapac tokaiñ-tokaiñ êtap êsêac sa ma êndên bêc tônê êsêac sêsôm gebe ‘Apômtau, aêacnên Anôtô, gêmoo gêwiñ aêac atom, tec gênwapac samob tonec kêpi aêac.’ ¹⁸ Biññanôgeñ,

ëndên béc tônê aê jansaŋ laŋôcanô auc êtu sec samob, taŋ êsêac sêngôm naŋŋa, gebe êsêac oc sênam taŋ ôkwi dëndên anôtôi jaba sêna. ¹⁹ Amboac tonaŋ galoc oto wê tonec sa ma ôndôn wê tau êndên lau Israel. Ôkên êsêp êsêac awenŋsuŋ ma wê tau êwa aê sa êndên lau Israel. ²⁰ Aê oc jakên êsêac sêô lasê gamên, taŋ katôc lemoc gebe jakên êndên êsêac tamenj, gamên, taŋ su to lêp keselen naŋ. Êsêac oc sêniŋ gên e êôc êsêac tôn ma têtôp e nêŋ ŋadambê kapôên-kapôên acgom, go sênam taŋ ôkwi dëndên anôtôi jaba sêna ma sênam sakinj êsêac. Ma têtin aê su to sênac aênoc poac popoc. ²¹ Êndên taŋ sec to gênwapac êpi êsêac naŋ, wê tonec ênam malô êsêac ma êwa aê sa. Wê tau ênêc nêŋ wakuc awenŋŋer ma sêlinj siŋ atom. Biŋŋanô, aê kakên êsêac jasêô lasê gamên, taŋ katôc lemoc, gebe jakên êndên êsêac naŋ atomŋer, ma kajala biŋ, taŋ êsêac taên gêjam gêc nêŋ ŋalêlôm naŋ.” ²² Amboac tonaŋ gêdên béc tonanŋer Mose keto wê tau sa ma kêdôn gêdên lau Israel.

²³ Ma Apômtau kêsakinj Nun latu Josua ma kêsôm gebe “Ôkô najaŋa to têtmac êpa sugen, gebe aôm oc ôwê Israel latui nasêô lasê gamên, taŋ katôc lemoc gebe jakên êndên êsêac naŋ. Aê oc jawin aôm.”

²⁴ Gêdên taŋ Mose keto biŋsu tonec ŋabinj kêsêp buku teŋ e gêjac dabinj su naŋ, ²⁵ eŋ kêjatu lau Lewi, taŋ sêbalaŋ Apômtaunê katapa poacŋa naŋ, gebe ²⁶ “Akôc biŋsu ŋabuku tonec ma atoc ênêc êsi Apômtaunê katapa poacŋa, gebe êwa aê sa êndên amac. ²⁷ Gebe aê kajala amacnê ali awem sa to gêsômtêk-wa ŋatonj. Alic acgom, galoc aê gamoa matoc jali gawin amac, mago ali awem sa gêdên Apômtau. Ma embe jamac êndu, oc anŋôm taêsam êlêlêc. ²⁸ Akalem nêŋ gôlôacmôkê ŋalaumata to nêŋ kasêga, gebe jasôm biŋ tonec êsô êsêac taŋenŋsuŋ ma jakalem undambê to nom gebe sêŋô sêwiŋ, ec sêwa aê sa. ²⁹ Aê kajalagac, gebe aê jamac êndu su ma amac oc anŋôm sec anac ŋawaegen to awi lêŋ, taŋ kajatu amac, gebe asa naŋ siŋ. Go êtu ŋamu gênwapac êtap amac sa, gebe anŋôm gên, taŋ ênac Apômtau mataanô ŋajam atom naŋ. Amac lememe ŋakôm oc ênŋôm eŋ têtac ŋandaŋ êsa.”

Mosenê wê

³⁰ Go Mose kêsôm wê tonec ŋabinj kêsô lau Israel samob, taŋ sêkac sa naŋ, taŋenŋsuŋ e gêbacnê.

32 “O undambêac, akên taŋem, aê gabe jasôm biŋ,

ma nom êŋô aê aoc.

² Ŋoc mêtê, taŋ kadôn naŋ, êsêp amboac kom, ŋoc biŋ êsêp êmên amboac maninj, êtôm kom, taŋ kêmalôm nom to kêsêli gêgwanj.

³ Gebe aê oc jasôm Apômtaunê ŋaê lasê.

Atoc aêacnêŋ Anôtô samaŋ.

⁴ “Eŋ poctêna. Eŋ gêjam nê kôm ŋajam êndugenj, gebe nê lêŋ samob jagêdên.

Eŋ Anôtô ŋanŋer ma nê keso masi, eŋ ŋac gêdên to ŋakênkên.

⁵ Êsêac, taŋ têtô ênê gôlôac naŋ, sêgôm eŋ sec ŋanô.

Êsêac lau sec to geo.

⁶ O amac lau meloc to kaucmêac, amac ajam danŋe Apômtau ŋa lêŋ amboac tonaŋ me. Amac tamemi eŋ, taŋ kêkên amac naŋ, atom me.

Eŋ kêlêsob to kêmasaŋ amac atom me.

⁷ Taêm ênam têm andanŋerŋa, asala jala, taŋ gôlôac to gôlôac sêmoa naŋ.

Ôtu kênac tamam ma eŋ oc êwa sa êndên aôm.

Ôtu kênac nêŋ lau ŋanô, go sênac miŋ êndên aôm.

⁸ Gêdên taŋ Lôlôc Ŋatau kêkên nomlênsêm gêdên lau tomôkê-tomôkê samob,

gêdên taŋ eŋ gêwa ŋamalac latunj kêkôc naŋ, eŋ kêmasaŋ lau nomŋa samob nêŋ gamên ŋamadinj kêtôm Anôtônê anjela nêŋ namba.

⁹ Mago Apômtau tau tec gêwê kaiŋ lau toŋ teŋ tauŋa, Jakob kêtô ênê gênlênsêm.

¹⁰ “Eŋ kêtap Jakob sa anŋa gamên sawa gênŋôn gamênbôm ŋakicsêa ŋalêlôm, tec kêkwa eŋ auc to gêlôm eŋ ma gejob eŋ kêtôm tau nê matalakôp.

¹¹ Eŋ kelelo amboac momboanj gejob ŋalatu kêkô êsêac ŋaô.

Eŋ gêlam nê magê gebe êpuc Jakob tôn, ma kêsip eŋ sa ŋa nê magê.

¹² Apômtau taugenj gêwê eŋ, anôtô jaba teŋ gêwiŋ eŋ atom.

¹³ Eŋ gêwê eŋ kêpi nom ŋagamên ŋabau ma kêkên kôm ŋanô gêdên eŋ geŋ.

Eŋ kêkên lêp kêsa anŋa poc eŋ kêlib to kêkên ŋalêsi kêsa anŋa poctêmui.

¹⁴ Eŋ kêkên su gêjac anô anŋa bulimakao ma su ŋakana anŋa domba ma ŋalêsi anŋa domba ŋalatu to domba kapoacŋa.

Eŋ kêkên bulimakao gamên Basanŋa to nonin ma polom ŋajam êndu.

Ma kêkên wain ŋanô ŋatêkwi kêtô wain aôm gônôm.

¹⁵ “Amboac tonaŋ Jakob geŋ gên e gêôc eŋ tôn.

Mago Jesurun kêtôp ma kêtô kapôên to ôli kêpi.

Aôm kôtôp ma kôtô kapôên ma ôlim ŋawasi.

Go gêwi Anôtô, taŋ kêkên eŋ naŋ, siŋ

to kêsô nê poctêna, taŋ gêjam eŋ kêsô naŋ, susu.

¹⁶ Êsêac sêsap anôtôi jaba tôn, tec biŋ tonec gêli ênê ŋalêlôm sa e gêjam lêmunj êsêac.

Êsêac sêgôm gên alôb-alôb tonaŋ, tec sêlakoc eŋ.

¹⁷ Êsêac sêkên da gêdên ŋalau sec, sêkên gêdên Anôtô tau atom,

sêkên gêdên anôtô jaba, taŋ êsêac sêjala atom naŋ, sêkên gêdên anôtôi wakuc, taŋ galocŋer dêdi sa naŋ.

Amac tamemi têtêc êsêac atomanô.

¹⁸ Aôm taêm gêjam poc, taŋ kêka aôm lasê naŋ, atom.

Aôm kôlinj Anôtô, taŋ kêtô aôm tamam naŋ siŋ.

¹⁹ “Apômtau gêlic biŋ tonec tec kêtinj êsêac su, gebe eŋ latuio to ŋac sêgôm eŋ têtac ŋandaŋ kêsa.

²⁰ Ma eŋ kêsôm gebe ‘Aê gabe jansaŋ laŋôcanô auc êndên êsêac,

ma jansaê gên amboac ondoc oc êtap êsêac sa êtu namu.

Gebe êsêac lau geo,
êsêac têtôm ñapalê, tañ sêmoa ñañên atom nañ.
21 Êsêac sêli ñoc ñalêlôm sa, tec gajam lêmuj êsêac kêtuj gên, tañ anôtô atom nañña.

Êsêac sêlakoc aê ña nêñ gwam.
Amboac tonañ aê oc jali nêñ ñalêlôm sa e sênam lêmuj aê

êtu lau, tañ têtuj ñoc lau atom nañña.

Aê oc jalakoc êsêac ña lau-m meloc teñ.

22 Gebe aêñoc têtac ñandan kêtuj ja teñ gelom, ma ja tau gelom e gêdên lamboam ñalêlôm ma kêkwanam nom to nom ñagên samob to kêtuj lôc ñamôkê gelom.

23 "Aê oc jamboac gênwapac êpi êsêac ênsac gênwapac ñaô

ma japê ñoc sôb samob êpi êsêac.

24 Mo êjô êsêac êndu

ma gêmac ôliñ ñandanña to gêmac sec gelom-gelomña enseñ êsêac su.

Aê oc jasakiñ bôc salenña toluñluj kaiñ teñ êndên êsêac,

to gên, tañ kêgalab gêmoa nom nañ, ñamalic.

25 Siñ oc enseñ lau, tañ sêmoa awê nañ, su

Ma lau, tañ semoa balêm ñalêlôm nañ, têtakê e sêmac êndu.

Awêtakiñ to ñacsenom ma ñapalê dedec to lau tomôdê samob oc sênaña.

26 Aê gabe jasôm gebe "Aê gabe japa êsêac êliñ-êliñ, ma lau nomña taên ênam êsêac êtiam atom."

27 Mago aê katêc ñacjonên tetoc tauñ saña, gebe moae êsêacnên ñacjonên kauc êsa atom.

ma taên ênam gebe "Aêac lemeñ aku êsêac tulu, Apômtau gêgôm tonañ atom."

28 "Gebe êsêac lau teñ, tañ nêñ jala masi nañ, ma sêjala gên teñ atomanô.

29 Embe nêñ kauc ênêc, oc sêjala biñ tonec ñam ma nêñ kauc êsa êpi gên, tañ oc êtap êsêac sa êtu ñamu nañ.

30 Lau tau nêñ poctêna embe êkên êsêac dêndên lau sênam ôli atom,

ma Apômtau embe êwi êsêac siñ atom, oc ñac tagen êjanda êsêacnên lau 1,000 amboac ondoc,

ma ñac luagêc têtakê nêñ lau 10,000 e sêc su amboac ondoc.

31 Gebe êsêacnên poctêna kêtôm aêacnên Poctêna atom,

aêacnên ñacjo tauñ sêwa biñ tonec sa.

32 Gebe êsêacnên wainmôkê ñam kêsêp wainmôkê Sodomña,

gêmên anña kôm Gomoraña.

Êsêacnên wain ñanô ñamalic sec,

ma ñanô tau ñamakic ñanô.

33 Êsêacnên wain kêtôm moac ñamalic, kêtôm moacwêm ñaawasulu sec.

34 "Biñ amboac tonañ kêsiñ tau gêc aêña

ma kalai auc gêc ñoc balêm awamataña atom me.

35 Êndên tañ êsêac sêka selelec nañ, aê taucgen oc jakac kamocgôc to jakên ñagêjô êndên êsêac,

gebe bêc êsêac sênañaña kêdabingac, gên enseñ êsêac suña kêlêti gêmên

36 Biññanô, Apômtau oc êmêtoç nê lau naêndêngeñ ma eñ taê walô nê sakiñwaga.

Eñ gêlic gebe nêñ ñaclai samob gêbacnê

ma nêñ lau kapôên to saun samob gêbacnê.

37 Go eñ oc êsôm gebe 'Êsêacnên anôtô sêmoa ondoc,

poctêna, tañ êsêac sêlamu nañ, kêkô ondoc.

38 Asa geñ êsêacnên da ñañalêsi

to gênôm êsêacnên da, tañ sêkêc siñ nañ, ñawain.

Êsêac sêndi sa to sênam amac samañ,

êsêac têtuj amacnêm lamumañ.

39 "Galoc alicgac, gebe aê, aê tauc tonec tec Apômtau,

ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atomanô.

Aê tec janac lau êndu ma aê janju lau sa sêmoa maten jali.

Aê janac lau e kamoc êsa ma aê janngôm kamoc emo.

Ñac teñ oc êtôm, gebe ênam lau sa anña lemoc gêmoa atom.

40 Biññanô, aê jatôc lemoc êpi undambê

ma jasôm gebe Aê tec jamoa teñgeñ,

41 embe jauc ñoc siñ ñaôsic-ôsic ñamata êsa

ma embe jakôc kôm mêtôcña sa,

go jakac kamocgôc êndên ñoc ñacjo

ma jakên ñagêjô êndên lau têtac gedec aêña.

42 Aê jakên dec êjanñ ñoc sôb

ma ñoc siñ êndanngôn gwada.

Dec tau êmên anña lau, tañ sêjac êsêac êndu to lau kapoacwalôña nêñ,

oc êmên anña ñacjonên siñsêlêc mômênjapac.'

43 "O amac lau tomôkê-tomôkê samob, alambiñ ênê lau,

gebe eñ êkên ñagêjô êjô nê sakiñwaganên dec

to êkac nê ñacjonên kamocgôc

ma eñ êngôm nê launên gamên êtu selec."

44 Mose agêc Nun latu Josua sêô lasê ma sêsôm wê tonec ñabiñ samob lasê gêdên lau sênô. 45 Ma gêdên

tañ Mose gêjac mata nê biñ tonañ gêdên lau Israel nañ, 46 kêsôm gêdên êsêac gebe "Biñ samob, tañ galoc gawa sa gêdên amac nañ, ênêc nêñ ñalêlôm, ma

ajatu nêñ gôlôac, gebe sêngôm biñsu tonec ñabiñ samob ñanô êsa ñapepgeñ, 47 gebe biñ tau êtu biñ

ñanôma atom, biñ tau kêtuj amac amoa matem jali ñamôkê. Ma biñ tonec êngôm amac anngôn nêñgeñ

anña gamên, tañ êtu amacnêm gamên êndên tañ alom bu Jordan su nañ."

Apômtau kêtôc gamên Kanaan gêdên Mose

48 Gêdên bêc tonanñgeñ Apômtau kêsôm gêdên Mose gebe 49 "Ôpi gamên lôcña Abarim ñalôc Nebo, tañ kêkô lau Moab nêñ gamên kêkanôn malac Jeriko ôna ma ôsala gamên Kanaan, tañ jakên êndên lau Is-

rael gebe êtu nêh gamên nañ. ⁵⁰ Su, go ômac êndu anğa lóc, tañ ôpi ôna nañ, naôwiñ nêh lau ôtôm têwam Aron gêmac êndu anğa lóc Horeb jagêwiñ nê lau. ⁵¹ Biñ tonañ kêtap amagêc sa gebe akên gêwiñ aê kwalec amoa lau Israel ñalêlôm anğa gamên sawa Sin gêdên tañ anğôn bu Meribat-Kades nañ, ma awaka aê sa gêdên lau Israel, gebe aê ñac dabuñ nec atom. ⁵² Ômoa jaêcgeñ ma ôlic gamên tau, mago naôsa gamên, tañ jakên êndên lau Israel nañ atom.” ¹ I lau nomña tomôkê-tomôkê samob nêh gejobwaga gêdên-gêdêngeñ. ^{II}

Mose gêjam mec Israelnêh gôlôac

33 Mec, tañ Anôtônê ñac Mose gêjam mec lau Israel nañ, tonec. Mec tau kêtû ênê awamu. ² Eñ kêsôm gebe

“Apômtau gêmên anğa Sinai.
Eñ kêpi mênkêpô aêac anğa Seir.
Ênê ñawê kêsâ anğa lóc Paran.
Eñ mêngeê lasê anğa Meribat-Kades to ja ñawaô kêsi eñ lêma anôña.
³ Biññanô, eñ têtac gêwiñ nê lau, nê lau dabuñ samob sêsêp eñ lêma.
Êsêac sêpuc aôm wañam to sêsêlên têdaguc nêh biñ.
⁴ Mose kêkên biñsu gêdên aêac.
Biñsu tau kêtû gôlôac Jakobña nêh biñlênsêm.
⁵ Gêdên tañ launên laumata sêkac to Israelnêh gôlôac samob sêpi tagen nañ, Apômtau kêtû kiñ anğa Jesurun.
⁶ “Ruben êmoa mata jali, eñ êmac êndu atom, ma nê siñwaganên namba êtu sauñ atom.”
⁷ Biñ tonec Mose kêsôm kêpi Juda gebe “O Apômtau, ôkên tañam Juda awa ma ôwê eñ naêo lasê êndên nê lau.
Aôm lêmam ênac siñ êjô eñ to ônam eñ sa anğa nê ñacjonên.”
⁸ Ma eñ kêsôm biñ tonec kêpi Lewi gebe “Ôkên nêh Tumim to nêh Urim êndên Lewi.
Eñ ñac, tañ gêjac matamanô ñajam nañ.
Aôm kôsaê eñ anğa Masa to gôjac siñ gôwiñ eñ anğa bu Meribaña.
⁹ ñac tau kêsôm kêpi têna agêc tama gebe ‘Aê kajala êsêagêc atom’.
Eñ gêlic nê lasitêwai atom ma gêjam kauc nê latuio to ñac.
Biññanô, êsêac mater gêdiñ nêh biñ to sejop nêh poac.
¹⁰ Êsêac oc sêndôn nêh ñagôliñ êndên Jakob ma nêh biñsu êndên Israel.
Êsêac sêkên gên ñamalu êndên aôm ôñu to tetoc daja ênsac nêh altar ñaô.
¹¹ O Apômtau, ônam mec ênê waba samob ma ôkôc eñ lêma ñakôm sa.
Ôtuc ênê ñacjo to lau, tañ sêkên kisa eñ nañ, magiñ êsu,

^I Lau ñanô sêkên gêwiñ gebe anğela tagen-tagen têtû II Jesurun-Jakobnê ñaê tenj.

gebe sêndi sa êtiam atom.”

¹² Ma kêsôm biñ tonec kêpi Benjamin gebe “Ñac Apômtau têtac gêwiñ eñña, eñ gêngôn tomalô.

Lôlôc Njatau ejop eñ êtôm bêcgeñ, go êngôn ênê lóc ñaden êwiñ eñ.”

¹³ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Josep gebe “Apômtau ênam mec ênê nom ña ñanô ñajam, tañ êsêp anğa undambê ma êpi anğa nom ñalêlôm nañ.

¹⁴ Oc êpô kôm e ênam ñanô ñajamanô, ma ñanô esewec ñajam êtôm ajôngeñ.

¹⁵ Lôc lanğwa sec êkên kôm ñanô ñajam êndu to gamên ñabau tengeñña ênam ñanô êlêlêc su.

¹⁶ Nom to ñagên samob êkên ñanô ñajam-ñajam, ma ñac, tañ gêmoa gamên dani nañ, êlic Josep ñajam.

Biñ samob tonañ ñai ñanô êsa êpi Josep, êpi ñac, tañ kêtû nê lasitêwainên kasêga nañ, nê sun-sun ñaô.

¹⁷ Nê bulimakao kapoac ñamêc kêtap ñawasi sa ma ênê jabo kêtôm bulimakao saleñña nê. Eñ êsuc lau tomôkê-tomôkê ña jabo tonañ e naêndên nom ñamadiñ.

Epraimnê lau 10,000 to 10,000 tau tonañ, ma Manasenê lau 1,000 to 1,000 tau tonañ.”

¹⁸ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Sebulon gebe “O Sebulon, têtac ñajam êsa êtu nêh lên lagajana Ma aôm Isakar, têtac ñajam êsa êtu nêh becobaña.
¹⁹ Êsêac sêkalem lau tomôkê-tomôkê sêpi êsêacnên lóc sêna.

Anğa tônê oc sêkên da gêdên, gebe êsêac sejon gwêc ñagênlêlôm totau-totau ñaawamata,

to ganğac ñaawamata, tañ kêsiñ tau nañ sa.”

²⁰ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Gad gebe “Aê aoc êôc ñac, tañ kêkên ñasawa gêdên Gad.
Gad kêluñ tau kêtôm lewe, eñ kêkac gên ñalêma to ñamôkêapac gêngic.

²¹ Eñ kêjaliñ gamên ñajamanô sa kêtû tauña. Eñ gêlic kasêganê nomlênsêm gêc kêtû eñña. Eñ jagêwiñ launên laumata ma gejob, gebe Apômtaunê mêtôc êtu anô to ênê biñ êtu tôn êpi Israel.”

²² Ma kêsôm biñ tonec kêpi Dan gebe “Dan kêtôm lewe ñalatu,

tañ gêboañ kêsâ anğa Basan gêmên nañ.”

²³ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Naptali gebe “O Naptali, moasiñ gêjam sêga anğa aôm nêh to Apômtaunê mec gêjam aôm auc.
Aôm ôwê kaiñ bugêjactor to gamên gêmû kêsêpña.”

²⁴ Ma kêsôm biñ tonec kêpi Aser gebe “Aser kêtû Israel latuinên ñac, tañ kêtap mec sa kêlêlêc nañ.

Nê lasitêwai têtac êwiñ eñ ñanôman, ma eñ êsac akaiñ tôn êsêp ñalêsi.

²⁵ Sênsô tuñ aôm auc ña ki jejec to kokoc, ma nêh ñaclai ênaña atom e ômac êndu.

26 “O Jesurun, ñac tej kêtôm Anôtô, tañ gêngôñ tao ñaô tonê ñawasi me kêtêti gêmôa undambê gebe ênam aôm saña nañ, gêmôa atom.

27 Anôtô taugen kêtû nêm lamuanô, eñ kêsip aôm sa ña lêma tengeña.

Eñ kêtin ñacjo su gêmun aôm ma kêsôm gebe Onseñ sumañ.

28 Tec Israel gêngôñ tomalô, Jakobnê bumata êpoac tauña anga gamên, tañ gêjam ñanô polom to wain. Biññanô, ênê undambê kêpalip manin kêsêp gêmên.

29 O Israel, aê aoc êôc aôm. Asa kêtôm aôm.

Apômtau tau gêjam aôm sa.

Eñ kêtû lautuc gêjam aôm kêsina

to sin êku nêm ñacjo tuluna,

Nêm ñacjo sêô lasê aôm to sênac papac aôm, ma aôm ôsêlên ômoa êsêacnên lôc ñaô.” I II III tañ sêlac wañ kêtû têtulu gênña.

Mose gêmac êndu

34 Ma Mose gêdi anga gaboan Moabña jakêpi lôc Nebo ñatêpôe Pisga, tañ kêtôc kêkanôn Jeriko nañ. Ma Apômtau kêtôc gamên samob gêdên eñ anga Gilead e jagêdên Dan, ² kêtôc Naptalinê gamên samob to Epraim agêc Manase nên gamên ma Judanê gamên samob e gêdên gwêc oc kêsêpña, ³ ma kêtôc gamên

I *Israelnên ñaê tej.* II *Tumim to Urim Israelnên kapoac ñaê.*

III *Sebulon ñac êlac wañña. Njalô “lagaja” kêpi lau,*

Negeb to gaboan Jerikoña e jagêdên Soar gêdên eñ. Jeriko tau kêtû malac nipña. ⁴ Ma Apômtau kêsôm gêdên eñ gebe “Gamên tonec tec katôc lemoc ma kasôm gêdên Abraham agêc Isak ma Jakob gebe ‘Aê oc jakên gamên tau tonec êndên nêm wakuc,’ nañ gamên tau tonec. Aê kakên matamanô gôlic gamên tau su, mago aôm taôm oc naôsa tônê atom.” ⁵ Amboac tonan Apômtaunê sakinwaga Mose tau gêmac êndu anga gamên Moabña kêtôm Apômtaunê biñ. ⁶ Ma Apômtau kêsun eñ gêc gaboan, tañ gêc gamên Moabña nañ, kêkanôn Bet-Peor, mago ñac tej kêjala ênê sêô atom e mêngêdên galoc. ⁷ Mosenê jala 120, go gêmac êndu. Eñ mataanô kêtû waô atom, ma ôliwalô gêjaña atom. ⁸ Ma lau Israel têtan tanjiboa kêtû Mosenja sêmoa gaboan Moabña kêtôm bêc 30, go bêc têtan tanjiboa kêtû Mosenja gêbacnê.

⁹ Ma ñalau tokauc tatu mêtê tauña gêjam Nun latu Josua auc, gebe Mose gêu lêma gêsac eñ. Amboac tonan lau Israel taneñ wamu eñ ma sêgôm biñ, tañ Apômtau kêjatu Mose nañ, ñanô kêsa. ¹⁰ Ma propete tej gêdi sa anga Israel kêtôm Mose, tañ êsêagêc Apômtau lanônânô gêdên tauñ nañ, atom e mêngêdên galoc. ¹¹ Tej gêgôm gênsêga to gêntalô kêtôm Mose, tañ Apômtau kêsakin eñ gebe êngôm anga gamên Aiguptuna êndên Parao ma ênê sakinwaga to ênê gamên samob nañ atom. ¹² Ma ñac tej gêwê kain Mosenê ñaclai to ñajaña ma nê gênsêga kain tej, tañ Mose gêgôm anga lau Israel samob lanônênna nañ atom.

JOSUA

Josua gêwê lau Israel gêjô Mose su jasêku lau Kanaan tulu ma sêjanngo gamên tau su namij gêc buku, tec sê Josuanê njaê kêpi nec njalêlôm.

Buku tau njasêbu kapôênj têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-12 Lau Israel selom bu Jordan jasêsa Kanaan ma sêkôc nom tau su annga malacm nêj.
2. Môkêlatu 13-22 Lau Israel sêpuc kapoac gebe gôlôacmôkê njaêdô 9 to Manasenê gôlôac namakenj têtap nêj nom sa annga gamên, tañ gêc bu Jordan namakenj gêmu oc kêsêpna nañ.
3. Môkêlatu 23-24 Josua kêsaê gebe nê noc êwi nom siñna kêdabinj, tec kêkalem lau Israel sêkac sa ma gêlên biñ êsêac kêtu dim luagêc. Lau Israel sêsôm kêtu tônj kêtiam gebe sejop Anôtônê poac ma sênam sakinj en taugenj endenj tônjenj.

Lau Israel sêmasañ taunj gebe sêsa gamênj Kanaan sêna

1 Apômtaunê sakinjwaga Mose gêmac êndu su, go Apômtau kêsôm biñ gêdênj Mosenê sakinjwaga Nun latu Josua gebe ² “Noc sakinjwaga Mose gêmac êndu, amboac tonanj ôndi olom bu Jordan tonec. Lau samob sêwiñ aôm, ma naaô lasê gamênj, tañ galoc jakênj êndênj lau Israel nañ. ³ Gamênj samob, tañ emtapa aka nañ, aê jakênj êndênj amac êtôm gajac mata gêdênj Mose. ⁴ Gamênj samob, tañ gêc gamênj sawa to lôc Lebanon ma bu kapôênj Euprat, tañ kêtu lau Het nêj gamênj nañ, e gêdênj gwêc kapôênj, tañ kêpoac gêmu oc kêsêpna nañ njasawa, gamênj samob tonanj êtu amacnêm nom. ⁵ Êtôm têm ômoa matam jaliña nañ, njaç teñ êtôm gebe êkô aôm auc atom. Aê jamoa jawiñ aôm êtôm gamoa gawiñ Mose. Aê oc jangamiñ tauc êndênj aôm to jawi aôm siñ atom. ⁶ Ôkô njaña totêmtac êpa sugenj, gebe aôm taômgenj ôkênj lau tonec sêwê kaiñ gamênj, tañ katôc lemoc gêdênj êsêac tamenj gebe jakênj êndênj êsêacna nañ. ⁷ Amboac tonanj ôkô njaña totêmtac êpa sugenj ma ojop taôm gebe ôngôm biñsu samob, tañ njoc sakinjwaga Mose kêjatu aôm nañ, njanô êsa. Ôwi biñsu tau siñ ma o sic ômu anô me gasêna atom, ec ôtap nêm lênj njanô njañ sa. ⁸ Biñsu njabuku nabiñ ênêc aôm awamsuñ njañgenj. Taêm ênam biñ tau ênêc nêm njalêlôm êtôm elenj to êmbêc, ec ôngôm biñ samob, tañ teto gêc buku tau nañ, njanô êsa tomalagenj. Embe ôngôm amboac tonanj, go ôsa nêm lênj e ônac dabinj njañep ma ôtap nêm lênj njanô njañ sa. ⁹ Aê kajatu aôm gebe ôkô njaña totêmtac êpa sugenj. Ôtêc taôm atom ma katôm ôluñ-ôluñ atom, gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô, oc êmoa êwiñ aôm êtôm lênj samob, tañ ôsa ôna nañ.”

¹⁰ Go Josua kêjatu launênj kasêga gebe ¹¹ “Asa gamênj becna ana ma ajatu lau gebe ‘Amansañ nêm gênj anijna gebe êpuc amac tônj annga intêna. Bêc têlêac ênaña acgom, go alom bu Jordan tonec naakôc

nom, tañ Apômtau, amacnêm Anôtô, gebe êkênj êndênj amac nañ su, gebe êtu amacnêm gamênj.”

¹² Go Josua kêsôm gêdênj lau Ruben to Gad ma lau Manase namakenj gebe ¹³ “Taêm ênam biñ, tañ Apômtaunê sakinjwaga Mose kêjatu amac nañ, gebe ‘Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êkênj gamênj alêwanj taômna êndênj amac, ma gebe êkênj nom tonec êndênj amac.’ ¹⁴ Amacnêm lauo to nêm gôlôac njasec-njasec ma nêm bulimakao sêmoa gamênj, tañ Mose kêkênj gêdênj amac gêc bu Jordan namakenj tonecna nañ. Mago amacnêm lau njaçlai sêja laukasap sa naselom bu sêmuñ nêm lasitêwai ma sênam êsêac sa ¹⁵ e Apômtau êkênj nêm lasitêwai sêlêwanj taunj têtôm amac ma sêngônj têtû wakac annga gamênj, tañ Apômtau êkênj êndênj êsêac nañ. Su, go amac amu amênj nom, tañ kêtu amacnêm gamênj nañ. Apômtaunê sakinjwaga Mose kêkênj gamênj, tañ gêc bu Jordan namakenj gêmu oc kêpiña nañ, gêdênj amac.” ¹⁶ Ma êsêac sêjô Josua awa gebe” Biñ samob, tañ kôjatu aêac nañ, aêac abe anngôm njanô êsa, ma asa gamênj samob, tañ ôsakinj aêac nañ ana. ¹⁷ Aêac tañenj wamu aôm êtôm tañenj wamu Mosenê biñ samob. Biñ tagenj tonec gebe Apômtau, aôm nêm Anôtô êmoa êwiñ aôm êtôm gêmoa gêwiñ Mose. ¹⁸ Lau samob, tañ sêli awenj sa êndênj aôm nêm jatu to tañenjpêc aôm nêm biñ, tañ ôjatu êsêac nañ, oc sênac êsêac êndu. Biñ tagenj tonec gebe ôkô njaña ma têtmtac êpa su.”

Josua kêsakinj kelenjwaga sêja Jeriko

2 Go Nun latu Josua kêsakinj njac luagêc kelecgen annga gamênj Sitim, gebe sêkênj kelenj gamênj. Enj kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Ajôc, amagêc akênj kelenj gamênj to malac Jeriko amboac tonanjgenj.” Ma êsêagêc sêja jasêo lasê mockainjo teñ nê andu ma sêngônj tônê. Awê tau nê njaê gebe Rahab. ² Ma lau sêkênj njawae gêdênj kiñ Jerikonja ma sêsôm gebe “Ôlic acgom, gêdênj gêbêc lau Israel nêj lau njaêdô sêo lasê tonec gebe sêlic gamênj.” ³ Go kiñ Jerikonja kêsakinj lau dêdênj Rahab jasêsôm gebe “Ôkênj lau, tañ sêpi

nêm andu dèdên aôm sêwac nañ, sêsa sêmên. Êsêac sêmên gebe sêkên kelen gamên." ⁴ Mago awê kèkóc ñaclagêc sa jakêsiñ êsêagêc ôkwi ma kêsôm gebe "Biññanô, lau dèdên aê sêmên, mago aê gajam kauc êsêac sêmên ança ondoc. ⁵ Gêdên tañ gamên ñakesec kêsma ma kédabiñ gebe sênsañ malac ñakatam auc nañ, lau tau sêc sêja. Gamên tañ êsêac sêja nañ, aê gajam kauc. Andañguc êsêac ñagaôgeñ, oc aê êsêac tôn." ⁶ Mago awê tau gêwê êsêagêc sêpi salôm ñaô jakêsiñ êsêagêc sêc mê ñalaur, tañ enj kêta gêc salôm ñaô nañ ñalêlôm. ⁷ Amboac tonañ lau tau tédaguc êsêagêc sêsa intêna Jordanna sêja e jadêdên buselen. Lau tonañ sêwi malac siñ, ma sêsanj katam auc.

⁸ Ñaclagêc tau sêc bêc atom tagen ma awê kêpi salôm gêdên êsêagêc gêja ⁹ ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Aê kajalagac gebe Apômtau kèkên gamên tonec gêdên amac, ma aêac samob atêc amac, ma lau gamên tonecña nêñ ñalêlôm kêtu palê sugac. ¹⁰ Gebe aêac anô ñawae, gebe Apômtau kèkên Gwêckoc kêtu kelen kêtu amacña gêdên tañ awi Aiguñtu siñ nañ. Ma anô gên, tañ agôm gêdên lau Amor nêñ kiñ luagêc Sihon agêc Og ança Jordan ñamakenj ônêña. Amac asenj êsêagêc su samucgen. ¹¹ Gêdên ñasawa, tañ aêac anô biñ tonañ nañ, aêacma ñalêlôm kêtu palê kêtu amacña, ma ñajaña tenj gêc lau tenj kêtiam atom, gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, enj undambê lôlôcña ma nom elonña ñaAnôtô. ¹² Amboac tonañ atôc lememe êndên Apômtau ma asôm êndên aê gebe taêm walô tamocnê gôlôac êtôm aê tauc taêc walô amagêc. Ma akên ñabelo ñanô tenj êndên aê. ¹³ Aôc lememe tôn êndên tinoc agêc tamoc ma lasicio to ñac ma êsêacnên lau samob, ma anam aêac sa gebe amac êndu atom." ¹⁴ Ma ñaclagêc sêsôm gêdên enj gebe "Amac embe aoc aêagêcma biñ tonec lasê atom, go aêagêc anac da amac. Êndên tañ Apômtau êkên gamên tau êndên aêac nañ, taênj walô amac to amoasiñ amac."

¹⁵ Go awê tau kêlêwanj êsêagêc ña lêpoa sêsêp katam saurj, gebe nê andu kêtu tunjôm malacña gêwiñ, tec tunjôm kêtu ênê andu. ¹⁶ Ma enj kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Api lôc ana, gebe sêjandawaga têtap amagêc sa atom. Asin taôm amoa tônê êtôm bêc têlêac e sêjandawaga sêmu sêmên su acgom, go amagêc asa nê intêna ana." ¹⁷ Go ñaclagêc sêsôm gêdên enj gebe "Ôlic acgom, êndên tañ aêac asa gamên tonec amên nañ, ômoatiñ gam kokoc tonec enjkalen katam saurj, tañ kôlêwanj aêagêc asêp amên nañ. Ma tênam agêc tamam to lômi ma tamamnê gôlôac samob sêpi tagen ança nê andu. Embe ôngôm tonec atom, go biñ, tañ aôm kôsôm gebe atôc lemenj êpi nañ, ênsêlô. ¹⁹ Ñac tenj embe êwi nê andu siñ êsa intêna êna, nañ enj tau êwê nê dec ñakainj, aêac atom. Mago ñac tenj, tañ êmoa andu ñalêlôm êwiñ aôm nañ, embe êtap gêñwapac sa, go aêac awê ênê dec ñakainj. ²⁰ Ma aôm embe ôsôm aêagêcma biñ tonañ lasê, go biñ, tañ aôm kôsôm gebe aêagêc atôc lemenj êpi nañ ênsêlô." ²¹ Ma awê tau kêsôm gebe "Biñ tañ asôm su nañ, ñanô êsa." Go kêsakiñ êsêagêc

gebe sêc sêna, tec êsêagêc sêwi enj siñ ma sêja. Ma enj tau kêmoatiñ gam kokoc enjkalen katam saurj tau.

²² Êsêagêc sêwi awê tau siñ jasêpi lôc ma sêmoa tônê kêtôm bêc têlêac e sêjandawaga sêmu sêja. Sêjandawaga sesom gamên, tañ gêc intêna makenj makenj nañ, mago têtap lau tenj sa atom. ²³ Go ñaclagêc sêsêp ança lôc sêmên kêtiam jaselom bu ma sêo lasê dèdên Nun latu Josua, go sêjac miñ biñ samob, tañ kêtap êsêagêc sa nañ, gêdên enj. ²⁴ Ma sêsôm gêdên Josua gebe "Apômtau kèkên gamên samob kêsêp aêac lemenj biññanôgeñ. Ma biñ tenj, lau gamên tauña samob sêmoa tonênj ñalêlôm ñatu-tucgenj kêtu aêacña."

Lau Israel selom bu Jordan

3 Gêdên bêbêc kanucgenj Josua gêdi ma gêwi Sitim siñ ma lau Israel samob sêwiñ enj. Êsêac sêo lasê bu Jordan ma sê becobo ança tônê, selom seberj atom. ² Bêc têlêac gêbacnê, go siñwaganênj laumata sêsêlênj sêmoa gamên becña ñalêlôm ³ ma sêjatu lau gebe "Amac embe alic Apômtau, amacnêm Anôtô, nê katapa poacña, tañ lau Lewi nêñ daburwaga sêmbalanj nañ, go andi ma andañguc katapa tau, ⁴ ec ajala intêna, tañ asa nañ, gebe amac asa intêna tonec kwananjenj atom. Mago ñasawa êniñ katapa to amac êngic. Ñasawa tau amboac saka 500. Andambiñ katapa tau atom." ⁵ Ma Josua kêsôm gêdên lau gebe "Anam daburj taôm, gebe elenja Apômtau gebe êngôm gênjalô ança amac ñalêlôm." ⁶ Ma Josua kêsôm gêdên daburwaga gebe "Aôc katapa poacña sa ma asêlênj amurj." Tec êsêac sêoc katapa poacña tau sa ma sêsêlênj sêmurj lau.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe "Ocsalô aê gabe jatoc aôm sa lau Israel samob sêlic e sêjala gebe aê oc jamoa jawiñ aôm êtôm gamoa gawiñ Mose. ⁸ Ma aôm ôjatu daburwaga, tañ sêmbalanj katapa poacña nañ, gebe "Êndên tañ aô lasê Jordan ñatali nañ, akô ñanjênjenj ança bu ñalêlôm."

⁹ Go Josua kêsôm gêdên lau Israel gebe "Ajôc, atu gasuc amên, ma akên tanjem Apômtau, amacnêm Anôtô, nê biñ." ¹⁰ Ma Josua kêsôm gebe "Biñ tonec êwa sa êndên amac gebe Anôtô mata jali gêmoa gêwiñ amac ma enj êsêlênj êmurj amac ma êjanda lau Kanaan to Het ma lau Hiw to Peris ma lau Girgas to Amor ma Jebus biññanôgeñ. ¹¹ Alic acgom, Apômtau, tañ kêtu nom samucgenj ñatau nañ, nê katapa poacña elom bu Jordan êmurj amac. ¹² Ma galoc ajaliñ lau 12 sa ança Israelnênj gôlôacmôkênênj, ñac tagen-tagenj êtôm gôlôacmôkêgeñ. ¹³ Ma êndên tañ lau daburj, tañ sêmbalanj Apômtau, nom samucgenj ñatau, nê katapa nañ, sêu enjapa êsêp bu Jordan, go bu tau enselenj êti-am atom êpoac ma bumôkê êlêc sa naêkô amboac lênsanj tenj."

¹⁴ Amboac tonañ gêdên tañ lau dèdi ança nêñ becobo sebe selom bu Jordan nañ, daburwaga sêbalanj katapa poacña sêmurj lau. ¹⁵ Ma gêdên tañ daburwaga, tañ sêbalanj katapa nañ, sêo lasê Jordan ma gêdên tañ lau-sabalanj-katapawaga tau sêu enjkalenj kêsêp bu,

tañ kêsâlê Jordan ñatali auc gêdên têm sêjac kôm ñanô sanja nan, ¹⁶ bumôkê gêlêc sa jakêsunj tòn kêkô Jaécgeñ amboac lênsañ kêkanôn malac Adam, tañ gêc Sareta ñagala nan. Ma bu aêña, tañ kêsâ gwêc Arabañ, tañ sêsam teñ gebe Gwêcmatê nan, kêpa samucgeñ. Ma lau selom sêsêp gamên, tañ kêkanôn Jeriko nan. ¹⁷ Ma gêdên tañ lau Israel samob sêsêlên sêmoa gamên kelengeñ jasêpi bumaken nan, dabunwaga, tañ sêbalañ katapa poacña nan, sêkô gamên ñakelen anja bu Jordan ñaluñ e lau samob selom bu Jordan gêbacnê.

Poc 12, nanj sêkôc anja Jordan

4 Lau samob selom bu Jordan jasêpi su acgom, go Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe ² "Ôjaliñ lau 12 sa anja launên, ñac tagen-tagenj êtôm gôlôacmôkêgeñ, ³ ma ôjatu êsêac gebe 'Akôc poc 12 anja Jordan ñaluñ tonec, akôc anja gamên, tañ dabunwaga enjapa sêka nan, ma akôc poc tau amên bumaken ma atoc poc tau êkô gamên, tañ êmbêc anêc nan.'" ⁴ Go Josua kêkalem lau 12 tau anja lau Israel nêñ, tañ kêjaliñ sa nan, ñac tagen-tagenj kêtôm gôlôacmôkêgeñ. ⁵ Ma Josua kêsôm gêdên êsêac gebe "Asêlên naamuñ Apômtau, amacnêm Anôtô, nê katapa êsêp bu Jordan ñaluñgeñ ma aôc poc tagen-tagenj êtômgeñ ma poc tau ñanamba êtôm Israelnên gôlôacmôkê. ⁶ Poc tonanj êtu ñabelo êkô amac ñalêlôm. Ma embe nêm ñapalêo to ñac têtû kênac amac êtu ñamu gebe 'Poc tonec gebe êwa asagenj sa êndên amac,' ⁷ go anac miñ êndên êsêac gebe Bu Jordan gêlêc sa ma kêkên ñasawa gêdên Apômtaunê katapa poacña. Gêdên tañ katapa tau gelom Jordan nan, ñabu gêlêc sa. Tec poc tonec êtu ñabelo tengeñña êndên lau Israel."

⁸ Ma lau tau sêgôm biñ, tañ Josua kêjatu nan, ñanô kêsâ ma sêkôc poc 12 anja Jordan ñaluñgeñ kêtôm lau Israel nêñ gôlôacmôkênên tonj, kêtôm tañ Apômtau kêsôm gêdên Josua nan. Ma êsêac sêoc poc tau selom jasêpi gamên, tañ sebe sênêc nan, ma tetoc poc tau sêngôn tonanj. ⁹ Ma Josua gêboa poc 12 sa kêkô Jordan ñaluñgeñ anja gamên, tañ dabunwaga sêbalañ Apômtaunê katapa ma enjapa sêka nan, ma poc tau kêkô tônê e mêngeñgaloc. ¹⁰ Ma Apômtau kêjatu Josua gebe êsôm biñ, tañ Mose kêjatu Josua nan, êndên lau Israel. Ma dabunwaga, tañ sêbalañ katapa nan, gacgeñ sêkô Jordan ñaluñgeñ e biñ samob, tañ Apômtau kêjatu Josua nan, ñanô kêsâ.

Ma lau selom sêkac taungeñ sêja bumaken. ¹¹ Ma gêdên tañ lau samob selom jasêpi ñamaken su nan, Apômtaunê katapa to dabunwaga selom amboac tonanengeñ sêmuñ lau. ¹² Rubennê wakuc ma Gadnê wakuc to Manasenê gôlôac ñamaken selom tolaukasapgeñ sêmuñ lau Israel kêtôm Mose kêjatu êsêac. ¹³ Siñwaga tolaukasap amboac 40,000 selom jasêpi Jeriko ñagamên gaboanña sêja. Êsêac sêmasanj taun gebe sênac siñ sêmoa Apômtau lanônênña. ¹⁴ Gêdên bêc tonanj Apômtau ketoc Josua sa anja lau Israel

lanônênña ma êsêac têtêc enj kêtôm têm, tañ gêmoa mata jali nan, kêtôm têtêc Mose.

¹⁵ Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe ¹⁶ "Ôjatu dabunwaga, tañ sêbalañ katapa poacña nan, gebe sêpi anja Jordan sêmên." ¹⁷ Amboac tonanj Josua kêjatu dabunwaga gebe "Api anja Jordan amên." ¹⁸ Ma gêdên tañ dabunwaga, tañ sêbalañ Apômtaunê katapa poacña nan, sêpi anja Jordan ñaluñ su ma êsêac enjapa sêka gamên ñakelen nan, bu Jordan gêjô tau mala e kêsâlê butali auc kêtiam kêtôm gêmuñña.

¹⁹ Lau mênjsêpi anja Jordan gêdên ajôn ñamataña ñabêc kêtû 10 ma sê nêñ bec sêngôn Gilgal, tañ gêc malac Jeriko ñagamên oc kêpiña nan. ²⁰ Ma Josua gêboa poc 12, tañ êsêac sêkôc anja Jordan nan, sa anja Gilgal. ²¹ Ma enj kêsôm gêdên lau Israel gebe "Amacnêm ñapalêo to ñac embe têtû kênac tamenji êtu ñamu gebe 'Poc tonec ñam amboac ondoc,' ²² go awa sa êndên êsêac ma asôm gebe 'Lau Israel selom bu Jordan tonec sêmoa gamên kelengeñ,' ²³ gebe Apômtau, amacnêm Anôtô, gêgôm bu Jordan kêpa kêtû amacña e alom mênjapi ñamaken kêtôm gêgôm gêdên Gwêckoc, tañ gêgôm kêpa kêtû aêacña e alom mênjapi ñamaken. ²⁴ Enj gêgôm gên tonanj, gebe lau tomôkê-tomôkê nomña sêjala, gebe Apômtau lêma ñajaña ma gebe amac atêc Apômtau, amacnêm Anôtô, endenj töngeñ."

5 Lau Amor nêñ kiñ samob, tañ sêmoa bu Jordan ñamaken kêsî gamên oc kêsêpña nan, ma lau Kanaan nêñ kiñ samob, tañ sêngôn gwêctali nan, sêñô ñawae gebe Apômtau gêgôm bu Jordan kêpa kêtû lau Israelña e selom bu su, tec nêñ ñalêlôm kêtû palê ma nêñ ñaclai gêbacnê kêtû lau Israelña.

Josua kêsâ lau ma êsêac sêlic om Pasa anja Gilgal

² Gêdên ñasawa tonanj Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe "Ômansañ bôjan poc ma ôsa lau Israel êtiam êtu luagêcña." ³ Amboac tonanj Josua kêmasanj bôjan poc ma kêsâ lau Israel anja Gibeat-Haralot. ⁴ Josua kêsâ êsêac kêtû ñam amboac tonecña gebe lau to siñwaga samob, tañ sêwi Aiguptu siñ nan, sêmac êndu anja intêna gamên sawaña gêdên tañ sêwi Aiguptu siñ su nan. ⁵ Êsêac sêsa lau samob, tañ sêmên nan, mago lau samob, tañ teneñj sêkôc êsêac gêdên tañ sêwi Aiguptu siñ su ma sêmoa intêna gamên sawaña nan, tec sêsa êsêac atom. ⁶ Gebe lau Israel sêsêlên sêmoa gamên sawa kêtôm jala 40 e lau samob to siñwaga samob, tañ sêwi Aiguptu siñ nan, sêjaña anja gamên sawa kêtû êsêac sêkên tañ Apômtau awa atomña, tec Apômtau kêtôc lêma gebe êsêac sêlic gamên, tañ Apômtau gêjac mata gêdên aêac tamenji gebe êkên gamên, tañ su to lêp keselenj êndên aêac nan atom. ⁷ Amboac tonanj Josua kêsâ êsêac gebe êsêac sêsa lau tonanj anja intêna atom.

⁸ Gêdên tañ sêsa lau samob su nan, sêngôn nêñ gamên becoboñagenj e kamoc gemo. ⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe "Ocsalô tonec aê kakac biñ majen Aiguptuñña su anja amacnêm." Tec sê gamên tau ñaê gebe Gilgal e mêngeñgaloc.

¹⁰ Lau Israel sê nêh becobo sêngôn Gilgal ma gêdên ajôn tonan nâbêc kêtû 14 nâgêbêc êsêac sêlic om Pasa. Êsêac sêmoa malac Jeriko nâgamên gaboanâ. ¹¹ Sen Pasa su ma nâgelen êsêac sen gamên tau nâkôm nânô, sen polom nâluc to polom nânô, tan sêpac nan, gêdên bêc tonanjen. ¹² Ma mana tau gêbac-nê gêdên bêbêcgen tonan, gêdên tan sen gamên tau nâkôm nânô nan. Ma lau Israel têtap mana sa kêtiam atom, sen gamên Kanaan nâkôm nânô gêdên jala tonan.

Josua agêc nâc tosin

¹³ Gêdên tan Josua gêmoa Jeriko nâmalac gala nan, en gêoc mataanô sa ma gêlic nâc ten kêkô en lanônêmna. Nâc tau gê nê sin sa ma kêmêgôm sin tau na lêma. Josua gêdên en gêja ma kêsôm gêdên en gebe "Aêacma nâc aôm me ma nâcjonên nâc aôm." ¹⁴ Ma en kêsôm gebe "Masi, aê Apômtaunê sinwaganên laumata. Galocgen tec gamên." Go Josua gêu tau jagêc lanônânô gêdên nom ma ketejen mec to kêsôm gêdên en gebe "Noc apômtau êjatu bin ondoc êndên nê sakinwaga." ¹⁵ Ma Apômtaunê sinwaganên laumata kêsôm gêdên Josua gebe "Ônu atapa su anga amta-pa, gebe gamên, tan kôkô nan, gamên dabun." Ma Josua gêgôm kêtôm tonan. ¹

Lau Israel sêku malac Jeriko tulu

⁶ Ma lau Jeriko sêbala nêh malac auc nâpêp kêtû lau Israelna. Lau ten sêsô-sêsa atom. ² Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe "Ôlic acgom, aê kakên Jeriko to nâkin ma sinwaga tonâclai sêsêp aôm lêmam. ³ Amboac tonan amac sinwaga samob asêlên anji malac tau auc êtu dim tagen. Ma anjôm amboac tonan êtôm bêc 6. ⁴ Ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlên sêmun katapa poacna. Ma êndên bêc êtu 7na amac asêlên anji malac auc êtu dim 7 ma dabunwaga sênac dauc êtan. ⁵ Ma êsêac embe sênac dauc êtan ê tôn balingen, ma amac embe anjô dauc êtan amboac tonan, go lau samob sênam lasê toaligen ma malac natunbôm êku sa ma lau samob gacgen sembo sêsa malaclêlôm sêna." ⁶ Amboac tonan Nun latu Josua kêkalem dabunwaga ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Aôc katapa poacna sa ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa poacna." ⁷ Ma en kêsôm gêdên lau gebe "Ajôc, asêlên anji malac auc ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa."

⁸ Ma lau sêgôm bin, tan Josua kêjatu nan, nânô kêsa. Dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 ma sêsêlên sêmun sêmoa Apômtau lanônêmna. Êsêac sêjac dauc kêtan ma Apômtaunê katapa poacna kêsêlên kêdaguc êsêac. ⁹ Ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun dabunwaga, tan sêjac dauc kêtan napan. ¹⁰ Ma Josua kêjatu lau gebe "Anam lasê atom, anam taôm tônjen, asôm bin ten êsa awesun atom e êndên bêc aê jasôm êndên amac gebe Anam lasê, go anam lasê." ¹¹ Amboac

¹ *Gilgal nâpêp gebe Takac su.*

tonan en kêsakin Apômtaunê katapa kêgi malac tau auc kêtû dim tagen. Su, go sêo lasê gamên becobo nâ kêtiam ma sêc bêc anga tonan.

¹² Gêdên bêbêc kanucgen Josua gêdi sa ma dabunwaga sêbala Apômtaunê katapa. ¹³ Ma dabunwaga 7 sêkôc dauc 7 sêsêlên sêmun Apômtaunê katapa ma sêjac dauc napan. Ma sinwaga tolaukasap sêsêlên sêmun êsêac ma lau nâgêdô têtaduc Apômtaunê katapa, ma dauc kêtan napan. ¹⁴ Ma gêdên bêc kêtû luagêcna êsêac sêsêlên sêgi malac auc kêtû dim tagen amboac tonanjen ma sêmu sêja gamên becobo nâ. Sêgôm amboac tonan kêtôm bêc 6.

¹⁵ Gêdên bêc kêtû 7na êsêac dêdi gêdên gelen mata ma sêsêlên sêgi malac auc amboac sêgôm-sêgôm kêtû dim 7. Gêdên bêc tagen tonanjen tec êsêac sêsêlên sêgi malac auc kêtû dim 7. ¹⁶ Ma gêdên tan sêgi malac auc kêtû dim 7na ma dabunwaga sêjac dauc kêtan nan, Josua kêsôm gêdên lau gebe "Anam lasêman, gebe Apômtau kêkên malac tau gêdên amac. ¹⁷ Ma malac to nâgên samob êtu Apômtaunê gên ensen suna. Mockaino Rahab to nê lau samob, tan sêmoa sêwin en anga ênê andu nan, taunen go sêmoa materjen jali, gebe en gêsa lau jaenja, tan aêac tasakin êsêac nan auc. ¹⁸ Ma amac ajop taôm êndên gên, tan gêjac ansen suna nâwae. Matem katu gên tau e akôc nâgêdô, tan kêtû Apômtaunê nan, su atom. Embe anjôm, go lau Israel nêh gamên becobo nâ êwê kain bin, tan êtap malac Jeriko sa nan, êwin ma êtap gênwapac nânô sa. ¹⁹ Ma silber to gold samob ma lacu, tan sêmasan na ki kokoc to jejec nan, êtu Apômtaunê gên dabun naêsêp Apômtaunê kanom." ²⁰ Amboac tonan lau sêjam lasê ma sêjac dauc kêtan. Gêdên tan lau sêjô dauc kêtan nan, sêjam lasê ma tunbôm kêku sa, ma lau sêpi malac sêja. Lau samob gacgen sebo sêsa malac sêja ma sêku malac tau tulu. ²¹ Go sesen malac samucgen su. Êsêac sesen nâc to awê ma lau matak to lau nânô, sesen bulimakao to domba ma donki. Êsêac sesen gên samob su na sin nâmata.

²² Ma Josua kêsôm gêdên nâclagêc, tan sêkên kelen gamên nan, gebe "Asô awê mockaino nê andu ana ma akôc awê tau to nê lau samob, tan sêmoa sêwin en nan, sêsa sêmên amboac atôc lemên gêdên en nan." ²³ Amboac tonan nâc wakuc luagêc tau, tan sêkên kelen gamên nan, sêsô andu sêja ma sêkôc Rahel to têna agêc tama ma lui to nê lau samob, tan sêngôn sêwin en nan, sêsa sêmên. Êsêac sêkôc ênê lau samob ma sêkên êsêac sêngôn lau Israel nêh gamên becobo nâ nâmagê. ²⁴ Ma êsêac sêkêc malac to nâgên samob ja gen. Tagen silber to gold ma ku, tan sêmasan na ki kokoc to jejec nan, sêkên jakêsêp kanom, tan kêkô Apômtaunê andu nan. ²⁵ Josua gêjam awê mockaino Rahab to tamanê gôlôac ma nê lau samob, tan sêwin en nan sa. En gêngôn lau Israel nâclêlôm e mênghêdên galoc, gebe en gêsa lau jaen, tan Josua kêsakin gebe sêkên kelen malac Jeriko nan auc.

²⁶ Gêdên têm tonan Josua kêjatu lau gebe têtôc lemên sêkô Apômtau lanônêmna ma kêsôm gebe

“Aêac tapuc boa ñac, tañ êndi mênjêkwê malac Jeriko tonec sa êtiam nañ.

Enj ênac da alê ñamataña ña nê ñacsêga.

Ma ênac da malac ñakatam ña nê ñac saun.”

²⁷ Amboac tonañ Apômtau gêwiñ Josua ma ênê wae gêjam gamêñ samucgenj auc.

7^I
8^{II}
9^{III}

Lau Israel sêku lau gamêñ gêmu kêsêpña tulu

10 Kiñ Jerusalemña Adonisedek gêñô Josua kêku malac Ai tulu to gesen malac tau samucgenj su ñawae. Josua gêgôm malac Ai to ñakiñ kêtôm gêgôm gêdên malac Jeriko to ñakiñ. Kiñ tau gêñô biñ tenj gêwiñ gebe Lau Gibeonña sê wama gêdên lau Israel ma sêmoa sêwiñ êsêac. ² Enj gêñô biñ tonañ ma kêtêc tau gebe Gibeon malac kapôên kêtôm kiñnên malac ñagêdô, ma malac tau kapôên kêlêlêc Ai su ma nêñ lau samob lau toñaclai. ³ Kêtu tonañña kiñ Jerusalemña Adonisedek kêsakiñ biñ gêdên kiñ Hebronña Hoham to gêdên kiñ Jarmutña Piram ma gêdên kiñ Lakisña Japia to gêdên kiñ Eglonña Debir ma kêsôm gebe ⁴ “Api andên aê amênmañ ma anam aê sa. Aêac tanac Gibeon gebe êsêac sê wama gêdên Josua to lau Israel.” ⁵ Go lau Amor nêñ kiñ lemeñ tenj tonec, kiñ Jerusalemña to kiñ Hebronña ma kiñ Jarmutña to kiñ Lakisña ma kiñ Eglonña sêkac nêñ siñwaga sa ma êsêac tonên siñwaganên toñ samob sêpi jasêgi malac Gibeon auc ma sêjac siñ gêdên malac tau.

⁶ Ma lau Gibeonña sêkên biñ gêdên Josua gêja Gilgal ma sêsôm gebe “Ôngamiñ taôm êndên nêñ sakiñwaga atom. Ôpi ôndên aêac ômôên seberj ma ônam aêac kêsî to ônam aêac sa. Gebe lau Amor nêñ kiñ samob, tañ sêngôn gamêñ lôcña nañ, sêkac sa sêmên gebe sênac siñ êndên aêac.” ⁷ Ma Josua gêdi anğa Gilgal ma kêpi gêja. Siñwaga to lau toñaclai samob sêsêlên sêwiñ enj. ⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên Josua gebe “Ôtêc êsêac atom, gebe aê kakên êsêac sêsêp aôm lêmam sugac. Êsêacnên ñac tenj oc êkô aôm auc atom.” ⁹ Josua gêdi anğa Gilgal ma kêsêlên gêdên gêbêc samuc tonañ ma gêô lasê gêdên êsêac e têtakê. ¹⁰ Ma Apômtau gêgôm êsêacnên meloco kêsâ e sêc lau Israel, tañ sêjac êsêac ñanô anğa Gibeon nañ su. Lau Israel sêjanda êsêac sêsêp intêna Bet-Horonña, ma sêjac êsêac e jadêdên Aseka to Makeda. ¹¹ Gêdên tañ êsêac sêc lau Israel su sêsêp intêna Bet-Horonña sêja nañ, Apômtau tau kêbaliñ poc kapôên anğa undambê jakêtuc êsêac e jasêô lasê Aseka, ma êsêac sêmac ên-

I 7:1–9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ siñwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiñ poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñamiñ gêc tonec. II 7:1–9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ siñwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiñ poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñamiñ gêc tonec. III 7:1–9:27 Josua gêwê lau Israel nêñ siñwaga sêpi Kanaan ñagamên lôcña ma sêku malac Ai tulu. Êsêac sêmoatiñ poac tenj sêwiñ lau Gibeon ñamiñ gêc tonec.

du. Lau tañ sêmac êndu kêtu kom pocña nañ, taêsam sêlêlêc lau, tañ lau Israel sêjac ña siñ êndu nañ su.

¹² Gêdên bêc, tañ Apômtau kêkên lau Amor sêsêp lau Israel lemeñ nañ, Josua kêkô lau Israel lañônêm ma kêsôm gêdên Apômtau gebe

“Aôm oc, ôkô ñañên anğa Gibeon ma aôm ajôn, anğa gaboan Aijalon.”

¹³ Ma oc kêkô ñañên ma ajôn kêkô amboac tonañgenj e lau sêkac kamocgôc gêbacnê.

Biñ tonañ teto gêc Jasarnê buku gebe Oc tau kêkô umbonj ñaluñ ma kêkac tau gebe naêsêp atom, kêkôgenj kêtôm bêc samuc tenj. ¹⁴ Bêc tenj kêtôm tonañ gêc gêmuñ atom ma gêc atom e mênjgêdên galoc. Gêdên bêc tonañ Apômtau kêkên taña ñac tenj awa ñam gebe Apômtau gêjac siñ gêjô Israel.

¹⁵ Go Josua ma lau Israel samob sêc sêmu sêja nêñ gamêñ Gilgal kêtiam. ¹⁶ IV

11^V
12^{VI}
13^{VII}
14^{VIII}
15^{IX}
16^X
17^{XI}
18^{XII}
19^{XIII}
20^{XIV}
21^{XV}
22^{XVI}
23^{XVII}

IV 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. V 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. VI 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. VII 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. VIII 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. IX 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. X 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XI 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XII 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XIII 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XIV 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XV 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XVI 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac sêpuc kapoac e nêñ gôlôacmôkê têtap nêñ nom ñasawa sa kêtômgenj. XVII 10:16–23:16 Lau Israel sêku gamêñ Kanaan samucgenj tulu. Êsêac

Josuanê awamu

24 Go Josua kêkac lau Israel nêj gôlôacmôkê samob sa anğa Sikem. Enj kêkalem lau Israel nêj lau njanô to laumata ma nêj gôlinwaga to kasêga samob sa jasêkô Anôtô lajônêm. ² Go Josua kêsôm gêdênj lau samob gebe "Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêsôm binj tonec gebe 'Gêdênj andanğenğ amac tamemi Abraham agêc Nahor tamenj Tara sênğôn bu Euprat namanenğ ônênja, ma sêjam sakinğ gêdênj anôtôi jaba. ³ Go aê kakôc amac tamemi Abraham su anğa bu namanenğ ônênja ma gawê enj kêsêlênj kêtôm gamênj Kanaanja samob. Aê kakênj ênê wakuc têtû taêsam. Aê kakênj Isak gêdênj enj. ⁴ Ma kakênj Jakob agêc Esau gêdênj Isak. Aê kakênj gamênj lôcņa Seir gêdênj Esau gêwê kainj, mago Jakob to nê latui sêsêp Aiguptu sêja. ⁵ Go kasakinğ Mose agêc Aron ma kakônij Aiguptu nja gênwapaç, tağ gagôm anğa gamênj tau nağ. Su, go gawê amac asa amênj. ⁶ Aê gawê amac tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmênj e aô lasê gwêc. Ma lau Aiguptu sêjanda amac tamemi nja kareta to hos e jadêdênj Gwêckoc. ⁷ Ma êsêac awenğ gêjac Apômtau ma enj kêkênj gêsunğbôm enj amac to lau Aiguptu kêsi to gêgôm gwêc kêmakop e kêsalê êsêac auc. Amac mate-manô alic gên, tağ aê gagôm gêdênj Aiguptu nağ su. Amac amoa gamênj sawa njasawa baliğ. ⁸ Go aê gawê amac aô lasê lau Amor, tağ sênğôn Jordan namanenğ ônênja nağ, nêj gamênj. Gêdênj tağ kakênj êsêac sêsêp amac lememe ma amac akôc êsêacnênj gamênj su nağ, aê gasenğ êsêac gamunğ amac. ⁹ Go kinğ Moabnja Sipor latu Balak gêdi ma gêjac sinğ gêdênj Israel. Enj kêsakinğ binj gêdênj Beor latu Bileam gebe êmênj ma êpuc boa amac. ¹⁰ Mago aê kakênj tağoc Bileam atom, tec enj gêjam mec amac. Gagôm amboac tonanğ, tec gajam amac kêsi anğa Balak lêma. ¹¹ Go amac alom bu Jordan e aô lasê malac Jeriko. Ma lau Jerikonja sêjac sinğ gêdênj amac. Mago lau Jeriko taunğenğ atom, lau Amor to Peres ma Kanaan to Het ma Girgas to Hiw ma Jebus amboac tonanğenğ. Mago aê kakênj êsêac sêsêp amac lememe. ¹² Aê kasakinğ banic gêmunğ ma kêjanda lau Amor nêj kinğ luagêc gêmunğ amac. Amacnêm sinğ to talam gêgôm atom. ¹³ Aê kakênj gamênj tenğ, tağ ajam kôm kêpi atom nağ, gêdênj amac ma kakênj malac, tağ amac akwê sa atom nağ, gêdênj amac anğônj. Amac aenğ kôm wainja to katêkwi, tağ asê atomanô nağ njanô.'

¹⁴ "Amboac tonanğ galoc atêc Apômtau to anam sakinğ enj têtmac makenğ ma tonêm njalêlôm njanğenğ. Atinğ anôtôi jaba, tağ tamemi sêjam sakinğ anğa bu namanenğ ônênja to anğa Aiguptu nağ su, ma anam sakinğ Apômtau. ¹⁵ Mago amac embe andec gebe anam sakinğ Apômtau, go ocsalô tonec ajalinğ anôtôi, tağ abe anam sakinğ nağ sa. Abe anam sakinğ anôtôi, tağ tamemi sêjam sakinğ anğa bu namanenğ ônênja nağ, me lau Amor, tec anğônj êsêacnênj gamênj nec, nêj anôtôi me. Mago aê to nğoc gôlôac abe anam sakinğ Apômtaunğenğ."

sêpuc kapoac e nêj gôlôacmôkê têtap nêj nom njasawa sa kêtômgenğ.

¹⁶ Go lau tau sêjô enj awa gebe "Binğ tonec gebe awi Apômtau sinğ ma anam sakinğ anôtôi jaba nec ênac jaê aêac, ¹⁷ gebe Apômtau, aêacnênj Anôtô, gêwê aêac to tamenj tapi anğa Aiguptu tamênj ma gêwê aêac dawi andu kapoacwalônja sinğ. Enj gêgôm gênjsêga kainğ tenğ aêac talic ma gejob aêac anğa intêna samob, tağ tasa nağ, ma gejob aêac gêdênj tağ tasêlênj tasêp lau tomôkê-tomôkê njalêlôm nağ. ¹⁸ Ma Apômtau kêjanda lau tomôkê-tomôkê gêmunğ aêac, enj kêjanda lau Amor, tağ sênğônj gamênj tonec nağ, amboac tonanğenğ. Kêtu tonanğja aêac abe anam sakinğ Apômtau amboac tonanğenğ, gebe enj kêtu aêacnênj Anôtô."

¹⁹ Mago Josua kêsôm gêdênj lau tau gebe "Amac atôm gebe anam sakinğ Apômtau atom, gebe enj Anôtô dabunğ. Enj gêjam lêmunğ lau gebe têtmac êwinğ enj taunğenğ. Enj oc êsuc amacnêm binğ agêli binğunğ to nêm sec ôkwi atom. ²⁰ Enj kêmoasinğ amac su, mago amac embe awi enj sinğ ma anam sakinğ anôtôi jaba, go ênam dêmôê amac ma ênğôm amac sec to ensenğ amac su."

²¹ Ma lau sêsôm gêdênj Josua gebe "Masi, aêac abe anam sakinğ Apômtau." ²² Ma Josua kêsôm gêdênj lau gebe "Amac taôm awa taôm sa gebe ajalinğ Apômtau sa gebe anam sakinğ enj." Ma êsêac sêsôm gebe "Aêac awa tauğ sa sugac." ²³ Enj kêsôm gebe "Amboac tonanğ, go atinğ anôtôi jaba, tağ sêc amac njalêlôm nağ su, ma akênj nêm njalêlôm êndênj Apômtau, Israelnênj Anôtô."

²⁴ Ma lau sêsôm gêdênj Josua gebe "Aêac anam sakinğ Apômtau, aêacnênj Anôtô, to tağenğ wamu ênê awa."

²⁵ Tec gêdênj bêc tonanğ Josua kêmoatinğ poac gêwinğ lau ma kêmasanğ binğsu to nğagônij kêtu êsêacnğa anğa Sikem. ²⁶ Ma Josua keto binğ tonanğ kêsêp Anôtônê binğsu nğabuku. Ma enj kêkôc poc kapônj tenğ jagêjac sa anğga kameme, tağ kêkô Apômtaunê gamênj dabunğ nağ nğalabu. ²⁷ Ma Josua kêsôm gêdênj lau samob gebe "Al-ic acgom, poc tonec êtu nğabelo êwa aêac sağja, gebe gênğ Apômtaunê binğ samob, tağ enj kêsôm gêdênj aêac nağ gêwinğ. Kêtu tonanğja amac embe ansa nêm Anôtô auc, go poc tau êtu nğabelo êwa amac sağja."

²⁸ Go Josua kêsakinğ lau sêc sêja nêj nomlênsêm gêdênj-gêdênjenğ.

Josua agêc Eleasar sêmac êndu

²⁹ Binğ tonanğ gêbacnê, go Apômtau nê sakinğwaga Nun latu Josua gêmac êndu. Ênê jala kêtu 110. ³⁰ Ma êsêac sêsunğ enj anğa tau nê nomlênsêm nğamalac Timnat-Serat, tağ gêc lôc Gas nğagamênj gêmu kêpiņa anğa Epraim nğagamênj lôcņa.

³¹ Ma lau Israel sêjam sakinğ Apômtau gêdênj bêc Josua gêmoa mata jalinğ samob. Enj gêmac êndu su ma laumata nğagêdô, tağ sêlic kôm, tağ Anôtô gêjam kêpi lau Israel nağ, gacgenğ sêmoa. Tec lau Israel sêjam sakinğ Apômtau gêdênj laumata tonanğ nêj bêc sêmoa matenğ jalinğ samob amboac tonanğenğ.

³² Josepnê nğatêkwa, tağ lau Israel sêkôc anğa Aiguptu sêmênj nağ, sêsunğ anğa Sikem kêsêp nom, tağ Jakob gêjam ôli nja mone silber 100 gêdênj Sikem tama Hamor latui nağ, njasawa tenğ. Gamênj tau kêtu Josepnê wakuc nêj nomlênsêm tenğ.

³³ Ma Aron latu Eleasar gêmac êndu ma sêsuŋ eŋ aŋga latu Pinehas nê malac Gibea. Êsêac sêkêŋ malac, taŋ gêc Epraim ŋagamêŋ lôcŋa naŋ, gêdêŋ eŋ.

GÔLIŊWAGA

Lau Israel sêku Kanaan tulu e sêwaka sakinj kinja sa njaminj gêjam lau Gôliŋwaga nêj buku tonec auc. Mirj tau njai kêpi Israelnêj siŋsêlêc, taŋ sêsam êsêac sebe Gôliŋwaga naŋ, nêj gêj siŋsêlêcna. Lau tonaj ŋagêdô samob gôliŋwaga ŋanô êsêac atom, laumata êsêac sêwê nêj lau sêjac siŋja to kêsiwaga, taŋ sêjam nêj lau sa-sa gêdêj ŋacjo sêkônij êsêac tôj naŋja. Gôliŋwaga ŋac towae kêlêlêc ŋagêdô samob su naŋ Simson, taŋ sêjac ênê gêjnsêga naminj gêc môkêlatu 13-16.

Biŋ kapôêj tec buku tau kêdôn nec tonec gebe Lau Israel sêsap Anôtô tôj ŋajêj, tec gêjam êsêac sa sêjgôn nêj ŋajam Ma sêsap tauj su aŋga Anôtônê, tec gedec êsêac dêdac gêjwapac e sêjgôn jageo.

Mago biŋ ŋanô tej kêsiŋ tau gêc lêlôm gêwiŋ gebe Lau tau embe sêsap tauj su aŋga Anôtônê e dêndac gêjwapac, mago eŋ embe êlic êsêac sêmbu tauj to sêkac tauj ôkwi êtiam, eŋ taê labu nê lau to gêjam êsêac kêsi gêjac ŋawaegenj.

Apômtaunê aŋela geoc tau lasê aŋga Bokim

2 Apômtaunê aŋela gêwi Gilgal siŋ gêja Bokim ma kêsôm gêdêj lau Israel gebe "Aê kakôc amac aŋga Aiguptu ma gawê amac mênjaô lasê gamêj, taŋ katôc lemoc gebe jakêj êndêj tamemi naŋ. Aê kasôm gebe 'Aê janac poac, taŋ kamoatiŋ gêdêj amac naŋ, popoc atomanô. ² Ma amac amoatiŋ poac tej êndêj lau, taŋ sêjgôn gamêj tonec naŋ atom. Atuc êsêac-nêj altar popoc.' Mago amac taŋem wamu aêjoc jatu tonaj atom. Amac agôm asagenj. ³ Amboac tonaj aê jasôm êndêj amac gebe Aê jajanda lau tomôkê-tomôkê jamuj amac atom. Êsêac oc têtû nêj ŋacjo ma nêj anôtôi jaba têtû amacnêj lakô." ⁴ Apômtaunê aŋela kêsôm biŋ tonaj gêdêj lau Israel samob su, go lau tau sêpuc taŋjboa sa ma têtaj. ⁵ Ma sê gamêj tonaj ŋaê gebe Bokim ma sêkêj da gêdêj Apômtau aŋga tônê.

Josua gêmac êndu

⁶ Josua kêlêwanj lau Israel sêmu dêdêj nêj nomlênsêj gêdêj-gêdêjgeŋ sêja, gebe sêjgôn têtû wakac. ⁷ Ma lau Israel sêjam sakinj Apômtau kêtôm têtû Josua gêmoa nomja. Josua gêmac êndu su, go êsêac sêjam sakinj Apômtau sêmoa kêtôm têtû, taŋ laumata, taŋ sêjala gêj samob, taŋ Apômtau gêgôm gêdêj lau Israel naŋ, sêmoa materj jali naŋ. ⁸ Ma Nun latu Josua, taŋ Apômtaunê sakinjwaga naŋ, nê jala kêtû 110 ma gêmac êndu. ⁹ Êsêac sêsuŋ eŋ aŋga tau nê nomlênsêj ŋamalac Tinat-Heres, taŋ gêc lôc Gas ŋagamêj gêmu kêpiŋa aŋga Epraim ŋagamêj lôcna. ¹⁰ Lau taŋ sêmoa sêwiŋ Josua naŋ, sêmac êndu amboac tonaj, ma lau wakuc mênjsêsa, naŋ êsêac sêjam kauc Apômtau to nê kôm, taŋ gêjam kêtû lau Israelna naŋ.

Lau Israel sêwi Apômtau siŋ ma gôliŋwaga sêkôc kôm sa

¹¹ Go lau Israel sêgôm gêj, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ, gebe sêjam sakinj Bal. ¹² Êsêac sêwi Apômtau, tamenjinêj Anôtô, taŋ kêkôc êsêac su aŋga Aiguptu naŋ, siŋ ma sêsap lau, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, nêj anôtôi jaba tôj. Êsêac sêpôn eŋduc gêdêj anôtôi tonaj ma sêgôm Apômtau têtac ŋandanj kêsa. ¹³ Êsêac sêwi Apômtau siŋ ma sêjam sakinj Bal agêc Astarte. ¹⁴ Apômtau têtac ŋandanj ŋanô gêdêj lau Israel, tec kêkêj êsêac sêsêp kêjaŋgowaga lemeŋ, gebe sêjaŋgo êsêacnêj gêj su. Eŋ kêkêj nêj ŋacjo, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, gebe sêkônij êsêac e lau Israel têtôm gebe sênam tauj sa êtiam atom. ¹⁵ Kêtôm têtû samob, taŋ êsêac dêdi sebe sênac siŋ naŋ, Apômtau gêjam dêmôê êsêac kêtôm eŋ kêsôm ma kêtôc lêma gebe êjgôm naŋ. Ma êsêac sêpô lêna tauj ŋanôgeŋ. ¹⁶ Go Apômtau kêkêj gôliŋwaga, taŋ sêjam lau Israel sa aŋga kêjaŋgowaga lemeŋ. ¹⁷ Mago êsêac sêkêj taŋeŋ nêj gôliŋwaga atom. Êsêac sêkêj taŋ dêdêj anôtôi jaba to sêpôn aenduc gêdêj êsêac. Êsêac tamenji taŋeŋ wamu Apômtaunê biŋsu, mago êsêac tauj sêwi tamenjinêj lêj tonaj siŋ sebeŋ ma sêsa kêtiam atom. ¹⁸ Kêtôm têtû samob, taŋ Apômtau kêkêj gôliŋwaga gêdêj êsêac naŋ, eŋ gêmoa gêwiŋ gôliŋwaga tau ma eŋ gêjam lau tau sa aŋga nêj ŋacjo lemeŋ kêtôm têtû samob, taŋ gôliŋwaga gêmoa gêwiŋ êsêac naŋ. Apômtau taê walô êsêac kêtû nêj taŋjboa, taŋ têtaj kêtû nêj ŋacjo sêlêsu to sêkônij êsêac naŋja. ¹⁹ Mago gêdêj taŋ gôliŋwaga gêmac êndu naŋ, lau sêmu sêja nêj intêna laŋgwa kêtiam e sêgôm sec kêlêlêc lau gêmuŋja su. Êsêac têtadaguc anôtôi jaba ma sêjam sakinj êsêac to sêpôn aenduc gêdêj êsêac ma sêwi nêj lêj tonaj siŋ atom, sêsa togêsunjtêkwa ŋatongeŋ sêmoa. ²⁰ Apômtau têtac ŋandanj sec gêdêj lau Israel ma kêsôm gebe "Lau tonec sesenj poac, taŋ kajatu gêdêj êsêac tamenji gebe sêsap tôj naŋ, su ma

tanjen wamu aê atom, ²¹ tec aê jajanda lau tomôkê-tomôkê, tan Josua kêku tulu atom ma gêmac êndu nan, nêj tenj êtiam atom. ²² Aê jangôm gêj tonec gebe jansaê lau Israel e jajala êsêac sêsa njoc lêj têtôm tamenj sêsa nêj me masi." ²³ Amboac tonan Apômtau gêlôc gebe lau tomôkê-tomôkê, tan sêso Josua lêma njalabu atom nan, sêngôngen. En kêjanda êsêac sebenj atom. x 3:1-31 Lau Israel sêwi Apômtau siŋ kêtû dim têlêac, tec Apômtau kêkênj êsêac sêso nêj njacjo njalabu. Gêdên tanj êsêac teten en nan, en kêsakiŋ gêjamsawaga tenj. I II III

Debora agêc Barak sêku Sisera tulu

4 Gôliŋwaga Ehad gêmac êndu su, go lau Israel sêgôm gêj, tan Apômtau gêlic sec nanj kêtiam. ² Amboac tonan Apômtau kêkênj êsêac sêseŋ Jabin lêma. En lau Kanaan nêj kiŋ, tan gêjam gôliŋ êsêac gêngôn malac Hasor nan. Ênê siŋwaganênj laumata Sisera, tan gêngôn lau samuc nêj malac Haroset. ³ Jabinnê kareta ki 900 ma enj gejon lau Israel secanô kêtôm jala 20. Tec lau Israel awenj gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

⁴ Lapidotnê awê Debora enj propeteo tenj kêtû lau Israel nêj gôliŋwagao gêdên njasawa tonan. ⁵ Enj gêngôn nê nip, tan kêkô Rama to Betel njasawa anja gamênj lôcna Epraim nan, njalabu ma lau Israel sêja tônê gebe enj êmêtôc êsêacnênj biŋ. ⁶ Debora kêsakiŋ biŋ gêdênj Abinoam latu Barak anja Naptalinê gamênj njamalac Kedes gebe êmênj ma kêsôm gêdênj enj gebe "Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, kêjatu aôm gebe 'Ôna ma ôwê nêma lau sêpi lôc Tabor sêna. Ôkôc lau 10,000 anja Naptali agêc Sebulon nêj gôlôac. ⁷ Aê gabe jalêtôm Jabinnê siŋwaganênj laumata Sisera gebe ênac siŋ êndênj aôm anja bu Kison. Enj êmênj tonê kareta ki ma nê siŋwaga, mago aê gabe jakênj enj êsêp aôm lêmam." ⁸ Barak kêsôm gêdênj Debora gebe "Aôm embe ôwiŋ aê, go jana, mago aôm embe ôwiŋ aê atom, oc jana atom amboac tonanjen." ⁹ Debora gêjô enj awa gebe "Amboac tonan aê jawiŋ aôm, mago intêna, tan aôm ôsa nan, êwaka aôm waem sa atom, gebe Apômtau êkênj Sisera êsêp awê tenj lêma." Go Debora gêdi jagêwiŋ Barak sêja Kedes. ¹⁰ Barak kêkalem Sebulon agêc Naptali nêj gôlôac sêpi tagen anja Kedes, go lau 10,000 têdaguc enj, ma Debora jagêwiŋ enj amboac tonanjen.

¹¹ Kennê wakuc tenj, Heber, kêkac tau su anja lau Ken nêj ma gê nê becobo kêkô kamem Sananimja, tan kêkô Kedes njagala nan njalabu. Lau Ken tonan Mosenê lawa Hobab nê' wakuc.

¹² Êsêac sêsôm njawae gêdênj Sisera gebe Abinoam latu Barak kêpi lôc Tabor gêja. ¹³ Tec Sisera kêkalem nê kareta ki 900 to nê lau samob ma kêjatu êsêac gebe sêwi lau samuc nêj malac Haroset siŋ sêna bu Kison. ¹⁴ Go Debora kêsôm gêdênj Barak gebe "Ajôc, ôndi gebe bêc tonec Apômtau êkênj Sisera êsêp aôm lêmam. Apômtau êwê aôm." Tec Barak gêdi anja Ta-

I Bokim njam gebe Lau-têtanwaga. II Bal kêtû lau Kanaan nêj anôtô jaba towae tenj. III Astarte kêtû nêj anôtô towae tenj.

bor kêsêp gêja ma nê lau 10,000 têdaguc enj. ¹⁵ Gêdên tanj Barak tonê siŋwaga sêso lasê nan, Apômtau kêlênsôn Sisera to nê kareta samob ma nê lau. Sisera gêboanj kêsêp anja nê kareta e gacgenj gêc su gêja. ¹⁶ Barak kêjanda kareta to siŋwaga e jagêdênj lau samuc nêj malac Haroset ma siŋ gesen siŋwaga samob su, njac tenj gêwê sa atom.

¹⁷ Sisera kêlêti gêja Kennê wakuc Heber nê awê Jael nê becobo, gebe kiŋ Hasorna Jabin to Hebernê gôlôac sêmoa sêwiŋ tanj towamagenj. ¹⁸ Jael kêsa gêja gebe êpuc Sisera tônônj ma kêsôm gêdênj enj gebe "O apômtau, ôsô ômôênj, ôsô njoc becobo ômôênjmanj. Ôtêc taôm atom." Amboac tonan enj kêsô gêja ma awê tau kêgaduc enj njac belanjen. ¹⁹ Ma njac tau kêsôm gêdênj awê gebe "Aê jatenj aôm gebe ôkênj bu njac êndênj aê janôm gebe bu gêjô aê." Awê tau kêkac bu-lakôp bôcôlic, tan su kêpoac njalêlôm nan, njasun su jakêkênj su gêdênj enj gênôm ma kêgaduc enj auc kêtiam. ²⁰ Go njac tau kêsôm gêdênj enj gebe "Ôkô becobo njacgêdô ma njac tenj embe êo lasê ma êtu kênac aôm gebe 'Njac tenj gêmoa tonec me masi', go ôsôm gebe 'Masi.'"

²¹ Sisera têkwa gêbac njanô, tec gêc bêc e kêliŋ tau siŋ gêc. Ma Hebernê awê Jael kêkôc hama to biakim becobaŋ tenj ma kêsô kelecgenj gêdênj enj gêja ma gêjac biakim tau kêsêp Siseranê mom palalap e jagêjam nom ma gêmac êndu tomatêgenj. ²² Gêdênj tonan Barak gêo lasê. Enj gesom Sisera. Ma Jael kêpuc enj tônônj jakêsôm gêdênj enj gebe "Ômôênj tonec, aê gabe jatôc njac, tanj aôm gosom enj nan, êndênj aôm." Amboac tonan Barak kêsô becobo gêwiŋ enj ma gêlic Sisera tomatêgenj gêc ma biakim kêkô nê mom.

²³ Gêdênj bêc tonan Anôtô kêku lau Kanaan nêj kiŋ Jabin tulu gêjô lau Israel su. ²⁴ Ma lau Israel sêkôninj lau Kanaan nêj kiŋ Jabin njanja sec e sesen enj su samucgenj.

Debora agêc Barak nêj wê

5 Gêdênj bêc tonan Debora agêc Abinoam latu Barak sêjam wê tonec gebe ² "Alambin Apômtau, gebe lau Israel sêmasan biŋ kêtû tôn gebe sênac siŋ, ma lau sêlôc sa tonan njalêlômgenj. ³ Amac kiŋac, anjô biŋ tau, amac kasêgaac, akênj tanjen. Aê janam wê to janac gêj wêna êndênj Apômtau, lau Israel nêj Anôtô. ⁴ O Apômtau, gêdênj tanj kôsêp anja Seir njalôc gômôênj, ma gêdênj tanj kôsa anja gamênj Edomja gômôênj nan, nom kêtênêp ma undambê kêsêwa, biŋnanô, bu kêsêwa anja tao gêmênj. ⁵ Lôc kêtênêp kakô Sinai njapômtau lanjônênj, kêkô Apômtau, lau Israel nêj Anôtô, lanjônênj. ⁶ "Gêdênj Anat latu Samgar nê têm gêdênj Jaelnê têm, lau sêwê sêmoa intênasêga kêtiam atom, ma lau, tanj sêselênj nan, sêjac jaê intênasêga.

7 O Debora, lau Israel nêj malac kêtú gasan
e mênghêdên aôm gôdi.
Aôm gôdi amboac lau Israel tenenji.
8 Anôtônê siŋwaga awenmê kêsa
ma siŋ jakêpi gamên.
Lau 40,000, taŋ sêmoa Israel naŋ,
nêj teŋ gêjac lautuc ma gêoc kêm atom.
9 Njoc ñalêlôm gêwiŋ lau Israel nêj laumata,
gêwiŋ lau, taŋ sêlôc sa tonên ñalêlômgenj.
Alambij Apômtau.
10 "Amac laumata, taŋ api donji kwalam-kwalam
ma anghôn ñabelanke ñaô,
ma amac siŋwaga, taŋ asêlêngeŋ amoa intêna naŋ,
anac miŋ biŋ tau.
11 Anô acgom, lau taŋ sêjam biŋgalôm sêmoa buma-
ta naŋ,
sêsôm Apômtau kêtú nê ñacjo tulu ñawae,
sêsôm lau Israel sêku nêj ñacjo tulu ñawae.
Go Apômtaunê lau sêwê sêsêp anga nêj malac
sêmên.
12 "O Debora, ajôc, ajôc.
Ajôc, ôpuc wê teŋ saman.
O Barak, ôndimanj,
o Abinoam latu,
ôwê lau kapoacwalôña ma aêc ana.
13 Go lau naŋên sêsêp dêdên nêj laumata sêja,
Apômtaunê lau dêdên eŋ sêja sebe sênac siŋ.
14 Êsêac sêsêp gaboan sêmên anga Epraim
têdaguc Benjaminnê gôlôac to nêj lau.
Kasêga sêsêp anga Makir sêmên
to laumata sêmên anga Sebulon.
15 Isakarnê gôlôac nêj laumata sêwiŋ Debora
sêmên,
biŋñanô, Isakarnê gôlôac sêwiŋ Barak sêmên.
Êsêac têdaguc eŋ sêsêp gaboan sêja.
Tagen Rubennê gôlôac sêwa tauŋ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô tauŋ atom.
16 Kêtu asagenña êsêac sêmoa sêwiŋ nêj domba ña-
tongenj.
Sêmoa gebe sênô laugejob têtêlam nêj domba ña-
tonj me.
Biŋñanô, Rubennê gôlôac sêwa tauŋ kêkôc,
êsêac têtôm gebe sêsôm biŋ katô tauŋ atom.
17 Gadnê gôlôac sêmoa Jordan ñamakenj oc kêpiña,
ma kêtú asagenña Dannê gôlôac sêjam kôm wanña.
Asernê gôlôac sênghôn gwêctali,
sênghôn nêj sêclungeŋ.
18 Mago lau Sebulon to Naptali sêjac kapoac tauŋ
totaên kêpa tauŋ sugen sêmoa siŋ mala.
19 "Kiŋ sêmên ma sêjac siŋ
anaga Tanak, taŋ gêc bu Megidoña naŋ.
Lau Kanaan nêj kiŋ sêjac siŋ,
mago sêjangô silber teŋ atom.
20 Utitalata undambêña sêjac siŋ.
Êsêac sêsa nêj lên ma sêjac siŋ gêdên Sisera.
21 Bu Kison gêc ñasamac kapôên e gêc êsêac su.
Bu Kison gêc, gêc ñasamac kapôên.
O katuc tau, ajôc, ôndi tonclaigenj.

22 Go hos enkaiŋ kêka nom
ma sêboan-sêboan.
23 "Apômtaunê anjela kêsôm gebe 'Apuc boa malac
Meros,
apuc boa êsêac, taŋ sênghôn malac tau naŋ ñanôgenj,
gebe êsêac sêmên kêtú sênam Apômtau saña atom,
ma sêmên gebe sêwiŋ Apômtaunê siŋwaga atom.'
24 "Anôtô ênam mec Kennê wakuc Hebernê awê Jael,
ênam mec eŋ êlêlêc lauo samob, taŋ sênghôn becobo
naŋ su.
25 Sisera keteŋ bu, mago eŋ kêkên su gêdên eŋ,
kêkên su ñakana kêsêp laclu ñajamanô teŋ gêdên eŋ.
26 Awê tau kêmêgôm biakim kêsêp lêma ñamakenj
ma kêmêgôm kamundanê hama kêsêp lêma anôña.
Eŋ gêjac Sisera e gêjac môkêapac popoc.
Eŋ gêgunj ênê mom palalap ma gêjac popoc.
27 Sisera gebeŋ e gêu tau gêc awê tau akaiŋña.
Eŋ gêu tau jagêc awê tau akaiŋña.
Eŋ gebeŋ kêsêp nom tomatêgenj jagêc.
28 "Sisera têna gewec kêsa katam saunj,
eŋ gêjam tuc kêsa lala.
'Kêtu asagenña ênê kareta gêmên sebeŋ atom nec.
Kêtu asagenña ênê hos sêsêlên malô-malô sec'.
29 Sisera têna nê sakiŋwagao tokauc kêlêlêc gêjô eŋ
awa,
ma eŋ tau kêsôm biŋ tonec ñakônijña ñapanj gebe
30 'Êsêac oc têtap awa sa ma sêjac sam gêdên tauŋ
sêmoa.
Sêjac sam ñapalêo tagenj me luagêc gêdên siŋwaga
gêdên-gêdêngeŋ.
Sisera tau oc kêtap ñakwê ñajam sa
ma obo, taŋ sêsi ña gam talô-talô naŋ,
gebe êkên êndên ñatauo ênôñ'.
31 "O Apômtau, aômnnêm ñacjo samob sênanamanj,
mago nêma lau têtôm oc kêpi tonclaï."
Amboac tonan wama gêjam gamênj auc kêtôm jala
40.

Anôtô kêkalem Gideon

6 Lau Israel sêgôm gên, taŋ Apômtau gêlic sec
naŋ, tec Apômtau kêkên êsêac sêsêp lau Midian
lemenj kêtôm jala 7. ² Lau Midian lemenj kêkônij lau Is-
rael, tec lau Israel sêsiŋ tauŋ kêtú êsêacña sênghôn
pocgêsunj to poclabu anaga gamênj lôcña. ³ Kêtôm têm
lau Israel sêsiŋ gênña samob lau Midian ma lau
Amalek to lau gamênj sawanña sêô lasê sebe sênac
êsêac. ⁴ Êsêac sê nêj-becobo kêsêp Israelnêj gamênj
ma sesenj êsêacnêj kôm samob su e jagêdên gamênj
ñalabuña kêkanôn malac Gasa. Êsêac sêwiŋ gênj
taniŋña teŋ siŋ kêtú lau Israel sêniŋña atom, sêkôc
domba to bulimakao ma donji samob. ⁵ Êsêac sêô
lasê tonên bulimakao ma nêj becobogenj sêwê têtôm
lêlêc. Lau teŋ sêsa êsêac to nêj kamele sa têtôm
atom. Êsêac sêô lasê ma sesenj gamênj tau ñagênj
samob su. ⁶ Tec lau Israel sêpô lêna tauŋ ñanô kêtú
êsêacña ma lau Israel awenj gêjac Apômtau gebe
ênam êsêac sa.

⁷ Gêdên tañ lau Israel awenj gêjac Apômtau kêtü lau Midianna nañ, ⁸ Apômtau kêsakinj propete tenj gêdên êsêac ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aê kakôc amac asa anja Aiguptu amênj to gawê amac awi andu gêñjô-mañja siñ. ⁹ Aê gajam amac sa anja lau Aiguptu lemenj to anja lau samob, tañ sêkônij amac nañ, lemenj amboac tonanjenj ma kajanda êsêac gamuñ amac ma kakênj lau tau nêñ gamênj gêdên amac. ¹⁰ Aê kasôm gêdên amac gebe 'Aê Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac anjônj lau Amor nêñ gamênj, mago anam sakinj lau Amor nêñ anôtôj jaba atom.' Mago amac akênj tañem ñoc biñ atom."

¹¹ Go Apômtaunê anjela mênjgêô lasê ma gêñgônj kamem, tañ kêkô malac Opar ñagala nañ ñalabu. Joas anja Abiesernê gôlôac kêtü ka tau ñatau. Joas latu Gideon kêka polom kelecgenj gêmoa sêka wain ñamala, gebe êsinj polom ôkwi kêtü lau Midianna. ¹² Ma Apômtaunê anjela gêô lasê gêdên enj ma kêsôm gêdên enj gebe "O siñsêlêc, Apômtau gêwiñ aôm." ¹³ Ma Gideon kêsôm gêdên enj gebe "O ñatau, Apômtau embe êwiñ aêac, go gêñwapac samob êtap aêac sa êtu asagenja. Ma gêñsêga samob, tañ tamenj sêjac miñ gêdên aêac nañ ma sêsôm gebe 'Apômtau kêkôc aêac asa anja Aiguptu amênj atom me, gêñsêga tonanj ñanô ondoc.' Galoc Apômtau kêtij aêac su to kêkênj aêac asêp Midian lemenj." ¹⁴ Go Apômtau kêtatu enj gebe "Aê tauc jasakiñ aôm ôna tonêm ñajanja, tañ gêc aômña nañ, gebe ônam lau Israel sa anja lau Midian lemenj." ¹⁵ Gideon gêjô enj awa gebe "O Apômtau, aê oc janam lau Israel sa amboac ondoc. Ôlic acgom, aênoc lau têtü Manasenê gôlôacnênj lau ômbôênj-ômbôênj ma aê tauc katu ñoc launênj ñac ñamuña tau." ¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdên enj gebe "Aôm kôtôm gebe ôñgôm gêñ tau gebe aê oc janam aôm sa. Aôm oc ôku lau Midian tulu amboac kôku ñac tagenj tulu." ¹⁷ Gideon gêjô enj awa gebe "Aê embe janac aôm matamanô ñajam, nanjo ôwaka taôm sa ña gêñtalô tenj, gebe aôm taôm tec kôsôm biñ gêdên aê. ¹⁸ Aê jatenj aôm gebe ôwi gamênj tonec siñ atom e jamu jandênj aôm jamênj êtiam acgom. Aê gabe jakênj moasiñ tenj êtu da êndênj aôm." Ma enj kêsôm gebe "Aê oc jamoa e ômu ômôênj."

¹⁹ Amboac tonanj Gideon kêsô nê andu gêja ma geno nonij ñalatu tenj ma kêkôc polom matac laclu kapôênj tenj gebe êpac polom, mago kêkênj jist kêsêp atom. Enj kêkênj gwada kêsêp gadob ma sulu kêsêp ku, kêkôc gêñ tau gêdên Apômtaunê anjela gêja kamem ñalabu. ²⁰ Go Apômtaunê anjela kêsôm gêdên enj gebe "Otoc gwada to polom ñaluc ênsac poc tonec ñaô ma ôkêc sulu êpi." Ma Gideon gêgôm amboac tonanj. ²¹ Ma Apômtaunê anjela kêmêtôc lêma ma kêmoasac gwada to polom ñaluc ña tôc, tañ enj kêmêgôm nañ ñatêpôê. Ma ja kêsâ anja poc mênjenj gwada to polom ñaluc tau su. Go Apômtaunê anjela malamê.

²² Go Gideonnê kauc kêsâ, gebe gêlic Apômtaunê anjela ma enj kêtakê ma kêsôm gebe "Op, Apômtau Anôtô, aêagêc anjela lanjônânô gêdên tañgoc." ²³ Ma-

go Apômtau kêsôm gêdên enj gebe "Ôtêc taôm atom, ômoa tobiñmalôgenj, aôm oc ômac êndü atom."

²⁴ Gideon gêboa altar tenj sa gêdên Apômtau anja tônê ma kêsam altar tau gebe Apômtau enj biñmalô ñam. Altar tau kêkô Opra, tañ kêtü Abiesernê gôlôac-nênj malac nañ, e gêdên galoc.

²⁵ Gêdênj gêbêc tonanj Apômtau kêsôm gêdên Gideon gebe "Ôkôc tamam nê bulimakao kapoac êwiñ bulimakao kapoac tenj, tañ nê jala kêtôm 7 ma onsenj tamamnê altar Balña su ôsap alê gwam, tañ kêkô altar ñagala nañ tulu. ²⁶ Su, go ômboa altar tenj sa êndênj Apômtau, aômñêm Anôtô, êkô poc tau ñaô. Ômboa altar tau sa êtôm ñagôliñjenj. Go ôkôc bulimakao kêtü luagêc ña ma ôkênj êtu daja êwiñ alê gwam, tañ ôsap tulu nañ." ²⁷ Amboac tonanj tec Gideon kêkôc nê sakiñwaga 10 ma gêgôm biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdên enj nañ, ñanô kêsâ. Mago enj kêtêc tau nê gôlôac to lau malac tonecña, tec gêgôm gêñ tau gêdênj ocsalô atom, gêgôm gêdênj gêbêcgenj.

²⁸ Gêdênj tañ lau malacña dêdi sa gêdênj bêbêc kanucgenj nañ, êsêac sêlic gebe Balnê altar to alê gwam tau gêjana ma ja genj bulimakao kêtü luagêcña gêsac altar tenj, tañ sêboa sa nañ ñaô. ²⁹ Êsêac sêsôm gêdênj tañ gebe "Asa gêgôm gêñ tonec." Êsêac sêkip biñ tau sa e têtap sa gebe "Joas latu Gideon gêgôm." ³⁰ Go lau malacña sêsôm gêdênj Joas gebe "Ôkôc latôm ômôênj tonec gebe anac enj êndü. Enj gesenj Balnê altar su ma kêsap alê gwam, tañ kêkô altar ñagala nañ tulu." ³¹ Mago Joas kêsôm gêdênj lau samob, tañ sêgi enj auc nañ, gebe "Amac abe anac siñ êjô Bal ma abe anam enj sa me. Elenja atomgenj ma ñac, tañ ênac siñ êjô Bal nañ, oc ênaña. Gebe Bal embe anôtô tenj, go ênam tau kêsâ ma ênac siñ êndênj ñac, tañ gesenj ênê altar su nañ." ³² Gêdênj ñasawa tonanj sêsam Gideon gebe Jerubal gebe Joas kêsôm gebe "Bal ênam tau kêsâ ma ênac siñ êndênj ñac, tañ gesenj ênê altar su nañ."

³³ Go Midian to Amelek ma lau gamênj sawanja mênjsêpi tagenj ma selom bu Jordan jasê nêñ becobo kêkô gaboanj Jesrelña. ³⁴ Ma Apômtaunê Nalau gêjam Gideon auc. Ma enj gêjac dauc e kêkalem Abiesernê gôlôac gebe sêndañguc enj. ³⁵ Enj kêsakinj lau jaenja sêjac laoc Manasenê gôlôacnênj gamênj samob, gebe sêkalem êsêac mênjsêndañguc enj ma enj kêsakinj lau jaenja gêdênj Aser to Sebulon ma Naptali nêñ gôlôac e êsêac mênjsêwiñ amboac tonanjenj.

³⁶ Go Gideon kêsôm gêdênj Anôtô gebe "Aôm embe taêm ênam gebe ônam lau Israel kêsâ ña aê lemoc amboac tê kôsôm nê, ³⁷ nañ ôlic acgom, aê gaja domba ñaôlilu gêc gamênj aka polom ña. Êndênj elenj ña embe manij ênêc domba ñaôlilugenj ñaô ma nom ñakelenj, go jajala êndênj tonanj gebe aôm taêm kêka aê ñanôgenj, gebe ônam lau Israel kêsâ ña aê lemoc, amboac tê kôsôm su nê." ³⁸ Biñ tau ñanô kêsâ. Gêdênj tañ Gideon gêdi sa gêdênj bêbêc kanucgenj nañ, enj kêpip ñaôlilu tau ma kêmôginj kêsêp laclu tenj e mênjgêc.

³⁹ Go Gideon kêsôm gêdênj Anôtô gebe "Têmtac ñandanj êndênj aê atommanj, aê jasôm biñ tagenj tonec

êwiŋ. Aê jateŋ aôm gebe jansaê domba ŋaôlilu ŋalêŋ tageŋ êtiam. Ôŋgôm ŋaôlilu ŋakelenj ênêc ma manij êsêp nomgeŋ.”⁴⁰ Ma gêdêŋ gêbêc Anôtô gêgôm amboac tonarj. Ŋaôlilu ŋakelenj ma manij kêsêlô e gêjam nom auc.

Gideonnê lau sêku lau Midian tulu

7 Go Jerubal, Gideonnê ŋaê teŋ tonec, to nê lau samob dêdi gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ ma sê nêŋ becobo kêkô bumata Harod ŋagala. Lau Midian sê nêŋ becobo kêkô gaboarj gêmu kêpiŋa aŋga lôc More ŋalabu.

² Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe” Lau, taŋ sêwiŋ aôm narj, taêsam kêlêlêc, tec katôm gebe jakêŋ lau Midian sêsêp êsêac lemeŋ atom. Moae lau Israel oc tetoc tauŋ sa êndêŋ aê ma sêsôm gebe ‘Aê tauc ŋoc lemoc gêjam aê kêsi.’³ Amboac tonarj ôkêŋ ŋawae êndêŋ lau gebe’ Ŋac teŋ embe êtêc tau to nê ŋalêlôm ŋatutuc, narj êmu êna nê malac.” Ma Gideon kêsaê êsêac ma lau 22,000 sêmu sêja, ma lau 10,000geŋ sêmoa sêwiŋ eŋ.

⁴ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Lau tau taêsam kêlêlêc gacgeŋ sêkô ŋapanj. Ôwê êsêac sêsêp bu sêna ma aê gabe jawa êsêac êkôc jajô aôm. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe ‘Ŋac tonec êwiŋ aôm’, narj eŋ êwiŋ. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe’ Ŋac tonec êwiŋ aôm atom’, narj eŋ êwiŋ atom.”⁵ Tec Gideon gêwê êsêac sêsêp bu sêja, ma Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Lau, taŋ imbelenj gêjac bu amboac kêam narj, sêmoa nêŋ tauŋŋa, ma êsêac, taŋ sêpôn aenduc ma sênôm narj, sêmoa nêŋ tauŋŋa amboac tonarjgeŋ.”

⁶ Lau 300 sêmoa, taŋ imbelenj gêjac bu narj, lau ŋagêdô samob sêpôn aenduc ma sênôm. ⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Aê gabe janam amac kêsi ŋa lau 300, taŋ imbelenj gêjac bu narj, ma jakêŋ lau Midian sêsêp aôm lêmam. Lau ŋagêdô samob sêmu sêna nêŋ malac.”⁸ Gideon kêmasarj biŋ gêdêŋ lau gebe sêkêŋ gêŋ taniŋŋa to nêŋ dauc êndêŋ eŋ ma kêsakiŋ lau samob sêmu sêja nêŋ malac, lau 300 tônêgeŋ tê sêmoa sêwiŋ eŋ. Lau Midian nêŋ becobo kêkô lau Israelnêŋ bec ŋalabu aŋga gaboarj.

⁹ Gêdêŋ gêbêc tonarjgeŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Ajôc, ôndi ma ôsêp gamêŋ becŋa ôna. Aê jakêŋ gamêŋ tau êsêp aôm lêmam. ¹⁰ Mago embe ôtêc taôm gebe ônac siŋ, narjgo ôsêp lau Midian nêŋ gamêŋ becŋa ma nêŋ sakiŋwaga Pura êwiŋ aôm.

¹¹ Aôm oc ôŋô biŋ, taŋ êsêac sêsôm narj, e têmtac êpa su ma ônac siŋ êndêŋ êsêac.” Amboac tonarj Gideon agêc nê sakiŋwaga Pura sêsêp sêja e sêd lasê gamêŋ becŋa ŋamagê. ¹² Lau Midian to Amelek ma lau, taŋ sêmoa gamêŋ sawa narj, sêjam gaboarj auc amboac lêsêc, ma nêŋ kamele taêsam ŋasec têtôm garjag gwêcŋa. ¹³ Gêdêŋ taŋ Gideon gêd lasê malac ŋamagê narj, gêŋô ŋac teŋ gêjac miŋ nê mê, taŋ gêc narj, gêdêŋ nê ŋac teŋ, ma kêsôm gebe “Aê gaêc mê teŋ. Aê galic êsêac sêkôc polom matak ma sêpac polom kuku. Polom kuku tau kêsabi kêsêp lau Midian nêŋ gamêŋ becoboŋa. Polom tau mêŋkêtuc becobo e becobo tau

kêku sa jakêsô gedec ma kêtû tapa gêc nom.”¹⁴ Nê ŋac gêjô eŋ awa gebe “Mê tonarj ŋam tageŋ tonec gebe ŋac Israelŋa Joas latu Gideon nê siŋ. Anôtô kêkêŋ eŋ gebe êku lau Midian to nêŋ siŋwaga samob tulu.”

¹⁵ Gêdêŋ taŋ Gideon gêŋô mê ŋam ŋawae narj, kêpôn aduc gêdêŋ Anôtô. Go gêmu gêja lau Israel nêŋ gamêŋ becoboŋa ma kêsôm gebe “Ajôc, andimarj, Apômtau kêkêŋ lau Midian nêŋ siŋwaga sêsêp amac lemec sugac.”¹⁶ Eŋ gêwa lau 300 kêkôc gêja mata têlêac ma kêkêŋ dauc to ku sawa gêdêŋ êsêac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ma kêkêŋ dawerj kêsêp ku tau ŋalêlôm. ¹⁷ Eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Matemanô êndêŋ aêgeŋ, ma aŋgôm gêŋ, taŋ aê jaŋgôm narjgeŋ. Êndêŋ taŋ daô lasê êsêacnêŋ gamêŋ becoboŋa ŋamagê narj, go aŋgôm gêŋ samob êtôm aê jaŋgôm. ¹⁸ Aê to ŋoc lau embe anac ma dauc, go amac, taŋ aŋgi gamêŋ becoboŋa auc narj, anac nêŋ amboac tonarjgeŋ ma anac mu gebe ‘Apômtau ma Gideon nêŋ siŋ.’”

¹⁹ Gideon to nê lau 100 sêd lasê malac ŋamagê gêdêŋ om-m kêsa atomgeŋ, ma lau-sejop-malacwaga sêjô tauŋ su ma ŋasawa dambêgeŋ. Go Gideon to nê lau sêjac dauc to têtuc ku, taŋ sêkôc narj popoc.

²⁰ Siŋwaga mata têlêac samob sêjac dauc to têtuc ku popoc. Êsêac sêkôc dawerj kêsêp êsêac lemeŋ gasêŋa ma dauc kêsêp lemeŋ anôŋa gebe sênac ma sêjac mu gebe “Apômtau ma Gideon nêŋ siŋ.”²¹ Lau samob sêkô malerjgeŋ sêgi gamêŋ becoboŋa auc. Ma Midian-nêŋ siŋwaga samob sêlêti to sêwakic ma sêc sêja.

²² Lau 300 sêjac nêŋ dauc kêtaŋ gê tôngeŋ sêmoa, ma Apômtau gêgôm lau aŋga gamêŋ becoboŋa nêŋ kauc kêlênsôn e sêjac tauŋ. Ma siŋwaga samob sêc e jagêdêŋ Betsita sêkanôn Serera ma sêd lasê malac Abel-Mehola, taŋ gec Tabat ŋagala.

²³ Ma êsêac sêkalem lau Israel aŋga Naptali to Aser nêŋ gôlôac ma lau Manase samob sa ma sêjanda lau Midian. ²⁴ Gideon kêsakiŋ lau jaerjŋa sêjac laoc gamêŋ Epraim, taŋ gêc gamêŋ lôcŋa narj, ma sêsôm gebe “Asêp amêŋ, anac siŋ êndêŋ lau Midian. Akô lau Midian auc gebe selom bu Jordan to bu ŋagêdô e naêndêŋ Bet-Bara atom.” Amboac tonarj lau Epraim samob sêpi tageŋ ma sejop bu Jordan to bu ŋagêdô e jagêdêŋ Bet-Bara. ²⁵ Êsêac sêkôc lau Midian nêŋ kasêga luagêc Oreb agêc Seb tôŋ, ma sêjac Oreb êndu aŋga Orebnê poc ma Seb aŋga Sebnê sêka wain ŋamala. Êsêac sêjanda lau Midian sêmoa ma sêkôc Oreb agêc Seb môkêŋapac dêdêŋ Gideon, taŋ gêmoa Jordan ŋa-makerj oc kêpiŋa narj sêja.

8 Ma lau Epraim sêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Amboac ondoc, aôm gôjac siŋ gêdêŋ Midian, mago kôkalem aêac atom kêtû asagerjŋa. Kêtû asagerjŋa aôm gôgôm aêac amboac tonarj.” Ma êsêac sêlic eŋ sec ŋanô. ² Mago eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Embe janam dôŋ gêŋ, taŋ aê gagôm narj, êpi gêŋ, taŋ amac agôm narj, go jalic ŋoc gêŋ ŋanô masi. Gêŋ saurj, taŋ amac lau Epraim agôm narj, ŋanô kêlêlêc gêŋ, taŋ aê to ŋoc gôlôac agôm narj. ³ Anôtô kêkêŋ lau Midian nêŋ kasêga Oreb agêc Seb gêdêŋ amac. Aê gagôm

asageŋ këlêlêc su gebe janam dôŋ êpi gêŋ tau." Enj kêsôm biŋ tonec, go nêŋ têntac ŋandanj gêbacnê.

Gideon kêkôc lau Midian nêŋ kiŋ têt

⁴ Gideon to nê lau 300 sêô lasê bu Jordan ma selom bu tau. Êsêac tekweŋ gêbac, mago sêjanda ŋacjo sê-moa. ⁵ Tec kêsôm gêdêŋ lau aŋga malac Sukot gebe "Aê jaterŋ amac gebe akêŋ polom ŋagêdô êndêŋ ŋoc lau. Êsêac tekweŋ gêbac ma aê kajanda lau Midian nêŋ kiŋ Seba agêc Salmuna tec gamoa." ⁶ Mago malac Sukot ŋalaumata sêsôm gebe "Aêac akêŋ mo êndêŋ nêŋ siŋwaga êtu asageŋŋa. Aôm kôkôc Seba agêc Salmuna têt atom tagen." ⁷ Ma Gideon kêsôm gebe "Amboac tonan. Apômtau êkêŋ Seba agêc Salmuna sêsêp aê lemoc su acgom, go jai amac ôlim ŋa gêŋ têtwa-têtwa to okêŋ gamêŋ sawaŋa." ⁸ Gideon gêwi malac tonan siŋ gêja malac Penuel ma kêsôm biŋ tonanŋen gêdêŋ lau aŋga ônê. Mago lau Penuelŋa sêjô enj awa kêtôm lau Sukotŋa. ⁹ Tec enj kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Aê embe janam samuc ma jamu jamêŋ, go jansenj andu soso tonec su."

¹⁰ Seba agêc Salmuna to nêŋ siŋwaga sêŋgôn Karkor. Lau gamêŋ sawaŋa nêŋ siŋwaga 120,000 sê-jaŋa, ma siŋwaga amboac 15,000 geŋ tec sêmoa.

¹¹ Êsêac sêlêwanj taun e sêliŋ taun siŋ ma Gideon kêsa intêna, taŋ gêc Noba to Jogbeha gêmu oc kêpiŋa naŋ, gêmoa gamêŋ sawa ŋataligeŋ gêja jagêjac siŋ gêdêŋ êsêac. ¹² Lau Midian nêŋ kiŋ luagêc, Seba agêc Salmuna sêc sêja, mago enj kêjanda êsêagêc e kêkôc êsêagêc têt ma kêsa siŋwaga samob êliŋ-êliŋ.

¹³ Go Joas latu Gideon gêmu aŋga siŋŋa kêsêlêŋ kêsêp intêna Heresŋa gêja. ¹⁴ Enj kêkôc ŋapalê matac Sukotŋa teŋ têt ma kêtû kênac enj ma ŋac tau keto Sukot ŋakasêga to ŋalaumata 77 nêŋ ŋaê sa ma kêkêŋ gêdêŋ Gideon. ¹⁵ Go Gideon gêdêŋ lau Sukot gêja ma kêsôm gebe "Alic acgom, Seba agêc Salmuna tau tonec. Amac asu aê susu kêtû êsêagêcŋa ma asôm gebe 'Seba agêc Salmuna sêsêp aôm lêmam sugac, tec aêac akêŋ polom êndêŋ nêŋ lau, taŋ tekweŋ gêbac naŋ me.'" ¹⁶ Go enj kêkôc gêŋ têtwa-têtwa to okêŋ gamêŋ sawaŋa ma kêmetôt Sukot ŋalaumata. ¹⁷ Ma enj gesenj andu soso aŋga Penuel su ma gêjac malac tau ŋalau êndu.

¹⁸ Go Gideon kêtû kênac Seba agêc Salmuna gebe "Lau, taŋ ajac êndu aŋga Tabor naŋ, laŋôŋanô amboac ondoc." Êsêagêc sêjô enj awa gebe "Êsêac têtôm aôm. Êsêac samob laŋôŋanô amboac kiŋ teŋ latui."

¹⁹ Gideon kêsôm gebe "Ŋoc teoci to lasici êsêac, aê tinoc latui solop. Aê jatôt lemoc ma jasôm gebe Am-agêc embe anam êsêac kêsi sêmoa materj jali, oc janac amagêc êndu atom." ²⁰ Go kêsôm gêdêŋ latu ŋacsêga Jeter gebe "Ôndi ônac êsêagêc êndumanj." Mago ŋapalê tau gê nê siŋ sa atom. Enj kêtêc tau gebe enj ŋapalê wakuc. ²¹ Ma Seba agêc Salmuna sêsôm gebe "Ajôt, aôm taôm ôndi ma ônac aêagêc êndumanj. Ŋacwaganêŋ kôm gêjac ŋacwaga ŋawae." Amboac tonan Gideon gêjac Seba agêc Salmuna êndu ma kêkôc gêlôn, taŋ agêcnêŋ kamele sêŋôn naŋ su.

Gideonnê lêŋ ŋagêdô ŋaminj

²² Go lau Israel sêsôm gêdêŋ Gideon gebe "Onam gôliŋ aêac, aôm to latômi ma dêbômi, taŋ sêndanjuc aôm naŋ, amboac tonanŋen, gebe aôm gôjam aêac kêsi aŋga lau Midian nêŋ." ²³ Gideon gêjô êsêac awenj gebe "Aê oc janam gôliŋ amac atom, ma latuci oc sênam gôliŋ amac atom amboac tonanŋen. Apômtau oc ênam gôliŋ amac." ²⁴ Ma kêsôm biŋ ŋagêdô gebe "Aê gabe jaterŋ biŋ teŋ êndêŋ amac. Amac samob akêŋ salasa, taŋ amac aŋanjo su naŋ, êndêŋ aê. Lau Midian nêŋ salasa goldgeŋ gebe êsêac lau gamêŋ sawaŋa." ²⁵ Lau sêjô enj awa gebe "Aêac oc akêŋ gêŋ tau êndêŋ aôm totêntac ŋajamgeŋ." Êsêac sêja obo teŋ ma êsêac samob, sêbaliŋ salasa, taŋ êsêac sêjanjo su naŋ, kêsêp obo tau. ²⁶ Salasa gold, taŋ Gideon keterj naŋ, ŋawapac kêtôm kilo 30. Gêlôn, taŋ lau Midian nêŋ kiŋ sêkôc to sêŋôn naŋ, ma ŋakwê asôsamuc gêwiŋ atomgeŋ, ma kamelenêŋ gêlôn, taŋ sêŋôn naŋ, gêwiŋ atom amboac tonanŋen. ²⁷ Gideon kêmasanj gwam teŋ ŋa gold tonan ma kêkêŋ gwam tau kêkô nê malac Opra. Ma lau Israel samob sêwi Anôtô siŋ jateterj mec gêdêŋ gwam tonan. Gwam tau kêtû lakô, taŋ gêjac Gideon to nê gôlôac naŋ.

²⁸ Lau Israel sêku lau Midian tulu ma lau Midian ôliŋ kêpi kêtiam atom. Wama gêjam gamêŋ auc kêtôm jala 40, kêtôm têt, taŋ Gideon gêmoa mata jali naŋ.

Gideon gêmac êndu

²⁹ Joas latu Gideon jagêŋgôn tau nê andu. ³⁰ Ênê latui 70 gebe enj gêjam lauo taêsam. ³¹ Ma nê awê teŋ aŋga Sikem kêkôc ŋapalê teŋ amboac tonan, ma Gideon gê ênê ŋaê gebe Abimelek. ³² Gideon kêtû ŋamalacanô ma gêmac êndu. Êsêac sêsun enj gêc tama Joas nê sêô aŋga Abiesernê gôlôacnêŋ malac Opra.

³³ Gideon gêmac êndu su acgom, go lau Israel sêwi Anôtô siŋ kêtiam ma sêjam sakiŋ Bal. Êsêac sêgôm Bal-Berit kêtû nêŋ anôtô. ³⁴ Lau Israel taên gêjam nêŋ Apômtau Anôtô, taŋ gêjam êsêac sa aŋga nêŋ ŋacjo, têt sêgi êsêac auc nê, kêtiam atom. ³⁵ Ma êsêac sêjam danje Gideonnê gôlôac gêjô koleŋ ŋajam, taŋ enj gêjam gêdêŋ lau Israel naŋ, su atom. ¹

Abimelek gêjam gôliŋ gamêŋ

⁹ Jerubal latu Abimelek gêdêŋ sai gêja Sikem ma kêsôm gêdêŋ êsêac to têtanê lau samob gebe ² "Atu kênac lau Sikemŋa samob gebe 'Amac oc têtmtac êwiŋ biŋ ondoc êlêlêc su, Jerubal latui 70 sênam gôliŋ amac me ŋac tagen ênam gôliŋ amac.' Taêm ênam gebe amacnêŋ ŋatê ŋagêdô aê." ³ Têtanê lau sêjam biŋgalôm kêpi biŋ tonan kêtû enj sêwiŋ lau Sikemŋa. Ma nêŋ ŋalêlôm gêwiŋ Abimelek gebe êsêac sêsôm gebe "Enj aêac lasiŋi teŋ." ⁴ Êsêac sêkôc mone silber 70 aŋga Bal-Berit nê lôm dabun ma sêkêŋ gêdêŋ enj. Enj kêkôc mone tau ma gêjam ôli lau bôja-bôja to wauc-wauc têtana ŋagêdô gebe sêndanjuc enj. ⁵ Go enj gêja

¹ Salasa gold kêtû lau gamêŋ sawaŋa nêŋ gêbôm.

tamanê andu anġa Opra ma gêjac tama Jerubal latui 70 êndu anġa poc teŋ ŋaô. Jerubalnê latu ŋamu Jotam taugen tec gêmoo, gebe eŋ kêsiŋ tau. ⁶ Go lau Sikem to Betmiloŋa samob jasêkac tauŋ sa sêmoa kamem dabuŋ, taŋ kêkô Sikem naŋ, ma sêkêŋ Abimelek kêtui kiŋ.

⁷ Gêdêŋ taŋ Jotam gêŋô biŋ tonanġ ŋawae naŋ, gêja ma kêkô lôc Garisim ŋaô to gêmôêc gêdêŋ êsêac gebe "O amac lau Sikemŋa, akêŋ taŋem aê acgom, gebe Anôtô êkêŋ taŋa amac. ⁸ Gêdêŋ bêc teŋ ka sêsa sêja sebe sêjaliŋ nêŋ kiŋ teŋ sa, ma êsêac sêsôm gêdêŋ katêkwi gebe 'Ôtu ma kiŋ.' ⁹ Katêkwi gêjô êsêac awenġ gebe 'Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋatêkwi tonjalêsi, taŋ lau sêkôc kêtui tetoc anôtô to ŋamalac saŋa naŋ, siŋ ma janam gôliŋ amac me.' ¹⁰ Ma ka sêsôm gêdêŋ jambô gebe 'Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.' ¹¹ Mago jambô gêjô êsêac awenġ gebe 'Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋanô ŋajam to ŋakana siŋ ma janam gôliŋ amac me.' ¹² Tec ka sêsôm gêdêŋ wain gebe 'Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.' ¹³ Mago wain gêjô êsêac awenġ gebe 'Amboac ondoc, oc jawi ŋoc wain, taŋ gêgôm anôtô to ŋamalac têtac ŋajam kêsa naŋ, siŋ ma janam gôliŋ amac me.' ¹⁴ Go ka samob sêsôm gedenġ okêm gebe 'Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.' ¹⁵ Go okêm gêjô êsêac awenġ gebe 'Amac embe têtac êwiŋ ŋanôgenġ gebe jatu amacnêm kiŋ, go amêŋ aê lamu aêŋoc ajuŋ. Embe amêŋ atom, ja êsa anġa okêm ma êniŋ kaseda anġa lôc Lebanon."

¹⁶ Jotam gêjac têtui nê biŋ gebe "Amboac tonanġ amac akêŋ Abimelek kêtui amacnêm kiŋ tonêm ŋalêlôm samuc ma tonanôgenġ me masi. Amac amoasiŋ Jerubal to nê gôlôac ŋapep ma akêŋ ŋagêjô gêdêŋ eŋ kêtôm kolenġ, taŋ eŋ gêjam naŋ, me masi. ¹⁷ Taêm ênam acgom, tamoc gêjac siŋ gêjô amac ma gim tau su gebe ênam amac sa anġa lau Midian lemenġ. ¹⁸ Mago galoc akêŋ kisa gêdêŋ tamocnê gôlôac. Amac ajac latui 70 êndu anġa poc ŋaô ma akêŋ sakiŋwagao latu Abimelek kêtui kiŋ Sikemŋa gebe amacnêm lasitêwa teŋ eŋ. ¹⁹ Amboac tonanġ, gêŋ taŋ amac agôm galoc gêdêŋ Jerubal to nê gôlôac naŋ, embe anġôm tonêm ŋalêlôm samuc ma tonanôgenġ, go amoa totêmtac ŋajamgenġ awiŋ Abimelek, ma eŋ êmoa totêmtac ŋajamgenġ êwiŋ amac. ²⁰ Mago embe masi, go ja êsa anġa Abimeleknê e êniŋ lau Sikem to Betmiloŋa su. Ma ja êsa anġa lau Sikem to Betmiloŋa e êniŋ Abimelek su." ²¹ Go Jotam gêc gêja jagêŋgôn Ber, gebe kêtêc têtwa Abimelek. ²² Abimelek gêjam gôliŋ Israel jala têtêac. x 9:23-12:15 Abimelek gêmacc êndu su, go gôliŋwaga ŋagêdô sêjô tauŋ-sêjô tauŋ ma sêjam gôliŋ Israel amboac jala 75.

Simson têtua kêkôc eŋ

13 Lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ kêtiam, ma eŋ kêkêŋ lau Pilisti sêjam gôliŋ êsêac kêtôm jala 40.

² Ma ŋac teŋ gêŋgôn malac Sora. Eŋ anġa Dannê gôlôacnêŋ, ênê ŋaê gebe Manoa. Nê awê eŋ awê kapoac ma kêkôc gôlôac atom. ³ Ma Apômtaunê anġela geoc tau lasê gêdêŋ awê tau ma kêsôm gêdêŋ eŋ

gebe "Ôlic acgom, aôm awê kapoac ma kêkôc gôlôac atom. Mago aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. ⁴ Amboac tonanġ ojop taôm ma ônôm wain to bu ŋajaŋa teŋ atom to ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao naŋ, atom amboac tonanġenġ. ⁵ Gebe aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Ôkapiŋ eŋ môkêlauŋ atom, gebe êndêŋ bêc aôm ôkôc eŋŋa ŋapalê tau oc êtu Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ. Eŋ ênac m kôm ênam lau Israel kêsi anġa lau Pilistinêŋŋa." ⁶ Go awê tau jagêjac miŋ gêdêŋ nê akwenġ ma kêsôm gebe "Anôtônê ŋac teŋ gêdêŋ aê gêmêŋ ma laŋôanô kêtakê aê amboac Anôtônê anġela teŋ laŋôanô. Aê katu kênac eŋ gebe eŋ gêmêŋ anġa ondoc nec atom, ma eŋ kêsam nê ŋaê atom amboac tonanġenġ. ⁷ Mago eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe 'Ôlic acgom, aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Amboac tonanġ galoc ônôm wain to bu ŋajaŋa atom ma ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao naŋ, atom amboac tonanġenġ, gebe ŋapalê tau êtu Anôtônê ŋac dabuŋ êtôm têtui êmoa nomŋa."

⁸ Go Manoa ketenġ mec gêdêŋ Apômtau gebe "O Apômtau, aê jatenġ aôm, gebe ôsakiŋ Anôtônê ŋac êmu êndêŋ aêac êmêŋ êtiam, gebe êndônġ kôm anam jaom ŋapalê tau êndêŋ noc têtua êkôc eŋŋa êndêŋ aêagêc." ⁹ Anôtô gêgôm biŋ, taŋ Manoa ketenġ naŋ, ŋanô kêsa ma ênê anġela gêô lasê gêdêŋ awê tau kêtiam gêdêŋ taŋ eŋ gêŋgôn kôm naŋ. Ênê akwenġ gêwiŋ eŋ atom. ¹⁰ Tec awê tau kêlêti sebeŋ jakêsôm gêdêŋ nê akwenġ gebe "Ôlic acgom, ŋac taŋ gêdêŋ aê gêmêŋ gêdêŋ bêc ônê naŋ, mênġêô lasê gêdêŋ aê kêtiam."

¹¹ Manoa gêdi kêdaguc nê awê e gêô lasê gêdêŋ ŋac tau ma kêtui kênac eŋ gebe "Aôm ŋac, taŋ kôsôm biŋ gêdêŋ ŋoc awê naŋ me." Eŋ gêjô eŋ awa gebe "Aêc."

¹² Go Manoa kêsôm gebe "Amboac tonanġ, biŋ taŋ aôm kôsôm naŋ, embe ŋanô êsa, go ŋapalê tau êsa lêŋ amboac ondoc. Eŋ êŋgôm asagenġ." ¹³ Apômtaunê anġela gêjô Manoa awa gebe "Aôm nê amac awê êŋgamiŋ tau êndêŋ gêŋ samob, taŋ gajac jao gêdêŋ eŋ naŋ. ¹⁴ Eŋ êniŋ gêŋ, taŋ gêmêŋ anġa wain ŋakaiŋ naŋ, ŋatenġ atom. Eŋ ênôm wain to bu ŋajaŋa ma êniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao naŋ, atom amboac tonanġenġ. Eŋ êŋgôm gêŋ samob, taŋ kajatu eŋ naŋ, ŋanô êsa."

¹⁵ Manoa gêjam kauc Apômtaunê anġela. tec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aê jatenġ aôm ôêc ôna atom, aêagêc ano noniŋ ŋalatu teŋ gebe ôniŋ." Mago anġela kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Aê embe jamoa, oc janiŋ nêŋ gêŋ atom. Mago embe taêm ênam gebe ôkêŋ da teŋ, naŋgo ôkêŋ gêŋ tau êsa ja êniŋ êtu da êndêŋ Apômtau."

¹⁷ Manoa kêsôm gêdêŋ Apômtaunê anġela gebe "Aôm nêŋ ŋaê amboac ondoc, gebe atoc aôm sa êndêŋ têtui aôm nêŋ biŋ ŋanô êsaŋa." ¹⁸ Anġela kêtui kênac eŋ gebe "Aôm kêtui kênac ŋoc ŋaê kêtui asagenġŋa. ŋaê tau genġ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgenġŋa naŋ ŋatenġ."

¹⁹ Amboac tonanġ Manoa kêkôc noniŋ ŋalatu to polom ŋagêdô ma kêkêŋ gêŋ tau kêtui da gêsac altar poc gêdêŋ gêŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgenġŋa naŋ, ŋaApômtau. ²⁰ Ma gêdêŋ taŋ jawaô kêpi anġa altar naŋ, Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê anġela kêpi undambê gêja gêwiŋ jawaô. Ma êsêagêc sêtu tauŋ jasêc laŋôŋanô gêdêŋ nom. ²¹ Manoa agêc nê awê

sêlic Apômtaunê aŋela kêtiam atomanô. Tec Manoanê kauc kêsa gebe Apômtaunê aŋela eŋgoc.

²² Ma Manoa kêsôm gêdên nê awê gebe "Aêagêc oc tamac êndu, gebe talic Anôtô." ²³ Mago nê awê gêjô eŋ awa gebe "Apômtau embe taê ênam gebe ênac aêagêc êndu, go êkôc aêagêcnên da sa atom ma êtôc gên samob tonaŋ ŋai to êsôm biŋ kaiŋ teŋ tonaŋ êndên aêagêc atom."

²⁴ Ma awê tau kêkôc ŋapalê ŋac ma gê ênê ŋaê gebe Simson. Ŋapalê tau kêtû kapôên ma Apômtau gêjam mec eŋ. ²⁵ Apômtaunê Ŋalau gêjac m nê kôm êkac Simsonŋa gêdên taŋ eŋ gêmoa Dannê gamên be-coboŋa, taŋ gêc Sora to Estaol ŋasawa naŋ.

Simson agêc awê Timnaŋa

14 Simson kêsêp malac Timna gêja ma gêlic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ aŋga tônê. ² Eŋ gêmu gêja nê malac kêtiam ma kêsôm gêdên têna agêc tama gebe "Aê galic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ. Amansaŋ biŋ êtu eŋŋa, gebe janam eŋ êtu ŋoc awê." ³ Mago têna agêc tama sêsôm gêdên eŋ gebe "Aôm gosom awê aŋga lau samuc Pilisti nêŋ kêtû asageŋŋa. Aôm oc ôtap ŋapalêo teŋ sa aŋga taurŋ nêŋ tawaŋ me tauŋ nêŋ lau nêŋ atom me." Mago Simson kêsôm gêdên tama gebe "Aê têtac gêwiŋ awê tonaŋŋeŋ, tec ôkôc eŋ ômôên, gebe janam eŋ."

⁴ Têna agêc tama sêjala gebe Apômtau tau gêjam gôliŋ biŋ tonec, tec Simson gêgôm nec atom, gebe gêdên têm tonaŋ lau Pilisti sêjam gôliŋ lau Israel, tec Apômtau gesom intêna ênac siŋ êndên êsêacŋa.

⁵ Simson kasêp Timna gêja ma têna agêc tama sêwiŋ eŋ. Êsêac sêô lasê lau Timna nêŋ kôm wainŋa ma Simson gêŋô lewe wakuc kêlêŋêc luluŋ gebe êŋac eŋ.

⁶ Mago Apômtaunê Ŋalau gêjam eŋ auc, tec eŋ kêkac lewe kêkôc kêtôm ŋac teŋ kêkac noniŋ ŋalatu kêkôc. Eŋ kêkôc gên teŋ kêsêp lêma atom. Mago eŋ gêjac miŋ biŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ, gêdên têna agêc tama atom.

⁷ Go Simson gêja ma gêjam biŋgalôm gêwiŋ ŋapalêo ma têtac gêwiŋ eŋ. ⁸ Bêc ŋagêdô gêjaŋa, go Simson gêmu gêja kêtiam gebe ênam eŋ êtu nê awê. Eŋ gêwi intêna siŋ ma kêsô gebe naênac lewe, taŋ eŋ gêjac êndu naŋ, kêsî e gêlic gên kaiŋ teŋ, gebe kêtap lêp toŋabu sa gêc lewe ŋawêlêlaŋ. ⁹ Eŋ kêgaiŋ lêp tau kêsêp lêma, go kêsêlêŋ ma geŋ gên tau gêmoa intêna. Eŋ gêdên têna agêc tama gêja jakêkêŋ lêp ŋagêdô gêdên êsêagêc seŋ amboac tonaŋŋeŋ. Êsêagêc seŋ lêp tau, mago Simson gêjac miŋ kêkôc lêp aŋga lewe ŋawêlêlaŋ ŋabiŋ gêdên êsêagêc atom.

¹⁰ Go tama kêsêp awê tau nê andu gêja, ma Simson geno moasiŋ teŋ aŋga tonaŋ, kêtôm lau wakuc sêgôm sêmoa. ¹¹ Gêdên taŋ lau Pilisti sêlic eŋ naŋ, êsêac sêkôc lau wakuc 30 gebe sêmoa sêwiŋ eŋ. ¹² Ma Simson kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê gabe jasôm biŋgôliŋ teŋ êndên amac. Amac embe atap biŋ tau ŋam sa êndên moasiŋ tau ŋabêc 7 êmbacnê, go jakêŋ obo ŋajam 30 to ŋakwê omŋa 30 êndên amac. ¹³ Embe atap sa atom, go amac akêŋ obo ŋajam 30 to ŋakwê omŋa

30 êndên aê." Ma êsêac sêsôm gêdên eŋ gebe "Ôsôm nêŋ biŋgôliŋ taumaŋ gebe aêac aŋô. ¹⁴ Ma eŋ kêsôm gêdên êsêac gebe

"Gên taniŋŋa kêsa aŋga ŋac-awa-geŋwagaŋa.

Gên ŋakana kêsa aŋga ŋactêkwanê."

Bêc têlêac gêjaŋa ma êsêac têtap biŋ tonaŋ ŋam sa atom.

¹⁵ Gêdên bêc kêtû aclêŋa êsêac sêsôm gêdên Simsonnê awê gebe "Ôsôm biŋ banac-banac êndên nêŋ akweŋ e êwa nê biŋgôliŋ ŋam sa êndên aêac. Embe masi, oc akêŋ ja êniŋ tamamnê andu ma akêŋ aôm ôsa ja amboac tonaŋŋeŋ. Amagêc akêŋ jaen aêac gebe ajaŋgo aêacma gên me." ¹⁶ Amboac tonaŋ Simsonnê awê gêdên eŋ gêja tomatasulugeŋ ma kêsôm gebe "Aôm têtmac gêwiŋ aê atom, aôm têtmac gedec aê. Aôm kôsôm biŋgôliŋ gêdên ŋoc lau, mago gôwa ŋam sa gêdên aê atom." Eŋ kêsôm gêdên awê tau gebe "Ôlic acgom, aê kasôm biŋ teŋ gêdên tinoc agêc tamoc atom. Ma jawa ŋam sa êndên aôm êtu asageŋŋa." ¹⁷ Eŋ kêtaiŋ kêli eŋ kêtôm bêc samuc 7 e noc moasiŋŋa gêbacnê. Ma gêdên bêc kêtû 7ŋa Simson gêwa biŋ tau ŋam sa gêdên eŋ, gebe awê tau kêkac eŋ ŋapaŋ. Go awê tau jagêjac miŋ biŋ tau gêdên nê lau. ¹⁸ Tec gêdên bêc kêtû 7ŋa gêdên taŋ Simson gebe êsô nê balêm bêcŋa êna naŋ, lau malacŋa jasêsôm gêdên eŋ gebe

"Gên ondod ŋakana ŋajam kêlêlêc lêp.

Gên ondod ŋatêkwa kêlêlêc lewe."

Simson gêjô êsêac aweŋ gebe

"Amac embe akac nom ôkwi ŋa ŋoc bulimakao atom, oc ajala biŋ tau ŋam atom."

¹⁹ Go Apômtaunê Ŋalau mêngeŋjam eŋ auc e ôliwalô kêsa ma eŋ kêsêp gêja malac Askalon ma gêjac lau 30 êndu ma kêjaŋgo nêŋ ŋakwê omŋa jakêkêŋ gêdên lau, taŋ sêwa ênê biŋgôliŋ ŋam sa naŋ. Go gêmu gêja tau nê malacmôkê totêtac ŋandaŋ secanô kêtû biŋ, taŋ kêtap eŋ sa naŋŋa. ²⁰ Go sêkêŋ nê awê gêdên ŋac, taŋ Simson tau kêjaliŋ sa gebe êtu ênê ŋac êwa eŋ saŋa naŋ. ¹ saŋa kêpi bulimakaonê kom kêkac nom ôkwiŋa.

15 Têm ŋagêdô gêjaŋa ma lau sêjac polom sa sêmoa, tec Simson gêja gebe êtu ŋaclêŋ nê awê ma eŋ kêkôc noniŋ ŋalatu teŋ gêwiŋ. Go eŋ kêsôm gêdên awê tama gebe "Aê gabe jasô ŋoc awênê balêm jana." Mago eŋ tama gêlôc gebe eŋ êsô êna atom. ² Ênê tama kêsôm gêdên Simson gebe "Aê gajam kauc gebe aôm têtmac gedec eŋ, tec kakêŋ eŋ gêdên nêŋ ŋac. Mago lasio tec ŋajam kêlêlêc eŋ su, ônam eŋ êjômaŋ." ³ Simson kêsôm gêdên êsêac gebe "Galoc embe jaŋgôm lau Pilisti sec, oc aêŋoc keso atom." ⁴ Tec gêja ma gêlô kêam saleŋŋa 300. Eŋ kêkôc luagêc-luagêc ma kêkic ŋalêŋuc tôn kêpi tageŋ ma kêsêmuŋ dawen kêsêp ŋasawa. ⁵ Go eŋ kêtuiŋ dawen ma gesoc kêam saleŋŋa sêlêti sêsêp lau Pilisti nêŋ kôm polomŋa sêja. Tec eŋ kêkêŋ polom, taŋ sêjac sa naŋ, to polom, taŋ gacgeŋ kêkô kôm naŋ, ja geŋ su gêwiŋ katêkwi to kôm wainŋa amboac tonaŋŋeŋ. ⁶ Go lau Pilisti têtû kênac gebe "Asa gêgôm gên tonaŋ." Êsêac sêjô êsêac aweŋ

I Simson gêjam dôn nê awênê kom kêkip biŋgôliŋ ŋam

gebe "Njac anġa Timna nê lawa Simson. Eñ gêgôm gên tau gebe lawa lanġwa kêkên latuo gêdên ênê ñac." Tec lau Pilisti sêkên ja geñ awê tau agêc tama to nêñ lau su. ⁷ Simson kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê jatôc lemoc gebe Amac embe anġôm gên amboac tonan, go jakac kamocġoc su acgom, go biñ êmbacnê." ⁸ Eñ gêjac êsêac secanô e nêñ ñatêkwa pococgeñ su, go kêsêp jagêñġôn pocġêsun anġa Etam.

Simson kêku lau Pilisti tulu

⁹ Lau Pilisti sêd lasê gamênġ Juda to sê nêñ becobo anġa tônê ma sêjac siñ gêdên malac Lehi. ¹⁰ Lau anġa Juda têtû kênac êsêac gebe "Amac ajac siñ gêdên aêac kêtû asagerġa." Êsêac sêjô êsêac awenġ gebe "Aêac amênġ gebe ansô Simson tônġ ma anġôm gênġ, tañ eñ gêgôm gêdên aêac nan, êndên eñ." ¹¹ Go lau 3,000 anġa Juda sêsêp pocġêsun anġa Etam jasêsôm gêdên Simson gebe" Aôm kôjala lau Pilisti sêjam gôliñ aêac nec, me masi. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc." Eñ gêjô êsêac awenġ gebe "Gên tañ sêgôm gêdên aê nanġenġ, tec gagôm gêdên êsêac." ¹² Êsêac sêsôm gêdên eñ gebe "Aêac amênġ tonec gebe ansô aôm tônġ ma akên aôm ôsêp lau Pilisti lemenġ." Simson kêsôm gêdên êsêac gebe "Atôc lememe êndên aê acgom gebe amac taôm anac aê êndû atom." ¹³ Êsêac sêsôm gêdên eñ gebe "Masi, aêac ansô aôm tônġenġ ma akên aôm ôsêp lau Pilisti lemenġ. Aêac anac aôm êndû atom." Amboac tonanġ êsêac sêsô eñ tônġ ña lêpoa wakuc luagêc, go sêwê eñ anġa pocġêsun sêpi sêja.

¹⁴ Gêdên tañ gêd lasê Lehi nan, lau Pilisti sêlêti dêdên eñ sêja tolasêgeñ. Ma Apômtaunê Nalau gêjam Simson auc, ma lêpoa, tañ sêsô eñ tônġ nan, gêñġic amboac ja geñ gam. ¹⁵ Ma eñ kêtap donġi ñasê wakuc teñ sa, tec kêmêtôc lêma jakêkôc gên tau sa ma gêjac lau 1,000 êndû ña gên tau. ¹⁶ Go Simson kêsôm gebe "Aê gaboa êsêac sa totonġ-totonġ ña donġi ñasê. Aê gajac lau 1,000 êndû ña donġi ñasê."

¹⁷ Kêsôm biñ tau su, go kêbaliñ ñasê tau siñ, tec sêsam gamênġ tau gebe Ramat-Lehi.

¹⁸ Ma bu gêjô Simson ñasec, tec awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe "Aôm kôkênġ nêmem sakinġwaga aê kaku ñacjo tulu ma galoc bu êjô aê êndû e jasêp lau samuc lemenġ me." ¹⁹ Go Anôtô kêkênġ gêsunġ teñ anġa Lehi ma bu kêpulu kêpi anġa nom mênġSimson gênôm e têtka saki kêsâ kêtiam. Ma sêsam bumata tau gebe Hakore. Bumata tau kêpoac Lehi e mênġgêdên galoc.

²⁰ Ma Simson gêjam gôliñ lau Israel kêtôm jala 20 gedenġ lau Pilisti nêñ têm. ^I

Simson gêja Gasa

16 Simson gêdi anġa ônê ma gêja Gasa. Eñ gêlic mockaiño teñ anġa tônê ma kêsô ênê andu gêja. ² Lau Gasanġa sêñô Simson gêmôa nêñ malac ñawae, tec sêgi gamênġ tau auc ma sêwa eñ anġa malac ñasacġêdô gêdênġ gêbêc samuc tonanġ. Êsêac sêmôa gamênġ gêmacgeñġ gêdênġ gêbêc samuc ma sêsôm

^I Ramat-Lehi ñam gebe Lôc ñasêñġa.

gêdên taunġ gebe "Aêac tansaê e êu bôn acgom, go tanac eñ êndû." ³ Mago Simson gêc e gêjac ulugenġ, go gêdi gêja e lêma kêsêp malac ñakatam, go gêbuc katam to ñaalê luagêc ma balanġ to ñagênġlêlôm samob sa. Eñ gêoc gênġ tau kêsâ magim ma kêbalanġ kêpi lôc, tañ kêkanônġ Hebron nanġ, ñatêpôê gêja.

Simson agêc Delila

⁴ Tonanġ su, go têtac gêwiñ awê teñ anġa gaboañ Sorekġa, ênê ñaê gebe Delila. ⁵ Lau Pilisti nêñ laumata dêdên awê tau sêja ma sêsôm gêdên eñ gebe "Ôsôm biñ banac-banac êndên eñ e ôtap ênê ñaclai ñam sa, go ajala lêñ êkônġ eñ tônġa ma ansô eñ tônġ e aku eñ tulu. Aêac samob oc akênġ mone silber 1,100 êndênġ aôm êtôm aêacgeñġ."

⁶ Go Delila kêsôm gêdênġ Simson gebe "Aê jatenġ aôm, ôwa nêmem ñaclai ñam sa êndênġ aêmânġ. Lau teñ embe taênġ ênam gebe sênsô aôm tônġ to sêku aôm tulu, oc sêñġôm amboac ondoc." ⁷ Simson gêjô eñ awa gebe "Êsêac embe sênsô aê tônġ ña talam ñatikoc 7, tañ ñakelenġ kêsâ atom nanġ, go ñoc ñaclai ênanġa ma jatôm lau ñagêdô." ⁸ Amboac tonanġ lau Pilisti nêñ laumata sêkênġ talam ñatikoc 7, tañ ñakelenġ kêsâ atom nanġ, gêdênġ Delila ma eñ gêsô Simson tônġ. ⁹ Awê tau kêsiñ lau sêmôa balêm teñ ma gêmôêc gebe "O Simson, lau Pilisti sêmênġ." Mago eñ kêmônġanġ tikoc gêñġic amboac ja geñ lêpoa. Amboac tonanġ tec ênê ñaclai ñam kêsiñ tau gêdênġ êsêac ñapanġ.

¹⁰ Ma Delila kêsôm gêdênġ Simson gebe "Ôlic acgom, aôm kôsû aê susu to kôsôm biñdansanġ gêdênġ aê. Aê jatenġ aôm gebe ôsôm êndênġ aê acgom, lau sêkôc asagerġ, go sênsô aôm tônġ." ¹¹ Eñ kêsôm gêdênġ awê tau gebe "Embe sênsô aê tônġ ña lêpoa matac, tañ sêsô gên teñ atom nanġ, go ñoc ñaclai ênanġa ma jatôm lau ñagêdô." ¹² Tec Delila kêkôc lêpoa wakuc ñagêdô ma gêsô eñ tônġ. Su, go gêmôêc gebe "O Simson, lau Pilisti sêmênġ." Lau sêsâ sêmôa balêm teñ. Mago eñ kêmônġanġ lêpoa gêñġic anġa lêma amboac gam.

¹³ Delila kêsôm gêdênġ Simson gebe "Aôm kôsû aê susu to kôsôm biñdansanġ gêdênġ aê e mênġgêdênġ galoc. Ôsôm êndênġ aê acgom, lau sêkôc asagerġ ma sênsô aôm tônġ." Eñ kêsôm gêdênġ awê tau gebe "Aôm embe ônam ñoc môkêclauñġ gêmôê 7 êwiñ gam ñagêdô ma wê tônġ e ñagêgêb ma ôkic tônġ êpi bêlêm ka, go ñoc ñaclai ênanġa ma jatôm lau ñagêdô." ¹⁴ Gêdênġ tañ Simson gêc bêc nanġ, Delila gêjam môkêclauñġ gêmôê 7 gêwiñ gam ñagêdô ma gê e ñagêgêb to kêkic tônġ kêpi bêlêm ka ma gêmôêc gebe "Simson, lau Pilisti sêmênġ." Ma Simson gêdi to gê bêlêm to môkêclauñġ su.

¹⁵ Tec awê tau kêsôm gêdênġ eñ gebe "Amboac ondoc tec kôsôm gebe 'Aê têtac gêwiñ aôm', mago nêmem ñalêlôm gêwiñ aê atom. Aôm kôsû aê susu kêtû dim têtêac ma gôwa nêmem ñaclai ñam sa gêdênġ aê atom tagenġ." ¹⁶ Awê tau kêtû Iêsu eñ ñapanġ tobêc-tobêc. Eñ kêkac eñ e Simson ôli ñakam ênê biñ ma gebe êmac êndû. ¹⁷ Ma kêtû ñamu eñ kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdênġ awê tau gebe "Kapiñ teñ kêsac aê môkêcapac atomânô. Gêdênġ tañ tinoc kêkôc aê nanġ, aê katu

Anôtônê ñac dabuŋ teŋ. Embe sêkapiŋ aê môkêclauŋ, go ñoc ñaclai endec aê to ñoc ñajana ênaŋa ma aê jatôm lau ñagêdô samob.”

¹⁸ Delila kêsâe gebe Simson kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdêŋ eŋ, tec kêkêŋ jaŋ gêdêŋ lau Pilisti nêŋ laumata ma kêsôm gebe “Amu amêŋ dim tagen tonec êwiŋmaŋ. Eŋ kêsôm nê ñalêlôm lasê gêdêŋ aê.” Go lau Pilisti nêŋ laumata sêpi dêdêŋ eŋ sêja tomonegeŋ.

¹⁹ Delila gêôc Simson e gêc bêc gêsac ênê labum ma awê tau gêmôêc ñac teŋ, gebe ênsêmbuŋ Simsonnê môkêclauŋ gêmôêc 7 su. Ma Simson kêtû palê ma nê ñaclai gêwi eŋ siŋ. ²⁰ Delila gêmôêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Tec eŋ gêdi sa ma taê gêjam gebe “Aê jamônaŋ tauc su, go jaêc jana êtôm têm ñagêdô.” Eŋ gêjam kauc gebe Apômtau gêwi eŋ siŋ atom. ²¹ Lau Pilisti sêkôc eŋ tôn ma sêkip eŋ matalakôp sa. Êsêac sejoŋ eŋ sêsêp Gasa sêja ma sêsô eŋ tôn ña kapoacwalô ki. Go sêkêŋ eŋ gêjam kôm kêlêsa polom popocŋa aŋga andu kapoacwalôŋa. ²² Mago môkêclauŋ, taŋ sêsêbuŋ su naŋ, kêpuc kêtiam.

Simson gêmac endu

²³ Lau Pilisti nêŋ laumata sêkac tauŋ sa sebe sêkêŋ da êndêŋ nêŋ anôtô Dagon to sêlic nêŋ om têtac ñajamŋa teŋ, gebe êsêac sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ñacjo Simson kêsêp aêac lemeŋ.” ²⁴ Gêdêŋ taŋ lau sêlic nêŋ anôtô naŋ, êsêac sêlambiŋ eŋ ma sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ñacjo, taŋ gesen aêac, nêŋ gamêŋ su to gêjac nêŋ lau taêsam êndu naŋ, kêsêp aêac lemeŋ.” ²⁵ Êsêac têtû samuc, tec sêsôm gebe “Amôêc Simson gebe êŋgôm biŋ makic êndêŋ aêac.” Amboac tonanŋ êsêac sêmôêc Simson aŋ-

ga kapoacwalô gêmêŋ, ma eŋ gêgôm biŋ makic gêdêŋ êsêac ma sêkêŋ eŋ kêkô andu ñaalê poc ñasawa.

²⁶ Ma Simson kêsôm gêdêŋ ñapalê, taŋ kêkam eŋ lêma naŋ, gebe “Ôwê aê najamoasac alê, taŋ kêpuc andu tôn naŋ, gabe jajac alê tau.” ²⁷ Lau to ñacwaga taêsam ñasec sêsô e andu tau gêlôc. Lau Pilisti nêŋ laumata sêmoa amboac tonanŋeŋ ma lau amboac 3,000 sêkô salôm ñaô sebe sêlic Simson gêgôm biŋ makic.

²⁸ Go Simson awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jatenŋ aôm gebe taêm ênam aê. O Anôtô, aê jatenŋ aôm gebe ôkêŋ ñaclai êndêŋ aê dim tagen êtiam, gebe jakêŋ ñagêjô êndêŋ lau Pilisti gulun tagen êjô matocanô luagêc su.” ²⁹ Simson kêmbôêŋ alêsêga luagêc, taŋ kêpuc andu tau tôn naŋ tôn, lêma anônŋa kêmbôêŋ alê teŋ ma gasêŋa kêmbôêŋ teŋ to kêsuc alê tau tonajanŋeŋ ³⁰ ma kêsôm gebe “Ôkêŋ aê jamac êndu jawiŋ Pilisti.” Go gewec ma kêsuc tonajanŋeŋ e andu kêku sa ma kêkôninŋ laumata to lau ñagêdô samob, taŋ sêmoa ñalêlôm naŋ. Lau taŋ eŋ gesen êsêac su gêdêŋ têm gêmac ênduŋa naŋ, nêŋ namba kêlêlêc lau, taŋ eŋ gêjac êndu gêdêŋ têm gêmoa mata jaliŋa naŋ, ñêŋgeŋ su.

³¹ Ênê lasitêwai to gôlôac samob sêsêp sêja sebe sêkôc ênê ñawêlêlaŋ. Êsêac sêkôc ñawêlêlaŋ tau sêpi sêja ma sêsunŋ eŋ aŋga Sora to Estaol ñasawa kêsêp tama Manoa nê sêô. Eŋ gêjam gôliŋ lau Israel kêtôm jala 20. ^I x 17:1–21:25 Môkêlatu ñamuŋa tonec gêjac miŋ biŋ ñagêdô kêpi lau Israel nêŋ lêŋ e jagêdêŋ nêŋ kiŋ ñamatarŋa nê têm.

^I *Hakore ñam gebe Ñac, taŋ gêmôêc naŋ, nê bumata.*

RUT

Rutnê miñ najam to malô kêsa gédên tañ Gôliwaga sêjam gôliñ Israel nañ. Awê Moabña Rut gêjam ñac Israelña teñ. Gédên tañ nê akweñ gêmac êndu nañ, Rut kêsap lawao lañgwa tònñ ñaññeñ ma gêjam sakiñ lau Israel nêñ Anôtô tonê ñalêlôm samucgeñ. Kêtu ñamu eñ gêjam nê akweñ lañgwa nê lasitêwai teñ ma kêtú lau Israel nêñ kiñ towae Dawid nê mimio.

Gôliwaganêñ miñ gêwa sa gebe Anôtônê lau embe sêkac tauñ su anğa Anôtônê, nañ têtáp gêñwapac sa ma sec êoc êsêac sa. Rutnê miñ gêwa sa gebe Lau jaba, tañ sêkênñ gêwiñ lau Israel nêñ Anôtô nañ, têtáp moasiñ sa e têtú Anôtônê lau ñaññeñ nêñ ñagêdô.

Rut agêc Naomi

1 Gédên têm, tañ gôliwaga sêjam gôliñ gamên nañ, tóbôm teñ kêsa. Ma ñac teñ anğa Betlehem Judaiaña gêdi gebe naêñgôn gamên Moabña amboac ñac jaba. Ênê awê to latuagêc sêwiñ eñ. **2** Ñac tau nê ñaê gebe Elimelek, nê awênê ñaê Naomi ma latuagêc-nêñ ñaê Malon agêc Kilion. Êsêac lau Epraim anğa malac Betlehem Judaiaña. Êsêac jasêô lasê gamên Moabña ma sêñgôn tônê. **3** Ma Naominê akweñ Elimelek gêmac êndu, ma awê tau to latuagêc gacgeñ sêmoa. **4** Êsêagêc sêjam lau Moab nêñ awê, teñ nê ñaê gebe Orpa ma teñ nê ñaê Rut. Êsêac sêñgôn gamên tau amboac jala 10. **5** Malon agêc Kilion sêmac êndu lulugeñ amboac tonañgeñ, tec awê tau latuagêc ma nê akweñ sêwi eñ siñ su ma taugen gêmoa.

6 Tec Naomi ma lawaoagêc dêdi sebe sêwi gamên Moabña siñ sêmu sêna ênê gamên, gebe eñ gêñô ñawae anğa gamên Moab, gebe Apômtau taê walô nê lau ma kêkên mo gédên êsêac. **7** Amboac tonañ eñ gêdi anğa malac, tañ gêñgôn nañ, ma lawaoagêc sêwiñ eñ. Êsêac sêselên sêsa intêna gamên Judaiaña sêja. **8** Ma Naomi kêsôm gédên lawaoagêc gebe "Ajôc, agêc aêc amu andên tenemiagêcnêñ andu ana. Apômtau êmoasiñ amagêc êtôm amagêc amoasiñ aê to ñoc ñacmatê. **9** Apômtau êkên amagêc atap nêñ ñaciagêc sa ma alêwan taôm anğa êsêagêcnêñ andu." Go eñ kêlêsoñ êsêagêc alinânô. Êsêagêc têtáp lasê **10** ma sêsoñ gédên eñ gebe "Masi, aêagêc abe awiñ aôm tamu dandên nêñ lau tana." **11** Mago Naomi kêsôm gebe "O latucoagêc, amu anamañ. Amagêc abe awiñ aê êtu asageña. Ñapalê ñagêdô sêc aê têtacêlêlôm gebe jakôc têtú amagêcnêñ ñaciagêc me. **12** O latucoagêc, amu anamañ. Asa nêñ lên, gebe aê katu awêanô sugac, oc janam ñac teñ êtiam atom. Aê embe jasôm gebe aê taêc kêka ñapalê ma aê embe jatap ñoc akweñ sa êndên êmbêc tonec ma jakêkam ñapalê, **13** amagêc oc aôn e êsêagêc têtú kapônê me. Oc anğamiñ taôm êndên lên sênam tauña me. O latucoagêc, masianô. Apômtau lêma mênkêtap aê sa, tec kêkên wapac aê ñanôngeñ kêtú amagêcña." **14** Go

êsêagêc têtáp lasê kêtiam ma Orpa kêlêsoñ lawao lañgwa alianô, mago Rut kêmbônêñ eñ tôn.

15 Ma Naomi kêsôm gédên eñ gebe "Ôlic acgom, nêñ boaluo gêmu gédên nê lau to nê anôtôi gêja. Ôndanguc nêñ boaluo ômu ôna amboac tonañgeñ."

16 Mago Rut kêsôm gebe "Ôkac aê, gebe jawi aôm siñ to jandanguc aôm êtiam atom nec atom.

Gamên tañ aôm ôna nañ, aê gabe jana.

Gamên tañ aôm ôñgôn nañ, aê gabe jangôn.

Aômnêñ lau têtú aêñoc lau

ma aômnêñ Anôtô êtu aêñoc Anôtô.

17 Gamên tañ aôm ômac êndu nañ, aê gabe jamac êndu,

ma sênsuñ aê anğa tonañ.

Apômtau êwê aê êtôm eñ taê gêjam,

tageñ gêmacanô taugen tec êkac aê su anğa aômnêñ."

18 Gédên tañ Naomi gêlic gebe awê tau taê gêjam kêtú tônñ gebe êwiñ eñ, tec kêsôm biñ teñ kêtiam atom.

19 Amboac tonañ tec agêc lulugeñ sêselên e jasêô lasê Betlehem. Sêô lasê Betlehem e malacm samob têtakê kêtú êsêagêcña ma lauo sêsoñ gebe "Naomi tau tonec me."

20 Awê tau kêsôm gédên êsêac gebe "Naomi atom, asam aê gebe Mara, gebe Ñaniniñ Ñatau kêkên ñamakic taêsam kêpi aê. **21** Aê gawi ñoc gamên siñ toawê tolêlôm, ma Apômtau gêwê aê gamu gamên tonjalêlôm sawageñ. Apômtau gêwa aê sa gebe gawê kaiñ biñ ma Ñaniniñ Ñatau kêlêsu aê, tec asam aê Naomi kêtú asageña."

22 Naomi agêc lawao Moabo Rut sêmu sêmên anğa gamên Moabña ñamiñ tau tonañ. Êsêagêc jasêô lasê Betlehem gédên tañ lau sêkôc kôm sêjac polomña sa. **II**

Rut kejon polom ñasaliñ-saliñ sa anğa Boasnê kôm

2 Ma Naominê akweñnê lasitêwa teñ gêmoa. Eñ ñac tolêlôm anğa Elimeleknê gôlôacnêñ. Ênê ñaê Boas. **2** Ma Moabo Rut kêsôm gédên Naomi gebe "Ôlôc ma jana kôm najajon polom ñasaliñ-saliñ sa jandanguc lau, tañ sêlic aê najam ma têtin aê atom nañ." Ma Naomi kêsôm gédên eñ gebe "Latucoenec, ôna-

mañ.”³ Tec gêdi jakejoñ polom ñasaliñ-saliñ ança kôm teñ kêdaguc lau-sêsapwaga. Ma kôm tau tonañ Boas-nê. Eñ Elimeleknê gôlôacnêñ ñac teñ.⁴ Gêdên tonañgeñ Boas mêngeô lasê kôm. Eñ awa gêjac lau-sêsapwaga gebe “Apômtau êwiñ amac.” Ma êsêac sêjô eñ awa gebe “Apômtau ênam mec aôm.”⁵ Go Boas kêsôm gêdên nê sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nañ, gebe “Asanê ñapalêo tônê.”⁶ Ma sakiñwaga, tañ gejob lau-sêsapwaga nañ, gêjô eñ awa gebe “Eñ Moab ñapalêo, tañ gêwiñ Naomi ança gamên Moabña gêmên nañ.”⁷ Awê tau kêsôm gebe “Aê jateñ gebe alôc gebe jajoñ polom ñasaliñ-saliñ jamoa logic ñasawa jandañguc lau-sêsapwaga.” Amboac tonañ tec gêmên ma gêjam kôm ñapanã gêdên bêbêc kanucgeñ e mêngeô galoc ma kêlêwanã tau ñagec atom.”

⁸ Go Boas kêsôm gêdên Rut gebe “Latucoenec, ôkên tañam aê acgom. Ojoñ polom ança kôm teñ ma ôwi tonec siñ atom. Ôwiñ aêñoc sakiñwagao banbangeñ.⁹ Ma matam êsap kôm, tañ êsêac sêsap sêmoa nañ, ma ôndañguc êsêacgeñ. Aê gajac biñsu sakiñwaga gebe sêlênsôn aôm atom. Bu embe êjô aôm, go ôndên ku naônôm bu, tañ sakiñwaga têtê nañ.”¹⁰ Go Rut gêu tau lanãanô jagêdên nom ma kêsôm gêdên Boas gebe “Aê awê jabao nec gajac matamanô ñajam ma matam gêdiñ aêgeñ kêtû asageñña.”¹¹ Boas gêjô eñ awa gebe “Gên samob, tañ aôm gôgôm gêdên lawamo lanãwa gêdên tañ nê akweñ gêmec êndu e mêngeô galoc nañ, sêjac miñ gêdên aê tomalageñ. Aôm gôwi tênam agêc tamam to nê malacmôkê siñ mêngeô lasê gamên teñ, tañ gêmungeñ gôjam kauc nañ.”¹² Apômtau êmoasiñ aôm êjô gêñ, tañ gôgôm nañ, ma Apômtau Israelnêñ Anôtô, tañ gôê lamu ênê magê gômôên tonec nañ, êkên moasiñ totau-totau êndên aôm êjô.¹³ Go awê tau kêsôm gebe “O ñoc apômtau, aôm kômooasiñ aê ñanô to gôjac aê têtac tôn. Aômnêñ sakiñwagao ñanô teñ aê atom, mago kôsôm biñ ñajamgeñ gêdên nêñ sakiñwagao aê.”

¹⁴ Gêdên noc sêniñ gêñña Boas kêsôm gêdên awê tau gebe “Ômôên mênôniñ polom ma ôsac nêñ polom ñagêdô tôn êsêp wain.” Amboac tonañ Rut gêñgôn gêwiñ lau-sêsapwaga ma Boas kêkên polom sigob gêdên eñ geñ. Ma awê tau geñ e gêôc eñ tôn ma ñagêdô gacgeñ kêkô.¹⁵ Gêdên tañ awê tau gêdi gebe ejoñ polom ñasaliñ-saliñ nañ, Boas gêlên biñ nê sakiñwaga gebe Andec eñ ejoñ polom êmoa logic ñasawa ma anac jao êndên eñ atom.¹⁶ Ma ataiñ ñakaiñ ñagêdô su ança logic ma awi siñ ênêc, gebe eñ ejoñ sa ma aec biñ eñ atom.”

¹⁷ Amboac tonañ tec kejoñ gêmooa e kêtula, go kêsêlô polom, tañ kejoñ sa nañ, e ñadôn amboac talu tageñ.¹⁸ Ma eñ kêkôc ñanô tau sa gêja malac jakêtoç gêñ, tañ kejoñ sa nañ, gêdên lawao lanãwa ma kêkôc gêñ, tañ geñ e gêôc eñ tôn nañ, ñagêdô jakêkên gêdên eñ.¹⁹ Ma lawao lanãwa kêsôm gêdên eñ gebe “Ocsalô tonec aôm kojoñ polom ñasaliñ-saliñ sa ança ondoc ma gôjam kôm gômooa ondoc. Anôtô ênam mec ñac, tañ mata gêdiñ aôm nañ.” Tec Rut gêjac ñac, tañ gêjam ênê kôm nañ, nê miñ gêdên lawao lanãwa ma

kêsôm gebe “Ñac tañ gajam kôm gawin eñ gêdên oc-salô tonec nañ, nê ñaê Boas.”²⁰ Go Naomi kêsôm gêdên lawao gebe “Apômtau tañ kégamiñ nê moasiñ gêdên lau matenã jali to ñacmatê atom nañ, anam mec eñ.” Naomi kêsôm biñ tonec gêdên eñ gêwiñ gebe “Ñac tau aêagêcnêñ lasitêwainêñ teñ eñ kêtû aêacnêñ nomlênsêñ ñakêsiwaga teñ gêwiñ.”²¹ Ma Moabo Rut kêsôm gebe “Eñ kêsôm biñ teñ gêdên aê gêwiñ gebe ‘Ôsap ñoc sakiñwagao tôn ñapanã e sênac ñoc kôm ñanô samob sa êmbacnê.’”²² Ma Naomi kêsôm gêdên lawao Rut gebe “O latucoenec, ñajam gebe ôsêlên ôwiñ ênê sakiñwagao, gebe teñ êlênsôn aôm ança kôm ñagêdô atom.” Amboac tonañ Rut kejoñ polom ñasaliñsaliñ sa kêsap Boasnê sakiñwagao tôn ñapanã e sêjac polom to polom sa gêbacnê. Ma eñ gêñgôn gêwiñ lawao lanãwa.¹ lasitêwainêñ nomlênsêñ, gebe lau jaba sêjanãgo su atom.

Rut agêc Boas sêmoa gamên sêka polomña

3 Go Rut lawao lanãwa Naomi kêsôm gêdên eñ gebe “Latucoenec, amboac ondoc aê oc jansom nêñ malam ôñgôn ñajamña teñ, gebe ômoa ñajamgeñ me.² Boas tañ gôwiñ ênê sakiñwagao nañ, aêacnêñ lasitêwainêñ teñ eñ. Ôlic acgom, êmbêc tonec eñ oc ekoloñ polom ñapa ança gamên sêka polomña.³ Amboac tonañ ôlin bu to ôniñ oso taôm ma ôsô nêñ ñakwê ñajam tau, go ôsêp ôna gamên sêka polomña. Mago ôtoç taôm ôndên ñac tau atom e êniñ to ênôm gêñ êmbacnê acgom.⁴ Ma êndên tañ eñ êsa tau sic naênêc nañ, matam êndiñ gamên, tañ eñ gêc nañ, naôkac belanãke akaiñña sa ma ôsa taôm sic. Go eñ êsôm gêñ, tañ eñ gebe êñgôm nañ, êndên aôm.”⁵ Ma awê tau gêjô Naomi awa gebe “Biñ samob, tañ kôsôm nañ, oc janãgôm.”

⁶ Amboac tonañ eñ kêsêp gamên sêka polomña gêja ma gêgôm kêtôm biñ, tañ lawao lanãwa kêsôm gêdên eñ nanãgeñ.⁷ Boas geñ to gênôm gêñ su, go gêmooa totêtac ñajamgeñ jakêsa tau sic gêc polom totonã ñamagê. Go awê tau kêsêlên sacgeñ-sacgeñ gêdên eñ gêja ma kêkac belanãke akaiñña sa, go kêsô tau sic gêc.

⁸ Gêdên gêbêcauc ñaluñ, go ñac tau kêtakê ma kêkac tau ôkwi e gêlic awê teñ gêc eñ akaiñña.⁹ Eñ kêtû kênac gebe “Aôm asa.” Ma awê tau gêjô eñ awa gebe “Nêñ sakiñwagao aê Rut. Ôlam nêñ obo mênênsañ nêñ sakiñwagao, gebe aôm kôtu aêacma nom lênsêñ ñakêsiwaga.”¹⁰ Ma eñ kêsôm gebe “O latucoenec, Apômtau ênam mec aôm, gebe aôm gôgôm gêñlêlôm gêdên lau tolêlôm me lau ñalêlôm sawa nêñ ñapalê wakuc atom. Biñ tonec kêtû aôm têtac gêwiñ ñanô ñabelo kapôên kêlêlêc belo ñamatana su.¹¹ Latucoenec, amboac tonañ tec ôtêc taôm atom. Aê oc janãgôm gêñ samob, tañ oter nañ, gebe aêñoc lau Betlehemña samob sêlicgac, gebe aôm awê mansañ teñ.¹² Ma galoc, biññanô, nêñ nomlênsêñ ñakêsiwaga teñ aê, mago nom lênsêñ ñakêsiwaga ñanô teñ gêmooa.¹³ Ômoa êmbêc tonec ma êndên bêbêcgeñ eñ

I Nomlênsêñ ñakêsiwaga êsêac lau, tañ sejoñ

embe ênam kôm, tañ gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nañ, oc ñajam, êngômman. Mago eñ embe endec ma ênam kôm tau atom, nañgo aê janam kôm, tañ gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nañ. Aê jasôm biñ êtu tôn êtôm Apômtau gêmoa mata jali. Ôncê béc e elenña acgom."

¹⁴ Go Rut géc béc géc Boas akainña e gelen mata, go eñ gèdi gédên tañ lau sêlic tauñ sapu-sapu nañ. Boas taê gêjam gebe awê tau géc sêka polom ñamala nec ñapuc êsa atomman, ¹⁵ tec kêsôm gebe "Ôkôc obo, tañ kôgadê nañ, mênôlam." Ma Rut gêlam obo, go eñ gêjam dôn polom laclu 6 jakêsêwa kêsêp obo tau ma kékên gédên awê tau gêoc sa ma géc gêja malac. ¹⁶ Eñ jagêô lasê andu ma lawao gêjam kênac eñ gebe "Latucoenec, biñ amboac ondoc." Go Rut gêjac miñ biñ samob, tañ ñac tau gégôm gédên eñ nañ, ¹⁷ ma kêsôm gebe "Polom laclu 6 tonec eñ kékên gédên aê ma kêsôm gebe 'Ôêc tolêmam sawager òndên lawamo ôna atom.'" ¹⁸ Rut lawao gêjô eñ awa gebe "Latucoenec, ônsaê malôger e ôjala biñ tau êtu katô acgom, gebe ñac tonañ oc êwi biñ tau siñ atom, ocsalô oc êmansañ biñ tau êtu solop." ¹ I lasitêwainên awêtuc.

Boas gêjam Rut sa

4 Ma Boas kêpi malac ñasacgêdô gêja jagêngôn tonañ. Gêngôn ma gêlic nom ñakêsiwaga, tañ Boas kêsôm ênê biñ nañ, kêsêlên gêmên. Tec Boas kêsôm gebe "O ñoc ñac, ômôênman, mênôngôn sic ôngôn tonec." Ma eñ jagêngôn sic gêwiñ Boas. ² Go eñ kékalem lau mata 10 anğa malac ma kêsôm gebe "Mênangôn tonec." Ma êsêac jasêngôn sic. ³ Go Boas kêsôm gédên nom ñakêsiwaga tau gebe "Naomi tañ anğa Moabnên gamên gêmu gêmên nañ, kékên aêagêcnên ñac Elimelek nê nom ñamaker gebe lau sênam ôli. ⁴ Amboac tonañ tec taêc gêjam gebe jakên ñawae êndên aôm ma jasôm gebe 'Ônam ôli nom tau ma lau, tec sêngôn nec, to ñoc launên laumata sêlic. Aôm embe ôsi nom tau su, go ôsi su. Mago embe masi, go ôsôm biñ katô aê gebe jajala, gebe nom ñakêsiwaga tañ gêmoa atom, aôm taômger, ma aê kadaguc aôm.'" Ma ñac tau kêsôm gebe "Aê gabe jasi nom tau su." ⁵ Go Boas kêsôm gebe "Êndên béc, tañ ônam ôli nom su anğa Naomi lêma nañ, ônam ôli ñac gêmac nê awêtuc Moabo Rut êwiñ, gebe daôn ñac gêmac nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm êtiam." ⁶ Go nom

I *Nomlênsêm ñakêsiwaga nê kôm tañ, gebe ênam nê*

ñakêsiwaga kêsôm gebe "Embe amboac tonañ, go aê oc jatôm gebe jasi nom su êtu ñoc gên atom. Embe jasi su, go jajain tauc ñoc nomlênsêm. Aôm taôm ôsi nom tau su ôjô aê, gebe aê katôm gebe jasi su atom."

⁷ Gédên andanğen lau Israel nên mêtê langwa tañ amboac tonec géc, gebe ñac tañ embe êsi nom su me êkên gên êjô gên tañ, go ênu atapa tañ su ma êkên andên nê ñac tañ. Mêtê tonañ gêwa sa gebe geñ, tañ sêgôm nañ, kêtú tôngac. ⁸ Amboac tonañ gédên tañ nom ñakêsiwaga kêsôm geder Boas gebe "Aôm taôm ônam ôli nom tau nañ," eñ gênu atapa tañ su. ⁹ Ma Boas kêsôm gédên laumata to lau samob gebe "Ocsalô tonec amac samob alic su, gebe aê gajam ôli Elimeleknê gên samob ma Kilion agêc Malon nên gên samob su anğa Naomi lêma. ¹⁰ Ma gajam ôli Malonnê awêtuc Moabo Rut amboac tonañ, gebe êtu ñoc awê, gebe jaôn ñac gêmac tau nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm, gebe sênac ñac gêmac nê ñaê êngic anğa nê lasitêwainên to anğa nê malacmôkê ñasacgêdô atom. Ma amac atu aênoc lau-awa-biñ-sawaga." ¹¹ Go lau samob, tañ sêngôn sacgêdô nañ, to laumata sêsôm gebe "Aêac alic gên tau sugac. Apômtau êkên awê tau, tañ êpi nênu andu nañ, êtôm Rahel agêc Lea, tañ sêboa gôlôac Israel sa sêwiñ tañ nañ. Ôtu ñac tolêlôm anğa Eprata ma nênu waem êsa anğa Betlehem. ¹² Ma nênu wakuc, tañ Anôtô êkên awê matac tau êkôc nañ, sêkên nênu gôlôac têtôm Peresnê, tañ Tamar kékôc kêtú Juda latu nañ."

¹³ Amboac tonañ tec Boas gêjam Rut kêtú nê awê. Eñ gêmoa gêwiñ eñ e Apômtau kékên eñ taê ma kékôc latu tañ. ¹⁴ Go lauo sêsôm gédên Naomi gebe "Talam-biñ Apômtau, tañ kégamiñ nom ñakêsiwaga gédên aôm atom nañ. Lau Israel sêngôm ênê ñaê ñawae êsa. ¹⁵ Eñ oc êlau aôm têkwam saki êsa ma êndên tañ ôtu awêanô nañ, eñ êlôm aôm, gebe lawamo, tañ têtac gêwiñ aôm to gêjac matamanô ñajam kélêlêc latômi 7 su nañ, kékôc eñ." ¹⁶ Go Naomi kêsip ñapalê tau sa mênketoc eñ gêsac labum ma kêtú ênê jaomwagao. ¹⁷ Ma nê lauo jabañ eñ sê ênê ñaê tañ gebe "Naomi kêtap latu tañ sa." Ma sêsam eñ gebe Obed. Eñ Dawid tama Isai nê tama.

¹⁸ Peresnê wakuc tau tonec. Peres kêka Hesron lasê. ¹⁹ Hesron kêka Ram lasê, Ram kêka Aminadab lasê. ²⁰ Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê, ²¹ Salmon kêka Boas lasê, Boas kêka Obed lasê, ²² Obed kêka Isai lasê, ma Isai kêka Dawid lasê.

SAMUEL NÊ 1

Biñ tañ kêsêp buku tonec nañ, gêjac miñ lau Israel nêñ lêt sêwi têtêm gôliñwagaña siñ jaselom têtêm kiñña. Lau têtêac sêjam gôliñ lêt, tañ gêjam lau Israel ôkwi nañ. Êsêacnêñ ñaê gebe Samuel, tañ eñ êsêacnêñ gôliñwaga ñamuña nañ, agêc Saul, tañ kêtû lau Israel nêñ kiñ ñamataña nañ, ma Dawid. Dawidnê biñ kêsêp Samuel agêc Saul nêñ miñ ñalêlôm. Dawid kêtû kiñ atomgeñ, mago teto ênê lêt kaiñ teñ ñagêdô to ênê gêñsêga ñamiñ kêsêp Samuelnê buku ñamataña gêwiñ.

Buku tau ñalôtêna kêtôm Biñlênsêma Langwa ñabuku miñña ñagêdô ñalôtêna gebe Lau tañ sêsap Anôtô têtêm nañ, têtêp moasiñ sa, mago sec êoc êsêac, tañ tañeñpêc nañ sa. Apômtaunê biñ gêdêñ dabuñwaga Eli gêwa ñalôtêna tonañ sa gebe "Aê jatoc êsêac, tañ tetoc aê sa nañ sa ma êsêac, tañ lañôñ gelo aê nañ, oc jalic êsêac amboac lau meloc" (2:30).

Lau sêlic Apômtau Anôtô kêtû lau Israel nêñ kiñ ñanô (8:7), tec ñac-keto-bukuwaga gê go gebe Israel embe sêjalij nêñ kiñ teñ sa, oc sêwi Anôtô siñ me masi. Mago gêdêñ tañ têtêp nêñ kiñ sa nañ, êsêac sêmasañ ñagôliñ towae tonec gebe kiñ to lau samob sêsô Anôtônê gôliñ to mêtôt ñalabu (2:7-10). ñagôliñ tonañ ejop gebe êmoasiñ lau sauñ to kapôêñ ma lau towae to lau ñaôma êtôm taugen.

Elkana to nê gôlôac semoa Silo

1 Ñac teñ gêmôa malac Ramataim. Eñ ñac Supña aña Epraim ñagamêñ lôcña, nê ñaê Elkana. Eñ Jeroham latu, nañ Elihu latu, nañ Tohu latu, nañ Sup latu, êsêacnêñ ñam gêc Epraimña. **2** Eñ gêjam awê lu-agêc, teñ nê ñaê Hana ma teñ nê ñaê Penina. Penina kêtêc gôlôac ma Hana eñ awê kapoac.

3 Ñac tonañ aña nê malac kêpi gêja Silo kêtôm jalagen gebe eteñ mec to êkêñ da êndêñ lau siñ undambêña nêñ Apômtau. Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas têtû Anôtônê dabuñwaga aña tonañ. **4** Gêdêñ bêc, tañ Elkana kêtêñ da nañ, eñ kêtêñ da ñagêdô-gêdô gêdêñ Penina ma latuio to ñac. **5** Eñ têtêc gêwiñ Hana, mago kêtêñ ñamêsôm ñagêdô tagenjen gêdêñ eñ ñam gebe Apômtau gêbôc têtêclêlôm auc gebe êkêc gôlôac atom. **6** Tec anao kêtêc biñkalom gebe êngôm eñ maja êsaña gebe Apômtau gêbôc eñ auc. **7** Kêtôm jalagen gêñ tonañ kêtêp Hana sa. Kêtôm têtêm samob êsêac sêpi Apômtaunê lôm dabuñ sêja nañ, anao kêtêc biñkalom eñ ñapan. Tec Hana kêtêñ ñanô ma gedec gebe êniñ gêñ. **8** Go nê akweñ Elkana kêsôm gêdêñ eñ gebe "Hana, aôm kôtêñ ma goeñ gêñ atom nec ñam amboac ondoc. Nêñ ñalêlôm ñawapac kêtû asagenña. Aôm gôlic aê ñajam kalêlêc latômi 10 su atom me."

Hana agêc Eli

9 Gêdêñ tañ señ to sênom gêñ su acgom, go Hana gêdi tonê ñalêlôm ñawapacgosu jakêkô Apômtau lañônêma ma keteñ mec gêdêñ eñ to kêtêñ ñanô. Gêdêñ tonañ dabuñwaga Eli gêngôn nê lêtônê kêsî Apômtaunê lôm ñakatam. **11** Ma Hana gêjac mata biñ teñ ma kêsôm gebe "Lau siñ undambêña nêñ Apômtau, aôm embe taêm walô nêñ sakiñwagao aê to

taêm ênam aê ma ôliñ aê siñ atom, ma ôkêñ ñapalê ñac teñ êndêñ nêñ sakiñwagao aê, go jansuñ ñapalê tau samucgeñ êndêñ Apômtau wacêmoa êtu ênê gêñ e êmac êndu, ma kekec teñ oc êsac môkêlauñ atom-anô."

12 Eñ keteñ mec ñasawa ec baliñ gêmôa Apômtau lañônêma. Gêdêñ tonañ Eli mata gê eñ gêdôlic. **13** Hana keteñ mec gêc lêtômgeñ, ma gêdôlic kêtêboa-kêtêboa, mago sêñô awa atom. Tec Eli gêjam kauc gebe gêñ kêtêjañ awê tau. **14** Ma kêsôm gêdêñ Hana gebe "Êndêñ ondoc nêñ meloc gêñ kêtêjañ aômña êmbac-nê. Ôwi wain meloc tonañ siñmañ." **15** Hana gêjô eñ awa gebe "O ñoc apômtau, amboac tonañ atom. Aê awê gêñwapac kêtêkônij aê têtêña. Aê ganôm wain to gêñ kêtêjañña teñ atom. Aê kasêwa ñoc ñalêlôm sa gêdêñ Apômtau tau. **16** Ôlic nêñ sakiñwagao aê amboac awê sec atom. Gêdêñ ñasawa tonec aê kasôm ñoc ñalêlôm ñawapac to kêtêbuli aucña lasê tec gamao." **17** Go Eli gêjô eñ awa gebe "Ôna totêmtac malôgeñ ma Israelnêñ Anôtô oc êngôm biñ, tañ koteñ nañ, ñanô êsa." **18** Hana kêsôm gebe "Ôlic nêñ sakiñwagao aê ñajammañ." Go eñ gêc gêja ma geñ gêñ totêtac kêpa sugen.

Hana kêtêc Samuel tau

19 Bêbêc kanucgeñ êsêac dêdi ma teteñ mec gêdêñ Apômtau. Su acgom, go sêmu sêja malac Rama kêtiam. Elkana gêmôa gêwiñ nê awê Hana ma Apômtau taê gêjam eñ. **20** Tec Hana kêtêkam ñapalê ma gêdêñ ñanoc eñ kêtêc ñapalê ñac teñ ma gê ênê ñaê Samuel. Samuel ñam gebe "Aê keteñ eñ aña Apômtaunê."

21 Gêdêñ tañ Elkana to nê gôlôac samob sêpi sêja kêtiam gebe êkêñ da jalana êndêñ Apômtau to êngôm nê biñ gêjac mataña ñanô êsa nañ, **22** Hana gêwiñ atom. Eñ kêsôm gêdêñ nê akweñ gebe "Ñapalê êwi su

siñ acgom, go aê japi ma jakôc enj êwiñ gebe enj êkô Apômtau lañônêmña ma êmoa êwiñ enj endenj tòngeñ.”²³ Ma ênê akweñ Elkana gêjô enj awa gebe “Ôngôm êtôm biñ, tañ aôm taêm gêjam gebe ñajam nañ. Ômoa e ñapalê êwi su siñ acgom. Tagerñ Apômtau êngôm nê biñ ñanô êsa.” Amboac tonañ awê tau gêmoa nê andu ma kêkên su gêdên ñapalê e gêwi siñ.²⁴ Ñapalê gêwi su siñ, go Hana kêkôc enj agêc sêpi sêja. Ma kêkôc bulimakao kapoac, tañ ñajala têlêac nañ teñ ma polom matac suc teñ ma bôc ñaðlic teñ towain. Ñapalê tau saunjeñ ma têna kêkôc enj gêja Apômtaunê lôm dabuñ anja Silo.²⁵ Sêjac bulimakao tonañ êndu ma sêkôc ñapalê tau gêdên Eli.²⁶ Hana kêsôm gêdên enj gebe “O ñoc ñatau, aê jasôm biññanôgeñ êndên aôm gebe aê awê tau, tañ kakô aôm lañônêm ma katerñ mec gêdên Apômtau nañ tonec.²⁷ Aê katerñ kêtü ñapalê tecenecña ma Apômtau kêkên taña aê ma gêgôm ñoc mec ñanô kêsä.²⁸ Kêtü tonañña aê gasuñ enj gêdên Apômtau. Enj êtu ênê gên e êmac êndu.”

Go êsêac teterñ mec gêdên Apômtau.

Hananê wê

2 Go Hana keterñ nê mec amboac tonec gebe “Ñoc ñalêlôm kêtü samuc Apômtau aê têtac kêpa su kêtü Apômtaunja. Aê aocsuñ kêsü ñoc soño-soño susu gebe aê katu samuc kêtü aôm gôjam aê saña.² “Ñac dabuñ teñ kêtôm Apômtau gêmoa atom. Apômtau teñ gêmoa atom, aôm taômgeñ. Lamuanô teñ kêtôm aêacma Anôtô gêmoa atom.³ Asôm biñ tembelem anjeñ teñ êtiam atom. Biñ atoc taôm saña êsa awemsuñ atom, gebe Apômtau enj Anôtô kêjala gênña ma enj gêjam dôñ ñamalac nêñ kôm.⁴ Lau ñactêkwa nêñ talam tulu, mago lau palê-palê sêjandiñ ñaclai sa.⁵ Êsêac tañ sênjôn nêñ masê ñaô su nañ, sesom kôm gebe têtap gên sêninña ñagec-ñagec sa. Ma êsêac, tañ gên gêjô êsêac su nañ, galoc gên gêôc êsêac tôn.⁶ Awê kapoac kêkôc ñapalê 7, mago awê, tañ kêkôc gôlôac taêsam nañ, nê ôli kêmêliñ.⁷ Apômtau gêjac êndu to gênju mata jali kêsä. Enj gêwê lau sêsêp lamboam sêja ma gêwê êsêac sêpi sêmênj kêtiam.⁸ Apômtau kêkên lau ñagêdô têtü lau ñalêlôm sawa ma ñagêdô lau tolêlôm. Enj kêkôninñ ma ketoc sa.⁹ Enj kêsip lau ñalêlôm sawa sa anja kekop ma gêôc lau sêpô lênawaga sa anja waomôkê, gebe kêkên êsêac sênjôn sêwiñ gôlinwaga towae ma sêwê kainj lêpôn tetoc lau saña. Gebe Apômtau kêtü nom ñaalê ñatau ma kêkwê nom kêkô alê tau ñaô.⁹ “Enj oc ejop nê lau dabuñ enj kainj,

mago lau alôb-alôb oc sênña sêmoa ñakesec ñalêlôm gebe ñac teñ etoc tau sa êtu tau nê ñaclainja atom.

¹⁰ Apômtau oc êtuc nê ñacjo popoc ma Lôlôc Ñatau êkên wapap ênac anja undambê. Apômtau oc êmêtôc nom e naêndên ñamadiñ. Enj oc êkên ñajaña êndên nê kinñ ma oc etoc nê ñacgeñ-oso-enwaga nê ñaclai sa.”

¹¹ Go Elkana gêmu gêja nê malac Rama kêtiam gêwiñ nê gôlôac samucgeñ, ma ñapalê tau gêjam sak- inñ Apômtau gêmoa dabuñwaga Eli lañônêmña.

Elinê latui

¹² Eli latuagêc sêgôm gên wauc-waucboa, êsêagêc sêwi Apômtau auc.¹³ Ma sêgêli ñagôlinñ dabuñwaganja amboac tonañgeñ. Gêdên tañ ñac teñ kêkên da gêmoa nañ, dabuñwaga nê sakinwaga mênjgêô lasê tosalä ñamata têlêac.¹⁴ Bôc tau eletoc êmoa, go êsêli sala êsêp ku me pane me laclu me kuki. Gên samob, tañ sala kêsêp nañ, êtu dabuñwaganê gên. Êsêac sêgôm amboac tonañ gêdên lau Israel samob, tañ sêkên da anja Silo nañ.¹⁵ Mago gêdên Eli latuagêc nêñ têm, gêdên tañ ja geñ ñalêsi atomgeñ nañ, dabuñwaganê sakinwaga mênjgêô lasê ma kêsôm gêdên ñac, tañ kêkên da gêmoa nañ, gebe “Ôkên dabuñwaganê bôc êndên aê gebe japac sigobgeñ. Enj gebe êkôc bôc senonja teñ anja aôm nêñ atom, gebe êkôc bôc matacgeñ.”¹⁶ Ma ñac tau embe êsôm êndên enj gebe “Ja êniñ ñalêsi su acgom, go ôkôc êtôm têtac êwiñ”, go sakinwaga asôm gebe “Masianô, galocgeñ ôkên, ma embe masi, go Jajango su.”¹⁷ Apômtau gêlic lau wakuc nañ mêtê sec samucgeñ gebe sêsu Apômtaunê da susu.

¹⁸ Ñapalê Samuel gêjam sakinñ Apômtau gêmoa. Enj kêjandiñ obo sakinña teñ.¹⁹ Katôm jalagenñ Samuel têna kêsï ñakwê ôlinja saun teñ kêtü enña. Ma gêdên tañ êsêagêc nê akweñ sêpi sêja gebe sêkên da nañ, enj kêkên ñakwê tau gêdên Samuel.²⁰ Go Eli gêjam mec Elkana agêc nê awê ma kêsôm gebe “Apômtau êkên awê tonec êkôc nêñ ñapalê sêjô ñac, tañ kêkên gêdên Apômtau nañ su.” Go agêc sêmu sêja nêñ gamênj kêtiam.

²¹ Ma Apômtau taê gêjam Hana ma enj kêkôc ñapalê ñac têlêac ma awê luagêc. Ma ñapalê Samuel kêtü kapôên gêmoa-Apômtau lañônêmña.

²² Eli kêtü ñamalacanô su ma gênjô latuagêc nêñ biñ samob, tañ sêgôm gêdên lau Israel nañ, to sêgôm mockainñ gêdên lauo, tañ sêjam sakinñ anja katam lôm becña nañ.²³ Ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Amagêc agôm gên amboac-tonañ kêtü asagenña. Gebe aê ganjô lau samob sêsôm amagêc nêñ gên alôb-alôb ñawaegac.²⁴ O latucagêc, awi siñmanñ gebe aê ganjô Apômtaunê lau sêsôm amagêcnêñ lên ñawae ñajam teñ atom.²⁵ Ñac teñ embe êngôm ñac teñ sec, Anôtô oc êmêtôc gên tonañ. Mago ñac teñ embe êngôm sec êndên Apômtau, asa oc êtôm gebe etenñ êtu ñac tonañña.” Tagerñ êsêagêc sêkên tañenñ tamenñ awa

atom, gebe Apômtau taê gêjam kêtü tönj gebe ênac êsêagêc.

²⁶ Samuel kêtöp kêtü kapôênj gamoa ma Apômtau to ñamalac têtac gêwiñ ej.

Apômtau geoc Elinê gôlôac nêñ biñ lasê

²⁷ Go Anôtônê ñac tej gêdênj Eli gêmênj ma kêsôm gêdênj ej gebe "Apômtaunê biñ tonac gebe 'Aê gaoc tauc lasê gêdênj nêñ miminê gôlôac gêdênj tañ sêmoa Aiguptu sêsô Parao to nê gôlôac ñalabu nañ. ²⁸ Aê kajaliñ ej sa anja Israel samob nêñ gôlôacmôkê gebe êtu ñoc dabuñwaga. Ej êpi êndênj ñoc altar êna gebe ênsôb jadauñ ma êsô ñakwê dabuñ êkô aê lañôcnêmña. Ma aê kakênj lau Israel nêñ daja samob gêdênj miminê gôlôac. ²⁹ Kêtu asageñña aôm matam katu ñoc daja ma da samob, tañ kajatu sa nañ. Kêtu asageñña aôm kotoc latômagêc sa kêlêlêc aê su nañ, e alôm taôm ña da, tañ ñoc lau Israel sêkênj nañ, ñagêñ mataêjamgeñ.' ³⁰ Kêtu tonañña Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm gebe 'Aê gajac mata su gebe nêñ gôlôac to tamamnê gôlôac sêsô-sêsa aê lañôcnêm endej töngeñ.' Mago galoc Apômtau kêsôm gebe 'Biñ tonañ ênêcña. Lau tañ tetoc aê sa nañ, aê oc jatoc êsêac sa ma êsêac, tañ sêpêc gêdô aê nañ, oc jalic êsêac amboac gêñ ñaôma. ³¹ Ôlic acgom, bêc oc mênêdê lasê, nañ jasap aômñêm ñaclai to tamamnê gôlôac nêñ ñaclai su e ñamalacanô tej êmoa nêñ gôlôac ñalêlôm êtiam atom. ³² Êndênj onañ oc ôsala moasiñ, tañ jansêwa êpi lau Israel nañ, tomatam katugeñ, ma ñamalacanô tej oc êmoa nêñ gôlôac ñalêlôm êtiam atom endej töngeñ. ³³ Aômñêm ñac tageñ aê jatiñ ej su anja ñoc altar atom, ej êmoa gebe êtañ tomatasulugeñ e têkwa êmbac-êmbac to nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ. Mago ñamalacnêñ siñ oc enser nêñ gôlôac nêñ lau wakuc su. ³⁴ Gêñ tañ êtap latômagêc Hopni agêc Pinehas sa nañ, êkênj puc aôm gebe êsêagêc lulugeñ oc sêmac êndu bêc tageñ. ³⁵ Ma aê oc jakênj taucñoc dabuñwaga ñañêñ tej. Ej oc êngôm geñ êtôm aêñoc taêc gêjam to ñoc ñalêlôm. Aê oc jakwê ênê andu teñgeñña tej sa ma ej êsêlêñ êsô-êsa êmoa ñoc ñac, tañ gaenj oso ej nañ, lañônêmña endej töngeñ. ³⁶ Ma nêñ gôlôac ñapopoc samob oc sêndênj ej sêna ma teteñ ej êtu moni me polom teñña ma oc sêsôm gebe "Aê jateñ aôm gebe ôkênj kôm sakiñ dabuñña tej êndênj aê gebe janiñ polom ñapopoc ñagecmanj." ""

Apômtaunê kalem gêdênj Samuel

3 Amboac tonañ ñapalê Samuel gêjam sakiñ Apômtau ma Eli gêjam jaom ej. Gêdênj ñasawa tonañ Apômtau kégamiñ nê biñ ma geoc tau lasê ña ñakatu atom. ² Gêdênj têm tonañ Eli, tañ mataanô kêtü waô ma gêlic gên ñapep atom nañ, gê nê balêm. ³ Anôtônê lam gêmact atomgeñ ma Samuel gêc Apômtaunê lôm dabuñ ñalêlôm, tañ Anôtô nê poac ñakatapa kêkô nañ. ⁴ Gêdênj tonañ Apômtau gêmôêc gebe "Samuel, Samuel", ma Samuel gêjô ej awa gebe "Aê

tec gamoa." ⁵ Go kêlêti gêdênj Eli gêja ma kêsôm gebe "Gômôêc aê, tec gamênj." Eli kêsôm gebe "Masi, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam." Amboac tonañ ej gêmu jakêsa tau sic kêtiam. ⁶ Ma Apômtau gêmôêc kêtiam gebe "Samuel." Tec ej gêdi gêdênj Eli gêja ma kêsôm gebe "Gômôêc aê, tec gamênj." Mago Eli gêjô ej awa gebe "O latucenec, aê gamôêc aôm atom, ômu naônêc bêc êtiam." ⁷ Gêdênj tonañ Samuel kêjala Apômtau su atom tageñ. Ma Apômtaunê biñ geoc tau lasê gêdênj ej su atom tageñ. ⁸ Ma Apômtau gêmôêc Samuel kêtiam kêtü dim têlêacña. Go ej gêdi ma gêdênj Eli gêja jakêsôm gebe "Gômôêc aê, tec gamênj." Gêdênj tonañ Elinê kauc kêsa gebe Apômtau gêmôêc ñapalê. ⁹ Tec kêsôm gêdênj Samuel gebe "Ômu naênêc bêc ma ej embe êmôêc aôm êtiam, go ôsôm gebe 'Apômtau, ôsôm biñ mênjêm sakiñwaga êñô.'" Amboac tonañ Samuel gêmu jakêsa tau sic gêc nê mala.

¹⁰ Apômtau jakêkô kêdabiñ ej ma gêmôêc kêtiam tê gêmôêc nê, gebe "Samuel, Samuel." Ma Samuel gêjô ej awa gebe "Ôsôm biñ mênjêm sakiñwaga êñô."

¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdênj Samuel gebe "Ôñô acgom, aê gabe jañgôm gên tej anja Israel lau samob sêñô e tañesunj êtañ. ¹² Êndênj bêc ônê aê oc jañgôm biñ samob, tañ kasôm kêpi Elinê gôlôac nañ, ñanô êsa êpi ej tomalageñ. ¹³ Ma aê jasôm êndênj ej gebe Aê jakênj ñagêjô êndênj ênê gôlôac endej töngeñ gebe ej kêjala latuagêc sêgôm sec to sêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô nañ, mago ej kêmêtôc êsêagêc ñajaña atom. ¹⁴ Kêtu tonañña aê katôc lemoc kêpi Elinê gôlôac gebe daja to da ñagêdô oc enser nêñ sec su atomanô."

¹⁵ Samuel gêc e geleñña lasê, go jagêlêc Apômtaunê lôm ñakatam su. Ej kêtêc tau gebe ênac miñ Apômtau geoc tau lasê gêdênj ejña ñamiñ êndênj Eli atom.

¹⁶ Mago Eli gêmôêc Samuel gebe "Latucenec Samuel." Ma Samuel gêjô ej awa gebe "Aê tec gamoa." ¹⁷ Ma Eli kêtü kênac ej gebe Apômtau kêsôm biñ amboac ondoc gêdênj aôm. Ônsa ñalô tej auc êndênj aê atom. Aôm embe ônsa biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdênj aôm nañ, ñateñ auc, go ôndac êtôm tonañ ma êlêlêc su."

¹⁸ Amboac tonañ Samuel gêjac miñ biñ samob tomalageñ gêdênj Eli ma gêsa ñalô tej auc atom. Ma Eli kêsôm gebe "Eñ Apômtau, ej êngôm êtôm êlic ñajamña."

¹⁹ Samuel kêtöp kêtü kapôênj ma Apômtau gêmoa gêwiñ ej ma gêgôm nê biñ samob, tañ geoc lasê nañ, ñanô kêsa. ²⁰ Ma lau Israel anja Dan e gêdênj Berseba sêjala gebe Apômtau kêkênj Samuel kêtü ênê propete. ²¹ Amboac tonañ Apômtau gêdê lasê anja Silo kêtiam, gebe ej geoc tau lasê gêdênj Samuel anja tonañ ma kêsôm biñ gêdênj ej.

4 Ma lau Israel samob sêñô Samuelnê biñ.

Lau Pilisti sêjango Apômtaunê poac ñakatapa su

Gêdênj ñasawa tonañ lau Israel dêdi sêja gebe sênac siñ êndênj lau Pilisti. Êsêac sê nêñ becobo sêngônj Ebeneser, ma lau Pilisti sê nêñ becobo sêngônj malac Apek ñagala. ² Go lau Pilisti têdênj tau su ma sebo sêsa

gêdên lau Israel. Siñ kapôên kêsa e lau Pilisti sêku lau Israel tulu ma sêjac lau amboac 4,000 êndu sêc siñ ñamala.

³ Ma gêdên tañ lau Israel nêñ siñwaga sêmu sêmên malen su nan, Israel nêñ laumata sêsôm gebe "Kêtu asagenña Apômtau kêkên lau Pilisti sêku aêac tulu gêdên ocsalô tonec. Ajôc, takôc Apômtaunê poac ñakatapa anğa Silo êmên gebe mênêmoa aêac ñaluñ ma ênam aêac kêsi anğa nêñ ñacjo lemen." ⁴ Amboac tonan sêsakiñ lau sêja Silo ma sêkôc Apômtau, lau siñ undambêña nêñ ñatau, tañ gêngôn kerubim ñaô nan, nê poac ñakatapa sêmên. Ma Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas sêwiñ poac ñakatapa.

⁵ Gêdên tañ poac ñakatapa jagêô lasê lau Israel nêñ malac becobaña nan, lau Israel samob sêjam lasê to ñaclaigen e nom kêwiwic. ⁶ Lau Pilisti sênjô ñaôndu tonan ma têtû kênac taun gebe "Sêjam lasê tonja-claigen anğa Ebolainên gamên tonan ñam amboac ondoc." Sênjô gebe Apômtaunê poac ñakatapa mênggêô lasê ⁷ tec têtêc taun ñanô gebe êsêac sêsôm gebe "Anôtô mênggêô lasê êsêacnên malac. Ojae aêacmên. Gên amboac tonan talic ten su gêmun atomanô. ⁸ Ojae aêacmên. Asa ênam aêac kêsi anğa Anôtô ñaclai tonan lêma. Anôtô tonan kêku lau Aiguptu tulu ña gêngwapac tokaiñ-tokaiñ anğa gamên sawa. ⁹ O Pilisti, ajôc, apuc taôm tôn. Anac siñ amboac ñacgen. Embe masi, go atu lau Ebolai nêñ gêngôma, êtôm êsêac têtû amacnêm gêngôma. Akô amboac ñac ma anac siñ."

¹⁰ Amboac tonan lau Pilisti sêjac siñ ma sêku lau Israel tulu e sêc siñ su sêlêti sêja nêñ andu gêdên-gêdêngeñ. Siñ tau kapôên ma lau Israel nêñ siñwaga 30,000 sêjanja bêc tagen. ¹¹ Ma sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su ma sêjac Eli latuagêc Hopni agêc Pinehas êndu.

Eli gêmac endu

¹² Ñac Benjaminña ten kêsû anğa siñ ñamala ma kêlêti e mênggêô lasê malac Silo gêdên oc tagen tonan. Nê ñakwê gêngic ma nom gê en mômêapac. ¹³ Gêdên tañ ñac tau gêô lasê nan, Eli gêngôn nê lêpôn, mataanô gêdên intêna gêsunjen gebe nê ñalêlôm ñatutuc kêtu Apômtaunê poac ñakatapanja. Gêdên tañ ñac tau kêsa malac ma gêjac miñ biñ nan, lau malacña samob têtan lasê. ¹⁴ Eli gêngôn tanjiboa ma gêjam kênac gebe "Gamên ñadiñdiñ tonan ñam amboac ondoc." Go ñac tau kêlêti gêdên Eli ma kêsôm biñ tau lasê gêdên en. ¹⁵ Elinê jala kêtu 98 ma mataanô kêtu waô e gêlic gamên atom. ¹⁶ Go ñac tau kêsôm gêdên Eli gebe "Aê ñac, tañ gamên anğa siñ ñamala. Aê gaêc siñ gêdên ocsalô tonec." Ma Eli kêtu kênac gebe "Latucenec, biñ amboac ondoc." ¹⁷ Ñac jaenña gêjô en awa gebe "Lau Israel sêc lau Pilisti ma siñ gesen lau taêsam su. Aôm latômagêc Hopni agêc Pinehas sêmac êndu ma sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapa su amboac tonanjen." ¹⁸ Gêdên tañ en kêsam Apômtaunê poac ñakatapa nan, Eli gêtu tau kêsô gedecgen anğa lêpôn, tañ kêkô kêsi malac ñasacgêdô nan, ñamuña e kêpôn gêsû tulu

ma gêmac êndu, gebe en kêtu ñamalacanô ma ñawapac kêsa. En gajam gôliñ Israel jala 40.

¹⁹ Eli lawao, Pinehasnê awê, taê e kêdabiñ gebe akôc ñapalê. En gêngôn ñawae gebe sêjanjo Apômtaunê poac ñakatapanja su to lawa agêc nê akwen sêmac êndu nan, ma en gewec gebe ñapalê kêtun en e kêkôc ñapalê su. ²⁰ Gêc e kêdabiñ gebe êmac êndu ma lau, tañ sêjam jaom en nan, sêsôm gebe "Ôtêc taôm atom. Aôm kôkôc ñapalê ñac ten." Mago en gêjô biñ atom ma kêkên tañ biñ, tañ êsêac sêsôm nan atom. ²¹ En gê ñapalênê ñaê gebe Ikabod, ñam gebe "Ñawasi kêkac tau su anğa lau Israelnên", gebe sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa ma kêtu lawa to nê akwenja. ²² Ma en kêsôm gebe "Ñawasi kêkac tau su anğa Israelnên gebe sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa su."

Poac ñakatapa kêkô gamên Pilistiana

⁵ Gêdên tañ lau Pilisti sêjanjo Anôtônê poac ñakatapa su nan, êsêac sêbalañ gên tau anğa malac Ebeneser jasêô lasê malac Asdod. ² Mago sêbalañ katapa tau sêsô anôtô Dagon nê lôm e tetoc kêkô kêsi Dagon tau. ³ Ñagelen gêdên tañ lau Asdod dêdi sa gêdên bêbêcgen nan, êsêac sêlic gebe Dagon gêtu tau gêc masac gêc Apômtaunê poac ñakatapa ñanêmña gêc nom. Amboac tonan sêkôc en ma tetoc en gêmu jakêkô ñamala kêtiam. ⁴ Mago ñagelen êsêac dêdi e sêlic gebe Dagon geber kêtiam gêc Apômtaunê poac ñakatapa ñanêmña, lanðanô gêdên nom ma mômêapac to lêma maken-maken tulu gêc tauña kêsa taon ñaô ma ñadambê ñaômagen gêc. ⁵ Tonan ñam gebe Dagonnê dabunwaga to lau samob embe sêsô Dagonnê lôm oc sejop taun gebe sêka Dagon anğa Asdod nê andu ñataon atomanô e mênggêdên galoc.

⁶ Apômtaunê lêma gejon lau Asdod ña gêngwapac. En kêtakê to kêkônin malac to ñagamên samucgen ña kamocmatu. ⁷ Lau Asdod sêlic gên tonan ma sêsôm gebe "Israelnên Anôtônê poac ñakatapa êkô êwiñ aêac atom, gebe en lêma kêkônin aêac to aêacnên anôtô Dagon tôn." ⁸ Amboac tonan êsêac sêsakiñ biñ sêkac lau Pilisti nêñ gôliñwaga sêpi tagen ma sêsôm gebe "Aêac dangôm asagen êtu Israelnên Anôtônê poac ñakatapanja." Lau gôliñwaga sêjô êsêac awen gebe "Akên Israelnên Anôtônê poac ñakatapa naêkô Gat." Tec sêkôc katapa tau jakêkô tonan. ⁹ Gêô lasê su, go Apômtau nê lêma kêkên gêngwapac kêkônin malac tonan. En kêtakê lau Gat kapôên to saun samob ma gêjac êsêac ña kamocmatu. ¹⁰ Tec sêsakiñ Anôtônê poac ñakatapa gêja malac Ekron. Gêdên tañ Anôtônê poac ñakatapa gêô lasê Ekron nan, lau Ekron sêjac wali gebe "Êsêac sêkôc Israelnên Anôtônê poac ñakatapa sêmên gêdên aêac gebe ênac aêac to ma gôlôac êndu." ¹¹ Amboac tonan sêkalem lau Pilisti nêñ gôliñwaga sêkac sa sêpi tagen ma sêsôm gebe "Asakiñ Israelnên Anôtônê poac ñakatapa êmu êndên taunê gamên êna gebe ênac aêac to nêñ lau samob êndu atom." Malac tau ñalau têtakê taun êndu-êndu gebe Anôtônê lêma kêkônin êsêac ñanôgen. ¹² Lau tañ sêmac êndu atom nan, têtap kamocmatu sa. Amboac

tonañ lau malac tonec nêñ wali kêpi e gêdên undambê.

Sêsakiñ poac ñakatapa gêmu gêja Israel kêtiam

6 Apômtaunê poac ñakatapa kêkô gamên Pilisti-anya ajôn 7 su acgom, ² go lau Pilisti sêkalem nêñ daburwaga to lau sêpuc kapoacwaga sêkac sa ma sêsôm gebe "Aêac dangôm asagen êtu Apômtaunê poac ñakatapanja. Asôm êndên aêac acgom, aêac tasakiñ gêñ tau êmu êna ñamala êtiam ñalên ondoc." ³ Go êsêac sêjô êsêac awerj gebe "Embe asakiñ Israel nêñ Anôtônê poac ñakatapa êmu êna, go asakiñ ñaômagen atom. Anac da taôm êwiñ acgom, go amac ôlim ñajam êsa ma amac ajala Apômtau Anôtô lêma kêkônij amac gêwi siñ atom ñam." ⁴ Êsêac têtû kênac kêtiam gebe "Aêac anac da tauñ ña asagen." Tec êsêac sêjô êsêac awerj gebe "Kamocmatu ñakatu gold lemenjen to moadec ñakatu lemenjen êtôm lau Pilisti nêñ gôliñwaga nêñ namba gebe gêñwapac tonañ kêtap amac to nêñ gôliñwaga sa kêtôm taugen. ⁵ Amansañ nêñ kamocmatu to moadec, tañ gesen gamên samob nañ ñakatu ma atoc Israelnên Anôtô sa, oc moae en êkôc nê lêma ñawapac su anja amacnêñ to anja nêñ anôtôi nêñ ma anja nêñ gamên. ⁶ Amac abe nêñ ñalêlôm ñadani êsa êtôm Parao to nêñ lau Aiguptu nêñ êtu asagenja. Taêm ênam biñ, tañ Anôtô tonañ gêgôm êsêac têtû meloc e sêwi lau Israel siñ sac sêja nañ. ⁷ Galoc amansañ kareta wakuc ten ma akôc bulimakao têna luagêc, tañ sêkên su gêdên ñalatu sêmoa ma sêjala sê kareta ten su atom tagen nañ. Ma akên bulimakao tonañ sê kareta, mago akên ñalatu sêmu sêna sapa. ⁸ Ma akên Apômtaunê poac ñakatapa êkô kareta ñaô ma akên ñakatu gold, tañ êtu da nañ, êsêp gadob ten êkô êwiñ katapa, gocgo awi êsêac siñ taugenjen sêna. ⁹ Ma alic acgom, embe sêsa intêna malac Betsemesña, oc ajala gebe Anôtô tau kakônij amac ña gêñwapac. Embe masi oc ajala gebe gêñ tonañ ênê lêma gêjac aêac atom, kêtap aêac sa ñaômagen."

¹⁰ Tec lau sêgôm amboac tonañ. Êsêac sêkôc bulimakao luagêc, tañ sêkên su gêdên ñalatu sêmoa nañ, ma sêkên sa kareta ma sêkôc ñalatu tau su sêmoa sapa. ¹¹ Go sêkên Apômtaunê poac ñakatapa kêkô kareta ma gadob tomoadece gold ma tokamocmatu ñakatu gold gêwiñ. ¹² Bulimakao têna sêsêlên gacgen sepen malac Betsemes. Sêsêlên tatan-têtan ma sêwi intêna siñ sêmu anô me gasêña sêja atomanô. Gôliñwaga Pilistiña têdaguc êsêac e dêdên lau Betsemes nêñ madiñ. ¹³ Gêdên tonañ lau Betsemesña sejen mopolom ñanô sêmoa gamên gaboan. Sêdc matenjanô sa ma sêlic poac ñakatapa tec tatu samuc ma sêpuc kareta tôn-tôn sêja. ¹⁴ Bulimakao sê kareta tau jagêô lasê Josua anja Betsemes nêñ kôm ma kêkô. Poc kapôên ten kêkô ñagala. Amboac tonañ êsêac sêga kareta ñaka popoc ma sêkên bulimakao têna luagêc tonañ katu daja gêdên Apômtau. ¹⁵ Lau Lewit sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa to gadob, tañ da goldña kêsêp ñalêlôm nañ, su ma tetoc kêkô poc

kapôên tonañ ñaô. Ñacwaga Betsemesña sêkên daja to da sêniñ sêwiñwaga gêdên Apômtau gêdên bêc tonañ. ¹⁶ Lau Pilistiña nêñ gôliñwaga lemenjen sêsala gêñ samob tonañ su, go sêmu sêja Ekron gêdên bêc tonanjen.

¹⁷ Kamocmatu ñakatu gold, tañ lau Pilisti sêsakiñ kêtu sêjac da taunja gêdên Apômtau nañ, malac Asdod to Gat ma Askalon to Gasa ma Ekron. Tagen-tagen kêtom êsêacnên malacgen. ¹⁸ Moadec gold gêjô lau Pilisti nêñ malac samob, tañ gôliñwaga lemenjen tonañ sêjam gôliñ nañ, malac tunbôm ma tunbôm masi. Poc tau kapôên, tañ êsêac tetoc Apômtaunê poac ñakatapa kêkô ñaô nañ, gêngôn Josua Betsemesña nêñ kôm ñagala. Poc tonañ kêtu ñabelo gêngôn gêdên tonê e gêdên galoc.

¹⁹ Ma Apômtau gêjac lau Betsemesña ñagêdô gebe êsêac têtû kênij kêsêp Apômtaunê poac ñakatapa ñalêlôm. En gêjac êsêacnên ñacwaga 70 êndu. Ma lau têtan tanjiboa gebe Apômtau gêjac êsêac secanô.

Poac ñakatapa mênkêkô Kiriati-jearim

²⁰ Go êsêac ñacwaga Betsemesña sêsôm gebe "Asa êtôm gebe êkô Apômtau, Anôtô dabur tonañ lanônêñ. Aêac tasakiñ gêñ tau êndên asa lau gebe êmoa êwiñ aêac atom." ²¹ Go êsêac sêsakiñ biñ gêdên lau Kiriati-jearim gebe "Lau Pilistiña sêkên Apômtaunê poac ñakatapa gemu gêmên. Asêp amên ma akôc êpi êndên amac êwac."

7 Go lau Kiriati-jearim sêja sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa su. Sêkôc jasêkên gêdên Abinadabnê andu, tañ kêkô gamên ñabau ma sêjam mec ênê latu Eleasar gebe ejop Apômtaunê poac ñakatapa. ² Ñasawa baliñanô amboac jala 20 poac ñakatapa kêkô malac Kiriati-jearim, ma lau Israel samob têtan Apômtau.

Samuel kêtu gôliñwaga

³ Amboac tonañ Samuel kêsôm biñ gêdên gôlôac Israelnja samob gebe "Embe amu andên Apômtau ana tonêñ ñalêlôm samucgen, go awi anôtôi jaba, tañ ajam sakiñ amoa nañ, to alê gwam siñ ma nêñ ñalêlôm epen Apômtaugen ma anam sakiñ en taugen. Go en oc ênam amac kêsî anja lau Pilisti lemenjen."

⁴ Amboac tonañ lau Israel sêwi anôtôi Bal to alê gwam siñ ma sêjam sakiñ Apômtau taugen.

⁵ Go Samuel kêsôm gebe "Akac lau Israel samobgen sa anja Mispa gebe jaten mec êndên Apômtau êtu amacña." ⁶ Amboac tonañ êsêac sêkac taun sa anja Mispa, sêkati bu, go sêsêwa kêsêp nom sêkô Apômtau lanônênja ma sêjam dabur mo gêdên oc samuc tonañ. Ma sêsôm lasê gebe "Aêac dagôm sec gêdên Apômtaugoc." Samuel kêmêtôc lau Israel anja Mispa. ⁷ Gêdên tañ lau Pilisti sênjô gebe lau Israel sêkac taun sa anja malac Mispa nañ, êsêacnên gôliñwaga sêpi dêdên êsêac sêja. Lau Israel sênjô biñ tonañ ma têtêc taun kêtu lau Pilistiña. ⁸ Ma lau Israel sêsôm gêdên Samuel gebe "Awam ênac Apômtau enden tônjen êtu

aēacŋa gebe Apōmtau ēnam aēac kēsi aŋga lau Pilisti lemeŋ.”⁹ Amboac tonar Samuel kēkōc domba ŋalatu teŋ, taŋ gēnōm su gēmoa naŋ, ma kēkēŋ samucgeŋ kētu daja gēdēŋ Apōmtau. Ma eŋ kētaŋ gēdēŋ Apōmtau gējō lau Israel su ma Apōmtau kēkēŋ taŋa ēnē mec.¹⁰ Gēdēŋ taŋ Samuel kēkēŋ daja tau gēmoa naŋ, ma lau Pilisti jatēdabiŋ Israel gebe sēnac siŋ ēndēŋ ēsēac. Mago Apōmtau nē wapap gējac kapōdēŋ gē tōŋgeŋ gēsac lau Pilisti ŋaō e gējam ēsēac salin-salinŋeŋ, tec lau Israel sēku ēsēac tulu.¹¹ Go lau Israel sēwi Mispa siŋ jasējanda lau Pilisti to sējac ēsēac e jakēsēp gēdēŋ malac Bet-Kar ŋalabuŋa.

¹² Go Samuel kēkōc poc teŋ jagējac sa kēkō Mispa to Jesana ŋasawa ma gē poc tau ŋaē gebe Eben-Eser, ma kēsōm gebe “Apōmtau gējam aēac sa e mēŋgēdēŋ tonec.”¹³ Apōmtau kēkōniŋ lau Pilisti amboac tonar, tec ēsēac sēmu sēmēŋ Israel nēŋ gamēŋ kētiam atom. Ma Apōmtau lēma gejoŋ ēsēac gēdēŋ tēm samob, taŋ Samuel gēmoa mata jali naŋ.¹⁴ Malac taŋ lau Pilisti sējāŋgo su aŋga Israel naŋ, kētu lau Israel nēŋ gēŋ kētiam aŋga Eskron e jagēdēŋ Gat. Ma lau Israel sējāŋ nēŋ gamēŋ kēsi aŋga lau Pilisti lemeŋ. Ma wama gēc Israel ma lau Amor ŋasawa amboac tonarŋeŋ.

¹⁵ Ma Samuel kētu lau Israel nēŋ gōliŋwaga kētōm tēm samob, taŋ eŋ gēmoa mata jali naŋ.¹⁶ Kētōm jalageŋ eŋ kēsēlēŋ gējac laoc malac Betel to Gilgal ma Mispa ma kēmētōc lau Israel nēŋ biŋ kētōm malac tonarŋ nai.¹⁷ Go gēmu jagēŋgōŋ Rama kētiam gebe ēnē andu kēkō malac tōnē. Aŋga tōnē eŋ gējam gōliŋ lau Israel amboac tonarŋeŋ. Ma eŋ gēboa Apōmtaunē altar teŋ sa kēkō tōnē.

Lau Israel teten kiŋ teŋ

8 Gēdēŋ taŋ Samuel kētu ŋamalacanō su naŋ, eŋ kēkēŋ latui tētu gōliŋwaga Israelŋa.² Latu ŋac-sēga nē ŋaē Joel ma ŋac kētu luagēcŋa nē ŋaē Abija. Ēsēagēc tētu gōliŋwaga sēŋgōŋ malac Berseba.³ Mago eŋ latuagēc sēpuc tamenŋ waŋa atom. Ēsēagēc materŋ katu mone. Sēkōc awa ŋalēsina ma sējāŋ mētōc gēdēŋ ōkwi.

⁴ Go lau Israelnēŋ laumata samob sēkac sa dēdēŋ Samuel sēja Rama.⁵ Ma sēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Aōm kōtu ŋamalacanō su ma latōmagēc sēpuc aōm waŋam atom. Amboac tonar ōkēŋ kiŋ teŋ ēndēŋ aēac gebe ēnam gōliŋ aēac ētōm tentenlatu samob nēŋ kiŋ sēgōm.” Ēsēacnēŋ biŋ gebe “Ōkēŋ kiŋ teŋ ēndēŋ aēac gebe ēnam gōliŋ aēac” naŋ, kēmoasiŋ Samuel atom-anō, ma eŋ keteŋ mec gēdēŋ Apōmtau.⁷ Ma Apōmtau gējō Samuel awa gebe “Ōkēŋ taŋam launēŋ biŋ, taŋ sēsōm naŋ, gebe ēsēac tētiŋ aōm atom, tētiŋ aē ma sedec gebe jatu ēsēacnēŋ kiŋ.⁸ Ēsēac sēwi aē siŋ ma sējāŋ sakiŋ anōtōi jaba. Gēŋ samob, taŋ sēgōm gēdēŋ aē gēdēŋ taŋ kakōc ēsēac su aŋga Aiguŋtu e mēŋgēdēŋ ocsalō tonec naŋ, sēgōm gēdēŋ aōm amboac tonarŋeŋ.⁹ Ōkēŋ taŋam ēsēacnēŋ aweŋ, tageŋ ōlēŋ biŋ ēsēac ŋajaŋa ma ōndōŋ kiŋ, taŋ ēnam gōliŋ ēsēac naŋ, nē ŋagōliŋ ēndēŋ ēsēac.”

¹⁰ Go Samuel kasōm Apōmtaunē biŋ samob gēdēŋ lau, taŋ teten kiŋ teŋ gēdēŋ eŋ naŋ.¹¹ Ma kēsōm gebe “Kiŋ tau oc ēnam gōliŋ amac ŋalēŋ amboac tonec gebe Eŋ oc ēkōc amac latōmi ma ēkēŋ ēsēac sēnam gōliŋ ēna kareta siŋŋa to sēŋgōŋ hos ŋaō ma ēkēŋ ēsēac sēlēti sēmuŋ ēnē kareta siŋŋa.¹² Ŋagēdō eŋ oc ēkēŋ ēsēac tatu siŋwaga 1,000 nēŋ kapitai ma ŋagēdō tētu siŋwaga 50 nēŋ kapitai. Ŋagēdō sēkac ēnē nom ōkwi to sejoŋ ēnē kōm ŋanō sa. Ŋagēdō oc sēmansiŋ laukasap siŋŋa ma ēnē kareta siŋŋa ŋagēŋlēlōm.¹³ Eŋ oc ēkōc amac latōmio gebe sēmansiŋ gēŋmalu to seno ma sēpac gēŋ.¹⁴ Eŋ oc ejoŋ nēm kōm to wain ma katēkwiŋa ŋaŋanō mataējam samob su ma ēnac sam gēŋ tau ēndēŋ nē sakiŋwaga.¹⁵ Eŋ oc ēkōc gēŋ lemeŋlu-lemeŋlu ŋatageŋ-tageŋ su aŋga nēm kōm polom to wainŋa gebe ēkēŋ ēndēŋ nē gejobwaga to sakiŋwaga.¹⁶ Eŋ oc ēkōc nēm sakiŋwagao to ŋac ma nēm bulimakao to doŋki ŋajamanō su aŋga amacnēm ma ēkēŋ sēnam ēnē kōm.¹⁷ Eŋ oc ēkōc nēm domba lemeŋlu-lemeŋlu ŋatageŋ-tageŋ ma amac taōm oc atu ēnē gēŋōma.¹⁸ Ma ēndēŋ bēc tonarŋ amac oc ataŋ lasē ētu nēm kiŋ, taŋ taōm aŋaliŋ sa naŋŋa, mago Apōmtau oc ēkēŋ taŋa amac ēndēŋ bēc tonarŋ atom.”

¹⁹ Mago lau dedec gebe sēŋō Samuelnē biŋ. Ēsēac sēsōm gebe “Masianō, aēac abe akōc kiŋ teŋ ēnam gōliŋ aēac.²⁰ Go aēac atōm lau tentenlatu samob. Aēacma kiŋ ēnam gōliŋ aēac to ēwē aēac ma ēnac aēacma siŋ.”²¹ Biŋ samob, taŋ ēsēac sēsōm naŋ, Samuel gēŋō ma kēsōm lasē kētiam gēdēŋ Apōmtau.²² Ma Apōmtau kēsōm gēdēŋ Samuel gebe “Ōkēŋ taŋam ēsēacnēŋ biŋ ma ōkēŋ kiŋ teŋ ēndēŋ ēsēac.” Go Samuel kēsōm gēdēŋ lau Israel nēŋ ŋacwaga gebe “Amu andēŋ nēm malacmōkē ēndēŋ-ēndēŋgeŋ ana.”

Sējaliŋ Saul sa kētu kiŋ

9 Ŋac teŋ aŋga Benjaminnē gōlōac gēmoa nē ŋaē Kis. Eŋ Abiel latu, naŋ Seroro latu, naŋ Bekorat latu, naŋ Apia latu aŋga toŋ Benjaminŋa. Eŋ ŋac tolēlōm.² Eŋ latu teŋ gēmoa ŋaē Saul. Eŋ ŋac matak ŋajam. Ŋac Israelŋa teŋ laŋōanō ŋajam kētōm eŋ gēmoa atom. Mōkēapac kelenŋ gamēŋ su.

³ Bēc teŋ Saul tama Kis nē doŋki tēna ŋagēdō sēbōm. Amboac tonar Kis kēsōm gēdēŋ latu Saul gebe “Ōkōc sakiŋwaga teŋ ēwiŋ aōm ma andi naansom doŋki tēna tau.”⁴ Ēsēagēc sēsēlēŋ jasēsa gamēŋ lōcŋa Epraim, go sēsēlēŋ jasēsa gamēŋ Salisaŋa, mago tētap bōc tau sa atom. Sēsēlēŋ jasēsa gamēŋ Salimŋa, mago sēmoa tonarŋ atom. Go agēc sēsēlēŋ jasēsa gamēŋ Benjaminŋa, mago sesom elēmē amboac tonarŋeŋ.

⁵ Gēdēŋ taŋ jasēsa gamēŋ Supŋa naŋ, Saul kēsōm gēdēŋ sakiŋwaga, taŋ gēwiŋ eŋ naŋ, gebe “Ajōc, aēagēc tamu tana. Tamoc oc ēwi doŋki tēna ŋabiŋ siŋ ma ē go tau ētu aēagēcŋa.”⁶ Ma sakiŋwaga tonarŋ gējō eŋ awa gebe “Anōtōnē ŋac teŋ gēŋgōŋ malac tonec. Eŋ ŋac, taŋ lau tetoc eŋ sa naŋ. Biŋ samob, taŋ eŋ kēsōm naŋ, ŋanō kēsa. Aēagēc dandēŋ eŋ tana. Oc moae eŋ ēsōm biŋ katō aēagēc ētu lēŋ tec tasēlēŋ ta-

moa necņa." ⁷ Go Saul kēsôm gêdên nê sakiņwaga gebe "Aêagêc embe tana, go takên asageņ êndên ñac tau. Polom taņ gêc nêņ talu naņ, gêbacnê. Ma gêņ ñagêdô gebe takên êndên Anôtônê ñac tauņa gêc atom. Aêagêc nêņ asageņ gêc." ⁸ Sakiņwaga tau gêjô eņ awa gebe "Ôlic acgom, aê kakôc silber 50 toea, aê oc jakên tonaj êndên Anôtônê ñac gebe êwa aêagêc-nêņ lêņ sa." ⁹ (Aņga Israel andageņ embe ñac teņ taê ênam gebe êtu kênac Anôtô êtu gêņ teņņa, naņ êsôm gebe "Dandên ñac-gêlic-gêņwaga tana." Gebe ñac taņ sêsam eņ galoc gebe Propete naņ, andageņ sêsam eņ gebe ñacgêlic-gêņwaga.) ¹⁰ Saul kēsôm gebe "ñajam, dandên eņ tana." Amboac tonaj tec agêc sêsa malac, taņ Anôtônê ñac gêmoa naņ sêja.

¹¹ Gêdên taņ êsêagêc sêpi malac, taņ gêc gamêņ ñabau sêja naņ, êsêagêc dêdac ñapalêo ñagêdô sêsa sêmên sebe sêkati bu, tec têtû kênac êsêac gebe "Gêlic-gêņwaga gêmoa me masi." ¹² Êsêac sêjô êsêagêc awenj gebe "Aec, eņ kêsêlêņ gêmuj amagêc. Galocgeņ eņ mênjgêdô lasê malac gebe ocsalô tonec lau sêkên da teņ aņga gamêņ ñabau. ¹³ Êndên taņ asa malac naņ, oc atap eņ sa. Eņ gebe êpi gamêņ ñabau naênij gêņ. Gebe lau oc sêniņ gêņ atomgeņ e eņ êdô lasê ma ênam mec da su acgom, go lau, taņ sêkalem êsêac naņ, sêniņ gêņ. Api anamaņ, oc atap eņ sa solopgeņ." ¹⁴ Amboac tonaj êsêagêc sêpi malac sêja ma gêdên taņ êsêagêc sêsa malac naņ, sêlic Samuel kêsêlêņ kêsâ gêdên êsêagêc gêmênj gebe êpi gamêņ ñabau êna.

¹⁵ Bêc taņ gêmuj bêc Saul gêdô lasêņa naņ, Apômtau geoc biņ lasê gêdên Samuel ma kêsôm gebe

¹⁶ "Elenņa êndên taņ oc êkô amboac kêkô galoc naņ, aê oc jasakiņ ñac teņ aņga gamêņ Benjaminņa êndên aôm êwac. Ôniņ oso eņ êtu ñoc lau Israel nêņ kiņ. Eņ oc ênam ñoc lau kêsî aņga lau Pilisti lemeņ. Aê galic gêņwapac, taņ ñoc lau sêdôc naņ, gebe nêņ taņjiboa kêsô aê taņocsuj sugac." ¹⁷ Gêdên taņ Samuel gêlic Saul naņ, Apômtau kêsôm gêdên eņ gebe "Ñac tau, taņ kasôm ênê biņ gêdên aôm naņ tonec. Eņ ñac, taņ oc ênam gôliņ ñoc lau." ¹⁸ Go Saul kêtû gasuc Samuel aņga malac ñasacgêdô ma kêsôm gêdên eņ gebe "Aê jateņ aôm gebe ôtdô Gêlic-gêņwaga nê andu êndên aê." ¹⁹ Samuel gêjô eņ awa gebe "Ñac-gêlic-gêņwaga tau aê. Ômuņ aê ôpi ôndên gamêņ ñabau ôna gebe ocsalô tec oc ôniņ gêņ ôwiņ aê. Ma êndên bêbêcgeņ oc jakên aôm ôna ma jasôm biņ tau, taņ gobe ôtu kênac êndên aê naņ, lasê êndên aôm. ²⁰ Ôpô sim taôm êtu donki têna, taņ sêbôm gêdên ñabêc kêtû têlêac gêjaņa su naņ atom gebe têtap êsêac sa su. Ma-go lau Israel nêņ awamata samob gêjac asa ñawae. Gêjac aôm to tamam nê gôlôac samob ñawae atom me." ²¹ Saul gêjô eņ awa gebe "Aê ñac Benjaminņa, lau Israel nêņ gôlôacmôkê saunajô tau, ma aêñoc gôlôac kêtû Benjamin nê gôlôacmôkê nêņ gôlôac ñamuanô tau. Aôm kôsôm biņ tonaj gêdên aê kêtû agenņa."

²² Go Samuel gêwê Saul agêc nê sakiņwaga sêsô andu sêniņ gêņņa sêja ma kêkên êsêagêc sêņgônj lau, taņ sêkalem êsêac naņ ñamata. Lau tau naņ namba

amboac 30. ²³ Go Samuel kêsôm gêdên-ñac-geno-gêņņa gebe "Ôkôc gêņ, taņ kakên gêdên aôm ma kasôm gebe otoc ênêc tau ña naņ ômôên." ²⁴ Tec geno-gêņwaga kêkôc akaiņ samuc to ñailênô ma ketoc kêkô Saul laņônêmņa ma Samuel kêsôm gebe "Ôlic gêņ ñagec tonec, tec tetoc kêkô aôm laņômnmênņa nec ôniņ. Gêņ tonec sêmasaņ kêtû aômņa gebe ênêc e êndên ñanoc gebe ôniņ ôwiņ ñacleņ."

Amboac tonaj Saul geņ gêņ gêwiņ Samuel gêdên bêc tonaj. ²⁵ Gêdên taņ êsêac sêsêp aņga gamêņ ñabau jasêdô lasê malac naņ, êsêac sêja mê teņ gêc andu ñasalôm tapa-tapa ñadô kêtû Saulņa ma eņ gêc bêc gêc tonaj.

Samuel geņ oso Saul kêtû kiņ

²⁶ Gêdên taņ gêu bônj naņ, Samuel gêmôêc kêpi gêdên Saul gebe "Ôndi sa, aê gabe jakên aôm ôna." Saul gêdi ma êsêagêc Samuel lulugeņ sêsa intêna sêja.

²⁷ Sêsa malac ñamadiņ, go Samuel kêsôm gêdên Saul gebe "Ôsôm êndên nê sakiņwaga gebe êsêlêņ êmuņ aêagêc. Eņ êdô lêlêc aêagêc su, go aôm taôm ômoa saungeņ acgom, gebe jasôm Anôtô nê biņ êndên aôm ôņô."

10 Go Samuel kêkôc ñoplakôp toniptêkwi ma kêkêc kêpi Saul môkêapac ma kêlêsoņ eņ alianô ma kêsôm gebe "Apômtau geņ oso aôm gebe ôtu ênê lau Israel nêņ kiņ. Aôm oc ônam gôliņ Apôm-taunê lau to ônam êsêac kêsî aņga nêņ ñacjo, taņ sêgî êsêac auc naņ. Gêņtalô tonec êwa sa êndên aôm gebe Apômtau geņ oso aôm gebe ôtu ênê gêļlênsêm ñakiņ. ² Galoc embe ôwi aê siņ, oc ôndac ñac luagêc aņga Rahelnê sêdô, taņ gêc gamêņ Benjamin ñamalac Selsa naņ. Êsêagêc oc sêsôm êndên aôm gebe 'Têtap donki têna, taņ gosom naņ, sa su. Ma galoc tamam taê gajam donki têna kêtiam atom, mago gê go tau kêtû aômņa gêmoa ma kêsôm gebe "Aê jaņgom asageņ êtu ñoc latucņa." ³ Aņga tonaj aôm gacgeņ ôna e ô lasê kamem Taborņa, go lau têlêac oc dêndac aôm. Êsêac oc sêpi malac Betel sêna gebe sêkênj da êndên Anôtô. Teņ êkôc noniņ ñalatu kapoac têlêac. Teņ êkôc mopolom têlêac ma teņ êkôc bôc ñaôlic towain.

⁴ Êsêac oc sê moalêc aôm ma sêkênj mopolom luagêc êndên aôm. Aôm oc ôkôc su aņga êsêac lemeņ. ⁵ Go aôm ô lasê malac Gibeâ Elohim, taņ lau Pilisti nêņ malac gêc naņ. Aôm oc ôndac propete ñatonj teņ aņga malac ñasacgêdô. Êsêac aņga gamêņ ñabau sêsêp sêmênj. Gêņ wêņa togam to gegob ma oņ to gasuc ñakicsêa êwê êsêac ma nêņ katuņ kaiņ teņ amboac propete nêņ gêgôm êsêac. ⁶ Ma Apômtaunê ñalau oc ênam aôm auc êlêlêc su ma nêņ katôm kaiņ teņ êsa êtôm propete tauņ nêņ, go aôm ôtu ñac wakuc teņ samucgeņ. ⁷ Êndên taņ gêņtalô tonaj samob êtap aôm sa su naņ, ôņgôm êtôm nêņ ñalêlôm êkac aôm gebe Apômtau tau oc êwiņ aôm. ⁸ Ôsêp malac Gilgal ôna ômuņ aê, go aê jandên aôm jawac gebe jakênj da-ja to dawama. Ônsaê aê bêc 7 acgom, go jandên aôm jawac ma jasôm gêņ, taņ ôņgômņa naņ, êndên aôm."

⁹ Gêdên tañ Saul kêkac tau ôkwi gebe êwi Samuel sinj nañ, go Anôtô kêkên ñalêlôm wakuc gêdên eñ ma gênjalô samob tonañ ñanô kêsa gêdên bêc tagen tonañ. ¹⁰ Ma gêdên tañ êsêagêc sêô lasê malac Gilgal nañ, propete nêñ toñ teñ kêpuc eñ tôn-tôn. Ma Anôtônê ñalau gêjam eñ auc kêlêlêc su e katu kaiñ teñ kêsa ma jakêsêp êsêac ñalêlôm. ¹¹ Lau samob, tañ sêjala eñ gamuñ ma sêlic ênê katu kaiñ teñ kêsa amboac propete nêñ nañ, sêsôm gêdên tañ gebe "Asagen gêgôm Kis latu Saul. Eñ kêtû propete nêñ teñ amboac tonañ me." ¹² Ma ñac teñ aña gamên tonañ kêsôm gebe "Êsêacnêñ tamenji asa." Tec sêsôm tonec gebe "Saul kêtû propetenêñ teñ amboac tonañ me." ¹³ Gêdên tañ katu kaiñ teñ kêsa su nañ, eñ gêja nê malac Gibeá.

¹⁴ Go Saul sa lanğwa kêsôm gêdên eñ to nê sakinğwa ga gebe "Amagêc aja ondoc." Tec eñ gêjô eñ awa gebe "Aêagêc asom donki têna ma gêdên tañ atap sa atom nañ, adên Samuel aja." ¹⁵ Sa lanğwa kêsôm gebe "Ôsôm acgom, Samuel kêsôm asagen." ¹⁶ Saul gêjô e awa gebe "Eñ kêsôm gêdên aêagêc gebe têtap donki têna sa su." Mago biñ kiñña, tañ Samuel kêsôm nañ, eñ gêjac miñ gêwiñ atom.

Lau tetoc nêñ kiñ Saul sa

¹⁷ Gêdên ñasawa tonañ Samuel kêkalem lau Israel sêpi tagen dêdên Apômtau aña malac Mispa. ¹⁸ Ma kêsôm gêdên lau Israel gebe "Apômtau, Israel nêñ Anôtô nê biñ amboac tonec gebe 'Aê gawê Israel sêpi aña Aiguptu sêmên. Aê gajam amac kêsi aña lau Aiguptuña ma aña gamên kiñña samob, tañ sêkônin amac nañ.' ¹⁹ Mago amac atin nêñ Anôtô, tañ gêjam amac sa aña nêñ gênwapac to gên lênsônña samob nañ, su gêdên ocsalô tonec ma asôm gebe 'Masi, ôkên kiñ teñ ênam gôlin aêac.' Amboac tonañ andênan taôm akô Apômtau lanğônênña êtôm nêñ gôlôacmôkê to nêñ sackapoacgêdôgên." ²⁰ Samuel kêkên Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêsa sêmên ma kêpuc kapoac e jakêsêp Benjaminña. ²¹ Go kêkên gôlôacmôkê Benjamin nêñ sackapoacgêdô gêdên-gêdêngeñ sêsa sêmên. Eñ kêpuc kapoac e jakêsêp sackapoacgêdô Matri. Go kêkên sackapoacgêdô Matri nêñ ñac tagen-tagen sêsa sêmên ma kêpuc kapoac e jakêsêp Kis latu Saul. Mago gêdên tañ sesom eñ nañ, eñ gêmoa atom. ²² Tec têtû kênac Apômtau kêtiam gebe "Ñac tau gêmên tonec me masi." Ma Apômtau gêjô êsêac awenj gebe "Aec, eñ kêsinj tau gêmoa waba ñalêlôm." ²³ Amboac tonañ sêlêti sêja ma sêkôc eñ aña tonañ. Ma gêdên tañ eñ kêkô lau ñalêlôm nañ, eñ ñac waso-waso kêlêlêc êsêac samob su. ²⁴ Go Samuel kêsôm gêdên lau samob gebe "Alic ñac tau, tañ Apômtau kêjaliñ sa nañ me masi. Ñac teñ kêtôm eñ gêmoa lau samob ñalêlôm atom." Go lau samob sêjam lasê ma sêmôêc gebe "Kiñ tau êmoa ñajamôn."

²⁵ Ma Samuel gêwa mêtê to ñagôlin kiñña sa gêdên lau ma keto biñ samob kêsêp buku teñ ma ketoc gêc Apômtau lanğônênña. Tonañ su, go Samuel kêsakinj lau samob sêmu sêja nêñ andu gêdên-gêdêngeñ.

²⁶ Saul tau gêmu gêja malac Gibeá amboac tonanğen ma sinğwa, tañ Anôtô kêkac nêñ ñalêlôm nañ, jasêwiñ eñ. ²⁷ Mago lau sec ñagêdô sêmoa nañ sêsôm gebe "Ñac tonañ oc ênam aêac sa amboac ondoc." Êsêac sêpêc gêdô eñ ma sêkên gên teñ gêdên eñ atom. Tagen Saul gêgôm amboac gêlic atom.

Saul kêku lau Amon tulu

11 Lau Amon nêñ kiñ Nahas kêpi gêmên ma kêgi malac Jabes-Gilead auc. Go lau Jabes sêsakinj biñ gêdên Nahas gebe "Ômoatinj poac teñ ôwiñ aêac, go anam sakinj aôm." ² Mago ñac Amon Nahas gêjô êsêac awenj gebe "Aê jamoatinj poac tagen tonec jawin amac gebe jakip amac matemlakôp anônja sa ma janğôm Israel samob majen êsa." ³ Go lau Jabes-Gilead nêñ kasêga sêsôm gêdên eñ gebe "Ôkên ñasawa êtôm bêc 7 êndên aêac gebe asakinj lau jaenña êtôm malac-malac Israelña samob sêna ma embe lau teñ sênac aêac sa atom, go akên taurj andên amac."

⁴ Gêdên tañ lau jaenña jasêô lasê malac Gibeá, tañ Saul gênğôn ma sêkên ñawae tau nañ, lau samob sêpuc tañiboa sa ma têtan. ⁵ Gêdên tonañ Saul gêwê bulimakao gêmu aña kôm gêmên ma kêtû kênac gebe "Lau têtan tañiboa tônê ñam amboac ondoc." Go êsêac sêjac miñ lau Jabes nêñ biñ gêdên eñ. ⁶ Gêdên tañ Saul gênô biñ tau nañ, Anôtônê ñalau gêjam eñ auc ma eñ têtac ñandan sec. ⁷ Ma eñ kêkôc bulimakao luagêc ma kêsa gênğic-gênğic, go kêsakinj lau jaenña gebe sênac sam êtôm gamên Israelña samobgeñ ma sêsôm biñ tonec gebe "Lau tañ sêndi nasêndanğuc Saul agêc Samuel atom nañ, nêñ bulimakao oc têtap biñ tonanğen sa." Go Apômtau gêgôm êsêac têtakê ñanô, tec êsêac dêdi tomalagenj sêja. ⁸ Go Saul kêkac êsêac sa aña malac Besek. Lau Israel nêñ ñacwaga 300,000 to lau Juda nêñ 30,000. ⁹ Ma eñ kêsôm gedenj lau, tañ sêkôc jaen sêmên nañ, gebe "Asôm êndên lau Jabes-Gilead gebe 'Elenj oc ñandanj êsa, go nêñ gênwapac ñagaô êsa.'" Gêdên tañ lau jaenña sêô lasê malac nañ, lau Jabes sênô biñ tau e êsêac têtac kêpô su. ¹⁰ Go lau Jabes sêkên biñ gêdên Nahas gebe "Elenña aêac oc ansunj tañ awac, go amac añağôm aêac atôm taêm ênam." ¹¹ Gêdên gelenmata Saul gêwa nêñ lau kêkôc sêja toñ têtêac ma gedenj bebec kanucgenj êsêac sêô lasê ñacjonênj becobo ma sêjac lau Amon e oc ñandanj kêsa. Ma lau ñapopoc sêc êlinj-êlinj e ñac luagêc sêmoa sêwiñ tañ atom.

¹² Go lau sêsôm gêdên Samuel gebe "Lau ondoc sêsôm gebe 'Saul ênam gôlinj aêac atom.' Ôkên êsêac dandên aêac gebe tanac êsêac êndu." ¹³ Mago Saul kêsôm gebe "Êndên ocsalô tonec ñac teñ êmac êndu atom, gebe galoc Apômtau gêjam nêñ lau Israel kêsi." ¹⁴ Go Samuel kêsôm gêdên lau gebe "Ajôc, aêac tapi malac Gilgal ma tawaka mêtê kiñña sa." ¹⁵ Lau samob sêpi jasêô lasê Gilgal ma sêkên Saul kêtû kiñ sêkô Apômtau lanğônênña. Ma sêkên da moasinña gêdên Apômtau ma Saul to lau Israel samob têtac ñajam kêlêlêc.

Samuel kêsôm biñ gêdên lau samob

12 Go Samuel kêsôm biñ gêdên lau Israel samucgeñ gebe "Aê kakên tanoc amacnêm biñ ateqña samob ma kakên kiñ teñ gêdên amac gebe ênam gôliñ amac. ² Ma galoc kiñ tau oc êwê amac. Aê katu ñamalacanô su ma môdê kêpi aê ma aê latuci sê-moa sêwiñ amac. Aê gawê amac gêdên aê ñapalêgeñ e mênghêdên galoc. ³ Aê tec gamoa. Aênoc biñ teñ embe ênêc amacña, nañ asôm lasê galoc tamoa Apômtau to ñac, tañ geñ oso eñ nañ, lañôñnêmña. Aê kajañgo asanê bulimakao su. Aê kakôc asanê donki su. Aê gagôm keso gêdên ñac ondoc ma kakôniñ asa. Ñac ondoc kékên awa ñalêsiña gêdên aê gebe ênac aê matoc su. Asôm lasê gebe jakên gên tau ñagêjô." ⁴ Êsêac sêjô ênê biñ gebe "Aôm gôgôm keso teñ gêdên aêac atom to kôkôniñ aêac atom ma kôkôc awa ñalêsiña teñ aña lau teñ nêñ atom." ⁵ Go eñ kêsôm gêdên êsêac gebe "Apômtau tau kêjala ma ênê ñac geñ os-ona gêlic gêdên ocsalô tonoc amboac tonanğeñ gebe amac atap gên teñ sa gêc aê lemoc atom." Ma êsêac sêjô eñ awa gebe "Aec, Apômtau kêjala."

⁶ Go Samuel kêsôm gêdên lau gebe "Apômtau tañ kékên Mose agêc Aron ma sêwê nêñ tamemi sêpi aña Aiguptu sêmên nañ kêjala. ⁷ Amboac tonanği andi mênğakô gebe dawa nêñ biñ sa takô Apômtau lañônêm ña ma aê jawa Apômtaunê moasiñ samob, tañ kékên gêdên amac to nêñ tamemi nañ sa. ⁸ Gêdên tañ Jakob kêsêp Aiguptu gêja ma lau Aiguptu sêkôniñ eñ ña gênwapac nañ, amac tamemi sêmôêc gêdên Apômtau. Go eñ kêsakiñ Mose agêc Aron, tañ sêkôc tamemi su aña Aiguptu ma sêkên êsêac sênğôn gamên tonoc. ⁹ Mago êsêac sêliñ Apômtau, nêñ Anôtô siñ, tec Anôtô gêwi êsêac siñ sêsêp kiñ Hasor aña Jabin nê siñsêlêc Sisera ma lau Pilisti to lau Moab nêñ kiñ, tañ sêjac siñ gêdên êsêac nañ lemeñ. ¹⁰ Gêdên tonanği êsêac tetañ gêdên Apômtau ma sêsôm gebe 'Aêac agôm sec, aêac awi Apômtau siñ ma ajam sakiñ Bal agêc Astarot. Mago galoc ônam aêac kêsi aña ma ñacjo nêñ ma aêac anam sakiñ aômgeñ.' ¹¹ Amboac tonanği Apômtau kékên Jerubal agêc Balak ma Jepta agêc Samuel sêjam amac kêsi aña nêñ ñacjo, tañ sêgî amac auc nañ, lemeñ ma amac amoa ñajam.

¹² "Ma gêdên tañ alic lau Amon nêñ kiñ Nahas gêmên gebe ênac siñ êndên amac nañ, amac aliñ nêñ kiñ ñanô Apômtau, amacnêm Anôtô, siñ ma asôm gadên aê gebe 'Masi, kiñ teñ anam gôliñ aêac.' ¹³ Amboac tonanği kiñ, tañ ajaliñ sa to ateq eñ nañ, Apômtau kékên eñ gebe ênam gôliñ amac. ¹⁴ Embe atoc Apômtau sa ma anam sakiñ eñ akên tañem ênê biñ ma ali awem sa êndên Apômtaunê biñsu atom, embe amac to nêñ kiñ tau, tec gêjam gôliñ amac nec andanğuc Apômtau, nêñ Anôtô, go amoa ñajam. ¹⁵ Mago amac embe akên tañem Apômtaunê biñ atom, ma embe ali awem sa êndên ênê biñsu, go Apômtaunê lêma oc en-señ amac êtôm gêgôm gêdên tamemi. ¹⁶ Amboac tonanği atu gasuc amên ma alic gênğalô kapôên nañ, Apômtau oc êñğôm êndên amac matemanôgeñ.

¹⁷ Galoc noc tanac mopolom ñanô saña me. Aê oc jateñ Apômtau ma eñ êkên wapap to kom ênac, go alic to ajala gebe Apômtau gêlic nêñ biñ ateq kêtü kiñña sec." ¹⁸ Go Samuel keteñ Apômtau, ma Apômtau kékên wapap to kom gêjac gêdên oc tonanği. Ma lau samob têtêc Apômtau agêc Samuel ñanôgeñ. ¹⁹ Ma sêsôm gêdên Samuel gebe "Oteñ Apômtau, aômñêm Anôtô, ôjô nêñ sakiñwaga aêac su, gebe ênam aêac sa ec amac êndü atom. Gebe ma sec gêc kwananğeñ ma agôm keso tonanği jagêwiñ gebe ateq kiñ teñ." ²⁰ Samuel kêsôm gêdên lau gebe "Atêc taôm atom. Amac agôm sec samob tonanği biññanôgeñ, tageñ andanğuc Apômtau awi siñ atom, anam sakiñ Apômtau ña nêñ ñalêlôm samucgeñ. ²¹ Akac taôm su aña ênê atom gebe anam sakiñ gwam, tañ sênâm lau sa to sênâm lau kêsi sênğôm êtôm atom nañ, gebe ñanô masi. ²² Apômtau oc êtiñ amac su atom kêtü ênê ñaê kapôênña. Eñ kêsôm kêtü tôn gebe êkên amac atu ênê lau. ²³ Aê tauc amboac tonanği. Aê janac jaê biñ tonoc gebe jañğôm sec êndên Apômtau ma jawi mec êtu amacña siñ atom. Masianô, aê oc jandôn intêna ñajam to solop êndên amac jamoa. ²⁴ Tageñ atêc Apômtau to anam sakiñ eñ ñanğên to nêñ ñalêlôm samucgeñ. Asala gênğêga samob, tañ eñ gêgôm kêtü amacña nañ. ²⁵ Mago embe anğôm sec amoa, go amac anaña to nêñ kiñgeñ."

Saul gêjac siñ gêdên lau Pilisti

13 Saulnê jala kêtü ... ma eñ kêtü kiñ, ma eñ gêjam gôliñ Israel jala ... ² Eñ kêjaliñ ñacwaga 3,000 sa aña Israel. 2,000 sêmoa sêwiñ eñ sênğôn malac Mikmas to gamên lôc Betelña. Ma 1,000 sêmoa sêwiñ Jonatan sênğôn malac Gibeab Benjaminña. Lau siñ ñagêdô samob Saul gêwi siñ sêmu sêja nêñ malac.

³ Go Jonatan gêjac lau Pilisti nêñ gejobwaga, tañ gênğôn Gibeab nañ êndü. Lau Pilisti sênô biñ tonanği ñawae. Go Saul kêjatu lau sêjac dauc ketañ kêtôm gamêngeñ ma kêjatu gebe "Lau Hebrai sêkên tañeñman." ⁴ Lau Israel samob sênô Saul gêjac Pilisti nêñ gejobwaga êndü ñawae ma sênô gebe nêñ waen kêtü sec aña lau Pilisti nêñ. Ma Saul kêkalem lau samob gebe sêndanğuc eñ sêna malac Gilgal.

⁵ Lau Pilisti sêkac taun sa sebe sênac siñ êndên Israel. Êsêacnêñ kareta siñña 3,000 to lau sênğôn hos ñaôña 6,000 ma lau siñ ñagêdô taêsam ñanô lasê kêtôm ganac gwêcña. Êsêac sêpi jasê nêñ becobo aña malac Mikmas, tañ gec Bet Awen ñamakeñ oc kêpiña nañ. ⁶ Gêdên tañ lau Israel sêlic gebe lau Pilisti oc sêoc êsêac popoc gebe sêkapiñ êsêac sa ñanôgeñ nañ, êsêac sêsiñ taun ôkwi sêmoa poclabu to nom gêsun ma poc kapôên-kapôên ñasawa to sê tuc ma sê buña. ⁷ Ma ñagêdô selom bu Jordan jasêmoa Gad to Gilead ñagamên. Saul gacgeñ gêmoa malac Gilgal ma lau samob, tañ têtêdaguc eñ nañ, têtêc taun ñasec.

⁸ Saul kêsaê bêc 7, kêtôm tañ Samuel kêsam gêdên eñ gebe naêndac eñ nañ, mago Samuel jagêdô lasê Gilgal atom. Amboac tonanği lau sêwi Saul siñ-siñ sêja.

⁹ Tec Saul kêsôm gebe "Akôc daja to dawama andên

aê amêñ." Ma eñ tau kakêñ daja tonañ. ¹⁰ Saul kékêñ da tau gêbacnê su, go Samuel mênğgêô lasê. Saul kêpuc eñ tññ-tññ gebe ê moalêc eñ. ¹¹ Mago Samuel kêsôm gebe "Aôm gôgôm asageñ." Ma Saul gêjô eñ awa gebe "Aê galic lau sêwi aê siñ ma aôm gômôên kêtôm gôjac noc nañ atom ma lau Pilisti sêkac tañ sa aña Mikmas, ¹² tec taêc gêjam gebe lau Pilisti oc sêsêp Gilgal mênşênac aê êmuñ noc jamansañ biñ êndên Apômtau êtu êlic aê ñajamña. Amboac tonañ ñoc ñalêlôm kékac aê ma kakêñ daja tau." ¹³ Go Samuel kêsôm gêdên Saul gebe "Aôm gôgôm gên meloc, gôgôm Apômtau, aômnêm Anôtô, nê biñsu, tañ kêjatu aôm nañ, ñanô kêsâ atom. Embe ôñğôm ñanô êsa oc Apômtau ênac dabiñ aôm gebe ôtu Israelnêñ kiñ ender tññgeñ. ¹⁴ Mago galoc nêm gôliñ kiñña oc ênêc ender tññgeñ atom. Apômtau kêjaliñ nê ñac teñ sa kêtôm ênê ñalêlôm ma kékêñ eñ kêtû ênê launêñ gôliñwaga gebe aôm gôgôm biñ, tañ Anôtô kêjatu aôm nañ, ñanô kêsâ atom." ¹⁵ Ma Samuel gêdi aña Gilgal jakêpi malac Gibeâ Benjaminña.

Saul kêsâ lau, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ sa. Lau tau amboac 600 geñ. ¹⁶ Saul agêc latu Jonatan ma lau, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, jasênğôñ malac Gibeâ Benjaminña ma lau Pilisti sênğôñ nêñ becobo aña malac Mikmas. ¹⁷ Aña tonañ lau Pilisti sêsakiñ siñwaga gebe sêjanğo launêñ gên. Êsêac sêwa tañ kékôc gêja mata têlêac. Mata teñ gêja malac Opra, tañ gêc gamên Sualña. Mata teñ gêja malac Bet Horon ¹⁸ ma teñ kepeñ gamên ñabau, tañ sêkô ma sêlic gaboañ Seboim to gamên sawa nañ.

¹⁹ Aña gamên Israel samucgeñ ñackêpac-kiwaga teñ gêmôa atom gebe lau Pilisti sêsôm gebe" O moae lau Ebolai sêmansañ siñ to kêm ki". ²⁰ Tec lau Israel samob dêdên lau Pilisti sêja gebe sêuc êsêacnêñ sakweñ ki to kinom ma ki to bôjan jalô. ²¹ Lau Pilisti embe sêuc sakweñ ki me kinom, go lau Israel sênâm ôli ña mone têlêac, ma embe sêuc ki me bôjan jalô, go sênâm ôli ña mone tageñ. ²² Amboac tonañ gêdên siñ kêsâ lau samob, tañ sêmoa sêwiñ Saul agêc Jonatan nañ, nêñ teñ kékôc siñ me kêm ki atom, Saul agêc Jonatan tañgeñ tec sêkôc. ²³ Lau Pilisti sêsakiñ siñwaga tonañ gebe sejop intêna ñamañgi Mikmasña. ¹

Jonatan kékili siñwaga Pilistiña

14 Bêc teñ Saul latu Jonatan kêsôm gêdên ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ gebe "Ajôc, dandên Pilistinêñ siñwaga, tañ sênğôñ ñamakeñ ôñêña nañ tana." Mago kêsôm ñawae gêdên tama atom. ² Gêdên tonañ Saul kékô ka ñanô teñ ñalabu aña malac Migron, tañ gêc Gibeâ nañ, ma lau 600 sêmoa sêwiñ eñ. ³ Ma Ahija, Iskiabod nê lasi Ahitub latu eñ kêsô ñakwê dabuñ. Ahitub eñ Apômtaunê dabuñwaga Eli, tañ gênğôñ Silo nañ, nê latu Pinehas latu eñ. Lau teñ sênğô Jonatan gêja ñawae atom. ⁴ Aña intêna ñamañgi, tañ Jonatan kêsâ gebe naêô lasê lau Pilisti nêñ siñwaga nañ, poc soso baliñ luagêc kékô makeñ-makeñ, sêsam

¹ Aña Hebolai awerñ namba jalaña gêc awê atom.

teñ gebe Beses ma teñ gebe Sene. ⁵ Teñ kékô gêmu kêsô Mikmasña ma teñ kékô gêmu kêsâ Gebaña.

⁶ Jonatan kêsôm gêdên ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ, gebe "Ajôc, talom dandên lau samuc nañ siñwaga tana. Oc moae Apômtau ênam kôm êtu aêagêcña. Eñ kêtôm gebe êkêñ aêagêc taku ñacjo tulu ma ñacjo taêsam me luagêcgeñ têtôm gebe sêkô eñ auc atom." ⁷ Ma ênê ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ, gêjô eñ awa gebe "Ôñğôm êtôm aôm taêm gêjam. Ônamañ. Aê oc jawiñ aôm. Biñ tañ aôm taêm gêjam nañ, aê taêc gêjam amboac tonañgeñ." ⁸ Jonatan kasôm gebe "Ñajam, talom natatôc tañ êndên êsêac sêlic aêagêc. ⁹ Êsêac embe sêsôm êndên aêagêc gebe 'Akô tonañ e aêac awac', go aêagêc takô maleñ ma dandên êsêac tana atom. ¹⁰ Mago embe sêsôm gebe 'Api andên aêac amêñ', go aêagêc tapi tana gebe biñ tonañ oc êkêñ puc aêagêc gebe Apômtau kékêñ lau Pilisti sêsêp aêagêc lemeñ." ¹¹ Amboac tonañ êsêagêc têtôm tañ gêdên Pilisti nêñ siñwaga sêlic êsêagêc. Ma lau Pilisti sêsôm gebe "Alic acgom, Ebolai sêsa aña gêsun, tañ sêsiniñ tañ sêmoa nañ sêmên." ¹² Go sêmôc gêdên Jonatan agêc nê ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ, gebe "Api andên aêac amêñ. Aêac abe atôc gên teñ êndên amagêc." Jonatan kêsôm gêdên nê ñac gebe "Ajôc, ôndañguc aê. Apômtau kékêñ êsêac sêsêp Israel lemeñ sugac." ¹³ Jonatan kêgalap kêpi ña akaiñ to lêma gêmunañ ma nê ñac kêdaguc eñ. Jonatan kêsôlô lau Pilisti jagwac-jagwac jasêc ma nê ñac gêjac êsêac êndu kêdaguc-kêdaguc. ¹⁴ Jonatan agêc nê ñac sêjac siñ kwapuc ma sêjac lau amboac 20 êndu aña nom ñasawa saun teñ. ¹⁵ Pilisti nêñ siñwaga selendec ñanô ma lau Pilisti samob amboac tonañ. Siñwaga to sêjanğowaga katuñ uñ tageñ. Ôjô gêjam ma Anôtô kêtakê êsêac ñanôgeñ.

Sêku lau Pilisti tulu

¹⁶ Saulnê dibwaga aña malac Gibeâ Benjaminña sêlic Pilisti sêwê sêlêsageñ. ¹⁷ Amboac tonañ Saul kêsôm gêdên lau, tañ sêwiñ eñ nañ gebe "Asa lau sa ma alic asa gêwi aêac siñ." Sêsa lau sa e sêlic gebe Jonatan agêc ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ, sêmoa atom. ¹⁸ Tec kêsôm gadên Ahija gebe "Ôkôc Anôtônê poac ñakatapa ômôên." Gêdên ñasawa tonañ êsêac sêbalañ Anôtônê poac ñakatapa gêwiñ lau Israel. ¹⁹ Saul kêsôm biñ gêdên dabuñwaga gêmôa ma ñaonda aña Pilisti nêñ gamên becoboña kêtû kapôên. Tec Saul kêsôm gêdên dabuñwaga gebe "Ôpuc kapoac dabuñ atom." ²⁰ Go Saul gêwiñ lau samob, tañ sêmoa sêwiñ nañ, têdênañ tañ sebe sênac siñ. Êsêac sêlic gebe lau Pilisti sêjac tañ sejogeñ ma ñalênsôn kêtû kapôên. ²¹ Ma lau Ebolai, tañ sêmoa sêwiñ Pilisti kwanañgeñ ma sêwiñ êsêac jasênğôñ gamên becoboña nañ, sêwi êsêac siñ ma sêkac tañ ôkwi jasêwiñ Saul agêc Jonatan. ²² Ma lau Israel samob, tañ sêsiniñ tañ sêmoa lôc Epraim nañ, sênğô ñawae gebe lau Pilisti sêc siñ su sêja, tec êsêac jasêwiñ ma sêjanda lau Pilisti amboac tonañgeñ. ²³ Amboac tonañ Apôm-

tau gëjam Israel kési gédên bêc tonañ ma sêjac siñ e jasêlêlêc malac Bet Awen su.

Siñ gêbacnê ma biñ kêsa

24 Lau Israel sêjac siñ e tekweñ gêbac samucgeñ, gebe gédên bêc tonañ Saul kêtôc lêma ma kêjatu nê lau gebe "Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gên e oc naêsêp ma aê jakac ñoc kamocgôc êpi ñoc ñacjo." Amboac tonañ lau teñ awensuñ kêsac gên taniñña teñ atom-anô. 25 Ma lau samob jasêd lasê malen ma têtap lêp sa gêc nom. 26 Mago lau, tañ têtap sa ma sêlic lêp tau gêwê nan, nêñ teñ kêmêtôc lêma jakêkôc mêngeñ ñagec atom gebe têtêc Saul nê biñ kêpuc boañña. 27 Mago Jonatan gênô tama kêsôm biñ êpuc boa laurña tonañ atom. Tec enj kêmêtôc nê tôc, tañ kêmêgôm nan, jakêsac ñatêpôê kêsêp lêp, go kêkên kêsô awasun ma gên tau kêlau enj. 28 Go lau tau nêñ ñac teñ kêsôm gédên enj gebe "Tamam gêjac jao gên tonañ to kêtôc lêma gêwiñ ma kêsôm gebe 'Aê japuc boa ñac, tañ êniñ gên êndên ocsalô tonec.' Tec lau samob tekweñ gêbac." 29 Go Jonatan kêsôm gebe "Aê tamoc gêgôm keso gédên aêacnên lau, Alic acgom, aê matocanô ñawa kêsa gebe gaenj lêp tonec ñagecgeñ. 30 Ocsalô tonec lau embe sêniñ gên, tañ sêjanjo su anja ñacjo nêñ nan, oc ñajam êlêlêc, oc sênac lau Pilisti popoc samucgeñ."

31 Gédên bêc tonañ lau Israel sêku lau Pilisti tulu to sêjanda êsêac anja Mikmas e gédên Aijalon. Mago lau tekweñ gêbac ñanô. 32 Tec êsêac jasêkac domba to bulimakao ñalatu, tañ sêjanjo su nan ñagaôgeñ, ma sêjac êndu gêc nom ñaôma paliñ-paliñgeñ ma senj ñamêsôm todecgeñ. 33 Go êsêac sêsôm gédên Saul gebe "Ôñô acgom, lau sêgôm sec gédên Apômtau ma senj gên todec." Enj kêsôm gebe "Amac agôm secgoc. Ansambi poc kapôên teñ êmên tonec." 34 Go Saul gêjac têku nê biñ gebe "Andên lau naasôm êndên êsêac gebe 'Lau samobgeñ sêkôc nêñ bulimakao to domba dêndên aê sêmên gebe sêmbuc anja tonec ma sêniñ. Mago anjôm sec êndên Apômtau gebe anij gên todecgeñ atom.'" Amboac tonañ gédên gêbêc lau samob sêkôc nêñ bulimakao gédên-gédêngeñ sêmên ma sêbuc anja tonañ. 35 Ma Saul gêboa Apômtaunê altar teñ sa ma altar tau kêtû Saulnê altar ñamataña, tañ gêboa gédên Apômtau nanj.

36 Go Saul kêsôm gebe "Ajôc, tasêp tandanguc lau Pilisti tana êndên êmbêc ma tajanjo êsêacnên gên su e oc êpi, ma êsêacnên ñac teñ êwê aêac sa atom." Lau samob sêjô enj awa gebe "Ôñgôm gên, tañ taêm gëjam gebe ñajam nanj." Mago dabunwaga kêsôm gebe "Tatu gasuc dandên Apômtau tana acgom."

37 Amboac tonañ Saul kêtû kênac Anôtô gebe "Aê jasêp najanda lau Pilisti me masi. Aôm oc ôkên êsêac sêsêp Israel lemen me masi." Mago Anôtô gêjô enj awa gédên bêc tonañ atom. 38 Tec Saul kêsôm gebe "Amac lau nêñ kasêga samob, amên ma akíp biñ sa e ajala gebe asa gêgôm keso gedên ocsalô tonec biñnanôgeñ. 39 Aê jasôm êtu tônj êtu Apômtau, Israel-nên kêsiwaga, tañ gêmôa mata jali nanña, gebe biñ

tau embe anêc aê latuc Jonatanña enj oc êmac êndu biñnanô." Mago lau nêñ teñ gêjô enj awa atom. 40 Go Saul kêsôm gédên lau Israel samob gebe "Amac lau samob akô ñamakenj ma aêagêc latuc Jonatan akô ñamakenj." Ma lau samob sêjô enj awa gebe "Ôñgôm gên, tañ gôlic gebe oc ñajam nanj." 41 Tec Saul kêsôm gebe "O Apômtau, Israelnên Anôtô, amboac ondoc tec gôjô nêñ sakiñwaga awa gédên ocsalô tonec atom. O Apômtau, Israelnên Anôtô, tôp tau embe ênêc aê me latuc Jonatan, go ôkên Urim, mago embe tôp tau ênêc nêñ lau Israelña, go ôkên Tumim." Ma Jonatan agêc Saul sêwê kaiñ tôp ma lau Israel sêmôa. 42 Go Saul kêsôm kêtiã gebe "Apuc kapoac êtu aêagêc latuc Jonatanña." Ma kêtap Jonatan sa.

43 Go Saul kêsôm gédên Jonatan gebe "Ôsôm êndên aê gebe gôgôm asagenj." Tec Jonatan kêsôm lasê gédên enj gebe "Biñnanô, aê gaenj lêp ñagec, tañ kês-ap tôc, tañ kamêgôm nanj tônj. Aê tec kakô aê jamac êndumanj." 44 Ma Saul kêsôm gédên enj gebe "Aôm embe ômac êndu atom, go Anôtô enserj aê sumanj." 45 Go lau sêsôm gédên Saul gebe "Jonatan tañ kêku ñacjo tulu tonjaclaigenj anja Israel ñalêlôm nanj, oc êmac êndu me. Masianô. Aêac asôm êtu tônj êtu Apômtau, tañ gêmôa mata jali nanña gebe ênê môkêlaun tagenj êu tau êsêp nom atom." Amboac tonañ lau sêjam Jonatan kési gebe êmac êndu atom. 46 Go Saul kêjanda lau Pilisti kêtiã atom ma gêc gêja. Ma lau Pilisti sêc sêmu sêja nêñ gamênj.

Saulnê gôliñ to gôlôac

47 Gédên tañ Saul kêtû kiñ Israelña su nanj, enj gêjac siñ gédên nê ñacjo anja gamênj samob. Enj gêjac siñ gédên lau Moab to Amon ma Edom, gêjac siñ gédên kiñ Sobaña ma gédên lau Pilisti. Anja gamênj samob, tañ enj gêjac siñ kêsa nanj, enj kêku êsêac tulu. 48 Enj kêtôc nê ñaclai ma kêku lau Amalek tulu, ma gëjam Israel kési anja lau sêjanjowaga nêñ.

49 Saul latui nêñ ñaê tonec gebe Jonatan agêc Iswi ma Malkisua. Ma latuio nêñ ñaê tonec gebe awêsêga nê ñaê Merab, ma awê saun nê Mikal. 50 Saul tau nê awê nê ñaê gebe Ahinoam, enj Ahimas latuo. Ênê siñwaganên ñac siñsêlêc nê ñaê Abner. Enj Saul tama saun Ner latu. 51 Saul tama Kis ma Abner tama Ner êsêagêc nêñ tamenj Abiel.

52 Gédên têm samob, tañ Saul gêmôa nom nanj, enj gêjac siñ ñajanja sec gédên lau Pilisti ñapanj. Ma enj embe êlic ñactêkwa to ñaclai teñ, nanj enj êkên enj naêwiñ ênê siñwaga. I II

Siñ gédên lau Amalek

15 Samuel kêsôm gadên Saul gebe "Apômtau kêsakiñ aê gebe janiñ oso aôm ôtu ênê lau Israel nêñ kiñ. Amboac tonañ galoc ôkên tanam Apômtau awa acgom. 2 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe 'Aê gabe jakênj ñagêjô êndên

I *Ñakwê tau Ebolai sêsam gebe Epod.* II *Tumim to Urim Israelnên kapoac ñaê.*

Amalek êjô gêñ, tañ êsêac sêgôm gêdên Israel. Êsêac sêkô intêna auc êsêac gêdên tañ sêpi anja Aiguptu samañ nañ. ³ Galoc ôna ma ônac Amalek ma onseñ êsêac to nañ gêñ samob su. Taêm walô êsêac atom. Ônac samob êndu, ñacwaga to lauo ma ñapalêo to ñac ma ñapalê dedec, bulimakao to domba ma kamel to donki.”

⁴ Tec Saul kakalem lau sêpi tagen anja Telaim. Êsêac siñwaga Israelña 200,000 ma Judawaga 10,000. ⁵ Saul mêngegêo lasê Amaleknên malacsêga ma gêwa êsêac gêc nêñ gamênña gaboañ. ⁶ Go Saul kêsakiñ biñ gadên lau Ken gebe “Andi, awi Amalek siñ, aêc asêp ana gebe janseñ amac su awiñ êsêac atom, gebe amac amosin lau Israel gadên tañ sêpi anja Aiguptu sêmênñ nañ.” Amboac tonañ lau Ken sêwi lau Amalek siñ. ⁷ Go Saul kêku lau Amalek tulu anja malac Hawila e gêdên Sur, tañ gêc kêkanôn Aiguptu ñagamên oc kêpiña nañ. ⁸ En kakôc lau Amalek nañ kiñ Agag tôn tomata jaligen ma gesen lau samob su ña siñ. ⁹ Mago Saul to nê lau taên walô Agag ma domba to bulimakao ñalatu ñajam-ñajam to domba ñalatu ma gêñ ñagêdô samob, tañ sêlic ñajam nañ, tec sebe senseñ su sênaña atom. Mago êsêac sesen gêñ sec-sec to ñatêkê samobgen su.

Saul tañapêc ma Anôtô kêtin en su

¹⁰ Tec Apômtau nê biñ gêdên Samuel gebe ¹¹ “Aê gaen oliñ gebe kakên Saul kêtin kiñ owagen gebe en gêbuc dêmôê aê ma gêgôm aênoc jatu ñanô kêsa atom.” Samuel nê ñalêlôm ñawapac ma kêtan gêdên Apômtau gêdên gêbêc samuc tonañ. ¹² Nabêbêc kanucgen Samuel gêdi gebe êpuc Saul tôn-tôn gêja. Go biñ tonec gêdên Samuel gebe “Saul kêpi lôc Karmel ma jagêboa ñabelo ten sa kêtin en tañña anja tonañ, go kêkac tau ôkwi kêsêp malac Gilgal gêja.” ¹³ Samuel jakêtap Saul sa ma Saul gê moalêc en gebe “Apômtau ênam mec aôm. Aê gagôm Apômtaunê jatu ñanô kêsagac.” ¹⁴ Mago Samuel kêsôm gebe “Ñam amboac ondoc, tec ganô domba kêtan kêsô tañocsun ma bulimakao kêtan mênğanô.” ¹⁵ Saul gêjô en awa gebe “Lau sêkôc gêñ tau anja Amaleknên. Êsêac taên walô domba to bulimakao ñajam-ñajam tonec gebe sêkên êtu da êndên Apômtau, aômñem Anôtô. Gêñ ñagêdô aêac asen su samucgen.” ¹⁶ Ma Samuel kêsôm gêdên Saul gebe “Kêtomgac. Aê gabe jasôm biñ, tañ Apômtau kêsôm gêdên aê gêdên gêbêc nañ, êndên aôm.” Ma en gêjô en awa gebe “Ôsôm acgom.”

¹⁷ Ma Samuel kêsôm gebe “Aôm gôlic taôm amboac ñac ñaôma, mago kôtu gôlôacmôkê Israelña nêñ lau-mata ma Apômtau gen oso aôm kôtu Israelnên kiñ. ¹⁸ Ma Apômtau kêsakiñ aôm gebe naonseñ lau alôb-alôb Amalek su ma ônac siñ êndên êsêac e sênaña samucgen. ¹⁹ Kêtu asagenña aôm tañam wamu Apômtau awa atom. Kêtu agenña nêñ ñalêlôm kêboan kêtin êsêacnên awamataña ma gôgôm gêñ, tañ Apômtau gêlic sec nañ.” ²⁰ Saul gêjô Samuel awa gebe “Aê tañoc wamu Apômtau. Aê gaja kêtin Apômtau kêsakiñ aê. Ma aê kakôc lau Amalek nêñ kiñ Agag

gamên ma gasen Amalek ñagêdô samob su sêjaña. ²¹ Mago lau sêkôc domba to bulimakao anja awa siñña ñajamanô tau, tañ Apômtau kêjatu gebe sênaña nañ, gebe sêkên êtu da êndên Apômtau, aômñem Anôtô anja malac Gilgal.”

²² Go Samuel kêsôm gebe “Apômtau mataanô gêlic daja to da ñagêdô ñawa kêtin takên tañen Apômtau awa me. Ôlic acgom, tañen wamu kêlêlêc da su ma takên tañen nañ kêlêlêc domba kapoac ñalêsi su amboac tonañ. ²³ Tañenpêc tau gêñ sec kêtin ben ma gêsun têkwa ñator kêtin sakiñ gwamña. Aôm kôtin Apômtaunê biñ su, tec Apômtau kêtin aôm su. Kôtu kiñ kêtinmgac.”

²⁴ Go Saul kêsôm gêdên Samuel gebe “Aê gagôm secgoc gebe kagêli Apômtaunê jatu to aômñem biñ. Aê katêc lau ma kakên tañoc êsêac awen. ²⁵ Mago galoc jaten aôm gebe ôsuc ñoc sec ôkwi ma ôwiñ aê, agêc tamu tana gebe janam sakiñ êndên Apômtau.”

²⁶ Mago Samuel gêjô en awa gebe “Oc jawiñ aôm atom, gebe aôm kôtin Apômtaunê biñ su, tec Apômtau kêtin aôm su gebe ôtu Israelnên kiñ êtiam atom.”

²⁷ Go Samuel kêkac tau ôkwi gebe êc êna ma Saul gê en tôn kêsêp nê ñakwê ñalêsu e gêngic. ²⁸ Tec Samuel kêsôm gêdên en gebe “Ocsalô tonec Apômtau kêkao sakiñ kiñña su anja aômñem amboac tonañ ma kêkên gêdên ñac wacban aôm ña ten, tañ ñajam kêlêlêc aôm su nañ. ²⁹ Israelnên Anôtô ñawasi kêsau biñ to gêjam tau ôkwi atom. En ñamalac gebe ênam tau ôkwi-ôkwi nec atom.” ³⁰ Go Saul kêsôm gebe “Aê kajala gebe gagôm secgoc. Mago otoc aê sa ñoc launên laumata to lau Israel sêlic ma ôwiñ aê, agêc tamu tana gebe janam sakiñ Apômtau, aômñem Anôtô.” ³¹ Go Samuel kêkac tau ôkwi kêdaguc Saul. Ma Saul gêjam sakiñ gêdên Apômtau.

³² Su, go Samuel kêsôm gebe “Akôc Amaleknên kiñ Agag andên aê amên.” Agag kêsêlên gêdên en tonjalêlôm ñatutucgen ma kêsôm gêc tau gebe “Tamac êndu kêtin gêñ ñamakicgoc.” ³³ Ma Samuel kêsôm gebe “Kêtom aômñem siñ gesen lauonên ñapalê su, tec aôm tênam nê ñapalê masi amboac tonañgen.” Ma Samuel gêjac Agag popoc-popocgen kêkô Apômtau lanônemña anja Gilgal.

³⁴ Go Samuel gêja Rama ma Saul kêpi gêja nê andu anja Gibe. ³⁵ Samuel gêlic Saul kêtiam atom e gêmac êndu, mago Samuelnê ñalêlôm ñawapac kêtin Saulña. Ma Apômtaunê ñalêlôm gêbuc dêmôê gebe kêkên Saul kêtin Israelnên kiñ wagen.

Samuel gen oso Dawid kêtin kiñ

16 Apômtau kêsôm gêdên Samuel gebe “Nêñ ñalêlôm ñawapac êtu Saulña e êndên ondocgen. Aê katiñ en su gebe êtu Israelnên kiñ êtiam atom. Ôkêc niptêkwi êsêp nêñ ñoplakôp ma ôsêlên. Aê jasakiñ aôm ôndên ñac Betlehemña Isai ôna gebe kajaliñ latuinên ten sa gebe êtu kiñ.” ² Mago Samuel kêtin kênac gebe “Aê oc jana amboac ondoc. Saul embe êñô ñawae, oc ênac aê êndu.” Go Apômtau gêjô en awa gebe “Ôkôc bulimakao têna wakuc ten êwiñ ma

ôsôm gebe 'Aê gamên gabe jakên da êndên Apômtau.'
³ Go ôkalem Isai êniñ da ñamoasiñ êwiñ. Aê oc jaoc biñ, tañ ôngômña nañ, lasê êndên aôm. Ma aôm ôniñ oso ñac, tañ aê oc jasam êndên aôm nañ." ⁴ Samuel gégôm kêtôm Apômtau kêsôm gédên eñ ma gêja malac Betlehem. Malac tau ñagejobwaga sêpuc eñ tñ-tñ tonên ñalêlôm ñatutucgeñ ma sêsôm gebe "Kôsêlên biñ ñajamña me." ⁵ Eñ gêjô êsêac awen gebe "Aec, aê gamên kêtû biñ ñajamña. Aê gamên gabe jakên da êndên Apômtau. Anam dabuñ taôm gebe mênêwiñ aê ma takên da tau." Go eñ tau gêjam mec Isai to latui ma keten êsêac gebe mênêsêkên da sêwiñ.

⁶ Êsêac sêd lasê ma Samuel gêlic Eliab, tec geboc Apômtaunê ñac êniñ oso eñña tau. ⁷ Mago Apômtau kêsôm gédên Samuel gebe "Ôê taêm eñ ôliñ ñawasi to waso-waso atom. Aê katiñ eñ su, gebe aê galic gên kêtôm ñamalac sêlic nañ atom. Ñamalac sêlic gên, tañ gêc dêmôênja nañ ma Apômtau gêbi ñalêlôm lêtên." ⁸ Isai gêmôêc Abinadab ma kêkôc eñ gédên Samuel gêja. Mago eñ kêsôm gebe "Apômtau kêjaliñ eñ sa atom amboac tonañgeñ." ⁹ Go Isai kêkên Sama gêja, mago Samuel kêsôm gebe "Apômtau kêjaliñ eñ sa atom amboac tonañgeñ." ¹⁰ Isai kêkên latui 7 dêdên Samuel sêja. Ma Samuel kêsôm gédên Isai gebe "Apômtau kêjaliñ êsêac tonec ñai nên teñ sa atom." ¹¹ Go Samuel kêtû kênac Isai gebe "Latômi tecenañgeñ me." Ma Isai gêjô eñ awa gebe "Ñac sauñ gacgeñ gêmoa, eñ gejob domba gêmoa." Samuel kêsôm gédên Isai gebe "Ôkên lau nasêkôc eñ sêmên. Aêac oc dangôn sic atom e eñ êmên acgom." ¹² Amboac tonañ kêkên lau jasêkôc eñ sêmên. Eñ lanjônô ñajamanô to mataanô ñakênkên ma ôli e ñawasi lanjwageñ. Ma Apômtau kêsôm gédên Samuel gebe "Ajôc, ôniñ oso eñ, ñac tau tonec." ¹³ Samuel kêkôc niptêkwi ñañooplakôp ma geñ oso Dawid aña têtai ñalêlôm. Go Apômtaunê ñalau kêsêp Dawid ñalêlôm jagêjam eñ auc gédên bêc tonañ ma gê tñgeñ gêja. Samuel gêdi ma gêc gêja Rama.

Dawid gêjac gên wênja kêtû Saulña

¹⁴ Apômtaunê ñalau gêwi Saul siñ ma ñalau sec teñ aña Apômtaunê kêlêsu eñ. ¹⁵ Go Saulnê sakiñwaga sêsôm gédên eñ gebe "Aôm kôjala gebe ñalau sec aña Anôtônê kêlêsu aôm gêmoa. ¹⁶ Amboac tonañ ma ñatau, ôjatu nêm sakiñwaga aêac gebe ansom ñac gêjac gên wênjawaga teñ. Ma embe ñalau sec aña Anôtônê mênêlêsu aôm eñ oc ênac gên wênja ma nêm ñalêlôm êtu malô êtiâm." ¹⁷ Saul kêsôm gédên nê sakiñwaga gebe "Ñajam, ansom ñac-gêjac-gên-wênjawaga teñ ma akôc eñ andên aê amên." ¹⁸ Sakiñwaganên teñ kêsôm gebe "Aê galic Isai aña Betlehem nê latu teñ gêjac gên wênja ñajamanô. Eñ ñactêkwa to ñaclai ma kêsôm biñ tokauc to lanjônô ñajam ma Apômtau gêmoa gêwiñ eñ." ¹⁹ Amboac tonañ Saul kêsakiñ lau dêdên Isai sêja ma kêsôm gebe "Ôsakiñ latôm Dawid, tañ gejob domba gêmoa nañ, êndên aê êmên." ²⁰ Tec Isai kêkôc donki teñ jakêkên polom gêsac ñaô to wain kêsêp ñaôlic teñ ma noniñ ñalatu kapoac teñ ma

kêsakiñ latu Dawid gebe êkên gên tau êndên Saul. ²¹ Amboac tonañ Dawid gédên Saul gêja ma gêjam sakiñ eñ. Ma Saul têtac gêwiñ Dawid ñanôgeñ ma kêkên eñ kêtû ñac, tañ gêc ênê laukasap nañ. ²² Ma Saul kêsakiñ biñ gédên Isai ma kêsôm gebe "Ôkên latôm Dawid ênam sakiñ aê êmoa gebe aê galic eñ ñajam." ²³ Ma kêtôm têm samob, tañ Anôtônê ñalau sec kêlêsu Saul nañ, Dawid kêkôc nê geñ wênja ma gêjac e kêmosiñ Saul ma ôli ñajam kêsâ ma ñalau sec gêwi eñ siñ.

Goliat kêkili lau Israel

17 Lau Pilisti sêkac nên lau siñña sa sêpi tagen aña malac Judaña teñ ñaê Soho. Êsêac sê becobo kêsêp Soho ma Aseka ñasawa aña Epes-Damim. ² Saul to lau Israel sêkac sa sêpi tagen amboac tonañgeñ ma sê becobo aña gamên Ela. Go êsêac têtênnañ tauñ sebe sênac siñ enden lau Pilisti. ³ Lau Pilisti sêkô lôc ñamaken ma Israel sêkô lôc ñamaken ma gaboañ gêc ñaluj. ⁴ Go lau Pilistinên ñac siñsêlêc kêsâ aña êsêacnên ton gêmên, ênê ñaê Goliat aña malac Gat. Eñ ñac waso-waso baliñ sec kêtôm saka samuc teñ ma ñasêku. ⁵ Eñ kêkuc kululuj ki ma kêsô ñakwê ki. Ñakwê ki tau ñawapac kêtôm 75 kilo. ⁶ Eñ kêkwa atêkwa auc ña ki ma gêc kêm ki. ⁷ Kêm ñadambê kêtôm sap ma kêm ñamata ki ñawapac kêtôm 10 kilo. Ma ênê ñac teñ gêja ênê lautuc kêsêlên gêmuj eñ. ⁸ Eñ kêsâ mênkêkô ma gêmôêc gédên lau Israel gebe "Kêtu asageñña amac amên abe anac siñ. Aê Pilisti teñ ma Saulnê sakiñwaga amac atom me. Ajaliñ nêm ñac teñ sa êsêp êndên aê êmên. ⁹ Eñ embe êtôm gebe ênac aê êndu, nañgo atu amacnêm sakiñwaga. Mago aê embe jaku eñ tulu ma janac eñ êndu, nañgo amac atu aêacma sakiñwaga ma anam sakiñ aêac." ¹⁰ Ma Pilisti tau kêsôm gebe "Ocsalô tonec aê kasu lau Israel susu gebe akên ñac teñ mênjaêagêc anac tauñ." ¹¹ Saul to Israel samob sênô Pilisti nê biñ tonañ e nên ñalêlôm ñagogo ma têtêc tauñ ñanô.

Dawid gêd lasê siñmala

¹² Dawid eñ ñac Epra aña Betlehem Judaña latu. Ñac tau nê ñaê Isai. Isai latui 8. Ma gédên Saulnê têm ñac tau kêtû ñamalacanô su. ¹³ Nê latui ñamataña têtêac têtadaguc Saul kêtû siñña. Lau têtêac tau nên ñaê tonec ñacsêga Eliab ma ñac kêtû luagêcña nê ñaê Abinadab ma ñac kêtû têtêacña Sama. ¹⁴ Dawid eñ ñac ñamuña. Tagen lau ñamataña têtêac tonañ têtadaguc Saul sêja. ¹⁵ Ma Dawid gêwi Saul siñ kêsêp ñasawa ñagêdô ma gêmu gêja Betlehem gebe ejop tamanê domba. ¹⁶ Kêtôm bêc 40 ñabêbêc to ñakêtula samob Pilisti Goliat tonañ kêsâ jakêkô nê mala.

¹⁷ Gédên bêc teñ Isai kêsôm gédên latu Dawid gebe "Ôkôc gadob topolom sigob ma polom 10 tonec ôndên têtami ôna gamên becoboña, ¹⁸ ma ôkên su-gêjac-anô 10 tonec êndên êsêacnên gôliñwaga. Ma ôlic têtami oc sêmoa amboac ondoc, go ôkôc gên teñ, tañ êwa sa gebe sêmoa ñajam nañ, ômu ômôên."

¹⁹ Saul to êsêac ma lau Israel samob sêjac siñ gêdên lau Pilisti sêmoa gaboarj Ela. ²⁰ Dawid gêdi gêdên bêbêc kanucgerj ma gêwi domba siñ gêdên nac tenj gejob ma kejonj gên gêja kêtôm tama Isai kêjatu enj. Enj jagêo lasê siñ namala tau ma lau siñ têdênarj taunj gebe sêsa êtu siñja ma sêjam lasê. ²¹ Israel to Pilisti têdênarj taunj towalarj-towalarj. ²² Dawid kêlêwarj nê waba su kêsêp nac gejob wabarja lêma ma kêlêti gêdênj lau towalarj ma kêtû kênac têwai gebe sêmoa amboac ondoc. ²³ Êsêac sêjam biñgalôm gêdênj taunj sêmoa ma nac waso-waso Goliat tau kêsa jagêmôêc biñ, tañ gêmurjja gêmôêc gêdênj êsêac narj, kêtiam ma Dawid gênô biñ tau.

²⁴ Gêdênj tañ lau Israel sêlic nac tau narj, êsêac têtêc taunj ma sêc. ²⁵ Êsêac sêsôm gebe "Amac alic nac, tañ kêsa gêmênj narj, me masi. Enj kêsa gêmênj kêtû êsu Israel susunja. Nac tañ ênac enj êndu narj, kiñ oc êkênj waba taêsam êndênj enj êtu nac tolêlôm to êkênj latuo êndênj enj ênam ma ênac tamanê gôlôac êngic gebe sêkênj takis êtiam atom." ²⁶ Go Dawid kêtû kênac lau, tañ sêkô têdabiñ enj narj, gebe "nac samuc Pilisti tê mênjkêsu Anôtô mata jali nê siñwaga susu nê asa. Tenj embe ênac enj êndu ma enserj biñ susunja su anja Israel oc sêmoasiñ enj na asagenj." ²⁷ Tec lau tañ sêjô enj awa ma sêsôm biñ nakôninjja gebe nac, tañ ênac enj êndu narj, oc sêmoasiñ enj na gên amboac tonarj.

²⁸ Têwa nac sêga Eliab gênô Dawid gêjam biñgalôm gêwiñ lau ma têtac nandanj kêsa ma kêsôm enj gebe "Aôm kôsêp gômôênj tonec kêtû agenja. Ma gôwi domba napopoc anja oba ônê siñ gêdênj asa gebe ejop. Aê kajala gebe aôm kotoc taôm sa ma nêma njalêlôm sec tau tonec gebe gômôênj gobe ôlic siñ tonec." ²⁹ Dawid gêjô biñ tonarj gebe "Aê gagôm asagenj keso. Aê gajam kênac naômagenj." ³⁰ Go enj kêkac tau ôkwi anja ênê gêdênj nac tenj ma kêtû kênac biñ tagerj tonarj kêtiam. Ma lau sêjô awa kêtôm namatarja.

³¹ Biñ tañ Dawid kêsôm narj, lau sênô ma têdônj gêdênj Saul. Ma enj kêsakiñ biñ gêdênj Dawid gebe "Ôndênj aê ômôênj." ³² Ma Dawid kêsôm gêdênj Saul gebe "Noc natau, lau sênam golec sa êtu nac ônênja amboac secgerjmanj. Nêma sakiñwaga aê gabe naaêagêc Pilisti tônê anac taunj." ³³ Tagerj Saul kêsôm gêdênj Dawid gebe "Masi, aôm naônac siñ êndênj Pilisti tonarj atom. Aôm kêtôm Pilisti tau atom, gebe aôm nac wakuc ma enj nac siñsêlêc langwa." ³⁴ Mago Dawid kêsôm gêdênj Saul gebe "Nêma sakiñwaga aê gajob tamocnê domba. Gêdênj tañ lewe me bôclai ber gêmênj ma gêjam gerjgerj domba tenj narj, ³⁵ aê kajanda kadaguc enj e kajango domba su anja enj awasunj. Ma embe êsa tau sa êndênj aê, go aê jakôc ênê êm tônj ma jamakiñ enj êndu. ³⁶ Nêma sakiñwaga aê gajac lewe to ber nagêdô êndu su ma nacsamuc Pilisti tônê oc êtap gênj tagerj tônê sa amboac tonarj gebe kêsu Anôtônê lau siñ susu." ³⁷ Ma Dawid kêsôm biñ tenj gêwiñ gebe "Apômtau tañ gêjam aê kêsi anja lewe to bôclai ber nênj naclai narj, oc ênam aê kêsi anja Pilisti tau nê nacclai êwiñ." Go Saul kêsôm gêdênj Dawid gebe "Amboac

tonarj ôna, ma Apômtau êmoa êwiñ aôm." ³⁸ Go Saul kêkênj tau nê nacwê siñja gêdênj Dawid. Kêkênj kululuj ki Dawid kêkuc ma kêkênj enj kêsô nacwê ki nacgala. ³⁹ Ma Dawid kêjandiñ Saulnê siñ gêsac nacwê naô ma kêsêlênj gebe ênsaê e gêgôm elêmê, gebe enj kêtôm gênj tau atom. Tec Dawid kêsôm gêdênj Saul gebe "Aê katôm gebe jasêlênj tolaukasap samucgerj tonec atom, gebe katôm gênj tau atom." Amboac tonarj Dawid kêsêlô gênj samob tonarj su kêtiam. ⁴⁰ Go kêmêgôm nê tôtec kêsêp lêma ma kêjaliñ dabanj matu nawasi lementerj anja bumanj sa ma kêkênj kêsêp atali. Lêma kêmêgôm nê dabanj tônj ma gêdênj Pilisti tau gêja.

Dawid gêjac Goliat endu

⁴¹ Nac Pilisti kêtû olon-olon gêdênj Dawid gêmênj ma ênê nac gêja lautuc gêmurj enj. ⁴² Nac tau gêlic Dawid ma kêpuc mata tônj enj e kêsu enj susu gebe enj nac matak tolanôanô najamanô. ⁴³ Ma Pilisti tau kêsôm gêdênj Dawid gebe "Aê kêam me, tec kôkôc tôcgerj gôdênj aê gômôênj." Ma kêpuc boa Dawid kêsam nê anôtôinênj naê. ⁴⁴ Ma Pilisti tau kêsôm gêdênj Dawid gebe "Ômôênjmanj, aê, oc jakênj aôm ôtu moc to bôclai nênj gwada." ⁴⁵ Dawid gêjô enj awa gebe "Aôm gôc siñ to kêma ma gôja lautuc gôdênj aê gômôênj ma aê nec gadênj aôm gajam lausiñ undambênja nênj Apômtau to lau Israel nênj siñwaga nênj Anôtô, tañ kôsu enj susu narj lanô. ⁴⁶ Ocsalô tonec Apômtau oc êkênj aôm ôsêp aê lemoc ma aê oc janac aôm êndu ma jandim aôm gêsôm têtêkwa êngic. Ma jakênj lau Pilisti nênj nawêlêlarj êtu moc umborj nalabuñja to bôclai nomja nênj gwada. Go lau nomja samob sêjala gebe Israelnênj Anôtô gêmoa. ⁴⁷ Ma lau samob, tec sêkac sa anja tonec nec sêlic gebe Apômtau kêpô lêna tubac to kêma ênam lau saña atom, gebe siñ tonec kêtû Apômtaunê siñ ma enj oc êkênj amac asêp aêac lemerj."

⁴⁸ Gêdênj tañ Pilisti tau kêtû gasuc Dawid narj, Dawid kêlêti nagaôgerj gêdênj enj gêja. ⁴⁹ Enj kêkênj lêma kêsêp nê atali ma gic dabanjmatu tenj sa ma kêdaiñ e jagêjac Pilisti têtêla palap tagerj. Poc tau kêtuc enj môkêapac popoc ma gêtu tau lanôanô jagêdênj nom.

⁵⁰ Amboac tonarj Dawid kêku Pilisti tulu na dabanj topoc. Enj gêjac Goliat e gêtu tau ma gêmac êndu ma siñ tenj kêsêp Dawid lêma atom. ⁵¹ Go Dawid kêlêti gêdênj enj jakêsô palap enj ma gêbuc ênê siñ sa gêjac enj êndu go gêdim enj gêsutêkwa gêngic. Lau Pilisti sêlic gebe nênj siñsêlêc gêmac êndu su, tec sêc. ⁵² Ma lau Israel to Juda dêdi sêjam lasê ma sêjanda lau Pilisti e gêdênj Gat to Ekron nênj tunjôm nacatam. Ma lau Pilisti, tañ siñ gêjac êsêac ôliñ lasê narj, sêc intêna-intêna anja Saraim e gêdênj Gat to Ekron. ⁵³ Go lau Israel sêkac taunj ôkwi sêmu sêmênj ma sêjanjo lau Pilisti nênj waba, tañ gêc nênj gamênj becoboña narj, samob su. ⁵⁴ Ma Dawid kêkôc Goliat nê môkêapac ma kêkôc gêja Jerusalem ma kêkênj ênê laukasap gêc taunê becobo.

⁵⁵ Gêdênj tañ Saul gêlic Dawid kêsa gêja gebe ênac Pilisti tau narj, enj kêtû kênac nê nac siñsêlêc Abner gebe "Abner, nac matak tônê asanê latu enj." Ma Abner

gêjô eņ awa gebe "O kiņ, aê gajam kauc eņ biņņanôgeņ." ⁵⁶ Ma kiņ kêsôm gebe "Ôkip ñac matac tau nê ñam sa. Asanê latu eņ." ⁵⁷ Amboac tonaj gêdêņ taņ Dawid gêjac Pilisti êndu ma gêmu gêmêņ naņ, Abner kêkôc eņ gêdêņ Saul gêja. Dawid gegen Pilisti nê mômêapac tômgeņ. ⁵⁸ Ma Saul kêtû kênac eņ gebe "Ñacnec, asa latu aôm." Ma Dawid gêjô eņ awa gebe "Nêm sakiņwaga Isai aņga Betlehem nê latu aê."

Jonatan kêmoatiņ poac gêwiņ Dawid

18 Dawid gêjam biņgalôm gêdêņ Saul su acgom, go Jonatan agêc Dawid sê sêlêb gêdêņ taun ma Jonatan têtac gêwiņ eņ kêtôm têtac gêwiņ tau. ² Ma Saul kêkôc Dawid tôm gêmoa gêwiņ eņ geden tômgeņ ma gêwi eņ siņ gêmu gêja tamanê andu kêtiam atom. ³ Go Jonatan kêmoatiņ poac gêdêņ Dawid gebe eņ têtac gêwiņ Dawid amboac têtac gêwiņ tau. ⁴ Jonatan kêkwalec ñakwê, taņ eņ tau kêsô naņ, su kêkêņ gêdêņ Dawid ma kêkêņ nê laukasap to nê siņ ma talam to ômbiņkap gêwiņ. ⁵ Kêtôm têm samob, taņ Saul kêsakiņ kêtû kôm tokaiņ-tokaiņna naņ, Dawid gêjam kôm tau toņanôgeņ. Kêtû tonajna Saul kêkêņ eņ kêtû nê lau siņna nê siņsêlêc. Biņ tonaj gêjac lau samob materanô ñajam ma Saulnê sakiņwaga sêlic ñajam amboac tonajgeņ.

Saul gêjam lêmur Dawid

⁶ Gêdêņ taņ Dawid gêjac Pilisti tau êndu ma lau siņ sêmu sêja nêņ gamêņ naņ, lauo aņga malac Israel ña samob sêsa sêja sebe sêpuc Saul tôm-tôm. Êsêac sêjam wê têtac ñajam ña toon ma gegob ma têtê wê.

⁷ Lauo têtû samuc ma sêjam wê sêjô-sêjô taun gebe "Saul gêjac nê ñacjo 1,000 ma Dawid gêjac nê 10,000."

⁸ Saul gêjô biņ tonaj ñajam atom ma têtac ñandan secanô. Eņ kêsôm gebe "Êsêac sêkêņ 10,000 gêdêņ Dawid ma 1,000 geņ gêdêņ aê. Tec galoc kêtap gêņ samob sa su, gêņ tagen naņ masi eņ naņ, tonec gebe êtu kiņ." ⁹ Gêdêņ bêc tonaj Saul gêlic Dawid sec ma gê tômgeņ gêja. ¹⁰ Ñagelen Anôtônê ñalau sec teņ kêlêsu Saul ma kêlêti gêmoa nê andu ñalêlôm amboac meloc kêtê eņ. Dawid gêjac gêņ wêña gêmoa kêtôm eņ gêgôm-gêgôm ma Saul kêmêgôm nê kêm. ¹¹ Saul kêkôtêņ nê kêm ma kêsôm gebe "Aê jandiņ Dawid tôm tamiņ sagiņ." Mago Dawid kêtêc kêm su kêtû dim luagêc.

¹² Ma Saul kêtêc Dawid gebe Apômtau gêwiņ eņ ma gêwi Saul siņ su. ¹³ Saul gêwi Dawid siņ gebe êmoa laņônêmna êtiam atom ma kêkêņ eņ kêtû ton lausiņ 1,000na nêņ kasêga. Amboac tonaj eņ gêwê nê lau kêsô kêsâ. ¹⁴ Gêņ samob, taņ Dawid gêgôm naņ, ñanô kêsâ gebe Apômtau gêmoa gêwiņ eņ. ¹⁵ Saul gêlic Dawidnê kôm samob ñanô kêsâ, tec kêtêc eņ kêlêlêc. ¹⁶ Mago Israel to Juda samucgeņ têtac gêwiņ Dawid gebe eņ gêwê êsêac kêsô kêsâ.

Dawid gêjam Saul latuo kêtû nê awê

¹⁷ Go Saul kêsôm gêdêņ Dawid gebe "Aê latuco awêsêga Merab tec gêmoa. Aê oc jakêņ eņ êndêņ aôm ônam êtu nêm awê. Ma aôm ônam sakiņ aê totêmtac êpa sugen to ônac Apômtau nê siņ." Gebe Saul taê gêjam gêc taugen gebe "Aê lemoc êpi eņ atom. Lau Pilisti lemeņ êpi eņmaņ." ¹⁸ Dawid kêsôm gêdêņ Saul gebe "Aê asa, ma aêñoc lasitêwai to tamocnê gôlôac lau towae amboac ondoc aņga Israel, tec aê jatu kiņ lawa nec." ¹⁹ Mago gêdêņ têm, taņ sebe sêkêņ Saul latuo Merab êndêņ Dawid naņ, Saul kêkêņ eņ gêdêņ Adriel aņga Meholaņa gêjam eņ kêtû nê awê.

²⁰ Mago Saul latuo Mikal têtac gêwiņ Dawid. Êsêac têdôm biņ tonaj gêdêņ Saul ma eņ gêlic ñajam. ²¹ Saul taê gêjam gêc taunja gebe "Aê jakêņ latuco êndêņ Dawid gebe êtu ênê lakô teņ ma lau Pilisti senseņ eņ su." Ma Saul kêsôm gêdêņ Dawid kêtû dim luagêcna gebe "Aôm oc ôtu aê laoc." ²² Ma Saul kêtatu nê sakiņwaga gebe." Anam biņgalôm awiņ Dawid kelecgeņ ma asôm gebe 'Gôlicgac me, kiņ gêlic aôm ñajam ma ênê sakiņwaga samob têtac gêwiņ aôm amboac tonaj galoc ôtu kiņ lawa.'" ²³ Ma Saulnê sakiņwaga têdôm biņ tau gêdêņ Dawid. Mago Dawid kêsôm gebe "Amac alic amboac ondoc, jatu kiņ lawa nec gêņ sauņ teņ me. Aê ñac ñalêlôm sawa to ñac ñaôma." ²⁴ Saulnê sakiņwaga jasêjac miņ biņ, taņ Dawid kêsôm naņ, gêdêņ Saul. ²⁵ Tec Saul kêsôm gebe "Asôm biņ tonec êndêņ Dawid gebe 'Kiņ taê kêka awê ñaôli atom. Eņ keter lauo Pilisti 100 nêņ utiņôlic gebe aôm ôkac kiņnê kamocgôc êndêņ ênê ñacjonêņ.'" Gebe Saul taê gêjam gêc taunja gebe lau Pilisti senseņ Dawid su. ²⁶ Saulnê sakiņwaga têdôm biņ tonaj gêdêņ Dawid ma Dawid gêlic ñajam gebe êtu kiņ lawa. Noc ênam awêña gêcgeņ ²⁷ ma Dawid gêdi gêwiņ nê lau gêja ma gêjac lau Pilisti 200 êndu. Go Dawid kêkôc utiņôlic mênketoc tomalageņ gêc kiņ laņônêmna. Amboac tonaj eņ kêtû kiņ lawa ma Saul kêkêņ latuo Mikal gêdêņ eņ gêjam kêtû nê awê.

²⁸ Saul gêlic ma kêtala gebe Apômtau gêmoa gêwiņ Dawid ma lau Israel samob têtac gêwiņ eņ. ²⁹ Tec kêtêc Dawid kêlêlêc ma kêtû ênê soņo-soņo geden tômgeņ. ³⁰ Kêtôm têm samob naņ lau Pilisti nêņ gôliņwaga sêsa sêmêņ kêtû sênac siņna naņ, Dawid gêjac siņ toņanô kêlêlêc Saulnê sakiņwaga samob su. Amboac tonaj Dawidnê wae kêsâ e gêjam sêga.

Saul gebe ênac Dawid endu

19 Saul gêjam biņgalôm gêwiņ latu Jonatan to nê sakiņwaga samob gebe senseņ Dawid su. Mago Saul latu Jonatan têtac gêwiņ Dawid kêlêlêc. ² Tec gêjac miņ biņ tau gêdêņ Dawid ma kêsôm gebe "Tamoc Saul gêgôm gêñlêlôm gebe enseņ aôm su. Ojop taôm êndêņ eleņ bêbêcgeņ ma ôsiņ taôm ôkwi ñapep aņga gamêņ ñakêsiņ teņ ma ômoa tonaj. ³ Aê oc jasa jawiņ tamoc jawac gamêņ, taņ aôm ômoa naņ, ñagala ma janam biņgalôm êndêņ tamoc êtu aômna. Ma em-

be janô biñ tej oc jakêñ ñawae êndên aôm." 4 Ma Jonatan kêlanem Dawid gêdên tama Saul ma kêsôm gêdên eñ gebe "O kiñ, ôñgôm sec êndên nêm sak-ijwaga Dawid atom gebe eñ gêgôm sec tej gêdên aôm atom ma gêjam sakiñ aôm ñajamanô." 5 Eñ gêjac môkê tau ma gêjac Pilisti Goliat êndu ma Apômtau kêku Israelnêñ ñacjo tulu. Aôm gôlic ma kôtu samuc ma amboac ondoc gobe ôñgôm sec êndên ñac lañônêm sawa ma ônac Dawid êndu ñaômagen." 6 Saul kêkên taña Jonatan awa ma kêtôc lêma ma kêsôm gebe "Apômtau gêmôa mata jali biññanôgen, tec Dawid êmac êndu atom." 7 Amboac tonañ Jonatan gêmôc Dawid ma gêjac miñ biñ samob tonañ gêdên eñ. Go gêwê Dawid gêdên Saul ma Dawid gêjam nê sakiñ kiñ kêtôm gêmunña kêtiam.

8 Siñ tej kêsa kêtiam ma Dawid gêdi gêwiñ jagêjac siñ gêdên lau Pilisti. Ma eñ gêjac êsêac ñanôgen, tec sêwi siñ siñ ma sêc eñ su gêja.

9 Go Apômtaunê ñalau sec tej gêjam Saul auc gêdên tañ eñ gêñgôn nê andu ma kêmêgôm kêm tej. Dawid gêjac gêñ wêña gêmôa. 10 Ma Saul kêsaê gebe êndiñ Dawid tamiñ sagiñ ña kêm, mago Dawid kêtêc su e kêm jakêpi sagiñ. Dawid gêc gêja ma gêjam samuc.

11 Gêdên gêbêc tonañgen Saul kêsakiñ lau sêja Dawidnê andu gebe dêndib eñ ma taê gêjam gebe ênac eñ êndu êndên bêbêcgen. Mago Dawidnê awê Mikal kêkên puc eñ gebe "Embe ôc êndên êmbêc tonec atom oc sênac aôm êndu êndên bêbêc." 12 Ma Mikal kêlêwan Dawid kêsêp katam sauñ ma eñ gêc gêja, tec gêjam samuc. 13 Go Mikal kêkôc gwam tej ma ketoc gêc mê go kêkên noniñ ñaôlilu gêsac gwam môkêapac ñaô ma kêgadê auc ña obo. 14 Ma gêdên tañ Saul kêsakiñ lau gebe nasêkôc Dawid nañ, Mikal kêsôm gebe "Gêmac gêgôm eñ." 15 Go Saul kêsakiñ lau gebe sêlic Dawid ma kêjatu êsêac gebe" Ambalañ eñ to mêgen andên aê amên gebe janac eñ êndu." 16 Lau tonañ sêsô andu sêja e sêlic gwam tau gêc mê ma noniñ ñaôlilu gêsac môkêapac ñaô. 17 Saul kêsôm gêdên Mikal gebe "Kêtu asagenña kôsau aê ma gôwi ñoc soño-soño siñ jagêmoa toôli samuc." Mago Mikal kêsôm gêdên Saul gebe" Eñ kêsôm gêdên aê gebe 'Ôkên aê jaêc jana. Embe masi, oc janac aôm êndu.'"

18 Dawid gêc gêmôa toôli samuc jagêô lasê gêdên Samuel aña Rama, go gêjac miñ biñ samob, tañ Saul gêgôm gêdên eñ nañ. Go êsêagêc Samuel sêja Naiot ma sêmôa tonañ. 19 Ñawae kêtap Saul sa gebe "Dawid gêmôa Naiot Ramaña." 20 Tec eñ kêsakiñ lau gebe nasêkôc Dawid sêmên. Ma gêdên tañ êsêac sêlic toñ propeteña, tañ katuñ kaiñ tej kêsa ma Samuel jagêjam gôliñ êsêac nañ, Anôtônê Ñalau gêjam Saulnê lau auc ma katuñ kaiñ tej kêsa gêwiñ amboac tonañgen. 21 Biñ tonañ ñawae gêdên Saul gêja, tec kêsakiñ lau toñ tej, mago êsêac katuñ kaiñ tej kêsa amboac tonañgen. Ma Saul kêsakiñ lau kêtiam kêtu dim têlêac ma êsêac katuñ kaiñ tej kêsa gêwiñ amboac tonañgen. 22 Go eñ tau gêja Rama jagêô lasê bumata kapôen, tañ gêc Seku nañ, ma kêtu kênac gebe

"Samuel agêc Dawid sêmôa ondoc." Ñac tej kêsôm gêdên eñ gebe "Êsêagêc sêmôa Naiot Ramaña." 23 Gêdên tañ Saul kêsêlên gebe êna Naiot Ramaña nañ, Anôtônê Ñalau gêjam eñ auc amboac tonañgen ma eñ kêsêlên ma geoc biñ lasê e jagêô lasê Naiot Ramaña. 24 Go eñ kêkwalec nê ñakwê su ma gêmôa Samuel lañônêmña ma geoc biñ lasê amboac tonañ ma gêc ôli ñaôma oc samuc ma gêbêc samuc tonañ. Tec biñ tonec kêtu biñgalôm gebe "Saul gêmôa gêwiñ propete amboac tonañ me."

Jonatan gêjam Dawid sa

20 Dawid gêc aña Naiot Ramaña gêmu gêmên ma kêsôm gêdên Jonatan gebe "Aê gagôm asagen. Aênoc keso ondoc. Aê gagôm sec ondoc gêdên tamam, tec gebe enseñ aê su nec." 2 Jonatan gêjô eñ awa gebe "Masianô. Aôm oc ômac êndu atom. Ôlic acgom, tamoc kêsiñ gêñ kapôen me sauñ, tañ gebe êñgôm ña nañ, ñaterñ ôkwi gêdên aê atom. Tamoc ênam biñ amboac tonañ auc êndên aê êtu asagenña. Biñ amboac tonañ tej gêc atom." 3 Mago Dawid gêjô eñ awa gebe "Aôm tamam kêjala kêtu tôn su gebe aôm gôlic aê ñajam, tec taê gêjam gêc tauñagen gebe 'Jonatan êñô biñ tonañ atom, oc êñgôm ênê ñalêlôm ñawapac êsa.' Aê jasôm biññanô êtu Apômtau gêmôa mata jali to aôm gômôa matam jaliña gebe aê kasa pañ sêawa." 4 Go Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe "Biñ samob, tañ ôsôm nañ, aê jañgôm ñanô êsa êtu aômña." 5 Dawid gêjô eñ awa gebe "Elenña ajôn mêngeô lasê ma aênoc noc janiñ gêñ jawiñ kiñ tauña. Mago jaterñ aôm gebe ôwi aê siñ najasiñ jamoa kôm e bêc êtu têlêac ñaêtula. 6 Tamam embe êlic aê malocmê go ôsôm gebe 'Dawid keterñ aê ñanôgen gebe êlic nê malacmôkê Betlehem gebe nê lau sêkên da jalaña êtu nêñ gôlôacña.' 7 Ma tamam embe êsôm gebe 'Ñajam', go nêm sakiñwaga aê jamoa ñajam. Mago embe eñ têtac ñandañ, go ôjala gebe ênê biñ sec tônê oc êtu tôn. 8 Ômoasiñ nêm sakiñwaga aê amboac tonañ gebe aôm kômôatiñ poac gêdên nêm sakiñwaga kôkô Apômtau lañônêmña. Mago keso tej embe ênêc aênña, go aôm taôm ônac aê êndu. Gobe ôkên aê jandên tamam êtu asagenña." 9 Jonatan kêsôm gebe "Biñ amboac tonañ êtap aôm sa atom. Aê embe jajala gebe tamoc êsôm biñ êtu tôn gebe enseñ aôm su, oc aê jakêñ ñawae êndên aôm atom me." 10 Go Dawid kêsôm gêdên Jonatan gebe" Tamam embe ênsaic biñ aôm, asa oc êkên ñawae êndên aê." 11 Tec Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe "Tana kôm acgom." Tec êsêagêc sêwiñ tauñ sêja kôm.

12 Ma Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe "Aê jasôm biñ tonec jakô Apômtau, Israelnêñ Anôtô lañônêmña gebe elenña me ñaelen tej ñaockatu amboac tonec embe jajala tamocnê ñalêlôm gebe êlic Dawid ñajam, go jasakiñ biñ êndên aôm êwac. 13 Mago eñ embe taê ênam êtu tôn gebe enseñ aôm su, ma aê embe jakêñ puc aôm ma jasakiñ aôm ôc toôlim samucgen atom, go Anôtô enseñ aê su amboac tonañgen. Apômtau êwiñ aôm êtôm gêwiñ tamoc. 14 Embe jamoa matoc

jali êndên tonar, go taêm walô aê êtu Apômtaunja gebe jamac êndu atom. ¹⁵ Ma ôkôc nêmoasiñ su anja ñoc gôlôacnên atomanô. Apômtau embe ensen Dawidnê ñacjo samob tomalagen su anja nom, ¹⁶ go Jonatanê ñaê êkac tau su anja Dawidnê gôlôacnên atom. Ma Apômtau êkên ñagêjô êndên Dawidnê ñacjo." ¹⁷ Go Jonatan keten Dawid gebe êtôc lêma êti-am êtu nê têtac gêwiñ en ñanôña gebe en têtac gêwiñ Dawid amboac têtac gêwiñ tau.

¹⁸ Go Jonatan kêsôm gêdên en gebe "Elen ajôn oc mênêô lasê. Oc sensom aôm gebe malac sawa. ¹⁹ Ma elen ñaelen oc sensom aôm ñanôgen. Êndên tonar aôm ôna gamên, tañ kôsiñ taôm gêdên bêc ten su nañ, ma ôsiñ taôm ômoa poc toton ñamuña. ²⁰ Ma aê oc japê sôb têtêac êsêp poc toton ñamaken janğôm amboac japô sokoc. ²¹ Ôkên tanam ñapep. Aê oc jasakiñ ñapalê tau ma jasôm gebe 'Naosom sôb.' Aê embe jasôm êndên ñapalê gebe 'Ôlic sôb kêsêp aôm-nêm ñamaken tonecña, ôkôc saman, go ômôên.' Aê jasôm biñjanô êtu Apômtau, tañ gêmoo mata jali nañña gebe oc ômoa ñajam ma gênwapac ten êtap aôm sa atom. ²² Mago embe jasôm êndên ñapalê tau gebe 'Ôlic sôb gêc ñamaken ônê' nañ ôc ôna gebe Apômtau kêsakiñ aôm gebe ôna. ²³ Ma Apômtau oc êmbiñ aêagêc tôn enden tônğen êtu biñ, tañ aêagêc tamasan gêdên tauñ nañ."

²⁴ Amboac tonar Dawid kêsiniñ tau ôkwi gêmoo kom. Ma gêdên tañ ajôn mênğêô lasê nañ, kiñ gênğôn sic gebe êniñ gên. ²⁵ Kiñ gênğôn nê mala, gênğôn kêd-abiñ sagiñ kêtôm gêgôm-gêgôm. Jonatan gênğôn kêkanôn en ma Abner gênğôn kêsiniñ Saulña. Tagen Dawid mala sawa.

²⁶ Mago gêdên bêc tonar Saul kêsôm biñ ten atom. En taê gêjam gebe "Biñ ten kêtap Dawid sa, tec en kêtulelec atom." ²⁷ Mago ajôn mênğêô lasê ñabêc kêtuleagêcña nañ Dawid mala sawa kêtiam. Tec Saul kêsôm gêdên latu Jonatan gebe "Kêtuleasagenña Isai latu mênğen gên gêdên nôgen to galoc atom." ²⁸ Go Jonatan gêjô Saul awa gebe "Dawid keten aê ñanôgen gebe jawi en siñ êna Betlehem ²⁹ ma kêsôm gebe 'Aê jaten gebe jana gebe aêacma gôlôac sêkên da anja malac. Ma teoc kêtatu aê gebe jawiñ. Amboac tonar embe ôlic aê ñajam, go ôkên aê jana gebe jalic teoci.' Kêtulebiñ tonarña tec en gêmên gênğôn kiñnê tebo atom."

³⁰ Go Saul têtac ñandan sec gêdên Jonatan ma kêsôm gêdên en gebe "Awê sec to mockaiño ñalatu aôm. Aê kajala gebe amagêc Isai latu abiñ taôm tôn, tec gêgôm aôm taôm majam kêsaa to kômajec tênam amboac tonarğen. ³¹ Êtôm têm samob, tañ Isai latu êmoa mata jali anja nom nañ, aôm ômoa atom ma nêm gôliñ kiñña oc ênêc ñanğen atom amboac tonarğen. Tec ôsakiñ lau gebe sêkôc en dêndên aê sêmên. En êmac êndu." ³² Go Jonatan gêjô tama Saul awa ma kêsôm gêdên en gebe "En êmac êndu êtu asagenña. En gêgôm asagen keso." ³³ Tec Saul kêtôtên kêm gebe ênğun en. Tec Jonatan kêtala gebe tamanê biñ kêtule tôn gebe ênac Dawid êndu. ³⁴ Ma

Jonatan têtac ñandan sec ma gêdi sa anja tebo ma gen gên ten gêdên ajôn mênğêô lasê ñabêc kêtuleagêcña atom, gebe ênê ñalêlôm ñawapac kêtule Dawidna gebe tama gêbu en.

³⁵ Gêdên bêbêcgen Jonatan kêsaa kôm gêja kêtôm kêmasan biñ gêdên Dawid su ma kêtôc ñapalê saun ten gêwiñ en. ³⁶ En kêsôm gêdên ñapalê tau gebe "Ôlêti ma onsom sôb, tañ galoc japê nañ." ñapalê kêtêti ma en kêtêp sôb ten kêtala lêtêc ñapalê tau gêja. ³⁷ ñapalê jagêô lasê gamên, tañ Jonatan nê sôb kêsêp nañ, go Jonatan gêmôc biñ kêtadag ñapalê tau gebe "Sôb tonar kêtala lêtêc aôm gêja ônê." ³⁸ Jonatan kêtac ñapalê tau gebe "Ôlêti ñagaôgen, ônam gamên tôn atom." Amboac tonar ñapalê kejon sôb sa ma gêmoo gêdên nê ñatau gêmên. ³⁹ Mago ñapalê kêtala biñ samob tonar ñam atom. Jonatan agêc Dawid tauñgen sêjala. ⁴⁰ Go Jonatan kêtên nê laukasap gêdên nê ñapalê ma kêsôm gêdên en gebe "Ôkôc ôna malac."

⁴¹ Gêdên tañ ñapalê gêja nañ, go Dawid gêdi anja poc toton muña mênğêu tau lanğanô gêdên nom ma gewec gêdên en kêtule dim têtêac. Go agêc sêlêlêp tauñ alinğanô ma têtat tauñ, ma Dawid kêtat kêtêlêlêc.

⁴² Go Jonatan kêsôm gêdên Dawid gebe "Ôc tobiñ-malôgen ôna. Biñ tañ tamoatiñ tajam Apômtau lanğon nañ, êtu tôn. Apômtau êkô aêagêc ñasawa ma êkô aênğoc wakuc to aôm-nêm wakuc ñasawa amboac tonarğen enden tônğen." Dawid gêdi gêc gêja ma Jonatan gêmoo gêja malac.

Dawid gêc Saul

21 Go Dawid jagêô lasê Nob gêdên Anôtônê daburwaga Ahimelek anja malac Nob.

Ahimelek kêtup Dawid tôn-tôn to nê ñalêlôm ñatutuc ma kêsôm gêdên en gebe "Aôm taômgen gêmôên ma ten gêwiñ aôm atom kêtule agenña." ² Ma Dawid kêsôm gêdên daburwaga Ahimelek gebe "Kiñ kêtatu aê biñ tenña ma kêsôm gêdên aê gebe 'Aê jasakiñ aôm êtu jaten tenña ma jajatu aôm biñ tenña, mago ñac ten ênô biñ tonar ñawae ten atom.' Amboac tonar gajac noc ñoc lau gebe sêmên gamên ten. ³ Galoc gên ten embe ênêc aômña amboac polom 5 me gên taniñña ñagêô nañ, ôkên êndên aê." ⁴ Mago daburwaga gêjô Dawid awa gebe "Polom ñaôma ten gêc aênja atom-anô. Polom dênar daburğagen tec gêc. Nêm lau wakuc embe têtule mêtê lauonja, go sêniñ polom tau." ⁵ Dawid gêjô daburwaga awa gebe "Biñjanô, sêjac jao lauo gêdên aêac bêc ñagêô su. Gêdên tañ aê gadi nañ, lau sêjam dabur tauñ. Ocsalô kôm kaiñ ten gêjac aê ñawae, tec sêjam dabur tauñ ñapep sawagen." ⁶ Amboac tonar daburwaga kêtên polom dabur gêdên en. x 21:7-23:29 Saul kêtanda Dawid gêmoo mago Dawid kêtuli Saul auc ma kejon siñwaga ton ten sa. Êsêac sêsap Dawid tôn ma sêjac siñgenğen.

Dawid taê walô Saul

24 Saul kêtanda lau Pilisti su ma gêdên tañ gêmoo gêja nê malac nañ, êsêac sêjac miñ gêdên en

gebe Dawid gëmoa gamên sawa Engedi. ² Amboac tonañ Saul kékôc lau siñ 3,000, tañ kējalinj êsêac sa aña ga lau Israel samob nêñ nañ, ma jagesom Dawid to nê lau aña pocdënañ Noniñ gëbôm ñagamên kəsi oc kēpiña. ³ Saul jagêo lasê pocgësuñ teñ, tañ gëc dombanên sapa ñaintëna ñamagê nañ. Eñ kësô gēja gebe ênam tau ôkwi. Dawid to nê lau sësiñ tauñ sêngônj pocgësuñ tonañ ñalêlôm. ⁴ Go Dawidnê lau sësôm gëdênj eñ gebe "Galoc bêc tau, tañ Apômtau kësôm ñabiñ gëdênj aôm nañ, gebe 'Ôlic acgom, aê gabe jakênj nêm ñacjo êsêp aôm lêmam gebe ôngôm êtôm aôm taêm ênam.'" Ma Dawid gëdi jakësëbuñ Saul nê ñakwê baliñ ñalêsu su kelecgeñ. ⁵ Su, go Dawidnê ñalêlôm kepeñ eñ këtü kësëbuñ Saulnê ñakwê baliñ ñalêsu gëngic. ⁶ Ma eñ kësôm gëdênj nê lau gebe "Apômtau ênac jao aê gebe jañgôm ñoc ñatau, tañ Apômtau geñ oso eñ nañ, sec ma jakênj lemoc êpi eñ, tañ këtü Apômtaunê ñac geñ oso eñña." ⁷ Ma Dawid gëjam saic nê lau ña biñ tonañ ma gëlôc gebe êsêac sënac Saul êndu atom. Ma Saul gëdi sa ma gëwi pocgësuñ tau siñ kësä gēja.

⁸ Ñasawa sauñgeñ, go Dawid këdaguc eñ kësä awê gēja amboac tonañgeñ ma gëmôc këdaguc Saul ma kësôm gebe "O ñoc ñatau kiñ." Saul kékac tau ôkwi ma Dawid gewec lañdânô gëdênj nom ma ketoc Saul sa. ⁹ Ma Dawid kësôm gëdênj Saul gebe "Aôm kôkênj tañam lau, tañ sësôm gebe 'Dawid gebe enseñ aôm su' nañ, nêñ biñ këtü agenña. ¹⁰ Bêc tonec aôm taôm gôlic ña matamanô gebe Apômtau kékênj aôm kôsêp aê lemoc aña pocgësuñ. Ma lau ñagêdô sësôm gëdênj aê gebe janac aôm êndu. Mago aê gagôm atom. Aê kasôm gebe aê oc jakênj lemoc êpi ñoc ñatau atom gebe Apômtau geñ oso eñ. ¹¹ O tamoc, ôlic nêm ñakwê baliñ ñalêsu, tec gëc aê lemoc nec. Aê kasëbuñ ñakwê baliñ ñalêsu tonec su, mago gajac aôm êndu atom. Tonañ êkênj puc aôm ma aôm ôjala gebe aê taêc gëjam biñ sec teñ atom ma biñ jali tauc sa êndênj aômña gëc ñoc ñalêlôm atom. Aê gagôm sec gëdênj aôm atom, mago aôm kôjanda aê gebe ônac aê êndu. ¹² Apômtau êmêtôc aëagëcnênj biñ. Apômtau êkênj ñagêjô êndênj aôm êjô aê su. Mago aê lemoc êmoasac aôm atom. ¹³ Êtôm biñgôliñ langwa kësôm gebe 'Ñac alôb-alôb êngôm gên alôb-alôb', mago aêñoc lemoc êmoasac aôm atom. ¹⁴ Israelnênj kiñ gëmênj këtü asaña. Kôjanda asa. Kôjanda kêam ñamatê teñ me. Me kôjanda tec teñ me. ¹⁵ Amboac tonañ Apômtau êtu ñacmêtôc ma êmêtôc biñ, tañ gëc aëagêc ñasawa. Eñ êtuc kêninj aêñoc ñam ma ênam aê kəsi aña aôm lêmam."

¹⁶ Dawid kësôm biñ tonañ gëdênj Saul su, go Saul kasôm gebe "O latuc Dawid, aôm awam tonañ me." Ma Saul gëu tañboia lasê ma kêtaj. ¹⁷ Ma kasôm gëdênj Dawid gebe "Aôm gôgôm jagêdênj këlêlêc aê. Gebe aê kakênj sec gëdênj aôm, mago aôm kôkênj moasiñ gëjô su. ¹⁸ Ocsalô tonec Apômtau kékênj aê kasêp aôm lêmam, mago gôjac aê êndu atom. Tec gëwa aôm sa gebe kômoasiñ aê ñanô. ¹⁹ Ñac teñ embe êtap nê ñacjo sa oc awi eñ siñ êc toôli samucgeñ

ana me. Amboac tonañ Apômtau êmoasiñ aôm êjô gên, tañ ocsalô tonec gôgôm gëdênj aê nañ. ²⁰ Ma galoc ôlic acgom, aê kajala gebe aôm oc ôtu kiñ ma Israelnênj gôliñ kiñña tonañ êsêp aôm lêmam ñalêlôm. ²¹ Amboac tonañ ôtôc lêmam ôkô Apômtau lañônêm gebe embe jamac êndu su, go onseñ ñoc wakuc su atom ma ômbuñ ñoc ñaê su aña tamocnê gôlôac nêñ atom. ²² Ma Dawid këtôc lêma gëdênj Saul. Go Saul gëmu gēja nê malac ma Dawid to nê lau sêpi malac ñajaña sēja.

Samuel gëmac êndu

25 Gëdênj tonañ Samuel gëmac êndu. Ma lau Israel samob sêkac taurj sa ma têtaj tañboia këtü eñña, go sësuj eñ aña taunê andu aña Rama. x 25:1b-27:12 Dawid gëjam Abigail. Eñ awê lañdêjam ma awê tokauc ñagaô. Saul kējanda Dawid gëmoa. Dawid kékênj sec gëjô sec atom, eñ taê walô Saul këtiam. Su, go gēja lau Pilisti nêñ gamênj ma gëjam sakinj êsêacnênj kiñ teñ.

Saul agêc awê, tañ këtü kënac lau katuj

28 Gëdênj ñasawa tonañ lau Pilisti sêkalem nêñ siñwaga samob sêpi tagenj sebe sënac siñ êndênj lau Israel. Ma nêñ kiñ Akis kësôm gëdênj Dawid gebe "Aôm kôjala gebe aôm to nêm lau oc anac siñ awiñ aê." ² Dawid kësôm gëdênj Akis gebe "Ñajam, aôm oc ôlic gên, tañ nêm sakinwaga ocgo êngôm nañ." Ma Akis kësôm gëdênj Dawid gebe "Ñajam, aê gabe jakênj aôm ôtu aê taucñoc siñwaga ejop aê endej töngeñña."

³ Gëdênj ñasawa tonañ Samuel gëmac êndu su ma lau Israel samob têtaj tañboia këtü eñña ma sësuj eñ aña taunê malac Rama. Ma Saul këtij lau, tañ sêkalem ñacmatê katuj to lau mectomañña nañ, su aña lau Israelnênj gamênj. ⁴ Lau Pilisti sêkac taurj sa mênjsê nêñ becobo kékô Sunem, ma Saul kékac lau Israel samob sa sê nêñ becobo kékô gamênj ñabau Gilboa. ⁵ Gëdênj tañ Saul gëlic lau Pilisti nêñ siñwaga taêsam nañ, eñ kêtêc tau ñasec ma nê ñalêlôm ñatutuc ñanô. ⁶ Go Saul këtü kënac Apômtau, mago Apômtau gëjô eñ awa ña mê me kapoac me propete awenj atom. ⁷ Amboac tonañ Saul kësôm gëdênj nê sakinwaga gebe "Ansom awê teñ, tañ êtôm gebe êtu kënac ñacmatê katuj nañ. Aê gabe najatu kënac eñ." Ma nê sakinwaga sêjô eñ awa gebe "Awê teñ gëmoa Endor, tañ këtôm gebe êtu kënac ñacmatê katuj nañ."

⁸ Tec Saul kësô ñakwê ñaôma teñ gëjam lau ñaôma lañônj ma nê ñac luagêc sëwiñ eñ sēja. Êsêac jasêo lasê dëdênj awê tau gëdênj gëbêc ma Saul kësôm gebe "Ôkalem ñacmatê katuj êtu aêña. Ma ômôc ñac, tañ aê jasam êndênj aôm nañ, nê katu êmênj." ⁹ Mago awê tau gëjô eñ awa gebe "Aôm taôm kôjala gên, tañ Saul gëgôm nañ. Eñ këtij lau, tañ sêkalem ñacmatê katuj to lau mectomañ su aña gamênj tonec. Aôm gobe ôwa lakô aê gebe onseñ aê su këtü asageñña." ¹⁰ Mago Saul këtôc lêma ma kësôm gebe "Aê jasôm

biñjanôgen jakô Apômtau mata jali lanjônêmna gebe aôm ôwê biñ tonarj ñakaij atom.”¹¹ Go awê tau kêtû kênac gebe “Jakalem asa êmênj êtu aôm ña.” Ma Saul gêjô enj awa gebe “Ôkalem Samuel êmênj.”¹² Gêdênj tarj awê tau gêlic Samuel narj, enj kêwakic ma kêsôm gêdênj Saul gebe “Aôm Saul tau. Kôsau aê kêtû asagenja.”¹³ Tec kinj kêsôm gêdênj enj gebe “Ôtêc taôm atom. Gôlic asagenj.” Awê tau gêjô Saul awa gebe “Aê galic ñalau terj kêpi anja nom ñalêlôm gêmênj.”¹⁴ Saul kêtû kênac gebe “Ñalanjô kêtôm asagenj.” Awê gêjô enj awa gebe “Ñamalacanô terj tec kêpi gêmênj ma ñakwê baliñ kêkwa enj auc.” Go Saul kêjala gebe Samuel tau tônê, tec gewec lanjôanô gêdênj nom ma ketoc enj sa.

¹⁵ Go Samuel kêsôm gêdênj Saul gebe “Aôm kôlêlôm aê ma gômôêc aê gamu kapi gamênj kêtû asagenja.” Saul gêjô enj awa gebe “Aê kêpô lêna tau ñanôgenj. Lau Pilisti sêjac sinj gêdênj aê ma Anôtô gêbuc dêmôê aê ma gêjô aê aoc kêtiãam atom. Enj kêkênj propete seoc biñ lasê me gêsunj mê terj gêdênj aê atom. Tec aê kakalem aôm gebe ôsôm gênj, tarj janjôm narj, êndênj aê.”¹⁶ Samuel kêsôm gebe “Apômtau kêgamiñ tau gêdênj aôm to kêtû nêmj ñacjo su ma aôm kôtu kênac aê kêtû asagenja.”¹⁷ Apômtau gêgôm biñ, tarj kasôm lasê kêsa aê aoc narj, ñanô kêsa kêpi aôm. Enj kêkac gôlij kinja su anja aôm lêmam ma kêkênj kêpi ñac wacbarj aômna Dawid.”¹⁸ Aôm tarjam wamu gêdênj Apômtau awa atom ma gôgôm ênê têtac ñandanj gêdênj lau Amalek ñanô kêsa atom, tec galoc Apômtau gêgôm gênj tonarj gêdênj aôm.”¹⁹ Ma Apômtau êkênj aôm taômgerj ôsêp lau Pilisti lemerj atom, êkênj lau Israel samob sêwiñ. Ma êndênj elerja aôm to latômi oc mênjãmoa awiñ aê ma Apômtau oc êkênj Israelnênj sinjwaga sêsêp lau Pilisti lemerj amboac tonarjgerj.”

²⁰ Saul gênjô Samuelnê biñ tonarj e nê katu kelendec ma enj gêu tau gêc nom. Enj ôliwalô gêjanja gebe gerj gerj atom bêc samuc terj to gêbêc samuc terj.”²¹ Go awê tau gêdênj Saul gêja e gêlic enj kêsabigerj gêc, tec kêsôm gêdênj enj gebe “Nêmj sakiñwagao aê kakênj tarjoc aôm nêmj biñ. Ma gajac môkêc tauc gebe jananja, tec kasô nêmj biñ ñalabu.”²² Galoc ôkênj tarjam nêmj sakiñwagao aê. Ôlôc go jakênj gênj taniñja ñagec êndênj aôm ôniñ têkwam saki êsa gebe ôsêlênj.”²³ Mago enj gedec ma kêsôm gebe “Masi, aê janiñj gênj atom.” Tec ênê sakiñwaga jasêwiñ awê tau ma sêkac enj e kêkênj tarja nêmj biñ, go gêdi anja nom mênjgênjgônj mê.”²⁴ Awê tau kêkôc bulimakao ñalatu tarjgerj terj, tarj kêkô nê andu narj, ma gêjac êndu ma kêsa. Go kêkôc polom matac mênjkêgamuc ma kêpac

polom ñalucgerj²⁵ mênjkêkênj gêdênj Saul to nê sakiñwaga. Serj gênj su, go ac sêdi ma jasêc sêja gêdênj gêbêc tonarj. x 29:1–30:31 Lau Pilisti nêmj laumata sinjwaganja sedec gebe Dawid tonê lau sênac sinj êndênj lau Israel sêwiñ êsêac. Tec Dawid gêmu gêja malac Siklag ma kêtap sa gebe lau Amalek sêjac sinj gêdênj malac tau su. Kêtû tonarjgerj enj kêjanda êsêac e kêku êsêac tulu.

Saul to latui sêmac êndu

31 Lau Pilisti sêjac sinj gêdênj lau Israel ma sêjam lau Israel êliñ-êliñ to sêjac taêsãam êndu sêc lôc Gilboa.² Lau Pilisti sêjanda Saul to nê latui e sêjac Saul latui Jonatan agêc Abinadab ma Malkisua êndu.³ Ma ñacjo sêgi Saul auc e lau talamja sêpê enj ña sôb.⁴ Amboac tonarj enj kêsôm gêdênj ñac wakuc, tarj gêoc ênê laukasap narj, gebe “Ômbuc nêmj sinj sa ma ôñgunj aê êndu gebe lau samuc tonarj mênjsênac aê êndu ma sêsu aê susu atom.” Mago ñac tau gedec gebe enj kêtêc tau ñanô. Go Saul kêkôc tau nê sinj ma gêu tau kêsêp.⁵ Gêdênj tarj nê ñac-gêoc-ênê-laukasapwaga gêlic Saul gêmac êndu narj, enj tau jagêgunj tau ma gêmac êndu gêwiñ Saul.⁶ Amboac tonarj Saul gêmac êndu to nê latui têtêac ma nê ñac-gêoc-ênê-laukasapwaga to nê lau samob sêmac êndu gêdênj bêc tagerj tonarj.⁷ Lau Israel, tarj sênjgônj gaboarj Jesrel ñamakerj to bu Jordan ñagamênj oc kêpiña narj, sêlic Israelnênj sinjwaga sêc êliñ-êliñ ma sêjac Saul to latui êndu, tec êsêac sêwi nêmj malac sinj ma sêc su amboac tonarjgerj. Ma lau Pilisti mênjsênjgônj êsêacnênj malac tau.

⁸ Ñagelerj lau Pilisti sebe sêjanjo ñacmatê nêmj gênj sinja su ma têtac Saul to nê latui têtêac nêmj ñawêlêlanj sa sêc lôc Gilboa.⁹ Êsêac dêdim Saul gêsutêkwa gênjgic ma sêjanjo ênê laukasap su, go sêsakiñ lau jaerj sêjac laoc Pilisti nêmj gamênj samucgerj gebe sêsôm ñawae ñajam tonarj lasê êndênj nêmj anôtô to lau sênjô.¹⁰ Êsêac tetoc Saulnê laukasap gêc anôtôo jaba Astarot nê lôm dabunj ma sêjac ênê ñawêlêlanj tônj gerjkalerj malac Betsan ñatunjbôm.¹¹ Ma gêdênj lau Jabes-Gilead sênjô biñ, tarj lau Pilisti sêgôm gêdênj Saul narj ñawae¹² êsêacnênj lau ñaclai samob dêdi ma sêsêlênj gêdênj gêbêc jasêkôc Saul to nê latui nêmj ñawêlêlanj su anja Betsan ñatunjbôm ma sêkôc sêmênj malac Jabes, go sêkênj ja gerj.¹³ Ma sêkôc êsêacnênj ñatêkwa jasêsunj enj gêc ka kamem anja Jabes ñalabu ma sêjam dabunj mo bêc 7.

SAMUELNÊ 2

Samuelnê Buku Kêtu Luagêcna gêjac têku miñ, tañ kêsêp buku ñamatarja. Dawid kêtu kiñ ma gêjam gôliñ gamên Judana gêmun (môkêlatu 1-4) e kêtu lau Israel samob nêñ kiñ (môkêlatu 5-24). Dawid gêjac siñ gêdên nê ñacjo gebe êngôm nê gamên kiñja esewec. Ênê ñacjo ñamaker sêmoa lau Israel ñalêlôm, ñamaker sêmoa gamên ñamagêña. Buku tonec gêjac miñ Dawidnê siñ tonar ñabiñ, mago buku tau gêwa Dawidnê biñ ñagêdô sa gêwiñ. Eñ ñac gêdên, tañ kêkên gêwiñ Anôtô ma gêjam sakiñ eñ tonê ñalêlôm samucger. Nê lau têtac gêwiñ eñ ma tetoc eñ sa. Mago buku tonec gêsar Dawidnê biñ, tañ kêlênsôn to kêkên wapac eñ nar, auc atom amboac tonarger Kêsêp ñasawa eñ têtac ñandar to têtac ñakalac ma ketoc tau sa. Tager gêdên tañ Anôtônê propete Natan kêtôc ênê sec gêdên eñ nar, eñ geoc nê keso lasê ma kêsô Apômtaunê mêtôc ñalabu. Lau Israel sê taên ênê lên to kôm ñanô e kêtu ñamu gêdên tañ gêñwapac kêkônij êsêac nar, êsêac sêkên mater kiñ ten, tañ êsa aña Dawidnê gôlôacnên ma êtôm eñ tau. Êsêac taên kêka Dawidnê latu ten.

Dawid gêjô Saul gêmac êndu ñawae

1 Saul gêmac êndu su ma Dawid kêku lau Amalek tulu. Eñ gêmu gêmên mêngegêmoa Siklag bêc luagêc. **2** Ma gêdên bêc kêtu têlêacna ñac ten mêngegê lasê aña Saulnê siñwaga nêñ tonê ñakwê gêngic ma kekop gi eñ môkêapac. Gêdên tañ eñ gêdê lasê gêdên Dawid nar, ñac tau gêu tau gêc nom ma ketoc eñ sa. **3** Dawid kêtu kênac eñ gebe "Gômôên aña ondoc." Tec eñ gêjô ênê biñ gebe "Aê gaêc aña Israelnê siñwaga nêñ, tec gamên." **4** Ma Dawid kêsôm gêdên eñ gebe "Biñ amboac ondoc. Ôsômman." Ma eñ kêsôm gêdên Dawid gebe "Siñwaga sêc su aña siñmala ma ñacjo sêjac taêsam êndu. Saul agêc latu Jonatan sêmac êndu amboac tonarger." **5** Go Dawid kêtu kênac ñac matac tau, tañ kêkôc ñawae gêmên nar gebe "Saul agêc Jonatan sêmac êndu ñawae kêtap aôm sa ñalên amboac ondoc." **6** Nac matac gêjô ênê biñ gebe "Aê tauc gamoa lôc Gilboa gamoa ma galic Saul geser guñ tau tôñ ña nê kêm kêkô ma ñacjonên kareta to lau, tañ sêngegôn hos ñaô nar, sêkapiñ eñ sa. **7** Gêdên tañ eñ kêkac tau ôkwi nar, gêlic aê ma gêmôc aê. Aê gajô eñ awa gebe 'Aê tec gamoa.' **8** Eñ kêtu kênac aê gebe 'Aôm asa.' Ma aê gajô eñ awa gebe 'Aê ñac Amalek ten.' **9** Go eñ kêsôm gêdên aê gebe 'Ômôên ma ônac aê êndu. Matocanô kêtu talô su, tager matoc jali gamoa.' **10** Amboac tonar aê katu gasuc eñ jagajac eñ tomatêger gebe aê kajala gebe eñ oc êmoa atom. Go aê kakôc sunsun kiñja su aña môkêapac ma joc aña lêmadambê tec kajon gadên aôm, ñoc apômtau gamên."

11 Go Dawid lêma kêsêp nê ñakwê ma kêkac gêngic ma lau samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nar, sêgôm amboac tonarger. **12** Ma sêpuc tarjiboa sa ma têtar to sêjam dabun mo e oc jakêsêp kêtu Saul agêc nê latu Jonatan ma Apômtaunê lau Israel, tañ siñ geser êsêac su narja. **13** Ma Dawid kêsôm gêdên ñac matac, tañ kêkôc ñawae gêmên nar gebe "Aôm aña ondoc." Ma

eñ gêjô eñ awa gebe "Ñac jaba Amalek ten latu aê, mago gamoa nêñ gamên." **14** Go Dawid kêsôm gêdên eñ gebe "Amboac ondoc tec kêtêc taôm atom ma lêmam kêpi Apômtaunê ñac, tañ ger oso eñ nar, ma gôjac eñ êndu." **15** Go Dawid gêmôc lau matac nêñ ñac ten gêmên ma kêsôm gebe "Ôna, ônac eñ êndu." Amboac tonar eñ jagêjac ñac Amalekna tonar e gêmac êndu. **16** Dawid kêsôm gêdên eñ gebe "Nêñ dec êpi aôm taôm gebe aôm taôm kôkic nêñ biñ ña taôm awamsun gêdên tañ kêsôm gebe 'Aê gajac Apômtaunê ñac, tañ ger oso eñ nar êndu nar.'"

Dawid kêtar tarjiboa kêtu Saul agêc Jonatan

17 Go Dawid gêga wê tarjiboa tonec kêpi Saul agêc latu Jonatan **18** ma kêjatu gebe têndôn wê tau êndên lau Juda ma teto kêsêp Jasarnê buku.

19 "Ojae Israel, sêjac nêñ waem êndu gêc nêñ lôc ñaô.

Ojae, nêñ siñsêlêc ñactêkwa sêjaragoc.

20 Asôm lasê aña Gat atom ma anac miñ aña Askalon ñamalaclun atom gebe lauo Pilisti têtû samuc atom ma lau samuc latunjo sênâm lasê atom.

21 "Amac lôc Gilboa, manij to kom êpi amac atom, atu gamên gasar. Gebe seser siñsêlêcnê lautuc ñadabun su ma ser oso Saulnê lautuc ña niptêkwi kêtiam atom.

22 "Jonatannê sôb keso ñacjo atomanô ma Saulnê siñ gêjam kôm ñaôma atom. Gêjac lau siñsêlêc popoc ma geser ñacjo su.

23 "Saul agêc Jonatan têtac gêwiñ taun to sêlic taun ñajam

sêmoa mater jali sêwiñ taun ma sêmac êndu sêwiñ taun amboac tonarger.

Sêlêti ñagaô kêlêlêc momboan gêlôb ma nêñ ñaclai kêlêlêc lewe nêñ su.

24 "O amac Israel latunjo, atar êtu Saulna

gebe enj kêkênj ñakwê asôsamuc ñajam-ñajam gédênj amac ma kêkênj gêlôn gold geñ kalenj nêñ ñakwê.

25 "Ojae, lau ñactêkwa sêjaña anja siñ ñalêlôm.

Sêjac Jonatan êndu tomatêgeñ gêc lôc ñaô.

26 "O teocenec Jonatan, atêc gêmô aê kêtû aômña.

Ojae, ñoc gêñenec.

Nêñ têtmac gêwiñ aêña kêmôasiñ aê ñanôgeñ

kêlêlêc lauo têtmac gêwiñ aêña su.

27 "Ojae, siñ gesen lau ñactêkwa su ma nêñ laukasap gêjaña."

Dawid kêtû kiñ Judaña

2 Tonañ su, go Dawid kêtû kênac Apômtau gebe "Aê oc Japi najangôn malac Judaña ten me masi." Apômtau gêjô ênê biñ gebe "Ôna." Dawid kêtû kênac kêtiam gebe "Jana malac ondoc." Ma Apômtau gêjô enj awa gebe "Ôna Hebron." 2 Amboac tonañ Dawid gêwiñ nê awêlagêc Ahinoam anja Jesrel agêc Nabalnê awê-tuc Abigail anja Karmel jakêpi Hebron. 3 Dawid kêkôc lau, tañ sêmoa sêwiñ enj nañ, to nêñ gôlôac sêwiñ jasêngôn malac Hebron ñagamênj ñagêdô. 4 Go ñacwaga Judaña sêmênj ma senj oso Dawid kêtû gôlôac Judaña nêñ kiñ anja tonañ.

Ñawae gédênj Dawid gêmênj gebe lau Jabes-Gilead sêsuñ Saul su. 5 Tec Dawid kêsakiñ biñ tonec gédênj êsêac gebe "Apômtau ênam mec amac gebe têtmac gêwiñ nêñ ñatau Saul amboac tonañ ma asuñ enj. 6 Apômtau êtôc nê têtac gêwiñ tengeñña êndênj amac to taê walô amac ma aê gabe jamoasiñ amac amboac tonañgeñ êjô gên, tañ amac agôm nañ. 7 Ma galoc têtmac êpa su ma awa taôm sa amboac ñacgeñ. Gebe nêñ ñatau Saul gêmâc êndu su ma lau Juda senj oso aê gebe jatu êsêacnêñ kiñ." x 2:8-4:12 Saulnê siñwaganênj kasêga Abner kêkênj Saul latu Isboset kêtû kiñ anja gamênj gêmu kêpiña. Siñ kêsâ ma lau Israel nêñ gôlôacmôkê, tañ sêngôn gamênj gêmu kêpiña to êsêac, tañ sêngôn gamênj gêmu kêsêpña nañ, sêjac tauñ. Siñ gesen Abner agêc Isboset su, tec Dawid kêtû gamênj samucgeñ ñakiñ Enj gêbiñ gamênj Israelña to gamênj Judaña tôn sêpi tagenj.

Sêkênj Dawid kêtû Israel samob nêñ kiñ

5 Go Israelnêñ gôlôacmôkê samob sêo lasê gadênj Dawid anja Hebron ma sêsôm gédênj enj gebe "Aêacma ñatê ñagêdô aôm. 2 Gêmuñña gédênj tañ Saul kêtû kiñ nañ, aôm gôwê lau Israel kêtû siñña sêja ma kôkôc êsêac sêmu sêmênj kêtiam. Ma Apômtau kêsôm gédênj aôm gebe 'Aôm oc ôtu aênoc lau Israelnêñ gejobwaga ma ôtu êsêacnêñ gôliñwaga.'" 3 Go lau Israelnêñ kasêga samob sêo lasê gédênj kiñ anja Hebron ma kiñ Dawid kêmôatiñ poac gêwiñ êsêac anja Hebron semoa Apômtau lanônênj, go senj oso Dawid kêtû kiñ Israelña gêwiñ. 4 Dawidnê jala kêtû 30 ma kêtû kiñ. Ma enj gêjam gôliñ êsêac jala 40. 5 Enj kêtû kiñ Judaña anja Hebron kêtôm jala 7 ma ajôn 6 ma anja Jerusalem enj kêtû Israel to Juda samobnêñ kiñ kêtôm jala 33.

Dawid kêtû Jerusalem tulu

6 Kiñ to nê lausiñ sêja Jerusalem gebe sênac lau Jebus, tañ têtû malac ñatau nañ. Êsêac sêsôm gedenj Dawid gebe "Aôm ôsô tonec ômôênj atomanô, lau matenpec to puliñ oc sêkô aôm auc." Biñ tonañ ñam gebe Dawid oc êku malac tulu atomanô. 7 Mago Dawid kêtû malac totuñbôm ñajaña tulu, tec sêsam malac tau gebe Dawidnê malac. 8 Gédênj bêc tonañ Dawid kêsôm gebe "Ñac tañ êsêli êsô gasuc buña naênac lau Jebus ma ensenj lau puliñ to matenpec Dawid gedec ñanôgeñ nañ su, go êtu ñac ñamataña." Kêtû tonañña sêsôm biñ tonec sêmoa gebe "Matenpec to puliñ oc sêso Apômtaunê andu atom." 9 Dawid gêngôn malac totuñbôm ñajaña tau ma kêsam gamênj tau gebe Dawidnê malac. Enj kêkwê malac tau kêgigerj gêjam m anja Milo ma kêsô gêja. 10 Amboac tonañ Dawidnê ñac lai kêpi ec-kêpi ec gebe Apômtau lausiñ undambêña nêñ Anôtô gêmôa gêwiñ enj.

Kiñ Hiram ketoc Dawid sa

11 Lau Tirus nêñ kiñ Hiram kêsakiñ lau jaenña gédênj Dawid. Enj kêsakiñ kaseda to kamunda ma sêsap-pocwaga ma sêkwê Dawidnê andu. 12 Tec Dawid kêjala gebe Apômtau kêkênj enj kêtû kiñ Israelña biññanôgeñ-ma ketoc ênê gôliñ kiñña sa kêtû ênê lau Israelña.

Dawidnê latuio to ñac, tañ teneñj sêkôc êsêac anja Jerusalem nañ

13 Gédênj tañ Dawid gêwi Hebron siñ jagêngôn Jerusalem nañ, enj gêjam lauo ñagêdô mênjsêwiñ, tec sêkôc ênê latuio to ñac ñagêdô. 14 Latui tañ teneñj sêkôc anja Jerusalem nañ, nêñ ñaê tonec Samua agêc Soba ma Natan agêc Salomo 15 ma Ibkar agêc Elisua ma Nepeg agêc Japia 16 ma Elisama agêc Eliada ma Elipelet.

Dawid kêtû lau Pilisti tulu

17 Gédênj tañ lau Pilisti sêñô gebe senj oso Dawid kêtû kiñ Israelña nañ, lau Pilisti samob sêwê sêpi sêja gebe sêkôc Dawid tônj. Mago Dawid gêñô biñ tau ñawae ma kêsêp jagêngôn malac totuñbôm ñajaña tau. 18 Lau Pilisti sêo lasê gaboañ Repaim ma sêngôn gamênj aucgeñ. 19 Go Dawid kêtû kênac Apômtau ma kêsôm gebe "Aê oc japi jandênj lau Pilisti jana ma aôm ôkênj êsêac sêsêp aê lemoc me masi." Ma Apômtau gêjô enj awa gebe "Aec, ôpi ôna, gebe aê oc jakênj lau Pilisti sêsêp aôm lêmam biññanôgeñ." 20 Amboac tonañ Dawid gêo lasê Bal-Perasim ma kêtû êsêac tulu anja tonañ. Go enj kêsôm gebe "Apômtau gêjac ñoc ñacjo gêmuñ aê amboac bu kêsap lêndañ." Kêtû tonañña sêsam gamênj tonañ gebe Bal-Perasim (Apômtau kêtû tulu). 21 Lau Pilisti sêwi nêñ anôtôï gwam siñ sêc tonañ ma Dawid to nê lau sêkôc sa ma sêc sêja.

22 Go lau Pilisti sêpi jasêo lasê gaboan Repaim kêtiam ma sêngôn sêjam gamên aucgen. 23 Gêdên tañ Dawid kêtü kênac Apômtau kêtiam nañ, Apômtau gêjô enj awa gebe “Ôpi ôna atom. Ômbuc ômoa êsêac dêmodênmuñagen ma ônac êsêac anğa gamên, tañ kêkanôn ka môsê kêkô nañ. 24 Ma embe ôñô lau sêsêlên ñakicsêa anğa ka lôlôcña, go ôlêti gebe êndên tonan Apômtau êsêlên êmuñ aôm gebe ênac Pilisti nêñ lausij.” 25 Dawid gêgôm kêtôm Apômtau kêjatu enj ma gêjac lau Pilisti anğa Geba e gêdên Geser.

Dawid kêkôc poac ñakatapa gêmên Jerusalem

6 Tonan su, go Dawid kêkac Israelnên laumata siñña 30,000 sa kêtiam. 2 Dawid gêdi gawij lau samob tonan gêja malac Bal-Juda gebe êkôc Anôtônê poac ñakatapa, tañ sêsam lausij undambêña nêñ Apômtau, tañ gêngôn kerub ñaô nañ, nê ñaê kêpi nañ. 3 Êsêac tetoc Anôtônê poac ñakatapa kêkô kareta wakuc tenj ñaô ma sêkôc sêsa anğa Abinadabnê andu, tañ kêkô gamên ñabau nañ, ma Abinadab latuagêc Usa agêc Ahio sêjam gôlij kareta tau. 4 Usa kêsêlên gêwiñ poac ñakatapa ma Ahio kêsêlên gêmuñ. 5 Dawid to lau Israel samob têtê wê toôlij walôgen sêmuñ Apômtau ma sêjam wê ma sêjac gên wêña togam ma sekolon gegob ma sêjac dauc ma onj.

6 Gêdên tañ êsêac jasêo lasê Nakonnê sêka polom ñamala nañ, bulimakao sêka selelec, tec Usa kêmêtoç lêma jakêpuc Anôtônê poac ñakatapa tôn. 7 Go Apômtau têtac ñandan gêdên Usa ma gêjac enj gebe kêmêtoç lêma gêdên Apômtaunê poac ñakatapa. 8 Dawid têtac ñandan kêtü Apômtau kêkac Usa su amboac tonanjen, tec sêsam gamên tau gebe Peres-Usa e mêngêdên galoc. 9 Gêdên bêc tonan Dawid kêtêc Apômtau ma kêsôm gebe “Apômtaunê poac ñakatapa êndên aê êmên amboac ondoc.” 10 Tec Dawid gedec gebe Apômtaunê poac ñakatapa êna ênê malac, ma kêkôc katapa tau kêsô Obed-Edom anğa malac Gat nê andu gêja. 11 Amboac tonan Apômtaunê poac ñakatapa kêkô Obed-Edom nê andu anğa malac Gat kêtôm alôn têlêac. Ma Apômtau gêjam mec Obed-Edom to nê gôlôac samucgenj.

12 Ma êsêac sêsôm ñawae gêdên kiñ Dawid ma sêsôm gebe “Apômtau gêjam mec Obed-Edom nê gôlôac to nê gên samob kêtü Anôtônê poac ñakatapana”, tec Dawid gêja jakêkôc Anôtônê poac ñakatapa totêtac ñajamgen anğa Obed-Edom nê andu gêmên taunê malac. 13 Gêdên tañ lau sêbalan katapa sa ma sêu enkainj sêsêlên kêtü dim 6 nañ, Dawid kêkên bulimakao kapoac tenj ma domba tonalêsi tenj kêtü da. 14 Ma Dawid kêtê wê to nê ñalêlôm samucgenj gêmuñ Apômtau. Enj kêjandij obo dabunjenj. 15 Dawid to lau Israel samob sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa sêmên ñalên amboac tonan sêjam lasê to sêjac dauc kêtan toôndugenj.

16 Gêdên tañ Apômtaunê poac ñakatapa mêngêo lasê Dawidnê malac nañ, Saul latuo Mikal gêjam tuc kêsä katam saun ma gêlic kiñ Dawid kêtê wê gêboan-gêboan gêmuñ Apômtau, tec enj kêpêc gêdô enj gêc

lêlômgenj. 17 Sêkôc Apômtau nê poac ñakatapa mênêsêo becobo, tañ Dawid gê nañ, ma tetoc kakô ñamala. Ma Dawid kêkên daja to dawama gêdên Apômtau. 18 Kêkên daja to dawama tonan su acgom, go gêjam mec lau gêjam Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtônê lañô, 19 gocgo kêsôm ñabiñ ma sêjac sam polom tenj ma bôc ñagêdô tenj ma polom ñakana tenj gêdên lau Israel nêñ lauo to ñac kêtômgenj. Su, go lau samob sec êlij-êlij sêmu sêja nêñ gamên kêtiam.

20 Dawid gêmu gêja nê andu amboac tonanjen gebe ênam mec nê gôlôac. Go Saul latuo Mikal kapuc enj tôn-tôn ma kêsôm gebe “Ocsalô tonec Israelnên kiñ kêwaka tau sa ñajamanô. Enj kêsêlên toôli ñaômagen gêmoa nê sakiñwaganên sakiñwagao ñalêlôm tomaja gêbacgen kêtôm ñac ñaôma tenj.” 21 Dawid gêjô Mikal awa gebe “Aê katê wê gebe jatoc Apômtau sa. Enj kêjalij aê sa gajô aôm tamam ma gajô ênê gôlôac samob. Enj kêkên aê katu ênê lau Israel nêñ kiñ. Aê oc jatê wê to jatoc Apômtau sa jamoa. 22 Ma aê oc jakônij tauc êlêlêc galocña e jalic tauc amboac genj ñaôma. Mago ñapalêo, tañ aôm kôsôm biñ kêpi êsêac nañ, oc tetoc aê sa.” 23 Ma Saul latuo Mikal kêkôc ñapalê tenj atom e gêmac êndu. I

Anôtônê kêmotij poac gêdên Dawid

7 Gêdên tañ Apômtau kêkên kiñnê ñacjo sêsô enj ñalabu nañ, kiñ tau kêlêwanj tau gêngôn nê andu. 2 Ma kiñ kêsôm gêdên propete Natan gebe “Ôlic acgom, galoc aê ganğôn andu kaseda tonec, mago Anôtônê poac ñakatapa kêkô becobogenj.” 3 Ma Natan kêsôm gêdên kiñ gebe “Ñajam, ôna ma ôngôm gên samob, tañ gêc nêñ ñalêlôm nañ, ñanô êsa gebe Apômtau gêwiñ aôm.”

4 Mago gêdên gêbêc tonanjen Apômtau gêsunj biñ gêdên Natan ma kêsôm gebe 5 “Ôna ma ôsôm êndên ñoc sakiñwaga Dawid gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gobe ôkwê andu tenj êtu aê janğônña me. 6 Gêdên tañ aê gawê lau Israel anğa Aiguptu sêpi sêmên e mêngêdên galoc nañ, aê ganğôn andu tenj ñalêlôm atomanô. Aê gajac laoc gamênjenj ma ganğôn becobogenj kêtü ñoc andu. 7 Amboac ondoc gêdên ñasawa samob, tañ gajac laoc gamên gawij lau Israel nañ, aê kasôm biñ tenj gêdên Israelnên gôlijwaga, tañ kajatu êsêac gebe sejob ñoc lau Israel nañ, nêñ tenj gebe Amac akwê andu kasedanja tenj êtu aêña atom, kasôm me masi.’ 8 Ma galoc aôm ôsôm êndên ñoc sakiñwaga Dawid gebe Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gojob domba gômoa gamên wale-wale, tec aê kakôc aôm su gebe ôtu ñoc lau Israel nêñ gôlijwaga. 9 Ma aê gamoa gawij aôm anğa gamên samob, tañ kôsêlên kôsa nañ, ma gasen nêñ ñacjo samob su gamun aôm ma gabe jakên aôm-nêñ ñaê êtu kapônên êtôm lau kapônên nomña nêñ. 10 Ma aê jajalij gamên tenj sa êtu ñoc lau Israelña ma oc jasê êsêac sêsêp gebe êtu êsêacnên gamên sêngônña ma ñacjo sêlênsôn êsêac êtiam atom, ma

I Peres-Usa ñam “kêkac su”.

lau ņaclai sec sêkôniņ ēsêac êtôm sêgôm gêdên gêmurņa êtiam atom. ¹¹ Sêgôm gêdên taņ aê kakên gôliņwaga sêjam gôliņ ņoc lau Israel naņ. Aê oc jakên nê m ņacjo sêsô aôm ņalabu ma ôņgônj tomalô. Apôm-tau gêjac mata gêdên aôm gebe eņ tau oc êmboa nê m gôlôac sa. ¹² Nê m têm embe êmbacnê ma ônêc nê m bêc ôwiņ tamami, naņ oc jakên latôm, taņ mênĶesa aņ-ga aôm naņ, êjô aôm su, ma oc janac dabiņ ênê gamên kiņņa. ¹³ Eņ oc êkwê andu teņ êtu ņoc ņaêņa ma jakên ênê lêpônj kiņņa êkô enderj tônĶerj. ¹⁴ Aê oc jatu eņ tama ma eņ êtu aê latuc. Eņ embe êņĶôm sec aê oc jamêtôc eņ êtôm tama teņ kêmêtôc latu. ¹⁵ Mago aê oc jakôc ņoc moasiņ su aņga ênê êtôm kakôc su aņga Saul, taņ katu kiņ Ķêmurj aôm naņ atom. ¹⁶ Tageņ aôm nê m gôlôac to nê m gôliņ kiņņa êmoa aê laņôcnêmņa teņĶerj ma teņĶerj. Ma nê m lêpônj kiņņa êkô enderj tônĶerj." ¹⁷ Natan kêsôm biņ samob, taņ Anôtô geoc lasê gêdên eņ naņ gêdên Dawid.

Dawidnê mec daņĶeņa

¹⁸ Go kiņ Dawid kêsô lômbec jagêņĶônj Apôm-tau laņônêmņa ma keterj mec gebe "O Apôm-tau Anôtô, aê asa ma ņoc gôlôac asa tec gôwê aê e mênĶêdên tonec. ¹⁹ Mago moasiņ tonar, aôm Apôm-tau Anôtô, gôlic amboac kêtôm su atom, tec kôsôm biņ, taņ oc mênĶesa êtu ņamu naņ, kêpi nê m sakiņwaganê gôlôac Ķewiņ. O Apôm-tau Anôtô, aôm kôtôc gôlôac to gôlôac, taņ ocgo mênĶsêsa naņ gêdên aê. ²⁰ O Apôm-tau Anôtô, aê oc jasôm asageņ êwiņ. Aôm taôm kôjala nê m sakiņwaga. ²¹ Aôm gôĶôm Ķêņsêga samob tonar ņai kêtû biņ, taņ gôjac mata naņ, ma katu nê m ņalêlôm kêkac aômņa gebe ôsôm Ķêņ tau lasê êndên nê m sakiņwaga aê jajala. ²² O Apôm-tau Anôtô, aôm ņac kapôêņanô ma teņ kêtôm aôm Ķêmoo atom. Anôtô teņ Ķêmoo atom, aôm taômĶerj, kêtôm biņ samob, taņ aêac aņô kêsô aêac taņeņsuņ naņ. ²³ Ma lau nomņa ondoc têtôm aôm nê m lau Israel, taņ anôtô teņ Ķêjam êsêac kêsî gebe têtû ênê lau naņ, ma êwaka taunê ņaê sa to êņĶôm Ķêņsêga to Ķêņtalô êtu êsêacņa. Ma êtiņ lau to nê m anôtôi jaba su êmurj nê lau. ²⁴ Mago aôm kôkêņ lau Israel têtû nê m lau gederj tônĶerj ma aôm, Apôm-tau, kôtu êsêacnê m Anôtô.

²⁵ "O Apôm-tau Anôtô, galoc ôkêņ biņ, taņ gôjac mata kêpi nê m sakiņwaga to nê m gôlôac naņ, êtu tôn enderj tônĶerj, ma ôņĶôm Ķêņ, taņ kôsôm naņ ņanô êsa. ²⁶ Go aôm nê m ņaê oc êtu kapôêņ enderj tônĶerj ma sêsôm gebe 'Lausiņ undambêņa nê m Apôm-tau katu Israel nê m Anôtô.' Ma nê m sakiņwaga Dawid nê m gôlôac sêmoa aôm laņôm nê m ņageņ. ²⁷ Gebe aôm, lausiņ undambêņa nê m Apôm-tau, Israelnê m Anôtô, goc biņ lasê gêdên nê m sakiņwaga ma kôsôm gebe 'Aê oc jamboa nê m gôlôac sa', tec nê m sakiņwaga aê têtac kêpa su e katerj mec tonec gêdên aôm.

²⁸ "Ma galoc, o Apôm-tau Anôtô, aôm taômĶerj Anôtô ma nê m biņ kêtû biņĶanô. Aôm gôjac mata biņ ņajamanô tonec gêdên nê m sakiņwaga. ²⁹ Amboac tonar ôlic ņajam ma ônam mec nê m sakiņwaga nê m gôlôac gebe sêmoa aôm laņôm nê m ņageņ enderj tônĶerj,

gebe aôm Apôm-tau Anôtô kôsôm biņ tau ma nê m mec êpi nê m sakiņwaga nê m gôlôac enderj tônĶerj." x 8:1-18 Dawid kêku lau-m ņagêdô, taņ semoo Israel ņa-magê naņ, tulu ma kêtû lau Israel samob nê m kiņ.

Dawid kêmooasiņ Mepiboset

⁹ Ma Dawid kêtû kênac gebe "Saulnê gôlôac nê m teņ Ķêmoo gebe jamooasiņ eņ êtu Jonatanņa me masi." ² Saulnê gôlôac ņasakiņwaga teņ Ķêmoo, nê ņaê Siba. Êsêac sêmôc eņ gêdên Dawid Ķêmên. Ma kiņ tau kêtû kênac eņ gebe "Aôm Siba me." Ma eņ Ķêjô kiņ awa gebe "Nê m sakiņwaga tec gamoo." ³ Ma kiņ kêsôm gebe "Saulnê gôlôac nê m teņ Ķêmoo gebe jatôc Anôtônê moasiņ êndên eņ me masi." Go Siba Ķêjô kiņ awa gebe "Jonatannê latu teņ tec Ķêmoo. Eņ akaiņ lulugeņ kêtû palê ĶêņĶônj." ⁴ Kiņ kêsôm gêdên eņ gebe "Eņ Ķêmoo ondoc." Ma Siba Ķajô kiņ awa gebe "Eņ ĶêņĶônj Amiel latu Makir nê andu aņga malac Lodabar." ⁵ Go kiņ Dawid kêsakiņ lau jasêkôc eņ aņga Amiel latu Makir nê andu aņga Lodabar sêmên. ⁶ Ma Saul latu Jonatan nê m latu Mepiboset gêdên Dawid Ķêmên ma Ķêtu tau jagêc eņ laņônêm ma ketoc eņ sa. Ma Dawid kêsôm gebe "Mepiboset". Ma eņ Ķêjô awa gebe "Aec, nê m sakiņwaga aê tec gamoo." ⁷ Dawid kêsôm gêdên eņ gebe "Ôtêc taôm atom gebe aê gabe jamooasiņ aôm êtu tamam Jonatanņa. Ma aê oc jakên dêbôm Saulnê nom samob enderj aôm êtiam. Ma aôm oc ôniņ Ķêņ aņga aêņoc tebo ņapan." ⁸ Ma Mepiboset kêpônj aduc ma kêsôm gebe "Nê m sakiņwaga aê asa tec gobe ônam jaom aê, taņ katôm kêam ņamatê teņ naņ."

⁹ Go kiņ Ķêmôc sakiņwaga Siba ma kêsôm gêdên eņ gebe "Saulnê Ķêņ samob to nê m gôlôacnê m Ķêņlênsêm samob aê kakêņ gêdên nê m ņatau latu. ¹⁰ Aôm to nê m latômi ma nê m sakiņwaga anam kôm êtu eņņa ma akôc ņanô amên gebe nê m ņatau nê m gôlôac têtap nê m Ķêņ sêniņņa sa, mago nê m ņatau latu Mepiboset oc êniņ Ķêņ aņga aêņoc tebo ņapan." Siba latui 15 ma nê m sakiņwaga 20 sêmoa. ¹¹ Go Siba kêsôm gêdên kiņ gebe "Nê m sakiņwaga oc êņĶôm Ķêņ samob, taņ ņoc apôm-tau kiņ kêtû naņ." Amboac tonar Mepiboset Ķêņ aņga Dawidnê tebo kêtôm kiņnê latui nê m teņ. ¹² Mepiboset latu sauņ teņ Ķêmoo, ênê ņaê Mika. Ma samob, taņ sêņĶônj Sibanê andu naņ, têtû Mepibosetnê sakiņwaga. ¹³ Amboac tonar Mepiboset ĶêņĶônj Jerusalem gebe eņ Ķêņ aņga kiņnê tebo ņapan. Ma eņ akaiņ lulugeņ kêtû palê. x 10:1-19 Dawidnê siņwaga totôn-totôn sêku lau Amon to lau Suria tulu.

Dawid agêc Batseba

¹¹ Ockêsa kêdabiņ, kiņnê m têm sênac siņņa mênĶêsa. Tec Dawid kêsakiņ Joab to nê m sakiņwaga ma lau Israel samob jaseseņ lau Amon nê m nom su ma sêĶi malac Raba auc. Mago Dawid ĶacĶerj Ķêmoo Jerusalem.

2 Nakêtula tenj Dawid gadi anja nê mê ma kêsêlên gêmoa nê andu njasalôm tapa-tapa njaô. Gêdên tonarj Dawid gêlic awê tenj gêlinj bu. Ma awê tau najamanô. 3 Tec Dawid kêsakiñ lau gebe têtû kênac awê tonarj nê nam. Ma nac tenj gêwa sa gêdên enj gebe "Enj Eliam latuo Batseba, nac Hetnja Uria nê awê." 4 Go Dawid kêsakiñ lau gebe sêkôc enj sêmênj. Tec sêkôc enj dêdên Dawid sêja ma enj gêc gêwiñ enj. Gêdên tonarj awê tau gêlinj busenjom su ma kêtû selec. Go gêmu gêja nê andu kêtiam. 5 Awê tau taê, tec kêsakiñ biñ ma kêsôm gêdên Dawid gebe "Aê taêc tec gamoa." 6 Amboac tonarj Dawid kêsakiñ biñ gêdên Joab gebe "Ôsakiñ nac Hetnja Uria êndên aê êmênj." Ma Joab kêsakiñ enj gêja. 7 Gêdên tanj Uria mênjgêô lasê gedên Dawid nanj, Dawid tau kêtû kênac enj gebe "Joab gêgôm asagenj ma lau samob sêmoa najam me masi. Ma siñ nabiñ amboac ondoc." 8 Su, go Dawid kêsôm gêdên Uria gebe "Ôna nêmu andu ma ôkwasiñ amkaiñ." Uria kêsâ anja kiñnê andu gêja, go kiñ kêsakiñ moasiñ tenj kêdaguc enj. 9 Mago Uria gêja nê andu atom. Enj gêwiñ nê netaunê sakiñwaga njaçêdô gêc bêc gêc kiñnê andu njasacgêdô. 10 Êsêac sêjac miñ biñ tau gêdên Dawid ma sêsôm gebe "Uria gêja nê andu atom." Tec Dawid kêtû kênac Uria gebe "Aôm kôsêlên intêna baliñ. Kêtû asagenj gôja nêmu andu atom." 11 Tagenj Uria gêjô Dawidnê biñ gebe "Poac nkatapa ma lau Israel to Juda sênjgônj becobo ma nac natau Joab to nac netaunê sakiñwaga samob sêsa jasêc awêgenj ma aê najangônj nac andu, janiñ to janôm gêñ ma janêc jawiñ nac awê me. Aê jatôc lemoc ma jasôm êtu tônj gebe aê oc nangôm gêñ amboac tonarj atom-anô." 12 Go Dawid kêsôm gêdên Uria gebe "Amboac tonarj ômoa ocsalô tonec êwiñ ma elenj oc jawi aôm siñ ômu ôna." Amboac tonarj Uria gêmoa Jerusalem bêc tonarj ma njaçelenj gêwiñ. 13 Dawid ketenj enj gebe êniñ to ênom gêñ êwiñ enj ma gêgôm e gêñ kêjarinj enj. Mago gêdên gêbêc enj gêja nê andu atom, enj gêc bêc gêc nê mê gêwiñ nê netaunê sakiñwaga anja andu njasacgêdô. 14 Gêdên bêbêcgenj Dawid keto papia tenj gêdên Joab ma Uria kêkôc papia tau gêja. 15 Ma enj keto biñ tonec gêc papia tau gebe "Ôkênj Uria êkô siñmata, go ataiñ taôm su gebe njaçjo sênac enj êndu." 16 Tec gêdên tanj Joab kêgi malac tau auc nanj, enj kêkênj Uria kêkô nasawa, tanj enj kêjala gebe lau njaçtêkwa nanô sêkô nanj. 17 Ma lau malacna sêsa jasêjac siñ gêdên Joab. Gêdên tonarj sêjac Dawidnê sakiñwaga njaçêdô êndu. Ma nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj. 18 Go Joab kêsakiñ biñ ma gêjac miñ siñ nabij gêdên Dawid. 19 Ma enj gêjac biñsu nac jaenja gebe "Êndên tanj ônac miñ biñ siñna êndên kiñ su nanj, 20 kiñ embe têtac nandanj êsa ma êsôm êndên aôm gebe 'Kêtû asagenj amac atu gasuc jaadabiñ malac gebe anac siñ. Amac ajala gebe sêkô tunjbôm njaô ma oc sêpê amac nec atom me. 21 Asa gêjac. Jerubaset latu Abimelek êndu. Awê tenj kêkôc poc sêlêsa polomna tenj ma kêkô tunjbôm njaô, go kêbaliñ jakêruc enj êndu anja Tebes. Kêtû asagenj amac atu gasuc

jaadabiñ tunjbôm amboac tonarj.' Kiñ embe êtu kênac biñ amboac tonarj, go ôsôm êndên enj gebe 'Nêmu sakiñwaga nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj.'"

22 Amboac tonarj nac jaenja jagêjac miñ biñ samob, tanj Joab kasakiñ enj gebe êsôm nanj, êndên Dawid. 23 Nac jaenja kêsôm gêdên Dawid gebe "Lau tônê sêlêlêc aêac ma sêsa anja malac sêmênj gebe sênac aêac anja awênja. Go aêac ajac êsêac ma alêsuc êsêac dêdên malac njasacgêdô sêja. 24 Go lau talamna sêkô tunjbôm njaô ma sêpê nêmu sakiñwaga njaçêdô êndu. Nêmu sakiñwaga nac Hetnja Uria gêmac êndu amboac tonanjenj." 25 Go Dawid kêsôm gêdên nac jaenja gebe "Ônac Joab têtac tônj na biñ tonec gebe 'Biñ tonarj êkênj wapac aôm êlêlêc su atom, gebe siñ gesenj nac tenj galoc ma tenj oc êndên nasawa tenj. Ônac siñ najanja êndên malac tau e ôku tulu su.'"

26 Gêdên tanj Urianê awê gêñô njaçawê gebe nê akwenj Uria gêmac êndu nanj, enj kêtanj tanjiboa kêtû nê akwenja. 27 Gêdên tanj kêkac abec su nanj, Dawid kêsakiñ nac tenj jakêkôc Batseba gêmênj ênê andu ma gêjam enj kêtû nê awê ma awê tau kêkôc ênê latu tenj. Mago gêñ, tanj Dawid gêgôm nanj, gêjac Apômtau mataanô najam atom.

Natan gêbu Dawid

12 Ma Apômtau kêsakiñ propete Natan gêdên Dawid gêja. Enj gêô lasê ma kêsôm gêdên Dawid gebe "Nac luagêc sêmoa malac tenj. Tenj nac tolêlôm ma tenj nac njalêlôm sawa. 2 Nac tolêlôm nê domba to bulimakao taêsam nasec. 3 Mago nac njalêlôm sawa nê gêñ masi, domba njalatu têna tagenjenj, tanj enj gêjam ôli. Ma enj gêlôm nê gêñ e kêtû kapônj gêwiñ enj to nê njaçalêo to nac. Agêc senj to sênôm gaenj kêsêp tagenj ma gêc bêc gêsac enj labum ma natau gêlic enj kêtôm latuo tenj. 4 Bêc tenj njaçlenj tenj mênjgêô lasê gêdên nac tolêlôm. Ma nac tau gedec gebe êkôc taunê domba me bulimakao nêñ tenj gebe êmansanj êtu njaçlenj, tanj jagêô lasê gêdên enj nanja. Mago enj kêkôc nac njalêlôm sawa nê domba tagenjenj su ma kêmasanj kêtû njaçlenj, tanj gêmênj gêdên enj nanja." 5 Go Dawid têtac nandanj nanô gêdên nac tonarj ma kêsôm gêdên Natan gebe "Aê jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali gebe nac, tanj gêgôm gêñ amboac tonarj nanj ênanja. 6 Ma enj oc êjô domba tonarj êtu dim aclê, gebe gêgôm gêñ amboac tonarj ma taê walô njaçec gêc enja atom."

7 Natan kêsôm gêdên Dawid gebe "Nac tau aôm taôm goc. Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe 'Aê gaenj oso aôm kôtu lau Israel nêñ kiñ ma gajam aôm sa anja Saul lêma. 8 Ma kakênj nêmu netaunê andu gêdên aôm gôwê kaiñ ma ênê lauo toônjenj wacsênjgônj aôm labôm m njaô to kakênj gôlôac Israel to Juda dêdên aôm. Ma embe tonarj êtôm atom nanjo jakênj gêñ njaçêdô wacênsac njaô. 9 Aôm lanjôm gelo Apômtaunê biñ ma gôgôm gêñ sec, tanj gêjac matocanô najam atom nanj, kêtû asagenj. Aôm gôjac nac Hetnja Uria na siñ êndu ma gôjam ênê

awê kêtü nê awê. Aôm gôjac enj ña lau Amon nênj sinj êndü. ¹⁰ Amboac tonanj sinj tau oc êwê nênj wakuc sinj atomanô gebe lanjôm gelo aê ma kôkôc ñac Hetña Uria nê awê su gebe êtu aôm nênj awê. ¹¹ Tec Apôm-tau kêsôm gebe 'Ôlic acgom, aê oc jakalem gênwapac êpi aôm anja aôm taôm nênj gôlôac nênj. Ma oc jakôc aôm nênj lauo su ma jakênj êndênj nênj ñac wacbanj aôm ma enj oc ênêc êwiñj nênj lauo ênêc awêgerj êndênj oc êkôgerj. ¹² Gebe aôm gôgôm gênj tau kelecgerj, mago aê oc janjôm gênj tonanj êndênj lau Israel samob sêlic êndênj ocsalô. ¹³ Go Dawid kêsôm gêdênj Natan gebe "Aê gagôm sec gêdênj Apôm-tau." Natan gêjô Dawid awa gebe "Amboac tonanj Apôm-tau kêsuc nênj sec ôkwi, aôm oc ômac êndü atom. ¹⁴ Mago kôsü Apôm-tau susu ña binj tonanj, tec nênj ñapalê, tanj têna êkôc enj nanj, oc êmac êndü." ¹⁵ Go Natan gêmu gêja nê andu.

Dawidnê latu gêmac êndü

Ma Apôm-tau gêjac Dawidnê ñapalê, tanj Urianê awê kêkôc nanj, e gêmac gêgôm enj. ¹⁶ Amboac tonanj Dawid keteñ Apôm-tau kêtü ñapalêña ma gajam dabuj mo ma kasô nê balêm gaja jagêc nom kêtôm gêbêc samob. ¹⁷ Ma ana laumata sêkô sêwiñ enj sebe sêsur enj sa, mago enj gedec ma gerj gênj gawij êsêac atom amboac tonanjgerj. ¹⁸ Gêdênj bêc kêtü 7ña ñapalê tau gêmac andu. Ma Dawidnê sakinwaga têtêc gebe sêsom ñapalê gêmac endu ñawae êndênj enj. Êsêac taenj gêjam gebe "Gêdênj tanj ñapalê gêmoa mata jaligerj nanj, aêac tasôm binj gêdênj enj, mago kêkênj tanja aêac atom. Aêac tasôm ñapalê gêmac êndü su ñawae lasê êndênj enj amboac ondóc. Oc moae enj êngôm tau paliñ." ¹⁹ Mago gêdênj tanj Dawid gêlic êsêac sêjac binj kesec-kesec gêdênj tanj nanj, enj kêjala gebe ñapalê gêmac êndü su ma kêtü kênac nê sakinwaga gebe "Ñapalê gêmac êndü me." Êsêac sêjô enj awa gebe "Aec, gêmac êndü." ²⁰ Go Dawid gêdi sa anja nom ma gêliñ bu to gerj oso ôli ma kêsô ñakwê tenj. Go kêsô Apôm-taunê lômbec jaketeñ mec. Su, go gêmu gêja taunê andu ma keteñ gênj taniñña. Tec sêkôc gênj dêdênj enj jagenj. ²¹ Ma ênê sakinwaga sêsom gêdênj enj gebe "Gôgôm amboac tonanj ñam amboac ondóc. Ñapalê mata jali gêmoa ma gôjam dabuj mo to kôtanj ñanô kêtü enjña. Ma gêdênj tanj ñapalê gêmac êndü su nanj, gôdi sa ma goenj gênj." ²² Ma enj gêjô êsêac awenj gebe "Gêdênj tanj ñapalê mata jali gêmoa nanj, aê gajam dabuj mo to katanj tanjiboa gebe taêc gêjam amboac tonec gebe 'Asa kêjala Apôm-tau, oc moae taê walô aê ma êkênj ñapalê êmoa mata jali.' ²³ Galoc gêmac êndü su, tec janam dabuj mo êtu agerñña. Oc jakôc enj êmu êmênj êtiam me. Aê oc jandênj enj jana, mago enj oc êmu êndênj aê êtiam atomanô."

²⁴ Go Dawid gêjam malô nê awê Batseba ma kêsô jagêc gêwiñ enj. Ma enj kêkôc ñapalê ñac tenj ma gê ênê ñaê gebe Salomo. Ma Apôm-tau têtac gêwiñ enj ²⁵ ma kêsakinj propete Natan gebe ê ênê ñaê gebe Jedia (ñam gebe Anôtô têtac gêwiñ) kêtü Apôm-taunja. x 12:26-14:20 Dawid kêku lau Amon nênj malacsêga

tulu. Mago Dawidnê gôlôacnênj binj kêlênsônj. Dawid latu Absalom gêjac lasi têna tenjña êndü kêtü gêgôm sec gêdênj Absalom lasio Tamarña. Absalom gêc su jagêmoa gamênj Gesur jala têlêac. Joab kêkac Dawid gebe êkalem Absalom êmu êmênj.

Dawid agêc Absalom sê sêlêb tanj kêtiam

²¹ Go kinj kêsôm gêdênj Joab gebe "Gôlicgac, aê jakênj êwiñ nênj binj, tanj koteñ nanj. Naôkôc ñac wakuc Absalom êmu êmênj êtiam." ²² Ma Joab gêu tau lanjônô gêdênj nom ma ketoc kinj sa to gêjam mec enj. Ma Joab kêsôm gebe "Ocsalô nênj sakinwaga aê kajala gebe ñoc ñatau kinj gêlic aê gajac mataanô ñajam ma kinj tau gêlôc kêtü binj, tanj kateñ nanjña." ²³ Amboac tonanj Joab gêdi gêja Gesur ma kêkôc Absalom gêmu gêmênj Jerusalem kêtiam. ²⁴ Ma kinj tau kêsôm gebe "Enj êngônj taunê andu ma êmoa tanja. Enj êmênj êkô aê lanjônêñña atom." Tec Absalom gêmoa nê tanja gênjônj ênê andu ma jakêkô kinj lanjônêñña atom.

²⁵ Ñac lanjônêjam tenj kêtôm Absalom gêmoa Israel ñalêlôm atom. Lanjônô latu-latu ma ôli ñageo gêc atomanô. ²⁶ Gêdênj tanj jala gêjac pep nanj, enj kêkapiñ nê môkêlauñ gebe môkêlauñ ñawapac kêsa. Ma kêkênj môkêlauñ kêpi dôñ ma gêlic ñawapac kêtôm kinjê dôñ kilo 2. ²⁷ Ma Absalomnê latui têlêac ma latuo tagenj, ñaê Tamar. Awê tonanj awê êjam ñanô.

²⁸ Amboac tonanj Absalom gêmoa Jerusalem jala samuc luagêc ma kêsa kinj lanjônêñ ñagec atomanô. ²⁹ Go Absalom kêsakinj binj gêdênj Joab gebe êmênj ma Absalom êsakinj enj êndênj kinj êna. Mago Joab gedec ma gêja atom. Ma enj kasakinj binj kêtiam kêtü luagêcña, mago Joab gêja atom. ³⁰ Tec enj kêsôm gêdênj nê sakinwaga gebe "Alic acgom, Joabnê kôm gêc kêsi aênoc kôm ma enj kêsê polom kêkô tonanj. Ana ma akênj ja êniñ kôm tau." Amboac tonanj Absalomnê sakinwaga sêkênj ja gerj kôm tau. ³¹ Go Joab gêdi gêdênj Absalom nê andu gêja ma kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm nênj sakinwaga sêkênj ja gerj aênoc kôm kêtü agerñña." ³² Absalom gêjô Joab awa gebe "Gôlicgac me, aê kasakinj binj gêdênj aôm gebe Ômônj gebe jasakinj aôm ôndênj kinj ôna ma ôtu kênac enj gebe 'Aê gamu gamênj anja Gesur kêtü agerñña. Aê gacgerj jamoa tônêmanj oc ñajam êlêlêc. Amboac tonanj ôlôc gebe najakô kinj lanjônêñña ma embe jawê kaiñ binj tenj, go enj ênac aê êndumanj." ³³ Go Joab gêdênj kinj gêja ma gêjac miñ binj gêdênj enj. Ma kinj gêmônêc Absalom. Amboac tonanj enj gêdênj kinj tau gêja ma gewec lanjônô kêsêp nom gêc kinj lanjônêñña. Ma kinj kêlênsôp Absalom alianô.

Absalom gêli tau sa gêdênj Dawid

15 Tonanj su, go Absalom gêjam ôli kareta to hos ma kêkôc lau 50 gebe sêlêti sêmunj enj. ² Kêtôm têm samob Absalom gêdi gêdênj bêbêcgerj jakêkô intêna kêsi malac ñasacgêdônja. Ma elêmê ñac tenj embe êmênj gebe êlic kinj êtu êmêtonê ênê binj ñasawanja, nanj Absalom oc êmônêc enj ma êtu kênac gebe

"Aôm anġa malac ondoc." Ma eņ embe êjô eņ awa gebe "Nêm sakiņwaga aê anġa Israelnêņ toņ teņ", ³ go Absalom oc êsôm êndêņ eņ gebe "Ôlic acgom, nêmbiņ nġam to gêdêņ, mago kiņnê ģac gebe êņô aôm-nêm biņġa gêmoa atom." ⁴ Ma Absalom kêsôm gêwiņ gebe "Oe, sêkêņ aê jatu ģacmêtoċ anġa gamêņ tonecmaņ, go lau samob, taņ nêņ biņ ênêc naņ, dêndêņ aê sêmêņ ma jamêtoċ nêņ biņ naêndêņġeņ." ⁵ Ma ģac teņ embe êndambiņ gebe êpôņ aduc êndêņ eņ, go Absalom êmêtoċ lêma ma êkam eņ sa to êlêsoċ eņ alianô. ⁶ Absalom gêgôm amboac tonaņ gêdêņ lau Israel samob, taņ sêmêņ gebe kiņ êmêtoċ êsêacnêņ biņ naņ, ma gêġam lau Israel nêņ ģalêlôm ôkwi gêdêņ eņ tau.

⁷ Jala aclê gêġaņa, go Absalom kêsôm gêdêņ kiņ gebe "Aê jateņ aôm gebe ôlôc gebe jana Hebron ma ģaņġôm biņ, taņ ġajac mata gêdêņ Apômtau naņ, ģanô êsa. ⁸ Gêdêņ taņ ģaņġôn Gesur Aram naņ, nêmbiņ sakiņwaga gêġac mata biņ ma kasôm gebe 'Embe Apômtau êkêņ aê ġamu jana Jerusalem biņġanôġeņ, go ġanam sakiņ eņ anġa Hebron.'" ⁹ Ma kiņ tau kêsôm gêdêņ eņ gebe "Ôna tobiņmalôġeņ." Amboac tonaņ Absalom gêdi ma gêġa Hebron. ¹⁰ Mago Absalom kêsakiņ lau ġaenġa kelecġeņ kêtôm Israelnêņ ġôlôacmôkê samob sêġa ma sêsôm gebe "Amac embe aņô dauc êtaņ, go anam lasê to asôm gebe 'Absalom kêtu kiņ anġa Hebron.'" ¹¹ Absalom keteņ lau 200 anġa Jerusalem gebe têtu ģaclen eņ, tec sêsêlêņ sêwiņ eņ. Êsêac sêġam kauc biņ samob tonaņ ģai ma sêwiņ eņ tonêņ ģalêlôm sawa biņġaġeņ sêġa. ¹² Gêdêņ taņ Absalom kêkêņ da gêmoa naņ, eņ kêsakiņ biņ gêġa malac Gilo gebe Dawidnê ģac gêwa biņ saņġa Ahitopel êndêņ eņ êmêņ. Ma biņ sêli tauņ saņġa kêtu kapôêņ ma lau totonġ-totonġ sêwiņ Absalom.

Dawid gêwi Jerusalem siņ

¹³ Ma ģac ġaenġa teņ mênġêô lasê gêdêņ Dawid ma kêsôm gebe "Lau Israel nêņ ģalêlôm gêġam tau ôkwi ġakêsap Absalom tôn." ¹⁴ Go Dawid kêsôm gêdêņ nê sakiņwaga samob, taņ sêmoa sêwiņ eņ anġa Jerusalem naņ, gebe "Aġôc, taêc. Embe taêc atom, oc tawê Absalom sa atom. Anġôm ģagaô. Embe masi, oc Absalom mênġêô lasê tonec sebeņ ma êkônġiņ aêac to ênac lau malacm tau ģa siņ êndu." ¹⁵ Ma kiņnê sakiņwaga sêġô eņ awa gebe "O ma ģatau kiņ, nêmbiņ sakiņwaga aêac, tec anġôm nêmbiņ ģanô êsa." ¹⁶ Amboac tonaņ kiņ gêdi gêġa ma nê ġôlôac sêwiņ eņ. Ma kiņ gêwi nê lauo 10 siņ ġacġeņ sêmoa gebe seġop andu. ¹⁷ Ma kiņ gêdi ġaja ma lau samob têdaguc eņ ma anġa andu ģamuņġa êsêac sêka tôn sêkô sêlêwaņ taņ. ¹⁸ Go nê sakiņwaga samob sêoċ lêlêc eņ sêġa. Ma siņwaga Keret to Peletġa, taņ seġop eņ ģapaņ naņ, to lau Git 600, taņ têdaguc eņ anġa Gat naņ, ġasêoċ lêlêc kiņ.

¹⁹ Go kiņ tau kêsôm gêdêņ ģac Gitġa Itai gebe "Aôm gobe ôwiņ aêac êtu asaġeņġa. Ômu ôna ma ômoa ôwiņ kiņ wakuc gebe aôm ģacġaba ma têtġiņ aôm su anġa nêmbiņ malacmôkê mênġônġônġ gamêņ ġaba.

²⁰ Nôġeņ tec ġômôêņ ma ocsalô tonec oc ġakac aôm gebe ônac laoc gamêņ ôwiņ aêac me. Aê ġana, taġeņ ġajam kauc ġana ondoc. Ôkac taôm ôkwi to nêmbiņ la-sitêwaġeņ amu ana. Apômtau têtac gêwiņ aôm ma êmoa êwiņ aôm ģaņġeņġeņ." ²¹ Go Itai gêġô kiņ awa ma kêsôm gebe "O ģoc kiņ, aê ġasôm êtu tôn ġakô Apômtau mata ġali laņônêmbiņ ģa gebe gamêņ, taņ aôm ôna naņ, aê ġawiņ ma embe ġamac êndu oc ġamac êndu." ²² Tec kiņ kêsôm gêdêņ Itai gebe "Amboac tonaņ ôsêlêņ ômuņ aê." Tec ģac Gitġa Itai to nê lau samob ma nêņ ġôlôac saunġ samob, taņ sêmoa sêwiņ eņ naņ, sêsêlêņ sêmuņ Dawid sêġa. ²³ Ma gêdêņ taņ lau samob sêoċ lêlêc Dawid sêġa naņ, lau samob têttaņ ģanô ma kiņ ġelom bu Kidron ma lau samob sêmuņ eņ seġeņ gamêņ sawaġeņ sêġa.

²⁴ Ma Abiatar aġêc Sadok sêwiņ lau Lewit samob, taņ sêbalaņ Anôtônê poac ģakatapa naņ, sêô lasê amboac tonaņ. Ma êsêac tetoc Anôtônê poac ģakatapa kêkô e lau samob anġa malac sêsa sêmêņ. ²⁵ Go kiņ tau kêsôm gêdêņ Sadok gebe "Ôkôc Anôtônê poac ģakata-pa êmu êsô malac kapôêņ êna êtiām. Embe Apômtau êlic aê ênac mataanô ģajam, go êkêņ aê ġamu ġamêņ ma ġalic katapa tau to ênê gamêņ êtiām. ²⁶ Mago embe êsôm gebe 'Aê matocanô ġalic aôm ģajam atom', go êņġôm aê êtôm eņ taê ênam. Aê tec ġamoā." ²⁷ Go kiņ kêsôm biņ teņ gêdêņ dabuņwaga Sadok gêwiņ gebe "Ôlic acgom, ômu ôna malac tobiņmalôġeņ, am-aġêc Abiatar awiņ nêmbiņ latômiagêc, nêmbiņ latôm Ahimas aġêc Abiatar latu Jonatan. ²⁸ Ôlic acgom, aê oc ġansaê anġa buselenġ, taņ ġêc gamêņ sawa naņ, e ġatap ģawae teņ sa anġa amacnêmbiņ." ²⁹ Amboac tonaņ Sadok aġêc Abiatar sêbalaņ Anôtônê poac ģakatapa sêmu sêġa Jerusalem ma ġacġeņ sêmoa tonaņ.

³⁰ Mago Dawid ġakêpi lôc Katêkwi totaņġiboaġeņ. Eņ kêsêlêņ ģa atapa ģaômġaġeņ to ġêsaņ laņôanô auc. Ma lau samob, taņ sêwiņ eņ naņ, sêsasā laņôġanô auc ma sêsêlêņ sêpi sêġa totaņġiboaġeņ amboac tonaņġeņ. ³¹ Ma ģawae gêdêņ Dawid gebe "Ahitopel gêwiņ lau sêli tauņ saņġa gêmoa gêwiņ Absalom." Go Dawid ġêmôêc gebe "O Apômtau, aê jateņ aôm, ônam Ahitopelnê biņ ôkwi êtu biņ meloc."

³² Gêdêņ taņ Dawid gêô lasê gamêņ, taņ sêġam sakiņ Anôtô sêmoa anġa lôc ģatêpôê naņ, nê ģac Ark Husai gêdac eņ. Eņ kêkac nê ģakwê ġêņġic ma nom ġi eņ môkêapac. ³³ Ma Dawid kêsôm gêdêņ eņ gebe "Aôm embe ôwiņ aê oc ônam aê sa êtôm atom. ³⁴ Mago aôm embe ôna malac ma ôsôm êndêņ Absalom gebe 'O kiņ, aê ġabe jatu nêmbiņ sakiņwaga amboac ġê-muņġeņ katu tamamnê.' Embe ôņġôm amboac tonaņ, go ônam aê sa ma onseņ Ahitopelnê biņ su.

³⁵ Dabuņwaga Sadok aġêc Abiatar sêmoa sêwiņ aôm. Amboac tonaņ biņ samob, taņ ôņô anġa kiņnê andu naņ, ôndôn êndêņ dabuņwaga Sadok aġêc Abiatar. ³⁶ Êsêagêc nêmbiņ latuņġaġêc Sadok latu Ahimas aġêc Abiatar latu Jonatan sêmoa sêwiņ êsêagêc ma aôm ôsakiņ êsêagêc tobiņ samob, taņ aôm ôņô naņ, dêndêņ aê sêmêņ." ³⁷ Tec gêdêņ têm, taņ Absalom ġakêsô

Jerusalem nan, Dawidnê nac Husai jagêo lasê amboac tonaŋgeŋ.

Dawid agêc Siba

16 Gêdên taŋ Dawid jakêlêlêc lôctêpôê nagec su naŋ, Mepibosetnê sakinwaga Siba kêpuc eŋ tòn-tòn todonki luagêc ma waba. Polom 200 ma wain kwalim 100 ma kaŋanô 100 ma bôc ñaôlic towain teŋ gêsac donki ñaô. ² Ma kiŋ kêtû kênac Siba gebe "Gên tonaŋ ñam amboac ondoc." Go Siba gêjô eŋ awa gebe "Donki sênâ kiŋnê gôlôac sa gebe sêŋgôn ñaô. Ma lau wakuc sênîŋ polom to kaŋanô ma êsêac, taŋ tekweŋ gêbac aŋga gamêŋ sawa naŋ, sênôm wain." ³ Go kiŋ kêtû kênac gebe "Ma nêŋ ñataunê latu gêmôa ondoc." Tec Siba gêjô kiŋ awa gebe "Eŋ gêŋgôn Jerusalem gebe eŋ kêsôm gebe 'Ocsalô tonec gôlôac Israel oc sêkên tamocnê gamêŋ kiŋŋa êmu êndên aê.'" ⁴ Tec kiŋ kêsôm gêdên Siba gebe "Amboac tonaŋ gêŋ samob, taŋ kêtû Mepibosetnê naŋ, êtu aôm nêŋ." Ma Siba kêsôm gebe "Noc ñatau kiŋ, aê jasô aôm ñalabu, matamanô êlic aê ñajamnaŋ."

Dawid agêc Simei

⁵ Gêdên taŋ kiŋ Dawid mêngeô lasê malac Bahurim naŋ, nac teŋ aŋga Saulnê gôlôac, Gera latu Simei kêsâ aŋga tonaŋ gêmêŋ gebe êpuc eŋ tòn-tòn. Eŋ kêsêlêŋ tonê ñalêlôm secgeŋ gêmôa ma kêpuc boa Dawid gêmôa intêna. ⁶ Dawidnê lau samob to siŋsêlêc sêgi eŋ auc, mago Simei kêtuc Dawid to nê sakinwaga ña poc. ⁷ Ma Simei kêpuc boa eŋ ma gêmôêc gebe "Ônaŋa, ônaŋa, dec kêsap aôm lêmam tòn, aôm nac alôb-alôb. ⁸ Aôm kôjaŋgo Saulnê gôliŋ kiŋŋa su ma kôkêc Saulnê gôlôac nêŋ dec taêsam siŋ. Tec Apômtau kêkêŋ ñagêjô kêpi aôm ma kêkêŋ nêŋ gamêŋ kiŋŋa kêsêp latôm Absalom lêma. Kec, ñagêjô kêtap aôm, taŋ lêmam siŋdec naŋ sa sugac." ⁹ Go Seruia latu Abisai kêsôm gêdên kiŋ gebe "Kêam ñamatê tonaŋ oc êpuc boa êôc ñatau kiŋ êtu aŋgeŋ. Ôsôm ma najandim eŋ gêsutêkwa êŋgic." ¹⁰ Mago kiŋ gêjô eŋ awa gebe "Seruia latui amac, aêacnêŋ asageŋ ñagêdô gêdên taŋ. Eŋ embe êpuc boa aê gebe Apômtau kêsôm gêdên eŋ gebe 'Ôpuc boa Dawid,' go asa êtôm gebe êsôm gebe 'Gôgôm tonaŋ kêtû asageŋŋ.'" ¹¹ Ma Dawid kêsôm gêdên Abisai to nê sakinwaga samob gebe "Alicgac me, aê tauc latuc kêkic ñoc biŋ ma nac Benjaminŋa tonaŋ oc êŋgôm atom me. Andec eŋ êpuc boa aêmaŋ gebe Apômtau kêtatu eŋ. ¹² Oc moae Apômtau êlic aêŋoc gêŋwapac ma êkêŋ moasiŋ êjô biŋ kêpuc boa ocsalô tonecŋa su." ¹³ Amboac tonaŋ Dawid to nê lau sêsêlêŋ sêmoa intêna ma Simei kêsêlêŋ gêwiŋ gêmôa lôcdênaŋ, taŋ kêkanôn kiŋ naŋ, ma kêpuc boa eŋ to kêtuc eŋ ña poc ma kêpalip kekop kêpi gêgôm geder tòngeŋ gêja. ¹⁴ Ma kiŋ tau to lau samob, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, sêo lasê Jordan totekweŋ gêbacgeŋ ma aŋga tonaŋ eŋ kêlêwaŋ tau.

Absalom gêmôa Jerusalem

¹⁵ Absalom to lau Israelnêŋ ñacwaga samob sêo lasê Jerusalem ma Ahitopel gêmôa gêwiŋ eŋ. ¹⁶ Ma gêdên taŋ Dawidnê nac Ark Husai jagêo lasê gêdên Absalom naŋ, eŋ awa gêoc Absalom gebe "Kiŋ êmoa teŋgeŋ, kiŋ êmoa teŋgeŋ." ¹⁷ Ma Absalom kêsôm gêdên Husai gebe "Aôm têtac gêwiŋ nêŋ nac amboac tonaŋ me. Kêtû asageŋŋa aôm gôwiŋ nêŋ nac gôja atom." ¹⁸ Ma Husai kêsôm gêdên Absalom gebe "Masi, aê jatu nac, taŋ Apômtau to lau tonec ma ñacwaga Israel pebeŋ sêjaliŋ eŋ sa naŋ, nê gêŋ ma aê jamoa jawiŋ engeŋ. ¹⁹ Ma teŋ êwiŋ, aê janam sakin asa. Oc janam sakin ñoc ñatau latu atom me. Janam sakin aôm êtôm gajam sakin tamam."

²⁰ Go Absalom kêsôm gêdên Ahitopel gebe "Ôwa sa acgom, galoc aêac dangôm asageŋ." ²¹ Ahitopel gêjô Absalom awa gebe "Aôm ôsô ôndên tamamnê awênê anaio, taŋ gêwi êsêac siŋ gebe seŋop andu tau naŋ ôna. Go Israel samucgeŋ sêŋô ñawae gebe kôkêŋ taôm kôtu tamamnê ñacjo, go samob, taŋ sêsap aôm tòn naŋ, tekweŋ saki êsa." ²² Amboac tonaŋ êsêac sê becobo teŋ kêtû Absalomŋa kêkô andu ñasalôm tapatapa ñaô. Ma Absalom kêsô gêdên tamanê awênê anaio ma Israel samob sêlic. ²³ Gêdên ñasawa tonaŋ Ahitopel embe êwa biŋ teŋ sa, naŋ tetoc biŋ tau sa ma sêlic amboac aŋga Anôtô taunê. Dawid agêc Absalom lulugeŋ tetoc Ahitopel nê biŋ sa kêtôm tonaŋ.

Husai gesêŋ Ahitopelnê biŋ

17 Go Ahitopel kêsôm gêdên Absalom gebe "Tajaliŋ lau 12,000 sa ma aê jandi ma jandaguc Dawid êndên êmbac tonec. ² Aê oc jandac eŋ êndên taŋ eŋ têkwa êmbac ma têtac ñatutuc ma jatakê eŋ to lau samob, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ sêc sêna. Aê oc janac kiŋ taugen ³ ma jakôc lau samob sêmu dêdên aôm sêmêŋ amboac awê teŋ gêmu gêdên nê akweŋ gêmêŋ. Aôm gobe ônac nac tagengeŋ ma lau samob sêmoa tobiŋ-malôgeŋ." ⁴ Ma biŋ tau kêmôasiŋ Absalom to Israel nêŋ launânô samob.

⁵ Go Absalom kêsôm gebe "Amôêc nac Ark Husai amboac tonaŋgeŋ ma taŋô biŋ, taŋ eŋ taê gêjam naŋ." ⁶ Ma gêdên taŋ Husai mêngeô lasê gêdên Absalom naŋ, Absalom kêsôm gêdên eŋ gebe "Ahitopel kêsôm amboac tonaŋ. Aêac dangôm êtôm eŋ kêsôm me masi. Embe masi, go ôwa biŋ tau sa." ⁷ Go Husai kêsôm gêdên Absalom gebe "Biŋ taŋ Ahitopel kêsôm gêdên aôm gebe dangômŋa naŋ, ñajam atom." ⁸ Ma Husai kêsôm gêwiŋ gebe "Aôm kôjala gebe tamam to ñacwaga, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, lau ñactêkwa ma êsêac têtac ñandaŋ sec amboac bôclai têna teŋ, taŋ gêmôa saleŋ ma sêjaŋgo ñalatu su aŋga ênê naŋ. Ma biŋ teŋ Aôm tamam eŋ siŋsêlêc langwa ma kêjala siŋ ñagôliŋ. Eŋ oc êkêŋ nê lau sêlêwaŋ taŋ êndên êmbêc atom. ⁹ Taêm ênam, Dawid galocgeŋ oc kêsîŋ tau ôkwi aŋga pocgêsuŋ me gamêŋ teŋ. Ma embe siŋ êsa ma sênac nêŋ lau ñagêdô êndu, go lau taŋ sêŋô ñawae naŋ, oc

sêsôm gebe 'Lau taêsam taŋ têdaguc Absalom naŋ sê-jaŋa.' ¹⁰ Go ŋac têtac kêpa suŋa, taŋ nê ŋalêlôm amboac lewe nê naŋ, oc êtu palê ma êtêc tau ŋanôgeŋ. Gebe Israel samucgeŋ sêjala gebe aôm tamam eŋ ŋac siŋsêlêc to êsêac, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, lau toŋaclaigeŋ. ¹¹ Mago biŋ taŋ aê taê gajam gebe danġôm naŋ, tonec gebe Israel samucgeŋ aŋga Dan e êndêŋ Berseba sêkac tauŋ sa sêpi tageŋ dêndêŋ aôm. Êsêac lau taêsam ŋanô lasê amboac gaŋac gwêcŋa ma aôm taômgeŋ ôwê êsêac sênac siŋ. ¹² Aêac embe tatap Dawid sa aŋga nê ŋasawa teŋ, go aêac takôm eŋ auc amboac maniŋ kêsêlô kêsêp nom ma eŋ tonê lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, nêŋ teŋ oc êwê sa atom. ¹³ Eŋ embe êtaiŋ tau su naêlamu malac totuŋbôm teŋ, go Israel samucgeŋ sêkôc lêpoa sêna malac tonan ma sê malac tau êsêp gaboan to senseŋ su ênaŋa e têtap ŋapoc tageŋgeŋ sa êtiam atom." ¹⁴ Ma Absalom to Israelnêŋ ŋacwaga samob sêsôm gebe "Ŋac Ark Husai nê biŋ ŋajam kêlêlêc Ahitopelnê su." Apômtau gebe enseŋ Absalom su, tec kêkêŋ êsêac sêwi Ahitopelnê biŋ ŋajam siŋ gêcŋa.

¹⁵ Go Husai gêjac miŋ biŋ, taŋ Ahitopel kêsôm gêdêŋ Absalom to lau Israelnêŋ kasêga ma biŋ, taŋ eŋ tau kasôm gêdêŋ êsêac naŋ, gedêŋ dabuŋwagaagêc Sadok agêc Abiatar. ¹⁶ Ma kêsôm biŋ tonec gêwiŋ gebe "Asakiŋ biŋ ŋagaôgeŋ êna ma asôm endêŋ Dawid gebe êmoa buselenŋ gamêŋ sawaŋa êndêŋ êmbêc atom. Selom bu sêna ŋamakeŋ gebe gêŋwapac êtap kiŋ to lau samob, taŋ semoa sêwiŋ eŋ naŋ sa atom."

¹⁷ Jonatan agêc Ahimas sêsaê sêmoa bumata Enrogel. Sakiŋwagao teŋ gêja ma kêsôm biŋ gêdêŋ êsêagêc gebe êsêagêc nasêsôm ŋawae êndêŋ kiŋ Dawid. Êsêagêc tauŋ têtôm gebe sêsa malac tau sêna e lau sêlic êsêagêc nec atom. ¹⁸ Mago ŋapalê teŋ gêlic êsêagêc, tec jagêjac miŋ gêdêŋ Absalom. Amboac tonan agêc sêwi gamêŋ tonan siŋ ŋagaôgeŋ ma jasêô lasê ŋac teŋ aŋga malac Bahurim nê andu. Ênê sê buŋa teŋ gêc nê malacluŋ, tec êsêagêc sêsêp sê tau ŋalêlôm sêja. ¹⁹ Ma ŋac tau nê awê jakêgadê sê awa auc ma kêta mopolom ŋanô gêsac gadê ŋaô e gêŋ teŋ gêc awê atom. ²⁰ Gêdêŋ taŋ Absalom nê sakiŋwaga jasêô lasê dêdêŋ awê tau aŋga andu tonan naŋ, êsêac têtô kênac gebe "Ahimas agêc Jonatan semoa ondoc." Awê tau gêjô êsêac aweŋ gebe "Êsêagêc selom bu sêja." Ma êsêac sesom elêmê, mago têtap êsêagêc sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem kêtiam.

²¹ Sêc sêja su acgom, go êsêagêc sêpi aŋga sê sêmêŋ kêtiam ma sêja sêkêŋ ŋawae gêdêŋ kiŋ Dawid tau. Êsêagêc sêsôm gêdêŋ Dawid gebe "Ôndi ma seberŋ olom bu ŋamakeŋ ôna." Go sêjac miŋ biŋ, taŋ Ahitopel kêsôm kêtô eŋna naŋ. ²² Tec Dawid to lau samob, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, dêdi selom bu Jordan su sêwi nêŋ ŋac teŋ siŋ gêmoa ŋamakeŋ ônêŋa atom.

²³ Ahitopel gêlic gebe sêgôm ênê biŋ samob ŋanô kêsa atom, tec kêmasaŋ nê donki ma gêc gêja taunê malacmôkê. Eŋ kêmasaŋ nê biŋ to gêŋ samob gêbac-nê ma jagêbic tau êndu ma sêsuŋ eŋ aŋga tamanê sêô.

Dawid gêmoa malac Mahanaim

²⁴ Go Dawid jagêô lasê Mahanaim ma Absalom to lau Israel nêŋ ŋacwaga samob selom bu Jordan sêja. ²⁵ Absalom kêkêŋ Amasa kêtô siŋwaganêŋ ŋamata gêjô Joab su. Amasa tonan eŋ ŋac Ismael Itra latu. Itra tau gêjam Nahas latuo Abigail. Eŋ Joab têna Seruia lasio. ²⁶ Absalom to lau Israel sê nêŋ becobo sêmoa gamêŋ Gilead.

²⁷ Gêdêŋ taŋ Dawid gêô lasê Mahanaim naŋ, Nahas latu Sobi aŋga Amon nêŋ malac Raba agêc Amiel latu Makir aŋga Lodebar ma ŋac Gileadŋa Barsilai aŋga Rogelim, ²⁸ sêkôc mê to laclu ma ku to mopolom tokaiŋ-tokaiŋ ma polom sigob to gabab ma gêŋgaga ŋagêdô. ²⁹ Êsêac sêkôc lêp to ŋalêsi ma su gêjac anô sêmêŋ gebe Dawid to lau siŋna, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ sêniŋ. Êsêac sêsôm gebe "Lau sêmoa gamêŋ sawa e mo to bu gêjô êsêac ma tekweŋ gêbac."

Absalom gêmac êndu

18 Go Dawid gêjac nê lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, kêsi ma kêkêŋ êsêacnêŋ laumata siŋna ŋagêdô sêjam gôliŋ lau 1,000 ma ŋagêdô sêjam gôliŋ lau 100. ² Go Dawid gêwa lau siŋna kêkôc gêja toŋ têlêac. Toŋ ŋamatana Joab gêjam gôliŋ. Toŋ teŋ Seruia latu Joab lasi Abisai gêjam gôliŋ. Ma toŋ teŋ ŋac Gitŋa Itai gêjam gôliŋ. Ma kiŋ kêsôm gêdêŋ lau gebe "Aê tauc oc jawiŋ amac amboac tonanŋeŋ." ³ Mago êsêac sêsôm gebe "Aôm ôwiŋ aêac atom. Aêac embe aêc ŋacjo su oc lau taêŋ ênam biŋ taêsam atom. Embe aêacma ŋamakeŋ sêmac êndu oc lau taêŋ ênam biŋ taêsam atom amboac tonanŋeŋ. Mago aôm tec kôlêlêc ma lau 10,000 su. Amboac tonan aôm embe ômoa malac ma ôpuc aêac toŋ oc ŋajam êlêlêc." ⁴ Tec kiŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe "Gêŋ taŋ amac alic ŋajam naŋ, aê gabe jasô ŋalabu." Amboac tonan kiŋ kêkô kêsi malac ŋasacgêdô ma siŋwaga samob sêsêlêŋ sêsa sêja toton-toton. Toŋ ŋagêdô ŋalau têtôm 100 ma toŋ ŋagêdô ŋalau têtôm 1,000. ⁵ Ma kiŋ kêjatu Joab agêc Abisai ma Itai gebe "Aŋgôm ŋac wakuc Absalom saic-saicgeŋ atom êtu aêŋa." Ma lau samob sêŋô jatu tonan, taŋ kiŋ kêkêŋ gêdêŋ êsêac laumata siŋna samob kêtô Absalomna naŋ.

⁶ Amboac tonan Dawidnê siŋwaga sêsa awê gebe nasêndac lau Israel. Ma sêjac siŋ tau kêsa aŋga salen Epraimna. ⁷ Ma Dawid nê siŋwaga sêku Israel tulu aŋga tonan. Sêjac siŋ kapôêŋanô gêdêŋ bêc tonan. Lau 20,000 sêmac êndu. ⁸ Siŋ tonan gelom gêjam gamêŋ tonan auc ma gêdêŋ bêc tonan salen kêdanġôn lau taêsam kêlêlêc lau, taŋ siŋ gesen naŋ su.

⁹ Ma Absalom kêtap Dawidnê sakiŋwaga sa. Absalom gêŋgôn nê donki ŋaô ma donki tau jagêboanŋ kêsô kamem kapôêŋ ŋalaka ŋalêlôm gêja. Ma Absalom nê môkêlauŋ gêjac kêsô ŋalaka ma eŋ gacgeŋ geŋ kalen ma donki tau, taŋ Absalom gêŋgôn ŋaô naŋ, gêboanŋ su gêc gêja. ¹⁰ Ŋac teŋ gêlic gêŋ tau ma kêsôm gêdêŋ Joab gebe "Ôlic acgom, aê galic Absalom geŋ kalen

kamem ñalaka." ¹¹ Joab kêsôm gêdên ñac, tañ kêsôm biñ tau nañ gebe "Aôm gôlic enj me. Kêtu asagenña gôjac enj kêsêp nom gêmên atom. Aê oc jakên silber 10 êndên aôm ma ômbiñkap tenj êwiñ." ¹² Mago ñac tau kêsôm gêdên Joab gebe "Aê embe jatap silber 1,000 sa êsêp aê lemoc, mago oc jakên lemoc êpi kiñ latu atom. Gebe aêac añô kiñ gêjac biñsu amagêc Abisai ma Itai gebe 'Añgôm ñac wakuc Absalom saic-saicgeñ atom êtu aêña.' ¹³ Ma aê embe jañgôm gên tenj kelecgeñ êndên enj katu oc êsiñ tau êndên kiñ atom ma aôm taôm oc ônam aê kêsî atom." ¹⁴ Joab kêsôm gebe "Aê gabe jajainj têm jawiñ aôm atom." Go enj kêkôc kêm têlêac jagêgunj Absalom kêsô bôdagi gêdên tañ enj mata jaligenj geñ kalenj kamem ñalaka nañ. ¹⁵ Ma lau matac 10, tañ sêôc Joabnê laukasap nañ, sêgi Absalom auc ma sêjac enj êndu.

¹⁶ Go Joab gêjac dauc kêtañ ma lau siñña, tañ sêjan-da Israel nañ, sêwi siñ ma sêmu sêmênj gebe Joab kêkô êsêac auc. ¹⁷ Ma êsêac sêkôc Absalomnê ñawêlêlanj ma sêbaliñ kêsêp sê kapôênj tenj aña salen ma sêboa poc toñ kapôênj tenj sa kêkô sê tau ñaô. Ma lau Israel samob sêc sêja nêñ andu gêdên-gêdêngeñ.

¹⁸ Gêdên tañ Absalom gêmôa mata jali nañ, enj kêkôc alê poc tenj jagêjac sa kêtû enj tauña kêkô kiñnê gaboañ gebe enj kêsôm gebe "Aê latuc masi gebe lau taên ênam aê." Enj gê taunê ñaê kêpi alê poc tonañ ma sêsam gên tau gebe Absalomnê ñabelo e gêdên oc-salô tonec.

Sêsôm Absalom gêmâc êndu ñawae gêdên Dawid

¹⁹ Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdên Joab gebe "Ôkên aê jalêti najakên ñawae êndên kiñ tau gebe Apômtau gêjam enj kêsî aña nê ñacjo nêñ ñaclai." ²⁰ Ma Joab kêsôm gêdên enj gebe "Aôm ôkôc ñawae ôna êndên ocsalô tonec atom. Moae oc ôkôc ñawae ôna êndên bêc tenj, mago galoc aôm ôna atom gebe kiñ latu gêmâc êndu." ²¹ Go Joab kêsôm gêdên nê sakiñwaga ñac Kusña gebe "Ôna ôkên ñawae êndên kiñ êtu gên, tañ gôlic nañña." ñac Kusña gewec gêdên Joab ma kêlêti gêja. ²² Go Sadok latu Ahimas kêsôm gêdên Joab kêtiam gebe "Gênwapac tenj embe êtap aê sa, go êtap samañ. Mago ôkên aê jalêti jandañguc ñac Kusña jana." Ma Joab gêjô enj awa gebe "Ñoc latucenec, ôlêti êtu asagenña. Aôm oc ôtap ñagêjô ñajam tenj sa êtu ôkên ñawaenja atom." ²³ Enj kêsôm kêtiam gebe "Gênwapac tenj embe êtap aê sa, go etap sa, mago gabe jalêti jana." Tec Joab kêsôm gêdên enj gebe "Ôlêtimañ." Go Ahimas kêlêti kêdaguc intêna gaboañña jagêôc lêlêc ñac Kusña su.

²⁴ Dawid jagêngônj tunjbôm ñasacgêdô. Ma dibwaga tau kêpi tunjbôm jakêkô sacgêdô ñasalôm ñaô. Enj gêôc mataanô sa e gêlic ñac tenj taugenj kêlêti gêmên. ²⁵ Ma gêmôêc to kêsôm ñawae gêdên kiñ. Ma kiñ kêsôm gebe "Embe enj taugenj oc moae kêkôc ñawae ñajam gêmên." ñacjaenj tau kêlêti mênkêdabinj. ²⁶ Go dibwaga gêlic ñac tenj kêlêti gêmên kêtiam. Tec enj gêmôêc biñ gêdên gejobwaga sacgêdôña gebe "Ôlic acgom, ñac tenj taugenj kêlêti gêmên kêtiam." Kiñ

kêsôm gebe "Enj kêkôc ñawae ñajam tenj amboac tonanjenj." ²⁷ Ma dibwaga kêsôm gebe "Aê galic ñac, tê kêlêti kêtû ñamata nê, amboac Sadok latu Ahimas." Ma kiñ kêsôm gebe "Enj ñac ñajam ma oc kêkôc ñawae ñajam."

²⁸ Go Ahimas gêmôêc gêdên kiñ gebe "Gên samob ñajamgenj." Go enj gewec gêdên kiñ lanðanô gêdên nom ma kêsôm gebe "Awenj êôc Apômtau, aôm nêñ Anôtô, tañ kêkên lau, tê sêôc lemenj sa gêdên ñoc ñatau kiñ nê, sêsô aôm ñalabu nañ." ²⁹ Ma kiñ kêtû kênac gebe "Ñac wakuc Absalom gêmôa ñajam me masi." Ahimas gêjô enj awa gebe "Gêdên tañ nêñ lau-mata Joab kêsakiñ nêñ sakiñwaga aê nañ, aê galic lau taêsam sêjac seso tauñ, mago gajam kauc ñam."

³⁰ Ma kiñ kêsôm gebe "Mênjôkô tonec." Amboac tonañ enj kêkac tau ôkwi ma kêkô ñanjenj.

³¹ Go ñac Kusña mênjgêô lasê ma kêsôm gebe "Ñawae ñajam kêtû ñoc ñatau kiñña. Ocsalô tonec Apômtau kakên lau, tañ sêli tauñ sa gêdên aôm nañ, sêsô aôm ñalabu." ³² Kiñ tau kêsôm gêdên ñac Kusña gebe "Ñac wakuc Absalom gêmôa ñajam me masi." Ma ñac Kusña gêjô enj awa gebe "O ñoc ñatau kiñ, aê gabe nêñ ñacjo samob to lau samob, tañ sêli tauñ sa gêdên aôm nañ, oc tatôm ñac wakuc tonanjenj."

³³ Kiñ tau atê gêmô enj ma kêpi balêm, tañ gêc malac ñasacgêdô ñaô nañ, gêja ma kêtañ gebe "O ñoc latuc Absalom, latucenec Absalom. Jamac jajô aômmanj. O ñoc latuc Absalom, ñoc gênjenec."

Joab kêsôm Dawid

19 Go sêkên ñawae gêdên Joab gebe "Ôlic acgom, kiñ kêtañ tañiboa kêtû Absalomña."

² Amboac tonañ gêdên bêc tonañ biñ sêku ñacjo tulunja tau gêjam tau ôkwi kêtû tañiboa gêdên lau samob gebe lau sênjô ñawae gebe kiñ kêtañ tañiboa kêtû latuñ. ³ Gêdên bêc tonañ lau siñña sêsa malac sêmênj kelecgeñ sêgôm amboac lau, tañ majenj kêtû têtaiñ tauñ su aña siñña nañ. ⁴ Kiñ gêsarj lanðanô auc ma kêtañ toawa-toawa gebe "O latuc Absalom, o Absalom latucenec, o gênjenec."

⁵ Go Joab kêsô andu gêdên kiñ gêja ma kêsôm gebe "Ocsalô tonec aôm gôgôm nêñ sakiñwaga samob, tañ sêjam aôm to nêñ latômio to ñac ma nêñ lau to anenjo kêsî amoa matem jali nañ, majenj kêsa. ⁶ Aôm têtmac gêwiñ êsêac, tañ têtmac sec gêdên aôm nañ, ma têtmac gedec êsêac, tañ têtmac gêwiñ aôm nañ. Ocsalô tonec aôm gôwa taôm sa gebe gôlic lau siñsêlêc to nêñ sakiñwaga samob amboac gên ñaô-ma. Galoc aê kajala gebe Absalom embe êmoa mata jali ma aêac samob amac êndu, go ôlic ñajam. ⁷ Amboac tonañ galoc ôndi sa naôsôm biñ ñajam tenj êndên nêñ sakiñwaga. Embe masi, go aê jatôc lemoc jakô Apômtau lanðanêñ gebe êndên êmbêc tonec ñac tenj oc êmoa êwiñ aôm atomanô. Biñ tonañ oc êtu biñ sec êlêlêc biñ samob, tañ kêtap aôm sa gêdên aôm ñapalêgenj e mênjgêdên galoc nañ su." ⁸ Go kiñ gêdi sa jagêngônj malac ñasacgêdô. Ma ñawae gêdên lau

samob gebe "Alic acgom, kiñ gêngôñ malac ñasacgêdô" ma lau samob sêsa dêdên er.

Dawid gêmu gêja Jerusalem

Gêdên ñasawa tonar Israelnên lau samob sêc dêdên taunên andu gêdên-gêdêngeñ sêja. ⁹ Ma lau samob sêoc gêdô taun gêdên-gêdêngeñ kêtôm Israelnên gôlôacmôkêgeñ ma sêsôm gebe "Kiñ gêjam aêac kési anga aêacnên ñacjo lemer ma gêjam aêac sa anga lau Pilisti lemer. Ma galoc er gêwi gamên siñ ma géc gêja kêtû Absalomña. ¹⁰ Ma Absalom, tar aêac taer oso er nar, siñ geser er su. Ma amboac ondoc amac ajam taôm tôn ma asôm biñ ter gebe akôc kiñ tau êmu êmênña atom."

¹¹ Kiñ Dawid gênô lau Israel sêmasar biñ kêtû erña ñawae, tec kêsakiñ biñ gêdên daburwagaagêc Sadok agêc Abiatar gebe "Asôm êndên lau Juda nêñ laumata gebe 'Amboac ondoc, tec amac amasar biñ kêtû akôc kiñ êmu êwac nê anduña kêtû ñamu nec. ¹² Aênoc la-sitêwai amac, ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm amac. Amboac ondoc tec abe akôc kiñ êmu êwac êtu ñamuger nec.' ¹³ Ma asôm êndên Amasa gebe 'Ñoc ñatêkwa to ñoc ñamêsôm aôm atom me. Aê embe jakên aôm ôtu ñoc siñwaga nêñ laumata ôjô Joab su atom oc Anôtô enser aê su janarña.'" ¹⁴ Ma er gêjam lau Juda samob nêñ ñalêlôm ôkwi e têtac tager ma sêsakiñ biñ gêdên kiñ gebe "Aôm to nêñ sakiñwaga samob amu amên." ¹⁵ Amboac tonar kiñ tau gêmu gêmên bu Jordan ma lau Juda sêpuc kiñ tôn-tôn sêmên Gilgal sebe sêkôc kiñ tau elom bu Jordan ñamaker êmên.

¹⁶ Ma ñac Benjaminña Gera latu Simei anga Bahurim kêsêp ñagaôgeñ gêmên gêwiñ lau Judar gebe êpuc kiñ Dawid tôn-tôn amboac tonanget. ¹⁷ Ma lau Benjaminña 1,000 sêwiñ er. Ma Saulnê gôlôacnên sakiñwaga Siba to latui 15 ma nê sakiñwaga 20 sêlêti sêsêp jasêo lasê bu Jordan sêmuñ kiñ. ¹⁸ Ma êsêac selom buseler tau sebe sêkôc kiñnê gôlôac sêmên ñamaker ma sebe sêngôm gên, tar kiñ êlic êmoasiñ er nar. Ma gêdên tar kiñ gebe elom bu Jordan tau nar, Gera latu Simei gêu tau gec er larônênña ¹⁹ ma kêsôm gêdên er gebe "O ñoc ñatau, taêm ênam biñ, tar nêñ sakiñwaga aê gagôm keso gêdên bêc, tar gôwi Jerusalem siñ nar, ma ôlic aê sec atom. O kiñ, ôê biñ tau tôn ênêc nêñ ñalêlôm atom. ²⁰ Nêñ sakiñwaga aê kajala gebe gagôm keso. Mago galoc ôlic acgom, aê tec kasêp gamên katu Josepnê gôlôac nêñ ñac ñamatar gebe japuc ñoc ñatau kiñ aôm tôn-tôn." ²¹ Go Seruia latu Abisai gêoc awa sa ma kêsôm gebe "Simei êmac êndu êtu kêpuc boa ñac, tar Apômtau ger oso er narña atom me." ²² Mago Dawid kêsôm gebe "Seruia latui amac, aêacnên asager ñagêdô gêdên taun, tec ocsalô tonec amac alêtôm aê. Ñac ter oc êmac êndu anga Israel ocsalô tonec me. Aê kajala gebe katu kiñ Israelña gêdên ocsalô tonec." ²³ Ma kiñ kêtôc lêma ma kêsôm gêdên Simei gebe "Aôm oc ômac êndu atom."

²⁴ Ma Saul dêbu Mepiboset kêsêp gêmên gebe êndac kiñ tau. Er kêkwasiñ akariñ to kêkariñ nê êm ma kêkwasiñ nê ñakwê atomanô gêdên tar kiñ gêwi gamên siñ nar, e gêmu gêmên toôli samucer kêtiam. ²⁵ Gêdên tar Mepiboset anga Jerusalem mêngeô lasê gebe êndac kiñ nar, kiñ tau kêsôm gêdên er gebe "Mepiboset, kêtû asagerña aôm gôwiñ aê gôja atom." ²⁶ Er gêjô er awa gebe "O ñoc ñatau ma ñoc kiñ, aê ñac puliñ. Aê kasôm gêdên ñoc sakiñwaga gebe êmansar donki ter êtu aên gebe jarngôn ñaô ma jawiñ kiñ jana. Mago ñoc sakiñwaga kêsau aê. ²⁷ Er kêgôliñ biñ kêpi nêñ sakiñwaga aê gêdên ñoc ñatau kiñ. Mago ñoc ñatau kiñ kêtôm Anôtônê anela. Amboac tonar ôngôm gên, tar aôm gôlic ñajam nar. ²⁸ Gebe ñoc ñatau kiñ gêlic tamocnê gôlôac samucer amboac lau gêbac jagêdên, mago aôm kôkên nêñ sakiñwaga aê jarngôn êsêac, tar ser gên anga nêñ tebo nar ñalêlôm. Aênoc biñ ñajam ondoc géc gebe jater êndên kiñ." ²⁹ Ma kiñ kêsôm gêdên er gebe "Ôsôm biñ taêsam êwiñ êtu asagerña. Aê kasôm biñ kêtû tôn gebe Amagêc Siba awa nomlênsêm êkôc." ³⁰ Ma Mepiboset kêsôm gêdên kiñ gebe "Ñoc ñatau kiñ gêmu gêmên toôli samucer, tec Siba êkôc gên taumar."

³¹ Ñac Gileadña Basilai kêsêp anga Rogelim gêmên ma kêsêlên gawiñ kiñ e jasêo lasê bu Jordan gebe êkên er elom êna ñamaker. ³² Basilai kêtû ñamalanô su, ênê jala kêtû 80. Er gêjam kiñ tau sa ña ger taniñña gêdên ñasawa, tar er gêmoa Mahanaim gebe er ñac tolêlôm ñanô ter. ³³ Ma kiñ kêsôm geder Basilai gebe "Ômônê ñngôn Jerusalem ôwiñ aê ma aê jamoasiñ aôm anga tônê." ³⁴ Mago Basilai kêsôm geder kiñ gebe "Aênoc jala jamoa matoc jaliña tendocer géc, tec jawiñ kiñ japi Jerusalem jana. ³⁵ Ocsalô tonec aênoc jala kêtû 80. Aê katôm gebe jansaê ñajam to sec me. Aê katôm gebe jansaê gên, tar janiñ me janôm nar me. Aê katôm gebe jarô lau awer sênam wên gebe. Êtu asagerña nêñ sakiñwaga wacêtu gênwapac ter êndên ñoc ñatau kiñ êwiñ. ³⁶ Nêñ sakiñwaga gebe êsêlên êwiñ kiñ dambêgeñ e êndên Jordan ñamaker. Kiñ êmoasiñ aê amboac tonar êtu asagerña. ³⁷ Aê jater aôm gebe ôkên nêñ sakiñwaga êmu êna gebe jamac êndu anga taucer malacmôkê ma anga tamoc agêc tinoc nêñ sêo ñagala. Nêñ sakiñwaga Kimham tec gêmoa. Ôkên er êsêlên êwiñ ñoc ñatau kiñ tau ma ôngôm gên, tar gôlic ñajamger nar, êndên er." ³⁸ Ma kiñ gêjô er awa gebe "Kimham êwiñ aê êna ma aê oc jarngôm gên, tar aôm ôlic ñajam nar, êndên er ma jarngôm gên samob, tar aôm oter nar, amboac tonanget." ³⁹ Go lau samob selom bu Jordan ma kiñ gelom amboac tonanget. Ma kiñ kêlêso Basilai alianô ma gêjam mec er ma Basilai gêmu gêja taunê malac. ⁴⁰ Kiñ tau gêja Gilgal ma Kimham gêwiñ er. Ma lau Juda samob to lau Israel ñamaker amboac tonanget sejon kiñ sêmoa intêna.

⁴¹ Go lau Israel samob dêdên kiñ sêja ma sêsôm gêdên er gebe "O kiñ, kêtû asagerña aêacnên la-sitêwai Judar sêjam gerger aôm ma sêkôc aôm to

nêm gôlôac ma nê lau samob amên Jordan ña-
maken tonecña." 42 Lau Judaña sêjô lau Israel awen
gebe "Kiñ kêtû aêacma ñagêdô ten. Kêtû asagenña
amac têtac ñandan kêtû biñ tonanña. Aêac aen
kiñnê gên ten me. Me en kékên gên ten ñaômagen
gêdên aêac me." 43 Ma lau Israel sêjô lau Juda nêñ biñ
gebe "Aêac awê kaiñ kiñ Dawid alêlêc amac su gebe
aêac lau Israel ma gôlôacmôkê 10. Kêtû asagenña
amac alic aêac sec. Aêac asôm biñ gebe akôc aêacnên
kiñ amu amênña kêtû ñamata atom me." Mago lau Ju-
da awen ñajaña kêlêlêc lau Israel nêñ su. x 20:1-21:22
Dawid kêtap gênwapac tokaiñ-tokaiñ sa. Lau Israel
ñagêdô sêli tauñ sa, nê wakuc sêlênsôn tauñ, tôbôm
kêsa ma nê ñacjo sêjac siñ gêdên en. Mago gênwapac
samob tonan ñai kêku Dawid tulu atom.

Dawidnê wê danjenja

22 Dawid gêga wê tonec gêdên Apômtau, gêdên
bêc, tañ Apômtau gêjam en sa anga nê ñacjo
samob lemen to anga Saul lêma nan. 2 En kêsôm gebe
"Apômtau kêtû ñoc lamuanô to ñoc tuntêna
ma ñoc gêjam-sawaga.
3 Aênoc Anôtô kêtû ñoc lôm, tañ gaê lamu nan.
En kêtû ñoc lautuc ma ñoc moasiñ ñabulakôp.
En kêtû ñoc lêmôp to ñoc lômlabu ma ñoc kêsiwaga,
tañ gêjam aê sa anga gên saic-saic nan.
4 Aê aoc gêjac Apômtau, tañ talanem en nan,
ma en gêjam aê kêsi anga ñoc ñacjonên.
5 "Gebe gêmacanô ñadembom gênôm aê auc
to gên gebe enen aênja ñasamac kêtakê aê.
6 Lamboam ñalêpoa gêsô aê tôn
gêmacanô gêwa lakô aê.
7 Gamoa e katuc un tagen ma aoc gêjac Apômtau
ma gamôêc gêdên ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
En gêngôn nê gamên dabun ma gêngôn ñoc môêc
ma gê taña aênoc tanjiboa, tañ katan gêdên en nan.
8 "Go nom wiwic to kôtên-kôtêngeñ, undambê
ñataon kêtênêp e kôjô-kôjôgeñ
gebe en têtac ñandan kêsa ñanô.
9 Jadaun kêsa en lususun to ja ñawaô kêsa en awa-
sun
ma ñalana ñamôsi kêpêlan anga ênê kêsa gêja-gêja.
10 En kêwê undambê sêlilib kêsêp gêmên.
Tao ñamajan gêc en akaiñ ñalabu.
11 En gêlôb gêngôn kerub ñaô.
En gêngôn mu ñamagê ñaô ma gêlôb wip tagen.
12 En kékên gêsunbôm kêtû nê becobo.
Kom ñamajan to tao tokatap-tokatap kékôm en auc.
13 Ñalana ñamôsi kêpêlan kêsa
anaga ñawasi, tañ gêmun en nan.
"Apômtau kékên nê wapap gêjac anaga undambê.
Ma Lôlôc Natau kékên nê awa kêsa.
15 En kêpê nê sôb ma kêpalip nê ñacjo êliñ-êliñ.
Ôsic kêtakê êsêac sêc gôliñ-gôliñgeñ.
16 Gwêc ñagêdimbob gêc tau sa kêtû awê
ma nom ñataon kêwaka tau sa.
Gebe Apômtau gêjam wamban
ma ñawajaô kêsa en lususun.

17 "En kêmêtoç lêma anga lôlôc mênkêkam aê tôn
ma gê aê sa anaga ñasamac kapôên ñalêlôm.
18 En kênjanço aê su anaga ñoc ñacjo ñaclai nê
to anaga ñoc gobi, tañ nêñ ñaclai kékôm aê auc nan
nên.
19 Êsêac sebo sêsa dêdên aê gêdên ñoc bêc ñawa-
pacña,
mago Apômtau kêpuc aê tôn.
20 En kékam aê sa jakakô gamên kwalam.
En kêsaic aê sa kasa gaja gebe en têtac gêwiñ aêgac.
21 "Apômtau kêmoasiñ aê kêtôm lançnêm sawanña.
En gêjam aê sa kêtôm lemoc selecña.
22 Gebe aê kasa Apômtaunê lên ñapep
ma kakac tauc su anaga ñoc Anôtônê ñaucñagen
atom.
23 Ênê biñgêdên samob kékô aê lançnêm
ma gajam dêmôêc ênê biñsu atom.
24 Aê kasa ñoc lên ñapep e en gêlic aê ñajam.
Ma gajob tauc ñapep gêdên gên sec.
25 Amboac tonan Apômtau kêmoasiñ aê kêtû gamoa
ñanênña,
kêtû ñoc ñalêlôm selec gamoa en lançnêmña.
26 "Aôm gôwa taôm sa gêdên ñac ñajam gebe aôm
ñac gabêjam,
gêdên ñac lançnêm sawanña gebe aôm taôm ñac
lançnêm sawa.
27 Aôm gôwa taôm sa gadên ñac mansan gebe aôm
taôm mansan
mago gêdên keso-keso, tec kôtôc taôm amboac kaiñ
ten.
28 Aôm gôjam lau, tañ sêkônin tauñ nan sa
ma kôkônin lau, tañ tetoc tauñ sa nan.
29 Biñjanô, o Apômtau, aôm kôtu ñoc ja.
Ñoc Anôtô kêpô ñoc ñakesec ñawê kêsa.
30 Biñjanô, aôm embe ôwiñ aê oc janac lausiñ popoc
ma ñoc Anôtô embe êwiñ aê oc jamboan jançgêli nêñ
tunbôm.
31 Anôtô tonan tec gêjam gôlin gên samob toma-
lagen.
Biñ tañ Apômtau gêjac mata nan, kêtû anô.
En kêtû lau samob, tañ sê lamu en nan, nêñ lautuc.
32 "Apômtau taugen en Anôtô.
Ma aêacnên Anôtô taugen en lamu ñanô.
33 Anôtô tau tonan kêtû ñoc lamu ñajaña tau
to kêmasan ñoc intêna gebe jasa toôlic samucgeñ.
34 En gêgôm ñoc ockaiñ kêtôm mojava nê.
En ketoc aê kakô lôc ñamoatêc ñaô toôlic samucgeñ.
35 En kêdôn lemoc siñña
tec lemoc jakêkam talam ñamadi.
36 Aôm kôkên lautuc ênam aê kêsiña.
Aômnêm moasiñ ketoc aê sa.
37 Aôm kômasan intêna ñasawa kapôên gebe jasa
ma japô oçgêsu ôkwi atom.
38 Aê kajanda ñoc ñacjo e gasen êsêac su
ma kakac tauc ôkwi atom e êsêac sêjanña.
39 Aê gajac êsêac piñpan ma sebe sêndi e sêgôm ja-
geo.
Ac sêc ockaiñ ñalabu.

40 Aôm kôjandiñ aê ña ñaclai gebe janac siñ ñanô.
 Aôm kôkôniñ ñoc ñacjo sêmoa aê ñalabu.
 41 Aôm kôpuc ñoc ñacjo sa tec sêc aê
 e gasenñ êsêac samob, tañ têtac sec gêdên aê nañ
 su.
 42 Êsêac sesom nêñ gêjam sa ten, mago ten gajam sa
 atom.
 Êsêac sêmôc gêdên Apômtau, mago en gêjô êsêac
 awenñ atom.
 43 Aê kalêsa êsêac e têtôm nom ñakekop.
 Aê kaka êsêac tôn kêtôm kaka lêsap ança intêna.
 44 "Aôm gôjam aê sa ança siñ tomôkê-tomôkê e
 kôkên aê katu lausamucnên gôlinwaga.
 Lau tañ kajala êsêac atom nañ, sêjam sakin aê.
 45 Lau jaba sewec dêdên aê.
 Aê embe jakac aocsuñ sa jamoa ma oc tañen wamu
 êndên aê.
 46 Lau jaba latunji katun gêjaña
 ma sêsun tañ têtênêp-têtênêpgeñ sêsa ança nêñ
 tunbôm sêmên.
 47 "Apômtau gêmoa mata jali. Aê aoc êoc ñoc lamu.
 Aê jatoc ñoc ñacmoasiñ Anôtô sa.
 48 Anôtô tau tec kêpuc aê tôn e kakac ñoc kamocgôc.
 En kêkôniñ malac-malac tôn sêsô aê ñalabu.
 49 Ma en gêjam aê kêsî gêdên ñoc ñacjo. Aôm kotoc
 aê sa kêlêlêc ñoc soño-soño,
 ma gôjam aê sa ança lau ñaclai nêñ.
 50 "O Apômtau, kêtû tonanña aê gabe jalambin aôm
 jamoa lausamuc ñalêlôm
 ma janam wê lanemña êpi nêma aê.
 51 Aôm tonan kotoc nêma kin sa ñanô ma kôtoc nêma
 têtac gêwiñ tengeñña gêdên ñac, tañ sen oso en
 nañ,
 gêdên Dawid to nê wakuc geden têngen."

Dawidnê awamu

23 Bin tonec kêtû Dawidnê awamu
 "Isai latu Dawid kêsôm bin.
 Nac tañ tetoc en sa nañ, kêsôm bin.
 Jakobnê Anôtô nê ñac sen oso enña.
 Nac gêga Israelnê wê ñajamwaga.
 2 "Apômtaunê ñalau kêsôm bin kêsâ aê aoc,
 ma ênê bin gêc aê imbeloc.
 3 Israelnê Anôtô kêsôm bin.
 Israelnê lamu kêsôm bin gêdên aê.
 Nac tañ kêtêc Anôtô
 ma gêjam gôlin ñamalac ñanêngeñ nañ,
 4 kêpô êsêac kêtôm ñawê bêbêcgeñña,
 kêtôm oc, tañ kêpi tonagêlôm masi nañ, ma gêgôm
 gêgwan, tañ kom gêjac nañ kêpuc.
 5 Aênoc gôlôac sêmoa sêwiñ Anôtô
 gebe en kêmoatin poac tengeñña ten gêwiñ aê ma
 kêmasan gên samob ñapep ma ênêc tengeñ,
 gebe en oc êkên aê gebe jamoa ñajam
 ma gên tañ ñoc ñalêlôm têtac gêwiñ nañ, en êngôm
 esewec.
 6 Mago lau, tañ sêmoa jaêc Anôtô nañ, têtôm gên
 têtka-têtka,
 tañ tambalin siñ nañ, gebe tatôm gebe takôc ña
 lemen atom.
 7 Mago ñac tañ gebe ejon gên tau sa nañ,
 êkôc siñ to kêma ñadambê ma ja êniñ gên tau êmbac-
 nê samucgeñ." x 23:8-24:25 Dawidnê siñsêlêc langwa
 towae nêñ ñaê kêsêp ñasêbu tonec. Dawid kêsâ nê lau
 sa, mago Anôtô gêlic ñajam atom, tec kêkên gêmac
 sec kêtap lau Israel sa. Kêtû ñamu Anôtô taê walô nê
 lau kêtiam ma kêkôc gêmac sec tau su.

KINJNËN 1

Kinjnê Buku Namataja tonec gêjac têku lau Israel nêj kinj nêj miñ, tañ kêsêp Samuelnê buku luagêc nañ. Buku tau gêwa tau kêkôc gêja ñasêbu têtêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Salomo kêtû lau Israel to Juda nêj kinj gêjô Dawid su. Dawid gêmac êndu ñamiñ.
2. Môkêlatu 3-11 Salomo gêjam gôliñ lau Israel to ênê kôm ñanô ñamiñ. Ênê kôm towae gebe kêkwê lôm dabuñ ança Jerusalem.
3. Môkêlatu 12-22 Gamên Israel gêwa tau kêkôc gêja gamên luagêc, sêsam teñ gebe Israel ma teñ gebe Juda. Kinj tañ sêjam gôliñ gamên luagêc tonañ nañ, nêj miñ kêsêp môkêlatu tonañ e jagêdên têm Jehosapat kêtû kinj ança Juda ma Ahasia gêjam gôliñ Israel.

Kinjnê buku luagêc kêkip kinj samob nêj lên tañerj wamu gêdên Anôtôña sa. Kinj, tañ tañerj wamu Anôtô nañ, sêjam gôliñ lau jagêdên ma têtap kôm ñanô ñajam sa. Mago êsêac, tañ sêjam sakiñ gwam to sêbuc dêmôên Anôtô nañ, nêj gôliñ gêoc sec sa. Kinj samob, tañ sêjam gôliñ gamên gêmu kêpiña nañ, seso Anôtônê jatu. Gamên Juda ñakiñ ñagêdô sêsô Anôtônê ñagôliñ ñalabu, ñagêdô sêkac tauñ su ança Anôtônê. Lau ñatêkwa toñ teñ nêj miñ kêsêp buku tau amboac tonañerj. Êsêac têtû Apômtaunê jaerwaga. Aêac tasam êsêac gebe Propete. Êsêac sêkên puc gêdên lau samob ma sêjac jao sakiñ gwamña to tañerjêc. Êsêacnêñ ñac towae teñ Elia. Ênê miñ towae kêsêp môkêlatu 18. Eñ to Balnê dabuñwaga awenñsuñ gêoc ka tauñ ança lôc Karmel gebe Anôtô ondôc ñanô.

Abisag gêjam sakiñ Dawid

1 Gêdên tañ kinj Dawid kêtû ñamalacanô teñ ma nê jala kêtû taêsam nañ, êsêac sêkwa eñ auc ña belançe, mago malo gêgôm eñ ñapañ. ² Amboac tonañ ênê sakiñwaga sêsôm gêdên eñ gebe “O kinj, sensom ñapalêo teñ êtu aômña gebe ênam sakiñ aôm ma êtu aômnmêm jaomwagao. Eñ ênêc awiñ aôm oc êjandañ aôm.” ³ Tec sesom awêtakiñ ñajamanô teñ ança gamên Israelña samucgeñ e têtap awê Sunemña Abisag sa ma sêkôc eñ dêdên kinj sêja. ⁴ Ma awêtakiñ tonañ eñ ñajamanô ma kêtû kinj nê jaomwagao ma gêjam sakiñ eñ, mago kinj gêjam eñ atom.

Adonia gebe êjanço lêpôn kinjña su

⁵ Dawid agêc Hagit nêj latuñi Adonia ketoc tau sa ma kêsôm gebe “Aê gabe jatu kinj.” Ma eñ kêkôc kareta to lau, tañ sêngôn hos ñaôña nañ, to lau 50 gebe sêlêti sêmuñ eñ. ⁶ Ma eñ tama gêjac jao ma kêtû kênac eñ gebe “Kêtû asageñña aôm gôgôm gên amboac tonañ” nañ atom. Eñ ñac tolanðanô ñajam teñ amboac tonañ ma têna kêkôc eñ kêdaguc Absalom. ⁷ Adonia gêjam biñgalôm gêwiñ Seruia latu Joab agêc dabuñwaga Abiatar ma êsêagêc têdaguc Adonia ma sêjam eñ sa.

⁸ Mago dabuñwaga Sadok agêc Jehoiada latu Benaia ma propete Natan to Simei agêc Rei ma Dawid nê siñsêlêc samob, tañ sejop eñ nañ, sêwiñ Adonia atom.

⁹ Adonia kêkên domba to bulimakao kapoac ma bulimakao ñalatu, tañ segeñ e kêtôp ñajam nañ, kêtû da ança Poc moacña, tañ gêc kêsî Enrogel nañ, ma kêkên jaerj gêdên nê lasitêwai, kinj latui, samob ma kinj nê lau

kapôên ança Juda gebe têtû ñaclerj eñ. ¹⁰ Mago eñ kêkên jaerj gêdên propete Natan agêc Benaia ma siñsêlêc me lasi Salomo atom.

¹¹ Go Natan kêsôm gêdên Salomo têna Batseba gebe “Aôm gônjô su gebe Hagit latu Adonia kêtû kinj ma aêacnêñ ñatau Dawid gêjam kauc biñ tau me masi. ¹² Amboac tonañ ômôên ma aê gabe jawa lên teñ sa êndên aôm gebe ônam taôm to latôm Salomo katômi kêsî. ¹³ Aôm ñagaôgeñ ôsô ôndên kinj Dawid ôna ma ôsôm êndên eñ gebe ‘O ñoc ñatau kinj, aôm kôtôc lêmam gêdên nê sakiñwagao aê ma kôsôm gebe “Aômnmêm latôm Salomo êtu kinj êjô aê su ma êngôn aênoc lêpôn” aôm kôsôm me masi. Kêtû asageñña Adonia kêtû kinj.’ ¹⁴ Aôm ôsôm biñ êndên kinj ômoa, go aê oc jasô jandañguc aôm ma japuc nê biñ tôn.”

¹⁵ Amboac tonañ Batseba kêsô kinjê balêm gêja (kinj tau kêtû ñamalacanô su ma Abisag ança Sunem gêjam sakiñ eñ). ¹⁶ Batseba gewec ma gêu tau gêc kinj akaiñña. Ma kinj kêtû kênac gebe “Ñalêlôm kêkac aôm kêtû asageñña.” ¹⁷ Eñ gêjô eñ awa gebe “Ñoc ñatau, aôm kôtôc lêmam gêdên nê sakiñwagao aê kôkô Apômtau, aômnmêm Anôtô, lanjônêm ma kôsôm gebe ‘Nêm latôm Salomo oc ênam gôliñ êjô aê su ma eñ oc êngôn ñoc lêpôn.’ ¹⁸ Ma galoc, ôlic acgom, Adonia kêtû kinj, ma aôm kinj gôjam kauc gên tau. ¹⁹ Eñ kêkên bulimakao to ñalatu, tañ segeñ e kêtôp ñajam nañ, ma domba taêsam ñasec kêtû da ma kêkên jaerj kinj latui samob to dabuñwaga Abiatar ma siñwaga nêñ ñac ñamataña Joab, mago latôm Salomo tec keterj eñ gêwiñ atom. ²⁰ O ñoc ñatau kinj, galoc lau Israel samob sêkên materj aôm gebe ôsôm êndên êsêac gebe asa êngôn aênoc ñatau kinj nê lêpôn êjô aôm su. ²¹ Embe

masi oc êndên tañ ñoc ñatau kinj ênêc nê bêc êwiñ tamai nañ aëagêc latuc Salomo oc atap ñagêjô sa."

²² Gêdên tañ eñ gêjam binjalôm gêdên kinj gêmooa nañ, propete Natan gêo lasê. ²³ Ma êsêac sêkên ñawae gêdên kinj tau gebe "Propete Natan tec gêmooa tonec." Ma gêdên Natan kêsô gêdên kinj gêja nañ, eñ gewec gêdên kinj, lañôanô gêdên nom. ²⁴ Ma Natan kêsôm gebe "Ñoc ñatau kinj, aôm oc kôsôm gebe Adonia êtu kinj êjô aê su ma êngôn aênoc lèpôn me masi. ²⁵ Gebe eñ kêsêp gêja gêdên ocsalô tonec ma kêkên bulimakao kapoac to ñalatu, tañ segen e kêtôp ñajam nañ ma domba taêsam ñasec kêtû da ma kêkên jaen kinj latui ma siñwaga nêñ ñac ñamataña Joab ma dabuñwaga Abiatar. Ma ôlic acgom, êsêac senj to sênôm sêwiñ eñ ma sêsôm gebe 'Kinj Adonia êmoaôn. ²⁶ Mago eñ kêkên jaen gêdên nêm sakiñwaga aê to gêdên dabuñwaga Sadok ma Jehoiada latu Benaia agêc latôm Salomo atom. ²⁷ O ñoc ñatau kinj, aôm kôm masañ biñ amboac tonañ ma kôkên ñac, tañ êngôn ñoc ñatau nê lèpôn êjô aôm su nañ, ñawae gêdên nêm sakiñwaga aêac atom me."

Sêkên Salomo kêtû kinj

²⁸ Go kinj Dawid gêjô Natan nê biñ gebe "Ômôêc Batseba êndên aê êmên." Amboac tonañ eñ kêsô gêdên kinj jakêkô eñ lañônêm. ²⁹ Ma kinj kêtôc lêma to kêsôm gebe "Kêtû Apômtau gêngôn mata jali ma gêjam aê katuc kêsî gêdên gêñwapac samobña, ³⁰ tec jañgôm biñ, tañ katôc lemoc gêdên aôm gajam Apômtau, Israel nêñ Anôtô lañô to kasôm gebe 'Nem latôm Salomo ênam gôliñ êjô aê su êngôn ñoc lèpôn êjô aê' nañ oc ñanô êsa êndên ocsalô tonec." ³¹ Go Batseba gewec lañôanô gêdên nom ma ketoc kinj tau sa ma kêsôm gebe "Ñoc ñatau kinj Dawid êmoa tengeñ."

³² Kinj Dawid kêsôm gebe "Ômôêc dabuñwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia dëndên aê sêmên." Amboac tonañ êsêac dèdên kinj tau sêja. ³³ Ma kinj tau kêsôm gêdên êsêac gebe "Akôc nêm ñatau nê sakiñwaga sêwiñ amac ma akên latuc Salomo êngôn aê taucñoc donki ñac akôc eñ asêp andên bumata Gihon ana. ³⁴ Ma dabuñwaga Sadok agêc propete Natan sêniñ oso eñ aña tonañ êtu Israelnên kinj. Go anac dauc êtañ ma amôêc gebe 'Kinj Salomo êmoa tengeñ. ³⁵ Go amac api andañguc eñ ma eñ mênêngôn ñoc lèpôn ñaô gebe eñ oc êtu kinj êjô aê su. Gebe aê kakên eñ kêtû lau Israel to Juda nêñ gôliñwaga." ³⁶ Ma Jehoiada latu Benaia gêjô kinj awa gebe "Biñjanô, Apômtau, ñoc ñatau kinj nê Anôtô kêsôm amboac tonañ. ³⁷ Apômtau êmoa êwiñ Salomo êtôm gêmooa gêwiñ ñoc ñatau kinj tau ma êngôm ênê gôliñ êtu kapônê alêlêc ñoc ñatau kinj Dawid nê su."

³⁸ Amboac tonañ dabuñwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia ma lau Keret to Pelet sêsêp sêja ma sêkên Salomo gêngôn kinj Dawid nê donki ma sêkôc eñ dèdên bumata Gihon sêja. ³⁹ Aña tonañ dabuñwaga Sadok kakôc ñoplakôp katêkwiña aña becobo ma genj oso Salomo. Go sêjac dauc kêtân ma lau samob sêsôm gebe "Kinj Salomo êmoa tengeñ."

⁴⁰ Ma lau samob, tañ tédaguc eñ nañ, sêju gasuc to sêjac onj ma têtû samuc tonabêlêc kapônê, e nom gêoc kêkôc kêtû êsêacnên ñaônđuña.

⁴¹ Adonia to nê ñaclen samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, sênô biñ tau gêdên tañ senj moasiñ tau gêbacnê. Ma gêdên tañ Joab gênô dauc kêtân nañ, eñ kêtû kênac gebe "Ñaonda aña malac nec ñam amboac ondoc." ⁴² Gêdên tañ eñ kêsôm biñ gêmooa nañ, dabuñwaga Abiatar latu Jonatan gêmên ma Adonia kêsôm gebe "Ôsô ômônê gebe aôm ñac mansañ tec kôkôc ñawae ñajam gômônê." ⁴³ Jonatan gêjô Adonia awa gebe "Aec, gebe ñoc ñatau kinj Dawid kêkên Salomo kêtû kinj. ⁴⁴ Ma kinj tau kêsakiñ dabuñwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia sêwiñ lau Keret to Pelet ma êsêac sêkên eñ gêngôn kinjê donki ñaô ⁴⁵ ma dabuñwaga Sadok agêc propete Natan senj oso eñ kêtû kinj aña bumata Gihon ma êsêac sêmu sêpi aña tonañ tolasêgen e malac samucgen ñadindiñ kêsâ. Ñakicsêa tañ amac añô nañ, ñam tau tonañ. ⁴⁶ Salomo jagêngôn lèpôn kinjña. ⁴⁷ Ma kinj nê sakiñwaga sêja sêsôm biñ êmoa ñajamña gedenj aêacnên ñatau kinj Dawid ma sêsôm gebe 'Nem Anôtô êwaka Salomo nê ñaê sa êlêlêc aômnêm ma êngôm ênê gôliñ êtu kapônê êlêlêc aômnêm su.' Ma kinj tau gêngôn nê mê ma gewec. ⁴⁸ Ma kêsôm amboac tonec gebe 'Aê aoc êoc Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, tañ galoc kêkên aê galic ña tauc matocanô gebe ñoc wakuc nêñ tenj gebe êngôn ñoc lèpôn nañ."

⁴⁹ Go Adonia nê ñaclen samob têtakê ma dèdi e sêc êliñ-êliñ sêja. ⁵⁰ Ma Adonia kêtêc Salomo. Tec eñ gèdi jakêkam jabo altarna tôn. ⁵¹ Ñawae gêdên Salomo gebe "Ôlic acgom, Adonia katêc kinj Salomo ma eñ jakêkam jabo altarna tôn ma kêsôm gebe 'Kinj Salomo êtôc lêma sa êndên aê gebe ênac aê ña siñ atom.'" ⁵² Tec Salomo kêsôm gebe "Eñ embe êwaka tau sa gebe eñ ñac ñañên, go tenj êmoasac eñ môkêlauñ tenj atom. Mago embe têtap ênê sec sa, go eñ êmac êndu." ⁵³ Amboac tonañ kinj Salomo kêsakiñ lau ma sêkôc eñ su aña altar. Ma êsêac sêmên, go eñ gêu tau gêdên kinj Salomo. Ma Salomo kêsôm gedenj eñ gebe "Ôêc ôndên nêm andu ôna."

Dawid kêjatu Salomo kêtû gên ñagêdônja

2 Gêdên tañ Dawid nê noc êmac ênduñja kêtû dambê nañ, eñ kêjatu latu Salomo ma kêsôm gebe ² "Aê oc jasa intêna, nañ gên nomña samob sêja-sêja nañ jana. Ôkô ñajana ôtôm ñacgenj. ³ Ôngôm nêm kôm ñañêngeñ êtu Apômtau, aômnêm Anôtônja. Ôsa ênê lên ma ôngôm ênê jatu to biñsu ma gôliñ ñanô êsa êtôm teto gêc Mosenê biñsu gebe ômoa ñajamgenj gebe ôtap nêm kôm to lên samob ñañanô sa. ⁴ Gebe Apômtau êngôm biñ, tañ gêjac mata gêdên aê nañ ñanô êsa. Eñ gêjac mata biñ gebe 'Nêm latômi embe sejop nêñ lên e sêsêlên semoa aê lañôcnêmña ñañêngeñ tonjalêlôm samucgenj ma tokatuñ samucgenj, go aôm ôpô lèna nêm wakuc tenj gebe êngôn Israel nêñ lèpôn êjô aôm nec atom.'

⁵ “Aôm taôm kôjala gên, tañ Seruia latu Joab gégôm gédên aê ma gên, tañ en gégôm gédên Israelnên siñwaga nêñ siñsêlêc lanğwa luagêc, Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. En gêjac êsêagêc êndu gédên tèm wamaña gêjô dec, tañ êsêagêc sêkêc siñ gédên tèm siñña nañ. Ma kêtin lau lanğônêm sawa nêñ dec gi aêñoc ômbinğap to ñoc atapa. ⁶ Ôngôm êtôm nêm kauc, mago ôkên êwiñ gebe en êsêp lamboam êna towamagen atom. ⁷ Mago ômoasin ñac Gileadña Barsilai latui. Êsêac sêniñ nêñ gên sêngôn nêm tebo gebe êsêac sêmoasin aê amboac tonanğen gédên tèm, tañ aê gaêc têwam Absalom su nañ. ⁸ Ma Gera latu Simei, ñac Benjaminña anğa Bahurim gêmoa gêwiñ aôm. Ñac tonanğ kêpuc boa aê secanôtêna gédên bêc, tañ aê gaja Mahanaim nañ. Mago gédên tañ en kêsêp jagêdac aê anğa bu Jordan nañ, aê katôc lemoc en kakô Apômtau lanğônêm ma kasôm gebe ‘Aê oc janac aôm êndu ña siñ atom.’ ⁹ Mago aôm ôlic en amboac ñac tobinğmê atom. Aôm ñac tokauc, aôm kôjala gebe oc ôngôm asagen êndên enğa gebe ôkên en êsêp lamboam êna todecgen.”

Dawid gêmac êndu

¹⁰ Go Dawid gêc nê bêc gêwiñ tamai ma sêsuñ en anğa Dawidnê malac. ¹¹ Ma tèm, tañ Dawid gêjam gôlinğ Israel nañ, kêtôm jala 40. En gêjam gôlinğ jala 7 anğa Hebron ma jala 33 anğa Jerusalem. ¹² Amboac tonanğ Salomo gêngôn tama Dawid nê lêpôn ma nê gôlinğ kiñña najaña kêsâ.

Salomonê gôlinğ kiñña kêtü tôn

¹³ Ma Hagit latu Adonia gédên Salomo têna Batseba gêja. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm gômôên towamagen me masi.” Ma Adonia kêsôm gebe “Aê gamênğ towama.” ¹⁴ Go ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasôm biñ teñ êndên aôm.” Ma Batseba kêsôm gebe “Ôsômmanğ.” ¹⁵ En kêsôm gebe “Aôm kôjala gebe gôlinğ kiñña kêtü aêñoc ma lau Israel samob sêsaê gebe aê jatu kiñ tau. Mago galoc gên tonanğ gêjam tau ôkwi ma gôlinğ kiñña kêtü ñoc lasicnê, gebe Apômtau gégôm amboac tonanğ. ¹⁶ Ma galoc aêñoc biñ tagenğen gêc gebe jatenğ êndên aôm gebe onsenğ ñoc biñ atom.” Batseba kêsôm gédên en gebe “Ôsôm acgom.” ¹⁷ En kêsôm gebe “Ônam biñğalôm êndên kiñ Salomo, en oc ensenğ aôm nêm biñ atom, gebe en êkên Abisag anğa Sunem êndên aê janam en êtu ñoc awê.” ¹⁸ Batseba kêsôm gebe “Ñajam, aê gabe janam biñğalôm êndên kiñ êtu aômña.”

¹⁹ Tec Batseba kêsô gédên kiñ Salomo gêja gebe ênam biñğalôm êndên en êtu Adoniaña. Ma kiñ tau gêdi sa ma kêpuc en tôn-tôn ma gewec gédên en, go gêngôn nê lêpôn ma sêkên lêpôn teñ kêtü kiñ tênaña gêwiñ ma gêngôn sic gêngôn kiñ nê anônğa. ²⁰ Go en kêsôm gebe “Aê kakôc biñ saunğ teñ gebe jatenğ êndên aôm. Onsenğ aê atom.” Kiñ tau gêjô en awa gebe “O tinoc, otenğ acgom. Aê oc jansenğ aôm atom.” ²¹ Go en kêsôm gebe “Takên Abisag anğa Sunem êndên aôm

têwam Adonia ênam êtu nê awê.” ²² Go kiñ Salomo gêjô têna awa ma kêsôm gebe “Kêtu asagenğa aôm kotenğ Abisag anğa Sunemnagenğ kêtü Adoniaña. Otenğ gôlinğ kiñña êtu enğa êwiñmanğ. En kêtü aê teocgoc ma dabunğwaga Abiatar agêc Seruia latu Joab sêkô jabanğ en.” ²³ Ma kiñ Salomo kêtôc lêma gédên Apômtau ma kêsôm gebe “Anôtô êngôm gên, tañ taê gêjam nañ, êndên aê, mago Adonia êmac êndu êjô nê biñ tonanğ. ²⁴ Apômtau kêkên aê ganğôn tamocnê lêpôn ma gêjac m aêñoc gôlôac kêtôm en gêjac mata nañ. Kêtü Apômtau gêmoa mata jaliña, tec ocsalô tonecgenğ Adonia êmac êndu.” ²⁵ Amboac tonanğ kiñ Salomo kêsakinğ Jehoiada latu Benaia ma en jagêjac Adonia êndu.

Dabunğwaga Abiatar agêc Joab têtap nêñ ñagêjô sa

²⁶ Ma kiñ tau kêsôm gédên dabunğwaga Abiatar gebe “Ôna Anatot ôndên nêm andu gebe gôjac ñawae gebe aôm ômac êndu, mago aê gabe janac aôm êndu galoc atom gebe aôm kôbalañ Apômtau Anôtô nê poac ñakatapa kôsêlênğ gômunğ aê tamoc Dawid ma gôc gênğwapac samob gôwiñ tamoc.” ²⁷ Amboac tonanğ Salomo kêtinğ Abiatar gebe êtu Apômtaunê dabunğwaga êtiam atom, gebe Apômtaunê biñ ñanô êsa, tañ kêsôm kêtü Elinê gôlôac anğa Silo nañ.

²⁸ Gédên tañ ñawae kêtap Joab sa nañ, (gebe Joab kêpuc Adonia tôn, mago kêpuc Absalom tôn atom) en gêc gédên Apômtaunê becobo jakêkam jabo altarnğa tôn. ²⁹ Ma êsêac sêsôm ñawae gédên kiñ Salomo gebe “Joab gêc gédên Apômtaunê becobo gêja ma ôlic acgom, en kêkô kêsî altar.” Tec Salomo kêsakinğ ñacjagenğ teñ gédên Joab ma kêtü kênac en gebe “Gôêc gôdênğ altar gôja katu asagenğa.” Joab gêjô en awa gebe gêc gadênğ Apômtau gebe kêtêc Salomo. Amboac tonanğ Salomo kasakinğ Jehoiada latu Benaia ma kêsôm gebe “Ôna ma ônac en êndu.” ³⁰ Amboac tonanğ Benaia jagêô lasê Apômtaunê becobo ma kasôm gadênğ Joab gebe “Kiñ tau kêjatu gebe ‘Ôsa ômôên.’” Mago en kêsôm gebe “Masi, aê gabe jamac êndu anğa tonec.” Go Benaia jakêsôm biñ tau gédên kiñ kêtiam ma kêsôm gebe Joab kêsôm amboac tonanğ ma en gêjô aê aoc amboac tonec. ³¹ Kiñ tau gêjô en awa gebe “Ôngôm êtôm en kêsôm. Ônac en êndu ma ônsunğ en. Ma gên tonanğ êkac tîp su anğa aê to tamoc nê gôlôac êtu dec, tañ Joab kêkêc siñ ñam masiña nañ. ³² Apômtau êkên en taunê dec êpi en tau gebe tamoc Dawid gêjam kauc ma en gêjac ñac gédên to ñajam luagêc, tañ sêlêlêc en tau nañ, ña siñ êndu, siñwaga Israelña nêñ laumata Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. ³³ Amboac tonanğ êsêagêc nêñ dec êmu naêpi Joab to nê wakuc. Mago Apômtau êkênğ wama êndên Dawid to nê wakuc ma nê gôlôac to nê lêpôn kiñña endenğ tîngenğ.” ³⁴ Go Jehoiada latu Benaia kêpi gêja ma gêjac Joab êndu. Ma sêsuñ en anğa en tau nê andu, tañ kêkô gamênğ sawa nañ. ³⁵ Kiñ tau kêkênğ Jehoiada latu Benaia kêtü siñwaga nêñ ñac ñamataña gêjô Joab su ma kêkênğ dabunğwaga Sadok gêjô Abiatar su.

³⁶ Go kiñ tau kêsakinğ biñ gédên Simei to gêmôêc en ma kêsôm gédên en gebe “Ôkwê nêm andu teñ êkô

Jerusalem ma ômoa tonec ma anja tonec aôm ôwi gamên tonec siñ naôsa gamên teñ atomanô. ³⁷ Taêm ênam njapep, êndên bêc tañ aôm ôsa naolom bu Kidron nañ, aôm ômac êndu. Ma dec êpi aôm taôm.” ³⁸ Ma Simei kêsôm gédên kiñ gebe “Biñ tañ kôsôm nañ, njajam. Nêm sakiñwaga êngôm êtôm njoc njatau kiñ kêsôm.” Amboac tonañ Simei gêngôn Jerusalem njasawa njêngeñ.

³⁹ Mago gédên tañ jala têlêac gêjaña nañ, Simeinë gêngôma luagêc sêbôm dédên kiñ Gatña Maka latu Akis sêja. Ma Simei gêngô njawae gebe “Gôlicgac me, nêm gêngôma luagêc jasêmoa malac Gat.” ⁴⁰ Tec Simei gédi kêmasañ nê donki ma gédên Akis anja Gat gêja gebe ensom nê gêngôma. Simei gêja ma kékôc nê gêngôma anja Gat gêmu gêmên. ⁴¹ Salomo gêngô njawae gebe Simei anja Jerusalem gêja Gat ma gêmu gêmên. ⁴² Tec kiñ tau kêsakiñ biñ gédên Simei ma gêmôêc eñ ma kêsôm gédên eñ gebe “Aê kakên aôm kôtôc lêmam gédên Apômtau ma gajac biñsu aôm atom me. Aê kasôm gédên aôm gebe taêm ênam njapep, êndên bêc tau, tañ aôm ôsa gamên teñ ôna nañ, aôm ômac êndu. Ma aôm gajô aê aoc gebe Njajam, aê ganjogac. ⁴³ Kêtu asagenja aôm gôgôm biñ, tañ kôtôc lêmam gédên Apômtau nañ, to biñsu tañ kakên gédên aôm nañ, njanô kêsata atom.” ⁴⁴ Ma kiñ kêsôm gédên Simei gebe “Aôm taôm kôjala gên sec samob, tañ aôm gôgôm gédên aê tamoc Dawid. Galoc Apômtau êkên aômnêm sec êpi aôm taôm môkêmapac. ⁴⁵ Mago eñ oc ênam mec kiñ Salomo ma Dawidnê lêpôn êkô njajana ma êkô Apômtau lañônêmña enden töngeñ.” ⁴⁶ Ma kiñ tau kêjatu Jehoiada latu Benaia, tañ kêsata gêja ma gêjac Simei êndu.

Gédên tonañ gôliñ kiñja gêc Salomo lêma kêtutôn.

Salomo gêjam Parao latuo kêtutôn nê awê

3 Go Salomo kêmoatiñ poac gêwiñ lau Aigup-tunên kiñ Parao ma gêjam Parao latuo kêtutôn nê awê ma kékôc eñ jagêngôn Dawidnê malac acgom, e eñ gêjac dabiñ tau nê andu kapôên to Apômtaunê lôm dabuñ ma tunbôm, tañ kêgi Jerusalem auc nañ, njakôm. ² Mago lau sêkên da anja gamên njabau njapan gebe gédên njasawa tonañ sêkwê andu teñ kêtutôn Apômtaunê njêña su atom tagen. ³ Mago Salomo têtac gêwiñ Apômtau ma kêsêlên kêtôm tama Dawid nê njagôliñ, tagen eñ kékên da to gêsôb jadauñ anja gamên njabau gêwiñ.

Salomo nê da to mec anja Gibeon

⁴ Gédên njasawa teñ kiñ gêja Gibeon gebe êkên da anja tonañ, gebe gamên tonañ kêtutôn gamên njabau towae kapôên kêlêlêc. Salomo kékên daja 1,000 anja altar tonañ. ⁵ Anja Gibeon Apômtau geoc tau lasê gédên Salomo ja mê gédên gêbêc ma Anôtô kêsôm gebe “Oteñ gên teñ, tañ jakên êndên aôm nañ.” ⁶ Salomo kêsôm gebe “Aôm kômiasiñ nêm sakiñwaga aê tamoc Dawid njanôgeñ gebe eñ kêsêlên gêmôa aôm lañônêm tobijgédên ma lañônêm sawagen. Ma

aôm gôjac têku nêm moasiñ tonañ ma kôkên latu, tañ galoc gêngôn ênê lêpôn nañ, gédên eñ. ⁷ O Apômtau, njoc Anôtô, galoc aôm kôkên nêm sakiñwaga kêtutôn kiñ gêjô aê tamoc Dawid su, mago aê amboac njapalê sauñ teñ tec gamoa. Aê kapô lêna lèn jasa to jasô janaña. ⁸ Ma nêm sakiñwaga aê kakô nêm lau, tañ aôm kôjaliñ sa nañ, njalêlôm. Êsêac lau-m kapôênanô e njac teñ êtôm êsa êsêac sa to êsam nêñ njanamba lasê êngôm êtôm atom. ⁹ Amboac tonañ ôkên njalêlôm tokauc êndên nêm sakiñwaga aê gebe janam gôliñ nêm lau njapep to jajala njajam to sec gebe asa êtôm gebe ênam gôliñ nêm lau-m kapôên tonec.”

¹⁰ Apômtau gêngô biñ, tañ Salomo keteñ nañ njajam. ¹¹ Ma Anôtô kêsôm gédên eñ gebe “Aôm koteñ gêng tonañ ma koteñ kêtutôn ômoa nom e njêngeñ me ôtap awa taêsam sa me ôku nêm njacjo tulunja nec atom. Mago koteñ mêtê tokaucja gebe ôjala gên njajam to gédênja. ¹² Tec ôlic acgom, galoc aê jangôm biñ, tañ koteñ nañ, njanô êsa. Ôlic acgom, aê oc jakên njalêlôm tokauc, tañ êjala biñ naêndêngeñ êndên aôm. Njac teñ kêtutôn njalêlôm amboac tonañ sa gêmuñ aôm atom ma teñ oc êndañguc aôm atom amboac tonañgeñ. ¹³ Ma gên tañ koteñ atom nañ, aê gabe jakên êndên aôm amboac tonañ. Aê oc jakên awamata to waem, tañ kiñ teñ kêtutôn sa atom tagen nañ. ¹⁴ Ma aôm embe ôsa aênjoc lèn ma ojop njoc njagôliñ to biñsu êtôm tamam Dawid kêmasañ nañ, go aê gabe janac têku nêm têm ômoa matam jaliña njêngeñ êwiñ.”

¹⁵ Ma Salomo mata gêlac ma gêlic gebe gêc mê teñ. Go eñ gêmu gêja Jerusalem ma jakêkô Apômtaunê poac njakatapa njanêmña ma kékên daja to dawama ma geno moasiñ kapôên teñ kêtutôn nê sakiñwaga samobña.

Salomo kêmetôc biñ njawapac teñ

¹⁶ Gédên tonañ mockairjo luagêc dédên kiñ sêja ma sêkô eñ lañônêm. ¹⁷ Ma awê teñ kêsôm gebe “O njoc njatau, ôhôn acgom. Aêagêc awê tonec anjôn andu tagen. Eñ gêmôa ma aê kakôc njapalê teñ. ¹⁸ Bec têlêac gêjaña, gocgo eñ kékôc teñ kédaguc. Aêagêc anjôn awiñ tauñ ma teñ gêmôa andu tau gêwiñ atom. Aêagêc tauñgeñ tec amoa. ¹⁹ Gédên gêbêc teñ awê tonec nê njapalê gêmâc êndu gebe eñ gêsac eñ êndu. ²⁰ Ma eñ gédi gédên gêbêcauc ma kékôc njoc njapalê su anja aê gédên tañ nêm sakiñwagao gêc su nañ, ma kékên gêlô tau nê su ma ketoc nê njapalê njamatê gêc gêwiñ aê. ²¹ Gédên bêbêc gadi sa gebe jakên su njoc njapalê e galic gebe eñ gêmâc êndu su. Mago gédên bêbêc, gédên tañ kasala eñ njapep nañ, aê kajala gebe njoc latuc, tañ kakôc nañ atom.” ²² Mago awê teñ kêsôm gebe “Masi, aênjoc njapalê mata jali ma aômnêm njapalê njamatê.” Ma awê njamatana kêsôm gebe “Masi, aômnêm njapalê gêmâc êndu ma mata jali aênjoc.” Êsêagêc sêsôm amboac tonañ sêmoa kiñ lañônêmña.

²³ Go kiñ tau kêsôm gebe “Awê teñ kêsôm njapalê, tañ gêmôa mata jali tonec nañ, aênjoc ma aôm latôm gêmâc êndu matêgeñ. Ma awê teñ kêsôm gebe Masi,

aômnêm ñapalê gêmac êndu ma aê latuc tec mata jali gêmoa." ²⁴ Ma kinj kasôm gebe "Akôc sinj tej êndên aê." Amboac tonañ sêkôc sinj tej dêdên kinj sêja. ²⁵ Ma kinj tau kêsôm gebe "Asêlê ñapalê mata jali êkôc êna luagêc ma akên ñamakenj êndên awê tej ma ñamakenj êndên tej." ²⁶ Go awê, tañ nê latu mata jali gêmoa nañ, taê walô nê ñapalê ma kêsôm gêdên kinj gebe "O ñoc ñatau, ônac ñapalê êndu atom, eñ mata jaligenj êndên awê tonañ." Ma awê tej kêsôm gebe "Ñapalê êtu aênoc to ênê atom, asêlêmañ." ²⁷ Go kinj tau gêjô êsêagêc awenj ma kêsôm gebe "Anac ñapalê êndu atom, akên eñ tomata jaligenj êndên awê ñamatañja gebe eñ ñapalê têna." ²⁸ Israel samob sênjô mêtôc tonañ, tañ kinj tau kêmêtôc nañ, ñawae ma êsêac têtêc nêñ kinj gebe êsêac sêjala gebe Anôtônê kauc gêwinj eñ ma kêmêtôc binj jagêdêngeñ. x 4:1-34 Mòkêlatu tonec kêsâ Salomonê laumata towae sa, tañ sêjam sakinj sêmoa Salomo ñalabu nañ. Sêwa Salomo nê awa sa ma kêsôm binj kêtû Salomonê kauc towae kapôênja.

Salomo kêmasañ tau gebe êkwê lôm dabunj

5 Gêdên tañ kinj Tirusña Hiram gênjô gebe senj oso Salomo kêtû kinj gêjô tama su nañ, eñ kêsakinj nê sakinjwaga gêdên Salomo gebe Hiram têtac gêwinj Dawid ñapañ. ² Ma Salomo kêsakinj binj gêdên Hiram gebe ³ "Aôm kôjala gebe aê tamoc Dawid kêtôm gebe êkwê nê Apômtau Anôtô nê ñaê ñaandu tej atom gebe sinj to ñacjo kêgi eñ auc e Apômtau kêkên êsêac sêsô eñ akainj ñalabu. ⁴ Mago galoc Apômtau, ñoc Anôtô, kêkên wama gêdên aê anja gamênj makenj ma ñacjo me gêñwapac tej sêmoa atom. ⁵ Amboac tonañ aê gabe jakwê andu Apômtau, aênoc Anôtô nê ñaê ênêcña tej kêtôm Apômtau kêsôm gêdên aê tamoc Dawid gebe 'Aôm latôm, tañ aê gabe jakên êngônj nêm lêpônj kinjña êjô aôm su nañ, eñ êkwê andu tej êtu aênoc ñaêña.' ⁶ Tec ôjatu gebe sêsap kaseda anja Lebanon êtu aêña. Aênoc sakinjwaga sênânam aômnêm sakinjwaga sa. Ma aê oc janam ôli aôm êtu nêm sakinjwagañja êtôm aôm ôsam êndên aê. Gebe aôm kôjala gebe ñac tej gêmoa aêac ñalêlôm, tañ kêjala kôm sêsap kaña kêtôm lau Sidonja nañ atom."

⁷ Gêdên tañ Hiram gênjô Salomonê binj nañ, eñ kêtû samuc ñanôgeñ ma kêsôm gebe "Ocsalô tonec aoc êoc Apômtau gebe kêkênj latu tokauc tej gêdên Dawid gebe ênam gôlinj lau towae tonañ." ⁸ Ma Hiram kêsakinj binj gêdên Salomo ma kêsôm gebe "Aê ganjô binj, tañ kôsakinj gêdên aê nañ. Aê katôm gebe janjôm gênj samob, tañ ñalêlôm kêkac aôm kêtû kaseda to katênja nañ, ñanô êsa. ⁹ Aênoc sakinjwaga oc sêkôc ka tau anja Lebanon sêsêp gwêc sêna. Go jambec kwambônj gebe êpoac ma sênâ sêmoa gwêcgeñ sêna gamênj, tañ aôm ôsôm nañ, ma aê jajatu lau gebe sêndim ñao su anja tonañ ma aôm ôtap ka tau sa. Go aôm ôngôm binj, tañ taêc gêjam nañ, ñanô êsa ma ôkênj gênj taniñja êndên aênoc gôlôac to lau." ¹⁰ Amboac tonañ Hiram kêkênj kaseda to katênj samob

gêdên Salomo kêtôm eñ ketenj, ¹¹ ma Salomo kêkênj polom ñanô talu 20,000 kêtû gênj taniñja gêdên Hiram nê gôlôac to nê lau ma niptêkwi gasuc kêtôm 20,000. Salomo kêkênj gênj tonañ gêdên Hiram kêtôm jalagenj. ¹² Apômtau kêkênj kauc gêdên Salomo kêtôm eñ gêjac mata. Ma wama gêc Hiram agêc Salomo ñasawa, ma êsêagêc sêmoatinj poac tej sêwinj tañ.

¹³ Kinj Salomo kêkac lau Israel gebe sêkênj ñacwaga kêtû kômña. Ma lau tau nêñ namba tau kêtôm 30,000. ¹⁴ Ma eñ kêsakinj êsêac sêja Lebanon, 10,000 sêjô tañ-sêjô tañ kêtôm ajôngeñ. Sêmoa ajônj tej anja Lebanon ma ajônj luagêc anja nêñ malacmôkê. Adoniram gêjam gôlinj lau kômña tonañ. ¹⁵ Salomo kêkôc lau 70,000 amboac tonañ kêtû sêbalanj wabañja ma 80,000 kêtû sêsap poc anja gamênj lôcña. ¹⁶ Ma Salomo kêkênj lau 3,300 têtû gejobwaga kômña, tañ sêjatu lau kômña. ¹⁷ Salomo kêjatu ma êsêac sêkôc poc ñajamanô kapôênj-kapôênj sêmênj gebe êtu nombanj lôm dabunja. ¹⁸ Amboac tonañ Salomo agêc Hiram nêñ lau sêkwêwaga sêwinj lau Gebalja sêsap to sêpa ka to poc gebe sêkwê andu tau.

Salomo kêkwê Apômtauñê lôm

6 Jala 480 gêjañja su gêdên tañ lau Israel sêwi gamênj Aiguptuñja sinj sêsa sêmênj nañ, ma Salomo gêjam gôlinj Israel jala aclê su. Gêdên jala tonañ ñaajônj kêtû luagêcña, tañ sêsam gebe Siw nañ, Salomo gêjac m gebe êkwê Apômtaunê lômña. ² Lôm tau, tañ kinj Salomo kêkwê kêtû Apômtauñja nañ, ñadônj amboac tonec gebe ñalêsijnja kêtôm saka samuc 15, ñatakôcña kêtôm saka 5 ma ñaatêkwa kêtôm saka 8. ³ Ma andu seleb, tañ gêc anduanô tau ñanêmña nañ, ñadônj saka 5, kêtôm lôm tau ñakalopawa ma kédaguc saginj balinj anduanônja kêtôm ñadônj saka samuc 2 ma ñasêku. ⁴ Anja lôm tau ñasaginj êsêac sêkênj katam saunj ñagêdô gêc talic saunj anja awênja, mago kêsô gedec anja lêlômña. ⁵ Eñ gêjac têtû lômanô tau ñasaginj balinj makenj-makenj ma ñakalopawa ñamuñja amboac tonañgeñ. Ma kêkwê ñadenj têtêac tobalêm-tobalêm.

⁶ Ñadênj ñalabuñja ñakalopawa kêtôm ñadônj saka samuc tagenj. Denj kêtû luagêcña kêtôm ñadônj saka samuc tej to ñasêku lêmatuc tej, ma denj kêtû têtêacña ñadônj saka tej ma ñamakenj. Eñ kêkênj dembonjêdô kêtû balinj gêc kwananjenj gebe sênac têtû gênj sêmoa dêmôênjagenj.

⁷ Gêdên tañ sêkwê lôm nañ, êsêac sêkôc poc, tañ sêpa sêmoa gamênj sêkôc pocña kwananjenj su nañ. Tec gêdên tañ sêkwê lôm dabunj sêmoa nañ, lau sênjô hama me ki me waba kômña ñakicsêa tej atom.

⁸ Lôm tau ñadenj ñamatañja ñakatom gêc lôm dabunj ñamakenj gêmu kêsêpña. Anja tônê têtewale tej kêpi denj kêtû luagêcña ma têtewale tej kêpi anja tônê jagêdênj denj kêtû têtêacña. ⁹ Amboac tonañ Salomo kêkwê lôm tau e gêbacnê ma eñ kêmasañ masac jaba ñadônja ña gamênjtêkwa to katapa kaseda. ¹⁰ Eñ kêkwê ñatêtû kêgi lôm auc. Ñatêtû tau gêmu kêpiña amboac saka samuc tagenj ma gamênj têtewa kaseda kêtû

ñawalô ten jagêdin ñatêku tau tôn tamin anduanô tau.

¹¹ Ma Apômtaunê bin gêdên Salomo gebe ¹² "Aôm embe ôsêlên êtôm ñoc jatu to ômansañ ñoc ñagôlin samob ma tanam wamu ñoc binu to ôsa lên êtôm tonañ, go jañgôm ñoc bin, tan gajac mata gêdên tamam Dawid nan, ñanô êsa êpi aôm. ¹³ Aê wac-jañgôn lau Israel ñalêlôm anga lôm, tec kôkwê gômoa nec, ma jawi ñoc lau Israel sin atomanô." ¹⁴ Go Salomo kêkwê lôm e gêjac dabijn.

Sêmasañ lôm dabuj ñalêlômña

¹⁵ En kêkwa sagin ñalêlômña auc ña katapa kaseda anga masac ñalabuña e gêdin kêsô ñagadê ñaôña. En kêkwa masac ñalabuña tau ña katapa katên. ¹⁶ Anga lôm ñalêlômña en gêjam dôñ saka samuc lemen ten anga sagin ñamuña ma kêpin ñasawa tonañ auc anga masac ñalabuña e jagêdên masac jaba ñaôña ña katapa kaseda. Balêm tonañ kêtû Gamên Dabuñanô tau. ¹⁷ Gamên Dabuñ, tan gêc Gamên Dabuñanô tau ñanêmña nan, baliñ amboac ñadôn saka 10. ¹⁸ Anga lôm ñalêlôm talic poc ten atomanô, sêkwa sagin auc ña kasedagen. Ma sêsap walô to ñaola gêjac lêtên ñakatu gêjam katapa tau auc. ¹⁹ En kêmasañ gamên Dabuñanô tau gêc andu ñalêlôm tau gebe etoc Apômtaunê poac ñakatapa êkô tonañ. ²⁰ Gamên Dabuñanô tau ñasagin baliñ kêtôm saka samuc 5, ñakalopawa kêtôm saka samuc 5 ma ñasawa, tan gen masac ñalabu to ñaôña gêngic nan, kêtôm saka samuc 5 amboac tonañgen. Ñalêlôm tau Salomo kêkwa auc samucgen ña gold ma kêmasañ altar ten ña kaseda. ²¹ Ma Salomo kêkwa andu ñalêlôm auc ña gold. Ma gêjac balan Gamên Dabuñanô tau ña kapoacwalô gold. ²² Ma Salomo kêkwa andu ñalêlôm samucgen auc ña gold e gêbacnê, ma altar, tan kêkô Gamên Dabuñanô tau ñalêlôm nan, amboac tonañgen.

²³ Anga Gamên Dabuñanô tau ñalêlôm en kêkôc ka katêkwi ñadambê luagêc ma kêsap kêtû añela kerub ñakatu luagêc. Ñakatu tau baliñ kêtôm saka luagêc ma ñasêku lulugen. ²⁴ Kerub tau nê magê tan kêtôm saka samuc ten ma ñasêku ma magê ñamaken kêtôm tonañgen. Ma ñasawa, tan gen añela ten nê magê luagêc gêngic nan, kêtôm saka luagêc ma ñasêku. ²⁵ Kerub ten baliñ kêtôm saka luagêc amboac tonañgen. Kerub ñakatu lulugen ñadôn to ñalanô kêtôm tau. ²⁶ Ñakatu lulugen baliñ kêtôm saka luagêc ma ñasêku kêtôm taugen. ²⁷ En ketoc kerub tonañ sêkô Gamên Dabuñanô tau. Kerub nêñ ñamagê gêlam e ten nê ñamagê gêdin sagin ñamaken. Ma ten nê gêdin sagin ñamaken ônêña. Êsêagêc nêñ ñamagê ñamaken gêdin tau anga andu tau ñaluñgen. ²⁸ Ma en kêkwa añela kerub tau auc samucgen ña gold.

²⁹ En kêsap kerub to nip ma ñaola ñakatu e gêjam andu ñasakin samob auc ³⁰ ma kêkwa masac balêm luagêcña tonañ auc ña gold.

³¹ En kêmasañ katam Gamên Dabuñanôña ña katapa katêkwiña. Katam tau ñakêclêsu lemen ten. ³² En kepen kerub to nip ma ñaola gêjac lêtên ñakatu gêjam

katam lulugen auc ña gold. Ma gold kêpi kerub ma nip ñakatu amboac tonañgen.

³³ En kêmasañ Gamên Dabuñña ñasacgêdô ñakatom têkê-têkê ña katapa katêkwiña aclê. ³⁴ En kêmasañ katam luagêc ña katên. Katam luagêc tonañ talêc su dandibgen. ³⁵ Ma en kêsap kerub to nip ma ñaola gêjac lêtên ñakatu gêjam katam auc ma kêkwa ñakatu samob auc ña gold e ñapep. ³⁶ Ma en kêboa tunbôm kêgi malaclun ñalêlômña auc. En kêkên poc dênaj têlêac-têlêac, tan sêpa ñatip kêsa nan, gêsac tau ñaô ma kêkên kaseda kêtû tun ña ñakanô.

³⁷ Gêdên jala katu aclê ñaajôn Siw êsêac sêkên Apômtaunê andu tau ñanomban. ³⁸ Ma gêdên jala kêtû 11 ña ñaajôn Bul, tan kêtû jala ñaajôn 8 ña nan, êsêac sêjac dabijn gên samob, tan gêjac andu tau ñawae nan, kêtôm sêmasañ kwanañgen. Amboac tonañ Salomo kêkwê lôm dabuj kêtôm jala 7, go gêjac dabijn ñakôm. ¹ II x 7:1-51 Môkêlatu tonec gêwa Salomonê andu, tan kêkwê kêtû en tauna nan sa to gên ñagêdô, tan sêmasañ ña kopa kêtû lôm dabuñña nan. (Enlis sêsam gebe Siliñ).

Salomo kêkôc poac ñakatapa gêmên lôm dabuj

8 Go Salomo kêkalem gejobwaga Israelña to lau Israel nêñ gôlôacmôkê nêñ laumata samob sêpi tagen sêmên gêdên en anga Jerusalem gebe sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa anga Dawidnê malac, tan sêsam gebe Sion nan, sêpi lôm dabuj sêna. ² Gêdên ajôn kêtû 7 ña ñaê Etanim ñacwaga Israelña samob sêkac tauñ sa dêdên kin Salomo jasêlic ombec. ³ Gêdên tan gejobwaga Israelña samob sêô lasê su nan, dabuñwaga sêôc poac ñakatapa sa. ⁴ Dabuñwaga to lau Lewi sêbalan Apômtaunê poac ñakatapa to becobo takac saña ma laclu samob, tan gêc becobo ñalêlôm nan, sêpi sêja. ⁵ Ma kin Salomo to gôlôac Israelña samob, tan sêkac tauñ sa dêdên en nan, sêkô poac ñakatapa nêmña ma sêkên bulimakao to domba kêtû da. Ten kêtôm gebe êsa bulimakao to domba nêñ namba sa atom. ⁶ Go dabuñwaga sêkôc Apômtaunê poac ñakatapa sêja lôm dabuj ña Gamên Dabuñanô tau ma tetoc kakô kerubnên magê ñalabu. ⁷ Kerub sêlam nêñ magê kêpi poac ñakatapa ñamala kêtôm sêjam ajun poac ñakatapa to ta. ⁸ Ma ta tau kêsa baliñ sêlic ñatêpôê anga Gamên Dabuñ, tan gêc Gamên Dabuñanô tau ñanêmña nan, mago sêlic anga awêña atom. Ma ta tau sêc tonañ e gêdên galoc. ⁹ Gên ten kêsêp poac ñakatapa ñalêlôm atom, poc tapa luagêcgen, tan Mose kêkên kêsêp anga lôc Horeb nan. Anga tônê Apômtau kêmoatin poac gêwin lau Israel gêdên tan êsêac sêsa anga gamên Aiguptu sêmên nan. ¹⁰ Ma gêdên tan dabuñwaga sêsa anga Gamên Dabuñ sêmên nan, tao ten gêjam Apômtaunê lôm dabuj auc. ¹¹ Tec dabuñwaga têtôm gebe sêkô ma sênam sakin kêtû tao tonañña atom, gebe Apômtaunê ñawasi gêjam lôm dabuj auc.

I Saka tagen kêtôm 1.8 meta. II Masac jaba sêsaban dembon to lêlôm, me lêsa to salôm

Salomo kêsôm biñ gêdên lau

12 Go Salomo kêsôm gebe
 "Apômtau kékên oc kékô umbon,
 mago kêsôm gebe eñ tau êngôn gamên ñakesec.
 13 Aê kakwê nêmandu dabun teñ,
 nêmandu malam teñ gebe ômoa enden tôngeñ."
 14 Go kin tau kékac tau ôkwi gêdên lau Israel samob,
 tañ sêkô nañ, ma gêjam moc êsêac 15 ma eñ kêsôm
 gebe "Aê aoc êdc Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, tañ
 lêma gêgôm biñ, tañ gêjac mata gadên aê tamoc Dawid
 ña awasun nañ, ñanô kêsâ. Eñ kêsôm gebe
 16 'Gêdên bec, tañ aê kakôc ñoc lau Israel sêsa ança
 Aiguptu sêmên nañ, aê kajaliñ malac teñ ança Israel
 nêñ ton samob sa gebe sêkwê andu teñ ñoc ñaê
 ênêcña atom, mago aê kajaliñ Dawid sa gebe ênam
 gôliñ ñoc lau Israel.' 17 Ma aê tamoc Dawid taê gêjam
 gebe êkwê Apômtau, Israelnêñ Anôtô, nê ñaê ñandu
 teñ. 18 Mago Apômtau tau kêsôm gêdên aê tamoc
 Dawid gebe 'Aôm taêm gêjam gebe ôkwê andu teñ êtu
 aêñoc ñaêña nañ, ñajam gebe taêm gêjam ñabiñ tau
 gêc nêmandu ñalêlôm, 19 mago aôm oc ôkwê andu tau
 atom, tager nêmandu latôm, tañ têna êkôc eñ nañ, eñ êk-
 wê andu êtu aêñoc ñaêña.' 20 Galoc Apômtau gêgôm
 nê biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsâ gebe aê gadi
 gajô tamoc Dawid su ma gançôn lêpôn Israelña katôm
 biñ, tañ Apômtau gajac mata nañ, ma kakwê andu tau
 kêtû Apômtau, Israelnêñ Anôtô nê ñaêña. 21 Ma kakên
 ñamala teñ katu katapa, tañ Apômtaunê poac, tañ eñ
 kamoatiñ gêwiñ aêacnêñ tamenji gêdên eñ kékôc
 êsêac sasa ança gamên Aiguptu sêmên nañ kêsêp."

Salomo keteñ mec

22 Go Salomo jakêkô Apômtaunê altar nêmandu lau Is-
 rael samob sêlic ma eñ gêlam lêma gêdên undambê
 23 ma keteñ mec gebe "O Apômtau, Israelnêñ Anôtô,
 anôtô teñ kêtôm aôm gêmôa undambê ñaônja me
 nom ñalabu ña atom. Aôm gojob poac ma kôtôc nêmandu
 têmtac gêwiñ tengeñña gêdên nêmandu sakinwaga, tañ
 sêsa nêñ lêñ sêmôa aôm lançôn nêmandu tonên ñalêlôm
 samucgeñ nañ. 24 Aôm taêm gêjam biñ, tañ kôsôm
 gêdên aê tamoc, nêmandu sakinwaga Dawid nañ ñapan.
 Biññanô, aôm kôsôm ñabiñ ña awasun ma gôgôm
 ñanô kêsâ ña lêmam gêdên ocsalô tonec. 25 O Apôm-
 tau, Israelnêñ Anôtô, ôngôm biñ, tañ gôjac mata
 gêdên nêmandu sakinwaga aê tamoc Dawid nañ ñanô êsa.
 Aôm kôsôm gebe 'Aôm latôm embe ejop tager tonec
 gebe êsa nê lêñ êmoa aê lançôn nêmandu êtôm aôm
 tañam wamu gômôa aê lançôn nêmandu, go aôm ôpô lê-
 na nêmandu ñac teñ êmoa aê lançôn nêmandu gebe êngôn
 lêpôn Israelña atom.' 26 O Israelnêñ Anôtô, amboac
 tonançônac dabiñ nêmandu biñ, tañ kôsôm gêdên nêmandu sak-
 inwaga aê tamoc Dawid nañ.
 27 "Mago Anôtô oc êngôn nom biññanôngeñ me masi.
 Alic acgom, undambê to undambê ñaônja samucgeñ
 kêtôm aôm atom, ma andu tecenec kakwê su nañ, oc
 êtôm atom amboac tonançôngeñ. 28 Mago o Apômtau,

ñoc Anôtô, mênçôngeñ tañam nêmandu sakinwaga aê ñoc
 mec to ñoc biñ, tañ aê kateñ nañ. Ôñô môêc to mec,
 tañ nêmandu sakinwaga aê kateñ gêdên aôm gêdên galoc.
 29 Ma nêmandu matam ê andu tonec êndên êmbêc to elenç,
 malac tau, tañ kôsôm biñ kêpi gebe 'Aêñoc ñaê oc
 ênêc tonec' nañ, gebe aôm ôkên tañam mec, tañ nêmandu
 sakinwaga aê kateñ ança gamên tonec nañ. 30 Ma
 ôkên tañam biñ, tañ nêmandu sakinwaga to nêmandu lau Israel
 asunçôn êndên aôm ança gamên tonec êndên tañ atenç
 mec êndên aôm nañ. Ôkên tañam ança undambê,
 gamênç tañ gônçôngeñ ma embe ôñô, go ôsuc ôkwi.

31 "Embe ñac teñ êngôm sec êndên nêmandu ñac jabanç
 eñña ma têtû kênac eñ gebe êtôc lêma ma eñ
 mênçêtôc lêma êkô nêmandu altar nêmandu ança andu tonec,
 32 go ôñô ança undambê ma ômêtôc nêmandu sakinwaga.
 Ôkên ñac tobiñ nêmandu sec êpi eñ tau môkêapac ma ônam
 ñac gêdên sa ma ôpuc nêmandu biñ tônç ma ôkên ñagêjô
 êtôm nêmandu biñçêdên.

33 "Embe ñacçôn sêku nêmandu lau Israel tulu êtu sêgôm
 sec gêdên aômña nañ, ma êsêac sênam taunçôn ôkwi
 êndên aôm êtiam to tetoc nêmandu ñaê sa ma teteñ mec
 to sêsunçôn nêmandu biñ êndên aôm ança andu tonec, 34 go
 ôkên tañam ança undambê ma ôsuc nêmandu lau Israel
 nêñ sec ôkwi ma ôkôc êsêac sêmu sêmênç gamênç, tañ
 aôm kôkênç gêdênç nêmandu tamenji nañ êtiam.

35 "Embe ôkênç gênçwapac êndênç êsêac ma ôlai un-
 dambê auc to kom ênac atom kêtû êsêac sêgôm sec
 gêdênç aômña nañ, ma êsêac teteñ mec sêkanônç
 gamênç tonec to tetoc nêmandu ñaê sa ma sêwi nêñ sec sinç,
 36 go ôkênç tañam nêñ mec ança undambê ma ôsuc
 nêmandu sakinwaga Israel nêñ sec ôkwi. Ôndônç lêñ ñajam
 êndênç êsêac gebe sêsanç nañ ma ôkênç kom ênac an-
 çôn nêmandu gamênç, tañ kôkênç gêdênç nêmandu lau gebe êtu
 nêñç gênçlênsêmandu nañ.

37 "Embe tóbômç êsa ança gamênç tau me gêmacc sec
 êtap lau sa me mo gwa ênac me mo ñakanç me wagô
 me moac tamoac enserç nêñç gênç taniñña me nêñç
 ñacçôn sênççi êsêac auc ança nêñç malac nañ, gênçwapac
 me gêmacc tokaiñç tokaiñç êtap êsêac sa 38 ma teteñ
 mec me ñac tagerç me nêmandu lau Israel tapaônçgeñç embe
 sêsunçônç nêñç biñç teñç gebe sêjala nêñç gênçwapac
 ñalêlômña ma sêlam lemenç êndênç andu tonec, 39 go
 ôkênç tañam ança undambê, ança gamênç, tañç gônçônç
 nañ, ma ôsuc nêñç sec ôkwi to ônam êsêac sa ma ôkênç
 ñagêjô êndênç êsêac, tañç sêjala nêñç ñalêlôm nañ, êtôm
 nêñç lêñç êndênç-êndênçgeñç gebe aôm, aôm taômgeñç kô-
 jala ñamalac latunçi samobç nêñç ñalêlôm, 40 gebe êsêac
 têtêc aôm êtômç bêc samob, tañç sênçgônç materç jali an-
 çôn nom, tañç kôkênç gêdênç aêac tamenji nañ.

41 "Ma ñacçônç, tañç ança lau Israel nêñç atom nañ,
 embe mênçêô lasê ança gamênç jaêcsêga êtu gênçô
 nêmandu ñaê ñawaenç 42 gebe lau oc sênçô aôm nêmandu ñaê
 to lêmam ñajanç, tañç kômêtôc nañ ñawaenç, eñ embe
 amênç ma etenç mec ança andu tonec, 43 go ôkênç
 tañam ança undambê, ança gamênç, tañç gônçônçgeñç
 nañ, ma ôngômç gênç samob, tañç ñac jaba etenç êndênç
 aôm nañ, ñanô êsa gebe lau nomña sêjala aôm nêmandu
 ñaê to têtêc aôm, êtôm tañç nêmandu lau Israel sêgôm nañ.

Ma êsêac oc sêjala gebe andu tonec tañ aê kakwê nañ, sêsam aômnêm ñaê kêpi.

⁴⁴ "Aôm embe ôjatu nêm lau gebe nasênac siñ êndên nêñ ñacjo ma embe tetey mec êndên aôm lañôñanô êndên malac kapôên, tañ aôm kôjaliñ sa to andu, tañ aê kakwê kêtü nêm ñaêña nañ, ⁴⁵ go ôkên tañam êsêacnêñ mec to biñ, tañ sêsun êndên aôm nañ, aña undambê ma ônam êsêac kêsi.

⁴⁶ "Embe êsêac sêngôm sec êndên aôm, gebe ñac teñ gêmoa atom, tañ gêgôm sec atom nañ, ma aôm têmtac ñandañ êndên êsêac ma ôkên êsêac êndên ñacjo, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô aña nêñ gamên jaêc me gamên dambê ⁴⁷ ma êsêac embe taên ênam taun aña gamên kapoacwalôña ma sênam taun ôkwi to têtay êndên aôm aña nêñ ñacjo nêñ gamên ma sêsôm gebe 'Aêac agôm sec to geo ma awi Anôtô siñ.' ⁴⁸ Ma êsêac embe sênam taun ôkwi êndên aôm to nêñ ñalêlôm makengeñ ma tokatun samucgeñ aña nêñ ñacjo, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô nañ, ma tetey êndên aôm lañôñanô êndên gamên, tañ aôm kôkên gêdên êsêacnêñ tamenji nañ, to êndên malac kapôên tau, tañ aôm kôjaliñ sa nañ, ma êndên andu tau, tañ aê kakwê kêtü nêm ñaêña nañ, ⁴⁹ go ôkên tañam êsêacnêñ mec to tañi aña undambê, tañ gônğôn nañ, to ônam êsêac sa. ⁵⁰ Ma ôsuc nêm lau, tañ sêgôm sec gêdên aôm nañ, nêñ geo to sêgêli nêm biñña ôkwi. Ma taêm walô êsêac gebe lau, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô nañ, sêlic ma taên walô êsêac amboac tonanğey. ⁵¹ Gebe êsêac têtü nêm lau to nêm gêñlênsêm, tañ kôkôc êsêac aña ja ñalakoc sec Aiguptuña sêmên nañ. ⁵² O Apômtau Anôtô matam ê nêm sakiñwaga aê ñoc mec to nêm lau Israel nêñ mec to ôkên tañam aêac êndên noc amôêc êndên aômña. ⁵³ Gebe aôm kôjaliñ aêac sa aña lau nomña samob nêñ gebe atu nêm gêñlênsêm, kêtôm kôkên nêm sakiñwaga Mose kêsôm lasê gêdên tañ aôm kôkôc aêacma tamenji sêsa aña Aiguptu sêmên nañ."

Salomo ketey mec ñakônijña

⁵⁴ Gêdên tañ Salomo ketey mec to gêsun biñ samob tonec gêdên Apômtau su nañ, ey gêdi sa aña Apôm-taunê altar nêm ña, tañ ey kêpôn aduc ma kêmêtôc lê-ma gadên undambê nañ. ⁵⁵ Go ey kêkô ma gêjam mec lau Israel, tañ sêkac sa sêkô nañ, ña awa kapôên ma kêsôm gebe ⁵⁶ "Aê aoc êôc Apômtau, tañ kêkên nê lau Israel señ awey kêtôm biñ samob, tañ ey gêjac mata ma biñ teñ gebeñ aña nê biñ, tañ gêjac mata gêdên nê sakiñwaga Mose nañ atom. ⁵⁷ Apômtau, aêacnêñ Anôtô êmoa êwiñ aêac êtôm ey gêmoa gêwiñ aêac tamenji. Ey êwi aêac siñ to êkac tau su aña aêacmên atom. ⁵⁸ Ey ê aêacnêñ ñalêlôm êndên ey gebe tasa ênê lêñ samob ma tamansañ ênê biñsu ma ênê jatu to ênê ñagôliñ, tañ ey kêjatu gêdên aêac tamenji nañ. ⁵⁹ Apômtau, aêacnêñ Anôtô taê ênam mec to biñ, tañ kateñ gêdên ey nañ, endey tönğey ma ênam nê sakiñwaga to nê lau Israel sa êtôm bêcgeñ ⁶⁰ e lau nomña samob sêjala gebe Apômtau taunğey kêtü Anôtô ma teñ gêwiñ ey gêmoa atom. ⁶¹ Amboac

tonañ nêm ñalêlôm ñañên êsa êndên Apômtau, aêac-nêñ Anôtô, ma asêlên êtôm ênê ñagôliñ to amansañ ênê biñsu êtôm agôm gêdên ocsalô tonec."

Sêjac kawi lôm dabunğ tau

⁶² Go kiñ to lau Israel samob sêwiñ taunğ sêkên da gêdên Apômtau. ⁶³ Salomo kêkên bulimakao kapoac 22,000 to domba 120,000 gêdên Apômtau kêtü dawa-ma. Amboac tonanğ kiñ to lau Israel samob sêjac kawi Apômtaunê lôm dabunğ. ⁶⁴ Gêdên bêc tonanğey kiñ gêjam mec lôm ñamalaclunğ ñalunğ, tañ gêc Apômtaunê lôm ñanêmña nañ. Aña tonanğ ey kêkên daja ma da kôm ñanônğa to ñalêsi dawamaña gebe altar kopa, tañ kêkô Apômtau lañônêmña nañ, kêtôm da samob tonanğ atom.

⁶⁵ Tec gêdên ñasawa tonanğ Salomo gêlic om ma Israel samob sêwiñ ey. Êsêacnêñ tonğ kapôênanô. Êsêac sêmên aña Hamat ñamadiñ e gêdên bu Aiguptuña ma sêmoa Apômtau, aêacnêñ Anôtô lañônêmña kêtôm bêc 7. ⁶⁶ Gêdên bêc kêtü 8 Salomo kêkên lau sêc êliñ-êliñ. Ma êsêac sêjam mec kiñ ma sêja nêñ malac totêntac ñajamgeñ ma têtü samuc kêtü moasiñ samob, tañ Apômtau kêtôc gêdên nê sakiñwaga Dawid to nê lau Israel nañ.

Apômtau geoc tau lasê gêdên Salomo kêtü dim lu-agêcña

9 Salomo gêjac dabiñ lôm dabunğ to kiñnê andu kapôên ma gên samob, tañ taê gêjam gebe êngômña nañ, gêbacnê su, ² go Apômtau geoc tau lasê gêdên ey kêtü dim luagêcña kêtôm tañ ey geoc tau lasê gêdên ey aña malac Gibeon nañ. ³ Ma Apômtau kêsôm gêdên ey gebe "Aê ganô nêm mec to tañi, tañ koteñ gêdên aê nañ. Aê kakên andu, tañ kôk-wê sa nañ, kêtü ñoc andu dabunğ gebe ñoc ñaê ênêc tonanğ endey tönğey ma matocanô to ñoc ñalêlôm êmoa êwiñ andu tau. ⁴ Embe aôm ôsa ñoc lêñ êtôm tamam Dawid kêsa to lañômnêm sawageñ ma tonalêlôm ñañêngeñ gebe ôngôm gên samob, tañ kajatu aôm nañ, ma tañam wamu êndên ñoc ñagôliñ to jatu, ⁵ go jakên nêm lêpônğ gôliñ Israelña êkô endey tönğey êtôm gajac mata gêdên tamam Dawid ma kasôm gebe 'Aôm oc ôpô lêna ñac teñ gebe êngônğ nêm lêpônğ nañ atom.' ⁶ Mago aôm to nêm wakuc embe akac taôm su aña aê ma amansañ aênoc biñsu to ñagôliñ, tañ kakên gêdên amac nañ atom ma andên anôtôi jaba ana ma anam sakiñ to aterey mec êndên êsêac, ⁷ go aê oc jansenğ Israel su aña gamên, tañ kakên gêdên êsêac nañ, ma jatiñ andu tau, tañ gajam mec gebe ñoc ñaê ênêcña nañ, su aña lañônêmña. Ma lau-m samob sêsu Israel susu ma sêpêlê êsêac. ⁸ Ma andu tonec êtu gên ñapopoc ma lau samob, tañ mênşêlêlêc gamên tau nañ, nêñ ñalêlôm elendec ma sêpêlê biñ. Ma embe têtü kênac gebe 'Kêtü asageñña Apômtau gêgômğ gên amboac tonanğ gêdên gamên to andu tau,' ⁹ go sêjô biñ amboac tonanğ gebe 'Êsêac sêwi Apômtau nêñ Anôtô, tañ gêwê êsêac aña

gamên Aiguptuŋa sêsa sêmên naŋ, siŋ ma sêsap anôtôï jaba tōŋ to teten mec ma sêjam sakiŋ gédên êsêac, tec Apômtau kékên gênwapac samob tonarê êsêac sêoc sa.” x 9:10-28 Salomo agêc kiŋ Tirusŋa Hiram sê sêlêb gédên tauŋ. Salomo kékac lau jaba gebe sênam ênê kôm tonjaôli masiŋer.

Kwin anŋa Seba kêtü ŋaclerê gédên Salomo

10 Gédên tarê kwin anŋa Seba gênô Salomonê wae kêpi Apômtaunê ñaênŋa naŋ, erê gêja gebe ênsaê erê ña kênac ñawapac ñagêdô. ² Erê gêô lasê Jerusalem tonê lau taêsam, kamel sêbalarê gênmalu to gold taêsam ñanô lasê to pocawa gwalêkiŋ. Ma gédên tarê erê gêô lasê gédên Salomo naŋ, erê gêjac kênac biŋ samob, tarê erê taê gêjam naŋ. ³ Ma Salomo gêjô ênê kênac samob, gên tarê kêsiŋ tau gédên Salomo atom. Erê gêwa gên samob sa tomalagerê gédên erê. ⁴ Ma gédên tarê kwin anŋa Seba gêlic Salomonê kauc samob to andu, tarê erê kékêwê naŋ ⁵ ma gên taniŋŋa anŋa nê tebo to nê laumata nêŋ ñadênaŋ ma nê kômwaga nêŋ sakiŋ to nêŋ ñakwê ma nê lau-sejop-lacluwaga to nê daja, tarê kékên kêtü da anŋa Apômtaunê lôm naŋ, erê gênjac lêma ñanôŋer.

⁶ Ma erê kêsôm gédên kiŋ tau gebe “Ñawae tarê gaŋô anŋa taucŋoc gamên kêtü aômnmê gên to nêma kaucŋa naŋ, biŋŋanô. ⁷ Mago aê kakên gêwiŋ ñawae tonarê atom e tauc gamên tec taucŋoc matocanô galic. Ôlic acgom, biŋ ñamakerêŋer tec sêjac miŋ gédên aê. Mago nêma kauc to awa kêlêlêc ñawae, tarê aê gaŋô naŋ su. ⁸ Aê aoc êoc nêma lauo. Aê aoc êoc nêma sakiŋwaga, tarê sêkô aôm lanômnmêŋa to sêŋô nêma kauc ñaparê naŋ. ⁹ Aê aoc êoc Apômtau, nêma Anôtô, tarê gêlic aôm ñajam to kékên aôm gôŋgôŋ lau Israel nêŋ lêpôn kiŋŋa. Gebe Apômtau têtac gêwiŋ Israel gédên tōŋŋer, erê kékên aôm kôtu kiŋ gebe aôm ômêtôc biŋ êndêŋŋer.” ¹⁰ Go erê kékên gold ñadôn kêtôm 120 gédên kiŋ to gên ñamalu taêsam ñasec ma pocawa. Gênmalu taêsam amboac kwin Sebaŋa kékên gédên kiŋ Salomo naŋ, sêlic amboac tonarê kêtiam atom.

¹¹ Ma Hiram nê waŋ taêsam, tarê seŋer gold anŋa Ofir sêmên naŋ, tetolonŋ ka môsê taêsam ñanô lasê to pocawa gêmên anŋa Ofir. ¹² Ma kiŋ kêmasarê ka balarê katu Apômtaunê lôm to kiŋnê anduŋa ña ka môsê tonarê ma gên wêŋa togam kêtü lau-sêjam-wêwagaŋa amboac tonarêŋer. Ka môsê taêsam amboac tonarê gêmên gamên toner tarê kêtiam atom to sêlic tarê kêtiam atom e mênŋgédên galoc.

¹³ Ma kiŋ Salomo kékên gên samob, tarê kwin Sebaŋa têtac gêwiŋ naŋ, gédên erê. Kékên gên anŋa kiŋ Salomo nê waba taêsamŋa kêtôm sêgôm-sêgôm jagêwiŋŋer samob, tarê erê keterê naŋ. Go kwin to nê sakiŋwaga sêc sêmu dêdên tauŋ nêŋ gamên sêja.

Salomonê awa to wae

¹⁴ Gold tarê Salomo kêtap sa gedêŋ jala tarê naŋ, ñawapac kêtôm ñadôn goldŋa 666 ¹⁵ ma gold tonarê ñagêdô gêmên anŋa lau têtulu gênwaga to lau

bôlêŋŋa, tarê sêkên takis naŋ, ma ñagêdô anŋa kiŋ Arabiaŋa samob to gôliŋwaga gamên ñagêdôŋa.

¹⁶ Kiŋ Salomo kêmasarê lautuc kapôn-kapôn 200 ña gold, tarê sêsac naŋ. Gold tarê erê kêmasarê lautuc tagerê naŋ, ñadôn amboac 7 kilo. ¹⁷ Go erê kêsap lautuc saurê 300 ña gold, tarê sêsac naŋ, tagerê ña ñadôn amboac 2 kilo. Ma kiŋ kakên gên samob tonarê kêsô andu, tarê sêsam gebe Andu Salerê Lebanonŋa. ¹⁸ Ma kiŋ kêmasarê lêpôn kapôn tarê ña jabo ma kékwa auc ña gold ñakênkên amboac tonarêŋer. ¹⁹ Lêpôn tonarê ñatêcboŋ 6 ma bulimakao môkêapac ñakatu kékô lêpôn tau ñamu. Ma anŋa lêpôn makerê-makerê sêmasarê lêma ñaaderê to lewe ñakatu luagêc kékô kêsi lêma ñaaderê tonarê. ²⁰ Ma lewe ñakatu 12 sêkô têtboŋ 6 tonarê, sêkô têtboŋ makerê-makerê kêtômŋer. Sêmasarê gên kaiŋter amboac tonarê tarê anŋa kiŋ tarê nê gamên gêmurê su atomanô. ²¹ Kiŋ Salomo nê laclu ênôm gên êsêpŋa samob tonarê gold ma waba kômŋa samob anŋa Andu Salerê Lebanonŋa gold ñakênkên. Sêmasarê tarê ña silber atom. Sêlic silber amboac gên ñadoma gédên Salomonê têm. ²² Ma kiŋnê waŋ ômbala Tarsisŋa sêpoac gwêc sêwiŋ Hiramnê. Katôm jala têtêacŋer waŋ Tarsisŋa tonarê mênseŋer gold to silber ma bôc ñajabo to moŋki ma moc kaiŋter ñaê pikok.

²³ Amboac tonarê kiŋ Salomo nê awamata to kauc kêlêlêc kiŋ nomŋa samob nêŋ su. ²⁴ Ma nom ñalau samob sêlic Salomo gebe sêŋô ênê kauc, tarê Anôtô kékên gédên erê naŋ. ²⁵ Êsêac samob, tarê sêmên naŋ, sêkôc gên tokaiŋ-tokaiŋ gebe sêkên êndên Salomo. Êsêac sêkên gên silber to gold ma obo to gênmalu ma laukasap to hos ma donŋi. Tonarê sêgôm kêtôm jalagerê.

²⁶ Ma Salomo gêjac kareta siŋŋa 1,400 to lau sêŋgôn hos ñaônŋa 12,000 sa, erê kékên êsêac sêŋgôn malac karetaŋa ma ñagêdô sêmoa sêwiŋ erê anŋa Jerusalem. ²⁷ Ma kiŋ kékên silber taêsam gêc Jerusalem amboac poclo ma kaseda kêtü taêsam amboac jambô, tarê sêkô gaboarê naŋ. ²⁸ Ma Salomo kékôc hos gêmên anŋa Aiguptu to Koa. Ênê lau têtulu gênwaga sêjam ôli hos anŋa Koa ña moni solopŋer. ²⁹ Kareta tarê, tarê sêkôc anŋa Aiguptu naŋ, ñaôli kêtôm silber ñadôn 600 ma hos tarê kêtôm silber ñadôn 150. Ma Salomo nê lau-têtulu-gênwaga sêkên ñagêdô kiŋ Hetŋa to kiŋ Suriaŋa sêjam ôli amboac tonarêŋer. x 11:1-25 Salomo gêjam lauo jaba taêsam. Êsêac sêlêtôm erê e kékac tau su anŋa Anôtônê. Tec Anôtô kêsôm gédên erê gebe êkac gamên kiŋŋa su anŋa erê latunê ma êwi gôlôacmôkê tagerêŋer siŋ êndên erê.

Anôtô gêjac mata biŋ gédên Jerobeam

²⁶ Ñac Epraimŋa tarê anŋa malac Sereda Nebat latu Jerobeam kêtü Salomonê sakiŋwaga tarê, mago gêli tau sa gédên kiŋ. Ênê têna awêtuc tarê nê ñaê Seruat. ²⁷ Ma gêli tau sa gédên kiŋ ñam amboac toner gebe Salomo kékêwê andu ñajaŋa Milo kêsêp ñasawa, tarê gêc tama Dawid nê malac naŋ. ²⁸ Jerobeam tonarê erê ñac ôlipalê ñanô. Ma gédên tarê Salomo gêlic gebe ñac wakuc tonarê gêjam kôm kêtü dôbŋer naŋ, erê kékên

erj kêtü lau anğa Josepnê gôlôacmôkê, tañ sêpiñkap êsêac gebe sênâm kôm ñaôli masigerj nañ, nêñ gejobwaga. ²⁹ Ma gêdênj têm, tañ Jerobeam gêwi Jerusalem siñ nañ, propete ñac Siloña Ahija kêtap erj sa anğa intêna. Ahija kêsô ñakwê wakuc teñ ma êsêagêc taungerj sêmoa gamênj tonañ. ³⁰ Go Ahija kêkênj lêma kapi ñakwê wakuc, tañ erj kêsô nañ, ma kêkac gêngic gêja ñagêngic 12. ³¹ Ma kêsôm gêdênj Jerobeam gebe "Ôkôc ñagêngic 10 su êtu aômnêm gebe Apômtau, Israelnênj Anôtô kêsôm amboac tonec gebe 'Ôlic acgom, aê gabe jakac gamênj kiñña su anğa Salomonê ma gabe jakênj gôlôacmôkê 10 êndênj aôm. ³² Mago Salomo oc êkôc gôlôacmôkê tagerj êtu ñoc sakiñwaga Dawidña to êtu malac Jerusalemña, tañ kajaliñ sa anğa Israelnênj gôlôacmôkê samobña nañ, ³³ gebe erj gêwi aê siñ ma gêjam sakiñ lau Sidon nêñ anôtôo Astart ma lau Moab nêñ anôtô Kemos to lau Amon nêñ anôtô Milkom ma kêsâ aênoc lênj atom. Gêgôm gênj gêjac aê matocanô ñajam atom to kêmasañ ñoc ñagôliñ to jatu kêtôm ênê tama Dawid gêgôm nañ atom. ³⁴ Mago aê gabe jakôc gamênj kiñña samucgerj su anğa ênê lêma atom, erj ênam gôliñ gamênj êmoa êtôm nê têm êngônj mata jaliña êtu ñoc sakiñwaga Dawid, tañ kajaliñ erj sa ma erj kêmasañ ñoc biñsu to ñoc ñagôliñña nañña. ³⁵ Mago aê oc jakôc gamênj kiñña su anğa Salomonê latu lêma ma jakênj gôlôacmôkê 10 gerj êndênj aôm. ³⁶ Tagerj aê oc jakênj gôlôacmôkê tagerj êndênj Salomo latu gebe ñoc sakiñwaga Dawid nê ja teñ elom ênêc aê lañôcnêm anğa Jerusalem, anğa malac, tañ kajaliñ sa gebe ñoc ñaê ênêcña nañ. ³⁷ Ma aê gabe jakôc aôm sa ôtu kiñ Israelña ma aôm oc ônam gôliñ gamênj samob, tañ têtac gêwiñ nañ. ³⁸ Ma embe ôkênj tañam biñ samob, tañ jajatu aôm nañ, ma ôsa ñoc lênj to ôngôm gênj, tañ ênac matocanô ñajam ma ômansañ ñoc ñaôliñ to biñsu kêtôm ñoc sakiñwaga Dawid gêgôm nañ, go aê oc jawiñ aôm. Ma gabe jamboa nêm wakuc sa ñanôgerj amboac aê gaboa Dawidnê sa ma jakênj Israel êndênj aôm. ³⁹ Ma aê gabe jakônij Dawidnê wakuc, mago jañgôm enderj töngerj atom."

⁴⁰ Ma Salomo kêtü kêka-kêka gebe ênac Jerobeam êndü êtu biñ tonañña. Mago Jerobeam gêdi ma gêc gêdênj kiñ Aiguptuña Sisak jagêmoa tonañ e Salomo gêmâc êndü.

Salomo gêmâc endü

⁴¹ Salomonê kôm to nê kauc ñamiñ ñagêdô êsêac teto gêc Salomo nê miñ ñabuku. ⁴² Salomo gêjam gôliñ Israel samob gêngônj Jerusalem kêtôm jala 40. ⁴³ Go Salomo gêc nê bêc gêwiñ tamai ma sêsun erj anğa tama Dawidnê malac ma ênê latu Rehabeam kêtü kiñ gêjô erj su.

Israel gêli tau sa

12 Rehabeam gêja Sikem gebe lau Israel samob sêkac taun sa anğa tonañ gebe sêkênj erj êtu kiñ. ² Nebat latu-Jerobeam, tañ gêc kiñ Salomo su ja-

gacgerj gêmoa Aiguptu nañ, gênjô ñawae ma gêmu anğa Aiguptu gêmênj. ³ Ma lau Israel sêsakiñ biñ sêmoêc erj gamênj. Go sêwiñ taun jasêsôm gêdênj Rehabeam gebe ⁴ "Aôm tamam kêkônij aêac ña ta gênjwapacña. Tec aôm ôlêwanj tamamnê sakiñ ñajaña to gênjwapac gêsac aêac tönña, go aêac oc anam sakiñ aôm." ⁵ Erj gêjô êsêacnênj biñ gebe "Amoa bêc têtêac acgom, go amu andênj aê amênj êtiâm." Amboac tonañ lau sêc sêja.

⁶ Go kiñ Rehabeam kêkac lauñanô, tañ sêpuc ênê tama Salomo tönj gêdênj tañ erj gêmoa mata jaligerj nañ, sa ma katu kênac biñ ma kêsôm gebe "Amac taêm gêjam gebe jajô lau tönê nêñ biñ amboac ondoc." ⁷ Ma êsêac sêsôm gêdênj erj gebe "Embe aôm ôtu lau tonañ nêñ sakiñwaga êndênj galoc ma ônam sakiñ to ôsôm biñ malôgerj êndênj êsêac êndênj noc, tañ ôjô êsêacnênj biñ nañ, go êsêac oc sênâm sakiñ aôm enderj töngerj." ⁸ Mago Rehabeam geserj biñ, tañ lauñanô sêkênj gêdênj erj nañ, ma kêtü kênac lau matâc, tañ têtü kapôênj sêwiñ erj to sêpuc erj tönj nañ, ⁹ ma kêsôm gebe "Ma amac taêm gêjam aê jajô lau tönê nêñ biñ amboac ondoc. Êsêac sêsôm gêdênj aê gebe 'Ôngôm gênjwapac, tañ tamam kêkênj gêsac aêac nañ, ñagaô êsa.'" ¹⁰ Ma lau matâc, tañ têtü kapôênj sêwiñ erj nañ, sêjô ênê biñ gebe "Ôsôm biñ tonec êndênj lau, tañ sêsôm gêdênj aôm gebe 'Aôm tamam kêkônij aêac ña gênjwapac, mago aôm ôlêwanj gênjwapac' nañ gebe 'Lemoc sêlêkic ñajaña êlêlêc tamoc magi su. ¹¹ Ma aê tamoc kêkônij amac ña gênjwapac, galoc aê gabe jakênj ñagêdô wacêwiñ. Tamoc gi amac ña sêm, ma aê tec jai amac ña okêm."

¹² Amboac tonañ Jerobeam to lau samob dêdênj Rehabeam sêja gêdênj bêc kêtü têtêacña kêtôm kiñ kêsôm gebe "Bêc êtu têtêacña oc amu andênj aê amênj êtiâm." ¹³ Ma kiñ gêjam saic lau ma gêwi kauc, tañ lauñanô sêsôm gêdênj erj nañ siñ. ¹⁴ Erj kêsôm biñ gêdênj êsêac kêtôm lau matâc sêkênj kauc erj ma kêsôm gebe "Tamoc kêkônij amac ña gênjwapac, mago aê gabe jakênj ñagêdô wacêwiñ. Tamoc gi amac ña sêm, ma aê tec oc jai amac ña okêm." ¹⁵ Amboac tonañ kiñ kêkênj taña lau nêñ biñ atom gebe Apômtau kêmasañ ñalênj amboac tonañ gebe nê biñ, tañ erj kêsôm kêsa ñac Siloña Ahija nê awasunj gêdênj Nebat latu Jerobeam nañ, ñanô êsa.

¹⁶ Ma Israel samob sêlic gebe kiñ kêkênj taña êsêac atom, tec sêjô ênê biñ gebe

"Aêacnênj asagerj ñagêdô gêdênj Dawid, nêñ asagerj ñagêdô gêdênj Isai latu.

Ajôc, lau Israel, amu ana nêm gamênj. O Dawid, galoc ojop taômgerj nêm gôlôac." taunñênj andu sêja. ¹⁷ Mago Rehabeam gêjam gôliñ lau Israel, tañ sêngônj malac Judaña nañ. ¹⁸ Go kiñ Rehabeam kêsakiñ Adoram. Erj kêtü lau, tañ sêkac êsêac gebe sênâm kiñnê kôm ñaômagerj nañ, nêñ gejobwaga. Ma lau Israel samob têtuc erj êndü ña poc. Kiñ Rehabeam gacgerj kêpi nê kareta ma jagêc Jerusalem. ¹⁹ Amboac tonañ lau Israel sêli taun sa gêdênj Dawidnê gôlôac e mêngêdênj galoc. ²⁰ Ma gêdênj tañ Israel samob sênjô

gebe Jerobeam gëmu gëmën su nañ, êsêac sêsakin biñ to sêmôêc en gédên nêñ sêkac saña ma sêkên en kêtú Israel samob nêñ kiñ. Teñ kédaguc Dawidnê gólôac atom, gólôacmôkê Juda taunjenanô sêsap Dawid tôn.

²¹ Gédên tañ Rehabeam mêngeô lasê Jerusalem nañ, en kékalem gólôac Juda to gólôacmôkê Benjaminna sêpi tagen ma kējalin siñwaga 180,000 sa gebe ênac siñ êndên Israel nêñ gólôac. En gebe êmboa gamên kiñña sa atu Salomonê latu Rehabeam êtiam. ²² Mago Anôtônê biñ gédên propete Semaia gebe ²³ "Ôsôm êndên kiñ Judaña Salomo latu Rehabeam ma êndên gólôacmôkê Juda ma Benjamin ma êndên lau ñagêdô gebe ²⁴ 'Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Api naanac siñ êndên nêñ lasitêwai, lau Israel, atom. Amac samob aêc amu ana nêñ malac gebe aê gagôm gên tonañ ñai.'" Amboac tonañ êsêac sêkên tañen Apômtaunê biñ ma sêmu sêja nêñ malac kêtiam.

Jerobeam gëwê lau Israel ma sêgôm sec

²⁵ Go Jerobeam kékwe malac Sikem anga gamên lôc Epraimña kêtú malac najaña ma gêngôn tonañ. Ma anga tonañ en kékwe malac Penuel kêtôm tonañen. ²⁶ Ma Jerobeam kêsôm anga taunê ñalêlôm gebe "Gamên kiñña oc êmu êndên Dawidnê gólôac êna. ²⁷ Lau tonañ embe nasêpi gebe sêkên da anga Apômtaunê andu anga Jerusalem, go nêñ ñalêlôm ênam tau ôkwi êndên nêñ natau, kiñ Judaña Rehabeam, ma êsêac oc sênac aê êndu ma sêmu dêndên kiñ Judaña Rehabeam sêna êtiam." ²⁸ Kiñ taê gêjam biñ tonañ ma kêmasan bulimakao ñalatu luagêc ña gold. Ma en kêsôm gédên lau gebe "O Israel, amac api Jerusalem aja kêtôm gac. Alic nêñ anôtôi, tañ sêkôc amac api anga gamên Aiguptuña amên nañ tonec." ²⁹ Ma en kékên ñakatu teñ kêkô Betel, ma teñ kêkô Dan. ³⁰ Ma gên tonañ kêtú Israelnêñ sec gebe lau dêdên teñ sêja Betel to dêdên teñ sêja Dan. ³¹ En kékwe andu anga gamên ñabau amboac tonañ ma kékên dabunwaga anga Lewinê gólôac atom, kékôc êsêac anga lau ñagêdô nêñ. ³² Ma Jerobeam kékên om teñ êsêac sêlic gédên ajôn 8 ñabêc 15 kêtôm omsêga, tañ sêlic anga Jerusalemña ma en kékên da gêsac altar. En gêgôm tonañ anga Betel, kékên da gédên bulimakao ñalatu gold, tañ tau lêma kêmasan nañ. En kékên dabunwaga gamên ñabauña sêmoa Betel, tañ en kékwe sa nañ. ³³ En kêpi gédên altar, tañ en gêboa sa anga Betel nañ, gêja gédên ajôn 8 ñabêc 15, tañ en tau kējalin sa gêc nê ñalêlôm nañ, ma geno moasiñ kapôên gédên lau Israelña ma kékên da ñamalu. ^I x 13:1-16:28 Apômtaunê propete sêlên biñ Israelnêñ kiñ Jerobeam gebe ejop tau êndên sakin gwamña. Mago en gedec gebe ênam tau ôkwi. Gédên tonañ lau Juda nêñ kiñ Rehabeam gëmac êndu ma Abijam gêjô en su. Abijam gëmac êndu amboac tonañ ma Asa gêjô en su. Jer-

obeam gëmac êndu amboac tonañ ma kiñ ñagêdô sêjô-sêjô tañ sêjam gólîñ gamên gëmu kêpiña.

Ahab gêjam gólîñ

²⁹ Gédên tañ kiñ Judaña Asa gêjam gólîñ gamên jala 38 su nañ, Omri latu Ahab kêtú Israelnêñ kiñ. En gêngôn Samaria ma gêjam gólîñ nê gamên kêtôm jala 22. ³⁰ Ma Omri latu Ahab gêgôm sec gëmoa Apômtau lañônêñ kêlêlêc êsêac samob, tañ sêmu en nañ su. ³¹ En kêsa Nebat latu Jerobeam nê lên sec. Mago en gêgôm sec gêsac sec tonañ ñaô ma gêjam kiñ Sidonña Etbal nê latuo Jesebel kêtú nê awê ma jagêjam sakin anôtô dansañ Bal ma keter meç gédên en gêwiñ. ³² En gêboa altar teñ sa anga Balnê andu, tañ en kékwe anga malac Samaria nañ. ³³ Ma Ahab kêmasan altar ñakatu ma gêgôm gên ñagêdô, tañ gêgôm Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô têtac ñandan kêsa nañ kêlêlêc Israelnêñ kiñ samob, tañ sêmu en nañ su. ³⁴ Gédên ênê têm Hiel anga Betel kékwe Jeriko sa kêtiam. Gédên tañ en kékôc kôm sa nañ, nê latu ñacsêga Abiram gëmac êndu ma gédên tañ kékên katam gêja nañ, nê latu saun Segub gëmac êndu kêtôm Apômtaunê biñ, tañ en kêsôm gédên Nun latu Josua nañ.

Elia kêsôm lasê gebe kom ênac atom

17 Go propete Elia anga malac Tisbet Gileadña kêsôm gédên Ahab gebe "Apômtau, Israelnêñ Anôtô, tañ gajam sakin en gamoa nañ, gêngôn mata jali. Êndên jala tonec ñai manîñ to kom êsêp atomanô e aê jasôm acgom." ² Ma Apômtaunê biñ gédên en gebe ³ "Wêc anga tonec ma ôna gamên oc kêpiña naôsiñ taôm ômoa bu Kerit, tañ kapoac bu Jordan ñamaken oc kêpiña nañ. ⁴ Aôm oc ônom bu Kerit tau ma aê kajatu aoco gebe sêlôm aôm anga tônê." ⁵ Amboac tonañ Elia gêja ma gêgôm kêtôm Apômtaunê biñ. En jagêngôn bu Kerit, tañ kêpoac bu Jordan ñamaken oc kêpiña nañ. ⁶ Ma aoco sejon polom to gwada gédên bêbêc ma kêtula ma en gênôm bu Kerit tau. ⁷ Ma gédên bêc teñ bu tau kêpa gebe kom gêlac anga gamên tau atom.

Elia agêc awêruc Sareptaña

⁸ Go Apômtaunê biñ gédên Elia gebe ⁹ "Ajôc, ôndi ma ôna Sarepta, tañ gêc gamên Sidon nañ, ma ômoa ônê. Aê kajatu awêruc teñ anga ônê gebe êlôm aôm." ¹⁰ Amboac tonañ Elia gêdi gêja Sarepta. Ma gédên en gêo lasê malac ñasacgêdô en gêlic awêruc teñ kejon ka gëmoa tonañ ma Elia gêmôêc gédên en gebe "Ôkên bu ñagêc êsêp laclu mênjanôm." ¹¹ Ma gédên tañ awêruc gêja gebe êkôc bu tau nañ, Elia gêmôêc gédên en ma kêsôm gebe "Ôkôc polom ñapopoc ñagêc êsêp lêmam êwiñ." ¹² Ma awêruc gêjô en awa gebe "Apômtau, nêñ Anôtô, gëmoa mata jali, polom teñ gêc aêña atom. Mopolom matak ñagêc to niptêkwi ñakeneñ, tec kêpoac laclu. Aê galoc kajon ka luagêc gebe najamasan êtu aêagêc latuc anîñ su ma amac êndu." ¹³ Tec Elia kêsôm gédên en gebe "Ôtêc taôm

I Amboac tonañ êsêac sêmu dêdên II Jos 6:26

atom, ôna ma ôngôm êtôm kôsômgac, mago ôpac mopolom saun tenj êtu aêna êmuŋ acgom, go ôkôc ômôên. Go ôpac êtu amagêc latômŋa êndanŋuc.

¹⁴ Gebe Apômtau, Israelnên Anôtô kêsôm amboac tonec gebe 'Ku mopolomŋa oc sawa atom ma niptêkwi oc êpa anŋa ŋalakôp atom amboac tonanŋen e êndên bêc, taŋ Apômtau êsakiŋ kom ênac êsêp nom êtiam.'"

¹⁵ Ma awêtuc gêja ma gêgôm kêtôm Elia kêsôm. Go Elia ma awêtuc agêc latu senj gên bêc taêsam. ¹⁶ Ku mopolomŋa sawa atom ma niptêkwi kêpa anŋa ŋalakôp atom kêtôm Apômtaunê biŋ, taŋ kêsôm gêdên Elia nanj.

¹⁷ Tonaŋ su, go andu ŋatauo tau nê latu gêmac kêtap enj sa e ênê gêmac kêtû kapôên ma kêsi awa kêtôm atom, tec gêmac êndu. ¹⁸ Ma awêtuc kêsôm gêdên Elia gebe "O Apômtaunê ŋac, aêagêc asagenj ŋagêdô gêdên tauŋ. Aôm gôdên aê gômôên gebe ŋoc sec êôn sa êtiam ensenj aê latuc su." ¹⁹ Ma Elia gêjô enj awa gebe "Ôkên nê latôm êndên aê acgom." Ma enj kêsip enj sa anŋa têna labum ma jakêpi balêm ŋaô, taŋ enj gêngôn nanj, ma ketoc enj gêc taunê mê. ²⁰ Go enj gêmôêc gêdên Apômtau gebe "O Apômtau, ŋoc Anôtô, kêtû asagenj aôm taêm gêjam biŋwapac kêtû awêtuc, taŋ ganŋôn gawiŋ enj nanj, tec gôjac enj latu." ²¹ Go enj kêmetôc tau ma jagêu tau gêsac ŋapalê kêtû dim têlêac ma gêmôêc gêdên Apômtau gebe "O Apômtau, ŋoc Anôtô, ôkên ŋapalê tonec nê katu êmu êsô enj êna êtiam." ²² Ma Apômtau kêkên taŋa Elia nê awa ma ŋapalênê katu gêmu kêsô enj gêja kêtiam ma mata jali kêsa kêtiam. ²³ Ma Elia kêkôc ŋapalê tau ma kêkên enj anŋa balêm ŋaônja kêsêp jakêsô andu ma kêkên enj gêdên têna gêja. Ma Elia kêsôm gebe "Ôlic acgom, latôm gêmoa mata jali." ²⁴ Ma awê gêjô Elia awa gebe "Galoc tec kajala gebe Anôtônê ŋac tenj aôm ma Apômtaunê biŋ, taŋ gêc awamsunj nanj, biŋŋanô tau."

Elia gêmu gêdên Ahab gêja

18 Bêc taêsam gêjaŋa su acgom, go Apômtaunê biŋ gêdên Elia gêdên jala kêtû têlêacŋa ma kêsôm gebe "Naôtôc taôm êndên Ahab. Ma aê gabe jakên kom ênac êsêp nom êtiam." ² Amboac tonan Elia gêja gebe êtôc tau êndên Ahab. Gêdên têm tonan tôbôm kêsa kapôênanô anŋa Samaria. ³ Ma Ahab gêmôêc Obadia, taŋ gejob kiŋnê andu nanj. Obadia ketoc Apômtau sa ŋanô. ⁴ Gêdên taŋ Jesebel gesen Apômtaunê propete su nanj, Obadia kêkôc propete 100 ma kêsiŋ 50 ôkwi anŋa pocgêsunj tenj ma 50 anŋa pocgêsunj tenj ma gêlôm êsêac ŋa polom to bu. ⁵ Ahab kêsôm gêdên Obadia gebe "Agêc tanac laoc gamên ma bumata samob to bumanj samob kêsi, oc moae tatap gêgwanj sa gebe tanam hos to donŋi sa sêmoa materj jali ec sêmac êndu atom." ⁶ Amboac tonan êsêagêc sêwa gamên kêkôc gêdên tauŋ. Ahab ênac laoc ŋamakerj ma Obadia ênac laoc ŋamakerj.

⁷ Ma gêdên taŋ Obadia kêsêlên gêmoa nanj, enj gêdac Elia. Obadia kêjala enj tec gêu tau gêc enj laŋônêm ma kêsôm gebe "O ŋoc ŋatau Elia, aôm tonan me."

⁸ Ma Elia gêjô enj awa gebe "Aê tauc tonec. Ôna ma ôsôm êndên nêmu ŋatau gebe 'Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa.'" ⁹ Ma enj gêjô Elia awa gebe "Aê gagôm sec ondoc, tec gobe ôkên nêmu sakiŋwaga aê êsêp Ahab lêma gebe ênac aê êndu. ¹⁰ Apômtau, aôm nêmu Anôtô gêmoa mata jali, tec lau-m tenj sêmoa atom ma gamên kiŋŋa tenj gêc atom nanj ŋoc ŋatau kêsakiŋ lau sêja gebe nasensom aôm. ¹¹ Ma galoc aôm-kôsôm gebe Naôsôm êndên nêmu ŋatau gebe 'Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa'. ¹² Ma aê embe jawi aôm siŋ, nanj sebeŋ Apômtaunê ŋalau oc êkôc aôm su ôna gamên, taŋ kajala atom nanj. Amboac tonan embe aê jaô lasê ma jasôm aôm ŋawae êndên Ahab ma enj embe êtap aôm sa atom oc ênac aê andu. Mago nêmu sakiŋwaga aê ŋapalêgenj gajam sakiŋ Apômtau. ¹³ Sêjac miŋ gên, taŋ gagôm nanj, gêdên ŋoc ŋatau aôm atom me. Gêdên taŋ Jesebel gêjac Apômtaunê propete êndu nanj, aê kasiŋ Apômtaunê propete 100 ôkwi. 50 sêngôn pocgêsunj tenj ma 50 sêngôn tenj ma galôm êsêac ŋa polom to bu. ¹⁴ Ma galoc kôsôm gebe Naôsôm êndên nêmu ŋatau gebe 'Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa', go enj oc ênac aê êndu." ¹⁵ Elia gêlô enj awa gebe "Lau undambêna nêmu Apômtau, taŋ gajam sakiŋ enj nanj, gêmoa mata jali tec aê gabe jatôc tauc êndên kiŋ êndên ocsalô tonec biŋŋanôgoc." ¹⁶ Amboac tonan Obadia gêja gebe êlic Ahab. Enj kêtap enj sa ma kêsôm biŋ tau gêdên enj. Ma Ahab gêja gebe êndac Elia.

¹⁷ Gêdên taŋ Ahab gêlic Elia nanj, enj kêsôm gêdên enj gebe "Aôm ŋac, taŋ kêlênsôn Israel elêmê nanj tonan me." ¹⁸ Tec Elia gêjô enj awa gebe "Aê kêlênsôn Israel atom. Aôm to tamam nê gôlôac alênsôn êsêac kêtû awi Apômtaunê biŋ siŋŋa ma adaguc anôtô dansan Bal. ¹⁹ Amboac tonan ôkên biŋ ma ôkac lau Israel samob sa dêndên aê sêmên lôc Karmel ma Balnê propete 450 to anôtôo Asera nê propete 400, taŋ senj gên sêngôn Jesebelnê tebo nanj, sêmên amboac tonanŋen."

Sêjam dôŋ tauŋ anŋa lôc Karmel

²⁰ Amboac tonan Ahab kakalem biŋ gadên lau Israel samob ma kêkac propete samob sa anŋa lôc Karmel. ²¹ Ma Elia kêsa jakêkô lau samob laŋônêmŋa ma kêsôm gebe "Amac abe aka gwecgenj amoa biŋ luagêc ŋasawa e êndên ondocgenj. Apômtau embe Anôtô, go andanŋuc enj. Ma embe Bal, nanj andanŋuc enj." Mago lau sêjô ênê biŋ tenj atom. ²² Ma Elia kêsôm gêdên lau gebe "Apômtaunê propete tenj gêmoa atom, aê, aê taucgenanô, mago Balnê propete 450. ²³ Sêkên bulimakao kapoac luagêc êndên aê sêmên acgom. Ma êsêac sêjaliŋ bulimakao kapoac tenj sa ma sêsa sêselê êkôc-êkôc ma sênac pac nasêkên ênsac ŋaô ma sêuc ja êsô atom. Ma aê jamasanj bulimakao tenj ma jakên ênsac pac ŋaô ma jauc ja êsô atom. ²⁴ Ma amac awem ênac nêmu anôtônê ê ma aê aoc ênac Apômtaunê ŋaê. Anôtô nanj ajô biŋ ŋa ja nanj, enj Anôtô ŋanô." Ma lau samob sêjô enj awa gebe "Ŋajam, amboac tonan." ²⁵ Go Elia kêsôm gêdên Balnê propete gebe "Ajaliŋ nêmu bulimakao kapoac tenj ma amasanj êtu ŋamata

gebe amac lau taêsam. Ma awem ênac nê anôtô, mago auc ja êsô atom." ²⁶ Êsêac sêkôc bulimakao kapoac tenj, tanj sêkênj gêdênj êsêac nanj, ma sêmasanj gênj tau. Go awenj gêjac Balnê njaê sêjac m gêdênj bêbêcgej e oc kêkô njaluñ ma sêsôm gebe "O Bal, ôkênj tanjam aêacmañ." Mago awa tenj kêsa atom ma tenj gêjô biñ atom. Ma êsêac sêka pelendec-pelendec sêgi altar, tanj sêboa nanj. ²⁷ Gêdênj tanj oc kêkô njaluñ nanj, Elia kêsû êsêac susu ma kêsôm gebe "Amôêc apuc sagenj. Enj anôtô tenjgoc. Oc taê gêjam biñ tenj gêmoa me gêjam tau ôkwi, me oc kêtû njaclenj me oc gêc bêc gêc, tec anj enj sa acgom." ²⁸ Ma êsêac sêmôêc sêpuc sagenj ma sêbuc tauñ nja bôjanj to sêgunj tauñ nja kêm kêtôm êsêacnênj mêtê e ôlij dec-decgeñ. ²⁹ Êsêac sêgôm-sêgôm gêdênj tanj oc kêkô njaluñ e gêdênj oc gebeñ kwalam, noc takênj da gênj kelenjña, mago awa tenj masianô, tenj gêjô biñ atom, tenj kêkênj tanja atom.

³⁰ Go Elia kêsôm gêdênj lau samob gebe "Andênj aê amênj." Ma lau samob dêdênj enj sêja. Ma enj kêbênôc Apômtaunê altar, tanj têtâ salinj-salinj nanj. ³¹ Elia kêkôc poc 12 kêtôm Jakobnê latuinênj namba. Jakob enj njac, tanj Apômtau kêsôm biñ gêdênj enj gebe "Galoc nêmj njaê tenj gebe Israel." ³² Ma enj gêboa altar sa nja poc tau kêtû Apômtaunê njaênja. Go kêkwê busawa kêgi altar tau. Busawa gebe sêkêc bu ec kapôênj êsêp. ³³ Ma enj gêjac pac su, go kêsêlê bulimakao kapoac kêkôc-kêkôc ma ketoc bôc tau jagêsac pac njaô. Ma enj kêsôm gebe "Akati bu nja bulakop 4 ma ansêwa êpi daja to êpi ka." ³⁴ Ma enj kêsôm gebe "Anjôm êtu dim luagêc." Tec êsêac sêgôm kêtû dim luagêc. Go enj kêsôm gebe "Anjôm êtu dim têlêac." Tec êsêac sêgôm kêtû dim têlêac. ³⁵ Ma bu keselenj kêgi altar tau ma kêpoac busawa tau gêwiñ.

³⁶ Ma gêdênj noc sêkênj danja propete Elia kêtû gasuc gêdênj altar ma keteñ mec gebe "O Apômtau, Abraham agêc Isak ma Jakob nênj Anôtô, mênjôwa taôm sa êndênj ocsalô tonec gebe aôm kôtû Israelnênj Anôtô ma aê katu nêmj sakiñwaga, tec gagôm gênj samob tonec nja kêtôm aômnêm biñ. ³⁷ O Apômtau, ôkênj tanjam aêma, gebe lau tonec nja sêjala aôm Apômtau gebe aôm Anôtô njanô ma ônam êsêacnênj njalêlôm ôkwi êndênj aôm êtiam." ³⁸ Go Apômtaunê ja kêsêp mênjgeñ daja to ka ma poc to nom ma bu, tanj kêpoac busawa nanj su. ³⁹ Gêdênj tanj lau samob sêlic gênj tonanj nanj, êsêac jatêtap labôc sêc nom ma sêmôêc gebe "Apômtau enj Anôtô njanô Apômtau enj Anôtô njanô." ⁴⁰ Go Elia kêsôm gêdênj êsêac gebe "Akôc Balnê lau tôñ, nênj tenj êwê sa atom." Ma lau sêkôc êsêac tôñ ma Elia gêwê êsêac dêdênj bu Kison ma jasêjac êsêac êndu anja tonanj.

Elia keteñ mec gebe kom ênac êtiam

⁴¹ Ma Elia kêsôm gêdênj Ahab gebe "Galoc naônij to ônom gênj gebe aê ganjô kom gêjac njakicsêa sugac." ⁴² Amboac tonanj Ahab gêja gebe ênij to ênom gênj. Ma Elia kêpi lôc Karmel njatêpôê gêja. Enj kêpônj aduc ma kêkênj lanjônô kêsô aduc njasawa. ⁴³ Go enj kêsôm gêdênj nê sakiñwaga gebe "Ôpi ôna galoc ma mata-

manô enso gwêc." Enj kêpi jakêsala gwêc ma kêsôm gebe "Aê galic gênj tenj atom." Ma Elia kêjatu enj gebe "Ôna ômu êtu dim 7 êtiam." ⁴⁴ Go gêdênj dim kêtû 7ñã tonanj sakiñwaga kêsôm gebe "Ôlic acgom, tao tenj kapôênj amboac njac tenj lêma kêpi anja gwêc-m gêmênj." Ma Elia kêsakiñ nê sakiñwaga gebe "Naôndênj Ahab ma ôsôm gebe 'Ômansanj nêmj hos to kareta ma ôsêp ôna gebe kom êkô aôm auc atom.'" ⁴⁵ Njasawa saunjenj ma kom to mu njamajanj kêkênj kanuc gamênj e kom gêjac njanô. Ma Ahab gênjgônj kareta ma gêja malac Jesrel. ⁴⁶ Ma Apômtaunê lêma gêmoa gêwiñ Elia ma enj gêlêc nê njakwê sa ma kêgambam tau ma kêlêti gêmujñ Ahab e jagêô lasê malac Jesrel. ¹

Elia gec Jesebel gêja lôc Horeb

¹⁹ Ahab kêdônj biñ samob, tanj Elia gêgôm to gêjac propete samob andu nja sinj nanj, gêdênj nê awê Jesebel. ² Tec Jesebel kêsakiñ biñ tenj gêdênj Elia ma kêsôm gebe "Elenjña êndênj ockatu êtôm tonec aê embe janjgôm gênj, tanj aôm gôgôm gêdênj êsêac nanj, êndênj aôm atom, go anôtôi sênjgôm gênj, tanj êsêac taênj gêjam nanj, êlêlêc êpi aê." ³ Go Elia kêtêc tau ma gêdi gêc gêjam katu kêsi e jagêô lasê malac Berseba Judaña ma gêwi nê sakiñwaga sinj gêmoa tonanj.

⁴ Tagenj enj tau kêsêlênj bêc samuc tenj kêsa gamênj sawa e jagênjgônj ka pulinj-pulinj tenj njalabu. Go enj keteñ mec gebe êmac êndu ma kêsôm gebe "O Apômtau, kêtôm gac. Ôkôc katuc su êwao gebe aê njac njam kalêlêc tamoci su atom." ⁵ Kêsôm su ma kêsa tau sic ma gêc bêc gêc ka pulinj-pulinj tonanj njalabu. Ma anjela tenj kêmoasac enj ma kêsôm gebe "Ôndi, ônij gênj." ⁶ Elia mata gêlac e gêlic polom sigob ma bu ku tenj kêkô enj môkêapacña. Enj geñ to gênôm gênj su ma gêc bêc kêtiam. ⁷ Ma Apômtaunê anjela gêmênj kêtiam kêtû dim luagêcña, kêmoasac enj ma kêsôm gebe "Ôndi, ônij gênj gebe intêna balinj tec gêc." ⁸ Enj gêdi geñ to gênôm gênj e têkwa kêsa ma kêsêlênj geleñña 40 ma gêbêcauc 40, go gêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

⁹ Anja tonanj enj kêtap poclabu tenj sa ma gênjgônj tonanj. Go Apômtaunê biñ gêdênj enj jakêsôm gebe "Elia, aôm gôgôm asagenj anja tonec." ¹⁰ Enj gêjô Apômtau awa gebe "Aê gagôm Apômtau, lau undambênja nênj Anôtô nê biñ topalêgeñ gebe lau Israel sêwi aômnêm poac sinj to sesenj nêmj altar su ma sêjac nêmj propete nja sinj êndu. Ma aê taucgeñ tec gamoa, ma sêgôm gênjgêlêlôm gebe sênac aê amboac tonanjenj." ¹¹ Ma Anôtô kêsôm gebe "Ôsa mênjôkô Apômtau lanjônêm anja lôc tonec." Ma Apômtau gêôc lêlêc enj gêja. Go mu gêbuc njatêna tenj ma kêkac lôc gênjgic-gênjgic to gêjac poc-têna popoc-popocgeñ, mago Apômtau gêmoa mu njalêlôm atom. Mu gêdênj sa ma ôjô gêjam, mago Apômtau gêmoa ôjô njalêlôm atom. ¹² Ôjô kêtû malô ma ja njawaô kêsa, mago Apômtau gêmoa ja njalêlôm atom. Ja gêmac ma mulêli kêsêlênj. ¹³ Gêdênj tanj Elia gênjô mu tonanj nanj, enj gêsanj lanjônô auc nja nê njakwê ma kasa jakêkô

¹ Amboac 4 oklok.

poclabu ñaawa. Ma awa tej gédên er anja tonaj ma kasôm gebe "Elia, aôm gôgôm asager anja tonec." 14 Ma er gêjô ñabiñ gebe "Aê gagôm Apômtau, lau undambêña nêñ Anôtô nê biñ topalêger gebe lau Israel sêwi aômnêm poac siñ to seser aômnêm altar su ma sêjac nêñ propete ña siñ êndu. Ma aê, aê taucer tec gamoa ma sêgôm gêñlêlôm sebe sênac aê amboac tonanjer." 15 Apômtau kêsôm gédên er gebe "Ôsêlên ômu gamên sawa Damaskusña ôna êtiam. Embe ô lasê, go naôniñ oso Hasael êtu kiñ Suriaña 16 to ôniñ oso Nimsi latu Jehu êtu kiñ Israelña ma Sapat latu Elisa anja Abel-Mehola êtu propete êjô aôm su. 17 Tej embe êwê Hasaelnê siñ sa nañ Jehu oc ênac er. Ma tej embe êwê Jehunê siñ sa, nañ Elisa oc ênac er. 18 Ma aê oc jawaka Israel nêñ lau 7,000, tañ sêpôn erduc gédên Bal to sêlêlôm er atom nañ sa."

Kalem gédên Elisa

19 Amboac tonaj Elia gêwi gamên tonaj siñ ma kêtap Sapat latu Elisa sa kêkac nom ôkwi ña bulimakao kion 12 sêsêlên sêmuñ er. Ma er tau kêsêlên gêwiñ bôc kêtû 12ña. Gédên tañ Elia gebe êoc lêlêc Elisa nañ, er gau nê ñakwê baliñ gêsac er. 20 Ma er gêwi bulimakao siñ ma kêlêti kêdaguc Elia ma kêsôm gebe "Ôkên aê najalêsôp tamoc agêc tinoc alinânô, go jan-danjer aôm." Ma Elia kêsôm gédên er gebe "Ômu ôna êtiam, mago taêm ênam gêñ, tañ gagôm gédên aôm nañ." 21 Er gêwi er siñ gêmu gêja ma kêkôc bulimakao kion tej ma gêjac luluger êndu ma geno nêñ ñamêsôm ña kion bulimakaonja ma kêkên gédên lau ser. Go er gêdi kêdaguc Elia ma gêjam sakiñ er. I x 20:1-43 Kiñ Suriaña Benhadad kêgi gamên Israel ñamalacsêga Samaria auc ma gêjac siñ gédên malac tau. Mago Israelnêñ kiñ Ahab kêku lau Suria tulu kêtû dim luagêc. Go propete tej geoc lasê gédên Ahab gebe êmac êndu, gebe er taê walô kiñ Benhadad ma gêjac er êndu atom.

Ahab kêjanjo Nabotnê kôm wainja su

21 Nac Jesrelña tej ñaê Nabot nê kôm wainja tej gêc Jesrel kêsi kiñ Samariaña Ahab nê andu. 2 Ma Ahab kasôm gédên Nabot gebe "Ôkên nêñ kôm wainja tonaj êndên aê. Aê gabe jakôc êtu kôm gêñ gaganja tej gebe gêc kêdabiñ ñoc andu. Aê oc jakên kôm wainja ñajamanô êlêlêc tej êndên aôm êjô me embe taêm ênam tej, go jakên mone êjô." 3 Mago Nabot kêsôm gédên Ahab gebe "Aê katêc Apômtau, tec oc jakên tamoci nêñ kômlênsêm êndên aôm atom." 4 Ahab têtac ñandan ma tolanjôsiger kêsô nê andu jagêc nê mê ma kêkac nê lanjânô ôkwi ma gebe êniñ gêñ atom kêtû biñ, tañ ñac Jesrelña Nabot kêsôm gédên er gebe "Aê oc jakên tamocinêñ kômlênsêm êndên aôm atom" nañja.

5 Mago nê awê Jesebel gédên er jakêsôm gebe "Aôm têtac ñandan e godec gêñ kêtû asagerña." 6 Er gêjô awê tau awa gebe "Aê gajam bingalôm gawin ñac Jes-

I Kion ñam gebe ka gêbiñ bulimakao luagêc-luagêc tøn.

relña Nabot ma kasôm gebe 'Ôkên nêñ kôm wainja janam ôli ña mone me embe ôlic ñajam oc jajô ña kôm wainja tej.' Ma er gêjô aênoc biñ gebe 'Aê gabe jakên ñoc kôm wainja êndên aôm atom.'" 7 Go nê awê Jesebel kêsôm gédên er gebe "Aôm Israelnêñ kiñ me masi. Ôndi ôniñ gêñ ma têtac ñajam êsa. Aê gabe jakên Nabotnê kôm wainja êndên aôm."

8 Amboac tonaj er keto papia gêjam Ahab awa ma keper Ahabnê ñatalô kêpi ma kêsakiñ papia dansañ gédên gejobwaga to gôliñwaga, tañ sêngôn Nabotnê malac nañ. 9 Ma er keto biñ amboac tonec gêc papia tau gebe "Akên noc anam dabuñ moña tej ma atoc Nabotnê sa êngôn lau samob ñamata. 10 Ma akên kalomtêna luagêc sêngôn sêkanôn er ma êsêagêc sêngôliñ biñ êpi Nabot gebe 'Aôm kôpuc boa Anôtô to kiñ.' Go akôc er asa awê ana ma atuc er ña poc êndu."

11 Gejobwaga to gôliñwaga sêgôm Jesebelnê biñ ñanô kêsâ kêtôm biñ gêc papia, tañ er kêsakiñ gédên êsêac nañ. 12 Êsêac sêmasañ noc sênam dabuñ moña tej ma sêkên Nabot gêngôn lau samob ñamata. 13 Ma kalomtêna luagêc sêsô jasêngôn sêkanôn er. Ma êsêagêc sêgôliñ biñ kêpi Nabot sêmoa lau samob lanjônêmña ma sêsôm gebe "Nabot kêpuc boa Anôtô to kiñ." Amboac tonaj sê er anja malac sêsa jatêc er ña poc êndu. 14 Go êsêac sêsakiñ biñ gédên Jesebel gebe "Têc Nabot ña poc êndu ma gêmac êndu su."

15 Jesebel gêñô biñ tau gebe têtuc Nabot ña poc êndu ma gêmac êndu su, go seber kêsôm gédên Ahab gebe "Ôndi sa, ôkôc ñac Jesrelña Nabot nê kôm wainja, tañ er gedec aôm ônam ôli nañ, gebe Nabot gêmoa mata jaliña kêtiam atom, er gêmac êndu sug-ac." 16 Ahab gêñô Nabot gêmac êndu ñawae, tec seber gêdi sa jakêsêp gédên Nabotnê kôm wainja gebe êkôc êtu ênê gêñ.

17 Go Apômtaunê biñ gédên ñac Tisbetña Elia amboac tonec gebe 18 "Ôndi naôsêp ôndac kiñ Israelña Ahab, tañ gêngôn Samaria nañ. Ma ôlic acgom, er jagêmoa Nabotnê kôm wainja. Er gêja gebe êkôc kôm tau su êtu ênê gêñ. 19 Ma aôm oc ôsôm êndên er gebe 'Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gôjac ñamalac êndu ma kôjanjo launên gêñ su kêtû aômnêm me.' Ma aôm oc ôsôm êndên er gebe 'Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Anja gamên, nañ kêam têdamôê Nabotnê dec nañ, oc têdamôê aôm taômnêm dec amboac tonanjer.'" 20 Ahab kêsôm gédên Elia gebe "Noc o aôm, kêtap aê sa me." Elia gêjô ênê biñ gebe "Aê katap aôm sa. Aôm kôkên taôm gédên gêñ, tañ gêjac Apômtaunê mataanô sec samucer nañ. 21 Ôlic acgom, aê oc jakên gêñwapac êpi aôm. Aê gabe jansen aômnêm gôlôac ñac samucer ma oc jandim nêñ lau wakuc to langwa êngic tomalager anja Israel. 22 Ma aê oc jansen aômnêm gôlôac êtôm gagôm gédên Nebat latu Jerobeam ma Ahija latu Basa nêñ gôlôac nañ, gebe aôm gôgôm aê têtac ñandan kêsâ ma kôlêlôm lau Israel e sêgôm sec." 23 Ma Apômtau kêsôm biñ kêpi Jesebel gebe 'Kêam oc sêniñ er anja gamên Jesrel ñalêlôm.' 24 Ahabnê tej embe êmac andu anja

malac ñalêlôm, nañ kêam oc sêniñ, ma teñ embe êmac êndu ança awêña, nañ moc umbonñ ñalabuña oc sêniñ."

²⁵ Ñac sec teñ kêtôm Ahab gêmoa atom. Nê awê Jesebel kékêli enj e kékênj tau-êngôm gênj, tañ Apômtau gêlic sec nañ, ²⁶ Enj gêgôm gênj alôb-alôb gebe kadaguc anôtdi gwam kêtôm lau Amor, tañ Apômtau geseñ êsêac su ança Israel lañônêmña nañ.

²⁷ Gêdênj tañ Ahab gênjô biñ tonañ nañ, enj kékac nê ñakwê gêngic ma kêsô talu ñagonen ma gêbu tau ñanôgenj, gêjam dabuñ mo ma gêc bêc totalugenj ma gêmoa tonê ñalêlôm ñatutucgenj. ²⁸ Ma Apômtaunê biñ gêdênj ñac Tisbetña Elia gebe ²⁹ "Aôm gôlic Ahab kêpônj tau tulu-tulu gêmoa aê lañônêmña nec me masi. Kêtu enj gêbu tau gêmoa aê lañônêm ña aê jakênj gêñwapac êndênj ñasawa enj êmoa mata jaliña nañ atom. Jakênj gêñwapac êndênj enj latui nêñj têm."

Propete Mikaia geoc Ahab nê biñ lasê

22 Wama gêc Suria to Israel ñasawa kêtôm jala têlêac. ² Ma gêdênj jala kêtù têlêacña tonañ kinj Judaña Jehosapat gêdênj kinj Israelña Ahab gêja. ³ Ma kinj Israelña kêsôm gêdênj nê laumata gebe "Amac ajala gebe Ramot-Gilead kêtù aêacnênj malac, mago aêac jamañgenj dañgôn ma takôc malac tau su ança kinj Suriaña lêma atom kêtù asagenña." ⁴ Ma enj kêsôm gêdênj Jehosapat gebe "Aôm oc ôwiñ aê natanac sinj ança Ramot-Gilead me masi." Ma Jehosapat gêjô enj awa gebe "Aê katôm aôm, ñoc lau têtôm aômnêm lau, ñoc hos têtôm aômnêm hos."

⁵ Ma Jehosapat keteñ kinj Israelña gebe "Ôtu kênac Apômtau êmuñ acgom." ⁶ Go Ahab kékalem propete amboac 400 sêpi tagen ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aê najanac sinj êndênj Ramot-Gilead me ênêcña." Ma êsêac sêmôêc gebe "Ôpi ôna, gebe Apômtau oc êkênj malac tau êsêp lêmam." ⁷ Mago Jehosapat kêtù kênac gebe "Apômtaunê propete teñ gêmoa tonec gebe aêac tatu kênac enj me masi." ⁸ Ma Ahab gêjô enj awa gebe "Ñac teñ gêmoa gebe aêac tatu kênac enj êtu Apômtaunja. Imla latu Mikaia tec gêmoa, mago aê gadec enj gebe enj geoc biñ ñajam teñ lasê kêtù aêña atom, kêsôm gêñwapac ñaômagenj." Ma Jehosapat gêjô ênê biñ gebe "Ôsôm amboac tonañ atom." ⁹ Go Ahab gêmôêc laumata teñ ma kêsôm gebe "Naôkôc Imla latu Mikaia êmênj sebenj." ¹⁰ Kinj Ahab agêc Jehosapat tonênj gêlônj kinjña sêñgônj nêñj lêpônj, tañ kékô gamênj sêsac mopolomña ança malac Samaria ñasacgêdô nañ, ma propete samob seoc biñ lasê sêmoa êsêagêc lañônêmña. ¹¹ Ma Kenan latu Sedekia kêmasañ jabo ki luagêc kêtù taunja ma geoc biñ lasê gebe "Apômtau kêsôm amboac tonec gebe 'Aôm oc ôsuc lau Suriaña pinpañ ña jabo tonañ e sênaña.'" ¹² Ma propete samob têdaguc ênê biñgenj ma sêsôm gebe "Ôpi Ramot-Gilead ôna ma ôku malac tau tulu. Apômtau oc êkênj malac tau êsêp aôm lêmam."

¹³ Ma ñacjaenj, tañ gêja gebe êmôêc Mikaia nañ, kêsôm gêdênj enj gebe "Ôñô acgom, propete samob tomalagenj seoc biñ ñajam lasê gêdênj kinj. Amboac

tonañ aôm ôsôm êtôm êsêac sêsôm ma ôsôm biñ ña-jamgenj." ¹⁴ Mago Mikaia kêsôm gebe "Apômtau gêmoa mata jali, tec biñ, tañ Apômtau êsôm êndênj aê nañ, aê oc jasôm lasê." ¹⁵ Gêdênj tañ gêdê lasê gêdênj kinj nañ, kinj tau kêsôm gêdênj enj gebe "Mikaia aêac oc ana Ramot-Gilead gebe anac sinj me ênêcña." Ma enj gêjô ênê biñ gebe "Ôpi ôna ma ôku tulu. Apômtau oc êkênj malac tau êsêp aôm lêmam." ¹⁶ Mago kinj gêjô ênê biñ gebe "Aê janac binjsu aôm êtu dim tendocgenj gebe aôm ôsôm biññanôgenj êndênj aê ônam Apômtau lañô." ¹⁷ Ma Mikaia gêjô enj awa gebe "Aê galic lau Israel sêc êliñ-êliñ ança lôc amboac domba, tañ ñacgejobmê nañ, ma Apômtau kêsôm gebe 'Êsêacnênj ñatau masi, samob sêmu sêna nêñ andu towamagenj.'" ¹⁸ Go Ahab kêsôm gêdênj Jehosapat gebe "Kec, aê kasôm gêdênj aôm su gebe enj oc êsôm biñ ñajam teñ êtu aêña atom. Oc êsôm biñwapacgenj." ¹⁹ Ma Mikaia kêsôm gebe "Amboac tonañ ôñô Apômtaunê biñ. Aê galic Apômtau gêñgônj nê lêpônj ma lau undambêña samob sêkô ênê anô to gasêña. ²⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe 'Asa oc êlêtôm Ahab gebe êpi êna ma êmac êndu ança Ramot-Gilead.' Ma anjela teñ kêsôm biñ teñ ma teñ kêsôm teñ. ²¹ Go ñalau teñ kêsa jakêkô Apômtau lañônêmña ma kêsôm gebe 'Aê gabe jalêtôm enj.' ²² Ma Apômtau kêtù kênac enj gebe 'Gobe ôñgôm amboac ondoc.' Ma enj gêjô ênê biñ gebe 'Aê gabe jana ma jatu ñalau dansañña teñ jamaa ênê propete samob awensunj.' Ma Apômtau kêsôm gebe 'Aôm ôlêtôm enj ma enj oc e 50 aôm ñalabu. Ôna ma ôñgôm amboac tonañ.' ²³ Amboac tonañ gôlicgac me, Apômtau kékênj ñalau dansañña teñ gêc aômnêm propete tonec ñai nêñ awensunj. Apômtau kékic aômnêm biñ."

²⁴ Go Sedekia jakêtu gasuc Mikaia ma kêtap enj kêsêp alianô ma kêsôm gebe" Apômtaunê Ñalau gêwi aê sinj ma kêsôm biñ gêdênj aôm amboac ondoc." ²⁵ Ma Mikaia gêjô enj awa gebe "Binñanô, aôm oc ôjala biñ tonañ êndênj bêc, tañ ôsô balêm ñalêlômña gebe ôsiñ taôm ôkwiña nañ." ²⁶ Ma Ahab kêjatu gebe "Akôc Mikaia tôñ ma akôc enj andênj gôliñwaga malacña Amon agêc kinj latu Joas ana ²⁷ ma asôm gebe 'Kinj kêjatu amboac tonec gebe "Akênj ñac tonec êñgônj kapoacwalô ma alôm enj ña polom to bu ñagec-ñagec e aê jamu jamênj towamagenj.'" ²⁸ Ma Mikaia kêsôm gebe "Aôm embe ômu ômôênj towamagenj, go Apômtau kêsôm biñ ña aê aoc atom." Ma enj gêjac têtù nê biñ gebe "Amac lau samob anjô biñ tau."

Ahab gêmac êndu

²⁹ Amboac tonañ Ahab agêc Jehosapat sêwê sêpi Ramot-Gilead sêja. ³⁰ Ma Ahab kêsôm gêdênj Jehosapat gebe "Aê gabe jasô sinjwaga ñaômna nêñ ñakwê, go janac sinj. Mago aôm ônac sinj tonêm gêlônj kinjña." Ma kinj Ahab gêgôm kêtôm taê gêjam ma gêjac sinj. ³¹ Kinj Suriaña kêjatu nê laumata karetaña gebe "Anac sinj êndênj lau ñaômna to laumata atom êndênj kinj Israel ña taugenj." ³² Ma gêdênj tañ laumata karetaña sêlic Jehosapat nañ, êsêac sêsôm gebe "Tonañ kinj Israelña biññanôgenj." Tec samob sêkac tauñ ôkwi sebe sênac

siñ êndên eñ. Go Jehosapat kêwakic lasê. ³³ Gêdên tañ laumata karetaña sêlic gebe kiñ Israelña tonañ atom nañ, êsêac sêkac tañ ôkwi ma sêjanda eñ kêtiam atom. ³⁴ Mago siñwaga Suriaña teñ kékêkam nê talam jakêpê paliñpaliñgeñ e kêtap kiñ Israelña Ahab sa kêsêp ñakwê ki ñagala. Tec kiñ kêsôm gêdên ñac, tañ gêjam gôliñ kareta nañ, gebe "Aê katap kamoc sa sug-ac, tec ôkac ôkwi ma daêc siñ su." ³⁵ Siñ ñandañ kêsâ gêdên bêc tonañ ma lau sêpuc kiñ tôn kékô kareta ñaô lañôanô gêdên lau Suriaña e gêdên kêtula eñ gêmac êndu. Ma ênê kamoc ñadec keselen kêsêp jakêpoac kareta ñalêlôm. ³⁶ Ma gêdên oc jakêsêp wali teñ kêtap siñwaga samob sêñô gebe "Lau samob dëndên nêñ

malac ma nêñ gamên êndên-êndêngeñ sêna." ³⁷ Amboac tonañ Ahab gêmac êndu ma sêkôc eñ sêmên Samaria ma sêsun eñ anga tonañ. ³⁸ Êsêac sêkwasiñ kareta sêmoa bu-gêjac-ton Samariaña ma kêam têdamôê ênê dec ma lau mockaiñona sêliñ bu tau kêtôm biñ, tañ Apômtau kêsôm lasê nañ. ³⁹ Gêñ ñagêdô samob, tañ Ahab gêgôm ma andu, tañ eñ kék-wê ña jabo nañ, to malac samob, tañ eñ kék-wê nañ, êsêac teto ñabiñ gêc kiñ Israelña nêñ miñ ñabuku. ⁴⁰ Amboac tonañ Ahab gêc nê bêc gêc gêwiñ nê tamai ma eñ latu Ahasia gêjam gôliñ gêjô eñ su. x 22:41-53 Jehosapat gêjô Asa su ma kêtû Judanên kiñ, ma Ahasia gêjô Ahab ma gêjam gôliñ Israel.

KINJNËN 2

Kinjnën Buku Kêtu Luagêcna tonec gêjac têku Kinjnën Buku Namataña ma gêjac miñ lau Israel nêñ gamên luagêc nabiñ ñagêdô.

Buku tau ñasêbu luagêc gebe

1. Mòkêlatu 1-17 Gamên Israelña ñamiñ e gêdên ñacjo sesen malacsêga Samaria su ma sêku gamên tulu gêdên jala 721 gêmun Kilisi gêmên nomña kêsêp ñasêbu ñamataña tonec.

2. Mòkêlatu 18-25 Gamên Judaña ñamiñ ñagêdô kêsêp ñasêbu kêtulu luagêcna tonec. Gamên Israelña gêbacnê, mago ñacjo sêku gamên Judaña tulu seber atom. Mago gêdên jala 586 gêmun Kilisi gêmên nomña kin Babelña Nebukadnesar gesen malac Jerusalem su ma kêtên Gedalia kêtulu gôliñwaga Judaña. Judanên kin ñamuña Jojakim nê miñ kêsêp mòkêlatu ñamuña amboac tonanğen.

Kinjnën Buku Namataña kêsôm lasê su gebe gênwapac êtap gamên Israel to Juda sa êtu kin to lau sêwi Anôtô siñña. Ñacjo sesen malacsêga Jerusalem su to sêwê Judawaga taêsam jasênğôn kapoacwalô anğa Babel. Biñ tonanğ gêjam lau Israel nêñ lên ôkwi samucğen.

Propete Elisa, tañ gêjô propete Elia su nañ, nê miñ gêjam sêga gêc Kinjnën Buku Kêtu Luagêcna.

1:1-18 Elia geoc biñ lasê gebe Israelnên kin Ahasia êmac êndu. Eñ gêmac êndu su, go Jehoram gêjô eñ su.

Elia kêpi undambê gêja

2 Gêdên ñasawa, tañ Apômtau gebe êkôc Elia ña mu ilai êpi undambê êna nañ, Elia agêc Elisa dê-di anğa Gilgal ma sêsêlên sêja. ² Elia kêsôm gêdên Elisa gebe "Aê jaten aôm gebe ômoa Gilgal tonec gebe Apômtau kêsakiñ aê gebe jana Betel." Mago Elisa gêjô eñ awa gebe "Apômtau gênğôn mata jali ma aôm gôm-moa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atomanô." Amboac tonanğ êsêagêc sêwiñ tañ sêsêp Betel sêja. ³ Ma propete toñ teñ, tañ sêmoa Betel nañ, sêsa dêdên Elisa sêmên ma sêsôm gêdên eñ gebe "Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêñ ñatau su anğa aôm-nêñ nec me masi." Tec eñ kêsôm gebe "Aec, aê kajalagac, asôm atom."

⁴ Elia kêsôm gêdên eñ gebe "Elisa, aê jaten aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiñ aê gebe jana Jeriko." Mago eñ kêsôm gebe "Apômtau gênğôn mata jali ma aôm gôm-moa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atom." Amboac tonanğ êsêagêc jasêd lasê Jeriko.

⁵ Propete toñ teñ, tañ sêmoa Jeriko nañ, têtulu gasuc dêdên Elisa ma sêsôm gêdên eñ gebe "Aôm oc kôjala gebe ocsalô tonec Apômtau gebe êkôc nêñ ñatau su anğa aôm-nêñ nec me masi." Tec eñ gêjô êsêac awen gebe "Aec, kajalagac, asôm atom."

⁶ Go Elia kêsôm gêdên eñ gebe "Aê jaten aôm gebe ômoa tonec gebe Apômtau kêsakiñ aê gebe jana bu Jordan." Mago eñ kêsôm gebe "Apômtau gênğôn mata jali ma aôm gôm-moa matam jali, tec aê oc jawi aôm siñ atomanô." Amboac tonanğ agêc sêsêlên sêja. ⁷ Propete 50 sêja amboac tonanğen ma êsêac sêkô ñasawa jaêcğen gêdên tañ êsêagêc sêkô bu Jordan ñatali nañ.

⁸ Go Elia kêtêc nê ñakwê baliñ jakêlun sa ma gi kêsêp bu e bu gêlêc sa makeñ-makeñ ma agêc selom gamên kelenğen sêja ônêña.

⁹ Gêdên tañ selom jasêpi ônêña su nañ, go Elia kêsôm gêdên Elisa gebe "Apômtau gebe êkôc aê su anğa aôm-nêñ ma gobe jañğôm asagen êtu aômña." Ma Elisa kêsôm gebe "Aê jaten aôm gebe jawê kaiñ nêñ ñalau mênğelom aê êtu dim luagêc." ¹⁰ Ma eñ kêsôm gebe "Aôm koten gênwapac teñ, mago aôm embe ôlic sêkôc aê su anğa aôm-nêñ ña matamanô oc biñ tau ñanô êsa. Mago embe ôlic aê atom, go biñ tau ñanô êsa atom." ¹¹ Sêsêlên ma sêjam biñğalôm sêmoa ma sep tagen kareta ja tohos ja mênğêwa êsêagêc kêtêc. Ma Elia ña mu ilai kêpi undambê gêja. ¹² Elisa gêlic e gêmôêc gebe "O tamoc, tamoc, Israelnên laukasap to lautucğoc." Ma gêlic eñ jaôb tagen.

Elisa gêjô Elia su

Go eñ kêtêc nê ñakwê gênğic gêja luagêc. ¹³ Go kêtêc Elia nê ñakwê baliñ, tañ geber anğa ênê nañ, sa gêmulu jakêkô bu Jordan ñatali. ¹⁴ Eñ kêtêc Elianê ñakwê baliñ, tañ geber nañ, jagi kêsêp bu ma kêsôm gebe "Apômtau, Elianê Anôtô gêm-moa ondoc." Ma gêdên tañ eñ gi ñakwê kêsêp bu tau nañ, bu gêlêc sa makeñ-makeñ ma Elisa gelom gêmên ñamaken.

¹⁵ Gêdên tañ propete toñ teñ, tañ sêmoa Jeriko nañ, sêlic eñ gêmulu gêdên êsêac gêmên nañ, êsêac sêsôm gebe "Elianê ñalau gêsac Elisa ñaô." Ma êsêac sêpuc eñ tôn-tôn mênğewec lañğonân kêsêp nom. ¹⁶ Go êsêac sêsôm gêdên eñ gebe "Gôlicğac me, lau ñaclai 50 tec sêmoa sêwiñ nêñ sakiñwaga aêac. Aêac aten aôm, gebe ôkên êsêac nasensom nêñ ñatau. Oc moae Apômtaunê ñalau gêc eñ sa e jagêwi eñ siñ gêm-moa lôcdênanğ ñaô me gêm-moa busawa teñ." Ma eñ kêsôm gebe "Asakiñ lau atom." ¹⁷ Mago êsêac sêkac eñ ña-

panj e enj maja kêsa, tec kêsôm gebe "Asakiñ êsêac sêna." Tec êsêac sêsakiñ lau 50. Ma êsêac sesom enj bêc têtêac e têtap enj sa atomanô. ¹⁸ Elisa gacgenj gêmoa Jeriko ma êsêac sêmu dêdên enj sêja ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê kasôm gêdên amac gebe 'Ana atom' me masi."

¹⁹ Lau malacña sêsôm gêdên Elisa gebe "Ôlic acgom, malac tonec ñagên samob ñajamanô, kêtôm ñoc ñatau tau gêlic, mago bu tau ñajam atom ma gêjam lauonên ñapalê su." ²⁰ Enj kêsôm gebe "Akên gwêc êsêp laclu wakuc tenj ma akên êndên aê êmên." Amboac tonañ êsêac sêkôc gên tau gêdên enj sêja. ²¹ Go enj gêja ma kêpalip gwêc kêsêp bumata tau ma kêsôm gebe "Apômtau kêsôm amboac tonec gebe 'Aê gagôm bu tonec ñajam kêsa. Gêmacanô me sênam ñapalê sunja êsa tonec atomanô.'" ²² Amboac tonañ bu tau ñajam kêsa e mênjgêdên ocsalô tonec kêtôm binj, tanj Elisa kêsôm nanj.

²³ Enj anja tonañ kêpi Betel gêja ma gêdên tanj enj kêsêlên kêpi gêmoa nanj, ñapalê ñasec-ñasec ñagêdô sêsa anja malac mênjsêsu enj susu sêmôêc gedenj enj gebe "Môkêmkanj, ôpi ômôên. Môkêmkanj, ôpi ômôên." ²⁴ Tec enj kêkac tau ôkwi ma gêdên tanj enj gêlic êsêac nanj, enj kêpuc boa êsêac gêjam Apômtau lanjô. Ma bôc salenja ber têna luagêc sêsa anja salenj sêmênj ma sêkac ñapalê 42 tonañ popoc. ²⁵ Enj anja tonañ gacgenj kêpi lôc Karmel gêja ma anja tonañ gêmu gêja malac Samaria. x 3:1-4:7 Israel to Juda ma Edom nêñ kinj sêjac sinj gêdên Moab, mago sêku enj tu-lu atom.

Elisa agêc awê Sunemña

⁸ Gêdên bêc tenj Elisa gêja Sunem. Awê tolêlôm tenj gêmoa tonañ. Enj kêkac enj gebe êniñ gên anja ênê. Amboac tonañ gêdên têm samob, tanj enj kêsa intêna tonañ nanj, kêsô gêdên enj gêja gebe êniñ gên. ⁹ Ma awê tau kêsôm gêdên nê akwenj gebe "Ôlic acgom, aê kajala gebe ñac tônê enj Anôtônê ñac dabunj tenj, tanj kêsa aêacnênj intêna ñapanjenj nanj. ¹⁰ amansanj balêm saunj tenj tosaginj anja ñadenj ñaôña ma takênj mê to tebo ma lêpônj to lamp tenj êkô êtu enja. Ma enj embe êndên aêac êmênj, go êngônj tonañ."

¹¹ Gêdên bêc tenj enj gêdê lasê tonañ ma kêsô nê balêm gêja ma kêlêwanj tau. ¹² Ma enj kêsôm gêdên nê sakinwaga Gehasi gebe "Ômôêc awê Sunemña tonañ." Enj gêmôêc awê tau mênjkêkô enj lanjônemña. ¹³ Ma Elisa kêsôm gêdên Gehasi gebe "Galoc ôsôm êndên awê tau gebe 'Gôlicgac me, aôm gôgôm gênlêlôm taêsam tonec kêtû aêagêcña, tec aê jakênj asagenj êndên aôm êjô. Aê jamansanj binj tenj endenj kinj êtu aômña me êndên ñac sinjêlêc me masi.'" Awê tau gêjô enj awa gebe "Aê gamoa gawinj ñoc lau." ¹⁴ Ma Elisa kêtû kênac Gehasi gebe "Janjôm gên asagenj êtu enja." Enj gêjô ênê binj gebe "Êne latu masi, ma nê akwenj kêtû ñamalacanô sugac." ¹⁵ Go Elisa kêsôm gebe "Ômôêc enj." Gêdên tanj enj gêmôêc enj nanj, awê tau kêkô sacgêdô. ¹⁶ Ma Elisa kêsôm gebe "Êndên jala tenj, ñasawa amboac galoc aôm oc ôsip latôm tenj." Ma awê

tau kêsôm gebe "O ñoc ñatau, kôtu Anôtônê ñac. Ônsau nêñ sakinwaga aê atôm." ¹⁷ Mago awê tau taê e kêkôc latu tenj gêdên têm komô gêbacnê, kêtôm têm, tanj Elisa kêsôm gêdên enj nanj.

¹⁸ Ñapalê tau kêtû kapôênj ma gêdên bêc tenj enj gêwinj tama kêsa gêdên lau sêjac kôm ñanô sanja gêja. ¹⁹ Ma enj kêtanj gêdên tama gebe "Joe, ñoc môkêcapac, ñoc môkêcapac." Tec tama kêsôm gêdên nê sakinwaga gebe "Ôkôc enj ôndên têna êna." ²⁰ Go enj kêsip ñapalê sa jakêkênj enj gêdên têna. Ñapalê gênjônj enj labum e gêdên oc kêkô ñalunj ma gêmac êndu. ²¹ Awê tau kêpi jaketoc ñapalê gêc Anôtônê ñac nê mê, go gêsanj katam auc ma kêsa gêja. ²² Go gêmôêc nê akwenj ma kêsôm gebe "Ôsakinj sakinwaga tenj êndên aê êmênj ma donjki tenj êwinj gebe aê ña-gaôgenj jandênj Anôtônê ñac jana ma jamu jamênj êti-am." ²³ Enj kêtû kênac gebe "Aôm galoc ôndênj enj ôna êtu asagenja. Galoc bêc ajônj mênjgêdê lasê me sabat kêsa atom nec." Awê gêjô enj awa gebe. "Kêtôm, ôsôm taêsam atom." ²⁴ Go enj kêkênj waba gêsac donjki ma kêsôm gêdên nê sakinwaga gebe "Ôkac donjki gebe êsêlênj ñagaôgenj, êtu malô êtu aênja atom e jasôm êndên aôm acgom." ²⁵ Amboac tonañ enj gêdi ma jagêdê lasê gêdên Anôtônê ñac anja lôc Karmel.

Gêdên tanj Anôtônê ñac gêlic awê tau gêmênj nanj, enj kêsôm gêdên nê sakinwaga Gehasi gebe "Ôlic acgom, awê Sunemña gêmênj. ²⁶ Ôlêti naôpuc enj tôn-tônj ma ôtu kênac enj gebe 'Aôm gômôa ñajam me. Ma nêñ akwenj gêmoa ñajam me. Nêñ ñapalê gêmoa ñajam me.'" Ma enj gêjô ênê binj gebe "Samob sêmoa ñajam." ²⁷ Ma gêdên tanj enj gêdê lasê gêdên Anôtônê ñac anja lôc tau nanj, enj gêlô enj akainj tônj. Ma Gehasi gêmênj gebe êkac enj su, mago Anôtônê ñac kêsôm gebe "Ôndec enj gebe galic enj katu ôlun-ôlungenj. Apômtau kêsinj binj tau ma kêsôm lasê gêdên aê atom." ²⁸ Go awê tau kêsôm gebe "Aê katerj ñapalê tenj gêdên ñoc ñatau aôm me masi. Aê kasôm gebe 'Aôm ônsau aê ñaômagenj nanj atom me.'" ²⁹ Go Elisa kêjatu Gehasi ma kêsôm gebe "Ôjandinj nêñ ômbinjakap tônj ma ômênjgôm ñoc tôc êsêp lêmam ma ôsêlênj. Embe ñac tenj êndac aôm nanj, awam ênac enj atom. Ma embe tenj ê moalêc aôm, nanj ôjô enj awa atom. Ôkênj ñoc tôc ênsac ñapalê lanjônê ñaô." ³⁰ Go ñapalê têna kêsôm gebe "Apômtau gêmoa mata jali ma aôm taôm gômôa matam jali, tec aê oc jawi aôm sinj atom." Amboac tonañ ñac tau gêdi ma gêwinj awê tau gêja. ³¹ Gehasi gêmunj ma kêkênj tôc tau gêsac ñapalê lanjônê ñaô, mago gênjô ñapalê nê awa tenj me kêsaê ñapalê mata jali êsa ñapuc tenj atom. Tec enj gêmu gêja gebe êtap Elisa sa ma êsôm êndên enj gebe ñapalê mata jali kêsa atom.

³² Gêdên tanj Elisa mênjgêdê lasê andu nanj, enj gêlic ñapalê tomatêgenj gêc ênê mê. ³³ Amboac tonañ enj kêsô jagêsanj katam auc ma keteñ mec gêdên Apômtau. ³⁴ Go enj kêpi mê jakêmêtôc tau gêsac ñapalê tau ñaô, kêkênj awasunj gêdên enj awasunj, mataanô gêdên ênê mataanô ma lêma gêsac ênê lêma ma gêdên tanj enj jagêsac ñapalê ñaô nanj, ñapalê tau ôli ñandanj

kêsa. ³⁵ Go eñ gêdi sa kêtiam ma kêsêlên gêja ma gêmên anğa andu lêlôm kêtü dim tagen, go jakêmêtoç tau gêsac ñapalê tau kêtiam. Ñapalê kêsamuc kêtü dim 7 ma mata gêlac. ³⁶ Go eñ gêmôêc Gehasi ma kêsôm gêdên eñ gebe "Ômôêc awê Sunemña." Amboac tonan eñ gêmôêc eñ. Ma awê tau gêdên Elisa gêmên, tec eñ kêsôm gebe "Ôkôc latôm sa." ³⁷ Eñ kêtü gasuc jagêu tau gêc Elisa akaiñña lañanô gêdên nom. Go kêkôc latu sa ma kêsa awê gêja. x 4:38-44 Propete Elisa nê miñ luagêc kêsêp ñamadiñ tonec.

Naemannê kole kêsêlô

5 Kij Suriana nê siñwaga nêñ ñac siñsêlêc tenj gêmoa ñaê Naeman. Eñ ñac towae ma nê ñatau ketoc eñ sa gebe Apômtau kêkên eñ kêtü lau Suriana nêñ ñacjo tulu. Ma kole gêjac têt eñ auc. ² Gêmuñgenj gêdên tanj lau Suria sêjac siñ nanj, êsêac sêjanjo ñapalêo tenj anğa gamên Israelña sêja. Ñapalêo tonan jasêkên gêjam sakiñ gêdên Naemannê awê. ³ Eñ kêsôm gêdên nê ñatau gebe "Ñoc ñatau êndên propete, tanj gêñgôn Samaria nanj, ênaman oc êñgôm ênê kole ênsêlô." ⁴ Amboac tonan Naeman jakêsôm gêdên nê ñatau gebe "Ñapalêo Israelña kêsôm biñ amboac tonan." ⁵ Tec kij Suriana gêjô eñ awa gebe "Ônaman, ma aê gabe jasakiñ papia tenj êndên kij Israelña."

Amboac tonan eñ gêja. Eñ kêkôc silber 3,000 to gold 6,000 ma ñakwê moasiñña 10 gêwiñ. ⁶ Ma eñ kêkên papia tau gêdên kij Israelña. Biñ tonec gêc papia tau gebe "Embe papia tonec êtap aôm sa, go ôjala gebe aê kasakiñ ñoc sakiñwaga Naeman gêdên aôm gebe aôm ôñgôm ênê kole ñajam êsa." ⁷ Gêdên kij Israelña kêsam papia tau su nanj eñ kêkac nê ñakwê gêñgic ma kêsôm gebe "Aê Anôtô me, tec janac êndu to janğôm sêñgôn materj jaliña nec. Ñac tonan kêsakiñ biñ gêdên aê gebe janğôm ñac kole tonan ôli ñajam êsa. Alic to ajala acgom, eñ gebe êkalom siñ."

⁸ Gêdên tanj Anôtônê ñac gêñô gebe kij Israelña kêkac nê ñakwê gêñgic nanj, eñ kêsakiñ biñ gêdên eñ ma kêsôm gebe "Kêtü asagenña kôkac nêñ ñakwê gêñgic. Ôkên eñ êndên aê êmên, go êjala gebe propete tenj gêñgôn Israel." ⁹ Amboac tonan Naeman to nê hos ma kareta gêdên Elisa gêja ma kêka kareta tôn kêkô Elisanê andu ñasacgêdô. ¹⁰ Go Elisa kêsakiñ ñacjaen tenj gêdên eñ ma kêsôm gebe "Naôliñ bu êtu dim 7 anğa bu Jordan, go ôlim êtu selec êtiam." ¹¹ Mago Naeman têtac ñandanj kêsa ma gêc gêja ma kêsôm gebe "Aê taêc gêjam gebe eñ tau êsa êndên aê êmên ma awa ênac Apômtau, nê Anôtônê ñaê to êkên lêma ênsac kole ñamala ma êñgôm ôlic tau ñajam êsa. ¹² Bu Damaskusña Abana to Parpar ñajam kêlêlêc bu Israelña atom me. Aê katôm gebe jaliñ bu tônê ma ôlic ñajam êsa atom me." Amboac tonan eñ kêkac tau ôkwi gêc gêja totêtac secgenj. ¹³ Mago ênê sakiñwaga têtü gasuc eñ ma sêmac biñ eñ gebe "O tamoc, propete embe êjatu aôm gebe ôñgôm gêñ kapôn tenj oc aôm ôñgôm atom me. Tec ôñgôm biñ, tanj eñ kêsôm gêdên

aôm gebe 'Ôliñ bu, go ôlim êtu selec' nanj manj." ¹⁴ Amboac tonan eñ gim kêsêp bu Jordan kêtü dim 7 kêtôm Anôtônê ñac nê biñ ma nê ôli kêtü selec kêtôm ñapalê wakuc tenj nê ôli.

¹⁵ Go eñ to nê lau samob, tanj sêwiñ eñ nanj, sêmu dêdên Anôtônê ñac tau sêja. Eñ gêo lasê to kêkô eñ lañônêm ma eñ kêsôm gebe "Gôlicgac me, aê kajala anğa nom ñagamên samob Anôtô ñanô tenj gêmoa atomanô, lau Israel nêñ tagen. Amboac tonan ôkôc gêñ ñaômagenña anğa nêñ sakiñwaganê acgom." ¹⁶ Mago Elisa kêsôm gebe "Apômtau tanj aê gajam sakiñ eñ nanj, gêmoa mata jali, tec aê gabe jakôc gêñ tenj atomanô." Ma Naeman kêkac eñ gebe êkôc, mago eñ gêjac jao tau samucgenj. ¹⁷ Go Naeman kêsôm gebe "Embe masi, go ôlôc gebe sêkên nom êndên nêñ sakiñwaga êtôm donki luagêc sêmbalanj gebe êndên ñamu nêñ sakiñwaga gebe êkên daja me da ñagêdô êndên anôtô tenj atomanô, Apômtau tagen. ¹⁸ Tagen Apômtau êsuc nêñ sakiñwaga nê biñ tonecgenj ôkwi gebe êndên tanj aê jawiñ aêñoc ñatau êsô Rimonnê andu gebe ênam sakiñ Rimon ma aê japô janduc jamoa Rimonnê andu nanj, Apômtau êsuc aêñoc biñ tonan ôkwi." ¹⁹ Elisa kêsôm gêdên eñ gebe "Ôna tobijnmalôgenj."

Mago gêdên tanj Naeman gêwi eñ siñ ma kêsêlên intêna ñasawa dambêgenj nanj, ²⁰ Anôtônê ñac Elisa nê sakiñwaga Gehasi taê gêjam gêc tau gebe "Gôlicgac me, ñoc ñatau kêgamiñ lêma kêtü ñac Suriana Naeman nê gên, tanj kêkôc gêmên nanjña. Apômtau gêmoa mata jali, aê gabe jalêti jandanğuc eñ ma jatap gêñ ñagêdô sa anğa ênê." ²¹ Amboac tonan Gehasi kêdaguc Naeman. Ma gêdên tanj Naeman gêlic ñac tenj kêlêti kêdaguc eñ nanj, eñ kêsêp anğa kareta gebe êpuc eñ tôn-tôn ma kêtü kênac gebe "Gêñ samob gêc ñajam me masi." ²² Ma eñ gêjô eñ awa gebe "Genj samob ñajam. Ñoc ñatau kêsakiñ aê gebe jasôm amboac tonec gebe 'Lau propete anğa gamên lôc Epraimña nêñ ñac wakuc luagêc dêdên aê sêmên galocgenj, tec jatenj gebe ôkên awa silber ñamatu tenj ma ñakwê omña luagêc êndên êsêagêc." ²³ Ma Naeman kêsôm gebe "Jatenj aôm gebe ôkôc awa ñamatu luagêc." Ma eñ kêkac eñ ma kêmasan awa ñamatu silber kêsêp talu luagêc to ñakwê omña luagêc gêwiñ ma kêkên gêdên nê sakiñwaga luagêc sêbalañ sêmuñ ma Gehasi kêdaguc. ²⁴ Ma gêdên tanj eñ jakêpi gamên ñabau nanj, eñ kêkôc gêñ tau su anğa êsêagêc lemenj ma kêkên kêsô andu gêja. Go kêsakiñ ñaclagêc tau sêmu sêja. ²⁵ Go eñ kêsô jakêkô nê ñatau lañônêm. Ma Elisa kêsôm gêdên eñ gebe "Gehasi, aôm gôja ondoc." Ma eñ gêjô biñ gebe "Nêñ sakiñwaga aê gaja gamên tenj atom." ²⁶ Mago Elisa kêsôm gêdên eñ gebe "Aêñoc ñalau kêsêlên gêwiñ aôm gêdên tanj ñac tau gêwi nê kareta siñ gebe êpuc aôm tôn-tôn nanj atom me. Tonan ñasawa ñajam gebe takôc mone to ñakwê ma kôm kañanôña to kôm wainña ma domba to bulimakao ma sakiñwagao to ñac me. ²⁷ Amboac tonan Naeman nê kole wacêsap aôm to nêñ wakuc tôn endenj tönjenj." Amboac tonan Gehasi kêsa anğa eñ

lanjônëmna ma kole gêjac têt enj e boboma amboac labi.

Elisa gëgôm ki nakabasi gêdam

6 Go propete nën tonj tenj sêsôm gêdên Elisa gebe "Ôlic acgom, gamênj tanj aêac anjônj aôm njalabu nanj, sauñanô, kêtôm aêac atom." ² Ôkênj aêac ana bu Jordan ma akôc ka njadambê tagen-tagenj kêtôm njanôngej ma akwê gamênj tenj sa êtôm aêac samob anjônj." Ma enj gêjô êsêacnênj binj gebe "Aec, ana." ³ Go êsêacnênj tenj kêsôm gebe "Aôm ôlic aêac najam ma ôwiñ nêm sakinwaga." Enj gêjô binj tau gebe "Aec, oc jawiñ." ⁴ Ma enj kêsêlênj gëwiñ êsêac. Gêdênj tanj êsêac sêd lasê bu Jordan tau nanj, êsêac sêsap ka. ⁵ Naj tenj kêsap ka njadambê tenj gëmoa e nê ki nakabasi kêsû ma geberj kêsêp bu ma naj tau gêmôêc gebe "Ojae, apômtau, aê kakôc naj tenj nê ki gebe janam kôm." ⁶ Ma Anôtônê naj kêtû kênac gebe "Geberj kêsêp ondoc gêja." Ma gêdênj tanj enj kêtôt gamênj tau nanj, Elisa kêsap ka najgêdô sauñ tenj me kêbalij jakêpoac gamênj, tanj ki kêsêp nanj, ma ki nakabasi tau gëwî sa mênjgêdam kêpoac. ⁷ Go enj kêsôm gebe "Ôkôc gênj tau sa." Go naj tau kêmêtôt lêma ma kêkôc ki nakabasi tau sa.

Elisa to lau Surianja

⁸ Gêdênj najasawa tenj kinj Surianja ma kinj Israelja sêjac sinj gêdênj tauñ. Ma kinj Surianja kêmasanj binj gêdênj nê sinjêlêc ma kêsôm gebe "Asinj taôm ma andib najco anja gamênj tonec, tanj tasôm najbinj su nanj." ⁹ Mago Anôtônê naj kêsakinj binj gêdênj kinj Israelja ma kêsôm gebe "Ojop taôm gebe ôsa gamênj tonanj atom gebe lau Surianja dêdib aôm sêmoa tonanj." ¹⁰ Tec kinj Israelja kêsakinj nê lau sêja gamênj tau, tanj Anôtônê naj kêsôm lasê gêdênj enj nanj. Amboac tonanj Elisa kêkênj puc enj gëmoa gebe ejop tau, gëgôm kêtû dim tagenj me luagêcgenj atom, gëgôm najpanjenj.

¹¹ Kêtû tonanj nanj kinj Surianja gesom mala ôkwi tec gêmôêc nê sinjêlêc kêpi tagenj ma kêtû kênac êsêac gebe "Amac atôm gebe asôm binj tonec êndênj aê me masi gebe Asa geoc aêac lasê gêdênj kinj Israelja."

¹² Ênê sakinwaga nën tenj gêjô ênê binj gebe "O najoc najatau to kinj, masianô. Mago propete Elisa, tanj gëmoa Israel nanj, kêsôm binj, tanj aôm kôsôm anja nêm balêm bêcna nanj, lasê gêdênj kinj Israelja." ¹³ Go enj kêsôm gebe "Ana ma alic enj gëmoa ondoc gebe jasakiñ lau nasêkôc enj tônj." Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Enj gëmoa Dotan." ¹⁴ Amboac tonanj enj kêsakinj hos to kareta ma sinwaga taêsam sêja malac tau. Êsêac sêd lasê gêdênj gëbêc ma sêgi malac tau auc.

¹⁵ Gêdênj tanj Anôtônê naj nê sakinwaga gadi sa gêdênj bêbêc kanucgenj ma kêsâ gêja nanj, gêlic sinwaga tonj kapôênj to hos ma kareta sêwa malac auc e kêsô tau. Ma sakinwaga jakêsôm gebe "Ojae, najoc najatau, aêac oc danjôm asagenj." ¹⁶ Enj gêjô ênê binj gebe "Ôtêc taôm atom, lau tanj sêmoa sêwiñ aêac nanj, sêlêlêc lau, tanj sêwiñ êsêac nanj." ¹⁷ Go Elisa keteñ

mec ma kêsôm gebe "O Apômtau, aê jatenj aôm gebe ônjôm enj mataanô êpoa lasê gebe êlic gênj." Amboac tonanj Apômtau gëgôm naj wakuc tonanj mataanô kêpoa lasê ma enj gêlic. Ma gêlic hos to kareta toja sêgi Elisa auc sêkô lôc tonanj. ¹⁸ Gêdênj tanj lau Surianja mênjtêdabinj Elisa nanj, enj keteñ mec gêdênj Apômtau gebe "Aê jatenj aôm gebe ônjôm lau tonanj materjec êsa." Ma enj gëgôm êsêac materjec kêsâ kêtôm Elisanê binj. ¹⁹ Mago Elisa kêsôm gêdênj êsêac gebe "Intêna tau tonec najgêdênj atom ma malac tau atom. Andanjuc aê. Aê gabe jawê amac êndênj naj, tanj asom enj amoa nanj ana." Ma enj gëwê êsêac sêja Samaria.

²⁰ Gêdênj tanj êsêac sêd lasê Samaria nanj, Elisa kêsôm gebe "O Apômtau, ônjôm lau tonec materj êlac gebe sêlic gamênj." Ma Apômtau gëgôm êsêac materj gêlac e sêlic gebe sêmoa malac Samaria najlêlôm.

²¹ Gêdênj tanj kinj Israelja gêlic êsêac nanj, enj kêtû kênac Elisa gebe "Tamoc, aê janac êsêac me masi."

²² Ma enj gêjô enj awa gebe "Ônac êsêac atom. Aôm oc gôjac lau, tanj kôkôc tônj sênjônj kapoacwalô nanj, naj sinj to kôpê êsêac naj talam me masi. Ôkênj gênj êndênj êsêac gebe sêninj to sênôm, go ôkênj êsêac sêmu dêndênj nën najatau sêna êtiã." ²³ Amboac tonanj enj kêsôm gebe seno moasinj kapôênj êtu êsêacna. Ma gêdênj tanj êsêac senj to sênôm gênj su nanj, enj gëwi êsêac sinj ma êsêac sêc sêmu gêdênj nën najatau sêja. Gêdênj tonanj lau Surianja nën kelenwaga sêmênj gamênj Israelja kêtiam atom.

Najco sêgi Samaria auc

²⁴ Tonanj su, go kinj Surianja Benhadad kêsala nê sinwaga samob ma kêpi gêja gebe najgi Samaria auc.

²⁵ Gêdênj tanj sêgi malac tau auc ma tóbôm kapôênj gêc anja Samaria nanj, e lau sêjam ôli donji najmôkê tenj naj silber najmatu 80 ma sêjam ôli balôsi najac najgec naj silber najmatu 5. ²⁶ Gêdênj bêc tenj, tanj kinj Israelja tau kêsêlênj gëmoa tunjôm najô nanj awê tenj kêtanj ma gêmôêc gêdênj enj gebe "O najoc najatau kinj, ônam aê sa." ²⁷ Ma enj gêjô enj awa gebe "Embe Apômtau ênam aôm sa atom, go aê janam aôm sa amboac ondoc. Jakênj gênj anja andu tanac kôm najnô sanja ma anja gamênj tapip wainja me." ²⁸ Ma kinj kêtû kênac enj gebe "Aôm gobe otenj asagenj." Ma enj gêjô ênê binj gebe "Awê tonec kêsôm gêdênj aê gebe 'Ôkênj nêm latôm êmênj gebe aêagêc taniñ enj êndênj ocsalô tonec ma elenja aêagêc oc taniñ aênoc latuc.'" ²⁹ Amboac tonanj aêagêc ano aênoc latuc ma aenj su. Mago gêdênj nôgenj aê kasôm gêdênj enj gebe 'akênj nêm latôm êmênj gebe taniñ enj.' Mago enj kêsinj latu ôkwi."

³⁰ Gêdênj tanj kinj gênjô awênê binj tonanj nanj, enj kêkac nê najkwê gënjic. Gêdênj tonanj enj kêsêlênj gëmoa tunjôm najô. Ma lau samob sêlic gebe kinj kêsô talu gêsanj ôli. ³¹ Ma enj kêsôm gebe "Embe sêndim Sapat latu Elisa nê môkêapac su êndênj ocsalô tonec atom, go Anôtô ênac aê êndu."

³² Elisa gënjônj nê andu ma launênj gejobwaga sênjônj sêwiñ enj. Go kinj kêsakinj naj tenj anja êsêac,

tañ sêmoa sêwiñ eñ nanj. Mago ñacjaen gêô lasê atomgenj ma Elisa kêsôm gêdên gejobwaga gebe "Amac alic ñac lêma dec tonañ kêsakiñ lau gebe sêndim aê môkêcapac ênjic. Alic acgom, ñacjaen embe êmênj, go ansañ katam auc ma apuc tônj ñajañgenj, oc tañô ênê ñatau nê akainj ñakicsêa kêdaguc eñ me masi." ³³ Eñ kêsôm biñ gêdên êsêac gêmoa ma kiñ gêô lasê ma kêsôm gebe "Gênwapac tonañ anja Apômtaunê. Aê jaônj Apômtau jamoa ñasawa êwiñ êtu asagenja." ¹

7 Mago Elisa gêjô ênê biñ gebe "Ôñô Apômtaunê biñ. Apômtau kêsôm amboac tonec gebe 'Êndên elerj ñaockatu amboac galoc, go sêkênj lau sênam ôli polom sêpsêp ñadônj tagerj ña silber ñamatu tagerj ma sêkênj polom jejec ñadônj luagêc ña silber tagerj anja Samaria ñasacgêdô.'" ² Go ñac tañ gêwiñ kiñ nanj, gêjô Anôtônê ñac awa gebe "Apômtau embe êlêc undambê ñakatam su, tagerj biñ tonañ oc ñanô êsa atom." Mago Elisa kêsôm gebe "Aôm oc ôlic gênj tau ña taôm matamanô, mago aôm oc ôniñ gênj tonañ tej atomanô."

Sinjwaga Samariñana sêc su

³ Lau 4 tañ kole gêjac têc êsêac auc nanj, sêmoa sacgêdô awêña. Êsêac sêsôm gadênj tañj gebe "Aêac tamoa tonec e tamac êndu êtu asagenja. ⁴ Aêac embe taênj ênam gebe tasa malac tana oc tatap tôbôm sa ma oc tamac êndu. Embe tamoa tonec oc tamac êndu amboac tonañgenj. Ajôc, dandênj lau Suriana nêj malac becoboña tana. Embe êsêac sendec aêac tamoa, go tamoa materj jali. Embe sênac aêac êndu, go tamac êndu." ⁵ Tec êsêac dêdi gêdênj dala-dala kêsa gebe sêna lau Suriana nêj malac becoboña. Mago gêdênj tañ êsêac sêô lasê lau Suriana nêj malac becobo ñamagê nanj, lau tej sêmoa tonañ atom. ⁶ Gebe Apômtau gêgôm lau Suriana nêj sinjwaga sênjô kareta to hos ñakicsêa to sinjwaga ñatorj kapôênanô ñaôndu. Tec sêsôm gêdênj tañj gebe "Alicgac me, kiñ Israelña gêjam ôli kiñ Hetña agêc kiñ Aiguptuña gebe mênjsênac aêac." ⁷ Amboac tonañ êsêac sec gêdênj gamênj dala-dala kêsa sêja ma sêwi nêj becobo to nêj hos ma nêj donki sinj sêmoa ma dedec nêj becobo to gênj samob kêkô ma sêc sinj su gebe sêmoa materj jali. ⁸ Ma gêdênj tañ lau tokole tonañ sêô lasê becobo ñamagê nanj, êsêac sêsô becobo tej ñalêlôm sêja ma senj to sênôm gênj ma sêkôc silber to gold ma ñakwê ñagêdô su ma jasêsinj ôkwi. Go sêmu sêmênj ma sêsô becobo tej ma sêkôc gênj anja tonañ su jasêsinj ôkwi amboac tonañgenj.

⁹ Go êsêac sêsôm gêdênj tañj gebe "Aêac dagôm gênj gêdênj atom. Bêc tonec katu bêc ñawae ñajam ña tej. Embe aêac jamañgenj tamoa tansaê e oc êpi oc ñagêjô êtap aêac sa. Amboac tonañ galoc tana ma tasôm ñawae tau êndênj kiñ nê lau." ¹⁰ Amboac tonañ êsêac mênjsêmôc biñ gêdênj lau sejop sacgêdô malacña ma sêjac miñ biñ tau gêdênj êsêac gebe "Aêac

jaaô lasê lau Suriana nêj becobo, mago alic gênj tej ma anjô biñ tej atomanô. Aêac alic sêkô hos to donki tônj ma becobo kakô ñaômagenj."

¹¹ Go gejobwaga sacgêdôña sêmôc biñ ma sêsôm biñ tau ñawae gadênj lau, tañ sêngônj kinjê andu ñalêlôm nanj. ¹² Kiñ tau gêdi sa gêdênj gêbêc ma kêsôm gêdênj nê sakiñwaga gebe "Aê gabe jasôm andañ amac gebe lau Suriana sêmasañ tañj gebe sênac aêac. Êsêac sêjala gebe gênj gêjô aêac. Tec sêwi nêj becobo sinj gebe sêsinj tañj sêmoa gamênj ñamagêgenj. Êsêac taênj gêjam gebe êndênj êsêac sêsa anja malac sêmênj, go aêac takôc êsêac tônj tomatenjaligênj ma tasa nêj malac tana." ¹³ Tec ênê sakiñwaga nêj tej kêsôm gebe" Tasakiñ lau ñagêdô sêkôc hos 5, tañ gacgenj sêmoa materj jali nanj, nêj ñagêdô sêna sêlic acgom gebe embe sêmoa malac oc sênaña têtôm ñagêdô, tañ sêjana su nanj." ¹⁴ Amboac tonañ êsêac sêjalinj lau ñagêdô sa ma kiñ kêsakiñ kareta luagêc ma kêjatu êsêac gebe sêndanjuc Surianênj sinjwaga ma kêsôm gebe "Ana ma alic acgom." ¹⁵ Tec êsêac têdaguc lau Suriana sêja e dêdênj bu Jordan ma sêlic gebe ñakwê to waba sinjña ñagêdô-gêdô gajam intêna auc samucgenj. Lau Suriana sêbaliñ gênj tonañ sinj gêdênj tañj sêc sêkacgenj nanj. Ma kelenjwaga sêmu sêmênj jasêjac miñ biñ tau gêdênj kiñ.

¹⁶ Go lau samob sêsa sêja ma sêjanjgo waba anja lau Suriana nêj becobo su. Amboac tonañ polom sêpsêp matak ñadônj tagerj sêjam ôli ña mone silber ñamatu tagerj ma polom jejec ñadônj luagêc ña mone silber ñamatu tagerj amboac tonañ kêtôm Apômtaunê biñ. ¹⁷ Kiñ kêiatu ñac, tañ gawinj eñ gêmuñ nanj gebe eñ ejop sacgêdô. Ma lau sêka eñ anja sacgêdô tonañ e eñ gêmac êndu kêtôm Apômtaunê ñac kêsôm lasê gêdênj tañj kêsêp gêdênj eñ gêja nanj. ¹⁸ Gebe gêdênj tonañ Anôtônê ñac kêsôm gêdênj kiñ gebe "Êndênj elerj ñaockatu amboac tonec lau sênam ôli polom matak sêpsêpña ñadônj tagerj ña mone silber ñamatu tagerj ma polom jejec ñadônj luagêc ña mone silber ñamatu tagerj anja malac ñasacgêdô." ¹⁹ Ma lau mata sinjña tau gêjô Anôtônê ñac nê biñ gebe "Embe Apômtau tau êlêc undambê ñakatam su gênj amboac tonañ oc ñanô êsa atom." Ma Elisa gêjô eñ awa gebe "Aôm oc ôlic gênj tau ña taôm matamanô, mago aôm oc ôniñ gênj tau atomanô." ²⁰ Amboac tonañ biñ tau ñanô kêsa kêpi eñ gebe lau sêka eñ anja malac ñasacgêdô e gêmac êndu. x 8:1-13:13 Miñ ñagêdô, tañ kêsa anja gamênj Juda to Israelña gêdênj kiñ ñagêdô sêjam gôlij gamênj tonañ nanj, kêsêp môkêlatu tonec.

Elisa geoc biñ lasê kêtû ñamu

¹⁴ Gêdênj tañ Elisa kêtap gêmac, tañ gebe enserj eñ sunja sa nanj, kiñ Israelña Joas kêsêp gêdênj eñ gêja ma kêtanj e gêlij matasulugenj gêmoa eñ lanjônêmña ma kêsôm gebe "O tamoc. tamoc, aôm kôtu launênj laukasap to lautucgoc." ¹⁵ Ma Elisa kêsôm gêdênj eñ gebe "Ôkôc talam tej to sôb ñagêdô." Amboac eñ kêkôc talam to sôb ñagêdô. ¹⁶ Go eñ kêsôm gadênj kiñ

¹ *Balôsi ñatac, oc moae sêsam kêpi lakibôm tej ñae.*

Israelja gebe "Ôkêkam talam." Tec enj kékêkam talam tau. Ma Elisa kékênj lêma gêsac kiñ lêma ñaô. ¹⁷ Go kêsôm gebe "Ôlêc katam sauñ gêmu oc kêpiña su." Ma enj gêlêc su. Go Elisa kêsôm gebe "Ôpê." Ma enj kêpê. Ma Elisa kêsôm gebe "Apômtaunê sôb kêku ñacjo tuluña tau tonañ. Sôb kêku lau Suriaña tulu. Gebe aôm oc ônac siñ êndênj lau Suriaña anja malac Apek e aôm onseñ êsêac su." ¹⁸ Ma enj kêsôm gebe "Ôkôc sôb ñagêdô." Tec enj kékôc. Go enj kêsôm gêdênj kiñ Israelja gebe "Ônac nom tau ña sôb." Tec enj gêjac kêtú dim têlêac ma gêwi siñ. ¹⁹ Go Anôtônê ñac têtac ñandañ gêdênj enj ma kêsôm gebe "Aôm ôna êtu 5 me 6 acgom, go ônac Suria e onseñ su samucgeñ, mago galoc oc ônac Suria êtu dim têlêacgeñ."

²⁰ Amboac tonañ Elisa gêmac êndu ma êsêac sêsurj enj. Kêtôm jalageñ gêdênj tañ komô kêdabiñ gebe êmbacnê nañ, lau Moab nêñ sêjanjowaga ñagêdô mênjêlêcôn gamêñ Israelja. ²¹ Ma gêdênj tañ sêsurj ñac tañ nañ, êsêac sêlic tañ sec tañ amboac tonañ ma sêbaliñ ñacmatê tonañ kêsêp Elisane sê. Ma gêdênj tañ ñacmatê jagêjac Elisane ñatêkwa ñaô nañ, sep tagenj ñac tau mata jali kêsa ma gêdi sa kékô. x 13:22-18:8 Kiñ gamêñ luagêcña nêñ miñ ñagêdô kêsêp ñasawa tonec. Lau Asuria sêô lasê gamêñ Israelja ma ñacjo tonañ sêku malac Samaria tulu ma sêwê lau Israel taêsam jasêngôn kapoacwalô anja Asuria.

Seseñ Samaria su

⁹ Gêdênj tañ kiñ Hesekia nê jala kiñña kêtú aclê nañ, ma kiñ Israelja Ela latu Hosea nê jala kiñña kêtú 7 nañ, kiñ Asuriaña Salmanaser gêmênj Samaria ma kêgi malac tau auc, ¹⁰ e jala têlêac gêbacnê su acgom, kêku malac tau tulu. Biñ tonañ kêsa gêdênj tañ Hesekia nê jala kêtú 6 ma kiñ Israelja Hosea nê jala kêtú 9 nañ. ¹¹ Kiñ Asuriaña kékôc lau Israel su sêja Asuria ma kékênj êsêac sêngôn malac Hala to bu Gosanna Habor ñatali ma lau Meder nêñ malac kapôênj ñagêdô, ¹² gebe êsêac tañerj wamu Apômtau, nêñ Anôtô nê awa atom ma sêgôm ênê poac popoc to sêgêli Apômtaunê sakiñwaga Mose nê biñsu samob. Êsêac sêkênj tañerj ma tañerj wamu atomanô.

Lau Asuria sejoñ malac Jerusalem

¹³ Gêdênj tañ kiñ Hesekia nê jala kiñña kêtú 14 nañ, kiñ Asuriaña Senakerib kêpi malac Judaña ñajaña samob gêmênj ma kêku tulu. ¹⁴ Ma Judanênj kiñ Hesekia kêsakiñ biñ gêdênj kiñ Asuriaña gêja malac Lakis ma kêsôm gebe "Aê gagôm keso. Ôwê aê siñ. Biñ samob, tañ aôm embe ôsôm gebe janjômña nañ, oc janjôm. "Ma kiñ Asuriaña kêsôm gebe êkôc silber ñadôn 300 ma gold ñadôn 30 anja kiñ Judaña Hesekia nê. ¹⁵ Ma Hesekia kékênj silber samob, tañ gêc Apômtaunê lôm dabuñ to kiñnê andu ñakanom nañ gêdênj enj. ¹⁶ Gêdênj ñasawa tonañ Hesekia kékac gold, tañ enj tau gêjac kékwa Apômtaunê lôm dabuñ ñakatam to sagiñtêkwa katam ña auc nañ su ma kékênj gêdênj kiñ Asuriaña. ¹⁷ Ma kiñ Asuriaña kêsakiñ siñwaga tonj

kapôênj tañ anja Lakis gebe ênac siñ êndênj Hesekia anja Jerusalem. Ênê siñsêlêc têlêac tonec Tartan agêc Rabsaris ma Rabsake sêjam gôliñ lau tau. Gêdênj tañ êsêac sêô lasê Jerusalem nañ, êsêac sêkô intêna, tañ lau sêmasañ ñakwêwaga sêjam kôm sêmoa nañ, to busawa, tañ bu keselenj anja bugêjactonj ñaôña kêsa gêmênj nañ. ¹⁸ Go êsêac sêmoêc kiñ Hesekia gebe êmênj. Tec kiñnê lau têlêac tonec Hilikia latu Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, tañ gejob andu papiaña nañ, dêdênj êsêac sêja.

¹⁹ Ma Rabsake kêsôm gêdênj êsêac gebe "Asôm êndênj Hesekia gebe kiñ kapôênj Asuriaña kêsôm amboac tonec gebe 'Aôm taêm kêka asa tec gômôa. ²⁰ Aôm oc taêm gêjam gebe biñ agwaagwageñ oc kêtôm gebe êkênj kauc to ñaclai siñña me. Aôm taêm kêka asa tec gôli taôm sa gêdênj aê. ²¹ Ôlic acgom, aôm kôkênj matam Aiguaptu, tañ kêtôm siñ, tañ tulu ma gêgunj lau samob, tañ sêpuc kêtú tôc nañ, lemeñ lasê nañ. ²² Kiñ Aiguaptuña Parao gêgôm tonañ gêdênj lau samob, tañ taênj kêka enj nañ. Ma abe asôm êndênj aê gebe "Aêac taênj kêka ma Apômtau Anôtô." Amboac ondoc Hesekia gesenj Anôtô tau nê gamênj ñabau to altar su ma kêjatu lau Juda to Jerusalem gebe "Amac anam sakiñ anja altar Jerusalemñagenj". ²³ Najam, alic acgom, aôm embe ôtôm gebe ôtap lau sa têtôm gebe sêngônj hos ñaô êtu tôñ, go ñoc ñatau, kiñ Asuriaña, oc êkênj hos 2,000 êndênj aôm. ²⁴ Aôm taêm kêka lau Aiguaptu nêñ kareta to lau, tañ sêngônj hos ñaô nañ ma gobe ôjanda ñoc ñatau nê sakiñwaga ñasec tagenjenj amboac ondoc. ²⁵ Ma tañ gêwiñ. Aê kapi gamênj tonec gebe jansenj malac tonec su ma Apômtau gêlôc atom me. Apômtau kêsôm gêdênj aê gebe "Ôpi gamênj tonañ naonseñ su." "

²⁶ Go Hilikia latu Eliakim agêc Sebna ma Joa sêsôm gêdênj Rabsake gebe ac aterj aôm gebe ôsôm biñ ña awerj Aramai êndênj nêñ sakiñwaga aêac gebe aêac anjô awerj tonañ kêtú tôñ. Ôsôm biñ ña awerj Ebolai êndênj aêac atom gebe oc lau, tañ sêmoa tunjôm ñaô nañ sêñô." ²⁷ Mago Rabsake kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aêñoc ñatau kêsakiñ aê gebe jasôm biñ samob tonañ êndênj aôm to nêñ ñataugenj me. Aê kasôm biñ gêdênj lau, tañ sêngônj tunjôm ñaô ma oc sêniñ tauñnêñ tac to sênom tauñnêñ mêp têtôm amac oc anjôm nañ, amboac tonanjenj."

²⁸ Go Rabsake kékô ma gêmôêc biñ kapôênj ña awerj Ebolaiña gebe "Anjô lau Asuriaña nêñ kiñ kapôênj nê biñ. ²⁹ Kiñ kêsôm amboac tonec gebe 'Akênj êwiñ Hesekia atom gebe enj kêsau gêôc amac gebe enj oc êtôm atom gebe ênam amac kêsi anja aê lemoc. ³⁰ Hesekia embe êkac amac gebe taêm êka Apômtau ma êsôm gebe "Apômtau oc ênam aêac kêsi biññanôgenj ma oc êkênj malac tonec êsêp kiñ Asuriaña lêma atom" nañ, akênj êwiñ atom." ³¹ Akênj tañem Hesekia atom. Gebe kiñ Asuriaña kêsôm amboac tonec gebe 'Asa amênj anja nêñ malac ma akênj taôm êndênj aê, go amac samob oc anij taômnêñ wain ñanô to ka ñanô ma anôm bu anja taômnêñ bu mata ³² e aê jawac ma

jakôc amac ana gamêñ, tañ kêtôm amac taômnêm gamêñ nañ. Polom to wain ma mo to kôm wainja ma ka katêkwi to lêp gêc gamêñ tonañ gebe amac oc amoa matem jali ma amac êndu atom. Heskia embe ênsau amac ma êsôm gebe "Apômtau oc ênam aêac kêsi," nañ akên tañem atom. ³³ Lau tenterlatu ñagêdô nêñ anôtôi oc sêjam nêñ gamêñ kêsi anja kiñ Asuriaña nê lêma me masi. ³⁴ Hamat ma Argad nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Sepawaim to Hena ma Iwa nêñ anôtôi sêmoa ondoc. Êsêac sêjam Samaria kêsi anja aê lemoc atom. ³⁵ Gamêñ samob tonañ nêñ anôtôi nêñ teñ gêjam nê gamêñ kêsi anja aê lemoc me masi, tec abe Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi anja lemoc nec."

³⁶ Mago lau tau sêjam tauñ tônia ma sêjô ênê biñ teñ atom gebe kiñ gêjac jaô êsêac gebe "Ajô ênê biñ atom." ³⁷ Go Hilikia latu Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma Asap latu Joa, tañ gejob andu papiaña nañ, tonêñ ñakwê gêñgicña dêdêñ Heskia sêja ma sêsôm Rabsake nê biñ gêdêñ eñ.

Kiñ kêtû kênac Jesaia kêtû biñ tonañña

19 Gêdêñ tañ kiñ Heskia gêñô biñ tau nañ, eñ kêkac nê ñakwê gêñgic to kêsô talu ma gêdêñ Apômtaunê andu gêja. ² Ma eñ kêsakiñ Eliakim, tañ gejob kiñnê andu nañ, agêc kêlêpêwaga Sebna ma daburwagasêga, tañ sêsô talu amboac tonañgeñ nañ, dêdêñ Amos latu propete Jesaia sêja. ³ Êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe "Heskia kêsôm amboac tonec gebe 'Bêc tonec kêtû bêc gêñwapac ma ñagêjô to majerña. Aêac tatôm awê, tañ ñapalê kêtur eñ nañ, mago nê ôliwalô masi gebe êkôcña. ⁴ Oc moae Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô Rabsake, tañ nê ñatau kiñ Asuriaña kêsakiñ gebe êsu Anôtô mata jaliña susu nañ, nê biñ ma êkên ñagêjô êtu biñ, tañ Apômtau, aômnêm Anôtô, gêñô nañ. Amboac tonañ oter eñ mec êndêñ Anôtô êtu aêacnêñ lau ñapopoc, tañ gacgeñ sêmoa nañña." ⁵ Gêdêñ tañ kiñ Heskia nê sakiñwaga sêô lasê dêdêñ Jesaia nañ ⁶ eñ kêsôm amboac tonec gêdêñ êsêac gebe "Asôm êndêñ nêñ ñatau gebe Apômtau tau kêsôm amboac tonec gebe 'Ôtêc taôm êtu biñ alôb-alôb, tañ kiñ Asuriaña nê sakiñwaga sêsôm kêpi aê ma aôm gônô nañ atom. ⁷ Ôlic acgom, aê gabe jakên ñalau teñ êsêp ênê ñalêlôm e êñô biñ jaô-jaô ma êc êmu taunê gamêñ êna anja tonañ ma aê jakên sênac eñ êndu ña siñ."

⁸ Rabsake gêmu gêja ma gêñô gebe kiñ Asuriaña gêwi Lakis siñ ma gêjac siñ gêdêñ malac Libna gêmoa. ⁹ Gêdêñ tañ kiñ gêñô ñawae gebe kiñ Aitiopiaña Tirhaka gêdi gebe ênac siñ êndêñ eñ nañ, eñ kêsakiñ laujaen gêdêñ kiñ Judaña Heskia ma kêsôm gebe ¹⁰ "Asôm êndêñ kiñ Judaña Heskia gebe Anôtô, tañ aôm taêm kêka eñ nañ, kêsôm gêdêñ aôm gebe Jerusalem oc êsêp kiñ Asuriaña lêma atom. Nêm Anôtô ênsau aôm atom. ¹¹ Aôm gônô gêñ, tañ kiñ Asuriaña sêgôm nañ ñawae. Êsêac seser gamêñ samob su sêjaña. Ma aôm taômgeñ gobe ônam samuc me. ¹² Aê

tamoci seser malac Gosen to Haran ma Resep to lau Beteden, tañ sêmoa Telasar nañ. Ma êsêacnêñ anôtôi têtôm gebe sênam êsêac kêsi atom. ¹³ Ma kiñ anja Hamat to Arpad ma Separwaim to Hena ma Iwa sêmoa ondoc."

¹⁴ Kiñ Heskia kêkôc papia tau sa anja laujaen lemeñ ma kêsam. Go Heskia kêpi Apômtaunê andu gêja ma kêlaiñ papia tau gêc Apômtau lañônêm, ¹⁵ ma keter eñ mec gêdêñ Apômtau ma kêsôm gebe "O Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, tañ gônogôn lêpôn kêkô kerub ñaô nañ. Aôm taômgeñ kôtu nom ñagamêñ kiñña samob ñaAnôtô. Aôm kôkêñ undambê to nom. ¹⁶ O Apômtau, ôkên tañam ma ôñô. O Apômtau, matam êlac ma ôlic. Ôñô biñ, tañ Senakerib kêsôm gebe êsu aôm Anôtô matam jali susu nañ. ¹⁷ O Apômtau, kiñ Asuriaña sêjac lau-m taêsam êndu ma seser seser nêñ gamêñ biññanôgoc, ¹⁸ ma sêbaliñ nêñ anôtôi kêsa ja gebe nêñ anôtôi anôtôi ñanô atom, ñamalac lemeñ ñakômgeñ, ñamalac sêmasañ ña ka to poc. Tec seser samob su sêjaña. ¹⁹ O Apômtau aêacma Anôtô, ônam aêac kêsi anja eñ lêma gebe lau nomña samob sêjala gebe aôm Apômtau taômgeñ kôtu Anôtô."

Jesaianê biñ gêdêñ kiñ

²⁰ Go Amos latu Jesaia kêsakiñ biñ teñ gêdêñ kiñ Heskia ma kêsôm gebe "Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm amboac tonec gebe Aê ganô nêñ mec, tañ koter gêdêñ aê kêtû kiñ Asuria Senakeribña nañ. ²¹ Ma biñ tonec Apômtau kêsôm kêkanôn eñ gebe 'Sion latuo, awêtakiñ tau, gêbu aôm ma kêsû aôm susu, Jerusalem latuo kêdaiñ gêsû kêtû aômña. ²² Aôm kôsû asa susu ma kôsôm biñ alôb-alôb kêpi asa. Aôm kôsaiç biñ asa ma matampaña gêjac asa. Gêñ samob tonañ ñai gôgôm gêdêñ Israelnêñ ñac dabur aê. ²³ Aôm kôsakiñ nêñ laujaen gebe ôsu Apômtau susu ma kôsôm gebe "Aê kapi lôc baliñ gaja tonoc kareta siñña taêsam, kapi Lebanon ñatêpôê gaja gêwiñ. Aê kasap Lebanon ñakaseda baliñanô to ñakêmêsic ñajamanô. Aê kabêlêm saleñ ñagamêñ jaêcsêga to ñadani. ²⁴ Aê kakwê sê buña ma ganôm bu gamêñ jabaña ma octapa kêka bu Aiguptuña samob e kêpa."

²⁵ "Aôm gônô gebe gêdêñ andañgeñ kamasañ gêñ samob tonañ su atom me. Ma galoc aê gagôm ñanô kêsa ma kakên aôm gebe onser malac totur bôm poc. ²⁶ Lau tañ sêmoa tonañ nañ, nêñ ôliñwalô masi. Êsêac têtêc tañ ma katun gêjaña. Êsêac têtôm gêgwan, tañ kêkô kôm nañ, ma waôn, tañ kêpi kêkô salôm nañ. Oc kêpac gêñ tau ma kêmêliñ ma kêtû kapônêñ atom.

²⁷ "Aôm embe ôndi sa me ôñgôn sic, embe ôsa ôna me ôsô ômônêñ me embe têtac êmbuli auc êndêñ aê nañ kajalagac. Aôm têtac kêbuli auc gêdêñ aê ma kotoc taôm sa ñawae mênkêsô aê tañocsur, tec gabe jakên kawañgon êsêp lusumsur to ñoc gôliñ ñamôkê êsêp awamsur ma jawê aôm ômu ôsa intêna, tañ kôsâ gômônêñ nañ ôna.'

29 “Ma gën tonec êtu nabelo êndên aôm Hesekia gebe Jala tonec to jala ten aôm oc ôniñ gën, tan tau êpi, mago êndên jala êtu tëlêacra amac oc asê gën ma ajon njanô sa, amac asê wain ma aniñ njanô tau. 30 Lau Juda napopoc, tan gacgen sêmoa nan, oc sêkên nên jawakac êsêp nom êtiam ma njanô amboac gën kômna ten, 31 gebe lau napopoc sêsa anga Jerusalem sêna ma lau ton ten, tan gacgen sêmoa materj ali nan, sêsêp anga lôc Sion sêna. Apômtaunê nalêlôm oc êkac en gebe êngôm gën tonan.

32 “Biñ tonec Apômtau kêsôm kêkanôn kiñ Asuriaña gebe ‘Siñwaga oc sêsa malac kapônên tonec ma sêpô sôb tagen êsô malac tau atom. Siñwaga tolautoc oc sêndambin malac ma êsêac sêmboa nom sa êngi malac tau auc atom. 33 Intêna tan en kêsâ gêmên nan, en oc êsa êmu êna amboac tonanjen ma êsô malac nalêlôm êna atom’ Apômtau kêsôm bin tonan. 34 Gebe aê oc janac siñ janam malac tonec sa êtu aê taucnoc waec ma êtu noc sakiñwaga Dawidna.”

35 Gêdên gêbêc tonanjen Apômtaunê anela gêja malac, siñwaga Asuriaña sêngôn nan, ma gêjac siñwaga 185,000 endu. Ma gêdên oc kêpi êsêac samob tomatêgen sêc. 36 Go kiñ Asuriaña Senakerib gêc gêja nê gamên jagêngôn malac Niniwe. 37 Ma gêdên tan en gêjam sakiñ gêmoa nê anôtô Nisrok nê andu nan, ênê latuagêc Adramelek agêc Sareser sêjac en êndu na siñ ma sêc sêja gamên Ararat. Ma ênê latu ten naê Esarhadon kêtû kiñ gêjô en su. x 20:1–21:26 Judanên kiñ Hiskia kêtap gêmac kapônên sa, mago ôli najam kêsâ kêtiam namin kêsêp môkêlatu 20. Môkêlatu 21 gêjac min bin, tan kêsâ gêdên tan Judanên kiñ Manase agêc Amon sêjam gôlin gamên tau nan.

Kiñ Josia anga Juda

22 Josianê jala kêtû 8 gêdên tan en kêtû kiñ ma gêjam gôlin gamên jala 31 anga Jerusalem. Ênê têna nê naê Jedida, en Adaja anga Boskat nê latuo. 2 Josia gêgôm gën, tan Apômtau gêlic najam nan. En kêdaguc nê mimi kiñ Dawid nê lên ma tanja wamu gêdên Anôtônê binu napep sawa.

Têtap binu nabuku sa

3 Gêdên tan kiñ Josia nê jala katu 18 nan, en kêsakin nac kêlêpêna Asalia latu ma Mesulam dêbu Sapan gêja lôm dabun ma kêsôm gêdên en gebe 4 “Ôndên dabunwagasêga Hilikia ôna ma en êmansan mone samob, tan lau sêkên anga Apômtaunê lôm dabun to lau sejop nasacgêdôna sejon anga launên nan. 5 Ôsôm êndên en gebe êkên mone tonan êndên lau, tan sejop kôm sêbênôc lôm dabunna nan. Ma êsêac sênam ôli koleñwaga, tan sêjam Apômtaunê lôm nakôm nan. 6 Êsêac sêkên êndên kamunda to êndên lau sêkwê anduwaga ma êndên lau sêpa pocna ma sênam ôli ka to poc êtu sêmbênôc anduna. 7 Gejobwaga kômna êsêac lau mansan, tec sêwa mone, tan kêsêp êsêac lemen nan, nam sa atom.”

8 Sapan kêkên kiñê awa gêdên Hilikia. Ma Hilikia kêsôm gêdên en gebe “Aê katap Binu nabuku sa anga Apômtaunê lôm.” Hilikia kêkên buku tau gêdên Sapan gebe êsam. 9 Go gêmu gêdên kiñ gêja ma kêkên jawae gêdên en gebe “Nên sakiñwaga sêkôc mone, tan gêc lôm dabun nan, ma sêkên gêdên lau, tan sejop kôm lôm dabunna nan.” 10 Go kêlêpêwaga Sapan kêsôm gêdên kiñ gebe “Dabunwaga Hilikia kêkên buku ten gêdên aê.” Ma Sapan kêsâm buku tau lasê gêdên kiñ.

11 Gêdên tan kiñ gêjô nalô, tan gêc binu nabuku tau nan, en kêkac nê nakwê gêngic. 12 Ma kiñ gêmôc dabunwaga Hilikia agêc Sapan latu Ahikam ma Mikaia latu Akbor agêc kêlêpêwaga Sapan ma kiñê sakiñwaga Asaia ma kêsôm gebe 13 “Ana ma atu kênac Apômtau ajô aê to noc lau ma Juda samucgen êtu nalô, tan gêc buku tonec, tan têtap sa nanja. Gebe Apômtau têtac nandan gêdên aêac gebe aêac tamenj tanen wamu buku tonan nabun ma sêgôm bin samob, tan teto gêc nan, njanô kêsâ atom.”

14 Amboac tonan dabunwaga Hilikia agêc Ahikam ma Akbor agêc Sapan ma Asaia dêdên propeteo Hulda sêja. Hulda en Tikwa latuo ma Harhas dêbuo Salumnê awê. Salum tau gejob nakwê dabun anga lôm dabun. Ma awê tau gêngôn Jerusalem namalacgêdô wakuc. Ma êsêac sêjam binjalôm sêwin en. 15 Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe sêmu dêndên kiñ sêna ma sêkên 16 Apômtaunê bin tonec gebe “Ôlic acgom, aê oc jakên nagêjô êndên Jerusalem to nalau samob êtôm buku nabun tau, tan sêsam lasê gêdên kiñ gêjô nan. 17 Gebe êsêac têtin aê su ma sêkên da gêdên anôtôi jaba gebe nên lemen nakôm gêgôm aê têtac nandan kêsâ. Aê têtac nandan êlakoc gamên tonec ma gën ten êsi aê têtac nandan êndu atom. 18 Tagen asôm bin tonec êndên kiñ Judana, tan kêsakin amac gebe atu kênac Apômtau nan, gebe Apômtau, Israelnên Anôtô, nê bin tonec gebe Aôm gônô bin, tan aê kasôm nan. 19 Ma gêdên tan aôm gônô bin, tan aê kasôm kêkanôn malac tonec to nalau gebe lau embe têtakê ma embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonan naê nan. Gêdên tan aôm gônô bin tonan nan, aôm gôjam taôm ôkwi ma gôbu taôm. Ma aôm kôkac nênakwê gêngic to kôtan tanjioa, tec ganô aôm. 20 Tec ôlic acgom, aê gabe jajon aôm ôwin tamamî ma ôsêp nêma sa tobinmalôgen ma matamanô êlic gênwapac sec samob, tan jakên gebe êkônin malac tonan nan atom.” Ma êsêac jasêkôc bin tonan sêmu dêdên kiñ sêja.

Josia gesen sakiñ anôtôi Jabaña su

23 Go kiñ kêkalem lau Juda to Jerusalem nên lau-mata gebe sêkac sa sêwin en. 2 Ma kiñ kêpi Apômtaunê lôm dabun gêja gêwin lau Juda to Jerusalemna samob ma dabunwaga to propete ma lau nagêdô samob, lau kapônên to lau saun kêtômgen. Ma kiñ tau kêsâm Binu nabuku, tan têtap sa anga lôm dabun nan lasê. 3 Ma kiñ kêkô kêsî alê ma kêmoatin poac ten gêwin Apômtau gebe tanja wamu en ma êmansan ênê binu to jatu ma nagôlin tonê nalêlôm

samuc ma tonê katu samuc ma êngôm poac nabinj samob, tañ teto gêc buku tau nañ, ñanô asa. Ma lau samob sêmoatiñ poac tonañ sêwiñ.

⁴ Go kiñ Josia kajatu dabuñwagasêga Hilkia to nê dabuñwaga ñagêdô ma lau-sejop-lôm-dabuñ-ñasacgêdôwaga gebe sêkôc gên samob, tañ gêjac sak-iñ Bal to anôtôo Asera ma utitalata ñawae nañ êsa aña lôm dabuñ êna. Kiñ tau kêkên ja geñ gên samob tonañ aña malac Jerusalem ñamagê, aña gaboañ Kidronña. Go kêsôm gebe sêkôc ñataê sêna Betel.

⁵ Ma eñ kêkôc anôtôi jaba ñadabuñwaga, tañ kiñ Judaña sêjatu gebe sêkên da êndên anôtôi jaba aña lau Juda nêñ malac to gamênj kêdabinj Jerusalem nañ, ma dabuñwaga, tañ sêkên da gêdên Bal to oc ma ajoj to utitalata nañ samob su. ⁶ Go eñ kêkôc Aseranê ñakatu su aña Apômtaunê lôm dabuñ jakêsa Jerusalem ñamagê gêdên gaboañ Kidronña gêja ma kêkên ja geñ su, go kêsac ñagasi popoc kêtuc kêtuc ma kêpalip kêpi gamênj sêdña. ⁷ Eñ kêtuc lau mockaiño to mockaiñña nêñ andu, tañ gêjac têtuc Apômtaunê lôm dabuñ nañ popoc. Aña tonañ lauo sêwa obo, tañ geñ kalen gêsañ anôtôo Asera nê ñakatu auc. ⁸ Ma eñ kakôc dabuñwaga samob, tañ sêmoa malac kapôênj Judaña nañ, su sêmênj Jerusalem ma eñ gêsênj altar, tañ êsêac sêkên da nañ, su aña Geba e gêdên Berseba. Eñ gesen ñalau sec nêñ altar su amboac tonañgeñ. Altar tau kêkô kêsî gôliñwaga malacña Josua nê sacgêdô ñagasênja. ⁹ Gamênj ñabau ñadabuñwaga tonañ têtôm gebe sênam sakinj aña Apômtaunê lôm dabuñ aña Jerusalem atom, mago êsêac têtôm gebe sêniñ polom ñaluc sêwiñ nêñ lau dabuñwaga ñagêdô. ¹⁰ Kiñ Josia gesen gamênj Topet aña gaboañ Hinonña ñadabuñ su gebe teñ êkên nê latu me latuo êtu daja êndên anôtô Molok êtiam atom. ¹¹ Eñ kêkôc hos samob, tañ kiñ Judaña sêkên kêkô lôm dabuñ ñasacgêdô to laumata Natan Melek nê andu ñagala gebe tetoc oc sa nañ su ma kêkên ja geñ kareta, tañ gêjac sakinj ocña ñawae nañ. ¹² Kiñ Judaña sêboa altar ñagêdô sa aña balêm, tañ kêkô Ahasnê andu ñasalôm ñaô nañ, ma Manase gêboa altar ñagêdô sa aña Apômtaunê andu ñamalaclur luagêc. Kiñ Josia kêtuc altar samob tonañ popoc ma kêbaliñ altar ñapopoc kêsêp bu Kidron.

¹³ Ma Josia gesen gamênj ñabau ñaaltar, tañ kiñ Salomo kêkwê kêkô Jerusalem ñaoc kêpi ña ma lôc Katêwi gêmu kêsaña ñadabuñ su. Gamênj ñabau tonañ gêjac lau Sidon nêñ anôtôo alôb-alôb Astarte ma lau Moab nêñ anôtô alôb-alôb Kemos ma lau Amon nêñ anôtô alôb-alôb Milkom ñawae. ¹⁴ Kiñ Josia kêtuc alê gwam popoc ma kêsap anôtôo Asera nê ñakatu tulu go kêkên ñamalac nêñ ñatêkwa gêjam gên alôb-alôb tonañ ñamala aucgeñ.

¹⁵ Nebat latu Jerobeam, tañ gêwê lau Israel sêgôm sec nañ gêboa gamênj ñabau to altar teñ sa aña Betel. Gamênj ñabau to altar tonañ Josia gesen su ma kêtuc altar ñapoc tau popoc e lêsîm-lêsîmgeñ. Ma kêkên Aseranê ñakatu ja geñ su. ¹⁶ Ma gêdên tañ Josia kêkac tau ôkwi nañ, eñ gêlic sêd ñagêdô gêc gamênj ñabau. Tec kêsakinj lau gebe sêkôc ñatêkwa su ma sêkên

ñatêkwa tau kêsî ja aña altar ñaô. Kêtu tonañgeñ eñ gesen altar tau ñadabuñ su kêtôm Apômtaunê biñ, tañ propete kêsôm lasê gêdên tañ Jerobeam gêlic om ma kêkô kêsî altar tau nañ. Kiñ Josia kêsala gamênj e gêlic propete tau, tañ geoc biñ tau lasê nañ, nê sêd gêc. ¹⁷ Eñ kêtuc kênac gebe "Asanê sêd tonañ." Ma lau malacña sêjô eñ awa gebe "Anôtônê ñac, tañ gêmênj aña Juda ma geoc gên tau lasê, tañ aôm gôgôm gêdên altar Betelña nañ, nê sêd tonañ." ¹⁸ Josia kêsôm gebe "Eñ ênêcña, ñac teñ êmoasac ênê ñatêkwa atom." Amboac tonañ sêjam ênê ñatêkwa ôkwi atom. Ma sêkôc propete, tañ gêmênj aña Samaria nañ, nê atom amboac tonañgeñ. ¹⁹ Josia gesen gamênj sakinj jabaña, tañ kiñ Israelña sêmasañ e sêgôm Apômtau têtac ñandanj kêsî ña gên tonañ nañ, su aña Israel nêñ malac kapôênj samob tomalagenj. Eñ gêgôm gên, tañ gêgôm aña Betel nañ, gêdên altar samob. ²⁰ Eñ gêjac gamênj ñabau ñadabuñwaga, tañ sêmoa nañ, êndu sêsac altar ñaô ma kêkên ñamalac ñatêkwa ja geñ gêsac altar tau ñaô amboac tonañgeñ. Go eñ gêmu gêja Jerusalem kêtiam.

Josia kêmasaanj Pasa

²¹ Ma kiñ kêtatu lau gebe "Atoc Apômtau, amacnêm Anôtô, sa ma alic om Pasa êtôm teto gêc Poac ñabuku." ²² Gebe sêlic om Pasa gêdên lau gôliñ waga, tañ sêjam gôliñ Israel nañ, nêñ têtuc e gêdên kiñ Israel me Judaña nêñ têtuc atom amboac tonañgeñ. ²³ Mago gêdên tañ Josia gêjam gôliñ gamênj jala 18 su nañ, êsêac tetoc Apômtau sa ma sêlic om Pasa aña Jerusalem.

²⁴ Ma teñ gêwiñ. Josia gesen lau-seoc-biñ-lasênja to mectomanj ma ñakatu to anôtôi jaba ma gên alôb-alôb samob, tañ kêtap sa aña gamênj Judaña to Jerusalem nañ su. Eñ gêgôm gên tonañ gebe êngôm biñ, tañ teto gec Poac ñabuku, tañ dabuñwaga Hilkia kêtap sa aña Apômtaunê andu nañ, ñanô êsa. ²⁵ Kiñ teñ gêjam sakinj Apômtau tonê ñalêlôm samuc, tonê katu samuc ma tonê ñaclai samuc ma taña wamu Mosenê ñalô kêtôm eñ gêmoa gêmuñ eñ ma teñ kêdaguc eñ atom amboac tonañgeñ.

²⁶ Mago Apômtau gêwi nê têtac ñandanj sec, tañ kêtakoc lau Juda nañ, siñ atom gebe Manasenê lênj geo gêgôm eñ têtac ñandanj kêsî ñanôgeñ. ²⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe "Aê jatiñ lau Juda su aña lanôcnêm amboac katiñ Israel su ma jambaliñ malac Jerusalem, tañ kajaliñ sa nañ, to andu, tañ kasôm gebe ñoc ñaê anêc ñalêlôm nañ siñ."

²⁸ Gên ñagêdô samob, tañ kiñ Josia gêgôm nañ, teto gêc kiñ Judaña nêñ miñ ñabuku. ²⁹ Gêdên tañ Josia kêtuc kiñ nañ, kiñ Aiguptuña Neko gêwê nê siñwaga sêja bu Euprat gebe ênac siñ êndên kiñ Asuriaña. Kiñ Josia gebe naêndac eñ, tec Parao Neko gêlic eñ ma gêjac eñ êndu aña Megido. ³⁰ Ma Josianê sakinjwaga sêkên ênê ñawêlêlanj gêsac kareta aña Megido ma sêkôc eñ sêja Jerusalem ma sêsun eñ aña taunê sêd. Ma lau Juda sêjaliñ Josianê latu Joahas sa ma señ oso eñ kêtuc kiñ gêjô tama su. x 23:31-24:7 Ñamadiñ tonêc gêjac

miñ biñ tañ kêsa gêdên tañ Judanên kiñ Joahas to Joiakim, tañ gêjô en su nañ, sêjam gôliñ gamên Judana.

Kiñ Judana Jehoiakin

⁸ Jehoiakinnê jala kêtû 18 ma en kêtû kiñ ma gêjam gôliñ gamên ajon têlêacgen gêngôn Jerusalem. Ênê tênanê ñaê Nehusta, en Elnatan anğa Jerusalem latuo. ⁹ Jehoiakin kêdaguc tamanê lên ma gêgôm gên, tañ Apômtau gêlic sec nañ.

¹⁰ Gêdên ñasawa tonan kiñ Babilonña Nebukadnesar nê siñwaga sêpi Jerusalem jasêgi malac tau auc. ¹¹ Gêdên tañ siñwaga sêgi Jerusalem auc nañ kiñ Babilonña Nebukadnesar mênggêd lasê Jerusalem amboac tonanğen, ¹² ma kiñ Judana Jehoiakin agêc têna to nê sakiñwaga ma laumata to gejobwaga andu kapôênğa sêkên tauñ dêdên kiñ Babilonña. Nebukadnesar gêjam gôliñ gamên jala 8 gêmoo, tec kêkôc Jehoiakin kêtû ñac kapoacwalôña. ¹³ Ma en kejon awamata samob, tañ gêc lôm dabuñ to kiñnê andu nañ, ma sêga laclu gold, tañ kiñ Israelña Salomo kêmasan anğa Apômtaunê lôm dabuñ nañ, popoc-popoc kêtôm Apômtau kêsôm lasê gamuñ su. ¹⁴ Ma Nebukadnesar gêwê lau Jerusalemña samob to kasêga ma siñsêlêc amboac lau 10,000 têtû lau kapoacwalô, ma lau lemen mêtênğa to lau sêpac kiwaga sêwiñ. Lau ñalêlôm sawa tauñğen tec sêmoa nêñ gamên. ¹⁵ Nebukadnesar kêkôc Jehoiakin gêja malac Babilon gêwiñ ênê têna to nê lauo ma nê gejobwaga to gamên ñalaumata têtû lau kapoacwalôña. ¹⁶ Nebukadnesar kêkôc lau towae 7,000 ma lau lemen mêtênğa to lau sêpac kiña 1,000 sêngôn kapoacwalô anğa Babilon. Êsêac samob tonan lau ñajana, tañ têtôm gebe sênac siñ nañ. ¹⁷ Go kiñ Nebukadnesar kêkên Jehoiakin tama sauñ Matania kêtû kiñ Judana ma gêjam ênê ñaê ôkwi kêsam en gebe Sedekia.

¹⁸ Sedekia nê jala kêtû 21 gêdên en kêtû kiñ Judana ma gêjam gôliñ gamên jala 11 anğa Jerusalem. Ênê têna nê ñaê Hamutal, en Jeremia anğa malac Libna latuo. ¹⁹ En kêdaguc Jehoiakin nê lên ma gêgôm gên, tañ Apômtau gêlic sec nañ. ²⁰ Apômtau têtac ñandan kêsa gêdên lau Jerusalem to Judana, tec kêtiñ êsêac su anğa lañônêmña.

Jerusalem geben

Sedekia gêli tau sa gêdên biñ Babilon Nebukadnesar. **25** Sedekia gêjam gôliñ gamên jala 9 ma ajôn 10 ma bêc 10, go kiñ Babilonña gêwiñ nê siñwaga samob gêmên gebe sênac siñ êndên Jerusalem ma sêgi malac tau auc. Êsêac sê nêñ becobo kêkô malac ñamagê ma sêboa nom sa ma sêgi malac tau auc. ² Ma êsêac sêgi malac auc e gêdên Sedekia nê gôliñ najala kêtû 11. ³ Gêdên jala tonan ñaajôn 4 ñabêc 9 tôbôm gêjam sêga ma launên gên taniñña masianô samucgen. ⁴ Gêdên bêc tonan ñacjo têtuc tunbôm popoc. Lau Kaldea sêgi malac auc, mago kiñ Judana to nê siñwaga samob sêc sêja gêdên gêbêc. Êsêac sêsa

sacgêdô, tañ gêc tunbôm luagêc ñasawa kêsi kiñnê kôm sauñ nañ, ma sepen gaboan Arabagen sêja. ⁵ Mago Kaldeanên siñwaga sêjanda kiñ ma sê êsêac tôn anğa gaboan Jerikoña ma ênê siñwaga samob sêc êliñ-êliñ. ⁶ Go êsêac sêkôc Sedekia tôn ma sêkên en gêdên kiñ Babilonña anğa malac Ribla ma en kêmêtôc Sedekia. ⁷ Êsêac sêjac ênê latui êndu anğa en tau lañônêmña, go sêkip Sedekia mataanô sa to sêsô en tôn ña kapoacwalô ma sêkôc en gêja Babilon.

Sesen lôm dabuñ su

⁸ Gêdên tañ kiñ Nebukadnesar nê gôliñ najala kêtû 19 ñaajôn 5 ma ñabêc 7 nañ kiñ Babilonña nê sakiñwaga ten Nebusaradan tañ kêtû siñwaga sejop kiñña nêñ kasêga nañ, kêsô Jerusalem gêja. ⁹ En kêkên ja gen lôm dabuñ to kiñnê andu ma andu Jerusalemña samob su. ¹⁰ Ma Kaldeanên siñwaga, tañ sêwiñ siñwaga sejop kiñña nêñ kasêga nañ, sesen Jerusalem ñaturbôm su samucgen. ¹¹ Go kasêga Nebusaradan kêkôc lau ñapopoc, tañ gacgen sêmoa malac nañ samob, lau lemen mêtê ñagêdô, tañ gacgen sêmoa nañ ma êsêac, tañ sêsuñ tauñ gêmun gêdên êsêac lau Babilon su nañ, sêja Babilon. ¹² Mago en gêwi lau ñalêlôm sawa ñagêdô siñ gacgen sêmoa, gebe sejop kôm wainña to sênam kôm moña.

¹³ Ma lau Kaldea sêjac Apômtaunê andu ñaalê kopa ma laclu kapôên buña, tañ sêmasan ña kopagen nañ, popoc ma sêkôc kopa samob sêja Babilon. ¹⁴ Ma êsêac sêjanço ku to siac ma bôjan to laclu ma waba kopana samob, tañ gêjac sakiñ lôm dabuñña ñawae nañ su. ¹⁵ Ma kasêga kêkôc gênmalu ñabulakôp to suc ma ñagênlêlôm samob, tañ sêmasan ña gold to silber nañ, su amboac tonan. ¹⁶ Alê luagêc ma bukom to sac, tañ Salomo kêmasan kêtû lôm dabuñña nañ, ñakopa ñawapac sec, tec sêjam dôn kêtôm atom. ¹⁷ Alê tau baliñ kêtôm saka 5 ma sêmasan alê ñatêpôê ña kopa baliñ amboac saka samuc tager. Ma sênac kopa kêtû o to walô ma kañanô ñakatu gêjam ñamôkê tau auc ma alê kêtû luagêcña kêtôm tonan.

Sêkôc lau Juda sêja Babilon

¹⁸ Go siñwaganên kasêga Nebusaradan kêkôc ñac dabuñsêga Seraia agêc dabuñwaga, tañ kêsô en ñalabu nañ, Sepania ma gejobwaga sacgêdônğa têlêac tôn. ¹⁹ Anğa malac en kêkôc gejobsêga, tañ gêjam gôliñ siñwaga nañ, to lau lemen ten tañ ôliñ andan kiñ ma gacgen sêmoa malac nañ, tôn ma siñsêlêc langwa nê kêlêpêwaga, tañ gejob siñwaganên ñaêmôkê nañ, to lau towae 60 gamên ñagêdônğa, tañ en kêtap sa anğa Jerusalem tau. ²⁰ Kasêga Nebusaradan kêkôc êsêac gêdên kiñ Babilonña, tañ gêmoo malac Ribla. ²¹ Ma anğa malac Ribla, tañ gêc gamên Hamat nañ, kiñ Babilonña kêjatu lau gebe sênac êsêac êndu. Amboac tonan êsêac sêwê lau sêwi nêñ gamên siñ jasênğôn gamên Babilon.

Gôliŋwaga Judaŋa Gedalia

22 Kiŋ Babilonŋa Nebukadnesar kékên Ahikam latu ma Sapan dêbu Gedalia kêtû lau ŋagêdô, taŋ Nebukadnesar gêwi siŋ gacgeŋ sêmoa gamêŋ Judaŋa naŋ, nêŋ gôliŋwaga. 23 Gêdêŋ taŋ lau Juda nêŋ laumata to nêŋ siŋwaga samob sêŋô gebe kiŋ Babilonŋa kékên Gedalia kêtû gôliŋwaga naŋ, êsêac dêdêŋ Gedalia sêja Mispa. Lau tau tonan nêŋ ŋaê tonec gebe Netania latu Ismael agêc Kareia latu Johanan ma Tannumet latu Seraia anŋa malac Netopat, agêc Jasanias anŋa Maka. 24 Ma Gedalia kêtôc lêma gêdêŋ êsêac to nêŋ lau ma kêsôm gebe "Atêc taôm êtu lau Babilon nêŋ laumataŋa atom. Anŋôn gamêŋ tonec ma anam sakiŋ kiŋ Babilonŋa, go amoa ŋajam." 25 Mago gêdêŋ jala tonanŋeŋ ŋaajôn 7 Netania latu ma Elisama dêbu Ismael anŋa kiŋnê gôlôac ŋam gêmêŋ Mispa gêwiŋ lau 10 ma sêjac Gedalia to lau Juda ma lau Kaldea, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ, êndu anŋa Mispa. 26 Go lau samob, lau tolêlôm to lau ŋalêlôm sawa kêtômgeŋ, sêwiŋ siŋwaganêŋ laumata sêwi gamêŋ siŋ ma sêsêp Aiguptu sêja gebe êsêac têtêc Kaldeawaga.

Sêwi Jehoiakin siŋ anŋa kapoacwalô

27 Gêdêŋ taŋ kiŋ Judaŋa Jehoiakin nê jala gêŋgôn kapoacwalôŋa kêtû 37 ŋaajôn kêtû 12 ma ŋabêc 27 naŋ, Ewilmerodok kékôc nê gôliŋ kiŋŋa sa, tec eŋ kêmoasiŋ kiŋ Judaŋa Jehoiakin ma kégaboac eŋ su anŋa kapoacwalô. 28 Eŋ kêmoasiŋ eŋ ma gêmac-gêmac biŋ gêdêŋ eŋ ma kékên eŋ gêŋgôn lêpôn teŋ ŋaô ma ketoc eŋ sa kêlêlêc kiŋ ŋagêdô, taŋ sêmoa Babilon sêwiŋ eŋ naŋ su. 29 Jehoiakin kékwalac ŋakwê kapoacwalôŋa su ma geŋ gêŋ gêŋgôn kiŋnê tebo kêtôm têm samob e gêmac êndu. 30 Gêdêŋ têm samob, taŋ eŋ gêmoa mata jaliŋa naŋ, eŋ kêtap nê gêŋ, taŋ kêpô lêna naŋ sa kêtôm bêcgeŋ anŋa kiŋnê.

Kiŋ Manase anŋa Juda

33 Manasenê jala kêtû 12 gêdêŋ eŋ kêtû kiŋ Judaŋa ma gêjam gôliŋ jala 55 gêŋgôn Jerusalem. 2 Eŋ gêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic gêjac mataanô ŋajam atom. Eŋ kêdaguc lau tentenlatu, taŋ Apômtau kêtij êsêac su gêmunŋ lau Israel naŋ, nêŋ mêtê alôb-alôb. 3 Gebe eŋ kékêwê gamêŋ ŋabau, taŋ eŋ tama Hesekia gesen su naŋ, sa kêtiam ma kékêwê anôtô jaba Bal nê altar sa ma kêmasanŋ anôtô Asera nê ŋakatu to gêjam sakiŋ gêdêŋ utitalata undambêŋa samob. 4 Eŋ kékêwê altar jaba anŋa Anôtônê lôm ŋalêlôm, anŋa gamêŋ, taŋ Apômtau kêsôm gebe "Anŋa Jerusalem aêŋoc ŋaê oc ênêc enden tônŋeŋ" naŋ. 5 Anŋa Apômtaunê lôm dabuŋ ŋamalacluŋ lulugenŋ eŋ gêboa altar sa gebe lau sênam sakiŋ utitalata undambêŋa. 6 Ma eŋ kékên nê latui têtû daja anŋa Gaboan Hinomŋa ma gêgôm mectomanŋ to kêsôm mec jaba tokaiŋ-tokaiŋ ma kêtû kênac lau sêmoêc ŋacmatê katunŋa. Eŋ gêgôm gêŋ secsêga gêmoa Apômtau laŋônêŋa e gêli Apômtaunê têtac ŋandanŋ sa.

7 Ma kêsôm gebe sêmansanŋ ŋakatu teŋ ma kékên gêŋ tau kékô Apômtaunê lôm dabuŋ, kékô anŋa gamêŋ, taŋ Apômtau kêsôm biŋ kêpi gêdêŋ Dawid agêc latu Salomo naŋ, gebe "Anŋa andu tonec to Jerusalem, taŋ aê kajaliŋ sa anŋa Israelnêŋ gôlôacmôkê samob nêŋ naŋ, aê gabe jakêŋ ŋoc ŋaê ênêc enden tônŋeŋ. 8 Ma lau Israel embe taŋeŋ wamu aêŋoc jatu to sêmansanŋ biŋsu samob, taŋ aêŋoc sakiŋwaga Mose kékên gêdêŋ êsêac naŋ, go aê jalôc gebe sêjanda ŋoc lau anŋa gamêŋ, taŋ aê kakêŋ gêdêŋ nêŋ tamenŋ naŋ, êtiam atom." 9 Manase kêtiam lau Juda to lau Jerusalem e sêgôm sec sêlêlêc lau tentenlatu, taŋ Apômtau gesen êsêac su ma lau Israel sêlic naŋ.

Manase gêjam tau ôkwi

10 Apômtau gêlêŋ biŋ Manase to nê lau kêsa propete awenŋunŋ, mago êsêac sêkêŋ taŋeŋ atom. 11 Kêtû tonanŋa Apômtau kékên kiŋ Asuriaŋa nê siŋwaga nêŋ laumata mênŋsêgauc Manase ŋa lêŋgêc to sêsô eŋ tônŋ ŋa kapoacwalô ma sêkôc eŋ sêja Babilon. 12 Eŋ kêtap ŋandanŋ sa, go awa gêjac Apômtau, nê Anôtô gebe taê walô eŋ êtiam ma kékônŋ tau ŋanôgeŋ gêdêŋ tamainêŋ Anôtô. 13 Ketenŋ mec gêdêŋ eŋ, go Anôtô kékôc ênê mec sa ma kékên taŋa ênê taŋi e kékên eŋ kêtû kiŋ anŋa Jerusalem kêtiam. Tec Manase kêtjala gebe Apômtau tau eŋ Anôtô ŋanô.

14 Nasawa teŋ acgom, go kékêwê tunbôm teŋ sa kékô Dawidnê malacsêga ŋamagê gêdêŋ ŋamakenŋ oc kêsêpŋa kepeŋ Gihonŋa, kêdaguc gaboanŋeŋ e jagêdiŋ kêsô "Katam Inŋa", tec kêgi Opel ma sêboa kêpi e ŋêŋgeŋ gêja. Go kékên siŋwaganêŋ laumata jasêŋgôn têtôm malac ŋatunbôm gamêŋ Judaiaŋa samobgeŋ. 15 Ma eŋ kékôc anôtô jaba to nêŋ ŋakatu su anŋa Apômtaunê andu to altar, taŋ eŋ gêboa sa anŋa lôc, tê Apômtaunê andu kékô nê, ma anŋa Jerusalem tau naŋ, eŋ gêjac samob sa ma sêbaliŋ siŋ kêsêp malac ŋamagê gêja. 16 Eŋ kêbênôc Apômtaunê altar kêtiam ma jakêkêŋ da wama to da danŋe ma eŋ kêtatu Judawaga gebe sênam sakiŋ êndêŋ Apômtau, Israel nêŋ Anôtôgeŋ. 17 Lau sêkêŋ da anŋa gamêŋ ŋabau ŋagêdô gêwiŋ, mago sêkêŋ gêdêŋ Apômtau, nêŋ Anôtô taugenŋ.

Manasenê gôliŋ gêjac pep

18 Gêŋ ŋagêdô samob, taŋ Manase gêgôm mec taŋ eŋ ketenŋ gêdêŋ nê Anôtô ma biŋ, taŋ propete sêsôm gêdêŋ eŋ sêjam Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô laŋô naŋ, teto sa samob gêc "Kiŋ Israelŋa nêŋ miŋ" ŋalêlôm. 19 Manase nê mec to Anôtônê ŋagêjô, nê sec ŋalêŋ, taŋ eŋ gêgôm gêmunŋ gêjam tau ôkwiŋa naŋ, ma gamêŋ sakiŋŋa to anôtô Asera nê ŋakatu, taŋ eŋ kêmasanŋ to anôtô jaba samob, taŋ eŋ gêjam sakiŋ naŋ, samob teto sa gêc "Propetenêŋ Miŋ". 20 Manase gêc nê bêc gêc gêwiŋ tamai ma sêsunŋ eŋ anŋa nê andu kapônŋ ma nê latu Amon kêtû kiŋ gêjô eŋ su.

1 kêtiam atom.

I Buku luagêc tonanŋ taŋô ŋaêgeŋ, ŋanô tau gêc

ESRA

Esranê buku tonec gêjac têku Mințau ŋabuku luagêc. Lau Juda, taŋ sêŋgôn kapoacwalô aŋga Babel naŋ, nêŋ ŋagêdô sêmu sêja nêŋ malacmôkê ma sêkwê nêŋ malac Jerusalem sa to sêwaka sakin omŋa sa kêtiam.

Êsêac têdênaŋ miŋ tau kêsêp ŋasêbu têlêac gebe

1. Mômêlatu 1-2 Lau Persia nêŋ kiŋsêga Kirus kêjatu lau Juda nêŋ toŋ ŋamataŋa gebe sêmu sêna nêŋ gamêŋ.
2. Mômêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuŋ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakin omŋa sa kêtiam.
3. Mômêlatu 7-10 Jala ŋagêdô gêjaŋa acgom, go Esra gêwê lau Juda nêŋ toŋ teŋ sêd lasê Jerusalem amboac tonan. Esra kêjala Anôtônê biŋsu kêtû tôn eŋ, tec kêmasan lêŋ teŋ gebe lau Juda sêwi nêŋ lauo jaba, taŋ sêjam naŋ, siŋ gebe sejob lau Israel nêŋ biŋlênsêŋ, taŋ gêjam gôliŋ nêŋ sakin dabuŋ ŋalêŋ naŋ.

Kiŋ Kirus nê jatu

1 Gêdêŋ jala ŋamataŋa, taŋ Kirus kêtû kiŋ Persiaŋa naŋ, Apômtau kêkac kiŋ Persiaŋa Kirus nê ŋalêlôm gebe êŋgôm biŋ, taŋ Apômtau kêkêŋ gêdêŋ propete Jeremia geoc lasê naŋ, ŋanô êsa. Kirus kêkêŋ biŋ ŋa awasuŋ ma keto papia gêwiŋ kêtôm nê gamêŋ gôliŋŋa gêja gebe

² “Kiŋ Persiaŋa Kirus kêsôm biŋ amboac tonec gebe Apômtau, Anôtô undambêŋa, kêkêŋ nom ŋagamêŋ samob kêsô aê ŋalabu. Ma eŋ kêjatu aê gebe jakwê ênê andu teŋ sa aŋga Jerusalem, taŋ gêc gamêŋ Judaŋa naŋ. ³ Anôtô êwiŋ nê lau, taŋ sêmoa sêwiŋ amac naŋ, ma sêndi ma sêpi Jerusalem, taŋ gêc gamêŋ Judaŋa naŋ, sêna gebe sêkwê Apômtau, Israelnêŋ Anôtô nê andu sa êtiam. Eŋ Anôtô taŋ gêŋgôn Jerusalem naŋ. ⁴ Ma nê lau ŋapopoc, taŋ sêmoa malac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ amboac lau jaba naŋ, têtap moasiŋ sa aŋga lau malac tauŋa. Lau sêkêŋ silber to gold ma waba to bôc êndêŋ êsêac ma sêkêŋ da êtôm nêŋ ŋalêlôm êkac êsêacŋa êtu Anôtônê andu aŋga Jerusalemŋa.”

Lau kapoacwalôŋa sêmu sêja Jerusalem

⁵ Go gôlôacmôkê Juda to Benjamin nêŋ laumata dêdi sêwiŋ dabuŋwaga to lau Lewi. Êsêac lau taŋ Anôtô kêkac êsêac gebe sêpi sêna ma sêkwê Apômtaunê andu sa aŋga Jerusalem naŋ. ⁶ Ma lau malacm samob sêjam êsêac sa ma sêkêŋ silber to gold ma waba to bôc ma awamata êjamgeŋ gêwiŋ gêŋ, taŋ êsêac sêkêŋ kêtû ŋalêlôm kêkac êsêacŋa naŋ. ⁷ Kiŋ Kirus kêkôc Apômtaunê andu ŋalacŋu, taŋ Nebukadnesar kêjaŋgo su aŋga Jerusalem ma kêkêŋ kêsô ênê anôtônê andu gêja naŋ, kêsa gêmêŋ amboac tonanŋeŋ. ⁸ Kiŋ Persiaŋa Kirus kêkêŋ laclu tau gêdêŋ kanomwaga Mitradat ma eŋ kêsa sa gêdêŋ gôliŋwaga Judaŋa Sesbasar. ⁹ Ma waba tau ŋanamba amboac tonec gebe suc gold 1,000 ma suc silber 1,000 ma laclu da jadauŋŋa 29. ¹⁰ Laclu gold 30 ma silber 2,410 ma laclu ŋagêdô 1,000. ¹¹ Laclu gold to silber samob kêpi tagen kêtôm 5,469.

Gêdêŋ taŋ sêwê lau kapoacwalôŋa aŋga Babilon sêpi sêja Jerusalem sêja naŋ, Sesbasar kêkôc gêŋ samob tonan ŋai gêwiŋ. x 2:1-70 Lau taŋ sêwi kapoacwalô aŋga Babel siŋ ma sêmu sêja Juda naŋ, nêŋ gôlôacmôkêŋêŋ ŋaê to nêŋ namba kêsêp mômêlatu tonec.

Sêmasan sakin ŋagôliŋ

3 Lau Israel sêŋgôn nêŋ malac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ su acgom, go gêdêŋ ajôn kêtû 7 mêngeêd lasê êsêac samob sêkac tauŋ sa aŋga Jerusalem. ² Go Josadak latu Jesua to nê dabuŋwaga ma Sealtiel latu Serubabel to nê lasitêwai dêdi ma sêboa Israelnêŋ Anôtô nê altar sa gebe sêkêŋ daja ênsac ŋaô kêtôm teto gêc Anôtônê ŋac Mose nê biŋsu. ³ Êsêac sêboa altar tau kêkô ŋamala lanŋwa gebe têtêc tauŋ kêtû lau gamêŋ tonanŋa. Ma sêkêŋ daja gêsac altar gêdêŋ Apômtau tau kêtôm bêbêc to kêtulagen. ⁴ Êsêac sêlic Om Bec kêtôm teto gêc, go sêkêŋ daja kêtôm bêcgeŋ kêtôm jatu ŋadênaŋ. ⁵ Tonan su, go êsêac sêkêŋ daja kêtôm bêcgeŋŋa sêmoa to sêkêŋ daja ajôn mêngeêd lasêŋa ma gêdêŋ Apômtaunê om samob kêtôm ŋajatu gêc naŋ, ma da taŋ ŋac teŋ êkêŋ êndêŋ Apômtau êtôm nê ŋalêlôm êkac eŋ naŋ. ⁶ Gêdêŋ ajôn kêtû 7 ŋabêc ŋamataŋa êsêac sêjac m gebe sêkêŋ daja gêdêŋ Apômtau. Mago sêkêŋ nomban kêtû Apômtaunê lôm dabuŋŋa su atom tagen. ⁷ Amboac tonan êsêac sêkêŋ mone gêdêŋ sêpapocwaga to kamunda ma gêŋ sêniŋ to sênômŋa ma katêkwi gêdêŋ lau Sidon to Turu gebe sembon kaseda aŋga lôc Lebanon sêsêp gwêc sêna Jope êtôm taŋ kiŋ Persiaŋa Kirus gêlôc sa naŋ.

Sêjac m kôm sêkwê lômdabuŋŋa

⁸ Gêdêŋ jala kêtû luagêcŋa, taŋ êsêac sêd lasê Anôtônê andu ŋamala aŋga Jerusalem su naŋ, ŋaajôn kêtû luagêcŋa Sealtiel latu Serubabel agêc Josadak latu Jesua sêjac m kôm tau sêwiŋ nêŋ lasitêwai ŋagêdô ma dabuŋwaga to lau Lewi ma êsêac samob, taŋ aŋga

kapoacwalô sêmu sêmên Jerusalem nan. Êsêac sêkên lau Lewi, tan nêj jala kêtû 20 ma kêlêlêc nan, gebe se-jop kômwaga, tan sêkwê Apôm-taunê andu nan. ⁹ Ma Jesua gêwiñ latui to nê tawanj ma Juda latu Kadmiel to nê latui sejop Anôtônê andu ñakôm-waga sêwiñ Henadad latui to lau Lewi nêj latunj to nêj tawanj.

¹⁰ Ma gêdên tan sêkwê-waga sêu nomban Apôm-taunê lôm dabunja nan, dabunwaga sêsô nêj ñakwê dabun ma sêwê todauc ma Asap latui, lau Lewi, toonjen gebe sêlambin Apôm-tau kêtôm ñagôlin, tan kin Israelja Dawid kêkên nan. ¹¹ Ma êsêac sêjam wê sêjô tanj awen, sêlambin to sêjam danje gêdên Apôm-tau

“Gebe en ñac gabêjam ênê têtac gêwiñ Israelja ênêc enden tônjen.” Gêdên tan êsêac sêlambin Apôm-tau nan, lau samob sêjam lasê sêpuc awen sager gebe sêu Apôm-taunê andu ñanomban sugac. ¹² Mago dabunwaga to lau Lewi ma laumata gôlôacmôkêja nêj lau ñanô taêsam, tan sêlic lôm dabun ñamataja su nan, sêlic andu wakuc tonec ñanomban ma têtanj tanjboa kapôênanô. Mago nêj ñagêdô taêsam sêjam lasê kapôên kêtû têtû samucja. ¹³ Amboac tonanj lau têtôm atom gebe sêwa sêjam lasê ñabêlêc to launên tanjboa êkôc gebe lau sêjam lasê ña awen kapôên ma sêjô ñaôndu gêja ñênjen. x 4:1–5:17 Lau Juda sêkôc kôm sêkwê lôm dabunja sa, mago nêj ñacjo sebe sensen êsêac. Tagen propete Hagai agêc Sakaria sêpuc êsêac tôn. Gêdên tan ñacjo sêlênsôn êsêac ñapan nan, lau Persia nêj gôlinwaga, tan sejop gamên Judanja nan, teto papia gêdên nêj kin Darius, tan gêjô Kirus su nan ma teten en gebe êmbêlêc kin Kirus nê minjaton, oc êtap Kirusnê jatu sa gebe lau Juda sêkwê nêj lôm dabun sa êtiam me masi.

Sêkwê lôm dabun sa. Lôm dabun ñakôm

⁶ Go kin Darius kêjatu bin gebe sensom andu papiaja ôkwi gebe sêjac minjaton samob sa gêc andu tonanj. ² Ma anja Media ñamalacsêga Ekbatana êsêac têtap papia luñ ten sa. Bin tanj teto kêsêp papia tau nan gebe “Minjaton. ³ Gêdên kin Kirus nê gôlin ñajala ñamataja kin Kirus tau kêjatu bin tonec gebe Bin tonec kêkanôn Anôtônê andu anja Jerusalem. Êsêac sêkwê andu tau sa êtu gamên sêkên da to dajaja êtiam. Lôm ñasagin êmu êpi amboac saka 15 to ñagêbôcja amboac saka 15 amboac tonanj. ⁴ Êsêac sêkên poc dênanj têlêac ênsac tau ñaô ma sênsac ka palanj êtu sagin ñakanô. Kôm ñaôli samob êsa anja kinjê kanom. ⁵ Ma akên Anôtônê andu ñaclu gold to silber, tan Nebukadnesar kêjanjo su anja lôm dabun Jerusalemja ma kejon gêmên Babilon nan, êmu êna lôm dabun, tan êkô Jerusalem nan êtiam. Akên samob êkô ñamala anja Anôtônê andu.”

Kin Darius kêjatu gebe sêkôc kôm sa êtiam

⁶ Go kin Darius kêsakin bin tau ñagêjô amboac tonec gebe “Êndên gôlinwaga gamên, tan gêc bu ñamaken

ônêja nan, Tatenai agêc Sedarboseni to nê lau ñagêdô, tan anjôn gamên ñamaken ônêja nan. Amoa jaêc gamên tonanj. ⁷ Aliñ Anôtônê andu ñakôm su êndên lau Juda nêj gôlinwaga to kasêga tanjen. Êsêac sêkwê Anôtônê andu sa êtiam êkô ñamala lanjwa. ⁸ Aê kajatu bin ñagêdô, tan kêkanôn amacnêc lên anam lau Juda nêj kasêga sanja gebe sêkwê Anôtônê andu sa êtiam. Akên ñaôli samucjen êndên lau tonanj ma anam ñagêdô tôn atom. Akôc mone, tan lau anja bu ñamaken ônêja sêkên êtu takis nan, sa anja kinjê kanom ma anam ôli lau tonanj solop ma êtôm ñanocjen. ⁹ Ma gên samob, tan êsêac sêpô lêna gebe sêkên êtu dajaja sêkên êndên Anôtô undambêja amboac bulimakao ñalatu kapoac ma domba kapoac to ñalatu akên êndên êsêac. Ma akên polom ñanô to gwêc ma wain to niptêkwi êtôm tan dabunwaga Jerusalemja sêsôm nan, akên êndên êsêac topalêjen êtôm bêcjen. ¹⁰ Gebe êsêac sêkên da ñajamanô êndên Anôtô undambêja ma teten mec êtu kin to la-tuinja gebe sêmoa maten jali. ¹¹ Aênoc jatu ten gêc gebe Nac ten embe ênam bin tonec ôkwi, go sêkip ka gêbôc ten sa anja ênê andu ma sênac en êpi ka tau ma nê andu êtu lênduc ten êtu ênê kesonja. ¹² Ma Anôtô, tan kêkên nê ñaê gêc andu tonanj nan, êku kin to lau samob, tan sêmêtôc lemen gebe sênjêli jatu tonec ma sensen Anôtônê andu, tan kêkô Jerusalem nan, tulu sênanja tomalagen. Aê Darius kajatu bin tonec. Sênjôm ñanô êsa toôlin palêjen.”

Sêjac kawi lôm dabun tau

¹³ Go gôlinwaga bu ñamaken ônêja Tatenai agêc Sedarboseni ma êsêagêcnên laumata, tan sêwiñ êsêac nan, sêgôm gên samob, tan kin Darius kêjatu sa nan, ñanô kêsâ toôlin palêjen. ¹⁴ Ma lau Judanên laumata sêkwê andu tau têtû wakac kêtû propete Hagai agêc Ido latu Sakaria nêj bin seoc lasêja. Êsêac sêjac dabun andu tau kêtôm Israelnên Anôtô nê jatu to kin Persiaja Kirus agêc Darius ma Artakerkes sêjatu. ¹⁵ Ma êsêac sêjac dabun andu tau gêdên ajôn Adar ñabêc kêtû têlêacja. Gêdên tonanj kin Darius nê gôlin ñajala kêtû 6.

¹⁶ Ma lau Israel to dabunwaga ma lau Lewi to êsêac ñagêdô, tan sêmu sêmên anja kapoacwalô nan, sêlic nêj om sêjac kawi Anôtônê lôm dabunja totêntac ñajamjen. ¹⁷ Gêdên tan êsêac sêjac kawi Anôtônê andu tonanj nan, êsêac sêkên bulimakao kapoac 100 to domba kapoac 200 ma domba ñalatu 400 kêtû daja, kêtû da enen lau Israel samob nêj sec sunja. Ma êsêac sêkên nonin kapoac 12 kêtôm Israel nêj gôlôacmôkê ñanamba. ¹⁸ Ma êsêac têdênanj dabunwaga to lau Lewi nêj tonj kêtû sênam sakin Anôtô anja Jerusalemja kêtôm teto gêc Mosenê buku nan.

Sen Pasa

¹⁹ Gêdên ajôn ñamata ñabêc 14 êsêac, tan sêmu sêmên anja kapoacwalô nan, sêlic om Pasa. ²⁰ Gebe

dabuŋwaga to lau Lewi sêjam dabuŋ tauŋ kêtü têtü selescŋa. Êsêac samob têtü selesc su, amboac tonanŋ sê-jac domba Pasaŋa kêtü lau kapoacwalô samob, taŋ sê-mu sêmênŋ nanŋ, kêtü nêŋ dabuŋwaga ŋagêdô ma êsêac tauŋŋa gêwiŋ. ²¹ Ma lau Israel samob, taŋ sêmu anŋa kapoacwalô sêmênŋ nanŋ, to êsêac samob, taŋ sêbiŋ tauŋ tônŋ sêwiŋ êsêac ma sêkac tauŋ su anŋa lau gamênŋ tonanŋa nêŋ ŋatêmui gebe sênam sakiŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô nanŋ, samob seŋ Pasa tau. ²² Ma êsêac sêlic om polom ŋalucŋa tonanŋ kêtôm bêc 7 totêntac ŋajamgeŋ gebe Apômtau gêgôm êsêac têtac ŋajam kêsa to gêjam kiŋ Asuriaŋa nê ŋalêlôm ôkwi gêdênŋ êsêac. Amboac tonanŋ kiŋ tau gêjam êsêac sa kêtü kôm Anôtô, Israelnêŋ Anôtô nê lôm dabuŋŋa. ¹ March ŋasawa.

Esra to lau sêmênŋ Jerusalem

7 Gêŋ tonanŋ su acgom, go Esra kêpi anŋa Babilon gêmênŋ gêdênŋ taŋ kiŋ Persiaŋa Artakerkes gêjam gôliŋ gamênŋ nanŋ. Esra eŋ Asaria latu, nanŋ Kilkia latu, ² nanŋ Salum latu, nanŋ Sadok latu, nanŋ Ahitub latu, ³ nanŋ Amaria latu, nanŋ Asaria latu, nanŋ Meraiot latu, ⁴ nanŋ Serajah latu, nanŋ Usi latu, nanŋ Buki latu, ⁵ nanŋ Abisua latu, nanŋ Pinahas latu, nanŋ Eleasar latu, nanŋ dabuŋwaga Aron latu. ⁶ Esra tau tonanŋ anŋa malac Babilon kêpi Jerusalem gêja. Eŋ kêtü biŋsutau teŋ, taŋ kêjala Mosenê biŋsu, taŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô kêkênŋ nanŋ, tomalagenŋ, Ma kiŋ kêkênŋ gêŋ samob, taŋ eŋ keteŋ nanŋ, gebe Apômtau, ênê Anôtônê lêma gejob eŋ.

⁷ Gêdênŋ taŋ kiŋ Artakerkes nê jala gôliŋŋa kêtü 7 nanŋ, lau Israel nêŋ ŋagêdô sêpi Jerusalem sêja amboac tonanŋgeŋ ma dabuŋwaga to lau Lewi ma lau wêŋa to gejobwaga sacgêdôŋa ma sakiŋwaga lôm dabuŋŋa sêwiŋ. ⁸ Ma Esra gêô lasê Jerusalem gêdênŋ kiŋnê jala gôliŋŋa kêtü 7 ŋaajônŋ kêtü lementerŋa. ⁹ Gêdênŋ ajônŋ ŋamata ŋabêc ŋamataŋa eŋ gêdi anŋa Babilon ma gêdênŋ ajônŋ kêtü lementerŋa ŋabêc ŋamataŋa eŋ gêô lasê Jerusalem gebe ênê Anôtônê lêma ŋajam kêkênŋ ajuŋ eŋ. ¹⁰ Esra nê ŋalêlôm kêkac eŋ gebe êndônŋ tau e êjala Apômtaunê biŋsu to êŋgôm ŋanô êsa ma êndônŋ ŋagôliŋ to jatu anŋa Israel.

Papia taŋ kiŋ Artakerkes kêkênŋ gêdênŋ Esra nanŋ

¹¹ Biŋ tonec kêsêp papia, taŋ kiŋ Artakerkes kêkênŋ gêdênŋ dabuŋwaga to biŋsutau Esra, taŋ kêjala Apôm-taunê biŋsu to ŋagôliŋ, taŋ Anôtô kêkênŋ gêdênŋ Israel nanŋ kêtü tonŋ. ¹² “Kiŋ samob nêŋ kiŋ Artakerkes nê papia êndênŋ dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê biŋsu ŋabiŋsutêna. ¹³ Aê kajatu biŋ tonec gebe lau Israel nêŋ teŋ me nêŋ dabuŋwaga to ŋac Lewi teŋ, taŋ gêmoa ŋoc gamênŋ kiŋŋa ma nê ŋalêlôm êkac eŋ gebe êna Jerusalem nanŋ, êtôm gebe êwiŋ aôm êna. ¹⁴ Aê kiŋ to ŋoc lau seŋeŋ 7 asakiŋ aôm gebe ônac gamênŋ Juda to Jerusalemŋa kêsi ma ônam dôŋ ŋabiŋ êpi aôm-nêm Anôtônê biŋsu, taŋ kêsêp aôm lêmam nanŋ.

I Adar katu lau Juda nêŋ ajônŋ ŋamuŋa nanŋ February to

¹⁵ Ôkôc silber to gold, taŋ aê kiŋ ma ŋoc lau seŋeŋŋa akênŋ toma ŋalêlôm samucgeŋ gêdênŋ Israelnêŋ Anôtô, taŋ gêŋgônŋ Jerusalem nanŋ, ôna amboac tonanŋgeŋ. ¹⁶ Ôkôc silber to gold samob, taŋ aôm oc ôtap sa anŋa gamênŋ Babilonŋa samucgeŋ nanŋ ma da, taŋ lau Israel to nêŋ dabuŋwaga sêkênŋ tonênŋ ŋalêlôm samucgeŋ êtu nêŋ Anôtônê andu anŋa Jerusalem nanŋ. ¹⁷ Mone tonanŋ aôm ôkôc ma ônam ôli bulimakao kapoac to domba kapoac ma domba ŋalatu êwiŋ da kelenŋ to wain, taŋ sêkêc êtu da nanŋ. Ôkênŋ gêŋ tau êtu da ênsac aôm-nêm Anôtônê andu ŋaaltar, taŋ kêkô Jerusalem nanŋ. ¹⁸ Ma aôm to nêŋ lasitêwai anŋgôm silber to gold, taŋ gacgeŋ gêc nanŋ, êtôm amac alic ŋajam ma êtôm amacnêm Anôtônê biŋ nanŋ. ¹⁹ Laclu taŋ sêkênŋ gêdênŋ aôm kêtü Anôtônê andu ŋasakiŋ nanŋ, aôm oc ôkênŋ tomalagenŋ ênêc Anôtô laŋônêmŋa anŋa Jerusalem. ²⁰ Gêŋ ŋagêdô samob, taŋ embe ôpô lêna êtu Anôtônê anduŋa nanŋ, ma gêŋ taŋ gêjac aôm ŋawae gebe ônam ôliŋa nanŋ, ôkôc ŋamone sa anŋa kiŋnê kanom.

²¹ “Ma aê, kiŋ Artakerkes, ŋoc jatu gêdênŋ kanomwaga samob, taŋ sêmoa bu ŋamakenŋ ônêŋa nanŋ, gebe akênŋ gêŋ samob, taŋ dabuŋwaga Esra, Anôtô undambêŋa nê biŋsu ŋabiŋsutêna eteŋ êndênŋ amac nanŋ topalêgeŋ. ²² Akênŋ silber e naêtôm talu 10 to polom ŋanô ŋadônŋ 100 ma wain ŋagasuc 100 to niptêkwi ŋagasuc 100 ma gwêc akênŋgeŋ. ²³ Gêŋ samob, taŋ Anôtô undambêŋa kêjatu sa nanŋ, anŋgôm ŋanô êsa toôlim palêgeŋ êtu Anôtô undambêŋa nê anduŋa gebe ênê têtac ŋandanŋ êsa êtu kiŋnê gamênŋ to nê la-tuiŋa atom. ²⁴ Ma aêc akênŋ ŋawae êndênŋ amac amboac tonanŋgeŋ gebe ajac jao gebe amac akôc takis tokaiŋ-tokaiŋ anŋa êsêac dabuŋwaga to lau Lewi ma lau wêŋa to gejobwaga katamŋa ma sakiŋwaga lôm dabuŋŋa to sakiŋwaga Anôtônê anduŋa samob nêŋ teŋ atom.

²⁵ “Ma aôm Esra ôjaliŋ gôliŋwaga to mêtôcwaga sa êtôm nêŋ Anôtônê kauc, taŋ gôwê kaiŋ nanŋ gebe sêmêtôc lau samob, taŋ sêŋgônŋ bu ŋamakenŋ ônêŋa nanŋ. Êsêac sêmêtôc lau samob, taŋ sêjala Anôtônê biŋsu su nanŋ to êsêac, taŋ sêjala biŋsu su atom tagenŋ nanŋ, ôndônŋ êsêac acgom. ²⁶ Ma êsêac taŋ taŋeŋ wamu nêŋ Anôtônê biŋsu to kiŋnê jatu atom nanŋ, sêmêtôc êsêac solopgeŋ, êsêac sêmac êndu me sêmasuc êsêac me sênam ôli nêŋ keso ŋa nêŋ waba me sêŋgônŋ kapoacwalô.”

Esra kêlanem Anôtô

²⁷ Esra kêsôm gebe “Aweŋ gêôc Apômtau, aêc tamenjinêŋ Anôtô, taŋ kêkênŋ kauc amboac tonanŋ kêsêp kiŋnê ŋalêlôm gebe êŋgôm Apômtaunê andu, taŋ kêkô Jerusalem nanŋ, ŋawae êsa. ²⁸ Ma kêmoasiŋ aê e kiŋ to nê lau seŋeŋ ma nê lau ŋactêkwa sêlic aê ŋajam. Aê têtac kêpa su gebe Apômtau, ŋoc Anôtô nê lêma gêwiŋ aê ma gajac laumata Israelŋa sa gebe sêpi sêwiŋ aê sêna.” x 8:1–10:44 Esra gêwê lau Juda sêmu sêja Jerusalem ma kêmasaŋ biŋsu gebe Judawaga sênam lauo jaba êtiam atom ŋamiŋ kêsêp ŋasêbu tonec.

JOB

Sadañ kêsasê Jobnê kêkên gêwiñ

1 Nac tenj gêmoa gamênj Usra, ênê ñaê gebe Job. Nac tau kêsasê nê lènj tolanjônêm sawagenj ma enj nac gêdênj. Enj ketoc Anôtô sa to gejob tau gêdênj sec. ² Ênê latui 7 to latuio têtêac. ³ Ênê domba 7,000 to kamele 3,000 ma bulimakao 1,000 to donki 500 sêmoa. Ma sakiñwaga taêsam sêmoa, tec enj kêtû nac tolêlôm kêtêlêc lau ñagêdô, tañ sênjônj gamênj oc kêpi ña nañ, su ñênjgenj.

⁴ Enj latui seno moasiñ gêjô tau-gêjô tau anja nêñ andu kêtôm ñanocgenj ma sêkalem luñjo têtêac mênjenj moasiñ sêwiñ tauñ. ⁵ Ma gêdênj bêc samob, tañ moasiñ tonañ gêbacnê nañ, Job gêdi sa gêdênj bêbêc kanucgenj ma kêkênj daja kêtôm êsêacnênj namba, kêtû nê gôlôac têtû selecña. Enj gêgôm gênj tonañ ñapanj, gebe enj taê gêjam gebe "Moae latuci sêgôm sec ma sêsêm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô anja nêñ ñalêlôm."

⁶ Gêdênj bêc tenj lau undambêña jasêpi tagenj gebe sêkô Apômtau lañônêmña. Ma Sadañ gêdê lasê gêwiñ êsêac amboac tonañgenj. ⁷ Apômtau kêtû kênac enj gebe "Ma aôm gômôênj anja ondoc." Sadañ sêjô enj awa gebe "Aê gaja ônê ma gamênj onec to gajac laoc nom ñagamênjgenj." ⁸ Go Apômtau kêsôm gêdênj Sadañ gebe "Aôm gôlic ñoc sakiñwaga Job me masi. Nac tenj kêtôm enj gêmoa nom atom. Enj kêsasê nê lènj tolanjônêm sawagenj ma enj nac gêdênj. Enj ketoc aê sa ma gejob tau gêdênj sec." ⁹ Sadañ gêjô Apômtau awa gebe "Job tau ketoc aôm sa ñaômagenj me. ¹⁰ Aôm lêmam kôpiñ enj to nê gôlôac ma nê gênj samob auc. Aôm gôjam mec kôm samob, tañ enj gêjam nañ, ma nê bulimakao to domba seola gamênj auc. ¹¹ Mago galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac ênê gênj samob acgom, go enj êpuc boa aôm êpi têtêlamgenj." ¹² Tec Apômtau kêsôm gêdênj Sadañ gebe "Amboac tonañ ênê gênj samob kêsêp aôm lêmam, mago enj tau ôli tagenj, tec ômoasac atom." Tec Sadañ gêwi Apômtau lañônêmña siñ.

Jobnê latuñjo to ñac ma awa samob gêjaña

¹³ Gêdênj bêc tenj Job latuio to ñac senj moasiñ sênjônj ñacsêganê andu, ¹⁴ ma ñac tenj kêtêti jagaô lasê gêdênj Job ma kêkênj ñawae tonec gebe "Bulimakao sêkac nom ôkwi ma donki têna senj gêgwanj sêmoa êsêac ñagala, ¹⁵ go lau Saba mênjsêjanjo bôc samob su ma sêjac nêñ sakiñwaga samob ña siñ êndu. Aê taucgenj, kasêp siñ sawa, tec gamênj gebe jakênj

ñawae êndênj aôm." ¹⁶ Enj kêsôm biñ gêmoea ma ñac tenj mênjgêdê lasê ma kêsôm gebe "Ôsic kêkac e genj domba to ñagejobwaga samob su. Aê taucgenj gawê sa, tec gamênj gebe jakênj ñawae êndênj aôm." ¹⁷ Enj kêsôm biñ gêmoea ma ñac tenj mênjgêdê lasê ma kêsôm gebe "Lau Kaldea nêñ sêjanjowaga tonj têtêac sêjac siñ gêdênj aêac ma sêkôc kamele samob su to sêjac nêñ sakiñwaga samob endu, aê taucgenj kasêp siñ sawa, tec gamênj gebe jakênj ñawae êndênj aôm." ¹⁸ Enj kêsôm biñ gêmoea ma ñac tenj mênjgêdê lasê ma kêsôm gebe "Aôm latômio to ñac senj moasiñ sênjônj ñacsêganê andu, ¹⁹ go mu ilai kêsasê anja gamênj sawa. Mu ilai jakêpi andu ñakêclêsu aclê ma andu kêtû sa jakêkônij lau wakuc tau e samob sêmac êndu. Aê taucgenj gawê sa, tec gamênj gebe jakênj ñawae êndênj aôm."

²⁰ Go Job gêdi e kakac nê ñakwê gênjic to kêkaliñ môtêlauñ su ma gêu tau gêc nom ma ketenj mec.

²¹ Enj kêsôm gebe "Tinoc kêkôc aê toôlic ñaôma ma jawi nom siñ toôlic ñaômagenj amboac tonañ. Apômtau kêkênj ma Apômtau kêkôc su. Aê jalambiñ Apômtaunê ñaê."

²² Gêñwapac samob tonañ ñai kêtap Job sa, mago enj gêgôm sec tenj atom me kêtij biñ kêpi Anôtô atom.

Sadañ kêsasê Job kêtiam

2 Gêdênj bêc tenj lau undambêña jasêpi tagenj kêtiam gebe sêkô Apômtau lañônêmña. Ma Sadañ gêdê lasê gêwiñ êsêac amboac tonañgenj. ² Apômtau katu kênac Sadañ gebe "Ma aôm gômôênj anja ondoc." Sadañ gêjô Apômtau awa gebe "Aê gaja ônê ma gamênj onec to gajac laoc nom ñagamênjgenj." ³ Go Apômtau kêsôm gêdênj Sadañ gebe "Aôm gôlic ñoc sakiñwaga Job me masi. Nac tenj kêtôm enj gêmoa nom atom. Enj kêsasê nê lènj tolanjônêm sawagenj ma enj nac gêdênj. Enj ketoc aê sa ma gejob tau gêdênj sec. Aôm kôkac aê e galôc sa gêdênj aôm, gebe onsenj enj su ñabiñmêgenj. Mago enj kêsap nê kêkênj gêwiñ tôñ ñapanj." ⁴ Sadañ gêjô Apômtau awa gebe "Ñalêc êjô ñalêc. ñamalac ênac da tau ña gênj samob, tañ gêc enjña nañ, gebe êmoa mata jali. ⁵ Galoc ômêtôc lêmam ma ômoasac Job ôli to nê ñatêkwa acgom, go enj êpuc boa aôm êpi têtêlamgenj." ⁶ Tec Apômtau kêsôm gêdênj Sadañ gebe "Amboac tonañ, enj kêsêp aôm lêmam, tagenj onsenj enj su ênaña atom."

⁷ Go Sadañ gêwi Apômtau lañônêmña siñ ma kêkênj kamoc gêjac têt Job ôli auc. ⁸ Ma Job kêkôc ku ñapopoc tenj ma kêtgabe nê kamoc ñatêkwi gênjônj

wao ñaô. ⁹ Ma nê awê kêsôm gêdên eñ gebe "Aôm kôsap nê m kôkên gêwiñ tôn ñapañ me. Ôpuc boa Anôtô ma ômac êndumañ."

¹⁰ Job gêjô eñ awa gebe "Aôm kôsôm biñ kêtôm awê meloc teñ. Aêac takôc moasiñ aña Anôtônêgen, ma takôc gêñwapac atom me." Gêñwapac samob tonañ ñai kêtap Job sa, mago eñ kêsôm biñ sec teñ kês a awa-suñ atom.

Jobnê ñac têlêac têtû ñaclen eñ

¹¹ Ma Jobnê lau têlêac sêmoa, Elipas aña malac Teman agêc Bildad aña gamên Sua ma Sopar aña gamên Nama. Êsêac sênô gêñwapac kêtap Job sa ñawae, tec sêmasañ biñ sêwiñ tauñ ma dêdi sebe sênac eñ kêsî to sênac eñ têtac tôn. ¹² Êsêac sêsa jaêcgen ma sêlic Job, mago sêjala eñ atom. Gêdên tañ sêjala eñ nañ, êsêac sêpuc tañjioa sa ma têtat ñanô. Êsêac sêkac nañ ñakwê gêñgic ma sêpalip kekop kêpi gêja ma kêsêp mênêgêsac êsêac môkênapac. ¹³ Go sênêgôn sic sênêgôn nom sêwiñ eñ kêtôm bêc 7 to gêbêcauc 7, ma lau tau nêñ teñ kêsôm biñ gêdên eñ atom, gebe êsêac sêlic gebe ênê ñandañ kapôênanô.

Job kêtat tañjioa kêtû têna kêkôc eña

³ Nasaawa tonañ gêbacnê, go Job gêôc awa sa ma kêpuc boa bêc têna kêkôc eña ² ma eñ kêsôm gebe

³ "O Apômtau, ôpuc boa bêc tinoc kêkôc aêña ma ôpuc boa gêbêc tamoc kêka aê lasêña.

⁴ O Anôtô, ônam bêc tau ôkwi e ñakesec êsa ma ñawê êpô bêc tau to taêm ênam bêc tau êtiam atom.

⁵ Gêmac ñakanuc to gêsunbôm êkôm bêc tau auc, ma tao ñakesec ênsañ auc.

Oc ênam kanuc êtakê bêc tonañ.

⁶ Ôkên gêsunbôm êndañgôn gêbêc tonañ su, gebe sêsa gêbêc tonañ sa êwiñ jala ñabêc ñagêdô atom,

ma sêndênañ bêc tau êsêp ajôn ñabêc atom amboac tonañgen.

⁷ Gêbêcauc tonañ ênam ñanô teñ atom, ma lau têtû samuc to sênam lasê êtu gêbêc tonaña atom.

⁸ Lau-sêpuc-boawaga sêpuc boa bêc tonañ, êsêac têtôm gebe sêkalem gêñsêga toñaclai.

⁹ Ônsañ gêbêc tonañ ñautitalata geleñ mataña auc ma êkên mata gebe êu bôn elêmê to êlic gamên elendenê gêlôm atomanô.

¹⁰ Ôpuc boa gêbêcauc tonañ, gebe gêbôc tinoc têtac-lêlôm auc atom,

ma gêsañ gêñwapac auc gêdên matocanô atom.

¹¹ Aê gamac êndu gêdên tinoc kêkôc aê nañ ma kasa gamên tomatêgen atom kêtû agenña.

¹² Tinoc kêkên aê gaêc eñ labum ñaô

ma kêkên su gêdên aê ganôm kêtû agenña.

¹³ Gêñ amboac tonañ embe masi,

go galoc jamañgen tec janêc ma jalêwan tauc.

¹⁴ Aê oc janêc jawiñ kiñ to gôliñwaga nomña, tañ sêboa nêñ sêô sa nañ.

¹⁵ Aê oc janêc jawiñ kasêga tolêlôm goldña, tañ sêboa silber sa kêpi nêñ andu e mênêgêc nañ.

¹⁶ Aê jatôm ñapalê, tañ têna gêjam eñ su ma sêsun kelecgen nañmañ,

jatôm ñapalê dedec, tañ sêlic ñawê atomanô nañ.

¹⁷ Aña gamên tônê lau sec sênêgôm sec êtiam atom, ma lau, tañ sim tauñ su e tekwenê gêbac nañ, sêlêwan tauñ.

¹⁸ Lau kapoacwalôña sêmoa tobiñmalôgen aña gamên tônê, ma nêñ gejobwaga kapoacwalôña sêkac êsêac êtiam atom.

¹⁹ Lau sauñ to kapôênê sêmoa tônê têtôm tauñgen ma sakiñwaga êsô nê ñatau ñalabu êtiam atom.

²⁰ "Anôtô kêkên ñawê kêpô ñac, tañ gêôc gêñwapac nañ,

ma mata jali gêdên ñac, tañ gêmoa toñjalêlôm ñamak nañ, kêtû agenña.

²¹ Êsêac sêjam awen su gêmacanô, gebe êmên, mago gêmên atomanô.

²² Êsêac sesom gêmacanô kêlêlêc lau sesom awamata su.

Êsêac embe têtat sêlêlôm sa, go têtû samuc ñanôgen.

²³ Nawê kêpô ñac, tañ Anôtô kêsîñ ênê lên ôkwi to kêbalan ênê intêna auc nañ, kêtû agenña.

²⁴ Aê gajam de kêtû ñoc mo

ma aênoc tañjioa kês a gê tôngen kêtôm bu keselen.

²⁵ Gên samob, tañ katêc nañ, mênêkêtap aê sa.

Gên tañ gêgôm aê katakê nañ, mênêkêkônîñ aê tôn.

²⁶ ñoc biñmalô masi to kalêwan tauc ma gamoa

ñañên atom,

gêñwapac gêjô tau-gêjô tau ñapañ."

Elipas gêlên biñ Job

⁴ Go Elipas aña malac Teman gêjô eñ awa gebe ² "Ñac teñ embe êsôm biñ êndên aôm, oc êli aôm nêñ ñalêlôm sa me masi.

Mago asa kêtôm, gebe ênam tau tôngen.

³ Ôlic acgom, aôm kôdôn lau taêsam

ma kôpuc lau-lemen-palê-palêwaga tôn.

⁴ Aôm nêñ biñ kêkam ñac, tañ kêka keso nañ sa ma gêgôm aduc kês u ñajaña kês a.

⁵ Mago galoc gêñwapac tau mênêgêô lasê aôm, tec têkwam gêbac.

Gên tau mênêkêtap aôm taôm sa, tec kôtakê.

⁶ Aôm kotoc Anôtô sa kêtû nêñ taêm kêka ñam me masi.

Aôm kôs a nêñ lên tolañôm nêñ sawagen kêtû nêñ kôkên matam ñam me masi.

⁷ "Galoc taêm ênam acgom, ñac tobiñmê teñ gêjaña su me masi.

Me sesen lau gêdên su ñaômagen aña ondoc.

⁸ Aê galic lau sêsap sec ñakôm

ma sêsê biñ alôb-alôb kêtû ñawê,

tec êsêac têtat biñ alôb-alôb to sec ñanô sa.

9 Anôtô awajaô ensey êsêac
 ma ênê têtac nandanj oc êndanjac êsêac su.
 10 Lau alôb-alôb têtañ e awenj têtôm lewe.
 Mago Anôtô gêgôm êsêac awenjmê kêsâ ma kêtuc
 nêñ lunlunj popoc.
 11 Êsêac sêmac êndu têtôm lewe, tañ têtap gwada sa
 atom nañ,
 ma têta nêñ wakuc salinj-salinjey.
 12 "Galoc biñ teñ kêtap aê tañocsunj sa kelecgeñ,
 gañô kêsô tañocsunj amboac mugenj.
 13 Biñ tau kêtôm mê, tañ gaêc gêdênj gêbêc e kêtakê
 aê
 gêdênj tañ gaêc bêc e kalinj tauc sinj nañ.
 14 Aê katakê to katênêp
 e ñoc natêkwa wiwicgeñ.
 15 Mu ñajaôjaô gêju aê kêpi lanôcanô
 ma ôliclu gêli.
 16 Aê galic gênj teñ kêkô aê lanôcnêmña,
 mago kajala ñalanô atom.
 Gênj amboac ñamalac kêkô aê lanôcnêmña.
 Gamênj ñañênj kêsâ, go gañô awa teñ gebe
 17 'Anôtô gêlic ñac dalamatê kêtôm ñac gêdênj me
 masi.
 Ñac teñ kêtôm gebe êwaka tau sa êndênj ñac-kêkênj-
 enwaga,
 gebe ênê ñalêlôm ñakênkênj me masi.
 18 Ôlic acgom, Anôtô kêkênj gêwiñ nê sakinwaga
 atom,
 ma enj kêtap nê añelanênj ñakeso sa.
 19 Embe amboac tonañ, go enj êkênj êwiñ êsêac,
 tañ sênjgônj andu nom nañ, amboac ondod.
 Êsêacnênj ñam kêsêp kekop, ma sêpip êsêac êndu
 têtôm moclêlêp.
 20 Êsêac sêmoa materj jali êndênj bêbêcgeñ,
 êtula atomgeñ ma sênaña.
 Êsêac malenjmê enderj tóngeñ, mago ñac teñ taê
 ênam êsêac êtiam atom.
 21 Embe sêndim êsêacnênj becobo ñalêpoa êngic,
 oc sêmac êndu ñamêtê tokauc masigenj.'

5 "Ômôêcmanj. Ñac teñ oc êjô aôm awam me
 masi.
 Oc nawê lamu ñac dabunj ondod.
 2 Ñac meloc nê têtac sec ensey enj su
 ma kauc gêbôc nê lêmunj ênac enj êndu.
 3 Aê galic ñac meloc gêmôa gamênj teñ e ñawakac
 jagêjam,
 mago aê kapuc boa ênê andu sep tagenj.
 4 Ênê latui têtap gamênj sêmoa ñañênjña teñ sa atom.
 Lau sêkôninj êsêac tónj aña sêmêtôc biñ ñamala
 ma ñac teñ gêjam êsêac sa atom.
 5 Ñac tañ mo gêjô enj nañ, oc êniñ ñac meloc nê kôm
 ñanô.
 Enj oc êkôc ñanô tau sa aña gamênjdani amboac
 tonañgeñ.
 Ma ñac, tañ bu gêjô enj nañ, mata katu ênê awamata.
 6 Gebe gênjwapac gêmênj aña kekop atom,
 ma ñalêlôm ñawapac gêlac aña nom atom.
 7 Masi, ñamalac tau kêka gênjwapac lasê,

kêtôm ja ñamôsi gêlôb kêpi aña ja.
 8 "Aê embe jatôm aôm, oc jaê lamu Anôtô,
 ma jansunj ñoc biñ samob êndênj engeñ êna.
 9 Enj gêgôm gênjsêga, tañ takip ñam sa naeo.
 Enj gêgôm gênjalô, tañ tasa sa tatôm atom nañ.
 10 Enj kêkênj kom gêjac kêsêp nom
 ma kêkênj bu kêmalôm kôm.
 11 Enj kêsip lau sawa sa
 ma gêgôm lau tonênj ñalêlôm ñawapac têtac ñajam
 kêsâ.
 12 Enj kêlênsônj lau, tañ sêsau sêôc lau nañ, nêñ kôm
 ñalênj, tañ sêmasañ nañ,
 e êsêac lemeñ ñakôm ñanô masi.
 13 Enj gêwa laumêtênênj kauc kêtû tauñ nêñ lakô,
 gebe biñ, tañ êsêac sêmasañ tokaucgeñ nañ, ênaña
 sep tagenj.
 14 Êsêac têtap gamênj ñakesec sa êndênj ocsalô
 ma sêlênsagenj êndênj oc êkô ñalunj amboac sêlêsa
 gêdênj gêbêc.
 15 Mago Anôtô gêjam mosêbu sa aña lau awenjunj
 ma gêjam lau-sêpô-lêna-taunwaga sa aña lau tonja-
 clai lemeñ.
 16 Amboac tonañ tec lau ñalêlôm sawa sêkênj materj
 ma lau alôb-alôb sêkapic awenjunj.
 17 "Aê aoc êôc ñac, tañ Anôtô kêmetôc enj nañ,
 tec ôlic ñanininj Ñatau nê mêtôc sec atom.
 18 Gebe enj kêkênj kamoc, mago kêsabañ.
 Enj gêjac aôm, mago enj lêma gêgôm ôlim ñajam kêsâ
 kêtiam.
 19 Enj ênam aôm sa aña gênjwapac taêsam ñalêlôm
 ma ejop aôm gebe gênj sec teñ êmoasac aôm atom.
 20 Êndênj noc tóbômña enj oc ênam aôm sa gebe
 ômac êndu atom
 ma êndênj noc sinjña enj oc ejop aôm êndênj sinj ñañ-
 clai.
 21 Enj êkwa aôm auc êtu lau imbeleñ ñamalicña
 ma êndênj tañ senseñ gênj waucwauceñ nañ, aôm
 ôtêc taôm atom.
 22 Êndênj tañ senseñ gênj su waucwauceñ ma sêôc
 tóbôm nañ, aôm oc ôjômac.
 Ma aôm ôtêc bôc saleñña atom.
 23 Waônj aña nêñ kôm oc êkênj wapac aôm atom
 ma bôc saleñña oc sê wama aôm.
 24 Aôm oc ôngônj nêñ bec tobiñmalôgeñ
 ma nêñ domba ñatonj sêmoa tomalagenj.
 25 Aôm oc ôlic nêñ wakuc têtû taêsam,
 êsêac oc sêpuc amboac gêgwañ.
 26 Nêñ têm nomña ênac pep acgom, go ôsêp nêñ sê
 ôna,
 ôtôm kôm ñanô, tañ sejonj sa gêdênj ñanoc nañ.
 27 Ôlic acgom, biñ tonañ aêac atap sa gebe biññanô,
 amboac tonañ ôkênj tañam ma taêm ênam e êmoasinj
 aôm." ¹ x 6:1-13:28 Job gêjô Elipas awa. Go Bildad agêc
 Sopar sêsôm nêñ biñ gêdênj Job gêdênj-gêdênjgeñ, ma
 Job gêjô êsêagêc awenj amboac tonañgeñ. Êsêacnênj
 biñjalôm ñamataña gêjac pep kêsêp môkêlatu 14.

Job kêsala ñamalacnê bêc gebe dambê

14 Ñamalac tañ awê kékôc eñ su nañ, nê bêc nomña jauc atom ma êmoa naeo tec kêlêlêc.
 2 Eñ kêpi amboac ñaola ma êmbêlê e ênsêlô. Eñ êmoa dender atom, ê su wen tagen.
 3 Aôm Anôtô oc matam êsap ñac amboac tonañ me ôkên eñ êkô aôm lañômnmê gebe ômêtôc eñ me masi.
 4 Asa oc êtôm eñ êkô aôm lañômnmê gebe ômêtôc eñ me.
 Ñac amboac tonañ gêmoa atom,
 5 gebe nê bêc aôm kôsa sa su ma nê ajôn ñanamba gêc aômña.
 Ma aôm kôkên ênê noc, tañ eñ êngêli atom nañ.
 6 Ôwi eñ siñ ma eñ êmoa nê gên gebe eñ têtac ñajam êsa êtu nê bêc lêwanña amboac kômwaga sêgôm-sêgôm sêmoa nañ.
 7 "Embe sêsap ka teñ su, oc ka tau êmac samucgen atom
 gebe ênê mata jali oc êmbacnê atom, ñasêli oc êpuc êtiam.
 8 Embe nê ñawakac êtu namu aña nomlêlôm ma nê ñakatuc êtu palê ênaña,
 9 mago embe êlib bu oc êpuc ma oc êkên ñalaka amboac ka wakuc teñ.
 10 Mago ñamalac êmac êndu ma oc ênaña. Eñ êwi nom siñ ma êmoa ondod.
 11 "Amboac bu êpa aña bu-gêjactor ma bu e su e êtu gamên ñakelen.
 12 Ñamalac êmac êndu ma êndi sa êtiam atom. Eñ oc mata êlac êtiam atom e undambê ênaña ma sêñu eñ sa aña nê bêc atom.
 13 Ojae, ôsiñ aê ôkwi jamoa lamboam, tañ kêtû katur nêñ malen nañmañ.
 Ônac lênsôn aê e nênm têtac ñandan êmbacnê acgom,
 go ôkên noc teñ êndên aê ma taêm ênam aê êtiam.
 14 Embe ñamalac teñ êmac êndu, oc mata jali êsa êti-am me masi.
 Ñoc bêc samob, tañ jamoa nañ, aê oc jansaê e noc ênam aê saña mênêô lasê.
 15 Go aôm ômôêc ma aê jajô awam. Aôm oc ônam awam su êtu nênm gên, tañ lêmam kékên nañ.
 16 Gebe aôm oc ojop ñoc lêñ ma oc ôsala ñoc sec, tañ gagôm nañ atom.
 17 Aôm oc ôkic ñoc geo tôn êsêp talu ma aôm oc ômbuñ ñoc sec samob su.
 18 "Mago lôc oc êndib-êndib e êku ma poc kapôên-kapôên sêwi malen siñ.
 19 Bu oc êlêsa poc ma ñasamac êmbuñ nom su ênaña
 ma aôm onsen biñ, tañ ñamalac sêkên mater nañ, su amboac tonañgen.
 20 Aôm ôku eñ tulu e ênaña.
 Aôm ônam ênê lañôanô ôkwi ma ôsakiñ eñ êc êna.

21 Nê latui têtû lau towae, mago eñ ênam kauc biñ tau.

Êsêac semben ma eñ êjala atom.

22 Eñ ênsaê eñ tau nê ñandan ôliña ma eñ têtac ñawapac êtu eñ taunñagen." x 15:1-18:21 Biñgalôm kêtû luagêcña ñagêdô kêsêp ñasawa tonec. Elipas agêc Job ma Bildad sêsôm nêñ biñ. Job kêtan gebe êsêac samob sêkac biñ sa kêpi enjen eñ ñac tagenjen, tañ gêngôn undambê nañ masi.

Job kékên gêwiñ gebe Anôtô oc ewaka eñ sa

19 Go Job gêjô êsêacnêñ biñ gebe
 2 "Amac abe alêsu aê to alêsa aê popoc ña nênm biñ
 e êndên ondodgen.
 3 Amac amajec aê todim-todim.
 Amac majem masi, tec agôm aê sec nec.
 4 Ma aê embe jañgôm sec biññanôgen,
 go aê taucgen jawê ñoc sec ñakain.
 5 Amac atoc taôm sa
 ma abe akip ñoc keso sa me.
 6 Ajalagac, gebe Anôtô gêgôm aê sec,
 eñ kêgi aê auc ña nê uc.
 7 Aê gamôêc gebe 'Êsêac sêlêsu aê,'
 mago ñac teñ gêjô aê aoc atom.
 Aê gamôêc gebe 'Anam aê saman,'
 mago biñgêdên teñ gêc atom.
 8 Eñ kêbalan ñoc intêna auc,
 amboac tonañ tec katôm, gebe jañgêli balan tau atom.
 Eñ kékên ñakesec gêsan ñoc lêñ auc.
 9 Eñ kêjañgo aê waec ñajam su
 ma kékac sunsuñ su aña môkêcapac.
 10 Eñ kêpôn aê tulu-tulugen e gajaña.
 Eñ gêbuc ñoc biñ kakên matocña sa amboac ka teñ.
 11 Anôtô têtac ñandan gêdên aê
 ma kêsam aê gawiñ ênê ñacjo.
 12 Ênê siñwaga sêmên tonaclaigen
 sebe sênac siñ êndên aê mênêsêgi ñoc bec auc.
 13 "Eñ kékên ñoc lasitêwai sêmoa jaêc aê
 ma lau, tañ sêjala aê kêtû tôn nañ, sêlic aê amboac ñac jaba samuc teñ.
 14 Ñoc tawan to ñoc lau ôliñ andan taunña sêc sêja.
 15 Ñaclen tañ sêngôn ñoc andu nañ, sêliñ aê siñ.
 Ñoc sakiñwagao sêlic aê amboac ñac jaba,
 êsêac sêlic aê amboac ñac lañô matac teñ.
 16 Aê gamôêc ñoc sakiñwaga, mago eñ gêlôc gêjô aê aoc atom,
 eñ kêsaaê gebe aê jaten eñ acgom.
 17 Aê aoc-u katiñ ñoc awê su,
 ma ñoc lasitêwai sêlic aê katôm gên sec.
 18 Ñapalê materpaña gêjac aê.
 Embe jandi sa, go sêsu aê susu.
 19 Ñoc lau ôliñ andan taunña sê kanôn aê,
 ma êsêac, tañ aê têtac gêwiñ êsêac nañ, sêkên kisa aê.
 20 Ñoc ñaôlic gedec ñatêkwa, ma gêmacanô kêku aê tulu su, mago gawê sa.

21 O ñoc lauac, taêm walô aê, taêm walô aê, taêm walô aêman
gebe Anôtô lêma kêtap aê sa.
22 Amac ajanda aê kêtôm Anôtô kêjanda aê nec kêtû agenña.
Amac akên ñandan gêdên aê ôlic ñapan kêtû agenña.
23 "Ojae, ñac tenj eto ñoc binj saman,
eto ñoc binj samob êsêp buku tenj.
24 Ojae, sepen ñoc binj ña kêlêpê ki êsêp pocmanj,
gebe ênêc endenj tônjenj.
25 Mago aê kajalagac, gebe ñoc kêsiwaga tê gêmoa mata jali
ma enj êsêp êmênj êtu ñamu ma ênam aê sa.
26 Ma gêmac embe ensenj aênoc ñaôlic su,
ma ôlic embe ê su, oc jalic Anôtô.
27 Aê oc jalic enj êkô êwinj aê,
ma tauc matocanô êpi enj, ñac tenj êlic enj atom.
Ñoc ñalêlôm gêjam awa su noc tonanj.
28 Amac embe asôm gebe 'Tajanda enmanj,
ma takip binj tau ñam sa anja ênêmanj',
29 go atêc taôm êtu sinja
gebe sinj kêtû Anôtônê têtac ñandanña ñagêjô,
ec ajala gebe mêtôc tec gêc.'" x 20:1-30:31 Job to nê sêlêb nênj binjalôm kêtû têlêacña kêsêlênj e gêbacnê.
Môkêlatu 28 kêtôm wê tenj, tanj sêga kêpi mêtê tokauc nanj. Job gêwa nê binj sa kêtû ñamu kêsêp môkêlatu 29 to 30 ma gêjac mata nê binj kêsêp môkêlatu 31.

Job kêwaka nê lênj gêdênj sa

31 "Aê kamoatinj poac gêdênj matocanô,
gebe matoc katu awêtakinj tenj atomanô.
2 Embe janngôm, go Anôtô êkên asagenj êndênj aê,
ma jawê kainj Lôlôc Njatau nê gênjlênsêm amboac ondoc.
3 Ñac-alôb-alôbwaga oc ênanja
ma kêjanngowaga oc êtap gêñwapac sa atom me.
4 Anôtô gêlic ñoc intêna samob
ma kêsa ñoc lênj samob sa atom me.
5 "Aê kasêlênj kasa lênj keso
ma ockainj kasêlênj kepenj binjdansanj me.
6 Anôtô ênam dônj aê naêndênjenj
e êtap sa, gebe aênoc binj tenj gêc atom.
7 Aê embe jao sic ma ñoc ñalêlôm embe êkênj êwinj matocanô
to sec ñajec tenj embe êsap lemoc tônj,
8 go ñac tenj êniñj gêñj ñanô, tanj aê kasê nanj,
ma êmbuc ñoc gêñj, tanj kêpi nanj sa.
9 "Ñoc ñalêlôm embe êtu palê êndênj awê tenj
ma aê embe jandib jamoa ñoc ñac sackapoagêdô gêdênj tauña nê katam,
10 go ñoc awê eno ñac tenj nê gêñj
ma lau tenj sênac sêwinj enj.
11 Gebe binj amboac tonanj oc êtu sec alôb-alôb,
ma mêtôcwaga oc sêmêtôc sec kapôênj tonanj.
12 Binj amboac tonanj oc êtôm ja, tanj êniñj gêñj e naêndênj lamboam nanj,
ma êndanngac ñoc kôm ñanô samob su.

13 "Gêdênj tanj ñoc sakinngawago to ñac sêmênj, gebe sêsôm ñoc keso êpi aê
ma aê embe jatinj êsêac su,
14 go janngôm asagenj êndênj noc Anôtô êndi sanja
ma jajô enj awa amboac ondoc êndênj noc êtu kênac aênja.
15 Ñac tanj kêmasanj aê anja tinoc têtac lêlôm nanj,
kêmasanj ñoc sakinngawaga gêwinj atom me.
Ñac tagenj tonanj kêmasanj aêagêc lulu atom me.
16 "Aê kagaminj gêñj, tanj lau ñalêlôm sawa tetenj nanj,
ma gagôm awêtuc mata kêlic-kêlic me.
17 Aê taucgenj gaenj ñoc mo ñapopoc
ma kakênj gêdênj mosêbu genj gêwinj atom me.
18 Enj ñapalêgenj, tec gajob enj amboac tama
ma aê gawê awêtuc amboac luñac.
19 Aê galic ñac tenj malo gêjam enj, gebe nê ñakwê masi,
tec kakênj ñakwê ma ênê ñalêlôm kêlambinj aê atom me.
Aê galic ñac ñalêlôm sawa tonê gadê masigenj,
tec ñoc domba ñaôlilu kêjandanj enj atom me.
21 Aê gaôc lemoc sa, gebe jatap mosêbu
ma taêc kêka, gebe mêtôcwaga sênam aê sa anja mêtôc ñamala me.
22 Aê embe janngôm gêñj tonanj, go magiclauñj êsa ma lemoc tulu e ênsêlô.
23 Gebe aê katêc Anôtônê têtac ñandanj,
ma aê oc jakô ênê ñawasi lanngônêm amboac ondoc.
24 "Aê embe taêc êka gold ma jaê lamu awa goldña,
25 aê embe têtac ñajam êsa êtu ñoc awamata taêsamnja
me êtu lemoc ñakôm ñanô taêsamnja,
26 aê embe matoc ê oc êndênj ocsalô
me ajônj, tanj kêsa nê lênj tonngawasi nanj,
27 ma ñoc ñalêlôm embe êkac aê
e jawec êndênj gêñj samob tonanj ñai,
28 go jawê kainj binj alôb-alôb amboac tonanj
ma mêtôcwaga oc sêmêtôc aê,
gebe oc jansa Anôtô Lôlôcña auc.
29 "Aê têtac ñajam kêsa gêdênj tanj ñac têtac gedec aênja gêjanja nanj
ma katu samuc gêdênj tanj gêñwapac kêtap enj sa nanj, me masi.
30 Aê gajob aocsunj, gebe ênggôm sec atom
ma apuc boa ñac tau gebe ênanja atom amboac tonanngenj.
31 Lau tanj sênngônj ñoc bec sêwinj aê nanj, sêsôm binj tonec me masi gebe
'Asa gêmoa, tanj ênê gwada gêôc enj tônj atom nanj.'
32 Lau jaba sêc intêna atom,
aê galêc ñoc andu ñakatam su gêdênj êsêac.
33 "Aê gasanj ñoc sec auc gêdênj lau sêlic atom
ma kasiñj ñoc keso ôkwi gêc ñoc ñalêlôm me.
34 Aê katêc lau, tec gagôm gêñj tonanj me.
Aê katêc tauc gebe ñoc tawanj sêlic aê sec,
tec gajam tauc tônj ma kasa anja ñoc andu gaja atom me.
35 "Ojae, ñoc ñac tagenj êmoa, gebe êñjô aêmanj.

Aê gawa ñoc biñ samob sa tomalagen sugac.
Galoc Ñaniniñ Njatau êjô aê aocmañ.
Ojae, aê jatap papia tobiñ, tañ ñoc ñacjo sêgôliñ kêpi aê nañ samañ.
36 Aê oc jaôc papia tau ênsac aê magicm, aê oc jambec êtôm nañeñeñ.
37 Aê oc jawa ñoc lêñ samob sa êndên eñ ma jandambiñ eñ amboac aê kasêga teñ.
38 "Ñoc kôm embe êtañ êtu gagôm kesonja, ma kôm ñalôcawa embe êtañ tanjiboa,
39 aê embe janiñ kôm ñanô, mago jakên ñaôli atom ma jalênsu kômwaga,
40 go gên têkwa-têkwa êpi êjô polom ma waôñ sec êpoa êjô Janjom."
Jobnê biñ tau gêbacnê gêdên tonec. x 32:1-37:24
Jobnê sêlêb lanğwa sêjam tañ tôn ma sêjô Job awa kêtiam atom. Tec ñac wakuc teñ, nê ñaê gebe Elihu, gêwa nê taê gêjam sa. Eñ kêsôm biñ wakuc teñ atom, kêsôm lau lanğwa têlêc nêñ biñ ñakôninğagen ma gêwa Anôtônê ñaclai kapôñ sa. Biñ tonañ kêtü pelen gebe lau-sêsamwaga sêjandêb nasêô lasê biñ, tañ Anôtô kêsôm gêc môkêlatu 38:1-42:6 nañ. ^I Ñagôliñ teñ gebe sêsê gên êsêp kôm teñ atom jala 6 ma jala êtu 7ña sêsê gên atom. Job gejob ñagôliñ kômña samob ñapep.

Anôtô gêwa sa gebe Job gêjam kauc biñ

38 Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biñ kêsâ añga mu ilai ñalêlôm gebe
2 "Asa tê gêsañ ñoc biñ, tañ kamasañ nañ, auc ña kauc masi nê.
3 Ôñgambam taôm amboac ñac, go aê jatu kênac aôm, ma aôm ôwa sa êndên aê.
4 "Gêdên tañ kasuñ nom ñaalê nañ, aôm gômoa ondoc.
Embe ôjala, nañ ôsôm êndên aêmañ.
5 Asa kêmasañ nom tau ñadôn. Aôm kôjala me. Ma asa gê dôñ nom tau.
6 Nom ñaalê kêsêp asagen, ma asa kêsuñ ñaalê kêclêsuña,
7 gêdên tañ utitêna sêjam wê lambiñña ma lau undambêña sêjam lasê totêntac ñajamgen nañ.
8 "Me asa gêsañ gwêc ñakatam auc gêdên tañ kêpulu mênkêpi aña ñamôkê nañ,
9 gêdên tañ kakên tao kêtü ñañakwê ma gamên ñamajañ kêtü ñaobo.
10 Aê kakên ñamadiñ gêdên gwêc ma gajac balañ auc ña katam ñajaña,
11 ma kasôm gebe 'Ômônê e mênônên tonecgen ma nêma ñadembom mênênênê tonec.'
12 "Gêdên tañ tênam kêkôc aômña e mênğgêdên galoc nañ,
aôm kôjatu gebe êu bôn
ma kôtôc kelendenğ gêlôm mala me masi.

I Anôtô kêmasañ ñagôliñ tokaiñ-tokaiñ kêtü kômña.

13 Aôm kôsôm gêdên eñ gebe êkôc nom ñakêclêsu tôn
ma ekolon lau alôb-alôb sêsa sêna,
14 gebe ênam nom ôkwi e nom ñagênğlêlôm samob ênêc awêgen
ma ñatalô êsa êtôm tamôc lêkôn.
15 Ñawê kêgamiñ tau gêdên lau alôb-alôb ma kêtuc êsêac lemeñ, tañ sêmêtôc nañ tulu.
16 "Aôm kôsêlên e gô lasê gwêc ñamôkê ma kôsêlên gômoa ñagêdimbob ñalêlôm me masi.
17 Têtôc gêmacanô ñakatam gêdên aôm, ma gôlic lamboam sec ñasacgêdô me masi.
18 Aôm kôjala nom ñamadiñ samob su me.
Aôm embe ôjala gên samob tonañ ñai, go ôwa samañ.
19 "Ñawê ñamalacmôkê ñaintêna gêc ondoc, ma ñakesec ñamala gêc ondoc.
20 Aôm kôtôm gebe ôwê ñawê to ñakesec nasêô lasê malen,
ôkên lulugen sêsa intêna nêñ malacña me masi.
21 Aôm kôjala biñ samob tonañ ñai, gebe tênam kêkôc aôm gêdên têm ñawê to ñakesec ñamataña
ma nêma bêc ñanamba ñalêlêma atom.
22 "Aôm kôpi andu sêjac sno saña gôja ma gôlic andu sêjac kompoc saña me masi.
23 Aê gajac gên tonañ sa kêtü bêc gênğwapac to bêc siñña.
24 Gamên mu gêwa tau kêkôcña ñaintêna gêc ondoc. Ma musalô, tañ gêjam nom auc nañ, ñamôkê gêc ondoc.
25 Asa kêkwê kom gêjac kêsêwagenğ ñabusawa ma asa gêjam wapap gêjac ñaintêna,
26 gebe kom ênac êsêp gamên, tañ ñamalac teñ gêmoa atom
ma ênac êsêp gamên sawa, tañ ñac teñ gênğgôn atom nañ,
27 gebe êmoasiñ gamên sawa to ñakelenğ tau ma êkên gêgwanğ êpuc aña nom.
28 "Kom ñatama gêmoa me masi.
Asa kêka maniñ ñatetep lasê.
29 Ais kêsa aña asa têtacclêlôm.
Ma awê ondoc kêkôc umbonğ ñaômbinğtêtac.
30 Bu tau ñajaña kêsa kêtôm poc ma gwêc ñaôlic gêjac anô.
31 "Aôm kôtôm, gebe ôkic dam ñawalô tôn ma ôñgamboac i totili su me masi.
32 Aôm kôtôm, gebe ôwê jalêo êpi êmên ma ôkên momboanğ tolatau sêsa nêñ lên me masi.
33 Aôm kôjala ñagôliñ undambêña ma kôtôm, gebe ôkên ñagôliñ tau ênam gôliñ nom me masi.
34 "Aôm awam kêtôm, gebe êpi tao êna e tao taña wamu aôm ma ênsêwa kom mênğpi aôm me masi.
35 Aôm kôtôm, gebe ôsakiñ ôsic gebe êkac ma êsôm êndên aôm gebe 'Aê tau tonec,' me masi.
36 Asa kêkên kauc gêdên kwendec

ma kêdôn talec kapoac gebe êkên puc aêac.
 37 Asa kêtôm, gebe êsa tao sa tokaucgen
 ma êndac bulakôp undambêna sa, gebe ênsêwa,
 38 ma êmalôm kekop e njalêsap êsa
 ma nom êlêsob tau tôn.
 39 "Aôm kôtôm, gebe ôjanda lewenên gwada
 ma ôkên êndên lewe njalatu,
 tañ sêc nêñ gêsun to dêdib gwada sêmoa êcdani nañ,
 sêniñ e êoc êsêac tôn me masi.
 41 Asa êkên gên êndên aoco êndên tañ njalatu êtañ
 mo êndên Anôtô
 ma ensom elêmê gebe êtap gên taniñna sa nañ. ^I auc
 nañ.

39 "Aôm kôjala noniñ lôcña kêsû njalatu ñanoc
 ma gôlic noniñ saleñña kêsû njalatu me masi.
 2 Aôm kôsa ajôn, tañ bôc tonañ taê nañ, sa
 ma kôjala noc êsu njalatuna me masi.
 3 Bôc tau kêgasun tau e kêsû njalatu su
 ma ñandanau tau gêbacnê.
 4 Njalatu tau embe êtôp êtu kapôên e ñajana êsa,
 go êc êna ma êmu êndên têna êna êtiam atom.
 5 "Asa kêgaboac donki gamên sawaña su
 ma asa gêdim o, tañ gêsô donki tôn nañ su.
 6 Aê kakên gamên sawa kêtû ênê gamên
 ma kakên nom, tañ gwêcpoc gêc nañ, kêtû ênê
 gamên êmoaña.
 7 Eñ gêjac jaê malac ñakicsêa.
 Njac-êwê-enwaga tenj gêmoa gebe êñô enj awaña
 atom.
 8 Eñ gêjac laoc gamên lôcña, tañ kêtû ênê gamên
 êniñ gêñña nañ,
 ma gesom gên matac-matac samob.
 9 "Bulimakao saleñña gebe ênam sakiñ aôm me masi.
 Eñ oc êniñ gên anjga nêñ sac êndên êmbêc me masi.
 10 Aôm embe ôkô enj tôn ña lêpoa,
 oc ê sakwen ki ma ênac nom popoc êndanjguc aôm
 me masi.
 11 Aôm kôtôm, gebe ôkên êwiñ enj êtu ênê ôliwalô
 kapôênña
 ma ôwi nêñ kôm siñ êndên enj taugen ênam me
 masi.
 12 Aôm kôtôm gebe ôkên êwiñ enj gebe êmu êndên
 aôm êwac
 ma ejonj nêñ polom êna nêñ sêka polom ñamala me
 masi.
 13 "Kêcsêwa kêtêlinj nê waô gegenj taugen,
 tagen nê ñawaô tau kêtû magê to ñamaic palê têtac
 gêwiñña me masi.
 14 Gebe enj kêsû ñakêcsulu ma gêwi siñ gêc nom,
 ma nom taugen kêjandanj gên tau.
 15 Eñ taê gêjam tonec, gebe ñamalac tenj êka ñakêc-
 sulu popoc
 me bôc saleñña tenj êngôm êtu secña nec atom.
 16 Eñ gejob nê njalatu ñapep atom, gêlic êsêac am-
 boac gên jaba.
 Eñ gim tau su ñaômagenj, mago taê gêjam biñ tenj
 kêpi atom,

^I Momboan tolalui kêkanônj utitalata, tañ sêgi momboan

17 gebe Anôtô kêkên enj ñagêbôcñagenj,
 gebe êjala gên atom.
 18 Mago enj embe êndi gebe êc,
 enj oc êômac hos to ñac gêngôn hos ñaôña.
 19 "Aôm kôkên hos ôliwalô me.
 Aôm kôkên ênê mom kêtû ênê gêlôn gêsutêkwaña
 me.
 20 Aôm kôkên enj, tec gêboanj amboac wagô me.
 Eñ kêtanj ñakanñanj, tec kêtakê lau.
 21 Eñ apoap kêkip nom gaboañña sa totêtac ña-
 jamgenj,
 ma kêsâ tonjaclaigenj, gebe êna êsêp siñ ñalêlôm.
 22 Eñ kêômac gên têtêc tauñña ma kêtêc gên tenj
 atom
 ma kêkac tau ôkwi anjga siñ atom.
 23 Sôb kêtanj ma oc kêpô kêm e ñaôsic-ôsic.
 24 Eñ gêjac tênêp ma kêlêti gêjam gamên kêtû
 dambê-kêtû dambê.
 Eñ embe êñô dauc êtañ, oc êkô atom.
 25 Dauc embe êtañ, go êsôm gebe 'Aa.'
 Eñ gêmoa jaêcgenj, mago kêlib siñ
 ma gêñô laumatanên jatu ñaonda to ñakicsêa.
 26 "Aôm nêñm kauc gêjam gôlinj kikiç,
 tec gêlam magê ma gêlôb gêja gamên ñandanj me.
 27 Aôm kôjatu momboanj, gebe êlôp sa
 naênam nê sac ênêc lôlôc me.
 28 Eñ gêngôn poc ma gêjam sac gêc lôc ñatêpôê.
 29 Anjga ônê enj gêdib nê gwada,
 enj mataanô gêu laenj su gêja ma mata kata sec.
 30 Ênê njalatu sênôm dec,
 ma enj gêmoa gamên, tañ ñacmatê gêc nañ." ^{II} tonanj
 kêkanônj kêcsêwa tonanj.
40 Ma Apômtau kêsôm gêdên Job gebe
 2 "Njac tañ gebe êmêtôc Njaniniñ Njatau nañ,
 gebe ênam tau tôn me.
 Eñ êjô Apômtau awamañ."
 3 Tec Job gêjô Apômtau awa gebe
 4 "Ôlic acgom, aê ñac ñaôma,
 aê jajô aôm awam amboac ondod.
 Aê jambôc aocsunj auc ña lemoc.
 5 Aê kasô ñoc biñ tenj su, oc jasôm tenj êtiam atom,
 ma janac têtû biñ tau atom."

Anôtô kêtû nê ñaclai sa

6 Go Anôtô gêjô Job awa ma kêsôm biñ kêsâ anjga
 mu ilai ñalêlôm gebe
 7 "Ôndi, ôngambam taôm amboac ñac.
 Galoc aê gabe jatu kênac aôm, ma aôm ôwa biñ tau
 sa êndên aêmañ.
 8 Aôm gobe ôtiñ biñ êpi aê me.
 Aôm gobe ômêtôc aê eogenj ma
 gobe ôwaka taôm sa gebe aôm ñac gêdên me.
 9 Aôm lêmam ñajana kêtôm Anôtônê me.
 Ma aôm awam kêtanj amboac wapap gêjac kêtôm aê
 me.

^{II} Kêcsêwa kaiñ tenj gêmoa gamên sawa Aprikaña, tec biñ

10 “Embe amboac tonarj, go ôndi totêmbêlam anjen amboac kin
ma ônam gêlôn taôm napep tonawasi.
11 Matam ê êsêac, tarj tetoc tarj sa narj,
ma ônsêwa nêmtac nandanj êpi êsêac to ôkônij êsêac.
12 Biñnanô, matam ê êsêac ma ôkônij êsêac
to ôka lau alôb-alôb tôn anja malerj, tarj sêkô narj.
13 Ônsurj êsêac sêsêp nom sêna
ma ônsô êsêac tôn sêmoa lamboam.
14 Go aê jalambij aôm
ma jajala gebe kôku najco tulugac.
15 “Ôlic gênsêga Behemot. Aê kakên amagêc lulugen.
Erj gerj gêgwanj kêtôm bulimakao.
16 Mago aôm ôlic najclai, tarj gêc ênê nadambê narj,
ma ôlic najanja, tarj gêc ênê ‘jawalô narj acgom.
17 Ênê najênjuc kêpi amboac kaseda,
ma akalô najanja ma njagegeb sec.
18 Ênê natêkwa kêtôm gasuc ki jonjon
ma akaij najanja kêtôm balanj ki.
19 “Erj kêtû gêñ towae namatarja, tarj aê kakên narj.
Nac tarj kêkên erj narj, taugerj kêtôm gebe êku erj tu-
lu.
20 Lôc tarj kêtû bôc salerja nêñ gamêñ dôa-dôanja
narj,
kêkên gêñ ênijerja gêdên erj.
21 Erj gêc ka têkwa-têkwa najlabu
ma kêsiñ tau gêc wandob anja sinjêlôm.
22 Erj gec ka têkwa-têkwa najajunlabu
ma gê lamu ka, tarj kêkô bumanj narj.
23 Erj kêtêc bu nasamac atom.
Bu embe ênsalê erj auc, mago erj oc êmoa totêtac
êpa sugerj.
24 Asa êtôm, gebe êngurj erj êsêp mataanô ma êkôc
erj tôn.
Ma asa êtôm, gebe êkim lususurj lasê. ^I bôc tau nam
sa ma sêjam dôñ kêpi bôc burja, tarj sêmoa Aprika
narj. Lau najêdô sêsôm gebe Behemot kêtôm
elefant.
41 “Aôm kôtôm gebe ônac Lewiatan ja êñparj
ma ôkic erj imbêla tôn ja lêpoa me masi.
2 Aôm kôtôm gebe ôkim lususurj lasê ma ôkênj lêpoa
êsêp
ma ôngauc erj ja êñparj asap nê nasê me masi.
3 Erj oc eterj aôm gebe taêm walô erj
ma asôm bij najam-najam êndên aôm me.
4 Erj oc êmoatiñ poac êndên aôm,
gebe ênam sakiñ aôm enderj tônjerj me.
5 Aôm oc ôlic erj amboac moc, tarj kêtû gêñ masiñ
narj,
ma ôtu dôa-dôa ôwiñ erj
ma ôkô erj tôn gebe sakiñwagao têtû samuc erj me.
6 Lau iña têtulu erj
ma lau-têtulu-gêñwaga sêmoata erj su, gebe lau sê-
nam ôli erj me.
7 Aôm kôtôm gebe ôngurj erj ja sao e ênam erj ôli
auc

^I Behemot erj bôcsêga kaiñ terj. Lau najêdô sebe sêkip

ma ôngurj erj ja bêlêm êsêp môkêapac me.
8 Aôm embe ômoasac erj, oc êtu siñ, ma ômoasac erj
êtiã atom.
9 “Lau tarj taênj kêka gebe sêkôc Lewiatan tôn narj,
embe sêlic erj, go têtakê e sêu tarj sênêc nom.
10 Embe sêli ênê najêlôm sa, go mataanô êtu koc
ma nac terj êtôm gebe êkô erj lanônêmnja atom.
11 Asa êtôm gebe ênac siñ êndên erj ma êmoa toôli
samuc.
Lau tarj sêmoa nom najamêñ samob narj, nêñ nac
terj oc êngôm êtôm atom.
12 “Aê gabe jawa erj akaij sa
ma jasôm ênê najclai to najanja lasê êndên aôm.
13 Asa kêtôm gebe êkwalec ênê najkwê su
ma êngurj ênê najkwê siñerja lasê.
14 Asa kêtôm gebe êña erj awasurj.
Ênê lulurj oc êtakê lau nanô.
15 Lautuc najênanj-dênanj gêsarj erj dêmôêtêkwa
auc,
kêsap tau tôn-tôn e najanja kêsa.
16 Lautuc tau nasawa masianô,
ma mu najaulau êtôm gebe êsô nasawa terj atom.
17 Lautuc tau kêsap tau tôn najanja
e gêñ terj kêtôm gebe êkac gêñ tau surja atomanô.
18 Erj embe êsamuc, go ja namôsi êsa
ma mataanô nawê amboac gêlôm kelenderj.
19 Jawaô gêlanj-gêlanj kêsa erj awasurj
ma ja tomôsi-tomôsi gêlôb kêsa gêmênj.
20 Jadaurj kêsa erj lusuawa
kêtôm nawajaô kêpi anja bu, tarj keletoc narj.
21 Ênê awajaô nandanj kêtôm jalana,
ma ja nawajaô gêboanj kêsa anja erj awasurj.
22 Erj gêsutêkwa najôliwalô kaiñ terj.
Lau tarj dêdac erj narj, sêc totêtêc tarjjerj.
23 Ênê nadambê e gêôc tarj tôn-tôn,
ma najôlic kêtôm ki, tarj sêpac gêwê jakêsap ôli tôn
narj.
24 Ênê nipkalop najanja kêtôm poc,
amboac poc, tarj sêlêsa polom kêpi narj.
25 Erj embe êndi, go najclai samob têtakê
ma têtêc tarj e nêñ meloco êsa.
26 Siñ terj êtôm gebe ênac erj atom,
ma kêm to sôb ma bêlêm kêtôm gebe êngurj erj lasê
atom.
27 Erj kêsaê bêlêm ki kêtôm sôbolec,
ma ki jonjon kêtôm ka nanamuc.
28 Sôb terj kêtôm gebe êngôm erj êc atom,
ma kêsaê dabanmatu amboac obalaurj najopoc.
29 Embe sênac erj ja olopoac, oc ênsaê amboac oba
sôb.
Ma embe sêmbaliñ kêm êpi erj, go êômac.
30 Erj akêku namata kêtôm kekec
ma kêkip nom palê-palê sa amboac sakwerj ki.
31 Erj gêgôm gwêc keletoc kêtôm ku
ma kêjali e najoab-boab kêtôm najêsi keletoc.
32 Erj embe êkêkôc, oc najgwêc nasênêc êwê kô
ma najôpic ênam gwêc auc.
33 Gêñ nomerja terj kêtôm erj gêmoa atom,

Anôtô kékên enj nê kêtêc masi.
³⁴ Enj matapaŋa gêjac bôc samob, taŋ tetoc taunj sa naŋ,
 enj kêtû bôc towae samob nêŋ kiŋ.”^I

Job geoc nê biŋ lasê ma Anôtô kékôc enj sa kêtiam

42 Go Job gêjô Apômtau awa gebe
² “Aê kajalagac gebe aôm Njaniniŋ Njatau,
 gêŋ taŋ taêm gêjam gebe ôŋgômŋa naŋ, aôm kôtôm
 gebe ôŋgôm.
³ Asa tê gêsarj nêŋ biŋ, taŋ kômasarj naŋ, auc ŋa
 kauc gêbôcgeŋ.
 Aê kasôm biŋ kêpi gêŋ, taŋ ŋoc kauc kêsa atom naŋ,
 kêpi gêŋsêga, taŋ kêlêlêc aêŋoc kauc su naŋ.
⁴ Aôm kôjatu aê gebe ‘Ôkêŋ taŋam ŋoc biŋ
 ma ôwa ŋoc kênac, taŋ katu kênac aôm naŋ, sa
 êndêŋ aê.
⁵ Aê garjô aôm nêŋ ŋawae kêsô taŋocsuŋ amboac
 lau sêjac miŋgeŋ,
 mago galoc galic aôm ŋa matocanô.
⁶ Tec majoc kêtû biŋ samob, taŋ kasôm naŋŋa.
 Aê jambu tauc ma janac tauc auc.”

Anôtô kékên waba gêdêŋ Job kêtiam

⁷ Apômtau kêsôm biŋ samob tonarj gêdêŋ Job su, go
 kêsôm gêdêŋ Elipas aŋga Teman gebe “Aê têtac ŋan-
 daŋ gêdêŋ aôm to nêŋ ŋac luagêc gebe amac awa aê
 sa toŋanôgeŋ kêtôm ŋoc sakiŋwaga Job gêwa aê sa
 naŋ atom.”⁸ Galoc akôc bulimakao kapoac 7 to domba
 kapoac 7 andêŋ ŋoc sakiŋwaga Job ana ma akêŋ bôc
 tau têtû da êtu amacŋa. Job eteŋ mec êtu amacŋa, ma

^I *Lewiatan oc bôc kaiŋ teŋ amboac iwa.*

aê jakêŋ taŋoc ênê mec ma jakêŋ ŋagêjô êndêŋ amac
 êtôm nêŋ keso atom. Amac awa aê sa toŋanôgeŋ
 kêtôm ŋoc sakiŋwaga Job gêwa aê sa naŋ atom.”
⁹ Amboac tonarj Elipas aŋga Teman agêc Bildad aŋga
 Sua ma Sopar aŋga Nama sêja ma sêgôm kêtôm
 Apômtau kêjatu êsêac. Ma Apômtau kékôc Jobnê mec
 sa.

¹⁰ Job keteŋ mec kêtû nê launja su acgom, go Apôm-
 tau kêmoasiŋ Job kêtiam ma kékên waba, taŋ gê-
 muŋgeŋ enj gêwê kaiŋ naŋ, kêtû dim luagêc.¹¹ Go Job
 lasiio to ŋac samob ma lau samob, taŋ gêmungeŋ sê-
 jala enj naŋ, dêdêŋ enj sêja ma sêŋgôn ênê andu ma
 seŋ gêŋ sêwiŋ enj. Êsêac taêŋ walô enj ma sêjac enj têt-
 tac tôn kêtû gêŋwapac samob, taŋ Apômtau kékên
 gêdêŋ enj naŋŋa. Êsêac samob sêkêŋ mone to joc gold
 tagerj-tagerj kêtôm lemeŋgeŋ gêdêŋ enj.

¹² Ma Apômtau gêjam mec Jobnê jala ŋamuŋa
 kêlêlêc nê jala ŋamatana su. Enj kêtap domba 14,000,
 kamele 6,000, bulimakao 2,000 ma donki 1,000 sa.
¹³ Enj kêka latui 7 to latuio têtêac lasê.¹⁴ Enj gê awêsê-
 ganê ŋaê gebe Jemima, awê kêtû luagêcŋa gebe Ke-
 sia, ma awê kêtû têtêacŋa gebe Keren-Hapuk.¹⁵ Aŋga
 nom ŋagamêŋ ŋagêdô samob lauo tolaŋôn amboac
 Job latuio sêmoa atom. Tameŋi kékên êsêac sêwê kaiŋ
 gêŋlênsêŋ sêwiŋ luŋi.

¹⁶ Tonarj su, go Job gêmôa nom jala 140 gêwiŋ ma
 gêlic dêbui to abai.¹⁷ Enj kêtû ŋamalacanô su ma nê
 jala gêjac pep, tec gêmac êndu. sênam gêlôn taunja
 kêsêp naŋ.^{II III} Hapuk ŋam gebe Katapa saunj, tao
 sêkêŋ nêŋ gêŋ

^{II} *Alic ŋamadiŋ 12 gêwa biŋ tonarj sa.* ^{III} *Jemima ŋam gebe
 Balôsi, Kesia ŋam gebe Môsê, Keren*

PESALEM

Pesalem ñabuku kêtù Bibolo ñabuku mecña to ñawê dabuñ. Lau sêga-wêwaga sêga wê tau gêdên ñasawa bal-ñanô. Lau sejoñ wê to mec tau sa ma lau Israel sêjam wê to teterñ mec tau gêdên tañ sêlic nêñ om nañ. Gêdên ñasawa teñ lau sêkên Pesalem ñabuku kêsêp Bibolo gêwiñ Bibolo ñabuku ñagêdô.

Lau sêga wê tonec kêpi biñ tokaiñ-tokaiñ. Wê ñagêdô wê lambiñña, ñagêdô wê tanam sakiñ Anôtôña, ñagêdô wê mecña. Lau teterñ Anôtô gebe ênam êsêac sa to taê walô êsêac ma ênam êsêac kêsì. Lau ñagêdô teterñ eñ gebe êsuc nêñ sec ôkwi. Wê ñagêdô gêjam danje Anôtô gebe gêjam mec nê lau. ñagêdô teterñ eñ gebe êmêtôc nê launêñ ñacjo. Mec tonañ ñagêdô gêjac lau tagerñ-tagerñ ñawae ma ñagêdô gêjac lau tapaðñgen ñawae. Wê ñagêdô geoc ñac tagerñ nê ñalêlôm lasê ma ñagêdô kêtôc gêñwapac to biñ, tañ Anôtônê lau samob sêoc to sêsaê sêmoa nañ.

Apômtau Jesu keterñ Pesalem kêtù nê mec amboac tonañgen. Lau teto-Biñlênsêm-Wakucwaga sêkôc ñalô dabuñ sa anğa Pesalem ma teto kêsêp nêñ papia. Lau Buña ñamataña e mênğêdên galocña tetoc buku tonec sa kêtù nêñ buku mecña to nêñ lêñ ñagôliñ.

Pesalem 150 tonañ sêwa kêkôc kêtù ñasêbu lemeñterñ me buku lemeñterñ amboac tonec gebe

Buku kêtù ñamataña Pesalem 1–41

Buku kêtù luagêcña Pesalem 42–72

Buku kêtù têlêacña Pesalem 73–89

Buku kêtù aclêña Pesalem 90–106

Buku kêtù lemeñterñ Pesalem 107–150

BUKU KÊTU ÑAMATAÑA

Lau gêdên to lau sec

1 Aweñ êoc ñac, tañ êsa nê lêñ êtôm lau, tañ sêkac tauñ su anğa Anôtônê nañ, nêñ mêtê atom,

ma êsa lau sec nêñ lêñ to êñğôñ lau-susuwaga ñalêlôm atom.

2 Ñac amboac tonañ têtac gêwiñ Apômtaunê biñsu ma taê gêjam ênê biñsu ñam kêtôm bêc to gelenğen.

3 Eñ kêtom ka sêsê kêkô butali, tañ gêjam ñanô kêtôm ñanocgen nañ.

Ñalauñ oc êmêliñ atom, ma gêñ samob, tañ eñ gêğôm nañ, oc êtap ñanô sa.

4 Lau tañ sêkac tauñ su anğa Anôtônê nañ, amboac tonañ atom.

Êsêac têtôm ñapaðma, tañ mu kelelo sa.

5 Amboac tonañ lau-sêkac-tauñ-suwaga oc sêkô ña-jaña êndên noc mêtôcña atom, ma lau sec sêkô gôlôac ñalêlôm atom amboac tonañ,

6 gebe Apômtau kêjala lau gêdên nêñ lêñ. mago lau-sêkac-tauñ-suwaga nêñ lêñ oc ênaña.

Anôtô agêc ñac, tañ geñ oso eñ nañ

2 Lau samuc sêli aweñ sa kêtù asagenña, ma tentenlatui sêkic biñ ñaðma-ñaðma nec ñam amboac ondoc.

2 Kiñ nomña sêkac tauñ sa, ma gôliñwaga sêkic biñ sêwiñ tauñ sebe senseñ Anôtô agêc nê ñac, tañ geñ oso eñ nañ.

3 Êsêac sêsôm gebe "Tamô êsêacnên lakô êñğic ma tambaliñ êsêacnên lêpoa, tañ kêgi aêac auc, nañ siñ."

4 Apômtau, tañ gêñğôñ lêpôn anğa undambê nañ, kaðmac ma kêsu êsêac susu.

5 Go kêsôm biñ gêdên êsêac totêtac ñandanğen ma eñ têtac kêmoatiñ tôn kêtakê êsêac gebe

6 "Aê tauc kakên ñoc kiñ gêñğôn ñoc lôc dabuñ Sion."

7 "Aê gabe jasôm biñ, tañ Apômtau taê gêjam nañ, lasê acgom.

Eñ kêsôm gêdên aê gebe 'Aênoc latuc aôm, ocsalô tonec aê katu aôm tamam.

8 Oteñ aê, go jakên lau samuc têtù nêñ gêñlênsêm ma jakên nom samucgen êtu nêñ gamên.

9 Aôm oc ônam gôliñ êsêac ña tôcki to olo êsêac êtôm selo kunom."

10 Amboac tonañ amac kiñ nêñ kauc êsamañ ma amac nom ñagôliñwaga taêm ênam biñ, tañ galên biñ amac nañ.

11 Anam sakiñ Apômtau toatêc engeñ,
 au taôm anêc en akaiñña toatênêpgeñ.
 12 Embe masi, oc têtac ñandan êsa
 ma amac anaña anğa intêna,
 gebe en ñac têtac dambê.
 Aweñ êôc lau samob, tañ sê lamu engeñ nañ.

Mec bêbêcña gebe Anôtô ênam sa

3 Ojae, o Apômtau, lau tañ sêlêsu aê nañ, taêsam
 ñasecgoc,
 taêsam dêdi sêkô sebe sensen aê.
 2 Lau taêsam sêsôm kêpi aê gebe
 "Anôtô oc anam en sa teñ atom."
 3 O Apômtau, aôm kôtu lautuc gômôê aê aucgoc.
 Aôm kôtu aê waec to kôsa môkêcapac sa.
 4 Gamôêc Apômtau ña aoc kapôên,
 e kêkên taña ñoc tañi anğa nê lôc dabuñ.
 5 Aê kasa tauc sic ma gaêc bêc e kaliñ tauc siñ.
 Gaêc e matoc jali kêsa gebe Apômtau gêjam aê sa.
 6 Lausiñ tañ topom-topom sêgi aê auc nañ,
 mago katêc êsêac atom.
 7 O Apômtau, ôndi. O ñoc Anôtô, ônam aê sa.
 Aôm tonañ tec kôtap ñoc ñacjo samob kêsêp alianô,
 ma kôtuc lau, tañ sêkac tauñ su anğa aômnmên nañ,
 luñluñ kêsêlô.
 8 Apômtau kêtû ênam aêac sa ñamôkê.
 Ônam mec nênm laumañ.
 Dawidnê pesalem teñ. Gêc latu Absalom gêja su, go
 gêga.

Mec êtulaña teñ gebe Anôtô ênam sa

4 O Anôtô, tañ kômasañ ñoc biñ jagêdên,
 aê embe jamôêc, nañ ôkên tañam aê.
 Aê gamoa togênwapac, go aôm kôgaboac aê su.
 Taêm labu aê ma ôkên tañam ñoc mec.
 2 O amac lau tembelem angeñ,
 abe anğôm aê waec êtu meloc e êndên ondoc ac-
 gom.
 Amac abe taêm ênam biñ dansañ,
 tec abe asap gên ñaôma tôn e êndên ondocgeñ.
 3 Ajalaman gebe Apômtau kêjaliñ nê ñac mansañ aê
 sa.
 Embe jamôêc êndên Apômtau, oc êkên taña aê.
 4 Embe têtac ñandan, nañ anğôm taôm sec atom.
 Taêm ênam biñ tonañ ênêc lêlômgeñ, amoa nênm
 gamên ma anam taôm tôn. 5 Ansuñ da gêdên
 ma akên matem Apômtau.
 6 Lau taêsam sêsôm gebe
 "Asa oc êmoasiñ aêac.
 O Apômtau, ôc lañômanô ñaja sa
 mênêpô aêac."
 7 Aôm kôkên têtac ñajam kêsêp aênoc ñalêlôm,
 kômoasiñ aê kêlêlêc êsêac, tañ sênğôn gênmasê
 ñaôgeñ nañ su.
 8 Aê jasa tauc sic to janêc bêc tobiñ malôgeñ
 gebe aôm taômgeñ, o Apômtau, kôkên aê gamoa
 ñoc ñajam.

Dawidnê pesalem teñ.

Mec teñ kêtû Anôtô ejop aêacña

5 O Apômtau, ôñô ñoc biñ.
 Wê tañam ñoc oliñ.
 2 Ojae aênoc kiñ to ñoc Anôtô, ôñô ñoc tañibo
 kapôênmañ,
 gebe aênoc mec êndên aôm êwac.
 3 O Apômtau, ôñô aê aoc êndên bêbêc kanucgeñ.
 Kamasañ ñoc da gêdên aôm gêdên bêbêc
 kanucgeñ, ma tec matoc teñ-teñgeñ aômña gamoa.
 4 Aôm kôtôm Anôtô, tañ têtac gêwiñ biñ paliñ-paliñ
 nañ atom.
 Ñac sec teñ êtu nênm ñaclên atom.
 5 Lanemtêna sêkô lañômnên atom.
 Aôm kôkên kisa gêdên lau-sêgôm-secwaga samob.
 6 Aôm gosên dansañwaga samob su.
 Apômtau gêjam lañôanô ôkwi anğa lau, tañ sêwê
 kaiñ dec to biñ-dansañwaga nañ nêñ.
 7 Aôm gôlôc kêtû nênm têtac gêwiñ teñgeñña
 gebe aê jasô nênm andu jana.
 Aê jateñ mec anğa nênm lôm dabuñ
 ma jau tauc janêc gebe jatoc aôm sa.
 8 O Apômtau, ônam gôliñ aê êtôm nênm biñgêdên.
 Ômansañ nênm intêna ênêc aê lañôcnên êtu ñoc
 ñacjoña,
 9 gebe biññanô gêc êsêac aweñsuñ atom.
 Ac taên gêjam biñ sesên gên suñageñ.
 Êsêacnên koclabeñ kêtôm sêawa gêña.
 Imbeleñ geno biñ e ñawasi lañgwageñ.
 10 O Anôtô, ôkên ñagêjô êndên êsêac
 gebe nêñ dib êtu lakô êndên tauñ.
 Ôtiñ êsêac su anğa lañômnênña êtu nêñ biñ alôb-
 alôb taêsamña
 gebe sêli tauñ sa gêdên aôm.
 11 Mago lau samob, tañ sê lamu aôm nañ, têtac ña-
 jam êsa.
 Ôtu lautuc êsêac,
 tañ têtac gêwiñ aôm nañ,
 gebe sêmoa toôliñ êpigeñ.
 12 O Apômtau, aôm gôjam mec ñac gêdên,
 ma nênm moasiñ kêkwa en auc amboac lautuc.
 Dawidnê pesalem teñ.

Mec gebe Anôtô ênam sa êndên têm wapacña

6 O Apômtau, têtac ñandan ênac aê atom.
 Têtac êmoatiñ tôn ma ôsôm aê atom.
 2 O Apômtau, taêm labu aê gebe aoc kêtû dambê.
 O Apômtau, ômoasiñ aê gebe katakê e katuc uñ
 tageñ.
 3 Aê katuc ñatutuc ñasec.
 O Apômtau, aôm gobe ônac jaê aê e êndên on-
 docgeñ.
 4 O Apômtau, ôkac taôm ôkwi ômu ômôên ma ônam
 aê sa.
 Ônam aê sa êtu nênm moasiñña,

5 gebe lau, tañ sêmac êndu su sêja nañ, taên gêjam aôm atom.

Asa oc êngôm waem êsa aña lamboam.

6 Aê kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac, ma gaêc bêc gajac matocsulu sasa gêdên gêbêc bal-ij gebe matocsulu kêsun laplap langwager.

7 Aê katanñ ñanô e matocdêbu kêtij ma galic gamênj sapu

kêtu ñoc ñacjo sêlêsu aêña.

8 Amac secwaga samob aêc su aña aênoc, gebe Apômtau kêkênj taña ñoc tañjiboa kapôênj.

9 Aê katanj e Apômtau kêkênj tañagoc.

Apômtau kêkôc ñoc mec sagac.

10 Aênoc ñacjo samob oc selendec sec e nêñ meloco êsa,

go têtaiñ taun su seberj e sêc tomajenjenj sêna.

Dawidnê pesalem teñ. Pesalem dambu taunña kêtun ñamataña.

Apômtau kêmêtôc lau jagêdênj ñawê

7 O Apômtau, ñoc Anôtô, aê gaê lamu aômgenj. Ôjanjo aê su aña lau samob, tañ sêjanda aê nañ nêñ, ma ônam aê sa.

2 Embe masi, go ñacjo sêmônij aê êngic to sênsaic aê amboac lewe

gebe ñoc ñac-ênam-aê-sawaga masi.

3 O Apômtau, ñoc Anôtô, aê embe janjôm gênj keso teñ

êndênj ñac teñ,

4 ma embe jatu kasec ñac, tañ jagêc amoa tobiñ-malôgenj taun nañ,

ma embe janam êsêac, tañ sêkênj kisa aê ñaôma nañ, sa atom,

5 go ñacjo êjanda aê e naê aê tônj ma êka aê tônj tamiñ nom

to êngôm aê waec êtu meloc.

6 O Apômtau, ôndi totêmtac ñandangenj ma ôndi sa mênonsenj lau, tañ sêlêsu aê nañ, nêñ ñaôndu su.

Aôm tañ kômêtôc biñ nañ, matam jali êsa gebe ômoasiñ aê.

7 Ôkac tentenlatu samob sa wactetoc aôm sa acgom, gocgo wêc ômu ôpi ôwac nêñ lôlôc êtiam.

8 Apômtau kêmêtôc lau samob nêñ biñ.

O Apômtau, ômêtôc ñoc biñ êtôm nêñ biñgêdênj ma ômoasiñ aê êtu ñoc biñ masiña.

9 Ôkênj lau, tañ sêkac taun su aña aômñênj nañ, nêñ biñ alôb-alôb ênac pep,

ma ôpuc ñac gêdênj tônj êkô ñajaña.

O Anôtô gêdênj,

aôm kôjala ñoc ñalêlôm e gôbi lêtênj.

10 Anôtô kêkam aênoc lautuc ñagabiñ.

Enj gêjam lau, tañ taênj gêjam biñgêdênj nañ sa.

11 Anôtô kêmêtôc biñ jagêdênj

ma Anôtô tonanj kêkênj ñagêjô kêtôm bêcgenj.

12 Ñac teñ embe ênam tau ôkwi atom, oc Apômtau êuc nê siñ ñamata êsa êtu enja.

Enj êkêkam nê sôb êkanônj enj.

13 Enj êkênj nê sôb-ensenj-lauña nadijenj enj

to ênam jalana tamiñ nê sôb.

14 Alicgac me, biñ alôb-alôb gêjam ñac sec auc. Enj taê gênj wapacña.

Ma embe êkôc, oc talic gênj tau gebe biñdansañ.

15 Enj kêkwê sê e ñalêlôm gêjac tau Jaê, mago tau oc nau tau êsêp nê gênj, tañ kêkwê nañ.

16 Gênjwapac tañ taê gêjam nañ, oc êngônij enj tau, ma nê gênj alôb-alôb oc êtap enj tau môkêdangam

sa.

17 Aê aoc êoc Apômtau êtu nê biñ gêdênjña,

ma janja wê êpi Lôlôc Ntau Apômtaunê ñaê.

Dawidnê wê teñ, gêjam gêdênj Apômtau kêtun ñac Benjaminña Kus nê biñña.

Tatoc Anôtô sa gebe gêgôm aêac waenj kêsa

8 O Apômtau, aêacma Ntau, nêñ ñaê ñawae kêsa gêjam nom aucgoc.

Êsêac sêlambiñ aômñênj ñawasi e jagêdênj undambê.

2 Ñapalê to ñapalêo dedec awenj sêlambiñ aôm sêwiñ.

Aôm gôboa gamênj ñajaña sa

êpuc nêñ ñacjo su

ma nêñ soño-soño to lau-sêli-awenj-sawaga sênam taunj ôkwi.

3 Aê embe jalic undambê, tañ lêmamlatu kêkênj,

ma embe jalic ajônj to utitalata, tañ kômasañ nañ,

4 (oc taêc ênam tauc gebe) Ñamalac tau oc amboac asagenj, tec taêm gêjam enj,

ma ñamalac latu oc amboac asagenj, tec gôjam jaom enj nec.

5 Aôm kôkênj enj kêdabiñj gebe êtôm aôm,

ma gôjam gêlônj enj ña wae to ñawasi.

6 Aôm kôkênj enj gêjam gôlij gênj, tañ lêmam gôgôm nañ,

ma kôkênj gênj samob kêsô enj ñalabu.

7 Kôkênj domba to bulimakao

ma kôkênj bôc salenña gêwiñ.

8 Aôm kôkênj moc, tañ sêmoa umbonj ñalabu ma i, tañ sêmoa gwêclêlôm,

to gênj materj jali gwêcña samob, tañ sêsa nêñ lênj gêdênj-gêdênjenj nañ.

9 O Apômtau, aêacma Ntau,

nêñ ñaê ñawae kêsa gêjam nom aucgoc.

Dawidnê pesalem teñ.

Tanam danje Anôtô gebe enj kêmêtôc lau jagêdênjenj

9 Aê gabe aoc êoc Apômtau tonjoc ñalêlôm samuc. Aê gabe jasôm aômñênj gênjsêga, tañ gôgôm nañ samob ñawae lasê.

2 Aê gabe têtac ñajam ma aoc êoc aôm toôndugenj.

O Lôlôc Ntau, aê gabe janja wê êpi aômñênj ñaê,

3 gebe aôm kôkênj aênoc ñacjo sênu taunj su sêmu sêsô sêja.

Aôm kôtiñ êsêac e sêka enj kainj ôkwi ma sêjaña,

4 gebe aôm kômasañ aênoc biñ to kômêtôc jagêdênj.

Aôm-kômêtêc-gêdênjwaga gôñgônj lêpônj tau ñaô.

5 Aôm goec biñ lau samuc to gosenj alôb-alôbwaga su.
 Aôm gosenj êsêacnêñ ñaê su gêjaña samucgenj.
 6 Aôm golo ñacjo popoc e gacgenj malenjmê balingen sêja.
 Aôm gosenj malac gêwiñ e ñaê samob gêjaña.
 7 Apômtau oc êngônj nê lêpônj endenj tônggenj.
 Eñ ketoc lêpônj kêkô gebe êmêtôc biñ.
 8 Ñac tagenj tonanj tec kêmêtôc lau nomña nêñ biñ jagêdênj
 ma kêkênj ñagêjô gêdênj tentenlatu gêjô gênj, tanj sêgôm nanj.
 9 Apômtau kêtú lau, tanj sêôc gêñwapac nanj, nêñ tunjtêna.
 Eñ kêtú tunjtêna gebe êsêac sêñgônj ñalêlôm êndênj tanj gêñwapac êngôm êsêac nanj.
 10 Amboac tonanj êsêac, tanj sêjala aômnmê ñaê nanj, sêkênj materj aôm.
 Aôm Apômtau tec gôwi êsêac, tanj sesom aôm nanj, siñ atom.
 11 Awem êôc Apômtau, tanj gêñgônj nê lêpônj gêñgônj Sion nanj,
 asôm ênê gêñsêga lasê êndênj tentenlatu sêñô,
 12 gebe enj taê gêjam gebe êkac êsêacnêñ kamocgôc.
 Eñ kêlinj môêc, tanj lau ñasec sêmôêc gêdênj enj nanj, siñ atom.
 13 O Apômtau, tanj kôkô aê auc gêdênj jamac êndu ñasacgêdô nanj, taêm labu aê.
 Ôlic aêmamanj gebe ñoc ñacjo sêgôm aê kwalecgoc.
 14 Aê gabe jasôm aômnmê gêñ towae lasê samob.
 Jakô Sion latuo nê sacgêdô ma aoc êôc aôm toôndu, gebe gôjam aê sa.
 15 Lau samuc nêñ sê, tanj sêkwê kêtú aênja nanj, êsêac tauñ sêu tauñ sêsêp.
 Tauñ enjkaiñ gêwê uc, tanj sêkic kelecgenj nanj.
 16 Apômtau kêmêtôc biñ gêwa tau sagac.
 Ñac alôb-alôb gêwê tau lêma ñalakô.
 17 Lau alôb-alôbwaga sêsêp lamboam sêja,
 ma lau samuc samob, tanj sêlinj Anôtô siñ nanj, amboac tonanjenj.
 18 Anôtô oc êlinj lau ñalêlôm sawa siñ ñapanj atom-anô,
 ma lau ñasec sênsaê gêñ, tanj sêkênj materj nanj, elêmê atomanô.
 19 O Apômtau, ôndi sa. Ôkênj ñamalac sêñgôm gêñ paliñ atom.
 Ôkênj lau samuc têtáp nêñ ñagêjô sa anja aômnmê.
 20 O Apômtau, ôngôm êsêac têtakê.
 Ôkênj lau samuc sêjala tauñ gebe êsêac lau ñaôma.
 Dawidnê pesalem tenj.

Mec Anôtô êmêtôc naêndênjña

10 O Apômtau, amboac ondoc kôkac taôm su wackôkô jaécgenj.
 Amboac ondoc kôsiñ taôm gêdênj têm gêñwapacña.
 2 Lau alôb-alôb tetoc tauñ sa ma sêjanda lau ñasec.
 Biñ tanj êsêac taênj gêjam nanj, êtap êsêac tauñ sa acgommanj.

3 Ñac alôb-alôb kêkêli tau kêtú nê kauc secña ma ñac, tanj gêjam bôlênj ñaôli ôkwi nanj, kêsôm biñ meloc kêpi Anôtô e gêwi enj siñ.
 4 Ñac alôb-alôb nê biñ gêjac kolec tau gebe Anôtô êkênj ñagêjô atom.
 Eñ ketoc tau sa ma taê gêjam gebe Anôtô gêmoa atom.
 5 Eñ gêgôm nê gêñ kêmoatiñ enj e gêmoa ñajam gedênj tônggenj. Aômnmê lênj mêtôcña gêjac jaê enj.
 Eñ kêtanj pêlê nê soño-soño samob.
 6 Eñ taê gêjam gêñ tau gebe "Aê oc jambenj tenj atom-anô,
 ma gêñwapac oc êtap aê sa atomanô amboac tonanjenj."
 7 Ênê awasunj kapuc boa ñanô ma biñdansanj to ñac lai gêjam auc.
 Gêñwapac to gêñ alôb-alôb gêsac imbêla ñatêpôêgenj.
 8 Eñ gêdib lau gêñgônj gamênj gasanj e gêjac ñac, tanj tobijnmê nanj êndu.
 Eñ mata geso lau, tanj sêpô lêna kêtú gêñ ñagêdônja nanj.
 9 Eñ gê lamu gamênj ma gêdib lau amboac lewe gêdib gêñ gêmoa gamênjdani.
 Eñ gêdib gebe êkatôm ñac ñasec tôñ.
 Eñ kêkatôm ñac ñasec
 gebe ênsaic enj naêsêp nê uclêlôm.
 10 Eñ kêgalab gewec-gewec
 e kêtáp lau ñasec sêpô lêna tauñña sa.
 11 Eñ taê gêjam gêc nê ñalêlôm gebe "Anôtô kêlinj siñ.
 Anôtô gêsanj lanôanô auc e gêlic sapu."
 12 O Apômtau, ôndi sa. O Anôtô, ôc lêmam sa.
 Ôlinj lau ñasec siñ atom.
 13 Ñac alôb-alôb oc êsôm biñ meloc-meloc êpi Anôtô êtu asagenjña.
 Ma amboac ondoc taê ênam ênêc nê ñalêlôm gebe "Aôm oc ôkênj ñagêjô êndênj aê atom nec."
 14 Mago aôm tec gôlic gêñgac. Aôm gôlic gêñwapac to lau-sêpô-lênawagagac,
 ma aôm lêmam ônam gôlinj.
 Aôm taômgenj, tec ñac kêpô lênaña mata kêsap aôm.
 Aôm gôjam mosêbu sa.
 15 Ônac ñac alôb-alôb to ñac, tanj kêkac tau su anja Anôtônê nanj, lêma tulu.
 Ôkênj ñagêjô êpi enj êjô nê gêñ samob e tomalagenj.
 16 Apômtau kêtú kinj êngônj tenjenj ma tenjenj.
 Lau samuc malenjmê anja ênê gamênj sugac.
 17 O Apômtau, aôm kôjala lau ñasec têtáp kêkac êsêac aômña.
 Aôm gôê tanjam êsêac to kôpuc êsêacnêñ ñalêlôm tôñ,
 18 gebe ômêtôc mosêbu to lau sêñgônj jageonja nêñ biñ êtu katô
 e ñamalac nomña têtakê lau tenj êtiam atom.

Lau gedênj nêñ lamu

11 Apômtau kêtú ñoc lamu. Ma amboac ondoc asôm gêdênj aê gebe

“Ôêc ôpi lôc ôna amboac moc.

² Gôlicgac me, dedec-Anôtôwaga sêkac tikoc talam ma sêjô sôb e jadingen,
sebe sêpô lau-ñalêlôm-gêdênwaga êndên gamên ñakesec.

³ Embe sensen mêtê ñanombar, nañ geder ñamalac têt nañ su
ñac gêdên oc êsôm ñabin amboac ondocgen.”

⁴ Apômtau gêmoa nê lôm dabun ñalêlôm.
Ênê lêpôn kêkô undambê.

En mata geso lau gamên samobña
ma gêlic gên, tañ êsêac sêgôm nañ.

⁵ Apômtau kêsaê ñac gêdên to ñac, tañ gedec en nañ kêtômgen.

Ma nê ñalêlôm kêmoatin têt kêtû ñac, tañ gêgôm nê gên togôlinmê nañña.

⁶ En kêkên ja to talao gêjac lau sec amboac kom gêjac

ma kêsakin mu ñandañ kêtû nêñ gên êlau êsêacña.

⁷ Apômtau en ñac gêdên ma têtac gêwiñ binjgêdên.

Lau tañ sêgôm ñanô kêsa nañ, oc sêmoa en lañônêmña.

Dawidnê ten.

Mec Apômtau ênam aêac saña

12 O Apômtau, ônam aêac sa gebe lau mansañ têt-taiñ su

ma lau wapac maleñmê e gamên kêtâ êñ.

² Sêsôm binj geo gelom-gelom tau.

Ac sêsôm nêñ binj awenñsuñ geno-genogen ma nêñ ñalêlôm gêja lulu.

³ Ojae, Apômtau enñen gêdônôlic samob, tañ senoseno binjen,

to awenñsuñ, tañ sêboa tauñboa nañ, acgommañ.

⁴ Lau tonañ tec sêsôm gebe “Tauñma imbelenj kêpuc aêac têt to gêdônôlic gêjac aêac sa.

Asa gebe ênam gôlinj aêac.”

⁵ Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe japuc tauc jandi êtu lau, tañ sêkônin êsêac sêngôn jageo to lau ñagêbôc senj oliñ tauñ elêmê nañña.

Aê gabe janam lau, tañ sêkên matenjen gebe janam êsêac saña nañ sa.”

⁶ Apômtaunê binj ñalô ñakênkên kêtôm labi nañ sêjam e ñakep masi amboac kwalamwaô.

⁷ O Apômtau, ônam jaom lau ñasec ma ôpuc aêac têt

êndên lau têt êtôm têt samob,

⁸ gebe lau geo oc dêndi sêôn to sêmboia tauñ e sên-sin aêac auc,

gebe sec gêjam sêga anja ñamalacnên.

Dawidnê pesalem.

Mec Apômtau ênam aêac saña

13 O Apômtau, gobe ôlinj aê sin samucgen e êndên ondoc acgom.

Ma gobe ôsin lañôm aê e êndên ondocgen.

² Aênoc katuc oc êoc ñandañ

ma ñoc ñalêlôm ñawapac êtôm elen to êmbêc e êndên ondocgen ma ñoc ñacjo etoc tau sa êndên aê e êndên ondocgen.

³ O Apômtau, ñoc Anôtô, ôlic aê ma ôkên tañam aêma.

Ôkên matocanô ñawa êsa gebe gêmac enñen aê atom.

⁴ Ma ñoc ñacjo etoc tau sa ma êsôm gebe “Aê kaku enj tulu,”

ma ñoc sonjo-sonjo têtû samuc êtu aê kaku saña atom.

⁵ Mago aê taêc kêka aôm têtmtac gêwiñ tenjenña. Ñoc ñalêlôm êtu samuc gebe gôjam aê kêsi.

⁶ Aê janam wê êndên Apômtau

gebe enj kêmoasinj aê ñanô.

Dawidnê pesalem.

Ñamalacnên sec

(Pes 53:1-6)

14 Lau meloc tec nêñ ñalêlôm kêsôm gêdên tauñ gebe “Anôtô tenj gêmoa atomanô.”

Êsêac sêgôm gên sec to alôb-alôb ma nêñ tenj gêgôm gên ñajam tenj atom.

² Apômtau kêtû kênin ñamalac latunj anja undambê gebe oc êtap ñac tokauc tenj, tañ kêtêc Anôtô nañ, sa gêmoa me masi.

³ Mago êsêac samob sêkac tauñ su. Samob têtû secñagenj.

Êsêacnên tenj gêgôm gên ñajam tenj atom, masi samucgenj.

⁴ “Lau secwaga samob nêñ kauc gêbôc me. Êsêac têt-danjôn ñoc lau amboac senj mo
ma êsêac awenj gêjac Apômtau atom.”

⁵ Mago êsêac oc têtakê ñasec

gebe Anôtô gêmoa gêwiñ lau gêdên nêñ gôlôac.

⁶ Amac abe akô binj, tañ ñac ñalêlôm sawa kêkên mata nañ, auc.

Mago Apômtau tau kêtû ênê lamu.

⁷ Ojae, moasinj ênam Israel saña mênjêsa anja Sion ecmañ.

Êndên tañ Apômtau êmoasinj nê lau êtiam nañ, Jakob oc êtu samuc ma Israel oc têtac ñajam êsa.

Dawidnê pesalem.

Lau, tañ sêngôn Anôtônê lôc dabun nañ

15 O Apômtau, asa oc êtu ñaclen aômnmê bec. Ma asa oc êngôn aômnmê lôc dabun.

² Ñac tagen, tañ kêsa nê lêt tolanônêm sawagen ma gêgôm gên gêdên-gêdênjen nañ,

ma kêsôm binñanô tau, tañ gêc nê ñalêlôm nañ lasê.

³ Ñac tagen, tañ binj gêga kêsa awasun atom nañ. Ñac tañ gêgôm gwadê sec to kêsac nê ñac jaban enja atom nañ.

⁴ Ñac tagen, tañ gêlic lau alôb-alôb amboac gên ñaôma

ma etoc lau, tañ têtêc Anôtô nañ sa.

Njac tagen, tañ êngôm biñ nanj kêtôc lêma kêpi nanj, nanô êsa

ma biñ tau embe êkên nandanj êndên enj, oc ênam nê nalêlôm ôkwi atom.

⁵ Njac tagen, tañ kêkên nê mone gêdên lau ma taê kêka gebe mone êsu nalatu kapôênja atom nanj,

ma kêtû palê gêdên biñ kana-kananja ma kêgôlinj bam njac tobiñmê atom.

Njac teñ embe nê lêng amboac tonanj, oc nê nalêlôm njawiwic atomanô.

Dawidnê pesalem.

Anôtô kêtû nê lau nêñ awamata

16 O Anôtô, ojop aê gebe aê gaê lamu aôm.

² Aê kasôm gêdên Apômtau gebe "Noc njatau aôm. Noc gêñ njajam njam aôm taômgeñ."

³ Lau dabunj nomnja êsêac lau njanên. Êsêac sêjac aê matocanô njajam.

⁴ Lau tañ sêjalij anôtôï jaba sa nanj, oc sêôc gêñwac pac taêsam.

Aê jakên da decnja êndên êsêac atom, ma êsêacnên njâê êsa aocsunj atom.

⁵ Apômtau kêtû njoc gêñlênsêm ma njoc gêñ, tañ gawê kainj nanj.

Aôm gojob njoc lênglênsêm njapep.

⁶ Sêjac belo gamênj e katap njoc gamênj njajam sa.

Biñnanô, aê galic njoc gêñlênsêm e gêjac matocanô njajam.

⁷ Aê aoc gêjac Apômtau, gebe kêtû njoc gêjam-sawaga njajam.

Gêdên gêbêc atêc kepeñ aê kêtû biñ tonanja gêwiñ.

⁸ Aê kakên Apômtau kêkô lanjôcnêm-njagenj gebe matocanô êpi enj endenj tôngeñ.

Enj kêkô njoc anôña, tec aê oc jakô tengeñ.

⁹ Amboac tonanj njoc nalêlôm njajam to njoc katuc kêtû samuc,

ma aê ôlic gêngônj njajam.

¹⁰ Gebe aôm oc ôwi njoc katuc siñ êndên lamboam atom.

Aôm oc ôkênj sê êngamiñ nêñ njac mansanj ôli tôn atom.

¹¹ Aôm kôtôc intêna janjônj matoc jalinja gêdên aê.

Aê jamoa aôm lanjômnêmja totêtac njajam samucgeñ ma jatap lêmam anôña njamoasiñ sa endenj tôngeñ.

Dawidnê mec teñ.

Njac mansanj awa gêjac Apômtau

17 O Apômtau, biñgêdên njatau, ôkênj tanjam njoc tanji.

Ôê tanjam njoc mec gebe kasôm kêsa gêdôcôlic dansanj atom.

² Aôm taôm oc ômêtôc aênjoc biñ, gebe aôm tec matamanô gôlic gêñ gêdên.

³ Embe ônsaê njoc nalêlôm me embe ôtuc kêniñ êsêp njoc nalêlôm êndên êmbac me embe ômbêlêm aê,

oc ôtap aê taêc gêjam biñ geo teñ sa atom ma aocsunj kasôm biñ keso teñ atom.

⁴ Njamalac embe sêngôm nêñ gêñ oc sêngôm, mago aê kasa njaclainênj lêng atom

gebe aôm awamsunj gêjac jao.

⁵ Ockainj kêpuc aôm wanjam.

Aê kasêlênj kaku-kaku atom.

⁶ O Anôtô, aê aoc gêjac aôm, gebe aôm kôkên tanjam aê.

Ôê tanjam aê ma ôñô njoc biñnanj.

⁷ Oc nêñ têtac gêwiñ tengeñja lasê.

Aôm gôjam lau, tañ sêc nêñ njacjo su wacsê lamu nêñ anôña nanj kêsi.

⁸ Ojop aê êtôm aôm taôm gojob nêñ matamanô.

Ôñgandê aê janjônj nêñ magêm njajuñlabu.

⁹ Ojop aê êndên lau sec, tañ têtû kasec aê nanj, to êndên njoc njacjo, tañ sêgi aê auc e tapi-tapigenj sebe sensenj aênja nanj.

¹⁰ Êsêacnênj nalêlôm njadani e taênj walô aê atom ma sêboa tauñ sa njawênjgeñ.

¹¹ Aê embe jamoa njasawa teñ, oc sêwa aê auc.

Êsêacnênj nalêlôm taênj gêjam tagenj tonec gebe sênac aê piñpanj e jansambi sa janêc.

¹² Êsêac têtôm lewe, tañ kesegenj gwadanja gêmoa nanj.

Ac têtôm lewe nalatu, tañ sacgeñ-sacgeñ gêmoa gamênjdani nalêlôm gêdib nê gwada gêmoa nanj.

¹³ O Apômtau, ôndi naôndac njoc njacjo ma ôku êsêac tulu.

Ôc nêñ siñ sa ma ônam katuc kêsi anja lau secwaga nêñ.

¹⁴ O Apômtau, taôm lêmam ônam aê sa anja njamalacnênj

to lau nom tonecña, tañ taênj kêka nêñ gêñ nomnjagenj nanj nêñ.

Gênj tañ gôjac tônj gêc nanj, ôkênj êndên êsêac e êpô êsêac ôkwi lanjwageñ.

Tauñ sêniñ e êtôm êsêac ma sêkênj njagêdô êndên nêñ laturji.

¹⁵ Mago aê oc jalic aôm lanjômanô gebe aê gagôm keso teñ atom.

Embe matoc êpoa êtiã, nanj jalic aôm endenj tôngeñ e tekoc êsa lanjwageñ.

Dawidnê mec teñ.

Dawidnê wê kêku njacjo tuluña

18 O Apômtau, aê têtac gêwiñ aôm, tañ kôtû njoc njacjai nanj.

² Apômtau kêtû njoc lamuanô to kêtû njoc tunjêna ma kêtû njoc gêjamsawaga.

Noc Anôtô kêtû njoc lôm, tañ gaê lamu nanj, enj kêtû njoc lautuc to kêtû njoc moasiñ njabulakôp ma kêtû njoc lêmôp njanjaña sec nanj.

³ Aê aoc gêjac Apômtau ma enj ênam aê kêsi anja njoc njacjonênj.

Talanem Apômtau.

⁴ Gêmacanô njadembom gênôm aê auc to gêñ gebe ensenj aênja kêtakê aê.

5 Lamboam ña-uc kêkic aê auc.
 Gêmac ñalakô mênjkêtap aê sa.
 6 Gamoa e katuc uñ tagen ma aoc gêjac Apômtau.
 Gamôêc gêdên ñoc Anôtô gebe ênam aê sa.
 Eñ gêngôn nê gamên dabun ñalêlôm e gêñô ñoc môtêc.
 Ma gê taña aênoc tañiboa, tañ katan gangôn eñ lañônêmña nan.
 7 Go ôjô gêjam to nom ñawiwic kêsa to kôtên-kôtêngeñ ma lôc ñam kêtênêp e kôjô-kôjôgeñ, gebe eñ totêtac ñandan gêmoa.
 8 Jadaun kêsa eñ lusuawa to ja ñawaô kêsa eñ awasun
 ma ñamôsi kêpêlan aña ênê kêsa gêja-gêja.
 9 Eñ kêwê undambê sêlilip kêsêp gêmên.
 Ma tao majan gêc eñ akain ñalabu.
 10 Eñ mêngeñlôb gêngôn kerub ñaô
 to mu ñamagê kêpuc eñ tôn mênkelelo gêmoa.
 11 Eñ kêkwa tau auc ña gêsunbôm.
 Kom ñamajan to tao tokatap-tokatap kêkôm ênê bec auc.
 12 Tao kêkôm ênê ñawasi auc,
 mago kompoc to jawaô mênkêlêpan kêsa.
 13 Go Apômtau kêkên nê wapap kêtan aña undambê.
 Ma Lôlôc Natau kêkên nê awa kompoc to jawaô kêsa.
 14 Eñ kêpê nê ñacjo ña sôb e sêc sêjam gamên aucgeñ sêja.
 Eñ kêpalip ôsic e kêjanda êsêac êliñ-êliñ.
 15 Gêgôm e gwêc ñagêdimbob gêôc tau sa kêtû awê
 ma nom ñataon kêwaka tau sa.
 Gebe aôm Apômtau gôjam wambar
 e atêm bu gwec-gwecgeñ.
 16 Eñ kêmetôt lêma aña lôlôc mênkêkam aê tôn,
 ma gê aê sa aña ñasamac kapôên ñalêlôm.
 17 Eñ kêjanjo aê su aña ñoc ñacjo ñaclai nê
 to aña ñoc gobi, tañ nêñ ñaclai kêlêlêc aê su nan nêñ.
 18 Êsêac sebo sêsa dêdên aê gêdên ñoc bêc wapacña,
 mago Apômtau kêpuc aê tôn.
 19 Eñ kêkam aê sa jakakô gamên kwalam.
 Eñ kêsaic aê sa kasa gaja gebe têtac gêwiñ aêgac.
 20 Apômtau kêmoasiñ aê kêtû lañôcnêm sawaña.
 Eñ gêjam aê sa kêtû lemoc selecña.
 21 Gebe aê kasa Apômtaunê lên ñapep
 ma kakac tauc su aña ñoc Anôtônê ñaucñagen atom.
 22 Ênê ñagôliñ samob gesen ñoc intêna auc
 ma kamasuc ênê biñsu teñ atom.
 23 Aê kasa ñoc lên ñapep e eñ gêlic aê ñajam
 ma gajob tauc ñapep gêdên gêñensen aêña samob.
 24 Amboac tonan Apômtau kêmoasiñ aê kêtû gamoa ñañênña,
 kêtû aê lemoc selecña, tec eñ mataanô gêlic aê jagêdên.

25 Aôm oc ôwa taôm sa êndên ñac ñajam gebe aôm ñac gabêjam.
 Aôm oc ôwa taôm sa êndên ñac biññanôña gebe aôm ñac biññanôña.
 26 Aôm oc ôwa taôm sa êndên ñac mansan gebe aôm ñac mansan,
 mago ñac keso-keso, tec oc ôtôt taôm êndên eñ e êtakê.
 27 Aôm kotoc lau maten jali sa ñapep
 ma kôkônin lau maten waô tôn.
 28 Aôm kôtun ñoc ja kêpô gamên ñajam.
 Apômtau, ñoc Anôtô, gêgôm ñoc ñakesec ñawê kêsa.
 29 Biññanô, aôm embe ôwiñ aê oc jalêti lañôc êlac ñoc ñacjogen jana.
 ñoc Anôtô embe êwiñ aê oc jamboan janjêli (ñoc ñacjonên) tunbôm.
 30 Anôtô tonan tec gêjam gôliñ gêñ samob tomalagen.
 Apômtaunê biñ ñakênkên. Eñ kêtû lau samob, tañ sê lamu eñ nan, nêñ lautuc.
 31 Gebe anôtô teñ oc êmoa ondoc, Apômtau eñ taugenjoc.
 Ma lamuanô tau teñ oc êmoa ondoc, aêacnên Anôtô taugenjoc.
 32 Anôtô tau tonan tec kêjandin aê tôn ña ñaclai
 to gêjam ñoc intêna gebe ockain êndin gêñ teñ atom.
 33 ñac tonan kêkên aê kasêlên ñagaô katôm isom.
 Eñ ketoc aê kakô ñoc lôc ñamoatêc ñaôgeñ.
 34 Eñ kêdôn lemoc siñña,
 tec lemoc jakêka talam ñamadi ñajaña.
 35 Aôm gôsun nêm lautuc êpiñ aê aucña to nêm anôña kêpuc aê tôn.
 Aômnêm moasiñ ketoc aê sa.
 36 Aê kasêlên e aôm kômasan ockain ñamala ñapep
 gebe japô ocgêsu ôkwi atom.
 37 Aê kajanda ñoc ñacjo e gaê êsêac tôn
 ma panpan jagasen êsêac popoc.
 38 Aê kamakiñ êsêac e têtû motam su ma dêdi sa kêtiam atom.
 Êsêac sêc ockain ñalabu.
 39 Aôm kôjandin aê ña ñaclai gebe janac siñ ñanô biññanôgoc.
 Aôm kôkônin ñoc ñacjo tôn e ockain kaka êsêac tôn.
 40 Aôm kôkên aênoc ñacjo sêc aê sêja.
 Aê gasen êsêac samob, tañ sêkên kisa gêdên aê nan su.
 41 Êsêac sêmôtêc, mago nêñ ñac-ênam-êsêac-sawaga teñ gêmoa atom.
 Sêmôtêc gêdên Apômtau, mago eñ kêkên taña êsêac atom.
 42 Aê kadaba êsêac sa kêtôm mu kelelo kekop.
 Aê kakip êsêac sa kêtôm sêpiñ bôc-kêpêc sa aña malaclun ma sêbaliñ siñ.
 43 Aôm gôjam aê sa aña siñ tomôkê-tomôkê e kôkên aê katu lau samuc nêñ gôliñwaga.

Lau tañ sêjam kauc aê nañ, tec sêjam sakiñ aê sê-moa.

44 Lau jaba sênô aê ñawaegen ma tañen wamu êndên aê.

Êsêac latunji tetoc aê sa.

45 Lau jaba latunji katuñ gêjaña ma sêsun tañ tênêp-tênêpgeñ sêsa aña nêñ tunjêlôm sêmên.

46 Apômtau gêmôa mata jali. Aoc êôc ñoc lamu.

Aê jatoc ñoc ñacmoasiñ Anôtô sa.

47 Anôtô tau tec kêpuc aê tôn e kakac ñoc kamocgôc. Eñ kêkônij malac-malac tôn sêsô ñoc gôlij ñalabu.

48 Ñac tonañ tec gêjam aê kêsi aña ñoc ñacjo, tañ ñaclai sec nañ, nêñ to kêpuc aê sa jakatu ñoc gobi nêñ ñatau.

Ñac tonañ tec gêjam aê kêsi aña ñaclai sec nê.

49 O Apômtau, amboac tonañ jalambiñ aôm aña lau samuc ñalêlôm

ma jaña wê êpi aôm nêñ ñaê.

50 Aôm tonañ tec kotoc nêñ kin sa ñanô ma kôtôc nêñ têm tacc gêwiñ tengeña gêdên nêñ ñac goeñ oso eña

gêdên aê Dawid to ñoc gôlôac geder tôngeñ.

Apômtaunê sakiñwaga Dawid kêsôm biñ tonec gêdên Apômtau gêjam eñ kêsi aña Saul lêma ma ênê ñacjo ñagêdô nêñ.

Anôtônê koleñ to biñsu

19 Undambê kêwaka Anôtônê wae sa ma umboñ gêjac eñ lêma ñakoleñ ñamiñ.

2 Gelerña tenj kêkên biñ tau ñawae gêdên gelerña tenj.

Ma gêbêcauc tenj gêwa kauc sa gêdên gêbêcauc tenj.

3 Sêsôm biñ atom ma sêsam ñalô tenj lasê atom.

Lau sênô êsêac awerñ atom.

4 Mago êsêac awerñ kêsa

gêjam nom ñagamên samob auc.

Ma nêñ biñ kêsa e jagêdên nom ñamadiñ.

Eñ gê oc ñabec tenj aña tônê.

5 Oc tau tonañ kêtôm sagu togêlôngeñ kêsa gêmên aña nê andu

ma kêlêti kêsa nê lên kêtôm ñaclai tenj totêtac ñajamgeñ.

6 Kêpi aña umboñ ñamadiñ tenj ma kêlêti e jakêsêp ñamadiñ tenj

ma gên tenj gêc ênê ñandañ su atom.

7 Apômtaunê biñsu mansañ kêlau katuñ.

Apômtau gêwa nê biñ sa jagêdên ma kêkên lau meloc-meloc têtû lau tokauc.

8 Apômtaunê jatu e jakêtôm ma gêgôm nêñ ñalêlôm e ñajamanô.

Apômtaunê biñsu e ñakênkên lanjwageñ, tec kêpô aêac matenjanô.

9 Tatêc Apômtau tonên ñalêlôm ñawa ênêc enden tôngeñ.

Apômtaunê mêtôc tau ñanô ma jagêdên samob.

10 Biñsu tau tonañ ñanô kêlêlêc gold, kêlêlêc gold, tañ sêpac e ñanôgeñ kêjaliñ tau sa nañ su.

Biñsu tonañ ñakana ñajam kêlêlêc lêp to ñatêkwi, tañ kêpoac ñaobo nañ su.

11 Biñsu tonañ kêtû nêñ sakiñwaga nê puc.

Lau tañ sêmansañ nañ, oc têtap ñamoasiñ taêsam sa.

12 Ojae, asa oc taê ênam nê geo tomalagen samob. Amboac tonañ ôsuc ñoc keso, tañ tauc gajam kauc nañ okwi.

13 Ojop nêñ sakiñwaga gebe etoc tau sa atom.

Biñ jatoc tauc saña ênam gôlij aê atom.

Go jamoa lanôcnêñ sawagen.

Jawê kaiñ biñ kapôên tenj atom.

14 Ôñô aocsun ñabiñ ñajam ma biñ, tañ ñoc ñalêlôm taêc gêjam nañ, êndên aôm êwac.

O Apômtau, ñoc lamu to kêsiwaga ñanô aôm.

Dawidnê pesalem tenj.

Mec taku ñacjo tuluña

20 Apômtau êkên taña aôm êndên bêc gêñwacpa.

Jakobnê Anôtô nê ñaê êtu lautuc aôm.

2 Eñ ênam aôm sa aña gamên dabun to êpuc aôm tôn aña Sion.

3 Eñ taê ênam aôm nêñ da samob.

Ma nêñ daja ênac eñ mataanô ñajam.

4 Eñ êkên gêñ, tañ nêñ ñalêlôm taê kêka nañ, ñanô êsa.

Eñ êkên aôm ôngôm gêñ samob, tañ taêm gajam nañ, e ônac dabun.

5 Embe ôku nêñ ñacjo tulu, aêac oc ôlij api toôn-dugeñ, oc andain obokêam asam aêacma Anôtônê ñaê.

Apômtau êkên gêñ samob, tañ koten nañ, ñanô êsa.

6 Galoc tec kajala gebe Apômtau gêjam nê ñac, tañ senj oso eñ nañ sa.

Eñ kêkên taña eñ aña nê undambê dabun. Nê anôña aku ñacjo tulu toñaclaigen.

7 Lau ônê ñai-ñai samob taên kêka nêñ kareta sinja to hos,

mago aêac tec taên kêka aêacnên Apômtau Anôtô nê ñaclai.

8 Êsêac tê sêku sa sêsêp jasêc,

mago aêac gacgeñ bônđagi añañ akô ñajaña.

9 O Apômtau, ôkên kin tau êku nê ñacjo tulu.

Ôkên tañam aêacmênma môêc.

Dawidnê pesalem tenj.

Awer gêc Anôtô kêtû kêku ñacjo tuluña

21 O Apômtau, kin têtac ñajam kêtû kôpuc eñ tônja

ma ôli kêpi ñanô gebe aôm gôjam eñ sa.

2 Biñ tañ nê ñalêlôm taê gêjam nañ, gôgôm ñanô kasa

to biñ, tañ gêdôlic kêsôm lasê nañ, gôgôm kêtû tôn.

3 Aôm gôdên eñ jakômôasiñ eñ ñanôgeñ.

Aôm kôkên eñ kêkuc sunsun gold tenj.

4 Enj keteñ aôm gebe êmoa mata jali, tec gôgôm kêtü tôn,
gebe gôjac têku ênê jala ma gêmoa e nêñgeñ su.
5 Aôm gôjam enj sa, tec nê-wae kêtü kapôên.
Aôm kôgêlôn enj ña ñawasi to kôwaka enj sa.
6 Aôm kotoc enj sa kêtü moasiñ ñamôkê ñanô.
Aôm gômôa gôwiñ enj, tec gêgôm enj têtac ñajam kêsa.
7 Kiñ taê kêka Apômtau
ma Lôlôc Njatau nê têtac gêwiñ tengeñña êpuc enj tôn ma êku atom.
8 O kiñ, lêmam oc ôlô nêñ ñacjo samob tôn.
Nêñ anôña oc êtap samob, tañ sêkên kisa aôm nañ sa.
9 Aôm embe ojoc taôm lasê,-oc ôndamba êsêac êtôm ja geñ oba.
Apômtau têtac ñandanj oc êndanjôn êsêac ma ja oc êniñ êsêac su.
10 Kiñ oc enseñ êsêacnêñ wakuc anja nom su
ma oc enseñ nêñ gôlôac anja ñamalac ñalêlôm su.
11 Êsêac embe sêniñ oliñ sec êtu aômña me taên ênam gebe sênsau sêoc aôm,
oc sêñgôm gêñlêlôm elêêmê.
12 Enj oc êpê êsêac ña nê sôb
ma êoc êsêac ôkwi e sêc.
13 O Apômtau, ômônê tonêñ ñaclaigen,
ec aêac alanem to alambin aômñêñ ñaclai.
Dawidnê pesalem tenj.

Tañjiboa to wê lambinña tenj

22 O ñoc Anôtô, o ñoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siñ
ma kôkô jaêc ñoc tañi ônam aê saña.
2 O ñoc Anôtô, aê aoc gêjac aôm gêdên gelenña, mago gôjô aê aoc atom.
Ma gêdên gêbêc, mago ñoc ñalêlôm kêtü malô atom.
3 Mago aôm ñac dabuñ.
Aôm gônjôn Israelnê wê lambinña ñaô kêtü nêñ lêpôn.
4 Aôm tonaj tec aêac tamenmai sêkên materj.
Sêkên materj aôm, tec gôjam êsêac sa.
5 Êsêac sêmôêc gêdên aôm ma gôjam êsêac kêsi.
Êsêac sêkên materj aôm e gôgôm êsêac majerj kêsa atom.
6 Aê katôm ñamalac atom, katôm moacêngic.
Lau sêsu aê susu ma ñamalac lañôn gelo aê.
7 Lau samob, tañ sêlic aê nañ, têtaj pêlê aê.
Sêñjala to têdaiñ gêsuj aê gebe
8 "Ñac tau tonaj gêsuj tau gêdên Apômtau, tec Apômtau akôc enj samaj.
Apômtau têtac gêwiñ enj, tec ênam enj kêsimanj."
9 Aôm tonaj tec kôkôc aê anja tinoc têtac lêlôm,
gojob aê ñapep ma gainj tinocnê su tôn.
10 Tinoc kêkôc aê su ma aôm gôjam jaom aê ñapanj.
Gêdên aê katu awê nañ, aôm kôtu aênoc Anôtô.
11 Ômoa jaêc aêma atom

gebe gêñwapac mênkêdabinj ma gêjam-sawaga tenj gêmoa atom.
12 Bulimakao kapoac taêsam sêkôm aê auc.
Bulimakao kapoac Basanña tonajlai sêgi aê auc.
13 Gêñ tau sêña awenj gêdên aê
kêtôm lewe kêtaj gebe êkaku gêñ popoc.
14 Aê gawê amboac labi.
Aênoc ñatêkwa samob kêsu.
Aênoc ñalêlôm kêtôm lêp
ma gêwê gêc ñoc wanlêlôm.
15 Aênoc koclabeñ ñakelenj kêsa amboac ku ñasaboac ma imbeloc kêsap lôcboam tôn. Ma kôkônin aê tôn gaêc gêmacanô ñakekop ñalêlôm.
16 Ojae, kêam sêgi aê aucgoc. Secwaga tonj tenj sêwa aê auc
ma sêkim lemoc to octapa lasê.
17 Ñoc ñatêkwa samob gêc awêgeñ.
Êsêac materj gê aê e gêjac materjanô ñajam.
18 Êsêac sêjac sam ñoc ñakwê gêdên tauñ.
Ma sêpuc kapoac kêtü ñoc ñakwê baliñña.
19 O Apômtau, ômoa jaêc aêma atom.
O ñoc ñaclai, mênônem aê sa sebeñ.
20 Ônam aê kêsi anja siñ
ma ônam aê sa anja kêamnêñ gebe jamoa matoc jali.
21 Ônam aê sa anja lewe awasuj
ma ojop aê êndên bôcgabuñ ñajabo.
22 Aê jasôm nêñ ñaê lasê êndên ñoc lasitêwai
ma jalanem aôm jakô gôlôac ñalêlôm.
23 Amac tañ atêc Apômtau nañ, alambin enj.
Amac samob, tañ anja Jakobnê gôlôac nañ, atoc enj sa.
Amac samob, tañ nêñ ñam kêsêp Israel nañ,
anac têñep enj.
24 Gebe enj mataanô geo gala to gêjam dêmôê
ñac ñalêlôm sawa, tañ kêpô lêna tau nañ atom.
Enj gêsaj lañônô auc gêdên enj atom.
Apômtau kêkên taña enj gêdên tañ gêmôêc gêdên enj nañ.
25 Aôm kôtu ñoc lambin, tañ kêsa gôlôac kapôên ñalêlôm nañ ñamôkê.
Ñoc binj, tañ gajac mata nañ, gabe jangôm êtu tôn jakô lau, tañ têtêc enj nañ lañônêñmña.
26 Lau ñalêlôm sawa oc sêniñ gêñ e êoc êsêac tôn.
Êsêac tañ sesom Apômtau nañ, oc awenj êoc enj.
Nêñ ñalêlôm êpi-êpi enderj tôngeñ.
27 Nom ñamadiñ samob oc taên ênam binj tonaj ma sênam tauñ okwi denderj Apômtau.
Lau tomôkê-tomôkê samob oc sêu tauñ sêñêc enj lañônêñmña.
28 Gebe Apômtau enj kiñ,
enj tec gêjam gôlinj lau tomôkê-tomôkê samob.
29 Lau towae samob anja nom oc sewec êndên enj.
Samob tañ têtü kekop nañ, to êsêac tañ lêñ tamac êndurja gêjac êsêac ñawae nañ, oc sewec êndên enj amboac tonajgeñ.
30 Lau samob, tañ ocgo mênjsêsa nañ, oc sênam sak-inj enj.

Ma lau oc têtêku Apômtaunê miñ êndên nêñ wakuc.
 31 Êsêac oc sênac miñ êndên lau, tañ tenenji sêkôc
 êsêac atom tagen nañ,
 gebe Apômtau gêjam êsêac sa. I

Apômtau kêtû ñoc ñacgejob

23 Apômtau kêtû ñoc ñacgejob,
 tec oc japô lêna gên teñ atom.
 2 Eñ kêkên aê kasa tauc sic gaêc gamên wale-wale
 to gêwê aê jakalêwan tauc gangôn bumata.
 3 Eñ kêlau ñoc katuc
 to gêwê aê kasa lên ñañên kêtû ênê ñaêña.
 4 Ma embe jamoa ñakêlêndiñ sec ñalabu, oc jatêc
 gênwapac teñ atom,
 gebe aôm gôwiñ aê. Nêm guñ to tôc gêjac aê têtac
 tôn.
 5 Aôm gono moasiñ aê ma ñoc ñacjo sêlic.
 Aôm goeñ oso môkêcapac ña niptêkwi ma kôkêc
 aêñoc gên janômña e mêngegêc.
 6 Biññanô, malô to moasiñ êsap aê tôn êndên bêc
 samob, tañ jamoa matoc jali nañ,
 ma jañgôn Apômtaunê andu totêm-totêm. II

Kiñ toñawasi

24 Apômtau kêtû nom to gên samob, tañ gêjam
 auc nañ ñatau.
 Lau tañ sênngôn nom tau e jagêdên ñamadiñ nañ, tê-
 nu nê gên amboac tonañ.
 2 Eñ kêsun nom tonañ sa kêkô gwêc ñaô
 ma kêkwê e ñajaña sec kêkô bu ñaô.
 3 Asa oc êpi Anôtônê lôc naêtôm.
 Ma asa oc êtôm gebe êkô ênê gamên dabun.
 4 Ñac tañ lêma ñawasi ma ñalêlôm ñakênkên lanj-
 wagen nañ.
 Ñac tañ gêôc tau sa gêdên gên dansañ atom nañ, to
 ñac tañ kêtôc lêma kêtû geo teñña atom nañ.
 5 Eñ oc akôc mec anga Apômtaunê.
 Ma Anôtô, tañ gêjam eñ kêsî nañ, oc êwaka eñ sa.
 6 Lau tañ sesom eñ nañ, nêñ lên amboac tonañ.
 Êsêac tañ sesom Jakobnê Anôtô lanñanô.
 7 O sacgêdôac, asa lanñomanô sa ma katam lanj-
 waanôac, alêc taôm su
 gebe kiñ toñawasi êsô êwac.
 8 Kiñ toñawasi tau asa.
 Apômtau ñaclai to ñactêkwa, Apômtau ñactêkwa,
 tañ gêjac siñ nañ.
 9 O sacgêdôac, asa lanñomanô sa ma katam lanj-
 waanôac, alêc taôm su
 gebe kiñ toñawasi êsô êwac.
 10 Kiñ toñawasi tau asa.
 Lausiñ undambênña nêñ Apômtau, ñac tonañ kêtû
 kiñ toñawasioc. III

I Dawidnê pesalem teñ. II Dawidnê pesalem teñ. III Daw-
 idnê pesalem teñ.

Mec Anôtô ejop to êwê aêac ma êsuc nêñ sec ôkwiña

25 O Apômtau, aê jansun ñoc katuc sa êndên
 aôm.
 2 O ñoc Anôtô, aê kakên gêwiñ aôm. Ôkên lau
 sênngôm aê majoc êsa atom
 ma ôkên ñoc ñacjo sêôc ôndu aê atom.
 3 Samob tañ sêkên mater aôm nañ, sênngôm êsêac
 majer êsa atom.
 Lau tagen, tañ sêkac tauñ su anga aôm nêñ nañ, go
 majer êsa.
 4 O Apômtau, ôwa nêñ lên sa êndên aê.
 Ôkên aê jajala nêñ intênaman.
 5 Ôndôn aê ma ôkên aê jasêlên jasa nêñ biññanô
 ñaintêna, gebe aôm kôtu ñoc Anôtô gêjam aê saña.
 Aê kakên matoc aôm kêtôm bêcgen.
 6 O Apômtau, taêm ênam nêñ taêm walô to nêñ
 têtac gêwiñ teñgeñña,
 tañ gêc gêdên andanjen e mêngegêdên galoc nañ.
 7 Taêm ênam ñoc sec to geo ñapalêgeñña atom.
 O Apômtau, taêm ênam aê êtu têtac gêwiñ
 teñgeñña to nêñ moasiñña.
 8 Apômtau eñ ñajam to gêdên.
 Amboac tonañ tec kêdôn lau sec sêsa lên gêdên.
 9 Eñ gêwê lau, tañ sêkônij tauñ nañ, sêsa nêñ lên
 gêdên
 ma kêdôn nê lên gêdên lau, tañ sêkônij tauñ nañ.
 10 Apômtau gêwê lau, tañ sêmasañ ênê poac to biñsu
 nañ.
 Sêsa ênê lên têtac gêwiñ teñgeñña to biññanôña.
 11 O Apômtau, ôsuc ñoc biñ kapôên nañ ôkwi
 êtu nêñ ñaêña.
 12 Ñac tañ kêtêc Apômtau nañ, eñ asa.
 Apômtau oc êndôn lên, tañ ñac tau êjaliñ sa nañ,
 êndên eñ.
 13 Eñ tau oc êngôn tomoasiñ
 ma nê wakuc oc sêwê kaiñ gamên tau.
 14 Lau tañ têtêc Apômtau nañ, têtû ênê lau ôliñ an-
 danjen.
 Ma eñ gêwa nê poac sa gêdên êsêac.
 15 Matoc kêsap Apômtau tôn
 gebe eñ oc ênu ockaiñ su anga lakô.
 16 Ôkac taôm ôkwi êndên aê ma taêm labu aê
 gebe aê taucgeñanô gangôn tonoc ñalêlôm ñawa-
 pacgen.
 17 Ôngôm ñoc ñalêlôm ñawapac êtu gaô
 ma ôngamboac aê su anga ñoc ñandan.
 18 Taêm ênam ñoc ñalêlôm ñawapac to biñ, tañ
 kêlênsôn aê
 ma ôsuc aênoc sec samob ôkwi.
 19 Ôlic ñoc ñacjo samob, tañ sêjac aê ñawae nañ.
 Êsêacnên ñalêlôm kêmooatiñ tôn aêña.
 20 Ônam gôliñ katuc ma ônam aê sa.
 Ôkên lau sênngôm aê majoc êsa atom gebe aê gaê
 lam aôm.
 21 O Apômtau, biñgêdên to gên mansañ êkôm aê
 auc,
 gebe aê kakên matoc aôm ñapan.

22 O Anôtô, ônam Israel sa
anğa nêj gêjwapac samob ñalêlôm. I

Ñac mansañ tej nê mec

26 O Apômtau, nê mêtôc êwaka aê sa gebe
gawê biñ ñakaiñ tej atom gebe aê kasa ñoc lêñ
lañôcnêm sawagenj

to taêc kêka aôm ñañêngenj.

2 O Apômtau, ônsaê aê ma ôjala aê.

Ômbêlêm ñoc ñalêlôm e ômbi lêtênj.

3 Gebe nê mêtêmtac gêwiñ tenjenja gêjac aê matoc
su gedenj tôngenj

ma kasa nê mêtêmtac ñañêñ ñapanj.

4 Aê ganğôñ gawij lau kesowaga atom.

Ma gajac biñ ôkwi gêdênj kalomtêna atom.

5 Aê gadec secwaganêñ sêkac taur saña
to gajac jaê lau geowaga.

6 O Apômtau, aê kakwasij lemoc ñabiñ masigenj.

Ma kasêlênj kagi nê mêtêmtac amboac tonanjenj tec
gamo.

7 Gebe janam danje aôm ña aoc kapôênj

Ma jasôm aôm nê mêtêmtac gêñsêga samob ñawae lasê.

8 O Apômtau, aê têtac gêwiñ nê mêtêmtac andu ñamala,
gamênj tanj nê mêtêmtac ñawasi gêjam auc nanj.

9 Ôtiñ ñoc katuc siñ êwiñ lau secwaga nêñ atom.

Ma ôlic ênaña êwiñ lau-sêjac-ñamalac-ênduwaga
nêñ atom.

10 Lau tonanj lemenj siñ-dec kêsap tôñ.

Ma sê mêtêmtac awa ñalêsina kêsêp lemenj anôña e
mêtêmtac lanğwagenj.

11 Ma aê kasa ñoc lêñ tobiñ masigenj.

O Apômtau, ônam aê kêsi to taêm labu aê.

12 Ockaiñ tec kaka gamênj ñatapa ñajam tôñ.

Lau embe sêkac taur sa, oc sê lambiñ Apômtau. II

Apômtau kêtú ñoc ja to ñoc moasiñ

27 Apômtau kêtú ñoc ja to ñoc moasiñ, amboac
tonanj oc jatêc asa.

Apômtau kêtú katucnê lamu, amboac tonanj oc jaê
go asa.

2 Lau sec embe sêñac aê gebe sensenj aê su,
go êsêac, tanj têtú ñoc sonjo-sonjo to ñoc ñacjo nanj,
sêka selelec e sêñ taurj.

3 Siñwaga taêsam embe sêñgi aê auc, oc ñoc ñalêlôm
ñatutuc atom.

Ma êsêac embe sêñac siñ êndênj aê, oc têtac êpa
sugenj.

4 Aê katenj gênj tagenj gêdênj Apômtau ma ñoc
ñalêlôm kêkac aê biñ tagenj tonecña

gebe janğôn Apômtaunê andu êtôm ñoc bêc jamoa
matoc jaliña samob

gebe jalic Apômtaunê ñajam

ma jatenj enj gebe êwê aê.

5 Gebe êndênj bêc ñawapacña enj oc êsiñ aê janğôn
ênê bec ñalêlôm.

I Dawidnê tej. II Dawidnê tej.

Ênê bec ñagadê oc ênsañ aê auc. Enj êsunj aê sa na-
jaka poc ñajana tôñ.

6 Amboac tonanjenj tecbeloc anjenj êndênj ñoc ñacjo, tanj
sêgi aê auc nanj.

Aê gabe jakênj da anğa ênê bec ma jakênj toôn-
dugenj. Aê janğa wê ma janam êndênj Apômtau.

7 O Apômtau, ôkênj tanjam aê gebe aoc gêjac aôm
kapôênj.

Taêm walô aê ma ôkênj tanjam aêmanj.

8 Aôm kôsôm gebe "Ansom aê."

"O Apômtau, amboac tonanjenj tec gabe jansom aôm."

9 Ôsiñ lanğôm aê atom ma ôtiñ nê mêtêmtac sakinwaga su
totêmtac ñandanja atom.

O ñoc kêsiwaga Anôtô, aôm kôtu ñoc gêjam-sa am-
boac tonanjenj ôtiñ aê su to ônac kapoac aê atom.

10 Tinoc agêc tamoc sêwi aê siñ su,

mago Apômtau oc êkôc aê sa.

11 O Apômtau, ôtôc nê mêtêmtac êndênj aê ma ôwê aê
jasa gamênj tapa ñajam.

Ôñgôm êtu ñoc ñacjoña.

12 Ôwi aê siñ jandênj biñ, tanj ñoc ñacjo sêkic nanj
atom.

Gebe biñ-gêgawaga dêdi sebe sêñac aê ma sêjac
tênêp gebe sensenj aê su.

13 Aê kakênj gêwiñ

gebe jalic Apômtaunê ñajam anğa gamênj sêñgôn
materj jaliña.

14 Ôkênj matam Apômtau totêmtac êpa sugenj ma
tonêm ñalêlôm samucgenj.

Ôkênj matam Apômtaugenj. III

Mec Apômtau ênam aêac saña

28 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm gebe ñoc lamu
aôm.

Lanğôm elo ma ônam taôm tôñ aê atom,
gebe aôm embe ênam taôm tôñ aê,

aê oc jatôm lau, tanj sêsêp sê sêja e lanğômê nanj.

2 Embe jamôc êndênj aôm ma jaôc lemoc sa êndênj
nê mêtêmtac ñagamênj dabunjsêga,
nanj ôkênj tanjam ñoc tanjbo.

3 Ôtiñ aê su jawiñ lau, tanj sêkac taur su anğa
Anôtônê nanj, to lau alôb-alôbwaga atom.

Gebe lau tonanjenj ñalêlôm keso ma sêbanac biñ
gêdênj nêñ lau jabanj êsêacña.

4 Ôkênj ñagêjô êndênj êsêac êtôm nêñ gênj, tanj
sêgôm to sêjac lau materjanô aucña nanj.

Ôkênj ñagêjô êndênj êsêac êtôm gênj, tanj lemenj
sêgôm nanj, ôkênj gênj tau ñagêjô êndênj êsêac.

5 Gebe êsêac materj gêdiñ Apômtaunê gôliñ to gênj,
tanj lêma gêgôm nanj atom.

Amboac tonanjenj oc ensenj êsêac su e ênam êsêac sa
êtiatiam atom.

6 Aoc êôc Apômtau

gebe enj kêkênj tana ñoc tanjbo.

7 Apômtau kêtú ñoc ñaclai to ñoc lautuc.

Ñoc ñalêlôm kêsap anjenj, tec gêjam aê sa.

III Dawid gêga.

Amboac tonañ hoc ñjalêlôm gegen aê sa samucgen gebe janğa wê danğenja êpi enj.

⁸ Apômtau kêtü nê lau nêñ ñaclai to kêtü nê ñac, tañ senj oso enj nañ, nê lautuc.
⁹ Ônam nêñ lau sa to ônam mec nêñ gêñlênsêmanj ma ojop to ôsip aêac sa endenj tôniañ. ^I

Ôsic to wapap kêwaka Apômtaunê wae sa

29 O lau undambêña, awem êoc Apômtau ma alanem ênê ñawasi to ñaclai.
² Awaka Apômtaunê ñaê ñawae sa. Au taôm togêlônia dabun anêc Apômtau lanjônêñ.
³ Êsêac sêñô Apômtau awa anğa gwêc. Ma ênê awa kêdônia tau gêsac gwêc.
⁴ Apômtau awa kêtañ toñaclai. Apômtau awa ñadindij kaiñ tenj.
⁵ Apômtau awa, wapap tau, gêjac kaseda. Apômtau gêjac kaseda, tañ kêkô Lebanon nañ popocgoc.
⁶ Enj gêgôm lôc Lebanon gêboañ amboac bôclatu. Ma Hermon amboac bulimakao ñalatu.
⁷ Apômtau awa kêkêñ jawaô kêbêlanj sinseñ-sinseñ kêsa makeñ-makeñ.
⁸ Apômtau awa kêlêndij gamêñsawa e kêtênêp lasê. Apômtau kêkôjoc gamêñsawa Kades.
⁹ Apômtau awa kêwiwic kamem to giñ kalaka walônia e kêsêlô su. Ma samob, tañ sêngônia nê andu nañ, sêoc lambij enj gebe ñataugoc.
¹⁰ Apômtau gêjam gôlij gwêc ñagêdimbob. Enj gêngônia nê lêpônia kinğa gedênj tôniañ.
¹¹ Apômtau êpuc nê lau tôniañ.
 Apômtau ênam mec nê lau ña binjalô. ^{II}

Mec danğenja tenj

30 O Apômtau, aê gabe aoc êoc aôm gebe gôjam aê kêsi.
 Ma kôkêñ aêñoc ñacjo têtü samuc kêtü aê gajanaña atom.
² O Apômtau hoc Anôtô, aê gamôêc gêdênj aôm gebe ônam aê sa. Ma aôm kômoasiñ aê, tec aê ñajam kêsagoc.
³ Apômtau, aôm tec gôwê hoc katuc anğa lamboam kêpi gêmênj. Aôm gômôêc aê tônia mênj kôkêñ aê matoc jali kêsa kêtiam gebe jaêc su jasêp sêlêlôm jana atom.
⁴ Amac lau mansañwaga, awem êoc Apômtau. Ma alanem ênê ñaê dabun.
⁵ Gebe enj têtac ñandanj olanj-olanj atom. Ma nê moasiñ ênêc endenj tôniañ. Êmbêc tatañ tanjiboa ma elenj ôlij êpi-êpigenj.
⁶ Aê tec taêc gêjam e gwala kêpa su gebe "Oc jaku atomanô."

^I Dawidnê tenj. ^{II} Dawidnê pesalem tenj.

⁷ O ñacmoasiñ Apômtau, aôm kôwaka aê sa ganğônia hoc malac ñajana.

Ma gôsañ lanjômanô auc gêdênj aê e katakê.
⁸ O Apômtau, gêdênj tonañ aoc gêjac aôm ma katañ gêdênj hoc Anôtô.
⁹ "Aê embe jamac êndu ma jasêp sê jana, oc êmoasiñ aôm amboac ondoc. Kekop oc etoc aôm sa ma êwaka nêñ lênj to nêñ binj ñañênj sa êtôm me.
¹⁰ O Apômtau, ôkênj tañam aê to taêm walô aê. O Apômtau, ôtu hoc ônam-aê-sawaga."
¹¹ Aôm gôjam hoc gêñwapac ôkwi kêtü wê. Aôm kôkac hoc abec su ma kôkêñ têtac ñajam aê ka-jandij.
¹² Amboac tonañ aê janam tauc tônia atom. Aê jalam-binj aôm. O Apômtau, hoc Anôtô, aê gabe janam danğe aôm endenj tôniañ. ^{III} nañ.

Mec Anôtô ênam aêac sa êndênj noc gêñwapacña

31 O Apômtau, aêñoc lam u aôm. Ôwi aê siñ amboac ñac gêbac atomanô.
 Ônam aê sa êtu aôm nêñ binj gêdênj ñagenj.
² Ôê tañam aê ma mênjônem aê sa sebeñ. Ôtu hoc poclabu ôñgandê aê ma hoc tuntêna gebe ôpiñ aê auc.
³ Aôm tec kôtu hoc poclabu to tuntêñagoc. Aôm oc ôkam to ôwê aê êtu nêñ ñaêña.
⁴ Aôm oc wê aê sa anğa uc, tañ êsêac sêkic kelecgen kêtü aêña nañ, gebe aôm kôtu aêñoc lamu.
⁵ Aê jasakiñ hoc katuc êndênj aôm lêmam êwac. O Apômtau, aôm Anôtô ñañênj, tec gôjam aê sa.
⁶ Aôm têtac gedec êsêac, tañ sêsap gwam ñaôma tônia nañ samucgenj, mago aê matoc kêsap Apômtau tônia.
⁷ Aê oc têtac ñajam ma ôlic êpigenj êtu nêñ têtac gêwiñ tenğenja gebe aôm matam gê aê gêdênj ganğônia jageonia ma kôjala hoc katuc ôluñ-ôluñ ñam.
⁸ Aôm gôwi aê siñ kêsêp ñacjonê lêma atom. Aôm kôkêñ aê ockaiñ kaka gamênj ñatapa tônia.
⁹ O Apômtau, taêm walô aê gebe ganğônia jageo. Gêñwapac gêgôm aê matocanô ñatalô kêsa e katuc to ôlic kêlênim tau.
¹⁰ Hoc têtac gamoa matoc jaliña samob kêtü gêñwapacñagenj gêja ma katañ tanjiboa kêtôm hoc jala samob. Aê tekoc gêbac kêtü gamoa jageonia ma hoc ñatêkwa kêtü goloñ su.
¹¹ Hoc ñacjo samob têtanj pêlê aê ma hoc lau, tañ sackapoagêdô gêdênj tañ nañ, sêsu sam su aê. Hoc sêlêb embe sêlic aê, oc têtêc aê. Lau tenj embe têtac aê sa anğa intêna, oc sêc aê.

^{III} Dawidnê pesalem, tañ gêga gêdênj sêjac kawi lôm dabun

12 Êsêac sêlinj aê sinj amboac ñac, tañ gêmac êndu su nañ.

Aê katôm ku ñamoasagac.

13 Lau taêsam sêjac biñ kesec-kesec gêdênj taunj. Gêñ secsêga kêkôm aê auc.

Êsêac sêmasañ biñ sêwiñ taunj gebe sensenj aê su janaña.

14 O Apômtau, mago aê tec kasap aôm tôngej.

Aê kasôm gebe "Ñoc Anôtô aôm."

15 Aôm lêmam gôjam gôlinj ñoc lênj.

Amboac tonañ ônam aê sa aña ñoc ñacjo to lau, tañ sêlêsu aê nañ.

16 Ôkênj lanjômanô êpô nê sakijwaga.

Onam aê sa êtu nêmtac gêwiñ tengeña.

17 O Apômtau, ôwi aê sinj amboac gêñ gêbac atom gebe aoc gêjac aôm.

Ôkênj lau alôb-alôbwaga têtû gêñ gêbacmanj ma toawenmêgenj sêsêp lamboam sêna.

18 Ômbôc gêdônôlic dansañ auc.

Êsêac tetoc taunj sa ma sêsôm ñac gêdênj nê bôlênj paliñ e sêgôm enj wae kêtû sec.

19 Aôm gôjac nêmtac moasiñ sa gêjam sêga kêtû lau, tañ têtêc aôm nañja,

ma kômooasiñ lau, tañ sê lamu aôm nañ,

ma lau samob sêlic gêdênj materjanô.

20 Aôm kôpiñ êsêac auc ña lanjômanô

gêdênj ñamalacnênj poac.

Aôm kôsiñ êsêac ôkwi sêngônj bec tenj

gebe imbelenj ênac êsêac atom.

21 Aoc gêôc Apômtau,

gebe enj kêtôc nê têtac gêwiñ tengeña gêdênj aê gêdênj tañ sêgi aê auc sebe sêku aê tulu nañ.

22 Aê katêc tauc ñanôgeñ ma taêc gêjam gebe

"Aôm tec kôtiñ aê su aña lanjômnêmña."

Mago aôm gônj aênoc tanjiboa kapôênj

gêdênj tañ aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa nañ.

23 Amac akênj-gêwiñwaga samob, têtmtac êwiñ Apômtau.

Apômtau gejob lau-ñañênjwaga ma êkênj ñagêjô êlêlêc su êndênj lau-tetoc-taunj-sawaga.

24 Amac samob, tañ asaê Apômtau amoa nañ,

akô ñajanañ totêmtac êpa sugenj. ^I

Tamoa totêmtac êpa sugenj gebe Anôtô kêsuc nêñ sec

okwi

32 Awenj êôc ñac, tañ Anôtô kêsuc ênê sec ôkwi to kêgadu ênê geo auc nañ.

2 Awenj êôc ñac, tañ Anôtô taê gêjam ênê keso atom ma biñdansañ gêc ênê ñalêlôm atom nañ.

3 Gêdênj tañ gajam tauc tônj nañ, ñoc ôlicwalô gêbac-nê

gebe katanj tanjiboa kêtom bêcgeñ.

4 Gebe lêmam gêsac aê ma kôkônij aê kêtôm bêc to gelenj.

Ñoc ñalêlôm ñakelenj kêsua kêtôm oc kêpac mêckelep e ñakelenj kêsua.

^I Dawidnê pesalem tenj.

5 Amboac tonañ tec gaoc ñoc biñ lasê gêdênj aôm ma gasañ ñoc geo auc atom.

Aê kasôm gebe "Jaoc ñoc biñ keso lasê êndênj Apômtau,"

tec aôm kôsuc ñoc geo ñatôp ôkwi.

6 Amboac tonañ lau mansañ samob tetenj êndênj aôm,

êndênj têt sêpô lêna taunja.

Ec embe ñasamac sec ênsalê auc êmênj,

nañ êtap êsêac sa atom.

7 Aôm kôtu ñoc gamênj jasiñ taucña. Aôm gojob gêdênj tañ gamoa jageo nañ.

Nêmtac moasiñ gôjam aê kêsija kêkôm aê auc.

8 "Aê gabe jandônj to jatôc intêna ôsanañ êndênj aôm.

Aê matoc êndij aôm ma jawa aôm.

9 Ôtôm hos me donji kaucmê atom.

Embe gôlinj to gôlinj ñamôkê êsêp awasuj atom, oc taña wamu aôm atom." Apômtaunê biñ tonañ.

10 Ñac alôb-alôb kêtap gêñwapac taêsam sa.

Ma ñac, tañ mata kêsap Apômtau tônj nañ, Apômtaunê têtac gêwiñ tengeña êkwa enj auc.

11 O lau gêdênjac, ôlim êpi totêmtac ñajamgeñ êtu Apômtaunja.

Ma amac samob, tañ nêmtac ñalêlôm ñañênj nañ, atu samuc toôndugeñ. ^{II}

Lambiñ êndênj Anôtô, tañ kêkênj to gejob gêñ samob nañ

33 O lau gêdênjac, atu samuc Apômtau toôndugeñ.

Lambiñ gajac lau mansañ ñawae.

2 Anam danje Apômtau ña gêñ wêña.

Aôc enj sa ña gêñ wêña, tañ ñagam lemenju nañ.

3 Aña wê wakuc tenj epi enj.

Ansaic ñagam êtanj toaligenj.

4 Gebe Apômtaunê biñ biñjanô.

Ma gêgôm nê gêñ samob ñañênjgosu.

5 Enj têtac gêwiñ biñ gêdênj to biñ ñañênj.

Apômtaunê têtac gêwiñ tengeña gêjam nom samuc auc.

6 Undambê ñanô kêsua ña Apômtaunê biñ.

Ma ñagêlônj samob tonañ ñanô kêsua ña ênê awajaô.

7 Enj gêjac gwêc sa kêpi tagenj amboac kêsêp bu-lakôp.

Enj kêkênj gwec ñagêdimbob kêpoac ñalapsamboam.

8 Nom samuc têtêc Apômtau

ma ñamalac samob, tañ sêngônj nom nañ, sêuc labu engeñ.

9 Gebe enj kêsôm ma gêñ ñanô kêsua.

Enj kêjatu ma gêñ tau jakêkô.

10 Apômtau gesenj tentenjatunênj poac e ñanô masi.

Enj kêkô biñ, tañ lau samuc sêmasañ nañ auc.

11 Apômtaunê poac ênêc endenj tôngej.

Biñ tañ enj kêmasañ gêc nê ñalêlôm nañ, oc elom gôlôac to gôlôac.

^{II} Dawid gêga. Pesalem dambu taunja kêtû luagêcña.

12 Awenj êoc lau, tañ Apômtau kêtù nêñ Apômtau nañ,
lau tau, tañ enj kêjaliñ sa gebe têtù ênê gênjlênsêm nañ.

13 Apômtau kêtuc kêniñ anğa undambê kêsêp gêmên.

Enj mataanô kêpi ñamalacnênj latunji samob.

14 Ñac tau gêngôn nê lêpôn ma mata gêdiñ ñamalac samob,
tañ sêngôn nom nañ.

15 Ñac tau tonañ tec kêmasañ samob nêñ ñalêlôm.

Ñac tau tonañ tec mata gêdiñ gênj samob, tañ êsêac sêgôm nañ.

16 Siñwaga taêsam ñasec, mago oc sênam nêñ kiñ sa atom.

Ma siñsêlêc ñaclai oc êku ñacjo tulu atom.

17 Teñ embe taê êka nê hos siñña gebe êku ñacjo tulu, oc ênsau tau,

gebe nê hosnê ñaclai tau oc ênam enj sa atom.

18 Alic acgom, Apômtau mata gê êsêac, tañ têtêc enj nañ,

to êsêac, tañ sêkênj materj ênê têtac gêwiñ tengeñña nañ,

19 gebe ênam êsêac katun sa êtu sêmac êndu atom-ña

to êoc êsêac, tañ sêmoa materj jali nañ, tônj êndênj noc tôbômña.

20 Aêacnênj katun kêtù gwasâ Apômtau, aêanênj gêjam-sawaga to aêacnênj lautuc enj.

21 Biññanô, aêacnênj ñalêlôm kêtù samuc engeñ, gebe aêac takênj gêwiñ ênê ñaê dabun.

22 O Apômtau, aômnêm têtac gêwiñ tengeñña mênjêpi aêac

êtôm aêac, tec akênj materj aôm nec.

Anôtô gêjam nê lau, tañ sêpo lêna taun nañ sa

34 Aoc êoc Apômtau enderj töngeñ.

Ñabiñ lanem ênêc aocgeñ ñapañ.

2 Ñoc katuc etoc tau sa êtu Apômtau ña.

Êsêac, tañ sêoc gênjwapac nañ, sênjô e têtac ñajam êsa.

3 Anam Apômtaunê wae êsa awiñ aê.

Ma tatoc ênê ñaê sa selengeñ.

4 Aê gamôêc Apômtau ma enj kêkênj taña aê.

Ma kêjanço aê su anğa gênj samob, tañ katêc nañ.

5 Matam ê Apômtau, go têtac ñajam êsa ma asa tembelam sa ñapañ.

6 Ñac ñalêlôm sawa tonec gêmôêc e Apômtau kêkênj taña enj

ma gêjam enj sa anğa nê gênjwapac samob.

7 Apômtaunê anjela kêpiñ êsêac, tañ têtêc enj nañ auc ma gêjam êsêac sa.

8 Ansaê ênac awem to ajala gebe Apômtau enj ñac gabêjam ñanô.

Awenj êoc samob, tañ sê lamu enj nañ.

9 Amac tañ atu Apômtaunê lau dabun nañ, atêc engeñ.

Gebe êsêac, tañ têtêc enj nañ, oc sêpô lêna gênj tenj atom.

10 Lewe ñalatu taun oc sêpô lêna ma mo oc êjô êsêac,

mago êsêac, tañ sensom Apômtau nañ, oc seso gênj ñajam tenj atom.

11 O ñapalêac, amênj akênj tañem aêmanj.

Aê gabe jandôn amac êtu atêc Apômtau ña.

12 Asa taê gêjam gebe êngôn mata jali ñêngeñ ma taê kêka gebe nê bêc ênac têku tau ma êtap ñajam sa.

13 Ojop imbêlam êndênj biñ sec

to gêdômôlic êndênj biñdansañ.

14 Ônac jaê sec ma ôngôm gênj ñajam.

Onsom biñ malô ma ôlêtigenj e naôê tônj.

15 Apômtau mata kêsap lau gêdênj

ma kêkênj taña nêñ tañjboa.

16 Apômtaunê lançanô kêkô secwaga auc gebe enserj êsêac su e nêñ lau taênj ênam êsêac êti-am atom.

17 Lau gêdênj embe sêmodêc, go Apômtau oc êkênj taña

ma ênam êsêac sa anğa nêñ gênjwapac samob.

18 Apômtau gêjam tamiñ lau-ñalêlôm-popocwaga.

Enj gêjam êsêac, tañ nêñ katun ôluñ-ôluñgeñ nañ sa.

19 Ñac gêdênj gêoc gênjwapac taêsam, mago Apômtau gêjam enj sa gêdênj gênj tonañ ñai samob.

20 Enj gejob ênê ñatêkwa samob

gebe ñatenj tulu atom.

21 Sec oc ênac ñac sec êndu.

Ma êsêac, tañ têtac sec êndênj ñac gêdênj nañ, oc têtac ñagêjô sa.

22 Apômtau gêjam nê sakiñwaga nêñ katun sa.

Ma êsêac, tañ sê lamu enj nañ, oc têtac ñagêjô sa êjô sec atom. ¹ meloc kêtê enj e ñac tau kêtin enj su gêc gêja nañ.

Ñac gaôc gênjwapacña nê mec Anôtô ênam enj saña

35 O Apômtau, ônac siñ êndênj êsêac, tañ sêjac aê semoa nañ.

Ôku êsêac, tañ sêku aê tulu sêmoa nañ tulu.

2 Ôja lautuc to maluku sa

ma ôndi mênjônem aê samañ.

3 Ôkôtênj kêm to ôndainj olo enderj lau, tañ sebe sê aê tönj nañ.

Ôsôm êndênj ñoc katuc gebe "Aê tec gabe janam aôm sa."

4 Ôkênj lau, tañ sesom lênj sensenj aê sunja nañ, têtù meloc ma sêmbac taun su.

Êsêac tañ sêkic aênoc biñ nañ,

sênu taun su tomajengeñ sêc sêmu sêna.

5 Ôkênj êsêac têtôm jataê, tañ mu kelelo nañ,

ma Apômtaunê anjela êtinj êsêac su.

6 Êsêacnênj intêna êtu kesec ma ñalênjô êsa

ma Apômtaunê anjela êjanda êsêac.

¹ Dawid gêga gêdênj tañ kepeñ tokauc gêdênj Abimelek gebe

7 Êsêac sêwa lakô aê kelecgen
 ma sêkwê sê gebe aê janac tauc êndu.
 8 Gêñwapac êtap êsêac sa eb tagenmanj ma taun
 sêsêp nêñ lakô, tañ sêwa kelecgen nanj,
 e gacgen sênaña.
 9 Go ñoc ñalêlôm êtu samuc Apômtau
 ma êôc enj sa gebe gêjam aê kêsî.
 10 Aê oc jasôm tonoc ñalêlôm samucgen gebe
 "Apômtau, asa oc êtôm aôm,
 tañ kôjanço ñac gêñgôn jageoña su ança ñaclainê
 to kôjanço ñalêlôm sawa, tañ gêôc gêñwapac nanj,
 su ança ñac, tañ kêkônij enj tôn nanj."
 11 Imbelen dansañ sêsa gebe mênhsensenj aê,
 têtû kênac gêñ, tañ gajam kauc ñam nanj, gêdên aê.
 12 Aê kamoasij êsêac, mago sêkên sec gêjô ñajam
 e aê katuc gêbac su.
 13 Mago gêdên tañ gêmac kêtap êsêac sa nanj, aê
 kasô talu kêtû ñoc ñakwê.
 Aê gajam dabunj mo ma katenj ñoc mec gasañ-lañô-
 canô auc.
 14 Gagôm tauc amboac gagôm kêtû ñoc ñac me lasic
 tenja.
 Gançonj kapô gaducgenj katôm ñac tenj ñalêlôm
 ñawapac kêtû tênaña.
 15 Mago gêdên tañ aê katu sec nanj, êsêac sêkac sa
 toôlij kêpigenj sebe sêsu aê susu.
 Ma lau, tañ gajam kauc êsêac nanj, sêsôm bij alôb-
 alôb kêpi aê gedenj tônjenj.
 16 Êsêac têtôm sêsu-susuwaga sêjam aê katu ôwê to
 sêgôm aê katu meloc
 ma sêmôênj lunlunj gêdên aê.
 17 O Apômtau, gobe ôlic gêñ tonanj e êndên on-
 docgenj.
 Ôjanda katuc su ança êsêanênj bij alôb-alôb. Ônam
 aê kêsî ança lewe matak nêñ.
 18 Go janam danje aôm êsêp taêsam sêkac taun sa
 ñalêlôm.
 Aoc êôc aôm êsêp lau taêsam ñanô tañenjunj.
 19 Ôkên êsêac, tañ sêkic aênoc bij sêsingenj sêmoa
 nanj, sêmajec aê atom.
 Ôkên êsêac, tañ sêkên kisa aê ñabinj masigenj nanj,
 sêsênic materj êtu aênja atom.
 20 Êsêac sêsôm bij malô-malô atom.
 Ma sêgôlij bijdansanj kêpi gamênj tau ñalau wapac.
 21 Êsêac sêpa lawenjenj kêtû aênja ma sêmôêc gebe
 "Kec, kec
 taunj materj anô talic ñanôgac."
 22 O Apômtau, aôm gôlicgac, amboac tonanj ônam
 taôm tôn atom.
 O Apômtau, ômoa jaêc aê atom.
 23 Matam jali êsa to ôndi sa gebe ômansanj ñoc bij
 êtu katô.
 O ñoc Anôtô to ñoc Apômtau, ônam gôlij ñoc bij-
 manj.
 24 O Apômtau ñoc Anôtô, aôm ñac gêdên. Ômêtôc
 ñoc bij êtu katô
 gebe êsêac ôlij êpi atu aênja atom.

25 Ôkên êsêac sêômac aê êtu bij, tañ sêpuc boa gêc
 nêñ ñalêlôm nanja atom gebe "Kec, gêñ amboac
 tonanj tec aêac taênj gêjam."

Ôkên êsêac sêkêli taunj gebe "Aêac asenjenj sugac"
 nanj atom.

26 Ôkên êsêac samob, tañ ôlij kêpi kêtû ñoc gêñwa-
 pacña nanj, majen to môtênjapac ñawapac êsa acgom.

Ôkên êsêac, tañ tetoc taun sa gêdên aê nanj, têtû
 meloc ma majen êkôm êsêac auc.

27 Ôkên êsêac, tañ sêlic aê ñajam nanj, taunj têtac
 ñajam to ôlij êpigenj.

Ma ôkên êsêac sêsôm ênêc awêjenj gebe" Apômtau
 enj ñac kapôênj. Enj taê gêjam nê sakinjwaga gebe
 êmoa ñajamgenj."

28 Imbeloc oc êwaka nêmbijgêdên sa,
 êngôm waem êtu tapa endenj tônjenj. I

Lau secwaga nêñ bij alôb-alôb to lau gêdên

36 Nac alôb-alôb gêñô sec ñaawa ança tau nê
 ñalêlôm.

Enj gedec Anôtô, tec ketoc enj sa atom.

2 Enj ketoc tau sa e taê gêjam kêtû tôn gebe
 Anôtô oc êkip sa to atij enj su atom.

3 Bij samob, tañ enj kêsôm nanj, bij alôb-alôb to bij
 dansanj.

Enj gêwi nê gêñ, tañ andanjenj gêgôm tokauc ma
 ñapep nanj, sij su.

4 Enj kêsa tau sic jagêc nê mê nanj taê gêjam bij alôb-
 alôb.

Enj kêsa sec ñalênj ma lanjô gelo bij keso tau atom.

Anôtônê moasij

5 O Apômtau, nêmbijgêwijn tenjenjenj kapi e
 jagêdên undambê

ma nêmbij ñanjenj kapi e jakêpuc kêpi tao.

6 Aômnêmbijgêdênj kêtôm Anôtônê lôc sêkô ñajanja.
 Aômnêmbijgêdênj kêtôm gwêc ñagêdimbob.

O Apômtau, aôm gôjam ñamalac to bôc sa.

7 O Anôtô, nêmbijgêwijn tenjenjenj ñajamanô-
 goc,

tec ñamalac latunjenj sêlamu aôm magêm ñaajunjabu.

8 Aômnêmbijgêdênj taêsam gêjac êsêac
 materj su.

Aôm kôkênj êsêac sênôm aômnêmbijgêlêwê ñajam
 ñabu,

9 gebe aôm kôtu danjonj materj jali ñamôkê.

Aômnêmbijgêdênj kêtôm aêac, tec taunj ajala ñawê am-
 boac tonanj.

10 Nêmbijgêwijn tenjenjenj êmoasij êsêac, tañ
 sêjala aôm nanj,

to êmoasij êsêac, tañ sêsa nêñ lênj tolanjonj nêmbij-
 sawagenj nanj.

11 Ôkên lau tenjbelenjenj anjenjenj enjkainjenj êka aê tôn atom.

Ma êsêac, tañ sêkac taun su ança Anôtônê nanj,
 sensoc aê atom.

12 Secwaga sebenj jasêc

oc sêndi naeo.

I

Lau-secwaga nênj njajam, nanj gênj têlagenj

- 37 Ôniŋ oliŋ êtu lau secwaga atom.
 Ôlim taôm êtu lau-kesowagaŋa atom.
 2 Êsêac oc têtû gegonj seberj amboac gêgwanj
 ma sêmêlij amboac gêgwanj namêdôb.
 3 Ôkênj êwiŋ Apômtau, ec ôngôm gênj njajamgeŋ.
 Ôngônj nênj gamênj ma ôngôm gênj êndêngeŋ.
 4 Ôtu samuc Apômtau.
 Eŋ oc êkênj gênj, tanj nênj njalêlôm taêm kêka nanj.
 5 Ôsakiŋ nênj lênj êndênj Apômtau
 ma ôkênj êwiŋ eŋ, eŋ oc êngôm njajam êsa.
 6 Eŋ oc êkênj aôm-nênj biŋ gêdênj êpô gamênj amboac
 njawê.
 Ma aôm-nênj biŋ njahênj njawê amboac oc kêkô
 njaluŋ.
 7 Ônam taôm tônj ômoa Apômtau lanjônênj ma ôkênj
 matam eŋgeŋ.
 Ôniŋ oliŋ njac, tanj kêtap nênj kôm njanô sa ma njac, tanj
 kêkic launênj biŋ ma gêgôm njanô kêsa nanj atom.
 8 Ojop taôm êndênj têtac njandanj ma ôkac taôm su
 anjga njalêlôm kêmoatiŋ tônj.
 Ôniŋ oliŋ taôm atom, oc êkalem sec.
 9 Apômtau oc enserj lau-sêgôm-secwaga su.
 Ma êsêac, tanj sêkênj materj Apômtau nanj, oc sêwê
 kaiŋ gamênj tau.
 10 Saunjeŋ acgom, go secwaga tau oc malamê
 ma embe onsom anjga eŋ mala, oc ôtap eŋ sa atom
 11 Mago lau wapac oc têtû gamênj njatau,
 ma moasiŋ oc ênam êsêac auc sêmoa nênj njajam.
 12 Secwaga kêkic njac gêdênj nênj biŋ
 ma gêmôê luluŋ kêtu eŋja.
 13 Mago Apômtau kêômac eŋ
 gebe kêjala gebe saunjeŋ, go njac tau ênaŋa.
 14 Lau-secwaga sêkac nênj siŋ sa ma sêkêkam nênj ta-
 lam,
 seberj senserj njac njasec to njalêlôm sawa ma sênac
 êsêac, tanj sêsa nênj lênj gêdêngeŋ nanj êndu.
 15 Mago acnênj siŋ oc êmbuc êsêac tauŋ nênj njalêlôm
 ma nênj talam oc tulu-tulugeŋ ênaŋa.
 16 Njac-gêdênj nênj waba luagêcgeŋ embe ênêc,
 oc êlêlêc secwaga taêsam nênj waba njanô lasê su.
 17 Lau tanj sêkac tauŋ su anjga Anôtônê nanj, nênj
 lemeŋ dambê oc tulu,
 mago Apômtau oc êpuc lau gêdênj tônj.
 18 Apômtau kêjala lau mansaŋ nênj bêc
 ma nênj gênjlênsênj oc ênêc tenjeŋ.
 19 Êndênj bêc gênjwapacŋa oc sêpô lêna tauŋ atom.
 Êndênj bêc tôbômŋa, nanj mo oc êôc êsêac tônj.
 20 Lau tanj sêkac tauŋ su anjga Anôtônê nanj, oc sêm-
 bac sênaŋa.
 Ma Apômtaunê njacjo oc sênaŋa amboac njao
 kêsêlô, ma sê su amboac jadaunj.

I Apômtaunê sakiŋwaga Dawid gêga.

21 Njac sec nênj gênj masi, tec oc ênac launênj tôp êtôm
 atom.

Ma njac gêdênj oc êkênj gênj totêtac wapômgeŋ.

22 Lau tanj Apômtau gêjam mec êsêac nanj, oc sêwê
 kaiŋ gamênj êtu nênj gênj.

Ma lau, tanj eŋ kêpuc boa êsêac nanj, oc sênaŋa.

23 Apômtau gêjam gôlij launênj lênj
 ma kêpuc njac, tanj nênj lênj gêjac eŋ mataanô njajam
 nanj tônj.

24 Eŋ embe emberj, oc gacgeŋ êsêp naênêc atom
 gebe Apômtau kêkam eŋ gêdênj lêma.

25 Aê njapalêgeŋ e katu njac langwa,
 mago galic Apômtau gêwi njac gêdênj tenj siŋ atom-
 anô. Ma galic nênj gôlôac têtanj gênj tenj atomanô.

26 Eŋ njac têtac wapôm ma êkênj gênj êndênj lau, tanj
 teteŋ eŋ nanj.

Ma nênj gôlôac oc têtû moasiŋ laugeŋ.

27 Ôngamiŋ taôm êndênj sec ma ôngôm gênj nj-
 jamgeŋ,

go ômoa nênj gamênj tenjeŋ

28 Gebe Apômtau têtac gêwiŋ biŋ gêdênj
 ma oc êwi nênj lau mansaŋ siŋ atom.

Eŋ oc ejop nênj lau gêdênj sêmoa tenjeŋ,
 mago lau alôb-alôb nênj wakuc oc malenjmê.

29 Lau gêdênj oc têtû gamênj njatau
 ma oc sêngônj nênj gamênj tau enderj tôngeŋ.

30 Njac gêdênj nênj awasuŋ kêsôm biŋ tokauc lasê
 ma imbêla kêsôm biŋ jagêdênj.

31 Njac tau nênj Anôtônê biŋsu gêc ênê njalêlôm,
 tec kêsêlênj kêku kêpac atom.

32 Njac keso gêdib njac gêdênj
 ma taê gêjam gebe enserj eŋ su ênaŋa.

33 Mago Apômtau kêkô njac gêdênj auc
 ma embe êmêtôc ênê biŋ, oc êkênj eŋ lêwanj-lêwanj
 atom.

34 Ôkênj matam Apômtaugeŋ to ôsap ênê lênj tônj, go
 etoc aôm sa ôtu gamênj njatau
 ma aôm ôlic eŋ enserj lau sec su.

35 Aê galic njac sec tenj, tanj ketoc tau sa njanôgeŋ
 e kelerj gamênj su amboac kaseda Lebanonja.

36 Mago gêdênj tanj kasêlênj jagaô lasê eŋ mala kêti-
 am nanj, galic eŋ malamê
 ma gasom e katap eŋ sa atomanô.

37 Ômoa tobiŋmêgeŋ ma ôsa nênj lênj êndêngeŋ
 gebe Anôtô oc êmoasiŋ lau amboac tonanj.

38 Lau-secwaga samob oc sênaŋa.

Ma lau, tanj sêkac tauŋ su anjga Anôtônê nanj, nênj
 wakuc oc malenjmê.

39 Apômtau kêtu lau gêdênj nênj ênam êsêac sa
 njamôkê

ma kêtu nênj lamu njanô gêdênj noc sêpô lêna
 tauŋja.

40 Apômtau kêpuc êsêac tônj to gêjam êsêac kêsi.
 Eŋ gêjam êsêac kêsi gêdênj lau keso ma kêpuc êsêac
 tônj gebe sê lamu eŋgeŋ.

II

II Dawid gêga tonec.

Njac nasec tej nê mec

- 38** O Apômtau, aôm têmtac nandan ma ônac aê atom.
Têmtac êmoatinj tøn ma ôim aê atom.
² Gebe aômnêm sôb kesenjen aêgac.
Ma lêmam kêkônij aê tøn njanô.
³ Aôm têmtac nandanj kêkênj gêmac gêjam ôlic samucgenj auc.
Aênoc geo gêgôm aê ôlic nagenjêlêlôm kêtû masê sugac.
⁴ Aênoc keso gênôm aê auc kêpi e kalêlêc môkêcapac su,
kêkônij aê tøn amboac gên wapacsêga tej.
⁵ Kêtû aê njac melocnja,
tec njoc kamoc kêtû kapôênj e gêmôb.
⁶ Aê kapô gaduc ganjônj ducgenj.
Aênoc njalêlôm njawapac ma ganônj kaukac kêtôm bêc to gelenj.
⁷ Lambic gêjac aê secanô.
Ma gêmac gêjam aê ôlic auc.
Kasê aoc jamêc-jamêc e tekoc gêbac.
Njoc njalêlôm kêjamunj aê tec gamôêc.
⁹ O Apômtau, aôm kôjala gên samob, tej gajam aoc su nanj,
ma gônô njoc gaenj olij sapu atom.
¹⁰ Njoc njalêlôm njatutuc njasec. njac lai kêtaij su anja aênoc
ma matocanô njawê gêjana amboac tonanjenj.
¹¹ Njoc njac to tawanj sêkac taurj su gêdênj aênoc gêjwapac
ma njoc lasitêwai sêmoa jaêc aê.
¹² Êsêac tej sebe sensenjenj aê su nanj, sêwa lakô aê.
Êsêac tej sebe aê jambac jananja nanj, sêjam kisa aênjenj to sêkic njoc binj kêtôm bêc to gelenjenj.
¹³ Ma aê amboac njac tanjasunjbic, nanj gênô binj atom.
Ma amboac njac awamê, nanj gêna awa atom.
¹⁴ Binjananô, aê katôm njac tej gênô binj atomanô
ma awasunj kêpuc binj su tau atomanô.
¹⁵ O Apômtau, aê matoc kêsap aôm.
O njoc Apômtau Anôtô, aôm oc ôjô aê aoc.
¹⁶ Aê katanj aôm gebe êsêac ôlij êpi êtu aênja atom-manj.
Embe ockaij êku êpac, nanj êsêac sêsu aê susu atommanj.
¹⁷ Kêdabinj gebe jambenj
ma taêc gêjam njoc nandanj gedenj tønjenj.
¹⁸ Ojae, aê jasôm njoc binj lasê acgom,
gebe njoc njalêlôm kêtunj aê kêtû njoc secnja.
¹⁹ Êsêac tej sêkênj kisa aê njômagenj nanj, nênj lai kêpoa.
Ma êsêac, tej nênj njalêlôm kêmoatinj tøn njômagenj kêtû aênja nanj, lau taêsam njasec.
²⁰ Aê tec kasap binj njajam tøn.
Ma êsêac sêkênj sec gêjô njajam ma sêkênj kisa aênjenj.
²¹ O Apômtau, ôwi aê sinj atom.
Njoc Anôtô, ômoa jaêc aê atom.

²² O njoc njacmoasinj Apômtau,
mênônjam aê sa. ^I têlêacnja.

Aênoc njac tej gêmoa gêjwapac njalêlôm nanj, gêbu tau

- 39** Aê taêc gêjam gabe jajop njoc lênj njapen
ma imbeloc ênac binj sec tej atom.
Lau sec embe sêmoa aê njagala,
oc jakênj njagôlij êsêp aocsunj.
² Amboac tonanj gajam tauc tøn njanênj langwagenj kakô.
Ma njoc nandanj kêpônj aê secanô gêc lêlômgenj.
³ Njoc njalêlôm gêlanj aê gêc bôcdagi njalêlômgenj ma taêc gêjam gamoa e kêlakoc aê amboac ja kêpi gêmênj,
go kapô imbeloc njagôlij su.
⁴ "O Apômtau, aê oc janjônj matoc jali e êndênj ondoc. Oc jamac êndu êndênj ondoc.
Oc jamac êndu êndênj ondoc.
Ôkênj aê jajala tauc gebe aê gênj dalamatê sec."
⁵ Ojae, kôsaka njoc bêc kêtôm samuc tagenj wagenj, matamanô gôlic aênoc bêc njawalanj nanj masi.
Njamalac samob gên njajaô-jaô njômagoc.
⁶ Njamalac kêsana nê lênj kêtôm gên njakatu tej. Enj gên njômama, mago gêgôm gênjêlêlôm kêtû taurja elêmê.
Gêjac gênj sasa gedenj tønjenj ma asa oc êtu gênj tau njatau.
⁷ O Apômtau, aê oc jakênj matoc asa.
Taêc kêka aôm taômgenjoc.
⁸ Ônam aê sa anja njoc sec samobmanj.
Ôkênj lau meloc sêsu aê susu atom,
⁹ Aê janja aoc atom, janam tauc tønjenj jamoa,
gebe aôm gôjam gôlij njoc lênj tau.
¹⁰ Nêm gêjwapac tec kêsac aê nec, ôkôc su anja aênoc,
gebe lêmam kêkônij aê tøn njanô e oc jananja.
¹¹ Aôm embe ônac njamalac tej êtu nê sec njagêjônja, oc nê katu njajam ênanja êtôm abêlônjenj tau.
Ojae, njamalac samob gên njajaô-jaô njômagoc.
¹² O Apômtau, ônjô njoc mec ma ôkênj tanjam njoc tanj.
Aê galiij matocsulu, amboac tonanj ônam taôm tøn atom.
Gebe aê katu njacjaba katôm tamoci samob.
Ma katu nêm njacnenj tej.
¹³ Ôlêwanj aê gebe jasi aoc su acgom,
go jaêc su e malocmê samucgenj. ^{II}

Wê lambinja

(Pes 70:1-5)

- 40** Aê gaôn Apômtau to gajam aoc su enj,
ma enj gewec mênjêkênj tanja njoc tanj.
² Enj gê aê sa anja gêsunj njakêlêndinj to anja lemoj njagôlub-gôlub.
Enj kêkênj ockaij kaka poc tøn
ma kêpuc ockaij tøn kasêlênj njajanja.

^I Dawidnê pesalem tej. Pesalem dambu taurja kêtû II
^{II} Dawidnê pesalem tej.

3 Eñ kékên wê wakuc kêsêp aocsuñ.
 Kêdôn wê lambiñña tenj kêpi aêacnêñ Anôtô.
 Lau taêsam sêlic e selendec
 e materj êsap Apômtauñ.
 4 Aoc êoc ñac, tanj mata kêsap Apômtau nañ,
 ma gêmoa gêwiñ tenjbelenj anjênwaga atom to kêsa
 dansantêna nêñ lêñ atom.
 5 O ma Apômtau Anôtô, aôm gôgôm gêñtalô taêsam
 kêtû aêacña.
 Ñac tenj kêtôm aôm gêmoa atom.
 Aôm taêm gêjam lêñ moasiñña taêsam amboac
 tonañ.
 Aê embe jawa sa to jasa sa, oc jatôm atom gebe
 taêsam ñanô lasê.
 6 Da sêbucña to da kelenj gêjac aôm matamanô ña-
 jam atom, mago kômasañ tanjocsuñ gobe janô biñ.
 Aôm kotenj daja to da wama atom.
 7 Amboac tonañ jasôm gebe "Ôlic acgom, oc jawac
 sêwa aênoc biñ sa gêc biñsu ñabuku.
 8 O ñoc Anôtô, aê janjgôm aômnêm biñ êtu tôn janac
 ñawae.
 Nêm biñsu gêc ñoc ñalêlôm."
 9 Aê kasôm aôm gôjam aêac sa ñawae lasê anja lau
 taêsam sêkac tauñ sa ñalêlôm.
 O Apômtau, aôm taôm gôlicgac gebe aê kagamiñ
 gêdôcôlic atom.
 10 Aê gasañ nêm biñ gôjam lau kêsiña ñawae auc gêc
 ñoc ñalêlôm atom.
 Kasôm lasêgeñ gebe aôm ñac ñanjên to gôjam lau
 sa.
 11 O Apômtau, amboac tonañ ôñgamiñ taêm walô
 êndên aêma atom.
 Nêm têtmac gêwiñ tenjenña to biñ ñanjên oc êkwa
 aê auc ñapanj.

Mec ênam saña

12 Gêñwapac ñalêlêma atom kêgi aê auc.
 Ñac sec kêtap aê sa gêjam aucgeñ.
 Taêsam ñasec kêlêlêc môkêclauñ môkêcapacña su,
 tec gajac kapoac tauc gacgeñ gamoa.
 13 O Apômtau, ôlic ñajam ma ônam aê sa.
 O Apômtau, ônsaic taômgeñ mêñôpuc aê tôn.
 14 Êsêac tanj dêdib aê sebe sensen aê su nañ, ôkên
 êsêac samob majen to tenjbelenj ñawapac êsa.
 Ôkên êsêac, tanj sêkên matenjen sebe aê jatu sec
 nañ, sêc tomajenjen sêmu sêna.
 15 Êsêac tanj sêgôm Kec, kec kêpi aê nañ,
 ôkên êsêac têtakê tomajenjen.
 16 Ôkên êsêac samob, tanj sesom aôm nañ,
 ôliñ êpi to têtac ñajam êsa êtu aômña.
 Ôkên êsêac samob, tanj taênj kêka aômnêm moasiñ
 nañ,
 sêsôm lasê endenj tônjen gebe Apômtau ñac towae.
 17 O Apômtau, aê tec ñac palê-palê to ñac ñalêlôm
 sawa jamoa naeo, mago aôm taêm gêjam aê.
 O ñoc Anôtô, ônam gamênj tôn atom gebe ñoc
 ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tônjwaga aômngoc.

I

Ñac gêmac nê mec

41 Aoc gêoc ñac, tanj gêjam ñac ñasec sa nañ,
 gebe êndên gêñwapac ñabec Apômtau oc
 ênam enj sa.
 2 Apômtau ejop enj ma êwaka ênê katu sa gebe awenj
 êoc enj anja nê gamênj.
 Ma aôm oc ôpô enj ñabênic su êndên nê ñacjo, tanj
 têtû kêka-kêka enj nañ atom.
 3 Enj embe êmac jaonjagenj ênêc, Apômtau oc ênam
 malô enj.
 Aôm gôjam ênê gêñwapac samob ôkwi kêtû gaô.
 4 Aê kasôm gebe "O Apômtau, taêm labu aêmanj.
 Ômoasiñ ñoc katuc gebe aê gagôm geo gêdên
 aôm."
 5 Ñoc sonjo-sonjo sêjac jatu aê gebe
 "Êndên ondoc enj oc êmac êndu ma nê ñaê ênanja.
 6 Tenj embe êtu ñaclen aê êmên, oc êsôm biñ dansañ.
 Nê ñalêlôm ênac biñ sec-sec sa,
 gocgo êsa awê naêsôm lasê.
 7 Êsêac samob, tanj nêñ ñalêlôm kêmoatiñ tôn kêtû
 aênja nañ, sêjac biñ kesec-kesec kêtû aênja.
 Êsêac taênj gêjam biñkalom kêpi aênjen gebe
 8 "Enj ñac tobiñ kalon-kalon sec,
 tenj embe ênêc amboac tonañ, oc êndi sa êtiam
 atom.
 9 Ñoc ñac mêñbanj, tanj ôlic andanj enj ma genj mo an-
 ja aênoc nañ,
 tec kêkac akaiñ sa gebe êka aê.
 10 O Apômtau, taêm labu aê ma ônam aê sa êtiam,
 go jakênj ñagêjô êndên êsêac.
 11 Ñoc ñacjo embe ôli êpi-êpi êtu aênja atom,
 go aê jajala gebe aôm gôlic aê ñajam.
 12 Aôm gôjam aê sa kêtû ñoc biñ masigenña
 ma kôkên aê kakô aôm lanjômnêmña gedenj tônjen.
 13 Lambiñ êndên Apômtau, Israelnên Anôtô
 êndên galoc to endenj tônjen.
 Biñjanô, biñjanôgoc.

II

BUKU KÊTU LUAGÊCÑA

Tanam awenj su Apômtauña

42 O Anôtô, aê aocsulu kapa aômña
 amboac bôcgabuñ, tanj awa ececgeñ gebe
 ênom bu nañ.
 2 Ñoc katuc ñaawasulu kêpa Anôtônja, kêpa kêtû
 Anôtô mata jaliña.
 Êndên ondoc oc jasa najalic Anôtônê lanjôanô.
 3 Galiñ matocsulu kêtû ñoc mo kêtôm bêc to gelenj,
 gebe sênac aênoc Anôtô ôkwi kêtôm bêcgeñ gebe
 Nêm Anôtô gêmoa ondoc."
 4 Jakô ñoc ñalêlôm ñawapac auc atom, taêc ênam biñ
 tonecgeñ gebe gêmunjen gawiñ lau taêsam ma gawê
 êsêac gadên Anôtônê andu gaja.

I Dawidnê pesalem tenj. II Dawidnê pesalem tenj.

Aêac awê tolasê ma toôndugen aja abe akên
Anôtônê om.

⁵ O katuc tau, amboac ondod gômoa ñoc ñalêlôm to-
biñ wapac ma ôluñ-ôluñgen.

Ôkên matam Anôtô gebe aê oc janam danje êndên
en, tañ kêsâ aê lanjoc sa to kêtû ñoc Anôtô nan.

⁶ Ñoc katuc kêpô gêducgen gêmôa ñoc ñalêlôm. Am-
boac tonañ tec taêc gêjam aôm gamoa Jordan to lôc
Hermon ñatêpôê ñagamên tonec.

Ganğôn lôc Misar tonec.

⁷ Bu ñasamac tenj gêmôêc biñ gêdên ñasamac tenj
gêdên tañ kêpô kêsêp pocdambê nan.

Ojae, aômñêm dembom to kotenj samob gênôm aê
aucgoc.

⁸ Gêdên gelenja gaen olinj gebe Apômtau êkên nê
moasinj êsa ma gêdên gêbêc nê wê gêc aocsunj
to katenj ñoc mec gêdên Anôtô, tañ kêkên aê
ganğôn matoc jali.

⁹ Aê kasôm gêdên ñoc poclabu Anôtô gebe
“Amboac ondod kôlinj aê sinj.

Amboac ondod gamoa togênwapacgenj.

Ma ñacjo kêkôninj aê tônj.”

¹⁰ Lau tañ sêlêsu aênja nan, têtanj pêlê aê
e sêjamunj ñoc ñatêkwa popoc-popocgenj.

Êsêac têtanj pêlê aê gedenj tönjenj gebe
“Nêm Anôtô gêmôa ondod.”

¹¹ O katuc tau, amboac ondod gômoa ñoc ñalêlôm
tobinj wapac ma ôluñ-ôluñgen.

Ôkên matam Anôtô, gebe aê janam danje êndên
en, tañ kêsâ aê lanjoc sa to kêtû ñoc Anôtô nan.

I

(Gêjac têku pesalem 42)

Mec Anôtô ênam aêac saña

43 O Anôtô, ôwaka ñoc gêdên sa ma ônam gôlinj
ñoc biñ

êndên lau têtac gêwiñmê tônê ñai.

Ônam aê sa

anja ñamalac dansanj to secwaga nênj.

² Aôm kêtû Anôtô, tañ gejob aê nan,
amboac ondod kôlinj aê su.

Amboac ondod jamoa togênwapacgenj
ma soño-soño kêkôninj aê tônj.

³ Ôsakinj nêm ñawê to nêm biñ ñanjenj
gebe êwê aê.

Ma ôkên aê jandên nêm lôc dabunj,
to nêm andu, tañ gônğôn nan jana.

⁴ Go jandên Anôtônê altar jana.

Jandên Anôtô, tañ ôlic kêpi-kêpi enja nan.

O ñoc Apômtau Anôtô,

aê jalambinj aôm ña gên wênagenj.

⁵ O katuc tau, amboac ondod gômoa ñoc ñalêlôm to-
biñ wapac

ma ôluñ-ôluñgenj.

Ôkên matam Anôtô gebe aê janam danje êndên en,
tañ kêsâ aê lanjoc sa to kêtû ñoc Anôtô nan.

I Lau Kora nêñ wê tenj.

Mec Anôtô ejop aêacña

44 O Anôtô, aêac taunj anjô kêsô tañensunj
ma tamenjmai sêjac aômñêm minj gêdên aêac
gebe gêdên êsêacnênj bec, tañ sêmôa nanj, aôm
gôgôm nêm gênjsêga gêdên êsêac,
gôgôm gêdên bêc andanjenja.

² Aôm lêmam jagosenj lau samuc su ma kôkênj nêm
lau sênğônj sêjô êsêac malenj.

Aôm gosenj tenterlatu su, ma kôlainj êsêacgenj sê-
jam gamênj auc.

³ Êsêac taunj nênj sinj kêsî gamênj ñatau su atom.

Ma êsêac taunj nênj ñaclai kêtû ñacjo tulu atom.

Aôm taômgenj nêm anônja to lêmam ma lanjômanô
ñawê gêgôm

gebe aôm têtac gêwiñ êsêac.

⁴ Aôm taômgenj kôtu ñoc kinj to Anôtô.

Aôm kôkênj Jakob kêtû nê ñacjo tulu.

⁵ Aôm ôwiñ aêac, go akôninj ma ñacjo tônj.

Aômñêm ñaê êpuc aêac tônj, go aka ma ñacjo
popoc.

⁶ Aê kakênj gêwiñ ñoc talamgenj atom.

Ma aênoc sinj gêjam aê sa atom.

⁷ Aôm taômgenj tec kôpuc aêac tônj gêdên ma ñacjo.

Ma gôgôm êsêac, tañ nênj ñalêlôm kêmoatinj tônj kê-
tu aêacña nan, nênj meloco kêsâ.

⁸ Aêac atoc Anôtô sa gedenj tönjenj.

Ma awenj gêoc nêm ñaê ñapanj.

⁹ Mago galoc kôlinj aêac su to gôgôm aêac majenj
kêsâ

ma gôwiñ aêacma sinjwaga atom.

¹⁰ Aôm kôpuc aêac tônj atom, tec aêac aêc kêtû ma
ñacjoña.

Ma êsêac, tañ nênj ñalêlôm kêmoatinj tônj kêtû
aêacña nan, sê ma waba êlinj-êlinj.

¹¹ Aôm gôwi aêac sinj ñamelocnagenj amboac domba,
tañ sêwê gebe nasêmbuc nanj.

Aôm kôpa aêac êlinj-êlinj asêp lau samuc ñalêlôm.

¹² Aôm kôkênj taôm nêm lau dêdênj lau sêjam ôli
êsêac

ma sêkênj ñaôli saunjanô amboac êsêac gên ñaôma
tenj.

¹³ Aôm kôkênj lau, tañ ma sackapoagêdô gêdên taunj
nan, têtanj pêlê aêac.

Lau samob, tañ sêgi aêac auc sênğônj nan, têtanj
pêlê to sêômac aêac.

¹⁴ Aôm kôkênj aêac atu lau samuc nênj biñ makicña
ma tenterlatu têtainj gêsunj kêtû aêacña.

¹⁵ Aê taêc gêjam ñoc majoc gedenj tönjenj
ma majoc kêkôm lanjôcanô auc.

¹⁶ Gebe ganjô biñ pêlênja to biñ alôb-alôb
ma galic ñacjo senj anô-anô gebe sêkac nênj
kamocğoc.

¹⁷ Aêac atap gênj tonañ ñai samob sa,
mago alinj aôm sinj ma agôm aômñêm poac palinj
atom.

¹⁸ Aêacma ñalêlôm kêkac tau su anja aômñêm
atom.

Ma aêac enkaïñ geo gala aômnêm intêna atom.
 19 Mago aôm kôkên kêam sec saleñña sêñac aêac
 popoc

ma gêsunbôm gêjam aêac auc.

20 Aêac embe alij ma Anôtô siñ

ma aôc lemeñ sa êndên anôtô jaba teñ,

21 eñ oc êtap biñ amboac tonañ sa atom me.

Gebe eñ tec kêjala gêñ samob, tañ aêac ajala gêc
 ma ñalêlôm ñadim labusêga teñ nañ.

22 Masigoc, sêjaiñ aêac kêtôm bêcgeñ kêtü aômña.

Ma sêgôm aêac atôm bôc, tañ sebe sêmbuc nañ.

23 O Apômtau, matam êpoamañ. Gôêc bêc kêtü
 asageñña.

Matam êlac ma ômasuc aêac endeñ tôngeñ atom.

24 Gôsañ lañômanô auc, o wageñ.

Ma kôliñ aêacma gêñwapac to anğôn jageoña siñ.

25 Ojae, ma katunj kêpô gêduc e geñ kekop lañg-
 wagenj.

Aêacma ôliñ kêtap labôc jagêc.

26 Ôndi, mênônam aêac samañ.

Ônam aêac sa êtu nêm têmtac gêwiñ tengeñña.

I

Kiñ gêjam awê ñawê

45 Biñ êjam-êjam kêôliñ kêpi anğa aêñoc ñalêlôm
 tec gebe ênsêwa êsa. Amboac tonañ jansunj ñoc
 wê êndên kiñ.

Imbeloc kêtôm ñac lêmagaôña keto kêlêpê.

2 Aôm lañômanô ñajam kêlêlêc ñamalac samob, tañ
 sêñgôn nom nañ, nêñ su. Gêdômôlic e têtac kêsa lañg-
 wagenj.

Amboac tonañ tec Anôtô gêjam mec aôm gederj
 tôngeñ.

3 O ñactêkwa, ôjandiñ nêm siñ êñkaleñ magim.

Nêm laukasap e ñawasi lañgwagenj.

4 Ajôc, ñac tau, ônac siñ taumañ. Ôñgôm êtu
 biññanôña to ôpuc biñgêdên tônj.

Ma lêmam anôña êwaka nêm ñaclai kapôên sa.

5 Aômnêm sôb ñamatagosu keserñeñ kiñnê ñacjo nêñ
 nipkalop tônj

ma tentenlatu samob sêu tauñ jasêc amkaïñ ñalabu.

6 Aômnêm lêpôn, tañ Anôtô kêpuc tônj nañ, êkô
 tengeñ to tengeñ.

Aôm gôjam gôliñ nêm lau ña biñgêdên.

7 Aôm têmtac gêwiñ biñgêdên ma nêm ñalêlôm kê-
 moatiñ tônj kêtü biñ alôb-alôbña.

Amboac tonañ Anôtô, tañ kêtü nêm Anôtô nañ, geñ
 oso aôm ña niptêkwi têtac ñajamña e kôlêlêc samob
 su.

8 Lakisia to môsê ma samboa ñamalu kêsa anğa nêm
 ñakwê.

Êsêac sêjam wê sêñgôn andu, tañ sêgêlôn ña bôc
 ñajabo nañ, e gêgôm aôm têmtac ñajamanô.

9 Kiñ latunjo sêmoa sêwiñ lauo ñagêdô anğa nêm an-
 du.

I Lau Kora nêñ wê teñ.

Ma nêm awê togêlôn gold Opirñagenj kêkô aômnêm
 anôña.

10 O latucoenec, matam ê aê ma ôkên tañam ñoc biñ.
 Ôliñ nêm lau to tamamnê andu siñ.

11 Ma embe kiñ têtac êkac eñ êtu aôm lañômanô ña-
 jamña,

nañ ôkên êwiñgeñ gebe eñ kêtü nêm ñatau.

12 Lau Tirusña oc sênsunj awa êndên aôm.

Ma lau tolêlôm oc têtü kêka-kêka gebe aôm ôlic
 êsêac ñajam.

13 Kiñ latuo gêmoa andu kiñña ñalêlôm togêlôn
 ñawasi lañgwagenj.

Ênê ñakwê sêwa gam gold gêwiñ.

14 Êsêac sêwê eñ, tañ kêsô ñakwê talô-talô sa nañ,
 dêdên kiñ sêja.

Ma sêwê ênê sakiñwagao toôngeñ dêdên kiñ sêja
 amboac tonanjenj.

15 Sêjam lasê ma sêwê êsêac toôndugenj

ma jasêsô kiñnê andu ñalêlôm sêja.

16 Aôm ôtap latômi taêsam sa, tañ sêjô tamami su
 nañ.

Aôm oc ôkên êsêac têtü kasêga anğa gamênj samob.

17 Aê oc jakên lau wakuc ñamuña samob taên ênam
 aôm ñapanj.

Amboac tonañ tentenlatu awenj êôc aôm tengeñ to
 tengeñ.

II

Anôtô kêtü nêñ lamu to ñaclai

46 Anôtô kêtü nêñ lamu to ñaclai.
 Eñ gêjam aêac sa gêdên danğôn jageoña gê-
 jac ñawae.

2 Amboac tonañ embe nom ênaña ma lôc êu tau
 êsêp gwêc êna,

nañ aêac tatêc tauñ atom.

3 Embe gwêc ñadindiñ

ma êñgasim e ê kopic-kopic naêpi lôc e êkôtên tau,
 nañ aêac tatêc tauñ atom.

Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac tônj
 Jakobnê Anôtô kêtü aêacnêñ laimôkê.

4 Bu kapôên tec kêpoac ma ñasêli kêmalôm Anôtônê
 malac

to kêmoasiñ Lôlôc Njatau nê andu dabunj.

5 Anôtô tec gêmoa malac tau ñalunjenj, tec senseñ
 su ênaña atom.

Anôtô gêjam malac tau sa gêdên bêbêc kanucgeñ.

6 Tentenlatunên lai kêpoa ma kiñnêñ gamênj kêku,
 eñ kêkên nê wapap gêjac e nom kêtênêp.

7 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau kêpuc aêac tônj.
 Jakobnê Anôtô kêtü aêacnêñ laimôkê.

8 Amên ma alic Apômtaunê gêñsêga.

Alic gêñ kaiñ teñ, tañ gêgôm anğa nom nañ.

9 ñac tonañ tec gêjam gôliñ siñ e gêdên nom ña-
 madiñ.

Ñac tonañ tec gêjac talam ñatikoc gêñgic to kê-
 madôm kêm tulu ma kêkên kareta siñña ja geñ su.

II Lau Kora nêñ wê têtac gêwiñ tauñña teñ.

10 “Gamên njanên êsa ma ajala gebe Apômtau aê taugen.

Tenterlatu tetoc aê sa ma lau anja nom samob amboac tonanjen.”

11 Lau sin undambêna nêj Apômtau kêpuc aêac tøj. Jakobnê Anôtô kêtû aêacnên lai môkê.

I

Anôtô kêtû lau nomja samob nêj kin

47 O tenterlatuac, amakop lememe, anam lasê Anôtô toöndugen.
 2 Lôlôc Natau Anôtô en nacsinsêlêcsêga, kin njaclai tec gêjam gôlin nom samucgen.
 3 En kékôniñ tenterlatu tøj sêsô aêac njalabu. Ma kékên aêac tajam gôlin lau to-m-to-m.
 4 En kêjaliñ aêacnên nomlênsêma sa, Jakob, tañ en têtac gêwiñ nan, nê gên towae.
 5 Anôtô kêpi gêja toöndugen. Dauc gêwê Apômtau toaligen kêpi gêja.
 6 Awem êoc Anôtô, awem êocmañ. Awêm êoc aêacnên kin, awem êocmañ.
 7 Gebe Anôtô kêtû nom samucgen nakiñ Amboac tonan anam ênê wê totalô njam ten.
 8 Anôtô kêtû lau samuc nêj kin. Anôtô kêpôn tau sic gêngôn nê lêpôn dabun.
 9 Tenterlatunên kasêga sêkac taun sa kêtôm Abrahamnê Anôtô nê lau, gebe nom tau naganliñwaga sêsô Anôtô njalabu, gebe en kêtû natau towaejac. II

Anôtônê malac njawê

48 Apômtau en nac kapôên, amboac tonan awen eoc en njanô anja aêacnên Anôtônê malac.
 2 Ênê lôc dabun gêgun sa langwagen kêtû njamalac samob nêj gên ênac materjanô njamja.
 Anôtônê lôc tau tec lôc Sion kin kapôên nê malac.
 3 Anôtô kêwaka tau sa anja êsêacnên andulêlôm gebe en laimôkê.
 4 Gôlicgac me, kin sêkac taun sa ma êsêac sêwêgen sêmên,
 5 e sêlic ma têtakê. Êsêac selendec e nêj meloco kêsa ma sêc êlin-êlin
 6 ma têtênêp taun êndu-êndu to sêmoa jageo amboac awê, tañ njapalê kêtun en nan.
 7 Aôm kôkên musalô kapôên e gôjac lau Tarsis nêj wan popoc.
 8 Galoc talic gên tau kêtôm, tañ tañô nan, anja lau sin undambêna nêj Apômtau nê malac, anja nêj Anôtô nê malac, tañ en kêwaka sa gebe êkô enden tøjgen.
 9 O Anôtô, aêac taên gêjam aômniem têtac gêwiñ tenternja

I Lau Kora nêj wê ten. II Lau Kora nêj wê ten.

amoa nêma lôm dabun njalêlôm.

10 O Anôtô, aôm waem kêsa e jagêdên nom njamadin kêtôm nêma njê.

Binjêdên kêsêp lêmam anôja e mênjêc poap taugen.

11 Lôc Sion êtu samuc êtu bin tonanja.

Juda latunjo sênam lasê toöndugen êtu aôm kômêtôc binja.

12 Asêlên awê anji lôc Sion auc ma asa njandulatu tunjômja sa.

13 Asala tunjôm tomalagen e êmbacnê ma asêlên amoa njandu towae njalêlôm,

gebe anac miñ êndên lau wakuc sênô,

14 gebe Anôtô tonan kêtû aêacnên Anôtô êmoa tenter to tenter.

En oc êwê aêac enden tøjgen.

III

Taen kêka awamata atom gebe gen njadma

49 Tenterlatu samob, anj bin tonac. Amac lau, tañ anjôn nom samob auc nan, akên tañemman.
 2 Amac lau njadma latunjo to apômtau latunjac, amac lau tolêlôm ma lau njalêlôm sawa amboac tonanjen.
 3 Aocsun êsôm mêtê lasê ma noc njalêlôm taê ênam bin tokauc acgom.
 4 Aê jaê tañoc êndên binjôn langwa ma jawa nam sa to janac gên wêja êtan.
 5 Êndên bêc wapacja embe nacjo nêj bin alôb-alôb êkôm aê auc, nan jatêc tauc êtu agenja.
 6 Lau sec taên kêka nêj awagen to tetoc taun sa kêtû nêj waba taêsamja.
 7 Njamalac ten êkên gên ênac da tau êngôm êtôm atom ma en êkên njali êsi tau sunja êndên Anôtô oc êngôm naeo amboac tonanjen.
 8 Gebe katuñ njali (gebe tamoa materjali njali) kapôên secsêga, nac ten êtap sa êtôm atomanô.
 9 En embe taê ênam gebe ênac da tau e êmoa mata jaligen ma êsêp sê atom oc êngôm êtôm atomanô.
 10 Aêac talicgac gebe laumêtê sêmac êndu ma lau meloc to kaucmê sêjana amboac tonanjen. Ma êsêac oc sêwi nêj waba sin naelom lau ten sêkôc.
 11 Lau tonan sê nêj njê kêpi nom njagamên njagêdô, mago nêj sê kêtû nêj malacmôkê, kêtû nêj andu totêm-totêm.
 12 Binjanô, njamalac tonê gêlônjen, tec êmoa nê tenter atom. En kêtôm bôc, tañ ênanja nan.
 13 Lau tañ taên kêpa taun su nan,

III Lau Kora nêj wê ten.

ma êsêac, tañ sêkên gêwiñ êsêacnên biñ ma oc têngdanguc êsêac nañ, nêñ lêñ kêtôm tonanğen.

14 Êsêac tédênañ tañ têtôm domba gebe lamboam gêwê kaiñ êsêac.

Gêmac anô kêtü nêñ ñacgejob.

15 Ma Anôtô oc ênam ñoc katuc kêsî aña lamboam ñañaclai

gebe eñ oc ênam aê kêsî.

16 Amboac tonanğ embe ôlic ñac teñ nê awa êtu taêsam

ma nê andu ñagênjêlôm ênsac tau ñaô-ñaô, nañ têtac sec atom,

17 gebe eñ embe êmac êndu, oc êkôc gên samob tonanğ ñai ñateñ êna atom.

Ênê gêlônğ ñawasi oc êwiñ eñ êna atom.

18 Eñ embe êlambinğ tau gebe êmoa ñajam aña nom ma lau embe sêlambinğ eñ gebe kêtap nê kôm ñanô taêsam sa,

19 oc ênam eñ sa atom, eñ naêndênğ tamai to nêñ lau ñanô,

tañ sêlic oc ñawê kêtiam atom nañ.

20 Binğanô, ñamalac tonê gêlônğ oc êmoa teñgenğ atom.

Eñ kêtôm bôc, tañ ênaña nañ.

I

Anôtô eñ mêtôcwaga

50 Njaniniñ Njatau Apômtau Anôtô gêmôêc gêdênğ nom ma kêsôm nê biñ

aña oc kêpiña jagêdênğ oc kêsêpña.

2 Anôtônê ñawê kêpoac lasê aña Sion, tañ kêtü malac togêlônğsêga nañ.

3 Aêacnênğ Anôtô gêmênğ togamênğ gêmacgenğ atom. Ja kêdanğac-kêdanğac gêmunğ eñ kêsêp gamênğ

kêlanğanğ.

4 Eñ gêmôêc gêdênğ undambê ôña ma gêdênğ lau nomña,

gebe êmêtôc nê lau.

5 Eñ kêsôm gebe "Akac ñoc lau-mansanğwaga, tañ sêkênğ da sêmoatiñ poacña gêdênğ aê nañ, sa sêmênğ."

6 Tec undambê êsôm ênê biñ gêdênğ lasê gebe Anôtô tau eñ mêtôcwaga.

7 "O ñoc lau, akênğ tañjem aê gabe jasôm biñ.

O Israel tau, aê gabe jawa nêñ keso, tañ gôwê kaiñ nañ lasê. Anôtô, aômñênğ Anôtô aê.

8 Aê gabe jasôm aôm êtu nêñ daja atom gebe matocanô galic nêñ daja gedenğ tônğenğ.

9 Aê gabe jakôc bulimakao kapoac aña nêñ andu to noniñ kapoac aña nêñ sapalêlôm atom,

10 gebe gwada salenğña samob to bôc tokaiñ-tokaiñ, tañ sêmoa lôc tolôc nañ, njatau aê.

11 Moc samob, tañ sêmoa lîlôc nañ, aê kajala kêtü tônğ

ma gênğ, tañ sêmoa obalêlôm nañ, njatau aê.

I Lau Kora nêñ wê teñ.

12 "Mo embe êjô aê, oc jasôm êndênğ aôm atom, gebe nom samucgenğ to ñagênjêlôm samob njatau aê.

13 Aê oc gaenğ bulimakao ñamêsôm me oc ganôm noniñ ñadec me.

14 Ôkênğ danğe êtu da êndênğ Apômtau, ma ôñgôm biñ, tañ gôjac mata nañ, ñanô êsa êndênğ Lîlôc Njatau.

15 Ma awam ênac aê êndênğ bêc ôpô lênaña, go janam aôm sa ma awam êôc aê."

16 Mago Apômtau kêsôm gêdênğ ñac-kêkac-tau-suwağ gebe

"Amboac ondod aôm kôsa aênğoc binğsu sasa ma aênğoc poac ñabiñ gêc awamgenğ.

17 Aôm tonanğ tec godec ñoc mêtôc

ma kôtiñ ñoc binğ su gêc dêmôêmmunğ.

18 Embe ôtap genğenğtêna teñ sa, oc wê eñ êtu nêñ sêlêb

ma mockaiñtêna êtu nêñ ñac ôlim andanğña.

19 "Aôm kôlêwanğ awamsunğ gêdênğ biñ sec ma imbêlam geno-geno binğdanğ ñapanğenğ.

20 Aôm gônğônğenğ ma kôgôliñ biñ kêpi lasim to gôga biñ kêpi taôm tênam latu,

21 Aôm gôgôm gênğ tonanğ ñai, mago aê gajam tauc tônğ, tec taêm gêjam gebe aê katôm aôm.

Tagenğ galoc jaec biñ aôm gebe jawa nêñ kauc sa.

22 "Amac tañ alinğ Anôtô siñ nañ, taêm ênam binğ tonanğ acgom.

Embe masi, oc jansenğ amac su anaña ma ñac teñ êtôm gebe ênam amac sa atomanô.

23 Nac tañ êkênğ danğe êtu da nañ, etoc aê sa ma ñac, tañ êsa nê lêñ lanğônêñ sawagenğ nañ, oc jakênğ eñ êlic Anôtônê moasiñ."

II

Mec Anôtô êsuc sec ôkwiña

51 O Anôtô, taêm walô aê gebe aôm ñac moasiñ. Aôm taêm walô njatau kapôênğ, onsenğ aênğoc

sec su.

2 Ôkwasiñ ñoc tôp su ma ômbunğ ñoc geo su e jatu selec.

3 Gebe aê tauc kajala ñoc kesogac ma matoc gê ñoc geo gedenğ tônğenğ.

4 Aê gagôm sec gêdênğ aôm taômğoc ma gagôm gênğ, tañ aôm gôlic gebe sec nañ.

Tec kômêtôc aê jagêdênğ ma nêñ mêtôc tau solop.

5 Ojae, tinoc kêkêkam aê tobinğenğ ma kêkôc aê tosecgenğ.

6 Aôm gobe binğanô ênam ñamalacnênğ ñalêlôm auc, amboac tonanğ ôwa mêtê tokauc ñabiñ ñalêlômğña sa êndênğ aê.

7 Ônsêlô ñoc geo su tomalagenğ gebe jatu selec.

Ôkwasiñ aê gebe ñakênğkênğ lanğwagenğ.

8 Ôkênğ aê jatu samuc to têtac ñajam êsa ma ôlic, tañ gôjac popoc nañ, ôli êpi-êpi êtiam.

II Asapnê pesalem teñ.

9 Ônsañ lajômanô auc êndên ñoc sec
ma ômbuñ aêñoc geo samob su.
10 O Anôtô, ôkên ñoc ñalêlôm ñawa êsa
ma ôkên ñalau wakuc to ñajên teñ êngôn ñoc
ñalêlôm.
11 Ôtiñ aê su aña lajômnêm atom
ma ôkôc nêm Nalau Dabuñ su aña aê atom.
12 Ôkên nêm moasiñ êngôm aê têtac ñajam êsa êti-
am
ma ôpuc aê tôn ña ñalau tañoc wamuña.
13 Go aê jandôn aômnêm biñ êndên lau, tañ sêgêli
aômnêm biñ sêmoa nañ,
ma lau sec sênam tauñ ôkwi dêndên aôm sêmu
sêwac êtiam.
14 O Anôtô, ñoc moasiñ ñaAnôtô, ônam aê sa gebe
jamac êndu atom,
go imbeloc êôc aôm sa toôndugen gebe aôm ñac
gêdên.
15 O Apômtau, ondelec gêdôcôlic
gebe aocsuñ jasôm aôm waem lasê
16 gebe da gêjac matamanô ñajam atom
ma embe jansuñ daja êwac, aôm oc ôlic ñajam
atom.
17 Da tañ gêjac Anôtô mataanô ñajam nañ, katuñ
popoc.
O Anôtô, lajôm eo ñalêlôm popoc to ôluñ-ôluñ
atom.
18 Moasiñ ñatau aôm, ômoasiñ Siongenj.
Ômboa tunbôm Jerusalemña sa êtiam.
19 Go da ñanô to daja ma da samuc ênac matamanô
ñajam,
go sêkên bulimakao kapoac wacênsac nêm altar
ñaô.
I propete Natan gêdên enj gêja. Pesalem dambu
tauñña kêtû aclêña.

Anôtônê mêtôc to moasiñ

52 O ñaclaisêga aôm, kotoc taôm sa nêm secña
kêtû agenña.
Anôtônê têtac gêwiñ tenjenña gêc gedenj tônggenj.
2 Aôm kalomtêna, taêm gêjam imbêlam ñabinjêga
e wai-waiôma.
3 Aôm têtac gêwiñ sec kêlêlêc ñajam su
ma têtac gêwiñ biñ dansañ kêlêlêc biñjanô su.
4 Aôm imbêlam dansañ.
Têtac gêwiñ biñ alôb-alôb ñaôma.
5 Amboac tonañ Anôtô oc ensenj aôm su ônaña
samucgenj. Enj oc êtiñ to ensenj aôm su aña nêm be-
clêlôm
ma oc êkip aôm sa aña lau materj jali nêñ gamênj.
6 Lau gêdên oc sêlic e têtêc tauñ
ma sêômac aôm gebe
7 "Kec, alic ñac tônê kêkên Anôtô kêtû nê lamu atom.
Kêkên gêwiñ nê awa taêsam ma gêjam kauc gebe
sec êpuc enj tôn."
8 Ma aê tec katôm katêkwi ñawawa ñajam

I Dawidnê pesalem gêga gêdên enj gêmoa gêwiñ Baseba ma

kakô Anôtônê andu.
Aê taêc kêka Anôtônê têtac gêwiñ tenjenña
gedenj tônggenj.
9 Aê oc janam danje aôm endenj tônggenj êtu nêm
gên, tañ gôgôm nañña
ma jatoc nêm ñaê sa êndên lau mansañ sênô gebe
aôm gabêjam.
II mênkêtêku biñ gêdên Saul gebe Dawid kêsô
Abimeleknê andu gaja nañ.

Namalacnên sec

(Pes 14:1-7)

53 Lau meloc tec nêñ ñalêlôm kêsôm gêdên tauñ
gebe "Anôtô teñ gêmoa atomanô."
Êsêac sêgôm gên sec to alôb-alôb ma nêñ teñ
gêgôm gên ñajam teñ atom.
2 Apômtau katuc kênin ñamalac latunji aña un-
dambê
gebe êtap ñac tokauc teñ, tañ kêtêc Anôtô nañ, sa
gamo me masi.
3 Mago samob sêkac tauñ su, samob têtû secñagenj.
Êsêacnên teñ gêgôm gên ñajam teñ atom, masi
samucgenj.
4 Lau secwaga samob nêñ kauc gêbôc me. Êsêac tê-
dangôn ñoc lau amboac senj mo
ma êsêac awenj gêjac Apômtau atom.
5 Mago êsêac têtakê ñasec kêtôm têtakê teñ gêmunj
su atomanô
gebe Anôtô kêsâ nêm ñacjo nêñ ñatêkwa salin-sal-
injenj.
Enj oc êku êsêac tulu samucgenj
gebe enj kêtin êsêac su.
6 Ojae, moasiñ ênam Israel saña mênêsa aña Sion
ecmañ.
Êndên tañ Apômtau êmoasiñ nê lau êtiam nañ,
Jakob oc êtu samuc, ma Israel oc têtac ñajam êsa.
III

Anôtô ênam aêac sa êndên nêñ ñacjo ñamec

54 O Anôtô, ôkên nêm ñaê ênam aê sa
ma nêm ñaclai êwaka ñoc biñgêdên sa.
2 O Anôtô, ôkên tañam ñoc mec.
Wê tañam êndên aocsuñ ñabinj,
3 gebe lau jaba tetoc tauñ sa gêdên aê ma ñaclaikoc
têtû kêka-kêka sebe sensenj katuc su.
Êsêac sêsa Anôtô lajô sa atom.
4 Aê galicgac, Anôtô kêtû ñoc gêjam-aê-sawaga.
Apômtau kêpuc katuc tôn ñajaña.
5 Sec tañ aêñoc ñacjo sêgôm nañ, naêpi êsêac tauñ.
Onsenj êsêac su gebe aôm ñac ñajênj.
6 Go aê jansuñ ñoc da êndên aôm totêtac ñajamgenj.
O Apômtau, aê gabe aoc êôc nêm ñaê gebe gabê-
jam ñanô,
7 gebe aôm kôjanjo aê su aña gêñwapac samob

II Dawidnê wê teñ. Gêga gêdên taê ñac Edomña Doeg III
Dawidnê pesalem teñ.

ma matocanô galic ñoc ñacjo e têtac ñajam gebe sê-
nañagac.

¹ Saul sêja ma sêsôm gebe Dawid kêsiñ tau gêmoa
êsêacnêñ gamêñ.

**Ñac tenj keteñ nê mec kêtù nê ñac jabanj kêkac tau su
anğa ênê**

55 O Anôtô, ôkêñ tañam ñoc mec
ma ôsiñ taôm êndên ñoc tañiboa atom.
² Ôñô aê ma ôjô aêñoc biñ.
Aê gaen oliñ tauc ma gao tonoc gêñwapacgeñ,
³ kêtù ñacjonêñ ñaonda
ma kêtù lau, tañ sêkac tauñ su anğa Anôtônê nêñ
ñaôndu,
gebe êsêac sêgôliñ gêñwapac kêpi aê
ma sêkêñ kisa aê ñawaôboa.
⁴ Ñoc ñalêlôm ñatutuc ñasec gêc ñoc wañlêlôm.
Gêmacanô gêgôm aê katakê e gêjac ñoc lênô auc.
⁵ Katakê e katênêp
to ôliclu gêbuc.
⁶ Aê kasôm gebe "Ojae, balôsimagê ênêc aêmaman
gebe jalôp sa jaêc gêñ tonec su najalêwanj tauc
jamo a ñoc ñasawa tenj.
⁷ Oc jaêc baliñgeñ jana,
jalêwanj tauc jañgôn ñoc gamêñ sawa tau.
⁸ Oc jaêc jana ñoc gamêñ kêsiñ tenj
gebe mu-gêbuc to gamêñ-kêlanğarj ê aê tôn atom."
⁹ O Apômtau, onsenj êsêac su ma ôwa êsêac nêñ biñ
êñgic
gebe galic sêgôm gêñ ñaclai to sêkac tauñ kêkôc an-
ga malac.
¹⁰ Êsêac sêgi malac kêtôm bêc to gelengeñ sêsêlên
sêmoa ñaturbôm ñaô
ma gêñ keso to biñwapac gêjam malac auc.
¹¹ Ñaclai sec gêjam gamêñ auc.
Ma sêkônij lau to sêsau biñdansarj anğa malacluj.
¹² Ñacjo embe êsu aê susu
oc jaôc gêñwapac tonarj.
Embe ñoc soño-soño êkianj tau sa êndên aê
oc jasiñ tauc ôkwi.
¹³ Mago aôm, tañ kôtôm aê narj,
aôm ñoc ñac jabanj aê to ñoc ñac, ôlim andarj aêña
gôgôm gêñ tau.
¹⁴ Aêagêcnêñ biñ gelom tau e ñapep
ma tawê toôndugeñ dawij tauñ dadên Anôtônê an-
du taja.
¹⁵ Ojae, ñoc ñacjo sêmac sênanamanj ma sêsêp lam-
boam tomatenjaligenj sênaman
gebe biñ alôb-alôb gêjam nêñ andu to nêñ ñalêlôm
auc.
¹⁶ Aê tec gamôêc gêdên Apômtau
ma Apômtau oc ênam aê kêsi.
¹⁷ Aê gabe jatenj to janiñ oliñ tauc êndên êtula ma
elenğa to ocsalô
ma oc êkêñ taña aê aoc.

I Dawidnê pesalem tenj, gêga gêdên tañ lau Sipit dêdên

¹⁸ Eñ oc ênam katuc kêsi gebe êmoa tomalô ec êsêac
mêñtêtu gasuc aê atom

gebe êsêac, tañ sebe senseñ aê narj, taêsam ñalêlê-
ma atom.

¹⁹ Anôtô tañ gêñgôn nê lêpônj gêdên andanğenanô
narj,

oc êkêñ taña aê ma êkônij êsêac tôn.

Êsêac têtêc Anôtô atom

ma sênam tauñ ôkwi atom amboac tonanğenj.

²⁰ Aêñoc ñac, tañ gêmunğenj ôli andarj aê narj, lêma
kêpi tau nê lau.

Eñ gêjac nê poac popoc.

²¹ Awasuj geñ oso biñ e ñawasi kêtôm bêc ñalêsi,
mago biñ tau ñamata kêtôm siñ.

Eñ kêbanac biñ ñajam-ñajamgeñ kêlêlêc niptêkwi su,
mago kêtôm têdaiñ siñ gebe sênac.

²² Ôkac nêñ gêñwapac tolagic su êndên Apômtau,
eñ oc ênam aôm sa.

Eñ oc êkêñ ñac gêdên êku atomanô.

²³ Biñğanô, o Anôtô, aôm oc ôku êsêac tulu

ma sêsêp sê ñadimplabu sêna.

Lau tañ sêwê kaiñ dec to biñdansarj narj, oc sêmac
êndu ñatêkwa galigenj.

Ma aê tec taêc kêka aômgeñ.

II

Mec matenj êsap Anôtônja

56 O Anôtô, taêm labu aê gebe ñamalac sêu lai
aêña elêmê.

Lau siñwaga sêlêsu aê gedenj tôngeñ.

² Ñoc ñacjo sêu lai aê gedenj tôngeñ
gebe êsêac, tañ tetoc tauñ sa ma sêkêñ kisa aê narj,
lau taêsam ñasec.

³ Gêdên ñasawa, tañ ñoc ñalêlôm ñagogo gamoa
narj,

aê taêc kêka aômgeñ.

⁴ Aê taêc kêka Anôtô ma katêc tauc atom.

Aê kalambij Anôtô kêtù biñ, tañ eñ gêjac mata narj.
Ñamalac oc sêngôm asagenj êndên aê.

⁵ Kêtôm bêc samobgeñ ñoc ñacjo sêlênsônj aê.

Êsêac taênj gêjam biñ tagenj tonec gebe sêkic aêñoc
biñ.

⁶ Êsêac sêkac tauñ sa ma dêdib aêñoc lênj semoa
gebe taênj kêka sebe senseñ aê su.

⁷ O Anôtô, ôkenj ñagêjô êndên êsêac êtu nêñ secña.
Aôm têtac ñandanj ma ôku tenterlatu tulu.

⁸ Aôm kôsa aêñoc noc ñawapacña sa. Aôm kôkênj aê
matocsulu kêsêp nêñ laclu jakêpoac.

Aôm koto ñoc bêc ñawapacña kêsêp nêñ bukugoc.

⁹ Embe jamôêc êndên Apômtau oc ñoc ñacjo sêc su.
Aê kajala kêtù tônj gebe Anôtô ênam aê sa.

¹⁰ Aê oc jalambij Anôtô êtu nê biñña.

Aê kalambij Apômtau kêtù biñ, tañ gêjac mata narj.

¹¹ Aê taêc kêka Apômtau, tec katêc tauc atom.

Ñamalac têtôm gebe sêngôm asagenj êndên aê.

II Dawidnê wê tênj.

12 O Anôtô, kôm tonec gêjac aê ñawae gebe janğôm biñ, tañ gajac mata gédên aôm nañ, ñanô êsa.

Aê oc jansuñ da danğenja êndên aôm êwac.

13 Gebe aôm gôjam aênoc katuc sa gebe jamac êndu atom

ma gôjam ockaiñ sa gebe jaka bêlêlib atom.

Gebe jasêlên jamoa Anôtô lanğônemña

ma jamoa ñawê, tañ kêpô lau materñ jali nañ, ñalêlôm jawiñ.

I eñ tôn anğa malac Gat nañ.

Mec Anôtô ênam aêac saña

(Pes 108:1-5)

57 O Anôtô, taêm labu aê, taêm labu aêman gebe ñoc katuc gê lamu aômgenj.

Aê gabe jaê lamu aôm magêmlabu

e ñaclai enseñ aê suña ê su acgom.

2 Aê gamôêc gédên Lólôc Njatau Anôtô.

Gamôêc gédên Anôtô, tañ gêjam gôliñ ñoc biñ gêmoa nañ.

3 Eñ kékên nê gên ênam aê saña anğa undambê mênêsa. Eñ oc êngôm lau, tañ séjanda aê nañ, majerñ êsa.

Anôtô oc êkên nê têtac gêwiñ tenğenja to biñ ñañênja êmên.

4 Aê gaêc lewe ñalêlôm.

Êsêac gwadatêna sec.

Lunlunj kêtôm kêm to sôb

ma imbeleñ kêtôm siñ ñamata.

5 O Anôtô, ôwaka taôm sa anğa undambê

ma nêm ñawasi ênam nom samucgenj auc.

6 Êsêac sêkic uc aê gebe jawê

ma sêkôniñ aê katuc tôn.

Êsêac sêkwê sê tenj gesenj aê auc,

mago êsêac tauñ sêu tauñ sêsêp.

7 O Anôtô, aê têtac kêpa su, têtac kêpa sugoc.

Aê janam wê to janac gên wênja êtañ.

8 O ñoc katuc, ôndi sa. O gên wênjaagêc, andi sa.

Aê gabe janu gamênj êu bôn sa.

9 O Apômtau, aê gabe janam danğe aôm jamoa lau taêsam ñalêlôm.

Aê gabe jalambij aôm jamoa tentenlatu ñalêlôm.

10 Gebe aômnmêm têtac gêwiñ tenğenja kêpi e jagêdên undambê

ma aômnmêm biñ ñañênj e gédên tao.

11 O Anôtô, ôwaka taôm sa anğa undambê

ma nêm ñawasi ênam nom samucgenj auc.

II pocğêsunj nañ.

Mec Anôtô êmêtôc lau alôb-alôbña

58 O amac gôliñwagaac, amac amêtôc biñ katôgenj me masi.

Amac amêtôc ñamalac samob jagêdên me masi.

2 Masianô, amac taêm gêjam biñ alôb-alôb gêc nêm ñalêlôm.

I Dawidnê pesalem tenj, gêga gédên tañ lau Pilisti sêkôc II Dawidnê pesalem tenj gêga gédên tañ gêc Saul su anğa

Amac agôm gêngegeo gêjam gamênj samob auc.

3 Lau tañ sêkac tauñ su anğa Anôtônê nañ, sêgôm nêñ gênj séjac m gédên nêñ têm ñapalêgenja kwananğenj.

Lau dansañwaga seo kwananğenj gédên tañ tenenji sêkôc êsêac su nañ.

4 Ñamalic gêjam êsêac auc kêtôm gêjam moac sec auc.

Ac têtôm moac, tañ gêbôc tañasunj auc gebe êñô biñ atom nañ.

5 Têtôm moac, tañ kékên taña nê gôliñwaga awa to ñac mectomanja, tañ kêsôm ñamec kêtú tôn nañ atom.

6 O Anôtô, ônac êsêacnênj lunlunj popoc anğa awenjsunj.

O Apômtau, ôkip lewe matak nêñ ñani sa.

7 Ôkeñ êsêac sê su êtôm bu kêtaiñ su.

Êsêac têtú masê amboac gégwanj intênana.

8 Êsêac sênaña amboac i, tañ daôn sa anğa malen nañ.

Êsêac têtôm ñapalê, tañ têna kékôc enj ñamatê ma gêlic gamênj ñawê sapu nañ.

9 Séjala atomgenj ma sebob êsêac amboac waôn.

Sêmoa materñ jaligenj ma Anôtô têtac ñandanj êju êsêac sa sênaña.

10 Ñac gédên embe êlic sêkênj ñagêjô êndên ñac, tañ gégôm sec nañ, oc ôli êpi.

Eñ oc êkwasiñ akaiñ êsêp ñac alôb-alôb nê dec.

11 Ma lau oc sêsôm gebe Biñjanô, lau gédên têtap nêñ ñagêjô ñajam sa.

Biñjanô, Anôtô tañ kêmêtôc biñ anğa nom nañ, tec gêmoa."

III

Mec Anôtô ênam aêac saña

59 O ñoc Anôtô, ôjanğo aê su anğa ñoc ñacjonênj. Ôtu aênoc lamu êndên ñoc soño-soño.

2 Ôjanğo aê su anğa secwaga nêñ.

Ma ônam aê sa anğa lau, tañ sêkêc dec siñ nañ nêñ.

3 Gôlicgac me, êsêac têtú kêka-kêka sebe senseñ katuc su. Ma ñactêkwa sêkac sa sebe senseñ aê.

O Apômtau, aê gagôm gênj geo tenj atom.

4 Aênoc biñ masi, mago êsêac sêlêtigenj mênjtêdênanj tauñ sêkô sebe sênac aê.

Ôndi mênjônám aê sa ma ônac êsêac.

5 O Apômtau, lau siñ undambêña nêñ Anôtô ma Israelnênj Anôtô aômngoc, ôndi, ôkênj ñagêjô êndên lau samuc samob.

Taêm labu êsêac, tañ sêgôm aômnmêm biñ paliñ ña biñ alôb-alôb nañ, nêñ tenj atom.

6 Êsêac amboac kêamgenj sêmu e mênjseola malac auc

kêtôm kêtulagenj.

7 Ôlic êsêac awenj ôpic kêsa. Imbeleñ kêtôm siñ gebe êsêac taênj gêjam gebe "Asa oc êñô aêac."

8 O Apômtau, aôm kôômac êsêac.

III Dawidnê pesalem tenj.

Aôm kôsu lau samuc susu.

⁹ Njoc ñaclai aôm, gabe matoc êsap aômgenj
gebe aôm Anôtô, kôtu njoc tunjtêna.

¹⁰ Njoc Anôtô oc êpuc aê tîntînj êmênj tonê têtac
gêwiñ aênja.

Enj oc êkênj aê jalic enj êku njoc ñacjo tulu.

¹¹ Ônac êsêac êndu atom ec njoc lau materjanô êpi
êsêac ma sêlij biñ sij atom. Aôm ñaclai, onsoc êsêac
gebe seo êlij-êlij sêmoa.

O Apômtau, aêacma lamu aôm, nênj ñaclai êtiñ
êsêac piñpanj nasênêc.

¹² Êsêac awensuj sec, ma biñ, tanj kêsas gêdônôlic
nanj, amboac tonanj.

Ôkênj êsêac sêwê nênj tetoc tauñ sa êtu uc ma sêwê
nênj biñ alôb-alôb to biñdansanj, tanj sêsôm nanj, am-
boac tonanj.

¹³ Têmtac ñandanj ma onsenj êsêac su. Ônsenj êsêac
su e malenjmê samucgenj.

Ôkênj êsêac sêjala gebe Anôtô ñacgôlij tau tec gê-
jam gôlij anjga Jakob e gêdênj nom ñamadiñ.

¹⁴ Aênjoc ñacjo amboac kêamgenj sêmu e mênjseola
malac auc

kêtm kêtulagenj.

¹⁵ Êsêac sêoc jaanj-jaanj gebe têtac nênj gwada sa
ma embe têtac sa êtm atom, oc sêkênj Iêsu.

¹⁶ Mago aê gabe janjga wê êpi aômnmê ñaclai
ma aoc êoc nênj têtac gêwiñ tenjenja ña ôndu
êpi êtm bêc samob

gebe aôm kôtu njoc tunjtêna

gêdênj njoc noc kapô lèna taucña, tec gaê lamu
aômgenj.

¹⁷ Njoc ñaclai aôm, tec gabe janjga wê êpi aôm
gebe Anôtô kêtuj njoc tunjtêna, njoc Anôtô, tanj têtac
gêwiñ aê nanj.

I dèdib enj anjga nê andu gebe sênac enj endu.

Mec Anôtô ênam aêac sa êndênj nênj soño-soñoña
(Pes 108:6-13)

60 O Anôtô, aôm kôtiñ aêac su ma gosenj aêac
êlij-êlij.

Aôm têtac ñandanj su ma galoc ônam aêac sa êti-
am.

² Aôm kôwiwic gamênj e kôkac nom kêkôc.

Ômakop ñasêawa auc êtiam gebe gamênj ñakôjô-
kôjô.

³ Aôm kôkênj nênj lau sêoc gêñwapac ñasec.

Aôm kôkênj gêñ aêac anôm e kêjanj aêac.

⁴ Aôm gôjac lau, tanj têtac aôm nanj, nênj gêbôm su
gebe sêkac tauñ sa ma sêc nênj ñacjo nênj talam su.

⁵ Ônam nênj lau, tanj têtac gêwiñ êsêac nanj sa.

Nênj anôña ênam aêac sa ma ôkênj tanjam aêacmênj-
manj.

⁶ Njoc dabuj Anôtô kêsôm nênj biñ lasêgac gebe

“Kaku ñacjo tulu, tec ôlic kêpigenj. Aê gabe janac
sam Sikem, gabe janam dônj bumanj Sukot.

⁷ Aê katu Gilead to Manase ñatau ma Epraim kêtuj
môkêcapac ñakululuj.

I Dawidnê pesalem tenj gêdênj tanj Saul kêsakiñ lau gebe

Juda kêtuj njoc gôlij.

⁸ Moab kêtuj laclu jakwasinj taucña. Aê januj njoc atapa
su ma jambaliñ naênsac Edom.

Aê oc janam lasê êtu Piliñtanj.”

⁹ Asa oc êwê aê jasa malac ñajanja jana.

Asa oc êwê aê jasa Edom jana.

¹⁰ O Anôtô, aôm oc kôtiñ aêac su me.

O Anôtô, aôm oc ôwê aêacma lau sinja atom me.

¹¹ Ônam aêac sa êndênj ñacjomanj
gebe ñamalac oc sênam aêac sa êtm atom.

¹² Anôtô êwiñ aêac, go taku nênj ñacjo tulu

gebe enj oc êka aêacnênj ñacjo popoc samob.

**Dawidnê tenj gêdênj tanj gêjac sij gêdênj lau Aramea
anjga Naharalm to Soba ma Joab kêkac tau ôkwi ma
gêjac lau Edom 12,000 anjga Gaboanj Gwêcña.**

Mec Anôtô ejop aêacña

61 O Anôtô, ôñô njoc tanj kapôênj.
Ôkenj tanjam njoc mec.

² Ganjgônj gêdênj nom ñamadiñ ma aoc gêjac aôm
gebe njoc ñalêlôm ñatutuc ñasec.

Poc kapôênj tec kêkô, ma aê tauc oc japi jatôm atom.
Amboac tonanj aôm ôkam aê, go japi.

³ Gebe aê gaê lamu aômgenj.

Aôm kôtu njoc tunjtêna gêdênj ñacjo.

⁴ Ojae, janjgônj nênj beclêlôm endenj tînggenmanj.
Janjgônj nênj magêm ñalabugenmanj.

⁵ Gebe aôm Anôtô kôkênj tanjam biñ, tanj gajac mata
nanj.

Aôm kôkênj aê gawê kaiñ êsêac, tanj têtac aômnmê
ñaê nanj, nênj gêñlênsêm.

⁶ Ônac têku kiñnê bêc wakuc-wakucgenj ênêc.

Ôkênj enj êmoa tojala-tojala ñapanj.

⁷ Ôkênj enj êngônj nênj lêpônj êngônj Anôtô
lanjônênjagenj.

Ôkênj nênj têtac gêwiñ tenjenja to biñ ñanjênj êk-
wa enj auc.

⁸ Amboac tonanj aoc êoc nênj ñaê endenj tînggenj
ma janjgôm biñ, tanj gajac mata nanj, ñanô êsa êtm
bêcgenj.

II

Anôtô taugenj enj lamuanô

62 Aênjoc katuc gêdênj Anôtô ñanjênjenj
gebe enj oc ênam aê sa.

² Enj taugenj kêtuj njoc poclabu ma njoc gêjam-sawaga.
Enj kêtuj njoc laimôkê, tec oc jaku sa samucgenj atom.

³ Amac samob aboa taôm sa api ñac tagenj abe aku
enj tulu

amboac tunj, tanj kêôpac kwananjenj nanj, e êndênj
ondocgenj.

⁴ Êsêac taênj gêjam biñ tagenj tonec gebe têtij enj an-
ga nênj lêpônj.

Êsêac têtac gêwiñ biñdansanj. Awensuj gêjam mec,
mago nênj ñalêlôm kêpuc boa.

II Dawidnê tenj.

5 O ñoc katuc, ôdñ Anôtô ñajêngeñ
gebe eñ kêtú aê kakên matoc ñamôkê.
6 Eñ taugen kêtú ñoc poclabu ma ñoc gêjam-sawaga.
Eñ kêtú ñoc laimôkê, tec oc jaku sa atom.
7 Anôtô kêtú ñoc moasiñ to waec ñamôkê.
Anôtô kêtú ñoc poctêna, tañ gaê lamu nañ.
8 O ñoc lauac, taêm êka eñ ñapan. Ansêwa nêñ
ñalêlôm sa êndên eñ.
Anôtô kêtú aêacnên lamu.
9 Ñamalac ñaôma latuñi têtôm gêñ ñajaô-jaô, kasêga
latuñi têtôm gêñ ñanômê.
Embe tanam dôn êsêac, oc dôn êmandi êsêac sa
gebe samob ñagaô kêlêlêc ñajaô-jaô su.
10 Taêm êka ñaclai êkônij ñamalac tônia atom ma
akên mater gebe ajanngo gêñña atom.
Embe nêñ awa êtu taêsam, nañ nêñ ñalêlôm êsap
tônia atom.
11 Anôtô kêsôm biñ kêtú dim tagen, mago aê gañô
biñ luagêc kêsêp tau lêlôm gebe
Anôtô eñ ñaclai.
12 Ma aôm Apômtau, kôtu têtac gêwiñ tengeñña
ñatau
gebe aôm kôkên ñagêjô gêdên ñamalac kêtôm gêñ
samob, tañ êsêac sêgôm nañ.

I

Tanam awen su Anôtô

63 O Anôtô, aôm kôtu ñoc Anôtô, aê gasom aôm.
Katuc gêjam awa su aôm.
Ôlic kêtú sawa aômña
amboac gamên ñakelen, tañ bu masi samucgeñ ma
kêtú sawa bu nañ.
2 Aê gabe matoc ê aôm anga nêñ gamên dabun
ma jalic nêñ ñaclai to ñawasi.
3 Gebe aôm têtac gêwiñ tengeñña ñajam kêlêlêc
janngôn matoc jaliña su,
tec aoc êôc aôm.
4 Amboac tonan aê jalambij aôm êtôm ñoc bec
janngôn matoc jaliña samob
ma jaôc lemoc sa to aoc ênac nêñ ñaê.
5 Ñoc katuc kêtac moasiñ sa e gêôc eñ tônia
ma aoc gêôc aôm toôndugen.
6 Êndên tañ jasa tauc sic najanêc ñoc mê nañ, jasa
aôm lanngôm sa
ma taêc ênam aôm êndên êmbêc samuc.
7 Gebe aôm gôjam aê sagac,
tec gajam wê totêtac ñajam samucgeñ janngôn aôm
magêm labu.
8 Aênoc katuc kêsap aôm tônia ñajana.
Lêmam anônia kêkam aê sa kakô ñajên.
9 Ma êsêac, tañ têtú kêka-kêka sebe senseñ aê su
nañ,
oc sênaña sêsêp nom ñakêlêndij sec sêna.
10 Siñ enseñ êsêac su
ma têtú kêam sec saleñña nêñ gwada.

I *Dawidnê pesalem teñ.*

11 Mago kiñ oc têtac ñajam Anôtônia. Êsêac samob,
tañ têtôc lemeñ
kêpi eñ nañ, oc têtú samuc gebe eñ oc êmbêc
dansañtênanên awenñun auc.
II Judaña nañ.

Mec Anôtô ejop aêac êndên ñajio alôb-alôb

64 O Anôtô, katan nec, ôkên tañam aê aoc.
Ojop katuc êndên ñajio, tañ kêtakê aê nañ.
2 Ôkô aê auc êndên lau secwaga nêñ biñ, tañ taên
gêjam gêc nêñ ñalêlôm sebe senseñ aê nañ.
Ma êndên lau geo, tañ sêkac tañ sa toôndugen sê-
moa nañ.
3 Sêuc imbelen kêtôm siñ.
Sêsôm biñ ñamalac kêtôm sêpê sôb.
4 Sêpê ñac mansañ ña siñ gengeñgeñ.
Sêpê eñ paliñ-paliñgeñ ñamelocñagen.
5 Sêjatu tañ siñ geonja ma sêmoatiñ sebe sêkên
lakô.
Êsêac taên gêjam gebe "Asa oc êlic aêac."
6 Êsêac taên gêjam kêsêp biñ alôb-alôb. Taêngejam
gebe "Ajac dabiñ tomalagen sugac,"
gebe ñamalac samob nêñ ñalêlôm kêtôm gê-
sunngôm seclêlôm.
7 Sêgôm tañ amboac tonan e Anôtônia sôb kêtac
êsêac sa,
go sêjala tañ gebe ôliñ lasê sep tagen.
8 Eñ oc enseñ êsêac êtu nêñ imbelenña.
Samob tañ sêlic êsêac nañ, têtadaiñ gêsunngêdên
êsêac.
9 Go ñamalac samob têtêc tañ sêsôm Anôtônia
gênsgêga lasê
ma nêñ kauc kêsa kêpi ênê gôliñ.
10 Ñac gêdên têtac ñajam kêtú Apômtauña ma gê
lamu engeñ.
Ma ñalêlôm mansañ samob sêmoa ñajam to ôliñ
kêpiñgeñ.

III

Dange kêtú Anôtônia moasiñ ñalêlômña

65 O Anôtô, lau awen êôc aôm anga Sionnañ.
Ma sênngôm biñ, tañ sêjac mata gêdên aôm
nañ, ñanô êsa.
2 Aôm kôkên tañam mec,
amboac tonan ñamalac samob dêndên aôm sêwac
3 êtu nêñ geo ñatonña. Aêacma geo embe êlêlêc
aêac su,
go ôsuc ôkwi.
4 Aê aoc êôc ñac, tañ aôm kôjaliñ eñ sa gebe êtu
gasuc aôm
wacêmoa nêñ malaclun nañ,
gebe aôm nêñ andu to lôm ñagên ñajam,
tec oc êôc aêac tônia.
5 O Anôtô, aêacma kêsawaga, aôm kôkên tañam aêac
to gôjam aêac sa ña gênngalô.

II *Dawidnê pesalem gêga gêdên tañ gêmooa gamên sawa* III
Dawidnê pesalem teñ.

Lau anġa nom ñamadiñ samob to êsêac, tañ sêngôn
gwêcm anġa jaêcsêga nañ,
sêkêñ materj aômgerj.

6 Aôm ñactêkwa, tañ kôjandiñ ñaclai kêtû nêñ òm-
biñkap nañ,
tec kôkwê lôc tolôc sa kêkô.

7 Aôm gôê gwêc kêtû malô to gôgôm ñadembom
ñatip kêsâ

ma gôgôm tenterlatu samob nêñ wambañ kêtû
malô.

8 Gôgôm e lau, tañ sêngôn nom ñamadiñ jaêcsêga
nañ,

têtêc tañ kêtû nêñ gêñtalôña.

Aôm gôgôm lau gamêñ oc kêpi to oc kêsêpña
sêjam lasê toôndugerj.

9 Aôm kokelerj nom ma kôsânem ña bu.

Aôm kômoadiñ nom ñanôgerj.

Aôm Anôtô kôkêñ nêñ bu kêsun e ñalap-lap lanġ-
wagerj.

Aôm kômasañ nom amboac tonañ, tec kôkêñ
launêñ gêñ kômña kêpi ñajamgerj.

10 Aôm kôsânem nom ñawampôm e ñapep sawa to
kôlênsim nom e kêtû palê.

Aôm kôkêñ kom kêmalôm nom ma gôjam mec gêñ
e kêpi ñajam.

11 Aôm gôjac dabiñ jala ña nêñ moasiñ totau-totau
ma wañam ñalêsi gênôm gamêñ gêjam auc.

12 Bôcnêñ gamêñ sêniñ gêñña ñamêdôb ñajamgerj
ñapanj.

Ma gamêñ ñamatu gêbuc tau sa e têtac kêsâ lanġ-
wagerj.

13 Bôc sêjam oba auc amboac oba kêsô ñakwê
ma gaboañ kêkwa tau auc ña molauñ.

Êsêac sêjam lasê

to sêjam wê sêwiñ tañ totêntac ñajamgerj.

I

Wê lambiñ to danġerña tenj

66 Gamêñ samob awem êôc Anôtô toôndugerj.

2 Atoc ênê ñaê ñawae sa.

Alambiñ eñ e ñawasi lanġwagerj.

3 Asôm êndêñ Anôtô gebe "Aômnêñ gôliñ e ñaja-
manô kaiñ tenj.

Aômnêñ ñacjo tetoc aôm sa kêtû nêñ ñaclai gêjam
sêgaña.

4 Lau gamêñ samobña sewec êndêñ aôm ma awerj
êôc aôm.

Samob tetoc nêñ ñaê sa."

5 Amêñ ma alic gêñ, tañ Apômtau gêgôm nañ.

Eñ gêjam gôliñ ñamalacnêñ latunj e têtac kêsâ lanġ-
wagerj.

6 Eñ gêjam gwêc ôkwi kêtû gamêñ ñakelerj, tec
eñkaiñ sêsa ñasamac ñamala sêja.

Ma aêac têtac ñajam kêtû eñña.

7 Eñ ñagôliñ, nê gôliñ oc ênêc tenjerj. Mata kêsap
tenterlatugerj, tec gêmoa.

I Dawidnê pesalem tenj. Wê tenj.

Lau-sêli-taun-sawaga oc tetoc taun sa êndêñ eñ
atom.

8 O tenterlatuac, alanem aêacma Anôtô.

Angôm ênê wae êtu tapa ñanô.

9 Eñ gêjam aêac katuñ sa, tec tamoã materj jali
ma kêpuc eñkaiñ tôn, tec taku atom.

10 O Anôtô, aôm kôsâê aêacgac.

Aôm kôpac aêac e awê kêtom sêpac silber gêwê.

11 Aôm kôkêñ aêac awê uc.

Aôm kôkêñ gêñwapac gêsac aêac dêmôêñtêkwa
tônj.

12 Aôm kôkêñ ma ñacjo sêka aêac lênsônj. Aôm kôkêñ
aêac asa ja to bu ñasamac ñalêlôm aja,

mago galoc gôwê aêac sa jaakô gamêñ ñajam.

13 Aê todajagerj jasô nêñ andu

ma janġôm biñ, tañ gajac mata su nañ, ñanô êsa.

14 Gêdêñ tañ kapô lêna nañ, kasôm lasê

ma aocsunj kasôm kêtû tônj gebe janġôm gêñ tau
tonañ.

15 Aê gabe jansunj domba ñalêsi êtu daja to domba
kapoac ñada ñamalu êsa êndêñ aôm.

Aê gabe jamansañ bulimakao to noniñ kapoac atu
da êndêñ aôm.

16 Amac lau, tañ atêc Anôtô nañ, samob amêñ anô.

Aê gabe janac miñ biñ, tañ eñ kêmoasiñ ñoc katuc
nañ.

17 Aê aocsunj gamôêc kapôêñ gêdêñ eñ

ma wê lambiñña gêc imbeloc ñatêpôê.

18 Ñoc ñalêlôm embe taê êka biñ eso,

oc Apômtau êkêñ taña aê atom.

19 Mago Apômtau kêkêñ taña aêgoc.

Eñ gê taña aêñoc mec.

20 Aê aoc êôc Anôtô gebe gêjac kapoac ñoc tanjiboa
atom.

Ma kêgamiñ nê têtac gêwiñ tenjerjña gêdêñ aê
atom.

II

Senj mo lasê ñawê danġerña

67 Anôtô taê labu to ênam mec aêac.

Eñ oc êkêñ lanġanô êpô aêac.

2 Gebe lau nomña sêjala nêñ lêñ

to lau samuc samob sêjala ñaclai ônam lau saña.

3 O Anôtô, tenterlatu awerj êôc aôm.

Tenterlatu awerj êôc aôm tomalagerj.

4 Tenterlatu ôliñ êpi ma sênam wê toôndugerj gebe
aôm kômêtoç launêñ biñ jagêdêñ

ma gôwê tenterlatu samob anġa nom.

5 O Anôtô, tenterlatu awerj êôc aôm.

Tenterlatu awerj êôc aôm tomalagerj.

6 Nom gêjam ñanôgac.

Anôtô, aêacnêñ Anôtô, gêjam mec aêac.

7 Anôtô gêjam mec aêac

ma nom ñamadiñ samob têtêc eñ.

III

II Wê tenj. III Wê tenj.

Anôtô kèku nê ñacjo lulu ñawê lambiña

68 Anôtô êndi êkô gebe enserj nê ñacjo êlij-êlij ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmoatiñ tônj kêtù eña nañ, sêc su anja ênê lañônêmña.

2 Anôtônê lañôanô enserj lau, tañ sêkac tañ su anja ênê nañ,

êtôm mu kêdaba jadañ to ja kêpac lêp gêwê.

3 Ma lau gêdênj têtac ñajamgenj to têtù samuc sêkô Anôtô lañônêm

ma ôlij êpi toôndugenj.

4 Anam wê êpi Anôtô. Awem êoc ênê ñaê. Anam ñac, tañ kêsã gamênj sawa nañ, nê intêna.

Ñac tau nê ñaê gebe Apômtau. Akô enj lañônêmña ma anam lasê toôndugenj.

5 Anôtô tañ gêmôa nê andu dabunj nañ, kêtù mosêbunênj tamenj to awêtucnênj gêjam-sawaga.

6 Anôtô gêjam lau sawa sa gebe têtac gôlôac sa ma kêgaboac lau kapoacwalôña su jasêmoa nêñ taurña.

Ma kêmase gêsuntêkwa ñatorwaga sa e nêñ gamênj, tañ sêngônj nañ, kêtù kelenj lañgwagenj.

7 O Anôtô, gêdênj tañ gôdi gôwê lau sa ma kôtu êsêacnênj ñamata

to gêdênj tañ amkainj kôka gamênj sawa tônj nañ,

8 nom kêtênêp to umbonj kêsêwa kom

kêtù Anôtônê lañôanô kêtù awêña.

Lôc Sinai kêtênêp kêtù Anôtô gêô lasê lôc tauña.

Israelnênj Anôtô gêô lasêgac.

9 O Anôtô, aôm kôkênj kom gêjac kêsêwagenj

ma kôlau nêñ nomlênsêm, tañ gelo-gelo nañ.

10 Aômnêm gôlôac têtac nêñ gamênj sêngônj sa.

O Anôtô, nêñ moasiñ kêmasañ gamênj tau kêtù lau ñalêlôm sawaña.

11 Apômtau kêjatu sa

ma lauo taêsam ñasec sêjam wêsiñ e ñawae kêtù tapa.

12 "Lasiñ totonj-totonj to nêñ kinj sêc, sêcgoç"

ma lauo sêjac sam ñawaba gêdênj tauñ.

13 Talic êsêac amboac balôsi ñaôsic-ôsic amboac silber ma ñawaô jonjamuc ma ñaôsic-ôsic amboac gold.

Amacnêm lauo ñagêdô sêmoa domba nêñ sapa ñalêlôm kêtù agenña.

14 Gêdênj tañ ñajaña ñatau Anôtô kêpa kinj êlij-êlij nañ,

enj kêkênj sno gêjac anja lôc Salmon.

15 Aôm lôc Basanña kôtu lôc towae.

Aôm lôc Basanña ñatêpôê jabo-jabogoc.

16 Amac lôc ñagêdô, tañ jabo-jabo nañ, asagenj têtac ñandañ gêdênj lôc, tañ Anôtô gebe êngônj êtu nê gamênj nañ.

Binjanô, Apômtau oc êngônj tônê endenj tônjenj.

17 Anôtô gêmênj anja Sion ña nê kareta siñña taêsam ñalêlêma atom.

Apômtau gêmênj anja Sinai mênjgêô lasê nê gamênj dabunj.

18 Aôm kôpi lôlôc jagôwê lau kapoacwalôña sêwiñ aôm. Ñamalac sêsunj nêñ gênj gêdênj aôm gêwac.

Gêsuntêkwa ñatorj oc sêngônj sêwiñ Apômtau Anôtô amboac tonaj.

19 Awenj êoc Apômtau, enj kêsip aêac sa bêc to bêc.

Enj Anôtô, tañ gêjam aêac sa nañ.

20 Anôtô tonaj tec kêtù aêacnênj Anôtô, tañ gêjam aêac kêsip nañ,

ma Apômtau Anôtô enj ñatau, tec oc ênam tasa pañ lêndañ ôkwi.

21 Binjanô, Anôtô oc elo nê ñacjo môkênjapac popoc, oc ênac ñac, tañ kêsêlênj tonê secgenj nañ, môkêdangam popoc amboac tonaj.

22 Apômtau kêsôm kêtù tônj gebe "Aê oc jajonj êsêac anja Basan sêmu sêmênj.

Binjanô, oc jajonj êsêac anja gwêc ñagêdimbob sa sêmu sêmênj.

23 Gebe ôkwasiñ amkainj êsêp nêñ declêlôm.

Nêñ kêmam imbelenj têtac nêñ gwada anja ñacjonênj sa."

24 O Anôtô, lau sêlic nêñ gôlôac ñawalanj baliñ.

Sêlic ñoc kinj Anôtônê walanj baliñ omña sêmoa gamênj dabunj.

25 Lau sênam wê ña awenjwaga têtù ñamata, go lau, tañ sêjac gênj wêña kêtañ nañ, têtù ñamu

ma lauo takinj sêmoa ñasawa togegobgenj.

26 Awem êoc Apômtau Anôtô anja gôlôacnênj sêkac sa ñalêlôm.

Amac tañ Israel kêtù nêñ ñamôkê nañ, awem êoc Apômtau.

27 Lau Benjaminña tonj sauñ ec teñ sêwê sêmoa ônê, lau Judanênj kasêga tonj kapônj teñ kêdaguc,

go kasêga Sebulonña to kasêga Naptaliña amboac tonanjenj têtù ñamu.

28 O Anôtô, ôngôm nêñ lai êpoa.

O Anôtô, onderj gênj, tañ gôjam aêac saña nañ tônj.

29 Kinj oc sejonj awa sa dêndênj aôm sêna Jerusalem

êtu nêñ lôc dabunja.

30 Ôlênj binj bôcbôm Aiguptunja, tañ sêmoa bumanj ñasiñlêlôm nañ.

Ôlênj binj tenterlatui, tañ têtôm bulimakao kapoac to ñalatu nañ,

e samob sêmbu tauñ ma sêkênj silber êndênj aôm.

Onsenj lau, tañ têtac gêwiñ siñ nañ, êlij-êlij.

31 Kasêga anja Aiguptu sêmênj.

Lau Aitiopiaña sêlêti ma sêmêtoç lemenj gêdênj Anôtô.

32 Amac kinj nomña anam wê êpi Anôtô.

Awem êoc Apômtau,

33 tañ gêmunj andanjenjanô gêmôa nê undambê lôlôcna nañ.

Ñô enj gêôc awa sa ma gêmôêc ña awa kapônj.

34 Aoc Anôtô ñaclai lasê. Enj gêjam gôlij Israel tonawasigenj

ma nê ñaclai gêc tao ñalêlôm.

35 Anôtô ñaclai kainj teñ kêsã anja nê gamênj dabunj gêmênj.

Enj Israelnênj Anôtô. Enj kêkênj ôlij walô gêdênj nê lau.

Lambiñ êndênj Anôtô.

I

Mec Anôtô ênam sarja

69 O Anôtô, ônam aêma samarj
gebe bu gênôm aê auc e gabe janarja.
2 Aê malocmê kasêp lemoj gôlub-gôlub gaja. Gamêj
terj kêtôm gebe jaka tôhja gêc atom.
Aê katap bugaboarj sec sa ma rjasamac kêkôm aê
auc.
3 Katarj tauc e tekoc gêbac ma rjoc koclaberj kêtû
dambê-dambê lanjwagerj.
Aê gaôh to kakêj matoc Anôtô e matocanô rjabob
kêsa.
4 Lau tarj têtac gedec aê kêtû rjam terjja atom narj,
taêsam rjasec,
sêlêlêc môkêclaurj môkêcapacja su.
Lau tarj sebe senserj aê su narj, rjaclai sec
ma êsêac sêgôliarj biarj kêpi aê. Êsêac sêkac aê gebe
jakêj gêj êjô gêj, tarj gajam gerjgerj atom narj.
5 O Apômtau, aôm kôjala rjoc keso
ma rjoc geo kêsarj tau gêdêj aôm atom.
6 O Anôtô, tarj kôtu lausiarj undambêja nêj rjatau
narj,
ôkêj aê gebe janjôm lau, tarj materj gê aôm narj,
majerj êsa atom.
O Israelnêj Anôtô,
ôkêj aê gebe janjôm lau, tarj sêsap aôm tôj narj,
waerj sec atom,
7 gebe aê gaôc gêjwapac sec kêtû aôm ja.
Majoc e tecbeloc rjawapac kêsa kêtû aômja.
8 Rjoc lasitêwai sêlic aê amboac rjac jaba
ma tinocnê lau sêlic aê amboac rjac gamêjbômja
terj.
9 Gebe gaim tauc su nêj andurja e katu meloc su.
Ma lau, tarj sêmbu aômja narj, nêj biarj sêmburja
mêjkêpi aê gêwirj.
10 Aê katu kasec ôlic gebe katarj to gajam daburj mo,
mago lau sêsu aê susu.
11 Aê ganôj kaukac kêtû rjoc rjakwê
ma êsêac sêga wê susurja kêpi aê.
12 Lau embe sêjgôj malaclurj narj, oc sênam aêrjoc
biarj êtu biarjalôm
ma lau, tarj bu kêjarjarj êsêac narj, sêga wê sec kêpi
aê.
13 O Apomtau, aê tec jansurj rjoc mec êndêj aôm.
O Anôtô, ôjô rjoc mec êndêj noc, tarj aôm gôlic rja-
jam narj.
Ôjô aê aoc êtu nêj têtac gêwirj terjgerja,
êtu ônjôm nêj biarj, tarj gôjac mata narj, rjanô êsa.
14 Ôkam aê sa arja lemoj gebe gôdubub jasêp e na-
janarja atom.
Ônam aê sa arja rjoc rjacjo nêj, ma arja bu
rjagêdim êwirj.
15 Ôkêj rjasamac ênsalê aê auc atom.
Ma ôkêj aê janôm bu su jasêp gêdimbob me janêc
êsêp sê jana atom.

I Dawidnê pesalem terj. Wê terj.

16 O Apômtau, ôkêj tarjam aê gebe nêj têtac
gêwirj terjgerja tau rjam.

Ôkac taôm ôkwi êndêj aê êtu nêj taêm labu
rjanôja.

17 Ôsarj lanjôm ôkwi êndêj nêj sakirwaga atom.

Aê gamoa jageo, ôjô aêrjoc biarj galocgerj.

18 Ôndêj aê ômôêj ma ônam aê kêsi.

Ôsa aê lanjoc sa êndêj rjoc rjacjo.

19 Aôm gôlic aêrjoc biarj, tarj sêgôm aê êndu-êndugerj
to ganjgôj jageo ma sêgôm aê katu meloc nanjac.

Aôm kôjala rjoc sojô-sojô samobgac.

20 Sêsu aê susu e katurj gêbac to popocgerj,

tec gamoa jageo rjanô.

Kasaê gebe sê malô aê elêmê

ma kakêj matoc gebe sênam aê sa e masi.

21 Êsêac sêkêj rjaikisi aê gaerj kêtû mo

ma gêdêj tarj bu gêjô aê narj, sêkêj bu rjamakic
gêdêj aê ganôm.

22 Nêj moasjarj êtu nêj lakô

ma nêj moasjarj darja êtu narj sê sêu tarj êsêrja.

23 Ôkêj êsêac materjanô êtu kanuc sêlic gamêj atom

ma ôkêj êsêac magjarj êsu.

24 Ôkêc nêj têtac rjandarj êpi êsêac

ma nêj rjalêlôm rjamondec-mondec êtap êsêac sa.

25 Nêj malac oc êtu gasarj ênêc

ma nêj andulêlôm êtu tuc êkô.

26 Gebe êsêac sêjanda rjac, tarj aôm taôm gôjac erj
narj,

ma sêjam biarjalôm kêpi lau, tarj aôm gôjac êsêac
ôliarj lasê narj, narj rjandarj.

27 Ônsalê nêj keso rjagêjô ênsac nêj keso rjagêdô
rjanô.

Ma ôkêj êsêac sêwê kairj nêj moasjarj ônam rja-
malac kêsarja atom.

28 Nêj rjaê ênêc êwirj lau gêdêj nêj atom.

Senserj êsêacnêj rjaê su arja buku materj jalarja
rjalêlôm.

29 Aê tec ganjgôj jageo ma gaôc gêjwapac rjanô.

O Anôtô, ôsip aê sa ma ônam aê kêsi.

30 Aê gebe jarja wê janjôm Anôtônê rjaê rjawae êsa.

Janam darje to jatoc erj sa rjanô.

31 Janjôm amboac tonarj ec Apômtau êlic rjam

êlêlêc bôc kapoac,

êlêlêc bulimakao kapoac to rjabo ma bôc, tarj

erjkêku gêwa kêkôc narj su.

32 Lau tarj sêoc gêj wapac narj, embe sêlic oc têtac

rjajam êsa.

Amac tarj asom Anôtô amoa narj, nêj rjalêlôm

engerj amac sagerj.

33 Gebe Apômtau kêkêj tarja lau rjalêlôm sawa

ma kêliarj nê lau, tarj sêjgôj kapoacwalô narj, siarj

atom.

34 Undambê to nom awerj êoc Anôtô.

Gwêc tau to rjagêj materj jali samob, tarj gêmoa

rjalêlôm narj, amboac tonarjgerj.

35 Gebe Anôtô oc ênam Sion kêsi ma êkwê malac Ju-

darja sa êtiam

ma nê lau nasêjgôj tônê ma têtû gamêj rjatau.

36 Ênê sakiŋwaga nêj wakuc oc sêkôc sa êtu nêj gêjŋlênsêm
ma êsêac, taŋ têtac gêwiŋ eŋ naŋ, oc sêjgôn tônê.
I

Mec Anôtô ênam saŋa
(Pes 40:13-17)

70 O Anôtô, mênônam aê sa.
O Apômtau, ônsaic taômgenj mênôpuc aê tônj.
2 Êsêac taŋ dêdib aê sebe sensenj aê su naŋ, ôkên êsêac majen to tenbelenj ŋawapac êsa. Ôkên êsêac, taŋ sêkên materj sebe aê jatu sec naŋ, sêc tomajenjenj sêmu sêna.
3 Êsêac taŋ sêgôm "Kec, kec" kêpi aê naŋ, ôkên êsêac têtakê tomajenjenj.
4 Ôkên êsêac samob, taŋ sesom aôm naŋ, ôliŋ êpi to têtac ŋajam êsa êtu aôm ŋa. Ôkên êsêac samob, taŋ taênj kêka aôm nêmoasiŋ naŋ, sêsôm lasê endenj tônjenj gebe "Apômtau ŋac towae."
5 O Apômtau, aê tec ŋac palê-palê to ŋac ŋalêlôm sawa.
O Anôtô, ôlêti sebenj ôndênj aê ômôênj.
O Apômtau, ônam gamênj tôn atom gebe ŋoc ônam-aê-sa to ôpuc-aê-tônwaga aôm goc.
II

Ŋamalacanô tenj nê mec

71 O Apômtau, aê gaê lamu aômgenj.
Ôkên aê jamoa tomajocgenj atom.
2 Ôŋgamboac aê to ônam aê sa êtu nêmoasiŋ gêdênj.
Ôê taŋam aê ma ônam aê kêsi.
3 Ôtu ŋoc poclabu jaê lamuŋa to ŋoc laimôkê ônam aê saŋa.
Aôm tonanj kôtu ŋoc poclabu to ŋoc laimôkê.
4 O ŋoc Anôtô, ôjanjo aê su anja lau, taŋ sêkac taunj su anja aôm nêmoasiŋ naŋ lemenj.
Ôjanjo aê su anja lau alôb-alôb to lêsutêna nêj.
5 O Apômtau, aê kakên matoc aômgenj.
O Apômtau, aê ŋapalêgenj ma taêc kêka aôm.
6 Gêdênj tinoc kêkôc aê su ma gasunj tauc gêdênj aôm, kasa anja tinocnê e aôm gôlôm aêgenj, amboac tonanj oc jalambinj aôm endenj tônjenj.
7 Lau samob sêlic aê amboac gêŋsêga tenj, mago aôm kôtu aênoc lamu ŋajana.
8 Aocsunj kêsunj aôm nêmoasiŋ lanem sa ma gêgôm waem kêtû tapa kêtôm bêcgenj.
9 Aê katu ŋamalacanôgac, tec ôtiŋ aê su atom.
Ŋoc ŋaclai gêbacnê, tec ôwi aê siŋ atom.
10 Gebe ŋoc ŋacjo sêsôm binj kêpi aê ma êsêac, taŋ sêkic ŋoc binj naŋ, sêjam binjalôm sêwiŋ taunj
11 ma sêsôm gebe "Anôtô gêwi eŋ siŋgac,

ajanda eŋ e naakam eŋ tôn gebe ênê kêsiwaga masi."
12 O Anôtô, ômoa jaêc aê atom. O ŋoc Anôtô, ôlêtiŋgenj mênônam aê sa.
13 Êsêac taŋ sêkên kisa aê naŋ, majenj êsa e sênaŋa ma sêsu êsêac, taŋ sebe sêkên aê jandac gêjwapac naŋ, susu e sêmoa totenbelenj ŋawapacgenj.
14 Aê gabe jakên matoc aôm endenj tônjenj ma janjôm waem êsa êlêlêc su.
15 Aocsunj êsôm nêmoasiŋ binjgêdênj to nêmoasiŋ ŋaclai ônam ŋamalac saŋa lasê êtôm bêcgenj.
Aê oc jasa moasiŋ tonanj sa êtôm atom.
16 Aê gabe jasa Apômtau Anôtô nê gêj ŋaclai sa. Aê gabe jalambinj aôm taômgenj nêmoasiŋ binjgêdênj.
17 O Anôtô, aê ŋapalêgenj ma aôm kôdôn aê, tec gaoc nêmoasiŋ gêjtalô lasê ŋapanj e gêdênj galoc.
18 O Anôtô, embe jatu ŋamalacanô e môdê ênam aê auc,
nanj ôwi aê siŋ atom.
Gebe jasôm nêmoasiŋ ŋaclai êndênj lau wakuc, taŋ mênjsêsa êtu ŋamu naŋ.
19 O Anôtô, nêmoasiŋ ŋaclai to binjgêdênj kêsunj kwandanj kêpi e jagêdênj undambê.
O Anôtô, taŋ gôgôm gêj ŋaclaisêga naŋ, asa oc êtôm aôm.
20 Aôm kôkên gêjwapac to gêj ŋandanj gêjam aê auc elêmê.
Mago aôm oc ôkên aê tekoc saki êsa êtiam ma ôwê aê sa anja nom ŋalêlôm sêga japi jamênj êtiam.
21 Aôm oc otoc aê sa êlêlêc ma ônac aê têtac tônj.
22 O ŋoc Anôtô, amboac tonanj oc aoc êoc aôm ŋa gêj wêja kêtû aôm ŋac ŋanjenj.
O Israelnênj ŋac dabunj, aê gabe janjôm gêj wêja êtanj êndênj aôm.
23 Aê gêdôcôlic ênam lasê êtu têtac ŋajamŋa ma katuc, taŋ gôjam kêsi naŋ, amboac tonanjenj.
24 Imbeloc oc êsôm nêmoasiŋ binjgêdênj gêjam aê saŋa lasê êtôm bêcgenj
gebe êsêac, taŋ sebe sêkên aê jandac gêjwapac naŋ, majenj êsa e sêmoa totenbelenj ŋawapacgenj.

Mec kêtû kiŋŋa

72 O Anôtô, ôndônj kiŋ gebe êmêtôc binj ŋa nêmoasiŋ binjgêdênj
ma ôkên nêmoasiŋ binjgêdênj êndênj kiŋ latu.
2 Gebe ênam gôliŋ nêmoasiŋ lau ŋa binjgêdênjenj ma êmêtôc lau ŋasec nêj binj katôgenj.
3 Lôc sênam ŋanô moasiŋ êmoasiŋ lauŋa ma gamênj ŋabau sênam ŋanô binjgêdênj.
4 Kiŋ êmêtôc lau ŋalêlôm sawa nêj binj naênênjenjenj, eŋ ênam lau sêpô lênaŋa sa ma êka êsêacnênj lêsutêna popoc.
5 Gôlôac to gôlôac têtêc aôm êtôm têm, taŋ oc ajônj êpô gamênj naŋ.
6 Kiŋ êtôm kom, taŋ gêjac kêsêp kôm ma eŋ oc êtôm kom, taŋ kêmalôm nom naŋ.

7 Êtôm kiñ tau nê têm biñgêdên ênac tau lêtên am-boac ñaola ñajam
 ma wama ênam gamên auc kêtôm ajuñ ñawê kêpô gamên gêoc aucgen.
 8 Ênê gamên gôliñña ênêc gwêc ñamadiñ teñ e naêndên ñamadiñ teñ
 ma anğa bu Euprat e naêndên nom ñamadiñ.
 9 lau gamên sawaña sêpôn aenđuc êndên eñ ma nê ñacjo sêu tauñ sênêc nom.
 10 Kiñ Tarsis to lau, tañ sênğôn nuc nañ, oc sejoñ nêñ awa nasênsuñ êndên eñ.
 Lau Arabia to Aitiopia ñataui
 oc sêkên nêñ awamata êndên eñ.
 11 Biññanô, kiñ samob oc tetoc eñ sa.
 Lau samuc samob oc sênam sakiñ êndên eñ.
 12 Gebe eñ oc ênam ñac ñalêlôm sawa, tañ awa gêjac eñ nañ sa
 ma ñac ñasec, tañ gêjam-sawaga gêmoa atom nañ, amboac tonanğen.
 13 Eñ oc taê labu ñac ñaôma to ñalêlôm sawa ma ejop lau sawa nêñ katuñ.
 14 Eñ oc ênam êsêacnêñ katuñ kêsi anğa lêsutêna to ñaclai-secwaga lemeñ.
 Eñ oc êlic lau tonanğai nêñ dec amboac gên ñanô.
 15 Kiñ oc êngôn ñênğen ma sêkên gold Arabianña êndên eñ.
 Êsêac teteñ mec êtu eñña endenğ tônğen ma Anôtônê mec êpi eñ ñapañ.
 16 Mo êmôp lasê ênêc ênê gaboanğ ma êtu secña ênêc lôctêpôê.
 Mu êoc ênê gênkainğ ñatêpôê naêsêp-naêsêp amboac anğa Lebanon
 ma ñamalac êlêc anğa malac êtôm gêgwanğ gêlêc anğa nom.
 17 Ênê ñaê oc ênêc endenğ tônğen.
 Ênê wae ênêc êtôm oc êpô gamên.
 Lau nomña samob aweñ êoc eñ
 ma teteñ Anôtô gebe ênam mec eñ to êkên eñ êmoa totêtac ñajamgen.
 18 Lambiñ êndên Apômtau, lau Israelnêñ Anôtô.
 Eñ taugenğ tec gêgôm gênşêga gêmoa.
 19 Lambiñ êndên ênê ñaê towae endenğ tônğen.
 Ênê ñawasi ênam nom auc samucgen.
 Biññanô, biññanôgoc.
 20 Isai latu Dawid nê mec gêbacnê gêdên tonec.

Salomonê teñ.

BUKU KÊTU TÊLÊACÑA

Anôtô kêmêtoç biñ jagêdênğen

73 Biññanô, Anôtô kêmoasiñ lau mansanğ to kêmoasiñ êsêac, tañ nêñ ñalêlôm ñawa nañ, amboac tonanğ.
 2 Mago aê kadabiñ gebe japô ockainğ ôkwi ma kadabiñ gebe jaka bêlip tagen

3 gebe matoc katu lanemtêna kêtû sêmoa ñajam-ñajamña
 ma galic lau alôb-alôb têtû lau tolêlôm.
 4 Lau tonanğ ñai sêjam kauc ñandanğ ma sêmoa ôliñ ñajam to ôliñ samuc.
 5 Êsêac sêoc gênwapac têtôm lau ñagêdô atom.
 Ma sêlic ñandanğ teñ têtôm lau ñagêdô atom.
 6 Amboac tonanğ tec tetoc tauñ sa kêtû nêñ gêlônğ, tañ sênônğ nañ,
 ma ñaclai kêkwa êsêac auc amboac nêñ ñakwê.
 7 Êsêac tonanğ têtôp e mateñanô kololoc gêja ma sêsêwa biñ meloc, tañ taênğ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ, kêsa awê.
 8 Êsêac sêsu biñ susu tonênğ ñalêlôm ñamalac.
 Êsêac tetoc tauñ sa ma sêpô biñ kêpi laugenğ.
 9 Aweñsuñ kêsôm biñ gesenğ undambê ma imbelenğ kêsôm biñ gêjac laoc nomgenğ.
 10 Amboac tonanğ tec lau dêdênğ êsêac ma sêlib êsêacnêñ biñ kêtôm sêlib bu.
 11 Êsêac sêsôm gebe "Anôtô oc êjala biñ amboac on-doc
 ma Lôlôc ñataui oc êñô biñ ñam amboac ondocgenğ."
 12 Alic acgom, lau alôb-alôb nêñ biñ amboac tonanğ sêmoa ñajam gedenğ tônğenğ sêjac nêñ awa sa-sa.
 13 Ojae, kamasanğ ñoc ñalêlôm e ñatipsawa ñaô-magoc
 ma kakwasinğ lemoc e gawê geo teñ ñakainğ atom.
 14 Mago gênwapac gêgôm aê kêtôm bêcgenğ ma gên kêlêsu aê kêtôm ñagelenğ samob.
 15 Aê embe taêc ênam gebe aê jasôm biñ amboac tonanğ jawinğ
 oc jansau nêñ launênğ gôlôac.
 16 Amboac tonanğ katu kêka-kêka gebe jajala ñam elêmê,
 mago galic gebe ñawapac.
 17 E kasô Anôtônê gamên dabuñ gaja, go ñoc kauc kêsa kêpi lau alôb-alôb nêñ lêñtêpôê.
 18 Biññanô, aôm kotoc êsêac sêkô gamênğ ñalênğô, go gôgôm êsêac sêu tauñ e popoc-popocgenğ sê-jaña.
 19 Sesenğ êsêac su wenğ tagenğ, sêjaña tonênğ ñalêlôm ñatutucgenğ.
 20 Êsêac têtôm aêac taêc bêc e taêc mê.
 Mateñ gêlac ma talic gênğ ñakatu tau malamê.
 21 Gêdênğ tañ ñoc ñalêlôm ñamakic kêsa e kêtunğ aê masi nañ,
 22 aê katu meloc e ñoc kauc gêjaña, katôm bôc gamoa aôm lanğmênğ.
 23 Mago kasap aôm tônğ gedenğ tônğenğ. Aôm kôkam aê tônğ gêdênğ lemoc anônğ.
 24 Aôm gôwê aê kêtôm, tañ taêm gêjam nañ, ma êtu ñamu aôm oc ôkôc aê sa tonğawasigenğ.
 25 Aênğoc asa teñ gêmoa undambê ma ñoc asagenğ gêc nom gebe japô lêna. Aôm taômgenğoc.
 26 Ôlic to katuc oc êtu palê,
 mago Anôtô kêtû ñoc gênğlênsêm tenğenğ ma tenğenğ.

27 Biññanôgoc, êsêac tañ sêmoa jaêc aôm nañ sê-naña.

Aôm gosenj lau samob, tañ sêkac tañ su anğa aôm-nêm nañ su.

28 Mago aêgoc tec galic ñajam gebe jamoa Anôtô ña-galagenj.

Aê gaê lamu Apômtau Anôtô gebe jasôm aôm-nêm gênj samob, tañ gôgôm nañ lasê.

I

Têtañ nêñ lôm, dabuñ kêtü ñacjo sesenj suña

74 O Anôtô, amboac ondoc kôtiñ aêac su ñanôgenj.

Ma têtmac ñandanj sec gêdênj gênj, tañ gojob nañ.

2 Taêm ênam nêñ gôlôac, tañ gêmunjenj kôjalij ma kôwaka êsêac sa têtü taôm nêñ lau nañ.

Taêm ênam lôc Sion, tañ gônğônj kêtü nêñ malac nañ.

3 Ôsêlênj operj gamênj popoc tau, tañ gacgenj gêc-gêc nañ.

Ojae, gênj samob, tañ kêkô gamênj dabuñ ñalêlôm nañ, ñacjo sesenj sugoc.

4 Nêñ ñacjo sêjam wambanj ñamelocñagenj anğa nêñ gamênj, tañ lau sêkac tañ sa sêmoa nañ.

Êsêac sêgunj nêñ bam kêkô gebe gamênj tonanj kêtü êsêacnênj.

5 Êsêac têtôm kômwaga salenja, tañ sêsap ka tulu ña nêñ ki nañ.

6 Êsêac sêga katapa toñatalô popoc ña nêñ ki to hama kapôênj.

7 Êsêac sêkêc nêñ gamênj dabuñ ja genj su ma sesenj nêñ ñaê ñaandu ñadabuñ su e gêjanja samucgenj.

8 Êsêac taênj gêjam gêc taunjenj gebe "Aêac dansenj êsêac su e tomalagenj."

Ma sêkêc Anôtônê sakij dabuñ ñamala samob, tañ kêkô-kêkô nañ, ja genj su.

9 Aêacma gêbôm dabuñ samob malenjmê.

Propete teñ gêmoa kêtiam atom, ma aêac samob ajam kauc ñanoc gênj tonanj oc êmbacnê êndênj ondod.

10 O Anôtô, kalomtêna oc sêsôm nêñ biñ susu e êndênj ondodgenj.

Ñacjo oc sêngôm aôm-nêm ñaê oc êtu meloc endenj tönjenj me.

11 Amboac ondoc kôtaiñ lêmam su.

Amboac ondoc kôkapiñ lêmam tönj.

12 Mago Anôtô kêtü aênjoc kiñ gêdênj andanjenj tauanô.

Enj gêjam ñamalac sa kêtôm nom ñagamênjenj.

13 Aôm gôwa gwêc kakôc ña nêñ ñaclai kapôênj ma golo secsêga gwêcña môkêapac popoc.

14 Aôm gôga bôcsêga Lewiatan môkêapac kêkôc ma kôkênj enj ôli kêtü bôc gamênj sawa nêñ.

15 Aôm kôkênj bumata kêpulu to keselenj.

Aôm gôwa bu kapôênj-kapôênj gênğic-gênğic e ñakelenj kêsâ samucgenj.

I *Asapnê.*

16 Aôm kôtü gelenja ñatau. Aôm kôtü gêbêcauc ñatau.

Aôm tec kotoc ajônj to oc sêkô malenj.

17 Aôm gôjac lôcawa nom e gêdênj ñamadiñ.

Aôm kôkênj oc kêsâ to komôgoc.

18 O Apômtau, taêm ênam gebe nêñ ñacjo sêômac aôm.

Êsêac sêkac tañ su anğa aôm-nêm ma sêgôm nêñ ñaê kêtü gênj meloc.

19 Ôwi nêñ balôsinê katu siñ êndênj kikic atom.

Ôlij aôm-nêm lau ñasec nêñ katuñ siñ samucgenj atom.

20 Matam êndiñ nêñ poac, tañ kômotañ gawiñ aêac nañ,

gebe ñaclai sec gêjam gamênj ñakesec nomña samob auc.

21 Ôkênj ñac, tañ gêoc gênjwapac nañ, maja êsa atom.

Lau ñalêlôm sawa to lau ñasec awenj êoc nêñ ñaê-manj.

22 O Anôtô, ôndi sa ma ônam nêñ gênj kêsimañ.

Taêm ênam biñ meloc, tañ lau alôb-alôbwaga sêgôlij kêpi aôm kêtôm bêc to gelenjenj.

23 Olij nêñ ñacjo nêñ ñaonda siñ atom.

Nêñ soño-soño nêñ wambanj, tañ kêpi gedenj tönjenj nañ, amboac tonanj.

II

Anôtô kêmêtoç ñamalacnênj biñ jagêdên

75 O Anôtô, aêac awenj gêoc aôm. O Anôtô, aêac alanem aôm.

Aêac asôm aôm waem lasê ma awa gênjalô samob, tañ aôm gôgôm nañ sa.

2 Anôtô kêsôm gebe "Aê kakênj ñoc noc mêtôcña ma oc jamêtoç biñ naêndênjenj.

3 Embe nom êkôtiñ tau ma ñamalac samob, tañ sêngônj nom nañ têtênêp,

go aê jandenj nom ñanombanj tönj.

4 Aê aoc ênac tetoc tañ sawaga gebe 'Atoc taôm-sa atom.'

Ma êndênj lau alôb-alôbwaga gebe 'Asa môkêmapac sa amboac secgenj nañ.

5 Asa môkêmapac sa ñanôgenj

amboac tonanj atom. Amêtoç gêsômtekwâ êtu baliñ alanem taômgenj atom."

6 Mêtôcwaga oc mênêsa anğa oc kêpiña ma anğa oc kêsêpña atom

ma êmênj anğa gamênj gêmu kêpi to gêmu kêsêpña atom amboac tonanj.

7 Anôtô oc êmêtoç biñ êmoa.

Enj oc êkônij lau teñ tönj me etoc lau teñ sa.

8 Apômtau lêma kêkam laclu teñ,

tañ ênê têtac ñandanj ñawain ñajanja kêpoac nañ.

Enj kêkêc kêsêp laclu

ma lau alôb-alôb sêlib ñatetep samob gêwiñ.

9 Ma aê oc ôlic api toôndugenj ñapanj

gabe aoc aoc Jakobnê Anôtô.

II *Asapnê teñ.*

10 Eñ asap lau sec samob, tañ sêkac tauñ su aña Anôtônê nan, nan ñaclai tulu.

Eñ êkian lau gêdên nêñ ñaclai sa êtu kapôên.

I

Wê awenj êôc Anôtôña

- 76** Anôtônê wae kêsa aña Juda.
Ênê ñaê kesewec aña Israel.
2 Êsêac sê ênê bec aña Salem.
Ma nê andu kêkô Sion.
3 Aña tonañ tec eñ gêjac talam ñasôb-ôsic popoc ma gêgôm lautuc to siñ ma laukasap samob amboac tonañgeñ.
4 Lôc tengeña ñatau aôm ñac ñawasi.
Samob têtêc aômgeñ.
5 Sêjaño ñaclai ñasiñsêlêc nêñ waba su.
Êsêac sêjac tuluc e sêliñ tauñ siñ ma ñactêkwa samob lemerj kêtû goloñ.
6 O Jakobnê Anôtô, aôm gôjam wambañ e kômônaj kareta to gôgôm hosnêñ meloco kêsa.
7 Aôm embe têtac ñandanj êsa ma asa oc êkô aôm lañôm nêñ
gebe aôm ñaclai sec.
8 Aôm kôsôm biñ katô aña undambê gobe ômêtôc biñ,
tec lau nomña sêñô e gêjac êsêacnêñ lênô auc sêñgôn.
9 Gêdên tonañ Anôtô gêdi gebe êmêtôc biñ
gebe êôc lau samob, tañ sêôc gêñwapac aña nom nañ sa.
10 Ñamalacnêñ têtac ñandanj oc êñgôm aôm waem êtu tapa.
Ma êsêac, tañ sêwê siñ sa nañ, oc sêlic nêñ om.
11 Anac mata biñ ma añgôm ñanô êsa êndên Apôm-tau, amacnêñ Anôtô.
Lau samob, tañ sêñgôn sêgi eñ auc nañ, sênsuñ nêñ gêñ êndên Anôtô, tañ têtêc eñ nañ.
12 Ñac tau kêkônij kasêga, tañ tetoc tauñ sa nañ, ma kêtakê kiñ kapôên-kapôên ñasec.

II

Gêñwapac embe êñgôm aêac, nañ Anôtô taê walô aêac

- 77** Aê gamôêc gêdên Anôtô ña aoc kapôên.
Biñjanô aê gabe jamôêc.
Gamôêc kapôên gêdên Anôtô gebe eñ êkên taña aê.
2 Gêdên tañ gêñwapac gêgôm aê nañ, aê katerj mec gêdên Apôm-tau,
mago gêñ tenj gêjam malô aê atom.
3 Aê embe taêc ênam Anôtô, oc janiñ oliñ tauc.
Embe taêc ênam biñ ñam, oc ñoc kauc ensom mala ôkwi.
4 Eñ kêkên aê gajam jali gêbêcauc samuc.
ñoc ñalêlôm ñatutuc e kasôm biñ jageo.
5 Aê taêc gêjam kêsêp bêc gêmunjeña

I Asapnê wê tenj. II Asapnê wê tenj.

ma jala, tañ gêjaña wanêcgeñ su nañ, amboac tonañ.

6 Kêtôm gêbêcgeñ aê taêc gêjam biñ jakêsa-jakêsa.

Aê taêc gêjam biñ gêc ñoc ñalêlôm ma kakip sa e ganac matoc gebe

7 "Apôm-tau oc êtiñ aêac su samucgeñ ma êmoasiñ aêac êtiam atomanô me masi.

8 Ênê têtac gêwiñ tengeña gêbacnê me.

Ma biñ, tañ eñ gêjac mata nañ, gêjac pep su me.

9 Anôtô oc kêliñ êmoasiñ launja siñ me.

Ênê têtac ñandanj gêbôc nê taê walô auc me."

10 Tec kasôm gêdên tauc gebe "Aêñoc ñalêlôm ñawapac ñanô

gebe Apôm-tau gêjam nê gôliñ ôkwi."

11 Aê gabe taêc ênam gêñ, tañ Apôm-tau gêgôm nañ.

Biñjanô, gabe taêc ênam nêñ gêñtalô, tañ gôgôm gêdên andanjeñ nañ.

12 Jakip gêñ samob, tañ aôm gôgôm nañ, ñam sa ma jasala aôm nêñ gêñsêga samob.

13 O Anôtô, nêñ intêna dabunj.

Lau samuc nêñ anôtô ondoc kapôên kêtôm aôm.

14 Aôm taômgeñ Anôtô, tañ gôgôm gêñsêga nañ.

Aôm kôwaka nêñ ñaclai sa gêdên tentenlatu sêlic.

15 Lêmam ñajaña gôjam nêñ lau,

Jakob agêc Josep latunji kêsi.

16 O Anôtô, gêdên tañ bu gêlic aôm nañ, kêtêc aôm.

Ma gwêc ñagêdim kêtênêp lasê.

17 Tao sêsêwa kom ñasec to umbonj ñatêtac kêkên wapap gêjac.

Ma aôm nêñ sôbôsic geñ gamênj gêñgic-gêñgic.

18 Aôm nêñ wapap ñakicsêa ñadindij kainj tenj, ôsic kêpô gamênj ñawê kêsa

e nom ñawiwic dendergeñ to kôtên-kôtêngeñ.

19 Aôm nêñ intêna gêjac gwêc gêñgic ma nêñ lênj

gêwa ñasamac kapôên êliñ-êliñ,

mago sêlic wañam atom.

20 Aôm gôwê nêñ lau amboac ñacgejob gêwê nê domba.

Mose agêc Aron sêjam aôm lañôm.

III

Sêlên biñ Israel kêtû tañenpêcña

78 Ao ñoc lauac, akênj tañem ñoc mêtê.
Aê tañem aocsuñ ñabiñ.

2 Aê gabe jaña aoc êtu jasôm biñgôliñja.

Aê gabe jañ biñgôliñ têm ñamata tauanôña sa.

3 Biñ tañ aêac añô to ajala

ma tamenji sêjac miñ gêdên aêac nañ.

4 Biñ tau aêac ansa auc êndên aêacnêñ ñapalê atom,
tanac miñ êndên lau wakuc, tañ têndanjuc nañ,

gebe

Apôm-tau gêgôm nêñ gêñ towae ma ñaclai to gêñsêgagenj.

5 Eñ gêwa biñ sa aña Jakobnêñ

to kêwaka biñ sa aña Israelnêñ

ma kêsakiñ aêacnêñ mimi

III Asapnê tenj.

gebe sêsôm lasê êndên nêj wakuc.
 6 Gebe lau wakuc, tañ têndanġuc êsêac nañ, sêñô ñawae
 ma taun sênac ñamiñ elom nêj wakuc.
 7 Sêñgôm amboac tonañ, go sêkên maten Anôtô to sêliñ ġên, tañ eñ ġêgôm nañ, siñ atom ec sêñgôm ênê biñsu êtu tôn.
 8 Gebe êsêac têtù ġôlôac ġêsuntêkwa ñatonġboa têtôm nêj mimi.
 Êsêacnêñ ñalêlôm ġeo gala
 ma nêñ katun kêsap Anôtô tôn ñanêñ atom.
 9 Epraimnê ġôlôac sêpê talam lemen kata, mago ġêdên siñ ñabêc nañ sêc ñamelocñagen.
 10 Êsêac sêmasañ Anôtônê poac atom
 ma sebe sêsa nêñ lêñ êtôm ênê biñsu atom.
 11 Êsêac sêliñ ênê ġêñsêga, tañ ġêgôm nañ siñ ma ġêñtalô, tañ eñ ġêgôm êsêac sêlic nañ, amboac tonanġen.
 12 Eñ ġêgôm ġêñsêga êsêac tamenj sêlic.
 ġêgôm anġa ġamêñ Aiguptu ñagaboañ Soan.
 13 Eñ ġêwa ġwêc kêkôc ma kêkên êsêac sêwê sêsêp ñalunġen sêja.
 Eñ ġêlêc dembom sa kêpi e amboac tunġbôm.
 14 Eñ ġêwê êsêac ña tao ġêdên ocsalô
 ma ña ja ġêdên ġêbêc.
 15 Eñ ġêga poc kêkôc anġa ġamêñ sawa
 ma kêkên bu kapôêñ anġa nom ñalêlôm ġêmêñ mênêsêac sênôm e ġêôc êsêac tôn.
 16 Eñ kêkên bu kêpulu anġa poc ñalêlôm
 ma bu tau ġêc ñasamac lanġwagen kêsa ġêja.
 17 Mago êsêac sêkên sec ġêjô ġeden tônġen
 ma sêli taun sa ġêdên Lôlôc Natau anġa ġamêñ sawa.
 18 Êsêac sêsaê Apômtaunġen sêjac ñawae
 ma sêkapiñ eñ gebe êkên mo êndên êsêac êtôm êsêac taun têtac ġêwiñ.
 19 Êsêac têtan pêlê Anôtô gebe
 "Talic acġom, Anôtô oc êkên mo êndên aêac anġa ġamêñ sawa me masi.
 20 Eñ ġêjac poc
 e bu keselen ñasamac lanġwagen kêsa ġêja,
 ma oc êkên mo to ġwada
 gebe nê lau sêniñ amboac tonanġen me masi."
 21 Apômtau ġênô biñ amboac tonañ e têtac ñandan kêsa.
 Ênê ja kêsa gebe ensen Jakob, ma nê lai kêpoa gebe ensen Israel
 22 kêtù êsêac sêkên ġêwiñ Anôtô atomña ma kêtù êsêac têtac kêpa sugen gebe Anôtô ocgo ênam êsêac sa nec atomña.
 23 Mago eñ kêjatu tao lôlôcña
 ma ġêlêc undambê ñakatam su
 24 ma kêkên mana kêsêlô kêtôm kom ġêjac gebe sêniñ.
 Amboac tonañ eñ kêkên mo undambêña ġêdên êsêac.
 25 Amboac tonañ êsêac sen anġelanêñ mo kêtù nêñ ġên.

Ma Anôtô kêkên ġêdên êsêac kêtôm êsêac têtac ġêwiñ.
 26 Eñ kêkên musalô kêsa umbon
 ma ñaclai ñatau kêkalem mula ġêmêñ.
 27 Eñ kêkên ġwada kêsêlô kêtôm kekop
 ma moc tomagê kêtôm ġañac ġwêcña.
 28 Eñ kêkên kêsêlô kêsêp nêñ ġamêñ, tañ sêc nañ ñalunġen,
 kêgi nêñ bec, tañ sêñgôn nañ auc.
 29 Sen e ġêôc êsêac tôn ñanôġen.
 ġên tañ teten nañ, eñ kêkên kêlêlêc ġêdên êsêac.
 30 Nêñ ñalêlôm kêkac êsêac ġên amboac tonanġa ñawao
 ma sen ġên ġêc awenġen
 31 e Anôtô têtac ñandan kêsa ġêdên êsêac
 ma ġesen êsêacnêñ lau ñactêkwa ñagêdô su ma ġêjac lau Israel nêñ lau matac ñagêdô êndu.
 32 Anôtô ġêgôm nê ġên amboac tonañ, mago êsêac sêgôm nêñ sec sêsiñ sugen,
 ma sêkên ġêwiñ ênê ġêñtalô atom.
 33 Kêtu ġên tonanġa tec Apômtau kêkên êsêacnêñ bêc ġêjanġa amboac awenġa
 ma kêkên ġên ñaclai sec sep tagenġa ġesen nañ jala sêmoa maten jaliña su.
 34 ġêdên tañ Anôtô ġesen êsêac nañ, ġocgo awen ġêjac eñ kêtiam
 ma sêjam taun ôkwi to sesom eñ.
 35 Ma taên ġêjam nêñ lamu Anôtô
 gebe Lôlôc Natau Anôtô kêtù nêñ kêsîwaga.
 36 Mago awenġsun sêsôm biñ dansañ
 ma imbelen sêsau
 37 gebe nêñ ñalêlôm kêsap eñ tôn ñajanġa atom
 ma sêmasañ ênê poac kêtù anô atom.
 38 Mago eñ taê walô êsêac ma kêsuc êsêacnêñ sec ôkwi
 ma ġesen êsêac taun su sêjanġa atom.
 Eñ ġêjam têtac ñandan tôn ġêdên êsêac
 ma kêkên nê ñaclai kêtù awê kêpi êsêac samucġen atom.
 39 Eñ taê ġêjam êsêac gebe ġên palê-palê,
 têtôm ġên ñajaô-jaô, tañ êna e êna-ênagen nañ.
 40 Sêli awen sa anġa ġamêñ sawa ġêdên eñ elêmê
 ma sêgôm ênê ñalêlôm ñawapac kêsa.
 41 Êsêac sêsaê Anôtô todim-todim kêtù ġên wakuc-wakucña elêmê
 ma sêgôm Israelnêñ Anôtô dabun têtac ñandan kêsa.
 42 Êsêac taên ġêjam ênê lêma ñajanġa atom,
 sêliñ bêc, tañ eñ ġêjam êsêac kêsî anġa nêñ ñacjonêñ nañ siñ.
 43 ġêdên tañ ġêgôm nê ġêñtalô anġa Aiguptu
 to ġêgôm nê ġêñsêga anġa ġamêñ ġaboañ Soanġa nañ.
 44 Eñ ġêjam nêñ bu ôkwi kêtù dec
 e lau Aiguptu nêñ bu sênômña masi.
 45 Eñ kêkên lelon taêsam ñasec ġênac êsêac
 to ôpôac, tañ sêgôm êsêac têtù meloc nañ.

46 Eñ kêkên moac tamoac sen êsêacnên gên ñanô anğa kôm
ma gên, tañ lemen sêgôm ñakolen elêmê nan, wagô jasesen su.

47 Eñ kêkên kompoc gêjac êsêacnên wain ñamôkê popoc

ma kom ñamatu kêtuc nêñ gênjlêwê êndu.

48 Eñ kêkên kompoc gêjac nêñ bulimakao

ma ôsic gen nêñ bôc toton su.

49 Eñ kêbaliñ nê têtac ñandan kêpi êsêac ñawaô.

Eñ gen oliñ sec e nê ñalêlôm kêmoatiñ tôn ma kêkên gênwapac sec toñaê-tonaê samob.

50 Eñ kêpô nê têtac ñandan ñabênic sugen gêdên êsêac.

Eñ kêjanço êsêac katun su atom, gêsiniñ êsêac sugen sêsêp gêmâc sec ñalêlôm sêja.

51 Eñ gêjac ñapalê ñamêc samob êndu anğa Aiguptu,

Lau matic samob nêñ ñamêc sêjança anğa Hamnê bec.

52 Go gêwê nê lau sêsa sêmên têtôm ñacgejob gêwê nê domba

ma gêjam gôlin êsêac anğa gamên sawa kêtôm domba pom kapôn tañ.

53 Eñ gêwê êsêac sêmoa ñañênjen e têtêc taun atom,

mago kêkên gwêc kêmakop êsêacnên ñacjo auc.

54 Amboac tonañ gêwa êsêac e sêô lasê ênê gamên dabun,

sêô lasê lôc, tañ en lêma anônça kêkôc kêtû nê gên nan.

55 Eñ gesoc lau samuc sêmun-sêmun

ma kêkên Israelnên gôlôacmôkê sênğôn lau tau nêñ gamên.

56 Mago êsêac sêsaê Lôlôc Natau Anôtô to sêli taun sa ñapan

ma sêsap ênê biñsu tôn atom.

57 Sêkac taun su anğa ênê ma sêgôm ênê biñ palin têtôm tamenji.

Êsêacnên lên keso kêtôm talam, tañ sêkêkam ñasôb mata kôtên-kôtênjen nan.

58 Êsêacnên sakin gamên ñabaunça gêgôm en têtac ñandan

ma nêñ sakin anôtôi jabaña kêbôli ênê ñalêlôm auc.

59 Anôtô gêlic e ñalêlôm kêmoatiñ tôn

ma kêtiñ Israel su samucjen.

60 Eñ gêwi nê bec anğa Silo siñ.

Mala tau, tañ en jagêmoa ñamalac ñalêlôm nan.

61 Eñ kêkên nê poac ñakatapa,

tañ kêtû ênê ñaclai to ñawasi ñabelo nan, ñacjo sêkôc sêja.

62 Eñ gêwi nê lau siñ gêdên ñacjonên siñ

ma nê ñalêlôm kêbôli auc kêtû nê gênjlênsêmña.

63 Siñ gesen ênê lau matic su

ma nêñ lauo takin sêjam wê ñacña kêtiam atom.

64 Siñ gesen ênê dabunwaga su

ma sêlôc gêdên êsêacnên awêtuc gebe têtan tanj-boa kêtû êsêacña atom.

65 Sêgôm sêmoa e Apômtau mata gêlac kêtôm ñac ten gêc bêc e kêlin tau siñ, go mata gêlac.

Kêtôm ñac siñsêlêc ten gênôm gên e kêjanjen en.

66 Eñ gêjac nê ñacjo kêsêp dêmôêmunagen ma gêgôm êsêac e majen taun êndu-êndu.

67 Eñ kêtiñ Josepnê bec su

ma kêjaliñ gôlôac Epraimña sa atom.

68 Eñ kêjaliñ gôlôac Judan sa.

Lôc Sion tau, tañ têtac gêwiñ nan.

69 Eñ kêsun nê gamên dabun sa kêpi e jakêtôm undambê.

Gêgôm e gêjac malac su kêtôm nom, tañ êkô ñênjen nan.

70 Go kêjaliñ nê sakinwaga Dawid sa,

kêkôc en su anğa gamên dombaña.

71 Kêkôc en anğa domba têna to ñalatu nêñ gebe ejop ênê lau Jakob to ênê gênjlênsêm Israel.

72 Dawid gejob êsêac tonjalêlôm ñañên ma gajam gôlin êsêac ña lêma kwalam lanğwa.

I

Mec Anôtô ênam nê lau kêsiña

79 O Anôtô, lau samuc sêsô nêñ gamên sêja.
Êsêac sesen nêñ lôm dabun ñadabun ma sê-jamu Jerusalem e popocjen.

2 Êsêac sêkên nêñ sakinwaga nêñ ñawêlêlan kêtû moc, tañ sêmoa umbon ñalabu nan, nêñ gwada.

Sêkên nêñ lau mansan nêñ ñawêlêlan gêdên bôc ñaclai.

3 Êsêac sêkêc êsêacnên dec siñ kêtôm bu, sêgôm sêgi Jerusalem auc e kêsô tau

ma ñac ten gêmoa gebe ênsun ñacmatê nan gêmoa atom.

4 Aêacma lau malac ñagêdô, tañ dêmôên gêjac taun nan, sêsu aêac susu

ma tenterlatu, tañ sênğôn maken-maker nan, sêlic aêac amboac gên meloc ma têtan pêlê aêac.

5 O Apômtau, oc gobe ôli nêñ ñalêlôm sa ñapan e êndên ondoc acgom.

Nêñ têtac ñandan êndanğac-endanğac amboac jawaô e êndên ondoc, go êmbacnê.

6 Ôkên nêñ têtac ñandan naêpi lau samuc, tañ sê-jam kauc aôm nan,

to êpi tenterlatu, tañ awen gêjac nêñ ñaê atom nanman.

7 Gebe êsêac sêjac aêacma lau êndu ma sêgôm nêñ malac kêtû gasan.

8 Ôkên tamenjinên sec ñagêjô êpi aêac atom. Taêm labu aêac sebenman

gebe aêac awi atu gwasê aômña siñ.

9 O Anôtô, tañ kêtû aêacma kêsiwaga nan, ônam aêac saman.

Ôngôm nêñ ñaê ñawae êsa.

Ônam aêac sa to ôsuc aêacma biñ ôkwiman.

Ôngôm êtu nêñ waemña.

10 Amboac ondoc lau samuc sênac aêac ôkwi gebe

I *Asap gêga.*

“Lau tônê nêh Anôtô oc gêmoa ondoc.”
 Ôkac nêh sakinwaga, tañ lau samuc sêkêc êsêacnêh
 dec siñ nañ,
 nêh kamocgôc êndên aêac mateñanô alicmañ.
 11 Ôkên tañam lau kapoacwalôña nêh biñ, tañ sen
 oliñ tauñña nañ.
 Lêmam ñajañaboa, amboac tonañ ônam lau, tañ sê-
 kic êsêacnêh biñ gebe sêmac êndu nañ sa.
 12 O Apômtau, aôm ôkên ñagêjô êpi lau, tañ têtan
 pêlê aôm sêngôn aêacma gamên ñamadiñ nañ ac-
 gom.
 Ma ôkên êsêacnêh biñ ñagêjô êtu dim 7.
 13 Ma aêac tec atu nêh lau to ton, tañ aôm gojob
 êsêac nec, abe anam danje aôm enden tîngen,
 ma gôlôac to gôlôac sêngôm aôm waem êsa êtôm
 têmgen.

I

Mec gebe Anôtô ênam Israel sa êtiamña

80 O Israelnêh ñacgejob, tañ gojob Josep kêtôm
 domba ñatorñ terñ nañ, ôkên tañam.
 Aôm tañ gônğôn kerub ñaô nañ, oc taôm lasê
 2 êndên Epraim agêc Benjamin ma Manase.
 Ôndi tonçlai mênônam aêac sa.
 3 O Anôtô, ônam aêac sa êtiam.
 Ôkên lañômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
 4 O Apômtau, lausiñ undambêña nêh Anôtô,
 nêh lau teterñ mec elêmê ma aôm gobe ôê têtmac
 ñandan tîh e êndên ondocgen.
 5 Aôm kôkên êsêac sen mateñsulu kêtû nêh mo.
 Aôm kôkên êsêac sênôm mateñsulu, tañ kêsêp laclu
 e mênğêc nañ.
 6 Aôm kôpô aêac siñ e tentenlatu sêsu aêac susu
 ma aêacma ñacjo sêômac aêac.
 7 O Lausiñ undambêña nêh Apômtau, mênônam
 aêac sa êtiam.
 Ôkên lañômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
 8 Aôm kôkip wainmôkê terñ sa aña Aiguptu
 ma kôjanda lau samuc sêsa gebe ôsê êsêp êsêac
 malen.
 9 Aôm kôwaka ñagamên sa ñapep,
 tec ñawakac keselen ñajam ma gêjam gamên auc.
 10 Ka tau kêkên ajuñ lôc samob
 ma ñalaka gêjam kaseda kapôên auc.
 11 Ka tau ketoc laka kêsâ e jagêdên gwêc
 ma ñasêli kêpi e jagêdên bu Euprat.
 12 Amboac ondoc tec gosen ñatuñ su.
 Lau samob, tañ sasa intêna tonañ nañ, oc sênam
 genjen ñanô.
 13 Bôcgabuñ kêsuc popoc
 ma bôc saleñña ñagêdô sen katu nêh mo.
 14 O lausiñ undambêña nêh Apômtau, ômu ômôên
 êtiam.
 Ôtuc kênin aña undambê ma matam e wainmôkê
 tau e taêm walô nêh gen êtiam.
 15 Taêm walô nêh gen, tañ lêmam anôña kasê nañ.

I *Asapnê terñ.*

ma ñasêli, tañ gôjac kolec nañ.
 16 ñacjo dêdim gênğic e ja-gen su.
 Lañômanô ñajaê êndên êsêac ma onsen êsêac su
 sênana.
 17 Ôkên lêmam eo ñac, tañ kêkô nêh anôña nañ auc.
 Eo ñamalac latu, tañ gôlôm en e kêtû kapôên nañ
 auc.
 18 Go aêac akac tauñ su aña aôm nêh êtiam atom.
 Ôkên aêac añağôn mateñ jali ma awen êc aôm nêh
 ñaê.
 19 O lausiñ undambê nañ Apômtau, mênônam aêac
 sa êtiam.
 Ôkên lañômanô mênêpô aêac gebe ênam aêac sa.
 II

Wê omña to biñ sênam tauñ ôkwiña

81 Awem êc Anôtô, tañ kêtû aêacnêh gêjam-
 sawaga nañ toôndugen.
 Awem êc Jakobnê Anôtô toôndugen.
 2 Apuc wê sa ma anac on êtan
 ma añağôm gên wênja tokainj-tokainj êtan.
 3 Anac dauc êtan êndên ajôn mênêpô lasê
 ma embe ajôn êtu samuc nañ, anac atan êtu nêh
 om ñawaenja,
 4 gebe Israelnêh mêtê amboac tonañ.
 Jakobnê Anôtô kêjatu nê biñ amboac tonañ.
 5 Kêkên kêtû biñsu geder Josep gêdên tañ gebe en-
 sen Aiguptu nañ.
 Aê ganô biñ samuc terñ, nañ tañocsun gêjac
 kwanangen atom nañ gebe
 6 “Aê kajon gênwapac su aña aôm magim
 ma kakên aôm gôwi nêh gadob kômña siñ.
 7 Gêdên tañ kôtap gênwapac sa nañ, awam gêjac aê
 ma gajam aôm sa.
 Aña ñoc gamên kêjanğan, tañ kasiñ tau gamoa
 nañ, aê kakên tañoc aôm. Aña bu sêli awen saña
 Meriba aê kasaê aôm.
 8 ñoc lauac, akên tañem gabe jalên biñ amac.
 O Israel, tañam wamu aêmamañ.
 9 Ônam sakin anôtô jaba terñ atomanô.
 Ma aôm oten mec êndên tentenlatunên anôtôi terñ
 atom.
 10 Aê Apômtau, tec katu nêh Anôtô, tañ gawê aôm
 aña gamên Aiguptu nañ.
 Ôña awamsun kacgen gebe jalôm aôm.
 11 “Mago ñoc lau sêkên tañen aê atom
 ma Israel sêgôm aênoc biñ kêtû tîh atom.
 12 Tec gawi êsêac siñ kêtû gêsuntêkwa ñatorña
 sêsa nêh lên kêtôm êsêac tauñ nêh ñalêlôm.
 13 Ojae ñoc lau sêkên tañen aêmañ.
 Israel sêsa ñoc lênmañ.
 14 Go jakônin êsêacnêh ñacjo tîh seben
 ma jaku êsêacnêh ñacjo samob tulu.
 15 Êsêac tañ têtac gedec aê nañ, oc sewec tonjalêlôm
 ñatutucgen sêkô aê lañôcnêm
 gebe nêh ñagêjô oc ênêc enden tîngen.

II *Asap gêwa nê biñ sa.*

16 Mago aê gabe jalôm aôm ña mo mataêjamgeñ
ma gabe jakêñ lêp ança poclabu êsa wacêlau aôm.”
I

Anôtô eñ ñacgôliñsêga

82 Anôtô gêmôa nê lau sêkac tauñ sa ñaluñgeñ.
Eñ kêmêtôc biñ gêñgôn gôliñwaga sêkac
tauñ sa ñalêlôm.

2 “Awi amêtôc kesonja siñman
ma akêñ êwiñ lau, tañ sêkac tauñ su ança Anôtônê
nañ, nêñ biñ atom.

3 Amêtôc lau ñaôma to mosêbu nêñ biñ êtu katô
ma anam lau ñasec to ñalêlôm sawa sa.

4 Apuc ñac sawa to ñac, tañ kêpô lêna gêñ nañ tôn.
Ajanço eñ su ança lau, tañ sêkac tauñ su ança
Anôtônê nañ lemeñ.

5 “Êsêac lau meloc to nêñ kauc masi.
Amacnêm mêtê kêtú sec samucgeñ ma biñgêdên
malamê ança nom.

6 Biññanô, aê tauc kasômngac gebe ‘Amac atu
anôtôigeñ

ma amac samob atu Lôlôc Njatau latuigeñ.’

7 Mago oc amac êndu atôm ñamalac
ma aku e anaña atôm kasêga sêjaña.”

8 O Anôtô, ômôên ma ônam gôliñ nom samucgeñ
ma tenterlatu samob têtú aômñêm gêñ.
II

Tapô lêna takô ñacjo ñalêlôm ñamec

83 O Anôtô, ôñgamiñ taôm atom.
O Anôtô, ônam taôm tôn to awam mêngeñ
atom.

2 Gôlicgac me, nêm ñacjo awen alij-alon kêsá sêmôa
ma êsêac, tañ nêñ ñalêlôm kêmôatiñ tôn kêtú
aômña nañ, sêsa lanðñanô sager.

3 Êsêac sêgôm gêñlêlôm sebe senseñ nêm lau su
ma sêmôatiñ poac sebe senseñ lau, tañ sê lamu
aôm nañ.

4 Êsêac sêsôm gebe “Amên nadansenê êsêac su ec nêñ
teñ ênêc êtiam atom

ma taên ênam ñaê Israel êtiam atomanô.”

5 Biññanôgoc, êsêacnêñ ñalêlôm tagen ma sêmôatiñ
nêñ biñ e gacgeñ gêc-gêcgeñ,

sêmôatiñ poac gebe senseñ aôm su.

6 Lau tañ sêñgôn Edom to Ismaelwaga nêñ bec
lau Moab to lau Hagar amboac tonan.

7 Lau Gebal to Amon ma Amalek,
lau Pilisti to lau Tirusña amboac tonan.

8 Lau Asuriaña sêsap lau tônê ñai tôn.
Lau tonan ñai sêpuc Lotnê latui tôn.

9 Onsenê êsêac êtôm gêmungeñ gosen Midian
ma êtôm gosen Sisera to Jabin ança bu Kison.

10 Lau tonan ñai sêjaña ança Endor
ma nêñ ñawêlêlan gêmôb gêc nom.

11 Onsenê êsêacnêñ kasêga êtôm gosen Oreb ma Seb.

I *Asapnê teñ. II Asapnê pesalem teñ.*

Onsenê êsêacnêñ lau towae samob êtôm Seba agêc
Salmuna.

12 Lau tonan ñai tec sêjac awen gebe
“Aêac tajanço Anôtônê gamên su.”

13 O ñoc Anôtô, onsenê êsêac êtôm mu kêlai kekop
jagêñgôn gêñ êndu

ma êtôm mu kelelo jataê.

14 Onsenê êsêac êtôm ja geñ oba

ma êtôm jawaô kêdançac kêpi lôc.

15 Nêm gamên kêlançan êtakê êsêac

ma nêm mu-gêbuc êpuc soc êsêac amboac tonan.

16 O Apômtau, ôkên majen êkwa êsêac lanðñanô auc,
ec sensom gebe sênám sakiñ aôm.

17 Ôkên êsêac majen to têtakê ñanô

e nêñ meloco êsa ma sênançaman.

18 Ôñgôm êsêac amboac tonan e sêjala gebe aôm
taômgeñ tec kôtu Apômtau.

Lau nomña samob tetoc aôm sa gebe Lôlôc Njatau
aôm taômgeñ.

III

Tanam awen su Anôtônê andu ñawê

84 O lausiñ undambênja nêñ Apômtau,
nêm andu e têtac kêsá lançwageñgoc.

2 Njoc katuc gêjam awa su Apômtaunê lôm ñamala-
clun

e taê gêjac tau kêsí-kêsí.

Ôlic to katuc kêpi-kêpigeñ ma gêjam wê

kêtú Anôtô mata jaliña.

3 O lausiñ undambênja nêñ Apômtau,

o ñoc kiñ to ñoc Anôtô,

kêclêwam kêtap nê andu sa

ma mocbibi gêjam nê ic gebe êsu ñalatuña gêc nêm
altar ñagala.

4 Aoc gêôc lau, tañ sêñgôn nêm andu ñalêlôm

ma sêlambiñ aôm geden tóngeñ nañ.

5 Aê aoc gêôc lau, tañ lanðñ gêlac nêm gamêngeñ sê-
ja

ma nêñ ñaclai ñam kêsêp aôm nañ.

6 Embe nasêsa gaboan ñakelenña, oc sêñgôm
gaboan tau êtu gamên bumatanja

ma komô saun êkên bu ênam gamên tau auc.

7 Êsêac sêwê taên andançen

e sêlic Anôtô ança Sion.

8 O lausiñ undambênja nêñ Apômtau Anôtô, ôñô ñoc
mec.

O Jakobnê Anôtô, ôkên tanam.

9 O Anôtô, matam ê aêacma kiñ

ma matamanô ôlic nêm ñac, tañ senj oso eñ nañ
lanðanô.

10 Amoa nêm-malacclun bêc tagençen

ñajam kêlêlêc amoa aêacma malac bêc tausen su.

Jajop ñoc Anôtônê andu ñakatam oc êmoasiñ aê

êlêlêc jançôn lau kesowaga nêñ bec su ñêngeñ.

11 Gebe Apômtau Anôtô kêtú ñoc ñawasi to lautuc,
eñ kêkên moasiñ to wae.

III *Asapnê pesalem wênja teñ.*

En oc êngamiñ gêñ njam tej êndên lau, tañ sêsa nêñ lêñ lañðñnêm sawa nañ atom.

¹² Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, aê aoc êoc ñamalac, tañ taê kêka aôm nañ.

I

Israel tetey gebe Anôtô taê walô êsêac

85 O Apômtau, aôm kômoasiñ nêm launên gamên.
 Aôm gôjam gêñwapac, tañ gêgôm Jakob nañ ôkwi.
² Aôm kôsuc nêm launên biñ ôkwi ma gôsaj êsêacnên geo samob auc.
³ Aôm kôpuc nêm têmtac ñandan tôn ma gôwi nêm têmtac ñalakoc siñ.
⁴ O Anôtô, aêacma kêsiwaga, mênjôn am aêac sa êti- am ma ôwi ôlim ñakam aêacña siñ.
⁵ Aôm oc gobe têmtac ñandan êndên aêac enden tøngeñ me.
 Aôm oc gobe ôê têmtac ñandan tôn elom-elom ma wakuc samob me.
⁶ Aôm oc ôkên aêac asê awerj su êti am gebe nêm lau ôliñ êpi êtu aômña êti am me masi.
⁷ O Apômtau, ôtôc nêm têmtac gêwiñ tengeñña êndên aêac ma ôkerj aêac awê kaiñ nêm moasiñ.
⁸ Aê gabe jañô biñ, tañ Apômtau Anôtô tau kêsôm kêsa awa nañ.
 En kêsôm biñmalô gêdên nê lau, gadên nê lau dabuñ, tañ sêmu dêndên nêñ lêñ meloc êti am atom nañ.
⁹ Kêdabiñgac gebe ênam lau, tañ têtac en nañ, sa biñjanôgeñ gebe ñawasi ênam aêacnên gamên auc.
¹⁰ Têtac gêwiñ tengeñña to biñ ñañên oc sêwiñ tauñ. Biñgêdên to biñmalô oc sêmbôên tauñ.
¹¹ Biñ ñañên oc êpoa anğa nom êpi êmên ma biñgêdên oc atuc kêniñ anğa undambê asap êmên.
¹² Apômtau oc êkên gêñ njam ma nañ nom ñanô esewec êlêlêc su.
¹³ Biñgêdên oc êmuñ engeñ ma biñmalô oc êpuc en waña. II

Tapô lêna tauñ danğôn ñamec

86 O Apômtau, mênwê tañam to ôkên tañam aê gebe aê ñac sawa ganğôn jageo.
² Ojop aênjoc katuc gebe aê ôlic andañ aôm tec gamoa.
 O ñoc Anôtô, ônam nêm sakiñwaga, tañ mata kêsap aôm nañ sa.
³ O Apômtau, ñoc Anôtô, taêm walô aê gebe aoc gêjac aôm gederj tøngeñ.
⁴ Ôkên nêm sakiñwaganê ñalêlôm êtu samuc.
 O Apômtau, aê kasuñ ñoc ñalêlôm sa gêdên aôm.

I Kora latui nêñ pesalem tej. II Kora latui nêñ pesalem tej.

⁵ Gebe aôm Apômtau, kôtu ñac gabêjam ma kôsuc biñ ôkwi kêlêlêc.

Aôm nêm têmtac gêwiñ tengeñña gêdên lau samob, tañ awerj gêjac aôm nañ.

⁶ O Apômtau, ôñô ñoc mec.

Wê tañam ñoc tañiboa kapôên.

⁷ Embe japô lêna, oc aoc ênac aôm gebe aôm oc ôjô aênjoc mec.

⁸ O Apômtau, anôtô nêñ tej kêtôm aôm gêmoa atom.

Ma gêñ ñanô tej oc êtôm gêñ, tañ aôm gôgôm nañ, atom amboac tonanğen.

⁹ O Apômtau, lau samuc samob, tañ kôkên êsêac nañ, oc mênjôngeñ enğduc êndên aôm.

Ma sênjôm nêm ñaê ñawae êsa.

¹⁰ Gebe aôm taômgeñ ñac kapôên tec gôgôm gênjôn- ga.

Biñjanô, aôm taômgeñ tec kôtu Anôtô.

¹¹ O Apômtau, ôndôn nêm lêñ êndên aê, go tañoc wamu aôm ñañêngeñ.

Ôndôn aê gebe janam sakiñ aôm tonoc ñalêlôm samucgeñ.

¹² O Apômtau ñoc Anôtô, gabe aoc êoc aôm tonoc ñalêlôm samucgeñ

ma jañgôm nêm ñaê ñawae êsa enderj tøngeñ.

¹³ Gebe aôm têmtac gêwiñ aê tengeñ. Aôm kôjanğo katuc su anğa lamboam ñakêlêndin.

¹⁴ O Anôtô, lau tenbelej anğen sêkêli tauñ gêdên aê ma ñaclai totøngeñ dêdib katuc sêmoa ma êsêac sêsa aôm lañôm sa elêmê atom.

¹⁵ O Apômtau, aôm Anôtô taêm labu to kômoasiñ kêlêlêc.

Aôm ñac gabêjam tec gôê biñ tôn ma nêm têmtac gêwiñ tengeñña gêc gederj tøngeñ.

¹⁶ Ôkac taôm ôkwi ôndên aê ma taêm labu aê.

Ñajaña ñatau, ôpuc nêm sakiñwaga tôn gebe aê gam- jam sakiñ aôm kêtôm tinoc gêgôm.

¹⁷ Ôñgôm gênjalô tej êpi aê gebe jajala nêm moasiñ. Ôkên ñoc ñacjo sêjala e majerj êsa êndên êsêac sêlic gebe aôm Apômtau tec gôjam aê sa to gôjam malô aê. III

Jerusalem ñalambiñ

87 Apômtau kêkwê nê malac sa kêkô lôc dabuñ.
² Apômtau têtac gêwiñ Sion ñasacgêdô kêlêlêc gamên ñagêdô, tañ Jakobnê lau sênjôngeñ nañ su.
³ O Anôtônê malac, ôkên tañam biñ tonec, tañ en kêsôm kêpi aôm nañ gebe
⁴ "Aê kasa Aiguptu to Babilon sa gêwiñ lau-tañen- wamu-aêwaga.
 Ma lau Piliastia to Tirus ma Aitiopia nêñ malacmôkê Jerusalem."
⁵ Ma sêsôm êpi Sion gebe lau tokaiñ-tokaiñ nêñ malacmôkê gebe Lôlôc Natau tau kêpuc tôn gebe êkô ñajaña.

III Dawidnê mec tej.

6 Apômtau eto tentenlatu nêñ ñaêmôkê ma êwa êsêac sa gebe

“Teneñi sêkôc êsêac ança Jerusalem, Jerusalem natau êsêac.”

7 Êsêac sênac wê to têtê gebe

“Aôm kôtu ma moasiñ samob ñamôkê.”

I

Ñac togêñwapac nê wê kêtan taun

88 O Apômtau, tan kôtu aênoc kêsiwaga to Anôtô nan,

aê gamôêc gêdên ocsalô ma aoc gêjac aôm gêdên gêbêc.

2 Ôñô ñoc mec

ma wê tanam ñoc tanjiboa gebe ônam sa.

3 Gebe katuc gêôc gêñwapac e têtewa gêbac ma kasa pañ lamboam ñalêndañ.

4 Êsêac sêsam aê gawiñ lau, tan sê su sêsêp sêlêlôm sêja nan.

Aê katôm ñac, tan nê ôliwalô gêjaña su nan.

5 Aênoc mê gêc ñacmatê ñalêlôm

katôm êsêac, tan sêjac êsêac êndu sêc sêlêlôm nan.

Lau tonañ ñai aôm taêm gêjam êsêac kêtiam atom gebe lêmam gêjam êsêac sapu sugac.

6 Aôm kôtiñ aê su kasêp lamboam ñalabuanô gaja, kasêp gêsunbôm ñakêlêndiñ sec.

7 Aômnêm têtmac ñandañ kêsac aê êndu.

Ma nêm têtmac ñandañ ñadembom samob kêkônin aê tøj.

8 Aôm kôkên ñoc lau mênban samob sêjac jaê aê gebe sêlic aê amboac gêñ ñanô masi ten.

Kôlai aê auc, tec gabe jasa e jatuc-jatuc.

9 Ganğôn jageo e matocanô kêtü wao.

O Apômtau, aê aoc gêjac aôm kêtôm bêcgen ma galam lemoc gêdên aôm.

10 Aôm oc ôngôm gêñtalô êpi ñacmatê me masi.

Êsêac oc dendi mênşêlanem aôm me masi.

11 Êsêac oc sênac miñ biñ êpi aômnêm têtmac gêwiñ tengeñña ança sêlêlôm me masi.

Oc sêsôm biñ êpi aômnêm biñ ñañên ança gêñ gêmôb ñamala me masi.

12 Êsêac oc sêsôm aômnêm gêñtalô ñawae ança gêsunbôm me masi.

Oc sêsôm nêm biñgêdên lasê ança gamên sêlin taun siñña me masi.

13 O Apômtau, amboac tonañ aoc gêjac aôm.

Ñoc mec gêdên aôm gêwac kêtôm bêbêcgen samob.

14 O Apômtau, amboac ondoc kôtiñ aê su ma gôsañ lanđomanô auc gêdên aê.

15 Aê tekoc saki masi gêdên ñapalêgen ma tec gamoa jageo ñapañ.

Aê tekoc gêbac kêtü nêm ñagêjô ñawapacña.

16 Aôm têtmac ñandañ ñawaô kêku aê tulu.

Aômnêm gêñwapac kêtakê aê e katuc uñ tagen.

I Kora latui nêñ pesalem wêña ten.

17 Kêtôm bêc samob kêkôm aê auc amboac bu ñasamac

ma gêjam aê auc samucgen.

18 Aôm kôkên ñoc ñac to tawañ sêjac taun gêñgic ança aênoc

ma galic gêsunbôm kêtü ñoc tawañ.

II

Sênac maten biñ, tan Anôtô gêjac mata nan

89 O Apômtau, aê gabe jañga wê êpi nêm têtmac gêwiñ tengeñña ender tøjgen.

Gabe jasôm nêm biñ ñañên lasê êndên gôlôac e naêsu kwananğen.

2 Aôm tec gôjac mata gebe têtmac gêwiñ tengeñña tau oc ênêc ender tøjgen.

Aôm kôwaka nêm biñ ñañên sa ñapep kêtôm, tan kômasañ undambê nan.

3 Aôm kôsôm gebe “Aê kamoatiñ poac gêdên ñac, tan kajaliñ en sa nan,

ma gajac mata gêdên ñoc sakiñwaga Dawid gebe

4 ‘Aê jakên nêm gôlin kiñña elom nêm wakuc ñapañ ma jawaka nêm lêpôn sa êtôm gôlôac to gôlôac samob.”

5 O Apômtau, undambê sêlanem aômnêm gêñtalô ma lau dabuñ, tan sêkac taun sa nan, awen gêôc aôm gebe aôm ñac ñañên.

6 Gebe asa oc êtôm Apômtau ança tao lólôcña ma anôtôinên latuñ asa oc êtôm Apômtau.

7 Anôtô ñaclai gêngôn lau dabuñ sêkac taun sa ñalêlôm

ma samob, tan sêmoa en lanđanônña nan, têtêc en ñanô.

8 O Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô, asa oc êtôm aôm.

O Apômtau, aôm ñaclai sec ma nêm biñ ñañên kêtwa aôm auc.

9 Aôm gôjam gôlin gwêc, tan kêgasim nan.

Ñadembom embe êkuc-êkuc, aôm oc ôngôm ñatip êsa.

10 Aôm gôjac gêñsêga Rahab popoc jamuñ-jamuñgen.

Lêmam ñajaña gesen nêm ñacjo êlin-êlin

11 Aôm kôtu undambê to nom natau.

Aôm kôkên nom samuc to gêñ samob, tan gêjam nom tau auc nan.

12 Aôm kôkên gamên musanğ-m to mula-mña.

Lôc Tabor to Hermon ôlin kêpi kêtü aômnêm ñañña.

13 Lêmam dambê ñactêkwa sec.

Lêmam ñajaña to kôsun nêm anôn sa.

14 Biñgêdên to biñ ñañên kêtü nêm lêpôn ñanom-bañ.

Têtmac gêwiñ tengeñña to biñ ñañên gêc aôm lanđomnênña.

15 O Apômtau, aê aoc gêôc lau, tan lanđomanô ñawê kêpô êsêac

ma ôlin kêpi kêtü aômña nan.

II Kora latui nêñ pesalem wêña ten.

16 Êsêac tapi-tapigen kêtû nê m ña ñapañ.
 Ma sêjam lasê kêtû aômnê m biñgêdêñña.
 17 Gebe aôm kôtu êsêac waen to ñaclai ñamôkê.
 Aômnê m moasiñ kêwaka aêacma ñaê sa e ñapep.
 18 Gebe Apômtau kêtû aêacnêñ lautuc ñatau
 ma Israelnêñ ñac dabuñ kêtû aêacnêñ kiñ nê ñatau.

Anôtônê biñ, tañ gêjac mata gêdêñ Dawid nañ

19 Gêdêñ gêmunğen aôm gôwa nê m biñ sa gêdêñ
 nê m sakiñwaga ñañêñ ña ñakatu gebe
 "Aê kakêñ sunsuñ kiñña gêdêñ ñactêkwa teñ kêkuc
 ênam lau sa. Aa kakêñ lêpôn kiñña gêdêñ ñac, tañ ka-
 jaliñ sa aña lau nêñ nañ.

20 Aê katap ñoc sakiñwaga Dawid sa,
 gaen oso en ña ñoc niptêkwi dabuñ
 21 gebe lemoc êpuc en tôn ender tønğen
 ma lemoc êkêñ ñaclai êndêñ en.
 22 Nê ñacjo ênsau êoc en êtôm atom
 ma secwaga teñ êku en tulu atom.
 23 Aê gabe jansen ênê ñacjo popoc sênc en
 lañônê mña
 ma janac êsêac, tañ sêkêñ kisa en nañ êndu.
 24 Aêñoc biñ ñañêñ to têtac gêwiñ tenğenña êpuc en
 tôn.

Aêñoc ñaê oc êsun ênê wae sa.
 25 Aê jakêñ ênê gôliñ ñamadiñ
 aña gwêc ñaluñ e êndêñ bu kapôên Euprat.
 26 En oc awa ênac aê gebe 'Aêñoc tamoc aôm,
 aôm kôtu ñoc Anôtô to ñoc moasiñ ñamôkê.'
 27 Aê gabe jakêñ en êtu latuc ñamêc.
 En kêtû kiñ nomña nêñ ñatau.
 28 Aê oc jamoasiñ en ender tønğen
 ma matoc êsap ñoc poac tôn ñajana êtu enña.
 29 Aê gabe jawaka ênê gôlôac nêñ teñ sa ender
 tønğen gebe êtu kiñ
 ma ênê lêpôn êkô ñapañ êtôm undambê.
 30 "Ênê latui embe sêwi ñoc biñ siñ
 ma nêñ lêñ eso aêñoc biñ, tañ kajatu nañ,
 31 ma embe sêngôm aêñoc biñ êtu meloc
 ma sêkêñ tañen ñoc biñsu atom,
 32 oc jai êsêac ña palip êtu sêkac tañ suña
 ma oc janac êsêac êtu nêñ kwalecña.
 33 Mago gabe jañgamiñ ñoc moasiñ êndêñ Dawid
 atom
 ma jansa ñoc biñ ñañêñ auc êndêñ en atomanô.
 34 Aê gabe jañgôm ñoc poac êtu biñ lêlêña atom
 ma janam biñ, tañ aocsuñ kasôm lasê nañ, ôkwi
 atom.
 35 "Aê ñac dabuñ, tec katôc lemoc sa kêpi tauc katu
 dim tagen
 gebe jansau Dawid teñ atomanô.
 36 Ênê gôlôac oc sêmoa ender tønğen.
 Ênê lêpôn êtôm oc, tañ kêkô aê lañôcnê m nañ.
 37 En oc êmoa ender tønğen êtôm ajôn,
 tañ kêtôm gêwa-biñ-tau-sawaga ñañêñ aña tao
 lôlôcña nañ."

Tañ kêtû sêku kiñ tuluña

38 Mago galoc aôm kôtiñ to kômasuc ma têtac ñan-
 dañ
 gêdêñ nê m ñac, tañ goen oso en nañ.
 39 Aôm kôsap poac, tañ kômoatiñ gêdêñ nê m sak-
 iñwaga nañ tulu
 ma gôgôm ênê sunsuñ kêtû meloc ma kôpalip
 kêsêp lêsap gêja.
 40 Aôm gosen ênê tunbôm samob êliñ-êliñ
 ma kôsiñ baliñ ênê malac totunbôm e popoc jamuñ-
 jamuñgen.
 41 Lau samob, tañ sêsa tonañ sêja-sê mên nañ, sêjañ-
 go gên aña ênê
 nê lau mênbañ en sêsu en susu.
 42 Aôm kôkêñ lau, tañ sêlêsu en nañ, sêku en tulu.
 Aôm kôkêñ ênê ñacjo samob e sêpi-sêpigen kêtû
 enña.
 43 Aôm kôkêñ en gêc tonê siñ ñamatagen gêja
 ma gêdêñ siñ kêsa nañ, kôpuc en tôn atom.
 44 Aôm gôgôm e ênê ñawasi gêjaña samob
 ma kôtiñ ênê lêpôn piñpañ jagêc nom.
 45 Aôm kôgasuñ ênê bêc ñapalê matacña kêtû
 dambê
 ma kôkêñ maja to ñawapac kêsâlê en auc.

Mec teñ kêtû Anôtô êjañgo en suña

46 O Apômtau, gobe ônam taôm auc samucgen e
 êndêñ ondocgen acgom.
 Aômnê m têtac ñandañ ñajawaô êndañgac e
 êndêñ ondocgen acgom.
 47 O Apômtau, taêm ênam aêac añağôn maten jali
 ñam
 ma taêm ênam gebe kôkêñ ñamalac samob gebe oc
 sê su seben.
 48 Ñamalac teñ gêmoa ondoc gebe ênam kauc gê-
 mac ma êmoa ender tønğen.
 Asa oc êjañgo tau nê katu su aña lamboam.
 49 O Apômtau, aômnê m têtac gêwiñ, tañ gôjac ma-
 ta gêdêñ andañgen tauanô nañ,
 to biñ, tañ aôm ñac biñ ñañêñña gôjac mata kêpi
 Dawid nañ, gêc ondoc.
 50 O Apômtau, taêm ênam nê m sakiñwaga nê
 gênwapac
 gebe kajala gêc ñoc ñalêlôm amboac tonec gebe
 tentenlatu samob sêlic aê amboac gên lêlêña teñ.
 51 O Apômtau, nê m ñacjo têtan pêlê
 to sêsu nê m ñac, tañ goen oso en nañ, susu kêtôm
 nê lêñ samobgen.
 52 Lambin êndêñ Anôtô enden tønğen
 Biññañô. Biññañôgoc.
 I

BUKU KÊTU ACLÊÑA

Anôtô gêmoa tengej ma ñamalac gêmoa têlagen

90 O Apômtau, aôm kôtu aêacma lamu.
 Gôlôac to gôlôac sê lamu aôm.
 2 Lôc gêboa tau sa atomgej ma aôm kôkêj nom to ñagêjêlôm samob atomgej,
 nañ aôm Anôtô gômoa tengej to tengej.
 3 Aôm kôkêj ñamalac têtû kekop kêtiam
 ma kôsôm gebe "O ñamalac latui, amu ana."
 4 Aôm gôlic jala tausen kêtôm bêc nôgejña, tañ gê-
 jaña nañ,
 ma kêtôm ajam jali dambêgej gêdên gêbêc.
 5 Aôm kôtiñ aêac su amboac bu lau. Êsêac sêmoa
 dambêgej amboac taêc bêc ma taêc mê têlagen.
 Êsêac têtôm oba ñamêdôb, tañ kêpuc wakuc gêdên
 bêbêcgej nañ.
 6 Bêbêcgej kêpuc ñajam-ñajamgej
 e kêtula ma kêmêliñ e kêtû masê.
 7 Aôm têtmtac ñandanñ kêdangac aêac su
 ma aômnmê ñalêlôm kêmoatiñ tôn kêtakê aêac se-
 canô.
 8 Aôm kotoc aêacma geo kêkô aôm lañômnêmña.
 Aôm lañômanô ñawê kêpô aêacma sec, tañ gêc
 lêlômgej nañ.
 9 Gebe aôm têtmtac ñandanñ gêjac aêacma bêc samob
 gêngic.
 Aêacma jala kêtôm atanñ awenñ kêtû dambê.
 10 Aêac amoa materñ jali ñajala jagêdên 70.
 Ma embe aŋgônñ ñêjgej, nañ oc naêndên 80.
 Mago jala tau ñanô gêjwapac to ñanômê
 ma gê su sebej amboac moc gêlôb.
 11 Asa oc taê ênam aôm têtmtac ñandanñ ñaŋaclai
 ma asa kêtêc têtmtac kêbôli auc.
 12 Amboac tonañ ôndônñ aêac gebe asa ma bêc sa
 ñapep
 gebe ma ñalêlôm êjala mêtê tokauc.
 13 O Apômtau, ômu ômôdênmanñ, gobe ômoa jaêc
 aêac e êndên ondocgej.
 Taêm walô nêmm sakijwagamanñ.
 14 Aôm têtmtac gêwiñ tengejña êoc aêac tôn êtôm
 bêcgej,
 ec ôliñ êpi to têtmtac ñajam êtôm ma bêc samob.
 15 Ôkênñ bêc aêacma ñalêlôm ñajam êsana e naêtôm
 bêc, tañ kôkônij aêac tôn nañ,
 to êtôm jala, tañ gêjwapac kêkôm aêac auc nañ.
 16 Ôwa nêmm kolerñ ñam sa êndên nêmm sakijwaga
 ma ôwa nêmm ñawasi sa êndên êsêacnênñ ñapalê am-
 boac tonañgej.
 17 O Apômtau, aêacma Anôtô, nêmm moasiñ mênjêpi
 aêac.
 Ônam mec aêacma lemerñ ñakolerñ, biñjanô, ônam
 mec ma lemerñ ñakolermanñ.

I

I Anôtônê ñac Mose nê mec.

Tamoã Ñaniniñ Ñatau nê ajuñlabu

91 Nañ tañ gê lamu Lôlôc Ñataugen
 ma gêngônñ Ñaniniñ Ñatau nê ajuñlabu nañ,
 2 oc êsôm êndênñ Apômtau gebe "O ñoc lamu to ñoc
 laimôkê.
 O ñoc Anôtô, tañ taêc kêka aôm nañ."
 3 Gebe enñ taugenñ oc êjanço aôm su aŋga ñac-gêdib-
 mocwaga nê lakô
 ma ênam aôm sa êndênñ gêmac sec.
 4 Enñ oc êjgandê aôm auc ña nê magê ma aôm oc
 ôjgônñ ênê magêlabu ñajamgej.
 Ênê biñ ñaŋênñ kêtû lautuc to maluku.
 5 Aôm oc ôtêc gêjnsêga gêbêcña atom
 ma ôtêc sôb, tañ gêlôb gêdênñ ocsalônña nañ, atom
 amboac tonañgej.
 6 Aôm oc ôtêc gêmac sec, tañ kêmoasac tokesecgej
 ma ônanñ gesenñ lau gêdênñ ocsalô nañ, êtap aôm sa
 atom amboac tonañgej.
 7 Lau tausen, tañ sêwiñ aôm nañ, embe sênaña, ma
 tausen to tausen, tañ sêmoa kêsi lêmam anônña
 nañ, embe sênaña nañ,
 mago oc êjac aôm sa.
 8 Aôm taôm matamanô êpi lau kesowaga
 ma ôlic ñagêjô, tañ oc êtap êsêac sa nañ.
 9 Apômtau kêtû aômnmê lamu.
 Aôm kôjaliñ Lôlôc Ñatau sa gebe êtu nêmm laimôkê,
 10 tec oc ôndac gêjwapac atom
 ma gêj sec tenñ oc êsa nêmm bec ñagala atom.
 11 Gebe enñ oc êsakiñ nê aŋela êtu aômña
 gebe sejop aôm aŋga nêmm lêñ samob.
 12 Êsêac oc sêsip aôm sa ña lemerñ
 gebe amkaiñ êndiñ êpi poc atom.
 13 Aôm oc ôsêlênñ ôjgêli lewe to moac.
 Aôm oc ôka lewe to moactêna popoc.
 14 Anôtô kêsôm gebe "Aê oc janam lau, tañ sêsap aê
 tôn totêmtac gêwiñgej nañ sa
 ma japiñ êsêac, tañ sêjala ñoc ñaê nañ auc.
 15 Êndênñ tañ awenñ ênac aê, oc jakênñ tañoc êsêac.
 Êndênñ tañ sêjgônñ naeo, oc jamoa jawiñ êsêac
 ma janam êsêac kêsi to jatoc êsêac sa.
 16 Aê oc jakênñ êsêac sêmoa materñ jali ñêjgej
 ma jatôc ñoc moasiñ êndênñ êsêac sêlic."

Wê lambiñña

92 Tanam dançe Apômtau kêtû gêj ñanô mataê-
 jam.
 O Lôlôc Ñatau, aêac alanem nêmm ñaê.
 2 Êndênñ bêbêcgej samob aêac asôm nêmm têtmtac
 gêwiñ tengejña lasê
 ma êndênñ êmbêc akênñ nêmm biñ ñaŋênñ ñawae.
 3 Apip gêj wêña ñagam lemelu ma anac kaliñg-
 wariñsêga êtanñ
 ma anac gêj wêña ñagêdô amboac tonañgej.
 4 Gebe aôm Apômtau gôgôm nêmm gêj ñajam e kê-
 moasiñ aênoc ñalêlôm,
 tec gajam wê ma katuc samuc nêmm lêmam ñakôm.

5 O Apômtau, aômnêm kôm ñanô kapôêñanô.
Aôm taêm gêjam biñ samob kêsêp lêlôm e jakôkip sa.

6 Ñac tañ nê kauc masi nañ, oc êjala gên tonañ ñai atomanô.

Ma ñac meloc oc êjala ñam sapu.

7 Lau tañ sêkac tañ su anğa Anôtônê nañ, têtôm gégwanñ ñamêdôb wakuc ñajam, ma lau samob, tañ sêgôm sec nañ, têtôm ka ñaola kêsa, mago oc sêmoa atom, sênaña samucgen.

8 Ma aôm Apômtau oc ôñgôn nêm lêpôn, tañ kêkô lólôcña nañ, enderj tññgen.

9 O Apômtau, aômnêm ñacjo oc sênaña biññanô.
Nêm ñacjo oc sênaña biññanôgoc.

Aôm oc onseñ lau samob, tañ sêgôm sec nañ, popoc êliñ-êliñ.

10 Aôm gôgôm aê ôlic walô kêsa amboac bôc buli-makao kapoac ñaclai teñ.

Aôm goeñ oso aê ña gên têtac ñajamña.

11 Aê galic sêku ñoc ñacjo tulu
ma ganô lau sec sêwakic.

12 Lau gêdên sêpoa sêpi amboac nip
ma têtû baliñ kêtôm kaseda Lebanonña.

13 Êsêac têtôm ka, tañ sêsê kêsêp Apômtaunê andu nañ.

Êsêacnên ñaola gêjac lêtên anğa aêacnên Anôtônê malacluñ.

14 Êsêac sêjam ñanô gêdên tañ môdê kêpi êsêac nañ.
Nên ñatêkwi taêsam ma ñalauñ ñawawa lanğ-wagenñ.

15 Biñ tonañ gêwa sa gebe Anôtô eñ ñac ñañên
ma biñ keso teñ gêc ñoc lamu atom.

I

Anôtô kêtû kiñ

93 Apômtau kêtû kiñ. Eñ kêsô ñawasi kiñña kêtû nê ñakwê. Apômtau gêjam gêlôn sa ma ka-jandiñ ñaclai kêtû nê ômbiñkap.

Ñac tau gederj nom tññ ñajaña gebe wiwic atom.

2 Aômnêm lêpôn kêkô ñajaña kwananğenñ gêdên andanğenñ ma ñapanñ.

Aôm gômoa gêdên têm kêsa atomgenñ.

3 O Apômtau, bu ñasamac kêsa, ñasamac kêsa e ñadindiñ ñanô.

Ñasamac kêsa e gamênñ gêôn-gêôn

4 Apômtau lólôcña kêtû ñatau ñajaña, eñ kêlêlêc bu ñasamac kapôênñ ñadindiñ.

Kêlêlêc gwêc, tañ kêgasim ñatêna nañ su.

5 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, ñañên to biññanô.

O Apômtau, ñamalac tetoc nêm andu sa gebe gamênñ dabuñ ma sênğôm enderj tññgenñ acgommanñ.

Anôtô kêtû lau samob nêñ mêtôcwaga

94 O Apômtau, aôm kôkac kamocğoc ñatau.
Kamocğoc ñaAnôtô mênğ lasê.

I Wê Sabatña.

2 Aôm tañ kômêtôc lau nomña nêñ biñ nañ, ôndi samanñ.

Ôkên ñagêjô êndên lau, tañ tetoc tañ sa nañ.

3 Secwaga tetoc tañ sa

ma ôliñ kêpi kêtû nêñ secña e êndên ondocgenñ.

4 Êsêac sêsôm biñ alôb-alôb e awenğopic mênğgêbôc lanğwagenñ.

Secwaga samob sêkêli tañ ñanô.

5 O Apômtau, êsêac sêka nêm lau popoc.

Êsêac sêkôninñ nêm gênğlênsêm tññ.

6 Êsêac sênğin awêtuc to mosêbu êndu
ma sêjac lau jaba, tañ sêmoa aêacma gamênñ nañ êndu.

7 Êsêac sêsôm gebe "Anôtô oc êlic sapu.

Jakobnê Anôtô kêpuc mata tññ aêac atom."

8 Amac lau meloc, tañ amoa lau ñalêlôm nañ, nêm kauc êsa acgommanñ.

Ma amac lau gêbôc oc êndên ondoc acgom, go ajala biñ ñam.

9 Ñac tau, tañ kêkên aêac tañeñsunñ kêsap tññ nañ, oc êñô biñ atom me.

Ma ñac tau, tañ kêkên aêac materjanô nañ, oc êlic gamênñ teñ sapu me.

10 Ñac tau, tañ gêwa ñamalacnênñ kauc sa to gêjam gôliñ tentenğlatu samob nañ,
oc êkên ñagêjô atom me.

11 Apômtau tec kêjala biñ, tañ ñamalac taênñ gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ, e jakêkip sa,

mago êsêac tañ têtôm awenğa ñaôma.

12 O Apômtau, aê aoc êôc ñac, tañ aôm gôjam gôliñ eñ nañ,

to aoc êôc ñac, tañ aôm gôwa nêm biñsu sa gêdên eñ nañ.

13 Aôm gobe ômbôc gênğwapac auc êndên eñ,
ôñğôm ômoa e êndên bêc, tañ sêkwê sê gebe ñac alôb-alôb êsêp êna nañ.

14 Apômtau oc êtiñ nê lau su atom

ma oc êwi nê gênğlênsêm siñ atom.

15 Biñğêdênñ oc êwaka tau sa anğa gamênñ mêtôcña êtiam

ma lau gêdênñ oc sêpuc biñğêdênñ tau tññ.

16 Asa oc êpuc aê tññ êndênñ lau secwaga.

Asa oc êkô êwiñ aê êndênñ lau alôb-alôb.

17 Apômtau embe ênam aê sa atom,
oc ñoc katuc wanêcgenñ naêmoa nê gamênñ ñañên su.

18 Gêdênñ tañ katêc tauc gebe janac tauc êndu nañ,
nêm têtac gêwiñ teñgenña kêpuc aê tññ, o Apômtau.

19 Gêdênñ tañ gênğwapac gêjam ñoc ñalêlôm auc nañ,
aôm gôjam malô aê e gôgôm aê têtac ñajam kêsa kêtiam.

20 Lau sêmêtôc biñ kesowaga to êsêac, tañ sêjam biñsu ñamata ôkwi-ôkwi nañ,

oc sêwê kaiñ aôm me.

21 Lau tonañ sêkac tañ sa gebe sêkic ñac gêdênñ nê biñ

ma sêmêtôc lau, tañ nêñ biñ masi samucgeñ nañ, gebe sêmac êndu.

²² Mago Apômtau tec kêtû ñoc tuñtêna ñajaña sec. Ñoc Anôtô kêtû ñoc poc, tañ gaê lamu nañ.

²³ Eñ oc êkêñ ñagêjô êndên êsêac êtôm nêñ biñ alôb-alôb ma enserê êsêac tauñ êtu nêñ secña.

Biññanô, Apômtau aêacnêñ Anôtô, oc enserê êsêac su.

Talambij Anôtô to tanam sakinj eñ ñawê

95 Amêñ, talambij Apômtau. Lasê êtañ to têtac ñajam êndên aêacnêñ moasiñmôkê.

² Aêac todañgegen dandên eñ tawac takô eñ lañônêm.

Tanam wê lambijña toaligenj.

³ Gebe Apômtau eñ Anôtô kapôênj.

Eñ kêtû anôtôi samob nêñ kiñsêga.

⁴ Eñ gêjam gôlij nom ñakêlêndij to lôc ñatêpôê samob.

⁵ Eñ kêtû-gwêc ñatau gebe eñ kêkêñ.

Eñ kêtû masarñ ñatau gebe eñ kêlêsob ña lêma.

⁶ Amêñ, tawec ma taterj mec êndên eñ.

Tapôñ aenjudc êndên Apômtau, tañ kêkêñ aêac nañ,

⁷ gebe eñ kêtû aêacnêñ Anôtô ma aêac tatu ênê lau, tañ eñ gejob nañ, ma domba, tañ eñ gêjam gôlij nañ.

Ojae, êndên ocsalô tonec akêñ tañem eñ awamañ.

⁸ "Añgôm nêñ ñalêlôm ñadani asa êtôm sêgôm aña Meriba,

ma êtôm sêgôm gêdên bêc sêmoa gamêñ sawa Masaña nañ atom.

⁹ Gêdên tonarj Tamemi sêsaê aê.

Aê gagôm ñoc gêñ ñagêdô êsêac tauñ sêlicgac, mago sêsaê aê.

¹⁰ Gôlôac tonarj sêgôm aê têtac kêbôli auc kêtôm jala 40 ma aê kasôm gebe' Êsêac lau tonarj nêñ kauc kêlêsa ñapañ

ma êsêac sêkô tauñ auc gêdên aênoc lêñ.'

¹¹ Amboac tonarj têtac ñandañ ma katôc lemoc kêtû têtj gebe

'Êsêac oc sêsô aênoc gamêñ sêniñ awerña atom-anô.'"

Wê lambijña

96 Aña wê wakuc êpi Apomtau. Amac lau gamêñ samobña, aña wê êpi Apômtau.

² Aña wê êpi Apômtau ma awem êoc ênê ñaê.

Asôm ênê moasiñ ñawae lasê êtôm bêc to elenjenj.

³ Asôm ênê ñawasi lasê êndên tenterlatu to ênê gêñsêga êndên lau nomña samob.

⁴ Apômtau eñ ñac kapôênj, amboac tonarj samob awerj êoc eñ.

Tatêc eñ êlêlêc anôtôi samob su.

⁵ Gebe tenterlatu nêñ anôtôi samob gwamgenj.

Apomtau taugenj tec kêkêñ undambê.

⁶ Wae to ñawasi kiñña kêkôm eñ auc.

Ñaclai to ñawasi gêjam ênê gamêñ dabuj auc.

⁷ O lau samuc nêñ gôlôac, atoc Apômtau sa.

Atoc Apômtaunê ñawasi to ñaclai sa.

⁸ Atoc Apômtaunê ñaê towae sa.

Asô ênê malacluj ana ma ansuj da êndên eñ.

⁹ Au taôm anêc Apômtau lañônêm togêlôn dabujgenj.

Nom ñagamêñ samob, atênêp êtu eñña.

¹⁰ Asôm biñ tonec lasê êndên lau samuc gebe "Apômtau katu kiñ.

Eñ kêsuj nom ñam têtj ñajaña gebe kôjô-kôjô atom. Eñ oc êmêtôc tenterlatunêñ biñ naêndênjenj."

¹¹ Undambê atu samuc ma nom têtac wapi,

gwêc tau to gêñ materj jali samob, tañ sêmoa ñalêlôm nañ, ñadindij êsa.

¹² Kôm to gêñ kômña samob sênam lasê.

Ka salenjtênaña samob sêmôc toaligenj.

¹³ Sêkô Apômtau lañônêmña gebe eñ oc êmêñ.

Biññanô, eñ oc amêñ gebe êmêtôc nom.

Eñ oc amêtôc gamêñ samob ña biñgêdên to tenterlatu ña nê biñ ñañêñ.

Anôtô eñ gôlijnsêga

97 Apômtau kêtû kiñ. Nom tau ênam lasê toôn-dugenj.

Nuc samob, atu samuc.

² Tao ñamajarj kêkwa eñ auc.

Biñgêdên to biñ katô kêtû ênê lêpôn ñanombañ.

³ Ja aña ênê gêmunj-gêmunjenj.

Ja kêdangac ênê ñacjo su sêjaña.

⁴ Ênê ôsic kêpô nom

ma lau, tañ sêngôn nom nañ, sêlic e têtakê.

⁵ Apômtau gêgôm lôc gêwê e kêtôm lêp gebe eñ kêtû lau nomña samob nêñ Apômtau.

⁶ Undambê sêwaka ênê biñgêdên sa ma tenterlatu samob sêlic ênê ñawasi.

⁷ Lau samob, tañ sêjam sakinj gwam to tetoc tauñ sa kêtû nêñ gwamña nañ, oc sêkô tomajenjenj.

Anôtôi samob sêu tauñ sêc eñ lañônêmña.

⁸ Sion gêñô e têtac ñajam ma Juda latunjo awerj gêoc toôn-dugenj

kêtû aôm Apômtau, kômêtôc biñña.

⁹ Gebe aôm, Apômtau, kôtu nom samuc ñatau towae.

Aôm kôlêlêc anôtôi samob ñênjenj su.

¹⁰ Apômtau têtac gêwiñ lau, tañ sêkêñ kisa êndên sec nañ.

Eñ tau gejob nê lau mansarj katuñ ma kêjanggo êsêac su aña lau geo nêñ lemerj.

¹¹ Ñawê kêsa gebe êpô lau gêdênj

ma têtac ñajam kêpi êsêac, tañ nêñ ñalêlôm ñañêñ nañ.

¹² Amac lau gêdênj atu samuc Apômtauña

ma anam danje eñ.

Nac matac tonê ñalêlôm ñawapac nê mec

- 102** O Apômtau, ôkên tanjam ñoc mec
ma ôkên ñoc tanjiboa e wacdingen aôm.
 2 Êtôm ñasawa, tanj ñoc ñalêlôm ñatutuc nanj,
ônсанj lanjômanô auc êndên aê atom.
 Wê tanjam aê.
 Êtôm ñasawa, tanj jamôêc nanj, ôkên tanjam aê ña-
gaôgenj.
 3 Ojae, ñoc bêc gêôn sa katôm jadaun
ma ñoc ñatêkwa ñandanj kêtôm ja genj gêmoa
ñalêlôm.
 4 Aênoc ñalêlôm kêsêlic e kêtü masê amboac gégwanj
ma gégôm aê e kaliñ tauc sinj ma gaenj gên atom.
 5 Kasê aoc jamêc-jamêc
e ñoc ñamêsôm gedec ñatêkwa.
 6 Aê katôm moc gwêcña, mago jagamoa gamênj
sawa.
 Aê katôm mocki gêmoa gamênj gasanj.
 7 Aê gabe janêc bêc e gagôm jageo ma katanj tauc.
 Aê katôm moc ñanô kêsü tagenj, tanj gênjôn níp
nanj.
 8 Ñoc ñacjo sêsü aê susu kêtôm bêcgenj.
 Êsêac tanj sêkêli tanj kêtü aênja nanj, sêpuc boagenj
gebe aê jananamanj.
 9 Ojae, aê gaenj wao kêtü ñoc mogoc
ma gabe janôm gênj, nanj ganôm matocsulu toôn-
toônj
 10 kêtü aôm têmtac ñandanj to nê ñalêlôm kêmoat-
inj tônja
 gebe aôm gôc aê sa ma kôgônjinj aê.
 11 Aênoc bêc kêtôm katurj kêtü baliñ.
 Ojae, aêma kamêlinj amboac gégwangoc.
 12 Mago aôm Apômtau, tec kôtu kinj gônjôn nê
lêpônj gederj tônjenj
 ma gôlôac to gôlôac tetoc aômnêm ñaê sa.
 13 Aôm oc ôndi ma taêm walô Sion gebe ñanoc aôm
taêm walônja kédabinjgac.
 Ñanoc tau mênkêsa su.
 14 Aômnêm sakinjwaga têtac gêwinj Sion tau ñaalê
ma nêñ ñalêlôm kêmoatinj tônj kêtü gamênj tau ke-
tocña.
 15 Ec lau samuc oc têtêc Apômtaunê ñaê
ma kinj nomja samob têtêc nê ñawasi.
 16 Binjanô, Apômtau oc êkwê Sion sa êtiam.
 Enj oc eoc tau lasê tonê ñawasi.
 17 Enj oc êkac lanjônô ôkwi êndên lau, tanj séjac
kapoac êsêac nanj, nêñ mec
 ma êmbôc tanjasunj auc êndên êsêacnên tanjiboa
atom.
 18 Binj tonanj ñai teto ênêc e lau wakuc sêlic
gebe lau, tanj tenenj sêkôc êsêac su atomgenj nanj,
awenj êôc Apômtau.
 19 Gebe enj gêjam tuc anja nê lôlôc dabunj
gebe Apômtau kêtuc kêninj anja undambê kêsêp
nom gêmênj
 20 gebe êkên tanja êndên lau kapoacwalônja nêñ olinj

ma êngamboac lau, tanj têtü lau gêbac nanj, su sê-
moa materj jali.

- 21 Gebe sêsôm Apômtaunê ñaê lasê anja Sion
ma nê wae anja Jerusalem.
 22 Sênjôm êndên tanj tenterlatu sêkac tanj sa nanj,
ma kinjên lau sebe sênac sakinj êndên Apômtau
amboac tonanj.
 23 Aê kasa ñoc lênj gamoa e enj gégôm aênoc ñaclai
kêtü golonj.
 Enj gêjam aênoc bêc ganjôn matoc jalinja su kêtü
dambê,
 24 e galoc katanj gebe "Ñoc Anôtô, ôkaja aêma êndên
ñoc bêc ñalunjenj atom
 gebe aôm kôtu têm tenjenj to tenjenj ñatau."
 25 Andanjenj tauanô gôjac m nom
 ma undambê kêtü lêmam ñakôm.
 26 Genj tonanj ñai oc sênanja ma aôm oc gacgenj
ômoa.
 Gên tonanj ñai samob oc têtü manê amboac ñakwê.
 Aôm oc ôjô gênj tau êtôm tajô ñakwê
 ma aôm oc ônam gênj tau tonanj ôkwigenj.
 27 Mago aôm ômoa amboac gômoa endenj tônjenj
 ma nêñ jala oc ñatêku êsu atom.
 28 Aômnêm sakinjwaga nêñ latunji oc tec sêmoa nêñ
ôlinj ñajamgenj
 ma nêñ gôlôac oc sêmoa aôm lanjônômênja ñapanj.
 I lêna tau êndu-êndu nanj, nê tanjiboa gêdên Apôm-
tau kêtü nê kwalecña.

Talambin Apômtaunê moasinj

- 103** O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma aênoc ñalêlôm samucgenj, êlanem ênê
ñaê dabunj.
 2 O katuc tau, ôlanem Apômtau
ma ôlinj ênê moasinj samob, tanj gêjam aôm sa nanj,
sinj atom.
 3 Gebe enj tec kêsuc aômnêm binj samob ôkwi
to gégôm aômnêm gêmac samob ñajam kêsa.
 4 Enj gêjam aôm kêsü anja sec
 ma kêkên têtac gêwinj tenjenjja to taê walô kêtü
sunsunj gêdên aôm.
 5 Aôm gônjôn ênê moasinj ñaô kêtôm têm gômoa
nomja.
 Amboac tonanj tec gômoa ôlim matac kôtôm mom-
boanj.
 6 Apômtau kêwaka binjgêdên sa
 to kêwaka lau samob, tanj kêkôninj êsêac tônj nanj, sa
amboac tonanjgenj.
 7 Enj gêwa nê lênj sa gêdên Mose
 ma Israel latunji sêlic ênê gênjêga.
 8 Apômtau kêtü taê walô to moasinj ñam.
 Enj têtac ñandanj gaôgenj atom ma têtac gêwinj
tenjenjja gêjam sêga.
 9 Enj oc êli binj lanjwa sa elê mê atom
 ma ê têtac ñandanj tônj ênê ñapanj atom.
 10 Enj gêjac aêac kêtôm nêñ sec atom

1 *Pesalem dambu tauñja kêtü lemenjenja. Nac tanj kêpô*

to kékên ñagêjô gédên aêac kêtôm nêñ geo atom.
 11 Ênê têtac gêwiñ tengeñña gédên lau, tañ têtêc eñ
 nañ kapôênanô,
 kêtôm ñasawa, tañ geñ umbonj to nom gêñgic nañ.
 12 Ñasawa tañ eñ kékên geñ aêac to nêñ geo gêñgic
 nañ,
 kêtôm ñasawa, tañ geñ oc kêpi to oc kêsêp gêñgic
 nañ.
 13 Apômtau taê walô nê lau, tañ têtêc eñ nañ,
 kêtôm tama teñ taê walô nê ñapalê.
 14 Gebe eñ kêjala aêac ôliñ ñam su
 eñ kêjala gebe aêac kekop ñaôma.
 15 Ñamalacnê bêc kêtôm gégwanj
 to kêtôm ñaola, tañ kékô obalêlôm nañ.
 16 Mu embe êsêlên naêpi, oc malamê eb tagenj
 e talic êtiam atom.
 17 Mago Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñña gédên
 lau, tañ têtêc eñ nañ, gêc tengeñ to tengeñ
 ma ênê moasiñ naelom gôlôac to gôlôac.
 18 Biñ tonanj kêpi lau, tañ sêmasanj ênê poac
 to taênj gêjam ênê biñsu gebe sêngôm êtu tônia
 nañ.
 19 Apômtau kêsá nê lêpôn sa kékô undambê.
 Eñ kiñ gêjam gôliñ gamênj samob.
 20 Amac ênê añela to ñaclisêga, tañ akên tanjem ênê
 biñ to atu ênê jaerwaga nañ,
 alanem Apômtau.
 21 Amac lausiñ undambêña samob to ênê sakiñwaga,
 tañ agôm ênê biñsu kêtú tônia nañ,
 alanem Apômtau.
 22 Amac ênê gênj samob, tañ kékênj gêc gamênj
 samob, tañ eñ gêjam gôliñ nañ, alanem Apômtau.
 O katuc tau, ôlanem Apômtau.

I

Apomtau gejob nê gên, tañ eñ kékên nañ

104 O katuc tau, ôlanem Apômtau. O ñoc Apôm-
 tau Anôtô, aôm ñac kapôênjoc.
 Aôm kôsô ñawasi kiñña to ñaclai kêtú nêñ.ñakwê.
 2 Aôm gôli taôm auc ña ñawê kêtú nêñ gadê.
 Aôm gôlam undambê kêtôm becobo.
 3 Aôm gôjac nêñ andu ñadembonj tônia tamiñ bu.
 Tao kêtú nêñ kareta ma gôngônj mu ñamagê ñaô.
 4 Aôm kókênj mu kêtú nêñ jaerwaga.
 Aôm kókênj ôsic towaô kêtú nêñ sakiñwaga.
 5 Aôm kôsuj nom ñaalê kêsêp ñêngeñj gêja, tec kékô
 ñajaña,
 amboac tonanj oc wiwic atomanô.
 6 Aôm kókênj gwêc kékwa nom tau auc kêtôm ñakwê
 ma bu tau kêpoac e kêlêlêc lôc su.
 7 Aôm goec biñ bu, tec gê su.
 Aôm gôjac wapap kêtanj, tec kêtaiñj tau su gêja.
 8 Aôm kókênj lôc kêpi ma gaboanj gênê kêsêp gêja
 e kêtôm ñamadiñj, tañ aôm kôtôc nañ.
 9 Aôm kôtôc bu tau ñamadiñj gebe êngêli atom
 gebe bu tau ênam nom samucgeñj auc êtiam atom.

I Dawidnê teñ.

10 Aôm kókênj bumata kêpulu kêsá gaboanj
 ma bu tau keselenj kêsá lôc ñasawagenj gêja.
 11 Gênj materj jali saleñña samob sênôm.
 Bôcgabuj sênôm e gêoc êsêac tônia.
 12 Moc tañ sêmoa umbonj ñalabu nañ, sêjam sac
 sêngônj ñalêndanj.
 Sêjam nê wê kêtanj kêsá ñalaka ñasawa.
 13 Aôm kókênj kom añga nêñ andu lôlôcña mênjkê-
 malôm lôc.
 Aôm gôjam kôm ñamoasiñj gêoc tônia.
 14 Aôm kókênj gégwanj kêpi gebe bôc sêniñ
 ma gênj tolaunj gebe ñamalac sênám ñakôm
 e têtap gênj sêniñña sa añga nom
 15 to wainj gebe êngôm ñamalacnêñ ñalêlôm ñajam
 êsá ma ñiptêkwi gebe êngôm ñamalacnêñ lañônjanô
 sênic-sênic êsá.
 16 Kaseda Lebanonña sênôm bu e gêoc êsêac tônia.
 Ka tau Apômtaunê ka, tañ tau kêsê nañ.
 17 Moc sêjam ic sêngônj ka tau
 ma boaloc gêjam sac gêngônj kêmêsic.
 18 Lôc baliñ kêtú noniñ gêbôm nêñ gamênj
 ma mojanj têkam sê lamu ñapoclabu.
 19 Aôm kókênj ajônj gebe êtôc têm ñanoc.
 Oc tau kêjala ñanoc naêsêpña.
 20 Aôm kókênj ñakesec, tec gêbêcauc,
 go gênj saleñña samob oliñ palê êsá.
 21 Lewe matac têtanj sebe sêniñ nêñ gwada,
 sêjatu nêñ mo añga Anôtônê.
 22 Oc embe êpi, oc têtaiñj tauñ su
 nasêsa tauñ sic sênêc nêñ gêsuj.
 23 Go ñamalacgeñj êsá naênám nê kôm,
 êngôm nê gênj êmoa e êmbêcauc.
 24 O Apômtau, aômnêñ kôm taêsám ñanô lasê.
 Aôm kômaseñj gênj tau samob tomêtêgeñj ma aôm-
 nêñ gênj, tañ kókênj nañ, gêjam nom auc.
 25 Gwêc tau kêpoac ñatapa kêsô gedec lañgwagenj.
 Gênj materj jali saunj to kapôênj e gelec-gelecgeñj.
 26 Wanj sêsêlênj sêmoa
 ma gasu-gasu, tañ kókênj nañ, gêjam nê ôwê gê-
 moa.
 27 Gênj tonanj ñai samob sêônj aômgeñj
 gebe aôm oc ôkênj nêñ mo êtôm ñanocgeñj.
 28 Aôm embe ôkênj, oc sejonj sa.
 Aôm embe ôlam lêmam, oc ñanô ñajam êoc êsêac
 tônia.
 29 Aôm embe ônsanj lañômanô auc, oc têtakê.
 Aôm embe ôkôc êsêac awenjaô su, oc sêmac êndu
 ma têtú kekop êtiam.
 30 Aôm embe ôkênj awamjaô, oc materj jali êsá.
 Aôm gôjam nom lañô ôkwi kêtú wakuc.
 31 Apômtaunê ñawasi oc ênêc tengeñj.
 Apômtau oc êtu samuc nê geñ, tañ kékênj nañ.
 32 Eñ mata gê nom, tec kêkôtênj tau.
 Eñ lêma kêmoasac lôc, tec ñajadaunj kêsá.
 33 Aê gabe jañga wê êpi Apômtau êtôm ñoc bêc
 jañgônj matoc jali samob.
 Aê jañga wê lambiñña êndênj ñoc Anôtô êtôm ñoc
 têm, tañ jamoa nañ.

34 Eñ êñô aêñoc wê ñajamman
gebe Apômtau gêgôm aê têtac ñajam kêsa.
35 Lau secwaga sênaña anğa nom ma lau, tañ sêkac
taur su anğa Apômtaunê nañ malenmê.
O katuc tau, ôlanem Apômtau. Aleluja.

Anôtô kêmoasiñ Israel ñanô

105 Anam danje êndên Apômtau, awem ênac
ênê ñaê.
Anam ênê gên, tañ gêgôm nañ, ñawae êsa êndên
tenteñlatu.
2 Anam wê êpi eñ to anam wê lambiñña êndên eñ.
Anam ênê gênşêga samob ñawae êsa.
3 Atoc taôm sa êtu ênê ñaê dabuñña.
Êsêac tañ sesom Apômtau nañ, ôliñ êpi e tapi-
tapigeñ.
4 Apuc Apômtau to nê ñaclai ñam.
Ansom ênê lanđanô ender töngeñ.
5 Taêm ênam ênê gênşêga, tañ eñ gêgôm nañ.
Taêm ênam ênê gênşalô to biñ, tañ awasur kêmêtôc
nañ.
6 Ênê sakiñwaga Abraham nê latui amac.
Jakobnê latui tec kêjaliñ amac sa.
7 Eñ Apômtau, aêacnêñ Anôtô.
Eñ nom samucgeñ ñatau.
8 Eñ taê gêjam nê poac gedet töngeñ.
Eñ taê gêjam nê biñ, tañ gêjac mata kêpi gôlôac to
gôlôac nêñgeñ su nañ.
9 Eñ taê gêjam poac, tañ kêmoatiñ gêdên Abraham
nañ,
ma biñ, tañ kêtôc lêma gêdên Isak ma kêsôm kêtü
tön nañ.
10 Biñ tonañ eñ kêsôm kêtü tön gebe êtu Jakobnê
biñsu
ma kêtü Israelnê poac ênêc tengeñña.
11 Gêdên tañ eñ kêsôm gebe "Aê gabe jakên gamên
Kanaan êndên aôm,
nom tañ gajac sam kêtü aômñem gênşênşem nañ."
12 Gêdên tañ êsêac lau luagêcgeñ sêmoa nañ,
amboac lau jaba anğa gamên tau.
13 Êsêac anğa lau ten jaselom lau ten
ma anğa gamên ten jasêpi gamên ten.
14 Ma eñ gêlôc gebe lau ten sêkônin êsêac tön atom
ma gec biñ kiñ ñagêdô kêtü êsêacña.
15 Eñ kêsôm gebe" Amoasac ñoc lau, tañ gaen oso
êsêac nañ atom
ma atu kasec aêñoc propete atom."
16 Gêdên tañ Apômtau kêsakiñ tóbôm kêsa nêñ
gamên
ma gebe enseñ ñamalac ôliñ ñaseney mo samob su
nañ,
17 eñ kêsakiñ ñac ten nê ñaê Josep gêmur êsêac,
tañ lau ten sêjam ôli eñ amboac gênđoma ten nañ.
18 Sêkapiñ ênê akaiñ tön ña ka
ma sêsô eñ gêsutêkwa tön ña kapoacwalô.
19 Eñ gêmoa amboac tonañ e biñ, tañ kêsôm lasê
nañ ñanô kêsa,
go Anôtônê biñ kêwaka eñ sa.

20 Gocgo kiñ kêkên lau jasêgaboac eñ su.
Ñac tañ gêjam gôliñ lau jaba taêsam nañ, kêlêwan
eñ jagêmoa nê taurña.
21 Ñac tau kêkên eñ kêtü ênê andu ñatau
ma gêjam gôliñ ênê waba samob.
22 Kêkên eñ gebe ênam gôliñ ênê kasêga êtôm nê
ñalêlôm taê gêjam
ma êndôn mêtê êndên ñac tau nê gôliñwaga towae.
23 Go Israel gêja Aiguptu.
Ma Jakob gênşôn gamên tonañ kêtü wakac.
24 Gêdên tonañ Apômtau kêsur nê lau sa e têtü
taêsam.
Kêsur êsêac sa têtü dani sêlêlêc nêñ ñacjo, tañ sêlê-
su êsêacña nañ.
25 Go gêjam lau Aiguptu nêñ ñalêlôm ôkwi e sêkên
kisa gêdên nê lau
ma sêgôm Anôtônê sakiñwaga kwalec.
26 Tec kêkên nê sakiñwaga Mose
agêc Aron, tañ kêjaliñ eñ sa nañ.
27 Ñac ulu tonañ sêgôm ênê gênşalô anğa lau tau
nêñ
ma sêgôm gênşêga anğa lau Aiguptu nêñ gamên.
28 Eñ kêkên gêsunbôm to gêgôm gamên ñakanuc
kêsa,
mago êsêac sêkên taney ênê biñ atom.
29 Eñ gêjam êsêacnêñ bu ôkwi kêtü dec
ma kêkên êsêacnêñ i sêmac êndü.
30 Eñ kêkên ôpôac seola gamên auc
e sêsô nêñ kiñ nê balêm ñalêlôm sêja.
31 Eñ kêjatu ma danşuc topom-topom Aleluja.
sêmên.
Kawan sêjam êsêacnêñ gamên samob auc.
32 Eñ kêkên komşoc kêtuc êsêac
ma ôsic kêkac kêpô gamên gêjô kom su.
33 Kom tau gêjac êsêacnêñ aiñ to jambô
ma gêjac êsêacnêñ gamên ñaka popoc.
34 Eñ kêjatu ma wagô sêmên.
Wagô wakuc taêsam ñalêlêma atom.
35 Gên tonañ ñai señ gamên tonañ ñagên tolaun
samob
ma señ êsêacnêñ kôm ñanô su.
36 Go gêjac lau nêñ ñacmêc samob êndü anğa nêñ
gamên,
gêjac êsêacnêñ lau matac ñamêcgoc.
37 Ma kêkên nê lau sêwê tosilber ma goldgeñ sêja.
Ma ênê lau tau nêñ ten kêsêlên gêbôc-gêbôc atom.
38 Aiguptu sêlic êsêac sêc sêja, gocgo nêñ ñalêlôm
kêlêwan tau
gebe têtêc êsêac ñanô.
39 Eñ kêkên tao ten kêgadê êsêac
ma jawaô gebe êpô êsêac êndên êmbêc.
40 Êsêac tetey, go eñ kêkên kêmşico sêmên
ma kêpuc êsêac tön ña mo kêsêp anğa undambê.
41 Eñ gêga poc kêkôc ma bu kasa
e keselen kêsa gamên sawa kêtôm bu kapôên
42 gebe eñ taê gêjam nê poac dabur.
Eñ taê gêjam nê sakiñwaga Abraham.
43 Amboac tonañ eñ gêwê nê lau sêsa sêja.

Ma êsêac sêjam wê totêntac ñajamgeñ.
 44 Eñ kékên lau samuc nëñ gamên gédên êsêac
 ma êsêac sêwê kaiñ lau tau nëñ awa to waba kêtú
 nëñ gên
 45 gebe êsêac sêmansañ ênê biñsu
 ma sêngôm biñ, tañ eñ kêjatu nañ, êtu tôn.
 Aleluja.

Anôtô kêmóasinj në lau

106 Aleluja.
 Anam danje êndên Apômtau gebe eñ gabê-
 jam.
 Ênê moasinj oc ênêc tengeñ biññanôgoc.
 2 Asa kêtôm gebe êsôm Apômtaunê gêñsêga lasê
 tomalagen
 ma asa oc êngôm ênê wae êsa naêtôm.
 3 Aê aoc êôc êsêac, tañ sêsap biñgédên tôn
 ma sêmasañ biñgédên geder tóngeñ nañ.
 4 O Apômtau, taêm ênam aê êtôm, tañ taêm walô
 nê lau nañ.
 Mênônam aê aoc sumañ
 5 gebe jalic lau, tañ kôjaliñ êsêac sa nañ, sêmoa nëñ
 ñajam ma êmoasinj ñoc ñalêlôm
 gebe têtac ñajam êsa êtu nê lau têtac ñajamña
 ma jamoa ôlic êpigeñ êtu nê gênlênsêmña.
 6 Aêac to ma mimi agôm secgoc.
 Aêac agôm keso to geogoc.
 7 Ma mimi sêmoa Aiguptu ma tetoc aômnê gêñsê-
 ga sa atom, ac taên gêjam nê moasinj, tañ gêjam
 êsêac auc nañ atom.
 Êsêac gêsuntêkwa ñatorê kêsá gédên Lôlôc Njatau
 anga Gwêckoc,
 8 mago eñ gêjam êsêac sa kêtú nê ñaênja
 gebe êwaka nê ñaclai sa ñamalac sêlic.
 9 Eñ kêsáic biñ kêpi Gwêckoc e ñakelenê kêsá.
 Eñ gêwê në lau sêsêlên selom ñamaken amboac sê-
 moa gamên ñakelenê.
 10 Eñ gêgôm gên tonañ gêjam êsêac kêsá anga lau,
 tañ sêjanda êsêac nañ lemen
 ma kêjanjo êsêac su anga nëñ ñacjo nëñ ñaclai.
 11 Njadembom kêsá lau, tañ sêlêsu êsêac nañ auc
 e ñanô kêsú tenê kêsêp siñsawa atom.
 12 Gédên tonañ sêkên gêwiñ ênê biñ
 ma sêjam wê lambiñña kêpi eñ.
 13 Mago êsêac sêlinê ênê gêñsêga siñ seben
 ma sesenê ênê gôlinê popoc.
 14 Êsêac sêkên gêwiñ nëñ ñalêlôm ñakalac anga
 gamên sawa
 ma sêsaê Anôtô anga gamên ñagêlên.
 15 Tec eñ kékên gên, tañ êsêac têtanj nañ,
 mago kékên gêmac sec gesenê êsêac.
 16 Anga gamên becña êsêac sêjam lêmun Mose
 ma sêgôm Anôtônê dabunwaga Aron amboac
 tonanjen.
 17 Tec nom gênac ma kêdanjôn Datan
 ma kêmakop ton Abiramña auc.
 18 Ja kêsá anga êsêacnên ton ñalêlôm
 e jawad gen alôb-alôbwaga su.

19 Êsêac sêmasañ nëñ bulimakao ñakatu gold ten an-
 ga Sinai
 ma sêjam sakiñ ñakatu gold tau.
 20 Ma sêkên bôc, tañ senê gêgwanña nañ, nëñ ten
 ñakatu
 gêjô nëñ Anôtô nê ñawasi su.
 21 Êsêac sêlinê nëñ gêjam-sawaga Anôtô,
 tañ gêgôm gêñsêga anga Aiguptu nañ siñ.
 22 Nac tau gêgôm gênjalô anga gamên tonañ,
 gêgôm gên ñaclaisêga anga Gwêckoc.
 23 Amboac tonañ Anôtô kêsôm gebe
 ensenê në lau su.
 Mago nê sakiñwaga Mose, tañ Anôtô kêjaliñ eñ sa
 nañ,
 kékô Anôtônê têtac ñandanê auc gebe ensenê êsêac
 su atom.
 24 Go sêkên gêwiñ biñ, tañ eñ gêjac mata nañ atom
 ma sêbu gamên ñajam tau.
 25 Êsêac têtú dindiñ biñ kêtôm nëñ beclêlômgen
 ma sêkên tanenê Apômtaunê awa atom.
 26 Tec eñ gêôc lêma sa ma kêsôm kêtú tôn gebe
 ensenê êsêac anga gamên sawa.
 27 Go êta êsêacnên wakuc êlinê-êlinê sêsêp tentenlatu
 ñalêlôm
 e sêmac êndu anga gamên jaba.
 28 Go êsêac sêsap Bal Peor tôn
 ma senê gwam matê ñada.
 29 Êsêac sêgôm gên amboac tonañ e sêgôm Apôm-
 tau têtac kêbôli auc
 ma gêmac sec tenê gêgôm êsêac.
 30 Go Pinehas gêdi ma kêmetôc êsêac
 e gêmac sec gêôn sa.
 31 Nac tau gêgôm nê gên amboac tonañ tec lau sêlic
 eñ amboac ñac mansañ
 ma gôlôac to gôlôac taên gêjam eñ geder tóngeñ.
 32 Go sêgôm Anôtô têtac ñandanê kêsá anga bu Meri-
 ba
 e Mose kêtap ñagêjô sa gêjô êsêac.
 33 Êsêac sêgôm Mosenê ñalêlôm gêôn eñ sa sec
 e kêsôm biñ tokauc masi.
 34 Israel sesenê lau samuc
 kêtôm Apômtau kêsakiñ êsêacña atom.
 35 Êsêac sêjam tauñ
 e têtêku lau samuc nañ lên jaba.
 36 Ma sêjam sakiñ êsêacnên gwam,
 tec kêtú lakô gédên êsêac.
 37 Êsêac sêkên latunjo to ñac têtú da
 gédên lau samuc nëñ ñalau sec.
 38 Êsêac sêkêc lau tobiñmê nëñ dec siñ gebe sêkên
 latunjo to ñac kêtú da gédên Kanaannên gwam.
 Sêgôm amboac tonañ tec sesenê nom ñadabun su.
 39 Êsêac sêjac môp tauñ tec sêkac tauñ su anga
 Anôtônê.
 Êsêac sêgôm nëñ gên amboac tonañ tec sesenê poac
 popoc.
 40 Go Apômtau têtac ñandanê kêsá gédên në lau
 gebe nê ñalêlôm kêmoatinê tau tôn kêtú nê gênlên-
 sêmña.

41 Eñ gëwi êsêac siñ sêsêp lau samuc lemeñ,
tec lau, tañ sêkên kisa êsêac nañ, sêjam gôliñ êsêac.
42 Nêñ ñacjo sêkônij êsêac tôn
e sewec sêsô ñacjo lemeñ ñalabu samucgeñ.
43 Apômtau gêjam êsêac sa kêsêp ñasawa ñapan,
mago êsêac gêsunjtêkwa ñaton ma nêñ sec gêjam
sêga e kêkônij êsêac tôn.
44 Tager gédên tañ têtanj tañ gédên eñ nañ,
Apômtau kêkên taña to taê walô êsêac kêtü nêñ
gêñwapacña.
45 Eñ taê gêjam nê poac, tañ kêmoatiñ kêtü êsêacña
nañ,
ma taê walô êsêac kêtü nê têtac gêwiñ tengeña.
46 Ma kêkên êsêac, tañ sêwê êsêac sêngôn
kapoacwalô nañ,
nêñ ñalêlôm taên walô êsêac.
47 O Apômtau, aêacma Anôtô, ônam aêacmên sa
ma ônac aêac sa anga lau samuc nêñ êtiam
gebe aêac anam danje êndên aômnêm ñaê dabun
ma têtac ñajam êsa êtu nêñ waemña.
48 Aweñ êôc Apômtau Israelnêñ Anôtô êndên galoc
to ender töngeñ,
ma lau samob sêlôc gebe "Biññanô."
Aleluja.

BUKU KÊTU LEMENTENJA

Apômtau gêjam aêac sa

107 "Anam danje êndên Apômtau gebe eñ ñac
gabêjam,
ênê moasiñ ênêc tengeñ biññanô."
2 Lau tañ Apômtau gêjam êsêac kêsî ma kêjanjo
êsêac su anga gêñwapac nañ,
sêsôm amboac tonañ.
3 Lau tañ eñ gêjac êsêac sa sêmên anga oc kêpi to oc
kêsêp ma anga musañgu-m to mula-m nañ,
sêsôm amboac tonañ.
4 Nêñ lau ñagêdô seo sêmoa gamên sawa, tañ intêna
masianô nañ,
ma têtac malac sêngônña ten sa atomanô.
5 Mo to bu gêjô êsêac
e katuñ tekweñ gêbac.
6 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac e aweñ gêjac Anôtô,
tec gêjam êsêac sa anga nêñ ñandanau
7 ma gêwê êsêac katôgeñ
e sêô lasê malac ten ma sêngôn.
8 Êsêac sênam danje êndên Apômtau êtu ênê têtac
gêwiñ tengeña
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gédên ñamalac
latunji nañña,
9 gebe eñ kêlau êsêac, tañ bu gêjô êsêac nañ,
ma kêkên gên ñajam gêôc êsêac, tañ mo gêjô nañ
tôn.
10 Nêñ lau ñagêdô sêngôn gêsunjbôm to ñakesec,
sêlai êsêac tön ña ki sêngôn jageo
11 gebe êsêac sêli aweñ sa gédên biñsu
ma sêbu Lôlôc Njatau nê biñ.

12 Kolen ñajana kêkônij êsêac e tekweñ gêbac.
Êsêac sêu tañ jasêc ma nêñ gêjam-sawaga masi.
13 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac e aweñ gêjac
Apômtau,
tec eñ gêjam êsêac sa anga nêñ ñandanau tau.
14 Eñ gêwê êsêac sêsa anga gêsunjbôm to ñakesec
ma kêsaiç nêñ kapoacwalô gêngic.
15 Lau tonañ aweñ êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ
tengeña
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gédên ñamalac
latunji nañña,
16 gebe eñ kêtuc katam ki popoc
ma kêtuc balan ki tulu.
17 Nêñ lau ñagêdô têtac gêmâc sa kêtü nêñ secña
ma sêôc ñandanau kêtü nêñ geona.
18 Lau tonañ nêñ ñalêlôm gedec gên taniña samob
e sêsa pañ lêndanau sêmac ênduna.
19 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac ma aweñ gêjac
Apômtau,
tec eñ gêjam êsêac sa anga nêñ ñandanau tau.
20 Eñ kêsakiñ nê biñ gebe êngôm êsêac ñajam êsa
ma kêjanjo êsêac su anga sê.
21 Lau tonañ aweñ êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ
tengeña
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gédên ñamalac
latunji nañña.
22 Êsêac sêkên da danje
ma sêsôm ênê gên, tañ gêgôm nañ, lasê êsêp wê
têtac ñajamña.
23 Nêñ lau ñagêdô sêlac sêsa gwêcô sêja
sebe têtulu gên anga gwêc sawa.
24 Êsêac sêlic gên, tañ Apômtau gêgôm nañ,
to ênê gêñsêga gwêc sawana.
25 Gebe eñ kêjatu e mu gêbuc
ma gêli gwêc ñadembom kapôên sa.
26 Gwêc tau kêsun êsêac sa sêpi e jadêdên undambê,
go gêu êsêac sêsêp e gacgeñ sêsêp gwêclêlôm sêja.
Ma gêgôm êsêac e atên uc-ucgeñ.
27 Êsêac katuñ kêlau e sêku amboac bu kêjanij êsêac
ma nêñ meloco kêsâ samucgeñ.
28 Gêñwapac tonañ gêgôm êsêac e aweñ gêjac
Apômtau,
tec eñ gêjam êsêac sa anga nêñ ñandanau tau.
29 Eñ gêgôm mutêna kêtü malô
ma kêkên bônôn kêsêp
30 e êsêac têtac ñajam kêsâ gebe gwêc kêtü malô,
go gêwê êsêac sêsô lêlôm, tañ sepeñ nañ sêja.
31 Lau tonañ aweñ êôc Apômtau êtu ênê têtac gêwiñ
tengeña
ma êtu ênê gêñsêga, tañ gêgôm gédên ñamalac
latunji nañña.
32 Êsêac tetoc eñ sa anga gôlôac ñalêlôm
ma sêlanem eñ anga laumatanên sêkac sa ñalêlôm.
33 Eñ gêjam bu ôkwi kêtü gamên sawa
ma bumata kêtü gamên keler.
34 Nom ñalêsi ñajam kêtü mêcgauc
kêtü lau, tañ sêngôn nañ, nêñ geona.
35 Go gêjam gamên sawa ôkwi kêtü bugêjacton

ma gamênj kelenj kêtü bumata.
 36 Ma enj kékênj gamênj tau gédênj lau, tanj mo gêjô
 êsêac nanj sêngôn,
 go sêkwê nêj malac sa gebe sêngônja.
 37 Êsêac sêjam nêj kôm to sêsê kôm wainja
 e gêjam njanô gêoc tau tön-tön.
 38 Enj gêjam mec êsêac têtü lau taêsam
 ma kékênj nêj bôc njalêlêma atom.
 39 Gédênj tanj gêjwapac kékônij êsêac e sêpô lèna
 tauj êndu-êndu
 ma nêj gên njam kêtaij su e têtü wapi nanj,
 40 enj kêsêwa majenj kèpi kasêga
 ma kékênj êsêac seo sêmoa gamênj sawa nanj, intêna
 masi.
 41 Mago enj gêoc nja njalêlôm sawa sa anja gêjwa-
 pac njalêlôm
 ma gêjac ênê gôlôac sa têtü kapôênj.
 42 Lau mansan sêlic e têtac njam kêsä
 ma gêjac lau secwaga samob nêj lènô auc.
 43 Lau tokauc taênj ênam biñ tonanj
 ma sêjala Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñja njanô.

Mec Anôtô ênam aêac sa anja njaço nêj

(Pes 57:7-11; 60:5-12)

108 O Anôtô, nja njalêlôm kèpa su gabe janam
 wê to janjôm gên wênja êtanj.
 O katuc tau, ôndimanj.
 2 Gên wênja totau-totau, andi.
 Aê gabe janu gamênj kelendenj sa.
 3 O Apomtau, aê gabe jalanem aôm anja lau
 njalêlôm.
 Aê gabe aoc êoc aôm anja tentenlatu njalêlôm.
 4 Gebe aômnmêm têtac gêwiñ tengeñja kèpi-kèpi e
 jagédênj undambê
 ma aômnmêm biñ njanênj kelendenj tau e jagédênj tao.
 5 O Anôtô, ôsunj taôm sa e êndênj undambê njanô
 ma nêj njanasi ênam nom samuc auc.
 6 Ôkênj tanjam aêac ma ônam nêj lau, tanj têtac
 gêwiñ êsêac nanj sa.
 Nêj anôña engeñ aêac sa.
 7 Nja dabunj Anôtô kêsôm anja nê gamênj dabunj
 gebe
 "Aê jawa Sikem êkôc-êkôc totêtac njamgenj ma
 janac sam gaboanj Sukot êndênj nja lau.
 8 Gilead to Manase kêtü nja njaço gamênj.
 Epraim kêtü môkêcapac nja kululuj ki to Juda kêtü
 nja töt gôlinja.
 9 Moab kêtü nja laclu jakwasinj taucnja.
 Aê jambalinj nja atapa êpi Edom ma nja dimai êpi
 Pilistinênj gamênj."
 10 O Anôtô, asa oc êwê aê jandênj malac totunbôm
 njananja jana.
 Asa oc êwê aê najaô lasê Edom.
 11 O Anôtô, aôm oc gôwi aêac sinj
 ma kôtü aêacma lausinj nêj laumata atom me.
 12 Ônam aêac sa êndênj njaçomanj
 gebe njamalac oc sênam aêac sa êtôm atom.
 13 Anôtô êwiñ aêac, go dansenj njaço alin-êlinj.

Enj taugenj tec oc êka aêacnênj njaço popoc.

I

Njaç-gêmoa-gêjwapac-njalêlôm nê tanj

109 O Anôtô, aê aoc gêoc aôm,
 amboac tonanj ônam taôm tön aê atom,
 2 gebe lau alôb-alôb to lau dansan sênja awenj gédênj
 aê
 ma sêgôlinj biñ kèpi aê.
 3 Nêj biñ têtac njananj secnja kékôm aê auc
 ma sêjac aê njam mêgenj.
 4 Aê katerj mec kêtü êsêacnja.
 Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêjam kisa aê.
 5 Aê kamoasinj êsêac, mago sêkênj sec gêjô
 Aê têtac gêwiñ êsêac, mago sêkênj kisa aê.
 6 Ôkênj nja alôb-alôb tenj êmêtôc nja njaço
 ma nê njaço tenj êngôlinj biñ êpi enj.
 7 Êsêac sêmêtôc enj ma sêkip ênê keso sa
 ma nja tau nê mec êtu nê sec.
 8 Ênê bêc êngônj mata jalinja êtu dambê
 ma nê sakinj elom nja tenjanj.
 9 Ênê njanalê têtü mosêbu
 ma nê awê êtu awêtuc.
 10 Ênê njanalê sêmoa nêj alê katuc njanala atom,
 sensom mo ma teten sêôn-sêônjenj.
 11 Nja sec tau, tanj launênj töp gêc enj nanj, nê waba
 samob êpêla tau su
 ma lau jaba sêjanjo ênê kolenj njanô su.
 12 Enj êtap nê nja taê walô enja tenj sa atomanô
 ma lau tenj sênam jaom ênê mosêbu atom.
 13 Ênê wakuc samob sêmac êndu
 ma sênam kauc dêbunjinênj njaê samucgenjanj.
 14 Apômtau taê ênam ênê mimi nêj keso
 ma êsuc têtac sec ôkwi atomanô.
 15 Apômtau taê ênam nêj sec endenj tönjenj
 ma ensenj lau sec tonanj nêj njaê su samucgenj e
 sêlinj sinj anja nom.
 16 Gebe nja tau taê gêjam têtac gêwiñ launja atom.
 Enj kèjanda lau sêngônj jageonja to lau njalêlôm sawa
 ma lau sêpô lèna tauñja e sêmac êndu.
 17 Enj têtac gêwiñ gebe êpuc boa lau amboac tonanj
 sêpuc boa enj tau.
 Enj têtac gedec moasinj, tec moasinj ênac jaê enj.
 18 Biñ kèpuc boanja kékôm enj auc amboac kêsô nja-
 wê.
 Gên tau tonanj êsêli ênê ôlilêlôm popoc amboac bu
 ma êndanjuc ênê nja têtac amboac niptêkwimanj.
 19 Biñ kèpuc boanja tonanj kêtôm obo, tanj enj gêjac
 nanj,
 ma kêtôm ômbinjanj, tanj kèjandinj gedenj enj tön
 nanj.
 20 Apômtau oc êngôm aênjaço soño-soño
 to êsêac, tanj sêsôm biñ sec kèpi aê nanj, amboac
 tonanjgenjanj.
 21 Ma aôm Apômtau, nja Anôtô, mênjômoa ôwiñ aê
 êtu nêj njananja

I Dawidnê pesalem tenj. Wê tenj.

ma ônam aê sa êtu nêmtac gêwiñ tengeñja.
 22 Gebe aê ñac ñalêlôm sawa kapô lêna
 ma aêñoc ñalêlôm popoc jamuñ-jamuñgeñ.
 23 Aê ôlic kêtaiñ e kêtôm katuñ kêtû baliñ su.
 Aê katôm siob, tañ mutêna kédaba piñpañ.
 24 Aê gajam dabuñ mo e ocmatu kêtû goloñ
 ma ôlic kêtû sec e ñatêkwa kêsa awê samob.
 25 Êsêac sêkêñ aê katu êsêacnêñ gêñ lêlêña ten
 ma tédaiñ gêsuiñ kêtû aêña.
 26 O Apômtau, ñoc Anôtô, mênôpuc aê tôn.
 Ônam aê sa êtu nêmtac gêwiñ aê ñanôgeñja.
 27 Ôkêñ ñoc ñacjo sêjala gebe aôm lêmam gôjam aê
 sa.
 Aôm Apômtau gêjam gôliñ amboac tonanğeñ.
 28 Êsêac sêpuc boa aêmañ, mago aôm ônam mec aê.
 Êsêac tañ sêjanda aê nañ, sêkumañ gebe aômnêm
 sakiñwaga aê jamoa totêtac ñajamgeñ.
 29 Majeñ êtu ñoc soño-soñonêñ ñakwê
 ma êsêac sênac biñ majeñja êtu nêñ obo.
 30 Aocsuñ ênam danğe kapôñêñ êndêñ Apômtau.
 Aê jalambiñ eñ jamoa launêñ sêkac sa ñalêlôm,
 31 gebe eñ kêkô ñac ñalêlôm sawa nê anôña
 gebe ênam eñ sa êndêñ êsêac, tañ sebe senseñ eñ
 su nañ.

I

Apômtau agêc nê kiñ, tañ geñ oso eñ nañ

110 Apômtaunê biñ gêdêñ ñoc Apômtau gebe
 “Mênôñğôn aêñoc anôña
 e jakêñ nêmtac ñacjo
 sêñêc amkaiñ ñalabu acgom.”
 2 Apômtau êkêñ nêmtac gôliñ ñaclai esewec anğa Sion
 ma êsa êna êtu tapa.
 Ônam gôliñ nêmtac ñacjo.
 3 Êndêñ bêc, tañ aôm ônac nêmtac ñacjo nañ,
 nêmtac lau sêwiñ aôm sênac ñawaegeñ.
 Êtôm nop êpoac bêbêc kanucgeñ
 aômnêm lau mata sêwac êndêñ aômnêm lôc dabuñ.
 4 Apômtau kêtôt lêma sa su
 ma oc enseñ nê biñ atom gebe
 “Aôm kôtu ñac dabuñsêga ômoa tengeñja
 kôtôm Melkisedek tau.”
 5 Apômtau kêkô aômnêm anôña.
 Êndêñ ênê bêc têtac ñandanğa oc êku kiñ samob tu-
 lu.
 6 Eñ oc êmêtôt tentenlatunêñ biñ ma êkêñ nêñ ñac-
 matê sênam gamêñ auc.
 Eñ ênac lau môkêñ êkôc anğa gaboanğ tapa.
 7 Kiñ oc ênôm bu, tañ kêpoac gêdêñ intêna ñatali
 nañ,
 amboac tonanğ tec êsa môkêapac sageñ.

II

Aweñ êoc Anôtô êtu êmoasiñ ôliñ to katunğja

111 Aleluja.

I Dawidnê pesalem ten. II Dawidnê pesalem ten.

Aê gabe janam danğe Apômtau tonoc ñalêlôm
 samucgeñ.
 Janğôm amboac tonanğ anğa lau mansanğ to gôlôac
 ñalêlôm.

2 Apômtau gêgôm gêñsêga kapôñêñ.
 Êsêac samob, tañ têtac kêkac êsêac kêtû gêñ
 tonanğja nañ, sêpuc gêñ tau ñam.

3 Ñawasi to ñaclai gêjam samob, tañ eñ gêgôm nañ
 auc
 ma ênê biñgêdêñ oc ênêc endenğ tôngeñ.

4 Apômtau kêkêñ nê gênğalô taujala gebe taliñ siñ
 atom.

Eñ ñacmoasiñ to ñac gabêjam.

5 Eñ kêkêñ mo gêdêñ êsêac, tañ têtêc eñ nañ.

Eñ taê gêjam nê poac gedenğ tôngeñ.

6 Eñ kêkêñ lau samuc nêñ gênğlênsêm gêdêñ nê lau,
 tec gêwa nê ñaclai sa gêdêñ êsêac.

7 Gêñ tañ lêma gêgôm nañ, ñanğên to gêdêñ.

Ênê biñsu samob kêtû katô.

8 Eñ kêwaka biñsu tau sa gebe ênêc endenğ tôngeñ
 ma kêkêñ biñsu tau tobiñ ñanğên ma tobiñ ñanôgeñ.

9 Eñ gêjam nê lau kêsi ma kêmoatiñ nê poac
 tengeñja gêdêñ êsêac.

Ênê ñaê dabuñ to ñaclai.

10 Tatêc Apômtau kêtû mêtê ñam êwa lau samob, tañ
 sênğôm ñanô êsa nañ, nêñ kauc sa.

Talambiñ eñ endenğ tôngeñ.

Embe tatêc Anôtô oc ênam aêac sa

112 Aleluja.
 Aê aoc êoc ñac, tañ kêtêc Apômtau
 to gêgôm ênê biñsu ñanô kêsa totêtac ñajamgeñ
 nañ.
 2 Ênê wakuc oc têtû gamêñ ñatau tonajlai.
 Ma Apômtau ênam mec lau mansanğ nêñ gôlôac.
 3 Gêñ masê to awa ênêc ênê andu
 ma ênê biñgêdêñ oc ênêc endenğ tôngeñ.
 4 Eñ kêpô lau mansanğ kêtôm ñawê kêpô gamêñ
 ñakesec.
 Eñ ñac gêdêñ tec taê labu ma kêmoasiñ lau.
 5 Aê aoc êoc ñac, tañ taê walô lau to gêjam lau sawa
 sa nañ,
 ma êñğôm nê gêñ samob naêndêngeñ.
 6 Eñ oc êkô ñajanañ êku atomanô
 ma lau oc taêñ ênam eñ endenğ tôngeñ.
 7 Gêñwapac ñawae oc êñğôm eñ êtêc tau atom.
 Ênê ñalêlôm ñanğên ma taê êka Apômtau!
 Eñ têtac kêpa su ma kêtêc tau atom.
 Êndêñ ñamu eñ oc êku nê ñacjo tulugeñ.
 9 Eñ gêjac sam nê gêñ gêjac ñawaegeñ gêdêñ lau
 ñalêlôm sawa amboac tonanğeñ.
 Ênê biñgêdêñ oc ênêc endenğ tôngeñ. Eñ oc êtu
 apômtau towae.

10 Ñac tañ kêkac tau su anğa Anôtônê nañ, gêlic e kê-
 tu môsi.

Eñ gêmôñêñ lulunğ, mago ñanô masi. Lau secwaga
 embe taêñ êka biñ tenğ oc ñanô ênsuñ tau êndêñ êsêac
 atom.

Awenj êôc moasinj n̄atau Anôtô

113 Aleluja.
 Apômtaunê sakinwaga amac,
 alanem Apômtaunê n̄aê
 2 Awenj êôc Apômtaunê n̄aê
 êndên galoc ma ênêc enderj tōngen.
 3 Awenj êôc Apômtaunê n̄aê
 an̄ga oc kêpi e êndên oc kêsêp.
 4 Apômtau kêlêlêc tenterlatui samob su.
 Ênê n̄awasi kelerj undambê su.
 5 Asa oc êtôm Apomtau, aêacnênj Anôtô,
 tan̄ gêngôh nê lêpôn̄ an̄ga lôlôc nan̄.
 6 N̄ac tau nan̄ gewec,
 go katuc kêniñ undambê to nom.
 7 Eñ kékam n̄alêlôm sawa an̄ga kekop
 ma gêôc n̄ac kapô lên̄an̄a sa an̄ga wao.
 8 Gebe etoc en̄ êngôn̄ êwiñ kasêga,
 êngôn̄ nabañ ênê launên̄ kasêga.
 9 Eñ kékên̄ awê kapoac gêwê kaiñ andu
 ma kékên̄ en̄ kékôc n̄apalê e têtac n̄ajam kês̄a lang-
 wagen̄.
 Aleluja.

Wê Pasañ̄a ten̄j

114 Alleluja.
 Gêdên̄ tan̄ Israel gêdi an̄ga Aiguptu,
 gederj tan̄ Jakobnê gôlôac dêdi an̄ga lau awen̄ jaba
 nan̄,
 2 Juda kêtû Apômtaunê gamên̄ dabun̄
 ma Israel kêtû ênê gamên̄ gôlin̄n̄a.
 3 Gwêc tau gêlic e kêtaiñ su
 ma bu Jordan gêlêc tau sa jakêkô.
 4 Lôc sêboan̄ têtôm domba kapoac
 ma gamên̄ n̄abau têtôm domba n̄alatu.
 5 O gwec, asagen̄ gêgôm aôm tec kôtaiñ su.
 O Jordan, asagen̄ gêgôm aôm tec gôlêc taôm sa
 jakêkô.
 6 O lôc, asagen̄ gêgôm amac tec aboan̄ amboac dom-
 ba kapoac.
 O gamên̄ n̄abau, asagen̄ gêgôm amac, tec aboan̄
 amboac domba n̄alatu.
 7 O nom, ôwiwic taôm gebe Apômtau gêmên̄,
 Jakobnê Anôtô mên̄gêmoa gêwiñ aôm.
 8 N̄ac tau gêjam poc ôkwi kêtû bu n̄atorj
 ma poclô kêtû bumata, tan̄ kêpulu kêpi gêmên̄ nan̄.

Anôtô mata jali nê wae êsa

115 O Apômtau, otoc aêac sa atom, otoc aêacma
 n̄aê sa atom, otoc taômnêm n̄aê sa
 êtu nêm têtac gêwiñ ten̄gen̄n̄a to nêm biñ
 nan̄ên̄n̄a.
 2 Amboac ondodc lau samuc têtû kênac gebe
 “Êsêacnên̄ Anôtô gêm̄oa ondodc.”
 3 Aêacnên̄ Anôtô gêm̄oa undambêgoc,
 en̄ gêgôm gên̄ samob, tan̄ nê n̄alêlôm taê gêjam
 nan̄.

4 Êsêacnên̄ gwam silber to gold,
 nan̄ n̄amalac lemen̄ sêgôm.
 5 Êsêacnên̄ awen̄sun̄ gêc, mago sêsôm biñ atom.
 Materanô gêc, mago sêlic gamên̄ Aleluja. atom.
 6 Êsêac tan̄en̄sun̄ gêc, mago sên̄ô biñ atom.
 Lusun̄sun̄ gêc, mago sên̄u gên̄ atom.
 7 Êsêac lemen̄ gêc, mago sêmoasac gên̄ atom. En̄kain̄
 gêc, mago sêsêlên̄ atom
 ma nên̄ koclaben̄ kêtan̄ atom.
 8 Lau sêmasan̄-gên̄-tauwaga têtôm nên̄ gên̄ tau
 ma lau samob, tan̄ taên̄ kêka gwam nan̄, amboac
 tonan̄gen̄.
 9 O amac Israelwaga, taêm êka Apômtau.
 Eñ kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
 10 O Aronnê gôlôac, taêm êka Apômtau.
 Eñ kêtû amacnêm lautuc to gêjam-sawaga.
 11 O amac, tan̄ atêc Apômtau nan̄, taêm êka Apôm-
 tau.
 Eñ kêtû amacnêm lautuc ma gêjam-sawaga.
 12 Apômtau taê gêjam aêac, en̄ oc ênam mec aêac.
 Eñ oc ênam mec Israelnên̄ gôlôac ma oc ênam mec
 Aronnê gôlôac.
 13 Eñ oc ênam mec êsêac, tan̄ têtêc Apômtau nan̄,
 lau saun̄ to lau kapôên̄.
 14 Apômtau êkên̄ amac atu taêsam.
 Eñ êkên̄ amac atu taêsam ma nêm gôlôac amboac
 tonan̄gen̄.
 15 Apômtau tan̄ kékên̄ undambê to nom nan̄,
 ênam mec amac.
 16 Undambê kêtû Apômtaunê undambê
 ma nom tec en̄ kékên̄ gêdên̄ n̄amalac.
 17 N̄acmatê to êsêac, tan̄ sêc sêsêp nên̄ gamên̄
 nan̄ên̄n̄a sêja nan̄,
 nên̄ ten̄ oc êlanem Apômtau atom.
 18 Mago aêac oc talanem Apômtau
 galoc to oc enderj tōngen̄.
 Aleluja.

Anôtô gêjam n̄ac, tan̄ kês̄a pañ lëndan̄ nan̄, sa n̄awê
dangen̄a

116 Aê têtac gêwiñ Apômtau gebe en̄ kékên̄ tan̄a
 aê
 ma gên̄ô ñoc tan̄iboa.
 2 Eñ gê tan̄a aê.
 Amboac tonan̄ jamôêc êndên̄ en̄ êtôm ñoc bêt
 samob.
 3 Tamac êndu n̄alêpoa gêsô aê tōñ ma katêc tauc
 n̄asec kêtû lamboam̄n̄a.
 Aê gaôc gên̄wapac to kapô lêna
 4 e aoc gêjac Apômtaunê n̄aê gebe
 “O Apômtau, aê jaten̄ aôm ônam aê kês̄iman̄.”
 5 Apômtau en̄ n̄acmoasin̄j to gêdên̄.
 Aêacnên̄ Anôtô kêtû taê labu n̄amôkê.
 6 Apômtau gejob lau meloc-meloc.
 Aê katu palê, mago en̄ gêjam aê sa.
 7 O katuc tau, naôlêwan̄ taôm êtiam
 gebe Apômtau kêm̄oasin̄j aôm̄gac.

8 Biññanô, aôm gôjam katuc kési anja tamac êndunja.
 Aôm kôpuc matocgasi tôn gêdên matocsulu ma goden ockaiñ tôn gebe jaka selelec atom.
 9 Aê jasa ñoc lèn jamoa Apômtau lañônêm anja gamên sêngôn mater jaliña.
 10 Gêdên tañ aê kasôm gebe “Ñoc ñalêlôm popoc-popocger” nañ,
 mago gawi kakên gêwiñ Anôtôña siñ atom.
 11 Gêdên tañ kapô lèna ñasec nañ, aê kasôm gebe “Ñamalac samob dansañtêna.”
 12 Aê oc jakên asageñ êndên Apômtau êjô nê moasiñ, tañ kékên gêdên aê nañ.
 13 Aê gabe jaôc moasiñ ñalac lu sa êtu danje ma gabe aoc ênac Apômtaunê ñaê.
 14 Biñ tañ gajac mata gêdên Apômtau nañ, gabe jañgôm êtu tôn.
 Gabe jañgôm êtu tôn anja ênê lau samob ñalêlôm.
 15 Apômtaunê lau mansañ embe sêmac êndu, oc êlic amboac gêñwapac teñ.
 16 O Apômtau, nêm sakiñwaga aê, nêm sakiñwaga latu aê.
 Aôm kôgaboac lêpoa, tañ gêsô aê tôn nañ su.
 17 Aê jakên da danjeña êndên aôm ma aoc ênac Apômtaunê ñaê.
 18 Biñ tañ gajac mata gêdên Apômtau nañ, gabe jañgôm êtu tôn.
 Gabe jañgôm êtu tôn anja ênê lau samob ñalêlôm.
 19 Aê gabe jañgôm jakô Apômtaunê andu ñamalac luñ,
 anja aôm, Jerusalem, ñalunjeñ.

Alambiñ Apômtau

117 Amac lau nomña samob, awem êoc Apômtau.

Amac tentenlatu samob, alanem eñ.

2 Gebe ênê têtac gêwiñ tenjeñña tau tonjaclaigen ma ênê biñ ñañên oc ênêc enden tônjeñ.
 Aleluja.

Gôlôac sêlic om ñawê danjeña

118 Anam danje êndên Apômtau gebe eñ ñac gabêjam.

Biññanô ênê moasiñ ênêc enden tônjeñ.

2 Israel sêsôm lasê amboac tonec gebe “Biññanô, ênê moasiñ ênêc enden tônjeñ.”

3 Aronnê gôlôac sêsôm lasê amboac tonec gebe “Biññanô, ênê moasiñ ênêc enden tônjeñ.”

4 Lau-têtêc-Anôtôwaga samob sêsôm lasê amboac tonec gebe

“Biññanô, ênê moasiñ ênêc enden tônjeñ.”

5 Aê kapô lèna ma aoc gêjac Apômtau, tec Apômtau kékên taña aê ma gajam aê sa.

6 Aê katêc tauc atom gebe Apômtau gêwiñ aê ñamalac oc sêngôm asageñ êndên aê.

7 Apômtau gêwiñ aê, oc ênam aê sa ma jaku ñoc ñacjo tulu.

8 Daê lamu Apômtau ñajam kêlêlêc taên kêka ñamalac su.

9 Daê lamu Apômtau ñajam kêlêlêc taên kêka ñamalacnên laumata su.

10 Tentenlatu samob sêgi aê auc, mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau lañô.

11 Sêgi aê auc e kêsô tau, mago aê gasen êsêac su gajam Apômtau lañô.

12 Êsêac sêgi aê auc amboac banic, mago ja kékwanam êsêac su amboac oba,

mago aê gasen êsêac su ña Apômtaunê ñaclai.

13 Êsêac têtuc aê ñajañña gebe jamben,

mago Apômtau gêjam aê sa.

14 Apômtau kêtû ñoc ñaclai to ñoc ñac kalanem-erwaga.

Eñ kêtû ñoc kêsîwaga.

15 Wêsîñ toôndu kêpi anja lau gêdên nêñ bec. Apômtau lêma anôña gêgôm gêñsêga ñaclai.

16 Apômtaunê lêma anôña kêsîp ñamalac sa.

Apômtaunê lêma anôña gêgôm gêñsêga ñaclai.

17 Aê oc jamac êndu atom, jañgôn matoc jali ma jasôm Apômtaunê ñaê lasê.

18 Apômtau gêjac aê matocgasi aucgeñ, mago gêlôc gebe jamac êndu atom.

19 Alêc lôm dabun tau ñakatam su êndên aê.

Aê gabe jasô najanam danje êndên Apômtau.

20 Apômtaunê sacgêdô tonec gêjac lau gêdên taunjeñ ñawae.

21 Aê gajam danje aôm gebe kôkên tañam aê ma kôtu ñoc kêsîwaga.

22 Poc, tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ, tec kêtû poc kêclêsunja.

23 Gên tonañ Apômtau gêgôm, tec materjanô talic amboac gêñsêga.

24 Bêc tau tonañ Apômtau kékên.

Aweñ êoc toôndu ma ôliñ êpi-êpigenmañ.

25 O Apômtau, ônam aêacmên sa.

O Apômtau, ôkên aêac atap koleñ ñanô sa.

26 Aweñ êoc ñac, tañ gêmên gêjam Apômtau lañô.

Aêac anam mec amac anja Apômtaunê andu.

27 Apômtau eñ Anôtô, eñ kékên ñawê gêdên aêac.

Atê wê tolêsôgeñ ma anam gêlôn altar ñajabo.

28 Ñoc Anôtô aôm, aê gabe janam danje êndên aôm.

Ñoc Anôtô aôm, aê gabe jatoc aôm sa.

29 Anam danje êndên Apômtau gebe eñ ñac gabêjam.

Biññanô, ênê moasiñ ênêc enden tônjeñ.

Anôtônê biñ wae

119 Aoc êoc êsêac, tañ sêsa nêñ lèn lañônêm sawa

ma sêsêlên kêtôm Apômtaunê biñsu nañ.

2 Aê aoc êoc êsêac, tañ sêmasañ ênê biñsu

ma tañeñ wamu eñ tonên ñalêlôm samucgeñ nañ.

3 Êsêac sêgôm keso teñ atom.

Sêsa ênê lèn katôgeñ.

4 Aôm kôjatu nêm ñagôliñ

gebe ñamalac sêmasañ tomalagen.

- 5 Ojae, ñoc l n  n n n n
ma jamansaŋ a mn m biŋsu  p pman .
6 A mn m biŋsu samob embe  n c a  lan c-
n m nagen
oc jan g m tauc majoc  sa atom.
7 A  embe jan  n m biŋsu g d n  tu t n,
oc jalambin a m toŋoc  lal m makeŋen.
8 A  gabe jamansaŋ a mn m biŋsu.
 nam a  sapu samucgen atom.

Tan n wamu  nd n Ap mtaun  biŋsu

- 9  acs nom ten oc  sa n  l n mata sawa amboac on-
doc.
En  sap a mn m bin t n acgom, go  sa  nd n.
10 A  gasom a m toŋoc  lal m samucgen.
 k n a  janac ja  a mn m biŋsu atom.
11 A  kamasan n m bin g c  c  lal m
gabe jan g m sec  nd n a m atom.
12 O Ap mtau, aoc g c a m
 nd n n m  ag lin  nd n a .
13 Aocsuŋ jasa bin, tan a m awamsuŋ k jatu nan,
samob sa  p p.
14 A  t tac k kac a  a mn m biŋsu  al n n
k l l c t tac k kac a  awa nom n su.
15 A  japuc bin, tan a m k jatu nan  m
ma matoc  ndin a mn m l n n.
16 A n c  lal m k kac a  a mn m biŋsunagen.
A  gabe jalin a mn m bin sin atom.

Tatu samuc Ap mtaun  biŋsu

- 17  moasin n m sakinwaga a  gebe jamoa matoc jali
ma jajop a mn m bin.
18  k n matocan   poa las 
gebe jalic a mn m biŋsu  ag ns ga.
19 A  katu  aclen  a ma gan g n nom.
 nsan n m biŋsu auc  nd n a  atom.
20  oc  lal m g jam aoc su
aômnêm bin tan k jatu nan e tekoc g bac.
21 A m goec bin lau kesowaga, tan tenbelen an n
ma s kac tauŋ su an n n m biŋsu nan.
22 A  kamasan aômnêm biŋsu,
amboac tonan  ng m a  majoc  mbac ma lau s su
a  susu atom.
23 Kasêga s kac tauŋ sa s kic a n c bin s moa,
mago n m sakinwaga a  tec kapuc aômnêm biŋsu
 m.
24 Aômnêm biŋsu g g m a  t tac  jam k sa
gebe k tu  c gôlinwaga.

 lal m k kac a  gebe tanoc wamu Apômtaunê biŋsu

- 25 A  kap  l na tauc gan g n wao  a ,
amboac tonan m n nam a  sa  t m, tan g jac ma-
ta nan.
26 G d n tan gajac min  c bin g d n a m nan, a m
k k n tanam a .
 nd n n m  ag lin  nd n a  jan .

- 27  k n a n c kauc  sa  pi intêna, tan n m biŋsu k -
jatu nan,
oc japuc aômnêm gênsêga  m.
28 A n c  lal m  wapac g  t n n ma galin ma-
toculu el m .
 k n ôlicwalô  sa  t m g jac mata.
29  ngamin a   nd n bin dansan  al n
ma  moasin a   a aômnêm biŋsu.
30 A  kajalin l n bin nan n sa.
Kak n n m biŋsu k k  a  lan cn m n.
31 A  kasap aômnêm biŋsu t n.
O Apômtau,  k n a  jan g m tauc palin atom.
32 A  gabe jalêti jasa aômnêm biŋsu  al n
gebe  c  lal m k kac a  l n tonan n.

Mec kauc  san 

- 33 O Ap mtau,  nd n a  n m biŋsu  al n.
A  gabe matoc  sap e wacj  las .
34  k n  c kauc  sa gebe jamansaŋ a mn m biŋsu
ma jamansaŋ toŋoc  lal m samucgen.
35  w  a  jasa a mn m biŋsu  al n
gebe katu samuc a mn m bin tonan.
36  k n  c  lal m  sap awa t n atom,
 sap n m biŋsugen t n.
37  nam matocan   kwi an n gün nom n.
 k n a  jasa n m l n topal gen.
38  k n bin, tan g jac mata g d n lau-t t c-a mwa-
ga nan,
 nan  sa  pi n m sakinwaga a  amboac tonan n.
39  kac bin susu, tan kat c nan su
gebe n m  ag lin  jam.
40 Bin  nan , a  gajam aoc su n m jatu, tan g jac jatu
nan n.
 k n n m bin d n  puc a  t n.

 lin andan Ap mtaun  biŋsu

- 41 O Ap mtau,  k n n m moasin  moasin a .
 nam a  sa  t m, tan g jac mata nan,
42 gebe jaj   c, tan k su a  susu nan awa,
gebe a  kak n g win a mn m bin.
43 Ma  k c bin nan   m t  su an n a  aocsuŋ
samucgen atom
gebe a  kak n matoc aômnêm g lin.
44 A  gabe jamansaŋ n m biŋsu tonan n
ma gabe jan g m enden t n n  pan.
45 Amboac tonan jasa lan cn m sawagen
gebe a  gasom aômnêm bin, tan k jatu nan.
46 A  gabe jas m aômnêm  ag lin  nd n kin
tomajoc  mbacgen.
47 A  t tac  jam k tu n m biŋsun n,
tan a  t tac g win nan.
48 A  jatoc aômnêm biŋsu, tan t tac g win nan sa
ma ta c  nam japuc a mn m g lin  m.

A c ta n  ka Ap mtaun  biŋsu

- 49 Ta m  nam bin, tan g jac mata g d n n m sak-
inwaga a  nan.

Biñ tau kékên aê kakên matoc.
 50 Aê ganğôn jageo ñasec, mago biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
 tec kêpuc aê tôñ ma gê malô aê.
 51 Lau sêkêli tauñña sêsu aê susu ñasec,
 mago aê kakac tauc su anğa aômñêm biñsu atom.
 52 O Apômtau, aê embe taêc ênam aômñêm ñagôliñ lanğwaanôña,
 nañ oc ênac têtac tôñ.
 53 Aê têtac ñandanğ sec kêtû lau, tañ sêkac taunğ su anğ Anôtônê nañ,
 gebe lau tonañ sêwi nêm biñsu siñ.
 54 Aômñêm biñsu kêtû ñoc wê lanemña
 gêdên tañ kasa ñoc lênğ gamoa jaê ñoc malacmôkê ñanô nañ.
 55 O Apômtau, aê taêc gêjam aômñêm ñaê gêdên gêbêc
 ma kamasanğ aômñêm biñsu.
 56 Moasiñ ñanô, tañ gawê kaiñ nañ, tonec
 gebe kamasanğ aômñêm biñsu.

Anôtônê biñsu e ñañên lanğwagen

57 Apômtau kêtû ñoc gênğlênsêm.
 Aê kasôm kêtû tôñ gebe jamasanğ aômñêm biñsu.
 58 Aê kateñ aôm tonğoc ñalêlôm samucgen
 gebe taêm walô aê êtu biñ, tañ gôjac mata nañña.
 59 Aê taêc gêjam ñoc lênğ
 ma gajam gôliñ ockaiñ gêdên aômñêm ñagôliñ.
 60 Aê gajam gamênğ tôñ atom, kakac taucgen
 gebe jamasanğ aômñêm biñsu.
 61 Lau alôb-alôb nêñ lêpoa gêsô aê tôñ,
 mago kaliñ aômñêm biñsu siñ atom.
 62 Aê gadi sa gêdenğ gêbêcauc gêja lu gabe janam danğe aôm
 êtu nêm gôliñ gêdênña.
 63 Lau tañ têtêc aôm
 ma êsêac, tañ tañenğ wamu nêm jatu nañ, nêñ ñac teñ aê.
 64 O Apômtau, aômñêm têtac gêwiñ tenğenña gêjam nom auc.
 Ôndônğ aômñêm biñsu êndênğ aê.

Apômtaunê biñsu ñañanô

65 O Apômtau, aôm kômosiñ nêm sakiñwaga ñanôgenğ,
 kêtôm biñ, tañ gôjac mata nañ.
 66 Ôndônğ mêtê tokauc ma mêtê jakip biñ sanğa êndênğ aê
 gebe aê taêc kêka aômñêm biñsu.
 67 Gêdênğ tañ kômôniñ aê atomgenğ nañ, gao gamoa,
 mago galoc kamasanğ aômñêm biñ kêtû tôñ.
 68 Aôm ñac gabêjam ma kômosiñ lau.
 Ôndônğ aômñêm biñsu êndênğ aê.
 69 Lau tenğbelenğ anğenğ sêga biñ kêpi aê,
 mago aê kamasanğ nêm jatu tonğoc ñalêlôm samucgenğ.

70 Êsêacnênğ ñalêlôm ôliñ ñakam amboac ñalêsi kêkêkam lau,
 mago aê tec ñoc ñalêlôm kêkac aê kêtû nêm biñsunğa.
 71 Aôm kômôniñ aê, tec kêmosiñ aê
 gebe nêm mêtêc tau kêdônğ nêm biñsu gêdênğ aê.
 72 Awamsunğ ñabiñsu kêmosiñ aê
 kêlêlêc awamata totoñ-totoñ su.

Apômtaunê biñsu ñamêtêc gêdên

73 Aôm lêmam kômênğ to kôlêsob aê.
 Ôwa ñoc kauc sa gebe jajala aômñêm biñsu.
 74 Êsêac tañ têtêc aôm nañ, embe sêlic aê oc têtac ñajam êsa
 gebe aê kakênğ matoc aômñêm biñ.
 75 O Apômtau, aê kajala gebe aôm kômêtêc biñ jagêdênğenğ,
 tec kômôniñ aê kêtôm aômñêm biñ ñañênğ.
 76 Ôkênğ nêm têtac gêwiñ tenğenña ênam mañ aêmañ,
 êtôm nêm biñ, tañ gôjac mata gêdênğ nêm sakiñwaga aê nañ.
 77 Taêm walô aê gebe janğônğ matoc jali
 gebe aê têtac gêwiñ aômñêm biñsunğagenğ.
 78 Tenğbelenğ anğenğ, tañ sêgôm aê waec sec nañ, mañenğ êsa
 ma aê tec taêc gêjam aômñêm biñ, tañ kôjatu nañ ñam.
 79 Ôkênğ êsêac, tañ têtêc aôm to sêjala aômñêm biñ, tañ gôwa sa nañ,
 gebe sêkac taunğ ôkwi dêndênğ aê.
 80 Ôkênğ aênğoc ñalêlôm êsap aômñêm biñsu tôñ
 gebe janğôm tauc paliñ atom.

Mec Apômtau ênam sanğa

81 Aôm nêm moasiñ gêjô katuc
 ma kakênğ matoc aômñêm biñ.
 82 Matocanô kêkac gebe jalic biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
 ma katu kênac gebe "Êndênğ ondoc, go ônam malô aê."
 83 Aê katôm bêlabi, tañ dedenğ e kêtû tonğ nañ,
 mago kaliñ aômñêm gôliñ siñ atom.
 84 Aômñêm sakiñwaga nê bêc tendocgenğ gêc.
 Êndênğ ondocgenğ, go ômêtêc lau, tañ sêlêsu aê nañ, nêñ biñ.
 85 Lau tañ sêkêli taunğ nañ, sêkwê sê aê.
 Lau tañ seo gala aômñêm biñ nañ, sêgôm biñ tonañ.
 86 Aômñêm biñsu samob tobiññanôgenğ.
 Êsêac sêoc aê ôkwi ña biñ dansanğ, amboac tonañ ônam aê sa.
 87 Saunğenğ oc senseñ aê su janaña anğa nom,
 mago aê tec gabe jawi biñ, tañ aôm kôjatu nañ, siñ atom.
 88 Aôm ñacmoasiñ ônam aê sa êtu nêm têtac gêwiñ tenğenña gebe janğônğ matoc jali

gebe jaŋgôm awamsuŋ ɲabiŋ ɲanô êsa.

Takên êwiŋ Apômtaunê biŋsu

89 O Apômtau, aômnêm biŋ kêtû tôn kêsa aŋga undambê

ma ênêc enderj tôngeŋ.

90 Aômnêm biŋ ɲaŋêŋ ênêc êtôm gôlôac to gôlôac.

Aôm kôsuy nom su, tec gacgeŋ kêkô ɲajaŋa kêsa.

91 Gêŋ taŋ kôkêŋ naŋ, kêkô e gêdêŋ galoc

gebe gêŋ samob têtû nêŋ sakiŋwaga.

92 Aômnêm biŋsu embe êtû aê têtac gêwiŋ ɲamôkê atom,

oc janaŋa êndêŋ taŋ gêŋwapac kêkôm aê auc naŋ.

93 Aê gabe jaliŋ aômnêm jatu siŋ atomanô

gebe aôm kôkêŋ, tec kêpuc aê tôn gaŋgôn matoc jali.

94 Aê katu aômnêm gêŋ, ônam aê sa

gebe aê kapuc aômnêm gôliŋ tec gamoa.

95 Lau alôb-alôb dêdib aê gebe senseŋ aê su,

mago aê taêc gêjam aômnêm biŋ, taŋ gôwa sa naŋ.

96 Aê galic gêŋ samob ɲatêku gêc.

Aômnêm biŋsu tagerj tec ɲamadiŋ masi.

Têtac gêwiŋ Apômtaunê biŋsu

97 Aê têtac gêwiŋ nêŋ biŋsu kêlêlêc

ma taêc gêjam kêtôm bêcgeŋ.

98 Nêŋ biŋsu gêc aêŋa ɲapaŋ

ma gêgôm ɲoc kauc kêsa kêlêlêc ɲoc ɲacjonêŋ su.

99 Aêŋoc kauc kêlêlêc ɲoc kêdônwaga samob nêŋ su gebe aê taêc gêjam biŋ tagerj, taŋ aôm gôwa sa naŋgeŋ.

100 Aêŋoc kauc kêsa kêlêlêc kwalam laŋgwa nêŋ su gebe aê kamasan aômnêm jatu.

101 Aê kagamiŋ ockaiŋ gêdêŋ lêŋ geo samob gebe Jamasan aômnêm biŋ ɲapep.

102 Aê kakac tauc su aŋga nêŋ gôliŋ atom gebe aôm taôm kôdôn aê.

103 Aê kasaê aômnêm biŋ gebe ɲakana ɲajamanô. Kasaê ɲakana kêlêlêc lêp su gêc aocsuŋ.

104 Aômnêm jatu gêwa ɲoc kauc sa,

tec kakêŋ kisa gêdêŋ biŋdansaŋ samob.

Apômtaunê biŋsu kêtû ockaiŋ ɲaja

105 Aômnêm biŋ kêtû ockaiŋ ɲadawerj ma ja teŋ kêpô ɲoc intêna.

106 Aê katôc lemoc ma jamansaŋ êtû tôn gebe taŋoc wamu aômnêm gôliŋ gêdêŋ.

107 Gêŋwapac gêjac aê tôn kasêp ɲêŋgeŋ gaja.

O Apômtau, ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêŋ biŋ, taŋ gôjac mata naŋ.

108 O Apômtau, ôkôc ɲoc da lambiŋŋa sa ma ôndôn nêŋ gôliŋ êndêŋ aê.

109 Aê kasa paŋ lêndaŋ gebe jamac êndurja enderj tôngeŋ,

mago kaliŋ aômnêm biŋsu siŋ atom.

110 Lau alôb-alôb sêwa lakô aê,

mago aê gao gala aômnêm jatu teŋ atom.

111 Biŋ taŋ aôm gôwa sa naŋ, kêtû ɲoc gêŋlênsêŋ tengeŋŋa

kêtû aêŋoc ɲalêlôm kêtû samuc ɲam.

112 Aêŋoc ɲalêlôm taê gêjam kêtû tôn gebe jaŋgôm aêmnêm biŋsu ɲanô êsa,

jaŋgôm enderj tôngeŋ e jamac êndu.

Apômtaunê biŋsu kêtû lamu ɲajam

113 Aê kakêŋ kisa gêdêŋ lau, taŋ nêŋ ɲalêlôm gêja lu naŋ,

mago aê têtac gêwiŋ aômnêm biŋsu.

114 Aôm kôtu ɲoc lamu to lautuc.

Aê kakêŋ matoc aômnêm biŋ.

115 Amac lau secwaga, akac taôm sa naamoja jaêc.

Aê gabe jamansaŋ ɲoc Anôtônê biŋsu.

116 Ôpuc aê tôn êtôm biŋ, taŋ gôjac mata naŋ, gebe jamoa matoc jali.

Aê kakêŋ matoc aôm, amboac tonarj ôŋgôm aê majoc êsa atom.

117 Ôpuc aê tôn gebe jamoa ɲajam

ma jamansaŋ aômnêm biŋsu enderj tôngeŋ.

118 Aôm oc ôtiŋ lau samob, taŋ seo gala aômnêm biŋsu naŋ, siŋ

gebe êsêac sêsau tauŋ ɲamelocŋagerj.

119 Lau samob, taŋ sêkac tauŋ su naŋ, aôm gôlic êsêac amboac gêŋ gambu.

Ma aê tec têtac gêwiŋ biŋ, taŋ aôm kôdôn naŋ.

120 Aê katêc aôm e ôlilu gêli.

Aê katêc tauc kêtû nêŋ mêtôcŋa.

Taŋerj wamu Apômtaunê biŋsu

121 Aê kamasan biŋ solop to biŋgêdêŋ kêtû tôn. Ôwi aê siŋ êndêŋ sêlêsutêna atom.

122 Ôjô nêŋ sakiŋwaga awa gebe ômoasiŋ eŋ.

Ôkêŋ teŋbeleŋ aŋgeŋ sêkônij aê tôn atom.

123 Matocanô ɲawapac kêsa gebe aê gaôn nêŋ moasiŋ,

gaôn aôm gebe ônam aê sa êtôm gôjac mataŋa.

124 Ônam nêŋ sakiŋwaga sa êtôm nêŋ têmtac gêwiŋ tengeŋŋa

ma ôndôn nêŋ biŋsu aê jajala.

125 Nêŋ sakiŋwaga aê, ôwa ɲoc kauc sa

gebe jajala biŋ, taŋ aôm ôwa sa naŋ ɲapep.

126 Apômtaunê noc gebe êwaka tau saŋa kêdabiŋ gebe êsêac sêgôm aômnêm biŋsu popoc.

127 Kêtû tonarjŋa aê têtac gêwiŋ nêŋ biŋsu kêlêlêc awamata totoŋ-totoŋ su.

128 Kêtû tonarjŋa nêŋ jatu gêjam gôliŋ aê.

Aê gadec lêŋ dansan samob.

ɲalêlôm kêkac gebe taŋerj wamu Apômtaunê biŋsu

129 Biŋ taŋ aôm gôwa sa naŋ, kaiŋ teŋ.

Kêtû tonarjŋa ɲoc ɲalêlôm kêsap biŋ tau tôn.

130 Aôm embe ônac nêŋ biŋ lêtêŋ, oc êpô gamêŋ ma êwa lau meloc-meloc nêŋ kauc sa.

131 Aômnêm biŋsu gêjô aê e aoc ec-ecgeŋ.

132 Ôkac taôm ôkwi êndên aê ma taêm walô aê,
êtôm gôgôm gédên lau, tañ têtac gêwiñ nêrn njaê
nañ.

133 Ôkên nêrn biñ êpuc ockaiñ tôñ
ma ôkên gêñ sec teñ ênam gôliñ aê atom.

134 Ônam aê kêsi êndên ñamalac, tañ sêkôniñ aê tôñ
nañ,

go jamansañ aômniêm jatu êtu tôñ.

135 Ôkên lañômanô êpô nêrn sakiñwaga
ma ôndôn nêrn biñsu êndên aê.

136 Matocsulu keselen amboac bu
kêtu lau sêmasañ aômniêm biñsu atom ña.

Apômtaunê biñsu ñamêtôc gédên

137 O Apômtau, aôm ñac gédên
ma aômniêm gôliñ jagédên samob.

138 Aôm kômasañ nêrn biñsu tobiñgédên
ma kômasañ tobiñ ñañên ñanô amboac tonañgenj.

139 Aê têtac ñandañ kêlakoc aê sec
kêtu ñoc soño-soño sêliñ aômniêm biñ siñña.

140 Aômniêm biñ, tañ gôjac mata nañ, ñakênkên lang-
wagenj

ma nêrn sakiñwaga têtac gêwiñ biñ tau.

141 Aê katu ñac sawa to sêbu aê,
mago kaliñ aômniêm jatu siñ atom.

142 Aômniêm biñgédên kêtu biñgédên tenjenña
ma aômniêm biñsu tau biññanô.

143 Aê kapô lêna to gêñwapac gégôm aê,
mago nêrn biñsu gégôm aê têtac ñajam kêsa.

144 Biñ tañ aôm gôwa sa nañ, oc ênêc ñañên enden
tônjenj.

Ôwa ñoc kauc sa, go jañgôn matoc jali.

Mec Apômtau ênam saña

145 Aê gamôc toñoc ñalêlôm samucgenj gédên aôm.
O Apômtau, ôkên tañam aêmañ.

Aê gabe jamansañ aômniêm biñsu êtu tôñ.

146 Aê aoc gêjac aôm gebe ônam aê sa,
go jañgôm biñ, tañ gôwa sa nañ, ñanô êsa.

147 Aê gadi gédên bêbêc kanucgenj ma katanj tauc
kapôênj.

Aê matoc kêsap aômniêm biñ tec gamoa.

148 Matoc jali ñapañ gédên gêbêc baliñ e gelenña
ma taêc gêjam biñ, tañ aôm gôjac mata nañ, gêc
ñoc ñalêlôm.

149 Ôkên tañam aê êtu nêrn têtac gêwiñ tenjenña.

O Apômtau, ôkên aê jamansañ aômniêm gôliñ.

150 Lau tañ têtac aê, mago sêkac tañ su anja aôm-
niêm biñsu nañ,
têdabiñ aêgac.

151 Ma aôm Apômtau, tec gômoa aê ñagala
ma aômniêm biñsu samob kêtu biññanô.

152 Aê kajala biñ, tañ aôm kômasañ nañ, wanêcgenj
gebe aôm kômasañ gebe ênêc tenjenña.

Mec Apômtau ênam kêsiña

153 Ôlic ñoc ñandañ ma ônam aê samañ

gebe aê kaliñ aômniêm biñsu siñ atom.

154 Ônam gôliñ ñoc biñ ma ônam aê kêsi.

Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêrn biñ, tañ gôjac
mata nañ.

155 Aôm oc ônam lau alôb-alôb kêsi atom

gebe êsêac sesom aômniêm biñsu atom.

156 O Apômtau, aôm taêm walô lau kêlêlêc.

Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêrn biñgédên.

157 Lau taêsam sêjanda aê to sêlêsu aê,
mago aê gawi aômniêm biñ, tañ gôwa sa nañ, siñ
atom.

158 ñoc ñalêlôm gêbu lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga
gebe êsêac sêmasañ aômniêm biñsu atom.

159 Ôlic aê, tec têtac gêwiñ nêrn jatu nec.

Ojop aê jamoa matoc jali êtôm nêrn têtac gêwiñ
tenjenña.

160 Aômniêm biñ kêtu biññanô anô tau.

Aômniêm gôliñ gédên samob oc ênêc enden tônjenj.

Ñalêlôm samucgenj êndên Apômtaunê biñsu

161 Aê gajam kauc tauc ma kasêga sêlêsu aê,
mago ñoc ñalêlôm kêtêc aômniêm biñ tagenj.

162 Aê katu samuc biñ, tañ aôm gôjac mata nañ,
kêtôm ñac teñ gêjac siñ e kêtap awa taêsam sa.

163 Aê gadec to kakên kisa biñ dansañ
ma têtac gêwiñ aômniêm biñsu tagenj.

164 Aê aoc gêoc aôm kêtôm bêcgenj kêtu dim 7
kêtu aômniêm gôliñ gédênña.

165 Lau tañ têtac gêwiñ nêrn biñsu nañ, sêmoa to-
biñmalô ñanô

gebe gêñ teñ êngôm êsêac sembenj atomanô.

166 O Apômtau, aê kakên matoc aôm gebe ônam aê
sa

ma kamasañ aômniêm biñsugac.

167 Aênoc ñalêlôm kêmasañ biñ, tañ gôwa sa nañ, kê-
tu tôñ

ma têtac gêwiñ kêlêlêc.

168 Aê kamasañ nêrn jatu to biñ, tañ gôwa sa nañ.

Aôm kôjala aênoc lêñ samob kêtu tôñ.

Mec Apômtau ênam saña

169 O Apômtau, ñoc tañi wacêsô aôm tañamsunj.
Ôwa ñoc kauc sa êtôm nêrn biñ.

170 ñoc mec wacêsô aôm tañamsunj
ma ônam aê sa êtôm biñ, tañ gôjac mata nañ.

171 Lanem oc êsêwa êsa aocsunj
gebe aôm kôdôn nêrn biñsu gédên aê.

172 Imbeloc oc ênam wê êpi nêrn biñ
gebe aômniêm biñsu samob jagédên.

173 Ômansañ lêmam gebe ônam aê sa
gebe aê kajala aômniêm jatu.

174 O Apômtau, aê gajam aoc su gebe ônam aê sa
ma aômniêm biñsu gégôm aê têtac ñajam kêsa.

175 Ojop aê jamoa matoc jali gebe jalanem aôm
ma nêrn gôliñ ênam aê sa.

176 Aê gao sic amboac domba gêbôm, onsom nêrn
sakiñwaga

gebe aê kaliñ aômnêm biñsu siñ atom.

Apômtau ênam aê sa anğa kalomtênanên

120 Aê kapô lêna ma aoc gêjac Apômtau,
tec eñ kékên taña aê.

² O Apômtau, ônam aê kési anğa gédôñôlic dansañ
ma anğa imbelenj geo.

³ Aôm imbêlam geo,
Natau oc êkên asagenj êndên aôm ma êngôm aôm
amboac ondod.

⁴ Oc êkên siñwaganê sôb bôjan-bôjan
ma sôb tojalana.

⁵ Ijoc aêma, tec gangôn Mesek,
tec gangôn Kedarnênj becobo.

⁶ Aê gangôn gawij lau,
tañ sêkên kisa gédên biñmalô nañ kêtômgaç.

⁷ Aê ñac biñmalôña, mago êndên tañ jasôm biñ wa-
maña nañ,
êsêac sêndi êtu siñña.

Ñac tañ gejob Israel ñañên nañ

121 Aê gaôc matocanô sa kêpi lôc.
Ñoc ênam-aê-sawaga mênêsa anğa ondod.

² Apômtau tañ kékên undambê to nom nañ,
oc ênam aê sa.

³ Eñ oc êkên amkaiñ êka selelec atom.
Ñac tañ gejob aôm nañ, ênac tuluc atom.

⁴ Biññanô, ñac-gejob-Israelwaga
gêjac tuluc to gêc bêc atom.

⁵ Apômtau kêtú nêma gejobwaga. Apômtau kêtú nêma
ajun,

tañ lêmam anôña kêsô ñalabu nañ,
⁶ gebe oc êpac aôm êndên ocsalô atom,
ma ajôn êpô aôm êndên êmbêc atom.

⁷ Apômtau ejop aôm êndên gên sec samob,
eñ gejob aôm katôm.

⁸ Apômtau oc ejop aôm êndên tañ ôsa ôna ma ôsô
ômôên nañ,
galoc ma endenj tòngeñ.

Biñmalô ênêc Jerusalem ñamec

122 Aê ganô lau sêsôm gédên aê gebe "Tawê
dandên Apômtaunê andu tana"

ma gêgôm aê têtac ñajamanô.

² O Jerusalem,
galoc eñkaiñ kêka aômñêm sacgêdô tòngeç.

³ O Jerusalem, sêkwê aôm sa kêtiam
kêtôm malac, tañ tuñbôm kêpiñ auc e ñajaña nañ.

⁴ Gôlôac to gôlôac sêpi gamênj tonañ
Apômtau tau nê gôlôac sêpi-sêpi sêmoa
êtôm eñ kêjatu êsêac

gebe sêlanem Apômtaunê ñaê.

⁵ Anğa tonañ tec tetoc lêpôn sêmêtôc biñña kêkô,
tetoc Dawidnê gôlôacnênj lêpôn kêkô.

⁶ Ateñ mec êtu Jerusalem êtap biñmalô saña.
Êsêac tañ têtac gêwiñ aôm nañ, sêmoa ñajamgeñ.

⁷ Wama ênêc nêma tuñbôm ñalêlôm

ma biñmalô ênêc nêma andu ñalêlôm.

⁸ Aê gabe jasôm gebe "Biñmalô êndên aôm"
êtu ñoc lasitêwai to ñoc ñacña.

⁹ Aê gabe jateñ moasiñ êtu aômña,
êtu Apômtau, aêacnênj Anôtônê anduña.

I

Mec Apômtau taê walô aêacña

123 Aê jaôc matocanô sa wacêpi aôm.

Matocanô endec undambê, tañ gôjam gôliñ
gôngeñ nañ.

² Aêac tatôm sakiñwaga, tañ mataanô êndên nê
ñatau to sakiñwagao, tañ mataanô gédên nê ñatau,
tec aêac matenjanô êndên Apômtau, aêacnênj Anôtô,
e taê walô aêac.

³ O Apômtau, taêm walô aêac, taêm walô aêacmênj.

Aêac anô lau sêbu aêac e kêmasê aêac sa.

⁴ Lau sêkêli tauñ nêñ pêlê to terbelenj angeñ nêñ biñ
susu

kêmasê aêac katuñ sa kêlêlêc.

Anôtô gêjam Israel sa, tec sêlambij eñ

124 Israel galoc sêsôm acgom gebe

"Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom, oc
amboac ondod.

² Gédên tañ ñamalac dêdi sebe sênac aêac nañ,
Apômtau embe êmoa êwiñ aêac atom,

³ oc têtandônj aêac su tomateñ jaligeñ
ma senseñ aêac su êtu nêñ têtac ñandanj se-
canôña.

⁴ Bu ñasamac oc epeñ aêac lênsônj
ma êc aêac su

⁵ e ñasamac ñakotoñ-kotoñ
ênsañ aêac auc."

⁶ Aêac awenj êôc Apômtau gebe gêsunj aêac dadênj
ñacjo luñluñ

jakêkaku aêac popoc atom.

⁷ Aêac katuñ gêwê sa kêtôm moc gêwê dibwaganê
lakô sa.

Lakô tau gêngic ma aêac tec tajam samuc.

⁸ Apômtau tañ kékên undambê to nom nañ,
nê ñaê oc ênam aêac sa.

II

Anôtô kêtú nê lau Israel nêñ lamu

125 Lau tañ ôliñ andañ Apômtau nañ, têtôm lôc
Sion,

tañ oc kôjô-kôjô atom, êkô ñañênj endenj tòngeñ
nañ.

² Lôc kêgi Jerusalem auc ma Apômtau kêgi nê lau auc
kêtôm tonañ.

Gagôm gédên galoc ma oc endenj tòngeñ.

³ Lau alôb-alôb sênam gôliñ lau gédên nêñ gamênj
ñapanj atom.

Embe sêngôm, go lau gédên tauñ oc sêngôm sec.

⁴ O Apômtau, ômoasiñ lau ñajam

I Dawidnê terj. II Dawidnê terj.

to êsêac, tañ tañen wamu aômnêm jatu nañ.
⁵ Ma êsêac, tañ seo sic nañ,
 Apômtau ôtiñ êsêac su nasêwiñ lau geowaga.
 O Israel, biñmalô êndên aômmanñ.

Sêjam danje kêtü Anôtô gêjac êsêac sa kêtiamña

126 Gêdên tañ Apômtau gêjam Sionnê gêñwapac ôkwi nañ,
 aêac asaê amboac aêc mêgen.
² Gêdên tonañ aêac gêdôn ômac-ômacgen
 ma imbeleñ toôndugen.
³ Biñjanô, Apômtau gêgôm gêñsêga kêtü aêacña.
 Aêac ôliñ kêpi ñanô.
⁴ O Apômtau, ônam aêacma gêñwapac ôkwi,
 amboac kom kêkên bu kêsä ñamanñ kêtiam anja
 gamên mula-mña.
⁵ Lau tañ sêsê gêñ tomatensulu nañ,
 oc sêkôc ñanô sa toôndugen.
⁶ Nac tañ kêbic mowê tomatasulugen gêja gebe êsê
 nañ,
 oc êmu êmên tomolêpoañ ma totêtac ñajamgenñ.

Anôtônê mec tagen ênam aêac sa

127 Apômtau embe êkwê andu atom,
 oc lau tauñ sênäm ñakolenñ elêmê.
 Apômtau embe ejop malac atom,
 oc kelenwaga sênäm jali êtôm atom.
² Amac embe andi êndên bêbêc kanucgen
 ma anam kôm e êmbêcauc
 gebe atap gêñ êôc amac tôñña sa, oc anjôm elêmê.
 Njam gebe Anôtônê lau têtac gêwiñ êsêacña têtac
 nên gêñ sa êndên tañ sênêc bêc nañ.
³ Latunji têtü Anôtônê moasiñ gêdên aêac
 ma enñ gêjam mec aêac ña gôlôac tau.
⁴ Lau matac latunji
 têtôm sób, tañ kêsêp sinwaga lêma nañ.
⁵ Aê aoc êôc ñac,
 tañ kêbic nê sób tolagic-tolagic nañ.
 Njac tonañ embe êmansañ nê biñ êndên nê soño-
 soño anja malac ñasacgêdô,
 oc sênjôm enñ maja êsa atom.
 I

Tañen wamu Apômtau ñagêjô

128 Aê aoc êôc ñac, tañ kêtêc Apômtau,
 tañ kêsä ênê lêñ gêmoa nañ.
² Aôm oc ôtap lêmam ñakolenñ ñañanô sa.
 Ma aôm ôtu samuc ma ômoa ñajamgenñ.
³ Aômnmê awê êmoa nê andu amboac m ma-
 maloc,
 tañ ñalatu taêsam kêgi auc nañ.
 Aômnmê ñapalê têtôm nip kepen
 kêgi nê tebo auc.
⁴ Biñjanô, ñac tañ embe êtêc Apômtau,
 oc Apômtau ênam mec enñ amboac tonanjenñ.
⁵ Apômtau ênam mec aôm anja Sion

I *Salomonê tenñ.*

gebe ôlic Jerusalem ñamoasiñ ênac matamanô ña-
 jam êtôm aômnmê têm ômoa matam jaliña,
⁶ ma ôlic nê ñapalênênñ wakuc.
 O Israel, biñmalô êndên aômmanñ.

Israel sêoc gêñwapac ma Apômtau gêjam êsêac sa

129 Israel embe êsôm nê biñ tenñ, oc êsôm, nê biñ
 tonec lasê gebe
 "Aê ñapalêgenñ ma sêlêsu aê ñasec.
² Biñjanô, aê ñapalêgenñ ma sêlêsu aê ñasec,
 mago sêkônij aê tôñ atom.
³ Lau sakwenñtêna sêsêlê aê dêmoêctêkwa
 e popoc jamuñ-jamuñgenñ,
⁴ mago ñac gêdên Apômtau gêdim lakô,
 tañ lau sec sêwa su nañ gêñgic."
⁵ Lau samob, tañ têtac kêbôli auc kêtü Sionña nañ,
 sênu tauñ su tomajenjenñ.
⁶ Oc têtôm gêgwanñ, tañ kêkô salôm enñ, ñaô nañ,
 êtu kapôênñ atom tagenñ ma êmêliñ sebenñ.
⁷ Njanô masi, tec ñac tenñ ejonñ sa atom
 ma tenñ ênac lagic gêñ tau atomanô.
⁸ Ma ñac tenñ, tañ êsa intêna tonañ mênêlic gêñ tau
 nañ, oc êmoêc gebe "Apômtaunê moasiñ êpi amac.
 Aêac ajam mec amac ajam Apômtau lanjô" nec atom.

Mec Apômtau ênam aêac saña

130 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm anja
 ñakêlênij sec.
² Apômtau, ôkênñ tañam aê aoc.
 Ôê tañam ñoc tañjioa kapôênñ.
³ O Apômtau, aôm embe ôê sec tôñ,
 o Apômtau, asa oc êkô aôm lanjômnmê.
⁴ Mago aôm, tec kôsuc biñ ôkwi,
 amboac tonañ tec têtêc aôm.
⁵ Aê gaôn Apômtau. noc katuc gêdên enñ,
 tec kakênñ matoc nê biñ.
⁶ Njoc katuc gêdên Apômtau gêmoa,
 gêgôm kêlêlêc ñac, tañ gêdib gamênñ gebe elenñña
 nañ su. Gêgôm kêlêlêc dibwaga tonañ su biñjanôgoc.
⁷ Israel, ôkênñ matam Apômtau
 gebe Apômtau kêtü têtac gêwiñ tenjenñña ñamôkê
 ma gêjam lau kêsï gêjac ñawaegenñ.
⁸ Ma enñ oc ênam Israel kêsï
 anja nêñ sec samob.
 II

Oliñ andañ Apômtaunja

131 O Apômtau, aênjoc ñalêlôm kêkianñ tau sa
 atom
 ma matocanô ketoc tau sa atom.
 Aênjoc ñalêlôm taê kêka gêñ,
 tañ kapôênñ kêlêlêc aê nañ atom.
² Masianô, aê kakônij ñoc ñalêlôm tôñ ñañênjenñ.
 Njoc ñalêlôm ñañênñ kêtôm ñapalê, tañ jamanjenñ
 gêsac têna lêma dambê nañ.
³ O Israel, ôkênñ matam Apômtau

II *Pesalem dambu tauñña kêtü bña.*

êndên galoc ma enden tîngen.

Dawidnê tenj.

Anôtô ênam mec gamên dabuŋ

132 O Apômtau, taêm ênam Dawid
to nê gêŋwapac samob.
2 Taêm ênam gebe enj kêtôc lêma gêdên Apômtau
ma gêjac mata biŋ gêdên Jakobnê Anôtô ŋaclai gebe
3 "Aê gabe jasô ŋoc beclêlôm atom
ma jasa tauc sic janêc ŋoc mê atom,
4 aê gabe matocanô ênam kauc bêc
ma matoc êmôp êtu bêcŋa atom,
5 jamoa e jatap Apômtaunê mala tenj sa
ma jatap Jakobnê Anôtô ŋaclai nê andu tenj sa ac-
gom."
6 Biŋŋanô, aêac aŋgôn Eprata ma aŋô andu tau
ŋawae,
go atap sa aŋga kôm Jarŋa.
7 Aêac asôm gebe "Ajôc, tasô ênê andu ŋalêlôm tana
nadau tauŋ ma tatenj mec tanêc ênê akaiŋ ŋataonj."
8 O Apômtau, ôndi tonêm poac ŋakatapa ŋaclaiŋa
ma ôna malam ôlêwanj taômŋa.
9 Aômnmê dabuŋwaga sêsô biŋgêdên êtu nêŋ ŋakwê
ma aômnmê lau mansaŋ sênam lasê totêntac ŋa-
jamgeŋ.
10 Ôtiŋ nêŋ ŋac, taŋ goeŋ oso enj naŋ, su atom
êtu nêŋ sakiŋwaga Dawidŋa.
11 Apômtau kêtôc lêma ma kêsôm nê biŋ kêtû tîŋ
gêdên Dawid.
Enj kêsôm tobiŋŋanôgeŋ ma oc ênam ôkwi atom
gebe
"Aê gabe jakên aôm taôm latôminên tenj
êŋgôn aômnmê lêpôn.
12 Latômi embe sêmansaŋ aêŋoc poac
to ŋoc biŋsu, taŋ jandôn êsêac naŋ,
oc nêŋ wakuc sêŋgôn aômnmê lêpôn
endenj tîngenj."
13 Biŋŋanô, Apômtau kêjaliŋ Sion sa
ma taê gêjam gebe êtu ênê andu.
14 Ma enj kêsôm gebe "Aê maloc jalêwanj tauc endenj
tîngenjŋa naŋ tonec.
Aê taêc gêjam kêtû tîŋ tec jaŋgôn tonec.
15 Aê gabe janam mec êsêacnêŋ gêŋ êlêlêc su.
Aê gabe jakên mo êoc nêŋ lau ŋalêlôm sawa tîŋ.
16 Aê gabe jakên moasiŋ êtu nêŋ dabuŋwaganênj
ŋakwê.
Êsêacnêŋ lau mansaŋ oc sênam lasê totêntac ŋa-
jamgeŋ.
17 Aê gabe Dawidnê ŋaclai êpoa lasê aŋga tînê.
Aê kamasanj aêŋoc ŋac, taŋ gaenj oso enj naŋ, nê
jakaiŋ tenj kêkô.
18 Aê jakên majenj êtu ênê ŋacjonênj ŋakwê,
mago enj êkuc sunsuŋ ŋaôsic-ôsic êŋgôn enj môkêa-
pac."

Lasitêwai semoa sêwiŋ tauŋ ŋapep ŋabinj

133 Alicgac me, lasitêwai embe sêŋgôn sêwiŋ
tauŋ,
oc talic ŋakatu têtac êsa laŋwageŋ.
2 Biŋ tonanj kêtôm niptêkwi ŋajamanô, taŋ sêkêc kêpi
Aron môkêapac ma keselenj kêdaguc ênê êm,
e jagêsac ênê ŋakwê gêsutêkwa.
3 Kêtôm maniŋ aŋga lôc Hermon,
taŋ kêsêlô mênkêpi Sion naŋ,
gebe gamênj tonanj Apômtau gêjam mec su
gebe sêmoa matenj jali endenj tîngenj.
I

Anôtônê sakiŋ gêbêcŋa ŋawê

134 Ajôc, Apômtaunê sakiŋwaga samob, taŋ akô
Apômtaunê andu gêdên gêbêc naŋ,
alanem Apômtau.
2 Aôc lememe sa atenj mec akô gamênj dabuŋ
ma alanem Apômtau.
3 Apômtau, taŋ kêkêŋ undambê to nom naŋ,
ênam mec aôm aŋga Sion.

Awenj êoc Apomtau

135 Aleluja.
Awem êoc Apômtaunê ŋaê.
Amac taŋ ajam sakiŋ Apômtau naŋ, alanem enj.
2 Amac taŋ akô Apômtaunê andulêlôm
to akô aêacnêŋ Anôtônê andu ŋamalacluŋ naŋ,
3 awem êoc Apômtau, gebe Apômtau enj ŋac gabê-
jam.
Anam wê êpi ênê ŋaê gebe enj têtac kêsa laŋg-
wageŋ.
4 Gebe Apômtau kêjaliŋ Jakob sa
ma Israel kêtû ênê gêŋlênsêm.
5 Biŋŋanô, aê galicgac, Apômtau enj ŋac kapôên
ma aêacnêŋ Anôtô kêlêlêc anôtôi samob su.
6 Gêŋ samob, taŋ Apômtau têtac gêwiŋ aŋga un-
dambê to nom ma aŋga gwêc to gêdimbobsêga
samob naŋ,
oc êŋgôm êtu tîŋ.
7 Enj tec gêwê tao aŋga gwêcm kêpi gêmênj
ma kêkêŋ ôsic kêsêp kom ŋalêlôm ma kêkôc mu su
aŋga nom ŋakêclêsu.
8 Enj tec gêjac Aiguptu nêŋ ŋamêc êndu,
gêgôm gêdên ŋamalac to bôc.
9 Aŋga tînê enj kêsakiŋ gêŋsêga to gêŋtalô
gebe êmêtôc Parao to nê sakiŋwaga samob.
10 Enj tec gesenj lau tomôkê-tomôkê taêsam
ma gêjac nêŋ kiŋ toŋaclai êndu.
11 Amboac lau Amor nêŋ kiŋ Sihon ma Basan ŋakiŋ
Og
ma lau Kanaan nêŋ kiŋ toê-toê samob.
12 Ma enj kêkêŋ êsêacnêŋ gamênj
gêdên lau Israel sêwê kaiŋ.
13 O Apômtau, aôm nêŋ ŋaê oc ênêc tenjenj.

I Dawidnê tenj.

O Apômtau, nêem waem oc êsa êndên gôlôac to gôlôac.
 14 Gebe Apômtau kêwaka nê launên bingêdên sa ma taê walô nê sakinwaga.
 15 Tenteŋlatunên gwam ŋamalac lemeŋ sêgômŋa. Êsêac sêmasaŋ ŋa silber to gold.
 16 Aweŋsuŋ gêc, mago sêsôm biŋ atom. Mateŋanô gêc, mago sêlic gamêŋ atom.
 17 Taŋeŋsuŋ gêc, mago sêŋô biŋ atom ma sêsi aweŋ atom amboac tonanŋeŋ.
 18 Lau taŋ sêmasaŋ gêŋ tauwaga naŋ, oc têtôm nêŋ gêŋ tonan ma lau samob, taŋ ôliŋ andaŋ naŋ, amboac tonanŋeŋ.
 19 O Israelnê gôlôac, alanem Apômtau.
 O Aronnê gôlôac, alanem Apômtau.
 20 O Lewinê gôlôac, alanem Apômtau.
 Amac taŋ atêc Anôtô naŋ, alanem Apômtau.
 21 Aweŋ êôc Apômtau aŋga Sion, ŋatau, taŋ gêŋgônŋ Jerusalem naŋ.
 Aleluja.

Wê danŋeŋa ten

136 Anam danŋe Apômtau gebe eŋ ŋac gabêjam. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 2 Anam danŋe anôtôinêŋ Anôtô. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 3 Anam danŋe apômtauinêŋ Apômtau. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 4 Eŋ gêgôm gêŋsêga. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 5 Eŋ kêkêŋ undambê tokaucgeŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 6 Eŋ kêmasaŋ nom gêsac bu ŋaô. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 7 Eŋ kêkêŋ oc to ajônŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 8 Eŋ kêkêŋ oc gebe êwê gamêŋ êndên ocsalô. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 9 Eŋ kêkêŋ ajônŋ to utitalata gebe sêpô gamêŋ êndên êmbêc. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 10 Eŋ gêjac Aiguptunêŋ ŋamêc êndu. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 11 Eŋ gêwê Israel sa aŋga Aiguptu. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 12 Eŋ gêgôm ŋa lêma ŋajaŋa ma gêôc lêmadambê sa. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 13 Eŋ gêwa Gwêckoc kêkôc gêja luagêc. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 14 Eŋ gêwê Israel sêsêp ŋalêlôm sêja. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 15 Eŋ kêtiŋ Parao to nê lausiŋ sêsêp Gwêckoc ŋalêlôm ma sêndôm gwêc su. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 16 Eŋ gêwê nê lau sêmoa gamêŋ sawa. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 17 Eŋ gêjac kiŋ tonjaclai êndu.

Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 18 Ŋac tau, taŋ gêjac kiŋ towae êndu naŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 19 Eŋ gêjac lau Amor nêŋ kiŋ Sihon êndu. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 20 Eŋ gêjac Basan ŋakiŋ Og êndu. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 21 Eŋ kêkêŋ lau tonanŋ ŋai nêŋ gamêŋ gêdên nê lau sêwê kaiŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 22 Eŋ kêkêŋ gamêŋ tau gêdên nê sakinwaga Israel. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 23 Eŋ tec taê gêjam aêac gêdên taŋ tapô lêna naŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 24 Ma gêjam aêac kêsi aŋga lau, taŋ sêlêsu aêac naŋ. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 25 Eŋ gêlôm gêŋ taniŋŋa gêdên gêŋ mateŋ jaliŋa samob. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.
 26 Anam danŋe êndên undambê ŋatau Anôtô. Biŋŋanô, ênê moasiŋ ênêc endeŋ tônŋeŋ.

Lau taŋ sêŋgônŋ kapoacwalô aŋga Babel naŋ, nêŋ taŋi-boa

137 Gêdên taŋ aêac aŋgônŋ Babelnêŋ bu naŋ, aêac taêŋ gêjam Sion ma atanŋ.
 2 Aêac akêŋ ma gêŋ wêŋa geŋ kalenŋ ka siuŋ, taŋ kêkô tonanŋ naŋ,
 3 gebe lau, taŋ sêkôc aêac tônŋ naŋ, sêkac aêac gebe anam ma wê, ma lau, taŋ sêlêsu aêac naŋ, sêkac aêac gebe amoa toôndugeŋ ma sêsôm gebe "Anam nêem wê Sionŋa ten aêac aŋô."
 4 Mago aêacmêŋ oc anam Apômtaunê wê aŋga gamêŋ jaba amboac ondocgeŋ.
 5 O Jerusalem, aê embe jaliŋ aôm siŋ, oc lemoc anôŋa êtu tonŋ.
 6 Aê embe taêc ênam aôm atom ma embe jatoc Jerusalem sa êlêlêc ŋoc gêŋ samob, taŋ gêgôm aê têtac ŋajam naŋ atom, oc imbeloc êsap lôcboam tônŋ.
 7 O Apômtau, taêm ênam bêc, taŋ lau Edom sêgôm gêŋwapac gêdên Jerusalem naŋ. Êsêac sêmôêc gedêŋ tônŋeŋ gebe "Anseŋ êliŋ-êliŋ êsêp e êndên nombanŋ."
 8 O Babel, aôm kalomtênao. Aêac aweŋ êôc ŋac, taŋ êkêŋ gêŋ, taŋ gôgôm gêdên aêac naŋ, êmu wacêpi aôm êtiam.
 9 Aêac aweŋ êôc ŋac, taŋ êôc nêem ŋapalê dedec sa ma êmakiŋ êsêac sêpi poc naŋ.

Wê danŋeŋa kêtu Anôtônê biŋ ŋaŋêŋŋa

138 O Apômtau, aê gabe janam danŋe aôm tonŋoc ŋalêlôm samucgeŋ. Aê gabe jalambiŋ aôm êndên anôtô sêlic.

2 Aê gabe jaterj mec êndênj aôm jakô nêrn lôm daburj namagêna

ma jalanem aômnrêm njaê êtu nêrn moasirj to birj nanjêna
gebe aôm kôwaka nêrn njaê to birj, tanj gôjac mata nanj sa

kêlêlêc nêrngej su.

3 Gêdênj tanj aoc gêjac aôm nanj, kôkênj tanjam aê.

Ma kôpuc njoc njalêlôm tônj nja nêrn njac lai kainj tenj.

4 O Apômtau, kirj samob anja nom embe sênjô awamsurj njabin
oc sêlambirj aôm.

5 Êsêac oc sênga wê êpi Apômtaunê gôlinj

gebe Apômtaunê njawasi gêjam gamênj auc.

6 Apômtau kêtuj njac towaegoc ma gêjam njac njalêlôm sawa sa

ma kêjala lau-tetoc-taurj-sawaga, tanj sêmoa jaêc en nanj, amboac tonanjgej.

7 Aê embe jamoa gêrnwapac njalêlôm,

aôm oc ôpuc aê tônj janjgônj matoc jali.

Aôm kôpuc njoc njacjo, tanj têtac njandanj sec gêdênj aê nanj sugenj

ma nêrn anônja gêjam aê sa.

8 Apômtau oc ênjgôm gêrn, tanj gêjac mata gêdênj aê nanj njanô êsa.

O Apômtau, nêrn moasirj ênêc tenjgej. Ônac dabirj kôm, tanj gôjac m nanj.

I

Anôtô kêjala gêrn samob e gêdênj njamadirj to gêmoa gamênj samob

139 O Apômtau, aôm gôbi njoc njalêlôm lêtênj e kôjala aê.

2 Aê embe janjgônj me jandi sa, oc ôjala.

Aôm gômoa jaêc, mago kôjala birj, tanj aê taêc gêjam nanj.

3 Aôm gôlic aê kasêlênj me gaêc

ma kôjala aênjoc lênj e tomalagenj samob.

4 Njalô tenj ênsac imbeloc atom tagenj

ma aôm Apômtau oc ôjala kwananjgej.

5 Aôm kôpirj aê auc anja murja ma nêrn nja

ma gu lêmam gêsac môkêcapac.

6 Aê kasaê birj tonanj kainj tenj njanô

kêlêlêc aênjoc kauc su, tec kajala atom.

7 Nêrn Njalau gêmoa ma aê oc jasa ondoc

ma aê oc jaêc jamu ondocnja gebe ôlic aê atom.

8 Aê embe japi undambê jawac, oc jatap aôm sa.

Ma embe jaja njoc mê ênêc lamboam, oc jatap aôm sa.

9 Aê embe jalôp jandênj gamênj oc kêpirja

ma najalêwanj janjgônj gamênj oc kêsêrnja jana,

10 oc lêmam êwê aê anja ônê

ma ôsip aê sa nja nêrn anônja.

11 Ma aê embe jasôm gebe gêsurnbôm êkôm aê auc samucgenj

ma njawê, tanj kêpô aê nanj, ênam kesec,

I Dawidnê tenj.

12 mago aôm oc ôlic njakesec amboac njakesec atom. Ôlic gêbêcauc amboac elenja ma njakesec amboac njawê.

13 Aôm taômgej tec kôkênj aênjoc njalêlôm ma kôlêlêc aê anja tinoc têtac lêlôm.

14 Aê gajam danjge aôm gebe kôkênj aê njamêtê kainj tenj.

Aênjoc katuc kêjala gebe aômnrêm gêrn, tanj gôgôm nanj, kêtuj gêrnsga kainj tenj.

15 Aôm kôjala njoc njatêkwa njasec-njasec samob gêdênj tanj kôkênj aê kelec-kelec kôsirngej ma kôlêlêc aê anja tinoc têtac lêlôm.

16 Matamanô gôlic aê gêdênj tanj aê njanô kêsa atom-gej ma koto njoc bêc, tanj taêm gêjam gebe janjgônja nanj, gêc nêrn buku kwananjgej.

Gôgôm gêrnurj kêsêp njasawa, nanj njoc bêc tenj mênjkêsa atomanô nanj.

17 O Anôtô, birj tanj aôm taêm gêjam nanj, njawapac, oc jajala amboac ondoc.

Gênj tonanj taêsam e njalêlêma atom.

18 Aê embe jasa sa, oc jalic êlêlêc ganjca su.

Aê embe janêc e gulurj jandi, nanj jatap aôm sa.

19 O Anôtô, ônac alôb-alôbwaga êndumanj ma ôkênj lau, tanj sêwê kainj dec nanj, sêc su anja aênjoc.

20 Lau tonanj tec sêkianj taurj sa ma sêsôm birj alôb-alôb kêpi aôm

ma sêgôm aômnrêm njaê kêtuj meloc.

21 O Apômtau, aê oc jakênj kisa êndênj lau, tanj sêkênj kisa gêdênj aôm nanj, atom me.

Ma janam lanjôcanô ôkwi êndênj lau, tanj sêli taurj sa gêdênj aôm nanj, atom me.

22 Birjnanô, aê kakênj kisa gêdênj êsêac njanja, galic êsêac têtuj njoc njacjo.

23 O Anôtô, ômbi aê lêtênj e ôjala njoc njalêlôm.

Ônsaê aê to ôjala gêrn, tanj taêc gêjam nanj.

24 Ma embe ôlic aê jasa lênj dansanj jamoa, nanj ôwê aê jasa lênj nanjêna.

II

Mec êtu Anôtô ênam aêac sanja

140 O Apômtau, ônam aê kêsi êndênj lau sec ma ojop aê êndênj lau tonjclai.

2 Lau tonanj taênj gêjam birj sec gêc nêrn njalêlôm ma sêkalom kisa kêtôm bêcgej.

3 Êsêacnêrnj imbelenj njamata kêtôm moac wêrnê. Moac njamalic gêc kêsa panj gêdônjolicgej.

4 O Apômtau, ojop aê êndênj lau alôb-alôb lemenj. Ônam jaom aê êndênj lau tonjclai, tanj sêkic birj sebe sensenj aê nanj.

5 Tetoc-taurj-sawaga sêwa lakô kêtuj aênja.

Êsêac sêkic uc gêjac intênataligenj ma sêwa lip kêtuj aênja gebe ênac aê.

6 Aê kasôm gêdênj Apômtau gebe "Njoc Anôtô aôm."
O Apômtau, ôkênj tanjam njoc tanj kapôênj

II Dawidnê pesalem tenj.

7 O Apômtau, ñoc Anôtô, ñoc ñac, tañ gôjam aê sa najana nañ.
 Aôm kôtu ñoc lamu gêdên noc sinja.
 8 O Apômtau, ôkên biñ, tañ lau alôb-alôb taên gêjam to kêkac êsêac nañ, ñanô êsa atom.
 Onseñ biñ, tañ sêkic kêtú aêña nañ su.
 9 Ôkên ñoc ñacjo sêku aê tulu atom ma biñ, tañ sêkic kêtú aêña nañ, êpi êsêac taun.
 10 Eñ êkên ñalana ênsêlô êpi êsêac taun.
 Eñ êtiñ êsêac sêsêp sêlêlôm sêna e dêndi sa êtiam atom.
 11 Ñac-gêga-biñwaga oc êmoa naeo.
 Ma gêñwapac oc epeñ ñac tonjaclai sec nañ, piñpoap-piñpoap e ênaña.
 12 Aê galicgac gebe Apômtau oc êmansañ lau sêñgôn jageo nêñ biñ to êmansañ lau ñalêlôm sawa nêñ biñ.
 13 Biññanô, lau gêdên oc sênam danje êtu aômnêm ñaêña.
 Lau gêdên oc sêñgôn sêwiñ aôm.
 I

Mec kêtulaña ten

141 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm ôkac taômgenj ôndên aê ômôên.
 Embe jamôêc aôm, nañ ôkên tañam ñoc aoc.
 2 Ôlic ñoc mec êtôm gasôb jadaunj gêdên aôm.
 Ôlic jaôc lemoc sa êtu da êtulaña.
 3 O Apômtau, ôkên aocsunj ñadibwaga ten ma ôkên gêdôcôlic ñakatam ñagejowbaga ten.
 4 Ôkên ñoc ñalêlôm ewec êndên gêñ sec gebe jañgôm gêñ alôb-alôb atom.
 5 Ñac gêdên ten embe ênac aê me êlên biñ aê, nañ jajala gebe oc têtac gêwiñ aê, mago aê janac jao gebe lau sec nêñ ten êniñ oso môkêcapac atomanô gebe katerj mec gederj tônggenj gebe Apômtau epeñ êsêacnêñ kisa su.
 6 Embe sêmbaliñ nêñ mêtôcwaga sêsêp pocsagiñ, lau oc sêjala gebe Apômtaunê biñ biññanô.
 7 Eñ kêpalip êsêacnêñ ñatêkwa jatotoñ-totoñ sêc gêdên lamboam ñagêsunjawa, kêtôm poc, tañ têtuc kêkôc e popoc-popocgenj gêc intêna nañ.
 8 Matoc êndiñ aôm, Apômtau ñoc Anôtô. Aê gabe jaê lamu aôm.
 Amboac tonañ ôwi ñoc katuc siñ gebe janaña atom.
 9 Ojop aê êndên lakô, tañ sêwa kêtú aêña nañ, ma êndên lau secwaga nêñ lip amboac tonañ.
 10 Ôkên lau, tañ sêkac taun su nañ, sêwê taun nêñ uc ma aê jao gala jana.
 II

Anôtô ênam aêac sa anja gêñwapac ñalêlôm ñamec

142 Aê aoc gêjac Apômtau kapôênjenj, gamôêc kapôênj gêdên Apômtau.
 2 Aê kasêwa ñoc tarji gêc enj lanjônêmña,

I Dawidnê pesalem tenj. II Dawidnê pesalem tenj.

kasôm ñoc gêñwapac lasê gêdên enj.
 3 Gêdên tañ ñoc ñalêlôm ñagogo nañ, mago aôm kôjala lên, tañ aê kasa nañ.
 Sêwa lakô kelecgenj gêc ñoc intêna, tañ kasa nañ.
 4 Aê matoc geso gêmu anôña, mago katap ñac tenj gebe ênam aê saña sa atom.
 Aê gabe jaê lamu gêñ tenj, mago katap sa atomanô ma ñac tenj gebe ênam aê saña gêmoa atomanô.
 5 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm.
 Aê kasôm gebe ñoc lamu aôm to ñoc gêñlênsêm, tañ gawê kaiñ anja lau materj jali nêñ gamênj nañ.
 6 Ojae, ôñô ñoc tañiboamanj gebe aê katuc gêbac su.
 Ônam aê kêsi anja lau, tañ sêlêsu aê nañ, gebe nêñ ôliñ walô kêlêlêc aê su.
 7 Wê aê sa anja kapoacwalô gebe jalanem aômnêm ñaê.
 Aôm embe ômoasiñ aê, oc lau gêdên sêkac sa sêwiñ aê.
 gêñgônj poclabu nañ. III

Embe ôliñ to katunj êñgônj naeo, nañ awenj ênac Anôtô

143 O Apômtau, ôñô ñoc mec ma ôê tañam ñoc tarji.
 Aôm ñac tobiñ ñañên, ôkên tañam aê êtu nêñ biñgêdênja.
 2 Ôkic nêñ sakiñwaga nê biñ atom gebe aôm ôlic ñamalac mata jali tenj êtôm ñac gêdên atom.
 3 Ojae, ñacjo tau kêjanda katuc.
 Eñ kêku aê tulu jagaêc nom ma aê katôm êsêac, tañ sêmac êndu su nañ.
 4 Aênoc katuc ôluñ-ôluñgenj e ñoc ñalêlôm kêtú tonj anja ñoc wanlêlôm.
 5 Aê taêc gêjam têm gêmunj andanjenja ma taêc gêjam aômnêm lêmam ñakôm samob, tañ gôgôm nañ.
 Taêc gêjam jakêsêp aômnêm gôliñ samob.
 6 Aê galam lemoc ma katerj mec gêdên aôm.
 Aênoc katuc gêjam awa su aôm kêtôm nom ñakelenj kêsê awa gebe kom ênac.
 7 O Apômtau, ôkac taômgenj mênjôkên tañam aê.
 Ñoc ñalêlôm kêtú dambê-dambê su gebe janaña.
 Ônsañ lanjômanô auc êndên aê atom gebe jatôm êsêac, tañ sê su sêsêp sêlêlôm sêja nañ atom.
 8 Ôkên aê jañô aômnêm têtac gêwiñ tenjenja ñawae êndênj elenja gebe aê taêc kêka aôm.
 Ôtôc intêna, tañ gobe aê jasa nañ, êndên aê gebe jasunj ñoc katuc sa êndên aôm êwac.
 9 O Apômtau, ônam aê kêsi êndênj ñoc ñacjo.
 Aê jandênj aôm wacjê lamu aôm.
 10 Ôndônj aê jañgôm ñoc gêñ êtôm aôm gôlic ñajam gebe aênoc Anôtô aôm.
 Aômnêm Ñalau ñajam êwê aê jasa lênj ñañên.

III Dawid gêga wê tonañ gêdên tenj

11 O Apômtau, ôpuc aê tøj jaŋgøj matoc jali êtu aômnêm ñaêña.

Ônam aê sa aŋga gêñwapac êtu aômnêm biŋgêdêña.

12 Onseñ ñoc ñacjo su ma ômoasiñ aê ma onsoc samob, tañ sêlêsu aê nañ, gebe nêm sakiñwaga aê. I

Aweñ gêôc Anôtô ñamec. Moasiñ gêjam Israel auc

144 Aê aoc gêôc Apômtau, tañ kêtù ñoc tuñtêna nañ.

En tec kêdøj lemoc gebe janac siñ ñajaña ma lemo-clatu gebe janac siñ ñajaña.

2 En tec kêtù ñoc balañ ma ñoc tuñtêna to ñoc kêsi-waga. En tec kêtù ñoc lautuc to ñoc lamu.

En kêkêñ tentenlatu sêsô aê ñalabu.

3 O Apômtau, ñamalac kêtôm asageñ, tec aôm matam gêdiñ en

ma ñamalac latu tonec kêtôm asageñ, tec aôm taêm gêjam en nec.

4 Ñamalac kêtôm awajaô

ma ênê bêc kêtôm gêñ ñajaô-jaô.

5 O Apômtau, ôwê nêm undambê sa ma ôsêp ômôên ma ômoasac lôc gebe jadauñ êsa.

6 Ôpalip ôsic mênenseñ êsêac êliñ-êliñ.

Ôpê nêm sôb ma onsoc êsêac sêc sêna.

7 Ômêtôc lêmam aŋga lôlôc mênôjaŋgo aê su ma ônam aê sa aŋga ñasamac kapôên aŋga lau jaba lemeñ.

8 Lau tonañ gêdøjôlic sêsôm biñ dansañ

ma nêñ anôña kêtôc gêñ geo.

9 O Anôtô, aê gabe jaŋga wê wakuc teñ êpi aôm ma jaŋgôm gêñ wêña tojaŋgam lemelu êtañ ma janam wê êndêñ aôm.

10 Aôm kôpuc kiñ tøj e sêku ñacjo tulu.

Aôm kôjaŋgo nêm sakiñwaga Dawid su aŋga siñ ña-clai.

11 Ônam aê sa ma ôjaŋgo aê su aŋga lau jaba lemeñ.

Aŋga lau, tañ gêdøjôlic sêsôm biñ dansañ to nêñ anôña têtôc geo nañ.

12 Aêac latuñi lau matac têtôm ka baliñ

ma aêac latuñio têtôm andu ñajam-ñajam ñaalê poc, tañ sepeñ ñatalô nañ.

13 Aêacma andu moña gêlôc laŋgwageñ

ma aŋgøj gêñmasê ñaô gedeñ tøjgeñ.

Aêacma domba sêsu ñalatu tausen to tausen

ma tentausen to tentausen señ gêñ sêmoa oba.

14 Aêacma bulimakao sêsu ñalatu taêsam ma gêñwapac kêtap sa to sêjam ñalatu su atom.

Lau sêñgøj sênam aucgeñ, mago tañiboa ênêc nêñ malacluñ atom.

15 Aê aoc êôc lau, tañ sêmoa kêtôm biñ, tec tasôm su nec.

Aê aoc êôc lau, tañ Apômtau kêtù nêñ Anôtô nañ.

II

I Dawidnê pesalem teñ. II Dawidnê teñ.

Talanem Apômtau êtu nê moasiñ to ñaclaiña

145 O ñoc kiñ Anôtô, aê gabe jatoc aôm sa ma jalanem nêm ñaê endeñ tøjgeñ.

2 Aê gabe jalanem aôm êtôm bêcgeñ

ma aoc êôc nêm ñaê endeñ tøjgeñ.

3 Apômtau en ñac kapôên, tec talanem en ñanôman.

Aêac ñamalac oc tapuc ênê ñam natatôm atom.

4 Gôlôac teñ sêlanem aômnêm koleñ êndêñ gôlôac teñ sêñô

ma sêsôm aômnêm ñaclai ñagêñsêga lasê.

5 Êsêac oc sêsôm aômnêm ñawasi to waem kiñña lasê,

ma aê gabe jaŋga wê êpi nêm gêñsêga.

6 Lau oc sêsôm aômnêm gêñsêga ñaŋaclai lasê

ma aê gabe jawa aômnêm waem kapôên sa.

7 Lau oc sênac aômnêm moasiñ teñgeñña ñamiñ

to têtù samuc aômnêm biŋgêdêñ toôndugeñ.

8 Apômtau en ñac moasiñ to taê walô ñam.

En gêbiñ tøj ma têtac gêwiñ teñgeñña gêjam en auc.

9 Apômtau en ñajam gêdêñ ñamalac samob

ma en taê labu gêñ samob, tañ kêkêñ nañ.

10 O Apômtau, gêñ samob, tañ kôkêñ nañ, sênam dange aôm.

Ma nêm lau mansañ sêlanem aôm.

11 Êsêac oc sêsôm aômnêm gamêñ kiñña ñawae lasê

ma sênac aômnêm ñaclai ñamiñ

12 gebe ñamalacnêñ latuñi sêñô aômnêm gêñsêga

to aômnêm gamêñ kiñña ñawasi ñanô ñawae.

13 Aômnêm gamêñ kiñña ênêc teñgeñ

ma ônam gôliñ gôlôac to gôlôac ñêñgen êna.

Apômtau gêgôm nê biñ samob ñanô kêsa

ma nê koleñ samob gêwa ênê têtac gêwiñ sa.

14 Apômtau kêpuc lau samob, tañ sebeñ nañ tøj

ma gêjac êsêac samob, tañ sêñgøj sêpô dêducgeñ nañ sa.

15 Lau samob mater gêdiñ aôm

ma aôm kôkêñ êsêacnêñ mo gêdêñ ñanoc.

16 Aôm kôlaiñ lêmamtapa ma gôlôm gêñ mater jali samob

e gêôc êsêac tøj.

17 Apômtau gêgôm nê gêñ samob gêdêñgeñ

ma gêgôm nê gêñ samob tomoasiñgeñ.

18 Apômtau gêmoa êsêac, tañ aweñ gêjac en nañ ña-gala

ma gêwiñ êsêac samob, tañ aweñ gêjac en

tojanôgeñ nañ.

19 En gêjam êsêac, tañ têtêc en nañ, nêñ sêpô lêna sa to gêñô êsêacnêñ tañiboa ma kêpuc êsêac tøj.

20 Apômtau gejob êsêac samob, tañ têtac gêwiñ en nañ,

ma oc enseñ lau alôb-alôb samob su.

21 Aoc êôc Apômtaunê wae

ma lau nomña samob sêlanem ênê ñaê dabuñ teñgeñ ma teñgeñ.

III

Talanem Apômtau êtu ênê kôm gêdênja

- 146** Aleluja.
 O katuc tau, ôlanem Apômtau.
 2 Aê gabe jalanem Apômtau êtôm ñoc bêc samob,
 tañ gangôn matoc jali nañ,
 ma gabe janam wê êndên ñoc Anôtô êtôm ñoc têm,
 tañ jamoa nom nañ.
 3 Taêm êka laumata to ñamalac teñ
 gebe êsêac têtôm gebe sênam lau sa atom.
 4 Awenjaô embe ênac pep, oc têtû kekop êtiam
 ma nêñ biñ, tañ taên gêjam nañ, oc ênac pep am-
 boac tonanjen.
 5 Aê aoc êôc ñac, tañ Jakobnê Anôtô gêjam eñ sa
 ma kékên mata Apômtau Anôtôgen nañ.
 6 Ñac tonanjen tec kékên undambê to nom ma gwêc to
 ñagêñlêlôm samob.
 Eñ ñac ñanên enden tônjen.
 7 Ênê mêtôc gêdên gêjam êsêac, tañ lau sêkônin
 êsêac tôn nañ sa
 ma gêlôm êsêac, tañ mo gêjô êsêac nañ. Apômtau
 kêgaboac lau kapoacwalônja su.
 8 Apômtau kékên materpec sêlic gamên kêtiam ma
 kêsa lau, tañ sêpô dêducjen nañ sa.
 Apômtau têtac gêwin lau gêdên.
 9 Apômtau gejob lau jaba ma gêjam awêtuc to
 mosêbu sa.
 Mago eñ gesen lau alôb-alôb nêñ intêna su.
 10 Apômtau eñ kin tenjenja.
 O Sion, aômnêm Anôtô ênam gôlin enden tônjen.
 I

Anôtô kêtû ñaclai to moasin ma mêtê ñatau ñamôkê

- 147** Aleluja.
 Alanem Apômtau gebe tanam wê êndên
 aêacnên Apômtau tonec gên ñajam.
 Lambin tonanjen ñajam ma jagêdên.
 2 Apômtau kékêwê Jerusalem sa kêtiam.
 Eñ gêjac Israel latunji, tañ sêmoa salin-salin nañ sa.
 3 Eñ kêmoasin êsêac, tañ ñalêlôm popoc nañ,
 ma kêsaban êsêacnên kamoc ñandan.
 4 Eñ kékên utitalata kêtôm tau taê gêjam
 ma kêsam êsêacnên ñaê samob tomalagen.
 5 Aêacnên Apômtau eñ ñac kapôn to ñaclaisêga.
 Ênê mêtê ñadôn gêc atomanô.
 6 Apômtau gêjam lau ñasec sa
 ma kêtin alôb-alôbwaga pinpan jasêc nom.
 7 Apuc Apômtaunê wê danjenja sa.
 Anôm gên wênja êtan êndên aêacnên Anôtô.
 8 Eñ kékên tao gêsac umbon
 ma kékên kom kêmalôm nom to kékên gêgwan
 kêpuc anja lôc.
 9 Eñ gêlôm bôc
 ma kékên mo gêdên aoco ñalatu, tañ têtan gêdên
 eñ nañ.
 10 Eñ têtac gêwin hos ñaclai atom

III Dawidnê wê lanemja teñ. I Aleluja.

- to gêlic ñamalac, tañ labum ñajana nañ ñajam atom.
 11 Apômtau têtac gêwin lau, tañ têtêc eñ nañ,
 to têtac gêwin lau, tañ sêkên mater ênê têtac gêwin
 tenjenja nañ.
 12 O Jerusalem, ôlanem Apômtau.
 O Sion, ônam wê êndên nêm Anôtô.
 13 Gebe eñ kêmasan nêm katam ñajana.
 Eñ gêjam mec nêm ñapalê, tañ sêmoa nêm ñalêlôm
 nañ.
 14 Eñ kêbalan nêm gamên ñamadin auc ñapep
 ma gêlôm aôm gônôn moasu ñaôgen.
 15 Eñ kêsakinê nê jatu kêsêp nom gêmên
 ma biñ tau kêlêti gêjam nom aucjen sep tagen gêja.
 16 Eñ kékên sno kêtôm kapok
 ma kékên nop kêtôm wao.
 17 Eñ kêpalip nê komoc kêtôm poclô.
 Asa oc êôc ênê malotêna tôn.
 18 Eñ kékên nê biñ e gên tau gêwê.
 Eñ kékên nê mu, tec ñabu keselen.
 19 Eñ gêwa nê biñ sa gêdên Jakob
 ma kêsôm nê gôlin to binêdên lasê gêdên Israel.
 20 Eñ kêmoasin tentenlatu teñ amboac tonanjen atom.
 Êsêac sêjala ênê binju atom.
 Aleluja.

Undambê to nom sêlanem Apomtau

- 148** Aleluja.
 Alanem Apômtau anja undambê.
 Alanem eñ anja lôlôc.
 2 Ênê anela samob, alanem eñ.
 Ênê lau toton-toton samob, alanem eñ.
 3 Oc to ajôn, alanem eñ.
 Amac utitalata samob, alanem eñ.
 4 Amac undambê to undambê, alanem eñ.
 Amac bu, tañ apoac umbon ñaô nañ, alanem eñ.
 5 Gên samob tonanjen ñai, alanem Apômtaunê ñaêman
 gebe eñ kêjatu, tec gên tau ñanô kêsa.
 6 Gebe eñ ketoc gên tonanjen ñai kékô gebe êkô enden
 tônjen
 ma kékên ñagôlin, tañ sêngêli atom nañ, gêdên
 êsêac.
 7 Amac gên nomja, amac gênsêga gwêcna to gwêc
 ñagêdimlabunja samob nañ,
 alanem Apômtau.
 8 Aôm ja to komoc, aôm sno to ômbin,
 aôm mutêna, tañ gôgôm ênê biñ kêtû tôn nañ, am-
 boac tonanjen.
 9 Amac lôc to gamên ñabau samob,
 amac gêñkain to nip walan samob,
 10 amac bôc salenja ma malacna samob,
 amac gên kékênja ma moc tomagê, alanem Apôm-
 tau.
 11 Amac kin anja nom to tentenlatu samob,
 amac kasêga to gôlinwaga nomja samob,
 12 amac ñacsênjom to awêtakin,
 amac lau ñanô to ñapalê, alanem Apômtau.
 13 Lau samob tonanjen ñai sêlanem Apômtaunê ñaê-
 man

gebe ênê ñaê tagen tec ñaê towae. Ênê ñawasi kélêlêc undambê to nomgenj.

¹⁴ Enj kékênj ñaclai gédênj nê lau gebe ênê lau mansan samob sêlanem enj sêwiñ lau Israel, tanj têtû ênê gên nanj. Aleluja.

Wê lambinjan tenj

149 Aleluja.
Anam wê wakuc êndênj Apômtau.
Awenj êôc enj anja ênê lau mansan ñalêlôm.
² Israel têtû samuc nêñ ñac, tanj kékênj êsêac nanj.
Sion latui awenj êôc nêñ kinj toôndugenj.
³ Êsêac têtê wê sêlanem ênê ñaê sênac onj to gênj wênja êtanj.
⁴ Apômtau têtac gêwiñ nê lau ma kékênj lau palê-palê sêku nêñ ñacjo tulu.
⁵ Anôtônê lau têtû samuc enj to sênam lasê to ôlinj êpi sênêc nêñ mê ma awenj êôc enj toôndugenj.
⁶ Êsêac sêlambin Anôtô to awenj êpigenj ma sêmênjgôm sinj ñamata makerj-makerj
⁷ gebe sêkac nêñ kamocgôc anja lau samuc nêñ ma sêkênj ñagêjô êndênj tenterjlatu.
⁸ Sênsô êsêacnêñ kinj ña kapoacwalô tôn ma sênsô nêñ lau mata tôn ña kapoacwalô ki
⁹ gebe sêngôm binj, tanj Anôtô kékic wanêcgenj nanj, êtu tôn êpi êsêac.
Binj tonanj ketoc Anôtônê lau samob sa.
Aleluja.

Alanem Apômtau

150 Aleluja.
Alanem Apômtau anja nê lôm dabunj.
Alanem enj anja undambê.
² Alanem enj êtu nê gênjsêganja ma alanem enj êtu nê ñaclai kapôênjanja.
³ Alanem enj ña dauc ñaôndu.
Alanem enj ña gênj wênja to kalinjwanj.
⁴ Alanem enj ña wê to onj.
Alanem enj ña gênj wênja to gasuc.
⁵ Alanem enj ña gegob êtanj.
Alanem enj ña gegob ñakicsêa galanj-galanjenj.
⁶ Gênj samob, tanj sêsé awenj nanj, sêlanem Apômtau.
Aleluja.

Gênj samob tonanjoc

3 Gênj samob ñanoc gêc gédênj-gédênjenj. Ma kôm samob, tanj sêjam sêmoa umbonj ñalabu nanj, ñanoc gêc amboac tonanjoc.
² Tenerji sêkôc aêac ñanoc gêc, ma tamac êndu ñanoc gêc.
Tasê gênj ñatêm gêc ma tajanj ñanô sa ñatêm gêc.
³ Sêjac ñamalac êndu ñanoc gêc ma sêgôm lau ôlinj ñajam êsa ñanoc gêc.
Dansenj gênj sunja ñanoc gêc ma takwê sa ñanoc gêc.
⁴ Tatanj tanjiboa ñanoc gêc ma taômac ñanoc gêc.
Tanam abec ñanoc gêc ma tatê wê ñanoc gêc.

⁵ Tasac poc êlinj-êlinj ñanoc gêc ma tajanj poc sa ñanoc gêc.

Tamoa dawinjan tanj ñanoc gêc ma tatu mêtê tanj ñanoc gêc.

⁶ Dansom gênj ñanoc gec ma tanam gênj sapu ñanoc gêc.

Tanac gênj sa ñanôc gêc ma tajainj gênj ñanoc gêc.

⁷ Takac gênj êngic ñanoc gêc ma tasi gênj êpi tagenjanj ñanoc gêc.

Tanam tanj tônj ñanoc gêc ma tasôm binj ñanoc gêc.

⁸ Têntac êwiñ tanj ñanoc gêc ma têtac endec tanj ñanoc gêc.

Tanac sinj ñatêm gêc ma daê wama ñatêm gêc.

⁹ Kolenjwaga oc kêtap ñanô ondoc sa gêjô nê kolenj.
¹⁰ Aê galic gênjwapac, tanj Anôtô gêu gêsac ñamalac latunji gebe sim tanj sunja. ¹¹ Enj kékênj gênj samob ñajamanô gédênj nê noc. Enj kékênj kêsêp ñamalac ñalêlôm gebe sênam awenj su sêngônj matenj jalinja, mago ñamalac kêtôm gebe êkip Anôtônê kôm, tanj gêjam gédênj tanj gêjac m kôm tau e gédênj gênj samob ñatêku êsunja nanj, ñam sa atom. ¹² Aê kajala gebe ñamalac nêñ gênj ñajam kélêlêc gebe sêmoa totêntac ñajamgenj ma têtû samuc moasinj tokainj-tokainj êtôm nêñ bêc sêmoa nomjan tenj gêc atom. ¹³ Ma kajala tenj gebe ñamalac sêninj gênj to sênôm gênj ma sêôc gênjwapac totêntac ñajamgenj nanj kêtû Anôtônê moasinj tenj amboac tonanjoc. ¹⁴ Ma aê kajala gebe gênj samob, tanj Anôtô gêgôm nanj, oc ênêc endenjanj tônjenj. ñamalac têtôm gebe sênac têku gênj tenj atom ma têtôm gebe sêkôc gênj tenj su atom amboac tonanjoc. Anôtô kêmasanjanj gênj tau amboac tonanjoc kêtû ñamalac têtêc enjanja. ¹⁵ Gênj tanj kêsâ galoc nanj, gédênj andanjenj kêsâ sugac. Ma gênj tanj oc mênjêsa nanj, gédênj andanjenj kêsâ su amboac tonanjoc. Ma Anôtô gesom gênj, tanj gêjanja su nanj kêtiam.

Gênj alôb-alôb gêc nom

¹⁶ Ma aê galic gênj tenj anja oc ñalabu amboac tonanjoc gebe Gênj alôb-alôb gêc gamênj, tanj gêjac binjgédênj ñawae nanj, ma gênj alôb-alôb gêc gamênj, tanj gêjac mêtôc gédênj ñawae nanj. ¹⁷ Tec aê kasôm gêc ñoc ñalêlôm gebe "Anôtô oc êmêtôc lau gédênj to lau sec êtômgenj gebe gênj samob ñanoc gêc ma kôm samob ñanoc gêc amboac tonanjoc." ¹⁸ Aê kasôm gêc ñoc ñalêlôm gebe Anôtô gêgôm gênj tonanjoc gebe ênsaê to êtôc êndênj ñamalac e sêjala gebe êsêac têtôm bôc. ¹⁹ Gebe ñamalacnê lênj kêtôm bôcnê. Lulugenj sêmac êndu kêtômgenj. Lulugenj sêwê kainj awenjaô tagenjanj. ñamalacnê gênj ñajam kélêlêc bôcnê tenj gêc atom. Gênj samob gênj ñaôma. ²⁰ Samob sepenjanj gamênj tagenjanj. Samob ñam kêsêp kekop. Ma samob têtû kekop êtiam. ²¹ ñamalac ondoc kêjala kêtû tônj gebe ñamalac katu oc êpi lôlôc ma bôc katu oc êsêp nomlêlôm êna. ²² Amboac tonanjoc aê galic gebe gênj ñajam kélêlêc ñamalac ênam nê kôm totêntac ñajamgenj tenj gêc atom gebe gênj tonanjoc gêjac enj ñawae. Asa oc êtôm gebe êndônjenj enj e êjala gênj, tanj mênjêsa êtu ñamu nanj.

Lau sec to lau gêdên

⁷ Amboac tonanê ôna ma ôniê nê m gên totêmtac nã-jamgen to ônom nê m wain tonalêlôm nãjamgen gebe Anôtô gêlôc gêdên gên, tan gôgôm nan sugac. ⁸ Ôsô nê m nãkwê kwalam-kwalam nãpan ma ôniê oso môkêmapac. ⁹ Ôtu samuc ôwiê nê m awê, tan têmtac gawiê nan, êtôm nê m bêc samob, tan Anôtô kêkên aôm gômoa oc nãlabu nan. Bêc tonanê nãi, tan ê su nãômagen nan, êtu gên, tan gêjac aôm nãwae nan, ma êtu nê m gôm taôm su gômoa oc nãlabu nãgêjôna. ¹⁰ Ônam kôm samob, tan êtôm aôm lêmam nan, ôtu dôbgen gebe anãa lamboam, tan aôm koper nan, aôm ônam kôm atom ma taêm ênam biê atom to ôjala biê atom ma ôtap kauc sa atom amboac tonanê.

¹¹ Aê galic gên ten kêtiam anãa oc nãlabu gebe Lau embe sêniê kwan-kwaninoc, go êsêac, tan sêlêti nãjanã nan, têtú nãmata atom. Lau nãctêkwa sêku nê nã nãcjo tulu atom. Laumêti têtap mo sa atom. Lau tokauc têtú lau tolêlôm atom. Lau lemermêtenã têtú lau towae atom. Tê m to gênwapac gêjam gôliê lau samob. ¹² Gebe nãmalac gêjam kauc nê noc. Nãmalac têtôm i, tan gêwê wasanê sec nan, ma têtôm moc, tan lip gêjac nan. Êndên tê m sec lakô oc ênac nãmalac sep tagen.

Gên tan nãc tokauc gêgôm nan

¹¹ Ônac sam nê m mo êtu moasiê. Êndên nãsawa ec baliê, go ôtap sa êtiam. ² Ônac sam gên tau êndên lau taêsam gebe aôm gôjam kauc gênwapac, tan oc êtap aôm sa anãa nom nan. ³ Tao embe ênac lênsôn, go êsêwa kom êsêp nom. Ma ka embe êku êsêp gamên gêmu kêsêp me gêmu kêpiã, nan ênêc nãmala, tan êku êsêp nan. ⁴ Nãc tan kêsãê mu nan, oc êpalip nãwê atomanô, ma nãc ten, tan gejob tao nan, oc ejon kôm nãnô sa atom amboac tonanê. ⁵ Aôm

gôjam kauc mutêpôê to gôjam kauc nãpalê dedec, tan gêc têna têtac lêlôm nan, nê nãctêkwa nãm, tec gôjam kauc Anôtô, tan kêkên gên samob nan, nê kôm amboac tonanê. ⁶ Ôsê nê m gên êndên bêbêcgen ma lêmam êlêwan atom e êndên êtula gebe aôm gôjam kauc ondoc oc êpoa, nãwê tan kôsê gêdên bêbêcgen me nãwê, tan kôsê gêdên kêtula nan, me lulugen oc êpi nãjam êtôm taugen.

Puc êndên lau wakuc

¹² Amboac tonanê taêm ênam Anôtô, tan kêkên aôm nan, êndên nê m bec nãpalêgenã gebe bêc sec to jala mênêô lasê, tan aôm oc ôsôm gebe "Bêc tonanê kêmosiê aê atom." ² Êndên tonanê oc to nãwê ma ajôn to utitalata ênam kanuc ma nãmajan êkô êndanãuc kom ênac. ³ Êndên nãsawa tonanê gejobwaga andunã oc têtênêp (lemen) to lau nãjanã têtú golon (enãkain). Lauo tan sêlêsa polom nan (lunlun), sêwi kôm siê gebe têtú luagêcgen. Ma êsêac, tan têtú kêniê sêsa katam saunã nan (materãanô) têtú kanuc. ⁴ Katam tan kêsã intêna nan (tanãsun), oc nãjanã êsa gebe ôhê malaclun nãkicsêa atom. Sêlêsa polom nãkicsêa ma musik êtanã oc ôhê saunãnôgen. Tãgen moc êtanê êndên bêbêc oc ênu aôm sa. ⁵ Nãmalac oc têtêc gebe sêsêlên gamên nãbau ma sêsa nê nã intêna tonên nãlêlôm nãtatucgen (ôliê walô gêjanã). Wa nãola ênac lêtên (môdê êsa) ma wagô êka gwec-gwecgen (têntac walô nãwapac êsa) ma nãmalac êngôm mocsac gên ten êtiam atom.

Gebe en oc êna nê andu tenãenã (sêô) ma lau-tê-tan-tãnãboawaga sêsêlên sêmoa intêna. ⁶ Kapoacwalô silber oc êngic ma laclu gold oc embenã ma popoc. Bulakôp oc popoc ma waba tatê bunã oc ênanã. ⁷ Kekop tan nãm kêsêp nom nan (ôliê), oc êmu êna nom êtiam ma awajaô êmu êndên Anôtô, tan kêkên nan, êna êtiam. ⁸ Nãcmêti Tau kêsôm gebe "Gên samob gên nãômã, gên nãômã samuc gen."

JESAIA

Lau sê buku tonec ñaê kêpi propete kapôên Jesaia, tañ gêmooa nom gêdên jala 800 ma 700 ñasawa gêmur Kil-isi gêmên nom nañ. Eñ gêjam kôm anga Jerusalem. Lau tokauc, tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñalêlôm kêpi tagen gebe buku ñabin ñagêdô ñam kêsêp Jesaia tau, mago biñ ñagêdô ñam kêsêp lau ten, tañ sêmoa nom têtadaguc Jesaia nañ. Êsêac sêjam kauc lau tendoc sêwê kain buku ñabin sêwiñ propete, mago biñ tonec gêc awê gebe lau sêkaton papia ñagêdô sa kêtù Jesaianê buku. Biñ tañ kêsêp papia tau nañ, gêjac miñ gamên Judana ñamiñ, tañ kêsà gêdên ñasawa ec baliñ amboac jala 200.

Môkêlatu 1–39 Môkêlatu tonec gêjac miñ gamên Judana ñagênwapac ñanô ten. Lau Asuria sebe sejon gamên Judana. Jesaia gêlic gebe lau Juda nêñ ñacjo ñanô lau Asuria atom, ñacjo ñanô lau tau nêñ sec to tañenpêc gêdên Anôtônê biñ ma nêñ sêkên gêwiñ kwalecña. Propete gêjac biñsu nê lau to gêjam dôn ñagêdô gwalêkin gebe êkalem lau to nêñ gejobwaga gebe sêsa nêñ lên tobîngêdên ma tomêtôc gêdêngeñ. Eñ gêlên biñ to kêkên puc êsêac gebe êsêac embe sêkên tañen Anôtô atom, go têtap gênwapac sa ma sênaña. Anôtô oc êmêtôc êsêac ñabin gêjam sêga, mago biñ Anôtô ênam mec lau-sêsap-en-tônwaga kêsêp môkêlatu tonec gêwiñ. Jesaia amboac tonanjen kêsôm kêtù têm wamaña ten, tañ oc ênêc nom nañ, ma Dawidnê wakuc ten oc êmên tañ êtu kin ñanô tau nañ.

Môkêlatu 40–55 Lau teto môkêlatu tonec gêdên tañ lau Juda taêsam sêngôn kapoacwalô anga Babel nañ. Nêñ ñacjo sejon êsêac e sêkên mater ñanô ten kêtiam atom. Propete kêsôm jaen ñajam lasê gebe Têlagen oc Anôtô êngamboac nê lau su anga kapoacwalô ma êwê êsêac sêmu sêna nêñ malacmôkê Jerusalem êtiam gebe sênac m nêñ lên wakuc ten. Biñ towae gêjam sêga gêc môkêlatu tonec gebe Anôtô kêtù lau-m samob nêñ lên ñatau. Ma biñ ten, tañ Anôtô taê gêjam kêpi nê lau nañ, tonec gebe en êsakin êsêac sêndên lau-m nomña samob sêna, ma en ênam mec lau nomña samob êtu Jerusalemña.

Ñasêbu tañ kêsôm gebe “Anôtônê sakinwaga” nañ, têtù ñasêbu towae, tañ lau sêjala kêtù tôn gêc Biñlênsêm Lanğwana nañ.

Môkêlatu 56–66 Môkêlatu tonec ñabin kêkanôn lau, tañ sêmu sêja Jerusalem nañ. Êsêacnên ñalêlôm ñatutuc, tec propete gêjac êsêac têtac tôn ma kêsôm kêtù tôn gebe Anôtô êngôm nê biñ, tañ gêjac mata gêdên nê lau nañ, ñanô êsa.

Biñ ñagêdô kêkanôn biñgêdên to mêtôc gêdên ma biñ ñagêdô gêlên biñ lau gebe sêmansañ om to sêkên da ma teten mec. Ñalô towae ten gêc 61:1-2. Gêdên tañ Apômtau Jesu kêkôc nê kôm sa nañ, en gêwa nê kalem sa ña ñalô tonañ.

Jesaia geoc biñ lasê kêkanôn lau Juda to Jerusalem

1 Gên tañ Amos latu Jesaia gêlic kêkanôn lau Juda to Jerusalem gêden têm, tañ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hiskia têtù Judanên kin nañ tonec.

2 O undambê ôñô, o nom ôkên tañam, gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê galôm to kapôn latuci, mago êsêac sêbuc dêmôên aê.

3 Bulimakao kêjala nê ñatau ma donki kêjala nê ñataunê sac. Mago lau Israel sêjala atom, aênjoc launên kauc kêsà atom.”

4 Ijoc, amac lau secmên, amac lau totôp kapôên, sec ñalatu amac, ma agôm gên sakop-sakop sec.

Êsêac sêwi Apômtau siñ, êsêac sêmajec Israelnên ñac dabun, êsêac sêbuc dêmôên en.

5 Amac abe aê janac amac êtiam êsêp ondod,

tec asap nêñ lên lanğwa tôn ñapan nec. Gêmac kêtap môkêmapac samucgen sa, ma ñanipkalop samucgen gêmac-gêmac.

6 Anga môkêmdanğam e jakêsêp emtapa amac amoa toôlim samuc atom,

sêm mala to pipi ma kamocbôm gêjac têc ôlim auc, ma amac apip ñatêkwi su atom, asaban atom, ma akên katêkwi gebe êmalôm kamocña atom.

7 Nêñ nom kêtù gasañ ma ja gen nêñ malac su. Lau jaba têtadnğôn nêñ kôm ñanô ma amac mate-manô alicgen.

Nêñ gamên kêtù gasañ kêtôm lau jaba sesen su.

8 Sion latuo taugen gacgen gêmooa amboac bec jakwa asê kêkô kôm katinña, amboac bec, tañ sêjam kêkô kôm katinña nañ, ma amboac malac, tañ ñacjo sêgi auc.

9 Lau siñ undambêña nêñ Apômtau embe endec aêacnên lau ñapopoc sêmoa atom, oc tatôm lau Sodom ma malenjmê amboac lau Gomora.

Kalem sênam tauj ôkwiŋa

10 Amac gôliŋwaga Sodom ŋa, aŋô Apômtaunê biŋ.
Amac lau Gomora, akêŋ taŋem aêacnêŋ Anôtônê biŋ-
su.

11 Apômtau kêsôm gebe
“Amacnêŋ da gwalêkiŋ gebe êmoasiŋ aê amboac on-
doc.

Aê ôlic ŋakam nêŋ domba kapoac
ma bulimakao ŋalêsi, taŋ akêŋ kêtû daja naŋ.
Aê têtac gêwiŋ bulimakao kapoac to domba kapoac
me noniŋ kapoac ŋadec atom.

12 “Gêdêŋ taŋ amac mênjakô aê laŋôcnêŋ naŋ,
asa kêjatu amac gebe aka aêŋoc malacluŋ popoc.

13 Akôc da ŋaôma andêŋ aê amêŋ êtiam atom.

Nêŋ da ŋadauŋ gêoc aê e ŋasu sec.

Aê gadec nêŋ om aŋôŋ gêô lasêŋa ma sabbat to nêŋ
akac sa ŋaonda.

Aê gadec nêŋ biŋ alôb-alôb to nêŋ omsêga samob.

14 Aê têtac gedec nêŋ om aŋôŋ gêô lasêŋa
ma noc aniŋ moasiŋ kapôêŋŋa.

Gêŋ tonarŋ ŋai kêsac aê
e ôlic ŋakam gebe jaôc.

15 Embe alam lememe êtu aterŋ mecŋa,
oc jansaŋ matocanô auc.

Ma embe aterŋ mec gwalêkiŋ,
oc Jakêŋ taŋoc atom,
gebe dec gêjam lememe auc.

16 “Akwasiaŋ taôm e atu selec,
ma anseŋ sec, taŋ agôm naŋ su
gebe ênêc aê laŋôcnêŋ êtiam atom.

17 Andôŋ taôm êtu aŋgôm gêŋ ŋajamŋa.

Ansom biŋ gêdêŋ.

Amêtôc êsêac, taŋ sêlêsu lau naŋ.

Akwa mosêbu ma anam êsêac sa,
ma apuc awêtucnêŋ biŋ tôŋ.”

18 Apômtau kêsôm gebe

“Ajôc, amêŋmaŋ, tamansaŋ biŋ dawiaŋ tauŋ acgom.
Embe nêŋ sec êtuŋ gamêŋ amboac dêlêcola,
oc jalic êtôm tao kwalam.

Ma embe amboac obo asôsamuc,
oc jaŋgôm êtu sêpôma amboac gwêcôpic.

19 Embe akêŋ êwiŋ ma akêŋ taŋem aêŋoc biŋ,
oc aniŋ moasiŋ nom tonecŋa êtiam.

20 Mago embe taŋempêc ma ambuc dêmôêm aê,
siŋ oc enseŋ amac su.

Biŋ tonarŋ kêsa Apômtau tau awa.”

Anôtô êmêtôc Sion ma ênam Sion kêsi

21 Ojae, gêmunŋeŋ malac tau kêsap Apômtau tôŋ,
mago galoc kêtû awê mockaiŋo sec sugac.

Gêmunŋeŋ biŋ gêdêŋ gêŋgônŋa tonec
ma biŋ mansaŋ gêjam malac tau auc,
ma galoc lausiaŋ geŋgeŋ sêŋgônŋa.

22 Nêŋ silber kêtû matê

ma sêgaluŋ bu gêwiŋ nêŋ wain.

23 Nêŋ kasêga sêbuc dêmôêm aê

ma sêŋgônŋa sêwiŋ geŋgeŋtêna.

Êsêac têtac gêwiŋ biŋ kana-kana

ma taêŋ kêka gebe lau sêkêŋ gêŋ ŋaômageŋ êndêŋ
êsêac.

Êsêac sêkwa mosêbu ma sêjam êsêac sa atom
ma sêŋô awêtucnêŋ biŋ atom.

24 Amboac tonarŋ tec Apômtau, lausiaŋ undambêŋa
nêŋ Apômtau

ma Israelnêŋ laimôkê kêsôm gebe

“Aê, aê oc jakêc ŋoc têtac ŋandaŋ êpi ŋoc ŋacjo
ma jakêŋ ŋagêjô êpi ŋoc soŋo-soŋo.

25 Aê oc jaja lememe ôkwi ma janac aôm

to jakêŋ ja êniŋ nêŋ ŋatêmui su ênaŋa
ma japac gêŋ jaba, taŋ kêgaluŋ gêŋ ŋanô naŋ, su
ênaŋa.

26 Go jakêŋ gôliŋwaga êtôm gêmunŋa

ma kwalam laŋgwa têtû nêŋ lau senŋeŋ êtiam êtôm
gêmunŋa.

Tonarŋ su acgom, go lau samob oc sêsam aôm gebe
Malac-biŋ-gêdêŋŋa

ma Malac, taŋ kêsap Anôtô tôŋ naŋ.”

27 Mêtôc gêdêŋ oc ênam Sion kêsi

ma biŋ gêdêŋ oc êpuc lau Sionŋa, taŋ sêjam tauŋ ôk-
wi naŋ tôŋ.

28 Mago lau-sêbuc-dêmôêmŋa to lau sec oc senŋeŋ
êsêac su sêwiŋ tauŋgeŋ,

ma êsêac, taŋ sêwi Apômtau siŋ naŋ, oc sênaŋa.

29 Amac oc majem êsa êtu kamem, taŋ atoc sa
naŋŋa,

ma laŋômanô êmbêlê êtu nêŋ kôm ŋaolaŋa, taŋ ajal-
iŋ sa naŋŋa.

30 Amac oc atôm kamem, naŋ ŋalaŋ kêsêlô

ma atôm kôm teŋ, taŋ ŋabumata kêpa naŋ.

31 Nactêkwa oc êtôm dawerŋ

ma ênê koleŋ oc êtôm ja ŋamôsi

ma ja oc êniŋ lulugeŋ êwiŋ tau

ma ŋac teŋ oc êsi êndu atom. ¹ ŋaolaŋa kêtû nêŋ

gamêŋ sêjam sakiŋ anôtôi jabaŋa. Tec lau Israel sêsô

mêtê jaba ton

Apômtau ênam gôliŋ nom ŋagamêŋ samob towa- mageŋ

2 Biŋ taŋ Amosnê latu Jesaia gêlic kêkanônŋa lau Ju-
da to Jesusalem naŋ tonec.

2 Êndêŋ têŋ ŋam u ŋa tau gêŋ tonec oc êsa
gebe Apômtaunê lôm ŋalôc oc êkô amboac lôc,
taŋ ŋatêpôê keleŋ gamêŋ su naŋ,

ma oc êpi kacgeŋ êlêlêc lôc samob su ŋêŋgeŋ.
Ma tentenlatui samob oc sêkac sa aŋga tônêgeŋ.

3 Ma lau taêsam sêpi sêna ma sêoc tauŋ gebe

“Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tawac

ma tasô Jakobnê Anôtônê andu ŋalêlôm tana,

gebe êndônŋa nê mêtê êndêŋ aêac e tasa ênê lêŋ tônê.

Gebe ŋagôliŋ oc êsa aŋga Sion, ma Apômtaunê biŋ

êsa aŋga Jerusalem.”

4 Eŋ oc êmêtôc tentenlatuinêŋ biŋ

¹ Lau Kanaan tetoc kamem sa kêtû nêŋ anôtôi jaba ma kôm

ma êmansañ lau gwalêkiñ nêñ lêñ.
 Ma êsêac oc sênam nêñ tubac ôkwi êtu sakwen
 ma nêñ kêma êtu lênggêc.
 Lau toñ toñ oc sêoc siñ sa êndên lau toñ toñ êtiam
 atom
 ma sêndôn mêtê siñña êtiam atom.
 5 O gôlôac Jakobña, amên,
 mênçasêlên tamoã Apômtaunê ñawê ñalêlôm. x
 2:6-4:6 Anôtô oc êmêtôc lau-tetoc-taun-sawaga to lau
 sec, mago gêjac mata gebe êmbun lau ñapopoc nêñ
 sec su to êngôm êsêac têtú wakuc.

Bingôliñ kêpi kôm wainña

5 Aê gabe janam wê toñ êtu ñoc ñacña,
 janam wê êpi ênê kôm wainña.
 Ñoc ñac kêsap nê kôm wainña toñ
 gêsac lôc tonom ñalêsi ñajam ñaô.
 2 Eñ kêkac nom ôkwi ñapep ma kêjaliñ poc samob sa
 ma kêpuc wain ñawalô ñajam kêsêp.
 Eñ kêkwê andu ñaatêkwa baliñ kêtú sejop kôm taunña
 ma kêsap sêpip wain ñamala toñ gêc gêwiñ.
 Go taê kêka gebe nê kôm ênam ñanô ñajam,
 mago gêjam ñanô sec ñaômagen.
 3 "O amac lau Jerusalemña to amac Judawaga,
 galoc jateñ amac gebe amêtôc aêagêc ñoc kôm
 wainña ma biñ acgom.
 4 Aê janam kôm ondoc, tañ gajam atom nañ, êwiñ êpi
 ñoc kôm wainña.
 Aê taê kêka gebe ênam ñanô ñajam, mago gêjam
 ñanô sec ñaômagen kêtú asagenña.
 5 "Ma galoc aê jasôm gêñ,
 tañ gabe jañgôm êndên ñoc kôm wainña nañ, lasê
 êndên amac añô.
 Aê gabe janseñ ñatunñ su, gebe bôc sêniñ su
 ma jatuc ñatunñbôm ênsêlô, gebe bôc sêka gamênñ tau
 popoc.
 6 Aê oc jakên kôm tau êtu gamênñ gasañ
 ma janac ñasêli su to jasap nom êtiam atom
 e wanjanic to gêñ têkwa-têkwa êoc auc
 ma jajatu tao ñamajanñ gebe êkên kom ênac êsêp ñoc
 kôm atom."
 7 Lau Israel têtú lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê
 kôm wainña,
 Ma Judawaga têtú wain ñawê, tañ kêjaliñ sa nañ.
 Eñ taê kêka mêtôc gêdên, mago gêlic sêkêc dec siñ.
 Eñ taê kêka biñ gêdên, mago kêtap tañjiboa sa. x
 5:8-30 Biñ ojae kêpi lau sec tokaiñ-tokaiñ kêsêp
 môkêlatu tonec. 1 lau tau têtanñ lasê kêtú mêtôc geo to
 ñandanñ, tañ kêtap êsêac sa nañña.

Anôtô geoc tau lasê ma kêkalem Jesaia

6 Gêdên jala, tañ kiñ Usia gêmãc êndu nañ, aê
 galic Apômtau tau gêngônñ lêpônñ kiñña toñ ñaô
 lôlôcgenñ, ma nê ñakwê baliñ kêsêp e kêjalec lôm
 dabunñ ñalêlôm auc. 2 Añela Serapim sêkô Apômtau
 ñaô. Êsêac samob nêñ magê 6-6 kêtôm êsêacgenñ.

1 Tañjiboa ñam gebe mêtôcwaga sêmêtôc lau kesogen, tec

Êsêac sêkwa lañônãnô auc ña magê luagêc ma sêkwa
 enjakiñ auc ña magê luagêc ma sêlôp ña magê luagêc.
 3 Ma añela toñ gêmôêc biñ gêdên toñ ma sêmôêc
 gelom-gelom gêja gebe

"Lausiñ undambêña nêñ Apômtau
 enñ dabunñ, dabunñ, dabunñ.

Ênê ñawasi gêjam nom samucgenñ auc e gêdên ña-
 madiñ."

4 Ma ñaôndu, tañ kêsa añela toñ awasunñ nañ, kêwiwic
 andu ñataonñ e jadaunñ kêkôm lôm ñalêlôm auc.

5 Go kasôm gebe "Ijoc, aêma oc janaña, gebe aê ñac
 togêdôcôlic ñatêmui ma gamoa gawiñ lau-gêdônñôlic-
 ñatêmuiwaga, mago matocanô galic Kiñ, lausiñ un-
 dambêña nêñ Apômtau."

6 Go Serapimnêñ toñ kêgandonñ jalana toñ sa aña
 altar ma kêkôc kêsêp lêma, go gêlôb gêdên aê gêmênñ

7 mênkêmoasac aê aocsunñ ma kêsôm gebe "Gôlicgac
 me, aê kamoasac gêdômôlic, tec gesenñ nêñ tôp su ma
 kêsuc nêñ sec ôkwi." 8 Go ganô Apômtau awa kêsôm
 gebe "Aê oc jasakiñ asa êna ma asa oc naêtu aêacma
 ñacjaenñ." Go aê kasôm gebe "Aê tec gamoa, ôsakiñ
 aê." 9 Ma enñ kêsôm gebe "Naôsôm êndên lau tônê
 gebe

'Añô biñ amboac añô, mago añô êtu tôn atom.
 Alic gêñ amboac alic, mago ajala atom.'

10 Ôngôm lau tonanñ nêñ ñalêlôm ñadani êsa
 to tañensunñ êoc auc

ma materñ êmôp,
 gebe moae sêlic gêñ ña materjanô

ma sêñô biñ ña tañensunñ
 to sêjala biñ ênêc nêñ ñalêlôm e sênam taunñ ôkwi ma
 ôliñ ñajam êsa."

11 Tec katu kênac gebe
 "O Apômtau, aê jasôm lasê e êndên ondocgenñ."

Ma enñ gêjô aê aoc gebe
 "Ôsôm e êndên tañ malac samob êtu gasañ

ma ñamalac malenñmê
 ma andu samob êtu tuc
 ma gamênñ e ñagêlênñ nañ.

12 Ma Apômtau oc êtiñ lau nasênñgônñ gamênñ jaêcsê-
 ga,

ma malac gasañ taêsam ênêc gamênñ tonec ñalêlôm.
 13 Ma embe lau 10-10 nêñ tagenñ-tagenñ gacgenñ sê-
 moa,

oc senseñ êsêac êtiam amboac sêsap kamem me
 kalelonñ
 e ñakatuc gacgenñ êkô."

Ñakatuc tau tonanñ ñawê dabunñ tau.

Jesaianê wae ñamataña gêdên kiñ Ahas

7 Gêdên têm, tañ Usia latu Jotam nê latu Ahas kê-
 tu kiñ Judanañ, kiñ Resin aña Suria agêc Re-
 malianê latu Peka, tañ kêtú kiñ Israelña nañ, sêpi

Jerusalem sêja sebe sênac siñ êndên malac tau, mago
 sêku tulu atom. 2 Gêdên tañ sêkênñ ñawae gêdên kiñ
 Dawid nê wakuc gebe "Suria to Epraim sêmoatiñ poac
 gêdên taurñ" nañ, enñ to nê lau nêñ ñalêlôm kêtênêp
 ñasec amboac mu kêwiwic ka salenña.

³ Go Apômtau kêsôm gêdên Jesaia gebe "Amagêc latôm Sear-Jasub asa naandac Ahas anga busawa, tañ kêsâ anga bugêfactorj ñaôña nañ ñaawa, nañ gêc lau-sêkwasiñ-obowaga nêñ kôm ñaintêna, ⁴ ma ôsôm êndên eñ gebe 'Ojop taôm ñapep ma ôpuc taôm tôñ. Ôtêc taôm atom ma nêñ ñalêlôm ñatutuc êtu Resin anga Suria agêc Remalianê latu nêñ têtac ñandaña atom. Êsêagêc têtôm jakalic luagêc, tañ ja gêoc e kêtujec nañ. ⁵ Suria agêc Epraim ma Remalianê latu sêmasañ biñ gêdên tauñ sebe sêngôm aôm sec, ma sêsôm gebe ⁶ "Ajôc, tapi Juda tana ma tatakê êsêac ñamelocñageñ ma taku êsêac tulu e sêwi gamên tau siñ êndên aêac, ma takên Tabelnê latu êtu kiñ anga tônê." ⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe "Biñ tonañ oc êtu tôn atom ma ñanô êsa atom, ⁸ gebe Damasku kêtujec Suria ñamôkê ma Resin kêtujec Damaskunê ñatau. Jala 65 ênaña acgom, go sênac Epraim popoc e sêmoa amboac lau-m tageñ êtiam atom. ⁹ Samaria kêtujec Epraim ñamôkê ma Remalianê latu kêtujec Samaritanê ñatau. Amac embe akên êwiñ atom, nañ oc akô ñajaña atom amboac tonañgeñ."

Jesaia geoc Imanuelnê biñ lasê

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdên Ahas kêtiam gebe ¹¹ "Oteñ gêntalô teñ anga Apômtau, aôm nêñ Anôtô nê. Gêntalô tau êpi anga lamboam me êsêp anga lôlôc." ¹² Tageñ Ahas gêjô nê biñ gebe "Aê oc jaterj atom, ma oc jansaê Apômtau atom." ¹³ Tec Apômtau kasôm gebe "O gôlôac Dawid, akên tañem aêñoc biñ. Amac alênsôn ñamalac, nec alic kêtôm atom, tec abe alênsôn aêñoc Anôtô êwiñ nec. ¹⁴ Amboac tonañ Apômtau tau oc êkên gêntalô teñ êndên amac amboac tonec gebe Awêtakiñ teñ oc taê e êkôc latu teñ ma ê ênê ñaê gebe Imanuel. ¹⁵ Êndên tañ êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña nañ, eñ êniñ su gêjac anô to lêpgeñ. ¹⁶ Ñapalê tau êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña atomgeñ, ma kiñ luagêc, tañ sêgôm aôm taêm dani taôm nañ, nêñ gamên oc êtu gasañ. ¹⁷ Apômtau oc êkên têm kaiñ teñ êpi aôm to nêñ lau ma tamamnê gôlôac. Gêdên tañ Epraim sêkac tauñ su anga Juda e mêngeçdên galoc nañ, têm amboac tonañ kêtap amac sa atom. Anôtô êkên kiñ Asuriaña êkônij aôm."

¹⁸ Êndên bêc ônê Apômtau oc êmôêc kawañ anga bu Aiguptuñ ñamôkê to banic anga gamên Asuriaña ¹⁹ mênjsênac têc nêñ gamên ñasalic to pocsawa auc ma sênam wañganic to ñagamên wale-wale auc amboac tonañgeñ.

²⁰ Êndên bêc ônê Apômtau oc êkôc kiñ Asuriaña anga bu ñamakeñ ônêña mênjêtu kekeç bôjañ ma êkaliñ môkêmlauñ to ôlimlu ma nêñ êm ênaña amboac tonañgeñ.

²¹ Êndên bêc ônê ñac teñ oc eñgeñ bulimakao tageñ ma domba luagêcgeñ. ²² Ma bulimakao to domba sêkên su kapôên e êtôm gebe lau ñapopoc, tañ

gacgeñ sêngôn gamên tau nañ, sêniñ su gêjac anô to lêpgeñ.

²³ Êndên bêc ônê wañganic to gên têkwa-têkwa oc êoc gamên samob, tañ sêsê wain 1,000 kêsêp, tañ ñaôli mone silber 1,000 nañ auc. ²⁴ Wañganic to gên têkwa-têkwa oc êoc gamên tau auc samucgeñ, tec lau embe sêsa gamên tau, oc sêsêlên totalam ma sôbgeñ. ²⁵ Ma amac oc api gamên ñabau, tañ gêmungeñ asap ña kinom nañ, ana atom, êtu atêc wañganic to gên têkwa-têkwaña, ma gamên ñabau tau oc êtu bulimakao sêsêlên ñamala ma domba oc sêka popoc. ^{I II}

Propete latu nê ñae

⁸ Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe "Ôkôc poc tapa kapôên teñ ma oto êsêp êtôm tañ teto sêmoa nañ gebe 'Maher-salal-has-bas.'" ² Ma kakôc dabuñwaga Uria agêc Jeberekia nê latu Sakaria mênjsêwiñ gebe sêlic biñ tau sêwiñ. ³ Gêdên tonañ aê gadên propeteo gaja ma eñ taê e kêkôc latu teñ. Tec Anôtô kêsôm gêdên aê gebe "Wê ênê ñaê gebe Maher-salal-has-bas, ⁴ gebe ñapalê tau êsôm Mamac me Neneç atomgeñ, ma kiñ Asuriaña oc êjañgo Damaskunêñ gêlôn to Samaritanêñ awamata su anga êsêacnêñ."

⁵ Apômtau kêsôm gêdên aê kêtiam gebe

⁶ "Lau tonec sedec bu Siloa, tañ keselen ñajên langwageñ nañ, ma têtêc tauñ kêtujec Resin agêc Remalianê latuña e têtujec tonañña Apômtau gêgôm bu ⁷ Kêtujec tonañña Apômtau gêgôm bu gêc kapôên ma keselen tonaçlaigen, ma oc êsuñ e ênam ñasêli auc to ênsalê ñatali auc. Kiñ Asuriaña to nê ñawasi kêtôm bu tau tonañ. ⁸ O Imanuel, bu tau oc êc êsa Juda e ênsalê gamên tau auc ma êsuñ ênam aucgeñ êpi e êndên nêñ koclaben, ma bu ñamagê oc ênam nêñ gamên aucgeñ êna."

⁹ O lau tomôkê-tomôkê, ajala biñ tau ma atakêmañ. O amac lau gamên jaêcñaac, akên tañemmañ. Ançambam taôm ma atakêmañ.

¹⁰ Amansañ biñ awiñ taôm, mago ñanô masi.

Anam biñgalôm awiñ taôm, mago biñ tau êtu tôn atom, gebe Anôtô mêngeçwiñ aêac.

Atêc Apômtau taugen

¹¹ Apômtaunê lêma ñajaña kêkôc aê tôn ma eñ gêjac biñsu aê, gebe jasa lau tonec nêñ lêñ atom, ma kêsôm gebe ¹² "Biñ samob, tañ lau tonec sêsam gebe poac sêkic biñña nañ, asam gebe poac sêkic biñña atom, ma gên, tañ êsêac têtêc nañ, amac atêc atom ma atakê atom. ¹³ Atoc lausiñ undambêña nêñ Apôm-

^I Sear-Jasub ñam gebe Ñapopoc oc sêmu sêmên. ^{II} Imanuel ñam gebe Anôtô mêngeçwiñ aêac.

tau taugen sa, gebe en ħac dabuñ. Atêc en taugen ma atakê êtu en taugenja. ¹⁴ Gebe en oc êtu gamên dabuñ lau sê lamuñja tenj êndên Israel nêñ toñ lu-lugen, mago êtu poc sêndiñ enkañja to poctêna têtac êmbôli aucña ma êtu sa to lakô êndên lau Jerusalem amboac tonanjen. ¹⁵ Êsêacnên taêsam oc sêndiñ enkañj êpi poc tau ma sênac tauñ êndu e ôliñ popoc ma lakô tau oc ênac êsêac e ênsô êsêac tôn.”

¹⁶ Jakic ħoc biñ gaoc lasêña tôn ma japac biñ, tañ kadôn nañ, ħa pen ħajaña êsa ênêc ħoc ħacsenjominên ħalêlôm.

¹⁷ Aê oc jansaê Apômtau, tañ kêsiniñ lanđanô gêdên gôlôac Jakob nañ, ma jakên matoc enjen.

¹⁸ Alicgac me, lau siñ undambêña nêñ Apômtau, nañ gêñgôn lôc Sion nañ, kêkên aê to ħoc ħapalê, tañ Apômtau kêkên gêdên aê nañ, atu gêñtalô to puc gêdên lau Israel.

¹⁹ Lau embe sêsôm êndên amac gebe “Awem ênac lau tonjalau geoc biñ lasêña ma mectomanwaga, tañ sêsôm biñ kesec-kesec ma ole-ole nañ,” go asôm gebe “Aêac awen ênac nêñ Apômtau atom ma tateñ ħacmatê êtu sênam lau mateñ jali saña me.”

²⁰ Êsêac embe sêsôm gebe “Dandên biñ, tañ kêdôn to geoc lasê nañ tana, nec atom,”

oc sêlic gêu bôn atom biññanôgen.

²¹ Êsêac oc sêlênsa êtôm gamênjen tonên ħalêlôm ħawapac ma mo êjô êsêac. Ma embe sêoc tóbôm, oc têtac êmbôli auc ma sêpuc boa nêñ kiñ to nêñ Anôtô. Êsêac oc sêoc mateñanô sa êpi undambê

²² ma mateñanô êsêp nom, mago sêlic gêñwapac to ħakesecgen ma têtêc tauñ ħawaô êkôm êsêac auc ma seo sêmoa gêsunbôm ħalêlôm.

Mago êsêac, tañ sêmoa totêtêc tauñboa nañ, oc sêñgôn tokesec êtiam atom. Gêmunjen en gêbu gamên Sebulon to Naptali, mago êtu ħamu en oc êñgôm lau samuc nêñ Galilaia, nañ gêc bugêjactor ħalêndañ anga bu Jordan ħamakenj ôñêña nañ, êtu gamên towae. ^I sêkac waba su sep tagen. ^{II}

Têna kêkôc biñmalô ħatau ma en kêkôc nê gôliñ sa

9 Lau tañ sêñgôn gêsunbôm nañ, sêlic ja kapôên tenj.

Ma ħawê kêpô êsêac, tañ sêñgôn gêmac ħagamên kanucña nañ.

² Aôm kôkên lau têtta taêsam ma gôgôm êsêac têtac ħajam gêjam sêga. Êsêac sêmoa aôm lanđmnêñja toôliñ kêpigen têtôm lau, tañ senj mo lasê nañ, ma amboac lau, tañ sêjac sam ħacjonên awamata.

^I Maher-salal-has-bas ħam gebe Kêjarñgowaga têdabiñ gebe
^{II} Bu tau bu Euprat, tañ kêpoac Asurianên gamên nañ.

³ Gebe gêñwapac ħata, tañ gêsac êsêac nañ, ma tôc magiñmña to nêñ ħac, tañ kêlêsu êsêac nañ, nê sêm nañ aôm kôpôn tulu toc tagen amboac gêdên Middannê têm.

⁴ Gebe siñwaganên atapa samob to nêñ ħakwê siñja, tañ dec gi auc nañ, êsa ja ma êniñ su.

⁵ Gebe awê tenj kêkôc ħapalê tenj kêtta aêacña, kêkên latu tenj gêdên aêac gêmên. ħagôliñ gêsac en magim ma sêsam en gebe “Mêtênjam, Laimôkê, Tenjenjam, Biñmalôtau.”

⁶ Ênê gôliñ oc ênam sêga, ma biñmalô oc ênêc tenjen anga Dawidnê lêpôn to nê gamên kiñja. Gebe en oc ênac m ħagôliñ tau to êpuc tôn ħa mêtôc gêdên to biñ gêdên êndên galoc ma enden tônjen. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau nê ħalêlôm kêcac en,

tec êñgôm biñ tonan êtu tôn. x 9:7-10:34 Anôtô kêmêtôc gamên Israelña kêtta puc gêden gamên Judanja. Mago lau Asuria, tañ têtta Anôtônê waba mêtôcña gebe êmêtôc nê lau sec nañ, têtta gêñwapac sa e sênaña amboac tonanjen. ^{III}

Isainê wakuc ênam gôliñ lau naêndên

11 Nasêli tenj êlêc anga ħakatuc Isai ma ħawakac tenj êlêc sa.

² Ma Apômtaunê ħalau oc êsêp mênênsac en ħaô. En ħalau kauc mêtêña to tajala gêñja.

En ħalau êwa biñ saña to ħalau ħaclaiña. En ħalau takip biñ ħam saña to tatêc Apômtauña.

³ En oc êtêc Apômtau êtu ênê têtac ħajam ħam. En oc êmêtôc biñ êpi gên, tañ mataanô gêlic nañ atom

ma êkên êwiñ biñ, tañ tañasun gêñô nañ, paliñ-paliñjen atom.

⁴ En oc êmêtôc lau ħasec nêñ biñ êndênjen ma êmansañ lau wapac nêñ biñ solopjen. En oc ênac wauc-wauctêna ħa sêm awasunja ma nê awajaô oc enen lau alôb-alôb su.

⁵ En ênac biñ gêdên êtu nê obo ênêc dambê palê ma biñ ħañên êtu nê ômbiñkap.

⁶ Kêam saleñja to domba ħalatu oc sêmoa sêwiñ tañ ma pusip saleñja to noniñ ħalatu oc sênêc sêwiñ tañ.

Bulimakao ħalatu to lewe oc sêniñ genj sêwiñ tañ ma ħapalê saun tenj oc êwê êsêac.

⁷ Bulimakao to iwa oc sê sêlêb êndên tañ ma nêñ ħalatu oc sênêc napan-napan tañ, ma lewe oc êniñ gêgwanj êtôm bulimakao.

⁸ ħapalê dedec oc êtu dôa-dôa êñgôn moacwêmnê gêsun ħaô

^{III} ħalô êsêac kêkanôn lau Juda to Jerusalem.

ma n̄apalê saun̄ oc êkên lêma êsô moacmôsinê ic êna.

⁹ Lau oc sêngôm taun̄ sec to sêlênsu taun̄ an̄ga aênoc lôc dabun̄ atom, gebe lau sêjala Apôm̄tau kêtû tôn̄ kêtôm gamên̄gen amboac dembom gêjam gwêc samucgen̄ auc.

¹⁰ Êndên̄ bêc ônê Isainê n̄awakac oc êtu n̄abelo ten̄ êkô

ma lau samob sêlic
ma tenten̄latu samob sensom to têtû kênac en̄
ma ênê malac êtu gamên̄ towae. x 11:11-16 Anôtô gêjac mata gebe ejon̄ nê lau n̄apopoc sa an̄ga nom n̄agamên̄ samob.

Wê tanam dan̄gen̄a

12 Êndên̄ bêc tônê aôm oc ôsôm gebe
"O Apôm̄tau, aê gabe janam dan̄ge êndên̄ aôm

gebe têt̄mtac n̄andan̄ gêdên̄ aê,
mago gôjam têt̄mtac n̄andan̄ tau ôkwi
ma gôjac aê têt̄tac tôn̄.

² "Alicgac me, Anôtô kêtû n̄oc moasin̄ n̄amôkê,
tec gamoa taêc kêpa sugen̄ ma katêc tauc atom,
gebe Apôm̄tau Anôtô en̄ kêtû n̄oc n̄aclai to n̄oc wê lambin̄n̄a
ma kêtû n̄oc kêsiwaga."

³ Amac oc atê bu an̄ga bumata dan̄gôn̄ mater̄ jalin̄a totêt̄mtac n̄ajamgen̄. ⁴ Ma êndên̄ bêc tônê amac oc asôm gebe

"Anam dan̄ge êndên̄ Apôm̄tau, awem ênac ênê n̄aê.
Asôm ênê gên̄sêga n̄awae êtu tapa an̄ga lau samuc nê̄n̄.

Asôm lasê gebe ênê n̄aê towae.

⁵ Anam wê lanem̄n̄a êndên̄ Apôm̄tau gebe gêgôm gên̄sêga ton̄aclai.

Naasôm n̄awae ênam nom n̄agamên̄ samob auc.

⁶ O amac lau Sion̄n̄a, anam lasê ma anam wê toôn̄-dugen̄

gebe Israel nê̄n̄ n̄ac Dabun̄ en̄ kapôên̄ ma gêmoo amac n̄alêlôm." x 13:1-27:13 Anôtô oc êmêtôtoc lau jaba to-m-to-m, taun̄ sêngôn̄ sêsi gamên̄ Israel to Judan̄a nan̄, n̄awae kêsêp môtêlatu tonec. Mago pesalem lambin̄n̄a to Anôtônê lau sêôc gên̄wapac e Anôtô ênam êsêac kêsi n̄awae kêsêp n̄asawa tonec gêwin̄.

Puc gêdên̄ Epraim

28 Ojae lau Epraim. Êsêacnê̄n̄ waen̄ gê su amboac sunsun̄ n̄aolan̄a nê̄n̄ kasêga, taun̄ wain kê-jan̄in̄ nan̄ sêkuc. Êsêac ten̄belen̄ an̄gen̄, mago wain kêku êsêac tulu. ² Alicgac me, Apôm̄taunê nactêkwa n̄ajana ten̄ gêmoo. En̄ oc mên̄êô lasê amboac kompoc to gamên̄ kêlan̄gan̄ sec to amboac bu n̄asamac kapôên̄. En̄ oc êku gamên̄ tulu ton̄aclai kapôên̄. ³ Ma n̄acjo oc sêka lau Epraim nê̄n̄ gôlin̄waga, taun̄ wain kê-jan̄in̄ êsêac nan̄, nê̄n̄ sunsun̄ towae popoc. ⁴ Ma gôlin̄waga, taun̄ tetoc taun̄ sa nan̄, nê̄n̄ n̄awasi oc ê su e

malamê amboac jambô n̄alêwê n̄amatana, nan̄ lau sêlic ma n̄agaôgen̄ têt̄in̄ su ma sen̄ nan̄.

⁵ Êndên̄ bêc ônê lausin̄ undambêna nê̄n̄ Apôm̄tau oc êtu sunsun̄ n̄awasin̄a to nan̄en̄en̄ n̄ajam êndên̄ nê lau n̄apopoc. ⁶ Ma en̄ oc êtu n̄ac-kêmêtôtoc-bin̄waga nê n̄alau mêtôtoc gêdên̄n̄a ma êtu êsêac, taun̄ sêpuc sec n̄acjo an̄ga malac tau n̄asacgêdô nan̄, nê̄n̄ n̄aclai n̄amôkê.

Apôm̄tau gelen̄ bin̄ to gêjac mata bin̄ kêpi Jerusalem

⁷ Wain kêjan̄in̄ dabun̄waga to propete amboac tonan̄gen̄ ma bu n̄ajana gêgôm êsêac sêku-sêku. Lau tau sênôm bu n̄ajana e kêjan̄in̄ êsêac. Wain kêlênsôn̄ êsêac ma bu n̄ajana gêgôm êsêac sêku-sêku. Êsêac embe seoc bin̄ lasê, go sêkô wiwicgen̄ ma embe sêmêtôtoc bin̄, go sêkô kôjô-kôjôgen̄. ⁸ Êsêac sêluc e n̄asu gêjam nê̄n̄ tebo auc ma gamên̄ n̄ajam ten̄ gêc atom.

⁹ "En̄ oc êndôn̄ kauc tajala bin̄n̄a êndên̄ asa ma êwa jaen̄ n̄abin̄ sa êndên̄ asa. Êndên̄ n̄apalê n̄asec-n̄asec, taun̄ gocgo sêwi tenejinê̄n̄ su sin̄ nan̄ me. ¹⁰ En̄ kêdôn̄ bin̄su ten̄ ma bin̄su ten̄, bin̄su ten̄ ma bin̄su ten̄, n̄agôlin̄ ten̄ ma n̄agôlin̄ ten̄, n̄agôlin̄ ten̄ ma n̄agôlin̄ ten̄, kêdôn̄ n̄agec an̄ga tonec ma n̄agec an̄ga ônê."

¹¹ Bin̄n̄anô, Apôm̄tau oc êsôm bin̄ êndên̄ lau tonec n̄a lau samuc awen̄ ma n̄a lau jaba nê̄n̄ bin̄. ¹² Gêmun̄gen̄ en̄ kêsôm gêdên̄ êsêac gebe "Alêwan̄ taôm an̄ga tonec. Akên̄ lau-têkwen̄-gêbacwaga sêlêwan̄ taun̄. Anin̄ awen̄ an̄ga tonec." Mago êsêac sêkên̄ taun̄ atom. ¹³ Kêtû tonan̄n̄a Apôm̄tau oc êsôm bin̄ tonec êndên̄ êsêac gebe "Bin̄su ten̄ ma bin̄su ten̄, bin̄su ten̄ ma bin̄su ten̄, n̄agôlin̄ ten̄ ma n̄agôlin̄ ten̄, n̄agôlin̄ ten̄ ma n̄agôlin̄ ten̄, êndôn̄ n̄agec an̄ga tonec ma n̄agec an̄ga ônê. Ma êsêac embe sêsêlê̄n̄ oc semben̄ sêsêp mūn̄a e ôlin̄ popoc ma lakô ênac êsêac to sêkôc êsêac tôn̄."

Alê kêclêsun̄a kêtû Sion̄a

¹⁴ Kêtû tonan̄n̄a amac lau-susuwaga, taun̄ ajam gôlin̄ lau Jerusalem̄n̄a tonec nan̄, akên̄ taun̄em Apôm̄tau awa.

¹⁵ Amac asôm gebe "Aêac tamoatin̄ poac dawin̄ gêmacanô ma tamasan̄ bin̄ dawin̄ lamboam gebe êndên̄ têt̄m n̄awapac sec mên̄êsan̄a oc êtap aêac sa atom, gebe bin̄ dansan̄ kêtû aêacnê̄n̄ gamên̄ tasin̄ taun̄n̄a."

¹⁶ Kêtû tonan̄n̄a Apôm̄tau Anôtô kêsôm gebe "Alic acgom, aê kakên̄ alêpoc kêkô Sion, poc n̄ajana ten̄, poc mataêjam ten̄ kêtû alê kêclêsun̄a ma lau, taun̄ sêkên̄ gêwin̄ nan̄, oc sêc su atom. ¹⁷ Ma aê oc jakên̄ mêtôtoc gêdên̄ êtu n̄adôn̄ ma bin̄gêdên̄ êtu dôn̄poc. Go kom-poc oc ensēn̄ nê̄n̄ lamu dansan̄ su ma bu n̄asamac êsun̄ nê̄n̄ gamên̄ sêsin̄ taun̄n̄a sa."

¹⁸ Go nê̄m poac gêdên̄ gêmacanô nan̄, oc sêsap tulu ma nê̄m bin̄, taun̄ amoatin̄ gêdên̄ lamboam nan̄, oc sensen̄ su. Gên̄wapac n̄amata secsêga tonan̄ embe êpi lau êkajagen̄ oc êjamun̄ amac popoc êwin̄. ¹⁹ Oc wacêtap amac sa todim-todim êtôm bêc samob, taun̄ mên̄êsa nan̄goc. Amac oc aôc n̄awapac tonan̄ êmbêc

to elen samobgen. Ma bin, tañ Anôtô eoc lasê nan, oc êtakê amac ñanô-ñanô. x 28:20-29:24 Anôtô kêkên puc nê lau gebe êmêtôc êsêac, mago gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi amboac tonanjen. ^I okwi jakêpi lau tau kêtiam. ^{II} solopgen.

Tañ êka Aiguptuñan ñanô masi

30 Apômtau kêsôm gebe "Ojae lau, tañ sêli taun sa gêdên aê nan. Êsêac taên gêjam bin, tañ aê kamasan atom nan, to sêgôm ñanô kêsa ma sêmoatin poac keso aênoc Ñalau, tec têtêku sec gêsac sec ñaô. ² Êsêac dêdi sêsêp Aiguptu sêja, mago têtû kênac aê atom. Êsêac sebe sê lamu Aiguptu, tec taên kêka Paraonê ñaclai. ³ Ma Paraonê ñaclai oc ênam amac sa atom to Aiguptu, tañ aê lamu nan, êngôm amac majem êsa. Ma lamu, tañ asom anja Aiguptu ñaajunlabu nan, oc êmbu amac. ⁴ Binñanô, laumata Aiguptuñan sênjôn Soan ma ñajaerwaga sêd lasê Hanes, ⁵ mago lau judaña majen êsa gebe taên kêka lau, tañ sênam êsêac sa naeo nan. Lau Aiguptuñan tonan oc sênam amac sa to sêpuc amac tôn atom, oc sênam lau majen êsa to sesen êsêac waen ñajam su."

⁶ Anôtônê bin kêpi bôc Negebña tonac gebe "Laujaen sêsêlên sêsa gamên, tañ kêtakê to kêlênsôn lau nan. Lewe ma moacwêm ma moactêna kair ten sêmoa gamên tau. Laujaen tau sêkên nêñ waba to awamata gêsac donki to kamele ñaô. Êsêac sebe sêkên gên tau dêdên lau, tañ têtôm gebe sênam êsêac sa atomanô nan. ⁷ Aiguptu ênam êsêac sa naeo to ñaôma. Tec kasam gamên tau gebe 'Rahab, tañ gênjôn e ñanên lanjwagen.'"

Lau tañenpêcña

⁸ Go Anôtô kêsôm gêdên aê gebe "Ôna oto bin tonan êpi poctapa êsêac sêlic ma oto êsêp buku ten gebe ênêc enden tônjen. Gebe lau ñamuña sêsam e sêjala miñ tau. ⁹ Gebe lau tonan sêli taun sa gêdên Anôtô ñapan. Êsêac binñan ñalatu ma sêkên tañen Apômtaunê ñagôlin atom. ¹⁰ Êsêac sêsôm gêdên laugeoc-bin-lasêwaga gebe 'Alic gên ten atom.' Ma gêdên propete gebe 'Aoc binñanô lasê êndên aêac atom. Asôm bin, tañ aêac abe anôgen nan lasê. Akên aêac akôc ma bin taên gêjamña tôn. ¹¹ Akên ñasawa ma akô intêna auc atom. Aêac abe anô Israelnên Anôtô Dabuñ nê bin êtiam atom.'"

¹² Mago Israelnên Anôtô Dabuñ kêsôm gebe "Amac adec bin, tañ kasôm gêdên amac ma taêm kêka ñaclai sec to binñan gebe êtu amacnêm sejen. ¹³ Kêtu tonanña amac awê bin ñakain. Amac atôm tunbôm baliñ, tañ kêôpacgen nan. Amac aku sa sep tagen nagulun. ¹⁴ Amac popoc amboac kuanô, atôm ku, tañ selo popoc samucgen nan, e ñasaboac ten êtôm gebe sêkên ja ñalana êsêp ma sêkati buña atom."

¹⁵ Gebe Apômtau Anôtô, Israelnên Ñac Dabuñ kêsôm gebe "Embe anam taôm ôkwi ma akên êwiñ

I Bin susu, tañ Jesaianê ñacjo sêsôm nan, Apomtau kakac II Dôn tau sêmasan ña gam to poc gebe atoc gên

aêgen, nan oc janam amac kêsi. Anjôm ñanên ma akên matem aêgen, go nêñ ñaclai êsa." ¹⁶ Mago amac akên tañem atom ma asom gebe "Masi, aêac oc anjôn hos ma aêc su." Tec amac oc aêc su binñanô. Ma asôm gebe "Aêac oc anjôn hos ma aêc su wen tagen." Tec nêñ ñacjo oc sêjanda amac wen tagen amboac tonanjen. ¹⁷ Ñacjo tagen embe êkôtên lêma, go amacnêm lau tausen oc sêc su. Ñacjo lemen ten embe sêkôtên lemen ma amac samob aêc su e obokêam ñajamoa taugen êkô lôc ñaô êtu ñabelo ten. ¹⁸ Mago Apômtau gêdên amac gêmoa gebe taê walô amac. En gêdi gebe têtac labu amac gebe Apômtau en Anôtô gêdên ma lau, tañ sêdên en nan, oc têtac ñajam êsa. x 30:19-33 Anôtô taê walô nê lau, tañ sêdên gênwapac to ñandan ma êmêtôc lau Asuria.

Anôtô oc êtu lautuc Jerusalem

31 Ojae êsêac, tañ aê lamu Aiguptu ma taên kêka hosgen ma sêkên mater kareta gebe taêsam to sinwaga, tañ sênjôn hos ñaô nan, gebe êsêac ôlinwalô kêlêlêc. Mago sêkên mater Israelnên Ñac Dabuñ atom ma teter Apômtau kêtu ênam êsêac sanja atom. ² Mago Anôtô en ñac tokauc. En kêkên gênwapac kêkônin êsêac tôn. En gêjam nê bin ôkwi atom. En oc êndi naensen lau secwaga nêñ gôlôac ma enen êsêac, tañ sêjam lau sêgôm secña sa nan. ³ Lau Aiguptu êsêac ñamalac, êsêac Anôtô atom. Êndên tañ Anôtô oc êmêtôc lêma nan, gêjam-sawaga oc ênac tau êndu ma ñac, tañ en gêjam en sa nan, oc emben ma êsêac samob oc sênanña sêwiñ taun.

⁴ Apômtau kêsôm bin tonac gêdên aê gebe "Lewe têna me lewe ñalatu embe têtac gwada sa, go gejobwaga bôcña nêñ wamban to ñakicsêa êtôm gebe êtakê êsêac e sêc su nec atom. Ma aê, lausiñ undambêña nêñ Apômtau amboac tonanjen. Ñaclai ten oc êkô aê auc atom êtôm tonan. Aê oc jatu lautuc lôc Sion. ⁵ Aê, lausiñ undambêña nêñ Apômtau, oc jakên sêlin Jerusalem -amboac moc kelelo gebe ênam ñalatu kêsi. Aê oc janam malac tau sa to jaku ñacjo tulu."

⁶ Apômtau kêsôm gebe "O lau Israel, akac taôm ôkwi andên aê, tañ ajam dêmôêm nan. ⁷ Gebe êndên ñasawa ten amac samob oc ambalin nêñ gwam sec, tañ lememe kêmasan ña silber to gold nan, sin ênan. ⁸ Sin oc enen lau Asuriaña su ña ñamalacnên ñaclai atom. Lau Asuriaña oc sêc sin su sêna ma nêñ lau matac têtû gênôma. ⁹ Êsêacnên kiñsêga oc êtênêp tau êndu-êndu ma nêñ laumata sinña têtakê e sêc su ma sêwi nêñ gêbôm sinña sin." Apômtau tañ nê ja kêsa Sion ma nê ja ñawao gêc Jerusalem nan, nê bin tonan.

Kin bin gêdênña

32 Alic acgom, kin ten oc ênam gôlin ña bin gêdên ma kasêga sênam gôlin ña mêtôc gêdên.

² Êsêac samobgen oc têtôm gamên, tañ kepen mu auc nan,

ma têtû launên lamu gamên êlanjanña.

Êsêac têtôm bu kêsa gamênj ñakelenj
 ma têtôm poclabu ñajunj anja gamênj sawa.
 3 Go êsêac, tañ sêlic nañ, materjanô êmôp atom
 ma êsêac, tañ sênjô biñ nañ, oc sê tañenj.
 4 Lau tañ sêsôm biñ beleb-belebgenj nañ, oc sêmêtôc
 biñ êndênjenj,
 ma êsêac, tañ sêsôm biñ kwac-kwac nañ, oc sêsôm
 biñ ñañênj êsa.
 5 Êsêac sêsam lau meloc gebe apômtau êtiam atom
 ma tetoc lau wauc-wauctêna sa amboac lau towae
 atom.
 6 Gebe ñac meloc oc êsôm biñ meloc
 ma nê ñalêlôm taê gêjam secgenj,
 gebe êngôm gênj toAnôtômêgenj
 ma êsôm biñdansañ êpi Apômtau
 ma êwi lau, tañ mo gêjô êsêac nañ, siñ sêmoa tomo
 êjô êsêacgenj
 ma êngaminj bu êndênj lau, tañ bu gêjô êsêac nañ.
 7 Wauc-wauctênanê mêtê sec,
 enj taê gêjam biñ sec kêtû wakuc-kêtû wakuc
 ma lau sêpô-lêna-taunwaga embe sêwa nêñ biñ sa
 gebe biññanô,
 oc ñac tau ensenj êsêac su ña nê biñdansañ.
 8 Mago ñac mansañ taê gêjam biñ mansañgenj
 ma êsap gênj mansañ tônj ñajañagenj.

Propete gêlênj biñ lauo Jerusalemña

9 Amac lauo, tañ anjônj ñaômagenj nañ, andi, anjô aê
 aoc,
 ma êsêac latunjo amac, tañ akênj gêwinj biñ paliñ-paliñgenj
 boa nañ.
 akênj tañem ñoc biñ.
 10 Jala tenj ma bêc ñagêdô ênaña acgom,
 go amac lauo, tañ akênj gêwinj biñ paliñ-paliñgenj
 boa nañ atakê,
 gebe wain ñanô oc êtu lêwê atom, ma noc anij mo
 lasêña mênêsa atom.
 11 Amac lauo, tañ anjônj ñaômagenj nañ atênêpmanj,
 amac lauo, tañ akênj gêwinj biñ paliñ-paliñgenj
 boa nañ atakêmanj.
 Akwalec nêñ ñakwê su ma amoa ñaômagenj, go asô
 talu êtu nêñ ñakwê.
 12 Atañ tañiboa êtu nêñ kom ñajamña
 êtu nêñ wain ñajamña,
 13 êtu ñoc launênj nom, tañ wanjanic to gênj têkwa-
 têkwa gêjam auc nañña
 ma êtu gôlôac, tañ sêngônj malac tatu samucña
 totêntac ñajamgenj nañña.
 14 Gebe andu kapôênj oc êtu tuc, ma malac tonjaonda
 tau êtu gasañ.
 Gamênj ñabau to andu soso dêdib ñacjonja oc êtu
 bôcnênj gêsunj endenj tônjenj,
 ma êtu donki gêbôm nêñ gamênj ôwêña,
 ma êtu dombanênj gamênj sêniñ gênjña.
 15 Biñ tonañ ênêc e Apômtau ênsêwa Njalau anja
 lôlôc mênjêpi aêac,
 go gamênj sawa ênam tau ôkwi êtu kôm tonjanô ña-
 jam,

ma kôm tonjanô ñajam ênam ñanô êlêlêc su.
 16 Ma mêtôc gêdênj oc ênêc gamênj sawa
 ma biñ gêdênj êmoa kôm tonjanô ñajam ñalêlôm.
 17 Ma biñ gêdênj ênam ñanô biñmalô
 ma mêtôc gêdênj ênam ñanô tamoa ñañênj totêntac
 êpa sugenj endenj tônjenj.
 18 Ñoc lau oc sêngônj tobiñmalô
 ma sêlêwanj taun sêngônj andu ñajaña to gamênj
 êmacgenj.
 19 Ma salenj oc êku gulunj tagenj
 ma malac popoc samucgenj êsêp êtap ênêc.
 20 Aê aoc êôc amac, tañ asê nêñ gênj êsêp bugala
 ma akênj bulimakao to donki taun sêmoa nêñ gênj.

Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi

33 Ojae aôm ñac-gosenj-gênj-suwaga-ma, tañ
 sesenj aôm taôm su atom nañ,
 ma aôm ñac-kôjanjo-gênjwagama, tañ ñac tenj kêjan-
 jo nêñ gênj su atom nañ.
 Êndênj tañ onsenj genj êmbacnê nañ, oc sensenj aôm
 taôm su,
 ma êndênj tañ ôjanjo gênj e êmbacnê nañ, êsêac oc
 sêjanjo nêñ gênj.
 2 O Apômtau, taêm walô aêac,
 aêac aônj aôm amoa.
 Ôtu aêacma lemenj êtôm bêbêcgenj
 ma aêacma kêsiwaga êndênj têm gênjwapacña.
 3 Êndênj tañ lau oc sênjô aôm awam amboac wapap
 gêjac nañ, oc sêc.
 Êndênj tañ aôm ôndi sa nañ,
 tentenlatu samob sêc êliñ-êliñ.
 4 Ma lau oc sejonj ñawaba amboac lêsêc sejonj gwada
 ma waba tau ê êsêac amboac têapa gê lêsêc.
 5 Tatoc Apômtau sa gebe enj gêngônj lôlôc.
 Enj oc êkênj mêtôc gêdênj to biñ gêdênj ênam Sion auc.
 6 Enj oc ênam gôlinj aôm nêñ têm samob êsêlênj
 ñañênjenj
 ma êkênj moasinj ênam aôm kêsiña to kauc mêtênja
 ma kauc tajala gênjña ênam sêga.
 Tatêc Apômtau kêtû ênê awamata.
 7 Alic acgom, siñsêlêc têtanj sêmoa intêna
 ma wama ñasêlinjwaga têtanj secanô.
 8 Intênasêga kêtû gasañ ma lau tenj sêselênj sêsa kêtî-
 am atom.
 Êsêac sêjac poac popoc ma sêpêlê lau-sêwa-biñ-
 sawaga
 ma tetoc ñamalac tenj sa kêtiam atom.
 9 Nom kêtanj tonjalêlôm ñawapacgenj.
 Lôc Lebanon kêmêlinj tomajagenj.
 Gaboan Saronña kêtôm gamênj sawa.
 Ma lôc Basan to Karmel kêtû kwalam.
 10 Apômtau kêsôm gebe
 “Galoc aê kamasañ tauc gebe jandi,
 galoc aê oc jandi jakô.
 11 Amac taêm, mago akêkam gênj ñapa
 ma akôc ñalauñ ñamasêgenj.
 Nêñ awemjaô kêtôm ja ñawaô, tañ oc êniñ amac su
 nañ.

12 Ma tentenlatu samob oc têtôm usu ñapa, tañ sê-pac kêtü ñop nañ,
têtôm wanjanic, tañ sêsap su ma sêkên ja geñ nañ.

13 Amac lau, tañ amoa jaêcsêga nañ, añô gêñ, tañ gagôm nañ ñawae.

Ma amac lau, tañ amoa ñagala nañ, ajala ñoc ñaclai."

14 Secwaga Sionña têtêc taun ñasec,
ma lau alôb-alôb têtakê ñanô ma sêsôm gebe
"Aêacnên asa oc êtôm gebe êngôn êwiñ ja, tañ êsa enden töngeñ nañ."

15 Ñac tañ kêsä nê lên gêdêngeñ ma kêsôm biññanô nañ,

ñac tañ gedec gêñ, tañ lau sêjanço nañ,
ma gêôc lêma tön gêdên awa êtim enña
ma kêkên taña biñ sêkêc dec siñña atom,
ma gêsar mataanô auc gebe êlic gêñ sec atom

16 ñac tonar tec êngôn lólôc.
lôc to poc sagiñ oc êtu ênê lamu
ma aña tonar oc sêkên mo êndên en ma êpô lëna bu atom.

17 Matamanô oc êpi nêmiñ kiñ tonê ñawasi,
matamanô oc êu laiñ su êna.

18 Nêmiñ ñalêlôm oc taêm ênam ñawapac lançwa, tañ katakê aôm nañ,
gebe "Ñac kêsä gêñ saña gêmôa ondóc.

Ñac gêjam dôñ gêñña gêmôa ondóc.
Ñac kêsä andu jaliña samob saña gêmôa ondóc."

19 Matamanô oc êpi lau-tetoc-taun-sawaga êtiäm atom.

Êsêac sêsôm awen teñ, tañ gôjam kauc ñam,
ma imbelen kêpêlê biñ, tañ kôjala atom.

20 Matamanô êpi Sion, tañ kêtü aêacnên omsêga ña-mala.

Matamanô oc êpi malac ñañên Jerusalem tau,
tañ kêtôm becobo, tañ kêkô geder töngeñ nañ.

Lau teñ oc sêmbuc ñaalê sa atom.

21 Ma Apômtau oc êmoa êwiñ aêac tonê ñawasi kiñña.

En oc êtu aêacnên bu kapôn to ñawenwen,
tañ manowa ma wan tolac têtôm atom gebe sêsô sê-na nañ.

22 Gebe Apômtau kêtü aêacnên mêtôcwaga ma kêtü nên gôliñwaga.

Apômtau kêtü nên kiñ ma oc ênam aêac kêsä.

23 Nêmiñ lêpoa kêm kêtü goloñ ma gê jamoa tön atom,
tec ager lac sa kêtôm atom.

Go sênac sam awa, tañ sêjanço nañ,
ma lau puliñ oc sêkôc sêwiñ amboac tonançen.

24 Ñac malac tonanña teñ oc êsôm gebe "Gêmac gêgôm aê," nec atom.

Apômtau oc êsuc lau, tañ sênçôn malac tau nañ, nên sec ôkwi. x 34:1-17 Môkêlatu tonec geoc Anôtônê ñacjo nên ñandar, tañ enen êsêac su sênña nañ lasê. ^I sa. Lau jaba sêsôm taun awen katu sejop to sêkônin êsêacña. ^{II} wan gebe sênac siñ êndên Israel nañ, nên biñ sa.

^I Namadiñ 18 to 19 gêwa lau Israel nên têm gêñwapacña ^{II} Namadiñ 23 gêwa lau Israel nên ñacjo, tañ sêlac

Anôtô kêmasarñ nê lau têtü wakuc

35 Gamên gasar to gamên ñakelen oc têtac ña-jam

ma gamên sawa oc êtu samuc ma ñaola ênac lêtên amboac mênamiñ.

2 Ñaola êsa ênam aucgen
ma gamên tau oc êtu samuc ma ênam wê totêtac ña-jamgen.

Ma sêkên Lebanon ñañawasi
ma Karmel to Saron ñagêlôn êndên gamên tau.

Êsêac oc sêlic Apômtaunê ñawasi
ma Anôtônê ñawasi kiñña.

3 Ançôm lememe, tañ kêtü palê nañ, ñajana êsa
to ançôm emduc, tañ kêtü goloñ nañ, ñajam êsa.

4 Asôm êndên lau tonên ñalêlôm ñatutuc gebe
"Akô ñajana ma atêc taôm atom.

Alic acgom, nêmiñ Anôtô oc êmên êtu êkac kamocçôc
to êkên ñagêjôn ma ênam amac kêsä."

5 Go materpêc mater êlac
ma tañençunbic tañençunçun êpoa lasê.

6 Go magiñ kêsü sêmboar sa têtôm mojava
ma awençmê sênam wê lambiñña,

gebe bumata oc êu lasê êsa gamên gasar
to bu kapôn êsa gamên sawa.

7 Kekop ñandar oc êtu bugêjacton
ma bumata oc êpulu ança nom gelo-gelo,
ma gêgwan to ôpic ma siñ êpi ança kêm gamên

sawana malenç.

8 Ma intênasêga teñ oc ênêc tonec,
ma sêsam intêna tau gebe "Intêna dabunç."

Lau môpna sêsêlên sêsa tonar atom,
ma lau meloc sêmôa intêna tau atom.

9 Lewe teñ oc êmoa tönê atom
ma bôclai teñ oc êsêlên êmoa intêna tau atom,
oc tatap êsêac sa sêmôa tönê atom,

lau tañ Apômtau gêjam êsêac kêsä nançen, oc
sêsêlên intêna tau.

10 Ma êsêac, tañ Apômtau kêgaboac
su nañ, oc sêmu sêmênç

mênçsêo lasê Sion towênç.

Têtac ñajam tençenña oc ênsac êsêac ñaô
têtac ñajam to têtac ñagaô oc ênam êsêac auc

ma gêñwapac to tañiboac oc êwi êsêac siñ. x 36:1-39:8

Lau Asuria nên kiñ Sanherib gêwê nê siñwaga sêo lasê
gamên Judaña ñamiñ kêsêp môkêlatu tonec. Mago

Anôtô gêjam malac Jerusalem sa ña lên kaiñ teñ. Kiñ
Hiskia kêtap gêmac kapôn sa, mago ôli ñajam kêsä

kêtiam.

Anôtônê biñ gêjam malô Sionña

40 Nêmiñ Anôtô kêsôm gebe
"Anam malô, anam malô ñoc lau.

2 Asôm biñ malôgen êndên Jerusalem
ma amôc êndên enç

gebe ênê sakiñ gêñômana ñatêm gêbacnê
ma sêsuc ênê keso ñatôp ôkwi,

gebe Apômtau lêma kêkên ñagêjô kêlêlêc su gêjô ênê sec samob.”
³ Awa tenj gêmôêc gebe
 “Amansañ Apômtaunê gamên êsêlên êsaña anja gamên sawa
 to amêtôc intêna êtu solop anja gamên ñakelenj êtu nêñ Anôtôña.
⁴ Gaboan samob oc êôc sa
 ma lôc to gamên ñabau êtu tapa
 ma sêmêtôc ñapoalic êtu solop
 ma sêmansañ gamên kalon-kalon ñatip êsa.
⁵ Go Apômtaunê ñawasi oc eoc tau lasê
 ma ñamalac pebenj oc sêlic gên tau sêwiñ taunj
 gebe Apômtaunê awa kêsôm biñ tau.”
⁶ Awa tenj kêsôm gebe “Ômôêc.”
 Ma aê kasôm gebe “Jamôêc asagenj.”
 “Gên nomña samob kêtôm gêgwanj
 ma ñamalacnêñ gêlôn samob kêtôm ñaola kômña.
⁷ Êndên tañ Apômtau êju nê awajaô nañ,
 gêgwanj êmêlinj ma ñaola êsêlic.
 Biññanô, lau têtôm gêgwanj.
⁸ Gêgwanj kêmêlinj ma ñaola kêsêlic,
 mago aêacnêñ Apômtaunê biñ oc ênêc endenj
 tôngej.”
⁹ O Sion, jaenwaga ñawae ñajamña,
 ôpi lôc baliñ tenj ôna.
 O Jerusalem, jaenwaga ñawae ñajamña,
 ôpuc awam sagenj.
 Ôsôm êndên malac Judaña gebe “Alic nêñ Anôtô
 tonec.”
¹⁰ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêmênj tonjaclai
 ma enj tau lêma gêjam gôlinj gên samob.
 Alic acgom, lau tañ enj kêku êsêac atom tulu nañ,
 sêwiñ enj
 ma lau, tañ gêjam kôm kêpi êsêac nañ, sêmuñ enj.
¹¹ Enj oc enjenj nê domba êtôm ñacgejob
 ma êsip domba ñalatu tamiñ bôdagi,
 go êwê ñatêna malôgenj.

Israelnên Anôtônê dôn masi

¹² Asa kêkati gwêc ña lêma ma gêjam dôn
 ma kêsaka undambê.
 Asa gêjam dôn nom ñakekop kêsêp bakep
 ma gê dôn lôc samob to kêsâê gamênj ñabau
 ñañawapac.
¹³ Asa gêjam gôlinj Apômtaunê ñalau
 ma mêtêmôkê ondoc kêdônj enj.
¹⁴ Enj gêjam kênac asa gebe êwa biñ sa êndên enj
 ma asa kêtôc intêna mêtôc gêdênña gêdênj enj
 ma kêdônj kauc gêdênj enj
 ma kêtôc intêna êjala gên ñamña gêdênj enj.
¹⁵ Alic acgom, tentenlatu têtôm bu ñatetep, tañ kês-
 ap bakep tôn nañ,
 ma têtôm kekop, tañ lau sênac dôn êtôm atom nañ.
 Alic acgom, nuc ñawapac kêtôm gêngambu tenj.
¹⁶ Ka Lebanonña kêtôm gebe sênac pac êtu dajaña
 ma bôc Lebanonña kêtôm gebe êtu daja tau atom.
¹⁷ Enj gêlic tentenlatu samob amboac gên ñaôma

gêlic êsêac têtôm gên tenj atom.
¹⁸ Amac alic Anôtô kêtôm asa,
 ma anam dôn enj êpi asagenj.
¹⁹ Anam dôn enj êpi gwam me.
 Ñacmêtê kêpac gên tau,
 ma ñac-kêpac-goldwaga kêkwa gên tau auc ña gold
 ma kêmasañ kapoacwalô silberña kêtû gên taunja.
²⁰ Ñac ñalêlôm sawa oc êjaliñ ka ñajaña tenj sa gebe
 êtu namuc atom
 ma êtap kwalam langwa tenj sa,
 gebe êsap ñakatu tenj tañ êkô ñañênjenj nañ.
²¹ Amac ajala atom me. Amac anjô atom me.
 Êsêac sêjac miñ biñ tau gêdênj amac gêdênj an-
 dangenja su atom me.
 Amacnêñ kauc kêsâ gêdênj Anôtô kêkênj nom nañ,
 atom me.
²² Enj taugenj gêngônj nom ñamadiñ lôlôcña ñaô
 ma gêlic ñamalac têtôm wagô
 ma kêlainj umbonj kêtôm obo tenj,
 go gêlam gên tau kêtôm becobo, gebe lau sêngônj
 ñalabu.
²³ Enj gêgôm kasêga têtû gên ñaôma
 ma gôlinjwaga nomña têtôm gên ñanô masi.
²⁴ Sêsê êsêac ma sêpônj êsêac
 ma ñawakac keselenj kêsêp nom,
 go enj gêju awajaô kêpi êsêac e gacgenj sêmêlinj
 ma mulai kêlai êsêac sa amboac gêngambu.
²⁵ Ñac dabunj tau kêsôm gebe Amac oc anam dôn aê
 êpi asa,
 ma aêagêc asa atôm taunj.
²⁶ Aôc matemanô sa êpi lôlôc ma alic.
 Asa kêkênj utitalata samob tônê ñai.
 Ñac, tañ gêwê êsêac totonj-totonj sêsâ sêmênj
 ma kêsam êsêac samob nêñ ñaê nañ,
 nê ñaclai kapônj ma enj ñaniniñ Ñatau,
 tec nêñ tenj gêjaña atom.
²⁷ Aôm kôsôm gebe “Ñoc lênj kêsiniñ tau gêdênj Apôm-
 tau
 ma ñoc Anôtô gêôc lêlêc ñoc biñ, tañ taêc kêka nañ.”
 O Jakob, aôm kôsôm biñ tonañ kêtû agenja,
 o Israel, aôm kôtañ tanjboa tonañ kêtû agenja.
²⁸ Amac ajala to anjô biñ tonec atom me gebe
 Apômtau enj Anôtô tenjenja.
 Enj kêkênj nom ñamadiñ samob.
 Enj oc êtu golonj atom ma têtwa êmbac atom.
 Aêac tatôm gebe takip ênê kauc êjala biñña ñam sa
 atom.
²⁹ Enj kêkênj ñaclai gêdênj lau tekwenj gêbac
 ma ñajaña gêdênj lau palê-palê.
³⁰ Lau matic oc têtû golonj ma tekwenj êmbac,
 ma ñapalê wakuc oc sêu taunj,
³¹ mago êsêac, tañ taênj kêka Apômtau nañ, oc têtap
 ñaclai wakuc sa.
 Êsêac oc sêkênj magê amboac momboan.
 Êsêac oc sêlêti, mago tekwenj êmbac atom,
 êsêac oc sêsêlênj, mago têtû golonj atom.

Anôtô gêjac mata biñ gêdên Israel

41 "Amac nuc samob, jamañgen ma akên tanjem aê.
 Ma tentenlatu samob têtap nêñ ñaclai wakuc sa.
 Êsêac têtû gasuc mênşêsôm nêñ biñ.
 Aêac samob dawin tauñ natakô êtu mêtôcña.
 2 "Asa kêjaliñ ñac, tañ kêku ñacjo tulu ñapanñ nañ, sa anğa oc kêpiña.
 Ñac tau kêkên tentenlatu taêsam sêsô eñ ñalabu to kêka kiñ tôñ.
 Ênê siñ gêjac êsêac popocgen e têtôm kekop ma nê talam kêjanda êsêac e têtôm gêngambu, tañ mu gêju nañ.
 3 Eñ kêjanda êsêac kêdaguc ma kêsa nê lên toôli samucgen,
 eñ kêlêti e akaiñ gedec nom.
 4 Asa kêkalem gôlôac to gôlôac samob gêdên andañgen ñanô
 ma kêmasañ to gêgôm gêñ tonañ.
 Aê Apômtau, aê ñac, tañ gagôm gêñ tau.
 Aê katu ñamata ma oc jatu ñamu.
 5 "Nuc samob sêlic gêñ tau ma têtakê ma nom ñamadiñ têtênêp,
 êsêac têtû gasuc-têtû gasuc sêmên.
 6 Lau sêjam tauñ sa
 ma sêsôm gêdên tauñ gebe 'Têntac êpa sugen.'
 7 Ñacmêti awa geger ñac-kêpac-goldwaga tôñ.
 Kamunda awa geger ñac-keto-ñatalôwaga tôñ ma kêsôm gebe 'Gên tau ñajamanô.'
 Ma sêjac gêñ tau tôñ ña bêlêm gebe wiwic atom.
 8 "Ma ñoc sakiñwaga aôm, Israel,
 aôm Jakob, tañ kajaliñ sa nañ,
 ñoc ñac Abraham nê wakuc aôm
 9 aê kakôc aôm anğa nom ñamadiñ to gamôêc aôm anğa nom ñakêclêsu jaêcsêga ma kasôm gêdên aôm gebe 'Aênoc sakiñwaga aôm, aê kajaliñ aôm sa ma katiñ aôm su atom.'
 10 Ôtêc taôm atom gebe aê gamoa gawin aôm, têtmtac ñagogo atom gebe aômñêm Anôtô aê.
 Aê oc jakên ñaclai êndên aôm, aê oc janam aôm sa, aê oc japuc aôm tôñ ña lemoc anôña, tañ kêku ñacjo tulu nañ.
 11 "Alic acgom, êsêac tañ têtmtac ñandañ gêdên aôm nañ,
 oc sêsû êsêac susu ma sênğôm êsêac majen êsa.
 Êsêac tañ sêkên kisa gêdên aôm nañ, oc têtôm gêñ ñaômna ma sênaña.
 12 Aôm oc onsom nêm ñacjo, mago oc ôtap êsêac sa atom,
 ma êsêac, tañ sêjac siñ gêdên aôm nañ, oc malenmê sênaña.
 13 Gebe aê Apômtau, aômñêm Anôtô,
 kakam lêmam anôña tôñ.
 Aê tec kasôm gêdên aôm gebe 'Ôtêc taôm atom, aê oc janam aôm sa.'
 14 Apômtau kêsôm gebe" O ñoc gêñenec Jakob, ôtêc taôm atom.

Amac lau Israelña, oc janam amac sa, gebe amacnêm kêsiwaga aê, Israelnên ñac dabuñ.
 15 Ôlic acgom, aê gagôm aôm kôtu olo, olo wakuc ñajana.
 Aôm oc ôtuc lôc popoc e êtu kekop, ma gamên ñabau e êtu gêngambu.
 16 Aôm oc okolon gêñ tau e mu êju ñapa su, mulai oc êlai gêñ tau êliñ-êliñ.
 Ma aôm oc têtmtac ñajam êsa êtu Apômtauña, ma waem êsa êtu Israelnên ñac dabuñña.
 17 "Lau ñalêlôm sawa to sêpô-lêna-tauñwaga embe sensom bu elêmê
 ma bu embe êjô êsêac e imbelen ñakelen êsa, nañ aê Apômtau oc jakên tañoc êsêac.
 Aê, Israelnên Anôtô, oc jawi êsêac siñ atom.
 18 Aê oc jakên bu enselen êsa lôc kalon-kalon ma bumata êpoac gamên ñagaboañ.
 Aê oc janam gamên sawa ôkwi êtu bugêjacton ma bu êpulu êpi gamên ñakelen.
 19 Aê oc jasê kaseda to kakêlim ma kabôên to katêkwi êkô gamên sawa ma jakên siun êkô gamên ñakelen
 ma kalelon to kêmêsic êwin amboac tonanğen
 20 gebe lau samob oc sêlic to sêjala ma sêsala e nêñ kauc êsa,
 gebe Apômtaunê lêma gêgôm gêñ samob tonañ ma Israelnên ñac dabuñ kêkên gêñ tau."

Anôtô kêpêlê anôtôi dansañ

21 Apômtau kêsôm gebe "Amansañ nêm biñ."
 Kiñ Jakobña kêjatu gebe "Akên lau-sêwa-nêm-biñ-sawaga sêsa sêmên.
 Sêsa sêmênmanñ ma sêsôm biñ samob, tañ oc mênêsaña nañ lasê.
 Anac miñ biñ lanğwa samob ñam gebe ênêc ma kauclêlôm ma taên ênam.
 22 Ma awa gêñ, tañ oc mênêsaña nañ, sa êndên aêac gebe taên ênam gêñ tau êtu anô ñalên.
 23 Asôm gêñ, tañ mênêsa êtu ñamu ña nañ, êndên aêac,
 ec ajala gebe amac anôtôi biññanô.
 Ajôc, anğôm gêñ teñmanñ, ñajam me sec gebe aêac alic ma atakê.
 24 Mago amac gêñ ñaômna ma nêm koleñ ñanô masi samucgen ma ñac, tañ kêjaliñ amac sa nañ, eñ ñac alôb-alôb.
 25 "Aê gajac ñac teñ sa anğa gamên nodoña, tec gêmên.
 Gêmên anğa oc kêpiña. Eñ oc awa ênac ñoc ñaê.
 Eñ oc êka gôliñwaga tôñ amboac lêsap ma amboac ñac-kêpac-kuwaga kêka nomku.
 26 Asa gêwa gêñ tau sa gêdên andañgen gebe aêac ajala
 me kêkên ñawae gêmun gebe aêac alôc gebe 'Ñajam.'
 Lau teñ sêwa sa atom, lau teñ sêkên ñawae gêmun atom.
 Lau teñ sênô nêm biñ atom.

27 Aê kasôm biñ tau lasê gêdên Sion kêtü ñamata ma kasakiñ jaerwaga to ñawae ñajam tau gêdên Jerusalem.

28 Aê matocanô gêja, mago galic ñac tenj atom. Aê embe jatu kênac, oc nêñ ñac êwê êsêacña tenj gêmoa

gebe êjô aê aocña nec atom.

29 Alic acgom, êsêac samob têtü gêñ ñaôma ma nêñ kolenj ñanô masi samucgenj.

Nêñ gwam kêtôm mu ñaôma." I II ñagêdô sa. Alic 40:19-20

Apômtaunê sakiñwaga

42 "Alic acgom, ñoc sakiñwaga, tanj gajac enj sa nanj, ñac tanj kajaliñ enj sa ma katuc galic enj ñajam nanj, tau tonec.

Aê kakêñ ñoc Njalau jagêsac enj ñaô ma enj oc êkôc biñgêdên êndênj tentenlatu samob êna.

2 Enj oc êmôêc êkac sagerj atom ma êlainj nê biñ êtu tapa ênêc malacluj atom.

3 Enj oc êpônj sôbolec, tanj tulu kwananjenj nanj, tulu samucgenj atom

ma êsi dawenj gasilana êmac atom.

Enj oc êwaka biñgêdên sa ñajênjenj.

4 Enj oc êtu palê me êtu golonj atomanô e ênac dabiñ biñgêdên anja nom, ma nuc sêkênj materj ênê biñsu."

5 Apômtau Anôtô, tanj kêkênj undambê ma kêlainj gêñ tau

ma kêmasanj nom to ñagênjêlôm samob

ma kêkênj lau nomña sêsê awenj

to kêkênj materj jali gêdênj gêñ samob, tanj sêsêlênj sêmoa nom ñaô nanj,

kêsôm biñ tonec gebe

6 "Aê Apômtau, aê kakalem aôm tobiñgêdênjenj ma kakam aôm tônj gêdênj lêmam ma gajam jaom aôm.

Aê kakêñ aôm kôtu ñoc poac ñabelo gêdênj lau, ma kôtu tentenlatunênj ja.

7 Gebe ôñgôm lau materjpec nêñ materjanô êpoa lasê

to ôwê lau kapoacwalôña sêsa anja gêsuj sêmênj ma êsêac, tanj sênjônj tokesecgenj nanj, sêsa anja kapoacwalô sêmênj.

8 Aê Apômtau, aênoc ñaê tau tonanj.

Aê jawi ñoc ñawasi siñ êndênj lau tenj atom ma jawi ñoc waec siñ naelom gwam atom.

9 Alic acgom, biñ lanjgwa ñanô kêsa sugac ma galoc oc jasôm biñ wakuc lasê.

Biñ tau ñanô kêsa atom tagenj ma jasôm lasê êndênj amac kwananjenj."

Talambiñ Apômtau, gebe gêjam nê lau kêsi

10 Anja wê wakuc tenj êndênj Apômtau ma alanem enj e êndênj nom ñamadiñ. Gwêc to ñagênjêlôm ñadindiñ êsa ma nuc to lau, tanj sênjônj tonanj nanj, sêlambiñ sêwiñ.

11 Gamênj sawa tau to malac gamênj sawanja sêôc awenj sa

ma lau Kedar nêñ malac amboac tonanj.

Lau tanj sênjônj gamênj Sela nanj, sênam lasê ma nêñ ñaôndu êpi anja lôc ñatêpôê.

12 Êsêac tetoc Apômtau sa ma sêsôm ênê wae lasê anja nuc.

13 Apômtau oc êsa amboac ñactêkwa tenj, enj êli tau sa amboac ñac siñña tenj.

Enj ênam wambanj to ênac mu.

Enj êtôc tau êndênj nê ñacjo gebe enj ñac siñsêlêc.

Anôtô gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi

14 "Aê ganjônj gamênj gêmác ñasawa ñênjenj, aê kasôm biñ atom ma gajam tauc tônj.

Ma galoc aê oc jatanj lasê amboac awênê gabêsi sec. Aê oc jasê aoc e tekoc êmbac-êmbac.

15 Aê oc janjôm lôc to gamênj ñabau êtu gasanj ma ñagêgwanj samob êsêlic.

Bu kapôênj oc ñamanj ñaôma

ma bugêjactonj ñakelenj êsa.

16 "Aê oc jawê lau materjpec sêsa intênasêga, tanj sêjam kauc nanj,

ma sêsa intêna saunj, tanj sêjala atom nanj.

Aê janam ñakesec, tanj gê êsêac auc nanj, ôkwi êtu ñawê

ma gamênj kalonj-kalonj ñatip êsa.

Gênj samob tonanj ñai aê oc janjôm ma jandec sênêcña atom.

17 Êsêac tanj sêkênj gêwiñ anôtôi jaba

ma sêsôm gêdênj gwam gebe 'Aêacma anôtôi amac' nanj,

oc sênu taunj su tomajenjenj sêna."

Lau Israel seso tanjenj wamu ñamoasinj

18 "Amac lau tanjemsunjbic anô biñ, ma amac lau matempec alic to asala gêñ.

19 Asa matapec kêtôm ñoc sakiñwaga

ma asa tanjasunjbic kêtôm ñoc jaerwaga, tanj kasakiñ enj nanj.

Asa matapec kêtôm enj, tanj ôli andanj aê nanj, ma tanjasunjbic kêtôm Apômtaunê sakiñwaga.

20 Aôm gôlic gêñ taêsam, mago kôsala atom.

Aôm tanjamsunj kêpoa lasê, mago gônô biñ atom."

21 Kêtu nê biñgêdênj Apômtau gêlic ñajam, gebe êñgôm nê biñsu êtu kapôênj to ñawasi êsa.

22 Mago kêjanjowaga sêjam genjenj ma sêjanjo lau tonec nêñ gêñ samob su.

Êsêac samob têtôm bôc kêsêp sê ma sêsiñ taunj sênjônj kapoacwalô.

Êsêac têtû nãjonêñ gêñ sugac ma ñac teñ gêmoa gebe ênam êsêac kêsiña atom.

Ñacjo sêjanço êsêac su ma ñac teñ kêsôm gebe “Akêñ êsêac sêmu sêna,” nec atom.

23 Amacnêm asa êkêñ taña biñ tonañ. Asa oc êñô ma taê ênam êtu têm, tañ oc mênêsa nañña.

24 Asa kêkêñ Jakob gêdêñ lau saic-saic ma Israel gêdêñ kêjançowaga. Apômtau tañ aêac dagôm sec gêdêñ eñ nañ, gêgôm atom me.

Êsêac sêsa ênê lêñ mansañ atom ma tañeñ wamu ênê biñsu atom.

25 Tec eñ kêsêwa ñandañ têtac ñandañña to siñ ña-jaña kêpi eñ.

Eñ kêkêñ jawaô kêkôm eñ auc, mago nê kauc kêsa atom.

Gêñ tau geñ eñ ôli, mago kepeñ ênê ñalêlôm atom.

Apômtau taugen eñ kêsiwaga ñanô

43 O Jakob, o Israel, galoc Apômtau, tañ kêkêñ aôm

ma kêmasañ aôm nañ, kêsôm biñ tonec gebe “Ôtêc taôm atom, gebe aê gajam aôm kêsi su.

Aê gamôêc aôm ma kasam nêm ñaê anôgeñ, aôm kôtu aêñoc gêñ.

2 Embe olom gwêc, aê oc mênjawin aôm.

Ma embe ôsêlêñ ômoa ja ñalêlôm, oc ênam aôm atom

ma jawaô oc êniñ aôm atom,

3 gebe Apômtau, aômnêm Anôtô aê, Israelnêñ ñac dabuñ to nêm kêsiwaga aê.

Aê kakêñ Aiguptu kêtû awa gêjam ôli aôm sunja ma kakêñ Aitiopia to Seba gêjô aôm

4 gebe aê galic aôm kôtôm awamata teñ ma kakian aôm sa to têtac gêwin aôm.

Aê kakêñ gamêñ gêjô aôm ma kakêñ lau tomôkê-tomôkê gebe ômoa matam jali.

5 Ôtêc taôm atom gebe aê mênjawin aôm, aê oc jajon nêm wakuc sa aña oc kêpiña ma janac aôm sa aña oc kêsêpña.

6 Aê oc jasôm êndêñ musañgu-m gebe Ôwi siñmañ, ma êndêñ mula-m gebe Ôñgamin aôm.

Ôkêñ latuci aña gamêñ jaêc to ñoc latucio aña nom ñamadin

7 ma lau samob, tañ sêwê kaiñ ñoc ñaê ma kakêñ to kamasañ êsêac kêtû ñoc waecña nañ, sêndêñ aê sêmêñ.

8 “Akêñ lau, tañ matenpec, mago materjanô gêc nañ, to lau, tañ tañesunbic, mago tañesun gêc nañ, sêsa sêmêñ.

9 Akêñ tentenlatu samob sênac tauñ sa ma lau tomôkê-tomôkê sêkac sa sêpi tagen. Êsêacnêñ asa kêtôm gebe êwa gêñ tonec sa ma êtôc gêñ andañgeñña êndêñ aêac. Êsêac sêkêñ nêñ lau, tañ sêpuc êsêacnêñ biñ tôn nañ, sêsa sêmêñ gebe sêwaka êsêac sa e sêñô ma sêsôm gebe Biñ tau biñjanô.”

10 Apômtau kêsôm gebe “Aêñoc lau-sêpuc-ñoc-biñ-tônwaga

to ñoc sakinwaga, tañ kajalin êsêac sa nañ amac gebe amac ajala to akêñ êwin aê ma nêm kauc êsa gebe aê tau tonec.

Anôtô teñ kêsa gêmun aê atom ma teñ oc êndançuc aê atom.

11 Aê, aê taucgeñ Apômtau ma kêsiwaga teñ gêmoa gêwin atomanô.”

12 Apômtau kêsôm gebe “Aê kasôm biñ lasê to gajam amac kêsi

ma aê kakêñ ñawae gêdêñ amac gêmun su.

Gêdêñ tonañ anôtô jaba teñ gêmoa amac ñalêlôm atom

ma amac atu ñoc lau-sêpuc-ñoc-biñ-tônwaga.

13 Aê Anôtô gêdêñ andañgeñña

ma galoc amboac tonañgeñ

ma teñ kêtôm gebe êjanço gêñ su aña aê lemoc atom.

Aê gajam kôm ma asa oc êtôm gebe êkô kôm tau auc.”

14 Apômtau, nêm kêsiwaga ma Israelnêñ ñac dabuñ kêsôm biñ tonec gebe

“Aê oc jasakin biñ êna Babel êtu amacña

ma jatuc kapoacwalô ñabalañ popoc ma lau Kaldea nêñ lasê ênam tau ôkwi êtu tañiboa.

15 Aê Apômtau, amacnêm ñac dabuñ, aê kakêñ Israel ma katu amacnêm kin.”

16 Apômtau gêjam intêna kêsêp gwêc ñalêlôm ma gêjam intêna gelom bu ñawenwen

17 ma gêwê kareta to hos ma siñwaga to nêñ siñsêlêc sêja

e sêsêp jasêc, êsêac oc sêndi sa êtiam atom.

Êsêac sêmac amboac dawen gasilana.

Apômtau, tañ gêgôm gêñ tonañ nañ, kêsôm biñ tonec gebe

18 “Taêm ênam gêñ langwa atom

ma aê go taôm êtu gêñ gêmunñañ atom.

19 Alic acgom, aê gagôm gêñ wakuc teñ ma galic gêñ tau kêpoa.

Amac alic gêñ tau atom me.

Aê oc janam intêna êsa gamêñ sawa êna

ma jakêñ bu enselen êsa gamêñ ñakelen.

20 Bôc salenña ma kêambôm to kêcsêwa oc tetoc aê sa

gebe kakêñ bu kêpoac gamêñ sawa

ma bu kapôên keselen kêsa gamêñ ñakelen

gebe êkêñ bu êndêñ ñoc lau, tañ kajalin êsêac sa nañ sênôm.

21 Aê kakêñ êsêac têtû ñoc lau gebe sêsôm ñoc waec lasê.

22 “O Jakob, aôm awam gêjac aê atom.

O Israel, aôm gôm taôm su kêtû aêña atom.

23 Aôm kôkêñ domba kêtû daja gêdêñ aê me kotoc aê sa ña nêm da ñagêdô atom.

Aê kakônin amac ña da atom

ma kalênsôn amac ña biñ da ñamalunja atom.

24 Aôm gômam ôli tê kêtû aêña ña nêm mone

me kômoasiņ aê ɲa nêṃ da toɲalêsi atom.
 Aôm kôkôniniņ aê ɲa nêṃ sec
 to kôlênsôn ɲa nêṃ geogen.
 25 Aê, aê taucgeņ gasen ɲêṃ geo su
 ma oc taêc ênam nêṃ sec êtiam atom kêtú aê
 taucɲa.
 26 Taêm ênam ma ôkên puc aê gebe tajô biņ tau daw-
 iņ tauņ.
 Aôm ôwa nêṃ biņ sa ma ôwaka taôm sa gebe kôsôm
 biņɲanô.
 27 Tamam ɲamataɲa gêgôm sec
 ma nêṃ sêliņwaga sêgêli ɲoc biņ.
 28 Kêtú tonanɲa aê kakôc ɲoc dabuņ su aņga kasêga
 lôm dabuņɲa
 ma kakên Jakob gebe lau senseņ en su
 ma kakên Israel gebe lau sêsôm biņ êpi en.”

Apômtau taugen en Anôtô

44 “O ɲoc sakiņwaga Jakob, o Israel, taņ kajaliņ sa
 naņ,
 galoc ôkên taņam.
 2 Apômtau taņ kêkên aôm
 to kêmasaņ aôm aņga tênam têtacilêlôm ma oc ênam
 aôm kêsi naņ,
 kêsôm biņ tonec gebe
 O ɲoc sakiņwaga Jakob, o Israel,
 taņ kajaliņ aôm sa naņ, ôtêc taôm atom.
 3 Gebe aê oc jakêc bu êsêp gamêņ ɲakelen
 ma bu oc êpoac nom gelo-gelo.
 Aê oc jakêc ɲoc ɲalau êpi nêṃ wakuc
 ma jakêc ɲoc mec êpi nêṃ gôlôac.
 4 Ma êsêac oc sêlêc amboac gêgwan aņga gamêņ
 ɲawambuc ɲajam
 ma sêpi amboac ka, taņ kêkô bulêndaņ naņ.
 5 ɲac teņ oc êsôm gebe ‘Apômtaunê ɲac aê.’
 Ma teņ oc êsam tau ɲa Jakobnê ɲaê.
 Ma teņ oc eto êpi lêma gebe ‘Apômtaunê gêņ,’
 ma ê tau êpi Israel.”
 6 Apômtau, Israelnêņ kiņ to kêsiwaga
 ma lausiņ undambêņa nêņ Apômtau kêsôm biņ tonec
 gebe
 “Aê ɲac ɲamata to ɲamu, anôtô teņ gêmoa gêwiņ aê
 atomanô.
 7 Asa kêtôm aê. Êsa mênêwa sa,
 êkên tau êkô aê laņôcnêṃ ma êwa tau sa.
 ɲac andanɲeņna asa geoc biņ, taņ ocgo mênêsa naņ,
 lasê kwananɲeņ.
 En eoc gêņ, taņ ocgo mênêsa êtu ɲamu naņ, lasê
 êwiņmaņ.
 8 Atêc taôm atom ma aê go taôm atom.
 Aê gajac miņ to gawa biņ tau sa gêdêņ amac gêdêņ
 andanɲeņna atom me.
 Amac atu ɲoc lau-apuc-ɲoc-biņ-tônwaga.
 Anôtô teņ gêmoa gêwiņ aê me masi.
 Lamu ɲanô teņ gêmoa atom. Aê kajala teņ atom.”

Sakiņ gwamɲa tonec gêņ meloc

9 Lau-sêsap-gwamwaga êsêac gêņ ɲaôma ma nêņ
 kôm ɲanô, taņ tetoc sa naņ, ɲanô masi. Ma lau, taņ
 sêsap êsêac tôn naņ, sêlic to sêjala gêņ teņ atom, tec
 oc sêmoa tomajenɲeņ. 10 Asa kêsap gwam ma kê-
 masaņ ɲakatu ɲaôma ma ɲanô masi. 11 Alic acgom,
 ɲac tau nê sakiņwaga oc majen êsa, ma lau lemeņ-
 mêtêwaga tau ɲamalac ɲaôma. Êsêac samob sêkac
 tauņ sa nasêkô acgom, go têtakê ɲanô ma sêņgôm
 êsêac samob majen êsa.
 12 ɲac-kêpac-kiwaga kêkên ki kêsa ja e ɲalana kêsa.
 En kêsac ɲa hama gebe êkên gwam ɲalaņô. En gêjam
 kôm tolêma ɲajaņ sec e mo gêjô en ma têkwa gêbac.
 En gêjam dabuņ bu, tec ôliwalô gêbacnê.
 13 Kamunda teņ gê dôņ nê ka ma keto ɲakatu ɲa
 kêlêpê. Go kêsap ɲa ki kêdaguc ɲadôn tau ma kêwaka
 ɲamalac ɲakatu sa e kêtôm ɲamalac laņô, gebe kêkô
 andu teņ. 14 ɲac tau kêsap kaseda me kêjaliņ kaleloņ
 me kamem teņ sa aņga saleņ me moae kêsê kaseda
 teņ ma kom gêlôm ka tau e kêtú kapôêņ. 15 Go ka tau
 êtu ɲac teņ nê kamasê, en êkôc ɲagêdô ma ênsêlu ma
 ɲagêdô gebe eno nê gêņ. Mago ka ɲagêdô tec en kês-
 ap kêtú anôtô jaba ma gêjam sakiņ gêņ tau, ma kê-
 masaņ gwam ma kêpôn aduc gêdêņ gêņ tau. 16 Ka ɲa-
 maker teņ en kêkên ja geņ ma kêpac gwada ma geņ
 bôc e gêôc en tôn, ma en kêsêlu ja gêwiņ ma kêsôm
 gebe “Kec, galoc kasêlu jagac.” 17 Ma ka tau ɲamaker
 en kêsap kêtú nê anôtô gwam ma kêpôn aduc to gê-
 jam sakiņ ma keter me gêdêņ gêņ tau gebe “Ônam
 aêac kêsi gebe ɲoc anôtô aôm.”
 18 Lau tau tonan sêjala gêņ teņ atom ma nêņ kauc
 masi gebe nêņ materanô gêmôb e sêlic gêņ teņ atom
 ma nêņ ɲalêlôm ɲadani e sêjala gêņ teņ atom.
 19 Êsêac taên gêjam biņ teņ atomanô ma nêņ kauc to
 jala gebe sêsôm biņ amboac tonecɲa masi gebe “Ka
 tau ɲamaker aê kakên kêsa ja ma gano ɲoc gêņ to ka-
 pac gwada e gêôc aê tôn ma ka tau ɲamaker aê oc
 jasap êtu gêņ alôb-alôb teņ me. Aê oc japôn ocduc
 êndêņ ka ɲadambê teņ me.” 20 ɲac taņ mata katu gêņ
 ɲaôma-ɲaôma naņ, nê ɲalêlôm dansaņ gêjam gôliņ en
 keso ma en kêtôm gebe ênam tau kêsi atom. En
 kêtôm atom gebe êsôm biņ tonec gebe “Gêņ taņ
 lemoc anôņa gêgôm naņ gêņdansaņ.”

Apômtau en Israelnêņ kêsiwaga

21 “O Jakob ma Israel, taêm ênam biņ tonan,
 gebe ɲoc sakiņwaga aôm.
 Aê kamasan aôm kôtu ɲoc sakiņwaga.
 O Israel, aê oc jaliņ aôm siņ atom.
 22 Aê gasen nêṃ keso su amboac mu kêdaba tao
 ma nêṃ sec gê su amboac ômbiņ.
 Ômu ôndêņ aê ômôêņ gebe aê gajam aôm kêsi.”
 23 O undambêac, anam wê gebe Apômtau gêgôm
 gêņ tau ɲanô kêsa.
 O nom ɲalêlômac, anam lasê.
 O lôcac, o saleņac to ɲaka samob, apuc wê sa

gebe Apômtau gêjam Jakob kési
 ma geoc nê ñawasi lasê anğa Israel.
 24 Apômtau, nêk késiwaga, tañ kêmasanğ aôm anğa
 tênam têtacilêlôm nañ, kêsôm biñ tonec gebe
 "Aê Apômtau, tañ kakêñ gêñ samob nañ.
 Aê taucgeñ galam umboñ ma gaja nom.
 Asa gêmoa gêwiñ aê.
 25 Aê gasenğ laudansanğ nêñ puc gebe ñanô êsa atom
 ma gagôm lau-seoc-biñ-lasêwaga têtü meloc
 ma kakêñ lau tokauc sênu tauñ su sêja
 ma nêñ kauc kêtü meloc.
 26 Aê kapuc ñoc sakiñwaganêñ biñ tônğ
 ma gagôm ñoc jaenğwaganêñ biñ ñanô kêsa.
 Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe 'Lau oc sêngônğ tonec,
 ma kêpi malac Judaña gebe 'Lau oc sêkwê malac
 tonec sa
 ma aê oc jajac malac ñapopoc sa êtiam.'
 27 Aê kasôm gêdênğ gwêc ñagêdim gebe 'Ôtu kelenğ,
 ma aê oc janğôm nêk bu êpa.'
 28 Aê kasôm kêpi kiñ Kores gebe 'Ñoc ñacgejob dom-
 banğ enğ
 ma enğ oc êñğôm ñoc biñ ñanô êsa.'
 Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe 'Lau sêkwê malac
 tonec sa êtiammanğ,'
 ma kêpi lôm dabuñ gebe 'Lau sênac m kôm sêkwê
 aôm sanğ.'"

Apômtau kêjaliñ kiñ Kores sa

45 Apômtau kêsôm biñ tonec gêdênğ
 nê ñac Kores, tañ geñ oso enğ nañ, gebe
 Aê kakam ênê lêma anôña tônğ,
 gebe êku tentenğlatu tulu êmuñ enğ
 ma êkwalec kiñnêñ ñakwê su to êlêc katam su enğ,
 gebe sênsanğ auc atom.
 2 "Aê oc jasêlênğ jamuñ aôm ma janğôm lôm êtu tapa
 ma jatuc katam ki popoc ma janac balanğ ki tulu-tu-
 lugenğ.
 3 Ma oc jakêñ awa totau-totau, tañ sêsiniğ gêc gamênğ
 ñakesec nañ, êndênğ aôm
 ma awamata, tañ sêjac sa gêc gamênğ ñakêsiniğ nañ
 êwiñ.
 Gebe ôjala gebe Apômtau Israelnêñ Anôtô aê,
 tec gamôêc aôm ña nêk ñaê anôgenğ,
 4 kêtü ñoc sakiñwaga Jakobña ma kêtü Israel, tañ ka-
 jaliñ sa nañña.
 Aê gamôêc aôm ña nêk ñaê anôgenğ.
 Aôm gôjam kauc aê, mago aê gaê aôm nêk ñaê.
 5 Aê Apômtau ma teñ gêmoa gêwiñ atom.
 Anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atom.
 Aôm gôjam kauc aê, mago aê gajam gêlônğ aôm
 6 gebe lau anğa oc kêpi to anğa oc kêsêpña sêjala
 gebe Anôtô teñ gêmoa gêwiñ aê atom.
 Aê Apômtau ma teñ gêmoa gêwiñ atom.
 7 Aê kakêñ ñawê to kamasanğ ñakesec.
 Aê kamasanğ gêñ ñajam ma kakêñ gêñwapac.
 Aê Apômtau, tañ gagôm gêñ samob tonanğ ñai nañ."

Apômtau kêkêñ undambê to nom

8 "O undambêac, ansêwa anğa lôlôc,
 ma biñgêdênğ êsêp anğa umboñ amboac kom gêjac.
 Nom tau êña gebe Apômtaunê moasiñ ênam kêsiniğ
 êpoa
 ma êkêñ biñgêdênğ êpi êwiñ amboac tonanğenğ.
 Aê Apômtau kakêñ gêñ tau."
 9 Ojae êndênğ ñac, tañ gêjam saic biñ gêdênğ nê ñac-
 kêkêñ-enğwaga nañ.
 Enğ kêtôm kunom teñ, tañ gêjac saic biñ gêdênğ ñac-
 gêjac-kuwaga nañ.
 Nomku kêsôm gêdênğ ñac-gêjac-kuwaga gebe
 "Aôm gôgôm asagenğ." Kêsôm me.
 Ma kôm ñanô tau kêsôm gebe "Nêk lêmam ñamêtê
 masi." Kêsôm me.
 10 Ojae êndênğ ñac, tañ kêsôm gêdênğ tama gebe
 "Aôm kôka asagenğ lasê,"
 ma kêsôm gêdênğ awê teñ gebe "Aôm kôkôc asagenğ."
 11 Apômtau, Israelnê ñac dabuñ, ma nê ñac-kêkêñ-
 enğwaga kêsôm biñ tonec gebe
 "Amac abe atu kênac aê êtu latuciña me.
 Me abe ajatu aê êtu kôm, tañ lemoc êñğôm nañña
 me.
 12 Aê kakêñ nom ma kamasanğ ñamalac, tañ sêmoa
 nom nañ.
 Aê lemoc kalaiñ undambê ma aê kajatu gêñ un-
 dambêña samob.
 13 Aê kajaliñ kiñ Kores sa kêtü biñgêdênğña
 ma janam nê intêna samob êtu solop.
 Enğ oc êkwê ñoc malac sa
 ma êñğamboac ñoc lau kapoacwalôña su.
 Enğ êñğôm êtu ñaôli to ñagêjô teñña atom."
 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonanğ.
 14 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 "Awamata Aiguptu to Aitiopia ñagênğ têtuluña
 ma lau waso-waso anğa Seba oc dêndênğ aôm sêmênğ
 ma têtü nêk gêñ.
 Êsêac sêndanğuc aôm. Êsêac sêmênğ
 tokapoacwalôgenğ
 ma sêpônğ aenğduc êndênğ aôm ma têtanğ êndênğ aôm
 gebe
 'Anôtô gêmoa gêwiñ aômgenğ
 ma anôtô teñ gêmoa gêwiñ atomanô."
 15 Biññanô, aôm Anôtô, tañ kôsiñ taôm nañ.
 O Israelnêñ Anôtô aôm késiwaga tau.
 16 Êsêac sêkôniniğ nêk ñacjo samob tônğ ma sêngôm
 êsêac majenğ êsa.
 Lau-sêsap-gwamwaga sêc sêwiñ tauñ tomajenğenğ
 sêja.
 17 Mago Apômtau gêjam Israel kési
 ma oc ênam êsêac kési endenğ tônğenğ.
 Êsêac oc sêkôniniğ amac to sêngôm amac majem êsa
 atom endenğ tônğenğ.
 18 Gebe Apômtau, tañ kêkêñ undambê nañ, enğ
 taugenğ Anôtô
 ma kêkêñ to kêmasanğ nom e ñajana kêsa.
 Enğ kêkêñ gêñ tau wauc-waucgenğ atom,

erj kêmasañ kêtù lau sêngôñja.
 Apômtau tonañ kêsôm biñ tonec gebe
 "Aê Apômtau ma teñ gêmôa gêwiñ atom.
 19 Aê gajac biñ kesec gamoa gamên ñakesecña atom.
 Aê kasôm gêdên Jakobnê wakuc atom gebe
 'Ansom aê anğa gên wauc-wauc ñalêlôm.'
 Aê Apômtau kasôm biññanôgeñ,
 aê kasôm biñ lasê gêc awêgeñ.

Anôtô ñanô to anôtôi dansañ Babilonña

20 "Amac tentenlatu ñapopoc, tañ asêp siñ sawa nañ,
 amên akac taôm sa api tagen.
 Lau tañ sêbalañ nêñ gwamka sêwêgeñ
 ma teterj mec gêdên anôtô teñ,
 tañ kêtôm gebe ênam êsêac kési atom nañ,
 lau tonañ nêñ kauc masi.
 21 Awa nêmbiñ sa ma akên nêmbiñ tau êsa êmên
 ma amansañ biñ awiñ taôm.
 Asa gêjac miñ biñ tonec gêdên andañgeñ.
 Ma asa geoc biñ tau lasê wanêcgeñ su.
 Aê Apômtau kasôm atom me.
 Anôtô teñ gêmôa gêwiñ aê atom.
 Aa Anôtô ñanô to kêsiwaga ma teñ gêmôa gêwiñ
 atom.

22 "O nom ñamadiñ samobac, akac taôm ôkwi andên
 aê amên

ma janam amac kési
 gebe aê Anôtô ma teñ gêmôa gêwiñ aê atom.

23 Aê katôc lemoc kêpi tauc
 ma biññanô kêsa aê aocsuñ,
 biñ tau êmu êndên aê êmên êtiam atom.
 Lau samob sêpôn aenduc êndên aêgeñ
 to lemeñ samob têtôc êpi aê
 ma samob sêsôm gebe

24 'Biñgêdên to ñaclai ñam kêsêp Anôtô taugen.
 Lau samob, tañ sêjam saic biñ erj nañ, oc dêndên erj
 sêna tomajengeñ.

25 Israelnêñ wakuc samob oc ôliñ êpi ma waen êsa
 êtu Apômtauñagen."

Nom ñaApômtau to lau Babilon nêñ anôtôi jaba

46 "Babilonnêñ anôtôi gêbacnê. Gêmungeñ lau
 Babilon sêjam sakiñ Bel agêc Nebo, mago ga-
 loc sêkên anôtôi tonañ gêsac donki ñaô. Bôc tekwen
 gêbac ma sêbalañ gên tau kêtù waba gêsac êsêac ñaô.
 2 Gwam kêtôm gebe ênam tau sa atom. Nacjo sêjanço
 su ma sêbalañ sêja kapoacwalô.

3 "O gôlôac Jakob to gôlôac Israel nêñ lau ñapopoc,
 aňô ñoc biñ. Aê kasip amac sa gêdên tañ tenemi sêkôc
 amac to amac asa amên nañ, e mêngeñ galoc.

4 Amacnêmbiñ Anôtô aê. Aê janam jaom amac e atu lau
 ñanô tomôdê. Aê kakên amac ma jajop amac ma aê oc
 janam amac sa to janam amac kési.

5 "Oc anam dôn aê êpi ñac ondoc gebe aêagêc atôm
 tañ. Nac ondoc kêtôm aê ma amac oc ansaê aê
 katôm asa. 6 Lau sêsêwa nêñ gold sa anğa nêñ talu
 ma sêjam dôn nêñ silber. Êsêac sêjam ôli kwalam lang-

wa teñ gebe êmansañ nêñ gold êtu gwam ma sêpôn
 aenduc to sêjam sakiñ gên tau. 7 Êsêac sêoc gên tau
 sa ma sêbalañ jagêsac magiñ jatetoc geñ tau kêkô
 ñamala ma gacgeñ kêkô tônê. Gên tau katôm gebe
 êwi ñamala tau siñ atom. Nac teñ awa embe ênac oc
 êjô erj awa atom to ênam erj sa anğa gênwapac atom.

8 "Amac tañ ajam dêmôêm aê nañ, taêm ênam biñ
 tonañ ma asala gên, tañ gagôm nañ. 9 Taêm ênam
 gên, tañ gagôm gêdên andañgeñ, ajala gebe Anôtô aê
 taucgeñ ma teñ kêtôm aê gêmôa atomanô. 10 Gêdên
 tañ gajac m ñoc kôm nañ, kasôm kôm ñatêpôê lasê
 kwanañgeñ. Gêdên andañgeñ aê gaoc biñ, tañ oc
 mênêsa su nañ lasê. Aê kasôm gebe 'Biñ tañ taêc gê-
 jam nañ oc êkô ma gên samob, tañ gabe jançôm ñanô
 êsa nañ, oc jançôm ñanô êsa.' 11 Aê gamôêc ñac teñ
 gebe êmên anğa oc kêpiña. Erj oc êpôn êsêp amboac
 kikiç gebe êñgôm biñ, tañ aê taêc gêjam nañ, êtu anô.
 Aê kasôm tec oc ñanô êsa.

12 "Amac gêsuntêkwa ñatonwaga, tañ ajam kauc
 gebe bêc jaku ñacjo tuluña gêc jaêc nañ, aňô ñoc biñ-
 mañ. 13 Aê kakên bêc jaku ñacjo tuluña kêdabiñ. Bêc
 tau gêc jaec atom. Noc janam amac kêsiña ênam tau
 tôn atom. Aê gabe janam Jerusalem sa ma jatoc Israel
 sa anğa tônê." x 47:1-48:22 Sêku malac Babilon tulu
 ñawê kêsêp môkêlatu 47. Môkêlatu 48 kêtôc Anôtônê
 lên gêjam gôliñ lau-mña to gêjam nê lau saña.

Apômtaunê sakiñwaga kêtù tentenlatunên ja

49 O amac nucac, aňô ñoc biñ
 ma amac lau gamên jaêcñaac, akên tañem.
 Apômtau kêkalem aê gêdên tinoc kêkôc aê atomgeñ.

Erj gê aênoc ñaê anğa tinoc têtacêlêlôm.
 2 Erj gêgôm aocsuñ ñamata amboac bôjan
 ma kêsiñ aê gamoa nê lêma ñalabu.

Erj gêgôm aê katu sôb ñawanic sawa teñ
 ma kêsiñ aê ôkwi kasêp nê atali sôbña ñalêlôm.

3 Erj kêsôm gêdên aê gebe "Ñoc sakiñwaga aôm, Is-
 rael,
 aôm oc ôwaka ñoc waec sa."

4 Mago aê kasôm gebe "Aê gaim tauc su
 ma kajain ñoc ñaclai ñaômagen.

Mago ñoc biñgêdên gêc Apômtauña
 ma ñoc ñaôli gêc ñoc Anôtôña."

5 Ma galoc Apômtau, tañ kêmasañ aê anğa tinoc têtacêlêlôm,

gabe jatu ênê sakiñwaga nañ, kêsôm gebe
 Jakôc Jakob êmu êndên erj êna êtiam
 ma Israel sênac tañ sa sêndên erj sêna.

Tec Apômtau ketoc aê sa
 ma ñoc Anôtô kêtù ñoc ñaclai ñam.

6 Erj kêsôm gebe "Aôm kôtu ñoc sakiñwaga
 gebe ômboac Jakobnê gôlôac sa

ma ôkôc Israelnêñ lau ñapopoc sêmu sêmên êtiam
 necgeñ atom,

aê oc jakên aôm ôtu tentenlatunên ja amboac
 tonañgeñ

gebe ñoc moasiñ janam lau kêsiña naêndên nom ña-
 madiñ."

7 Biñ tonec Apômtau, Israelnê kêsîwaga ma nê ñac dabuñ
kêsôm gêdên eñ, tañ lau sêsu eñ susu ma tentenlatu sedec eñ
ma gôliñwaga sêlic eñ kêtû gênôma nañ, gebe
“Kiñ oc sêlic aôm ma dêndi sa êtu aôm ña
ma kasêga oc sêpôn aenñduc êndên aôm
êtu Apômtau ñañên, tañ kêtû Israelnê ñac dabuñ
ma kêjaliñ aôm sa nañña.”

Apômtau gêjac mata gebe sêkwê Sion sa êtiam

8 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê kakên tañoc aôm gêdên têm moasiñña
ma gajam aôm sa gêdên bêc gajam lau kêsîña.
Aê gajob aôm ma kakên aôm kôtu poac gêdên lau,
gebe jamboa nêñ gamên sa êtiam
ma janac sam nêñ nomlênsêm, tañ kêtû gasañ nañ.
9 Tec jasôm êndên lau kapoacwalôña gebe ‘Asa
amên,’

ma êndên êsêac, tañ sêngôn ñakesec ñalêlôm nañ,
gebe

‘Asa awê amên.’

Êsêac oc têtap nêñ mo sa anga intêna
to sêlôm tauñ anga lôc kwalam.

10 Mo to bu oc êjô êsêac atom
ma mu ñandañ to oc oc êpac êsêac atom
gebe ñac, tañ taê walô êsêac nañ, oc ejoñ êsêac
ma êwê êsêac sêndên bumata.

11 Aê oc jañgôm ñoc lôc samob êtu intêna
ma jamansañ intênasêga samob êtu solop.

12 Alic acgom, lau ñagêdô oc sêmên anga jaêc
ma ñagêdô anga nodo to anga oc kêsêpña
ma ñagêdô anga gamên Siene.”

13 O undambêac, anam lasê. O nom, ñaôndu êpi.
O lôcac, lasê êtañ

gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tôn
ma taê walô nê lau, tañ sêdc wapac nañ.

14 Mago Sion kêsôm gebe “Apômtau gêwi aê siñ,
ñoc Apômtau kêliñ aê siñ.”

15 “Awê teñ oc êtôm gebe êliñ nê gên dedec siñ
ma taê walô nê têtac lêlôm ñañanô atom me.
Ma embe êliñ siñ, nañ aê oc jaliñ aôm siñ atomgoc.

16 Ôlic acgom, aê gajac bô nêñ ñaê gêc lemoc tapa,
nêñ tuñbôm kêkô aê lañôcnêñ ñapañ.

17 Nêñ lau-sêkwê-aôm-sawaga sêlêtigeñ sêmên
ma êsêac, tañ sesen aôm su to sêgôm aôm kôtu
gasañ nañ, sêc sêja.

18 Oc matamanô sa ma ôlic.

Êsêac samob sêkac tauñ sa dêdên aôm sêmên.”
Apômtau kêsôm gebe “Aê jasôm êtu tôn gebe
aôm oc ônam êsêac samob sa êtu nêñ gêlôn
ma ôjandiñ êsêac amboac awê gebe ênam ñacña kê-
jandiñ nê ômbinñkap.

19 “Biññanô, nêñ malac gasañ to ñaalê katuc
ma nêñ gamên, tañ lau sesen su nañ,
oc êtu saun-saun êtu nêñ lauña
ma êsêac, tañ sesen aôm su nañ, sêc su jaêcgeñ sêja.

20 Nêñ gôlôac, tañ kôkôc gêdên gônğôn tonjalêlôm
ñawapacgeñ nañ,
oc sêsôm êsô tañamsuñ gebe
‘Gamên tonec e kêtû saun-saun ma kêtôm aê atom,
ônğôm ñasawa êtu kapôn gebe êtôm aê jañğônña.’

21 Ma aôm oc ôsôm êndên taôm gebe
‘Asa kêkôc gôlôac tonec.

Aê awê kapoac ma ñoc ñapalê masi.
Êsêac sêkên aê jañğôn kapoacwalô anga gamên jaêc
ma lau tonec asa gêlôm êsêac,
sêwi aê siñ gamoa tauña,
tec lau tonec sêmên anga ondod.”

22 Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe
“Alic acgom, aê oc jaêc lemoc sa êndên lau samuc
ma oc jakên puc êndên lau tomôkê-tomôkê
ma êsêac oc sêsip nêñ latômi tamiñ bônğagi
ma sêkuc nêñ latômio sêngôn magiñm ñaê sêmên.

23 Ma kiñ oc têtû tamemi sêpô mo amacña,
ma nêñ kwin oc sêlôm amac têtôm tenemi.
Êsêac oc sêpôn aenñduc êndên amac lañônñanô êsêp
nomgeñ

ma oc sêlêsoñ kekop anga emkaiñ.

Go amac ajala gebe aê Apômtau.

Ma êsêac, tañ sêôn aê nañ, oc majen êsa atom.”

24 Lau têtôm gebe sêjañgo ñactêkwanê waba su me.
Êsêac têtôm gebe sênam gôliñ-waganê lau
kapoacwalôña kêsi me.

25 Mago Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê oc janam ñactêkwanê lau kapoacwalôña kêsi
ma jajañgo gôliñwaganê waba su.

Aê oc janac siñ êndên êsêac, tañ sêjac aôm nañ,
ma janam nêñ gôlôac wakuc kêsi.

26 Êsêac tañ sêkônij aôm nañ, oc jakên êsêac sêniñ
tauñ nêñ ñamêsôm
to sênôm tauñ nêñ dec e êjanij êsêac êtôm wain kê-
janij lau.

Go ñamalac peberñ sêjala gebe aê Apômtau, Jakobnê
ñaclai,
nêñ kêsîwaga to nêñ gêjam-sawaga.”

50 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Teneminên papia-gajac-sêmôcwalô-gênğ-

icña,
tañ êsêac sêkôc gêdên aê gawi êsêac siñña nañ, gêc
ondod.

Ma ñac ondod nê têt gêc aê
gebe kakên amac gêdên eñ aja.
Alicgac me, aê kakên amac gêdên lau sêjam ôli amac
kêtû nêñ secña

ma aê gawi tenemi siñ kêtû êsêac tauñ nêñ geonja.
2 “Amboac ondod, gêdên tañ aê gaô lasê nañ, ñac teñ
gêmoa atom.

Ma gêdên tañ aê gamôêc nañ, teñ gêjô aênoc biñ
atom.

Ñoc lemoc kêtû dambê tec janam kêsi jañğôm êtôm
atom me.

Ñoc ñaclai kêtû palê, tec janam sa atom me.
Alicgac me, aê gaec biñ ma gwêc ñakelerñ kêsa.
Aê gajam bu ôkwi kêtû gamên sawa

e i sêpô lêna kêtû buña
ma bu gêjô êsêac êndu.

³ Aê kakêñ umbonj kêsô majanj kêtû nê ñakwê
to kakêñ talu katu nê gadê abecña."

Anôtônê sakinwaga tanja wamu êsa

⁴ Apômtau Anôtô kêkêñ imbeloc jandôn launja gêdêñ
aê

gebe jasôm ñalô ñajam êndêñ lau tekwenj gêbac.

Kêtmôm bêcgenj samob enj kêmasanj aê tanocsunj gebe
janjô binj

kêtmôm lau tokauc sêñô.

⁵ Apômtau Anôtô gêjac aê tanocsunj lasê

ma aê gadec ma gajam dêmôêc atom.

⁶ Aê kakêñ dêmôêc gêdêñ êsêac, tanj si lau ña sêm
nanj,

ma alicanô gêdêñ êsêac, tanj sêbu ñoc sêm sa nanj.

Aê kakwa lanjônô auc gadêñ lau,

tanj sêsu aê susu to sêkasôp kêpi aê nanj atom.

⁷ Mago Apômtau Anôtô gêjam aê sa,

tec tecbeloc ñawapac kasa atom.

Aê kamasanj lanjônânô kêtmôm poc

ma kajala kwananjenj gebe êsêac têtôm gebe
sêñgôm aê majoc êsa atom.

⁸ Enj tanj oc êwaka ñoc binjgêdêñ sa nanj, gêmoa ña-
gala.

Asa gebe êñgôlinj binj êpi aê.

Dawinj tanj dandêñ enj tana.

Ñoc soño-soño ondod.

Enj mênjêtu gasuc aêmanj.

⁹ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêjam aê sa.

Asa oc êñgôm aê janjônj naeo.

Alic acgom, êsêac samob oc têtû manê amboac ñak-
wê tej,

tanj bulesenj senj nanj. x 50:10–51:23 Propete gêjac

Anôtônê launêñ ñalêlôm tônj ma geoc lasê gebe

Anôtônê binj, tanj gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi to
êkêñ êsêac têtû wakuc nanj, oc ñanô êsa.

Anôtô ênam Sion kêsi anja kapoacwalô

52 O Sion, matam êlac, ôsô nêmanj ñaclai sa.
O malac dabunj Jerusalem, ôsô nêmanj ñakwê
ñawasi sa

gebe lau samuc to lau ñatêmui tej oc sêsô sêmênj
êtiam atom.

² O awê kapoacwalônja Jerusalem, okolonj kekop su
anja taôm ma ôndi sa.

O latuo kapoacwalônja Sion, ôkac lêpoa su anja gê-
sumtêkwa.

³ Apômtau kêsôm gebe "Lau sêkôc aôm ma sêkêñ
ñaôli tej gêjô aôm atom, tec oc janam aôm kêsi
tonjaôli masigenj amboac tonanjenj. ⁴ Gêmunjenj ñoc
lau sêsêp Aiguptu sêja sebe sêñgônj tônê. Go lau
Asuria sêlêsu êsêac ñaômagenj. ⁵ Ma galoc aê galic
asagenj anja tonec. Êsêac sêjanjgo ñoc lau su ñaôm-
magenj ma nêñ gôlinjwaga sêsu êsêac susu, go sêjainj
ñoc ñaê kêtmôm bêcgenj ñapanj. Apômtaunê binj tonec.

⁶ Kêtû tonanjenj ñoc lau oc sêñô ñoc ñaê êtu tônj ma
êndêñ bêc ônê oc sêjala gebe aê taucgenj tec kasôm
gebe Aê tau tonec."

⁷ Op, ñawae-ñajamwaga, tanj mênjkêpi lôc nanj,
akainj ñakicsêa ñajamanô.

Enj kêsôm wama lasê to kêkêñ ñawae ñajam gêmênj
ma kêsôm moasinj Anôtô ênam aêac kêsiña lasê
to kêsôm gêdêñ Sion gebe

"Nêmanj Anôtô kêtû kinjac."

⁸ Ôñô, nêmanj dibwaga sêoc awenj sa

ma sêjam lasê gebe tanj materjanô sêlic

Apômtau gêmu gêmênj Sion kêtiã.

⁹ O Jerusalem ñapopoc, ôpuc wê sa ma ônam toôn-
dugenj

gebe Apômtau gêjac nê lau têtac tônj

ma gêjam Jerusalem kêsi.

¹⁰ Apômtau kêmetôc nê lêma dabunj gebe tentenlatu
samob sêlic

ma nom ñamadinj samob sêlic aêacnêñ Anôtônê
moasinj gêjam lau kêsiña.

¹¹ Ajôc, ajôc, awi gamênj tonec sinj,

amoasac gênj ñatêmui atom.

Amac tanj abalanj Apômtaunê laclu nanj,

awi gamênj tonec sinj ma amansanj taôm atu selec.

¹² Gebe amac oc asa akacgenj atom

me aêc su amboac lau sêc sinj atom

gebe Apômtau oc ejop amac

ma Israelnêñ Anôtô oc êkwa amac auc.

Apômtaunê sakinwaga nê ñandanj

¹³ "Alic acgom, ñoc sakinwaga oc êtap kôm ñamoasinj
sa,

oc sêkianj enj to tetoc enj sa e êñgônj lôlôcgenj.

¹⁴ Lau taêsam têtakê kêtû enja

gebe sêlic enj ôli todecgenj kêtmôm ñamalac atom

ma lanjônânô kêtmôm ñamalacnêñ atom.

¹⁵ Ma tentenlatu taêsam oc têtakê êtu enja amboac
tonanjenj.

Ma kinj oc sêkaptic awenjsunj êtu enja

gebe êsêac oc sêlic gênj, tanj lau sêkêñ ñawae gêdêñ
êsêac atom nanj,

ma sêjala gênj, tanj sêñô ñawae su atom nanj. ¹ kinj Ko-
res kêkêñ laclu tau lau sejonj sêmu sêja.

53 "Asa kêkêñ gêwinj binj, tanj aêac tanjô nanj.

Ma Apômtaunê lêma ñaclai geoc tau lasê kêpi
asa.

² Gebe ñac tau kêpuc kêtmôm ka ñasêli tej aêac talic,
kêtmôm ñawakac tej kêpoa anja nom ñakelenj.

Ênê ñakatu to ñawasi gebe êmansanj aêac materjanô
ñajamña masi.

Ma ênê lanjônânô gêjac aêac materjanô ñajam atom.

³ Ñamalac sêsu enj susu to sêsu sam su enj.

Enj ñac togênjwapac, tanj kêjala ñandanj gêmacña kêtû
tônj.

Enj kêtmôm ñac, tanj lau sêsanj lanjônânô auc gêdêñ enj
nanj.

¹ Laclu lôm dabunja tau tonec. Lau Babel sêjanjgo su ma

Êsêac sêsu en susu, ma aêac talic en amboac gêñ
ñaôma.

4 "Biññanô, en kêbalañ aêacnên gêmac
to kêsip aêacnên gêñwapac sa,
mago aêac tec talic en kêtôm ñac, tañ Anôtô kêlêsu
to gêjac ma kêkônij tôn en nañ.

5 Tajeñ sêgun en ôli lasê kêtû aêacnên geonja
ma sêjac en ôli popoc kêtû aêacnên secña.
Ma ñagêjô, tañ en kêtap sa nañ, kêkên aêac tamoa
toôlij samucgen

ma ênê sêmmala gêgôm aêac ôlij ñajam kêsa.

6 Aêac samob dajo tatôm domba gêbôm
ma tasa tauñ nêñ lên gêdên-gêdênjen.
Ma Apômtau gêu aêacnên sec samob jagêsac enjen.

7 "Sêjac to sêlêsu en, mago kêtaj atom.
Sejon en amboac domba, tañ sebe sêmbucña
ma amboac domba ñalatu, tañ sebe sêkapiñ ñaôlilu
nañ,
ma kêtaj atom.

8 Gêdên tañ sêkônij en nañ, sêmetôc en kêtôm
ñagôlij atom.

Asa kêtôm gebe ênac ênê wakucnên miñ.
Oc masi gebe sesen en su aña nom
ma sêjac en êndu kêtû ñoc launên geonja.

9 Sêkwê ênê sê gêc gêwiñ lau alôb-alôb nêñ
ma sêsun en gêc gêwiñ lau tolêlôm.

Mago ñac tau gêgôm keso ten atom
ma biñdansañ ten kêsa en awasun atom.

10 "Mago Apômtau gêlic ñajam, tec kêkên ñandañ
kêpi en to kêkônij en ña gêmac.

Ñac tau embe êkên tau êtu da êjô sec su,
oc êlic nê wakuc ma êmoa bêc gwalêkiñ
to biñ, tañ Apômtau taê gêjam nañ, oc êngôm êtu
anô.

11 En oc êlic nê katu ôluñ-ôluñ tau ñañanô e têtac ña-
jam êsa ma êôc en katu tôn.

Aênoc sakiñwaga gêdên tau nê ñandañ gêgôm lau
taêsam têtû lau gêdên
gebe en gêôc nêñ sec gêjô êsêac su.

12 Amboac tonañ gabe jakên en êwê kaiñ gêñlênsêm
êwiñ lau towae

ma êwê kaiñ lau ñajana nêñ siñ ñanô êwiñ
gebe en kêkêc nê dec siñ ma gêmac êndu
ma sêsam en gêwiñ lau sec,
en tañ gêôc taêsam nêñ sec su
ma keteñ mec kêtû secwaganja nañ."

Apômtau têtac gêwiñ Israel geden tóngen

54 Apômtau kêsôm gebe

"O awê kapoac, tañ kôkôc ñapalê atom nañ,
ôpuc wê sa.

Aôm awê, tañ ñapalê kêtun aôm atom nañ, ônam wê
toôndugen ma têtac ñajam êsa.

Gebe awê sawa nê ñapalê taêsam kêlêlêc awê tonac
nê su.

2 Ônac têku nêñ andu
ma ôngôm nêñ balêm ênac tau jaê,
ôngamiñ salôm to waba andunja atom.

3 Gebe aôm oc ôtu taêsam ma ônam gamên, tañ gêc
nêñ anô to gasêña nañ auc.

Ma nêñ wakuc oc sêwê kaiñ tentenlatu têtû nêñ
gêñlênsêm

to sêngôn malac gasañ samob auc.

4 "Ôtêc taôm atom, gebe sêngôm aôm majam êsa
atom.

Ma têtac ñawapac êsa êtu sêsu aôm susunja
atom.

Gebe gêñ, tañ gêgôm aôm majam kêsa gêdên aôm
ñapalêgen nañ, oc ôlij siñ

ma taêm ênam kôtu awêtuc ñabiñ wapac êtiam
atom.

5 Gebe ñac, tañ kêkên aôm nañ, kêtû nêñ akweñ,
nê ñaê gebe Lausiñ undambêña nêñ Apômtau.

Ma Israelnên ñac dabun kêtû nêñ kêsiwaga,
sêsam en gebe Nom samucgen ñaAnôtô.

6 Gebe Apômtau gêmôêc aôm
amboac gêmôêc awê, tañ nê akweñ gêwi en siñ ma
gêngôn tonjalêlôm ñawapacgen nañ,
ma amboac awê, tañ ñac wakuc kêtin en su nañ.

Nêñ Anôtônê biñ tau tonec.

7 Aê gawi aôm siñ têtagen,
mago taêc walô aôm ñanô, tec jajon aôm sa êtiam.

8 Aê têtac ñandañ sec, tec gasañ lanôcanô auc gêdên
aôm têtagen,
mago kêtû aênoc têtac gêwiñ tenjenña aê oc taêc
walô aôm.

Apômtau, nêñ kêsiwaga, nê biñ tau tonec.

9 "Aê galic têtac têtôm Noanê bêc.

Aê katôc lemoc gebe Noanê bu êsun gamên sa êtiam
atom,

tec aê katôc lemoc amboac tonanjen gebe oc têtac
ñandañ êndên aôm
to jaec biñ aôm êtiam atom.

10 Lôc oc êc su ma gamên ñabau oc ñawiwic-êsa,
mago ñoc têtac gêwiñ tenjenña oc êwi aôm siñ atom
ma ñoc poac wamaña oc ñawiwic êsa atom.
Apômtau tañ taê walô aôm nañ, nê biñ tau tonec."

Jerusalem wakuc

11 "Aôm tañ gômoa jageo ma gamên kêlanjan aôm
ma ten gêjac aôm têtac tôn atom nañ,
ôlic acgom, aê jakên nêñ alê êkô poc ñaô
ma jau nêñ dembon ênsac pocawa ñaô.

12 Aê oc jamansañ nêñ bôcdêmôê ña pocawa kokoc
to nêñ katam ña pocawa ñaôsic-ôsic
ma nêñ sagiñ samob ña poc ñawasi tokaiñ-tokaiñ.

13 Apômtau tau oc êndôn nêñ latômi samob
ma nêñ wakuc oc têtac kôm ñamoasiñ kapôên sa.

14 Aôm oc ôkô biñgêdên ñaô.

Lau ten oc sêkônij aôm tôn atom, tec ôtêc taôm
atom.

Ma gêñ êtakê aômña oc êndambiñ aôm atom, oc
ênac jaê aôm.

15 Lau ten embe sêkên kisa êndên aôm, nañ ñam
êsêp aê atom

ma aôm taôm oc ôku ñac, tañ ênac siñ êndên aôm nañ tulu.

¹⁶ Ôlic acgom, aê kakên ñac-kêpac-kiwaga, tañ gêguc ja

gebe êmansañ waba siñña nañ, ma kakên ñac, tañ ensañ waba tau su nañ, amboac tonañ.

¹⁷ Waba siñña, tañ sêmasañ gebe sênac aômña nañ, ñatenj êpi aôm atom

ma lau, tan têtij biñ êpi aôm nañ, aôm oc ôwa êsêacnên dansañ sa êndên noc mêtôcña.

Gên tonañ kêtû Apômtaunê sakiñwaganên gêñlên-sêm

ma kêtû moasiñ, tañ kakên gêdên êsêac nañ. Apômtaunê biñ tau tonec."

Apômtau gebe êkên nê taê walô êndên lau samob ñaômagenj

55 "Ajôc, amac lau, tañ bu gêjô amac nañ, samob andên bu amên.

Ma amac, tañ nêm mone masi nañ, amênmanj. Akôc ma aniñ.

Mênjakôc wain to su ñaôma toñaôli masigerj.

² Amboac ondod, tec ajaiñ nêm mone kêpi gên, tañ gêlôm amac amboac mo atom nañ,

ma nêm kôm ñaôli gêjô gên, tañ gêôc amac tônia atom nañ.

Añô, añô ñoc biñ ma oc aniñ gerj ñajam ma nêm katôm oc êtap moasiñ ñajam sa.

³ Akên tanjem ma andên aê amên.

Añô gebe nêm katôm oc sênghôn materj jali.

Aê oc jamoatiñ poac tenjerña êndên amac êtu têtac gêwiñ tenjerña, tañ gajac mata gêdên Dawid nañña.

⁴ Ôlic acgom, aê kakên enj gêwa biñ sa gêdên lau tomôkê-tomôkê,

ma kêtû tenterlatunên ñatau to gôliñwaga.

⁵ Ôlic acgom, aôm oc ômôêc lau tomôkê-tomôkê, tañ gôjam kauc êsêac nañ,

ma lau tomôkê-tomôkê, tañ sêjam kauc aôm nañ, oc dëndên aôm sêwac

êtu Apômtau, aôm nêm Anôtô ma Israelnên ñac dabuñ, tañ kêtaka nêm ñawasi sa nañña."

⁶ Ansom Apômtau, gebe têm atap enj saña tec gêc. Awenj ênac enj, gebe gêmoa amac ñagala.

⁷ Ñac sec êwi nê lên siñ

ma ñac alôb-alôb êwi nê biñ, tañ taê gêjam nañ siñ ma êmu êndên Apômtau êna êtiam

gebe enj tau oc taê walô enj.

Enj êmu êndên aêacnên Anôtô êna gebe enj oc êsuc ênê sec ôkwi samucgerj.

⁸ Apômtau kêsôm gebe "Biñ, tañ aê taêc gêjam nañ, kêtôm biñ, tañ amac taêm gêjam nañ atom,

ma amacnêm lên kêtôm aênjoc lên atom,

⁹ gebe ñasawa, tañ gerj aênjoc lên to amacnêm lên ma biñ, tañ aê taêc gêjam to biñ, tañ amac taêm gêjam nañ, gêngic nañ,

kêtôm ñasawa, tañ gerj undambê to nom gêngic nañ.

¹⁰ "Aênjoc biñ oc êtôm kom to sno gêjac kêsêp anja umbonj gêmênj

ma oc êmu êpi êtiam atom

e êmalôm nom ma ñawê êpoa to êlêc sa

ma êkên ñawê êndên ñac-kêpalip-ñawêwaga

to êkên mo gebe lau sênij.

Ma aênjoc biñ, tañ kêsã anja aocsuñ gêja nañ,

oc êmu êmên tonjanômê atom amboac tonanjerj.

Oc ênam kôm êtôm tañ aê taêc gêjam nañ.

¹² "Gebe amac oc asa totêmtac ñajamgerj ana ma jawê amac tobiñmalôgerj.

Lôc to gamênj ñabau oc lasê êtanj êtu amacña ma ka saleñña samob oc sêmakop lemenj.

Ma kêmêsic oc êpi êjô gên têtka-têtka

ma môsi êpi êjô locgôm

ma gên tonañ êngôm Apômtaunê wae êsa

ma êtu ñabelo tenjerña, tañ senserj su atomanô

nañ." x 56:1-57:21 ñalôtêna ñagêdô, tañ kêkanônj biñ

takên gêwiñña to ñamalacnên lên sêwi Anôtô siñña

nañ, kêsêp ñasêbu tonec. Ñasêbu tau ñabiñ ñamuña

gêjac mata gebe Anôtô ênam nê lau sa to gêjac mata

gebe ênam êsêac kêsã.

Sakiñ Anôtônê gêdên to keso

57 Apômtau kêsôm gebe "Ômôêc ôpuc awam sagerj. Ôc awam sa amboac dauc kêtanj. Ôsôm ñoc lau nên biñ alôb-alôb lasê êndên êsêac to ôwa gôlôac Jakob nên sec sêgômña sa. ² Êsêac sesom aê kêtôm bêcgerj ma têtac gêwiñ sebe sêjala ñoc intêna. Kêtôm lau, tañ sêgôm gên mansañ ma sêwi nên Anôtônê ñagôliñ siñ atom. Êsêac teterj aê kêtû mêtôc gêdênña ma ñalêlôm kêkac êsêac gebe têtû gasuc Anôtônê."

³ Ma lau têtû kênac gebe "Aôm embe ôlic aêac atom, go anam dabuñ mo êtu asagerña. Ma embe ôsala aêac atom, go atu mêtê tauñ êtu asagerña."

Tec Apômtau kêsôm gêdên êsêac gebe "Alic acgom, gêdên bêc ajam dabuñña amac agôm nêm gerj, tañ taêm gêjam nañ, to akônij nêm kômwaga samob.

⁴ Alic acgom, amac ajam dabuñ mo gebe asôm to ajac taôm ma aperiñ taôm ña lememe. Dabuñ tañ amac agôm nañ, dabuñ ñanô gebe jakên tanjoc nêm mec anja

lôlôc nec atom. ⁵ Tonañ dabuñ tenj, tañ gêjac aê matocanô ñajam nañ me. Bêc tenj gebe ñamalac tenj êkên ñandanj êndên tau ôli me. Tonañ ñalênj gebe

môkêapac ênac tuluc amboac siñ tenj gêjac bic ma êsô talu êtu nê ñakwê ma êlij waô me. Aôm kôsam gên

samob tonañ ñai gebe gôjam dabuñ mo me. Bêc tenj, tañ gêjac Apômtaunê matocanô ñajam me.

Taên walô launja gêjac Anôtô mataanô ñajam

⁶ "Mêtê anam dabuñña, tañ galic ñajam nañ, tonec gebe ôngamboac ñaclai sec ñalêpoa su to ôkôc mêtôc

geo ñagênwapac su. Ôwi lau, tañ kôkônij nañ siñ ma ôpônj gêñwapac ñakionj tulu. ⁷ Ônac sam nêm mo

êndên lau, tañ gên gêjô êsêac nañ. Ma ôkên lau

ñalêlôm sawa to andu masiña sêngôn nêmandu. Ma embe ôlic lau ôliñ ñaôma, nañ ôkên ñakwê êndên êsêac ma ôngamiñ taôm êndên taômnêm lau atom.

⁸ “Go nêmandu ja ñawê oc êpô amboac oc kêtun tau ma nêmandu gêmac oc êmbacnê seberñ ma nêmandu biñgêdên oc êwê aôm ma Apômtaunê ñawasi oc êndanñuc aôm.
⁹ Go embe ômôc, nañ Apômtau oc êjô aôm awam. Embe ôkalem, nañ en oc êsôm gebe ‘Aê tec gamao.’ Êndên ôkac gênwapac to ôtôc lêmam ma mêtôc geo su aña nêmandu ñalêlôm. ¹⁰ Embe ôkên mo êndên lau gên gêjô êsêacña ma ônam malô êsêac, tañ sêoc gênwapac nañ, êndên tonañ nêmandu ñawê oc êpô lasê ma nêmandu ñakesec amboac ñawê ocsalôña. ¹¹ Ma Apômtau oc êwê aôm töngeñ ma êlôm aôm aña gamên sawa. Aômnêm ñatêkwa oc ñajaña êsa ma aôm amboac kôm, tañ bu kêmalôm nom ñajam nañ, amboac bumata ñakênkên, nañ bu êpa atomanô.
¹² Nêmandu lau sêkwê malac, tañ popoc wanêcgeñ su nañ, sa êtiã ma ônsun nêmandu mimi wakuc nêñ ñam sa êtiã. Lau oc sêsam aôm gebe ñac, tañ kêbênôc tunbôm ñalasê nañ ma kêmasañ andu gebe êngôn êtiã.”

Tajop Sabat ñamoasiñ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Embe ôngamiñ amkaiñ êndên om ma ôtulu gên êndên ñoc bêc dabun atom. Ma embe ôsam sabat tau gebe nêmandu bêc ôtu samucña ma ôlic Apômtaunê bêc dabun ñajam ma otoc sa ma ôwi nêmandu lêñ lanñwa siñ, ônam kôm to ônam kôm awañ ma biñgalôm agwa-agwa atom, ¹⁴ go ôtap nêmandu moasiñ sa aña Apômtaunê ma aê oc jakên aôm ôsêlên ômoa nom samuc ñamoasiñ ñaôgeñ. Aê oc jakên aôm ôwê kaiñ tamam Jakob nê gênlênsêm. Biñ tonañ Apômtau kêsôm kêsa awa.” x 59:1-21 Propete kêpuc boa launên sec ma lau tau sênô ma seoc nêñ sec lasê. Apômtau kêmasañ lêñ gebe ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

Ñawasi Sionña, tañ mênjêsa êtu ñamu nañ

60 Ôndi, ñawê êsa gebe nêmandu ñawê mêngeô lasê su
 ma Apômtaunê ñawasi mênkêpô aôm.
² Ôlic acgom, ñakesec gêsañ nom auc ma gêsunbôm gêjam tenterlatu auc, mago Apômtau oc mênjêpô aôm ma nê ñawasi oc mênjênsac aôm ñaô.
³ Ma tenterlatu oc dênên nêmandu ñawê ma kiñ oc dênên ñawasi, tañ mênjêpô aôm nañ sêmên.
⁴ Ôc matamanô sa ma matam enso ôlic gebe Êsêac samob sêkac taun sa ma dênên aôm sêmên. Nêmandu latômi oc sêmên aña gamên jaêc ma lau oc sêsip nêmandu latômio.
⁵ Aôm oc ôlic gên tau totêmbêlam aña ma nêmandu ñalêlôm êkac aôm to têtac ñajam êsa gebe gwêc ñaawa totau-totau oc êndên aôm êwac ma tenterlatu oc sêkên nêñ awamata êndên aôm.
⁶ Kamele taêsam oc sêsañ aôm auc

ma kamele ñalatu sêmên aña Midian to Epa.

Lau Seba samob oc sêmên

ma sêkôc gold to gênmalu sêmên

ma sêsôm Apômtaunê wae lasê.

⁷ Êsêac oc sejon domba samob aña Kedar sênên aôm sêmên
 ma domba kapoac aña Nebaiot oc sênã sakiñ aôm.

Êsêac oc sêsac ñoc altar têtã da ñajam

ma aê janñgêlôn ñoc andu ñawasi.

⁸ Asa lau tec sêlôp amboac tao

ma amboac monñôm, tañ sêlôp dênên nêñ kakai.

⁹ Êsêac sêjac wañ sa kêtã aênã

ma lau Tarsis nêñ wañ têtã ñamata

gebe sêkôc nêmandu latômi aña gamên jaêc sêmên

tonên gold ma silbergeñ

sebe tetoc Apômtau, aômnêm Anôtô

ma Israelnên ñac dabun sa gebe en kêtã nêmandu ñawasi sa.

¹⁰ “Ma lau jaba oc sêmboã nêmandu tunbôm sa

ma nêñ kiñ oc sênã sakiñ aôm.

Gebe aê gajac aôm kêtã têtã ñandanã,

mago kêtã ñoc moasiñña tec oc taêc walô aôm.

¹¹ Ma nêmandu katam oc êlêc su êkôgeñ endên töngeñ êtôm êmbêc to elen oc sêsañ auc atom gebe lau oc sejon tenterlatunên awamata dênên aôm sêmên

ma nêñ kiñ oc sêwê sêmun êsêac.

¹² Gebe tenterlatu ten me gamên kiñña ten, tañ ênam sakiñ aôm atom nañ, oc ênanã.

Lau amboac tonañ oc sênãña samucgeñ.

¹³ Lebanon ñañawasi oc êndên aôm êmên,

kalelon to kêmêsic ma kabên amboac tonañgeñ

gebe sênñgêlôn ñoc lôm dabun ñamala

ma aê gabe jatoc octapa ñamala sa.

¹⁴ Go êsêac, tañ sêkônin aôm nañ, nêñ latun oc sewec dênên aôm

ma êsêac samob, tañ sêsã aôm susu nañ, oc mênjêsu taun sênêc aôm amkaiñña

ma oc sêsam aôm gebe ‘Apômtaunê malac,

Israelnên ñac dabun nê Sion.’

¹⁵ “Lau sêwi aôm siñ to sedec aôm

ma lau ten sêsã nêmandu gamên atom,

mago galoc oc jawaka nêmandu waem sa ênêc endên töngeñ

ma lau oc têtac ñajam êtu aômña ênêc tengeñ ma tengeñ.

¹⁶ Aôm oc ônom tenterlatunên su, kiñnên su oc êlôm aôm.

Ma aôm oc ôjala gebe aê Apômtau, aômnêm kêsiwaga

ma nêmandu gêjamsawaga aê, Jakobnê ñac tonjaclai.

¹⁷ “Aê oc jakên gold êjô ki jonjon

ma silber êjô ki jejec

ma ki jonjon êjô ka

ma ki jejec êjô poc.

Ma jakên biñmalô êtu nêmandu gejobwaga

ma biñgêdên êtu nêmandu gônñwaga.

18 Lau sêjô gên njaclai wauc-wauc-geŋŋa anŋa nêŋ gamêŋ
to sensenŋ gên su ma sênac gên popoc anŋa nêŋ
gamêŋ ŋamadiŋ ŋawae êtiam atom.

Ma aôm ôsam nêŋ tunbôm gebe Gêjam-kêsi
ma nêŋ sacgêdô gebe Lambiŋ.

19 "Oc oc êkênŋ ŋawê êndênŋ aôm êndênŋ elenŋa êtiam
atom

ma ajônŋ ŋawê êpô aôm êndênŋ êmbêc atom amboac
tonanŋenŋ

gebe Apômtau oc êtu nêŋ ŋawê tenŋenŋa
ma nêŋ Anôtô oc êtu nêŋ ŋawasi.

20 Nêŋ oc naêsêp êtiam atom

ma nêŋ ajônŋ oc naênŋam tônŋ êtiam atom
gebe Apômtau oc êtu nêŋ ŋawê tenŋenŋa
ma nêŋ bêc ôtaŋŋ tanjiboanŋa oc êmbacnê.

21 Nêŋ lau pebenŋ oc têtô lau gêdênŋ
ma oc sêwê kaiŋ gamêŋ tonec endenŋ tônŋenŋ.

Êsêac oc têtô ŋoc ka, taŋ kasê naŋ, ŋasêli
ma ŋoc lemoc ŋakôm ŋanô,
gebe sêwaka aênoc ŋawasi sa.

22 ŋac saunŋ tau oc êtu gôlôac kapôênŋ,
ma ŋac ŋamu êtu lau-m tonjaclai.

Aê Apômtau oc janŋôm biŋ tau ŋanô êsa sebenŋ
êndênŋ ŋanoc." I

Njawae ŋajam Anôtô ênam Sion kêsiŋa

61 Apômtau Anôtô nêŋ Njalau kêpi aê gebe Apôm-
tau geŋ oso aê

gebe jasôm ŋawae ŋajam lasê êndênŋ lau ŋalêlôm
sawa

ma kêsakiŋ aê gebe janac lau ŋalêlôm popoc têtac
tônŋ

ma jasôm lasê êndênŋ lau, taŋ sênŋgônŋ kapoacwalô
naŋ,

gebe sênŋgamboac êsêac su
ma sêlêc katam su êndênŋ lau, taŋ sêsô êsêac tônŋ naŋ.

2 Ma jasôm Apômtau ênam lau kêsi ŋajala
ma aêacnêŋ Anôtônê bêc êkac kamocgôcŋa lasê
gebe janac malô lau samob, taŋ sêmoa tonjalêlôm
ŋawapacgeŋ naŋ.

3 Enŋ kêsakiŋ aê gebe jamoasiŋ lau tonjalêlôm ŋawa-
pac anŋa Sion

to jakênŋ êsêac sêkuc sunsuŋ êjô wao, taŋ gêsac
môkênŋapac naŋ,

ma katêkwi têtac ŋajamŋa êjô nêŋ abec, taŋ sêjam
naŋ,

lambiŋ êjô nêŋ katuŋ popoc
gebe lau sêsam êsêac gebe Ka biŋgêdênŋa,
taŋ Apômtau kêsê gebe êwaka ênê ŋawasi sa.

4 Êsêac oc sêkwê ŋapopoc lanŋwaanô sa êtiam
ma sêjac gamêŋ, taŋ andanŋenŋ sesenŋ su naŋ sa
ma sêmbênôc malac ŋapopoc

to gamêŋ, taŋ kêtô gasanŋ gêc lanŋwa sec naŋ, e ŋa-
jam êsa.

5 Ma lau jaba oc sejop nêŋ domba,

lau gamêŋbômŋa oc têtô lau sêkac nêŋ nom ôkwiŋa
to sênam nêŋ kôm wainŋa.

6 Ma lau oc sêsam amac gebe Apômtaunê dabunŋwa-
ga

ma sê amac gebe Aêacnêŋ Anôtônê sakiŋwaga.
Tentenŋlatu samob nêŋ awamata oc êmoasiŋ amac
ma amac anŋgêlônŋ taôm ŋa êsêacnêŋ waba tokaiŋ-
tokaiŋ.

7 Anôtônê lau têtac biŋ majenŋa sa kêlêlêc
ma lau sêgôm êsêac waenŋ sec.

Kêtô tonanŋa êsêac oc sêwê kaiŋ gamêŋ êlêlêc su
ma êsêac têtac ŋajam ênêc endenŋ tônŋenŋ.

8 "Gebe aê Apômtau tau têtac gêwiŋ biŋgêdênŋ
ma têtac gedec kêjanŋgowaganênŋ lênŋ alôb-alôb.

Aê oc jakênŋ êsêacnêŋ kôm ŋaôli solopgeŋ
ma oc jamoatiŋ poac tenŋenŋa êndênŋ êsêac.

9 Ma lau samob, taŋ sêlic êsêac naŋ, oc sêlôc
gebe êsêac lau, taŋ Apômtau gêjam mec êsêac naŋ
tonec."

10 Aê oc têtac ŋajam samucgeŋ êtu Apômtauŋa
ma ŋoc katuc êtu samuc ŋoc Anôtô

gebe enŋ kêkênŋ aê kasô Apômtau gêjam aê kêsiŋa kê-
tu ŋoc ŋakwê

ma kêkwa aê auc ŋa obo biŋgêdênŋa,
kêtôm ŋac-gebe-ênŋam-awêwaga kêkuc nê sunsuŋ
ma kêtôm awê gebe ênam ŋacŋa gêjam gêlônŋ tau ŋa
pocawa.

11 Apômtau Anôtô oc ênŋgôm biŋgêdênŋ to lambiŋ
êpoa êpi tentenŋlatu samob lanŋônŋnêŋŋa,

êtôm nom kêkênŋ ŋakatôm wakuc

ma êtôm kôm kêkênŋ ŋawê, taŋ sêsê naŋ kêpoa. x
62:1-12 Môkêlatu tonec propete kêlambiŋ Anôtô gebe
ênŋam nêŋ lau sa êndênŋ têtô ŋamuŋa tenŋ.

Bêc Anôtô êmêtôc lauŋa

(Anôtô agêc propete sêjam biŋgalôm sêwiŋ taurŋ)

63 "Asa tê gêmênŋ anŋa Edom, gêmênŋ anŋa malac
Bosra tonê ŋakwê kêtô koc samucgeŋ ma nê
obo ŋawasi sec ma kêsêlêŋ tonjaclaigenŋ."

"Aê, aê tauc tec kasôm biŋgêdênŋ lasê ma aênoc ŋa-
clai kapôênŋ kêtôm gebe janam lau kêsiŋa."

2 "Nêŋ ŋakwê kêtô koc samucgeŋ kêtô asagenŋa
ma nêŋ obo kêtôm lau-sêka-wain-popocwaga nêŋ kê-
tu asagenŋa."

3 "Aê taucgeŋ kaka wain popoc, lau tenŋ sêmoa sêwiŋ
aê atom. Aê kaka êsêac totêtac ŋandanŋenŋ, kaka

êsêac gaim taucgeŋ totêtac ŋandanŋ sec, tec êsêacnêŋ
dec ŋakasi-kasi mênŋkêpi ŋoc ŋakwê ma gêjam ŋoc
obo samob auc. 4 Gebe ŋoc ŋalêlôm taê gêjam bêc

jakac kamocgôcŋa kêtô tônŋ su ma ŋoc jala jakênŋ
ŋagêjônŋa mênŋgêlô lasê su. 5 Aê matoc geso gamêŋ,
mago katap ŋac ênam aê saŋa tenŋ sa atom. Aê katakê

gebe ŋac êpuc aê tônŋa tenŋ gêmoa atom. Tec tauc
lemoc kaku ŋacjo tulu ma ŋoc têtac ŋandanŋ kêpuc aê
tônŋ. 6 Aê kaka tentenŋlatu tônŋ totêtac ŋandanŋenŋ ma
kamakiŋ êsêac popoc totêtac secgeŋ ma kakêc êsêac-
nêŋ dec siŋ kêsêp nom."

I *Lebanon ŋaŋawasi tau kaseda, taŋ kêkô lôc tau naŋ.*

Anôtônê moasiñ gêdên Israel

7 Aê oc jalambiñ Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñña ma jalambiñ gêñsêga, tañ Apômtau gêgôm gêdên aêac nañ.

En kêkên nê moasiñ kapôên gêdên gôlôac Israelña kêtû taê walô êsêacña ma kêtû nê têtac gêwiñ tengeñña.

8 En kêsôm gebe "Binñanô, aênoc lau tonec, ñoc latuci, tañ oc sênsau aê atom nañ." Tec en kêtû êsêacnên kêsiwaga kêtû nêñ gêñwapac samobña.

9 Jaerwaga me añela gêjam êsêac kêsi atom, en tau gêmoa gêwiñ êsêac, tec gêjam êsêac kêsi. En têtac gêwiñ to taê labu êsêac, tec kêsi êsêac su. En gêôc êsêac sa mênkêsip êsêac kêtôm têm langwa ñabêc samob.

10 Mago êsêac sêli awerñ sa ma sêgôm ênê Ñalau Dabuñ têtac ñawapac kêsa. Tec en kêkac tau ôkwi jakatu nêñ ñacjo ma tau gêjac siñ gêdên êsêac.

11 Go êsêac taên gêjam ênê sakiñwaga Mose nê têm langwa.

"Ñac tañ gêwê nê domba ñagejobwaga kêpi aña gwêc gêmên nañ, gêmoa ondoc.

Ñac tañ kêkên nê Ñalau Dabuñ kêsêp nêñ ñalêlôm nañ,

12 to kêkên nê lêma ñawasi jagêwiñ Mosenê lêma anôña

ma gêwa gwêc kêkôc kêtû êsêacña gebe êwaka nê ñaê tengeñña sa

13 to gêwê êsêac sêsêp gwêc ñagêdimbob ñalêlôm nañ

ma sêka selesac atom amboac hos, tañ kêsêlên gêmoa gamên sawa nañ, gêmoa ondoc."

14 Apômtaunê Ñalau gêwê êsêac amboac bulimakao sêsêp gaboañ sêja gebe sêlêwan tauñ.

Aôm gôwê nêñ lau amboac tonañ gebe ôñgôm nêñ ñaê ñawae êsa.

Mec Anôtô taê walô to ênam nê lau sarña

15 Matamanô êsêp aña undambê, aña nêñ gamên dabuñ to ñawasi ma ôlic. Nêñ ôlim palê to ñaclai tau ma gôjam awam su taêm walô aêacña gêc ondoc.

Ôñgamiñ taôm atom

16 gebe aêacma tamenñ aôm.

Abraham gêjam kauc aêac ma Israel kêjala aêac atom.

O Apômtau, aêacma tamenñ aôm, gêdên andañgeñ sêsam aômñên ñaê gebe Aêacma kêsiwaga.

17 O Apômtau, amboac ondoc gôgôm aêac aôm aso nêñ intêna.

Amboac ondoc gôgôm aêacma ñalêlôm ñadani kêsa gebe atêc aôm atomña nec.

Ômu ômôên êtu nêñ sakiñwaga,

tañ têtû nêñ gôlôaclênsêm nañña.

18 Lau alôb-alôb sêjaiñ nêñ lôm dabuñ to aêacma ñacjo sêka nêñ gamên dabuñ popoc kêtû ageñña.

19 Aêac atôm lau, tañ aôm gôjam gôliñ êsêac atom nañ,

ma atôm lau, tañ sêwê kaiñ nêñ ñaê atom nañ. ¹ Lau-sêkawaga nêñ kôm ñagêdô sa. Lau saka wain ñanô e popoc ma ñatêkwi asa. Propete gêjam

64 Ojae, ôkac undambê êñgic ma ôsêp ômôênmañ,

e lôc ñawiwic êsa êkô aôm lañômñênmañ,

2 amboac ja geñ gab ma amboac ja gêgôm bu kele-toc

gebe êwaka nêñ ñaê sa êndên nêñ ñacjo ma êñgôm tentenlatu têtênêp sêkô aôm lañômñênmañ.

3 Aôm gôgôm gêñsêga kaiñ tenñ, tañ taên gêjam atom nañ,

ma kôsêp gômôên e lôc ñawiwic kêsa kêkô aôm lañômñênmañ.

4 Lau tenñ sêñô bin amboac tonañ ñatenñ gêdên gêmungeñ atom

ma kêsô lau tenñ tañenñsuñ atom

ma lau tenñ matenñanô sêlic anôtô tenñ, tañ gêmoa gêwiñ aôm

ma gêjam kôm kêpi êsêac, tañ sêôn en nañ atom.

5 Aôm gôwê êsêac, tañ sêgôm gêñ gêdên ma taên gêjam nêñ lên sêmoa nañ.

Aôm têtac ñandanñ gêdên tañ aêac agôm sec nañ, ma aêac ali awerñ sa gêdên aôm wanêc-wanêc.

Asa oc ênam sa.

6 Aêac samob atôm ñac ñatêmui

ma aêacma kolenñ gêdên samob kêtôm ñakwê ñajec. Aêac samob atu masê amboac ka ñalauñ

ma aêacma sec gêju aêac sa amboac mu gêju ka ñalauñ sa.

7 Lau tenñ awerñ gêjac aômñên ñaê atom

ma lau tenñ têtac gêboañ gebe sêsap aôm tôñña atom.

Gebe aôm kôsiniñ lañômanô gêdên aêac ma kôkên aêac asô tauñ ma sec ñañaclai ñalabu.

8 Mago aêacma Tamenñ aôm, Apômtau.

Aêac atôm nomku ma aôm kôtôm ñac-kêpac-kuwaga.

Aôm lêmam ñakôm ñanô aêac samob.

9 O Apômtau, têtac ñandanñ êndên aêac êlêlêc su atom

ma taêm ênam aêacma sec endenñ tôñgeñ atom.

Ôlic ma taêm ênam acgom, aômñên lau aêac samob.

10 Nêñ malac samob kêtû gamên gasañ.

Sion kêtû gasañ ma Jerusalem kêtaên.

11 Êsêac sêkêc aêacma lôm dabuñ ñajam, tañ andañgeñ tamenñmai sêlanem aôm sêmoa nañ,

ma sêjac gêñ ñajam samob, tañ têtac gêwiñ nañ popoc.

¹ Ñamadiñ 2 gawa lau, tañ sejoñ wain ñanô sa nañ, ma

12 O Apômtau, aôm gobe ôngamiñ taôm êndên aêac ma ônam taôm tôn to ôkônin aêac ñanôger me.

Anôtô kêtar tanjiboa kêtou lau sêkên dêmôên enja

65 Apômtau kêsôm gebe "Aê kasaê êsêac, tarj sê-jam mater sa êtu aênja atom narj, ma kasaê lau, tarj sesom aê atom narj, gebe têtac aê sa. Aê kasôm gebe 'Aê tec gamoa, aê tec gamoa' gêdên lau, tarj awerj gêjac aê atom. ² Aê kamêtôc lemoc kêtôm bêc samuc gêdên lau sêli tarj sarja, tarj sêsa nên lên alôb-alôb kêtôm tarj nên kauc taên gêjam narj. ³ Ma sêgôm aê têtac ñandarj kêsarj ñapanj tomajerj gêbacgerj. Êsêac sêkên da arja nên kôm ma gên malu kêtou daja gêsac poc tiki-tiki, tarj sêpac narj ñaô. ⁴ Ma sêngôn gamên sêôña ma sêkac tarj sa gêdên gêbêc arja gamên ñakêsirj ñagêdô. Ma serj bôcanô ñamêsôm to gên, tarj gajac jao narj, ñasulu kêpoac nên laclu ñalêlôm. ⁵ Êsêac sêsôm gebe 'Ama nêm taômña ma mênandambirj aêac atom gebe aêac lau daburj.' Lau tonarj têtôm ja daurj kêturj aê lusucsurj, kêtôm ja kêturj aê bêc samuc." x 65:6-16 Anôtô geoc lasê gebe êmêtôc lau sêbuc dêmôên enja ma gêjac mata sêngôn materj jali tergerj ñawasi gêdên lau ñalêlôm ñarjên. Birj tonarj lulu kêgalurj tau arja ñasêbu tonarj.

Undambê wakuc to nom wakuc

17 "Alic acgom, aê jakên undambê wakuc to nom wakuc.

Ma lau oc taên ênam gên andarjgerja êtiam atom me oc ênêc nên kauclêlôm êtiam atom.

18 Ma lau oc têtac ñajam to sênam lasê êtu gên, tarj aê jakên narjña.

Gebe alic acgom, aê jakên Jerusalem têtac ñajam êsar ma ñalau têtou samuc.

19 Ma aê oc têtac ñajam êpi Jerusalem ma jatou samuc ñoc lau.

Ma lau sêngô lau sêpuc tanjiboa sar ma têtarj arja malac tau êtiam atom.

20 Ñapalê dedec terj oc êmoa bêc luagêcgerj arja malac tau ma êmac êndou atom

ma ñamalacanô oc êmac êndou atom e nê bêc ñatêku êsu.

Gebe ñapanj dedec nê jala êtu 100, go êmac êndou ma terj nê jala embe êtôm 100 atom ma êmac êndou, narj lau oc sêsôm gebe Anôtô kêpuc boa enj.

21 Ma êsêac oc sêkwê andou sar ma sêngôn ma oc sêsê kôm wainja ma sêniñ ñanô.

22 Êsêac oc sêkwê andou sar ma lau terj sêngôn atom ma êsêac oc sêsê wain ma lau terj sêniñ atom gebe ñoc launên bêc sêngôn nomña oc êtu taêsam êtôm kabôên ñabêc, ma ñoc lau, tarj kajalirj sar narj, oc têtou samuc nên lemerj ñakôm ñanô.

23 Êsêac oc sênam koleñ ñaômagerj atom ma sêka gôlôac lasê êtu sêoc gêñwapacña atom. Gebe lau, tarj Apômtau gêjam mec narj, nên wakuc êsêac.

Ma êsêacnên gôlôac oc sêmoa sêwirj êsêac.

24 Êsêac awerj ênac aê atomgerj ma aê jajô êsêacnên birj.

Êsêac gocgo sêsôm birj sêmoa ma aê jakên tarjoc êsêac.

25 Kêambôm to domba ñalatu oc sêniñ gên sêwirj tarj

ma lewe oc sêniñ gêgwarj êtôm bulimakao ma kekop êtu moacnê mo.

Êsêac oc sêkên ñandarj to senserj gên arja ñoc lôc daburj atom.

Apômtaunê birj tau tonec."

Anôtônê mêtôc to Sionnê moasirj, tarj gocgo mênêsar

66 Apômtau kêsôm birj tonec gebe

"Undambê kêtou ñoc lêpôn ma nom kêtou ockairj ñakademboñ.

Amac abe akwê aênoc andou amboac ondoc ma ñoc gamên jalêwarj taucña ênêc ondoc.

² Aê lemoc kamasarj gên samob tonec ñai, tec gên samob tonec kêtou aênoc gên.

Apômtaunê birj tau tonec.

Mago matoc gê ñac, tarj kêkônirj tau

ma nê katu ôlurj-ôlurjgerj to gêjac tênêp aênoc birj narj." x 66:3-24 Ñasêbu ñamuña nec kêkwa Anôtô êmêtôc lau geo gala, tarj sêsa nên lên gêjac enj

mataanô ñajam atom narjña ma ênam mec lau, tarj têtêc enj to tarj wamu enj narjña.

JEREMIA

Propete Jeremia gëmoa nom gëmuḡ Apômtau Jesu amboac jala 600. Eḡ gëjam kôm propeteḡa jala taêsam ma gëjac biḡsu Anôtônê lau gebe sênam tauḡ ôkwi. Embe masi, go gëḡwapac kapôên êtap êsêac sa êtu nêḡ sec to nêḡ sakiḡ gwamḡaḡa. Eḡ gëmoa nom e gëlic biḡ, taḡ kêsôm lasê naḡ ḡanô kêsa. Kiḡ Babilonḡa Nebukadnesar kêku Jerusalem tulu ma gesen malac to ḡalôm dabuḡ su ma gëwê kiḡ Judanḡa to nê lau taêsam jasêḡḡôḡ kapoacwalô anḡa Babilon. Mago Jeremia geoc biḡ teḡ lasê gëwiḡ gebe êsêac sêmu sêmênḡ anḡa Babilon ma sêmbo a nêḡ ḡôlôac sa êtiam.

Buku tau ḡasêbu aclê gebe

1. Môkêlatu 1–25 Anôtô kêkêḡ ḡawae gëdêḡ nê lau gëdêḡ taḡ kiḡ têtêac sêjam ḡôliḡ êsêac naḡ. Kiḡ têtêac nêḡ ḡaê gebe Josia agêc Joiakim ma Sedekia.

2. Môkêlatu 26–45 Jeremianê ḡac-keto-papiawaga Baruk gëjac miḡ nê biḡ ḡagêdô. Eḡ keto biḡ ḡagêdô Anôtô geoc lasê ma Jeremia tau nê lêḡ ḡamiḡ towae ḡagêdô kêsêp buku tonec gëwiḡ.

3. Môkêlatu 46–51 Anôtô geoc lau jaba nêḡ biḡ ḡagêdô lasê.

4. Môkêlatu 52 Biḡ ḡatêku teḡ, taḡ gëjac miḡ ḡacjo sêku Jerusalem tulu to sesen lôm dabuḡ su ma sêwê lau jasêḡḡôḡ kapoacwalô anḡa Babilon.

Jeremia eḡ ḡac têtac malô. Eḡ têtac gëwiḡ nê lau ḡanôḡeḡ ma gedec gebe êsôm biḡ mêtôcḡa lasê êndêḡ êsêac. Mago Anôtônê biḡ kêtunḡ ênê ḡalêlôm kêtôm ja, tec eḡ kêtôm gebe êḡgamiḡ biḡ tau atom, kêsôm lasêḡeḡ. Buku tau ḡalô towae ḡagêdô kêkanônḡ Jeremianê têm wapac atom, kêkanônḡ têm, taḡ gëc nêmḡa naḡ. Êndêḡ têm ônê Anôtô oc êmoatiḡ poac wakuc êndêḡ nê lau. Ma êsêac oc sejop poac tônê ḡapep. Kêdônḡwaga to biḡsu teḡ oc êlêḡ biḡ êsêac gebe sêliḡ poac siḡ atomḡa nec atom, gebe poac tau ḡabiḡ ênêc nêḡ ḡalêlôm (31:31-34).

Anôtô kêkalem Jeremia ma kêsakiḡ eḡ gebe ênam kôm

1 Jeremianê biḡ tonec. Jeremia eḡ Hilkia latu.

Hilkia tau eḡ anḡa dabuḡwaga, taḡ sêmoa malac Anatot anḡa Benjaminnê gamêḡ naḡ, nêḡ ḡac teḡ.

2 Gëdêḡ têm taḡ Amon latu Josia kêtunḡ Judanêḡ kiḡ ma gëjam ḡôliḡ gamêḡ kêtôm jala 13 su naḡ, Apômtaunê biḡ gëdêḡ Jeremia tau. 3 Biḡ tau gëdêḡ Jeremia amboac tonanḡeḡ gëdêḡ Judanêḡ kiḡ Josia latu Jojakim nê bêc e gëdêḡ Judanêḡ kiḡ Josia latu Sedekia nê ḡôliḡ ḡajala kêtunḡ 11 ḡa su ḡapanḡ e gëdêḡ jala, taḡ sêkêḡ lau Jerusalemḡa sêḡḡôḡ kapoacwalô ḡaajônḡ kêtunḡ lemeḡ teḡḡa.

4 Ma Apômtaunê biḡ gëdêḡ aê gebe

5 “Aê kajala aôm gëdêḡ taḡ kamasanḡ aôm anḡa tênam têtac lêlôm atomḡeḡ naḡ,

tênam kêkôc aôm atomḡeḡ ma gajam mec aôm su, aê kajaliḡ aôm sa gebe ôtu tenterlatunêḡ propete.”

6 Go aê kasôm gebe “O Apômtau Anôtô, ôlic acgom, aê ḡapalê kwalam ma kajala jasôm biḡḡa atom.” 7 Mago Apômtau kêsôm gëdêḡ aê gebe

“Ôsôm gebe’ Aê ḡapalê kwalam’ nec atom gebe aôm oc ôndêḡ lau, taḡ jasakiḡ aôm naḡ ôna ma ôsôm biḡ, taḡ aê jajatu aôm naḡ.

8 Ôtêc êsêac atom

gebe aê gamoa gawiḡ aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biḡ tau tonec.”

9 Go Apômtau kêmetôc lêma mênkêmoasac aê aocsunḡ ma kêsôm gëdêḡ aê gebe

“Ôlic acgom, aê kakêḡ ḡoc biḡ kêsêp aôm awamsunḡ.

10 Gôlicgac me, ocsalô tonec aê kakêḡ aôm kôtunḡ tenterlatu to gamêḡ kiḡḡa samob ḡatau gebe ômbuc sa ma ôtuc popoc gebe onsenḡ su ma ôku tulu

gebe ôkwê sa ma ôsê.”

11 Go Apômtaunê biḡ gëdêḡ aê gebe “Jeremia, aôm gôlic asagenḡ.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic tali ḡalaka teḡ.” 12 Go Apômtau kêsôm gëdêḡ aê gebe “Aôm gôlic jagêdêḡ gebe aê gajam jali ḡoc biḡ gebe ḡanô êsa.”

13 Apômtaunê biḡ gëdêḡ aê kêtunḡ dim luagêcḡa gebe “Aôm gôlic asagenḡ.” Ma aê kasôm gebe “Aê galic ku teḡ keletoc ma kêku sa anḡa gamêḡ nodoḡa gêmêḡ.”

14 Go Apômtau kêsôm gëdêḡ aê gebe “Anḡa gamêḡ nodoḡa ḡaclai sec ensenḡ ḡêḡḡa oc mênḡêpi lau samob, taḡ sêḡḡôḡ gamêḡ tonec naḡ. 15 Ôlic acgom, aê oc jamôc gamêḡ kiḡḡa samob, taḡ gëc nodoḡa naḡ,

ḡalau totonḡ-totonḡ. Apômtaunê biḡ tau tonec. Ma êsêac oc sêmêḡ ma tetoc nêḡ lêpônḡ kiḡḡa êkô êkanônḡ Jerusalem ḡasacgêdô samob êtômḡeḡ ma sêndêḡanḡ lêpônḡ kiḡḡa êḡḡi Jerusalem ḡatunḡbôm auc ma tetoc lêpônḡ êkô êkanônḡ malac Judanḡa samob. 16 Ma aê oc jasôm ḡoc mêtôc lasê êpi êsêac êtu nêḡ sec samobḡa gebe êsêac sêwi aê siḡ ma sêkêḡ da ḡamalu gëdêḡ anôtôḡi jaba ma teteḡ mec gëdêḡ ḡêḡ, taḡ êsêac tauḡ lemeḡ sêmasanḡ naḡ.

17 “Mago aôm ôjandiḡ nêm ômbiḡkap tônḡ ma ôsôm biḡ samob, taḡ oc jajatu aôm naḡ, êndêḡ êsêac. Ôtakê

êtu êsêacna atom, embe ôtakê, go aê jatakê aôm anga êsêac lanđonêmna amboac tonanğen. ¹⁸ Ôlic acgom, ocsalô tonec aê jakên aôm ôtu malac najaņa teņ ma ôtu alê ki teņ to ôtu tuņbôm ki gebe ôkô najaņa e Judanên kiņ to kasêga ma dabuņwaga to lau gamên tonecna tau sêku aôm tulu atom. ¹⁹ Êsêac oc sênac siņ êndên aôm, mago êsêac oc sêku aôm tulu atom gebe aê gamoa gawiņ aôm gebe janam aôm sa. Apômtaunê biņ tau tonec.” ¹ II kêtôm tau. Jeremia gejo Apômtau awa gebe “Aê galic tali... “Ma Apômtau kêsôm gebe “Biņņanô

Anôtô gêjam jaom Israel

² Apômtaunê biņ gêden aê gebe ² “Ôna ma ôsôm biņ tonec lasê êndên lau Jerusalemna sênđo gebe Apômtau kêsôm biņ tonec gebe
Aê taêc gêjam aôm gebe kôkên taôm samucgen gêdên aê gêdên taņ gômoa napałeoger naņ.
Aôm têtac gêwiņ aê amboac awê gebe ênam ñac.
Aôm kôdaguc aê anga gamên sawa,
anğa gamên, taņ sêsê gên teņ kêsêp atom naņ.
³ Apômtau gêlic Israel amboac lau dabuņ,
Israel kêtü ênê kôm ñamêc.
Lau samob, taņ seņ ñamêc tonanğ naņ, sêwê kaiņ tôp.
Gêņwapac kêtap êsêac sa.
Apômtaunê biņ tau tonec.”

Lau Israel nêņ tamenji nêņ sec

⁴ O gôlôac Jakob to amac gôlôac Israelna samob, anđo Apômtaunê biņ. ⁵ Apômtau kêsôm biņ tonec gebe “Amac tamemi têtap ñoc keso ondoc sa, tec sêwi aê siņ ma sêjac jaê aê ma têdaguc gên ñaôma e tauņ têtü gên ñaôma.
⁶ Êsêac têtü kênac atom gebe
'Apômtau gêmoa ondoc, Apômtau, taņ gêwê aêac tapi anğa Aiguptu tamên
ma gêwê aêac tamoa gamên sawa,
tamoa gamên gasanğ, taņ gêsunğ gêjam auc naņ,
gamên kelenğ to ñakesec,
gamên, taņ ñamalac teņ kêsä atom ma ñac teņ gêņgônğ atom naņ,
gêmoa ondoc.'
⁷ Ma aê kakên amac anğônğ gamên tonom ñalêsi ñajam
gebe gamên tau ñaka ñanô to ñagên ñajam-ñajam êņgôm amac têtac ñajam êsa.
Mago gêdên taņ amac aô lasê gamên tau su naņ,
agôm dabuņ tau paliņ
ma agôm ñoc nomlênsêm kêtü gên alôb-alôb.
⁸ Lau dabuņwaga têtü kênac atom gebe 'Apômtau gêmoa ondoc.'
Êsêac taņ sejop biņsu naņ, sêjam kauc aê.
Gejobwaga sêli tauņ sa gêdên aê
ma propete seoc biņ lasê sêjam Bal lanđo
ma sêsap gên ñaôma tônğ.

I Têm tonanğ kêsêp jala 608 to 587 gêmunğ Killisi. II Anğa Ebo-lai awenğ “tali” ma ñalô “tanam jali” kêtanğ

Anôtô kêmêtoç nê lau

⁹ “Kêtü tonanğna aê kamêtoç amac tec gamoa ma aê oc jamêtoç nêm gôlôacnênğ gôlôac amboac tonanğen.
Apômtaunê biņ tau tonec.
¹⁰ Alom ana nuc Kupromanğ ma alic me asakiņ lau sêna gamên Kedar gebe sêkip biņ ñam sa ñapep.
Ma alic acgom, biņ amboac tonec kêtap lau teņ sa me masi.
¹¹ Lau samuc nêņ anôtôï ñanô masi,
mago lau-m teņ sesenğ nêņ anôtôï ma sêkênğ wakuc sêjô me masi.
Aênoc lau sêkênğ nêņ Nawasi gêjô gên ñaôma.
¹² O undambêac, atakê to alendec ma atênêp êtu biņ tonanğna.
Apômtaunê biņ tau tonec.
¹³ Gebe ñoc lau sêgôm sec luagêc kêpi tagenğ, êsêac sêwi aê, taņ katu bumata materğ jaliņa naņ siņ ma sêgawê sê, taņ bu êpoac atom naņ.

Israelnênğ taņenğpêc ñagêjô

¹⁴ “Israel enğ gêņđoma teņ me.
Me têna kêkôc enğ gebe êtu sakiņwaga teņ me.
Ma amboac ondoc tec sêjanğo enğ su.
¹⁵ Lewe sêlic enğ ma sêkêkwanğ.
Ac sêkêkwanğ kapôênanô.
Êsêac sesenğ ênê gamên su e kêtü gasanğ ma ênê malac samob popoc,
lau teņ sêņgônğ kêtiam atom.
¹⁶ Ma teņ gêwiņ gebe lau anğa malac Mempis to Tapane sêkaliņ aôm mômêmlauņ su.
¹⁷ Biņ samob tonanğ ñai kêtap aôm sa gebe gôwi Apômtau, aômñêm Anôtô, taņ gêwê aôm naņ siņ me masi.
¹⁸ Ma galoc gobe ôna Aiguptu ma ônôm bu Nil, oc ênam aôm sa amboac ondoc.
Ma gobe ôna Asuria ma ônôm bu Euprat, oc ênam aôm sa amboac ondoc.
¹⁹ Aôm taôm nêm sec oc êmêtoç aôm.
Aôm gôwi aê siņna oc ênac aôm.
Nêm kauc êsa e ôlic gebe aôm gôwi Apômtau, aômñêm Anôtô siņ ma kôtêc enğ atom,
naņ keso to sec ñanô.
Apômtau, lausiņ undambêna nêņ Anôtô, kêsôm biņ tonec.

Israel gedec gebe ênam sakiņ Apômtau

²⁰ “Aôm kôbaliņ sakiņ ñagênğwapac, taņ kêsac aôm naņ, siņ wanêcgenğ
ma gômô ñalêpoa gêņgic
ma kôsôm gebe 'Aê gadec gebe janam sakiņ.'
Mago anğa lôc baliņ samob to anğa ka ñalabu samob aôm kôsä taôm sic jagôêc amboac awê mockaiņonğa teņ.

21 Aê tec kasê aôm amboac wain ñamôkê ñajam, tañ tauc kajaliñ sa nañ,
kasê wain ñasêli ñajamanô teñ.
Amboac ondoc tec gôjam taôm ôkwi kôtu gên sec,
kôtu wainbôm teñ.

22 Aôm embe ôkwasiñ taôm ña bu ñandanñ to sop kapôên,

oc jalic nê m keso ñajec ñapan.

Apômtaunê biñ tau tonec.

23 Aôm kôtôm gebe ôsôm biñ tonec amboac ondoc gebe

'Aê gajam ñoc dabuñ paliñ atom, aê kadaguc Bal atom.'

Ôsala nê m lên, tañ kôsa aña gaboañ nañ,

ma ôjala biñ, tañ gôgôm nañ.

Aôm gôjac laoc gamêngeñ kôtôm kamele têna wakuc tobiñ,

24 tañ gêbôm kêsa gamên sawa gêja nañ.

Ñalêlôm ñakalac kêkac eñ, tec kêsê awa kapôên.

Ëndên nê noc eñ êmoa tobiñgeñña nañ, asa oc êtôm gebe ênam gôliñ eñ.

Lau tañ sesom eñ nañ, oc sên am kôm kapôên atom, êsêac oc têtap eñ sa êmoa êwiñ kamele kapoac.

25 Ojop amkaiñ gebe ôsêlên toatapa masigeñ atom, ma ojop nê m koclabeñ gebe bu êjô aôm atom.

Mago aôm kôsôm gebe 'Aê gadec,

aê têtac gêwiñ lau jaba

ma oc jandanğuc êsêacgeñ.'

Anôtô oc ênac lau Israel

26 "Israelnê gôlôac samob to kiñ ma nêñ kasêga to nêñ dabuñwaga ma nêñ propete

sêmoa tomajengeñ

têtôm ñac geñgeñ, tañ sê eñ lasê ma gêmoa toma-jageñ nañ.

27 Êsêac sêsôm gêdên ka teñ gebe

'Aênoc tamoc aôm.'

Ma sêsôm gêdên poc teñ gebe

'Aôm kôkôc aê.'

Gebe êsêac sêbuc dêmôên aê,

lañôñanô gêdên aê atom.

Mago êndên têm gênwapac êtap êsêac saña nañ,

êsêac sêsôm gebe 'Ôndi ma ônam aêac samañ.'

28 Mago nê m anôtô, tañ taôm kômasañ nañ, sêmoa ondoc.

Ôjatu êsêac gebe sêndi ma sên am aôm sa êndên têm gênwapac êtap aôm saña.

O Juda, nê m anôtô taêsam têtôm nê m malacgeñ.

29 Amac aôc gêdô gêdên aê kêt u asageñña.

Amac samob ali taôm sa gêdên aê.

Apômtaunê biñ tau tonec.

30 Aê gajac nê m gôlôac, mago ñanô masi,

êsêac sêsô mêtôc ñalabu atom.

Amac taôm nê m siñ gesen nê m propete

amboac lewe kêdanğôn gwada.

31 Amac lau kaiñ teñ, akên tañem Apômtaunê biñ.

Amboac ondoc lau Israel sêlic aê katôm gamên sawa teñ

me sêlic aê katôm gêsunğôm teñ.

Êsêac sêsôm biñ tonec kêt u asageñña gebe

'Aêac tauñ asa ma lên, oc andên aôm awac êtiam atom.'

32 Awêtakiñ teñ oc êliñ nê gêlôn siñ me masi.

Awê gebe ênam ñacña oc êliñ nê ñakwê omña siñ me masi.

Mago ñoc lau sêliñ aê siñ e ñabêc mañgi masi.

33 "Aôm kôsa nê m lên kôtap mockaiñ saña tokauc.

Kêt u tonañña ôlim gêjac gên sec samob kêt u tôn.

34 Lau tañ nêñ biñ masi nañ, nêñ dec gi nê m ñakwê ñatali.

Aôm kôtap êsêac sa têtuc andu popoc atom,

mago gôjac êsêac êndu.

Biñ samob tonañ ñai tec gêc,

35 mago aôm kôsôm gebe

'Aênoc biñ teñ gêc atom.

Apômtaunê têtac ñandanñ kêkac tau su aña aê.'

Ôlic acgom, aê oc jamêtôc aôm gebe aôm kôsôm

gebe 'Aê gagôm sec teñ atom.'

36 Ojae, aôm gôjam nê m lên ôkwi-ôkwi ñagaôgeñ.

Aiguptu oc êngôm aôm majam êsa

êtôm Asuria gêgôm aôm majam kêsa su.

37 Aôm oc ôwi Aiguptu siñ amboac tonañ

tolêmam sawageñ

gebe Apômtau kêt iñ lau, tañ aôm taêm kêka êsêac nañ su

ma aôm oc ôtap moasiñ sa aña êsêacnên atom." x 3:1-6:15 Lau Juda sêjam sakiñ gwam, tec têtap ñagêjô sa ma sên aña. Êsêac sêkôn iñ lau to sê mêtôc êsêac ke-sogeñ. Embe sên am tauñ ôkwi atom, oc têtap ñagêjô sa. ^I andu popoc nañgeñ, êndu sebeñ (Eks 22:1).

Juda to Jerusalem oc sên aña

16 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

"Naakô intêna ñatali ma alic

ma atu kênac intêna andanğengeñña

e atap intêna moasiñña tau sa ma asa intêna tau,

go atap katôm ñagamên alêwan taômña sa.

Mago êsêac sêsôm gebe 'Aêac adec, oc asa intêna tonañ atom.'

17 Ma aê kakên dibwaga gêdên amac, tec sêsôm

gebe

'Añô dauc kêt añ.'

Mago êsêac sêsôm gebe 'Aêac adec, oc añô atom.'

18 Kêt u tonañña amac tentenlatu añô

ma amac gôlôac, ajala gên, tañ êtap êsêac sa nañ ac-gom.

19 O nom, ôñô. Ôlic acgom, aê oc jakên gên sec,

tañ kêt u êsêac sêkac tauñ su ñañanô nañ, êpi êsêac

gebe êsêac sêkên tañgeñ ñoc biñ atom

ma têt iñ ñoc biñsu su.

20 Êsêac sêkên gênmalu aña gamên Seba

ma gên ñakana aña gamên jaêcsêga gêdên aê kêt u ageñña.

Amacnê m daja kêtôm gebe jakôc sa atom

^I Mosenê biñsu kêmasañ biñ gebe sênac lau, tañ têtuc

ma amacnê da ñagêdô gêjac aê matocanô atom.
 21 Tec Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 'Alic acgom, aê jatoc poc sêndiñ enkañ êpiña êngôn
 gebe lau tonec sêndiñ enkañ êpi e semben.
 Tamenji to latunji
 ma nêñ lau jabañ to nêñ sêlêb oc sênaña samob.'" 22
 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 "Alic acgom, lau-m teñ sêmên anğa gamên nodoña
 ma lau toñ kapôên teñ dêdi anğa nom ñagamên
 nodoña
 ma lau toñ kapôên teñ dêdi anğa nom ñagamên jaêc-
 sêgaña.
 23 Êsêac sêkôc talam to kê. Êsêac lau wauc-wauctêna to taên walô lau atom.
 Êsêacnêñ ñakicsêa kêtôm gwêc kêgasim ñakicsêa.
 Êsêac sêngôn hos ñaô ma sêsun nêñ laukasap sa
 gebe sênac siñ êndên aôm, Sion latuo." 24
 Aêac tañô biñ tonec ñawae,
 tec lemeñ kêtû golon
 ma nêñ ñalêlôm ñatutuc kêsa,
 ñandañ kêtun aêac amboac ñapalê kêtun awê teñ.
 25 Ana kôm atom, asêlên amoa intêna atom
 gebe ñacjonê siñ gebe enseñ amac su
 ma gên ñaclai sec êtakê amacña gêjam gamên auc.
 26 "O ñoc lau latunjo, ôsô talu sa
 ma ônsambi sa ônsac wao."
 Ôpuc tañiboa sa amboac ñac teñ, tañ gêjam taê tau
 kêtû nê latu tagenña.
 Ôtañ ñanôgen
 gebe ñac-enseñ-gên-suwaga oc mênjêpi aêac sep
 tagen.
 27 "Aê kakên aôm gebe ônsaê to ônam dôn ñoc lau
 gebe ôjala to ônsaê êsêacnêñ lên.
 28 Êsêac samob sêli tauñ sa togêsunjtêkwa ñatorgen.
 Êsêac sêjac laoc gamêngeñ ma sêga biñ kêpi lau.
 Êsêac têtôm ki jonjon to ki jejec.
 Êsêac samob sêgôm sec.
 29 Êsêac sêguc ñajaña sec gebe ja elom,
 mago ki bobobgeñ kêsa anğa ja gêmên.
 Êsêac sêgôm elêmê,
 mago têtôm gebe têtin lau sec su atom.
 30 Sêsam lau sec gebe silberbôm, gebe Apômtau
 kêtin êsêac su." I II silber sa atom, têtap ki bobobgeñ
 sa, ma propete gêjam dôn lau sec kêpi ki bobob tau.

Amêtôc nêñ lên to nêñ kôm

7 Biñ tañ Apômtau kêkên gêdên Jeremia nañ,
 tonec gebe 2 "Naôkô Apômtaunê andu
 ñasacgêdô ma ôsôm biñ tonec lasê anğa ônê gebe
 Amac lau Judaña samob, tañ asô sacgêdô tonec amên
 gebe ater meç êndên Apômtau nañ, anô Apômtaunê
 biñ. 3 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ
 Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Amêtôc nêñ lên to nêñ
 kôm, go aê jakên amac anğôn gamên tonec. 4 Taêm
 êka biñdansañ tonec gebe 'Apômtaunê lôm dabun tau

tonec, Apômtaunê lôm dabun tau tonec, Apômtaunê
 lôm dabun tau tonec,' nec atom.

5 "Mago amac embe amêtôc nêñ lên to nêñ kôm
 ñanôgen ma embe amansañ nêñ biñ ñasawaña
 ñanôgen awin taôm, 6 embe akônin lau jaba to
 mosêbu ma awêtuc atom ma embe akêc lau tobiñmê
 nêñ dec siñ anğa gamên tonec atom ma embe an-
 danguc anôtô jaba, tañ sensen amac su anaña nañ
 atom, 7 go jakên amac anğôn gamên tonec, anğôn
 nom, tañ kakên wanêcgeñ gêdên tamemi gebe êtu
 nêñ gamên enden tôngeñ nañ.

8 "Mago alic acgom, amac taêm kêka biñdansañ, tañ
 gêjam amac sa atom nañ. 9 Amboac ondoc amac abe
 anam geñgeñ to anac ñamalac êndu ma anğôm gên
 mockainjo to mockainja ma atôc lememe biñdansaña
 ma akên da gênmaluña êndên Bal to andanguc anôtô
 jaba, tañ ajam kauc êsêac nañ. 10 Su, gocgo amên akô
 aê lañôcnêmña anğa andu tonec, tañ sê ñoc ñaê kêpi
 nañ, ma asôm gebe 'Galoc tamoa ôlin samuc.' Asôm
 su, go anğôm gên alôb-alôb samob tonan ñai êtiame.
 11 Amboac ondoc amac alic andu, tañ sê ñoc ñaê
 kêpi nañ, kêtû kêjangowaganên gêsun me. Biñjanô,
 aê tauc galic amboac tonan. Apômtaunê biñ tau tonec.
 12 Galoc ana ñoc maloc, tañ gêc Silo nañ acgom. Alic
 gamên, tañ kêtû ñoc ñaê ñaandu ñamataña nañ. Alic
 gên, tañ gagôm gêdên gamên tau kêtû ñoc lau Israel
 nêñ secña nañ acgom. 13 Ma galoc amac agôm sec
 samob tonan ñai ma akên tañem gêdên tañ kasôm biñ
 gêdên amac gamoa nañ atom ma alôc gêdên tañ
 gamôc amac nañ atom, 14 tec janğôm andu, tañ sê
 ñoc ñaê kêpi ma amac taêm kêka nañ, to gamên, tañ
 kakên gêdên amac to tamemi nañ, êtôm gagôm
 gêdên Silo. 15 Aê oc jatin amac su gebe jalic amac êti-
 am atom, êtôm katin nêñ tawan, Epraimnê wakuc
 samob su. Apômtaunê biñ tau tonec.

Launên tañenpêcña

16 "Ma aôm, Jeremia, oteñ mec êtu lau tonanña
 atom. Awam ênac aê ma nêñ mec êndên aê êtu
 êsêacña atom. Ônam neneñ aê êtu êsêacña atom
 gebe aê oc jakên tañoc aôm atom. 17 Aôm gôlic gên,
 tañ êsêac sêgôm anğa malac Judaña to anğa intêna
 Jerusalemña nañ, atom me. 18 Gôlôac ñasec-ñasec se-
 jon ka masê sa ma tamenji sêgôm ja gelom, go lauo
 sêgamuc polom gebe sêpac polom êtu undambê
 ñatauonja. Ma êsêac sêkên wain kêtû da gêdên anôtô
 jaba gebe sêngôm aê têtac ñandañ êsa. 19 Apômtau
 kêsôm gebe Amboac ondoc oc sêgôm aê têtac ñandañ
 kêsa me. Oc masi, sêgôm tauñ têtac ñandañ kêsa e
 sêlênsôn tauñ secanô. 20 Kêtû tonanña Apômtau
 Anôtô kêsôm gebe Alic acgom, aê jakêc ñoc têtac ñan-
 dan to ñoc têtac kêbôli auc siñ wacêpi gamên tonan,
 êpi ñamalac to bôc ma ka anğa kôm to gên ñanô
 nomña. Ñoc têtac ñandañ oc êniñ gên amboac ja ma
 ñac teñ êtôm gebe êsi êmacña atom."

21 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ
 Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe "Akên nêñ daja to nêñ
 da ñagêdô êpi tagen ma taôm anin nêñ gên. 22 Gebe

I *Ñalô Ñoc Lau Latunjo kêkanôn malac Jerusalem.* II *Êsêac
 sebe sêpac silber êwê e êtu selec, mago têtap*

gédên tañ gawê tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmên nañ, aê kasôm biñ teñ kêtü daja to da ñagédôña gédên êsêac atom ma kajatu êsêac kêtü sêkên daña atom. ²³ Mago kakên biñsu tonec gédên êsêac gebe 'Tanjem wamu aê, go jatu nêm Anôtô ma amac atu ñoc lau. Ma asa lèn samob, tañ kajatu amac nañ, gebe amoa ñajam.' ²⁴ Mago êsêac tañer wamu to sêkên tañer aê atom. Êsêac sêsa nêñ lèn kêtôm nêñ ñalêlôm sec kékac êsêac. Êsêac lañôñanô gédên aê atom, sêbuc dêmôên aê. ²⁵ Gédên bêc, tañ amac tamemi sêsa anğa Aiguptu sêmên e mênghédên galoc nañ, aê kasakiñ ñoc sakiñwaga propete gédên êsêac gamoa e ñabêc mañgi masi. ²⁶ Mago êsêac tañer wamu to sêkên tañer aê atom. Êsêac gêsuntêkwa ñator ma sêgôm sec kêlêlêc tamenji su.

²⁷ "Amboac tonañ ôsôm biñ samob tonañ êndên êsêac, mago êsêac oc sêkên tañer aôm atom. Aôm oc ômôêc êsêac, mago êsêac oc sêlôc atom. ²⁸ Ma aôm oc ôsôm êndên êsêac gebe 'Lau-m tonec tec tañer wamu Apômtau, êsêacnên Anôtô, awa atom ma sêsô ênê mêtôc ñalabu atom amboac tonañer. Biññanô gêjaña, gêjac tau gênjic anğa êsêac awenjsun.

Sêgôm geñ sec anğa gaboañ Benhinonña

²⁹ "Ôkapiñ mômêmlaun ma ômbaliñ siñ. Ôpuc tañiboa sa anğa lôc gebe Apômtau kêtin gôlôac, tañ ênê têtac ñandan kêpi êsêac nañ su to gêwi êsêac siñ."

³⁰ Apômtau kêsôm gebe "Juda latui sêgôm sec gêjac aê matocanô atom. Êsêac sêkên nêñ gên alôb-alôb kékô andu, tañ sê ñoc ñaê kêpi nañ, ñalêlôm gebe sênghôm andu tau ñadabuñ paliñ. ³¹ Êsêac sêkwê gamên ñabau Topetña sa anğa gaboañ Benhinon gebe sêkên latunjo to ñac sêsa ja têtü da. Aê kajatu biñ amboac tonañ gédên êsêac teñ atom ma taêc gêjam biñ amboac tonañ gec ñoc kauclêlôm teñ atom amboac tonañer." ³² Tec Apômtau kêsôm gebe "Ôlic acgom, ñanoc kédabiñ gebe sêsam gamên tonañ Topet me gaboañ Benhinon êtiam atom, sêsam gamên tau gebe gaboañ sesen ñamalac suna. Ma Topet êtu gamên sêôña gebe gamên ñasawa sênsun ñacmatêña teñ oc ênêc atom. ³³ Ma lau tonec nêñ ñawêlêlan êtu moc umbon ñalabuña to bôc nomña nêñ gwada ma ñac teñ oc ensoc êsêac sêc su anğa tônê atom. ³⁴ Ma aê jañgamiñ têtü samuc to têtac ñajam ñakicsêa ma ñac-gebe-ênam-awêwaga to awê gebe ênam ñacña nêñ awen ñaonda anğa malac Judaña samob ma anğa intêna Jerusalemña gebe gamên tau oc êtu gasañ." x 8:1-9:9 Anôtônê jaen ñagêdô kêtü launên secña ma ñagêjô, tê gêjac êsêac ñawae nê, ñabiñ gêc ñasêbu tonec. ¹

Mêtôc kêpi Juda

¹⁰ Aê kasôm gebe "Aê jabe jatan êtu lôcña ma ñoc tañiboa êsa êtu gamên gêgwan-gêgwanña

I Undambê ñatauo en anôtôo jaba teñ.

gebe gên tau ñakelen kêsä ma teñ kêsêlên kêsä gamên tonañ gêja atom. Tañô bulimakao ñakicsêa kêtiam atom. Moc to bôc saleñña sêc êliñ-êliñ sêja su."

¹¹ Apômtau kêsôm gebe "Aê oc jatuc Jerusalem popoc êliñ-êliñ êtu lënduc, êtu kêambôm nêñ gamên.

Ma janam Judanên malac ôkwi êtu gamên sawa, tañ lau teñ sêmoa atom nañ."

¹² Aê katu kênac gebe "Apômtau, kêtü asagenña gamên e popocgeñ ma ñakelen amboac gamên sawa ma ñamalac teñ kêsêlên kêsä tonañ atom. Asa ñac tokauc gebe êjala gên tonañ. Aôm gôwa biñ tau sa gédên asa gebe êsôm lasê êndên lau ñagêdô."

¹³ Apômtau gêjô biñ tau gebe "Gên tonañ ñanô kêsä ñam gebe aênoc lau sêwi biñ, tañ kadôn gédên êsêac nañ siñ. Êsêac tañer wamu gédên aê me sêgôm biñ tau, tañ kasôm gédên êsêac nañ, ñanô kêsä atom.

¹⁴ Masigoc, êsêac gêsuntêkwa ñator ma sêjam sakiñ anôtô Bal nê ñakatu kêtôm nêñ tamenji têdôn êsêac.

¹⁵ Amboac tonañ anô biñ, tañ aê Apômtau ñajaña ñatau, lau Israel nêñ Anôtô, gabe jañgôm nañ acgom. Aê gabe jakên gên ñamakic êndên ñoc lau sêniñ ma jakên bu ñamalac êndên êsêac sênôm. ¹⁶ Aê oc jansen êsêac êliñ-êliñ sêsêp tentenlatu ñalêlôm. Êsêac to tamenji sênô êsêacnên ñaê gêmun su atom nañ, ma gabe jasakiñ ñacjo toton-toton dêndên êsêac sêna e jansen êsêac su sênam samucgeñ."

Lau Jerusalem sêmôêc gebe sênam êsêac sa

¹⁷ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe "Taêm ênam gên, tañ ñanô kêsä nañ. Amôêc tañipalêo sêmên.

Amôêc êsêac lauo abec sêmên."

¹⁸ Lau tau sêsôm gebe

"Ôsôm êndên êsêac gebe sêmên ñagaôgeñ ma têtan tañiboa êtu aêacña.

Têtan e materñ sulu bôlôb-bôlôbgeñ ma materñgasi ñawambu êsa."

¹⁹ Akên tañemmañ. Tañiboa ñakicsêa anğa Sion gebe

"Aêac abac su.

Aêac majerñ kêsä samucgeñ

kêtü awi ma gamên siñña

ma sesen ma andu su gêjaña."

²⁰ Aê kasôm gebe

"Amac lauo, akên tañem Apômtau awa

ma anô ênê biñ.

Andôn tañiboa êndên nêm latômio

ma nêm tawanji ñawê tañiboaña.

²¹ Gebe gêmacanô tau kêsô aêacma andu ñakatam saun

ma kêsô aêacma laumata nêñ andu gêmên.

Gêmacanô gêjac ñapalêo to ñac anğa malac ñaintêna ma lau wakuc anğa malaclun."

²² Ôsôm gebe

"Apômtau kêsôm amboac tonec gebe

Launên ñawêlêlan salin-salin gêjam gamên aucgeñ

amboac bôcnê tac, tañ sêpalip gêjam kôm auc.
Ma amboac polom ñanô, tañ lau sêjangowaga sêwi
siñ nañ,
ma lau teñ sejoñ sa atom."

²³ Apômtau kêsôm gebe

"Kwalam langwa etoc tau sa êtu nê kaucña atom
ma ñac ñactêkwa êtu nê ñaclaiña gebe atom,
ma ñac tolêlôm êtu nê awaña atom.

²⁴ Embe teñ taê ênam gebe etoc tau sa
go etoc tau sa gebe gêlic to kêjala gebe Aê Apômtau
gebe aêñoc têtac gêwiñ gêc gederj tôngeñ
ma gêñ, tañ gagôm nañ, gêdêñ to solop.
Gêñ tonañ aê galic ñajam.

Aê, Apômtau tau, kasôm biñ tonañ." x 9:25–13:27
ñasêbu tonec kêpuc boa sakiñ gwamña to kêsôm biñ
kapoac walôña lasê ma kêkêñ puc lau gebe Apômtau
oc êmoatiñ poac êndêñ nê lau. Anôtô kêkêñ puc Jere-
mia gebe lau sêkic ênê biñ ma Apômtau kêpô lêna
ñanô kêtú nê launã. Apômtau agêc Jeremia sêlêñ biñ
lau gebe tetoc tauñ sa ma sêñgôm sec atom.

Oc kêsêgô gamêñ

14 Apômtau kêsôm gêdêñ aê, Jeremia, kêtú oc
kêsêgô gamêñña gebe

² "Juda gêjam abec
nê malac sêmasañ biñña kêtú gasañ
ma nê lau sêc nom tonêñ ñalêlôm ñawapacgeñ
ma Jerusalem gêmôêc gebe sênam eñ sa.

³ Lau towae sêsakiñ nêñ sakiñwaga kêtú têtê bunã.
Êsêac sêja bumata,
mago têtap bu sa atomanô.

Êsêac sêmu sêmêñ tonêñ bulakôp sawageñ.
Êsêac majeñ ma kauc kêlêsoñ,
tec sêsañ lañôñanô auc.

⁴ Kom gêjac atom
ma nom ñakelerj kêsa langwageñ.
Lau-sêkaliñ-nomwaga sêmoa tomajengeñ,
tec sêsañ nêñ lañôñanô auc.

⁵ Mojawa têna gêwi nê ñalatu wakuc siñ
añga kôm gebe gêgwanj masianô.

⁶ Donkibôm sêkô gamêñ ñabau selec-selec
ma imbelerj olec-olecgeñ amboac kêambôm.
Êsêacnêñ materjanô kêtú malô gebe geñ sêniñña
masi.

⁷ "Aêñoc lau sêmôêc gêdêñ aê gebe
'O Apômtau, aêacma sec geoc aêac lasê,
mago ônam aêac sa êtu aômñêñ ñaêña.
Aêac akac tauñ su añga aômñêñ kêtú dim taêsam.
Aêac agôm sec gêdêñ aôm.

⁸ Aôm taômgeñ, tec lau Israel sêkêñ materj.
Aôm taômgeñ kôtôm gebe ônam aêac sa êndêñ gêñ
enseñ aêacña.

Kêtú asageñña gômoa ma gamêñ amboac ñacjaba
teñ

amboac ñacleñ teñ, tañ gêmôa gêbêc tageñ nañ.

⁹ Kêtú asageñña aôm gômoa amboac ñac, tañ gêñ
teñ kêtakê eñ nañ, amboac siñwaga teñ nê ñaclai masi
gebe ênam saña nañ.

O Apômtau, aôm gômoa gôwiñ aêac.

Sê aômñêñ ñaê kêpi aêac. Ôwi aêac siñ atom."

¹⁰ Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanôñ lau tonañña
gebe "Êsêac têtac gêwiñ gebe sêlêti sejo sêja-sejo sê-
ja ma sêjam gôliñ nêñ eñkaiñ atom. Amboac tonañ aê
galic êsêac gêjac aê matocanô ñajam atom. Aê gabe
taêc ênam êsêacnêñ geo, tañ sêgôm nañ, ñapanã ma
jakêñ ñagêjô êtu nêñ secña."

Tôbôm ñawae

¹¹ Apômtau kêsôm gederj aê gebe "Oterj mec êtu lau
tonec sêmoa ñajamña atom. ¹² Êsêac sêjam dabuñ
mo, mago aê gabe janô êsêac awerj atom. Êsêac
sêkêñ daja to da kelerj, mago aê gabe jakôc da tau sa
atom. Aê gabe jansenj êsêac su ña siñ to tôbôm ma gê-
mac sec."

¹³ Go aê kasôm gebe "Ojae, Apômtau Anôtô, ôlic ac-
gom, propete sêsôm gêdêñ êsêac gebe 'Amac oc alic
siñ atom ma oc aôm tôbôm atom. Aê oc jakêñ amac
añgôn gamêñ tonec towamagerj ñapanã." ¹⁴ Ma Apôm-
tau kêsôm gêdêñ aê gebe "Propete tonañ seoc biñ-
dansañ lasê sêjam aê lañôc, nañ aê kasakiñ êsêac
atom ma aê kajatu êsêac atom to kasôm biñ gêdêñ
êsêac atom. Êsêac seoc ñakatu dansañ to biñ ñaôma
ma dansañ, tañ êsêac tauñ nêñ ñalêlôm taêñ gêjam
nañ, lasê gêdêñ amac. ¹⁵ Amboac tonañ tec Apômtau
kêsôm biñ tonec kêkanôñ propete tau gebe Propete,
tañ kasakiñ êsêac atom, mago seoc biñ lasê sêjam aê
lañôc ma sêsôm gebe 'Siñ to tôbôm oc êtap gamêñ
tonec sa atom' nañ siñ to tôbôm tau oc enseñ êsêac su
sênaña. ¹⁶ Ma lau, tañ propete seoc biñ lasê gêdêñ
êsêac nañ, siñ to tôbôm oc enseñ êsêac su ma sêmbal-
iñ êsêac siñ sêñêc intêna Jerusalemña ma ñac teñ
êmoa gebe ênsuñ êsêac to nêñ lauo ma nêñ latuñio to
ñacña atom. Gebe aê gabe jansêwa êsêac tauñ nêñ
sec naêpi êsêac tauñ.

¹⁷ "Aôm ôsôm biñ tonec êndêñ êsêac gebe
'Matocsulu enselerj êtôm êmbêc to elengeñ,
enselerj ma êpa atom

gebe sêjac ñoc lau latuñio, awêtakiñ tau, e kêtap
kamoc kapôêñ sa.

Sêjac eñ secanô.

¹⁸ Aê embe jasa kôm jana, oc jalic ñacmatê, tañ siñ
gesenj êsêac su nañ.

Ma embe jamêñ malac, oc jalic lau togêmac
tôbômña.

Propete to dabuñwaga sêjac laoc gamêñgeñ
ma sêpô lêna kauc sênam lau saña."

Lau tetenj Apômtau ñanôgeñ

¹⁹ Aôm kôtiñ Juda su samucgeñ me.

Aôm ôlim ñakam gêdêñ Sion me.

Amboac ondoc tec gôjac aêac

kêtom gebe ôliñ ñajam êsa êtiam atom nec.

Aêac akêñ materj têm ôliñ ñajam êsaña,

mago gêñ êtakê aêacñagerj mênkêsa.

²⁰ O Apômtau, aêac ajala ma sec to tamenjinhj keso

gebe aêac agôm sec gêdên aôm.
²¹ Ôtiņ aêac su atom êtu nêm ñaêņa
 ma ðņgôm nêm lêpôn ñawasi ñawae êtu sec atom.
 Taêm ênam nêm poac, taņ kômotaņ gêdên aêac naņ,
 ma onseņ su atom.
²² Tenteņlatunên anôtôi jaba têtôm gebe sêkên kom
 ênac me.
 Me undambê kêtôm gebe êņgôm kom ênsêwa me
 masi.
 O Apômtau Anôtô, aôm taômgeņ kôtôm.
 Aêac akên mater aôm taômgeņ
 gebe aôm gôgôm gên samob tonaņ ñai ñanô kêsa.

Apômtau têtac ñandaņ sec gêdên Juda

15 Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe "Mose
 agêc Samuel embe sêkô aê laņôcnêmņa, aêņoc
 ñalêlôm oc ênam tau ôkwi êndên lau tonec atom.
 Onsoc êsêac sêc su aņga aê laņôc-anôņa ma sêc sêna.
² Ma êsêac embe têtü kênac aôm gebe 'Aêac ana on-
 doc,' go ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau kêsôm biņ
 tonec gebe
 Lau taņ gêmac sec gêjac êsêac ñawae naņ,
 sêndên gêmac sec sêna.
 Ma lau, taņ siņ gêjac êsêac ñawae naņ,
 sêndên siņ sêna.
 Ma lau, taņ tôbôm gêjac êsêac ñawae naņ,
 sêndên tôbôm sêna.
 Ma lau, taņ kapoacwalô gêjac êsêac ñawae naņ,
 sêndên kapoacwalô sêna."
³ Apômtau kêsôm gebe "Aê jajaliņ gên enseņ êsêac
 suņa aclê sa, siņ gebe ênac êsêac, kêam gebe sêkac
 êsêac popoc, moc umbonj ñalabuņa to bôc nomņa
 gebe senseņ to sêdaņgôn êsêac. ⁴ Ma aê jaņgôm
 êsêac têtü gên êtakê nom ñagamên kiņņa samobņa,
 kêtü Judanên kiņ Hiskia latu Manase nê sec, taņ
 gêgôm aņga Jerusalem naņņa."
⁵ Apômtau kêsôm gebe
 "O Jerusalem, asa oc taê walô aôm.
 Ma asa êtaņ aômņa.
 Asa ênac aôm kêsi
 gebe êtu kênac gebe aôm gômoa amboac ondoc.
⁶ Aôm kôtiņ aê su.
 Aôm kôkên dêmôêm aê.
 Amboac tonaņ aê kamêtôc lemoc ma gasen aôm su
 gebe aê ôlic ñakam kêsa gebe taêc walô aôm.
⁷ Aņga malac tonec ñagamên samob
 aê katiņ amac adên mu amboac gên ñapaôma.
 Aê gasen aêņoc lau amac su.
 Aê gajac nêm ñapalêo to ñac êndü gebe awi nêm lên
 sec siņ atom.
⁸ Awêtuc aņga nêm gamên ñanamba
 kêlêlêc gaņac gwêcņa su.
 Aê gajac nêm lau matac, taņ sêmoa toņaclai naņ ên-
 du
 ma gagôm nêņ tenenji sêôc gêņwapac.
 Aê gajac êsêac sep tagen ña gêņwapac e selendec
 ñanô.
⁹ Ñapalê 7, taņ sêjaņa naņ, tenenji mata kêlô

ma kêsi de sec.
 Nê oc ñawê gêjam tau ôkwi kêtü ñakesec.
 Eņ maja kêsa-ma gêmoa towaemêgeņ.
 Aê gabe jakên nêm ñacjo sênac amac,
 taņ gacgeņ amoa matem jali naņ, ña siņ.
 Aê Apômtau tau, kasôm biņ tonaņ."

Jeremia kêtaj gêdên Apômtau

¹⁰ Ijoc aêma. O tinoc, kôkôc aê o wageņ. Lau gamên
 tonecņa samob sêlic aê amboac kisamôkê to kalomtê-
 na. Aê kakên mone kêtü tôp gêdên ñac teņ atom ma
 katen gên teņ aņga ñac teņne atom, mago samob
 sêpuc boa aê. ¹¹ O Apômtau, embe aê janam sakiņ
 aôm ñajam atom ma embe aê jaten gên kêsi-kêsigen
 êtu ñoc soņo-soņo, taņ sêmoa gêņwapac to sêpô lêna
 ñalêlôm naņ atom, go êsêacnên biņ sêpuc boa aêņa
 ñanô êsamanj. ¹² Teņ êtôm gebe êpôn ain, ain aņga
 gamên gêmu kêsêpņa (nodoņa), taņ sêgaluņ gêwiņ
 bras naņ, tulu me. Oc masi samucgeņ.

¹³ Apômtau kêsôm gêdên aê gebe "Aê gabe jasakiņ
 ñacjo gebe sêjaņgo amacnêm awa to gêlôn ñajam-ña-
 jam su gebe êjô nêm sec, taņ agôm kêtôm gamên
 samobgeņ naņ. ¹⁴ Aê gabe jakên amac anam sakiņ
 nêm ñacjo aņga gamên, taņ ajam kauc naņ, gebe aê
 têtac ñandaņ kêtôm ja, taņ gelom geden tôņgeņ naņ."

¹⁵ Go aê kasôm gebe "O Apômtau, aôm kôjalagac.
 Taêm ênam aê ma ônam aê sa. Ôkên ñagêjô êndên
 lau, taņ sêlêsu aê naņ. Ôê kanôn êsêac e sênac aê ên-
 du nec atom. Taêm ênam gebe êsêac sêsôm biņ kêsi-
 kêsigen kêpi aê kêtü aôm nêm ñaêņa. ¹⁶ Aôm nêm biņ
 gêôc ñoc ñalêlôm tônj. O Apômtau, lausiņ undambêņa
 nêņ Anôtô, nêm biņ gêgôm aê têtac ñajam kêsa ma
 ôlic kêpi-kêpigenj. ¹⁷ Aê gaņgôn gawiņ lau ômacņa ma
 katu samuc gawiņ êsêac atom. Aôm lêmam kêkanônj
 aê, tec gamoa ñoc lêtêgeņ ma nêm têtac ñandaņ gê-
 jam aê auc. ¹⁸ Kêtü asageņņa gêņwapac kêkônij aê
 gêmoa. Kêtü asageņņa lau sêjam aêņoc kamoc sa
 kêtôm atom. Kêtü asageņņa aêņoc kamoc gemo atom.
 Aôm gobe ðņgôm aê amboac bu, taņ ñakelenj kêsa
 gêdên têm oc kêsaņa naņ me."

¹⁹ Apômtau gêjô biņ tonaņ amboac tonec gebe
 "Aôm embe ômu ôndên aê ômôênj, go jakôc aôm sa
 êtiam ma aôm ôtu aêņoc sakiņwaga êtiam. Aôm embe
 ôsôm biņ ñanô teņ, biņ agwa-agwa atom, go aôm ôtu
 ñoc propete êtiam. Lau oc sêmu dêndên aôm sêwac,
 tec aôm ôndên êsêac ôna atom. ²⁰ Aê oc jakên aôm
 ôtu tuņbôm bras ñajaņa êndên êsêac. Êsêac oc sênac
 siņ êndên aôm, mago sêku aôm tulu atom. Aê gabe
 jamoa jawiņ aôm ma japuc aôm tônj to janam aôm sa.
²¹ Aê oc janam aôm kêsi aņga lau sec to alôb-alôb nêņ
 ñaclai. Aê Apômtau tau, kasôm biņ tonaņ." x
 16:1-17:27 Lau Juda sênaņa ñapuc kêsêp ñasêbu
 tonec. Jeremia keteņ mec gebe Apômtau ênam eņ sa
 ma Anôtô gêjac biņsu lau gebe sênam dabuņ om
 sabat.

18 Biņ taņ Apômtau kêsôm geden Jeremia naņ,
 tonec gebe ² "Ôndi, ôsêp ñac-kêpac-kuwaga nê
 andu ôna. Aê gabe jasôm biņ êndên aôm ôņô aņga

tônê.”³ Tec aê kasêp ñac-kêpac-kuwaga nê andu gaja ma ñac tau gêjac ku gêmoa.⁴ Ma ku, tañ enj gêjac ña nom nañ, kêtû sec anja enj lêma, tec enj gêjam nomku tau ôkwi kêtû ku wakuc teñ kêtôm lau-sêpac-kuwaga nêñ mêtê.

⁵ Ma Apômtaunê biñ gêdên aê gebe ⁶ “O gôlôac Israel, aê katôm gebe jañgôm amac êtôm ñac-kêpac-kuwaga gêgôm nomku atom me.” Apômtau kêsôm gebe “O gôlôac Israel, alic acgom, amac asêp aê lemoc kêtôm nomku kêsêp ñac-kêpac-kuwaga lêma.”⁷ Êndên ñasawa teñ oc jasôm êtu tòn êpi lau-m teñ me gamên kiñña teñ, gebe jambuc êsêac sa to jakôniñ êsêac ma jansenj êsêac su.⁸ Mago lau, tañ kasôm biñ kêpi nañ, embe sêkac tauñ su anja sec, go aê janam gêñ sec, tañ gabe jañgôm êndên êsêac nañ ôkwi.⁹ Ma êndên ñasawa teñ aê jasôm êtu tòn êpi lau-m teñ me gamên kiñña teñ gebe jakwê sa to jasê.¹⁰ Mago êsêac embe sêngôm sec ênêc aê lañôcnêmña ma sêkên tañen aê aoc atom, go aê janam gêñ najam, tañ gabe jañgôm êndên êsêac nañ ôkwi.¹¹ Amboac tonañ tec ôsôm êndên lau Juda to êndên êsêac, tañ sêngôn Jerusalem nañ, gebe ‘Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Alic acgom, aê kamasañ lêñ gêñwapac enserj amac sunja ma taêc gêjam lêñ janac amacña. Amboac tonañ amac samob anam taôm ôkwi anja nêñ lêñ sec to amêtôc nêñ lêñ to nêñ kôm êtu solop acgom.’

¹² “Mago êsêac oc sêsôm gebe ‘Biñ tonañ ñanô masi. Aêac oc andanuc tauñ ma têtac gêwiñ ma aêac samob oc anjôm biñ, tañ ma ñalêlôm ñadani êkac aêacña nañ, ñanô êsa.”

¹³ Kêtû tonañña Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Atu kênac tenterlatu, êsêac oc sêñô biñ amboac tonañ me masi.

Awêtakiñ Israel gêgôm gêñ secsêga teñ.

¹⁴ Lebanon ñasno oc êwê e ênanja anja poctêna Siri-on me.

Me bu lôcña, tañ keselenj tonjalucgen nañ, oc êpa me.

¹⁵ Mago ñoc lau sêliñ aê siñ.

Êsêac sêkên da ñamalu gêdên anôtô dansañ.

Êsêac sêôc seso anja nêñ intêna,

tañ gêmunjenj sêjam nañ,

ma sêsa intêna ñamagêña, sêsa intênasêga atom.

¹⁶ Êsêac oc sêngôm nêñ gamên êtu gasañ

ma lau sêsu susu enderj tònjenj.

Ma lau samob, tañ sêwê sêna sêmên nañ têtakê ma têtadaiñ gêsunj.

¹⁷ Aê jansenj êsêac êliñ-êliñ anja ñacjo lañônênêmña amboac mu kelelo ka ñalaunj êliñ-êliñ.

Êndên têm gêñwapacña nañ,

aê oc jatôc lañôcanô êndên êsêac atom, jambuc dêmôêc êsêac.”

Lau sêkic Jeremianê biñ

¹⁸ Go êsêac sêsôm gebe “Ajôc, takic Jeremianê biñ-manj gebe enj embe êmoa atom, mago dabunwaga oc êpô lêna biñsu atom ma ñac tokauc êpô lêna biñ ênam lau saña atom ma propete êpô lêna biñ eoc

lasêña atom. Ajôc, takên tañenj ênê biñ samob ñapepjenj gebe tanac lakô enj ña tau nê biñ.”

Jeremianê mec

¹⁹ O Apômtau ôkên tañam aê ma ôñô ñoc tañjiboa.

²⁰ Sec êjô najam oc êtôm me.

Êsêac sêkwê sê kêtû aêña.

Taêm ênam gebe kakô aôm lañômnêmña gebe jasôm biñ najam êndên aôm êtu êsêacña gebe janam aôm têtac ñandanj ôkwi anja êsêac-nêñ.

²¹ Amboac tonañ ôkên nêñ gôlôac ñasec-ñasec sêôc tôbôm.

Ôkên êsêac sêndên siñ ñañaclai.

Ôkên nêñ lauo têtû lauo kapoac to awêtuc

ma nêñ ñacwaga têtac gêmac sec sa e sêmac êndu.

Ma nêñ lau matac sênac siñ e siñ enserj êsêac su.

²² Êndên tañ aôm ôsakiñ kêjañgowaga têtac êsêac sa sep tagenj nañ,

tañjiboa êpi anja nêñ andu samob.

Gebe êsêac sêkwê sê gebe aê jasêp ma sêwa lakô gebe ênac aê.

²³ O Apômtau, mago aôm kôjala nêñ biñ samob, tañ sêkic kêtû aêña nañ.

Ôsuc êsêacnêñ keso ôkwi atom

to ômbunj êsêacnêñ sec su anja lañômnêmña atom.

Ôkên nêñ ñacjo sêku êsêac tulu sêncê aôm lañômnêmña.

Sêndac aôm êndên têm têtac ñandanja.

Biñ tañ ku popoc kêdôn nañ

¹⁹ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Ôna ma ônam ôli ku teñ, tañ sêpac ña nom nañ. Go ôkôc launênj laumata ñagêdô to dabunwaga lañgwa ñagêdô² ma ôsa gaboañ Benhinonña, tañ gêc Sacgêdô Kusaboacña nañ, ôna ma ôsôm biñ, tañ oc jasôm êndên aôm nañ, lasê anja tònê.³ Ôsôm gebe ‘O amac kiñ Judanja to amac lau, tañ anjôn Jerusalem nañ, akên tañem Apômtaunê biñ. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnêñ Anôtô, kêsôm gebe Alic acgom, aê oc jakên gêñwapac kaiñ teñ, tañ enserj gamên tonañ su nañ, ma lau samob, tañ sêñô biñ tonañ ñawae nañ, oc têtakê sec.⁴ Lau sêwi aê siñ ma sêgôm gamên tonec kêtû sec gebe sêkên da gêñ-maluña gêdên anôtô jaba, tañ êsêac to êsêac tamenji ma kiñ Judanja sêjam kauc nañ, anja gamên tau. Ma êsêac sêkêc lau tobiñmê nêñ dec siñ e gêjam gamên tau auc.⁵ Ma êsêac sêboa altar sa kêtû Balña gebe sêkên latunji sêsa ja têtû daja êndên Bal. Aê kajatu biñ tonañ ma galôc sa atom ma biñ amboac tonañ taêc gêjam gêc ñoc kauclêlôm atom.⁶ Kêtû biñ samob tonañ ñaiña Apômtau kêsôm gebe Alic acgom, bêc oc mênêsa, go sêsam gamên tonañ gebe Topet me gaboañ Benhinonña êtiam atom, sêsam gamên tau gebe Gaboañ sêjac ñamalac êndunja.⁷ Ma anja gamên tonañ aê gabe jansenj biñ, tañ Juda to

Jerusalem sêmasaŋ naŋ, su ma jakêŋ nêŋ launêŋ ŋacjo sênac êsêac êndu ŋa siŋ to jakêŋ êsêac sêsêp lau, taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ naŋ lemeŋ. Aê oc jakêŋ nêŋ ŋacmatê têtuc moc umboŋ ŋalabuŋa to bôc nomŋa nêŋ gwada. ⁸ Aê oc jakêŋ malac tonec êŋgôm lau têtakê ma sêsu susu. Lau taŋ sêwê sêja sêmêŋ naŋ, oc têtakê ma têndaiŋ gêsunŋ êtu gêŋwapac, taŋ gesenŋ malac tau su naŋŋa. ⁹ Êndêŋ taŋ ŋacjo to lau, taŋ sêkic êsêacnêŋ biŋ naŋ, sêŋgi malac tau auc to sêkônij êsêac ŋa gêŋwapac ŋanô naŋ, aê oc jakêŋ êsêac sêniŋ latunŋio to ŋac nêŋ ŋamêsôm ma lau samob oc sêniŋ lau sackapoacgêdô gêdêŋ tauŋŋa nêŋ ŋamêsôm.'

¹⁰ "Go aôm ôtuc ku tau popoc aŋga lau, taŋ sêwiŋ aôm naŋ laŋdŋnêŋŋa ¹¹ ma ôsôm êndêŋ êsêac gebe 'Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Aê oc jatuc lau tonec to nêŋ malac popoc êtôm ŋac teŋ kêtuc ku popoc e êtôm gebe tambênôc êti-amŋa atom. Lau sênsunŋ nêŋ ŋacmatê êsêp gamêŋ Topet gebe gamêŋ sênsunŋ ŋacmatê êsêpŋa ŋateŋ oc ênêc atom. ¹² Apômtau kêsôm gebe Aê oc jaŋgôm malac tonec to lau, taŋ sêŋgônŋ ŋalêlôm naŋ, êtôm tonaŋ e malac tau êtôm Topet. ¹³ Andu Jerusalem to kiŋ Judaŋa nêŋ andu êtu gamêŋ alôb-alôb êtôm Topet gebe lau sêkêŋ da gêŋmaluŋa gêdêŋ umbonŋ ŋagêŋlêlôm ma sêkêc wain kêtuc da gêdêŋ anôtôi jaba aŋga andu tau ŋasalôm ŋaô."

¹⁴ Go Jeremia gêmêŋ aŋga Topet, taŋ Apômtau kêsakiŋ eŋ gêja gebe eoc biŋ lasê naŋ, jakêkô Apôm-taunê andu ŋamalaclunŋ ma kêsôm gêdêŋ lau samob gebe ¹⁵ "Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonec gebe Alic acgom, aê oc jakêŋ gêŋwapac sec, taŋ kasôm lasê su naŋ, êpi malac tonec to malac gamêŋ tonecŋa samob gebe êsêac gêsunŋtêk-wa ŋatorŋ sec ma dedec gebe sêŋdô aêŋoc biŋ."

Pasur kêkêŋ Jeremia gêŋgônŋ kapoacwalô, tec eŋ etap ŋagêjô ŋawapac sa

20 Ma Imer latu dabunŋwaga Pasur, taŋ kêtuc Apôm-taunê andu ŋagejopsêga naŋ, gêŋdô biŋ, taŋ Jeremia geoc lasê naŋ. ² Go Pasur gêjac propete Jeremia ma kêkapiŋ eŋ akaiŋ tônŋ ŋa ka, taŋ sêmasaŋ gêc Apôm-taunê andu ŋasacgêdô gêmu kêpiŋa, taŋ sêsam gebe Benjaminnê Katam naŋ ŋagala. ³ ŋagelenŋ Pasur kêkôc Jeremia su aŋga ka ma Jeremia kêsôm gêdêŋ eŋ gebe "Apômtau kêsam aôm nêŋ ŋaê Pasur atom, gê nêŋ ŋaê gebe 'Gêŋ-kêtakê-lauŋa-kêpi-makeŋ-makeŋ.' ⁴ Gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe 'Ôlic acgom, aê jakêŋ aôm ôtu taôm to nêŋ lau nêŋ gêŋ êtakê amacŋa. Nem launêŋ ŋacjo oc sênac êsêac ŋa siŋ êndu ma aôm taôm oc ôlic ŋa matamanô. Ma aê jakêŋ lau Juda samob sêsêp kiŋ Babelŋa lêma. Eŋ oc êwê êsêac sêŋgônŋ kapoacwalô aŋga Babel ma ênac êsêac ŋa siŋ. ⁵ Ma teŋ êwiŋ gebe jakêŋ malac tau ŋakanom samob to waba samob, taŋ sêjac sa naŋ, ma nêŋ awamata samob to Judanêŋ kiŋ nêŋ gêlônŋ samob êsêp ŋacjo lemeŋ. Êsêac oc sêjaŋgo su ma sêkôc gêŋ tau sêna Babel. ⁶ Ma aôm, Pasur, to nêŋ gôlôac samob oc aŋgônŋ kapoacwalô. Oc ana Babel ma amac

êndu aŋga tônê ma sênsunŋ aôm to nêŋ lau samob, taŋ goc biŋ keso lasê gêdêŋ êsêac naŋ, anêc tônê."

Jeremia kêtunŋ gêdêŋ Apômtau

⁷ O Apômtau, aôm kôtim aê ma aê kakêŋ gêwiŋ nêŋ biŋ ŋalêsi. Aôm ŋajaŋa kôlêlêc aê su ma kôku aê tulu.

Lau samob sêômac aê ma sêsu aê susu ŋapaŋ.

⁸ Kêtôm têtuc aê kasôm biŋŋa samob aê katarŋ to gamôêc gebe "Ojae, ŋaclai sec gesenŋ aê ŋawaô." O Apômtau, êsêac sêmajec aê ma têtunŋ pêlê aê ŋapaŋ

gebe aê kasôm nêŋ jaerŋ lasê.

⁹ Mago embe jasôm gebe "Aê gabe jaliŋ Apômtau siŋ ma jasôm biŋ janam eŋ laŋdô êti-am atom," mago nêŋ jaerŋ kêlakoc aê amboac ja aŋga ŋoc ŋalêlôm.

Aê tekoc gêbac gebe jakôc gêŋ tau tônŋ ma katôm gebe jaŋgamiŋ biŋ tau atomanô.

¹⁰ Aê gaŋdô lau samob sêjac biŋ kesec-kesec gebe "ŋaclai sec kêpi makeŋ-makeŋ. Amboac taŋ daoc eŋ lasê êndêŋ gôliŋwaga."

Aê tauc ŋoc lau sêsaê gebe jana tauc êndu.

Êsêac sênsôm gebe "Tasau eŋmaŋ, go moae takôc eŋ tônŋ ma takac kamocgôc."

¹¹ Mago aôm, Apômtau, gêmoa gôwiŋ aê tonjaŋa ma ŋaclai amboac tonaŋ êsêac, taŋ sêlêsu aê naŋ, oc sêgôm elêmê.

Êsêac oc sêŋgôm nêŋ biŋ ŋanô êsa atom, tec majenŋ êsa endenŋ tônŋeŋ.

Ma lau sêliŋ biŋ majenŋa siŋ atomanô.

¹² Mago lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau, aôm kôsaê lau jagêdêŋ.

Aôm kôjala gêŋ, taŋ gêc êsêacnêŋ ŋalêlôm to kauc. Amboac tonaŋ ôkêŋ aê jalic aôm ôkêŋ ŋagêjô êndêŋ ŋoc ŋacjo

gebe aê kakêŋ ŋoc gêŋ samob kêsêp aôm lêmam.

¹³ Anam wê êndêŋ Apômtau.

Alanem Apômtau.

Eŋ gêjam lau, taŋ sêôc gêŋwapac naŋ, kêsi aŋga lau alôb-alôb nêŋ ŋaclai.

¹⁴ Apuc boa bêc, taŋ tinoc kêkôc aê naŋmaŋ.

Aliŋ bêc, taŋ tinoc kêkêŋ aê kasa gamêŋ naŋ siŋ.

¹⁵ Apuc boa ŋac, taŋ gêgôm tamoc têtac ŋajam kêsa gêdêŋ taŋ eŋ kêkêŋ ŋawae tonec gêdêŋ eŋ gebe "ŋapalê ŋac. Aôm kôtap latôm teŋ sa" naŋ.

¹⁶ ŋac tau tonaŋ êtôm malac,

taŋ Apômtau gesenŋ su ma taê walô atom naŋmaŋ.

Eŋ êŋdô sênac wali êndêŋ bêbêcgeŋ

ma siŋ ŋakicsêa êndêŋ ocsalô.

¹⁷ Gebe eŋ gêjac aê êndu gêdêŋ katu awê atomgeŋ naŋ atom.

Embe êŋgôm amboac tonaŋ, go tinoc têtac lêlôm êtu ŋoc sêdô.

¹⁸ Tinoc kêkôc aê o wagenŋ.

Enj kékôc aê gebe njanđan to gênwapac êtap aê sa ma jamac êndu tomajocgej me. x 21:1–22:30 Jeremia kékên Apômtaunê jaen gédên lau Juda gebe êmêtôc to ensej lau-m njanđô to nêj kinj su êtu nêj tanjenpêcra. Apômtau oc êmêtôc to êkên njanđêj êndên lau nomja samob.

Lau njanpopoc oc sêmu sêmên

23 Apômtau kêsôm gebe "Ojae laugejob, tanj sesen to sêsa njanđan gamên njanđamba êlin-êlin nanj." ² Kêtu tonanjan Apômtau, Israelnên Anôtô, kêsôm binj tonec kêkanôn laugejob, tanj sejop njanđan nanj, gebe "Amac ajop njanđan domba njanđan atom, asa êsêac êlin-êlin ma asoc êsêac sêc sêja. Amboac tonanjan oc andec aê êtu nêj secra. Apômtaunê binj tau tonec. ³ Ma aê tauc gabe jajan njanđan domba njanpopoc sa anjan gamên samob, tanj kapalip êsêac nanj, ma jawê êsêac sêmu sêmên nêj gamên sênin gênjan êtiam. Ma êsêac sênin njanđan e têtû taêsam. ⁴ Aê oc jakên laugejob gebe sejop êsêac ma êsêac têtêc taujan êtiam atom me gên tanj êtakê êsêac êtiam atom ma nêj tanj ênanjan atom. Apômtaunê binj tau tonec."

⁵ Apômtau kêsôm gebe "Alic acgom, bêc oc mênjêsa, go janj Dawidnê njanđan gédên tanj sa. Enj êtu kinj ma ênam gôlinj tokaucgej ma êmêtôc lau naêndêngej to etoc binjgédên sa anjan gamên tau. ⁶ Êndên nê têtû enj oc ênam lau Juda sa ma lau Israel sênin njanđan êsa. Ma sêsam enj njanđan tonec gebe 'Apômtau-aêacnênbinjgédên.'"

⁷ Apômtau kêsôm gebe "Alic acgom, têtû oc mênjêsa, go lau sêsôm êtiam atom gebe 'Aê jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali, tanj gêwê lau Israel sênin anjan Aiguptu sêmên nanj,' ⁸ oc sêsôm gebe 'Aê jatôc lemoc êndên Apômtau mata jali, tanj kékôc to gêwê gôlôac Israel nêj wakuc anjan gamên nodonja to anjan gamên samob, tanj kêjanda êsêac nanj, gebe sênin gên taujan nêj nom.'"

Jeremianê jaen kêtu propeterja

⁹ Aênjan njanđan popoc ma njanđan njanđekwa wiwicgej. Apômtau to nê binj dabanj kêtakê aê, tec katôm njanđan, tanj gên kêjanin enj nanj, katôm njanđan, tanj gênôm wain anboanjan.

¹⁰ Lau tanj sêkên dêmôn Apômtau nanj, sêjam gamên auc samucgej. Êsêac sêsa nêj lên alôb-alôb ma sêjanin nêj ôlinwalô kêpi gên geo.

Apômtau kêpuc boa nom gebe êôc wapac ma gêgwanj êtu masê kêtu êsêacra.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe "Propete to dabanjwaga sêkên gênin Anôtô atom. Aê katap êsêac sa sêgôm sec anjan lôm dabanj tau njanđan.

¹² Intênan tanj êsêac sêsa nanj, njanđan to njanđesec. Aê gabe janjôm êsêac sêka selelec ma sembenj. Aa oc jakên gênwapac êpi êsêac.

Têtû sêkên njanđan kêdabinjan.

Aê Apômtau tauc kasôm binj tonanjan.

¹³ Aê galic propete Samarianjan nêj sec.

Êsêac sêsôm binj sêjam anôtô Bal lanjô ma sêwê njanđan lau seo sic.

¹⁴ Mago aê galic propete Jerusalemjan sêgôm sec kêlêlêc.

Êsêac sêgôm gên mockainjan ma sêsau binjdanjan.

Êsêac sêpuc lau têtû gebe sênin gôm sec.

Amboac tonanjan tec tanj gênin lên êngôm secra sinj atom.

Aê galic êsêac samob kêtôm malac Sodom

ma têtû sec têtôm lau Gomoranjan."

¹⁵ Tec lausinjan undambênjan nêj Apômtau kêsôm binj tonec kêtu propete Jerusalemjan gebe

"Aê gabe jakên gên njanđan êndên êsêac sênin

to bu njanđan êndên êsêac sênin

gebe êsêac sêkên nêj gên alôb-alôb gelom-gelomgej gênin e gênin gamên samucgej auc."

¹⁶ Lausinjan undambênjan nêj Apômtau kêsôm gédên lau Jerusalemjan gebe "Akên tanjem binj, tanj propete sêsôm nanj atom. Êsêac sêsau sêc amac, tec akên

mater binjdanjan. Êsêac sêsôm binj, tanj êsêac taujan

taên gênin nanj, sêsôm binj, tanj aê kasôm nanj atom.

¹⁷ Êsêac sêsôm gédên lau, tanj sedec gebe sêkên tanjen binj, tanj aê kasôm nanj, gebe gên samob oc ênêc

njanđan gej êtu êsêacra. Ma êsêac sêsôm gédên lau

samob, tanj môtên takôc nanj, gebe gênwapac oc êmoasac êsêac atom."

¹⁸ Aê kasôm gebe "Propete tonanjan nêj tanj kêjala binj, tanj Apômtau taê gênin gêc lêlômgej nanj atom.

Êsêacnên tanj gênin me kêjala ênê jaen me kékên tanjan to tanjan wamu ênê binj atomanô. ¹⁹ Ênê têtac njanđan

kêtôm mutênan to mulai sec, ekolonjan lau alôb-alôb

môtênjanpac. ²⁰ Ênê têtac njanđan êtu malô atom e

êndên êngôm gênin samob, tanj gebe êngômnanjan nanj, su

acgom. Êndên bêc, tanj mênjêsanjan nanj, lau oc sêjala gên

tonanjan ênêc awêngej."

²¹ Apômtau kêsôm gebe "Aê kasakinjan propete tonanjan atom, mago êsêac taujan sêwac. Aê kakên jaen tanj

êsêac sêc atom, mago sêsôm binj sêjam aê lanjôc

²² Êsêac embe sêjala binj, tanj aê taêc gênin gêc lêlômgej nanj, go sêc jaen lau e sêwini nêj lên sec, tanj

sêsa nanj, to nêj gên alôb-alôb, tanj sêgôm nanj sinj.

²³ "Aê Anôtô, tanj gamoanjan gamên samob nanj, aê gamoanjan gamên tagenjan atom. ²⁴ Nanj tanj êtôm gebe

êsini tau ôkwi êmoanjan gamên tanj, tanj jalic enj sapu nanj atom. Amac ajalanjan gebe aê gamoanjan undambê to nom

samucgej me masi. ²⁵ Aê kajalanjan binj, tanj propete tonanjan sêsôm nanj. Êsêac sêsôm binjdanjan sêjam aê

lanjôc ma sêsôm gebe 'Aê gaêc mênin. Apômtau gêsuj mênin gédên aê.' ²⁶ Propete tonanjan oc sêwê njanđan lau

seo njanđan binjdanjan, tanj êsêac taujan taên gênin nanj, e êndên ondocgej. ²⁷ Êsêac sêjam kauc gebe mênin, tanj

êsêac sêsôm nanj, oc êngôm aênjan lau sêlinjan aê sinj, kêtôm êsêac tamenjin sêlinjan aê sinj ma sêjam taujan ôkwi

gédên anôtô jaba Bal. ²⁸ Propete tanj ênêc mênin nanj, êsôm solopgej gebe gêc mênin, mago propete, tanj

gênô aênoc jaen nan, êsôm jaen tonanjen lasê êndênjen. Polom napa to polom njanô gên luagêc tonan njaasagen nâgêdô gêdên tauj. ²⁹ Njoc jaen kêtôm ja me kêtôm hama ten, tan kêtuc poctêna popoc nan. ³⁰ Tec aê gadec propete tonan, tan sêjam genjen tauj nêjen propete nâgêdô nêjen bij ma sêsau gebe aênoc bij nan. ³¹ Aê gadec propete, tan sêsôm tauj nêjen bij, mago sêsôm gebe gêmên anja aênja nan. ³² Akên tanem bij, tan aê Apômtau tau kasôm nan. Aê gadec propete, tan seoc nêjen mê dansan lasê nan. Êsêac sêsôm mê tonan lasê e nêjen bijdansan to tetoc tauj sanja gêwê njoc lau seo sic. Aê kasakin êsêac to kajatu êsêac gebe sêwac nec atom. Êsêac sêjam lau ten sa atomanô. Aê Apômtau, kasôm bij tonan.”

Apômtaunê gên kêkônijna

³³ Apômtau kêsôm gêden aê gebe “Jeremia, aênoc lau nêjen ten me propete ten me dabunwaga ten embe êtu kênac aôm gebe ‘Apômtaunê jaen amboac ondoc’, go ôsôm êndên en gebe ‘Aôm kôtu gên kêkônijna ten gêdên Apômtau tau ma en gebe ensen aôm su.’ ³⁴ Aênoc lau nêjen ten me propete ten me dabunwaga ten embe êsam bij tonanjen gebe ‘Apômtaunê gên kêkônijna’, go aê oc jakên nâgêjô êndên en to nê gôlôac. ³⁵ Tagen lau samob têtû kênac nêjen naci to tawanj gebe ‘Bij ondoc Apômtau kêsôm gêjô. Apômtau kêsôm asagen.’ ³⁶ Amboac tonan êsêac sêsôm nâlô tonec ‘Apômtaunê gên kêkônijna’ êtiam atom gebe ten embe êsôm, go aê janjom aênoc jaen êtu gên kêkônijna njanô ten êndên en gebe lau sêjaij Anôtô mata jaliña, Apômtau naniniñ natau nê bij. ³⁷ Jeremia, ôtu kênac propete ten gebe ‘Apômtau kêkên bij ondoc gêjô amacnêm bij. Apômtau kêsôm bij ondoc.’ ³⁸ Ma êsêac embe tanenpêc êndên aênoc jatu ma sêsôm nâlô tonec ‘Apômtaunê gên kêkônijna’, go ôsôm êndên êsêac gebe ³⁹ Aê bijnanôgen gabe jajoñ êsêac sa ma jatiñ êsêac su lulugen êsêac tauj to malac, tan kakên gêdên êsêac to nêjen mimi nan. ⁴⁰ Aê oc janjom êsêac majen êsa enden tönjen, tan taliñ siñ atomanô nan.” x 24:1–25:38 Bij mêtôcña, tan Jeremia geoc lasê gêdên lau Juda nan, kêdabinj gebe njanô êsa. Ma nac, tan Apômtau kêjaliñ sa gebe êkên nâgêjô êndên ênê lau êjô en su nan, Kinj Nebukadnesar. Apômtau êkên nâgêjô êndên lau nomña samob.

Lau sebe sênac Jeremia êndu

26 Kinj Judana Josia latu Jojakim kêkôc gôliñ sa wakucgen ma Apômtaunê bij tonec mênkêsa. ² Apômtaunê bij tau tonec gebe “Naôkô Apômtaunê andu namalaculñ ma ôsôm bij samob, tan jajatu aôm gebe ôsôm êndên lau anja malac Judana samob, tan sêmênj gebe teten mec anja Apômtaunê andu nan. Ôngamiñ bij ten atom. ³ Moae êsêac oc sêkên tanen ma samob sênam tauñ ôkwi amboac tonanjen ma janjom gên, tan taêc gêjam gebe janjom êndên êsêac êtu nêjen sec, tan sêgômña nan atom. ⁴ Ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau kêsôm bij tonec gebe

Amac embe akên tanem aê atom ma asa lênj êtôm njoc binju, tan kakên gêdên amac nan atom ⁵ ma amac embe anjô njoc sakinwaga propete, tan kasakin êsêac kakacgen gêdên amac nan, nêjen bij atom amboac agôm-agôm amoa, ⁶ go janjom andu tonec êtôm gagôm gêdên Silo ma tentenlatu anja nom nâgamên samob embe sêpuc boa lau, go sêsam malac tonec nâê.”

⁷ Dabunwaga to propete ma lau samob sênjô Jeremia kêsôm bij tonan anja Apômtaunê andu. ⁸ Ma gêdên tan Jeremia gêjac mata nê bij, tan Apômtau kêjatu gebe êsôm êndên lau samob nan, dabunwaga to propete ma lau samob sêkôc en tön ma sêsôm gebe “Aôm oc ômac êndu. ⁹ Aôm goc bij lasê gôjam Apômtau lanjô ma kôsôm gebe ‘Andu tonec oc êtôm Silo ma malac tonec oc êtu tuc ma lau ten sênjôn nâlêlôm êtiam atom kêtû asagenña.” Ma lau samob sêkac sa mênjsêgi Jeremia auc anja Apômtaunê andu.

¹⁰ Gêdên tan Judanên kasêga sênjô bij tau nan, êsêac sêwi kinjê andu siñ jasêsô Apômtaunê andu ma sênjôn Apômtaunê andu nâsacgêdô, tan sêsam gebe Sacgêdô Wakuc nan nâlêlôm. ¹¹ Go dabunwaga to propete sêsôm gêdên kasêga to lau samob gebe “Nac tonec êtap nâgêjô êmac êndunja sa gebe en geoc malac tonec ênana nabinj lasê amac taôm anjô kêsô tanemsunjac.”

¹² Go Jeremia kêsôm bij gêdên kasêga to lau samob gebe “Apômtau kêsakin aê gebe jaoc andu tonec to malac tonec ênana nabinj, tan anjô su nan lasê. ¹³ Amboac tonan galoc amêtôc nêm lênj to nêm kôm ma tanem wamu amacnêm Apômtau Anôtô awa, go Apômtau ênam bij sec, tan kêsôm lasê kêpi amac nan ôkwi. ¹⁴ Tagen aê tauc, tec kasêp amac lememe sugac, tec angôm aê êtôm alic nâjam to naêndênjen nan. ¹⁵ Mago ajala bij tagen tonec êtu tönj gebe amac embe anac aê êndu, go nac tobimê nê dec nâgêjô êpi amac taôm ma malac tonec to nâlau, tan sênjôn nâlêlôm nan, gebe Apômtau kêsakin aê gadên amac binjanôgen gebe jasôm bij samob tonan naj êsô amac tanemsun.”

¹⁶ Go kasêga to lau samob sêsôm gêdên dabunwaga to propete gebe “Nac tonec êwê kainj nâgêjô êmac êndunja atom gebe en kêsôm bij gêdên aêac gêjam aêacnên Apômtau Anôtô lanjô.” ¹⁷ Ma gamênj tau nâlau mata nâgêdô dêdi ma sêsôm gêdên lau samob, tan sêkac tauñ sa nan, gebe ¹⁸ “Gêdên Judanên kinj Hiskia propete Mika anja Moreset geoc bij lasê ma kêsôm gêdên Judanên lau samob gebe ‘Lausiñ undambênja nêjen Apômtau kêsôm bij tonec gebe Oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi anja kôm.

Jerusalem popoc-popocgen êtu lênduc ma lôc lôm dabunja ênam-tau ôkwi êtu salenbôm.’ ¹⁹ Judanên kinj to lau Juda samob sêjac nac tau êndu me. Êsêac têtêc Apômtau ma teten en, tec gêjam bij wapac, tan kêsôm lasê kêpi êsêac nan, ôkwi atom me. Ma galoc aêac dabe takalem gênwapac tau mênjêpi aêac me.”

20 Nac tenj gëmoa. Enj geoc biñ lasê gajam Apômtau lanjô amboac tonan. Enj Semaia latu Uria anja Kiriatt-jearim. Enj geoc malac tonec to gamên tonec ênanja nabiñ lasê kêtôm Jeremianê. 21 Ma gêdên tenj kiñ Jojakim to nê lausiñ ma nê kasêga samob sênjô ênê biñ nan, kiñ tau gebe ênac enj êndu. Mago Uria gênjô nawaê, tec kêtêc tau ma gêc gêja Aiguptu. 22 Go kiñ Jojakim kêsakiñ Akbor latu Elnatan to lau nãgêdô sêwiñ enj sêja Aiguptu. 23 Êsêac sêkôc Uria anja Aiguptu mênjêkên enj gêdên kiñ Jojakim gêjac enj na siñ êndu ma kêbaliñ ênê nãwêlêlanj kêsêp lau nãdôma nêñ gamênj sêdôna.

24 Sapan latu Ahukam lêma gejo Jeremia auc, tec sêkên enj gêdên lau gebe sênac enj êndu atom. x 27:1-30:24 Apômtau kêjatu Jeremia gebe êdôc ka nãwãpac tenj êngôm êtu dônj êwa kiñ Babilonja Nebukadnesar nê nãclai sa. Enj oc êkônij lau-m nãgêdô ma êkônij lau Juda amboac tonanjen. Propete dansan gêjac siñ gêdên Jeremia kêtû dônj tonanja, mago nãgêjô kêtap enj sa ma gêmac êndu. Jeremia keto papia tenj gêdên lau, tanj sênjgônj kapoacwalô anja Babilon ma kêsôm gêdên êsêac gebe têtû wakac anja gamênj jaba, gebe oc sênjgônj tônê nãsawa ec baliñ. Mago enj geoc lasê gêdên êsêac amboac tonanjen gebe êndên nãnoc oc sêmu sêna nêñ malacmôkê êti-am.

Lau Israel sêmu sêmênj nêñ gamênj êti-am

31 Apômtau kêsôm gebe "Êndênj têm tonan oc jatû Israelnênj gôlôac samob nêñ Anôtô ma êsêac oc têtû aênoc lau."

2 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe "Lau, tanj sêsêp siñ sawa nan, têtap moasiñ sa anja gamênj sawa.

Gêdênj tanj Israel gesom gamênj êlêwanj taunja nan, 3 Apômtau geoc tau lasê gêdên enj anja gamênj jaêc. Aê têtac gêwiñ aôm nã têtac gêwiñ tenjenja. Kêtû tonanja aê kamoasiñ aôm gedênj tônjen.

4 O awêtakiñ Israelo, aê gabe jakwê aôm sa ôkô êti-am.

Ôngêlônj taôm nã gegob êti-am ma ôsa naôtê wê ôwiñ lau têtac-nãjamwaga.

5 Aôm oc ôsê kôm wainja êsêp lôc Samarijanja êti-am. Lau-sêsêwaga oc sêsê ma têtû samuc kôm nãnô.

6 Gebe bêc tenj oc mênjêsa, go dibwaga oc sêmôêc anja lôc Epraimja gebe

'Ajôc, andi ma tapi Sion dandênj aêacnênj Apômtau Anôtô tana."

7 Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe "Anam lasê totêmtac nãjamgenj êtu Jakobnja. Awem êdôc lau tomôkê-tomôkê nêñ nãmatanja. Asôm lasê to atoc sa ma asôm gebe 'Apômtau gêjam nê lau Israel nêñ nãpopoc kêsî.'

8 Alic acgom, aê gabe jakôc êsêac anja gamênj nodonja ma jajonj êsêac sa anja nom nãgamênj jaêcsêga.

Oc jajonj matenpec to puliñ ma lau, tanj taênj to êsêac, tanj nãpalê kêtunj êsêac nanj sêwiñ.

Gôlôac tonj kapônj tenj oc sêmu sêmênj tonec.

9 Êsêac oc sêmênj tomatenjsulugenj ma jawê êsêac tobiñmalôgenj sêmu sêmênj.

Aê jakênj êsêac sêsêlênj sêmoa bu nãkênkênj nãataligenj,

oc sêsêlênj sêmoa intêna solop gebe sembenj atom gebe aê katu Israel tama ma Epraim kêtû nãc nãcsêga.

10 "O tentenjatuc, akênj tanjem Apômtaunê biñ ma asôm lasê anja gamênj gwêcna, tanj gêc jaêcsêga nanj.

Asôm gebe 'Nãc tanj kêsã Israel êliñ-êliñ nanj, gebe ejonj enj sa êti-am ma ejonj enj amboac nãcgejob gejob nê domba.'

11 Gebe Apômtau gêjam ôli Jakob su ma gêjam enj kêsî anja lau, tanj lemenj nãjanja kêlêlêc Jakobnê su nanj.

12 Êsêac oc sêmênj ma sênã wê kapônj anja lôc Sion.

Êsêac ôliñ êpigenj êtu Apômtaunê moasiñja, êtu polom to wain ma nãlêsi ma domba to bulimakao nãlatunja.

Êsêac katuñ êtôm kôm, tanj bu kêmâlôm nanj, ma sêpô lêna gênj tenj êti-am atom.

13 Go awêtakiñ têtê wê totêntac nãjamgenj ma lau matac to lau nãnô têtû samuc.

Aê oc janã nêñ tanjiboa ôkwi êtu têtac nãjam.

Aê oc janãc êsêac têtac tônj ma jakênj êsêac têtac nãgãdô êsa êjô nãlêlôm nãwãpac su.

14 Aê oc jalôm dabunwaga nã gênj nãjam taêsã ma nãc moasiñ êdôc nãc lau tônj.

Apômtaunê biñ tau tonec."

Apômtau taê walô nê lau

15 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

"Sênjô awã nãonda anja Rama.

Sêwakic to têtã tanjiboa nãnô.

Rahel kêtã nê gôlôac.

Sêjam malô-malô enj kêtû nê gôlôacnã kêtôm atom gebe sêjanãgac."

16 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

"Ônam tanjiboa tônj ma ômbunj matamsulu su

gebe nêm kolênj oc êtap nãgêjô nãjam sa

ma êsêac oc sêmu sêmênj anja nãcjonênj gamênj.

Apômtaunê biñ tau tonec."

17 Apômtau kêsôm gebe

"Ôkênj matã têm, tanj gêc nêmnanj nanj, gebe latômi oc sêmu sêmênj taunj nêñ gamênj.

18 Aê tec ganjô Epraimnê tanjiboa tonec gebe

'Aôm kômêtôc aê amboac kômêtôc bulimakao kapoac wakuc mata daunj

ma aê kasô nêm mêtôc nãlabu.

Ôkôc aê jamu jana gebe jamoa nãjam êti-am, gebe Apômtau, aênoc Anôtô, aôm.

19 Aê kakac tauc su mago galoc gajam tauc ôkwi. Ma gêdênj tanj nãc kêsã nanj, aê gabu tauc.

Aê majoc ma ñoc ñalêlôm popoc
gebe ñoc lêt ñapalêgeñña kêmajec aê.
20 Epraim eñ ñoc latuc têtac gêwiñ eñña me masi.
Aoc gêjac eñ gebe Ñoc gêñenec, me masi.
Têm samob, tañ kasôm biñ kêpi eñ nañ, taêc gêjam
eñ gamao.

Tec ñoc ñalêlôm gêjam awa su eñ
ma kêkac aê gebe taêc walô eñ.
Apômtaunê biñ tau tonec.
21 “Õñguñ ka êkô êtu nêm intêna ñabelo.
Matam êndiñ intênasêga ma ojop intêna, tañ kôsa
nañ.

O awêtakiñ Israelo, ômu ômôên,
ômu ôndên nêm malac tonec ñai ômôênmañ.
22 O latuco, tañ gôwi aê siñ nañ,
aôm gobe o sic e êndên ondocgeñ.
Gebe Apômtau kêkên gên wakuc anña nom amboac
tonec gebe

Awê gêjam ñac kêsi.”
23 Lausiñ undambêña nêñ Apômtau, Israelnên
Anôtô kêsôm biñ tonec gebe “Êndên tañ aê jamansañ
launên lêt êtu wakuc êtiam nañ, êsêac oc sêsôm biñ
tonec anña gamên Judaña to nêñ malac samob êtiam
gebe

‘O malac, tañ biñgêdên gêngôn nañ,
o lôc dabuñ, Apômtau ênam mec aôm.’
24 Ma gamên Judaña to ñamalac samob ma kômwaga
to êsêac, tañ sejop domba ñaton nañ, oc sêpi tagen
sêngôn gamên tau ñalêlôm. 25 Gebe aê jañgôm katu,
tañ têtwa gêbac nañ, têtwa saki êsa ma jakên gên
êndên katu, tañ kêpô lêna nañ, e êoc eñ têt.”

26 Su, go matoc gêlac ma galic gamên. Aê gaêc bêc
ñajam kêmoasiñ aê.

Poac wakuc

27 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têt kêdabiñ
gebe jasê ñamalac ñawê to bôc ñawê êsêp gôlôac Is-
rael to Juda. 28 Aê matoc gêdiñ êsêac gêdên tañ sêbuc
sa to têtuc popoc, gêdên tañ sêku tulu to sesen su ma
sêlêsu êsêac nañ, tec êndên tañ sêkwê sa to sêsê gên
nañ, matoc êndiñ êsêac amboac tonanñeñ. Apôm-
taunê biñ tau tonec. 29 Êndên bêc têtê oc sêsôm biñ
tonec êtiam atom gebe

‘Tamenji sen wain ñanô matac
ma nêñ gôlôac luñluñ siñ-siñ.’
30 Lau samob sêmac êndu êtu tañ nêñ secña ma lau
samob, tañ sen wain ñanô matac nañ, tañ luñluñ siñ-
siñ.”

31 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têt oc
mênêsa, go jamoatiñ poac wakuc êndên gôlôac Israel
to gôlôac Juda. 32 Poac tonec oc êtôm poac, tañ
kamoatiñ gêdên êsêac tamenji gêdên tañ kakam êsêac
gêdên lemen ma gawê êsêac sêsa anña Aiguñtu
sêmên nañ atom. Êsêac sêjac ñoc poac tonanñeñ popoc,
tec gawa tauc sa gebe êsêacnên ñatau aê. 33 Apômtau
kêsôm gebe Bêc têtê ñai êmbacnê acgom, go jamoat-
iñ poac tonec êndên gôlôac Israel gebe jakên to jato
ñoc biñsu êsêp êsêacnên ñalêlôm ma aê oc jatu nêñ

Anôtô ma êsêac oc têt ñoc lau. 34 Êndên noc tonanñ
lau teñ oc sêndôn nêñ lau sackapoacgêdô gêdên
tañña to nêñ latuñ ma sêsôm gebe ‘Ajala Apômtau-
mañ’ êtiam atom gebe gôlôac to nêñ lau towae samob
oc sêjala aê gebe aê oc jasuc êsêacnên geo ôkwi ma
taêc ênam nêñ sec êtiam atom. Apômtaunê biñ tau
tonec.”

35 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Asa kêkên oc ñawê gêdên geleñña
ma ajôn to utitalata ñawê gêdên gêbêc.
Asa gêli gwêc sa e ñadembom kêgasim ñakicsêa
kapôên.
Ñac tau nê ñaê gebe Lausiñ undambêña nêñ Apôm-
tau.

36 Apômtau kêsôm gebe
Ñagôliñ ñajaña tonanñ embe ênaña anña aê lañôc-
nêmña,
go Israelnên wakuc sêmoa aê lañôcnêmña têtôm lau-
m tagen êtiam atom enden têtgeñ amboac
tonanñeñ.”

37 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Embe êtôm gebe sênac dôn undambê lôlôcña
ma sêkip nom ñalabuña ñanomban ñam sa,
go aê jatiñ Israelnên wakuc samob su êtu gên
samob,

tañ sêgôm nañña. Apômtaunê biñ tau tonec.”
38 Apômtau kêsôm gebe “Alic acgom, têt oc
mênêsa, go sêkwê malac sa êtiam êtu Apômtauña. Oc
sênac m anña Hananelnê andu soso e naêndên
Saccgêdô Kêclêsuña. 39 Ma gam dônña êsêlên
solopgeñ e naêndên gamên ñabau Gareb, go êmôê
êndên gamên Goa êna. 40 Ma gaboan ñawêlêlarña to
waonña samucgeñ ma kôm samob e naêndên bu
Kidron to Saccgêdô Hosña ñagamên gêmu oc kêpi ña,
gamên samob tonanñ ñai oc êtu Apômtaunê gamên
dabuñ. Lau teñ oc senseñ su to têtuc popoc êtiam
atom enden têtgeñ.” x 32:1–35:19 Jeremia gêjam ôli
nom anña nê malacmôkê gêdên tañ Nebukadnesar
kêgi malac Jerusalem auc nañ. Biñ tonanñ gêgôm kêt
dôn teñ ma gebe êwa sa gebe lau sêkên mater têt,
tañ gêc nêmña nañ. Anôtô oc êngôm nê biñ ñanô êsa,
Jerusalem oc ênaña, mago êtu ñamu eñ oc êmboan lau
Juda sa êtiam. 1 êsêac sa tatu lau samob nêñ tonñ ña-
mataña.

Baruk kêsam biñ lasê anña Apômtaunê andu

36 Judanên kiñ Josia latu Jojakim gêjam gôliñ
gamên ñajala kêt aclêña, go Apômtaunê biñ
gêdên Jeremia gebe 2 “Ôkôc papia toluñ ma oto biñ
samob, tañ aê kasôm gêdên aôm gajac m gêdên
Josianê têt e mêngeñdên galoc nañ, kêpi Israel to Juda
ma tentenlatu samob 3 gebe gôlôac Judaña oc moae
sênô gên sec samob, tañ aê gabe jañgôm êndên
êsêacña nañ, ñawae ma êsêac samob sênac tañ ôk-
wi anña nêñ lêt sec ma aê oc jasuc êsêacnên geo to
sec ôkwi.”

I Biñ tonanñ kêkanôn lau Israel gebe Anôtô kêjalín

⁴ Go Jeremia kêkalem Neria latu Baruk. Jeremia kêsôm ma Baruk keto biñ samob, tañ Apômtau kêsôm gêdên Jeremia nañ, kêsêp papia toluñ. ⁵ Ma Jeremia kêjatu Baruk ma kêsôm gebe "Êsêac sêjac jao aê gebe jasô Apômtaunê andu atom. ⁶ Amboac tonañ aôm ôna ma êndên bêc sênâmb dabuñ moña aôm ôsam Apômtaunê biñ, tañ aê kasôm gêdên aôm ma koto kêsêp papia nañ, lasê lau samob sênjô. Ôsam êndên lau Juda samob, tañ sêmênj anja nêñ malac gêdên-gêdêngeñ nañ. ⁷ Oc moae teten nêñ mec êndên Apômtau ma êsêac samob sênâmb tañj ôkwi anja nêñ lênj sec gebe Apômtau gebe ejon lau tonec ña têtac ñandañ sec to têtac kêbôli auc." ⁸ Ma Neria latu Baruk gêgôm biñ, tañ propete Jeremia kêjatu en nañ, ñanô kêsa ma kêsam Apômtaunê biñ, tañ gêc papia nañ, lasê anja Apômtaunê andu.

⁹ Judanênj kiñ Josia latu Jojakim gêjam gôliñ gamênj jala aclê ma ñaajônj kêtû 9 ma lau Jerusalem ña samob ma lau samob, tañ sêmênj Jerusalem anja malac gêdên-gêdêngeñ nañ, sêlic om sênâmb dabuñ moña tenj sêmoa Apômtau lanjônêmña. ¹⁰ Go Baruk kêsam Jeremianê biñ, tañ gêc papia nañ, lasê gêdên lau samob sênjô. Enj kêsam lasê anja ñac-keto-papiawaga Sapan latu Gemarianê balêm, tañ gêc Apômtaunê andu ñamalaclunj ñaônja nañ, kêdabiñ Apômtaunê andu ñasacgêdô, tañ sêsam gebe Sacgêdô Wakuc nañ.

Sêsam papia tau gêdên laumata

¹¹ Gêdên tañ Sapan latu Gemaria nê latu Mikaia gênjô Apômtaunê biñ samob, tañ gêc papia nañ, ¹² enj kêsêp kiñnê andu jakêsô ñac-keto-papiawaganê balêm. Kasêga samob sênjônj tônê, ñac-keto-papiawaga tau Elisama, Semaia latu Delaia, Akbor latu Elnatan, Sapan latu Gemaria, Hanania latu Sedekia ma kasêga ñagêdô samob. ¹³ Ma Mikaia gêjac miñ biñ samob, tañ enj gênjô gêdên Baruk kêsam papia lasê gêdên lau nañ, gêdên êsêac. ¹⁴ Go kasêga samob sêsakiñ Kusi latu Selemia latu Netania nê latu Jehudi gebe êsôm êndên Baruk gebe "Ôkôc papia, tañ kôsam lasê gêdên lau samob nañ, ma ômôênj." Amboac tonañ Neria latu. Baruk kêkôc papia ma gêdên êsêac gêja. ¹⁵ Ma êsêac sêsôm gêdenj enj gebe "Ôngônj sic ma ôsam lasê." Tec Baruk kêsam papia tau lasê gêdên êsêac. ¹⁶ Gêdên tañ sênjô biñ samob tonañ nañ, êsêac sêsôm gêdên tañj totêtêc taunjenj gebe "Aêac takênj biñ samob tonañ ñawae êndên kiñmañ." ¹⁷ Go têtû kênac Baruk gebe "Ôsôm acgom, aôm koto biñ samob tonañ amboac ondoc. Enj kêsôm gêdên aôm ma koto me."

¹⁸ Baruk gêjô êsêac awenj gebe "Jeremia kêsôm biñ samob gêdên aê ma aê kato ña busa kêsêp papia."

¹⁹ Go kasêga sêsôm gêdên Baruk gebe "Amagêc Jeremia aêc naasiñ taôm ma akênj gamênj, tañ asiñ taôm nañ, ñawae êndên lau tenj atom."

Kiñ kêkên papia la geñ su

²⁰ Êsêac sêkênj papia tau gêc ñac-keto-papiawaga Elisama nê balêm, go sêja kiñnê malaclunj ma sêjac

miñ biñ samob gêdên kiñ. ²¹ Go kiñ kêsakiñ Jehudi gebe êkôc papia tau. Ma enj kêkôc papia tau su anja ñac-keto-papiawaga Elisama nê balêm jakêsam lasê gêdên. kiñ to kasêga samob, tañ sêgi kiñ auc sêkô nañ. ²² Kiñ tau gênjônj nê andu komônja gebe ajônj kêtû 9ña mênjkêsa. Sêgôm ja gelom ma kiñ kêsêlu ja gêmoa. ²³ Jehudi kêsam papia ñasêbu têlêac me aclê su acgom, go kiñ kêkôc bôjanj papianja ma kêsa ñasêbu tau gênjic ma kêbaliñ kêpi ja, tañ gelom kêsa nañ. Enj gêgôm amboac tonañ e ja geñ papia samucgenj gêbacnê. ²⁴ Mago kiñ tau me nê sakiñwaga, tañ sênjô biñ tonañ nañ, têtakê ma sêkac nêñ ñakwê gênjic atom. ²⁵ Elnatan agêc Delaia ma Gemaria tetenj kiñ tonjanjagenj gebe êkênj papia ja êniñ atom, mago enj kêkênj taña êsêac atom. ²⁶ Ma kiñ kêjatu tau latu Jeramel agêc Asriel latu Seraia ma Abdel latu Selmia gebe sêkôc ñac-keto-papiawaga Baruk agêc propete Jeremia tônj. Mago Apômtau kêsiniñ êsêagêc ôkwi.

Jeremia keto biñ tau kêsêp papia wakuc kêtiam

²⁷ Kiñ kêkênj papia, tañ Baruk keto kêdaguc Jeremia awa nañ, ja geñ su acgom, go Apômtaunê biñ gêdên Jeremia kêtiam gebe ²⁸ "Ôkôc papia toluñ wakuc ma oto biñ, tañ kêsêp papia ñamatañ tañ Judanênj kiñ Jojakim kêkênj ja geñ nañ, êsêp papia tau. ²⁹ Ma ôsôm biñ êkanônj Judanênj kiñ Jojakim amboac tonec gebe 'Apômtau kêsôm biñ tonec gebe Aôm kôkênj ja geñ papia tonec ma kôsôm gebe "Kêtû agenja tec aôm koto kêsêp papia gebe kiñ Babelja oc êmênj biñjanôgenj ma êngôm gamênj tonec êtu gasañ ma enserj ñamalac to bôc samob su sênaña." ³⁰ Tec Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanônj Judanênj kiñ Jojakim gebe Ênê ñac tenj êngônj Dawidnê lêpônj kiñja oc êmoa atom ma êsêac oc sêmbaliñ ênê ñawêlêlanj siñ gebe geleñja ñaoc ñandañ êpac enj to gêbêc ñamaniñ ênam enj. ³¹ Ma aê gabe jamêtôc enj to nê wakuc ma nêñ sakiñwaga êtu nêñ secña. Ma aê oc janjôm biñ sec, tañ kasôm lasê kêtû êsêacña, mago sênjô atom nañ, ñanô êsa êpi êsêac to lau, ta sênjônj Jerusalem nañ, ma lau Juda."

³² Go Jeremia kêkôc papia wakuc ma kêkênj gêdên Neria latu ñac-keto-papia-waga Baruk. ñac tau keto biñ samob, tañ Jeremia kêsôm ma gêc papia, tañ Judanênj kiñ Jojakim kêkênj ja geñ nañ, ma gêjac têtû biñ ñagêdô taêsam gêwiñ.

Jeremia gênjônj kapoacwalô

³⁷ Kiñ Babelja Nebukanesar kêkênj Josia latu Sedekia kêtû kiñ anja gamênj Judanja, ma gêjam gôliñ gêjô Jojakim latu Konia su. ² Mago Sedekia to nê sakiñwaga ma lau gamênj taña sêkênj tañenj Apômtaunê biñ, tañ kêsôm kêsa propete Jeremia awa nañ atom.

³ Kiñ Sedekia kêsakiñ Selemia latu Jehudi agêc Ma-seia latu dabuñwaga Sepania gêdênj propete Jeremia ma sêsôm gebe "Oterj mec êtu aêacña êndênj aêacnênj Apômtau Anôtô." ⁴ Gêdênj tonañ Jeremia kêsô kêsa gêwiñ lau gêmoa gebe sêkênj enj gênjônj kapoacwalô

atom tagen. ⁵ Gêdên tonan Paraonê siŋwaga ton ten sêsa anġa Aiguptu sêmên ma lau Kaldeana taŋ sêgi Jerusalem auc naŋ, sêŋô biŋ tonan ŋawae, tec sêwi Jerusalem siŋ ma sêc sêja.

⁶ Go Apômtaunê biŋ gêdên propete Jeremia gebe ⁷ "Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, kêsôm biŋ tonec gebe Ôsôm biŋ tonec êndên Judanêŋ kiŋ, taŋ kêsakiŋ aôm gôdên aê gômôên gebe ôtu kênac aê naŋ, gebe 'Ôlic acgom, Paraonê siŋwaga, taŋ sêmên gebe sênac aôm sa naŋ, oc sêc sêmu sêna nêŋ gamêŋ êtiam. ⁸ Lau Kaldea oc sêmu sêmên ma sênac siŋ êndên malac tonec. Êsêac oc sêku malac tau tulu ma sêkên ja êniŋ. ⁹ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Ansau taôm ma asôm gebe "Lau Kaldea oc sêmoa jaêc aêac," nec atom gebe êsêac sêc oc sêna samucgen atom. ¹⁰ Ma amac embe aku lau Kaldea nêŋ siŋwaga samob, taŋ sênac siŋ êndên amac naŋ, tulu e nêŋ lau tokamocgen embe sêmoa, tec lau tonan oc sêndi anġa nêŋ becobo ma sêkên ja êniŋ malac tonec."

¹¹ Gêdên taŋ lau Kaldea nêŋ siŋwaga sêwi Jerusalem siŋ kêtû Paraonê siŋwaga têtabinê êsêacna naŋ, ¹² Jeremia gêdi anġa Jerusalem gebe êna Benjaminnê gamêŋ gebe êmansaŋ nê nomlênsêm ŋabiŋ êwiŋ nê lau. ¹³ Eŋ gêô lasê Sacgêdô Benjaminna gêdên siŋwaga ten, nê ŋaê Iria, gejob sacgêdô tau. Iria eŋ Hanania latu Selemia nê latu. Eŋ kêkôc propete Jeremia tôn ma kêsôm gebe "Aôm gobe ôc êndên Kaldeawaga ôna." ¹⁴ Ma Jeremia kêsôm gebe "Aôm kôsau, aê jaêc jandên Kaldeawaga jana atom." Mago Iria kêkên taŋa eŋ atom. Eŋ kêkôc eŋ tôn ma gêwê eŋ gêdên kasêga gêja. ¹⁵ Ma kasêga têtac ŋandanê gêdên Jeremia ma sêjac eŋ to sêkên eŋ gêŋgôn kapoacwalô anġa ŋac-ketopapiawaga Jonatan nê andu. Gêdên ŋasawa tonan êsêac sêjam andu tonan ôkwi kêtû andu kapoacwalôna ten.

Sedekia gêjam biŋgalôm gêwiŋ Jeremia

¹⁶ Êsêac sêkên Jeremia gêŋgôn andu tonan ŋabalêm, taŋ gêc nom ŋalêlôm naŋ, ma gêmoa tonan bêc taêsam. ¹⁷ Ma bêc ten kiŋ Sedekia kêsakiŋ ŋac ten gebe êkôc Jeremia. Ma kiŋ kêtû kênac eŋ kelecgen anġa nê andu ma kêsôm gebe "Apômtaunê biŋ ten gêc aômna me masi." Jeremia gêjô eŋ awa gebe "Aec, gêc." Go eŋ kêsôm gebe "Aôm oc ôsêp kiŋ Babelna lêma." ¹⁸ Ma Jeremia kêsôm gêdên kiŋ Sedekia gêwiŋ gebe "Aê gagôm keso ondoc gêdên aôm me gêdên nêm sakiŋwaga me gêdên nêm lau, tec kôkên aê gaŋgôn kapoacwalô. ¹⁹ Amacnêm propete, taŋ seoc biŋ lasê gêdên aôm ma sêsôm gebe 'Kiŋ Babelna oc êmên ma ênac siŋ êndên amac me êndên gamêŋ tonec atom' naŋ, sêmoa ondoc. ²⁰ O ŋoc ŋatau kiŋ, ôŋô ŋoc biŋ, tec katen aôm lêna-lêna nec, ôsakiŋ aê jamu jana ŋac-ketopapiawaga Jonatan nê andu êtiam atom. Embe ôsakiŋ aê jana, oc jamac endu." ²¹ Amboac tonan kiŋ Sedekia kêtatu nê lau, tec sêkên Jeremia gêŋgôn siŋwaga, taŋ sejob gamêŋ naŋ, nê malacluŋ ma sêkên polom samuc ten, taŋ sêkôc anġa lausêpac-polomwaga nêŋ naŋ, gêdên eŋ kêtôm bêcgen e polom samob

gêbacnê anġa malac. Sêgôm amboac tonan gêdên eŋ ma gêŋgôn siŋwaga, taŋ sejob gamêŋ naŋ, nêŋ malacluŋ.

Sêjam Jeremia sa anġa sê

38 Ma Matan latu Sepatia agêc Pasur latu Gedalia ma Selemia latu Jukal agêc Malkia latu Pasur sêŋô biŋ, taŋ Jeremia kêsôm gêdên lau samob gebe ² "Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Lau, taŋ sêmoa malac tonec naŋ, oc sêmac êndu ŋa siŋ me têtôm me gêmac sec. Mago lau, taŋ sêsa dêndên lau Kaldea sêna naŋ, oc sêmoa mater jali. Êsêac sêsêp siŋ sawa nasêmoa tomater jaligen. ³ Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Malac tonec oc êsêp kiŋ Babelna nê siŋwaga lemer ma oc sêku malac tau tulu biŋŋanôgen."

⁴ Go kasêga sêsôm gêdên kiŋ gebe "Ôsôm gebe sênac ŋac tonec êndu gebe ênê biŋ tonan oc êŋgôm lausiŋ, taŋ gacgen sêmoa malac naŋ, to lau samob lemer êtu goloŋ. ŋac tonec taê gêjam biŋ lau sêmoa ŋajamna atom, eŋ taê gêjam biŋ lau têtap gêŋwapac saŋagen." ⁵ Kiŋ Sedekia kêsôm gebe "Alic acgom, eŋ kêsêp amac lememe sugac gebe kiŋ kêtôm gebe enser amacnêm biŋ su atom." ⁶ Amboac tonan êsêac sêkôc Jeremia tôn ma sêbaliŋ eŋ kêsêp kiŋ latu Malkia nê bukom ŋasê, taŋ gêc siŋwaganêŋ malacluŋ naŋ. Êsêac sêlêwan Jeremia ŋa lêpoa. Mago bu kêtôc sê tau atom, ŋalemorger. Tec Jeremia kêsêp jakêkô lemer ŋalêlôm.

⁷ Mago kiŋnê andu ŋasakiŋwaga ten anġa Aitiopia, ênê ŋaê Ebedmelek, gêŋô ŋawae gebe sêbaliŋ Jeremia kêsêp bukom ŋasê. Eŋ gêmoa kiŋnê andu ma kiŋ tau gêŋgôn Sacgêdô Benjaminna. ⁸ Tec eŋ gêwi kiŋnê andu siŋ ma gêdên kiŋ gêja jakêsôm gebe ⁹ "O ŋoc ŋatau kiŋ, gêŋ samob, taŋ lau tonec sêgôm gêdên propete Jeremia naŋ, samob sec, êsêac sêbaliŋ eŋ kêsêp bukom ŋasê gebe naêmac êndu gebe polom ten gêc malac atomanô." ¹⁰ Go kiŋ kêtatu ŋac Aitiopiaŋa Ebedmelek gebe "Ôkôc lau têtêac anġa tonec sêwiŋ aôm ma aê propete Jeremia sa anġa sê gebe êmac êndu atom." ¹¹ Go Ebedmelek kêkôc lau sêwiŋ eŋ ma sêja kiŋnê andu jasêô balêm ŋakwêna sêja ma eŋ kêkôc obo gêŋgic to ŋakwê lanġwa anġa tônê jakêlêwan gêŋ tau ŋa lêpoa kêsêp sê gêdên Jeremia gêja. ¹² Go ŋac Aitiopiaŋa Ebedmelek kêsôm gêdên Jeremia gebe "Ôkên obo lanġwa tonan êsô kasumlabu êtu suŋ gebe lêpoa êniŋ aôm atom." Tec Jeremia gêgôm amboac tonan. ¹³ Ma êsêac sê eŋ sa ŋa lêpoa kêpi gêmên ma sêkam eŋ sa anġa sê. Sêgôm amboac tonan tec Jeremia jagêŋgôn siŋwaga, taŋ sejob gamêŋ naŋ, nêŋ malacluŋ kêtiam.

Sedekia gebe êŋô biŋ anġa Jeremianê

¹⁴ Kiŋ Sedekia kêsakiŋ lau gebe sêkôc propete Jeremia. Êsêac sêwê eŋ gêdên kiŋ, taŋ gêŋgôn Apômtaunê lôm dabuŋ ŋasacgêdô kêtû têtêacna naŋ sêja. Kiŋ kêsôm gêdên Jeremia gebe "Aê oc jatu kênac biŋ ten êndên aôm. Ônsa biŋ ten auc êndên aê atom." ¹⁵ Jere-

mia kêsôm gédên Sedekia gebe "Aê embe jasôm biñ tau êndên aôm, oc ôsôm êndên lau gebe sênac aê êndu biñjanôgeñ. Ma embe jawa lèn êmoasiñ aômña sa êndên aôm, oc ôkên tañem aê atom." ¹⁶ Go kiñ Sedekia kêtôc lêma kelecgeñ gédên Jeremia gebe "Kê-tu Apômtau, tañ kékên aêac tamoa materj jali nañña, aê jasôm biñjanôgeñ gebe oc jansenj aôm su atom me jakên aôm ôsêp lau tonec, tañ sebe sênac aôm êndu nañ, lemeñ atom amboac tonanğen."

¹⁷ Go Jeremia kêsôm gédên Sedekia gebe "Apômtau, lausiñ undambêña nêñ Anôtô to lau Israel nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonec gebe Aôm embe ôkên taôm ôsêp kiñ Babelña nê kasêga lemeñ, go ônam samuc ma ja êniñ malac tonec su atom, ma aôm to nêñm gôlôac oc amoa matem jali. ¹⁸ Mago aôm embe ôkên taôm ôndên kiñ Babelña nê kasêga atom, go malac tonec êsêp lau Kaldea lemeñ ma êsêac sêkên ja êniñ malac tau ma aôm ôwê êsêac lemeñ sa atom." ¹⁹ Ma Sedekia kêsôm gédên Jeremia gebe "Aê katêc Judawaga, tañ sêc dêdên lau Kaldea sêja. Moae lau Kaldea sêkên aê jandên êsêac ma êsêac oc sêngôm aê sec." ²⁰ Mago Jeremia kêsôm gebe "Oc sêkên aôm ôndên êsêac atom. Galoc aôm tañam wamu Apômtau awa, tañ kasôm gédên aôm nañ, go ênam aôm sa ma ônam samuc.

²¹ Mago aôm embe ondec ma ôkên taôm ôndên êsêac atom, go biñ, tañ Apômtau kêtôc gédên aê nañ, êtu tôn gebe ²² Ôlic acgom, oc sêwê lauo samob, tañ sêngôn Judanên kiñnê andu nañ, sêsa dêndên kiñ Babelña nê kasêga sêna ma êsêac oc sêsôm gebe 'Nem lau, tañ ôliñ andañ aôm nañ, sêsau sêôc aôm to sêkônij aôm tôn.

Galoc kôka taôm su kôsêp lemoñ jakôkô ma êsêac sêc sêja.' ²³ Êsêac oc sêwê nêñ lauo to latômi samob sêsa dêndên lau Kaldea sêna, ma aôm taôm oc ôêc êsêac lemeñ su atom, kiñ Babelña oc êkôc aôm tôn ma ja oc êniñ malac tonec."

²⁴ Go Sedekia kêsôm gédên Jeremia gebe "Ôkên biñ tonanğ êndên lau teñ sêñô atom, go ômac êndu atom.

²⁵ Kasêga embe sêñô ñawae gebe gajam biñgalôm gawiñ aôm, ma êsêac embe dêndên aôm sêwac ma sêsôm gebe 'Ônac miñ biñ, tañ aôm kôsôm gédên kiñ ma kiñ kêsôm gédên aôm nañ, êndên aêac, ônsa biñ teñ auc êndên aêac atom, go anac aôm êndu atom' ²⁶ embe sêsôm amboac tonanğ, go ôsôm êndên êsêac gebe 'Aê kateñ kiñ lêna-lêna gebe êsakiñ aê jamu jana Jonatannê andu êtiam atom. Embe jana, oc jamac êndu anğa tônê.'" ²⁷ Go kasêga samob dêdên Jeremia sêja ma têtû kênac eñ ma eñ gêjô êsêac aweñ kêtôm biñ, tañ kiñ kêsôm gédên eñ nañ. Tec êsêac sêwi eñ siñ gacgeñ gêmoa gebe ñac teñ tañasunğ gêjac biñgalôm tônê atom. ²⁸ Ma Jeremia gêngôn siñwaganên mala-cluñ e gédên bêc, tañ ñacjo sêku Jerusalem tulu nañ. x 39:1-51:64 Nebukadnesar kêku malac Jerusalem tulu ma gêwê Judanên kiñ Sedekia jagêngôn kapoacwalô anğa Babilon, mago kêgaboac Jeremia su. Gedalia kêtû gôliñwaga, mago saunğen, go sêjac eñ êndu kelecgeñ. Lau Juda ñagêdô sêc su sêja Aiguptu ma sêkac Jeremia gebe êwiñ êsêac. Anôtônê jaen, tañ

kêkanôn lau-m ñagêdô nañ, kêsêp môkêlatu 46-51. Eñ kêsôm biñ mêtôcña lasê gédên êsêac ma gédên lau Aiguptu to Babilon amboac tonanğen.

Sedekianê gôliñ

52 Sedekianê jala kêtû 21, go eñ kêtû kiñ. Eñ gêjam gôliñ jala 11 gêngôn Jerusalem. Eñ têna Jeremia anğa Libna latuo Hamutal. ² Eñ gêgôm geñ, tañ gêjac Apômtau mataanô ñajam atom nañ, kêtôm Jójakim gêgôm. ³ Gêñ tañ kêtap Jerusalem to Juda sa e Apômtau kêtij êsêac su anğa lañônêmña nañ, ñam kêsêp Apômtaunê têtac ñandañ.

Seku Jerusalem tulu

Ma Sedekia gêli tau sa gédên kiñ Babelña. ⁴ Sedekia gêjam gôliñ jala 8 ma ajôn 10 ma ñabêc 10 su, go kiñ Babelña Nebukadnesar to nê siñwaga samob sêô lasê Jerusalem gebe sênac siñ. Êsêac sêgi Jerusalem auc ma sêmasañ gamên to gêñ siñña ñajana ñagêdô êtu sêku malac tau tuluña. ⁵ Amboac tonanğ ñacjo sêgi malac tau auc e kiñ Sedekia nê jala gôliñña kêtû 11. ⁶ Gédên jala tonanğ ñaajôn kêtû aclê ñabêc 9 tóbôm gêjam sêga anğa malac tau, tec lau tau nêñ mo masi samucgeñ. ⁷ Go ñacjo têtuc malac ñatunğôm ñasawa teñ popoc. Tec kiñ Sedekia to nê siñwaga samob sêlic ma sêc sêja. Êsêac sêwi malac tau siñ gédên gêbêc sêsa sacgêdô, tañ gêc tunğôm luagêc ñasawa kêsi kiñnê kôm saunğña ma sepeñ gamên Arabageñ sêja. Gédên tonanğ lau Kaldeana sêgi malac tau auc sêmoa. ⁸ Mago lau Kaldea nêñ siñwaga sêjanda kiñ Sedekia e sê eñ tôn anğa gaboanğ Jerikoña ma ênê siñwaga samob sêwi eñ siñ ma sêc êliñ-êliñ. ⁹ Go sêkôc kiñ tôn ma sejoñ eñ gédên kiñ Babelña, tañ gêngôn Ribla anğa gamên Hamat nañ, sêja ma eñ kêmêtôc Sedekia. ¹⁰ Kiñ Babelña gêjac Sedekia latui êndu anğa eñ tau mataanô ma gêjac Judanên lau towae samob êndu amboac tonanğen anğa Ribla. Ma kêsôm gédên nê lau gebe sêngunğ Sedekia mataanô lasê ma sênsô eñ tôn ña kapoacwalô ki. Go kiñ Babelña gêwê eñ gêja Babel ma kékên eñ gêngôn kapoacwalô e gêmac êndu.

Lau Juda sêngôn kapoacwalô

¹² Gédên ajôn kêtû lemeñ teñña ñabêc 10 siñwaga, tañ sejoñ kiñ Babelña nañ, nêñ kasêga Nebusaradan, tañ gêjam sakiñ kiñ Babelña nañ, kêsô Jerusalem gêja. Gédên tonanğ kiñ Babelña Nebukadnesar gêjam gôliñ nê gamên jala 19 su. ¹³ Ma Nebusaradan kékên ja geñ Apômtaunê andu to kiñnê andu ma Jerusalem ñandu samob. Eñ kékên ja geñ andu kapôên samob su. ¹⁴ Ma lau Kaldea nêñ siñwaga, tañ sêwiñ Nebusaradan nañ, têtuc tunğôm, tañ kêgi Jerusalem auc nañ, popoc samucgeñ. ¹⁵ Ma kasêga Nebusaradan kékôc lau ñalêlôm sawa ñagêdô to lau ñapopoc, tañ sêngôn malac nañ, ma lau, tañ sêc dêdên kiñ Babelña sêja nañ, ma lau lemeñ mêtêña ñapopoc tôn. ¹⁶ Mago gêwi lau ñalêlôm sawa ñagêdô siñ gacgeñ sêmoa gebe sênam kôm anğa kôm wainğña to kôm moñña.

17 Ma lau Kaldeana têtuc Apômtaunê andu njaalê, tañ sêmasañ ña ki jonjon nañ, ma sac to bukom, tañ sêmasañ ña ki jojon kêkô Apômtaunê andu ñalêlôm nañ, popoc-popocgeñ ma sêkôc ki jonjon tau sêja Babel. 18 Ma êsêac sêkôc ku to siac ma bôjañ to laclu ma gênmalu ñabulakôp to ñagênlêlôm samob, tañ sêmasañ ña ki jonjon kêtû sakiñ lôm dabuñña nañ, samobgeñ su. 19 Êsêac sêkôc laclu sauñ to laclu sêkên wao kêsêpña ma suc to ku ma jakaiñ to gênmalu ñabulakôp ma laclu sênôm wain kêsêpña su amboac tonanğeñ. Siñwaganên kasêga kêkôc gên, tañ sêmasañ ña gold to silber nañ, samob su. 20 Alê kapôên luagêc to bukom ma bulimakao kapoac 12 ñakatu, tañ kêtû bukom tau ñasac ma sac ñagêdô, tañ kiñ Salomo kêmasañ kêtû Apômtaunê anduñña nañ, gên samob tonañ ñai êsêac sêmasañ ña ki jonjon. Ma ki samob tonañ ñawapac sec, tec sêjam dôn kêtôm atom. 21 Alê kapôên ñadôn amboac tonec. Alê tau baliñ amboac saka lemeñ teñ, ma alê tau ñadambê kêtôm lau têtêac sêmbôên. Êsêac sêmasañ alê tau kêtôm gasuc tonjalêlôm ma ñadani ñadôn kêtôm lemeñlatu aclê. 22 Ma sêmasañ ñatêpôê tonjatalô ña ki jonjon ma ñatêpôê ñasawa, tañ sepeñ natalô kêsêp nañ, kêtôm saka samuc teñ. Ma sêmasañ o to kananô ñakatu ña ki jonjon amboac tonanğeñ ma sêkên geñkalen kêgi natalô tau auc. Alê kêtû luagêcña kêtôm tonanğeñ. 23 Kanano 96 geñkalen maken-makeñ ma kanano ñakatu samob kêpi tagen kêtôm 100 geñkalen o ñakatu ñalêlôm.

24 Ma siñwaganên kasêga kêkôc ñac dabuñsêga Seraia agêc dabuñwaga, tañ jakêsô en ñalabu nañ, Sepania ma lau têtêac, tañ sejop lôm dabuñ ñasacgêdô nañ tôn. 25 Anğa malac Nebusaradan kêkôc Judanên siñwaganên kasêga to lau 7, tañ ôlin andañ kiñ ma gacgeñ sêmoa malac nañ, ma siñwaganên kasêganê ñac-keto-papiawaga, tañ kêjaliñ siñwaga sa anğa gamên Judana ma keto nêñ ñaê kêsêp ñaêmôkê nañ, ma lau gamên Judana 60, tañ gacgeñ semoa malac tau nañ tôn. 26 Ma Nebusaradan kêkôc êsêac tôn ma kêsakiñ êsêac dêdên kiñ Babelña, tañ gêngôn Ribla nañ sêja. 27 Ma kiñ Babelña kêsôm, tec sêjac êsêac êndu anğa Ribla, tañ gêc gamên Hamat. Tec lau Juda sêwi nêñ gamên siñ ma sêwê êsêac jasêngôn kapoacwalô.

28 Lau tañ Nebukadnesar gêwê êsêac jasêngôn kapoacwalô nañ, nêñ namba tonec. En kêkôc lau Juda 3,023 gêdên ênê jala gôliñña kêtû 17. 29 Ma gêdên ênê jala gôliñña kêtû 18 nañ, en gêwê lau 832 anğa Jerusalem jasêngôn kapoacwalô. 30 Ma gêdên tañ Nebukadnesarnê jala gôliñña kêtû 23 nañ, siñwaganên kasêga Nebusaradan gêwê lau Juda 745 jasêngôn kapoacwalô. Lau samob sêpi tagen têtôm 4,600.

Êsêac sêgaboac Jojakim su ma tetoc en sa anğa Babel

31 Kiñ Judana Jojakim gêngôn kapoacwalô jala 37 su. Gêdên jala tonañ kiñ Babelña Ewilmerodak kêkôc nê kôm gôliñña sa. Tec jala tau ñaajôn kêtû 12 ma ñabêc

25 en taê walô kiñ Judana Jojakim, tec kêgaboac en su anğa kapoacwalô. 32 En kêsôm biñ malôgeñ gêdên en ma kêkên en gêngôn lêpôn teñ ñaô ma ketoc en sa kêtêlêc kiñ ñagêdô, tañ sêmoa Babel nañ su. 33 Jojakim kêkwalec nê ñakwê kapoacwalôña su ma geñ gên gêngôn kiñnê tebo kêtôm bêc samob ñapan e gêmac êndu. 34 Ma kiñ kêkên gên ñagêdô, tañ en kêtô lêna nañ, gêdên en kêtôm bêc samob, tañ en gêmoa mata jali nañ, e gêmac êndu.

Ñagêjô ma sêjam tauñ ôkwi to sêkên mater

3 Aê ñac teñ, tañ kêjala gênwapac gêdên Anôtô kêkên ñagêjô nañ.

2 En kêtin aê to kêjanda aê kasêp ñakesec ñalêlôm gaja, nañ ñawê teñ kêsata atom.

3 Ma gêjac aê kêtiam-kêtiam popocgeñ ma taê labu masi.

4 En gêjac aê ôlic lasê ma ñoc ñatêkwa popocgeñ.

5 En kêkên aê gangôn kapoacwalô gênwapac to katêc taucña.

6 En kêkên aê gamoa ñakesec kêtôm gênmatê lanğwa teñ.

7 En gêsô aê tôn ña kapoacwalô ñajana. Katu ñac kapoacwalôña, tañ jaêc su êtôm atom.

8 Aê gamôêc ma katan gebe sênam aê sa. Anôtô gedec gebe êkên taña ñoc môêc.

9 En gêbôc ñoc intêna samob auc ña poc sagiñ. En gêgôm ñoc lên kêtû poalic.

10 En gêdib aê amboac bôc salenña ber kêboan pusup tagen kêpi aê amboac lewe teñ.

11 En kêjanda aê anğa intêna ma kêkac aê popoc, go gêwi aê siñ.

12 En kêkêkam talam ma kêkên aê katu ênê sôb ña-sokoc.

13 En kêpê nê sôb kêsô ñoc ñalêlôm ñanôgeñ

14 e lau samob sêômac kêpi aê ma katu biñ susuña gêdên êsêac samob kêtôm bêc samucgeñ.

15 En kêkêc bu ñamakic kêsêp koclabeñ ma kêsâlê aê auc ña gên to bu ñamakic.

16 En gêgôm lucluñ kikec-kikec kêpi ganac ma gangôn wao ñalêlôm.

17 Ñoc katuc kêjala wama atom. Aê kaliñ ñalêlôm ñajamña siñ.

18 Amboac tonañ tec kasôm gebe "Ñoc ñawasi gêjana su ma kakên matoc Apômtauna amboac tonanğeñ."

19 Taêc gêjam ñoc gênwapac to gamoa jageona tonañ kêtôm ñamalic sec.

20 Aê taêc gêjam biñ tonañ ñapan ma kêkônin aê katuc tôn.

21 Mago biñ kakên matocña gêmu gêmên gêdên aê taêc gêjam biñ tagen tonec gebe

22 Apômtaunê moasiñ gêjac pep su atom ma nê taê labu gêbacnê su atom tagen.

23 Bêbêcgeñ samob mênkêtu wakuc, aômnmên biñ ñanên gêjam sêga.

24 Katuc kêsôm lasê gebe "Apômtau kêtû ñoc gênlên-sêm, tec jakên matoc en."

25 Apômtau en ñac gabêjam gédên aêac, tañ akên mater en, gédên lau, tañ tonên ñalêlôm sesom en samucgen nañ.

26 Daôn Apômtau gebe mênênam aêac kési ña awenmêgen nec gên ñajamgoc.

27 Ñac teñ embe êôc nê gênwapac ênac m êndên en ñapalêgen oc êmoasiñ en ñajam.

28 Apômtau embe êkên gênwapac naênsac en, nañ ênam tau tòngeñ êngôn nê tauña.

29 En êmbôc awasuñ auc, ec êmac êndu samucgen atom.

30 En êtôc alianô êndên ñac, tañ kêtap en nañ, ma êkên tau êndên lau sênngôm en maja êsa e êôc en tòn.

31 Gebe Apômtau en taê walô ñam, tec êtiñ su enden tòngeñ atom.

32 En embe êkên gênwapac êtap aêac sa oc taê walô aêac êtiac gebe gabêjam gêjam en auc

33 gebe êkên gênwapac to ñandan tonañ kêmoasiñ en atom.

34 Apômtau kêjala embe sêkônij aêac katuñ sêsêp kapoacwalô,

35 embe sênngamiñ biñgédên, tañ en kékên gédên aêac nañ,

36 embe sênam biñgédên ôkwi anga gamên mêtôcña, en kêjala.

37 Apômtaunê ñalêlôm ñanô kesa ñapan.

38 Biñ ñajam to biñ sec oc mênêsa êtôm taugen êtu ênê jatuña.

39 Embe sêkên ñagêjô êtu aêacnên secña, nañ tali awen sa êtu asagenña.

40 Tasala to tansaê nêñ lên ma tamu dandên Apômtau tana.

41 Daôc lemen to ñalêlôm sa êndên Anôtô undambêña gebe

42 "Aêac agêli to ali tauñ sa ma aôm Apômtau kôsuc ma biñ ôkwi atom.

43 "Aôm kôkwa taôm auc ña têmtac ñandan ma kôjanda aêac ma gôjac aêac ña taêm walô masigen.

44 Aôm kôkwa taôm auc ña tao gebe aêacma mec êsô wacêtap aôm sa atom.

45 Aôm gôgôm aêac atu nom samucgen ñalênduc to gênngambu.

46 "Aêacma ñacjo sêpêlê to sêsu aêac susu.

47 Ñalêlôm ñatutuc ma gênwapac kékôm aêac auc ma aêac amoa atêc tauñ to alendec ñanôgen.

48 Ñoc matocsulu kêsêwa amboac bu kapôên gebe aênoc lau samob sêjaña.

49 "Matocsulu keselen gê tòngeñ

50 e Apômtau êtu kênij anga undambê ma êlic aêac.

51 Ñoc ñalêlôm ñawapac ñanôgen gebe gêlic gên, tañ kêtap aênoc lauo malacña sa nañ.

52 "Ñacjo tañ sedec aê ñam masigen nañ, nêñ lip gêjac aê amboac moc.

53 Êsêac sêbaliñ aê tomatoc jaligen kasêp sê ma sêsabi poc gênngôn sêawa auc.

54 Bu gêjam aê auc. Aê taêc gêjam gebe 'Aê gabac-gac.'

55 "O Apômtau, anga sê ñalêlôm aê gamôêc gédên aôm,

56 ma gédên tañ aê kater aôm gebe 'Ôñô ñoc môêc' nañ, aôm kôkên tanam.

57 Aôm gôjô aênoc biñ ma kôsôm gebe 'Ôtêc taôm atom.'

58 "O Apômtau, aôm mênngôjam aê sa to gôjam aê katuc kési.

59 O Apômtau, aôm gôlic gên geo, tañ sêgôm gédên aê nañ. Ômêtôc aê naêndên.

60 Aôm kôjala ñacjo nêñ têtac gedec aêña ma sêgôm gênlêlôm taêsam kêtua aêña.

61 "O Apômtau, aôm gônô êsêacnên biñ kési-kési, nêñ gênlêlôm samob kêtua aêña.

62 Sêsôm biñ kêtôm béc samob ma sêkic biñ kêtua aêña.

63 Gédên bêbêc e oc kêsêp êsêac têtat pêlê aê.

64 "O Apômtau, ôkên ñagêjô êndên êsêac êtôm gên, tañ sêgôm nañ.

65 Ôpuc boa êsêac ma ôkên êsêac sênngôn togênwapac ñanôgen.

66 Ôjanda êsêac to onsen êsêac su samucgen anga nom."

ESEKIEL

Propete Esekiel gêmôa nom gêdênj tañ seserj malac Jerusalem su gêdênj jala 586 gêmurj Kilisi gêmênj nomña nañ. Eñ gêjam sakiñ lau, tañ sêngônj kapoacwalô anğa Babilon to êsêac, tañ sêngônj Jerusalem nañ. Buku tau gêwa tau kêkôc gêja ñasêbu aclê gebe

1. Mòkêlatu 1–24 Propete kêkênj puc nê lau gebe ñacjo oc sêku Jerusalem tulu ma senserj malac tau su ênaña.
2. Mòkêlatu 25–32 Apômtau kêkênj jaerj gebe êmêtôc lau-m toê-toê, tañ sêkônij ênê lau to sêwê êsêac seogerj nañ.
3. Mòkêlatu 33–39 Gêdênj tañ Jerusalem gêjaña su nañ, Apômtau gêjac nê lau têtac tônj to gêjac mata gêdênj êsêac gebe êmoasinj êsêac êndênj têm, tañ gêc nêmña nañ.
4. Mòkêlatu 40–48 Esekiel gêlic lôm daburj wakuc to ñagênjêlôm ma gêwa Judawaganênj lau-m wakuc sa amboac tonanğerj.

Esekiel kêkênj gêwiñ ñanô ma gêlic ñakatu taêsam gêc nê ñalêlôm. Eñ gêlic ñakatu tau gêdênj tañ nê katu kaiñ terj kêsa nañ. Ma eñ gêwa nê jaerj taêsam sa ña dôñ, tañ gêjam nañ. Esekiel kêkac lau gebe sênam taunğ ôkwi e nêñ ñalêlôm êtu wakuc ma eñ gêlênj biñ tamenj gebe sejop nêñ latunğ ñapep. Eñ kêsôm lasê gebe kêkênj mata lau sênam taunğ ôkwiña e nêñ lênj êtu wakuc. Esekiel eñ propetegerj atom, eñ daburjwaga amboac tonanğerj. Kêtu tonanğña eñ taê kêka ñanô gebe lôm daburj êtu wakuc ma lau sêmansañ taunğ e têtü lau daburj.

Anôtônê lêpôn

1 Gêdênj jala kêtü 30 ñaajônj kêtü aclê ma ñabêc kêtü lemerj terj aê gamoa gawiñ lau kapoacwalônğa anğa bu Kebar ñatali. Gêdênj tonanğ undambê gêña ma galic ñakatu, tañ Anôtô gêsunğ gêdênj aê nañ. ² Gêdênj ajônj tau ñabêc kêtü lemerj terj tonanğ kinğ Jehoiakin gêngônj kapoacwalô ñajala kêtü lemerj terj su ³ ma Apômtau kêsôm gêdênj Busi latu aê, daburjwaga Esekiel, anğa bu Kebar, tañ kêpoac Kaldeanênj gamênj nañ. Ma Apômtaunê ñaclai mênğgêjam aê auc.

⁴ Aê gaôc matoc sa ma galic mu gêbuc ñatêna sec, tañ gêmênj anğa gamênj gêmu kêsêpña (nodoña) totao kapôênanô, tañ ñawasi kêkôm aê auc to ja kêpêlanğ kêsa gêmênj ñapanğ nañ. Ma anğa ja tau ñalêlôm aê galic amboac bras ñamondec-mondec. ⁵ Anğa mutêna tau ñalêlôm aê galic ñakatu amboac gênj materj jali aclê, tañ ñakatu amboac ñamalac. ⁶ Êsêac samob nêñ lañônjanô aclê-aclê to ñamagê aclê-aclê kêtômgerj. ⁷ Êsêac enğkaiñ solop ma galic enğpoap amboac bulimakao kapoac nêñ ma ñawasi to ñaôsic-ôsic amboac bras. ⁸ Êsêac lemerj kêtôm ñamalacnênj ma kêsa anğa nêñ ñamagê aclê-aclê ñaka-sunğlabu. Ma êsêac lañônjanô to nêñ ñamagê amboac tonec gebe ⁹ Nêñ ñamagê luagêc gêlam e ñatêpôê kêmoasac tau ma êsêac embe sêsêlênj, go sêkac taunğ ôkwi-ôkwi terj atom, sêsêlênj solopgerj sêja.

¹⁰ Êsêacnênj lañônjanô ñakatu amboac tonec gebe Êsêac samob nêñ lañônjanô, tañ gêc nêmña nañ, ñakatu amboac ñamalac. Lañônjanô anônğa amboac lewe ma lañônjanô gasêña amboac bulimakao to lañônjanô dêmôemuña amboac momboanğ. ¹¹ Êsêac

sêlam nêñ ñamagê luagêc-luagêc gêmu kêpi e sêmoasac tau. Ma êsêac sêkwa ôlinğ auc ña nêñ ñamagê luagêc-luagêc ñagêdô. ¹² Ma samob sêsêlênj solopgerj sêja kêtôm ñalau gêjam gôlinğ êsêac ma sêkac taunğ ôkwi terj atom.

¹³ Anğa gênj materj jali tonanğ ñalêlôm gênj terj gêc, tañ galic amboac ja ñalana kêtôm dawerj ñawê ñaoleb-oleb kêsa. Ja tau ñawê kaiñ terj ma ôsic kêkac anğa ja tau kêsa gêmênj. ¹⁴ Ma gênj materj jali tau sêlêti sêja sêmênj—sêja sêmênj eb tagerj amboac ôsic kêkac.

¹⁵ Gêdênj tañ aê kasala gênj materj jali tonanğ nañ, aê galic wil aclê sêkô nom, wil tau tagerj-tagerj kêtôm êsêacgerj. ¹⁶ Wil aclê tonanğ kêtôm taunğ, ñawasi amboac pocawa. Kêtôm wilgerj wil terj gêjac keso ñalêlômgerj. ¹⁷ Embe sêsêlênj sêna gamênj tônê me ônê, oc sêsêlênj solopgerj sêna, sêkac taunğ ôkwi-ôkwi atom. ¹⁸ Ma materjanô gêjam wil samob ñatali aucgerj. ¹⁹ Ma gênj materj jali aclê tau embe sêsêlênj, go wil sêsêlênj sêwiñ êsêac. Ma gênj materj jali embe sêônj sa sêpi anğa nom, go wil sêônj sa amboac tonanğerj. ²⁰ Gênj materj jali aclê sêsêlênj kêtôm nêñ ñalau têtac gêwiñ ma wil dêdi sêwiñ êsêacgerj gebe gênj materj jali nêñ ñalau gêjam gôlinğ wil amboac tonanğ. ²¹ Amboac tonanğ têm samob nañ gênj materj jali taunğ embe sêsêlênj, go wil sêsêlênj. Embe sêkô, go wil sêkô. Embe sêônj sa, go wil sêônj sa amboac tonanğerj gebe gênj materj jali nêñ ñalau gêjam gôlinğ wil.

²² Anğa gênj materj jali mòkênğapac lôlôc gênj terj gêc, tañ galic amboac umbonğ ñawasi amboac glas kaiñ terj, ñaê kristal. ²³ Anğa umbonğ ñalabu gênj materj jali taunğ sêkô ma sêmêtôc nêñ ñamagê luagêc kêtômgerj e terj

nê kêmoasac êsêagêc, tañ sêkô enj maken-maken nan nêñ. Ma êsêac sêkwa nêñ ôlinj auc nja nêñ ñamagê lu-agêc ñagêdô. ²⁴ Gêdên tañ sêsêlên nan, aê ganjô nêñ ñamagê ñakicsêa amboac bu kapôên ñakicsêa ma amboac Apômtau ñaclai ñatau nê awa to gamên ñadindin amboac sinwaga toñ kapôên nêñ ñadindin. Gêdên tañ sêkô ñanên nan, sêgasuñ nêñ ñamagê ²⁵ Mago awa teñ kêsâ anja umbonj, tañ gêc êsêac môkênrapac ñaôña nan ñapanjenj.

²⁶ Ma anja umbonj, tañ gêc êsêac môkênrapac ñaôña nan, ñamakenj aê galic gênj teñ amboac lêpônj sapir majan-majanña ma ñakatu teñ amboac ñamalac gêngônj lêpônj tau ñaô. ²⁷ Ma galic ñakatu tau ñamakenj ñaôña ñawasi amboac bras ñamondec-mondec ma ñamakenj ñalabuña amboac ja ñawaô. Ma ñawê ñawasi kainj teñ kêkôm ñakatu samucgenj auc. ²⁸ Ma ñawê ñawasi tau kêtôm kasômbuc, tañ kêkô tao ñalêlôm nan. Apômtaunê ñawasi ñakatu tau tonanj.

Apômtau kêkalem Esekiel gebe êtu propete teñ

Aê galic ma gau tauc gaêc lanjôcanô gêdên nom ma ganjô awa teñ, tañ kêsôm binj nanj.

2 Ma enj kêsôm gêdên aê gebe "Ñamalac latu, ôndi sa. Aê gabe jasôm binj êndên aôm." ² Gêdên tañ awa kêsôm binj gêmôa nanj, Apômtau nê ñalau kêsêp aênoc ñalêlôm gêja ma gêôc aê sa jakakô ma aê ganjô awa tau kêsôm binj gebe ³ "O ñamalac latu, aê gabe jasakinj aôm ôndên lau Israel. Êsêac to nêñ mimi sêli tauñ sa to sêbuc dêmôên aê e mênjgêdên galoc. ⁴ Êsêac gêsuntêkwa ñatonj to tetoc aê sa atom. Aê jasakinj aôm ôndên êsêac ôna gebe ôsôm êndên êsêac gebe Apômtaunê binj tau tonec. ⁵ Êsêac lau tonj teñ, tañ sêli tauñ sa ñasec, tec êsêac sêkênj tañenj me sêkênj tañenj atom, mago êsêac sêjala gebe propete teñ gêmôa êsêac ñalêlôm.

⁶ "Ñamalac latu, aôm ôtêc êsêac to nêñ binj atom. Gênj ñatêkwa to locgôm oc sêkôm aôm auc ma ônjgônj alidêbu ñaô, mago ôtêc êsêacnênj binj to nêñ lanjônjsi-boa atom gebe êsêac lau tonj teñ, tañ sêli tauñ sa ñasec nanj. ⁷ Aôm ôsôm ñoc binj êndên lau tonj teñ, tañ sêli tauñ sa ñasec nanj, êsêac sêkênj tañenj me sêkênj tañenj atom.

⁸ "Ñamalac latu, aôm ôkênj tañam binj, tañ aê gabe jasôm êndên aôm nanj. Ôli taôm sa êtôm êsêac atom. Ôña awamsuñ ma ôniñ gênj, tañ aê gabe jakênj êndên aôm nanj." ⁹ Go aê galic lêma teñ, tañ kêmêgôm papia toluñ teñ nanj, kêmêtôc tau gêdên aê. ¹⁰ Ma lêma tau kêlaiñ papia tau ma galic teto binj tanjiboanja to binj ijoc ma binj ojaenja kêsêp maken-makenj.

3 Go Anôtô kêsôm gêdên aê gebe "Ñamalac latu, ôniñ gênj, tañ gêc aôm lanjômnêmña nanj, ôniñ papia toluñ tonanj, go ôna ma ôsôm binj andên lau Israel."

² Amboac tonanj aê ganja aocsuñ ma enj kêkênj luñ tau gêdên aê gebe janiñ. ³ Ma enj kasôm gebe "Ñamalac latu, ôniñ papia tec kakênj gêdên aôm nec e ênam têtacsêga auc." Aa gaenj gênj tau ma kasaê ñakana kêtôm lap.

⁴ Go Anôtô kasôm gebe "Ñamalac latu, ôndên lau Israel ôna ma ôsôm ñoc binj lasê êndên êsêac. ⁵ Aê jasakinj aôm ôndên lau toawen talô ma toawen ñawapac nec atom, jasakinj aôm ôndên lau Israelgenj. ⁶ Aê jasakinj aôm ôndên lau-m ñagêdô, tañ sêsôm awen jaba, tañ aôm gônjô atom nanj atom amboac tonanjenj. Embe jasakinj aôm ôndên lau-m amboac tonanj, oc sêkênj tañenj aôm awam. ⁷ Mago lau Israel oc sêkênj tañenj aôm awam atom gebe êsêac dedec gebe sêkênj tañenj aê aoc. Binj tonanj ñam gebe lau Israel samob gêsuntêkwa ñatonj ma nanj ñalêlôm ñadani. ⁸ Ôlic accgom, galoc aê janjôm aôm lanjônjsi-boa aôm êsêacnênj ma têtêlêlam ñajanja êtôm êsêac teñbelenj. ⁹ Binjanô, aê kakênj aôm têtêlêlam ñajanja kêtôm pocawa kainj teñ diamand su. Ôtêc êsêac atom ma êsêac lanjônjsi-boa êtakê aôm atom gebe êsêac lau tonj teñ, tañ sêli tauñ sa ñasec nanj."

¹⁰ Go Anôtô kêsôm binj tonec gêwiñ gebe "Ñamalac latu, binj samob, tañ jasôm êndên aôm nanj, ênêc nêñ ñalêlôm ma ôkênj tañam aê aoc tau. ¹¹ Gocgo ôndên nêñ lau, tañ sênjgônj kapoacwalô nanj, ôna ma ôsôm êndên êsêac, tañ sêkênj tañenj me sêkênj tañenj atom gebe 'Apômtaunê binj tau tonec.'"

¹² Go Anôtônê ñalau kêsip aê sa ma gêdên tañ Apômtau tonawasi gêdi nanj, aê ganjô ôjô gêjam ñakicsêa kapôên anja aê dêmôêcmuña. ¹³ ñakicsêa tau ñam kêsêp gênj materj jali sêkac ñamagê kêpi tau ma wil kêsêlênj gêwiñ êsêac. Ma ñakicsêa tau tonanj kêtôm ôjô ñakicsêa. ¹⁴ Go ñalau kêsip aê sa ma kêkôc aê gêc gêja. Ma aê gaêc gaja tonjaclaigenj e ñalêlôm kêpuc aê ma Apômtaunê lêma kêkônij aê ñanôgenj. ¹⁵ Tec aê gaô lasê lau kapoacwalôña, tañ sênjgônj malac Tel Abib anja bu Kebar ñatali nanj. Aê ganjônj êsêac ñalêlôm bêc 7 tonoc ñalêlôm gêmô aêgenj kêtû gênj, tañ galic to ganjô nanj.

Apômtau kêkênj Esekiel kêtû dibwaga teñ

¹⁶ Gêdên tañ bêc 7 gêjana nanj, Apômtau kêsôm binj gêdên aê. ¹⁷ Enj kêsôm gebe "Ñamalac latu, aê kakênj aôm kêtû dibwaga lau Israelña. Êndên tañ ônjô binj êsa aocsuñ, nanj naôkênj puc êsêac ônam aê lanjôc. ¹⁸ Aê embe jasôm êndên ñac alôb-alôb teñ gebe enj oc êmac êndu, mago aôm embe ôkênj puc to ôsôm binj êndên enj e êwi nê lênj sec sinj ma êmoa mata jali nec atom, oc ñac alôb-alôb êmac êndu êtu nê secña, mago aôm oc ôwê ênê dec ñakainj. ¹⁹ Mago aôm embe ôkênj puc ñac alôb-alôb ma enj êwi sinj atom to ênam tau ôkwi anja nê lênj sec atom, go enj oc êmac êndu amboac ñac alôb-alôb, mago aôm gôjam taôm kêsî.

²⁰ "Ma teñ. Ñac gêdên teñ embe êwi nê lênj gêdên sinj ma ênjgôm sec ma aê jakênj enj êka selelec, enj oc êmac êndu, gebe aôm kôkênj puc enj atom, tec enj êmac êndu êtu ênê secña. Aê oc taêc ênam nê kolenj ñajam, tañ enj gêgôm nanj, êtiam atom. Mago aôm oc ôwê nê dec ñakainj. ²¹ Mago aôm embe ôkênj puc ñac gêdên teñ gebe ênjgôm sec atom ma enj embe endec sec, nanjgo êmoa mata jali gebe enj kêkênj taña nêñ

puç ma aôm oc ônam taôm katôm kêsi amboac tonanjen.”

Esekiel oc êtôm gebe êsôm biñ atom

²² Ma Apômtau lêma gêsac aê ma enj kêsôm gêdên aê gebe “Ôndi sa ma ôsa gaboan ôna. Aê gabe jasôm biñ êndên aôm anja tônê.”

²³ Amboac tonan aê kasa gaboan gaja ma anja tonan aê galic Apômtaunê nawasi kêtôm aê galic su anja bu Kebar natali. Aê gau tauc lanôcanô gêdên nom, ²⁴ mago Apômtaunê Nalau gêjam aênoc njalêlôm auc. Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “Naôsô nêmandu ma ôlai katam auc. ²⁵ O njamalac latu, oc sêsô aôm têt nja lêpoa ma aôm ôtôm gebe ôsa awê ôndên lau atom. ²⁶ Ma aê gabe jakên im-bêlam êsap lômboam têt gebe awammê êsa ma ôtôm gebe ônac biñsu êsêac atom gebe êsêac lau tonj tenj, tanj sêli tanj sa sec nanj. ²⁷ Mago êndên tanj jasôm biñ êndên aôm nanj, jandelec awamsunj, go aôm ôsôm êndên êsêac gebe ‘Apômtau Anôtô nê biñ tonec’. Nac tanj êkên tanja nanj, ênô biñ tau. Nac tanj endec nanj, endecgeñ gebe êsêac lau tonj tenj, tanj sêli tanj sa sec nanj.” x 4:1-17:24 Apômtaunê jaen nja gêdê, tanj Esekiel geoc lasê nanj, kêsêp njasêbu tonec. Anôtônê biñ kêkanôn Jerusalem, tanj njaço oc senseñ su nanj, ma lau, tanj njaço oc sêwê êsêac nasênjôn kapoacwalô nanj. Propete gêwa biñ njawapac njam sa amboac tonan. Njam kêsêp launên sakij gwamja to nêñ sec.

Lau samob sêwê nêñ biñ njañ êndên-êndênjen

18 Apômtau kêsôm biñ gêdên aê gebe ² “Anja gamên Israel amac asôm-asôm biñgôlij lanj-
wa tonec gebe

‘Tamenj senj wain nanô matac
ma latunji lunlun sij-sij.’
nanj njam amboac ondod.”

³ Apômtau kêsôm gebe “Aê gamoa matoc jali, tec jasôm êtu têt gebe sêsôm biñgôlij tonan anja Israel êtiam atomanô. ⁴ Ôlic acgom, aê katu lau samob katunjatau. Aê katu tama katujatau to latu katujatau amboac tonanjen ma nja, tanj êngôm sec nanj, êmac êndu.

⁵ “Nac gêdên êsap biñsu têt ma êsa nê lêt nanjenjen. ⁶ Enj ênij gên anja anôtôi jaba nêñ gamên njabau to êoc mataanô sa êndên Israelnên gwam atom ma êngôm gên mockaiñja êndên nê nja jaban enj nê awê ma ênêc êwijn, tanj ênam ôli ajôn nanj atom. ⁷ Enj êkônij nja tenj atom ma êngaminj nja tenj nê kamaclauñ atom. Enj ênam genjen atom. Enj êkên mo êndên lau, tanj mo êjô êsêac nanj, sênij to êkên nja kwê êndên lau toôlij njaôma sêsô. ⁸ Enj êkên mone êndên lau, mago taê êka njalakac atom ma enj êka jaê mone êlêlêc su atom amboac tonanjen. Enj êngôm sec atom ma êmêtoc launên biñ naêndênjen. ⁹ Enj êsa nê lêt êtôm njaço jatu ma ejop njaço biñsu nja pepgenj. Nac amboac tonan enj nja gêdên ma êmoa mata jali. Apômtau Anôtô nê biñ tau tonan.

¹⁰ “Ma latu, tanj nja amboac tonan êka lasê nanj, êjanjo gên su ma ênac njamalac êndu ma êsa tamanê lêt gêdên atom, ¹¹ enj ênij gên anja anôtôi jaba nêñ gamên njabau ma êngôm gên mockaiñja êndên nê nja jaban enj nê awê, ¹² ma êkônij lau njalêlôm sawa to lau sêpô lêt tanja ma ênam genjen gên to êngaminj kamaclauñ ma êoc mataanô sa êndên gwam to êngôm gên alôb-alôb, ¹³ êkên mone êndên lau ma taê êka njalakac to êka jaê mone êlêlêc su, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Enj gêgôm gên alôb-alôb samob tonan, amboac tonan enj êmac êndu, ma oc êwê enj tau êmac êndu njañ.

¹⁴ “Ma latu tanj nja tau tonan êka lasê nanj, êlic sec samob, tanj tama gêgôm nanj, ma êtakê to êngôm gên samob tonan atom, ¹⁵ enj ênij gên anja anôtôi jaba nêñ gamên njabau to êoc mataanô sa êndên Israelnên gwam atom ma êngôm gên mockaiñja êndên nê nja jaban enj nê awê atom. ¹⁶ Enj êkônij lau to êjatu kamaclauñ ma êjanjo gên atom, mago êkên mo êndên lau, tanj mo êjô êsêac nanj, sênij ma êkên nja kwê êndên lau toôlij njaôma sêsô. ¹⁷ Enj ejop lêma gebe êngôm gên eso atom ma êkên mone êndên lau, mago taê êka njalakac to êka jaê mone êlêlêc su atom. Enj ejop njaço jatu to êsa nê lêt êtôm njaço biñsu, oc êmac êndu atom, enj êmoa mata jali biñnanônjen. ¹⁸ Tagnj njaço tau tama, tanj gêgôm gên njaçlai sec to kêjanjo launên gên ma gêgôm gên njaçlam gêdên nê lau nanj atom, oc êmac êndu êtu nê secja.

¹⁹ “Ma amac atu kênac gebe ‘Latu êoc nandanj êtu tamanê secja atom êtu asagenja.’ Latu kêsap biñsu têt to têtac gêwijn biñgêdên ma gejob njaço jatu samob nanjenjen, tec enj êmoa mata jali biñnanônjen. ²⁰ Nac tanj gêgôm sec nanj, êmac êndu. Latu êoc nandanj êtu tamanê secja atom ma tama êoc nandanj êtu latunê secja atom. Nac gêdên êtap nê njaçjô njaçlam sa ma njaço sec êtap njaçjô sec sa êtu nê secja.

²¹ “Mago njaço sec tenj embe êkac tau su anja nê sec samob, tanj enj gêgôm nanj, ma ejop njaço jatu samob ma êsap njaço biñsu têt ma têtac êwijn biñgêdên, nanj êmoa mata jali biñnanônjen. Enj êmac êndu atom. ²² Anôtô oc taê ênam nê sec, tanj enj gêgôm nanj, êtiam atom. Enj êmoa mata jali êtu biñgêdên, tanj enj gêgôm nanja.” ²³ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Amac abe njaço sec tenj embe êmac êndu, oc jalic njaçlam me. Masianô. Aê têtac gêwijn gebe jalic enj ênam tau ôkwi ma êmoa mata jali.

²⁴ “Mago njaço gêdên tenj embe êwi nê lêt gêdên sij ma êngôm sec to êngôm gên alôb-alôb, tanj njaço sec gêgôm nanj, oc êmoa mata jali me masi. Masianô. Anôtô taê ênam ênê biñgêdên, tanj enj gêgôm nanj, natenj atom. Enj êmac êndu gebe enj kêgêli biñsu ma gêgôm sec.

²⁵ “Mago amac asôm gebe ‘Anôtônê lêt jagêdên atom.’ Amac lau Israel, akên tanjem aê acgom. Njaço lêt jagêdên atom me. Amac taôm nêmandu lêt tonan jagêdên atom. ²⁶ Nac gêdên tenj embe êkac tau su anja biñgêdên ma êngôm sec, e êmac êndu. Enj êmac êndu êtu sec, tanj enj gêgôm nanja. ²⁷ Ma njaço sec tenj embe

ékac tau su anġa sec, taŋ eŋ gégôm naŋ, ma êsap biŋ-su tøj to têtac êwiŋ biŋgêdêŋ, go ênam katu kêsi.

²⁸ Eŋ gêjam tau ôkwi anġa nê sec samob, taŋ gégôm naŋ, tec êmoa mata jali ma êmac êndu atom. ²⁹ Mago lau Israel sêsôm gebe 'Apômtaunê lêŋ jagêdêŋ atom.' O lau Israel, amboac ondoc. Aêŋoc lêŋ jagêdêŋ atom me. Aê gabe amacnêŋ lêŋ jagêdêŋ atom.

³⁰ "O lau Israel, kêtû biŋ tonanġa aê gabe jamêtoç amac samob êndêŋ-êndêŋgeŋ êtôm nêŋ lêŋ. Apôm-taunê biŋ tau tonanġ. Amac embe ambu taôm to anam taôm ôkwi anġa nêŋ keso atom, oc ananġa êtu nêŋ secŋa. ³¹ Ambaliŋ nêŋ sec samob, taŋ agôm gêdêŋ aê naŋ, siŋ ma amansaŋ nêŋ ŋalêlôm to nêŋ katôm êtu wakuc. O lau Israel, amac abe amac êndu êtu agenġa."

³² Apômtau kêsôm gebe "Nac teŋ embe êmac êndu, oc jalic ŋajam atom. Amboac tonanġ anam taôm ôkwi gebe amoa matem jali." x 19:1-32:32 Jaen ŋagêdô, taŋ kêsôm lasê gebe Anôtô êmêtoç nê lau naŋ, ma ŋagêdô, taŋ kêkanôŋ lau jaba, taŋ sêŋgôŋ sêsi Judawaga naŋ, kêsêp môkêlatu tonec.

Apômtau kêkêŋ Esekîel kêtû dibwaga teŋ

33 Apômtau kêsôm gêdêŋ aê gebe ² "o ŋamalac latu, ôsôm êndêŋ nêŋ lau gêŋ, taŋ ŋanô êsa êndêŋ noc, taŋ jakêŋ siŋ êsa gamêŋ êmêŋ. Lau gamêŋ tonanġa sêjaliŋ nêŋ teŋ sa êtu dibwaga. ³ Eŋ embe êlic ŋacjo têdabiŋ, naŋ eŋ ênac dauc êtaŋ gebe êkêŋ puc lau samob. ⁴ Embe teŋ êŋô, mago êkêŋ taŋa atom e ŋacjo êô lasê ma ênac eŋ êndu, go eŋ tau êwê kaiŋ êmac êndu ŋatôp. ⁵ Eŋ êmac êndu ŋatôp ênêc eŋ taŋa gebe eŋ kêkêŋ taŋa puc atom. Embe eŋ êkêŋ taŋa oc moac eŋ êtôm gebe êc siŋ su. ⁶ Mago dibwaga embe êlic ŋacjo sêmêŋ ma ênac dauc êtaŋ atom ma êkêŋ puc lau atom e ŋacjo sêô lasê ma sênac ŋac teŋ êndu, oc ŋac tau ênanġa êtu nê secŋa, mago dibwaga êwê ênê dec ŋakaiŋ.

⁷ "O ŋamalac latu, aê jakêŋ aôm ôtu lau Israel nêŋ dibwaga. Êndêŋ taŋ ôŋô biŋ teŋ anġa aêŋoc naŋ, ôkêŋ puc êsêac ônam aê laŋôc. ⁸ Aê embe jasôm êndêŋ ŋac sec gebe Aôm ômac êndu, mago aôm embe ôkêŋ puc eŋ gebe ênam nê lêŋ ôkwi gebe êmoa mata jali naŋ atom, go eŋ oc êmac êndu êtu nê secŋa, mago aôm ôwê ênê dec ŋakaiŋ. ⁹ Mago aôm embe ôkêŋ puc ŋac sec ma eŋ ênam tau ôkwi anġa nê sec atom, oc êmac êndu êtu nê secŋa, mago aôm gôjam taôm katôm kêsi.

Lau sêwê nêŋ biŋ ŋakaiŋ êndêŋ-êndêŋgeŋ

¹⁰ "Ma aôm ŋamalac latu, ôsôm êndêŋ lau Israel biŋ tau, taŋ êsêac sêsôm naŋ gebe 'Gêŋ sec to geo, taŋ aêac agôm naŋ, kêkônîŋ aêac tøj e abêlê. Aêac amoa materŋ jali amboac ondoc.' ¹¹ Aôm ôsôm êndêŋ êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm gebe Aê gamoa matoc jali biŋŋanôgeŋ, tec jasôm êtu tøj gebe ŋac sec teŋ embe êmac êndu, oc aê têtac ŋajam atom. Nac sec teŋ embe ênam tau ôkwi to êmoa mata jali, aê oc têtac ŋa-

jam êsa. O lau Israel, anam taôm ôkwimanġ, amac abe amac êndu êtu agenġa.

¹² "Ma aôm, ŋamalac latu, ôsôm êndêŋ nêŋ lau gebe Nac gêdêŋ embe êŋgêli biŋsu, go êna lêŋ gêdêŋ ênam eŋ kêsi atom. Ma ŋac sec embe êwi nê sec siŋ, go nê sec êku eŋ tulu ênanġa atom. Nac gêdêŋ, taŋ êŋgôm sec naŋ, oc êmoa mata jali atom. ¹³ Aê embe jasôm êndêŋ ŋac gêdêŋ gebe êmoa mata jali ma eŋ taê êka nê lêŋ gêdêŋ e êŋgôm sec, go aê taêc ênam ênê lêŋ gêdêŋ teŋ êtiam atom ma eŋ êmac êndu êtu nê secŋa. ¹⁴ Ma teŋ. Aê embe jasôm êndêŋ ŋac sec gebe amac êndu biŋŋanôgeŋ, mago eŋ embe ênam tau ôkwi anġa nê lêŋ sec ma ejop ŋoc jatu to êsap biŋ-su tøj ¹⁵ ma êŋgamiŋ kamaclauŋ atom to êjô gêŋ, taŋ kêjanġo su naŋ, ma êŋgôm biŋsu, taŋ kêtû anġôŋ matem jali ŋam naŋ, ŋanô êsa to êŋgôm sec atom, naŋ êmoa mata jali biŋŋanôgeŋ, eŋ êmac êndu atom. ¹⁶ Aê oc taêc ênam ênê sec, taŋ gégôm naŋ, ŋaterŋ êti-am atom. Eŋ gejob ŋoc jatu to kêsap biŋsu tøj, tec êmoa mata jali biŋŋanôgeŋ.

¹⁷ "Ma nêŋ lau sêsôm gebe 'Apômtaunê lêŋ jagêdêŋ atom.' Mago aê gabe êsêacnêŋ lêŋ jagêdêŋ atom.

¹⁸ Nac gêdêŋ embe êwi nê lêŋ gêdêŋ siŋ ma êŋgôm sec, oc êmac êndu êtu tonanġa. ¹⁹ Ma ŋac sec embe êwi nê sec siŋ ma ejop ŋoc jatu to êsap biŋsu tøj, oc êmoa mata jali êtu tonanġa. ²⁰ Mago amac asôm gebe 'Apômtaunê lêŋ jagêdêŋ atom.' O lau Israel, aê oc jamêtoç amac samob êtôm nêŋ lêŋ êndêŋ-êndêŋgeŋ."

Nawae gebe Jerusalem ênanġa

²¹ Gêdêŋ jala kêtû 12, taŋ aêac anġôŋ kapoacwalô naŋ, ŋaajôŋ kêtû 10 ŋabêc 5 ŋac teŋ, taŋ gêc siŋ anġa Jerusalem gêmêŋ naŋ, mêŋgêô lasê aê ma kêsôm gebe "Êsêac sêku malac tulu." ²² Gêdêŋ kêtula, taŋ gêmurŋ bêc ŋac tau gêô lasêŋa naŋ, Apômtau lêma gêsac aê ma eŋ kêkêŋ imbeloc kêtû goloŋ gêdêŋ bêc, taŋ ŋac tau gêô lasê naŋ, ma aê aocmê kêsa kêtiam atom.

Launêŋ sec

²³ Apômtau kêsôm biŋ gêdêŋ aê gebe ²⁴ "O ŋamalac latu, lau taŋ sêŋgôŋ malac ŋapopoc anġa lau Israel nêŋ gamêŋ naŋ, sêsôm gebe 'Abraham eŋ ŋac tagen ma Anôtô kêkêŋ gamêŋ samucgeŋ gêdêŋ eŋ. Mago aêac lau taêsam, tec galoc gamêŋ tau kêtû aêacnêŋ gêŋgac.'

²⁵ "Amboac tonanġ ôsôm êndêŋ êsêac gebe Apômtau kêsôm gebe Aôm goeŋ dec gêwiŋ ŋamêsôm tau. Aôm gôjam sakiŋ gwam. Aôm gôjac lau êndu. Asageŋ kêkêŋ aôm taêm gêjam gebe gamêŋ tau kêtû amacnêŋ. ²⁶ Aôm taêm kêka nêŋ siŋ. Amac agôm gêŋ alôb-alôb. Amac agôm mockaiŋ gêdêŋ nêŋ lau wacbaŋ amac nêŋ lauo. Asageŋ kêkêŋ amac taêm gêjam gebe gamêŋ tau kêtû amacnêŋ.

²⁷ "Ôsôm êndêŋ êsêac gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe Aê gamoa matoc jali biŋŋanôgeŋ, tec jasôm êtu tøj gebe lau, taŋ sêŋgôŋ malac ŋapopoc

nañ, lau oc sênac êsêac êndu. Êsêac tañ sêngôn gamên ñamagêña nañ, bôcbôm oc sêndañgôn êsêac. Êsêac tañ sêngôn malac ñajaña me pocgêsun nañ, gêmac sec oc êngôm êsêac e sênaña. ²⁸ Aê gabe jañgôm gamên êtu gasañ. Nêñ ñaclai, tañ êsêac tetoc taun sa kêpi nañ, oc êmbacnê. Ma gamên Israel ñalôc oc êtu gamên sawa e ñac teñ êtôm gebe êsa lôc ñaintêna êti-am atom. ²⁹ Êndên tañ aê jañgôm gamên êtu gasañ êtu sêgôm gên alôb-alôb nañña, êsêac oc sêjala gebe aê Apômtau tau."

Jaen tañ propete kêsôm nañ ñanô

³⁰ "O ñamalac latu, nêñ lau sêsôm biñ kêpi aôm sêkô tunbôm ñagala to andu ñasacgêdô. Êsêac sêsôm gêdên taun gebe 'Ajôc, tawac ma tañô biñ, tañ galoc gêmên aña Apômtaunê nañ.' ³¹ Amboac tonañ lau sêliñ taun japañ-japañ amboac lau sêgôm-sêgôm ma ñoc lau sêngôn sic sêngôn aôm lañômñemña to sêñô nêñ biñ, mago sêngôm ñanô êsa atom gebe biñ-dansañ gêc êsêac awensun ma nêñ ñalêlôm gêgôm mocsac awagen. ³² Ma êsêac sêlic aôm amboac ñac, tañ gêjam wê têtac gêwiñña ñajamgen to gêjac gên wêña nañ. Êsêac sêñô aômñem biñ samob, mago sêngôm ñateñ ñanô êsa atomanô. ³³ Ma êndên nañ nêñ biñ ñanô êsa-ma oc ñanô êsa biññanôgen-gocgo sêjala gebe propete teñ gêmoa êsêac ñalêlôm." ^I êndên ñamu (Ep 1:14) ^{II} ñabelo gebe eñ oc taê ênam nê tốp tonañ. ^{III} êti-am.

Lau Israel nêñ gejobwaga

³⁴ Apômtau kêsôm biñ tonec gêdên aê gebe ² "O ñamalac latu, oc biñ lasê êkanôn lau Israel nêñ gejobwaga. Oc biñ lasê ma ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe Ojae, amac gejobwaga Israelña, amac ajop taômgen. Gejobwaganên kôm gebe sejob domba nec atom me. ³ Amac aen ñalêsi to asô ñakwê, tañ awa ña domba ñalêlilu ma abuc domba ñajam to aen ñamêsôm tau, mago amac alôm domba tau atom. ⁴ Amac apuc gên palê-palê tôn atom to agôm êsêac, tañ gêmác gêgôm êsêac nañ, ôliñ ñajam kêsa atom. Amac asabañ êsêacnên kamoc atom ma ajoñ êsêac, tañ seo sic nañ, sa ma awê êsêac sêmu sêmên atom to asom êsêac, tañ sêjaña nañ, atom amboac tonañgen ⁵ Tec lau sêjac domba tau salin-salin e têtû bôcbôm samob nêñ gwada gebe nêñ gejobwaga masi. ⁶ Êsêac sêjac ñoc domba salin-salin e seo sic sêmoa lôc to gamên ñabau samob. Êsêac sêjac ñoc domba salin-salin e sêjam nom ñagamên samob auc. Ma ñac teñ gêjam jaom êsêac to gesom êsêac atom.

⁷ "Amac gejobwaga, galoc añô biñ, tañ aê Apômtau gabe jasôm êndên amac nañ acgom. ⁸ Aê gamoa matoc jali biññanôgen, tec jasôm êtu tôn gebe Aênoc domba têtû bôcbôm nêñ gwada ma bôcbôm samob

^I Kamaclaur: 1. kêtû ñabelo gebe tatap ñanô tau sa ^{II} 2. ñac teñ embe ênam tốp teñ, go êkên gên teñ êtu ^{III} Malôgen embe ênac tốp tonañ, go êtap nê gên tau sa

señ ñoc domba kêtû êsêacnên mo gebe domba nêñ gejobwaga masi. Aênoc gejobwaga sesom ñoc domba atom. Gejobwaga sêlôm taungen ma sêlôm ñoc domba atom. ⁹ Kêtû biñ tonañ ñaiña amac gejobwaga akên tañem ñoc biñ acgom. ¹⁰ Aê Apômtau Anôtô jasôm lasê gebe aê oc jakalem gejobwaga gebe sêwa nêñ biñ sa. Aê oc jaka jaê ñoc domba aña êsêacnên ma janac jao gebe sejob ñoc domba êti-am. Ma gejobwaga sejob taun êti-am amboac tonañgen. Ma aê gabe janam ñoc domba kêsi aña êsêacnên awensun e têtû êsêacnên gwada atom."

Nacgejob ñajam

¹¹ "Aê Apômtau Anôtô jasôm êndên amac gebe aê taucgen gabe jansom ñoc domba ma jajop êsêac. ¹² Aê gabe jajop êsêac êtôm ñacgejob gêjam jaom nê domba, tañ lau sêjac salin-salin sêmoa gamên samob nañ. Aê gabe janam ñoc domba kêsi aña gamên samob, tañ lau sêjac êsêac salin-salin gêdên ômbiñ to ñakesec kêkôm gamên auc nañ. ¹³ Aê gabe jakôc êsêac su aña gamên jaba tau ma jajoñ êsêac sa to jawê êsêac sêmu dêndên taun nêñ gamên sêmên êti-am. Aê oc jalôm êsêac aña lôc to gaboan Israelña ma aña gamên tau ñamala ñajamanô. ¹⁴ Aê gabe jalôm êsêac ña gêgwan ñajam ma êsêac sêniñ gêgwan tau aña Israel ñalôc. Aña tônê êsêac sêlêwan taun aña gamên wale-wale ma sêniñ gêgwan ñajamanô aña Israel ñagamên. ¹⁵ Aê taucgen gabe jatu ñoc domba nêñ gejobwaga ma gabe jatap gamên sêlêwan taunña teñ sa êtu êsêacña. Aê, Apômtau Anôtô tauc kasôm biñ tonañ.

¹⁶ "Aê gabe jansom êsêac, tañ sêjaña nañ, ma jajoñ êsêac, tañ seo sic nañ, sa to jawê êsêac sêmu sêmên ma jansambañ êsêacnên kamoc to jañgôm êsêac, tañ gêmác gêgôm êsêac nañ, ôliñ ñajam êsa, mago onañ, tañ tonjalêsi ma toôliñwalô nañ, aê oc jansen su. Aê oc jatu êsêacnên ñacgejob gêdên tau.

¹⁷ "O ñoc domba, amboac tonañ aê, Apômtau Anôtô jasôm êndên amac gebe Aê gabe jamêtôc domba êndên-êndêngeñ ma jawa domba kapoac to noniñ kapoac êkôc. ¹⁸ Amboac ondoc amac ñagêdô aen gêgwan ñajamanôgen jakêtôm atom, tec amac aka gên, tañ amac aniñ atom nañ, popoc nec. Amac anôm bu ñakênkên, tec agôm onañ, tañ amac anôm atom nañ, ñamôp kêsa. ¹⁹ Ma aênoc domba ñagêdô oc sêniñ gêgwan, tañ amac aka popoc nañ, ma sênôm bu, tañ amac agôm ñamôp kêsa nañ.

²⁰ "Amboac tonañ aê, Apômtau Anôtô jasôm êndên amac gebe Aê tauc jamêtôc amac domba, tañ atôp e ñatêku masi nañ, to amac, tañ ôliñ ñasañ nañ.

²¹ Amac alêsuc domba palê-palê to asap êsêac ña nêñ jabo e atiñ êsêac su aña ton ñalêlôm. ²² Mago aê oc janam ñoc domba kêsi. Êsêac têtû nêñ gwada êti-am atom. Aê oc jamêtôc domba samob êndên-êndêngeñ. ²³ Aê oc jakên ñoc sakiñwaga Dawid êtu êsêacnên gejobwaga. Eñ oc êlôm êsêac ma êtu nêñ ñacgejob ñanô. ²⁴ Aê Apômtau tauc gabe jatu êsêacnên Anôtô ma ñoc sakiñwaga Dawid êtu êsêacnên gôliñwaga. Aê,

Apômtau kasôm biñ tonar. ²⁵ Aê gabe jamoatiñ poac wamaña êndên êsêac ma jansoc bôcbôm sêwi nêñ gamêñ sin, go ñoc domba sêñgôn ñajamgeñ anğa oba ma sêñêc bêc anğa salen.

²⁶ “Aê gabe janam mec êsêac to gamêñ, tañ kêgi ñoc lôc dabuñ auc nañ, ma jakêñ kom ênac êndên ñanoc solop. Kom tau oc êmoasiñ nom. ²⁷ Ka kômña ênam ñanô ma nom êkêñ gêñ êpi ñajamgeñ ma lau oc sêmoa ñajam anğa tauñ nêñ nom. Ma aê embe jamô ñoc launêñ kapoacwalô êñgic ma jajañgo êsêac su anğa lau, tañ sêkônin êsêac tôn lemeñ e sêmoa nêñ tauñña nañgo sêjala gebe aê Apômtaugoc. ²⁸ Lau tenterlatu oc sêjañgo êsêac êtiã atom ma gamêñ ñabôcbôm oc sêndañgôn êsêac êtiã atom amboac tonanğen. Êsêac oc sêmoa ñajam ma teñ êtakê êsêac atom. ²⁹ Aê oc jasê êsêacnêñ kôm moasiñña gebe mo êjô êsêac êndu anğa gamêñ tau êtiã atom. ³⁰ Ma êsêac samob oc sêjala gebe aê, Apômtau Anôtô jamoa jawiñ êsêac ma lau Israel têtü aêñoc lau. Aê Apômtau Anôtô, kasôm biñ tau tonar.

³¹ “Ñoc domba amac, ñoc domba ñaton, tañ aê galôm nañ, atu ñoc lau. Ma amacnêñ Anôtô aê. Apômtau Anôtô kêsôm biñ tau tonar.” x 35:1–36:21 Propete geoc biñ lasê kêkanôn gamêñ Edomña ma kêsôm lasê gebe lau Israel sêmu sêna nêñ malacmôkê êtiã.

Lau Israel sêmoa ñajam êtiã

²² “Amboac tonar ôsôm êndên lau Israel gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe O lau Israel, gêñ tañ aê jañgôm nañ, aê jañgôm êtu amacña atom, aê jañgôm êtu aêñoc ñaê dabuñña, tañ amac agôm kêtü sec anğa lau samob, tañ amac aô lasê êsêac nañña. ²³ Aê oc jawaka ñoc ñaê towae ñadabuñanô sa. Ñoc ñaê kêtü sec anğa tenterlatunên, amac agôm ñoc ñaê kêtü sec. Ma tenterlatu sêjala gebe Apômtau aê. Aê Apômtau Anôtô kasôm biñ. Aê oc jawaka tauc sa êpi amac gebe aê dabuñ. ²⁴ Aê gabe jakôc amac su anğa tenterlatunên ma jajoñ amac sa anğa gamêñ samob ma jawê amac amu andên taôm nêñ gamêñ ana êtiã. ²⁵ Aê jansanem bu ñawa êpi amac e atu selec. Aê jakwasin nêñ ñatêmui to nêñ sakin gwamña su ênaña. ²⁶ Aê gabe jakêñ ñalêlôm wakuc teñ êndên amac. Aê gabe jakôc nêñ ñalêlôm ñadani su ma jakêñ ñalêlôm biñmalôña êndên amac. ²⁷ Aê oc jakêñ ñoc ñalau êsêp amacnêñ ñalêlôm ma jajoñ gebe amac andañguc ñoc biñsu ma anğôm jatu samob, tañ kakêñ gêdên amac nañ, ñanô êsa. ²⁸ Go amac oc anğôn gamêñ, tañ kakêñ gêdên amacnêñ mimi nañ. Amac atu aêñoc lau ma amacnêñ Anôtô aê. ²⁹ Aê gabe janam amac kêsi anğa nêñ ñatêmui samob. Aê gabe jajatu nom gebe êkêñ ñanô taêsam gebe aôc tóbôm êtiã atom. ³⁰ Aê gabe jakêñ ka ênam ñanô to kôm ênam ñanô êtu taêsam gebe tóbôm, tañ êñgôm waem sec anğa tenterlatunên nañ, teñ êsa êtiã atom, ³¹ go amac taêm ênam nêñ lên alôb-alôb, tañ asa nañ, to nêñ sec, tañ agôm nañ, ma majem taôm êtu nêñ sec to geonja. ³² O lau Israel, ajalaman gebe aê

jañgôm gêñ tonar ñai êtu amacña atom. Majem to asi taôm êtu nêñ lênña. Aê Apômtau Anôtô kasôm biñ tonar.”

³³ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Êndên bêc, tañ jakwasin amacnêñ sec samob su atu selec nañ, aê jakêñ amac anğôn nêñ malac ma akwê nêñ andu ñapopoc sa êtiã. ³⁴ Ma jakêñ amac awaka gamêñ, tañ lau tê sêwê sêja sêmên nê, sêlic amboac gamêñ sawa nañ, sa êtiã. ³⁵ Ma lau oc sêsôm gebe ‘Gamêñ tonar kêtü gasar ma galoc talic amboac kôm Eden. Ma malac, tañ kêtü tuc to sawa ma sesen popoc nañ, galoc lau sêñgôn ma sêkwê tunbôm sa kêtiam.’ ³⁶ Go lau tenterlatu, tañ sêñgôn sêñgi amac auc nañ, sêjala gebe aê, Apômtau kakwê malac popoc sa ma kasê mo kêsêp gamêñ gasar kêtiam. Aê Apômtau gajac mata biñ tonar ma aê oc jañgôm ñanô êsa.”

³⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe “Aê gabe jakêñ lau Israel teter aê gebe janam êsêac sa êtu gêñ teñña êwiñ gebe jakêñ êsêacnêñ namba êtu kapôn amboac domba ñaton teñ. ³⁸ Lau toton-toton sênam malac, tañ galoc kêtü tuc nañ, auc amboac domba danja sêjam Jerusalem auc gêdên têm omsêgaña. Êndên tonar êsêac sêjala gebe Apômtau aê.”

Gaboñ ñatêkwa ñakelenña

37 Apômtaunê lêma gêsac aê ma Apômtaunê Ñalau kêkôc aê ma ketoc aê kakô gaboñ, tañ ñatêkwa gêjam nom auc samucgeñ. ² Ma en gêwê aê kasêlên gaboñ tonar samucgeñ ma aê galic gebe ñatêkwa taêsam ñasec gêjam gaboñ tonar auc ma ñatêkwa tau ñakelen langwageñ. ³ En kêsôm gêdên aê gebe “O ñamalac latu, ñatêkwa tonec oc êtôm gebe mater jali êsa êtiã me masi.”

Ma aê gajô en gajô en awa gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, aôm taômgeñ tec kôjala biñ tonar.”

⁴ En kêsôm gebe “Oc biñ lasê êndên ñatêkwa tau ma ôsôm êndên êsêac gebe O ñatêkwa ñakelen, akên tañem Apômtaunê biñ. ⁵ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gêdên ñatêkwa gebe Alic acgom, aê oc jaju aocjaô êsêp nêñ ñalêlôm, go matem jali êsa êtiã. ⁶ Aê oc jakêñ ñakalôc to ñamêsôm êndên amac ma jakwa amac auc ña ñaôlic. Aê gabe jaju aocjaô êsêp amacnêñ ñalêlôm ma jakêñ amac matem jali êsa. Go amac ajala gebe aê Apômtau tau.”

⁷ Amboac tonar aê gaoc biñ lasê kêtôm Apômtau kajatu aê. Ma gêdên tañ gaoc biñ lasê nañ, gañô ñakicsêa amboac gegob kêtan ma galic ñatêkwa sêjac têtü tañ ma sêlin tañ japan-japan ma sêjac têtü tañ. ⁸ Gêdên tañ kapuc matoc tôn gêñ tau nañ, ñakalôc to ñamêsôm ma ñaôlic gêjac têtü ñatêkwa auc, mago awajaô kêsêp ôlin atom tageñ.

⁹ Go Apômtau kêsôm gêdên aê gebe “O ñamalac latu, oc biñ lasê êndên ñalau. Ôsôm êndên ñalau gebe O awajaô, ômôn anğa nom maken-maken samob ma ôju êsêp ñacmatê tonec gebe mater jali êsa.”

¹⁰ Amboac tonar aê gaoc biñ lasê kêtôm en kêtatu aê. Ma awajaô jakêsêp ñacmatê e mater jali kêsa ma

dédi sa jasêkô. Êsêac taêsam nasec kêtôm siŋwaga toŋ kapôênanô teŋ.

¹¹ Anôtô kêsôm gédên aê gebe “O ñamalac latu, lau Israel têtôm ñatêkwa tonan. Êsêac sêsôm gebe êsêac têtü keleŋ ma nëŋ gêŋ sêkêŋ materŋa masi, tec sêbacgac. ¹² Amboac tonan aôm oc biŋ lasê ma ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau kêsôm biŋ tonec gebe O ñoc lauace, alic acgom, aê gabe jaŋa amacnêm sêô ma jaŋu amac andi sa ma jakêŋ amac amu ana gamêŋ Israelŋa êtiam. ¹³ Êndên taŋ jaŋa nêm sêô ma jaŋu amac andi sa naŋ, ajala gebe aê Apômtau tau. ¹⁴ Aê gabe jaju ñoc aocjaô êsêp amacnêm ñalêlôm ma amac matem jali êsa ma jakêŋ amac aŋgôŋ nêm gamêŋ. Êndên tonan oc ajala gebe Aê Apômtau gajac mata biŋ tonan ma aê oc jaŋgôm ñanô êsa. Aê Apômtau kasôm biŋ tonan.”

Juda to Israel têtü gamêŋ kiŋŋa tagen

¹⁵ Apômtau kêsôm biŋ tonec gédên aê kêtiam gebe ¹⁶ “O ñamalac latu, ôkôc tôc teŋ ma oto biŋ tonec êsêp gebe ‘Êtu Juda to Israel, taŋ sêsap eŋ tôŋ naŋŋa.’ Go ôkôc tôc teŋ êtiam ma oto biŋ tonec êsêp gebe ‘Êtu Josep to lau Israel samob, taŋ sêsap eŋ tôŋ naŋŋa.’ ¹⁷ Gocgo ômêŋgôm tôc luagêc tonan e ñatêku êndiŋ tau gebe talic amboac gêŋ tagen. ¹⁸ Ma nêm lau embe sêsôm gebe ‘Ôwa gêŋ tonan ñam sa,’ ¹⁹ go ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe Aê gabe jakôc Josep nê tôc, taŋ kêsêp Epraim lêma naŋ, to gôlôac Israel, taŋ sêsap eŋ tôŋ naŋ, nëŋ ma janac têku ña Judanê tôc e têtü tôc tagen, taŋ jamêŋgôm êsêp aê lemoc.

²⁰ “Ômêŋgôm ka luagêc, taŋ koto biŋ kêsêp naŋ, tôŋ ña lêmam ma ôtôc lau sêlic. ²¹ Go ôsôm êndên êsêac gebe Apômtau Anôtô kêsôm biŋ tonec gebe Alic acgom, aê gabe jakôc lau Israel sa aŋga tentenlatunêŋ ma jajoŋ êsêac sa aŋga gamêŋ samob ma jakêŋ êsêac sêmu dëndên êsêac tauŋ nëŋ gamêŋ sêna. ²² Aê gabe jakêŋ êsêac têtü lau toŋ tagen aŋga Israel ñagamêŋ lôcŋa. Êsêacnêŋ kiŋ tagen ênam gôliŋ êsêac ma êsêac sêwa tauŋ êkôc têtü lau toŋ luagêc me têtü gamêŋ kiŋŋa luagêc êtiam atom. ²³ Êsêac sêŋgôm tauŋ ñatêmui êsa ña nëŋ gwam to gêŋ alôb-alôb kaiŋ teŋ ma nëŋ sec tokaiŋ-tokaiŋ êtiam atom. Aê gabe janam

êsêac kêsü aŋga nëŋ lêŋ sêgêli biŋsu to sêgôm secŋa ma jakwasinŋ êsêac têtü selec. Ma êsêac têtü ñoc lau ma aê jatu nëŋ Anôtô. ²⁴ Kiŋ teŋ amboac ñoc sakiŋwaga Dawid ênam gôliŋ êsêac ma ñacgejob tagen ejop êsêac samob. Êsêac taŋeŋ wamu ñoc jatu to sejob ñoc biŋsu ñapepgeŋ. ²⁵ Êsêac oc sêŋgôŋ gamêŋ, taŋ kakêŋ gédên ñoc sakiŋwaga Jakob naŋ, êsêac sêŋgôŋ nom, taŋ nëŋ mimi sêwê kaiŋ naŋ. Êsêac to nëŋ gôlôac to nëŋ gôlôac nëŋ wakuc samob sêŋgôŋ gamêŋ tonan enden tôŋgeŋ. Ma kiŋ teŋ amboac ñoc sakiŋwaga Dawid oc ênam gôliŋ êsêac enden tôŋgeŋ. ²⁶ Aê gabe jamoatiŋ poac wamaŋa teŋ êndên êsêac. Poac tau ênêc êsêacŋa enden tôŋgeŋ. Aê gabe janam mec êsêac to jakêŋ êsêac têtü taêsam ma jakêŋ ñoc lôm dabuŋ êkô êsêac êsêac têtü taêsam ma jakêŋ ñoc jaŋgôŋ êtu têlê jawiŋ êsêac. Aê gabe jatu êsêacnêŋ Anôtô ma êsêac têtü aêŋoc lau. ²⁸ Embe jatoc ñoc lôm dabuŋ êkô êsêac ñalêlôm enden tôŋgeŋ, go tentenlatu oc sêjala gebe aê Apômtau jakêŋ Israel têtü lau dabuŋ.” x 38:1-48:35 Apômtaunê jaen teŋ kêsôm lasê gebe Israelnêŋ ñacjo oc sênaŋa ma Anôtônê lau oc sêŋgôŋ nëŋ malacmôkê têtü wakac êtiam. Môkêlatu ñamuŋa gêwa lôm dabuŋ wakuc to ñagêŋlêlôm samob, taŋ Esekuel gêlic gédên taŋ katu kaiŋ teŋ kêsä naŋ sa. Biŋsu taŋ ênam gôliŋ sakiŋ lôm dabuŋŋa naŋ, gêc môkêlatu tonec gêwiŋ ma ñagôliŋ sênac sam nomŋa gêc amboac tonanŋeŋ. x Esranê buku tonec gêjac têku Miŋtau ñabuku luagêc. Lau Juda, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô aŋga Babel naŋ, nëŋ ñagêdô sêmu sêja nëŋ malacmôkê ma sêkwê nëŋ malac Jerusalem sa to sêwaka sakiŋ omŋa sa kêtiam. x Êsêac têdênarŋ miŋ tau kêsêp ñasêbu têlêac gebe x 1. Môkêlatu 1-2 Lau Persia nëŋ kiŋsêga Kirus kêjatu lau Juda nëŋ toŋ ñamataŋa gebe sêmu sêna nëŋ gamêŋ. x 2. Môkêlatu 3-6 Êsêac sêkwê lôm dabuŋ sa kêtiam ma sêjac kawi lôm tau. Su, go sêwaka Anôtônê sakiŋ omŋa sa kêtiam. x 3. Môkêlatu 7-10 Jala ñagêdô gêjaŋa acgom, go Esra gêwê lau Juda nëŋ toŋ teŋ sêô lasê Jerusalem amboac tonan. Esra kêjala Anôtônê biŋsu kêtü tôŋ eŋ, tec kêmasaŋ lêŋ teŋ gebe lau Juda sêwi nëŋ lauo jaba, taŋ sêjam naŋ, siŋ gebe sejob lau Israel nëŋ biŋlênsêmu, taŋ gêjam gôliŋ nëŋ sakiŋ dabuŋ ñalêŋ naŋ.

DANIEL

Ŋac-keto-bukuwaga Daniel keto buku tau g d n jala 200 ma 100 g muŋ Kilisi g m n nomŋa ŋasawa. G d n tonaŋ lau samuc n n kiŋ teŋ k k niŋ to gejoŋ lau Juda e s c  nandaŋ kap n. Ŋac-keto-bukuwaga kejoŋ miŋ to ŋakatu, taŋ lau s lic g d n taŋ katuŋ kaiŋ teŋ k sa naŋ, sa ma gebe  puc n  lau t n e s k n materŋ t m, taŋ An t   ku n n  cjo tulu to  k n n  lau s nam g liŋ tauŋ  tiam naŋ.

Buku tau ŋasêbu luagêc gebe

1. M k latu 1-7 Judawaganên miŋ, taŋ k sa g d n taŋ lau Persia s jam g liŋ n n gam n naŋ, g c m k latu tonec. Judawaganên kasêga Daniel. Eŋ to n  lau s k n g wiŋ to taŋeŋ wamu An t , tec s ku n n  cjo tulu.
2. M k latu 8-12 Daniel katu kaiŋ teŋ k sa, tec g lic ŋakatu acl . Ŋakatu tau ŋam gebe  t c lau Babilon to lau ŋag d  n n gam n kiŋŋa k pi ma g d n ŋanoc gêjaŋa kêtiam e mêngêdên t m ŋac-keto-bukuwaga keto buku tauŋa. Ŋakatu tau geoc las  gebe lau samuc n n kiŋ, taŋ k k niŋ An t n  lau naŋ, oc  naŋa. An t n  /au oc s ku eŋ tulu.

Ŋacs nomi Judaŋa s moa kiŋ Nebukadnesar n  gam n

1 G d n lau Juda n n kiŋ Jehoiakim n  jala g liŋŋa k tu têlêacŋa naŋ, kiŋ Babilonŋa Nebukadnesar jak gi Jerusalem auc. ² Ma Ap mtau k k n lau Juda n n kiŋ Jehoiakim k s p eŋ l ma ma Ap mtaun  l m ŋawaba ŋag d  g wiŋ. Ma eŋ k k c g n tau jak s   n  an t n  l m aŋga gam n Sinar ma ketoc waba tau k k   n  an t n  andu kanom ŋa.

³ Go kiŋ tau k jatu n  gejobwagasêga Aspenas gebe  jaliŋ lau ŋag d  aŋga lau Israel n n kiŋ to n n lau towae n n g l ac sa. ⁴ Eŋ  jaliŋ lau wakuc sa.  s ac  liŋ ŋago masi to laŋ n  jam ma lau tokauc m t  samobŋa ma lau, taŋ sêjala biŋ naŋ, ma t tap kauc sa ŋaga geŋ, ma t t m s nam sakiŋ s moa kiŋn  andu. Ma Aspenas  nd n  s ac e teto to s sam aweŋ Kaldea tau  tu t n. ⁵ Kiŋ tau k jatu gebe s k n g n taniŋŋa to wain aŋga eŋ tau n  tebo  nd n  s ac s niŋ to s n m  t m bêcgeŋ. Ma k s m g wiŋ gebe t nd n  s ac  t m jala t l ac, go m n s k c n n k m s nam sakiŋ kiŋŋa sa. ⁶ Lau tonaŋ n n  a  tonec Daniel ag c Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe tonaŋ aŋga lau Juda n n. ⁷ Ma gejobwagasêga g  êsêacnên  a  wakuc. Eŋ k sam Daniel gebe Beltesasar ma Hanania gebe Sadrak ma Misael gebe Mesak ma Asaria gebe Abednego.

⁸ Mago Daniel ta  g jam k tu t n gebe kiŋn  g n taniŋŋa to n  wain enseŋ  n  dabuŋ su atom, tec keteŋ gejobwagasêga gebe  k n g n tonaŋ  nd n eŋ e enseŋ  n  dabuŋ su atom. ⁹ Ma An t  ta  g jam Daniel ma k k n gejobwagasêga g lic eŋ ŋajam ma ta  wal  eŋ. ¹⁰ Gejobwagas ga Aspenas tau k s m g d n Daniel gebe "A  kat c tauc gebe ŋoc ap mtau kiŋ t  kêjaliŋ n m g n  niŋ to  n mŋa sa n , oc  lic gebe a m  t p  t m ŋapalê, taŋ n n jala k t m a m n m naŋ atom ma oc  nac a   ndu."

¹¹ Go Daniel k s m g d n sakiŋwaga, taŋ gejobwagasêga k k n eŋ gebe  nam sakiŋ Daniel ag c Hanania ma Misael ag c Asaria naŋ gebe ¹² " nsa  n m sakiŋwaga a ac  t m b c lemeŋlu acgom ma  k n gêngaga to bugen a ac aniŋ to an m. ¹³ Go  nam d n a ac  pi ŋapalê, taŋ seŋ kiŋn  moasiŋ naŋ,  lic su, go aêacma lau ondoc t t p ŋajam êlêlêc su, go  ng m  nd n n m sakiŋwaga a ac  t m a m ta m g jam."

¹⁴ Tec eŋ k k n taŋa eŋ ma k sa   s ac k t m b c lemeŋlu. ¹⁵ B c lemeŋlu tonaŋ gêbacnê ma eŋ g lic gebe Daniel to n  lau  liŋ ŋajam ma t t p sêlêlêc ŋapalê samob, taŋ seŋ kiŋn  moasiŋ naŋ su. ¹⁶ Amboac tonaŋ sakiŋwaga tau k k c n n moasiŋ to n n wain, taŋ g jac  s ac ŋawae naŋ, su ma k k n g ngagagen g d n  s ac seŋ.

¹⁷ Ma An t  k k n kauc to jala g d n ŋacsenjom acl  tonaŋ e sêjala biŋ to m t  samob. Ma Daniel k jala m t   wa m  to g n ŋakatu ŋam saŋa g wiŋ.

¹⁸ G d n têm taŋ kiŋ Nebukadnesar k k n naŋ g bacn , gejobwagasêga Aspenas g w   s ac d d n eŋ s ja. ¹⁹ Ma kiŋ g jam biŋgalôm g wiŋ  s ac e g lic gebe  s ac samob n n teŋ k t m Daniel ag c Hanania ma Misael ag c Asaria atom, amboac tonaŋ s k n  s ac s moa s wiŋ kiŋ ŋapaŋ. ²⁰ T m samob, taŋ kiŋ k tu k nac  s ac k tu biŋ kauc to jalaŋa teŋ naŋ, eŋ g lic gebe  s ac sêjala biŋ k l l c lau beŋ to mectomaŋ samob, taŋ s moa  n  gam n kiŋŋa naŋ su ŋ ngeŋ. ²¹ Ma Daniel g moa ŋapaŋ e Kirus k tu kiŋ Babilonŋa.

Nebukadnesarn  m 

2 G d n Nebukadnesar n  jala g liŋŋa k tu lu-ag c eŋ g c m  e k k niŋ eŋ ŋasec ma g c b c jageo. ² Tec kiŋ k jatu gebe sêkalem beŋwaga to lau mectomaŋ ma lau-s puc-kapoacwaga to lau Kaldea m n s nac miŋ m  tau  nd n eŋ.  s ac s m n ma

sêkô kiñ lañônêm. ³ Go kiñ tau kêsôm gédên êsêac gebe "Aê gaêc mê tenj e kékên wapac aê tec gabe janô mê tau ñam." ⁴ Go lau Kaldeaña awenj gêoc enj gebe "Kiñ, ômoa endenj tóngej. Ôsôm nê mêtê tau lasê êndên aêac ma aêac oc awa mê tau sa."

⁵ Kiñ tau gêjô Kaldea awenj gebe "Aênoc binj tonec oc êtu tónj gebe 'Embe asôm mê lasê to awa ñam sa êndên aê atom nanj, oc sêkac amac ôlim êngic-êngic ma oc sensej nê mêtê andu su. ⁶ Mago embe asôm mê lasê to awa ñam sa oc jakênj awa to ñaôli êndên amac to jatoc amac sa ñanôgej.' Tec asôm mê tau lasê to awa ñam sa êndên aêmanj."

⁷ Êsêac sêjô awa kêtú dim luagêcña gebe "Kiñ ênac minj nê mê ñabinj êndên nê sakinjwaga aêac acgom, go aêac oc awa ñam tau sa." ⁸ Kiñ tau gêjô êsêac awenj gebe "Aê kajala gebe amac abe anac têtú tem gebe ajala gebe aê kasôm ñoc ñalêlôm gédên amac lasê sugac. ⁹ Embe asôm mê tau lasê êndên aê atom, go binj tagenj, tanj kakênj puc gédên amac su nanj, êtap amac sa êtómgej. Amacnê mêtê ñalêlôm kêpi tagenj gebe ansau binj dansanj to ambanac binj êndên aê e aênoc ñalêlôm ênam tau ôkwi. Amboac tonanj asôm mê tau lasê êndên aê, go jajala gebe amac atôm gebe awa mê ñam sa êwinj amboac tonanjgej." ¹⁰ Lau Kaldea sêjô kiñ awa gebe "Ñac tanj êtôm gebe êngôm kiñnê jatu ñanô êsaña tenj gêmoa nom tonec atomanô. Ma kiñ towae me tonjaclai tenj kêtú binj amboac tonanj tenj sa gédên laumêtê to lau mectomanj ma Kaldea su atom-anô amboac tonanjgej. ¹¹ Binj tanj kiñ tau kêtú aêac gebe aňgôm nanj, ñawapacgosu ma ñamalac tenj oc eoc binj tau lasê êndên kiñ êtôm atom. Anôtô tanj sênjgôn sêwinj ñamalac atom nanj taunjenj."

¹² Go kiñ tau têtac ñandanj sec e nê ñalêlôm kêbôli auc ma kêtú binj gebe sensej lau mêtê Babilonja samob su sênanja. ¹³ Go sêkênj jatu tau ñawae kêtú tapa gebe sensej lau mêtê samob su. Tec sêsakinj lau gebe sensom Daniel to nê lau gebe sênac êsêac sêwinj.

Anôtô kêtúc mê tau to ñamgej gédên Daniel

¹⁴ Go Daniel tomêtê ma tokaucgej kêtú gasuc gédên kiñnê siñwaga nêj laumata Ariok, tanj kêsá gêja gebe ênac lau mêtê Babilonja samob êndu nanj, ¹⁵ ma kêtú kênac Ariok gebe "Kiñ kêtú binj ñajanja sec tonanj kêtú asagenja." Ma Ariok kêsôm ñam lasê gédên Daniel. ¹⁶ Go Daniel kêsô gédên kiñ gêja ma ketenj enj gebe êkênj noc tenj acgom ma enj oc êwa mê ñam sa êndên kiñ tau. ¹⁷ Ma Daniel gêmu gêja nê andu ma kêsôm binj tau lasê gédên Hanania agêc Misael ma Asaria. ¹⁸ Ma kêsôm gebe teterj Anôtô undambêja gebe taê walô êsêac ma eoc binj ñalêlôm tonañ lasê gebe Daniel to nê lau sênanja sêwinj lau mêtê Babilonja atom. ¹⁹ Ma Anôtô geoc binj ñalêlôm tonañ tau lasê gédên Daniel kêsêp mê tonjakatu gêbêcña. Tec Daniel kêlambinj Anôtô undambêja ²⁰ ma kêsôm gebe "Lanem êndên Anôtônê ñaê endenj tóngej gebe kauc to ñaclai gêc enjagenj.

²¹ Enj kékênj nom ñatêm to ñanoc gêjô-gêjô tau. Enj gesej kiñ ñagêdô ma kékianj kiñ ñagêdô sa.

Enj kékênj kauc gédên lau tokauc, ma mêtê gédên lau mêtê.

²² Enj geoc gên kêsij tau to gên ñalêlômja lasê ma kêjala gên, tanj kêsij tau gêc ñakesec ñalêlôm nanj, ma ñawê tau gêjam enj auc.

²³ O Anôtô, abocac nêj Anôtô aôm, aê janam danje to jalambinj aôm gebe kókênj kauc to ñaclai gédên aê ma galoc goc gên, tanj aêac atenj gédên aôm nanj, lasê gédên aê ma kôsôm binj, tanj kiñ gebe êñô nanj, lasê gédên aêac."

Daniel gêjac minj mê to gêwa ñam sa gédên kiñ

²⁴ Tec Daniel kêsô gédên Ariok, tanj kiñ kêsakinj enj gebe ensenj lau mêtê Babilonja su nanj, gêja ma kêsôm gédên enj gebe "Ônac lau mêtê Babilonja êndu atom. Ôkôc aê najakô kiñ lañônêm ma aê galoc jawa ênê mê ñam sa êndên enj." ²⁵ Ariok kékôc Daniel sa jakêkô kiñ lañônêm sebeñgej ma kêsôm gédên enj gebe "Aê katap ñac tenj sa aňga lau Juda nêj, nanj êtôm gebe êwa mê tau ñam sa êndên kiñ." ²⁶ Go kiñ kêsôm gédên Daniel, tanj sêsam enj gebe Beltesasar gêwinj nanj, gebe "Aôm kôtôm gebe ônac minj mê, tanj galic nanj, ma ôwa ñam sa êwinj me." ²⁷ Daniel gêjô kiñ awa gebe "Lau mêtê to lau berj ma mectomanj to sêpuc-utitalata-ñamwaga nêj tenj oc eoc binj kêsij tauña, tanj kiñ gebe êñô nanj, lasê êtôm atom. ²⁸ Mago Anôtô tenj gêmoa undambê, tanj geoc binj ñalêlômja lasê. Enj gêwa binj, tanj oc ñanô êsa êndên têtú ñamuña nanj, sa gédên kiñ Nebukadnesar. Mê to ñakatu, tanj gôlic gêc nê mêtê kaulêlôm gédên gôc bêc nanj, tau tonec. ²⁹ O kiñ, aôm gôc mê ma taêm gêjam gên, tanj oc ñanô êsa êndên têtú ñamuña nanj. Ma Anôtô, tanj geoc gên ñalêlômja lasê nanj, kêtúc gên, tanj oc mênêsa nanj, gédên aôm. ³⁰ Enj geoc gên kêsij tauña tonanj lasê gédên aê kêtú aênoc kauc kêlêlêc lau materj jalinja samob nêj surja nec atom. Enj gêgôm kêtú aôm kiñ ôjala nê mêtê ma gên, tanj taêm gêjam gêc nê mêtê kaulêlôm nanja.

³¹ "O kiñ, aôm gôlic ñakatusêga tenj kékô aôm lañôm nê mêtê tonjaclai ma ñawasi kainj tenj. Aôm gôlic e kôtakê ñanô. ³² Sêmasanj ñakatu tau ñamôkêapac ña gold ñawasi, ñabôdagij to ñalêma ña silber, ³³ dambêpalê to labum ña kopa, ñaakainj ña ki jejec ma ñaatapa ki jejec to nomku. ³⁴ Gédên tanj kôsala gên tau gômoa nanj, poc tenj, tanj ñamalac tenj lêma kêtúc atom nanj, mênj kêsêp ma gesej ñakatu tau ñaakainj ki to nomku tau e popoc samucgej. ³⁵ Go ki to nomku ma kopa to silber ma gold samob tonanj ñai popoc samucgej e kêtôm ñapaôma aňga taka polom ñamala gédên oc kêsá. Mu kêlai gên tau sa e malamê samucgej. Mago poc tau, tanj kêtúc ñakatu tau popoc nanj, kêtúc kêtú lôc kapôên tenj ma gêjam nom samucgej auc.

³⁶ "Mê tau tonanj. Ma galoc oc jawa ñam sa êndên aôm, o kiñ. ³⁷ O kiñ, kiñ samob nêj kiñ aôm goc. Anôtô undambêja kékênj aôm kêtú gamênj to ñaclai ma ña-

jaŋa to ŋawasi ŋatau. ³⁸ Eŋ kékêŋ tentenlatu peben ma gêŋ materŋ jali nomŋa to moc umbonŋ ŋalabuŋa gebe ônam gôliŋ samob. Ŋakatu ŋamôkêapac gold tau aôm taôm. ³⁹ Aômŋnêm têm êmbacnê acgom, go gôliŋ kiŋŋa teŋ oc êndaŋguc naŋ nê ŋaclai êtôm aôm-nêm atom. Go teŋ naŋ kêtû têlêacŋa oc êtôm kopa ma eŋ oc ênam gôliŋ nom ŋagamêŋ samob. ⁴⁰ Go gôliŋ kiŋŋa êtu aclêŋa teŋ oc mênêsa naŋ ŋajaŋa amboac ki. Tonaŋ ênac gôliŋ gêmuŋŋa samob tulu. Ki kêlêsa to kêtuc gêŋ samob popoc ma gôliŋ kiŋŋa tônê êtôm ki, oc êlêsa to êtuc gôliŋ ŋagêdô popoc amboac tonanŋeŋ. ⁴¹ Ma aôm gôlic atapa to alatu tonanŋa ŋamakenŋ nomku ma ŋamakenŋ ki jejec. Tonaŋ ŋam gebe gôliŋ kiŋŋa gêwa tau kékôc. Ŋamakenŋ oc ŋajaŋa amboac ki jejec gebe sêgaluŋ ki gêwiŋ nomku. ⁴² Ŋakatu ŋaalatu tau ŋamakenŋ ki to ŋamakenŋ nomku ŋam gebe ênê gôliŋ oc ŋamakenŋ ŋajaŋa ma ŋamakenŋ palê-palê amboac tonanŋeŋ. ⁴³ Aôm gôlic ki to nomku kêsêp taulêlôm kêtôm êsêac oc sênam tauŋ ma sêŋgaluŋ tauŋ sêsêp tauŋlêlôm, mago oc sêsap tauŋ tôn atom amboac ki to nomku kêsap tau tôn atom. ⁴⁴ Êndêŋ gôliŋ kiŋŋa tônê nêŋ têm Anôtô undambêŋa oc êkêŋ gamêŋ kiŋŋa teŋ, taŋ sensenŋ su ênaŋa atomanô naŋ, mênêsa ma ŋagôliŋ tau oc elom êndêŋ lau-m teŋ atom. Gamêŋ tau oc ênac gamêŋ samob tonanŋa ŋai popoc e êmbacnê ma gamêŋ tau oc ênêc endenŋ tônŋeŋ. ⁴⁵ Kêtôm aôm gôlic poc teŋ gêdib aŋga lôc ma ŋamalac teŋ lêma kêtuc poc tau atom. Ma poc tau kêtuc ki jejec to kopa ma nomku to silber ma gold popoc. Anôtô ŋaclai geoc gêŋ tau, taŋ ocgo mênêsa êndêŋ ŋamu naŋ, lasê gêdêŋ kiŋ tau. Mê tau biŋŋanô ma ŋam biŋŋanô amboac tonanŋeŋ.”

Kiŋ ketoc Daniel sa

⁴⁶ Go kiŋ Nebukadnesar gêu tau laŋôanô jagêdêŋ nom ma kêpôn aduc gêdêŋ Daniel ma kêjatu biŋ sa gebe sêkêŋ da ŋanô ma da gêŋ ŋamalauŋa êtu eŋŋa. ⁴⁷ Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ Daniel gebe “Biŋŋanô, aômŋnêm Anôtô kêtû anôtôi nêŋ Anôtô ma kiŋ nêŋ Apômtau. Eŋ geoc-gêŋ-ŋalêlôm ŋa-lasêwaga tenŋoc gebe aôm goc gêŋ kêsiŋ tonanŋa lasê.” ⁴⁸ Go kiŋ tau kékiaŋ Daniel sa ŋanôŋeŋ ma kékêŋ awamata êjamŋeŋ gêdêŋ eŋ ma kékêŋ eŋ kêtû gamêŋ Babilon ŋagôliŋwagasêga ma Babilon nêŋ lau mêtê nêŋ laumata. ⁴⁹ Daniel keteŋ kiŋ tau e kékêŋ Sadrak agêc Mesak ma Abednego têtû gôliŋwaga gamêŋ Babilonŋa, mago Daniel tau tec gêmoa gêwiŋ kiŋ ŋapaŋ.

Nebukadnesar kêjatu gebe lau samob sênam sakiŋ gwam gold

3 Kiŋ Nebukadnesar kékêŋ biŋ gebe sêmansaŋ ŋakatu gold teŋ, baliŋ kêtôm meta 27 ma ŋadambê kêdabiŋ meta 3. Eŋ kékêŋ gêŋ tau kékô gamêŋ Babilon ŋagaboanŋ teŋ sêsam gebe Dura. ² Go kiŋ kékalem nê gôlôacmôkê nêŋ laumata to gôliŋwaga ma siŋwaga nêŋ laumata to mêtôcwaga ma gejobwaga kanomŋa to lau mêtê ma kasêga to kômwaga

towae gamêŋ ŋamagêŋa ŋagêdô sêwiŋ gebe mênŋsênac kawi ŋakatu, taŋ kiŋ Nebukadnesar mênŋgêjac sa kékô naŋ. ³ Amboac tonanŋa lau samob tonanŋa sêkêŋ taŋeŋ ênê kalem ma sêkac tauŋ sa mênŋsêkô ŋakatu tau laŋônêŋa. ⁴ Ma wambanŋwaga kêpuc awa sa ma kêsôm gebe “Jatu êndêŋ amac lau samob to tentenlatu ma lau awenŋ teŋ-awenŋ teŋ samob gebe ⁵ êndêŋ taŋ aŋô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ naŋ, au taôm naapôn emduc êndêŋ ŋakatu gold, taŋ kiŋ Nebukadnesar mênŋgêjac sa kékô naŋ. ⁶ Ma ŋac teŋ embe êu tau naêpôn aduc êndêŋ ŋakatu atom naŋ, oc gacŋeŋ sêmbaliŋ eŋ êsêp ja ŋamondec-mondec ŋamala êna.” ⁷ Amboac tonanŋa gêdêŋ taŋ lau samob sêŋô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ kêtaŋ naŋ, lau samob to tentenlatu ma lau awenŋ teŋ-awenŋ teŋ samob sêu tauŋ jasêpôn eŋduc gêdêŋ ŋakatu gold, taŋ kiŋ Nebukadnesar mênŋgêjac sa kékô naŋ.

Têdôn Juda têlêac nêŋ biŋ taŋeŋpêcŋa

⁸ Gêdêŋ tonanŋa lau Kaldea ŋagêdô sêmêŋ ma sêgôliŋ biŋ kêpi Juda têlêac. ⁹ Êsêac sêsôm gêdenŋ kiŋ Nebukadnesar gebe “O kiŋ, ômoa endenŋ tônŋeŋ. ¹⁰ Aôm kôjatu biŋ gebe lau samob, taŋ sêŋô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ naŋ, sêu tauŋ nasêpôn eŋduc êndêŋ ŋakatu gold. ¹¹ Ma ŋac teŋ embe êu tau naêpôn aduc êndêŋ ŋakatu tau atom naŋ, oc gacŋeŋ sêmbaliŋ eŋ êsêp ja ŋamondec-mondec ŋamala êna. ¹² Lau Juda ŋagêdô sêmoa, taŋ kôkiaŋ êsêac sa sêjam gôliŋ Babilonŋa naŋ, nêŋ naê tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego. O Kiŋ, lau tau tonanŋa sêkêŋ taŋeŋ aômŋnêm jatu ma sêjam sakiŋ aômŋnêm anôtô to sêpôn eŋduc gêdêŋ ŋakatu gold, taŋ mênŋgôjac sa kékô naŋ atom.”

¹³ Go Nebukadnesar têtac kêbôli auc ma kêjatu biŋ totêtac ŋandaŋŋeŋ gebe sêkêŋ Sadrak agêc Mesak ma Abednego mênŋsêkô eŋ laŋônêŋ. ¹⁴ Ma Nebukadnesar kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, amac amboac ondoc. Amac ajam sakiŋ aêŋoc anôtô ma apôn emduc gêdêŋ ŋakatu gold, taŋ kakêŋ kékô naŋ, atom nec biŋŋanô me masi. ¹⁵ Ajôc, amansaŋ taôm. Êndêŋ taŋ aŋô gasuc wêŋa to gegob ma oŋ to gelom ma diŋ to dauc ma gêŋ wêŋa tokaiŋ-tokaiŋ êtaŋ naŋ, au taôm to apôn emduc êndêŋ ŋakatu, taŋ kamasanŋ naŋ, go ŋajam ma êtôm. Ma embe apôn emduc êndêŋ ŋakatu atom oc gacŋeŋ sêmbaliŋ amac asêp ja ŋamondec-mondec ŋamala ana. Tansaê talic acgom, anôtô ondoc teŋ oc êtôm gebe ênam amac kêsi aŋga aê lemoc.”

¹⁶ Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêjô Nebukadnesar awa gebe “Aêac abe anam tauŋ kêsi to ajô aôm awam atom. ¹⁷ Embe Anôtô, taŋ aêac ajam sakiŋ eŋ naŋ, êtôm gebe ênam aêac kêsi aŋga ja ŋamondec-mondec ŋamala ŋalêlôm to aôm lêmam naŋ oc êŋgôm. ¹⁸ O kiŋ, mago embe masi, go ôŋô ma biŋ tonec. Aêac oc anam sakiŋ aômŋnêm anôtô to apôn eŋ-

duc êndên ñakatu gold, tañ gôjac sa kékô nañ, atom amboac tonanğen.”

Sêbaliğ lau têlêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêja

¹⁹ Go Nebukadnesar têtac ñandan kêsâ ma lanğanô kêtû koc gêdên Sadrak agêc Mesak ma Abednego. Tec kêjatu gebe sênğôm ja elom anğa ja ñamondec-mondec ñamala e ñandan êlêlêc ja bêc ñagêdônja su ñênğen. ²⁰ Ma kêjatu nê sinwaga, tañ nên ôliñwalô kêlêlêc ñagêdô nên su nañ, gebe sênsô Sadrak agêc Mesak ma Abednego tôn ma sêmbaliğ êsêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêna. ²¹ Tec sêsô êsêac to nên obo gambam ma ñakwê baliğ to kululuğ ma nên ñakwê ñagêdô samob tôn ma sêbaliğ êsêac sêsêp ja ñamondec-mondec ñalêlôm sêja. ²² Kêtu kiñ nê jatu ñajana, tañ kêsôm nañja, tec sênğôm ja kêsâ kapôenânô e ñamondec-mondec secsêga. Tec ja tau kêlakoc lau tau, nañ sêkô Sadrak agêc Mesak ma Abednego nañ, e sêmac êndu. ²³ Mago lau têlêac tonec Sadrak agêc Mesak ma Abednego seberñ tolêpoagen sêsêp ja ñamondec-mondec sec ñalêlôm sêja.

²⁴ Go kiñ Nebukadnesar kêtakê saurñ atom ma gacğen gêdi jakêtu kênac nê lau señen gebe “Amboac ondoc aêac tabaliğ lau têlêac tolêpoagen sêsêp jawaô sec ñalêlôm sêja me.” Êsêac sêlôc gêdên kiñ gebe “Aec, biñjanô, o kiñ.” ²⁵ Go kiñ kêsôm gebe “Mago aê galic lau aclê sêmoa ja ñalêlôm ma sêsêlên kêtôm sêsô êsêac tôn atom ma sêmoa toôliğ samucğen. Ñac tañ kêtû aclêña nañ, lanğanô amboac anôtôi nên latu.”

Sêwi lau têlêac tau sin

²⁶ Go Nebukadnesar kêtû gasuc ja ñamala ñakatam jagêmoêc gebe “Sadrak agêc Mesak ma Abednego, Anôtô Lôlôcña tau nê sakiñwaga amac, asa amên.” Go Sadrak agêc Mesak ma Abednego sêsa anğa ja ñalêlôm sêja. ²⁷ Ma apômtau to gôliñwaga ma kiñ nê lau señen sêkac taurñ sa ma sêlic gebe ja geñ êsêac ôliğ to kêlagô môkênlaurñ ma geñ êsêac nên ñakwê atomanô. ²⁸ Go Nebukadnesar gêoc awa sa ma kêsôm gebe “Aê aoc gêoc Sadrak agêc Mesak ma Abednego nên Anôtô. En kêsakiñ nê anğela ma gêjam nê sakiñwaga, tañ ôliğ andan en to sêsô kiñnê biñ ñalabu atom ma sebe sênam sakiñ to sêpôn enğduc êndên anôtôi jaba nên teñ atom, sênam sakiñ nên Anôtô taugen nañ sa. ²⁹ Kêtu tonanğja aê jasôm biñ tonec êtu tôn gebe Lau teñ me tenterlatu ma lau awen teñ-awen teñ embe sêsôm biñ alôb-alôb êpi Sadrak agêc Mesak ma Abednego nên Anôtô nañ, oc sêkac êsêac ôliğ êñgic-êñgic to têtuc nên andu popoc gebe anôtô teñ gêjam ñamalac kêsî amboac Anôtô tonec gêmoa nec atom.” ³⁰ Go kiñ kêwaka Sadrak agêc Mesak ma Abednego sa têtû apômtau anğa gamên Babilon.

Nebukadnesar nê me kêtû luagêcña

⁴ Kiñ Nebukadnesar nê biñ tonec êndên lau to tenterlatu ma lau awen teñ-awen teñ peberñ, tañ sêmoa nom ñagamên samob nañ, gebe “Biñmalô ênam amac auc. ² Aê gabe janac miñ gênşêga to gên-talô samob, tañ Anôtô Lôlôc Ñatau tau gêgôm gêdên aê nañ gebe

³ “Nê gênşêga kaiñ teñ ma nê gên-talô kapôenânô.

Nê gamên kiñja kêtû gamên gêmoa teñgeñja teñ ma nê ñagôliğ gêc gôlôac to gôlôac ñênğen gêja.

⁴ “Aê Nebukadnesar kalêwan tauc gaêc ñoc andu ma kamoasiñ tauc gamoa ñoc andu kapôen. ⁵ Gêdên tañ aê gaêc mê nañ, galic gên teñ kêtakê aê e katuc gê-janja. Ma gên ñakatu, tañ galic gêc ñoc kauclêlôm nañ, kêlênsôn aê ñanôgen. ⁶ Kêtu tonanğja aê kajatu gebe lau mêtê samob anğa Babilon mênşêkô aê lanğcnêm gebe sêwa mê tau ñam sa êndên aê. ⁷ Go berñwaga to lau mectomañ ma lau Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga samob sêsô sêmên ma aê gajac miñ mê tau gêdên êsêac, mago sêwa ñam sa gêdên aê kêtôm atom. ⁸ Kêtu ñamu Daniel, tañ sê aênğoc anôtô Beltesasar nê ñaê kêpi en ma anôtôi dabuñ nên ñalau gêjam en auc nañ, mênşêkô aê lanğcnêm ma gajac miñ mê tau gêdên en amboac tonec gebe ⁹ O Beltesasar, lau mêtê samob nên laumata aôm, aê kajala gebe anôtôi dabuñ nên ñalau gêjam aôm aucğoc, tec gên ñalêlômña teñ kêsîñ tau gêdên aôm atom. Mê tec galic nec, ôñô ma ôwa ñam sa êndên aê.

¹⁰ “Ñakatu tañ galic gêc ñoc kauclêlômgen gêdên tañ gaêc mê nañ, amboac tonec gebe Aê galic ka teñ kékô nom ñaluğen, ma ka tau kêpi e baliñanô. ¹¹ Ka tau kêtôp e kêtû kapôen to ñajana kêsâ ma ñatêpôê kêsun sa kêpi e jagêdên undambê. Ma lau nom ñagamên sêlic ka tau. ¹² Ñalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô taêsam ñasec. Kêtôm gebe lau samob sêniñ ka tau ñanô e gêoc êsêac tôn. Bôc to gên salenğja sêc ñaajuñlabu ma moc sêjam sac sênğôn ñalaka ma gên materñ jali samob señ ñanô tau.

¹³ “Aê taêc gêjam ñakatu, tañ galic su nañ, gamoa ma galic gebe anğela mata jali to kêsala gênja teñ kêsêp anğa undambê gêmên. ¹⁴ En kêpuc awa sagen ma kêsôm gebe ‘Asap ka tau tulu ma asapu ñalaka su to ansêlô ñalauñ ênaña ma apalip ñanô êliñ-êliñ êna. Ma ansoc bôc anğa ajuñlabu ma moc anğa ñalaka sêc su. ¹⁵ Mago andec ñakatuc to ñawakac gacğen êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa enden en tôn êkô gêgwan ñamêdôb kôm ña ñalêlôm. En êliñ maniñ umbonğja to êniñ gêgwan êwiñ bôc. ¹⁶ Nê kauc ñamalacña êmbacnê ma bôc nên kauc naêjô su. En êmoa amboac tonanğ e têm ñasawa 7 êmbacnê. ¹⁷ Biñ tonanğ anğela dabuñ sêjac mata e kêtû tôn ma sêsôm lasê gebe lau materñ jali sêjala gebe Lôlôc Ñatau kêtû ñamalacnên gamên ñatau ma gêjac sam gamên kêtôm en taê gêjam ma oc êkên êndên lau ñasec teñ sêwê kaiñ.’ ¹⁸ Aê kiñ Nebukadnesar galic mê tau tonanğ. Ma aôm Beltesasar galoc ôwa mê tau ñam sa gebe lau

mê têtôm atom. Aôm oc ôtôm gebe anôtôi nêñ njalau gêmoa gêwiñ aôm."

Daniel gêwa mê tau ñam sa

¹⁹ Daniel tañ nê ñaê teñ gebe Beltesasar nañ, kêtakê sauñ atom e gêjac nê lônô auc ñasawa ec ñêngeñ. Mago kiñ tau kêsôm gebe "Beltesasar, mê tau to ñam êngôm aôm taêm dani taôm atom." Beltesasar gêjô eñ awa gebe "O ñoc ñatau, aê gabe mê tau êkanônñ êsêac, tañ sedec aôm nañ, ma êkanônñ aôm nêñ ñacjo acgomman." ²⁰ O kiñ, ka tañ gôlic kêtôm e ñajana kêsma ma ñatêpôê kêsun kêpi e jagêdên undambê ma gêu laeñ su gêja, ²¹ ma ñalauñ ñawawa ñajam ma gêjam ñanô e ñalaka sêlêlib lanwgawen ma gêñ samob señ ñanô tau, ma bôc to gêñ salerña sêc ñajunlabu ma moc sêjam sac sêngeñ ñalaka nañ.

²² "O kiñ, ka tau tonar aôm taôm. Aôm kôtu kapôên ma ñajana kêsma. Nem ñaclai kesewec e jagêdên undambê. Nêñ waem gêjam nom ñagamên samob auc. ²³ Aôm kiñ, gôlic aña dabus kêsêp gêmên ma kêsôm gebe 'Asap ka tonar tulu ma anseñ su, mago ñakatuc to ñawakac andec gacgeñ êkô nom ñalêlôm. Kapoacwalô ki to kopa ender eñ tôn ênêc gêgwan ñamêdôb kômña ñalêlôm. Eñ êliñ manin umborña to êniñ gêgwan êwiñ bôc e têm ñasawa 7 êmbacnê."

²⁴ "Biñ tau ñam amboac tonec. O kiñ, Lôlôc ñatau kêmasar biñ, tañ kêkanônñ aôm nañ. ²⁵ Eñ oc êtiñ aôm su aña ñamalacnên ñaômôa ôwiñ bôc salerña ma ôniñ gêgwan amboac bulimakao ma nop ênôm aôm ônêc awê e têm ñasawa 7 êmbacnê e nêñ kauc êsa acgom, gebe Lôlôc ñatau kêtum ñamalacnên ñatau ma gêjac sam gamên kêtôm eñ tau taê gêjam. ²⁶ Ma jatu, tañ kêsma gebe sendec ka ñakatuc to ñawakac gacgeñ êkônña nañ tonar gêwa sa gebe êndên tañ aôm ôjala Anôtô, tañ gêjam gôliñ nom ñagamên samob nañ, aôm oc ôtu kiñ êtiñ. ²⁷ O kiñ, kêtum tonarña aê gabe janac biñsu aôm gebe Ôngôm sec êtiñ atom, ôsa lôn biñgêdênña. Ônam lau ñalêlôm sawaña sa ma taêm walô lau ñasec. Talic acgom, oc ômoa ñajam me masi."

²⁸ Biñ samob tonar ñai ñanô kêsma kêpi kiñ Nebukadnesar. ²⁹ Ajôn 12 gêjana su acgom, go kiñ kêsêlên gêmoa nê andu kiñña aña Babilon ñasalôm tapa-tapa ñaô. ³⁰ Ma kiñ awa gêôc tau gebe "Malac tau tonec Babilon kapôên, tañ ñoc ñaclai kêkwê sa kêtum ñoc gamên kiñña ma kêkên aê waec kiñña kêtum tapa nañ atom me." ³¹ Biñ tañ kiñ kêsôm kêsma nañ, gêjac pep atom tagen ma awa teñ kêsma aña undambê gêmên gebe "O kiñ Nebukadnesar, biñ tonec kepen aôm gebe gamên tonec ñagôliñ kiñña kêkac tau su aña aôm nêñ. ³² Lau oc têtin aôm su aña ñamalacnên ma oc ômoa ôwiñ bôc gabun. Aôm oc ôniñ gêgwan amboac bulimakao e têm ñasawa 7 êmbacnê acgom, go nêñ kauc êsa ma ôjala gebe Lôlôc ñatau tau gêjam gôliñ ñamalacnên gamên kiñña ma gêjac sam gamên kêtôm eñ tau taê gêjam." ³³ Ma biñ tau gacgeñ ñanô kêsma kêpi Nebukadnesar. Lau têtin eñ su aña ñamalacnên ma eñ geñ gêgwan amboac bulimakao, nop

gênôm eñ ma môkêlauñ kêtum baliñ kêtôm nonin ôlilu ma lêmakêku kêtum baliñ kêtôm momboan lêmakêku.

Nebukadnesar kêlambiñ Anôtô

³⁴ "Aê Nebukadnesar gamoa e têm tau gêbacnê acgom, go gaôc matocanô sa kêpi undambê ma ñoc kauc kêsma kêtiam. Aê kalanem Lôlôc ñatau tau ma kalambiñ to katoc eñ, tañ gêmoa tengeñ to tengeñ nañ, sa gebe

Ênê gôliñ oc ênêc tengeñ to ênê gamên, tañ gêjam gôliñ nañ, oc ênêc tengeñ e gôlôac togôlôac ñêngeñ êna.

³⁵ Lau nomña samob amboac gêjôma ma eñ gêgôm kêtôm taê gêjam gêdên lau undambênña ma gêdên ñamalac nomña amboac tonar eñ.

Ma ñac teñ kêtôm gebe êkô eñ auc me êtu kênac eñ gebe 'Aôm gôgôm asagen' nec atom.

³⁶ "Gêdên têm tecênar eñ aênoc kauc ñawa kêsma kêtiam ma ñoc waec to ñawasi amboac tonar eñ kêtum ñoc gamên ñawaenña. Aênoc lau señ to apômtau sesom aê ma sêkên aê katu kiñ kêtiam ma ñoc waec kêsma kêlêlêc gêmurña su. ³⁷ Galoc aê, Nebukadnesar, gabe jalanem to jalambiñ ma jatoc kiñ undambênña sa gebe eñ gêgôm nê gêñ samob jakêtôm ma nê gôliñ jagêdên. Êsêac tañ tetoc tauñ sa nañ, eñ oc êkônin êsêac tôn."

Kiñ Belsasar geno moasin kapôên

⁵ Kiñ Belsasar geno moasin kapôênanô teñ kêtum nê gôliñwaga 1,000ña ma gênôm wain gêwiñ lau 1,000 tonar gêmoa êsêac lanônêm.

² Wain kêjanin Belsasar, tec kêjatu gebe sêkôc laclu gold to silber, tañ eñ tama Nebukadnesar kêkôc aña lôm dabus Jerusalemña mênkêkô nañ, sêmên gebe kiñ tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gêñ êsêp. ³ Tec sêkôc laclu gold to silber, tañ sêjanjo su aña Anôtônê lôm dabus Jerusalemña nañ, gêmên ma kiñ tau to nê laumata ma nê awêi to nêñ anenjo samob sênôm gêñ kêsêp laclu tau tonar. ⁴ Êsêac sênôm wain e tetoc nêñ anôtôi gold to silber ma kopa to ki ma ka to pocña sa ña wê lambiñña.

⁵ Gêdên tonar eñ lêmatalu teñ mênketo biñ kêpi kiñnê andu ñasagin kêkanônñ jakain kapôên. Ma kiñ tau gêlic lêmata tonar keto biñ gêmoa. ⁶ Go kiñ lanônânô kêtum sêp ma taê gêjam tau jakêsma-jakêsma to kêtênêp tau êndu-êndu e akain to lêmata gêmac lanwgawen. ⁷ Kiñ gêmôc ña awa kapôên gebe sêkôc lau mê têt to Kaldea ma sêpuc-utitalata-ñamwaga sêmên. Go kiñ kêsôm gêdên lau mê têt Babilonña gebe "Teñ embe êsam biñ tonar ma êwa ñam sa oc jakên eñ êsô ñakwê asôsamuc ma ênôn kapoacwalô gold teñ ênsac gêsutêkwa to êtu gamên ñagôliñwaga êtu ñac êtu têtêacña." ⁸ Go kiñnê lau mê têt samob sêsô sêmên, mago sêjam kauc biñ, tañ lêmata keto nañ, to sêpô lêmata

ma sêwa ñam sa êndên kiñ tau atom amboac tonanjen. ⁹ Ma kiñ kelendec ñanôgen e lanðanô kêtú sêp ma nê gôliñwaga samob têtakê sauñ atom amboac tonanjen.

¹⁰ Gêdên tañ kiñ agêc nê gôliñwaga sêsôm biñ sêmoa nañ, kiñ têna lanğwa kêsô balêm ñalêlôm gêja ma kêsôm gebe "O kiñ, ômoa enden tônggen. Taêm dani taôm to lanðmanô êtu sêp atom. ¹¹ Ñac teñ gêmoa aômñêm gamên ma anôtôinên ñalau gêmoa gêwiñ en. Gêdên tamamnê têm en kêtap kauc ñawa to jala ma saê êjam sa kêtôm anôtôinên. Ma aôm tamam Nebukadnesar kêkên en kêtú lau mêtê to mectomañ ma Kaldea to sêpuc-utitalata-ñamwaga nên laumata. ¹² Gebe Daniel, tañ kiñ kêsam en gebe Beltesasar nañ, nê kauc to saê kaiñ teñ, kêjala mêtê dawa mê ñam sa to daoc biñ lasê ma takip biñ ñam saña kêtú tôn. Ôkên gebe en êmên gebe êwa gên tonec ñam sa."

Daniel gêwa biñ, tañ lêma teñ keto nañ sa

¹³ Go sêkôc Daniel kêsô jakêkô kiñ lanðnêm. Ma kiñ kêsôm gêdên en gebe "Aôm Daniel, lau kapoacwalô Judana nên teñ, tañ tamoc kêkôc aôm anğa gamên Judana gêmên nañ me. ¹⁴ Aê garô aôm ñawae gebe anôtô dabuñ nên ñalau gêmoa gêwiñ aôm ma saê to jala ma kauc kaiñ teñ gêc aômña. ¹⁵ Lau mêtê to mectomañ mênşêkô aê lanðnêm gebe sêsam biñ tonec ma sêwa ñam tau sa êndên aê, mago sêgôm têtôm atom. ¹⁶ Ma aê garô aôm gebe gôwa biñ ñalêlômña sa to wêc gên ñam sa. Amboac tonanjen embe ôtôm gebe ôsam biñ tonanjen ma ôwa ñam sa, go jakên aôm ôsô ñakwê asôsamuc ma jatoc aôm sa ña kapoacwalô gold ônôña ma jakên aôm ôtu gamên tonec ñagôliñwaga êtu têtêacña."

¹⁷ Tec Daniel gêjô kiñ awa gebe "Aômñêm gên gacgen ênêc aômña, me ôkên ñaôli êndên ñac teñ. Aê oc jasam biñ tau êndên aôm ma jawa ñam sa êndên aôm.

¹⁸ "O kiñ, Anôtô Lôlôc Ñatau tau kêkên tama Nebukadnesar kêtú kiñ gamên tonecña ma kêkên ñaclai to ñawasi ma wae gêwiñ. ¹⁹ Ma lau samob to ten-tenlatu ma lau awen teñ-awen teñ têtênêp to têtêc tauñ kêtú ñaclai, tañ Anôtô kêkên gêdên en nañña. Embe en taê ênam gebe ênac ñac teñ êndu oc êngôm. Ma embe taê ênam gebe ñac teñ êmoa mata jali oc êngôm amboac tonanjen. Embe etoc ñac teñ sa me êkônij teñ tôn oc êngôm êtôm en taê gêjam. ²⁰ Mago gêdên tañ en kêkian tau sa ma nê ñalêlôm ñadani kêsanañ, Anôtô kêkôc en su anğa nê lèpôn kiñña ma kêjanngo wae su anğa ênê gêwiñ. ²¹ Ma kêtij en su anğa ñamalacnên. Ênê kauc kêtôm bôcnê ma gêngôn gêwiñ donkibôm. En geñ gêgwan kêtôm bulimakao to nop gênôm en e ênê kauc kêsanañ gebe Lôlôc Ñatau taugen kêtú ñamalacnên kiñ nên ñatau ma gêjac sam gamên kêtôm en tau taê gêjam.

²² "Mago ênê latu aôm, Belsasar gônô gên samob tonanjen ñai sugac, mago kôkônij taôm atom. ²³ Aôm kôkian taôm sa gêdên Apômtau undambênja. Aôm kôsôm gebe sêkôc laclu lôm dabuñña mênjac to nêm

gôliñwaga ma nêm awêi to nên anenjo samob anôm gên êsêp ma alanem nêm anôtô silber to gold ma kopa to ki ma ka to poc, tañ sêlic gamên to sênô biñ ma sêjala gênña gêc atomanô nañ, mago kotoc Anôtô, tañ kêkên aôm kôsê awam to gêjam gôliñ nêm lên samob nañ, sa atom.

²⁴ "Kêtú tonanjen Anôtô kêsakin lêma tonanjen mêngeô lasê ma keto biñ tonanjen. ²⁵ Ma biñ tañ keto nañ, tonec gebe 'Mene, mene, tekell, peres' (kêsanañ, kêsanañ, gêjam dôn, gêjac kêkôc). ²⁶ Biñ tau ñam amboac tonec 'mene' gebe Anôtô kêsanañ nêm bêc gôliñña sa e ñatêku êsu su. ²⁷ 'Tekell' gebe Anôtô kêkên aôm gêngôn dôn e kêtap sa gebe nêm ñanô masi. ²⁸ 'Peres' gebe Anôtô oc ênac nêm gamên êngic ma êkên êndên lau Mede to Persia sêkôc."

²⁹ Belsasar kêjatu ma sêkên Daniel kêsô ñakwê asôsamuc ma gênôn kapoacwalô gold. Go sêjam en wae sa kêtú tapa gebe en kêtú ñac kêtú têtêacña anğa gamên kiñña tonec. ³⁰ Gêdên gêbêc tonanjen sêjac Kaldeanên kiñ Belsasar êndu. ³¹ Ñac Medenja Darius kêjanngo ñaclai gôliñña su. Ênê jala 62.

Sêbaliñ Daniel geden lewe

6 Darius gêlic ñajam tec kêkên gôliñwaga sauñ 120 sêjam gôliñ nê gamên samob. ² Go kêkên lau tonanjen ñai sêsô gôliñwagasêga têtêac ñalabu. Gebe gôliñwaga 120 tonanjen sêwa nên kôm ñalên samob sa êndên lau têtêac gebe kiñnê gên teñ ênañ atom. Ma lau têtêac tonanjen nên teñ Daniel. ³ Kiñ ketoc Daniel sa kêtêlêc gôliñwagasêga to gôliñwaga sauñ samob su gebe ênê ñalêlôm mansañ kêtêlêc êsêac samob nên. Tec kiñ taê gêjam gebe êkên en taugen ênam gôliñ ênê gamên samob. ⁴ Tec gôliñwagasêga to gôliñwaga sauñ samob sesom Daniel nê lên poalic teñ anğa nê kolen gôliñwagaña sebe sêngôliñ biñ êpi enña elêmê. Daniel ñac gêdên tec têtap biñ me gên geo teñ sa gêc enña atom. ⁵ Tec lau tau sêsôm gêdên tauñ gebe "Aêac oc tatap biñ teñ sa gebe tanğôliñ êpi Danielña atom. Oc moae tatap ñakeso teñ gêc ênê sakin Anôtô tagenña."

⁶ Tec gôliñwagasêga to gôliñwaga sauñ tonanjen sêkic Daniel nê biñ ma dêdên kiñ sêja, go sêsôm gêdên en gebe "O kiñ Darius, ômoa enden tônggen. ⁷ Aêac gôliñwagasêga to kasêga ma gôliñwaga sauñ to gejobwaga ma lau señen gamên tonecña alôc kêtú tôn gebe kiñ êjatu ñagôliñ to jao teñ êtu tôn amboac tonec gebe ñac teñ eten gên teñ anğa anôtô teñ me anğa ñamalac teñ nê atomanô. Lau samob tetên êndên aôm taômgen. O kiñ, jao tonec ênêc bêc 30 gen. Ma ñac teñ embe êngêli biñ tonanjen, nañ sêmbaliñ en êsêp lewe nên gêsun êna. ⁸ O kiñ, galoc ôsôm biñ tau êtu tôn ma oto biñ tau ênêc. Ma open nêm ñatalô êsêp êwiñ gebe lau teñ sênâm ôkwi atom. Biñ tau êkô ñajanañ êtôm lau Mede to Persia nên ñagôliñ teñ, tañ lau sênâm okwi sêngôm êtôm atom." ⁹ Tec kiñ Darius kepen nê ñatalô kêsêp ñagôliñ to jao ma biñ tau kêtú tôn.

¹⁰ Gêdên tañ Daniel gêñô gebe kiñ gêlôc gebe sêngôm biñ tonañ êtu tòn nañ, eñ kêsô nê andu gêja. Anğa andu tau ñabalêm lólôcña ñakatam saun kêkanôñ Jerusalem. Eñ kêpuc aduc kêtú dim têlêac kêtôm bêcgeñ keteñ mec to gêjam dançe Anôtô amboac gêgôm-gêgôm. ¹¹ Lau tonañ dëdib Daniel sêmoa e jatêtap eñ sa keteñ mec to kêtãñ gêdên nê Anôtô gêmoa. ¹² Tec lau tau dëdên kiñ jasêsôm eñ lasê kêtú ñagôliñ tau ña gebe “O kiñ, aôm kopeñ nêm ñatalô kêsêp ñagôliñ gebe ñac teñ eteñ gên teñ anğa anôtô me ñamalac teñ nê atomanô, samob teteñ êndên aôm taômgeñ e bêc 30 ênaña. Ma ñac teñ embe êngêli biñ tonañ, nañ sêmbaliñ eñ êsêp lewe nêñ gêsun êna me masi.” Kiñ tau gêjô êsêac aweñ gebe “Magobe, ñagôliñ tonañ kêkô kêtôm lau Mede to Persia nêñ ñagôliñ, tañ lau sênam ôkwi sêngôm êtôm êtôm nañ.” ¹³ Go êsêac sêsôm gêdên kiñ gebe “O kiñ, Daniel tonañ, nañ sêkôc eñ anğa Juda sêmên nañ, tec kêsô aôm ñalabu atom. Eñ kêgêli aômñêm ñagôliñ, tañ kômasañ kêtú tòn nañ, gebe eñ keteñ mec kêtú dim têlêac gêmoa kêtôm bêcgeñ.”

¹⁴ Kiñ gêñô ñawae e nê ñalêlôm ñawapac kêsã ñanô ma gesom lêñ ênam Daniel kêsina teñ. Eñ taê gêjam biñ tonañ jakêsa-jakêsa gebe ênam eñ sa amboac ondoc e oc jakêsêp. ¹⁵ Go lau tonañ sêwiñ taun jasêsôm gêdên kiñ gebe “Aôm taôm kôjalagac gebe lau Mede to Persia nêñ mêtê tonec gebe kiñ embe êsôm nê biñ teñ êtu tòn me êkên ñagôliñ teñ oc ênêc ñapan, lau teñ sênam ôkwi sêngôm êtôm atom.”

¹⁶ Amboac tonañ kiñ kêtatu gebe sêkôc Daniel tòn ma êsêac sêbaliñ eñ kêsêp lewe nêñ gêsun. Kiñ kêsôm gêdên Daniel gebe” Aômñêm Anôtô, tañ gôjam sakiñ eñ gedet tòngeñ gômoo nañ, oc ênam aôm kêsî.”

¹⁷ Ma sêkôc poc kapôên teñ gêsãñ gêsú ñawa auc ma kiñ kêkic poc tau tòn ña tau to gôliñwaga nêñ ñatalô gebe lau teñ sênam Daniel kêsî atom. ¹⁸ Kiñ gêmú gêja nê andu e jagedec geñ taniñña gêbêc baliñ tonañ. Ma gedec gebe lau teñ dëndên eñ sêna ma eñ gêc bêc atom amboac tonañgeñ.

¹⁹ Gêdên gamên kêtú gaô acgom, go kiñ gêdi sa ma kêlêti gêdên lewe nêñ gêsun gêja. ²⁰ Jakêdabiñ gêsunawa tau ma gêmôêc gêjac asê susu gebe “O Daniel, Anôtô mata jalinê ñacsakiñ aôm, nêm Anôtô, tañ gôjam sakiñ eñ gedet tòngeñ nañ, oc gêjam aôm kêsî anğa lewe nêñ me masi.”

²¹ Tec Daniel awa gêjac kiñ ma kêsôm gebe “O kiñ, ômoa endet tòngeñ. ²² Aênoc Anôtô kêkên nê anğa gêbêc lewe aweñsun auc e sêñac aê atom gebe eñ gêlic aê gamoa tobiñmêgeñ ma gagôm geo teñ gêdên aôm atom amboac tonañgeñ.” ²³ Kiñ gêñô e têtac ñajam kêsã samucgeñ ma kêsôm gebe sê Daniel sa anğa gêsun. Tec sê Daniel kêpi gêmên e sêlic lewe lemeñ-kêku kêsê eñ ñagec atomanô, ôli samucanô ñam gebe eñ ôli andãñ nê Anôtô. ²⁴ Go kiñ kêtatu ma sejon lau, tañ sêgôliñ biñ kêpi Daniel nañ, to nêñ lauo to nêñ gôlôac samob jasêbaliñ êsêac sêsêp gêsun sêja. Êsêac sêsêp gêsun su samucgeñ atom, go lewe têtãñgac êsêac ma sêkaku êsêac popoc.

²⁵ Go kiñ Darius keto papia teñ gêdên lau to ten-tenlatu ma aweñ teñ-aweñ teñ kêtôm nê gamên ñamadiñ samob gêja gebe “Biñmalô ênam amac auc. ²⁶ Aê jasôm êtu tòn gebe aênoc lau peben têtênêp to têtêc taun êndên Danielnê Anôtô gebe eñ Anôtô mata jaliña tau, nañ gêmoo tengeñ. Ênê gamên oc êkô endet tòngeñ ma ênê gôliñ ñatêku masi. ²⁷ Gêjam kêsî ñatau to gêjamsawaga eñ, tec gêgôm gêñtalô to gêñsêga anğa undambê to nom. Eñ gêjam Daniel kêsî anğa lewenên ñaclai.”

²⁸ Tec Daniel kêtú ñac towae gêdên Dariusnê têm gôliñña e mêngeñdên Kirus anğa Persia nê têm amboac tonañgeñ.

Daniel gêc me kêpi bôc aclê

7 Gêdên kiñ Babilonña Belsasar nê gôliñ ñajala kêtú ñamataña Daniel gêc mê to gêlic gên ñakatu gêdên gêbêc. Go keto mê tau sa, tañ gêc ñabin kêsêp papia amboac tonec ² “Aê Daniel, galic ñakatu gêdên gêbêc. Ma galic undambê ñamutêna aclê gêli gwêcsawa sa. ³ Ma bôcsêga kaiñ aclê sêpi anğa gwêc sêmên. ⁴ Bôc kêtú ñamataña gêjam lewe teñ lañô ma ñamagê amboac momboan. Aê kasala gamoa ma sêbuc ñamagê sa ma sêôc bôc tau sa kêkô ñaakain lu-agêcgeñ amboac ñamalac teñ ma sêkên ñamalac nêñ kauc gêdên eñ. ⁵ Go aê galic bôcsêga teñ kêtú lu-agêcña gêjam bôc saleñña ber lañô ma kêkô gêôc lêma sageñ. Eñ keseneñ ñabi têlêac gêc awasun ñalêlôm ma sêsôm gêdên eñ gebe’ Ajôc, najau nêm deô.’ ⁶ Tonãñ su, go galic bôcsêga tañ kêtú têlêacña gêjam pusipbôm kapôên (leopard) lañô tomoc ñamagê aclê kêkô dêmôêtêkwa ma mókêapac aclê. Ma sêkên nom ñagôliñ gêdên eñ. ⁷ Tonãñ su, go gaê mê e galic bôc teñ kêtú aclêña. Bôc tau gêñsêga kaiñ teñ ñanô ma ñajana sec ma ñaluluñ ki kapôên ma geñ gên ñawaô to kêkaku gên popoc ma kêlêsa ñapopoc-popoc kêtiam ña akain. Bôc tau kêtôm bôc ñamataña têlêac tônê atom gebe ñajabo 10. ⁸ Aê kasala jabo tonãñ gamoa e jabo saun teñ kêpi ñasawa kêtiam ma gêbuc jabo langwa têlêac toñawakacgeñ sa ma galic gebe jabo tonãñ ñamataañ amboac ñamalacnêñ ma ñaawasun teñ gêc, tañ kêsôm biñ ketoc tau saña nañ.

Ñac tañ gêmoo tengeñ nañ, nê ñakatu

⁹ “Aê kasala gamoa ma galic gebe sêkên lêpôn kiñña ñagêdô kêkô ma ñac, tañ gêmoo tengeñ nañ, jagêngeñ teñ ñaô. Nê ñakwê sêpôma amboac tao kwalam ma mókêlauñ kêtôm domba ñaôlilu sêp samuc amboac gwêc ôpic. Nê lêpôn kêkô jawaô ñalêlôm ma lêpôn ñaakain amboac ja ñawaô. ¹⁰ Ja ñawaô amboac bu gêc ñasamac kêsêwa kêsã anğa tônê. Ma lau tausen to tausen sêjam sakiñ eñ. Lau ten-tausen dim tentausen sêkô eñ lañônêm. Mêtôcwaga sêngôn sebe sêmêtôc biñ, tec sêkac buku sa.

¹¹ “Aê galic ma ganô biñ ketoc tau saña samob, tañ kêsã jabo tonãñ awasun. Ma gêdên tonãñ sêjac bôc kêtú aclêña êndu ma sêbaliñ ñanô tau kêpi jawaô e

geŋ su. ¹² Ma sêkac nom ŋagôliŋ su aŋga bôc ŋagêdô nêŋ, mago sêjac têku nêŋ têm sêmoa maten jaliŋa ŋasawa tenj gêwiŋ. ¹³ Aê gaêc mê gêdêŋ gêbêc ma galic ŋakatu tenj amboac ŋamalac latu gêmêŋ gêmoo tao undambêŋa ŋalêlôm jakêtu gasuc ŋac, taŋ gêmoo tenjgeŋ naŋ, ma sêwê eŋ gêdêŋ eŋ sêja. ¹⁴ Ma sêkêŋ ŋaclai to wae ma gamêŋ gôliŋŋa gêdêŋ eŋ gêwiŋ. Ma tentenlatui to lau tomôkê-tomôkê ma lau awen tenj-awen tenj samob sêjam sakiŋ gêdêŋ eŋ. Ênê ŋaclai oc ênêc tenjgeŋ. Ênê gamêŋ gôliŋŋa ênac pep atom.

Gêŋ ŋakatu tau ŋam

¹⁵ “Ma aê Daniel, ŋoc katuc kelendec ŋanô ma gêŋ ŋakatu, taŋ galic gêc ŋoc kauclêlôm naŋ, kêtakê aê êndu-êndu. ¹⁶ Aê katu gasuc lau, taŋ sêkô tonan naŋ, nêŋ tenj ma katerj eŋ gebe êwa gêŋ tonan ŋam sa acgom. Tec eŋ gêwa ŋam sa gêdêŋ aê ma kêsôm gebe ¹⁷ ‘Bôcsêga aclê tonan têtôm kiŋ aclê, taŋ oc sêsa aŋga nom. ¹⁸ Mago ŋac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ oc sêwê kaiŋ gamêŋ to sênam gôliŋ gamêŋ tau totêm-totêm enderj têtŋgeŋ.’

¹⁹ “Go katerj eŋ gebe êwa bôc kêtû aclêŋa, taŋ kêtôm bôc têtêac ŋagêdô tonan atom naŋ, ŋam sa êndêŋ aê. Bôc tonan gêŋsêga kaiŋ tenj ŋanô, nê luluj ki to kêku ki kopa. Eŋ kêlêsa to kêdanjgôn gêŋ ŋawaô ma kêka ŋagêdô popoc. ²⁰ Ma aê katerj eŋ gebe êwa jabo lemelu, taŋ kêkô môkêapac ŋaô naŋ, ma ŋajabo tenj, taŋ kêsa ma gesen jabo lanjwa têtêac su naŋ, ma tomataanô to awasuŋ kêsôm biŋ ketoc tau saŋa sec ma kêtû kapôên kêtêlêc ŋagêdô su naŋ, sa êwiŋ.

²¹ “Aê kasala gamoo ma galic jabo tau gêjac siŋ gêdêŋ Anôtônê lau dabuŋ e kêku êsêac tulu, ²² go ŋac, taŋ gêmoo tenjgeŋ naŋ, mêtŋgêô lasê ma kêmetôt biŋ ma kêkêŋ ŋaclai gêdêŋ ŋac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ ma gêdêŋ noc tonan lau dabuŋ sêwê kaiŋ gamêŋ kiŋŋa.

²³ “ŋac taŋ katerj naŋ, kêsôm amboac tonec gebe ‘Bôc kêtû aclêŋa ŋam gebe gamêŋ kiŋŋa êtu aclêŋa oc mêtŋêsa. Ma gamêŋ tonan kaiŋ tenj, oc êtôm gamêŋ ŋagêdô atom. Gamêŋ tau oc êndanjgôn nom ŋagamêŋ samob su ma êka têtŋ êsêp nom to êlêsa popoc. ²⁴ Ma jabo lemelu ŋam amboac tonec gebe Kiŋ lemelu oc sêsa aŋga gamêŋ tonan ma tenj oc êsa êtiam êndanjguc êsêac. Eŋ oc êtôm êsêacnêŋ ŋagêdô atom ma oc êkônij kiŋ têtêac têtŋ. ²⁵ Eŋ oc êsôm biŋ alôb-alôb êpi ŋac Lôlôcŋa tau ma êlênsu ŋac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ. Eŋ oc ênsaê gebe ênam mêtê to om ŋagôliŋ samob ôkwi. Ma lau dabuŋ oc sêsêp eŋ lêma êtôm ŋasawa samuc tagen ma ŋasawa samuc têtêac ma ŋasêku tenj êwiŋ. ²⁶ Mago mêtôcwaga oc sêkôc nêŋ kôm sa ma oc sêjanjgo kiŋ tonan nê ŋaclai su ma senseŋ eŋ su ênaŋa samucgeŋ. ²⁷ Ma mêtôcwaga sêkêŋ ênê gamêŋ to gôliŋ ma gamêŋ samob, taŋ gêc umbon ŋalabu naŋ, êndêŋ ŋac Lôlôcŋa nê lau dabuŋ. Êsêacnêŋ gamêŋ oc ênêc enderj têtŋgeŋ ma gamêŋ samob oc sênam sakiŋ ma taŋenj wamu êndêŋ êsêac.’

²⁸ “Biŋ tau tonanjenj. Ma aê Daniel, katakê ŋanô e lanjôcanô kêtû sêp, ma gajam biŋ tau têtŋ gêc ŋoc kauclêlômgeŋ.”

8

Daniel keteŋ mec kêtû nê lauŋa

⁹ Ahasweros latu Darius, taŋ nê ŋam kêsêp lau Medenja naŋ, kêtû kiŋ gamêŋ Kaldeanja. ² Gêdêŋ ênê gôliŋ ŋajala ŋamataŋa aê Daniel kasam buku dabuŋ ma gajam lêsu jala ŋanamba, taŋ ênaŋa e sêkwê Jerusalem, taŋ kêtû gasan su naŋ, sa êtiam êtôm Apômtau kêsôm lasê gêdêŋ propete Jeremia, jala tau ŋanamba 70. ³ Go aê kakac lanjôcanô ôkwi gêdêŋ Apômtau Anôtô ma katerj mec gêdêŋ eŋ ma gajam dabuŋ ma kasô talu ma ganjgôn wao ŋaô. ⁴ Aê katerj mec gêdêŋ Apômtau, ŋoc Anôtô ma kasôm tauc ŋoc to ŋoc lau nêŋ sec lasê.

Aê kasôm gebe “O Apômtau, Anôtô kapôên to ŋaclai secgoc, aôm gojob poac to têtmtac gêwiŋ êsêac, taŋ têtmtac êwiŋ aôm to sêŋgôm aômnêm biŋsu ŋanô êsa naŋ.

⁵ “Aêac agôm sec to geo ma keso to ali tauŋ sa ma akac tauŋ su aŋga nêm biŋsu to ŋagôliŋ. ⁶ Aêac akêŋ taŋenj nêm sakiŋwaga propete, taŋ sêjam aôm lanjôm ma sêsôm biŋ gêdêŋ aêacma kiŋ to laumata ma tamenj to lau gamêŋ samobŋa naŋ atom. ⁷ O Apômtau, aôm biŋgêdêŋ ŋatau, mago ocsalô tonec aêac amoo tomajenjenj aêac lau Juda to lau Jerusalemŋa ma lau Israel samob, taŋ gosoc êsêac sêja kêtû nêŋ sec, taŋ sêgôm gêdêŋ aôm jasêmoa ŋagala me sêmoa jaêc aŋga gamêŋ samob naŋŋa aêac samob amoo tomajenjenj. ⁸ O Apômtau, aêac to ma kiŋ ma gôliŋwaga to tamenj amoo tomajenjenj gebe aêac agôm sec gêdêŋ aômgeŋ. ⁹ Apômtau, aêacma Anôtô, kêtû taê walô ma kêsuc biŋ ôkwiŋa ŋatau, mago aêac ali tauŋ sa gêdêŋ eŋ. ¹⁰ Aêac taŋenj wamu gêdêŋ Apômtau, aêacma Anôtô, nê awa atom ma adaguc ênê biŋsu, taŋ eŋ kêkêŋ gêdêŋ aêac ŋa ênê sakiŋwaga propete naŋ atom. ¹¹ Israel samob sêgêli aômnêm biŋsu ma sêkac tauŋ su ma sedec gebe taŋenj wamu aôm awam. Ma biŋ sêpuc boanja to têtôt lemenja, taŋ teto gêc Anôtônê sakiŋwaga Mose nê biŋsu naŋ, sêsêwa siŋ kêpi aêac kêtû aêac agôm sec gêdêŋ aômŋa. ¹² Aôm gôgôm nêm biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ aêac to ma gôliŋwaga, taŋ sêjam gôliŋ aêac naŋ, ŋanô kêsa to kôkêŋ gêŋwapac kapôên tenj gebe aŋga umbon ŋalabu samucgeŋ gêŋ tenj kêsa kêtôm, taŋ kêsa aŋga Jerusalem naŋ atom. ¹³ Gêŋwapac taŋ teto gêc Mosenê biŋsu naŋ, samob kêtap aêac sa, mago aêac ajam malô Apômtau, aêacma Anôtô, atom gebe akac tauŋ su aŋga gêŋ sec to akêŋ taŋenj êndêŋ aômnêm biŋŋanô atom. ¹⁴ Amboac tonan Apômtau kômasan gêŋ wapac tau ma kôkêŋ kêpi aêac gebe Apômtau, aêacma Anôtô, eŋ ŋacgêdêŋ kêtû nê kôm samobŋa,

¹ 8:1-27 Daniel katu kaiŋ tenj kêsa ma gêlic ŋakatu, taŋ gêwa lau Mede to Persia nêŋ miŋ sa e gêdêŋ têm ŋacjo sêku kiŋ Antiokus Epi-panes tulujŋa.

tañ enj gêgôm nañ, mago aêac tañenj wamu enj awa atom.

¹⁵ “O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kôkôc aômnêm lau su anja Aiguptu ña lêmam ñajana ma gôgôm aômnêm ñaê ñawae kêsa e gêdênj ocsalô tonec aêac agôm sec to gênj alôb-alôb gêdênj aôm. ¹⁶ O Apômtau, aêac atenj aôm êtu nêm kolenjgêdênj samobña gebe ôkênj nêm têmtac ñandanj to ñalêlôm sec ênam jaê nêm malac Jerusalem to nêm lôm dabuñ. Gebe aêacma sec to aêacma tamenj nêñ geonja gêgôm lau, tañ sêgi aêac auc nañ, sêsu Jerusalem to nêm lau susu. ¹⁷ O aêacma Anôtô, amboac tonanj ôkênj tañam nêm sakinjwaga aê ñoc mec to ñoc tañi. O Apômtau, ôkênj lañômanô êpô nêm lôm dabuñ, tañ kêtü gasañ nañ, êtu aôm taômña. ¹⁸ O ñoc Anôtô, ôkênj tañam to ôñô aêac, ôsa lañômanô sa ma ôlic aêac to malac, tañ sêsam aômnêm ñaê kêpi nañ, gebe atu gênj gêbac. Aêac akênj ma mec gêdênj aôm kêtü ma binjgêdênj atom, akênj kêtü nêm taêm labu kapôênjñagenj. ¹⁹ O Anôtô, ôñô aêac. O Apômtau, ôsuc ma binj ôkwi. O Apômtau, ôkênj tañam to ônam aêac sa. O ñoc Anôtô, ônam gamênj tônj atom êtu aôm nêm ñaêña gebe êsêac sêsam aômnêm ñaê kêpi nêm malac to nêm lau.”

Gabriel gêwa binj tau ñam sa

²⁰ Aê kasôm binj to katerj mec amboac tonanj ma gaoc tauc ñoc to ñoc lau Israel nêñ sec lasê ma katanj gêdênj Apômtau, ñoc Anôtô kêtü ênê lôm dabuñña.

²¹ Aê katerj mec tau gamoa, tec Gabriel, tañ galic enj gêdênj tañ galic ñakatu ñamataña nañ, gêlôb ñagaôgenj gêdênj aê gêmênj gêdênj noc da kêtulaña. ²² Enj gêmênj ma kêsôm gêdênj aê gebe “O Daniel, aê mênjgaô lasê gebe jawa aôm sa e aôm ôjala. ²³ Gêdênj tañ gôjac m nêm mec nañ, binj tenj kêsa ma aê gamênj gabe jasôm binj tau lasê êndênj aôm gebe Anôtô têtac

gêwiñ aôm ñanôgenj. Amboac tonanj ôsala binj tau ma nêm kauc êsa êtu gênj, tañ gôlic nañ.

²⁴ “Anôtô kêkênj noc jala 70 êtu dim 7 êtu aômnêm lau to aômnêm malac dabuñña, go binj alôb-alôb êmbacnê to sec ênac pep ma Anôtô êsuc nê tôp, tañ gêc amac nañ, ôkwi to êkênj binjgêdênj ênêc endenj tônjgenjña êndênj amac. Go enj êngôm ñakatu, tañ geoc lasê nañ, to propetenênj binj ñanô êsa ma êniñ oso gamênj dabuñanô tau. ²⁵ Amboac tonanj ôjala ma nêm kauc êsa gebe ñasawa, tañ noc ñajatu êsa gebe sêkwê Jerusalem sa êtiamña ma noc kasêga, tañ sêniñ oso nañ, mênjêô lasêña êtôm jala 7 êtu dim 7. Sêkwê Jerusalem sa ma sênam intêna to busawa ma êkô to-binj wapacgenj êtôm jala 62 êtu dim 7. ²⁶ Jala 62 êtu dim 7 tonanj êmbacnê, go sensenj ñac, tañ senj oso enj nañ, su tonjagôliñmêgenj. Ma gôliñwaga to ñaclai tenj to nê lau oc sêmênj ma sensenj malac to lôm dabuñ su ênaña. Go têm ñamuña mênjêô lasê amboac bu ñatênagenj ma ensenj sijn to gênjwapac ñanô, tañ Anôtô kêjatu nañ. ²⁷ Ma gôliñwaga tonanj oc êmoatiñ poac ñajana tenj êwiñ lau taêsam êtôm jala 7. Ma embe ñasawa tonanj ñamakerj êmbacnê oc ênac jao daja to da ñagêdô. Ma gênj alôb-alôb, tañ ensenj gênj ñawaô nañ, êkô gamênj dabuñ ma êmoa tonanj e ñac, tañ ketoc gênj tau kêkô tônê nañ, êndac ñagêjô, tañ Anôtô kêmasañ kwananjenj kêtü enjña su nañ.”

10^I
11^{II}
12^{III}

I 10:1–12:13 Daniel katu kaiñ tenj kêsa ma gêlic ñakatu, tañ kêbênôc ñakatu gêmunña ñamiñ nañ, ma gêjac têku miñ ñagêdô.

II 10:1–12:13 Daniel katu kaiñ tenj kêsa ma gêlic ñakatu, tañ kêbênôc ñakatu gêmunña ñamiñ nañ, ma gêjac têku miñ ñagêdô.

III 10:1–12:13 Daniel katu kaiñ tenj kêsa ma gêlic ñakatu, tañ kêbênôc ñakatu gêmunña ñamiñ nañ, ma gêjac têku miñ ñagêdô.

HOSEA

Propete Hosea gêjam mêtê lau anğa gamên Israelna kédaguc propete Amos. En gêjam kôm mêtêna gêdên tèm nğawapac gêmun siñ, tañ gesen malac Samaria su gêdên jala 721 gêmun Kilisi gêmên nomğa nañ. Lau sêjam sakiñ gwam ma sêwi Anôtô siñ kékên wapac en nğanôgen. Hosea tau gêjam awê mockaiñ ma gebe êtu nğadôndôn êpi launên lên sêwi Anôtô siñna. Anôtônê lau sêwi Apômtau siñ kêtôm Hoseanê awê Gomer gêwi en siñ kêtü mockaiñoña. Mago êtu nğamu Anôtônê têtac gêwiñ tengeña taê walô nê lau, tec ênam kôm êpi lau Israel e sêmu dëndên en sêna êtiam ma têtü ênê lau êtiam. Anôtônê nğalô nğagêdô, tañ kepen aêacnên nğalêlôm nañ, gêwa ênê têtac gêwiñ nê lauña sa. Anôtô kêsôm gebe “O Israel, aê jawi aôm siñ amboac ondóc. Aê jandec aôm amboac ondóc. Nğoc nğalêlôm kékac aê gebe janğôm aôm sec atom, gebe aê têtac gêwiñ aôm kêlêlêc.”

1 Apômtaunê biñ gêdên Beri latu Hosea. En kékên biñ tau gêdên Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hesekia sêjam gôliñ gamên Judana, ma Joas latu Jerobeam gêjam gôliñ gamên Israel na.

Hoseanê awê to nê gôlôac

2 Gêdên tañ Apômtau kêsôm biñ kêsa Hosea awasun kêtü nğamata nañ, en kêsôm gêdên Hosea gebe “Ajôc, ôna ma ônam awê mockaiño tenêtu nêmu awê ma ôka nğapalê mockaiñoña lasê gebe lau gamên tonecña sêgôm mockaiñ kapôên gebe sêwi Apômtau siñ.”

3 Amboac tonan en gêja jagêjam Diblaim latuo Gomer ma en taê ma kékôc nğapalê nğac ten. **4** Ma Apômtau kêsôm gêdên en gebe “Wê ênê nğaê gebe ‘Jesrel’, gebe nğasawa dambêgen, go aê jakên nğagêjô êndên Jehunê gôlôac êtu dec, tañ en kékêc siñ anğa Jesrel nañ, ma aê gabe jansen gôliñ kiñoña su anğa Israelnên gôlôac. **5** Ma êndên bêc tonan aê oc japôn Israelnên talam tullu anğa gaboan Jesrelna.”

6 Awê tau taê kêtiam ma kékôc nğapalêo ten. Ma Apômtau kêsôm gêdên Hosea gebe “Wê ênê nğaê gebe ‘Taêwalômêo’. Gebe aê gabe taêc walô gôlôac Israelna e jasuc êsêacnên biñ ôkwi êtiam atom. **7** Mago aê gabe taêc walô gôlôac Judana ma aê, Apômtau, nên Anôtô, gabe janam êsêac kêsî. Aê gabe janam êsêac kêsî nğa talam to tubac ma nğa siñ to hos ma lau, tañ sênğôn hos nğaô nañ atom.” **8** Gêdên tañ Taêwalômêo gêwi su siñ nañ, Gomer taê kêtiam ma kékôc nğapalê nğac ten. **9** Ma Apômtau kêsôm gebe “Wê ênê nğaê gebe ‘Nğoc lau atom’ gebe amac Israel atu aênoc lau atom ma aê katu amacnêmu Anôtô atom.”

Israel êtu wakuc êtiam

10 Mago lau Israelnên namba oc êtôm ganac gwêcña, tañ tanam dôn ma tasa sa danğôm êtôm atom nañ. Ma anğa gamên, tañ sêsôm gêdên êsêac gebe “Aênoc lau atom” nañ, oc sêsôm êndên êsêac gebe “Anôtô mata jali latui amac.” **11** Ma oc sênac lau Juda to lau Israelna sa sêpi tagen ma êsêac oc sêjalîñ

nên laumata ten sa ma êsêac oc sêpi sêmên anğa gamên tau gebe Jesrel nğabêc oc êtu bêc kapôênanô.

2 Amboac tonan asam nêmu lasitêwai gebe “Anôtônê lau” ma lômio gebe “Apômtaunê taê walô.”

Mockaiño Gomer—mockaiño Israel

2 Nğoc nğapalêac, aten tenemi kêsî-kêsigen — akac tenemi gebe en kêtü aênoc awê kêtiam atom ma aê katu ênê akwen kêtiam atom. En êwi nê mockaiño to êtu mandabna siñ. **3** Embe masi, go aê oc jakwalec ênê nğakwê su e êkô ôli nğaôma êtôm bêc, tañ têna kékôc en nañ. Aê oc janğôm en êtôm nom nğakelen to gasan ma bu êjô en êndü. **4** Aê oc taêc walô ênê gôlôac atom gebe nên nğam kêsêp mockaiño **5** gebe êsêac teneñi kêtü mockaiño su. En kékôc êsêac, mago kêsî nê lên maja gêbacgen. En kêsôm gebe “Aê jandanğuc nğoc lau-têntac-gêwiñ-aêwaga. Êsêac oc sêkên gên taniñoña ma bu to nğakwê ma obo to niptêkwi ma wain êndên aê.”

6 Kêtü tonanğa aê oc jambôc ênê intêna auc nğa gên têkwa-têkwa. Aê gabe jamboa tunbôm êkô en auc gebe en êsa awê atom. **7** En embe êlêti êndanğuc nê nğaci, mago en oc êtôm gebe ê êsêac tôn atom. En oc ensom êsêac, mago êtap nê intêna sa atom. Go en êsôm gebe “Aê oc jamu jandên nğoc akwen nğamatanğa jana êtiam gebe gamoa gawîñ en nğajam kêlêlêc galoc nec su.”

8 Ma en kêjala gebe aê tauc tonec tec kakên polom to wain ma niptêkwi gêdên en nec atom. Ma aê tec kakên silber ma gold nğanô lasê, tañ en kékên kêtü gêjam sakiñ Bal nañ. **9** Amboac tonan êndên têm, tañ sejon nğanô nañ, aê oc jakôc polom to wain, tañ kakên gêdên en nañ su, ma aê oc jakôc obo to nğakwê, tañ kakên gêdên en kêtü en êkwa nê ôli nğaôma nañ auc. **10** Go aê jakwalec nê nğakwê su e ôli nğaôma êsa êmoa ênê lau-têntac-gêwiñ-enwaga sêlic ênê ôli nğaôma ma nğac tenênam en kêsî anğa nğoc lemoc ênğôm êtôm atom. **11** Aê oc jansen ênê bêc êtu samucña samob su êwiñ ênê om kapôên ma ênê om êtôm ajônğa to ênê

om sabbat ma om dabun̄ ḡagêdô samob. ¹² Aê gabe jansen̄ ênê wainmôkê to jambô su gebe eḡ kêsôm gebe “Gên̄kain̄ tonan̄ kêtû ḡoc ḡaôli, tan̄ lau-têntac-gêwiḡ-aêwaga sêkên̄ ḡêdên̄ aê nan̄.” Aê oc jakên̄ ḡên̄ tau êtu salen̄ ma bôcbôm oc senseḡ ḡên̄ tau su. ¹³ Aê oc jakên̄ ḡagêjô êndên̄ eḡ êtu têm samob, tan̄ eḡ kêliḡ aê siḡ nan̄, ḡêdên̄ eḡ ḡêsôb ḡên̄malu ḡêdên̄ Bal nê om ma jagêjam ḡêlôn̄ tau ḡa pocawa to gold ma kêlêti kêdaguc nê lau-têntac-gawin̄-eḡwaga e kêliḡ aê siḡ. Apôm̄tau kêsôm bin̄ tau tonan̄.

Apôm̄tau têtac ḡêwiḡ nê lau

¹⁴ Kêtû tonan̄ḡa aê gabe jatêlam eḡ e jasa gamên̄ sawa jana, ma jasôm bin̄ malôn̄a êndên̄ eḡ. ¹⁵ An̄ḡa tônê aê jakên̄ ênê kôm wainḡa êndên̄ eḡ êtiam ma jakên̄ gaboaḡ Akorḡa êtu katam takên̄ materḡa. An̄ḡa tônê eḡ êjô aê aoc êtôm ḡêmuḡḡa ḡêdên̄ eḡ ḡêmoa awêtakiḡḡen̄, ḡêdên̄ têm, tan̄ eḡ kêsa an̄ḡa gamên̄ Aiguptuḡa ḡêmên̄ nan̄. ¹⁶ Êndên̄ bêc tônê eḡ oc êsam aê gebe “ḡoc akweḡ.” Eḡ êsam aê gebe “ḡoc Bal” êti-am atom. ¹⁷ Gebe aê oc jakôc Balnêḡ ḡaê su an̄ḡa eḡ awasur̄ ma eḡ êsam nêḡ ḡaê êsa êtiam atomanô. ¹⁸ Êndên̄ bêc tônê aê oc jamoaḡtiḡ poac êndên̄ bôcbôm ma moc umbon̄ ḡalabuḡa ma êndên̄ ḡên̄ sêgalabuḡa sêmoa nom ma jansen̄ talam to tubac ma siḡ su an̄ḡa gamên̄ samob ma jakên̄ aôm ôsa taôm sic towa-mageḡ.

¹⁹ Aê oc janam aôm ôtu ḡoc awê ender̄ tônḡen̄. Aê oc jamoa jawiḡ aôm mansaḡ to êndên̄ḡen̄ ma têtac ḡêwiḡ to taêc walô aôm ḡanô. ²⁰ Aê oc janam aôm ḡan̄ḡen̄ḡen̄. Ma aôm oc ôjala gebe nêḡ Apôm̄tau aê. ²¹ Êndên̄ bêc tonan̄ aê oc jajô ḡoc lau Jesrel nêḡ mec teterḡa, ma jakên̄ kom ênac êsêp nom ma nom oc êkên̄ polom ḡanô ma wain ḡanô to katêk-wi ḡanô. ²³ Ma aê, Apôm̄tau, jasê Jesrel êsêp nom gebe êtu aêḡoc ḡên̄. Ma taêc walô awê “Taêwalômêo”, ma jasôm êndên̄ ḡac “ḡoc lau atom” gebe” ḡoc Lau amac”, ma êsêac sêsôm gebe “Ma Anôtô aômḡoc.”

Hosea aḡêc awê mockaiḡo

³ Apôm̄tau kêsôm bin̄ ḡêdên̄ aê gebe “Ôna êtiam ma têtac êwiḡ awê ten̄, tan̄ ênê akweḡ têtac ḡêwiḡ eḡ nan̄, mago ḡêḡôm mockaiḡo. Têtac êwiḡ eḡ êtôm aê, Apôm̄tau, têtac ḡêwiḡ Israel gamoa. Israel tonan̄ sêjam tauḡ ôkwi ḡêdên̄ anôtôi ḡagêdô ma sebe sêkên̄ polom ḡakana ḡakelen̄ êndên̄ êsêac êtu da.” ² Amboac tonan̄ aê ḡajam ôli eḡ ḡa silber 15 ma polom ḡanô ḡadôn̄ 7. ³ Aê kasôm ḡêdên̄ eḡ gebe “Aôm ômoa ôwiḡ aê ḡasawa baliḡ ma ôtu mandab atom. Aôm ônêc ôwiḡ ḡac ten̄ atomanô ma aê amboac tonan̄ḡen̄.” ⁴ Nam gebe bêc taêsam lau Israel oc sêmoa tonên̄ kiḡ masi ma kasêga masi, nêḡ da masi me nêḡ alê dabun̄ masi, nêḡ kapoac sêpucḡa masi to nêḡ gwam masi, gebe têtû kênac têm ḡamuḡa. ⁵ Êtu ḡamu

lau Israel oc sêmu sêmên̄ ma sensom nêḡ Apôm̄tau Anôtô ma nêḡ kiḡ Dawid. Êndên̄ noc tonan̄ êsêac sêndên̄ Apôm̄tau to ênê moasiḡ ḡajam totêtêc taugen̄.

Apôm̄tau kêsôm lau Israel

⁴ Amac lau Israel, an̄ḡ Apôm̄taunê bin̄. Gebe Apôm̄tau kêsôm lau tonecḡa tonamḡen̄. “Bin̄ ḡan̄ḡen̄ to têtac êwiḡ ḡêc gamên̄ tau atom ma êsêac sêjala Anôtô atom amboac tonan̄ḡen̄. ² Mago êsêac sêpuc boa lau to sêsau bin̄dansan̄ ma sêjac ḡamalac êndu. Êsêac sêjam ḡen̄ḡen̄ to sêḡôm ḡên̄ mockaiḡo to mockaiḡḡa. ḡên̄ ḡaclai sec ḡêjam sêga ma sêjac ḡamalac sêjac ḡawae. ³ Amboac tonan̄ gamên̄ tau ḡêjam tan̄i sa ma lau samob, tan̄ sêḡḡôn̄ gamên̄ tau nan̄, têtû palê e sênaḡa. Bôc tokaiḡ-tokaiḡ samob to moc, tan̄ sêmoa umbon̄ ḡalabu nan̄, ma i, tan̄ sêmoa ḡwêc ḡalêlôm nan̄, samob oc sênaḡa.”

Apom̄tau kêsôm dabun̄waga

⁴ Apôm̄tau kêsôm gebe “Ten̄ êsôm to êmêtôc lau atom, aêḡoc bin̄ ḡêdên̄ amac dabun̄waga tec ḡêc. ⁵ Amboac tonan̄ aôm ônac taôm êndu êndên̄ oc ma propete oc ênac tau êndu êndên̄ êmbêc êwiḡ aôm. Ma aê oc jansen̄ aôm tên̄am su amboac tonan̄ḡen̄. ⁶ Aêḡoc lau sêjaḡa gebe sêjam kauc aê. Aôm kôbaliḡ mêtê tokauc siḡ, tec aê oc jambaliḡ aôm siḡ amboac tonan̄ḡen̄. Aê jatiḡ aôm su an̄ḡa kôm dabun̄wagaḡa. Aôm kôliḡ nêḡ Anôtô nê biḡsu siḡ, tec aê oc jaliḡ aôm-nêḡ ḡôlôac siḡ amboac tonan̄ḡen̄. ⁷ “Êsêac têtû taêsam, ma nêḡ sec, tan̄ sêḡôm ḡêdên̄ aê nan̄, kêtû sêga. Amboac tonan̄ aê oc janam êsêac waen̄ ôkwi atu bin̄ majen̄ḡa êndên̄ êsêac naan̄-naan̄. ⁸ Aêḡoc lau nêḡ sec kêtû êsêacnêḡ mo ma êsêac mater̄ katu ḡoc lau nêḡ keso. ⁹ Amboac tonan̄ ḡên̄, tan̄ êtap lau tau sa nan̄, oc etap lau dabun̄waga sa amboac tonan̄ḡen̄. Aê oc jamêtôc êsêac êtôm nêḡ lên̄ ma jakên̄ ḡagêjô êtôm ḡên̄, tan̄ sêḡôm nan̄. ¹⁰ Êsêac oc sêniḡ ḡên̄, mago êôc êsêac tôn̄ atom. Sêḡḡôm ḡên̄ mockaiḡḡa to mockaiḡo, mago sêka ḡôlôac lasê têtû taêsam atom gebe sêwi aê Apôm̄tau siḡ ma sêjam sakiḡ ḡên̄ mockaiḡḡa.” x 4:11-5:3 Apôm̄tau kêpuc boa anôtôi jaba ḡasakiḡ.

Hosea kêkên̄ puc kêtû sakiḡ gwamḡa

⁴ Sec tan̄ êsêac sêḡôm nan̄, ḡêsô êsêac tôn̄, tec ḡêjac jao gebe sêmu dêndên̄ nêḡ Anôtô sêna. Ma ḡalau mockaiḡḡa ḡêc êsêacnêḡ ḡalêlôm, tec sêjala nêḡ Apôm̄tau atom. ⁵ Nêḡ tetoc tauḡ saḡa kêsôm Israel lasê. Lau Epraim nêḡ sec ḡêḡôm êsêac sêka keso e seben̄ ma lau Juda seben̄ sêwiḡ êsêac. ⁶ Êsêac oc sensom nêḡ Apôm̄tau ḡa nêḡ domba to bulimakao, mago oc têtap eḡ sa atom, gebe eḡ kêkac tau su an̄ḡa êsêac-nêḡ. ⁷ Êsêac sêsa Apôm̄tau auc ma sêkôc ḡapalê ḡac-du. Tec aḡôn̄ wakuc oc êndan̄ḡôn̄ êsêac to nêḡ nomlên-sêm samob.

Sij gêc Juda to Israel ñasawa

⁸ Anac dauc êtañ anğa Gibea. Anac dauc êtañ anğa Rama. Amôêc kapôên anğa malac Bet Awen. Atakê Benjamin. ⁹ Epraim oc êtu gamên gasañ teñ êndên bêc jakên ñagêjônğa. Aê oc jasôm biñ, tañ ñanô êsa biññanôgen tañ, lasê êndên Israelnên gôlôacmôkê.

¹⁰ Laumata Judaña têtôm lau, tañ sêjam nom ñamadiñ ôkwi, tec aê oc jakêc ñoc têtac ñandan êpi êsêac êtôm bu tañ. ¹¹ Êsêac sêkônij Epraim tôn. Sêkôc ênê gamên, tañ eñ gêwê kaiñ jagêdên tañ, su ñam gebe eñ gêja gêdên lau, tañ têtôm gebe sênam eñ sa atom tañ. ¹² Mago Epraim gêlic aê amboac bulesen ma Juda gêlic aê amboac têmoa.

¹³ Gêdên tañ Epraim kêsaê nê gêmac ma Juda kêsaê nê kamoc tañ, Epraim gêdi gêja Asuria ma kêsakiñ biñ gêdên kiñ kapôên. Mago eñ kêtôm gebe êngôm êsêac ôlij ñajam êsa me êngôm nêñ kamoc emo atom. ¹⁴ Aê oc jatôm lewe teñ êndên Epraim ma oc jatôm lewe wakuc êndên Juda. Aê, aê tauc jakac êsêac popoc ma jaêc jana. Aê jakôc êsêac jana ma teñ êtôm gebe ênam êsêac sa atom. ¹⁵ Aê gabe jamu jana ñoc gamên êtiam e êsêac sêjala nêñ keso to sensom aê lañôcanô. Embe sêpô lêna tañ oc sensom aê ma sêsôm gebe

6 "Ajôc, aêac tamu dandên Apômtau tana êtiam, gebe eñ kêkac aêac popoc, eñ oc êngôm aêac ôlij ñajam êsa êtiam. Eñ gêjac aêac ôlij lasê, mago eñ oc ênsambañ aêacnên kamoc. ² Bêc luagêc ênaña acgom, go eñ êngôm aêac maten jali êsa. Êndên bêc êtu têlêac eñ oc êñu aêac sa gebe tamo a eñ lañônêmña. ³ Tajala Apômtaumañ, dangôm tanac ñawae gebe tajala Apômtau. Eñ oc mênêdê lasê biññanôgen amboac gelenmata ma êndên aêac amboac kom, amboac kom ñamuña, tañ kêmalôm nom tañ."

Apômtau gêjô biñ

⁴ "O Epraim, aê jañgôm asagen êndên aôm. O Juda, jañgôm aôm amboac ondoci. Nêm têtmac gêwiñ aê amboac tao gelenmataña teñ ma amboac maniñ, tañ kêpa gêdên oc kêpigen tañ. ⁵ Kêtu tonanğa aê kasakiñ ñoc propete gebe sênac êsêac, tañ gajac êsêac êndu ña aê aoc ñabiñ tañ. Ma ñoc mêtôc mênêpi amboac oc ñawê. ⁶ Aê gabe jalic nêm da atom, gabe jalic amacnêm têtmac gêwiñ tengeñña. Ñoc lau sêjala aênğa tonan ñanô kêlêlêc sêkên daja su." x 6:7-10:15 Ñasêbu tonec gêjac miñ gebe Apômtau kêmetôc nê lau Israel kêtu nêñ secña ma kêtu sêjac nêñ kiñ ênduña. Ñagêjô oc êtap êsêac sa kêtu taên kêka ñaclai jabaña ma kêtu sêjam sakiñ gwamña amboac tonanğen.

Anôtô têtac gêwiñ nê lau, tañ sêli tañ sa tañ

11 "Gêdên tañ Israel ñapalêgen tañ, aê têtac gêwiñ eñ ma gamôêc ñoc latuc anğa Aiguptu gêmên. ² Aê gamôêc-gamôêc eñ, mago eñ gaja ec-gêja ec ma kêkên da gêdên Bal ma da ñamalu gêdên gwam. ³ Aê tec kadôn Epraim gebe êsêlên. Ma kasip eñ sa. Mago êsêac sêjala gebe aê gagôm êsêac ôlij

ñajam kêsa tañ atom. ⁴ Aê gajam gôlij êsêac ña gôlij taê walônğa to gaê êsêac ña lêpoa têtac gêwiñña. Aê gajam êsêac sa gebe kion, tañ gêsac êsêac gêsuntêkwa tañ, êkônij êsêac tôn atom ma gawec ma galôm êsêac.

⁵ "Êsêac sedec gebe sêmu dêndên aê sêmên, amboac tonan oc sêmu sêna Aiguptu êtiam, ma Asuria ênam gôlij êsêac. ⁶ Sij oc êsa anğa nêñ malac ma ensen nêñ malac ñakatam ñawalô ma êndangôn êsêac su anğa nêñ malac ñajana ñalêlôm. ⁷ Aênoc lau sebe sêkac tañ su anğa aênoc sêmoa, amboac tonan kion ênsac êsêac gêsuntêkwa ma teñ êoc su atomanô.

⁸ "O Epraim, aê jawi aôm sij amboac ondoci. O Israel, aê jakên aôm êndên lau tentenlatu amboac ondoci. Aê jañgôm gên, tañ gagôm gêdên Adma tañ, êndên aôm amboac ondoci. Aê jañgôm gên, tañ gagôm gêdên Seboim tañ, êndên aôm amboac ondoci. Aênoc ñalêlôm kêkac tau ôkwi ma taêc walô aôm kêlêlêc su. ⁹ Aê oc jañgôm ñoc têtac ñandan kapôên ñanô êsa atom. Aê gabe jansen Epraim su êtiam atom. Gebe aê Anôtô, aê ñamalac atom. Aê ñac dabuñ, tañ gamoa aôm ñalêlôm tañ, ma aê jawac êtu jansen suña atom." x 11:10-13:3 Anôtô êmêtôc to êmasuc nê lau êtu nêñ lên alôb-alôbña ñabiñ ñagêdô gêc ñasêbu tonec. ¹ to Gomora.

Mêtôc ñamuña kêpi lau Israel

⁴ "Aê Apômtau, aôm nêñ Anôtô, gêdên tañ aôm gômoe Aiguptu tañ. Aôm kôjala Anôtô teñ gêwiñ atom, aê taucgen ma Kêsiwaga teñ gêmoe atomanô. ⁵ Aê gajam aôm sa anğa gamên sawa to gamên ñakelen. ⁶ Mago gêdên tañ sêsô gamên ñajamanô tau tañ, sen gên gêoc êsêac tôn. Ma gêdên tañ sen gêoc êsêac tôn tañ, go tetoc tañ sa ma sêlij aê sij. ⁷ Tec aê gajam duc êsêac amboac lewe ma gadib êsêac anğa intêna ñamagê amboac pusip salenğa leopard. ⁸ Aê oc jajanda amac amboac bôc ber têna teñ, tañ sêkôc ênê ñalatu su tañ, jajanda ma jakac êsêac ôlij lasê ma jañdangôn êsêac amboac lewe kêdangôn gwada ma amboac bôcbôm êkac êsêac popoc.

⁹ "O Israel, aê oc jansen amac su. Asa êtôm gebe ênam amac sa. ¹⁰ Amacnêm ñagêdô sêsôm gebe 'Ôkên kiñ to gôlijwaga êndên aêac' ma galoc nêm kiñ gêmoe ondoci gebe ênam amac kêsi. Nêm gôlijwaga, tañ sênac sij êtu amacña tañ, sêmoa ondoci. ¹¹ Kêtu ñoc têtac ñandanğa aê kakên kiñ teñ gêdên amac ma kêtu ñoc ñalêlôm kêbôli aucña aê kakôc eñ su.

¹² "Aê kâcic Israelnên sec to keso tôn, ma gajac ênê sec sa to gajob. ¹³ Gabêsi mêngeê lasê kêtu eñña, mago eñ latu masi, gebe galoc eñ gedec gebe êwi ñaabêlôn sij. ¹⁴ Aê oc janam êsêac kêsi êndên lamboam atom. Jakac êsêac su anğa ñaclai gêmacanônğa atom. Gêmacanô, nêm ñaclai gêc ondoci. Lamboam, nêm ñaclai onsen suña gêc ondoci. Aê taêc walô lau tonec êtiam atom. ¹⁵ Epraim oc êtôp amboac sij, mago mu oc kêpiña oc êmên, Apômtaunê mutêna oc êdê lasê anğa gamên sawa, go êngôm ênê bumata êpa

ma ênê bu njamôkê nakelenj êsa ma êjanjo awamata samob su anja ênê kanom. ¹⁶ Samaria oc êoc nê nâgêjô êtu gêli tau sa gêdên nê Anôtôna. Siy oc enserj êsêac su. Oc sênac êsêacnêj nâpalê nâsec-nâsec popoc ma sêsêlê lauo, tanj sêmoa tej nanj, nêj têtacwalô.”

Hosea gêlên bij lau Israel

14 O Israel, ômu ôndênj Apômtau, aômnêm Anôtô, ôna gebe nê sec gêgôm aôm gôjac taôm êndu. ² Ômu ôndênj Apômtau ôna ma ôkôc bij tonec êwi. Ôsôm êndênj eij gebe “Ôsuc ma keso samob ôkwi gebe nâlêlôm nâjam êsa ma akênj awer-surj nâlambij êtu da êndênj aôm. ³ Asuria ênam aêac sa atom. Aêac naapi anjônj hos nâô atom. Ma aêac oc asôm êndênj lemerj nâkôm gebe ‘Aêacnêj Anôtô’ nanj êtiam atom gebe aôm taômgerj taêm walô mosêbu.”

Apômtau gêjac mata moasij wakuc gêdênj Israel

⁴ “Aê gabe janjôm êsêacnêj gêmâc sêwi aê sijnja nâjam êsa. Aê oc têtac êwi nêj êsêac janac nâwâgerj

gebe njoc têtac nandanj kêkac tau su anja êsêacnêj. ⁵ Aê oc jatôm manij êndênj lau Israel. Nêj nâola ênac lêtênj amboac mênaminj ma nêj nâwakac êsêlênj êsêp nom amboac kalelonj nâwakac. ⁶ Êsêacnêj nâsêli oc esewec, nêj nâkatu amboac katêkwi nâkatu ma. nêj nâmalu amboac môsê Lebanonja. ⁷ Êsêac oc sêmu sêmênj sêngônj aênjoc ajunlabu êtiam. Êsêac oc têtôm amboac kôm nâjam tej ma sênam nâola amboac kôm wainja tej. Ma nêj wain nânô êtu wain towae amboac wain Lebanonja. ⁸ O lau Israel, aêagêc gwam ma asagerj nâgêdô gêdênj tauj. Aê taucgerj jajô aômnêm bij ma janam jaom aôm. Aê katôm ka, nanj nâlauj nâmajanj nâpanj ma nêj moasij samob gêmênj anja aêgerj.”

⁹ Asa kêtu njac tokauc gebe êjala gênj tonec. Asanê kâc kêsa gebe êlic gênj tonec. Apômtaunê intêna solop ma laugêdênj oc sêsa intêna tau, mago lau alôbalôb oc sênac tauj êndu.

JOEL

Joelnê tèm gêmôa nomña to nê lên kêsij tau ma tajala samucgen atom. Moae en keto nê buku gêdên lau Persia sêjam gôlij gamên gêdên jala 500 ma 400 gêmur Kilisi gêmên nomña njasawa. Joel gêjac miñ gebe wagô tolêsôb-tolêsôb sêsa gamên Israelnja ma oc nandar gesen nom su. En kêsâe gebe gêjwapac tonar kêtü puc ten gebe Anôtônê bêc êmêtôc lau, tar sesen ênê binjêdên su narña kêdabij. Propete kêkên Anôtônê kalem gêdên lau gebe sênam tarj ôkwi ma kêkên Anôtônê bij, tar gêjac mata nar, gelom êsêac gebe êkator nê lau sa êtiam to ênam mec êsêac. Bij towae ten, tar Anôtô gêjac mata nar, kêsêp Joelnê buku gebe Anôtô êsakin nê Njalau naêpi namalac samob, êpi lauo to nac ma lau wakuc to larjwa êtômgen.

1 Apômtaunê bij gêdên Petuel latu Joel tau tonec.

Tanjiboa kêtü sasen gêñ taniñja

2 Amac lau njanôac, añô bij to amac lau gamên tonecña, akên tarjem. Amac alic gêñsêga amboac tec ten njanô kêsâ gêdên amacnêm tèm me gêdên abeminên tèm me masi.

3 Anac namij êndên nêm gôlôac wakuc sênjô. Êsêac sênac namij êndên nên wakuc ma elom-elom amboac tonarjen êna.

4 Gên tar wagô-kêlênja dedec gêcña nar, wagô-sêboarja mênser. Ma gên tar wagô-sêboarja dedec gêcña nar, wagô-sêlôpja mênser. Go gên tar wagô-sêlôpja dedec gêcña nar, wagô-njatêna-kêsarja mênser.

5 Amac anôm-gên-anaboawaga, matem êlac ma atar lasêmar.

Amac anôm-wainwaga samob, apuc tanjiboa sa êtu wain nakanarja, tar sêkac su arja awemsur nar.

6 Gebe lau-m ten sêwê sêpi mênjsêjam aênoc gamên auc,

lau nactêkwa ma taêsam njanô lasê.

Lunlun kêtôm lewe kapoac nê ma nani amboac lewe têna nê.

7 Êsêac sesen aênoc wain namôkê su ma sêsap noc jambô tulu.

Êsêac selec naôlic su sêbaliñ sir jagêc nom e nalaka narpom narôma.

8 Atar tanjiboa amboac awêtakiñ, tar gêjam abec kêtü nê nac, tar sê gêdên en narña.

9 Êsêac sêkên gêñ taniñja to gêñ tanômña kêtü da arja Apômtaunê andu kêtiam atom.

Apômtaunê sakinwaga, daburwaga tarj, sêpuc tanjiboa sa.

10 Kôm tau kêtü gasar nom tau kêtar

gebe sêjaiñ kôm njanô gêjarja,

wain njanô kêmêlij ma niptêkwi kêpa.

11 O kômwagaac, nêm nalêlôm êoc auc ma kômwaga wainarjaac, atarjar.

Kêtü jarjom to polomja gebe kôm njanô kêtü sec su.

12 Wain namôkê kêmêlij ma jambô kêsêlic.

Ain to nip ma uc to gêñkaiñ samob kêtü masê arja sênjam.

Ma têtac narjam gêc su arja namalacnên.

13 O daburwagaac, asô talu sa ma atar.

O sakinwaga altarja, anam tanjiboa sa. Noc Anôtônê sakinwagaac, amên

tonêm abecgen gebe sêgamiñ gêñ taniñja to gêñ tanômña ma sêkên kêtü da

arja nêm Anôtônê andu kêtiam atom.

14 Akên noc anam daburja ten.

Akalem gôlôac sêpi tagen.

Akac kasêga to gamên narau samob sa sêpi tagen dêndên Apômtau, amacnêm Anôtô, nê andu,

go awam ênac Apômtau.

15 Ojae, bêcsêga taugoc.

Apômtaunê bêc kêdabij ma mênjêô lasê amboac gêñ narlai mênkêpoa lasê

arja Najarja Narau nê.

16 Sêkac gêñ taniñja su

gêdên aêac matenjanô atom me.

Ma têtac narjam to ôlij kêpi

gêwi aêacnên Anôtô nê andu sir atom me.

17 Gên narwê kêtü matê arja nom nalêlôm

lêsucm kêpô lêtên

ma andu gêñ njanôja kêku

gebe kôm njanô masi.

18 Bôc têtar gêñ

ma bulimakao narar sêmoa jageo

ma têtac gêgwar sa atom

ma domba toton-toton sêpô lêna tarj.

19 O Apômtau, aê aoc gêjac aôm, gebe ja gen

gêgwar namêdôb arja oba

ma jawaô kêsêgô

gênkainj samob anja sênjam.
 20 Bôc salenja awen ec-ecgenj têtanj gédênj aôm
 gebe bu kêpa
 ma ja genj
 gégwanj namédôb anja oba.

Wagô kêtû Apômtaunê bec nâpuc

2 Anac dauc êtanj anja Sion.
 Anac wali anja nòc lôc dabunj tau
 e lau gamênj tonecja samob têtênêp
 gebe Apômtaunê bêc, tanj mênêsa nanj kédabinjac.
 2 Nakesec to gêsunbôm ênam bêc tau auc
 ma tao to ômbinj êkôm bêc tau auc amboac
 tonanjenj.
 Lau amboac tonanj sêmoa gédênj gêmunj andanjenj
 atomanô
 ma oc sêmoa atom e êndênj têm samob namadinj.
 3 Ja kêkuc gamênj sa gêmunj lau-m tau
 ma ja nawaô kédanjac gênj kédaguc êsêac.
 Gamênj tê gêc êsêac nêmna nê, kêtôm kôm Eden
 ma tê gêc dêmôênmu nê, kêtôm gamênj sawa ma
 gênj tenj gêwê êsêac sa atomanô.
 4 Êsêacnênj nakatu amboac hos nakatu
 ma sêlêti amboac hos sinja sêja.
 5 Êsêac sêboanj sêmoa lôctêpôêgenj
 ma nakicsêa amboac kareta sinja.
 ma amboac jawaô kédanjac oba
 ma amboac lau najanja, tê tédênanj taunj êtu sênac
 sinja nê.
 6 Lau katunj natutuc nâsec
 ma lanônanô kêtû sêp kêtû êsêacja.
 7 Êsêac sebo sêsa amboac sinjêlêc
 jasêpi tunjbôm amboac kwalam langwa sinja.
 Ac sêwê tédaguc taunj sêsa nênj intêna
 ma tenj geo sic anja nê walanj atom.
 8 Êsêac sêbôc taunj auc atom.
 Sêsap nênj lênj tônj gédênj-gédênjenj.
 Êsêac sêwê sêsêli najjo sêja
 ma gênj tenj kêtôm gebe êkô êsêac auc atom.
 9 Ac sebo sêpi malac sêja
 sêlêti sêpi tunjbôm
 to sêpi andu sêja
 sêsô katam saunj amboac genjenjtêna.
 10 Nom kêkôtênj tau kêtû êsêacja
 to umboj najiwic.
 Oc to ajônj sêjam kanuc
 ma utitalata sêgaminj nawê.
 11 Apômtaunê wapap gêjac
 gêmunj nê sinjwaga
 gebe ênê sinjwaga nênj tonj kapôênj kêlêlêc
 ma nac, tanj gégôm ênê binj kêtû tônj nanj, najclai sec.
 Gebe Apômtaunê bêc kapôênjanô
 ma kainj tenj nanô.
 Asa êtôm gebe êpuc tau tônj.

Anôtô gêlênj binj nê lau gebe sênam taunj ôkwi

12 Apômtau kêsôm gebe "Galocgenj amu andênj aê
 amênj
 tonêm najêlôm samucgenj.
 Anam dabunj taôm, atanj to apuc tanjboas sa.
 13 Akac nêm najkwêgenj êngic atom, nêm najêlôm tec
 akac êngicmanj."
 Akac taôm ôkwi amu andênj Apômtau, nêm Anôtô,
 ana
 gebe moasinj to taê labu nam enj.
 Enj gê binj tônj to têtac gêwinj gêjac najwae
 ma têtac êtu lêsi ma êsuc binj ôkwi.
 14 Asa kêjala. Oc moae Apômtau taê ênam tau e nê
 najêlôm tenj
 ma êlinj moasinj tenj su êndênj amac,
 e êtôm gebe akênj gênj taniinja to tanômna êtu da
 endenj nêm Apômtau.
 15 Anac dauc êtanj anja Sion.
 Akênj noc bec anam dabunja tenj.
 Akalem gôlôac sêpi tagenj.
 16 Akac lau sa.
 Akalem gôlôac sênam dabunj taunj.
 Kasêga sêpi tagenj.
 Ajonj najpalêo to naj
 ma najpalê dedec sa.
 Naj tanj gêjam awê wakucgenj nanj, êsêp anja nê an-
 du
 to awê wakuc êsa anja nênj balêm êmênj.
 17 Dabunjwaga, Apômtaunê lausakinj tau
 têtanj sêkô lôm dabunj najacgêdô to altar najsawa
 ma sêsôm gebe "O Apômtau, taêm labu nêm lau.
 Ondec nêm gênjlênsêm êtu meloc, e tentenlatu sêsu
 susu atom.
 Lau to-m-to-m sênac ôkwi êndênj taunj gebe
 'Lau tônê nênj Anôtô gêmoa ondoc' êtu asagenja."

Anôtô gênô mec ma kêkênj gênj taniinja kêtiam

18 Gocgo Apômtau têtac kêkac enj nê gamênja,
 tec taê walô nê lau.
 19 Tec Apômtau gêjô êsêac awenj ma kêsôm gédênj nê
 lau gebe
 "Alic acgom, oc jasakinj polom nanô
 to wain ma niptêkwi e êôc amac tônj
 ma jandec amac atu binj susunja
 êndênj tentenlatu êtiam atom.
 20 "Aê oc jansoc najjo anja gamênj gêmu kêpija êc
 amac su balingenj êna
 ma jatinj enj naênjgônj gamênj gasanj to najgêlênj tenj.
 Nê pom najmatanja êsêp gwêc oc kêpija (gwêc matê)
 ma nê pom najmunja êsêp gwêc oc kêsênja (gwêc
 najlunj) sênanja.
 E najjaê to najsu êônj sa
 gebe enj ketoc tau sa kêlêlêc.
 21 "O gamênj tau, ôtêc taôm atom.
 Têmtac najgaô êsa to ôlim êpigenj gebe Apômtau
 gégôm gênsêga.

22 Amac bôc sêjamña, atêc taôm atom
gebe gêgwanj ñamêdôb kêpuc anja oba kêtiam.
Gênkainj gêjam ñanô
ma jambô to wain ñanô taêsam.

23 "O Sion latuiac, têtmtac ñajam
ma atu samuc êtu Apômtau, aômnêm Anôtôña,
gebe eñ kêtên kom gêjac gêdên ñatêm
ec êwaka amacnêm gêden sa.
Eñ kêsêwa kom kêsêp kêtû amacña,
kêtên kom gêden têm asê geñ to ajac gên sa kêtôm
andanjenña.

24 "Polom ñanô êsô têtin-kôm ñanô-ñamala e êlôc
ma wain to niptêkwi ñagasuc mênjêc e êkêc.

25 Aê jajô jala ñakôm ñanô, tañ wagô tolêsôb-tolêsôb
señ nañ, wagô sêlôpña to ñatêna kêsaña ma kêlêña
têtu ñoc siñwaga ñatonj kapôên, tañ kajatu gebe
sênac siñ sêndên amac nañ.

26 "Amac oc anij gên e êôc amac tônj
ma awem êôc Apômtau, nêm Anôtô, tañ kêmoasiñ
amac ñajam kêlêlêc nañ, nê ñaê,
ma sêngôm ñoc lau majerj êsa êtiam atom.

27 Amac oc ajala gebe aê gamoa Israel ñalêlôm
ma aê Apômtau taucgerj katu nêm Anôtô
ma sêngôm ñoc lau majerj êsa êtiam atomanô.

Anôtô êkêc nê Ñalau êpi ñamalac pebenj

28 "Go êndên têm teñ acgom
oc jakêc ñoc Ñalau êpi ñamalac pebenj
ma latômio to ñac seoc biñ lasê
to nêm lau ñanô oc sênêc mê
ma nêm ñacsenomi oc sêlic gên ñakatu.
29 Êndên bêc tônê oc jakêc ñoc Ñalau
êpi sakinwagao to ñac amboac tonanjenj.

Bêc ñamu tau ñawêc

30 "Oc jakên gênjêga êsa umbonj ma anja nom, dec
to ja ma ja ñatêtac. 31 Oc oc ênam kanuc ma ajônj oc
êtôm dec su acgom, go Apômtaunê bêc kapôên to ña-
clai kainj teñ tau oc mênjêsa. 32 Ma ñamalac samob,
tañ awerj ênac Apômtaunê ñaê nañ, eñ oc ênam êsêac
kêsi êndên-êndênjenj, gebe lau, tê sêwê gênwapac sa
nê, oc sênjoñ lôc Sion to Jerusalem, ma lau, tê Apôm-
tau êkalem êsêac nanjenj sêmoa materj jali êtôm
Apômtau gêjac mata nê.

Anôtô êmêtôc ñamalac pebenj êndênj Bec ñamuña

3 "Alic acgom, êndênj tañ jawaka Juda to Jerusalem
sa nañ,
êndênj bêc to ñasawa tônê
2 aê oc jakalem tenterlatu samob sêpi tagerj
ma jawê êsêac sêsêp gaboanj Josapat sêna,
gebe jamêtôc êsêac anja tônê
êtu gên samob, tañ sêgôm gêdênj aênoc lau to ñoc
gênjênsêm Israelña,
gebe sêjam êsêac êlinj-êlinj sêmoa tenterlatu ñasawa
ma sêjac sam aênoc nom gêdênj tañ.
3 Êsêac sêpuc kapoac

kêtu ñoc lauña
ma sêkênj ñapalê gêjô awê mockainjo
ma sêkênj ñapalêo lau sêjam ôli ña wain, tañ êsêac
tañ sênôm nañ.

4 "Ma amac lau Tirus to Sidon ma Pilistia nêñ
gamênjña samob, aêacnênj asagenj ñagêdô gêdênj
tañ. Amac abe akênj ñagêjô êndênj aê êtu gên teñña
me. Embe akênj ñagêjô êndênj aê, go janam nêm
ñagêjô ôkwi wacêtap amac taôm môtêmapac sa wenj
tagerj. 5 Gebe amac ajanjo ñoc silber to gold su ma
ajonj ñoc awamataêjam kêsô nêm lôm gwam gêja.
6 Ma akênj lau Juda to Jerusalem gêdênj lau Helen sê-
jam ôli gebe sejoñ êsêac sêna e sêmoa jaêc nêñ
gamênj ñamadinj. 7 Alicgac me, galoc tec jaôc êsêacnênj
ñalêlôm gebe sêndi anja gamênj, tañ amac atulu
êsêac sêja nañ, ma gên amac agôm nañ, ñagêjô wacê-
tap amac taôm môtêmapac sa. 8 Aê oc jakênj latômio
to ñac sêndênj lau Juda sênac ôli nasêsêp êsêac
lemerj, ocgo ac sêkênj êsêac sêndênj lau Sabea, tê
sênjoñ jaêcsêga nê, sênac ôli êsêac. Biñ tec Apômtau
kêsôm.

9 "Asôm biñ tonec êtu tapa anja lau tenterlatu nêñ
gebe

'Amansañ taôm êtu anac siñña.

Ajatu lau siñsêlêc sa.

Akênj siñwaga sêmênjmanj

samob sêpi tagerj.

10 Apa nêm sakwerj ôkwi êtu siñ

to anam lêngjêc ôkwi êtu kêc.

Ñac ômbôên-ômbôên êsam tau gebe "Aê ñactêkwa
teñ."

11 Amac tenterlatu, tañ anjônj agi aêac auc nañ,
andi ñagaôgenj, naakac taôm sa anja tônênmanj."

O Apomtau, ôwê nêm lausiñ sêsêp tônê sêna.

12 "Tenterlatu sêndimanj.

Ma êsêac sêwê sêna gaboanj Josapat

gebe anja tônê aê oc janjônj ma jamêtôc tenterlatu
samob,

tañ sênjoñ sêjam aucgerj nañ.

13 Akênj bôjanj jalô êna

gebe kôm ñanô gêmêc e kêtû masê su.

Asô anamanj, aka wain,

tañ kêsêp tonjonj e mênjêc su nañ.

Ma ñatêkwi êsêp gasuc e mênjêc amboac tonanj e
wain êkêc

gebe nêñ sec gêjam sêga.

14 "Lau totonj-totonj

sêmoa gaboanj mêtôcña

gebe Apômtaunê bêc kêdabingac

anja gaboanj mêtôcña.

15 Oc to ajônj sêjam kanuc

ma utitalata sêgaminj ñawê."

Anôtô gebe êmoasiñ nê lau

16 Ma Apômtau awa ñadindinj kêsa anja Sion.

Apômtau gêmôêc biñ awa kapôênj anja Jerusalem
ma umbonj to nom ñawiwic.

Mago Apômtau kêtû nê lau nêñ lamu teñ

ma lau Israel nêj tuntêna teŋ eŋ.

17 “Ocgo ajala gebe Apômtau, nê m Anôtô aê,
tec gaŋgôn ñoc lôc dabuŋ Sion nec, aê taucgoc.
Ma Jerusalem oc êtu gamêŋ dabuŋ
ma lau jaba teŋ oc sêsêlêŋ sênac malac êŋgic êtiam
atomanô.

18 “Ma êndêŋ bêc tônê wain oc enselen aŋga lôc
ma su êsêp aŋga gamêŋ ñabau
ma bu enselen
êtôm Judanêŋ bumaŋ samobgeŋ.
Ma bumata teŋ êpulu êpi aŋga Apômtaunê andu
ma êmalôm gaboan Sitim.

19 “Gamêŋ Aiguptuŋa oc êtu gasaŋ
ma gamêŋ Edomŋa oc ñagêlêŋ êsa
êtu gêŋ alôb-alôb, taŋ sêgôm gêdêŋ lau Juda naŋŋa
gebe sêkêc biŋ-masiwaganêŋ dec siŋ aŋga nêŋ
gamêŋ.

20 Ma lau sêŋgôn gamêŋ Juda enden tôngeŋ
ma gôlôac oc sêjô-sêjô taŋ aŋga Jerusalem ñapaŋ.

21 Aê oc jakêŋ ñagêjô êjô êsêacnêŋ dec
ma sêwê-biŋ-ñakaiŋwaga
teŋ êwê sa atom
gebe Apômtau oc êŋgôn lôc Sion.”

AMOS

Propete Amos nê biñ kêtü propete samob nêñ biñ ñamatana, tañ teto sa kêsêp buku teñ tomalagen. Têna kêkôc eñ anğa malac Judana teñ, mago eñ gêjam mêtê lau anğa gamên Israelña gêdên jala 800 ma 700 gêmun Kilisi gêmên nomña ñasawa. Gêdên ñasawa tonan lau sêpô lêna gên teñ atom, sêmoa ñajamgen. Êsêac sêlic nêñ om ma sêsaê gebe sêmoa towamagen. Mago Amos gêlic amboac teñ. Eñ kêsâê gebe lau tolêlômgen sêmoa ñajam ma êsêac sêmoa ñajam ñam kêsêp nêñ sêmêtôc lau ñalêlôm sawa kesogen to nêñ sêkônin êsêacña. Lau sêlic om, tagen nêñ ñalêlôm gêwiñ atom. Êsêac sêjam kauc gebe sêmoa towamagen, mago sêsau taun. Tec Amos gêjam mêtê lau toôli palêgen ma kêtêc tau atom. Eñ kêsôm Anôtô êmêtôc lau ñawae lasê. Eñ kêtatu gebe Biñgêdên ñalên êsa êtôm bu keselen ma kêsôm gebe Moae Apômtau taê walô nê launên ñagêdô, tañ gacgen sêmoa mater jali nan (5:15).

1 Amosnê biñ tau tonec. Eñ gejobwaga dombaña nêñ teñ anğa malac Tekoa. Ôjô gêjam atomgen ma eñ gêlic biñ tau gêdên Judanên kin Usia agêc Israelnên kin Joas latu Jerobeam nêñ têm e ñajala luagêc gêja, go ôjô gêjam. **2** Ma eñ kêsôm gebe “Apômtau gêjam wamban anğa Sion to kêkac awa sa anğa Jerusalem e gejobwaga dombaña nêñ gamên ñagêgwan kêsêlic to lôc Karmel ñatêpôê kêmêlin.”

Anôtô kêmêtôc lau Israel nêñ lau jaban êsêacña

Siria

3 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê oc jawi Damaskusnên keso têtêac me aclêña ñagêjô sin atom, gebe êsêac sêlêsa Gilead popoc to sêlêsu êsêac. **4** Amboac tonan aê jakên ja êniñ Hasaelnê andu ma êndangac Benhadadnê andu kinña. **5** Aê gabe jatuc malac Damaskus ñabalan popoc ma jansen lau Bikat Awenña to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinña gêngôn Bet-Eden nan su. Ma lau Siriaña nasêngôn kapoacwalô anğa Kir.” Apômtaunê biñ tau tonec.

Pilistia

6 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê jawi Gasanên keso têtêac me aclêña ñagêjô sin atom, gebe êsêac sêjanngo lau-m samuc teñ su gebe sêkên êsêac sêsêp lau Edom lemen. **7** Amboac tonan aê jakên ja êniñ Gasa ñatunbôm ma êndangac ñaandu kinña su. **8** Aê gabe jansen lau Asdodña to ñac, tañ kêmêgôm tôc kinña gêngôn Askalon nan su. Aê lemoc ejon malac Ekron e lau Pilisti nêñ ñapopoc sênaña.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

Tirus

9 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê jawi Tirusnên keso têtêac me aclêña ñagêjô sin atom, gebe êsêac sêkên lau-m samuc teñ sêsêp Edom lemen ma taên gêjam poac lasitêwaiña atom. **10** Amboac tonan aê jakên ja êniñ Tirus ñatunbôm ma êndangac ñaandu kinña su.”

Edom

11 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê jawi Edomnê keso têtêac me aclêña ñagêjô sin atom gebe eñ kêtanda lasi ña sin ma kêtin nê taê walô lauña su. ma têtac ñandan ñapan to têtac kêmoatin têt geder têtgen. **12** Amboac tonan aê jakên ja êniñ malac Teman ma êndangac malac Bosra ñaandu kinña.”

Amon

13 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê jawi lau Amon nêñ keso têtêac me aclêña ñagêjô sin atom, gebe êsêac sêkac lauo, tañ sêmoa teñ nan, gêngic anğa Gilead, gebe sêngôm taun nêñ nom ñamadin êtu kapôên. **14** Amboac tonan jangôm ja elom anğa malac Rahab ñatunbôm ñalêlôm ma êndangac ñaandu kinña êndên tañ wali êtan êndên bêc sinña ma êndên tañ mu êmbuc êndên bêc mulaiña. **15** Ma êsêacnên kin to nê kasêga samob sêwiñ taun nasêngôn kapoacwalô anğa gamên jaêc.” Apômtaunê biñ tau tonec.

Moab

2 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 "Aê jawi Moabnê keso têlêac me aclêña ñagêjô
 siñ atom,
 gebe eñ kêpac kiñ Edomña nê ñatêkwa kêtü ñop.
 2 Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ Moab
 ma êndanğac andu kiñña anğa Kerijot
 ma Moab ênaña êsêp siñ ñakicsêa ñalêlôm
 êndên tañ wambañ to dauc êtañ êmoa nañ.
 3 Aê oc jasap gôliñwaga tulu anğa êsêac ñaluñ
 to janac ênê kasêga samob êndü sêwiñ eñ."
 Apômtaunê biñ tau tonec.

Juda

4 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 "Aê gabe jawi Judanên keso têlêac me aclêña ñagêjô
 siñ atom,
 gebe êsêac têtin Apômtaunê biñsu su
 to sejop ênê ñagôliñ atom.
 Ma êsêacnên dansañ, tañ kêtü tameninên lên ñagôliñ
 nañ,
 gêwê êsêac seo amboac tonañgeñ.
 5 Amboac tonañ aê jakêñ ja êniñ Juda
 ma êndanğac Jerusalem ñaandu kiñña."

Anôtô kêmêtoç lau Israel

6 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 "Aê jawi Israelnên keso têlêac me aclêña ñagêjô siñ
 atom,
 gebe êsêac sêkên ñac gêdên gêdên lau sêjam ôli kêtü
 têtap silber saña,
 ma ñac ñalêlôm sawa kêtü têtap atapa saña.
 7 Êsêac sêka lau ñalêlôm sawa môkênğapac tônia kêsêp
 kekop ñalêlôm
 ma sêkô lau-ñalêlôm-ñawapacwaga nên lên auc.
 Ñac teñ agêc tama sêsô dêdên mockaino tagen
 e sêgôm ñoc ñaê dabuñ kêtü sec.
 8 Êsêac sêsa tauñ sic sêc altar samob ñagala
 ma ñakwê, tañ sêjañgo su anğa launên nañ, kêtü nên
 mê
 ma sênôm wain, tañ lau sêkên kêtü nên biñ ñagêjôña
 nañ,
 anğa nên Anôtônê andu.
 9 "Ma aê, tec gamuñ amac ma gasen lau Amor,
 tañ waso-waso têtôm kaseda
 ma ñajaña têtôm kamem nañ.
 Aê gasen nên ñanô, tañ genkaleñ lólôc nañ,
 to nên ñawakac, tañ gêc nom ñalêlôm nañ.
 10 Aê kakôc amac sa anğa gamên Aiguptuña api
 amên
 to gawê amac amoa gamên sawa kêtôm jala 40,
 gebe awê kain lau Amor nên gamên,
 11 Ma aê, tec gajac nêm latômi ñagêdô sa têtü
 propete
 ma nêm ñacsenomi ñagêdô têtü lau sêjam dabuñ
 tauñña.

O lau Israel, biñ amboac tonañ biññanô me masi."
 Apômtaunê biñ tau tonec.

12 "Mago amac akên wain gêdên lau sêjam dabuñ
 tauñña tau sênôm
 to ajac jao propete ma asôm gebe 'Aoc biñ lasê atom.'
 13 "Alic acgom, aê jañgôm nêm gamên kôjô-kôjôgen
 êtôm wañ, tañ gêlac gwêc sec nañ.
 14 Ñac, tañ ñagaô nañ, embe êc su, oc ênam eñ sa
 atom.
 Ma ñac ñajaña nê ñaclai ñanô masi.
 Ma ñac ñaclai ênam tau sa êtôm atom.
 15 Ñac talamña oc êkô ñajaña atom.
 Ñac, tañ ñagaô nañ, ênam tau sa atom.
 Ma ñac, tañ gênğôn hos ñaô nañ, ênam katu sa
 atom.
 16 Ma lau siñsêlêc, tañ sêmoa totêntac kêpa sugen
 nañ,
 oc sêc toôliñ ñaôma êndên bêc tonañ."
 Apômtaunê biñ tau tonec.

Kôm tañ gêjac propete ñawae nañ

3 O lau Israel, anô biñ tonec, tañ Apômtau kêsôm
 keperñ amac gôlôac samob, tañ kakôc sa anğa
 gamên Aiguptuña api amên nañ.
 2 "Aê kajaliñ amac taômgen sa anğa gôlôac nomña
 samob nên.
 Kêtü tonañña aê gabe jamêtoç amac êtu nêm keso
 samobña.
 3 "Ñac luagêc, tañ sêjac noc tauñ atom nañ,
 sêselên sêwiñ tauñ me.
 4 Lewe, tañ kêtap gwada sa atom nañ,
 oc êu awa ñaôma anğa saleñ me.
 Lewe ñalatu, tañ gêjac gên atom nañ,
 oc êkêkwan anğa nê gêsun me.
 5 Embe sêwa lakô atom, oc lip ênac moc me.
 Gwada teñ embe êsêp lakô atom,
 oc lipkain êmandi sa me.
 6 Dauc embe êtañ anğa malac,
 oc lau têtakê atom me.
 Gênwapac embe êtap malac teñ sa,
 nañ Apômtau gêgôm atom me.
 7 Biññanô, Apômtau Anôtô êñğôm gên teñ atom,
 eñ eoc nê biñ ñalêlômña lasê
 êndên propete, tañ têtü ênê sakiñwaga nañ, êmuñ
 acgom.
 8 Lewe embe êtañ asa oc êtêc tau atom.
 Apômtau Anôtô embe êsôm biñ, asa oc eoc biñ lasê
 atom."

Samaria ênaña ñapuc

9 Asôm lasê êndên lau, tañ sênğôn andu kiñña anğa
 Asuria
 to êsêac, tañ sênğôn andu kiñña anğa gamên Aigup-
 tuña,
 gebe "Akac taôm sa anğa lôc Samariaña,
 go alic lau sênac seso tauñ anğa gamên tau
 to sêkônin tañ sêmoa gamên tau."

10 Apômtau kêsôm gebe “Êsêac sêjam kauc lên sêngôm gêñ naëndênja.

Êsêac sêboa ñaclai sêkônij lauña to sêjanjo gêñja sa anja nêñ andu kiñja.”

11 Kêtu tonanña Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Ñacjo sêngi gamên auc ma senseñ nêñ tunbôm su ma sêjanjo waba su anja nêñ andu kiñja.”

12 Apômtau kêsôm biñ tonec gebe “Aê oc janam lau Israel, tañ sêngôn nêñ bec ñalêlôm to sêc nêñ mê ñawasi ñaô anja Samaria nañ, kêsî êtôm ñacgejob gêjam dombalabu ñapopoc me tañalauñ kêsî anja lewe awasuj.”

13 Apômtau Anôtô, lausij undambênja nêñ Anôtô, kêsôm gebe

“Anô biñ tonec ma awa Jakobnê gôlôacnêñ keso sa.

14 Êndên bêc, tañ jamêtôc Israel êtu nêñ sêgêli biñja nañ, aê oc jamêtôc Betel ñaaltar ma jatuc altar tau ñajabo tulu

e emberj êsêp nom.

15 Aê jatuc andu komôña to andu ockêsanja popoc. Ma andu, tañ sêkwê tonagêlôn kaiñ teñ nañ, ênanja ma andu taêsam malenmê.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

4 “Amac bulimakao Basanña, tañ amoa lôc Samarianja nañ, anô biñ tonec.

Amac akônij lau ñalêlôm sawa toñ to alêsa lau-sêpô-lênawaga popoc,

ma asôm gêdên ñaci gebe

‘Akôc gêñ amên, gebe anômôn.’

2 Apômtau kêtôc lêma ma gebe nê biñ ñanô êsa êtu eñ ñac dabunja gebe

Alic acgom, bêc oc mênêsa, go sêngauc amac asa amên ña lênggêc

to sênac nêñ lauo ñamuña ña êñpan.

3 Ma amac oc akên taôm tageñ-tageñ asa tunbôm ñakêlêtêc ñasawa ana

ma sêmbaliñ amac siñ ana Hermon.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

4 “Amên Betel ma anjôm gêñ alôb-alôb.

Amên Gilgal ma anjôm gêñ alôb-alôb êlêlêc su.

Akên nêñ daja êtôm bêbêcgeñ samob

ma akên nêñ gêñ teñ ñanô teñ ñanô êtôm bêc êtu têlêacña samob.

5 Akên polom togolen êtu da danje

to anam nêñ da awalauñ ñawae êsa ênêc awêgeñ.

O lau Israel, biñ tonan amac têmtac gêwiñ gebe anjôm.”

Apômtau Anôtô nê biñ tau tonec.

6 “Kêtôm nêñ malac samob, aê kakên amac lumluñ gêñac gêñ teñ atom

to kakên amac aôc tóbôm moña kêtôm nêñ gamêngeñ.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adên aê amên atom.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

7 “Aê kagamiñ kom gêdên amac amboac tonanjen e ajôn têlêac su,

go ajon kôm ñanô sa.

Aê kakên kom gêjac malac teñ,

ma kagamiñ kom gêdên malac teñ.

Kôm teñ kêtap kom sa,

ma kôm, tañ kêtap kom sa atom nañ, ñagên kêmêliñ.

8 Amboac tonan tec malac luagêc me têlêac sêsêlên sêja malac teñ

sebe sênom bu, tageñ sênom e gêoc êsêac tôn atom.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adên aê amên atom.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

9 “Aê kakên gwa gêjac amacnêñ mo to kakên kôm ñanô kêmêliñ.

Aê gasen nêñ kôm moña to kôm wainja su.

Wagô geñ amacnêñ jambô to katêkwi.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adên aê amên atom.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

10 “Aê kasakiñ kole gêdên amac kêtôm gagôm gêdên Aiguptu.

Aê gajac nêñ lau wakuc êndu ña siñ.

Aê kajanda nêñ hos sêc sêja.

Ma nêñ gamên becña ñasu sec e gêjam gamên-gamên aucgeñ.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adên aê amên atom.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

11 “Aê gasen amac su katôm gasen Sodom to Gomora su.

Ma amac atôm jakalic, tañ sêwê sic anja ja nañ.

Mago amac ajam taôm ôkwi amu adên aê amên atom.”

Apômtaunê biñ tau tonec.

“Kêtu tonanña aê gabe janjôm biñ tonan ñanô êsa êpi¹² amac, o Israel.

O Israel, aê gabe janjôm biñ tonan ñanô êsa, tec ômansañ taôm,

gebe ôndac nêñ Anôtô.”

13 Ôlic acgom, ñac tañ gêboa lôc sa to kêkên mu nañ, ñac tañ geoc nê biñ, tañ taê gêjam nañ, lasê gêdên ñamalac nañ,

ñac tañ kêkên gamên kelenden to ñakesec

ma kêsêlên gêmoa nom ñabau ñaô nañ,

nê ñaê gebe Apômtau, lausij undambênja nêñ Anôtô.

^I Basanña, tañ senj gêñgeñ ma sêjam kom teñ atom.

Kalem sênam tauñ ôkwiña

5 O gôlôac Israel, anô biñ tonec ma akên tanem tanjiboa, tañ katanjêtu amacña nañ.

2 “Awêtakiñ Israel gêjac tau êndu, eñ oc êndi sa êtiam atom.

Eñ gêjac tau êndu gêc tau nêñ nom ma ñac teñ oc gêjac eñ sa atom.”

3 Gebe Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

^I Propete gêjam dôñ Israelnêñ lauo kêpi bulimakao

“Malac tañ êkên lau 1,000 sêsa sêna nañ,
nên lau 100 geñ sêmoa matem jali.
Ma malac, tañ êkên lau 100 sêsa sêna nañ,
nên 10 geñ sêmoa matem jali.”
4 Gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gêdên gôlôac Is-
rael gebe
“Ansom aê, go amoa matem jali,
5 ansom Betel atom, ma ana Gilgal atom
ma asêlên alom Berseba ana atom.
Gebe Gilgal oc êngôn kapoacwalô anga gamên jaêc
biñnanôgeñ,
ma Betel oc ênaña.”
6 Ansom Apômtau, go amoa matem jali.
Embe masi, go eñ êpoa lasê êtôm ja e êndangac
gôlôac Josep su,
ma ñac teñ êmoa Betel, gebe ênac ja tau êmac atom.
7 O amac, tañ ajam lên biñgêdênña ôkwi kêtü gên ña-
mak sec
ma akônij biñgêdên tônia gêc nom.
8 Ñac tañ kékên dam to i totili
ma gêjam ñakesec ôkwi kêtü gelenña
to gêgôm gelenña ñakesec kêsa,
ñac tañ kékalem gwêc ma kêsêwa kêsêp nom nañ,
ênê ñaê gebe Apômtau.
9 Eñ gesen lau ñajaña su eb tagen
ma gêgôm malac ñajaña kêtü gasañ.
10 Êsêac têtac gedec ñac, tañ kêpuc biñgêdên tônia
gêmoa sêmêtôc biñ ñamala
to sê kanônia ñac, tañ kêsôm biñnanô nañ.
11 Amac akwê andu ña poc, tañ apa e ñatip kêsa nañ,
mago oc anğôn andu tau ñalêlôm atom.
Amac asê kôm wainña ñajam,
mago oc anôm wain tau atom,
gebe amac aka ñac ñalêlôm sawa tônia
to akac eñ, gebe êkên polom êndên amac.
12 Aê kajala gebe agôm gên alôb-alôb taêsam
ma nêp sec kapôênanô.
Amac tañ alêsu ñac gêdên
to akôc awa ñalêsiña
ma akô ñac ñalêlôm sawa auc anga amêtôc biñ ña-
mala nañ.
13 Kêtü tonanña tec ñac tokauc oc ênam tau tônia
êndên têm tonec,
gebe têm tau têm sec.
14 Ansom gên ñajam, ansom gên sec atom,
gebe amoa matem jali.
Go Apômtau, lausij undambêña nên Anôtô, êmoa
êwiñ amac
amboac asôm su.
15 Têmtac endec sec ma têtac êwiñ ñajam
to amansañ biñgêdên anga mêtôc ñamala,
ec Apômtau, lausij undambêña nên Anôtô,
taê walô Josepnê gôlôac ñapopoc.
16 Amboac tonan Apômtau, lausij undambêña nên
Anôtô,
kêsôm biñ tonec gebe
“Tañjiboa êpi êtôm malaclun samobgeñ.
Ma lau sêmôêc gebe ‘Ojae, ojae’ êtôm intêna samob.

Êsêac sêkalem lau kômña gebe têtan
to êsêac, tañ têtan tañjiboa kêtü tônia nañ, gebe sêpuc
tañjiboa sa.

17 Tañjiboa êtan êtôm kôm wainña samob
gebe aê oc jasêlên jamoa amac ñasawa-ñasawa.”
Apômtaunê biñ tau tonec.
18 Ojae amac, tañ ajam awem su Apômtaunê bêc.
Ajam awem su bêc tonan kêtü agenña.
Bêc tonan ñakesec, ñawê atom.
19 Oc êtôm ñac teñ gêc lewe su,
mago gêdac bôclai teñ,
me gêô lasê andu ma gêjac senen tau ña lêma
ma moac teñ gênjac eñ.
20 Apômtaunê bêc tau ñakesec, ñawê atom,
ñakanuc ma ñawasi masi.
21 “Aê gadec ma galic nêp om sec
ma nêp akac taôm sa omña gêjac aê matocanô ña-
jam atom.
22 Ma amac embe akên daja to dadange êndên aê,
oc jakôc sa atom.
Aê matoc ê nêp bulimakao kêtôp ñajam, tañ akên
êtu dawama nañ atom.
23 Aêc su tonêp wê ñakicsêa anga aênjac.
Aê gabe janô nêp gên wênja êtan atom.
24 Mago biñgêdên ñalên êsa êtôm bu keselen
ma biñgêdên êtôm bu, tañ keselen gedên tônia geñ
nañ.
25 “O gôlôac Israel, amac akên daja to da ñagêdô
gêdên aê gêdên tañ amoa gamên sawa kêtôm jala 40
nañ, me masi. 26 Tec galoc akôc nêp kin Sakut to
amacnêp gwam utitalatana Kaiwan, tañ amasañ kêtü
amac taômña nañ, sa 27 gebe aê oc jawê amac aka
lêlêc Damaskus su naasêp kapoacwalô.” Apômtau tañ
nê ñaê gebe lausij undambêña nên Anôtô nañ, kêsôm
biñ tonan. ¹ Babel nên anôtôi jaba.

Sensen Israel su ñabin

6 “Ojae êsêac, tañ sêlêwan sêmoa Sion,
to êsêac, tañ sênğôn lôc Samarianña totêtac kê-
pa sugen,
ma tentenlatu ñamatana nên lau towae,
tañ gôlôac Israel dêdên êsêac sêja nañ.
2 Alom malac Kalne ana ma alic acgom,
go anga ônê ana malacsêga Hamat.
Go asêp Pilistinên malac Gat ana.
Êsêacnên gamên ñajam kêlêlêc gamên tonec su me.
Me êsêacnên nom kapôên kêlêlêc amacnêp nom su
me.
3 O amac, tañ atij bêc sec su nañ,
mago akalem ñaclai êkônij launña mênkêtu dambê.
4 “Ojae êsêac, tañ sêsa taun sic sêc pôpô, tañ sêjam
gêlôn ña jabo nañ,
to sêmêtôc taun sêsac nên mê ñaô,
ma sen domba ñalatu anga domba ñaton
to bulimakao ñalatu, tañ sengeñ e kêtôp ñajam nañ.

¹ Sakut agêc Kaiwan nên ñam gêc awê atom, moae têtü lau

⁵ Êsêac sêjam wê ole-ole to sêjac gêñ wêña kêtanj gêwiñ,

ma sêmasanj gêñ wêña wakuc kêtôm Dawid.

⁶ Êsêac sênôm wain kêsêp laclu kapôên to señ oso tauñ ña niptêkwi ñajamanô tau, mago sêmoa tonjalêlôm ñawapac kêtü Josep gê-jañañ atom.

⁷ Tec êsêac têtü lau, tañ sêñgôn kapoacwalô aña gamên jaêc nañ, nêñ ñamata, ma êsêac, tañ sêmêtôc tauñ sêsac nêñ mê ñaô nañ, têtü samuc tauñ toñdugên êtiam atom."

⁸ Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, kêsôm gebe

Apômtau Anôtô kêtôc lêma kêpi tau gebe

"Aê gadec Jakobnê ketoc tau sa

ma têtac gedec ênê andu kiña

ma gabe jakên malac to gêñ samob, tañ gêc ñalêlôm nañ, êndên ñacjo."

⁹ Lau 10 embe sêmoa andu teñ, oc sêmac êndu.

¹⁰ Ma ñac teñ, tañ gêjaña atom ma kêsij tau gêñgôn nê andu ñabalêm ñalêlômña nañ, nê tawan, tañ gebe êkôc eñ ma sejon ñatêkwa sa aña andu nañ, embe êsôm gebe "Ñac teñ gêñgôn gêwiñ aôm me masi," go eñ êjô nê tawan awa gebe "Masi," ma êmbaob eñ gebe "Us, jamañgen, aêac tasam Apômtaunê ñaê atom- mañ."

¹¹ Alicgac me, Apômtau kêjatu, tec oc têtuc andu kapôên poc

ma sênac andu sañ êkôc-êkôc.

¹² Amboac ondoc, hos sêlêti sêmoa poc ñaô ma bulimakao sê sakwen ki, gebe sêkac gwêc ôkwi me.

Mago amac ajam lêñ mêtôcña ôkwi kêtü gêñ ñamalic to agôm biñgêdên ñañanô ñamakic kêsa.

¹³ Amac atu samuc gêñ ñaôma ma asôm gebe "Aêac aku malac Karnaim tulu ña tauñ ma ôliñwalô atom me."

¹⁴ "O gôlôac Israel, alic acgom, aê jajatu tenterlatu toñ teñ sa, gebe sênac siñ êndên amac."

Apômtau, lausij undambêña nêñ Anôtô, kêsôm biñ tonañ.

"Ma êsêac sêkônij amac tônia aña Hamat ñaintê-nagêsuj e naêndên bu Arabaña."

Amos gêlic ñakatu wagôña

7 Apômtau Anôtô kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic eñ kêmasanj wagô gêdên tañ kiñnê lau sebob gêgwan ñamata su ma gêgwan ñamêdôb kêpuc kêtü luagêcña. ² Wagô señ nom ñagêgwan su, go kasôm gebe

"O Apômtau Anôtô, aê jateñ aôm gebe ôsuc biñ okwi, gebe Jakob oc êc gêñ tau amboac ondoc. Eñ sañanô."

³ Tec Apômtau gêjam nê ñalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe

"Biñ tonañ êtü anô atom."

Amos gêlic ñakatu jaña

⁴ Go Apômtau Anôtô kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic Apômtau Anôtô kêkalem ja gebe êmêtôc biñ.

Ma ja geñ gêdimbobsêga su ma mêngeñ nom gêmoa.

⁵ Go kasôm gebe

"O Apômtau Anôtô, aê jateñ aôm gebe ôwi siñ, gebe Jakob êc gêñ tau amboac ondoc. Eñ sañanô."

⁶ Tec Apômtau Anôtô gêjam nê ñalêlôm ôkwi ma kêsôm gebe

"Biñ tonañ êtü anô atom amboac tonañgen."

Amos gêlic ñakatu gam topocña

⁷ Eñ kêtôc gêñ tonec gêdên aê gebe Aê galic Apôm- tau kêkô tunbôm, tañ sêkwê todôn, tañ sêmasanj ña gam topoc êtôc gêñ solopña. Ma eñ lêma kêkôc dôñ tonañ ñateñ. ⁸ Ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe "Amos, aôm gôlic asagen." Ma aê kasôm gebe "Galic dôñpoc teñ." Go Apômtau kêsôm gebe

"Ôlic acgom, aê kakô ñoc lau Israel ñalêlôm ma gajam dôñ êsêac ña dôñpoc.

Aê gabe jaê êsêacnêñ biñ tônia êtiam atom.

⁹ Isaknê gamên ñabau êtü gasañ to senseñ Israelnêñ gamên dabuj su.

Ma aê gabe jandi tosiñgen gebe janac siñ êndên Jer- obeamnê gôlôac."

Amos agêc Amasia

¹⁰ Go dabujwaga Betelña Amasia kêsakiñ biñ gêdên Israelnêñ kiñ Jerobeam gebe "Amos kêkic aômnm biñ gêmoa gôlôac Israel ñalêlôm. Lau tau têtôm gebe

sêôc ênê biñ tônia atom. ¹¹ Gebe Amos kêsôm gebe 'Siñ oc enser Jerobeam su,

ma Israel sêwi nêñ gamên siñ nasêñgôn kapoacwalô aña gamên jaêc."

¹² Ma Amasia kêsôm gêdên Amos gebe "O ñac-goc- biñ-lasêwaga, wêc siñ su taôm ôna nêñ gamên Ju- daña, ec ôniñ nêñ polom to oc biñ lasê aña ônê.

¹³ Mago oc biñ lasê aña Betel êtiam atomanô gebe Betel kêtü kiñnê gamên dabuj to kêtü ênê gamên tau ñalôm dabuj teñ."

¹⁴ Go Amos gêjô Amasia awa gebe "Aê propete atom, ma propete teñ latu aê atom amboac tonañgen.

Mago aê ñac bôcña to ñac kasê ka ñanôña. ¹⁵ Ma Apômtau kêkôc aê su aña bôc ñaton ma Apômtau kêsôm gêdên aê gebe 'Ôna oc biñ lasê êndên ñoc lau Israel.' ¹⁶ Amboac tonañ galoc ôkên tañam Apôm- taunê biñ.

Aôm kôsôm gebe 'Oc biñ lasê eso Israelnêñ ñalêlôm atom

ma ônam mêtê eso Isaknê gôlôacnêñ ñalêlôm atom.'

¹⁷ Kêtü tonañña Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

'Aômnm awê oc êtü mockaiño êmoa malac,

ma siñ enser latômio to ñac su.

Ñacjo sênac lôcawa nêñ nom to sênac sam êndên tauñ.

Aôm taôm ômac êndu aña lau samuc nêñ gamên,

ma Israel oc sêwi nêh gamêh siñ nasêhgôn kapoacwalô anğa gamêh jaêc.”

Nakatu kêtû aclêña

8 Go Apômtau Anôtô kêtôc gêh tonec gêdêh aê gebe Aê galic ka ñanô ñalêwê gadob teñ. ² Ma eñ kêsôm gebe” Amos, aôm gôlic asageñ.” Ma aê kasôm gebe “Gal ic ka ñanô ñalêwê gadob teñ.” Go Apômtau kêsôm gêdêh aê gebe
 “Aêhoc lau Israel nêh têm mênggêjac pep, aê jaê êsêacnêh biñ tôn êtiam atom.
³ Êndêh bêc tonañ wê anğa lôm dabuñ ênam tau ôkwi êtu tanjiboa.”
 Apômtau Anôtô nê biñ tau tonec.
 “Êtôm gamêh samob êsêac sêmbaliñ ñawêlêlan taêsam siñ ñabiñmêgeñ.”

Israel sênaña ñatêm kêdabiñgac

⁴ Amac tañ aka lau sêpô lêna tauñña tôn ma akôninñ lau ñalêlôm sawa gamêh tonecña nañ, akêh tañjem biñ tonec.
⁵ Amac asôm gebe “Êndêh ondóc ajôn mênggêô lasê ñaôm êmbacnê,
 gebe takêh polom êndêh lau sênam ôli.
 Êndêh ondóc sabet êmbacnê,
 gebe tatulu mo ma dangôm dôñ moña êtu saunñ ma mo ñaôli êtu kapôên
 ma tansau lau ña dôñdansañ.
⁶ Ma tanam ôli lau ñalêlôm sawa ña silber to lau sêpô lêna tauñña ña atapa ma takêh polom ñapa êndêh lau sênam ôli amboac tonañgeñ.”
⁷ Apômtau kêtôc lêma kêpi Jakobnê wae ñajam gebe “Biññanôgeñ, aê jalinñ êsêacnêh gêh samob, tañ sêgôm nañ, ñateñ siñ atomanô.
⁸ Biñ tonec êngôm nom êtênêp to êngôm lau samob, tañ sêhgôn nom tau nañ, têtanñ tanjiboa
 ma êngôm nom samucgeñ êsunñ êtôm bu Nil ma ñakoton-koton e ê su êtiam êtôm bu Nil anğa Aiguptu nañ, atom me.”
⁹ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Êndêh bêc tonañ aê jakêh oc naêsêp êndêh têm oc êkô ñaluñña ma jañgôm nom ñagamêh ñakesec êsa êndêh ocsalô.
¹⁰ Aê gabe janam nêm om têmtac ñajamña ôkwi êtu bêc ñawapac
 to janam nêm wê samob ôkwi êtu tanjiboa.
 Aê gabe jakêh amac samob anac talu ma samob akalinñ môkêmlauñ su.
 Aê gabe jañgôm amac atanñ tanjiboa êtôm ñac, tañ gêjam taê tau kêtû nê latu tagenñgeñña, ma anac dabiñ bêc tau amboac sêjac dabiñ bêc têtac ñamakicña teñ.”
¹¹ Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alicgac me, bêc oc mêngêsa,
 go jakêh tóbôm ênam gamêh auc.

Tóbôm mo to buña atom, tóbôm sêhôn Apômtaunê mêtêña.

¹² Lau oc sêsêlêh sêwê anğa gwêc ñamakeñ e dêndêh gwêc ñamakeñ to anğa gamêh musañgu-mña e dêndêh gamêh oc kêpiña.
 Êsêac sêna sêmên—sêna sêmên ma sensom Apômtaunê mêtê,
 mago têtap sa atom.
¹³ “Êndêh bêc tonañ lauo takiñ tolanôn êjam ma ñac-señom matenñ êlô êtu bu êjô êsêacña.
¹⁴ Lau tañ têtôc lemenñ êndêh gwam Asima Samari-ña ma sêsôm gebe
 ‘Dannê anôtô gêngôn mata jali, tec aê jasôm biññanô,’
 ma êsêac, tañ sêsôm teñ gebe ‘Bersebanê lamu gê-moa, tec aê jasôm biññanô,’
 nañ êsêac samob oc sember e sêndi sa êtiam atom.”
 I gêbacnê, tec ka ñanô ñalêwê katu Apômtaunê bec mêtôcña ñadôn. II

Lau teñ sêwê Apômtaunê mêtôc sa atom

9 Aê galic Apômtau kêtôc kêsi altarnña ma kêsôm gebe
 “Ôtuc alê popoc e salôm ênsêlô mêngêtuc lau samob môkêñapac popoc, ma êsêac, tañ sêwê sa nañ, aê oc janac ña siñ, ma teñ êc su atom, teñ ênam samuc atom.
² “Êsêac embe sewerñ nom sêsêp lamboam sêna, aê lemoc oc jakôc êsêac anğa ônê.
 Êsêac embe sêpi undambê sêna, aê oc jakôc êsêac anğa tônê sêsêp sêmên.
³ Êsêac embe sêsiniñ tauñ sêmoa lôc Karmel ñatêpôê, oc jaê êsêac lasê ma jakôc êsêac tôn.
 Êsêac embe sêsiniñ tauñ sêsêp gwêc ñagêdimbob, gebe jalic êsêac atom,
 oc jajatu moac, gebe êñac êsêac anğa ônê.
⁴ Êsêac embe sêsêlêh sêmuñ nêh ñacjo sêsêp kapoacwalô sêna
 oc jajatu siñ, gebe enseñ êsêac su anğa tônê.
 Aê matocanô êpi êsêac êtu êmoasiñ êsêacña atom, êtu êkêh sec êsêacña.”
⁵ Apômtau, lausiñ undambêña nêh Anôtô, kêmoasac nom e gêwê,
 ma êsêac samob, tañ sêhgôn nom tau nañ, têtanñ lasê,
 ma gêh nomña samucgeñ kêsunñ kêtôm bu Nil ma gê su kêtiam kêtôm bu Nil Aiguptuña.
⁶ Eñ kêkwê nê balêm lólôcña anğa undambê ma kêsunñ nê andu ñaalê kêkô nom.
 Eñ tañ kêkalem gwêc ñadembom ma kêsêwa kêsêp nom nañ,
 nê ñaê gebe Apômtau.
⁷ Apômtau kêsôm gebe
 “O gôlôac Israel, aê galic amac atôm lau Aitiopiaña atom me.

I Ka ñanô ñalêwê gêwa sa gebe jala teñ ñatêm ñajam II Lau Israel nêh abec tau tonañ.

Aê gawê Israel anğa Aiguptu ma lau Pilsti anğa Kap-
tor
to lau Suria anğa Kir sêmên atom me.

⁸ Alicgac me, Apômtau Anôtô mata gê gamên kiŋŋa
sec
ma aê gabe jansen gamên tau su ênaŋa anğa nom,
tagen gabe jansen Jakobnê gôlôac su samucgen
atom."

Apômtaunê biŋ tau tonec.

⁹ "Alic acgom, aê gabe jajatu biŋ
ma jakolon gôlôac Israel sêsêp lau tomôkê-tomôkê
samob ŋalêlôm.

Aê jakolon êsêac êtôm sekolon polom kêsêp lala
e ŋamatu teŋ embenj êsêp nom atom.

¹⁰ Aêŋoc launên lau sec samob, taŋ sêsôm gebe
'Gêŋwapac êtap aêac sa to êoc lêlêc aêac atom naŋ,
siŋ enseŋ êsêac su sênaŋa."

Êtu ŋamu Apômtau êmansaŋ Israelnên biŋ êtiam

¹¹ "Êndên bêc tônê aê gabe jajac Dawidnê bec, taŋ
kêku naŋ, sa êtiam.

Aê gabe jambôc ŋalasê to jamboa ŋapopoc sa
ma jakwê sa êtiam êtôm andanŋerŋa,

¹² gebe êsêac sêwê kaiŋ Edom ŋapopoc to lau
tomôkê-tomôkê samob,
taŋ sê ŋoc ŋaê kêpi êsêac naŋ."

Apômtau taŋ êŋgôm biŋ tau êtu anô naŋ, kêsôm biŋ
tonaŋ.

¹³ Apômtau kêsôm gebe

"Alic acgom, bêc oc mênêsa, go ŋac êkac nom ôkwi
mênê ŋac ejon ŋanô saŋa tôtŋ,
ma ŋac êka wain ŋanôŋa mênê ŋac êsê ŋawêŋa tôtŋ.
Wain ŋakana oc mênŋep-mênŋep anğa lôc
to enselen anğa gamên ŋabau.

¹⁴ Aê gabe jaŋgôm ŋoc lau Israel nêŋ gêŋ mataêjam
êtu wakuc.

Êsêac sêkwê malac, taŋ sesen popoc naŋ, sa êtiam
ma sêŋgônŋ ŋalêlôm.

Êsêac sêsê kôm wainŋa ma sênôm ŋawain.

Êsêac sêsê kôm ma sêninŋ ŋanô.

¹⁵ Aê gabe jasê êsêac sêsêp tauŋ nêŋ nom
ma sêmbuc êsêac sa anğa nom, taŋ kakên gêdên
êsêac naŋ, êtiam atom."

Apômtau aômniem Anôtô, nê biŋ tau tonec. ^I ^{II} êkôc.
Têm ŋagêdô lau sekolon ŋop kêsêp lala, tec ŋop ŋajam
kêsêp laclu ma ŋapoc gacgen gêc lala ŋalêlôm. Têm
teŋ lau sekolon polom ŋanô e ŋanô gêc lala ŋalêlôm
ma ŋapa gêjaŋa. ŋamadiŋ tonec kêkanônŋ biŋ polom
ŋanôŋa. ^{III}

^I Lau Israel nêŋ kiŋnê gamên. ^{II} Lau sekolon gêŋ kêsêp lala,
gebe sêwa ŋajam to sec ^{III} Biŋ tonec ŋam gebe kom oc anam
ŋanô ŋapaŋ.

JONA

Buku tonec kêtôm propete ñagêdô nêñ buku atom Buku tau gêjac miñ propete Jona, tañ gebe êwê Anôtônê biñ sa nañ, nê lêñ ñagêñsêga. Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe êna lau Israel nêñ ñacjosêga Asuria nêñ malacsêga Niniwe. Mago Jona gedec. Eñ gebe êkêñ Anôtônê jaen êndêñ êsêac atom. Eñ taê gêjam gebe Anôtô oc êngôm nê biñ enseñ malac suña ñanô êsa atom, tec gedec gebe êkêñ puc lau malac tônêña. Gêdêñ tañ biñ ñagêdô kêtap eñ sa su nañ, eñ taña wamu Anôtônê biñ lêna-lênagen. Eñ gêja ma kêkêñ Anôtônê jaen gêdêñ lau Niniwe, mago kêsaê gebe Anôtô gesen malac su atom, tec gêôc gêdô gêdêñ eñ. Buku tau gêwa Anôtô sa gebe eñ kêkêñ gêñ samob ma kêtû gêñ samob ñatau. Mago biñ tonanjen atom, eñ Anôtô, tañ têtac gêwiñ to taê walô nê gêñ kêlêlêc su. Eñ gedec gebe êmêtôc to enseñ nê launêñ ñacjo, eñ têtac gêwiñ kêlêlêc ma gebe êsuc nêñ sec ôkwi to ênam êsêac sa.

Jona gebe ec Apômtau Anôtô

1 Apômtaunê biñ gêdêñ Amitai latu Jona gebe
2 "Ajôc, ôndi ôna malac kapôên Niniwe naðnam mêtê êsêac ma ôsôm êpi êsêac tenbelengen gebe nêñ sec ñawae kêpi gêdêñ aê gêmên." **3** Mago Jona gêdi gebe êc su anga Apômtau lañônêm ma êna Tarsis. Eñ kêsêp Jope gêja e kêtap wañ ten, tañ gebe êna Tarsis nañ sa. Tec gêjam ôli wañ tau ma kêpi gebe êc su anga Apômtau lañônêm ma êna Tarsis.

4 Mago Apômtau kêbaliñ mu ñaclai sec ten kêsêp gwêc gêjac, tec mu tau gêbuc ñatêna ma gêgôm gwêc kêtû sec e kêdabiñ gebe wañ popoc. **5** Ma lau wañña têtêc tauñ ma awen gêjac nêñ anôtôï gêdêñ-gêdênjen. Ma sêbaliñ waba anga wañ kêsêp gwêc gêja gebe wañ ñagaô êsa. Mago Jona kêsêp wañ ñalêlôm gêja jakêsa tau sic ma gêc bêc e kêliñ tau siñ. **6** Go kapitai wañña gêdêñ eñ jakêsôm gebe "Aôm gôc bêc me. Taêm gêjam asagen. Ôndi saman, awam ênac nêñ Anôtô, oc moae taê ênam aêac, gebe dambac tanaña atom."

7 Go êsêac sêsôm gêdêñ tauñ gebe "Ajôc, tapuc kapoac, talic acgom, gênwapac, tec kêtap aêac sa nec, ñam kêsêp asa." Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Jona. **8** Gocgo sêsôm gêdêñ eñ gebe "Ôsôm acgom, aôm gôjam kôm amboac ondoc, ma aôm anga ondoc gômôên, nêñ gamên ñaê amboac ondoc ma nêñ ñam kêsêp asa lau nêñ." **9** Eñ gêjô êsêac awen gebe "Aê Ebolai ten ma katêc Apômtau, Anôtô undambêña tau, tañ kêkêñ gwêc to nom nañ." **10** Lau sênô e têtêc tauñ secanô ma sêsôm gêdêñ eñ gebe "Aôm gôgôm asagen." Gebe lau tonañ sêjala gebe eñ gêc Apômtau su, gebe tau kêsôm gêdêñ êsêac.

11 Go sêsôm gêdêñ eñ gebe "Aêac anğôm aôm amboac ondoc, gebe gwêc êtu malô ma êpôn aêac êtiam atom." Gebe gwêc kêjamuñ êsêac secanôtêna. **12** Eñ gêjô êsêac awen gebe "Akôc aê ma ambaliñ aê jasêp gwêc jana, ocgo bônôn êsêp. Aê kajalagac, gebe mu gêbuc ñatêna nec ñam kêsêp aênagen." **13** Lau sênô

biñ tau, mago sêsaê sebe sêsô bau sêna êtiam, tec segolem ñajana, mago sêgôm elêmê, gebe gwêc kêjamuñ êsêac secanô ma kêtiñ êsêac su sêsa sêja. **14** Go awen gêjac Apômtau ma sêsôm gebe "O Apômtau, aêac aterñ aôm gebe ondec aêac e ambac anaña êtu ñac tonecña nec atom ma ôkêñ aêac awê ñac tobiñmê ten nê dec ñakaiñ atom, gebe aôm, Apômtau, gôgôm kêtôm gôlic gêjac matamanô." **15** Go sêkôc Jona tôn ma sêbaliñ eñ kêsêp gwêc gêja, go gwec kêtû malô. **16** Go lau têtêc Apômtau ñanô-ñanô ma sêkêñ da gêdêñ Apômtau ma sêjac mata biñ gêdêñ eñ.

Jona gêjam danje Apômtau

2 Ma Apômtau kêkêñ i kapôên ten gebe êndangôn Jona. Ma Jona gêmôa i têtacêlôm gelenña têtêc ma gêbêcauc têtêc. **2** Go Jona keten mec gêdêñ nê Apômtau Anôtô gênğôn i têtacêlôm **3** ma kêsôm gebe "Aê kapô lêna tau ñanô ma aoc gêjac Apômtau, tec eñ kêkêñ taña aê. Aê gamôc anga lamboam ñalêlôm ma aôm gôc tañam aê aoc. **4** Aôm kôbaliñ aê kasêp gwêc ñagêdimbob gaja, kasêp gwêc ñalunjen, ma ñasamac gêjam aê auc, aôm nêñ dembom to ñakôtôn-kôtôn samob kêsalê aê auc.

5 Ma aê taêc gêjam gebe 'Aôm kôtiñ aê su anga lañôm nêñ, ma oc jañğôm amboac ondoc gebe matocanô êpi nêñ lôm dabuñ êtiam.'

6 Gwêc ñasamac mênğêdêñ ñoc koclaben, ñagêdimbob kêmakop aê auc

7 anga lôc ñanombañ tau.

Kasêp nom ñalêlôm gaja ma ñakatam ñajana kêsa gêc geder tônjen. Mago aôm, o ñoc Apômtau Anôtô, gôc aê sa anga gêsun ñakêlêndiñ gamoa matoc jali. **8** Gêdêñ tañ katuc kêpô lêna tau êndu-êndu nañ,

aê taêc gêjam Apômtau,
 ma ñoc mec gêdên aôm
 kêsô nê m lôm dabuñ gêwac.
 9 Êsêac tañ sêsap gwam ñaôma tôn nañ,
 sêwi nêñ lamuanô tau siñ.
 10 Mago aê nec jakên-da êndên aôm todañgegen.
 ma biñ, tañ gajac mata nañ,
 gabe jañgôm ñanô êsa.
 Apômtau eñ gêjam sa ñamôkê."
 Ma Apômtau kêjatu i jagêluc Jona kêpi bau gêja.

Lau Niniwe sêjam tauñ ôkwi

3 Go Apômtaunê biñ gêdên Jona kêtú dim lu-
 agêcña gebe 2 "Ajôc, ôndi ôna malac kapôên
 Niniwe ma ôsôm biñ, nañ oc jasôm êndên aôm nañ,
 lasê êndên êsêac." 3 Ma Jona gêdi gêja Niniwe kêtôm
 Apômtau kêsakiñ eñ nañ. Ma Niniwe tau malac
 kapôênanô sec teñ, tasêlên oc samuc têlêac anga
 malacgêdô oc kêsêpña e tasa malacgêdô oc kêpiña.
 4 Ma Jona kêsô malac tau kêsêlên oc samuc teñ, go
 gêoc awa sa ma gêmôêc gebe "Ñabêc 40geñ, go sêku
 malac Niniwe tulu ênaña." 5 Ma lau Niniwe sêkên
 gêwiñ Anôtô, tec sêsôm gebe sênam dabuñ gêñña kê-
 tu tapa, ma lau kapôên to saun sêsô talu kêtôm
 êsêacgeñ.
 6 Ma biñ tau ñawae gêdên Niniwenên kiñ gêñô, tec
 gêdi sa anga nê lêpôn kiñña ma kêkwalec nê ñakwê su
 ma kêsô talu jagêñgôn wao. 7 Ma eñ kêjatu gebe
 sêsôm biñ tonec lasê anga Niniwe samucgeñ gebe
 "Kiñ to nê kasêga nêñ jatu tonec gebe Ñamalac to bôc
 ma bulimakao to domba sêniñ gêñ teñ atom, sêniñ
 gêgwan atom to sênôm bu atom. 8 Ñamalac to bôc
 sêsô talu ma awen ênac Anôtô ma têtãñ ñanôgeñ.
 Samob sênã tauñ ôkwi êndên-êndêngeñ ma sêwi
 nêñ lên sec to gêñ alôb-alôb, tañ kêsap lemeñ tôn nañ
 siñ. 9 Tajã kãuc, oc moae Anôtô taê ênam teñ ma êwi
 nê têtãc ñandan ñalakoc siñ ma tãnaña atom."
 10 Anôtô gêlic gêñ, tañ êsêac sêgôm nañ, gebe sê-
 jam tauñ ôkwi anga nêñ lên sec tau, tec taê gêjam teñ

ma gêgôm gêñwapac, tañ gebe êñgôm êndên êsêac
 nañ, ñanô kêsã atom.

Jona gêlic Anôtô sec kêtú taê walô lauña

4 Biñ tonãñ kêmãsê Jona sa secãno e têtãc ñan-
 dan kêsã 2 jakateñ nê mec gêdên Apômtau ma
 kêsôm gebe "O Apômtau, gêdên tañ gamoa ñoc
 gamêñgeñ nañ, aê taêc gêjam kwanãñgeñ gebe biñ
 amboac tonãñ oc êsa. Kêtu tonãñña tec gaêc gaja Tar-
 sis. Aê kajalagac. gebe moasiñ to taê labu ñãAnôtô
 aôm. Aôm gôê biñ tôn to nê m têtãc gêwiñ teñgeñña
 kêlêlêc su ma taêm walô lau sec e ôñgôm nê m taêm
 gêjam ñanô êsa atom. 3 Amboac tonãñ, Apômtau. aê
 galoc jateñ aôm gebe ôkôc katuc su. Embe jamãc ên-
 du, oc êmoasiñ aê êlêlêc jamoa matoc jaliña su." 4 Ma
 Apômtau gêjô eñ awa gebe "Aôm têtãc ñandan oc
 jagêdên me masi." 5 Go Jona kêsã anga malac
 jagêñgôn ñamagê gêmu oc kêpiña. Eñ gêjam bec teñ
 ma kêsô jagêñgôn ñaajun, gebe ênsãe gêñ, tañ oc
 êtap malac tau sa nañ.

6 Go Apômtau kêkên ka teñ kêpoa kêpi e jakêlêlêc
 Jona su, gebe êkên ajuñ eñ môkêapac ma ênam malô
 ênê ñalêlôm. Ma Jona têtãc ñãjam ñanô kêtú ka
 tonãñña. 7 ñagelen gamêñ kêtun tau ma Apômtau
 kêkên gaoc teñ gêñac ka tau e kêmêlin. 8 Go gêdên oc
 kêpi nañ, Anôtô kêkên mu ñandan teñ anga oc kêpiña
 kêsêlên ma oc kêpac Jona môkêapac e mata kêlô. Go
 kêpuc boa tau gebe êmac êndu ma kêsôm gebe "Aê
 embe jamãc êndu, oc êmoasiñ aê êlêlêc jamoa matoc
 jaliña su." 9 Mago Apômtau kêsôm gêdên Jona gebe
 "Aôm têtãc ñandan kêtú kaña oc jagêdên me masi."
 Ma Jona gêjô eñ awa gebe "Aec, aê têtãc ñandan
 jagêdêñgoc ma katu gêñ gêbacgac." 10 Ma Apômtau
 kêsôm gêdên eñ gebe "Aôm taêm walô ka, tañ gôjam
 ñakolen teñ atom to gôlôm kêtú kapôên atom, ka tañ
 kêpi gêdên gêbêc tageñ ma kêmêlin gêdên gêbêc
 tageñ nañ. 11 Ma aê nec oc taêc walô malac kapôên
 Niniwe tau, tañ ñamalac sêlêlêc 120,000 su sêñgôn
 nañ, atom me. Êsêac sêjala anô to gasê kêtú tôn atom
 tageñ, ma bôc taêsã ñãsec sêmoa sêwiñ."

MIKA

Propete Mika gêmooa nom gêdên propete Jesaia nê têm. Têna kêkôc erj anga gamên Judanja namalac saurj terj. Erj kêkên gêwiñ gebe gamên Judanja oc êtap gêrwapac, tarj Amos geoc lasê kêpi gamên Israelnja narj, sa amboac tonarjerj. Tec Anôtô oc êmêtôc lau Juda êtu nêrj keso kapôênja. Mago Mikanê jaerj kêtôm Amosnê samucgerj atom. Mika geoc lasê gebe lau têtôm gebe sêkên materj ñanô ñajam, tarj gêc têm nêmnja narj. Mika gêlic ñakatu towae ñagêdô. Ñakatu terj gebe Anôtônê wama ênam nom ñagamênj samob auc (4:1-4). Terj gebe kinj kapôên, tarj êsa anga Dawidnê gôlôac narj, êkên wama êndên lau Juda narj (5:2-4). Ma ñalô towae terj gêc 6:8. Ñalô tau kêkatorj Israelnêrj propete samob nêrj binj sa gebe "Gên tarj Apômtau taê kêka anga aômnnêm narj, tonec Ôngôm gêrj samob tobijgêdênjerj, têtmac êwiñ lau ôsinj sugerj ma ôsêlênj ômbu taômgerj ômoa nêm Anôtô larjônêmnja."

1 Apômtaunê binj gêdên Mika anga malac Moreset gêdên kinj Judanja Jotam agêc Ahas ma Hiskia nêrj têm. Erj gêlic binj tau kêkanônj Samaria to Jerusalem.

Tanjiboa kêpi Samaria to Jerusalem

2 O amac lau tomôkê-tomôkê samob, akênj tarjemmanj,

o nom to ñagênjêlôm samob, anômmanj.
Apômtau Anôtô, tarj êsa anga nê lôm daburj êmên narj,

gebe êwa amacnêm binj sa e ênêc awêgerj.

3 Gebe alic acgom, Apômtau kêsa anga nê gamênj gêmênj,

erj oc êsêp mênjêka nom ñagamênj ñabau.

4 Ma lôc, tarj akaiñj êka narj, oc êwê êtôm lêp ñaobo, tarj ja gerj narj.

Ma gaboarj oc êdêc êkôc êtôm bu, tarj gêboarj kêsêp salic narj.

5 Binj samob tonarj êsa êtu Jakobnê geonja ma êtu gôlôac Israel nêrj secnja.

Jakobnê geo tau ñam amboac ondoc
Ñam kêsêp Samaria atom me.

Gôlôac Juda nêrj sec tau ñam amboac ondoc.

Ñam kêsêp Jerusalem atom me.

6 Kêtu tonarjja aê gabe janjgôm Samaria êtu lênduc terj

êkô awê anga gamênj tau,
janjgôm êtu gamênj sêsê wain êsêpnja.

Aê jansambi ñapoc êsêp gaboarj êna ma jakip malac tau ñanomban sa ênêc awêgerj.

7 Êsêac oc têtuc Samaria ñakatu samob popoc ma sêkên ja êniñj ñada awalaurj ma aê oc jansenj ñagwam samob su.

Gebe gêrj samob tonarj ñai ñam kêsêp mockaiñjo ñaôli.

tec gêrj tau êmu naêtu mockaiñjo ñaôli êtiam.

8 Kêtu tonarjja aê gabe japuc tanjiboa sa ma jatarj,

aê jasô atapa atom, jasêlênj ña ockaiñj ñaôma ma toôlic ñaôma

Aê oc jatarj amboac kêam salerjja ma jatarj amboac kêcsêwa,

9 gebe kamoc, tarj Apômtau gêjac narj, oc emo atom, ma kamoc tau jagelom Juda, ma gêdêc lasê ñoc launênj katam jagêdênj Jerusalem.

Ñacjo têdabinj Jerusalem

10 Asôm binj tau lasê anga Gat atom, atarj atomanô. Ansambi taôm anêc kekop anga Bet-Le-Aprâ.

11 Amac lau Sapirja, andi asêlênj.

Lau Sananja sêsa anga nêrj malac sêmênj atom.

Tanjiboa tarj kêpi anga Bet-Esel narj, oc elom amac.

12 Lau Marotnja sêkên materj gêrj ñajam elêmê, gebe gêrjwapac sec kêsêp anga Apômtaunê gêmênj mênjgêdêc lasê katam Jerusalemnja.

13 Amac lau Lakisnja, amansarj hosnênj ômbinjakap, gebe sê kareta.

Aôm kôtu Sion latuonê sec ñamôkê, gebe êsêac têtap Israelnêrj geo sa anga aôm ñalêlôm.

14 Amboac tonarj akênj gêrj êndênj Moreset-Gat ma awi êsêac sinj.

Aksib ñaandu oc êtu lakô êndênj Israelnêrj kinj.

15 O lau Maresnja, aê jasakinj lau-sêku-amac-tuluwaga êndênj amac êtiam,

ma Israelnêrj ñawasi oc naêdêc lasê Adulam.

16 Ôkaliñj taôm ma ôkapiñj môkêmlaurj êtu nêm gêrjgenecnja.

Ôkaliñj taôm pomgerj,

gebe êsêac oc sêwi aôm sinj nasênjgônj kapoacwalô. ^I ñagêdêc nêrj gêrjwapac, tarj atapa êsêac sa narj sa. ^{II} êsêac sa narjja.

^I Ñamadiñj 10-15 ñam gêc awa atom. Propete gêwa malac II Lau Juda sêkaliñj tauñj katu gêrjwapac, tarj katap

Ojae êsêac, tañ sêkônij lau ñalêlôm sawa tôn nañ

2 Ojae êsêac, tañ sêmasañ lèn sêngôm secña ma sêc nêñ mê ñaô to taên gêjam lèn tau nañ. Embe elenña lasê, go sêngôm nêñ lèn tau ñanô êsa, gebe nêñ ñaclai gêc.

2 Êsêac materj katu kôm, tec sêjañgo su. Êsêac materj katu andu, tec sêkôc su. Êsêac sêkônij andu ñatau to nê andu, ma sêkônij ñac-gêwê-kaiñ-gênlên-sêmwaga tonê gênlênsêm gêwiñ

3 Kêtu tonañña Apômtau kêsôm gebe "Alic acgom, aê kamasañ lèn sec kêtu gôlôac tonañña.

Amac atôm gebe andaiñ su aña gêsômtêkwa atom, ma oc asêlên totembelem angenj atom amboac tonañgenj, gebe têm tônê oc têm sec.

4 Êndên bêc tonañ êsêac oc sênga wê êpi amac to têtanj tanjboa kapôên ma sêsôm gebe Aêac dabac-gac.

Êsêac sêjam dôñ ñoc launên nomlênsêm e su ma sêjac sam gêdên tauñ.

Lau teñ oc sêkên nom tau êmu êndên êsêac êtiam atom.

Êsêac sênac sam nom êndên lau, tañ sesen aêac su nañ."

5 Kêtu tonañña amacnêm ñac teñ ênam dôñ nom êndên tañ akac sa amoa Apômtaunê gôlôac ñalêlôm nañ atom.

6 Lau sêjam mêtê aê gebe "Ônam mêtê atom, ônam mêtê êpi biñ amboac tonañ atom, ñam gebe biñ majenña oc êtap aêac sa atom.

7 Apômtau kêpuc boa gôlôac Jakob me.

Apômtau lêma kêtu dambê me.

Gên tonañ enj gêgôm me.

Ênê biñ kêmoasiñ ñac, tañ kêsa lèn ñañên nañ, atom me."

8 Mago amac adi amboac ñacjo gebe anac siñ êndên ñoc lau.

Amac akwalec ñakwê su aña lau malô to aña êsêac, tañ sêsêlên taên gêjam biñ siñña teñ atom nañ.

9 Amac ajanda ñoc lau nêñ lauo sêsa aña nêñ andu ñajam, ma ajañgo ñoc ñawasi su aña êsêacnên gôlôac ñasec-ñasec samucgenj.

10 Andi ma aêc su, gebe gamên tonec gamên talêwan tauñña atom.

Genjenmôkê gesen gamên tau su e ñajam êsa êtôm atom.

11 ñac teñ embe ênac laoc gamênjenj ma êsôm biñ agwa-agwa to biñdansañ gebe

"Aê gabe janam mêtê amac êpi wain to bu ñaclai," ñac amboac tonañ oc êtu lau tonañ nêñ ñac-ênam-mêtêwaga.

12 "O Jakob, aê gabe jajoñ amac samob sa biññanôgenj,

aê oc janac Israelnên ñapopoc sa.

Aê oc jakên êsêac sêpi tagenj amboac domba sêpi tagenj sêmoa sapa, amboac domba ñatorj, tañ senj gêgwanj sêwiñ tauñ nañ.

Ma ñamalac taêsam ñaonda êsa."

13 ñac-ensen-balanj-suwaga oc êsêlên êmuñ êsêac. Êsêac oc têtuc katam popoc ma sêsa sêna.

Êsêacnên kiñ oc êmuñ êsêac,

Apômtau oc êsêlên êtu êsêacnên ñamata. I sênac sam nomlênsêm, tañ Apômtau kêkên gêdên êsêac nañ êndên tauñ.

Anôtô gec biñ lau Israel nêñ laumata

3 Ma aê kasôm gebe Amac Jakobnên laumata to Israelnên gôliñwaga, akên tañem.

2 Amacnêm kôm, gebe ajala biñgêdên me masi. Amac tañ akên kisa gêdên gên ñajam ma têtac gêwiñ sec,

amac tañ akwalec ñoc launên ñaôlic su ma amoata nêñ ñamêsôm su aña ñatêkwa, 3 amac tañ aenj ñoc lau amboac aenj gwada ma akwalec nêñ ñaôlic su ma atuc nêñ ñatêkwa popoc-popocgenj nañ,

amac asa êsêac amboac asa gwada kêsêp ku, amboac bôc ñamêsôm kêsêp suc.

4 Êsêac oc têtanj êndên Apômtau, mago enj oc êkên taña êsêac atom.

Êndên bêc tonañ enj oc ênsañ lanðanô auc êndên êsêac,

gebe sêngôm nêñ gên sec.

5 Apômtau kêsôm biñ tonec kêkanônj propete, tañ sêwê aênjoc lau seso nañ, gebe

Êsêac embe têtac gên taniñña sa, go sêmôêc gebe "Wama,"

mago ñac, tañ kêkên gên taniñña kêsêp êsêac awenjsunj atom nañ,

oc sênac siñ êndên enj.

6 Kêtu tonañña êmbêcauc êkôm amac auc, gebe alic ñakatu êtiam atom,

gêsunjbôm êsa, gebe aoc biñ lasê atom.

Oc êsêp gebe êpô propete tonañ êtiam atom, ma êndên ocsalô ñakesec êkôm êsêac auc.

7 Go lau-sêlic-ñakatuwaga majenj ê

ma lau-seoc-biñ-lasêwaga nêñ kauc oc êlênsônj.

Êsêac oc sêmbôc awenjsunj auc,

gebe Anôtô gêjô êsêac awenj atom.

8 Mago aê amboac teñ. ñaclai to Apômtaunê ñalau ma biñgêdên to ñajaña gêjam aê auc, gebe jawa Jakobnê geo to Israelnên sec sa.

9 Amac gôlôac Jakob nêñ laumata to gôlôac Israel nêñ gôliñwaga, akên tañem biñ tonec.

Amac adec biñgêdên to alênsônj lèn solop samob.

10 Amac akwê Sion sa ña dec

ma Jerusalem ña biñ geo.

I Lau Israel sêkac sa kêsêp ñasawa ñagêdô, gebe

11 Êsêacnêḡ laumata sêmêtôt biḡ gêḡô awa ḡalêsina su.

Nêḡ dabuḡwaga têdôḡ lau, taḡ sêḡam ôli êsêac naḡḡeḡ.

Nêḡ propete seoc biḡ lasê gêdêḡ lau, taḡ sêkêḡ mone gêdêḡ êsêac naḡ.

Mago êsêac taêḡ kêka Apômtau ma sêsôm gebe "Apômtau gêmoa aêac ḡalêlôm gêwiḡ atom me. Gêḡwapac teḡ êtôm gebe êtap aêac sa atom."

12 Mago êsêac oc sêkac Sion ôkwi amboac sêkac nom ôkwi aḡḡa kôm, ma Jerusalem popoc-popocḡeḡ êtu lênduc, ma lôm dabuḡ ḡalôt ênam tau ôkwi êtu salenḡbôm êtu amacḡa.

Apômtau ênam ḡoliḡ nom ḡagamêḡ samob towa-magen

4 Êndêḡ bêc ḡamuḡa Apômtaunê andu ḡalôt oc êpi êlêlêc lôc ḡagêdô su ma elerḡ gamêḡ samob su.

Ma tenterlatu sêwê dêndêḡ lôc tau sêna.

2 Ma lau tomôkê-tomôkê oc sêmêḡ ma sêsôm gebe "Ajôt, tapi Apômtaunê lôc tana, dandêḡ Jakobnê Anôtônê andu tanamaḡ, gebe êndôḡ nê lêḡ êndêḡ aêac e tasa ênê intêna. Gebe ḡagôliḡ êsa aḡḡa Sion ma Apômtaunê biḡ aḡḡa Jerusalem."

3 Eḡ oc êmêtôt tenterlatu taêsam nêḡ biḡ ma ênam ḡoliḡ lau tomôkê-tomôkê ḡajaḡa aḡḡa gamêḡ jaêc.

Êsêac sênam nêḡ siḡ ôkwi êtu kinom ma nêḡ kêḡ êtu lêḡḡêc.

Lau-m teḡ sênac siḡ êndêḡ lau-m teḡ atom ma têndôḡ lêḡ sênac siḡḡa êtiam atom.

4 Êsêac samob sêḡḡôḡ nêḡ wain ḡalabu ma sêḡḡôḡ nêḡ kaḡanô ḡaajuḡlabu êndêḡ-êndêḡḡeḡ,

ma lau teḡ têtakê êsêac atom, gebe lau siḡ undambêḡa nêḡ Apômtau kêsôm sugac.

5 Tenterlatu samob sêsêlêḡ sêḡam nêḡ anôtôi jaba laḡôḡ,

mago aêac oc tasêlêḡ tanam aêacnêḡ Apômtau Anôtô laḡô tenḡeḡ ma tenḡeḡ.

Apômtau êḡḡamboac lau Israel su aḡḡa kapoacwalô

6 Apômtau kêsôm gebe "Êndêḡ bêc ônê aê oc jajoḡ magiḡ kêsû sa ma jakatoḡ êsêac, taḡ sêḡanda êsêac êliḡ-êliḡ to êsêac, taḡ kakêḡ ḡandaḡ gêdêḡ êsêac naḡ sa.

7 Aê oc jaḡḡôm magiḡ kêsû têtû lau ḡapopoc, ma êsêac, taḡ sêsa êsêac êliḡ-êliḡ naḡ, têtû lau-m ḡajaḡa.

Ma Apômtau ênam ḡoliḡ êsêac aḡḡa lôc Sion galoc ma enderḡ tōḡḡeḡ."

8 O andu soso, taḡ domba ḡatoḡ sêkac sa sêmoa naḡ, o Sion latuonê ḡabau

ḡoliḡ kiḡḡa ma gamêḡ kiḡḡa, taḡ ḡôlôac Israel sêwê kaiḡ gêdêḡ andanḡeḡ naḡ, oc êmu êndêḡ aôm êwac êtiam.

9 Amboac ondoc tec kôtanḡ kapôêḡ.

Kiḡ teḡ gêmoa gêwiḡ aôm atom me.

Me ḡac-gêwa-biḡ-sawaga gêḡaḡa, tec ḡandaḡ kêtunḡ aôm amboac awê, taḡ ḡapalê kêtunḡ eḡ naḡ me.

10 O Sion latuo, ḡandaḡ êmônanaḡ aôm ma ôtanḡ êtôm awê, taḡ ḡapalê kêtunḡ eḡ naḡ, gebe galoc oc ôwi malac siḡ ma ôsa naôḡḡôḡ gamêḡ sawa.

Aôm oc ôna Babel, ma aḡḡa ônê Apômtau oc ênam aôm kêsi

ma ênam aôm sa aḡḡa nêḡ ḡacjo lemeḡ.

11 Galoc lau-m taêsam sêkac sa sebe sênac siḡ êndêḡ aôm.

Êsêac sêsôm gebe "Danḡôm ênê dabuḡ paliḡ e Sion ḡapopoc ênac matenḡanô ḡajam."

12 Mago êsêac sêḡam kauc biḡ, taḡ Apômtau taê ḡêḡam naḡ.

Êsêacnêḡ kauc kêsa kêpi biḡ, taḡ eḡ kêmasanḡ gebe êḡḡôm ḡanô êsaḡa naḡ, atom.

Eḡ keḡjoḡ êsêac sa amboac sêḡac lagic polom toḡakaiḡ,

gebe sêkôt sêna sêka polom ḡamala.

13 O Sion latuo, ôndi ma ôka polom, gebe aê jakêḡ jabo ki to ampoap ki joḡjoḡ êndêḡ aôm.

Aôm oc ôka lau-m taêsam popoc ma ôkêḡ êsêacnêḡ waba êtu da êndêḡ Apômtau to êsêacnêḡ awamata êndêḡ nom samuc ḡatau.

5 Galoc tunḡbôm kêkwa aôm auc ma ḡacjo sêḡi aôm auc.

Êsêac si Israelnêḡ ḡoliḡwaga alianô ḡa tôt.

Kêsiwaga taḡ oc êsa aḡḡa Betlehem naḡ, nê ḡoliḡ

2 Mago aôm Betlehem Eprata, aôm ḡôlôac Judaḡa nêḡ toḡ saunḡanô teḡ, aêḡoc ḡac, taḡ êtu Israelnêḡ ḡoliḡwaga naḡ, mêḡêsa aḡḡa aôm.

Ênê ḡam kêsêḡ têm laḡḡwaanô to bêc andanḡeḡḡa.

3 Kêtu tonanḡa Apômtau oc êwi êsêac siḡ e êndêḡ têm,

taḡ awê tau, taḡ ḡapalê kêtunḡ eḡ naḡ, êkôt ḡapalê su.

Go ḡapalêḡ lasitêwai ḡagêdô oc sêmu dêndêḡ Israel latui sêmêḡ êtiam.

4 Go eḡ êndi êkô ma êlôm nê domba ḡatoḡ, gebe Apômtaunê ḡaclai ênam eḡ auc to Apômtau Anôtô nê ḡaê ḡawasi êpuc eḡ tōḡ.

Ma êsêac oc sêḡḡôḡ ḡaḡêḡ êsa, gebe ênê ḡaclai esewec e naêndêḡ nom ḡamadiḡ.

Sêḡam kêsi to sêkêḡ ḡagêḡô

5 Êndêḡ taḡ lau Asur sêsa aêacnêḡ gamêḡ sêmêḡ ma enḡkaiḡ êka aêacnêḡ kôm tōḡ naḡ,

aêac takên nêj laugejob 7 to nêj kasêga 8 sêkô êsêac auc.

⁶ Êsêac oc sênâ gamêj Asuria ña siñ ma Nimrodnê gamêj ña siñ ñamata, ma êndên tañ lau Asur sêsa aêacnêj gamêj sêmên ma sêngêli aêacnêj nom ñamadiñ nañ, êsêac oc sênâ aêac kêsi ança Asur lemeñ.

⁷ Go Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm têtôm maniñ, tañ kêsêp ança Apômtaunê gêmên nañ, ma têtôm kom, tañ kêmoasiñ gêgwan nañ, gêj tau gêdñ ñamalac to kêsaê ñamalac latui atom.

⁸ Ma Jakobnê lau ñapopoc oc sêmoa lau tomôkê-tomôkê ñalêlôm têtôm lewe teñ gêmoa bôc saleñña ñalêlôm, têtôm lewe wakuc teñ gêmoa domba ñatorñ ñalêlôm. Lewe embe êd lasê, go êka tôn ma êkac êngic-êngic ma ñac teñ gebe ênam kêsiña gêmoa atom.

⁹ Amac lememe akônij nêmo soño-soño tôn ma nêmo ñacjo samob oc sênâña.

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Êndên bêc tônê aê oc janser nêmo hos su ma jatuc nêmo kareta siñña popoc.

¹¹ Aê oc janser malac kapôên su ança nêmo gamêj ma jaku nêmo malac ñajaña tulu.

¹² Aê oc janser nêmo mectomañ su ança amac lememe ma nêmo lau-seoc-biñ-lasêwaga oc malerjê.

¹³ Aê oc janser nêmo gwam to nêmo alê gwam su ança amac ñalêlôm

ma apôn emduc êndên lememe ñakôm êtiam atom.

¹⁴ Aê oc jambuc nêmo anôtônê ñakatu sa ma janser nêmo malac kapôên su.

¹⁵ Ma aê oc jamêtoç tenterlatu samob, tañ sêkên tañer aê atom nañ, toñoc têtac ñandan ma totêtac êmbôli aucgerj.”

Apômtau kêmetôc Israel

⁶ Akên tañem biñ, tañ Apômtau kêsôm nañ, gebe Ajôc, ôkô lôc ñalabu ma ôwa nêmo biñ samañ, ma gamêj ñabau êñô aôm awam.

² O lôcac to amac nom ñaalê tengerña, akên tañem Apômtaunê biñ mêtôcña, gebe Apômtaunê biñ teñ gêc nê lauña, gebe êmetôc Israel.

³ “O ñoc lauace, aê gagôm asagerj gêdên amac, aê kalênsôn amac amboac ondoc. Ajô aê aocmañ.

⁴ Aê kakôc amac ança gamêj Aiguptuña api amên ma gajam amac kêsi ança andu kapoacwalôña. Aê kasakiñ Mose agêc Aron ma Miriam sêmuñ amac.

⁵ O ñoc lauace, taêm ênam biñ, tañ kiñ Moabña Balak kêmasañ gebe êngômña nañ, ma taêm ênam biñ, tañ Beor latu Bileam gêjô erj awa nañ.

Taêm ênam nêmo lên ança Sitim e gêdên Gilgal ma ajala Apômtaunê gêñsêga gêjam amac kêsiña.”

Biñ tañ Apômtau taê kêka nañ

⁶ “Aê jakôc asagerj ma jandên Apômtau najakô erj lañônêmña ma japôn ocduc êndên Anôtô lôlôcña. Aê oc jakôc bulimakao ñalatu, tañ ñajala tagerj nañ, ma jakên êtu daja êndên erj me.

⁷ Apômtau oc êlic domba kapoac 1,000 to 1,000 me ñalêsi, tañ enselerj amboac bu taêsam keselerj nañ, ñajam me.

Me aê oc jakên ñoc ñacsêga êtu da êjô ñoc geo su, jakên ôlic ñamêc êjô ñoc katucnê sec su me.”

⁸ O ñac tau, erj gêwa gên, tañ ñajam nañ, sa gêdên aôm,

ma gên, tañ Apômtau taê kêka ança aômnmên nañ, tonec.

Ôngôm gên samob tobiñgêdêngerj, têtmac êwiñ lên moasiñña ma ôsêlên ômbu taômgerj ômoa nêmo Anôtô lañônêmña.

⁹ Akên tañemmanñ. Apômtau awa gêjac malac, ma lau tokauc têtêc ênê ñaê.

“Amac gôlôac to lau malacña, tañ akac sa nañ, akên tañemmanñ.

¹⁰ Aê katôm, gebe jaliñ awa alôb-alôb, tañ gêc lau alôb-alôb nêñ andu nañ,

ma dôñdansañ, tañ aê kapuc boa nañ, siñ me.

¹¹ Aê oc jamêtoç ñac, tañ gêjam dôñ gên keso ma kêsau lau ña dôñdansañ nañ, atom me.

¹² Naclai sec gêjam amacnêmo lau tolêlôm auc, ma êsêac, tañ sêngôn nêmo malac ñalêlôm nañ, sêsau biñdansañ

ma imbeleñ kêbêlê biñdansañ.

¹³ Kêtu tonañña aê gadi, gebe janac aôm popoc ma jançôm aôm ôtu gasañ êtu nêmo secña.

¹⁴ Aôm oc ôniñ gên, mago êôc aôm tôn atom, ma mo êjô aôm ñapanerj.

Aôm ônac waba sa, mago ônam sa atom.

Ma gên, tañ gôjac sa nañ, aê oc jakên êndên siñ enserj su.

¹⁵ Aôm oc ôsê gên, mago ônac ñanô sa atom, aôm oc ôsac katêkwi ñanô, mago ôniñ oso taôm ña ñalêsi tau atom.

Aôm oc ôka wain ñanô, mago ônom wain tau atom,

¹⁶ gebe aôm kôdaguc Omrinê ñagôliñ ma gôgôm gên samob, tañ Ahabnê gôlôac sêgôm nañ,

ma aôm kôsa lên, tañ êsêac sêmasañ nañ.

Kêtu tonañña aê janserj nêmo gamêj su êtu gasañ to jakên lau sêsu nêmo lau susu. Amboac tonañ aôm oc ôc biñ majerña ança launên.”^I sênâmo sakiñ anôtô jaba.

Propete kêtañ tanjboa kêtu Israelnêj mêtê ñajam kêtu secña

⁷ Ojae aêma, aê jatôm ñac, tañ gebe ejoñ kananô sa nañ,

^I *Israelnêj kiñ luagêc Omri agêc Ahab sêjatu lau, gebe*

mago sejon sa su.
 Aê katôm ñac, tañ gebe êtap wain ñanô sa nañ,
 mago sejon gêbacnê.
 Wain ñanô teñ genkaler, gebe janiñña atom.
 Jambô ñalêwê gêjô aê, mago masi.
 2 Lau mansañ samob maleñmê aña gamên tau,
 ma lau gêdên sêmoa lau ñalêlôm kêtiam atom.
 Êsêac dêdib ñamalac, gebe sêkêc dec sin
 to sêkic uc, gebe sêlô nêñ lasitêwai.
 3 Êsêac lemeñ ñagaô kêtû sênjôm secña.
 Gôliñwaga sêjatu mone,
 ma mêtôcwaga sêkôc awa ñalêsina.
 Lau kapôên sêsa lên, tañ nêñ ñalêlôm kêkac êsêac
 nañ,
 ma sêlênsôn biñgêdên.
 4 Êsêacnêñ lau ñajam têtôm wanjanic,
 êsêacnêñ lau gêdên ñanô têtôm gên ñatêkwa.
 Nêñ dibwaganêñ bêc to bêc êsêac têtap ñagêjô saña
 mênkêsa,
 galoc nêñ kauc kêlênsôn.
 5 Ôsô nêñ ñac wacbañ aômña ñalabu atom
 ma ôkên êwiñ nêñ ñac ôli andañ aômña atom.
 Ojop awamsun êndên awê, tañ gêc gêwiñ aôm nañ.
 6 Gebe latu gêjac kapoac tama,
 ma latuo gêli tau sa gêdên têna,
 ma lawao wakuc gêdên lawao lanjwa.
 Ma lau, tañ sênjôn andu tagen nañ, têtû soño-soño
 gêdên tauñ.

Apômtaunê ñawê êpô nê lau ma ênam êsêac sa

7 Mago aê tec oc jakên matoc Apômtau,
 aê oc jaôn Anôtô, tañ ênam aê kêsî nañ.
 ñoc Anôtô oc êkên taña aê.
 8 O ñoc ñacjo, ôlim êpi êtu aêña atom.
 Aê embe jamben, oc jandi sa êtiam.
 Aê embe janjôn gamên ñakesecña, Apômtau oc êtu
 ñoc ja.
 9 Aê gabe jaôc Apômtaunê têtac ñandan, gebe aê
 gagôm sec gêdên en
 e êkôc ñoc biñ sa ma êmêtôc aê.
 En oc êwê aê jasa ñawê jana ma aê oc jalic ênê lên
 ênam aê kêsina.
 10 Go ñoc ñacjo, tañ kêsôm gêdên aê gebe "Aômñem
 Apômtau Anôtô gêmoa ondoc" nañ,
 oc êlic ma maja êsa.
 Aê matocanô jalic biñ tau ñajam,

êsêac sêka ñacjo tau tôn êtôm sêka lêsap tôn aña
 intêna.

11 Êndên bêc ônê oc sêkwê nêñ tunbôm sa êtiam
 ma sênjôm nêñ gamên ñamadiñ êtu kapôên.
 12 Êndên bêc ônê lau aña Asuria e êndên Aiguptu
 ma aña Aiguptu e êndên bu Euprat
 ma aña gwêc ñamaken e êndên gwêc ñamaken
 ma aña lôcdênañ teñ e êndên lôcdênañ teñ sêndên
 aôm sêwac.
 13 Mago nom tau oc êtu gasañ êtu lau, tañ sênjôn
 nom tau nañña,
 gebe êjô gên, tañ êsêac sênjôm nañ.

Apomtau taê walô lau Israel

14 Ojop nêñ lau ña nêñ têt, êsêac têtû nêñ dom-
 balênsêm.
 Êsêac sêmoa taunjen sêmoa salenbôm,
 mago nom tonalêsi ñajam kêgi êsêac auc.
 Tec ôwê êsêac acgom, gebe nasênin gêgwan ñajam
 aña gamên Basan to Gilead
 êtôm sênjôm gêdên andañjen.
 15 Aê gabe jatôc gênjalô êndên êsêac
 êtôm andañjen gêdên tañ gômônên aña Aiguptu
 nañ.
 16 Tenterlatu sêlic ma ênjôm êsêac majen êsa êtu
 nêñ ñaclai samobña.
 Êsêac sêmbôc awensun auc ma tañensun êôc auc.
 Êsêac sêndamônê kekop amboac moac to gên, tañ sê-
 galab sêmoa nom nañ.
 17 Êsêac sêsa aña nêñ malac ñajana totêtênêpjen,
 êsêac têtakê êtu aêacnêñ Apômtau Anôtônja ma têtêc
 aôm.
 18 Asa anôtô kêtôm aôm, gebe êsuc sec ôkwi ma taê
 ênam nê gênjênsêm ñapopoc nêñ biñ alôb-alôb êtiam
 atom.
 En gê nê têtac ñandan tôn geden tônjen atom,
 gebe en têtac gêwiñ, gebe taê walô lau.
 19 En oc taê walô aêac êtiam
 ma êka aêacnêñ keso tôn.
 Aôm oc ômbalin ma sec samob êsêp gwêc ñagêdim-
 bob êna.
 20 Aôm oc ôtôc biñ ñañên êndên Jakob
 to têtac gêwiñ tenjenña êndên Abraham
 êtôm gôjac mata gêdên aêac tamenmai gêdên an-
 danjenña.

HABAKUK

Propete Habakuk geoc biñ lasê gêdên tañ lau Babilon sêjam gôliñ gamên gêdên jala 605 gêmuj Kilisi gêmên nomña nañ. Lau Babilon sêlêsu lau ma nêñ ñaclai sec kêlênsôn Habakuk ñasec. Tec kêtü kênac Apômtau gebe “ñacjo sesen lau gêdên, tañ ñajam kêlêlêc êsêac nañ, su ma aôm gôjam taôm tôn kêtü agerña.” Apômtau gêjô en awa gebe en êkên ñagêjô êndên ñanoc solop. Ma êndên ñasawa, tañ geñ lau gêngic aña noc tau nañ, lau gêdên sêmoa mater jali êtu sêsap Anôtô tön ñañêñgerña.

Buku ñabij ñagêdô geoc lasê gebe lau geo têtap mêtôc ñajaña sa e sênaña.

Biñ ñamuña kêlambij Anôtô gebe en kapônê kêlêlêc ma gêwa propetenê kêkên gêwiñ ñajaña sa.

1 Anôtônê biñ, tañ geoc lasê gêdên Habakuk nañ tonec.

Habakuk kêtanj kêtü mêtôc kesonja

2 O Apômtau, aê jamôc êtu ônam aê saña e êndên ondocgen, mago aôm kôkên tañam atom. Aê gamôc gêdên aôm gebe sêkônij aê tön ñanôgen, mago aôm gôjam aê sa atom. **3** Aôm kôkên aê galic gên geo to kasala gên keso kêtü asagenña. Aê galic sesen gên su to sêgôm gên saic-saicgen, galic kisa to siñ ñabêlêc gêjam sêga. **4** Kêtü tonañña ñagôliñ kêtü golon ma biñgêdên kêsä awê atom. Gebe ñac sec kêgi ñacgêdên auc, tec biñgêdên gêjam tau ôkwi kêtü meloc.

Anôtô gêjô propete awa

5 “Asala tentenlatu samob to alic. Alain matemanô to añaç lemem. Gebe aê oc jangôm gên kaiñ ten êndên amacnêm têm. Lau embe sênac miñ êndên amac nañ, oc akên êwiñ atom. **6** Alicgac me, aê oc jali lau Kaldea sa. Êsêac lau salañ-salan to têtac ñamakic, tañ sêsêlên sêjac laoc nom samucgen gebe sêjanço gamên, tañ êsêacnên atom nañ su. **7** Lau kalomtêna sec to alôb-alôb sê mêtôc launên biñ waucwucgen êtôm tañ taên ênam. **8** Nêñ hos sêlêti sêlêlêc bôclai Leopard su. Sêlêti ñagaô kêlêlêc kêam-bôm gêdên gêbêc. Nêñ lau hosña sêmên amboac momboan kêpôp kêsêp gebe êtap gwada sa. **9** Êsêac samob sêmên kêtü gên saic-saicñagen. Nêñ wali kêtanj gêmuj êsêac. Êsêac sêboa lau kapoacwalô taêsam sa amboac ganac gwêcña. **10** Êsêac sêmajec kiñ ma sêsu gôliñwaga susu. Êsêac sêlic malac ñajaña totunbôm ma sêômac. Êsêac sêboa nom sa e gêjam tunbôm tön ma sêjanço gamên tau su. **11** Go êsêac sêsa amboac mu ilai sêja. Êsêac sêkên tañ nêñ ñaclai kêtü nêñ anôtô.”

Habakuk awasun gêoc ka Apômtau kêtiam

12 O Apômtau, ñoc Anôtô dabun, tañ gômoa tengeñ nañ, aêac abe amac êndu atomanô. O Apômtau, aôm kôkên lau tonañ têtü mêtôcwaga me. O ñoc lamu, aôm kôjatu êsêac gebe sêkên ñagêjô me. **13** Nêm

matamanô ñakênkêngosu, tec godec gebe ôsala sec ma ôlic gên geo. Mago kêtü agerña aôm kôsala sêjanç-gowaga ma gôjam taôm tön gêdên tañ alôb-alôb têtangôn lau, tañ nêñ gêdên kêlêlêc êsêac tañ nêñ su nañ. **14** Aôm gôgôm ñamalac amboac i gwêcña. Amboac gên sêgalabña, tañ nêñ ñatau masi nañ. **15** Nacjo gêjac lau amboac gêjac i ña êñpañ. En gêmô êsêac ña kata. En gêlô lau amboac sêlô i ña wasañ, tec en têtac ñajam to ôli kêpi. **16** Tec en kêkên da gêdên nê wasañ ma gêsôb jadaun kêtü nê gamña gebe kêtü gên tonañña en kêtü ñac tolêlôm ma gêngôn gên masê ñaô. **17** En oc iñ i su aña nê wasañ ñapañ êmoa ma ensen lau tentenlatu paliñ-paliñgen êmoa me.

Apômtau gêjô Habakuknê biñ

2 Aê gabe japi najakô ñoc andu ñaatêkwa baliñ ma jalic acgom. Ma jansaê biñ ondoc Apômtau oc êsôm êndên aê, êjô ñoc biñ, tañ aocsun gêoc ka enña nañ.

2 Ma Apômtau gêjô aênoc biñ ma kêsôm gebe “Oto gên, tañ gôlic nañ, ñawagen êsêp tapele gebe sêsam biñ tau ênêc awêgen. **3** Gên tañ aôm gôlic nañ, oc ênêc e ñanô êsa êndên ñanoc, go êndên ñamu êwaka tau sa gebe êtu dansañ atom. Embe êmên seben atom, go ôñ gên tau oc mênêô lasê ma ênam gamên tön atom. **4** Ôlic acgom, ñac alôb-alôb nê katu oc ênaña, mago ñac gêdên tau oc êngôn mata jali êtu kêkên gêwiñña.”

Biñ ojaeña kêpi lau alôb-alôb

5 Wain kêjanij lau. Nac tañ ketoc tau sa oc êmoa atom. En gêña awa amboac lamboam. En kêtôm gêmacanô, tañ geñ lasambo, tagen gêoc en tön atom. En kejon lau tentenlatu samob sa gêdên tau ma kêkaton lau to-m-to-m sêsô en ñalabu. **6** Êsêac samob oc sênga wê kêsî-kêsigenña êpi en ma sêsu en susu ma sêsôm gebe “Ojae, ñac ten gêboa launên gên sa kêtü ênê ma gêgôm keso e gêjam sêga. En oc êngôm e êndên ondocgen.” **7** Lau tañ nêñ töp gêc aômñagen nañ, oc dendi sa seben atom me. Nêm lau, tañ sêlênsu aôm nañ, oc mater êlac ma mênjsêjanço nêm gên su

étôm aôm taôm kôjanço tentenlatu taêsam nêj su gêmuñ nanj. ⁸ Tec lau tentenlatu, tanj gacgeñ sêmoa nanj, oc sêjanço nêj gên su êjô ñamalacnêñ dec, tanj kôkêc siñ nanj, to gên ñaclai, tanj gôgôm gédên nom to malac ma lau samob, tanj sênçgôn tonanjanj.

⁹ Ojae ñac, tanj gêjam launêñ bôlên auc êtu êmboa awa sa ança nê andu ma ênam nê sac ênêc lôlôcgeñ gebe ênam tau sa êndên gên enseñ enña. ¹⁰ Aômnêm biñ gégôm nêj gôlôac majen kêsas. Gédên tanj aôm gosenj lau-m taêsam su nanj, aôm gosenj taôm su amboac tonanjanj. ¹¹ Poc sêpiñ anduñ oc sêmôêc lasê ma gamênçtêkwa oc êjô biñ.

¹² Ojae ñac, tanj kêkwê malac sa ña dec ma kêkajo malac ñanjaña ña biñ geo. ¹³ Ôlic acgom, lau undambêña nêj Apômçtau kêsôm biñ tonec gebe “Lau sêjam kolenj kêtú ja gesen surja ma tentenlatu sim tauñ su ñaômagerj.” Enj kêsôm me masi. ¹⁴ Gebe nom ñalau samob nêj kawc êsa êpi Apômçtaunê ñawasi étôm bu gêjam gwêc auc.

¹⁵ Ojae êndên enj, tanj êngôm nê lau jabanña sênôm gên e êjanjñ êsêac gebe êlic êsêac ôliñgêdô. ¹⁶ Majam ênam aôm auc êjô waem su. Tec aôm taôm ônom gên tau e êjanjñ aôm. Laclu tanj kêsêp Apômçtaunê lêma anôña nanj, oc wacêô lasê aôm e majam êkônij waem tôñ. ¹⁷ Gebe gên alôb-alôb, tanj gôgôm gédên Lebanon nanj, oc êku aôm tulu. Ma bôc samob, tanj gôjac êndu nanj, oc êtakê aôm. Gên tonanjanj êtap aôm sa gebe kôkêc ñamalacnêñ dec siñ to gôgôm gên ñaclai gédên nom to malac ma gédên lau, tanj sênçgôn malac tau ñalêlôm nanj.

¹⁸ Gwam tenj, tanj ñac lêma mêtênja kêsap nanj, oc ênam sa amboac ondod. Gên tau ñakatu ñaôma tenj ma biñ dansañ ñamçoc. Kêsapwaga kêkênj gêwiñ tau nê gên, tanj kêmasañ gwam awamê nanj, oc ênam enj sa amboac ondod. ¹⁹ Ojae ñac, tanj kêsôm gédên ka gebe “Matam êlac,” gédên poc awamê gebe” Ôndi sa” nanj. Gên tonanjanj oc eoc biñ lasê me. Alic acgom, sêkwa ña gold to silber, mago gên tau kêsas awa atom.

²⁰ Mago Apômçtau gêmoa nê lôm dabuñ ñalêlôm, nom ñagamênj samob ñanjên êsa sêmoa enj lanônêmña.

Habakuknê mec

3 Propete Habakuk nê mec, tatenj ñaawa amboac wê.

² O Apômçtau, aê gañô gên, tanj aôm gôgôm nanj ñawae.

O Apômçtau, aê katakê saunj atom kêtú nêj kômña. Ônam nêj kôm ñakônijña êndên tonec.

Ôngôm kôm tau ñawae êsa êndên ñasawa tonec.

Taêm ênam nêj taêm labu êndên noc têtac ñandanjanj êsanja.

³ Anôtô gêmênj ança gamênj Edom ma ñac dabuñ tau ança lôc Paran.

Ênê ñawasi gêjam undambê auc ma nê lambij mênçgêjam nom auc.

⁴ Ênê ñawasi kêtôm oc ñawê.

Ñawê kêsas enj lêma amboac ôsic kêkac. Ma enj kêsij nê ñaclai kêsêp gên tonanjanj.

⁵ Gêmac sec kêsêlênj gêmuj enj ma gêmac ñawajaôña kêpuc enj waja.

⁶ Enj gêdi kêkô ma nom ñawiwic kêsas.

Enj mata gê tentenlatu ma têtênêp.

Go lôc tençenña gêoc kêkôc.

Gamênj ñabau, tanj kêkô wanêc-wanêc nanj, gênu kêsêp gêja. Nê mêtê gégôm gênña gêc andançenjanô.

⁷ Aê galic becobo Kusanña kêtap ñawapac sa.

Midiannênj becobo kêwiwic tau. ⁸ O Apômçtau, gédên aôm gônçgôn nêj hos ñaô

ma nêj kareta siñña kêku ñaçjo tulu nanj, aôm têtac ñandanjanj gédên bu kapôênj me.

Nêj têtac sec gédên gwêc tau me.

⁹ Aôm kôka tikoc kêsêp nêj talam.

Aôm kôkênj sôb kêkô tikoc. Aôm kôkênj bu ñasamac kêsêli nom gênçic.

¹⁰ Lôc sêlic aôm e ñawiwic kêsas.

Kom kêsêwa kêsêp gêmênj.

Gwêc ñagêdimbob kêgasim ñakicsêa kapôênj ma ñadembom kêpigenj gêja.

¹¹ Oc kêlij tau siñ kêpi gêmênj atom

ma ajônj kêkô ñanjên ança nê mala.

Êsêac têtêc nêj sôb ñaja

to nêj kêj ñawasi ñaôsic-ôsic.

¹² Aôm kôsêlênj kôka nom totêmtac kêbuli aucgenj ma golo tentenlatu popoc totêmtac ñandanjanj.

¹³ Aôm gôdi gebe ônam nêj lau sa gebe ônam nêj ñac, tanj goenj oso enj nanj kêsas.

Aôm kômakiñ ñac alôb-alôb nê andu ma gosenj andu tau popoc e malamê.

¹⁴ Aômnêm sôb kêpê ênê môkêapac e palalap ma ênê laumata sêc êlij-êlij amboac mu gêju gên salij-salij.

gebe êsêac selo lau ñalêlôm sawa popoc ma têtac gônj êsêac kelecgenj.

¹⁵ Aôm kôka gwêc ña nêj hos e bu ñasamac kêsas.

¹⁶ Aê gañô e ôlic kêlênim tau

ma ñakicsêa gégôm gêdôcôlic kêtênêp.

Ñoc ñatêkwa kêtú palê.

Ockaiñ kêtú mêlê-mêlê.

Aê gabe jamançenj jamoa ma jaônj bêc Anôtô êkênj ñagêjô

êpi lau, tanj sêkônij aêc nanj.

¹⁷ Jambô oc êoc atom

ma wainmôkê oc ênam ñanô atom.

Katêkwi êngamiñ nê ñatêkwi

ma gên taniñña ênam ñanô atom.

Domba malerjmê ança nêj sapa

ma bulimakao sêmoa nêj andu atom.

¹⁸ Mago aê jatu samuc Apômçtau.

Aê janam lasê êtu ñoc moasiñ ñaAnôtô.

¹⁹ Apômçtau Anôtô kêtú ñoc ñaclai ñam.

Enj kêkênj aê kalêti amboac mojava.

Enj kêkênj aê kasêlênj ança gamênj lôcña.

HAGAI

Gêdên jala 520 gêmuj Kilisi gêmên nomja Anôtô kêkên jaen dambê ñagêdô gêdên propete Hagai. En kejon biñ tonañ sa kêsêp nê buku. Lau Juda sêmu sêmên anja nêñ kapoacwalô ma sêñgôn Jerusalem jala ñagêdô su. Mago lôm dabuj ñapopoc gacgenj gêc. Anôtônê jaen kêkac launên kasêga gebe sêkwê lôm dabuj sa êtiam. Ma Apômtau gêjac mata gebe lau, tañ sêjam taunj ôkwi e têtû selec nañ, oc têtap nêñ gêñ ñajam to wama sa êndên têm tenj, tañ gêc nêmna nañ.

Jatu gebe sêkwê lôm dabuj sa êtiam

1 Gêdên kiñ Darius nê gôliñ ñajala kêtû luagêcña ñaajôn kêtû 6 ñabêc ñamataña Apômtaunê biñ gêmên gêdên Sealtiel latu Serubabel, tañ kêtû gôliñwaga Judaña nañ, agêc Jehosadak latu dabujêsêga Josua kêsa propete Hagai awa gebe ² “Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Lau tonec sêsôm gebe ‘Têm takwê Apômtaunê andu sa êtiamña mêngeô lasê su atom tagenj.’” ³ Kêtû tonañña Apômtau nê biñ kêsa propete Hagai awa gebe ⁴ “Andu tonec popoc-popocgenj gêc, mago amac akwê taôm nêm andu ñajam-ñajamña ñatêm mênkêsa me.” ⁵ Amboac tonañ lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm tonec gebe “Taêm ênam taôm alic acgom, amac amoa amboac ondoc. ⁶ Amac apalip ñawê taêsam, mago ajonj ñanô ñagecgenj sa. Gêñ aninña gêc amac, mago gêdêc amac tônj atom. Amac akôc ñakwê gebe asô, mago kêjandañ amac atom. Ma lau, tañ sêjam kôm kêtû awañna nañ, sêjam kôm, mago kôm ñaôli tau gêlôm êsêac atom.

⁷ “Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Taêm ênam alic acgom, amac amoa amboac ondoc. ⁸ Galoc api lôc anamañ ma akôc ka amên ma akwê andu tau gebe ênac matocanô ñajam ma atoc aê sa ñapep êtiam. ⁹ Amac taêm kêka kôm ñanô kapôên, mago gêjam tau ôkwi kêtû saunj. Amac ajonj kôm ñanô tau sa ma aê gaju sa gêjaña. Apômtau kêsôm gebe Aê gagôm tonañ kêtû asagenja. Ñam gebe ñoc andu popoc-popocgenj gêc ma amac samob ôlim palê kêsa kêtû akwê taôm nêm andu sa kêtômgenj. ¹⁰ Kêtû tonañña umbonj kêgamiñ manij ma nom kêgamiñ ñanô. ¹¹ Ma aê gamôêc oc kêsêgô gamênj to lôc ma polom to wain wakuc ma niptêkwi to gêñ samob, tañ nom kêkênj kêpi gêmênj nañ, ma ñamalac to bulimakao ma kôm samob tañ sêjam nañ.”

¹² Go Sealtiel latu Serubabel agêc dabujêsêga Jehosadak latu Josua ma lau ñapopoc samob tañenj wamu Apômtau, nêñ Anôtô nê awa to propete Hagai, tañ Apômtau, nêñ Anôtô kêsakiñ enj nañ, nê biñ ma têtêc Apômtau. ¹³ Go Apômtaunê jaenwaga Hagai kêsôm Apômtaunê biñ gêdên lau tau gebe “Apômtau kêsôm gebe Aê gamoa gawij amac.” ¹⁴ Ma Apômtau kêkêli

Sealtiel latu gôliñwaga Serubabel agêc Jehosadak latu dabujêsêga Josua ma lau ñapopoc samob nêñ ñalêlôm ma êsêac sêmênj sêjam kôm kêpi lausij undambêña nêñ Apômtau, nêñ Anôtô, nê andu ¹⁵ gêdên ajônj kêtû 6 ñabêc 24.

Lôm dabuj wakuc ñawasi tau ma moasiñ wakuc

2 Gêdên kiñ Darius nê gôliñ ñajala kêtû luagêc ñaajônj kêtû 7 ñabêc 21 Apômtaunê biñ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe ² “Galoc ôsôm êndên gôliñwaga Judaña Sealtiel latu Serubabel agêc Jehosadak latu dabujêsêga Josua ma êndên lau ñapopoc samob amboac tonec gebe ³ Amacnêm asa gêmoa, tañ gêlic andu ñawasi gêmujña su nañ. Ma amac alic andu galocña tau amboac ondoc. O alic gêñ galocña amboac gêñ ñaôma me masi. ⁴ O Serubabel, têtmac êpa sugenj. Dabujêsêga Josua, têtmac êpa sugenj. Ma lau gamênj tonecña samob, têtmac êpa sugenj. Apômtaunê biñ tau tonec. Akôc kôm sa gebe aê gamoa gawij amac. Lausij undambêña nêñ Apômtau nê biñ tau tonec. ⁵ Aênjoc Ñalau oc êmoa amac ñalêlôm, atêc taôm atom. ⁶ Gebe lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Saunjenj acgom, go aê oc jawiwic undambê to nom ma gwêc to masanm dim tagenjenj êwinj. ⁷ Aê oc jawiwic tentenlatu pebenj gebe samob sêkôc nêñ awamataêjam sêmênj ma aê jakênj ñawasi andu tonecña ênam auc. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec. ⁸ Gebe silber ñatau aê ma gold ñatau aêgoc. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec. ⁹ Lôm dabuj tonec ñawasi ñamuña oc êlêlêc gêmujña su. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec ma anja gamênj tau tonec tec janam mec lau. Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonec.”

Propete kêtû kênac lau dabujwaga

¹⁰ Gêdên Dariusnê gôliñ ñajala kêtû luagêc ñaajônj 9 ñabêc 24 Apômtaunê biñ kêsa propete Hagai awa amboac tonec gebe ¹¹ “Lausij undambêña nêñ Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Ôtu kênac êsêac dabujwaga gebe sêwa biñ tonec sa gebe ¹² ‘Ñac tenj embe ênsambanj ñamêsôm da dabujña êsêp nê ñakwê ñalêsu ma êmoasac polom me gêñ kêsôc tenj me wain me

niptêkwi me gêñ amboac tonañ ñagêdô ña nê ñakwê nañ, oc gêñ tau êtu dabuñ me masi." Ma dabuñwaga sêjô biñ tau gebe "Masi." ¹³ Go Hagai kêsôm gebe "Mago ñac teñ, tañ gêmoa gêwiñ ñacmatê teñ ma gesen nê dabuñ su nañ, embe eñ êmoasac gêñ amboac tonañ ñateñ nañ, oc gêñ tau ñatêmui êsa e êtu da êtiam me masi." Dabuñwaga sêjô biñ tau gebe "Oc selec atom." ¹⁴ Go Hagai kêsôm gebe" Apômtau kêsôm gebe Lau tonañ nêñ biñ amboac tonañ. Aê galic gôlôacmôkê têtôm tonañ. ¹⁵ Mago galoc taêm ênam ñapep ma ajop gêñ, tañ mênjêsa ênac m êndên bêc tonec ma elom-elom êna. Gêdên tañ adênañ poc teñ gêsac poc teñ ñaô anga Apômtaunê lôm dabuñ atomgeñ nañ, amac amoa amboac ondoc. ¹⁶ Ñac teñ gêd lasê polom ñator, tañ gêjac talu 20 ñawae nañ, mago kêtap polom talu 10 geñ sa. Teñ gêd lasê sêpip wain ñamala gebe êkôc gasuc 50, mago kêtap 20 geñ sa. ¹⁷ Apômtau kêsôm gebe Aê gajac amac to nêñ gêñ kômña ña buñ to gwa ma kompoc. Gêñ samob, tañ amac ajam kôm kêpi nañ, mago amac amu adên aê amên atom. ¹⁸ Ajop ñapep, anac m êndên bêc tonec. Bêc tau ajôn 9 ñabêc 24. Akên Apômtaunê lôm dabuñ ñanombañ gêdên bêc tau. Ajop ñapep gebe ¹⁹ gêñ ñawê oc ê su anga andu ajac gêñ saña me masi. Ma wain to jambô ma nip to katêkwi oc ñanômê me masi. Ocsalô aê gajac m gebe janam mec."

Apomtau gêjac mata biñ gêdên Serubabel

²⁰ Gêdên bêc 24 tonañgeñ Apômtaunê biñ gêdên Hagai kêtû luagêcña amboac tonec gebe ²¹ "Ôsôm êndên gôliñwaga Judaña Serubabel gebe Aê gabe jawiwic undambê to nom ²² ma japô kiñnêñ lêpôn ênduc to jansen tenterlatu nêñ gamên ñaclai su. Aê oc japô nêñ kareta to êsêac, tañ sêkô ñaô nañ, ênduc ma nêñ hos to lau, tañ sêngeñ hos ñaô nañ, sêu tauñ ma senseñ tauñ su sênaña. ²³ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Êndên bêc tonañ aê oc jakôc ñoc sakiñwaga aôm Sealtiel latu Serubabel gebe jakôc aôm gebe ôtu gôliñwaga ônam aê lañôc gebe aê kajaliñ aôm sa." Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

Sion ênam lasê êtu Apômtauña

¹⁰ Sion latuo, ônam lasê to têtmtac wapigen gebe aê oc wacjanğôn aôm ñaluñ. Apômtau kêsôm amboac tonañ. ¹¹ Êndên bêc tônê tenterlatu gwalêkiñ oc sêm-biñ tauñ tôn dêndên Apômtau ma têtû aênoc laugen, ma wacsêngeñ aôm ñaluñgeñ. ¹² Ocgo ôjala gebe lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsakiñ aê gawac.

Ma Apômtau oc êkôc lau Juda sa têtû ênê gêñlênsêm sêmoa gamên dabuñ ma êjaliñ Jerusalem tau sa êti-am." ¹³ Ñamalac pebeñ sênam tauñ tôn jamangeñ sêkô Apômtau lañônêm gebe eñ gêdi anga gamên dabuñ taugoc.

Kiñ ñamuña oc ênam nê lau sa

⁹ Ôtu samuc, o Sion latuo.
Ônam lasê, o Jerusalem latuo.
Gôlicgac me, nêñ kiñ gêdên aôm gêwac.
Eñ ñac gêdên to gêjam sa.
Ñac malô jagêngeñ donki teñ,
gêngeñ bôc wabaña ñalatu ñaô.

¹⁰ "Aê oc jansen kareta siñña su anga Epraim ma hos siñña anga Jerusalem.
Aê oc japôn talam siñña tulu ma eñ oc êjatu biñmalôña êndên tenterlatu samob.
Ma nê gamên kiñña oc ênêc anga gwêc teñ e êndên gwêc teñ,

ma anga bu (Euprat) tau e êndên nom ñamadiñ tau.
¹¹ "Ma kêtû aômña, kêtû poac decña, tañ kamoatiñ gêdên aôm nañ,

aê oc janğamboac nêñ lau kapoacwalôña, tañ sêngeñ sê sawa bu masiña nañ su.

¹² Amboac tonañ amac lau kapoacwalôña, tañ akên matem nañ, amu andên nêñ lamu ñanêñña amên.
Ocsalô tonec aê jasôm lasê gebe jajô nêñ gêñ êtu dim luagêc êndên aôm.

¹³ Gebe aê kakêkam Juda amboac ñoc talam ma kakên Epraim kêkô tikoc.

O Sion, aê kajatu latômi gebe sênac lau Grik nêñ la-tui.

Aê jakam aôm amboac siñwaga kêmêgôm nê siñ."

¹⁴ Êndên tonañ Apômtau oc êd lasê êndên êsêac ma nê sôb oc êlôp amboac ôsic.

Apômtau Anôtô oc ênac dauc êtañ ma êmên amboac mu ilai, tañ gêmên anga gêmu kêsêpña nañ.

¹⁵ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau oc ejop êsêac ma êsêac oc sêndağôn lau dabañña ma sênôm nêñ dec amboac wain e têtac êkôc amboac suc mêngeç, ñawambuc kêsâ amboac altar ñakêclêsu.

¹⁶ Êndên bêc tonañ nêñ Apômtau Anôtô oc ênam êsêac kêsî.

Eñ oc ejop êsêac amboac gejobwaga gejob bôc ñator teñ

gebe êsêacnên ñawê oc êpô ênê gamên amboac sunsuñ pocawa gêwê kô.

MALEAKI

Lau sêkwê lôm daburj anġa Jerusalem sa su ma propete Maleaki keto buku tonec. Biġ taġ kêkêġ wapac propete naġ, tonec gebe daburjwaga to lau sêsap poac, taġ Anôtô kêmooatij ġêdêġ êsêac naġ tulu. Tec propete kêkalem êsêac gebe taêġ ênam poac tau ma sêġġôm ġanô êsa.

ġêdêġ propete Maleaki nê têm lau sêsa nêġ lêġ paliġ-paliġġen to sêġam sakiġ Anôtô kwalec-kwalec. Daburjwaga to lau sêsau Anôtô. Êsêac sêġamiġ da, taġ ġêġac Apômtau ġawae naġ, ma sêsa nêġ lêġ kêtôm Anôtônê biġ atom. Mago Apômtau oc êmêġ ma êmêtôc nê lau. Eġ oc êġġôm êsêac têtū selec ma êsakiġ nê ġaerjwaga teġ gebe êmansaġ intêna to êsôm ênê poac lasê.

1 Biġ pucġa. Maleaki kêsôm Apômtaunê biġ, taġ ġêdêġ lau Israel naġ lasê.

Apômtau têtac ġêwiġ lau Israel

2 Apômtau kêsôm gebe "Aê têtac ġêwiġ amac." Ma amac atu kênac gebe "Aôm têtmac ġêwiġ aêac ġalêġ amboac ondoc." Apômtau kêsôm gebe "ġakob têwa Esau atom me. Mago aê têtac ġêwiġ ġakob, **3** ma têtac gedec Esau. Amboac tonarġ aê ġaġôm ênê lôc kêtū ġamêġ sawa ma ġawi nê nomlênsêm siġ ġêdêġ bôcbôm." **4** Edom embe êsôm gebe "Sêġac aêacnêġ malac popoc, mago aêac oc akwê ġapopoc sa êtiam." Go lausiġ undambêġa nêġ Apômtau oc êsôm gebe "Êsêac oc sêkwê sa, go aê ġanserġ su. Ma sêsam êsêac gebe 'ġamêġ alôb-alôb' to 'Lau taġ Apômtau têtac ġandaġ ġêdêġ êsêac gederġ tônġerġ' naġ." **5** Ma amac taôm matemano oc alic ma asôm gebe "Apômtau eġ kapôêġ kêlêlêc Israelnêġ ġamêġ ġamadiġ ġêġa."

Apômtau ġêġam la daburjwaga

6 "Latu ketoc tama sa ma sakiġwaga ketoc nê ġatau sa. Ma aê embe ġatu tama teġ ma amboac ondoc atoc aê sa atom. Ma aê embe ġatu ġatau, go amboac ondoc atêc aê atom. Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm biġ tonarġ ġêdêġ amac daburjwaga, taġ asu ġoc ġaê susu naġ. Ma amac atu kênac gebe' Aêac asu nêġ ġaê susu amboac ondoc.' **7** ġam gebe amac akêġ ġêġ sec kêtū da ġêsac ġoc altar. Ma amac atu kênac gebe 'Aêac ajairġ amboac ondoc.' ġam gebe amac taêm ġêġam Apômtaunê tebo kêtū ġêġ ġaôma teġ. **8** Embe akêġ bôc matapec êtu da, tonarġ sec atom me. Embe akôc bôc kêlêc ma ġêmac ġêġômġa teġ, tonarġ sec atom me. Ôkêġ ġêġ tau êndêġ nêġ ġôliġwaga eġ oc etoc ġêġ tau sa ma êlic aôm ġajam me." Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau nê biġ tonarġ.

9 Ajôc, amac daburjwaga, anam malô Anôtônê ġalêlôm gebe eġ taê walô aêac. Amac embe anġôm amboac tonarġġen eġ oc êġġamiġ nê moasiġ êndêġ amac me masi. Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau nê biġ tonarġ. **10** "Oġae, ġac teġ êmoa amac ġaluġmaġ, taġ ênsaġ katam auc gebe ġa êpô ġoc altar ġaômagenġ

atom naġ. Amac ajac aê matocano ġajam atom ma ġabe ġakôc da teġ anġa amacnêġ sa atom. Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm biġ amboac tonarġ.

11 Anġa oc ġam e ġêdêġ oc kêsêp aêġoc ġaê ġawae kêsā anġa tenterġlatunêġ, ma sêkêġ da ġamalu to da selec kêtū aêġoc ġaêġa anġa ġamêġ samob gebe aêġoc ġaê kapôêġ anġa tenterġlatunêġ. Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm biġ tonarġ. **12** Mago amac asôm gebe 'Apômtaunê tebo selec atom' ma akêġ ġêġ, taġ taôm adec naġ, êtu da, tec atoc aêġoc ġaê sa atom. **13** Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm biġ tonec gebe Amac asôm gebe 'Aêac ôliġ ġakam têtū kôm samob tonarġġa,' ma apêc ġêdôm aê. Amac abe aê ġakôc ġêġ amboac tonarġ su anġa amam lememe. **14** Aê ġapuc boa ġac dansaġ, taġ ġêġac mata bôc selec ġajam teġ, taġ ġêmoa nê tonġ ġalêlôm naġ, mago kêkêġ puliġ teġ ġêġô kêtū da ġêdêġ Apômtau. Aê kiġ kapôêġ, naġ lau tenterġlatu samob têtêc aêġoc ġaê.

2 "Ajôc, amac daburjwaga, ġaġôliġ tau tonec kêkanônġ amac. **2** Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm gebe Amac embe akêġ taġem atom ma embe taêm ênam gebe atoc aêġoc ġaê sa atom, go ġapuc boa amac. Ma ġanam amacnêġ mec ôkwi êtu ġêġ ġapuc boarġa teġ. Biġġanô, aê ġajam nêġ mec ôkwi su gebe amac akêġ taġem aêġoc biġsu atom. **3** Alic acġom, aê ġandim amac lememe êġġic, ma ġapaliġ amacnêġ bôc daġa nêġ tac êpi amac laġômanô ma ġatiġ amac su anġa laġôcnêġma. **4** Go amac ajala gebe aê kasakiġ biġsu tonarġ kêtū amacġa gebe aêġoc poac, taġ kamoatiġ ġawiġ Lewi naġ, êtu tônġ. Lausiġ undambêġa nêġ Apômtau kêsôm biġ tonarġ. **5** ġoc poac ġêdêġ Lewi gebe eġ êmoa mata ġali to êwê kaiġ biġmalô ma eġ etoc aê sa to êtêc ġoc ġaê. **6** Eġ kêdônġ aêġoc lêġ tobiiġġanônġerġ ma biġ keso teġ kêsā ênê awa atom. Eġ kêsā nê lêġ ġêwiġ aê towama ma tobiiġġêdêġġerġ to ġêġam lau taêsam ôkwi anġa nêġ lêġ sec. **7** Têndônġ lau sêġala Anôtô ġanônġa ġêġac daburjwaga ġawae. Lau dêndêġ êsêac sêna gebe sêġô ġoc ġalêlôm gebe êsêac têtū Apômtau ġaniniġ nê ġaerjwaga. **8** Mago amac daburjwaga ao sic anġa intêna ġêdêġ. Ma biġ, taġ amac adônġ naġ, ġêġôm lau taêsam

seberj. Amac ajac poac, tañ kamoatiñ gawiñ amac nanj popoc. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonarj. ⁹ Amboac tonarj aê kakêñ lau samob sêpêc gêdôn amac to sêlic amac amboac gêñ ñaðma gebe amac adaguc ñoc biñ, tañ kakêñ nanj, atom ma embe andôn aêñoc lau, go amac apuc êsêac ñamgenj.”

Lau Israel nêñ kwalec

¹⁰ Aêac samob nêñ tamenji tagenj atom. Ma Anôtô tagenj kêkêñ aêac atom me. Kêtu asagenña aêac tajak biñ, tañ tajak mata gêdên tauñ nanj gêngic. Ma kêtu asagenña aêac tasu poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdên nêñ mimi nanj susu. ¹¹ Lau Juda sêjac biñ, tañ sêjac mata gêdên Anôtô nanj, popoc ma sêgôm gêñ alôb-alôb anña Israel to Jerusalem. Êsêac sêjaiñ lôm dabun, tañ Apômtau têtac gêwiñ nanj. Ñacwaga sêjam lauo, tañ sêjam sakinj anôtô jaba nanj. ¹² Apômtau enserj ñac, tañ gêgôm gêñ amboac tonarj nanj, sumarj ma enj êwê kaiñ aêacnêñ lau, tañ sêkêñ da gêdên lausiñ undambêña nêñ Apômtau nanj, êtiam atom.

¹³ Ma gêñ tonec amac agôm amboac tonarjenj. Amac agadê Apômtaunê altar ña matemsulu to nêñ tanji ma nêñ oliñ gebe enj êkôc da, tañ akôc amên nanj, sa kêtiam atom. ¹⁴ Ma amac atu kênac gebe “Kêkôc sa atom kêtu agenña.” Ñam gebe amac asap biñ, tañ ajac mata gêdên lauo nanj, ajam gêdên amac ñapalêgenj nanj popoc. Enj kêtu nêñ kêpuctôño ma aôm kôsap biñ, tañ gôjac mata gêdên enj nanj tulu. Biñ tañ gôjac mata kôkô Anôtô lañônêñ gebe ôsap enj tôñ nanj. ¹⁵ Anôtô gêgôm amagêc nêñ awê atu ôli to katu tagenj atom me. Ma enj gêgôm tonarj kêtu ñam ondocña. Ñam gebe amagêc atap gôlôac, tañ têtù Anôtônê ñapalê ñanôgenj nanj sa. Amboac tonarj ajop taôm gebe nêñ tenj êwi nê awê, tañ gêjam gêdên enj ñac matacgenj nanj, siñ atom. ¹⁶ Apômtau Israelnêñ Anôtô kêsôm gebe “Aê gadec mêtê awê to ñac sêwi tauñ siñña. Aê têtac sec embe amacnêñ tenj êñgôm mêtê sec tonarj êndên nê awê. Amboac tonarj ajop taôm gebe anac biñ, tañ ajac mata nanj, popoc atom ma asap nêñ lauo tôñ.”

Bêc mêtôcña kêdabiñgac

¹⁷ Amac asakam Apômtau ña nêñ biñ. Mago amac asôm gebe “Aêac agôm enj ôli ñakam kêsa ña asagenj.” Agôm ña biñ tonec gebe “Lausiñ undambêña nêñ Apômtau gêlic lau, tañ sêgôm sec nanj ñajam. Ma enj têtac ñajam kêtu êsêacña.” Ma amac atu kênac biñ tenj gebe “Anôtô tañ oc êmêtôc biñ nanj, gêmoa ondoc. ¹

³ “Alic acgom, aê oc jasakiñ ñoc ñacjaenj gebe êmansañ aêñoc intêna. Ma Apômtau, tañ amac asom amoa nanj, gaôgenj mênêd lasê nê lôm dabun. Ñacjaenj tañ amac akênj matem nanj, oc êwac ma êsôm ñoc poac, tañ kamoatiñ nanj lasê. ² Mago asa êtôm gebe êpuc tau tôñ êndên bêc enj êmênña. Asa oc êtôm gebe êmoa êndên enj êd lasêña.

¹ Gebe enserj êsêac su anña nêñ kôm to sakinj.

“Enj oc êtôm ñac-kêpac-kiwaga nê ja to ñac-kêkwasiñ-owogawa nê sop. ³ Enj oc êmên gebe êmêtôc biñ amboac ñac, tañ gêgôm silber to gold ñakênkên kêsa nanj, ma amboac ñac-kêpac-kiwaga gêjam nê kôm, nanj Apômtau oc êngôm Lewi latui têtù selec gebe sêkêñ da gêdên êndên Apômtau. ⁴ Go da, tañ lau Juda to lau Jerusalem sêkêñ gêdên Apômtau nanj, ênac enj mataanô ñajam êtôm andanjenj.”

⁵ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Aê oc jawac gebe jawa amac sa ñagaôgenj êndên laubenj to lau mockaiño to mockaiñña ma dansañwaga to êsêac, tañ sêsau sêôc kômwaga nêñ mone ma onañ sêgôm awêtuc to mosêbu sec to têtù kasec lau jaba ma têtêc aê atom nanj.

Takêñ genj lemelu-lemelu (10-10) ñatenj endenj Apômtau

⁶ “Aê Apômtau, gajam tauc ôkwi atom. Ma amac amboac tonarjenj Jakob latui ñawakuc amoa ñapanj amboac amoa amboac tonarjenj. ⁷ Amac akac taôm su anña aêñoc biñsu kêtôm nêñ mimi ma agôm biñsu tau ñanô kêsa atom. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe Amu andên aê amên êtiam, go aê jandên amac jawac. Mago amac asôm gebe ‘Aêac amu awac amboac ondoc.’ ⁸ Aê jatu kênac gebe Kêtôm gebe ñac tenj êmbuli Anôtô auc me masi. Ma amac tec abuli aê aucgoc. ⁹ Aê kapuc boa amacnêñ lau samob gebe abuli aê auc. ¹⁰ Akôc nêñ gêñ lemelu-lemelu ñatenj samob amên andu tajak gêñ saña gebe gêñ taniñña ênêc ñoc andu. Ansaê aê acgom, go amac oc alic gebe aê oc jalêc undambê ñakatom su ma jansêwa moasiñ ñajamanô wacêpi amac. ¹¹ Aê oc jatiñ wagô su gebe senseñ amacnêñ gêñ ñanô su atom. Ma nêñ kôm wainña oc ênam ñanô. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonarj. ¹² Go lau tentenlatu samob awenj oc êôc amac gebe amacnêñ gamênj êtu gamênj têtac ñajam ña tenj. Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonarj.”

Anôtô gêjac mata nê moasiñ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Amac awem ola gêdên aê. Ma asôm gebe ‘Aêac asôm biñ ondoc kêpi aôm.’

¹⁴ Amac asôm gebe ‘Tanam sakinj Apômtau ñanjanô masi. Dangôm nê biñ ñanô êsa ma tasêlên tonjalêlôm ñawapacgenj tamoa lausiñ undambêña nêñ Apômtau lañônêñ oc ñajam amboac ondoc. ¹⁵ Tec aêac talanem tetoc-taun-sawaga gebe lau sec têtac kôm ñanôgenj sa atom, êsêac embe sênsaê Anôtô ña nêñ lênj sec, mago sêwê ñagêjô sa amboac tonarjenj.”

¹⁶ Go lau, tañ têtêc Apômtau nanj, sêjam bingalôm gêdên tauñ. Ma Apômtau kêkêñ taña ma gêñô biñ, tañ êsêac sêsôm nanj. Ma teto lau, tañ têtêc Apômtaunja ma tetoc enj sa nanj, nêñ ñaê kêsêp buku tenj sêkô enj lañônêñña. ¹⁷ Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm gebe “Êsêac oc têtù ñoc lau. Êndên bêc, tañ aê jakênj nanj, êsêac oc têtù aê tauc ñoc gêñ. Ma aê taêc walô êsêac êtôm tama, tañ taê walô nê latu, tañ gêjam

sakiŋ eŋ naŋ. ¹⁸ Êndêŋ tonanŋ amac oc alic êtiam gebe asageŋ gêwa ŋac gêdêŋ ma ŋac alôb-alôb to ŋac, taŋ gêjam sakiŋ aê ma teŋ, taŋ gêjam sakiŋ aê atom naŋ gêŋgic.”

Apômtaunê bêc oc êmêŋ

4 “Alicgac me, bêc tau oc êmêŋ, naŋ tetoc-taŋ-sawaga to sêgôm secwaga samob ja oc êniŋ êsêac amboac oba. Êndêŋ bêc tonanŋ ja oc êniŋ êsêac su e nêŋ ŋawakac to ŋalaka ŋapopoc malamê samucgeŋ. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanŋ. ² Mago amac, taŋ atêc aêŋoc ŋaê naŋ, ŋoc ŋaclai ênam kêsina oc êpô amac amboac oc ma oc ŋawê êŋgôm amac ôlim ŋajam êsa. Amac oc amboanŋ

to amoa ŋajam amboac bulimakao ŋalatu wakuc, taŋ sêsa anŋa sapa naŋ. ³ Êndêŋ bêc aê jaŋgôm tonanŋ ŋanô êsaŋa amac oc aka lau alôb-alôb tôŋ gebe êsêac têtôm wao, taŋ gêc anŋa emtapa ŋalabu. Lausiŋ undambêŋa nêŋ Apômtau kêsôm biŋ tonanŋ.

⁴ “Taêm ênam biŋ, taŋ ŋoc sakiŋwaga Mose kêdôn naŋ. Biŋsu to ŋagôliŋ, taŋ kakêŋ gêdêŋ eŋ anŋa lôc Horeb (Sinai) kêtû lau Israel samobŋa naŋ.

⁵ “Alic acgom, aê oc jasakiŋ propete Elia êndêŋ amac êmunŋ Apômtaunê bêc kapôêŋ to ŋawapac kaiŋ teŋ êwac. ⁶ Eŋ oc ênam tamenŋi nêŋ ŋalêlôm ôkwi êndêŋ nêŋ ŋapalê, ma ŋapalêŋêŋ êndêŋ tamenŋi. Embe masi, aê oc jawac ma japuc boa amacnêŋ gamêŋ.”

MATAI

Nawae najam kêtôm Matai Keto nec gêjac jaen najam tonec namij gebe Kilisi (Mesia, Kêsiwaga), tañ Anôtô gêjac mata en nan, Jesu tau. Bij tañ Anôtô gêjac mata gédên nê lau gêc Binlênsêl Langwa nan, en gêgôm ñanô kêsa kêpi ñac tau tonan. Jesu têna kêkôc en anğa lau Juda nêñ, tañ en ñapalêgen gêmoa êsêac ñaluñ e kêtü kapôên nan, mago najam gêlam gêden êsêac lau Juda taunğen nê atom, kepen ñamalac peben kêtôm nom ñagamênğen gêwiñ.

Matai kédênan nê Nawae Najam ñatitipgen ñapep. En gêjac m gédên Jesu têna kêkôc en namij, go keto Jesu gêlin sanğu ma Sadañ kêlêtom en ñabin. Go gelom en kêkôc nê sakiñ Mesianğa sa namij gebe gêjam mêtê to kédôn lau ma gêgôm gêmac ôlin najam kêsa jagêmoa Galilaia ñagamen nan. Su go keto Jesu anğa Galilaia gêja Jerusalem ñabin, gocgo gêjac miñ gên samob, tañ kêtap en sa gédên nê woke ñamuña nan, e jagédên sêjac en kêpi ka ma Anôtô gênu en mata jali gêdi sa anğa ñacmatênên nan.

Bij tê Najam tau gebe êwaka sa ênêc awêgen nê, ñaten tonec gebe Jesu en kédônşêga kapôên tau enğoc, tañ gêwa Anôtônê Binşu sa amboac ñatau en ma kêsôm Anôtônê Gamên ñawae lasêgen. Bij tañ en kédôn-kédôn nan, sejon ñagêdô samob sa gêc ñasêbu kapôên 5 tonec gebe (1) Bij Lôcña, tañ en gêwa lau Gamên Undambêña nêñ ñam sa gebe sêpô lêna tauñ kêtü Mêtêña to ñalêlôm ñawapac ma têtac malô to sebe sênğôm Anôtônê bij êtu tônia ma taen walô lau to genğa to ñalêlôm ñawa ma sê wama tauñğa to sêjanda êsêac kêtü Anôtônê biñğa. Go gêwa êsêacnêñ koleñ to nêñ lên ñam ma Anôtônê moasiñ to nê ñagêjô êjam ma sênğôn mater jali ñawasi ñam sa amboac tonan (môkêlatu 5-7); (2) Jesu kêkên nê ñacsenjomi 12 sêja ma gêwa nêñ sakiñ ñam sa gédên êsêac (môkêlatu 10); (3) biñğolin kêpi Gamên Undambêña ñamña (môkêlatu 13), (4) tanac dabiñ tauñğa gêjac Jesunê lau samob ñawae (môkêlatu 18); go (5) Jesu geoc bij nom tonec ñatêm ênac pep to Anôtônê Gamên mênşesana ñabin lasê (môkêlatu 24-25).

Ñadênan

1. Jesunê mimi ñam to têna kêkôc en ma gêmoa ñapalêgenğa namij 1:1-2:23
2. ñackêsagu Joan nê sakiñ 3:1-12
3. Jesu gêlin sanğu ma Sadañ kêlêtom en 3:13-4:11
4. Jesu kêkôc nê sakiñ sa gêmoa Galilaia 4:12-18:35
5. Jesu gêwi Galilaia siñ gêja Jerusalem 19:1-20:34
6. Jesunê woke ñamuña anğa Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nan 21:1-27:66
7. Apômtau gêdi sa ma geoc tau lasê namij 28:1-20

Jesu Kilisi nê ñam

(Luk 3:23-38)

- 1 Abraham latu Dawid nê latu Jesu Kilisi nê ñam ñabuku tonec.
- 2 Abraham kêka Isak lasê, Isak kêka Jakob lasê, Jakob kêka Juda to lasitêwai lasê, ³ Juda kêka Peres agêc Sera lasê, Tamar kêkôc êsêagêc, Peres kêka Hesron lasê, Hesron kêka Aram lasê, ⁴ Aram kêka Aminadab lasê, Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê, ⁵ Salmon kêka Boas lasê, Rahab kêkôc en, Boas kêka Obed lasê, Rut kêkôc en, Obed kêka Isai lasê, Isai kêka kiñ David lasê.
- 6 Dawid kêka Salomo lasê, Urianê awê kêkôc en,
- 7 Salomo kêka Rehoboam lasê, Rehoboam kêka Abia lasê, Abia kêka Asa lasê, ⁸ Asa kêka Josapat lasê, Josapat kêka Joram lasê, Joram kêka Usia lasê, ⁹ Usia kêka Jotam lasê, Jotam kêka Ahas lasê, Ahas kêka Hesekia lasê, ¹⁰ Hesekia kêka Manase lasê, Manase kêka Amos lasê, Amos kêka Josia lasê, ¹¹ Josia kêka Jekonia to lasitêwai lasê gédên tañ sênğôn gamên jaba Babel nan.

¹² Sênğôn gamên jaba Babel su acgom, go Jekonia kêka Sealtiel lasê, Sealtiel kêka Serubabel lasê, ¹³ Serubabel kêka Abiud lasê, Abiud kêka Eliakim lasê, Eliakim kêka Asor lasê, ¹⁴ Asor kêka Sadok lasê, Sadok kêka Akim lasê, Akim kêka Eliud lasê, ¹⁵ Eliud kêka Eleasar lasê, Eleasar kêka Matan lasê, Matan kêka Jakob lasê, ¹⁶ Jakob kêka Josep, tañ gêjam Maria nan lasê, ma awê tau tonan kêkôc Jesu, tañ, sêsam en sebe Kilisi nan.

¹⁷ Gôlôac samob tonan ñai anğa Abrahamnê e gédên Dawid nan nêñ ñadênan 14, ma anğa Dawid e gédên sênğôn gamên jaba Babel nan nêñ ñadênan 14, ma gédên sênğôn gamên jaba Babel e gédên Kilisi tau nan nêñ ñadênan 14.

Jesu kêtü ñamalac

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Jesu Kilisi kêtü ñamalac ñalên tau tonec. Êsêac sê ênê tana Maria gédên Josep. Agêc sêmoa sêwiñ tauñ atom e sêlic awê tau taê anğa Nyalau Dabuñ nê. ¹⁹ Ma ênê akwen Josep en ñac gédên gebe êñğôm awê tau

maja êsa atom, tec gebe êwi enj sinj kelecgen. ²⁰ Taê gêjam biñ tonañ gêmôa e Apômtaunê añela geoc tau lasê to gêsunj mê gêdên enj ma kêsôm gebe "Dawidnê latu Josep, taêm dani taôm atom, ôkôc nêma awê Maria sa wacênjgôn êwiñ aôm, gebe enj taê anja Njalau Dabuñ nê. ²¹ Enj oc êkôc latu tenj, nañ ôê ênê ñaê gebe Jesu, gebe enj êsi nê lau su anja nêñ sec to ênam êsêac kêsi."

²² Biñ samob tonañ ñai ñanô kêsa gebe Apômtaunê biñ, tañ kêkênj propete awasunj kêsôm lasê nañ, êtu anô gebe

²³ "Alic acgom, awêtakiñ tenj taê e êkôc latu tenj, ma sê ênê ñaê gebe Imanuel!" (tanam ôkwi gebe "Anôtô mênjgêwiñ aêac.")

²⁴ Josep gêc mê e mata gêlac ma gêgôm kêtôm Apômtaunê añela kêsakiñ enj, tec jakêkôc nê awê sa mênjgênjgôn gêwiñ enj, ²⁵ ma gêjac jaê enj ñapep e kêkôc latu su, ma gê ênê ñaê gebe Jesu.

Lau mêtê anja oc ñam

2 Jesu têna kêkôc enj anja Betlehem Judaiaña gêdên kiñ Herodo nê têtêm su, ma lau samuc nêñ lau mêtê anja oc ñam jasêo lasê Jerusalem ² ma têtê kênac gebe "Judanênj kiñ, ñapale wakuc nañ, gêmôa ondod. Aêac alic ênê utitalata anja oc ñam su, tec abe mênjapônj aenjduc êndênj enj." ³ Kiñ Herodo gênô e kêtakê ñanô, ma lau Jerusalemña samob amboac tonañ. ⁴ Tec kêkalem launênj dabunjsêga to biñsutau samob sa jakêtu lêsu êsêac ñapep gebe "Kilisi oc têna êkôc enj anja ondod." ⁵ Ma êsêac sêjô enj awa gebe "Anja Betlehem Judaiaña gebe propete keto amboac tonec gebe

⁶ 'Aôm Betlehem gamênj Judaña, tañ kôtu kasêga Judaña ñamôkê saun-saunma atom, gebe kasêga tenj mênjêsa anja aômniêm, tañ ejop ñoc lau Israel."

⁷ Herodo gênô su, go kêkalem lau mêtê kelecgen gebe sêndênj enj sêna ma kêtê Iêsu noc utitalata mênjgêo lasêña gêdênj êsêac. ⁸ Go kêkênj êsêac sêja Betlehem ma kêsôm gebe "Naatu kênac ñapalê tau ansinj sugenj e embe atap enj sa, nañgo mênjasôm ñawae êndênj aê gebe tauc wacjapônj ocduc amboac tonañ." ⁹ Sênô kiñnê biñ su, go dêdi sêja. Ma utitalata, tañ sêlic anja oc ñam nañ, kêsêlênj gêmunj êsêac e jakêkô gamênj, tañ ñapalê gêc nañ ñaô. ¹⁰ Sêlic utitalata tau e têtac ñajam ma têtê samuc ñanô. ¹¹ Sêsô andu ñalêlôm sêja e sêlic ñapalê agêc têna Maria, tec sêu tauñ ma sêpônj aenjduc gêdênj enj, go sêña nêñ talu ma sê awa gold to katêkwi ma lakisia ñajam-ñajam sa jasêkênj gêdênj enj.

¹² Ma Anôtô kêkênj puc êsêac ña mê gebe sêmu sêndênj Herodo sêna atom, tec sêc sêsa intêna tenj sêmu sêja nêñ gamênj.

Josep kêkôc nê gôlôac sa sêja Aiguptu

¹³ Êsêac sêc sêja su, go Apômtaunê añela geoc tau lasê gêdênj Josep ña mê ma kêsôm gebe "Ôndi sa ma

ôkôc ñapalê agêc têna sa aêc asap Aiguptu ana, nañngônj ônê jakênj biñ aôm acgom, gebe Herodo kêtê kêka-kêka gebe ênac ñapalê êndu." ¹⁴ Tec Josep gêdi sêc kêkôc ñapalê agêc têna sa gêdênj gêbêc, ma sêc sêsêp Aiguptu sêja. ¹⁵ Jasêmoa tonañ e Herodo gêmac êndu acgom, gebe biñ tañ Apômtau kêkênj propete kêsôm lasê gebe

"Aê gamôêc ñoc Latuc anja Aiguptu gêmênj" nañ êtu anô.

Herodo gêjac ñapalê dedec êndu

¹⁶ Gêdênj tañ Herodo kêjala gebe lau mêtê sêsau enj nañ, enj têtac ñandanj kapôênj ma kêjatu lau gebe sênac ñapalê ñac anja Betlehem to gamênj ñamadinj, tañ nêñ jala tagenj to luagêc nañ, samob êndu kêtôm ñasawa, tañ enj kêtê lêsu biñ gêdênj lau mêtê nañ.

¹⁷ Gêdênj tonañ biñ, tañ propete Jeremia kêsôm lasê nañ, kêtê anô gebe

¹⁸ "Sênô awenj ñaonda anja Rama, sêwakic to têtênj tañjiboa ñanô, gebe Rahel kêtañ nê gôlôac, ma sêjam malô-malô enj e kêtôm atom, gebe sêjanagac."

Sêkôc ñapalê Jesu anja Aiguptu gêmu gêmênj

¹⁹ Herodo gêmac êndu su acgom, go Apômtaunê añela geoc tau lasê gêdênj Josep anja Aiguptu ña mê ²⁰ ma kêsôm gebe "Ôndi s ma ôkôc ñapalê agêc têna sa amu ana gamênj Israel, gebe êsêac, tañ sêgôm gênjêlôm sebe sensenj ñapalê nañ, sêmac êndugac."

²¹ Tec Josep gêdi sa, kêkôc ñapalê agêc têna sa ma sêc sêja gamênj Israel. ²² Gênô Arkelaus kêtê kiñ Judaiaña gêjô tama Herodo su ñawae e kêtêc tau gebe êna tônê atom, tec gêc mê kêkênj puc enj ma gêc kêtainj taugenj gêja gamênj Galilaiaña. ²³ Jagêo laeê malac tenj ñaê Nasaret ma gênjgônj tonañ gebe propetenênj biñ êtu tônj gebe "Êsêac sêsam enj gebe ñac Nasareneña."

Ñackêsagu Joañ gêjam mêtê

(Mar 1:2-8; Luk 3:1-18; Joañ 1:19-28)

3 Gêdênj têtêm tonañ ñackêsagu Joañ kêpoa lasê ma gêjam mêtê gêmôa gamênj sawa Judaiaña ² ma kêsôm gebe "Anam taôm ôkwi gebe gamênj undambêña kêdabiñgac." ³ ñac tau tonañ, tec propete Jesaia kêsôm biñ kêpi enj gebe

"Ñac tenj gêmôêc awa tonec gêmôa gamênj sawa gebe

'Amansanj gamênj Apômtau êsêlênjña to amêtoc ênê intêna solop."

⁴ Joañ tau tonañ kêsô ñakwê bôc kamele ñaôlilu to kêjandinj ômbiñkap bôc ñaôlic gêc dambêpalê, ma genj wagô to lêp kêtê nê mo. ⁵ Gêmôa tonañ, go lau Jerusalem to Judaia samob ma gamênj Jordanña samob sêwê sêsa dêdênj enj sêja. ⁶ Êsêac seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.

⁷ Joañ gêlic Parisai to Sadukai nêñ taêsam sêmênj gebe ênsanju êsêac, tec kêsôm gêdênj êsêac gebe

“Moac njalatu amac, asa gêwa sa gêdên amac gebe awê Anôtônê têtac nandan, tañ oc mênêsa nañ sa. ⁸ Asa nêm lên êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwi. ⁹ Taêm êka to asôm êndên taôm gebe Abraham kêtü aêac tamenji, nec atom. Aê jasôm êndên amac gebe Anôtô kêtôm gebe êñu poc tonec ñai sa têtü Abraham-nê latui. ¹⁰ Ki ñamata gêdên kawakac tec gêc. Amboac tonañ ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbaliñ êpi ja êna. ¹¹ Aê tec kasagu amac ña bu anam taôm ôkwiña, ma ñac, tañ êndanğuc aê nañ, nê ñaclai kêlêlêc aê su, ma aê katôm atom gebe janğen ênê atapa. Ñac tonañ oc êsanğuc amac ña Ñalau Dabuñ to ja. ¹² Eñ lêma kêkam lala sekolonğ gênğa gebe êtiñ gênğ ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gênğñanôña êna, go ñapaôma êkênğ êpi ja, tañ êsa ñapanğ nañ.”

Joanğ kêsagu Jesu anğa Jordan

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Gêdên tonañ tec Jesu anğa Galilaia jagêô lasê Jordan gêdên Joanğ gebe êsanğuc eñ. ¹⁴ Mago Joanğ gêjac jao tau gebe “Aôm ônsanğuc aê acgom, go ñajam. Amboac ondoc gôdên aê gômôên.” ¹⁵ Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Galoc ondecğenğ gebe gêjac aêgêc ñawae gebe danğôm biñ, tañ Anôtô kêjatu nañ, ñanô êsa.” Go Joanğ kêkênğ gêwiñ eñ. ¹⁶ Jesu gêliñ sanğuc su, go gacğenğ kêpi anğa bu gêmênğ, ma undambê gênğ e gêlic Anôtônê Ñalau amboac balôsi kêsêp manğêsac eñ ñaô. ¹⁷ Ma awa teñ kêsas anğa undambê gebe “Aêñoc Latuc tau tonec, tec têtac gêwiñ eñ to galic eñ ñajam.”

Sadanğ kêlêtôm Jesu

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

⁴ Gêdên tonañ Ñalau Dabuñ gêwê Jesu kêsas gamênğ sawa gêja gebe Sadanğ êlêtôm eñ. ² Ma Jesu gêjam dabuñ mo geleñğa 40 ma gêbêcauc 40 e mo gêjô eñ. ³ Go Sadanğ jakêsôm gêdên eñ gebe “Aôm embe Anôtônê latu, go ôsôm poc tonec ñai êtu mo.” ⁴ Ma Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto gêc gebe ‘Mo tagenğ êoc ñamalac tônğ atom, biñ samob, tañ kêsas Anôtô awa nañ, tec gêoc eñ tônğ.’” ⁵ Go Sadanğ kêkôc eñ agêc sêpi malac dabuñ sêja jaketoc eñ kêkô lôm dabuñ ñasalôm ñalami, ⁶ ma kêsôm gêdên eñ gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm ôna gebe teto gêc gebe ‘Eñ oc êsakiñ nê anğla êtu aômğa mênğsip aôm ña lemeñ, gebe ôndiñ amkaiñ êpi poc atom.’” ⁷ Tec Jesu gêjô eñ awa gebe “Teto teñ kêtiam gêwiñ gebe ‘Ônsaê Apômtau aômñêm Anôtô atom.’” ⁸ Go Sadanğ kêkôc eñ agêc sêpi lôc baliñ teñ sêja jakêtoç gamênğ nomğa samob toñawasi gêdên eñ ⁹ ma Kêsôm gebe “Aôm embe ôpônğ amduc to oterğ mec êndênğ aê, oc jal- iñ gênğ tonec ñai samob su êndênğ aôm êwac.” ¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdên eñ gebe “Sadanğ, ôkôc taôm sa ôec ôna gebe teto gêc gebe ‘Ôpônğ amduc êndênğ Apômtau, aômñêm Anôtô,

to ônam sakiñ eñ taugenğ.” ¹¹ Go Sadanğ gêwi eñ siñ, ma anğla mênğsêjam sakiñ gêdên eñ.

Jesu gêja Galilaia ma gêjac m nê kôm mêtênğ

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jesu gênğ sêkôc Joanğ tônğ ñawae su ma kêtaiñ tau su gêja Galilaia. ¹³ Go gêwi Nasaret siñ jagênğônğ Kaplanaum, tañ gêc gamênğ Sebulon to Naptali jabanğ bugêjactonğ, ¹⁴ gebe biñ, tañ propete Jesaia kêsôm nañ, êtu anô gebe

¹⁵ “Gamênğ Sebulon to gamênğ Naptali, tañ gêc kêkanônğ bugêjactonğ anğa Jordan ñamakenğ ônênğ nañ, lau samuc nênğ Galilaia. ¹⁶ Lau tañ sênğônğ gêsunğbôm nañ, sêlic ja kapôên teñğoc, ma êsêac, tañ sênğônğ gêmacc ñagamênğ ñakesec nañ, nênğ ja mênğkêpigac.”

¹⁷ Gêdên tonañ Jesu gêjam mêtê gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamênğ undambênğa kêdabiñğac.”

Jesu kêkalem lau iña aclê

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Jesu kêsêlênğ gêmoa bugêjactonğ Galilaianğ e gêlic ñaclagêc lasi, Simon, tañ sêsam eñ gebe Petere nañ, agêc lasi Andrea sêkênğ wasanğ sêmoa, gebe êsêagêc ñac ulu iña. ¹⁹ Tec kêsôm gêdênğ êsêagêc gebe “Andanğuc aê ma oc jakênğ amagêc alô ñamalac.” ²⁰ Tec gacğenğ dedec nênğ wasanğ gêc ma têdaguc eñ.

²¹ Gêwi gamênğ tau siñ ma kêsêlênğ gêja e gêlic ñac teñ agêc lasi kêtiam, Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joanğ, sênğônğ wañ sêwiñ tamenji Sebedai tau sêbênôc nênğ wasanğ sêmoa, go gêmôêc êsêagêc. ²² Tec gacğenğ dedec wañ totamenğigenğ kêpoac ma têdaguc eñ sêja.

Jesu gêjam sakiñ lau

(Luk 6:17-19)

²³ Go Jesu kêsêlênğ gêjac laoc Galilaia ñagamênğ samob ma kêdônğ êsêac anğa nênğ lôm to gêjam mêtê kapi ñawae ñajam Anôtônê gamêanğa ma gêgôm launênğ gêmacc to ôliñ ñasec tokaiñtokaiñ ñajam kêsas. ²⁴ Ma ênê wae kêsas gêjam gamênğ Surianğ samob auc, tec sejonğ lau ñasec samob dêdênğ eñ sêja, lau togêmac tokaiñtokaiñ ma toñandanğ ñagêdô ma lau, tañ ñalau sec gêgôm êsêac to meloc kêtê êsêac ma ñatêkwa kêtü golonğ nañ, ma gêgôm êsêac ôliñ ñajam kêsas samob. ²⁵ Ma lau taêsam anğa Galilaia to Malaclemenğlu ma anğa Jerusalem to Judaia ma Jordan ñamakenğ ônênğa têdaguc eñ.

Biñ lôcña

⁵ Jesu gêlic lau taêsam, tec kêpi lôc teñ e jagênğônğ sic, ma nê ñacseñomi dêdênğ eñ sêja. ² Go gêoc awa sa ma kêdônğ êsêac to kêsôm gebe

Jesu awa gêoc lau

(Luk 6:20-23)

³ "Aê aoc êoc êsêac, nañ sêpô lêna tauñ kêtû mêtêña, gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.
⁴ Aê aoc êoc êsêac, nañ ñalêlôm ñawapac, gebe Anôtô oc ênac êsêac têtac tôn.
⁵ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ ñalêlôm malô, gebe êsêac têtac gêñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ sa.
⁶ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ êka ñanô gebe sêngôm biñ, tañ Anôtô kêjatu nañ ñanô êsa, gebe Anôtô oc êmoasiñ êsêac.
⁷ Aê aoc êoc êsêac, nañ taêñ walô lau, gebe Anôtô oc taê walô êsêac.
⁸ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ ñalêlôm ñawa, gebe oc sêlic Anôtô.
⁹ Aê aoc êoc êsêac, nañ sê wama lau, gebe Anôtô oc êsam êsêac gebe latui.
¹⁰ Aê aoc êoc êsêac, nañ ñamalac êjanda êsêac kêtû sêgôm biñ, tañ Anôtô kêjatu nañ, ñanô kêsa, gebe gamêñ undambêña kêtû êsêacnêñ.
¹¹ "Aê aoc êoc amac tec ñamalac sêmbu to sêjanda amac ma sêngôliñ biñ ñakaiñ gwalêkiñ êpi amac êtu aêña. ¹² Têmtac ñajam ma atu samuc, gebe nêñ ñagêjô kapôêñ gêc undambê, gebe amac masigeñ ma sêgôm propete lanjwa amboac tonañ.

Biñ nom ñagwêc to ñajana

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ "Nom ñagwêc amac. Gwêc embe ñamakic ênaña, oc danjôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc, kêtû secgac. Tambaliñ siñ ma lau sêka tôn.
¹⁴ "Nom ñaja amac. Malac teñ embe ênêc lôc, oc êsiñ tau ôkwi êtôm atom. ¹⁵ Embe têtun ja sa, go sêngênduc ña suc auc atom, tetoc êkô jakaiñ ñaô, go êpô lau samob, tañ sêmoa andu ñalêlôm nañ. ¹⁶ Amboac tonañ nêñ ja ñawê êsa êpô ñamalac, gebe sêlic amac-nêñ kolen ñajam ma sêlambiñ Tamemi undambêña.

Biñ kêpi biñsu

¹⁷ "Taêm anam gebe aê gameñ kêtû jansiñ Mosenê biñsu to propetenêñ biñ samob suña atom. Gamêñ kêtû jansiñ suña atom, kêtû janjôm êtu tônia.
¹⁸ Biñjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Undambê to nom oc ênaña ma ñatalô sepeñ to sêmôêña ñasaun teñ oc ênaña anja Mosenê biñsuña atom e samob êtu tôn acgom. ¹⁹ Amboac tonañ, ñac teñ embe êwi biñsu tonañ ñasaunânô teñ siñ ma êndôn lau êtôm tonañ, oc sêsam eñ gebe ñapalê saun ec teñ anja gamêñ undambêña. Ma ñac teñ embe êmansañ to êndôn biñ tau, oc sêsam eñ gebe ñac kapôêñ anja gamêñ undambêña. ²⁰ Gebe aê jasôm êndêñ amac gebe amac-nêñ biñgêdêñ embe êlêlêc biñsutau to Parisai nêñ ñêñgeñ atom, oc asô gamêñ undambêña ana atom.

Biñ kêpi têtac ñandan

(Luk 12:57-59)

²¹ "Amac anjogac gebe sêsôm gêdêñ lau ñanô gebe 'Ônac ñamalac êndu atom. Teñ embe ênac ñac teñ êndu, oc sêmetôc eñ.' ²² Mago aê jasôm êndêñ amac gebe ñac teñ embe têtac ñandan êndêñ nê la-sitêwainêñ teñ, oc sêmetôc eñ. Ma teñ embe êsôm la-sitêwainêñ teñ gebe 'Majam gêbac,' oc gôlôacnêñ laumata sêmetôc eñ. Ma teñ embe êsôm gebe, 'Melocma gôbacgac,' oc êsêp lamboam ñakêlêndiñ ñaja êna. ²³ Embe ôkêñ nêñ da êndêñ altar êna ma taêm ênam taôm gebe agêc lasim nêñ biñ teñ gêc, ²⁴ go ondec nêñ da ênêc altar ñagala ma ôna agêc lasim amansañ biñ êndêñ taôm acgom, go ômu ôna ôkêñ nêñ da. ²⁵ "Nêñ soño-soño embe êkêñ aôm ôndêñ ñac-mêtôcwaga, go ôtu palê êndêñ eñ sebeñ êndêñ tañ asêlêñ amoa intêna nañ, gebe soño-soño êkêñ aôm ôndêñ mêtôcwaga atom. Moae mêtôcwaga êmasuc aôm ôndêñ gejobwaga kapoacwalôña, go eñ êmbaliñ aôm ôsêp kapoacwalô ôna. ²⁶ Biñjanô, aê jasôm êndêñ aôm gebe Oc ôsa anja tônê ômôêñ atom e ônac nêñ tôp samob êmbacnê acgom.

Biñ mockaiña

²⁷ "Amac anjogac sêsôm gebe 'Ôngôm gêñ mockaiña to mockaiña atom.' ²⁸ Mago aê jasôm êndêñ amac gebe ñac teñ embe mata ê awê teñ e têtac êkac eñ, nañ êngôm gêñ mockaiña êndêñ eñ anja nê ñalêlôm. ²⁹ Matamanô anônia embe êtim aôm, nañ ôkip sa ma ômbaliñ siñ. Ôlim ñagêñ teñ ênaña acgom, gebe sêmbaliñ aôm toôlim samucgeñ ôsêp lamboam ñakêlêndiñ ôna atom. ³⁰ Ma lêmam anônia embe êtim aôm, nañ ôndim su ma ômbaliñ siñ. Ôlim ñagêñ teñ ênaña acgom, gebe sêmbaliñ aôm toôlim samucgeñ ôsêp lamboam ñakêlêndiñ ôna atom.

Biñ sêndim sêmôcwalo êngicna

(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ "Êsêac sêsôm teñ gebe 'Ñac teñ embe êndim sêmôcwalo êngic, nañ êkêñ papia sêwi tauñ siñña êndêñ awê.' ³² Mago aê jasôm êndêñ amac gebe ñac teñ embe êndim sêmôcwalo êngic, go êngôm eñ êtu awê mockaiña. Embe awê tobiñ, go tasôm atom. Ma teñ embe ênam awê, tañ sêwi siñ su nañ, oc êngôm gêñ mockaiña.

Biñ tatôc lemeña

³³ "Ma amac anjô teñ, tañ sêsôm gêdêñ lau ñanô gebe 'Ôtôc lêmam ônsau atom, ma ôngôm biñ, tañ kôtôc lêmam nañ, ñanô êsa êndêñ Apômtau.' ³⁴ Mago aê jasôm êndêñ amac gebe Atôc lemema tomanô, atôc êndêñ undambê atom gebe Anôtônê lêpôn tônê, ³⁵ ma atôc êndêñ nom atom gebe ênê akaiñ ñalêpôn, to atôc êndêñ Jerusalem atom gebe Kiñ kapôêñ tau nê malac. ³⁶ Ma ôtôc lêmam êpi môkêmapac atom gebe aôm tonañ ôngôm môkêmlaun tageñ êpô tau ôkwi

êtu kwalam me êtu jec nec kôtôm atom. ³⁷ Amacnêmbiñ amboac tonec acgom gebe 'Aec' to 'Masi'. Embe asôm ñalô êlêlêc tonec su, oc anğa ñac sec tau nê.

Bij ñagêjôña (Luk 6:29-30)

³⁸ "Amac anğgac sêsôm gebe 'Mataanô êjô mataanô ma luluj êjô luluj.' ³⁹ Mago aê jasôm êndên amac gebe Anac jao taôm êndên ñamalac sec atom. Teñ embe êtap aôm êsêp alimanô anôña, nañ ôtôc ñamakenj êndên eñ êwiñ. ⁴⁰ Ma ñac teñ embe taê ênam gebe êwê aôm ôndên mêtôcwaga ôna êtu êkôc nêmbiñ ñakwê ôlimña, nañ ôkên ñaobo baliñ êwiñ. ⁴¹ Ma teñ embe êkac aôm gebe ojon ênê waba intêna ñasawa tagerj, nañ ôsêlên ñasawa luagêc ôwiñ eñ. ⁴² Teñ embe etenj gênj êndên aôm, nañ ôkênj, ma teñ embe êkôc tôp anğa aômnbem, nañ ôkênj dêmôêm eñ atom.

Bij têtac gewiñ ñacjonja (Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Amac anğgac sêsôm gebe, 'Têmtac êwiñ nêmbiñ lau wacbañ aôm ma têtac endec nêmbiñ soño-soño.' ⁴⁴ Mago aê jasôm êndên amac gebe Têmtac êwiñ nêmbiñ soño-soño to atenj mec êtu êsêac, tañ sêjanda amac nañña, ⁴⁵ ec atu Tamemi, tañ gênjgôn undambê nañ, nê latui, gebe eñ kêkênj nê oc kêpi kêpô lau sec to lau ñajam, ma kêkênj nê kom gêjac lau gêdênj to lau keso. ⁴⁶ Embe têtac êwiñ lau, tañ têtac gêwiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondóc. Telonj sêgôm gênj tonanj amboac tonanj. ⁴⁷ Ma embe awem ênac nêmbiñ la-sitêwaigenj, go anğgôm gênj ñanô amboac ondóc. Lau samuc sêgôm gênj tonanj amboac tonanj. ⁴⁸ Amboac tonanj anac dabin taôm ñapep amboac Tamemi undambêña gêjac dabinj tau ñapep.

Bij tamoasiñ lauña

⁶ "Alic taôm gebe anam sakinj Anôtô êtu ñamalac sêlic amacña atom. Embe anğgôm êtu lau sêlic amacña, go atap ñagêjô anğa Tamemi, tañ gêmoa undambê nañ, nê sa atom.

² "Amboac tonanj embe ômoasiñ lau, nañ ôkênj lau sênac dauc êtañ aôm atom amboac lau tetoc tañ saña sêgôm sêmoa lôm to malacluj gebe ñamalac sêlambinj êsêac. Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac. ³ Mago aôm embe ômoasiñ lau, nañ ôngôm kelecgenj, lau teñ sêñô ñawae atom, ⁴ gebe nêmbiñ moasiñ êsiñ tau ênêc lêlômgenj, go Tamam, tañ gêlic gênj kêsêp lêlômgenj nañ, êkênj ñagêjô êndên aôm.

Bij tatenj mecña (Luk 11:2-4)

⁵ "Ma embe atenj mec, nañ atôm lau tetoc tañ saña atom, gebe êsêac têtac gêwiñ gebe teterj mec sêkô lôm to intêna gêga tau ñamala êtu têtôc tañj êndên lau sêlic êsêacña. Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac. ⁶ Mago aôm embe oterj mec,

nañ ôsô nêmbiñ balêm ôna e naôlai katam auc, go oterj mec êndên Tamam, tañ gêmoa lêlôm, ma Tamam, tañ gêlic gênj kêsêp lêlômgenj nañ, êkênj ñagêjô êndên aôm.

⁷ "Embe atenj mec, nañ atenj êtu biñ ole amboac lau samuc atom. Êsêac tonanj seboc sêkôc ñanô êtu nêñ ñalô gwalêkiñña. ⁸ Atôm êsêac atom, gebe Tamemi kêjala gênj, tañ gêjô amac ma abe atenj nañ kwananjenj. ⁹ Amboac tonanj atenj nêmbiñ mec amboac tonec gebe 'Tamemai, tañ gêmoa undambê. Aômnbem ñaê lau sênam dabuñmanj. ¹⁰ Ômôênj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj. Aômnbem biñ êtu tônj anğa nom amboac anğa undambê.

¹¹ Ôkênj aêacma mo êtôm bêcgenjña êndên aêac êndênj oc tonec.

¹² Nêmbiñ tôp, tañ gêc aêac nañ, ôsuc ôkwi amboac aêac asuc ma tôp ôkwi gêdênj tañj.

¹³ Ôwê aêac asa lêtôm atom.

Ôjanço aêac su anğa gênj sec.

(Aôm Apômtau, aôm ñaninij to ñajanja ma ñawê ñatau lanğwa tenjenj. Biññanô.)

¹⁴ Gebe amac embe asuc ñamalacnênj biñ ôkwi, go Tamemi undambêña êsuc amacnêmbiñ ôkwi amboac tonanj. ¹⁵ Ma embe asuc ñamalacnênj biñ ôkwi atom, go Tamemi êsuc amacnêmbiñ ôkwi atom amboac tonanj.

Bij tanam dabuñ moña

¹⁶ "Embe anam dabuñ mo, nañ anğgôm lanğomanô bêlê-bêlê amboac lau tetoc tañ saña atom. Lau tonanj sêgôm lanğomanô taujala gebe têtêc tañj êndên lau sêlic êsêac sêjam dabuñ mo. Tec biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac. ¹⁷ Amboac tonanj aôm embe ônam dabuñ mo, nañ ôniñ oso môkêmapac to Okwasinj lanğomanô, ¹⁸ gebe ôtôc taôm ôndênj lau sêllc aôm gôjam dabuñ mo nec atom, mago Tamam, tañ gêmoa lêlôm nañ, oc êjala ma gêlic gênj kêsêp lêlômgenj, tec êkênj ñagêjô êndên aôm.

Bij awa undambêña (Luk 12:33-34)

¹⁹ "Anac nêmbiñ awa sa anğa nom atom, gebe bulesenj to da enserj gênj tau su ma genğentêna oc sêkwê ma sênam genğenj sa. ²⁰ Anac nêmbiñ awa sa anğa undambê acgom, gebe bulesenj to da enserj su ma genğentêna sêkwê ma sênam genğenj sa atom. ²¹ Gebe gamênj, tañ nêmbiñ awa gêc nañ, nêmbiñ ñalêlôm oc êsap tônj amboac tonanj.

Bij kêpi ôliñ ñaja (Luk 11:34-36)

²² "Matamanô kêtú ôlim ñaja. Matamanô embe ñajam, oc ñawê ênam ôlim samucgenj auc. ²³ Ma matamanô embe sec, oc ôlim samuc ñakesec. Embe ñawê, tañ gêc nêmbiñ ñalêlôm nañ, ñakesec êsa, go ñakesec tau ênam sêga.

Biñ tanam sakiñ Anôtô to awañ

(Luk 16:13)

²⁴ “Ñac teñ ênam sakiñ njatau luagêc êngôm êtôm atom, eñ oc têtac endec teñ ma têtac êwiñ teñ me oc êsap teñ tòn ma têtac êmbu teñ. Amac amboac tonañ. Atôm gebe anam sakiñ Anôtô to awa êpi tagenñ atom.

Biñ tapô sim taaun atomña

(Luk 12:22-31)

²⁵ “Tec aê jasôm êndên amac gebe Apô sim taôm êtu anij to anôm geñ êôc amac tòn amoa matem jaliña atom to êtu ñakwê ênsañ ôlimña atom. Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su. ²⁶ Asala moc, nañ sêmoa umborñ njalabu. Êsêac taun sêsê gên to sejoñ ma sêjac ñanô sa kêpi andu atom, mago Tamemi undambêña gêlôm êsêac. Ma amac abe oc alêlêc moc tau atom me. ²⁷ Amacnêm asa oc êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomñaña ma ênac têku ñasawa tagenñ êwiñ.

²⁸ “Amac apô sim taôm ñakwêña kêtû asagenña. Asala mênamiñ, tañ kêpuc kêkô salenñ nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom. ²⁹ Mago jasôm êndên amac gebe Salomonê gên ñawasi samob, tañ kêkwa eñ auc nañ, ñatenñ kêtôm gên tonañ ñai atomanô. ³⁰ Mago Anôtô embe êkên gêgwanñ, tañ galoc kêkô kôm ma bêbêc sêkên êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkên gên êkwa amac auc êlêlêc atom me. Amac lau akên gêwiñ kwalecña. ³¹ Amboac tonañ apô sim taôm to asôm gebe ‘Taniñ asagenñ’ me ‘Tanôm asagenñ’ me ‘Tasô asagenñ’ nañ atom. ³² Gên samob tonañ ñai lau samuc oc taên êka. Mago Tamemi undambêña tec kêjala gebe apô lêna gên samob tonañ ñai. ³³ Amboac tonañ ansom ênê gamên to anjom biñ, tañ eñ kêjatu nañ, êtu ñamata acgom, go gên samob tonañ ñai êtu amacnêm êwiñ. ³⁴ Apô sim taôm êtu gên eñ bêbêcña atom, gebe apô sim taôm gênña oc masi êndên eñ bêbêc atom. Gênwapac kêlêti bêc samob auc kêtômgenñ.

Biñ tamêtôc lauña

(Luk 6:37-38, 41-42)

⁷ “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom. ² Gebe Anôtô êmêtôc amac êtôm amac amêtôc lauña nañ, to ênam dôn amac êtôm dôn, tañ anam dôn lauña nañ. ³ Asagenñ gôlic ka ñasili, nañ gêgunñ lasim mataanô ma ka ñadambê, tañ kêkô taôm matamanô nañ, gôlio, sapu. ⁴ Ma amboac ondoc gobe ôsôm êndên lasim gebe ‘Ondecgenñ ma jambuc ñasili anja matamanô sa.’ Mago ka ñadambê kêko aôm taôm matamanô. ⁵ Aôm dansantêna, ômbuc ka ñadambê anja matamanô sa êmuñ acgom e ñawa êsa, go ômbuc ñasili anja lasim mataanô sa.

⁶ “Akên gên dabunñ êndên kêam atom, oc sêkac taun ôkwi ma sêjac amac, to ambaliñ nêm kêkôm, tañ kêtû nêm awamata nañ, êndên bôc atom, oc sêka popoc.

Ateñ, ansom, amandi katam

(Luk 11:9-13)

⁷ “Ateñ gên, go akôc ñanô, ansom, go atap sa, amandi katam, go êlêc su êndên amac. ⁸ Gebe ñac, tañ keteñ gên nañ, êkôc ñanô sa to ñac, tañ gesom nañ, êtap sa. Ma ñac, tañ kêmadi katam nañ, êlêc su êndên eñ. ⁹ Amacnêm asa, nañ latu eteñ mo ma êkên poc êndên eñ, ¹⁰ me eteñ i ma êkên moac êndên eñ. ¹¹ Amac lau sec, mago ajala akên gên ñajam êndên nêm gôlôac ñasec-ñasec. Ma abe Tamemi, tañ gêmoa umdambê nañ, êkên gên ñajam êndên êsêac, tañ teteñ eñ nañ, êlêlêc su atom me. ¹² Gên samob, tañ amac abe ñamalac sêngôm êndên amac nañ, taôm anjom êndên êsêac, gebe Mosenê biñsu to propetenên biñ ñam tau tonec.

Biñ sacgêdô gasuc-gasucña

(Luk 13:24)

¹³ “Asô sacgêdô gasuc-gasuc ana, gebe sacgêdô kapôên to intêna kêsô gedec, tañ gêwê lau sepeñ sênaña tau nañ, ma lau taêsam sêsa tonañ. ¹⁴ Ma sacgêdô gasuc-gasuc to intêna saun, tañ gêwê gêdên gamên danjonñ materñ jaliña nañ, ma lau, tañ têtap intêna tonañ sa nañ luagêcgenñ.

Tajala ka êndên ñañanô

(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Ajop taôm êndên propete dansañ, gebe lau tonañ tonakwê domba ñaôlic dêndên amac sêwac, mago nên ñalêlôm amboac kêam ñaclai sêjac gên ñawaô. ¹⁶ Ajala êsêac êndên nên lê genñ. Aiñ oc tajon anja okêm atom, ma jambô anja locgôm atom. ¹⁷ Amboac tonañ ka ñajam samob gêjam ñanô ñajamgenñ, ka sec tec gêjam ñanô sec. ¹⁸ Ka ñajam oc êtôm gebe ênam ñanô sec atom, ma ka sec oc êtôm gebe ênam ñanô ñajam atom. ¹⁹ Ka samob, tañ ênam ñanô ñajam atom nañ, oc sêsap su ma sêmbaliñ êpi ja êna. ²⁰ Amboac tonañ ajala êsêac êndên nên lêñ ñanô.

²¹ “Lau samob, tañ sêsam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau’ nañ, oc sêsô gamên undambêña sêna tomalagenñ atom, lau tagenñ, nañ sêngôm Tamoc, tañ gêmoa undambê nañ, nê biñ êtu tòn. ²² Êndên bêc ônê lau taêsam oc sêsôm endenñ aê gebe ‘Apômtau, Apômtau, aêac aoc biñ lasê ajam aôm lanjom to atinñ ñalau sec ajam aôm lanjom ma agôm gênsêga gwalêki ñ ajam aôm lanjom, agôm atom me.’ ²³ Mago aê oc jasôm êpi êsêac gebe ‘Kajala amac atomanô, secwaga, aêc su anja aênoc.’

Ñac luagêc sêkwê andu

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Lau, tañ sêñô aênoc biñ tonec ma sêngôm ñanô êsa nañ, têtôm ñac tokauc, tañ kêsun nê andu kêsêp poc. ²⁵ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc ñatêna jakêpi andu tau, mago kêku atom, gebe poc kêkapiñ tòn. ²⁶ Ma lau samob, tañ sêñô aênoc biñ tonec ma sêngôm ñanô êsa atom nañ, têtôm ñac meloc, tañ kê-

sunj nê andu kêsêp ganjac. ²⁷ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc njatêna jakêpi andu tau e kêku sa jagulu tagen."

²⁸ Jesu gêjac mata nê biñ tonec ma lau samob têtakê kêtû ênê mêtêna, ²⁹ gebe enj kêdôn êsêac kêtôm êsêacnên biñsutau atom, kêdôn êsêac kêtôm nac tonaclai tenj.

Jesu gêgôm nac tokamocbôm ôli kêtû selec

(Mar 1:40-44; Luk 5:12-14)

8 Gêdên Jesu gêmu kêsêp anja lôc nanj, lau taêsam têdaguc enj. ² Ma sêlic nac tokamocbôm tenj mênkêpôn aduc gêdên enj ma kêsôm gebe "Apôm-tau, embe têtmac êwiñ, go ôngôm aê jatu selec." ³ Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gebe "Aê gabe ôtu selec." Ma gacgenj ênê kamocbôm kêsêlô. ⁴ Go Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ôlic acgom, ôtu awê êndên lau tenj atom, naôtôc taôm êndên dabunwaga ma ôkên da êtôm Mose kêjatu gebe êwaka nêmbiñ sa êndên êsêac."

Jesu gêgoôm kapitai Kapanaumna nê nacsenjom ôli njajam kêsa

(Luk 7:1-10)

⁵ Go jagêô lasê Kapanaum ma kapitai tenj gêdên enj gêja jaketenj enj ⁶ ma kêsôm gebe "Apôm-tau, aênoc nacsenjom, tê gêc njatêkwa kêtû golonj ma njandanj secanô." ⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Aê gabe jawac janjôm enj ôli njajam êsa." ⁸ Ma kapitai gêjô enj awa gebe "Apôm-tau, aê galic tauc katôm gebe ôsô njoc andu nasalôm njalabu ôna atom, ôsôm nj awamgenj ma njoc nacsenjom ôli njajam êsa. ⁹ Gebe aê nac tenj, tanj kasô gôlinwaga njagêdô njalabu ma sinwaga sêsô aê njalabu. Embe jasôm êndên nac tenj gebe 'Ôna,' oc êna, ma êndên nac tenj gebe 'Ômôên,' oc êmên, ma êndên njoc sakinwaga gebe 'Ôngôm gên tonac,' oc êngôm." ¹⁰ Jesu gênô e gênac lêma ma kêsôm gêdên lau, tanj têdaguc enj nanj, gebe "Biñnanô, aê jasôm êndên amac gebe Aê katap Israelnên nac tenj nê kêkênj gêwiñ amboac tonanj sa atom. ¹¹ Amboac tanj jasôm êndên amac gebe Lau taêsam anja oc kêpi to oc kêsêpna nasêwiñ Abraham agêc Isak ma Jakob sêniñ gên sêngônj gamênj undambêna. ¹² Ma gamênj tau njawêlatu nanj têtij êsêac su sêsêp gêsunjbôm, tanj gêc dêmôênja nanj sêna. Anja tônê lau oc têtanj ma lunlunj êkôsij tau njano." ¹³ Go Jesu kêsôm gêdênj kapi-tai gebe "Ôna, aômnmên biñ njanô êsa êtôm kôkênj gêwiñ." Ma gêdênj njasawa tecenanjenj nacsenjom ôli njajam kêsa.

Jesu gêgôm lau taêsam ôlinj njajam kêsa

(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ma Jesu gêja Peterenê andu ma gêlic ênê lawao gêmac ôli njawajaô kapônj gêc. ¹⁵ Tec kêmoasac enj lêma ma njandanj gêônj su, go gêdi sa mênjgêjam sakinj enj.

¹⁶ Go njakêtula sejonj lau tonjalau sec gwalêkinj dêdênj Jesu sêja, jakêtiñ njalau sec tonanj nj awagenj, ma

gêgôm lau togêmac samob ôlinj njajam kêsa. ¹⁷ Enj gêgôm amboac tonanj, tec biñ, tanj propete Jesaia kêsôm nanj, kêtû anô gebe

"Enj gêôc aêacnênj gêmac to kêsip aêacnênj njandanj sa."

Biñ tandanguc Jesuñja

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jesu gêlic lau taêsam sêgi enj auc, tec kêjatu gebe sembonj enj êna njamakenj ônêna. ¹⁹ Go biñsutau tenj gêdên enj gêja jakêsôm gebe "Mêtêmôkê, gamênj, tanj aôm gobe ôna nanj, aê oc jandanguc aôm." ²⁰ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Mojanj sê ic ma moc, tanj sêmoa umbonj njalabu nanj, sêjam sac, mago Njamalacnê Latunê gamênj tenj gebe enderj kwalim ênêcnja gêc atom." ²¹ Go nacsenjominênj nac tenj kêsôm gêdên enj gebe "Apôm-tau, ôlôc gebe jana jansunj tamoc acgom." ²² Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ôndanguc aê ma njacmatê sênsunj tauñ nênj njacmatê."

Jesu kêsôm mu to njadembom kêtû malô

(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jesu kêpi wanj ma nê nacsenjomi sêwiñ enj sêja, ²⁴ go mu gêbuc njatêna gêli bu sa e njadembom kêsalê wanj auc, ma enj tau gêc bêc gêc. ²⁵ Tec êsêac têtû gasuc jasênju enj ma sêsôm gebe "Apôm-tau, ônam aêac sa, oc dambac tanaña." ²⁶ Go enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amac atênêp kêtû agenña, akênj gêwiñ kwalecgoc." Go gêdi sa gec biñ mu to njadembom, ma bônônj kêsêp e kêñôma. ²⁷ Tec njamalac sênjac lemenj ma sêsôm gebe "Enj nac amboac ondod tec mu to njadembom tanjenj wamu gêdênj enj nec."

Nac luagêc tonjalau sec anja Gadarene ôlinj njajam kêsa

(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Ma Jesu jakêsô lau Gadarene nênj gamênj anja njagêjactonj njamakenj ônêna. Tec nac luagêc tonjalau sec sêsa anja sêô jadêdac enj. Njaglacêc tau njaclai sec, tec lau têtêc tauñ ma sêsa intêna tonanj atom. ²⁹ Tec agêc têtôc enj êndu ma sêmdêc gebe "Anôtônê Latu, aêacnênj asagenj njagêdô gêdênj tauñ. Amboac ondod, njanoc kêdabinj atom ma gômôênj gobe ôiênsu aêac." ³⁰ Bôcanô matu kapônj tenj señj gênj sêmoa njasawa ec baliñ, ³¹ tec njalau sec tau tetenj enj gebe "Embe ôtiñ aêac, nanj ôkênj aêac asêp bôc tomatu tônê njai njalêlôm ana." ³² Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Ana." Tec sêsa jasêsêp bôc tonanj njalêlôm sêja ma bôc tau samob tomatugenj sêsabi anja sêlic gulunj tagenj jasêsêp bu sêjana.

³³ Go lau bôcnja sêc jasêô lasê malac ma sêjac minj biñ samob, tanj kêtap njaglacêc tonjalau sec sa nanj. ³⁴ Go lau malac tonanña samob sêpuc Jesu t njônj sêsa sêja e dêdac enj ma tetenj enj gebe êwi êsêacnênj gamênj sinj ma êc êna.

Jesu gêgôm nac natêkwa ketu golonj ôli najam kêsa
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 Jesu kêpi wanj tej ma gelom jakêsô nê malac.
2 Ma lau anja tonanj sêbalañ nac tej natêkwa kêtû golonj gêsac sac gêdênj enj sêja. Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwiñ, tec kêsôm gêdênj nac natêkwa kêtû golonj gebe "Latucenec, têtmac êpa su, gebe aê kasuc aômnêm sec ôkwi su." 3 Ma biñsutaunênj ñagêdô sêsôm gêdênj taunjenj gebe "Ñac tonec kêsôm biñ alôbalôbgoc." 4 Mago Jesu kêjala biñ, tañ êsêac taênj gêjam sêmoa nanj, ma kêsôm gebe "Amboac ondoc, amac taêm gêjam biñ sec gêc nêñ ñalêlôm." 5 Biñ ondoc tasôm ñagaô. Tasôm tonec gebe 'Aê kasuc aômnêm sec ôkwi' nec, me tasôm gebe "Ôndi sa ma ôsêlênj." 6 Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtû ñatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi anja nomña." Go awa gêjac nac natêkwa kêtû golonj gebe "Ôndi sa, ôc nêñ mê sa ma ôêc ôna nêñ andu." 7 Tec nac tau gêdi sa ma gêc gêja nê andu. 8 Lau taêsam sêlic e têtakê ma sêlambiñ Anôtô, gebe kêpuc ñamalac tônj ña ñaclai amboac tonanj.

Jesu kêkalem Matai
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Ma Jesu gêdi anja tonanj ma gêlic nac tej gêngônj telonj malenj, nê ñaê Matai. Tec kêsôm gêdênj enj gebe "Ôndanjuc aê." Ma enj gêdi kêdaguc enj gêja.

10 Jesu genj gênj gêngônj andu tau, ma telonj to lau sec taêsam sêmênj sêngônj sêwiñ Jesu to nê ñacsenomi. 11 Parisai sêlic ma sêsôm gêdênj ênê ñacsenomi gebe "Amboac ondoc, ma amacnêm mêtêmôkê genj gênj gêngônj gêwiñ telonj to lau sec." 12 Jesu gênjô ma kêsôm gebe "Lau ôlij najam sêpô lêna tañj kêtû dok-tanja atom, mago lau togêmac tec sêpô lêna. 13 Ana ma taêm ênam biñ tonec ñam acgom gebe 'Aê gabe akênj da atom, gabe taêm walô taômgenj.' Gebe aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgenj."

Biñ tanam dabunj moña
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Gêdênj tonanj Joañnê ñacsenomi dêdênj enj jatêtu kênac enj gebe "Amboac ondoc, tec aêac to Parisai ajam dabunj mo, ma aômnêm ñacsenomi sêjam dabunj atom nec." 15 Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Lau embe sêninj awê ñamoasiñ ma nac-gebe-ênam-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc nêñ ñalêlôm ñawapac me. Mago ñabêc oc mênjêsa ma sêkôc nac-gebe-ênam-awêwaga su anja êsêacnênj, nanjo êsêac sênam dabunj mo.

16 "Ñamalac tej ambênôc ñakwê lanjwa ña obo natali wakuc atom, gebe natali wakuc oc êôc ñakwê ênjic ma êkac kalalac e êtu sec samucgenj. 17 Ma nac tej êkênj wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lanjwa atom. Embe ênjôm, oc wain êôc ñaôlic êpoa e êtaiñ ênana, ma ñaôlic tau êtu sec. Wain wakuc sêkênj êsêp ñaôlic wakuc acgom, go êmoasiñ gên tau lulugenj."

Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê nanj
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Gêdênj tañ Jesu kêsôm biñ tonanj gêdênj êsêac gêmoa nanj, Iômmôkê tej mênjêpônj aduc gêdênj enj ma kêsôm gebe "Aênoc latuco galoc gêmac êndu su. Mago ômôênmanj gebe ôkênj lêmam ênsac enj ma mata jali êsa." 19 Tec Jesu gêdi ma tonê ñacsenomi têtadaguc enj sêja.

20 Ma awê tej gêjam dec kêtôm Jala 12, nanj kêtû gasuc mênjêkêc enj dêmôêmu ma kêmoasac ênê ñakwê ñalêsô. 21 Awê tau kêsôm gêc taunenj gebe "Aê embe jamoasac ênê ñakwêgenj, oc ênjôm aê ôlic najam êsa." 22 Tec Jesu kêsa tau ôkwi jamata gê enj ma kêsôm gebe "Latucoenec, têtmac êpa su, kôkênj gêwiñ tec gêgôm aôm ôlim najam kêsa." Ma gêdênj ñasawa tecenanj awê tau ôli najam kêsa.

23 Go Jesu gêja e gêô lasê Iômmôkênê andu ma gêlic lau sêju gasuc to sêgôm ñaonda kapônj, 24 tec kêsôm gebe "Aêc su, gebe ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgenj tec gêc." Ma êsêac sêômac enj. 25 Ma gêdênj sesoc lau sêsa sêja nanj, Jesu kêsô gêja kêkam ñapalêo gêdênj lêma ma enj gêdi sa. 26 Ma biñ tau ñawae kêsa kêtôm gamênj tonanj ñai samob.

Jesu gêgôm materjpec luagêc najam kêsa

27 Jesu gêdi anja tonanj, ma materjpec luagêc têtadaguc enj, nanj sêmôêc kapônj gebe "Dawidinê Latu, taêm walô aêagêc." 28 Kêsô andu gêja, ma materjpec luagêc tonanj dêdênj enj sêja, tec Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe "Amagêc akênj gêwiñ gebe aê katôm gebe jangôm gênj tonec me masi." Agêc sêsôm gedenj enj gebe "Aec, Apômtau." 29 Go kêmoasac êsêagêc materjanô ma kêsôm gebe "Nêñ biñ, tañ akênj gêwiñ nanj, ñanô êsa." 30 Ma agêc materjanô kêpoa lasê. Go Jesu kêbaob êsêagêc gebe "Alic taôm gebe asôm êndênj lau tej sênjô atom." 31 Mago agêc sêsa sêja e sêgôm ênê wae kêsa kêtû tapa kêtôm gamênj tonanj ñai samob.

Jesu gêgôm awamê kêsôm biñ lasê

32 Êsêac sêsa sêja ma lau sêkôc nac tonjalau awamê tej sêmênj. 33 Jesu kêtiñ ñalau sec tonanj kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm biñ lasê ma lau taêsam tonanj sênjac lemenj ma sêsôm gebe "Aêac taiic gênj tej amboac tonec anja Israel atomanô." 34 Ma Parisai sêsôm gebe "Enj kêtiñ ñalau sec ña ñalau sec nêñ kasêga."

Jesu taê walô lau

35 Ma Jesu gêjac laoc malac kapônj to saunj samob gêja ma kêdônj êsêac anja nêñ lôm togêjam mêtê kêpi ñawae najam Anôtônê gamênjña ma gêgôm launênj gêmac to ôlij ñasec samob najam kêsa. 36 Enj gêlic êsêac lau taêsam ma taê walô êsêac, gebe sêpô lêna taunj to sêmoa jageo ñanô amboac domba, nanj nêñ ñacgejob masi. 37 Go enj kêsôm gadênj nê ñacsenomi gebe "Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenjwaga

tec luagêcgej. ³⁸ Amboac tonañ atañ êndên mo tau natau, gebe êkên kolenwaga nasênac nê gêj njanô sa."

Jesu kêjalij aposolo 12 sa
(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 Jesu gêmôêc nê nacsenomi 12 dêdên en sêja ma kêkên nyclai gêdên êsêac gebe têtij njalau natêmui to sêngôm gêmac to ôlij nasec samob njam êsanja. ² Êsêac aposolo 12 tau nêj njaê tonec Nac namanana Simon, tañ sêsam en gebe Petere nañ, agêc lasi Andrea ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joan, ³ Pilip agêc Batolomai, Tom agêc telon Matai, Alpai latu Jakobo agêc Tadaï, ⁴ Simon Kanaanja agêc Juda Isariot, tañ geoc en lasê.

Jesu kêkên nacsenomi 12 kêtû kôm misionja
(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Lau 12 tonañ Jesu kêsakinj êsêac to gêjac biñsu êsêac gebe "Asa lau samuc nêj intêna atom to asa lau Samaria nêj malac atom, ⁶ andên lau Israel nêj domba gêbômgej ana. ⁷ Asêlên naanam mêtê to asôm gebe 'Gamên undambêna kêdabingac.' ⁸ Angôm gêmac ôlij njam êsa, anju nacmatê dëndi sa, angôm kamocbôm têtû selec, atij njalau sec su sêna. Amac akôc njaômagen, tec akên njaômagen. ⁹ Gold to silber ma mone sauj njagêdê êsêp nêj ombinjak njaatali atom. ¹⁰ Ambic atali amoa intêna atom, akôc njakwê luagêc atom, akôc atapa atom ma aoc têt atom, gebe kolenj tau njanô oc êlôm kolenwaga.

¹¹ "Embe asa malac kapôên to sauj ana, go atu kênac nac, tañ sêlic en jagêdên anja malac tau ma naangôn awij en e andi êtiam. ¹² Ma embe api andu tau ana, go awem ênac lau acgom. ¹³ Ma embe lau gêdên, go amacnêj biñmalô êpi êsêac. Mago embe lau gêdên atom, go nêj biñmalô êmu wacêpi amac taôm. ¹⁴ Ma embe sêkôc amac sa atom to sêkên tañen nêj biñ atom, nañ awi andu to malac tau sij e andôn njakekop anja emkaij su. ¹⁵ Biñ njanô, aê jasôm êndên amac gebe Êndên bêc sêmêtôt biñja Sodom to Gomora oc sêngôn naeo êtôm malac tonañ atom.

Jesunê lau sêdê nandan
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-27)

¹⁶ "Alic acgom, aê jasakinj amac amboac domba asêp kêam sec njalêlôm ana. Amboac tonañ angôm nêj gêj tokauc atôm moac ma malô-malô amboac balôsi. ¹⁷ Ajop taôm êndên njamalac, gebe oc sêkên amac andên mêtôcwaga ana ma si amac anja êsêacnên lôm, ¹⁸ ma sêwê amac andên gôlijwaga to kin ana êtu aênja gebe awa biñ sa njanêngej êndên êsêac to lau samuc. ¹⁹ Êndên tañ sêkôc amac ana nañ, apô sim taôm êtu lej to biñ asômja atom, gebe êndên noc tau biñ asômja tau ênsuj tau êndên amac êwac. ²⁰ Gebe amac taôm asôm biñ atom, Tameminê Njalau êc amac awem sa.

²¹ "Têwa êkên lasi êndên sij ma tama êkên latu ma njapalêo to nac sêli taun sa êndên tenenji to tamenji ma

sênsuj êsêac e sij enserj êsêac su. ²² Ma lau samob têtac endec amac êtu noc njaênja. Mago nac, tañ êc gênwac totêtac êpa sugen e njaêku êsu nañ, Anôtô ênam en kêsi. ²³ Embe sêjanda amac anja malac tañ, nañ aêc ana tañ. Biñjanô, aê jasôm êndên amac gebe Amac oc anam kôm êpi Israelnên malac samob tomalagenj atom, ma Njamalacnê Latu êmên.

²⁴ "Kwapuc oc êlêlêc kwalam langwa, ma sakinwaga oc êlêlêc nê natau atom. ²⁵ Kwapuc êtôm nê kwalam langwa, ma sakinwaga êtôm nê natau, go êtôm. Embe sêsam gôlôac tañ nêj natau gebe Belsebul, oc sêsam njaê sec êpi ênê lau amboac tonañgej.

Aêac tatêc asa
(Luk 12:2-7)

²⁶ "Amboac tonañ atêc njamalac atom. Gên samob, tañ sêsan auc nañ, oc êtu awê, ma biñ samob, tañ gêc lêlômgej nañ, oc êsa awê. ²⁷ Biñ tañ jasôm êndên amac kesecgej nañ, asôm êtu awê, ma biñ tañ anjê êsêp tañemsuj nañ, anam mêtê êpi akô salôm njaô. ²⁸ Ma atêc êsêac, tañ sênac ôlimgej êndu, mago sênac katôm êndu têtôm atom nañ atom. Mago atêc Anôtô, tañ kêtôm gebe enserj ôlim to katôm sêsêp lamboam njakêlêndij sênanja nañ. ²⁹ Kêlijkeijen lu-agêc, nañ njaôli sauj ec tañ. Mago naterj êu tau êsêp nom atom e Tamemi êlôc sa acgom. ³⁰ Nac tau tonañ kêsa amac mômêmlauj sa tomalagenj. ³¹ Tec atêc taôm atom gebe amac alêlêc kêlijkelenja taêsam su.

Tasom Killsi lase êndên njamalac
(Luk 12:8-9)

³² "Nac tañ embe êsôm aê lasê êndên njamalac, oc jasôm en lasê êndên Tamoc, tañ gêngôn undambê nañ, amboac tonañ. ³³ Ma nac tañ embe ênsê aê auc êndên njamalac, oc jansa en auc êndên Tamoc, tañ gêngôn undambê nañ, amboac tonañ.

Biñmalô masi, singen
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Taêm ênam tonec gebe aê gamên gabe jakên biñmalô ênêc nom nec atom. Aê gamên gabe jakên biñmalô atom, gamên gabe jakên sij. ³⁵ Aê gamên gabe jawa njamalac êkôc, latu agêc tama, ma latuo agêc têna, ma lawao wakuc agêc lawao langwa. ³⁶ Ma lau gôlôac m tañja têtû najo êndên taun andên-êndêngej.

³⁷ "Nac tañ embe têtac êwij tama me têna êlêlêc aê su, oc êwê kaij aê atom. Ma tañ embe têtac êwij latu me latuo êlêlêc aê su, oc êwê kaij aê atom. ³⁸ Ma nac tañ embe êc nê kakesotau êndanuc aê atom, oc êwê kaij aê atom. ³⁹ Nac tañ embe taê ênam gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu. Ma nac tañ embe êmac êndu êtu aênja, oc êngôn mata jali.

Biñ tatap njagêjô saja
(Mar 9:41)

⁴⁰ "Nac tañ embe êkôc amac sa, oc êkôc aê sa, ma tañ embe êkôc aê sa, oc êkôc nac, tañ kêsakinj aê

gamêñ nanj sa. ⁴¹ Njac tenj embe êkôc propete tenj sa êtu enj propeteña, nanj ocgo êkôc ñagêjô êtôm propete êkôc, ma tenj embe êkôc ñac gêdên tenj sa êtu enj ñac gêdênña, nanj ocgo êkôc ñagêjô êtôm ñac gêdên êkôc. ⁴² Ma tenj embe êkên bu ñaluc laclu tenj êndên lau ñaôma tonec ñai nêñ tenj ênôm êtu enj aênoc ñac-señomña, nanj jasôm biññanôgeñ êndên amac gebe ñagêjô ñajam eso enj atomanô." ¹ Sêc samob nê ñatau. Sandaññê ñaê tenj, tañ gêwa sa gebe enj kêtú ñalau sec samob nêñ ñatau.

11 Jesu kêdôn nê ñacsenomi 12 su, go gêdi anja tonañ gêja gebe naêndôn to ênam mêtê lau êtôm nêñ malacgeñ.

Ñackêsagu Joañ kêkên lau dêdenj Jesu sêja (Luk 7:18-30)

² Joañ gêñgôn kapoacwalô e gêñô Kilisinê kolen ñawae, tec kêsakiñ nê ñacsen omi ñagêdô ³ jatêtu kênac enj gebe "Aôm ñac tau, tañ sêsôm sebe êmênña nanj, me aêac ansaê ñac tenj acgom." ⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Ana ma anac miñ gên, tañ anjô to al-ic nanj, êndên Joañ ⁵ gebe materpeç sêlic gamênj kêtiam to magiñ kêsú sêsêlên, kamocbôm têtú selec to tañensunbic sêñjô biñ, ñacmatê dêdi sa to lau sêsôm ñawae ñajam lasê gêdên lau ñalêlôm sawa. ⁶ Ma aê aoc êôc êsêac, nanj têtac lulu kêtú aênja atom nanj."

⁷ Êsêac sêc sêja acgom, go Jesu gêôc awa sa ma kêsôm biñ gêdên lau toton-toton tau kêpi Joañ gebe "Amac asa gamênj sawa aja abe al ic asagenj. Abe alic sôboleç tenj mu gêôc jakêsêp mênkêsêp me. ⁸ Aja abe alic asagenj. Abe alic ñac tenj kêsô ñakwê palê-palê me. Alic acgom, lau, tañ sêsô ñakwê palê-palê nanj, sêñgôn kiñgeñ nêñ andu. ⁹ Asa aja kêtú agenña. Abe alic propete tenj me. Aec, aê jasôm êndên amac gebe ñac tau kêlêlêc propete su, ¹⁰ gebe ñac tau tec teto biñ kêpi enj gebe

'Ôlic acgom, aê jasakiñ ñoc ñacjaenj êmuñ aôm naêmansañ nêñ intêna, tañ gêc aôm lañômñênña nanj.' Anôtônê biñ tau tonañ. ¹¹ Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Lau samob, tañ lauo sêkôc êsêac nanj, nêñ tenj kêlêlêc ñackêsagu Joañ atom. Mago ñac saunj, tañ sêsam enj kêtú ñamu anja gamênj undambênja nanj, kêlêlêc enj su. ¹² Gêdên tañ ñackêsagu Joañ kêpoa lasê e mênjgêdên galoc nec Anôtô gêu gamênj undambênja lasê, ma lau, tañ sêjac tênêp nanj, oc sêjango su.

¹³ Gebe propete samob to Mosenê biñsu seoc biñ lasê e gêdên Joañ ¹⁴ ma amac embe taêm ênam gebe akôc sa, go akênj êwiñ gebe Joañ enj Elia, tañ sêsôm gebe êmênj nanj. ¹⁵ Njac tenj nê tanjasunj embe ênêc, nanj êñômanj.

¹⁶ "Aê janam dôn lau têm tonecña êpi asagenj. Êsêac têtôm ñapalê, tañ sêmoa malacluñ ma sêmôêc gêdên taunj gebe ¹⁷ 'Aêac ajac onj, mago amac atê wê atom. Aêac atañ tanjboa, mago amac atañ awiñ atom.'

¹⁸ Joañ gêmênj e geñ to gênôm gên atom, ma lau sêsôm sebe 'Ñalau sec tenj gêgôm enj.' ¹⁹ Ñamalacnê Latu mêngeñ to gênôm gên ma mênjac sêsôm tenj

¹ Sanda n ae tenj, tañ gêwa sa gebe enj kêtú ñalau

gebe 'Alic enj lasamtêna to gênôm wain anaboa, telonj to lau sec nêñ tenj enjoc.' Mago Anôtônê mêtê tokauc gêjam ñanô kêwaka tau sa."

Jesu geñ oliñ malac, tañ sêkênj gêwiñ atom nanj (Luk 10:13-15)

²⁰ Go Jesu gêôc awa sa ma geñ oliñ malac, tañ sêlic ênê gênjalô taêsam nanj, gebe sêjam taunj ôkwi atom gebe ²¹ "Ojae Korasinma, ojae Betsaidama, gênjalô tañ gagôm anja amacnêñ nanj, embe janjgôm anja Turu to Sidon nêñ, oc sênam taunj ôkwi wanêcgeñ su ma sêsô talu sa to sênac taunj auc. ²² Amboac tonañ jasôm êndên amac gebe Êndên bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêñ biñña enj taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su. ²³ Ma aôm Kapanaum gobe sêsunj aôm sa e ñatêpôê nadiñgeñ undambê me. Aôm oc u taôm ôsêp lamboam ôna. Gênjalô tañ kêsá aômñên gamênj nanj, embe êsa Sodom oc ênêc e mênjêndên tonec. ²⁴ Amboac tonañ jasôm êndên amac gebe êndên bêc Anôtô êmêtôc ñamalacnêñ biñña enj taê walô lau Sodom êlêlêc amac su."

Andênj aê amênj ma alêwanj taôm (Luk 10:21-22)

²⁵ Gêdên ñasawa tonañ Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gebe "Tamoc, undambê to nom Ñatau, aê jalambiñ aôm gebe gôsa biñ tônê ñai auc gêdên lau mêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdên ñapalê dedec. ²⁶ Tamoc, biññanô, aôm gôlic ñajam amboac tonañ, tec gôgôm nêñ gên.

²⁷ "Tamoc kêkênj gên samob gêdên aê, ma ñac tenj kêjala Latu atom, Tama taugenj. Ma Tama, nanj ñac tenj kêjala enj atom, Latu taugenj to lau, tañ Latu gebe eoc lasê êndênj êsêac.

²⁸ "Amac samob, tañ anjônj jageo to aôc wapac amoa nanj, andênj aê amênj, go janam amac awem su. ²⁹ Aôc ta ambalanj ñoc wabaña e jatu nêñ kêdônjwaga gebe ñoc ñalêlôm malô to katoc tauc sa atom, ec atap malem alêwanj taômña sa. ³⁰ Gebe ñoc tê ñagaô to ñoc waba ñawapac atom."

Ñacsenomi sesolop polom ñanô gêdênj sabat (Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 Gêdên ñasawa tonañ Jesu kêsêlênj gêmôa kôm polomña ñalêlôm gêdênj sabat. Mo gêjô ênê ñacsenomi ma êsêac sesolop polom ñanô mênjseñ.

² Parisai sêlic e sêsôm gêdênj enj gebe "Gôlicgac me, nêñ ñacsenomi sêgôm gên, tañ sêjac jao gebe danjgôm êndênj sabat atom." ³ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Biñ tañ Dawid to nê lau sêgôm gêdênj mo gêjô êsêac nanj, asam atom me. ⁴ Enj kêsô Anôtônê andu jagenj polom, tañ sêkênj gêdênj Anôtô kêtú da ma sêjac jao gebe êsêac sêninj atom, lau dabunjwaga taunjenj. ⁵ Ma biñ, tañ gêc Mosenê biñsu nanj, gebe gêdênj sabat samob dabunjwaga sêjac sabat popoc anja lôm dabunj, mago sêwê ñakainj atom nanj asam atom me. ⁶ Aê jasôm êndênj amac gebe Gênj tañ kêlêlêc lôm dabunj su nanj, tau tonec. ⁷ Embe ajala biñ

tonec gebe 'Aê gabe akêñ da atom, gabe taêm walô laugen,' oc ambu lau, tec nêñ biñ masi nec atom, ⁸ gebe Ñamalacnê Latu kêtú sabat ñatau."

Jesu gêgôm lêma kêtú golon ñajam kêsa
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Go Jesu gêdi ança tonañ gêja e kêsô êsêacnêñ lôm. ¹⁰ Ma ñamalac teñ lêma kêtú golon gêmoa tonañ. Ma lau ñagêdô sêmoa, tañ sebe sêñgôlin biñ êpi eñ, tec têtú kênac eñ gebe "Embe dangôm lau ôlin ñajam êsa êndên sabat, oc êtôm me masi." ¹¹ Tec eñ kêsôm gêdên êsêac gebe "Amacnêñ asa embe nê domba teñ êmoa ma êu tau êsêp sê êndên sabat, oc naê sa atom me. ¹² Op, ñamalac kêlêlêc domba su ñêngeñ. Tec tatôm gebe tamoasiñ lau êndên sabat." ¹³ Go kêsôm gêdên ñac tau gebe "Ômêtoç lêmam." Tec kêmêtoç lêma e ñajam kêsa kêtiam kêtôm ñamaken. ¹⁴ Ma Parisai sêsa sêkic ênê biñ gebe senseñ eñ.

Sakinwaga tañ Anôtô kêjalij sa nan

¹⁵ Jesu kêjala biñ tonec, tec kêtaiñ tau su ança gamên tonañ, ma lau taêsam têdaguc eñ, ma gêgôm êsêac samob ôlin ñajam kêsa. ¹⁶ Go kêbaob êsêac ñajana gebe sêsôm eñ lasê atom, ¹⁷ gebe biñ, tañ propete Jesaia kêsôm nan, êtu tôn gebe ¹⁸ "Alic acgom, aênoc sakinwaga, tañ kajalij sa to ñoc ñac têtac gêwiñ eñña, tañ gallic eñ ñajam nan, oc jakên ñoc Ñalau êpi eñ ma êsôm bêc jamêtoç biñña lasê êndên lau samuc. ¹⁹ Eñ oc ênam wambañ to êmôdec atom, ma teñ êñô eñ awa ança malacluj atom. ²⁰ Siñ tañ gêjac bic nan, eñ oc êmandôm su atom, ma dawen gasilana nan, eñ oc êsi êmac atom, êngôm êmoa e êwê biñgêdên êku ñañacjo tulu, ²¹ ma lau samuc sêkên maten ênê ñaê."

Jesu ma Belsebul
(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Gêdên tonañ sêkôc ñac teñ tonjalau sec, nan matapec to awamê, dêdên Jesu sêja. Ma Jesu gêgôm eñ ôlin ñajam kêsa e awamê kêsôm biñ lasê to gêlic gamên. ²³ Ma lau samob sê taên ma sêsôm gebe "Ñac tonec oc Dawidnê Latu me." ²⁴ Parisai sêñô, tec sêsôm gebe "Ñac tônê kêtij ñalau sec ña ñalau sec nêñ kasêga Belsebul." ²⁵ Jesu kêjala biñ, tañ êsêac taên gêjam nan, ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Gamên teñ embe êwa tau êkôc, go êtu gasañ ma malac me gôlôac teñ embe sêwa tañ êkôc, oc sêmoa atom. ²⁶ Ma embe Sadan

êtiñ Sadan, go êwa tau êkôc. Ma ênê gamên ênêc amboac ondod. ²⁷ Ma aê embe jatiñ ñalau sec ña Belsebul, go amac latômi têtij ña asa. Kêtu tonañña êsêac tañ ocgo sêmêtoç amac. ²⁸ Mago aê embe jatiñ ñalau sec ña Anôtônê Ñalau, go êwa sa gebe Anôtônê gôlin wacêpi amac.

²⁹ "Me ñac teñ êsô ñac ñajana teñ nê andu naêjanço ênê waba su amboac ondod. Eñ ênsô ñac ñajana tau tôn êmun acgom, go êjanço ênê waba.

³⁰ "Ñac teñ embe êwiñ aê atom, oc enseñ aê, ma ñac teñ embe ejon ñanô êwiñ aê atom, oc êtê salij-salij. ³¹ Kêtu tonañña aê jasôm êndên amac gebe Ñamalacnêñ sec to biñ alôb-alôb samob Anôtô oc êsuc ôkwi, tagen biñ alôb-alôb êpi Ñalau Dabun, tec Anôtô êsuc ôkwi atom. ³² Ma teñ embe ênam saic biñ êndên Ñamalacnê Latu, tec Anôtô oc êsuc ôkwi, mago teñ embe ênam saic biñ êndên Ñalau Dabun, nan Anôtô oc êsuc ôkwi êndên têm tonec to ôñêña atomanô.

Biñ kananôña
(Luk 6:43-45)

³³ "Embe asê ka ñajam, oc ênam ñanô ñajam, ma embe asê ka sec, oc ênam ñanô sec. Gebe ka tajala gêdên ñanôgeñ. ³⁴ Moac ñalatu amac. Amac secgoc, tec asôm biñ ñajam amboac ondod. Gêñ tañ geIôc gêc nêñ ñalêlôm nan, mênkêsa awamsun. ³⁵ Ñamalac ñajam oc êtaiñ gêñ ñajam sa ança nê awa ñajam, tañ gêc nê ñalêlôm, ma ñamalac sec oc êtaiñ gêñ sec sa ança nê awa sec.

³⁶ "Aê jasôm êndên amac gebe Êndên bêc mêtôcña ñamalac sêwa biñ agwaagwa samob, tañ sêsôm nan, ñam sa. ³⁷ Awamsun ñabiñ oc ênam aôm kêsî, ma awamsun ñabiñ oc êtiñ aôm su."

Lau sec sêjatu gêntalô
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Go biñsutau to Parisai nêñ ñagêdô sêjô Jesu awa gebe "Mêtêmôkê, aêac abe alic aôm ôngôm gêntalô teñ." ³⁹ Tec eñ gêjô êsêac awen gebe "Lau sec to mockaiñña sêjatu gêntalô, mago gêntalô teñ oc êndên êsêac atom, gêntalô propete Jonañ tagen. ⁴⁰ Jona gêmoa gênsgêga têtacclêlôm kêtôm gelenña têtêac ma gêbêcauc têtêac, ma Ñamalacnê Latu oc amboac tonañgeñ. Eñ ômoa nom ñalêlôm êtôm elenña têtêac ma êmbêcauc têtêac. ⁴¹ Êndên noc mêtôcña ñacwaga Niniwenña oc sêndi sa sêwiñ lau tônê ma sêmêtoç êsêac, gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tañ ôkwi. Ma alic acgom, teñ kêlêlêc Jona su tec gêmoa. ⁴² Êndên noc mêtôcña kwin ança mula-mña oc êndi sa êwiñ lau tônê ma êmêtoç êsêac, gebe eñ ança nom ñamadiñ, mago gêmên gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alicgac, teñ kêlêlêc Salomo su tec gêmoa.

Ñalau sec gêmu gêja nê gamên langwa kêtiam
(Luk 11:24-26)

⁴³ "Ñalau ñatêmui embe êsa ança ñamalac teñ nê, oc eo êmoa gamên kwalam ma ensom gamên êlêwan tañña e êtap sa atom. ⁴⁴ Go êsôm gebe 'Aê jamu jana

noc andu, tañ kasa gamêñ nañ êtiam.' Ma embe naêô lasê, oc alic andu tau sawa ma sêkajo sa to sêgêlôn.
 45 Go naêkôc ñalau 7, tañ nêñ sec kêlêlêc ênê su nañ, sêwiñ eñ sêsô nasengôn. Go ñamalac tonañ êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmunña su. Ma lau sec tônê ñai amboac tonañgen."

Jesu têna ma lasiio to ñac

(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

46 Eñ kêsôm biñ gêdên lau gêmoa ma têna to lasii mênssêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndên eñ. 47 Tec ñac teñ kêsôm gêdên eñ gebe "Gôlicgac me, tênam to lasimi tec mênssêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndên aôm." 48 Mago Jesu gêjô ñac, tañ kêsôm biñ gêdên eñ nañ, awa gebe "Tinoc asa ma lasici asa lau." 49 Ma kêmêtôc lêma jakêtôc nê ñacsenomi ma kêsôm gebe "Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec. 50 Lau tañ sê-masañ Tamoc, tañ gêngôn undambê nañ nê biñ nañ, go têtou lasicio to ñac ma tinoc." I

Biñgôliñ ñac kêpalip ñ awêña

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 Bêc tonanjen ma Jesu aña andu kêsa jagêngôn ambêô. 2 Lau topom-topom sêkac sa sêgi eñ auc, tec kêpi wañ teñ jagêngôn ma lau samob sêkô bau. 3 Ma gêjac miñ biñ taêsam gêdên êsêac gêjam kêtou biñgôliñgen ma kêsôm gebe

"Alic acgom, ñac kêpalip ñawêña teñ kêsa gêja gebe êpalip ñawê. 4 Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mênser eñ su. 5 Ñawê ñagêdô kêsêp poclêlôm nañ nom kapôên gêc atom. Tec kêpoa sebenjen gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom, 6 e oc kêpi ma kêsêgô e kêtou masê gebe ñawakac keselen kêsêp gêja atom. 7 Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ma êc kêpoa e gejon êndu. 8 Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec gêjam ñanô. Teñ gêjam 100, ma teñ 60, ma teñ 30. 9 Ñac teñ nê tañasuñ embe ênêc, nañ êñô."

Biñgôliñ tau ñam

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Ñacsenomi dêdên Jesu jasêsôm gêdên eñ gebe "Amboac ondoc tec gôjam kêtou biñgôliñgen gêdên êsêac nec." 11 Ma eñ gêjô êsêac awen gebe "Amac at-ap kauc sa, tec ajala gamên undambêña ñabiñ ñalêlômña, mago êsêac têtap sa atom. 12 Ñac tañ nê gên gêc nañ, êtap ñagêdô sa naêwiñ e êlêlêc su. Mago ñac, tañ nê gên masi nañ, sêkôc ñakêsu, tañ gêc eñña nañ, su amboac tonañgen. 13 Êsêac sêlic gên e amboac sêlic atom to seño biñ e amboac sêñô atom ma nêñ kauc kêsa atom, tec gajam kêtou biñgôliñgen gêdên êsêac. 14 Ma Jesaianê biñdêm, tañ geoc lasê nañ, kêtou tôn kêpi êsêac gebe

'Tañemsuñ oc añô, mago oc nêñ kauc êsa atom.

Matemanô oc alic, mago oc ajala atom.

I Sadanê ñaê teñ. Alic Mat 10:25

15 Lau tonañ nêñ ñalêlôm ñadani to tañesuñ gêoc auc ma maten gêmôb. Mago embe amboac tonañ atom, go sêlic gên to tañesuñ sêñô biñ ma nêñ ñalêlôm sêjala mêtê to sênam tañ ôkwi ma aê janam êsêac sa.'

16 Aê aoc aoc amac matamanô gebe alic gên ma amac tañemsuñ gebe añô biñ. 17 Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Propete to lau gêdên gwalêkiñ sêkên maten gebe sêlic gên, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sêñô biñ, tec amac añô nec, mago sêñô atom.

Jesu gêwa biñ gôliñ ñac kêpalip ñawêña ñam sa

(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 "Amboac tonañ añô biñgôliñ ñac kêpalip ñawêña tau ñam acgom. 19 Lau embe sêñô gamên undambêña ñabiñ ma sêjala atom, nañ têtôm ñawê, tañ kêpalip kêsêp intêna nañ. Ñac sec tau naêjanjo biñ, tañ kêpalip kêsêp nêñ ñalêlôm nañ su. 20 Ma ônañ kêpalip kêsêp poc kêtôm lau, tañ sêñô biñ ma gacgen sêkôc sa totêntac ñajamgen. 21 Mago nêñ ñawakac jagêjam atom, êsêac lau daiñdaiñ. Embe gên wapac êtap êsêac sa ma sêjanda êsêac êtu mêtêña, oc gacgen sêwi siñ. 22 Ma ônañ kêpalip kêsêp êcmôkê kêtôm lau, tañ sêñô biñ ma gênlêlôm-lêlôm nomña to lêtôm awêña ejon biñ tau êndu ma sênam ñanô atom. 23 Ma ônañ kêpalip kêsêp nom ñajam kêtôm lau, tañ sêñô biñ e sêjala ma sêjam ñanô, teñ gêjam 100, teñ gêjam 60 ma teñ 30."

Biñgôliñ waôñña

24 Go Jesu kêkên biñgôliñ tau ñaten gêdên êsêac ma kêsôm gebe "Tanam dôñ gamên undambêña êpi ñac, tañ kêpalip ñawê ñajam kêsêp nê kôm. 25 Ma gêdên tañ lau sêc bêc sêc nañ, ênê soño-soño mênkêpalip waôñ ñawê gêsac padi ñaô ma gêc gêja. 26 Ñawê gêlêc e jagêuc acgom, go têtap waôñ sa kêpi gêwiñ. 27 Tec ñataunê sakiñwaga mênssêsôm gêdên eñ gebe 'Apômtau, aôm oc kôpalip ñawê ñajamgen kêsêp nêñ kôm me. Ma waôñ tec aña ondoc mênkêsa.' 28 Eñ kêsôm gêdên êsêac gebe 'Gên tonañ ñacjo teñ gêgôm.' Ma sakiñwaga sêsôm gêdên eñ gebe 'Aôm gobe aêc naajo sa me masi.' 29 Ma eñ kêsôm gebe 'Masi, gebe amac embe ajo waôñ, oc ambuc padi sa êwiñ. 30 Andec, lulugen têtou kapôên sêsêlip tañgen sêkô e êndên têm sêsêpña acgom. Ma êndên noc sêsêpña aê jasôm êndên sêsapwaga gebe Ajon waôñ tau sa êmuñ mênjanac lagic sa naja êniñ su. Mago gên taniñña tau anac sa êpi aênoc andu gên ñanôña êna.'"

Biñgôliñ gêmêc ñawêña

(Mar 4:31-32; Luk 13:18-19)

31 Go kêkên biñgôliñ tau ñaten gêdên êsêac ma kêsôm gebe "Gamên undambêña kêtôm gêmêc ñawê ñamalac teñ kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm. 32 Gên tau talic ñasec-ñasec kêtôm gên ñagêdô ñamatu atom ma

êpi acgom, go êiêlêc gêñ tolaun ñagêdô su e naêtu ka, ma moc umbon ñalabuña mênşênam sac sênğôn ñalaka.”

Biñğôliñ jistña
(Luk 13:20-21)

³³ Ma kêsôm biñğôliñ tau ñaterñ gêdên êsêac gebe “Gamên undambêña kêtôm jist, awê teñ kêkôc mênğkê-galuñ gêwiñ polom kêsêp suc têlêac e gêjam aucgerñ.”

Jesu kêsôm biñ kêtû biñğôliñ ñamña
(Mar 4:33-34)

³⁴ Biñ samob tonañ Jesu gêjam kêtû biñğôliñgerñ gêdên lau ma kêsôm biñ teñ gêc awê atom, kêsôm kêtû biñğôliñgerñ, ³⁵ gebe propetenê biñdêm tonec êtu tøn gebe

“Aê gabe jaña aoc êtu biñğôliñña, aê gabe jaôn biñ sa, tañ kêsiniñ tau gêc lêlôm gêdên Anôtô kêkên nom e mênğgêdên galoc.”

Jesu gêwa biñğôliñ waônña sa

³⁶ Go kêkên lau tonañ sêja ma kêsô andu gêja. Ma nê ñacsenomi dêdên erñ jasêsôm gebe “Ôwa biñ waôn kêsêp kômña nañ ñam sa êndên aêac acgom.” ³⁷ Tec erñ gêjô êsêac awerñ gebe “Ñac, tañ kêpalip ñawê ñajam nañ, ñamalacnê Latu. ³⁸ Kôm kêtôm nom, ma ñawê ñajam kêtôm gamên undambêña tau ñaawêlatu, go waôn kêtôm ñac sec nê latui. ³⁹ Ma ñacjo, tañ kêpalip waôn nañ Sadarñ. Noc sêsêpña kêtôm nom ñabêc ñamuña. Ma sêsapwaga tau añela. ⁴⁰ Kêtôm sejon waôn nasêmboa êpi ja êna, ma êndên bêc ñamuña oc sênğôm amboac tonañ. ⁴¹ ñamalacnê Latu êkên nê añela sêna sejon lau kalomtêna to secwaga samob aña ênê gamên sa, ⁴² ma sêmbaliñ êsêac sêsêp gamên, tañ ja ñawaô kêlakoc sêna, natê-tañ ma luñluñ êkôsiniñ tau. ⁴³ Ma lau gêdên nêñ ñawê êpoa lasê amboac oc aña Tamenjinê gamên. Ñac teñ nê tañasuñ embe ênêc, nañ êñômarñ.

Biñğôliñ awa gêc kômña

⁴⁴ “Gamên undambêña kêtôm awa, tañ ñac teñ kêsiniñ ôkwî gêc kôm e ñac teñ kêtap sa ma kêsuniñ auc kêtiam ma totêtac ñajamgerñ gêja, jakêkên nê gên samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli kôm tau.

Biñğôliñ kêkômña

⁴⁵ “Ma teñ gêwiñ gebe Gamên undambêña kêtôm ñac-kêtulu-gênwaga teñ gesom kêkôm ñajam-ñajam gêmoa ⁴⁶ e kêtap kêkôm mata êjam teñ sa, go gêja ma kêkên nê gên samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli gên tau.

Biñğôliñ wasarña

⁴⁷ “Ma teñ gêwiñ gebe Gamên undambêña kêtôm wasarñ, tañ sêkên kêsêp gwêc ma gên tokain- tokain sêwê ⁴⁸ e toñoma, go sê sa kêpi bau gêja jasênğôn sic ma sêjaliñ i ñajamgerñ sa kêsêp laclu, ma sec nañ

sêbaliñ siñ. ⁴⁹ Êndên nom ñabêc ñamuña nañ, oc amboac tonanğerñ. Añela oc sêsa sêmên ma sêjaliñ lau sec aña lau gêdên nêñ sa ⁵⁰ ma sêmbaliñ êsêac sêsêp gamên ja ñawaô kêlakocña sêna. Aña tônê oc têtan ma luñluñ êkôsiniñ tau.

Awa wakuc to langwa

⁵¹ “Amacnêm kauc kêsâ kêpi biñ samob tonañ ñai me masi.” Ma êsêac sêlôc sebe “Aec.” ⁵² Tec erñ kêsôm gêdên êsêac gebe “Kêtû tonanğña biñsutau samob, tañ sênğô biñ gamên undambêña katu tøn nañ, têtôm andu ñatau teñ, nañ gê nê gên wakuc to langwa sa aña nê awa ñalêlôm.”

Jesunê lau têtiniñ erñ aña Nasaret

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jesu gêjac mata biñğôliñ tonañ ñai su, go gêdi sa aña tonañ. ⁵⁴ Jagêô lasê nê malacmôkê ma kêdôn êsêac gêmoa nêñ lôm e têtakê ñanô ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêkôc kauc to gênğalô nec aña ondoc. ⁵⁵ Erñ tonec kamunda latu me masi. Sêsam erñ têna sebe Maria me. Ma lasii Jakobo agêc Josep ma Simon agêc Juda me. ⁵⁶ Ma luio samob sêmoa sêwiñ aêac atom me. Ma erñ kêkôc gên samob tônê ñai aña ondoc.” ⁵⁷ Ma têtû môsi erñ. Tec Jesu kasôm gêdên êsêac gebe “Lau gamên teñ tetoc propete teñ sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to nê laugerñ tec sêmbu erñ.” ⁵⁸ Ma erñ gêgom gênğalô taêsam aña tonañ atom gebe sêkên gêwiñ atom. ¹ Êsêp ewin gebe polom esun êtu kapôn. Jist ñañaclai ênam polom samucgerñ auc.

Ñackêsagu Joañ gêmâc endu

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 Gêdên têm tonañ kiñ Herodo gênğô Jesu ñawae ² ma kêsôm gêdên nê sakiñwaga gebe “Erñ tonec ñackêsagu Joañ. Erñ gêdi sa aña ñacmatênên, tec ñaclai kêpoa kêpi erñ.”

³ Gebe Herodo kêtatu gebe sêkôc Joañ tøn ma sênşo erñ tøn nasêkên erñ êngôn kapoacwalô kêtû têwa Pilip nê awê Herodiaña, ⁴ gebe Joañ kêsôm gêdên erñ gebe “Gôjam awê tonañ tec keso.” ⁵ Ma têtac kêkac Herodo gebe ênac erñ êndu, mago kêtêc lau gebe sêlic Joañ kêtôm propete.

⁶ Gêdên tañ Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc erñña nañ, Herodia latuo jakêtê wê gêmoa êsêac to nê ñaclerñ ñalêlôm. Herodo gêlic e têtac ñajam kêsâ, ⁷ tec kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Gên tañ oterñ nañ, oc jakên êndên aôm.” ⁸ Ma têna kêsôm biñ kêsêp latuo têtac, tec kêsôm gebe “Ôkên ñackêsagu Joañ môkêpac êsêp laclu teñ êndên aê aña tonec.” ⁹ Kiñnê ñalêlôm ñawapac kêsâ, tagerñ kêtû kêtôc lêma ñaclerñ sêlic suna, tec kêtatu gebe sêkên, ¹⁰ ma kêsakiñ jadêdim Joañ gêsutêkwa gênğic aña kapoacwalô.

¹¹ Ma sêkên môkêpac kêsêp laclu teñ mênşêkên gêdên ñapalêo, ma kêkôc gêdên têna gêja. ¹² Ma

I Bômbôm embe sêpac nañ polom, go sêkên gên tau

Joanñê ñacsenomi mênşêkôc ênê ñawêlêlan su jasê-sun ma jasêsôm ñawae gêdên Jesu.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joan 6:1-14)

¹³ Jesu gênô Joan gêmác êndu ñawae e kêtair̄ tau su anga gamên tonan jakêpi wan ma gêja gebe êmoa nê ñasawa ten tauna. Ma lau sênô ñawae tec sêlêlên an-ga nê malac tédaguc en sêja. ¹⁴ Jesu jakêsô bau ma gêlic lau topom-topom tau, tec taê walô êsêac ma gêgôm êsêacnên gêmác ñajam kêsá.

¹⁵ Oc jagêjam kwalam, tec nê ñacsenomi dêdên en jasêsôm gebe "Gamên tonec gamên sawa ma oc gêja su. Amboac tonan ôkên lau sêc êlin-êlin têtôm malacgen nasênám ôli nê mo." ¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Oc sêc sêna atom, amac taôm akên gên êsêac sêni." ¹⁷ Go êsêac sêsôm gêdên en gebe "Aêacma gên gêc tonec atom polom lemen ten to i luagêcgen tec gêc." ¹⁸ Ma en kêsôm gebe "Akôc gên tau andên aê amên." ¹⁹ Tec kêjatu lau tau gebe sêngôn sic sêngôn gêgwan, ma kêkôc polom lemen ten to i luagêc tau sa mênmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc ma kêkên polom gêdên nê ñacsenomi jasêjac sam gêdên lau. ²⁰ Samob sen e gêoc êsêac tôn, go sejon ñapopoc sa kêsêp gadob 12 e mêngec. ²¹ Ma êsêac, ten sen gên tau nan, ñacwaga amboac 5,000, ma sêsa lauo to ñapalê sa sêwin atom.

Jesu kêsêlên gêmóa ñadembom ñaô

(Mar 6:45-52; Joan 6:15-21)

²² Ma Jesu kêkac nê ñacsenomi gacgen sêpi wan sê-mun en sêna ñamaken ônêna ma en tau êmoa e êkên lau sêna acgom. ²³ En kêkên lau tau sêja ma taugen kêpi lôc gêja gebe eten mec. Oc jakêsêp su ma en taugen gêmóa nê tônê. ²⁴ Wan kêsá e jakêkô ñalunjen ma dembom kêpôn êsêac secanô gebe mu kêpuc êsêac tôn. ²⁵ Talec kêtan, go Jesu kêsêlên gêmóa dembom ñaôgen kêsá gêdên êsêac gêja. ²⁶ Ñacsenomi sêlic en kêsêlên gêmóa ñadembom ñaôgen e têtakê ma sêsôm gebe "Joe, balôm ten." Tec têtêc e sêwakic. ²⁷ Go Jesu awa kêsá seben ma kêsôm gebe "Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom." ²⁸ Tec Petere gêjô en awa gebe "Apômtau, embe aôm tau tonan, nan ôsôm ma jamoa bu ñaô jandên aôm jawac." ²⁹ Ma Jesu kêsôm gebe "Ômôên." Go Petere anga wan kêsêp kêsêlên gêmóa bu ñaô gêdên Jesu gêja. ³⁰ Mago en gêlic mu ñasênôm ma kêtakê e kêka tau su ma gêmôc gebe "Apômtau, ôkam aê sa." ³¹ Tec Jesu kêmêtôc lêma ôb tagen jakêkam en ma kêsôm gêdên en gebe "O aôm ñac, kôkên gêwin kwalec, kêtú asagenña nê ñalêlôm gêja lu." ³² Agêc jasêpi wan ma mu kêtú malô. ³³ Ma êsêac, ten sêngôn wan nan, sêpôn aenduc dêdên en ma sêsôm gebe "Anôtônê Latu aôm binñanôgoc."

Jesu gêgôm gêmác ôlin ñajam kêsá anga Genesaret

(Mar 6:53-56)

³⁴ Ma sêja e sêpi bau anga Genesaret. ³⁵ Ma gêdên ten lau gamên tonan sêjala en nan, sêkên bin kêtôm nê malac ñamagên samob gêja, go sejon lau samob, ten gên gêgôm êsêac nan, dêdên en sêja ³⁶ ma teten en gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligen. Tec samob, ten sêmoasac nan, ôlin ñajam kêsá.

Lau ñanô nê mêtê

(Mar 7:1-13)

¹⁵ Gêdên tonan Parisai to binñsuta anga Jerusalem dêdên Jesu sêja ma têtú kênac en gebe ² "Amboac ondoc, nê ñacsenomi sêgêli lau ñanô nê bin ma sebe sêni gên, nan sêkwasi lemen atom." ³ Tec en gêjô êsêac awen gebe "Ma amac taôm gêdên ten amasan nê ñagôlin langwa nan, asen Anôtônê binñsú gêwin. ⁴ Anôtô gêjac jatu gebe 'Otoc tamam agêc tênám sa, ma ten embe êpuc boa tama me têna, nan sense en su ênan.' ⁵ Mago amac asôm gebe Ñac ten êsôm êndên tama me têna gebe 'Aôm taêm kêka ñoc gên, mago gabe jakên êtu da,' ⁶ ñac tonan embe etoc tama agêc têna sa atom, oc naêndên. Tec agôm nê ñagôlin langwa ñanô kêsá ma asen Anôtônê binñsú. ⁷ Dansantêna, Jesaia geoc binñ tonec lasê jagadênjen kêpi amac gebe ⁸ Anôtô kêsôm gebe

'Lau tonec tetoc aê sa ña gêdonôlicgên, ma nê ñalêlôm gêmóa jaêc aê.

⁹ Êsêac sêjam sakin aê kwalec, gebe binñsú, ten tédôn nan, ñamalacnên bin ñaômagen.'"

Gên ten gêgôm ñamalac kêtú sêc

(Mar 7:14-23)

¹⁰ Go Jesu gêmôc lau dêdên en sêja ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Anô binñ ma nê ñac kêsá. ¹¹ Gên ten kêsô awasun nan, oc êngôm ñamalac êtu sec atom, tagen gên ten kêsá awasun, tonan tec êngôm ñamalac êtu sec."

¹² Go nê ñacsenomi jasêsôm gêdên en gebe "Parisai tau sêno binñ tonan e gêli nê ñalêlôm sa, nê kôjalagac me." ¹³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Gên samob, ten Tamoc undambên kêsê atom nan, oc êjô sa. ¹⁴ Andec êsêac, êsêac matenpec, ten sêwê matenpec. Matapec ten embe êwê matapec ten, nan oc agêc lugalun sêu tau sêsêp sê sêna." ¹⁵ Ma Petere gêjô en awa ma kêsôm gebe "Ôwa binñgôlin tonec ñam sa êndên aêac acgom." ¹⁶ Tec Jesu kêsôm gebe "Ma amac tonec amboac ondoc, nê ñac kêsá atom tagen atom êsêac me. ¹⁷ Ajala atom me. Gên samob, ten êsô awemsun nan, oc êsêp ñatêtac ma tau êtain su êna. ¹⁸ Ma gên samob, ten kapi anga ñalêlôm mênkêsá awemsun, tonan tec oc êngôm ñamalac êtu sec. ¹⁹ Gebe gên tonec anga ñalêlôm kêpi gêmên gebe Taên gêjam sec, sêjac ñamalac êndu, dêdim sêmôcwalô gêogic, sêgôm gên mockaino to mock-

aiṅṅa, geṅṅeṅ, biṅ gêga ma biṅ alôb-alôb. ²⁰ Gêṅ tonarṅ ṅai tec gêgôm ṅamalac kêtū sec. Mago embe sêkwasiṅ lemeṅ atom ma sêniṅ gêṅ, tonarṅ oc êṅgôm ṅamalac êtu sec atom."

Awê Kanaanṅa kêkêṅ gêwiṅ ṅajana
(Mar 7:24-30)

²¹ Jesu gêdi kêtaiṅ taugenṅ aṅga tonarṅ jagêô lasê gamêṅ Turu to Sidonṅa. ²² Ma gêdêṅ tonarṅ awê Kanaanṅa teṅ aṅga gamêṅ tonarṅ mêngêmôêc gebe "Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aê. Aêṅoc latuco ṅalau sec teṅ kêlêsu eṅ." ²³ Mago Jesu gêjô ênê biṅ teṅ atom. Ma nê ṅacsenṅomi dêdêṅ eṅ jateteṅ eṅ gebe "Ôkêṅ eṅ ênamaṅ, kêtaiṅ-kêtaiṅ kêdaguc aêac nec." ²⁴ Eṅ gêjô êsêac aweṅ gebe "Anôtô kêsakiṅ aê gadêṅ gôlôac Israel taunṅeṅ nêṅ domba gêbôm tec gamêṅ." ²⁵ Ma awê tau kêpônṅ aduc gêdêṅ eṅ ma kêsôm gebe "Apômtau, ônam aê sa." ²⁶ Tec Jesu gêjô eṅ awa gebe "Embe takôc ṅapalênêṅ mo su ma tambaliṅ êndêṅ kêamlatu, oc ṅajam atom." ²⁷ Ma awê tau gêjô eṅ awa gebe "Apômtau, kôsômṅac. Mago mo ṅapopoc, taṅ kêsêlô kêsêp nêṅ ṅataunêṅ tebo ṅalabu naṅ, kêamlatu seṅṅoc." ²⁸ Go Jesu gêjô eṅ awa gebe "O awê tau, aôm kôkêṅ gêwiṅ ṅajana. Amboac tonarṅ biṅ, taṅ koteṅ naṅ, êtu tôn." Ma gêdêṅ ṅasawa tonarṅgeṅ awê tau latuo ôli ṅajam kêsa.

Jesu gêgôm lau taêsam ôliṅ ṅajam kêsa

²⁹ Ma Jesu gêdi aṅga tonarṅ jagêô lasê bugêjacton Galilaiṅa, go kêpi lôc teṅ jakêponṅ tau sic gêṅgôn. ³⁰ Go lau topom-topom dêdêṅ eṅ sêja, naṅ sejoṅ nêṅ magiṅ kêsū, puliṅ, materṅpec, aweṅmê ma gêmac tokaiṅ-tokaiṅ sêwiṅ dêdêṅ eṅ sêja jatetoc êsêac sêc eṅ a-mṅa, ma gêgôm êsêac ṅajam kêsa. ³¹ Lau sêlic aweṅmê sêsôm biṅ to puliṅ ôliṅ ṅajam kêsa, ma magiṅ kêsū sêsêlêṅ to materṅpec sêlic gamêṅ, tec sê taêṅ ma sêlambiṅ Israelnêṅ Anôtô ṅanô.

Jesu gêlôm lau 4,000
(Mar 8:1-10)

³² Go Jesu gêmôêc nê ṅacsenṅomi dêdêṅ eṅ jakêsôm gebe "Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiṅ aê e bêc têlêac samuc ma nêṅ gêṅ sêniṅṅa masi, tec gabe jakêṅ êsêac têtac sawagenṅ sêna atom gebe oc eṅkaiṅ to lemeṅ êmac aṅga intêna." ³³ Ma ṅacsenṅomi sêsôm gêdêṅ eṅ gebe "Aêac tamoa gamêṅ sawa nec, oc takôc polom taêsam aṅga ondoc gebe lau tonec sêniṅ êtôm êsêac." ³⁴ Tec Jesu kêtū kênac êsêac gebe "Amacnêṅ polom tendocgeṅ gêc." Ma êsêac sêsôm gebe "7 to i palê ṅagêdô." ³⁵ Go kêsôm lau sêṅgôn sic sêṅgôn nom. ³⁶ Ma kêkôc polom 7 to i tonarṅ sa ma gêjam daṅge, go kêpô kêkôc ma kêkêṅ gêdêṅ ṅacsenṅomi, go ṅacsenṅomi sêjac sam gêdêṅ lau. ³⁷ Êsêac samob seṅ eṅ gêôc êsêac tôn ma sejoṅ ṅapopoc sa kêsêp gadob 7 e mênggêc. ³⁸ Ma êsêac, taṅ seṅ gêṅ tau naṅ, ṅacwaga 4,000, ma sêsa lauo to ṅapalê sa sêwiṅ atom.

³⁹ Eṅ kêkêṅ lau tau sêja acgom, go kêpi waṅ jagêô lasê gamêṅ Magadanṅa. ¹ enaṅa nec atom. Êsêac sêkêṅ gêwiṅ gebe êsêac embe sêmoasac lau samuc nêṅ gêṅ teṅ, go lau samuc nêṅ ṅatêmui ṅalêlômṅa elom êsêac, tec sêkwasiṅ lemeṅ gebe ṅatêmui tau tonarṅ ênaṅa.

Lau sêjatu gêṅtalô
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 Ma Parisai to Sadukai dêdêṅ Jesu jasêlêtôm eṅ ma teteṅ eṅ gebe êtôc gêṅtalô umdambêṅa teṅ êndêṅ êsêac sêlic. ² Tec eṅ gêjô êsêac aweṅ gebe "Êndêṅ êtula amac asôm gebe 'Gêjac wêcdêlanṅ, oc gamêṅ ṅajam.'" ³ Ma bêbêc asôm gebe 'Gêjac wêcdêlanṅ ma gamêṅ kêtū tau. Ocsalô gamêṅ oc êtu sec.' Gamêṅ ṅapuc tec ajala, mago têm to noc ṅabelo tec ajam kauc. ⁴ Gôlôac sec to mockaiṅṅa sêgôm moc-sac gêṅtalô, mago gêṅtalô teṅ oc êndêṅ êsêac atom, gêṅtalô Jonaṅa taṅeṅ." Go gêjam dêmôê êsêac gacgeṅ sêkô ma gêc gêja.

Parisai to Sadukai nêṅ jist
(Mar 8:14-21)

⁵ ṅacsenṅomi jasêô ṅamakerṅ ônêṅa ma sêliṅ polom siṅ sêkôc gêwiṅ atom. ⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêṅ êsêac gebe "Alic ma ajop taôm ṅapep êndêṅ Parisai to Sadukai nêṅ jist." ⁷ Ma êsêac taêṅ gêjam gêc taunṅa ma sêsôm gebe "Kec, aêac takôc polom gêwiṅ atom, tec kêsôm biṅ tonec." ⁸ Ma Jesu kêjala ma kêsôm gebe "O amac, akêṅ gêwiṅ kwalec, kêtū aṅeṅṅa amac taêm gêjam gêc taômṅagenṅ gebe akôc polom gêwiṅ atom. ⁹ Nêṅ kauc kêsa atom taṅeṅ me. Taêm gêjam polom lemeṅ teṅgeṅ, naṅ gêdêṅ lau 5,000 me masi. Ma ajonṅ ṅagêdô-gêdô sa ṅagadob tendocgeṅ. ¹⁰ Ma polom 7, naṅ gêdêṅ lau 4,000 naṅ amboac ondoc. Ajonṅ ṅagêdô-gêdô sa ṅagadob tendocgeṅ. ¹¹ Amboac ondoc nêṅ kauc kêsa atom gebe aê kasôm biṅ kêpi polom gêdêṅ amac nec atom. Ajop taôm êndêṅ Parisai to Sadukai nêṅ jist." ¹² Gêdêṅ tonarṅ nêṅ kauc kêsa gebe eṅ kêsôm biṅ sejoṅ taunṅa kêpi jist polomṅa atom, kêsôm kêpi Parisai to Sadukai nêṅ mêtê.

Petere kêsôm Jesu ṅam
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jesu kêsa gamêṅ Kaisarea Pilipiṅa, go kêtū kênac gêdêṅ nê ṅacsenṅomi gebe "Lau sêsam ṅamalacnê Latu sebe asa." ¹⁴ Ma êsêac sêjô eṅ awa gebe "Lau ṅagêdô sebe ṅackêsagu Joaṅ, ma ṅagêdô sebe Elia, ma ṅagêdô sebe Jeremia me propetenêṅ teṅ." ¹⁵ Go gêjam kênac êsêac gebe "Ma amac nec asam aê abe asa." ¹⁶ Go Simon Petere gêjô eṅ awa gebe "Aôm Kilisi tau, Anôtô mata jali nê Latu aôm." ¹⁷ Ma Jesu gêjô eṅ awa gebe "Jona latu Simon, aê aoc êôc aôm gebe ṅamalac teṅ geoc biṅ tonarṅ lasê gêdêṅ aôm atom, Tamoc taugenṅ, taṅ gêṅgôn undambê naṅ. ¹⁸ Ma aêgeṅ mênjasôm êndêṅ aôm gebe Petere, aôm poc teṅ ma

I Lau tonarṅ sekwasiṅ lemeṅ gebe ṅatemui demôêṅa

jansunj hoc gôlôac sa êsêp poc tonec naêkô, ma lamboam njanclaï êku tulu atom. ¹⁹ Aê jakênj gamênj undambêna naki êndênj aôm gebe gênj, tañ aôm ôi tônj anğa nom nañ, oc si tônj anğa undambê ma gênj, tañ aôm ônac pêla anğa nom nañ, oc sênac pêla anğa undambê.” ²⁰ Go gêjam nacsenjomi awenj auc gebe sêsôm enj wae Kilisiņa lasê êndênj lau tenj atom.

Kilisi geoc êmac êndu to êndi saņa lasê

(Mar 8:31-9:1; Luk 8:22-27)

²¹ Gêdênj tonanj Jesu geoc lasê gêdênj nê nacsenjomi kêtuj namata gebe “Aê oc jana Jerusalem ma laumata to dabunjsêga ma biñsutau sêkênj nandanj taêsam êndênj aê ma sênac aê êndu e nâbêc êtu têlêac, go jan-di sa matoc jali êsa êtiam.” ²² Tec Petere gê enj jakêsôm enj gebe “Apômtau, Anôtô êkô biñ tonanj auc. Biñ amboac tonanj êtap aôm sa atommanj.” ²³ Tec Jesu kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdênj Petere gebe “Sadanj, ôkôc taôm sa naôkô jaêc, aôm gôwa lakô aê. Aôm taêm gêjam biñ Anôtônja atom, taêm gêjam biñ njamalacnjagenj.”

²⁴ Go Jesu kêsôm gêdênj nê nacsenjomi gebe “Nac tenj embe taê ênam gebe êsap aê tônj, nañ ênac kapoac tau ma êoc nê kakesotau êndanğuc aê, ²⁵ gebe nac tenj embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nañ oc êmac êndu. Ma tenj embe êmac êndu êtu aêna, nañ oc êngônj mata jali. ²⁶ Nac tenj embe ênsôb gênj nomnja samob sa êtu ênê gênj, mago êjainj katu, oc ênam enj sa me masi. Oc ênam enj sa atom. Njamalac oc ênac da katu nja asagenj. ²⁷ Gebe Njamalacnê Latu oc êmênj to Tamanê njasawi ma nê anjela oc sêwiñj, ma êkênj nğagêjô êndênj njamalac samob êndênj-êndênjenj êtôm gênj, tañ êsêac tau nj sêgôm. ²⁸ Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac tec sêkô nec nênj nğagêdô oc sêmac êndu atomgenj, e sêlic Njamalacnê Latu tonê gôlijj êmênj acgom.” ¹ kêpi jist. Jist êtôm gebe polom samucgrnj auc (alic Mat 13:33) ma Parisai to Sadukai nênj mêtê êtôm gebe êenam launênj nğalêlôm auc amboac tonanjgenj. II

Jesu ôli kainj tênj kêsa

(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 Bêc 6 gêjaņa acgom, go Jesu kêkôc Petere ma Jakobu agêc lasi Joanj sêwiñ enj. Enj gêwê êsêac sêpi lôc nğatêpôe baliñ tenj sêja gebe nasêmoa tauñja. ² Ma sêlic enj ôli kêpô tau ôkwi e lanğanô kêpô gamênj amboac oc, ma nê nğakwê nğawasi nğab nğadma. ³ Go sêlic Mose agêc Elia seoc taunj lasê dêdênj êsêac ma sêjam biñgalôm sêwiñ enj. ⁴ Tec Petere gêoc awa sa ma kêsôm gêdênj Jesu gebe “Apômtau, nğajam gebe tamoa gamênj tonec. Embe ôsôm, go janam bec têlêac anğa tonec, aômnmênj tenj ma Mosenê tenj ma Elianê tenj.” ⁵ Kêsôm biñ tonanj gêmoa ma sêlic tao tonawê tenj gêjam ajunj êsêac, go awa tenj kêsa anğa tao kêsôm gebe “Aênjoc Latuc, tañ têtac gêwiñ enj ma galic enj nğajam nañ tonec. Akênj tanjem enj.” ⁶ Nacsenjomi sênjô e sêu

I Apômtau gêjam dônj Parisai to Sadukai nênj mêtê II Njê Petere nğam be poc. (alic Joanj 1 42)

taunj jasêc ma têtêc taunj nğanô. ⁷ Go Jesu kêsa jakêmoasac êsêac ma kêsôm gebe “Andi sa ma atêc taôm atom.” ⁸ Ma gêdênj tañ sêoc materjanô sa nañ, sêlic tenj atom, Jesu taugenj.

⁹ Êsêac sêsêp anğa lôc sêmoa ma Jesu gêjac jao êsêac gebe “Asôm gênj kainj tenj, tañ amac alic nañ, êndênj nac tenj atom e Njamalacnê Latu êndi sa anğa nğacmatênênj su acgom.” ¹⁰ Go nacsenjomi têtuj kênac enj gebe “Amboac ondoc, biñsutau sêsôm sebe Elia êmênj êmunj acgom.” ¹¹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Elia oc êmênj ma êsa gênj samob nğalanjô sa êtiam. ¹² Mago aê jasôm êndênj amac gebe Elia tec gêmênj su, ma sêjala enj atom, ma têtuj kasec enj kêtôm taênj gêjam. Ma Njamalacnê Latu oc êtap nandanj sa anğa êsêacnênj amboac tonanjgenj.” ¹³ Gêdênj tonanj nacsenjominênj kauc kêsa gebe biñ, tañ enj kêsôm gêdênj êsêac nañ, kêsôm kêpi nğackêsagu Joanj.

Jesu gêgôm nğapalê tonjalau sec ôli nğajam kêsa

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Ac sêmênj e sêo lasê dêdênj lau, ma nac tenj kêsa gêdênj Jesu jakêpônj aduc gêdênj enj ¹⁵ ma kêsôm gebe “Apômtau, taêm walô hoc latuc, tê meloc kêtê enj ma gêmoa jageo nğanô, tec gêu tau kêpi ja to kêsêp bu kêtuj dim taêsam. ¹⁶ Aê kakôc enj gadênj nênj nacsenjomi gamênj, mago têtôm gebe sênğôm enj ôli nğajam êsa atom.” ¹⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “O amac akênjgêwiñ-atom to laukesowaga, aê jamoa jawiñ amac e êndênj ondoc, ma jaôc amacnênj biñ e êndênj ondocgenj. Akôc nğapalê andênj aê amênj.” ¹⁸ Jesu gec biñ nğalau sec e kêsa anğa ênê gêja, ma gêdênj nğasawa tonanjgenj nğapalê tau ôli nğajam kêsa.

¹⁹ Go nacsenjomi dêdênj Jesu sêja sêkô tauñja ma sêsôm gebe “Amboac ondoc tec aêac atôm gebe atinj nğalau tonanj atom.” ²⁰ Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kêtuj amac akênj gêwiñ kwalecña. Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Amac embe nênj akênj êwiñ êtôm gêmêc nğamatu tagenj ênêc, ma asôm êndênj lôc tonec gebe Ômbuc taôm sa anğa tonec naôkô ônênja’ oc êmbuc tau sa êna, ma anğôm gênj tenj eselop sa atom. ²¹ [Njalau amboac tonanj nğai oc taunj sêsa nğagaô sêna atom, tatenj mec to tanam dabunj mogenj, go êtôm.]”

Jesu geoc êmac êndu to êndi saņa lasê kêtuj luagêcña

(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Ac sêsêlênj sêmoa Galilaia ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kêdabiñ gebe sêkênj Njamalacnê Latu êndênj nğamalac lemenj êna ²³ nasênac enj êndu e bêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam.” Ma nacsenjominênj nğalêlôm nğawapac kêsa nğanô.

Biñ takis lôm dabunja

²⁴ Ac jasêo lasê Kapanaum ma lau, tañ sêjac takis lôm dabunja sa nañ, dêdênj Petere jasêsôm gebe “Amacnênj mêtêmôkê oc êkênj takis me masi.” ²⁵ Tec enj gêlôc gebe “Aec.” Ma gêdênj tañ Petere kêpi andu gêja nañ, Jesu sep tagenj kêsôm gêdênj enj gebe “Si-

mon, aôm gobe amboac ondoc. Kiñ nomña nanj sêkôc awa to takis anğa asa nê, anğa tauñ latuñinên me anğa lau jaba nêñ.”²⁶ Ma Petere kêsôm gebe “Anğa lau jaba nêñ.” Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Amboac tonañ ma êsêac tauñ latuñi oc gacgenj sêmoa.”²⁷ Mago aêac dabe danğôm êsêac sêli awen sa atom. Amboac tonañ ôna bu tau nawen i ma ôkôc i ñamataña, tañ ôjac nanj, ôña awasunj, go ôtap mone tau ñateñ sa, ma ôkôc naôkênj êndênj êsêac êtu aêagêc lemenj.”

Asa êtu ñac kapôên
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 Gêdên ñasawa tonañ ñacsenjomi dêdên. Jesu sêja ma sêsôm gebe “Asa oc êtu ñac towae êlêlêc anğa gamênj undambêña.”² Tec enj gêmôêc ñapalê saunj tenj mênketoc enj kêkô êsêac ñalunjenj³ ma kêsôm gebe “Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe Amac embe akac taôm ôkwi ma atôm ñapalê atom, oc asô gamênj undambêña ana atomanô.”⁴ Ñac tañ kêkônij tau kêtôm ñapalê tonec nanj, kêtû ñac towae kêlêlêc anğa gamênj undambêña.⁵ Ma tenj embe êkôc ñapalê tenj amboac tonec sa êtu ñoc ñaênja, oc êkôc aê sa.

Tatim lau atom
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Ñac tenj, embe êtim lau saunj, tañ sêkênj gêwiñ aênja nanj nêñ tenj e êtu sec, nanj lau oc sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbaliñ enj êsêp gwêc gêdimbobsêga êna, go ñajam.”⁷ Ojae êsêac kalomtênamênj. Biñkalom oc êsa, mago ojae ñackalomma.

⁸ “Lêmam me amkaiñ embe êtim aôm gebe ôñgôm sec, nanj ôndim su ma ômbaliñ siñ. Ôñgôn matam jali amboac puliñ me magi kêsû nanj, ñajam êlêlêc sembaliñ aôm lêmam to amkaiñ samucgenj ôsêp ja, tañ kêsû gedenj tonğenja ôna nanj su.”⁹ Ma matamanô embe êtim aôm gebe ôñgôm sec, nanj ôkip sa ma ômbaliñ siñ, ômoa matam jali tomatamanô makenjenj nanj, ñajam êlêlêc sêmbaliñ aôm tomatamanô lulu ôsêp ja kêlakoc ñalamboam ñakêlêndij ôna nanj su.

Biñ gôliñ domba gêlaña
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Alic taôm gebe ambu êsêac lau saunj tonec nêñ tenj atom. Aê jasôm êndênj amac gebe Êsêacnênj anjela, tañ sêmoa undambê nanj, sêlic Tamoc, tañ gêmoa undambê nanj, lanğanô ñapanj.”¹¹ [Gebe ñamalacnê Latu gêmênj gebe ênam gêngeber sa.]

¹² “Amac abe amboac ondoc. Ñac tenj embe nê domba 100. sêmoa e ñateñ êmbôm, oc endec 99, nanj sêmoa lôc ma naensom gêbôm tonañ atom me.”¹³ Aê jasôm biññanôgenj endenj amac gebe Embe êtap sa, oc êtu samuc gên tau ñanô êlêlêc 99, tañ sêbom atom nanj su.”¹⁴ Amboac tonañ tec Tamoc, tañ gêmoa undambê nanj, gebe êsêac saunj tecenec nêñ tenj ênañ atom.

Lasitêwai tobiñ keso
(Luk 17:3)

¹⁵ “Lasim embe êñgôm sec, go ôna e agêc taômgenj lanğomanô êpi tagenj ma ômêtôc enj. Embe êkênj taña aôm, go ambiñ taôm tônj lasitêwaiña êtiã.”¹⁶ Ma embe êkênj taña aôm atom, nanj ôkôc ñac tenj me luagêc sêwiñ aôm acgom, gebe ‘ñac luagêc me têlêac, tañ sênô biñ sêwiñ nanj, sêpuc biñ tau tônj amboac tonañ.’¹⁷ Embe êkênj taña Êsêac tonañ atom, nanj ôsôm êndênj gôlôac. Ma embe êkênj taña gôlôac atom, nanj ôlic enj amboac ñac samuc me telonj tenj.

Dai biñ tônj to tanac pêla biñ

¹⁸ “Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe Gên, tañ amac ai tônj anğa nom nanj, Anôtô i tônj anğa undambê, ma gên, tañ amac anac pêla anğa nom nanj, Anôtô ênac pêla anğa undambê.”¹⁹ “Ma jasôm tenj êndênj amac êwiñ gebe Amacnêm luagêc embe nêm ñalêlôm tagenj anğa nom êtu gên samob, tañ abe aten nanjña, Tamoc tañ gêmoa undambê nanj, êñgôm ñanô êsa êndênj amagêc.”²⁰ Gebe gamênj-gamênj samob, tañ luagêc me têlêac sêpi tagenj kêtû ñoc ñaênja, tê gênğônj êsêac ñalunj.”

Biñgôliñ kêpi sakiñwaga, tañ kêsuc biñ ôkwi atom

²¹ Go Petere kêsû jakêtu kênac Jesu gebe “Apômtau, lasic embe êñgôm sec êndênj aê, oc jasuc ôkwi êtu dim tendocgenj. Êtu dim 7 oc êtôm me masi.”²² Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Aê jasôm êndênj aôm gebe êtu dim 7 genj atom, 70 e êtu dim 7 acgom.”²³ Kêtû tonañña gamênj undambêña kêtôm kiñ tenj, tañ gebe nê sakiñwaga sêwa ênê awa ñabiñ sa êndênj enj.”²⁴ Gêgôm gêjac m gêmoa ma sêkôc ñac tenj, tañ nê tốp kêtôm gold totalu milion samuc tenj gêc nanj, dêdên enj sêja.”²⁵ Ma ñac tonañ nê gên gebe êjô tốpña gêc atom, tec ñatau kêjatu gebe sêkênj êsêagêc nê awê to nêñ gôlôac ma nêñ waba samob lau sênã ôli, ma ñaôli tau êjô ênê tốp.”²⁶ Tec sakiñwaga kêpônj aduc ma keteñ nê ñatau gebe ‘Ôê aênoc biñ tônj ma aê janac nêm tốp samob e êmbacnê.’²⁷ Amboac tonañ apômtau taê walô ñac tonañ, tec kêgaboac enj su ma kêsuc tốp tau ôkwi gêwiñ.

²⁸ “Sakiñwaga tau kêsû gêja e gêdac nê ñac tenj, tañ sêjam kôm sêwiñ tauñ nanj. Ñac tonañ nê tốp denari 100 gêc enja. Tec kêkam enj tônj gêginj enj ma kêsôm gebe ‘Ônac ñoc tốp.’²⁹ Ma nê ñac tonañ gêtu tau ma keteñ enj gebe ‘Ôê ñoc biñ tônj, ma aê janac nêm tốp e êmbacnê.’³⁰ Mago enj gedec jakêbaliñ enj kêsêp kapoacwalô gebe ênac ênê tốp e êmbacnê.”³¹ Tec nê lau, tañ sêjam kôm sêwiñ tauñ nanj, sêlic gên tonañ e têtac kêbôli auc, tec sêja sêsôm biñ tonec lasê samob gêdên nêñ ñatau.”³² Go nê ñatau gêmôêc enj ma kêsôm gêdên enj gebe ‘Aôm sakiñwaga sec, aê kasuc aôm nêm tốp samob ôkwi kêtû koteñ aênja.’³³ Aê tec taêc walô aôm, ma aôm gobe taêm walô nêm ñac amboac tonañ atom me.”³⁴ Ma nê ñatau têtac ñandanj

sec ma kêkên enj gêdên gejobwaga kapoacwalôna gebe sêlênsu enj e ênac ênê tîp samob su. ³⁵ Ma amac embe asuc lasiminên biñ ôkwi tonêm ñalêlômgen atom, go Tamoc undambêna êngôm amac amboac tonanjen.”^I

Biñ sêmôcwalôna
(Mar 10:1-12; Luk 16:18)

19 Jesu gêjac mata biñ tînê su acgom, go gêdi anja Galilaia ma kêsêlên e gêô lasê Judaia ñagamên, tañ gêc Jordan ñamaken ònêna. ² Ma lau topom-topom tédaguc enj jagêgôm êsêac ñajam kêsâ anja tînê.

³ Ma Parisai ñagêdô dêdên enj sêja sebe sêlêtôm enj ma sêsôm gebe “Ñac tenj embe êwi nê awê siñ êtu biñ gêga tenja paliñ-paliñgen, oc êtôm me masi.” ⁴ Tec enj gêjô êsêac awenjen gebe “Gêdên andanjen ñac-kêkên-gênwaga kêkên awêlu ñac, nañ asam atom me.

⁵ Anôtô kêsôm gebe ‘Amboac tonanjen ñac oc êwi tama agêc têna siñ êsap nê awê tîñ, ma agêc lulu têtû ñanô tagen,’ ⁶ ma agêc têtôm gên luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagen. Gên tañ Anôtô kêkên kêkwa tau nañ, ñamalac tenj êkac su atom.” ⁷ Go Parisai sêsôm gêdên enj gebe “Ma kêtû asagenja Mose kêjatu gebe sêkên papi sêwi awê siñja acgom, go sêwi enj siñ.” ⁸ Jesu gêjô êsêac awenjen gebe “Mose gêlôc gêdên amac gebe awi nê lau siñ kêtû nêma kauc ñadanija. Mago gêdên andanjen nañ amboac tonanjen atom.” ⁹ Tec aê jasôm êndên amac gebe Ñac tenj embe nê awê êsêlên mockaiña atom, mago êwi enj siñ ma ênam awê tenj, nañ oc êngôm biñ sêjam tauñja popoc.”

¹⁰ Go nê ñacsenjomi sêsôm gêdên enj gebe “Embe lau to ñac sêjam tauñ ñabiñ amboac tonanjen, go sênam tauñ ñamoasiñ masi.” ¹¹ Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Lau samob oc nêñ kauc êsa êpi biñ tonanjen atom, lau tañ Anôtô gêwa sa gêdên êsêac nanjen. ¹² Lau ñagêdô sêmoa, tañ tenenji sêkôc êsêac têtôm gebe sênam awê atomja kwananjen, ma ñagêdô ñamalac sêjam êsêac ôkwi gebe sênam awê atom, ma ñagêdô sêmoa, tañ sêjam awê atom kêtû gamên undambêna. Tenj embe êjala ñam, oc êjala.”

Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Ma sejon ñapalê dêdên Jesu sêja gebe êkên lêma ênsac êsêac to etenjen mec. Ma ñacsenjomi sec biñ lau. ¹⁴ Mago Jesu kêsôm gebe “Andec, ma ñapalê dêndên aê sêmên. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanjen ñai têtû gamên undambêna ñatau.” ¹⁵ Go kêkên lêma gêsac êsêac su ma gêdi anja tonanjen gêja.

Ñacsenjom tolêlôm
(Mar 10:17-31; Luk 18:15-30)

¹⁶ Ma ñac tenjen gêdên enj jakêtu kênac enj gebe “Mêtêmôkê, aê janjôm gên ñajam ondoc gebe janjôn matoc jali tenjen.” ¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe

I Denari tagenjen kêtû kômwanên ñaôli bêc tagenja.

“Amboac ondoc kêtû kênac aê kêtû gên ñajamja. Ñac ñajam tagenjanô tê gêmôa. Embe taêm ênam gebe ôngôn matam jali tenjen, nañ ômansanjen biñsu.” ¹⁸ Enj kêtû kênac gebe “Biñsu ondoc.” Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Ônac ñamalac êndu atom. Ôngôm gên mockaiño to mockaiña atom. Ônam genjen atom. Ônga biñ atom.” ¹⁹ Otoc tamam agêc tênam sa ma têtac êwiñ lau wacbanjen aôm amboac têtac gêwiñ taôm.” ²⁰ Ñacsenjom tau kêsôm gêdên enj gebe “Gên tonanjen ñai samob kamasanjen su, ma janjôm asagenjen tenjen êwiñ.” ²¹ Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Embe taêm ênam gebe ômansanjen taôm e ñapep sawa, go ôna naôkên nêma waba samob lau sênam ôli ma ôkên ñaawa êndên lau ñalêlôm sawa, go nêma awa oc ênêc undambê, ma ômônên ôndanjen aê.” ²² Ñacsenjom tau gênjô biñ tonanjen e nê ñalêlôm ñawapac ñanô ma kêsâ gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Ma Jesu kêsôm gêdên nê ñacsenjomi gebe “Biñjanô, aê jasôm êndên amac gebe Ñac tolêlôm embe êsô gamên undambêna êna, oc êngôm elêmê.

²⁴ Ma jasôm êndên amac êwiñ gebe Bôc kamele tenjen oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenjen êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamên ênaña su.” ²⁵ Ñacsenjomi sênjô biñ tonanjen e têkakê ñanô ma têtû kênac gebe “Ai, amboac tonanjen asa oc ênam samuc.” ²⁶ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gên amboac tonanjen atom, mago Anôtô oc êngôm gên samob naêtôm.”

²⁷ Go Petere gêjô enj awa gebe “Ôlic acgom, aêacmênjen tec awi ma gên samob siñ gêcña ma adaguc aôm nec. Oc akôc asagenjen êjô.” ²⁸ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Biñjanô, aê jasôm êndên amac, tec adaguc aê nec, gebe Êndênjen tañ gên samob êtu wakuc nañ, Ñamalacnê Latu oc êngôn nê lêpônjen ñawasi, ma amac oc anjônjen lêpônjen 12 amboac tonanjen ma amêtôc Israelnênjen gôlôacmôkê 12.” ²⁹ Lau samob, tañ sêwi andu me lasitêwai me lunjo me tenenjen me tamenjen me ñapalê me kôm siñ êtu aênja, oc sêkôc ñagêjô êtu dim 100 ma sêwê kaijen sênjônjen materjen jali tenjen. ³⁰ Ma lau ñamatana taêsam oc têtû ñamu, ma ñamu oc têtû ñamata.

Biñgôlinjen ñapalê sêjam kôm wainjen

20 “Gamênjen undambêna kêtôm kôm wainjen ñatau tenjen, nañ bêbêc kanucgenjen gêja gebe etenjen kômwaga sênam ênê kôm wainjen. ² Enj to kômwaga nêñ biñ kêpi tagenjen gebe têtac denari tagenjen sa êndên oc tenjen. Su, go kêsakiñjen êsêac sêja ênê kôm wainjen. ³ Oc mênjen lau sa ma kêsâ gêja e jagêlic lau ñagêdô tau sêkô malaclunjen. ⁴ Tec kêsôm gêdên êsêac gebe ‘Ana kôm wainjen êwiñmanjen, oc janam ôli amac ñajam.’ ⁵ Tec Êsêac sêja. Go ocsalô to ocmata ma kêsâ gêja kêtiam nañ gêgôm amboac tonanjen ⁶ e oc kêpô sisi, gocgo kêsâ gêja e gêdac ñagêdô sêkô ma kêsôm gêdên êsêac gebe ‘Asagenjen oc samuc tonec amac taôm akô tonec.’ ⁷ Êsêac sêsôm gêdên enj gebe ‘Ñac tenjen ketenjen aêac kêtû anam kômja atom.’ Tec kêsôm gêdên êsêac gebe ‘Ana kôm wainjen êwiñmanjen.’

⁸ “Kêtulâ acgom, go kôm wainja natau kêsôm gêdên nê gejobwaga gebe ‘Ômôêc kômwaga ma ôkên nên nãoli êndên êsêac, ônac m êndên lau nãamunã ma êsêlên e êndên lau nãamata.’ ⁹ Tec lau, tanj sêmên gêdên oc kêpô sisi nanj, sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgenj. ¹⁰ Ma lau nãamataja sêmênj, tec se-boc oc sêkôc êlêlêc, mago êsêac sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgenj amboac tonanj. ¹¹ Ac sêkôc su acgom, go sêli awenã sa gêdên natau ¹² ma sêsôm gebe ‘Lau nãamunã tonac sêjam kôm kêtôm ockatu nã-sawa tagenj, mago gôjam ôli êsêac kêtôm aêac, tec aôc wapac to nãandanã oc samucgenja nec.’ ¹³ Tec natau gêjô acnên njac tenã awa gebe ‘Njacnec, aê gagôm aôm sec atom, taôm gôlôc kêtû denari tagenja gêdên aê. ¹⁴ Ôkôc nêm nãoli sa ma ôêc ôna. Aê gabe jakên njac nãamunã tonac êkôc êtôm aôm. ¹⁵ Gên natau aê katôm gebe janjôm njoc gênj êtôm taêc gêjamnja nec atom me. Ma aôm amboac ondóc. Gôlic aê sec kêtû aê njac wapômja me.’ ¹⁶ Amboac tonanj tec lau nãamu têtû nãamata, ma nãamata têtû nãamu.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanã Iasê kêtû têlêacnja
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ma gêdên tanj Jesu gebe êpi Jerusalem êna nanj, kêkôc êsêac njacsenomi ¹² sa jasêmoa nênj tanja ma kêsôm gêdên êsêac anãa intêna gebe ¹⁸ “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana ma oc sêkên Njalacnê Latu êndên lau dabunãsêga to binãsutau sêkic ênê binj, ¹⁹ go sêkên enj êndên lau samuc gebe sêsu enj susu ma si enj to sênac enj êpi kakesotau. Ma njabêc êtu têlêac, go êndi sa.”

Jakobo agêc Joan tenenji ketenã Jesu kêtû êsêagêcnja
(Mar 10:35-45)

²⁰ Gêdên tonanj Sebedai latuagêc to tenenji dêdên Jesu sêja ma tenenji kêpônã aduc gebe etenã gênã anãa Jesunê. ²¹ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe “Aôm gobe amboac ondóc.” Awê tau kêsôm gêdên enj gebe “Ôsôm êtu tônã gebe latucagêc tonac nênj tenã êngônã aôm anônã ma tenã êngônã aôm gasênã anãa nêm gamênj.” ²² Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Amac ajam kauc gênj, tanã atenã nanã. Amac atôm gebe anôm êsêp laclu, tanã aê oc janôm êsêpna nanã me.” Ac sêsôm gêdên enj gebe “Aêac atôm.” ²³ Enã kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac oc anôm êsêp aênãoc laclu, tagenã aê katôm gebe jakên lau sênãgenã njoc anônã to gasênã atom, gêjac lau, nanã Tamoc kêjal i nj êsêac sa nanãgenã njawae.”

²⁴ Êsêac lau ¹⁰ sênjô e têtû môsi njac lu lasi. ²⁵ Tec Jesu gêmôêc êsêac dêdên enj sêja ma kêsôm gebe “Amac ajalagac gebe lau samuc nênã gôlinãwaga sêkônãnj êsêac ma nênã lau kapônãnj sêjam gôlinã êsêac njajana. ²⁶ Mago amac amboac tonanj atom. Njac tenã embe taê ênac gebe êtu amacnêm njac kapônãnj, nanã êtu amacnêm sakinãwaga. ²⁷ Ma tenã embe taê ênac gebe êtu amacnêm nãamata, nanã êtu amacnêm gênjôma. ²⁸ Njalacnê Latu gêmênã gebe sênam sakinã

enãa atom, mago gebe ênac sakinã to êkên tau ênac da lau taêsam.”

Jesu gêgôm matapec luagêc sêlic gamênã kêtiam
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Ma gêdên tanã sêwi Jeriko sinã nanã, lau topom-topom sêwê têdaguc Jesu. ³⁰ Ma matapec luagêc sênãgônã intêna njatali, nanã sênjô gebe Jesu kêsêlênã gêmênã, tec sêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.” ³¹ Tec lau tonanj njai sec binã êsêagêc gebe sênam tanã tônã. Mago êsêagêc sêmôêc sêpuc sagenã gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.” ³² Tec Jesu kêkô ma gêmôêc êsêagêc ma kêsôm gebe “Agêc abe janãgôm asagenã êndênã amagêc.” ³³ Agêc sêsôm gêdên enã gebe “Apômtau, ôngômã aêagêc matenãno êpoa lasê.” ³⁴ Tec Jesu taê walô êsêagêc ma kêmoasac êsêagêc matenãno e sep tagenã matenã gêlac ma têdaguc enã. ^I

Jesu jagêô lasê Jerusalem
(Mar 11:1-11; Luk 19:28-38; Joan 12:12-19)

21 Ma gêdên tanã êsêac têdabinã Jerusalem jasêsa Betpage, tanã gêc Lôcatêkwi nanã, Jesu kêsakinã njacsenom luagêc ² ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe “Agêc asêlênã apenã malac, tanã gêc nêmã nanã, ana ma gaôgenã andac donãki têna tenã sêkô tônã ma njalatu kêkô gêwinã, nanã anãgamboac su ma awê andênã aê amênã. ³ Njac tenã embe êsôm binã êndênã amagêc, nanã agêc asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna genã tau’ ma oc êkênã gaôgenã êndênã amagêc.”

⁴ Binã tonanj kêsa gebe binã, tanã propete kêsôm nanã, êtu anô gebe

⁵ “Asôm êndênã Sion latuo gebe Gôlicgac me, nêm kinã gêdênã aôm gêmênã, njac malô kêpi jagênãgônã donãki ma gênãgônã bôc wabanã njalatu njao.”

⁶ Njacsenomagêc sêja jasêsôm kêtôm Jesu kêsakinã êsêagêc, ⁷ sêwê donãki têna to njalatu sêja jasêu nênã njakwê gêsac ma Jesu gênãgônã njao. ⁸ Lau topom nênã taêsam sêja nênã njakwê gêc intêna, ma njagêdô, sêsapu kalauã mênãsêja gêc intêna. ⁹ Ma lau, tanã sêwê topom-topom sêmunã to têdaguc nanã, sêmôêc gebe “Osana êndênã Dawidnê Latu, alanem enã, nanã gêmênã gêjam Apômtau lanã. Osana êsa anãa lôlôc.”

¹⁰ Ma gêdên tanã Jesu jagêô lasê Jerusalem nanã, lau malacnja samucgenã sêjam sêjô ma sêsôm gebe “Tônê asa.” ¹¹ Go lau topom tonanj sêsôm gebe “Propete Jesu, tanã anãa Nasaret Galilainã nanã, njac tau tonsoc.”

Jesu kêjanda lau anãa lôm dabunã
(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Joan 2:13-22)

¹² Ma Jesu kêsô lôm dabunã jakêjanda lau-samob, tanã têtulu gênã sêmoa lôm dabunã njalêlôm nanã, sêsa awê sêja ma kêtinã lau sêjam-mone-gêjô-tauwaga nênã tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nênã lêpônã pinãponã. ¹³ Go kêsôm gêdênã êsêac gebe “Teto gêc gebe ‘Aênãoc andu

sêsam gebe andu mecna,' mago amac agôm kêtü kê-
janğowaganêñ gêsunj."

¹⁴ Ma matenpec to magiñ kêsü dêdên enj sêja ma
gêgôm êsêac ôliñ najam kêsä anğä lôm dabunj. ¹⁵ Lau
dabuñsêga to biñsutau sêlic gên kaiñ tenj, tañ enj
gêgôm nanj, to ñapalê, tañ sêmôêc sêmoa lôm dabunj
gebe "Osana êndên Dawidnê Latu," tec têtü môsi,
¹⁶ ma sêsôm gêdên Jesu gebe "Biñ tec êsêac sêsôm
nec aôm gônô me." Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe
"Aec, gañôgac. Ma bi ñ tonec gebe "Aôm kômasañ lam-
biñ kêsä ñapalê saunj to gên dedec awensunj' nec amac
asam atom me." ¹⁷ Ma gêwi êsêac siñ kêsä anğä malac
gêja Betania ma gêc tônê.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Gêdên bêbêcgen Jesu gêmu gêja malac kêtiam e
mo gêjô enj. ¹⁹ Ma gêlic jambô tenj kêkô intêna, tec kê-
tu gasuc gêja e gêlic gên tenj atom, gêlic ñalauñ naô-
magenj. Ma kêsôm gêdên ka tau gebe "Aôm oc ônam
ñanô êtiam atom endenj tönğenj." Ma jambô tau
kêsêlic sep tagenj. ²⁰ Ma ñacsenjomi sêlic e sênjac
lemenj ma sêsôm gebe "Amboac ondoc, tec jambô
kêsêlic sep tagenj nec." ²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awenj
gebe "Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Embe
akênj ôwiñ ma têtmac lulu atomanô, oc anğôm gên
amboac tonañ api jambôgenj atom. Embe asôm êndên
lôc tonec gebe 'Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc
ôna,' ma oc alic ñanô êsa. ²² Ma gênj samob, tañ amac
atenj êsêp nêmc ñalêlôm embe akênj êwiñ, oc atap
ñanô sa."

Judawaga têtü kênac Jesunê ñaclai ñam

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jesu kêsô lôm dabunj gêja kêtiam jakêdônj lau. Tec
lau dabuñsêga to launên laumata dêdên enj sêja ma
têtü kênac enj gebe "Aôm gôgôm gên tonañ gôjam ña-
clai ondoc lanjô. Ma asa kêkênj ñaclai tau gêdên aôm." ²⁴
Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Aê gabe jatu kênac biñ
tenj êndên amac amboac tonañ. Embe ajô ñoc kênac,
go aê Jasam ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gên
tau nanj, êndên amac amboac tonañgenj. ²⁵ Joaññê
sanğü anğä ondoc, oc anğä Anôtônê me anğä ña-
malacnênj." Ma Êsêac taênj gêjam gêc taunğenj gebe
"Embe tasôm gebe anğä Anôtônê, enj oc êsôm êndênj
aêac gebe Ma amboac ondoc tec akênj gêwiñ enj atom.
²⁶ Ma embe tasôm gebe anğä ñamalacnênj, oc tatêc
lau gebe samob sêlic Joañ kêtôm propete." ²⁷ Tec sêjô
Jesu awa gebe "Aêac ajam kauc." Ma enj kêsôm gêdênj
êsêac gebe "Amboac tonañ aê jasôm ñaclai, tañ gêjam
aê sa ma gagôm gênj tau nanj, lasê êndênj amac atom
amboac tonañgenj.

Biñğöliñ latuagêcnênj biñ keso taunja

²⁸ "Amac abe amboac ondoc. Nac tenj latu luagêc
sênğônj. Enj gêdênj ñacsêga gêja ma kêsôm gebe
'Latucenec, ocsalô ôna ônam kôm wainja.' ²⁹ Nac tau

gêjô enj awa gebe 'Apômtau, aêc.' Mago gêja atom.
³⁰ Go gêdênj ñac sêu ñ gêja ma kêsôm amboac
tonañgenj gêdênj enj. Tec ñac tau gêjô enj awa gebe 'Aê
gadec.' E saunğenj, go taê gêjam tau tec gêja. ³¹ Nja-
clagêc tonañ nênj asa gêgôm tamenjinê biñ kêtü tönj."
Ma êsêac sêsôm gebe "Ñac saunj." Jesu kêsôm gêdênj
êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe
Telonj to mockainj oc sêsô Anôtônê gamênj sêna sê-
munj amac. ³² Joañ tec gêdênj amac gêmênj ma kêtôc
biñ, tañ Anôtô kêjatu nanj, gêdênj amac gebe an-
danğuc, mago akênj gêwiñ enj atom. Telonj to mock-
ainjogenj tec sêkênj gêwiñ enj. Amac tec alicgac, mago
taêm gêjam taôm to akênj gêwiñ enj atom.

Biñğöliñ kêpi kôm wainja to ñagejobwaga

(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ "Anjô biñğöliñ tenj. Andu ñatau tenj gêmoa, nanj
kêsê wain kôm tenj, gêsô tunj e kêsô tau ma kêsap
sêpip wain ñamala to kêkwê andu ñaatêkwa baliñ kêtü
sejop kôm taunja, go kêmasaanj biñ gêdênj lau sênam
kôm êpiña ma enj tau gêja gamênjbôm tenj. ³⁴ Noc
wain ñanô êsanja kêdabiñ, go kêsakiñ nê sakiñwaga
gêdênj kômwaga sêja gebe sêkôc ênê ñanô. ³⁵ Ma lau-
sêjam-kômwaga sêkôc ênê sakiñwaga tönj jasi tenj ma
sêjac tenj êndü ma têtuc tenj ña poc. ³⁶ Ma kêsakiñ
ñagêdô kêtiam sêlêlêc ñamatana su sêja e sêgôm gênj
tonañgenj gêdênj êsêac. ³⁷ Kêtü ñamu enj kêsakiñ nê
latu gêdênj êsêac gêja ma kêsôm gebe 'Êsêac oc tetoc
aênjoc latuc sa.' ³⁸ Kômwaga sêlic latu tau gêmênj ma
sêsôm gêdênj taunj gebe 'Ñac-gêwê-kaiñ-gênjên-
sêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac enj êndü ma ênê
gênjênsem êtu aêacnênj.' ³⁹ Go sêkôc enj tönj ma têtinj
enj anğä kôm wainja kêsä gêja e sêjac enj êndü. ⁴⁰ Am-
boac tonañ kôm wainja ñatau embe êd lasê, oc
ênğôm lau-sêjam-kômwaga tonañ amboac ondoc." ⁴¹
Ma êsêac sêsôm gêdênj enj geb "Oc enserj lau sec
tonañ popoc ma êwi kôm wainja siñ êndênj lau tenj sê-
nam kôm êpi, tañ sêkênj kôm ñanô êndênj enj êtôm
ñanocgenj nanj." ⁴² Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe
"Poc tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nanj,
poc tonañgenj tec kêtü poc kêclêsunja.
Gên tonañ Apômtau gêgôm,
tec matenjanô talic amboac gênjsêga tenj.'
Biñ tonañ teto gêc, oc asam atom me. ⁴³ Amboac
tonañ jasôm êndênj amac gebe sêkôc Anôtônê gamênj
su anğä amacnêmc ma sêkênj êndênj lau tenj gebe sê-
nam ñanjanô. ⁴⁴ Nac tenj embe êtuc êpi poc tonec, oc
ôli êngic, ma poc tau êmbe êtuc êpi tenj, oc êsac enj
popocgenj." ⁴⁵ Lau dabuñsêga to Parisai sênjô ênê biñğöliñ e sê-
jala gebe enj kêsôm biñ kêpi êsêac. ⁴⁶ Tec sebe sêkam
enj tönj, mago têtêc lau gebe sêlic enj kêtôm propete
tenj. ^I

I Osana ñam gebe lambiñ.

Bingôliņ kēpi moasiņ awēņa

(Luk 14:15-24)

22 Go Jesu gēōc awa sa ma gējam kētu bingôliņeņ gēdēn ēsēac kētiām ma kēsōm gebe ² “Gamēn undambēņa kētōm kiņ teņ kēsi awē gebe latu ēnam. ³ Ma kēsakiņ nē sakiņwaga gebe nasēkalem ēsēac, taņ jaeņ moasiņ awēņa gēdēn ēsēac kwananġeņ naņ, e dedec ma sēmēn atom. ⁴ Go kēsakiņ sakiņwaga ŋagēdō ma kēsōm gebe Asōm ēndēn ēsēac, taņ jaeņ gēdēn ēsēac naņ, gebe ‘Alicgac, aē gagōm ŋoc moasiņ su, gaguņ ŋoc bulimakao to bōc ŋadambē kapōēn-kapōēn ma gajac dabiņ ġēn samob e gēbacnē. Amboac tonaņ amēn ma aniņ moasiņ awēņa tau.’ ⁵ Lau tau sēņō e sēkōn auc ma sēc ēliņ-ēliņ. Teņ ġēja nē kōm, ma teņ ġēgōm nē kōm awaņa. ⁶ Lau ŋagēdō sēkam ēnē sakiņwaga tau tōn ma sēlēsu ēsēac e sējac ēsēac ēndu. ⁷ Tec kiņnē lai kēpoa ma kēkēn nē lausiņ sēja e sesen lau, taņ sējac ēnē sakiņwaga ēndu naņ su ma sēkēc ēsēacnēn malac ja ġeņ. ⁸ Gocgo kēsōm gēdēn nē sakiņwaga gebe ‘Moasiņ tau tec gajac dabiņ su, mago ēsēac, taņ jaeņ gēdēn ēsēac naņ, tētōm atom. ⁹ Amboac tonaņ naakō intēna ġēga tau ma embe andac lau, go akalem ēsēac sēmēn sēniņ moasiņ awēņa.’ ¹⁰ Tec sakiņwaga tonaņ ŋai sēsa intēnaņa sēja ma sējac lau samob, taņ dēdac naņ sa, sec to ŋajam ġoliņ-ġoliņeņ e ŋaclen sēlōc andu moasiņņa.

¹¹ “Ma kiņ kēsō ġēja gebe ēlic ŋaclen. Ma ġelic ŋac teņ ġēmoa, taņ kēsō ŋakwē moasiņņa atom. ¹² Tec kēsōm gēdēn eņ gebe ‘Ŋacnec, aōm kōsō ŋakwē moasiņņa atom, mago amboac ondoc tec kōsō ġōmōēn.’ Ma ŋac tau awamē kēsa. ¹³ Go kiņ kēsōm gēdēn sakiņwaga gebe ‘Ansō eņ lēma to akaiņ tōn ma ambaliņ eņ ēsa naēsēp ġēsunġōm ŋalēlōm ēna, ec ētaņ ma luluņ ēkōsiņ ēpi tau.’ ¹⁴ Ŋakalem gēdēn lau ġwalēkiņ, mago sējaliņ uluġeņ sa.”

Biņ takisņa

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Go Parisai sēja sēkic biņ sebe sēwa lip Jesu ŋa tau nē biņ. ¹⁶ Tec sēsakiņ nēn ŋacseņomi to Herodonē lau dēdēn Jesu jasēsōm gebe “Mētēmōkē, aēac alic aōm ŋac biņŋanōņa ma kōdōn Anōtōnē intēna ŋa biņŋanōġeņ ma goe go lau teņ atom ma kōpuc open lau teņ atom. ¹⁷ Amboac tonaņ ōsōm biņ, taņ taēm ġējam naņ ēndēn aēac. Embe takēn takis ēndēn kaisara oc eso biņsu me masi.” ¹⁸ Mago Jesu kējala ēsēacnēn ŋalēlōm sec, tec kēsōm gebe “Amac dansaņtēna, amboac ondoc tec abe alētōm aē. ¹⁹ Akōc mone takisņa mēnġalic acgom.” Tec ēsēac sēkōc denari teņ dēdēn eņ sēja. ²⁰ Ma kēsōm gēdēn ēsēac gebe “Asa nē ŋakatu to ŋatalō tonec.” Ēsēac sēsōm gebe “Kaisaranē.” ²¹ Tec kēsōm gēdēn ēsēac gebe “Amboac tonaņ akēn kaisaranē ġēn ēndēn kaisara ma Anōtōnē ġēn ēndēn Anōtō.” ²² Ēsēac sēņō biņ tonaņ e sē taēn ma sēwi eņ siņ ma sēc sēja.

Ŋacmatē sēndi sa ŋabiņ

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ ġēdēn bēc tonanġeņ ma Sadukai, taņ sēsōm sebe ŋacmatē oc sēndi sa atom naņ, dēdēn Jesu sēja ma tētu kēnac eņ gebe ²⁴ “Mētēmōke, Mose kasōm gebe ‘Ŋac teņ embe ēmac ēndu ma nē ġōlōac masi, naņ lasi ēnam ēnē awētuc gebe ēka ġōlōac lasē ējō tēwa su.’ ²⁵ Lasitēwai 7 sēmoa sēwiņ aēac. Ŋacsēga ġējam awē e ġēmac ēndu. Ēnē wakuc masi, tec ġēwi nē awē siņ gēdēn lasi, taņ kēsi eņ naņ. ²⁶ Awē tagen tonaņ ma lasitēwa m teņ tonaņ sējam ġelom-ġelom ġakēsu ŋac saun. ²⁷ Samob sēmac acgom, go awē tau ġēmac ēndu kēdaguc. ²⁸ Ēndēn noc ŋacmatē sēndi saņa, eņ oc ētu lau 7 nēn asa nē awē gebe ēsēac samob sējam eņ su.”

²⁹ Ma Jesu ġējō ēsēac awenġeņ gebe “Amac ajala mētē to Anōtōnē ŋaclai atom, tec taēm ġējam biņ keso. ³⁰ Gebe ēndēn noc ŋacmatē sēndi saņa ŋacwaga oc sēnam awē atom ma lauo sēnam ŋac atom, samob tētōm aņela, taņ sēmoa undambē naņ. ³¹ Biņ ŋacmatē sēndi saņa, taņ Anōtō kēsōm gēdēn amac ġēc mētē naņ, asam atom me. Eņ kēsōm gebe ³² ‘Abrahamnē Anōtō aġēc Isaknē Anōtō ma Jakobnē Anōtō aē.’ Eņ ŋacmatēnēn Anōtō atom, eņ lau matenġeņ ġali nēn Anōtō.” ³³ Lau topom-topom sēņō biņ, taņ Jesu kēdōn naņ, e tētakē.

Biņsu ŋalō, taņ kēlēlēc ŋagēdō su naņ

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Parisai sēņō eņ ġējam Sadukai awenġeņ auc, tec sēkac tauņ sa ³⁵ ma acnēn biņsutau teņ gebe ēlētōm eņ, tec kētu kēnac gebe ³⁶ “Mētēmōkē, biņsu ŋajatu ondoc kapōēn kēlēlēc ŋagēdō su ġēc biņsu ŋabuku.” ³⁷ Ma eņ kēsōm gēdēn eņ gebe “‘Tēmtac ēwiņ Apōmtau, aōmnēm Anōtō, tonēm ŋalēlōm samuc ma nēm katōm samuc ma nēm kauc samuc ēwiņ eņġeņ.’ ³⁸ Biņsu ŋajatu ŋamataņa tonaņ tec kapōēn kēlēlēc. ³⁹ Kētu luagēcņa kētōm tonaņ gebe ‘Tēmtac ēwiņ lau wacbaņ aōm amboac tēmtac ġēwiņ taōm.’ ⁴⁰ Biņsu ŋajam luagēc tonaņ tec gedēn Mosenē biņsu samob to propetenēn biņ tōn.”

Kilisi asa nē latu eņ

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Parisai sēkac tauņ sa sēmoa ma Jesu kētu kēnac ēsēac gebe ⁴² “Amac taēm ġējam biņ amboac ondoc kēpi Kilisi, asa nē latu eņ.” Ma ēsēac sēsōm gēdēn eņ gebe “Dawidnē latu.” ⁴³ Eņ kētu kēnac ēsēac gebe “Amboac ondoc, Ŋalau ġēōc Dawid awa sa ma kēsam eņ gebe ‘Apōmtau’ ma kēsōm gebe ⁴⁴ ‘Apōmtau kēsōm gēdēn aēņoc Apōmtau gebe mēņōņġōn aēņoc anōņa e ġakēn nēm ŋacjo sēnēc amkaiņ ŋalabu acgom.’ ⁴⁵ Embe Dawid ēsam eņ gebe ‘Apōmtau’ mago amboac ondoc tec Kilisi kētu ēnē latu.” ⁴⁶ Ma ŋac teņ kētōm gebe ējō eņ awa ŋa biņ teņ atom ma gēdēn bēc

tonañ têtêc tañ e têtù kênac biñ tej gédên en kêtiam atom.

Jesu geñ oliñ biñsutau to Parisai

(Mar 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)

23 Gédên ñasawa tonañ Jesu kêsôm biñ gédên lau pom kapôên tej to nê ñacsenjomi gebe ² "Biñsutau to Parisai tédôn to sêwa Mosenê biñsu sa. ³ Amboac tonañ biñ samob, tañ sêsôm gédên amac nañ, ajop to amansañ. Tagerñ gên, tañ sêgôm nañ, añgôm atom, gebe êsêac sêsôm gêc awensungerñ, mago tañ sêgôm atom. ⁴ Êsêac sêkic gên ñawapac ma sêu gêsac lau magiñm, ma êsêac tañ segen taungerñ. ⁵ Êsêac sêgôm nêñ gên samob kêtù ñamalac sêlicñagerñ, sebec nañerñerñ kapôên mecña to sêsô ñakwê ñalêsô baliñ. ⁶ Ma êsêac têtac gêwiñ sebe sênac tañ mata-mata gebe sêngôn ñamatagerñ aña gamên sêniñ gênña to aña lôm amboac tonanjerñ, ⁷ ma sebe lau awerñ ênac êsêac aña malacluñ to sêsam êsêac gebe 'Mêtêmôké'. ⁸ Mago sêsam amac gebe 'Mêtêmôké' atom, ñac tagerñ kêtù nêñ mêtêmôké ma amac samob atu ñalasiñtêwaigerñ. ⁹ Ma asam ñac tej aña nom gebe 'Tamemi' atom, amac Tamemi tagerñ têtê gêmôa undambê. ¹⁰ Ma sêsam amac gebe "Laumata mêtênja" atom, gebe amacnêñ laumata mêtênja tagerñ tec Kilisi tau. ¹¹ Amacnêñ ñac kapôên atu amacnêñ sakiñwaga. ¹² Tej embe etoc tau sa, go Anôtô êkônin en ma tej embe êkônin tau, go Anôtô etoc en sa. ¹³ "Ojaê amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, tec êlai gamên undambêña auc gédên ñamalacgoc. Amac taôm oc asô ana atom, ma lau tañ sebe sêsô sêna nañ, tec amac akô êsêac auc sêwiñ. ¹⁴ ["Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, tec añañgo awêtucnên andu to ñawaba ñawaô, mago akwa taôm auc ña mec baliñ. Ñagêjô oc êtap amac sa êlêlêc.] ¹⁵ "Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, tec ajac laoc gwêc to masañmgerñ abe anam ñac jaba tagerñ ôkwi êtu Juda. Ma embe anam en ôkwi su, oc añgôm en êtu lamboam ñakêlêndin ñalatu êlêlêc amac taôm su. ¹⁶ "Ojae amacmên tec matempec, mago abe awê lau. Amac asôm gebe 'Ñac tej embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagerñ embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ ñagold, tonañ tec oc êngôm ñanô êsa.' ¹⁷ Meloc to matempec ñanô amac. Gên ondoc ñanô, gold me lôm dabuñ, tañ gêgôm gold kêtù gên dabuñ. ¹⁸ Ma tej gebe 'Tej embe êtôc lêma êpi altar, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma tagerñ embe êtôc lêma êpi da, tañ gêsac altar tau ñaô, tonañ tec oc êngôm ñanô êsa.' ¹⁹ O matempecac, gên ondoc ñanô, da me altar, tañ gêgôm da kêtù dabuñ. ²⁰ Ñac embe êtôc lêma êpi altar, nañ oc êtôc êpi altar tau to gên samob, tañ gêsac ñaô nañ êwiñ. ²¹ Ma tej embe êtôc lêma êpi lôm dabuñ, nañ oc êtôc êpi lôm tau to ñac, tañ gêmôa lôm ñalêlôm nañ êwiñ. ²² Ma ñac tej

embe êtôc lêma êpi undambê nañ oc êtôc êpi Anôtônê lêpôn to ñac, tañ gêngôn ñaô nañ êwiñ.

²³ "Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, amac embe atap laki to gwêc ma môsi 10-10 sa, go akên ñaten êtu da. Ma biñsu ñakolen ñanô tonec biñgédên to taêm walô lauña ma akên gêwiñ, tec awi siñ, Dañgôm tej ma dawi tej siñ atom. ²⁴ Amac matempec, mago abe awê lau. Embe anin gwada saunsaun, go ajalin ñatêkwa ñapepgerñ, ma bôc tec aen totêkwagerñ.

²⁵ "Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, tec akwasin laclu to suc ñadêmodêña ñapep ma ñalêlôm gengerñ to gên wauc-wauc gêjam auc. ²⁶ Aô, matapec Parisai, ôkwasin laclu ñalêlôm êmuñ acgom, go ñadêmodêña ñawasi êsa êwiñ.

²⁷ "Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, amac tec atôm sêô, tañ sêsê ñadêmodêña ña pocco gebe ñakatu ñajam, go ñalêlôm nañ ñacmatê ñatêkwa to gên gêmôb gêjam auc. ²⁸ Amac atôm tonañ. Ñamalac sêlic amacnêñ ñadêmodêña ña amboac lau gadên, mago nêñ ñalêlôm tec biñdansañ to gên sec gêjam auc.

²⁹ "Ojae amac dansañtêna, biñsutau to Parisaimên, tec akwê andu kêkô propetenên sêô ñaô to ajam gêlôn lau gédên nêñ sêô ³⁰ ma asôm gebe 'Aêac embe dañgôn êndên tameninên têtê, oc tawe propetenên dec ñakaiñ atom.' ³¹ Amacnêñ biñ tonañ gêwa amac sa gebe Lau tañ sêjac propete êndu nañ, nêñ latunji amac. ³² Amboac tonañ anac dabin tameminên secmañ. ³³ Moac to lêñuckêm ñalatu amac, abe aêc lamboam ñakêlêndin ñamêtôc su amboac ondoc.

³⁴ Amboac tonañ alic acgom, aê jasakiñ propete to lau malô ma biñsutau êndên amac, ma amac oc anac êsêacnên ñagêdô êndu to anac ñagêdô sêpi kakesotau ma ai ñagêdô aña nêñ lôm ma ajanda ñagêdô selom-selom malacgerñ sêna, ³⁵ gebe dec ñajam samob, tañ sêkêc siñ aña nom gédên ñac gédên Abelnê dec e gédên Balakia latu Sakaria nê dec, tañ ajac en êndu aña lôm dabuñ tau to altar dajaña ñasawa nañ, êpi amac samob. ³⁶ Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Gên samob tonañ ñai ñagêjô oc êtap lau têtê tonecña sa.

Jesu kêtan tanjiboa kêpi Jerusalem

(Luk 13:34-35)

³⁷ "Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakiñ dêdên aôm sêwac nañ, ña poc êndu. Aê gagôm gênjêlôm elêmê gabe janac aôm nêñ ñapalê sa amboac talec têtêna gêjac ñalatu sa sêsô magê ñalabu, mago amac adec. ³⁸ Alic acgom, amacnêñ andu oc êtu tuc êkônja. ³⁹ Aê jasôm êndên amac gebe Galoc oc alic aê êtiam atom, e taôm asôm gebe 'Lambiñ êndên en, tañ gêmên gêjam Apômtau lanô nañ.'" ^I nañerñerñ toatali ñasec-ñasec. Êsêac teto biñsu ñagêdô kêsêp papia ma sêkêñ kêsêp atali ma sebec gédên noc mecña. Ñakwê ñalêsô aclê ñam gebe êkên puc lau e sêlin Anôtônê biñsu siñ atom.

I Mosenê biñsu kêtatu gebe lau Juda sêmansañ

Jesu geoc sensen lôm dabun su nabin lasê

(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 Jesu kêsa anga lôm dabun gêja ma nê nacsenomi dêdên en sêja sebe têtôc lôm dabun naandu êndên en. ² Tec en gêjô êsêac awen gebe "Amac alambin gên samob tônê me. Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Poc ten oc êngôn ten jaô an-ga tonec atom, têta samob salin-salinger." "

Gênwapac ênac m tau

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jesu jagêngôn Lôcatêkwi acgom, go nacsenomi dêdên en sêja jasêmoa nêj tauja, go sêsôm gebe "Ôsôm êndên aêac acgom, êndên ondoc bin tonan njanô êsa ma asagen oc êtu aôm ômôên to nom nhatêku êsuja nabelo."

⁴ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Alic taôm gebe lau sênac amac ôkwi atom. ⁵ Lau gwalêkin oc sênac aê lanôc sêmên ma sêsôm gebe 'Aê Kilisi,' ma sênac lau taêsam ôkwi. ⁶ Malôgen oc anô sin jawae to sin naboja. Alic taôm, atakê atom. Gên samob tonan mênêsa, mago noc nhatêku êsuja atom tagen. ⁷ Laum ten sêndi sebe sênac sin êndên laum ten ma gamên ten êndên gamên ten to tóbôm êsa ma ôjô ênamênac êtôm gamênjen. ⁸ Gên samob tonan naj gêjac m gên nandan njanô tau.

⁹ "Go sêkên amac gebe sêlênsu amac e sênac amac êndu. Ma lau tomôkêtomokê têtac endec amac êtu aênoc nêja. ¹⁰ Êndên tonan lau taêsam oc sêwi sêkên gêwin sin to seoc tauja lasê-lasê ma têtac endec tauja. ¹¹ Ma propete dansan gwalêkin oc sêndi sa mênênsênac lau taêsam ôkwi. ¹² Êtu gên alôb-alôb ênac sêganja lau taêsam nêj têtac gêwin oc njaluc êsa. ¹³ Ma nac, ten êpuc tau tôn e êndên namadin nan, Anôtô ênac en kêsi. ¹⁴ Ma sênac mêtê êpi jawae njam Anôtônê gamênja tonec anga nom samucjen e lau samuc samob sênô, go bêc nhatêku êsuja tau mênêsa."

Gênwapac njanô tau

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ "Embe alic gên alôb-alôb, ten propete Daniel kêsôm nabin nan, ensen gên jawao êkô gamên dabun—lau ten sêsam bin tonec nan, nêj kauc êsaman — ¹⁶ go êsêac, ten sêngôn Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna. ¹⁷ Ten embe êngôn salôm jaô, nan oc êsêp naêkôc nê gên su anga nê andu atom. ¹⁸ Ma ten embe êmoa kôm, nan êmu naêkôc nê njakwê atom. ¹⁹ Ojae lauo, ten sêmoa ten to êsêac, ten sêkên su napa-lê sêmoa nanmên êndên bêc ônê. ²⁰ Amboac tonan aten mec êtu aêc êndên komô to êndên sabet atomja, ²¹ gebe êndên bêc ônê gênwapac kapôên êsa êtôm ten kêsa gêdên nom nhatên andanjenja e mêngêdên galoc atom, ma êtu namu oc êsa amboac tonan êtiam atomano. ²² Ma embe Anôtô ênac bêc tonan njagêdô êngic atom, oc lau ten sêngôn mater jali atom. Mago

êtu lau, ten en kêjalij êsêac sa nanja, tec oc ênac bôc tonan êngic.

²³ "Êndên tonan ten embe êsôm êndên amac gebe 'Alic acgom, Kilisi tec gêmoa tonec' me 'Gêmoa ônê,' nan akên êwin atom. ²⁴ Kilisi dansan to propete dansan oc mênênsêsa ma sêngôm gênjalô kapôên to gênêga. Embe têtôm, go sêwê lau Anôtô kêjalij êsêac sanja ôkwi amboac tonan. ²⁵ Alic acgom, aê kakên puc amac kwananjenjac.

²⁶ "Amboac tonan embe sêsôm êndên amac gebe 'Alic acgom, en gêmoa gamên sawa,' nan asa ana atom. Embe sêsôm gebe 'Alic acgom, en gêmoa balêmlêlôm,' nan akên êwin atom. ²⁷ Kêtôm ôsic kêkac anga gamên oc kêpinja gê tônjen e gêdên gamên oc kêsênja nan Namalacnê Latu embe êmên, oc êtôm tonan.

²⁸ Gêngêmb ten embe ênêc, nan aoco sêkac tauja sa.

Namalacnê latu êmu êmên

(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ "Gênwapac nabêc tonan êmbacnê, go sep tagen oc ênac kanuc ma ajôn êngamin jawê ma utitalata êpôp-êpôp anga undambê, ma gên njalai undambêja kôtên-kôtênjen. ³⁰ Tonan su acgom, go Namalacnê Latunê gêbôm anga undambê mênêsa ma lau tomôkê-tomôkê samob anga nom oc têtan tanjibo ma sêlic Namalacnê Latu êngôn tao undambêja jaô tonajalai ma tonajasi kapôên êmên. ³¹ Ma en oc êsak-in nê njela todauc êtan kapôên ma êsêac sênac ênê lau, ten kêjalij êsêac anga mu aclê nam to anga undambê namadin samobjen nan sa.

Kalelon êkên puc aêac

(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² "Kalelon êtu binjolin êwa nêj kauc sa. Êndên ten njalaka êlin têkwi to namatadêbu êjac sa nan, ajala gebe ockêsa kêdabin. ³³ Amac amboac tonan. Êndên tê alic gên samob tonan naj mênêsa nê, ajala gebe Nac tau mênkêdabin katam. ³⁴ Binjanô, aê jasôm Êndên amac gebe Gôlôac tonec oc sênanja atom e gên tonan naj samob njanô êsa acgom. ³⁵ Undambê to nom oc ênanja, mago aênoc bin oc ênanja atomano.

Nac ten kêjala bêc to ockatu atom

(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Bêc tonan to ockatu nac ten kêjala atom e njela undambêja sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonan, Tama taugen tec gêlic. ³⁷ Namalacnê Latu êmu êmên nabêc oc êtôm Noanê bêc. ³⁸ Gêdên ten bu kêsun atomjen nan, sen to sênôm gên ma nac sêjam awê to awê sêjam nac, sêgôm sêmoa e gêdên bêc, ten Noa kêsô wan njalêlôm gêja nan, ³⁹ ma sêjam kauc taujen sêmoa e bu kêsun mênjesen êsêac samob su. Namalacnê Latu êmu êmên nabêc oc êtôm tonan. ⁴⁰ Êndên tonan nac luagêc oc sêmoa kôm, nan Anôtô oc êkôc ten sa ma êwi ten sin, ⁴¹ ma awê luagêc oc sêlai polom sêmoa, nan Anôtô oc êkôc ten sa ma êwi ten sin. ⁴² Amboac tonan anam jali gebe ajam kauc bêc amacnê Apômtau êmu êmênja. ⁴³ Ajala tonec

gebe Andu n̄atau embe êjala ockatu geŋgeŋtêna oc êmên êndên êmbêcŋa, naŋ oc ênam jali gebe êkô geŋgeŋtêna auc, ec êtuc ênê andu popoc atom. ⁴⁴ Tec amansaŋ taôm amboac tonanŋen gebe N̄amalacnê Latu êmên êndên ockatu, naŋ amac abe oc êmên atom naŋ.

Bingôliŋ sakiŋwaga gêden to kesonja (Luk 12:41-48)

⁴⁵ "Sakiŋwaga ŋanên ma tokauc ondoci, taŋ nê n̄atau kêkên en gebe ejop ênê komwaga gebe êkên mo êndên êsêac êtôm ŋanocŋen. ⁴⁶ Aê aoc êoc sakiŋwaga tonan, taŋ nê n̄atau êmu êmên ma êtap en sa gebe kêsap nê kôm tôn gêmoa. ⁴⁷ Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe n̄atau oc êkên en ejop ênê waba samob. ⁴⁸ Ma sakiŋwaga sec tonan embe taê ênam ênêc tau gebe 'N̄oc n̄atau gêjam gamên tôn,' ⁴⁹ ma ênac m gebe i nê sakiŋwaga ŋagêdô ma êniŋ to ênôm gên êwiŋ lau, taŋ sênôm gên e kêjanŋiŋ êsêac naŋ, ⁵⁰ go sakiŋwaga tonan nê n̄atau êmên êndên bêc, naŋ en gebe oc êmên atom naŋ, to êndên ockatu, naŋ en kêjala atom naŋ, ⁵¹ oc ênac en popoc to êkên ŋagêjô êpi en êwiŋ dansan̄têna, go ac têtan ŋanô ma luŋluŋ êkôsiŋ êpi tau anŋa ônê.

Bingôliŋ awêtakiŋ 10ŋa

25 "Êndên tonan gamên undambêna oc êtôm awêtakiŋ 10 sêkôc nêŋ lamp sa ma sêpuc ŋac-gebe-ênam-awêwaga tontôn sêja. ² Êsêacnêŋ lemeŋ teŋ nêŋ kaucmê ma lemeŋ teŋ tokauc. ³ Kaucmêo sêkôc nêŋ lamp sa, mago sêkôc buja gêwiŋ atom. ⁴ Ma êsêac tokauc, naŋ tec sêkôc buja kêsêp kekec gêwiŋ nêŋ lamp. ⁵ Ŋac-gebe-ênamawêwaga gêjam gamên tôn ma êsêac sêjac tuluc sênŋôn e sêc bêc samob.

⁶ "Gêdên gêbêc gêja lugeŋ môêc teŋ kêtan gebe 'Aô, ŋac-gebe-ênam-awêwaga gêmên, apuc en tontôn ana.' ⁷ Gêdên tonan awêtakiŋ samob dêdi sa ma sêmasan nêŋ lamp. ⁸ Go kaucmêo sêsôm gêdên tokauco gebe 'Akên buja ŋagêdô êndên aêac gebe aêacma lamp oc êmac.' ⁹ Tec tokauco sêjô êsêac awen gebe 'Masigoc, oc êtôm aêac sêlên atom. Amboac tonan naanam ôli nêŋ êndên têtulu-gênwaga acgomman.' ¹⁰ Êsêac tonan sebe sênam ôIi, tec têtulu lênŋa sêmoa ma ŋac-gebe-ênawêwaga gêmên e êsêac, taŋ sêmasan tauŋ kwananŋen naŋ, sêsô sêwiŋ en gebe nasênŋiŋ ŋamoasiŋ ma katam ŋajanŋa kêsa.

¹¹ "Sêmoa acgom, go awêtakiŋ ŋagêdô, naŋ sêmên amboac tonan ma sêsôm gebe 'Apômtau, Apômtau, ôIêc katam su êndên aêac.' ¹² Mago en gêjô êsêac awen gebe 'Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Gajam kauc amac.' ¹³ Amboac tonan anam jali, gebe ŋabêc to ŋaockatu amac ajam kauc.

Bingôliŋ gold totaluŋa (Luk 19:12-27)

¹⁴ "Têm tau tonan tanam dôn êpi ŋamalac, taŋ gebe êna gamênbôm teŋ naŋ. En kêkalem nê sakiŋwaga

gebe ênac sam nê waba êndên êsêac. ¹⁵ En kêkên gold talu lemeŋ teŋ gêdên ŋac teŋ, ma luagêc gêdên ŋac teŋ, ma teŋ gêdên ŋac teŋ, kêtôm êsêacnêŋ kauc, ma gêc gêja. ¹⁶ Ma ŋac, taŋ kêkôc talu lemeŋ teŋ naŋ, gêja sebeŋ jagêjam kôm kêpi awa tau ma kêtulu gên e kêtap talu lemeŋ teŋ sa mênŋêwiŋ. ¹⁷ Ma ŋac, taŋ kêkôc talu luagêc naŋ, kêtulu luagêc mênŋêwiŋ. ¹⁸ Ma ŋac, taŋ kêkôc tagen naŋ, gêja jakêkwê nom ma kêsun nê n̄ataunê awa auc.

¹⁹ "Ŋasawa ŋênŋen gêjana su, go sakiŋwaga tonan nêŋ n̄atau gêmu gêmên gebe sêwa awa ŋam sa êndên en. ²⁰ Ma ŋac, taŋ kêkôc gold talu lemeŋ teŋ naŋ, kêsa gêja ma kêkôc gold talu lemeŋ teŋ mênŋêwiŋ ma kêsôm gebe 'Apômtau, aôm kôkên gold talu lemeŋ teŋ gêdên aê, mago aê katap lemeŋ teŋ sa mênŋêwiŋ.' ²¹ Tec nê n̄atau kêsôm gêdên en gebe 'O ŋajam, aôm sakiŋwaga ŋajam ma ŋanên, tec gojob geŋ luagêcŋen ŋapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nêŋ n̄ataunê gamên têtac ŋajamŋa ôna.' ²² Ma ŋac, taŋ kêkôc gold talu luagêc naŋ, kêsa gêja ma kêsôm gebe 'Apômtau, aôm kôkên gold talu luagêc gêdên aê, mago aê katap gold talu luagêc sa mênŋêwiŋ.' ²³ Ma nê n̄atau kêsôm gêdên en gebe 'O ŋajam, aôm sakiŋwaga ŋajam ma ŋanên, tec gojob gên luagêcŋen ŋapep. Aê jakên aôm ojop gên taêsam. Ôsô nêŋ n̄ataunê gamên têtac ŋajamŋa ôna.' ²⁴ Go ŋac, taŋ kêkôc gold talu tagen naŋ, kêsa gêja amboac tonan ma kêsôm gebe 'Apômtau, aê galic aôm ŋac lan̄ômsiboa. Gên taŋ aôm kôsê atom, mago kôkôc ŋanô, ma gên taŋ aôm kôpalip atom, mago gôjac sa elêmê. ²⁵ Aê katêc tauc, tec gaja ma kasun nêŋ gold totalu auc kêsêp nom. Ôlic acgom, nêŋ gên tau tec gêwac.' ²⁶ Mago nê n̄atau gêjô en awa gebe 'Aôm sakiŋwaga sec to ojom, aôm gôlic aê kakoc gên, taŋ kêsê atom naŋ, ŋanô sa to gajac gên, taŋ kapalip atom naŋ, sa me. ²⁷ Embe amboac tonan, go ôkên ŋoc awa êndên lausêjam-mone-gêjô-tauwaga acgomman, go embe jamu jamên amboac tec ma jakôc ŋoc gên tonalacŋen. ²⁸ Amboac tonan akôc ênê gold totalu tau su ma akên êndên ŋac, taŋ kêkôc gold talu 10 naŋ. ²⁹ Gebe ŋac, taŋ kêtap gên sa su naŋ, oc sêkên ŋagêdô naêwiŋ e êlêlêc su. Ma ŋac, taŋ kêkôc gên teŋ atom naŋ, oc sêkôc gên ŋagec, taŋ gêc enŋa naŋ su êwiŋ. ³⁰ Ma sakiŋwaga ŋanô masi naŋ, ambaliŋ en siŋ êsêp gêsunbômsêga êna. Anŋa ônê êsêac oc têtan ma luŋluŋ êkôsiŋ tau.'"

Jesu êmêtôc laum nomŋa samob

³¹ "Êndên taŋ N̄amalacnê Latu êmu êmên tonê ŋawasi ma anŋela samob sêwiŋ en naŋ, êŋgôn ŋawasi ŋalêpôn ŋaô ³² ma êkac laum nomŋa samob sa sêkô en lan̄ônêŋ ma êwa êsêac êkôc amboac ŋacgejob gêwa nê domba to noniŋ kêkôc ³³ ma êkên domba sêkô ênê anônŋa ma noniŋ sêkô gasênŋa. ³⁴ Go kiŋ oc êsôm êndên êsêac, taŋ sêkô ênê anônŋa naŋ gebe 'Amac taŋ Tamoc gêjam mec amac naŋ amên. Tamoc kêmasan gamên kwananŋen kêtulu amacŋa gêdên taŋ kêkên undambê to nom naŋ. Tec akôc gamên tau sa êtu nêŋ gênlênsêŋ. ³⁵ Mo gêjô aê, ma amac akên

gên aê gaerj, bu gêjô aê, ma amac akên bu aê ganôm, aê nac jaba, ma amac agôm ja aê. ³⁶ Aê ôlic njaôma, ma amac akên njakwê aê kasô, gêmac gêgôm aê, ma amac ajac aê kési, aê ganjôn kapoacwalô, ma amac adên aê amênj. ³⁷ Êndên tonarj lau gêdên oc sêjô enj awa gebe 'Apômtau, gêdên ondoc aêac alic mo gêjô aôm, ma akên gên aôm goerj, me bu gêjô aôm, ma akên bu aôm gônôm. ³⁸ Gêdên ondoc aêac alic aôm nac jaba, ma agôm ja aôm, me ôlim njaôma, ma akên njakwê aôm kôsô. ³⁹ Ma gêdên ondoc alic gêmac gêgôm aôm me gônjôn kapoacwalô, ma adên aôm awac ajac aôm kési.' ⁴⁰ Ma kinj oc êjô êsêac awerj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Gêj tañ amac agôm gêdên aênjoc lasic-sec tecenec naj nêj tenj nañ, agôm gêdên aêgac.'

⁴¹ "Go êsôm êndên êsêac, tañ sêkô gasênja nañ, amboac tonec gebe 'Sec njalatu amac, aêc su asêp ja kêlakoc tenjerja, tañ Tamoc kêmasarj kêtû Sadarj to nê anjelaña nañ ana. ⁴² Mo gêjô aê, ma amac akên gên aê gaerj atom, bu gêjô aê, ma amac akên bu aê ganôm atom. ⁴³ Aê nac jaba, ma agôm ja aê atom, aê ôlic njaôma, ma amac akên njakwê aê kasô atom, gêmac gêgôm aê, ma gêngôn kapoacwalô, ma amac ajac aê kési atom.' ⁴⁴ Go êsêac oc sêjô enj awa gebe 'Apômtau, gêdên ondoc aêac alic mo gêjô aôm, me bu gêjô aôm, me alic aôm nac jaba, me ôlim njaôma, me gêmac gêgôm aôm, me gônjôn kapoacwalô, ma ajam sakinj aôm atom.' ⁴⁵ Go enj êjô êsêac awerj gebe 'Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Gêj tañ amac agôm gêdên lau njasec-sec tecenec naj nêj tenj atom nañ, agôm gêdên aê atom amboac tonarj.' ⁴⁶ Ma êsêac tonarj sêsêp njagêjô njanandarj ênêc tenjerja, mago lau gêdên oc sêngôn materj jali tenjerj."

Sêkic Jesunê binj

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Joarj 11:45-53)

26 Jesu gêjac mata binj tonarj naj samob su, go kêsôm gêdên nê njacserjomi gebe ² "Amac alic-gac, bêc luagêc ênaña acgom, ma Pasa, ma oc sêkên Njamalacnê Latu êpi kakesotau êna."

³ Gêdên tonarj lau dabunjsêga to launên laumata sêkac tañ sa sêmoa dabunjsêga, tañ sêsam enj gebe Kaiapa nañ, nê gamênj, ⁴ ma sêkic Jesunê binj gebe sêkôc enj tôj kelecgerj e sênac enj êndu. ⁵ Mago sêsôm gebe "Danjôm êndên om atom, moae tali launên njalêlôm sa."

Awê tenj gerj oso Jesu anja Betania

(Mar 14:3-9; Joarj 12:1-8)

⁶ Jesu gêmoea Betania gêngôn njac tokamocbôm Simon nê andu, ⁷ nañ awê tenj kêkôc njop kwalam-kwalam togênmalu, tañ njaôli kapôên nañ. Enj kêtû gasuc gêdên Jesu, tañ gerj gên nañ, jakêkêc kêpi enj môkêapac. ⁸ Njacserjomi sêlic e têtû môsi ma sêsôm gebe "Amboac ondoc sêjainj gên tonarj. ⁹ Sêkên êndên lau sênac ôlimarj ma sêkôc njaawa kapôên ma sêkên êndên lau njalêlôm sawa acgom." ¹⁰ Jesu gêngôn ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Amboac ondoc tec agôm

awê tonec nê njalêlôm njawapac kêsâ nec. Enj gêjam kôm njam kêpi aê. ¹¹ Lau njalêlôm sawa oc sêngôn sêwinj amac njapanj, mago aê oc jangôn jawinj amac njapanj atom. ¹² Enj kêsêwa gênmalu tonec kêpi aê ôlic gêgôm kêtû sênsurj aênja. ¹³ Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Anja nom samucgerj njagamênj embe sênac nam mêtê êpi njawae njam tonec, go sênac minj gên, tañ enj gêgôm nañ, êwinj gebe taên ênam enj."

Juda geoc nê njatau lasê

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Go êsêac lau 12 nêj tenj, tañ sêsam enj gebe Juda Isariot nañ, gêdên lau dabunjsêga gêja ¹⁵ ma kêsôm gebe "Embe jaoc Jesu lasê êndên amac, oc akên asagerj êndên aê." Ma êsêac sêjam ôli enj nja silber 30. ¹⁶ Gêdên tonarj enj gêdib gebe êtap njasawa njam tenj sa gebe eoc enj lasênja.

Jesu gerj Pasa gêwinj nê njacserjomi

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joarj 13:21-30)

¹⁷ Gêdên Om Polom Njalucja njabêc njamatarja njacserjomi dêdên Jesu sêja ma têtû kênac gebe "Aôm gobe aêac amansarj ôniñ Pasa njamala anja ondoc." ¹⁸ Ma enj kêsôm gebe "Asa malac andên njac tenj ana ma asôm êndên enj gebe 'Mêtêmôkê awa tonec gebe Njoc noc kêdabinj ma aê to njoc njacserjomi abe aninj Pasa anjôn awinj aôm.'" ¹⁹ Ma njacserjomi sêgôm kêtôm Jesu kêsakinj êsêac ma sêmasarj Pasa.

²⁰ Kêtula acgom ma enj to nê njacserjomi 12 sêsa tañ sic. ²¹ Serj gên sêmoa ma Jesu kêsôm gebe "Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Amacnêm njac tenj oc eoc aê lasê." ²² Êsêacnên njalêlôm njawapac njanô ma sêkên tañ tagerj-tagerj jatêtû kênac enj gebe "Apômtau, oc aê me." ²³ Ma enj gêjô êsêac awerj gebe "Njac tau, tañ aêagêc asac polom tôj selenjerj kêsêp laclu su, njac tonarj tec oc eoc aê lasê.

²⁴ Njamalacnê Latu tau oc êsa nê lênj êtôm teto gêc. Tagerj ojae njac tauma, nañ eoc Njamalacnê Latu lasê nañ, têna êkôc enj atommanj." ²⁵ Ma Juda tau, tañ gebe eoc enj lasê nañ, kêsôm gebe "Mêtêmôkê, oc aê me." Jesu kêsôm gadên enj gebe "Taôm kôsômjac."

Binj moasiñ dabunja

(Mar 14:22-26; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

²⁶ Serj gên sêmoa, go Jesu kêkôc polom mêngêjam danje ma kêpô kêkôc jakêkên gêdên njacserjomi ma kêsôm gebe "Akôc êwac aninj. Aênjoc ôlic tonec." ²⁷ Go kêkôc laclu mêngêjam danje ma kêkên gêdên êsêac ma kêsôm gebe "Samob akôc êwac anôm. ²⁸ Aênjoc dec jamoatiñ poacja tau tonec, tañ kakêc sinj kêtû taêsamja gebe êsuc sec ôkwi. ²⁹ Aê jasôm êndên amac gebe Aê janôm wain njanô tonec êtiam atom, e êndên bêc ônê, go janôm wakuc jawinj amac anja Tamocnê gamênj." ³⁰ Sêsôm wê moasiñja su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkên puc Petere

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Joaņ 13:36-38)

³¹ Sêsêlên sêmoa, go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Êmbêc tonec amac samob awi aê siņ gebe teto gêc gebe 'Aê janac ŋacgejob ma domba samob sêc êliņ-êliņ.'" ³² Mago embe jandi sa su, oc jamuņ amac jana Galilaia." ³³ Ma Petere gêjô eņ awa gebe "Samob embe sêwi aôm siņ, mago aê taucgeņ oc jawi aôm siņ atomanô." ³⁴ Jesu kêsôm gêdên eņ gebe "Biņņanô, aê jasôm êndên aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtaņ atomgeņ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac." ³⁵ Ma Petere kêsôm gêdên eņ gebe "Sênac aê êndu jawiņ aômman, aê gabe jansa aôm auc atomanô." Ma ŋacsenjomi samob sêsôm amboac tonanġeņ.

Jesu keteņ mec gêmoa kôm Getsemane

(Mar 14:32-42; Luk 22:30-46)

³⁶ Go Jesu kêkôc êsêac sa sêja gamêņ teņ, ŋaê Getsemane, ma kêsôm gêdên ŋacsenjomi gebe "Anġôn tonec ma aê gabe jana ônê najateņ mec." ³⁷ Ma kêkôc Petere to Sebedai latuagêc sêwiņ eņ. Nê ŋalêlôm ôluņ-ôluņgeņ ma katu kêlênim tau. ³⁸ Go kêsôm gêdên êsêac lau têlêac gebe "Noc katuc ôluņôluņgeņ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali awiņ aê." ³⁹ Go kêsa ŋasawa gêņġic saunġeņ e gêu tau laņđanô jagêdên nom ma keteņ mec gebe "Tamoc, embe êtôm, go ôkôc laclu tonec su anġa aêņoc. Mago aêņoc biņ êtu tôn atom, aôm taôm nêmi biņ."

⁴⁰ Go gêmu gêdên ŋacsenjomi gêja e gêlic êsêac sêc bêc ma kêsôm gêdên Petere gebe "Amboac ondoc, amac oc anam jali ockatu ŋasawa tageņ awiņ aê atôm atom me. ⁴¹ Anam jali to aterē mecmaņ gebe lêtôm êtap amac sa atom. Njalau ôli palê, mago ôlim tekweņ gêbac."

⁴² Go gêja kêtiam kêtû dim luagêcņa ma keteņ gebe "Tamoc, embe êtôm gebe ôkôc laclu tonec su atom, naņ janômman. Aôm taôm nêmi biņ êtu tôn." ⁴³ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe mateņanô ŋawapac kêsa su.

⁴⁴ Tec gêwi êsêac siņ kêtiam ma gêja jaketeņ kêtû dim têlêac ma kêsôm biņ tonanġeņ kêtiam. ⁴⁵ Go gêmu gêdên ŋacsenjomi gêja ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêc bêc to alêwan taôm amoa me. Alicġac, ŋanoc tau kêdabiņġac, oc sêkêņ ŋamalacnê Latu êsêp lau sec lemeņ. ⁴⁶ Andi sa ma tawac. Alic acgom, ŋac-eoc-aê-lasêwaga mênġkêdabiņ."

Sêkôc Jesu tonj

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joaņ 18:3-12)

⁴⁷ Kêsôm biņ kêkô ma êsêac 12 nêņ teņ, Juda, kêkôc lau pom kapôeņ teņ sêoc siņ to olopoac anġa dabuņsêga to launêņ laumata nêņ sêmêņ. ⁴⁸ ŋac-eoc-eņ-lasêwaga kêkêņ ŋabelo teņ gêdên êsêac ma kêsôm gebe "ŋac taņ jalêsôp eņ alianô naņ, ŋac tau tonanġ. Akôc eņ tôn." ⁴⁹ Go ġacgeņ kêtû ġasuc gêdên Jesu gêja ma kêsôm gebe "O Metêmôkê" ma kêlêsôp eņ alianô. ⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdên eņ gebe "ŋacnec,

gômôeņ kêtû aġeņņa." Go êsêac têtû ġasuc sêja e sêjac lemeņ kêsêp Jesu ma sêkôc eņ tôn. ⁵¹ Ma êsêac taņ sêwiņ Jesu naņ, nêņ teņ kêkêņ lêma jagêbuc nê siņ sa ma gêjac dabuņsêganê sakiņwaga e kêpa taņalaun su. ⁵² Ma Jesu kêsôm gêdên eņ gebe "Ônsêmuņ nêmi siņ êsêp ŋamala êtiam, gebe samob, taņ lemeņ gêdên siņ naņ, siņ oc enseņ êsêac su. ⁵³ Aôm gobe aê embe jateņ Tamoc gebe êkêņ anġla êlêlêc tonj kapôeņ 12 su sep tageņ mênjsênam aê kêsi, oc jatôm atom me. ⁵⁴ Aê embe jaņġôm amboac tonanġ. go biņđem, taņ teto gêc gebe biņ tonec mênġesaņa naņ, oc êtu anô amboac ondoc."

⁵⁵ Gêdên ŋasawa tonanġ Jesu kêsôm gêdên lau tau gebe "Amac amêņ abe akôc aê tôn, mago aġôm amboac adêņ kêjaņġowaga teņ, tec aôc siņ to olopoac ġewiņ. Kêtôm bêcgeņ kadôn lau ġeņġôn lôm dabuņ ma amac akôc aê tôn atom. ⁵⁶ Biņ tonanġ samob mênġkêsa gebe propetenêņ biņ, taņ teto gêc naņ, êtu tôn."

Ma ŋacsenjomi samob sêwi eņ siņ ma sêc su sêja.

Dabuņwaga to laumata sêġôm Jesunê biņ

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joaņ 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Lau taņ sêkôc Jesu tôn naņ, sêwê eņ dêdên dabuņsêga Kaiapa sêja. Anġa tônê biņsutau to laumata sêkac taun sa sêmoa. ⁵⁸ Ma Petere ġêjac tau susu kêdaguc e jakêsa dabuņsêganê andu ŋamalacluņ ma kêsô jagêņġôn ġewiņ sakiņwaga gebe êlic biņ tau ŋam. ⁵⁹ Lau dabuņsêga to laumata samob, taņ sêkac sa sêmoa naņ, sêsôm biņ sebe sêņġôliņ êpi Jesu gebe sênac eņ ênduņa. ⁶⁰ Lau taêsam sêġôliņ biņ kêpi eņ, mago têtap ŋanô teņ sa atom. ŋac luagêc dêdi sa kêtû ŋamu ⁶¹ ma sêsôm gebe "ŋac tonec kêsôm gebe 'Aê katôm gebe jansenġ Anôtônê lôm dabuņ su ma jakwê sa êtôm bêc têlêac.'"

⁶² Ma dabuņsêga ġêdi sa ma kêsôm gêdên eņ gebe "Aôm gobe ôjô biņ atom me. Biņ amboac ondoc tec sêġôliņ kêpi aôm." ⁶³ Mago Jesu ġêjam tau tônġeņ. Ma dabuņsêga kêsôm gêdên eņ gebe "Aê jatôc lemoc êpi Anôtô mata jali gebe aôm ôwa taôm sa êndên aêacmaņ gebe Kilisi, Anôtônê Latu tau aôm me masi." ⁶⁴ Jesu ġêjô eņ awa gebe "Taôm kôsômġac. Mago jasôm êndên amac gebe Oc alic ŋamalacnê Latu êņġôn ŋaniniņ ŋatau nê anôņa ma êņġôn tao undambêņa ŋaô êmêņ." ⁶⁵ Kêsôm e dabuņsêga kêkac nê ŋakwê ġeņġic ma kêsôm gebe "Eņ kêsôm biņ alôbalôbġoc, tapô lêna lau sêsôm biņ lasêņa ŋaġêdô êtu asaġeņa. Biņ alôb-alôb tau tec ġaloc anôġac. ⁶⁶ Ma abe amboac ondoc." Tec êsêac sêjô eņ awa gebe "Eņ êmac êndugeņ."

⁶⁷ Sêsôm tonanġ ma sêkasôp kêpi eņ laņđanô sêmêġôm lemeņ ma têtuc eņ, ma ŋaġêdô têtap eņ ⁶⁸ ma sêsôm gebe "Kilisi, oc lasê êndên aêac. Asa taņ ġêjac aôm."

Petere gêsa Jesu auc

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Joaņ 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Petere gêngôn malacluj ma sakinwagao tej kêtû gasuc eņ ma kêsôm gebe "Aôm tec gôwiņ Jesu Galilajana amboac tonarj." ⁷⁰ Mago eņ kêpa tau gêdên êsêac samob gebe "Biņ tarj kôsôm narj, aê gajam kauc." ⁷¹ Go Petere gebe êsa sacgêdôņa êna e sakinwagao tej gêlic eņ kêtiam ma kêsôm gêdên lau, tarj sêkô narj, gebe "Ņac tonec gêwiņ Jesu Nasaretja." ⁷² Ma Petere kêpa tau kêtiam e kêtôc lêma gêwiņ gebe "Aê kajala űamalac tônê atom." ⁷³ Saunġeņ acgom, go lau, tarj sêkô-sêkô narj, têtû gasuc sêja ma sêsôm gêdên Petere gebe "Biņġanôgoc, êsêacnêņ ġac tej aôm, tec awam tau jala." ⁷⁴ Go eņ gêôc awa sa, kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe "Aê kajala űamalac tônê atom." Kêsôm biņ tonarj gêmoa e gacġeņ talec kêtarj. ⁷⁵ Tec tarj gêjam biņ, tarj Jesu kêsôm narj, gebe "Talec oc êtarj atomġeņ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac." Tec kêsa gêja kêtarj ġanô.

Sêwê Jesu dêdên ġôliņwaga Pilata

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Joaņ 18:28-32)

27 Oc mênkêtuj tau ma lau dabuņsêga samob to launêņ laumata sêkac tauņ sa ma sêkic Jesunê biņ gebe sênac eņ êndu. ² Tec sêsô eņ tônġ ma sêkôc eņ dêdên ġôliņwaga Pilata sêja.

Juda gêjaņa

(Apos 1:18-19)

³ Gêdên tarj ġac-ġeoc-eņ-lasêwaga Juda gêlic gebe sêkic Jesunê biņ e gêbacnê, tec taê gêjam tau ma kêkôc awa silber 30 narj gêdên lau dabuņsêga to laumata gêmu gêja, ⁴ ma kêsôm gebe "Aê ġagôm secġoc, gebe ġaoc ġac gêdên lasê." Ma êsêac sêsôm gebe "Aêacma ġeņ atom, aôm taôm ôlic." ⁵ Tec eņ kêbaliņ silber siņ ġêc lôm dabuņ ma kêtaiņ tau su ġagêbic tau êndu.

⁶ Go dabuņsêga sêkôc awa tau sa ma sêsôm gebe "Awa decġa tonec embe takêņ êsêp kanom lôm dabuņġa, oc eso biņsu." ⁷ Tec sêsôm biņ kêpi tageņ ma sêjam ôli ġac-ġêjac-kuwaga nê kôm gebe sênsuj lau jaba sêncê. ⁸ Kêtû tonarġa sêsam kôm tau gebe "Kômdec" e mênġêdên ġaloc.

⁹ Tec biņ, tarj propete Jeremia kêsôm narj, kêtû anô gebe "Êsêac sêkôc silber 30, tarj kêtû ênê űaôli lau Israël sêlôc kêpi narj, ¹⁰ ma sêkêņ ġêdên ġac-ġêjackuwaga nê kôm kêtôm Apômtau kêsakiņ aê."

Pilata kêtû lêsu Jesu

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Joaņ 18:33-38)

¹¹ Êsêac sêkôc Jesu kêkô ġôliņwaga laņônêm, ma ġôliņwaga kêtû kênac eņ gebe "ġudanêņ kiņ aôm me masi." Tec Jesu ġêlôc gebe "Kôsômġac." ¹² Go lau dabuņsêga to laumata sêġôliņ biņ kêpi eņ, tec ġêjô êsêac awerj atom. ¹³ Ma Pilata kêsôm ġêdên eņ gebe "ġônô biņ, tê sêġôliņ kêpi aôm nê atom me." ¹⁴ Ma Je-

su ġêjô ênê biņ tej atomanô, tec ġôliņwaga tau ġê taê ġanô.

Sêsôm kêtû tônġ gebe Jesu êmac êndu

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Joaņ 18:39-19:16)

¹⁵ Kêtôm omsêġageņ ġôliņwaga kêsa nê lêņ tej amboac tonec. Eņ kêġaboac ġac kapoacwalôņa tej su ġêdên lau kêtôm êsêac tauņ sêsam. ¹⁶ Ma ġêdên tonarj êsêacnêņ ġac kapoacwalôņa towae secġa tej gêngôn, ġaê Baraba. ¹⁷ Sêkac tauņ sa su, go Pilata kêtû kênac êsêac gebe "Amac abe ġaņġamboac asa êndên amac, Baraba me Jesu, tarj sêsam eņ gebe Kilisi narj." ¹⁸ Pilata kêġalagac gebe sêkêņ Jesu kêtû têtac secġa ġêdên eņ ġêja.

¹⁹ Pilata ġagêngôn lêpôn sêmêtoc biņġa, ma nê awê kêsakiņ biņ ġêdên eņ ġêja gebe "Ôlic gebe ôwê ġac ġêdên tonarj nê biņ ġakaiņ atom, gebe aê ġaêc mê kêpi eņ ma ênê biņ kêkêņ wapac aê ġanô."

²⁰ Ma lau dabuņsêga to laumata sêsôm biņ kêsêp lau têtac gebe teteņ êtu Barabaņa ma senseņ Jesu suņa. ²¹ Ma ġôliņwaga kêsôm ġêdên êsêac gebe "Amac abe ġaņġamboac ġac luagêc tonec nêņ asa su êndên amac." Ma êsêac sêsam "Baraba". ²² Pilata kêsôm ġêdên êsêac gebe "Ma Jesu, tarj sêsam eņ gebe Kilisi narj, oc ġaņġôm eņ amboac ondoc." Ma êsêac samob sêsôm gebe "Eņ êpi kakesotau êna." ²³ Ma eņ kêsôm gebe "Eņ ġêġôm sec amboac ondoc." Mago êsêac sêmôêc sêôc aucġeņ gebe "Eņ êpi kakesotau êna." ²⁴ Pilata gêlic gebe oc êņġôm êtôm atom ma lau sêli tauņ sa ênam sêga, tec kêkôc bu ġakêkwasiņ lêma lau sêlic ma kêsôm gebe "Aê ġawê ġac tonec nê dec ġakaiņ atom, amac taôm alic." ²⁵ Ma lau samob sêjô ênê biņ gebe "Ênê dec êpi aêac tauņ to ma ġapalê." ²⁶ Go Pilata kêġaboac Baraba su ġêdên êsêac, ma si Jesu ma kêkêņ eņ ġêja gebe sênac eņ êpi kakesotau.

Lau siņ sêsu Jesu susu

(Mar 15:16-20; Joaņ 19:2-3)

²⁷ Ma ġôliņwaganê lau siņ sêkôc Jesu sêja ġôliņwaganê andu ma sêkac siņwaga samucġeņ sa gebe sêlic eņ. ²⁸ Êsêac sêkwalec ênê ġakwê su ma sêu siņwaganêņ ġakwê asôsamuc baliņ ġagêsaņ eņ, ²⁹ go sêmôê okêm kêtû sunsuņ ġasêkêņ eņ kêkuc to sêkêņ ôpic eņ kêkam ġêc lêma anôņa ma sêpôn aenġduc ġêdên eņ to sêsu eņ susu gebe "ġudanêņ kiņ, ômoa űajamôņ." ³⁰ Sêkasôp kêpi eņ to si eņ ġa ôpic tau kêsêp môkêapac. ³¹ Sêsu eņ susu su acgom, go sêkwalec ġakwê baliņ narj su ma sêu eņ tau nê ġakwê ġêsaņ eņ, go sêwê eņ sêja sebe sênac eņ êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi ka

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Joaņ 19:17-27)

³² Sêsêlêņ sêmoa e ġadêdac ġac tej, ġaê Simon aņġa Kurene, ma sêkac eņ gebe êôc Jesunê kakesotau su. ³³ ġasêô lasê ġamêņ tej, ġaê ġolgata, űam gebe "ġamêņ môkêlacġa" ³⁴ ma sêkêņ wain to űaikisi ġêdên eņ gebe ênôm. Eņ kêsae ma gebe ênôm atom. ³⁵ Sêjac eņ kêpi kakesotau su acgom, go sêpuc kapoac ênê

ñakwê ma sêjac sam ³⁶ ma sejop enj Sêngôn tônê.
³⁷ Ma teto ênê biñ ma sêjac tamiñ ka gêc enj môkêa-
 pac ñaôña gebe "Judaniñ kiñ Jesu tau tonec."
³⁸ Gêdên tonañ sêjac kêjañgowaga luagêc sêpi kake-
 sotau sêwiñ enj, tenj genkaleñ anôña ma tenj genkaleñ
 gasêña.

³⁹ Ma lau, tanj sêwê sêja sêmên sêmoa nanj, têdaiñ
 gêsun ma sêsôm biñ alôb-alôb kêpi enj ⁴⁰ gebe "Aôm
 tau, tanj gobe onserj lôm dabun su ma ôkwê sa êndên
 bêc têtêac nanj, embe Anôtônê Latu aôm, go ônam
 taôm sa ôsêp anja kakesotau ômôênmanj." ⁴¹ Lau
 dabun sêga to biñsutau ma laumata sêsu enj susu am-
 boac tonañ gebe ⁴² "Lau ñagêdô tec gêjam êsêac sa,
 mago gêjam tau sa jakêtom atom. Israelnên kiñ enj,
 tec galoc êsêp anja kakesotau êmênmanj, go aêac
 takên êwiñ enj. ⁴³ Enj taê kêka Anôtô ma kêsôm gebe
 Anôtônê Latu enj. Tec galoc embe Anôtô taê ênam enj,
 nanj ênam enj kêsi." ⁴⁴ Ma kêjañgowaga, tanj sêjac
 êsêagêc sêpi kakesotau sêwiñ enj nanj, sêbu enj am-
 boac tonañ.

Jesu gêmác endu

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Joan 19:28-30)

⁴⁵ Gêdên tanj oc kékô ñaluñ nanj, gêsunbôm gêjam
 gamên samob auc e gêdên oc mata. ⁴⁶ Ma gadên oc
 mata tonañ Jesu gêmôêc awa kapôên gebe "Êli, Êli, lê-
 ma sabatani," ñam gebe "Aênoc Anôtô, aênoc Anôtô,
 amboac ondoc gôwi aê siñ." ⁴⁷ Ma lau ñagêdô, tanj
 sêkô ñagala nanj sênô, tec sêsôm gebe "Ñac tau
 gêmôêc Elia." ⁴⁸ Ma êsêacnên ñac tenj kêlêti sebenj
 jakêsac mêckelep tônj kêsêp bu ñamakíc ma gêjac
 kêsô ôpic jagêsunj gêdên enj gênôm. ⁴⁹ Ma ñagêdô
 sêsôm sebe "Akôgenj ma talic acgom, Elia oc êmênj
 ênam enj kêsi me masi." ⁵⁰ Go Jesu gêmôêc awa
 kapôênj kêtiam ma gêwi katu siñ.

⁵¹ Ma obo baliñ, tanj genkaleñ lôm dabun nanj, kêkac
 tau gêngic gêja luagêc anja ñaô e jakêsu ñalabu, ma
 ôjô gêjam e poc gêoc kékôc, ⁵² ma sêdô gêña ma lau
 dabun, tanj sêc bêc sêc nanj, nêñ taêsam dêdi sa
 toôlingenj ⁵³ sêsa anja sêdô sêmênj. Ma gêdên tanj enj
 gêdi sa nanj, sêsa malac dabun sêja ma têtôc tauñ
 dêdên lau taêsam sêlic.

⁵⁴ Ma kapitai to nê lau, tanj sejop Jesu sêmoa nanj,
 sêlic ôjô gêjam to gên samob tonañ tec têtakê ñanô
 ma sêsôm sebe "Ñac tonec Anôtônê Latu enj biññanô-
 goc." ⁵⁵ Ma lauo taêsam, tanj têtadaguc Jesu anja Galila-
 ia sêmênj sêjam sakiñ enj nanj, sêkô ec jaêcgenj ma
 sêlic. ⁵⁶ Ma lauo tau nêñ ñagêdô tonec Maria anja
 Magdala ma Jakobo agêc Josep tenerji Maria ma Sebe-
 dai latuagêc tenerji.

Sêsun Jesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Joan 19:38-42)

⁵⁷ Ñakêtula ma ñac tolêlôm tenj anja Arimatia, ñaê
 Josep, gêmênj. Enj kêtun Jesunê ñacsenjom amboac
 tonañ. ⁵⁸ Enj gêdên Pilata gêja ma ketenj Jesunê
 ñawêlêlanj, tec Pilata kêjatu gebe sêkênj êndên enj.
⁵⁹ Josep kékôc ñawêlêlanj jakêkwa auc ña obo kwalam-

kwalam ñajam tenj ⁶⁰ ma ketoc enj gêc nê sêdô wakuc,
 tanj kêsap kêsêp poc nanj, ma kêsabi poc kapôênj
 jagênngôn sêawa auc, ma gêc gêja. ⁶¹ Ma Maria anja
 Magdala agêc Maria tenj sêmoa tônê sêngônj sêkanônj
 sêdô tau.

Siñwaga sejop sêdô

⁶² Bêc sêmasan tauñña gêjaña su, ma ñabêc tenj, go
 lau dêbun sêga to Parisai sêwiñ tauñ dêdên Pilata sêja
⁶³ ma sêsôm gebe "Apômtau, aêac taên gêjam biñ, tanj
 dansarj têna tônê kêsôm gêdên tanj gêmôa mata
 jaligenj nanj, gebe 'Bêc têtêac ênaña acgom, go jandi sa
 êtiam.' ⁶⁴ Tec abe akên lau nasejop ênê sêdô e bêc
 têtêac ênaña acgom gebe moae ênê ñacsênjomi nasê-
 nam genjgenj enj ma sêsôm êndên lau gebe 'Enj gêdi sa
 anja ñacmatênênj.' Biñdananj ñamuña tonañ oc êtu
 kapôênj êlêlêc gêmunja su." ⁶⁵ Tec Pilata kêsôm
 gêdên êsêac gebe "Akôc siñwagamanj, ana ma
 amansan sêdô ñajana êsa e alic naêtôm." ⁶⁶ Êsêac sêja
 sêpac katêkwi gêwê kêsêp poc ñasawa e sêmasan sêdô
 ñajana kêsa ma sêkênj siñwaga sejop.

Jesu gêdi sa

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Joan 20:1-10)

28 Gêdên woke ñabêc ñamata ñabêbêc
 kanucgenj, go Maria anja Magdala agêc Maria
 tenj sêja sebe sênac e sêdô kêsi. ² Ma Apômtaunê anjela
 tenj kêsêp anja undambê gêmênj, tec ôjô gêjam
 kapôênj ma anjela tau kêsabi poc su ma gêngônj ñaô.
³ Ñac tau ôli amboac ôsic ma nê ñakwê sêp samuc am-
 boac oc ñaboatilo. ⁴ Gejowaganênj ñalêlôm ñatutuc e
 têtênêp ma materj kêlô sêsêp jasêc.

⁵ Ma anjela awa gêjac lauo gebe "Atêc taôm atom. Aê
 galic amac asôm Jesu, tanj sêjac enj kêpi kakesotau
 nanj. ⁶ Enj gêc tonec atom, enj gêdi sa su kêtôm tanj enj
 kêsôm nanj. Amên, mênêlic mala, tanj enj gêc nanj. ⁷ Go
 sebenj naasôm ñawae êndên ênê ñacsênjomi gebe 'Enj
 gêdi sa anja ñacmatênênj su ma alicgac, enj oc êmunj
 amac êna Galilaia, oc alic enj anja ônê.' Biñ tau tanj
 kasôm gêdên amac." ⁸ Awêlagêc tonañ sêsa anja sêdô
 sebenj sêja totetec tauñ ma totêntac ñajam samucgenj.
 Agêc sêlêti sebe nasêsôm ñawae êndên ênê ñacsênjomi.

⁹ Tec Jesu gêdac êsêagêc ma kêsôm gebe "Têmtac
 ñajam êsa." Ma agêc têtun gasuc sêja e sêkam enj akaiñ
 tônj ma sêpônj aenjduc gêdên enj. ¹⁰ Go Jesu kêsôm
 gêdên êsêagêc gebe "Atêc taôm atom. Ana asôm
 ñawae êndên ñoc lasici gebe sêna Galilaia acgom, go
 sêlic aê anja tônê."

Siñwaga sêsôm Jesu gêdi sa ñawae

¹¹ Agêc sêsêlênj sêmoa ma siñwaga, tanj sejop sêdô
 nanj, nêñ ñagêdô sêja malac ma sêsôm biñ samob, tanj
 gêgôm êsêac nanj, ñawae gêdên lau dabun sêga. ¹² Ma
 êsêac sêkac sa sêwiñ laumata ma sêmasan e sêkênj
 awa taêsam gêdên siñwaga ¹³ ma sêsôm gebe "Asôm
 gebe Aêac aêc bêc, ma gêdên gêbêc ênê ñacsênjomi

sêmênj sêjam genjenj ênê ñawêlêlanj. ¹⁴ Ma biñ tau embe ñapuc êsa êndênj gôliñwaga, aêac oc anac enj têtac tôñ ma akac amac su aña gênwapac.” ¹⁵ Tec siñwaga sêkôc nêñ awa sa ma sêgôm kêtôm sêjac biñsu êsêac. Ma biñ tau kêtû tapa aña Judanênj ma gêc mênjgêdênj galoc.

Jesu geoc tau lasê gêdênj nê ñacsenjomi
(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Joañ 20:19-23; Apos 1:6-8)

¹⁶ Êsêac ñacsenjomi 11 sêja Galilaia jasêpi lôc, tañ Jesu gêjac noc êsêac nañ. ¹⁷ Ac sêlic enj e sêpônj aenjuduc

ma êsêacnênj ñagêdô têtac lulu. ¹⁸ Tec Jesu kêsa jakêsôm gêdênj êsêac gebe “Undambê to nom ñatau aê. ¹⁹ Amboac tonañ ana e akalem lau samob sa têtû ñoc ñapalê, go ansañgu êsêac anam Tamoc agêc Latu ma Ñalau Dabuñ nê lanô, ²⁰ ma andônj êsêac gebe sêmansañ biñ samob, tañ kasakiñ amac nañ. Alicgac me, aê jawiñ amac êtôm bêc samob e nom ñatêm êmbacnê.”

MARKA

Nawae Najam kêtôm Marka Keto kêtû "Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê Nawae Najam," tec enj gêwa Jesu sa gebe njac têtwa saki gêgôm kôm njadôbgerj ma amboac njatau enj. Gêgôm gën amboac njatau enj nec, kêtû awê kêpi biñ enj kêdôn-kêdôn nañ, ma kêpi nê njac lai, tañ kêtin njalau sec nj awagerj ma kêsuc launên sec ôkwi nañ. Jesu kêsam tau gebe Njamalacnê Latu enj gëwinj, tañ gëmênj gebe êkênj tau gebe êngamboac lau su anja sec njac lai.

Marka keto Jesunê miñ gëc awê solop, keto kêtû wakac. Enj kêtû kôm Jesu gêgôm nañ sa kêtêlêc biñ enj kêsôm to kêdôn lauñ nañ. Gêjac m Nawae Najam tau keto biñ dambêgerj kêpi njackêsagu Joañ ma kêpi Jesu gëlinj sanju to Sadanj kêtêlêtom enj nañna ma gacgerj gelom Jesu gêgôm gëmâc njam kêsâ ma gëjam mêtê lau njasakinj tau. Malôgerj acgom, go lau, têtêdaguc Jesu nê, nêñ kâuc kêsâ-kêsâ kêpi enj ma ênê sonjo-sonjo sêkênj kisa enj njandanj kêsâ. Marka gëjac Jesunê woke njamuña, tañ sêjac enj kêpi ka ma enj gëdi sa anja njacmatênênj njamiñ gëc môkêlatu njamuña.

Nadênañ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-13
2. Jesu gëjam mêtê gêmôa Galilaia 1:14-9:50
3. Anja Galilaia gëja Jerusalem 10:1-52
4. Jesunê woke njamuña anja Jerusalem to malac, tañ gëc malac tau njagala nañ 11:1-15:47
5. Jesu gëdi sa anja njacmatênênj 16:1-8
6. Apômtau gëdi sa su jageoc tau lasê ma kêpi undambê gëja 16:9-20

Njackêsagu Joañ gëjam mêtê (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Joañ 1:19-30)

¹ Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê nawae najam tonec. ² Nawae najam tau gëjac m kêtôm propete Jesa-ia keto gebe

"Ôlic acgom, Anôtônê biñ tau tonec, aê jasakinj njoc njacjaenj êmuñ aôm naêmansanj nê m intêna.

³ Nac tenj gëmôêc awa tonec gêmôa gamênj sawa gebe

'Amansanj gamênj Apômtau êsêlênja to amêtôc ênê intêna êtu solop."

⁴ Njackêsagu Joañ gëdi lasê gamênj sawa ma kêsagu lau to gëjam mêtê êsêac gebe "Anam taôm ôkwi to al-ij sanju ma Anôtônê êsuc nê m sec ôkwi." ⁵ Tec lau gamênj Judaijanj to lau Jerusalemja samob sêsa dêdên enj sêja ma seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac anja bu Jordan.

⁶ Ma Joañ kêsô bôc kamele njadôlilu, tañ sêwa kêtû obo nañ, to kêtêndinj ômbinjak bôc njadôlic gëc dambê-palê ma gerj wagô to lêp kêtû nê mo. ⁷ Ma gëjam mêtê gebe "Nac tenj oc êndanguc aê, nañ njac lai kêtêlêc aê su. Aê oc jatôm gebe jatu ênê ataliwaga atom. ⁸ Aê tec kasagu amac nj bu ma enj oc ênsanj amac nj Njalau Dabuñ."

Jesu gëlinj sanju (Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Gêdênj tonanj Jesu anja Nasaret Galilaianj gëja ma Joañ kêsagu enj anja Jordan. ¹⁰ Jesu kêpi anja bu gëmênj e gëlic undambê gënja ma Njalau Dabuñ am-

boac balôsi kêsêp mênjgêsac enj njad. ¹¹ Ma awa tenj kêsâ anja undambê gebe "Aênoc Latuc aôm, tec têtac gëwinj aôm ma galic aôm njam."

Sadanj kêtêlêtom Jesu (Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ma Njalau Dabuñ kêtêc Jesu gacgerj kêsâ gamênj sawa gëja. ¹³ Gêmôa gamênj sawa bêt 40 ma Sadanj kêtêlêtom enj, ma gêmôa gëwinj bôc salerña, mago anja sêjam sakinj enj.

Jesu gëjac m nê kôm mêtênja anja Galilaia (Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)

¹⁴ Êsêac sêkôc Joañ tôn su acgom, go Jesu gëja Galilaia jagêjam mêtê kêpi Anôtônê njawae najam ¹⁵ gebe "Noc tau mênjkêsâ ma Anôtônê gamênj kêtê-abin. Amboac tonanj anam taôm ôkwi ma akênj êwinj njawae najam tau."

Jesu kêtêalem lau inja aclê (Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)

¹⁶ Jesu kêtêlênj gêmôa bugêjactorj Galilaianj e gëlic Simon agêc lasi Andrea sêkênj wasanj sêmôa gebe êsêagêc njac ulu inja. ¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Andanguc aê ma oc jakênj amagêc alô njamalac." ¹⁸ Tec gacgerj dedec nêñ wasanj gënja ma têtêdaguc enj.

¹⁹ Gëwi gamênj tau sinj ma kêtêlênj gëja ec saungerj ma gëlic Sebedai latui Jakobo agêc lasi Joañ sêbênôc wasanj sênjônj wañ. ²⁰ E gacgerj gëmôêc êsêagêc ma

sêwi tamenji Sebedai to nê kômwaga siñ sêngôn wan ma têdaguc Jesu sêja.

Nac toñalau sec (Luk 4:31-37)

21 Anja tonan jasêsa Kapanaum ma gêdên sabbat Jesu gacgen kêsô lôm jakedôn lau 22 e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêña, gebe en kêdôn êsêac kêtôm biñsutau atom, kêdôn êsêac kêtôm nac toñaclai tenj.

23 Gêdên tonan nac toñalau natêmui tenj gêngôn nêñ lôm, nanj gêmôêc gebe 24 "Jesu Nasaretña, aêac-nêñ asagenj ñagêdo gêdên taurj. Aôm gômôên gebe onserj aêac su me. Aê kajala aôm-gac, Anôtônê ñac dabunj aôm." 25 Ma Jesu gec biñ enj gebe "Awammê êsa ma ôsa anja ênê ôna." 26 Ma ñalau natêmui kêmônaj enj e kêwakic kapôên, go kêsâ anja ênê gêja. 27 Ma lau samob selendec ñanô e têtû kênac gêdên taurj gebe "Gên tonec amboac ondoc, mêtê wakucgoc. Enj kêjatu ñalau natêmui toñaclaigenj ma tanjenj wamu enj." 28 Ma gacgenj ênê wae kêsâ kêtôm Galilaia ñagamênj samob gêjam aucgenj gêja.

Jesu gêgôm lau taêsam ôlij ñajam kêsâ (Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Ma êsêac sêsa anja lôm mênjsêpi Simon agêc Andrea nêñ andu sêja, ma Jakobo agêc Joan sêwiñ. 30 Ma Simon lawao gêmâc ôli ñawajaô kapôênj gêc, tec gacgenj sêsôm enj ñawae gêdên Jesu. 31 Tec Jesu gêja e kêkôc enj sa e ñawajaô gêwi enj siñ ma gêjam sakinj êsêac.

32 Kêtula gêdên oc jakêsêp êsêac sejonj lau gêmâc samob ma lau toñalau sec samob dêdên Jesu sêja.

33 Lau malac tonanña samob sêkac sa jasêkô katamña. 34 Ma enj gêgôm lau gêmâc tokainj-tokainj taêsam ôlij ñajam kêsâ ma kêtiñ ñalau sec taêsam su ma gêjac jao ñalau sec gebe sêsôm biñ atom, gebe êsêac sêjala enjac.

Jesu gêjam mêtê gêmôa Galilaia (Luk 4:42-44)

35 Ma gêdên bêbêc kanucgenj Jesu gêdi gêja gamênj sawa tenj jaketenj mec gêmôa nê tauña. 36 Go Simon to êsêac, tanj sêwiñ enj nanj, têdaguc enj 37 e têtap enj sa ma sêsôm gêdên enj gebe "Lau samob sêsôm aôm."

38 Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe "Tana malac ñagêdo anja ônêña êwiñmanj najanam mêtê êsêac anja ônêña amboac tonan, gebe aê gajac kôm tonecgenj ñawae tec gamênj." 39 Amboac tonan enj gêjam mêtê kêtôm lôm Galilaianja samob ma kêtiñ ñalau sec su.

Jesu gêgôm ñac tokamocbôm ôli kêtû selec (Mat 8:2-4; Luk 5:12-16)

40 Nac tokamocbôm gêdên Jesu gêja kêpônj aduc ma kêsôm gêdên enj gebe "Embe têtac êwiñ, nanj ôngôm aê jatu selec." 41 Jesu taê walô enj tec kêmêtôc lêma jakêmoasac enj ma kêsôm gêdên enj gebe, "Aê gabe ôtu selec." 42 Ma gacgenj kamocbôm gêwi enj siñ ma ôli

kêtû selec. 43 Go Jesu kêmasuc enj gacgenj kêsâ gêja 44 ma kêsôm gêdên enj gebe "Ôlic acgom, ôtu awê êndên lau tenj atom, naôtôc taôm êndên dêbuñwaga ma ôkênj da êtu kôtu selecña êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêñ biñ sa êndên êsêac." 45 Mago enj kêsâ gêja e gêjac tau nê miñj topalêgenj ma gêgôm biñ tau kêtû tapa. Tec Jesu jakêsâ malac samob gêmôa awêgenj kêtôm gêmunja kêtiam atom, go gêjam tau susu gêmôa ñamagêgenj ma lau anja malac gêdô-gêdô dêdên enj sêja-sêja.

Jesu gêgôm ñac natêkwa kêtû golonj ôli ñajam kêsâ (Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 Bêc ñagêdô gêjana acgom, go Jesu gêja Kapanaum kêtiam ma êsêac sêñô enj ñawae gebe gêngôn nê andu. 2 Ma lau taêsam sêkac taurj sa jasêpô enj ñênjôma ma sêkô katam dêmôênja gêwiñ, go enj gêjam mêtê êsêac. 3 Gêjam mêtê gêmôa ma sêkôc ñac tenj natêkwa kêtû golonj dêdên enj sêja. Lau aclê sêbalañ enj. 4 Lau taêsam sêkô êsêac auc ma sêgôm gêñlêlôm sebe nasêsa Jesu ñagala elê mê, tec sêkac andu ñasalôm sa kêkanônj ônanj Jesu kêkô nanj, go sêlêwanj ñac natêkwa kêtû golonj tonan tomêgenj kêsêp gêja. 5 Jesu gêlic êsêac sêkênj gêwiñ, tec kêsôm gêdên ñac natêkwa kêtû golonj gebe "Latucenec, aê kasuc aôm-nêñ sec ôkwi su." 6 Ma biñsutau ñagêdô, tanj sêngôn tonan sêwiñ nanj, taênj gêjam gêc nêñ ñalêlôm gebe 7 "Ñac tonec kêsôm biñ amboac ondoc. Enj kêsôm biñ alôb-alôb. Asa kêtôm gebe êsuc sec ôkwi. Anôtô taugenj." 8 Tec Jesunê kauc kêtap bi ñ, tanj taênj gêjam gêc nêñ ñalêlôm nanj sa, ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Asagenj amac taêm gêjam biñ amboac tonan gêc nêñ ñalêlôm. 9 Biñ ondoc tasôm ñagaô êndên ñac natêkwa kêtû golonj. Tasôm tonec gebe 'Aê kasuc aôm-nêñ sec ôkwi' nec, me tasôm gebe 'Ôndi sa, ôluñ nêñ mê sa ma ôsêlênj.' 10 Ma aê gabe amac ajala gebe ñamalacnê Latu kêtû ñatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi." Go kêsôm gêdên ñac natêkwa kêtû golonj gebe 11 "Aê jasôm andênj aôm gebe Ôndi sa, ôluñ nêñ mê sa ma ôêc ôna nêñ andu." 12 Nac tau gêdi sa gacgenj e kêluñ nê mê sa ma kêsâ gêja, samob sêlic enj e têtakê ñanô ma sêlambinj Anôtô gebe "Aêac alic gênj tenj amboac tonec atomanô."

Jesu kêkalem Lewi (Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Go Jesu kêsâ bugêjactonj gêja kêtiam ma lau samob dêdên enj sêja jakêdôn êsêac. 14 Go kêsêlênj ma gêlic Alpai latu Lewi gêngônj telonj malenj. Tec kêsôm gêdên enj gebe, "Ôndanjuc aê." Lewi gêdi kêdaguc enj gêja.

15 Jesu genj gênj gêngônj ênê andu, ma telonj to lau sec taêsam, tanj têdaguc enj nanj, sêngônj sêwiñ Jesu to nê ñacsenjomî. 16 Parisainênj binsutau ñagêdô sêlic enj genj gênj gêngônj gêwiñ lau sec to telonj, tec têtû kênac ênê ñacsenjomî gebe "Enj genj to gênômj gênj gêngônj gêwiñ telonj to lau sec kêtû asagenja." 17 Jesu gênjô tec gêjô êsêac awenj gebe "Lau ôlij ñajam sêpô lêna

taunj kêtudoktaŋa atom. Mago lau togêmac tec sêpô lêna. Aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgeŋ.”

Biŋ tanam dabuŋ moŋa

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Joaŋnê ŋacseŋomi to Parisai sêjam dabuŋ mo. Tec lau ŋagêdô dêdênj Jesu sêja têtud kênac eŋ gebe, “Kêtu aŋeŋa Joaŋnê ŋacseŋomi to Parisainênj ŋacseŋomi sêjam dabuŋ mo, mago aômniem ŋacseŋomi masi.”

¹⁹ Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau embe sêniŋ awê ŋamoasiŋ ma ŋac-ênamawêwaga êmoa êwiŋ êsêac, oc sênam dabuŋ mo me. ŋac-ênam-awêwaga embe emôa êwiŋ êsêac, oc sênam dabuŋ mo atom.

²⁰ Mago ŋabêc oc mênjêsa ma sêkôc ŋac-ênam-awêwaga su aŋga êsêacnênj, naŋgo êsêac sênam dabuŋ mo êndênj bêc tonaj.

²¹ “ŋac teŋ oc êsi obo ŋatali wakuc êpi ŋakwê langwa atom, gebe ŋatali wakuc oc êôc ŋakwê êŋgic, wakuc êkac su aŋga langwa ma êkac kalalac e êtu sec samucgeŋ. ²² Ma teŋ oc êkêc wain wakuc êsêp bôc ŋaôlic langwa atom. Embe sênjgôm, oc wain êôc ŋaôlic êpoa e êtaiŋ ênaŋa ma ŋaôlic tau êtu sec amboac tonaj. Wain wakuc sêkênj êsêp ŋaôlic wakuc.”

ŋacseŋomi sesolop polom ŋanô gedênj sabat

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Gêdênj sabat teŋ Jesu kêsêlênj gêmoa kôm polom-ŋa ŋalêlôm ma nê ŋacseŋomi sêsêlênj sêwiŋ ma sesolop polom ŋanô. ²⁴ Tec Parisai sêsôm gêdênj eŋ gebe “Gôlicgac me, êsêac sêgôm gênj, taŋ tatôm gebe daŋgôm êndênj sabatŋa atom.” ²⁵ Ma eŋ kêsôm gêdênj êsêac gebe “Biŋ taŋ Dawid gêgôm gêdênj gêmoa jageo ma mo gêjô eŋ to nê lau naŋ, asam atom me. ²⁶ Eŋ kêsô Anôtônê andu gêdênj ŋac dabuŋsêga Abiatar nê têtud jageŋ polom, taŋ sêkênj gêdênj Anôtô kêtud da ma sêjac jao gebe lau sêniŋ atom, dabuŋwaga taunjeŋ, ma kêkênj gêdênj lau, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, seŋ amboac tonajgeŋ.” ²⁷ Ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Anôtô kêkênj sabat kêtud ŋamalacŋa, eŋ kêkênj ŋamalac kêtud sabatŋa atom. ²⁸ Amboac tonaj ŋamalacnê Latu kêtud sabat ŋatau gêwiŋ.”

ŋac lêma kêtud goloŋ nê biŋ

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

³ Jesu kêsô lôm kêtiam ma ŋac teŋ gêmoa tonaj, taŋ lêma kêtud goloŋ. ² Tec êsêac dêdib Jesu gebe moae êŋgôm eŋ ôli ŋajam êsa êndênj sabat, gebe êsêac sebe sênjgôliŋ biŋ êpi eŋ. ³ Ma eŋ kêsôm gêdênj ŋac lêma kêtud goloŋ gebe “Ôsa ômôênj.” ⁴ Go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Tatôm gebe tamoasiŋ lau me daŋgôm êsêac sec êndênj sabat. Tanam katun sa me dansênj su.” E êsêac sêjam taunj tôn. ⁵ Tec eŋ têtac ŋandaŋ ma mata gê êsêac gelom-gelom e nê ŋalêlôm ŋawapac kêtud êsêac têtac ŋadaniŋa, go kêsôm gêdênj ŋac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec eŋ kêmêtôc lêma e ŋajam kêsâ kêtiam. ⁶ Parisai sêsa e jagacgeŋ sêwiŋ Herodonê lau ma sêkic Jesunê biŋ gebe sensênj eŋ su.

Lau taêsam sêkac sa semoa bugêjacton

⁷ Go Jesu to nê ŋacseŋomi têtaiŋ taun su sêsa bugêjacton sêja, ma lau taêsam aŋga Galilaia to Judaia ⁸ ma aŋga Jerusalem to Idumaia ma aŋga Jordan ŋamakenj ônênj ma aŋga Turu to Sidon ŋagamênj ŋagêdô têtadaguc eŋ sêja. Lau taêsam, taŋ sênjô eŋ gêgôm gênj samob ŋawae, tec dêdênj eŋ sêja. ⁹ Ma eŋ kêsôm gêdênj nê ŋacseŋomi gebe sêmansaŋ waŋ sauŋ teŋ êtu eŋŋa, gebe lau sêkapiŋ eŋ sa atom. ¹⁰ Eŋ gêgôm lau taêsam ôliŋ ŋajam kêsâ, ma êsêac, taŋ ŋandaŋ totau-totau gêgôm êsêac naŋ, sêsêli-sêsêli lau dêdênj eŋ sêja sebe sêmoasac eŋ. ¹¹ ŋalau ŋatêmui sêlic eŋ e sêtu taunj sêc eŋ laŋônênj ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu aôm.” ¹² Tec eŋ kêbaob êsêac ŋajaŋa, gebe sêsôm eŋ lasê atom.

Jesu kêjaliŋ nê aposolo 12 sa

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Go kêpi gamênj ŋabau gêja ma gêmôêc êsêac, taŋ nê ŋalêlôm kepeŋ êsêac naŋ, dêdênj eŋ sêja. ¹⁴ Ma Jesu kêjaliŋ êsêac 12 sa ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amoa awiŋ aê e jasakiŋ amac anam mêtê lau ¹⁵ to jakênj ŋaclai êndênj amac gebe atij ŋalau sec.” ¹⁶ Eŋ kêjaliŋ êsêac 12 tonaj sa ma gê Simonnê ŋaê gebe Petere ¹⁷ ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc Joaŋ, taŋ gê êsêagêc nênj ŋaê gebe Boaneges, ŋam gebe Wapap latuagêc, ¹⁸ ma Andrea agêc Pilip, ma Batolomai agêc Matai, ma Tom agêc Alpai latu Jakobo, ma Tadaï agêc Simon Kanaanŋa ¹⁹ ma Juda Isariot, taŋ geoc Jesu lasê.

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ma Jesu gêmu gêja nê andu, ma lau sêkac sa sêpi tagenj kêtiam, tec eŋ to nê ŋacseŋomi sebe sêniŋ gênj e sêgôm jageo. ²¹ Ênê lau sênjô ma sêsa sebe sêkôc eŋ tôn sêsôm sebe “Gênj teŋ gêgôm eŋ”.

²² Ma biŋsutau, taŋ aŋga Jerusalem sêsêp sêmên naŋ, sêsôm gebe “Belsebul gêwiŋ eŋ, tec kêtij ŋalau sec ŋa ŋalau sec nênj kasêga.” ²³ Amboac tonaj eŋ kêkalem êsêac sa ma kêsôm kêtud biŋgôliŋ gêdênj êsêac gebe “Sadaŋ oc êtiŋ Sadaŋ amboac ondoc. ²⁴ Gamênj teŋ embe êwa tau êkôc, oc gamênj tonaj ênêc êtôm atom. ²⁵ Ma gôlôac teŋ embe sêwa taunj êkôc, oc gôlôac tonaj sêmoa êtôm atom. ²⁶ Ma Sadaŋ embe êkênj kisa êndênj tau e êwa tau êkôc, oc êmoa êtôm atom, êtu ŋacgêbac.

²⁷ “Mago ŋac teŋ êsô ŋac ŋajaŋa teŋ nê andu naêjajgo ênê waba su atom. Eŋ ênsô ŋac ŋajaŋa tau tôn êmuŋ acgom, go êjajgo ênê waba.

²⁸ “Biŋŋanô, aê jasôm êndênj amac gebe ŋamalac latunji nênj sec samob to nênj biŋ alôb-alôb, taŋ sêsôm-sêsôm naŋ, Anôtô oc êsuc ôkwi. ²⁹ Mago ŋac teŋ embe êsôm biŋ alôb-alôb êpi ŋalau Dabuŋ, oc sêsuc sec tau ôkwi atomanô. Sec êsap eŋ tôn ênêc teŋgeŋ.”

30 Êsêac sêsôm gebe “Njalau n̄atêmui gêgôm enj,” tec Jesu kêsôm biñ tonanj.

Jesu têna to lasii ñanô
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jesu têna to lasii mên̄sêkô dêmôêña ma sêkên lau jasêmôêc enj. 32 Lau sêgi enj auc sêngôn ma êsêac sêsôm gêdên enj gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec sêsôm aôm sêmoa dêmôêña.” 33 Tec Jesu gêjô êsêac awen̄ gebe “Tinoc to lasici asa lau.” 34 Go mata gaôc lau, tañ sêgi enj auc sañgôn nañ, ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec. 35 Lau tañ sêmasañ Anôtônê biñ, lau tonanj têtû lasicio to ñac ma tinoc.”^I

Biñgôliñ ñac kêpalip ñawêña
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

4 Go Jesu gêmu jagêjac m kêdôn êsêac gêngôn ambêô kêtiam. Lau taêsam sêkac sa dêdên enj sêja, tec kêpi wañ teñ jagêngôn. Sêsu wañ su jakêpoac ma lau samob sêmoa bau e gêdên butali. 2 Ma kêsôm biñ taêsam gêdên êsêac gêjam kêtû biñgôliñgeñ. Ma kêsôm kêsêp nê mêtê gêdên êsêac gebe 3 “Akên tañem acgom. Alic acgom, ñac-kêpalip-ñawêwaga teñ kêsa gêja gebe êpalip nê ñawê. 4 Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mên̄ser su. 5 Ma ñawê ñagêdô kêsêp nompoc, nañ nom ñalêsi gêc atom. Tec gacgeñ kêpoa gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom. 6 E oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ñawakac keselen̄ kêsêp gêja atom. 7 Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê, ma êc kêpoa e gejoñ êndu ma gêjam ñanô atom. 8 Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi to kesewec ma gêjam ñanô ñajam. Teñ gêjam 30, teñ 60, ma teñ 100.” 9 Ma kêsôm gebe “Ñac teñ nê tañasuj embe ênêc, nañ êñômañ.”

Jesunê biñgôliñ ñam
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)

10 Ma gêdên tañ enj gêmoa tauña nañ, êsêac tañ sêwiñ enj to êsêac 12 têtû kênac enj kêtû biñgôliñ tauña. 11 Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac atap Anôtônê gamên̄ ñabiñ ñalêlômña tônê sa, mago êsêac, tañ sêmoa dêmôêña nañ, sêñô biñ samob êtu biñgôliñgeñ 12 gebe ‘Êsêac sêlic amboac sêlic ma sêjala atom to sêñô amboac sêñô ma nêñ kauc êsa atom, gebe sên̄am tauñ ôkwi atom ma nêñ sec ênaña atom.’”

Jesu gêwa biñgôliñ ñac kêpalip ñawen̄a ñam sa
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac ajala biñgôliñ tônê ñam atom, ma oc ajala biñgôliñ ñagêdô samob ñam amboac ondoc. 14 Ñac-kêpalip-ñawêwaga nañ kêpalip mêtê. 15 Lau tañ sêsêp intêna nañ amboac tonec gebe sêpalip mêtê kêsêp êsêacnên̄ ñalêlôm ma

êndên tañ sêñô nañ e gacgeñ Sadan̄ mên̄jêango mêtê, tañ sêpalip kêsêp êsêacnên̄ ñalêlôm nañ su. 16 Ma tonec têtôm êsêac, tañ sêpalip kêsêp nompoc nañ gebe Gêdên tañ sêñô mêtê nañ e gacgeñ sêkôc sa totêntac ñajamgeñ. 17 Mago êsêacnên̄ ñawakac jagêjam atom. Êsêac lau daiñ-daiñ. Embe gên wapac êtap êsêac sa me sêjanda êsêac êtu mêtêña, oc gacgeñ sêwi siñ. 18 Ma ñagêdô, tañ sêpalip kêsêp êcmôkê nañ, têtôm êsêac, tañ sêñô biñ 19 ma gên̄lêlôm-lêlôm nomña to lêtôm awêña ma têtac kalac gên̄ ñagêdôña ejoñ biñ tau êndu ma sên̄am ñanô atom. 20 Ma ônañ sêpalip kêsêp nom ñajam têtôm êsêac, tañ sêñô biñ to sêkôc sa ma sêjam ñanô, ñagêdô 30, ñagêdô 60, ñagêdô 100.”

Lamp kêkô suc ñalêlôm
(Luk 8:16-18)

21 Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Sêkôc lamp sêmên̄ gebe sêngênduc ña suc auc me sêkên̄ êsô pôpô ñalabu me masi. Me sêkôc lamp sêmên̄ gebe sêkên̄ êkô jakaiñ ñaô. 22 Gên̄ samob, tañ kêsiñ tau nañ, oc sêkên̄ êsa awê samob. Ma gên̄ samob, tañ gêc ñalêlômgeñ nañ, oc êtu awê samob. 23 Ñac teñ nê tañasuj êñôña embe ênêc, nañ êñômañ.” 24 Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Gên̄ tañ amac anô nañ, taêm ênam. Dôn̄ tañ anam dôn̄ lau nañ, Anôtô oc ênam dôn̄ amac, ma oc ênsalê ñagêdô êlêlêc amac-nêm êndên̄ amac êwiñ. 25 Ñac tañ nê gên̄ gêc nañ, êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac tañ nê gên̄ masi nañ, sêkôc ñakêsu, tañ gêc en̄ña nañ, su amboac tonanjgeñ.”

Biñgôliñ kêpi ñawê tau kêpoaña

26 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamên̄ amboac ña-malac teñ gêjac ñawê kêsêp kôm, 27 go gêc nê bêc gêdên̄ gêbêc ma gêdi sa gêdên̄ gelen̄ña, ma ñawê tau kêpoa e kêtû kapôên̄ nañ ñam enj gêjam kauc. 28 Nom tau gêjam ñakôm, ñakaiñ kêtû ñamata, go ñaola, goc-go ñanô gêjac têc auc. 29 Ma êndên̄ tañ ñanô êtu gagwen̄ nañ, ñatau gacgeñ êsakiñ bôjan̄ jalô êna gebe noc sên̄ac gên̄ ñanô saña mên̄kêsa.”

Biñgôliñ gêmêc ñawêña
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Go kêsôm gebe “Aêac tanam dôn̄ Anôtônê gamên̄ êpi asagen̄ ma tanam biñgôliñ ondoc êpi. 31 Kêtôm gêmêc ñawê. Embe tapalip êsêp kôm, oc talic ñasec-ñasec kêtôm gên̄ ñagêdô ñamatu atom. Gên̄ tau saun̄anô. 32 Mago tapalip êsêp nom acgom, go êpi e êlêlêc gên̄ tolauñ samob su ma etoc laka kapôên̄, go moc umbor̄ ñalabuña sên̄am sac sêngôn̄ ñaajuj.”

33 Enj kêsôm biñ tau gêdên̄ êsêac gêjam kêtû biñgôliñ taêsam kêtôm sêjalaña. 34 Ma kêsôm biñ teñ kêsa awê gêdên̄ êsêac atom, kêsôm kêtû biñgôliñgeñ e êsêac to nê ñacsen̄omi sêmoa tauñaña acgom, go gêwa biñ samob sa gêdên̄ êsêac.

I Sadan̄nê ñaê teñ. (Alic Mat 10:25)

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Gêdên bêc tonan jakêtulala Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Tanac êngic tana namaken ônêna."
³⁶ Sêwi lau sin ma sêkôc en toðngen sêja wan ma wan nagêdô sêwin en. ³⁷ Gêdên tonan mu gêbuc kêtû têna e ñadembom kêsâlê wan auc ma landôm jagodoc-jagodoc. ³⁸ Ma en tau nan gedeng kwalim ma gêc bêc gêc wanruna, tec jasênu en ma sêsôm gêdên en gebe "Mêtêmôkê, aôm gôlic oc tanana necgac me." ³⁹ Tec en mata gêlac ma gec bin mu ma kêsôm gêdên ñadembom gebe "Jamanen ma ônam taôm tôn." Ma mu kêtû malô to bônôn kêsêp e kênôma. ⁴⁰ Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac matem golec asagenña. Amac akên gêwin atom me." ⁴¹ Êsêac têtêc tauñanô ma sêsôm gêdên tauñan gebe "Ñac tonec asa, tec mu to ñadembom tanen wamu gêdên en nec."

Jesu gêgôm ñac tonalau natêmui ôli ñajam kêsâ

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 Êsêac jasêsô lau Gadarene nêñ gamên anga bugêjacton namaken ônêna. ² Ma gêdên tan en kêsêp anga wan nan, e gacgen ñac ten tonalau natêmui kêsâ anga sêd jagêdac en. ³ Ñac tau gêmoa gamên sêdona ma lau ten têtôm gebe sênsô en tôn atom, sêsô en ña kapoacwalô, mago kêtôm atom amboac tonan. ⁴ Sêsô en akain tôn to sêbôn en ña kapoacwalô kêtû dim taêsam, mago kêmônan kapoacwalô tulu to kêlêsan Iêpoa gêngic ma lau ten nêñ ñaclai kêtôm gebe sênam en tônia atom. ⁵ Kêtôm bêc to gelenen en gêmoa sêd to lôc gedeng tônia ma kêwakic to kêtuc tau ña poc.

⁶ Ñac tau gêlic Jesu kêsâ jaêcgen ma kêlêti jakêpôn aduc gêdên en ⁷ ma gêmôêc awa kapôn gebe "Lôlôc Ñatau Anôtô nê Latu Jesu, aêagêcnên asagen ñagêdô gêdên tauñan, aê aoc gêjac Anôtô nan kêtû ôiênsu aê atomña." ⁸ Ñac tau kêsôm bin tonan gebe Jesu kasôm gêdên en gêmun su gebe "Aôm ñalau natêmui, ondec ñamalac tonec ma ôsa ôna." ⁹ Go Jesu kêtû kênac en gebe "Aôm nêñ ñaê asa." Ma en gêjô en awa gebe "Aênoc ñaê 'Legion', gebe aêac lau taêsam." ¹⁰ Go keten Jesu kepen ducgen gebe êc êsêac ôkwi sêsa gamên tonan sêna atom.

¹¹ Bôcanô pom kapôn ten sen gen sêmoa gamên tau ñalôc. ¹² Tec ñalau tau teten en gebe "Ôkên aêc naasêp bôc tônê ñalêlôm ana." ¹³ Ma Jesu gêlôc gebe sêna. Tec ñalau natêmui sêsa anga ñamalacnê jasêsêp bôc tonan ñalêlôm sêja ma bôc tau topomgen sêsabi anga salic gulun tagen jasêsêp bu. Bôc tau amboac 2,000 ma sênom bu su sêjana.

¹⁴ Go lau bôcña sêc jasêsôm ñawae anga malac to gamên jakêtu gêdô. Tec lau sêmên sebe sêlic gen tau ñam. ¹⁵ Amboac tonan dêdên Jesu sêja e sêlic ñac, tan ñalau natêmui taêsam sêpôn en nan, nê kauc kêsâ ma kêsô ñakwê sa gêngôn, ñac to Legion tau tônê, ma têtêc tauñanô. ¹⁶ Ma êsêac, tan materanô sêlic gen, tan kêtap ñac tonalau natêmui ma bôc sa nan, sêjac

namên gêdên êsêac gêwin. ¹⁷ Ma êsêac jateten Jesu gebe êwi êsêacnên gamên sin ma êc êna.

¹⁸ Gêdên en kêpi wan nan, ñac tau gêmungen ñalau natêmui gêgôm en nan, keten Jesu gebe "Aê jawin aômman." ¹⁹ Mago Jesu gêlôc gêdên en atom ma kêsôm gêdên en gebe "Ôpi nêñ andu ôndên nêñ lau ôna ma ônac min gen kapôn, tan Apômtau gêgôm gêdên aôm to taê walô aôm nan, êndên êsêac." ²⁰ Tec en gêja ma gêjac min gen kapôn, tan Jesu gêgôm gêdên en nan, anga gamên Malaclemenluna. Ma lau samob sê taên ñanô.

Jairi latuo to awê, tan kêmooasac Jesunê ñakwê nan

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jesu kêpi wan ma gêjac gêngic jakêsô namaken ônêna kêtiam. Ma lau taêsam sêkac sa dêdên en sêja. Ma en gêmoa bugêjacton nataligen. ²² Ma lômmôkê ten, ênê ñaê Jairi, gêmên e gêlic en ma gêu tau gêc en akainña, ²³ ma keten en kepen ducgen ma kêsôm gebe "Latuco tecênê gêmac e awa kêtû dambê. Tec ômôn ma ôkên lêmam ênsac en gebe ñajam êsa ma êmoa mata jali." ²⁴ Tec Jesu gêwin en gêja ma lau taêsam têdaguc en e sêkapi en sa.

²⁵ Ma awê ten gêjam dec kêtôm jala 12, ²⁶ ma kêtap ñandan kapôn sa anga dokta taêsam nêñ ma kêjain nê awa samob. Mago gêjam en sa atom e gêmac gêjam sêga. ²⁷ Awê tau gênô Jesu ñawae ma gêmên kêsêli lau gêc en dêmômuna mênkêmooasac ênê ñakwê, ²⁸ gebe en kêsôm gebe "Aê embe lamoasac ênê ñakwêgen, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa." ²⁹ Kêmooasac e gacgen nê dec kêpa ma kêsâê ôli gebe gêmac gêwi en sin. ³⁰ Ma Jesu kêsâê seben gebe ñaclai kêsâ anga ênê gêja, tec kêkac tau ôkwi gêdên lau ma kêtû kênac gebe "Asa kêmooasac ñoc ñakwê." ³¹ Ma nê ñacsenomi sêsôm gêdên en gebe "Aôm gôlic lau sêkapi aôm sa sêmoa, mago kôtu kênac gebe "Asa kêmooasac aê." ³² Ma Jesu kêkac tau ôkwi gebe êlic asa gêgôm gen tau. ³³ Mago awê tau kêjala gen, tan kêtap en sa nan, kêtakê e kêtênêp tau ênduêndu, kêsâ jagêu tau gêc Jesu lanônênna ma geoc bin samob lasê gêdên en. ³⁴ Ma en kêsôm gêdên en gebe "Latucoenec, nêñ kôkên gêwin gêgôm aôm ñajam kêsâ, ôsa totêmtac malôgen ôna ma nêñ gêmac êwi aôm sin."

³⁵ Kêsôm bin gêmoa ma lau ñagêdô sêmên anga lômmôkênê andu ma sêsôm gebe "Latômô gêmac êndugac, aôm ôiênsôn mêtêmôkê êtu agenña." ³⁶ Êsêacnên bin gêlên Jesu tôn atom ma kêsôm gêdên lômmôkê gebe "Ôtêc taôm atom, ôkên êwinen." ³⁷ Ma en gêlôc gêdên lau ten gebe sêndanguc en atom, Petere ma Jakobo agêc lasi Joan tauñen sêwin en. ³⁸ Ac jasêd lasê lômmôkênê andu e gênô ñaonda ma lau têtan to sêjam tan sa. ³⁹ Ma kêsô gêja e kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac agôm ñaonda to atan kêtû asagenña. Ñapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgen tec gêc." ⁴⁰ Ma êsêac sêomac en. Tec kêjanda êsêac samob sêsa sêja ma kêkôc ñapalê têna agêc tama to êsêac, tan sêwin en sêja nan, ma kêsô balêm, tan ñapalêo gêc nan gêja. ⁴¹ Jakêkam ñapalêo lêma ma

kêsôm gédên enj gebe "Talita kumi," tanam ôkwi gebe "Njapalêo, aê jasôm aôm ôndi sa." ⁴² E gacgenj njapalêo gèdi sa ma kêsêlênj, gebe ênê jala kêtû 12. Ma êsêac selendec njanô. ⁴³ Go enj gêjac jao njaja gédênj êsêac gebe lau tenj sênô njawae atom, ma kêsôm gebe sêkênj gênj njapalêo tau êni. ¹ Legion.

Jesunê lau têtinj enj anja Nasaret

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 Ma Jesu gèwi gamênj tonanj sinj jagêd lasê tau nê malacmôkê ma nê njacsenjomi tédaguc enj sêja. ² Gédênj sabbat enj kédônj mêtê gêmoa lôm ma êsêac taêsam, tanj sênô nanj, têtakê njanô ma sêsôm gebe "Njac tonec kêkôc gênj tonec anja ondoc, ma kauc, tanj enj kêtap sa nanj, amboac ondoc, ma gênjalô, tec enj lêma gégôm nec, nam amboac ondoc." ³ Njac tonec kamunda, Maria latu ma Jakobo agêc Joses ma Juda agêc Simon tewenji nec. Ma ênê lasiio tec sêmoa sêwinj aêac nec atom me." Ma têtû môsi enj. ⁴ Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Lau gamênj tenj tetoc propete tenj sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to tau nê lasitêwai ma nê gôlôac tec sêmbu enj." ⁵ Ma enj kêtôm gebe êngôm gênjalô tenj anja tonanj atom, tagenj kêkênj lêma gêsac lau togêmac luagêcgenj ma gégôm êsêac ôlij njajam kêsâ. ⁶ Ma êsêacnênj sêkênj gèwinj masinja gêjac ênê Iênô auc.

Jesu kêsakinj nê aposolo sêja

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jesu gêjac laoc gamênjgenj jakêdônj lau. ⁷ Go gêmôêc êsêac 12 dèdênj enj jakêsakinj êsêac luagêc-luagêc ma kêkênj njac lai gédênj êsêac gebe sêkôninj njalau njatêmui. ⁸ Go gèlênj binj êsêac gebe sêkôc gênj tenj sêmoa intêna atom, tôc tagenj. Mo masi, atali masi, awa êsêp ômbinjak atom. ⁹ Mago sêsô nênj atapa ma sêsô njakwê luagêc atom. ¹⁰ Go kêsôm gédênj êsêac gebe "Embe api andu tenj, nanj angônj tonanjenj e awi gamênj tau sinj. ¹¹ Malac tenj embe sêkôc amac sa to sêkênj tanjenj amac atom, nanj awi gamênj tonanj sinj, ma andônj njakekop, tanj gêc amac emkainj nanj, su êtu nênj geo njabelo tenj êndênj êsêac." ¹² Go njacsenjomi sêsa sêja ma sêjam mêtê gebe lau sênam tauj ôkwi. ¹³ Ma têtinj njalau sec taêsam sêsa sêja to senj oso lau gêmâc taêsam njâ niptêkwi ma sêgôm êsêac ôlij njajam kêsâ.

Nackêsagu Joanj gêmâc endu

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Jesunê njâ njawae kêsâ e kinj Herodo gênô ma lau sêsôm sebe "Njackêsagu Joanj gèdi sa anja njacmatênênj, tec njac lai kêpoa kèpi enj." ¹⁵ Lau njagêdô sêsôm sebe "Enj Elia," ma njagêdô sêsôm sebe "Propete tê sêmoa-sêmoa nê nênj tenj."

¹⁶ Mago gédênj tanj Herodo gênô binj tonanj njawae nanj, kêsôm gebe "Joan tanj kajatu dèdim enj gêsutêkwa gèngic nanj, gèdi sa." ¹⁷ Herodo tau tonanj kêsôm sêkôc Joanj tôn ma sêsô enj tônj gèngônj kapoacwalô.

I Lau Rom sêsam sinjwaganênj tonj kapôênj tenj gebe

Herodo gégôm gênj tonanj gebe tau gèjam têwa Pilip nê awê Herodia, ¹⁸ ma Joanj kêsôm gédênj Herodo gebe "Gôjam têwamnê awê tec keso." ¹⁹ Herodia genj anô-anô Joanj gebe ênac enj êndu, mago gégôm elêmê, ²⁰ gebe Herodo kêtêc Joanj. Enj kèjala enj gebe enj njac gédênj to njac dabunj, tec gejob enj. Herodo gênô ênê binj e kèpô lêna tau njasec, mago kêkênj tanja enj gèjac njawae genj.

²¹ Ma gédênj njasawa tenj Herodo taê gèjam nê bêc têna kêkôc enja, tec gégôm moasinj kapôênj gédênj nê kiap to kapitai ma laumata Galilaijana. ²² Ma Herodia latuo kêsô jakêtê wê e Herodo to nê njac lenj sêlic njajam. Tec Herodo kêsôm gédênj njapalêo gebe "Embe têtmac êwinj gênj tenj anja aênoc ma otenj, oc jakênj êndênj aôm." ²³ Enj kêtôc lêma ma kêsôm gédênj njapalêo gebe "Gênj samob, tanj otenj nanj, oc jakênj êndênj aôm. Embe otenj njoc gamênj njamakenj, oc jakenjenj." ²⁴ Tec njapanjo kêsâ jakêsôm gédênj têna gebe "Aê jatenj asagenj." Ma têna kêsôm gebe "Otenj njackêsagu Joanj môkêapac." ²⁵ E njapalêo kèlêti gacgenj kêsô gédênj kinj gèja jaketenj gebe "Aê gabe galocgenj ôkênj njackêsagu Joanj môkêapac êsêp laclu tenj êndênj aê." ²⁶ Kinj nê njalêlôm njawapac njanô, tagenj kêtû kêtôc lêmanja to kêtû njac lenj njâ tec enj gebe ensenj binj su atom. ²⁷ E gacgenj kinj kêsakinj sinjwaga tenj ma kèjatu gebe êkôc Joanj môkêapac êmênj. Njac tau gèja e gèdim Joanj gêsutêkwa gèngic anja andu kapoacwalônja, ²⁸ go kêkênj môkêapac kêsêp laclu tenj mênjkêkênj gédênj njapalêo, ma njapalêo kêkênj gédênj têna. ²⁹ Joanjnê njacsenjomi sênô njawae mênjsêkôc ênê njawêlêlanj su jasêkênj gêc sê tenj.

Jesu gèlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Joanj 6:1-15)

³⁰ Aposolo sêkac sa dèdênj Jesu sêja ma sêjac gênj samob, tanj sègôm to tédônj nanj, naminj gédênj enj. ³¹ Lau taêsam sêja sêmênj-sêja sêmênj, ma nênj njasawa sèniinj gènj njâ gêc atom. Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Ajôc, tana gamênj njasawa tenj tamoa nênj taujnja gebe aninj awem njagec." ³² Tec êsêac sèpi wanj sêsô gamênj njasawa tenj sêmoa nênj taujnja.

³³ Lau sêlic êsêac sêja ma taêsam sêjala êsêac. Tec lau anja malac samob sêsêlênj sèwinj tauj e jasêd lasê gamênj tau, tanj Jesu to nê njacsenjomi sebe sêmoa nanj, sèmunj êsêac.

³⁴ Gédênj tanj Jesu mênjkêsô nanj, gèlic lau tonj kapôênj ma taê walô êsêac gebe êsêac amboac domba, nanj njacgejobnja masi. Tec gèoc awa sa ma kédônj binj taêsam gédênj êsêac. ³⁵ Oc gèja, tec ênê njacsenjomi dèdênj enj sêja ma sêsôm gebe "Gamênj tonec gamênj sawa ma oc gèja su." ³⁶ Amboac tonanj ôkênj lau sêc èlij-èlij gebe sêna malac to gamênj njakêtu gèdô nasênam ôli nênj gènj sèniinjna." ³⁷ Tec Jesu gèjô êsêac awenj ma kêsôm gebe "Amac taôm akênj gènj êsêac sèniinj." Ma êsêac têtû kênac enj gebe "Amboac ondoc, aêac ana anam ôli polom njâ denari 200 mênjakênj êsêac sèniinj me." ³⁸ Ma enj gèjam kênac êsêac gebe "Amacnêm polom tendocgenj gêc, ana alic acgom."

Êsêac sêlic su ma mênjsêsôm gebe "Polom lemeñ tenj ma i luagêc."

³⁹ Go enj kêjatu êsêac gebe samob sênjgôn sic tomôkê-tomôkê sênjgôn gégwanj namêdôb wakuc tonanj. ⁴⁰ Ma lau sênjgôn sic totonj-totonj, tonj ñagêdô 100, ñagêdô 50. ⁴¹ Go Jesu kêkôc polom lemeñ tenj to i luagêc tonanj sa mênmata gedec undambê ma géjam danje, go kêpô polom kêkôc ma kêkênj gédênj ñacsenjomi gebe sênac sam êndênj lau. Ma géjac sam i luagêc tau gédênj êsêac samob. ⁴² Samob senj e géôc êsêac tônj. ⁴³ Go ñacsenjomi sejonj ñapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênjgêc ma i ñagêdôgêdô géwinj. ⁴⁴ Ma êsêac, tanj senj polom tau nanj, ñacwaga 5,000.

Jesu kêsêlêrl gêmôa ñadembom ñaô

(Mat 14:22-33; Joanj 6:15-21)

⁴⁵ Ma Jesu kêkac nê ñacsenjomi gacgenj sêpi wanj sêmunj enj sêna Betsaida, nanj gêc ñamakenj ôñênja, ma enj tau êmôa e êkênj lau sêna acgom. ⁴⁶ Enj kêkênj lau sêja su acgom, go kêpi lôc gêja gebe etenj mec. ⁴⁷ Oc jakêsêp su ma wanj kêsa e jakêkô ñalunj ma enj taugenj gêmôa baugenj gêmôa. ⁴⁸ Ma gêlic êsêac segolem elêmê gebe mu kêpuc êsêac tônj. Talec kêtanj, go kêsêlênj gêmôa ñadembom ñaôgenj kasa gédênj êsêac gêja. Enj gebe êôc lêlêc êsêac êna. ⁴⁹ Ac sêlic enj kêsêlênj gêmôa ñadembom ñaôgenj ma sêjam kauc sebe oc balôm tenj, tec sêwakic. ⁵⁰ Êsêac samob sêlic enj e têtakê. Go enj awa kêsa sebeñ ma kêsôm gédênj êsêac gebe "Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom." ⁵¹ Ma enj jakêpi wanj géwinj êsêac ma mu kêtumalô. Ma êsêac têtakê e sênjac lemeñ ñanô, ⁵² gebe êsêacnênj kauc kêsa kêpi binj polomña atom, nênj ñalêlôm ñajanja tec gêc.

Jesu gêgôm lau gêmôac anja Genesaret ôlinj ñajam kêsa

(Mat 14:34-36)

⁵³ Ma sêja e sêpi bau anja Genesaret ma sêsô wanj tônj. ⁵⁴ Sêsêp anja wanj sêja e gacgenj lau sêjala enj denj tagenj. ⁵⁵ Ma sêlêti sêjam gamênj aucgenj e lau sêbalanj lau, tanj gênj gêgôm êsêac nanj, tosac-tosac sêja gamênj, tanj sênjô gebe enj gêmôa nanj. ⁵⁶ Ma gédênj tanj géô lasê malac saunj to kapôênj ma gamênj ñakêtu gêdô-gêdô nanj, êsêac sêkênj lau gêmôac sec malaclunj kêtômgenj ma tetenj enj gebe sêmoasac ênê ñakwê ñataligenj, ma samob, tanj sêmoasac enj nanj, tec ôlinj ñajam kêsa. ¹

Lau ñanô nênj mêtê

(Mat 15:1-9)

7 Ma Parisai to binjsutau ñagêdô, tanj sêmênj anja Jerusalem nanj, sêkac sa dêdênj Jesu sêja. ² Ma sêlic ênê ñacsenjomi ñagêdô sêkwasiñ lemeñ atom, senj gênj paliñ-paliñgenj. ³ Parisai to Juda samob senj gênj atom e sêkwasiñ lemeñ su acgom, gebe tédaguc lau ñanô nênj ñagôlinj. ⁴ Ma embe anja gamênj têtulu

gênja sêmênj, nanj sêninj gênj atom e sêlinj bu su acgom. Ma ñagôlinj lanjgwa ñagêdô taêsam gêc, tanj tédaguc géwinj amboac sêkwasiñ suc to laclu ma ku.

⁵ Amboac tonanj tec Parisai to binjsutau têtum kênac enj gebe "Amboac ondoc, aômnnêm ñacsenjomi tédaguc lau ñanô nênj ñagôlinj atom, sêkwasiñ lemeñ atom ma senj gênj." ⁶ Tec enj kêsôm gédênj êsêac gebe "Jesaia geoc binj lasê jagêdênjgoc kêpi amac dansantêna amboac teto gêc gebe

'Lau tonec tetoc aê sa ña gédônjôlicgenj, mago nênj ñalêlôm gêmôa jaêc aê.

⁷ Êsêac sêjam sakinj aê kwalec

gebe binjsu, tanj êsêac tédônj nanj, ñamalacnênj binj ñaômagenj.'

⁸ Anôtônê binjsu nanj amac awi sinj su, ma ñamalacnênj ñagôlinj lanjgwa tec akôc tônj."

⁹ Ma kêsôm gédênj êsêac gebe "Anôtônê binjsu tec abanac e ñapep sawa gebe amansanj taôm nêmm ñagôlinj lanjgwanja. ¹⁰ Mose kêsôm gebe 'Otoc tamam agêc tênam sa. Ñac tenj embe êsôm binj sec êpi têna me tama, nanj sênac enj êndu.' ¹¹ Mago amac tec asôm gebe 'Ñac tenj embe êsôm êndênj têna me tama gebe Aênjoc gênj, tanj taêm kêka amôa nanj, Korban,' ñam gebe jakênj êndênj Anôtô, ¹² go anac jao enj gebe ênam têna me tama sa êtiam atom. ¹³ Amac ajam Anôtônê binj auc ña taôm nêmm ñagôlinj lanjgwa, tanj adônj gelom-gelom nanj, ma ajam gênj ñagêdô ôkwi géwinj."

Genj tanj gêgôm ñamalac kêtum sec

(Mat 15:10-11, 15-20)

¹⁴ Go Jesu gêmôêc lau dêdênj enj sêja kêtiam ma kêsôm gédênj êsêac gebe "Samob anjô aênjoc binj ma nêmm kauc êsa. ¹⁵ Gênj dêmôênja tenj embe êsêp ñamalacnê ñalêlôm êna, oc êngôm enj êtum sec atom. Magogênj, tanj kêsa anja ñamalac gêmênj nanj, tec gêgôm enj kêtum sec." [¹⁶ Ñac tenj nê tanjasunj êñônja êmbe ênêc, nanj êñômanj.]

¹⁷ Ma gédênj tanj géwi lau sinj kêsô andu gêja nanj, ênê ñacsenjomi têtum kênac binjgôlinj tau ñam gédênj enj. ¹⁸ Ma enj kêsôm gédênj êsêac gebe "Ma amac tonec nec, nêmm kauc kêsa atom amboac tonanj me. Ajala atom me. Gebe gênj samob, tanj anja dêmôênja êsêp ñamalac êna nanj, oc êngôm enj êtum sec atom, ¹⁹ gebe kêsêp ênê ñalêlôm gêja atom, kêsêp ñatêtacñagenj gêja e gê su kêtôm gêgôm-gêgôm." Tec Jesu géwa gênj taniñja samob sa gebe ñajam. ²⁰ Ma kêsôm gebe "Tagenj gênj, tanj kêsa anja ñamalacnê nanj, tec gêgôm ñamalac kêtum sec. ²¹ Gebe taênj géjam binj sec kêsa anja ñamalacnênj ñalêlôm, binj mockaiñja, genjenj, sêjac ñamalac êndu, ²² dêdim sêmôcwalô gênjgic, materj katu, sêgôm sec ñawaô, binjdansanj, wauc-wauctêna, materj dangucboa, sêsôm binj alôb-alôb, tetoc tauñ sa ma binj meloc. ²³ Gênj sec samob tonanj ñai tec kêsa anja ñalêlôm ma gêgôm ñamalac kêtum sec."

Awê tenj kêkên gêwiñ njajaña

(Mat 15:21-28)

24 Go Jesu gêdi anja tonañ gêja gamên Turuña. Ma kêpi andu tenj gêja ma gebe ênam tau aucgen e gêgôm jageo. 25 Ma awê tenj, tanj latuo saun njalau njatêmui gêgôm en nanj, gêñô en njawae ma seberj gêja gêu tau gêc en akainja. 26 Awê tau en Heleno, têna kêkôc en anja Suropoinikianja. En keteñ Jesu gebe êtiñ njalau sec anja latuonê êsa êna. 27 Mago Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ondecgen, njapalê sêniñ nêñ gên e êôc êsêac tôn acgom. Embe takôc njapalênên mo su ma tambaliñ êndên kêamlatu, oc njajam atom." 28 Tec awê tau gêjô en awa gebe "Apômtau, mago kêamlatu serj njapalênên mo njapopoc sêmoa tebo njalabugoc." 29 Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe "Kêtu binj tonañja tec ôna. Njalau sec kêsa anja latômonê gêja su." 30 Ma enj gêmu gêja nê andu e gêlic njapalêo gêc ma njalau sec kêsa gêja su.

Tanjasunbic to awamê njajam kêsa

31 Ma Jesu gêwi gamên Turuña sinj kêtiã kêsa Sidonja e jagêô lasê Malaclemenju njagamênj gêc bugêfactonj Galilainja. 32 Go sêkôc tanjasunbic to nê biñ kwackwac dêdên en sêja ma teteñ enj gebe êkênj lêma ênsac enj. 33 Tec Jesu kêkôc enj su anja launênj jasêkô tauñja, go kêkênj lêmalatu kêsô enj tanjasun ma kêkasôp to kêmoasac enj imbêla. 34 Go mata gedec undambê e kêsê awa su ma kêsôm gêdên enj gebe "Epatata," gebe "Ôpoa lasê." 35 Tec tanjasunj kêpoa lasê ma imbêla kêtu golonj e kêsôm binj njanênj kêsa, 36 ma Jesu gêjac jao gebe sêsôm njawae êndênj lau atom. Enj gêjac jao gêmoo, tagenj êsêac sêjac minj binj tau kêtu tapatapa sêjac njawaegeñ. 37 Lau sêñac lemeñ njanô ma sêsôm gebe "Enj gêgôm gên samob njajam. Tanjensunbic sêñô binj ma awenjmê sêsôm binj lasê." I

Jesu gêlôm lau 4,000

(Mat 15:32-39)

8 Gêdên tonanjenj lau taêsam sêkac tauñ sa kêtiã am ma nêñ gên sêniñja masi. Tec Jesu gêmôêc nê njacsenomi dêdên enj jakêsôm gêdên êsêac gebe 2 "Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiñ aê e bêc têlêac samuc ma nêñ gên sêniñja masi. 3 Amboac tonañ embe jakênj êsêac têtac sawagenj sêmu sêna nêñ gamênj, oc enkainj to lemeñ êmac anja intêna, gebe lau gamênj baliñja njagêdo tec sêwiñ êsêac." 4 Ma ênê njacsenomi têtû kênac enj gebe "Aêac takôc mo anja ondoc ma takênj lau tonec sêniñj êôc êsêac tôn, tamoo gamênj sawa nec." 5 Tec enj kêtu kênac êsêac gebe "Amacnêm polom tendocgenj gêc." Ma êsêac sêsôm gebe "Polom 7." 6 Ma kêsôm gêdênj lau gebe sêñgônj sic sêñgônj nom. Ma kêkôc polom 7 tonañ mênjgêjam danje su, go kêpô kêkôc ma kêkênj gêdênj nê njacsenomi gebe sênac sam. Tec sêjac sam gêdênj lau. 7 Ma êsêacnênj i

I Asam binj, tanj gec Mat 15:2

palê luagêcgenj gêc, nanj gêjam danje ma kêsôm gebe sênac sam amboac tonañ. 8 Senj e gêôc êsêac tôn, go sejonj njapopoc sa kêsêp gadob 7. 9 Ma lau tau amboac 4,000. Ma kêkênj êsêac sêja. 10 Go êsêac to nê njacsenomi gacgenj jasêpi wanj tenj ma jasêô lasê gamênj Dalmanutaña.

Parisai teteñ gêñtalô

(Mat 16:1-4)

11 Parisai sêsa sêja jaêc sesenj tauñ sêmoa e sebe sênsaê Jesu. Tec sêsôm gebe "Ôñg m gêñtalô undambêña tenj." 12 Jesu gêñô binj tonañ e nê njalêlôm njawapacgosu ma kêsôm gebe "Lau têt tonecña sêsôm gêñtalô tenj kêtu asagenja. Binjnanjô, aê jasôm êndênj amac gebe Lau têt tonecña oc sêlic gêñtalô tenj atomanô." 13 Go gêwi êsêac sinj ma kêpi wanj kêtiã jakêsô njamakenj ônêña.

Parisai to Herodo nêñ jist

(Mat 16:5-12)

14 Njacsenomi sêliñ polom sinj sêkôc gêwiñ atom, sêkôc njanô tagenj gec wanj. 15 Tec Jesu gêlênj binj êsêac gebe "Alic ma ajop taôm njapep êndênj Parisai to Herodo nêñ jist." 16 Ma êsêac taênj gêjam gêc tauñja ma sêsôm gebe "Kec, enj kêsôm binj tonañ gebe aêac takôc polom gêwiñ atom." 17 Ma Jesu kêjala binj, tanj sêsôm nanj, tec kêsôm gêdênj êsêac gebe "Kêtu asagenja amac taêm gêjam gêc taomnjagenj gebe akôc polom gêwiñ atom. Amacnêm kauc kêsa atom ma ajala binj tonec njam atom tagenj me. Nêm njalêlôm njadani kêsa me. 18 Matemanô gêc, mago alic gên atom to tanjensunj gêc, mago anjô binj atom me. Ma taêm gêjam binj atom me. 19 Gêdênj tanj kêpô polom lemeñ tenj kêkôc gêdênj lau 5,000 nanj, ajonj njapopoc sa kêsêp gadob tendocgenj." Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Gadob 12." 20 "Ma gêdênj tanj kêpô polom 7 kêkôc gêdênj lau 4,000 nanj, ajonj njapopoc sa kêsêp gadob tendocgenj." Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Gadob 7." 21 Go enj kêtu kênac êsêac gebe "Ajala binj tonec njam atom tagenj me."

Nac matapec njajam kêsa anja Betsaida

22 Jasêô lasê Betsaida ma lau sêkôc matapec tenj dêdênj Jesu sêja ma teteñ enj gebe êmoasac enj. 23 Tec Jesu kêkam matapec gêdênj lêma ma gêwê enj agêc sêsa malac njamagê sêja, go kêkasôp kêsêp enj mataanô ma gêu lêma gêsac enj ma kêtu kênac enj gebe "Gôlic gên tenj me masi." 24 Ma njac tau kêsa sa ma kêsôm gebe "Aê galic njamalac, galic êsêac sêsênj amboac ka." 25 Go Jesu gêu lêma gêsac enj mataanô kêtiã ma kêpuc mata tôn e mataanô njawa kêsa ma gêlic gamênj njanênj kêsa. 26 Go kêsakinj enj gêja nê andu ma kêsôm gebe "Ôsa malac ôna atom."

Petere kêsôm Jesu ñam

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Go Jesu to nê ñacsenjomi dêdi sêsa malac Kaisarea Pilipli sêja. Sêsêlên e jasêsa ñadambê tenj ma kêtû kênac nê ñacsenjomi gebe "Lau sêsam aê sebe asa."

28 Ma êsêac sêjô enj awa gebe "Ñagêdô sêsôm gebe ñackêsagu Joan, ma ñagêdô gebe Elia, ma ñagêdô gebe propetenênj teri." 29 Go kêtû kênac êsêac gebe "Ma amac taôm nec asam aê abe asa." Tec Petere gêjô enj awa gebe "Aôm Kilisi tau." 30 Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc gebe sêsôm enj lasê êndênj lau tenj atomanô.

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Go gêôc awa sa ma kêdônj êsêac gebe "Ñamalac-nê Latu oc êôc ñandanj taêsam ma laumata to dabunjsêga to biñsutau oc têtinj enj to sênac enj êndu. Ma bêc têtêac ênanja, go êndi sa êtiam." 32 Enj kasôm biñ tonanj gêc awagenj. Tec Petere gê enj jaagêc sêkô tauñña ma kêsôm enj. 33 Ma Jesu kêkac tau ôkwi mata gê nê ñacsenjomi ma kêsôm Petere gebe "Sadanj, ôkôc taôm sa naôkô jaêc. Aôm taêm gêjam biñ Anôtônja atom, taêm gêjam biñ ñamalacñagenj."

34 Go gêmôêc lau to nê ñacsenjomi sêmênj ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Ñac tenj embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nanj ênac kapoac tau ma êôc nê kakesoIau êndanjuc aê. 35 Ñac tenj embe êngôm moc-sac gebe êmoa mata jali, nanj oc êmac êndu. Ma tenj embe êmac êndu êtu aê to ñawae ñajamña, nanj oc êngônj mata jali. 36 Ñac tenj embe ênsôb gên nomña samob sa êtu ênê gên, mago êjainj katu, oc ênam enj sa amboac ondod. Oc ênam enj sa atom. 37 Ñamalac oc ênac da katu ña asagenj. 38 Lau mockainjo to lau sec tonec nêñ tenj embe maja aê to ñoc biñ, oc Ñamalacnê Latu maja enj amboac tonanj êndênj têt, tê êmênj to Tamanê ñawasi ma añela dabunj sêwiñ enj." 1

9 Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac tec sêkô nec, nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgenj e sêlic Anôtônê gôlinj tonjaclai mênjêsa acgom."

Jesu ôli kainj tenj kêsa

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Bêc 6 gêjana acgom, go Jesu kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joan sêwiñ enj. Ma gêwê êsêac sêpi lôc ñatêpôê baliñ tenj sêja gebe sêmoa tauñña. Ma sêlic enj ôl i kêpô tau ôkwi 3 e nê ñakwê sêpôma kêtêlêc oc ñaboatilo su. 4 Go Elia agêc Mose seoc tauñ lasê dêdênj êsêac ma sêjam biñgalôm sêwiñ Jesu. 5 Ma Petere gêôc awa sa kêsôm gêdênj Jesu gebe "Mêtêmôkê, ñajam gebe tamoac gamênj tonec. Aêac anam bec têtêac acgom, aômñem tenj ma Mosenê tenj ma Elianê tenj." 6 Êsêac têtêc tauñ ñanô, tec enj gêjam kauc biñ êsômña. 7 Go tao tenj mênjgêjam ajuñ êsêac ma awa tenj kêsa anja tao tau gêmênj gebe, "Aênjoc Latuc tanj

I Asam biñ, tanj gêc Mat 16:6

têtac gêwiñ enj nanj, tau tonec. Akên tanjem enj." 8 Ma sep tagen ac matenj geso gamênj e sêlic lau tenj sêkô sêwiñ êsêac atom, Jesu taujenj.

9 Êsêac sêsêp anja lôc sêmoa ma enj gêjac jao êsê c gebe "Gên tanj alic nanj, anac ñaminj êndênj ñac tenj atom e Ñamalacnê Latu êndi sa anja ñacmatênênj su acgom." 10 Êsêac taênj gêjam biñ tonanj gêc tauñgenj sêmoa ma têtû kênac gêdênj tauñ gebe "Êndi sa anja ñacmatênênj nec ñam amboac ondod." 11 Go têtû kênac enj gebe "Amboac ondod, biñsutau sêsôm gebe Elia êmênj êmunj acgom" 12 Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Elia nanj êmunj ma êsa gên samob ñalanô sa êti-am. Ma teto kêpi Ñamalacnê Latu amboac ondod gebe enj oc êôc ñandanj taêsam to têtû kasec enj. 13 Mago aê jasôm êndênj amac gebe Elia tec gêmênj su, ma sêgôm enj waucwauçgenj amboac teto kêpi enj."

Ñapalê tonjalau sec ôli ñajam kêsa

(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43)

14 Ac sêmênj ma sêô lasê gêdênj ñacsenjomi ñagêdô ma sêlic lau taêsam sêgi êsêac auc ma biñsutau to êsêac awenjsunj gêôc ka tauñ. 15 Lau sêlic enj e gacgenj têtakê ma sêlêti dêdênj enj sêja to sê moalêc enj. 16 Ma enj kêtû kênac êsêac gebe "Amac awemsunj gêôc ka taôm kêtû agenña." 17 Tec ñac tenj anja lau taêsam tonanj nêñ gêjô enj awa gebe "Mêtêmôkê, aê kakôc latuc gadênj aôm gamênj gebe ñalau awamê gêgôm enj. 18 Gênj tau embe êtap enj sa anja ñasawa tenj, oc êmônaj enj e awaôpic êsa ma luluj ñakicsêa kikec-kikec e êtu tonj lanjwagenj. Ma katenj nêñ ñacsenjomi gebe têtinj ñalau tau e sêgôm kêtôm atom." 19 Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe "O amac lau-akênj-gêwiñatomwaga, aê jamoa jawinj amac e êndênj ondod, ma jaôc amacnêñ biñ e êndênj ondodgenj. Akôc ñapalê tau andênj aê amênj." 20 Ma sêkôc ñapalê tau dêdênj enj sêja. Ma gêdênj tanj ñalau gêlic Jesu nanj, gacgenj kêgasunj ñapalê tau e gêjac tau êndu jagêc nom ma kêsabi tau to awaôpic kêsa. 21 Go Jesu kêtû kênac tama gebe "Gênj tonec gêgôm enj kêtôm jala tendocgenj su." Ma enj kêsôm gebe "Ñapalêgenj ma gêgôm enj 22 ma kêtinj enj kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam gebe enjenj enj su. Mago aôm embe ôtôm, go taêm walô aêac ma ônam aêac sa." 23 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm gônac aê ôkwi gebe Aôm embe ôtôm me. Ñac tanj kêkênj gêwiñ nanj, oc êngôm gên samob naêtôm." 24 E gacgenj ñapalê tama gêmôêc ma kêsôm gebe "Aê kakênj gêwiñ, tagenj kakênj gêwiñ kwalec, tec ônam sa."

25 Jesu gêlic lau sêwêgenj sêmênj, tec gec biñ ñalau ñatêmui ma kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm ñalau awammê to tanjamsunjbic, aê jasakiñ aôm gebe Ondec enj ma ôsa ôna, ma ômu ôsô ñac tau nê ñalêlôm ôna êtiam atom." 26 Ma ñalau kêgasunj enj secanô e kêwakic lasê ma kêsa gêja. Ma ñapalê tau gêc amboac ñacmatê, tec lau taêsam sêsôm gebe "Gêmac êndu su."

27 Go Jesu kêkam enj kêsêp lêma ma gegenj enj sa jakêkô.

28 Gêc gêmu gêja nê andu acgom, go nê ñacsenomi têtü kênac enj sêmoa tauñña gebe "Amboac ondoc, tec aêac atinj ñalau tonañ agôm kêtôm atom nec." 29 Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Gên tej kêtôm gebe êtinj gên amboac tonañ ñai su sêsa ñagaô sêna atom, mec tagenj."

Jesu geoc êmac êndu to êndi saña lasê kêtü luagêcña
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Go ac dêdi anja tonañ sêsa Galilaiagenj sêja ma enj gebe lau sênô êsêac ñawae atom, 31 gebe enj kêdôn nê ñacsenomi ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Lau sêkênj ñamalacnê Latu êsêp ñamalac lemenj êna nasênac enj êndu. Sênac enj êndu e ñabêc têtêac ênaña su acgom, go êndi sa." 32 Mago êsêacnênj kauc kêsä kêpi binj tonañ atom ma têtêc tauñ tec têtü kênac enj atom.

Asa êtu ñac kapôênj
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Jasêô lasê Kapanaum sênjôn andu acgom, go kêtü kênac êsêac gebe "Amac asôm binj amboac ondoc gêdênj taôm amoa intêna." 34 Ma êsêac sêjam tauñ tônj, gebe anja intêna sêjam kênac tauñ kêpi nênj asa kêtü ñac towae kêtêlêc êsêac ñagêdô su. 35 Go gênjôn sic ma gêm êc êsêac 12 mênkêsôm gêdênj êsêac gebe, "Ñac tej embe taê ênam gebe êtu ñamata, nañ êtu samob nênj ñamu to samob nênj sakinwaga acgom." 36 Ma kêtêc ñapalê saunj mênketoc enj kêtêc êsêac ñalunjenj, go kêtêbônj enj ma kêsôm gêdênj êsêac gebe 37 "Ñac tañ kêtêc ñapalê saunj amboac tonec nênj tej sa kêtü ñoc ñaênja nañ, kêtêc aê sa. Ma ñac, tañ kêtêc aê sa nañ, kêtêc aê taucgenj atom, enj kêtêc ñac, tañ kêsakinj aê nañ sa."

Lau tañ sesenj aêac atom nañ, sêpuc aêac tônj
(Luk 9:49-50)

38 Go Joañ kêsôm gêdênj enj gebe "Mêtêmôkê, aêac alic ñac tej, nañ kêtêdaguc aêac atom, kêtinj ñalau sec su ña aômênj ñaê. Tec ajac jao enj, gebe enj kêtêdaguc aêac atom." 39 Ma Jesu kêsôm gebe "Anac jao enj atom, gebe ñac tañ êngôm gênjalô êpi aênjoc ñaê, go gacgenj êkac awa ôkwi ma êsôm binj sec êpi aê nañ, oc êngôm êtôm atom. 40 Gebe ñac, tañ kêtêkênj kisa gesenj aêac atom nañ, kêtêpuc aêac tônj. 41 Ñac nañ êkênj bu laclu tej amac anôm êtu Kilisinê lau amacña nañ, jasôm binjanô êndênj amac gebe ñagêjô ñajam oc eso enj atomanô.

Tatim lau atom
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

42 "Ma ñac tej, nañ êtim lau saunj, tañ sêkênj gêwinj aênja nañ, nênj tej e êtu sec nañ, lau sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbalinj enj êsêp gwêc êna, go ñajam.

43 "Lêmam embe êtim aôm, go ôndim êngic. Tolêmamkatucgenj ôngônj matam jali, oc ñajam êlêlêc tolêmam lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ñaja, tañ kêsä

ñapanj nañ ôna. [44 Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.] 45 Ma amkainj embe êtim aôm, nañ ôndim êngic. Toamkatucgenj ôngônj matam jali, oc ñajam êlêlêc sêmbalinj aôm toamkainj lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ôna. [46 Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.] 47 Ma matamanô tej embe êtim aôm, nañ ôkip sa. Tomatamanô tagenj ôsô Anôtônê gamênj ôna, oc ñajam êlêlêc sêmbalinj aôm tomatamanô lulugenj ôsêp lamboam ñakêlêndinj ôna. 48 Gamênj nañ ñatêmoa to ñaja êmac atom.

49 "Sêpalip ja kêpi lau samob kêtôm sêpalip gwêc kêpi gwada. 50 Gwêc tau gênj ñajam, mago gwêc tau ñamakic embe ênaña, oc danjôm ñamakic êsa êtiäm amboac ondoc. Gwêc ênêc amacña ma amoa tobijnmalôgenj awijn taôm."

Binj sêmôcwalôña
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

10 Jesu gêdi anja tonañ jagêô lasê Judaia to gamênj, tañ gêc Jordan ñamakenj ônênja nañ, ma lau taêsam sêkac sa dêdênj enj sêja kêtiam, tec kêtônj êsêac clmboac gêgôm-gêgôm nañ kêtiam. 2 Ma Parisai ñagêdô dêdênj enj sêja sebe sêlêtôm enj ma têtü kênac enj gebe, "Ñac tej embe êwi nê awê sinj, oc êtôm me masi." 3 Tec enj gêjô êsêac awenj gebe, "Mose gêjac binjsu amac amboac ondoc." 4 Ma êsêac sêsôm gebe, "Mose gêlôc gebe teto papia sêwi awê sinja ma sêwi enj sinj." 5 Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Enj keto binjsu tonañ kêtü nêm ñalêlôm ñadaniña. 6 Mago andanjenj gêdênj tañ Anôtô kêtêkênj undambê to nom nañ, kêtêkênj awêlu ñac. 7 Amboac tonañ ñac oc êwi tama agêc têna sinj ma êsap nê awê tônj 8 ma agêc lulu têtü ôli tagenj.' Ma agêc têtôm gênj luagêc êtiäm atom, têtôm ñanô tagenj. 9 Gênj tañ Anôtô kêtêkênj kêtêkwa tau nañ, ñamalac tej êkac su atom."

10 Jasênjôn andu acgom, go ênê ñacsenomi têtü kênac enj kêtü binj tau tonecña kêtiam. 11 Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Ñac tej embe êwi nê awê sinj ma ênam tej, oc êngôm gênj mockainja, 12 ma awê tej embe êwi nê akwenj sinj ma ênam tej, oc êngôm gênj mockainja amboac tonañ."

Jesu gêjam mec ñapalê ñasec-ñasec
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Ma sejonj ñapalê ñasec-ñasec dêdênj Jesu sêja gebe êmoasac êsêac. Ma ñacsenomi sec binj lau. 14 Jesu gêlic e kêtü môsi ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Andec ñapalê dêndênj aê sêmênj, akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ñai têtü Anôtônê gamênj ñatau. 15 Binjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Ñac tañ êkêc Anôtônê gamênj sa êtôm ñapalê atom nañ, oc êsô êna atom." 16 Go kêtêbônj to gêu lêma gêsac êsêac ma gêjam mec êsêac.

Njacsenjom tolêlôm
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jesu jakêsa intêna acgom, go njac tenj kêlêti gesen enj auc jakêpôn aduc gêdên enj ma kêtû kênac enj gebe "Mêtêmôkê njam, aê janngôm asagenj gebe jawê kaij janngôn matoc jali tengej." ¹⁸ Tec Jesu kêtû kênac enj gebe "Amboac ondoc, kôsam aê gebe njam. Njam tenj gêmoa atom, Anôtô taugenj. ¹⁹ Bijsu tau tec gônô su gebe 'Ônac njamalac êndu atom, ôngôm gêj mockaij to mockaij atom, ônam gengej atom, ônga bijsu atom, ôngambec gêj atom ma otoc tamam agêc tênam sa." ²⁰ Ma njac tau kêsôm gêdên enj gebe "Mêtêmôkê, aê njapalêgenj ma kamasanj bijsu samob tonanj kêtû tôn aê." ²¹ Ma Jesu mata gê enj e têtac gêwijs enj ma kêsôm gêdên enj gebe "Gên tagenj tec kôpô lêna. Ôna ma ôkên nê waba samob lau sênam ôli ma ôkên njawaa êndên lau njalêlôm sawa, go nê awa oc ênêc undambê, ma ômôên ôndannguc aê." ²² Njac tau gêj bijsu tonanj e lanngânô kêtû sêp ma kêsâ tonê njalêlôm njawapacgenj gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Go Jesu kêsala nê njacsenjomi ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Lau toawa embe sêsô Anôtônê gamên sêna, oc sênngôm elêmê." ²⁴ Njacsenjomi têtakê kêtû ênê bijsu tonanj, tec Jesu kêsôm gêdên êsêac kêtiam gebe "Njapalêac, lau sêsô Anôtônê gamên sênanja njawapac njanô. ²⁵ Bôc kamele tenj oc êsêli êsô so njalasê êna njagadgenj êlêlêc njac tolêlôm tenj êsô Anôtônê gamên ênanja su." ²⁶ Êsêac têtakê njanô ma sêsôm gêdên taunj gebe "Ai, amboac tonanj, asa oc ênam samuc." ²⁷ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe "Njamalac oc têtôm genj amboac tonanj atom. Mago Anôtô enj kêtôm, gebe Anôtô gêgôm genj samob jakêtôm."

²⁸ Ma Petere gêoc awa sa ma kêsôm gêdên enj gebe "Ôlic acgom, aêacmênj tec awi ma gêj samob sijs ma adaguc aôm." ²⁹ Ma Jesu kêsôm gebe "Bijsu njanô, aê jasôm êndên amac gebe Njac tenj nanj êwi nê andu, me lasitêwai, me luio, me têna agêc tama, me njapalê, me kôm sijs êtu aê to njawae njamnja, ³⁰ oc êndên têtac tonêc êkôc gêj tau njagêjô êtu dim 100 êjô andu ma lasitêwai to luio, ma tênai to njapalê ma kôm, ma oc sêjanda enj êwijs, ma êndên têtac njamuja oc êngônj mata jali tengej. ³¹ Lau njamatanja taêsam oc têtû njamu ma njamu oc têtû njamata."

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê kêtû têtêlacnja
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Êsêac sêsêlênj sêmoa intêna sebe sêpi Jerusalem sêna ma Jesu kêsêlênj gêmunj êsêac ma êsêac têtakê. Ma êsêac, tanj têtadaguc enj nanj, têtêc taunj. Ma kêtêc êsêac 12 sêmoa nêj taunja kêtiam jagêwa gêj, tanj oc êtap enj sanja nanj, njam sa gêdên êsêac gebe ³³ "Alic-gac me, aêac tapi Jerusalem tana, ma oc sêkênj Njamalacnê Latu êndên lau dabunjsêga to bijsutau sêkic ênê bijsu, go sêkênj enj êndên lau samuc. ³⁴ Ma êsêac sêsê enj susu to sêkasôp êpi enj ma si enj, go sênac enj êndu. Ma bêtac têtêlac ênanja, go êndi sa."

Jakobo agêc Joan tenj gêj
(Mat 20:20-28)

³⁵ Ma Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joan, dêdên enj sêja ma sêsôm gêdên enj gebe "Mêtêmôkê, aêagêc abe ôngôm gêj, tanj aêagêc atenj êndên aôm nanj, njanô êsa êndên aêagêc." ³⁶ Tec Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe "Amagêc abe aê janngôm asagenj njanô êsa êndên amagêc." ³⁷ Go êsêagêc sêsôm gêdên enj gebe "Ôkên aêagêcma tenj êngônj nê anôna ma tenj êngônj nê gasêna anja nê njawasi njalêlôm." ³⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Amagêc ajam kauc gêj, tanj atenj nanj. Amagêc atôm gebe anôm êsêp laclu, tanj aê janôm êsêpna nanj, ma alij sannguc, tanj aê jalijs nanj me." ³⁹ Ma êsêagêc sêjô enj awa gebe "Aêagêc atôm." Ma Jesu kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Laclu tanj aê janôm êsêp nanj, amagêc oc anôm, ma sannguc, tanj aê oc jalijs nanj, amagêc oc alij. ⁴⁰ Tagenj aê katôm gebe jakên lau sênngônj njoc anôna to njoc gasêna nec atom, gêjac lau, tanj Tamoc kêmasanj kêtû êsêacnja nanngên njawae."

⁴¹ Êsêac lau 10 sênjô e têtû môsi Jakobo agêc Joan. ⁴² Ma Jesu gêmôêc êsêac dêdên enj sêja ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac ajalagac gebe lau, tanj seboc têtû lau samuc nêj gôlijwaga nanj, sêkônij êsêac ma nêj lau kapôênj sêjam gôlij êsêac njanja. ⁴³ Mago amac amboac tonanj atom. Njac tenj embe taê ênam gebe êtu amacnê nê kapôênj, nanj êtu amacnê sakijswaga. ⁴⁴ Ma tenj embe taê ênam gebe êtu amacnê njamata, nanj êtu amacnê gênjôma. ⁴⁵ Njamalacnê Latu gêmênj gebe sênam sakijs enja atom, mago gebe ênam sakijs to êkênj tau ênac da lau taêsam."

Matapec tenj njam kêsâ
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Êsêac sêsêlênj e sêo lasê malac Jeriko. Ma gêdên tanj êsêac to nê njacsenjomi ma lau taêsam sêwê sêsa anja Jeriko sêja nanj, Timai latu matapec Batimai keten-ketenj gêj gênngônj intêna njatali. ⁴⁷ Njac tonanj gênjô njawae gebe Jesu Nasaretja tau enj, tec gêoc awa sa ma gêmôêc gebe "Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma." ⁴⁸ Lau taêsam sec bijsu enj gebe "Ônam taôm tônj," mago enj gêmôêc kêtêc sagenj gebe "Dawidnê Latu, taêm walô aêma." ⁴⁹ Tec Jesu kêtêc ma kêsôm gebe "Amôêc enj êmênj." Ma êsêac sêmôêc matapec tau ma sêsôm gêdên enj gebe "Têmtac êpa su ma ôndi sa, gebe enj gêmôêc aôm." ⁵⁰ Tec njac tau kêtêlij nê njakwê sijs ma gêboanj sa gêdên Jesu gêja. ⁵¹ Ma Jesu awa gêjac enj gebe "Aôm gobe janngôm asagenj êndên aôm." Go matapec kêsôm gêdên enj gebe "Mêtêmôkê, aê gabe matoc êlac." ⁵² Ma Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ôêc ôna, aôm kêtêc gêwijs gêjam aôm sa." E gacgenj mata gêlac ma kêtadaguc enj gêmôa intêna.

Jesu kêsô Jerusalem gêja
(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Joan 12:12-19)

11 Ma gêdên tanj êsêac têtadabijs Jerusalem jasêsa malac Betpage to Betania, tanj gêtac Lôkatêkwi

nañ, Jesu kêsakin nê ñacsenjomi luagêc ² ma kêsôm gédênj êsêagêc gebe "Agêc asêlênj apenj malac, tañ gêc nêmnja nañ, ana ma êndênj tañ aô lasê nañ, gacgen andac donki ñalatu teñ sêkô tônj kêkô, ñamalac teñ gênggônj ñaô kwananjenj atomanô, nañ anjgamboac su ma awê amênj. ³ Ñac teñ embe êtu kênac amagêc gebe 'Agôm tonanj kêtû agenja,' nañ asôm gebe 'Apômtau kêpô lêna gênj tau ma oc êsakinj gaôgenj êmu êmênj tonec êtiam.'" ⁴ Tec agêc sêja e dêdac donki ñalatu tau sêkô tônj kêkô andu teñ ñasacgêdô kêsî malaclunja ma sêgaboac su. ⁵ Ma êsêac, tañ sêkô tônê nañ, nênj ñagêdô têtû kênac êsêagêc gebe "Am-agêc abe anjgô-m asagenj, tec agaboac donki ñalatu tonanj su." ⁶ Ma êsêagêc sêsôm biñ, tañ Jesu kêsôm nañ, gédênj êsêac e sêwi siñ. ⁷ Ma sêwê donki ñalatu tau gédênj Jesu sêja e sêu nênj ñakwê gêsac ma Jesu gênggônj ñaô. ⁸ Ma lau taêsam sêja nênj ñakwê gêc intêna ma ñagêdô sêja ka ñalauñ, tañ sêsapu anja kôm ⁹ ma êsêac, tañ sêmunj to têdaguc nañ, sêmdêc gebe "Osana, alanem enj nañ gêmênj gêjam Apômtau lanjô. ¹⁰ Alanem tamenj Dawid nê gamênj kinja, tañ mênjkêsa nañ. Osana êsa anja lôlôc."

¹¹ Ma enj gêô lasê Jerusalem jakêsô lôm dabunj gêja ma kêsala gênj samob gêmoa. Tagenj oc gêja su, tec enj to êsêac ¹² sêsa Betania sêja.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mat 21:18-19)

¹² Ñabêbêc sêwi Betania siñ ma mo gêjô enj. ¹³ Kêkô jaêcgenj ma gêlic jambô tolaunj teñ kêkô, tec kêtû gasuc gêja gebe moae oc êtap jambô ñanô teñ sa. Gêja e gêlic ñanô teñ atom, ñalauñ ñaômagenj, gebe jambô ñanoc atom. ¹⁴ Tec kêsôm gédênj jambô tau gebe "Êtôm têngenj lau teñ oc sêniñ ñanô anja aômnêm teñ êtiam atomanô." Ma ênê ñacsenjomi sênjô.

Jesu kêjanda lau anja lôm dabunj

(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Joañ 2:13-22)

¹⁵ Êsêac jasêô lasê Jerusalem ma Jesu kêsô lôm dabunj gêja e kêjanda lau, tañ têtulu gênj sêmoa lôm dabunj ñalêlôm nañ, sêsa awê sêja ma kêtij sêjam-mone-gêjô-tauwaga nênj tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nênj lêpônj piñponj ¹⁶ ma gêjac jao gebe ñac teñ êôc gênj teñ êsêlênj êmoa lôm dabunj ñalêlôm atom. ¹⁷ Go kêdônj êsêac ma kêsôm gebe "Teto gêc gebe Anôtô kêsôm gebe 'Aênjoc andu sêsam gebe tentenlatu samob nênj andu mecña.' Mago amac agôm kêtû kêjanjgowaganênj gêsunj."

¹⁸ Lau dabunjsêga to biñsutau sênjô ma dêdib sebe sensen enj su, gebe têtêc enj gebe lau samob têtakê kêtû ênê mêtêna.

¹⁹ Oc gêja su, tec Jesu to nê ñacsenjomi sêc sêsa anja malac tonanj sêja.

Jesu gêwa jambô, tañ kêtû masê nañ, ñabinj sa

(Mat 21:20-22)

²⁰ Ñagelenj ac sêsêlênj e sêsa gamênj, tañ jambô kêkô nañ, ma sêlic jambô tau kêtû masê e jakêsêp ñawakac

tau gêja. ²¹ Ma Petere taê gêjam biñ tau, tec kêsôm gédênj Jesu gebe "Mêtêmôkê, ôlic jambô, tañ kôpuc boa nañ, tec kêtû masê su." ²² Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe ²³ Amac embe akênj êwiñ Anôtô ma asôm êndênj lôc tônê gebe Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna, ma embe asôm totêmtac lulu atom, akênj êwiñ gebe biñ oc ñanô êsa, nañ oc êtu tônj. ²⁴ Amboac tonanj aê jasôm êndênj amac gebe Gênj samob, tañ atenj kêsêp mec ñalêlôm nañ, embe akênj êwiñ gebe akôc ñanô, oc akôc. ²⁵ Embe naatenj nênj mec akô ma nênj biñ teñ êndênj ñac teñ ênêc, nañ asuc ôkwi acgom, gebe Tamemi, tañ gêmoa undambê nañ, êsuc amacnêm keso ôkwi amboac tonanj. [²⁶ Mago amac embe asuc biñ ôkwi atom, go Tamemi, tañ gêmoa undambê nañ, oc êsuc amacnêm keso ôkwi atom amboac tonanj.]"

Judawaga têtû kênac Jesunê ñaclai ñam

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ac sêmu sêsa Jerusalem kêtiam ma Jesu jakêsêlênj gêmoa lôm dabunj ñalêlôm, go lau dabunjsêga to biñsutau ma laumata dêdênj enj sêja ²⁸ ma têtû kênac enj gebe "Aôm gôgôm gênj tonanj gôjam ñaclai ondoc lanjô. Ma asa kêkênj ñaclai tonec gédênj aôm, tec gôgôm gênj amboac tonanj." ²⁹ Go Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Aê gabe jatu kênac biñ teñ êndênj amac. Ajô aênjoc kênac acgom, go jasam ñatau, tañ gêjam aê sa ma gagôm gênj tau nañ, êndênj amac. ³⁰ Joañnê sanju nec anja Anôtônê me anja ñamalacnênj. Ajô ñoc kênac tonanjmanj." ³¹ Ma êsêac taênj gêjam gêc taunjenj gebe "Embe tasôm gebe anja Anôtônê, enj oc êsôm gebe Ma amboac ondoc tec akênj gêwiñ enj atom. ³² Ma embe tasôm gebe Anja ñamalacnênj, tec tatêc lau gebe samob sêlic Joañ gebe enj propete teñ." ³³ Tec sêjô Jesu awa gebe "Aêac ajam kauc." Ma Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Amboac tonanj aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gênj tau nañ, êndênj amac atom amboac tonanj." ¹

Biñgôlinj kêpi kôm wainja to ñagejobwaga

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 Jesu gêôc awa sa ma gêjam kêtû biñgôlinj gédênj êsêac gebe "Ñac teñ kêsê wain kôm teñ ma gêsô tunj e kêsô tau, go kêsap sêpip wain ñamala ma kêkwê andu ñaatêkwa baliñ teñ kêtû sejop kôm tauña, go kêmasanj biñ gédênj lau sênam kôm êpiña ma enj tau gêja gamênjbôm teñ. ² Gédênj ñanoc enj kêsakinj sakinjwaga teñ gédênj kômwaga gêja gebe êkôc kôm wainja ñanô anja kômwaganênj. ³ Êsêac sêkôc ñac tau tônj ma si enj e sêsakinj enj lêma sawagenj gêmu gêja. ⁴ Go ñatau kêsakinj sakinjwaga teñ gédênj êsêac gêmu gêja kêtiam, nañ têtuc enj kêsêp môkêpac to sêpêlê enj. ⁵ Ma kêsakinj teñ gêja kêtiam, nañ sêjac enj êndu. Ma lau ñagêdô taêsam sêwiñ, nañ si êsêacnênj ñagêdô ma sêjac ñagêdô êndu. ⁶ Ñac tagenj

gêmoa, ênê latu, tañ têtac gêwiñ eñ ñanô. Kêtu ñamu kêsakiñ eñ gédên êsêac gêja ma kêsôm gebe 'Êsêac oc tetoc aêñoc latuc sa.'⁷ Gêja e kômwaga tonañ ñai sêsôm gédên tañ gebe 'Ñacgêwê-kaiñ-gênjlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac eñ êndu, gebe gênjlênsêm êtu aêacnên.'⁸ Go sêkôc eñ tôñ e sêjac eñ êndu ma sêbaliñ ênê ñawêlêlan aña kôm wainña kêsâ gêja.

⁹ "Kôm wainña ñatau oc êngôm amboac ondod. Eñ oc êmên ma enseñ kômwaga su ma êkên kôm wainña êndên lau teñ."¹⁰ Biñ tonec amac asam me masi gebe 'Poc tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ, tec kêtû poc ñakêclêsunja.

¹¹ Gên tonañ Apômtau gêgôm, tec matenânô talic amboac gêñsêga teñ."

¹² Êsêac señ anô-anô sebe sêkôc Jesu tôñ, mago têtêc lau gebe sêjala biñgôliñ tau ñam jakêsêp êsêac tañ, tec sêwi eñ siñ ma sêc sêja.

Biñ takisña

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ma êsêac sêskiñ Parisai to Herodonê lau ñagêdô dédên Jesu sêja sebe sêwa lip eñ ña tau nê biñ.¹⁴ Tec sêmên ma sêsôm gédên eñ gebe "Mêtêmôkê, aêac alic aôm ñac biññanôña, ma gôê go lau teñ atom gebe aôm kôpuc open lau teñ atom, mago kôdôn Anôtônê intêna ña biññanôgeñ. Embe takên takis êndên kaisara, oc eso aêacnên biñsu me masi. Takên me takên atom."¹⁵ Mago Jesu kêjala êsêacnên dansañ, tec kêsôm gédên êsêac gebe "Amboac ondod tec abim aê. Akên denari teñ êndên aê jalic acgom."¹⁶ Tec sêkôc teñ sêja. Ma eñ kêsôm gédên êsêac gebe "Asa nê ñakatu to ñatalô tonec." Ma êsêac sêsôm gédên eñ gebe "Kaisaranê."¹⁷ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe "Akên kaisaranê gên êndên kaisara ma Anôtônê gên êndên Anôtô." Tec êsêac sê tañ eñ.

Ñacmêtê sêndi sa ñabin

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Go Sadukai, tañ sêsôm sebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, dédên Jesu sêja ma têtû kênac eñ gebe
¹⁹ "Mêtêmôkê, Mose keto ñagôliñ tonec gédên aêac gebe 'Ñac teñ têwa embe nê ñapalê masi ma êmac êndu ma nê awêtuc êngôn, nañ lasi ênam ênê awêtuc ma êka gôlôac lasê êjô têwa su.'²⁰ Amboac tonañ lasitêwai 7 sêmoa, ñacsêga gêjam awê teñ. Eñ kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu.²¹ Go lasi, tañ kêsi eñ nañ, gêjam awêtuc tau. Eñ kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu. Ma ñac ñawalun teñ amboac tonañgeñ.²² Êsêac 7 nêñ gôlôac masi. Samob sêmac êndu, go awêtuc gêmac êndu kêdaguc.²³ Êndên noc ñacmatê sêndi saña eñ oc êtu êsêacnên asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam eñ kêtû nêñ awê sugac."²⁴ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe "Amboac ondod ajala biñ, tañ teto gêc nañ, to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam biñ keso nec."²⁵ Êndên tañ sêndi sa aña ñacmatênên nañ, ñacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom, samob têtôm añela, tañ sêmoa undambê nañ.²⁶ Biñ kêpi ñacmatê sêndi saña gêc Mosenê buku

gêwiñ. Amac asam miñ kêpi ja kêsâ gamênđani nañ me masi. Gêdên tonañ Anôtô kêsôm gédên Mose gebe 'Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.'²⁷ Biñ tonec ñam gebe Anôtô kêtû lau maten jali nêñ Anôtô, kêtû ñacmatênên Anôtô atom. Amac taêm gêjam biñ keso samucgeñ."

Biñsu ñalô, tañ kêlêlêc ñagêdô su nañ

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Ma biñsutaunên teñ mêngeô lasê e gêñô êsêac sêpa tañ ma gêlic gebe Jesu gêjô Sadukai awen jagêdêngeñ, tec kêtû kênac eñ gebe "Biñsu ñajatu ondod ñanô kêlêlêc ñagêdô samob su."²⁹ Jesu gêjô eñ awa gebe "Biñsu ñamataña tonec gebe 'O Israel, ôkên tañam gebe Apômtau, aêacnên Anôtô, eñ Apômtau tageñ."³⁰ Têmtac êwiñ Apômtau, aômnmê Anôtô, tonêm ñalêlôm samuc ma nêñ katôm samuc ma nêñ kâc samuc to nêñ ñaclai samuc êwiñ engeñ."³¹ Ma kêtû luagêcña gebe 'Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têmtac gêwiñ taôm.' Biñsu ñajatu kêlêlêc tonañ su teñ gêc atom."³² Go biñsutañ kêsôm gédên eñ gebe "Mêtêmôkê, biññanô, aôm kôsôm jagêdên gebe Anôtô eñ tageñ, teñ gêmoa atom, eñ taugen."³³ Ma biñ têtac êwiñ eñ tonên ñalêlôm samuc ma nêñ kâc samuc to nêñ ñaclai samuc êwiñ engeñ, to biñ têtac êwiñ lau mênbañ aêac amboac têtac gêwiñ taunña, nañ kêlêlêc daja to da ñagêdô samob su."³⁴ Jesu gêlic eñ kêsôm biñ tokâc amboac tonañ ma kêsôm gédên eñ gebe "Aôm gômoa jaêc Anôtônê gamênña atom." Ma lau samob têtêc tañ e têtû kênac biñ teñ gédên eñ kêtiam atom.

Kilisi asa nê latu eñ

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Go Jesu kêdôn mêtê gêmoa lôm dabun ma kêsôm gebe "Amboac ondod tec biñsutañ sêsôm sebe Kilisi eñ Dawidnê latu."³⁶ Dawid tau ñalau Dabun gêoc eñ awa sa ma kêsôm gebe

'Apômtau kêsôm gédên aêñoc Apômtau gebe Ôngôn aêñoc anôña e jakên aômnmê ñacjo sênc amkain ñalabu acgom.'³⁷ Dawid tau kêsam eñ gebe 'Apômtau,' mapo amboac ondod tec Kilisi kêtû ênê latu."

Ma lau toñ kapôên sêkên tañeñ eñ sêjac ñawaegen.

Lau sejob tañ êndên biñsutaunên mêtê geo

(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Ma Jesu kêdôn mêtê gédên êsêac ma kêsôm gebe "Ajop taôm êndên biñsutañ, nañ sebe sêsêlên tonakwê balingen ma sebe lau awen ênac êsêac aña malaclun
³⁹ to sebe sênac tañ mata-mata gebe sêngôn ñamatagen aña lôm to gamên sêniñ gênña."⁴⁰ Êsêac tonañ sêjanço awêtucnên andu su ma sêsabañ ña mec baliñ auc. ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc."

Awêtucnê da

(Luk 21:1-4)

41 Jesu gêngôn kêkanôn kanom ma mata gê lau, tañ sêkên awa kêsêp kanom nañ. Ma gêlic lau tolêlôm sêkên awa taêsam 42 e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa teñ gêmên kêkên mone saun luagêc kêsêp kêtôm toea tagen. 43 Go Jesu gêmôêc nê ñacsenomi dêdên en mênkêsôm gêdên êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkên gêñ kêsêp kanom kêlêlêc êsêac samob su, 44 gebe lau tau samob sêkôc aña nêñ gêñ kêlêsuc êsêacña mênksêkên kêsêp gêja, mago en kêpô lêna ñanô, mago kêkên nê gêñ tonê mo samobgen kêsêp gêja."

Jesu geoc senseñ lôm dabuñ su ñabinñ lasê

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

13 Ma en kêsâ aña lôm dabuñ gêmên ma nê ñacsenominên teñ jakêsôm gêdên en gebe "Mêtêmômkkê, ôlic poc to andu nê acgom, têtac kêsâ lanğwagen." 2 Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Aôm gôlic andu kapôên tônê me. Poc teñ oc êngôn poc teñ ñaô aña tonec atom, têtâ samob salin-salingen."

Gênwapac ênac m tau

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

3 Jesu jagênğôn Lôkatêkwi kêkanôn lôm dabuñ acgom, go Petere agêc Jakobo ma Joağ agêc Andrea têtû kênac en sêmoa tauñña gebe 4 "Ôsôm êndên aêac acgom, êndên ondoc biñ tonañ mênêsa ma asagen oc êtu gêñ tonañ ñai ñanô êsaña ñabelo."

5 Tec Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Alic taôm gebe lau sênâ amac ôkwi atom. 6 Lau gwalêkin oc sênâ aê lanğc sêmên ma sêsam tauñ gebe 'Aê Kilisi,' ma sênâ lau taêsam ôkwi. 7 Ma êndên añô sin ñawae to sin ñabonña, nañ atakê atom. Gên samob tonañ mênêsa, mago noc ñatêku êsunja atom tagen. 8 Laum teñ sêndi sebe sênâc sin êndên laum teñ ma gamên teñ êndên gamên teñ. Ôjô ênam-ênam êtôm gamêngeñ ma tóbôm oc êsa. Gên samob tonañ ñai gêjac m gêñ ñandan ñanô tau.

9 "Amboac tonañ amac ajop taôm ñapep gebe êsêac oc sêkên amac andên lau-sêmêtôc-biñwaga ana to si amac aña lôm ma akô gôlinwaga to kin lanğñnêmña êtu aêña, gebe awa biñ sa ñañêngeñ êndên êsêac.

10 Ma sênâ mêtê êpi ñawae ñajam êndên lau samuc samob sênô êmuñ acgom. 11 Êndên tañ sêwê to sêkôc amac ana nañ, apô sim taôm êtu biñ asômña êmuñ atom. Asôm biñ tê Anôtô oc êkên êndên amac êndên noc tônê nêgen, gebe amac taôm asôm biñ atom, Ñalau Dabuñ tau. 12 Têwa êkên lasi êndên sin ma tama êkên latu, ma ñapalêo to ñac sêli tauñ sa êndên tenenji to tamenji ma sêsun êsêac e sin enen êsêac su. 13 Ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaêña. Mago ñac, tañ êôc gênwapac totêtac êpa sug-en e ñatêku êsu nañ, Anôtô ênam en kêsî.

Gênwapac ñanô tau

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 "Êndên tañ alic gêñ alô-alôb êkô gamên, tañ gêjac en ñawae atom nañ, (lau tañ sêsam biñ tonec nañ, nêñ kâc êsaman) êsêae tañ sênğôn Judaia nañ, sêc sêpi lôc sêna. 15 Teñ embe êngôn salôm ñaô, nañ êsêp naêsô gebe êkôc gêñ su aña nê andu atom. 16 Ma teñ embe êmoa kôm, nañ êmu naêkôc nê ñakwê atom. 17 Ojae lauo, tañ sêmoa teñ to êsêac, tañ sêkên su ñapalê sêmoa nañmên, êndên bêc ônê. 18 Amboac tonañ aten mec gebe êtap amac sa êndên komô atom, 19 gebe êndên bêc ônê gênwapac êsa êtôm kêsâ gêdên tañ Anôtô kêkên undambê to nom e mênğêdên galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonañ êtiam atomanô. 20 Ma Apômtau embe ênac bêc tonañ êngic atom, oc lau teñ sênğôn materñ jali atom. Mago kêtû lau gêdên, tañ kêjalini êsêac sa nañña, tec gêjac bêc tonañ êngic.

21 "Ma êndên tônê ñac teñ embe êsôm êndên amac gebe 'Alic acgom, Kilisi gêmôa tonec,' me 'Alic acgom, gêmôa ônê,' nañ akên êwiñ atom. 22 Kilisi dansañ to propete dansañ oc mênksêsa ma sênğôm gênjalô kapôên to gênksêga. Embe sê gôm êtôm, oc sêwê lau Anôtô kêjalini êsêac saña ôkwi amboac tonañ. 23 Amboac tonañ ajop taôm, gebe biñ samob tec kakên puc amac kwananğen.

Ñamalacnê Latu êmu êmên

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 "Gênwapac ñabêc tonañ êmbacnê, go oc ênam kanuc ma ajôn êngamiñ ñawê 25 ma utitalata êpôp-êpôp aña undambê ma gêñ ñaclai undambêña kôtên-kôtêngeñ. 26 Ma êndên tonañ oc sêlic Ñamalacnê Latu tonaclai kapôên ma tonawasi êngôn tao ñalêlôm êmên. 27 Go en êsakiñ añela ma sênâc lau, nañ kêjalini êsêac saña nañ, sa aña mu aclê ñam, aña nom ñamadiñ e êndên undambê ñamadiñ.

Kalelon êkên puc aêc

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 "Kalelon êtu biñğolin ewa nêñ kâc sa. Êndên tañ ñalaka êlin têkwi to ñamatadêbu êjac sa nañ, ajala gebe ockêsa kêdabin. 29 Ma amac amboac tonanğen. Êndên tê alic gêñ samob tonañ ñai mênêsa nê, ajala gebe ñac tau mênkêdabin katam. 30 Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Gôlôac tonec oc sênâña atom e gêñ tonañ ñai samob ñanô êsa acgom. 31 Undambê to nom oc ênaña, mago aênoc biñ oc ênaña atomanô.

Ñac teñ kêjala bêc to ockatu atom

(Mat 24:36-44)

32 "Bêc tonañ to ñaockatu ñac teñ kêjala atom. Añela undambêña sêjam kâc ma Latu gêjam kâc amboac tonañ, Tama tauğen. 33 Alic taôm ma anam jaligen gebe amac ajam kâc ñanoc. 34 Tanam dôn êpi ñamalac, tañ gebe êna gamên teñ nañ, ma gêwi nê andu sin. En kêkên nê sakiñwaga gebe sênâc en lanğ ma

sênam nêh kôm êndên-êndêngeŋ. Ma gêjac biŋsu ŋac gejob sacgêdôŋa gebe ênam jaligen. ³⁵ Amboac tonar anam jali, gebe ŋanoc, tar andu ŋatau êmu êmênŋa nar, amac ajam kauc, oc êndên étula, me êmbêcauc êna lu, me êndên talec êtar, me bêbêcgeŋ. ³⁶ Embe êmên sep tager, nar êtap amac sa amboac aêc bêc atom. ³⁷ Biŋ tar kasôm gêdên amac nar, kasôm gêdên samob gebe Anam jali."

Sêkic Jesunê biŋ

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Joan 11:45-53)

14 Om Pasa to Polom Njalucŋa ŋabêc luagêcgeŋ gêc ma lau dabuŋsêga to biŋsutau sêsôm intêna sebe sêkôc Jesu tôŋ kelecgeŋ ma sênac eŋ ênduŋa. ² Ma sêsôm gebe "Danŋôm êndên om atom, moae tali launêŋ ŋalêlôm sa."

Awê tar geŋ oso Jesu aŋga Betania

(Mat 26:6-13; Joan 12:1-8)

³ Jesu geŋ gêŋ gêŋgôn ŋac tokamocbôm Simon nê andu aŋga Betania tec awê tar gêmên kêkôc ŋop kwalam-kwalam togênmalu ŋajamanô, tar ŋaôli kapôên kêlêlêc nar, mênkêtuc ŋop tau popoc ma kêkêc kêpi Jesu môkêapac. ⁴ Lau ŋagêdô sêmoa, tar têtû môsi ma sêsôm gêdên tar gebe "Amboac ondoc sêjaiŋ gênmalu tonar. ⁵ Sêkên gênmalu tau êndên lau sênam ôlimar ma sêkôc êlêlêc denari 300 su ma sêkên êndên lau ŋalêlôm sawa acgom." Ma êsêac sêsac awê tau. ⁶ Tec Jesu kêsôm gebe "Andec eŋmar, amboac ondoc agôm ênê ŋalêlôm ŋawapac kêsa. Eŋ kêmoasiŋ aê ŋanôgoc. ⁷ Lau ŋalêlôm sawa oc sêŋgôn sêwiŋ amac ŋapar. Embe têtmac êwiŋ, oc atôm gebe amoasiŋ êsêac. Mago aê oc jaŋgôn jawiŋ amac ŋapar atom. ⁸ Gêŋ tar eŋ kêtôm gebe êŋgômŋa nar, tec gêgôm-gac. Eŋ geŋ oso aê ôlic kwananŋeŋ kêtû sênsuŋ aêŋa. ⁹ Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Aŋga nom samucgeŋ ŋagamên embe sênam mêtê êpi ŋawae ŋajam, oc sênac miŋ gêŋ, tar eŋ gêgôm nar êwiŋ, gebe taên ênam eŋ."

Juda Isariot gêlôc gebe eoc Jesu lasê

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Go êsêac lau 12 nêŋ tar, Juda Isariot, gêdên lau dabuŋsêga gêja gebe eoc Jesu lasê. ¹¹ Êsêac sêŋô e têtmac ŋajam kêsa ma sêjac mata gebe sêkên mone êndên eŋ. Tec eŋ gêdib gebe êtap ŋasawa ŋajam tar sa gebe eoc eŋ lasêŋa.

Jesu geŋ Pasa gêwiŋ nê ŋacseŋomi

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Joan 13:21-30)

¹² Gêdên Om Polom Njalucŋa ŋabêc ŋamatara, tar sêbuc-sêbuc domba Pasaŋa nar, ênê ŋacseŋomi sêsôm gêdên Jesu gebe "Aôm gobe aêac naamansar gamên ôniŋ Pasa ômoara ênêc ondoc." ¹³ Tec Jesu kêkên nê ŋacseŋomi luagêc ma kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Agêc ana malac, oc andac ŋac tar geŋ geŋeŋ ku buŋa, nar andanŋuc eŋ ¹⁴ e naaô lasê andu, tar eŋ oc êsô êna nar, ma asôm êndên andu ŋatau gebe

"Mêtêmôkê kêtû kênac aôm gebe ŋoc balêm, tar janiŋ Pasa jawiŋ ŋoc ŋacseŋomi nar, gêc ondoc." ¹⁵ Ma eŋ oc êtôc balêm ŋalêlôm kapôên tar êndên amagêc, tar gêc ŋadeŋ ŋaôŋa ma sêpô adên kwananŋeŋ nar. Tec amansar aêacnêŋ gêŋ amoa balêm tonar." ¹⁶ ŋacseŋomagêc sêsa jasêô lasê malac ma têtap sa kêtôm eŋ kêsôm gêdên êsêagêc, go sêmasar Pasa.

¹⁷ Kêtula acgom, go Jesu tonê lau 12 sêwiŋ tar sêja. ¹⁸ Seŋ gêŋ sêŋgôn ma Jesu kêsôm gebe "Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe Amacnêŋ ŋac tar, tec geŋ gê gêwiŋ aê gêmoa nec, oc eoc aê lasê." ¹⁹ Êsêac sêŋô e nêŋ ŋalêlôm ŋawapac kêsa ma sêkên tar tager-tager jatêtu kênac eŋ gebe "Oc aê me." ²⁰ Ma Jesu gêjô êsêac awer gebe "Amac 12 nêŋ tar, tar kêsac gêŋ tôŋ kêsêp laclu gêwiŋ aê. ²¹ ŋamalacnê Latu tau oc êsa nê lêŋ êtôm teto gêc. Tager ojae ŋac tauma, nar eoc ŋamalacnê Latu lasê nar, têna êkôc eŋ atom-marŋ."

Apômtaunê moasiŋ dabuŋ

(Mat 26:26-30; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

²² Seŋ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênŋgêjam danŋe su ma kêpô kêkôc jakêkên gêdên êsêac ma kêsôm gebe "Akôc êwac, aêŋoc ôlic tonec." ²³ Go kêkôc laclu mênŋgêjam danŋe su ma kêkên gêdên êsêac ma ac samob sênôm kêsêp tonar. ²⁴ Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêŋoc dec jamoatiŋ poacŋa tau tonec, tar kêkêc siŋ kêtû taêsamŋa. ²⁵ Biŋŋanô, aê jasôm êndên amac gebe oc janôm waiŋ ŋanô êtiam atom, e êndên bêc ônê, go janôm wakuc aŋga Anôtônê gamên." ²⁶ Sêsôm wê moasiŋŋa su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkên puc Petere

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Joan 13:36-38)

²⁷ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac samob oc awi aê siŋ gebe teto gêc gebe 'Aê janac ŋacgejob ma domba sêc êliŋ-êliŋ.' ²⁸ Mago embe jandi sa su, oc jamuŋ amac jana Galilaia." ²⁹ Ma Petere kêsôm gêdên eŋ gebe "Samob embe sêwi aôm siŋ, mago aê taucgeŋ oc masi." ³⁰ Ma Jesu kêsôm gêdên eŋ gebe "Biŋŋanô, aê jasôm êndên aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtar êtu dim luagêc atomgeŋ, ma aôm oc ônsa aê auc êtu dim têtêac." ³¹ Ma Petere gêôc lêŋ tau gêc-gêcgeŋ gebe "Sênac aê êndu jawiŋ aômman, aê gabe jansa aôm auc atomanô." Ma êsêac samob sêsôm amboac tonanŋeŋ.

Jesu keteŋ mec gêmoa kôm Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Go ac sêô lasê gamên tar, ŋaê Getsemane, ma eŋ kêsôm gêdên nê ŋacseŋomi gebe "Anŋôn tonec, aê gabe jateŋ mec acgom." ³³ Ma kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joan sêwiŋ eŋ. Eŋ kelendec ma katu kêlênim tau gêmoa, ³⁴ ma kêsôm gêdên êsêac gebe "ŋoc katuc ôluŋ-ôluŋeŋ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali." ³⁵ Go kêsa ŋasawa gêŋgic sauŋeŋ gêja e gêtu tau gêc nom ma keteŋ gebe embe êtôm, go têm

wapacña êoc lêlêc en. ³⁶ Ma kêsôm gebe "O Tamoc, aôm kôtôm gêñ samob, ôkôc laclu tonec su anğa aê-manğ. Mago aênoc biñ êtu tôn atom, aômğenñem biñ êtu tôn."

³⁷ Go gêmu gêja e gêlic êsêac sêc bêc. Ma kêsôm gêdên Petere gebe "Simon, aôm gôêc bêc me. Aôm oc ônam jali ockatu njasawa tagenğ ôtôm atom me.

³⁸ Anğam jali to atenğ mecmanğ gebe lêtôm êtap amac sa atom. Njalau ôli palê, mago ôlim tekwegm gêbac."

³⁹ Go gêja kêtiam ma keteñ mec kêsôm biñ tonanğenğ. ⁴⁰ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe matenğnô nğawapac kêsas su ma sêjam kauc biñ sêjô en awênja.

⁴¹ Go gêmu gêja kêtiam dim têlêacña ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêc bêc to alêwanğ taôm amoa me. Kêtomğac, nğanoc tau kêdabiñğac. Alicğac me, sêkên Njamalacnê Latu êsêp lau sec lemeñ. ⁴² Andi sa ma tawac. Alic acgom, nğac-eoc-aê-lasêwaga mênkêdabiñğac."

Sêkôc Jesu tôn

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Joağ 18:2-12)

⁴³ Kêsôm biñ gêmoa ma gacgenğ êsêac 12 nêñ teñ, Juda, kêkôc lau pom teñ sêoc siñ to olopoac anğa lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata nêñ sêmênğ.

⁴⁴ Nğac-eoc-enğ-lasêwaga kêkên nğabelo teñ gêdên êsêac gebe "Nğac tañ jalêsôp enğ alianô nañ, nğac tau tonanğ. Akôc enğ tôn ma ajop enğ nğapen ana."

⁴⁵ Jagêd lasê e gacgenğ gêdên Jesu gêja ma kêsôm gebe "Mêtêmôkê," ma kêlêsôp enğ alianô. ⁴⁶ Ma êsêac sêjac lemeñ kêsêp enğ ma sêkôc enğ tôn. ⁴⁷ Go êsêac, tañ sêkô sêwiñ Jesu nañ, nêñ nğac teñ gêbuc nê siñ sa ma gêjac dabuñsêganê sakiñwaga e kêpa tañalauñ su. ⁴⁸ Ma Jesu awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe "Amac amênğ abe akôc aê tôn, mago agôm amboac adênğ kê-janğowaga teñ, tec aôc siñ to olopoac gêwiñ. ⁴⁹ Kêtomğac bêcgenğ gajam mêtê gamoa lôm dabuñ gawiñ amac ma akôc aê tôn atom, mago galoc agôm gebe biñ, tañ teto gêc nañ, êtu tôn." ⁵⁰ Ma nğacsenğomi s, êwi enğ siñ ma sêc sêja.

⁵¹ Ma nğapalê teñ kêdaguc enğ gêja. Enğ gi tau auc nğa obogenğ. Ma êsêac sebe sêkôc enğ tôn. ⁵² Tec kêpô obo siñ gêcña ma gêc ôli nğaômagenğ gêja.

Dabuñwaga to laumata sêgôm Jesunê biñ

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joağ 18:13-14, 19-24)

⁵³ Êsêac sêkôc Jesu dêdênğ nğac dabuñsêga sêja, ma lau dabuñsêga to laumata ma biñsutau samob sêkac taunğ sa. ⁵⁴ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc êñ e jakêsô dabuñsêganê andu nğamalac-lunğ gêja jagênğônğ gêwiñ sakiñwaga ma kêsêlu ja. ⁵⁵ Lau dabuñsêga to laumata samob, tañ sêkac sa sêmoa nañ, sêsôm biñ sebe sênğôliñ êpi Jesu gebe senac enğ êndunğa. Mago têtap teñ sa atom. ⁵⁶ Lau taêsam sêgôliñ biñ kêpi enğ, mago nêñ biñ keso tau samob. ⁵⁷ Go lau nğagêdô dêdi sa ma sêgôliñ biñ kêpi enğ gebe ⁵⁸ "Aêac anğ gebe enğ kêsôm gebe Lôm dabuñ, tañ sêkwê nğa lemeñ nañ, aê oc jansenğ su ma jakwê teñ êtiam atôm bêc têlêac,

janğôm nğa lemoc atom." ⁵⁹ Sêsôm sêjac nğawaegenğ, mago nêñ biñ keso tau nğapanğ.

⁶⁰ Ma dabuñsêga gêdi jakêkô êsêac nğaluñ ma kêtiam kênac Jesu gebe "Aôm gobe ôjô biñ atom me. Biñ amboac ondoc sêgôliñ kêpi aôm." ⁶¹ Mago Jesu gêjam tau tônğenğ, gêjô êsêacnêñ biñ teñ atom. Ma dabuñsêga kêtiam kênac enğ kêtiam gebe "Aôm Kilisi, nğac tañ alanem enğ nañ, Latu aôm me." ⁶² Ma Jesu gêjô enğ awa gebe "Aec, aê tau tonec. Ma amac oc alic Njamalacnê Latu êngônğ nğaniniñ Nğatau nê anônğa ma êwiñ tao undambênğa êmênğ." ⁶³ Ma dabuñsêga kêkac nê nğakwê gênğic ma kêsôm gebe "Tapô lêna lau sêsôm biñ lasênğa nğagêdô êtu asagenğna. ⁶⁴ Biñ alôb-alôb tau tec anğogac. Ma abe amboac ondoc." Tec êsêac samob sêsôm kêtiam teñ gebe "Enğ nğac tobiñ tec êmac êndugenğ."

⁶⁵ Lau nğagêdô sêkasôp kêpi enğ ma sêkwa enğ lanğonô auc, go sêmêgôm lemeñ ma têtuc enğ ma sêsôm gêdênğ enğ gebe "Oc lasêmanğ, asa kêtuc aôm." Ma sakiñwaga sêkôc enğ su to têtap enğenğ.

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Joağ 18:17, 25-27)

⁶⁶ Ma Petere gêmoa bêbê gêmoa malacluñ ma dabuñsêganê sakiñwaga teñ gêmênğ. ⁶⁷ Enğ gêlic Petere kêsêlu ja, ma mata gê enğ e kêsôm gebe "Aôm tec gôwiñ Jesu Nasaretna amboac tonanğ." ⁶⁸ Mago enğ kêpa tau gebe "Aê kajala ma nğoc kauc kêsas kêpi biñ, tañ aôm kôsôm nañ atom." Go enğ kêsas sacgêdô gêja ma talec kêtanğ. ⁶⁹ Sakiñwaga tau gêlic enğ ma kêsôm kêtiam gêdênğ lau, tañ sêkô-sêkô nañ, gebe "Êsêacnêñ nğac teñ tônê." ⁷⁰ Ma enğ kêpa tau kêtiam. Saunğenğ acgom, go lau, tañ sêkô-sêkô nañ, sêsôm gêdênğ Petere kêtiam gebe "Biñnğanôgoc, êsêacnêñ nğac teñ aôm gebe aôm nğac Galilaiana teñ." ⁷¹ Mago enğ gêdô awa sa kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe "Aê kajala nğac, tañ amac asôm ênê biñ nañ atom." ⁷² Kêsôm biñ tonanğ gêmoa e gacgenğ talec kêtanğ kêtiam dim luagêcña. Tec Petere taê gêjam biñ, tañ Jesu kêsôm gêdênğ enğ nañ, gebe "Talec oc êtanğ êtu dim luagêc atomgenğ ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac." Taê gêjam birl tonanğ ma kêtanğ nğanô.

Jesu kêkô Pilata lanğonên

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Joağ 18:28-38)

15 Bêbêc kanucgenğ lau dabuñsêga to laumata ma biñsutau to lau nğanô samob sêkac sa jasêsôm biñ kêtiam tôn, go sêsô Jesu tôn ma sêkên enğ gêdênğ Pilata gêja. ² Ma Pilata kêtiam kênac enğ gebe "Judanênğ kiñ aôm me masi." Tec Jesu gêjô enğ awa gebe "Kôsômğac." ³ Ma lau dabuñsêga sêgôliñ biñ taêsam kêpi enğ. ⁴ Tec Pilata kêtiam kênac enğ kêtiam gebe "Aôm-nêm biñ ôjô êsêac awenğna gêc atom me. Ôlic acgom, êsêac sêgôliñ biñ gwalêkiñ kêpi aômğoc." ⁵ Mago Jesu gêjô biñ teñ kêtiam atom, tec Pilata gê taê enğ.

Sêsôm kêtû tøj gebe Jesu êmac endu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Joan 18:39-19:16)

⁶ Kêtôm omsêgagen Pilata kégaboac ñac kapoacwalôña ten su gêdên êsêac kêtôm teten. ⁷ Ma ñac ten, ñaê Baraba, gêngôñ kapoacwalô gêwiñ sêli-lausawaga, tañ sêjac ñac ten êndu gêdên tañ sêli taun sa nañ. ⁸ Tec lau sêpi sêja ma teten Pilata gebe êngôm êndên êsêac amboac gêgôm-gêgôm gêmoa. ⁹ Ma Pilata gêjô êsêac awen gebe "Amac abe aê jañgamboac Judanên kin su êndên amac me masi." ¹⁰ Gebe en kêjalagac gebe lau dabuñsêga sêkên Jesu gêdên en kêtû têtac secña. ¹¹ Ma lau dabuñsêga sêli lau sa gebe teten Pilata êngamboac Baraba su êndên êsêac. ¹² Tec Pilata kêtû kênac êsêac kêtiam gebe "Ma en, tañ asam en gebe Judanên kin nañ, jañgôm en amboac ondoc." ¹³ Ma êsêac sêmôêc kêtiam gebe "Ônac en êpi kakesotau." ¹⁴ Ma Pilata kêsôm gêdên êsêac gebe "En gêgôm sec ondoc." Mago êsêac sêmôêc sêoc aucgen gebe "Ônac en êpi kakesotau." ¹⁵ Pilata gebe ênac malô lau têtac, tec kégaboac Baraba su gêdên êsêac ma kêsôm si Jesu ma kêkên en gêja gebe sênac en êpi kakesotau.

Siñwaga sêsu Jesu susu

(Mat 27:27-31; Joan 19:2-3)

¹⁶ Siñwaga sêwê Jesu sêja gôliñ-waganê andu ma sêkalem siñwaga samucgen sa. ¹⁷ Go sêkên en kêsô ñakwê asôsamuc ten ma sêmoê okêm kêtû sunsun jasêkên en kêkuc. ¹⁸ Ma awen gêjac en to sê moalêc en gebe "Judanên kin, ômoa ñajamôn." ¹⁹ Ma si en ña ôpic kêsêp môkêapac to sêkasôp kêpi en, ma sêpôn aenduc to awen gêoc en. ²⁰ Sêsu en susu su acgom, go sêkwalec ñakwê asôsamuc nañ su ma sêu tau nê ñakwê gêsar en kêtiam. Ma sêwê en sêsa sêja sebe sênac en êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Joan 19:17-27)

²¹ Sêsa sêja e dêdac ñac ten kêsâ anga kôm gêmên, Alesandere agêc Rupu tamenji Simon anga Kurene. Tec sêkac en g ebe êoc Jesunê kakesotau. ²² Ma sêkôc Jesu sêpi gamên Golgata sêja, tanam ôkwi gebe "Gamên mokê-lacña." ²³ Ma sêsun wain togên ñamakic gêdên en gebe ênôm e gedec. ²⁴ Sêjac en kêpi kakesotau su, go sebe sênac sam ênê ñakwê, tec sêpuc kapoac gebe sêlic asa oc êkôc asagen. ²⁵ Oc mêngic lauñ sa ma sêjac en kêpi kakesotau gêja. ²⁶ Ma teto ñabin gêwiñ gebe "Judanên kin tonec." ²⁷ Ma sêjac kêjañgowaga lu-agêc sêpi kakesotau sêwiñ en, ten genkaleñ ênê anôña ma ten genkaleñ ênê gasêña. [²⁸ Tec bin, tañ teto gêc nañ, gebe "Sêsam en gêwiñ lau sec" nañ, kêtû tøj.]

²⁹ Ma lau, tañ sêwê sêja sêmên semoa nañ, têdain gêsun ma sêsôm bin alôb-alôb kêpi en gebe "Op, aôm tau, tañ gobe onsen lôm dabuñ su ma ôkwê sa êndên bêc têlêac nañ, ³⁰ ônam taôm sa ma ôsêp anga kakesotau ômônemañ." ³¹ Lau dabuñsêga to binjutau sêsu

en susu amboac tonañ to sêsôm gêdên taun gebe "Lau ñagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtom atom. ³² Kilisi, Israelnên kin, êsêp anga kakesotau êmênmañ, go talic ec takên êwiñ en." Ma êsêagêc, tañ sêjac agêc sêwiñ en nañ, têtan pêlê en amboac tonañgen.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Joan 19:28-30)

³³ Gêdên tañ oc kêkô ñaluñ nañ, gêsunbôm gêjam gamên samucgen auc e gêdên ocmata. ³⁴ Ma gêdên ocmata tonañ Jesu gêmôêc awa kapôên gebe "Êli, Êli lama sabatani," tanam ôkwi gebe "Aênoc Anôtô, aênoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siñ." ³⁵ Ma lau ñagêdô, tañ sêkô ñagala nañ, sênô tec sêsôm gebe "Kec, en gêmôêc Elia." ³⁶ Ma ñac ten kêlêti gêja kêsac mêckelep tøj kêsêp bu ñamakic ma jagêsun gêdên en gênôm ma kêsôm gebe "Akôgen ma talic acgom, Elia oc mênêkôc en su me masi." ³⁷ Go Jesu gêmôêc awa kapôên ma gêmac êndu.

³⁸ Ma obo baliñ, tañ genkaleñ lôm dabuñ nañ, kêkac tau gêngic gêja luagêc anga ñaô e jakêsu ñalabu. ³⁹ Ma kapitai, tañ kêkô kêkanôn Jesunê kakesotau nañ, kêkô e gêlic Jesu gêmac êndu amboac tonañ ma kêsôm gebe "Ñac tonec Anôtônê Latu en binñanôgoc." ⁴⁰ Lauo ñagêdô sêkô ec jaêcgen ma sêlic sêwiñ. Êsêac-nên ñagêdô tonec Maria Magdalaña ma Jakobo saun agêc Joses tenenji Maria ma Salome. ⁴¹ Gêdên tañ Jesu gêmoa Galilaia nañ, lauo tonañ têdaguc en ma sêjam sakiñ en. Ma ñagêdô taêsam, tañ sêpi Jerusalem sêwiñ en sêja nañ, sêkô sêwiñ amboac tonañ.

Sêsun Jesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Joan 19:38-42)

⁴² Ñakêtula ma sêmasar taun gebe ñaelen oc sêlic sabat. ⁴³ Tec kasêga towae ten, ñaê Josep anga Arimatia, gêmên, tañ gêôn Anôtônê gamên amboac tonañ nañ. En taê kêpa sugen kêsô gêdên Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlan. ⁴⁴ Pilata gênô gebe Jesu gêmac êndu su, tec gê go ma gêmôêc kapitai tau mênkêtu kênac en gebe "Ñac tau gêmac êndu su me." ⁴⁵ En gênô kêtû katô anga kapitanê, tec gêwi ñawêlêlan siñ gêdên Josep. ⁴⁶ Ma Josep gêjam ôli obo kwalam-kwalam ten ma jakêkôc en su anga kakesotau mênkêsaban en kêsêp obo tonañ ma ketoc en gêc sêo ten, tañ sêsap kêsêp poc nañ, ma kêsabi poc jagêsar sêawa auc. ⁴⁷ Ma Maria anga Magdala agêc Joses têna Maria sêlic gamên, tañ tetoc en gêc nañ.

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Joan 20:1-10)

16 Sabat gêbacnê acgom, go Maria anga Magdala agêc Jakobo têna Maria ma Salome sêjam ôli gênmalu sebe nasênin oso en. ² Tec woke ñabêc ñamataña gêdên bêbêc kanucgen jasêo lasê sêo, go oc kêpi. ³ Ma sêsôm gêdên taun gebe "Asa ênsambi poc anga seawa su êndên aêac." ⁴ (Gebe poc tau kapôên.) Sêoc matenânô sa e sêlic poc tau sêsabi su.

⁵ Tec sêsô sêlêlôm sêja e sêl ic ñac matac tej to ñakwê sêpsêp baliñ gêngôn kêsî anôña ma selendec. ⁶ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe "Alendec atom. Amac asôm Jesu Nasaretna, tañ sêjac en kêpi kakesotau nañ. En gêdi sa su, gêmoa tonec atom. Alic, mala tañ tetoc en gêc nañ tonec. ⁷ Ana ma asôm ñawae êndên ênê ñacsenjomi to Petere geje En oc êmuñ amac êna Galilaia, oc alic en aña ònê êtôm biñ, tañ kêsôm gêdên amac nañ." ⁸ Tec lauo tau sêsa aña sêô sêc sêja gebe têtênêp e katuñ gêjaña. Ma sêsôm biñ tej gêdên lasi tej atom gebe têtêc tauñ.

Jesu yeoc tau lasê gêdên Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Joaņ 20:11-18)

⁹ Jesu gêdi sa gêdên woke ñabêc ñamataña gêdên bêbêc kanucgeñ su acgom, go geoc tau lasê gêdên Maria aña Magdala, tañ kêtij ñalau sec 7 aña ênê sêsa sêja nañ, kêtû ñamata. ¹⁰ Awê tau gêja ma kêsôm ñawae gêdên nê lau, tañ sêmoa sêwiñ en nañ. Êsêac sêmoa tonên ñalêlôm ñawapacgeñ ma têtat. ¹¹ Êsêac sêñô gebe Jesu gêmoa mata jali ma awê tau gêlic en, mago sêkên gêwiñ atom.

Jesu geoc tau lasê gêdên ñacsenjomi luagêc

(Luk 24:13-35)

¹² Tonañ su acgom, go Jesu geoc tau lasê gêjam ñac tej lañô gêdên êsêagêc ñac luagêc, tañ sêsêlên sêmoa gamên ñasawa tej. ¹³ Naclagêc tonañ sêja

sêsôm ñawae gêdên lau ñagêdô, mago sêkên gêwin êsêagêc atom amboac tonañgeñ.

Jesu geoc tau lasê gêdên nê aposolo

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Joaņ 20:19-23)

¹⁴ Kêtû ñamu en geoc tau lasê gêdên lau 11 gêdên tañ sen gên sêngôn tebo, ma kêsôm êsêac kêtû sêkên gêwiñ atom to kêtû nên ñalêlôm ñadaniña, gebe êsêac sêkên gêwiñ lau, tañ sêlic en gêdi sa ñanô nañ, nêñ biñ atom.

¹⁵ Ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Atôm nom ñagamên samob ana ma anam mêtê ñawae ñajam êndên ñamalac peber. ¹⁶ Lau tañ sêkên gêwiñ ma sêliñ sanju nañ, Anôtô oc ênam êsêac kêsî. Ma êsêac, tañ sêkên gêwiñ atom nañ, oc sênaña. ¹⁷ Gêñtalô tonec oc êwiñ lau-sêkên-gêwiñwaga gebe têtij ñalau sec su sênam aê lañôc to sêsôm biñ ña awen wakuc, ¹⁸ lemeñ sêkôc moac sa ma embe sênôm gên ñamalic tej, oc êmalic êsêac atom, sêu lemeñ ênsac lau gêmac ma oc ñajam êsa."

Jesu kêpi undambê gêja

(Luk 24:50-53; Apos 1:4-11)

¹⁹ Apômtau Jesu kêsôm biñ gêdên êsêac su acgom, go Anôtô kêsun en sa kêpi undambê jagêngôn ênê anôña. ²⁰ Ma ñacsenjomi tauñ têtôm gamê samob sêja ma sêjam mêtê kêtôm gamêngeñ ma Apômtau gêjam kôm gêwiñ êsêac to kêpuc nê biñ tôn ña gêñtalô, tañ gêgôm nañ.

LUKA

Nawae Najam kêtôm Luka Keto nec gêwa Jesu sa gebe Israelnêh Kêsiwaga, tañ Anôtô geoc enj lasê gédên êsêac nañ, ma lau nomña samob tapaôngeñ nêh Kêsiwaga tau enj gêwiñ amboac tonanğeñ. Luka taugenj keto gebe Apômtaunê Njalau Dabuñ kêkalem Jesu gebe “êsôm Nawae Najam lasê êndên lau ñalêlôm sawa” (4:18). Nawae Najam tau tec gêjac lau sênğôn jageo to sêôc ñawapac tokaiñ-tokaiñ nañ ñawae. Aêac tatap ñalô têtac wapiña sa aña Lukan gêjam môkêlatu ñamataña luagêc, tañ kêsôm Jesu gêmên nom nec ñaboña lasê nañ auc, go aña môkêlatu ñamuña, tañ keto Jesu kêpi undambê gêja ñamiñ nañ, amboac tonanğeñ. Aña ñasêbu 2 to 6ña (alic ñadênañ sêpuc gêc ñalabuña) aêac tatap biñ to miñ ñagêdô taêsam sa, nañ Luka taugenj keto gêc Nawae Najam tonec, amboac aña sêjam wê lambiña ma gejobwaga bôcña dêdên ñapalê Jesu sêja Betlehem nañ, to ñapalê Jesu gên-gôn lôm dabuñ, go biñğoliñ Nac Samaritiña taê walô ñac gêbac ma Latu Gêjaña to ñagêdô gêwiñ. Biñ tañ Nawae Najam tonec kêwaka sa gêc awêgeñ nañ, ñagêdô tonec gebe Tateñ mec ñabiñ to Njalau Dabuñ nê biñ ma Anôtô kêsuc sec ôkwi ñabiñ.

Nadênañ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-4
2. Joañ agêc Jesu nêh biñ ñapalêgeña 1:5-2:52
3. Njackêsagu Joañ nê sakiñ 3:1-20
4. Jesu gêliñ sañgu ma Sadañ kêlêtôm enj 3:21-4:13
5. Jesunê sakiñ aña Galilaia 4:14-9:50
6. Gêdi aña Galilaia gêja Jerusalem 9:51-19:27
7. Jesunê woke ñamuña aña Jerusalem ma malac, tañ gêc malac tau ñagala nañ 19:28-23:56
8. Apômtau gêdi sa to jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 24:1-53

Biñ tau ñam

1 Lau taêsam sêsaê gebe sênac miñ biñ, tañ kêsâ gédên aêacnên têm nañ, sêpuc gêdôgeñ.
2 Êsêac teto miñ kêtôm lau, tañ mateñañ sêlic gédên tañ gêjac m tau ma sêjam sakiñ mêtê tau nañ, sêjac tulu gédên aêac. **3** O ñac towae Teopili tau, aê tec galic ñajam amboac tonanğeñ, tec kakip biñ tau sa kagêluc tomalagenj ma kato kadênañgeñ gédên aôm, **4** gebe ôjala biñ, tañ têdôn gédên aôm nañ, gebe biññañgeñ.

Njackêsagu Joañ nê puc têna êkôc enja

5 Gêdên kiñ Judaiaña Herodo nê têm nañ dabuñwaga teñ gêmoa, ñaê Sakaria. Enj gêjam sakiñ gêwiñ dabuñwaga Abia nê toñ. Enj gêjam awê aña Aronnê wakuc nêh, ñaê Elisabet. **6** Anôtô gêlic êsêagêc lulu gédêngeñ, gebe sêsa nêh lên sejop Apômtaunê binsu to ñagôliñ samob ñabiñ masigeñ sêmoa. **7** Agêcnên gôlôac masi, gebe Elisabet enj awê kapoac, ma agêc nê akweñ têtû lauo ñanô to ñac.

8 Ma gédên tañ Sakarianê toñ nêh têm sênac sak- iñña nañ, enj gêjam nê kôm dabuñwagaña gêmoa Anôtônê lañônêmña. **9** Ma sêpuc kapoac kêtôm dabuñwaganên mêtê e jakêsêp enj gebe êsô Apôm- taunê lôm dabuñ naêkên da jadauñña. **10** Ma gédên noc sêkên da jadauñña nañ, lau samucgeñ teteñ mec semoa dêmôêña. **11** Ma Apômtaunê aña teñ geoc

tau lasê gedên enj kêkô kêsî altar jadauñña ñaanôña. **12** Sakaria gelic e kêlênsôn enj ma kêtakê ñanô. **13** Tec aña kêsôm gédên enj gebe “Sakaria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gênô nêh mecgec. Aôm nêh awê Elisabet oc êkôc latôm teñ ma ôê ênê ñaê gebe Joañ. **14** Aôm oc ôtu samuc ma ômoa totêmtac ñajamgeñ ma lau taêsam têtû samuc êndên bêc têna êkôc enja amboac tonanğeñ. **15** Enj êtu ñac towae êkô Apômtau lañônêm ma ênôm wain to bu ñaclai atom. Enj ênêc têna têtac- clêlômgeñ ma Njalau Dabuñ ênam enj auc kwananğeñ, **16** gebe enj ênam Israelnêh gôlôac taêsam ôkwi dêndên Apômtau, nêh Anôtô, sêmu sêna. **17** Nac tau tonanğ Elianê ñalau to ñaclai êpi enj ma êsêlên êmuñ Apômtau, gebe ênam tameninên ñalêlôm ôkwi êndên latunji ma lau tañenpêc dêndên lau, tañ sêsap biñğêdên tôn nañ, oc êmansañ lau sênac dabiñ nêh ñalêlôm ñapep êtu Apômtauña.”

18 Go Sakaria kêsôm gédên aña gebe “Aê jajala biñ tonanğ êndên asagenj, aêagêc ñoc awê atu lauo ñanô to ñac su nec.” **19** Tec aña gêjô enj awa gebe “Aê Gabriel tec kakô Anôtô lañônêm, ma enj kêsakiñ aê gebe jasôm biñ êndên aôm ma jakên ñawae ñajam tonec êndên aôm. **20** Mago aôm kôkên gêwiñ aênoc biñ, tañ oc ñanô êsa êndên ñanoc tau nañ atom. Amboac tonanğ oc awammê êsa, ôsôm biñ naeo ômoa e êndên bêc, tañ biñ tau êtu anô su acgom.”

21 Lau sêôn Sakaria elêmê ma sênac mateñ enj gebe gêmoa lôm dabuñ e ñêngeñ su nec. **22** Go kêsâ gêmên ma gebe êsôm biñ êndên êsêac e gêgôm jageo. Tec

êsêacnêñ kauc kêsa gebe eñ oc gêlic gêñ ñakatu tenj anja lôm dabunjac. Amboac tonanj eñ gêjam dôñdôn bingên gédên êsêac ma gêjam tau tôn kékô.

²³ Gêmoa e nê bêc sakinja gêbacnê ma gêc gêmu gêja nê andu kêtiam. ²⁴ Têm ñagêdô gêbacnê, go Elisabet kékêkam ñapalê ma kêsinj tau gêmoa ajôn lemen tenj, ma kêsôm gebe ²⁵ "Gên tonanj Apômtau gêgôm gédên aê, gédên têm taê gêjam aênja eñ kékac majoc su anja launên."

Jesunê puc têna êkôc enja

²⁶ Elisabet kékêkam ñapalê ñaajôn kêtü 6, go Anôtô kêsakinj anjela Gabriel gêja malac Galilaijana tenj, ñaê Nasaret, ²⁷ gédên awêtakinj tenj, tañ sê eñ gédên ñac tenj, ñaê Josep, kwananjen gebe agêc sênam taurj. Ñac tau anja Dawidnê gôlôac. Ma awê tau nê ñaê Maria. ²⁸ Anjela kêsô gédên eñ gêja ma kêsôm gebe "O gabêjamo, binjalô êndên aôm, Apômtau gêwiñ aôm-goc." ²⁹ Maria gêñô binj tonanj e kêlênsôn eñ ñanô ma taê gêjam gebe "Awa gêjac aê amboac tonec kêtü asagenja." ³⁰ Tec anjela kêsôm gédên eñ gebe "Maria, ôtêc taôm atom, gebe Anôtô gêlic aôm gêjac mataanô ñajam. ³¹ Ôlic acgom, aôm oc ôkêkam ñapalê e ôkôc latôm tenj ma ôê ênê ñaê Jesu. ³² Ñac tau tonanj oc êtu ñac towae ma sêsam eñ gebe Lôlôc Njatau nê Latu. Apômtau Anôtô oc êkên eñ êngôn aba Dawid nê lêpôn, ³³ gebe eñ oc êtu kinj ma ênam gôlinj Jakobnê gôlôac enderj tönjen. Ma ênê gamên kinja ñatêku masi."

³⁴ Ma Maria kêsôm gédên anjela gebe "Binj tau ñanô êsa amboac ondoc, gebe aênoc akwenj masi." ³⁵ Tec anjela gêjô eñ awa gebe "Ñalau Dabunj mênêpi aôm ma Lôlôc ñatau nê ñaclai mênênam ajuñ aôm. Amboac tonanj ñapalê, tañ aôm ôkôc nanj, sêsam eñ gebe dabunj, eñ Anôtônê Latu. ³⁶ Gôlicgac me, nêm tawanjo Elisabet, tañ kêtü awêanôgac ma sêsam eñ gebe awê kapoac nanj, tec kékêkam ñapalê gêmoa e galoc ñaajôn kêtü 6gac, ³⁷ gebe Anôtô eñ ñaclai, eñ kêtôm gêñ samobnja."

³⁸ Ma Maria kêsôm gebe "Amboac tonanj, Apôm-taunê sakinjagao aê, ma binj, tañ kôsôm nanj, oc êtu tön êpi aê." Go anjela gêwi eñ sinj ma gêc gêja.

Maria kêtü ñaclenj gédên Elisabet

³⁹ Gédên ñasawa tonanj Maria gêdi kêsaic tau e jakêpi Judanên gamênj lôcña jagêdô lasê malac tenj, ⁴⁰ ma kêsô Sakarianê andu gêja e awa gêjac Elisabet. ⁴¹ Elisabet gêñô Maria awa gêjac eñ, tec ñapalê gêboanj anja têna têtacclêlôm. Ma Njalau Dêbunj gêjam Elisabet auc ⁴² e awa gêc eñ ña awa kapônj ma kêsôm gebe "Anôtô gêjam mec aôm kêlêlêc lauo ñagêdô su ma gêjam mec ñanô têtacclêlômña gêwiñ. ⁴³ Aê amboac ondoc, tec aênoc Apômtau têna gédên aê gêmênj nec. ⁴⁴ Gôlicgac me, awam gêjac aê kêsô tanjocsun e ñapalê kêtü samuc tec gêboanj anja têtacclêlôm. ⁴⁵ Aê aoc gêc awê, tañ kêkên gêwiñ gebe binj, tañ Apômtau kêsôm gédên eñ nanj, oc êtu tönj."

Marianê wê lambinja

⁴⁶ Go Maria kêsôm gebe "Aênoc ñalêlôm gêc Apômtau sa ⁴⁷ ma katuc kêtü samuc ñoc kêsawaga Anôtô, ⁴⁸ gebe gewec gédên nê sakinjagao ñadma aê, tec galoc gôlôac togôlôac samob oc awenj êc aê. ⁴⁹ Gebe eñ ñaclai ñatau gêgôm gêñsêga kêtü aêna, ênê ñaê dabunj. ⁵⁰ Eñ taê walô gôlôac togôlôac, tañ têtêc eñ nanj. ⁵¹ Ênê lêma gêgôm gêñ ñaclai ma kêtü lau, tañ nênj ñalêlôm sêkianj taunj sa nanj, salin-salinj sêja. ⁵² Eñ kêtinj gôlinjwaga ñajana anja nênj lêpôn su ma ketoc lau ñadma sa. ⁵³ Lau tañ mo gêjô êsêac nanj, tec kêkênj gêñ ñajam gêjam êsêac aucgenj ma kêtinj lau tolêlôm su tolemenj sawagenj. ⁵⁴ Eñ gêjam nê sakinjwaga Israel sa taê gêjam nê moasinj ⁵⁵ kêtôm binj, tañ gêjac mata gédên aêac tamenj Abraham to nê wakuc nanj, ma ênêc enderj tönjen." ⁵⁶ Maria gêmoa gêwiñ Elisabet amboac ajôn têtêac, go gêmu gêja nê gamênj kêtiam.

Joan têna kékôc eñ

⁵⁷ Têm Elisabet êkôc ñapalêña kêdabinj, tec kékôc ñapalê ñac tenj. ⁵⁸ Ma ênê lau, tañ nênj sackapoagêdô gédên tau nanj, to nênj tawanj sênô Apômtau gêgôm nê taê walô ñanô kêsa kêpi eñ ñawae ma têtac ñajam kêsa sêwiñ eñ.

⁵⁹ Njêc kêtü 8 ma sêkac sa sêja sebe sêsa ñapalê tau ma sê tama Sakaria nê ñaê êpi eñ. ⁶⁰ Mago têna kêsôm gebe "Masi, taê ênê ñaê gebe Joan." ⁶¹ Tec êsêac sêsôm gédên eñ gebe "Nêm lau tenj sêmoa ondoc, tañ nênj ñaê amboac tonanj." ⁶² Ma sêjac kajo tama gebe mênjtau êsôm acgom. ⁶³ Tec eñ gêjam dôñdôn gebe sêkênj tapele saunj tenj êndênj eñ ma keto gebe "Ênê ñaê Joan." Ma samob sê taênj. ⁶⁴ Ma sep tagenj awasunj to imbêla kêtü golonj ma kêsôm binj lasê to kêlanem Anôtô. ⁶⁵ Ma nênj lau samob, tañ nênj sackapoagêdô gédên tau nanj, têtêc taunj. Ma lau samob sêjam binj tau kêtü bingalôm e gêjam lau, tañ sênjgônj Judaia ñagamênj lôcña nanj, auc samucgenj. ⁶⁶ Êsêac samob, tañ sênjô binj tau nanj, taênj gêjam gêc nênj ñalêlômgenj gebe "Ñapalê tonec amboac ondoc." Êsêac sêlic gebe Apômtau lêma gêwiñ eñ.

Sakaria geoc bill lasê

⁶⁷ Ma Njalau Dabunj gêjam tama Sakaria auc e geoc binj lasê ma kêsôm gebe ⁶⁸ "Aê jalambinj Apômtau, Israelnênj Anôtô, gebe kêtü ñaclenj mênjgêjam nê lau kêsi. ⁶⁹ Eñ kêkênj kêsawaga tonjclai tec mênjkêsa anja nê sakinjwaga Dawid nê gôlôac, ⁷⁰ kêtôm eñ tau kêsôm kêsa nê propete dabunj gêmunja awenjsunj gebe

71 ênam aêac kêsi anja nañ nãcjo to anja lau samob, tañ sêkên kisa aêac nañ lemeñ.

72 Eñ taê walô aêac tamenji to taê gêjam nê poac dabuñ.

73 Eñ gêjac mata biñ to kêtôc lêma gêdên tamenji Abraham gebe

74 ênam aêac kêsi anja nañ nãcjo lemeñ ma êkên aêac tanam sakiñ eñ tatêc taun atom.

75 Tatu lau dabuñ to gêdên tamoa en lañônêmña êtôm aêacnên têm samob.

76 Ma aôm ñapalêenec, lau oc sêsam aôm gebe Lôlôc Natau nê propete.

Aôm oc ômuñ Apômtau gebe ômansañ ênê intêna.

77 Aôm oc ôkên ênê lau sêjala moasiñ, tañ ñam kêsêp kêsuc nêñ sec ôkwiña.

78 Aêacnên Anôtô taê walô aêac ñanô tec êkên ñawê mênêsa anja lôlôc gebe êtu ñacleñ aêac

79 ma êpô êsêac, tañ sêngôn gêsunbôm to gê-macanô ñakanuc nañ,

to êwê aêac eñkain katôgeñ tasa lêñ biñmalôña."

80 Ñapalê tau kêtû kapôn ma nê kauc taê gêjam biñ ñapep, go jagêmoa gamên sawa e gêdên bêc, tañ kêtôc tau gêdên lau Israel nañ.

Jesu têna kêtôc eñ

(Mat 1:18-25)

2 Gêdên ñasawa tonañ kaisara Augustu kêjatu biñ teñ gebe teto lau samob, tañ sêngôn nom samucgeñ nañ, nêñ ñaê sa. 2 Kôm tau tonañ sêjac m gêdên gôliñwaga Suriaña Kuren gêngôn, 3 ma lau samob dêdi sêja nêñ malacmôkê gêdên-gêdêngeñ gebe teto êsêac. 4 Tec Josep anja malac Galiliana Nasaret kêpi Judaia gêja Dawidnê malac, ñaê Betlehem, gebe eñ anja Dawidnê gôlôac taun nêñ. 5 Eñ gebe teto êsêagêic nê awê Maria, tañ sê êsêagêic dêdên taun nañ, ma awê tau kêkêkam ñapalê gêmoa. 6 Agêc jasêngôn tonañ e têm Maria êkêc ñapalêña kêdabiñ. 7 Tec kêkêc latu ñamêc, nañ kêkwa eñ ña obo auc ma ketoc eñ gêc bôcnên sac teñ, gebe nêñ gamên ñasawa teñ gêc andu ñacleñña atom.

Gejobwaga to anjela

8 Ma gamên tonañ ñagejobwaga sêmoa jasejop nêñ domba gêdên gêbêc sêmoa oba. 9 Tec Apômtaunê anjela teñ gêo lasê gêdên êsêac e Apômtaunê ñawasi kêpô êsêac gêjam aucgeñ ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô. 10 Tec anjela kêsôm gêdên êsêac gebe "Atêc taôm atom, alicgac me, aê jasôm ñawae ñajam atu samucña teñ êndên amac, ñawae tau oc êtu tapa ênam lau samucgeñ auc. 11 Galoc tonec amacnêm kêsiwaga Apômtau Kilisi kêtû ñamalac anja Dawidnê malac. 12 Amac ajala eñ êndên ñabelo tonec gebe Atap ñapalê dedec teñ sa, tañ sêkwê eñ ña obo auc ma sêkên eñ gêc bôcnên sac."

13 Ma sep tagen lau siñ undambêña taêsam mên-sêwiñ anjela tau ma sêlanem Anôtô gebe 14 "Anôtônê wae êsa anja lôlôc ma biñmalô ênêc nom, tañ Anôtô gêlic lau tau ñajam."

15 Anjela têtaiñ taun su anja êsêacnên sêmu sêja undambê acgom, go gejobwaga sêsôm gêdên taun gebe "Ajôc, tawac Betlehem ma talic biñ, tañ mênkêsa ma Apômtau kêkên ñawae gêdên aêac nañ acgom." 16 Ma ac sêsaic taungeñ sêja e têtap Maria agêc Josep sa ma sêlic ñapalê dedec tau gêc sac. 17 Sêlic su ma têdôn biñ, tañ anjela kêsôm kêpi ñapalê tau nañ, gêdên êsêac. 18 Ma lau samob, tañ sêñô biñ nañ gejobwaga sêjac miñ nañ, sê taên ñanô. 19 Ma Maria kêmasañ biñ samob tonañ ñai ñapep ma taê gêjam gêc nê ñalêlôm. 20 Gejobwaga sêmu sêja ma awen gêoc Anôtô to sêlanem eñ kêtû biñ samob, tañ sêñô to sêlic kêtôm anjela kêsôm gêdên êsêac nañña.

Sê Jesunê ñaê

21 Bêc kêtû 8, go sêsa ñapalê tau ma sê ênê ñaê, tañ anjela kêsam gêdên eñ gêc têna têtacêlêlôm atomgeñ nañ, gebe Jesu.

Têtôc ñapalê tau anja lôm dabuñ

22 Têm sêmbuñ ñatêmui sunja gêbacnê kêtôm Mosenê biñsu, go Maria agêc Josep sêkêc ñapalê sêpi Jerusalem sêja sebe sênsuñ eñ êndên Apômtau. 23 Ac sêgôm kêtôm biñ, tañ teto gêc Apômtaunê biñsu gebe "Ñamêc samob, tañ teneñji sêkêc nañ, sênam dabuñ êsêac ñapep, gebe têtû Apômtaunê gên." 24 Ma agêc sêkên da kêtôm biñ, tañ sêsôm gêc Apômtaunê biñsu gebe "Mongôm luagêc me balôsi ñalatu luagêc."

25 Gêdên tonañ ñac teñ, nê ñaê Simeon, gêmoa Jerusalem. ñac tau eñ ñac gêdên to ôli andañ Anôtô ma gêdên Israelnên biñmalô ñam gêmoa ma Njalau Dabuñ gêjam eñ auc. 26 Njalau Dabuñ tau gêwa sa gêdên eñ gebe êmac êndu atom e êlic Apômtaunê Kilisi acgom. 27 Tec Njalau Dabuñ gêoc eñ kêsô lôm dabuñ gêja. Ma gêdên tañ têna agêc tama sêkêc ñapalê Jesu sêsô sêja sebe nasêngôm gên êtôm biñsu ñajatu nañ, 28 tec Simeon kêsip eñ sa ma kêlanem Anôtô gebe

29 "Apômtau, galoc ôkêc nêm ñacsakiñ aê tobiñ-malôgeñ jawac êtôm nêm biñ,

30 gebe matocanô galic nêm moasiñ ñam,

31 tañ kômasaan gêc awêgeñ nañ, gebe lau samob sêlicña.

32 Eñ oc êtu ja êpô lau samuc to êtu nêm lau Israel nêñ ñawasi."

33 Tama agêc têna sê taên biñ, tañ sêsôm kêpi ñapalê nañ. 34 Go Simeon gêjam mec êsêac ma kêsôm gêdên têna Maria gebe "Gôlicgac me, ñapalê tonec oc êngôm Israelnên lau taêsam semben to sêndi sa. Lau ñagêdô oc sênac eñ êtu mu, mago ñagêdô oc sêsôm sêoc aucgeñ. 35 Biñ tonañ êsa gebe eoc lau taêsam nêñ ñalêlôm ñabiñ lasê. Ma aôm taôm nêm ñalêlôm oc epen aôm êtôm kêkêc nêm ñalêlôm."

36 Go Panuel latuo, propeteo teñ, gêngôn, ñaê Ana. Awê tonañ anja Asernê gôlôalc. Ênê jala taêsam ñanô. Eñ gêmoa awêtakiñgeñ e gêjam ñac sa ma agêc sêmoa sêwiñ taun jala 7, 37 go kêtû awêtuc gêngôn e nê

jala kêtû 84. Mago gêwi lôm dabuñ siñ atom, gêjam sakinj Anôtô ma gêjam dabuñ mo to keteñ mec kêtôm gêbêc to gelenjen. ³⁸ Gêdên ñasawa tecenangenj enj gêô lasê jagêjam danje Anôtô ma gêwa ñapalê sa gêdên lau samob, tañ sêônj têt Anôtô ênam Jerusalem kêsija nañ.

Sêmu sêja Nasaret

³⁹ Sêjac dabinj gênj samob kêtôm Apômtaunê binjsu najatu e gêbacnê acgom, go sêmu sêja Galilaia jasênngôn nêñ malac Nasaret. ⁴⁰ Ñapalê kêtôp e kêtû kapôênj ma mêtê gêjam enj auc to Anôtônê moasinj kêpi enj.

Ñapalê Jesu gêngônj lôm dabuñ

⁴¹ Kêtôm jalagenj Jesu têna agêc tama sêpi Jerusalem sêja sêlic omsêga Pasa. ⁴² Gêdênj tañ ñapalê Jesu nê jala kêtû 12 nañ, ac sêmu sêpi sêja kêtôm omsêga ñamêtê. ⁴³ Pasa gêbacnê, go êsêac sêc sêmu sêja ma ñapalê Jesu gacgenj gêngônj Jerusalem, ma têna agêc tama sêjam kauc. ⁴⁴ Êsêagêc seboç enj oc gêwiñ nêñ lau ñagêdô, tec sêsêlênj oc samuc teñ ma sêsôm enj anja nêñ tawanj to lau ôlij andanj taunja, ⁴⁵ e têtap enj sa atom. Tec sêmu sêja Jerusalem jasêsôm enj. ⁴⁶ Sêsôm sêmoa e bêc têlêac gêjanja acgom, go têtap enj sa gêngônj lôm dabuñ kêsêp lau-mêtêwaga ñalêlôm gênj êsêacnênj binj ma kêtû kênac-kênac êsêac. ⁴⁷ Ma samob, tañ sênjê ênjê binj nañ, sênjac lemenj kêtû ênê kauc to binj, tañ gêjô êsêac awenj nañja. ⁴⁸ Agêc sêlic enj e têtakê ma têna kêsôm gêdênj enj gebe "Latucenec, amboac ondoc, tec gôgôm aêagêc amboac tonanj. Ôlic acgom, aêagêc tamam asôm aôm totaênj-totaênjenj tec amoa." ⁴⁹ Ma enj kêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Agêc asôm aê kêtû asagenja. Agêc alic ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jamoa Tamocnê andu nec atom me." ⁵⁰ Ma binj, tañ enj kêsôm gêdênj êsêagêc nañ, agêc sêjala ñam atom.

⁵¹ Go gêwiñ êsêagêc ac sêsêp Nasaret sêja ma enj taña wamu êsêagêc ñapep ma têna kêmasanj binj samob tonanj ñai gñc nê ñalêlôm. ⁵² Jesu kêtôp to nê kauc mêtênja kêsâ gêwiñ ma Anôtô to ñamalac têtac gêwiñ enj.

Ñackêsagu Joañ gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Joañ 1:19-28)

3 Kaisara Tiberi gêjam gôlij lau e ñajala kêtû 15, Ponti Pilata kêtû gôlijwaga Judaiana, Herodo kêtû kasêga Gallilaiana, têwa Pilip kêtû kasêga Ituraia to gamênj Trakonitiña, Lusani kêtû kasêga Abileneña, ² ma Anas agêc Kaiapa têtû dabuñsêga sêmoa. Gêdênj têt tonanj Anôtônê binj gêdênj Sakaria latu Joañ, tañ gêmôa gamênj sawa nañ gêja. ³ Ñac tau tonanj gêjac laoc gamênj Jordannja samob ma gêjam mêtê lau gebe "Anam taôm ôkwi to alij sanju, ma Anôtô êsuc nêñ sec ôkwi." ⁴ Binj tonanj kêtôm binj, tañ propete Jesaia keto kêsêp nê buku gebe

"Ñac teñ gêmôêc awa tonec gêmôa gamênj sawa gebe

'Amansanj gamênj Apômtau esêlê a to amêtôc ênê intêna êtu solop.

⁵ Sênsunj gaboanj samob auc to senseñ lôc to gamênj ñabau êtu tapa

ma sêmêtôc ñapoalic samob êtu solop to sêmansanj intêna kalonj-kalonj ñatip êsa.

⁶ Ma ñamalac samob sêlic Anôtônê lênj ênam ñamalac kêsija."

⁷ Lau taêsam dêdênj enj sêja sebe sêlij ênê sanju. Enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdênj amac gebe awê Anôtônê têtac ñandanj, tañ mênjêsa nañ sa. ⁸ Anam ñanô êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwiña acgom. Ma asôm êndênj taôm gebe 'Abraham kêtû aêac tamenj,' nec atom. Aê jasôm êndênj amac gebe Anôtô kêtôm gebe ênu poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui. ⁹ Ki ñamata gêdênj kawakac tec gêc. Amboac tonanj ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbalinj êpi ja êna."

¹⁰ Ma lau samob sêjam kênac Joañ gebe "Aêac oc anjôm amboac ondocgenj." ¹¹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe "Ñac teñ nê ñakwê luagêc embe ênêc, nañ êkênj teñ êndênj ñac, tañ nê ñakwê masi nañ. Ma ñac teñ nê mo embe ênêc, nañ êngôm amboac tonanj." ¹² Go telonj ñagêdô dêdênj enj sêja amboac tonanj gebe ên-sanju êsêac, tec têtû kênac enj gebe "Mêtêmôkê, aêac anjôm amboac ondocgenj." ¹³ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Akôc gênj anja launênj êlêlêc ñaôli, tañ sêsakinj amac nañ su atom." ¹⁴ Ma siñwaga ñagêdô têtû kênac enj amboac tonanj gebe "Ma aêac nec oc anjôm amboac ondoc." Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Anjôlij binj to alênsu lau e ajañgo êsêacnênj gênj su atom. Ñaôli tañ gêjô nêñ kôm nañ, akôc ma kêtôm."

¹⁵ Lau samob taênj gêjam binj jakêsa-jakêsa ma sêjam kênac taunj gêc nêñ ñalêlômna kêtû Joañja gebe "Moae enj Kilisi tau tonec nec." ¹⁶ Tec Joañ gêjô êsêac awenj ma kêsôm gêdênj êsêac samob gebe "Aê tec kasagu amac ña bu, mago ñac teñ oc êmênj, enj ñaclai kêlêlêc aê su. Aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkônj atom. Ñac tonanj tec oc ênsanju amac ña Ñalau Dabuñ to ja. ¹⁷ Enj lêma kêkam lala sekolonj gêngônj gebe êtiñ gênj ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-gênj-ñanônja êna, go ñapaôma êkên êpi ja, tañ êsa ñapanj nañ."

¹⁸ Joañ gêjac binjsu lau ña binj ñagêdô taêsam gêwiñ to gêwa ñawae ñajam sa gêdênj êsêac. ¹⁹ Mago kasêga Herodo, tañ Joañ gêbu enj kêtû têtwanê awê Herodia to sec samob, tañ Herodo gêgôm nañja, ²⁰ ñac tau kêsâlê sec tonec gêsac ñaô gêwiñ gebe kêlai Joañ auc gêngônj andu kapoacwalônja.

Jesu gêlij sanju

(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Gêdênj tañ lau samob sêlij sanju nañ, Jesu gelinj gêwiñ. Keteñ mec gêmôa ma undambê gênja ²² e

Njalau Dabuñ gêjam balôsi lanô kêsêp mênghêsac en ñaô, ma awa ten anga undambê kêsâ gebe "Aênoc Latuc tau aôm, tec têtêc gêwiñ to galic aôm ñajam."

Jesunê ñam

(Mat 1:1-17)

²³ Jesunê jala amboac 30 ma gêjac m nê kôm. Ma lau seboc en Josep latu, nañ Êli latu, ²⁴ nañ Matat latu, nañ Lewi latu, nañ Melki latu, nañ Janai latu, nañ Josep latu, ²⁵ nañ Matatia latu, nañ Amos latu, nlan Naum latu, nañ Esli latu, nañ Nagai latu, ²⁶ nañ Mat latu, nañ Matatia latu, nañ Semein latu, nañ Josek latu, nañ Joda latu, ²⁷ nañ Joanan latu, nañ Resa latu, nañ Serubabel latu, nañ Sealtiel latu, nañ Neri latu, ²⁸ nañ Melki latu, nañ Adi latu, nañ Kosam latu, nañ Elmadam latu, nañ Er latu, ²⁹ nañ Josua latu, nañ Elieser latu, nañ Jorim latu, nañ Matat latu, nañ Lewi latu, ³⁰ nañ Simeon latu, nañ Juda latu, nañ Josep latu, nañ Jonam latu, nañ Eliakim latu, ³¹ nañ Melea latu, nañ Mena latu, nañ Mata-ta latu, nañ Natan latu, nañ Dawid latu, ³² nañ Isai latu, nañ Obed latu, nañ Boas latu, nañ Sala latu, nañ Nason latu, ³³ nañ Aminadab latu, nañ Admin latu, nañ Ami latu, nañ Hesron latu, nañ Peres latu, nañ Juda latu, ³⁴ nañ Jakob latu, nañ Isak latu, nañ Abraham latu, nañ Tara latu, nañ Nahor latu, ³⁵ nañ Serug latu, nañ Reu latu, nañ Peleg latu, nañ Eber latu, nañ Sela latu, ³⁶ nañ Kainan latu, nañ Arpaksad latu, nañ Sem latu, nañ Noa latu, nañ Lamek latu, ³⁷ nañ Metusala latu, nañ Enok latu, nañ Jared latu, nañ Mahalalel latu, nañ Kainan latu, ³⁸ nañ Enos latu, nañ Set latu, nañ Adam latu, nañ Anôtô latu.

Sadañ kêlêtôm Jesu

(Mat 4:1-11; Mar 1:12-13)

4 Njalau Dabuñ gêjam Jesu auc, go gêmu anga Jordan gêja ma Njalau Dêbu ñ gêwê en gêjac laoc gamên sawagen gêmoa, ² e kêtôm bêc 40 ma Sadañ kêlêtôm en. Jesu gen gên atom e bêc samob tonan gêbacnê, tec mo gêjô en.

³ Ma Sadañ kêsôm gêdên en gebe "Embe Anôtônê Latu aôm, nañ ôsôm poc tonec êtu mo." ⁴ Jesu gêjô en awa gebe "Teto gêc gebe 'Mo tagen êoc ñamalac tôn atom.'"

⁵ Ma gêwê en kêpi jakêtoc gamên nomña samob gêdên en eb tagen. ⁶ Ma Sadañ kêsôm gêdên en gebe "Aê gabe jakên ñaclai samob tônê tonawasigen êndên aôm gebe sêkên gêdên aê. Ma aê embe jakên êndên ñac ten, oc jakên. ⁷ Amboac tonan embe ôpôn amduc êndên aê, go gên tau samob êtu aômnm." ⁸ Tec Jesu gêjô en awa ma kêsôm gêdên en gebe "Teto gêc gebe 'Ôpôn amduc êndên Apômtau, aômnm Anôtô, ma ônam sakin en taugen.'"

⁹ Go Sadañ gêwê Jesu agêc sêpi Jerusalem jaketoc en kêtô lôm dabuñ ñasalôm ñalami ma kêsôm gêdên en gebe "Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm anga tonec ôna, ¹⁰ gebe teto gêc gebe 'En oc êsakin nê anjela êtu aômña gebe mênsejop aôm ¹¹ to sêsip aôm ña lemenjen gebe ôndin amkain êpi poc atom.'" ¹² Tec Je-

su gêjô en awa gebe "Bin gêc gebe 'Ônsaê Apômtau, aômnm Anôtô, atom.'" ¹³ Sadañ kêsâ en kêpi bin samob tonan e gêbacnê, go gêwi en sin gebe êmoa e noc ten acgom.

Jesu gêjac m nê kôm anga Galilaia

(Mat 4:12-17; Mar 1:11-15)

¹⁴ Go Njalau Dabuñ kêkac Jesu gêmu gêja Galilaia, ma nê wae kêsâ kêtôm gamên tau ñamadin samob gêja. ¹⁵ En kêdôn êsêac anga nên lôm e samob sêlam-bin en.

Jesunê lau têtin en anga Nasaret

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

¹⁶ En gêo lasê Nasaret, nañ êsêac sêlôm en ñapalêgen e kêtû kapôên anga tonan. Ma gêdên sabet kêsô lôm gêja amboac gêgôm-gêgôm gêmoa, ma gêdi sa gebe êsam mêtê lasê. ¹⁷ Tec sêkên propete Jesaia nê buku gêdên en ma kêlain buku tau e kêtap ñalô, tañ teto gêc nañ sa gebe

¹⁸ "Apômtaunê Njalau kêpi aê.

En gen oso aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndên lau ñalêlôm sawa.

En kêsakin aê gebe jasôm lasê êndên lau, tañ sêngôn kapoacwalô nañ, gebe sêngamboac êsêac su, ma êndên materpec gebe sêlic gamên êtiâm, to êndên lau, tañ ñamalac sêgôm êsêac êndu-êndu gebe sêmoa nên lêtêgen

¹⁹ to jasôm Apômtau ênam lau kêsî ñajala lasê."

²⁰ Go Jesu kêluñ buku sa jakêkên gêdên sakinwaga ma gêngôn sic. Ma lau samob, tañ sêngôn lôm nañ, mater gê enjen. ²¹ Ma en gêoc awa sa ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Bin tañ teto gêc ma tañemsun anjô nañ, kêtû anô gêdên ocsalô tonec." ²² Lau samob sênjô ênê bin moasin, tañ kêsôm kêsâ awa nañ, ñajam-ñajam e sê taên ma sêsôm gebe "Ñac tonec Josep latu atom me." ²³ Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe "Kec, galoc oc abe asôm binjêdêm tonec êndên aê gebe 'Dokta, ôngôm taôm ôlim ñajam êsaman. Bin tañ aêac anjô gebe gôgôm anga Kapanau m nañ, ôngôm anga taôm nêmalacmôkê amboac tonan acgom.'" ²⁴ Go kêsôm gebe "Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Propete ten oc tetoc en sa ñapen anga en tau nê malacmôkê atom. ²⁵ Ma jasôm ten tobinñanôgen êwiñ gebe Gêdên têm Elia gêmoa nañ, undambê ñajana gêc e jala têlêac ma ajôn 6 ma tóbôm kapôên gêjam gamên samucgen auc nañ, awêruc taêsam sêmoa Israel. ²⁶ Mago Anôtô kêsakin Elia gêdên êsêacnên ten gêja atom, kêsakin en gêdên awêruc, tañ gêngôn Sarepta Sidonña nañ, taugen gêja. ²⁷ Ma gêdên ten propete Elisa gêmoa nañ, kamocbôm gwalêkin sêmoa Israel. Mago êsêacnên ten kêtû selec atom, ñac Suriana Nae-man taugen." ²⁸ Lau samob, tañ sêngôn lôm ma sênjô bin tau nañ, têtac kêtôli auc ñanô. ²⁹ Tec dêdi ma têtin en kêsâ malacmagê gêja. Malac tau sêkwê gêc lôc. Tec sêwê en jasêo lasê sêlic tau gebe têtin en pinpan êsêp êna. ³⁰ Mago en gêsîñ êsêac popoc kêsâ ñalunjen gêc gêja.

Nac tonjalau sec

(Mar 1:21-28)

³¹ Jesu kêsêp malac Galilaiya Kapanaum gêja ma kêdôn êsêac gêdên sabbat ³² e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêna, gebe kêsôm biñ tonjaclaigen. ³³ Ma ñamalac ten tonjalau ñatêmui gêngôn lôm, nañ gêmôêc awa kapôên gebe ³⁴ "Op, Jesu Nasaretña, aêacnên asagen ñagêdô gêdên tauñ. Aôm gômôên gebe onsen aêac su me. Aê kajala aômgaç. Anôtônê ñac dabuñ aômgaç." ³⁵ Tec Jesu gec biñ en gebe "Awammê êsa ma ôsa aña- ga ênê ôna." Ma ñalau sec kêmônarñ ñac tau gêmoa e gêu tau kêsêp êsêac ñaluñgen jagêc, go kêsâ aña ñamalacnê gêja, mago gêngôm en ôli kêtû sec atom. ³⁶ Tec êsêac samob têtakê e sêsôm gêdên tauñ gebe "Biñ tonec amboac ondod. En kêjatu ñalau ñatêmui tonjaclaigen amboac ñatau ma sêc sêsâ sêja." ³⁷ Ma ênê wae kêsâ kêtôm gamên tonarñ ña-malac samobgen gêja.

Jesu gêgom lau taêsam ôliñ ñajam kêsâ

(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

³⁸ Jesu gêdi aña lôm kêsâ jakêsô Simonnê andu. Ma Simon tau lawao gêmâc ôli ñawajaô kapôên tec gêc, nañ êsêac teteren en kêtû awê tauña. ³⁹ Tec Jesu kêtû gasuc gêja e gêoc gadê en, go gec biñ ñawajaô ma gêwi en sin e gacgen gêdi sa mêngêjam sakin êsêac.

⁴⁰ Oc jakêsêp acgom, go lau samob, tañ nêñ lau gêmâc ñagêdô tokaiñ-tokaiñ sêc nañ, sejon êsêac dêdên Jesu sêja. Ma gêu lêma gêsac êsêac gêdên-gêdêngen ma gêgom êsêac ôliñ ñajam kêsâ. ⁴¹ Ma ñalau sec sêsâ aña lau taêsam nêñ amboac tonarñ. Êsêac sêwakic to sêsôm gebe "Anôtônê Latu aôm." Ma Jesu gec biñ êsêac to gêjac jao gebe sêsôm biñ atom gebe êsêac sêjala gebe en Kilisi tau.

Jesu gêjam mêtê gêmoa Judaia

(Mar 1:35-39)

⁴² Gelerña lasê, go Jesu gêdi kêsâ gamên sawa ten gêja. Ma lau sêsôm en e têtap en sa ma sebe sêngamiñ en gebe êwi êsêac sin atom. ⁴³ Mago en kêsôm gêdên êsêac gebe "Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe jasôm ñawae ñajam Anôtônê gamênña lasê êndên malac ñagêdô êwiñ, gebe Anôtô kêsakiñ aê kêtû kôm tonarña." ⁴⁴ Ma en gêjam mêtê gêmoa lôm Judaiaña.

Jesu kêkalem nê ñacsenomi ñamatarña

(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)

⁵ Nabêc ten Jesu kêkô bugêjatorñ Genesaret ma lau taêsam sêkator en sa sebe sêñô Anôtônê mêtê. ² Ma gêlic wañ luagêc sêpoac, mago lau inja sêwi wañ sin jasêkwasiñ nêñ wasañ sêmoa. ³ Tec jakêpi wañ luagêc tonarñ ñaterñ, tañ ñatau Simon nañ, ma keteren en gebe êsu wañ su êkên bau sin sauñgen. Go gêngôn sic ma kêdôn mêtê gêdên lau gêngôn wañ.

⁴ Gêjac mata nê biñ su ma kêsôm gêdên Simon gebe "Asiñ asa gêdim ana e au nêñ wasañ êsêp gebe alô i." ⁵ Tec Simon gêjô en awa gebe "Mêtêmôkê, gêbêc samuc tonec aêac ajam wasañ e tekwen gêbac ma atap ñanô ten sa atom. Mago kêtû aômñem biñña tec najau wasañ êtiam." ⁶ Sêu wasañ ma sêkên i taêsam auc e gebe êngôn wasañ êngic. ⁷ Tec sêjac kajo nêñ lau wañ ten gebe nasênâñ jaôn sêwi ñ êsêac, tec sêja ma sêjac i tulu kêsêp wañ lulu e gebe ênê. ⁸ Simon Pêtere gêlic e gêu tau jagêc Jesu akaiñña ma kêsôm gebe "Apômtau, ômoa nêñ lêtêgen, gebe aê ñac sec." ⁹ Pêtere to lau samob, tañ sêwiñ en nañ, têtakê kêtû i taêsam, tañ sêlô nañña. ¹⁰ Sebedai latuagêc, Jakobo agêc Joañ, tañ sêwê kaiñ kôm sêwiñ Simon nañ, têtakê amboac tonarñgen. Go Jesu kês jm gêdên Simon gebe "Ôtêc taôm atom, galoc oc ôlô ñamalac amboac tonarñ." ¹¹ Ma êsêac sêsiñ e jasêsô bau, go dedec nêñ waba samob gêc ma têdaguc en.

Jesu gêgom ñac tokamocbôm ôli ñajam kêsâ

(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

¹² Njasawa ten Jesu gêmoa malac ten ma ñac ten kamocbôm gêjam en auc gêngôn. En gêlic Jesu e gêu tau jagêc nom, go keteren en gebe "Apômtau, embe têtac êwiñ, go ôngôm aê jatu selec." ¹³ Tec Jesu kêmêtôc lêma jakêmoasac en ma kêsôm gebe "Aê gabe ôtu selec." E gacgen ênê kamocbôm gêwi en sin. ¹⁴ Jesu gêjac jao gebe "Ôsôm biñ tonec êndên lau ten atom." Ma kêjatu en gebe "Naôtôc taôm êndên dabuñwaga ma ôkên da êtu kôtu selecñ a êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêñ biñ sa êndên êsêac." ¹⁵ Tagerñ Jesunê wae kêtû tapa kêlêlêc, tec lau taêsam sêkac sa sêmên sebe sêñô ênê biñ ma êngôm êsêacnêñ gêmâc tokaiñ-tokaiñ ñajam êsa. ¹⁶ Go en kêtaiñ tau su kêsâ gamên sawaragen jaketeren mec.

Jesu gêgom ñac ñatêkwa kêtû golon ôli ñajam kêsâ

(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)

¹⁷ Gêdên bêc ten Jesu kêdôn mêtê gêmoa, ma Parisai to biñsuta aña malac Galilaia to Judaiaña samob ma aña Jerusalem mênsgên. Ma Apômtaunê ñaclai gêjam en sa gêgom lau gêmâc ñajam kêsâ. ¹⁸ Ma lau sêbalañ ñac ñatêkwa kêtû golon ten kêsêp mê, tec têtû kêka-kêka sebe sejon en sêsô andu natetoc en ênêc Jesu lañônênña. ¹⁹ Mago têtap lêñ sejon en sêsô sênaña sa atom, gebe lau taêsam. Tec sêpi salôm jasêkip salôm sa ma sêlêwan en tomêgen kêsêp ñaluñgen jagêc Jesu lañônên. ²⁰ Jesu gêlic êsêac sêkên gêwiñ, tec kêsôm gebe "Ñac tau, aê kasuc nêñ sec ôkwigaj." ²¹ Ma biñsuta to Parisai sêoc awen sa ma têtû kênac gebe "Ñac tonec asa, tec kêsôm biñ alôb-alôb amboac tonec nec. Asa gebe êsuc sec ôkwi, Anôtô taugen." ²² Mago Jesu kêjala biñ, tañ êsêac taên gêjam nañ, ma gêjô êsêac awen gebe "Amboac ondod tec taên gêjam biñ amboac tonarñ gêc nêñ ñalêlômgen. ²³ Biñ ondod oc taôm ñagaô. Tasôm tonec gebe 'Aê kasuc aômñem sec ôkwi' nec, me tasôm gebe 'Ôndi sa ma ôsêlên.' ²⁴ Ma aê gabe amac ajala gebe ñamalacnê Latu kêtû

nyatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi," go kêsôm gédênj ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe "Aê jasôm êndênj aôm gebe Ôndi sa. Ôluj nê mē sa ma ôêc ôna nê mē andu." ²⁵ Ñac tau gēdi sa sep tagenj gédênj êsêac matenjanô sêlic, go kēluj nê mē, tañ enj gēc nañ, sa ma gēc gēja nê andu ma kêlanem Anôtô. ²⁶ Lau samob têtakê ñanô ma sêlambinj Anôtô tonênj ñalêlôm ñatutucgenj ma sêsôm gebe "Ocsalô tonec aêac alic gēñ kaij teñ."

Jesu kêkalem Lewi
(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ Jesu gêgôm tonañ su, go kêsa gēja e gêlic telonj teñ, ñaê Lewi, gēngônj telonj malenj ma kêsôm gédênj enj gebe "Ôndanjuc aê." ²⁸ Tec ñac tau gedec nê gēñ samob gēcña ma gēdi kêdaguc Jesu gēja.

²⁹ Lewi gêgôm moasinj kapôênj teñ anja nê andu kêtû Jesuñ, ma telonj to lau ñagêdô taêsam senj gēñ tau sēngônj sēwiñ êsêac. ³⁰ Tec Parisai to nēñ biñsutau têtû môsi ma sêsôm gédênj ênê ñacsenjomi gebe "Amboac ondod tec amac aenj to anôm gēñ angônj awiñ telonj to lau sec nec." ³¹ Ma Jesu gējô êsêac awenj gebe "Lau ôlij ñajam sêpô lêna tañj kêtû doktaña atom, mago lau gêmac tec sêpô lêna. ³² Aê gamênj gabe jakalem lau gédênj atom, jakalem lau secgenj gebe sênam tañj ôkwi."

Biñ tanam dabuñ moña
(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Ma êsêac sêsôm gédênj Jesu gebe "Joanñê ñacsenjomi sêjam dabuñ mo to tetenj mec elê mē ma Parisainênj ñacsenjomi amboac tonañ. Mago aôm nê mē nec senj to sênôm gēñ." ³⁴ Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Lau embe sēniñ awê ñamoasinj, ma ñac-gebe-ênam-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc amac akac êsêac gebe sênam dabuñ mo me. Masianô. ³⁵ Mago ñabêc oc mênjêsa ma sêkôc ñac-gebe-ênam-awêwaga su anja êsêacnênj. Êndênj bêc tônê, go sênam dabuñ mo."

³⁶ Go kêsôm biñgôlij teñ gédênj êsêac gēwiñ gebe "Lau teñ sêkac obo ñatali su anja ñakwê wakuc gebe sêsi êpi ñakwê lanjwa atom. Embe sēngôm, go sêkac ñakwê wakuc êngic ma ñakwê wakuc ñatali naêtôm ñakwê lanjwa atom. ³⁷ Ma lau teñ sêkênj wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lanjwa atom. Embe sēngôm, oc wain wakuc êoc ñaôlic êpoa e êtaiñ ma ñaôlic tau êtu sec. ³⁸ Takênj wain wakuc êsêp ñaôlic wakuc ênamañ. ³⁹ Ma lau, tañ sênôm wain lanjwa su nañ, sebe sênôm wain wakuc atom. Êsêac sêsôm gebe "Wain lanjwa ñajam kêlêlêc."

Ñacsenjomi sesolop polom gédênj sabbat
(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

6 Gédênj sabbat teñ Jesu kêsêlênj gêmoa kôm polomña ñalêlôm, ma nê ñacsenjomi sesolop polom ñanô mênjêlêsa popoc ma senj. ² Tec Parisainênj ñagêdô sêsôm gebe "Amboac ondod amac agôm gēñ, tañ biñsu gējac jao gebe danjôm êndênj sabbat atom nañ." ³ Ma Jesu gējô êsêac awenj gebe

"Amac asam biñ, tañ Dawid gêgôm gédênj mo gējô enj tau to êsêac, tañ sēwiñ enj nañ, atom me. ⁴ Enj kêsô Anôtônê andu gēja ma kêkôc polom, tañ sêkênj gédênj Anôtô kêtû da nañ, mênjgenj to kêkênj gédênj êsêac, tañ sēwiñ enj nañ, senj amboac tonañ. Mago polom tau biñsu gējac jao gebe lau teñ sēniñ atom, dabuñwaga tau ngenj." ⁵ Tec Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Ñamalacnê Latu kêtû sabbat ñatau gēwiñ."

Ñac lêma kêtû golonj ñajam kêsa
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Gédênj sabbat teñ Jesu kêsô lôm gēja ma kêdônj êsêac. Ma ñac teñ gēngônj tonañ, tañ lêma anônja kêtû golonj. ⁷ Ma biñsutau to Parisai dêdib Jesu gebe moae êngôm ñac tau ôli ñajam êsa êndênj sabbat, sebe têtap lēñ sēngôlij biñ êpi enjña sa. ⁸ Mago Jesu kêjala êsêac taênj gējam biñ tonañ tec kêsôm gédênj ñac lêma kêtû golonj gebe "Ôndi sa ôkô ñaluñ." Ma ñac tau gēdi sa kêkô. ⁹ Ma Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Aê jatu kênac amac acgom, oc tatôm gebe tamoasinj lau me danjôm êsêac sec êndênj sabbat. Tanam katuñ kêsi me tajaiñ." ¹⁰ Go mata gē êsêac gelom-gelom ma kêsôm gédênj ñac tau gebe "Ômêtôc lêmam." Ñac tau kêmetôc lêma e ñajam kêsa kêtiã. ¹¹ Tec êsêac tēntac ñandanj gêoc nēñ ñalêlôm auc ma sêsôm ñabiñ sēwiñ tañj gebe sēngôm Jesu amboac ondod.

Jesu kêjaliñ nê aposolo 12 sa
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Gédênj ñasawa tonañ Jesu kêpi lôc gēja gebe etenj mec. Tec gêbêc samuc tonañ keteñ mec gédênj Anôtô ñapanj ¹³ e gelenjña lasê, go gêmôêc nê ñacsenjomi mênjêjaliñ 12 sa anja êsêacnênj ma kêsam êsêac gebe "Aposolo." ¹⁴ Simon tañ gē enj gebe Petere gēwiñ nañ, agêc lasi Andrea, ma Jakobo agêc Joanj, Pilip agêc Batolomai, ¹⁵ Matai agêc Tom, Alpainê latu Jakobo ma Simon, tañ sêsam enj gebe Seloto nañ, ¹⁶ Jakobonê latu Juda, go Juda Isariot, tañ geoc enj lasê nañ.

Jesu gējam sakiñ lau taêsam
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Jesu gēwiñ êsêac sêsêp anja lôc sê mênj e sêsa ñadenj teñ, go nê ñacsenjomi pom kapôênj teñ ma lau ñagêdô taêsam anja malac Judaiãña samob ma anja Jerusalem to anja gamênj gwêcña Turu to Sidonña sēwiñ. ¹⁸ Lau tonañ ñai samob sêja sebe sēñô ênê biñ ma sebe enj êngôm êsêacnênj gêmac tokaiñ-tokaiñ ñajam êsa. Ma gêgôm êsêac, tañ ñalau ñatêmui kêlêsu êsêac nañ, ñajam kêsa amboac tonañ. ¹⁹ Ñaclai kêsa anja ênê, tec gêgôm samob ôlij ñajam kêsa, amboac tonañ lau pebenj sêgôm mocsac gebe sêmoasac enj.

Biñ moasinj to biñ ojaenja
(Mat 5:1-12)

²⁰ Jesu kêsa lanjônô sa gédênj nê ñacsenjomi ma kêsôm gebe "Aê aoc êoc amac lau ñalêlôm sawa, gebe Anôtônê gamênj kêtû amacnê m."

21 Aê aoc êôc amac, tañ mo gêjô amac galoc nañ, gebe oc aniy gên e êôc amac tôn.

Aê aoc êôc amac, tañ galoc atañ nañ, gebe oc aômac.

22 "Aê aoc êôc amac embe ñamalac têntac endec amac to sêmasuc ma sêmbu amac to sêsôm gebe amac lau sec êtu Ñamalacnê Latuña. 23 Têmtac ñajam êsa êndên bêc ônê toôlim êpigeñ gebe amacnêm ñagêjô ñajam kapôên gêc undambê. Êsêacnên lau ñanô sêgôm gên tonañ gêdên propete amboac tonañgeñ.

24 "Ojae amac lau tolêlôm, gebe nêm moasiñ tec akôc kwanañgeñ.

25 Ojae amac, tañ galoc têmtac kêkôc nañ, gebe mo oc êjô amac.

Ojae amac, tañ galoc aômac nañ, gebe almac oc têtac ñawapac to atañ.

26 "Ojaê amac, embe lau samob awen aôc amac nañ, gebe êsêacnên lau ñanô sêgôm gên tonañ gêdên propete dansañ kêtôm tonañgeñ.

Têmtac êwiñ nêm soño-soño

(Mat 5:38-48; 7:12)

27 "Mago aê jasôm êndên amac, tec añô aênoc biñ amoa nec, gebe Têmtac êwiñ nêm soño-soño to amoasiñ êsêac, tañ têtac gedec amac nañ. 28 Anam mec êsêac, tañ sêpuc boa amac, to aterñ mec êtu lau, tañ sêsac amac nañña. 29 Ñac, tañ êtap aôm alimanô ñamakenñ nañ, ôkên ñamakenñ êndên en êwiñ, ma ñac tañ êjanço nêm ñakwê su nañ, ôngamiñ obo êndên en atom. 30 Samob tañ teterñ gên êndên aôm nañ ôkên, ma êsêac, tañ sêkôc nêm gên su nañ, oterñ êêac gebe sêkên em u êmên êtiam atom. 31 Gên tañ amac abe lau sênçgôm êndên amac nañ, taôm añçgôm êndên êsêac.

32 "Embe têmtac êwiñ lau, tañ têtac gêwiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondoc, gebe lau sec têtac gêwiñ lau, tañ têtac gêwiñ êsêac nañ amboac tonañ. 33 Ma embe amoasiñ lau, tañ sêmoasiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêgôm nêñ gên amboac tonañ. 34 Ma embe akên gên êtu têtac êndên lau ma taêm êka gebe sênac ñatôp, oc ñanô amboac ondoc. Lau sec sêkên gên kêtú têtac gêdên lau amboac tonañgeñ. 35 Têmtac êwiñ nêm soño-soño to amoasiñ lau ma akên gên êsêac, taêm êka ñagêjô atom, go amacnêm ñagêjô ñajam êtu kapôên ma atu Lôlôc Ñatau latui, gebe en kêtú lau têtac dani to lau sec nêñ ñac gabêjam. 36 Taêm walô lau amboac Tamemi taê walô.

Biñ lamêtôc lauña

(Mat 7:1-5)

37 "Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom. Anac jatu lau atom, go Anôtô ênac jatu amac atom. Anac pêla lau, go Anôtô ênac pêla amac. 38 Akên gên êndên lau, go Anôtô êkên gên êndên amac. Oc êkên gên êndên amac êsêp nêm gadob e mênêc ma ekolon, go ênsalê ñagêdô ênsac ñaô êwiñ, gebe dôn, tañ anam dôn lau nañ, oc Anôtô ênam dôn amac."

39 Go Jesu kêsôm biñçoliñ tonec gêdên êsêac gebe "Matapec ten kêtôm gebe êwê matapec ten atom. Agêc lulu oc sêu taun sêsêp sê sêna. 40 Kwapuc ten êlêlêc kwalam langwa atom. Mago kwapuc samob embe sênac dabiñ ñapep, go têtôm nêñ kwalam langwa.

41 "Asagenç gôlic ka ñasili, nañ gêgunç lasim mataanô, ma ñadambê, tañ kêkô taôm matamanô nañ, gôlic sapu. 42 Ma amboac ondoc ôsôm êndên lasim gebe 'Lasicenec, ondecgenç ma jambuc ñasili, tañ gêgunç matamanô nañ sa.' Mago ka ñadambê, tañ kêkô aôm taôm matamanô nañ, gôlic sapu. Aôm dansañtêna, ômbuc ka ñadambê aña taôm matamanô sa acgom e matamanô ñawa êsa, go ômbuc ñasili, tañ gêgunç lasim mataanô nañ sa.

Tajala ka endenñ ñanô

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

43 "Ka ñajam oc ênam ñanô sec atom, ma ka sec oc ênam ñanô ñajam atom. 44 Ka samob tajala êndên ñanô êndên-êndêngeñ. Sêpip jambô ñanô aña locgôm atom ma sêwa ainy aña okêm atom. 45 Ñamalac ñajam kêtaiñ gên ñajam sa aña nê awa ñajam, tañ gêc nê ñalêlôm nañ, ma ñamalac sec kêtaiñ gên sec sa aña nê awa sec. Gebe gên, tañ gêlôc gêc nê ñalêlôm tonañ tec mênêsa awasunç.

Ñac lulagêc sêkwê andu

(Mat 7:24-27)

46 "Amboac ondoc, amac asam aê gebe 'Apômtau, Apômtau,' mago agôm biñ, tañ kasôm nañ, ñanô kêsá atom. 47 Lau samob, tañ dêdên aê sêmên to sênô aênoc biñ ma sêgôm ñanô kêsá nañ, aê janam dôn êsêac amboac tonec. 48 Êsêac têtôm ñac, tañ kêkwê andu ten. En kêkwê sê baliñgenç kêsêp gêja e poc kêkapiñ ñaalê tôn. Gêdên tañ bu kêsá kapôên nañ, ñasamac kêgasim jakêpi andu tau, mago kêwiwic ja-geo, gebe poc kêkapiñ tôn. 49 Ma Ñac tañ gênô biñ, mago gêgôm ñanô kêsá atom nañ, kêtôm ñac, tañ kêkwê nê andu kêkô nom ñaô kêkwê alê kêsêp gêja atom. Ma bu kêsá kapôên jakêpi andu tau ma gacgenç kêku sa jagulunç tagenç."

Jesu gêgôm lau Rom nêñ kapitainê sakiñwaga ôli ñajam kêsá

(Mat 8:5-13)

7 Jesu kêsîôm nê bi ñ samob tonañ gêdên lau sênô su, go kêsêp Kapanauç gêja. 2 Ma kapitai ten nê sakiñwaga, tañ têtac gêwiñ en nañ, gêmac jaonagenç gêc. 3 Tec nê ñatau gênô Jesu ñawae ma kêsakiñ Judanên lômômôkê dêdên en sêja gebe teterñ en mênênam ênê sakiñwaga sa. 4 Lau tau jasêô lasê dêdên Jesu ma teterñ en sepenç ducgenç gebe "Ôkên tañam enmar, 5 gebe en têtac gêwiñ aêacnên lau ma kêkwê aêacma lôm." 6 Tec Jesu gêwiñ êsêac gêja. Kêsêlên e gêjam andu ñasawa kêtú dambê, go kapitai kêsakiñ nê lau jasêsôm gêdên en gebe "Apômtau, ôjaiñ taôm atom, gebe aê galic tauc katôm gebe ôsô ñoc andu ñasalôm ñalabu ômôên atom. 7 Aê galic tauc

amboac tonañ, tec gabe jatoc tauc sa jandên aôm jawac atom. Amboac tonañ, ôsôm ña awamgeñ ma ñoc ñacseñom oc ôli ñajam êsa. ⁸ Gebe aê ñac teñ, tañ kasô lau kapôên ñalabu ma siñwaga sêsô aê ñalabu. Embe jasôm êndên ñac teñ gebe 'Ôna,' oc êna. Ma êndên ñac teñ gebe 'Ômôên,' oc êmên, ma êndên ñoc sakinwaga gebe 'Ôngôm gêñ tonec,' oc êngôm." ⁹ Jesu gêñô biñ tonañ e gêñac lêma ma kêsa tau ôkwi jakêsôm gédên lau, tañ tédaguc eñ nañ gebe "Lauac, aña Israelnên aê katap kékên gêwiñ kapôên amboac tonañ sa atomgeñ." ¹⁰ Go lau, tañ kapitai kêsakin êsêac nañ, sêmu sêja andu e sêlic sakinwaga tau ôli ñajam kêsa.

Jesu gêñu awêtuc teñ latu mata jali kêsa

¹¹ Ñasawa baliñ atom, go Jesu gêja malac teñ ñaê Nain, ma nê ñacseñomi to lau taêsam sêwê sêwiñ eñ. ¹² Eñ kédabiñ malac ñasacgêdô ma gêlic sêbalañ ñacmatê teñ sêsa sêmên, awêtuc teñ nê latu tageñ tonañ, tec lau malacña taêsam sêwiñ eñ. ¹³ Apômtau gêlic awê tau e taê walô eñ ma kêsôm gédên eñ gebe "Ôtañ atom." ¹⁴ Go kêtú gasuc jagêu lêma gêsac katapa e lausêbalañwaga têtú malô sêkô. Go kêsôm gebe "Ñapalê, aê jasôm aôm ôndi sa." ¹⁵ Ma ñacmatê gèdi gêngôn e kêsôm biñ lasê. Go Jesu kékên eñ gédên têna gêja. ¹⁶ Lau samob têtakê ma sêlanem Anôtô gebe "Aêacnên propete kapôên teñ mênkêpi aña aêacnên ma Anôtô mênkêtu ñaclen nê lau." ¹⁷ Go ênê biñ ñawae kêtú tapa aña Judaia tau to ñagamên ñamagêña samob gêja.

Ñackêsagu Joañ kékên nê ñacseñomi têtú kênac Jesu ñam

(Mat 11:2-19)

¹⁸ Ma Joañnê ñacseñomi sêkên gêñ samob tonañ ñawae gédên eñ. Tec gêmôêc nê ñacseñom luagêc ¹⁹ mên kêsakin êsêagêc gebe dëndên Apômtau sêna ma sêsôm gebe "Ñac tañ sêsôm sebe êmênña nañ, ñac tau aôm tonec, me aêac ansaê ñac teñ acgom." ²⁰ Ñac ulu tau dédên Jesu sêja ma sêsôm gebe "Ñackêsagu Joañ kêsakin aêagêc tec adên aôm amên ma kêsôm gebe Ñac tañ sêsôm sebe êmênña nañ, ñac tau aôm tonec, me aêac ansaê ñac teñ acgom." ²¹ Gédên ñasawa tonañ Jesu kêmoasiñ gêmác taêsam to lau ôliñ kêtú êsêac ma ñalau sec gêgôm êsêac nañ, ôliñ ñajam kêsa ma gêgôm materpec taêsam sêlic gamên kêtiam. ²² Tec eñ gêjô êsêagêc awen gebe "Ana ma anac miñ geñ, tañ alic to añô nañ, êndên Joañ gebe materpec sêlic gamên kêtiam to magiñ kêsú sêsêlên, kamocbôm têtú selet to tañesunbic sênô biñ, ma ñacmatê dèdi sa to lau sêsôm ñawae ñajam lasê gédên lau ñalêlôm sawa. ²³ Ma aê aoc êoc êsêac, tañ têtac lulu kêtú aêña atom."

²⁴ Joañnê ñacjaen luagêc tonañ sêc sêmu sêja acgom, go Jesu gêoc awa sa ma gêwa J oañ sa gédên lau gebe "Amác asa gamên sawa aja abe alic asagen. Abe alic sôbolec teñ mu gêoc jakêsêp mênkêsêp me. ²⁵ Me aja abe alic asagen. Abe alic ñac teñ kêsô ñakwê palê-

palê me. Alicgac me, lau tañ sêsô ñakwê togênñ ma sêmoasiñ tañ ôliñ nañ, sêngôn kiñnên andugen. ²⁶ Me aja abe alic asagen. Abe alic propete teñ me. Biññano, aê jasôm êndên amác gebe Ñac tañ kêlêlêc propete su. ²⁷ Ñac tau tonañ, tec teto biñ kêpi eñ gebe 'Anôtô kêsôm gebe Ôlic acgom, aê jasakiñ ñoc ñacjaen êmuñ aôm naêmansañ nêm intêna, tañ gêc aôm lañômnênña nañ.' ²⁸ Aê jasôm êndên amác gebe lau samob, tañ lauo sêkôc êsêac nañ, nên teñ kêlêlêc Joañ su atom. Mago ñac saur, tañ sêsam eñ kêtú ñamu aña Anôtônê gamên nañ, kêlêlêc eñ su."

²⁹ Lau samob to telon, tañ sênô biñ tonañ nañ, tañeñ wamu Anôtônê biñ, tañ kêjatu jagédêngeñ nañ, sêliñ Joañnê sañgu su. ³⁰ Mago Parisai to biñsutau sêpô Anôtônê mêtê ñagôliñ, tañ kêmasañ kêtú êsêacña nañ siñ, tec sêliñ ênê sañgu atom.

³¹ "Aê janam dôn lau têm tonecña êpi asagen, ma êsêac oc têtôm asa lau. ³² Êsêac têtôm ñapalê, tañ sêngôn malaclun ma sêmôêc biñ gelom tau gebe 'Aêac ajac on, mago amác atê wê atom. Aêac atañ tañi-boa, mago amác atañ awiñ atom, ³³ Ñackêsagu Joañ gêmên e geñ mo atom to gênôm wain atom, tec amác sôm gebe 'Ñalau sec teñ gêgôm eñ.' ³⁴ Ñamalacnê Latu gêmên e geñ to gênôm gêñ ma amác asôm gebe 'Alic eñ lasamtêna to gênôm wain anaboa, telon to lau sec nên ñac engoc.' ³⁵ Mago biñ amboac tonañ Anôtônê mêtê tokauc kêwaka tau sa kêpi êsêac, tañ têtú ênê lau nañ."

Jesu kêtú ñaclen Parisai Simon

³⁶ Parisainên teñ keteñ Jesu gebe êniñ gêñ êwiñ eñ. Tec Jesu kêsô Parisai tonañ nê andu jagêngôn gebe êniñ gêñ. ³⁷ Ma awê teñ gêmôa malac tonañ. Eñ awê sec. Eñ gêñô Jesu geñ gêñ gêngôn Parisainê andu ñawae, tec kékôc gêñmalu kêsêp kelec kwalam-kwalam teñ. ³⁸ Eñ jakêkô Jesu dêmôêmu kêsú akaiñña ma kêtáñ e matasulu gêgôm Jesu akaiñ ñawambuc kêsa. Tec gêbuñ ña môkêlauñ ma kêlêlêc eñ akaiñ ma geñ oso ña gêñmalu. ³⁹ Parisai tañ kêkalem Jesu nañ, gêlic ma taê gêjam gêc taugen gebe "Ñac tonec embe propete teñ, oc êlic awê tec kêmoasac eñ nec, to êjala ênê lên, gebe eñ awê sec." ⁴⁰ Ma Jesu gêjô biñ tau ma kêsôm gebe "Simon, aê gabe jasôm ñoc biñ teñ êndên aôm." Go eñ kêsôm gebe "Mêtêmôkê, ôsômman." ⁴¹ Tec Jesu kêsôm gebe "Ñamalac teñ kékên mone kêtú têtú gédên ñac luagêc. Ñac teñ nê têtú kêtôm denari 500, ma teñ nê 50. ⁴² Êsêagêc têtôm gebe sênac têtú tau atom, tec ñatau gêwi ñabiñ siñ. Aôm gobe êsêagêcnên asa oc têtac êwiñ eñ êlêlêc." ⁴³ Tec Simon gêjô Jesu awa gebe "Aê gabe ñac, tañ awa ñatau gêwi gêñ taêsam siñ gédên eñ nañ." Ma Jesu kêsôm gédên eñ gebe "Kôsôm jagédên." ⁴⁴ Go Jesu kékac tau ôkwi gédên awê tau ma kêsôm gédên Simon gebe "Aôm gôlic awê tonec me masi. Aê kasô nêm andu gamên, mago aôm kókên bu ockaiñña gédên aê atom, e eñ matasulugen gêgôm ockaiñ ñawambuc kêsa ma gêbuñ ña môkêlauñ. ⁴⁵ Aôm kôlêlêc aê alicanô atom, mago gédên tañ aê kasô gamên e mênngédên tonec eñ

kêlêsoþ ockaij gederj tøngerj tec gêmoa. ⁴⁶ Aôm goerj oso môkêcapac ña niptêkwi atom. Mago erj tec gerj oso ockaij ña gêñmalu. ⁴⁷ Amboac tonarj jasôm êndên aôm gebe Ênê sec taêsam gêjaña, gebe erj têtac gêwiñ ñanô. Mago ñac, tarj nê sec luagêcgerj gêjaña narj, erj têtac gêwiñ ñagecgerj.” ⁴⁸ Go Jesu kêsôm gêdên awê tau gebe “Aômnêm sec aê kasuc ôkwi su.” ⁴⁹ Ma lau, tarj serj gêñ sênghôn sêwiñ erj narj, sêdc awerj sa ma sêsôm gêdên tarj gebe “Ñac tonec asa, tec kêsuc sec tau ôkwi gêwiñ nec.” ⁵⁰ Go Jesu kêsôm gêdên awê tau gebe “Kôkên gêwiñ, tec gêjam aôm kêsi. Ôêc ôna totêmtac malôgerj.”

Lauo tarj sêsêlên sêwiñ Jesu narj

8 Ñasawa saungerj, go Jesu kêsêlên kêsô malac saun to kapôên ma gêjam mêtê to kêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamênja lasê. Ma ñacsenomi ¹² sêwiñ erj. ² Ma lauo ñagêdô, tarj kêtiñ ñalau sec anja êsêacnên to gêgôm êsêacnên gêmac ñajam kêsa narj, sêwiñ amboac tonarj, Maria tarj sêsam erj gebe Magdalaña, narj ñalau sec ⁷ sêsa anja ênê narj, ³ ma Herodonê gejobwaga Kusa nê awê Joana, ma Susana to lauo ñagêdô taêsam, tarj sêmoasiñ Jesu to nê ñacsenomi ña nêñ gêñ tokaij-tokaij.

Bingôliñ ñac kêpalip ñawêña

(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Ma gêdên tarj lau taêsam sêkac sa to lau anja malac tomalac sêwê dêdên Jesu sêja narj, erj kêsôm ña bingôliñgerj gebe.

⁵ “Ñac-kêpalip-ñawêwaga tarj kêsa gêja gebe êpalip nê ñawê. Kêpalip gêmoa ma ñagêdô kêsêp intêna, narj ñamalac sêka tøn ma moc, tarj sêmoa umbonj ñalabu narj mênserj su. ⁶ Ma ñagêdô gêsac poc ñaô, narj kêpoa e su, go kêmêliñ, gebe nom ñawambuc gêc atom. ⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ñalêlôm, narj êc kêpoa gêwiñ tec gejon endu. ⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi jagêjam ñanô e kêtû dim 100.” Kêsôm biñ tonarj su, go gêmôêc gebe “Ñac tarj nê tarjasun êñôña embe ênêc, narj êñômanj.”

Bingôliñ tau ñam

(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Ma ênê ñacsenomi têtû kênac bingôliñ tau ñam gêdên Jesu. ¹⁰ Tec erj kêsôm gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala Anôtônê gamên ñabinj ñalêlômña. Mago lau ñagêdô oc sênghôn êtu bingôliñgerj, gebe sêlic gêñ e amboac sêlic atom, ma sênghôn biñ e sêjala atom.

Jesu gêwa bingôliñ ñac kêpalip ñawêña ñam sa

(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ “Ma bingôliñ ñam tau tonec gebe Ñawê kêtôm Anôtônê biñ. ¹² Êsêac tarj sêsêp intêna narj, sênghôn biñ e Sadañ mênkêjanjo biñ su anja êsêacnên ñalêlôm gebe sêkên êwiñ atom ma sênaña. ¹³ Ma êsêac tarj sêsac poc ñaô narj, gêdên tarj sênghôn biñ narj, sêkôc sa totêmtac ñajamgerj. Mago êsêacnên ñawakac masi. Ac

sêkên gêwiñ ñasawa saungerj ma gêdên noc lêtômña sêwi tarj siñ. ¹⁴ Ma ônarj kêsêp êcmôkê narj, êsêac tarj sênghôn biñ ma sêc sêja e gêñ Iêlôm-lêlôm to waba ma moasiñ ôliñja gejon êsêac, tec nêñ ñanô kêtû gagwerj atom. ¹⁵ Ma ônarj kêsêp nom ñajam narj, êsêac tarj sênghôn biñ e sêkôc sa tonên ñalêlôm mansarj to ñajam ma sêjam ñanô gederj tøngerj.

Lamp kêkô suc ñalêlôm

(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Ñac tarj êtunj lamp ma êngênduc ña suc auc me êkên êsô pôpô ñalabu atom, etoc êkô jakaiñ ñaô gebe êsêac, tarj sêsô sêmên narj, sêlic nawê. ¹⁷ Gebe gêñ samob, tarj kêsiñ tau narj, sêkên êsa awê ma gêñ samob, tarj gêc lêlômgerj narj, oc ñapuc êsa ma ênêc awêgerj.

¹⁸ “Amboac tonarj taêm ênam nêm lên anj biñja acgom gebe ñac, tarj nê gêñ gêc narj, oc êtap ñagêdô sa naêwiñ. Ma ñac tarj, tarj nê gêñ masi narj, oc sêkôc ñakêsu, tarj erj geboc kêkôc narj, su amboac tonanjerj.”

Jesu têna to lasii

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ Go Jesu têna to lasii dêdên erj sêja e têtôm gebe têtû gasuc erj atom gebe lau taêsam. ²⁰ Tec lau sêsôm ñawae gêdên Jesu gebe “Tênam to lasimi tê mênghêkô dêmôênja sebe sêlic aôm.” ²¹ Mago erj gêjô êsêac awerj ma kêsôm gebe “Lau tarj sênghôn Anôtônê biñ ma sêgôm ñanô kêsa narj, tec têtû aênoc tinoc to lasici.”

Jesu kêsôm mutêna kêtû malô

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Ñabêc tarj acgom, go Jesu to nê ñacsenomi sêpi warj tarj, ma erj kêsôm gêdên êsêac gebe “Tanac êngic tana bugêjactorj ñamakerj ônênja.” Tec ac sêlac sêja. ²³ Sêlac sêmoa ma erj gêc bêc. Go mu gêbuc ñatêna mênkêjamunj bugêjactorj ma ñadembom kêsalê warj auc e sêmoa jageo. ²⁴ Tec ñacsenomi têtû gasuc jasênu erj ma sêsôm gebe “Mêtêmôke, mêtêmôkê, aêac oc dambac tanaña.” Tec erj mata gêlac ma gec biñ mu to ñadembom sec e kêtû malô to bônônj kêsêp. ²⁵ Go kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac akên gêwiñ ñanô gêc ondoc.” Ma êsêacnên ñalêlôm ñatutuc e sênjac lemerj ma sêsôm gêdên tarj gebe “Ñac tonec asa, tec kêjatu mu to bu ma tarjerj wamu gêdên erj nec.”

Jesu gêgôm ñac tonjalau sec ôli ñajam kêsa

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Go ac sêlac sêja Gadarenenên gamên, tarj gêc Galilaia ñamakerj ônênja. ²⁷ Ma gêdên tarj Jesu jakêpi bau narj, ñac tarj tonjalau sec kêsa anja malac jagêdac erj. Ñac tau kêsô ñakwê atom e ñasawa ñêngerj ma gêngôn andu atom, gêmoa gamên sêônagerj. ²⁸ Erj gêlic Jesu e kêwakic ma gêu tau gêc erj akaiñja, go gêmôêc ña awa kapôên gebe “Lôlôc Ñatau Anôtônê Latu Jesu, aêagêcnên asagerj ñagêdô gêdên tarj. Aê

jateŋ aôm gebe Ôlênsu aê atommanj." 29 Eŋ kêsôm biŋ tonaj gebe Jesu kêjatu ŋalau ŋatêmui gebe êsa aŋga ŋamalac tau nê êna. Gebe ŋalau tonaj kêsaic eŋ todim-todim, tec sejop eŋ ma sêbôên eŋ ŋa kapoacwalô to sêsô eŋ akaiŋ tôn. Mago eŋ kêmônaj gên, taŋ sêsô eŋ tônŋa naŋ gêngic-gêngic, ma ŋalau sec tau kêkac ŋamalac tonaj kêsa gamên sawa gêja. 30 Go Jesu kêtü kênac eŋ gebe "Aômnêm ŋaê asa." Ma eŋ kêsôm gebe "Legion," gebe ŋalau sec taêsam sêsêp eŋ. 31 Go ŋalau tau teten Jesu gebe êmasuc êsêac sêsêp gamên ŋakêlêndiŋ sec sêna atom.

32 Bôcanô tonj kapôên tenj senj gên sêmoa gamên tau ŋalôc, tec ŋalau teten Jesu gebe êlôc ma sêsêp bôc tonaj ŋalêlôm sêna. Tec Jesu gêlôc gêdên êsêac.

33 Tec ŋalau sec sêsa aŋga ŋamalac tonaj ma jasêsêp bôc tonaj ŋalêlôm sêja ma bôc tau totonŋenj sêsabi aŋga salic guluj tagenj jasêsêp bugêjactorj ma sênôm bu su.

34 Lau bôcŋa sêlic gên tonaj ma sêc jasêsôm ŋawae aŋga malac to gamên ŋakêtu gêdô. 35 Tec lau sêsa sêja sebe sêlic gên tau e jasêô lasê Jesu ma sêlic ŋac, taŋ ŋalau sec sêsa aŋga ênê sêja naŋ, nê kauc kêsa ma kêsô ŋakwê sa jagêŋgôn Jesu akaiŋŋa ma têtêc taunj ŋanô. 36 Ma êsêac, taŋ taunj matenjanô sêlic ŋac tonjalau sec ôli ŋajam kêsa naŋ, sêjac ŋamiŋj gêdên êsêac gêwiŋ. 37 Ma lau samob aŋga Gadarenenênj gamên nêŋ ŋalêlôm ŋatutuc ŋanô, tec teten Jesu gebe êwi êsêac siŋ. Tec Jesu kêpi wanj ma gêc gêmu gêja kêtiam. 38 ŋac tau, taŋ ŋalau sec sêsa aŋga ênê naŋ, keten Jesu gebe êmoa êwiŋ eŋ. Mago Jesu gêwi eŋ siŋ ma kêsôm gebe 39 "Ômu ôna nêmu andu ma ônac miŋ gên kapôên, taŋ Anôtô gêgôm gêdên aôm naŋ." Tec eŋ gêc gêja ma kêsôm gên, taŋ Jesu gêgôm gêdên eŋ naŋ, lasê aŋga malac samucgenj.

Jairi latuo to awê, taŋ kêmoasac Jesunê ŋakwê

(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)

40 Lau samob sêdên Jesu sêŋgônj e gêmu gêmênj kêti-am, tec sêkôc eŋ sa. 41 Ma lômmôkê tenj, ŋaê Jairi, jagêu tau gêc Jesu akaiŋŋa ma keten eŋ gebe êna ênê andu 42 gebe ênê latuo tagenŋenj, taŋ nê jala kêtü 12 naŋ, tec gêmac e awa kêtü dambê su.

Jesu gêdi gêja ma lau taêsam sêkapiŋ eŋ sa. 43 Ma awê tenj gêjam dec kêtôm jala 12 ma gêjam ôli dokta kêkênj nê awa samob gêjaŋa su. Mago tenj kêtôm gebe êŋgôm eŋ ôli ŋajam êsaŋa atom. 44 Êŋ kêtü gasuc mênjêkê Jesu dêmôêmu ma kêmoasac ênê ŋakwê ŋalêsô, ma sep tagenj nê dec kêpa. 45 Ma Jesu kêtü kênac gebe "Asa kêmoasac aê." Tec êsêac samob sêpê taunj ma Petere kêsôm gebe "Mêtêmôkê, lau taêsam sêkapiŋ aôm sa to têtij aôm." 46 Ma Jesu kêsôm gebe "Tenj kêmoasac aê, tec kêsaê ŋaclai kêsa aŋga aêŋoc gêja." 47 Awê tau gêlic gebe oc êsiŋ tau êtôm atom, tec gêja tokêtenêpŋenj jagêu tau gêc Jesu akaiŋŋa ma gêwa nê biŋ kêmoasac eŋ e gacgenj ŋajam kêsaŋa ŋam sa lau samob sêŋô. 48 Tec Jesu kêsôm gêdên eŋ gebe "Latucoenec, kôkênj gêwiŋ gêgôm aôm ŋajam kêsa, ôêc ôna totêmtac malôgenj."

49 Jesu kêsôm biŋ tonaj gêmoa ma ŋac tenj aŋga lômmôkênê andu gêmênj ma kêsôm gebe "Latômô gêmac êndugac, ôlênsaŋ Mêtêmôkê êtiam atom." 50 Jesu gêŋô mago kêsôm gêdênj Jairo gebe "Ôtêc taôm atom, ôkênj êwiŋgenj, go ŋapalêo ŋajam êsa." 51 Go Jesu jagêô lasê andu ma gêlôc gêdênj tenj gebe êpi andu êwiŋ atom, Petere agêc Joaŋ ma Jakobo ma ŋapalêo têna agêc tama taunŋenj. 52 Lau samob têtij to sêjam taŋi sa kêtü ŋapalêoŋa. Mago Jesu kêsôm gebe "Ataŋ atom, ŋapalêo gêmac êndu atom, gêc bêc tec gêc." 53 Ma êsêac sêdôm ac eŋ gebe sêlic ŋapalêo gêmac êndu tomatêgenj. 54 Go Jesu kêkam ŋapalêo lêma e awa gêjac eŋ ma kêsôm gebe "Ŋapalêo, ôndi sa." 55 Tec ŋapalêonê katu gêmu gêmênj e gacgenj gêdi sa, ma Jesu kêjatu gebe sêkênj gênj êndênj ŋapalêo tau êniŋ. 56 Têna agêc tama selendec ŋanô. Ma Jesu gêjac jao êsêagêc gebe sênac miŋ biŋ tau êndênj lau tenj atom. I Legion. 8:48 Luk 7:50

Jesu kêsakiŋ nê lau 12

(Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

9 Jesu gêmôêc êsêac 12 sêpi tagenj ma kêkênj ŋajana to ŋaclai gelom êsêac gebe têtij ŋalau sec samob to sêŋgôm gêmac ôliŋ ŋajam êsa. 2 Go kêsakiŋ êsêac sêja gebe sênam mêtê êpi Anôtônê gamênj to sêŋgôm gêmac ŋajam êsa. 3 Ma eŋ kêsôm gêdênj êsêac gebe "Akôc gênj tenj amoa intêna atom. Aôc tôte atom. Ambic atali atom. Akôc mo atom. Akôc mone atom. Akôc ŋakwê luagêc atom. 4 Embe api andu tenj, naŋ aŋgônj tonanŋenj e awi gamênj tau siŋ. 5 Ma lau embe sêkôc amac sa atom, naŋ awi malac tonaj siŋ ma êndônj ŋakekop aŋga emkaiŋj su êtu geo ŋabelo tenj êndênj êsêac." 6 Tec ŋacsenjomi têtôm malacgenj sêja ma sêsôm ŋawae ŋajam lasê to sêgôm gêmac ŋajam kêsa kêtôm malacgenj.

Jesunê biŋ kêlênsônj Herodo

(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

7 Kasêga Herodo gêŋô biŋ samob tonaj ŋawae e kêpô lêna tau ŋanô, gebe lau ŋagêdô sêsôm sebe "Joaŋ gêdi sa aŋga ŋacmatênênj." 8 ŋagêdô sêsôm sebe "Elia tec geoc tau lasê." Ma ŋagêdô sêsôm sebe "Propete lanŋwa nêŋ tenj gêdi sa." 9 Ma Herodo kêsôm gebe "Joaŋ tec gabuc eŋ gêsutêkwa gêngic su. Mago tonê asa, tê gaŋô ŋawae amboac tonec kêpi eŋ nê." Ma gêgôm mocsac gebe êlic Jesu ŋanô.

Jesu gêlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Joaŋ 6:1-14)

10 Aposolo sêmu sêmênj kêtiam ma sêjac miŋ gên, taŋ sêgôm naŋ, gêdênj eŋ. Go kêkôc êsêac sa ma ac têtaiŋ taunŋenj sêja malac tenj, ŋaê Betsaida, gebe nasêmoa nêŋ taunŋa. 11 Mago lau sêlic ma têtadugac eŋ, tec kêkôc êsêac sa ma kêsôm Anôtônê gamênj ŋawae gêdênj êsêac, to gêgôm êsêac, taŋ sêpô lêna naŋ, ôliŋ ŋajam kêsa.

I Lau Rom sêsam siŋwaganênj tonj kapôên tenj gebe

¹² Kêdabinj gebe oc naêsêp, ma ñacsenjomi 12 jasêsôm gêdênj enj gebe Aêac tamoa gamênj sawa nec, ôkênj lau sêc êlij-êlij gebe sêna malac to gamênj ñakêtu gêdô nasêlêwanj tauj ma têtáp nênj mo sa.” ¹³ Mago Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac taôm akênj gênj êsêac sêni.” Tec êsêac sêsôm gebe “Aêacma polom lemej tengej ma i luagêcanô tec gêc. Aôm gobe aêac ana anam ôli mo êtu lau samob tonanja me.” ¹⁴ Êsêac ñacwaga amboac 5,000. Tec Jesu kêsôm gêdênj nê ñacsenjomi gebe Asôm êsêac sêngônj sic to-tonj-totonj êtôm 50-50 sêwiñ tauj.” ¹⁵ Tec ñacsenjomi sêgôm amboac tonan ma samob sêngônj sic. ¹⁶ Go kêkôc polom lemej tenj to i luagêc tonan sa mênjmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc-kêkôc ma kêkênj gêdênj ñacsenjomi, gebe sênac sam êndênj lau. ¹⁷ Senj e gêdôc êsêac tônj samob, go sejonj ñapopoc sa kêsêp gadob 12.

Petere kêsôm Kilisi ñam

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Ñasawa tenj Jesu ketej mec gêmoa tauja ma nê ñacsenjomi sêwiñ enj. Go kêtú kênac êsêac gebe “Lau sêsam aê sebe asa.” ¹⁹ Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Ñagêdô sêsôm gebe aôm ñackêsagu Joan, ma ñagêdô sêsôm gebe aôm Elia, ma ñagêdô sêsôm gebe Propete lanjwa nênj tenj, tec gêdi sa.” ²⁰ Ma Jesu kêtú kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô enj awa gebe “Aôm Anôtônê Kilisi tau.”

Jesu geoc êmac êndu to êndi sanja lasê

(Mat 16:20-28; Mar 8:30-9:1)

²¹ Ma Jesu gêjam êsêac awenj auc to gêjac jao gebe sêsôm lasê êndênj lau tenj atomanô. ²² Ma kêsôm gebe “Ñamalacnê Latu oc êoc ñandanj taêsam. Laumata to lau dabunjsêga ma biñsutau oc têtinj enj to sênac enj êndu e ñabêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam.”

²³ Ma kêsôm gêdênj êsêac samob gebe “Ñac tenj embe taê ênam gebe êsap aê tônj, nanj ênac kapoac tau ma êoc nê kakesotau êtôm bêcgej, go êndanjguc aê, ²⁴ gebe ñac tenj embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nanj oc êmac êndu, ma tenj embe êmac êndu êtu aêña, nanj oc êngônj mata jali. ²⁵ Ñac tenj embe ênsôb gênj nomja samob sa ma êjaiñ tau to ênam tau sapu, oc ênam enj sa amboac ondóc. ²⁶ Ñac tenj embe maja aê to ñoc biñ, Ñamalacnê Latu oc maja enj amboac tonan êndênj tanj êmênj totau nê ñawasi ma Tamanê ñawasi ma añela dabunj nênj ñawasi. ²⁷ Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Êsêac tec sêkô-sêkô nec, nênj ñagêdô oc sêmac êndu atomgej e sêlic Anôtônê gôlij su acgom.”

Jesu ôli kainj tenj kêsá

(Mat 17:1-9; Mar 9:2-8)

²⁸ Jesu kêsôm biñ tonan su ma ñabêc 8 gêjaña acgom, go kêkôc Petere agêc Joan ma Jakobo sêpi lôc tenj sêja gebe etenj mec. ²⁹ Tec ketej gêmoa e lanjônô kainj tenj kêsá ma nê ñakwê e ñaeb ñaôma. ³⁰ Ma sêlic ñac luagêc sêjam biñgalôm sêwiñ enj. Ñaclagêc tau

Mose agêc Elia. ³¹ Tec agêc seoc tauñ lasê tonjwasigenj mênjsêsôm ênê lênj, tanj oc ênac dabinj anja Jerusalemja nanj, lasê gêdênj enj. ³² Petere to nê ñac luagêc, tanj sêwiñ enj nanj, sêc bêc sêc e matenj gêlac, go sêlic Jesunê ñawasi, ma ñaclagêc tonan sêkô sêwiñ enj. ³³ Agêc dêdi sêmoa gebe sêwi Jesu siñ, go Petere kêsôm gêdênj Jesu gebe “Mêtêmôkê, ñajam gebe tamoa tonec. Aêac anam bec têlêac acgom, aôm-nêm tenj ma Mosenê tenj ma Elianê tenj.” Petere gêjam kauc biñ, tanj tau kêsôm nanj. ³⁴ Kêsôm biñ tonan gêmoa ma tao tenj mênjgêjam ajuñ êsêac e kêkôm êsêac auc ma ñacsenjomi têtêc tauñ ñanô. ³⁵ Go awa tenj kêsá anja tao tonan gêmênj gebe “Aênjoc Latuc tecenec, tec kajalinj enj sa nanj akênj tanjem enj.” ³⁶ Awa tonan kêsá gêmênj ma sêlic Jesu taugenj kêkô. Sêlic gênj tonan e sêjam tauñ tôngej, tec gêdênj ñasawa tonan sêjac miñ biñ, tanj sêlic nanj, ñawae gêdênj lau tenj atom.

Jesu gêgôm ñapalê tonjalau sec ôli ñajam kêsá

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Ñabêbêc sêsêp anja lôc sêmênj e dêdac lau taêsam. ³⁸ Ma ñac tenj anja lau tonan nênj gêmôêc gebe “Mêtêmôkê, aê jatenj aôm gebe ôlic ñoc latuc acgom, gebe ñoc gênj tagenjanô. ³⁹ Ñalau sec tenj kêkam enj e kêwakic sec ma kêjamunj enj e awaôpic kêsá, ma êwi enj siñ atom e ñasawa ec baliñ. ⁴⁰ Tec aê katenj nêm ñacsenjomi gebe têtinj ñalau tau e sêgôm jageo.” ⁴¹ Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Ojae, amac akênj-gêwiñ-atom ma amac lau-kesowaga, aê jamoa jawiñ amac e êndênj ondóc ma jaôc amacnêm biñ e êndênj ondócgej. Ôkôc latôm êmênj tonec acgom.” ⁴² Ñapalê kêsêlênj gêmoa ma ñalau tau kêmônaj to kêjamunj enj. Tec Jesu gec biñ ñalau sec ma gêgôm ñapalê ñajam kêsá, go kêkênj enj gêdênj tama gêmu gêja. ⁴³ Ma êsêac lau samob têtakê ñanô kêtú Anôtônê ñaclai kapôênja.

Jesu geoc êmac endu to êndi sanja lasê kêtú luagêcña

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

Lau samob sêñac lemej kêtú ênê gênj samob, tanj gêgôm nanja, sêmoa ma Jesu kêsôm gêdênj nê ñacsenjomi gebe ⁴⁴ “Akênj tanjem biñ tecenec ñapep, gebe sêkênj Ñamalacnê Latu êndênj ñamalac lemej êna.” ⁴⁵ Mago êsêacnênj kauc kêsá kêpi biñ tonan atom, ma biñ tau kêsij tau gêdênj êsêac e sêjala ñam atom. Ma têtêc tauñ tec têtú kênac enj kêtú biñ tauja atom.

Asa êtu ñac kapôênj

(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ Ñasawa tenj êsêac taênj gêjam jakêsá-jakêsá gebe nênj asa kêtú ñac towae kêlêlêc êsêac ñagêdô su. ⁴⁷ Tec Jesu kêjala biñ, tanj êsêac taênj gêjam gec nênj ñalêlôm nanj, ma kêkôc ñapalê tenj ketoc enj kêkô kêsá enja ⁴⁸ ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ñac tenj embe êkôc ñapalê tonec sa êtu aênjoc ñaênja, nanj êkôc aê sa. Ma ñac tenj embe êkôc aê sa, nanj êkôc ñac, tanj kêsak-

in aê nan sa. Amacnêma nac, tan alic en nac saun ec ten nan, en nac kapôên."

Nac tan kêken kisa amac atom nan, kêpuc amac tôh
(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Tec Joan gêjô en awa gebe "Mêtêmôkê, aêac alic nac ten kêtin nalau sec su na aôlmnêma nêaê, tec ajac jao en gebe en kêdaguc aêac atom." ⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe "Anac jao en atom, gebe nac, tan kêkên kisa gesen amac atom nan, kêpuc amac tôh."

Lau Samaria sêkôc Jesu sa atom

⁵¹ Nanoc tan Anôtô gebe êkôc Jesu sanja nan kêdabiin, tec Jesu kêsêlên kepen Jerusalem gêja, ⁵² ma kêsakiin laujaen sêmun en. Ma êsêac sêsô lau Samaria nê malac ten sebe sêmansan ênê gamên kwananjen. ⁵³ Mago lau tau sêkôc en sa atom gebe en kêsêlên kepen Jerusalemjen. ⁵⁴ Nacsenomagêc Jakobo agêc Joan sêlic ma sêsôm gebe "Apômtau, aôm gobe aêac asôm gebe ja êsêp anga undambê mênênên êsêac su me masi." ⁵⁵ Tec Jesu kêkac tau ôkwi ma gec bin êsêagêc gebe "Asa nalau latu amagêc. Njamalacnê Latu gêmên gebe enen launên katu su atom, gêmên gebe ênam sa." ⁵⁶ Ma ac sêc sêja malac ten.

Lau sebe sêndanuc Jesu
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Êsêac sêsêlên sêmoa intêna ma nac ten kêsôm gêdên en gebe "Gamên tan aôm gobe ôna nan, aê oc jandanuc aôm." ⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Mojan sê ic ma moc, tan sêmoa umbon nalabu nan, sêjam sac. Mago Njamalacnê Latu nê gamên ten gebe enden kwalim ênêcna gêc atom." ⁵⁹ Go kêsôm gêdên nac ten gebe "Ôndanuc aê." Ma nac tonan kêsôm gebe "Apômtau, ôlôc acgom gebe jana jansun tamoc acgom." ⁶⁰ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Andec nacmatê sênsun tan nê nacmatê ma aôm ôna ôsôm Anôtônê gamên nawae lasêman." ⁶¹ Go nac ten kêsôm gebe "Apômtau, aê gabe jandanuc aôm. Tagen ôlôc êmun êndên aê gebe jana ma jakam hoc gôlôac lemen acgom." ⁶² Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Nac tan lêma gêdên wan nagôlin su ma mataanô geogeo nan, kêtôm Anôtônê gamên atom."

Jesu kêsakiin lau 70 sêja

10 Tonan su, go Apômtau kêjaliin lau 70 sa sêwin ma kêsakiin êsêac luagêc-luagêc gebe sêmun sêna malac to gamên, tan en taê gêjam gebe êna nan. ² Ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Mo tau tec nanô kêsâ samob, mago kolenwaga tec luagêcjen. Amboac tonan aten êndên mo tau natau gebe êkên kolenwaga nasênac nê gên nanô sa. ³ Alic acgom, aê jasakiin amac amboac domba asêp kêam sec nalêlôm ana. ⁴ Akôc awa êsêp ômbin kap naatali atom. Ambic atali atom. Asô atapa atom. Ma awem ênac lau anga intêna atom. ⁵ Embe api andu ten, go asôm êtu namatagen gebe 'Binjalô êpi andu tonec.' ⁶ Ma binjalô latu ten embe êngôn tônê, go amacnêma nênsac en. Ma embe

masi, go êmu êndên amac êwac êtiam. ⁷ Angôn andu tau tonan ma anin to anôm gên, tan sêkên êndên amac nan, gebe kolenwaganê nalôli gêjac en nawae. Alom-alom andu atom. ⁸ Ma embe naasa malac ten e sêkôc amac sa, go anin gên, tan êsêac sêkên amac nan, ⁹ ma angôm lau gêmac, tan sêmoa malac tau nan, ôlin najam êsa to asôm êndên êsêac gebe 'Anôtônê gamên kêdabiin amacgac.' ¹⁰ Ma embe asa malac ten e sêkôc amac sa atom, go aêc mênako intêna ma asôm gebe ¹¹ 'Amacnêma malac nakekop, tec gi aêac enkaiin nec, aêac êndôn su wacêpi amac taôm. Mago bin tonec ajala gebe Anôtônê gamên kêdabiin su.' ¹² Aê jasôm êndên amac gebe Êndên bêc Anôtô êmêtôc binna lau Sodom oc sêngôn nao êtôm lau malac tonan atom.

Ojae kêpi malac, tan sêjam tauin ôkwi atom
(Mat 11:20-24)

¹³ "Ojae Korasinma, ojae Betsaidama. gêntalô tan gagôm anga amacnêma nan, embe janngôm anga Turu to Sidon nê, oc sênam tauin ôkwi wanêcjen ma sêsô talu to sêlin wao sa sêngôn. ¹⁴ Êndên bêc mêtôcna Anôtô taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su. ¹⁵ Ma aôm Kapanaum tonan, gobe sêsun aôm sa e nadinjen undambê me. Aôm oc u taôm e gacjen ôsêp lamboam ôna."

¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdên nê nacsenomi gebe "Nac tan gênô amac nan, gênô aê, ma nac tan kêmasuc amac nan, kêmasuc aê. Ma nac tan kêmasuc aê nan, kêmasuc nac, tan kêsakiin aê gamên nan."

Lau 70 tonan sêmu dêdên Jesu sêja

¹⁷ Lau 70 sêmu sêmên kêtiam totêntac najamjen ma sêsôm gebe "Apômtau, nalau sec tanen wamu gêdên aêac gêwin kêtû aômnêma nêna." ¹⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê galic Sadan tau gêu tau anga undambê amboac ôsic. ¹⁹ Alicgac me, aê kakên najlai gelom amac gebe aka moac to alidêbu ma akônin najo tau nê najtêkwa samob tôh, ma gên ten oc êngôm amac atu sec atomanô. ²⁰ Tagen atu samuc êtu nalau sec tanen wamu amacna nec atom, atu samuc gebe teto amacnêma nêaê gêc undambê."

Jesu têtac najam kêsâ
(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Gêdên nasawa tonan Nalau Dabun gêjam Jesu auc e têtac najam kêsâ ma kêsôm gebe "Tamoc, undambê to nom Natau, aê jalambin aôm gebe gôsan bin tônê auc gêdên laumêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdên najpalê dedec. Aec, Tamoc, binnanô, aôm gôlic najam amboac tonan, tec gôgôm nêma gên.

²² "Tamoc kêkên gên samob gêdên aê. Ma nac ten kêjala Latu atom, Tama taugen. Ma ten kêjala Tama atom, Latu taugen to êsêac, tan Latu gebe eoc lasê êndên êsêac nan."

²³ Go kêsâ tau ôkwi mênkêsôm gêdên nê nacsenomi taujen gebe "Aê aoc êc matenanô, tan sêlic gên

ônaj amac alic nanj, ²⁴ gebe aê jasôm êndên amac gebe Propete to kinj gwalêkinj sebe sêlic gên, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sebe sênjô binj, tec amac anjô nec, mago sênjô atom."

Binjôlin njac Samaria taê walô njacgêbac

²⁵ Binjutau tenj gêdi sa gebe ênsaê enj, tec kêsôm gebe "Mêtêmôkê, aê janjôm asagenj, ec jawê kainj janjôn matoc jali tenjenj." ²⁶ Jesu gêjô enj awa gebe "Teto binj ondoc gec Mosenê binjsu. Aôm kôsam amboac ondoc." ²⁷ Tec njac tau kêsôm gebe "Têmtac êwinj Apômtau, aômnmê Anôtô, tonêm njalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm njac lai samuc ma nêm kauc samuc êwinj enjenj, ma têmtac êwinj lau wacbanj aôm amboac têmtac gêwinj taôm." ²⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Kôsôm jagêdên. Ôngôm amboac tonanjenj, go ômoa matam jali tenjenj."

²⁹ Njac tonanjenj gebe êwaka tau sa, tec kêtû kênac Jesu gebe "Lau ondoc mênjbanj aê." ³⁰ Go Jesu gêjô enj awa gebe "Njac tenj anja Jerusalem kêsêp Jeriko gêja e kêsêp kêjanjowaga njalêlôm. Êsêac sêkwalec ênê njakwê su ma sêjac enj gêwê sinj sa ma sêc sêja." ³¹ Gocgo njac dabunjwaga tenj gêjam kauc njac tonanjenj njabinj kêsêlênj kêsêp intêna tonanjenj gêja e gêlic njac tau gêc ma gêoc lêlêc enj gêja. ³² Ma Lewi tenj amboac tonanjenj. Mênjgêdê lasê gamênj tau e gêlic enj su ma gêoc lêlêc enj gêja. ³³ Go njac Samarianja tenj kêsêlênj gêmoa e jagêdê lasê gêdên enj, tec gêlic e taê walô enj ³⁴ njac kêtû gasuc gêdên enj jakêkêc niptêkwi to wain kêsêp ênê kamoc su, go kêsabanj ma gêoc enj sa gênjônj tau nê bôc njad ma kejonj enj kêpi andu njac lenjja jagejob enj. ³⁵ Nabêbêc gê denari luagêc sa jakêkêc gêdên andu njatau tonanjenj ma kêsôm gebe 'Ojop enj njapep. Ma gênj, tanj ôkênj êlêlêc njadli tonanjenj su nanj, embe jamu jamênj, go janac njatôp.' ³⁶ Aôm gobe lau têlêac tonanjenj nênj asa kêtû njac, tanj kêjanjowaga sêjac enj nanj, nê njac jabanj enj." ³⁷ Tec binjsutau kêsôm gebe "Njac tanj taê walô enj nanj." Go Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ôêc ôna ma ôngôm amboac tonanjenj."

Jesu kêtû njac lenj Maria agêc Marta

³⁸ Ac sêsêlênj-sêsêlênj sêmoa e jasêdê lasê malac tenj. Ma awê tenj, njacê Marta, kêkôc enj sa kêsô ênê andu gêja. ³⁹ Ma lasio tenj gêmoa, nê njacê Maria, nanj gênjônj Apômtau akainjja ma gênjô ênê binj. ⁴⁰ Marta gim tau su kêtû sakinjagenj, tec gêdên Jesu jakêsôm gebe "Apômtau, lasico gêwi sakinj sinj gêdên aê taucgenj gajam nec, oc gôlic njajam me masi. Ôsôm êndên enj gebe ênam aê samanj." ⁴¹ Tec Apômtau gêjô enj awa gebe "Marta, Marta, aôm kôpô sim taôm to gôm taôm su gênj taêsamnja elêmê." ⁴² Aômnmê gênj njanô tagenj masi. Maria kêjalij nê gênj njajam sa sugac, oc sêkôc su anja ênê atom."

Binj tatenj mecnja

(Mat 6:9-15; 7:7-11)

11 Njasawa tenj Jesu ketej mec gêmoa gamênj tenj. Ketej e su ma nê njacsenjominênj tenj kêsôm gedenj enj gebe "Apômtau, ôndônj aêac êtu atenj mec njamanj êtôm Joanj kêdônj nê njacsenjomi." ² Ma enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Êndênj atenj mec, nanj asôm gebe

'Tamemai, Aômnmê njacê lau sênam dabunjmanj. Ômônj ôtu Apômtau ôtôm gamênjenj. ³ Ôkênj aêacma mo êtôm bêcgenjja êndênj aêac êtôm bêcgenj.

⁴ Ma ôsuc aêacma sec ôkwi, gebe aêac tauj asuc launênj tôp ôkwi amboac tonanjenj.

Ôwê aêac asa lêtôm atom."

⁵ Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amacnênj njac tenj embe êndênj nê gwadê êna ênê enj êmbêcauc êna lugenj naêsôm êndênj enj gebe 'Gwadêc, ôkênj mo têlêac êndênj aê, ⁶ gebe njoc njac tenj kêtû intênanagenj mênjgêdê lasê gêdênj aê, ma njoc gênj gebe jakênj êndênj enjja masi,' ⁷ ma embe nê gwadê tonanjenj êmoa nê gamênj njanjômgenj ma êjô enj awa gebe 'Ôlênsônj aê amboac secgenjmanj. Katam njajanja kêsâ ma aêac to njoc gôlôac saunj êu tauj jaaêc sugac. Aê katôm gebe jandi sa jakênj gênj tenj êndênj aômnja atom,' ⁸ go amboac ondoc. Aê jasôm êndênj amac gebe Njac tau embe êndi sa mênjêkênj êndênj enj êtu ênê gwadê enjja atom, mago oc êndi sa naêkênj gênj, tanj kêpô lêna nanj, êtu enj ketej gêoc aucgenjja. ⁹ Amboac tonanjenj aê jasôm êndênj amac gebe Atenj gênj, oc akôc njanô. Ansom gênj, oc atap sa. Amandi katam, oc êlêc su êndênj amac. ¹⁰ Gebe njac, tanj etenj gênj nanj, êkôc njanô. Ma njac, tanj ensom nanj, êtap sa. Ma njac, tanj êmandi katam nanj, katam oc êlêc su êndênj enj. ¹¹ Tama asa anja amacnênj nanj latu etenj mo êndênj enj ma êkênj poc, me etenj i ma êkênj moac êjô i êndênj enj, ¹² me etenj njakecsulu ma êkênj alidêbu êndênj enj. ¹³ Amac lau sec ajala akênj genj njajam-njajam êndênj nênj gôlôac njasec-njasec, ma abe Tamemai undambênja êkênj Njalau Dabunj êndênj lau, tanj tetej enj nanj atom me."

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Jesu kêtij njalau sec toawamê kêsâ gêja. Njalau tonanjenj kêsâ gêja su, go awamê tau kêsôm binj lasê, ma lau samob sênjac lemenj. ¹⁵ Tec êsêacnênj lau njagêdê sêsôm gebe "Enj kêtij njalau sec njac Belsebul, tanj kêtû njalau sec nênj kasêga nanj." ¹⁶ Ma njagêdê sebe sênsaê enj, tec sêsôm gênjalô undambênja anja ênê. ¹⁷ Jesu kêjala binj, tanj êsêac taênj gêjam nanj, ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Gamênj tenj embe êwa tau êkôc, oc êtu gasanj, ma gôlôac tenj oc sensej gôlôac tenj. ¹⁸ Ma Sadanj to nê lau embe sêwa tauj êkôc, go nênj gamênj ênêc amboac ondoc. Amac tanj asôm gebe aê kêtij njalau sec njac Belsebul nanj, taêm ênam binj tonanjenj.

¹⁹ Aê embe jatiñ ñalau sec ña Belsebul, go amac latômi têtin ña asa. Kêtu tonanña êsêac tauñ ocgo sêmêtôc amac. ²⁰ Ma aê embe jatiñ ñalau sec ña Anôtônê ñaclai, go êwa sa gebe Anôtônê gôlinj wacêpi amac.

²¹ “Nactêkwa tenj embe lêma tokêmgenj ma ejop nê gamên êmoa, oc nê waba ênêc tenjenj ²² Mago ñac siñsêlêc tenj embe êndac enj, oc êku enj tulu ma êjanjo ênê laukasap, tanj taê kêka nanj su, ma ênac sam ênê waba.

²³ “Ñac tanj êwiñ aê atom nanj, enseñ aê. Ma ñac tanj ejoñ ñanô sa êwiñ aê atom nanj, êtê salinj-salinj.

Nalau sec gêmu gêja nê gamên langwa kêtiam

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Ñalau ñatêmui embe êsa anja ñamalac tenj nê, oc eo êmoa gamên kwalam ma ensom gamên êlêwan tauña, e embe êtap sa atom, go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tanj kasa gamên nanj êtiam.’ ²⁵ Ma embe naêo lasê, oc êlic sêkajo sa to sêgelônj. ²⁶ Go naêkôc ñalau 7, tanj nêñ sec kêlêlêc ênê su nanj, mênjsêsô nasênjgônj. Go ñamalac tonanñ êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmuñña su.”

Jesu awa gêoc lau

²⁷ Jesu kêsôm binj tonanñ gêmoa ma awê tenj anja lau tau nêñ gêoc awa sa ma kêsôm gêdên enj gebe “Aê aoc êoc têtacêlêlôm, tanj kêkêkam aôm to su, tanj aôm gônôm nanj.” ²⁸ Mago Jesu kêsôm gebe “Binjanô, aê aoc êoc êsêac, tanj sênjô Anôtônê binj ma sêmasanñ nanj.”

Lau sêjatu gêntalô

(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau taêsam sêkac sa sêpi tagenj, go Jesu gêoc, awa sa ma kêsôm gebe “Lau têt tonenja êsêac lau sec. Ac sêsôm gêntalô, mago gêntalô tenj oc êndên êsêac atom, gêntalô Jonanña tagenj. ³⁰ Kêtom Jona kêtû lau Niniwe nêñ gêntalô, ñamalacnê Latu êtu lau têt tonenja nêñ gêntalô amboac tonanjenj. ³¹ Êndên noc mêtôcña kwin anja mula-mña oc êndi sa êwiñ gôlôac têt tonenja nêñ lau ma êmêtôc êsêac, gebe enj anja nom ñamadinj, mago gêmênj gebe êñj Salomonê mêtê. Ma alic acgom, ñac tenj kêlêlêc Salomo su tec gêmoa. ³² Êndên noc mêtôcña ñacwaga Niniwenja oc sêndi sa sêwiñ lau têt tonenja ma sêmêtôc êsêac gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam tauñ ôkwi. Ma alic acgom, ñac tenj kêlêlêc Jona su tec gêmoa.

Binj kêpi ôlinj ñaja

(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Ñac tenj embe êtuñ ja sa, oc êsiñ ôkwi me êngên-duc ña suc auc atom. Enj etoc êkô jakainj ñaôgenj gebe êsêac, tanj sêsô sêmênj nanj, sêlic ñawê. ³⁴ Matamanô kêtû ôlim ñaja. Matamanô embe ñajam, go ñawê ênam ôlim samucgenj auc. Ma matamanô embe sec, go ôlim samuc ñakesec. ³⁵ Amboac tonanñ ojop taôm

ñapep gebe ñawê, tanj gêc nêñ ñalêlôm nanj, ñakesec êsa atom. ³⁶ Ôlim samuc embe ñawê êsa e ñagênjêlêlôm tenj ñakesec atom, oc ñawê êsa samucgenj êtôm ja ñanô kêpô aôm.”

Jesu genj oliñ Parisai to biñsutau

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Jesu kêsôm binj tonanñ gêmoa ma Parisai tenj keten enj gebe êna êniñ gêñ ocsalônja êwiñ enj. Tec kêsô gêja e jagênjgônj sic. ³⁸ Parisai tonanñ gêlic enj gebe êniñ gêñ, mago kêkwasiñ tau gêmuj atom, tec gêñac lêma. ³⁹ Ma Apômtau kêsôm gêdên enj gebe “Kec, amac Parisai akwasiñ laclu to suc ñadêmoênja ñapep, mago nêñ ñalêlôm nanj genjenj to sec gêjam auc. ⁴⁰ Amac lau meloc, ñac tau, tanj kêmasanñ gêñ ñadêmoênja nanj, kêmasanñ gêñ ñalêlômña gêwiñ atom me. ⁴¹ Akênj gêñ, tanj gêc laclu to suc ñalêlôm nanj, êtu moasiñ êndên lau, go talic amacnêñ gêñ samob ñawasi.

⁴² “Ojae amac Parisaimên, amac embe atap lai to môm ma gêñ gêga 10–10 sa, go akênj ñatenj êtu da ma awi binjgêdên to têtac gêwiñ Anôtônja siñ. Danjôm tenj ma dawî tenj siñ atom.

⁴³ “Ojae amac Parisaimên, tec têtac gêwiñ abe anjôn ñamatagenj anja lôm to sê moalêc amac anja malacluñjenj. ⁴⁴ Ojae amacmênj, tec atôm sêo, tanj gamênj kêkênj auc nanj. Ñamalac sêka tônj paliñ-paliñjenj ma sêjam kauc.”

⁴⁵ Tec biñsutau tenj kêsôm gêdên enj gebe “Mêtêmoêkê, kêsôm binj tonanñ tec gêbu aêac biñsutau gêwiñ amboac tonanjenj.” ⁴⁶ Ma Jesu kêsôm gebe “Ojae amac biñsutaumênj amboac tonanjenj. Amac akênj gêñ wapac kêsac lau, mago taôm lememplatu tenj kêmoasac gêñ wapac ñagec atom. ⁴⁷ Ojae amacmênj, tec aboa propete, tanj tamemi sêjac êsêac êndu nanj, nêñ sêo sa. ⁴⁸ Tec amac awa tameminênj gêñ, tanj sêgôm nanj, sa to alic ñajam, gebe êsêac sêjac propete êndu ma amac aboa êsêacnênj sêo sa. ⁴⁹ Amboac tonanñ Anôtônê mêtê kêsôm lasê gebe ‘Aê oc jasakinj propete to laujaenj dêndên êsêac sêna, ma oc sênac êsêacnênj ñagêdô êndu to sêjanda ñagêdô,’ ⁵⁰ Amboac tonanñ Anôtô êjatu propete samob nêñ, dec, tanj sêkêc siñ gêdên Anôtô kêkênj undambê to nom e mênjgêdên galoc nanj, ñagêjô anja lau têt tonenja nêñ, ⁵¹ anja Abelnê dec e gêdên Sakarianê dec, tanj sêjac enj êndu anja altar dajaranja to lôm dabuj ñasawa nanj.

⁵² “Ojae amac biñsutaumênj, amac akôc ki, tanj êlai andu tajala mêtê ñamña ñakatann su. Amac taôm asô aja atom ma akô lau, tanj sebe sêsô sêna nanj, auc amboac tonanjenj.”

⁵³ Jesu kêsâ anja andu tonanñ gêja ma Parisai to biñsutau sêoc awenj sa ma sêkac enj to têtû lêsu enj kêtû binj taêsamña. ⁵⁴ Aê dêdib enj sebe tau êwa lip tau ña binj, tanj êsôm nanj. ^I

^I Sadanñê ñaê tenj.

Jesu gëlên biñ nê ñacsenjomi
(Mat 10:26-27)

12 Lau taêsam ñasac sêkac tauñ sa e gamên gëlôc, ma Jesu kêsôm biñ gêjac m gêdên nê ñacsenjomi gebe "Ajop taôm êndên Parisainên jist. Jist tau êsêacnên dansañ. ² Gên samob, tañ sêsañ auc nañ, oc êtu awê, ma biñ samob, tañ gêc lêlôm nañ, oc êsa awê. ³ Amboac tonañ biñ samob, tañ asôm kesecgeñ, oc sênô ênêc awêgeñ. Ma biñ, tañ atu dindiñ gêdên taôm aᅅgôn balêmlêlôm nañ, oc sênam mêtê êpi aᅅga malacluñ.

Aêac tatêc asa
(Mat 10:28-31)

⁴ "Ñoc lauac, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tañ sênac ôlimgeñ êndu, mago têtôm gebe sêᅅgôm gên ñagêdô êwiñña atom nañ atêc atom. ⁵ Aê jakên puc amac êtu ñac, tañ atêc eᅅña nañ. Atêc Anôtô, tañ ênac ñamalac êndu su acgom, go nê ñaclai êtôm gebe êmbaliñ eᅅ ñasêp lamboam ñakêlêndiñ êna. Kec, jasôm êndên amac gebe Atêc ñac tau tonañ.

⁶ "Kêliñkelenj lemeñ teñ nañ ñaôli saurñanô. Mago Anôtô kêliñ ñateñ siñ atomanô. ⁷ Ma ñac tau, nañ kêsâ amac môtêmlaurj sa tomalagenj. Amboac tonañ atêc taôm atom gebe amac tonañ alêlêc kêliñkelenj taêsam su.

Tasôm Kilisi lasê enderj ñamalac
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Aê jasôm êndên amac gebe Ñac teñ embe êsôm êndên ñamalac gebe Aê katu ênê gên, nañ Ñamalacnê Latu êsôm eᅅ lasê êndên Anôtônê aᅅela. ⁹ Ma ñac teñ embe ênsa aê auc êndên ñamalac, nañ Ñamalacnê Latu ênsê eᅅ auc êndên Anôtônê aᅅela amboac tonañ.

¹⁰ "Ñac teñ embe êsac Ñamalacnê Latu, nañ Anôtô oc êsuc ôkwi. Mago teñ embe êsôm biñ alôb-alôb êpi Ñalau Dabuñ, nañ Anôtô oc êsuc ôkwi atom.

¹¹ "Embe sêkên amac akô lôm me gôliñwaga me lau tonçalci laᅅônêmña, nañ apô sim taôm êtu lêñ me biñ aᅅê êsêac awenj me asômña atom, ¹² gebe êndên noc tau tonañ Ñalau Dabuñ oc êndôn biñ, tañ amac asômña nañ êndên amac."

Bingôliñ kêpi ñac meloc tolêlôm

¹³ Go ñac teñ aᅅga launên kêsôm gêdên Jesu gebe "Mêtêmôkê, ôsôm teoc gebe êwa aêagêcma gênjên-sêm êkôc ma êkên ñamakenj êndên aê acgom." ¹⁴ Tec Jesu kêsôm gêdên eᅅ gebe "Ñacnec, asa kêkên aê gebe jamêtôc biñ to janac sam amagêcnêm gênjên-sêm." ¹⁵ Go kêsôm gêdên êsêac gebe "Alic taôm to ajop taôm êndên matem katu gên tokaiñ-tokaiñña, gebe ñac teñ oc êmoa mata jali êtu nê waba taêsamña atom."

¹⁶ Go kêsôm bingôliñ teñ gêdên êsêac gebe "Ñac tolêlôm teñ nê kôm gêjam ñanô taêsam, ¹⁷ tec taê gêjam gêc tau gebe 'Jangôm amboac ondoc, gebe ñoc

gamên janac ñoc kôm ñanô saña masi.' ¹⁸ Go kêsôm gebe 'Aê jangôm amboac tonec, jansenj ñoc andu-gên-ñanôña su ma jakwê êtu kapôên, go janac ñoc kôm ñanô to gên samob sa êpi tagen.' ¹⁹ Go jasôm êndên ñoc katuc gebe Katucenec, nêm gên taêsam gêc kêtôm jala taêsamña. Ôᅅgôn nêm ñêngeñ, ôniñ to ôndôm gên ma ômoa totêmtac ñajamgeñ.' ²⁰ Mago Anôtô kêsôm gêdên eᅅ gebe 'Melocma, êmbêc tonec jakalem katôm su ma gên, tañ kômasaanj nañ, oc êtu asa nê.' ²¹ Lau tañ sêjac nêñ gên taêsam sa kêtu tauñña, mago Anôtô gêlic êsêac amboac lau tolêlôm atom nañ, nêñ biñ amboac tonañ."

Tapô sim tauñ atomña
(Mat 6:25-34)

²² Go Jesñ kêsôm gêdên nê ñacsenjomi gebe "Kêtu gên tônêña aê jasôm êndên amac gebe Apô sim taôm êtu anij gên êoc amac tôn amoa matem jaliña atom to êtu ñakwê ênsañ ôlimña atom. ²³ Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su. ²⁴ Alic aoco acgom. Êsêac sêsê gên atom ma sêjac gên ñanô sa atom. Êsêacnên Iêsucm to andu sênac gên saña masi. Mago Anôtô gêlôm êsêac. Ma amac alêlêc moc tau su ñêngeñ. ²⁵ Amacnêm asa êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomña ma nê êpô sim tauña ênac têku ñasawa tagenj êwiñ. ²⁶ Embe aᅅgôm gên saurj ec teñ naêtôm atom, nañ apô sim taôm êtu gên ñagêdôña êtu aᅅeñña. ²⁷ Alic mênamiñ, tañ kêpi nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom, mago jasôm êndên amac gebe Salomonê gên ñawasi samob, tañ kêkwa eᅅ auc nañ, ñateñ kêtôm gên tonañ ñai atomanô. ²⁸ Anôtô embe êkên gêgwanj, tañ galoc kêkô kôm ma bêbêc sêkên êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkên gên êkwa amac auc êlêlêc atom me, amac lau akên gêwiñ kwalecña. ²⁹ Ma ansom gên anij to anômña atom to aê go taôm atom. ³⁰ Gên samob tonañ ñai nom ñaten-tenjlatu oc sensom. Mago amac Tamemi tec kêjala gebe apô lêna gên tonañ. ³¹ Amboac tonañ ansom ênê gamênj, go gên tonañ ñai êtu amacnêm.

Biñ awa undambêña
(Mat 6:19-21)

³² "Amac tonj saurj tonec, atêc taôm atom, gebe Tamemi têtac gêwiñ gebe êkên gamênj tau êndên amac. ³³ Akên nêm waba lau sênam ôli ma akên awa tau êmoasiñ lau ñalêlôm sawa. Awa nêm atali mon-eᅅña, tañ êtu manê atom nañ, to anac nêm awa ñanô, tañ ênaña atomanô nañ, sa ênêc undambê. Genjêntê-na nasêsa atom ma bulesenj enenj su atom. ³⁴ Gebe gamênj, tañ nêm awa gêc nañ, nêm ñalêlôm oc êsap tôn amboac tonañgeñ.

Biñ tanam jaliña

³⁵ "Aᅅeñ obo sa ma aôc nêm ja sa, ³⁶ ma atôm lau, tañ sêdôn nêñ ñatau gebe êmu êmênj aᅅga moasiñ awê to ñacña. Embe êtuc katam, go sêlêc su sebenj êndên eᅅ. ³⁷ Aê aoc êoc sakijwaga, tañ Apômtau oc êtap

êsêac sa sênam jaligen êndên noc êmu êmênja. Biñjanô, aê jasôm êndên amac gebe Enj oc epen nê obo sa ma mênêsôm êsêac sênjôn sic, go enj tau mênênam sakinj êsêac. ³⁸ Aê aoc êoc êsêac, tañ Apôm-tau embe êmu êmênj êndên omm êsa me êu bôn ma êtap êsêac sa sêjam jali sêmoa. ³⁹ Ajala tonec gebe andu natau embe êjala ockatu êmbêcña ondoc genjentêna oc êmênj, nañ êkô genjentêna auc, gebe êtuc ênê andu popoc atom. ⁴⁰ Tec amansañ taôm amboac tonanjen, gebe Njamalacnê Latu êmênj êndên ockatu ñasawa, tañ amac abe enj oc êmênj atom nañ.”

Sakinwaga gêdên to keso (Mat 24:45-51)

⁴¹ Go Petere kêsôm gebe “Apôm-tau, aôm kôsôm bingôlij tonan gêdên aêac taunjen me gêdên êsêac samob gêwiñ.” ⁴² Tec Apôm-tau gêjô enj awa gebe “Sakinwaga ñañên ma tokauc asa. Enj ñac, tañ nê natau oc êkênj enj ejop ênê kôm-waga gebe êkênj mo êtôm dônj êndên êsêac êndên ñanoc. ⁴³ Aê aoc êoc sakinwaga, tañ nê natau êmu êmênj ma êlic enj kêsap nê kôm tônj gêmoa. ⁴⁴ Aê jasôm biñjanônjen êndên amac gebe natau oc êkênj enj ejop ênê waba samob. ⁴⁵ Ma sakinwaga tonan embe taê ênam ênêc tau ña gebe ‘Ñoc natau gêjam gamênj tônj’ ma ênac m gebe i sakinwaga to ñac ma êniñ to ênôm gêñ e êjanij enj, ⁴⁶ go sakinwaga tonan nê natau oc êmênj êndên bêc, tañ enj gebe êmênj atom nañ, to êndên ockatu, tañ enj gêjam kauc nañ, ma oc ênac enj popoc to êkênj ñagêjô êndên enj êwiñ lau-sêkênj-gêwiñ-atomwaga.

⁴⁷ “Sakinwaga tañ kêjala nê natau nê biñ, mago kemasañ to gêgôm ênê biñ kêtû tônj atom nañ, oc êndac sêm ñanô. ⁴⁸ Mago ñac, tañ gêjam kauc ñataunê biñ ma gêgôm keso, tañ kêtôm gebe sêmêtôc enj ña sêm nañ, oc êndac sêm ñanô atom. Ñac, tañ sêkênj gêñ taêsam gêdên enj nañ, Anôtô oc êjatu gêñ taêsam anja ênê. Ma ñac, tañ sêkênj gêñ taêsam jakesen sa gêwiñ nañ, Anôtô oc êjatu ñanô taêsam êlêlêc anja ênê.

Jesu gêwa lau kêkôc (Mat 10:34-36)

⁴⁹ “Aê gamênj gabe jambalinj ja ênêc nom ma taêc kêka gebe jalic elom lasêmanj. ⁵⁰ Ñoc busanju gabe jalijña natenj tec gêc, tec ñoc ñalêlôm ñatutuc ñanô, gabe gêñ tau êmbacnê acgom. ⁵¹ Amac abe aê gamênj gabe jaê wama anja nom me. Masigoc, aê jasôm êndên amac gebe gamênj gabe jawa amac êkôc. ⁵² Êndên galoc tonec lau lemenj tenj embe sênjôn andu tagenj, oc sêwa taunj êkôc. Têlêac sêmoa gêdôgenj ma luagêc sêmoa gêdôgenj, luagêc sêmoa gêdôgenj ma têlêac sêmoa gêdôgenj. ⁵³ Tama agêc latu ma latu agêc tama, têna agêc latuo ma latuo agêc têna, lawao lanjwa agêc lawao wakuc ma lawao wakuc agêc lawao lanjwa oc sêwa taunj êkôc-êkôc amboac tonanjen.”

Têm to noc ñabelo (Mat 16:2-3)

⁵⁴ Go Jesu kêsôm gêdên lau gebe “Amac embe alic ñamajanj êpuc êpi gwêcm, oc asôm seberj gebe ‘Kom oc ênac,’ ma oc êtôm tonan. ⁵⁵ Ma musanju embe êsêlênj, oc asôm gebe ‘Gamênj oc ñandanj êsa,’ ma oc êtôm tonan. ⁵⁶ Amac dansañtêna, nom to umbonj ñapuc tec ajala, mago amboac ondoc tec ajala noc tonec atom.

Tamansañ biñ êndên nêñ sonjo-sonjo (Mat 5:25-26)

⁵⁷ “Ma amboac ondoc amac taôm ajala biñ êndênjenj atom. ⁵⁸ Embe amagêcnêm sonjo-sonjo andênj gôlijwaga ana ma agêc asêlênj amoa intêna ñadambê, nañ têmtac êtu lêsi êndênj taôm, gebe moae enj ê aôm ôndênj mêtôcwaga ôna, go mêtôcwaga êkênj aôm êndênj gejobwaga kapoacwalônja ma gejobwaga kapoacwalônja êmbalinj aôm ôsêp kapoacwalô ôna. ⁵⁹ Aê jasôm êndênj aôm gebe Oc ôsa anja tônê ômôênj atom e ônac nêm tôp samob êmbacnê tomalagen acgom.”

Jesu gêlênj biñ lau kêtû nêrl secña

13 Gêdên ñasawa tonan lau ñagêdô sêmoa, tañ sêjac miñ gêdên Jesu kêpi lau Galilaijana ñagêdô, tañ Pilata gêjac êsêac êndu gêdên tañ sêkênj da gêdên Anôtô. ² Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Amac abe Galilaia tonan lau sec sêlêlêc lau Galilaijana ñagêdô samob su, tec sêoc gêñwapac amboac tônê me. ³ Aê jasôm êndênj amac gebe Masigoc. Maiao amac embe anam taôm ôkwi atom, oc ananja samob amboac tônênjenj. ⁴ Me abe lau 18, tañ andu tonjêpôê balinj anja Siloamja kêku sa jagêjac êsêac êndu nañ, lau geo sêlêlêc lau ñagêdô samob, tañ sênjônj Jerusalem nañ su me. ⁵ Aê jasôm êndênj amac gebe Masigoc. Mago amac embe anam taôm ôkwi atom, oc ananja samob amboac tônênjenj.”

Biñ aijn gêjam ñanô atomña

⁶ Go Jesu kêsôm bingôlij tonec gebe “Ñac tenj kêsê nê aijn tenj kêsêp nê kôm moña ma gêja gesom ñanô e kêtap sa atom. ⁷ Tec kêsôm gêdên ñac-gejobkôm-waga gebe ‘Gôlicgac me, aê gamênj kêtôm jala têlêac gasom aijn tonec ñanô, mago katap sa atom. Amboac tonanj ôsap su, êkô nom auc êtu agenja.’ ⁸ Tec gejobwaga gêjô enj awa gebe ‘Apôm-tau, ondec, êkô jala tecenec êwiñ, ma jasap nom to jaoc bôckêpêc êpi ñamôkê. ⁹ Moae oc ênam ñanô. Embe masi, go ôsap su.”

Jesu gêgôm awê tenj gêmac kegasunj enj ôli ñajam kêsa gedenj sabat

¹⁰ Gêdênj sabat tenj Jesu kêtônj lau gêmoa lôm tenj. ¹¹ Ma awê tenj gêmoa tonanj ñalau gêmacña tenj gêgôm enj kêtôm jala 18. Enj gêmoa gewec-gewecgenj ma kêtôm gebe êsa sa atom samucgenj. ¹² Jesu gêlic

erj tec gêmôêc erj ma kêsôm gêdên erj gebe "Awê, aê kégaboac aôm su anja nê m gêmacgac." ¹³ Go gêu lê-ma gêsac erj e sep tagerj awê tau kêmêtôc tau kêtiam ma kelanem Anôtô. ¹⁴ Mago lômmôke gêlic Jesu gégôm gêmac najam kêsâ gêdên sâbat e kêtû môsi, tec kêsôm gêdên lau gebe "Bec kômja 6 tec gêc. Amboac tona amên êndên bêc tônegerj gebe sêngôm amac ôlim najam êsaña. Amên êndên sâbat atom." ¹⁵ Ma Apômtau gêjô erj awa gebe "Amac dansantêna, amac samob agaboac nê m bôc to donki anja sêni gên namala su gêdên sâbat ma awê êsêac jasênôm bugoc. ¹⁶ Ma awê tau, Abraham latuo tecenec, Sadañ gêsô erj tôn kêtôm jala 18 nec, oc janngamboac ênê Iêpoa su êndên sâbat atom me." ¹⁷ Jesu kêsôm biñ tonañ e nê soño-soño samob majerj tauñ. Ma lau samob têtac najam kêtû gêñsêga najam samob, tañ erj gégôm nanja.

Bingôliñ gêmêc nawêña

(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

¹⁸ Ma Jesu kêsôm gebe "Anôtônê gamên kêtôm asagerj ma jaê dôn êpi asagerj. ¹⁹ Gamên tau kêtôm gêmêc nawê, namalac teñ kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm. Gên tau kêtû kapôên e kêtû ka, go moc umbonñ nalabuña jasêjam sac sêngônñ nalaka."

Bingôliñ jistña

(Mat 13:33)

²⁰ Go Jesu kêtû kênac kêtiam gebe "Jaê dôn Anôtônê gamên êpi asagerj. ²¹ Gamên tau kêtôm jist awê teñ kêkôc ma kégaluñ gêwiñ polom kêsêp suc têtêac e gêjam aucgerj."

Biñ sacgêdô gasuc-gasucña

(Mat 7:13-14, 21-23)

²² Go Jesu kêsêlên jakêdôn-kêdôn lau anja malac sauñ to kapôên lanjô gêlac Jerusalemgerj gêja. ²³ Ma naj teñ kêsôm gêdên erj gebe "Apômtau, lau tañ sêngônñ materj jali nan, oc luagêcgerj me." Tec Jesu gêjô êsêac awerj gebe ²⁴ "Atu kêka-kêka gebe asô sacgêdô gasucgasuc ana. Aê jasôm êndên amac gebe Taêsam oc sêngôm gêñlêlôm elêmê, mago têtôm gebe sêsô sênaña atom.

²⁵ "Êndên tañ andu natau êndi naêlai katam auc nan, amac oc akô awê ma atuc katam to asôm gebe 'Apômtau, ôlêc su êndên aêac.' Ma erj oc êjô amac awem gebe 'Aê gajam kâuc amac amên anja ondoc.' ²⁶ Go amac aôc awem sa ma asôm gebe 'Aêac aerj to anôm gêñ amoa awiñ aôm, ma kôdôn aêac gômôa ma malacluñ.' ²⁷ Mago erj oc êsôm êtiam gebe 'Aê gajam kâuc amac amên anja ondoc, amac sec najakerjwaga samob, ataiñ taôm su anja aêhoc.' ²⁸ Amac oc alic Abraham agêc Isak ma Jakob to propete samob sêmoa Anôtônê gamên, mago amac taôm oc têtin amac su naamoâ ônê. Anja ônê oc tetañ sêwakicgerj ma lunluñ êkôsiniñ tau nanô. ²⁹ Ma lau oc sêmên anja oc kêpi to oc kêsêp ma anja musanju-m to mula-mña, nasêngônñ êtu sêniñ gêñja anja Anôtônê gamên.

³⁰ Alicgac me, lau namuña oc têtû namata, ma namatanañ oc têtû namu."

Jesu têtac gêwiñ Jerusalem

(Mat 23:37-39)

³¹ Gêdên nasawa tonanjerj Parisai najêdô dêdên Jesu sêja ma sêsôm gebe "Ôêc anja tonec ôna, gebe Herodo gebe ênac aôm êndu." ³² Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Ana ma asôm êndên naj imbêla pap tône gebe 'Gôlicgac me, aê tec kêtinñ nalau sec ma gagôm gêmac najam kêsâ. Oc janngôm êndên galoc ma bêbêc, ma êndên bêc êtu têtêacña oc janac dabinñ hoc kôm. ³³ Lên tonec gêjac aê nawae gebe jasêlên galoc to bêbêc ma naelerj gebe propete teñ kêtôm gebe ênaña anja gamên teñ atom, anja Jerusalem tagerj."

³⁴ "Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakiñ dêdên aôm sêwac nan, na poc endu. Aê gagôm gêñlêlôm elêmê gebe janac aôm nê m najalê sa amboac talec têna gêjac nalatu sa sêsô magê nalabu, mago amac adec. ³⁵ Alic acgom, amacnê m andu oc êtu tuc êkônja. Ma aê jasôm êndên amac gebe Alic aê atom e asôm gebe 'Lambiñ êndên erj, tañ gêmên gêjam Apômtau lanjô nan."

Jesu gégôm naj gêmac ôli najam kêsâ

¹⁴ Gêdên sâbat teñ Jesu kêsô Parisainên kasêga teñ nê andu gaja gebe sêniñ gerj ma lau dêdib erj sêmoa. ² Sêmoa e naj ôli kêsun-kêsun teñ gêdên Jesu gêja. ³ Tec Jesu gêdôc awa sa ma kêsôm gêdên biñsutau to Parisai gebe "Embe danngôm gêmac najam êsa êndên sâbat, oc eso biñsu me masi." ⁴ Mago êsêac sêjam tauñ tôn. Tec Jesu kêkam naj tau e gégôm erj ôli najam kêsâ ma kêkên erj gêc gêja. ⁵ Go kêsôm gêdên êsêac gebe "Amacnê m asa, embe latu me bôc emberj êsêp sê tobu êndên sâbat ma oc ê erj sa seberj êndên sâbat atom me." ⁶ Ma êsêac têtôm gebe sêjô biñ tonañ atom.

Biñ tamoasiñ lau to takôninñ tauñja

⁷ Jesu gêlic gebe najerj sêngôm mocsac gebe sêngônñ namatanagerj, tec kêsôm biñgôliñ teñ gêdên êsêac gebe ⁸ "Naj teñ embe êkalem aôm gebe ôniñ awê to naj namoasiñ ôwiñ, nan òngônñ namata atom, gebe moae natau kêkalem naj towae teñ êlêlêc aôm su êwiñ êmên, ⁹ go naj, tañ kêkalem amagêc wacêsôm êndên aôm gebe 'Ôwi malam siñ êndên naj tonecmanj.' Ma aôm oc ôndi tomajamgerj naòngônñ namuña. ¹⁰ Embe sêkalem aôm, nan naòngônñ namuña acgom. Go naj, tañ kêkalem aôm nan, embe êmên, oc êsôm êndên aôm gebe 'Noc naj, ôsa mênngônñ namatana.' Amboac tonañ oc etoc aôm sa êndên lau samob, tañ sêngônñ sêwiñ aôm nan sêlic. ¹¹ Teñ embe etoc tau sa, nan Anôtô oc êkôninñ erj, ma teñ embe êkôninñ tau, nan Anôtô oc etoc erj sa."

¹² Go Jesu kêsôm gêdên naj, tañ kêkalem erj nan gebe "Embe ono gêñ ocsalô me êtulana, nan ôkalem

nêm lau to lasimi ma tawan to lau tolêlôm, tañ acnêm sackapoagêdô gêdên tau nan, gebe moae sêkalem aôm ñagêjôña nanñen atom. ¹³ Embe ono moasiñ, nan ôkalem lau ñalêlôm sawa to puliñ ma magiñ kêsû to materpeceñ, ¹⁴ go aê aoc êôc aôm, gebe êsêac tonañ oc sêkalem aôm ñagêjôña atom, ma êndên tañ lau gêdên sêndi sa nan, Anôtô oc êkên ñagêjô êndên aôm."

Bingôliñ moasiñ kapôênja

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Ñacleñnên teñ gênô biñ tonañ ma kêsôm gêdên Jesu gebe "Aê aoc êôc ñac, tañ oc êniñ gên anja Anôtônê gamên nan." ¹⁶ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ñac teñ gêgôm moasiñ kapôên ma kêkên jaen lau taêsam. ¹⁷ Kêdabiñ gebe sêniñ ñamoasiñ tau ma kêsakiñ nê sakiñwaga teñ gêja gebe naêsôm êndên lau, tañ jaen gêdên êsêac kwananñen nan gebe 'Amên, gebe gajac ñabiñ gên gêbacnê.' ¹⁸ Ma êsêac samob nêñ ñalêlôm kêtôm taugen tec sesen tauñ su. Ñac ñamatana kêsôm gêdên en gebe 'Aê gajam ôli kôm teñ, tec najanac kêsî acgom. Amboac tonañ jaten aôm gebe naômansañ ñoc biñ.' ¹⁹ Ma ñac teñ kêsôm gebe 'Aê gajam ôli bôc 10, tec najanac ñoc gên kêsî. Aê jaten aôm gebe naômansañ ñoc biñ.' ²⁰ Go teñ kêsôm gebe 'Aê galoc gajam awê sa, tec katôm gebe jawac atom.' ²¹ Sakiñwaga tonañ gêmu jagêjac miñ biñ samob tonañ ñai gêdên nê ñatau. Teic andu ñatau têtac ñandan kêsâ ma kêsôm gêdên nê sakiñwaga tonañ gebe 'Seben ôna ma ojon lau ñalêlôm sawa to puliñ ma materpece to magiñ kêsû sa anja malac ñain-têna sauñ to kapôên mênjsêsô gamên tonec.' ²² Ma sakiñwaga kêsôm gebe 'Apômtau, biñ tañ kôjatu aê gebe janğômña nan gagôm su, mago andu gêlôc atom tagen.' ²³ Tec ñatau kêsôm gêdên sakiñwaga tau gebe 'Ôsa kôm ñaintêna to tuñmagê ôna ma ôkac lau gebe sêsô sêmên e ñoc: andu êlôc.' ²⁴ Ma aê jasôm êndên amac gebe Lau tañ sêñô aênoc jaen su nan, nêñ teñ oc êsac aênoc moasiñ ñagec atom."

Bij tasap Jesu tônia

(Mat 10:37-38)

²⁵ Lau taêsam sêwiñ Jesu sêja, tec kêsâ tau ôkwi ma kêsôm gêdên êsêac gebe ²⁶ "Ñac teñ embe êndên aê êmên ma têtac endec tama agêc têna ma nê awê to ñapalê ma lasiio to ñac ma ênac kapoac tau atom, nan oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom. ²⁷ Ñac teñ embe êôc nê kakesotau êndanğuc aê atom, nan oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom. ²⁸ Amacnêm teñ embe taê ênam gebe êkwê lôm teñ, go êngôn sic ma êsa waba andu taña ñaôli samob sa êmuñ acgom e êjala gebe nê awa kêtôm gebe ênac dabiñ kôm tau. ²⁹ En embe êngôm amboac tonañ atom, go êu dembon ênsac ñaômagen ma êtôm gebe ênac dabiñ andu atom. Ma lau samob, tañ sêlic nan, oc sêsu en susu ³⁰ ma sêsôm gebe 'Ñac tônia kêkwê lôm gêjac mgen, mago kêtom gebe ênac dabiñ atom.' ³¹ Ma kiñ teñ, tañ nê siñwaga 10,000 embe ênac siñ êndên kiñ teñ, tañ nê

siñwaga 20,000 nan êngôn sic ma taê ênam tau ñapep êmuñ acgom e êjala gebe nê ñaclai kêtôm gebe êku ñacjo tulu me masi. ³² Embe êtôm atom, go êsakiñ lau-sê-wamawaga nasêpuc ñacjo tônia jaécgen ma teteñ êtu wamaña. ³³ Amboac tonañ amacnêm ñac teñ embe êwi nê gên samob siñ samucgen atom, oc êtôm gebe êtu ñoc ñacsenjom atom.

Gwêc tañ kêtû sec

(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ "Gwêc tonañ gên ñajam, mago embe ñamakic ênaña, oc danğôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc. ³⁵ Oc êtôm gebe tapalip êsêp kôm to êpi lênduc êna atom, tambaliñ siñ ñaômagen. Ñac teñ nê tanjasuñ êñôña embe ênêc, nan êñômanñ."

Bingôliñ domba gêjaña

(Mat 18:12-14)

¹⁵ Telon to lau sec samob têtû gasuc Jesu sêmên sebe sêñô en. ² Tec Parisai to biñsutañ têtû môsi ma sêsôm gebe "Ñac tonec kêkôc lau sec sa ma gen gên gêngôn gêwiñ êsêac." ³ Go Jesu kêsôm bingôliñ tonec gêdên êsêac gebe.

⁴ "Amacnêm ñac teñ embe nê domba 100 sêmoa e ñaten eo tau, oc êngôm amboac ondoc. En oc êwi 99 siñ sêmoa gamên sawa ma naensom nan gêbôm e êtap sa. ⁵ Embe ensom êmoa e êtap sa, oc êu ênsac magim ma êtu samuc nê gên ⁶ e naêpi nê andu, go êmôêc nê tawan to lau sackapoagêdô gêdên taña mênjsêsôm êndên êsêac gebe 'Têmtac ñajam awiñ aê gebe aê katap ñoc domba, tañ gêjaña nan, sa kêtiam.' ⁷ Aê jasôm êndên amac gebe Ñac sec tagen embe ênam tau ôkwi, nan lau undambêña oc têtû samuc en êtôm tonañ êlêlêc lau gêdên 99, tañ sêpô lêna biñ sênam tauñ ôkwiña atom nanñ."

Bingôliñ mone gejaña

⁸ "Me awê teñ embe nê mone 10 ênêc ma embe teñ ênaña, oc êngôm amboac ondoc. En êtuñ ja sa naêsa gamên ma ensom ñapan e êtap sa. ⁹ En embe êtap sa, oc êmôêc nê lauo to lau sackapoagêdô gêdên taña ma êsôm gebe 'Têmtac ñajam awiñ aê, gebe aê katap ñoc mone, tañ gêjaña su nan sa kêtiam.' ¹⁰ Aê jasôm êndên amac gebe Ñac sec tagen embe ênam tau ôkwi, Anôtônê anjela oc têtû samuc en êtôm tonañ,"

Bingôliñ latu gêjaña

¹¹ Go Jesu kêsôm gebe "Ñac teñ latuagêc sêmoa. ¹² Ma ñac sauñ kêsôm gêdên tama gebe 'Tamoc, ôkên gên samob, tañ gawê kaiñ nan, êndên aê.' Tec tama gêwa waba kêkôc gêdên êsêagêc. ¹³ Bêc jauc atom, go ñac sauñ kêkên nê waba samob lau sêjam ôli su ma kêkôc ñaawa gêdi gêja gamênbôm. Anja ôné kêsâ lên sêlên e kêjaiñ nê awa samob. ¹⁴ Kêta nê gên salin-salinjen e gêbacnê samob ma tôbôm kapôên kêsâ gamên tonañ, go ñac tau gêngôn jageo ñanô. ¹⁵ Tec jakêsap gamên ñatau teñ tônia, tañ kêsakiñ en gebe

ejop ênê bôcanô, nanj sêmoa sênjam. ¹⁶ Njac tau taê kêka tagenj tonec gebe êniñ gên ñaôlic, tanj bôc senjen nanj, gebe êôc enj tôn, mago lau tenj sêkên gên tenj gêdên enj atom. ¹⁷ Tec taê gêjac tau kêsî-kêsî gebe 'Tamocnê kômwaga taêsam e gên kêlêsuc êsêac, mago aê tec mo êjô aê êndu anja tonec nec. ¹⁸ Aê jandi jandên tamoc najasôm êndên enj gebe Tamoc, aê gagôm sec gêdên Anôtô to gêdên aôm. ¹⁹ Amboac tonanj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom. Ôkên aê jatu nêma kômwaga tenj.' ²⁰ Go gêdi gêdên tama gêja.

"Kasêlên jakêsa jaécgenj e tama gêlic enj. Tec taê walô enj ma kêlêti jakambôen enj ma kêlêso enj alianô.

²¹ Go latu kasôm gêdên enj gebe 'Tamoc, aê gagôm sec gêdên Anôtô to gêdên aôm. Amboac tonanj ôsam aê gebe latôm aê êtiam atom.' ²² Ma tama kêsôm gêdên nê sakinjwaga gebe 'Sebenj akôc ñakwê ñajamanô tau mênjakên enj êsô ma akêka joc êsêp enj lêma to akênj atapa êsêp enj akaij. ²³ Ma akôc bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nanj, mênjanjgej gebe taniñ totêntac ñajamgenj, ²⁴ gebe latuc tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmooa. Gêjaña su, mago katap enj sa kêtiam.' Ma samob sêmoa totêntac ñajamgenj.

²⁵ "Latu ñacsêga gêmooa kôm. Enj gêmu gêmênj e kêdabinj andu su, go gênjô onj to wê. ²⁶ Tec gêmôêc ñapalê tenj jakêtu kênac gênj tônê ñam gêdên enj. ²⁷ Ma ñapalê kêsôm gêdên enj gebe 'Lasim gêmu gamênj tec tamam gegunj bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nanj, gebe kêtap lasim sa toôli samucgenj kêtiam.' ²⁸ Têwa têtac ñandanj e gebe êsô andu êna atom. Tec tama kêsî gêja jagêjam malô-malô enj. ²⁹ Ma enj gêjô tama awa gebe 'Gôlicgac me, jala taêsam gajam sakinj gêdên aôm ma kagêli aôm nêma binjsu tenj atom. Mago kôkên nonij ñalatu tenj gêdên aê gebe aêac to ñoc lau anij totêntac ñajamgenj nec atomanô. ³⁰ Mago latôm, tanj kêtajainj nêma waba gêmooa gêwiñ mockaiño nanj, gêmênj acgom, gocgo gôgunj bôc, tanj talôm e kêtôp ñajam nanj, kêtû enjja.' ³¹ Tec tama kêsôm gêdên enj gebe 'Latucenec, aôm gônjgônj gôwiñ aê ñapanj, ma aênjoc gênj samob kêtû aôm nêma gêwiñgac. ³² Aêac têtac ñajam to ôlij kêpi nec jagêdênjgoc, gebe lasim tecenec gêmac êndu su, mago mata jali gêmooa. Enj gêjaña su, mago tatap enj sa kêtiam.'"

Binjôlij gejobwaga secña

16 Njasawa tenj Jesu kêsôm gêdên nê ñacsenomi gebe "Njac tolêlôm tenj gênjgônj ma nê gejobwaga tenj gêmooa. Ma lau sêju binj gêdên ñatau gebe gejobwaga kêtajainj ênê waba. ² Tec ñatau gêmôêc enj ma kêsôm gêdên enj gebe 'Binj amboac ondoc tec ganjô kêpi aôm nec. Ôwa kôm gejobwagaña sa acgom gebe aôm nêma kôm gejobwagaña gêbacnê.' ³ Gejobwaga tonanj kêsôm gêdên tau gebe 'Ñoc ñatau oc êkôc ñoc kôm gejobwagaña su anja aênjoc, tec janjgôm asagenj. Kôm takwê nomja oc janjgôm êtôm atom, ma embe jatenj gênj, oc majoc. ⁴ Aê kajala gênj, tanj gabe janjgôm nanj, ec sêkôc aê sa janjgônj nênj andu êndênj noc ñatau êtiñ aê su anja kôm gejobwagaña.' ⁵ Go kêkalem lau samob, tanj nê ñataunê têt gêc êsêacña nanj, tagen-

tagenj dêdên enj sêja ma kêtû kênac gêdên ñac ñamataña gebe 'êôc ñataunê têt amboac ondoc gêc aômja.' ⁶ Ma enj kêsôm gebe 'Niptêkwi wapap 100.' Go enj kêsôm gêdên ñac tau gebe 'Ôngônj sic ma ôkôc nêma papia têtña mênjoto sebenj gebe 50.' ⁷ Go kêtû kênac ñac tenj gebe 'Ma aôm nêma binj têtña amboac ondoc.' Tec enj kêsôm gebe 'Janjgom gasuc kapôênj 100.' Ma gejobwaga kêsôm gêdên enj gebe 'Ôkôc nêma papia têtña ma oto gebe 80.' ⁸ Go ñatau kêlanem gejobwaga keso tonanj gebe gêgôm tokauc gebe lau nom tonecña sêgôm gênj gêdên tauñ tokauc sêlêlêc lau ñawênja su.

⁹ "Amboac tonanj jasôm êndênj amac gebe Akôc awa nomja naanam lau ôkwi têtac êwiñ amac, gebe sêkôc amac sa anjgônj bec tenjenja êndênj noc awa êmbacnêja. ¹⁰ Njac tenj embe ejop gênj ñasec-ñasec ñapepjenj, oc ejop gênj kapôênj-kapôênj êtôm tonanj. ¹¹ Embe ajop awa nomja ñapep atom, ma asa oc êkênj waba ñanô êndênj amac gebe ajopja. ¹² Ma embe ajop gênj jaba tonec ñapep atom, ma asa oc êkênj gênj ñanô êndênj amac gebe awê kaiñ êsa ôlim.

¹³ "Sakinjwaga tenj ênam sakinj apômtau luagêc êtôm atom, enj oc têtac endec tenj ma têtac êwiñ tenj me oc êsap tenj tônj ma têtac êmbu tenj. Amac amboac tonanj, atôm gebe anam Anôtô to awa êpi tagenj atom."

Jesunê binj ñalô ñagedô

(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

¹⁴ Parisai tanj sêgôm mocsac awênja nanj, sênjô binj samob tônê e sêlêc lusunjsunj sa. ¹⁵ Tec enj kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac tec atoc taôm sa gêdên ñamalac gebe lau gêdên amac, mago Anôtô kêtjala amac-nêma ñalêlôm su. Waenj tanj ñamalac sê taênj nanj, Anôtô gêlic amboac gênj alôb-alôb.

¹⁶ "Mosenê binjsu to propetenênj binj gêbacnê gêdên Joanjê têm, go sêsôm ñawae ñajam Anôtônê gamênjña lasê ma lau samob sêkac tauñ sebe sêsô sêna. ¹⁷ Mago undambê to nom embe ê su, oc ñagaô êlêlêc binjsu ñatalô saunjanô tenj ê sunja su.

¹⁸ "Njac tenj embe endec nê awê ma ênam tenj, oc ênjgôm gênj mockaiñja. Ma ñac tenj embe ênam awê, tanj nê akwenj gedec enj nanj, oc ênjgôm gênj mockaiñja amboac tonanjgenj.

Njac tolêlôm agêc Lasara

¹⁹ "Njac tolêlôm tenj gênjgônj. Enj kêsô ñakwê asôsamuc to kwalam-kwalam ñajam-ñajam ma kêtôm bêcgenj kêmooasinj tau ñapep. ²⁰ Ma ñac ñalêlôm sawa tenj gênjgônj, nê ñaê Lasara. Kamoc gêjac têt enj auc ma tetoc enj gêc ñac tolêlôm nê sacgêdô. ²¹ Enj gebe êniñ mo ñapopoc, tanj kêsêlô anja ñac tolêlôm nê tebo nanj, ma kêam sêja e têtamôê ênê kamoc. ²² Sêmoa acgom, go ñac ñalêlôm sawa tau gêmac êndu ma anjela sêsip enj jatetoc enj gênjgônj Abrahamnê labum ñaô. Go ñac tolêlôm gêmac êndu amboac tonanjgenj ma sêsunj enj. ²³ Enj gêmooa lamboam tonandanj kapôênj ma gêôc mataanô sa e gêlic Abraham gênjgônj jaécgenj ma Lasara gênjgônj enj labum ñaô. ²⁴ Tec

gêmôêc gebe 'Tamoc Abraham, taêm walô aê ma ôsakiñ Lasara êsac lêmalatu ñatêpôê ñagec tòn êsêp bu ma mênêmoasac imbeloc êtu luc gebe gamoa jawaô ñalêlôm tonandañen.' ²⁵ Ma Abraham kêsôm gebe 'Latucenec, taêm ênam gebe kôkêc nê m ñajam su kwanañen gêdên gômoa matam jali, ma Lasara kêkôc secgen. Mago galoc en gêngôn malôgen anja tonec ma aôm gômoa tonandañen. ²⁶ Ma biñ ten êwiñ gebe Ñasawa kapôên tec gec, gen aêac to amac gêngic. Lau ten anja tonec embe taên ênam gebe dëndên amac sêwac, oc têtôm atom. Ma anja tonañ amboac tonañen.' ²⁷ Go ñac tolêlôm kêsôm gebe 'Amboac tonañ, tamoc, jaten aôm gebe ôsakiñ en êna tamocnê andu. ²⁸ Aênoc lasici lemen ten tê sêngôn, tê naêkên puc êsêac ñapep gebe sêsêp ñandañ ñagamên tonec sêmên sêwi ñ atom.' ²⁹ Tec Abraham kêsôm gebe 'Mose to propete nên biñ tê gêc êsêacña nê, ac sênôman.' ³⁰ Ma en kêsôm gebe 'Masi, tamoc Abraham, tonec kêtôm atom. Mago ñac ten anja ñacmatênên embe êndên êsêac êna, oc sênam tauñ ôkwi.' ³¹ Tec Abraham kêsôm gêdên en gebe 'Êsêac embe sêkên tanen Mose to propete nên biñ atom, oc sêkên êwiñ ñac, tan êndi sa anja ñacmatênên nan, atom amboac tonañen.'"

Bij kêpi sec

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

17 Go Jesu kêsôm gêden nê ñacsenomi gebe "Lêtôm tan êngôm lau têtû sec nan mênêsa, mago ojae ñac, tan Iêtôm ñam kêsêp en nanma. ² Sêwa poctêmui sa en gêsutêkwa ma sêmbaliñ en êsêp gwêc êna, go ñajam, gebe êtim lau saun tonec nên ten e êtu sec nec atom. ³ Alic taôm. "Lasim embe êngôm sec, go wec biñ en. Ma en embe ênam tau ôkwi, go ôsuc ênê biñ ôkwi. ⁴ Ma embe êngôm aôm sec êtu dim 7 êndên bec tagen, ma êkac tau ôkwi êndên aôm êmu êwac êtu dim 7 wacêsôm gebe 'Aê gajam tauc ôkwi,' go ôsuc ênê biñ ôkwi."

Bij kêpi takên gêwiñ

⁵ Aposolo sêsôm gêdên Apômtau gebe "Ôkên aêacma akên gêwiñ esewec." ⁶ Tec Apômtau kêsôm gebe "Embe nê akên êwiñ êtôm gêmêc ñawê ma asôm êndên ka kamoc-kamoc tonec gebe 'Ômbuc taôm sa naôsê taôm ôkô gwêc,' oc tanja wamu êndên amac.

Sakiñwaganê kôm

⁷ "Amacnê m asa nê sakiñwaga embe êkaliñ nom me ejop bôc su ma anja kôm êmu êmên, oc êsôm êndên en gebe 'Gacgen mênôngôn sic ma ôniñ gen.' ⁸ Njata ten oc êsôm atom. En oc êsôm êndên sakiñwaga gebe 'Ono ñoc gên ma ômansañ taôm êtu ônam sakiñ aênja e janiñ to janôm gên su acgom, go taôm naôniñ to ônom nê mên gêñ êndañguc.' ⁹ Oc ênam danje êndên nê sakiñwaga tonañ gebe gêgôm kôm, tan kêjatu enja nan, me masi. ¹⁰ Ma amac amboac tonañ. Embe anjôm kôm samob, tan sêjatu amacña nan, go asôm

gebe 'Aêac sakiñwaga ñaôma, tec agôm gên, tan gêjac aêac ñawae nanjen.'"

Jesu gêgôm lau tokamocbôm 10 ôliñ têtû selec

¹¹ Jesunê lên kepen Jerusalem, tec kêsêlên kêsâ Samaria to Galilaia ñamadingen gêja. ¹² Ma en gêô lasê malac ten ma lau tokamocbôm 10 dêdac en sêkô jaêcgen sêkanôn en ¹³ ma sêmôêc sêpuc awen sagen gebe "Mêtêmôkê Jesu, taêm walô aêacmên." ¹⁴ Jesu gêlic ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêc naatôc taôm êndên lau dabunwaga." Tec sêsêlên sêmoa ma ôliñ têtû selec. ¹⁵ Êsêacnên ñac ten gêlic tau gebe ôli ñajam kêsâ, tec kêkac tau ôkwi gêmu menkêlambiñ Anôtô ña awa kapôên, ¹⁶ ma gêu tau lanôanô jagêdên nom gêc Jesu akaiñja, go gêjam danje gêdên en. Ma ñac tau en ñac Samarianja ten. ¹⁷ Ma Jesu kêsôm gebe "Aê gaboc lau 10 ôliñ têtû selec. Ma 9 sêmoa ondoc. ¹⁸ Nên ñac ten gebe êmu êmên êlambiñ Anôtôña gêmoa atom me, ñac jaba tagen tonec me." ¹⁹ Go Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ôndi sa ma ôêc ôna, aôm nê m kôkên gêwiñ tec gêgôm aôm ñajam kêsâ."

Bij kêpi Anôtônê gôliñ êmenja

(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰ Parisai ñagêdô têtû kênac Jesu gebe "Êndên ondoc Anôtônê gôliñ êmên." Tec en gêjô êsêac awen gebe "Anôtônê gôliñ êmên tonapuc gebe talic ña materanôña nec atom. ²¹ Êsêac oc sêsôm gebe 'Gêc tonec' me 'gêc ônê' nec atom, gebe Anôtônê gôliñ waccêc amac ñalêlôm."

²² Ma en kêsôm gêdên ñacsenomi gebe "Ñabêc ñagêdô oc êmên, ma amac oc anam awem su gebe alic Ñamalacnê Latunê bêc tagenjen, mago oc alic atom. ²³ Êsêac oc sêsôm êndên amac gebe 'Alic, gêmoa ônê. Alic, gêmoa tonec,' nan ana atom ma andañguc êsêac atom. ²⁴ Kêtôm ôsic kêkac eb tagen ma kêpô umbon ñalabu anja ñagêdô e jakêsa gêdô nan, Ñamalacnê Latu embe êmên, oc êtôm tônê. ²⁵ Mago en êôc ñandañ taêsam to lau têm tonecña têtin en su êmuñ acgom. ²⁶ Gên tan sêgôm gêdên Noanê bêc nan, oc sêngôm êndên Ñamalacnê Latunê bêc amboac tonañ. ²⁷ Êsêac samob sen to sênôm gên ma ñac sêjam awê to awê sêjam ñac e gêdên bêc, tan Noa kêsô wan ñalêlôm gêja nan, ma bu kêsun mênge sen êsêac samob su. ²⁸ Gêdên Lotnê bêc sêgôm amboac tonañen. Êsêac samob sen to sênôm gên, ma sêjam ôli gên to sêkên gên gêdên lau sêjam ôli, ma sêsê gên to sêkwê nên andu. ²⁹ Mago gêdên bêc, tan Lot kêsâ anja Sodom gêja nan, ja to talao anja undambê kêsêp e gesen êsêac samob su. ³⁰ Ma êndên bêc, tan Ñamalacnê Latu eoc tau lasê nan, oc êtôm tonañen.

³¹ "Êndên bêc tônê ñac ten embe êngôn salôm ñaô, nan êsêp naêkôc nê gên, tan gêc andu ñalêlôm nan atom. Ma ñac ten embe êmoa kôm, nan êkac tau ôkwi êmu êna nê andu atom amboac tonañen. ³² Taêm ênam Lotnê awê. ³³ Ñac ten embe êngôm gênlêlôm gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu, ma ñac ten embe êmac êndu, oc êngôn mata jali. ³⁴ Aê jasôm êndên

amac gebe Êndên êmbêc tau tônê nac luagêc embe sênc mê tager, nar Apômtau oc êkôc ter sa ma êwi ter siŋ. ³⁵ Ma awê luagêc embe sêlai polom sêwiŋ tauŋ sêmoa, nar Apômtau oc êkôc ter sa ma êwi ter siŋ. [³⁶ Ma nac luagêc embe sêmoa kôm sêwiŋ tauŋ, nar Apômtau oc êkôc ter sa ma êwi ter siŋ.]” ³⁷ Ma êsêac têtû kênac eŋ gebe “Apômtau, oc njanô êsa aŋga ondoc.” Tec eŋ kêsôm gêdên êsêac gebe “Gamên tar njanêtê ter gêc nar, aoco oc sêkac sa sêmoa.”

Bingôliŋ awêtuc ma mêtcwagaŋa

18 Jesu kêsôm bingôliŋ ter gêdên êsêac gebe êkêli êsêac gebe teter meŋ napan têtû goloŋ atom. ² Eŋ kêsôm gebe “Mêtcwaga ter gêngôn malac ter. Eŋ kêtêc Anôtô atom ma gê go nmalac atom. ³ Ma awêtuc ter gêngôn malac tonar, nar gêdên eŋ gêja-gêja ma kêsôm gebe ‘Ônam aê kêsi aŋga noc sorjo-sorjonê.’ ⁴ Mêtcwaga gedec e nasawa ter, gocgo kêsôm gêdên tau gebe ‘Aê katêc Anôtô atom ma gaê go nmalac atom, ⁵ mago kêtû awêtuc tonac kêlênsôn aêna, tec gabe janam eŋ kêsi, gebe moae nê meloco êsa mênêtap aê laŋôcanô auc.” ⁶ Go Apômtau kêsôm gebe “Akên tarjem bi ŋ, tar mêtcwaga keso kêsôm nar. ⁷ Amac abe Anôtô oc ênam nê lau, tar kêjalij êsêac sa ma awer gêjac eŋ kêtôm bêc to gelengeŋ nar, kêsi atom me. Ma abe oc ênam tau tôn me. ⁸ Aê jasôm êndên amac gebe Eŋ oc ênam êsêac kêsi seber. Tager êndên noc Namalacnê Latu êmênna nar, oc êtap sêkên gêwiŋ njanô sa aŋga nom me masi.”

Bingôliŋ Parisai agêc telorŋa

⁹ Jesu kêsôm bingôliŋ tonac gêdên lau naganêdô, tar sêlic tarŋ sebe lau gêdên ma sêbu lau naganêdô nar gebe ¹⁰ “Nac luagêc sêpi lôm dabuŋ sêja sebe teter meŋ, Parisai ter ma telor ter. ¹¹ Parisai kêsa jakêkô ma keteŋ meŋ gêc lêlômgeŋ gebe ‘O Anôtô, aê gabe janam danŋe êndên aôm gebe aê katôm nmalac naganêdô amboac kêjanŋowaga to lau sec ma mockaiŋ ma amboac telor tonac atom. ¹² Aê gajam dêbu ŋ mo kêtôm dim luagêc kêtôm wokegeŋ, ma noc gêŋ samob, tar katap 10-10 sa nar, kakôc nater su kêtômgeŋ mênkêkên kêtû da.’ ¹³ Go telor tau kêsa jakêkô nalêtiŋ. Eŋ gebe êc mataanô sa êpi undambê atom, go kêpô gêduc ma kêsôm gebe ‘O Anôtô, taêm labu aê nac secmaŋ.’ ¹⁴ Aê jasôm êndên amac gebe Nac tonar kêsêp nê andu gêja nar Anôtô gêlic eŋ amboac nac gêdên kêlêlêc Parisai su. Ter embe etoc tau sa, go Anôtô êkônij eŋ, ma ter embe êkônij tau, go Anôtô etoc eŋ sa.”

Jesu gêjam mec njanalê

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Lau sejoŋ njanalê dedec dêdên Jesu sêja gebe êkên lêma ênsac êsêac. Ma nê nacsenomi sêlic e sec biŋ êsêac. ¹⁶ Go Jesu gêmôêc êsêac ma kêsôm gebe “Andec njanalê dêndên aê sêmênnaŋ. Akô êsêac auc

atom, gebe lau tecenarŋ nai tec têtû Anôtônê gamên ntau. ¹⁷ Biŋjanô, aê jasôm êndên amac gebe Nac, tar êkôc Anôtônê gamên sa êtôm njanalê atom nar, oc êsô êna atom.”

Nac tolêlôm

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Ma kasêga ter kêtû kênac Jesu gebe “Mêtmôkê njanam, aê janŋôm amboac ondoc gebe jawê kaiŋ janŋôn matoc jali tengeŋ.” ¹⁹ Tec Jesu kêtû kênac eŋ gebe “Amboac ondoc kôsam aê gebe njanam. Nac njanam ter gêmoa atom, Anôtô taugen. ²⁰ Biŋsu tec gônô su gebe ‘Ôngôm gêŋ mockaiŋ to mockaiŋna atom. Ônac nmalac êndu atom. Ônam gengeŋ atom. Ônga biŋ atom. Otoc tamam agêc têtam sa.” ²¹ Ma nac tau gêjô eŋ awa gebe “Aê kamasarŋ biŋ samob tonar kêtû tôn su gêdên aê njanalêgeŋ e mênŋgêdên galoc.” ²² Jesu gêjô ma kêsôm gêdên eŋ gebe “Gêŋ tager tec aôm kôpô lêna. Ôkên nêŋ waba samob lau sênam ôli ma ônac sam nawa êndên lau njanalêlôm sawa, go nêŋ awa oc ênêc undambê, ma ômôên ôndanŋuc aê.” ²³ Nac tau gêjô biŋ tonar e nê njanalêlôm njanapac kêsa, gebe eŋ nac tolêlôm njanô.

²⁴ Jesu mata gê eŋ ma kêsôm gebe “Lau tolêlôm embe sêso Anôtônê gamên sêna oc sênŋôm elêmê. ²⁵ Bêc kamele ter oc êsêli êsô so njanalê êna njanagôgeŋ êlêlêc nac tolêlôm êsô Anôtônê gamên ênaŋa su.” ²⁶ Ma lau, tar sêjô biŋ tau nar, sêsôm gebe “Ai, amboac tonar asa ênam samuc.” ²⁷ Tec Jesu kêsôm gebe “Gêŋ tar nmalac sênŋôm êtôm atom nar, Anôtô oc ê gôm naêtôm.”

²⁸ Go Petere kêsôm gebe “Ôlic acgom, aêacmên tec awi ma gêŋ samob siŋ ma adaguc aôm.” ²⁹ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe “Bi anô, aê jasôm êndên amac gebe Lau samob, tar sêwi andu me awê me lasitêwai me teneŋi me tamenji me njanalê siŋ kêtû Anôtônê gamê ŋa, ³⁰ oc têtap gêŋ njanô tau taêsam sa êlêlêc su êndên têtam tonac, go êndên têtam ônêna oc sênŋôn mater jali tengeŋ.”

Jesu geoc nê nandanŋ lasê kêtû têtêacŋa

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Go Jesu kêkôc êsêac 12 sa ma kêsôm gêdên êsêac gebe “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana, ma biŋ samob, tar propete teto kêpi nmalacnê Latu nar, oc êtu anô, ³² gebe êsêac oc sêkên eŋ êndên lau samuc nasêsu eŋ susu to sêlênsu eŋ ma sêkasôp êpi eŋ. ³³ Êsêac oc si eŋ, go sênac eŋ êndu e abêc êtu têtêac oc êndi sa êtiam.” ³⁴ Mago êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ tonarŋ nai atom. Biŋ njanô tonarŋ njanam kêsiŋ tau gêdên êsêac ma sêjala biŋ, tar Jesu kêsôm nar atom.

Jesu gêgôm matapec, tar keteŋ-kêtê geŋ nar, mata gêjac

(Mat 20:29-34; Mar 10:4-52)

³⁵ Jesu kêsêlêŋ e kêdabiŋ Jeriko, ma nac matapec ter gêngôn intêna natali keteŋ-keteŋ gêŋ gêmoa. ³⁶ Eŋ gêjô lau taêsam sêselêŋ njanonda ma kêtû kênac njanam.

37 Êsêac sêwa sa gêdên enj gebe "Jesu anja Nasaret tec kêsêlên gêmên." 38 Ma nac tau gêmôêc gebe "Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma." 39 Tec lau, tañ sêsêlên sêmuñ nan, sec binj enj gebe ênam tau tôn, mago enj gêmôêc kêpuc sageñ gebe "Dawidnê Latu, taêm walô aêma." 40 Tec Jesu kékô ma kêjatu gebe sêkôc enj dëndên enj sêmên. Sêwê enj kêtû gasuc Jesu, go kêtû kênac enj gebe 41 Aôm gobe aê jañgôm asageñ êndên aôm. Ma enj kêsôm gebe "Apômtau, aê gabe matoc êlêc." 42 Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Matam êlêc, aôm kôkên gêwiñ, tec gêgôm aôm nja-jam kêsa." 43 Ma mata gêlac gaôgeñ e kêdaguc Jesu ma kêlambin Anôtô. Lau samob, tañ sêlic gên tonañ nan, sêlanem Anôtô.

Jesu agêc Sakai

19 Go Jesu kêsô Jeriko gebe êsêlên tôngeñ êna. 2 Ma nac teñ gêmoa, nê njaê Sakai. Enj telonên kasêga ma enj nac tolêlôm teñ. 3 Enj kêtû kêka-kêka gebe êlic Jesu êpi nanôgeñ, mago gêgôm elêmê kêtû lau taêsamña gebe enj nac dambê ec teñ. 4 Tec kêlêti gêmuñ jakêpi ka kamoc-kamoc teñ gebe Jesu naêsa tonañ ma êlic enj êpi nanôgeñ. 5 Jesu kêsêlên e mênjkêkanôn enj, go mata gedec ma kêsôm gêdên enj gebe "Sakai, ôsêp sebeñ ômôên, gebe ocsalô tonec jañgôn nêmandu." 6 Tec Sakai kêsêp sebeñ mênjkêkôc Jesu sa totêtac njamgeñ. 7 Êsêac samob sêlic ma sêsac binj to sêsôm gebe "Enj kêsô nac sec nê andu gêja gebe êlêwan tau." 8 Sakai jakêkô ma kêsôm gêdên Apômtau gebe "Apômtau, ôlic acgom, aênoc waba samob tonec galoc jakên njamakeñ êndên lau njalêlôm sawa, ma moae kasau nac teñ, tec jakên gên aclê êjô gên, tañ kakôc su nan." 9 Go Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ocsalô Anôtônê moasiñ ênam njamalac kêsiña mênjkêpi andu tonecgoc, gebe Abrahamnê wakuc teñ enj amboac tonañ. 10 Gebe Njamalacnê Latu tec gêmên gebe ensom gên geber ma ênam sa."

Binjôlin mone goldña

(Mat 25:14-30)

11 Jesu kêdabin Jerusalem ma lau, tañ sênjô binj tonañ nai nan, seboc Anôtônê gôlin oc gaôgeñ êô lasê, tec enj kêsôm binjôlin teñ gêwiñ gebe 12 "Nac towae teñ gêdi gêja gamên jaêcsêga teñ gebe sêkên enj êtu kin, go êmu êmên êtiam. 13 Tec gêmôêc nê sakinwaga 10 sêmên ma kêkên mone goldña 10 gêdên êsêac. Go kêsôm gêdên êsêac gebe 'Atulu gên amoa e jamu jamên êtiam.' 14 Nac tau nê lau malacm têtac gedec enj, tec sêsakin laumata têtadaguc enj sêja ma sêsôm gebe 'Aêac abe nac tônê êtu aêacma kin atom.'

15 "Sêkên nac tau kêtû kin su, go gêmu gêmên ma kêsôm sêmôêc sakinwaga, tañ enj kêkên mone gêdên êsêac nan, gebe êjô nêñ kôm têtulu gênña nan. 16 Nac njamataña mênjkêsôm gebe 'Apômtau, aôm nê mone gold tageñ nan, tec katulu gên e kêtap 10 sa mênjgêwiñ.' 17 Ma natau kêsôm gêdên enj gebe 'Aôn, aôm sakinwaga njam. Aôm gojob geñ sauñanô napep, tec jakên aôm ôtu natau ônam gôlin malac 10.'

18 Go nac kêtû luagêcña mênjkêsôm gebe 'Apômtau, nê mone mone gold, tec kêtulu gên e kêtap lemeñ teñ sa mênjgêwiñ.' 19 Tec natau kêsôm amboac tonec gebe 'Amboac tonañ, aôm ônam gôlin malac lemeñ teñ.' 20 Ma nac teñ mênjkêsôm gebe 'Apômtau, ôlic nê mone. Aê kasabañ na obo auc ma tec gec. 21 Aê katêc aôm gebe aôm nac njaña. Aôm kôkôc gên, tañ kotoc gêcña atom nan, ma kôjôn kôm, tañ kôsê atom nan nanô sa.' 22 Go natau kêsôm gêdên enj gebe 'Aôm nac sec. Aôm taôm kôkic nê mone binjac. Aôm gôlic aê nac njaña ma kakôc gên, tañ katoc gêcña atom nan, ma kôjôn kôm, tañ kasê atom nan nanô sa. 23 Amboac ondoc kôkên njoc mone gêja gamên têtulu moneña atom. Embe jamu jamên amboac tec, go jatap njoc gên tonjalacgeñ sa.' 24 Go kêsôm gêdên lau, tañ sêkô-sêkô nan, gebe 'Akôc mone gold su anja ênê ma akên êndên nac, tañ nê mone gold 10 gêc nan.' 25 Ma êsêac sêsôm gêdên enj gebe 'Apômtau, ênê mone 10 gêc sugac.' 26 Mago enj kêsôm gebe 'Aê jasôm êndên amac gebe Nac tañ nê gên gêc nan, oc sêkên njaêdô naêwiñ, mago nac, tañ nê gên masi nan, oc sêkôc njakêsu, tañ gêc enja nan, su amboac tonañ. 27 Ma njoc njaço, tañ sebe aê jatu êsêacnên kin atom nan, akôc êsêac mênjanac êsêac êndu êndên aê lanjôcnêmña.'"

Lau sêwê Jesu sêsô Jerusalem sêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Joan 12:12-19)

28 Jesu kêsôm binj tonañ su, go kêsêlên kêpi Jerusalem gêja. 29 Kêsêlên e kêdabin Betpage to Betania, tañ kêsi lôc, tañ sêsam sebe Lôckatêkwi nan, go kêsakin njacsenjomi luagêc 30 ma kêsôm gebe "Agêc asêlên apen malac, tañ gêc nê mone nan ana. Ma êndên tañ aô lasê, oc atap donki njalatu teñ sa sêkô tôn kêkô, njamalac teñ gênjôn njaô kwananjen atomanô nan. Anjamboac su ma awê amên. 31 Ma nac teñ embe êtu kênac amagêc gebe 'Agaboac su kêtû agenja,' nan asôm gebe 'Apômtau kêpô lêna gên tau.'" 32 Njalagêc tau sêja e têtap sa kêtôm kêsôm gêdên êsêagêc. 33 Agêc sêgaboac donki njalatu sêmoa, go natau sêsôm gêdên êsêagêc gebe "Agêc agaboac donki njalatu su kêtû asagenja." 34 Ma êsêagêc sêsôm gebe "Apômtau kêpô lêna gên tau." 35 Go êsêagêc sêwê donki dêdên Jesu sêja, sêu nêñ njakwê gêsac donki njalatu njaô ma sêkên Jesu gênjôn. 36 Enj kêsêlên gêmoa, tec lau sêja nêñ njakwê gêc intêna. 37 Enj kêsêlên intêna, tañ kêsêp anja Lôckatêkwi kepen Jerusalem gêja, tec njacsenjomi samob sêoc awen sa ma sêlambin Anôtô totêtac njamgeñ na awen kapônê kêtû gênjsêga samob, tañ sêlic nanña, 38 ma sêmôêc gebe "Alanem kin, tañ gêmên gêjam Apômtau lanjô nan. Binjalô ênêc undambê to njawasi êsa anja lolôc."

39 Ma Parisai njagêdô, tañ sêwê sêwiñ êsêac ton tonañ nan, sêsôm gêdên Jesu gebe "Mêtêmokê, wec bi nj nê mone njacsenjomiman." 40 Ma enj gêjô êsêac awen gebe "Aê jasôm êndên amac gebe Êsêac tonec embe sênam tauñ tôn, ma poc oc sêmôêc."

Jesu kêtañ kêpi Jerusalem

41 Eñ kêsêlên e kêdabiñ malac tau ma gêlic e kêtañ lasê 42 gebe "Ojae, ñabêc tecenec ôjala gên, tañ gebe ênam malô aômña nañ ôwiñmañ, mago galoc kêsiniñ tau gêdên matamanô. 43 Têm oc mênêsa, go nêm ñacjo mênêsêkwê tunbôm to sêwê aôm auc ma sênji aôm auc e sêkapiñ aôm sa. 44 Oc senseñ aôm to nêm ñapalê samob su ma sêwi poc teñ siñ êngôn poc teñ ñaô atom, gebe kôjala noc Anôtô ênam aôm saña atom."

Jesu kêjanda lau anğa lôm dabuñ

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joan 2:13-22)

45 Go Jesu kêsô lôm dabuñ gêja e kêjanda lau, tañ têtulu gên sêmoa nañ, 46 ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Teto gêc gebe Anôtô kasôm gebe 'Aênoc andu tonec andu mecña,' mago amac agôm kêtû kêjanğowaganên gêsun."

47 Jesu kêdôn lau gêmoa lôm kêtôm bêcgeñ, ma lau dabuñsêga to biñsutau ma launên laumata dêdib sebe senseñ eñ su. 48 Mago têtap ñalên senseñ eñña sa atom gebe lau samob sêsap eñ tôn sebe sênjô eñgeñ.

Dabuñsêga sebe sêkip Jesunê ñaclai ñam sa

(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

20 Ñabêc teñ Jesu kêdôn lau anğa lôm dabuñ to gêjam mêtê êsêac gêmoa ma lau dabuñsêga to biñsutau ma laumata dêdên eñ sêja 2 ma sêsôm gêdên eñ gebe "Ôsôm êndên aêac gebe Aôm gôgôm gên tonañ gôjam ñaclai ondoc lanjô, me asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm." 3 Tec eñ gêjô êsêac awen gebe "Aê gabe jatu kênac biñ teñ êndên amac amboac tonañ. Asôm êndên aê acgom gebe 4 Joanñê sanju nec anğa Anôtônê me anğa ñamalacnên." 5 Ma êsêac taên gêjam gêc taungeñ gebe "Aêac embe tasôm gebe Anğa Anôtônê, eñ oc êsôm aêac gebe 'Ma amboac ondoc tec akên gêwiñ eñ atom.' 6 Ma embe tasôm anğa ñamalacnên, oc lau samob têtuc aêac ña poc êndu, gebe sêjala Joan gebe eñ propete teñ." 7 Tec sêjô eñ awa gebe "Aêac ajam kauc ênê ñam." 8 Ma Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Amboac tonañ aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm geñ tau nañ, êndên amac atom amboac tonañgeñ."

Biñgôlinj kôm wainña ñakômwagaña

(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

9 Go Jesu gêoc awa sa ma kêsôm biñgôlinj tonec gêdên lau gebe "Ñac teñ kêsê nê wain kôm teñ, go kêmasañ ñabiñ gêdên lau sênam kôm êpiña ma eñ tau gêc gêja gamên teñ gêmoa e ñasawa ñêngeñ.

10 Gêdên noc wain gêjam ñanôña eñ kêsakiñ sakiñwaga teñ gêdên kômwaga gêja gebe sêkên wain ñanô ñagêdô êndên eñ. Ma kômwaga si eñ ma sêkên eñ lêma sawageñ gêmu gêja. 11 Ma ñatau kêsakiñ sakiñwaga teñ gêja, nañ si eñ ma sêpêlê eñ amboac tonañgeñ e sêkên eñ lêma sawageñ gêmu gêja. 12 Go kêsakiñ

ñac teñ gêwiñ kêtû têtêacña, nañ sêjac eñ ôli lasê amboac tonañ ma têtin eñ kêsâ gêja. 13 Ma kôm wainña ñatau kêsôm gebe 'Aê janğôm amboac ondocgeñ. Aê jasakiñ ñoc latuc, tec têtac gêwiñ eñ nec êna. Moae tetoc eñ sa.' 14 Kômwaga sêlic latu tau ma sêsôm gêdên taun gebe 'Ñac-gêwê-kaiñ-gênjênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac eñ êndu gebe gênjênsêm êtu aêacnên.' 15 Tec têtin eñ anğa kôm wainña kêsâ gêja e sêjac eñ êndu.

"Kôm wainña ñatau oc êngôm êsêac amboac ondoc. 16 Eñ oc êmên ma enseñ kômwaga tonañ su ma êkên kôm wainña êndên lau teñ." Ma êsêac, tañ sênjô biñ tau nañ, sêsôm gebe "Masi, amboac tonañ atom."

17 Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe "Biñ tañ teto gêc gebe 'Poc tañ sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ, poc tonañgeñ kêtû poc kêtêlêsunña nañ, ñam amboac ondoc.' 18 Ñac teñ embe êtuc tau êpi poc tonec oc ôli êngic, ma poc tau embe êtuc êpi teñ, oc êsac eñ popocgeñ."

Biñ takisña

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

19 Biñsutau to lau dabuñsêga sêjala gebe eñ kêsôm biñgôlinj tonañ kepeñ êsêac, tec gacgeñ sebe sêkam eñ tôn gêdên ñasawa tonañgeñ, mago têtêc lau.

20 Êsêac dêdib eñ ma sêsakiñ lau sepeñ biñwaga, tañ sêsaban taun gebe lau mansañ nañ, ec sêlô eñ ña tau nê biñ ma sêkên eñ êsêp gôlinjwaga lêma gebe êmêtôc eñ. 21 Tec sêsôm gêdên eñ gebe "Mêtêmôkê, aêac alic aôm kôsôm to kôdôn jagêdên ma kôpuc opeñ ñamalac atom ma kôdôn Anôtônê lên tonañgeñ. 22 Aêac embe takên takis êndên kaisara oc eso aêacnên biñsu me masi." 23 Jesu kêjala êsêac têtin eñ, tec kêsôm gêdên êsêac gebe 24 "Akôc denari teñ mênjalic acgom. Asa nê ñakatu to ñatalô gêc." Ma êsêac sêsôm gebe "Kaisaranê." 25 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Amboac tonañ akên kaisaranê gên êndên kaisara ma Anôtônê gên êndên Anôtô." 26 Ma êsêac têtôm gebe sêlô eñ ña tau nê biñ lau sêlic nec atom. Ac sê taên biñ, tañ eñ kêsôm gêjô êsêac awen nañ, ma sêjam taun tôn.

Biñ ñacmatê sêndi saña

(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

27 Ma Sadukai, tañ sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, nêñ ñagêdô dêdên Jesu sêja ma têtû kênac eñ gebe 28 "Mêtêmôkê, Mose keto biñsu gêdên aêac gebe Ñac teñ, tañ gêjam awê sa, mago nê gôlôac masi, embe êmac êndu, nañ lasi ênam ênê awêtuc tau gebe êka gôlôac lasê êjô tewa su. 29 Amboac tonañ lasitêwai 7 tec sêmoa. Ñacsêga gêjam awê e nê gôlôac masi ma gêmac êndu. 30 Ma lasi, tañ kêsî eñ nañ, gêjam ênê awêtuc, 31 go ñac ñawalun teñ. Biñ tonec kêtap lasitêwai 7 tonañ sa kêtômgeñ gebe sêmac êndu togôlôac masigeñ. 32 Sêmac êndu su, go awêtuc tau gêmac êndu amboac tonañ. 33 Êndên noc ñacmatê sêndi saña nañ, eñ oc êtu êsêacnên asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam eñ kêtû nêñ awêgac."

³⁴ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Lau nom tonecna nan nac sêjam awê to awê sêjam nac. ³⁵ Ma lau, tan Anôtô ketoc êsêac sa gebe sêndi sa anga nacmatênên to sêwê kai n tēm ònêna nan, oc sênam awê to sênam nac atom, ³⁶ ma sêmac êndu êtiam atom gebe êsêac têtôm anjela ma têtû Anôtô latui gebe Anôtô gênu êsêac dêdi sa anga nacmatênên. ³⁷ Nacmêtê sêndi sa nabiñ Mose kêsôm lasê amboac tonan. En gêjac miñ kêpi ja kêsâ gamên daniña, tec kêsam Apômtau gebe Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô. ³⁸ Biñ tonan njam gebe Anôtô kêtû nacmatênên Anôtô atom, en kêtû lau materñ jali nêñ Anôtô, gebe samob sêmoa materñ jali sepeñ engeñ." ³⁹ Ma biñsutau ñagêdô sêjô en awa gebe "Mêtêmôkê, aôm kôsôm jagêdên." ⁴⁰ Gebe êsêac têtêc e têtû kênac biñ ñagêdô gêdên en kêtiam atom.

Biñ kêpi Kilisi

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Ac sêsôm amboac ondoc tec sebe Kilisi Dawidnê latu en ⁴² gebe Dawid tau tec kêsôm gêc Pesalem ñabuku gebe 'Apômtau kêsôm gêdên aênoc Apômtau gebe Ôngôn aênoc anôña ⁴³ e jakên aômnmê ñacjo sênêc amkaiñ ñalabu acgom.'

⁴⁴ Kec, Dawid kêsam en gebe 'Apômtau.' Mago amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu."

Lau sejop tauñ enden biñsutau

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luk 11:37-54)

⁴⁵ Ma Jesu kêsôm gêdên nê ñacsenjomi lau samob sêñô gebe ⁴⁶ "Ajop taôm êndên biñsutau, tan sebe sêsêlên tonakwê baliñgeñ ma têtac gêwiñ gebe lau awen ênac êsêac anga malacluñ ma sebe sênac tauñ mata-mata gebe sêngôn ñamatana anga lôm to gamên sêniñ gêñña. ⁴⁷ Êsêac sêjanço awêtucnên andu su ma sêsabañ ña mec baliñ auc. ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc."

Awêtuc kêkên da

(Mar 12:41-44)

21 Jesu gêoc mataanô sa ma gêlic lau tolêlôm sêkên nêñ da kêsêp Anôtônê kanom ² e gêlic awêtuc ñalêlôm sawa tan kêkên mone sauñanô luagêc kêsêp. ³ Go kêsôm gebe "Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Awêtuc ñalêlôm sawa tônê kêkên kêlêlêc êsêac samob su, ⁴ gebe lau samob tônê sêkôc anga nêñ gêñ kêlêsuc êsêacna sa mênêsêkên kêtû da. Ma en kêpô lêna ñanô, mago kêkên nê gêñ tonê mo samobgeñ kêsêp gêja."

Jesu kêsôm biñ kêpi senseñ Jerusalema sunja

(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ Lau ñagêdô sêsôm biñ kêpi lôm dabuñ gebe sêjam gêlôn ña poc ñajam to ña awalauñ, tan sêkên kêtû daña. Tec Jesu kêsôm gebe ⁶ "Têm oc mênêsâ, go gêñ

tê alic nê, ñapoc tan oc êngôn poc tan ñaô anga tonec atom, têtâ samob salin-salin."

Gêñwapac ênac m tau

(Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

⁷ Ma êsêac têtû kênac Jesu gebe "Mêtêmôkê, êndên ondoc biñ tonec mênêsâ ma asageñ oc êtu gêñ tonan ñai ñanô êsaña ñabelo."

⁸ Ma Jesu kêsôm gebe "Alic taôm gebe sênam amac ôkwi atom, gebe lau gwalêkiñ oc sênam aê lanôc sêmên ma sêsam tauñ gebe 'Aê en.' Ma sêsôm gebe 'Ñanoc kêdabiñjac.' Mago andançuc êsêac atom. ⁹ Ma embe anô siñ to lau sêli tauñ sa ñawae, nan atakê atom, gebe gêñ samob tonan mênêsâ êmuñ, mago noc nom ñatêku êsuña oc êsa sebeñ atom." ¹⁰ Go kêsôm gêdên êsêac gebe "Laum tan sêndi sênac siñ êndên laum tan, ma gamên tan êndên gamên tan. ¹¹ Ôjô oc ênam kapôn-kapôn ma tóbôm to gêmac sec êsa êtôm gamêngeñ ma gêñsêga têtakê ñamalacna to gêñtalô kapôn anga undambê oc mênêsâ.

¹² Gêñ tonan ñai samob êsa atomgeñ ma sêu lemen êpi amac ma sêjanda amac to sêkên amac asô lôm malacna to andu kapoacwalônna ma sêwê amac akô kiñ to gôliñwaga lanônñêm êtu aênoc ñaênna. ¹³ Ñasawa tonan amacnêm noc awa Anôtônê mêtê saña. ¹⁴ Taêm ênam êtu tôn gebe amansañ biñ ajô êsêac awenña kwanan-kwanan atom, ¹⁵ gebe aê jansuñ biñ to kauc êndên amac êwac ma nêm ñacjo samob sêkiñ auc to senseñ nêm biñ nê sêngôm êtôm atom. ¹⁶ Tenemi to tamemi, ma tewemi to lasimi, ma nêm tawan to nêm lau ñagêdô oc sêkên amac nasênac amacnêm ñagêdô êndu, ¹⁷ ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaênna. ¹⁸ Mago môtêmlauñ tageñ oc ênaña anga môtêmapac atom. ¹⁹ Apuc taôm tôn ma atap ançôn matem jali sa.

Jesu kêsôm biñ kêpi senseñ Jerusalema sunja

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

²⁰ "Amac embe alic siñwaga topomtopom sêwa Jerusalema auc, nan ajala êndên tonan gebe kêdabiñ gebe malac tau oc êtu gasan. ²¹ Êndên tonan lau, tan sêngôn Judaia nan, sêc sêpi lôc sêna, ma êsêac tan sêmoa malaclêlôm tau nan, sêc sêsa sêna, ma êsêac tan sêmoa malacmagê nan, sêso malac sêna atom, ²² gebe 'bêc Anôtô êkên ñagêjônna tau tônê,' gebe biñ samob, tan teto gêc nan, ñanô êsa. ²³ Ojae lauo, tan sêmoa tan to ònan sêkên su ñapalê sêmoa nanmên, gebe gêñwapac ñanô êtap gamên tonan sa ma Anôtônê têtac ñandan êtap laum tonan sa. ²⁴ Oc sênac êsêac ña siñ ma sêkôc êsêac tôn sêwê êsêac nasêsêp tenterlatu samob ñalêlôm. Ma lau samuc sêka Jerusalema popoc sêmoa e lau samuc nêñ noc ênac pep.

Namalacnê Latu êmu êmên

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

²⁵ “Oc to ajôn ma utitalata kairtenkairtenj êsa ma gwêc ñadembom êngasim ñakicsêa e ñamalac samob, tañ sêmoa nom nañ, nêñ meloco êsa ma nêñ ñalêlôm ñatutuc ñanô. ²⁶ Ñamalac têtêc tañ to gên, tañ mênêsa aña nom nañ, ñawêc êngôm ñamalac materj êiô gebe gên ñaclai undambêña kôtên-kôtêngeñ. ²⁷ Ma êndên tonañ oc sêlic Ñamalacnê Latu tonaçlai ma tonawasi ñanô êngônj tao teñ ñalêlôm êmên. ²⁸ Ma gên tonañ embe êndambinj gebe ñanô êsa, nañ matem tenjengeñ to aôc lañôm sa, gebe bêc Anôtô ênam amac kêsiña kêdabinj.”

Kaleloñ êkênj puc aêc

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

²⁹ Ma Jesu kêsôm binçolinj teñ gêdênj êsêac gebe “Alic kaleloñ to ka ñagêdô samob. ³⁰ Embe alic êlêc, go taôm ajala gebe ockêsa kêdabingac. ³¹ Amac amboac tonañ. Êndênj tañ alic gên samob tonañ mênêsa nañ, amac ajala gebe Anôtônê gamênj kêdabinj.

³² Binçanô, aê jasôm êndênj amac gebe Gôlôac tonec oc sênaña atom e gên tonañ ñai samob ñanô êsa acgom. ³³ Undambê to nom ênaña ma aênoc binç oc ênaña atom.

Tanam jali

³⁴ “Ajop taôm gebe gênj êjaninj amac to anôm gên anaboa ma apô sim taôm êtu gên nomña êkôninj nêñ ñalêlôm tôn atom, gebe bêc tonañ êtap amac sa sep tagen ³⁵ êtôm lip gêjac gwada nec atom. Bêc tonañ oc êtap lau samob, tañ sênçônj nom auc nañ sa. ³⁶ Amboac tonañ anam jali to atenj mec ñapanj gebe êpuc amac tôn ma awê gên samob, tañ oc êmênj nañ sa ma naêkô Ñamalacnê Latu lañônêm.”

³⁷ Gêdênj bêc, tañ Jesu kêdônj lau aña lôm dabunj nañ, ñagêbêc enj kêsa jagêmoa lôc, tañ sêsam sebe Lôckatêkwi nañ. ³⁸ Ma ñabêbêc lau samob dêdênj enj sebe sênçô ênê binç aña lôm dabunj.

Judanênj laumata sêkêc Jesunê binç

(Mat 26:1-5, 14-16; Mar 14:1-2, 10-11; Joañ 11:45-53)

22 Om Polom Ñalucña, tañ sêsam gebe Pasa nañ, kêdabinj ² ma lau dabunçêga to binçutau sêgôm mocsac sebe senseñ Jesu suna elêmê, gebe têtêc lau.

³ Ma Sadanj kêsêp Juda, tañ sêsam enj sebe Isariot ma gêmoa gêwiñ êsêac 12 nañ, nê ñalêlôm gêja. ⁴ Ma enj gêdênj lau dabunçêga to sinçwaga lôm dabunña nêñ laumata jakêmasanj lênj eoc Jesu lasê êndênj êsêacña. ⁵ Tec êsêac têtac ñajam kêsa ma sêsôm kêtú tônj gebe sêkênj mone êndênj enj. ⁶ Ñac tau gêlôc gebe êngôm, tec gêdib gebe êtap ñasawa ñajam teñ sa nañ lau sêkac tañ su aña ênê acgom, go eoc enj lasê êndênj êsêac.

Sêmansanj moasiñ Pasaña

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Joañ 13:21-30)

⁷ Polom ñaluc ñabêc sêmbuc domba Pasaña mênçêsa. ⁸ Ma Jesu kêsakinj Petere agêc Joañ ma kêsôm gebe “Agêc naamansanj aêacnênj moasiñ Pasaña gebe taniñ.” ⁹ Tec êsêagêc sêsôm gêdênj enj gebe “Aôm gobe aêagêc amansanj aña ondoc.” ¹⁰ Tec enj kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Alic acgom, agêc embe asô malac ana, oc andac ñac teñ enjen ku buña. Andanjuc enj asô andu tau, tañ enj êsô êna nañ. ¹¹ Go asôm êndênj andu ñatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtú kênac aôm gebe Balêm ñaclenña, tañ aê to ñoc ñacsençomi aninj Pasa amoaña nañ, gêc ondoc.’ ¹² Ma enj oc êtôc gamênj ñalêlôm kapônj teñ êndênj amagêc, tañ gêc ñadenj ñaônj, sêpô adênj kwananjenj nañ, go amansanj gênj aña tonañ.” ¹³ Agêc sêja ma têtac sa kêtôm Jesu kêsôm gêdênj êsêagêc ma sêmasanj Pasa.

Binç moasiñ dabunña

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴ Noc mênçêsa, tec Jesu jagênçônj sic ma aposolo jasêwiñ enj. ¹⁵ Go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Noc ñalêlôm taêc gêjam gedênj tônjenj gebe janiñ Pasa tonec jawiñ amac êmunj acgom, go jaôc ñandanj. ¹⁶ Aê jasôm êndênj amac gebe Oc janiñ êtiã atom jamoa e janiñ tonanônjenj aña Anôtônê gamênj.” ¹⁷ Go kêkôc laclu gêjam danje ma kêsôm gebe “Akôc êwac ma anac sam êndênj taôm. ¹⁸ Ma aê jasôm êndênj amac gebe Galoc janôm wain ñanô êtiã atom e Anôtônê gamênj mênêsa acgom.” ¹⁹ Go kêkôc polom mênçêjam danje su, ma kêpô kêkôc jakêkênj gêdênj êsêac ma kêsôm gebe “Aênoc ôlic, tañ kakênj gêjô amacña nañ tonañ. Ançôm amboac tonañ ec taêm ênam aêgenj.” ²⁰ Senj su, go kêkôc laclu amboac tonañ ma kêsôm gebe “Laclu tonañ kêtú aênoc dec jamoatij poac wakucña tau, tañ kêkêc sinj kêtú amacña.

²¹ “Alic acgom, ñac tañ gebe eoc aê lasê nañ, lêma gêsac tebo gêwiñ aênoc. ²² Ñamalacnê Latu tec oc êsa nê lênj êna êtôm Anôtô kêmasanj, tagenj ojae ñac, tañ eoc enj lasê nañma.” ²³ Ma êsêac têtú kênac tañ gebe êsêacnênj asa oc êngôm gênj amboac tônê.

Asa lau têtú lau kapônj

²⁴ Ñacsençomi sêsôm tañ gebe nêñ asa oc êtu ñac kapônj êlêlêc ñagêdô su. ²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau samuc nêñ kinj sêkôninj nêñ lau. Ma êsêac, tañ sêjam gôlinj lau tonaçlai nañ, sêsam êsêac sebe ‘Moasiñ ñatau.’ ²⁶ Amac amboac tonañ atom. Mago amacnêm ñacsêga nañ êtôm ñac saunj ma kasêga êtôm sakinçwaga acgom, go ñajam. ²⁷ Ñac ondoc kêlêlêc ondoc su. Ñac tañ gênçônj gebe êniñ nêñjenj nañ, me ñac tañ gêjam sakinj gên gêmoa nañ. Ñac tañ gênçônj gebe êniñ gênña nañ. Aê tec gamoa amac ñasawa nec, katôm sakinçwaga.

²⁸ “Amac lau tonañ asap aê tônj kêtôm ñoc noc lêtômña ñapanj. ²⁹ Tamoc gêlinj ñagôlinj su gêdênj aê,

tec aê jalinj su êndên amac. ³⁰ Aniñ to anôm gêñ anja ñoc tebo amoa ñoc gamênj ma anğônj lêpônj ñaô, gebe amêtôc Israelnênj gôlôac 12 nêñ biñ.

Jesu kêkênj puc gêdênj Petere
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Joañ 13:36-38)

³¹ “Simon, Simon, ôlic Sadanj gebe êkôc amac su, gebe ekolonj amac êtôm sekolonj lala sêjalijñ ñanô to ñapa saña. ³² Ma aê tec katenj kêtuj aômña gebe nêñ kôkênj gêwiñ ê su atom. Ma êndênj tanj ônam taôm ôkwi su nañ, ôpuc lasimi tônj.” ³³ Tec Petere kêsôm gêdênj enj gebe “Apômtau, aê gajac ñawae gabe jasêp kapoacwalô to jamac ênduj jawiñ aôm.” ³⁴ Tec Jesu kêsôm gebe “Petere, aê jasôm êndênj aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtanj atomgenj, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac gebe gôjam kauc aê.”

Biñ atali to siñja

³⁵ Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Gêdênj tanj kasakiñ amac aja akôc awa kêsêp ômbiñkap ñaatali ma abic atali to asô atapa atom nañ, gêñ tenj gêjô amac me masi.” Ma êsêac sêjô enj awa gebe “Masianô, gêñ tenj gêjô aêac atom.” ³⁶ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Mago galoc amboac tenj. Ñac tanj nê awa to atali gêc nañ, êkôc gêñ tau. Ma ñac tanj kêkôc siñ atom nañ, êkênj nê ñakwê êndênj lau sênam ôli ma êkôc ñaawa naênam ôli siñ tenj. ³⁷ Ma aê jasôm êndênj amac gebe Biñ tanj teto amboac tonec nañ, oc êtu tônj êpi aê gebe ‘Sêsam enj gêwiñ kêjanğowaga.’ Biñ tanj teto kêpi aê nañ, oc ñanô êsa.” ³⁸ Ma êsêac sêsôm gebe “Apômtau, alic acgom, siñ luagêc tec gêc.” Go enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kêtôm su.”

Jesu keteñ mec
(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ Go Jesu kêsa gêja ma kêpi Lôckatêkwi amboac gêgôm-gêgôm gêmoa ma ñacsenomi têdaguc enj. ⁴⁰ Sêdê lasê gamênj tau acgom, go kêsôm gêdênj êsêac gebe “Ateñ mecmanj, gebe lêtôm êtap amac sa atom.” ⁴¹ Go gêwi êsêac siñ ma kêsu tau su kêsa gêja ñasawa kêtôm têtuc poc naêsêpña, go kêpônj aduc ma keteñ mec gebe ⁴² “O Tamoc, embe aôm têmtac tenj, nañ ôkôc laclu tonec su anja aêñoc. Mago aêñoc biñ êtu tônj atom, aôm taôm nêñ êtu tônj.” [⁴³ Go anjela tenj anja undambê mênjgêc tau lasê gêdênj enj ma kêpuc enj tônj. ⁴⁴ Biñ tonanj kêmonanj enj ñanô e keteñ mec ñajana. Ma nê waenj keselenj jatep-jatep amboac dec kêsêp nom.]

⁴⁵ Keteñ mec su ma gêdi gêdênj nê ñacsenomi gêja e gêlic biñ gêjac êsêac ênduj ma sêc bêc sêc. ⁴⁶ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amac aêc bêc kêtuj asagenja. Andi sa ma aterñ mecmanj, gebe lêtôm êtap amac sa atom.”

Sêkôc Jesu tônj

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Joañ 18:3-11)

⁴⁷ Jesu kêsôm biñ tonanj gêmoa ma sêlic lau pom tenj sêmênj, nañ êsêac 12 nêñ ñac tenj, ñaê Juda, gêwê êsêac. Juda tau kêtuj gasuc gêdênj Jesu gêja gebe êlêsoep enj alianô. ⁴⁸ Tec Jesu kêsôm gêdênj enj gebe “Juda, aôm kôlêsoep ñamalacnê Latu gobe oc enj lasê me.” ⁴⁹ Ma êsêac tanj sêsap Jesu tônj sêmoa nañ, sêlic gêñ tonanj e sêsôm gebe “Apômtau, aêac oc anac êsêac ña siñ me masi.” ⁵⁰ Ma nêñ ñac tenj gêjac dabuñsêganê sakiñwaga kêpa enj tanjalauñ anôña su. ⁵¹ Tec Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Andec, agôm kêtôm.” Ma kêmoasac ênê tanjalauñ e ñajam kêsa.

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdênj lau dabuñsêga to siñwaga lôm dabuñja ma laumata, tanj têtuj oloñ-oloñgenj dêdênj enj sêja nañ, gebe “Amac alic aê amboac kêjanğowaga tenj me, tec aôc siñ to olopoac adênj aê amênj. ⁵³ Kêtôm bêcgenj gawiñ amac gamoa lôm dabuñ, mago êu lememe tenj kêpi aê atom. Ma onec amac to ñakesec ñañaclai tau nêñ nocgoc.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Joañ 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Êsêac sêkôc Jesu tônj ma sêwê enj sêsô dabuñsêganê andu sêja. Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc. ⁵⁵ Lau sêboa ja kêsa andu tau ñamalacluñ ma sêsêlu sênğônj. Tec Petere jakêsêp êsêac ñasawa. ⁵⁶ Ma sakiñwagao tenj gêlic ja kêpô Petere ma kêpuc mata tônj enj e kêsôm gebe “Ñac tônê gêwiñ Jesugoc.” ⁵⁷ Ma Petere kêpa tau gebe “Awê, aê gajam kauc enj nec.” ⁵⁸ Têlagenj ma ñac tenj gêlic enj e kêsôm gebe “Êsêac-nênj tenj aôm amboac tonanj.” Mago Petere kêsôm gebe “Ñac tau, aê atom.” ⁵⁹ Ma kêtôm ockatu ñasawa tenj gêbacnê, go ñac tenj kêsôm ñajana gebe “Biññanô, ñac tônê gêwiñ enj amboac tonanjgoc, gebe enj ñac Galiliana.” ⁶⁰ Tec Petere kêsôm gebe “Ñac tau, biñ tanj aôm kôsôm nañ, aê gajam kauc.” Kêsôm biñ tonanj gêmoa ma gaôgenj talec kêtanj. ⁶¹ Tec Apômtau kêkac tau ôkwi mênjmata gê Petere e Petere taê gêjam Apômtaunê biñ, tanj kêsôm gêdênj enj gebe “Êmbêc tonec talec oc êtanj atomgenj ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” ⁶² Tec kêsa gêja ma kêtanj ñanô.

Lau sêsu Jesu susu to sêjac enj

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

⁶³ Lau tanj sêkôc Jesu tônj nañ, sêsu enj susu to sêjac enj. ⁶⁴ Êsêac sêkwa enj lanğonô ña obo auc, go têtuj kênac enj gebe “Ôsôm lasê gebe asa gêjac aôm.” ⁶⁵ Ma sêsôm biñ alôb-alôb ñagêdô taêsam kêpi enj gêwiñ.

Laumata sêkip Jesunê biñ sa

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Joañ 18:19-24)

⁶⁶ Gelenjmata ma launênj lau ñanô to dabuñsêga ma biñsutau sêkac sa ma sêsôm sejonj Jesu sêja lau ñanô sêkac sa ñamala. ⁶⁷ Go sêsôm gebe “Aôm embe Kilisi, nañ ôsôm taôm lasê êndênj aêac.” Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê embe jasôm êndênj amac, oc akênj

êwiñ atom. ⁶⁸ Ma embe jatu kênac biñ tenj êndên amac, oc ajô aê aoc atom. ⁶⁹ Ma galoc tonec Njamalac-nê Latu oc êngôn Anôtô njaniniñ Njatau nê anôña." ⁷⁰ Ma lau samob sêsôm gédên enj gebe "Amboac tonañ Anôtônê Latu aôm me." Tec enj kêsôm gédên êsêac gebe "Amac asôm gebe aê ênê Latu." ⁷¹ Ma êsêac sêsôm gebe "Aêac tapô lèna biñ ñagêdô êtu agenña. Aêac taurj tanjô biñ tau kêsâ enj tau awa."

Jesu kêkô Pilata lañônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Joan 18:28-38)

23 Lau samob, tanj sêkac taurj sa sêmoa nanj, dêdi jasejon enj dédên Pilata sêja. ² Go sêoc awenj sa ma sêgôlij biñ kêpi enj ma sêsôm gebe "Ñac tonec aêac alic enj géli aêacma lau sa, ma kêkô lau auc gebe sêkênj takis êndênj kaisara atom to gê tau kêpi kiñ Kilisi." ³ Tec Pilata kêtû kênac Jesu gebe "Judanênj kiñ aôm me masi." Ma Jesu gêjô enj awa gebe "Kôsôm-gac." ⁴ Go Pilata kêsôm gédên lau dabuñsêga to lau ñagêdô gebe "Aê galic ñac tonec gêwê biñ tenj ñakaiñ atom." ⁵ Mago êsêac sêsôm ñajaña gebe "Enj géli lau sa ma kédônj kêtôm Judaia ñagamênj samob. Gêjac m anja Galilaia e mênjgédênj tonec."

Jesu kêkô Herodo lañônêm

⁶ Pilata gênjô biñ tonañ ma kêtû kênac gebe "Ñac tônê enj ñac Galilaiaña me." ⁷ E gênjô gebe enj anja Herodonê gôlij ñalêlôm, tec kêkênj enj gédênj Herodo tau, tanj gédênj ñasawa tonañ gêmoo Jerusalem nanj gêja. ⁸ Herodo gêlic Jesu e têtac ñajam samucgenj gebe gênjô enj ñawaegenj ma gebe êlic enj ñanô elémê ma taê gêjam gêwiñ gebe Jesu êngôm nê gênj sêga tenj enj êlic acgom. ⁹ Tec kêtû kênac biñ taêsam gédênj enj. Mago Jesu gêjô enj awa tenj atom. ¹⁰ Ma lau dabuñsêga to biñsutau, tanj sêkô nanj, sêgunj biñ ñajaña kêpi enj. ¹¹ Go Herodo to nê siñwaga sêmajec enj to sêsu enj susu ma sêkênj ñakwê kwalam-kwalam gédênj enj kêsô, ma sêkênj enj gédênj Pilata gêmu gêja kêtiam. ¹² Gédênj bêc tonañ Herodo agêc Pilata, tanj gêmunjenj sêkênj kisa gédênj taurj nanj, sêwê taurj auc kêtiam.

Sêsôm kêtû tônj gebe Jesu êmac êndu

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Joan 18:39-19:16)

¹³ Pilata kêkalem lau dabuñsêga to kasêga ma lau ñagêdô sa sêpi tagenj, ¹⁴ go kêsôm gédênj êsêac gebe "Ñac tonec amac akôc enj adênj aê amênj kêtû géli lau sanja, mago aê katu Iêsu enj, amac taôm anjô. Biñ tanj amac agôlij kêpi enj nanj, aê katap ñanô tenj sa anja ênê atom. ¹⁵ Ma Herodo amboac tonañ, tec kêkênj enj gédênj aêac gêmu gêmênj kêtiam. Alicgac me, enj gêgôm biñ tenj kêtôm gebe dansenj enj suña nec atom. ¹⁶ Amboac tonañ jasôm si enjenj ma jangamboac enj su." [¹⁷ Ñagôlij tenj gêc gebe Pilata êngamboac ñac tenj su êtôm omsêgagenj êndênj êsêac.] ¹⁸ Tec lau samob sêmôcê gulunjenj gebe "Enj ênanjamañ, ma ôngamboac Baraba su êndênj aêac." ¹⁹ Ñac tonañ géli lau sa anja malac e gêjac ñamalac êndu, tec sêkênj enj

gêngônj kapoacwalô. ²⁰ Pilata taê gêjam gebe êngamboac Jesu su, tec kêmasanj biñ gédênj êsêac kêtiam. ²¹ Ma êsêac sêmôcê kêkô aucgenj gebe "Ônac enj êpi kakesotau, ônac enj êpi kakesotau." ²² Go Pilata kêsôm gédênj êsêac kêtû dim têlêac gebe "Ñac tonec gêgôm sec amboac ondoc. Aê katap ênê biñ dansenj enj su ênanjña tenj sa atom, tec gabe jai enjenj ma jangamboac enj su." ²³ Ma êsêac sêkac enj sêmôcê kapôenj ma sêjatu gebe ênac enj êpi kakesotau êna. ²⁴ Amboac tonañ Pilata kêsôm kêtû tônj gebe sêngôm nênj biñ ñanô êsa, ²⁵ ma kêgaboac ñac, tanj gêngônj kapoacwalô kêtû géli lau sa to gêjac ñamalac ênduña nanj, su kêtôm êsêac tetenj, ma Jesu tec kêkênj enj gêja kêtôm êsêacnênj biñ.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Joan 19:17-27)

²⁶ Êsêac sêkôc Jesu sêja e sêkam ñac Kureneña tenj tônj, ñaê Simon, tanj anja kôm gêmênj nanj, ma sêu kakesotau gêsac enj gebe êoc êndanjuc Jesu. ²⁷ Lau taêsam ñasec tédaguc Jesu ma lauo, tanj taênj walô enj to têtanj nanj, sêwiñ amboac tonanjenj. ²⁸ Tec Jesu kêkac tau ôkwi gédênj êsêac ma kêsôm gebe "Jerusalem latuio, atanj aê atom, atanj taôm to nê m ñapalê acgom. ²⁹ Alicgac me, têm tenj oc êmênj êsa, go lau sêsôm gebe 'Aêac awenj êoc lauo kapoac to êsêac, tanj sêkêkam atom nanj, ma su tanj gêlôm gênj dedec atom nanj.' ³⁰ Êndênj ñasawa tônê oc lau sêoc awenj sa ma sêsôm êndênj lôc gebe 'Au taôm ansac aêac ñaô,' ma êndênj gamênj ñabau gebe 'Anjênduc aêac auc.' ³¹ Embe êtap ka matak sa amboac tonec, ma oc êngôm ka masê amboac ondocgenj." ³² Ma sêwê ñac sec luagêc sêwiñ sêja sebe sênac êsêagêc êndu sêwiñ Jesu. ³³ Sêja e sêô lasê gamênj tau, nanj sêsam sebe "Môkêlac" nanj acgom, go sêjac enj to ñac sec luagêc sêpi kakesotau, tenj genjkalenj anôña ma tenj genjkalenj gasêña. ³⁴ Ma Jesu kêsôm gebe "Tamoc, ôsuc êsêacnênj biñ ôkwi, gebe sêjam kauc gênj, tanj sêgôm nanj." Go êsêac sêpuc kapoac ênê ñakwê ma sêjac sam. ³⁵ Lau sêkô ma sêlic gênj tonañ ñai sêwiñ. Kasêga têtanj pêlê enj gebe "Enj gêjam lau ñagêdô sa, ma enj embe Kilisi, tanj Anôtô kêtialin enj sa nanj, go ênam tau sa amboac tonanjenj." ³⁶ Ma siñwaga sêsu enj susu amboac tonañ ma têtû gasuc enj sebe sêkênj bu ñamakic êndênj enj ³⁷ ma sêsôm gebe "Embe Judanênj kiñ aôm, nanj ônam taôm samañ." ³⁸ Ma biñ tenj gêc enj ñaôña gebe "Judanênj kiñ tau tonec." ³⁹ Ma ñac sec luagêc, tanj senjkalenj nanj, nênj tenj kêsôm biñ alôb-alôb kêpi enj gebe "Aôm tonañ oc Kilisi me. Ônam taôm kêsî ma aêagêc awinjanj." ⁴⁰ Go nê ñac tenj gêjô enj awa jagêc biñ enj gebe "Ñandanj kêpi aêac kêtôm tau, ma aôm tonañ kêtêc Anôtô atom me. ⁴¹ Aêagêc tec daôc jagêdênj, gebe kêtû aêagêcnênj biñ ñagêjô, mago ñac tecenanj gêgôm gênj tenj keso atom." ⁴² Ma kêsôm gebe "O Jesu, taêm ênam aêma êndênj tanj mênjôtu kiñ." ⁴³ Ma Jesu kasôm gédênj enj gebe "Biññanô, aê jasôm êndênj aôm gebe Ocsalô tonec aôm ômoa ôwiñ aê anja Paradis."

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Joaņ 19:28-30)

⁴⁴ Kêdabiņ gebe oc êkô ņaluņ ma gêsunbôm gêjam gamêņ samob auc e gêdêņ ocmata. ⁴⁵ Oc ņawê gēja ma obo baliņ, taņ genkaleņ lôm dabuņ naņ, gêngic kêsêp ņaluņgeņ. ⁴⁶ Ma Jesu gêmôêc kapôêņ gebe "O Tamoc, aê jasakiņ katuc êndêņ lêmam êwac." Kêsôm tonar su ma gêmac êndu. ⁴⁷ Kapitai tau gêlic e awa gêoc Anôtô gebe "Biņņanô, ņac tonec eņ ņac gêdêņgoc." ⁴⁸ Ma lau samob, taņ mênșêkô sebe sêlic gêņ tau naņ, sêlic e têtuc bôndagi ma sêc sêmu sêja. ⁴⁹ Jesunê lau samob to lauo, taņ têdaguc eņ aņga Galilaia sêmêņ naņ, sêkô jaêcgeņ ma sêlic gêņ tonar samob.

Sêkêņ Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Joaņ 19:38-42)

⁵⁰ Judanêņ kasêga teņ gêmoa, nê ņaê Josep, naņ ņac ņajam to ņac gêdêņ. ⁵¹ Eņ gêlôc sa gêdêņ biņ, taņ êsêac sêsôm to sêgôm naņ atom. Eņ aņga Judanêņ malac teņ, ņaê Arimatia. ņac tau gêôn Anôtônê gamêņgeņ gêmoa. ⁵² Eņ gêdêņ Pilata gēja ma keten Jesunê ņawêlêlaņ, ⁵³ jakêkôc su mênșêkôc sa mênșêkôc ņa obo ma ketoc eņ gêc sêd, taņ sêsap kêsêp poc naņ. Tetoc ņawêlêlaņ teņ gêc sê tau su atom tagen. ⁵⁴ Bêc sêmasaņ taunņa ma sabat kêdabiņ.

⁵⁵ Tec lauo, taņ têdaguc Jesu aņga Galilaia sêmêņ naņ, sêwiņ Josep jasêlic sêd to kôm tetoc Jesunê ņawêlêlaņ ênêcņa. ⁵⁶ Go sêmu sêja ma sêmasaņ gêņ ņamalu to ņalêsi gebe sêniņ oso ņawêlêlaņ. Ma gêdêņ sabat tau sêlêwaņ taun kêtôm biņsu ņajatu.

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Joaņ 20:1-10)

24 Gêdêņ woke ņabêc ņamatana gêdêņ bêbêc kanucgeņ naņ lauo sejoņ gêņ ņamalu, taņ sêmasaņ naņ, sa sêja sêd ² e sêlic sêsabi poc su aņga sêawa. ³ Tec sêsô sêja ma têtap Apômtau Jesu nê ņawêlêlaņ sa atom. ⁴ Lauo tonar taêņ gêjam jakêsa-jakêsa sêkô e sêlic ņac luagêc toņakwê ņaeb ņaôma mênșêkô sêwiņ êsêac. ⁵ Êsêac têtêc taun e sêpô dêducgeņ sêkô, go êsêagêc sêsôm gêdêņ lauo gebe "Amboac ondoc asôm mata jali tau aņga ņacmatêņeņ. ⁶ Eņ gêmoa tonec atom, Anôtô gêņu eņ sa su. Taêm ênam biņ, taņ eņ kêsôm gêdêņ amac gêdêņ gêmoa Galilaia naņ ⁷ gebe "Oc sêkêņ ņamalacnê Latu êndêņ lau sec nêņ lemeņ nasênac eņ êpi kakesotau ma ņabêc êtu têtêac, go êndi sa." ⁸ Lauo taêņ gêjam ênê biņ tau tonar, ⁹ tec sêmu aņga sêd sêja ma têdôn biņ samob tonar ņai gêdêņ ņacsenomi 11 to lau ņagêdô samob. ¹⁰ Lauo tau tonec ņai Maria aņga Magdala agêc Joana ma Jakobonê têna Maria to lauo ņagêdô, taņ sêwiņ êsêac naņ, sêsôm biņ tonar gêdêņ aposolo. ¹¹ Mago lau tonar sêņô lauonêņ biņ tonar ņai e amboac sêboaco ma sêkêņ gêwiņ atom. ¹² Tec Petere gêdi ma kêlêti gēja sêd jakêtuc kêniņ kêsêp e gêlic obo

kwalam-kwalam tau gêc ma gêņac lêma kêtû gêņ tonarņa, go gêc gêmu gēja kêtiam.

ņac luagêc sêja Emaus

(Mar 16:12-13)

¹³ Bêc tonarņeņ ma lau tonar nêņ ņac luagêc sêja malac teņ, ņaê Emaus, naņ gêc Jerusalem ņagala, ņasawa kêtôm ockatu ņasawa têtêac, ¹⁴ ma agêc sêjam biņ samob tonar ņai kêtû biņgalôm gêdêņ taun. ¹⁵ Agêc sêsôm biņ tau ma sênac mateņ gêdêņ taun sêmoa e Jesu tau jagêd lasê ma kêsêlêņ gêwiņ êsêagêc, ¹⁶ mago agêc mateņanô kaiņ teņ e sêjala eņ atom. ¹⁷ Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe "Biņ ondoc tec amagêc aņam kêtû biņgalôm gêdêņ taôm amoa intêna nec." Ma êsêagêc sêpô dêducgeņ sêkô. ¹⁸ Go agêcnêņ ņac teņ, ņaê Kleopa, gêjô eņ awa gebe "Aôm ņac jaba tagen tonec, tec gômôa Jerusalem ma kôjala biņ, taņ sêgôm aņga malac gêdêņ ņasawa tecenec naņ atom me." ¹⁹ Go Jesu kêtû kênac êsêagêc gebe "Biņ amboac ondoc." Tec êsêagêc sêjô eņ awa gebe "Biņ tonar kêpi Jesu aņga Nasaret. Eņ propete, taņ kêsôm to gêgôm nê gêņ ņajana, Anôtô to lau samob sêlic. ²⁰ Ma aêacma lau dabuņșêga to kasêga sêkêņ eņ gêdêņ lau-mêtôcwaga sebe sênac eņ êndu e sêjac eņ kêpi kakesotau. ²¹ Mago aêac tec taêņ kêka gebe ņac tau tonar oc ênam Israel sa. Biņ tonar mênșêsa ma galoc ņabêc kêtû têtêac. ²² Go aêacma lauo ņagêdô têtakê aêac gebe bêbêc kanucgeņ sêja sêd ²³ ma têtap ênê ņawêlêlaņ sa atom, tec sêmu sêmêņ ma sêsôm gebe sêlic aņela seoc taun lasê, naņ sêsôm gebe eņ gêmoa mata jali. ²⁴ Tec aêacma lau ņagêdô sêja sêd ma têtap sa kêtôm taņ lauo sêsôm naņgeņ. Mago ņac tau tec sêlic eņ atom."

²⁵ Go Jesu kêsôm gêdêņ êsêagêc gebe "Melocagêc, tonêm ņalêlôm ņadanigeņ e akêņ gêwiņ biņ samob, taņ propete sêsôm naņ atom. ²⁶ ņandan tonar gêjac Kilisi ņawae gebe êoc, go êkôc nê ņawasi sa atom me." ²⁷ Ma eņ gêwa biņ, taņ teto kêpi eņ naņ, sa gêdêņ êsêagêc gêjac m aņga Mose to propete samob nêņ.

²⁸ Ac sêsêlêņ e têtabiņ malac, taņ sebe sêna naņ, ma eņ gêgôm amboac gebe êoc lêlêc êsêagêc êna. ²⁹ Tec agêc sêsôm sepeņ ducgeņ gebe "Ômoa ôwiņ aêagêcmaņ gebe kêtula ma oc jakêsêpgac." Tec eņ kêsô gēja gebe êņgônêwiņ êsêagêc. ³⁰ Gêdêņ taņ sêņgônêwiņ taun sebe sêniņ gêņ naņ, Jesu kêkôc polom mênșgêjam danģe ma kêpô kêkôc jakêkêņ gêdêņ êsêagêc. ³¹ Ma agêc mateņanô ņakêņkêņ kêsâ e sêjala eņ su ma malamê. ³² Gocgo agêc sêsôm gêdêņ taun gebe "Kec, gêdêņ taņ eņ kêsôm biņ gêdêņ aêagêc aņga intêna ma gêwa biņ, taņ teto gêc naņ sa, ma nêņ ņalêlôm kepeņ aêagêc nec atom me."

³³ Ma gacgeņ dêdi sêmu sêja Jerusalem e têtap êsêac 11 to nêņ lau ņagêdô, taņ sêkac taun sa sêņgônêwiņ naņ sa. ³⁴ Ma lau tonar sêsôm gêdêņ êsêagêc gebe "Apômtau gêdi sa biņņanôgoc, tec geoc tau lasê gêdêņ Simon." ³⁵ Go êsêagêc sêjac miņ biņ, taņ kêsâ aņga intêna to sêjala eņ gêdêņ kêpô polom kêkôc naņ, gêdêņ êsêac.

Jesu geoc tau lasê gêdên nê ñacsenjomi

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Joaŋ 20:19-23; Apos 1:6-8)

³⁶ Sêsôm biŋ tonaŋ sêmoa ma Jesu tau kêsa jakêkô êsêac ñaluŋgeŋ ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Biŋ-malô êndên amac." ³⁷ Mago êsêac têtakê ma têtêc tauŋ ñanô seboc sêlic ñalau teŋ. ³⁸ Tec eŋ kêsôm gêdên êsêac gebe "Amboac ondoc tec atakê ma nêma ñalêlôm ulu-ulu kêtû asageŋŋa. ³⁹ Alic lemoc to ockaiŋ acgom, gebe aê tau tec kakô. Mênjamoasac aê alic acgom. Ñalaunê ñamêsôm to ñatêkwa amboac alic aŋga aêŋoc nec gêc atom." ⁴⁰ Kêsôm tonaŋ ma kêtôc lêma to akaiŋ gêdên êsêac. ⁴¹ Êsêac têtac ñajam gêbôc nêŋ ñalêlôm auc ma sêkêŋ gêwiŋ atom, sê taêŋ ñaômagen. Tec eŋ kêsôm gêdên êsêac gebe "Amacnêma gêŋ taniŋŋa teŋ gêc tonec me masi." ⁴² Ma sêkêŋ i sigob ñagêdô teŋ gêdên eŋ. ⁴³ Ma eŋ kêkôc su mêngeŋ êsêac sêlic.

⁴⁴ Ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêŋoc biŋ, taŋ gêŋgôn gawiŋ amac ma kasôm gêdên amac naŋ, tonec gebe Biŋ samob. taŋ teto kêpi aê gêc Mosenê biŋsu to propete ma Pesalem naŋ, samob oc êtu tôŋ."

⁴⁵ Go gêwa biŋ sa gêdên êsêac e nêŋ kauc jakêsêp biŋ, taŋ teto gêc naŋ. ⁴⁶ Ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Biŋ amboac tonec tec teto gêc gebe Kilisi êoc ñandaŋ ma êndên bêc êtu têlêac, go êndi sa aŋga ñacmatênêŋ. ⁴⁷ Ma ênê lau sênam eŋ laŋô nasênam mêtê lau samuc samob gebe sênam tauŋ ôkwi e êsuc êsêac-nêŋ sec ôkwi. Êsêac sênam mêtê sênac m aŋga Jerusalem. ⁴⁸ Biŋ tonaŋ ñai ñasêwa-biŋ-sawaga amac. ⁴⁹ Alicgac me, biŋ tau, taŋ Tamoc gêjac mata naŋ, oc jakêŋ wacêpi amac. Mago aŋgôn malac tonecgeŋ e ñac-clai aŋga lôlôc êkwa amac auc acgom."

Jesu kêpi undambê gêja

(Mar 16:19-20; Apos 1:9-11)

⁵⁰ Go gêwê êsêac sêsa Betania sêja e gêoc lêma sa ma gêjam mec êsêac. ⁵¹ Gêjam mec êsêac gêmôa e gêwi êsêac siŋ ma Anôtô kêkôc eŋ sa kêpi undambê gêja. ⁵² Go êsêac sêpôn aenduc gêdên eŋ ma sêc sêmu sêja Jerusalem kêtiam totêntac ñajam samucgeŋ. ⁵³ Ac sêmoa lôm dabuŋ sêwi siŋ atom, sêlanem Anôtôgeŋ.

JOAN

Nawae Najam kêtôm Joan Keto nec gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Biñ ênêc tenjen to tenjenya en, tañ "kêtu ñamalac mênghêmoa nom gêwiñ aêac". Teto Nawae Najam ñam buku tau gêwa sa gebe Lau tê sêsam-sêsam nê, sêkên êwiñ Jesu gebe Kilisi tau, tañ Anôtô gêjac mata en nañ, Anôtônê Latu tau ma lau, tañ sêkên êwiñ en oc sênghôn mater jali nañ (20:31).

Joan Gêjac m nê Nawae Najam gêwa Jesu sa gebe Anôtônê Biñ Tau ênêc tenjen to tenjenya, tañ ñaê lulu sêk-wa taunjen. En keto gêntalô ñagêdô, tañ sêwaka Jesu sa gebe Kilisi, tañ Anôtô gêjac mata nañ, to Anôtônê Latu en. Go keto gêntalô ñabingalôm, tañ gêwa biñ nañ Anôtô geoc lasê ña gêntalô tau nañ, ñam sa. Buku ñasêbu tonan gêjac ñagêdô sêkên gêwiñ Jesu to tédaguc en ñamin, mago ñagêdô sêli tauñ sa gêdên en ma sêjac jao tauñ e sêkên gêwiñ en atom. Jesu to nê ñacsenomi sêbiñ tauñ tòn ñañênghosu, tec kêtu awê gêdên gêbêc, tañ sêkôc en tòn nañ, ma kêpi biñ, tañ en kêkên puc to gêjac êsêac têtac tòn gêdên tañ ñacjo sêjac en kêpi ka ñanoc kédabiñ nañ. Joan keto biñ tonan gêc môlêlatu 13-17. Go sêkôc Jesu tòn to sêmêtôc ênê biñ ma sêjac en kêpi ka e gêdi sa to jageoc tau lasê gêdên nê ñacsenomi ñamin nañ, teto gêc môkêlatu ñamuña. Joan tec kêwaka biñ tonac sa gêc awêgen gebe Dangôn mater jali ñam kêsêp Kilisigen. Anôtô gêsun moasiñ ñanô gêdên ñamalac sêkôc ñaômagen. Moasiñ tau en galocgen gêjac m ma kêkên lau, tañ sêkên gêwiñ Jesu gebe intêna to biñnanô ma dangon mater jali ñamôkê en nañ nawae (14:6). Go Joanê biñ taujala ten tonac gebe gê dôn gêñ ñanô undambêña kêpi ñamalacnên gêñ kêtôm bêcgenya amboac bu to mo ma ñawê to gejobwaga to nê domba ma wainmôkê to ñañanô.

Nadênañ

1. Biñandan 1:1-18
2. Ñackêsagu Joan ma Jesunê ñacsenomi ñamataña 1:19-51
3. Jesu kêkôc nê sakiñ sa gêjam mêtê lau gêmoa awêgen 2:1-12:50
4. Jesunê bêc ñamuña anga Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nañ 13:1-19:42
5. Apômtau gêdi sa anganacmatênên ma geoc tau lasê 20:1-31
6. Ñatêkku gebe Apômtau geoc tau lasê anga Galilaila gêwiñ 21:1-25

Biñ dangôn mater jaliña

1 Anôtô kêkên undambê to nom atomgen nañ Biñ tau gêmoa. Biñ tau tonan gêmoa jagêwiñ Anôtôgen, ma Biñ tau nañ Anôtô tau. **2** Anôtô kêkên undambê to nom atomgen nañ Biñ tau gêmoa jagêwiñ Anôtôgen. **3** Anôtô kêkên gêñ samob ña enjen. En kêkên gêñ ten ña en masi nec atom. **4** Mater jali ñam gêc Biñ tau ma mater jali tau tonan kêtu ñamalacnên ñawê. **5** Ñawê tau tec mênkêpô ñakesec, mago ñakesec gêjam auc atom. **6** Anôtô kêsakiñ ñamalac ten, nê ñaê Joan. **7** En gêmên gebe êwa Biñ sa, gebe êwa ñawê tau ñam sa, gebe ñamalac samob sênghôn ênê biñ ma sêkên êwiñ. **8** Ñac tau tonan ñawê tau en atom, gêmên gebe êwa ñawê ñam sagen. **9** Ñawê ñanô tau tonac mênkêsêp nom e kêpô ñamalac samob. **10** En gêmoa nom ma Anôtô kêkên nom ña en, mago lau nomña sêjala en atom. **11** En gêmên tau nê gamên, mago nê lau sêkôc en sa atom. **12** Lau tañ sêkôc en sa to sêkên gêwiñ en nañ, tec kêkên ñac lai gêdên êsêac gebe têtû Anôtônê ñapalê. **13** Êsêacnên ñam kêsêp dec to têtac kêkac ma ñac ten kêka lasêña atom. Nên ñam jakêsêp Anôtôgen.

14 Biñ tau kêtu ñamalac mênghêmoa gêwiñ aêac. Ma aêac talic ênê ñawasi, tañ moasiñ to biñnanô gêjam en auc nañ, ma ñawasi tau kêtôm Tama kêkên gêdên Latu tagen. **15** Joan gêwa en ñam sa kêkac awa sagen gebe "Ñac tau, nañ kasôm ênê biñ gebe 'ñac tañ êndanguc aê êmên nañ, gêmun aê gebe en kêtu aênoc ñamata."

16 Aêac samob takôc moasiñ to moasiñ anga gêñ, tañ gêjam en auc samucgen nangoc. **17** Anôtô kêkên biñsu gêdên Mose kêsôm lasê, ma moasiñ to biñnanô kêsa anga Jesu Kilisi nê. **18** Ñamalac ten gêlic Anôtô atomanô, Anôtônê Latu tagen, tañ gêngôn Tama labum nañ, gêwa en ñam sa.

Ñackêsagu Joan gêjam mêtê

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Juda sêsakiñ lau dabunwaga to Lewinê wakuc anga Jerusalem dêdên Joan sêja gebe têtû kênac en gebe "Aôm asa." Ma Joan gêwa biñ amboac tonac sa **20** ma kêsôm lasê to gêsar biñ ten auc atom, kêsôm lasêgen gebe "Aê Kilisi tau atom." **21** Tec êsêac têtû kênac en gebe "Amboac ondoc, aôm Elia me." Ma en kêsôm gebe "Aê en atom." Tec têtû kênac en gebe "Aôm oc propete tau me." Tec en gêjô êsêac awen gebe "Masi." **22** Go têtû kênac en gebe "Aôm asa. Ôsôm acgom

gebe awa biñ sa êndên lau, tañ sêsakiñ aêac nañ. Aôm taôm ôwa taôm sa acgom." 23 Tec enj kêsôm gebe

"Aê ñac teñ awa, tañ gêmôêc gêmôa gamên sawa gebe 'Amansañ Apômtaunê intêna' amboac propete Jesaia kêsôm."

24 Go lau, tañ Parisai sêsakiñ êsêac nañ, 25 têtû kênac enj gebe "Aôm Kilisi tau atom ma aôm Elia atom, ma aôm propete tau atom, mago amboac ondoc tec kôsagu lau." 26 Tec Joaņ gêjô êsêac awen gebe "Aê tec kasagu lau ña bugeñ, ma ñac tau, nañ amac ajala enj atom nañ, tec wackêkô amac ñaluñgeñ. 27 Enj kêdaguc aê gêmên, ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôn atom." 28 Biñ tonañ kêsâ Betania, nañ gêc Jor-dan ñamakeñ ôñêña, gamên tañ Joaņ kêsagu lau gêmôa nañ.

Anôtônê domba

29 Nagelen Joaņ gêlic Jesu gêdên enj gêmên ma kêsôm gebe "Kec, nê Anôtônê domba, tañ kêsip ña-malacnên sec su nañ, tau tônê. 30 Nac tau, tañ ñawa enj sa gebe 'Ñac teñ êndañguc aê êmên, nañ gêmun aê gebe enj kêtû aênoc ñamata.' 31 Aê tec kajala enj kwananğen atom, mago Anôtô gebe lau Israel sêlic enj, tec aê mênkasagu lau ña bugeñ." 32 Joaņ gêwa biñ ñagêdô sa gebe "Aê galic Njalau kêsêp anğa undambê amboac balôsi mênğêmôa gêmên enj. 33 Aê tauc tec kajala enj kwananğen atom. Mago ñac, tañ kêsakiñ aê gamên gebe jansañgu lau ña bu nañ, kêsôm gêdên aê gebe 'Aôm oc ôlic Njalau êsêp mênğêmôa êwiñ ñac teñ. Ma ñac tau tonañ oc ênsañgu lau ña Njalau Dabuñ.' 34 Biñ tonañ aê galic, tec gawa sa gebe Anôtônê Latu enj."

Jesunê ñacsenğomi ñamataña

35 Nagelen ma Joaņ to nê ñacsenğomi luagêc sêmu jasêkô kêtiam 36 e Joaņ mataanô gêlic Jesu kêsêlên gêmên ma kêsôm gebe "Kec, nê Anôtônê domba." 37 Nacsenğomagêc tau sênğ enj kêsôm biñ tonañ, tec têtadaguc Jesu sêja. 38 Jesu kêsâ tau ôkwi e gêlic êsêagêc têtadaguc enj ma kêtû kênac êsêagêc gebe "Am-agêc asôm asagen." Ma êsêagêc sêjô enj awa gebe "Ra-bi" (tanam ôkwi gebe Mêtêmôkê), "aôm gôêc ondoc." 39 Ma enj kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Amên, mênğalic." Tec êsêagêc sêja sêlic gamên, tañ enj gêc nañ, ma gêdên bêc tonañ agêc sêmôa sêmwiñ enj. Ma biñ tonañ gêdên oc geben kwalamgeñ.

40 Naclagêc tañ sênğ Joaņ kêsôm biñ tau e agêc têtadaguc Jesu sêja nañ, nêñ ñac teñ tec Simon Petere lasi Andrea. 41 Nac tau kêtap têwa Simon sa kêtû ñamata ma kêsôm gêdên enj gebe "Aêagêc atap Mesia tau sa" (tanam ôkwi gebe Kilisi). 42 Go gêmê têwa gêdên Jesu gêja. Jesu mata gê enj ma kêsôm gebe "Aôm Joaņ latu Simon, tasam aôm gebe Kêpa acgom" (tanam ôkwi gebe Petere).

Jesu kêkalem Pilip agêc Natanael

43 Nagelen Jesu gebe êna Galilaia e gêdac Pilip ma kêsôm gêdên enj gebe "Ôndañguc aê." 44 Ma Pilip tau anğa Andrea agêc Petere nêñ malac Betsaida. 45 Pilip gêdac Natanael ma kêsôm gêdên enj gebe "Ñac tañ Mose keto biñ kêpi enj gêc biñsu to propete teto nañ, aêac atap enj sênac. Enj Josep latu Jesu anğa Nasaret." 46 Ma Natanael kêsôm gêdên enj gebe "Gên ñajam teñ oc mênğesa Nasaret me." Tec Pilip kêsôm gêdên enj gebe "Ômôên ôlic." 47 Jesu gêlic Nata nael gêdên enj gêja ma kêsôm kêpi enj gebe "Kec, Israel ñanô enj, biñ-dansañ teñ gêc ênê ñalêlôm atom." 48 Natanael kêtû kênac enj gebe "Gôlic aê anğa ondoc." Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Pilip gêmôêc aôm atomgeñ, ma aê galic aôm kôkô jambô ñalabu." 49 Ma Natanael gêjô enj awa gebe "Mêtêmôkê, Anôtônê Latu aôm, Israelnên kiñ aômğoc." 50 Go Jesu gêjô enj awa gebe "Aê kasôm gêdên aôm gebe Galic aôm kôkô jambô ñalabu, tec kôkên gêmwiñ aê nec me. Aôm oc ôlic ñanô ñagêdô êlêlêc gên tonañ su." 51 Ma kêsôm gêdên enj gebe "Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndên amac gebe Amac oc alic undambê êña ma Anôtônê anğela sêpi sêsêp dêndên ñamalacnê Latu." 1 sêjam ñaê Petere ôkwi kesep tauñ awen gebe Kêpa. I

Senj awê to ñac ñamoasiñ anğa Kana

2 Nabêc kêtû têtêac, go sêsi awê anğa Kana Galilaiaña ma Jesu têna gêmôa gêmwiñ. 2 Ma sêkên jaen gêdên Jesu to nê ñacsenğomi gêja amboac tonañ gebe sênwiñ moasiñ sêmwiñ. 3 Wain kêpa, tec Jesu têna kêsôm gêdên enj gebe "Êsêacnên wain masi." 4 Ma Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Awê, aêagêcnên asagen ñagêdô gadên tauñ. Njoc noc mênğkêsâ atom tagen." 5 Go têna kêsôm gêdên sakiñwaga gebe "Enj embe êsôm biñ teñ êndên amac, nañ anğôm." 6 Lau tau nêñ kupoc buña 6 kêkô kêtôm Judanên biñ sêk-wasiñ tauñ têtû selecña. Ku tau tagen ñalêlôm kêtôm sêsêwa bu bakep luagêc me têtêac êsêpña. 7 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Asuñ bu êsêp ku tonañ e mênğêc." Tec êsêac sêsun bu kêsêp e mênğêc poap tagen. 8 Go kêsôm gêdên êsêac gebe "Galoc akati ma akôc andên Nac-kêsâ-gênwaga ana." Tec êsêac sêkôc sêja. 9 Nac-kêsâ-gênwaga kêsâ e gêlic bu kêtû wain ma gêjam kauc ñam. Tagen sakiñwaga, tañ sêsun bu tau nañ, tec sêjalagac. Go gêmôêc ñac-gêjam-awêwaga 10 mênğkêsôm gêdên enj gebe "Lau samob sêkên wain ñajam lau sênôm gêmun e kêtôm, go sêkên wain ñaôma kêdaguc. Ma aôm kôgamiñ wain ñajam e galoc, go kôkên."

11 Jesu gêjac m nê gênğalô kêpi gên tonañ anğa Kana Galilaiaña ma geoc nê ñawasi lasê, ma nê ñacsenğomi sêkên gêmwiñ enj.

12 Gêgôm gên tonañ su, go agêc têna ma lasii to nê ñacsenğomi sêsêp Kapanaum sêja jasêmôa tonañ bec ñagêdô.

I Nae Kepa to ñae Petere ñam tagen gebe poc. Lau Juda

Jesu kêjanda têtulu-gênwaga anğa lôm dabuņ

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Judanêņ Pasa kêdabiņ, tec Jesu kêpi Jerusalem gê-ja. ¹⁴ Anğa lôm dabuņ eņ kêtap sa gebe lau sejoņ bulimakao to domba ma balôsi gebe lau sênam ôli, ma sêjô-monewaga sêngôņ sêwiņ. ¹⁵ Tec gêjam lêpoa kêtutu bôcômbiņ ma kêjanda êsêac samob to nêņ domba ma bulimakao anğa lôm dabuņ sêsa awê sêja. Go kêsêwa sêjô-monewaga nêņ mone siņ ma kêtij tebo piņpoņ. ¹⁶ Ma kêsôm gêdêņ lau-têtulu-balôsiwaga gebe "Akôc gêņ tau sa êsa awê êna. Anğôm Tamocnê andu Êtu andu sênam ôli gêņņa atom." ¹⁷ Ma nê ñacsenjomi taêņ gêjam biņ, taņ teto gêc naņ gebe "Gaim tauc su katu nêmanduņa."

¹⁸ Tec Juda têtutu kênac eņ gebe "Aôm gôgôm gêņ amboac tonaņ, naņ ôwa taôm sa ña gêņtalô ondoc êndêņ aêac." ¹⁹ Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Embe anseņ lôm dabuņ tonec su ma oc jakwê sa êtôm bêc têlêac êtiam." ²⁰ Tec Juda sêsôm gebe "Lôm dabuņ tecenec sêkwê sêmoa e jala 46 gêjaņa, ma aôm tonaņ gobe ôkwê sa êtôm bêc têlêac me." ²¹ Jesu kêsôm biņ lôm dabuņņa tonaņ kêpi tau ôli. ²² Gêdêņ taņ Anôtô gêņu Jesu sa anğa ñacmatênêņ naņ, nê ñacsenjomi taêņ gêjam ênê biņ tau tonaņ ma sêkêņ gêwiņ biņ, taņ teto gêc to biņ Jesu kêsôm naņ.

Jesu kêjala lau samob

²³ Jesu gêmoa Jerusalem gêdêņ omsêga Pasa ma gêgôm gêņtalô lau taêsam sêlic, tec sêkêņ gêwiņ ênê ñaê. ²⁴ Mago Jesu kêkêņ tau paņ-paņ gêdêņ êsêac atom, gebe kêjala êsêac samob, ²⁵ ma kêpô lêna lau sêwa ñamalac teņ ñam sa êndêņ eņņa atom, gebe eņ tau kêjala biņ, taņ gêc ñamalacnêņ ñalêlôm naņ.

Jesu agec Nikodeme

3 Parisainêņ ñac teņ gêmoa, nê ñaê Nikodeme. Eņ Judanêņ kasêga teņ. ² ñac tonaņ gêdêņ gêbêc gêdêņ Jesu gêja ma kêsôm gêdêņ eņ gebe "Mêtêmôkê, aêac alic aôm mêtêmôkê anğa Anôtônê tec gômôêņ, gebe gêņtalô taņ aôm gôgôm naņ, ñamalac teņ oc êņgôm êtôm atom, Anôtô êwiņ eņ acgom." ³ Ma Jesu gêjô eņ awa gebe "Biņņa, aê jasôm tobiņņaogenj êndêņ aôm gebe ñamalac teņ embe êtu wakuc atom, oc êtôm gebe êlic Anôtônê gamêņ atom." ⁴ Go Nikodeme kêsôm gêdêņ eņ gebe "Ñamalacanô êtôm gebe êtu wakuc êtiam amboac ondocgeņ. Oc êtôm gebe êsêp têna têtacclêlôm êtu dim luagêc ma êkôc eņ êtiam me." ⁵ Tec Jesu gêjô eņ awa gebe "Biņņa, aê jasôm tobiņņaogenj êndêņ aôm gebe Bu to ñalau embe êkôc ñamalac êtu wakuc atom, oc êsô Anôtônê gamêņ êna atom. ⁶ Gêņ taņ ôli kêkôc naņ ôli, ma gêņ taņ ñalau kêkôc naņ ñalau. ⁷ Ôñac lêmam atom gebe kasôm gêdêņ aôm gebe 'Amac atu wakuc êtiam.' ⁸ Mu kêsêlêņ amboac kêsêlêņ. Aôm gôņô ñakicsêa, mago mu-m to mutêpôđe naņ gôjam kauc. Lau taņ ñalau kêkôc êsêac naņ, nêņ biņ am-

boac tonaņ." ⁹ Ma Nikodeme gêjô eņ awa gebe "Biņ tonaņ êtu anô amboac ondoc." ¹⁰ Jesu gêjô eņ awa gebe "Israelnêņ mêtêmôkê aôm, mago gôjam kauc biņ tonec me. ¹¹ Biņņa, aê jasôm tobiņņaogenj êndêņ aôm gebe Gêņ taņ aêac ajala naņ, tec asôm lasê, ma gêņ taņ aêac alic naņ, tec awa sa. Mago amac akôc aêacma biņ, taņ awa sa naņ, sa atom. ¹² Aê kasôm biņ nomņa gêdêņ amac, mago akêņ gêwiņ atom. Ma embe jasôm biņ undambêņa êndêņ amac, oc akêņ êwiņ amboac ondoc. ¹³ ñamalac teņ kêpi undambê gêja atom, ñac tagenj, taņ kêsêp anğa undambê gêmêņ naņgeņ. Eņ ñamalacnê Latu tau. ¹⁴ Mose gêjac moac ñakatu sa anğa gamêņ sawa ma oc sênac ñamalacnê Latu sa êtôm tônê, ¹⁵ gebe ñamalac samob, taņ sêkêņ gêwiņ eņ naņ, sêngôņ materj jali teņgeņ."

¹⁶ Gebe Anôtô têtac gêwiņ ñamalac kaiņ teņ, tec kêkêņ nê Latu tagenj gêmêņ gebe samob, taņ sêkêņ gêwiņ eņ naņ, sênaņa atom, sêngôņ materj jali teņgeņ. ¹⁷ Gebe Anôtô kêsakiņ Latu tagenj gêmêņ nom, gebe êmêtôc ñamalac atom, gêmêņ gebe ênam ñamalac kêsi.

¹⁸ Lau taņ sêkêņ gêwiņ eņ naņ, oc êmêtôc êsêac atom. Ma lau taņ sêkêņ gêwiņ eņ atom naņ, têtap mêtôc sagac, gebe sêkêņ gêwiņ Anôtônê Latu tagenj nê ñaê atom. ¹⁹ Mêtôc tau ñam amboac tonec gebe ñawê gêmêņ nom, mago ñamalac têtac gêwiņ ñakesec kêlêlêc ñawê su, gebe sêgôm nêņ secgeņ. ²⁰ Lau samob, taņ sêgôm sec naņ, têtac gedec ñawê ma oc nasêđ lasê ñawê tau atom, gebe ñawê oc êmbu êsêacnêņ kolenj. ²¹ Ma lau taņ sêgôm biņņa, ñanô kêsa naņ, tec oc nasêđ lasê ñawê gebe êpô nêņ kolenj e ênêc awê, gebe sêgôm toAnôtôgeņ.

Jesu agec ñackêsagu Joan

²² Biņ tonaņ su, go Jesu to nê ñacsenjomi sêja gamêņ Judaiaņa. Eņ gêmoa gêwiņ êsêac gêmoa tonaņ ma kêsagu lau. ²³ Ma Joan kêsagu lau gêmoa Aion, taņ gêc Salim ñagala naņ amboac tonaņ gebe bu taêsam kêpoac tônê, tec lau sêja jakêsagu êsêac, ²⁴ gebe gêdêņ tonaņ sêkêņ Joan gêņgôņ kapoacwalô atomgeņ.

²⁵ Joanê ñacsenjomi to ñac Judaņa teņ ac sêpa tauņ kêtutu biņ sêkwasiņ tauņ têtutu selecņa. ²⁶ Go êsêac dêdêņ Joan sêja ma sêsôm gêdêņ eņ gebe "Mêtêmôkê, ôlic acgom, ñac naņ agec amoa Jordan ñamakenj ônêņa awiņ taôm ma gôwa eņ ñam sa naņ, tec tau kêsagu lau ma samob dêdêņ eņ sêja." ²⁷ Tec Joan gêjô êsêac awenj gebe "Ñamalac teņ tau êkôc gêņ teņ êtôm atom, Anôtô êkêņ êndêņ eņ acgom. ²⁸ Taôm aņđgac gebe kasôm gebe 'Aê Kilisi atom, mago Anôtô kêsakiņ aê gamuņ eņ.' ²⁹ ñac taņ sêsi awê gêjac eņ ñawae naņ, kêtutu ñac-ênam-awêwaga. Mago ñac-ênamawêwaga nê ñac, taņ jakêkô ma gêņđ eņ naņ, kêtutu samuc ñac-ênam-awêwaga nê awa. Ma galoc aê amboac tonaņ têtac ñajam kêlêlêc samucgeņ. ³⁰ Eņ êtôp ma aê jamêliņ."

³¹ En tañ anğa lólôc nañ, kélêlêc samob su. En tañ nê nam gêc nom nañ, kêtú gên nomña ma kêsôm biñ nomña. Ma en tañ anğa undambê nañ, kélêlêc samob su ³² Biñ tañ en gêlic to gênô nañ, tec gêwa sa, mago lau teñ sêkôc ênê biñ sa atom. ³³ Ma lau tañ sêkôc biñ tonañ sa nañ, sêlôc kêtú tòn gebe Anôtô en Nac biññanôña. ³⁴ Nac tañ Anôtô kêsakiñ en nañ, kêsôm Anôtônê biñ, gebe Anôtô kêkên Nalau gêdên en kêtôm dôñgen atom, en kêsêwageñ. ³⁵ Tama têtac gêwiñ Latu, tec kêkên gên samob kêsêp en lêma. ³⁶ En tañ kêkên gêwiñ Latu nañ, êñgôn mata jali tengeñ. Ma en tañ tañapêc gêdên Latunê biñ nañ, êlic gamên êñgôn mata jaliña atom, gebe Anôtô têtac ñandan giñ en tònğac.

Jesu agêc awê Samariaña

4 Jesu kejala gebe Parisai sênô en gêjam lau taêsam ôkwi têtú ñacsenomi to kêsagu lau kélêlêc Joañ ñawae, ² Jesu tau kêsagu lau atom, ênê ñacsenomigen sêgôm, ³ tec gêwi Judaia siñ ma gêmu gêja Galilaila kêtiam. ⁴ Gamên tonañ ñaintêna tagen kêsá Samariañagen gêja. ⁵ Tec en kêsêlên e gêô lasê malac Samariaña teñ ñaê Sukar gêc kôm, tañ Jakob kêkên gêdên latu Josep nañ ñagala. ⁶ Ma Jakobnê bu-mata kêpoac tonañ. Jesu kêsêlên e têtwa gêbac tec gêñgôn bumata tau, ma oc amboac kêkô ñalungeñ. ⁷ Go awê teñ anğa Samaria kêsá gêmên gebe êtê bu. Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ôkên bu mênjanôm." ⁸ Gêdên tonañ Jesunê ñacsenomi sêsa malac sêja sebe sênám ôli mo. ⁹ Ma awê Samariaña tonañ kêsôm gêdên en gebe "Aôm Juda ma aê awê Samariaña, mago amboac ondoc tec koten gebe jakên bu aôm ônom nec." (Gebe Juda to lau Samaria nêñ biñ gelom tau atom.) ¹⁰ Go Jesu gêjô en awa gebe "Aôm embe ôjala gên, tañ Anôtô kêkên nañ, to ñac tañ kêsôm gêdên aôm gebe Ôkên bu mênjanôm nañ, go aômgen oter en gebe êkên bu mata jaliña êndên aôm." ¹¹ Ma awê kêsôm gêdên en gebe "Apômtau, aômnêm laclu masi ma bu nec gacgen kêsêp gêja su, ma aôm oc ôkôc bu mata jaliña tau anğa ondoc. ¹² Aêac tamenj Jakob kêkên bumata tonec gêdên aêac. Êsêac to latui ma nê bôc sênôm bu tau. Aôm kólêlêc en su me." ¹³ Go Jesu gêjô en awa gebe "Lau samob, nañ sênôm bu tonec, oc êjô êsêac êtiam. ¹⁴ Mago teñ embe ênom bu, tañ aê oc jakên êndên en nañ, oc bu êjô en êtiam atom, êoc en tòn ender tòngeñ. Gebe bu, tañ aê jakên êndên en nañ, êtu bumata êpulu anğa ênê ñalêlôm ma êkên en êñgôn mata jali tengeñ." ¹⁵ Tec awê tau kêsôm gêdên Jesu gebe "Apômtau, ôkên bu tonañ êndên aê acgomman, gebe bu êjô aê êtiam atom ma jamên tonec êtu jatê buña êtiam atom." ¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ôna ômôêc nêm akweñ, agêc amu amên tonec." ¹⁷ Tec awê gêjô en awa gebe "Aênoc akweñ masi." Go Jesu kêsôm gêdên en gebe "Kôsôm jagêdên gebe nêm akweñ masi. ¹⁸ Aôm gôjam ñac lemen teñ su, ma ñac, tañ galoc gôjam gômoa nañ, nêm akweñ en atom. Tec kôsôm jagêdên."

¹⁹ Ma awê kêsôm gêdên en gebe "Apômtau, aê galic aôm propete teñ. ²⁰ Aêac tamenj teter meç anğa lôc tônê, ma amac tec asôm gebe aten meç ñamala gêc Jerusalem." ²¹ Go Jesu kêsôm gebe "Awê, ôkên êwiñ aê gebe noc teñ oc mênêsa, nañ aten meç êndên Tamoc anğa lôc tônê to Jerusalem atom. ²² Amac tonañ aten meç gêdên ñac, tañ ajala en sapu nañ, ma aêac tec aten gêdên ñac, tañ ajala en nañ, gebe Anôtô ênam ñamalac kêsá ñamoasiñ êsa anğa Judanên. ²³ Mago noc oc mênêsa, ma noc tau kêdabiñ su, ma êsêac, tañ teter meç ñanô nañ, oc teter êndên Tamoc tonalau ma tobiññanôgeñ. Tamoc tec gesom lau, nañ teter meç amboac tonañ êndên en. ²⁴ Anôtô en Nalau, ma êsêac, tañ teter meç êndên en nañ, teter tonalau ma tobiññanôgên." ²⁵ Ma awê kêsôm gêdên en gebe "Aê kajala gebe Mesia, tañ sêsam en sebe Kilisi nañ, oc êmên. Êndên noc êmênña, oc êwa biñ samob ñam sa êndên aêac." ²⁶ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ñac tau aê, tec kasôm biñ gêdên aôm."

²⁷ Gêdên tonañ ênê ñacsenomi sêô lasê e têtakê, gebe gêjam biñgalôm gêwiñ awê teñ. Mago nêñ teñ kêsôm gebe "Aôm gobe amboac ondoc," me "Aôm kôsôm asagen gêdên en," nec atom. ²⁸ Awê tau gedec nê ku kêkô ma gêja malac jakêsôm gêdên lau gebe ²⁹ "Amên alic ñac teñ, tê kêsôm ñoc gên, tañ gagôm nañ, samob lasê nê. Oc moae Kilisi tau me." ³⁰ Tec êsêac sêsa anğa malac dêdên en sêja.

³¹ Gêdên ñasawa tonanğen ênê ñacsenomi jateter en gebe "Mêtêmôkê, ôniñ gên." ³² Tec en kêsôm gêdên êsêac gebe "Aênoc mo teñ tec gêc, amac ajala atom." ³³ Ma ênê ñacsenomi sêsôm gêdên tauñ gebe "Ñac teñ kêkên gên taniñña gêdên en me." ³⁴ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Aênoc mo tonec gebe janğôm ñac, tañ kêsakiñ aê gamên nañ, nê biñ êtu tòn to janac dabiñ ênê kolen. ³⁵ Amac asôm gebe 'Ajôn aclê ênaña acgom, go tajiñ kôm ñanô sa,' asôm me masi. Ma aê tec jasôm êndên amac gebe Aôm mate-manô ña alic gên kômña gebe mo tau ñakwac kêtú sôlôcgac. ³⁶ Nac-kejoñ-sawaga kêkôc nê ñaôli tec gêmoa ma gêjac ñanô sêñgôn mater jali tengeñña sa, e ñackêsêgênwaga agêc ñac-kejoñ-sawaga lulugen têtac ñajam. ³⁷ Biñ tonec biññanô gebe ñac teñ kêsê ma ñac teñ kejoñ ñanô sa. ³⁸ Aê kasakiñ amac gebe akôc kôm, tañ ajam atom nañ, ñanô sa. Lau teñ gêjam ñakôm su, ma amac akôc êsêac lemenğêdô su."

³⁹ Lau Samaria taêsam anğa malac tonañ sêkên gêwiñ en kêtú biñ, tañ awê kêsôm lasê gêdên êsêac nañña gebe "En kêsôm aênoc gên, tañ gagôm nañ, samob gêdên aê." ⁴⁰ Amboac tonañ lau Samaria dêdên en sêja ma teter en gebe êmoa êwiñ êsêac. Tec en gêmoa gamên tonañ kêtôm bêc luagêc. ⁴¹ Lau taêsam kélêlêc sêkên gêwiñ en kêtú en tau nê biñña, ⁴² ma sêsôm gêdên awê tau gebe "Aêac akên gêwiñ kêtú aômnêm biññagen atom, gebe aêac tauñ anô to ajalagac gebe ñac tecenec kêtú ñamalac samob nêñ kêsawaga biññanô."

Jesu gêgôm kiñnê ñacnê latu ôli ñajam kêsa

⁴³ Bêc luagêc tonan gêjaña, go Jesu gêdi anğa tonan gêja Galilaia. ⁴⁴ En tau tec kêsôm lasê gebe "Propete ten oc tetoc en sa anğa tau nê malac atom." ⁴⁵ Gêdên tan jagêd lasê Galilaia nan, lau Galilaiana sêkoc en sa kêtû sêlic gên samob, tan gêgôm gêdên om gêmoa Jerusalem nan, gebe tauñ sêlic om tonan sêwiñ. ⁴⁶ Amboac tonan gêmu gêja Kana Galilaiana, tan gêjam bu ôkwi kêtû wain nan.

Kiñnê ñac ten gêmoa Kapanaum, nan latu gêmac gêc. ⁴⁷ Ñac tau gênô Jesu anğa Judaia gêmên Galilaia ñawae ma gêdên en jaketen en gebe êsêp êwiñ en naênngôm ênê latu ôli ñajam êsa, gebe en awa kêtû dambê. ⁴⁸ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe "Amac embe alic gênthalô to gêñsêga atom, oc akên êwiñ atom." ⁴⁹ Tec kiñnê ñac kêsôm gêdên en gebe "Apômtau, ôsêp ôwiñ aê ñagaô, gebe ñoc ñapalê oc êmac êndu." ⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ôna, latôm oc êmoa mata jali." Ñac tau kêkên gêwiñ biñ, tan Jesu kêsôm gêdên en nan, ma gêja. ⁵¹ Kêsêlên gêmu kêsêp gêmoa ma nê sakiñwaga sêpuc en tontôn sêja e sêsôm gêdên en gebe "Latôm gêmoa mata jali." ⁵² En kêtû kênac ockatu ñasawa, tan ñac tau ôli kêpôlac tau su nan, gebe êsêac e sêsôm gêdên en gebe "Gêdên nôgen katuñ gêmu kêsa ma ôli ñandan gawi en siñ." ⁵³ Ma tama kêjala gebe oc kêtôm tonan, tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Latôm oc êmoa mata jali." Amboac tonan êsêac to nê gôlôac samob sêkên gêwiñ Jesu. ⁵⁴ Gênthalô tonan Jesu gêgôm kêtû luagêc gêdên tan gêmu anğa Judaia gêja Galilaia nan.

Ñac gêmac anğa bugêjacton ôli ñajam kêsa

5 Tonê su ma Judanên om ten kêdabiñ, tec Jesu kêpi Jerusalem gêja. ² Ma bugêjacton ten kêpoac Jerusalem kêsi sacgêdô dombaña, sêsam ña Ebolai awen gebe Betsada, ma andu sêlêb lemen ten kêkô tonan. ³ Lau togêmac taêsam sêc tonan, matenpec to magiñ kêsû ma ñatêkwa kêtû golon. [Êsêac sêdên gebe bu tau ñakoton-koton êsa ⁴ gebe Apômtaunê anela ten kêsêp bu ñaton tau jakêjali bu tonan kêsêp ñasawa elêmmê. Bu tonan embe ñakotonkoton êsa ma ñac ten embe êsêp êtu ñamata, nan oc ôli ñajam êsa, gebe bu tonan kepen gêmac su paliñ-paliñen.] ⁵ Ñac ten gêc tonan, nan gêmac gêc e ñajala kêtôm 38. ⁶ Jesu gêlic ñac tau gec ma kêjala gebe gêmac tonan gêjam en tøn kêtôm têm taêsam su, tec kêtû kênac en gebe "Gobe ôlim ñajam êsa me masi." ⁷ Ma ñac gêmac tau gêjô en awa gebe "Apômtau, bu tonan embe ñakoton-koton êsa, nan ñoc ñac ten gebe êkên aê jasêp bu ñaton tau jana nan, gêmoa atom. Tauc gabe jana, tec ñawapac ma lau sêmuñ aê ñapan." ⁸ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ôndi sa, oc nêmmê sa ma ôsêlên," ⁹ e gacgen ñac tau ôli ñajam kêsa, gêdên nêmmê sa ma kêsêlên.

Ma gên tonan gêdên sabat. ¹⁰ Tec Juda sêsôm gêdên ñac, tan ôli ñajam kêsa nan gebe "Sabat tec gêc, am-

boac tonan kêtôm atom gebe oc mê." ¹¹ Ma en gêjô êsêac awen gebe "Ñac nan gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nan, kêsôm gêdên aê gebe 'Oc nêmmê sa ma ôsêlên.'" ¹² Ma êsêac têtû kênac en gebe "Ñac asa têtê kêsôm gêdên aôm gebe 'Oc nêmmê sa ma ôsêlên.'" ¹³ Mago ñac tan ôli ñajam kêsa nan, gêjam kauc, gebe lau taêsam sêkac sa sêmoa ma Jesu kêtaiñ tau su anğa êsêacnên.

¹⁴ Tonê su ma Jesu kêtap en sa gêmoa lôm dabun ma kêsôm gêdên en gebe "Ôlic acgom, ôlim ñajam kêsagac. Amboac tonan ôngôm sec êtiam atom, gebe gen ten etap aôm sa êlêlêc gêmuñña su atom." ¹⁵ Go ñac tau jakêsôm gêdên Juda gebe "Ñac tan gêgôm aê ôlic ñajam kêsa nan Jesu." ¹⁶ Amboac tonan Juda sen oliñ Jesu gebe gêgôm gên amboac tonan gêdên sabat. ¹⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Tamoc gêjam kôm e mênngêdên galoc, ma aê gajam kôm amboac tonan." ¹⁸ Kêtû tonan Juda dêdib en ñanogen sebe sênac en êndu kêtû gêgôm sabat popocñagen atom, kêtû biñ, tan en kêsam Anôtô tau gebe Tama ma gêgôm tau kêtôm Anôtô nan, gebe gêwiñ.

Jesunê ñaclai ñam

¹⁹ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe "Biñnanô, aê jasôm tobiñnanôgen êndên amac gebe Latu kêtôm gebe tau êngôm gên ten atom. Gên tan en êlic Tama gêgôm nan, go êngôm êtôm tonan, gebe gên, tan Tama gêgôm nan, Latu gêgôm amboac tonan. ²⁰ Tama têtac gêwiñ Latu ma kêtôc gên samob, tan en tau gêgôm nan, gêdên en ma oc êtôc kôm êlêlêc tonan su êndên en e amac oc êñac lememe. ²¹ Tama gênñ ñacmatê maten jali kêsa. Ma Latu tau êñu êsêac, tan taê ênam nan, maten jali êsa amboac tonan. ²² Tama tau oc êmêtôc ñac ten atom. En gêwi mêtôc siñ samucgen gêdên Latu, ²³ gebe ñamalac samob tetoc Latu sa êtôm tetoc Tama sa. Ten embe etoc Latu sa atom, nan oc etoc Tama, tan kêsakiñ en gêmên nan, sa atom amboac tonan.

²⁴ "Biñnanô, aê jasôm tobiñnanôgen êndên amac gebe Ñac tan gênô ñoc biñ ma kêkên gawiñ ñac, tan kêsakiñ aê nan, en gêngôn mata jali tenjen. Ma en oc êo lasê mêtôc atom, en anğa gêmac êndu tau jagelom gêngôn mata jali. ²⁵ Biñnanô, aê jasôm tobiñnanôgen êndên amac gebe Noc ten oc mênêsa, ma noc tau kêdabiñ su gebe ñacmatê sênô Anôtônê Latu awa, ma êsêac, tan sênô nan, oc sêngôn maten jali. ²⁶ Tama mata jali ñam gêc en tauña ma kêkên Latu mata jali ñam gêc en tauña amboac tonan. ²⁷ Ma kêkên ñaclai gêdên en gebe êmêtôc ñamalac gebe en Ñamalacnê Latu. ²⁸ Anac lememe atom, gebe noc oc mênêsa ma samob, tan sêc sêo nan, oc sênô en awa ²⁹ ma mênêsêsa. Lau tan sêgôm gen ñajam nan, sênđi sa sêngôn maten jali. Ma êsêac, tan sêgôm sec nan, sênđi sa gebe têtap mêtôc sa.

Lau sêwa Jesunê nham sa

³⁰ "Aê katôm gebe tauc janngôm gên ten atom. Aê jamêtôc êtôm ganjô. Tec nroc mêtôc tau jagêdên gebe gagôm tauc nroc binj atom, gagôm nrac, tanj kêsakinj aê nanjerj nê binj.

³¹ "Aê embe jawa tauc nham sa, oc jawa sa êtôm atom. ³² Nrac tenj gêwa aê nham sa tec gêmoa, ma aê kajala binj, tanj gêwa sa kêpi aê nanj, gebe binjanô. ³³ Amac tonanj asakinj lau dêdên Joanj sêja, ma enj gêwa binjanô nham sa, ³⁴ mago binj, tanj nhamalac sêwa sa nanj, aê nec kakôc sa atom, tagenj kasôm binj tau gebe ênam amac kêsî. ³⁵ Joanj kêtû ja, nanj gelom nrawê kêpô gamênj nanj, ma amac abe atu samuc ênê nrawê têlagenj. ³⁶ Nroc binj gêwa aê nham sanja kêlêlêc Joanjê su, gebe kôm tanj tamoc kêkênj aê gebe janac dabinj nanj, tec gajam. Ma kôm tau gêwa aênroc nham sa gebe Tamoc kêsakinj aê. ³⁷ Ma Tamoc, tanj kêsakinj aê nanj, gêwa aênroc nham sa. Amac anjô ênê awa atom e alic enj lanjô atom. ³⁸ Ma ênê binj gêc amacnêm njalêlôm atom, gebe akênj gêwinj nrac, tanj kêsakinj aê nanj atom. ³⁹ Mêtê tanj teto gêc nanj, amac apuc atu dôbgerj amoa, abe anjônj matem jali tenjerj nham jakêsêp binj tonanj, ma binj tonanj naj gêwa aê nham sagoc. ⁴⁰ Mago amac abe andênj aê amênj akôc matem jali nham atom.

⁴¹ "Aê jakôc waec anja nhamalacnênj atom. ⁴² Mago aê kajala amac têtmac gêwinj Anôtônja gêc nênm njalêlôm atom. ⁴³ Aê gamênj gajam Tamoc lanjô, mago amac akôc aê sa atom. Nrac tenj embe êmênj ênam tau lanjô, go akôc enj sa. ⁴⁴ Amac tanj akôc waem anja taôm nênm ma matem gêdinj waem anja Anôtô tagenj nê atom nanj, atôm gebe akênj êwinj amboac ondoc. ⁴⁵ Taêm ênam gebe aê jandônj amacnêm binj êndênj Tamoc nec atom. Nrac-êndônj-amacnêm-binjwaga gêmoa, enj Mose, tanj akênj matem enj amoa nanj. ⁴⁶ Embe akênj êwinj Mose, oc akênj êwinj aê, gebe nrac tônê tê keto binj kêpi aê. ⁴⁷ Ma embe akênj êwinj binj, tanj enj keto nanj atom, oc akênj êwinj aênroc binj amboac ondoc."

Jesu gêlôm 5,000

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 Tônê su ma Jesu gelom bugêjactorj Galilaijana, tanj sêsam tenj gebe Tiberiana nanj, nhamakenj ônênja gêja. ² Ma lau taêsam têdaguc enj sêja, gebe sêlic gênjalô, tanj enj gêgôm gêdênj lau gêmac nanj. ³ Jesu kêpi lôc jagênngôn sic gêwinj nê nracsenjomi. ⁴ Ma Judanênj omsêga Pasa kêdabinj. ⁵ Jesu gêôc mataanô sa e gêlic lau taêsam dêdênj enj, ma kêsôm gêdênj Pilip gebe "Aêac tanam ôli mo anja ondoc gebe lau tonec sêniinj." ⁶ Binj tonanj Jesu kêsôm gebe ênsaê enj, gebe tau kêjala gên, tanj gebe êngômja nanj. ⁷ Ma Pilip gêjô enj awa gebe "Aêac embe tanam ôli mo nja denari 200 ma mênjakênj nagec-nagec êndênj êsêac êndênj-êndênjgerj, mago oc êtôm atom." ⁸ Go ênê nracsenjom-inênj tenj, Simon Petere lasi Andrea, kêsôm gadênj enj gebe ⁹ "Njalê tenj kêkôc mo lemenj tenj ma i luagêc tec gêmoa, mago gênj tecenec oc êtôm lau taêsam

tonec naj amboac ondoc." ¹⁰ Go Jesu kêsôm gebe "Asôm gebe lau sênngôn sic." Anja gamênj tonanj gêgwanj taêsam gêc. Amboac tonanj lau, tanj sênngôn sic nanj, amboac 5,000. ¹¹ Go Jesu kêkôc mo ma gêjam danje, go gêjac sam gêdênj lau, tanj sênngôn nanj, ma gêgôm i amboac tonanjgerj gebe sêniinj êtôm têtac êwinj. ¹² Senj e gêôc êsêac tônj, go kêsôm gêdênj nê nracsenjomi gebe "Anac nragêdôgêdô sa, gebe tenj ênana atom." ¹³ Mo lemenj tenjerj tecenanj, mago lau senj e dedec nragêdô-gêdô gêcna, go sêjac sa kêsêp gadob 12 e mênngêc.

¹⁴ Nhamalac sêlic gênjalô, tanj enj gêgôm nanj, tec sêsôm gebe "Propete tanj êmênj nom nanj nrac tau tonec binjanôgoc." ¹⁵ Jesu kêjala gebe êsêac sebe sêmênj sêjanjo enj su ma sêkênj enj êtu nênj kinj, tec kê-tainj taugenj gêc kêpi lôc gêja.

Jesu kêsêlênj gêmoa nradembom njaô

(Mat 14:22-23; Mar 6:45-52)

¹⁶ Kêtula, go nê nracsenjomi sêsêp bugêjactorj sêja ¹⁷ e sêpi wanj tenj sebe sêlac sêna Kapanaum. Gamênj nakesec kêsa su, mago Jesu gêô lasê êsêac atom tagenj, ¹⁸ ma mu gêbuc nratêna e nradembom secanô. ¹⁹ Sêlac e sêkênj gamênj kêtû sêga gêc wanjkuja, go sêlic Jesu tau kêsêlênj gêmoa nradembom njaôgerj mênjkêdabinj wanj ma têtêc tauj. ²⁰ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aê tau tonec, atêc taôm atom." ²¹ Êsêac sebe nasêkôc enj êpi wanj, ma eb tagenj wanj kêsô gamênj, tanj sepej nanj.

Jesu kêtû mo njanô danngôn materj jaliija

²² Njagelenj lau, tanj sêmoa bugêjactorj nhamakenj ônênja nanj, sêlic gebe wanj tenj kêpoac sêclunj gêwinj atom, wanj tagenj, ma Jesu tau gêwinj nê nracsenjomi gêja atom, nê nracsenjomi taujgerj sêja. ²³ Mago wanj nragêdô anja Tiberia sêlac e jasêsô gamênj, tanj Apôm-tau gêjam danje ma kêkênj mo êsêac senj nanj nragala. ²⁴ Gêdênj tanj lau sêlic Jesu to nê nracsenjomi lanjônjmê nanj, ac sêpi wanj jasêsôm Jesu anja Kapanaum.

²⁵ Êsêac têtap enj sa gêmoa bu makenj, tec sêsôm gêdênj enj gebe "Mêtêmôkê, aôm gêdênj ondoc gômôênj tonec." ²⁶ Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Binjanô, aê jasôm tobijnjanôgerj êndênj amac gebe Amac asôm aê kêtû alic gênjalônja atom, ac asôm aê kêtû aenj mo e gêôc amac tônja. ²⁷ Anngôm mocsac gênj taniija, tanj ênêc e êkênj nhamalac sênngônj materj jali tenjerj nanj. Nhamalacnê Latu oc êkênj gênj tau êndênj amac gebe Tama Anôtô gêlôc gêdênj enj kêtû tônj sugac." ²⁸ Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Aêac anngôm amboac ondoc gebe anam Anôtônê kôm." ²⁹ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Anôtônê kôm tau tonec gebe akênj êwinj nrac, tanj enj kêsakinj nanj." ³⁰ Ma êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Aôm ôngôm gênj-talô ondoc gebe aêac alic ec akênj êwinj aôm. Aôm ôngôm asagenj. ³¹ Tamenj tec senj mana anja gamênj sawa kêtôm binj, tanj teto gêc nanj gebe 'Enj kêkênj mo anja undambê gêdênj êsêac senj.'" ³² Go Jesu kêsôm

gédên êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm tobiññanôgen êndên amac gebe Mose kékên mo anğa undambê gédên amac atom. Mo ñanô undambêña tonan Tamoc tau kékên gédên amac, ³³ gebe ñac, tan anğa undambê kêsêp gêmên ma kékên ñamalac sêngôn mater jali nan, tec kêtü Anôtônê mo." ³⁴ Ma êsêac sêsôm gédên en gebe "Apômtau, ôkên mo tonan êndên aêac enden töngeñman." ³⁵ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe "Aê tauc tec katu mo ñamalac sêmoa mater jaliña tau. Ñac tan êndên aê êmên nan, mo êjô en êtiam atom. Ma ñac, tan êkên êwiñ aê nan, bu êjô en êtiam atomanô.

³⁶ "Aê tec kasôm gédên amac su gebe Amac alic aêgac, mago akên gêwiñ atom. ³⁷ Gên samob, tan Tamoc kékên gédên aê nan, oc êndên aê êmên ma ñac ten embe êndên aê êmên, oc jamasuc en atom. ³⁸ Aê kasêp anğa undambê gamên gebe janğôm tauc ñoc biñ êtu tön atom, janğôm ñac-kêsakiñaêwaga nê biñ êtu tön. ³⁹ Ma ñackêsakiñ-aêwaga tau nê biñ amboac tonac gebe gên samob, tan kékên gédên aêña nan, janam ñateñ sapu atom, janu samob sêndi sa êndên bêc ñamuña. ⁴⁰ Tamocnê biñ tau tonac gebe lau samob, tan sêlic Latu ma sêkên gêwiñ en nan, gêngôn mater jali tengeñ ma aê êñu êsêac sêndi ña êndên bêc ñamuña."

⁴¹ Juda sêli awen sa kêtü biñ, tan kêsôm gebe "Aê mo kasêp anğa undambê gamên nanña." ⁴² Ma êsêac sêsôm gebe "Ñac tonac Josep latu Jesu me masi. Têna agêc tama tec tajalagac. Ma amboac ondoc tec galoc en kêsôm gebe Aê kasêp anğa undambê gamên nec." ⁴³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Ali awem sa atom. ⁴⁴ Ñac ten kêtôm gebe tau êndên aê êmên atom. Tamoc tan kêsakiñ aê gamên nan, embe ê en, go aê janu en êndi sa êndên bêc ñamuña. ⁴⁵ Teto gêc propetenên buku gebe 'Anôtô oc êndôn ñamalac samob.' Ma samob, tan sêñô Tamocnê biñ ma sêkêc kauc anğa ênê nan, tec dêdên aê sêmên. ⁴⁶ Ten gêlic Tamoc atom, ñac tagen, tan kêsana anğa Anôtô tau nê nan, taugen tec gêlic tama. ⁴⁷ Biññanô, aê jasôm tobiññanôgen êndên amac gebe En tan kékên gêwiñ nan, gêngôn mata jali tengeñ. ⁴⁸ Mo ñamalac gêngôn mater jaliña aê. ⁴⁹ Tamemi sen mana anğa gamên sawa, mago sêmac êndü. ⁵⁰ Mo tecenec kêsêp anğa undambê gêmên gebe ten embe êniñ oc êmac êndü atom. ⁵¹ Mo mata jali, tan kêsêp anğa undambê gêmên nan aê. Ñamalac ten embe êniñ mo tau tonac, oc êngôn mata jali tengeñ. Ma mo tau, tan aê jakên nan, tauc ôlic tec jakên gebe ñamalac samob sêngôn mater jali."

⁵² Judawaga awenñuñ gêoc ka tauñ ma sêsôm gebe "Amboac ondoc, ñac tonac kêtôm gebe êkên nê ôli aêac taniñ me." ⁵³ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm tobiññanôgen êndên amac gebe Amac embe aniñ Ñamalacnê Latunê ôli to anôm ênê dec atom, oc matem jali ñam ênêc amacña atom. ⁵⁴ En tan geñ aêñoc ôlic to gênôm aêñoc dec nan, gêngôn mata jali tengeñ, ma aê oc janu en sa êndê bêc ñamuña, ⁵⁵ gebe aêñoc ôlic kêtü gên taniñña

ñanô tau, ma aêñoc dec kêtü gên tanômña ñanô tau. ⁵⁶ En tan geñ aêñoc ôlic to gênôm aêñoc dec nan, gêmoa aê ñalêlôm ma aê gamoa en ñalêlôm. ⁵⁷ Tamoc mata jali kêsakiñ aê gamên, ma aê tec gamoa matoc jali kêtü Tamocña. Ma en tan geñ aê nan, êngôn mata jali êtu aêña amboac tonan geñ. ⁵⁸ Mo tau, tan kêsêp anğa undambê gêmên nan, kêtôm mo, tan tamemi sen-sen ma sêmac êndü nan atom. En tan geñ mo tonan êngôn mata jali tengeñ." ⁵⁹ Biñ tonan Jesu kêsôm gédên kêdôn mêtê gêmoa lôm Kapanaumña.

Biñ dangôn mater jaliña

⁶⁰ Ênê ñacsenomi gwalêkiñ sêñô biñ tonan ma sêsôm gebe "Biñ tonan ñawapac sec. Asa kêtôm gebe êkên tanña." ⁶¹ Jesu kêjala gêc tau gebe nê ñacsenomi sêli awen sa, tec kêsôm gédên êsêac gebe "Biñ tonac kêtü kasec amac me. ⁶² Ma embe alic Ñamalacnê Latu êmu êpi gamên, tan andan geñ gêngôn nan êna, oc amboac ondoc. ⁶³ Ñalau tagen êkên ñamalac sêngôn mater jali. Ôliñ oc ênam sa naeo. Biñ tan kasôm gédên amac su nan, tau ñalau to mata jali. ⁶⁴ Mago amacnê ñagêdô sêkên gêwiñ atom." Jesu kêsôm biñ tonan gebe kêjala êsêac, tan sêkên gêwiñ en atomña nan, ma kêjala ñac, tan eoc en lasêña nan kawanan geñ. ⁶⁵ Tec kêsôm gebe "Kêtü tonanña tec kasôm gédên amac gebe Ñac ten kêtôm gebe tau êndên aê êmên atom, Tamoc êlêc êndên en acgom."

⁶⁶ Gédên tonan ênê ñacsenomi gwan kiñ sêwi en siñ sêsêlên sêwiñ en kêtiam atom. ⁶⁷ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac lau 12 gebe "Ma amac abe aêc ana amboac tonan geñ me." ⁶⁸ Ma Simon Petere gêjô en awa gebe "Apômtau, aêac oc andên asa ana, anğôn mater jali tengeñ ñam gêc aômgeñ nê, biñ. ⁶⁹ Ma aêac akên gêwiñ to ajala gebe Anôtônê ñac dabun aôm." ⁷⁰ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aê kajaliñ amac lau 12 sa me masi. Mago amacnê ñac ten kêtü Sadanê ñac." ⁷¹ En kêsôm biñ tonan kêpi Simon Isariot latu Juda, tan gebe eoc en lasê nan. Êsêac lau 12 nêñ ñac ten en.

Jesu to lasii

7 Biñ tônê su ma Jesu kêsêlên gêmoa Galilalagen. En gebe êsêlên êmoa Judaia atom, gebe Juda dêdib sebe sênac en êndü. ² Judanên omsêga Lômbec kêdabiñ. ³ Tec Ênê lasii sêsôm gédên en gebe "Ôndi anğa tonac ma ôna Judaia gebe nê ñacsenomi sêlic kôm, tan aôm ôngômña nan sêwiñ. ⁴ Ñac ten embe taê ênam gebe nê wae êtu tapa, nan êngôm nê gên ênêc lêlômgeñ atom. Embe ôngôm nê kôm ten, go ôtu awê êndên lau samob sêlic." ⁵ Lasii sêsôm biñ tonan gebe sêkên gêwiñ en atom amboac tonan. ⁶ Tec Jesu kêsôm gédên êsêac gebe "Aêñoc noc kêdabiñ atom tagen, êmacgeñ nê noc tec gêc ñapan. ⁷ Lau nomña têtac gedec amac atom, têtac gedec aêgeñ, gebe gawa êsêac sa gebe nêñ kôm keso. ⁸ Taôm api ana alic om. Aê tec oc japi jawac êndên om tonac atom

tageñ, gebe aêñoc noc kêdabiñ atom." ⁹ Biñ tonañ kêsôm gêdên êsêac su ma gêmôa Galilaia.

Jesu gêlic om Lômbecña

¹⁰ Lasii sêpi sêja su sebe sêlic om, go enj kêpi gêja amboac tonañ, mago gêmôa awê atom, kêsini taugen. ¹¹ Gêdên om tau Juda sesom enj ma sêsôm gebe "Ñac tau gêmôa ondoc." ¹² Lau taêsam sêli awen sa kêtû enja. Ñagêdô sêsôm gebe "Enj ñac ñajam", ma ñagêdô sêsôm gebe "Masi, enj kêsau lau." ¹³ Biñ tonañ kêpi enj, tec êsêacnênj tenj kêsôm kêtû awê atom, gebe samob têtêc Juda.

¹⁴ Sêlic om e sêkô lunjen, go Jesu kêpi lôm dabun jakêdônj mêtê gêdên êsêac. ¹⁵ Tec Juda sênjac lemen ma sêsôm gebe "Ñac tônê kêjala mêtê amboac ondoc, têtônj enj atom nec." ¹⁶ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aêñoc mêtê kêtû tauc êoc gên atom, ñac tenj kêsakini aê gamênj nanj, nê gên." ¹⁷ Tenj embe taê ênam gebe êngôm Anôtônê biñ êtu tôn, oc êjala ñoc mêtê ñam gebe anja Anôtônê me aê kasôm tauc ñoc biñ. ¹⁸ Ñac tenj kêsôm tau nê biñ nanj, gebe êngôm tau nê wae êsa. Ma ñac tenj gebe êngôm ñac-kêsakiniñwaga nê wae êsa nanj, enj ñac biñjanônja ma keso tenj gêc enja atom. ¹⁹ Mose kêkênj biñsu gêdênj amac atom me. Mago amacnêm tenj kêmasanj kêtû tôn atom. Ma amac adib aê abe anac aê êndu êtu asagenja." ²⁰ Lau tau sêjô enj awa gebe "Ñalau sec gêgôm aôm. Asa gebe ênac aôm êndu." ²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aê gajam koleñ tagen ma amac samob êñac lememe." ²² Mose kêsakiniñ amac gebe asa ñapalê, (lênj tau kê a anja Mosenê atom, gelom anja abeminênj,) tec amac êsa lau gêdênj sabet amboac tonañ. ²³ Embe sêsa ñac tenj êndênj sabet gebe senseñ Mosenê biñsu su atom, ma amboac ondoc tec têtmac ñandanj gêdênj aê gebe gagôm ñac tenj ôli samucgenj ñajam kêsâ gêdênj sabet. ²⁴ Amêtôc biñ êtôm alic genj gêc dêmôênja atom. Amêtôc akip ñam ña êndênjenj êtôm mêtôc gêdênj."

Jesu enj Mesia me masi

²⁵ Ma lau Jerusalemja ñagêdô sêsôm gebe "Ñac tau, tenj dêdib sebe sênac enj êndu nanj tônê me." ²⁶ Alic acgom, enj kêsôm biñ gêmôa awêgenj, mago sêsôm enj awa auc atom. Moae kasêga sêjala enj gebe enj Kilisi tau me. ²⁷ Ñac tônê aêac tajala ênê ñamgac. Mago Kilisi tau embe êmênj, nanj ñac tenj êjala ênê ñam atom." ²⁸ Jesu kêdônj mêtê gêmôa lôm dabun, tec kêsôm biñ kêkac awa sagenj gebe "Amac tec ajala aê to ajala ñoc ñam me masi. Tauc ñoc ñalêlôm kêkac aê tec gamênj nec atom. Enj tenj kêsakiniñ aê nanj, ñac biñjanonja tau, nanj amac ajam kauc enj. ²⁹ Aê tec kajala engac, gebe aê anja ênê, ma enj kêsakiniñ aê tec gamênj." ³⁰ Êsêac dêdib enj gebe sêkôc enj tôn, mago ñac tenj lêma kêsac enj atom, gebe nê noc kêdabiñ atom tagen. ³¹ Lau taêsam sêkênj gêwiñ enj ma sêsôm gebe "Kilisi tau embe êmênj, oc êngôm gênjalô wakuc ondoc êlêlêc ñac tonec su."

Juda sêsakiniñ siñwaga gebe sêkôc Jesu tôn

³² Parisai sênjô gebe lau sêli awen sa amboac tonañ, tec lau dabunjsêga to Parisai sêsakiniñ sakiñwaga sêja sebe sêkôc enj tôn. ³³ Ma Jesu kêsôm gebe "Aê jamoa saunjenj jawiñ amac acgom, go jandênj ñac, tenj kêsakiniñ aê gamênj nanj jana. ³⁴ Amac oc ansom aê e atap aê sa atom, ma gamênj, tenj aê janjônj nanj, amac oc atôm gebe naasa atom." ³⁵ Tec Juda sêsôm gêdênj taun gebe "Ñac tônê gebe êna ondoc, tec kêsôm gebe aêac tatap enj sa atom nê. Enj gebe êndênj lau Helen me. ³⁶ Biñ tec enj kêsôm gebe 'Oc ansom aê e atap aê sa atom,' ma 'Gamênj tenj aê janjônj nanj, amac atôm gebe naasa atom,' nec ñam amboac ondoc."

Biñ kêpi bu mata jali

³⁷ Gêdênj omsêga ñabêc kapônj ñamuñja nanj, Jesu gêdi ña ma kêsôm kêkac awa sagenj gebe "Ñac tenj embe bu êjô enj, go mênjênôm anja aêñoc. ³⁸ Ñac tenj kêkênj gêwiñ aê kêtôm biñ, tenj teto gêc nanj, gebe 'Bu mata jalija êc ñasamac kapônj êsa anja ênê ñalêlôm êna.'" ³⁹ Biñ tonañ enj kêsôm kêpi Ñalau. tenj enj gebe lau-sêkênj-gêwiñwaga êkêc anja ênê. Jesunê ñawasi kêsâ atomgenj, tec Ñalau gêmênj atom tagenj.

Lau sêwa taunj kêkôc

⁴⁰ Lau tenj sênjô biñ tonañ nêñ ñagêdô sêsôm gebe "Ñac tonê enj propete tau, biñjanô." ⁴¹ Ma ñagêdô sêsôm gebe "Ñac tônê enj Kilisi tau." Mago ñagêdô sêsôm gebe "Kilisi êsa anja Galilaia me. ⁴² Biñ tenj teto gêc nanj, amboac tonec gebe Kilisi êsa anja Dawidnê ñawê ma êsa anja malac Betlehem, tenj Dawid gênjônj nanj êmênj." ⁴³ Amboac tonañ lau sêwa taunj kêkôc kêtû Jesunja ⁴⁴ e lau ñagêdô sebe sêkôc enj tôn, mago ñac tenj lêma kêsac enj atom.

Judanênj laumata sekenj gêwiñ atom

⁴⁵ Sakiñwaga dêdênj lau dabunjsêga to Parisai sêmu sêja ma nêñ ñataui sêsôm gêdênj êsêac gebe "Amboac ondoc, tec akôc enj atom nec." ⁴⁶ Ma sakiñwaga sêjô êsêac awen gebe "Ñamalac tenj kêsôm biñ amboac ñac tônê kêsôm nec atomanô." ⁴⁷ Tec Parisai sêjô êsêac awen gebe "Enj gêwa amac ôkwi amboac tonanjenj me. ⁴⁸ Amac alic kasêga to Parisai tenj kêkênj gêwiñ enj su me. ⁴⁹ Mago lau tônê sêjam kauc Mosenê biñsu nanj, acmênj sêbacgac."

⁵⁰ Go êsêacnênj ñac tenj, Nikodeme, tenj gêmungenj gêdênj Jesu gêja nanj, kêsôm gêdênj êsêac gebe ⁵¹ "Aêac embe tanjô ñac tenj nê biñ to tajala gên, tenj enj gêgôm nanj atom, biñsu êmêtôc enj me masi. Oc masi." ⁵² Tec êsêac sêjô enj awa gebe "Aôm anja Galilaia amboac tonañ me. Ôsala ôlic acgom, propete tenj gêdi sa anja Galilaia atom."

⁵³ Êsêac sêc gêdênj-gêdênjenj sêja nêñ andu.

Jesu taê walô mockairjo

8 [Jesu kêpi Lôckatakwi gêja ² e bêbêcgen, go gemu gêja lôm dabun ma lau samob dêdên en sêja, tec gêngôn sic ma kêdôn mêtê gêdên êsêac. ³ Ma bijsutau to Parisai sêwê awê ten, tan têtap en sa gêjac sêmôcwalô gêngic nan, jatetoc en kêkô êsêac nalu. ⁴ Ma sêsôm gêdên en gebe "Mêtêmôkê, awê tonec lau têtap êsêagêc nê mockair sa. ⁵ Mose kêjatu gêc bijsu gebe têtuc lau amboac tonan na poc êndu. Ma aôm oc ôsôm amboac ondoc." ⁶ Êsêac sebe sêngôli biñ êpi en, tec sêsau sêoc en na biñ tonan. Jesu gewec ma lêmalatu keto gêñ gêc nom. ⁷ Ma êsêac têtû kênac en sêoc aucgen sêmoa, tec en kêsa sa ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Amacnêm nac, tan nê sec masi nan, êtuc poc êpi awê tonec êtu njamata." ⁸ Kêsôm su ma gewec jaketo nê gêñ kêtiam. ⁹ Êsêac sêñô biñ tonan ma têtair tan tagen-tagen. Lau nanô sêc sêmun e sedec Jesu taugen kêkô gêwiñ awê, tan kêkô nalu nan. ¹⁰ Go Jesu kêsa sa ma kêsôm gêdên awê gebe "Awê tau, ma lau tau. Nêñ ten kêtir aôm me masi." ¹¹ Ma awê tau kêsôm gebe "Apômtau, masianô." Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe "Ma aê latir aôm atom amboac tonanjen. Ôna ma ôngôm sec ten êtiam atom."]

Jesu kêtû ñawê nomña

¹² Go Jesu kêsôm biñ gêdên êsêac kêtiam gebe "Nom naja aê. Nac tan êndanuc aê nan, êsêlên tokesec atom, mata jali naja êpô enjen." ¹³ Ma Parisai sêsôm gêdên en gebe "Taôm gôwa taôm nêm biñ sa, tec nêm biñ tonan biñnanô atom." ¹⁴ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe "Aê tauc embe jawa tauc ñoc biñ sa, go ñoc biñ tonan biñnanô gebe ñoc nam, tan kasa gamên to ñoc lêntêpôê, tan jana nan kajalagac, mago amac ajam kuc nam, tan kasa gamên to ñoc lêntêpôê, tan jana nan. ¹⁵ Amac amêtôc kôtôm namalacnên kuc. Aê kêmêtôc nac ten atom. ¹⁶ Aê embe jamêtôc biñ, go ñoc mêtôc tau biñnanô, gebe aê taucgen gamoa atom, nac tan kêsakin aê nan, gêwiñ aê. ¹⁷ Teto gêc amac taôm nêm bijsu gebe 'Biñ tan namalac luagêc sêwa sa kêpi tagen nan biñnanô.' ¹⁸ Aê tec gawa tauc nam sa gamoa, mago Tamoc, tan kêsakin aê nan, gêwa aê sa gêwiñ." ¹⁹ Tec êsêac sêsôm gêdên en gebe "Tamam gêmoo ondoc." Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe "Amac ajala aê atom, tec ajala Tamoc atom. Embe ajala aê, oc ajala Tamoc êwiñ." ²⁰ Biñ tonan Jesu kêsôm gêmoo lôm dabun ma kêdôn lau gêmoo balêm, tan kanom kêkô nan. Mago lau sêkam en tôn atom gebe ênê noc mênkêsa atom tagen.

Gamên tan aê gabe lêna nan, amac atôm gebe naasa atom

²¹ Go kêsôm gêdên êsêac kêtiam gebe "Aê jana ma amac oc ansom aê e amac êndu tonêm secgen. Gamên tan aê jana nan, amac atôm gebe naasa

atom." ²² Tec Juda sêsôm gebe "Moae gebe êjair tau, tec kêsôm gebe 'Gamên tan aê jana nan, amac atôm gebe naasa atom' nec me." ²³ Go en kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac anga elon, mago aê anga lolôc. Amac anga nom tonec, mago aê anga nom tonec atom. ²⁴ Tec kasôm gêdên amac gebe Amac êndu tonêm secgen. Ma embe akên êwiñ gebe aê nac tau tonec atom, oc amac êndu tonêm secgen." ²⁵ Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe "Ma aôm asa." Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Êtu asagenña aê jasôm biñ êndên amac napan. ²⁶ Aênoc biñ jasôm êndên amac to jamêtôc amacna taêsam tec gêc. Nac tan kêsakin aê gamên nan, en nac biñnanôna, ma biñ tan ganô anga ênê nan, kasôm lasê gêdên namalac samob."

²⁷ En kêsôm biñ kêpi Tama gêdên êsêac, mago nên kuc kêsa atom. ²⁸ Go Jesu kêsôm gebe "Êndên tan anac Namalacnê Latu sa nan, ajala gebe aê tau tonec. Aê gagôm tauc ñoc gêñ atom, gêñ tan Tamoc kêdôn gêdên aê nan, tec kasôm. ²⁹ Ma nac, tan kêsakin aê gamên nan, tec gêwiñ aê. En gedec aê taucgen gamoa atom, gebe aê gagôm gêñ, tan en gêlic nam nan, napan tec gamoa." ³⁰ En kêsôm biñ tonan ma lau gwalêkir sêkên gêwiñ en.

Biñnanô oc êngamboac amac su

³¹ Go Jesu kêsôm gêdên Juda, tan sêkên gêwiñ en nan gebe "Amac embe amoa ñoc biñ nalêlôm, oc atu aênoc nacsenomi nanô "ma ajala biñnanô e biñnana tau engamboac amac su." ³² Tec êsêac sêjo en awa gebe "Abrahamnê ñawê aêac ma aêac atu lau ten nên sakinwaga atomanô, ma amboac ondoc tec kôsôm gebe ôngamboac aêac su." ³³ Go Jesu gêjô êsêac awen gebe "Biñnanô, aê jasôm tobiñnanôgen êndên amac gebe Namalac samob, tan sêgôm sec nan, têtû sec nasakinwaga. ³⁴ Sakinwaga oc êngôn andu enden tônjen atom, latu tec êngôn enden tônjen. ³⁵ Latu embe engamboac amac su, ôc tec amoa nêm lêtêgen. ³⁶ Aê kajalagac gebe Abrahamnê wakuc amac, mago amac adib abe anac aê andu nam gebe aênoc biñ wackêsêp amacnêm nalêlôm atom. ³⁷ Gên tan aê galic anga Tamocnê nan, tec kasôm. Ma biñ, tan amac anô anga tameminê nan, tec agôm amboac tonanjen." ³⁸ Ma êsêac sêjo en awa gebe "Tamemai Abraham." Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Embe Abrahamnê napolê amac, nan angom gêñ atôm Abraham acgom, ³⁹ ma galoc amac adib abe anac aê êndu. Aê kasôm biñnanô, tan ganô anga Anôtônê nan, gêdên amac, tec abe anac aê. Abraham gêgôm gêñ amboac tonan atom. ⁴⁰ Amac agôm tameminê gen." Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe "Mockair ten kêka aêac lasê atom, aêac tamemai tagen tec gêmoo, en Anôtô." ⁴¹ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Anôtô embe amac tamemi, oc têtac êwiñ aê, gebe aê kasa anga Anôtônê, ma anga ênê tec gamên. Tauc kakac tauc tec gamên nec atom. Nac tau tônê kêsakin aê gamên. ⁴² Ambôac ondoc tec nêm kuc kêsa kêpi aênoc biñ atom. Nam gebe amac akên tanjem aênoc biñ akêtôm atom. ⁴³ Amac tamemi Sadañ tau, ma sec, tan kêkac tamem-

inê ñalêlôm nan, abe anjôm ñanô êsa. Nac tau tonan tõe andanjen kêtú gêjac-ñamalac-ênduwaga ma en gêmoa biññanô ñalêlôm atom, gebe biññanô gêc enña atom. Embe êsôm biñdansañ, oc êsôm tau nê gen, gebe dansañtênato dansañmôkê en. ⁴⁵ Mago aê kasôm biññanô, tec akên gêwiñ aê atom. ⁴⁶ Amacnêm asa oc eoc aênoc geo ten lasê. Aê embe jasôm blññanô, ma amboac ondoc tec akên êwiñ aê atom. ⁴⁷ Nac tan anga Anôtônê nan, gênô Anôtônê biñ. Amac anga Anôtônê atom, tec anô ênê biñ atom."

Jesu agêc Abraham

⁴⁸ Juda sêjô en awa gebe "Aêac asôm gebe aôm nac Samariña ten, tec ñalau sec ten gêc aôm nec. Aêac asôm jagêdên me masi." ⁴⁹ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Ñalau sec ten gêc aê atom. Aê katoc Tamoc sa, mago amac agôm aê êndu-êndugen. ⁵⁰ Tauc gasom waec atom. Nac tan gesom ñoc waec ma kêmêtoc biñ nan, tec gêmoa. ⁵¹ Biññanô, aê jasom tobiññanôgen êndên amac gebe Nac ten embe êmansañ aênoc biñ êtu tôn, oc êlic gêmacanô atom enden tônjen." ⁵² Ma Juda sêsôm gêdên en gebe "Galoc aêac ajala ñanôgen gebe ñalau sec ten gêc aôm. Abraham to propete sêmac êndu, mago aôm kôsôm gebe 'Nac ten embe êmansañ aênoc biñ êtu tôn, oc ênsaê gêmacanô atom enden tônjen.' ⁵³ Aôm kôlêlêc tamemai Abraham, tan gêmac êndu nan su me. Ma propete sêmac êndu. Aôm gobe ôngôm taôm amboac asa." ⁵⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Embe janjôm tauc waec êsa, oc ñoc waec ñanô masi. Tamoc tan amac asôm gebe nêm Anôtô en nan, tec gêgôm aê waec kêsa. ⁵⁵ Amac ajala en atom, mago aê tec kajala enjac. Aê embe jasôm gebe Kajala en atom, oc jatu dansañtêna ten jatôm amac. Mago aê kajala en tec kamasañ ênê biñ gamoa. ⁵⁶ Tamemi Abraham têtac ñajam gebe êlic aênoc bêc e gêlic ma kêtú samuc." ⁵⁷ Ma Juda sêsôm gêdên en gebe "Aôm nêm jala kêtôm 50 su atom, ma gôlic Abraham amboac ondoc." ⁵⁸ Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Biññanô, aê jasôm tobiññanôgen êndên amac gebe Abraham têna kêkôc en atomjen, ma aê gamoa." ⁵⁹ Ma êsêac sejon poc sa sebe têtuc en. Tec Jesu kêtaiñ tau su anga lôm dabun kêsa awê gêja.

Ñac têna kêkôc en tomatapecjen mataano ñajam kêsa

⁹ Jesu kêsêlên gêmoa e gêlic nac ten têna kêkôc en tomatapecjen. ² Ma nê ñacsenomi têtú kênac en gebe "Mêtêmôkê, asa gêgôm sec, nac tau me têna agêc tama, tec têna kêkôc en tomatapecjen." ³ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe "Nac tau gêgôm sec atom. Têna agêc tama sêgôm sec atom. En matapec gebe Anôtônê kôm ten êtu awê êpi en. ⁴ Aêac tanam nac, tan kêsakiñ aê nan, nê kôm êndên elenjen. Nakesec êsa nan lau ten oc sênam kôm ten atom. ⁵ Aê gamoa nom, tec katu nom tau ñaja." ⁶ Kêsôm biñ tonan ma kêkasôp kêsêp nom, go kêjaliñ e ñalemonja ma jakêkên kêpi nac tau mataanô, ⁷ go kêsôm gêdên

en gebe "Ôna ma ônsanju taôm anga bugêjacton Siloam" (tanam ôkwi gebe "Nac tan sêsakiñ en nan.") Amboac tonan tec en gêja kêsagu tau su ma gêmu gêja tomataanô gêlic gamênjen. ⁸ Ênê lau sack-apoagêdô gêdên taña to êsêac, tan gêmunjen sêlic en keten-keten gên nan, sêsôm gebe "Nac tan gên gôn keten-keten gên nan, nac tau tonec me masi." ⁹ Tec ñagêdô sêsôm gebe "Aec, nac tau tonec." Ma ñagêdô sêsôm gebe "Masi, nac ten, tan lanônjanô kêtôm tan nan." Ma nac tau kêsôm gebe "Aê tau tonec." ¹⁰ Go êsêac sêsôm gêdên en gebe "Asagen gêgôm matamanô kêpoa lasê." ¹¹ Ma en gêjô Êsêac awen gebe "Ñamalac tan sêsam en gebe Jesu nan, kêlaliñ lemon mênkêkên kêpi matocanô. Go kêsôm gêdên aê gebe 'Ôna Siloam ma ônsanju taôm.' Tec aê gaja kasagu tauc e matocanô kêpoa lasê." ¹² Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe "Ma nac tau gêmoa ondoc." En kêsôm gebe "Aê gajam kauc."

Parisai sêkip en mataanô ñajam kêsa ñalên sa

¹³ Ma êsêac sêwê nac, tan gêmunjen matapec nan, dêdên Parisai sêja, ¹⁴ gebe Jesu kêjaliñ lemon ma gêgôm en mataanô kêpoa lasê tonan gêdên sabet ten. ¹⁵ Go Parisai têtú kênac en kêtiam kêtú mataanô kêpoa lasêna. Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe "Nac tau kêkên nom ñalemon kêpi matocanô ma kasagu tauc, tec matocanô galic gamên." ¹⁶ Tec Parisai ñagêdô sêsôm gebe "Nac tonan anga Anôtônê atom, gebe gêjam dabun sabet atom." Ma ñagêdô sêsôm gebe "nac sec ten oc êngôm gênjalô kapôên tônê ñai amboac ondocjen." Ma sêwa tauñ kêkôc. ¹⁷ Ma sêsôm gêdên matapec kêtiam gebe "Ma aôm taôm oc ôsôm biñ amboac ondoc êpi nac, tan gêgôm matamanô kêpoa lasê nan." Tec en kêsôm gebe "En propete ten." ¹⁸ Juda sêkên gêwiñ gebe en gêmunjen matapec ma galoc mataanô kêpoa lasê nan atom e sêmôc nac, tan mataanô kêpoa lasê nan, têna agêc tama. ¹⁹ Ma têtú kênac êsêagêc gebe "Amagêc latômi, tan asôm gebe têna kêkôc en tomatapecjen nan, nac tau tonec me. Ma amboac ondoc tec galoc mataanô gêlic gamên." ²⁰ Ma têna agêc tama sêjô êsêac awen gebe "Aêagêc ajala gebe latunjen en, tan têna kêkôc en tomatapecjen. ²¹ Mago mataanô gêlic gamên ñalên tec aêagêc ajam kauc. Ma nac tan gêgôm en mataanô kêpoa lasê nan, aêagêc ajam kauc en amboac tonan. Atú kênac en. En kêtú kapôên sugac, tau êsôm nê biñ." ²² Têna agêc tama sêsôm amboac tonan kêtú têtêc Judana, gebe Juda sêsôm biñ kêpi tagen gebe "Nac ten embe êsam Jesu gebe Kilisi," nan têtin en su anga gôlôacnên. ²³ Têna agêc tama têtêc tonan, tec sêsôm gebe "En tau kêtú kapôên sugac, atu kênac en tau." ²⁴ Amboac tonan sêmôc nac, tan gêmunjen matapec nan, kêtú luagêcña ma sêsôm gêdên en gebe "Otoc Anôtô sa. Aêac ajala gebe nac tônê en nac sec." ²⁵ Tec en gêjô êsêac awen gebe "En embe nac sec, oc janam kauc. Tagen tonec tec kajala gebe gêmunjen matocpec, mago galoc galic gamên." ²⁶ Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe "En gêgôm asagen gêdên aôm.

En gëgôm matamanô kêpoa lasê ñalên amboac on-doc." ²⁷ En gëjô êsêac awen gebe "Kasôm gëdên amacgac mago akên tanjem atom. Abe anô asagen êti-am. Amac abe atu ênê ñacsenomi awin me." ²⁸ Ma êsêac sêbu en ma sêsôm gebe "Aôm tec kôtu ênê ñacsenom, ma aêac tec atu Mosenê ñacsenomi. ²⁹ Aêac ajalagac gebe Anôtô kêsôm bin gëdên Mose. Mago ñac tônê tec ajam kauc ênê ñam." ³⁰ Tec ñac tau gëjô êsêac awen gebe "Tonan gën kain ten gebe amac ajam kauc ênê ñam, mago gëgôm matocanô kêpoa lasêgoc. ³¹ Aêac tajala gebe Anôtô kêkên tanja gëdên lau sec atom. Mago ñac ten embe êsap Anôtô tôn ma êngôm ênê bin ñanô êsa, nan Anôtô oc êkên tanja en. ³² Gëdên andanjen e mênghëdên galoc aêac tanô ñac ten gëgôm ñac, tan têna kêkôc en tomatapecgen nan, mataanô kêpoa lasê ñawae ten atomanô. ³³ Embe ñac tônê anja Anôtônê atom, oc êtôm gebe êngôm gën ten atom." ³⁴ Tec êsêac sêjô en awa gebe "Tênam kêkôc aôm tosec samucgen ma gobe ôndôn aêac me." Ma têtin en kêsa gëja.

³⁵ Jesu gënô têtin en kêsa ñawae, go gëdên tan kêtap ñac lau sa nan, kêsôm gebe "Aôm kôkên gëwin Ñamalacnê Latu me masi." ³⁶ Ma ñac tau gëjô en awa gebe "Apômtau, en asa gebe jakên êwin en." ³⁷ Tec Jesu kêsôm gëdên en gebe "Aôm gôlic engac. En ñac tau, tan gëjam binjanm gëdên aôm gëmoa." ³⁸ Ma ñac tau kêsôm gebe "Apômtau, aê kakên gëwin." Ma kêpôn aduc gëdên en. ³⁹ Go Jesu kêsôm gëdên en gebe "Aê gamên nom tonec gebe jamêtoç ñamalac, gebe êsêac, tan sêlic gamên atom nan, sêlic gamên, ma êsêac, tan sêlic gamên sêmoa nan, materpec êsa." ⁴⁰ Parisai tan sêmoa sêwin en nan, ñagêdô sênô bin tonan ma sêsôm gëdên en gebe "Aêac materpec amboac tonan me." ⁴¹ Tec Jesu kêsôm gëdên êsêac gebe "Amac embe matempec, go sec ênêc amacna atom. Mago galoc asôm gebe 'Aêac alic gamên,' tec nêsec kêsap amac tôn."

Jesu kêtû ñacgejob ñajam

10 "Binjanô, aê Jasôm tobinjanôgen êndên amac gebe Ñac tan kêsô dombanên sapa gëja, mago kêsô sacgêdôna atom, kégêli paliñ-paliñgen nan, kêtû ñacgenen to kêjanowaga ten. ² Ma ñac tan kêsô sacgêdôna nan, tec dombanên ñacgejob en. ³ Ñacgejobsacgêdôwaga gëlêc katam su gëdên en, ma domba sênô en awa ma en gêmôêc nê domba kêsam êsêacnên ñaêgen, ma gëwê êsêac ña sêja. ⁴ Kêkên nê domba sêsa awê su, go tau kêsêlên gëmun ma domba têdaguc en, gebe sêjala ênê awagac. ⁵ Ñac jaba ten oc têdaguc en atom, oc sêc en, gebe sêjala lau jaba awen atom." ⁶ Binçôliñ tonan Jesu kêsôm gëdên êsêac, ma bin tau, tan kêsôm gëdên êsêac nan, sêlala ñam atom.

⁷ Go Jesu kêsôm bin kêtiam gebe "Binjanô, aê jasôm tobinjanôgen êndên amac gebe Aê katu domba ñasacgêdô. ⁸ Lau samob, tan sêmun aê sêmên nan, gençentêna to kêjanowaga. Tagen domba sêkên tanjen êsêac atom. ⁹ Aê katu ñasacgêdô. Ten embe êsô

aênagen êna, oc ênam en kêsî. En êsô êsa ma êtap nê gën êlôm tauña sa. ¹⁰ Gençentêna gêmên kêtû gën tagen tonecna gebe ênam gençen to êmbuc ma en-sençagen. Aê gamên gabe êsêac sêmoa materjali ma nên gën êlêsuc êsêacgen.

¹¹ "Ñacgejob ñajam tau aê. Ñacgejob ñajam tau êmac êndu êjô domba su. ¹² Ñac tan gëjô kêtû awan nan, en ñacgejob ñanô atom, ma domba têtû ênê gën atom. En êlic kêam sec êmên, oc êwi domba sin ma êc êna, ma kêam sec mênçenac to ênam domba tau salin-salin. ¹³ En gejob kêtû awan, tec gë go domba tau atom. ¹⁴ Ñacgejob ñajam aê, tec kajala ñoc gën ma ñoc gën sêjala aê, ¹⁵ kêtôm Tamoc kêjala aê ma aê kajala Tamoc. Ma aê jamac êndu jajô domba su. ¹⁶ Aênoc domba ñagêdô sêmoa. Êsêac anja ton sapa tonecna atom. Amboac tonan kôm tonec gëjac aê ñawae gebe jawê êsêac sêmên e sênô aê aoc têtû ton tagen ma ñacgejob tagen. ¹⁷ Aê jamac êndu gebe jançôn matoc jali êti-am. Kêtû bin tonanña Tamoc têtac gëwin aê. ¹⁸ Ñac ten êkôc matoc jali su anja aênoc atom, tauc jakên êna. Natau aê tec jakên êna, ma natau aê tec jakôc su êti-am. Tamoc kêjatu aê gebe amboac tonan."

¹⁹ Ma Juda sêwa tauñ kêkôc kêtiam kêtû bin tonanña. ²⁰ Êsêacnên gwalêkin sêsôm gebe "Ñalau sec ten gëgôm en, tec kêtû meloc. Amac akên tanjem en êtu asagenña." ²¹ Ma ñagêdô sêsôm gebe "Ñac tonalau sec ten oc êsôm bin amboac tonan atom. Ñalau sec ten kêtôm gebe êngôm materpec mater êlêc me."

Juda têtin Jesu su

²² Kêdabin om-sêjac-kawi-lôm-dabuñña anja Jerusalem ma komô. ²³ Ma Jesu kêsêlên gëmoa lôm dabun gëmoa Salomonê lôm sêlêb. ²⁴ Tec Juda sêgi en auc ma sêsôm gëdên en gebe "Aô, aôm gobe aêac amoa totêntac lulu e êndên ondocgen. Aôm embe Kilisi tau, nan ôsôm lasê êndên aêac." ²⁵ Ma Jesu gëjô êsêac awen gebe "Aê kasôm gëdên amacgac, mago amac akên gëwin atom. Kôm tan gagôm gajam Tamoc lanô nan, gëwa aê sa su. ²⁶ Ma amac akên gëwin atom, gebe amac anja aênoc dombanên atom. ²⁷ Aênoc domba sênô aê aoc ma aê kajala êsêac ma têdaguc aê. ²⁸ Aê oc jakên êsêac sênçôn materjali tençen. Êtôm têm samob oc sênan atomanô ma ten oc êjanço êsêac su anja aê lemoc atom. ²⁹ Tamoc tan kêkên êsêac gëdên aê nan, kêlêlêc samob su, ma ñac ten kêtôm gebe êjanço êsêac su anja Tamoc lêma atom. ³⁰ Aêagêc Tamoc atu ñanô tagen."

³¹ Tec Juda sejon poc sa kêtiam sebe têtuc en êndu. ³² Ma Jesu gëjô êsêac awen gebe "Aê katôc kôm ñajam taêsam anja Tamocnê gëdên amac alic, mago kêtû kôm tonan ñai ñaondocna tec abe atuc aê êndu."

³³ Go Juda sêjô en awa gebe "Aêac abe atuc aôm êndu kêtû kôm ñajam tenña atom, kêtû bin alôb-alôbna to kêtû aôm ñamalac, mago gôboa taôm kôtu Anôtôña." ³⁴ Tec Jesu gëjô êsêac awen gebe "Teto gêc amacnêm binçu gebe 'Aê kasôm gebe amac anôtôi.' Teto gêc me

masi. ³⁵ Eñ kêsam lau, tañ Anôtônê biñ gêdên êsêac nañ, gebe anôtôi. Biñ tañ teto gêc nañ, dansen su atom. ³⁶ Aê kasam tauc gebe Anôtônê Latu aê. Ma amboac ondoc amac asôm gêdên aê, tañ Tamoc gêjam dabuñ aê e kêsakiñ aê kasêp nom gamên nañ, gebe Kôsôm biñ alôb-alôb. ³⁷ Embe janam Tamocnê kôm atom, go akên êwiñ aê atom. ³⁸ Mago embe janam kôm tau, ma amac embe akên êwiñ aê atom, nañ akên êwiñ kômgeñ ma ajala to nêk kauc êsa gebe Tamoc gêmooa aê ñalêlôm ma aê gamooa Tamoc ñalêlôm." ³⁹ Tec êsêac sebe sêkam eñ tòn êtiam, mago eñ gêwê êsêac lemeñ sa.

⁴⁰ Go gelom Jordan ñamaken ònêña kêtiam jagêmooa gamên, tañ gêmungeñ Joan kêsagu lau nañ. ⁴¹ Ma lau taêsam dêdên eñ sêja ma sêsôm gebe "Joan gêgôm gênjalô teñ atom, mago biñ samob, tañ Joan kêsôm kêpi ñac tonec nañ biññanô." ⁴² Amboac tonañ lau taêsam sêkên gêwiñ eñ anga tônê.

Lasara gêmác êndu

11 Ñac teñ, nê ñaê Lasara, gêmác gêc Maria agêc têwao Marta nêñ malac Betania. ² Maria nañ geñ oso Apômtau ña gênmalu ma gêbuñ ênê akaiñ ña môkêlauñ nañ, lu ñac Lasara êmac gêc. ³ Tec luogêc sêsakiñ biñ gêdên Jesu gebe "Apômtau, ôlic acgom, ñac tañ têtac gêwiñ eñ nañ, tec gêmác gêc." ⁴ Jesu gênô biñ tonañ ma kêsôm gebe "Tonañ gêmác êmac ênduñ atom, êgôm eñ gebe Anôtônê wae êsa. Ma Anôtô êwaka Latunê wae sa êwiñ."

⁵ Jesu têtac gêwiñ Marta agêc lasio ma Lasara. ⁶ Eñ gênô gêmác tonañ ñawae su, mago gêngeñ gamên, tañ gêmooa nañ, e bêc luagêc gêjaña acgom. ⁷ Go kêsôm gêdên nê ñacsenomi gebe "Aêac tamu tana Judaia êtiam." ⁸ Tec ñacsenomi sêsôm gêdên eñ gebe "Mêtêmôkê, galocgeñ Juda sebe têtuc aôm ña poc êndu, ma gobe ômu ôna tônê êtiam me." ⁹ Jesu gêjô êsêac awen gebe "Bêc samuc teñ kêtôm ockatu ñasawa 12. Ñac teñ embe êsêlên êndên ocgeñ, oc êndiñ akaiñ êpi gên teñ atom, gebe êllc ñawê nom tonecña. ¹⁰ Ñac teñ embe êsêlên êndên êmbêc, oc êndiñ akaiñ, gebe ñawê gêc ênê ñalêlôm atom." ¹¹ Eñ kêsôm tonañ su acgom, go kêsôm gêdên êsêac gebe "Aêacnên ñac Lasara gêc bêc su, tec gabe najañu eñ." ¹² Ma ñacsenomi sêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, embe ênêc bêc, oc ênam eñ sa nañ." ¹³ Biñ tonañ Jesu kêsôm kêpi Lasara gêmác êndu, mago êsêac seboc eñ kêsôm kêpi tanêc bêc talêwan taunña. ¹⁴ Tec Jesu kêsôm lasê gêdên êsêac gebe "Lasara gêmác êndu. ¹⁵ Aê têtac ñajam gebe gamooa eñ ñagala atom kêtû amacña, gebe akên êwiñ. Amboac tonañ dandên eñ tana." ¹⁶ Ma Tom, tañ sêsam eñ gebe Ôlinbôm nañ, kêsôm gêdên ênê ñacsenomi ñagêdô gebe "Dawin eñ tanaman, gebe tamac êndu dawin eñ."

Jesu kêtû dandi sa to danjôn maten jali ñam

¹⁷ Jesu gêô lasê ma kêtap sa gebe Lasara gêc sêlêlôm bêc aclê su. ¹⁸ Betania tonañ gêc Jerusalem

ñagala, intêna tau kêtôm ockatu ñasawa tagen. ¹⁹ Tec Juda gwalêkiñ dêdên Marta agêc Maria sêja-sebe sênac êsêac têtac tòn êtu luñña. ²⁰ Marta gênô Jesu gêmên ñawae ma kêpuc eñ tòngeñ gêja, ma Maria gacgeñ gêngeñ andu. ²¹ Marta kêsôm gêdên Jesu gebe "Apômtau, aôm embe ômoa tonec, luc oc êmac êndu atom. ²² Ma kajala gêwiñ gebe Aôm embe oten gên teñ êndên Anôtô, oc Anôtô êkên êndên aôm." ²³ Ma Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Lômñac oc êndi sa." ²⁴ Marta kêsôm gêdên eñ gebe "Aê kajalagac gebe êndên bêc ñamu êndên tañ ñacmatê sêndi sa nañ, eñ oc êndi sa êwiñ." ²⁵ Tec Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Sêndi sa to sêngeñ maten jali ñam aê. Ñac tañ êkên êwiñ aê nañ, êmac ênduman, tagen oc êngeñ mata jali. ²⁶ Lau samob, tañ sêmooa maten jali ma sêkên gêwiñ aê nañ, sêmac êndu atomand, sêmooa tengeñ. Kôkên gêwiñ biñ tonec me masi." ²⁷ Ma awê tau kêsôm gêdên eñ gebe "Aec, Apômtau, aê kakên gêwiñ gebe Kilisi Anôtônê Latu, tañ êmên nom nañ aôm."

Jesu kêtan

²⁸ Marta kêsôm biñ tonañ su ma jagêmôêc lasio Maria mênkêsôm kelecgeñ gêdên eñ gebe "Mêtêmôkê tec gêmooa ma gêmôêc aôm." ²⁹ Maria gênô e gêdi sa ôb tagen gêdên Jesu gêja. ³⁰ Jesu gêô lasê malaclêlôm atom, gacgeñ gêmooa gamên, tañ Marta jagêdac eñ nañ. ³¹ Juda tañ sêjac Maria têtac tòn sêngeñ andu sêwiñ nañ, sêlic eñ gêdi seber kêsaa gêja ma têdaguc eñ, seboc eñ êna sêô ma êtan anga tônê.

³² Maria gêja e gêô lasê gamên, tañ Jesu gêmooa nañ, jagêlic eñ ma gêu tau jagêc eñ akaiñña, go kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, aôm embe ômoa tonec ma luc oc êmac êndu atom." ³³ Jesu gêlic êsêac to Juda, tañ sêwiñ taun sêmên nañ, têtan e atê gêmô eñ ma kêlênim tau. ³⁴ Go Jesu kêsôm gebe "Amac atoc ñac tau gêc ondoc." Ma êsêac sêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, ômôn, go ôlic." ³⁵ Jesu matasulu kêsaa ³⁶ ma Juda sêsôm gebe "Alic acgom, têtac gêwiñ eñ ñanôgoc." ³⁷ Ma êsêacnên ñagêdô sêsôm gebe "Ñac tau, nañ gêgôm matapec mata gêlac nañ, oc kêtôm gebe ênam Lasara sa e êmac êndu atom me masi."

Jesu gênû Lasara mata jali kêsaa kêtiam

³⁸ Jesu atê gêmô eñ kêtiam e gêô lasê sêô. Ma sêô tau nañ pocgêsun, tec sêkên poc tapa gêsar auc. ³⁹ Tec Jesu kêsôm gebe "Akac poc tapa su." Ma ñac gêmác nê luoo Marta kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, ñasu kêsaa gebe gêc bêc aclê su." ⁴⁰ Tec Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Aê kasôm gêdên aôm, embe ôkên êwiñ, oc ôlic Anôtônê ñawasi. Kasôm me masi." ⁴¹ Go sêkac poc su, ma Jesu mata gedec ma kêsôm gebe "Tamoc, aê gajam danje aôm gebe kôkên tañam aêgac. ⁴² Aê kajalagac gebe kôkên tañam aê geden töngeñ. Mago kasôm biñ tau kêtû lau tec sêkôsêkô necña, gebe sêkên êwiñ aôm kêsakiñ aê gamên." ⁴³ Kêsôm biñ tonañ su ma gêmôêc ña awa kapôn gebe "Lasara, ôsa ômôn." ⁴⁴ Ma ñacmatê kêsaa toobo, nañ si eñ

akainj to lêma tônj, ma toobo waenja, nanj sêkwa en lanjônô auc nanjenj gêmênj. Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Anjgamboac enj su ma akênj enj êna."

Lau dabujsêga to Parisai sêkic Jesunê binj

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Juda tanj dêdênj Maria nanj, nênj taêsam sêlic Jesu gêgôm gên tonanj e sêkênj gewinj enj. ⁴⁶ Ma nênj nagêdô dêdênj Parisai jatedônj genj, tanj Jesu gêgôm nanj, njawae gêdênj êsêac. ⁴⁷ Tec lau dabujsêga to Parisai sêkac laumata sa ma sêsôm gebe "Aêac danjôm amboac ondoci. Njaci tônê tec gêgôm gênjalô taêsam. ⁴⁸ Aêac embe talicgenj ma êngôm nê gênj, oc lau samob sêkênj êwinj enj ma Rom mênjsêjanjo aêac-nênj gamênj tolaugenj su." ⁴⁹ Ma êsêacnênj njaci tenj, nê njâ Kaiapa, tanj kêtuj njaci dabujsêga gêdênj jala tonanj gêmoa nanj, kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amac ajam kauc binj. ⁵⁰ Ma nênj kauc kêsâ kêpi binj toneci atom gebe Njaci tagenj êmac ênduj êjô lau, go êmoasinj amac êlêlêc lau samob sênanja su." ⁵¹ Binj tonanj enj kêsôm tau nê binj atom. Enj kêtuj njaci dabujsêga gêdênj jala tonanj gêmoa, tec geoci njalô tonanj lasê kêpi Jesu êmac ênduj êjô launja. ⁵² Enj oc êmac ênduj êjô lau tecenanjenj atom, enj êkatonj Anôtônê lau samob, tanj sênjônj palip-palipgenj nanj, sa sêpi tagenj amboac tonanj. ⁵³ Gêdênj bôc tonanj êsêac sêjac m sêkic êna binj sênac enj êndunja. ⁵⁴ Tonañ su ma Jesu kêsêlênj gêmoa awê kêsêp Juda njalêlôm kêtiam atom, kêtianj taugenj anja tonanj gêja malac tenj, njâ Epraim gêc kêsî gamênj sawanja, jatonê njacsenjomi sêmoa tonanj. ⁵⁵ Judanênj Pasa kêdabinj, tec lau taêsam anja gamênj tonanj sêpi Jerusalem sêja sêmunj Pasa njanoci, sebe sênac dabinj taunj. ⁵⁶ Êsêac sêsôm Jesu sêmoa lôm dabunj ma sêsôm gêdênj taunj gebe "Amac abe amboac ondoci, abe enj oc êmênj êlic om êwinj me."

Lau dabujsêga to Parisai sêjatu binj gebe "Njaci tenj embe êjala gamênj, tanj Jesu gêmoa nanj, go êsôm lasê gebe sêkôc enj tônj."

Maria genj oso Jesu

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

12 Pasa atom tagenj, bec 6genj gêc, tec Jesu gêo lasê Betania. Lasara tanj Jesu gênuj enj sa anja njacmatênênj nanj, gêmoa malac tonanj. ² Êsêac senoj moasinj gêdênj enj anja tonanj, tec Marta gêjam sakinj gênj ma Lasara genj gênj gênjônj gêwinj êsêac. ³ Go Maria kêkôc bu njamalu, tanj njâlî kapônênj nanj, kekec tenj mênjenj oso Jesu akainj ma gêbuñ enj akainj njâ môkêlaunj e bu tau njamalu kêpônj popoci kêkô andu tonanj njalêlôm. ⁴ Tec ênê njacsenjominênj tenj, Juda Isariot, tanj gebe eoci enj lasê nanj, kêsôm gebe ⁵ "Amboac ondoci sêkênj bu tau gêdênj lau sêjam ôli njâ denari 300 atom, gebe sêkênj njâawa êndênj lau njalêlôm sawa." ⁶ Enj taê gêjam lau njalêlôm sawa, tec kêsôm binj tonanj nec atom. Enj njacgenjenj tec kêbic êsêacnênj kanom, ma gênj tanj lau sêkênj kêsêp nanj, enj kêkôc sa. ⁷ Tec Jesu kêsôm gebe "Ondeci enjenj, enj gêjam dônj aênjoci bec sênsunj aênja. ⁸ Lau njalêlôm sawa tec sênjônj

sêwinj amac njapanj, ma aê oc janjônj jawinj amac njapanj atom."

Sêkic Lasaranê binj

⁹ Judanênj lau taêsam sênjô enj gêmoa tonanj njawae tec sêja, mago sêja kêtuj Jesu taugenja atom, sebe sêlic Lasara, tanj Jesu gênuj enj sa anja njacmatênênj nanj êwinj. ¹⁰ Lau dabujsêga sêkic binj gebe sênac Lasara êwinj, ¹¹ gebe Juda taêsam sêja kêtuj enja e sêkênj gêwinj Jesu.

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Njagelenj ma lau taêsam, tanj sêo lasê kêtuj omnja nanj, sênjô Jesu êna Jerusalem njawae, ¹³ tec sêo tômtomlaunj sêpuc enj tônjônj sêja ma sêmoêc gebe "Osana, alanem enj, nanj gêmênj gêjô Apômtau lanjôn nanj, to Israelnênj kinj," ¹⁴ Jesu kêtapi donji njalatu tenj sa ma gênjônj njâo kêtôm teto gêc gebe

¹⁵ "Sion Latuo, ôtêc taôm atom.

Ôlic acgom. nênj kinj gênjônj donji njalatu tenj njâo gêdênj aôm gêwac."

¹⁶ Gêdênj tonanj Jesunê njacsenjomi sêjala binj tonanj njam atom. Mago gêdênj tanj Jesu kêkôc nê njawasi sa su nanj, ac taênj gêjam gebe binj tônê teto kêpi enj. tec sêgôm njanô kêsâ amboac tonanj, ¹⁷ Lau tanj sêwinj enj gêdênj gêmôc Lasara anja sêo ma gênuj enj sa anja njacmatênênj nanj, tec sêsôm binj tau lasê. ¹⁸ Amboac tonanj lau sêpuc enj tônjônj sêja, gebe sênjô enj gêgôm gênjalô tonanj njawaegeci. ¹⁹ Ma Parisai sêsôm gêdênj taunj gebe "Keci, amac alicgaci, amacnênj binj njanô masi, lau samob jatêdaguci enjenj."

Helen njagêdô sebe sêlic Jesu

²⁰ Ma Helen njagêdô sêwinj êsêac, tanj sêpi Jerusalem sêja nanj, sebe tetenj mec êndênj om. ²¹ Lau tau dêdênj Pilip anja Betsaida Galiliana sêja ma tetenj enj gebe "Apômtau, aêacmênj abe alic Jesu." ²² Tec Pilip jakêsôm gêdênj Andrea ma Andrea agêc Pilip jasêsôm gêdênj Jesu. ²³ Ma Jesu gêjô êsêagêc awenj gebe "Njanoci kêdabinj gebe Njamalacnê Latunê njawasi êsa.

²⁴ Binjanô, aê jasôm tobijnjanônjenj êndênj amac gebe Janjom njawê embe êsêp nom atom, oc êtuj palê atom ma tau ênêc. Êtuj palê acgom, go ênam njanô taêsam. ²⁵ Njaci tanj têtaci gêwinj gebe êmoa mata jali nanj, oc ênam sapu. Ma njaci tanj têtaci gedeci tau gebe êmoa mata jali anja nom toneci nanj, oc êmoasinj enj êngônj mata jali tenjenj. ²⁶ Tenj embe ênam sakinj aê, nanj êndanjguci aêmanj ma gamênj, tanj aê janjônj nanj, njoci sakinjwaga oc êngônj êwinj. Tenj embe ênam sakinj aê, nanj Tamoci oc etoci enj sa.

Jesu gêwa tau sa gebe êmac ênduj

²⁷ "Galoci aênjoci katuci kêlênim tau, ma jasôm binj amboac ondoci. Jasôm gebe 'Tamoci, ônam aê kêsî êndênj noci toneci me.' Masianô, aê gamênj kêtuj noci toneci. ²⁸ Tamoci, ônjgôm nênj njâ njawae êsa." Ma binj tenj

kêsa anja undambê gêmên gebe "Aê gagôm njawae kêsagac, ma oc janjôm njawae êsa êtiam." ²⁹ Lau tañ sêkô nañ, sênjô e sêsôm gebe "Wapap gêjac." Ma njagêdô sêsôm gebe "Anjela tenj kêsôm biñ gêdên enj." ³⁰ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Awa tônê kêsa kêtû aêña atam, kêsa kêtû amacnja." ³¹ Galoc nom tonec njatêm mêtôcnja. Galoc Anôtô êtinj nom tonec njatau êsa êna. ³² Ma embe sêsunj aê sa anja nom, oc jaê êsêac samob sa dëndênj aê sêmênj." ³³ Biñ tonanj enj kêsôm gebe êwa nê êmac êndu njalênj sa. ³⁴ Tec lau sêjô enj awa gebe "Aêac tec anjô gêc biñsu gebe Kilisi tau oc êmoa tenjenj. Ma amboac ondoc aôm kôsôm sêsunj Njomalacnê Latu sa acgom. Njomalacnê Latu tonê asa." ³⁵ Go Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Ja tau oc êwê amac njasawa saunjenj ôwiñ. Asalênj atôm lau, tañ ja gêwê êsêac nañ, gebe njakesec êtap amac sa atom. Njac tañ kêsêlênj gêmôa njakesec njalêlôm nañ, gêjam kauc gamênj, tañ gebe êna nañ. ³⁶ Ja tec gêwê amac gêmôa. Amboac tonanj akênj êwiñ ja tau gebe atu njawê latui."

Juda sêkênj gêwiñ Jesu atom

Jesu kêsôm biñ tonanj su ma gêja kêsinj tau gêdênj êsêac. ³⁷ Enj gêgôm gênjalô kapôênj taêsam êsêac sêlic, mago sêkênj gêwiñ enj atom, ³⁸ gebe propete Jesaia nê biñ êtu anô gebe

"Apômtau, asa lau sêkênj gêwiñ aêacma jaenj, ma Apômtau geoc nê lêma njanjaclai lasê gêdênj asa."

³⁹ Amboac tonanj êsêac têtôm gebe sêkênj êwiñ atom gebe Jesaia kêsôm tenj gêwiñ gebe

⁴⁰ "Enj kêpô êsêac materjanô ôkwi to gêjac kapoac êsêac e nênj njalêlôm njadani kêsa, gebe materjanô sêlic gênj atom to gênj njalêlôm sêjala biñ atom ma sênam tauñ ôkwi atom,

e janjôm êsêac njajam êsa atom."

⁴¹ Biñ tonanj Jesaia kêsôm gebe gêlic Jesunê njawasi to gêwa enj sênjac.

⁴² Biñ tonanj gêc, mago kasêganênj taêsam sêkênj gêwiñ enj, tagenj sêsôm lasê atom kêtû Parisainja gebe têtinj êsêac su anja gônjacnênj atom. ⁴³ Lau tonanj njai têtac gêwiñ waenj, tañ gêc njamalacnja nañ, kêlêlêc waenj, tañ gêc Anôtônja nañ su.

⁴⁴ Jesu gêmôêc gêc awêgenj gebe "Njac tañ kêkênj gêwiñ aê nañ, kêkênj gêwiñ aê atom, kêkênj gêwiñ njac, tañ kêsakinj aê gamênj nañ. ⁴⁵ Ma enj tañ gêlic aê nañ, gêlic njac, tañ kêsakinj aê gamênj nañ. ⁴⁶ Aê ja tec gamênj nom, gebe njamalac samob, tañ sêkênj gêwiñ aê nañ, nênj tenj êmoa njakesec atom. ⁴⁷ Ma njac tenj embe ênjô aênjoc biñ ma êmansanj atom, nañ aê oc jamêtôc enj atom, gebe aê gamênj gabe jamêtôc lau nomnja atom, gamênj gabe janam lau nomnja kêsi.

⁴⁸ Njac tañ kêpô aê sinj ma kêkôc njoc biñ sa atom nañ, kêtap nê njac-êmêtôc-enjwaga sa. Biñ tañ kasôm nañ, êmêtôc enj êndênj bêc njamuñja, ⁴⁹ gebe aê kasôm tauc njoc biñ atom, Tamoc tau, tañ kêsakinj aê gamênj nañ, kêjatu aê kêtû biñ, tañ jasôm to jawa sa nanjja. ⁵⁰ Ma aê kajala gebe ênê jatu kêtû danjônj materj jali tenjenj

nam. Amboac tonanj biñ, tañ gawê sa nañ, gawa sa kêtôm Tamoc kêsôm gêdênj aê." ^I

Jesu kêkwasiñ nê njacsenjomi enjkainj

13 Om Pasa kêdabinj su ma Jesu kêjala nê noc êwi nom tonec sinj êndênj Tama ênana gêsunj sa. Enj têtac gêwiñ nê lau, tañ sêmoa nom nañ njanô, ma têtac gêwiñ êsêac e gêjac dabinj kêpi nê njacsenjomi.

² Êsêac senj gênj sênjônj ma Sadanj kêbaliñ biñ kêsêp Simon Isariot latu Juda su, gebe eoc Jesu lasê. ³ Jesu kêjala gebe Tama kêkênj gênj samob kêsêp enj lêma to kêjala gebe mênjkêsa anja Anôtônê ma oc êmu êndênj Anôtô êna êtiam, ⁴ tec gêdi sa anja tebo ma kêkôc nê njakwê njadnja su ma kêkôc obo sakinjja jakêjandinj.

⁵ Go kêkêc bu kêsêp laclu jagêjac m kêsagu njacsenjomi enjkainj ma gêburj njac obo, tañ kêjandinj nañ.

⁶ Gêgôm e jakêsa Simon Petere, go njac tau kêsôm gêdênj enj gebe "Apômtau, aôm gobe ônsanjgu aê ockainj me." ⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Gênj tañ galoc gagôm nañ, gôjam kauc malôgenj go ôjala." ⁸ Ma Petere kêsôm gêdênj enj gebe "Masianô, aôm ônsanjgu aê ockainj atomanô." Jesu gêjô enj awa gebe "Aê embe jansanjgu aôm atom, oc ôwê kainj aê atom." ⁹ Ma Simon Petere kêsôm gêdênj enj gebe "Apômtau, amboac tonanj ockainjenj atom, lemoc to môtêcapac êwiñ acgom." ¹⁰ Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Njac tañ gêlinj bu su nañ, êkwasiñ tau êtiam atom, akainj tagenj, gebe enj kêtû selegac. Amac atu seleg amboac tonanj, tagenj samob atom." ¹¹ Enj kêjala njaceoc-enj-lasêwaga su, tec kêsôm gebe "Amac samob atu seleg atom." ¹² Enj kesagu êsêac enjkainj su, go kêsô nê njakwê sa kêtiam jagênjônj sic ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amacnêm kauc kêsa kêpi gênj, tañ gagôm gêdênj amac nañ, me masi. ¹³ Amac tonanj asam aê gebe Mêtêmôkê to Apômtau, nañ asôm jagêdênj, gebe aê tau tonec.

¹⁴ Apômtau to mêtêmôkê tau aê embe jansanjgu amac emkainj, go ansanjgu taôm emkainj êndênj-êndênjenj amboac tonanj, ¹⁵ gebe aê katôc njadônjônj gêdênj amac gebe amac taôm anjôm amboac gagôm gêdênj amac su. ¹⁶ Biñnanô, aê jasôm tobinjanônjenj êndênj amac gebe Sakinjwaga kêlêlêc nê njatau atom, ma jaenjwaga kêlêlêc njac, tañ kêsakinj enj nañ atom. ¹⁷ Embe ajala biñ tonanj ma embe anjôm njanô êsa, oc aê aoc êoc amac.

¹⁸ "Ma jasôm êpi amac samob atom. Aê kajala lau, tañ kajalinj êsêac sa nañ. Mago biñ, tañ teto gec nañ, êtu anô gebe 'Njac tañ genj aênjoc mo nañ, gêoc akainj sa gebe êka aê.' ¹⁹ Biñ tau njanô kêsa atom tagenj, ma galoc jawa sa êndênj amac kwananjgenj. Ma êndênj biñ tau njanô êsa, go akênj êwiñ gebe aê tau tonec.

²⁰ Biñnanô, aê jasôm tobinjanônjenj êndênj amac gebe Tenj embe êkôc njac, tañ aê kasakinj enj nañ sa, oc êkôc aê sa. Ma tenj embe êkôc aê sa, oc êkôc njac, tañ kêsakinj aê gamênj nañ sa."

I Denari tagenj kêtû komwaganenj njali bec tagenja.

Jesu kêtoç nac, tañ eoc eñ lasê nanj
(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jesu kêsôm biñ tonañ su e katu kêlênim tau, go gêwa sa gêc awêgeñ gebe "Biññanô, aê jasôm to-biññanôgeñ êndên amac gebe Amacnêm nac tenj oc eoc aê lasê." ²² Ma nacsenjomi materjanô gêdên taurj ma sêjam kauc nac, tañ eñ kêsôm biñ kêkanôn eñ nanj. ²³ Nacsenjominên tenj, tañ Jesu têtac gêwiñ eñ nanj, gêngôn kêsi eñña. ²⁴ Nac tonañ tec Simon Petere kêsênic mata eñ ma kêsôm gêdên eñ gebe "Ôtu kênac eñ gebe biñ tonañ kêsôm kêpi asa." ²⁵ Go Nac tau kêsô Jesu asêtêkwa ñalabu gêja ma kêtu kênac gebe "Apômtau, asa." ²⁶ Tec Jesu gêjô eñ awa gebe "Nac tau tec aê oc jasac mo ñagêdô tôn ma jakên êndên eñ." Go kêsac mo ñagêdô tôn ma kêkôc jakêkên gêdên Simon Isariot latu Juda. ²⁷ Nac tau geñ su, ma Sadan kêsêp ênê ñalêlôm gêja. Tec Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Gên tañ gobe ôngôm nanj, ôngôm sebeñ." ²⁸ Ma êsêac samob, tañ senj gêñ sêmoa nanj, nêñ tenj kêjala biñ, tañ Jesu kêsôm gêdên eñ nanj, ñam atom. ²⁹ Nêñ ñagêdô seboc Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Ônam ôli aêacnênj gêñ omña kwananjenj," gebe Juda kêbic kanom. Ñagêdô seboc eñ êkênj gêñ êndên lau ñalêlôm sawa. ³⁰ Nac tau geñ gêñ su ma gacgeñ kêsa gêja. Ma gêbê-cauc.

Biñsu wakuc

³¹ Juda kêsa gêja su, go Jesu kêsôm gebe "Galoc Ñamalacnê Latunê ñawasi mênkêsa ma Anôtônê ñawasi kêsa kêtu eñña. ³² Anôtônê ñawasi embe êsa êtu eñña, go Anôtô êkênj tau nê ñawasi êndên eñ amboac tonañ. Ma êkênj ênê ñawasi êsa sebeñ. ³³ Napalêac, aê jamoa jawiñ amac ñasawa saunjenj êwiñ, go ansom aê. Ma biñ tañ kasôm gêdên Juda nanj, galoc jasôm êndên amac amboac tonañ gebe Gamênj tañ aê jana, amac atôm gebe naasa atom. ³⁴ Aê jakênj biñsu wakuc tenj êndên amac gebe Akênj nêñ têtac gêwiñ elom tau. Akênj nêñ têtac gêwiñ elom tau êtôm aê têtac gêwiñ amac. ³⁵ Embe akênj nêñ têtac gêwiñ elom tau, go samob sêjala êndên tonañ gebe aênjoc nacsenjomi amac."

Jesu kêsôm lasê gebe Simon Petere ênsê eñ auc
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Ma Simon Petere kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau aôm ôna ondoc." Tec Jesu gêjô eñ awa gebe "Gamênj tañ aê jana nanj, galoc kôtôm gebe ôndanjuc aê nec atom. Malôgenj, go ôndanjuc." ³⁷ Ma Petere kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, amboac ondoc galoc katôm gebe jandanjuc aôm atom. Aê jamac endu êtu aômña." ³⁸ Tec Jesu gêjô eñ awa gebe "Aôm gobe ômac êndu êtu aênja me. Biññanô, aê jasôm to-biññanôgeñ êndên aôm gebe Talec oc êtanj atomgenj, ma aôm ônsa aê auc atu dim têtêac.

Jesu kêtu intêna daô lasê dandênj Tamerjña

14 "Nêñ ñalêlôm êiênim tau atom. Akênj êwiñ Anôtô ma akênj êwiñ aê. ² Tamocnê andu tec ñabalêñ taêsam gêc. Embe ênêc atom, oc jasôm êndên amac gebe Jana jamansañ nêñ gamênj. ³ Aê jana jamansañ amacnêñ gamênj su acgom, go jamu jamênj ma jakôc amac, gebe gamênj, tañ aê gêngôn nanj, amac anjôn awiñ. ⁴ Ma gamênj, tañ aê jana nanj, ñaintêna amac alicgac." ⁵ Tom kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, gamênj tañ aôm ôna nanj, aêac ajala atom, ma oc alic ñaintêna amboac ondoc." ⁶ Tec Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "Intêna aê ma biññanô to anjôn matem jali ñam aê. Ñamalac tenj oc êndên Tamoc êna atom, aê jawê eñ acgom. ⁷ Embe ajala aê, oc ajala Tamoc amboac tonañ. Galoc tec ajala eñ ma alic enggac." ⁸ Go Pilip kêsôm gêdên Jesu gebe "Apômtau ôtôc Tamam êndên aêac alic, go êtôm aêac." ⁹ Tec Jesu kêsôm gêdên eñ gebe "O Pilip, gamoa gawiñ amac e ñênjenj ma kôjala aê atom me. Nac tañ gêlic aê nanj, gêlic Tamoc su. Amboac ondoc tec kôsôm gebe 'Ôtôc Tamam êndên aêac.' ¹⁰ Aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma tamoc gêmoa aê ñalêlôm nec kôkênj gêwiñ atom me. Biñ tañ kasôm gêdên amac nanj, aê tauc ñoc biñ atom. Tamoc tañ gêmoa aê ñalêlôm nanj, gêjam nê kôm tonañ. ¹¹ Akênj êwiñ aê gebe gamoa Tamoc ñalêlôm ma Tamoc gêmoa aê ñalêlôm. Embe masi, go akênj êwiñ êtu kôm tonañña. ¹² Biññanô, aê jasôm to-biññanôgeñ êndên amac gebe Nac tañ kêkênj gêwiñ aê nanj, ênam kôm, tañ aê gajam nanj amboac tonañ ma oc ênam êlêlêc tonañ su, gebe aê jandên Tamoc jana. ¹³ Ma gêñ samob, tañ aterj anam aê tañôc nanj, oc janjôm ñanô êsa, gebe Latu êwaka Tamanê ñawasi sa. ¹⁴ Embe aterj gêñ tenj êndên aê anam aê lanjôc, oc janjôm ñanô êsa.

Jesu gêjac mata Ñalau Dabunj

¹⁵ "Embe têtac êwiñ aê, oc amansañ aênjoc biñsu. ¹⁶ Go aê jatenj êndên Tamoc ma eñ êkênj amacnêñ ênamawemwaga tenj gebe ômoa êwiñ amac tenjenj. ¹⁷ Nac tau Ñalau biññanôña, tañ lau nomña sêkôc eñ sa êtôm atom nanj, gebe êsêac sêlic to sêjala eñ atom. Amac tec ajala enggac, gebe gêwiñ amac ma gêmoa amacnêñ ñalêlôm.

¹⁸ "Aê oc jandec amac atôm mosêbu atom, aê oc jandên amac jawac. ¹⁹ Ñasawa saunjenj ma lau nomña sêlic aê êtiam atom, mago amac tec oc alic aê, gebe aê ganjôn matoc jali, tec amac oc anjôn matem jali amboac tonanjenj. ²⁰ Êndênj bêc ônê amac oc ajala gebe aê gamoa Tamoc ñalêlôm ma amac amoa aê ñalêlôm ma aê jamoa amac ñalêlôm.

²¹ "Nac tañ kêkôc aênjoc biñsu sa ma kamasanjanj, eñ nac têtac gêwiñ aênja. Nac tañ têtac gêwiñ aê nanj, Tamoc têtac êwiñ eñ ma aê têtac êwiñ eñ amboac tonañ ma jaoc tauc lasê jandên eñ." ²² Ma Juda, Isariot latu tonañ atom, kêsôm gêdên eñ gebe "Apômtau, aôm gobe oc taôm lasê êndên aêac, mago êndên lau

nomņa atom, naņ ņam amboac ondoc.”²³ Tec Jesu gêjô eņ awa gebe “Ŋac teņ embe têtac êwiņ aê ma êmansaņ aêņoc biņ, oc Tamoc têtac êwiņ eņ ma aêagêc andêņ eņ naaņgôņ awiņ eņ.²⁴ Ma ņac taņ têtac gêwiņ aê atom naņ, kêmasaņ aêņoc biņ atom. Ma biņ tau, taņ amac aņô naņ, aêņoc biņ atom, Tamoc taņ kêsakiņ aê gamêņ naņ nê.

²⁵ “Biņ tonaņ naņ aê gêņgôņ gawiņ amac tec kasôm gêdêņ amac.²⁶ Ma ênam-awemwaga Ŋalau Dabuņ tau, taņ Tamoc êsakiņ mêņênam aê laņôc naņ, oc êndôņ biņ samob êndêņ amac to êwa amacnêm kauc sa e taêm ênam biņ samob, taņ kasôm gêdêņ amac naņ.²⁷ Aê jandec biņmalô êndêņ amac ma aêņoc biņmalô oc jakêņ êndêņ amac. Mago jakêņ êndêņ amac amboac lau nomņa sêkêņ nec atom. Nêm ņalêlôm êlênim tau to atêc taôm atom.²⁸ Amac aņô aê kasôm gêdêņ amac gebe jana ma oc jandêņ amac jamêņ êti-am. Embe têtac êwiņ aê, oc têtac ņajam êsa gebe jandêņ Tamoc jana, gebe Tamoc kapôêņ kêlêlêc aê su.²⁹ Biņ tau ņanô kêsa atom tagen, mago gabe jasôm êndêņ amac kwananņeņ gebe êndêņ taņ ņanô êsa naņ akêņ êwiņ.³⁰ Aê jasôm biņ gwalêkiņ êndêņ amac êwiņ atom, gebe nom tonec ņatau êmêņ, mago oc êku aê tulu atom.³¹ Tagen aê gagôm gêņ, taņ Tamoc kêjatu aê naņ, gebe lau nomņa sêjala aê têtac gêwiņ Tamoc. Andi sa ma taêc aņga tonec tana.

Jesu kêtû wainmôkê ņanô

15 “Wainmôke ņanô aê ma Tamoc kêtû kôm wainņa ņatau.² Ŋoc ņawalô samob, taņ gêjam ņanô atom naņ, oc eso êņgic, ma samob, taņ gêjam ņano naņ, oc ênac ņasêli su gebe ênam ņanô êlêlêc.³ Amac atu selec su kêtû biņ, taņ kasôm gêdêņ amac naņņa.⁴ Amoa aê ņalêlôm, oc jamoa amac ņalêlôm. Ŋawalô teņ embe naêndiņ êsô ņamôkê atom, tau ênêc, oc êtôm gebe ênam ņanô atom. Ma amac embe amoa aê ņalêlôm atom, oc amboac tonaņ.

⁵ “Wainmôkê aê ma ņawalô amac. Ŋac taņ gêmoa aê ņalêlôm, ma aê gamoa eņ ņalêlôm naņ, gêjam ņanô taêsam, gebe aê embe jawiņ atom, oc atôm gebe aņgôm gêņ teņ atom.⁶ Teņ embe êmoa aê ņalêlôm atom, oc sêmbaliņ eņ siņ e êtu masê amboac ņawalô, taņ kêmbaliņ ma sejoņ sa nasêmbaliņ êpi ja gebe êniņ su.⁷ Embe amoa aê ņalêlôm ma ņoc biņ oc ênêc amacnêm ņalêlôm, ma embe têtac êwiņ gêņ teņ ma aten, naņ oc akôc.⁸ Embe anam ņanô taêsam e atu aêņoc ņacsenomi, go aņgôm Tamocnê ņawasi êsa.⁹ Aê têtac gêwiņ amac kêtôm Tamoc têtac gêwiņ aê. Amoa ņoc têtac gêwiņ, taņ kepeņ amac auc naņ ņalêlôm.¹⁰ Embe amansaņ aêņoc biņsu, oc amoa ņoc têtac gêwiņ, taņ kepeņ amac auc naņ ņalêlôm, atôm aê kamasan Tamocnê biņsu ma gamoa ênê têtac gêwiņ, taņ kepeņ aê auc naņ ņalêlôm.

¹¹ “Biņ tonaņ ņai samob kasôm gêdêņ amac, gebe ņoc têtac ņajam wacênêc amacnêm ņalêlôm ma ênac dabiņ amacnêm têtac ņajam ênam amac auc.¹² Aêņoc biņsu tonec gebe Akêņ nêm têtac gêwiņ elom tau êtôm aê têtac gêwiņ amac.¹³ Ŋac taņ êmac

êndu êjô nê lau naņ, nê têtac gêwiņ kêlêlêc ņeņgeņ su.¹⁴ Amac êmbe aņgôm gêņ, taņ kajatu amac naņ, oc atu aêņoc lau.¹⁵ Aê jasam amac gebe sakiņwaga êti-am atom, gebe sakiņwaga gêjam kauc gêņ, taņ nê ņatau gêgôm naņ. Aê kêsam amacgac gebe atu ņoc lau, gebe gêņ samob, taņ gaņô aņga Tamocnê naņ, tec gaoc lasê gêdêņ amac su.¹⁶ Amac tec ajalij aê sa atom, aê kajaliņ amac sa ma kasakiņ amac gebe ana ma anam ņanô, ma amacnêm ņanô tonaņ ênêc ņapaņ. Ma gêņ taņ aten anam aê laņôc naņ, Tamoc oc êkêņ êndêņ amac.¹⁷ Aê jajatu amac gebe akêņ têtac gêwiņ elom tau.

Lau nomņa têtac gedec Jesunê lau

¹⁸ “Lau nomņa embe têtac endec amac, naņ taêm ênam gebe têtac gedec aê kêtû ņamata.¹⁹ Amac embe aņga lau nomņa nêņ, oc lau nomņa têtac êwiņ amac, gebe êsêacnêņ ņagêdô amac. Mago aê kajaliņ amac sa aņga lau nomņa nêņ, gebe atu lau nomņa êti-am atom, tec lau nomņa têtac gedec amac.²⁰ Taêm ênam biņ, taņ kasôm gêdêņ amac naņ gebe Sakiņwaga kêlêlêc nê ņatau su atom. Êsêac sêjanda aêgac, tec oc sêjanda amac amboac tonaņ.²¹ Gêņ samob tonaņ ņai oc sêņgôm êndêņ amac êtu ņoc ņaêņa, gebe sêjala ņac, taņ kêsakiņ aê gamêņ naņ atom.²² Aê embe jamêņ to jawa biņ sa êndêņ êsêac atom, oc nêņ sec masi. Mago galoc embe taêņ ênam gebe sênsa nêņ sec auc, oc sêņgôm naeo.²³ Ŋac taņ têtac gedec aê naņ, têtac gedec Tamoc amboac tonaņ.²⁴ Aê embe janam kôm, taņ ņac teņ gêjam atom naņ, aņga êsêacnêņ atom, go nêņ sec masi. Tagen galoc sêlic ņoc kôm tau su, mago têtac gedec aêagêc Tamoc.²⁵ Amboac tonaņ biņ, taņ teto gêc êsêacnêņ biņsu naņ, oc êtu anô gebe ‘Êsêac têtac gedec aê ņaômagen.’

²⁶ “Êndêņ taņ jasakiņ ênam-awemwaga aņga Tamocnê êndêņ amac êmêņ, Ŋalau biņņanôņa, naņ êsa aņga Tamocnê naņ, oc êwa aê ņam sa.²⁷ Ma amac awa aê ņam sa amboac tonaņ, gebe amoa awiņ aê gêdêņ gajac m ņoc kôm e mêņgêdêņ galoc.

16 “Biņ tonaņ ņai kasôm gêdêņ amac gebe têtac lulu e anaņa atom.² Êsêac oc têtij amac su aņga gôlôacnêņ. ņanoc oc mêņêsa ma samob, taņ sênac amac êndu naņ, oc sênam kauc gebe sêjam sakiņ gêdêņ Anôtô ņa gêņ amboac tonaņ.³ Gêņ tonaņ ņai oc sêņgôm gebe sêjala Tamoc atom ma sêjala aê atom.⁴ Biņ samob kasôm gêdêņ amac gebe êsêac embe sêņgôm gêņ tau êndêņ ņanoc, naņ taêm ênam gebe biņ tau kasôm gêdêņ amac su.

Ŋalau Dabuņ nê kôm

“Gêmunņeņ kasôm biņ amboac tonaņ gêdêņ amac atom, gebe tauc gêņgôņ gawiņ amac.⁵ Ma galoc jandêņ ņac, taņ kêsakiņ aê gamêņ naņ jana, ma amacnêm ņac teņ kêtû kênac aê gebe ‘Ôna ondoc’ nec atom.⁶ Aê kasôm biņ tonaņ gêdêņ amac e amacnêm ņalêlôm ņawapac gêjam aucgeņ,⁷ ma aê jasom biņņanô êndêņ amac gebe jawi amac siņ nec, oc

êmoasiñ amac. Embe jawi amac siñ atom, oc ênam-awemwaga êndên amac êmên atom. Embe jana, go jasakiñ eñ êndên amac êmên. ⁸ Njac tonañ êmên, go êwaka lau nomña nên kauc sa êpi sec tau ma êpi biñgêdên to êpi Anôtônê mêtôc. ⁹ Êpi sec gebe sêkên gêwiñ aê atom. ¹⁰ Ma êpi biñgêdên gebe jandên Tamoc jana ma amac alic aê êtiam atom. ¹¹ Ma êpi mêtôc gebe Anôtô kêmêtôc nom tonec njatau su.

¹² "Aêñoc biñ ñagêdô gwalêkiñ gebe jasôm êndên amacña tec gêc, mago galoc oc asip sa atôm atom. ¹³ Ma êndên tañ ñac ônê, Njalau biññanôña, tau êmên nañ, oc êwê amac ajala biññanô tau tomalagen, gebe eñ oc êsôm tau nê biñ atom. Biñ tañ eñ gênô nañgeñ, tec êsôm ma eoc biñ, tañ oc mênêsa nañ, lasê êndên amac. ¹⁴ Njac tau oc êwaka aêñoc ñawasi sa, gebe eñ oc êkôc su aña aêñoc ma êsôm lasê êndên amac. ¹⁵ Tamocnê gên samob kêtü aêñoc. Amboac tonañ tec kasôm gebe Njac tau êkôc su aña aêñoc ma êsôm lasê êndên amac.

Njalêlôm ñawapac ênam tau ôkwi êtu têtac ñajam

¹⁶ "Têlagen acgom ma alic aê sapu, ma têlagen êtiam, go alic aê êtiam." ¹⁷ Ênê ñacseñomi ñagêdô sêsôm gêdên tauñ gebe "Biñ tonec amboac ondoc, tec eñ kêsôm gêdên aêac nec gebe 'Têlagen acgom ma alic aê sapu, ma têlagen êtiam, go alic aê êtiam, ma ñalô tonec 'Aê jandên Tamoc jana.'" ¹⁸ Ma Êsêac sêsôm gebe "Biñ tonec amboac ondoc, tec eñ kêsôm nec gebe 'Têlagen.' Aêac tajala ênê biñ ñam atom nec." ¹⁹ Jesu kêjala êsêac sebe têtü kênac eñ, tec kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac apuc taôm gebe kasôm gebe 'Têlagen acgom ma amac alic aê sapu, ma têlagen êtiam, go alic aê êtiam me.'" ²⁰ Biññanô, aê jasôm to-biññanôgeñ êndên amac gebe Amac oc atañ ñanô e apuc tañjiba sa ma atañ ma lau nomña oc têtü samuc. Amac oc amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgeñ, mago nê ñalêlôm ñawapac tonañ oc ênam tau ôkwi êtu têtac ñajam. ²¹ Awê teñ embe êkôc ñapalê, oc nê ñalêlôm ñawapac gebe nê noc kêdabiñgac. Mago êndên tañ êkôc ñapalê su nañ, taê ênam ñandan êtiam atom, têtac ñajam gebe kêkôc ñapalê kêtü awê sugac. ²² Amboac tonañ galoc tonêm ñalêlôm ñawapacgeñ amoa e êndên tañ jalic amac êtiam nañ, têtac ñajam êsa. Ma lau teñ oc sêkôc têtac ñajam su aña amacnê êtiam atom. ²³ Êndên bêc ônê oc atu kênac biñ teñ êndên aê êtiam atom. Biññanô, aê jasôm tobiññanôgeñ êndên amac gebe Embe atañ gên teñ êndên Tamoc anam aê lañôc, oc êkên êndên amac. ²⁴ Mêngeñdên tonec amac atañ gên teñ aña aê lañôc atom. Ateñ oc akôc ma têtac ñajam êsa samucgeñ.

Jesu kêku nom tau tulu

²⁵ "Biñ tonec ñai kasôm kêtü biñgôliñ gêdên amac. Ma ñanoc tau mênêsa, oc janam êtu biñgôliñ êndên amac êtiam atom, jawa Tamoc ñam sa êndên amac ênêc awêgeñ. ²⁶ Êndên bêc ônañ amac oc atañ gên

anam aê lañôc, nañ aê jasôm êndên amac gebe aê oc jateñ êndên Tamoc êtu amacña êtiam nec atom. ²⁷ Tamoc tau tec têtac gêwiñ amac, gebe amac têtac gêwiñ aê ma akên gêwiñ gebe aê kasa aña Tamocnê tec gamên. ²⁸ Aê kasa aña Tamocnê tec gamên nom. Ma jawi nom siñ ma jandên Tamoc jamu jana êtiam." ²⁹ Tec ênê ñacseñomi sêsôm gebe "Kec, galoc kôsôm gêc awêgeñ, gôjam kêtü biñgôliñ atom. ³⁰ Galoc aêac ajala gebe aôm kôjala biñ samob ma kôpô lêna lau gebe têtü kênac biñ teñ êndên aômña atom. Amboac tonañ tec aêac akên gêwiñ gebe aôm kôsa aña Anôtônê." ³¹ Go Jesu gêjô êsêac awên gebe "Galoc akên gêwiñ me. ³² Alic acgom, noc teñ oc mênêsa, ma noc tau kêdabiñ sugac, tañ sêsa amac êliñ-êliñ amoa nê ñalêlômgeñ ma oc andec aê taucgeñ jamoa, mago oc taucgeñ jamoa atom, gebe Tamoc gêwiñ aê. ³³ Aê kasôm biñ tonec gêdên amac gebe tobiñmalôgeñ amoa aê ñalêlôm. Aña nom tonec amac amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgeñ, mago têtac êpa sugen. Aê kaku nom tau tulu sugac."

Jesu keteñ mec kêtü nê ñacseñomiña

¹⁷ Jesu kêsôm biñ tonañ su, go mata gedec undambê ma keteñ mec gebe "O Tamoc, ñanoc kêdabiñgac, ôkên Latômnê ñawasi êsa, gebe Latôm oc êkên aôm nê ñawasi êsa. ² Aôm kôkên eñ kêtü gên totau-totau samob njatau, gebe êkên lau samob, tañ kôkên gêdên eñ nañ, sêngeñ materi jali teñgeñ. ³ Sêngeñ materi jali ñam tonec gebe sêjala aôm Anôtô ñanô tageñ agêc Jesu Kilisi tau, tañ kôsakiñ eñ gêmên nañ. ⁴ Kôm tañ kôsakiñ aê gebe janam nañ, tec gajam e gajac dabiñ su ma kakên aôm nê ñawasi kêsâ aña nom. ⁵ O Tamoc, galoc ôkên ñawasi, tañ gêc aomña nañ, êndên aê, ñawasi tañ gawê kaiñ gêdên nom masigeñ ma gamoa gawiñ aôm nañ.

⁶ "Aê gawa nê ñaê sa gêdên ñamalêc, tañ kôkên gêdên aê aña lau nomña nê. Aôm nê gên êsêac, tec kôkên êsêac gêdên aê ma sêmasañ aôm nê biñ. ⁷ Galoc sêjala gebe gên samob, tañ kôkên gêdên aê nañ, aña aôm nê mgeñ, ⁸ gebe biñ, nañ kôkên gêdên aê, tec kakên gêdên êsêac. Ac sêkôc sa e sêjala toñanôgeñ gebe aê kasa aña aôm nê, ma sêkên gêwiñ gebe aôm kôsakiñ aê tec gamên.

⁹ "Aê kateñ kêtü êsêacña, kateñ kêtü lau nom-ñaña atom. Kateñ kêtü êsêac tañ kôkên gêdên aê nañña, gebe nê gên êsêac. ¹⁰ Aêñoc gên samob kêtü aôm nê gên, ma aôm nê gên samob kêtü aêñoc gên, ma êsêac sêwaka aêñoc ñawasi sa. ¹¹ Aê tec jangôn nom êtiam atom, mago êsêacmên gacgeñ sêngeñ nom. Ma aê jandên aôm jawac. O Tamoc dabuñ, ômansañ êsêac gebe sêmoa nê ñaê, tañ kôkên gêdên aê nañ ñalêlôm, ma têtü gên tageñ amboac aêagêc tageñ. ¹² Gêdên tañ gamoa gawiñ êsêac nañ, kamasañ êsêac sêngeñ tonêm ñaêgeñ, tañ kôkên gêdên aê nañ. Aê gajob êsêac e nê teñ gêjaña atom, ñac gêbac latu tageñ, gebe biñ tañ teto gêc nañ, êtu anô. ¹³ Galoc tonec aê jandên aôm jawac, ma biñ tonec jasôm aña nom êwiñ gebe ñoc têtac ñajam

énom êsêac auc samucgen. ¹⁴ Aê kakêñ aômnêm biñ gédênj êsêac ma lau nomña têtac gedec êsêac, gebe êsêac ança lau nomña nêñ atom, têtôm aê tauc ança nom atom amboac tonarj. ¹⁵ Aê jaterj gebe aôm ôkôc êsêac su ança nom atom, jaterj gebe ojop êsêac êndênj ñac sec. ¹⁶ Êsêac ança nom atom têtôm aê ança nom atom. ¹⁷ Ônam dabujj êsêac ña biññanô tau, gebe aômnm biñ kêtû biññanô. ¹⁸ Aê kasakiñ êsêac sêmoa nom kêtôm aôm kôsaki ñ aê gamênj nom. ¹⁹ Ma aê janam dabujj tauc êtu êsêacña gebe êsêac têtû dabujj tobiññanô amboac tonarj.

²⁰ "Aê jaterj êtu êsêac tonec taunjenña atom, jaterj êtu lau, tarj sênjô êsêacnênj biñ e sêkênj êwiñ aê narjña êwiñ ²¹ gebe samob têtû gênj tagenj amboac aôm, Tamoc, gômoo aê ñalêlôm ma aê gamoo aôm ñalêlôm. Ma êsêac sêmoa aêagêc ñalêlôm, ec lau nomñc sêkênj êwiñ gebe aôm kôsakiñ aê gamênj. ²² Ma ñawasi, tarj kôkênj gédênj aê narj, tec kakênj gédênj êsêac, gebe êsêac têtû gênj tagenj amboac aêagêc tagenj. ²³ Aê gamoo êsêac ñalêlôm kêtôm aôm gômoo aê ñalêlôm, gebe ônac dabiñ êsêac têtû gênj tagenj, ma lau nomña sêjala gebe aôm kôsakiñ aê gamênj to têtac gêwiñ êsêac amboac têtac gêwiñ aê.

²⁴ "O Tamoc, aê gabe gênj, tarj kôkênj gédênj aê narj, sêmoa sêwiñ aê sênjgônj gamênj, tarj aê oc janjgônj narj, gebe sêlic aênoc ñawasi, tarj kôkênj gédênj aê, gebe aôm têtac gêwiñ aê gédênj nom ñanô kêsaa atom tagenj. ²⁵ O Tamoc, ñac gédênj, lau nomña sêjala aôm atom, mago aê kajala aômgaç, ma êsêac tonec tec sêjala gebe aôm kôsakiñ aê. ²⁶ Aê ñawa nêm ñaê sa gédênj êsêac ma oc jawa sa-jawa sa jamoo, gebe nêm têtac gêwiñ aênja ênêc êsêacnênj ñalêlôm ma aê jamoo êsêacnênj ñalêlôm."

Sêkôc Jesu tônj

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

18 Jesu kêsôm biñ tonarj su, go gêwiñ nê ñacsenjomi sêsa jaselom bu Kidron. Kôm tenj gêc bu ñamakenj ôñênja, ma Jesu to nê ñacsenjomi sêsêp kômêlêlôm sêja. ² Juda tarj geoc enj lasê narj, gêlic gamênj tonarj kwananjenj, gebe Jesu kêkac nê ñacsenjomi sa ança tonarj elêmê. ³ Juda tau kêkôc lau matu tenj sa ma lau dabujj sêga to Parisai nêñ sakiñwaga ñagêdô sêwiñ sêôc dawenj to lamp ma laukasap sa jasêô lasê. ⁴ Jesu kêjala gênj samob, tarj gebe êtap enj sa narj kwananjenj, mago kêsaa jakêsôm gédênj êsêac gebe "Amac asôm asa." ⁵ Ma êsêac sêjô enj awa gebe "Jesu Nasaretña." Go enj kêsôm gédênj êsêac gebe "Aê tau tonec." Ma Juda tarj gebe eoc enj lasê narj, kêkô gêwiñ êsêac. ⁶ Jesu kêsôm gédênj êsêac gebe "Aê tau tonec," ma êsêac sênu taunjenj e jasêu taunj sêc. ⁷ Tec enj kêtû kênac êsêac kêtiam gebe "Amac asôm asa." Ma êsêac sêsôm gebe "Jesu Nasaretña." ⁸ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe "Aê kasôm gédênj amac su gebe aê tau tonec. Embe ansom aê, ma andec êsêac onec sêna." ⁹ Biñ tonarj gebe ênê biñ, tarj kêsôm narj, êtu anô gebe "Êsêac tarj kôkênj gédênj aê narj, gajam êsêacnênj tenj sapu atom." ¹⁰ Ma Simon Petere, narj nê siñ gêc,

tec gêbuc sa jakêpa dabujj sêganê sakiñwaga tarjalaun anôña su, ma sakiñwaga tau nê ñaê Malku. ¹¹ Tec Jesu kêsôm gédênj Petere gebe "Ônsêmunj siñ êmu êsêp ñaatali êna. Laclu tarj Tamoc kêkênj gédênj aê narj, oc janôm gênj êsêp atom me."

Jesu kêkô dabujj sêga lanjônj nêm

¹² Lau tonarj tonarj to nêñ kapitai ma Judanênj sakiñwaga sêkôc Jesu ma sêsô enj tônj. ¹³ Go sêwê enj dêdênj Anas sêja, Kaiapa tarj kêtû ñac dêbujj sêga gédênj jala tonarj gêmoa narj iawa. ¹⁴ Kaiapa tau tec kêsôm gédênj Juda gebe "Ñac tagenj êmac êndu êjo lau, go êmoasiñ lau êlêlêc."

Petere gêsa Jesu auc

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simon Petere agêc ñacsenjom tenj têtacguc Jesu sêja. Ma ñac dabujj sêga kêjala ñacsenjom tonarjgaç, tec gêwiñ Jesu kêsô ñac dabujj sêga nê andu ñamalaculj gêja. ¹⁶ Ma Petere kêkô sacgêdô ñadêmôênja. Go ñacsenjom, tarj ñac dabujj sêga kêjala enj su narj, kêsaa jakêmasanj biñ gédênj awê gejob sacgêdôña ma gêwê Petere agêc sêsô sêja. ¹⁷ Ma awê gejob sacgêdôña kêsôm gédênj Petere gebe "Aôm kôtu ñac tônê nê ñacsenjom tenj gôwiñ me." Ma enj kêsôm gebe "Masi." ¹⁸ Gamênj ñaluc ma kômwaga to sakiñwaga sêmakop ja ma sêsêlu sêkô, tec Petere kêsêlu ja kêkô gêwiñ êsêac.

Dabujjwaga kêtû lêsû Jesu

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Ma ñac dabujj sêga kêtû kênac Jesunê ñacsenjomi to nê mêtê ñam gédênj enj. ²⁰ Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Aê kasôm biñ gédênj lau samob gamoo awêgenj ma kadônj mêtê gamoo lôm malacña to lôm dabujj, tarj Juda samob sêkac sa narj, elêmê ma kasôm biñ tenj kasiñ atom. ²¹ Aôm kôtu kênac aê kêtû asagenjña. Ôtu kênac lau-sênjô-biñwaga acgom, gebe êsêac tec sêjala aênoc bi ñ, tarj kasôm narj." ²² Kêsôm bi ñ tonarj gêmoa ma sakiñwaga, tarj sêkô narj, nêñ tenj kêtap Jesu kêsêp alianô ma kêsôm gebe "Aôm gôjô ñac dabujj sêga awa amboac tonarj me." ²³ Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Embe jasôm eso, narj ôwa sa gebe keso. Ma embe jasôm êndênj, ma amboac ondoc gôjac aê." ²⁴ Go Anas gêsô enj tônj ma kêsakiñ enj tolêpoagenj gédênj ñac dabujj sêga Kaiapa gêja.

Petere gêsa Jesu auc kêtiam

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Simon Petere kêsêlu ja kêkô ma êsêac sêsôm gédênj enj gebe "Aôm ança ênê ñacsenjominênj tenj amboac tonarj me." Ma enj kêpa tau gebe "Masi." ²⁶ Go ñac dabujj sêga nê sakiñwaganênj tenj, ñac tarj Petere kêpa enj tarjalaun su narj gwadê, tec kêsôm gebe "Aôm tonec têtê galic aôm gômoo kôm gôwiñ enj nê me." ²⁷ Ma Petere kêpa tau kêtiam, tec sep tagenj talec kêtan.

Jesu kêkô Pilata lajônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Bêbêcgej ma sêwê Jesu anja Kaiapanê sêja gôliwaganê andu. Juda tauj sêsô gôliwaganê andu sêja atom, têtêc gebe sêngôm tauj têtê sec a têtôm gebe sêniy Pasa sêwiy atom. 29 Amboac tonaj Pilata kêsâ gadêj êsêac gêja ma kêsôm gebe "Atij biy ondod njakainj kêpi njac tonec." 30 Ma êsêac sêjô enj awa gebe "Njac tonaj êmbe njac secanô atom, aêac oc akôc enj andênj aôm amênj atom." 31 Tec Pilata kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amac taêm akôc enj awac ma amêtôc enj êtôm amacnêm bijsu." Ma Juda sêsôm gêdênj enj gebe "Aêacma jao kêkô gebe anac njamalac tenj êndu atom." 32 Biy tonaj kêsâ gebe Jesunê biy, tanj kêsôm gêwa nê êmac êndu njalên sa nanj, êtu anô.

33 Amboac tonaj Pilata kêsô gôliwaganê andu gêja kêtiam jagêmôêc Jesu ma kêtê kênac enj gebe "Judanênj kinj aôm me masi." 34 Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Aôm taôm taêm gêjam biy tonaj tec kôsôm, me lau njagêdô sêwa aê njam sa gêdênj aôm." 35 Ma Pilata gêjô enj awa gebe "Aê Juda me. Aômnêm lau to lau dabunjsêga sêkênj aôm gôdênj aê gômôênj. Aôm gôgôm asagenj." 36 Ma Jesu gêjô enj awa gebe "Aênoc gamênj gêc nom tonec atom. Embe aênoc gamênj ênêc nom tonec, oc njoc lau sênac sinj ma Juda sêkôc aê tônj atom. Mago aênoc gamênj gêc tonec atom." 37 Ma Pilata kêsôm gêdênj enj gebe "Amboac tonaj aôm kinj tenj me." Tec Jesu gêjô enj awa gebe "Kôsôm gac, aê kinj tenj. Tinoc kêkôc aê tec gamênj nom tonec gebe jawa bijnjanô sa. Lau samob, tanj nênj njam kasêp bijnjanô nanj, sênjô aê aoc." 38 Ma Pilata kêsôm gêdênj enj gebe "Bijnjanô tau tonaj asagenj."

Pilata kêkic Jesunê biy

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Kêsôm biy tonaj su, go kêsâ gêdênj Juda gêja kêtiam ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aê katap biy tenj sa kêpi njac tônê atomanô. 39 Amacnêm mêtê tenj tec gêc gebe janjgamboac njac tenj su êtôm Pasagenj êndênj amac. Ma galoc abe janjgamboac Judanênj kinj su êndênj amac me masi." 40 Ma êsêac sêmôêc sêoc aucgenj kêtiam gebe "Enj atom, Baraba." Ma Baraba tau tonaj enj kêjanjgowaga tenj.

19 Gocgo Pilata kêsôm sêkôc Jesu tônj ma si enj na lêpoa. 2 Ma sêkôc okêm mênjsêmôê kêtê sunsunj, go sêkênj enj kêkuc ma sêu njakwê asôsamuc gêsac enj, 3 go jasêkô enj lajônêmnja ma sêsêm gebe "Judanênj kinj, ômoa njajamônj." Ma têtêp enj kêsêp alianô.

4 Pilata kêsâ gêja kêtiam ma kêsôm gêdênj êsêac gebe "Alic acgom, aê jawê enj êsa awê êndênj amac, go taôm ajala gebe katap biy tenj sa kêpi enj atom." 5 Go Jesu tosunsunj okêm ma tonjakwê asôsamuc kêsâ awê gêdênj êsêac gêja. Ma Pilata kêsôm gêdênj êsêac gebe "Alic njamalac tau tonec." 6 Lau dabunjsêga to sakinjwaga sêlic enj e sêmôêc gebe "Ônac enj êpi kakesotau êna. Ônac enj êpi kakesotau êna." Tec Pilata kêsôm

gêdênj êsêac gebe "Taôm akôc enj awac ma anac enj êpi kakesotau, gebe aê tauc tec katap biy tenj sa kêpi enj atom." 7 Juda sêjô enj awa gebe "Aêacma bijsu tenj gêc, ma êtu bijsu tonaj njac tenj enj êmac êndu, gebe kêsam tau gebe Anôtônê Latu."

8 Pilata gêjô biy tonaj e kêtêc tau njanô, 9 ma kêsô gôliwaganê andu gêja kêtiam jakêtu kênac Jesu gebe "Aôm anja ondod," e Jesu gêjam tau tônj. 10 Tec Pilata kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm gôjam taôm tônj aê me. Aôm kôjala gebe aê katu njatau janjgamboac aôm sunja to njatau janac aôm ôpi kakesotauja me masi." 11 Ma Jesu gêjô enj awa gebe "Anôtô lôlôcnja embe êlôc atom, aôm ôtu aênoc njatau atom. Amboac tonaj njac, tanj kêkênj aê gadênj aôm gamênj nanj, nê sec kêlêlêc aôm-nêm su." 12 Pilata gêjô biy tonaj tec gesom intêna ênjgamboac enj sunja, mago Juda sêmôêc sêoc aucgenj gebe "Embe ônjgamboac njac tonaj su, oc kaisaranê njac aôm atom. Njac tenj embe ênjgôm tau êtu kinj nanj, oc etoc tau sa êndênj kaisara."

13 Pilata gêjô biy tonaj su, go gêwê Jesu kêsâ awê e Pilata tau gêngônj lêpônj sêmêtôc binja, nanj kêkô gamênj, tanj sêsam sebe "Masacpoc" nanj, sêsam nja Ebolai awenj gebe "Gabata." 14 Biy tonaj sêgôm gêdênj bêc, tanj sêmasanj tauj kêtê Pasa nja. Njac kêkô njalunjenj ma Pilata kêsôm gêdênj Juda gebe "Alic nênj kinj tauma acgom." 15 Ma lau tau sêmôêc gebe "Enanjanj, ênanjanj. Ônac enj êpi kakesotau." Tec Pilata kêsôm gêdênj êsêac gebe "Amac abe aê janac amacnêm kinj êpi kakesotau êna me." Ma lau dabunjsêga sêjô enj awa gebe "Aêacma kinj masi, kaisara taugenj." 16 Sêsôm su, go kêkênj Jesu gêdênj êsêac gebe sênac enj êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi kakesotau

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Amboac tonaj sêkôc Jesu sa sêja. 17 Enj tau gêoc nê kakesotau ma sêsa gamênj, tanj sêsam gebe "Gamênj mômêlacnja" nanj sêja, sêsam nja Ebolai awenj gebe "Gol-gata." 18 Jasêjac enj kêpi kakesotau anja tonaj, ma njac luagêc sêwiy enj senjalenj makenj-makenj, ma Jesu kêsêp njalunjenj. 19 Ma Pilata keto njalô tenj ma gêjac taminj kakesotau. Njalô tau gebe "Judanênj Kinj Jesu Nasaretja." 20 Gamênj tanj sêjac Jesu kêpi kakesotau nanj, gêc malacgala, tec Juda taêsam sêsam njalô tau. Ma teto njalô tau nja Ebolai ma Rom to Helen awenj. 21 Tec Judanênj lau dabunjsêga sêsôm gêdênj Pilata gebe "Oto gebe 'Judanênj kinj atom,' oto gebe 'Enj tau kêsam tau gebe Judanênj kinj aê.'" 22 Ma Pilata gêjô êsêac awenj gebe "Biy tanj kato nanj katogac."

23 Sinjwaga sêjac Jesu kêpi kakesotau su acgom, go sêboa ênê njakwê sa gêja toê aclê kêtôm êsêac sinjwaga kêtômgenj. Ma njakwê ôlija gacgenj gêc. Njakwê balinj tau sêsi atom, sêwa samucgenj anja gêsutêkwa ma kêsêp e gêdênj akainj, 24 ma sêsôm gêdênj tauj gebe "Takac êngic atom, tapuc kapoac ma takênj êndênj njac tenj êkôc samucgenj." Sêgôm tonaj gebe biy, tanj teto gêc nanj, êtu anô gebe

"Êsêac sêjac sam aênoc njakwê gêdênj tauj

ma sêpuc kapoac kêtü ñoc ñakwê baliñña." Gêñ tonañ siñwaga sêgôm.

²⁵ Jesu têna agêc têna saun, Kleopanê awê Maria, ma Maria Magdalaña sêkô Jesunê kakesotau ñalabu. ²⁶ Jesu gêlic têna agêc ñacsenjom, tañ têtac gêwiñ en nañ, agêc sêkô sêwiñ taun, tec kêsôm gêdên têna gebe "Awê, ôlic latôm tonañ." ²⁷ Go kêsôm gêdên ñacsenjom tau gebe "Ôlic tênam tonañ." Ma gêdên ñasawa tau tonañgeñ ñacsenjom tau kêkôc Jesu têna sa jagêñgôn ênê andu gêwiñ enj.

Jesu gêmác êndu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Tonañ su ma Jesu kêjala gebe gêjac dabiñ nê gêñ samob e gêbacnê gebe biñ, tañ teto gêc nañ, êtu anô, tec kêsôm gebe "Bu gêjô aê." ²⁹ Laclu tobu ñamakic kêkô, tec sêsac mêckelep tônia kêsêp bu ñamakic ma sêjac kêsô ôpic jasêsunj kêpi gêdên enj awasunj gêja. ³⁰ Jesu gênôm bu ñamakic tau su ma kêsôm gebe "Gajac dabiñ sugac." Go môkêapac gêjac tuluc ma kêkên nê katu gêja.

Sêgunj Jesu kêsêp nê bi

³¹ Gêdên bêc tonañ, bêc sêmansañ taunj êtu Pasaña, tec Juda teterj Pilata gebe êkênj lau têtuc lau tau enjkañj tulu ma sêkôc êsêacnênj ñawêlêlanj su. Teterj enj nañ ñam gebe ñawêlêlanj senkalerj kakesotau êndênj sabbat atom, gebe sabbat tonañ kapôerj kêlêlêc. ³² Amboac tonañ siñwaga jatêtuc ñac ñamataña akaiñj tulu ma ñac, tañ sêjac enj genkalerj ñamakerj nañ, sêgôm enj amboac tonañgeñ. ³³ Go dederj Jesu sêja e sêlic enj gêmác êndu su, tec têtuc enj akaiñj tulu atom. ³⁴ Mago siñwaga tenj gêgunj enj ña kem ñamata kêsêp nê bi e gacgenj dec to bu kêsá. ³⁵ Ma ñac, tañ gêlic genj tau nañ, kêsôm lasê ma kêsôm lasê tobiññanôgerj. ñac tau kêjala gebe kêsôm biññanô gebe amac akênj êwiñ amboac tonañ. ³⁶ Sêgôm gêñ tonec gebe biñ, tañ teto gêc nañ, êtu anô gebe "Êsêac oc têtuc ênê ñatêkwa tenj tulu atom." ³⁷ Ma biñ tonec êwiñ gebe "Lau oc materj e ñac, tañ sêgunj enj nañ."

Êsêac sêsunj Jesu kêsêp sê

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Biñ tonañ su acgom, go Jesunê ñacsenjom tenj, tañ gêjam nê ñalêlôm auc kêtü kêtêc Judaña nañ, Josep anja Arimatia, keterj Pilata gebe êkôc Jesunê ñaweleanj su, tec Pilata gêlôc. Amboac tonañ Josep jakêkôc ñawêlêlanj tau su. ³⁹ Ma Nikodeme, tañ gêmungerj gederj gêbêc gederj Jesu gêja nañ, kêkôc katêkwi to môsê sêgalunj gawij tau kêtôm dôñ 100 ma gêja amboac tonañ. ⁴⁰ Êsêac lau tonañ jasekôc Jesunê ñawêlêlanj su ma sêsabanj togerjmalugerj kêsêp obo kwalam-kwalam kêtôm Juda sesabanj nêñ ñacmatê semoa. ⁴¹ Kôm tenj gêc gamênj, tañ sêkênj Jesu kêpi kakesotau nañ ñagala, ma sêd wakuc tenj gec kôm tonañ ñalêlôm, tañ tetoc ñacmatê tenj gêc gêmunj su atom-anô. ⁴² Ac tetoc enj gec tonañ gebe Judanênj bêc sê-

mansañ taunja gêbacnê, tec sesunj Jesu gêc sêd tonañ dambegenj.

Jesu gêdi sa anja ñacmatênêñ

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

20 Gêdên woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgenj nañ Maria Magdalaña gêja sêd e gêlic sêkac poc su anja sêawa. ² Tec kêlêti jakêsôm gêdên Simon Petere agêc ñacsenjom, tañ Jesu têtac gêwiñ enj nañ gebe "Êsêac sêkôc Apômtau sa anja sêd ma ajam kauc gamênj, tañ tetoc enj gêc nañ." ³ Tec Petere agêc ñacsenjom tau sêsa sêd sêja. ⁴ Agêc sêlêti lulugenj sêwiñ taunj sêja e ñacsenjom, nañ kêlêlêc Petere ma gêmunj jagêd lasê sêd kêtü ñamata ⁵ jakêtuc kêniñ e gêlic obo kwalam-kwalam gêc, mago enj tau kêsêp gêja atom. ⁶ Simon Petere kêdaguc e gacgenj kêsêp sêlêlôm gêja ma gêlic obo kwalam-kwalam gêc, ⁷ ma obo waenja, tañ sêu gêsac môkêapac nañ, gêc gêwiñ obo kwalam-kwalam tonañ atom, sêlunj sa ma tetoc gêc taunja. ⁸ Gocgo ñacsenjom, tañ jagêd lasê sêd kêtü ñamata nañ, kêsêp ñalêlôm gêja e gêlic ma kêkênj gêwiñ, ⁹ gebe agêcnênj kauc kêsá kêpi biñ, tañ teto gêc gebe Enj oc êndi sa anja ñacmatênênj nañ, su atom tagenj. ¹⁰ Tonañ su, go ñacsenjomagêc sêc sêmu sêja.

Jesu geoc tau lasê gêdên Maria Magdalaña

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

¹¹ Maria mênkêtanj kêkô sê ñamagê. Kêtanj ma kêtuc kêniñ kêsêp sê ñalêlôm ¹² e gêlic anjela luagêc tonênj ñakwê ñaeb ñaôma sênjgôn gamênj, tañ tetoc Jesunê ñawêlêlanj gêc nañ ñamala, tenj gênjgôn enj môkêapacña ma tenj gênjgôn enj akaiñja. ¹³ Ma agêc sêsôm gêdên enj gebe "Awê, aôm kôtanj asagenj." Tec enj kêsôm gêdên êsêagêc gebe "Êsêac sêkôc ñoc Apômtau sa ma aê gajam kauc gamênj, tañ tetoc enj gêc nañ." ¹⁴ Kêsôm biñ tonañ su ma kêkac tau ôkwi e jagêlic Jesu kêkô, mago kêjala enj gebe Jesu nec atom. ¹⁵ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Awê, aôm kôtanj asagenj. Aôm gosom asa." Ma awê tau geboc enj ñacgejob-kômwaga tenj, tec kêsôm gêdên enj gebe "Apômtau, embe aôm ôkôc enj su, nañ ôsôm gamênj, tañ kotoc enj gêc nañ, ñam êndênj aê, ma jakôc enj jamênj," ¹⁶ Go Jesu awa gêjac enj gebe "Maria." Tec awê tau gêjac tau ôkwi ma kêsôm gêdên enj ña Ebolai awenj gebe "Rabuni," gebe "Mêtêmôkê." ¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Ômoasac aê atom, gebe kapi gadênj Tamoc gaja atom tagenj. Ôndênj lasici naôsôm êndênj êsêac gebe 'Aê japi jandênj aê Tamoc to ac Tamemi, jandênj êoc Anôtô to amacnêm Anôtô jana acgom.'" ¹⁸ Amboac tonañ Maria Magdalaña jakêsôm lasê gêdên ñacsenjom gebe "Aê galic Apômtau su, tec kêsôm biñ tonec gêdênj aê."

Jesu geoc tau lasê gêdên ñacsenjom

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Woke ñabêc ñamataña tonañ ñakêtula ma ñacsenjom sêlai balêm, tañ sênjgôn nañ, ñakatam auc

gebe têtêc Juda. Go Jesu jakêkô êsêac ñalunjen ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Biñmalô êndên amac." 20 Kêsôm biñ tonarj su, go kêtôc lêma to nê bi gêdên êsêac. Tec ñacsenjomi têtac ñajam kêsâ gebe sêlic Apômtau. 21 Go Jesu kêsôm gêdên êsêac kêtiam gebe "Biñmalô êndên amac, aê jasakiñ amac amboac Tamoc kêsakiñ aê." 22 Kasôm biñ tonarj su, go gêju awajaô kêpi êsêac ma kêsôm gebe "Akôc Ñalau Dabunj êwac. 23 Embe asuc launên sec ôkwi, oc ênaña, ma embe aê tôn, oc gacgenj ênêc êsêacña."

Jesu agêc Tom

24 Gêdên tarj Jesu mêngeoc tau lasê narj, êsêac 12 nêñ terj, Tom, tarj sêsam enj gebe Ôlinjbôm narj, gêmoa gêwiñ êsêac atom. 25 Tec ñacsenjomi ñagêdô sêjac miñ gêdên enj gebe "Aêac alic Apômtau su." Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê embe jalic bêlêm ñamala, tarj gêc ênê lêma narj atom, ma embe jakênj lemoclatu êsêp bêlêm ñamala atom, ma embe jakênj lemoc êsô ênê bi atom, oc jakênj êwiñ atomanô." 26 Nabêc 8 gêjaña acgom, go ñacsenjomi sênjgôn balêm kêtiam ma Tom gêwiñ êsêac. Ac sêlai katam auc sênjgôn, ma Jesu jakêkô êsêac ñalunjen, go kêsôm gebe "Biñmalô êndên amac." 27 Ma kêsôm gêdên Tom gebe "Ôkênj Iêmamlatu ênsac tecenec ma ôlic lemoc ma ôkênj lêmam êsô ñoc bi ec têtac lulu atom, ôkênj êwiñgenj." 28 Tec Tom gêjô enj awa gebe "O ñoc Apômtau to êoc Anôtô." 29 Ma Jesu kêsôm gêdên enj gebe "Aôm kôkênj gêwiñ kêtû gôlic aênja me. Aê aoc êoc êsêac, tarj sêlic ñanô atom ma sêkênj êwiñ."

Joarj keto buku tonec kêtû ñam amboac ondocña

30 Jesu gêgôm gênjalô gwalêkiñ nê ñacsenjomi sêlic, mago teto samob tomalagenj kêsêp buku tonec atom. 31 Teto tonarjenj gebe akênj êwiñ Jesu, gebe Kilisi tau, Anôtônê Latu enj, ma akênj êwiñ gebe anjgônj matem jali êtu ênê ñaênja.

Jesu geoc tau lasê gêdên ñacsenjomi 7

21 Tonarj su, go Jesu geoc tau lasê gêdên nê ñacsenjomi kêtiam anja bugêjactorj Tiberiana, ma ñamiñ tau tonec. 2 Simon Petere agêc Tom, tarj sêsam enj gebe Ôlinjbôm narj, ma Natanael anja Kana Galiliana, ma Sebedai latuagêc to ñacsenjomi ñagêdô nêñ luagêc, ac sênjgônj sêwiñ tauj. 3 Ma Simon Petere kêsôm gêdên êsêac gebe "Aê jana jansom i." Tec êsêac sêsôm gêdên enj gebe "Aêac awiñ aôm." Ac sêsa jasêpi warj terj ma gêdênj gêbêc tonarj têtac i terj sa atom. 4 Gêdênj gelenmata, go Jesu kêkô ambêô ma nê ñacsenjomi sêjala enj gebe Jesu nec atom. 5 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Napalêac, amacnêm gênj taniñja terj gêc me masi." Ma êsêac sêjô enj awa gebe "Masi." 6 Go kêsôm gêdên êsêac gebe "Au wasarj êsêp warj ñalêsiñ, tarj kêsî anônja narj, ma oc atap ñanô sa." Sêu kêsêp gêja ma sebe sênam jaônj êpi êmênj e sêgôm ja-geo gebe i taêsam gêwê. 7 Ma ñacsenjom tarj Jesu têtac gêwiñ enj narj, kêsôm gêdênj Petere gebe "Op,

Apômtaugoc." Simon Petere gênjô gebe Apômtau, tec kêkwa tau auc ña nê ñakwê, tarj kêkôc su gêc narj, ma gêu tau kêsêp bu gêja. 8 Ñacsenjomi ñagêdô towarjenj sêpoac jabanj bau amboac tasaka ñasawa êtôm 50, tec sêjam jaônj wasarj toigenj kêpi bau gêja. 9 Jasêdô bau e sêlic ja kêsâ ma i to mo kêsâ gêwiñ. 10 Tec Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Akôc i, tarj galoc alô narj, ñagêdô amênj." 11 Tec Simon Petere kêpi warj gêja ma gêjam jaônj wasarj, tarj i kapônj 153 sêwê e tonjoma narj, kêpi bau gêja, mago wasarj gênjgic atom. 12 Go Jesu kêsôm gêdên êsêac gebe "Amênj, aniñ gênj bêbêcña acgom." Nacsenjomi samob têtêc tauñ e nêñ terj katu kênac enj gebe "Aôm asa," nec atom. Êsêac sêjala enjgac gebe enj Apômtau. 13 Go Jesu kêkôc mo jakêkênj gêdên êsêac ma i amboac tonarjenj. 14 Jesu gêdi sa anja ñacmatênênj ma geoc tau lasê gêdên nê ñacsenjomi kêtû dim têtêacña tonarj.

Jesu agêc Petere

15 Senj gênj su, go Jesu kêsôm gêdênj Simon Petere gebe "Joarj latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê kêtêlêc êsêac tônê su me masi." Tec Simon gêjô enj awa gebe "Aec, Apômtau, aôm kôjala gebe aênjoc ñalêlôm gêwiñ aôm." "Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Ojop aênjoc domba ñalatu." 16 Go Jesu kêtû kênac enj kêtiam kêtû dim luagêc gebe "Joarj latu Simon, aôm têtac gêwiñ aê me masi." Tec Simon gêiôc gêdênj Jesu gebe "Aec, Apômtau, aôm kôjalagac gebe aênjoc ñalêlôm gêwiñ aôm." Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Ojop aênjoc domba." 17 Go kêtû kênac enj kêtû dim têtêac gebe "Joarj latu Simon, aôm nêñ ñalêlôm gêwiñ aê me masi." Tec Peterenê ñalêlôm ñawapac kêsâ, gebe kêtû kênac enj katu dim têtêac gebe "Aôm nêñ ñalêlôm gêwiñ aê me masi," ma kêsôm gêdênj enj gebe "Apômtau, aôm kôjala gênj samob, aôm kôjala gebe ñoc ñalêlôm gêwiñ aôm." Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Ojop aênjoc domba. 18 Biñjanô, aê jasôm to-biñjanônjenj êndênj aôm gebe Aôm ñapalêgenj, tec taôm kôjandiñ nêñ ômbiñkap ma kôsêiêñj gôja gamênj, tarj gobe ôna narj. Ma embe otu ñac lanjwa, oc ôlam lêmam ma terj êjandiñ aôm nêñ ômbiñkap ma êwê aôm ôna gamênj, tarj taôm godec gebe ôna atom narj." 19 Jesu kêsôm biñ tonarj gebe êtôc Peterene lênj êmac êndu ma êwaka Anôtônê ñawasi sanja. Kêsôm biñ tonarj su ma keteñ enj gebe "Ôndarjguc aê."

Jesu agêc ñacsenjom, tarj enj têtac gêwiñ narj

20 Petere kêkac tau ôkwi e gêlic ñacsenjom, tarj Jesu têtac gêwiñ enj narj kêtacguc. Gêdênj êsêac senj Pasa ma enj gêc kêsî Jesuñ ma kêsôm gebe "Apômtau, asa oc eoc aôm lasê." 21 Tec Petere gêlic enj e kêsôm gêdênj Jesu gebe "Apômtau, ma ñac tônê oc amboac ondoc." 22 Ma Jesu kêsôm gêdênj enj gebe "Aê embe têtac terj gebe enj êmoa e jamu jamênj, narj oc aôm nêñ biñ me. Aôm tec ôndarjguc aêgenj." 23 Amboac tonarj biñ tonec kêsâ gêdênj lasitêwai ñagêdô gêja gebe Ñac-

sejom tônê oc êmac êndu atom. Jesu kêsôm ñalô tonec gebe "Enj êmac êndu atom" nec atom. Enj kêsôm tagen tonec gebe "Aê embe têtac teñ gebe enj êmoa e jamu jamên, nañ oc aômnêm biñ me."

²⁴ Nacsenjom tonec tec gêwa biñ tau ñai ñam sa ma keto biñ tau ma aêac ajala gebe biñ, tañ gêwa sa nañ biññanô.

²⁵ Jesu gêgôm gên ñanô ñagêdô gwalêkinj gêwiñ. Aê taêc gêjam gebe êsêac embe sêwa samob sa tomalagenj ma teto, oc êsêp papia taêsam e ênam ñom aucgen.

APOSTOLO

Gên Tañ Aposolo Sêgôm Nañ nec Luka keto gêjac têku nê Njawa Njam. Eñ keto buku tau gebe ênac miñ njalau Dabuñ gêwê lau buña ñamataña sêpuc Jesu waña ma sêsôm ênê Njawa Njam lasê “anğa Jerusalem to Judaia samucgeñ ma Samaria ñagamên e naëndên nom ñamadiñ” (1:8). Mêtê këlaiñ tau gêjac m anğa Judanên gamên acgom, ma gelom-gelom jakêtu lau nomña samobgeñ nên sekên gêwiñ, tec ñamiñ tau tonañ. Luka gebe ênac nê lau têtônêña têtac têt, tec keto gebe Mêtê tau kêkêli lau tenj sêli tauñ sa gêdên kaisara, têt sejam gôliñ Romnên gamên nê atomanô. Eñ gêwa lau tau nên kauc sa kêpi biñ, tañ lau Juda sêkên gêwiñ to sêkên matergeñ sêmoa nañ, gebe kêtû anô kêpi biñ lau buña sêkên gêwiñ necgac.

Buku tau nec ñasêbu têtêac, nañ kêtôc aposolo to lau sêsôm Jesunê Njawa Njam lasê kêsa anğa gamên dambê jaselom gamên baliñ ma sêwaka Gôlôac Dabuñ tau sa-sa nañ gebe (1) Jesu kêpi undambê gêja su acgom, go gôlôac buña ñamataña kêtû tau sa anğa Jerusalem tau; (2) Mêtê kêsa anğa Palestina ñagameñ ñagêdô (Samaria to Suria) gêwiñ; ma (3) Mêtê gelom Gwêc Njalur ñagamên ñagêdô samob e jagêdên malacsêga Rom.

Aposolonên buku tonec ñagêbôm tenj gebe sêjac Njalau Dabuñ nê kolensêga ñamiñ gêjam auc. Gêdên Om Pentekostña Njalau Dabuñ tonaclaigeñ mênkêpi lau buña anğa Jerusalem, tec gêwê to kêpuc êsêac to nên laumata têt kêtôm biñ, têt sêjac ñamiñ gec buku tau nê, samob gêmoageñ. Ac sêkatorñ lau buña ñamataña nên jaen sa ñatênageñ gêc biñ ñagêdô, tañ aposolo sêjam-sejam mêtê lau ma teto sa nañ. Go gênsêga, tañ teto ñamiñ gêc nañ, kêtôc jaen tau ñañclai kêtû anô kêpi lau buña sêsa nên lêtña ma kêpi gôlôac samob sêbiñ tauñ têt tonanôgeñ nañña.

Nadênan

1. Jesu gêjac dabiñ aposolo kêtû nên kôm sêwa enj ñam sanja 1:1-26
 - a. Jesunê awamu kêjatu aposolo sa sêsôm enj wae lasêña ma gêjac mata Njalau Dabuñ gêdenj êsêac 1:1-14
 - b. Sêjaliñ ñac tenj sa gêjô Juda su 1:15-26
2. Sêwa Jesu sa anğa Jerusalem 2:1-8:3
3. Sêwa Jesu sa anğa Judaia to Samaria 8:4-12:25
4. Aposolo Paulu nê sakiñ 13:1-28:31
 - a. Lêt Misionña ñamataña 13:1-14:28
 - b. Aposolo sêkac tauñ sa anDa Jerusalem 15:1-35
 - c. Lêt Misionña kêtû luagêcña 15:36-18:22
 - d. Lêt Misionña kêtû têtêacña 18:23-21:16
- e. Sêkêc Paulu têt gêngôñ kapocwalô anğa Jerusalem ma Kaisarea to Rom 21:17-28:31

APOSOLO

Jesu gêjac mata Njalau Dabuñ

1 Teopili, biñ ñamataña tec kato su kêpi biñ samob, tañ Jesu gêgôm to kêdôn gêdên tañ gêjac m nê kôm ² e gêdên bêc, tañ Anôtô kêkôc enj sa nañ. Anôtô kêkôc enj sa atomgeñ ma Njalau Dabuñ kêkac Jesu tec kêsakiñ aposolo, tañ kêjaliñ êsêac sa nañ. ³ Gêdên tañ kêkôc nê ñandan su nañ, kêtôc tau gêmoa mata jaliña gêdên êsêac gêjagêmu-gêjagêmu ñalên gwalêkiñ. Sêlic enj kêtôm bêc 40 ma kêsôm biñ kêpi Anôtônê gamên gêdên êsêac. ⁴ Eñ gêmoa gêwiñ êsêac ma gêjac jao gebe “Awi Jerusalem siñ atom ma aôn biñ, tañ Tamoc gêjac mata to anô anğa aênoc nañ, e ñanô êsa acgom. ⁵ Gebe Joan tec kêsagu lau ña bu, ma amac oc alij Njalau Dabuñ êtu nêm sanju ñabêc jauc atom.”

Jesu kêpi undambê gêja

(Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Lau tañ sêkac tauñ sa nañ, têtû kênac enj gebe “Apômtau, êndên têt tonec oc ômansañ Israelnên gamên êtu gamên towae êtiam me masi.” ⁷ Ma enj kêsôm gêdên êsêac gebe “Amacnêm kôm gebe ajala têt to noc, nañ ñaclai ñatau Tamoc taê gêjam gêc nê tauña nañ atom. ⁸ Mago Njalau Dabuñ wacêpi amac e atu lau tonaclai ma awa aê ñam sa anğa Jerusalem to Judaia samucgeñ ma Samaria ñagamên e naëndên nom ñamadiñ.” ⁹ Jesu kêsôm biñ tonañ su, go êsêac sêlic enj kêpi lôlôc gêja e tao tenj kêsip enj su, tec matejanô sêlic enj sapu.

¹⁰ Eñ kêpi gêja ma êsêac mater gê undambê ñanêngeñ sêkô e sêlic ñac luagêc tonakwê ñaeb ñaôma mênjêkô sêwiñ êsêac. ¹¹ Ac sêsôm gebe “Amac Galilaiawaga, asagenj akô matem gê undambê. Jesu

tau, tañ anja amacnêm kêpi undambê gêja nañ, oc êmu êmên êtôm tê alic enj kêpi undambê gêja nê.”

Sêjaliñ nac tenj sa gêjô Juda

¹² Go aposolo sêmu anja lôc, tañ sêsam gebe Lôck-atêkwi nañ, sêja Jerusalem. Lôc tau gêc Jerusalem naga gala amboac lên sabatña tenj. ¹³ Jasêô lasê e gacgen sêpi andu nabaîêm naden nãôña, tañ êsêac sêmoasêmoa nañ sêja. Ma êsêac lau tau tonec Petere agêc Joar ma Jakobo agêc Andrea ma Pilip agêc Tom ma Batolomai agêc Matai ma Alpai latu Jakobo agêc Simon Selo to ma Jakobo latu Juda. ¹⁴ Lau samob tonañ sêwiñ lauo nãgêdô ma Jesu têna Maria to Jesu lasii teterj mec tonên nãlêlôm kêpi tagenj sêjac nãwae sêmoa.

¹⁵ Gêdên nãsawa tonañ lasitêwai amboac 120 sênghôn sêwiñ taun, go Petere gêdi kêkô êsêac nãlun ma kêsôm gebe ¹⁶ “O lasitêwaac, Nalau Dabunj gêoc Dawid awa sa ma kêsôm biñ kwananjenj kêpi Juda, tañ gêwê lau-sêkôc-Jesu-tônwaga nañ. Biñ tañ teto gêc nañ, kêtû anô sugac. ¹⁷ Nac tonañ gêwiñ aêac ma gêwê kaiñ sakiñ tonec gêwiñ.”

¹⁸ Nac tau kêkôc awa geo jagêjam ôli kôm tenj, go gêu tau môkêapac gêmunj e jagêoc gênghic kêsêp nãlunjenj ma nãtêtac gêwê. ¹⁹ Lau Jerusalemña samob sênghôn biñ tonañ nãwae, tec sêsam kôm tau nãê nã êsêac taun awenj gebe Akeldama, nãm gebe “Kômdec.”

²⁰ “Biñ tau teto gêc buku Pesalemña gebe ‘Ênê andu oc êtu tuc e nac tenj ênghôn nãlêlôm atom-anô.’

Ma teto biñ tonec gêwiñ gebe ‘Nac tenj oc êwê kaiñ ênê sakiñ.’

²¹ “Amboac tonañ nac tenj mênghên aêacmañ ma êsôm Apômtau Jesu gêdi sa nãwae lasê. Enj nac tañ anja lau, tañ sêsêlên sêwiñ aêac gêdên tañ Apômtau Jesu kêsênghj gêja gêmên gêmoa aêac nãsawa gêdên tañ enj gêlinj Joarñê sanju nañ, e mênghêdên gêwi aêac siñ ma kêpi lôlôc gêja nañ.” ²³ Amboac tonañ sêkên nac luagêc, Josep, tañ sêsam enj gebe Barsaba, ma nê nãê tenj gebe Justu nañ, agêc Matia. ²⁴ Go teterj mec gebe “O Apômtau, aôm kôjala nãmalac samob nên nãlêlôm, mênghôtôc nac tau, tañ kôjaliñ enj sa anja nac luagêc tonec nên nañ, êndên aêac, ²⁵ gebe êkôc sakiñ to aposolonên kôm sa êjô Juda, tañ gêwi siñ ma gêc gêja nê gamên.” ²⁶ Ma sêpuc kapoac e jakêsêp Matia ma sêsam enj gêwiñ aposolo 11. ¹ paliñ-paliñgenj êndên sabat atom. Êsêac sêsêlên intêna dambêgenj, tec sêsam nãsawa tonañ gebe lên sabatña.

Nalau Dabunj kêsêp gêmên

² Gêdên bêc Pentekostña nañ êsêac samob sêkac taun sa sênghôn tagenj. ² Go sep tagenj nãdindij kêsã anja undambê kêtôm mu gêbuc nãtêna mênghêjam andu, tañ êsêac sênghôn nañ, auc samucgenj. ³ Ma sêlic gên gêwa gênghic-gênghic amboac ja nãimbêla mênghêsac êsêac nãô gêdên-gêdênjenj. ⁴ Ma nãlau

¹ Lau Juda sêjac go gebe sênam kôm go sêsêlên

Dabunj gêjam êsêac samob auc, tec sêjam lau jaba awenj kêtôm Nalau Dabunj gêoc êsêac awenj sa.

⁵ Juda mansañ anja gamên samob, tañ gêc umbon nãlabu nañ, sêkac taun sa jasênghôn Jerusalem.

⁶ Gamên tau tonañ nãdindij kêsã, tec lau samob sêpi tagenj e têtakê gebe sênghôn lau tônê sêjam êsêac taun awenj gêdên-gêdênjenj. ⁷ Lau samob sêlic e gêjac nên Iênô auc to sê taênghenj ma sêsôm gebe “Êsêac samob, tê sêsôm biñ sêmoa nê, lau Galilianañ me masi. ⁸ Amboac ondoc tec tañê êsêac sêsôm aêac taun awenj, tañ teneñj sêkôc aêac ma tasôm nañ. ⁹ Lau Parta to Mede ma Elam, ma aêac, tañ danghôn Mesopotamia to Judaia ma Kapadokia ma Pontu to Asia ¹⁰ ma Prugia to Pam-pulia ma Aiguptu to Libua nãgamênghj Kurene ma lau, tañ tamên anja Rom nañ, ¹¹ Judawaga to lau lêngha ma lau Krete to Arabia, aêac tañê êsêac sêsôm Anôtônê gênghalô kapôênghj nãwae nã aêac taun awenj.”

¹² Gên tonañ gêjac êsêac samob nañ Iênô auc e sêpê lênã ma sêsôm gêdên taun gebe “Gên tonañ nãm amboac ondoc.” ¹³ Ma lau nãgêdô sêsu susu gebe “Wain wakuc kêjanij êsêac.”

Petere gêjam mêtê

¹⁴ Tec Petere to êsêac lau 11 dêdi sêkô, go kêsôm kêpuc awa sagenj gêdên êsêac gebe “Judawaga to amac samob, tañ anghôn Jerusalem nañ, aê jawa biñ tonec nãm sa êndên amac anghôn acgom. ¹⁵ Amac abe lau tonañ wain kêjanij êsêac me. Masigoc. Oc gocgo tec mênghic laun sa kêkô. ¹⁶ Tagenj biñ, tañ propete Joel kêsôm nañ, kêtû anô gebe

¹⁷ ‘Anôtô kêsôm gebe Êndên bêc nãmunja oc jakêc nãc Nalau êpi nãmalac samob e latômio to nac oc seoc biñ lasê, ma nê m nãcsenjomio oc sêlic nãkatu,

ma amacnêm lau nãnô oc sênêc mê.

¹⁸ Êndên bêc tonañ oc jakêc nãc Nalau êpi nãc sak-inwagao to nac e seoc biñ lasê.

¹⁹ Ma oc jakênghj gênghêsêga anja umbon Iôlôcña ma gênghalô anja nom elongha tonec nãi, dec to ja ma jadaun.

²⁰ Oc oc ênam kanuc ma ajônghj êtôm dec, go Apôm-taunê bêc kapôênghj ma bêc towae tau mênghêsã.

²¹ Êndên tônê lau samob, tañ awenj gêjac Apôm-taunghj nãê nañ, tec Anôtô oc ênam êsêac kêsi.’

²² “Amac Israelwaga, anghôn nãc biñ tonec acgom. Anôtô kêwaka Jesu Nasaretña sa gedenj amac nã genj kapôênghj to gênghêsêga ma gênghalô. Enj kêkênghj Jesu gêgômghj gên tau gêmoa amac nãlêlôm taôm ajalagac. ²³ Anôtô taê gêjam nãbiñ to kêjala kêtû tônghj kwananjenj gebe êwi nac tau siñ êsêp amac lemem. Amac akênghj enj gêdên lau-sesenj-biñsu-popocwaga sêjac enj kêpi kakesotau, tec kêtôm amac taôm ajac enj êndu. ²⁴ Nac tau tonañ Anôtô kêgaboac enj su anja gêmãc nãnananã ma gênju enj gêdi sa gebe gemacanô tau kêkôc enj tônghj kêtôm atom. ²⁵ Dawid kêsôm biñ kêpi enj gebe ‘Aê galic Apômtau kêkô nãc langhônghj gedenj tônghj. Enj gêmoa aênghj anghjã gebe jaku atom.

26 Amboac tonañ tec têtac ñajam kêsa ma imbeloc kêtù samuc.

Aê gamoa toôlic matê-matêgen, mago kakêñ matoc
27 gebe aôm oc ondec aêñoc katuc êmoa lamboam atom

ma aôm Ôkêñ nêñ ñac dabuñ ôli êtu palê atom.

28 Aôm kôtôc intêna jañgôn matoc jaliña gêdên aê.

Aôm oc ôkêñ aê jamoa aôm lañômñem e têtac ñajam ênam aê auc samucgen.'

29 "O ñoc lasitêwaac, aê gabe jasôm abenji Dawid nê biñ ênêc awêgen êndên amac. Enj gêmac êndu ma sê-sun enj ma ênê sêd gêc aêac ñalêlôm e geder galoc.

30 Ñac tonañ enj propete tenj ma kêjala biñ, tañ Anôtô kêsôm kêtù tôn kêpi enj gebe 'Aô mnêm wakuc tenj oc êngôn nêñ lêpôn kinja.' 31 Enj propete, tec gêlic biñ, tañ ocgo mênêsa nañ kwananjen ma kêsôm ñalô tonec kêpi Kilisi êndi saña gebe

'Anôtô gedec enj gêmoa lamboam atom ma enj ôli kêtù palê atom.'

32 Ma Jesu tau tec Anôtô gên enj gêdi sa ma aêac lau samob tonec alic genj tau asôm lasê. 33 Anôtô kêsun enj sa jagênjôn ênê anôña, ma Jesu kêkôc Ñalau Dabuñ anja Tamanê kêtôm Tama gêjac mata gêdên enj nañ, menkekec tec amac alic to anô. 34 Dawid tau kêpi undambê gêja atomgen, mago kêsôm gebe

'Apômtau kêsôm gêdên aênoc Apômtau gebe Ôñgôn aênoc anôña

35 e jakên aômñem ñacjo sênêc amkainj ñalabu acgom.'

36 "Amboac tonañ lau Israel samob sêjala ñanôgen acgom gebe Jesu tau, tañ amac ajac enj kêpi kakesotau nañ, Anôtô kêkên enj kêtù Apômtau to Kilisi." 37 Sênô biñ tonañ e kepen êsêacnên ñalêlom ñanô ma sêsôm geder Petere to aposolo ñagêdô gebe "O lasitêwaac, aêacmên oc anjôm tauñ amboac onclocgen." 38 Tec Petere kêsôm geder êsêac gebe "Anam taôm ôkwi ma sensañgu amac sênam Jesu Kilisi lañô êtômgen gebe êsuc amacnêm sec ôkwi, go Anôtô êkên Ñalau Dabuñ êndên amac êwac. 39 Gebe Anôtô gêjac mata biñ kêpi amac to nêñ ñapalê ma êsêac lau gamênjômña samob, kêpi êsêac samob, tañ Apômtau, aêacnên Anôtô, kêkalem êsêac nañ."

40 Ma Petere gêwa sa to gêjac biñsu êsêac ña biñ ñagêdô gwalêkinj gebe "Akên taôm andên Anôtô gebe ênam amac kêsi anja lau geo tonañ nêñ." 41 Lau tañ sêkôc Peterenê biñ sa nañ, sêlinj sañgu. Ma gêdên bêc tonañ lau amboac 3,000 jasêwinj gôlôac. 42 Lau tonañ ñai sêmasañ aposolonên mêtê to biñ sêmbinj tauñ tônña ma sêpô polom kêkôc to teteren mec. Sêgôm gên tonañ geder tônjen.

Gôlôacnên lên

43 Êsêac samob têtac ñatutuc, gebe aposolo sêgôm Ogênjêga to gênjalô taêsam. 44 Ma êsêac, tañ sêkên, gêwinj nañ, samob sênjôn sêwinj tauñ ma sêwê kainj nêñ gên samob sêpi tagen. 45 Êsêac sêkên nêñ waba to gên lau sêjam ôli ma sêjac sam ñaawa gêdên lau samob kêtôm sêpô lêna tauñ gêdên-gadênjenña.

46 Êsêac semoa lôm dabuñ kêtôm bêcgen, ma nêñ ñalêlôm kêpi tagen to sêpô polom kêkôc kêtôm nêñ andugen ma sen nêñ gên totêntac ñajam ma tonên ñalêlôm ñanên. 47 Êsêac sêlambin Anôtô ma lau samob sêlic êsêac ñajam ma sêmoasinj êsêac. Ma Apômtau kêkên lau, tañ gêjam êsêac kêsi nañ, jasêwinj gôlôac tau kêtôm bêcgen.

Ñac ñatêkwa kêtù goloñ ôli ñajam kêsa

3 Ñasawa tenj Petere agêc Joan sêpi lôm dabuñ sêja sebe teteren mec êndên ñanoc ocmatarja. 2 Ma ñac tenj gêmoa tonañ. Têna kêkôc enj akainj to lêma kêtù goloñ. Kêtôm bêcgen lau sêbalan enj jatetoc enj gênjôn lôm dabuñ ñakatam, tañ sêsam gebe Katamñajam nañ, gebe eteren gên êndên lau, tañ sêsô lôm dabuñ sêna nañ. 3 Ñac tau gêlic Petere agêc Joan sebe sêsô lôm dabuñ sêna, tec keteren gên gêdên êsêagêc. 4 Tec Petere agêc Joan materen gê enj e Petere kêsôm gebe "Matam ê aêagêc acgom." 5 Ma ñac tau mata gê êsêagêc gêjam kauc gebe sêkên gên êndên enj. 6 Go Petere kêsôm gebe "Silber to gold gêc aênja atom, ma gên, tañ gêc aênja nañ, tec gabe jakên êndên aôm. Gajam Jesu Kilisi Nasareña lañô gebe Ôsêlên." 7 Go kêkam enj gêdên lêma anôña ma gegen enj sa. Ma gaôgen ñac tau atapa to agwam ñajana kêsa, 8 ma gêboan sa jakêkô ma kêsêlên, go gêwinj êsêagêc kêsô lôm dabuñ jakêlambin Anôtô to kêsêlên gêboan kêpigen. 9 Lau samob sêlic enj kêlambin Anôtô gegen taugen gêmoa, 10 ma sêjala gebe ñac, tañ gênjôn kêsi lôm dabuñ ñaKatamñajam ma keteren keteren gên gêmoa nañ, ñac tau tonecgoc. Ma sê taên to sênjac lemenj kêtù gên, tañ kêtap enj sa nañja.

Petere gêjam mêtê gêmoa Salomonê lôm seleb

11 Ñac tau kêsap Petere agêc Joan tôn ñapan, tec lau samob sê taên ma sêkac sa dêdên êsêac sêja jasêkô lôm sêlêb, tañ sêsam gebe Salomonê nañ. 12 Petere gêlic lau tonañ ma awa gêjac êsêac gebe "Amac lau Israelwaga, asagen asôm biñ selec kêtù ñac tonecña ma matemanô gêdên aêagêc kêtù asagenña. Abe aêagêc tauñ ma ñaclai to ñajam tec agôm enj kêsêlên nec me. 13 Abraham agêc Isak ma Jakob nêñ Anôtô ma tamenj samob nêñ Anôtô kêkên nê sakinwaga Jesu nê ñawasi kêsa. Ñac tonañ, tañ amac akên enj gêdên ñacjo ma asa enj auc akô Pilata lañônem. Pilata gebe êngamboac enj su, 14 mago amac asa ñac dabuñ to gêdên tau auc ma ateren gebe sênjgamboac ñac, tañ gêjac ñamalac êndu nañ, su êndên amac. 15 Ñac tau gebe êwê amac anjôn matem jali, mago ajac enj êndu, nañ tec Anôtô gên enj sa anja ñacmatênên, aêac alic gên tau tec asôm lasê. 16 Ma ñac tau, nañ amac alic to ajala enj nañ, kêkên gêwinj Jesunê ñaê, tec ñaê tau gêjam enj sa. Jesu kêpuc ñac tau tôn kêkên gêwinj, tec gêgôm enj ôli samucgen ñajam kêsa tec alic enj kêkô amac samob lañômñemña.

17 "O lasitêwaac, aê galicgac gebe amac ajam kauc tê agôm, ma amacnêm kasêga sêjam kauc amboac

tonañgen. ¹⁸ Anôtô gégôm nê biñ, tañ gêôc propete samob awen sa ma sêsôm lasê gebe Kilisi êkôc ñandañ nan, ñanô kêsa. ¹⁹ Amboac tonañ ambu taôm ma anam taôm ôkwi gebe nê sec ênaña, ²⁰ ma têm moasiñña anğa Apômtaunê lañôanô mênêsa wacélau amac tekwem saki êsa, ec êkên Kilisi Jesu, tañ kêjaliñ sa kêtú amacña kwanañgen nan êmên. ²¹ Ñac tau êmoa undambê e êndên têm Anôtô êmansañ gên samob êtu wakuc êtiã, amboac kêsôm lasê gêôc propete dabun awen sa gêdên andañgen nan. ²² Mose kêsôm gebe 'Apômtau, amacnêm Anôtô, oc êñu amacnêm propete teñ sa anğa lasimi to tewemi nên êtôm aê, ma biñ samob, tañ en êsôm êndên amac nan, akên tañem. ²³ Lau embe sêkên tañen propete tau tonañ nê biñ atom, oc Anôtô enen êsêac samob su anğa nê launên.' ²⁴ Propete samob, Samuel to êsêac, tañ tédaguc nan, sêsôm to sêkên têm tonañ ñawae. ²⁵ Propete latunñ amac to poac, tañ Anôtô kêmoatiñ gêdên tamemi nan, ñalatuñ amac. Anôtô kêmoatiñ poac tau gêdên Abraham ma kêsôm gebe 'Êtu nêm wakucña laum nomña samob têtã moasiñ sa.' ²⁶ Anôtô kêtôc nê sakiñwaga gêdên amac kêtú ñamata ma kêsakiñ en gebe êmoasiñ amac e anam taôm ôkwi êndên-êndêngeñ ma awi nêm sec tokaiñ-tokaiñ siñ."

Petere agêc Joañ sênğôn kapoacwalô

4 Agêc sêsôm biñ tonañ gêdên lau sêmoa ma lau dabunwaga to kapitai lôm dabunña ma Sadukai dêdên êsêagêc sêja. ² Lau tonañ ñai sêlic êsêagêc sec gebe têdôn lau ma sêkên Jesu gêdi sa anğa ñacmatênên ñawae gêdên êsêac. ³ Tec sêkôc êsêagêc tôn jasêlai agêc auc sênğôn e bêbêcgeñ acgom, gebe kêtula su. ⁴ Lau tañ sênğô Peterenê biñ tau nan, nên taêsam sêkên gêwiñ ma lau tau nên ñacwaga amboac 5,000.

⁵ Nábêbêc êsêacnên kasêga to laumata ma biñsutau sêkac tauñ sa anğa Jerusalem, ⁶ ma ñac dabunwaga Anas agêc Kaiapa ma Joañ agêc Alesandere ma êsêac ñagêdô anğa ñac dabunwaga nê gólôac sêwiñ. ⁷ Ma sêsôm sejoñ ñaclagêc tau jasêkô êsêac lañônêm, go têtú Iêsu êsêagêc gebe "Asa nê ñaclai to ñaê kêpuc amagêc tôn, tec agôm gên tônê nec." ⁸ Tec Ñalau Dabun gêjam Petere auc e kêsôm gêdên êsêac gebe "O launên kasêga to laumataac, ⁹ galoc amac embe atu Iêsu aêagêc êpi moasiñ, tañ agôm gêdên ñac puliñ nan, ¹⁰ go amac samob to lau Israel samob ajala gebe Jesu Kilisi Nasaretña, tañ amac ajac en kêpi kakesotau gêja ma Anôtô gênñ en sa anğa ñacmatênên nan, nê ñaê gégôm ñac, tañ kêkô amac lañômnêm nan, ôli ñajam kêsa. ¹¹ Ñac tau 'poc, tañ amac akwêwaga alic gebe sec nan, tec kêtú poc kêclêsuña.'

¹² Ñacmoasiñ teñ gêmôa atom, ma ñaê ñajam teñ anğa umborñ ñalabu gêdên ñamalac gebe ênam aêac saña teñ gêc atomanô."

¹³ Lau tau sêlic Petere agêc Joañ têtãc kêpa su ma nên kauc kêsa gebe êsêagêc anğa lau ñaôma nên, tañ

sêsô lôm teñ atom nan, tec sê taên ma sêjala êsêagêc gebe sêsap Jesu tôngeñ. ¹⁴ Ac sêlic ñac puliñ, tañ ôli ñajam kêsa nan, kêkô gêwiñ êsêagêc ma sêsôm biñ sêjô agêc awenña e masi. ¹⁵ Amboac tonañ sêjatu êsêagêc sêwi gamên sêkac saña siñ sêsa awê sêja, ma sêmasañ biñ gêdên tauñ ¹⁶ ma sêsôm gebe "Aêac danğôm ñaclagêc tônê amboac ondóc. Lau Jerusalemña samob sêlic gênğalô, tê êsêagêc sêgôm nêgac, ma aêac oc dansa auc êtôm atom. ¹⁷ Dambôc êsêagêc awen auc ñajaña gebe biñ tau tonec ñawae êtu tapa êndên lau samob êna atom, ma sêsam ñac tônê nê ñaê êndên lau teñ êtiã atom." ¹⁸ Go sêmôcêc êsêagêc mênşêjac jao gebe êsêagêc sêsôm Jesunê ñaê lasê to têndôn ñaê tau teñ êtiã atomanô.

¹⁹ Ma Petere agêc Joañ sêjô êsêac awen gebe "Taôm taêm ênam alic acgom, Anôtô êlic biñ ondóc naêndên, tañen wamu amac me tañen wamu en. ²⁰ Aêagêc atôm atom gebe akapic awenşun êtu gên, tañ alic to anğô nanña." ²¹ Amboac tonañ sêjac biñsu êsêagêc ñakônñña ma sêkên agêc sêja. Êsêac têtãp lên sêmêtôc êsêagêcña teñ sa atom kêtú launña, gebe samob tetoc Anôtô sa kêtú gên, tañ gégôm nanña. ²² Ñac tau, nan êsêagêc sêgôm gênğalô ôli ñajam kêsaña kêpi en nan, nê jala kêtú 40 su.

Gólôac teteñ mec kêtú sêmoa totêntac êpa sugenña

²³ Sêwi Petere agêc Joañ siñ su, tec agêc dêdên nên lau sêja ma sêjac miñ biñ, tañ lau dabunwaga to laumata sêsôm gêdên êsêagêc nan. ²⁴ Lau tonañ sênğô su e awen gêôc Anôtô selengeñ gebe "O Ñatau, aôm nan kôkên undambê to nom ma gwêc to gên samob, tañ sêmoa ñalêlôm nan, ²⁵ aôm tau tonañ kôkên Ñalau Dabun gêôc aêac abenñ Dawid, tañ kêtú aôm nêm sakiñwaga nan, awa sa gebe

'Lau samuc nên ñaonda kêpi kêtú asagenña to lau taên gêjam biñ ñaôma-ñáôma nan, ñam amboac ondóc.

²⁶ Kiñ nomña sêkac tauñ sa,

ma kasêga sêmoatiñ biñ sênğôn tagen amboac tonañ,

sebe sensen Apômtau agêc nê ñac, tañ geñ oso en nan su.'

²⁷ Biññanôngeñ, Herodo agêc Ponti Pilata ma lau samuc to lau Israel sêkac sa anğa malac tonec sebe sensen aôm nêm sakiñwaga dabun Jesu, tañ goenñ oso en nan su. ²⁸ Ma sêgôm gên, tañ aôm taêm gêjam kwanañgeñ gebe lêmam ôñğômña nan, ñanô kêsa. ²⁹ O Apômtau, galoc ôlic gebe êsêac sêjô aêac ña biñgeñ. Amboac tonañ ôpuc nêm sakiñwaga aêac tôn gebe asôm nêm biñ totêntac êpa sugen. ³⁰ Ômêtôc lêmam moasiñ ma ôkên nêm sakiñwaga dabun Jesu nê ñaê êñğôm gênşêga to gênğalô." ³¹ Ac teteñ mec tonañ su, ma gamên, tañ êsêac sêkac sa sênğôn nan, kêwiwic tau e Ñalau Dabun gêjam êsêac samob auc ma sêsôm Anôtônê mêtê totêntac kêpa sugen.

Gôlôac sêwê kaij nêj gej samob njaton tagen

³² Lau-sêkên-gêwiwaga samob têtac tagen to nêj njalêlôm kêpi tagen. Ma njac tenj gêlic nê gên amboac taugen nê gên atom, êsêac samob sêwê kaij gên njaton tagen. ³³ Aposolo sêwa Apômtau Jesu gêdi sa njawae sa tonjaclaigen, ma njamoasin kapôên kêpi êsêac samob, ³⁴ gebe êsêacnên njac tenj kêpô lêna tau kêtû gên tenja gêmoa atom, gebe gamênj to and-u njatau samob sêkên nêj gên lau sêjam ôli ma sêkôc njawaa ³⁵ jatetoc gêc aposolo enjkaingja. Go êsêac sêjac sam gên tau gêdên lau, tanj sêpô lêna kêtû gên tenja nanj kêtômgenj.

³⁶ Ma Lewinê wakuc tenj gêmoa, nê malacmôkê Kupro. Ênê njâ Josep, mago aposolo sêsam enj gebe Bamaba, tanam ôkwi gebe "Bijmanjlatu," ³⁷ njac tau nê kôm tenj gêc, tec kêkênj lau sêjam ôli ma kêkôc njawaa jaketoc gêc aposolo enjkaingja amboac tonanjgenj.

Anania agêc Sapira nêj bij

5 Njac tenj, nê njâ Anania, agêc nê awê Sapira sêkên nêj kôm njagêdô tenj lau sêjam ôli. ² Njac tau gêjam njawaa njagêdô auc, nê awê gêlic, ma kêkôc njagêdô jaketoc gêc aposolo enjkaingja. ³ Ma Petere kêsôm gebe "Anania, amboac ondod Sadanj gêjam nêj njalêlôm auc e kôsau Njalau Dabunj ma gôjam kôm njawaa njagêdô auc. ⁴ Aôm kôkênj gêdênj lau sêjam ôli atomgenj, tec taôm kôtu nêj gên njatau. Kôkênj gêdênj lau sêjam ôli su, tec kôtu njawaa njatau amboac tonanj. Amboac ondod tec taêm gêjam bij amboac tonanj gêc nêj njalêlôm. Aôm kôsau njamalac atom, aôm kôsau Anôtôgoc." ⁵ Anania gênjô bij tonanj e gêu tau jatomatêgenj gêc. Ma lau samob, tanj sênjô bij tonanj njawae nanj, têtêc taunj njanô. ⁶ Go lau matac dê-di jasêsabanj enj ma sêbalanj enj sêsa awê jasêsunj enj.

⁷ Ockatu njasawa amboac têtêac gêjanja, ma njac tau nê awê gêjam kauc bij, tanj gêgôm nê akwenj nanj, tec gêmênj. ⁸ Ma Petere kêtû kênac enj gebe "Ôsôm êndênj aê acgom gebe Amagêc akôc kôm njâoli tau tecenecgenj me." Ma awê tau kêsôm gebe "Aec, gênj tau tecenanjgenj." ⁹ Tec Petere kêsôm gêdênj enj gebe "Amboac ondod amagêcnêj njalêlôm kêpi tagenj abe ansaê Apômtaunê Njalau. Ôlic acgom, lau tanj sêsunj nêj akwenj su nanj, enjmata gêdinj katam sebe sêmbalanj aôm sêsa sêna." ¹⁰ Ma gacgenj awê tau kêku e jatomatêgenj gêc enj akainja. Lau matac sêsô sêja e sêlic awê tau tomatêgenj gêc, tec sêbalanj enj jasêsunj enj gêwiw nê akwenj. ¹¹ Gôlôac dabunj pebenj têtakê njanô e lau njagêdô samob, tanj sênjô bij tau njawae nanj, têtakê amboac tonanjgenj.

Aposolo sêgôm gênjalô to gênsêga taêsam

¹² Aposolo sêgôm gênjalô to gênsêga taêsam sêmoa lau njalêlôm ma lausêkên-gêwiwaga samob sêkac taunj sa semoa Salomonê lôm sêlêb. ¹³ Lau njagêdô têtêc taunj, tec sêsap êsêac tônj atom, mago tetoc êsêac sa têtôm apômtau towae. ¹⁴ Ma êsêac, tanj

sêkênj gêwiw Apômtau nanj, têtû gwalêkinj, gebe lau to njac taêsam. ¹⁵ Lau tau sejonj nêj gêmac sêsa mala-clunj sêja jasêkênj êsêac sêc mê to sac ma taênj kêka gebe Petere embe êsêlênj êmênj, nanj katu naênêc ajunj ênsac êsêacnênj njagêdô êwiw-êwiw. ¹⁶ Ma lau taêsam anja malac, tanj gêc Jerusalem njagala nanj, sejonj lau gêmac to lau njagêdô, tanj njalau njatêmui gêgôm êsêac nanj sêmênj, tec aposolo sêgôm êsêac ôlinj njajam kêsa samob.

Sêkôc aposolo tônj kêtû dim luagêcja

¹⁷ Ma njac dabunjsêga to nê lau samob, tanj anja Sadukainênj tonj nanj, sêjam lêmunj aposolo njanô ¹⁸ e sêkam êsêac tônj ma sêkênj êsêac sênjgônj andu kapoacwalônja. ¹⁹ Gêdênj gêbêc Apômtaunê anja tenj jagêlêc katam andu kapoacwalônja su, go gêwê êsêac sêsa sêja ma kêsôm gebe ²⁰ "Ana anam mêtê lau akô lôm dabunj ma asôm bij anjônj matem jalinja samob lasê." ²¹ Ac sênjô bij tonanj, tec bêtêc kanucgenj sêsô lôm dabunj sêja ma têtônj lau.

Go njac dabunjsêga to nê lau sêkac taunj sa ma sêkalem laumata to Israelnênj lau njanô samob sa ma sêkênj lau sêja andu kapoacwalônja gebe sêkôc aposolo tau sêmênj. ²² Tec sakinjwaga sêja e têtap aposolo sa sêmoa andu kapoacwalônja atom, go sêmu sêja ma sêsôm gebe ²³ "Aêac aja e alic sêlai andu kapoacwalônja auc e panj tagenj to gejobwaga sejonj katam sêkô, mago alêc katam su e alic jaôb tagenj." ²⁴ Lôm dabunj njakapitai to lau dabunjsêga sênjô bij tonanj ma taênj gêjam jakêsa-jakêsa. ²⁵ Go njac tenj kasôm gedênj êsêac gebe "Alic acgom, lau tau, tanj akenj êsêac sênjgônj kapoacwalô nanj, têtê jatedônj lau sêkô lôm dabunj." ²⁶ Amboac tonanj kapitai gêwiw nê sakinjwaga jasêkôc aposolo. Sêkôc êsêac sêjam saicgenj atom, têtêc gebe lau oc têtuc êsêac njac poc êndu.

²⁷ Amboac tonanj sêwê êsêac sêja laumata sêkac sa njamala. Njac dabunjsêga kêtû kênac êsêac gebe ²⁸ "Aêac ajac jao njajanja gêdênj amac gebe andônj njâ tonanj êtiam atom, mago alic acgom, amacnêj mêtê gêjam Jerusalem aucgenj. Amac abe aê njamalac tônê nê dec êpi aêac me." ²⁹ Tec Petere to aposolo sêjô êsêac awenj gebe "Aêac tanjenj wamu Anôtô êlêlêc njamalac. ³⁰ Jesu tanj amac akênj enj genjkalenj kakesotau jaasenj enj su nanj, tec aêac tamenjinênj Anôtô gênj enj sa. ³¹ Njac tau Anôtô ketoc enj sa gênjgônj ênê anônja, gebe êtu laumata to kêsiwaga ma ênam Israel ôkwi to êsuc êsêacnênj sec ôkwi. ³² Bij tonanj njai aêac alic njanô, tec awa sa amoa, aêac to Njalau Dabunj, tanj Anôtô kêkênj gêdênj lau tanjenj wamu enjnanj."

³³ Lau tonanj njai sênjô bij tonanj e gêli nêj njalêlôm sa secanô sebe sênac aposolo endu. ³⁴ Go laumatanênj tenj gêdi sa, enj Parisai tenj, nê njâ Gamaliel. Enj kêdônjwaga binsunja tenj ma lau samob tetoc enj sa. Enj kêjatu gebe sejonj aposolo sêsa awê saunjenj. ³⁵ Go kêsôm gêdênj laumata gebe "Amac lau Israelwaga, alic taôm njapep, anjgôm lau tonanj amboac secgenjnanj. ³⁶ Gêdênj njasawa tenj Teuda ketoc tau sa gebe êtu njac

towae ma lau 400 sêsap enj tòn. Tec sêjac enj endu, ma lau, tañ sêsap enj tòn nañ, sêjanda êsêac samob sêc êliñêliñgenj e nêñ kôm gê su. ³⁷ Tonañ su, go gêdên bêc, tañ sêsa lau saña nañ, ñac Galilaiña Juda gêdi ma kêlêtom lau e taêsam sêsap enj tòn. Sêmoa e ñac tau gêjaña ma sesenj êsêac, tañ sêsap enj tòn nañ, samob êliñ-êliñ. ³⁸ Ma galoc jasôm ñoc ñalêlôm êndên amac gebe Awi lau tònê siñ ma akênj êsêac sêc sêna. Gêñ amboac tònê embe ñamalac tauñ taênj ênam me sêngôm, oc êtu goloñ. ³⁹ Ma embe aña Anôtônê, oc anseñ su atôm atom. Ajop tagenj tonec, anseñ Anôtô atom.”

⁴⁰ Lau tau sêkênj gêwiñ Gamalielnê biñ, go sêmôêc aposolo jasi êsêac ña palipgenj ma sêjac biñsu êsêac gebe sênam mêtê êpi Jesunê ñaê êtiam atom. Go sêkênj êsêac sêsa sêja. ⁴¹ Lau tau sêwi laumata siñ sêsa sêja totêntac ñajamgenj, gebe Anôtô ketoc êsêac sa ma gêlic êsêac têtôm gebe lau sêgôm êsêac majenj kêsâ kêtû Jesunê ñaêña. ⁴² Êsêac têdônj lau aña lôm dabuñ to andu kêtôm bêcgenj ma sêsôm ñawae ñajam lasê gebe Jesu enj Kilisi, sêwi siñ atom.

Sêjaliñ samwaga 7 sa

6 Gêdên ñasawa tonañ ñacsenjomi têtû taêsam. Ma lau Helen têtû môsi lau Ebolai gebe sim êsêacnêñ awêtuc su ña gêñ, tañ sêjac sam kêtôm bêcgenjña nañ. ² Tec êsêac lau 12 sêkalem ñacsenjomi samob sa ma sêsôm gebe “Aêac embe anac sam mo ma oc aña Anôtônê mêtê êtôm atom. Gêñ amboac tonañ aêac alic kêtôm atom. ³ O lasitêwaac, ajaliñ nêñ lau mansañ 7, tañ ñalau Dabuñ to kauc mêtêña gêjam êsêac auc nañ sa, gebe mênjsêkôc kôm tau tonañ su. ⁴ Aêac lau tonec abe aterj mec to anam sakiñ êndênj mêtêgenj.” ⁵ Lau samob, tañ sêkac tauñ sa nañ, sêñô biñ tonañ ñajam, tec sêjaliñ lau tonec ñai sa, ñac tenj kêkênj gêwiñ ñajana to ñalau Dêbu ña gêjam enj auc, nê ñaê Stepan, gêwiñ Pilip agêc Prokoro ma Nikanor agêc Timon ma Parmena agêc Judanêñ ñac lêñña tenj aña Antiokia, nê ñaê Nikolaus. ⁶ Sêkênj lau tonañ ñai sêkô aposolo lañônêñ ma tetenj mec to sêu lemenj gêsac êsêac.

⁷ Anôtônê mêtê kêtû tapa e ñacsenjominêñ tonj aña Jerusalem kêtû kapônj, ma lau dabuñwaga taêsam sêkênj gêwiñ mêtê to sêsô ñalabu.

Sêkôc Stepan tòn

⁸ Moasiñ to ñaclai gêjam Stepan auc ma gêgôm gênsêga to gêñtalô kapônj lau sêlic. ⁹ Tec lau ñagêdô aña tonj, tañ sêsam êsêac sebe Libertini to Kurene ma Alesandriaña nañ, dêdi sa ma lau Kilikia to Asiaña sêwiñ. Êsêac to Stepan ac sêpa tauñ kêtû mêtêña. ¹⁰ Enj kêsôm biñ tokauc ma to ñalau Dabuñ, tec êsêac sêku enj tulu atom. ¹¹ Amboac tonañ sêu biñ gêdênj lau tenj jasêsôm gebe “Aêac aña enj kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Mose to Anôtô.” ¹² Sêgôm sêmoa e dêdac lau to laumata ma biñsutañ sa, jasêkôc Stepan tòn ma sê enj dêdênj laumata sêja. ¹³ Ma sêjaliñ lau ñagêdô sa

gebe sêngôliñ biñ êpi enj gebe “Ñac tonec kêsôm biñ kêpi gamênj dabuñ to Mosenê biñsu ñawaô. ¹⁴ Aêac aña enj kêsôm gebe Jesu Nasaretña oc enseñ gamênj tonec su, ma mêtê, tañ Mose kêkênj gelom aêac nañ, enj oc ênam ôkwi.” ¹⁵ Laumata samob, tañ sêkac tauñ sa sêngôn nañ, materj gê enj e sêlic lañônê kêtôm aña tenj nê.

Stepan gêjam mêtê

7 Go ñac dabuñsêga kêsôm gebe “Biñ tau amboac tònê me masi.” ² Tec Stepan kêsôm gebe “O tamocac to ñoc lasitêwaac, aña ñoc biñ acgom. Gêmunjenj aêac abenji Abraham gêngôn Haran atomgenj, gêmoa Mesopotamiagenj e ñawasi ñatau Anôtô geoc tau lasê ³ ma kêsôm gêdênj enj gebe ‘Ondec nêñ gamênj ênêc to nêñ lau sêmoa ma ôna ôngôn gamênj, tañ aê oc jatôc êndênj aôm nañ.’ ⁴ Tec enj gedec Kaldeanêñ gamênj gêcña ma gêdi mênjgênjôn Haran. Gêmoa e tama gêmac êndu acgom, go Anôtô gêwê enj aña tonañ mênjgelom gamênj tau tec galoc êmac añañ nec. ⁵ Gêdênj tonañ ênê ñapalê masi, ma Anôtô kêkênj enj gêwê kaiñ gamênj ñagec atomanô, mago Anôtô gêjac matagenj gedenj enj gebe êkênj gamênj tonec êndênj enj to nê wakuc, tañ sêjô enj su nañ. ⁶ Ma Anôtônê biñ amboac tonec gebe ‘Nêñ wakuc oc têtû lau jaba sêmoa lau tenj nêñ gamênj, ma malacm oc sêkônij esêac têtû nêñ gêñôma to sejonj êsêac êtôm jala 400.’ ⁷ Ma Anôtô kêsôm gêwiñ gebe ‘Lau tau, tañ sêkônij êsêac têtû nêñ gêñôma nañ, aê oc jamêtôc êsêac. Tonañ su, go êsêac sêc sêmu mênjsênâñ sakiñ aê aña gamênj tau tonec.’ ⁸ Go Anôtô kêmoatiñ poac sêsa ñapalêña gêdênj Abraham gêwiñ, tec kêka Isak lasê ma kêsâ enj gêdênj ñabêc kêtû 8, ma Isak gêgôm gêdênj Jakob, ma Jakob gêgôm gêdênj aêac abenji 12 amboac tonañgenj.’

⁹ “Aêac abenji têtac sec gêdênj Josep e sêkênj enj gêdênj lau sêjam ôli enj ma sêkôc enj sêja Aiguptu, mago Anôtô gêwiñ enj. ¹⁰ Tec kêjañgo enj su aña nê ñandañ samob to kêkênj moasiñ ma kauc mêtêña gêdênj enj kêkô kiñ Aiguptuña, Parao, lañônêñ. Ma Parao kêkênj enj gêjam gôliñ Aiguptu to ênê gôlôac samob. ¹¹ Tôbôm kêsâ Aiguptu to Kanaan ñagamênj samob e sêngônj jageo ñanô ma tamenji têtap nêñ gêñ sêniñña sa atom. ¹² Jakob gêñô polom gêc Aiguptu ñawae, tec kêsakiñ tamenji sêsêp sêja kêtû ñamata. ¹³ Sêmoa e sêsêp sêja kêtû luagêcña nañ, tec Josep gêwa tau sa gêdênj têtai ma Parao gêñô Josep tau nê gôlôac ñam. ¹⁴ Go Josep kêkênj biñ gêja ma kêkalem tama Jakob to nê gôlôac samob sêja. Ma lau tau têtôm 75. ¹⁵ Jakob tau kêsêp gêja e gêmac êndu aña Aiguptu, ma tamenji amboac tonañ. ¹⁶ Go sêkôc êsêac sêja Sikem ma sêsunj êsêac sêc sêd, tañ Abraham gêjam ôli ña silber tonj tenj gêdênj Hamor latui aña Sikem nañ.

¹⁷ “Ñanoc sêwi gamênj tau siñña, tañ Anôtô gêjac mata gêdênj Abraham nañ, kêdabiñ gebe êmbacnê, ma lau têtû taêsam e sêjam Aiguptu auc. ¹⁸ Sêmoa e kiñ wakuc tenj, tañ gêjam kauc Josep nañ, gêjam gôliñ Aiguptu. ¹⁹ Ñac tonañ kêsau kêtiam aêacnêñ lau ma

gejon tamenji ma kêkac êsêac gebe sêwi nêj gên dedec siñ paliñ-paliñgeñ gebe sêmoa maten jali atom. ²⁰ Gêdên ñasawa tonan Mose têna kêkôc en, ma Anôtô gêlic en ñajam, tec agêc sêlôm en sêmoa nêj andulêlôm e ajôn têlêac. ²¹ Go sêwi en siñ paliñ-paliñgeñ e Parao latuo kêkôc en sa jagêlôm en kêtôm latu ten. ²² Ma têtôn Aiguptunên mêtê samob gêdên Mose, gêmoa e kêtû ñac ñajana biñ to kômna.

²³ “Ñac tau gêmoa e nê jala kêtû 40 su, go taê gêjam gebe ênac lasitêwai Israelña kêsî. ²⁴ Gêlic ñac ten kêtêsu ñac Israelña ten, tec gêjam Israel tonan kêsî ma gêjac ñac Aiguptuna nan êndu kêtû kêtêsu ñac tonanña. ²⁵ Mose geboc lasitêwai sêjala Anôtô gebe ênam êsêac kêsî ya ey lêma, mago nêj kauc kêsâ su atom. ²⁶ Ñabêbêc lau ñagêdô sêsôm tauñ sêmoa e en gêlic, tec gê wama êsêac ma kêsôm gebe ‘Lauac, amac lau ñam tagen. Amboac ondoc tec abe angôm taôm kwalec nec.’ ²⁷ Ma ñac-kisa-môkêwaga tonan kêtin en ma kêsôm gebe ‘Asa kêkên aôm kôtu aêacma gôliñwaga to mêtôcwaga. ²⁸ Oc gobe ônac aê êndu amboac nôgeñ gôjac Aiguptu tau nan me.’ ²⁹ Tec Mose gêc su kêtû biñ tonanña jakêtu ñac jaba gêngôn nom Midian e kêka ñapalê luagêc lasê anga tonan.

³⁰ “Jala 40 gêjana gêwin, go anjela ten geoc tau lasê gêdên en anga gamên sawa lôc Sinain, kêsêp ja ñawaô, tan kêsâ gamên dani nan ñalêlôm. ³¹ Mose gêlic gên tonan e gêñac lêma ma kêtû gasuc gêja gebe êlic gên tau ñam acgom. Tec Apômtaunê awa ten kêsâ gebe ³² ‘Tamaminên Anôtô, Abraham agêc Isak ma Jakob nêj Anôtô aê.’ Tec Mose kêtênêp ma kêtêc tau e gebe êlic gên tau ñam atom. ³³ Go Apômtau kêsôm gêdên en gebe ‘Ôngamboac atapa su anga amkain gebe gamên, tan kôkô nan, gamên dabu ñ. ³⁴ Aê galic sejon ñoc lau anga Aiguptu e sêmoa jageo, ma ganô nêj tanj, tec kasêp gamên gebe janam êsêac kêsî. Amboac tonan ômôên, aê gabe jasakiñ aôm êna Aiguptu.’

³⁵ “Mose tau, tan êsêac sêsa en auc ma sêsôm gebe ‘Asa kêkên aôm kôtu gôliñwaga to mêtôcwaga nan,’ tec Anôtô kêsakiñ en kêtû gôliñwaga to kêsîwaga. En kêkên anjela geoc tau lasê gêdên Mose anga gamên dani gebe êpuc en tôn. ³⁶ Ñac tonan kejon êsêac sa ma gêgôm gêñsêga to gêñtalô anga gamên Aiguptu to anga Gwêckoc ma gamên sawa kêtôm jala 40. ³⁷ Mose tau tec kêsôm gêdên Israelwaga gebe ‘Anôtô oc êñu amacnêp propete ten sa anga lasimi to tewemi nêj êtôm aê.’ ³⁸ Ñac tagen tonan tec gêmoa gêwin gôlôac dabuñ anga gamên sawa ma gêwin anjela, tan kêsôm biñ gêdên êsêac to tamenji anga lôc Sinai nan, ma ñac tonan geñ tec biñ mata jalinã gêdên en gebe êndôn aêac.

³⁹ “Mago aêac tamenji sebe tanen wamu en atom. Êsêac sêmasuc en to sêjam nêj ñalêlôm ôkwi gêdên Aiguptu kêtiam. ⁴⁰ Ma sêsôm gêdên Aron gebe ‘Ômansan aêacma anôtôi gwam gebe sêwê aêacña, gebe Mose, tan gêwê aêac anga Aiguptu amên nan, aêac ajam kauc biñ ondoc kêtap en sa.’ ⁴¹ Gêdên tonan sêgôm nêj bulimakao ñalatu ñakatu ten ma

sêkên da gêdên anôtô gwam tau to têtû samuc lemen ñakôm. ⁴² Tec Anôtô gêjam dêmôê êsêac ma kêkên êsêac sêjam sakiñ umbon ñagêlôn kêtôm teto gêc propetenên buku gebe

‘Amac lau Israelwaga, gêdên tan amoa gamên sawa e jala 40 nan,

oc akên bôc to da gêdên aê me masi.

⁴³ Amac abalan gwam Moloknê bec to anôtô gwam Repan nê utitalata

ma agôm gên tau ñakatu abe aten mec êpi.

Amboac tonan aê jawê amac e naangôn Babel ña-maken ôñêña.’

⁴⁴ “Aêac tamenji sêkôc lôm bec, tan gêwa Anôtô gêmoa gêwin êsêacña sa nan, sêmoa gamên sawa. Ac sêmasan kêtôm ñadôn, tan Anôtô kêtôc gêdên Mose gêlic ma kêjatu en gebe êngômna nan. ⁴⁵ Tamenji sêbalan lôm bec tonan sêwin Josua sêja lau samuc nêj gamên, tan sêkôc su nan. Anôtô tau gêmun tamenji ma kêtin lau samuc su, tec lôm bec kêkô gamên tonec e gêdên Dawidinê têm. ⁴⁶ Anôtô gêlic Dawid ñajam, tec ñac tau keten gebe êtap gamên ten sa ma êsun Jakobnê Anôtônê andu ten sa êkô. ⁴⁷ Mago gêc e Salomo kêkwê Anôtônê andu tau. ⁴⁸ Tagen Lôlôc Ñatau oc êngôn andu, tan sêgôm ña lemen nan atom, êtôm propete kêsôm gebe

⁴⁹ ‘Undambê kêtû ñoc lêpôn

ma nom kêtû ockain ñakadembon.

Apômtau kêsôm gebe

Amac abe akwê aêñoc andu amboac ondoc,

me ñoc gamên, tan jangôn tekoc saki êsanã nan, oc ênêc ondoc.

⁵⁰ Amac abe gên totau-totau samob tonan ñai tauc lemoc gajam kauc me.’

⁵¹ “Ojae amac, gêsôm têtêkwa ñaton ma nêp ñalêlôm to tanesun ñadani atôm lau samuc. Amac akô Ñalau Dabuñ auc ñapan atôm tamemi tec amoa. ⁵² Propete ondoc ten amac tamemi sêjanda en atom. Ma êsêac sêjac lau, tan andan geñ seoc biñ lasê kwanan geñ gebe ñac gêdên oc êmên nan êndugac. ⁵³ Amac lau tau tonec tec êkêc biñsu anga anjelanên, mago amasan kêtû tôn atom.”

Têtuc Stepan ña poc êndu

⁵⁴ Lau sêñô biñ tonan e gêli nêj ñalêlôm sa secanô ma sêmoê luñluñ en. ⁵⁵ Ma Ñalau Dabuñ gêjam Stepan auc e mata gedec undambê, gêlic Anôtônê ñawasi ma gêlic Jesu kêkô Anôtônê anônã. ⁵⁶ Tec kêsôm gebe “Op, aê galic undambê gêña ma Ña-malacnê Latu kêkô Anôtônê anônãgoc.” ⁵⁷ Lau tonan sêwakic e sêbôc tanesun auc ma guluñ tagen sêja sêgi en auc. ⁵⁸ Ma têtin en kêsâ malacmagê gêja sebe têtuc en ña poc êndu. Tec lau biñmôkê sêkôc nêj ñakwê su ma sêkên jatetoc gêc ñac matac ten, nê ñaê Saulu, akainã. ⁵⁹ Êsêac têtuc Stepan ña poc sêmoa ma keten mec gebe “Apômtau Jesu, ôkôc ñoc ñalau sa.” ⁶⁰ En kêpôn aduc ma gêmôc ña awa kapôn gebe “Apômtau, ôê êsêacnên sec tôn atom.” Kêsôm tonan su ma gêmac êndu.

8 Saulu gêlic êsêac sesen Stepan su e gêjac mataanô njam.

Saulu kêlêsu gôloac dabun

Gêdên njasawa tonañ lau sêlêsu gôlôac dabun Jerusalemña kêlêlêc. Sêgôm e lau samob sêc êlin-êlin têtôm Judaia to Samaria nagamêngeñ sêja. Aposolo taungeñ tec sêmoa. ² Ma lau mansañ nageđdô sêsun Stepan ma tetañ tanjioa njanô kêpi en.

³ Saulu kêpi gôlôac dabun nêñ andu kêtômgeñ ma gê lauo to nac jakêkên êsêac sêso kapoacwalô sêja, gêgôm e gesen gôlôac dabun êlin-êlin.

Mêtê kêtû tapa anğa Samaria

⁴ Êsêac tañ sêc êlin-êlin kêtôm gamêngeñ sêja nañ, jasêsôm njae njam lasê. ⁵ Ma Pilip tec kêsêp malac Samariaña jagêjam mêtê êsêac kêpi Kilisi. ⁶ Lau taêsam sêñô Pilipnê biñ to sêlic gêntalô, tañ en gêgôm nañ, e sêkên taneñ en totêntac tageñ, ⁷ gebe lau taêsam tonjalau natêmui sêmoa, nañ nalau tau sêwakic ma sêsa anğa êsêacnêñ sêja, ma natêkwa kêtû golon to magiñ kêsû taêsam ôlin njam kêsâ. ⁸ Ma lau, tañ sêngôn malac tonañ nañ, têtac njam samucgeñ.

⁹ Ma nac mecwaga teñ, nê njaê Simon, gêngôn malac tonañ, nañ gêmungeñ gêgôm mectomañ e gêjac lau Samariaña nêñ Iênô auc ma gêboa tau gebe en nac tonjaclai kaiñ teñ. ¹⁰ Tec lau saun to lau kapôên samob sêkên taneñ en ma sêsôm gebe "Anôtônê naclai, tañ sêsam gebe kapôên nañ, oc nac tau tonañ." ¹¹ Êsêac sêkên taneñ en gebe en gêjac êsêacnêñ Iênô auc na nê mecgeñ e njasawa ec baliñ su. ¹² Ma Pilip kêsôm njae njam Anôtônê gamên to Jesu Kilisi nê njaêña lasê e lauo to nac sêkên gêwiñ ma sêlin sanju. ¹³ Go Simon tau kêkên gêwiñ amboac tonañ e gêlin sanju ma kêsap Pilip tôn. En gêlic gêntalô to gênsêga kapôên e gêjac ênê Iênô auc.

¹⁴ Aposolo tañ sêngôn Jerusalem nañ, sêñô njae gebe lau Samariaña sêkôc Anôtônê mêtê sa, tec sêsak- in Petere agêc Joañ dêdên êsêac sêja. ¹⁵ Naclagêc tonañ sêsêp sêja, go teteñ mec kêtû lau taunja gebe Nalau Dabun êpi êsêac, ¹⁶ gebe Nalau Dabun kêpi êsêacnêñ teñ atom tageñ, ac sêlin busanju njaômagen kêpi Apômtau Jesu nê njaê. ¹⁷ Tec aposolo luagêc sêkên lemeñ gêsac êsêac acgom, go Nalau Dabun gelom êsêac.

¹⁸ Simon gêlic aposolo sêkên lemeñ gêsac lau, ma Nalau Dabun gelom êsêac, tec kejon awa gêdên êsêagêc gêja ¹⁹ ma kêsôm gebe "Akên naclai tonañ êndên aê amboac tonañgeñ. Aê embe jakên lemoc ênsac nac teñ, go Anôtô êkên Nalau Dabun êndên en." ²⁰ Tec Petere kêsôm gêdên en gebe "Aôm ônañ tonêm awageñ. Aôm gobe ônam ôli Anôtônê moasiñ na awa me. ²¹ Aôm gôwê kaiñ kôm tonec nagec atom- anô, gebe Anôtô gêlic aôm nêñ njalêlôm geogen.

²² Amboac tonañ ônam taôm ôkwi anğa nêñ geo tonañ ma oter Apômtau, moae êsuc biñ geo, tañ gêc nêñ njalêlôm nañ ôkwi. ²³ Aê galic nêñ geo kêtôm

najiki njamakic gêjam aôm auc to sec njalêpoa gêsô aôm tôn." ²⁴ Go Simon gêjô en awa gebe "Amagêc taôm aten mec êndên Apômtau anam aê aoc gebe biñ, tañ agêc asôm nañ, nateñ êtap aê sa atom."

²⁵ Naclagêc tau sêsôm to sêwa Apômtaunê biñ sa su, go sêmu sêja Jerusalem ma sêsôm njae njam lasê anğa Samarianên malac gwalêkin gêwiñ.

Pilip agêc gejobwagasêga Aitiopiaña

²⁶ Apômtaunê anela teñ kêsôm gêdên Pilip gebe "Ôndi ma ôsêlên êndên oc êkô nalun ôsa intêna, tañ anğa Jerusalem kêsêp Gasanja gêja nañ. "Intêna tau kêsêp gamên sawa. ²⁷ Tec en gêdi gêja. Ma nac Aitiopiaña teñ, lau Aitiopiaña nêñ kwin Kandake nê gejobwagasêga, nañ kwin kêkên en gejob ênê waba samob nañ, jaketeñ mec anğa Jerusalem. ²⁸ En gêmu gêja nê gamên ma kêsam propete Jesaia nê biñ gêngôn nê kareta nja. ²⁹ Go Nalau Dabun kêsôm gêdên Pilip gebe "Ôtu gasuc nawê kareta tônê tôn."

³⁰ Tec Pilip kêlêti kêdaguc gêja e gêñô en kêsam propete Jesaia nê biñ ma kêtû kênac gebe "Biñ tañ kêsam nañ, kôjala njam me masi." ³¹ Ma nac tau kêsôm gebe "Embe nac teñ êtôc intêna êndên aê atom, oc jajala amboac ondoc." Go keteñ Pilip gebe êpi naêngeñ êwiñ en. ³² Ma biñ tau, tañ nac tau kêsam nañ, tonec gebe

"Sejon en amboac domba, nañ sebe sêmbucna ma amboac domba nalatu, tañ sebe sêkapiñ njaôlilu nañ,

mago kêtan atom.

³³ Gêdên tañ sêkônin en nañ, sêmetôc en kêtôm nagôlin atom.

Asa kêtôm gebe ênac ênê wakuc nêñ miñ. Oc masi, gebe sesen en su anğa nom."

³⁴ Go gejobwagasêga tau kêsôm gêdên Pilip gebe "Aê jateñ aôm ôwa sa acgom. Propete kêsôm biñ tau kêpi asa. Kêsôm kêpi tau me kêpi nac teñ." ³⁵ Tec Pilip gêoc awa sa gêjac m nê mêtê na propetenê nalô tonañ ma kêsôm Jesunê njae njam lasê gêdên en. ³⁶ Agêcnên kareta kêsêlên e jasêo lasê bu teñ ma gejobwagasêga tau kêsôm gebe "Kec, bu tec kêpoac. Asageñ êkô aênoc busanju auc." [³⁷ Go Pilip kêsôm gêdên en gebe "Aôm embe ôkên êwiñ tonêm njalêlôm samucgeñ, go dangôm." Ma en gêjô Pilip awa gebe "Aê kakên gêwiñ Jesu Kilisi en Anôtônê Latu."] ³⁸ Go en kêtatu gebe kareta êkô, ma Pilip agêc gejobwagasêga sêsêp bu jasêkô, go Pilip kêsagu en. ³⁹ Agêc anğa bu sêpi sêmên e Apômtaunê Nalau kêkôc Pilip su, ma gejobwagasêga gêlic en kêtiam atom ma gêc totêtac njamgeñ gêja. ⁴⁰ Pilip jagêo lasê Asoto, go kêsôm njae njam lasê gêjac laoc malac samob e jagêo lasê Kaisarea.

Jesu gêjam Saulu ôkwi

9 Saulu tau nê njalêlôm gegen en sa e gêjô Apôm- taunê nacsenomi na biñ ma gebe ênac êsêac êndu. En gêdên dabun sêga gêja ² ma keteñ en gebe

êkên papia êwa en saña êndên lau Damaskus nên Iômmôke gebe Saulu embe êtap lau ñagêdô, nañ sêkên gêwiñ Jesunê mêtê nañ sa, oc ênsô êsêac awê ma ñac tòn ma ejon êsêac sêna Jerusalem. ³ En kêsêlên gêmoa e kêdabiñ Damaskus ma sep tagen ja ten anga undambê kêpô en gêjam aucgen ⁴ e gêu tau jagêc nom ma gênô awa ten, tañ kêsôm gêdên en gebe "Saulu, Saulu, asagen kôjanda aê." ⁵ Ma en kêsôm gebe "Apômtau, aôm asa." Go ñac tau kêsôm gebe "Aê Jesu tec kôjanda aê. ⁶ Mago galoc aôm ôndi ôsa malac ôna, go sêsôm biñ, tañ gêjac aôm ñawae nañ. Iasê êndên aôm." ⁷ Ma lau, gên sêwiñ en nañ, sênô biñ tau, mago sêlic ñamalac ten atom, tec sêjam tauñ tòngeñ sêkô. ⁸ Saulu gêdi anga nom ma mata gêlac e gêlic gamên atom. Tec êsêac sêkam en ma sêwê engeñ sêja Damaskus. ⁹ En gêngôn tonañ gêlic gamên atom kêtôm bôc têlêac ma gen to gênôm gên atom.

¹⁰ Ma ñacsenom ten gêngôn Damaskus, nê ñaê Anania, nañ Apômtau gêgôm ênê katu kaiñ ten kêsoma kêsôm gêdên en gebe "Anania," e ñac tau kêsôm gebe "Apômtau, aê tec gamoa." ¹¹ Go Apômtau kêsôm gêdên en gebe "Ôndi ma ôsa intêna, tañ sêsam sebe intêna solop nañ, ôna ma ôtu kênac ñac, tañ sêsam en sebe Saulu Tarsusna nañ, anga Judanê andu, gebe en keteñ mec ¹² ma gêlic ñac ten, nê ñaê Anania, jakêkên lêma gêsac en gebe mata êlêc êtiam." ¹³ Go Anania gêjô en awa gebe "Apômtau, aê ganô lau taêsam sêsôm gebe ñac tonañ gêgôm aômnmê lau dabuñ, tañ sêngeñ Jerusalem nañ, sec elêmê. ¹⁴ Ma sêsôm gebe kêkôc ñaclai anga lau dabuñsêga nên gebe ênsô lau samob, tañ awen gêjac aômnmê ñaê nañ tòn." ¹⁵ Tec Apômtau kêsôm gêdên en gebe "Ôna, ñac tau tônê tê gajac dabiñ en su gebe ejon ñoc ñaê êndên lau samuc to kiñ ma Israel latuñi êna. ¹⁶ Gebe aê tauc jatôc gêñwapac, tañ en êôc êtu ñoc ñaêna nañ, êndên en."

¹⁷ Tec Anania gêdi gêja e jakêpi andu tau, go kêkên lêma gêsac en ma kêsôm gebe "Lasicenec Saulu, Apômtau Jesu, tañ geoc tau lasê gêdên aôm anga intêna, tañ kôsa gômôên nañ, kêsakiñ aê tec gamên gebe matamanô êpoa lasê êtiam ma Nalau Dabuñ ênam aôm auc." ¹⁸ Ma gaôgeñ gên, tañ gêsar Saulu mataanô auc nañ, kêsêlô amboac i ñagala e gêbacnê ma gêlic gamên kêtiam. Go gêdi sa e gêliñ sañgu ¹⁹ ma gen gêñ têkwa saki kêsoma kêtiam.

Saulu gêjam mêtê anga Damasku

Bêc ñagêdô Saulu gêwiñ ñacsenomi gêmoa Damaskus. ²⁰ E gacgen gêjam mêtê kêpi Jesu anga Judanen lôm gebe ñac tau tonañ Anôtônê Latu. ²¹ Ma lau samob, tañ sênô ênê bi ñ tonañ nañ, sênac lemen ma sêsôm gebe "Ñac tau, tañ gesen êsêac, tañ awen gêjac ñaê tônê anga Jerusalem nañ, ñac tau tonec me masi. En gêmên gebe ênsô êsêac anga tonecna tòn êwiñ ma ejon êsêac sêndên lau dabuñsêga sêna atom me." ²² Ma Saulu gêwa sa ñajana kêlêlêc gebe Jesu tonec en Kilisi tau. Kêsôm biñ amboac tonañ ten

gêgôm lau Juda, tañ sêngeñ Damaskus nañ, nên kauc kêñnsôn e tonoma.

Saulu gêc Judawaga su

²³ Bêc ñagêdô gêjana acgom, go Judawaga sêkic ênê biñ gebe sênac en êndu. ²⁴ Biñ tau ñapuc kêsoma gêdên Saulu. Ac sêkên lau sejop malac ñasacgêdô gêwiñ kêtôm bêc to gelengeñ gebe sênac en êndu. ²⁵ Tec Saulunê ñacsenomi sêkôc en gêdên gêbêc jasêkên en kêsêp sêm, tañ sêwa amboac talu nañ, ma sêlêwan en kêsêp tunbôm ñadêmoê gêja.

Saulu gêmoa Jerusalem

²⁶ Gêja e gêô lasê Jerusalem jakêsaaê gebe êsap ñacsenomi tòngeñ. Tec gêgôm elêmê gebe samob têtêc en, sêkên gêwiñ gebe Jesunê ñacsenom ten en atom. ²⁷ Tec Barnba gêjam en sa ma gêwê en agêc dêdên aposolo sêja. En gêjac m iñ biñ Saulu gêlic Apômtau anga intêna ma Jesu kêsôm biñ gêdên engeñ. Ma gêjac miñ gêwiñ gebe Saulu kêsôm Jesunê ñaê lasê gêmoa awêgeñ anga Damaskus. ²⁸ Go Saulu gêmoa-gêmoa gêwiñ êsêac anga Jerusalem ma kêsôm Apômtaunê ñaê lasê gêmoa awêgeñ. ²⁹ En gêjam biñgalôm gêwiñ lau Juda, tañ sêsôm biñ Helen nañ, e sêpê tauñ kêtumêtêna. Tec êsêac sebe sêkam en tòn ma sênac en êndu. ³⁰ Lasitêwai sênô biñ tonañ ñawae ma sêkên en kêsêp Kaisarea gêja acgom, go sêsakiñ en anga tonañ gêja Tarsus.

³¹ Gêdên ñasawa tonañ gôlôac dabuñ anga Judaia to Galilaa ma Samaria ñagamên samob sêngeñ towa-mag-en. Lau tau sêsa nên lên totêtêc Apômtaugen ma Nalau Dabuñ kêpuc êsêac tòn to gêjac lênsôn êsêac e têtumêtêna.

Aenea ôli ñajam kêsoma

³² Petere kêsêlên-kêsêlên gêmoa e jagêô lasê Anôtônê lau, tañ sêngeñ Luda nañ. ³³ Go kêtap ñac ten anga tonañ sa, nê ñaê Aenea, tañ nê ñatêkwa kêtumêtêna golon ma gêcgen kêtôm jala 8. ³⁴ Tec Petere kêsôm gêdên en gebe "Aenea, Jesu Kilisi gêgôm aôm ñajam kêsoma, ôndi sa ma ôluñ nê mêtê sa," e en gêdi sa gulun tagen. ³⁵ Lau Luda to Saron samob, tañ sêlic ñac tau nañ, sêjam tauñ ôkwi dêdên Apômtau.

Tabita mata jali kêsoma kêtiam

³⁶ Awê ten gêngôn Jope, nê ñaê Tabita, tanam ôkwi gebe Mojawa, nañ kêkên gêwiñ Jesu. En gêjam lau sa ña kolen tokaiñ-tokaiñ to kêmoasiñ êsêac ñanô. ³⁷ Gêdên ñasawa tonañ gêmac gêgôm en gêc e gêmac êndu. Go sêmasañ ênê ñawêlêlan ma tetoc gêc andu ñaden ten. ³⁸ ñacsenomi sênô Petere gêmoa Luda, tañ gêc Jope ñagala nañ ñawae, tec sêsakiñ ñac lu-agêc jateten en gebe "Ôndên aêac ômôên sebenmañ." ³⁹ Petere gêdi ma gêwiñ êsêagêc sêja. Ac sêô lasê su acgom, go sêwê Petere sêpi andu tau ñaden tonañ sêja. Ma awêtuc samob dêdên en sêja e têtêc obo to ñakwê, tañ Tabita gêngôn gêwiñ êsêac ma kêsoma nañ,

gêdên er ma têtan. ⁴⁰ Tec Petere kêmasuc êsêac samob sêsa sêja, go kêpôn aduc keten mec. Tônan su, go kêkac tau ôkwi gêdên nacmatê ma kêsôm gebe "Tabita, ôndi sa." Ma awê tau mata gêlac e gêlic Petere ma gêdi gêngôn. ⁴¹ Go Petere gêsuj lêma jakekam er sa ma gêmôêc Anôtônê lau to awêruc mênkêtoêc awê tau gêdên êsêac gebe mata jali kêsa su. ⁴² Lau Jope samob sênô biñ tonan jawae ma taêsam sêkên gêwiñ Apômtau. ⁴³ Ma Petere gêmoa Jope gêngôn gêwiñ nac kêmasan bôc ñaôlicñ ten, nê ñaê Simon, ñasawa ec baliñ.

Petere agêc Korneli

10 Nac ten gêngôn Kaisarea, nê ñaê Korneli. Nac tonan kêt u siñwaga ton ten, tañ sêsam êsêac sebe "TonItaliana" nan, nêñ kapitai. ² Er to nê gôlôac samob lau ñajam têtêc Anôtô, ma er kêmoasiñ lau Juda ñapep to keten mec gêdên Anôtô geder tôngeñ. ³ Gêdên ocmata nac tonan katu gêlic Anôtônê anela ten katôgeñ gêdên er jakêsôm gêdên er gebe "Korneli." ⁴ Korneli kêtakê e mata gê er ma kêsôm gebe "Apômtau, biñ amboac ondoc." Go anela kêsôm gêdên er gebe "Nêm mec to nêm moasiñ kêpi gêdên Anôtô jataê gêjam gêmoa. ⁵ Amboac tonan galoc ôkên lau sêna Jope nasêkôc Simon ten, tañ sêsam er sebe Petere nan sêmên. ⁶ Nac tau kêt u ñacler jagêngôn gêwiñ Simon ten, tañ kêmasan bôc ñaôlic nan, nê andu kêkô gwêctaliger." ⁷ Anela kêsôm biñ gêdên er su ma gêc gêja acgom, gocgo Korneli gêmôêc nê sak- iñwaga luagêc ma siñwaga ten. Nac tau kêtêc Anôtô ma gêjam sakiñ Korneli ñapep. ⁸ Korneli gêjac miñ biñ samob gêdên êsêac ma kêsakiñ êsêac sêja Jope.

⁹ Lau tonan sêsêlên sêmoa e ñagelen, go jatêdabiñ malac. Gêdên tonan Petere kêpi andu tau ñader ñaôña gebe eter mec, ma oc kêkô ñaluñ. ¹⁰ Gêmoa e mo gêjô er ma gebe êniñ gêñ. Tec sêmasan ênê gêñ sêmoa ma katu kaiñ ten kêsa ¹¹ e gêlic undambê gêña ma sêlêwan gêñ ten amboac obo kapôên sêmoatiñ ñalêsu aclê ma sêlêwan kêsêp nom gêmên. ¹² Ma bôc nomña kaiñ ten-kaiñ ten to gêñ, tañ kêkêngeñ nan, ma moc umbon ñalabuña sêsêp jasêmoa ñaiêlôm. ¹³ Go awa ten gêdên er gebe "Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ." ¹⁴ Tec Petere kêsôm gebe "Apômtau, masigoc, gêñ sec to alôb-alôb amboac tonan aê gaer ten su atomanô." ¹⁵ Go awa tau kêsa kêtiã kêt u dim luagêc gebe "Gên tañ Anôtô kêmasan kêt u selet nan, ômbu gebe alôb-alôb atom." ¹⁶ Biñ tonan kêsa kêt u dim têtêac su, go gaôgeñ obo tau gegen tau sa kêpi undambê gêja kêtiã.

¹⁷ Petere taê gêjam gêñ, tañ gêlic nan, ñam jakêsa-jakêsa gêmoa ma lau, tañ Korneli kêsakiñ êsêac nan, têt u kênac Simonnê andu gêdên lau e têt ap sa mênkêtoêc ñasacgêdô. ¹⁸ Lau tau sêmôêc têt u kênac gebe "Simon, tañ sêsam er sebe Petere nan, kêt u ñacler mêngeñgeñ tonec me masi." ¹⁹ Petere taê gêjam gêñ, tañ gêlic nan, ñam gêngôn, ma Nalau Dabuñ kêsôm gêdên er gebe "Ôlic acgom, lau têtêac mênkêtoêc kênac aôm sêkô. ²⁰ Ôndi ôsêp ma ôwiñ êsêac, taêm

ênã naêsã-naêsã atom, gebe aê tauc kasakiñ êsêac tec sêmên." ²¹ Tec Petere kêsêp jakêsôm gêdên êsêac gebe "Aô, nac ten asôm nan, aê tau tonec. Ac amên kêtu biñ ondocña." ²² Lau tau sêsôm gebe "Kapitai Korneli, nac gêdên, tañ kêtêc Anôtô nan, ma Judawaga sêlic er nac mansan, nac tau tônê anela dabuñ ten mênkêsôm biñ gêdên er gebe êkên lau mênkêtoêc aôm ôna ênê andu ma êñô biñ anga aômên." ²³ Tec Petere kêmasan biñ gêdên êsêac sêsô nê andu ñalêlôm sêja ma kêkên gêñ êsêac ten.

Ñagelen er gêdi gêwiñ êsêac sêja ma lasitêwai ñagêdô anga Jope dêdi sêwiñ er. ²⁴ Ñagelen, go jasêdô lasê Kaisarea. Korneli kêkalem nê lasitêwai to nê tawan sa kwanangeñ, ma sêdên êsêac sêmoa. ²⁵ Gêdên tañ Petere kêsô gêja nan, Korneli kêpuc er tônôn kêsa gêmên e gêu tau gêc er akaiñna ma ketoc er sa. ²⁶ Tec Petere kêkam er sa ma kêsôm gebe "Ôndi sa, aê ñamalac amboac tonan." ²⁷ Sêjam biñgalôm sêwiñ tauñ sêsô sêja e gêlic lau taêsam sêkac tauñ sa, ²⁸ ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac alicgac gebe biñsu gêjac jao gebe Judawaga têt u ñacler me sêngeñ sêwiñ tertenlatu ten atom. Mago Anôtô kêtoêc gêdên aê gebe jambu ñamalac ten gebe sec to ñatêmui atom-anô. ²⁹ Kêt u tonanña aê gañô amacnêm môêc tec gadec atom, gadi gamên. Ma galoc jatu kênac amac gebe amôêc aê kêt u asagenña."

³⁰ Tec Korneli kêsôm gebe "Gêdên ocmata ten aê katen mec gamoa ñoc andu e galic nac ten tonakwê ñaôsicôsic mênkêkô aê lanôcnêm, galoc ñabêc aclê gêjanã su. ³¹ Ma nac tau kêsôm gebe "Korneli, Anôtô gêñô aômên mec ma taê gêjam nêm moasiñgac. ³² Amboac tonan ôsakiñ lau sêna Jope nasêkôc Simon, tañ sêsam er sebe Petere nan êmên. Nac tau kêt u ñacler gêngôn Simon, tañ kêmasan bôc ñaôlic nan nê andu, tañ kêkô gwêctali nan." ³³ Tec kakên lau ñagaôgeñ dêdên aôm sêwac ma aôm gôgôm ñajam gebe gômôên. Aêac samob, tec amoa Anôtô lanônên nec, abe anjô biñ samob, tañ Apômtau kêsakiñ aôm nan."

Petere gêjam mêtê gêmoa Kornelinê andu

³⁴ Go Petere gêôc awa sa ma kêsôm gebe "Galoc aê kajala biñnanôgeñ gebe Anôtô kêpuc open lau ten atom. ³⁵ Lau samuc samob nêñ ten embe êtêc er ma êngôm gêñ êndêngeñ, nan oc êlic er ñajam. ³⁶ Amac anjô biñ, tañ Anôtô kêsakiñ gêdên lau Israel. Er kêsôm jawae ñajam lasê kêpi Jesu Kilisi gê wama. Nac tau kêt u samob nêñ Apômtau. ³⁷ Amac ajala biñ tau, tañ gêjam Judaia samucgeñ auc nanac. Ma biñ tau tonec gebe Anôtô geñ oso Jesu anga Nasaret ña Nalau Dabuñ to ñaclai. Ma biñ tau gêjac m anga Galilaia gêdên Joan gêjam mêtê kêpi busanpu su acgom, go Jesu gêjac laoc gamêngeñ jakêmoasiñ lau to gêgôm lau, tañ Sadañ kêkônin êsêac tôn nan, ôlin ñajam kêsa. Gêgôm gêñ tonan gebe Anôtô gêwiñ er. ³⁹ Ma aêac alic gêñ samob, tañ gêgôm anga Judanên gamên to Jerusalem nan, tec awa sa. Nac tonan êsêac sêkên er genkaler ka ma sêjac er êndu. ⁴⁰ Nac tau tonan Anôtô

gênu enj sa gédên bêc kêtü têlêac ma kékên enj geoc tau lasê. ⁴¹ Geoc tau lasê gédên lau samob atom, gédên aêacgej, tec Anôtô kêjalij aêac sa kwananjen gebe awa ênê biñ sa nec. Enj gèdi sa anja nacmatênên ma aêac tec aen to anôm gên awin enj. ⁴² Go enj kêjatu aêac gebe anam mêtê lau to awa sa gebe Anôtô kêjalij enj sa kêtü lau materj jali to nacmatê nêñ mêtôcwa-ga. ⁴³ Propete samob sêwa enj nam sa gebe Anôtô êsuc lau peberj, tañ sêkên gêwin enj nañ, nêñ sec ôkwi êtu ênê njaêna.”

Anôtô kékên Njalau Dabunj gédên lau samuc

⁴⁴ Petere kêsôm biñ tonan gêmoa ma Njalau Dabunj mênjkêpi êsêac samob, tañ sêñô biñ semoa nañ. ⁴⁵ Ma Judawaga nanô, tañ sêkên gêwin ma sêwin Petere nañ, sê taên gebe Anôtô kékêc nê Njalau Dabunj kêpi lau samuc gêwin, ⁴⁶ gebe sêñô êsêac sêjam lau nagêdô awen ma sêlambin Anôtô. Go Petere kêsôm gebe ⁴⁷ “Njalau Dabunj kêpi lau tonec kêtôm kêpi aêac. Asa oc ênac jao gebe sêlij sanju atom.” ⁴⁸ Go kêsôm sêsagu êsêac sêjam Jesu Kilisi lanjô. Ma lau tau teten Petere gebe êngôn êwin êsêac bêc nagêdô acgom. ^I Judawaga sêkên gêwin gebe gên dêmôêña êtôm gebe êngôm nêñ nalêlôm êtu sec, tec senj paliñ-paligenj atom, senj gên, tañ Mosenê binjsu gêwa sa gebe gên selec nanjen.

Petere gêjac miñ gederj gólôac Jerusalemja

11 Aposolo to lasitêwai, tañ sêngôn Judaia nañ, sêñô lau samuc sêkôc Anôtônê mêtê sa nawae. ² Petere kêpi Jerusalem gêja, tec lau Juda nanô nagêdô sêsôm enj gebe ³ “Aôm kôpi lau samuc nêñ andu to goenj gên gônjonj gôwinj êsêacgoc.” ⁴ Tec Petere gêoc awa sa ma gêwa biñ tau sa tomalagenj gédên êsêac gebe ⁵ “Aê katerj mec ganjonj malac Jope e katuc kainj tenj kêsä ma galic gên tenj amboac obo kapôênj sêmoatij nalêsu aclê tönj kêsêp anja undambê gédên aê gêmênj. ⁶ Aê gaôc kênij e galic bôc nomja kainj tenj-kainj tenj, bôclai ma gên kékênja to moc umboñ nalabuña. ⁷ Ma ganjô awa tenj kêsä gédên aê gebe ‘Petere, ôndi sa, ômbuc ma ôniñ.’ ⁸ Go kasôm gebe ‘Apômtau, masigoc, gên sec to alôb-alôb amboac tonan aocsunj gêjam kauc samuc.’ ⁹ Go awa tau anja undambê gêjô aê aoc kêtü dim luagêc gebe ‘Gên tañ Anôtô kêmasan kêtü selec nañ, ômbu gebe alôb-alôb atom.’ ¹⁰ Ganjô biñ tonan e kêtü dim têlêac, go gên samob tonan naj kêpi undambê gêja kêtiam. ¹¹ Ma gaôgenj galic lau têlêac, tañ sêsakij anja Kaisarea dêdên aê mênjsêo lasê andu, tañ ganjonj nañ. ¹² Ma Njalau Dabunj kêsôm gédên aê gebe ‘Ôwinj êsêac taêm ênam biñ naêsanaêsa atom.’ Tec gawin lasitêwai ⁶ tecenec e api nac tau nê andu. ¹³ Go Nac tau gêjac miñ gédên aêac gebe gêlic anjela tenj kêkô ênê andu ma kêsôm gédên enj gebe ‘Ôsakiñ lau sêna Jope ma sêkôc Simon, tañ sêsam enj sebe Petere nañ sêmênj.

I Judawaganenj biñ têtü selecja nagêdo gêc Mat 15:2.

¹⁴ Nac tau êsôm biñ, tañ ênam aôm to nêm gólôac samob kêsä nañ, êndên aôm.’ ¹⁵ Aê gocgo gajac m hoc biñ gamoa ma Njalau Dabunj kêpi êsêac amboac gêmunjenj kêpi aêac. ¹⁶ Tec aê taêc gêjam Apômtaunê biñ, nañ kêsôm gebe ‘Joan kêsagu amac nja bu, mago amac oc alij Njalau Dabunj êtu nêm sanju nañ.’ ¹⁷ Êsêac sêkên gêwin Apômtau Jesu Kilisi e Anôtô kêmoasi nê sêac amboac kêmoasiñ aêacgej. Ma aê asa gebe jakô Anôtô auc.” ¹⁸ Lau tau sêñô biñ tonan e sêjam tañ tönj. Ac sêlambin Anôtô ma sêsôm gebe “Anôtô gêjam lau samuc ôkwi, gebe sêngôn materj jali sêwinj amboac tonanjen.”

Gólôac Antiokianja

¹⁹ Sêjac Stepan su acgom, go gênwapac, tañ kêdaguc nañ, gêjam gólôac salij-salij. Êsêac sêc sêjac laoc gamênjenj e jasêo lasê Poinike to Kupro ma Antiokia ma sêsôm mêtê gédên lau tenj atom, sêsôm gédên Judawagagenj. ²⁰ Go nêñ lau nagêdô dêdi anja Kupro to Kurene jasêo lasê Antiokia. Anja tonan sêsôm Apômtau Jesu nê nawae najam lasê gédên lau Helen gêwin. ²¹ Apômtau lêma gêwin êsêac e lau taêsam sêkên gêwin ma sêjam tañ ôkwi dêdên Apômtau sêja.

²² Gólôac dabunj Jerusalemja sêñô biñ, tañ êsêac sêgôm nañ, nawae ma sêsakij Bamaba gêja Antiokia. ²³ Kêsêlên jagêo lasê e gêlic Anôtô kêmoasiñ lau tonan nanô, tec têtac najam ma gêlên biñ êsêac samob gebe nêñ nalêlôm taên ênam Apômtaugenj ma sêsap enj tönj napanj. ²⁴ Enj tau nac najam ma Njalau Dabunj gêjam enj auc to kékên gêwin najanja, tec gêjam lau taêsam ôkwi e sêkên gêwin Apômtau ²⁵ Go Barnaba tau gêja Tarsus gebe ensom Saulu. ²⁶ Enj jakêtap enj sa, go kékôc enj gêja Antiokia. Ma êsêagêc sêngônj sêwinj gólôac dabunj jala samuc tenj ma têdônj lau taêsam. Anja Antiokia tonan tec sêsam Apômtaunê nacsenjomi gebe lau Kilisiña kêtü namataanô.

²⁷ Gédên nasawa tonan propete anja Jerusalem sêsêp Antiokia sêja. ²⁸ Êsêacnên tenj, nê njaê Agaba, Njalau Dabunj kékac enj, tec gèdi ma geoc biñ tonec lasê gebe Tôbôm kapôênj êsa ênam namalac samob nêñ gamênj auc. Ma biñ tau nanô kêsä gédên kaisara Klaudi nê têm. ²⁹ Tec nacsenjomi sêsôm kêtü tönj gebe sênam lasitêwai, tañ sêngônj Judaia nañ sa. Êsêac samob êtôm nacanôgenj sêkên êtôm awa, tañ gêc êsêacna nañ. ³⁰ Sêgôm gên tau su, go sêsakij Barnaba agêc Saulu gebe nasêkên awa tau êndên laumata. ^{II} Judawaga sêkên gêwin gebe gên dêmôêña êtôm gebe êngôm nêñ nalêlôm êtu sec, tec senj gên paliñ-paligenj atom, senj gên, tañ Mosenê binjsu gêwa sa gebe gên selec nanjen.

Sêjac Jakobo endu ma sêkôc Petere tönj

12 Gédên têm tonan kij Herodo kékac lêma sa gebe ejonj gólôac dabunj nêñ nagêdô. ² Enj gêjac Joan têwa Jakobo nja sinj êndu. ³ Herodo gêlic gebe

II Judawaganênj biñ têtü selecja nagêdo gêc Mat 15:2.

biñ tonañ gêjac Judawaga matenânô ñajam, tec gêjac têku e kékôc Petere tññ amboac tonañ. (Biñ tonañ kêsã gêdên Om Polom Njalucña.)⁴ Kékôc en tññ su, go kékên en kêsô andu kapoacwalôña gêja. Go kékên siñwaga ton aclê gebe sejop en. Ton ten ñalau aclê-aclê. Herodo taê gêjam gebe Pasa êmbacnê acgom, go êtôc en êndên lau.⁵ Amboac tonañ sejop Petere gêngôn kapoacwalô, ma gôlôac dabuñ teten mec gêdên Anôtô kêtú enña geden tññgen.

Mec ñaclai kêngaboac Petere su

⁶ Gêdên tan Herodo taê gêjam gebe êtôc Petere êndên lau nan, ñagêbêc sêsô Petere tññ ña kapoacwalô luagêc ma sêkên en gêc bêc gêc siñwaga luagêc ñasawa. Ma gejobwaga sêkô katamdêmôe ma sejop andu kapoacwalôña.⁷ Ma sep tagen Apômtaunê añela geoc tau lasê e ñawê kêpô balêm ñalêlôm. Go añela tau kepen Petere dambê ma gênú en ma kêsôm gebe “Ôndi sa sebeñ.” Gêdên tonañ kapoacwalô kêsú aña en lêma.⁸ Go añela kêsôm gêdên en gebe “Ôjandiñ nêm ômbiñkap ma ôkic nêm atapa tññ.” Ma en gêngôm amboac tonañ. Go añela kêsôm gêdên en gebe “U nêm ñakwê ênsañ taôm ma ôndanguc aê.”⁹ Petere kêsã kêdaguc en gêja. En gêjam kauc gebe gên, tan añela gêngôm nan, ñanô atom, geboc gêc mêgen.¹⁰ Agêc sêsêlên e jasêlêlêc gejobwaga ñamataña to gejobwaga kêtú luagêcña, go jasêlê lasê katam ki, tan kêsú intêna malacña nan. Ma katam tau gêlêc tau su gêdên êsêagêc, tec agêc sêsã sêja sêsêlên sêmoa intêna. Go sep tagen añela malamê.¹¹ Peterenê kauc ñawa kêsã, go kêsôm gebe “Galoc kajala ñanôgen gebe Apômtau kêsakiñ nê añela kêjanço aê su aña Herodo lêma to gên samob, tan Juda sêkên maten gebe sêngôm nan.”

¹² Nê kauc kêsã su ma kêpi Joan, tan sêsam en sebe Marka, têna Maria nê andu gêja. Lau taêsam sêkac tauñ sa aña tonañ ma teten mec sêmoa.¹³ En kêma-di katam anduña ma sakiñwagao ten, nê ñaê Rode, gêja gebe êlic ñam.¹⁴ En gêja e kêjala Petere awa ma têtac ñajam gêjam en auc e gêlêc katam su atom, kêlêti kêsô gêja ma kêsôm lasê gebe Petere tec kékô katamdêmôe.¹⁵ Ma êsêac sêsôm gêdên awê tau gebe “Aôm meloc.” Ma en kêsôm ñajaña gebe “Masi, ñac tau tññ biññanô.” Tec êsêac sêsôm gebe “Oc ênê añela.”¹⁶ Ma Petere kêma-di katam geden tññgen e sêlêc su ma sêlic en e têtakê ñanô.¹⁷ En gêjab lêma gêdên êsêac gebe jamañgen, go gêjac Apômtau gêwê en aña andu kapoacwalôña kêsã gêmên ñamiñ gêdên êsêac ma kêsôm gêwiñ gebe “Asôm biñ tonec ñawae êndên Jakobo to lasitêwai ñagêdô.” Go en tau kêsã malac ten gêja.

¹⁸ Gelenmata siñwaga selendec ñanô ma sênac maten tauñ gebe Petere gêja ondoc.¹⁹ Herodo gesom en, mago kêtap en sa atom. Amboac tonañ kêtú lêsu gejobwaga ma kêtin êsêac gebe sênac êsêac êndu. Go Herodo tau gêdi aña Judaia kêsêp Kaisarea gêja gêngôn tonañ.

Herodo gêmac êndu

²⁰ Herodo têtac ñandan gêdên lau Turu to Sidon. Lau tonañ nên ñalêlôm kêpi tagen, tec dêdên en sêja. Êsêac sêjam nenen kiñnê sakiñwaga andulêlômña, Blasta, ma teten gebe sê wama tauñ, gebe kiñnê nom ñanô gêlôm êsêac.²¹ Gêdên noc sêmasañ biñ tonañña, go Herodo kêsô ñakwê kiñña sa jagêngôn lêpôn ma kêsôm bi ñ gêdên êsêac.²² Tec lau awen gêoc en gebe “Awa tññ ñamalacnê atom, anôtô ten nê.”²³ Ma sep tagen Apômtaunê añela gêjac en gebe ketoc Anôtô sa atom, tec têmoa sen en e gêmac êndu.

²⁴ Go Anôtônê mêtê kêlain tau gêjam gamên auc.²⁵ Barnaba agêc Saulu sêjam nên sakiñ tonañ e gêbacnê aña Jerusalem, go sêkôc Joan, tan sêsam en gebe Marka nan, gêwiñ êsêagêc ma sêmu sêja Antiokia.

Sêjam mec Bamaba agêc Saulu

13 Propete to biñsu, tan sêmoa gôlôac dabuñ Antiokiaña ñalêlôm nan tonec, Barnaba agêc Simeon, tan sêsam en sebe Niger nan, ma Luki aña Kurene ma Manaen, tan agêc kiñ Herodo ñapalêgen sêmoa sêwiñ tauñ nan, ma Saulu.² ñasawa ten êsêac sêjêm sakiñ Apômtau to sêjam dabuñ mo sêmoa, ma Njalau Dabuñ kêsôm gebe “Awaka Bamaba agêc Saulu sa êtu kôm, tan kakalem êsêagêc nanña.”³ Tec sêjam dabuñ mo ma teten mec, go sêu lemen gêsac êsêagêc ma sêkên êsêagêc sêja.

Aposolo sêjam mêtê aña Kupro

⁴ Njalau Dabuñ kêsakiñ êsêagêc e sêsêp Selaikia sêja. Aña tonañ sêlac jasêsô nuc Kupro.⁵ Sêmoa Salami ma sêsôm Anôtônê biñ lasê aña Judanên lôm. Ma Joan gêjam sakiñ gêmôa gêwiñ êsêagêc.

⁶ Go ac sêsêlên têdaguc nuc samuc tonañ e jasêlê lasê Papo. A ña Papo têtap ñac Judaña ten sa. En mecwaga ten to propete dansañ, nê ñaê Barjesu.

⁷ ñac tau gêmôa gêwiñ gôliñwaga Sergi Paulus, en ñac tokauc ten. ñac tonañ kêkalem Barnaba agêc Saulu dêdên en sêja, ñam en gebe êñô Anôtônê biñ.

⁸ Mago mecwaga Eluma (lau Helen sêjam ênê ñaê ôkwi amboac tonañ) gêlêc biñ sa êsêagêc ma gêngôm gênlêlôm gebe ênam gôliñwaga ôkwi êkên êwiñ mêtê atom.

⁹ Tec Saulu, tan sêsam en ten gebe Paulu nan, Njalau Dabuñ gêjam en auc ma kêpuc mata tññ en

¹⁰ ma kêsôm gebe “Aôm Sadañ latu. Biñdansañ to alôb-alôb gêjam aôm auc samucgen, tec kôkên kisa gêdên biñ gêdên samob. Aôm gôjam Apômtaunê intêna solop ôkwi ñapan. Êndên ondoc, go ôwi siñ.¹¹ Ôlic acgom, galoc Apômtaunê lêma oc ênac aôm gebe matampec êsa ôlic oc êtiam atom e ñasawa ten acgom.” Ma sep tagen ñakanuc to ñakesec kêkôm en auc ma gesom lau kêlêsagen gebe sêkam enña.

¹² Gôliñwaga gêlic gên tonañ tec kêtakê kêtú Apômtaunê mêtêña e kêkên gêwiñ.

Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia Pisidiaña

13 Paulu to nê lau sêpi wan anga Papo ma sêlac e jasêsô Perge, tañ gêc Pampulia nañ. Go Joan kêtair tau su anga êsêagêcnêñ ma gêmu gêja Jerusalem. 14 Sêwi Perge siñ ma sêsêlêñ e sêdo lasê Antiokia Pisidiaña. Gêdêñ sabbat sêsô Judanêñ lôm jasêngôn. 15 Lôm-môkê sêsam Mosenê biñsu to propetenêñ biñ lasê su acgom, go sêsakiñ biñ gêdêñ êsêagêc gêja gebe "O lasitêwaagêc, biñ êpuc lau tônia embe ênêc amagêcña, go asômman." 16 Tec Paulu gêdi sa gêjab lêma êsêac ma kêsôm gebe

"O Israelwaga to amac, tañ atêc Anôtô nañ, akêñ tañjem acgom. 17 Lau Israel tonec nêñ Anôtô kêjaliñ tamenji sa ma ketoc lau tau sa gêdêñ tañ sêngôn nom jaba Aiguptu nañ, go gêoc lêma sa ma gêwê êsêac anga tonar sêsa sêja. 18 Ma gêlôm êsêac sêmoa gamêñ sawa kêtôm jala 40. 19 Go geser nom Kanaan ñalaum 7 su ma gêjac sam ñagamêñ tau gêdêñ êsêac sêwê kaiñ, 20 kêtôm jala 450.

"Tonar su, go kêkêñ gôliñwaga gêdêñ êsêac e gêdêñ propete Samuel nê têm. 21 Gêdêñ ñasawa tonar tetên kiñ e Anôtô kêkêñ Kis latu Saulu anga Benjaminê gôlôac kêtû nêñ kiñ kêtôm jala 40. 22 Go kêsap er tulu ma ketoc Dawid sa kêtû nêñ kiñ. Anôtô gêwa ñac tonar sa amboac tonec gebe 'Aê katap Isai latu Dawid sa, nañ ñoc ñalêlôm galic er ñajam. Er oc êngôm aêñoc biñ samob êtu tônia.' 23 Anga ênê wakuc Anôtô kêkêñ kêsiwaga Jesu gêdêñ lau Israel kêtôm gêjac mata. 24 Jesu kêtû awê atomger, ma Joan kêsôm mêtê lasê gêdêñ lau Israel samob kêpi busanngu sênam taun ôkwiña. 25 Kêdabiñ gebe Joan ênac mata nê koler ma kêsôm gebe 'Amac abe aê asa. Aê ñac tau, tañ asaê amoa nañ atom. Alic acgom, ñac tau oc êndannguc aê ma aê katôm gebe janac pêla ênê atapa ñalêkôn atom.'

26 "O lasitêwaac, Abraham latui amac ma amac lau, tañ atêc Anôtô nañ, Anôtô kêsakiñ biñ moasiñña tonar gêdêñ aêac. 27 Lau tañ sêngôn Jerusalem nañ, to nêñ laumata sêjala Jesu tônia to propetenêñ biñ, tañ sêsam kêtôm sabbatger nañ atom. Mago sêkic ênê biñ, tec sêgôm biñ tau ñanô kêsa. 28 Êsêac têtap ênê keso enser er suña ter sa atom, mago tetên Pilata gebe ênac er êndu. 29 Êsêac sêgôm biñ samob, tañ teto kêpi er nañ, ñanô kêsa su acgom, go sêkôc er su anga ka jatetoc er gêc sêdo. 30 Go Anôtô gêñu er sa anga ñacmatênêñ. 31 Bêc taêsam er geoc tau lasê gêdêñ êsêac, tañ sêwiñ er anga Galilaia sêpi Jerusalem sêja. Ma lau tau tec galoc sêwa er ñam sa gêdêñ lau sêmoa. 32 Ma aêac asôm ñawae ñajam, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ tamenji nañ, lasê gêdêñ amac. 33 Ma biñ tau Anôtô gêgôm ñanô kêsa kêpi êsêac latunji aêac, geder tañ gêñu Jesu sa, kêtôm biñ, tañ teto gec Pesalem kêtû luagêcña gebe

'Aôm kôtu aêñoc Latuc, galoc katu aôm Tamam.'

34 Anôtô gêñu er sa anga ñacmatênêñ, gebe ôli êtu palê atomña. Er geoc biñ tonar lasê kwanannger ma kêsôm gebe

'Aê gabe jakêñ Dawidê gêñ dabun to ñanêñ tau êndên amac.'

35 Ma kêsôm ñagêdô gêc madiñ ter gêwiñ gebe 'Aôm oc ôkêñ nêñ ñac dabun ôli êtu palê atom.'

36 Gebe Dawid tê gêjam sakiñ kêtôm Anôtônê biñ gêdêñ tau nê launêñ têm, go gêc nê bêc ma sêsun er gêwiñ tamai ma ôli kêtû palê. 37 Ma ñac, tañ Anôtô gêñu er sa nañ, ôli kêtû palê atom. 38 O Lasitêwaac, amboac tonar ajala tonec êwiñ acgom. Aêac asôm lasê êndên amac gebe Anôtô kêsuc sec samob ôkwi kêtû ñac tôniaña. Samob tañ sêkêñ êwiñ er nañ, têtû lau gêdêñ. Mosenê biñsu êtôm gebe enser aêacnêñ sec su e tatu lau gêdêñ nec atom. 40 Amboac tonar alic taôm gebe biñ, tec propete sêsôm nec, êtap amac sa atom 41 gebe

'Amac aser-biñwaga alic acgom, oc anac lememe, mago anaña,

gebe êndên amacnêñ têm aê oc janam ñoc kôm ter. Embe sênac kôm tau ñamiñ, oc akêñ êwiñ atom.'"

42 ñac ulu sebe sêsa awê sêna ma lau tetên êsêagêc gebe êndên sabbat ter sêsôm biñ tonar ñagêdô êndên êsêac êtiame. 43 Lau sêsa anga Judanêñ lôm ma Judawaga to nêñ lau lêñña taêsam, tañ têtêc Anôtô nañ, têtadaguc Paulu agêc Barnaba. Agêc sêsôm biñ to sêjac biñsu êsêac gebe siñ Anôtônê moasiñ tôniañer.

44 Gêdêñ sabbat, tañ kêtadaguc nañ, lau malacña ec jauc sêkac tau ñ sa sebe sêñô Apômtaunê mêtê. 45 Judawaga sêlic lau taêsam tonar e têtac sec ma sêsôm biñ alôb-alôb sêdo Paulunê biñ aucger. 46 Tec Paulu agêc Barnaba sêsôm totêtac kêpa suger gebe "Aêagêc ajac ñawae gebe asôm Anôtônê mêtê êndên amac êtu ñamata. Mago amac atin mêtê to amac taôm asaê taôm atôm anngôn matem jali terngerña atom, tec aêagêc andên lau samuc ana. 47 Gebe Apômtau kêjatu aêac amboac tonecger gebe

'Aê kakêñ aôm kôtu lau samuc nêñ ja, gebe ônam lau kêsi e naêndên nom ñamadiñ nañ.'"

48 Lau samuc sêñô biñ tonar e têtac ñajam kêsa ma sêlambiñ Anôtônê mêtê. Ma êsêac samob, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa gebe sêngôn mater jali ternger nañ, tec sêkêñ gêwiñ.

49 Ma Apômtaunê mêtê kêtû tapa gêjam gamêñ samob auc. 50 Tager Judawaga sêkalom lauo towae, tañ têtêc Anôtô nañ, to malac tonar ñakasêga ñanô-ñanô e sêli launêñ ñalêlôm sa gebe sênac Paulu agêc Barnaba. Tec têtin êsêagêc anga nêñ gamêñ sêsa sêja. 51 Agêc dedon kekop anga enkain su, gebe lau tau nêñ biñ êpi êsêac taun, ma sêja Ikonium. 52 ñacsenomi têtac ñajam kêsa to ñalau Dêbu ñ gêjam êsêac auc.

Paulu agêc Barnaba sêmoa Ikonium

14 Gêdêñ tañ ñac ulu sêmoa Ikonium nañ, sêsô Judawaganêñ lôm amboac tonannger. Agêc sêjam mêtê kaiñ ter e Judawaga to Helen taêsam sêjam

taun ôkwi. ² Mago Judawaga, tañ sêkên gêwiñ atom nañ, sêli lau sa to sêgôm lau samuc nêñ ñalêlôm ñamalac kêsa e têtac ñandañ gêdên lasitêwai ñawaô. ³ Agêc sêmoa tonañ ñasawa baliñ. Apômtau tau gêwa êsêagêc sêjam ênê mêtê ñamoasiñ sa kêpuc agêc tôn, tec lemeñ sêgôm gêñsêga to gêñtalô ⁴ e lau malacña sêwa taun kêkôc e ñagêdô sêwiñ Judawaga ma ñagêdô sêwiñ aposolo. ⁵ Sêmoa, go lau samuc to Judawaga tonên kasêga dêdi sebe sênac to têtuc êsêagêc ña poc êndu. ⁶ Tec agêc sêjala ma sêc sêja Lukaonia ñamalac Lustra to Derbe ma gamêñ ñagêdô, tañ gêc ñamagêña nañ. ⁷ Sêmoa tonañ ma sêsôm ñawae ñajam lasê.

Paulu agêc Barnaba semoa Lustra

⁸ Ma ñac teñ gêñgôn Lustra, têna kêkôc eñ tomagi kêsugeñ e akaiñ ñajaña atom ma kêsêlêñ ñagec atom-añajaña atom ma kêsêlêñ ñagec atomanô. ⁹ Ñac tau gêñô biñ, tañ Paulu kêsôm nañ. Paulu mata gê eñ e gêlic gebe ñac tau kêkên gêwiñ jakêtom su gebe ôli ñajam êsaña. ¹⁰ Tec kêsôm awa kacgeñ gebe "Amkaiñ ñajaña êsa ma ôndi sa ôkô." Ma eñ gêboañ sa ôb tagen ma kêsêlêñ. ¹¹ Lau pom kapôñ teñ sêlic Paulu gêgôm gêñ tonañ, nañ sêmoêc ña biñ Lukaoniañageñ gebe "Anôtô têtuc ñamalac ma sêsêp dêdên aêac sêr-rêngoc." ¹² Ma sêsam Barnaba gebe Dia ma Paulu gebe Hermes gebe eñ ñac awa biñña. ¹³ Dianê lôm kêkô malac ñamagê, tec dabuñwaga kejoñ bulimakao kapoac to ñaola gebe sêngêlôñña jagêô lasê sacgêdô gebe êkên da êwiñ lau tau. ¹⁴ Aposolo Barnaba agêc Paulu sêñô biñ tonañ ñawae e sêkac nêñ ñakwê gêñgic jasêboañ sêsêp lau ñalêlôm ma sêmoêc gebe ¹⁵ "Lauac, abe añgôm amboac ondoc. Aêagêc tonec ñamalac palê-palê atôm amac. Aêagêc asôm ñawae ñajam gêdên amac gebe anam taôm ôkwi aña gêñ ñaôma tecenec andên Anôtô mata jali tau ana. Eñ ñac, tañ kêkên undambê to nom ma gwêc to ñagêñ totau-totau samob. ¹⁶ Gêdên têtuc gêmunña eñ gêlôc gebe lau samuc sêsa taun nêñ lên. ¹⁷ Mago eñ gêwa tau sa ña moasiñ, kêkên kom aña undambê gêdên amac ma têtuc tomoasu gêlôm amac to kêkên mo gêc amac tôn aña gôn totêmtac ñajamgeñ." ¹⁸ Ñaclagêc sêsôm biñ tonañ, mago kêtuc kôm kapôñ gebe sêkô lau auc êtu sêkên da êndên êsêagêc atomña.

¹⁹ Go Judawaga ñagêdô aña Antiokia to Ikonium sêmên ma sêjam lau pom tonañ ôkwi e têtuc Paulu ña poc ma sê eñ kêsa aña malac gêja seboc eñ gêmac endu. ²⁰ Go ñacsenomi sêgi eñ auc sêkô e gêdi sa kêsô malac gêja. Ñageleñ êsêagêc Barnaba sêja Derbe.

Paulu agêc Barnaba sêmu sêja Antiokia Suriaña

²¹ Ñaclagêc sêsôm ñawae ñajam lasê aña malac tonañ e sêjam lau taêsam ôkwi, go sêmu sêja Lustra to Ikonium ma Antiokia Pisidiaña kêtiam. ²² Agêc sêpuc ñacsenominên ñalêlôm tôn to sêjac biñsu êsêac ñajaña gebe sêwi biñ sêkên gêwiñña siñ atom. Ma sêsôm

biñ tonec gêwiñ gebe "Ñandañ taêsam êpi aêac acgom, go tasô Anôtônê gamêñ tana." ²³ Go ñaclagêc sêjaliñ lau sa kêtôm gôlôac dabuñgeñ têtuc laumata. Go sêjam dabuñ mo to teteñ mec ma sêsun êsêac dêdên Apômtau, tañ sêkên gêwiñ eñ nañ.

²⁴ Go sêsa Pisidiañageñ e jasêô lasê Pampulia. ²⁵ Sêjam mêtê aña Perge su acgom, go sêsêp Atalia sêja. ²⁶ Aña tonañ sêlac jasêô Antiokia, malac tañ gêmungeñ sêkên êsêagêc sêsêp Anôtônê moasiñ ñalêlôm to sêsakiñ êsêagêc kêtuc kôm, tañ sêgôm su nañña.

²⁷ Jasêô lasê su acgom, go sêkac gôlôac dabuñ sa ma sêjac miñ biñ samob, tañ Anôtô kêkên êsêac sêgôm nañ, ma gêlêc katam takên gêwiñña su gêdên lau samuc. ²⁸ Ma agêc sêmoa sêwiñ ñacsenomi ec ñêñgeñ. ¹ agêc Hermes.

Aposolo sêkac taun sa aña Jerusalem

15 Lau buña ñagêdô aña Judaia sêsêp sêja Antiokia, ma têtôn lasitêwai amboac tonec gebe "Embe sêsa amac êtom Mosenê biñ atom, oc Anôtô ênam amac kêsî atom." ² Paulu agêc Barnaba ma lau tonañ ac awenun gêc ka taun ma sêjô biñ tonañ ñapañ. Tec gôlôac dabuñ sêsôm kêtuc tôn gebe sêkên Paulu agêc Barnaba ma êsêac taun nêñ lau ñagêdô dêdên aposolo to laumata sêpi Jerusalem sêna êtu biñ sêpê taunña nañ.

³ Amboac tonañ gôlôac dabuñ sêkên êsêac sêsa Poinike to Samariaña sêja ma sêjac miñ lau samuc sêjam taun ôkwi ñawae e gêgôm lasitêwai samob têtac ñajam kêsa samucgeñ. ⁴ Jasêô lasê Jerusalem su acgom, go gôlôac dabuñ to aposolo ma laumata sêkôc êsêac sa, ma ac sêjac miñ gêñ kapôñ samob, tañ Anôtô kêkên êsêac sêgôm nañ. ⁵ Go lau ñagêdô aña Parisainên ton, tañ sêkên gêwiñ mêtê nañ, dêdi sa ma sêsôm gebe "Asa lau samuc acgom, go anac biñsu êsêac gebe sêmansañ Mosenê biñsu."

⁶ Tec aposolo to laumata sêkac sa gebe sêjô biñ tau sêlic acgom. ⁷ Ac sêjô biñ tonañ sêmoa e Petere gêdi sa ma kêsôm gêdên êsêac gebe "O lasitêwaac, amac taôm alicgac gebe gêmungeñ ganğôn gawin amac ma Anôtô kêjaliñ aê sa gebe aocsun jasôm ñawae ñajam lasê êndên lau samuc sêñô ma sêkên êwiñ. ⁸ Ma Anôtô, tañ kêjala ñamalacnên ñalêlôm nañ, kêwaka lau samuc sa ma kêkên Ñalau Dabuñ gêdên êsêac amboac kêkên gêdên aêac. ⁹ Eñ kêmoasiñ aêac to êsêac ñadôn tagen. Êsêac sêkên gêwiñ, tec eñ gêgôm nêñ ñalêlôm kêtuc selec. ¹⁰ Ma galoc abe ansaê Anôtô amboac ondoc, tec abe akên gêñ ñawapac, nañ aêac to tamenji daôc e tatôm atom nañ, ênsac ñacsenomi maginm. ¹¹ Mago aêac tec takên gêwiñ gebe Anôtô gêjam aêac to êsêac kêsî kêtuc Apômtau Jesu nê moasiñña ña lên tagen."

¹² Lau samob sêjam taun tôngeñ ma sêkên tañgeñ Barnaba agêc Paulu nêñ miñ. Êsêagêc sêjac miñ gêñtalô to gêñsêga, tañ Anôtô gêgôm ña êsêagêc lemeñ

¹ Lau Rom nêñ anôtô jabe luagêc nêñ ñaê Dia

gêdên lau samuc nañ. ¹³ Naclagêc sêsôm biñ e sêjac mata, go Jakobo gêjô êsêagêc awen ma kêsôm gebe "O lasitêwaac, añô ñoc biñ acgom. ¹⁴ Simon gêjac miñ gebe andanğen Anôtô kêtü ñaclen lau samuc gebe êjaliñ lau ten sa anğa êsêacnên têtü ênê lau. ¹⁵ Biñ tonan to biñ, tañ propete teto nañ, ñam kêsêp tagen amboac tonec gebe

¹⁶ 'Malôğen acgom, go aê jamu jamên ma jakwê Dawidnê bec, tañ kêsêp jakêtap nañ, sa êti-am.

Ma jakwê gên, tañ kêku sa nañ, sa êti-am to jamansañ êtu solop.

¹⁷ Amboac tonan lau nomña ñagêdô to lau samuc samob,

tañ ñoc ñaê kêpi êsêac nañ, sensom Apômtau.

¹⁸ "Apômtau tañ gêgôm biñ tau kêtü awê gêdên andanğen nañ, nê biñ tau tonan."

¹⁹ "Amboac tonan aê taêc gêjam ñoc biñ tonec gebe Lau samuc, tañ sênam taun ôkwi dëndên Anôtô nañ, talênsôn êsêac atom. ²⁰ Tagen tato papia êndên êsêac gebe sênğamiñ taun êndên gwam ñagên môm-môm ma êndên mockaiño to mockaiñ ma êndên bôc sêgin ênduña to êndên dec, ²¹ gebe Mosenê biñ tônê tec sêjam mêtê lanğwa-lanğwa kêtôm gamênğen ma sêsam lasê anğa Judanên lôm samob kêtôm sabatğen."

Biñ tañ laumata sêmasañ nañ

²² Sêsôm biñ tonan su, go aposolo to laumata ma gôlôac dabuñ samob sêsôm kêtü tön ma sêjaliñ nên lau ñagêdô sa, gebe sêkên êsêac sêwiñ Paulu agêc Barnaba sêna Antiokia. Tec sêkên lasitêwainên gôliñwaga Juda, tañ sêsam en sebe Barsaba nañ, agêc Sila. ²³ Ma sêkên papia tonec gêdên êsêac sebe sêkôc sêna gebe

"Amacnêm lasitêwai aêac, aposolo to laumata awen gêjac lasitêwai anğa lau samuc nên, tañ sênğôn Antiokia to Suria ma Kilikia nañ. ²⁴ Aêac añô ñawae gebe aêacma lau ñagêdô, tañ asakiñ êsêac atom, taun dêdên amac sêwac nañ, sêlênsôn amac ña taun nên biñ e sêgôm nêm ñalêlôm ñawapac kêsä. ²⁵ Tec aêac akac taun sa ma amasañ ma biñ kêpi tagen e ajaliñ lau sa ma akên êsêac sêwiñ aêacnên ñaclagêc, tañ têtac gêwiñ êsêagêc nañ, Barnaba agêc Paulu, sêwac. ²⁶ Naclagêc tonan sêjac ka kêtü aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê ñaên. ²⁷ Juda agêc Sila, tañ aêac akên êsêagêc sêwac, ocgo taun sêwa biñ tonan ñagêdô sa êndên amac êwiñ. ²⁸ Njalau Dabuñ to aêac asôm kêtü tön gebe akên biñ ñawapac ñagêdô êkônin amac tön êwiñ atom, gên tecenecğen, go amansañ ñapep gebe ²⁹ Anğamiñ taôm êndên da gwamña to êndên dec ma êndên bôc, tañ sêgin êndu ma êndên mockaiño to mockaiñ nañ. Embe andec gên tonan ñai, ma oc êtôm. Amoa ñajamôn."

³⁰ Amboac tonan sêkên êsêac sêja. Sêsêlên e sêd lasê Antiokia ma sêkac gôlôac dabuñ sa aegom, go sêkên papia gêdên êsêac. ³¹ Ac sêsam papia tau ma têtac ñajam kêsä kêpi biñ, tañ kêpuc êsêac tön nañ. ³² Juda agêc Sila têtü propete sêwiñ, tec sêjac biñsu la-

sitêwai to sêpuc êsêac tön ña biñ gwalêkiñ. ³³ Sêmoa acgom, go lasitêwai sêwi êsêac siñ tobiñmalôğen sêmu dêdên lau, tañ sêsakiñ êsêac nañ, sêja kêtiam. [³⁴ Sila taê gajam gebe gacğen êmoa.] ³⁵ Paulu agêc Barnaba sêmoa Antiokia ma têdôn to sêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Apômtaunê biñ sêwiñ lau ñagêdô taêsam.

Paulu agêc Barnaba sêwa taun kêtök

³⁶ Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Paulu kêsôm gêdên Barnaba gebe "Aêagêc tamu malac samob, tañ tasôm Apômtaunê biñ lasê nañ tana, ma tanac lasitêwai kêsä gebe sêmoa ñajam me masi." ³⁷ Ma Barnaba gebe êkôc Joañ, tañ sêsam en sebe Marka nañ êwiñ. ³⁸ Mago Paulu gêlic ñac tau kêtôm gebe sêkôc en êwiñ êsêagêcña atom, gebe en gêwi êsêagêc siñ anğa Pampulia ma kêsêlên gêwiñ êsêagêc kêtü kômña atom. ³⁹ Amboac tonan êsêagêc awenğun gêdô ka taun ñajaña e sêkac taun kêtök. Barnaba kêtök Marka gêwiñ en agêc sêja Kupro. ⁴⁰ Paulu kajaliñ Sila sa ma lasitêwai teteren moasiñ anğa Apômtaunê kêtü êsêagêcna, go sêkên êsêagêc sêja. ⁴¹ Sêsêlên sêsa Suria to Kilikiaña jasêpuc gôlôac dabuñ tön.

Timote gêwiñ Paulu agêc Sila

16 Go sêd lasê Derbe ma Lustra. Ma têtac ñac-señom ten sa anğa tonan, nê ñaê Timote. Nac tau têna Judao ten, nañ kêtên gêwiñ, ma tama ñac Helenña. ² Lasitêwai Lustra to Ikoniumña sêwa en ñam sa ³ e Paulu gebe êkôc Timote êwiñ en. Tec kêtök en jakêsä en gebe Juda gamên tonanña samob sêjala tama gebe en ñac Helenña ten. ⁴ Sêjac laoc malacğen sêja ma têdôn biñ, tañ aposolo to laumata sêsôm kêtü tön anğa Jerusalem nañ, gêdên êsêac gebe sejob. ⁵ Amboac tonan gôlôac dabuñ sêkên gêwiñ ñajaña kêsä, ma lau jasêwiñ-jasêwiñ kêtôm bêcğen.

Paulu gêc me kêpi ñac Makedoniaña

⁶ Njalau Dabuñ kêtök êsêac auc gebe sênam mêtê anğa Asia atom, tec sêsa Prugia to Galata ñagamên sêja. ⁷ Têdabiñ Musia ma sêsa Bituniağen, mago Jesunê Njalau gêlôc gêdên êsêac atom. ⁸ Amboac tonan jatêdaguc Musia ñagamên ñamadiñ ma sêsêp gwêc dêdên Troasña sêja. ⁹ Ma gêdên gêbêc Paulu gêc mê gebe ñac Makedoniaña ten kêtök ma keteren en gebe "Olom Makedonia mênôn am aêac sa." ¹⁰ Paulu mata gêlac acgom, go aêac asaic taunğen abe ana Makedonia seben, taên gêjam gebe Anôtônê kalem gêdên aêac gebe asôm ñawae ñajam lasê êndên êsêac anğa tônêña.

Ludia gêjam tau ôkwi

¹¹ Amboac tonan êsun su anğa Troas ma gacğen apen Samotrakiagen e ñagelen ma asô Neapoli. ¹² Anğa tonan jaasa Romnên malac wakuc Pilipi, tañ kêtü Makedonia ñamalacsêga nañ, ma anğôn malac tonan bêc ñagêdô. ¹³ Go gêdên sabbat aêac asa malac ñam-

agê aja e aô lasê bu tenj, gebe aêac taênj gêjam gebe tetenj mec ñamala oc gêc tonanj. Aêac anjônj sic ma asôm biñj gêdênj lau, tanj sêkac tau ñ sa nanj. ¹⁴ Ma awê tenj, nê ñaê Ludia, gêmoa; nanj gêjam sakinj Anôtô. Enj anja malac Tuatira ma kêtulu obo asôsamuc. Enj gênô biñj tau ma Apômtau kêtalinj ênê ñalêlôm e kêkên tanja biñj, tanj Paulu kêsôm nanj. ¹⁵ Asagu enj to nê lau su, go ketenj aêac ma kêsôm gebe "Embe alic aê kakên gêwiñj Apômtau ñanôgenj, nanj asô mênjanjônj ñoc andu," ma kêkac aêacgenj.

Sêkên Paulu agêc Sila sêsêp kapoacwalô

¹⁶ Ñabêc tenj aêac abe ana mec ñamala tonanj. Asêlênj amoa e adac sakinj wagao tenj tonjalau geoc biñj lasêña. Awê tonanj geoc biñj lasê gêdênj lau ma sêkên ñaawa taêsam gêdênj ênê ñatui. ¹⁷ Awê tau kêdaguc aêac to Paulu ma gêmôêc gebe "Lau tonec têtulu Lôlôc Ñatau Anôtô nê sakinjwaga, tec sêwa lênj Anôtô ênam ñamalac kêsina sa êndênj amac." ¹⁸ Awê tau kêsôm biñj tonanj e tobêc-tobêc, tec Paulu têtac ñandanj kêkac tau ôkwi ma kêsôm gêdênj ñalau gebe "Aê jajatu aôm gajam Jesu Kilisi lanjô gebe ôwi awê tonanj sinj ôsa ôna." Ma gaôgenj ñalau tau gêwi enj sinj kêsâ gêja. ¹⁹ Awê tau nê ñataui sêlic nêñj awa ñamôkê gêc gêja, tec sêkôc Paulu agêc Sila tônj ma sê êsêagêc sêsa malacluñj dêdênj kasêga sêja. ²⁰ Go sêwê êsêagêc dêdênj gôlinjwaga sêja ma sêsôm gebe "Juda luagêc tonec mênjsêli aêacnênj malac sa. ²¹ Agêc têtônj mêtê tenj amboac aêac lau Rom tatôm gebe takôc sa ma danjôm ña nanj atom." ²² Lau malacña sêbu êsêagêc sêwiñj, tec gôlinjwaga sêkac êsêagêcnênj ñakwê su ma sêjatu gebe si êsêagêc ña sêm. ²³ Si êsêagêc ñanô su acgom, go sêbaliñj agêc sêsêp kapoacwalô sêja ma sêjac biñjsu ñagejobwaga gebe ejop êsêagêc ñapep. ²⁴ Sêjac biñjsu ñac tau amboac tonanj, tec kêbaliñj êsêagêc sêsô andu kapoacwalôña ñabalêm ñaluñja sêja ma kêkapiñj êsêagêc enj kaiñj tônj ña ka. ²⁵ Sêc e gêbêcauc gêja lu acgom, go Paulu agêc Sila tetenj mec to sêjam nêñj wê gêdênj Anôtô, ma lau kapoacwalôña sênjô êsêagêc awenj sêwiñj. ²⁶ Sêgôm sêmoa e gaôgenj ôjô gêjam kapôênj, tec andu kapoacwalôña ñaalê wiwic e katam samob gêlêc tau su sep tagenj ma lau samob nêñj kapoacwalô kêsû. ²⁷ Ñagejobwaga mata gêlac e gêlic kapoacwalô ñakatam samob gêña, tec kêtaiñj nê sinj sa gebe êmbuc tau, gêjam kauc gebe lau kapoacwalôña oc sêc sêja. ²⁸ Go Paulu gêmôêc awa kapôênj gebe "Ôjaiñj taôm atom, aêac samob tec anjônj." ²⁹ Tec ñac tau ketenj gebe sêkôc ja sêmênj ma kêlêti kêsô gamênj ñalêlôm gêja e jakêtênêp tau êndu-êndu gêu tau gêc Paulu agêc Sild enj kaiñja ³⁰ ma gêwê êsêagêc sêsa awê sêja ma kêsôm gebe "O apômtauagêc, aê janjôm asagenj gebe Anôtô ênam aê kêsî." ³¹ Tec êsêagêc sêsôm gebe "Ôkênj êwiñj Apômtau Jesu, go Anôtô ênam aôm to nêm gôlôac kêsî." ³² Go agêc sêwa Apômtaunê mêtê sa gêdênj enj to nê lau samob, tanj sênjônj ênê andu nanj. ³³ Gêdênj gêbêcauc ñasawa tonanjgenj ñac tau kêkôc êsêagêc sa jakêkwasiñj êsêagêcnênj sêm ñamala

ma gaôgenj êsêagêc sêsagu enj to nê lau samob. ³⁴ Go kêkôc êsêagêc sêsô nê andu jakêkênj mo êsêagêc senj, ma tonê gôlôac samob têtac ñajam samucgenj gebe sêkênj gêwiñj Anôtôgac.

³⁵ Gelerña lasê, go gôlinjwaga sêsakinj nêñj sakinjwaga sêja sêsôm gebe "Ôwi ñac luagêc tonanj sinj." ³⁶ Tec gejobwaga kêdônj biñj tau gêdênj Paulu gebe "Gôlinjwaga sêsakinj lau sêmênj gebe jawi amagêc sinj. Amboac tonanj aêc tobiñmalôgenj ana." ³⁷ Tec Paulu kêsôm gêdênj êsêac gebe "Aêagêc ñac Romña, mago sêmasanj aêagêcma biñj atom. ma si aêagêc akô malacluñj to sêbaliñj aêagêc asêp kapoacwalô. Ma galoc sebe sêkênj aêagêc kelecgenj ana me. Masigoc, amboac tonanj atom. Êsêac tauñj sêmênj ma sêwê aêagêc asa ana." ³⁸ Sakinjwaga tedônj biñj tonanj gêdênj gôlinjwaga. Ac sênjô ñawae gebe êsêagêc ñac Romña ma têtakê ñanô. ³⁹ Tec sêja sê biñj malo êsêagêc, go sêwê êsêagêc sêsa sêja ma tetenj êsêagêc gebe sêwi êsêacnênj malac sinj. ⁴⁰ Agêc sêsa anja andu kapoacwalôña ma gêdênj Ludia janjêlic lasitêwai ma sê biñjmalô êsêac sa su. go sêc sêja.

Lau sêli awenj sa anja Tesaloniki

¹⁷ Êsêac sêsêlênj e jasêsa Ampipoli to Apolonia ma jasêô lasê Tesaloniki, nanj Judanênj lôm tenj kêkô. ² Paulu kêsô lôm gêja amboac gêgôm gêgôm gêmoa ma gêjam biñjanj gêwiñj êsêac kêpi Anôtônê biñj kêtôm sabat têtêac. ³ Enj kêsôm mêtê lasê to kêwaka Kilisi tau sa gêdênj êsêac gebe gêôc ñandanj ma gêdi sa anja ñacmatênênj nanj gêjac enj ñawae. Go kêsôm gêwiñj gebe "Jesu, tanj kasôm enj lasê gêdênj amac nanj, enj Kilisi tau." ⁴ Ma êsêacnênj ñagêdô sêkênj gêwiñj ma sêsap Paulu agêc Sila tônj. Ma Helen, tanj têtêc Anôtô nanj, nêñj taêsam sêwiñj ma kasêganênj lauo ñalêlêma atom amboac tonanjgenj. ⁵ Tec Judawaga têtac ñandanj kêsâ ma sejonj lau sec ñagêdô anja malaclêlôm mênjsêjac êsêac sa gebe sêkalom malac. Tec sêwa Jasonnê andu auc ma sêsôm Paulu agêc Sila sebe sêkôc êsêagêc dêndênj lau sêna. ⁶ Mago têtacp êsêagêc sa atom. Tec sê Jason to lasitêwai ñagêdô dêdênj malac ñagôlinjwaga sêja ma sêmôêc gebe "Lau tau, tê sêlênsônj gamênjboa nê, sêjam aêacnênj gamênj tônj amboac tonanjoc. ⁷ Jason tonec kêkôc êsêac sa. Lau samob tônê sesenj kaisaranê biñjsu su ma sêsôm gebe kinj tenj gêmoa nê ñaê Jesu." ⁸ Lau malac tonanjña to ñagôlinjwaga sênjô biñj tonanj e kêlênsônj êsêac ñanô. ⁹ Tec sêsôm Jason to nê lau ñagêdô sêkênj gênj sêjac da tauñj su, go sêwi êsêac sinj.

Aposolo sêmoa Beroia

¹⁰ Ñagêbêc tonanj lasitêwai sêkênj Paulu agêc Sila sebenj sêja Beroia. Agêc sêô lasê su, go sêsô Judanênj lôm sêja. ¹¹ Lau tau nêñj lênj mansanj ñajam sêlêlêc Juda Tesalonikinja nêñj su. Ac sêkôc mêtê sa ñapep sêjac ñawaegenj ma sêkip buku dabunj ñam sa kêtôm bêcgenj, sê dôñj mêtê, tanj aposolo sêsôm nanj, gebe oc kêtôm tau me masi. ¹² Amboac tonanj êsêacnênj lau

taêsam sêkên gêwiñ ma Helennêñ lau towaen nêñ lau to ñacwaga ñagêdô ñalêlêma atom amboac tonanğen. ¹³ Juda Tesalonikiña sêñô Paulu kêsôm Anôtônê mêtê anğa Beroia gêwiñ ñawae, tec tauñ sêja sebe sêlênsu to sêlênsôn êsêac amboac tonanğen. ¹⁴ Lasitêwai sêñô ñawae, tec sejon Paulu seben sêsa gwêc sêja, ma Sila agêc Timote gacgen sêñğôn. ¹⁵ Lau tañ sêwiñ Paulu nañ, sêwê eñ e jasêd lasê Ateñ. Êsêac sebe sêmu sêna, go eñ kêmasañ biñ gêdên êsêac gebe nasêkac Sila agêc Timote seben dêndên eñ sêna.

Paulu gêmoa Aten

¹⁶ Paulu gêdên êsêagêc gêñğôn Aten ma gêlic sêkên gwam taêsam gêjam malac auc, ma nê ñalêlôm kêbôli auc ñanô. ¹⁷ Tec gêjam biñgalôm gêwiñ Judawaga anğa nêñ lôm to êsêac, tañ têtêc Anôtô nañ, kêtôm bêcgen ma lau, tañ kêtap êsêac sa anğa malacluñ nañ, amboac tonanğen. ¹⁸ Ma Epikuri to Stoiki nêñ lau tokauc ñagêdô sebe sênsaê eñ, tec lau ñagêdô sêsôm sebe "Ñac gwai-gwai ñatau tonanğen gebe êsôm asagen." Ñagêdô sêsôm gebe "Eñ gebe êsôm anôtôi jaba ñawae." Êsêac sêsôm biñ tonanğen gebe Paulu kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi Jesu gêdi sa anğa ñacmatênên. ¹⁹ Amboac tonanğen sêkôc Paulu jasêwê eñ sêja Areo Pagu (nêñ sêmêtôc biñ ñamala) ma sêsôm gebe "Aêac abe ajala biñ wakuc, tañ kôdôn gêdên lau nañ awiñ. ²⁰ Aôm kôs m biñ kaiñ teñ kêsêp aêac tañeñsun, ma aêac abe ajala biñ tonanğen ñam." ²¹ Lau Aten samob to lau jaba, tañ sêñğôn sêwiñ êsêac nañ, ôliñ palê sebe sêsôm to sêñô biñ wakucgen ñapañ.

²² Tec Paulu gêdi jakêkô Areo Pagu ñaluñgen, go kêsôm gebe "Lau Atenwaga, aê galic amac atoc anôtôi sa ñapepgen. ²³ Kasêlên katôm malacgêdôgen gaja ma kêsala amacnêm gên dabuñ e katap altar teñ sa teto ñabinğ gêc gebe 'Anôtô tañ tajam kauc eñ nañ nê.' Tec gabe jawa gên tau, tañ ajam kauc ma atoc sa nañ, sa êndên amac. ²⁴ Anôtô tau, tañ kêkên undambê to nom ma ñagên totau-totau samob nañ, kêtü undambê to nom Ñatau, mago gêñğôn lôm dabuñ, tañ sêkwê ña lemeñgen nañ atom. ²⁵ Eñ kêpô lêna gên, tañ ñamalac sêgôm ña lemeñ nañ atom, gebe eñ tau kêkên êsêac sêmoa mateñ jali to sêsê aweñ ma kêkên ñagên samob gêdên êsêac. ²⁶ Eñ kêkên ñamalac tagen kêtü ñamalac toton-toton, tañ sêñğôn nom auc nañ, samob nêñ ñamôkê. Eñ kêkên nêñ têm sêmoañ to gamên sêñğôn ñamadiñ kwananğen. ²⁷ Anôtô gêgôm gên tonanğen gebe sensom eñ. Moae sênsaê eñ ma têtap eñ sa, gebe eñ gêmoa jaêc aêac samob nêñ teñ atom.

²⁸ "Eñ kêkôm aêac auc, tec tamoa mateñ jali to dañğôm nêñ gên samob ma tamoa amboac tamoa,"

kêtôm amacnêm sêga-wêwaga ñagêdô sêsôm gebe 'Aêacnên ñam kêsêp eñ.'

²⁹ Aêacnên ñam kêsêp Anôtô, tec tanam dôn Anôtô êpi gwam gold to silber ma poc, tañ ñamalac taên gêjam ñamêtê ma sêgôm nañ atom. ³⁰ Anôtô gêlic têm, tañ ñamalac sêjam kauc tauñna nañ gêbacnê, ma galoc gêjac biñsu ñamalac gebe lau samob êtôm gamên

samobgen sênam tauñ ôkwi. ³¹ Ma kêtôc bêc êmêtôc ñamalac samob êndêngeñna kêkô kwananğen ma kêjaliñ ñac êmêtôc biñna sa su. Eñ kêwaka ñac tau sa gêdên lau samob gebe gêñu eñ sa anğa ñacmatênên."

³² Lau tau sêñô ñacmatê sêndi sa ñabinğ e ñagêdô sêsu susu ma ñagêdô sêsôm gebe "Malôgen, go anô aôm ôsôm biñ tonanğen ñagêdô êtiam." ³³ Sêsôm su, go Paulu gêwi êsêac siñ kêsã gêja. ³⁴ Go lau ñagêdô sêsap eñ tôn ma sêkên gêwiñ. Acnên Areo Pagu ñalaumata teñ, nê ñaê Dionusi agêc awê teñ, nê ñaê Damari, ma lau ñagêdô sêwiñ. ^I sêmoasiñ tauñ ôliñ ma sêjam kauc gebe gên ñanô tau tonanğen. Stoiki têtü mêtê tauñ ñapep ma sêjam kauc gebe ênam êsêac sa sêmoa ñajamgen. ^{II} sêkac tauñ saña.

Paulu gêmoa Korinti

18 ¹ Tonanğen su, go Paulu gêwi Aten siñ gêja Korinti. ² Anğa tonanğen kêtap Juda teñ sa, nê ñaê Akwila. Têna kêkôc eñ anğa Pontu. Êsêagêc nê awê Priskila sêwi Italia siñ sêmên wakucgen. Ñam kêsêp kaisara Klaudi kêjatu gebe Judawaga samob sêwi Rom siñ. Tec Paulu gêdên êsêagêc gêja. ³ Eñ gêlic acnên lemeñ ñakoleñ tagen, tec gêmoa gêwiñ êsêagêc ma sêjam kôm sêwiñ tauñ. Êsêac sêwa becobo kêtü nêñ kôm. ⁴ Paulu gêjam biñgalôm anğa Judanên lôm kêtôm sabatgen gebe êkêli Juda to Helen gebe sêkên êwiñgen.

⁵ Sila agêc Timote anğa Makedonia sêmên acgom, go Paulu gêjam mêtê toôli palêgen ma gêwa Jesu sa gêdên Judawaga gebe eñ Kilisi. ⁶ Gêdên tañ Judawaga sêdêc ênê biñ auc ma sêsôm biñ alôb-alôb nañ, eñ kekolon kekop anğa nê ñakwê su ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Nêm dec êpi amac taôm mômêmapac. Aê oc jawê ñakainğ atom. Galoc jandên lau samuc jana." ⁷ Go kêsã anğa tonanğen ma jagelom ñac teñ, tañ kêtêc Anôtô nañ, nê andu. Ñac tau nê ñaê Titi Justu. Nê andu kêkô jabañ Judanên lôm. ⁸ Lômmôkê Krispi to nê gôlôac samob sêkên gêwi ñ Apômtau, ma lau Korinti taêsam sêñô mêtê e sêkên gêwiñ ma sêliñ sañgu.

⁹ Ñagêbêc Apômtau gêsunğ mê gêdên Paulu ma kêsôm gebe "Ôtêc taôm atom, ôsôm biñ lasêgen, ônam taôm tôn atom. ¹⁰ Aê tec gawiñ aôm ma ñac teñ êndi sa ma êñğôm ôlim êtu sec atom, gebe aêñoc lau taêsam sêmoa malac tonanğen." ¹¹ Paulu kêdôn Anôtônê mêtê gêñğôn gêwiñ êsêac jala samuc teñ ma ajônğ.

¹² Gêdên tañ Galio kêtü gôliñwaga Akaiañna nañ, Judawaga samob nêñ biñ kêpi tagen sêli tauñ sa gêdên Paulu, tec sêwê eñ dêdên sêmêtôc-biñ-ñamala sêja ¹³ ma sêsôm sebe "Ñac tonec kêpiñkap lau, gebe sênam sakiñ Anôtô eso biñsu ñalên." ¹⁴ Paulu gebe êjô biñ e Galio kêsôm gêdên Judawaga gebe "Amac Judawaga, embe biñ sec ñanô me sec kapônğ teñ, go jakôc amacnêm biñ sa êtôm ñagôliñ. ¹⁵ Ma embe awemsunğ êdêc ka taôm êtu amacnêm mêtê to waem ma biñsunğ, nañ amac taôm amansañ. Aê gabe jatu biñ tonanğen ñamêtôcwaga atom." ¹⁶ Kêsôm ma kêmasuc

^I Lau Helen nêñ lau tokauc nêñ tonğ luagêc. Epikuri ^{II} Gamên tonanğen kêtü lau Aten nêñ gamên laumata

êsêac anja kêmêtôc-bij-ñamala sêsa sêja. ¹⁷ Tec êsêac samob sêkôc lômmôkê Sostene tôn e sêjac en anja sêmêtôc-bij-ñamala ñatêclabu, mago Galio gêlic amboac gêlic.

Paulu gêmu gêja Antiokia

¹⁸ Paulu gêmoa Koriniti ec ñêngeñ acgom, go kêkam lasitêwai lemeñ ma gebe êlêc êna Suria. Ma Priskila agêc Akwila sêwiñ en. Anja Kenkrea kêsôm sêsêbuñ ênê môkêlauñ su gebe gêjac mata bij teñ gêdên Apômtau kêtû gên teñña. ¹⁹ Sêlac e jasêsô Epese, go kêkên êsêagêc sênghôn ma en tau kêsô Judanên lôm jagêjam biñgalôm gêwiñ Judawaga. ²⁰ Lau tonañ teteñ en gebe êmoa bêc ñagêdô êwiñ êsêac acgom, mago gêlôc sa atom, ²¹ kêkam êsêac lemeñ su ma kêsôm gêdên êsêac gebe "Anôtô embe têtac êwiñ, go jamu jamên êtiam." Go gêdi anja Epese ma gêlac gêja.

²² Wan kêsô Kaisarea ma en kêpi bau jakêkam gôlôac dabuñ su ma kêsêp Antiokia gêja. ²³ Jasêmoa e têm ñagêdô gêjaña acgom, go gêdi kêtiam. En kêsa Galata to Prugia ñagamêngeñ gêja ma kêpuc lau buña samob tôn.

Apolo gêjam mêtê anja Epese

²⁴ Ñasawa tonañ Juda teñ, nê ñaê Apolo, jagêô lasê Epese. Têna kêkôc en anja Alesandria. En ñac tokauc teñ, nañ kêjala Anôtônê mêtê ñapep. ²⁵ Êsêac têdôn Apômtaunê mêtê gêdên en e nê ñalêlôm kêkac en tec kêsôm to kêdôn bij kêpi Jesu solopgeñ. Tageñ en kêjala Joañoñ busañgugeñ. ²⁶ En gêjam mêtê gêjac m totêtac kêpa sugen anja Judanên lôm. Priskila agêc Akwila sênghôn en, tec sêkôc en sa gênghôn gêwiñ êsêagêc ma sêwa Anôtônê mêtê sa e tomalageñ gêdên en. ²⁷ Gêmoa e gebe êna Akaia, tec lasitêwai teto papia gêdên lau buña ma teteñ êsêac gebe sêkôc en sa. En jagêô lasê Akaia ma gêjam êsêac, tañ Anôtônê moasiñ gêjam êsêac auc e sêkên gêwiñ sêmoa nañ, sa ñapep, ²⁸ gebe kêku Judawaga tulu ña bij tonjaclai gêmoa awêgeñ lau samob sêlic ma gêwa Jesu sa gebe en Kilisi kêtôm bij, tañ teto gêc nañ.

Paulu gêmoa Epese

19 Gêdên tañ Apolo gêmoa Korinti nañ, Paulu kêsêlên gêmoa Asia ñagamênghôn e jagêô lasê Epese ma kêtap ñacsenjomi ñagêdô sa anja tonañ. ² Tec kêtû kênac êsêac gebe "Gêdên tañ amac akên gêwiñ su nañ, atap Ñalau Dabuñ sa me masi." Ma êsêac sêsôm gêdên en gebe "Masi, aêac tec añô Ñalau Dabuñ gêmoa ñawae teñ atomanô." ³ Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe "Amac aliñ busañgu ondôc." Tec êsêac sêsôm gebe "Aêac aliñ Joañoñ sañgu." ⁴ Go Paulu kêsôm gebe "Joañ kêsagu lau sêliñ busañgu sênam tañ ôkwiña, ma kêsôm gêdên lau gebe sêkên ewiñ ñac, tañ oc êndañguc en nañ ac tau Jesu." ⁵ Lau tau sênghôn bij tonañ, tec sêliñ sañgu kêpi Apômtau Jesu nê ñaê. ⁶ Paulu kêkên lêma gêsac êsêac acgom, go

ñalau Dabuñ kêpi êsêac e sêsôm bij awen talô ma seoc bij lasê. ⁷ Lau tau moae têtôm 12.

⁸ Paulu kêsô Judanên lôm gêja jakêsôm bij totêtac kêpa sugen gêmoa añôn têtêac. En gêjam biñgalôm kêpi Anôtônê gamênghôn gêwiñ êsêac to gêgôm gênghôn êsêac gebe sêkên ewiñ Apômtauña. ⁹ Mago lau ñagêdô nêñ ñalêlôm ñadani kêsa e sêkên gêwiñ atom, sêbu mêtê, tañ Paulu gêjam nañ, gêdên lau, tec Paulu kêkac tau su anja êsêacnên ma kêkôc ñacsenjomi sêwiñ en. En gêjam biñgalôm gêmoa Turananê lôm kêtôm bêcgeñ. ¹⁰ Gêgôm gêmoa e jala samuc luagêc, go Juda to Helen samob, tañ sênghôn gamênghôn Asiaña nañ, sênghôn Apômtaunê mêtê.

Skewa latui

¹¹ Anôtô kêpuc Paulu lêma tôn ma gêgôm gênghôn kapôên, ¹² gebe lau sêkôc obo waenña to nê ñakwê kômña, tañ en kêjandiñ nañ, su jasêu gêsac gêmac e ôliñ ñajam kêsa, ma ñalau sec sêsa sêja. ¹³ Ma Judanên lau têtin ñalau secña sêsêlên sêjac laoc gamêngeñ. Êsêac tañ sêsam Apômtau Jesu nê ñaê kêpi lau tonjalau sec, ma sêsôm gebe "Aê jajatu amac ña Jesu, tañ Paulu gêjam mêtê kêpi en nañ, nê ñaê." ¹⁴ Judanên ñac dabuñsêga Skewa nê latui 7 sêsa lên tonañ. ¹⁵ Tec ñalau sec gêjô êsêac awen gebe "Jesu tañ kajala engac, ma Paulu nañ kajala en amboac tonañ. Mago amac tonec asa lau." ¹⁶ Ma ñamalac, tañ ñalau sec gêgôm en nañ, gêboañ jagêlô êsêac tôn e kêku êsêac tulu ma kêjamun êsêac e ôliñ ñaômageñ ma todecgeñ sêc anja andu tonañ sêja. ¹⁷ Ma lau Juda to Helen samob, tañ sênghôn Epese nañ, sênghôn bij tonañ e têtakê samob ma awen gêc Apômtau Jesu nê ñaê ñanôgeñ. ¹⁸ Lau gwalêkin, tañ sêkên gêwiñ su nañ, sêmên ma seoc nêñ sec, tañ sêgôm nañ lasê. ¹⁹ Ma êsêac mec-geowaga taêsam sejon nêñ buku mecña kêpi tageñ jasêkên ja geñ su gêc lau taêsam lañghônêmña, ma sêsam buku tonañ ñai ñaôli kêpi tageñ kêtôm silber 50,000. ²⁰ Ma mêtê ñajana kêsa gêjam gamênghôn auc kêtôm Apômtaunê ñaclai.

Sêli bij sa anja Epese

²¹ Bij tonañ gêbacnê su, go Paulu taê gêjam gêc nê ñalêlôm gebe êsa Makedonia to Akaijanageñ êna Jerusalem, taê gêjam gebe "Jana ônê su acgom, go najalic Rom amboac tonañgeñ." ²² Ma kêkên nê kêpuc-tônghônagêc Timote agêc Erasta sêja Makedonia, en tau gênghôn Asia ñasawa ñagêdô gêwiñ.

²³ Gêdên ñasawa tonañ lau sêli tañ sa ñanô kêtû mêtênja. ²⁴ Ñam gebe ñac-kêpac-silberwaga teñ, nê ñaê Demetri, gêgôm anôtô Diana nê lôm jaba ñakatu silber ma gêjam ôli kômwaga sêkôc ñaôli sañ atom anja ênê. ²⁵ Tec ñac tau kêkalem lau tonañ to êsêac ñagêdô, tañ sêwê kaiñ kôm amboac tônê nañ, sêpi tageñ, go kêsôm gebe "Lauac, amac ajalagac gebe kôm tonec ñai gêjam aêac sa tec tatu lau tolêlôm. ²⁶ Ma galoc taôm alic to añghac gebe Paulu tonañ gêgôm gênghôn e gêjam lau taêsam ôkwi, mago

gêgôm anġa Epese tagen atom, eñ kêsôm biñ gêjam Asia samucgen auc gebe anôtôi, tañ dagôm ña lemen nañ, ñanô masi. ²⁷ Biñ tonañ oc êngôm aêacgen nêñ waen kômña êtu sec atom, êngôm lau sêlic anôtôo kapôên Diana nê lôm amboac gên ñaôma êwiñ amboac tonañ e malôgen acgom, go sensen anôtôo, tañ lau anġa Asia samucgen to nom ñagamên samob tetoc eñ sa nañ, nê wae kapôên tau su amboac tonanġen.”

²⁸ Lau tau sêñô biñ tonañ e têtac ñandan secanô ma sêmôêc kêsâ aucgen gebe “Epesenên Diana kapôênġoc.” ²⁹ Sêgôm e malac samucgen ñadindin kêsâ ma lau samob jasêsêwa sêsa nêñ gamên dâ-dâña ma sê ñac Makedoniaña luagêc ñai agêc Aristarka, tañ sêsêlên sêwiñ Paulugen nañ sêwiñ. ³⁰ Paulu gebe êsêp lau tonañ ñai ñalêlôm êna e ñacsenjomi sesen eñ. ³¹ Ma gôlinwaga Asiaña ñagêdô, tañ têtac gêwiñ Paulu nañ, sêkên puc eñ ma teten eñ gebe naêsa gamên dâadâña atom, ³² gebe êsêac, tañ sêkac sa anġa tonañ nañ, nêñ biñ kêlênsôn samucgen, ac sêmôêc kesotau-kesotau. Nêñ taêsam sêkac sa ñaô-magen ma sêjam kawc ñam. ³³ Lau ñagêdô sêlic Alessandere, tañ Judawaga sêsuc eñ kêsâ gêja nañ, ma sêjam kawc sebe eñ biñmôkê. Tec eñ gêoc lêma sa gebe êwa nê biñ sa êndên lau. ³⁴ Mago êsêac sêjala eñ gebe ñac Judaña, tec sêmôêc gulun-gulunġen gebe “Epesenên Diana kapôênġoc.” Sêmôêc sêkô kêtôm ockatu ñasawa luagêc.

³⁵ Sêgôm sêmoa, go acnên ñac-ketobinwaga gêjac êsêac têtac tôn ma kêsôm gebe “Amac Epesewaga, lau samob sêjala malac Epese tec kêtû Diana kapôên nê lôm to lôm ñakatu, tañ kêsêp anġa undambê gêmên nañ ñagejobwaga. ³⁶ Biñ tau tonec gêc awê, tasôm biñ taêsam atom. Amboac tonañ nêñ ñalêlôm êtu malô ma anġôm gên teñ paliñ atom. ³⁷ Amac awê ñac luagêc tônê amên, mago êsêagêc sêjanġo gên teñ anġa lôm atom ma sêsôm biñ alôb-alôb teñ kêpi aêcnên anôtôo atom. ³⁸ Ma Demetri to nê kômwaga embe nêñ biñ êndên ñac teñ ênêc, nañ noc sêmêtôc biñña gêc ma gôlinwaga semoa, tec sêwaka taun samanġ. ³⁹ Ma embe nêñ biñ ñagêdô ênêc, nañ amansanġ êndên lau malacña nêñ noc sêkac saña. ⁴⁰ Ocsalô tonec aêac tawê biñ talênsôn lauña ñakaiñġoc, gebe aêac tali taun sa nec ñam teñ gêc atom, tec tatôm gebe dawa tau ñ sa êtôm atom.” ⁴¹ Kêsôm tonañ su ma kêkên lau sêc êlin-êlinġ.

Paulu kêsâ Makedonia gêja Helenenġ gamên

20 Biñ kêtû malô acgom, go Paulu kêkac ñacsenjomi sa ma gêlên biñ êsêac to kêkam êsêac lemen ma gêdi gêja Makedonia. ² Eñ gêjac laoc gamên tonañ ma gêlên biñ êsêac ña biñ taêsam e jakêsâ Helenenġ gamên. ³ Gêmoa e ajôn têlêac gêjaña ma gebe êpi wañ êna Suria, tec kêtap sa gebe Judawaga dêdib eñ. Amboac tonañ taê gêjam kêtû tôn gebe êsa Makedoniaġen êmu êna êtiam. ⁴ Puru Beroiaña latu Sopatra ma Aristarka agêc Sekundu anġa Tesaloniki, —Gai agêc Timote anġa Derbe ma Tukiki agêc Tropim

anġa Asia sêsêlên sêwiñ eñ. ⁵ ñac luagêc tonañ sêmun ma sêon aêac anġa Troas. ⁶ Aêac alic Om Polom ñalucña su acgom, go asun su anġa Pilipi ma alac amoa e bêc lemen teñ, go jaasô Troas adên êsêac ma anġôn tonañ bêc ⁷.

Paulu kêtû ñaclen Troas

⁷ Gêdên woke ñabêc ñamataña aêac akac sa kêtû apô polom êkôcña ma Paulu gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac. Eñ taê gêjam gebe ñalenġ go êndi, tec sêjac têtû biñgalôm e gêbêcauc gêja lugen. ⁸ Êsêac têtun lamp taêsam gelom anġa ñaden, tañ aêac akac sa nañ. ⁹ Paulu gêjam biñgalôm gêmoa ma ñapalê teñ, nê ñaê Aitiku, gênġôn katam saunġ, tec bec gêgôm eñ e kêlinġ tau siñ ma geberġ kêsêp ñadenġ têlêac tonañ gêja e tomatêgenġ. Tec lau sêkôc eñ sa. ¹⁰ Paulu kêsêp jakêtap labôc gêsac eñ ñaô, go gêlô eñ tôn ma kêsôm gebe “Ali taôm sa atom, katu tec gêmoa eñ ñalêlôm.” ¹¹ Go gêmu kêpi gêja kêtiam, jakepô polom kêkôc ma genġ, go gêjam biñgalôm gederġ tônġenġ e gêu bôn kêsâ ma gêdi gec gêja. ¹² ñapalê tau, tañ mata jali kêsâ nañ, sêkôc eñ sêja totêtac ñajamġenġ.

Dêdi anġa Troas e jasêsô Milete

¹³ Paulu kêsôm gebe êmoa baugenġ êna ma aêac lau ñagêdô api wañ amunġ naasô Asos gebe akôc eñ sa anġa tônê. ¹⁴ Aêac asô Asos e atap taunġ sa kêtiam ma akôc eñ sa jaasô Mitulene. ¹⁵ ñabêbêc aêac asunġ su ma alac e apoac akanônġ Kio ma ñagelenġ asô Samos e ñagelenġ teñ, go jaasô Milete. ¹⁶ Paulu taê gêjam kêtû tôn gebe êsô Epese atom, êôc kêsigenġ êna. Eñ gebe ênam gamên tôn êmoa Asia atom, kêkac taugenġ gebe êna Jerusalem ma embe ñasawa êtôm, go naelic om Pentekost anġa tônê.

Paulu gêjam mêtê laumata Epesenġa ma sebonġ taunġ

¹⁷ Paulu gêmoa Mileteġenġ ma kêkên biñ gêja Epese ma kêkalem gôlôac dabunġ nêñ laumata gebe dêndên eñ sêna. ¹⁸ Jasêo lasê dêdên eñ tec kêsôm gêdên êsêac gebe “Amac alic ñoc lên, tañ kasa gêdên gaô lasê gamên Asia wakucgenġ ma kasa kêtôm têm samob, tañ gamoa gawinġ amac nañ. ¹⁹ Aê gajam sakinġ Apômtau ma gabu tauc tomatoc-sulugenġ ma katap lêtôm sa gebe Judawaga dêdib aê. ²⁰ Ma kêgaminġ biñ êmoasinġ amacña teñ atom, kasôm lasê gêdên amac to kadôn amac anġa awêgenġ to andulêlôm gêwiñ. ²¹ Aê gawa sa ñanônġenġ gêdên lau Juda to Helenġ gebe sênam taunġ ôkwi êndên Anôtô to sêkên êwiñ Apômtau Jesu Kilisi. ²² Ma galoc ñalau Dabunġ gêjam gôlinġ aê gebe jana Jerusalem ma gên, tê êtap aê sa anġa ônênja nê, tau kajala atom. ²³ Tagenġ tonec ñalau Dabunġ gêwa sa gêdên aê kêtôm malacgenġ ma kêsôm gebe oc jatap kapoacwalô to gênwapac sa. ²⁴ Aê taêc labu ñoc katuc atom. Aê gabe janac dabunġ ñoc lên to sakinġ, tañ kakôc anġa Apômtau Jesu nê nañ, gebe jawa ñawae ñajam Anôtônê moasinġna sa.

25 “Ma galoc aê kajala gebe amac samob, tañ gajam mêtê kêpi Anôtônê gamên gamoa gawiñ amac nañ, oc alic aê lanjoc êtiam atom. 26 Amboac tonañ galoc tecenec jawa sa êndên amac gebe Amacnêm ñac ten embe ênaña, aê oc jawê biñ tonañ ñakain ten atom-anô, 27 gebe kégamiñ biñ ten atom, kasôm Anôtônê biñ lasê tomalagen gédên amac. 28 Ajop taôm to lau samob, tañ ñalau Dabuñ kékên amac atu êsêacnên gejobwaga gebe ajop Anôtônê gôlôac dabuñ, tañ en gêjam ôli êsêac ña tau nê dec nañ. 29 Aê kajala gebe aê embe jawi amac siñ jana ma kêam sec oc dëndên amac mênşêlênsôn gôlôac ñawaô. 30 Ma lau ñagêdô anğa amac taôm nêm oc sêndi mênşênâm mêtê ôkwi e sê ñacsenomi têndanğuc êsêac. 31 Amboac tonañ anam jaligen, taêm ênam gebe jala samuc têlêac gêngôn gawiñ amac ma gajac biñsu amac gédên-gédêngeñ tomatocsulugen kêtôm bêc to gelen samob, kêlêwan atom.

32 “Ma galoc jansuñ amac andên Anôtô to nê moasiñ ñabiñ ana. En kêtôm gebe ênac dabiñ amac to êkên gênjênsêm êndên amac awiñ Anôtônê lau samob.

33 Aê matoc katu lau ten nêñ silber to gold ma ñakwê atom. 34 Taôm alicgac gebe lemoc tecenec gêjam aê to ñoc lau ma apô lêna sa. 35 Aê kadôn amac kêpi gên samobgeñ ñapañ gebe tanam kôm ñajaña amboac tonañ, ec tanam lau ñasec sa. Taêm ênam Apômtau Jesu nê biñ, tañ tau kêsôm gebe “Takên gên êndên lau nañ êmoasiñ aêac êlêlêc takôc gên anğa launên su.”

36 Paulu kêsôm biñ tonañ su, go kêpôn aduc ma keteñ mec gêwiñ êsêac samob. 37 Lau samob sêmbônên tauñ to têtan ñanô ma sêlêşp en alianô. 38 Ênê biñ, tañ kêsôm gebe êsêac sêlic en lanjônô êtiam atom nañ, tec gêgôm êsêacnên ñalêlôm ñawapac kêlêlêc. Sêgôm tonañ su, go sêkên en kêpi wan gêja.

Paulu gêja Jerusalem

21 Aêac akên êsêac siñ ma alac e jaasô Kos. Go ñabêbêc jaasô Rodo ma anğa tonañ alac e jaasô Patara. 2 Aêac atap wan ten sa gebe êlac êna Poinike, tec api ma alac aja. 3 Alac e aê Kupro sa mênjakên gêc gasêña gêja ma apeñ Suria e jaasô Turu, gebe sênâm waba anğa wan êsêp bau. 4 Aêac atap ñacsenomi sa ma anğôn awiñ êsêac bêc 7. Lau tonañ ñalau Dabuñ kêkac êsêac e sêsôm gédên Paulu gebe êpi Jerusalem êna atom. 5 Aêac amoa e ma bêc gêbacnê, go adi gebe asêlên. Ma lau malacña samob to nên lauo ma nên ñapalêo to ñac sejon aêac anğa malac asa sêclun aja. Go anğa ambêd aêac apôn aenđuc to aten mec. 6 Su, go akam tauñ ma aêac api wan, ma êsêac sêc sêmu sêja.

7 Aêac alac anğa Turu e jaasô Tolemai ma atap lasitêwai gamên tônêña sa, tec awen gêjac tauñ ma anğôn awiñ êsêac bêc ten. 8 Nagelen adi asêlên e aô lasê Kaisarea ma asô jaenwaga Pilip nê andu aja ma anğôn awiñ en. Ñac tonañ samwaga 7 nêñ ten en. 9 Ñac tau latuio awêtakiñ aclê seoc biñ lasê sêmoa. 10 Aêac anğôn bêc ñagêdô, go propete ten kêsêp anğa Judaia gêmên, nê ñaê Agaba. 11 En kêtû ñaclen gédên

aêac. Ñac tau kékôc Paulunê ômbiñkap su mêngêsô tau akain to lêma tôn ma kêsôm gebe “Ñalau Dabuñ nê biñ tau tonec gebe Judawaga oc sênsô ômbiñkap tecenec ñatau tôn amboac tonec anğa Jerusalem ma sêkên en êsêp lau samuc lemen.” 12 Aêac to malac ñatau anđ biñ tonañ, tec aten en gebe êpi Jerusalem êna atom. 13 Mago Paulu gêjô aêac awen gebe “Amboac ondoc atañ ma agôm aênoc ñalêlôm ñawapac kêsa. Embe sênsô aê tôn ma sêngômman. Aê gajac dabiñ tauc gebe jamac êndu anğa Jerusalem êtu Apômtau Jesu nê ñaêña.” 14 Aêac asôm biñ elêmê tec ajam tauñ tôn ma asôm gebe “Apômtaunê biñ êtu anô.”

15 Ñabêc ñagêdô gêjaña acgom, go aêac amasañ ma waba ma api Jerusalem aja. 16 Ñacsenomi ñagêdô anğa Kaisarea sêwiñ, tec sêwê aêac atu ñaclen Nason. En ñac bunja lanğwa ten anğa Kupro.

Paulu kêtû ñaclen Jakobo

17 Aêac jaaô lasê Jerusalem su, go lasitêwai sêkôc aêac sa totêntac ñajamgen. 18 Nagelen Paulu kékôc aêac sa adên Jakobo aja, ma laumata samob sêkac sa sêmoa tonañ. 19 Êsêac awen gêjac tauñ su, go Paulu gêjac miñ biñ, tañ Anôtô gêgôm gédên lau samuc gebe kêpuc ênê sakiñ tôn nañ tomalagen. 20 Lau tau sêñô e sêlambiñ Anôtô ma sêsôm gédên Paulu gebe “O lasitêwa, aôm gôlicgac, Judawaga taêsam ñanô lasê sekên gêwiñ Kilisi, mago sêsap Mosenê biñsu tôn sêjac ñawae. 21 Lau tonañ sêñô ñawae gebe aôm kôdôn Judawaga, tañ sêsêp lau samuc ñasawa nañ, gebe sêwi Mose siñ, ma kôsôm gebe sêsa nêñ ñapalê atom to sêwi lên mêtê lanğwana siñ. 22 Ma galoc danğôm amboac ondoc. Lau samob oc sêñô aôm gômônên ñawae su. 23 Amboac tonañ ôngôm êtôm biñ, tec aêac abe asôm êndên aôm nec. Aêacma lau aclê sêjac mata biñ kêpi biñ ten tec sêngôn. 24 Naôkôc lau tonañ sa, gebe lau dabuñwaga sêngôm biñ atu selecña êpi aôm ôwi êsêac ma ônam ôli lau, tañ sêkapiñ êsêac mômênlauñ nañ, go lau samob sêjala gebe bi ñ, tañ têdôn kêpi aôm nañ, ñanô masi. Êsêac tauñ ocgo sêlic aôm gebe kôsa nêm lên kôsap biñsu tôngeñ. 25 Ma biñ kêpi lau samuc, tañ sêkên gêwiñ su nañ, aêac asôm biñ tonec kêtû tôn gebe êsêac sêngamiñ tauñ êndên da gwamña to êndên bôc ñadec, ma êndên bôc, tañ sêgiñ êndu ma êndên mockainjo to mockainj.” 26 Ñabêbêc Paulu kékôc lau tau sa, ma sêmasañ ênê biñ êtu selecña gêwiñ lau tau tonañ, go kêsô lôm dabuñ gêja ma kêsôm bêc sêngôn selecña lasê ma sêmasañ noc sêkên nêñ da êndên-êndêngeñña.

Êsêac sêkôc Paulu tôn anğa lôm dabuñ

27 Kêdabiñ gebe ñabêc 7 tonañ êmbacnê ma Judawaga Asiaña sêlic en gêmoa lôm dabuñ, tec sêli lau samob nêñ ñalêlôm sa e sêkôc en tôn. 28 Ma sêmôc gebe “Aô, Israelwaga, anam aêac samañ. Alic ñac tau, tañ kêdôn lau anğa gamên samob gêbu lau Israel to Mosenê biñsu ma gamên tau tonec nañ. Ma galoc

gêwê Helen ñagêdô sêsô lôm dabuñ sêja ma gêgôm gamêñ dabuñ tau kêtû secgoc.”²⁹ Njasawa tenj lau tonañ sêlic ñac Epesena Tropim gêmoa malacluñ gêwiñ Paulu, tec seboç Paulu oc gêwê enj kêsô lôm dêbu ñ gêja.³⁰ Tec malac ñatau samob sêii tauñ sa ma sêjac tauñ sa sêpi tagen jasêkôç Paulu tôn ma sê enj anja lôm dêbu ñ kêsa gêja, ma sêlai ñakatam auc sebenj.³¹ Lau tau sêsôm sebe sênac Paulu êndu e siñwaganêñ kapitaisêga gêñdô lau Jerusalemña samob sêli tauñ sa ñawae,³² tec kêkôç siñwaga to nêñ kapilai ñagêdô sa jasêlêti dêdêñ lau tau sêsêp sêja. Lau tonañ sêlic kapitaisêga to siñwaga sêmêñ ma sêwi Paulu siñ sêjac enj kêtiam atom.³³ Go kapitaisêga kêtû gasuc gêja, kêkôç Paulu tôn ma kêsôm sêsô enj tôn ña kapoacwalô luagêç. Go kêtû kênac ênê ñam to biñ, tañ enj gêgôm nañ.³⁴ Lau samob sêmôêç kesotau-kesotau e sêdôç gamêñ auc lanjwageñ, tec enj gêñdô biñ sapu ma kêsôm sêkôç Paulu dêdêñ siñwaganêñ gamêñ sêja.³⁵ Sêdô lasê ñatêcwale ma lau sebe sênac Paulu, tec siñwaga sêdôç enj sa lôlôçgeñ,³⁶ gebe lau tau samob sêwiñ ma sêmôêç pañgeñ gebe “Enañamañ.”

Paulu gêjam talañ tau

³⁷ Sebe sêkêñ Paulu êsô siñwaganêñ gamêñ êna, tec kêsôm gêdêñ kapitaisêga gebe “Oc ôlôç gebe jasôm biñ tenj êndêñ aôm me masi.” Ma ñac tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm kôsôm biñ Helen me masi.”³⁸ O, aôm ñac Aiguptuña, tañ wali tengeñ gôli kêjañgowaga 4,000 nêñ ñalêlôm sa ma kojorj êsêac sêsa gamêñ sawa sêja nañ, aôm atom me.”³⁹ Tec Paulu kêsôm gebe “Aê tinoc Judao, tec kêkôç aê anja Tarsus Kilikianja ma gawê kaiñ malac towae tônê gawiñ, tec kateñ aôm gebe ôlôç ma jasôm biñ êndêñ lau tônê.”⁴⁰ Kapitaisêga gêlôç, go Paulu kêkôç têcwale ma gêjab lêma gêdêñ lau e gamêñ gêmac, go awa gêjac êsêac ña awenj Ebolai gebe

22 “O lasitêwaac to tamocac, biñ tañ galoc gabe jawa tauc sa êndêñ amac nañ, añdô acgom.”² Lau tau sêñdô enj awa gêjac êsêac ña awenj Ebolaijen, tec biñ gêmac samob. Ma Paulu kêsôm gebe³ “Aê tinoc Judao kêkôç aê anja Tarsus Kilikianja ma katu kapôên anja malac tonec, kasô Gamalielnê lôm ma kêdôn tamenjên biñsu gêdêñ aê e tomalagenj. Aê gajam sakiñ Anôtô gajac ñawae katôm tec amac samob agômagôm amoa nec.”⁴ Aê kêjanda lau, tañ sêsap mêtê wakuc tonec tôn nañ, e gasenj êsêac su sêjaña ma gêsô êsêac tôn to kakêñ êsêac lauo to ñac sêsêp kapoacwalô sêja.⁵ Ñac dabuñsêga to laumata samob embe sêwa aênoc miñ sa, oc êtôm tec tauc kasôm nec. Aê kakôç papia anja êsêacnêñ gêjac lasitêwai Damaskusña ñawae, tec gaja gebe jakôç êsêac, tañ sêmoa tonañ nañ tôn, ma-jakêñ êsêac sêna Jerusalem gebe têtap nêñ ñagêjô sa.

Paulu gêjac tau nê miñ Apômtau Jesu gêjam enj ôkwiña

⁶ “Aê kasêlêñ gamoa e kêdabiñ Damaskus. Ma gêdêñ oc kêkô ñalunjen, go ñawê kapôên tenj gaôgenj anja undambê mênkêpô aê e gêjam aucgeñ.⁷ Aê gau tauc jagaêç nom, go ganô awa tenj gêdêñ aê gebe ‘Saulu, Saulu, asagenj kôjanda aê.’⁸ Ma aê gajô biñ tonañ gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Go enj kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aê Jesu Nasaretna, tec kôjanda aê.’⁹ Lau tañ sêwiñ aê nañ, sêlic ñawêgenj, mago sêñdô ñac, tañ kêsôm biñ gêdêñ aê nañ, awa atom.¹⁰ Go aê kasôm gebe ‘Apômtau, aê jañgôm asagenj.’ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôndi sa ma ôna Damaskus acgom, go sêwa biñ samob, tañ Anôtô gebe ôñgômña nañ, sa êndêñ aôm anja tônê.’¹¹ Ñawê tonawasi tônê kêpô aê e mato-canô kêtû pec ma ñoc lau sêkam aêgenj gaja Damaskus.

¹² “Ma ñac mansañ tenj, nê ñaê Anania, kêmasañ biñsu ñapep e Judawaga gamêñ tônêña samob tetoc enj sa.¹³ Ñac tau gêdêñ aê gêmêñ mênkêkô aê lanjônêñ ma kêsôm gebe ‘Lasicenec Saulu, matam êlêç.’ Ma gêdêñ tonañgeñ matoc gêlac e galic enj kêkô.¹⁴ Ma ñac tau kêsôm gebe ‘Tamenjên Anôtô kêjaliñ aôm sa gebe ôjala ênê biñ ma ôlic ñac gêdêñ tau to ôñdô enj awa,¹⁵ gebe ôwa enj sa êndêñ ñamalac samob ña biñ, tañ gôlic to gônô nañ.¹⁶ Ma galoc gobe amboac ondoc. Ôndi sa, mênjawam ênac ênê ñaê ma ôliñ sanju êkwasiñ nêñ sec su.’

Jesu kêsakiñ Paulu gêdêñ lau samuc gêja

¹⁷ “Gamoa acgom, go gamu gamêñ Jerusalem kêtiam mênkateñ mec gamoa lôm dabuñ e katuc kaiñ tenj kêsa¹⁸ ma galic Jesu kêkô ma kêsôm biñ gêdêñ aê gebe ‘Ôwi Jerusalem siñ sebenj ma ônsaic taômgenj ôna, gebe êsêac oc sêkôç biñ, tañ aôm gobe ôwa saña nañ, sa atom.’¹⁹ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, êsêac tauñ sêjalagac gebe aê tec kakôç lau, tañ sêkêñ gêwi ñ aôm nañ, tôn ma kalêsu êsêac ñanô-ñanô kêtôm Judanêñ lômgênj.²⁰ Ma gêdêñ tañ sêkêç ñac-gêwa-aôm-sawaga Stepan nê dec siñ nañ, tauc kakô gawiñ e galic ñajam ma gajob lau-sêjac-enj-ênduwaga nêñ ñakwê.’²¹ Ma ñac tau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôêç ôna, aê jasakiñ aôm ôndêñ lau samuc, tañ sêñgôn gamêñbômgenj nañ ôna.’”

Paulu agêç kapitaisêga nêñ biñ

²² Lau sêñdô Paulunê biñ e mênjgêdêñ tonañ, go sêli awenj sa ma sêmôêç gebe “Ansenj ñac tonec su anja nom, gebe enj kêtôm gebe êmoa mata jali atom.”²³ Êsêac sêñala e sêdôç gamêñ auc lanjwageñ sêkô ma têtaiñ nêñ ñakwê baliñ to sêpalip kekop kêpi jakêkô.²⁴ Tec kapitaisêga kêjatu gebe sêwê Paulu sêna siñwaganêñ gamêñ ma kêsôm gebe si enj ma têtû Iêsu biñ, tañ lau sêmôêç kêpi enj nañ ñam.²⁵ Êsêac sêsô enj ña ômbiñkap tôn ma Paulu kêsôm gêdêñ kapilai, tañ kêkô ñagala nañ, gebe “Embe ñac Romña tenj, ma

amêtoç enj atom, oc êtôm gebe ai enj ñaômagenj me masi." 26 Kapitai gênô biñ tonañ, tec gêdênj kapitaisêga jakêsôm gêdênj enj gebe "Aôm gobe ôngôm amboac ondoc, ñac tônê enj Romgoc." 27 Tec kapitaisêga mênjkêtu kênac Paulu gebe "Ôsôm êndênj aê acgom, aôm ñac Romña biññanô me masi." Ma Paulu gêlôc gebe "Aec, biññanô." 28 Go kapitai gêjô enj awa gebe "Aê gabe jatu ñac Romña nañ gajam ôli ña awa kapôênj." Ma Paulu kêsôm gebe "Aê tonec ñac Romña anja tamocnê." 29 Amboac tonañ lau, tañ sebe têtû lêsû enj nañ, gacgenj sêkac taun su. Ma kapitaisêga tau, tañ kêjala gebe Paulu ñac Romña nañ, kêtêc tau kêtû kêsôm sêsô ñac tau tônja.

Paulu kêkô lau dabuñsêga to laumata lanjônêm

30 Ñagelenj kapitaisêga gebe êñô biñ, tañ Judawaga sêgôlinj kêpi Paulu nañ, ñam ñapep. Tec kêsôm sêgaboac enj su ma kêkac lau dabuñsêga to laumata samob sa, go kêsôm sêwê Paulu sêsêp sêja jakêkô êsêac lanjônêm.

23 Paulu mata gê lau ñanô, tañ sêkac taun sa nañ, ma kêsôm gebe "O lasitêwaac, aê kasa ñoc lênj tonjoc ñalêlôm ñawagenj gamoa Anôtô lanjônêmña e mênjgêdênj tonec." 2 Tec ñac dabuñsêga Anania kêjatu lau, tañ sêkô jabañ enj nañ, gebe têtap enj awa auc. 3 Ma Paulu kêsôm gêdênj enj gebe "Aôm tañ kotoc taôm sa ñaômna-ñaômna nañ, Anôtô êtap aôm. Aôm gôngôn tonañ gobe ômêtoç aênjoc biñ êtôm biñsu ma amboac ondoc tec gosênj biñsu ma kôsôm gebe têtap aê nec." 4 Go lau, tañ sêkô jabañ Paulu nañ, sêsôm gebe "Amboac ondoc aôm gôbu Anôtônê ñac dabuñsêga amboac tonañ." 5 Tec Paulu kêsôm gebe "Lasitêwaac, aê kajala gebe enj ñac dabuñsêga nañ atom. Teto gêc gebe 'Ôsôm biñ sec êpi launênj gôlinjwaga atom.'"

6 Paulu kêjala Sadukainênj lau ñagêdô ma Parisainênj ñagêdô sêmoa sêwiñ, tec gêmôêc kapôênj gêdênj êsêac, tañ sêkac taun sa nañ, gebe "O lasitêwaac, Parisai tañ latu aê ma aê tauc Parisai amboac tonañ. Êsêac sêmêtoç aê kêtû kakênj matoc ñacmatê sêndi saña."

7 Kêsôm biñ tonañ su ma Parisai to Sadukai sêli taun sa sêmoa e sêkac taunj kêkôc, 8 gebe Sadukai sêsôm gebe ñacmatê sêndi sa atom ma anjela to ñalau sêmoa atom. Ma Parisai tec sêkênj gêwiñ gên tonañ ñai samob. 9 Lau tau sêmôêc sêoc aucgenj e biñsutau ñagêdô anja Parisainênj tonj dêdi sa ma sesênj taun ma sêsôm gebe "Aêac atap sec tañ sa gêc ñac tonec nê atom, tagênj moae ñalau tañ me anjela tañ oc kêsôm biñ gêdênj enj nec." 10 Sêsôm taunj ñanô-ñanô e kapitaisêga kêtêc gebe moae sêkac Paulu êkôc, tec kêjatu siñwaga matu tañ sêsêp mênjsêjanjo Paulu su anja launênj ma sêkôc enj sêja nênj gamênj.

11 Ñagêbêc tonañ Apômtau mênjkêkô gêwiñ Paulu ma kêsôm gebe "Têmtac êpa su, aôm gôwa aê sa anja Jerusalem su ma oc ôwa aê sa anja Rom amboac tonañgenj."

Lau Juda sêkic Paulunê biñ

12 Gamênj ñawê kêsâ acgom, go Juda ñagêdô sêkac taun sa ma sêjac kapoac taunj gebe sêninj to sênôm gên tañ atom e sênac Paulu êndû su acgom. 13 Ma lau, tañ sêkic Paulunê biñ amboac tonañ nañ, sêlêlêc 40 su. 14 Lau tau tonañ dêdênj lau dabuñsêga to laumata ma sêsôm lasê gebe "Aêac lau tonec ajac kapoac taunj gebe aninj to anôm gên tañ atom e anac Paulu êndû acgom. 15 Amboac tonañ amac to laumata naansau kapitaisêga gebe êkênj ñac tau êsêp êndênj amac êmênj gebe atu Iêsû ênê biñ ñapep. Ma aêac oc naamansañ taunj kwanangenj gebe anac enj êndû anja intêna ñadambê tañ. Enj oc êô lasê amac atom."

16 Paulunê sib gênô sêkic sa lanjwaga nê biñ ñawae, tec gêja kêsô siñwaganênj gamênj jakêsôm lasê gêdênj Paulu. 17 Tec Paulu gêmôêc kapitai tañ ma kêsôm gêdênj enj gebe "Ôwê ñapalê tecenec ôndênj kapitaisêga ôna, enj gebe êsôm biñ tañ êndênj enj." 18 Tec kapitai kêkôc ñapalê tau sa ma gêwê enj agêc dêdênj kapitaisêga sêja, go kêsôm gêdênj enj gebe "Ñac kapoacwalôña Paulu gêmôêc aê gaja ma ketênj gebe jakôc ñapalê tecenec jandênj aôm jamênj, gebe ñac tau gebe êsôm biñ tañ êndênj aôm." 19 Go kapitaisêga kêkam ñapalê tau lêma agêc jasêkô taunja ma kêtû Iêsû enj gebe "Aôm gobe ôsôm biñ amboac ondoc êndênj aê." 20 Ma ñapalê tau kêsôm gebe "Judawaga sêmasañ biñ kêtû tônj gebe tetênj aôm ma bêbêc ôkênj Paulu êsêp êndênj laumata êna. Êsêac sebe sênsau sêoc aôm gebe têtû Iêsû ênê biñ ñapep. 21 Amboac tonañ ôkênj êwiñ êsêacnênj biñ atom, gebe lau kêlêlêc 40 su dêdib enj sêmoa. Êsêac sêjac kapoac taunj gebe sêninj to sênôm gên tañ atom e sênac Paulu êndû acgom. Ma galoc sêmasañ taunj sêsaê aômgenj gebe ôlôc." 22 Go kapitaisêga gêjac biñsu ñapalê tecenaj gebe "Biñ tañ kôsôm lasê gêdênj aê nañ, ônac minj êndênj lau tañ atom." Ma kêkênj enj gêc gêja.

Sêsakinj Paulu gêdênj gôlinjwaga Peliki gêja

23 Go kapitaisêga gêmôêc nê kapitai luagêc ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe "Amansañ siñwaga 200 to lau sênjgôn hosña 70 ma lau kêmña 200 gebe sêsa Kaisarea sêna êndênj 9 oklok êmbêc. 24 Amansañ hos ñagêdô êwiñ gebe Paulu êngôn ñaôm ma akôc enj toôli samucgenj andênj gôlinjwaga Peliki ana." 25 Go keto papi tañ gêwiñ gebe

26 "Aê Klaudi Lusi aoc gêjac gôlinjwaga towae Peliki. 27 Ñac tecenec tec Judawaga sêkôc enj tônj ma sebe sênac enj êndû. Aê ganjô enj ñac Romña, tec kakôc enj sa ma gajam enj kêsi. 28 Aê gabe jakip biñ, tañ sêgôlinj kêpi enj nañ, ñam sa, tec kakênj enj kêsêp gêdênj nê laumata gêja. 29 Aê katap sa gebe biñ, tañ sêgôlinj kêpi enj nañ, ñam kêsêp êsêacnênj biñsu, mago êsêac taunj nênj ñalêlôm kêpi tagênj kêtû biñ tonañña atom. Tagênj aê galic biñ tañ kêtôm amboac tanac enj êndû to takênj enj êngôn kapoacwalôña nañ, gêc atom. 30 Ma ganjô biñ tañ ñawae gebe dêdib enj sebe sênac enj êndû, tec

kakên erj seberj gêdênj aôm gêwac ma ka-som gêdênj lau-sêgôliŋ-biŋ-kêpi-erjwaga gebe dëndênj aôm sêwac ma sêwa nêŋ biŋ sa êndênj aôm.”

³¹ Siŋwaga tau sêkôc Paulu sa kêtôm kapitaisêganê biŋ ma gêdênj gêbêc sêkôc erj sêja Antipatri.

³² Njâbêbêc sêkênj erj gêdênj lau, taŋ sêŋgônj hos ŋaô naŋ, gebe sêkôc erj sêna, go êsêac taŋj sêc sêmu sêja nêŋ gamêŋ kêtiam. ³³ Lau tonaŋ jasêô lasê Kaisarea, go sêkênj papia gêdênj gôliŋwaga ma sêkôc Paulu dêdênj erj sêja. ³⁴ Gôliŋwaga kêsam papia su, go kêtû kênac Paulu gebe erj ŋac aŋga gamêŋ ondocŋa e gêŋô gebe erj aŋga Kilikia. ³⁵ Tec kêsôm gebe “Lau taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi aôm naŋ, sêmênj acgom, go jaŋô nêŋ biŋ.” Ma kêjatu gebe seŋop Paulu êŋgônj Herodonê andu.

Sêmêtôc Paulunê biŋ

24 Bêc lemeŋ teŋ gêjaŋa acgom, go ŋac dabuŋsêga Anania kêtôc laumata ŋagêdô to ŋac teŋ, nê ŋaê Tertulu, taŋ gêjam lau awerj gêdênj gôliŋwaga naŋ, ma ac sêsêp sêja e sêjac miŋ nêŋ biŋ, taŋ sêgôliŋ kêpi Paulu naŋ, gêdênj gôliŋwaga. ² Êsêac sêmôêc Paulu gêmênj su, ma Tertulu gêôc awa sa gebe êŋgôliŋ biŋ êpi erj, tec kêsôm gebe

“O ŋac towae Peliki, aôm gômoa, tec aêac amoa to-biŋmalô ŋajam. Aôm ŋac tokauc, tec kômooasiŋ lau gamêŋ tonecŋa ŋapep. ³ Aêac lau samob aŋga gamêŋ samob akôc moasiŋ tonaŋ sa to ajam danje ŋanô.

⁴ Aê gabe janam aôm tôŋ atom, gabe jateŋ aômgeŋ gebe ôlic ŋajam ma ôkênj taŋam ma biŋ dambê. ⁵ Nac tonec aêac ajala erj ŋac kalomtêna sec. Erj gêli Judawaga aŋga nom ŋagamêŋ samob sa ma kêtû lau mêtêgeowaga Nasaretŋa nêŋ ŋamata. ⁶ Galoc erj gêgôm gêŋlêlôm gebe êŋgôm lôm dabuŋ êtu sec êwiŋ, tec aêac akôc erj tôŋ abe amêtôc ênê biŋ êtôm aêacma biŋsu. ⁷ Mago kapitaisêga Lusi kêsêp e jakêjaŋgo erj su aŋga aêacma ⁸ ma kêsôm gebe lau, taŋ sêgôliŋ biŋ kêpi erj naŋ, dëndênj aôm sêmênj. Galoc aôm taôm ôtu lesu erj, go ôŋô biŋ samob, taŋ aêac agôliŋ kêpi erj naŋ ŋam.” ⁹ Ma Judawaga sêpuc biŋ tôŋ sêwiŋ erj ma sêlôc gebe biŋ tau amboac tonaŋ.

Paulu kêsôm biŋ gêjam talaŋ tau

¹⁰ Go gôliŋwaga gêjac gêsû gêdênj Paulu gebe êsôm nê biŋ. Tec Paulu kêsôm gebe

“Aê kajala gebe kôtu lau tonec nêŋ mêtôcwaga jala taêsam su. Amboac tonaŋ jamansaŋ êôc biŋ êndênj aôm totêtac êpa sugerj. ¹¹ Aôm embe ôpuc biŋ tau ŋam, oc ôjala gebe aê kapi Jerusalem gaja kêtû jateŋ mecŋa naŋ bêc taêsam gêjaŋa atom, bêc 12geŋ. ¹² Judawaga têtap aê sa gebe aê to lau teŋ awerj suŋ gêôc ka tau aŋga lôm dabuŋ atom. Ma têtap aê sa gali lau teŋ sa aŋga Judanêŋ lôm ŋagêdô to malacluŋ atom. ¹³ Biŋ samob, taŋ galoc lau tôŋ sêgôliŋ kêpi aê naŋ, êsêac têtôm gebe sêkip ŋam teŋ sa atom amboac tonaŋ. ¹⁴ Tagerj tonec jasôm lasê êndênj aôm gebe Aê gajam sakiŋ tamocinêŋ Anôtô kêdaguc mêtê wakuc,

taŋ êsêac sêsam gebe mêtê geo teŋ naŋ. Aê kakênj gêwiŋ biŋ, taŋ gêc Mosenê biŋsu to teto kêsêp prope-tenêŋ buku naŋ samob. ¹⁵ Aê kakênj matoc kêtôm êsêac tec sêkênj materj sêmoa gebe Anôtô êŋu lau gêdênj to lau keso sêndi sa. ¹⁶ Amboac tonaŋ tec katu mêtê tauc gebe jamoa toŋoc ŋalêlôm ŋawagerj êndênj Anôtô to ŋamalac ŋapaŋ.

¹⁷ “Aê gamoa e jala ŋagêdô gêjaŋa acgom, go sêkênj awa kakôc gadênj ŋoc lau gamêŋ ma gabe jakênj da êwiŋ. ¹⁸ Tec kamasanj biŋ jatu selecŋa gamoa lôm dabuŋ ma gabe jakênj da, tec têtap aê sa. Aê kasêp lau teŋ ŋasawa atom to gali lau teŋ sa atom. ¹⁹ Judawaga Asiaŋa nêŋ ŋagêdô sêmoa lôm sêwiŋ. Lau tôŋ nêŋ biŋ êndênj aê embe ênêc, naŋ sêmênj sêsôm sêkô aôm laŋômnêŋ, go ŋajam. ²⁰ Me êsêac taŋj sêsôm acgom. Êsêac têtap ŋoc keso ondoc sa gêdênj taŋ kakô laumata laŋô nêŋ. ²¹ Moae keso tagerj tonec gebe kakô êsêac ŋaluŋ ma gamôêc gebe Galoc amac amêtôc aê gebe kakênj gêwiŋ gebe ŋacmatê oc sêndi sa.”

²² Peliki kêjala mêtê tonaŋ ŋam su, tec gebe ênam êsêac tôŋ ma kêsôm gebe “Kapitaisêga Lusi êsêp êmênj acgom, go tamêtôc amacnêŋ biŋ êmbacnê.”

²³ Go kêsôm gêdênj kapilai gebe eŋop Paulu êmoa awêgeŋ, ma ênê lau embe taêŋ ênam gebe sêmoasiŋ erj, naŋ ênac jao atom.

Seŋop Paulu sêmoa

²⁴ Bêc ŋagêdô gêjaŋa acgom, go Peliki agêc nê awê Judao Drusila sêja ma kêsôm sêkôc Paulu dêdênj erj sêja, go gêŋô erj gêwa sêkênj gêwiŋ Kilisi Jesu ŋam sa.

²⁵ Paulu kêsôm biŋ kêpi biŋgêdênj to têtû mêtê taŋj ŋapep ma Anôtô êmêtôc ŋamalacnêŋ biŋja. Erj kêsôm biŋ tonaŋ, tec Peliki kêtêc tau ma kêsôm gebe “Galoc aôm ôna acgom. Nac ŋasawa teŋ embe ênêc, go jamôêc aôm êtiam.” ²⁶ Erj taê kêka gêwiŋ gebe Paulu ênac da tau ŋa awa êndênj erj, tec kêsôm sêkôc erj sêja sêmu mêngeŋjam biŋgalôm gêdênj erj. ²⁷ Jala luagêc gêjaŋa ma Porki Peste mêngeŋjê Peliki su. Peliki gebe Judawaga sêlic erj ŋajam, tec gedec Paulu tokapoacwalôgeŋ gêmoa.

Paulu awa gêjac kaisara

25 Peste kêtôc kôm gôliŋwagaŋa sa e ŋabêc têtêac gêjaŋa, go aŋga Kaisarea kêpi Jerusalem gêja. ² Aŋga tôŋê lau dabuŋsêga to Judawaganêŋ laumata sêu Paulunê biŋ gêdênj erj ma semasaŋ biŋ gêdênj erj gebe ³ êkênj Paulu êpi Jerusalem êndênj êsêac êna ec ac sêlic gebe erj kêmoasiŋ êsêac. Êsêac sêmasanj biŋ tau gebe dëndib erj e senseŋ erj su aŋga intêna ŋadambê teŋ. ⁴ Tec Peste gêjô êsêac awerj gebe “Paulu tau têtê sêkôc erj tôŋ gacgeŋ gêmoa Kaisarea, ma saŋgeŋ, go jamu jana amboac tonaŋgeŋ.” ⁵ Ma kêsôm gêwiŋ gebe “Amacnêŋ kasêga sêwiŋ aê sêsêp sêna acgom, go embe sêlic ŋac tôŋê nê biŋ ênêc, naŋ sêsôm êpi erj.”

⁶ Peste gêngôn gêwiñ êsêac bêc 8 me 10, go kêsêp Kaisarea gêja. Njâbêbêc jagêngôn nê lêpôn sêmêtôc biñña ma kêsôm sêkôc Paulu sêja. ⁷ Gêja acgom, ma Judawaga, tañ anğa Jerusalem sêsêp sêja nañ, sêwa en auc jasêgôliñ biñ sec taêsam kêpi Paulu, mago têtôm gebe sêwaka biñ ñanô teñ sa atom. ⁸ Tec Paulu kêkac biñ su tau gebe “Aê gagôm gêñ teñ gasen Judanên biñsu to lôm dabuñ ma kaisara atom.” ⁹ Peste gebe Judawaga sêlic en ñajam, tec kêsôm gêdên Paulu gebe “Aôm gobe ôpi Jerusalem ôna ma jamêtôc aômñem biñ anğa ônê me masi.” ¹⁰ Ma Paulu kêsôm gêdên en gebe “Aê kasêp kaisaranê mêtôc ñañlom su, tec sêmêtôc aê anğa tonecman. Aôm tec kôjalagac gebe gagôm keso teñ gêdên Judawaga atom. ¹¹ Embe jañgôm gêñ eso teñ êtôm sênac aê ênduñ, oc janac jao tauc atom. Mago lau tonec embe sêñgoliñ biñ êpi aê ñaômagen, nañ ñac teñ êtôm gebe êkên aê jasêp êsêac lemen atom. Amboac tonañ aoc ênac kaisara.” ¹² Kêsôm su, go Peste gêjam biñgalôm gêwiñ ñac kêpuc en tônia su, ma sêjô Paulu awa gebe “Awam gêjac kaisara, amboac tonañ ôndên kaisara ôna.”

Paulu kêkô Agripa agêc Bernke lañônñem

¹³ Bec ñagêdô gêjaña acgom, go kiñ Agripa agêc nê awê Bernike sêo lasê Kaisarea sebe sêlic to sêkam Peste. ¹⁴ Agêc jasemoa e bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Peste gêwa Paulunê biñ sa gêdên kiñ ma kêsôm gebe “Peliki gedec ñac kapoacwalôña teñ gêmoa tonec. ¹⁵ Gêdên tañ gaja Jerusalem nañ, Judanên lau dabuñsêga to laumata sêsôm ênê biñ lasê gêdên aê, ma teten gebe aê jamêtôc ênê biñ. ¹⁶ Tec aê gajô êsêac awen gebe Romnên mêtê tonec gebe sêmêtôc ñac teñ paliñ-paliñen atom. Ñac tobiñ naêkô lau-sêgôliñ-biñwaga lañônñem êmuñ ma ênac kolec tau to êwaka nê biñ sa acgom. ¹⁷ Tec lau tau mênșêo lasê e gaôn bêc taêsam atom. Ñagelen gaja gêngôn lêpôn sêmêtôc biña ma kasôm sêkôc ñac tau sêmên. ¹⁸ Lau-sêgôliñ-biñwaga dêdi, mago sêsôm biñ sec, tañ aê gaboc sêsôm êpi en ñaten atom. ¹⁹ Ac sêsôm biñ lu-agêc kêpi en. Teñ kêtü tauñ nên mêtên ma teñ kêtü ñacmatê teñ, nê ñaê Jesu, tañ Paulu gêwa en sa gebe gêmoa mata jali nañña. ²⁰ Aê kapuc biñ tau ñam e kapô lêna tauc, tec katu kênac en gebe êpi Jerusalem êna sêmêtôc ênê biñ anğa tônia me masi. ²¹ Mago Paulu keten gebe ajop en e kaisara tau êmêtôc ênê biñ acgom. Tec kasôm gebe sejop en ñapep e jakên en êndên kaisara êna.” ²² Go Agripa kêsôm gêdên Peste gebe “Aê tauc gabe jañô biñ anğa ñac tau nê acgom.” Tec en kêsôm gebe “Bêbêc go ôñô.”

²³ Ñagelen Agripa agêc Bernike to nên gêlôn kaiñ teñ-kaiñ teñ jasêso gamên ñalêlôm tau sêja. Go kapi-taisêga to malac ñakasêga sêwiñ, ma Peste kêjatu gebe sêkôc Paulu sêmên. ²⁴ Go Peste kêsôm gebe “O kiñ Agripa to amac samob tec amoa awiñ aêac, alic ñac tau, tañ Judawaga samob anğa Jerusalem to anğa tonec sêkac aê kêtü enña ma sêmôêc ñajaña gebe êmoa mata jali êtiam atom. ²⁵ Aê kajala gebe ênê biñ sec kêtôm sênac en ênduñ teñ gêc atom, tagen en

tau awa gêjac kaisara. Amboac tonañ tec kasôm kêtü tônia gabe jakên en êna. ²⁶ Mago katap ñac tau nê biñ ñanô teñ sa kêtôm gebe jato êndên êoc ñatau ênaña nec atom. Kêtü tonañña tec kasôm sêkôc ñac tau mênkêkô aôm, kiñ Agripa, to amac samob lañômñem, gebe tatu Iêsu en e jajala biñ tau êtu katô acgom, go jato êna. ²⁷ Embe takên ñac kapoacwalôña teñ êna ma dawa ênê biñ sa êwiñ atom, oc êtôm atom.”

Paulu gêjac kolec tau

26 Go Agripa kêsôm gêdên Paulu gebe “Aê galôc-gac gebe ôwaka taôm sa.” Kêsôm su, go Paulu kêmêtôc lêma ma gêjam talañ tau gebe ² “O kiñ Agripa, Judawaga sêgôliñ biñ kêpi aê elêmé e galoc têtac ñajam gebe jawaka tauc sa jakô aôm lañômñem. ³ Aê têtac ñajam kêlêlêc ñam gebe aôm kôjala Judawaganên mêtê to nên biñ sêpê tauñña samob tomalagen. Amboac tonañ tec jaten aôm gebe ôpuc taôm tônia en ma ôkên tañam ñoc biñ acgom. ⁴ “Judawaga samob sêlic aênoc lên ñapalêgerña, tañ gamoa gawiñ ñoc lau to gêngôn Jerusalem nañgac. ⁵ Êsêac sêjala wanêcgen su gebe aê Parisai. Embe taên ênam, go tauñ sêwa biñ tonec sa gebe gajam sakin Anôtô kasa êoc lên kêdaguc Parisainên gôliñ ñajaña kaiñ teñ. ⁶ Anôtô gêjac mata biñ gêdên aêac tamenji gebe ñanô êsa, tec kakên matoc gamoa ma galoc katap mêtôc sa kêtü biñ tauña. ⁷ Aê kakên matoc biñ, tañ aêacnên gôlôac sêkên mater gebe têtac saña nañ, ma sêjam sakin Anôtô kêtôm bêc to gelenen kêtü biñ tonañña. O kiñ, kêtü biñ, tañ takên mater tamoa nañña, tec Judawaga sêgôliñ biñ kêpi aê. ⁸ Amboac ondoc tec akên gêwiñ biñ, nañ Anôtô êñu ñacmatê sêndi saña nañ atom. ⁹ “Gêmunen ñoc ñalêlôm taêc gêjam elêmé gebe jansen Jesu Nasaretña nê ñaê su ña kisa tokaiñ-tokaiñ. ¹⁰ Gen amboac tonañ tec gagôm anğa Jerusalem. Aê kakôc ñaclai anğa lau dabuñsêga nên ma kaken Anôtônê lau gwalekiñ sêsêp kapoacwalô sêja, ma gêdên tañ sêkic êsêacnên biñ nañ, aê kasôm gawiñ. ¹¹ Aê kalêsu êsêac todim-todim kêtôm Judanên lôm samobgen ma kakac êsêac gebe sêsêm biñ alôb-alôb. Ñoc ñalêlôm kêpuc aê melocña ma kêjanda êsêac e gagôm anğa malac gamenbômña gêwiñ.

Paulu gêjac tau nê miñ Apômtau Jesu gêjam en ôk-wiña

¹² “Amboac tonañ kakôc ñaclai anğa lau dabuñsêga nên ma sêsakin aê gaja Damaskus. ¹³ O kiñ, kasêlên gamoa intêna e gêdên oc kêkô ñaluñ ma galic ñawê anğa undambê ñawasi kêlêlêc oc su mênkêpô aê to lau, tañ sêwiñ aê nañ, e gêjam aucgen. ¹⁴ Aêac samob au tauñ jaaêc nom, ma ganô awa teñ kêsôm ña Ebolai awen gêdên aê gebe ‘Saulu, Saulu, asagen kôjanda aê. Kêm tañ gêjam aôm nañ, ôwê sa ôtôm atom.’ ¹⁵ Ma aê kasôm gebe ‘Apômtau, aôm asa.’ Tec Apômtau kêsôm gebe ‘Aê Jesu tec kôjanda aê. ¹⁶ Amboac tonañ ôndi sa ôkô ñajaña. Aê gaoc tauc lasê gadên aôm, gabe ja-

mansañ aôm ôtu ñoc sakinwaga ma ôwa biñ, tañ gôlic su to biñ, nañ jatôc êndên aôm nañ sa. ¹⁷ Aê gabe janam aôm sa anğa Judawaganên to anğa lau samuc, tañ gabe jasakin aôm ôndên êsêac ôna nañ nêñ amboac tonañ. ¹⁸ Ôngôm êsêac materê êlêc e sênam taun ôkwi anğa ñakesecña dëndên ñawê to anğa Sadañnê ñaclai dëndên Anôtô sêna. Go jasuc êsêacnên sec ôkwi kêtü sêkên gêwiñ aêña ma sêwê kaiñ gênjlênsêm sêwiñ Anôtônê lau.'

Paulu gêwa mêtê sa gêdên Judawaga to lau samuc

¹⁹ "O kiñ Agripa, amboac tonañ tec tañocpêc gêdên biñ undambêña, tañ galic nañ atom. ²⁰ Aê gawa sa gêdên êsêac, tañ sênggôn Damaskus kêtü ñamata to gêdên Jerusalem ma Judaia ñagamên samob ma gêdên lau samuc, gebe sênam taun ôkwi dëndên Anôtô sêna to sênam nêñ kolerê ñasakin êwaka êsêac sa, gebe sêjam taun ôkwi su. ²¹ Kêtü biñ tonañña tec Judawaga sêkôc aê tônia anğa lôm dabun sebe sênac aê êndü. ²² Anôtô tec kêpuc aê tônia gêmôa e galoc kakô tonec ma gawa biñ sa gêden lau sauñ to kapôên. Aê kasôm biñ wakuc teñ atom, kasôm biñ tagen, tañ propete to Mose sêsôm kêpi geñ, tañ oc ñanô êsaña nañgen, ²³ gebe Kilisi kêkôc ñandañ ma gêdi sa anğa ñacmatênên kêtü ñamata to kêtü ñawê kêpô Judawaga to lau samuc gawin."

Paulu keteñ Agripa gebe ênam tau ôkwi

²⁴ Paulu kêwaka tau sa amboac tonañ kêkô ma Peste gêmôêc kapôên gebe "Paulu, aôm meloc. Kôpuc biñ taesam ñam e gêgôm nêñ kauc kêlênsôn." ²⁵ Go Paulu gêjô eñ awa gebe "O ñac towae Peste, meloc gêgôm aê atom, aê kasôm biññanô ma biñ tokauc. ²⁶ Kiñ kêjala biñ tonecgac, amboac tonañ tec aê kasôm ñoc biñ totêtac kêpa sugen gêdên eñ, gebe aê kajalagac, eñ keso biñ samob tonec ñai ñateñ atom, gebe gên tau kêsä anğa gamên ñakêsiniñ teñ atom, ñanô kêsä gêc awêgen. ²⁷ O kiñ Agripa, aôm oc kôkên gêwiñ propetenên biñ me masi. Aê kajala gebe aôm kôkên gêwiñgac." ²⁸ Ma Agripa kêsôm gêdên Paulu gebe "Ñasawa dambê tecenecgen aôm gobe ônam aê ôkwi jatu ñac Kilisiña." ²⁹ Tec Paulu kêsôm gebe "Aê jateñ Anôtô gebe ñasawa dambê me baliñ, go aôm taômgen atom, amac lau samob, tañ galoc anô ñoc biñ nañ, atôm aêgen, tagen kapoacwalô tec êngôm amac êwiñ atommañ."

³⁰ Go kiñ agêc gôliñwaga ma Bernike to nêñ lau dêdi ³¹ jasêsa ma sêsôm gêdên taun gebe "Ñac tônia gêgôm sec teñ amboac êmac êndü to êngôn kapoacwalôña atom." ³² Ma Agripa kêsôm gêdên Peste gebe "Ñac tônia embe awa ênac kaisara atom, oc tañgamboac eñ su."

Paulu gêjac gêja Rom

27 Sêsôm biñ kêtü tônia gebe aêac alac ana Italia, tec sêkên Paulu to lau kapoacwalôña ñagêdô gêdên siñwaga "Ton Kaisaraña," nañ nêñ kapitai teñ,

nê ñaê Juli. ² Aêac api lau Adramuti nêñ wañ teñ, tañ gebe naêsô sêclun gamên Asiaña nañ, jac agen lac sa, ma ñac Makedoniaña Aristarka anğa Tesaloniki gêwiñ aêac. ³ Ñagelen aêac asô Sidon, ma Juli, tañ kêmôasiñ Paulu ñapep nañ, gêlôc gêdên eñ gebe naênac nê lau kêsä ma sênam eñ sa acgom. ⁴ Go agen sa anğa tonañ ma aja e mu kêpuc aêac tônia, tec aêc Kupro ñalêlômgen, ⁵ e jaasac Kilikia to Pampulia nêñ gamên ma jaasô Mura gêc Lukia. ⁶ Kapitai kêtap lau Alesandria nêñ wañ teñ sa kêpoac tonañ gebe êna Italia, tec gêjac aêac tulu api wañ tonañ.

⁷ Wañ kêsêlên ñajam atom, aêac agôm elêmê amoa e bêc taêsam gêjaña, go adabiñ Nidi. Mu kêsêlên kêtü kapôên, tec aêac abe asô e jageo. Tec alac apen Krete e adabiñ gamên Salmonena. ⁸ Ma kêtin aêac e gebe naapi bau ma agôm ñapañ e jaasô gamên teñ sêsam sebe Lêlômêjam. Gamên tonañ gêc malac Lasea ñagala.

⁹ Bêc taêsam gêjaña e gamên kêtü sec, gebe Judawaganên ñoc sênam dabun moña gêbacnê, tec Paulu gêjac biñsu êsêac ¹⁰ ma kêsôm gebe "Lauac, aê kajala gebe aêac embe talac, go tatap gên wapac sa ma gên taêsam oc ênaña. Waba to wañgen êtu sec atom, aêac taun oc tanaña amboac tonañgen." ¹¹ Ma kapitai kêkên gêwiñ Paulunê biñ atom, kêkên gêwiñ ñac gôliñña to wañ ñatau nêñ biñgen. ¹² Sêclun tonañ kêtôm gebe wañ êpoac ñajam êndên komô atom, tec lau taêsam sêsôm kêtü tônia gebe sêwi sêclun tonañ siñ. Êsêac sebe nasêsô Poiniki ma embe êtôm, go sêpoac tonañ êndên komô. Poiniki tonañ sêclun Kreteña teñ, tañ gêbôc mu auc.

Gwêc kêtü sec

¹³ Mula kêsêlên ñajam, tec êsêac taên gêjam sebe sênggôm nêñ biñ, tañ sêsôm nañ, êtu tônia. Amboac tonañ sê kapoacwalô sa ma sêlac sêjac Kretenên gamên baugen sêja. ¹⁴ Aêac akên gamên siñ sauñgen acgom, go mu gêbuc sec teñ kêsä anğa nuc tau ¹⁵ mênkêtap wañ sa, ma abe anğa mu e agôm jageo, tec awi siñ ma adam ñaômagen. ¹⁶ Aêac aêc nuc sauñ, ñaê Kauda, ñalêlômñagen, tec atôm gebe anam gombo sa, mago kêtü kôm kapôên. ¹⁷ Êsêac sê gombo sa, go sêkic lêpoa kêsêp wañ dambê gebe êngamiñ wañ tau tônia. Ma têtêc gebe mu êtin êsêac sêpi mêt Surti, tec sêlêc lac su ma adamgen. ¹⁸ Mu to gwêc kêjamun aêac kaiñ teñ e ñabêbêc sêbaliñ waba ñagêdô siñ ¹⁹ ma ñagelen êsêac sêbaliñ wañ ñagênlêlôm ñagêdô siñ ña taun lemen. ²⁰ Bêc ñagêdô gêjaña ma aêac alic oc to utitalata sapu, ma mu gêbuc secanô e aêac taên gêjam gebe aêac taun sugac.

²¹ Êsêac señ gên atom e ñasawa ñênjen, tec Paulu jakêkô gêwiñ lau wañña ma kêsôm gebe "O lauac, embe akên tañem aênoc biñ ma anjen lac sa anğa Krete atom, go tatap gên wapac tonec sa atom to gên teñ ênaña atom. ²² Ma galoc janac biñsu amac gebe têtêc êpa su, gebe amacnêñ ñac teñ oc ênaña atom, wañ tagen tec oc ênaña, ²³ gebe gêdên gêbêc tonañ ñoc Anôtô, tañ gajam sakin gêdên eñ nañ, nê anela

tenj mênggêdên aê ²⁴ ma kêsôm gebe 'Paulu, ôtêc taôm atom, aôm oc ôkô kaisara lanjônêm. Ma ôlic acgom, Anôtô kékênj samob, tanj sêlac sêwiñ aôm nanj, gêdênj aôm.' ²⁵ Lauac, amboac tonanj têtmac êpa su. Aê kakênj gêwiñ Anôtôgac gebe binj, tanj anjela kêsôm gêdênj aê nanj, êtu tônj. ²⁶ Mago aêac oc dandam nadansac nuc tenj acgom."

²⁷ Aêac adam gwêc Adriaña e bêc 14 gêjaña, ñagêbêc e gêja lugeñ ma lau wanña sêsaê gebe têt-abinj baugac. ²⁸ Ac sêu poc e sêlic saka samuc 15. ²⁹ Tec têtêc gebe moae wanj naênsac poc, tec sêu anjka aclê kêsêp wanjuña ma sêpuc boageñ gebe eleñña sebenjanj. ³⁰ Lau wanña sebe sêwi wanj sinj ma sêc sêna, tec sebe sêlêwanj gombo ma sêsau gebe sêu anjka wanj nêmnja êsêp. ³¹ Tec Paulu kêsôm gêdênj kapitai to sinjwaga gebe "Lau tônê embe sêmoa wanj sêwiñ atom, ma amac oc ananja samob." ³² Tec sinjwaga dêdim gombo tau ñalêpoa gêngic ma gêu tau kêsêp gêjaña.

³³ Kêdabinj gebe eleñña, go Paulu awa gêjac êsêac ma ketenj êsêac gebe sêniñj gêñ. Enj kêsôm gebe "Bêc 14 gêjaña ma anjônj ñaômagenj, aenj gêñ tenj atom. ³⁴ Tec aoc gêjac amac gebe aninj gêñ tekwem saki êsa, ma ênam amac sa gebe anam samuc, ma môkêmlauñ tenj êmbuc sa anja môkêmapac ênaja atom." ³⁵ Kêsôm su, go kékôc mo mênggêjam danje Anôtô êsêac samob sêlic, go kêpô kékôc ma genj. ³⁶ Go samob nêñ ñalêlôm kêtû malô ma senj gêñ sêwiñ. ³⁷ Ma aêac lau samob tanj anjônj wanj nanj, lau 276. ³⁸ Senj gêñ e kêtom, go sêbaliñj gêñ taniñña ñagêdô kêsêp gwêc gêja gebe wanj êtu gaô.

Gwêc gesenj wanj su

³⁹ Gamênj ñawê kêsâ, mago sêjala gamênj kêtû katô atom, sêlic ñasuc tolêlôm tenj, tec sêsôm kêtû tônj gebe Embe êtôm, go wanj naêpi bau anja tônê. ⁴⁰ Amboac tonanj dêdim anjka gêngic kêsêp gwêc gêja, to sêgaboac gôliñ su ma segenj lac saunj jamoatêpônja sa, go mu gêliñ-gêliñ êsêac sêsô bau sêja. ⁴¹ Têdabinj mêt ma wanj nêmnja kêsêmunj e janajanja kêsâ, tec gwêc kêt-gasim jagêjac wanjuña popoc. ⁴² Sinjwaga sebe sênac lau kapoacwalônja êndu gebe sêkêkôc nasêpi bau ma sêc sêna atom. ⁴³ Mago kapitai gebe ênam Paulu sa, tec gesenj êsêacnênj binj ma kêjatu lau, tanj sêkêkôc kêtû tônj nanj, gebe sêu tauñ sêsêp gwêc sêmunj ma nasêpi bau. ⁴⁴ Go lau ñagêdo sênsac katapa to wanj ñagênjêlôm ñagêdô-gêdô. Êsêac sêgôm amboac tonanj, tec jasêpi bau tomalagenj.

Paulu gêmoa nuc Malta

28 Aêac anjônj acgom, go anjô nuc tau ñaê gebe Malta. ² Malacm sêmoasiñ aêac ñanô. Êsêac sêboa ja ma sejonj aêac samob jaasêlu ja, gebe kom to malo gêgôm aêac. ³ Paulu gêsôb gabgab gebe naêkênj êpi ja, tec ja gêdêc moac tenj ôli ñandanj kêsâ ma kékênj kêsâ jagênjac enj kêsêp lêma. ⁴ Malacm sêlic moac genkalenj ênê lêma ma sêsôm gêdênj tauñ gebe "Ñac

tônê oc gêjac ñamalac êndu. Enj gêjam samuc anja gwêc, mago gêwê ñagêjô sa atom." ⁵ Paulu kêdaiñ moac su kêpi ja gêja, mago gêñ tenj gêgôm enj atom. ⁶ Êsêac sêsaê gebe enj lêma ênsunj auc ma êmac êndu elêmê. Sêônj seboc gêñ tenj êngôm enj e sêlic ñanô masi, tec taênj gêjam binj tenj kêtû wakuc gebe "enj anôtô tenj."

⁷ Nuc tau tonanj ñakasêga tau nê ñaê Pupli. Ênê gamênj ñagêdô gêc tonanj, nanj kékôc aêac sa ma gêjac ja aêac bêc têtêac. ⁸ Ma ñac tau tama ôli ñawajaô kapônj ma gêjam bu gêc. Tec Paulu kêsô gêdênj enj jaketenj mec ma kékênj lêma gêsac enj e ñac tau ôli ñajam kêsâ. ⁹ Gêgôm tonanj tec lau gêmac ñagêdô anja nuc tonanj sêmênj, ma gêgôm êsêac ñajam kêsâ. ¹⁰ Lau tau tetoc aêac sa ñanô e aêac abe alac ana ma sêkênj gêñ, tanj aêac apô lênanja nanj, kêpi wanj gêdênj aêac.

Paulu gêo lasê Rom

¹¹ Ajônj têtêac gêjaña, go api Alesandrianênj wanj tenj alac aja. Wanj tau kêpoac tonanj gêdênj komô. Sêsap anôtô tenj latuagêc ôliñbôm ñakatu gêc wanjênmnja. ¹² Aêac asô Suraku ma anjônj tonanj bêc têtêac. ¹³ Go asa anja tonanj ma asô Regi, ma ñagelenj mula kêsêlênj ma alac e ñabêc kêtû luagêc ma asô Potiolo. ¹⁴ Aêac aja e atap lasitêwai ñagêdô sa sêngônj tonanj. Êsêac tetenj aêac gebe anjônj awiñ êsêac bêc 7. Tonanj su, go aja Rom. ¹⁵ Lasitêwai anja tonanj sêñô aêac ñawae ma sêpuc aêac tontônj sêmênj e dêdac aêac anja Apiunê malac têtulu gêñña to andu ñaclenja têtêac. Paulu gêlic êsêac e gêjam danje Anôtô totêtac kêpa sugenj.

¹⁶ Aêac aô lasê Rom, go sêlôc sa gebe Paulu êmoa nê tauña êwiñ sinjwaga tenj ejop enj.

Paulu gêjam mêtê anja Rom

¹⁷ Gêmoa e bêc têtêac gêjaña acgom, go kêkalem Judanênj kasêga sa. Êsêac sêpi tagenj su, go kêsôm gêdênj êsêac gebe "O lasitêwaac, aê gagôm gêñ tenj gasenj gôlôac to tamenjinênj mêtê lanjwa atom, mago tec sêkôc aê tônj anja Jerusalem ma sêkênj aê kasêp lau Rom lemenj. ¹⁸ Êsêac têtû Iêsû ñoc binj e sêlic gagôm sec amboac sênac aê êndunja atom, tec sebe sêngamboac aê su. ¹⁹ Judawaga sêdêc binj aucgenj, tec ñoc ñalêlôm kêtac aê gebe aoc ênac kaisara. Êsêac sêgôm tônê, mago aê gabe janjgôliñ binj tenj êpi êsêac atom. ²⁰ Kêtû binj tonanj tec kakalem amac gebe jalic amac to jasôm binj êndênj amac gebe gaôc kapoacwalô tonac kêtû binj, tanj Israel sêkênj materj nanja." ²¹ Go êsêac sêsôm gêdênj enj gebe "Papia tenj kêpi aôm anja Judaia gêdênj aêac gêmênj atom, ma ñac tenj anja lasitêwainênj mênkêdônj to gêjac miñ binj sec tenj kêpi aôm gêdênj aêac anjô atom. ²² Mago aêac abe anjô binj, tanj taêm gêjam nanj acgom, gebe aêac anjô ñawae gebe lau têt m gamênjenj sesenj mêtê, tanj aôm kôsap tônj nanj elêmê."

²³ Ma ac sêjac noc tauŋ kêpi bêc teŋ, go êsêacnêŋ taêsam dêdêŋ eŋ sêja ênê andu, jagêjam mêtê gêwa Anôtônê gamêŋ sa gêdêŋ êsêac. Eŋ gêjam neneŋ êsêac gebe sêkêŋ êwiŋ Jesu to gêwa Mosenê biŋsu ma propetenêŋ biŋ sa gêdêŋ êsêac kêtôm bêc to geleŋgeŋ. ²⁴ Lau ŋamakeŋ sêkêŋ gêwiŋ Paulunê biŋ, ma ŋamakeŋ sêkêŋ gêwiŋ atom. ²⁵ Êsêacnêŋ biŋ keso tau ŋapaŋ e sebe sêc sêna, tec Paulu kêsôm biŋ tecenec gebe "Ŋalau Dabuŋ gêc propete Jesaia awa sa gêdêŋ tamemi jagêdêŋgeŋ ²⁶ gebe 'Ôndêŋ lau tônê ôna ma ôsôm gebe Taŋemsuŋ aŋô, mago nêŋm kauc êsa atom to matemanô alic, mago ajala atom, ²⁷ gebe lau tônê nêŋ ŋalêlôm ŋajaŋa kêsa ma taŋeŋsuŋ gêc auc to mateŋ gêmôb,

tec mateŋanô sêlic gêŋ sapu to taŋeŋsuŋ sêŋô biŋ atom, ma nêŋ ŋalêlôm sêjala gêŋ atom ma sebe sênam tauŋ ôkwi mênjangôm êsêac ŋajam êsa atom.'

²⁸ Amboac tonaŋ jasôm lasê êndêŋ amac gebe Anôtônê moasiŋ ênam ŋamalac kêsiŋa tonec eŋ kêkêŋ gêjac lau samuc ŋawae. Êsêac tec oc sêkêŋ taŋeŋ." [²⁹ Kêsôm biŋ tonaŋ su, ma Judawaga sêc jasêsôm tauŋ ŋanô.]

³⁰ Paulu gêjam ôli nê gamêŋ ŋalêlôm teŋ ma gêmoa e jala samuc luagêc. Eŋ kêkôc lau, taŋ têtû ŋacleŋ dêdêŋ eŋ sêja-sêja naŋ, sa samob, ³¹ ma gêjam mêtê kêpi Anôtônê gamêŋ to kêdôn biŋ kêpi Apômtau Jesu Kilisi totêtac kêpa sugen ma lau teŋ sêkô eŋ auc atom.

ROM

Paulunê papia gédên lau Rom nec nac tau keto gebe êkên puc lau tau gebe nasawa tenj acgom, go naêô lasê Rom gebe ênac gôlôac buña anja malacsêga tau kêsi. En gebe ênam mêtê lau buña tônêna êmoa e su, go naelom Spania ma êsêac sêpuc enj to nê kôm wakuc tonan têt. Go nam tenj gêwiñ gebe êwa binj lau buña sêkên gêwiñ nan nam sa kêtôm tau kêjalagac ma êÎên binj êsêac sêsa nêñ lêt têtôm lau buña nanômanj. Mêtê tanj Paulu gêjam-gêjam nan, en keto gêc awê tomalagenj anja buku tau tonec.

En awa gêjac lau buña gôlôac Romna e su, go kêsôm enj taê gêjam êsêac kêsêp nê mec nalêlôm gêmoa napan nan lasê gédên êsêac, gocgo keto nalôtêna, tanj kédênan papia tau kêsô nalabu gêja nan, gebe "Nawae Najam tonan geoc Anôtô kêmasanjamalacnên binj e gêlic êsêac têtü lau gédênna lasê. Gêgôm kêtü takênj gêwiñnanen, tec kêtü lêt tau nam to natêpôê" (1:17).

Go gêwa namôkê tonan kêtôc gêja mata têtêac. (1) Namalac samob, lau Juda to lau samuc, sêsô sec nanac lai nalabu têtôm taunjen, tec Anôtô êlic êsêac lau gédênna atomanô. Anôtô gêlic lau têtü lau gédên nalên tagen gebe sêkên êwiñ Jesu Kilisi. (2) Go lau, tanj Anôtô gêlic êsêac têtü lau gédên kêtü Kilisina su nan, ac sêmbin taun têt taminj Kilisi tau e sêsa nêñ lêt samob êtu wakuc amboac tonanjen. Nac-kêkên-gêwiñwaga gê malô tau gédên Anôtô kêtü Kilisina, tec Anôtônê Nalau kêtôc enj su anja sec to gêmacgac. Paulu kêsôm Anôtônê Binj to nê Nalau gêjam gôlinj nac buña kêtü nê lêt samobna nan nabinj kêsêp môtêlatu tonec naji gêwiñ-gêwiñ. Anôtô gebe ênam namalac pebenj kêsi nabinj kêtü têt gêc, tec Aposolo kêpuc binj tau nam gebe Anôtô taê gêjam kwananjen gebe enj namalac samobjen sêwê kainj ênê moasinj êtu Jesu Kilisina sêwiñ. Paulu taê gêjam kêtü têt gebe lau Juda oc sêmbuc dêmôên Jesu enden têtjen atom. (3) Go Paulu gêwa lêt, tanj gêjac lau buña nawae nan, nam sa gêc môtêlatu namuna gebe tamoa dawin taun totêntac êwiñ taunjen. En keto nabinj nagêdô kêpi tanam sakinj Anôtônja ma tasô gôlinjwaga nalabu tanjen wamugenja to tapuc nêñ lau mênban têtja ma talênsônj lasitêwai atomna to tatoc taun sa êndên-êndênja. Go gêjac mata nê papia keto tau nê binj nagêdô e awa gêc Anôtô kêtü namu.

Nadênan

1. Paulu gêjac m nê papia to kewake nalôtêna sa 1:1-17
2. Namalac gêngônj jageo gêjac Anôtô ênam enj kêsi nawae 1:18-3:20
3. Anôtô gêjam namalac kêsi nalênj gebe têtü lau gédên kêtü sêkênj gêwiñ Kilisi kêsi êsêac suna 3:21-4:25
4. Kilisi gêbinj lau buña têt sêsa nêñ lêt kêtü wakuc 5:1-8:39
5. Anôtô ênam lau Israel kêsi nalênj 9:1-11:36
6. Lêt tanj gêjac lau buña nawae nan 12:1-15:13
7. Paulu gêjac mata nê papia to awa gêjac nê lau nagêdô 15:14-16:27

Paulu gêjac m nê papia

1 Kilisi Jesu nê sakinjwaga aê, Paulu, tanj Anôtô kêkalem aê katu aposolo ma kêjalij aê sa gebe jasôm ênê nawae najam lasê. ² Nawae najam tau Anôtô gêjac mata kwanan ma kêkên nê propete sêsôm lasê ma teto gêc buku dabun. ³ Binj tau kêpi ênê Latu, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi, tanj kêtü namalac mênkêsa anja Dawidnê wakucnên. ⁴ Ma Anôtô gênu enj gêdi sa anja nacmatênên, tec kêwaka enj sa tonac laigenj gebe enj kêtü ênê Latu, tanj gêwê kainj Nalau êngôm aêac tatu dabunja. ⁵ Anôtô kêkên enj kêmoasinj aê to kêkên sakinj aposolona gelom aê, gebe jawê lau samuc samob sêkên êwiñ to tanjen wamu êtu ênê nêna. ⁶ Lau samuc tau nêñ nagêdô amac, tanj Anôtô kêkalem amac atu Jesu Kilisi nê gên awin.

⁷ Amboac tonan aê jato êndên amac samob, tanj Anôtô têtac gêwiñ amac to kêkalem amac atu ênê lau anja Rom nan.

Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasinj to binjalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtü gôlôac Romna

⁸ Ma njoc binj namatana tau tonec gebe Aê gajam danje njoc Anôtô kêtü amac samobna gajam Jesu Kilisi lanô gebe lau nomna pebenj sênj amac akênj gêwiñ nawae. ⁹ Anôtô tanj gajam sakinj enj tonjoc nalêlôm samucjen kasôm Latunê nawae najam lasê nan, kêtü njoc gêwa-aê-sawaga ma kêjala kêtü têt gebe aê taêc gêjam amac gedenj têtjen tec gamoa ¹⁰ ma katerj mec kêtü amacna napan. Aê katerj mec kêtü binj tonecna gebe Anôtô êlôc sa acgom ma êmoasinj aê gebe jandên amac jawacnan. ¹¹ Binjanô, aê gajam

aoc su amac njanô, gebe jalic amac ma jakên moasiñ njalauña ñagêdô êndên amac êwac, gebe êpuc amac tôn. ¹² Aê gabe amboac tonec gebe amacnêm akên gêwiñ ênam aê sa ma aênoc kakên gêwiñ ênam amac sa, ec tapuc tauñ tôn ña nêñ takên gêwiñ elom tau. ¹³ O lasitêwaac, aê gabe jansa biñ auc êndên amac atom. Aê kamasañ biñ kêtû dim taêsam su gebe jandên amac jawac, mago biñ kêkô aê auc e mênghêdên galoc. Aê jawac gebe janam kôm e jatap njanô sa anga amacnêm êwiñ amboac katap sa anga lau samuc ñagêdô nêñ. ¹⁴ Kôm tonec gêjac aê ñawae gebe janam sakiñ lau Helen to lau samuc ma lau tokauc to lau kaucmê. ¹⁵ Amboac tonañ ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jasôm ñawae ñajam lasê êndên amac anga Rom êwiñ.

Ñawae ñajam ñajac lai

¹⁶ Aê majoc kêtû ñawae ñajamña atom, gebe Anôtônê ñac lai, tañ ênam lau sêkên gêwiñña samob kêsi nañ, Juda sêmuñ, go lau samuc amboac tonañgeñ. ¹⁷ Gebe ñawae ñajam tonañ geoc Anôtônê biñghêdên ñam lasê gebe anga takên gêwiñ êndên takên êwiñ, kêtôm teto gêc gebe “Ñacghêdên êngôn mata jali êtu kêkên gêwiñña.”

Ñamalac samob nêñ keso

¹⁸ Anôtônê têtac ñandan geoc tau lasê anga undambê mênghêpi ñamalacnêñ dedec Anôtônê to sec samob. Ñamalac sêkônij biñ njanô tôn ña nêñ geo. ¹⁹ Anôtô têtac ñandan ghêdên êsêac, gebe gên ñagêdô, tañ kêwaka eñ sa nañ, tec gêc awê ghêdên êsêac, gebe Anôtô tau kêkên kêtû awê ghêdên êsêac su. ²⁰ Anôtônê ñam kêsiñ tau, mago lau, tañ sêjala gên, nañ Anôtô kêkên nañ, sêjala ênê ñac lai tengeñña to ênê ñawasi Anôtônê. Ghêdên tañ eñ kêkên undambê to nom nañ, e mênghêdên galoc gên tonañ kêtû awê ghêdên êsêac sêlic. Êsêac tec sêpa tauñ ma sêsôm gebe Aêac ajam kauc eñ nec, oc sênghôm têtôm atom.

²¹ Êsêac sêjala Anôtôgac, mago tetoc eñ sa kêtôm eñ Anôtô atom ma sêjam dange atom. Êsêac taên gêjam biñ meloc-meloc ghêbôc nêñ kauc e ñakesec gajam nêñ ñalêlôm auc. ²² Seboc êsêac lau tokauc, mago êsêac lau meloc. ²³ Êsêac sêjam Anôtô tengeñ nê ñawasi ôkwi ma sêkên ñakatu gên mêtê-mêtêña, tañ ñalanô kêtôm ñamalac to moc ma bôc to gên kêgalabña nañ, ghêjô su.

²⁴ Kêtû ñamalacnêñ kauc ghêbôc tonañña Anôtô ghêwi êsêac siñ ghêdên nêñ têtac ñakalac e sêghôm gên môpña ma sêjaiñ tauñ e ôlij kêtû sec. ²⁵ Êsêac sêjam Anôtônê biñjanô ôkwi ña biñdansañ ma tetoc gên, tañ Anôtô kêkên nañ, sa to sêjam sakiñ ghêdên gên tonê ñai ma sêwi Anôtô, tañ kêkên gên samob nañ siñ. Aêac talanem eñ enden têngen. Biñjanô.

²⁶ Kêtû biñ tonañña Anôtô ghêwi êsêac siñ sêsêp ñakalac melocña sêja. Êsêacnêñ lauo sêjam lên lauo to ñacña ôkwi ma sêsa lên keso. ²⁷ Ma ñacwaga amboac tonañ. Êsêac sêwi lên lauo to ñacña siñ ma têtac

ñakalac ghêdên tauñ ñawaô. Ñacwaga sêghôm gên têtac ñakalacña ghêdên tauñ, tec têtap nêñ geo ñagêjô sa kêpi tauñ.

²⁸ Êsêac dedec gebe sêjala Anôtô, tec Anôtô ghêwi êsêac siñ ghêdên kauc meloc e sêghôm gên, tañ kêtôm gebe ñamalac sênghôm atomña nañ. ²⁹ Gên geo samob gêjam êsêac auc samucgeñ, sec, geo, lên sesec. Biñ tonec ghêlôc gêc êsêacnêñ ñalêlôm gebe Têtac sec, sêjac ñamalac êndu, sêsôm tauñ, sêsau tauñ ma sêghôm lau waen kêtû sec. Êsêac sêsac lau, ³⁰ sêghôlij biñ kêpi lau, sêkên kisa ghêdên Anôtô, sêsôm biñ alôb-alôb, sêkian tauñ sa, tetoc tauñ sa ña awen-sun kapôên. Êsêac têtap sec ñalên wakuc sa to tañenpêc ghêdên tenenji to tamenji. ³¹ Êsêacnêñ kauc masi to sêsap biñ, tañ sêjac mata nañ tulu. Êsêac têtac ghêwiñ lau to taên labu lau atom. ³² Anôtônê biñsu ghêwa sa gebe lau samob, tañ sêghôm gên amboac tonañ, oc sêmac êndu. Êsêac sêjalagac, mago sêghôm gên tau sêmoa. Ma gên tonañgeñ atom, sêlic lau, tañ sêghôm sec tau sêwiñ êsêac nañ, ñajam amboac tonañgeñ.

Anôtô kêmêtoç biñ jagêdêngeñ

2 Ojae, amac lau, tañ amêtoç launên biñ nañ, oc ansa taôm auc amboac ondoc. Amac embe amêtoç lau ñagêdô nêñ biñ, go am u taôm êwiñ, gebe biñ, tañ amêtoç nañ, amac taôm agôm awingac. ² Aêac tajalagac gebe Anôtônê metôc êtap êsêac, tañ sêghôm gên tonañ ñai nañ, sa biñjanôgeñ. ³ Ma amac lau, tañ amêtoç lau kêtû gên tonañ ñaiña, mago taôm agôm nañ, taêm gêjam amboac ondoc. Amac oc aêc Anôtônê mêtôc su me masi. ⁴ Anôtô eñ têtac wapôm to kêpuc tau tôn ma ghê biñ tôn. Ma amac alic gên samob tonañ ñai sec me. Anôtônê têtac wapôm gebe êwê amac anam taôm ôkwi. Biñ tonañ amac ajala me masi. ⁵ Amac atoc taôm sa ma ajam nêñ ñalêlôm ôkwi atom, tec êndên bêc Anôtô eoc nê têtac ñandan to mêtôc êndêngeñña lasêña nañ, amac oc akalem ênê têtac ñandan êpi taôm. ⁶ Anôtô oc êkên ñagêjô êndên ñamalac samob êndên-êndêngeñ êtôm nêñ kolen, tañ sêjam nañ. ⁷ Lau tañ sêjam kolen ñajam totêntac kêpa sugen ma taên kêka ñawasi to waen ñajam ma sêmoa tengeñ nañ, Anôtô êkên êsêac sênghôn mater jali tengeñ. ⁸ Ma lau, tañ taên gêjam tauñ waengeñ to tañenpêc ghêdên biñjanô, mago tañen wamu ghêdên gên geo nañ, Anôtônê têtac ñandan to têtac kêbôli auc ghêdên êsêac. ⁹ Gênwapac to ñandan êpi ñamalac samob, tañ sêghôm sec nañ. Juda oc têtap sa êmuñ, ma lau samuc amboac tonañ. ¹⁰ Ñawasi to waen ñajam ma biñmalô êndên lau samob, tañ sêghôm nêñ gên ñajam nañ. Juda oc têtap sa êmuñ, ma lau samuc amboac tonañ, ¹¹ gebe Anôtô kêpuc lau ten ñam atom, ghêlic samob kêtôm taungeñ.

¹² Ñamalac samob, tañ sêjam kauc biñsu ma sêghôm sec nañ, biñsu oc êtiñ êsêac su atom, tauñ sênaña, ma êsêac samob, tañ sênghôm biñsugac, mago sêghôm sec nañ, Anôtô oc êmêtoç êsêac êtôm biñsu tau tonañ, ¹³ gebe lau, tañ sênghôm biñsu ñaômagen nañ, Anôtô êlic

êsêac amboac lau gêdên atom. Lau tañ sêgôm ñanô kêsâ nanjen, tec têtû lau gêdên. ¹⁴ Lau samuc têtap biñsu sa atom. Mago tañ embe sêngôm gêñ, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô êsa, go êsêac, tañ têtap biñsu sa atom nañ, sêkên tañ nêñ lên ñagôlinj gêwê êsêac kêtû tañ nêñ biñsu. ¹⁵ Êsêacnêñ lên gêwa sa gebe Anôtô keto biñsu ñakôm kêsêp êsêacnêñ ñalêlôm. Ma êsêacnêñ awa ñalêlômña gêwa biñ tonañ sa gêwiñ gebe nêñ taên gêjam kêmêtôc êsêac to kêpuc êsêac tônj gêwiñ. ¹⁶ Biñ tonañ ñai oc êtu awê êndên bêc, tañ Anôtô êkên Jesu Kilisi êmêtôc ñamalacnêñ biñ kêsijn tañña nañ, êtôm ñoc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê nañ.

Lau Juda to Mosenê biñsu

¹⁷ Aôm kôsâm taôm gebe Juda to taêm kêka biñsu ma kôlanem taôm Anôtôña. ¹⁸ Aôm kôjala Anôtônê biñ ma biñsu gêwa nêñ kâuc sa e kôjala gêñ gêdên to gêñ keso. ¹⁹ Aôm kôsâe taôm gebe kôtu materpecnêñ ñac-êwê-êsêacwaga to lau, tañ sêmoa ñakesec nañ, nêñ ñawê, ²⁰ kôtu lau kâuc gêbôc nêñ jaomwaga to ñapalê ñasesec-ñasesec nêñ kêdônjwaga, tañ gôlic biñsu kêtû kâuc to biññanô ñamôkê gêdên aôm. ²¹ Amboac ondoc kôdônj lau ñagêdô, mago kôdônj taôm atom. Aôm gôjam mêtê gebe tanam genjen atom, mago taôm gôjam genjen me masi. ²² Aôm kôsôm gebe danjôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom, mago aôm taôm gôgôm gêñ tau me masi. Aôm gôlic sakijn gwamña gebe gêñ sec, mago taôm kôjanjo gêlônj su aña gwam ñalôm me masi. ²³ Aôm kôlanem taôm biñsuña, mago kôgêli biñsu tau tec gôwê Anôtô auc me masi. ²⁴ Biñ tonañ kêtôm biñ, tañ teto gec gebe "Lau samuc sêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtônê ñaê kêtû amacña."

²⁵ Aôm embe ômansañ biñsu, go sêsa aômña ênam aôm sa. Embe ôngêli biñsu, go sêsa aôm suña êtôm sêsa aôm atom. ²⁶ Ma ñac samuc ten embe ejop biñsu ñajatu, go Anôtô êlic ñac samuc tau êtôm ñac, tañ sêsa en nañ. ²⁷ Ma ñac, tañ sêsa en atom, mago gêgôm biñsu ñanô kêsâ nañ, oc êmêtôc aôm. Êtu agenña. Gebe aôm kôtap biñsu ñabuku sa to sêsa aôm, mago kôgêli biñsu. ²⁸ Ñac tañ sêlic en ôli dêmôênagenj gebe Juda nañ, en Juda ñanô atom. Ma ñac, tañ sêsa en ôligen nañ, sêsa en ñanô atom. ²⁹ Mago Juda ñanô tau nec en ñac, tañ nê ñalêlôm kêsap Judanênj mêtê tônj. Ma ñac, tañ sêsa en ñanô nañ, sêsa en tonê ñalêlômgenj. Kôm tonañ gêjac biñsu, tañ teto gêc nañ, ñawae atom, gêjac Ñalau Dabuñ ñawae. Ñac tau tonañ nê wae ñam kêsêp ñamalacña atom, kêsêp Anôtônagenj.

3 Amboac ondoc, lau Juda oc têtap moasiñ sa êlêlêc lau samuc su me masi. Me sêsa launja tau nañ ñanô amboac ondoc. ² Op, moasiñ to ñanô tokaiñ-tokaiñ taêsam. Moasiñ ñamataña tonec gebe Anôtô kêkên nê mêtê gêdên êsêac. ³ Ñagêdô embe sêkên êwiñ atom, go amboac ondoc. Êsêacnêñ sêkênj gêwiñ atomña oc ensen Anôtônê lên ñajên su me.

⁴ Masigoc. Ñamalac samob dansañtêna. Anôtô taugen en ñac biññanôña kêtôm teto gêc gebe "Nêñ biñ êwaka aôm sa gebe kôsôm jagêdên, ma lau embe sêmêtôc aôm, nañ oc ôku êsêac tulu." ⁵ Aêacnêñ biñ geo embe êwaka Anôtônê biñgêdên sa, nañ tasôm asagenj. Ma Anôtô embe êjac nê têtac ñandañ sa, oc êngôm eso me masi. Biñ tonañ kasôm kêtôm ñamalacnêñ kâucgoc. ⁶ Masigoc. Anôtô embe ensen tau amboac tonañ, oc êmêtôc ñamalac samob nêñ biñ êtu katô amboac ondoc. ⁷ Ma amboac ondoc. Ñoc biñdansañ embe êwaka Anôtônê biññanô sa e ênê ñawasi êsa êlêlêc su, nañ en oc êmêtôc aê amboac ñac sec ten me. ⁸ Embe amboac tonañ, go tasôm biñ alôb-alôb gebe "Danjôm secmanj, gebe sec ênam ñanô ñajamônj." Tasôm amboac tonañ me. Lau ñagêdô sêgôlinj biñ kêpi aêac ma sêsôm gebe aêac asôm ñalô tau tonañ. Lau tonañ oc sêndac nêñ mêtôc naêndênjenj.

Ñac gêdên tenj gêmôa atom

⁹ Amboac ondoc, aêac Juda atap moasiñ ñajam sa êlêlêc su me. Masianô. Aêac asôm sugac gebe Juda to lau samuc samob sêsô sec ñañaclai ñalabu, ¹⁰ kêtôm teto gêc gebe

"Ñac gêdên tenj gêmôa atomanô.

¹¹ Ñac tokâuc tenj gêmôa atom, ma ñac gesom Anôtôña tenj gêmôa atom.

¹² Samob sêkac tañ su e têtû sec samobgac. Ñac têtac wapômña tenj gêmôa atom, masi samucgenj.

¹³ Êsêacnêñ awenjsunj kêtôm sêawa gêña. Imbelenj geno-geno biñdansañ e ñawasi lanjwagenj. Gêdônjôlic kêsabañ moac ñamalac auc.

¹⁴ Awenjsunj kêpuc boa ñawaô ma biñ ñaclai gêjam auc.

¹⁵ Sêlêtigenj gebe sêkêc dec siñ.

¹⁶ Êsêacnêñ lên kepenj senseñ gêñ popocña ñawaô to sêngôm launênj ñalêlôm ñawapac êsaña, ¹⁷ ma sêjam kâuc lên sê wamaña.

¹⁸ Êsêac sêkô Anôtô lanônem, mago têtêc en atom."

¹⁹ Aêac tajala gebe biñ samob, tañ biñsu kêsôm nañ, kêkanônj êsêac, tañ sêmoa biñsu ñalabu nañ. Biñsu êmbôc êsêac awenj auc ma ñamalac samob sêjala nêñ keso, tañ sêgôm gêdên Anôtô nañ, gebe ²⁰ Anôtô kêmasañ ñamalac samob nêñ biñ e gêlic êsêac têtû lau gêdên kêtû ñamalac sêgôm biñsu ñanô kêsaña nec atom. Biñsu ñakolenj tagenj tonec gebe êtôc aêacnêñ sec ênêc awêgenj êndên aêac.

Takên êwiñ Kilisiña gêjam aêac kêsi

²¹ Galoc lên tec Anôtô kêsâ gebe êmansañ ñamalacnêñ biñ e êlic êsêac têtû lau gêdên, mêngeoc tau lasê. Geoc tau lasê kêpi biñsu ñalênj atom. Mose tau nê biñsu to propete sêwa biñ tau sa. ²² Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtû lau gêdên nañ gêgôm kêtû sêkênj gêwiñ Jesu Kilisiña. Êsêac samob, tañ sêkênj gêwiñ Kilisi nañ, têtap moasiñ tonañ sa kêtômgenj,

²³ gebe ñamalac peberj sêgôm sec tec sêjac jaê Anôtônê ñawasi. ²⁴ Mago Anôtô kêmoasiñ êsêac to kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên ñaômagen, gêgôm kêtù Kilisi Jesu kêsi êsêac suña. ²⁵ Anôtô tau kékên Kilisi kêtù da wamaña gebe ênê dec enseñ lau, tañ sêkên gêwiñ en nañ, nêñ sec su. Biñ tonañ gêwa Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên ñalên sa. Gédên tèm gêmunña Anôtô gê ñamalacnêñ biñ tòn ma gêwi nêñ sec ñabiñ siñ gêcña. ²⁶ Mago galoc Anôtô gebe êwaka lên kêmasañ ñamalacnêñ biñña sa, ec tajala gebe en ñac gédên ma kêmasañ lau, tañ sêkên gêwiñ Jesu nañ, nêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên.

²⁷ Ma aêacnêñ waen tau gêc ondoc. Waen tau gêbacnêgac. Biñsu amboac ondoc gesen su. Biñsu tañ kêjatu aêac gebe tanam koleñ me. Masianô. Biñ takên gêwiñña. ²⁸ Aêac tajala biñ tonec kêtù tòn gebe Anôtô kêmasañ ñamalacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên kêtù sêkên gêwiññagen, kêtù sêjam biñsu ñakoleñña nec atom. ²⁹ Anôtô kêtù Juda taunjen nêñ Anôtô me. En kêtù lau samuc nêñ Anôtô gêwiñ atom me. Aec, lau samuc nêñ gêwiñgoc. ³⁰ Anôtô tagen, tec êmansañ Judanên biñ e êlic êsêac têtù lau gédên êtu sêkên gêwiñña ma êmansañ lau samuc nêñ êtu sêkên gêwiñña amboac tonanjen. ³¹ Amboac tonañ aêac dasen biñsu su kêtù takên gêwiñña me. Masigoc, aêac tatoc biñsu sagen.

Abraham kêtù ñadôn

⁴ Amboac tonañ aêac tasôm asagen êpi aêac abenji Abraham. Ênê biñ amboac ondoc. ² Anôtô embe êlic Abraham êtu ñac gédên êtu gêjam koleñ ñajamña, go Abrahamnê wae êsa. Mago Anôtô gêlic amboac tonañ atom. ³ Biñ tañ teto gêc nañ, kêsôm amboac ondoc. Kêsôm gebe "Abraham kékên gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gédên." ⁴ Ñac tañ gêjam kôm nañ, nê ñaôli kêtù moasiñ gédên en atom, kêtù ênê kôm ñagêjô. ⁵ Ñac tañ gêjam kôm atom, mago kékên gêwiñ Anôtô gebe kêmasañ lau sec nêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên nañ, Anôtô oc êmansañ ñac tonañ nê biñ êtu nê kékên gêwiñña. ⁶ Biñ tau kêtôm Dawid kêsôm gédên tañ awa gêoc ñac, nañ Anôtô kêmasañ ênê biñ e gêlic en kêtù ñac gédên kêtù ênê koleñ gédên tenña atom gebe

⁷ "Aê aoc êoc lau, tañ Anôtô kêsuc nêñ geo ôkwi to kêgêduc nêñ sec auc nañ.

⁸ Aê aoc êoc ñac, tañ Apômtau taê gêjam ênê sec kêtiam atom nañ."

⁹ Amboac ondoc, Dawid awa gêoc lau nec kêkanôn lau tañ sêsa êsêac nanjen, me kêkanôn lau samuc gêwiñ. Aêac tasôm sugac gebe Abraham kékên gêwiñ Anôtô, tec gêlic en ñac gédên. ¹⁰ Gédên ondoc biñ tonañ kêsa. Gédên tañ sêsa en su nañ, me gédên tañ sêsa en atomgen nañ. Biñ tau kêsa gédên tañ sêsa en atomgen nañ. ¹¹ Sêsa Abraham atomgen, mago Anôtô kêmasañ ênê biñ kêtù kékên gêwiñña. Go sêsa en kêtù biñ tau tonañ ñabelo. Tec en kêtù lau samuc samob, tañ sêkên gêwiñ nañ tamenji. Sêsa êsêac atom, mago

sêkên gêwiñ Anôtô, tec kêmasañ êsêacnêñ biñ e gêlic êsêac têtù lau gédên. ¹² En kêtù êsêac, tañ sêsa êsêac nañ, tamenji amboac tonañ. Mago en kêtù êsêac tamenji kêtù sêsa êsêacñagen atom, kêtù sêsêlên sêpuc aêac tamenji Abraham wêña ma sêkên gêwiñ kêtôm en kékên gêwiñ gédên tañ sêsa en atomgen nañ.

Takên êwiñ, go tatap moasiñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñanô sa

¹³ Anôtô gêjac mata gédên Abraham to nê wakuc gebe nom samuc tau êtu nêñ gêñlênsêm. En gêjac mata biñ tonañ kêtù Abraham gêgôm biñsu ñanô kêsaña nec atom, gêjac mata kêtù gêlic en ñacgédên kêtù kékên gêwiñña. ¹⁴ Embe lau, tañ sêngôm biñsu ñanô êsa nañ, sêwê kaiñ gêñlênsêm, go biñ takên gêwiñña ñanô masi, ma biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ê su. ¹⁵ Aêac talicgac gebe biñsu kêkalem Anôtônê têtac ñandan. Ma biñsu embe masi, go biñ tañgêli biñsuña masi amboac tonanjen.

¹⁶ Kêtù tonañña biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñam kêsêp launên sêkên gêwiñ, gebe sêjala gebe Anôtô êkên nê moasiñ ñaômagen êndên Abrahamnê wakuc samob, êndên êsêac, tañ sêgôm biñsu ñanô kêsa nanjen atom, êndên êsêac, tañ sêkên gêwiñ têtôm Abraham nañ, amboac tonanjen. Gebe Abraham kêtù aêac samob tamenji ¹⁷ amboac teto gêc gebe "Aê kakên aôm kêtù tentenlatu taêsam tamenji." Abraham kékên gêwiñ Anôtô, tañ gêñu ñacmatê mater jali kêsa to kêkalem gên, tañ gêc atom nañ, gebe mênêsa. ¹⁸ Abraham kékên mata gên, tañ kêtôm gebe takên mater atomña nañ, ma kékên gêwiñ gebe êtu tentenlatu taêsam tamenji êtôm biñdêm lanğwa kêsôm gebe "Aômñêm wakuc têtù taêsam têtôm tônê." ¹⁹ Abraham kêjala gebe nê jala amboac 100 ma kêjala tau gebe ôli kêtù mêtê su, ma Saranê tèm êkôc ñapalêña gêbacnê amboac tonanjen, mago Abraham kékên gêwiñ kêtù golon atom. ²⁰ Anôtô gêjac mata biñ amboac tonañ, mago Abraham têtac lulu to kékên gêwiñ kwalec atom. En kékên gêwiñ kêpuc en tòn ñajana ma gêgôm Anôtônê ñawasi kêsa. ²¹ En kêjala tonanônjen gebe Anôtô kêtôm gebe êngôm biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô êsa. ²² Kêtù tonañña tec "Anôtô gêlic en gêwê kaiñ biñgédên." ²³ Ñalô "Anôtô gêlic en gêwê kaiñ biñgédên" nañ, teto kêtù Abraham taugenña atom. ²⁴ Teto gêc kêtù aêacña gêwiñ. Aêac embe takên êwiñ Anôtô, tañ gêñu aêacnêñ Apômtau Jesu anğa ñacmatênên sa nañ, en oc êlic aêac lau gédên amboac tonanjen. ²⁵ En kékên Jesu gêmác êndu kêtù tagêli biñsuña ma gêñu en sa gebe êmansañ aêacnêñ biñ êndên Anôtô.

Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ ñanôn

⁵ Anôtô kêmasañ aêacnêñ biñ e gêlic aêac tatu lau gédên kêtù takên gêwiñña, tec gê wama aêac kêtù aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña. ² Aêac takên gêwiñ, tec ñac tau gêlêc katam su ma tamoa moasiñ

nê sakinwaga. Embe atu sec n̄sakinwaga, go ananja ma embe atu tanja wamu n̄sakinwaga, go Anôtô êmansañ amacnêm biñ. ¹⁷ Mago tanam danje Anôtô, gebe gêmunjeñ amac atu sec n̄sakinwaga, mago galoc tédôn mêtê gédên amac, tec tanjem wamu biññanô tonêm ñalêlôm samucjeñ. ¹⁸ Kilisi kégaboac amac su anja sec ñañaclai, tec ajam sakin biñgédên. ¹⁹ Aê jasôm ñoc biñ amboac ñamalac sêsôm nêñ acgom, gebe amac ñamalac palê-palê. Gêmunjeñ amac akên ôlim ñagênjêlôm kêtû gên ñatêmui to geo n̄sakinwaga. Ma galoc akên ôlim ñagênjêlôm kêtû biñgedên n̄sakinwaga, tec asa Anôtônê launêñ lên.

²⁰ Gédên tanj atu sec n̄sakinwaga nan, amac asô biñgédên ñalabu atom. ²¹ Ma amac atap sakin tonañ, tanj galoc gégôm amac majem kêsã nan, ñañanô sa amboac ondoc. Ñanô tonec gebe gêmacanô tau. ²² Mago galoc tec Anôtô kégaboac amac su anja sec ñañaclai ma atu ênê sakinwaga. Sakin tonañ ñañanô gebe asa Anôtônê launêñ lên e êtu ñamu anjôn matem jali tenjeñ. ²³ Sec ñaôli tau tonec gebe gêmacanô. Ma Anôtônê moasiñ tau tonec gebe aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôn danjôn mater jali tenjeñ.

Awê to ñac sêjam tauñ kêtû ñadônjôn

7 O lasitêwaac, aê galic amac ajala biñsu ñam, tec ñoc biñ tonec êndên amac gebe Biñsu gêjam gôliñ ñamalac kêtôm nêñ têm, tanj sêmoa mater jali anja nom nanjeñ. ² Awê tenj embe ênam ñac, go biñsu êmbiñ êsêagêc tôn sêpi tagen e ñac tau êmac êndu. Ñac tau embe êmac êndu su, go biñsu, tanj gêbiñ êsêagêc tôn nanj êmbacnê. ³ Amboac tonañ awê tau nê akwenj embe êmoa ma ênam ñac tenj, oc êngôm biñ sêjam tauñña popoc. Mago nê akwenj embe êmac êndu, go biñsu êmbiñ êsêagêc tôn êtiam atom. Ma awê tau embe ênam ñac tenj, oc êngôm biñ sêjam tauñña popoc atom.

⁴ O ñoc lasitêwaac, amacnêm biñ amboac tonañ. Amac awi biñsu siñ kêtôm amac êndu su, gebe atu Kilisinê ôli awiñ, tec atu ñac, tanj Anôtô gênju enj sa anja ñacmatênên nanj, nê gênjac, gebe tanam ñanô ñajam êtu Anôtônja. ⁵ Gédên tanj taên gêjam tauñ ôliñjeñ tamoa nanj, biñsu kêjali sec ñagênjêlôm kalacña sa, mênjgêjam kôm anja ôliñ ñagênjêlôm samob e kôm tau ñañanô gebe gêmacanô tau. ⁶ Ma galoc biñsu, tanj gêbiñ aêac tôn nanj, gêbacnê ma tamac êndu, tec dawî gên, tanj gêsô aêac tôn nanj siñ. Tec galoc tanam sakin têndanjuc lên lanjwa, tanj teto gêc biñsu nanj, êtiam atom, tanam sakin têndanjuc Ñalaunê lên wakuc.

Biñsu to sec ñabiñ wapac

⁷ Ma oc tasôm biñ amboac ondoc. Biñsu tau oc gên sec me. Masigoc, amboac tonañ atom. Biñsu embe êtôc sec êndên aê atom, oc jajala sec atom. Biñsu kêsôm gebe "Matam katu atom." Embe ênac jao biñ tonañ atom, oc jajala biñ matoc katuña atom. ⁸ Sec tau gesom lên êjali têtac kalacña sa anja ñoc ñalêlôm, tec

kêtap sa gêc biñsu ñajao to ñajatu ñalêlôm. Embe biñsu masi, oc sec tau êtu gên matê. ⁹ Gédên tanj gajam kauc biñsu nanj, gamoa matoc jali e biñsu ñajao mênjgêc lasê, tec sec tau mata jali kêsã ma aê gamac êndu. ¹⁰ Ma biñsu ñajatu, tanj gebe êkên aê janjôn matoc jali nanj, kêkên aê gêmac êndu. ¹¹ Gebe sec tau gesom lên e kêtap sa gêc biñsu ñajao to jatu ñalêlôm, tec kêtiam aê e biñsu tau gêjac aê êndu. ¹² Amboac tonañ biñsu tau gên dabunj, ma biñsu ñajatu to jao gên dabunj to gédên ma ñajam amboac tonañ.

¹³ Ma amboac ondoc, gên ñajam tonec kêkên aê gamac êndu me. Masianô, amboac tonañ atom. Sec tau gégôm. Sec tau kêtû awê ñalên gêjam gên ñajam lanjôn mênjgêc aê gêmac êndu. Lên tonañ gêwa sa gebe biñsu ñajatu to jao kêkên sec gêjam sêga.

¹⁴ Aêac tajala gebe biñsu ñam kêsêp Ñalau. Mago aê ñamalac nomña, tec sec kêkônij aê e gajam sakin sec tau. ¹⁵ Aê gajam kauc gên, tanj gagôm nanj, gebe gên, tanj têtac gêwiñ gabe janjônña nanj, gagôm atom. Mago gên, tanj têtac gedec gabe janjôn atomña nanj, tec gagôm. ¹⁶ Embe janjôn gên, tanj têtac gedec nanj, go êwa sa êndên aê gebe biñsu tau ñajam. ¹⁷ Amboac tonañ, tec aê tauc gagôm gên tonañ atom, sec tanj gêc ñoc ñalêlôm nanj, tec gégôm. ¹⁸ Aê ñamalac ñaôma tonec kajala taucgac gebe gên ñajam tenj gêc ñoc ñalêlôm lanjwa tonec atom. Aê têtac gêwiñ gebe jamansañ gên ñajam, mago katôm gebe janjôn ñajam tau ñanô êsanja atom. ¹⁹ Gebe gên ñajam, tanj têtac gêwiñ gabe janjônña nanj, tec gagôm atom, mago sec, tanj têtac gedec gabe janjôn atom ña nanj, tec gagôm. ²⁰ Aê embe janjôn gên, tanj têtac gedec nanj, go aê tauc janjôn gên tau êtiam atom. Sec tanj gêc ñoc ñalêlôm nanj, tec gégôm.

²¹ Amboac tonañ aê katap ñagôliñ tonec sa gebe Gabe janjôn gên ñajam, mago sec kêsap aê tøy tec gesen. ²² Aê têtac gêwiñ Anôtônê biñsu ñanôgenjêc ñoc ñalêlôm, ²³ mago aê kêsã tauc gebe biñsu tenj gêc ñoc ôlic ñagênjêlôm. Biñsu tonañ gêjac siñ gédên biñsu, tanj gêc ñoc kauclêlôm nanj, e gêsô aê tôn kasô sec ñabiñsu, tanj gêc ñoc ôlic ñagênjêlôm nanj ñalabu. ²⁴ Ijoc aêma, asa êjanjo aê su anja ôlic togêmac tonec. ²⁵ Aê gajam danje Anôtô kêtû aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisiña. Amboac tonañ kasôm biñ tonec gebe Ñoc kauc tec gajam sakin gédên Anôtônê biñsu, ma ñoc ñalêlôm lanjwa tec gajam sakin gédên sec ñabiñsu.

Tasa nêñ lên to Ñalaugen

8 Amboac tonañ lau, tanj Kilisi Jesu gêbiñ êsêac tôn nanj, têtap mêtôc enjenj êsêac sunja sa atom, ² gebe Ñalau, tanj kêkên aêac danjôn mater jali kêtû Kilisi Jesuñ nanj, nê biñsu tec kégaboac aêac su anja sec to tamac êndu ñabiñsu. ³ Kôm tanj nêñ ñalêlôm lanjwa kêkô auc e biñsu gégôm kêtôm atom nanj, Anôtô gégôm. Enj kêmêtôc sec, tanj gêc ñalêlôm lanjwa nanj, e gesen su gêjanja gebe kêsakinj tau Latu toôli nomña kêtôm ñamalac ôliñ tosec nanj, gebe enjenj sec su. ⁴ Enj gégôm gên tonañ gebe tasa nêñ lên tan-

danġuc ɲalêlôm lanġwa atom, tandanġuc ɲalauġen e taɲen wamu êndên biɲsu ɲajatu ġêdên ênam aêac aucġen. ⁵ Gebe êsêac, taɲ sêsêlên kêtôm nêɲ ɲalêlôm lanġwa ġêwê êsêacɲa naɲ, taên ġêjam ġên ɲalêlôm lanġwaɲa. Ma êsêac, taɲ sêsêlên kêtôm ɲalau ġêwê êsêacɲa naɲ, taên ġêjam ġên ɲalauɲa. ⁶ Embe taên ênam ġên ɲalêlôm lanġwaɲa, oc tamac êndu. Embe taên ênam ġên ɲalauɲa, oc danġôn mater ɲali tobini-malôġen. ⁷ ɲac teɲ embe taê ênam ġên ɲalêlôm lanġwaɲa, oc êtu Anôtônê ɲacjo, gebe eɲ kêsô Anôtônê biɲsu ɲalabu atom, tau embe têtac êkac eɲ gebe naêsô ɲalabu, oc êɲġôm êtôm atom. ⁸ Êsêac taɲ sêsêlên kêtôm nêɲ ɲalêlôm lanġwa ġêwê êsêac naɲ, oc kêtôm gebe ênac Anôtô mataanô ɲajam atom.

⁹ Mago amac asêlên kêtôm ɲalêlôm lanġwa ġêwê amac nec atom, asêlên kêtôm ɲalau ġêwê amac. Anôtônê ɲalau embe êɲġôn amacnêm ɲalêlôm biɲɲanôġen, oc biɲ amboac tonan. ɲac teɲ embe êkôc Kilisinê ɲalau sa atom, oc êtu Kilisinê ġên atom. ¹⁰ Ma Kilisi embe êmoa nêm ɲalêlôm, go ôlim êtu ġên matê êtu secɲa, ma ɲalau êkên amac aɲġôn matem ɲali êtu Anôtô kêmasan amacnêm biɲ e ġêlic amac atu lau ġêdênɲa. ¹¹ Anôtô ġên ɲu Jesu aɲġa ɲacmatênên sa. Ênê ɲalau embe êɲġôn amacnêm ɲalêlôm, go Anôtô, taɲ ġên Kilisi aɲġa ɲacmatênên sa naɲ, êɲġôm amac ôlim, taɲ kêtû mêtê naɲ, mata ɲali êsa amboac tonanġen. Eɲ kêkên nê ɲalau ġêɲġôn amacnêm ɲalêlôm gebe ênam kôm tau.

¹² O lasitêwaac, amboac tonan sakiɲ teɲ ġêjac aêac ɲawae tec ġêc. Tager ɲanam sakiɲ êtôm nêɲ ɲalêlôm lanġwa êkac aêacɲa nec atom. ¹³ Embe asêlên êtôm ɲalêlôm lanġwa êwê amac, oc amac êndu. Mago ɲalau embe êwê amac e ôlim ɲalên êtu ġên mêtê, oc êkên amac aɲġôn matem ɲali. ¹⁴ Gebe lau samob, taɲ Anôtônê ɲalau ġêwê êsêac naɲ, têtû Anôtônê latui. ¹⁵ ɲalau taɲ amac akôc sa naɲ, kêkên amac atu sakiɲwaga e atêc taôm kêtiam nec atom. ɲalau taɲ amac akôc sa naɲ, kêkên amac atu Anôtônê latui. ɲalau tau kêpuc aêac tôn, tec tamôêc gebe "Tamemai, o Tamemai." ¹⁶ ɲalau tau tonan tec ġêwa sa mênġêwiɲ aêacnên ɲalau gebe Aêac tatu Anôtônê ɲapalêġac. ¹⁷ Embe tatu Anôtônê ɲapalê, go tawê kaiɲ ênê ġêɲlênsêm. Embe tawê kaiɲ Anôtônê ġêɲlênsêm, go tawê kaiɲ Kilisinê dawɲ amboac tonanġen, gebe aêac embe daôc ɲandan dawɲ Kilisi, oc tatap ɲawasi sa dawɲ eɲ amboac tonan.

Nawasi taɲ mênêsa naɲ

¹⁸ Aê taêc ġêjam gebe Aêac embe ɲanam dôɲ ġêɲwapac, taɲ galoc ġêġôm aêac naɲ, êpi ɲawasi, taɲ malôġen oc mênjeoc tau lasê êndên aêac naɲ, oc talic ġêɲwapac tau gebe ec saur. ¹⁹ ġên samob, taɲ Anôtô kêkên naɲ, sêkên mater to têtû gwsaê ɲanoc Anôtô eoc latui lasêɲa. ²⁰ ġên samob, taɲ Anôtô kêkên naɲ, ɲalên ġêc gebe oc sênaɲa. Tauɲ taên ġêjam lên tau atom, Anôtô kêkên êsêac sêsô lên tonan ɲalabu, gebe sêkên mater biɲ tonac gebe ²¹ Anôtô êɲġamboac ġên samob, taɲ eɲ kêkên naɲ, su aɲġa sakiɲ sênaɲaɲa ma

sêmoa nêɲ lêtêġen sêwê kaiɲ Anôtônê ɲapalênên ɲawasi. ²² Aêac tajalagac gebe ġên samob, taɲ Anôtô kêkên naɲ, sêmoa jageo to têtan ɲanô e mênġêdên galoc kêtôm awê ɲapalê kêtun eɲ. ²³ Mago biɲ tonanġen atom. Aêac taun tamoa jageo to tatan ġêc lêlômġen ma tatu gwsaê noc tatu Anôtônê latui to noc Anôtô êɲġamboac aêac su aɲġa taun ôliɲɲa. Aêac takôc ɲalau sa kêtû ġên tonan ɲakamaclauɲ. ²⁴ Anôtô kêsî aêac su, tec takên mater ɲanô tau. Mago aêac embe talic ġên, taɲ takên mater naɲ, ɲanô su, oc takên mater ġên tau êtiam atom. Asa êkên mata ġên, taɲ ġêlic ġêc naɲ. ²⁵ Mago embe takên mater ġên, taɲ talic ɲanô atom naɲ, oc daôn ɲaɲêɲġen tamoa.

²⁶ Ma ɲalau tau mênkêpuc aêacnên palê-palê tôn amboac tonan. Aêac tajam kauc tater ġên êndên Anôtô naêndênġenɲa. Mago ɲalau tau keteɲ ġêjô aêac su ɲaawa kaiɲ teɲ kêtôm tasôm naêtôm atom. ²⁷ Mago Anôtô, taɲ ġêbi ɲamalacnên ɲalêlôm lêtên naɲ, kêjala biɲ, taɲ ɲalau taê ġêjam naɲ, gebe ɲalau keteɲ ġêjô Anôtônê lau su kêtôm Anôtô tau taê ġêjam.

²⁸ Aêac tajalagac gebe Anôtô ġêjam ġôliɲ ġên samob gebe ġên tau êmoasiɲ êsêac, taɲ têtac ġêwiɲ eɲ naɲ êtômġen. Anôtô kêjaliɲ êsêac sa kwananġen tec kêkalem êsêac. ²⁹ Gebe eɲ kêjala êsêacġac ma kêjaliɲ êsêac sa kwananġen gebe têtôm eɲ Latunê katu, gebe Latu êtu lasii taêsam nêɲ ɲacsêġa. ³⁰ Ma lau, taɲ Anôtô kêkalem êsêac naɲ, eɲ kêjaliɲ êsêac sa kwananġen amboac tonan. Ma lau, taɲ eɲ kêkalem êsêac naɲ, kêmasan êsêacnên biɲ e ġêlic êsêac têtû lau ġêdên. Go êsêac, taɲ kêmasan nêɲ biɲ su naɲ, kêkên nê ɲawasi ġêdên êsêac amboac tonan.

Anôtô têtac ġêwiɲ aêac kêtû Kilisi Jesuɲa

³¹ Aêac oc tasôm biɲ amboac ondoc êjô biɲ samob tonan ɲai. Anôtô embe êwiɲ aêac, oc asa enseɲ aêac su. ³² ɲac tau taê walô tau nê Latu atom, kêkên eɲ kêtû da kêtû aêac samobɲa. Eɲ kêkên Latu ġêdên aêac, tec oc êkên ġên ɲaġêdô samob gebe êmoasiɲ aêacɲa atom me. ³³ Asa oc êɲġôliɲ biɲ êpi lau, taɲ Anôtô kêjaliɲ êsêac sa naɲ. Anôtô tau kêmasan êsêacnên biɲ sugac. ³⁴ Asa oc êmêtôc êsêac e enseɲ êsêac su. Masigoc. Kilisi Jesu, taɲ ġêmac êndu ma ġêdi sa kêtiam naɲ, jagêɲġôn Anôtônê anôɲa ma keteɲ Anôtô ġêjô aêac su. ³⁵ Asa oc êkac aêac su aɲġa Kilisinê têtac ġêwiɲ aêacɲa. ġêɲwapac me tamoa naeo me lau sêjanda aêacɲa me mo êjô aêacɲa me tapô lêna ɲakwê to ġên ɲaġêdôɲa me êndambin ġên ɲaclai enseɲ aêac suɲa me siɲ. ġên tonan ɲai oc êkac aêac su me masi. ³⁶ Biɲ taɲ teto ġêc naɲ, ġêwa biɲ tau sa gebe "Sêjaiɲ aêac kêtôm bêcġen kêtû aômɲa, ma sêġôm aêac atôm domba, taɲ sebe sêmbucɲa naɲ."

³⁷ Mago aêac taku ġêɲwapac samob tonan ɲai tulu gebe ɲac, taɲ têtac ġêwiɲ aêac naɲ, kêpuc aêac tôn. ³⁸ Tonac aê kajala kêtû tôn gebe Tamac êndu me danġôn mater ɲali, aɲela me ɲaclai, biɲ galocɲa me biɲ ɲamuɲa me ġên ɲajaɲa teɲ, ³⁹ ġên Iôlôcɲa me ġên elonɲa me ġên nomɲa teɲ kêtôm atom gebe êkac

aêac su anğa Anôtônê têtac gêwiñ, tañ ñam kêsêp aêacnêñ Apômtau Kilisi Jesu nañ.

Anôtô to nê lau Israel nêñ biñ

9 Aê katu Kilisinê ñac, tec kasau atom, kasôm biññanôgen. Ñoc awa ñalêlômña, tañ Ñalau Dabuñ gêjam gôliñ nañ, gêwa sa amboac tonañ gebe kasau atom. ² Aê gaôc wapac ñanô to ñandan kêtun ñoc ñalêlôm ñapan kêtu teoci to lasici, tañ ma ñam nomña kêsêp tagen nañña. ³ Aê tauc gabe Anôtô êpuc boa aê jamoa jaêc Kilisi êtu êsêacña. ⁴ Êsêac lau Israel-goc. Êsêac Anôtônê latui to sêwê kain ênê ñawasi. Anôtô kêmoatiñ nê poac to kékên nê biñsu gêdên êsêac. Eñ kékên sakiñ omña ma gêjac mata biñ to biñ gêdên êsêac. ⁵ Êsêac sêsa anğa abenjinêñ ma Kilisinê ñam nomña kêsêp êsêacgen. Talanem eñ, tañ Anôtô ñanô kêlêlêc gên samob su nañ, enden tóngeñ. Biññanô.

⁶ Aê jasôm tonec gebe Anôtônê biñ kêsêlô nec atom, gebe lau samob, tañ nêñ ñam kêsêp Israel nañ, Israel ñanô êsêac atom. ⁷ Ma Abrahamnê wakuc samob têtú ênê ñ apalê ñanô atom amboac tonañ. Anôtô kêsôm gêdên Abraham gebe "Nêñ wakuc ñanô oc sêsa anğa Isaknêgen." ⁸ Biñ tonañ ñam amboac tonec gebe Ñapalê tañ teneñi sêkôc êsêac ñalêñ ñamalacña nañ, Anôtônê ñapalê ñanô êsêac atom, mago ñapalê, tañ teneñi sêkôc êsêac kêtú Anôtô gêjac mata êsêacña nañgeñ, tec têtú Abrahamnê wakuc ñanô. ⁹ Biñ tañ Anôtô gêjac mata nañ, tonec gebe "Êndên ñanoc amboac tonec aê oc jamu jamên êtiã ma Sara êkôc latu teñ."

¹⁰ Mago tonanğen atom. Rebekanê biñ kêtôm tonañ. ¹¹ Aêac abenji Isak gêjam eñ e gêmoa teñ. ¹² Eñ kékôc ôliñbôm atomgen ma êsêagêc sêgôm gên ñajam me sec teñ atom tagen, ma Anôtô kêsôm gêdên Rebeka gebe "Ñacsêga oc ênam sakiñ ñac saur." Biñ tonañ gêwa sa gebe Anôtô gebe êngôm biñ, tañ eñ tau taê kêka nañgeñ, ñanô êsa ma êjaliñ ñac teñ sa êtu ênê koleñ ñajamña atom, êtu kêkalem eññageç. ¹³ Kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ gebe "Aê têtac gêwiñ Jakob ma têtac gedec Esau."

¹⁴ Galoc oc tasôm biñ amboac ondoc. Anôtô kêsa lêñ geo me. Masigoc, amboac tonañ atom. ¹⁵ Eñ kêsôm gêdên Mose gebe "Aê taêc walô ñac, tañ gabe taêc walô eñ nañ, to taêc labu ñac, tañ gabe taêc labu eñ nañ." ¹⁶ Amboac tonañ Anôtô kêjaliñ aêac sa, ñam kêsêp aêacnêñ taên gêjam to nêñ lêñ atom, kêsêp Anôtônê taê walôñagen. ¹⁷ Teto biñ gêc gebe Anôtô kêsôm gêdên Parao gebe "Aê kakên aôm kôtu kiñ gebe jawa ñoc ñaclai sa êpi aôm e ñoc ñaê ñawae êsa êtôm nom samucgen êna." ¹⁸ Amboac tonañ Anôtô embe têtac teñ, go taê walô lau ma embe têtac teñ, oc êngôm launên ñalêlôm ñadani êsa.

Anôtônê têtac ñandan to nê taê walô

¹⁹ Talic, go ôsôm biñ tonec gebe "Embe amboac tonañ, go Anôtô êmbu aêac êtu asagenña. Asa êtôm

gebe enen ênê biñ, tañ taê gêjam kêtú tóngeñ."

²⁰ Aôm asa tec otoc taôm sa ma ôjô Anôtônê biñ amboac tonañ. Ku teñ oc êsôm êndên awê kêpac ku tauña gebe "Aôm kôpac aê lañôc amboac tonec kêtú asagenña," oc êsôm me. ²¹ Awê-kêlêlêc-kuwagao nañ kêtú nomku tau ñatauo atom me. Eñ kêtôm gebe êkôc nomlêlêc tagen ma êngôm ñamaken êtu ku tolanô gên ñajam êsêpña ma ñamaken êtu ku ñaôma gên sec êsêpña. ²² Anôtô amboac tonañ. Eñ gebe êtôc nê têtac ñandan ênêc awê ma gebe êwa nê ñaclai sa. Mago eñ gê êsêac, tañ têtac ñandan kêpi êsêac gebe enen êsêac su nañ, nêñ biñ tóngeñ. ²³ Ma eñ gebe êwa nê ñawasi tolêlôm-tolêlôm sa amboac tonañ. Ewa sa êpi lau, tañ taê walô to kêmasan êsêac kwananğen gebe sêwê kain ênê ñawasi. ²⁴ Eñ ñêkalem aêac anğa lau Juda nêñ tonğagen atom, kêkalem aêac anğa lau samuc nêñ tóngeñ gêwiñ amboac tonanğen. ²⁵ Biñ tonañ eñ kêsôm gêc Hoseanê buku gebe

"Aê oc jakalem lau, tañ têtú aênoc atom nañ, gebe têtú ñoc lau, ma êsêac, tañ têtac gêwiñ êsêac atom nañ, têtú ñoc gên têtac êwiñ ñanôña.

²⁶ Ma anğa gamên, tañ Anôtô kêsôm gêdên êsêac gebe

'Aênoc lau amac atom' nañ, oc sêsam êsêac gebe 'Anôtô mata jali nê latui.'

²⁷ Jesaia gêmôc kêpi Israel gebe

"Israel latui embe taêsam ñanô têtôm ganac gwêcña, nañ Anôtô oc ênam ñagêdôgen sa, ²⁸ gebe Apômtau oc ênac dabiñ nê biñ ma êngôm ñanô êsa anğa nom ñagamên samob êka-jagen"

²⁹ Biñ tonañ kêtôm biñ, tañ Jesaia kêsôm kwananğen gebe

"Lau siñ undambêña nêñ Apômtau embe endec aêac-nên ñawê ñagêdô sêmoa atom, oc tatôm Sodom to sêlic aêac amboac Gomora."

Lau Israel to ñawae ñajam ñabin

³⁰ Aêac oc tasôm biñ ondoc. Tasôm tonec gebe Anôtô kêmasan lau samuc, tañ sêsôm lêñ sêmansan biñ êndên Anôtônja atom nañ, nêñ biñ e gêlic êsêac têtú lau gêdên kêtú sêkên gêwiñña. ³¹ Ma Israel, tañ têtaduc biñsu gebe sêmansan nêñ biñ êndên Anôtô nañ, têtap biñsu ñanô sa atom. ³² Têtap sa atom nañ ñam kêsêp asagen. Êsêac sêkên gêwiñ atom, êsêac taên kêka tauñ nêñ koleñgeñ. Êsêac dêdiñ eñkain kêpi poc dêdiñ eñkain êpiña, ³³ kêtôm teto gêc gebe "Alic acgom, aê jatoc poc teñ lau dêdiñ eñkain êpiña to pocêga teñ êngôm lau têtac êmbôli aucña naênğôn Sion.

Ma ñac, tañ kékên gêwiñ poc tonañ, oc ênaña, atom."

10 O lasitêwaac, aê taêc kêka tonoc ñalêlôm samucgen ma katen mec gêdên Anôtô kêtú êsêacña gebe ênam êsêac kêsi. ² Aê gabe jawa êsêac-nên biñ sa gebe sêgôm Anôtônê biñ topalêgen, mago sêgôm tokauc atom. ³ Êsêac sêjam kauc Anôtônê lêñ êmansan ñamalacnêñ biñña, tec sêsôm tauñ nêñ lêñ

ma sêsô Anôtônê lêñ êmansañ êsêacnêñ biñña ñalabu atom. ⁴ Ñam gebe Biñsu mênggêjac pep gêdêñ Kilisi, gebe Anôtô taugen tec êmansañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ nañ, nêñ biñ.

Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsi

⁵ Mose keto gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñamalacnêñ biñ êndêñ Anôtô ma kêsôm gebe "Ñac tañ êngôm ñanô êsa nañ, oc êngôn mata jali." ⁶ Mago ñac, tañ Anôtô kêmasañ ênê biñ nañ, kêtû kêkêñ gêwiñña nañ, êsôm ênêc nê ñalêlômgen gebe "Asa oc êpi undambê ana," nec atom. Biñ tonañ ñam gebe êkôc Kilisi êsêp nom êmên. ⁷ Me êsôm tonec gebe "Asa oc asêp lamboam êna," nec atom. Biñ tonañ ñam gebe êkôc Kilisi aña ñacmatênêñ êpi êmên. ⁸ Biñ tau amboac tonec gebe "Anôtônê biñ wacgêc aôm ñagala, gêc aôm awamsuñ to nêñ ñalêlôm." Biñ takêñ gêwiñña tau tonañ, tec tajam mêtê kêpi. ⁹ Embe awamsuñ ôsôm Jesu lasê gebe eñ Apômtau, ma embe nêñ ñalêlôm ôkêñ êwiñ gebe Anôtô gêñu eñ sa aña ñacmatênêñ, nañ Anôtô oc ênam aôm kêsi. ¹⁰ Embe nêñ ñalêlôm takêñ êwiñ, go Anôtô êmansañ aêacnêñ biñ e êlic aêac tatu lau gêdêñ. Embe awensuñ tasôm biñ lasê, go Anôtô ênam aêac kêsi. ¹¹ Teto biñ gêc gebe "Ñac tañ kêkêñ gêwiñ eñ nañ, oc ênaña atom." ¹² Juda to lau samuc têtôm taunjen. Êsêac samob nêñ Apômtau tagen. Eñ ñac tolêlôm kêtôm gebe êmoasiñ lau samob, nañ awen gêjac eñ nañ, ¹³ gebe "Apômtau ênam lau samob, tañ awen ênac ênê ñaê nañ kêsi."

¹⁴ Lau embe sêkêñ êwiñ ñac tau atom, oc awen ênac eñ amboac ondod. Embe sêñô ênê biñ atom, oc sêkêñ êwiñ amboac ondod. Embe sênam mêtê êsêac atom, ma oc sêñô amboac ondod. ¹⁵ Ma Anôtô embe êsakiñ jaenwaga atom, oc sênam mêtê amboac ondod. Kêtôm teto gêc gebe "Op, lau tañ sêsôm ñawae ñajam lasê nañ, eñkaiñ ñakicsêa ñajamanô." ¹⁶ Mago samob sêñô ñawae ñajam tau ma sêkôc sa atom gebe Jesaia kêsôm gebe "O Apômtau, asa kêkêñ gêwiñ jaen, tañ aêac akêñ nañ." ¹⁷ Amboac tonañ takêñ gêwiñ ñam kêsêp tañô jaen. Tañô jaen ñam kêsêp sêsôm Kilisinê biñ lasê.

¹⁸ Ma gabe jatu kênac gebe Êsêac sêñô ñawae ñajam atom me. Masi, sêñôgac, gebe teto gêc gebe "Awen ñaonda kêsa gêjam nom ñagamên samob auc, ma êsêacnêñ biñ gelom-gelom e gêdêñ nom ñamadiñ."

¹⁹ Jatu kênac êtiam gebe Israel oc sêjala me masi. Sêjalagac. Andanjen Mose kêsôm gebe

"Aê jakêñ amac anam lêmuj êsêac, tañ têtû laum ten atom tagen,

ma janngôm amac têtmac êmbôli auc êndêñ lau-kauc-masiwaga nañ."

²⁰ Ma Jesaia kêsôm gêc awêgen gebe

"Lau tañ sêsôm aê atom nañ, têtap aê sa, ma gaoc tauc lasê gêdêñ êsêac, tañ têtû kênac aê atom nañ."

²¹ Go kêsôm tonec kêpi Israel gebe "Gajac kajo lau tañenpêc to awen olaboa kêtôm bêcgen elêmê."

Anôtô taê walô lau Israel

11 Ma galoc jatu kênac acgom gebe Anôtô oc kêtij nê lau su me masi. Masigoc, amboac tonañ atom. Aê tauc nec Israel ten aña Abrahamnê ñawê ma Benjaminnê gôlôac. ² Anôtô kêtij nê lau, tañ kêjaliñ êsêac sa kwananjen nañ, su atom. Amac ajala biñ, tañ teto kêpi Elia nañ, me masi. Eñ gêbu Israel gêdêñ Anôtô ma kêsôm gebe ³ "O Apômtau, êsêac sêjac nêñ propete êndu ma sesen aôm nêñ altar su e gêjac aê taucgen sa, ma galoc dêdib aê sêmoa sebe sênac aê êndu amboac tonanjen." ⁴ Ma Anôtônê biñ ondod gêjô Elia awa. Biñ tonec gebe "Aê kajaliñ ñoc lau 7,000 sa tec sêmoa, lau tonañ sêpôn aenduc gêdêñ Bal atom." ⁵ Ma têt galocña ñabiñ kêtôm tonañ. Lau ñagêdô gacgen sêmoa, nañ kêtôm Anôtô kêjaliñ êsêac sa kêtû nê taê walô êsêacña. ⁶ Anôtô embe taê walô êsêac, go nêñ kolen ênam êsêac sa êtiam atom. Kolen embe ênam êsêac sa, go ênê moasiñ tau êtu moasiñ ñanô atom.

⁷ Ma galoc amboac ondod. Gêñ tañ Israel sêsôm nañ, têtap sa atom. Lau tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa nañ, taunjen tec têtap sa, ma êsêac ñagêdô nêñ ñalêlôm ñajana kêsa. ⁸ Kêtôm biñ, tañ teto gêc nañ gebe

"Anôtô gêgôm êsêacnêñ kauc ñawapac kêsa e materanô sêlic gêñ atom to tañensuñ sêñô biñ atom, tec sêmoa ñapan e mênggêdêñ galoc."

⁹ Ma Dawid kêsôm gebe

"Êsêacnêñ moasiñ sêniñña êtu nêñ lakô to nêñ uc ma êtu nêñ lip ênac êsêacña to nêñ ñagêjô sec.

¹⁰ Ôkêñ êsêac materanô êtu kanuc e sêlic gamên atom,

ma dêmôênjtêkwa êwa lip enden tônjen."

Anôtô gêjam lau samuc kêsi

¹¹ Amboac tonañ jatu kênac acgom. Êsêac dêdiñ eñkaiñ gebe sêu tañ sênananja me. Masigoc, amboac tonañ atom. Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasiñ gêjam lau samuc kêsi. Biñ tonañ epen lau Israel nêñ ñalêlôm e sênam lêmuj lau samuc. ¹² Êsêac sêgêli biñ, tec kêtû moasiñ gêdêñ lau nomña samob, ma êsêac têtôm Anôtônê mêtê atom, tec kêtû moasiñ gêdêñ lau samuc. Ma embe êsêac tomalagen sêmansañ Anôtônê biñ, oc moasiñ êlêlêc su ñênjen êndêñ ñamalac samob.

¹³ Aê jasôm ñoc biñ êndêñ amac lau samuc gebe Aê tec katu lau samuc nêñ jaenwaga ma jalambij ñoc sakiñ tonañ gebe ñajamanô. ¹⁴ Aê taêc kêka gebe jakêñ ñoc lau sênam lêmuj amac e janam esêacnêñ ñagêdô kêsi. ¹⁵ Anôtô kêtij êsêac su, tec gê wama ñamalac nomña samob. Ma Anôtô embe êkôc êsêac sa, oc êtôm ñacmatê sêndi sa sêmoa mater jali. ¹⁶ Embe tapac polom ma takêñ polom ñamataña êndêñ Anôtô, go polom samucgen êtu ênê amboac tonañ. Ma embe

ka n̄wakac êtu Anôtônê, go ka n̄laka êtu ênê am-boac tonan̄.

¹⁷ Katêkwianô n̄laka n̄agêdô Anôtô kêsapu su ma jakêkôc katêkwibôm n̄laka jagêjam jaba. Amac lau samuc atôm katêkwibôm n̄laka tec galoc awê kain̄ n̄alêsi, tan̄ katêkwianô n̄wakac kêkên nan̄. ¹⁸ Amboac tonan̄ otoc taôm sa êndên n̄laka, tan̄ sêsapu su nan̄ atom. Embe otoc taôm sa, go taêm ênam taôm gebe aôm gôlôm n̄wakac atom, n̄wakac gêlôm aôm.

¹⁹ Moae ôsôm gebe "Sêsapu n̄laka tônê su gebe sênam jaba aê jajô." ²⁰ Bin̄nanô, êsêac sêkên gêwin̄ atom, tec sêsapu êsêac su. Ma aôm kôkên gêwin̄, tec kôkô êsêac malen̄. Amboac tonan̄ taêm ênam bin̄ otoc taôm san̄a atom, ôtêc taôm. ²¹ Anôtô embe taê labu ka tau n̄laka atom, oc taê labu aôm atom amboac tonan̄gen̄. ²² Amboac tonan̄ matam êsap Anôtônê moasin̄ to nê n̄ajana. Êsêac tan̄ têtû sec nan̄, têtap n̄ajana sa. Mago aôm kôtap moasin̄ sa. Embe ômoa ênê moasin̄ n̄alêlôm, oc êmoasin̄ aôm. Embe masi, oc êsapu aôm su amboac tonan̄. ²³ Ma lau Israel embe sêwi nê sêkên gêwin̄ atomna sin̄, Anôtô oc êkên êsêac nasêkô malen̄ tau êtiam. ²⁴ Amac lau samuc atôm katêkwibôm n̄laka, tan̄ sêsapu su ma sêjam jaba amac api katêkwianô, nan̄ kêtû amacnêm n̄amôkê kwanan̄gen̄ atom. Ma Anôtô embe êkên katêkwianô tau n̄laka tonan̄, tan̄ kêsapu su nan̄, sêmu sêndên tau n̄ n̄amôkê, oc êngôm n̄agaô êlêlêc.

Anôtô taê walô lau samob

²⁵ O lasitêwaac, aê gabe amac anam kauc bin̄ n̄alêlômna tonec atom, gebe akêli taôm êtu taôm nêma kaucna atom. Bin̄ amboac tonec gebe Israelnên n̄agêdo nê n̄alêlôm n̄ajana kêsâ ênêc e lau samuc samob tomalagen̄ sêsô Anôtônê gamên sêna su acgom, ²⁶ go Anôtô ênam Israel samob kêsâ amboac tonan̄, kêtôm teto gêc gebe

"Kêsiwaga oc mênêsa an̄ga Sion
ma ênam Jakobnê geo ôkwi.

²⁷ Êndên tan̄ jakôc êsêacnên sec su nan̄,
jamoatin̄ noc poac tonec êndên êsêac."

²⁸ Lau Israel sêkôc n̄awae n̄ajam sa atom, tec têtû Anôtônê n̄ajô kêtû amacna. Mago Anôtô kêjalij êsêac sa su, tec têtû ênê lau têtac gêwin̄ êsêacna kêtû aben̄ina. ²⁹ Bin̄ tonec kêtû tôn̄ gebe Anôtô ênam nê moasin̄ to kalem ôkwi atom. ³⁰ Gêmun̄gen̄ amac lau samuc tan̄empêc gêdên Anôtô, ma galoc lau Israel nê tan̄en̄pêc tec kêkên Anôtô taê walô amac. ³¹ Êsêac amboac tonan̄. Galoc êsêac tan̄en̄pêc kêtû Anôtô taê walô amacna ma êsêacnên tan̄en̄pêc oc êkên Anôtô taê walô êsêac ôwin̄ amboac tonan̄gen̄, ³² gebe Anôtô kêkên tan̄en̄pêc kêkônij n̄amalac samob tôn̄, gebe taê walô êsêac samobna.

³³ Ojae, Anôtô en̄ n̄ac moasin̄ tolêlôm-tolêlôm goc. Kauc mêtên̄a to kauc êjala gên̄na n̄amsêga en̄goc. Asa oc êwa ênê mêtôc n̄am sa, ma asa oc êkip ênê lên̄ n̄am sa.

³⁴ "Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam
ma asa kêtû ênê n̄ac-êwa-bin̄-sawaga.

³⁵ Me asa kêkên gên̄ ten̄ gêdên en̄ kwanan̄gen̄,
tec galoc gebe êkôc nê gên̄ n̄agêjô."

³⁶ En̄ kêkên to kêpuc gên̄ samob tôn̄ gêmoa ma gên̄ samob tonan̄ n̄ai kepen̄ en̄gen̄. N̄awasi êndên en̄ en-den̄ tôn̄gen̄. Bin̄nanô.

Tasa nê lên̄ toKillsigen

12 O lasitêwaac, aê jalên bin̄ amac êtu Anôtônê taê walôna gebe akên̄ ôlim êtu da mata jali to dabun̄ êndên Anôtô naêlic ênac mataanô n̄ajam. Amacnêm sakin̄ tokauc n̄ajam tau tonan̄. ² Asa nêma lên̄ atôm lau nom tonecna nê atom. Anam taôm ôkwi e nêma n̄alêlôm êtu wakuc gebe nêma kauc êsa êpi Anôtônê bin̄, tan̄ gebe êngôm n̄anô êsan̄a nan̄, e ajala gên̄ n̄ajam to gên̄, tan̄ gêjac Anôtô mataanô n̄ajamna nan̄, ma gên̄ tan̄ Anôtô gêjac dabij.

³ Anôtô kêkên moasin̄ gêdên aê, tec jasôm êndên amac samob êndên-êndên gen̄ gebe Akêli taôm êlêlêc su atom. Taêm ênam nêma gên̄ n̄ajên̄gen̄ êtôm nêma akên̄ gêwin̄ n̄adôn̄, tan̄ Anôtô gêjac sam gêdên amac gêdên-gêdên gen̄ nan̄. ⁴ Aêac ôlij n̄agên̄lêlôm taêsam gêc kêtômgen̄ ma ôlij n̄agên̄ tonan̄ samob sêwê kain̄ kôm gêdên-gêdên gen̄ nan̄. ⁵ Ma aêac amboac tonan̄. Aêac lau taêsam, mago Kilisi gêbin̄ aêac tôn̄ tatu ôli tagen̄, mago ôli tagen̄ tau n̄agên̄lêlôm gêdên-gêdên gen̄. ⁶ Anôtô kêmoasin̄ aêae n̄a moasin̄ tokain̄-tokain̄. Embe tatap moasin̄ daoc bin̄ lasên̄a sa, go tanam kôm tau êtôm nêma takên̄ gêwin̄ n̄adôn̄. ⁷ Embe tatap moasin̄ sakin̄na sa, go tanam sakin̄. Embe tatap moasin̄ tandôn̄ lau n̄a sa, go tandôn̄ lau. ⁸ N̄ac ten̄ embe êlên̄ bin̄ lau, go êngôm n̄apep. Ten̄ embe êkên to ênac sam gên̄ êndên lau, go êngôm tonê n̄alêlôm maken̄gen̄. Ten̄ embe êtu gejobwaga, go ejop nê gên̄ topalêgen̄. Ten̄ embe taê wald lau, go êngôm totêtac wapigen̄.

Lau bu nê lên̄ n̄agôlij

⁹ Têmtac êwin̄ taôm totêmtac maken̄gen̄. Akên̄ kisa êndên sec ma asap n̄ajam tôn̄. ¹⁰ Têmtac êwin̄ taôm lasitêwana êmbin̄ amac tôn̄ ma atoc taôm sa êjô taugen̄. ¹¹ Anam nêma kôm samob n̄adôb, anam tokam-tokam atom. N̄alau êkac amac n̄anôgen̄, ec anam sakin̄ êndên Apômtau. ¹² Akên̄ matem to têmtac n̄ajamgen̄. Aôc gên̄wapac totêmtac êpa sugen̄, ma aten̄ mec ansin̄ sugen̄. ¹³ Anôtônê lau embe sêpô lêna tau n̄, go anam êsêac sa. An̄gôm ja lau topalêgen̄.

¹⁴ Anam mec lau, tan̄ sêjanda amac nan̄, apuc boa êsêac atom, anam mecgen̄. ¹⁵ Têmtac n̄ajam awin̄ lau, tan̄ têtac n̄ajam nan̄, ma atan̄ awin̄ lau, tan̄ têtan̄ nan̄. ¹⁶ Taêm ênam nêma gên̄ êpi tagen̄ awin̄ taôm n̄ajamgen̄. Taêm ênam gên̄ towaegen̄ atom, ansun̄ taôm êndên lau n̄aoma êwin̄. Akêli taôm êtu nêma kaucna atom. ¹⁷ Akên̄ sec êjô sec atom. Gên̄ tan̄ n̄amalac samob sêlic n̄ajam nan̄, taêm ênam n̄apep. ¹⁸ Amac taôm ênsaê, embe alic êtôm, go amoa awin̄ lau samob tobin̄malôgen̄. ¹⁹ O lauace, taôm akac kamocgôc atom. Alin̄ su êndên Anôtônê têtac n̄andan̄ êna êtôm

teto géc gebe "Aê oc jakac kamocgôc to jakên ñagêjô. Apômtaunê biñ tau tonañ." ²⁰ Mago "embe mo êjô nê m soño-soño, nañ ôkên eñ êniñ ma embe bu êjô eñ, nañ ôkên eñ ênôm. Ôngôm amboac tonañ, ec eñ maja siñ tagenñ." ²¹ Sec êku aôm tulu atom, ôkên ñajam êku sec tulu.

Tañem wamu enden gôliñwaga

13 Lau samob sêsô nêñ gôliñwaga ñalabu, gebe gôliñwaga tauñ sêkên tauñ atom, Anôtô kêkên êsêac. Anôtô kêtú gôliñwaga, tañ sêmoa nañ, nêñ ñamôkê. ² Amboac tonañ ñac teñ embe enser gôliñwaganêñ biñ, oc êkô Anôtônê ñagôliñ auc. Ma êsêac, tañ sêkô ñagôliñ auc nañ, têtac Anôtônê mêtôc sa. ³ Lau tañ sêsa nêñ lêñ ñajam nañ, têtêc gôliñwaga atom, lau tañ sêgôm sec nañger, tec oc têtêc. Aôm embe têtac êwiñ gebe ôtêc gôliñwaga atom, nañ ôngôm nê m gêñ ñajamger, go gôliñwaga awa êôc aôm. ⁴ Ñac tau kêtú Anôtônê sakiñwaga, gebe ejop aôm ômoa ñajamña. Embe ôngôm sec, oc ôtêc taôm, gebe eñ gêôc nê siñ ñaômager atom. Eñ kêtú Anôtônê sakiñwaga ma gêgôm ênê têtac ñandan ñanô kêsa kêpi ñac, tañ gêgôm sec nañ. ⁵ Amboac tonañ asô gôliñwaga ñalabumañ, tagenñ asô ñalabu êtu atêc Anôtônê têtac ñandanñager atom, asô ñalabu êtu nê m ñalêlôm êkac amacña êwiñ. ⁶ Kêtú tonañña akên takis êndên gôliñwaga gebe sêjam kôm tonañ tec têtú Anôtônê sakiñwaga. ⁷ Launêñ tôp, tañ gêc amacña nañ anac. Akên takis êndên ñac takisña to anam ôli gôliñwaganêñ takis ñagêdô amboac tonañ. Asô nê m laumata ñalabu to atoc lau towaen sa.

Biñ têtac gêwiñ launja

⁸ Ajop taôm gebe añgôm tôp atom. Tôp tagenñ tonec ênêc amacña gebe akên têtac gêwiñ elom tau. Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jabañ eñ nañ, gêgôm biñsu ñanô kêsa. ⁹ Biñsu tonec ñai gebe "Ôngôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom, ônac ñamalac êndú atom, ônam gerger atom, matam katu gêñ atom," to biñsu ñalô ñagêdô samob, nañ ñalô tonec kêkatoñ sa gebe "Têtac êwiñ nê m lau wacbañ aôm amboac têtac gêwiñ taôm." ¹⁰ Ñac tañ têtac gêwiñ nê lau jabañ eñña nañ, êngôm êsêac sec atom. Amboac tonañ embe têtac êwiñ lau, go dañgôm biñsu samob ñanô êsa.

Kilisinê bec kêdabiñ

¹¹ Añgôm ger tonañ gebe ajala noc taugac. Aêc bêc kêtôm, galoc noc andi saña mênkêsagac. Gêdên tañ takôc takên gêwiñ sa nañ, Anôtônê moasiñ ênam aêac kêsiña gêc ñasawa ec baliñ mago galoc mênkêdabiñ-gac. ¹² Gêbêcauc gêbacnê ma gelenmatagac. Amboac tonañ takwalec koleñ ñakesecña su ma daja laukasap ñawêña sa. ¹³ Aêac tasa nêñ lêñ ñapep amboac lau, tañ sêsêlêñ gêdên ocsalôger nañ. Taniñ lasambo atom to tanôm anaboa atom, dañgôm gêñ mockaiño to mockaiñña atom ma mater dañgucboa atom, takên kisa êndên lau to tanam lêmun êsêacboa atom. ¹⁴ Asô

Apômtau Jesu Kilisi sa êtu nê m ñakwê ma amoasiñ ôlim ñapep, tagenñ ajop taôm êndên têtac ñakalac.

Amêtôc lasitêwai atom

14 Ñac teñ embe êkên êwiñ lêna-lêna, nañ akôc eñ sa êwiñ amac, mago alênsôn eñ ña biñ tokaiñ-tokaiñ atom. ² Ñac tañ kêkên gêwiñ ñajaña nañ, tec ger gwada to gêñ samob. Tagenñ ñac, tañ kêkên gêwiñ lêna-lêna nañ, ger ger gagagenñ. ³ Ñac tañ ger gwada nañ, êmbu ñac, tañ gedec gwada nañ atom. Ma ñac, tañ ger gêñ gagagenñ nañ, êmêtôc ñac, tañ ger gêñ ñagêdô samob nañ atom, gebe Anôtô kêkôc eñ sêñac. ⁴ Aôm asa, tec gobe ômêtôc ñac teñ nê sakiñwaganê biñ. Eñ tau nê Ñatau oc êjac eñ sa êkô, me êkên eñ êku sa. Eñ oc êkô gebe ênê Ñatau ñajaña gêmoa, tec oc êjac eñ sa êkôger.

⁵ Ñac teñ ketoc bêc teñ sa kêlêlêc ñagêdô su, ma ñac teñ ketoc bêc samob sa kêtôm taugenñ. Agêc lulugen sêkên êwiñ nêñ biñ tau ma sêsap tôniañ. ⁶ Ñac tañ ketoc bêc ñagêdô sa nañ, gêgôm kêtú Apômtau ña, ma ñac, tañ ger gêñ ñagêdô samob nañ, gêgôm kêtú Apômtauña, gebe gêjam dañge gêdên Anôtô gêwiñ. Ma ñac, tañ ger gêñ ñagêdô samob atom nañ, ger gêñ atom kêtú Apômtauña ma gêjam dañge Anôtô, ⁷ gebe aêacnêñ teñ gêmoa mata jali kêtú tauñager atom, ma teñ gêmac êndú kêtú tauña atom amboac tonañger. ⁸ Aêac embe tamoa mater jali, go tamoa êtu Apômtauña, ma embe tamac êndú, go tamac êndú êtu Apômtauña. Amboac tonañ tamoa mater jali me tamac êndú, oc tatu Apômtaunê gênger. ⁹ Kêtú biñ amboac tonañña Kilisi gêmac êndú to gêmoa mata jali gebe êtu ñacmatê to lau mater jali nêñ Apômtau.

¹⁰ Aôm kômêtôc lasimnê biñ kêtú asagenña. Ma aôm teñ tonec gôbu lasim kêtú asagenña, gebe aêac samob oc takô Anôtônê lêpôn ñanêmña, ¹¹ êtôm teto gêc gebe

"Apômtau kêsôm gebe Aê tec gêngôn matoc jali biññanô.

Amboac tonañ ñamalac samob sêpôn aenñduc êndên aê,

ma awenñ samob êôc aê Anôtô."

¹² Amboac tonañ aêac samob tonec oc dawa tauñ nêñ lêñ ñam sa êndênêndênger êndên Anôtô.

Talênsôn lasitêwai atom

¹³ Amboac tonañ tamêtôc lasitêwai êtiã atom, ma asôm êtu tônia gebe êlênsôn to atim nê m lasitêwai êtiã atom amboac tonañger. ¹⁴ Apômtau Jesu gêbiñ aê tônia, tec galic ma kajala kêtú tônia gebe gêñ tonañ ñai samob ñater tau sec atom. Ma ñac teñ embe taê ênam gêñ teñ gebe sec, oc êtu sec êndên eñ. ¹⁵ Aôm embe ôniñ gêñ, tañ êlênsôn lasimnê ñalêlôm nañ, oc ôsa nê m lêñ totêtac gêwiñger êtiã atom. Kilisi gêmac êndú kêtú lasimña, tec onser eñ su ña nê m gêñ taniñña atom. ¹⁶ Amboac tonañ ajop nê m gêñ ñajam gebe lau sêsôm biñ alôb-alôb êpi atom. ¹⁷ Anôtônê gamên ñam kêsêp sêniñ to sênôm gêñña atom. Ñam

tau tonec gebe Njalau Dabuŋ kékêŋ biŋgêdêŋ to biŋmalô ma têtac ɲajam mênŋgêjam auc. ¹⁸ ɲac taŋ ênam sakiŋ Kilisi ɲa lêŋ amboac tonaŋ naŋ, ênac Anôtô mataanô ɲajam to ɲamalac tetoc eŋ sa. ¹⁹ Amboac tonaŋ tapeŋ biŋ, taŋ êmboa biŋmalô sa to biŋ, taŋ ênam aêac sa gebe tapuc lasitêwai tôn. ²⁰ Onseŋ Anôtônê kôm su ɲa gêŋ taniŋɲa atom. Gêŋ samob ɲajamgeŋ, mago nêŋm gêŋ taniŋɲa embe êlênsôn ɲac teŋ nê ɲalêlôm, naŋ ôwi siŋ ma ôlic amboac gêŋ sec. ²¹ Lasim embe êlic aôm ôniŋ bôc me ônôm wain me gêŋ teŋ e êlênsôn ênê ɲalêlôm naŋ, ondec ênêcɲa, go ɲajam. ²² Biŋ taŋ aôm kôkêŋ gêwiŋ naŋ, ênêc aôm to Anôtônageŋ. Aê aoc êôc ɲac, taŋ kêsaê nê lêŋ e gêlic kêtôm ma kêsa lêŋ tau tonê ɲalêlôm makengeŋ. ²³ Mago ɲac teŋ embe êniŋ gêŋ totêtac lulugeŋ, oc Anôtô êmêtôc eŋ, gebe gêgôm gêŋ tau tonê kékêŋ gêwiŋgeŋ atom. Gêŋ samob, taŋ ɲam jakêsêp takêŋ gêwiŋ atom naŋ tau sec.

Tamoasiŋ taunŋeŋ atom, tamoasiŋ lau menŋbaŋ aêacɲa êwiŋ

15 Kôm teŋ gêjac aêac lau, taŋ takêŋ gêwiŋ ɲajana naŋ, ɲawae gebe tamoasiŋ taunŋeŋ atom, daôc lau palê-palê nêŋ gêŋwapac dawinŋmaŋ. ² Aêac samob êndêŋ-êndêŋgeŋ tamoasiŋ lau mênŋbaŋ aêac gebe damboa êsêac sa e sêmoa ɲajam, ³ gebe Kilisi kêmoasiŋ tau atom amboac tonaŋgeŋ, kêtôm teto gêc gebe “Lau taŋ sêmbu aôm naŋ, nêŋ biŋ sêmbuŋa mênŋkêpi aêgeŋ.” ⁴ Biŋ samob, taŋ gêmunŋeŋ teto naŋ, teto gebe êndôn aêacɲa, gebe daôc gêŋwapac totêntac êpa sugen ma biŋ, taŋ teto gêc naŋ, êpuc aêac tôn e êkêŋ aêac takêŋ mater ɲanôtô. ⁵ Anôtô taŋ kêpuc amac tôn aoc gêŋwapac totêmtac kêpa sugen ma amoa totêmtac malôgeŋ naŋ, êkêŋ amac taêm ênam nêŋm biŋ êpi tageŋ andanŋuc Kilisi Jesu nê Iêŋgeŋ, ⁶ gebe amac samob têtac tageŋ atoc aêac-nêŋ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô sa ɲa awem tageŋ.

ɲawae ɲajam gêjac lau juda to lau samuc ɲawae kêtômgeŋ

⁷ Amboac tonaŋ akôc taôm sa êtôm Kilisi tau kékôc amac sa, gebe anŋôm Anôtônê ɲawasi êsa. ⁸ Aê jasôm ɲoc biŋ tonec gebe Kilisi gêmêŋ kêtû lau juda nêŋ sakiŋwaga gebe êwaka Anôtô sa, gebe eŋ ɲac biŋɲanônɲa ma êŋgôm biŋ, taŋ Anôtô gêjac mata gêdêŋ êsêac abenji naŋ, êtu anô. ⁹ Ma eŋ gêmêŋ kêtû sakiŋwaga gebe lau samuc tetoc Anôtô sa êtu taê walô êsêacɲa. Kêtôm teto gêc gebe
 “Amboac tonaŋ aê aoc êôc aôm jamoa lau samuc ɲalêlôm,
 ma janŋa wê êpi nêŋm ɲaê.”
¹⁰ Ma kêsôm biŋ teŋ gêwiŋ gebe
 “Amac lau samuc têtac ɲajam êsa awin ênê lau.”
¹¹ Ma biŋ teŋ gêc gebe
 “Amac lau samuc samob alambiŋ Apômtau,
 ma tentenlatu samob sêlanem eŋ.”

¹² Ma Jesaia kêsôm nê biŋ tonec gebe
 “Isainê ɲawakac oc êlêc sa,
 ma ɲac, taŋ mênêsa naŋ, oc ênam gôliŋ lau samuc,
 ma lau samuc oc sêkêŋ mater eŋ.”
¹³ Anôtô taŋ kêtû aêac takêŋ mater ɲamôkê naŋ, êkêŋ amac akêŋ êwiŋ ɲajana e têtac ɲajam to biŋmalô ênam amac auc samucgeŋ, gebe Njalau Dabuŋ êpuc amac tôn ma akêŋ matem anac ɲawaegeŋ.

Paulu têtac ɲajam kêtû nê kôm jaenwagaŋ

¹⁴ O ɲoc lasitêwaac, aê kajaja kêtû tôn gebe gabêjam gêjam nêŋm ɲalêlôm auc ma ajala gêŋ samob tomalageŋ ma atôm gebe alêŋ biŋ taôm ɲanŋeŋgeŋ. ¹⁵ Mago kato biŋ tonaŋ ɲalô ɲagêdô ec ɲajana gêdêŋ amac, gebe japuc nêŋm ɲalêlôm tôn taêm ênam biŋ tau êtiam. Aê kato ɲalô tau gebe Anôtô kékêŋ moasiŋ gêdêŋ aê, ¹⁶ ma kékêŋ aê katu Kilisi Jesu nê sakiŋwaga gebe janam kôm êpi lau samuc amboac dabuŋwaga teŋ, taŋ gêjam Anôtônê ɲawae ɲajam ɲasakiŋ dabuŋ gebe Njalau Dabuŋ êkalem lau samuc têtû Anôtônê gêŋ e têtû da dabuŋ ênac Anôtô mataanô ɲajamɲa. ¹⁷ Kilisi Jesu gêbiŋ aê tôn, tec ôlic kêpi kêtû kômɲa gebe gajam kêtû Anôtônɲa. ¹⁸ Aê katêc tauc, tec jasôm biŋ teŋ atom, biŋ tageŋ, taŋ Kilisi kékêŋ gebe janŋgôm e lau samuc taŋeŋ wamu Anôtô naŋ. Aê gajam kôm tau ɲa biŋ to lêŋ. ¹⁹ Kilisi kékêŋ ɲaclai gêdêŋ aê, tec gagôm gêŋtalô to gêŋsêga, ma Njalau Dabuŋ kékêŋ ɲaclai gêdêŋ aê amboac tonaŋ, tec gajam mêtê Kilisinê ɲawae ɲajam tomalageŋ gajac m anga Jerusalem ma gajam e gaô lasê lluriki. ²⁰ Aê têtac gêwiŋ gebe jasôm ɲawae ɲajam lasê êndêŋ lau taŋeŋsun samuc Kilisinê ɲaêŋa. Aê gabe jau ɲoc dembon ênsac lau teŋ nêŋ alê mata atom. ²¹ Kêtôm teto gêc gebe
 “Lau taŋ sêŋô eŋ ɲawae atom naŋ, oc sêlic eŋ,
 ma lau taŋeŋsun samuc naŋ, oc sêjala eŋ.”

Paulu gebe êna Rom

²² Kôm tonaŋ kékô aê auc ɲapan, tec gadêŋ amac gêwac atom. ²³ Kêtôm jalageŋ gajam aoc su gabe jandêŋ amac jawac, ma galoc gajac dabiŋ ɲoc kôm anŋga gamêŋ tonec sugac. ²⁴ Amboac tonaŋ taêc kêka gebe jalic amac êndêŋ wacjasa amacnêŋ gamêŋ êndêŋ taŋ gabe jana Spania naŋ. Aê jatu samuc amac ɲasawa dambê su acgom, go jakêŋ matoc gebe akêŋ aê jana gamêŋ ônê. ²⁵ Galoc tonecgeŋ aê kasêlêŋ kapen Jerusalem gebe najanam sakiŋ Anôtônê lau anŋga tônê. ²⁶ Gôlôac dabuŋ Makedonia to Akaiana sêmasaŋ kêtû tôn gebe sêkêŋ da ênam Anôtônê lau anŋga Jerusalem nêŋ lau ɲalêlôm sawa sa. ²⁷ Êsêac taunŋ sêmasaŋ kêtû tôn ma sêgôm jagêdêŋ gebe lau Jerusalemna nêŋ tôp gêc êsêacɲa, gebe lau samuc sêwê kaiŋ lau Jerusalemna nêŋ moasiŋ ɲalêlômna, tec gêjac lau samuc ɲawae gebe sênam lau Jerusalem ɲa sa ɲa moasiŋ oliŋna. ²⁸ Aê jakêŋ ɲanô, taŋ êsêac sejon sa naŋ, êsêp lau Jerusalemna lemeŋ to janac dabiŋ kôm tau su acgom, go jandi jasa nêŋm gamêŋɲageŋ

jana Spania. ²⁹ Aê kajalagac, embe jandên amac jawac, oc jawac to Kilisinê mec tolêlôm-tolêlôm.

³⁰ O lasitêwaac, aê jaten amac êtu aêacnên Apômtau Jesu Kilisi to êtu Njalau Dabuñ nê têtac gêwiñ aêacña, gebe anac siñ awiñ aê ma aterj mec êndên Anôtô êtu aêña. ³¹ Aterj gebe ênam aê kési êndên lau sêkên-gêwiñatomwaga, tañ semoa Judaia nañ, to Anôtônê lau sêlic ñoc sakiñ, tañ janam ança Jerusalem nañ, ênac matenânô ñajam. ³² Go Anôtô embe êlôc sa, go jandên amac jawac totêtac ñajamgeñ ma jasê aoc su janğôn jawiñ amac. ³³ Biñmalô ñamôkê Anôtô êwiñ amac samob. Biñjanô.

Paulu awa gêjac lau Romña

16 Aê jakên lasiñio Poibe, tañ gêjam sakiñ gôlôac dabuñ Kenkreaña gêmoa, nê ñawae êndên amac. ² Akôc eñ sa êtôm Anôtônê launên mêtê êtu Apômtaunê ñaêña. Eñ embe êpô lêna tau êtu nê kôm me gêñ teñña, nañ anam eñ sa gebe awê tonañ gêjam lau taêsam sa ma gêjam aê sa gêwiñ.

³ Aê aoc gêjac Priska agêc Akwila, tañ sêjam Kilisi Jesu nê kôm sêwiñ eñ nañ. ⁴ Êsêagêc tec sêjac môkê taun kêtû aêña. Mago aê taucgeñ gajam dançe êsêagêc atom, gôlôac dabuñ ança lau samuc nêñ samob sêjam dançe êsêagêc sêwiñ. ⁵ Aê aoc gêjac gôlôac dabuñ, tañ sêkac sa sêmoa agêcnên andu nañ, amboac tonanğeñ. Aê aoc gêjac ñoc ñac Epainete. Nac tau kêtû lau sêkên gêwiñ Kilisiña nêñ ñamêc ança Asia ñagamên. ⁶ Aê aoc gêjac Maria. Eñ gim tau su kêtû amacña. ⁷ Aê aoc gêjac Androniki agêc Junia. Êsêagêc Juda têtôm aê ma sênğôn kapoacwalô sêwiñ aê. Aposolo sêjala êsêagêc kêtû tôn su, ma agêc têtû Kilisinê lau sêmuñ aê. ⁸ Aê aoc gêjac ñoc ñac Ampliata, tañ Apômtau gêbiñ aêagêc tôn nañ. ⁹ Aê aoc gêjac Urbana. Eñ gêjam Kilisinê kôm gêwiñ aêac. Ma aoc gêjac ñoc ñac Staku gêwiñ. ¹⁰ Aê aoc gêjac Apele, tañ kêsap Kllisi tôn ñanğeñ nañ. Aê aoc gêjac Aristobulunê gôlôac. ¹¹ Aê aoc gêjac Herodion, tañ aêagêcma ñam tagen. Aê aoc gêjac êsêac, tañ Apômtau gêbiñ êsêac tôn ança Narikisinê gôlôac. ¹² Aê aoc gêjac awêlagêc Trupaina agêc Truposa. Êsêagêc sim taun su kêtû Apômtauña. Aê aoc gêjac Persida. Eñ awê ñajam ma gim tau su ñanğeñ kêtû Apômtauña. ¹³ Aê aoc gêjac Rupu, tañ Apômtau kêjaliñ eñ sa nañ, agêc eñ têna,

tañ kêtû aê tinoc gêwiñ nañ. ¹⁴ Aê aoc gêjac Asunğriti agêc Plagon ma Herme agêc Patroba ma Herma to lasitêwai, tañ sêmoa sêwiñ êsêac nañ. ¹⁵ Aê aoc gêjac Pilologo agêc Julia ma Nerea agêc luo ma Olumpa to Anôtônê lau samob, tañ sêmoa sêwiñ êsêac nañ. ¹⁶ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê launên mêtê. Kilisinê gôlôac samob awen gêjac amac.

¹⁷ O lasitêwaac, aê jalên biñ amac gebe Ajop taôm êndên êsêac, tañ sêwa gôlôac êkôc to sêlênsôn biñ takên gêwiñña, tañ amac anô to akôc sa nañ. Anğamin taôm êndên êsêac. ¹⁸ Lau tonañ ñai sêjam sakiñ aêacnên Apômtau Jesu Kilisi atom, sêjam sakiñ taun têtacwalôgeñ. Êsêac sêsôm biñ malô-malô to biñ ñalêsi ñajam ma sêsau lau, tañ sêmoa totêtac makeñgeñ ma taên gêjam biñ sec teñ atom nañ, nêñ ñalêlôm.

¹⁹ Amac tañem wamu Anôtônê biñ ñawae kêsua gêjam gamên samob auc su, tec aê têtac ñajam kêtû amacña. Aê gabe nêñ kauc êsa êpi geñ ñajam to anac jaê gêñ sec, ²⁰ Aêacnên biñmalô ñamôkê Anôtô êkên Sadan êso emkaiñ ñalabu ma ênac eñ popoc seber. Aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êndên amac.

²¹ Timote tañ gêjam kôm gêwiñ aê nañ, awa gêjac amac. Ma Luki agêc Jason ma Sosipatra, tañ aêacma ñam kêsêp tagen nañ, awen gêjac amac amboac tonanğeñ. ²² Nac kêlêpêwaga aê, Terti, Apômtau gêbiñ aê tôn, tec aoc gêjac amac. ²³ Nai tañ gejob aê to kêkên nê andu kêtû gôlôac dabuñ nêñ gamên sêkac saña nañ, awa gêjac amac. Erasta tañ gejob malac tau ñakanom nañ, agêc aêac lasiñ Kwarta awen gêjac amac amboac tonañ. ²⁴ [Aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êndên amac samob. Biñjanô.]

Paulu keteñ mec lambiñña

²⁵ Nawasi êndên Anôtô. Eñ kêtôm gebe êngôm amac akên êwiñ ñajana êtôm ñawae ñajam, tañ kakên gêdên amac nañ, to êtôm Jesu Kilisi nê jaen ma êtôm biñ, tañ kêsiniñ tau totêm-totêm gêc lêlômgeñ e galoc geoc tau lasê nañ. ²⁶ Ma galoc biñ tau kêtû awê gebe Anôtô, tañ gêmoa teñgeñ nañ, kêjatu propete gebe teto biñ tau e lau samuc samob sênğô to sêjala ma sêkên êwiñ to tañeñ wamu biñ tau.

²⁷ Anôtô tagen, tañ taugen gêwê kaiñ kauc samob tomôkêgeñ nañ, nê ñawasi ênêc teñgeñ ma teñgeñ êtu Jesu Kilisiña. Biñjanô.

KORINTI 1

Paulunê papia namatana gêdên lau Korintja nec nac tau keto bin, tan kêlênsôn lau buña e sêsa nêj lên to sêkên gêwiñ kwalec nan. Bin amboac tonan kêlênsôn gôlôac, tan Paulu kêwaka sa anga malac Korint nan gêwiñ. Gêdên têm nac tau gêmoa nê, Korint tonan lau Helen nêj malac to sêclun towae ten kêsapa nan gamên-gamên nalên, tec lau jaba toê-toê sêja sêmên-sêja sêmên napan, ma gagedô taêsam jasêngôn malac tau kêtû têlê. Lau Rom sêjanço sugac, tec sêkên kêtû gamên Akaia namalacsêga. Bin amboac tec kêlain Korint-waganên waen kêtû tapa gêja gebe malacm têtulu gen sêjac nawae e têtû awa natau. Lau mêtê tokauc êsêac, tec sêkwê nêj andu to sêmasan nêj gên nagêdo samob e nakatu najam êndu. Bin mockainço to sec ôlin nakalacga gêjam sêga anga malac tau. Sêjam sakin gêdên anôtô jaba nanô lasê.

Bin tan kêkên wapac Paulu tau ma gebe êkônin en tan nan, tonac gebe Gôlôac Korintga gêwa tau kêkôc-kêkêc. Lau buña têtû palê gêdên sec ma sêmêtôc lau tobin jageo, go bin lauo to gêc sênam tauñña ma semoa sêwiñ tauñña to bin nalêlm epenña ma Gôlôac Dabuñ nagôlin to nanô anga Nalau Dabuñ nê ma bin nacmatê dêndi sanja. Paulu kêpuc bin tonan naj nam e kêkip sa tonanôgen ma ketoc Nawae Najam kêmêtôc binlensôn tau nalên.

Anga môkêlatu 13 en kêwaka têtac êwiñ tauñña sa gebe Anôtônê moasin najamanô tau geden nê lau. Lau kêtôm nom nagamêngeñ sêhê bin tagen tonan kêtû tôn êsêac e moae kêlêlêc buku tau namin nagêdô su.

Nadênan

1. Paulu gêjac m nê bin 1:1-9
2. Gôlôac gêwa tau kêkôc 1:10-4:21
3. Awêlagôc nac sênam tauñ najapenña 5:1-7:40
4. Lau buña to lau samuc nêj bin 8:1-11:1
5. Lau buña sêlic nêj om nagôlin 11:2-14:40
6. Killsi gêdi sa gêjac kamoalêc lau buña dêndi sanja 15:1-58
7. Sêkên da gêjac lau buña Judaiana nawae 16:1-4
8. Paulu tau nê bin nagêdô ma gêjac mata nê papia 16:5-24

Paulu gêjac m nê bin

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tan Anôtô taê gêjam kwananjen tec kêkalem aê nan, agêc lasic Sostene ² aêagêcma bin êndên Anôtônê gôlôac amac, tan angnôn Korinti nan. Kilisi Jesu kêkên amac atu Anôtônê lau awin samob, tan awen gêc aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê naê kêtôm gamên samobgen. En kêtû aêac to êsêacnên Apômtau.

³ Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasin to binmalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danje gêdên noc Anôtô

⁴ Aê gajam danje gêdên noc Anôtô kêtû amacña napan, gebe en kêkên Kilisi Jesu kejon moasin wackê-moasin amac. ⁵ Nac tau tonan kêkên amac atu lau tolêlôm gên samobña, atu lau tolêlôm bin tokauc samobña amboac tonan. ⁶ Tec nawae, tan gêwa Kilisi sa nan, kêtû tôn amac sugac. ⁷ Ma amac, tan asaê aêacnên Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasêña nan, apô lêna ênê moasin ten atom. ⁸ Nac tau tonan oc êpuc amac tôn atu lau najana, ec êtu namu amoa nabin masigen e êndên aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê bêc.

⁹ Anôtô en nac nanên. En kêkalem amac ma gêbin amac tôn tamin Latu, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi.

Gôlôac gêwa tau kêkôc

¹⁰ O lasitêwaac, aê jalên bin amac êtu aêacnên Apômtau Jesu Kilisi nê naênja gebe amac samob nê bin êpi tagen ec awa taôm êkôc-êkôc atom. Kauc tagen to nê nalêlôm tagen êkic amac tôn. ¹¹ O noc lasitêwaac, Kloenê lau mênêdôn gêdên aê gebe bin kisanja gêc amac nasawa. ¹² Bin tau amboac tonac gebe Amac samob nê bin keso tau-keso tau amboac tonac gebe "Aê katu Paulune gên." "Aê katu Apolonê gên." "Aê katu Kepanê gên." "Aê katu Kilisinê gên." ¹³ Êsêac sêkac Kilisi kêkôc me. Êsêac sêjac Paulu kêpi kakesotau kêtû amacña me. Êsêac sêsagu amac na Paulunê naê me. ¹⁴ Aê gajam danje Anôtô gebe kasagu amacnên ten atom, Krispi agêc Gai tauñgen. ¹⁵ Tec nac ten êsôm gebe kasagu en na noc naê nec atom. ¹⁶ Binnanô aê kasagu Stepana to nê gôlôac amboac tonan, mago amac nagêdô tec gajam kauc oc kasagu me masi. ¹⁷ Kilisi kêsakin aê gebe jasanju lau atom, en kêsakin aê gebe jasôm nawae najam lasê. Aê jasôm lasê na bin tokauc namalacña atom, gebe jawê Kilisinê kakesotau auc atom.

Kilisi kêtù Anôtônê ñaclai to mêtê tokauc

18 Aêac tajala gebe lau, tañ sênaña nañ, sêñô kake-sotau ñawae amboac biñ meloc. Mago aêac, tañ Anôtô ênam aêac kêsî nañ, tasaê ñawae tau gebe Anôtônê ñaclai. 19 Kêtôm teto gêc gebe

“Aê oc jansenj lau tokauc nêñ kauc su ma oc iatiñ mêtê, tañ laumêtê sêkip sa nañ su.”

20 Lau tokauc sêmoa ondoc. Biñsutau sêmoa ondoc. Lau nom tonecña, tañ sêpa tauñ nañ, sêmoa ondoc. Anôtô gêgôm kauc-nom tonecña kêtù meloc su.

21 Anôtô eñ ñac tokauc, tec kêmasañ ñalêñ amboac tonec gebe ñamalac tauñ nêñ kauc êwê êsêac sêjala Anôtô atom. Eñ tec gêlic ñajam gebe ênam lau kêsî êtu sêkêñ gêwiñ jaen meloc, tañ aêac ajac nañña.

22 Lau Juda sêjatu gêñtalô to lau Helen sêpuc kauc ñam sebe têtap sa. 23 Mago aêac ajam mêtê kêpi Kilisi, tañ sêjac eñ kêpi kakesotau gêja nañ. Juda sêñô e têtac kêbôli auc, ma lau samuc sêñô amboac biñ meloc.

24 Tagerñ aêac lau Juda to lau Helen, tañ Anôtô kêkalem aêac nañ, talicgac gebe Kilisi kêtù Anôtônê ñaclai to Anôtônê mêtê tokauc, 25 gebe Anôtônê biñ meloc nañ gêñ tokauc kêlêlêc ñamalacnêñ kauc su, ma Anôtônê gêñ palê-palê nañ gêñ tonjaclai kêlêlêc ñamalacnêñ ñaclai su.

26 O lasitêwaac, taêm ênam Anôtônê kalem gêdêñ amac acgom. Eñ kêkalem lau tokauc nomña to lau tonjaclai ma lau towae taêsam sêwiñ amac atom.

27 Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ meloc nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êñgôm lau tokauc majerñ êsa. Ma lau, tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ palê-palê nañ, Anôtô kêjaliñ êsêac sa, gebe êñgôm lau ñajaña majerñ êsa. 28 Lau tañ ñamalac sêlic êsêac amboac gêñ ñaôma to gêñ ñanômê to gêñ, tañ gêc atom nañ, Anôtô kêjañña sa, gebe ensenñ gêñ, tañ gêc nañ su.

29 Amboac tonañ ñamalac terñ kêtôm gebe etoc tau sa êkô Anôtô lanjônemña atomanô. 30 Anôtô kêkêñ Kilisi Jesu gêbiñ amac tônia ma kêkêñ eñ kêtù aêacnêñ mêtê tokauc ñam. Anôtô kêkêñ Kilisi kêmasañ aêacnêñ biñ e Anôtô gêlic aêac tatu lau gêdêñ, ma gêwê aêac tasa Anôtônê launêñ lêñ ma kêsî aêac su anña gêñ samob 31 kêtôm teto gêc gebe

“Ñac terñ embe etoc tau sa, oc etoc tau sa êtu Apômtaunjaenñ.”

Tasôm Kilisi gêmac endu anña kakesotau ñawae lasê

2 O lasitêwaac, gêdêñ tañ gadêñ amac gêwac nañ, gêwac toaoc êjam ma tokauc kapôên gebe jasôm Anôtônê biñ ñalêlômña lasê êndêñ amac nec atom. 2 Aê gamoa gawinñ amac nañ taêc gêjam biñ ñagêdô gêwiñ atom, Jesu Kilisi taugenñ, tañ sêjac eñ kêpi kakesotau gêja nañ. 3 Aê ñac palê-palê ma katêc-katêc tauc, tec gamoa gawinñ amac tonjoc ñalêlôm ñatutucgenñ. 4 Aê kasôm ñoc biñ to gajac jaenñ amac gabe janam amac ôkwi ña kauc nom ña nec atom, aê gajam mêtê kawaka Anôtônê Ñalau to ñaclai sa,

5 gebe amacnêñ akêñ gêwiñ ñam êsêp ñamalacnêñ kauc atom, êsêp Anôtônê ñaclaigenñ.

Anôtônê Ñalau geoc biñ lasê

6 Biññanô, aêac asôm biñ tokauc gêdêñ lau, tañ sêkêñ gawinñ ñajaña kêsî nañ. Mago biñ tokauc tonañ biñ tokauc nom tonecña atom, to gôliñwaga, tañ sêjam gôliñ nom tonec ma malôgenñ oc sênaña nañ, nêñ biñ tokauc atom amboac tonañgenñ. 7 Mago aêac asôm Anôtônê biñ tokauc, tañ kêsîñ tau gêc lêlômgenñ nañ. Anôtô kêjaliñ biñ tau sa gêdêñ kêkêñ undambê to nom atomgenñ, gebe êkêñ ñawasi êndêñ aêac. 8 Nom tonec ñagôliñwaga terñ kêjala biñ tonañ atomanô. Êsêac embe sêjala, oc sênac ñawasi Ñatau êpi kakesotau êna atom. 9 Mago kêtôm teto gêc gebe

“Gêñ tañ ñac terñ mataanô gêlic atom to ñac terñ tanjasuñ gêñô atom ma ñamalac terñ taê gêjam gêc nê ñalêlôm kwananjenñ atom nañ,

gêñ tonañ Anôtô kêmasañ gebe êkêñ êndêñ êsêac, tañ têtac gêwiñ eñ nañ.”

10 Ma Anôtô kêkêñ nê Ñalau, tec geoc biñ ñalêlômña tonañ lasê gêdêñ aêac, gebe Ñalau kêkip gêñ samob ñam sa, ma kêkip Anôtônê biñ ñalêlômña sa amboac tonañgenñ. 11 Ñamalac asa oc êjala nê gêñ ñalêlôm ña. Ñamalacnê ñalau, tañ gêmoa ênê ñalêlôm nañ, taugenñ tec kêjala. Ma Anôtônê gêñ amboac tonañ, ñac terñ kêjala atom, Anôtônê Ñalau taugenñ. 12 Ma aêac takôc ñalau nomña sa atom, takôc Ñalau, tañ gêmênñ anña Anôtônê nañ sa, gebe tajala moasiñ samob, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ aêac nañ. 13 Amboac tonañ aêac asôm biñ, tañ ñamalacnêñ kauc kêdônñ nañ atom, asôm biñ, tañ Ñalau kêdônñ nañ, ma awa biñ Ñalauña sa gêdêñ lau, tañ sêwê kaiñ Ñalau nañ.

14 Mago ñac, tañ gêwê kaiñ Ñalau atom nañ, êkôc gêñ, tañ Anôtônê Ñalau êkêñ nañ, sa atom. Eñ oc êlic amboac gêñ meloc ma nê kauc êsa êpi gêñ tau atom, gebe Ñalau êwê lau acgom, go sêpuc ñam naêndênjenñ. 15 Ñac tañ gêwê kaiñ Ñalau nañ, êtôm gebe êpuc gêñ samob ñam, mago ñac terñ êpuc ñac, tañ gêwê kaiñ Ñalau nañ, nê ñam êtôm atom.

16 Asa kêjala Apômtaunê taê gêjam geboc êndônñ biñ êndêñ eñ.”

Aêac tec tatap Kilisinê taê gêjam sa.

Anôtônê kolerñwaga

3 O lasitêwaac, gêmunjenñ aê katôm gebe jasôm biñ êndêñ amac amboac kasôm gêdêñ lau, tañ sêwê kaiñ Ñalau nañ atom. Aê kasjôm biñ amboac kasôm gêdêñ lau tonjalêlôm langwa to gêdêñ lau, tañ sêkôc Kilisi sa amboac ñapalê dedecgenñ. 2 Aê kakêñ su gêdêñ amac anôm, kakêñ mo atom, gebe amac atôm atom gebe aninñ gêñ ñajaña. Ma galoc embe jakêñ, oc atôm atom amboac tonañgenñ, 3 gebe amac asa lau tonjalêlôm langwa nêñ lêñ amoa. Amac embe anam lêmunñ taôm to akêñ kisa êndêñ taôm, go êwa amac sa gebe amac lau tonjalêlôm langwa to asa lêñ ña-

malacña amoa atom me. ⁴ Nac tenj embe êsôm gebe "Aê katu Paulunê gêj," ma tenj embe êsôm gebe "Aê katu Apolonê gêj," oc asa lêtj ñamalacña atom me.

⁵ Amboac ondoc, Apolo enj asa me Paulu enj asa. Aêagêc sakinwaga, tañ awê amac akênj gêwiñ Kilisi nañ. Aêagêc ajam ma kôm gêdênj-gêdênjgenj kêtôm Apômtau kêkênj gêdênj aêagêc. ⁶ Aê kapuñ ñawê ma Apolo kêsanem bu, mago Anôtô kêkênj gêj tau kêpi. ⁷ Amboac tonañ ñac, tañ kêpuñ ñawê agêc ñac, tañ kêsanem nañ, talic amboac ñanô atom, ñanô tagenj ñac, tañ kêkênj gêj tau kêpi. Nac tau enj Anôtô. ⁸ Nac kêpuñ ñawêña agêc ñac kêsanem buña agêc têtôm tauñ. Êsêagêc lulugenj sêkôc nêñ kôm ñaôli êtôm nêñ kolenj, tañ sêjam nañ, ⁹ gebe aêagêc ajam kôm awiñ Anôtô, ma amac atu ênê kôm moña to atu Anôtônê andu, tañ kêkwê gêmoa nañ.

¹⁰ Anôtô kêkênj moasiñ gêdênj aê katu kamunda tokauc, tec kasuñ andu tau ñaalê, ma ñac tenj gêu demboñ, go lau samob, tañ sêkwê andu tau sêmoa nañ, sejob nêñ kôm ñapepgeñmanj. ¹¹ Alê ñanô Jesu Kilisi tau tec kêkô sugac, ma ñac tenj êtôm gebe ênsunj alê tenj êjô alê ñanô tonañ atomanô. ¹² Mago ñac tenj embe êkwê andu êkô alê tau ñaô, oc êtôm gebe êkôc gold me silber me pocawa me ka me oba me labilaunj. ¹³ Lau samob nêñ kôm gêdênj-gêdênjgenj oc êtu awê. Kilisinê bêc oc êkênj kôm tau ênêc awê ma eoc ñanô lasê ña ja ma ja tau êwaka lau samob nêñ kôm gêdênj-gêdênjgenj ñañanô sa. ¹⁴ Nac tenj nê kôm, tañ kêkwê sa nañ, embe êkô, nañ ñac tau oc êkôc ñaôli. ¹⁵ Embe ja êniñ ñac tenj nê kôm, oc nê kôm ñanô ênaña, mago enj tau, Anôtô oc ênam enj kêsi, êtôm êjanjo enj anja ja ñalêlôm su.

¹⁶ Amac atu Anôtônê lôm dabuñ ma Anôtônê Njalau gêngônj amacnêm ñalêlôm. Amac ajala biñ tonañ me masi. ¹⁷ Nac tenj embe enserj Anôtônê lôm dabuñ su, nañ Anôtô oc enserj enj su, gebe Anôtônê lôm tonañ gêj dabuñ, ma amac tec atu lôm dabuñ tau.

¹⁸ Ansau taôm atom. Amacnêm ñac, tañ geboc enj ñac tokauc nom tonecña nañ, êtu ñac meloc acgom, ec êtu ñac tokauc ñanô, ¹⁹ gebe kauc nom tonecña Anôtô gêlic amboac gêj meloc kêtôm teto gêc gebe "Enj gêwa lau tokauc nêñ kaucdansañ kêtû lip ênac êsêacña."

²⁰ Ma teto tenj gêwiñ gebe

"Apômtau kêjala lau tokauc nêñ taênj gêjam ma gêlic gebe ñanô masi."

²¹ Amboac tonañ ñac tenj etoc tau sa êtu ñamalac tenja atom, gebe gêj samob kêtû amacnêm. ²² Paulu agêc Apolo ma Kepa, nom tonec ma anjônj matem jal-ija to amac ênduña, ma gêj galocña to gêj ñamuñaña, gêj samob tonañ ñai kêtû amacnêm. ²³ Ma amac taôm tec atu Kilisinê gêj, ma Kilisi tau kêtû Anôtônê.

Kilisine aposolo

4 Amac alic aêac amboac Kilisinê sakinwaga to Anôtônê gêj ñalêlômña ñagejobwaga acgom.
² Njatau gebe êtap gêj tagenj tonec sa anja gejobwa-

ganê gebe enj ñac ñañênj. ³ Amac me ñamalacnêñ mêtôc tenj embe êmêtôc aê, oc jalic amboac gêj ñaôma. Ma aê tauc jamêtôc tauc atom amboac tonañgenj. ⁴ Aê gabe ñoc keso tenj gêc atom, tagenj biñ tonañ gêwa aê sa gebe katu ñac gêdênj nec atom. Nac mêtôcwaga Apômtau taugenj. ⁵ Amboac tonañ amêtôc lau êmuñ noc Apômtau êmênja atom. Nac tau tonañ oc êpô gêj, tañ kêsiñ tau gêc ñakesec ñalêlôm nañ, ñawê êsa ma oc êkênj biñ, tañ ñamalac taênj gêjam gêc nêñ ñalêlôm nañ, êtu awê. Êndênj tonañ lau samob têtap nêñ lambiñ sa anja Anôtônê êndênj-êndênjgenj.

⁶ O lasitêwaac, kêtû amacña aê kato biñ tonañ kêpi aêagêc Apolo. Aê kato kêpi aêagêc gebe jandênj ñalô tonec êndênj amac gebe Aôc lêlêc biñ, tañ teto gêc nañ atom. Amacnêm tenj etoc ñac tenj sa ma êmbu ñac tenj atom. ⁷ Asa ketoc aôm sa. Aômênj asagenj gêc, tañ kôkôc anja Anôtônê atom. Embe ôkôc gêj anja Anôtônê ma amboac ondoc kotoc taôm sa amboac kôkôc atom.

⁸ Amac aenj gêj gêc amac tônj sugac. Amac atu lau tolêlôm sugac. Amac taôm ajam gôliñ taômgaç, apô lêna aêac atom. Ojae, aê gabe amac anam gôliñ taôm ñanôgenjmanj, go aêac anam gôliñ awiñ amac amboac tonañgenj. ⁹ Tagenj aê gabe Anôtô kêdênj aêac aposolo akô ñamuñagenj atôm lau, tañ sêkic êsêacnêñ biñ nañ, gebe sênac êsêac êndu e anjela to ñamalac nom samucgeñña sêlic amboac êsêac sêgôm dôñ tenj. ¹⁰ Aêac atu lau meloc kêtû Kilisiña, ma amac atu lau tokauc awiñ Kilisi. Aêac lau palê-palê, ma amac lau ñajana. Amac lau towaem, ma aêac lau waenjmê. ¹¹ Mo to bu gêjô aêac, aêac apô lêna ñakwê, lau sêjac aêac ma amoa ñasawagenj e mênjgêdênj galoc. ¹² Aêac tauñ lemerj ajam kôm to aim tauñ sugenj. Lau sêbu aêac, mago ajam mec êsêac gêjô. Êsêac sêjanda aêac, ma aêac apuc tauñ tônj. ¹³ Êsêac sêsôm biñ alôb-alôb kêpi aêac, mago aêac akênj biñ malô gêjô. Aêac atu nom tonec ñagênjgambu to ñagênjgêsunj-ôpic. Sêlic aêac amboac tonañ e mênjgêdênj galoc.

¹⁴ Aê kato biñ tonañ gebe janjom amac majem êsa atom, aê galic amac amboac ñoc ñapalê ñajam, tec gabe janac biñsu amac. ¹⁵ Amac moae atap jaomwaga 10,000, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tônj nañ sa, mago atap tamemi taêsam sa atom. Aê tonec katu amac tamemi kêtû Kilisi Jesuña gêdênj tañ kakênj ñawae ñajam gêdênj amac nañ. ¹⁶ Amboac tonañ aê jalênj biñ amac gebe atêku aê. ¹⁷ Kêtû tonañña aê kasakiñ Timote gêdênj amac gêwac. Enj kêtû aênjoc ñapalê ñajam to ñañênj, tañ Apômtau gêbiñ enj tônj nañ. Enj êkênj puc amac gebe taêm ênam Kilisinê lêtj, tañ kasa to kadônj gêdênj gôlôac dabuñ samob kêtôm gamênjgenj nañ. ¹⁸ Amacnêm ñagêdô seboc aê jandênj amac jawac atom, tec sêboa tauñ. ¹⁹ Apômtau embe êlôc sa, oc jandênj amac jawac sebenj ma janô êsêac, tañ sêboa tauñ nañ, nêñ biñgenj atom, jajala êsêacnêñ ñaclai acgom, ²⁰ gebe Anôtônê gamênj ñam kêsêp tasôm biñña atom, kêsêp ñaclaiñagenj. ²¹ Amac abe amboac ondoc. Aê jandênj amac jawac tosêmgenj me jawac totêtac êwiñ ma tonjalêlôm malôgenj.

Tamêtoç biñ mockaiño to mockaiño

5 Lau sênô ñawae gebe biñ mockaiñoña gêc amacña. Biñ mockaiñoña tau kaiñ teñ kêtôm lau samuc sêgôm atom. Ñac teñ gêjam tamanê awê. **2** Biñ tonañ gêc, mago amac aboa taôm amoa me. Amoa tonêm ñalêlôm ñawapacgeñman, ec atij ñac, tañ gêgôm gên tonañ nañ, su aña amac ñalêlôm.

3 Aê tec gamoa jaêc amac, mago ñoc ñalau gêmooa gêwiñ amac tec kêmêtoç ñac, tañ gêgôm gên tau nañ, nê biñ su amboac gamoa gawiñ amac. **4** Amac embe akac sa anam aêacnêñ Apômtau Jesu lanô, nañ ñoc ñalau to aêacnêñ Apômtau Jesu nê ñaclai wacêwiñ amac, **5** ma akêñ ñac tau êsêp Sadan léma gebe ensen eñ ôli, ec êndên Apômtaunê bêc Anôtô ênam ênê ñalau kêsi. **6** Amac waem ñajam atom. Jist ñagec kêtôm gebe ênam polom samucgeñ auc. Biñ tonañ amac ajala me masi. **7** Amac atu polom ñaluc sugac. Amboac tonañ andec jist lanğwa ênêcña gebe atu polom wakuc, gebe sêbuc aêacnêñ domba Pasaña su. Domba Pasaña tau Kilisi. **8** Amboac tonañ talic nêñ om tojist lanğwa atom. Jist lanğwa tau sec to geo. Talic topolom ñalucgeñ. Polom ñaluc ñam gebe talic toñalêlôm ñawa ma tobiññanôgeñ.

9 Aê kato gêdên amac kêsêp papia teñ su gebe Anac jaê lau mockaiñoña. **10** Aê taêc gêjam gebe êngamiñ taôm êndên nom tonec ñalau mockaiñoña tapaôngeñ nec atom me añaamiñ taôm êndên lau materñ katu gêñña me kêjanğowaga me lau, tañ sêjam sakiñ gwam nañ, atom amboac tonañ. Embe taêm ênam gebe añaamiñ taôm êndên lau samob amboac tonañ, nañ awi nom siñ acgom, go êtôm. **11** Aê kato gêdên amac gebe ñac, tañ êsam tau gebe amac lasimi eñ nañ, embe eñ ñac mockaiñoña me ñac mata katu gêñña me ênam sakiñ gwam me êsôm biñ alôb-alôb me ênom gên anaboa me êjanğo gêñboa, nañ anac jaê eñ ma aniñ gên añağon awiñ eñ atom. **12** Amboac ondoc, aê jamêtoç lau, tañ sêmooa môkên samuc me. Masi. Amac amêtoç êsêac, tañ sêmooa gôlôac ñalêlôm nañ. **13** Lau tañ sêmooa môkên samuc nañ, Anôtô oc êmêtoç êsêac, ma amac atij ñac sec aña amacnêm êsa êna. **1** sêpac nêñ polom Pasaña, go sêkên jist êsêp êwiñ atom. Êsêac sêkasiñ nêñ laclu samob ñawasi kêsa gebe jist ñagec êsap laclu tau tøn atomanô. Tec Paulu gêjam dôn lau buña kêpi polom Pasaña tau tonañ.

Lau samuc nêñ mêtôcwaga sêmêtoç lau buna atom

6 Amboac ondoc, amacnêm ñac teñ embe nê biñ êndên nê ñac teñ ênêc, oc maja tau atom ma êndên ñac samuc teñ êna gebe êmêtoç ênê biñ me. Eñ êndên Anôtônê lau ênamañ gebe sêmansañ biñ tau. **2** Anôtônê lau oc sêmêtoç lau nomña samob. Biñ tonañ amac ajala me masi. Amboac ondoc, amac embe amêtoç lau nomña samob, oc atôm gebe amêtoç nêm biñ ñasawaña ñasec-ñasec atom me. **3** Aêac oc

I Asam biñ jist'a, tañ gêc Mat 13:33. Mago Judawaga embe

tamêtoç aña amboac tonañ. Biñ tonañ amac ajala me masi. Embe tamêtoç aña, go tatôm gebe tamêtoç nêñ biñ nom tonecña atom me. **4** Amboac tonañ biñ nom tonecña embe êlênsôn amac, go lau, tañ gôlôac dabuñ sêlic êsêac sêmooa tomôkên samucgeñ nañ, sêmêtoç biñ tau me. **5** Majem taôm. Amboac ondoc, amacnêm ñac tokauc teñ gêmooa, tañ kêtôm gebe êmêtoç lasitêwainên biñ ñasawaña nañ, oc gêmooa atom me. **6** Tec akên lasitêwainên biñ gêdên lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga gebe sêmêtoç nec.

7 Amac akên taôm adên mêtôcwaga, tec gêwa amac sa gebe asô sugac. Kêtu asageñña amac aôc sec, tañ sêgôm gêdên amac nañ atom. Kêtu asageñña amac ajac jao gebe sêjanğo gên aña amacña. **8** Mago tonañgeñ atom. Amac taôm agôm sec to ajanğo gên su ma agôm gên tau gêdên taôm nêm lasitêwai. **9** Amac ajalagac gebe lau sec sêwê kaiñ Anôtônê gamên êtu nêñ gêñlênsêm atom. Ansau taôm atom. Lau mockaiño to mockaiñoña to êsêac, tañ sêjam sakiñ gêdên gwam ma êsêac, tañ sêgôm biñ sêjam tauñña popoc to ñapalê, tañ sêkên tauñ têtôm lauo ma ñacwaga, tañ sêkwa ec tauñ nañ, **10** ma geñgeñtêna to lau materñ katu gêñña ma lau, tañ sênôm gên e kê-janğiwaga, lau samob tonañ ñai oc sêwê kaiñ Anôtônê gamên êtu nêñ gêñlênsêm atom. **11** Gê-munğeñ amacnêm ñagêdô sêgôm gên amboac tonê. Mago galoc Anôtô kêkwasiñ amac su e atu Anôtônê laugac. Galoc Anôtô kêmasañ amacnêm biñ e gêlic amac atu lau gêdên kêtü Apômtau Jesu Kilisi nê ñaê to aêacnêñ Anôtônê Ñalauña.

Alambij Anôtô ña nêm ôlim

12 "Gên samob kêtôm gebe janğômña," mago gên samob tau oc êmoasiñ aê atom. "Gên samob kêtôm gebe janğômña," mago ñaterñ ênam gôliñ aê atom. **13** Biññanô, lau sêsôm gebe Gên taniñña gêjac têtacwalô ñawae, ma têtacwalô gêjac gên taniñña ñawae." Mago Anôtô oc ensen lulugeñ su. Aêac ôliñ gêjac gên mockaiño to mockaiñoña ñawae atom, gêjac Apômtau tau ñawae. Ma Apômtau gêjac aêac ôliñ ñawae. **14** Anôtô gênju Apômtau sa ma oc êñu aêac sa ña nê ñaclai amboac tonañ. **15** Amac ôlim kêtü Kilisinê ôli ñagêñlêlôm. Amac ajala biñ tonañ me masi. Ma amboac ondoc, oc jakôc Kilisinê ôli ñagêñlêlôm teñ ma janğôm gên tau êtu mockaiño ôli ñagêñlêlôm teñ me. Masigoc. **16** Ñac tañ êmoa êwiñ awê mockaiñoña nañ, êsêagêc oc têtü ôli tager. Amac ajala biñ tonañ me masi. Teto gêc gebe "Êsêagêc oc têtü ñanô tager." **17** Mago ñac, tañ gêbiñ tau tøn tamiñ Apômtau nañ, gêwê kaiñ Ñalau tager gêwiñ eñ. **18** Aêc gên mockaiñoña su. Ñac teñ embe êngôm sec ñagêdô, oc êlênsôn eñ tau ôli atom. Mago embe êngôm mockaiñ, oc êngôm sec êndên tau ôli solop. **19** Amac ôlim kêtü Ñalau Dêbuñ, tañ gêmooa amacnêm ñalêlôm nañ, nê lôm dabuñ. Ôlim kêtü amacnêm gên atom, Anôtô kêkên gêdên amac. Amac ajala atom me. **20** Eñ gêjam

ôli amac ña ñaôli kapôên. Amboac tonañ alambin Anôtô ña amac ôlimgen.

Lau to ñac sêjam tauñ ñabin

7 Aê gabe jajô bin, tañ amac ato nañ. Ñac teñ embe êmoasac awê atom, oc ñajam. ² Mago kêtú bin mockainoña tec ñacwaga sênám awê êndên-êndêngeñ to lauo sênám ñac êndên-êndêngeñ. ³ Ñac êngamiñ tau êndên nê awê atom, ma awê êngamiñ tau êndên nê akweñ atom, ⁴ gebe awê kêtú tau ôli ñatauo atom, ñac kêtú nê awênê ôli ñatauo, ma ñac kêtú tau ôli atom, awê kêtú ñatauo. ⁵ Angamiñ taôm êndên taôm atom. Embe taêm ênam gebe anam dabuñ taôm êsêp ñasawa êtu aterñ mecña, go amansañ bin awiñ taôm êmuñ acgom ma ñajam. Têm tau êmbacnê, go amoa awiñ taôm êtiám, gebe Sadan êlêtôm amac êtu nêmtac ñakalacña atom. ⁶ Bin tonañ aê kasôm amboac jatu atom, kasôm gebe jawa sagerñ êndên amac. ⁷ Aê gabe ñamalac samob têtôm aêmañ. Tagerñ Anôtô gêjac sam moasiñ gêdên ñamalac gêdên-gêdêngeñ, kêkên teñ gêdên ñac teñ ma teñ gêdên teñ.

⁸ Aê jasôm ñoc bin êndên lau, tañ sêjam awê to ñac atom ma êndên awê tuc. Êsêac embe sêmoa têtôm aê, go ñajam. ⁹ Mago êsêac embe sênám dabuñ ôliñ têtôm atom, go lauo sênám ñac ma ñacwaga sênám awê samañ. Sênám tauñ tec ñajam êlêlêc sêmoa toôliñ ñakalac su.

¹⁰ Êndên lauo to ñac, tañ sêjam tauñ nañ, aê jakên biñsu teñ. Biñsu tau aêñoc atom, Apômtaunê gebe Awê êkac tau su anña nê akweñê atom. ¹¹ Embe êkac tau su, nañ êmoa nê tauña e taê ênam teñ, go êmansañ bi ñ êndên nê akweñ ma êmu êndên eñ êtiám. Ma ñac tau êwi nê awê siñ atom amboac tonañgeñ.

¹² Êndên lau ñagêdô aêgeñ tec jasôm bin tonec. Bin tau Apômtaunê bin atom. Ñac buña teñ embe ênam samuco teñ ma awê tau embe têtac êwiñ gebe êngôn êwiñ ñac tonañ, nañ ñac tau êwi eñ siñ atom. ¹³ Ma awê buña teñ embe ênam ñac samuc teñ, ma ñac tau embe têtac êwiñ gebe êngôn êwiñ awê tonañ, nañ awê tau êwi nê akweñ tonañ siñ atom, ¹⁴ gebe ñac samuc êtu Anôtônê gên êtu ênê awêña, ma awê samuco êtu Anôtônê gên êtu ênê akweñña. Embe amboac tonañ atom, go nêmtañ ñapalê têtú gên sec, mago êsêac têtú Anôtônê gêngac. ¹⁵ Mago samuco to ñac, tañ sêjam lau buña nañ, embe sêkac tauñ su anña lau buña nêñ, go sêngôm. Bin amboac tonañ êkônin awê buña to ñac buña tôn atom. Anôtô kêkalem amac gebe amoa tobiñmalôgeñ. ¹⁶ O awê tau, aôm oc ônam nêmtañ akweñ kêsí. Kôjala bin tonañ me masí. O ñac tau, aôm oc ônam nêmtañ awê kêsí. Kôjala bin tonañ me masí.

Tasa nêñ lên, tañ Anôtô kêmansañ nañ

¹⁷ Aê kamasañ bin tonec gêdên gôlôac dabuñ samob gebe Lau samob sêsa nêñ lên êtôm tañ Apôm-

tau gêjac sam moasiñ gêdên êsêac gêdên-gêdêngeñ ma êtôm tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ. ¹⁸ Anôtô embe êkalem ñac, tañ sêsa eñ su nañ, go ñac tau ênam tau auc atom. Embe êkalem ñac samuc teñ, go sêsa ñac tau atom. ¹⁹ Sêsa lau me sêmoa amboac lau samuc, bin tau tonañ ñanô masí. Gên ñanô tau tonec gebe sêmansañ Anôtônê biñsu. ²⁰ Kôm tañ lau sêjam gêdên tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ, sêsap tônmañ. ²¹ Gêdên tañ Anôtô kêkalem aôm nañ, aôm oc kôtu ñac teñ nê gênôma me. Embe amboac tonañ, go bin tau êkên wapac aôm atom. Mago embe sêngamboac aôm su, nañ ômoa nêmtañ lêtêgeñ. ²² Gênôma tañ Apômtaunê kêkalem eñ nañ, kêtú Apômtaunê ñac, tañ kêgaboac eñ su jagêmoa nê lêtêgeñ nañ. Ma ñac, tañ gêmoa nê lêtêgeñ ma Apômtaunê kêkalem eñ nañ, jakêtu Kilisinê gênôma. ²³ Anôtô gêjam ôli amac ña ñaôli kapôên, amboac tonañ atu ñamalacnêñ gênôma atom. ²⁴ O lasitêwaac, kôm tañ lau sêjam gêdên Anôtô kêkalem êsêac sêmoa nañ, sêsap tôn êndên-êndêngeñ sêwiñ Anôtômañ.

Lau tañ sêjam awê to ñac atom ma awêtuc nêñ bin

²⁵ Aê katap Apômtaunê biñsu teñ kêpi lau, tañ sêjam awê to ñac atom nañ, sa atom. Mago Apômtaunê taê walô aê tec katu ñac ñañên. Amboac tonañ jasôm ñoc taêc gêjam lasê ma amac akên êwiñ ñoc bin. ²⁶ Aê taêc gêjam amboac tonec gebe galoc gênwapac tec gêc. Tec ñamalac embe sêmoa amboac sêmoa, oc ñajam. ²⁷ Aôm gôjam awê sa su me. Tec ôngôm gênlêlôm gebe ôwi eñ siñña atom. Ma aôm tonañ gôjam awê atom me. Tec onsom awê atom. ²⁸ Mago aôm embe ônam awê sa, oc ôngôm sec atom. Ma awêtakiñ embe ênam ñac, oc êngôm sec atom amboac tonañgeñ. Mago gênwapac nom ña oc êtap lau amboac tonañ sa, tec aê gabe jambôc auc êndên amac. ²⁹ O lasitêwaac, aê jasôm ñoc bin tonec gebe Têm kêtú dambê sugac, amboac tonañ êsêac, tañ sêjam awê sa su nañ, sêmoa amboac sêjam awê atom. ³⁰ Êsêac tañ têtáñ nañ, sêmoa amboac têtáñ atom, ma êsêac tañ têtac ñajam nañ, sêmoa amboac têtac ñajam atom. Êsêac tañ sêjam ôli gên nañ, sêmoa têtôm lau, tañ nêñ waba masí. ³¹ Ma êsêac, tañ sêjam kôm kêpi gên nomña sêmoa nañ, sêmoa têtôm lau, tañ sêjam kôm tonañ atom, gebe nom tonec oc ê su ênaña.

³² Aê gabe amac apô sim taôm atom. Ñac tañ gêjam awê atom nañ, kêpô sim tau kêtú Apômtaunê, gebe Apômtaunê êlic eñ ênac mataanô ñajam. ³³ Ñac tañ gêjam awê sa nañ, kêpô sim tau kêtú gên nomñaña, gebe nê awê êlic eñ ênac mataanô ñajam. ³⁴ Amboac tonañ nê ñalêlôm gêja lu. Ma awê, tañ gêjam ñac sa atom to awêtakiñ sêpô sim tauñ kêtú Apômtaunê gên. Mago awê, tañ gêjam ñac sa nañ, kêpô sim tau kêtú gên nomñaña, gebe nê akweñ êlic eñ ênac mataanô ñajam. ³⁵ Aê kasôm bin tonañ gebe ênam amac sa. Aê gabe jawa lakô amac atom, aê taêc gêjam gebe amac atu lau mansañ to ñañên asap Apômtaunê tôn totêmtac makengeñ.

³⁶ Embe sê awê to ñac gebe sênam tauñ, mago sênam tauñ seberñ atom, ma ñac tau embe taê ênam gebe lêñ tonañ keso, ma têtac êkac eñ gebe sênam tauñ ñagaô, nañgo sêngôm ñanô êsa êtôm eñ taê gêjam. Oc sêngôm sec atom, sênam tauñmañ. ³⁷ Ma ñac embe taê ênam êtu tôn ma biñ teñ êkac eñ atom, ma nê ñaclai êtôm gebe ênam gôliñ tau ma êmansañ nê ñalêlôm gebe ênam awê atomgeñ, oc ñajam amboac tonañ. ³⁸ Amboac tonañ ñac teñ embe ênam awê, oc ñajam, ma teñ embe ênam awê atom, oc ñajam êlêlêc. ³⁹ Sêmodwalô gêbiñ awê tamiñ nê akweñ kêtôm têm, tañ nê akweñ gêmoa mata jali. Embe nê akweñ êmac êndu, go awêtuc êtôm gebe ênam ñac teñ sa êtôm têtac êwiñ. Tageñ ênam to Apômtaugeñ. ⁴⁰ Mago awêtuc embe êmoa amboac awêtuc, oc aoc êôc eñ êlêlêc. Ñoc taêc gêjam tau tonañ, ma aê gabe oc kakôc Anôtônê Ñalau sa amboac tonañ.

Biñ kêpi gêñ taniñña, tañ sêkêñ kêtû da gêdêñ gwam

8 Biñ kêpi da gwamña amboac tonec. Aêac tajala gebe aêac samob tatap kauc sêñac. Mago kauc tonañ kêkêli ñamalac e tetoc tauñ sa, ma têtac gêwiñ ñanô tau tec gêboa gôlôac sa. ² Ñac tañ taê gêjam gebe kêjala gêñgac, mago eñ kêjala gêñ tau e jagêdêñ ñamadiñ atom tageñ. ³ Ñac teñ embe têtac êwiñ Anôtô, nañ Anôtô oc êjala eñ.

⁴ Biñ kêpi taniñ gêñ, tañ sêkêñ kêtû da gêdêñ gwamña nañ, amboac tonec. Aêac tajala gebe "gwam mata jali teñ gêmoa nom atom," tajala gebe "Anôtô ñanô tageñ tec gêmoa." ⁵ Êsêac oc sêsam ñaclai undambê to nomña ñagêdô gebe anôtôi kêtôm "anôtôi" to "apômtaui" taêsam sêmoa. ⁶ Mago Anôtô tageñ tec kêtû aêacnêñ Tameñi. Eñ kêkêñ gêñ samob ma aêac tamoa tapeñ engeñ. Ma Apômtau tageñ gêmoa, Jesu Kilisi. Anôtô kêkêñ gêñ samob ña engeñ, ma aêac tamoa ña engeñ.

⁷ Mago samob têtap kauc tonañ sa atom. Lau ñagêdô, tañ gêmungeñ sêsa lêñ gwamña nañ, sêsap gwam ñalêñ tôn e mêngeñgaloc. Êsêac señ gwada da gwamña ñanô teñ e gêgôm nêñ ñalêlôm palê-palê ñatêmui kêsa. ⁸ Gêñ taniñña oc êwaka aêac sa êndêñ Anôtô atom. Embe taniñ gêñ atom, oc tasô gêñ ñanô teñ atom. Ma embe taniñ gêñ, oc tatap ñanô teñ sa êlêlêc su atom amboac tonañgeñ. ⁹ Tageñ alic taôm gebe gêñ, tañ amac asaê gebe atôm gebe oc añgôm nañ, êlênsônñ lau palê-palê atom. ¹⁰ Ñac ñalêlôm palê-palê teñ embe êlic aôm, tañ nêñ kauc kêsa kêpi biñ tonañ nañ, ôniñ gêñ ôñgônñ lôm gwamña, oc êôc awasunñ tôn êndêñ gêñ gwamña tau me. Masigoc. ¹¹ Aôm-nêñ kauc oc êjaiñ ñac palê-palê tonañ e ênañ. Mago ñac tau tonañ kêtû aôm lasim ma Kilisi gêmac êndu kêtû eñña. ¹² Embe añgôm sec êndêñ lasitêwai amboac tonañ e êlênsônñ nêñ ñalêlôm palê-palê, go añgôm sec êndêñ Kilisi tau. ¹³ Kêtû tonañña gêñ taniñña embe êtim lasic, go janiñ gwada teñ êtiãm atomanô gebe jatim lasic e êtu sec nec atom.

Paulu kêwaka aposolonêñ kôm to lêñ sa

9 Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgeñ atom me. Ma aê aposolo atom me. Aê galic aêacnêñ Apômtau Jesu atom me. Aê gajam kôm kêtû Apôm-taunña ma amac atu kôm tau ñañanô atom me. ² Lau ñagêdô oc moae sêlic aê katôm aposolo atom, mago katu amacnêñ aposolo. Apômtau gêbiñ amac tôn, tec atu ñoc sakiñ aposolonña ñabelo.

³ Lau embe sêmetôc aê go jawaka tauc sa amboac tonec. ⁴ Aê katôm gebe janiñ to janôm gêñ me masi. ⁵ Aê kêtôm gebe janam awê buña ma jasêlêñ jawiñ eñ amboac aposolo ñagêdô to Apômtaunê lasii ma Kêpa sêgôm me masi. ⁶ Aêagêc Barnaba tauñgeñ atôm gebe awi kôm lemeñña siñ atom me. ⁷ Siñwaga ondoc gêjac siñ ma tau gêjam ôli tau. Asa kêsê wain kôm teñ ma geñ ñanô atom. Ma asa gejob bulimakao ma gênomñ ñasu atom.

⁸ Aê ñawa biñ tonañ sa kêpi ñamalacnêñ gêñgeñ ma biñsu kêsôm biñ tau gêwiñ amboac tonañ. ⁹ Kêsôm-gac. Teto gêc Mosenê biñsu gebe "Ôkic bulimakao, tañ kêka polom ñanô gêmoa nañ, awasunñ auc atom." Anôtô taê gêjam kêpi bulimakaogêñ me. ¹⁰ Me kêsôm biñ tonañ kêtû aêacña. Biñ tonañ teto kêtû aêac tauñña. Ñac tañ êkac nom ôkwi to ñac, tañ ejoñ ñanô sa nañ, agêc lulugeñ sêkêñ materñ gebe sêwê kaiñ kôm ñanô sêwiñ. ¹¹ Aêac asê ñawe ñalauña kêsêp amac. Embe ajoñ ñanô nomña sa añga amacnêñ, oc alic amboac gêñ kaiñ teñ me. ¹² Lau ñagêdô embe sêlic êtôm gebe sêwê kaiñ amacnêñ kôm ñanô, go aêac awê kaiñ gêñ alêlêc êsêac su atom me.

Mago aêac akôc gêñ teñ añga amacnêñ atom, aoc gêñwapac samob, gebe aêacma biñ teñ êkô Kilisinê ñawae ñajam auc atom. ¹³ Amac ajalagac gebe lau, tañ sêjam kôm sêmoa lôm dabunñ nañ, têtap nêñ gêñ taniñña sa añga lôm dabunñ. Ma êsêac, tañ sêkêñ da jagêsac altar nañ, sêwê kaiñ da tonañ ñagêdô. ¹⁴ Kêtû tonañña Apômtau kêjatu gebe lau, tañ sêsôm ñawae ñajam lasê nañ, kôm ñawae ñajamña tau êlôm êsêac amboac tonañ.

¹⁵ Mago aê tonec gagôm gêñ samob tonañ ñai ñaterñ ñanô kêsa atomanô. Ma kato biñ tonañ ñai gebe akêñ gêñ êndêñ aêña nec atom. Aê embe jamac êndu êtu moña, oc jalic ñajam êlêlêc ñac teñ enserñ êôc waec kôm tonañña su. ¹⁶ Aê embe jasôm ñawae ñajam lasê, oc êñgôm aê waec êsa atom. Kôm tonec gêjac aê ñawaegac. Ojae aêma, embe jasôm ñawae ñajam lasê atom, oc jamoa naeo. ¹⁷ Aê tauc embe jajaliñ kôm tonañ sa, oc jatap kôm tau ñaôli sa. Mago tauc embe jajaliñ sa atom, oc êtu ñoc kôm, tañ gêjac aê ñawae nañ. ¹⁸ Amboac tonañ aê jatap kôm ñaôli ondoc sa. Ñoc ñaôli tau tonec gebe jasôm ñawae ñajam lasê to jakêñ ñawae ñajam tau ñaômagenñ ma jakac lau gebe sêkêñ ñagêjô, tañ gêjac aê ñawae kêtû gajam sakiñ ñawae ñajamña nañ atom.

¹⁹ Kilisi kêgaboac aê su, tec gamoa ñoc lêtêgeñ, mago aê tauc kakêñ tauc katu samob nêñ sakiñwaga, gebe janam lau taêsam ôkwi. ²⁰ Aê katu lau juda nêñ

ñac Judaña terj, gebe janam lau Juda ôkwi. Aê tauc kasô Mosenê biñsu ñalabu atom, mago katu lau, tañ sêsô biñsu ñalabu nañ, nêñ ñac kêsô biñsu ñalabuña terj, gebe janam êsêac, tañ sêsô biñsu ñalabu nañ ôkwi. ²¹ Aê tauc gamoa Kilisinê biñsu ñalêlôm ma yamoa to Anôtônê biñsumêgeñ atom, mago katu lau tobiñsumê nêñ ñac tobiñsumêña terj, gebe janam lau tobiñsumê ôkwi. ²² Aê katu lau palê-palê nêñ Ñac palê-palêña terj, gebe janam lau palê-palê ôkwi. Aê katu lau samob nêñ ñac gêñ samobña, gebe janam nêñ ñagêdô ôkwi-ôkwi. ²³ Gêñ samob tonañ ñai aê gagôm kêtû ñawae ñajamña, gebe jawê kaiñ ñawae ñajam ñamoasiñ jawiñ.

²⁴ Amac alicgac me, êsêac, tañ señ kwanjwaninoc sêmoa nañ, samob sêlêti, mago ñac tagen oc êtap ñanô sa. Amboac tonañ alêtigen gebe atap ñanô tau sa. ²⁵ Lau samob, tañ sebe sêniñ kwanjwaninoc nañ, têtû mêtê tauñ gêñ samobña. Êsêac sêgôm gêñ tonañ, gebe têtap sunsunj têlagenña terj sa. Mago aêac tec dagôm, gebe tatap sunsunj tengeñña tau sa. ²⁶ Aê tauc kêlêti kalêsagen atom. Ma aêagêc ñac terj embe apeñ tauñ, oc jatuc lemoc terj sawa atom. ²⁷ Aê katu kasec ôlic to kêkônij tauc gebe tauc, tañ gajam mêtê lau ñagêdô nañ, jatu meloc atom.

Tajop tauñ êndenj sakiñ gwamña

10 O lasitêwaac, aê gabe jansa biñ tonec auc êndênj amac atom gebe Tamerji samob sêsêlêñ sêmoa tao ñalabu ma samob selom gwêc sêja. ² Êsêac samob sêliñ tao to gwêc kêtû nêñ sanju, tañ gêbiñ êsêac tônj tamiñ Mose. ³ Êsêac samob señ mo ñalauña tagenj têtôm tauñgenj, ⁴ ma samob sênôm gêñ ñalauña, gebe êsêac sênôm anja poc ñalauña, tañ kêdaguc êsêac nañ, Ma poc tau Kilisi tau. ⁵ Mago Anôtô gêlic êsêacnêñ taêsam gêjac mataanô ñajam atom, tec gesenj êsêac su anja gamênj sawa.

⁶ Gêñ tonañ ñai kêtû ñadônjônj gêdênj aêac gebe tajop tauñ ma materj katu gêñ sec tatôm êsêac nec atom. ⁷ Ma amac anam sakiñ gwam atôm êsêacnêñ ñagêdô sêjam sakiñ nec atom amboac tonañ. Teto gêc amboac tonec gebe "Lau sêngônj sic sebe sêniñ to sênôm gêñ ma dêdi sa sebe têtê wê." ⁸ Aêac dangôm geñ mockaiño to mockaiñña tatôm êsêacnêñ ñagêdô sêgôm nañ atom amboac tonañgenj. Êsêac sêgôm, tec gêdênj bêc tagenj lau 23,000 sêjaña. ⁹ Ma aêac tansaê Apômtau tatôm esêacnê ñagêdô sêsaê enj nañ atom amboac tonañgenj. Êsêac sêgôm, tec moac gesenj êsêac. ¹⁰ Aêc gêdô atôm êsêacnêñ ñagêdô sêoc gêdô nañ atom. Êsêac sêgôm, tec anjela siñña gêjac êsêac endu.

¹¹ Biñ tonañ ñai kêtap êsêac sa kêtû ñadônjônj ma teto gêc gebe êkêñ puc aêac gebe nom ñatêm êmbacnêña mên-kêdabiñ aêac sugac. ¹² Amboac tonañ ñac, tañ geboc kêkô ñajaña nañ, ejop tau gebe ênac tau êndu atom. ¹³ Lêtôm tañ kêtap amac sa nañ, Iêtôm kaiñ terj atom, lêtôm ñamalacñagenj. Ma Anôtô enj ñac ñanjên, tec êlêc gebe letôm êtap amac sa êlêlêc ôlimwalô su atom. Lêtôm embe êtap amac sa, oc

êmansañ lêñ awê letôm sanja, ma êpuc amac tônj e atôm gebe aêc letôm tau.

¹⁴ O lauace, amboac tonañ aêc sakiñ gwamña sumañ. ¹⁵ Amac lau tokauc, tec kasôm biñ gêdênj amac. Amac taôm ansaê biñ, tec jasôm nec. ¹⁶ Aêac tajañ danje Anôtô kêpi laclu moasiñña ma embe tanôm, go tawe kaiñ Kilisine dec dawij atom me. Ma embe taniñ polom, tañ tapô êkêc nañ, go tawe kaiñ Kilisinê ôli dawij atom me. ¹⁷ Polom tagenj tec gêc, tec aêac lau taêsam tatu ôli tagenj, gebe aêac samob tawê kaiñ polom tagenj.

¹⁸ Alic lau Israel acgom. Lau tañ señ da nañ, sêwê kaiñ sakiñ altarnja tonañ. ¹⁹ Aê jasôm biñ amboac ondoc. Jasôm gebe da gwamña tau gêñ ñanô terj me. Me gwam tau gêñ ñanô. Masianô. ²⁰ Mago gabe jasôm tonec gebe Gêñ tañ lau samuc sêkênj kêtû da nañ, sêkênj gedeg Anôtô atom, sêkênj gêdênj ñalau sec. Aê gadec gebe ambiñ taôm tônj tamiñ ñalau sec. ²¹ Amac atôm gebe anôm gêñ êsêp Apômtaunê laclu to êsêp ñalau sec nêñ laclu êpi tagenj atom. Amac atôm gebe awê kaiñ Apômtaunê moasiñ to ñalau sec nêñ êpi tagenj atom amboac tonañ. ²² Aêac takêli Apômtau e têtac ñandanj êsa me. Aêacnêñ ñaclai kêlêlêc ênê su me.

Dangôm nêñ gêñ samob tawaka Anôtônê wae sagenj

²³ "Gêñ samob kêtôm gebe dangôm," mago gêñ tau samob oc êmoasiñ aêac atom. "Gêñ samob kêtôm gebe dangôm," mago gêñ tau samob oc êmboac gôlôac sa atom. ²⁴ Ñac terj taê ênam gebe nê gêñ êmoasiñ enj taugenj nec atom, taê ênam gebe ensom gêñ êmoasiñ lau nagêdônja êwiñ acgom. ²⁵ Anij gwa-da, tañ sêkênj gêdênj lau sêjam ôli anja têtulu gêñ ñamala nañ samob. Apuc gwada terj ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluña atom, ²⁶ gebe teto gêc gebe "Nom to ñagênj samob kêtû Apômtaunê gêngênj." ²⁷ Ñac samuc terj embe êkalem amac gebe anij gêñ awiñ enj ma embe ana, nañ anij gêñ samob, tañ sêkênj êndênj amac nañ ñaucñagenj, apuc ñam êtu nêñ ñalêlôm ulu-uluña atom. ²⁸ Mago ñac terj embe êsôm êndênj amac gebe "Gêñ tonañ sêkênj kêtû da gêdênj gwam," nañ anij atom êtu ñac, tañ kêkênj puc amacña ma êtu êlênsônj ñalêlôm atomña. ²⁹ Aê kasôm kêpi amac taôm nêñ ñalêlôm atom, kasôm kêpi ñac tau tonañ nê ñalêlôm. Kilisi kêgaboac aê su gamoa ñoc lêtêgenj, tec ñac terj nê ñalêlôm êmêtôc aê amboac ondocgenj. ³⁰ Aê embe janam danje Anôtô to janiñ gêñ, oc sêsôm biñ alôb-alôb êpi gêñ, tañ gajam danje su nañ, êtu asagenja.

³¹ Gêñ tañ amac aenj to gêñ, tañ amac anôm ma gêñ, tañ amac agômagôm nañ, anjôm samob gebe awaka Anôtônê wae sa. ³² Amacnêñ lêñ êlênsônj Juda to Helen ma Anôtônê gôlôac atom. ³³ Aê gagôm amboac tonañ. Aê gagôm ñoc gêñ samob e lau samob sêlic ênac materjanô ñajam. Aê taêc gêjam gebe êtu moasiñ êndênj aê taucgenj atom, êtu moasiñ êndênj lau taêsam êwiñ gebe Anôtô ênam êsêac kêsî.

11 Atêku aê amboac aê katêku Kilisi.

Lauo to ñac sêlic om ñamêtê

² Aê jalambij amac gebe taêm gêjam aê ñapan tec amoa ma amasañ mêtê, tañ kakêñ gêdên amac nañ. ³ Aê gabe amac ajala tonec Kilisi kêtú ñacwaganên mômênapac ma ñacwaga têtú nêñ lauo mômênapac, ma Anôtô kêtú Kilisi mômêapac. ⁴ Ñac teñ embe eteñ mec me eoc bij lasê ma êkuc gêñ teñ, oc êngôm eñ tau mômêapac, Kilisi kwalec. ⁵ Ma awê teñ embe eteñ mec me eoc bij lasê ma êkuc gêñ teñ atom, oc êngôm tau mômêapac, nê akweñ, kwalec. Kêkuc gêñ teñ atom, tec kêtôm awê, tañ sêsêbuñ eñ mômêlauñ su samucgeñ. ⁶ Awê teñ embe taê ênam gebe êkuc gêñ atom, nañ sêkapiñ mômêlauñ sumañ. Mago awê teñ embe sêkapiñ me sêkaliñ mômêlauñ, oc êtu bij majeñña êndên eñ, tec eñ êkuc gêñ teñ acgomman. ⁷ Ñac êkuc gêñ teñ atom. Eñ kêtú Anôtônê katu to ñawasi. Ma awê tau kêtú ñacnê ñawasi ⁸ gebe ñac tau aña awênê atom, awê aña ñacnê. ⁹ Ma Anôtô kékêñ ñac tau kêtú awêña atom, kékêñ awê kêtú ñacña. ¹⁰ Amboac tonañ awê êkuc gêñ êtu añelaña. Gêñ tau êwa eñ sa gebe kêsô nê akweñnê ñaclai ñalabu. ¹¹ Apômtau gêbij aêac tôn, amboac tonañ ñac ênam awê sa ma awê ênam ñac sa, ¹² gebe awê kêsá aña ñacnê ma ñac gêmoa kêtú awê kékôc eñña. Ma gêñ samob gêmên aña Anôtônê. ¹³ Amac taôm asôm acgom. Awê teñ embe eteñ mec êndên Anôtô ma êkuc gêñ teñ atom, oc êtôm me masi. ¹⁴ Ñac teñ embe mômêlauñ baliñanô, oc êtu bij majeñña êndên eñ. ¹⁵ Mago awê embe mômêlauñ baliñanô, oc êtu ênê gêlôn. Ñamalacnên mêtê kêdôn bij tonañ gêdên amac atom me. Anôtô kékêñ mômêlauñ baliñ gêdên awê gebe êngandê eñ auc. ¹⁶ Ñac teñ embe taê ênam gebe êkên kisa êndên mêtê tonañ, nañ jasôm bij tagen tonec gebe aêac to Anôtônê gólôac ma mêtê teñ gêc atom.

Sêgôm Apômtaunê moasiñ ñalên kêlênsôn

¹⁷ Aê gabe jakên ñagôlij teñ êndên amac. Aê jalambij amac êtu nêñ akac saña atom, gebe nêñ akac sa tonañ kêmoasiñ amac atom, gêgôm amac atu sec. ¹⁸ Bij tonec tec ganô kêtú ñamata gebe Amac gólôac akac taôm sa ma awa taôm kékôc-kékôc. Aê kakên gêwiñ gebe bij ñagêdô amboac tonañ oc gêc biññanô. ¹⁹ Gólôac sêwa tañ êkôc-êkôc oc ñajam, gebe amacnêñ lau mansañ sêwaka tañ sa têtú awê. ²⁰ Gêdên tañ amac akac taôm sa nañ, akac sa kêtú anij Apômtaunê moasiñña atom. ²¹ Gêdên noc anij gêñña amac samob aen nêñ gêñ gêdên-gêdêngeñ, tec lau ñagêdô mo gêjô êsêac ma ñagêdô sênôm gêñ e kêjanij êsêac. ²² Nêñ andu anij to anôm gêñña kékô atom me. Amac atu kasec Anôtônê gólôac ma añaôm êsêac, tañ nêñ gêñ masi nañ, majeñ êsa me. Aê jasôm bij amboac ondoc êndên amac. Oc jalambij amac me. Masi, aê jalambij amac êtu nêñ bij tonañña atom.

Apômtau Jesu kékêñ moasiñ dabuñ gêdên nê lau

(Mat 26:26-29; Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Bij tañ kakên gêdên amac nañ, aê kakôc aña Apômtaunê gebe Gêdên gêbêc tañ Juda geoc Apômtau lasê nañ, Jesu tau kékôc polom ²⁴ mêngejam danje ma kêpô kékôc, go kêsôm gebe "Aêñoc ôlic, tañ gêjô amac nañ tonec. Añaôm amboac tonañ, ec taêm ênam aêgeñ." ²⁵ Señ su, go kékôc laclu amboac tonañ ma kêsôm gebe "Laclu aêñoc dec poac wakucña tau tonec. Añaôm amboac tonañ, go embe anôm, ma taêm ênam aêgeñ." ²⁶ Êtôm têm samob, tañ anij polom tonec to anôm êsêp laclu tonec nañ, asôm Apômtau gêmác êndu ñawae lasê e tau êmu êmên.

Taniñ moasiñ dabuñ ñapep, takic tañ nêñ bij atom

²⁷ Amboac tonañ teñ embe êniñ polom tonec me ênôm êsêp Apômtaunê laclu tonec wauc-waucgeñ, nañ oc êwê Apômtaunê ôli to dec ñakaiñ. ²⁸ Samob sênsaê tañ êndên-êndêngeñ su acgom, go sêniñ polom to sênôm êsêp laclu tonec. ²⁹ Ñamalac tañ êniñ moasiñ to ênôm êsêp laclu nañ, embe etoc Apômtaunê ôli sa atom, oc êniñ to ênôm gêñ tau êtu êkic tau nê biñña. ³⁰ Kêtú tonañña tec amacnêñ lau taêsam têtap gêmác sa to ôliñwalô gêjaña ma ñagêdô sêmac êndu. ³¹ Aêac embe tansaê tañ ñapep, go Anôtô êmêtôc aêac atom. ³² Apômtau kêmêtôc to gêjac aêac, gebe ênê mêtôc ñamuña enseñ aêac su tanaña dawin nom atom.

³³ O lasitêwaac, amboac tonañ embe akac sa êtu anij moasiñña, nañ aôn taôm acgom. ³⁴ Teñ embe mo êjô eñ, nañ êniñ gêñ aña nê andu kwananjen, gebe akac taôm sa êtu akic taôm nêñ biñña atom. Tauc jandên amac jawac acgom, go jamansañ bij ñagêdo êwiñ.

Ñalau Dabuñ nê moasiñ

12 O lasitêwaac, aê gabe jansa moasiñ Ñalauña auc êndên amac atom. ² Amac ajalagac gebe Gêdên tañ amoa lau samucñagen nañ, nêñ ñalêlôm kékac amac e awê adên gwam awamê aja. ³ Amboac tonañ aê jasôm lasê êndên amac gebe Ñac teñ embe Anôtônê Ñalau êoc eñ awa sa, nañ êsôm gebe "Aê japuc boa Jesu" nec atom. Me teñ embe Ñalau Dabuñ ênam eñ auc atom, nañ oc êtôm atom gebe êsôm gebe "Jesu eñ Apômtau."

⁴ Moasiñ gêdên-gêdêngeñ, mago ñaÑalau tagen. ⁵ Sakiñ gêdên-gêdêngeñ, mago ña Apômtau tagen. ⁶ Ñaclai tanam kômña gêdên-gêdêngeñ, mago ñaAnôtô tagen, tañ gêjam kôm kêpi lau samob gebe sêngôm gêñ samob ñanô êsa nañ. ⁷ Ñalau geoc tau lasê gêdên ñamalac ñalên gêdên-gêdêngeñ gebe êmoasiñ gólôac. ⁸ Ñalau kékêñ kauc mêtêña gêdên ñac teñ, to Ñalau tonanjen kékêñ kauc êkip bij ñam saña gêdên teñ. ⁹ Ñalau tagen tonañ kékêñ ñac teñ kékêñ gêwiñ ma kékêñ moasiñ danjôm lau ôlij ñajam êsaña gêdên ñac teñ. ¹⁰ Eñ kékêñ ñaclai gêdên ñac

tenj, tec gêgôm gênsêga ma kékên nac tenj geoc binj lasê. Enj kékên nac tenj kêjala njalau njajam to secnja ma kékên nac tenj kêsôm binj awenj njatalô, ma kékên tenj gêwa binj awenj njatalôna sa. ¹¹ Njalau tagenj tau tonanj gêjam kôm samob tonanj naj. Enj gêjac sam nê moasinj gêdênj lau gêdênj-gêdênjenj kêtôm enj tau taê gêjam.

Ôli tagenj, ma njagênjlêlôm taêsam

¹² Kilisi kêtôm ôli tenj, ôli tau gênj tagenj, mago njagênjlêlôm taêsam. Ôli njagênjlêlôm tokainj-tokainj, mago samob tonanj têtû ôli tagenj. ¹³ Aêac samob talinj sanju ma Njalau tagenj gêbinj aêac tônj tatu ôli tagenj Juda to lau samuc, gênjôma to lau, tanj sêmoa nênj Iêtêgenj nanj, ma sêkênj Njalau tagenj gêdênj aêac samob tanôm.

¹⁴ Ôli tau njagênjlêlôm tagenj atom, njagênjlêlôm taêsam. ¹⁵ Akainj embe êsôm gebe "Aê lêma atom, tec katu ôli nagênjlêlôm tenj atom," binj tonanj oc êkac enj su anja ôli êtôm atom. ¹⁶ Ma tanjasunj embe êsôm gebe "Aê mataanô atom, tec katu ôli njagênjlêlôm t enj atom," binj tonanj oc êkac enj su anja ôli êtôm atom. ¹⁷ Ôli samucgenj embe êtu mataanônjagenj, oc ênj binj amboac ondod. Ma embe êtu tanjasunjenj, oc ênu gênj njamalu amboac ondod. ¹⁸ Mago galoc amboac tenj. Anôtô kékênj ôli njagênjlêlôm gêdênj-gêdênjenj kêtôm enj taê gêjam. ¹⁹ Ôli samucgenj embe êtu njagênjlêlôm tagenj, go ôli njanô tau ênêc ondod. ²⁰ Mago galoc amboac tenj. Ôli njagênjlêlôm taêsam ma ôli njanô tagenj.

²¹ Mataanô kêtôm atom gebe êsôm êndênj lêma gebe "Aê kêpô lêna aôm atom." Ma môkêapac kêtôm atom gebe êsôm êndênj akainjagêc gebe "Aê kêpô lêna amagêc atom." ²² Amboac tonanj atom. Ôlinj njagênjlêlôm, tanj talic amboac gênj palê-palê nanj, embe masi, oc tapô lêna njanô. ²³ Ôli njagênjlêlôm, tanj talic amboac gênj njanôma nanj, têkwa auc njapep. Ma aêac ôlinj njasec, nanj tajop njapep sawa. ²⁴ Ôlinj njagênjlêlôm njajam, nanj tajop amboac tonanj atom. Anôtô kêmasanj ôlinj ma ketoc njagênjlêlôm njanôma-njanôma sa kêlêlêc. ²⁵ Enj gêgôm amboac tonanj gebe ôli êwa tau êkôeêkôc atom, njagênjlêlôm samob taênj ênam tauj ma sênam tauj sa êndênjêndênjenj. ²⁶ Ôli njagênjlêlôm tagenj embe êtap njandanj sa, go njagênjlêlôm samob sêôc njandanj sêwinj. Ma embe tetoc njagênjlêlôm tagenj sa, go samob têtac njajam sêwinj.

²⁷ Amac atu Kilisinê ôli ma atu njagênjlêlôm gêdênj-gêdênjenj. ²⁸ Ma Anôtô kêdênanjanj gôlôac dabunjanj nênj lau njagêdô amboac tonec. Aposolo têtû njamata, propete têtû luagêcnja, kêdônjwaga têtû têlêacnja. Go kékênj njagêdô sêgôm gênsêga, njagêdô têtap moasinj sêngôm lau gêmac ôlinj njajam êsanja sa, njagêdô sêjam lau sa, njagêdô sêjam gôlinj gôlôac, njagêdô sêsôm binj awenjanj njatalôna. ²⁹ Êsêac samob têtû aposolo ma têtû propete ma têtû kêdônjwaga atom. Samob sêgôm gênsêga atom. ³⁰ Samob têtap moasinj sêngôm lau gêmac ôlinj njajam êsanja sa atom. Samob sêsôm binj awenjanj njatalôna ma sêwa binj awenjanj njatalôna sa atom. ³¹ Ma amac atu kêka-kêka moasinj njanô taumanjanj.

Ma galoc jatôc lênj, tanj kêlêlêc njagêdô su nanj, andênj amac.

Binj têtac gêwinj njanôna

13 Aê embe jasôm njamalac to anjela awenjanj, mago têtac êwinj njanôgenjanj atom, oc jatôm ki kêdônj tau to kelenkelenjanj kêtanj. ² Ma embe jaoc binj lasê to jajala gênj kêsijnj taujanj to kauc njam samob, ma embe jakênj êwinj njanjanj êtôm jasôm lôc sêmbuc taujanj sanja, mago têtac êwinj njanô atom, oc jatu gênj njanôma. ³ Ma embe janac sam njoc waba samob êndênj lau njalêlôm sawa to jakênj ôlic ja êninjanj, mago têtac êwinj njanôgenjanj atom, oc ênam aê sa atom.

⁴ Têtac gêwinj njanô gê binj tônj, têtac gêwinj njanô kêtôm nac gabêjam, gêjam lêmunjanj atom. Têtac gêwinj njanô kêkianjanj tau sa atom to ketoc tau sa atom, ⁵ kêsa lênj wauc-waucgenjanj atom, taê gêjam taugenjanj nê gênj atom, têtac njandanjanj seberjanj atom, gê launênj sec tônj atom. ⁶ Têtac gêwinj njanô tau kêtû samuc gênj geo atom, kêtû samuc binjanjanj taugenjanj. ⁷ Têtac gêwinj njanô tau gêôc gênjwapac samob, kékênj gêwinj binj samob, kékênj mata gênj samob, gêôc gênj samob totêtac kêpa sugenjanj.

⁸ Têtac gêwinj njanô oc êmbacnê atomanô. Binj daoc Anôtônê binj lasênja oc ê su ênanjanj. Binj awenjanj njatalôna oc êmbacnê. Binj tajala kauc njamjanj oc ê su ênanjanj amboac tonanj. ⁹ Aêac tajala kauc njatênagenjanj ma daoc binj lasênja njatênagenjanj amboac tonanj. ¹⁰ Mago êndênj tanj gênj njanô tau mênjêsa nanj, gênj njatênagenjanjanj tau oc ê su ênanjanj.

¹¹ Gêdênj tanj aê njapalêgenjanj nanj, kasôm binj katôm njapalê sêsôm, ma kajala gênj katôm njapalê sêjala ma taêc gêjam binj katôm njapalê taênj gêjam e katu nac acgom, go gawi mêtê njapalêgenjanjanj tau sinjanj. ¹² Galoc talic gênj kêtôm tasala gênj tau kêsêp tasalakatu njadaunjanj taunjanj tenj, mago êtu njamu oc talic gênj samob njalanjô êpi tagenjanj. Galoc aê kajala gênj njatênagenjanj. Mago êtu njamu oc jajala gênj samob tomalagenjanj êtôm Apômtau kêjala aê. ¹³ Galoc gênj têlêac tonec tec gêc gebe Takênj gêwinj njanô to takênj materjanj njanô ma têtac gêwinj njanô. Mago têtac gêwinj njanô tau tec gênj njanô kêlêlêc gênj njagêdô su njênjenjanj.

Binj njagêdô kêpi moasinj Njalaujanj

14 Amacnênj lênj epenjanj têtac êwinj njanôna ma atu kêka-kêka moasinj Njalaujanj ma taêm êka moasinjanj aoc Anôtônê binj lasênja êtu njamatagenjanj, ² gebe nac, tanj kêsôm binj awenjanj njatalôna nanj, kêsôm binj gêdênj njamalac atom, kêsôm gêdênj Anôtô taugenjanj. Lau tenj sênjô binj tonanj atom, Njalau kêkac enj tec kêsôm binj, tanj gêc lêlômgenjanj nanj. ³ Mago nac, tanj geoc Anôtônê binj lasê nanj, kêsôm binj gêdênj njamalac ma gêboa êsêac sa to gêlênj binj êsêac ma gêjam malô nênj njalêlôm. ⁴ Nac tanj kêsôm binj awenjanj njatalôna nanj, gêboa tau sa, mago nac, tanj geoc Anôtônê binj lasê nanj, gêboa gôlôac dabunjanj sa amboac tonanj. ⁵ Aê gabe amac samob asôm binj awenjanj njatalôna, mago aê têtac

gêwiñ kélêlêc gebe aoc Anôtônê biñ lasê. Nac tañ geoc Anôtônê biñ lasê nañ, kêmoasiñ gôlôac kélêlêc nac, tañ kêsôm biñ awerñ nãatalôña nañ su. Tagerñ nac teñ embe êwa ênê biñ tau sa e êmboa gôlôac dabuñ sa, oc êtôm amboac tonanjerñ.

⁶ O lasitêwaac, aê embe jandên amac wacjasôm biñ awerñ nãatalôña, oc janam amac sa amboac ondoc. Aê embe jasôm biñ, tañ gêc lêlômgerñ nañ, lasê ma jawa kauc nam sa me jaoc Anôtônê biñ lasê ma jandôn mêtê êndên amac atom, oc janam amac sa atom.

⁷ Gên tañ takôc kêtú tanam wê êsêpña amboac gasuc me kalingwañ nañ, embe sêju me sênac nãalên tagerñ nãapan, oc tajala nãaawa, tañ êsêac sebe sêju me sênac nañ amboac ondoc. ⁸ Ma dauc embe êtan meloc-meloc, go asa êmansañ tau atu ênac siñña. ⁹ Amacnêm biñ amboac tonanjer. Amac embe asôm biñ ênêc awê atom, asôm biñ awerñ nãatalôñagerñ, oc sêjala biñ, tañ asôm nañ amboac ondoc. Amac oc asôm nêm biñ êsêp sawa. ¹⁰ Lau nomña nêñ awerñ tokaiñ-tokaiñ, mago awerñ samob tonjam. ¹¹ Aê embe jajala nac teñ awa nam atom, go nac, tañ kêsôm tau awa nañ, êlic aê amboac nac jaba, ma aê oc jalic eñ amboac nac jaba amboac tonanjer. ¹² Amac amboac tonanjer. Amac atu kêka-kêka moasiñ Nãalauña, tec ansom moasiñ, tañ emboa gôlôac dabuñ sa nañ, e ênam amac aucgerñ.

¹³ Amboac tonanjer nac, tañ kêsôm biñ awerñ nãatalôña nañ, eterñ mec êndên Anôtô gebe êkên moasiñ êwa biñ saña êndên eñ êwiñ. ¹⁴ Aê embe jaterñ mec jasôm biñ awerñ nãatalôña, go ñoc nãalau eterñ mec, mago ñoc kauc oc êjala nam atom. ¹⁵ Biñ tau amboac ondoc. Aê gabe ñoc nãalau embe eterñ mec, nañ ñoc kauc eterñ êwiñ. Ñoc nãalau embe ênam wê, nañ ñoc kauc ênam êwiñ. ¹⁶ Nêm nãalaugerñ embe ênam danje Anôtô, go lau ñagêdô, tañ sêmoa nañ, sênac mata nêm mec ma sêsôm gebe "Biñnanô" sêwiñ nañ amboac ondoc. Êsêac sêjam kauc biñ, tañ koterñ nañ. ¹⁷ Aôm oc gôjam danje Anôtô ñajamgerñ, tagerñ nêm mec gêboa lau ñagêdô sa gêwiñ atom.

¹⁸ Aê gajam danje Anôtô kêtú kasôm biñ awerñ nãatalôña kélêlêc amac samob suña. ¹⁹ Mago anja gôlôac dabuñ nãalêlôm embe jasôm biñ tokauc nãalô lemerñ tenjerñ gebe jandôn lau ñagêdôña, oc ñajam êlêlêc jasôm biñ awerñ nãatalôña nãalô 10,000 su.

²⁰ O lasitêwaac, taêm ênam biñ atôm ñapalê saun taên gêjam nec atom. Taêm ênam biñ atôm lau kapôn taên gêjam. Mago lên secña tec atôm ñapalê dedecmañ. ²¹ Apômtau kêsôm biñ teto gêc gebe "Aê jasôm biñ êndên lau tônê janam lau jaba awerñ to janam lau, nañ sêsôm biñ jaba lanôn."

Mago êsêac oc sêkên tañerñ aê atom."
²² Amboac tonanjer biñ awerñ nãatalôña kêtú lau-sêkên-gêwiñwaga nêñ nãabelo atom, kêtú lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga nêñ nãabelo. Ma daoc Anôtônê biñ lasêña kêtú lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga nêñ nãabelo atom, kêtú lau-sêkên-gêwiñwaga nêñ nãabelo. ²³ Gôlôac dabuñ embe samob sêkac tauñ sa ma samob sêsôm biñ awerñ nãatalôña, go lau ñagêdô me lau samuc, tañ nasêwiñ nañ, oc sêsôm biñ amboac ondoc. Oc sêsôm

gebe meloc kêtê amac. ²⁴ Mago samob embe seoc Anôtônê biñ lasê ma nac samuc teñ me nac jaba teñ embe naêwiñ, oc samob nêñ biñ eperñ to êmêtôc eñ ²⁵ e biñ, tañ kêsiniñ tau gêc nê nãalêlôm nañ, êtu awê, go êtu tau lanônê êndên nom etoc Anôtô sa ma êsôm lasê ênêc awêgerñ gebe "Anôtô gêmoa gêwiñ amac biñnanôgoc."

Danğôm nêñ gê ñ samob ñapep sawa

²⁶ O lasitêwaac, biñ tonanjer nam amboac ondoc. Amac embe akac taôm sa, go nac teñ êpuc wê teñ sa, teñ êndôn mêtê, teñ êsôm biñ, tañ gêc lêlômgerñ nañ, lasê, teñ êsôm biñ awerñ nãatalôña ma teñ êwa biñ tau sa. Gên samob tonanjer ñai anğôm êtu amboa gôlôac dabuñ saña. ²⁷ Lau embe sêsôm biñ awerñ nãatalôña, go nac luagêc me têlêac sêsôm biñ ma êtôm. Êsêac sêsôm biñ sêndên tañerñ ma nac teñ êwa biñ tau sa. ²⁸ Nac êwa biñ saña teñ embe êmoa atom, go nac êsôm biñ awerñ nãatalôña ênam tau tônê êndên gôlôac dabuñ, êsôm biñ ênêc eñ tau to Anôtôñagerñ. ²⁹ Nac luagêc me têlêac seoc Anôtônê biñ lasê ma lau ñagêdô sênsaê biñ tau. ³⁰ Anôtô embe eoc biñ, tañ gêc lêlômgerñ nañ, teñ lasê êndên nac teñ, tañ gêñgôn gôlôac nãalêlôm nañ, go nac, tañ kêsôm biñ gêmoa nañ, êdêc nê biñ tônê acgom. ³¹ Amac samob atôm gebe aoc Anôtônê biñ lasê asôm ajô taôm-ajô taômgerñ e andôn lau to alên biñ lau samob. ³² Lau seoc biñ lasêña nêñ nãalau tañerñ wamu êndên êsêac, tañ seoc biñ lasê nañ, ³³ gebe Anôtô kêtú gên wauc-waucgerñ ñaAnôtô atom, kêtú biñmalô ñaAnôtô.

Mêtê tañ sêgôm anja Anôtônê launên gôlôac samob nañ, sêngôm anja amacnêm amboac tonanjer gebe ³⁴ Gôlôac embe sêkac sa, go lauo sênam tauñ tônê. Alôc gebe sêsôm biñ nec atom. Êsêac sêkôniniñ tauñ êtôm Anôtônê biñsu kêsôm. ³⁵ Lauo embe taên ênam gebe sêjala biñ ñagêdô êtu tônê, go têtú kênac nêñ ñaci anja tauñ nêñ ênduman. Gôlôac embe sêkac sa ma awê teñ embe êsôm biñ, oc êtu biñ majerña. ³⁶ Taôm asôm acgom, Anôtônê biñ kêsa anja amac taômgerñ nêm me gêsun tau gêdên amac taômgerñ gêwac me.

³⁷ Nac teñ embe êlic tau gebe nac eoc Anôtônê biñ lasêña me êwê kaiñ moasiñ Nãalauña teñ, nañ êjala gebe biñ, tañ aê kato gêdên amac nañ, Apômtaunê jatu. ³⁸ Eñ embe êjala biñ tonanjer atom, oc amac ajala eñ atom amboac tonanjer. ³⁹ O lasitêwaac, amboac tonanjer atu kêka-kêka gebe aoc Anôtônê biñ lasê ma akô lau, tañ sêsôm biñ awerñ nãatalôña nañ, auc atom. ⁴⁰ Anğôm gên samob naêndênjerñ ma êtôm ñagôlinjerñ.

Apômtau Jesu gêdi sa

15 O lasitêwaac, aê jakên puc amac gebe taêm ênam ñawae ñajam êtiam. Aê kasôm ñawae ñajam tau lasê gêdên amac ma amac akôc sa ma ñawae ñajam tau kêpuc amac tônê akô ñajana. ² Embe akôc ñawae ñajam, tañ kasôm lasê gêdên amac nañ

tôn, go ênam amac kési. Mago embe akôc tôn atom, oc akên êwiñ ñaôma.

³ Biñ ñamataña, tañ kakên gelom amac nañ, gelom aê amboac tonañ gebe Kilisi gêmác êndu kêtú aêac-nên secña kêtôm teto gêc. ⁴ Êsêac sêsun en ma Anôtô gênú en sa gêdên bêc kêtú télêac kêtôm teto gêc. ⁵ En geoc tau lasê gêdên Kepa su acgom, go gêdên êsêac 12. ⁶ Go geoc tau lasê gêdên lasitêwai, tañ sêlêlêc 500 su nañ, ma sêlic en sêwiñ tauñger. Lau tau nên taêsam tec mater jali sêmoa ma ñagêdô sêmac êndu su. ⁷ Go geoc tau lasê gêdên Jakobo su, go gêdên aposolo samob.

⁸ En geoc tau lasê gêdên samob su, go kêtú ñamuanô tau en geoc tau lasê gêdên aê amboac tonañ, tec katôm ñapalê, tañ têna kêkôc en keso têm. ⁹ Aê katu aposolonên ñac ñamuña ten. Aê katôm gebe sêsam aê gebe aposolo atom, gebe aê kêtúanda Anôtônê gôlôac dabur. ¹⁰ Mago Anôtônê moasiñ kêkên aê katu aposolo. Ma ênê moasiñ, tañ kêkên gêdên aê nañ, ñanô masi atom. Aê gajam kôm kapôên kêlêlêc êsêac samob su, mago aê tauc gagôm atom, Anôtônê moasiñ, tañ gêwiñ aê nañ gêgôm. ¹¹ Mago mêtê tau aê to êsêac ajam kêtôm taugen ma amac tec akên gêwiñ.

Ñacmêtê oc sêndi sa

¹² Aêac ajam mêtê gebe Anôtô gênú Kilisi gêdi sa aña ñacmatênên. Ma amboac ondóc amacnêm lau ñagêdô sêsôm gebe ñacmatê oc sêndi sa atom nec.

¹³ Ñacmêtê embe sêndi sa atom, oc Anôtô êñu Kilisi gêdi sa atom amboac tonañger. ¹⁴ Kilisi embe êndi sa atom, oc jaen, tañ aêac ajac gêdên amac nañ, ñanô masi ma amacnêm akên gêwiñ ñanô masi amboac tonañger. ¹⁵ Embe amboac tonañ, oc aêac atu lau, tañ awa biñdansañ sa kêpi Anôtô, aêac awa sa gebe Anôtô gênú Kilisi sa, mago en embe êñu ñacmatê sa atom, nañgo gênú Kilisi sa atom amboac tonañger. ¹⁶ Anôtô embe êñu ñacmatê sa atom, nañgo gênú Kilisi sa su atom amboac tonañ. ¹⁷ Mago en embe êñu Kilisi sa atom, oc akên êwiñ ñaôma ma amoa tonêm secger ñapan. ¹⁸ Ma êsêac, tañ sêkên gêwiñ Kilisi ma sêmac êndu su nañ, sêjaña amboac tonañger. ¹⁹ Aêac embe takên mater Kilisi êndên têm tamoa nom tonecñager, go lau sêlic aêac tatu gên gêbac ma taên walô aêac êlêlêc lau ñagêdô samob su ñênger. ²⁰ Mago Anôtô gênú Kilisi gêdi sa aña ñacmatênên sugac. En kêtú lau, tañ sêmac êndu su nañ, nên ñamêc. ²¹ Ñamalac tagen kêtú tamac êndu ñañamôkê, ma ñamalac tagen kêtú dandi sa aña ñacmatênên ñañamôkê. ²² Biñ tau amboac tonec gebe Adam gêbiñ aêac tôn, tec samob tamac êndu, ma Kilisi gêbiñ aêac tôn, tec samob mater jali êsa. ²³ Mago samob mater jali êsa êndên-êndênger êtôm nên noc. Kilisi kêtú ñamêc, go êsêac, tañ têtú ênê lau nañ, sêndi sa êndên noc en êmu êmênña. ²⁴ Su, go Kilisi ênac dabiñ gên samob. En oc enseñ gôliñ to ñaclai ma ñajaña samob su, ma êkên gôliñ tau êndên Tama Anôtô. ²⁵ Gôliñ kiñña gêjac Kilisi ñawae e Anôtô êkên ñacjo samob sêsô en akaiñ ñal-

abu acgom. ²⁶ Go êtu ñamu enseñ ñacjo gêmacanô tau su. ²⁷ Teto gêc gebe “Gên samob kêsô en akaiñ ñalabu.” Teto gebe “Gên samob kêsô en ñalabu,” mago biñ tonec gêc awê gebe ñalô Gên samob kêkanôn ñac, tañ kêkên gên samob kêsô en ñalabu nañ, gêwiñ atom. ²⁸ Gên samob êsô Latu ñalabu su acgom, go Latu tau êsô ñac, tañ kêkên gên samob kêsô en ñalabu nañ, ñalabu amboac tonañ, gebe Anôtô ênam gôliñ gên samob ênam aucger.

²⁹ Lau tañ sêliñ sanju sêjô ñacmatê nañ, oc sêngôm amboac ondóc. Ñacmatê embe sêndi sa atomanô, go êsêac sêliñ sanju sêjô ñacmatê su êtu asagenña.

³⁰ Ma aêac amboac ondóc. Aêac amoa jageo kêtôm bêc samob kêtú gên ñaclai gebe enseñ aêacña nec kêtú asagenña. ³¹ O lasitêwaac, biññanôgoc, aê gêmác êndu kêtôm bêcger. Aê kasôm biñ tonañ kêtú amac atu ñoc waec, tañ gêc gêwiñ aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nañña. ³² Aê gajac siñ gêdên bôc ñaclai aña Epese. Aê embe janac siñ tau êtu biñ ñamalacñager, oc ênam aê sa amboac ondóc. Ñacmatê embe sêndi sa atom, go taniñ to tanôm gên tanac ñawaegenman, gebe ñaelen oc tamac êndu.

³³ Ansau taôm atom. Embe asêlên awiñ lau sec, oc enseñ nêm mêtê ñajam su. ³⁴ Tekwem saki êsa ñapep ma añaôm sec êtiam atom. Aê jasôm biñ tonec e jañgôm amac majem êsa gebe Amacnêm lau ñagêdô sêjam kauc Anôtô.

Aêac oc dandi sa toôliñgen

³⁵ Lau ñagêdô oc têtú kênac gebe “Ñacmêtê oc sêndi sa amboac ondóc. Ma embe mênêsêpi, oc sêkôc ôliñ amboac ondóc.” ³⁶ Melocma. Gên tañ kôsê nañ, embe êtu palê atom, oc êpoa atom. ³⁷ Embe ôsê gên, oc ôsê ñadambê, tañ êlêc êpi êmên nañ atom, oc ôsê ñamatugen, amboac jañgom me gên ñagêdô ñawê. ³⁸ Anôtô êkên ñanô êndên ñawê êtôm taê gêjam ma êkên ñanô tokaiñ-tokaiñ êndên ñawê êndên-êndênger. ³⁹ Gên samob ôliñ têtôm tauñ atom. Ñamalac ôliñ ten ma bôc ôliñ ten ma moc ôliñ ten ma i ôliñ ten. ⁴⁰ Ñanô undambêña to ñanô nomña gêc gêdên-gêdênger amboac tonañ. Mago gên undambêña ñawasi ten, ma gên nomña ñawasi ten. ⁴¹ Oc ñawasi ten ma ajôn ñawasi ten ma utitalata ñawasi ten. Ma utitalata tonañ ñai ñawasi gêdên-gêdênger amboac tonañ.

⁴² Êndên noc ñacmatê sêndi saña nañ, oc amboac tonañ. Sêsê gên, tañ ê su nañ, ma gên tengerña oc êndi sa. ⁴³ Sêsê ôli ñaôma ma ôli ñawasi oc êndi sa. Sêsê ôli palê-palê ma ôli tonyclai oc êndi sa. ⁴⁴ Sêsê ôli nomña ma ôli ñalauña oc êndi sa. Embe ôli nomña ênêc, go ôli ñalauña ênêc amboac tonañger. ⁴⁵ Amboac teto gêc gebe “Ñac ñamataña, Adam, kêtú gên mata jali.” Mago Adam ñamuña en ñalau, tañ kêkên aêac danjôn mater jali. ⁴⁶ Ôli ñalauña mênkêsa kêtú ñamata atom, ôli nomña gêmur, go ôli ñalauña kêdaguc. ⁴⁷ Ñamalac ñamataña en aña nom, tec kêtú gên nomña. Ñamalac kêtú luagêcña gêmên aña undambê. ⁴⁸ Lau nomña têtôm ñac nomña tonañ, ma

lau undambêña têtôm ñac undambêña tonañ. ⁴⁹ Aêac tec tawê kaiñ ñac nomña lanô nec, oc tawê kai ñac undambêña lanô amboac tonañgenj. ⁵⁰ O lasitêwaac, biñ tonec tec jasôm gebe Aêac ôliñ to dec tonec tawê kaiñ Anôtônê gamên atom. Ma gên, tañ ê su nañ, oc êwê kaiñ gên tenjenña atom.

⁵¹ Anô acgom, aê jasôm biñ ñalêlômña tenj êndên amac gebe Aêac samob oc tamac êndu atom, mago Anôtô oc êpô aêac samob ôliñ ôkwi kaiñ tenj êsa.

⁵² Biñ tau êsa sep tagen ma eb tagen êndên dauc êtañ ñamuña. Dauc tonañ embe êtañ, go ñacmatê oc sêndi sa toôliñ tenjenña ma Anôtô oc êpô aêac oliñ ôkwi kaiñ tenj êsa, ⁵³ gebe gên tonec, tañ ê su nañ, oc êsô gên tenjenña sa amboac ñakwê, ma gên tonec, tañ êmac êndu nañ, oc êsô gên, tañ êmac êndu atomña nañ sa. ⁵⁴ Mago êndên tañ gên tonec, tañ ê su nañ, oc êsô gên tenjenña sa, ma gên tonec, tañ êmac êndu nañ, oc êsô gên, tañ êmac êndu atomña nañ sa, go biñ, tañ teto gêc nañ, êtu anô gebe

“Ñac tañ kêku ñacjo tulu nañ, gesenj gêmacanô tau su.

⁵⁵ O gêmacanô tau, aôm kôku ñacjo tulu ñañanô gêc ondod.

O gêmacanô tau, nêk kêm tau ondod.”

⁵⁶ Sec kêtû gêmacanô ñakêm, ma biñsu kêtû sec ñañaclai. ⁵⁷ Mago danje êndên Anôtô, tañ kêkên aêac taku ñacjo tulu kêtû aêacnên Apômtau Jesu Kilisiña.

⁵⁸ O ñoc lasitêwaace, amboac tonañ atu lau ñajaña to amoa nêk ñañên. Anam Apômtaunê kôm ênam amac auc ñañañ. Ma ajala gebe kolenj, tañ anam êtu Apômtauña nañ, oc anam ñaôma atom.

Da tanam Anôtônê lau saña

16 Galoc biñ êpi awa ênam Anôtônê lau saña. Anjôm êtôm biñ, tañ kajatu gêdên gôlôac dabuñ Galataña gebe sênjgômña nañ. ² Êtôm woke ñabêc ñamataña samob amac samob êndênêndênjen anac awa sa ênêc tauña êtôm gên, tañ gêc amacña nañ, ec êndên tañ jaô lasê amac nañ, ajonj da sa ñalên ñawapac atom. ³ Aê jaô lasê amac su acgom, go jasak-iñ lau, tañ amac alic êaêac têtôm nañ, topapia êwa êsêac saña sêna Jerusalem gebe sêkên nêk moasiñ êndên lau ônê. ⁴ Embe jalic êtôm gebe tauc jasêlên, go êsêac sêsêlênj sêwiñ aê.

Paulu tae gêjam nê lên ñagêdô

⁵ Aê jana Makedonia su acgom, go jandên amac jawac, gabe jasa Makedoniañagenj jawac. ⁶ Aê oc

jamoajawin amac ñasawa ec, moae jamoa e komô êmbacnê. Go amac anam aê sa to akên aê jasa ñoc lên ñagêdô êtiam. ⁷ Aê gabe jalic amac têlagenj ma jawi amac siñ sebenj atom. Aê taêc kêka gebe Apômtau embe êlôc sa, go janjgônj jawin amac ñasawa ec baliñ. ⁸ Aê jamoa Epese tonec e Pentekost êmbacnê, ⁹ gebe katam tenj gêlêc su samucgenj gêdên aê, tec janam kôm tonanôgenj, mago ñoc sonjo-sonjo taêsam tec sêmoa.

¹⁰ Timote embe êwac, nañ amoasiñ enj ec ôli andañ amac gebe enj gêjam Apômtaunê kôm kêtôm aê tauc.

¹¹ Tenj êlic enj amboac gên ñaôma atom. Anam enj sa to akên enj tobiñmalôgenj êndên aê êmu êmên êtiam, gebe aê to lasitêwai aôn enj.

¹² Biñ êpi lasiñi Apolo amboac tonec. Aê kater enj kêtu dim taêsam su gebe êwiñ lasitêwai êndên amac êwac. Mago enj taê gêjam gebe êwac galoc atom, ñasawa tenj embe êtap lên ñajam tenj sa, go êwac.

Paulu gêjac mata nê biñ

¹³ Anam jali to akên êwiñ ma akô ñajaña atôm ñacgenj. ¹⁴ Anjôm nêk gên samob totêmtac êwiñgenj.

¹⁵ O lasitêwaac, amac ajala Stepana to nê gôlôac. Êsêac lau buña ñamataña anja gamên Akaiña ma sêkên tauñ sêjam sakiñ Anôtônê lau sêjac ñawaegenj.

¹⁶ Aê jalên biñ amac gebe asô lau amboac tonañ ñalabu êtôm asô êsêac samob, tañ sêjam sakiñ to sim tauñ su sakiñ tonañna nañ, ñalabu amboac tonañ.

¹⁷ Aê têtac ñajam gebe Stepana agêc Potunata ma Akaika dêdên aê sêmênj sêjô amac samob su. ¹⁸ Êsêac tonañ sêlau amac to aêacnênj ñalêlôm. Tec atoc lau amboac tonañ samañ.

¹⁹ Gôlôac dabuñ Asia Sauñña awenj gêjac amac. Akwila agêc Priska to gôlôac dabuñ, tañ sêkac sa anja êsêagêcnênj andu nañ, awenj gêjac amac ñanô kêtû Apômtauña. ²⁰ Lasitêwai samob awenj gêjac amac. Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nênj mêtê.

²¹ Aê Paulu tauc kato biñ aoc gêjac amacña tonec ña tauc lemoc. ²² Tenj embe têtac êwiñ Apômtau atom, oc Anôtô êpuc boa enj. Marana tê (ñam gebe O Apômtau ômôênj). ²³ Apômtau Jesu nê moasiñ wacêpi amac.

²⁴ Aê têtac gêwiñ amac samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tôn nañ.

KORINTI 2

Paulunê papia kêtü luagêcña gêdên lau Korintña nec ñac tau keto gêdên ñasawa ten, tañ ênê to gôlôac Korintña nêñ biñ kêlêsa tau ñasec nañ. Lau buña ñagêdô oc sêli tauñ sa gêdên Paulu ma sêbu en ñajaña, mago en gêjam awa su ñanôgen gebe sê wama tauñman. Lau tau sêwi nêñ kisa siñ, tec keto nê kêtü samuc ñawae gêdên êsêac gêja.

Papia ñasêbu ñamataña Paulu keto biñ kêlêsa tau to kêlênsôn en to gôlôac Korintña nañ acgom, go gêwa en keto nê biñ ñajaña kepen lau, tañ sêbu en to sêli tauñ sa gêdên en nañ, ñam sa e kêsôm nê têtac ñajam lasê kêpi lau tau gebe taên gêjam tauñ e sêjam tauñ ôkwi ma sê wama tauñ, sêgôm kêtü nê papia ñajaña tônêña. Go keteñ gôlôac tau gebe sêkên nêñ da kapôêngeñ sênam lau buña ñalêlôm sawa aña Judaia nañ sa. Gocgo kêkac biñ su tau ma gêwa nê sakiñ sa gebe aposolo ñanô ten en. En keto biñ tonañ gêdên Korintwaga lu-agêcgeñ, tañ sêbu Paulu gebe aposolo dansañ en ma sêboa tauñ sa sebe aposolo ñanô êsêac tauñgeñ nañ.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau to gôlôac Korintña nêñ biñ 1:12-7:16
3. Da kêtü lau buña Judaiaña 8:2-9:15
4. Paulu kêpuc biñ su tau to gêwa tau sa gebe aposolo ñanô ten en 10:1-13:10
5. Paulu gêjac mata nê papia 13:11-14

Paulu gêjac m nê papia ma gêjam danje Anôtô

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nañ, agêc lasic Timote, aêagêcma biñ êndên Anôtônê gôlôac amac, tañ añañ Korinti to êndên Anôtônê lau samob, tañ ajam Akaia aucgen añañ nañ. ² Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

³ Talanem Anôtô, aêacnên Apômtau Jesu Kilisi tama en. Aêac Tamenji en, tañ kêtü taê walô ñatau to gêjam malô samob ñaAnôtô. ⁴ En gêjam malô aêac gêdên tañ nêñ gêñwapac tokaiñ-tokaiñ kêtap aêac sa nañ, e tauñ tatôm gebe tanam malô êsêac, tañ sêmoa gêñwapac tokaiñ-tokaiñ ñalêlôm nañ, ña biñmalô, tañ Anôtô gêjam malô aêac tauñ nañ. ⁵ Kilisinê ñandan mênkêsâlê aêac auc, mago Kilisinê gêjam malô aêacña mênkêsâlê aêac auc amboac tonañgeñ. ⁶ Aêac embe aôc gêñwapac, go aôc êtu ênam malô amac to ênam amac kêsina. Ma Anôtô embe ênam malô aêac, go êngôm êtu ênam malô amacña, gebe êngôm nêñ ñalêlôm ñajaña êsa e aôc gêñwapac totêmtac êpa sug-en atôm aêac aôc gêñwapac tau tonañ. ⁷ Aêac taên kêka amac amoa ma ajala gebe amac, tañ aêc gêñwapac awiñ aêac nañ, awê kaiñ Anôtônê gêjam malô aêacña awiñ amboac tonañ.

⁸ O lasitêwaac, aêac abe ansañ gêñwapac, tañ kêtap aêac sa aña Asia nañ, auc êndên amac atom. Gêñwapac tau kêlêlêc aêacma ôliñwalô su ma kêkônij aêac tôn ñanôgen e atañ tauñ gebe atu lau gêbacgac.

⁹ Aêac tauñ asaê gebe sêkic aêacma biñ sugac. Mago gêñ tau gêgôm aêac kêtü êwa ma kauc saña gebe taên êka tauñ ma tekweñ saki atom, taên êka Anôtô,

tañ gêñu ñacmatê dêdi sa nañ tauñgeñ. ¹⁰ En gêjam aêac kêsî aña gêmac ñañaclai ônê ma oc ênam aêac kêsî. Aêac akên mater engeñ gebe ênam aêac kêsî êti-am. ¹¹ Ma amac anam aêac sa atañ mec êtu aêacña êwiñman. Anôtô oc êñô lau taêsam nêñ mec, ma en êmoasiñ aêac e lau taêsam sênam danje en êtu aêacña.

Paulu kêtü ñaclen lau Korinti seben atom nañ ñam

¹² Aêacma waen ñam tau tonec gebe aêacma awa ñalêlômña gêwa sa gêdên aêac gebe asa ma lên amoa nom atôm Anôtônê lau tolañôñnêm sawagen. Kauc ñamalacña gêjam gôliñ aêac atom, Anôtônê moasiñ gêjam gôliñ aêac. Ma lên tau tonañ aêac asa ajac ñawaegen gêdên amoa awiñ amac amboac tonañgeñ. ¹³ Gebe aêac ato biñ kaiñ ten gêdên amac atom, ato biñ, tañ amac atôm gebe asam to ajala nañgeñ. Aê taêc kêka gebe oc ajala biñ tau tomalagen, ¹⁴ amboac ajala aêacma biñ ñatênagen su gebe êndên Apômtau Jesu nê bêc aêac atu nêñ waem ñam, amboac amac atu ma waen ñam.

¹⁵ Aê taêc gêjam biñ tonañ kêtü tôniaç, tec gabe jandên amac jawac êmuñ acgom, gebe atap moasiñ sa êtu dim luagêc. ¹⁶ Aê gabe jasa amacnêñ gamênñagen jana Makedonia. Ma aña Makedonia gabe jamu jandên amac jawac êti-am, gebe anam aê sa ma akên aê jana Judaia. ¹⁷ Aê gabe jasa ñoc lên amboac tonañ, tec taêc gêjam biñ paliñpaliñgeñ me. Me gên, tañ taêc gêjam kêtü tôniaç gebe jañgôm nañ, oc taêc gêjam kêtôm kauc ñamalacña ma jasôm "aêc, aêc" to "masi, masi" êpi tagen me. ¹⁸ Anôtô en ñac ñañên, tec kêjala gebe aêacma biñ gêdên amac kêtü

“aêc” to “masi” kêpi tagen nec atom, ¹⁹ gebe Anôtônê Latu Jesu Kilisi, tañ aêagêc Silwana ma Timote ajam mêtê kêpi enj gêdên amac nañ, nê biñ aec to masl nec atom. Gêdên tañ Kilisi gêmên nañ, Anôtô gêIôc gebe “Aec.” ²⁰ Kilisi gêlôc gêdên Anôtônê biñ samob, tañ gê-jac mata nañ. Kêtu tonañña aêac tasôm gebe “Biññanô” kêtu Kilisiña gebe talambiñ Anôtô. ²¹ ñac tañ kêpuc aêac to amac tôn tamoã dawin Kilisi ma geñ oso aêac nañ, Anôtô tau. ²² Enj kepeñ nê ñatalô kêpi aêac, tec tatu ênê gên, ma kakên Ñalau Dabuñ kêsêp aêacnên ñalêlôm kêtu ñakamaclauñ êtu gên, tañ gebe êkên êndên aêacña nañ.

²³ Aê aoc gêjac Anôtô gebe mênêwa ñoc ñalêlôm sa êndên amac gebe taêc walô amac, tec gaja Korinti atom tagen gebe jañgôm amac sec atom. ²⁴ Aêac atu amacnêm akên gêwiñ ñataui atom, amac akên gêwiñ ñajaña tec amoa. Tagen aêac abe anam kôm awiñ amac gebe têtac ñajam êsa.

2 Aê taêc gêjam kêtu tôn gêc ñôc ñalêlômgenj gebe jandên amac jawac atom, gebe jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsa êtiam atom. ² Gebe aê embe jañgôm amacnêm ñalêlôm ñawapac êsa, asa oc êñgôm aê têtac ñajam êsa. Lau teñ sêmoã gebe sêñgômña atom, lau tañ gagôm nêñ ñalêlôm ñawapac kêsa nañgenj. ³ Aê kato biñ tonañ gebe aê embe jawac, go añgôm ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, gebe kôm tonec gêjac amac ñawae gebe añgôm aê têtac ñajam êsa. Aê kakên gêwiñ gebe aê embe jamoa totêtac ñajamgenj, go amac samob amoa totêtac ñajam amboac tonañgenj. ⁴ Aê kato papia tau tonañ gêdên amac toñoc ñalêlôm ñawapac to ñatutucgenj ma tomatocsulugenj. Aê kato kêtu jañgôm nêm ñalêlôm ñawapac êsaña nec atom, kato gebe ajala aê têtac gêwiñ amac ñanôgenja.

Korinti sêsuc ñac, tañ gêgôm sec nañ, nê biñ ôkwi

⁵ ñac teñ embe êli biñ sa, oc êñgôm aê tauc ñoc ñalêlôm ñawapac êsa atom, êkên wapac amacnêm ñagêdô. Aê gabe jasôm gebe êkên wapac êndên amac samob nec atom, gabe jakônij enj samucgenj atom. ⁶ ñac tau kêtap nê sec ñagêjô aña lau taêsam nêñ sa sugac, tec kêtôm. ⁷ Amboac tonañ galoc asa ñalên teñ ma asuc ênê biñ ôkwi to anam malô enj gebe nê ñalêlôm ñawapac êlêlêc e êñgôm tau paliñ nec atom. ⁸ Kêtu tonañña aê jalên biñ amac gebe êtôc nêm têtac gêwiñ enja ênêc awê êndên enj êtiam. ⁹ Papia tañ kato gêdên amac nañ, ñam tau tonec gebe jansaê amac gebe jajala amac oc tañem wamu aênoc biñ samob me masi. ¹⁰ Amac embe asuc ñac teñ nê biñ ôkwi, aê oc jasuc ôkwi amboac tonañ. Biñ jasuc ôkwiña teñ embe ênêc, oc jasuc ôkwi êtu janam amac saña jakô Kilisi lañônêm. ¹¹ Aêac tanac jao tauñ êndên Sadañ gebe ênsau êc aêac atom. Aêac tajam kauc ênê gênjêlôm atom.

Paulu gêmoa Troas tonê ñalêlôm ñatutucgenj

¹² Gêdên tañ gaô lasê Troas gabe jasôm Kilisinê ñawae ñajam lasê nañ, galic gebe Apômtau gêlêc katam teñ su gêdên aê gebe janam kôm. ¹³ Mago gamoa totêtac malôgenj atom, ñam gebe katap lasic Titi sa atom, tec kêkam êsêac lemeñ ma gaja Makedonia.

¹⁴ Mago danje êndên Anôtô. Enj kêkên aêac, tañ Kilisi gêbiñ aêac tôn nañ, awaka ênê wae kêku ñacjo tuluna sa. Ma kêkên aêac gebe aoc Kilisinê wae lasê ênam gamên samob auc êtôm ñamalu ñajam, tañ gêjam gamên popoc nañ. ¹⁵ Gebe Anôtô gêlic aêac atu Kilisinê gênmalu amoa lau, tañ Anôtô ênam êsêac kêsi to lau, tañ sênaña nañ ñalêlôm. ¹⁶ Lau ñamakeren sêñu amboac ñasu gêmacanôña, tañ gesen êsêac nañ. Lau ñamakeren sêñu amboac ñamalu ñajam, tañ kêsa aña gamên sêñgôn materen jaliña ma kêkên êsêac sêñgôn materen jali. Asa kêtôm sakiñ amboac tonañ. ¹⁷ Aêac atulu Anôtônê mêtê amboac lau taêsam sêgôm kêtu awaña nañ atom. Anôtô kêsakiñ aêac, tec asôm ênê mêtê lasê toñalêlôm ñawagenj akô Anôtô lañônêm, asôm kêtôm Kilisi gêbiñ aêac tôn.

Poac wakuc ñasakiñwaga

3 Galoc amac alic aêac amboac akian taun sa kêtiam me. Me moae aêac apô lêna papia êwa aêac sa êndên amacña, me apô lêna amacnêm papia êwa aêac sa êndên launa kêtôm lau ñagêdô sêkôc-sêkôc nec me. ² Aêacma papia êwa aêac saña nañ amac taôm. Papia tau teto kêsêp aêacma ñalêlôm, lau samob têtôm gebe sêjala to sêsam. ³ Biñ tau gêc awê gebe amac atu Kilisinê papia, tañ kêkên gêdên aêac gebe asakiñ. Enj keto papia tau ña busa kêsêp poc tapa atom, keto ña Anôtô mata jali nê Ñalau kêsêp ñamalacnên ñalêlôm.

⁴ Kilisi kêwaka aêac akên gêwiñ sa e ôliñ andan Anôto, tec asôm tonañ. ⁵ Aêac taun atôm gebe taun taên ênam biñ to anam kôm amboac tonañ atom. Aêac atôm kôm tau nañ ñam kêsêp Anôtônagenj. ⁶ Enj kêpuc aêac tôn e atu poac wakuc ñasakiñwaga. Poac wakuc tau ñam kêsêp biñsu tonañ atom, kêsêp Ñalau, gebe biñsu tonañ tec gesen ñamalac su, mago Ñalau kêkên êsêac sêñgôn materen jali.

⁷ Biñsu tañ Anôtô keto kêsêp poc nañ, mênkêsa toñawasiñen e lau Israel têtôm gebe sêlic Mose lañônôm atom kêtu ñawasi, tañ gêjam lañônôm auc nañña. Tagen ñawasi tau tonañ gê su kêtiam. Biñsu tañ kêtu gêmacanô ñasakiñwaga embe êmên toñawasi amboac tonañ, ⁸ go ñawasi, tañ êsap sakiñ Ñalauña tôn nañ, oc êlêlêc su. ⁹ Sakiñ tañ kêmêtôc ñamalac gebe sênaña nañ, kêtap ñawasi sa, ma sakiñ, tañ kêmasan ñamalacnên biñ e Anôtô gêlic êsêac têtulu gêdên nañ, kêtap ñawasi sa kêlêlêc su atom me.

¹⁰ Tec ñawasi ônêña embe tanam dôn êpi ñawasi tonec, oc talic gebe ñawasi ñanôm atom, ñam gebe sakiñ tonec ñawasi kêlêlêc ñênjenj su. ¹¹ Embe gên, tañ ê

su nanj, êtap n̄wasi amboac tonan̄ sa, go ḡen, tan̄ ênêc tenjen̄na nanj, êtap n̄wasi sa êlêlêc su.

¹² Aêac akên̄ mater̄ biñ amboac tonan̄, tec amoa totêntac kêpa sugen̄. ¹³ Aêac atôm Mose atom. En̄ gêsar̄ lan̄ôanô ña obo auc, gebe lau Israel sêlic n̄wasi ê su ênan̄a an̄ga lan̄ôanô nanj atom. ¹⁴ Ma êsêacnên̄ ñalêlôm ñadani kêsa. Kêtôm têm sêsam poac lan̄gwa n̄abin̄, go obo tonan̄ gêsar̄ biñ auc n̄apan̄ e mên̄gêdên̄ galoc, sêkôc obo tau su atom, gebe Kilisi tauen̄ kêtôm gebe êkac obo tau su. ¹⁵ Biñnanô, kêtôm têm samob, gên̄ sêsam Mosenê biñ lasê nanj, obo tau tonan̄ gêsar̄ êsêacnên̄ ñalêlôm auc e mên̄gêdên̄ galoc. ¹⁶ Mago Israel embe sên̄am tauñ ôkwi êndên̄ Apôm̄tau, go êkac obo tau su. ¹⁷ Apôm̄tau en̄ Njalau. Ma Apôm̄taunê Njalau embe êmoa êwiñ n̄amalac, go êñgamboac êsêac su sêmoa nên̄ lêtêgen̄. ¹⁸ Aêac tec obo gêsar̄ aêac lan̄ônanô auc atom nec, tatôm tasalakatu, tan̄ Apôm̄taunê n̄wasi jakêpô lau e Apôm̄tau Njalau êkên̄ aêac tapô tauñ ôkwi tatôm en̄ tau katu ma tawê kain̄ n̄wasi to n̄wasi.

Anôtônê awamata kêsêp kunom

⁴ Anôtô taê walô aêac, tec kêkên̄ sakin̄ tonan̄ gêdên̄ aêac. Amboac tonan̄ aêac tatu golon̄ atom. ² Aêac akac tauñ su an̄ga gên̄, tan̄ kêsin̄ tau ma kêtôm gebe êngôm aêac majer̄ êsan̄a nanj. Aêac asêlên̄ asa lên̄ dansar̄ atom ma ajam Anôtônê biñ ôkwi atom. Aêac aoc biñnanô lasê akô Anôtô lan̄ônêm e awaka tauñ sa gêdên̄ lau samob, tan̄ sêkên̄ tan̄en̄ nên̄ awa ñalêlôm ña nanj. ³ N̄wae ñajam, tan̄ ajam nanj, embe êsin̄ tau, go êsin̄ tau êndên̄ lau, tan̄ oc sên̄an̄a nanjen̄. ⁴ Êsêac sêkên̄ gêwiñ atom gebe nom tonec ñan̄atausêga gêsar̄ nên̄ ñalêlôm auc e ñakesec kêsa ma sêlic n̄awê, tan̄ kêsa an̄ga n̄wae ñajam nanj atom. N̄wae ñajam tau gêwa Kilisi, tan̄ kêtû Anôtô katu solop nanj, nê n̄wasi sa. ⁵ Gebe aêac ajam mêtê kêpi aêac tauñ atom, awa Jesu Kilisi sa gebe en̄ Apôm̄tau ma aêac tauñ gebe atu amacnêm saki n̄waga katu Jesuñ. ⁶ Anôtô tan̄ kêsôm gebe n̄awê êsa an̄ga ñakesec nanj, kêkên̄ aêacma ñalêlôm n̄awê kêsa. N̄awê tau ñam kêsêp ajala Anôtônê n̄wasi, tan̄ gêc Kilisi lan̄ôanô nanj.

⁷ Mago awamata, tan̄ awê kain̄ nanj, kêsêp aêacma ñalêlôm amboac kêsêp ku, tan̄ sêpac ña nom nanj, gebe ñaclai ñamôkê ênêc awê gebe an̄ga aêac tauñ ma atom, an̄ga Anôtônêgen̄. ⁸ Gên̄wapac tokain̄-tokain̄ kêlêsuc aêacgen̄, mago kêlêsa aêac popoc atom. Aêac aê go tauñ, mago katuñ gêbac atom. ⁹ Lau sêjanda aêac, mago Anôtô gêwi aêac sin̄ atom. Sêku aêac tulu, mago sesen̄ aêac su atom. ¹⁰ Aêac aôc Jesu gêm̄ac êndu kêpi aêac ôlin̄ n̄apan̄, gebe Jesu gêm̄oa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin̄ amboac tonan̄gen̄. ¹¹ Aêac amoa mater̄ jali, mago asa pañ gêm̄ac ñalên̄-dan̄ n̄apan̄ kêtû Jesuñ, gebe Jesu gêm̄oa mata jali eoc tau lasê êpi aêac ôlin̄ mêtê-mêtê. ¹² Amboac tonan̄ ñaclai tamac ênduñ gêjam kôm kêpi aêac, ma ñaclai dan̄gôn̄ mater̄ jalin̄a gêjam kôm kêpi amac.

¹³ Teto gec gebe “Aê kakên̄ gêwiñ tec kasôm lasê.” Njalau tan̄ kakac ñac tonan̄ e kêkên̄ gêwiñ nanj, kêkac aêac amboac tonan̄gen̄. Tec aêac akên̄ gêwiñ ma asôm lasê amboac tonan̄. ¹⁴ Aêac ajala gebe N̄ac tan̄ gên̄u Apôm̄tau Jesu gêdi sa nanj, oc êñu aêac andi sa awiñ Jesu to êkên̄ aêac awiñ amac takô en̄ lan̄ônêmñ. ¹⁵ Biñ samob tonan̄ kêsa kêtû amacñ. Anôtônê moasin̄ embe ênam sêga an̄ga launên̄, go êsêacnên̄ mec dan̄gen̄a êtu dani êlêlêc e Anôtônê n̄wasi êsa.

Tasa nên̄ len̄ totakên̄ êwiñgen̄

¹⁶ Amboac tonan̄ aêac atu golon̄ atom. Aêac ôlin̄ embe êtu sec, ma êtu sec. Mago aêacma ñalêlôm êtu wakuc êtôm bêcgen̄, ¹⁷ gebe ma gên̄wapac gêgôm aêac têlajen̄ ma asaê amboac ñagaô nanj, êkên̄ n̄wasi tenjen̄na kapôên̄ êlêlêc gên̄wapac su n̄ên̄gen̄. ¹⁸ Aêac mater̄ gê gên̄, tan̄ mater̄anô talic sapu nanj, gebe gên̄, tan̄ mater̄anô talic nanj, ê su, mago gên̄, tan̄ talic sapu nanj, oc ênêc tenjen̄.

⁵ Aêac ajala gebe aêacma bec nomñ tonec embe etoc su, go Anôtô êkên̄ andu ten̄ êndên̄ aêac. Andu tau, tan̄ ñamalac sêkwê ña lemen̄ atom nanj êkô undambê tenjen̄. ² Amboac tonan̄ aêac aen̄ oliñ to ajam awen̄ su ma andu undambên̄a gebe êkwa aêac auc. ³ Embe êkwa aêac auc, go têtap aêac sa toôlin̄ ñaôma atom. ⁴ Aêac an̄gôn̄ bec ôlin̄ñ tonec amoa, tec aen̄ oliñ tauñ toma ñalêlôm ñawapacgen̄. Aêac abe akwalec bec tau tonec su atom, abe asô bec undambên̄a êkwa aêac auc êwiñ, gebe gên̄ mata jali tau mên̄ên̄am gên̄ mêtê-mêtê auc. ⁵ N̄ac tan̄ kêmasar̄ aêac kêtû gên̄ tonan̄ñ nanj, Anôtô tau, ma kêkên̄ Njalau gêdên̄ aêac kêtû ñakamaclauñ.

⁶ Amboac tonan̄ aêac têtac kêpa su n̄apan̄ ma ajala gebe têm, tan̄ amoa ôlin̄gen̄ nanj, kêtôm amoa gamên̄ jaba ma amoa jaêc Apôm̄tau. ⁷ Aêac alic ñanô atom, ma akên̄ gêwiñgen̄ ma tec asa ma lên̄. ⁸ Aêac têtac kêpa sugen̄ ma têtac gêwiñ kêlêlêc gebe awi ôlin̄ tonec ñabec sin̄ ma an̄gôn̄ ma malacmôkê awiñ Apôm̄tau. ⁹ Aêac amoa ma malacmôkê me amoa jaêc, tec atu kêka-kêka gebe Anôtô êlic aêac ênac mataanô ñajam. ¹⁰ Gebe aêac samob oc tatu awê natako Kilisinê lêpôn̄ mêtôcñ nêmñ, gebe aêac samob êndên̄-êndên̄gen̄ tatap ñagêjô sa êjô ñajam to sec, tan̄ dagôm gêdên̄ têm tamoa toôlin̄gen̄ nanj.

Sakin̄ daê wamañ

¹¹ Aêac ajala biñ atêc Apôm̄taun̄a ñam tec ajam kôm kêpi lau gebe sên̄am tauñ ôkwi. Anôtô kêjala aêacgac ma aê taêc kêka gebe amac ajala aê gêc nêm ñalêlôm amboac tonan̄gen̄. ¹² Aêac abe awaka tauñ waen̄ sa êndên̄ amac êtiamêtiam atom. Aêac abe êkêli amac e awaka aêac sa atu amac waem ñam gebe amac ajô lau, tan̄ tetoc tauñ sa gên̄ dêmôên̄an̄a, mago têtôm gebe tetoc tauñ sa gên̄ ñalêlômñ atom nanj awen̄. ¹³ Aêac embe amoa atôm lau meloc, go amoa amboac tonan̄ êtu Anôtôn̄a me embe amoa tokauc n̄awa, go amoa amboac tonan̄ êtu amacñ. ¹⁴ Kilisinê têtac

gêwiñ ñanô kékac aêac, tec aêac ajala gebe ñac tagen gêmác êndu kêtú lau samobña, amboac tonañ tec kêtôm lau samob sêmac êndu sugac. ¹⁵ Eñ gêmác êndu gêjô lau samob su gebe lau, tañ sêmoa materñ jali nañ, sêmoa materñ jali êtu sêmoasiñ taunña atom, sêmoa êtu sênam sakiñ ñac, tañ gêmác êndu gêjô êsêac ma gêdi sa nanñagen.

¹⁶ Amboac tonañ aêac ajam dôn ñac teñ ña lèn ña-malacña kêtiam atom. Gêmunğenñ tec ajam dôn Kilisi ña lèn ñamalacña, mago galoc ajala eñ amboac tonañ kêtiam atom. ¹⁷ Amboac tonañ ñac teñ embe Kilisi êmbiñ eñ tôn, go êtu gên wakuc teñ. Alic acgom, gên lanğwa gêjaña su ma gên wakuc mênkêsa. ¹⁸ Gên samob tonañ ñam Anôtô, tañ kékên Kilisi gebe ê wama aêac êndên tau ma kékên sakiñ wamaña gêdên aêac. ¹⁹ Anôtô gêmoa gêwiñ Kilisi ma gê wama ña-malac samob gêdên tau. Eñ tañ gêjam nêñ geo kêtiam atom ma kékên aêac asôm Anôtô gê wama ñamalacña ñawae lasê. ²⁰ Kilisi kêsakiñ aêac gebe ajô eñ su ma Anôtô kékên aêac gebe alên biñ amac. Tec atenğam amac ajô Kilisi gebe Ansun taôm êndên Anôtô gebe ê wama amac êndên tau. ²¹ Kilisi gêjam kauc sec, mago Anôtô kékên eñ kêtú sec ñam gêjô aêac su gebe aêac, tañ Kilisi gêbiñ aêac tôn nañ, tawê kaiñ Anôtônê biñgêdên.

6 Aêac tañ ajam kôm awiñ Anôtô nañ, alên biñ amac gebe Akôc Anôtônê moasiñ sa ñaômagenñ atom. ² Anôtô kêsôm gebe
 “Aê kakên tañoc aôm gêdên noc ñajam ma gajam aôm sa gêdên bêc gajam aôm kêsina.”
 Alic acgom, galoc noc ñajam tau, galoc bêc gêjam aêac kêsina.

³ Aêac agôm gên teñ, tañ kélênsôn lau nañ atom, gebe sêmbu aêacma sakiñ atom. ⁴ Gên samob, tañ agôm nañ, kêwaka aêac sa gebe atu Anôtônê sakiñwaga. Aêac aôc gênwapac totêntac kêpa sugenñ ma amoa toma ñalêlôm ñawapac. Aêac apô lèna taunñ to anğôn jageo. ⁵ Êsêac sêjac aêac to sêkên aêac anğôn kapoacwalô. Aêac asêp lau sêli awenñ sa to ñaonda ñalêlôm. Aêac ajam koleñ aim taunñ sugenñ. Aêac aêc bêc atom to mo gêjô aêac. ⁶ Aêac amoa toma ñalêlôm ñawa to ajala biñ ñam. Aêac aê launên biñ tôn ma amoa totêntac wapôm genñ. Ñalau Dêbuñ gêwê aêac ma têtac gêwiñ totêntac makergenñ. ⁷ Aêac asôm biññanô lasê ma Anôtônê ñaclai kêpuc aêac tôn. Biñgêdên ñalaukasap kékêli aêac to gêjam aêac kêsî. ⁸ Ñagêdô tetoc aêac sa ma ñagêdô sêgôm aêac majenñ. Ñagêdô sêsôm aêac waenñ sec, ñagêdô sêsôm waenñ ñajam. Ñagêdô sêsôm aêac gebe dansantêna, mago asôm biññanôgenñ. ⁹ Aêac amoa amboac lau sêjam kauc aêac, mago sêjala aêac kêtú tôn. Aêac amoa amboac amac êndu, mago amoa materñ jaligac. Êsêac sêkic aêacma biñ, mago sêjac aêac êndu atom. ¹⁰ Aêac amoa amboac lau tonjalêlôm ñawapac, mago amoa totêntac ñajamgenñ ñapanñ. Aêac amoa amboac lau ñalêlôm sawa, mago amoasiñ lau taêsam. Aêac amoa amboac gên teñ gêc aêacña atom, mago atu gên samob ñatau.

¹¹ O amac lau Korinti, aêac asôm ma biñ gêdên amac gêc awêgenñ to êlêc ma ñalêlôm ñakatam su gêdên amac. ¹² Aêac agamiñ ma ñalêlôm gêdên amac atom, mago amac agamiñ nêñ ñalêlôm gêdên aêac. ¹³ Akên ñajam êjô ñajammanñ. Aê kasôm ñoc biñ gêdên amac amboac kasôm gêdên ñoc ñapalê. Alêc nêñ ñalêlôm ñakatam su êndên aêac.

Aêac tatu Anôtônê lôm dabuñ

¹⁴ Ambinñ taôm tôn tamiñ lau-sêkênğewiñ-atomwaga to anam kôm awiñ êsêac atom. Biñgêdên agêc biñ geo sênam kôm sêwiñ taunñ amboac ondoc. Ñawê agêc ñakesec sêsêlên sêwiñ taunñ amboac ondoc. ¹⁵ Kilisi agêc Sadanñ nêñ biñ kêpi tagenñ me. Ñac tañ kékên gêwiñ agêc ñac, tañ kékên gêwiñ atom nañ, sêwê kaiñ gên tagenñ amboac ondoc. ¹⁶ Anôtônê lôm dabuñ ma lôm gwamña ñam tagenñ me. Amac ajala gebe aêac tatu Anôtô mata jali nê lôm dabuñ kêtôm Anôtô tau kêsôm gebe

“Aê jakwê ñoc andu sa janğônñ jawiñ êsêac to jasêlênñ jamoa êsêac ñalêlôm.

Aê oc jatu êsêacnênñ Anôtô to êsêac oc têtú aênoc lau.

¹⁷ Tec akac taôm su anğa êsêacnênñ ma ênğamiñ taôm êndên êsêac.

Apômtaunê biñ tau tonañ.

Amoasac gên ñatêmui atom, go jakôc amac sa

¹⁸ ma jatu amac Tamemi ma amac atu aê latucio to ñac.

Apômtau ñaniniñ Ñatau nê biñ tau tonañ.”

7 O lauace, Anôtô gêjac mata biñ gêdên aêac, tec takwasiñ ôliñ to ñalêlôm ñajec samob su ma tanac dabiñ taunñ tatu lau dabuñ tasa nêñ lènñ totat c Anôtôgenñ.

Lau Korinti sêjam taunñ ôkwi, tec Paulu têtac ñajam kêsa

² Akên ñasawa êndên aêac anğa nêñ ñalêlôm. Aêac agôm keso gêdên ñac teñ atom, asenñ ñac teñ su atom ma awê ñac teñ auc kêtú nê awaña atom. ³ Aê kasôm biñ tonañ gebe jamêtôc amacña atom. Aê kasôm biñ gêmunñ su gebe aêac têtac gêwiñ amac ñanôgenñ, tec tamoamaterñ jali dawinñ taunñ, ma tamac êndu dawinñ taunñ amboac tonanğenñ. ⁴ Aê taêc kêpa amac su kasôm amac waem kêtú tapa. Gênwapac gêgôm aêac ñanô, mago Anôtô gêjam malô aêacña gêjam aê auc to têtac ñajam kêsâlê aê auc.

⁵ Gêdên tañ aô lasê Makedonia su nañ, ñasawa alêwanñ taunña teñ gêc atom, gênwapac kékôm aêac aucgenñ. Aêac ôliñ kêtap siñ sa ma atêc taunñ gêc ma ñalêlôm. ⁶ Mago Anôtô, tañ gêjam malô lau-ñalêlôm-ñawapacwaga nañ, kêsakiñ Titi mênğêô lasê aêac tec gêjam malô aêac amboac tonañ. ⁷ Titi mênğêô lasê aêac tagenñ tec gêjam malô aêac nec atom, amac ajam malô eñ ñawae nañ mênğêjam malô aêac gêwiñgoc. Eñ gêjac miñ gêdên aêac gebe ajam awem su aê to

atañ aê ma nêma ñalêlôm kêkac amac aêña, tec têtac ñajam kêlêlêc.

⁸ Aê têtac sec gêdên tauc ñanô kêtû ñoc papia, tañ kato gagôm amacnêma ñalêlôm ñawapac kêsaña nañ atom. Aê galic papia, tañ kato e gêgôm amacnêma ñalêlôm ñawapac kêsa têlajen nañ ma têtac sec gêdên tau ñagec. ⁹ Ma galoc aê têtac ñajam kêsa. Têtac ñajam kêtû nêma ñalêlôm ñawapac kêsa samucgenña nec atom kêtû amacnêma ñalêlôm ñawapac kêsa e ajam taôm ôkwiña. Amacnêma ñalêlôm ñawapac kêsa ñam kêsêp Anôtô, abacma biñ gêgôm amac atu sec atom. ¹⁰ Gebe ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsap Anôtôña nañ, êkac aêac e tanam taun ôkwi natatap moasiñ Anôtô ênam aêac kêsiña sa. Ñalêlôm ñawapac tonañ êkên wapac lau tenj êtiam atom. Mago ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsêp nomña nañ, tec êkên aêac tamac êndu. ¹¹ Alic acgom, nêma ñalêlôm ñawapac, tañ ñam kêsêp Anôtô nañ, kêkac amac kôm tokaiñ-tokaiñña. Kêkên amac ôlim kêpi kêtû amansañ nêma biñña ma alic kesowaga sec. Amac atêc taôm to ajam awem su aê ma nêma ñalêlôm kêkac amac kêtû aêña. Ma amac amêtôc sec. Amacnêma kôm samob tonañ kêwaka amac sa gebe awê biñ tau ñakaiñ tenj atom. ¹² Amboac tonañ aê kato gêdên amac, mago kato kêtû ñac, tañ gêgôm keso me kêtû ñac, tañ sêgôm enj sec nañña atom. Masi. Aê kato gebe jakêli amac e ôlim palê aêacña ênêc awêgen ma amac taôm ajala akô Anôtô lañônemña. ¹³ Biñ tonañ gêgôm aêacma ñalêlôm kêtû malô.

Mago tonañgenj atom. Titi têtac ñajam gebe amac samob alau ênê ñalêlôm ñawasi kêsa. Ma ênê têtac ñajam gêgôm aêac têtac ñajam kêsa samucgenj.

¹⁴ Aê kalanem tauc gêdên Titi kêtû amacña, ma amac agôm aê majoc kêsa atom. Biñ samob, tañ asôm gêdên amac nañ biññanô, tec ma biñ lanemña, tañ asôm gêdên Titi nañ, biññanô amboac tonañgenj.

¹⁵ Titi kêkên nê ñalêlôm samucgenj gêdên amac gebe taê gêjam lênj amac akôc enj saña. Amac tañem wamu enj ñapep ma akôc enj sa toatêc taôm ma atênêp. ¹⁶ Aê têtac ñajam to têtac kêpa su kêtû amacña samucgenj.

Tanam Anôtônê lau sa

⁸ O lasitêwaac, aêac anac Anôtônê moasiñ, tañ kêkên gêdên gôlôac dabuñ Makedoniaña nañ, ñamiñ êndên amac añô acgom. ² Gêñwapac kêkônij êsêac, mago sêpuc taunj tôñ ma sêmoa totêntac ñajam samucgenj. Êsêac lau ñalêlôm sawaanô, mago sêkên da totêntac wapômgenj sêjac ñawae. ³ Aê galic, tec jawa sa endenj amac gebe taunj nêñ ñalêlôm kêkac êsêac tec sêkên da kêtôm gên, tañ gêc êsêacña ma sêkên kêlêlêc su. ⁴ Êsêac tetenj aêac ñapanj gebe alôc ma sêwê kaiñ sakiñ sênam Anôtônê lau saña sêwiñ. ⁵ Êsêac sêkên da kêtôm aêac taênj kêka necgenj atom, êsêac sêkên taunj samucgenj dêdên Apômtau gêmunj, ma Anôtô kêpuc êsêac tôñ, go sêkên taunj gêdên aêac amboac tonañgenj. ⁶ Tec aêac asakiñ Titi, tañ gêmunjenj gêjac m moasiñ tonañ ñakolenj nañ, gebe ênac dabij kôm tau aña amacnêma. ⁷ Amac atu lau

tolêlôm gên samob tonec ñaiña, akên gawiñ, asôm mêtê, ajala biñ, ajam kôm toôlim palêgenj ma têtac gêwiñ aêac, tec galoc atu lau tolêlôm amoasiñ Anôtônê lauña êwiñmañ.

⁸ Aê gabe jakac amac atom. Lau ñagêdô sêgôm toôlij palêgenj, tec gabe jansaê amac gebe oc têtac gêwiñ ñanô amboac tonañ me masi. ⁹ Amac ajala aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñgac. Enj ñac tolêlôm, mago kêtû ñac ñalêlôm sawa kêtû amacña, gebe ênê ñalêlôm sawa tonañ êkên amac atu lau tolêlôm. ¹⁰ Aê jawa ñoc taêc gêjam sa êpi biñ tau acgom. Biñ tonec oc êmoasiñ amac. Gêdên jala lañgwa amac ajac m kôm tau, mago ajam ñaômagenj atom, têtac gêwiñ ñanôgenj tec ajam. ¹¹ Amboac tonañ galoc anac dabij kôm tau ma añgôm biñ, tañ nêma ñalêlôm êkac amacña nañ, ñanô êsa ña gên, tañ gêc amacña nañ. ¹² Embe nêma ñalêlôm êkac amac ma akên êtôm gên, tañ gêc amacña, go Anôtô êlic ñajam. Akên genj, tañ taôm apô lêna amoa nañ atom. ¹³ Aê taêc gêjam biñ tonec gebe lau ñagêdô sêmoa ñajam ma sêlêwanj taunjenj ma amac aôc gêñwapac nec atom. Amac samob atôm taômgenj. ¹⁴ Galoc tonec amacnêma gên taêsam gêc, tec anam êsêacnêñ sêpô Iênaña sa. Ma êsêacnêñ gên ñagêdô embe ênêc, go sênam amacnêma apô lênaña sa amboac tonañ ma amoa atôm taômgenj. ¹⁵ Êtôm biñ, tañ teto gêc gebe "Ñac tañ kejonj mana taêsam nañ, nê mana kêlêlêc su atom. Ma ñac, tañ kejonj luagêc nañ, kêpô lêna atom."

Titi to nê launên biñ

¹⁶ Aê gajam danje gêdên Anôtô gebe kêkac Titinê ñalêlôm e ôli palê kêsa kêtû amacña ma gêgôm kêtôm aê gagôm. ¹⁷ Aêac alênj biñ ñac tau tec kêkên taña ma tau ôli palê kôm tonañña e nê ñalêlôm kêkac enj ma gêdên amac gêwac. ¹⁸ Aêac asakiñ lasiñj tenj, tañ gôlôac dabuñ samob sêñô enj gêjam mêtê ñajam ñawae nañ, tec gêwiñ enj gêwac. ¹⁹ Mago kêtû tonañnagenj atom, gôlôac dabuñ samob sêjalij enj sa gebe êsêlênj to ênam sakiñ êwiñ aêac êtu moasiñ tonañña, gebe Apômtaunê wae êsa to êwaka aêacma têtac gêwiñ kôm tonecña sa. ²⁰ Aêac agôm tonañ gebe lau tenj sêñgolinj biñ êpi aêac êtu moasiñ kapôênj, tec aêac akôc necña atom. ²¹ Aêac taênj gêjam gebe añgôm ma gên ñapep sawa êtu Apômtau taugenj êlicña atom, añgôm êtu ñamalac sêlicña amboac tonañgenj. ²² Ma aêac asakiñ lasiñj tenj gêwiñ. Aêac asaê enj kêtû dim taêsam kêtû kôm ñagêdôña ma alic enj gêgôm gên toôli palêgenj. Enj taê kêpa amac su, tec ôli palê kêsa amacña. ²³ Titi tau tec jawa enj sa gebe ñoc ñac enj, nañ gêjam kôm kêpi amac gêwiñ aê. Ma aêac lasiñjagêc têtû gôlôac dabuñ nêñ aposolo sêwaka Kilisinê wae saña. ²⁴ Atôc nêma têtac gêwiñ êndên êsêac ma awaka aêacma biñ lanemña, tañ asôm kêpi amac nañ sa, gôlôac samob sêjala gebe biññanô.

Tanam Anôtônê lau sa

9 Sakiñ tanam Anôtônê lau saña tau gêc awê, tec jato ñabiñ êndên amac êtiam atom. ² Aê kajala gebe nê m ñalêlôm kêkac amac sakiñ tonanña, tec kalanem amac gêdên lau Makedoniaña ma kasôm gebe "Lau Akaiña sêmasañ tauñ kêtû sakiñ tonanña gêdên jala lanğwa sugac." Amac waem ôlim palenja tonan kêkêli lau taêsam ma sêkôc kôm tau sa amboac tonanğen. ³ Galoc jasakiñ lasitêwai tonan sêwac, gebe biñ, tañ kalanem amac nan, êwaka tau sa gebe biñğanô, tec amac amansañ taôm êtôm aê kasôm. ⁴ Aê embe jawiñ lau Makedoniaña ñagêdô jawac ma jatap amac sa gebe amasañ taôm su atom, oc êngôm aêac, tañ taên kêka amac nan, majerñ ñanô. Aê gabe jasôm biñ êpi amac majem êsanja nec atom. ⁵ Kêtû biñ tonanña aê taêc gêjam kêtû tôn gebe janac biñsu lasitêwai tonan, gebe sêsêlên sêmun sêndên amac sêwac ma sênac dabiñ moasiñ, tañ amac akên ñawae gebe asakiñ nan kwananğen. Embe anac dabiñ taôm amboac tonan, go êwa moasiñ tau sa gebe akên kêtû aêac akac amacña atom, taôm nê m ñalêlôm kêkac amac tec akên.

⁶ Taêm ênam tonac acgom. Ñac tañ kêsê ñawê lu-agêcğen nan, oc ejoñ ñanô luagêcğen sa. Ma ñac, tañ kêsê ñawê taêsam nan, oc ejoñ ñanô taêsam sa. ⁷ Lau samob sêkên atôm nêñ ñalêlôm êkac êsêacña, sêkên totêntac secğen êtu sêkac êsêacña atom, gebe Anôtô têtac gêwiñ ñac, tañ kêkên totêntac wapômğen nan. ⁸ Anôtô kêtôm gebe êkên moasiñ samob ênam amac auc, gebe atap nê m gên êôc amac tônña sa ñapan ma atap sa êlêlêc e atôm gebe anğôm kôm ñajam samob, ⁹ kêtôm teto gêc gebe

"Eñ kêpalip nê gên gêdên lau ñalêlôm sawa. Ênê biñgêdên oc ênêc enderñ tônğen."

¹⁰ Ñac tañ kêkên ñawê gêdên ñackêpalip-ñawêwaga to kêkên mo gebe eñ êniñ nan, oc êkên ñawê êndên amac amboac tonan ma êkên êtu taêsam e amacnê m biñgêdên ñanjanô êtu kapôên. ¹¹ Eñ êkên amac atu lau tolêlôm gên samobña e atôm gebe akên gên totêmtac wapômğen. Ma aêac anam amac sa e lau sênam danğe Anôtô êtu nê m moasiñ tonanña. ¹² Amac ajam kôm kêpi sakiñ tonan, tec gêjam Anôtônê lau sêpô lêna taunğanğen sa atom, êkêli lau taêsam sênam danğe Anôtô. ¹³ Sakiñ tonan êwaka amac sa ma êkêli lau sêlambiñ Anôtô êtu tañem wamu to asôm Kilisinê ñawae ñajam lasênja ma êtu têtac wapôm gêbiñ amac tôn têmiñ êsêac to ñagêdô samobña. ¹⁴ êsêac-nên mec, tañ teterñ kêtû amacña nan, gêwa sa gebe sêjam awenñ su amac kêtû moasiñ kapôênjanô, tañ Anôtô kêkên gêdên amac nanña. ¹⁵ Danğe êndên Anôtô êtu moasiñ ñanô, tañ kêkên gêdên aêac ñaômagen nanña. Aêac tatôm gebe dawa moasiñ tau sa tomalagen atom.

Paulu kêkac biñ su tau

10 Aê, Paulu, tauc jalên bi ñ amac êtu Kilisinê ñalêlôm ñajam to malônja. Lau sêsôm biñ kêpi aê gebe aê embe jamoa jawiñ amac, oc jambu tauc, mago embe jamoa jaêc, oc jasôm biñ ñajanja. ² Aê jaterñ amac gebe Anğôm aê jasôm biñ ñajanja êndên amac êndên tañ jamoa jawiñ amac nan atom. Aê taêc gêjam kêtû tôn gebe jasôm biñ ñajanja amboac tonan êndên lau ñagêdô, tañ taên gêjam gebe aêac asêlên asa lên ñamalacña. ³ Biñğanô, aêac ñamalac, tec asa ma lên, mago ajac siñ ña lên ñamalacña atom. ⁴ Aêac-ma siñ ñalaukasap ñam kêsêp nom atom, Anôtônê laukasap tau ñajanja kêtôm gebe anac siñ ma anseñ ñacjonên tunbôm ñajanja su. Aêac anseñ ñamalacnên kauc keso, ⁵ to nêñ biñ tetoc taunñ saña, tañ gêsan aêac auc e tajala Anôtô sapu nan su. Ma êkôn biñ samob, tañ taên gêjam nan, tôn e êsô Kilisinê biñ ñalabu. ⁶ Aêac amasañ taunñ su gebe êndên tañ amac anac dabiñ tañem wamu su acgom, go aêac amêtôc tañerñ pêc samob.

⁷ Matem êndiñ gên, tañ gêc lanğônênña nan. Ñac ten embe êlic tau amboac Kilisinê ñac, nan taê ênam ênêc taunja êwiñ gebe aêac atu Kilisinê lau amboac tonan atôm eñ. ⁸ Aê embe jalanem tauc êlêlêc su êtu ñaclai, tañ Apômtau kêkên gêdên aêac nanña, oc majoc atom. Eo kêkên ñaclai amboa amac saña, kêkên ñaclai anseñ amac suna atom. ⁹ Taêm ênam gebe aê gabe jatakê amac ña ñoc papia nec atom. ¹⁰ Lau ñagêdô sêsôm gebe "Ênê papia tec ñajanja to ñatêkwa. Mago eñ tau embe êmoa êwiñ aêac, go talic eñ ñac palê-palê ma ênê biñ amboac ñanô masi." ¹¹ Ñac tañ kêsôm biñ tonan nan, taê ênam biñ tonac acgom gebe Aêac tañ amoa jaêc ma ato ma papia ñajanja nan, oc anğôm biñ, tañ ato kêsêp papia nan, ñanô êsa êndên tañ wacamo awiñ amac.

¹² Aêac abe akianñ taunñ e naanam tamiñ lau ma anam dôn taunñ êpi êsêac, tañ taunñ sêwaka taunñ sa nan, nêñ ñagêdô atom. Êsêac tonan têtû taunñ nêñ dôn to sêjam dôn taunñ kêpi taunñ e nêñ kauc kêlênsôn. ¹³ Aêac tonac abe alanem taunñ êlêlêc su atom. Anôtô tau kêkên dôn gebe anam dôn-ma kôm. Aêac adaguc dôn tonan tec wacaô lasê amac. ¹⁴ Amac amoa madiñ ñalêlom, tec gêdên tañ adên amac awac toKilisinê ñawae ñajamğen nan, aka lêlêc madiñ tonan atom. ¹⁵ Aêac alanem taunñ kêtû lau ten nêñ koleñña atom. Mago aêac akên materñ gebe amacnê m akên gêwiñ esewec ma akên aêacma kôm êlaiñ tau ñanô anğa amacnê m e êtôm madiñ, tañ Anôtô kêkên nan. ¹⁶ Go asôm ñawae lasê e aka lêlêc amac naakên êsêp lau samuc nêñ gamên ma alanem taunñ êtu kôm, tañ lau ten sêjam su anğa nêñ tunğlêlôm nan atom. ¹⁷ "Ñac ten embe êlanem tau, go êlanem tau êtu Apômtauñanğen." ¹⁸ Ñac tañ tau kêwaka tau sa nan, eñ koleñwaga ñanô atom. Ñac tañ Apômtau kêwaka eñ sa nanğen, tec eñ koleñwaga ñanô.

Paulu to aposolo dansarj

11 Anô ñoc biñ meloc ñagec acgommanj. Aê kajalagac gebe amac oc anô. ² Aê gajam lêmunj amac kêtôm Anôtô gêjam lêmunj gebe amac atôm awêtakiñ ñajam tenj, tanj kêsî enj kêtû ñac tagenja nanj, tec gabe jawê amac andên enj ana. Ñac tau Kilisi. ³ Mago aê taêc dani amac gebe nêm ñalêlôm, tanj kêsap Kilisi tônj ñanêngeñ nanj, oc êtu sec ma awi enj siñ atôm Ewa, tanj moac kêsau enj ña biñdansarj tokauc nanj. ⁴ Gebe ñac tenj embe wacênam mêtê êpi Jesu tenj, tanj aêac ajam mêtê kêpi atom, me embe akôc ñalau tenj sa, tanj akôc sa anja aêacma atom, me embe ñawae ñajam tenj, tanj aêac akênj gêdên amac nanj atom, oc anô anac ñawaegeñ.

⁵ Aê kasaê tauc gebe “apolosêga” tonarj lau tokauc sêlêlêc aê su nec atom. ⁶ Moae kasôm biñ amboac kwapuc, mago ñoc kauc amboac kwapucnênj atom. Biñ tonarj aêac awa sa gêdên amac gêc awêgeñ ña biñ to lênj tokairjtokairj.

⁷ Aê gabu tauc gebe jatoc amac sa ma kasôm Anôtônê ñawae ñajam lasê kakôc ñaôli gêjô su atom, tec gagôm sec me. ⁸ Gôlôac dabunj ñagêdô sêjam ôli aê gebe janam sakiñ amac. Aê galic amboac kajanggo gên anja êsêacnênj. ⁹ Gêdên tanj gamoa gawin amac tokapô lêna ñêngeñ nanj, aê kaêlênsônj amac ma katerj gên anja amacnêm ñac tenj nê atom. Lasitêwai tanj sêmênj anja Makedonia nanj, sêjam ñoc kêpô lêna sa. Aê gajob tauc ma oc jajop tauc ñapep gebe jakênj wapac tenj êndên amac atomanô. ¹⁰ Kilisinê biñnanô gêjam aê auc, tec jasôm êtu tônj gebe ñoc waec tonarj ñawae êmbacnê anja Akaia ñagamênj samob atom-anô. ¹¹ Aê kasôm biñ tau kêtû asagenja. Kasôm gebe têtac gêwinj amac atom me. Anôtô kêjala gebe têtac gêwinj amacgac.

¹² Gên tanj gagôm gamoa nanj, oc jawi siñ atom, gebe jakô êsêac, tanj sebe tetoc tauñ sa ma sêsôm gebe sêjam kôm têtôm aêac nanj, waenj auc. ¹³ Lau tônê ñai êsêac aposolo dansarj. Êsêac kolenjwaga dansarj, tanj sêjam Kilisinê aposolo lanônj nanj. ¹⁴ Biñ tonarj êtakê amac atommanj, gebe Sadarj tau gêjam anjela ñawênja lanô. ¹⁵ Tec ênê sakiñwaga embe sênam sakiñwaga biñgêdênja lanônj, oc alic amboac gênj kaiñ tenj atom. Êtu ñamu êsêac têtac ñagêjô sa êtôm nêñ kôm, tanj sêjam nanj.

Paulu gêc ñandanj taêsam kêtû enj aposoloña

¹⁶ Aê jasôm ñoc biñ êtiam gebe alic aê amboac ñac meloc atom. Mago embe alic aê amboac ñac meloc, nanj alicmanj, tagenj alôc sa gebe jalanem tauc ñagec acgom. ¹⁷ Biñ tec jasôm nec Apômtaunê biñ atom. Aê jasôm biñ lanemja tonec amboac ñac meloc tenj. ¹⁸ Lau taêsam sêlanem tauñ kêtû biñ ñamalacña, tec gabe jalanem tauc êtu tonarja êwinmanj. ¹⁹ Amac taôm lau tokaucgac, mago anô lau meloc nêñ biñ ajac ñawaegeñ. ²⁰ Ñac tenj embe êkônij amac atu ênê sakiñwaga, me ênij amacnêm mo ñaômagenj, me êkôc

amacnêm gên, me etoc tau sa, me êtap amac lanô-manô auc, oc alic ñajam. ²¹ Aê jasôm tomajocgeñ gebe aêacma ñajana masi, tec agôm gên amboac tonarj atom.

Mago ñac tenj embe êkianj tau sa gên tenja, go jakianj tauc sa amboac tonarjenj. Galoc kasôm biñ amboac ñac meloc kêtiam. ²² Êsêac Ebolaiwaga me. Aê amboac tonarj. Êsêac Israelwaga me. Aê amboac tonarj. Êsêac Abrahamnê wakuc me. Aê amboac tonarj. Êsêac Kilisinê sakiñwaga me. Aê jasôm ñagêbôcñagenj gebe Aê gajam sakiñ Kilisi kêlêlêc êsêac su. Aê gajam kolenj kêlêlêc êsêac. Aê gêngônj kapoacwalô kêtû dim taêsam, si aê kêlêlêc e kêdabinj gebe jamac êndu. ²⁴ Judawaga si aê kêtû dim lemenj tenj kakôc sêm 39 kêtômgeñ. ²⁵ Si aê ña sêm kêtû dim têtêac kêtiam, ma gêdên ñasawa tenj gadam kapoac gwêc geleñja samuc tenj ma gêbêcauc samuc tenj. ²⁶ Aê kasêlênj gajac laoc gamênj todim-todim, galom bu secsec, ma kêjangowaga to aê tauc ñoc lau ma lau samuc dêdib aê ñawaô sebe sênac aê êndu. Aê gêngônj malac to gamoa gamênj sawa ma kapoac gwêc to gangônj gawin lasitêwai dansarj ma gamoa jageo ñanô. ²⁷ Aê gajam kolenj e tekoc gêbac ma gêbêc taêsam gaêc bêc atom. Mo to bu gêjô aê ma kêpô lêna tauc gên taniñja samucgeñ ma malo gêjam aê ma ñoc ñakwê masi. ²⁸ Aê gabe jasa biñ ñagêdô sa êwinj atom, tagenj tonec gebe kêtôm bêcgeñ kêpô sim tauc kêtû gôlôac dabunj samobja, tec kêkônij aê tônj ñanôgeñ. ²⁹ Ñac tenj embe êtu palê, go aê jatu panj atom me. Sec ñalip embe ênac ñac tenj, go aê têtac ñandanj êsa atom me.

³⁰ Lau embe sêkac aê gebe jalanem tauc, go jalanem tauc êtu ñoc palêpalêngeñ. ³¹ Apômtau Jesu Tama Anôtô, tanj aêac têlanem enj enden tôngeñ nanj, tec kêjala gebe kasau atom. ³² Gêdên tanj aê gamoa Damasku nanj, kiñ Areta nê gôliñwaga kêsôm gebe sêlai Damasku ñakatam auc sebe sêkôc aê tônj. ³³ Mago sêkênj aê kasêp sêm, tanj sêwa kêtôm talu tenj nanj, ma sêlêwanj aê kasa katam saurj tenj kasêp tunjôm ñamagênja gamênj, tec gaêc êsêac lemenj su.

Paulu katû kaiñ tenj kêsa to Anôtô geoc biñ lasê gêdên enj ñaminj

12 Biñ tonec gêc awê gebe lanem tau ñanô masi. Mago talanem tauñmanj. Galoc jawa biñ katuc kaiñ tenj kêsa to Apômtau geoc biñ lasê gêdên aênja sa. ² Aê kajala ñac tenj Kilisi gêbiñ enj tônj ma kêsunj enj sa kêpi undambê ñadenj kêtû têtêacña nanj gêja. Biñ tonarj kêsa ñajala 14 su. Ñac tau toôligenj gêja me gêwi ôli siñ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. ³ Aê kajala gebe Anôtô kêsunj ñac tau tonarj sa kêpi paradis. Ñac tau toôligenj gêja me gêwi ôli siñ, aê kajala atom. Anôtô tec gêlic. Anja ônê enj gênjô biñ, tanj ñamalac awenj sêsôm têtôm atom to sêjac jao gebe sêsôm atom nanj. ⁵ Aê gabe jalanem ñac tonarj, gabe jalanem tauc atom. Embe jalanem tauc, oc jalanem tauc êtu ñoc palêpalênja. ⁶ Aê embe taêc ênam gebe jalanem tauc, oc jangôm tauc jatu meloc atom, oc jasôm

biññanôgen. Mago aê gabe janam tauc tòn gebe ñac tenj êlic aê ñajam êlêlêc su atom. Gêñ tañ enj gêlic aê gagôm to biñ, tañ enj gêñô aê kasôm nanjenj êwaka aê sa.

⁷ Anôtô geoc biñ kaiñ tenj ñanô lasê gêdênj aê, mago enj gebe aê jatoc tauc sa atom, tec kêkênj gêmac tonjandaj kaiñ tenj gêdênj aê, aê galic gêmac tau kêtôm Sadañnê añela tenj, tañ kêtuc aê gebe jatoc tauc sa atom. ⁸ Aê katenj Apômtau kêtû dim têlêac kêtû gêmac tauña gebe êkôc su anja aê. ⁹ Mago enj kêsôm gêdênj aê gebe "Aôm kôtap ñoc moasiñ sêñac, tec kôpô lêna gêñ tenj kêtiam atom, gebe ñoc ñaclai ênac dabiñ tau anja lau palê-palê nêñ." Amboac tonaj aê jalanem tauc ñoc palê-palêña janac ñawaegenj gebe Kilisiñê ñaclai êkwa aê auc. ¹⁰ Amboac tonaj oc jalic ñajam gebe jamoa topalê-palêgenj ma lau sêñgôm aê sec to japô lêna tauc ma sêjanda aê to janjgônj naeo êtu Kilisiña. Êndênj tañ jamoa topalê-palêgenj nanj, jamoa tonjaclaigenj.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Korintiña

¹¹ Aê katu ñac meloc sugac. Amac akac aê tec katu gêñ meloc. Kôm awaka aê saña gêjac amac ñawaegac. Aê ñac ñaôma, mago aposolo towae tonaj ñai sêlêlêc aê su atom. ¹² Aê gamoa gawiñ amac ma gaôc gêñwac pac totêtac kêpa sugenj e gagôm gêñsêga, tañ kêwaka aposolo sa nanj. Aê gagôm gêñsêga to gêñtalô ma gêñ tonjaclai. ¹³ Gôlôac dabuj ñagêdô têtac gêñ ondoc sa, tañ amac atap sa atom. Gêñ tagenj tonec tec atap sa atom gebe aê tauc kalênsônj amac ma katenj gêñ tenj anja amacnêñ atom. Asuc ñoc geo tonaj ôkwimanj.

¹⁴ Galoc kamasanj tauc gebe jandênj amac jawac êtu dim têlêacña. Ma aê gabe jakôc gêñ tenj anja amacnêñ atom. Aê gabe jatap amacnêñ gêñ sa atom, aê gabe jatap amac taôm sa. Ñapalê sênac awa sa êtu teneñj to tamenjña atom, teneñj to tamenj sênac sa êtu ñapalêña. ¹⁵ Aê têtac gêwiñ ñanô gebe jakênj ñoc gêñ samob to jaim tauc su êtu janam amac saña. Ma aê embe têtac êwiñ amac êlêlêc su, go amacnêñ ñagêjô tonec gebe têtac êwiñ aê ñagecgenj me.

¹⁶ Biñ tau tonec gêc awê, aê katenj gêñ e kakênj wac pac amac atom. Tagenj lau ñagêdô sêsôm gebe oc gagôm gêñlêlôm amac ma kasau amac e gajam amac ôkwi. ¹⁷ Amboac ondoc. Aê kasakiñ lau dêdênj amac sêwac nanj kasakiñ nêñ tenj gebe êwê amac aucña me. ¹⁸ Aê katenj Titi gebe êwac ma kasakiñ lasiñj tenj gebe êwiñ enj. Tec Titi oc gêwê amac auc me. Aêagêc asa ma lêñ toma ñalêlôm tagenj atom me. Aêagêc apuc ñac tagenj waña atom me.

¹⁹ Amac abe aêac awa tauñ sa êndênj amac endenj tònjenj me. Masigoc. Kilisi gêbiñ aêac tòn ma aêac asôm biñ akô Anôtô lanjônêñ. O lauace, genj samob tonaj aêac agôm gebe amboa amac saña. ²⁰ Aê gaê go tauc gebe moae êndênj tañ wacjaô lasê amac nanj, jatap amac sa atôm aê taêc gêjamña nec atom. Ma moae amac atap aê sa jatôm amac taêm gêjamña nanj,

atom amboac tonanjenj. Aê katêc gebe moae jatap kisa to biñ lêmunjña ma têtac ñandanj, biñ saic-saic to biñ gêga ma biñkalom, atoc taôm sa ma lêñ wauc-waucgenjña sa. ²¹ Aê gaê go tauc gebe aê embe jandênj amac jawac êtiam, go ñoc Anôtô oc moae êkônij aê ma amac alic, ma jatanj api taêsam, tañ sêgôm sec wanêcgenj su, mago sêjam tauñ ôkwi anja gêñ môp to mockaiñña ma materj dangucña, tañ sêgôm nanj atom.

Paulu gêlênj biñ lau kêtû ñamu ma gêjac mata nê papi

13 Galoc gabe jandênj amac jawac êtu dim têlêacña. "Ñac luagêc me têlêac sêwa biñ tenj sa acgom, go ñanô êsa." ² Gêdênj tañ gamoa gawiñ amac kêtû dim luagêcña nanj, kasôm biñ gêdênj lau, tañ gêmunjenj sêgôm sec to gêdênj lau ñagêdô samob gebe Embe jawac êtiam, oc taêc walô amac atom. Galoc gamoa jaêc amac, tec jasôm biñ tonanjenj êtiam. ³ Amac abe Kilisi êwa tau sa ñanôgenj gebe aê gajam enj awa. Enj gêmoa gêwiñ amac amboac ñac palê-palê atom, gêmoa gêwiñ amac tonjaclaigenj. ⁴ Biññanô, enj ñac palê-palê, tec sêjac enj kêpi kakesotau. Mago Anôtônê ñaclai kêkênj enj gêmoa mata jali. Enj gêbiñ aêac tòn awê kaiñ ênê palê-palê, mago Anôtônê ñaclai êkênj aêac amoa materj jali awiñ enj gebe anam amac sa.

⁵ Ansaê taôm acgom. Amac akênj gêwiñ ñanô me masi. Taêm ênam taômmanj. Amac ajala gebe Kilisi Jesu gêmoa gêwiñ amac me masi. Embe ajala atom, go atap saê ñanô sa atom. ⁶ Aê taêc kêka gebe amac ajala aêac gebe atap saê ñanô sagac. ⁷ Aêac atenj Anôtô gebe amac anjôm sec tenj atom. Aêac atenj biñ tonaj kêtû awaka tauñ sa êndênj amac alic gebe aêac lau ñanjenj nec atom, atenj gebe amac anjôm gêñ ñajamgenj. Embe alic aêac amboac lau, tañ têtac saê ñanô sa atom nanj, oc êtôm, mago oc êlênsônj aêac atom. ⁸ Aêac tec atôm gebe akônij biññanô tòn atom, aêac atoc biññanô sagenj. ⁹ Embe aêac lau palê-palê ma amac lau ñajana, oc aêac alic totêntac ñajamgenj. Aêac atenj ma mec kêtû biñ tau tonecña gebe Anôtô êkênj amac atu lau ñajana samucgenj. ¹⁰ Aê gamoa jaêc ma kato biñ tonec kêtû ñam tonecña gebe êndênj tañ jaô lasê amac nanj, jansaic biñ amac atom. Apôm-tau kêkênj ñaclai tau gêdênj aê, mago kêkênj kêtû en-senj amac sunj atom, kêkênj kêtû êmboa amac sanjenj.

¹¹ O lasitêwaac, anjônj ñajamônj. Anac dabiñ taôm ñapep. Alênj biñ taôm. Nêñ ñalêlôm êpi tagenj ma amoa tobiñmalôgenj. Ma Anôtô, tañ kêtû têtac gêwiñ to biñmalô ñamôkê nanj, wacêwiñ amac.

¹² Aê moalêc taôm to akôc taôm sa êtôm Anôtônê lau nêñ mêtê. Anôtônê lau samob awenj gêjac amac.

¹³ Apôm-tau Jesu Kilisi nê moasiñ to Anôtônê têtac gêwiñ ma Ñalau Dabuj êmbiñ amac tòn êwiñ amac samob.

GALATA

Apômtau Jesu nê Njawaë Njajam kêlainj tau e sêsôm lasê lalau samuc, tañ nêñ ñam kêsêp Juda atom sêñô to sêkôc sa sêjac ñawaegen sêwiñ-sêwiñ nañ, biñ tonec kêlênsôn gôlôac buña gebe lau teñ têtû lau buña ñanô atom aê sejop Mosenê Biñsu sêwiñ aegom. Paulu taê gêjam gebe aê sêsô Biñsu ñalabu nê gejae êsêac ñawaë atom. Masianô. Eñ gebe dambin taun ton taminj Kilisi nee takên gêwiñ taugen kêtû ñanombañanô gebe Anôtô gêlic ñamalac samob gêdên kêtû sêkên gewiññagen. Tagen lau ñagêdô jasêd lasê gôlôac Galatianja, nañ sêoc Paulunê biñ tonañ auc ma sêsôm ñajañ gebe Lau sejop Mosenê Biñsu êwiñ acgom, go Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdên. Galatia tonañ Romnên gamên teñ gêc Asia Saurj.

Paulunê papia gêdên lau Galata nec ñac tau keto gebe lau, tañ sêkên tañen mêtê geo tonañ e seo sic nañ, sêkac taun ôkwi dêndên gôlôac buña nêñ sêkên gewiñ to nêñ lên ñañên nañ. Paulu gêjac m nê papia gêwa tau sa gebe Jesu Kilisi nê aposolo teñ eñ ma gêwê kain gaê tau, tec gêjam talañ tau gêdên lau, tañ seboc eñ aposolo ñanô atom nañ. Paulu gesen esêae ma kêsôm ñajañ gebe ñamalac sêsun sakin aposolonja gelom eñ atom, kekôc anja Anôtônê. Ma Anôtô kêsakin eñ gêdên lau samuc gebe ênam mêtê êsêac êlêlêc lau Judawaga su. Go gelom biñ teñ gebe sêkên gêwiñ taugen kêpô lau ôkwi têtû lau gêdên. Gocgo kêwaka biñ tonec sa gêc môkêlatu 5 to 6 gebe takên gêwiñ Kilisinja kêkac lau buña têtac gêwiñ taun, tec gêbin êsêac tôn jasêjam taun sa to sêmoasin taun topalêgen.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-10
2. Paulu gêwa tau sa gebe eñ aposolo ñanô teñ 1:11-2:21
3. Njawaë Njajam Anôtônê moasinja 3:1-4:31
4. Kilisi kêgaboac lau buña su sêmoa nêñ lêtêgen, tec sêmansañ biñsu sênac ñawaegen 5:1-6:10
5. Paulu gêjac mata papia tau 6:11-18

Paulu gêjac m nê papia

1 Aê aposolo Paulu ñoc biñ tonec. Aê katu aposolo anja ñamalacnên atom, ma ñamalac teñ kêjalij aê sa atom. Jesu Kilisi agêc Tama Anôtô, tañ gêñu eñ anja ñacmatênên sa nañ, tec kêkên aê. ² Aê to lasitêwai samob, tañ semoa sêwiñ aê nañ, ma biñ êndên gôlôac dabun Galatana nañ.

³ Tamerji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasin to biñmalô êndên amac êwac.

⁴ Kilisi tau kêkên tau kêtû aêacnên secña ma kêjanggo aêac anja nom sec tonec su kêtom Tamerji Anôtô nê biñ. ⁵ Njawaë êndên eñ tenjen ma tenjen. Biññanô.

Njawaë ñajam tagen tec gêc

⁶ Aê kêtakê, gebe amac akac taôm su seben anja ñac, tañ kêkên Kilisine moasin kêkaiem amac nañ, ma asun taôm adên ñawaë ñajam tauna teñ aja. ⁷ Tagen ñawaë ñajam teñ gêc atom, mago lau ñagêdô tec sêlênsôn amac ma sebe sênam Kilisinê ñawaë ñajam ôkwi. ⁸ Anjô acgom, aêac me anjela undambêña teñ embe êsôm ñawaë ñajam teñ lasê êndên amac eso ñawaë ñajam, tañ aêac asôm lasê sugac nañ, Anôtô oc êpuc boa eñ. ⁹ Njoc biñ, tê kasôm su nê, galoc jasôm ñakôninja êtiam gebe Njoc teñ embe êsôm ñawaë ñajam teñ lasê eso ñawaë ñajam, tañ akôc anja aêacma nañ, Anôtô oc êpuc boa eñ.

¹⁰ Galoc alic amboac ondoc. Alic aê gabe ñamalac sêñô ñoc biñ ñajam me Anôtô êñô ñoc biñ ñajam. Me abe aê gagôm gêñlêlôm gebe ñamalac sêlic aê ñajamja me. Embe janjom êtu ñamalac sêlic aê ñajamja, oc jatu Kilisinê sakinwaga atom.

Paulu kêtû aposolo ñaminj

¹¹ Lasitêwaac, aê jawa sa êndên amac gebe Njawaë ñajam, tañ kasôm lasê gêdên amac nañ, ñam kêsêp ñamalacña atom. ¹² Aê kakôc anja ñamalac teñ nê atom, ma ñamalac teñ kêdôn aê atom, Jesu Kilisi tau geoc biñ tau lasê gêdên aê.

¹³ Njoc lên gêmunja, tañ kasa gawin lau Juda nañ, amac anjô ñawaegac gebe kêjanda Anôtônê gôlôac ma gasen êsêac ñawaô. ¹⁴ Aê gajob Judanên mêtê kalêlêc lau Juda taêsam, tañ ma jala kêtôm tau nañ su, ma kamasan ñoc lau ñanô nêñ ñagôlinj langwa toôlic palê kain teñ.

¹⁵ Mago Anôtô gêlic ñajam, tec kêjalij aê sa gêdên tañ tinoc kêkôc aê atomgen nañ, ma kêkên nê moasin mênkêkalem aê kwananjen. ¹⁶ Ma eñ geoc nê Latu lasê gêdên aê gebe jasôm ênê ñawaë ñajam lasê êndên lau samuc, tec aê katu kênac ñam gêdên ñamalac teñ atom, ¹⁷ ma kapi Jerusalem gaja gebe jalic lau, tañ têtû aposolo sêmunj aê nañ atom. Aê gaja Arabia e gamu gaja Damasku kêtiam.

¹⁸ Gamoa e jala têlêac gêjaña, go kapi Jerusalem gaja gabe jalic Kepa, tec ganğôn gawin enj bêc ¹⁵. ¹⁹ Mago galic aposolo ñagêdô nêñ tenj atomanô. Apômtau lasi Jakobo taugenj tec galic enj. ²⁰ Binj tec kato gêdênj amac nec, kasau atom, kato kakô Anôtô lanğônemña. ²¹ Go gaja Suria to Kilikia ñagamênj. ²² Gôlôac dabunj Judaiaña, tañ Kilisi gêbinj êsêac tônj nanj, sêlic aê lanğôcanô atom. ²³ Binj tagenj tonec tec sênjô ñawae gebe "Ñac tañ gêmunğenj kêjanda aêac nanj, tec galoc kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi binj takênj gêwiñña, tañ gêmunğenj gesenj su nanj." ²⁴ Ma sêlambinj Anôtô kêtü aêña.

Paulu to aposolo ñagêdô nêñ binj

2 Gamoa e jala 14 gêjaña su acgom, go aêagêc Barnaba api Jerusalem aja kêtiam ma akôc Titi gêwiñ aêagêc. ² Anôtô geoc binj tau lasê gêdênj aê, tec gaja. Ma ñawa ñawae ñajam, tañ gajam mêtê lau samuc nanj, sa gêdênj laumata amoa ma tauñña, gebe kôm, tañ gajam su to gajam gamoa nanj, janam ñaômagenj atom. ³ Ma êsêac sêkac aêac kêtü asa ñac Helen Titi, tañ gêmoa gêwiñ aêac nanjña atom. ⁴ Lasitêwai dansañ ñagêdô sebe sêsa enj. Êsêac sêsêli aêac popoc su mênşewiñ sebe sêndib aêac, tañ Kilisi Jesu kêngaboac aêac su anğa binjsuanô nanj. Ma êsêac sebe sêkôninğ aêac tônj asô binjsuanô ñalabu êtiam. ⁵ Mago aêac atu palê to asô êsêac ñalabu ñagec atom, ñam gebe ñawae ñajam ñabinğnanô ênêc amacña.

⁶ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêlic êsêac amboac laumata nanj. Oc têtü laumata ñanô me masi, binj tonanj kêkênj wapac aê atom, gebe Anôtô kêpuc lau tenj ñam atom, gêlic samob têtôm tauñgenj. Laumata tonanj sêkênj ñagôlinğ wakuc tenj gêdênj aê atom. ⁷ Masianô. Êsêac sêjala kêtü tônj, gebe Anôtô kêkênj kôm jasôm ñawae ñajam lasê êndênj lau samucña gêdênj aê kêtôm kêkênj kôm gêdênj Petere gebe êsôm lasê êndênj Juda, ⁸ gebe Anôtô, tañ kêpuc Petere tônj kêtü Judanênj aposolo nanj, tec kêpuc aê tônj gêwiñ katu lau samuc nêñ aposolo. ⁹ Jakobo agêc Kepa ma Joañ, tañ sêsam êsêac gebe gôlôac dêbu ña alê nanj, sêjala moasiñ, tañ Anôtô kêkênj gêdênj aê, tec sêkam aêagêc Barnaba lemeñ kêtü ambinğ tauñ tônjña, ma amasanj binj kêpi tagenj gebe aêac akênj mêtê êndênj lau samuc, ma êsêac sêkênj êndênj Juda. ¹⁰ Tagenj sêmasañ binj tonec gêwiñ gebe aêac taênj ênam lau ñalêlôm sawa anğa êsêacnênj. Aê tec taêc gêjam binj tonanj ma gajam kêtü ñoc kôm gajac ñawaegenj.

Paulu gec binj Kepa anğa Antiokia

¹¹ Gêdênj tañ Kepa gêdô lasê Antiokia nanj, aêagêc asenj tauñ e kasôm kêpi enj têbêla gebe Gôgôm keso. ¹² Jakobonê lau jasêdô lasê atomgenj, ma enj genj gênj gênğônğ gêwiñ lau samuc. Mago gêdênj tañ êsêac sêdô lasê su nanj, enj kêngamiñ tau jagêmoa nê tauña gebe kêtêc lau burña, tañ sêsap lênj sêsa lauña tônj nanj. ¹³ Juda burña ñagêdô sêsa lênğdansañ sêwiñ enj e sê Bamaba ôkwi jakêsa lênğdansañ tau gêwiñ amboac

tonanğenj. ¹⁴ Aê galic lau tonanj nêñ lênj keso ñawae ñajam ñabinğnanô, tec kasôm gêdênj Kêpa, êsêac samob sênjô, gebe "Aôm Juda, tagenj kôsa Judanênj lênj atom, gômoa amboac ñac samuc tenj. Mago amboac ondoc tec kôkac lau samuc gebe sêsa Judanênj lênj."

Anôtô gêjam Juda to lau samuc kêsü kêtü sêkênj gêwiñña

¹⁵ Teneñj sêkôc aêac Judagenj, aêac lau sec anğa lau samuc nêñ atom. ¹⁶ Mago aêac tajala gebe ñamalac tenj embe ênam kôm, tañ binjsu kêtatu nanj, ñanô êsa, oc êtôm gebe êmansañ tau e Anôtô êlic enj ñac gêdênj atom, enj êkênj êwiñ Jesu Kilisi acgom. Amboac tonanj aêac takênj gêwiñ Kilisi Jesu gebe Anôtô êmansañ aêacnênj binj to êlic aêac tatu lau gêdênj êtu takênj gêwiñ Kilisiña, êtu tajam kôm, tañ binjsu kêtatu nanj, ñanô kêsañña nec atom. Anôtô oc êmansañ ñamalacnênj binj to êlic êsêac têtü lau gêdênj êtu ñamalac sêjam kôm, tañ binjsu kêtatu nanj ñanô kêsañña nec atom-anô. ¹⁷ Mago aêac embe taênj êka gebe Anôtô êmansañ nêñ binj to êlic aêac tatu lau gêdênj êtu Kilisiña, go tatôm lau sec. Embe amboac tonanj, oc Kilisi êtu sec ñasakinğwaga me. Masigoc. ¹⁸ Aê embe jakwê gênj, tañ gasenj su nanj êtiam, go jawa tauc sa amboac ñac, tañ kêngêli binjsu nanj. ¹⁹ Binjsu gêjac aê êndü, tec jawê kainj binjsu êtiam atom, gebe jamoa janam sakinğ Anôtôgenj. Sêjac aê kapi kakesotau gawinğ Kilisi. ²⁰ Gamoa matoc jali nec ñam kêsêp aê tauc atom. Kilisi gêmoa mata jali mênğgêjam ñoc ñalêlôm auc. Aê galoc tec gamoa matoc jali gamoa nom nec, ñam kêsêp kakênj gêwiñ Anôtônê Latu, tañ têtac gêwiñ aê to kêkênj tau kêtü aêña nanj. ²¹ Aê kêtinğ Anôtônê moasiñ su atom. Binjsu embe êtôm gebe êmansañ ñamalacnênj binj e Anôtô êlic êsêac têtü lau gêdênj, oc Kilisi gêmac êndü ñaômagenj. ¹

Binjsu to takênj gêwiñ ñabinj

3 O amac Galatawaga, amac lau kauc gêbôc. Aê gawa Jesu Kilisi sa gêdênj amac e kêtôm amac taôm alic enj genğkaleñ kakesotau. Ma asa gêwê amacnêm kauc ôkwi. ² Aê gabe janğ binj tagenj tonec anğa amacnêm gebe Nalau Dêbuñ gêdênj amac gêwac nec ñam kêsêp amac ajam kôm, tañ binjsu kêtatu nanj, e ñanô kêsä me anğ ñawae ñajam e akênj gêwiñgenj. ³ Amac kauc gêbôc amboac tonanj me. Amac ajac m nêm lênj to Nalau Dabuñgenj ma galoc abe anac dabinğ ña taôm nêm ôlimwalô me. ⁴ Amac atap moasiñ tonanj ñai sa ñaômagenj me. Moae amboac tonanj nec. ⁵ Anôtô tañ kêkênj Nalau gêdênj amac to gêgôm gênşêga kapôênj anğa amacnêm nanj, oc gêgôm kêtü amac ajam kôm, tañ binjsu kêtatu nanj, e ñanô kêsañña me kêtü anğ ñawae ñajam e akênj gêwiñña. ⁶ Binj tonanj kêtôm teto gêc gebe "Abraham kêkênj gêwiñ Anôtô, tec gêlic enj ñac gêdênj." ⁷ Amboac tonanj ajala acgom gebe lau, tañ sêkênj gêwiñ nanj, têtü Abrahamnê latui ñanô. ⁸ Binj tañ teto gêc nanj, gêwa sa

¹ Kepa kêtü Peterenê ñaê tenj. Asam Joañ 1:42.

kwananġenġe gebe Anôtô êmansanġ lau samuc nêġ biġ e êlic êsêac têtû lau gêdênġ êtu sêkênġ êwiġġa, tec ġawae ġajam gêdênġ Abraham kwananġenġ gebe "Gôlôac nomġa samob têtap mec ġamoasiġ sa êtu aômġa." ⁹ Amboac tonanġ lau, taġ sêkênġ gêwiġ naġ, têtap mec ġamoasiġ sa sêwiġ Abraham, taġ kêkênġ gêwiġenġ naġ.

¹⁰ Samob taġ taênġ kêka kôm, taġ biġsu kêġatu naġ, biġsu oc êpuc boa êsêac gebe teto ġêc gebe "Biġsu êpuc boa lau peberġ, naġ sênġgôm biġ, taġ teto ġêc biġsu ġabuku naġ, samob ġnanô êsa tomalagenġ atom."

¹¹ Biġ tonac ġêc awê gebe biġsu kêtôm gebe êmansanġ ġamalacnênġ biġ e Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdênġ nec atom, gebe teto ġêc gebe "ġac taġ Anôtô kêmasanġ ênê biġ e ġêlic enġ kêtû ġac gêdênġ naġ, êġġônġ mata jali êtu kêkênġ gêwiġġa." ¹² Mago biġsu ġêc kêtû takênġ êwiġġa atom, ġêc kêtû danġgôm ġnanô êsanġa amboac teto ġêc gebe "ġac teġ embe êmansanġ biġsu toma-lagenġ, nanġo êġġônġ mata jali."

¹³ Biġsu kêpuc boa aêac, mago Kilisi kêsî aêac su. Enġ kêkênġ tau kêsô biġ kêpuc boanġa ġalabu ġêġô aêac su kêtôm teto ġêc gebe "Biġsu kêpuc boa lau samob, taġ senġkalenġ ka naġ." ¹⁴ Anôtô ġêġôm ġênġ tonanġ ma kêkênġ Kilisi Jesu gebe mec ġamoasiġ, taġ Anôtô ġêġac mata gêdênġ Abraham naġ, elom lau samuc gebe aêac takôc ġalau, taġ Anôtô ġêġac mata naġ, sa êtu takênġ gêwiġġa.

Biġsu to biġ, taġ Anôtô ġêġac mata naġ

¹⁵ Lasitêwaac, aê gabe janam dônġ ġoc biġ êpi ġamalacnênġ mêtê acgom. ġac teġ embe êmansanġ nê awalênsêm êtu taġ su, go ġac teġ êtôm gebe enserġ su me ênac têtû nê biġ teġ atom. ¹⁶ Ma Anôtô ġêġac mata biġ gêdênġ Abraham agêc nê wakuc. Enġ kêsom gebe "Aôm to nêm wakuc" nec atom. Embe êsôm amboac tonanġ, go êwa ġa gebe ênê wakuc taêsam. Mago kêsôm gebe "Agêc nêm wakuc," tec ġêwa ġa gebe ênê wakuc tagenġ. Ênê wakuc tau Kilisi. ¹⁷ Aê gabe jasôm biġ amboac tonec gebe Anôtô kêmasanġ awalênsêm kwananġenġ e jala 430 ġêġanġa acgom, go kêkênġ biġsu kêdaguc. Mago biġsu tau êtôm gebe enserġ awalênsêm su to ênam biġ, taġ Anôtô ġêġac mata naġ, ôkwi atom. ¹⁸ ġênġlênsêm taġ Anôtô gebe êkênġ naġ, embe ġam êsêp biġsu, go biġ, taġ Anôtô ġêġac mata naġ, ġnanô masî. Mago Abraham kêtap moasiġ tonanġ sa kêtû Anôtô ġêġac mata ġênġ tau gêdênġ enġa.

¹⁹ Ma biġsu tau ġam amboac ondoc. Biġsu tau ġam gebe ġamalac sênġġêlisênġġêli sêmoa e Abrahamnê wakuc, taġ Anôtô ġêġac mata biġ kêpi enġ naġ, mênġêsa acgom. Anġela sêkênġ biġsu tau kêsêp sêliġwaga teġ lêmâ. ²⁰ Sêliġwaganê kôm ġêġac ġac tagenġ ġawae atom. Mago Anôtô enġ ġac tagenġ.

Biġsu ġakôm

²¹ Ma biġsu tonanġ oc enserġ biġ, taġ Anôtô ġêġac mata naġ su me. Masianô. Biġsu teġ embe ênêc, taġ êtôm gebe êkênġ aêac danġġônġ materġ jali naġ, go biġsu

tonanġ oc êtôm gebe êmansanġ aêacnênġ biġ e Anôtô êlic aêac tatu lau gêdênġ amboac tonanġ. ²² Mago Anôtônê biġ ġêwa sa gebe sec kêkônġiġ ġênġ samob tônġ, gebe lau, taġ sêkênġ gêwiġ Jesu Kilisi nanġenġ, têtap moasiġ, taġ Anôtô ġêġac mata naġ sa.

²³ Gêdênġ taġ biġ takênġ gêwiġġa mênġkêsa atomġenġ naġ, biġsu tau kêġamiġ aêac danġġônġ kapoacwalô, gebe êkônġiġ aêac tônġ e êndênġ têm Anôtô eoc biġ takênġ gêwiġġa lasê acgom. ²⁴ Amboac tonanġ biġsu kêtû aêacnênġ jaomwaga, taġ ġêwê aêac dêdênġ Kilisi taja, gebe Anôtô êmansanġ aêacnênġ biġ e êlic aêac tatu lau gêdênġ êtu aêac takênġ gêwiġġa. ²⁵ Galoc biġ takênġ gêwiġġa mênġkêsa, tec aêac tasô jaomwaga ġalabu kêtiam atom.

²⁶ Amac samob atu Anôtô latui kêtû akênġ gêwiġ Kilisi Jesuġa. ²⁷ Amac samob, taġ alġ saġġu su naġ, Kilisi ġêbiġ amac tônġ tamiġ enġ, tec asô Kilisi kêtû nêm ġakwêġac. ²⁸ Talic lau ġagêdô amboac Juda ma ġagêdô amboac lau samuc atom. Talic ġagêdô amboac ġênġôma ma ġagêdô amboac lau sêmoa nêġ lêtêġenġġa atom. Talic ġagêdô amboac ġacwaga ma ġagêdô amboac lauo atom. Amac samob, taġ Kilisi Jesu ġêbiġ amac tônġ naġ, atu ġnanô tagenġ. ²⁹ Embe Kilisinê ġênġ amac, oc atu Abrahamnê wakuc ma awê kaiġ ġênġlênsêm êtôm Anôtô ġêġac mata.

4 Aê jasôm êpi biġ teġ êwiġ acgom gebe ġac ġêwê-kaiġ-ġênġlênsêm-waga kêtû tamanê ġênġ samob ġatau. Mago ġac tau embe ġapalê saunġ, nanġo enġ êtôm sakiġwaga. ² Lau ġagêdô oc sênam enġ awa to sejop ênê ġênġ e êndênġ noc, taġ tama ketoc kêkô kwananġenġ naġ. ³ Aêac amboac tonanġ. Gêdênġ taġ aêac ġapalêġenġ naġ, aêac tajam sakiġ tasô nom tonec ġagênġlêlôm ġalabu. ⁴ Mago gêdênġ taġ ġnanoc tau mênġkêsa naġ, Anôtô kêsakiġ Latu, awê teġ kêkôc enġ, ma kêsô biġsu ġalabu. ⁵ Enġ kêsô biġsu ġalabu gebe êsî aêac lau, taġ tamoa biġsu ġalabu naġ, su e tatu Anôtônê latui.

⁶ Amac atu Anôtônê latuġac, tec enġ kêsakiġ Latunê ġalau kêsêp aêacnênġ ġalêlôm ma ġalau tau ġêmôêc gebe "Tamoc, o Tamoc." ⁷ Amboac tonanġ aôm sakiġwaga kêtiam atom, aôm latu. Embe latu aôm, go Anôtô êkênġ aôm ôwê kaiġ ġênġlênsêm amboac tonanġ.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Galatanġa

⁸ ġêmunġenġ amac ajam kauc Anôtô, tec ajam sakiġ ġêdênġ anôtôi, taġ nêġ ġnanô masî naġ. ⁹ Galoc tonec amac ajala Anôtôġac, moae jasôm amboac tonec gebe Anôtô tau kêġala amacġac, ma amboac ondoc, tec abe akac taôm su amu andênġ nom ġagênġlêlôm palê-palê to ġnanô masî ana êtiam, ma abe anac m sakiġ tau êti-am. ¹⁰ Amac atoc bêc to ajônġ ma om to jala sagoc. ¹¹ Aê ġaê go to kêpô lêna kêtû amacġa gebe moae oc ġajam kolenġ kêpi amac ġaômagenġ.

¹² O lasitêwaac, aê jatenġ amac gebe atôm aêmanġ amboac aê katôm amac. Amac atu kasec aê atom. ¹³ Amac ajalagac, ġêdênġ taġ kasôm ġawae ġajam lasê ġêdênġ amac kêtû ġamata naġ, kasôm kêtû ġêmac kêkô aê tônġa. ¹⁴ Aê ôlic togêmac kêlênsônġ amac to

matem paña gêjac aê ma alic aê amboac gên sec atom. Amac akôc aê sa amboac Anôtônê anjela tenj ma amboac Kilisi Jesu tau. ¹⁵ Ijoc amacmên, nê m têtac wapi gêmurjha nanj gêc ondoc. Aê galic, tec jasôm lasê to jawa sa êndên amac gebe amac embe alic êtôm, oc akip matemplakôp sa ma akên êndên aê. ¹⁶ Ma galoc amboac ondoc. Aê kasôm biñjanô gêdên amac nec katu nê m nacjo me.

¹⁷ Êsêac lau tonanj sêgôm gênjlêlôm amac nanj najam atom. Êsêac sebe sêkac amac su anja aê gebe atoc êsêac taunjen sa. ¹⁸ Angôm gênjlêlôm gên najam najan ma anjôm êndên noc aê jamoa jawin amacnagen nec atom. ¹⁹ O njoc najalêac, njandanj kêtunj aê kêtiam amboac awê najalê kêtunj enj e Kilisi êtu anô anja amacnê m najlêlôm acgom. ²⁰ Ojae, aê gabe jamoa jawin amac galocjen. Aê gabe jasôm binj êndên amac janam aoc ôkwi-ôkwi. Aê kapô lêna tauc nanj kêtun amacnja.

Hagar agêc Sara têtun najôn

²¹ Amac nanj abe amoa binjsu najalabu nanj, asôm êndên aê acgom, amac anjô binjsu atom me. ²² Teto gêc gebe Abrahamnê latuagêc tec sêmoa, tenj anja sakinjwagaonê ma tenj anja njatauonê. ²³ Naj nanj sakinjwagao kêkôc nanj, njam kêsêp najamalacnja. Ma njac, nanj njatauo kêkôc nanj, njam kêsêp Anôtônê binj, nanj gêjac mata nanjha. ²⁴ Binj tonanj kêtun binjgôlinj gebe awê luagêc têtôm poac luagêc. Tenj kêkanônj lôc Sinai, tec njawakuc tau têtun gênjôma, ²⁵ gebe najê Hagar tonanj sêsam kêpi lau Arabia nê nj lôc Sinai ma kêkanônj Jerusalem galocnja, gebe Jerusalem galocnja to njagôlôac têtun gênjôma sêmoa. ²⁶ Mago Jerusalem ônja tau, nanj kêtun tau nê njatauo gêmoo nê tauja nanj, kêtun aêac samob tenerj, ²⁷ gebe teto gêc gebe "Aôm awê kapoac, nanj kôkôc najalê atom nanj, têtac najam êsa, ma aôm awê, nanj najalê kêtun aôm atom nanj, ônam lasê toôndujen, gebe awê sawa nê najalê taêsam kêlêlêc awê tonj nê su."

²⁸ O lasitêwaac, Anôtônê binj, nanj gêjac mata nanj, kêkên amac atu najalê atôm Isak. ²⁹ Gêmunjen njac, nanj nê njam kêsêp najamalacnja nanj, kêjanda njac, nanj Najalau gêjac mata binj kêpi enj nanj, ma galoc amboac tonanjjen. ³⁰ Mago binj, nanj teto gêc nanj, kêsôm asagenj. Kêsôm gebe "Ômasuc sakinjwagao agêc latu sêc sêna, gebe sakinjwagaonê latu êwê kainj gênjlênsê m êwinj njatauonê latu atom." ³¹ Lasitêwaac, amboac tonanj sakinjwagaonê najalê aêac atom, njatauonê najalê aêac.

Kilisi kêgaboac aêac su, tec najop nê nj lên njapep

5 Kilisi kêgaboac aêac su gebe tamoan nê nj Iêtêgenj. Amboac tonanj akô najanja gebe sênam amac ôkwi nasêkôninj amac atu sakinjwaga êtiam atom. ² Alic acgom, aê Paulu jasôm êndên amac gebe Amac embe asôm gebe sêsa amac, go Kilisi ênam

amac sa atom. ³ Najamalac samob, nanj sêsôm gebe sêsa êsêac nanj, jawa sa êtiam êndên êsêac gebe êsêac sêngôm binjsu samucjen nanjô êsa tomalagenjmanj.

⁴ Amac embe taêm ênam gebe binjsu êmansanj nê m binj e Anôtô êlic amac atu lau gêdên nanj, oc andim taôm ênjic anja Kilisinê e akac taôm su anja moasinj tau. ⁵ Aêac takên matenj gebe Anôtô êmansanj nê nj binj e êlic aêac tatu lau gêdên. Aêac daônj binj tonanj tamoan gebe Najalau Dabunj kêkên aêac takên gêwinj. ⁶ Kilisi Jesu embe êmbinj aêac tônj, oc sêsa aêac me sêsa aêac atom, tonanj nanjô masi. Nanj tagenj tonec gebe takên gêwinj êkac aêac têtac êwinj nanjônja.

⁷ Gêmunjen amac asêlên nê nj lên najamjenj amoa e asa kêkô amac auc, tec najem wamu binjanô kêtiam atom. ⁸ Anôtô nanj kêkalem amac nanj, kêkô amac auc atom. ⁹ Jist njagac kêtôm gebe ênam polom samucjen auc e êsunj. ¹⁰ Apômtau gêbinj aêac tônj, tec taêc kêka amac, gebe nê m najlêlôm oc ênam tau ôkwi atom. Ma njac, nanj kêlênsônj amac nanj, oc êndac nê njagêjô. Naj tau aê gajam kauc enj, mago enj oc êwê sa atom. ¹¹ O lasitêwaac, embe janam mêtê êpi sêsa lauja, oc sêjanda aê êtu asagenja. Embe jasôm njoc binj amboac tonanj, oc kakesotau njawae êlênsônj lau tenj atom. ¹² Ojae, lau nanj sêli amac sa nanj, sêsa ôlingêdô samucjen sumanj.

¹³ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac gebe amoa nê m lêtêgenj. Tagenj amac amoa nê m lêtêgenj êtu têtac najalac najmôkê atom, amac anam sakinj taôm êtu têtac gêwinj nanjônjenj. ¹⁴ Gebe najô tagenj kêkatonj binjsu samob sa gebe "Têtac êwinj lau wacbanj aôm amboac têtac gêwinj taôm." ¹⁵ Embe ênjac to asac taôm, nanj alic taômjenj gebe êndanjônj taôm su atom.

Njalaunê nanjô to têtac najalac nê nanjô

¹⁶ Aê jasôm binj tenj êwinj acgom gebe Asêlênj to Najalujenj ma anjôm têtac najalac êkac amacnja nanjô êsa atom. ¹⁷ Aêac najala gebe Têtac najalac gedec Najalau ma Najalau gedec têtac najalac. Gênj tauagêc sêkênj kisa gêdênj tauj, tec amac atôm gebe anjôm gênj, nanj abe ênjgômja nanj, nanjô êsa atom. ¹⁸ Ma najalau embe êwê amac, oc amoa binjsu najalabu atom.

¹⁹ Têtac najalac nê nanjô tau tonec naji tec gêc awêgenj gebe Binj mockainjo to mockainja, lênj môpja, wauc-wauctêna, ²⁰ sakinj gwamja, benj, kisa, sêsôm tauj, sêjam lêmunj tauj, têtac njandanj, sêoc tauj auc, sêwa tauj kêkôc, sêkac tauj su, ²¹ têtac sec, sênom gênj anaboa, senj lasam njawâ to gênj njagêdô amboac tonanj. Binj tonanj naji jasôm najkôninjja êndênj amac amboac kasôm kwananjjenj su gebe Lau nanj sêgôm gênj amboac tonanj nanj, sêwê kainj Anôtônê gamênj atom.

²² Ma najalau tau nê nanjô tonec gebe Têtac gêwinj, têtac najam, binjmalô daê binj tônj, najlêlôm malô, gabêjam, tamoan najênj, ²³ malô-malô, tatu mêtê tauj njapep. Binjsu ênac jao gênj amboac tonanjha tenj gêc atom. ²⁴ Samob têtun Kilisi Jesu nê gênj nanj, sêjac

têntac ñakalac to ñalêlôm kêkac-kêkac êsêacñ kêpi kakesotau gêja su. ²⁵ Ñalau embe êkên aêac tamoa materñ jali, nañ tasa nêñ lêñ toÑalaugenmañ. ²⁶ Damboa tauñ êtu waenña atom to tatan pêle tauñ atom ma têtac sec êndên tauñ atom. ^I

Daoc gêñwapac tanam tauñ sagen

⁶ O lasitêwaac, ñamalac tenj embe êñgêli biñsu, nañ amac lau tonjalau anam enj sa ña nêñ ñalêlôm malô. Ma alic taôm gebe lêtôm êtap amac sa êwiñ atom. ² Aôc gêñwapac anam taôm sagen, go añgôm Kilisinê biñsu ñanô êsa. ³ Ñac tenj embe êkianñ tau gebe enj ñac towae, mago enj ñac ñaôma, oc ênsau tau. ⁴ Lau samob sênsaê nêñ kolenj êndên-êndêngeñ sêlic acgom. Embe ñajam, go êtu êsêac tauñ waenñ. Êsêac sênam dôñ nêñ kolenj êpi lau ñagêdô nêñ atom. ⁵ Samob oc sêôc tauñ nêñ gêñwapac êndên-êndêngeñ.

⁶ Ñac tauñ gêñô mêtê nañ, ênac sam gêñ ñajam samob êndên mêtê ñakêdôñwaga êwê kaiñ êwiñ.

⁷ Akêli taôm êtu awê Anôtô aucña atom, gebe gêñ, tauñ ñamalac êsê nañ, tec êkôc ñanô. ⁸ Ñac tenj embe êsê gêñ êsêp têtac ñakalac, oc ñanô têtac ñakalacña enseñ enj su. Ñac tenj embe êsê gêñ êsêp Ñalau, oc ñanô Ñalauña êkên enj êñgônñ mata jali tengeñ. ⁹ Aêac tanam nêñ kolenj ñajam tokam-tokam atom. Aêac embe tekwenj êmbac atom, go tatap nêñ ñanô sa êndên

^I Alic Kor 1.5:6

ñanoc. ¹⁰ Nêñ ñasawa tamoasiñ ñamalacña tec gêc. Amboac tonañ tamoasiñ lau samob, mago tamoasiñ gôlôac, tauñ sêkên gewiñ Kilisi gebiñ aêac tôñ nañ, êlêlêc su.

Paulu gêñac mata nê brñ ma gêñac biñsu to gêjam mec gôlôac

¹¹ Alic ñatalô kapôên-kapôên tonec tauc lemoc kato gêdên amac. ¹² Êsêac samob, tauñ sebe lau tetoc êsêac sa êtu gêñ nomñaña nañ, sêkac amac gebe alôc ma sêsa amac. Êsêac taênñ gêjam biñ tagenñ tonec gebe lau sêjanda êsêac êtu Kilisinê kakesotauña atom. ¹³ Mago lau, tauñ sêsa êsêac nañ, tauñ sejop biñsu atom. Êsêac sebe sêsa amac e tetoc tauñ sa êtu amacña gebe asô sakiñ ôliñña tonañ ñalabu. ¹⁴ Mago aê, aê jatoc tauc sa êtu gêñ tenña atom, êtu aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê kakesotauñagenñ. Kêtu kakesotauña aê galic nom amboac gêñ matê, ma lau nomña sêlic aê amboac gêñ matê. ¹⁵ Sêsa lauña me sêmoa samucgeñña tonañ ñanô atom. Ñanô tagenñ tonec gebe Anôtô êkên aêac tatu gêñ wakuc acgom. ¹⁶ Biñmalô to Anôtônê taê walô êndên êsêac samob, tauñ sêsa nêñ lêñ sêndanñguc ñagôliñ tonañ nañ, to êndên Anôtônê lau Israel êwiñ.

¹⁷ Alênsônñ aê êtiam atom, gebe Jesunê bêlêñ ñamala gêc aê ôlicgac.

¹⁸ O lasitêwaac, aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amacnêñ ñalau. Biññanô.

EPESE

Paulunê papia gêdên lau Epese nec nac tau keto gebe êwaka biñ, tê Anotôtô taê gêjam gebe êngômna nê, sa ênêc awegen gebe "Êndên ñanocgen ma embiñ gêñ samob ange undambê to nom tôn, go êkên Kilisi êtu ñamôkê" (1:10). Go keto kêtú tonecña gewiñ gebe êkêli Anôtônê lau sêsa nêñ lên samob sêwaka biñ kapôên tonañ ñam sa, ec sêkên gewiñ Jesu Kilisi êmbiñ ñamalac peberñ tonñ têtú gêñ ñanô tagerñ.

Paulu gêôn papia tau ñatêna sa gec ñasêbu ñamataña keto kêpi Tamenji Anôtô kêjaliñ nê lau sa têtú ñanô tagerñ ñalên. Eñ kêsuc êsêacnêñ biñ ôkwi ma kêgaboac êsêac su anga nêñ sec kêtú Latu Jesu Kilisiña, tec kêkên Njalau Dabuñ kêtú moasiñ kapôên tonañ ñakamaclauñ gebe gêjac êsêac ñawae biññanôgen. Go kêkêli lau-sêsam-papia-tauwaga gebe sêsa nêñ lên samob amboac lau, tañ señgom Kilisi gêbiñ êsêac tôngac êtu anô êpi tañ nêñ sêmbiñ tañ tôn tonanôgenña. Kilisi gêbiñ Anôtônê lau tôn têtú gôlôac dabuñ tagerñ nec, Paulu gêwa sa to gê dôn kêpi biñ tonec ñai gebe gê dôn gôlôac dabuñ kêpi ôli ten, tañ Kilisi kêtú ñamôkê nañ, me kêpi andu ten, tañ Kilisi kêtú ñaalê kêclêsuña nañ, me kêpi awê ten, tañ Kilisi kêtú ênê akwen nañ. Paulu keto papia tau keto biñ gêjam dani ma en taê gêjam Anôtônê moasiñ, tañ mênkêtu anô kêpi Kilisi nañgac. Ênê ñalêlôm kêkac en todim-todim, tec gêga kêtú wê ma kêpuc wê sa kêsêp ñasawa gêwiñ-gêwiñ. Eñ keto biñ samob kepen Kilisi têtac gêwiñ ñamalacña to kêkên tau kêtú da gêjô ñamalac suña ma kêsuc ñamalacnenñ sec ôkwiña to taê labu ma kêmoasiñ ñamalacña to nê ñalêlôm ñawê ma nê lên selecña.

Nadênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Kilisi to Gôlôac Dabuñ 1:3-3:21
3. Lên wakuc gêjac lau, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tôn nañ ñawae 4:1-6:20
4. Paulu gêjac mata papia tau 6:21-24

Paulu awa gêjac lau Epese

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô kêkalem aê nañ, ñoc biñ êndên Anôtônê lau, tañ sêkên gêwiñ Kilisi Jesu sêngôn Epese nañ. ² Tamenji Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

Moasiñ tañ tatap sa kêtú Kilisiña

³ Awen gêôc aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tañ kêkên Kilisi ma gêjam mec aêc ña mec ñalêlômña tokaiñ-tokaiñ, tañ ñam kêsêp undambê nañ. ⁴ Anôtô kêkên nom atomgen, ma kêjaliñ aêc sa tatu ênê gêñ kêtú Kilisiña e tatu lau dabuñ to ñañên tamoã en lañônêm. Anôtô têtac gêwiñ aêc, ⁵ tec taê gêjam kêtú tôn gebe êkên Jesu Kilisi êwê aêc dandên en tana natatu ênê latui. Biñ tonañ en têtac gêwiñ gebe êngôm ñanô êsa. ⁶ Lambiñ êndên Anôtô gebe kêkên latu, tañ têtac gêwiñ en nañ, mênkêtu moasiñ ñawasi tau gêdên aêc.

⁷ Kilisi tau kêgaboac aêc su ña nê dec ma kêsuc tagêli biñsu ñabiñ ôkwi. Biñ tonañ gêwa ênê moasiñ kapôênanô sa. ⁸ Anôtô kêsêwa moasiñ tonañ mênkêpi aêc. Eñ ñac tokauc to kêjala biñ, tañ gêc lêlômgen nañ, ⁹ tec gêwa nê biñ ñalêlômña sa gêdên aêc ma gebe êngôm biñ tañ taê gêjam kêtú tôn nañ, ñanô êsa gêdên tañ kêkên Kilisi. ¹⁰ Anôtô ênac dabiñ nê biñ, tañ kêmasañ nañ, êndên ñanocgen ma êmbiñ gêñ samob

anaga undambê to nom tôn, go êkên Kilisi êtu ñamôkê.

¹¹ Nac tau kêkên aêc awê kaiñ gêñlênsêm kêtôm Anôtô kêmasañ kwananjen ma gêgôm biñ, tañ taê gêjam kêtú tôn nañ, ñanô kêsã. ¹² Aêc tañ akên materñ Kilisi kwananjen nañ, alambiñ Anôtônê ñawasi.

¹³ Ma amacnêm biñ amboac tonanjen. Eñ kêkên amac añô biññanô ñamêtê, ñawae ñajam kêpi lên Anôtô ênam amac kêsina e akên gêwiñ Kilisi, ma Anôtô kêkên Njalau Dabuñ, tañ gêjac mata nañ, kêtú ñabelo atu ênê gêñña. ¹⁴ Njalau Dabuñ tau kêtú aêc-nên gêñlênsêm ñakamaclauñ, gebe ênam aêc kêsã tatu ênê gêñ ma talambiñ ênê ñawasi.

Paulunê mec

¹⁵ Aê ganô amac akên gêwiñ Apômtau Jesu to têtac gêwiñ Anôtônê lau samob ñawae, ¹⁶ tec gajam danje Anôtô kêtú amacña gedên tôngên ma taêc gêjam amac kêsêp ñoc mec ñalêlôm, ¹⁷ ma katerñ aêc-nên Apômtau Jesu Kilisi nê Anôtô, aêc Tamenji en, tañ kêtú ñawasi ñatau nañ, gebe en êkên Njalau ênsuñ kauc mêtêña to eoc biñ lasêña êndên amac e ajala Anôtô ñanôgen. ¹⁸ Aê katerñ gebe Anôtô êpô nêm ñalêlôm ñawê êsa e ajala ênê kalem, tañ akên matem nañ, to ajala moasiñ ñawasi tolêlôm-tolêlôm, tañ gêjac mata gadên nê lau nañ, ¹⁹ to ajala ênê ñaclai kapôên kêlêlêc, tañ gêjam kôm gêmoã aêc takên-gêwiñwaga ñalêlôm nañ. Nyclai ñajaña kapôên tonanjen ²⁰ gêjam kôm gêdên tañ Anôtô gêñu Kilisi gêdi sa anga

ñacmatênêñ ma ketoc en gênggôn ênê anôña anğa undambê. ²¹ Kilisi gênggôn tônê ma gêjam gôliñ apôm-taui to ñaclai ma ñactêkwa to ñataui. En kêlêlêc ñaê towae samob, tañ tetoc sa anğa nom tonec to ònêña nañ su. ²² Anôtô kêkên gên samob kêsô Kilisi akaiñ ñalabu ma kêkên en kêtú gôlôac dabuñ ñamôkê gebe ênam gôliñ gên samob. ²³ Gôlôac dabuñ tau tonañ kêtú Kilisi ôli, ma en, tañ gêbiñ gên samob tòn nañ, gêjam ôli tau auc samucgeñ.

Anôtô gêñu aêac sa tamoa materñ jali

2 Amac agêli biñsu to nêam sec gêgôm amac atu matê su. ² Gêmuñgeñ agôm nêam gên amboac tonec, asêlêñ kêtôm nom tonec ñagôiiñ to asô ñataui, tañ gêjam gôliñ ñaclai sec umbonñ ñalabuña to ñalau, tañ gêjam kôm kêpi lau tañenpêc gêdên Anôtônê biñ nañ ñalabu. ³ Gêmuñgeñ aêac samob tatôm êsêac ma tasa nêñ lêñ kêtôm têtac ñakalac kêkac aêacña. Aêac dagôm gên, tañ ôliñ to ñalêlôm kêkac aêacña nañ, ñanô kêsá, tec Anôtô têtac ñandanñ gêdên aêac kêtôm têtac ñandanñ gêdên êsêac ñagêdô.

⁴ Mago Anôtô taê walô aêac ñanôgeñ ma têtac gêwiñ aêac kêlêlêc, ⁵ tec kêkên aêac, tañ tatu mêtê kêtú tagêli biñsuña nañ, tamoa materñ jali dawinñ Kilisi. Anôtônê moasiñ gêjam amac kêsí. ⁶ Ma en gêñu aêac sa dawinñ Kilisi Jesu to ketoc aêac dangôn gamên undambêña dawinñ en. ⁷ Anôtô gêgôm gên tonañ gebe êtôc nê moasiñ tolêlôm-tolêlôm êndên lau êndên têm samob, tañ oc mênêsa nañ. Moasiñ tau gêwa tau sa gêdên tañ Anôtô têtac gêwiñ aêac ma kêkên Kilisi Jesu gêmên nañ. ⁸ Gebe Anôtô kêmoasiñ amac, tec gêjam amac sa kêtú akên gêwiñña. Taôm agôm atom, Anôtô tau kêkên ñaômagenñ. ⁹ Ñamalac teñ nê koleñ gêjam en sa atom, gebe teñ etoc tau sa atom. ¹⁰ Anôtô tau nê koleñ ñanô aêac. En gêwiñ Kilisi Jesu ma kêkên aêac gebe tanam koleñ ñajam, tañ en kêmasañ kwananñgeñ nañ, gebe tasa nêñ lêñ tapeñ ñanô tonanñgeñ.

Anôtô gêbiñ aêac tòn tatu gôlôac dabuñ tagen

¹¹ Amboac tonañ taêm ênam gebe gêmuñgeñ tene-mi sêkôc amac amboac tentenñlatui, ma lau Juda, tañ sêsa êsêac ña lemeñ nañ, tec sêsam amac gebe lau samuc. ¹² Gêdên ñasawa tonañ amac amoa jaêc Kilisi, ma Israelwaga sêlic amac amboac êsêacnênñ lau ñagêdô amac atom. Amac lau jaba, tec awê kaiñ poac ñamoasiñ, tañ Anôtô gêjac mata gêdên nê lau nañ atom. Amac amoa nom tonec akên matem gên teñ atom to ajam kauc Anôtô. ¹³ Mago galoc awinñ Kilisi Jesu ma amac, tañ gêmuñgeñ amoa jaêc nañ, atu gasuc amênñ kêtú Kilisi gêmac ênduña.

¹⁴ Kilisi tau kêtú aêacnênñ biñmalô ñamôkê. En gêbiñ aêac Juda to lau samuc tòn tapi tagenñ to gesenñ kisa, tañ kêtú balanñ geñ aêac gêngic nañ, su ña tau ôli.

¹⁵ En gesenñ biñsu ñajatu to ñagôliñ su gebe êkên tonñ luagêc têtú tonñ wakuc tagenñ êmoa en tau ñalêlôm, tec kêkên biñmalô. ¹⁶ En gêmac êndu anğa kakesotau, tec

gesenñ kisa su jagêbiñ lulugenñ tòn têtú ôli tagenñ ma gê wama gêdên Anôtô. ¹⁷ Amboac tonañ Kilisi gêmênñ ma gêjam mêtê kêpi biñmalô tau ñañawae ñajam gêdên amac, tañ amoa jaêc Anôtô to êsêac, tañ têtú gasuc en nañ ¹⁸ gebe ñac tau tonañ kêkên Ñalau tagenñ gêwê aêac samob dêdênñ Tama taja.

¹⁹ Amboac tonañ amac atôm lau jaba to lau ñam-agênña kêtiam atom. Amac atu Anôtônê launênñ ñagêdô to atu Anôtônê gôlôac awinñ. ²⁰ En kêkwê amac sa atu andu akô nombañ aposolo to propete ñaô. Ma Kilisi Jesu tau kêtú andu tau ñaalê kêclêsuña. ²¹ Ñac tonañ gedenñ andu tau tòn ma êngôm êtu kapôên e êtu Apôm-taunê lôm dabuñ, ²² ma kêsunñ amac sa awinñ atu Anôtônê andu. tañ nê Ñalau gêjam auc nañ.

Paulu gêjam kôm kêpi lau samuc

3 Kêtú tonañña aê, Paulu, tec katu Kilisi Jesu nê ñac kapoacwalôña kêtú amac lau samucña nec, katerñ mec gêdên Anôtô. ² Amac anôgac gebe ñac moasiñ Anôtô kêkên sakinñ gêdên aê kêtú êmoasiñ amacña. ³ Anôtô geoc nê biñ, tañ gêc lêlômgeñ nañ, lasê gêdên aê kêtôm biñ, tañ kato dambêgeñ gêc ñamataña nañ. ⁴ Amac embe asam biñ tau, oc ajala ñoc kauc kêsá kêpi Kilisinê biñ, tañ gêc lêlômgeñ nañ. ⁵ Gêdên têm gêmuñña ñamalac sêjala biñ, tañ gêc lêlômgeñ nañ atom. Mago galoc Anôtô kêkên nê Ñalau geoc biñ tau lasê gêdên nê aposolo dabuñ to propete. ⁶ Biñ tañ gêc lêlômgeñ nañ, tau tonec gebe Lau samuc sênô ñawae ñajam, tec gêgôm êsêac sêwê kaiñ Anôtônê gênñlênsêm to têtú Kilisinê ôli ñagênñlêlôm ma têtap biñ, tañ Anôtô gêjac mata kêtú Kilisi Jesuña nañ, ñañanô sa sêwiñ.

⁷ Anôtô taê walô aê, tec kêkên aê katu ñawae ñajam tonañ ñasakinñwaga. Ñaclai ñataui en, tec kêkên kôm tonañ gêdên aê. ⁸ Anôtônê lau samob nêñ ñac ñasec aê, mago ñac moasiñ ketoc aê sa gebe jasôm ñawae ñajam lasê êpi ñac tolêlôm Kilisinê awa tengeñña êndên lau samuc ⁹ to jawa Anôtônê lêñ êngôm nê biñ ñalêlômña ñanô êsaña sa êndên lau samob. Gêdên andanñgeñanô Anôtô, tañ kêkên gên samob nañ, kêsín biñ tonañ gêc lêlômgeñ, ¹⁰ gebe galoc gôlôac dabuñ sêwa Anôtônê kauc mêtênña tolêlôm-tolêlôm sa êndên apôm-taui to ñaclai undambêña. ¹¹ Anôtô kêsá lêñ tonañ, tec gêgôm biñ, tañ taê gêjam kêtú tòn gêdên andanñgeñanô nañ, ñanô kêsá kêpi aêacnênñ Apôm-tau Kilisi Jesu tau. ¹² Aêac tasêp en tòn to takên êwiñ en, ma tatêc tauñ atom, ôliñ andanñ Anôtô to tasa en ñagala totêntac êpa sugenñ. ¹³ Amboac tonañ aê katerñ gebe ñoc gênwapac, tañ gaôc kêtú amacña nañ, êlêc amac sa atom. Ñoc gênwapac tau êngôm amac waem êsa.

Kilisinê têtac gêwiñ aêacña

¹⁴ Kêtú tonañña aê kêpôn ocdud gêdên aêacnênñ Apôm-tau Jesu Kilisi Tama, ¹⁵ tañ nê ñaê kêpi gôlôac undambê to nomña samob kêtômgeñ nañ. ¹⁶ Aê katerñ Anôtô gebe êkên ñaclai êndên amac êtôm ênê

ñawasi kapôên ma êkên nê Njalau êpuc nêma ñjalêlôm tôn ñajana êsa. ¹⁷ Amac akên gêwiñ Kilisi tec êkên nêma ñjalêlôm êtu ênê andu ma têtac êwiñ ñanô ñawakac enselen ñaendên amac tañ. ¹⁸ Go amac to Anôtônê lau samob nêma kauc êsa e ajala gebe Kilisinê têtac gêwiñ aêacña kesewec kêtú tapa to kêtú baliñ ma kêpi gêja to kêsêp gêja ¹⁹ ma ajala Kilisinê têtac gêwiñ tonañ, tañ kêlêlêc kauc samob ñêngeñ su nañ, gebe Anôtô tau ênam auc samucgeñ.

²⁰ Ma ñac tau tonañ, tec oc êngôm gêñ samob, tañ aêac tateñ to taên gêjam nañ, ñanô êsa êlêlêc ñêngeñ su êtôm ñaclai, tañ gêjam kôm gêmoa nêñ ñjalêlôm nañ, ²¹ gôlôac dabuñ to Kilisi Jesu tau sêwaka ênê ñawasi sa êtôm gôlôac to gôlôac ma têm to têm ñêngeñ êna. Biññanô.

Aêac tatu Kilisinê ôli tagen

4 Amboac tonañ aê, tec gañgôn kapoacwalô kêtú Apômtauña nec, jalên biñ amac gebe asa nêma lên êtôm Anôtônê kalem, tañ kêtap amac sa nañ. ² Ambu taôm to amoa tonêma ñjalêlôm malôgeñ, aê biñ töngeñ ma asip taôm sa totêmtac êwiñgeñ. ³ Ôlim palê gebe Njalau êkên biñmalô êmbiñ amac tön atu gêñ tagen. ⁴ Ôlim tagen to Njalau tagen êtôm Anôtô kêkalem amac ma akên matem nêma ñanô kalem ña tagen. ⁵ Apômtau tagen ma biñ takên gêwiñña tagen to busañgu tagen. ⁶ ñamalac samob Tameri Anôtô tagen, tañ kêtú gêñ samob ñatau ma gêjam kôm kêpi gêñ samob nañ, gêjam gêñ samob auc.

⁷ Aêac samob tonec takôc moasiñ sa gêdên-gêdêngeñ kêtôm Kilisi tau gêjam dôn ma gêjac sam gêdên aêac. ⁸ Kêtôm biñ tec gêc gebe.

“Eñ kêpi lolôc gêja

ma kêkôc lau kapoacwalôña sêwiñ eñ,
ma gêjac sam gêñ ñajam ñaômagen gêdên lau.”

⁹ ñalô tonec gebe “Eñ kapi lolôc gêja” nañ ñam amboac ondoc. ñam tau tonec gebe kêsêp nom ñjalêlôm ñakêlêndiñ gêja gêmuñ. ¹⁰ ñac tau, tañ kêsêp gêja nañ, ñac tau tonañ kêpi e jakêlêlêc undambê samob su gebe ênam gêñ samob auc. ¹¹ ñac tau tonañgeñ tec kêkên lau ñagêdô têtú aposolo ma ñagêdô têtú propete to ñagêdô têtú jaenwaga ma ñagêdô têtú lausakiñ to kêdônwaga. ¹² Kilisi kêkên lau amboac tonañ gebe ênac dabiñ Anôtônê lau sênam sakiñ ñapep gebe sêmboia eñ ôli sa ¹³ e takên gêwiñ êmbiñ aêac samob tön tapi tagen to tajala Anôtônê Latu êtu tön ma têtôp tatu lau kapôên e tatôm Kilisi tau nê dôn. ¹⁴ Ma tatôm ñapalê dedec êtiam atom gebe laudansañnêñ mêtê êtêliñ to êmbam aêac êtôm gwêc to mu kêtêliñ to gêbam wañ nec atom. Lau amboac tonañ têtim to sêsau ñamalac. ¹⁵ Aêac amboac teñ. Aêac tasôm biññanô êndên tañ totêmtac êwiñgeñ ma têtôp tatu kapôên e nêñ lên samob esewec tatôm Kilisi, tañ kêtú ñamôkê nañ. ¹⁶ ñac tau tonec tec gêbiñ ôli ñagênjêlêlôm samob tön kêpi tagen to kêkên ñaduc gêdiñ kêsô tau ma ñakalôc gedeg ôli ñagênjêlêlôm tön. Ôli ñagênjêlêlôm gêdên-gêdêngeñ embe ênam kôm,

tañ gêjac gêñ tau ñawae nañ, oc ôli êtôp to êmboia tau sa ma têtac gêwiñ êmbiñ ñanô tau tön.

Kilisi kêkên aêac tasa lên wakuc

¹⁷ Amboac tonañ aê jasôm ñoc biñ tonec êndên amac toac gêjac Apômtauñgeñ gebe Asa nêma lên atôm lau samuc, tañ taên gêjam biñ ñaôma-ñáôma elême nañ atom. ¹⁸ ñakesec gêjam êsêacnêñ kauc auc. Êsêacnêñ kauc masi to nêñ ñjalêlôm ñadani, tec kêbalañ êsêac auc gêdên sêngeñ materi jali, tañ ñam kêsêp Anôtônã nañ. ¹⁹ Êsêac sêgôm gêñ waucwacgeñ ma sêgôm gêñ môp-môp samob gêjam auc, sêgôm kêtú materi katu awañña tomajen gêbacgeñ.

²⁰ Biñ amboac tonañ têtôn gêdên amac kêtú Kilisiña atom. ²¹ Amac añô ñawae tau to têtôn mêtê tau gêdên amacgac kêtôm biññanô, tañ gêc Jesu tauña nañ. ²² Amboac tonañ awi nêma ñamalac langwa, nêma ñjalêlôm geo, tañ kêsã lên gêmuñña nañ siñ. Têtac ñakalac kêsau gêc ñamalac langwa e gesen tau su gêjaña. ²³ Amacnêma ñjalêlôm to biñ, tañ taêm gêjam nañ, êtu wakuc samucgeñ. ²⁴ Ma asô ñamalac wakuc, tañ Anôtô kêkên kêtôm tau nê katu nañ sa. Eñ êwaka tau sa ña lên gêdên to dabuñ biññanôña.

²⁵ Amboac tonañ awi biñdansañ siñ ma asôm biññanô êndên taôm êndênêndêngeñ, gebe aêac tatu ôli tagen ñagênjêlêlôm. ²⁶ Embe têtac ñandañ, nañ angôm taôm sec atom ma aê têtac ñandañ tön e oc naêsêp nec atom. ²⁷ Aliñ taôm gebe Sadañ êngôn amac ñasawa atom. ²⁸ ñac geñgeñ ênam geñgeñ gêñ êtiam atom, tau lêma ênam koleñ acgom, gebe êkôc nê koleñ ñanô ma ênac sam ender lau, tañ sêpô lêna tauñña nañgeñ. ²⁹ Biñ agwa-agwa êsa awemsuñ atom, asôm biñ ñajamgeñ, tañ êpuc lau-sêpô-lênawaga tön to êmoasiñ lau, tañ sênô biñ tau nañ. ³⁰ Ma angôm Anôtônê Njalau Dabuñ nê ñjalêlôm ñawapac êsa atom, gebe eñ kêtú ñabelo Anôtô ênam amac kêsi ender nê becña. ³¹ Biñkalom samob to biñ keso-keso ma têtac ñandañ to ali awem sa ma biñ alôb-alôb to biñ sesec tonañ ñai samob nañ, awi siñ. ³² Amoasiñ taôm to taêm walô taôm ma asuc nêma biñ ôkwi êndên-êndêngeñ, angôm êtôm Anôtô kêsuc amacnêma biñ ôkwi kêtú Kilisiña.

5 Amac atu Anôtônê ñapalê, tañ eñ têtac gêwiñ nañ, tec atêku eñgeñ. ² Ma asêlên totêmtac êwiñgeñ amboac Kilisi gêwiñ aêac to kêkên tau kêtú aêacña kêtú moasiñ to da gêdên Anôtô gêñu ñamalu ñajam.

³ Asôm gêñ mockaiño to mockaiñña ma geñ môp-môp samob to biñ matem katu awañña êsêp nêma biñgalôm atom, gebe Anôtônê lau samob dedec biñ amboac tonañ ñai. ⁴ Andec biñ sesec ma biñ meloc-meloc to biñ agwa-agwa kêtôm amac asôm atomña amboac tonañgeñ, anam dangegeñ êjô. ⁵ Biñ tonec amac ajalagac gebe Mockaiño to mockaiñ teñ me môp ñatau teñ me ñac mata katuboa teñ, tañ talic eñ kêtôm ñac gêjam sakiñ anôtô jabaña teñ nañ, nêñ teñ

oc êwê kainj gênlênsêm anġa Kilisi agêc Anôtô nênj gamênj atom.

Tasêlênj tamoa nġawê nġalêlôm

⁶ Lau tenj têtîm amac nġa biñ nġaômañġaôma atom, gebe kêtîu biñ amboac tonanġa Anôtônê têtac nġandanj kêtap tanġenpêcwaga sa. ⁷ Awê kainj êsêacnênj biñ atom. ⁸ Biñġanô, gêmunġen amac amoa tokesec, mago galoc amoa tonġawê gebe atu Anôtônê gênġac, tec asa nênj lênj atôm nġapalê nġawêña, ⁹ gebe nġawê nġanô tonec moasiñ totau-totau ma biñġêdênj to biñġanô. ¹⁰ Ansaê gên, tanj Apômtau gêlic nġajam nanj. ¹¹ Nakesec nġakolenj, tanj nġanô masi nanj, anam awiñ atom, akip sa ênêc awêġen acgom, ¹² gebe gên, tanj êsêac sêgôm kelecġen nanj, embe tasôm ênêc awêġen, oc majenj. ¹³ Gên samob, tanj takip sa e nġawê êpô nanj, oc ênêc awê. ¹⁴ Ma gên samob, tanj gêc awê nanj nġawê. Tec biñ gêc gebe
“Aôm tanj gôêc bêc nanj, matam êlac
ma ôndi sa anġa nġacmatênênj,
go Kilisi êpô aôm.”

¹⁵ Amboac tonanġ ajop taôm êtu nênj lênj samobnġa nġapep. Asêlênj atôm lau meloc atom, asêlênj atôm lau tokauc mêtênjagenj. ¹⁶ Ajaiñ têtîm ênanġa nġaômagenj atom, gebe têtîm tonec sec. ¹⁷ Amboac tonanġ atu meloc atom, mago nênj kauc êsa biñ, tanj Apômtau taê gêjam gebe êñġômnanj nanj.

¹⁸ Anôm wain e êjanġiñ amac atom, gebe gên tonanġ oc êjaiñ amac. Nġalau Dabunġ ênam amac auc acgom ¹⁹ e pesalem to wê dabunġ ma wê nġajam-nġajam êtu nênj biñġalôm. Apuc wê dabunġ sa to aôc Apômtau sa nġa pesalem anġa nênj nġalêlôm. ²⁰ Anam danġe êndênj Tamenġi Anôtô endenġ tônġenġ êtu gên samobnġa anam aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi lanġo.

Biñ lauo to nġacnġa

²¹ Asô taôm nġalabu êtu atêc Kilisiñġa.

²² Lauo sêsô nênj nġaci nġalabu êtôm sêsô Apômtau nġalabu, ²³ gebe nġac kêtîu awênê mômêapac kêtôm Kilisi kêtîu gôlôac dabunġ mômêapac, ma kêtîu gôlôac dabunġ, tanj kêtîu enj ôli nanj nê kêsîwaga. ²⁴ Tec lauo sêsô nênj nġaci nġalabu êtu gên samobnġa, têtôm tanj gôlôac dabunġ sêsô Kilisi nġalabu nanj.

²⁵ Amac nġacwaga têtîm têtîm êwiñ nênj lauo atôm Kilisi têtîm gêwiñ gôlôac dabunġ ma kêkênj tau kêtîu êsêacnġa. ²⁶ Enj kêkênj nê mêtê ma kêsagu êsêac nġa bu têtîu selecġa e têtîu Anôtônê gên, ²⁷ gebe ênac dabiñ gôlôac dabunġ e nġawasi lanġwagenj ma ênac enj mataanô nġajam. Enj gebe êlic gôlôac dabunġ nġatêmui to mêliñ-mêliñ ma gên nġagêdô amboac tonanġ nġai êpi enj atom, gebe êlic enj êtu dabunġ to lanġônênj sawagenj. ²⁸ Amboac tonanġ êsêac nġacwaga têtîm têtîm êwiñ nênj lauo êtôm têtîm gêwiñ taurġ ôliñ. Nġac tanj têtîm gêwiñ nê awê nanj, têtîm gêwiñ tau. ²⁹ Nġac tenj kêkênj kisa gêdênj tau ôli atomanô. Enj gêlôm to kêtîu mêtê tau ôli nġapep, kêtôm Kilisi gêgôm gêdênj gôlôac dabunġ, ³⁰ gebe aêac tatu ênê ôli nġagênlêlôm. ³¹ “Kêtîu biñ tonanġa nġamalac

êwi têtîm agêc tama siñ ma êsap nê awê tônġ, ma êsêagêc têtîu ôli tagenġ.” ³² Biñ tonec nġam kêsêp lêlôm-sêga ma aê gawa sa kêkanônġ Kilisi to gôlôac dabunġ. ³³ Mago kêkanônġ amac gêwiñ. Nġacwaga samob têtîm têtîm êwiñ nênj lauo amboac têtîm gêwiñ taurġ, ma lauo samob tetoc nênj nġaci sa.

Biñ kêpi nġapalê to tenenġi ma tamenġi

⁶ Nġapalêac, tanjem wamu êndênj tenenġi to tame-mi êtu Apômtauñġa, gebe biñ tonec jagêdênj. ² “Otoc tamam agêc têtîm sa.” Anôtô kêkênj biñsu tonanġ ma gêjac mata biñ tenj gêwiñ kêtîu nġamata gebe ³ “Ôñġôm gebe ômoa nġajam to ômoa matam jali ec nġenġenġ anġa nom.”

⁴ Tamenġiac, atu kasec nênj nġapalê e anġgôm êsêac têtîm têtîm nġandanġ êsa atom. Anam jaom êsêac ma amêtôt to alênj biñ êsêac nġa Apômtaunê biñġenġ.

Biñ kêpi sakiñwaga to nênj nġataui

⁵ Amac sakiñwaga, tanjem wamu êndênj nênj nġataui nomnġa. Atêc êsêac to anam go taôm tonênj nġalêlôm nġanġênj êtôm ajam sakiñ Kilisi. ⁶ Anac nġamalac matenġanô auc nġa tanjem wamu êtu sêlic amac nġajamnġa nec atom, anġgôm atôm Kilisiñê sakiñwaga ma amansanġ Anôtônê biñ êtu tônġ tonênj nġalêlôm samucġenġ. ⁷ Anam sakiñ topalêġenġ ma anġgôm êtôm ajam sakiñ nġamalac atom, anġgôm êtôm ajam sakiñ Apômtau. ⁸ Taêm ênam, lau samob, sakiñwaga to êsêac, tanj sêmoa nênj lêtêġenġ nanj, embe sênam kolenġ nġajam, oc Apômtau êkênj nġagêjô nġajam êndênj êsêac êtôm taugenġ.

⁹ Ma amac nġataui, amoasiñ nênj sakiñwaga amboac tonanġenġ. Awi biñ saic-saic siñ. Taêm ênam gebe êsêac to amac nênj Nġatau gênġgônġ undambê. Enj kêpuc lau nġam atom, gêlic samob kêtôm taugenġ.

Anôtônê laukasap

¹⁰ Noc biñ nġagêdô tec gêc gebe Apômtau êpuc amac tônġ ma nê nġaclai ênam amac auc akô nġajana. ¹¹ Akôc Anôtônê laukasap sa tomalagenġ e akô nġajana ma aku Sadanġnê Iênġdansanġ samob tulu, ¹² gebe aêac tajac siñ gêdênj nġamalac nomnġa atom, tajac siñ gêdênj apôm-taui to nġaclai ma nom nġakesec tonec nġatau to nġalau sec, tanj sêmoa undambê nanj. ¹³ Tec akôc Anôtônê laukasap sa tomalagenġmanġ, go atôm gebe akô nġajana êndênj bêc sec tau e aku nġacjo samob tulu akôġenġ.

¹⁴ Amboac tonanġ akôġenġ. Ajandiñ biñġanô ênêc dambêmpalê to anônġ biñġêdênj êtu nênj maluku. ¹⁵ Asô biñmalô nġanġawae nġajam êtu atapa ma anam anac nġawaeġenġ. ¹⁶ Akênj gêwiñ êtu nênj lautuc. Aja sa endenġ tônġenġ, gebe asi nġac sec nê sôb toja samob êndu. ¹⁷ Akuc moasiñ Anôtô gêjam amac kêsîñġa êtu nênj kululuñ siñġa to aôc Anôtônê mêtê êtu siñ, tanj Nġalau kêkênj nanj.

¹⁸ Gên samob tonanġ anġgôm tomeġġenġ ma atenġ Anôtô gebe ênam amac sa. Atenġ mec êtôm têtîm samob êtôm Nġalau êwê amacnġa. Kêtîu tonanġa anam

jali to anğôm atu dôbgeŋ ma ateq êtu Anôtônê lau samobŋa. ¹⁹ Ma ateq êtu aêŋa êwiŋ gebe Anôtô êkêŋ mêtê êndêŋ aê êndêŋ noc jasôm biŋŋa e jawa ŋawae ŋajam ŋabiŋ kêsêp lélômŋa sa totêtac êpa sugeq. ²⁰ Kêtu ŋawae ŋajam tonanŋa aê katu ŋacjaeq gangôn kapoacwalô. Tec ateq gebe jasôm biŋ, taŋ gêjac aê ŋawae naŋ, lasê totêtac êpa sugeq.

Paulu gêjac mata nê biŋ

²¹ Lasiŋi ŋajam Tukiki, taŋ gêjam sakiŋ Apômtau ŋanêŋgeŋ naŋ, ênac aê gamoa to gagôm ŋoc gêŋ

samob ŋamiŋ êndêŋ amac gebe ajala. ²² Aê jasakiŋ ŋac tau êndêŋ amac êwac gebe ênac miŋ aêacma biŋ samob êndêŋ amac ma ênam malô amacnêm ŋalêlôm.

²³ Tameŋi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêŋ biŋ-malô ma têtac gêwiŋ to takêŋ gêwiŋ ŋanô tau êndêŋ lasitêwai êwac. ²⁴ Moasiŋ êndêŋ êsêac samob, taŋ têtac gêwiŋ aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi tengeŋ ma tengeŋ.

PILIPI

Paulunê papia gêdên lau Pilipi nec ñac tau keto gêjac Gôlôac ñamatarã, tarj erj kêwaka sa anãa masarjã Airopa narj ñawae. Malac Pilipi gêc Makedonia, tarj lau Rom sêjarjgo su kêtú nêj gamêj narj. Aposolo gêjgôn kapoacwalô, tec keto papia tonec. Erj gêmoa tonê ñalêlôm ñawapacgerj gêdên ñasawa tonarj gebe kômwaga ñagêdô sêsôm sêôc ênê biñ auc ma mêtê dansarj kêpi sa anãa gôlôac Pilipiña, tec kêkêj wapac erj gêwiñ. Ma-go biñ têtac ñajam to têtac êpa surã gêjam papia tau auc, ñam kêsêp Paulu kêkêj gêwiñ Jesu Kilisi tonãngerjã.

Paulu keto papia tau ñamanô tonec gebe ênam danãe lau buña anãa PIIIpl êtu gêj, tê sêsakiñ gêdên erj nêga. Êsêac sêpuc erj tøj gêdên têm, tarj erj gêjgôn jageo narjã. Erj gêlic gêj gwalêkiñ kêlênsôn erj tau to êsêac gêwiñ amboac tarj, tec keto biñ êpuc êsêac têtac tøjã to awa engerj êsêacã ma ôliñ andarj Anôtôña kêsêp papia tonec gêwiñ-gêwiñ. Go gêjam nenerj êsêac gebe sêmboã to tetoc tauñ sa atommarj, sêkêj tauñ sêsô Kilisi ñalabu tosêmbu tauñgerj. Erj gêôn biñ tonec sa gêdên êsêac taêj ênam êtiam gebe sêsa nêj lêj têtôm Kilisi gêbiñ êsêac tøjgac nê, ac tauñ sêwê kaij kêtú sêmasarj Judanêj biñsu totarjem wamugerj ma sêjop êsêacnêj om to gêj ñagôliñã atom, Anôtônê moasiñ gêdên êsêac tec sêgôm. Ma moasiñ tau gelom êsêac kêtú nêj sêkêj gêwiñgerj. Gocgo keto têtac wapi to biñmalô, tarj Anôtô gêsun ñaômagerj gêdên lau, tarj Kilisi gêbiñ êsêac tøj narj, ñawae gêdên êsêac amboac tonarjgerj.

Lau buña sêkêj êwiñ to sêsa nêj lêj totêtac wapigerj ma totêtac êpa sugerj ma sêjgôm to sêôc nêj gerj sêsiñ sugerjã ñabiñ gêjam sêga anãa papia tonec ñalêlôm. Paulu tau têtac gêwiñ gôlôac Pilipiña ñanôgerj narj kêtú awê anãa papia tau gêwiñ.

Nadênarj

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-11
2. Paulu tau nê biñ ñagêdô 1:12-26
3. Dambiñ tauñ tøj tamiñ Kilisiña 1:27-2:18
4. Paulu gêwa Timote agêc Epaproditi nêj kôm ñam sa 2:19-30
5. Paulu gêjam ja lau buña gebe sejob tauñ êndên ñacjo, tarj sêmoa dêmôênã to gêj gêdib êsêac gêc lêlômã narj 3:1-4:9
6. Paulu to nê lau Pilipiña 4:10-20
7. Paulu gêjac mata papia tau 4:21-23

Paulu gêjac m nê papia

1 Kilisi Jesu nê sakiñwagaagêc Paulu agêc Timote ma biñ êndên Anôtônê lau samob, tarj Kilisi Jesu gêbiñ êsêac tøj sêjgôn Pilipi narj, ma êndên gejobwaga to sakiñwaga êwiñ. ² Tamerj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

Paulu ketej mec kêtú lau Pilipiña

³ Aê gajam danãe ñoc Anôtô kêtôm têm samob, tarj taêc gêjam amac narj. ⁴ Kêtôm têm samob, tarj katej ñoc mec kêtú amac samobã narj, katej totêtac ñajamgerj, ⁵ gebe ñawae ñajam gêô lasê amac wakucgerj, tec ajam ñakolej awiñ aê amoa e mênãgêdên galoc. ⁶ Aê kajala kêtú tøj gebe Anôtô, tarj gêjac m kolej ñajam tau anãa nêj ñalêlôm narj, oc ênac dabiñ kolej tau êndên Kilisi Jesu nê bêc. ⁷ Aê taêc gêjam amac gêc ñoc ñalêlôm ñapanã, tec gagôm jagêdêngerj gebe taêc gêjam biñ tonarj kêpi amac samob. ñam gebe gêdên tarj gêjgôn kapoacwalô to gêdên tarj gamoa awê ma gajam ñawae ñajam kêsi to

kapuc mêtê tøj narj, amac awê kaij moasiñ, tarj Anôtô kêkêj gêdên aê narj awiñ. ⁸ Aê gajam aoc su amac samob ñam kêsêp Kilisi Jesu nê taê walô aêacã. Anôtô kêjala gebe kasôm biñãanô.

⁹ Aê katej ñoc mec tecenec gebe Nêj têtac gêwiñ ñanô esewec ñapanã ma ajala gêj to awa gêj samob êkôc e ñapep, ¹⁰ ec ajala gêj ñajam tau ma amoa tonêj ñalêlôm ñakêjã ma tolarjôm nêj sawagerj e êndên Kilisinê bêc. ¹¹ Ma biñãgêdên ñanãanô, tarj Jesu Kilisi taugerj êkêj narj, ênam amac auc gebe Anôtônê ñawasi to wae êsa.

Kilisi kêtú aêc dangôn materj jali ñamôkê

¹² O lasitêwaac, aê gabe jakêj ñawae êndên amac anjô gebe biñ, tarj kêtap aê sa narj, kêmoasiñ ñawae ñajam ñanôgerj. ¹³ Siñwaga tarj sejob gôliñwaganê andu narj, to lau ñagêdô samob sêjalagac, gebe aê gêjgôn kapoacwalô kêtú Kilisiña. ¹⁴ Ma ñoc kapoacwalô kêkêj lasitêwai taêsam, tarj Apômtau gêbiñ êsêac tøj narj, sêkêj gêwiñ ñajana kêsã, tec

têtêc tau η atom ma sêsôm Anôtônê mêtê lasê totêntac kêpa sugerj.

¹⁵ Lau ηagêdô sêwa Kilisi sa kêtû têtac sec to têtac ηandañja, mago ηagêdô tec sêjam mêtê tonêj ηalêlôm ηajamgerj. ¹⁶ Lau tau tonañ sêgôm kêtû têtac gêwiñja. Êsêac sêjala gebe Anôtô kêkêñj aê gebe janam ηawae ηajam kêsi. ¹⁷ Lau ηagêdô ônê sêsôm Kilisi lasê tonêj ηalêlôm makengeñ atom, sêgôm kêtû tauñ waenñja ma sebe sêkêñj gêñwapac êkônij aê êwiñ ηoc kapoacwalôgerj.

¹⁸ Biñ tonañ kêlênsônj aê atom. Aê têtac ηajam gebe sêsôm Kilisi lasê ηalêñ tokaiñ-tokaiñ. Lau ηagêdô sêsau sêbanac biñ, ma ηagêdô sêsôm tobiññanôgerj. ¹⁹ Ma aê oc têtac ηajam ηapanj gebe aê kajala amac atenj nêmec kêtû aêñja amoa, ma Jesu Kilisi nê Njalau ênam aê sa, tec gêñwapac tonec oc êtu moasiñ êndênj aê. ²⁰ Aê taêc kêka to kakêñj matoc ηanôgerj, gebe gêñ tenj êñgôm aê majoc êsa atom. Aê jamoa matoc jali me jamac êndu, mago janngôm Kilisinê wae êsa ηa tauc ôlic totêntac êpa sugerj. Gêmungeñ gagôm, ma galoc amboac tonañgerj. ²¹ Kilisi kêtû ηoc gêñgônj matoc jali ηam, ma embe jamac êndu, oc gêmac tau êtu ηoc moasiñ. ²² Embe jamoa matoc jali anja nom êtu jatap kolenj ηanô ηagêdô sanja, nanj oc japô lêna gebe jajaliñ ondod sa. ²³ Biñ luagêc tonec kêlênsônj aê ηanô. Aê têtac gêwiñ gabe janac tauc lêtên jamoa jawiñ Kilisi, tonec tec galic ηajam kêlêlêc. ²⁴ Mago kêtû amacñja tec gabe janngônj nom tonec. ²⁵ ηoc ηalêlôm kêsaê, tec kajala gebe jamoa jawiñ amac samob ma janam amac sa êtu nêmac akêñj gêwiñja gebe atôp ma akêñj êwiñ totêntac ηajamgerj. ²⁶ Aê embe jamu jandênj amac jawac tenj êtiam, oc êñgôm amac awem êoc Kilisi Jesu ηanô-ηanô êtu aêñja.

²⁷ Biñ tagenj tonec tec gêc gebe Asa nêmac lênj ηapep atôm Kilisinê ηawae ηajam, ec embe jawac, nanj jalic me embe jamoa jaêc, go janô ηawae gebe akô najanja totêntac tagenj ma anac siñ apuc taôm tônj êtu akêñj gêwiñ ηawae ηajamñja. ²⁸ Atêc nêmac ηacjonênj gêñ tenj atomanô. Biñ tonañ êwa sa êndênj nêmac ηacjo gebe oc sênanja, ma êwa sa êndênj amac gebe oc aku êsêac tullu, gebe Anôtô ênam amac kêsi. ²⁹ Anôtô kêmoasiñ amac kêtû Kilisiñja ηa lênj luagêc, tenj gebe akêñj gêwiñ enj, ma tenj gebe aoc wapac kêtû enñja gêwiñ amboac tonañgerj. ³⁰ Ma siñ, tanj gêmunñja alic aê gajac ma galoc anô ηawae gebe gajac gamoa nanj, amac taôm anac amboac tonañgerj.

Lau buñja sêkônij tauñ têtôm Kilisi kêkônij tau

2 Amac asaê gebe Kilisi kêpuc amac tônj me masi. Ênê têtac gêwiñ amac gêjam malô amac me masi. Njalau dabunj gêbiñ amac tônj me masi. Amac taêm walô to têtac gêwiñ taôm me masi. ² Embe amboac tonañ, go anac dabiñj aê têtac ηajam êsa samucgeñ ma anngôm amboac tonec gebe taêm ênam gêñ tagenj to têtac êwiñ tagenj êmbiñ amac tonj amoa tonêmac ηalêlôm tagenj ma apeñ biñ tagenj. ³ Anngôm gêñ tenj êtu amboa taôm nêmac awa to waemgeñja atom. Ambu taôm to atoc lau ηagêdô sa

sêlêlêc amac taôm acgom. ⁴ Taêm ênam amac taôm nêmac ηêngeñ atom, taêm ênam lau ηagêdô nêñj êwiñ. ⁵ Amacnêmac ηalêlôm êtôm Kilisi Jesu nê acgommanj.

⁶ Enj tec katu kêtôm Anôtô, mago taê gêjam gebe inj katu tonañ tônj atom, ⁷ kêkac tau su anja nê ηawasi ma gêjam sakiñ katu kêtôm ηamalac to gêgôm gêñ samob kêtôm ηamalac sêgôm. ⁸ Enj kêkônij tau ma tanja wamu ηapanj e gêmac êndu anja kakesotau. ⁹ Kêtû biñ tonañja Anôtô ketoc enj sa ηanô ma gêñjaê, tanj kêlêlêc ηaê samob su nanj, kêpi enj, ¹⁰ gebe ηaê Jesu tonec oc êkêñj êsêac pebenj, tanj sêmoa undambê to sêmoa nom ma sêmoa nom ηalêlôm nanj, sêpônj aenjud, ¹¹ ma imbelenj samob sêsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû Apômtau gebe Tama Anôtônê wae êsa.

Tatu nom ηaja

¹² O ηoc lauace, gêdênj tanj gamoa gawiñ amac nanj, tanjem wamu ηapanj. Ma galoc gamoa jaêc tec anngôm anac ηawae êtôm tônêgeñ. Atêc to anam go taôm gebe anac dabiñ nêmac lênj Anôtô ênam amac kêsiñja, ¹³ gebe Anôtô tau gêjam kôm gêmoa nêmac ηalêlôm ma kêkac amac gebe anngôm ênê biñ ηanô êsa e ênam mataanô ηajam.

¹⁴ Anngôm nêmac gêñ samob tobiñ diñdiñ atom ma taêm ênam naêsa-naêsa atom, ¹⁵ gebe asa nêmac lênj lanngôm nêmac sawa tonêmac ηalêlôm ηakênkênj atu Anôtônê ηapalê mansañ, amoa lau sec to geo ηalêlôm. Apô êsêac atôm utitalata sêpô gamênj. ¹⁶ Andênj mêtê mata jali tônj. Embe anngôm amboac tonañ, go awaka aê waec sa êndênj Kilisinê bêc e êwa aê sa gebe kasa ηoc lênj to gajam ηoc kolenj kêjaiñ tauc ηaôma atom.

¹⁷ Embe sêkêñj aê jatu da êtu amac akêñj gêwiñja, nanj oc têtac ηajam ma jatu samuc jawiñ amac samob. ¹⁸ Amboac tonañ amac têtac ηajam ma atu samuc awiñ aêgeñj.

Timote agêc Epaproditi nêñj biñ

¹⁹ Aê taêc kêka gebe Apômtau Jesu êlêc ma jasakiñ Timote sebenj êndênj amac êwac, gebe janô amac waem êpuc aê tônj acgom. ²⁰ Aê katap ηac tenj sa, tanj taê gêjam biñ kêtôm aê to kêpô sim tau kêtû amacñja amboac ηac tonec nanj atom. ²¹ Êsêac ηagêdô samob taênj gêjam Jesu Kilisi nê biñ atom, taênj gêjam tauñ nêñj biñgerj. ²² Amac ajala gebe enj kêwaka tau sênjac, gêjam sakiñ ηawae ηajam gêwiñ aê kêtôm latu gêwiñ tama. ²³ Aê kakêñj matoc gebe jakêñj ηac tonañ êndênj amac êwac ηagaôgerj, tagenj gabe jansaê ηoc biñ e êtu katô acgom. ²⁴ Aê taêc kêka Apômtaugenj gebe jandênj amac jawac sebenj amboac tonañgerj.

²⁵ Aê taêc gêjam biñ tenj kêtû tônj gêwiñ gebe jakêñj aêac lasiñj Epaproditi, tanj amac asakiñ enj gebe mênjênam aê sa nanj, êmu êndênj amac êwac. Enj gêjam kôm to gêjac siñ gêwiñ aê ηapep. ²⁶ Ênê ηalêlôm kêkac enj kêtû amacñja ma gêmoa jageo ηanô gebe amac anô ênê gêmac ηawaegac. ²⁷ Biññanô, gêmac kapônj gêgôm enj e kêsa panj sêawa, mago Anôtô taê walô enj

ma taê walô enj taugenj atom, taê walô aê gêwiñ, gebe êsalê gêñwapac ñagêdô êpi aê êwiñ atom. ²⁸ Amboac tonañ kékacgenj gebe jakêñ enj wacamac alic enj, ec têtmtac ñajam êsa êtiam, ma ñagêñwapac êlêwanj aê saunjenj. ²⁹ Amboac tonañ akôc enj sa totêmtac ñajamgenj. Atôc lau amboac tonañ sa êtu Apômtau gêbinj amac tônia, ³⁰ gebe enj kêsa pañ sêawa kêtú Kilisinê kolenja ma géjam sakiñ aê gim tau su gebe ênac dabinj sakiñ, tañ amac ajac m nañ.

Bingêdênj ñanô

3 O ñoc lasitêwaac, aêñoc binj ñagêdô tonec gebe Apômtau êñgôm amac têtmtac ñajam êsa. Aê ôl ic ñakam gebe jato binj tonan êtiam-êtiam nec atom. Binj tonanjenj oc êpuc amac tônia amoa ñajam. ² Ajop taôm êndênj kolenjwaga sec. Ajop taôm êndênj êsêac, tañ sêgôm mêtê sêsa lau wauc-waucgenja nañ. Ajop taôm êndênj êsêac, êsêac kêam. ³ Aêac tec sêsa aêac ñanô. Anôtônê Ñalau kékac aêac, tec tajam sakiñ Anôtô ma aêac waenj ñam kêsêp Kilisi Jesu. Aêac taênj kêka gêñ ôliñja tenj atom. ⁴ Aê oc jatôm gebe taêc êka gêñ ôlicña amboac tonañ. Tenj embe taê ênam gebe taê êka gêñ ôliña, nañ aê oc jañgôm êlêlêc su. ⁵ Aê tonec sêsa aê gêdênj ñabêc kêtú 8ña. Aê ñac Israelña tenj aña Benjaminênj gôlôac. Aê Ebolainênj Ebolai tenj, ma kamasañ binjsu katôm Parisai sêmasañ. ⁶ Aê kêlên-sônj gôlôac dabunj gajac ñawaegenj. Aê kasa bi ñsu ñalênj tolanôcnêm sawagenj e sêlic aê amboac ñac gêdênj. ⁷ Gêñ samob tonañ galic amboac gêñ ñanô, mago galoc galic gebe gêñ ñaôma kêtú Kilisiña. ⁸ Binjñanô, aê galic gêñ samob tonañ ñai amboac gêñ ñaôma, tagenj tonec tec galic kêtú gêñ ñanô kêlêlêc su. Gêñ ñanô tau gebe kajala ñoc Apômtau Kilisi Jesu kêtú tônia. Kêtú ñac tonecña tec gawî gêñ samob tonañ ñai sinj ma galic kêtôm lêndêm gebe jakôc Kilisi sa êtu gêñ ñanô, ⁹ ma aê jatu ênê gêñ. Aê gawê kaiñ tauc ñoc binjêdênj, tañ ñam kêsêp tañoc wamu binjsuña nañ, kêtiam atom. Galoc aê gawê kaiñ binjêdênj, tañ ñam kêsêp takênj gêwiñ Kilisiña nañ, biogêdênj tañ gêmênj aña Anôtônê nañ, ñam kêsêp takênj gêwiñ. ¹⁰ Binj tagenj tonec aê gabe jatap sa gebe jajala Kilisi to ñaclai, tañ gêñu enj sa nañ, êtu tônia, ma jaêc ênê ñandanj jawin e jatôm enj, tañ gêmâc êndu nañ, ¹¹ ec moae jatap jandi aña ñacmatênênj sa jawin.

Talêti tapenj ñanô lau

¹² Aê kakôc ñanô tau su atom tagenj, ma gajac dabinj tauc gêbacnê atom tagenj. Gocgo kapuc gedenj tôniajenj tec gamoa, gabe jakôc ñanô tau tônia, gebe Kilisi kékôc aê tôniajenj. ¹³ O lasitêwaac, aê kêsaê gebe kakôc ñanô tau tônia atom tagenj. Binj tagenj tonec tec jasôm gebe Binj langwa nañ jalinj sinj ma japuc gwêc êtu gêñ, tañ gêc aêñoc nêmña nanjenj, gebe najakôc. ¹⁴ Aê kêlêti kapeñ ñabelo gebe jatap ñanô sa. Ñanô tau Anôtônê kalem ôña, tañ kêkênj Kilisi Jesu kêkalem aê nañ. ¹⁵ Aêac tañ tatu kwalam langwa su nañ, samob taênj ênam binj amboac tonañ acgom. Ma embe taêm ênam

binj tenj eso, nañ Anôtô oc êwa sa êndênj amac.

¹⁶ Tagenj tasa nêñ lênj tandanruc ñagôlinj, tañ gêwê aêac ñapanj e mênjgêdênj tonec nañ.

¹⁷ O lasitêwaac, atêku aêmanj ma asala êsêac, tañ sêpuc aêac wa enj nañ. ¹⁸ Aê kasôm gêdênj amac kêtú dim taêsam sugac ma galoc jasôm tomatoc-sulugenj gebe Êsêacnênj taêsam sêmoa, tañ nêñ lênj kêwaka êsêac sa gebe êsêac têtú Kilisinê kakesotau ñañacjo. ¹⁹ Êsêacnênj lênjtêpôê gebe sênaña. Têntacwalô kêtú nêñ anôtô ma êsêac tetoc tau ñ sa kêpi gêñ, tañ kêtôm gebe êñgôm êsêac majenj êsa. Êsêac taênj gêmam gêñ nomñagenj. ²⁰ Aêacnênj malacmôkê ñanô tê gêc undambê. Tec daônj tamoa gebe kêsiwaga Apômtau Jesu Kilisi aña tônia êmênj. ²¹ Enj oc êpô aêac ôliñ ñaôma langwa ôkwi tatôm enj tau nê ôli ñawasi. Enj êñgôm gêñ tonañ ñanô êsa ña ñaclai, tañ kêtôm gebe êkênj gêñ samob êsô enj ñalabu nañ.

4 O ñoc lasitêwaac, aê têtac gêwiñ to gajam aoc su amac, gebe amac tec agôm aê têtac ñajam ma atu aêñoc gêlônj. O lauace, amboac tonañ akô ñajana, gebe Apômtau gêbinj amac tôniajenj.

Paulu gêlênj binj lau

² Aê jalênj binj awêlagêc Ewodia agêc Suntuku gebe sêmoa têtac tagenj êtu Apômtauña. ³ Ma aê gabe jatenj aôm, ñoc ñac, tañ gôjam kôm ñañênjenj gôwiñ aê nañ, gebe ônam awêlagêc tonañ sa, gebe êsêagêc sêjam kôm ñawae ñajamña sêwiñ aê têtôm Klemen to lau-sêjam-kôm-sêwiñ-aêwaga ñagêdo, nañ nêñ ñaê gêc buku matenj jalinja.

⁴ Têtmtac ñajam ñapanj gebe Apômtau gêbinj amac tônia, ma jasôm êtiam gebe Têtmtac ñajam. ⁵ Añgôm nêm gêñ totêmtac wapôm êwa amac sa êndênj ñamalac samob. Apômtau kêdabinj. ⁶ Apô sim taôm atom. Gêñ tenj embe êñgôm amac, nañ atenj to atañ êndênj Anôtô todanjenjenj. ⁷ Ma Anôtônê binjmalô, tañ ñam kêlêlêc kauc to kauc nomña samob su nañ, ênsôb nêm ñalêlôm to binj, tañ taêm géjam nañ, samob sa êkanônj Kilisi Jesu.

⁸ O lasitêwaac, aê jasôm binj tenj êwiñ acgom gebe Binjñanô to binj mansañ ma binj gêdênj to binj ñawa ma binj tañô ñajamña to binj ñapep ma binj ñañênj to piñ wae ñajamña tenj, binj samob tonañ ñai taêm ênam êtu tônia amac. ⁹ Binj tañ kadônj to kakênj gêdênj amac ma binj, tañ aña to alic aê gagôm nañ, añaôm amboac tonañ. Ma binjmalô ñatau Anôtô oc êwiñ amac.

Paulu gêjam danje kêtú sêkênj genj sêjam enj saña

¹⁰ Apômtau kêkênj aê têtac ñajam kêsa samucgenj gebe amac amoa ec ñênjenj e galoc ôlim palê kêsa kêtiam gebe anam aê sa. Amac abe anam aê sa, mago ñalênj masi. ¹¹ Aê kasôm binj tonañ kêtú kapô lêna gêñña atom. Aê kadônj tauc gebe genj ñagec-ñagec, tañ jatap sa nañ, kêtôm aê. ¹² Aê kajala tapô lêna gêñña. Aê kajala danjôn moasu ñaôña. Aê kajala gêñ samob tonañ kêtú tônia tomalagenj. Ñasawa tenj aê gaenj gêñ e gêoc aê tônia, ma ñasawa tenj mo gêjô aê.

Njasawa teñ aê katap ñoc gêñ taêsam sa, ma ñasawa teñ kapô lêna gêñ. ¹³ Aê katôm gêñ samob tonañ ñai kêtú Kilisi, tañ kêpuc aê tônia nañña.

¹⁴ Ma amac agôm ñajam gebe aôc ñoc gêñwapac awiñ. ¹⁵ Amac lau Pilipi taôm ajalagêc gebe gêdên tañ gawa ñawae ñajam sa kêtú ñamata ma gawi Makedonia siñ nañ, gôlôac dabuñ teñ sêpuc aê tônia ma aêac akên gêñ teñ gêjô tau atom, amac taômgen. ¹⁶ Gêdên tañ gamoa Tesaloniki nañ, amac ajam aê sa ma asakiñ gêñ kêtú dim luagêc. ¹⁷ Aê taêc kêka gebe akên gêñ êndên aêña nec atom, masi, aê taêc kêka amac gebe anam ñanô êlêlêc su e êmoasiñ amac. ¹⁸ Gêñ samob, tañ akên nañ, kêtap aê sa su ma gêñ tau kêlêlêc aê su. Gêñ tañ Epaproditi kêkôc aña amacnêm gêmên nañ, mênkêlêsuc aêgen. Gêñ tonañ kêtôm ñamalu ñajam to da mansañ, tañ Anôtô gélic gêjac mataanô ñaja-

manô nañ. ¹⁹ Ñoc Anôtô, tañ kêkên Kilisi Jesu gêbiñ amac tônia nañ, kêtú gêñ tolêlôm-tolêlôm ñatau tonawasi. Eñ oc êkên gêñ, tañ apô lêna nañ, êlêsuc êmacgen. ²⁰ Ñawasi êndên aêac Tamenji Anôtô totêmtotê. Biññanô.

Paulu gêjac mata nê biñ

²¹ Aê aoc gêjac Anôtônê lau samob, tañ Kilisi Jesu gêbiñ aêac tônia nañ. Lasitêwai tañ sêmoa sêwiñ aê nañ, aweñ gêjac amac. ²² Anôtônê lau samob aweñ gêjac amac, ma êsêac, tañ aña kaisaranê anduña nañ, taên gêjam amac ñanô.

²³ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiñ êwiñ amacnêm ñalau.

KOLOSOS

Paulunê papia gédên lau Koloso nec nac tau keto gêjac gôlôac buña anga Koloso nawae. Malac Asia Saurja tonan géc Epese nagamên oc kêpija. Paulu tau kêwaka gôlôac tonan sa atom. Gédên tan gêngôn Romnên gêmên Asia namalacsêga Epese tau nan, en kêkên kômwaga jasêjam mêtê lau malac-malac, tec kêsaê gebe kôm ênam jaom gôlôac Kolosona gêjac en nawae gêwiñ. Paulu gênô gawae gebe lau-mêtêgeowaga anga Judanên jasêô lasê gôlôac tau. Lau tonan sêgaluñ Helennên mêtê jaba nagêdô to biñ aŋelanja kêsêp taulêlôm. Ac sêpiñkap lau gebe awenê êôc "naclai to apômtai" tônê sêwiñ. Sêsau sebe lau ten sêjala Anôtô nanên atom ma sêwê kaiñ en gêjam êsêac kêsi namoasin nanô atom, sêkên êwiñ mêtê geo tonan acgom. Go sêsom ten gêwiñ, sêsom sêkacgen gebe sêso êsêacnên nagôliñ amboac sêsa namalacna nalabu ma sejob nên jao samob amboac sênam dabuñ bôc to gên taniñna toê toê ma gên nagêdô taêsam êwiñ e tomalagen.

Paulu tec keto papia tonac kêwaka lau buña nên Mêtê nanô sagen gebe êkônij mêtê geo tonan nai tôn. Biñ tan en keto gédên êsêac gêja nan, namatu tonac gebe Jesu Kilisi kêtôm gebe ênam namalac peben kêsi tonanôgen. Lau ten embe sêkên êwiñ biñ jaba to sejob namêtê kaiñ ten, oc sêkac tauñ su anga Kilisinê. Anôtô kêkên undambê to nom na Kilisigen, ma êkalem undambê to nom sêmu dëndên en na Kilisigen amboac tonanjen. Lau sêmbiñ tauñ tôn tamiñ Kilisi acgom, go Anôtô ênam namalac kêsi. Nalên ten géc atom. Kilisi kêtû namalac samob tapaônjen nên kêsiwaga kêtômgac. Paulu kêwaka biñ nanô kapônên tonan sa acgom, go gêwa nalên, tan gêjac lau buña nawae gebe sêsa to sejob nan, sa tomalagen gédên êsêac. Paulu kêkên Tukiki kêkôc papia tonac gédên lau Kolosona gêja. En kêsakiñ nac gênôma naê Onesimi gêwiñ en gêmu gédên nê natau Pilemon gêja, tan kêtû gôlôac Kolosona nên nac buña ten.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-8
2. Kilisi tau to nê sakiñ nam 1:9-2:19
3. Lên wakuc gêjac Kilisinê lau nawae 2:20-4:6
4. Paulu gêjac mata nê papia 4:7-18

Paulu awa gêjac lau Koloso

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tan Anôtô kêkalem aê nan, agêc lasic Timote ² ma biñ êndên Anôtônê lau to ma lasitêwai, tan sêkên gêwiñ Kilisi sêngôn Koloso nan. Tamenji Anôtô nê moasiñ to biñmalô êndên amac êwac.

Paulu gêjam danje Anôtô

³ Aêac aten ma mec gédên aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô ma ajam danje kêtû amacna napan. ⁴ Aêac anô amac akên gêwiñ Kilisi Jesu to têtmac gêwiñ Anôtônê lau samob nawae. ⁵ Amac akên gêwiñ to têtmac gêwiñ nam kêsêp gên, tan akên matem géc undambê nan. Anôtô kêmasan gên tau kêtû amacna. Gên tan amac akên matem nan, nawae tec anô su gédên tan biñnanô gêô lasê amac. Biñnanô tau nawae najam. ⁶ Nawae najam gédên amac gêwac ma gêjam nanô to kesewec anga amacnêm kêtôm gêgôm e gêjam nom samucgen auc, gêjac m gédên bêc, tan amac anô to ajala Anôtônê moasiñ tobiñnanôgen nan. ⁷ Aêacnên kolenwaga Epapra, tan têtmac gêwiñ en nan, kêdôn biñ tonan gédên amac. Nac tau kêtû Kilisinê sakiñwaga nanên gêjô aêac su. ⁸ En gêjac miñ

gédên aêac gebe Nalau Dabuñ kêkên amac akên nêm têtmac gêwiñ gelom tau nanô.

⁹ Kêtû tonanjan gédên bêc, tan aêac anô biñ tonan kêpi amac nan, aêac ajac m to aten ma mec kêtû amacna geden tênge. Aêac aten Anôtô gebe amac ajala ênê biñ êtu tôn e ênam amac auc ma ênê Nalau êkên kauc mêtênja to kauc êkip nam saña samob êndên amac. ¹⁰ Go atôm gebe asa nêm lên e êwa amac sa gebe Apômtaunê lau amac, ma en êlic ênac mataanô najam. Anam kolen najam tokaiñ-tokaiñ e atap nanô sa ma nêm kauc ajala Anôtônja esewec anga amacnêm. ¹¹ Naclai tan nam kêsêp ênê najanja tonawasi nan, êpuc amac tôn gebe aôc gênwapac totêtmac êpê sugen ma êôn nanênjen. ¹² Ma anam danje totêtmac najamgen êndên Tamenji, tan gêjac dabiñ amac su gebe awê kaiñ Anôtônê launên gênlên-sêm anga gamên nawênja awiñ. ¹³ En gêjam aêac sa anga naclai nakesecna ma ketoc aêac danngôn ênê Latu, tan têtac gêwiñ en nan, nê gamên. ¹⁴ Nac tau tonan kégaboac aêac su ma kêsuc aêacnên sec ôkwi.

Biñ kêpi Kilisi to nê kolen

¹⁵ Nac tonan gêjam Anôtô, tan talic en atom nan lanô. En kêtû gên samob, tan Anôtô kêkên nan nanac-sêga, ¹⁶ gebe Anôtô kêkên gên samob, tan géc un-

dambê to nom nan, na engej, gêj tan materanô talic to gêj, tan talic sapu nan, amboac gôlij to apômtai ma nasêga to naclai. Anôtô kékêj gêj samob na engej ma kêtû enja. ¹⁷ Gêj samob tonaj nai masiger, ej tauger gêmoa gêmuj ma gêbij gêj samob tøj kêpi tager. ¹⁸ Ej kêtû ôli namôkéapac. Ma ej ôli tau gôlôac dabuj. Ej kêtû gêj samob nam. Ej kêtû lau, tan sêndi sa anja nacmatênêj nan, nêj nac-sêga, gebe ej tau êtu gêj samob nanamata. ¹⁹ Amboac tonaj Anôtô gêlic najam gebe nê nanô ênam Latu auc samucger. ²⁰ Anôtô kékêj ej gê wama gêj samob gêdêj tau. Ej kékêj Latu kékêc nê dec sij anja kakesotau, tec kékêj bijmalô gêdêj gêj samob, tan sêmoa nom to undambê nan.

²¹ Amac tec gêmujger amoa jaêc Anôtô. Ma bij, tan taêm gêjam to jakolej sec, tan ajam nan, gêgôm amac atu ênê nacjo. ²² Mago galoc Kilisi gêmac êndu, tec gê wama amac gêdêj Anôtô. Ej gebe êmansaj amac atu dabuj ma akô Anôtô lanjônêj tolanjônêj sawa ma tobij masiger. ²³ Tec akêj êwij to apuc taôm tøj akô najanja. Gêj tenj êkac amac su anja jawae najam, tan anj to akêj matem amoa nan atom. Sêjam mêtê jamalac samob, tan sêmoa umbon jalatu nan, ma aê, Paulu tauc, tec katu jawae najam tau nasakijwaga.

Paulu gêjam sakiñ gôlôac dabuj

²⁴ Ma galoc gaôc noc gêjwapac totêtac najamger kêtû amacna. Nandan najagêdô, tan kêtap Kilisi sa atom, gacger gêc nan, janac dabi na êpi tauc ôlic, jajô Kilisi su êtu ej ôlija. Ma ej ôli tau gôlôac dabuj. ²⁵ Aê katu gôlôac dabuj nêj sakiñwaga ma Anôtô kékêj kôm tonec gêdêj aê gebe jawa ênê bij sa tomalager êndêj amac. ²⁶ Gêdêj andager bij tau tonaj kêsij tau gêdêj jamalac samob gêc lêlômger. Mago galoc kêtû awê gêdêj Anôtônê lau. ²⁷ Anôtô gebe êwa sa êndêj nê lau gebe bij tonawasi tolêlôm-tolêlôm, tan kêsij tau gêc lêlômger nan, jakêtu awê gêdêj lau samuc. Bij jalêlômna tau tonec gebe Kilisi gêmoa gêwij amac, tec akêj matem ênê jawasi. ²⁸ Amboac tonaj aêac asôm mêtê lasê ma alêj bij jamalac samob to adêj kauc mêtêja gêdêj jamalac samob, gebe anac dabiñ jamalac samob sêkô Anôtô lanjônêj ma Kilisi êmbij êsêac tøj, ²⁹ tec gajam kolej to gajac sij kêtôm Kilisinê naclai, tan gêjam kôm najanja anja noc jalêlôm nan.

2 Aê gabe amac ajala kolej kapôên, tan gajam kêtû amac to lau Laodikea ma êsêac samob, tan sêlic aê lanjôc atom nanja acgom. ² Aê gajam kolej tonaj gebe nêj jalêlôm êtu malô e têtac êwij nanô êmbij êsêac tøj ma têtac kauc êkip nam sanja sa tomalager. Go sêjala Anôtônê bij jalêlômna. Bij jalêlômna tonaj Kilisi tau. ³ Kauc mêtêja to bij taên gêjam na tolêlôm-tolêlôm samob kêsij tau gêc Kilisija.

⁴ Bij tonaj kasôm gebe lau tenj sênsau sêôc amac na bij jalêsi atom. ⁵ Ôlic tec gamoa jaêc amac, mago noc jalau nan gaiñ amac tøjger ma têtac najam gebe

galic amac amasaj nêj gêj samob najep to akêj gêwij Kilisi najanja.

Tasa nêj lên tasap Kilisi tøjger

⁶ Amac akôc Apômtau Kilisi Jesu sa su, tec asa nêj lên ambi na taôm tøj tamiñ enger. ⁷ Nêj jawakac êsêp ej to amboa taôm sa akô ej naô ma akêj êwij najanja êsa êtôm têdêj amacgac, ma anam danje êndêj Anôtô ênam amac auc.

⁸ Alic taôm gebe sêlô amac tøj na kauc jamalacna to bijdansaj naôma e atôm lau kapoacwalôna nec atom. Bij keso tonaj nam kêsêp Kilisi atom, gelom-gelom anja jamalacnêjger gêmên, nam kêsêp naclai nomja. ⁹ Gebe Kilisi tonaj Anôtô nanô tau gêjam ej ôli auc samucger. ¹⁰ Naj tau tonaj tec kêtû apômtau to naclai samob nêj namôké ma gêbij amac tøj e matem jali gêjam amac auc.

¹¹ Ma amac, tan ej gêbij amac tøj nan, sêsa amac na lemer atom. Kilisi kêsa amac tec akwalec ôlim nomja su. ¹² Gêdêj tan alij busanju nan, sêsun amac awij Kilisi. Ma gêdêj tan alij busanju nan, adi sa awij Kilisi amboac tonaj. Nam gebe amac akêj gêwij Anôtônê naclai, tan gêju ej sa anja nacmatênêj nan. ¹³ Ma amac tec agêli bijnju to asa lên lau samucna gêgôm amac atu mêtê nec. Mago Anôtô gêju amac matem jali kêsa awij Kilisi. Ej kêsuc aêcnêj bij, tan tagêli bijnju nan, samob ôkwi. ¹⁴ Ej geser papia, tan teto najgôlij sêkic aêcnêj bijnja kêsêp nan, su ma kejon najgêjac kêpi kakesotau. ¹⁵ Anja kakesotau Kilisi kêku apômtai to naclai tulu ma kêtôc êsêac gêdêj lau samob sêlic ma kêtê wê sij kêpi nê nacjo.

¹⁶ Amboac tonaj lau tenj sêmêtôc amac êtu gêj anij to anômja me êtu alic om najgêdô me ajôj êsô jaom me sabat atom. ¹⁷ Gêj tonaj nai têtû nanô, tan mênêsanja nan najadêjêdêj, ma nanô tau Kilisi. ¹⁸ Lau najgêdô sêmoa, tan sêsau sêbu tauñ nanô to sêjam sakiñ anjela. Êsêac tetoc tauñ sa kêtû katuñ kaiñ tenj kêsa ma sêlic gêj najakatuñ. Nêj kauc nomja kêkian êsêac sa najômager. Akô najanja gebe lau amboac tonaj sêku amac tulu atom. ¹⁹ Êsêac sêsap Kilisi, tan kêtû môkéapac nan, tøj atom. Kilisi tau gêlôm tau ôli to kékêj najaduc to najawalô geder ôli najênjêlôm tøj e kesewec to kêtôp kêtôm Anôtô tau gêsuj naclai.

Kilisi gêbij aêc tøj tec tamoa mater jali

²⁰ Anjalac amac êndu awij Kilisi, tec kêgaboac amac su anja naclai nomja. Amboac ondoc tec asa lên nomja to asô najgôlij tonec jalabu gebe ²¹ "Ôkôc gêj tonec atom. Ônsaê gêj tônê atom. Ômoasac gêj tonec atom." ²² Najgôlij tonaj jamalac sêmasaj to têdêj ma kêkanêj gêj ênêc tenjer atomja. Embe tanam kôm gêj tau su, oc êmbacnê. ²³ Êsêac sêjam sakiñ anjela to sêbu tauñ ma sêkônij tauñ ôlij. Najgôlij tonaj kêtôm gebe ênac lau materanô auc e sênam kauc sebe bij tokauc. Mago gêj samob tonaj nai kêtôm gebe êkônij têtac najalac tøj atom.

3 Anôtô gênu amac sa awiñ Kilisi. Amboac tonañ ansom ñanô tau, tañ géc ôña, géc gamêñ, tañ Kilisi gêngôñ Anôtônê anôña nanñer. **2** Taêm ênam gêñ ôña, taêm ênam gêñ nomña atom, **3** gebe amac amac êndugac, ma nêñ anğôñ matem jali ñam jagêwiñ Kilisi ma kêsiñ tau géc Anôtôñager. **4** Aêac danğôñ materñ jali ñam Kilisi. Êndên noc Kilisi eoc tau lasêña, oc êngôm amac aoc taôm lasê awiñ eñ tonjawasi amboac tonañger.

Lêñ lanğwa to wakuc

5 Amboac tonañ anserñ nom ñagêñlêlôm, tañ géc nêñ ñalêlôm nañ su. Gêñlêlôm tau tonec gebe Gêñ mockaiño to mockaiñña, gêñ môpña, têmtac ñakalac, matem katuboa ma têmtac ñamiñ, tañ kêtü sakiñ anôtôi jabaña nañ. **6** Kêtü gêñ tonañña Anôtônê têtac ñandañ oc êtap tañerñpêcwaga sa. **7** Gêñ tonañ ñai gêmunğerñ amac asa kêtü nêñ lêñ e kêkôm amac auc.

8 Mago galoc awi gêñ samob tonec siñ gebe Têmtac ñandañ, têmtac kêbôli auc, têmtac sec, ma biñ alôb-alôb to biñ môpña êsa awemsuñ atom. **9** Ansau biñ-dansañ êndên taôm atom, gebe amac akwalec ñamalac lanğwa, nêñ ñalêlôm lanğwa tau to ñagêñlêlôm samob su, **10** ma asô ñamalac wakuc sa sugac. Ñamalac wakuc tau Anôtô kêkên eñ. Ma Anôtô gêjam kôm kêpi eñ ñapañ gebe êtu wakuc e êtôm eñ tau ma êjala eñ ñanôğer. **11** Tatu wakuc amboac tonañ, tec tajam kauc Helen to Juda ma lau-sêsa-êsêacwaga to lau samuc, ma lau lanğon matac to lau gamêñ bôm ma gêñôma to lau, tañ sêmoa nêñ Iêtêgerñ nañ. Kilisi kêtü ñamalac samob nêñ ñam ma gêbiñ aêac samob tôn tapi tager.

12 Anôtô têtac gêwiñ to kêjaliñ amac sa, tec atu ênê lau. Amboac tonañ êkwa taôm auc ña taêm walô lau, têmtac wapi, ambu taôm, ñalêlôm malô ma êdñ ñañêñger. **13** Asip taôm sa, ma lau teñ nêñ biñ embe ênêc, nañ sêsuc ôkwi êndên tañer. Asuc nêñ biñ ôkwi êndên taôm êtôm Apômtau kêsuc amacnêñ biñ ôkwi. **14** Ma têmtac gêwiñ ñanô ênsôb gêñ tonañ sa ma êmbiñ samob tôn e ñapep sawa. **15** Ma Kilisinê biñmalô ênam gôliñ amacnêñ ñalêlôm. Anôtô kêkalem amac gebe êmbiñ amac tôn ña biñmalô tonañ e atu Kilisinê ôli tager. Ma anam danğe eñ ñapañ. **16** Kilisinê biñ ênam nêñ ñalêlôm auc samucger. Andôn taôm to alêñ biñ taôm tokauc ma tomêtêger. Anam pesalem to wê dabuñ ma wê ñajam-ñajam. Apuc wê sa to anam danğe Anôtô anğa nêñ ñalêlôm. **17** Gêñ samob, tañ asôm to anğôm nañ, anğôm anam Apômtau Jesu lanğ, anam danğe êndên Tama Anôtô êtu eñña.

Lêñ wakuc êtu gôlôacnêñ gôliñ

18 Amac lauo, asô amacnêñ ñaci ñalabu gebe lêñ tonañ Apômtau gêlic kêtôm.

19 Amac ñacwaga, têmtac êwiñ nêñ lauogey, ma atu kasec êsêac atom.

20 Amac ñapalê, tañem wamu êndên tenemi to tamemi êtu gêñ samobña, gebe gêñ tonañ ñai Apôm-tau gêlic gêjac mataanô ñajam.

21 Tamenjac, alênsôn nêñ ñapalê e sênac kapoac tañ atom.

22 Amac sakiñwaga, tañem wamu amacnêñ ñataui nomña êtu gêñ samobña. Anac ñamalac materñanô auc ña tañem wamu êtu sêlic amac ñajamña nec atom, anam sakiñ tonêñ ñalêlôm makenğerñ êtu atêc Apômtauña. **23** Gêñ samob, tañ anğôm nañ, anğôm tonêñ ñalêlôm samucgerñ ma anğôm êtôm ajam sakiñ gêdên ñamalac atom, anğôm êtôm ajam sakiñ gêdên Apômtau, **24** Amac ajalagac gebe oc atap nêñ gêñlênsêñ sa êtu ñagêjô anğa Apômtaunê. Taêm ênam gebe ajam sakiñ gêdên Apômtau Kilisi. **25** Ñac tañ gêgôm geo nañ, oc êtap nê geo ñagêjô sa. Anôtô kêpuc lau teñ ñam atom, gêlic samob kêtôm tağer.

4 Amac ñataui, amoasiñ nêñ sakiñwaga ñapep ma êndênğer. Taêm ênam gebe amacnêñ Ñatau gêngôñ undambê amboac tonañger.

Paulu gêlêñ biñ lau

2 Aterñ mec ansiñ sugerñ ma anam jali todanğegen. **3** Ma aterñ mec êtu aêacña êwiñ gebe Anôtô êlêc katam su êndên aêac gebe asôm Kilisinê biñ ñalêlômña lasê, gebe kêtü biñ tonañña aê ganğon kapoacwalô. **4** Aterñ gebe jawa biñ tau sa ênêc awêgen êtôm kôm, tañ Anôtô kêkên gêdên aê nañ.

5 Asa nêñ lêñ tokauc mêtêña êndên lau, tañ sêkên gêwiñ atom nañ. Ajaiñ têt ênaña ñaômagen atom. **6** Amacnêñ biñgalôm samob êmoasiñ lau to êkêli êsêac. Ma ajala lêñ ajô lau samob nêñ biñña e ñapep.

Paulu awa gêjac nê lau

7 Lasiñ ñajam Tukiki, tañ gêjam sakiñ Apômtau ñañêñger to gêjam kôm gêwiñ aê nañ, wacênac miñ ñoc biñ samob êndên amac. **8** Aê jasakiñ ñac tau êndên amac êwac gebe ênac miñ aêacma biñ samob êndên amac, ma ênam malô amacnêñ ñalêlôm. **9** Lasiñ ñañêñ to ñajam Onesimi, tañ anğa amacnêñ nañ, oc êwiñ eñ. Êsêagêc sênac miñ biñ samob, tañ géc tonec nañ, êndên amac.

10 Aristarka tañ gêngôn kapoacwalô gêwiñ aê nañ, awa gêjac amac, ma Barnaba gwadê Marka awa gêjac amac amboac tonañ. Ñac tau embe êd lasê amac, go akôc eñ sa êtôm ñagôliñ, tañ kasakiñ gêdên amac gêwac nañ. **11** Ma Jesu, tañ sêsam eñ gebe Justu nañ, awa gêjac amac amboac tonañ. Lau tecenecgerñ anğa Judawaganêñ tec sêjam kôm Anôtônê gamêñña sêwiñ aê, êsêac sêjac aê têtac tôn ñanôğer.

12 Epapra awa gêjac amac amboac tonañger. Eñ anğa amacnêñ ma kêtü Kilisi Jesu nê sakiñwaga. Eñ keteñ mec gêjac ñawaegerñ kêtü amacña, gebe Anôtô ênac dabiñ amac akô ñajana amboac ñacgerñ, ma êkên nê biñ ênam amac auc samucger. **13** Aê tauc galic tec jasôm gebe eñ gêjam kôm gim tau su kêtü amac to

lau Laodikea ma Hirapoliņa. ¹⁴ Dokta njam Luka agêc Dema awenj gêjac amac.

¹⁵ Amac awem ênac lasitêwai Laodikeaņa ma Numba to gôlôac dabuņ, taņ sêngôh awê tau nê andu naņ.

¹⁶ Amac embe asam papia tonec su, go akêh êndêh gôlôac dabuņ Laodikeaņa nasêsam amboac tonanğen. Ma njoc papia, taņ gêdêh Laodikea naņ, amac asam

awiņ. ¹⁷ Ma asôm êndêh Arkipi gebe “Taêm ênam sakiņ, taņ kôkôc anğa Apômtaunê naņ, ma ônac dabiņ e njapep.”

¹⁸ Aê, Paulu, tauc; lemoc kato biņ aoc gêj0ac amacna tonec. Taêm ênam aênjoc kapoacwalo. Anôtônê moasiņ êndêh amac.

TESALONIKI 1

Tesaloniki nec Romnêḡ gamêḡ Makedonia ḡamalacsega. Paulu gêwi Pilipi siḡ su acgom, go jakêwaka gôlôac teḡ sa aḡga malac tônê. Gêmoa sauḡgeḡ ma Juda sêjam lêmuḡ eḡ, ḡam gebe lau ḡagêdô taêsam aḡga lau samuc nêḡ, taḡ nêḡ ḡalêlôm gêwiḡ lau Juda nêḡ mêtê su naḡ, sêbuc dêmôêḡ êsêac jasêḡô Nawae Njam aḡga Paulunê. Biḡ tonaḡ gêli Juda sa e sêjanda Paulu ma gêwi Tesaloniki siḡ jagelom Berea. Malôgeḡ Paulu jagêḡḡôḡ Korint acgom, go nê ḡac-gêjam-kôm-gêwiḡ-eḡwaga Timote kêdaguc eḡ jakêdônḡ gôlôac Tesalonikiḡa nêḡ biḡ gêdêḡ eḡ.

Paulunê papia ḡamataḡa gêdêḡ lau Tesaloniki nec ḡac tau keto gebe ênac to êpuc lau buḡa tônêḡa têtac tôḡ. Eḡ gêjam danḡe Anôtô kêtû gêḡô êsêac sêkêḡ gêwiḡ mêtê to têtac ḡ wiḡ tauḡ ḡawae naḡḡa. Go gêwa nê lêḡ, taḡ eḡ kêsê gêdêḡ taḡ gêmoa gêwiḡ êsêsc naḡ, sa kêtiam gebe taêḡ ênamgeḡ. Gocgo gêḡô biḡ, taḡ sêjam kênac gêdêḡ eḡ kêpi Kilisi êmu êmêḡḡa naḡ. Njac buḡa teḡ embe êmac êndu êndêḡ Killsi êmu êmêḡ su atomgeḡ, eḡ oc êwê kaiḡ êḡḡôḡ mata jali, tê Kilisi mênêwaka sa êndêḡ têm ḡamuḡa tônê nê, me masi. Ma êndêḡ ondoc Kilisi êmu êmêḡ êtiam. Sêsuḡ nêḡ kênac amboac tonaḡ gêdêḡ Paulu gêḡa, tec keto ḡagêḡô gebe sêkêḡ materḡ Kilisi êmu êmêḡḡa ma sênam nêḡ kôm êtôm bêcgeḡḡa ḡaḡêḡgeḡ sêḡ eḡ sêmoamaḡ.

Nadênaḡ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1
2. Paulu gêjam danḡe to êwa gêôc Anôtô 1:2-3:13
3. Paulu gêlêḡ biḡ gebe sêsa lêḡ buḡa sênac ḡawae e sênac dabiḡ 4:1-12
4. Biḡ Kilisi êmu êmêḡḡa 4:13-5:11
5. Paulu gêlêḡ biḡ kêtû ḡamu 5:12-22
6. Paulu gêjac mata papia tau 5:23-28

Paulu awa gêjac lau

1 Paulu agêc Silwana ma Timote ma biḡ êndêḡ gôlôac dabuḡ Tesaloniki. taḡ Tameḡi Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbiḡ aêac tônḡ naḡ. Moasiḡ to biḡ-malô êndêḡ amac êwac.

Lau Tesaloniki nêḡ lêḡ to nêḡ sêkêḡ gêwiḡ

2 Aêac ajam danḡe Anôtô kêtû amac samobḡa gedêḡ tônḡeḡ ma taêḡ gêjam amac kêsêp ma mec ḡalêlôm ḡapaḡ. **3** Aêac akô aêacnêḡ Anôtô to Tameḡi laḡônêm ma taêḡ gêjam amacnêm akêḡ gêwiḡ ḡakôm to têtac gêwiḡ ḡakoleḡ ma akêḡ matem aêacnêḡ Apômtau Jesu Kilisi totêmtac kêpa sugêḡ. **4** O lasite-waac, aêac ajala gebe Anôtô têtac gêwiḡ amac to kê-jaliḡ amac sa atu ênê gêḡ. **5** Gebe aêac asôm ḡawae ḡajam gêdêḡ amac ḡa awensuḡgeḡ atom, ajam tonja-clai ma toḡalau Dêbuḡgeḡ ma ajam mêtê toma ḡalêlôm samucgeḡ. Amac taôm ajala aêacma lêḡ, taḡ asa gêdêḡ amoa awiḡ amac naḡ. Aêac asa lêḡ tonaḡ kêtû anam amac saḡa. **6** Amac atêku aêac to Apômtau. Amac amoa gêḡwapac gwalêkiḡ ḡalêlôm, mago ḡalau Dabuḡ kêpuc amac tônḡ, tec akôc mêtê sa totêmtac ḡajamgeḡ. **7** Amac agôm amboac tonaḡ tec atu ḡadônḡdônḡ gêdêḡ lau sêkêḡ-gêwiḡwaga samob aḡga Makedonia to Akaia, **8** tec Anôtônê mêtê kêtḡḡaḡ gelom-gelom aḡga amacnêm gêḡa Makedonia to Akaia tageḡ atom, masi. Amac akêḡ gêwiḡ Anôtô ḡawae gêô lasê

gamêḡ samob, tec aêacma kôm anam mêtêḡa teḡ gêc kêtiam atom. **9** Lau tau tonaḡ sêjac miḡ amac akôc aêac saḡa ḡawae gêdêḡ taḡ aêac atu ḡacleḡ amac naḡ, to sêjac miḡ amac abuc dêmôêm gwam ma akac taôm ôkwi adêḡ Anôtô, abe anam sakiḡ Anôtô mata jali tonjanôgeḡ naḡ, **10** ma êsêac sêjac miḡ gebe amac êḡḡ Anôtônê Latu aḡga undambê êmu êmêḡḡa. Anôtô gêḡu eḡ sa aḡga ḡacmatêḡḡeḡ ma Jesu tau oc ênam aêac sa êndêḡ Anôtônê têtac ḡandaḡ, taḡ mênêsa naḡ.

Paulunê kom, naḡ gêjam aḡga Tesaloniki

2 O lasitêwac, amac taôm ajalagac gebe aêac adêḡ amac awac ḡaôma atom. **2** Amac ajala gebe aêac aôc ḡandaḡ to sêḡôm aêac sec aḡga Pilipi gêmuḡ su acgom, go aô lasê amac. Mago aêacnêḡ Anôtô kêkêḡ aêac têtac kêpa su, tec atêc ḡacjo atom, asôm Anôtônê ḡawae ḡajam lasêgeḡ gêdêḡ amac. **3** Aêac alêḡ biḡ amac asôm biḡ keso me asôm biḡ toma ḡalêlôm ḡatêmui me asau aôc amac nec atom. **4** Mago Anôtô kêsaê aêac su, tec kêkêḡ ḡawae ḡajam gêdêḡ aêac gebe asôm lasê. Aêac ajam kôm tau kêtû ḡamalac sêlic aêac ḡajam ḡa nec atom, ajam gebe Anôtô, taḡ kêsaê ma ḡalêlôm naḡ, taugêḡ êlic ḡajam. **5** Amac ajalagac gebe aêac asôm biḡ ḡalêsi gêdêḡ amac atom ma asabaḡ materḡ katu ḡa biḡ banac auc atom. Anôtô kêjala gebe biḡ tonaḡ biḡḡanô. **6** Aêac asôm waḡḡ ḡamalacḡa aḡga amacnêm to lau ḡagêdô

nêñ atom. ⁷ Aêac tañ atu Kilisinê aposolo nañ, oc atôm gebe ajatu amac e atoc aêac sa. Mago gêdên tañ aêac amoa awiñ amac nañ, amoa totêntac malôgen atôm jaomwagao tañ, tañ kêmoasiñ gôlôac ñasac-ñasac nañ. ⁸ Amboac tonañ ma ñalêlôm kêkac aêac gebe akêñ Anôtônê ñawae ñajam enderñ amac awê kaiñ awiñ. Mago tonañgen atom. Aêac têtac gêwiñ amac ñanôgen e abe amac êndu êtu amacña. ⁹ O lasitêwaac, amac oc taêm gêjam ma kolen, tañ ajam e tekweñ gêbac nañ. Gêdên tañ ajam mêtê Anôtônê ñawae ñajam gêdên amac nañ, aêac ajam kôm lemeñña kêtôm bêc to gelenjen gebe amac aim tek-wem su êtu aêacña atom.

¹⁰ Amac alic ma Anôtô gêlic amboac tonañ gebe biñ, tañ aêac asôm nañ biññanô. Aêac asa ma lêñ awiñ amac lau-akêñ-gêwiñwaga amboac Anôtônê lau gêdên tolaññnêm sawagen. ¹¹ Amac alicgac gebe aêac amoasiñ amac gêdên-gêdênjen amboac tama tañ kêmoasiñ latuio to ñac. ¹² Aêac alêñ biñ to ajam malô amac ma êkêli amac gebe asêlêñ êtôm Anôtô êlic ñajam. Eñ kêkalem amac asô ênê gamên to awê kai ñ ênê ñawasi.

¹³ Kêtu biñ tonecña aêac ajam danje Anôtô ñapañ gêwiñ gebe amac akôc Anôtônê biñ, tañ añô aña aêacma nañ, sa amboac ñamalacnêñ biñ atom, akôc sa amboac Anôtônê biññanô tau. Ma biñ tau tonañ tec gêjam kôm aña amac akêñ-gêwiñwaga nêm ñalêlôm. ¹⁴ O lasitêwaac, amac atêku Anôtônê gôlôac Judaiaña, tañ Kilisi Jesu gêbiñ êsêac tônia nañ. Gêñwapac tañ êsêac sêôc aña Judanêñ nañ, amac taôm nêm lau sêgôm gêdên amac amboac tonañgen. ¹⁵ Lau Juda sêjac Apômtau Jesu to propete êndu ma sêjanda aêac. Anôtô gêlic êsêac gêjac mataanô ñajam atom. Êsêac sêkêñ kisa gêdên ñamalac samob. ¹⁶ Êsêac sebe sêkô aêac auc gebe asôm mêtê, tañ ênam lau samuc sa nañ atom. Amboac tonañ tec sêgôm nêñ sec sêboa sasa ñapañ sêmoa e gêjam sêga. Mago Anôtônê têtac ñandañ kêtap êsêac sa sugac.

Paulu gêjam awa su gôlôac gebe êlic êsêac

¹⁷ O lasitêwaac, êsêac sêkac aêac su amoa jaêc amac ñasawa dambêgen. Aêac alic amac lañôm atom, mago ma ñalêlôm gêmoa gêwiñ amac ma kêkac aêac ñanô-ñanô gebe alic lañôm êtiam. ¹⁸ Kêtu tonañña aêac abe andên amac awac. Aê, Paulu, gabe jañgôm ñanô êsa kêtu dim luagêc su. Mago Sadañ gêbôc aêac auc. ¹⁹ Êndên noc aêacnêñ Apômtau Jesu êmu êmênña nañ, asa lau oc têtû aêac akêñ mater to têtac ñajam ma waen ñagêlôn ñamôkê. Lau tañ atom, amac taômgen. ²⁰ Biññanô, ma waen to têtac ñajam ñam amac taômgen.

³ Kêtu tonañña aêac atôm gebe aôn têm alic amacña kêtiam atom, tec asôm kêtu tônia gebe aêagêc añañ Aten ² ma asakiñ lasiñ Timote, tañ gêjam Anôtônê kôm gêwiñ aêac ma kêsôm Kilisinê ñawae ñajam lasê gêmoa nañ, êndên amac êwac. Aêac asakiñ en gebe êpuc amac tônia to ênam amac-nêm akêñ gêwiñ sa, ³ gebe gêñwapac tonañ ñai ênam

amacnêm tañ ôkwi atom. Taôm alicgac gebe gêñwapac tonañ gêjac aêac ñawae tec gêmoa. ⁴ Gêdên tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asôm gêdên amac kwananjen gebe aêac oc dandac gêñwapac. Galoc amac alic gebe gên tau ñanô kêsagac. ⁵ Kêtu tonañña aê katôm gebe jaôn têm jalic amacña êtiam atom, tec kasakiñ Timote gebe jañô amac akêñ gêwiñ ñawae. Oc moae lêtômtêna kêlêtom amac e gesen aêacma kolen ñanô su me.

⁶ Galoc Timote gêmu gêdên aêac gêmên ma kêsôm amac akêñ gêwiñ to têtac gêwiñ ñawae ñajam gêdên aêac. Eñ gêjac miñ gebe taêm gêjam aêac totêmtac gêwiñjen ñapañ e nêm ñalêlôm kêkac amac abe alic aêacña amboac aêacma ñalêlôm kêkac aêac abe alic amacña. ⁷ O lasitêwaac, amac akêñ gêwiñ ñanô ñawae mênjgêjam malô aêac kêtu amacña ma kêpuc aêac, tec amoa jageo to aôc gêñwapac nec tônia. ⁸ Amac embe akô ñajaña awiñ Apômtau, oc êmoasiñ aêac amoa ñajam. ⁹ Amac agôm aêac têtac ñajam samucgen akô aêacnêñ Anôtô lañônêm, tec aêac oc atôm gebe anam danje Anôtô êtu amacña naêtôm me masi. ¹⁰ Aêac ater en toma ñalêlôm samucgen kêtôm bêc to gelenjen gebe alic lañôm êtiam ma apuc amacnêm akêñ gêwiñ tônia e ñajaña êsa.

¹¹ Aêac Tameri Anôtô agêc nêñ Apômtau Jesu tau sênam aêacma intêna aô lasê amacña. ¹² Apômtau êkên amac têtac gêwiñ taôm to têtac gêwiñ ñamalac samobña esewec ênam amac auc êtôm aêac taun têtac gêwiñ amac ñanô. ¹³ Apômtau tau êpuc amacnêm ñalêlôm tônia e amoa tolañôm nêm sawagen ma atu dêbu ñ akô aêac Tameri Anôtô lañônêm êndên noc aêacnêñ Apômtau Jesu êmu êmênña nañ ênê lau dabun samob oc sêwiñ en.

Tasa nêñ lêñ ênac Anôtô mataanô ñajam

⁴ O lasitêwaac, aêac adôn amac gebe asa nêm lêñ e ênac Anôtô mataanô ñajam tec agôm amoa. Ma galoc ater to alêñ biñ amac, tañ Apômtau Jesu gêbiñ amac tônia nañ, gebe asa lêñ tonañ anac ñawaegen e anac dabiñ. ² Gôliñ tañ aêac akêñ gêdên amac ajam Apômtau Jesu lañô nañ ajalagac. ³ Anôtônê biñ tonec êtu tônia gebe asa nêm lêñ atôm ênê lau ma êñgamiñ taôm êndên gên mockaiño to mockaiña. ⁴ Ma amac samob ajala nêm lêñ awê to ñacña, tec asa Anôtônê launên lêñ tau ñapep to êndênjen. ⁵ Asa nêm lêñ totêmtac ñakalacboa atôm lau samuc, tañ sêjam kauc Anôtô nañ atom. ⁶ Ansau aôc taôm ma ambôli lasitêwainên gên auc atom. Aêac asôm to awa sa kwananjen gêdên amac gebe Apômtau oc êkên ñagêjô êtu biñ samob tonañ ñaiña. ⁷ Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lêñ môpña atom, en gebe aêac tasa lêñ dabunjen. ⁸ Ñamalac tañ embe tañapêc êndên biñ tonañ, nañ en tañapêc êndên ñamalac tañ atom, en tañapêc êndên Anôtô, tañ kêkên nê Ñalau Dabun kêsêp amacnêm ñalêlôm nañ.

⁹ Biñ têtac êwiñ lasitêwaiña tonañ aêac oc ato êndên amac atom, gebe Anôtô tau kêdôn amac tec têtac gêwiñ taôm amoa. ¹⁰ Taôm agôm kêtu tônia

kêpi lasitêwai samob, tañ sêngôn Makedonia nañ su. O lasitêwaac, tonec tec aêac alên biñ amac gebe aᅇgôm anac ᅇawaegen. ¹¹ Atu kêka-kêka gebe asa nêᅇm lên ᅇaᅇnᅇgeñ to aᅇop taôm nêᅇm ᅇnᅇgeñ ma amac taôm lemem ᅇakoleñ êlôm amac êtôm ajatu amac kwananᅇgeñ su. ¹² Asa lên amboac tonañ, go lau-sêkêᅇn-gêwiñ-atomwaga sêlic ᅇajam ma amac oc aᅇo lēna taôm êtu gēñ teñᅇa atom.

Apômtau êmu êmêᅇ

¹³ O lasitêwaac, aêac abe akô lau, tañ sêc bêc sêc nañ, nêᅇ ᅇam auc êndêᅇn amac atom, gebe moae nêᅇm ᅇalêlôm ᅇawapac atôm lau, tañ sêkêᅇn mateᅇ ᅇanô teñ atom nañ. ¹⁴ Aêac takêᅇn gēwiñ gebe Jesu gêᅇmac êndu ma gēdi sa. Amboac tonañ lau, tec sêc bêc sêc nec, Anôtô oc êkêᅇn Jesu tau êwê êsêac.

¹⁵ Biñ tonañ aêac awa sa gêdêᅇn amac adaguc Apôm-tau tau nê biñ teñ gebe Êndêᅇn noc Apômtau êmu êmêᅇᅇa aêac, tec tamoa mateᅇ jali nec, tamur êsêac, tañ sêc bêc sêc nañ atom. ¹⁶ Êndêᅇn tonañ Apômtau tau oc êpô awa, go nê aᅇelanêᅇn kasêga awa êsa ma Anôtônê dauc êtañ, go Njatau êsêp aᅇga undambê êmêᅇ. Ma êsêac, tañ sêkêᅇn gēwiñ Kilisi ma sêᅇmac êndu su nañ, oc sêndi sa têtᅇu ᅇamata. ¹⁷ Go aêac, tec tamoa mateᅇ jali nec, tao êsuñ aêac sa dawin êsêac tapuc Apômtau tōᅇtōᅇn natasa ᅇasawa ôᅇa e tamoa dawin Apômtau teñgeñ ma teñgeñ. ¹⁸ Anam malô taôm ᅇa biñ tonañ ma apuc taôm tōᅇn êndêᅇnêndêᅇgeñ.

Tamansaᅇ taunᅇ gebe takôc Apômtau sa

5 O lasitêwaac, aê jato biñ tēm to nocᅇa êndêᅇn amac êtu aᅇgeñᅇa. ² Taôm ajalagac gebe Apôm-taunê bêc oc mēᅇêô lasê êtôm geᅇᅇgeᅇtêna êmêᅇn êndêᅇn êmbêc. ³ Êndêᅇn tañ ᅇamalac sêsôm gebe “Galoc biñmalô gêc ma oc tamoa ᅇajam” nañ, gēᅇsêga tau êtap êsêac sa gaᅇgeñ amboac awê ᅇapalê kêtunᅇ eñ, ma sêc su sêᅇgôm naeo. ⁴ O lasitêwaac, aᅇgôn tokesec atom, gebe bêc tau êtap amac sa êtôm geᅇᅇgeᅇtêna atom, ⁵ gebe amac pebeᅇn atu ᅇawê latui to geᅇᅇᅇa latui. Aêac tatu gêbêcauc to ᅇakesec ᅇaᅇêᅇn atom. ⁶ Amboac tonañ aêac tanêc nêᅇn bêc tatôm lau ᅇaᅇêdô atom, tanam jali tokauc ᅇawageᅇn acgom. ⁷ Lau, tañ sêc bêc nañ, sêc bêc gêdêᅇn gêbêc. Ma êsêac, tañ sêᅇnôm bu e kêjaᅇnᅇn êsêac nañ, sêᅇgôm nêᅇ

gêᅇn gêdêᅇn gêbêc. ⁸ Ma aêac, tec aᅇga geᅇᅇᅇa nec, tamoa tonêᅇn kauc ᅇawageᅇn acgom. Tanôn takêᅇn gēwiñ to têtac gēwiñ ᅇamaluku ma takuc takêᅇn mateᅇ moasiᅇ Anôtô ênam aêac kêsiᅇa ᅇakululunᅇ ki, ⁹ gebe Anôtô kêkêᅇn aêac kêtᅇu nê têtac ᅇandaᅇ enseᅇ aêac sunᅇa atom. Eñ kêkêᅇn aêacnêᅇn Apômtau Jesu Kilisi kêtᅇu ênam aêac kêsi daᅇgôn mateᅇ jaliᅇa. ¹⁰ Naç tau tonañ gêᅇmac êndu kêtᅇu aêacᅇa gebe aêac tamoa mateᅇ jali me tamac êndu, mago oc daᅇgôn mateᅇ jali dawinᅇ eñgeñ. ¹¹ Amboac tonañ amoasiᅇ taôm to amboa taôm sa amboac aᅇgôm amoa.

Paulu gējac mata nê papia

¹² O lasitêwaac, aêac atēᅇn amac gebe ajala êsêac, tañ sêjam koleᅇn aᅇga amacnêᅇm to sêjam gôliᅇn amac ma sêᅇmêtôc amac kêtᅇu Apômtauᅇa. ¹³ Atôc êsêac sa to têtac êwiñ êsêac êtu nêᅇ koleᅇᅇa. Amoa tobir-malôgeᅇn awiñ taôm.

¹⁴ O lasitêwaac, aêac alên biñ amac gebe amêtôc wauc-wauctêna ma aê biñ malô sa êndêᅇn lau ᅇalêlôm ᅇatutuc. Anam lau palê-palê sa ma aê samob nêᅇn biñ tōᅇ. ¹⁵ Alic taôm gebe akêᅇn sec êᅇo sec atom, amoasiᅇ taôm to ᅇamalac samob anac ᅇawaegen.

¹⁶ Têᅇtac ᅇajam ᅇapaᅇ. ¹⁷ Ateᅇn mec ênêc awemgeᅇ. ¹⁸ Anam daᅇᅇe êtu gēᅇn samobᅇa, gebe Anôtô, tañ kêkêᅇn Kilisi Jesu gêdêᅇn amac nañ, gebe nêᅇm ᅇalêlôm amboac tonañ. ¹⁹ Akôninᅇ Njalau Dabuᅇn atom. ²⁰ Matempaᅇa ênac biñ, tañ Njalau Nabuᅇn geoc lasê nañ atom. ²¹ Ansaê gēᅇn samob ma ajaliᅇn ᅇanô sa. ²² Aᅇgamiᅇn taôm êndêᅇn sec tokaiᅇn-tokaiᅇn samob.

²³ Biñmalô ᅇam Anôtô tau ênac dabiᅇn amac atu dabuᅇn ênam aucgeᅇn, ma êmansaᅇn nêᅇm ᅇalau to nêᅇm ᅇalêlôm ma ôlim amoa tolaᅇnômᅇn sawageᅇn e aêacnêᅇn Apômtau Jesu Kilisi êmu êmêᅇ. ²⁴ Naç tau, tañ kêkalem amac nañ, eñ ᅇac ᅇaᅇêᅇn, oc ênac dabiᅇn e êᅇmbacnê.

²⁵ O lasitêwaac, atēᅇn mec êtu aêacᅇa.

²⁶ Amac awem ênac lasitêwai samob aᅇo aêac su ma aê moalêc taôm to akôc taôm sa atôm Anôtônê launêᅇn mêtê.

²⁷ Aê aoc gējac Apômtau gebe asam papia tonec lasê êndêᅇn lasitêwai samoo sêᅇo.

²⁸ Aêacnêᅇn Apômtau Jesu Kilisi nê moasiᅇn êndêᅇn amac êwac.

TESALONIKI 2

Noc Kilisi êmu êmênja kélênsôn gôlôac anja Tesaloniki e lau ñagêdô sênô keso ñapanj. Amboac tonanj Paulunê papia kêtú luagêcña gêdên lau Tesaloniki nec ñac tau keto gesenj binj, nanj gêdôn sa anja gôlôac tau sebe Apômtau êmu êmênj ñanoc kêdabinjac. Paulu gesenj binj tonanj ma gêwa sa gebe Kilisi êmu êmênj atom, “Ñac alôb-alôb secsêga”, tanj êkênj kisa êndênj Kilisi ñawaô nanj, mênjêpoa lasê ma êkac ñamalac sênjgôm sec to gên alôb-alôb ênam sêga acgom.

Lau sêsam papia tauña sêoc kisa to ñandanj, tec aposolo gêlênj binj êsêac gebe sêkênj êwinj ñanjênj sênsinj sugenj to sênam nêj kôm sênac ñawaegenj, ec lemenj ñakolenj êlôm êsêac amboac sêlic Paulu to nê kômwaga sêgôm-sêgôm nanj, ma sêmoasinj lau sênjgôm gênj ñajamña endenj tônjenj.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Paulu awa gêoc to awa gêjac Anôtô kêtú gôlôac tauña 1:3-12
3. Binj Kilisi êmu êmênja 2:1-17
4. Paulu gêlênj binj êsêac gebe sêsa nêj lênj têtôm lau buña 3:1-15
5. Paulu gêjac mata nê papia 3:16-18

Paulu awa gêjac lau

1 Paulu agêc Silwana ma Timote ma binj êndênj gôlôac dabunj Tesaloniki, tanj Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi sêbinj aêac tôn nanj. ² Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasinj to binjalô êndênj amac êwac.

Kilisi êmu êmênj ma êmêtôc ñamalac

³ O lasitêwaac, aêacma ñalêlôm kêkac aêac tec ajam danje gêdênj Anôtô kêtú amacña ñapanj, gebe amac-nêm akênj gêwinj kesewec kêlêlêc, ma akênj têtmtac gêwinj gelom tau gêdênj-gêdênjenj gêjam amac auc.

⁴ Agôm amboac tonanj, tec aêac alanem tauñ kêtú amacña gêdênj Anôtônê gôlôac ñagêdô. Êsêac sêjanda amac to aôc gênwapac, mago aôc totêmtac kêpa sugenj ma akênj gêwinj ñajana.

⁵ Binj tonanj gêwa Anôtônê mêtôc sa gebe jagêdênj. Amac aôc gênwapac kêtú Anôtônê gamênja ma Anôtô kêmasanj amac e atôm gebe awê kainj gamênj tau. ⁶ Ma Anôtô oc êngôm gênj naêndênj. Enj êkênj lau, tanj sêkênj gênwapac gêdênj amac aôc nanj, tauñ sêoc gênwapac êjô. ⁷ Ma enj oc êlêwanj gênwapac, tanj aôc amoa nanj, su anja amac to aêac amboac tonanj. Enj êngôm gênj tau êndênj noc Apômtau Jesu eoc tau lasêña anja undambê to nê anjela ñaclai. ⁸ Enj eoc tau lasê tojawaô ma êkênj ñagêjô êndênj êsêac, tanj sêjam kauc Anôtô to tanjenjêc aêacnênj Apômtau Jesu nê ñawaee ñajam nanj. ⁹ Êsêacnênj ñagêjô gebe sêoc ñandanj sênanjana, tanj ênêc endenj tônjenj. Ac sêmoa jaêc Apômtau lanjônêm to nê ñaclai ñañawasi. ¹⁰ Êndênj bêc Apômtau Jesu êmênja nanj, Anôtônê lau oc tetoc enj sa to lau samob, tanj sêkênj gêwinj aêacma binj, tanj ajac jaenj amac nanj.

¹¹ Aêac taênj gêjam binj tonanj, tec atenj mec kêtú amacña ñapanj. Aêac atenj aêacnênj Anôtô gebe êmansanj amac e atom gebe andanjuc ênê kalem. Aêac atenj Anôtô gebe nê ñaclai ênam kôm êpi amac e êngôm gênj ñajam, tanj abe anjgôm nanj anô êsa to ênac dabinj akênj gêwinj ñakolenj. ¹² Embe amboac tonanj, go amac atoc aêacnênj Apômtau Jesu nê ñaê sa, ma enj etoc amac sa. Aêacnênj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêj moasinj êngôm gênj tau ñanô êsa.

Ñac gesenj binjsunja nê binj

2 O lasitêwaac, aêac abe asôm binj êpi aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi êmu êmênj to ênac aêac sa tapi tagenj dawinj enja, tec atenj amac gebe. ² Lau sênam amacnêm kauc ôkwi-ôkwi sebeñ to sêlênsôn amac atom. Êsêac oc sêsôm gebe Apômtaunê bêc gêmênj sugac. Êsêac oc sênjgôlinj binj êpi ñalau, tanj geoc binj tau lasê me êpi ñac tenj, tanj kêsôm binj tau me êpi papia, tanj sêsôm gebe aêac ato nanj. ³ Alic taôm gebe lau tenj sênjgôm gênjêlôm gebe sênsau sêoc amac atomanô. Bêc tau oc êmênj atomgenj e ñamalac sêkac tauñ su anja Anôtônê êmunj ma ñac gesenj binjsunja eoc tau lasê su acgom. Ñac tau tonanj oc ênanja samucgenj. ⁴ Enj oc êkênj kisa êndênj Anôtô to nê sakinj samob. Ma enj oc etoc tau sa ma êngônj Anôtônê lôm dabunj to êtôc tau êndênj lau gebe enj Anôtô.

⁵ Binj tonanj kasôm gêdênj amac gêdênj tanj gamoa gawinj amac nanj. Amac oc taêm gêjam binj tau me masi. ⁶ Ma amac ajala gênj, tanj kêkô enj auc gebe êmênj galoc atom nanj. Enj eoc tau lasê êndênj noc, tanj Anôtô êkênj nanjenj. ⁷ Ñaclai tanj gesenj binjsu su nanj, gêjam kôm gêmoa, tagenj kêsinj tau gêc lêlômgenj. Êsinj tau e sêkôc ñac, tanj kêkô gênj tau auc nanj, su acgom.

⁸ Go ñac gesen biñsuña eoc tau lasê. Ma Apômtau Jesu oc ênac en êndu ña nê awajaô. Ma Apômtau embe êmên toñawêger, go ñawê tau enser en su amboac tonar. ⁹ Ñac gesen biñsuña oc êmên toSadañnê ñajaja ma êngôm gêñ ñaclaiña tokaiñ-tokaiñ ma gêñtalô to gêñsêga dansañña. ¹⁰ Ma en êns u êôc êsêac, tañ sênaña nañ, ña dansañ tokaiñ-tokaiñ. Êsêac oc sênaña gebe têtac gêwiñ biññanôña gêc êsêacña atom. Embe têtac êwiñ biññanô, oc Anôtô ênam êsêac kêsî. ¹¹ Kêtu tonarña Anôtô êkên ñaclai dansañña êôc êsêac gebe sêkên êwiñ biñdansañ, ¹² gebe êsêac samob, tañ sêkên gêwiñ biññanô atom ma têtac gêwiñ biñ geo ñawaô nañ, Anôtô êmêtôc êsêac e sênaña.

Anôtô kêjaliñ aêac sa gebe danğôn mater jali

¹³ O lasitêwaac, Apômtau têtac gêwiñ amac tec aêac ma ñalêlôm kêkac aêac e ajam danğe Anôtô kêtu amacña ñapan, gebe Anôtô kêjaliñ amac sa gêdên andanğer ma Ñalau Dabuñ kêkên amac atu Anôtônê lau e akên gêwiñ biññanô tau, tec Anôtô gêjam amac kêsî. ¹⁴ Anôtô kêkên aêac asôm ñawae ñajam, tañ kêkalem amac nañ, gebe amac akôc aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñawasi sa. ¹⁵ O lasitêwaac, amboac tonar akô ñajaja ma amansañ mêtê, tañ aêac adôn gêdên amac nañ. Biñ ñagêdô asôm ña awenğer ma ñagêdô ato kêsêp papia.

¹⁶ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi agêc Tamerji Anôtô tau, tañ têtac gêwiñ aêac to kêmoasiñ aêac tamoa tenğer totêtac malôger ma takên mater ñanô ñajam ôña tau nañ, ¹⁷ ênam malô nêñ ñalêlôm to êpuc amac tôn gebe anğôm gêñ samob to asôm biñ samob ñajamgen.

Ateñ mec êtu aêacña

3 O lasitêwaac, jasôm tenğ êwiñ gebe aten mec êtu aêacña gebe Apômtaunê biñ êÎêti ênam gamên auc êna e ñamalac tetoc mêtê sa amboac amac agôm.

² Ma aten gebe Anôtô ênam aêac sa anğa lau sec to alôb-alôb nêñ gebe lau taêsam sêmoa, tañ sêkên gêwiñ ñawae ñajam atom.

³ Mago Apômtau en ñac ñanğên. En oc êpuc amac tôn ma ejop amac êtu ñac sec tauña. ⁴ Apômtau kêkên

aêac akên gêwiñ gebe biñ, tañ asôm gêdên amac nañ, amac amansañ su ma oc amansañ. ⁵ Apômtau tau ênam gôliñ amacnêñ ñalêlôm gebe têtac êwiñ Anôtô ma aôc gêñwapac totêtac êpa sugen atôm Kilisi tau.

Aêac samob tanam kôm tanac ñawaeen

⁶ O lasitêwaac, aêac ajac biñsu amac ajam aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi lanğ, gebe anğamiñ taôm êndên lasitêwai, tañ sêsa nêñ lên salañ to sêbu biñsu, tañ aêac akên gêdên êsêac nañ. ⁷ Taôm ajalagac gebe atêku aêac, ec ñajam, gebe gêdên tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asa ma lên salên atom. ⁸ Aêac aen amacnêñ ñac tenğ nê mo tenğ ñaôma atom. Aêac ajam ma kolen e tekwenğ gêbac kêtôm bêc to gelenğer, gebe amacnêñ tenğ im têtka su ñaômager êtu aêacña atom. ⁹ Aêac atôm gebe ajatu gêñ taniñña anğa amacnêñ, mago agôm atom, abe akên ñadônğôn êndên amac gebe atêku aêacña. ¹⁰ Gêdên tañ aêac amoa awiñ amac nañ, asôm biñ tonec gêdên amac su gebe "Ñac tenğ embe endec kôm, nañ êniñ gêñ atom."

¹¹ Aêac ato biñ tonar gebe anğ ñawae gebe nêñ lau ñagêdô sêsa nêñ lên salên. Êsêac sêjam kôm atom, sêgôm gêñ sêbôcgen. ¹² Aêac anac biñsu lau amboac tonar to alên biñ êsêac êtu Apômtau Jesu Kilisiña gebe sênam nêñ kôm êtu katô, ec sêniñ tauñ nêñ nêñger.

¹³ O lasitêwaac, ôlim ñakam êsa êtu anğôm gêñ ñajamña atom. ¹⁴ Ñac tenğ embe taña wamu aêacma biñ, tañ ato kêsêp papia tonec nañ atom, nañ taêm ênam ênê biñ ma êngamiñ taôm êndên en gebe maja tau.

¹⁵ Mago alic en amboac nêñ ñacjo atom, anêc biñsu en amboac lasimi tenğ.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁶ Ma biñmalô Ñatau tau êkên biñmalô êndên amac êtôm têm samob ñalên tokaiñ-tokaiñ. Apômtau êwiñ amac samob.

¹⁷ Aê, Paulu tauc, lemoc kato biñ aoc gêjac amacña tonec. Ñoc papia tonec taujala. Aê kato amboac tonecgen. ¹⁸ Aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê moasin êndên amac samob êwac.

TIMOTE 1

Timote tau nec erj nac bunja matac terj anja Asia Saurj. Têna Judao ma tama Helen. Erj gêwiñ Paulu ma kêpuc erj êdñ kêtû kom mêtêña samob jakêsap erj tñh njanjngosu.

Paulunê papia namatanja gêdên Timote nec gêc tau keto kêwaka biñ natêna têtêac sa. (1) Paulu gêjam la Timote gebe ejop tau êndên mêtêgeo, tañ gêdñ sa anja gôlôac bunja tau nalêlom gêwiñ nañ. Mêtêgeo tonañ naj nam kêsêp lau nagêdô sêgaluñ kauc jaba anja lau Juda to lau samuc nêñ kêsêp taulêlôm. Lau seboç lau terj sênam taun kêsî sêngôm naêtôm atom, sêjala gên, tê nam kêsîñ tau gêc lêlôm erj nê, êwiñ acgom. Ac tec sêsôm lau sênam dabun gên taniñña nagêdô ma sêjac jao lauo to nac sênam tauñña atom. (2) Go Paulu keto biñ tanam jaom gôlôacña ma om nasakîñ nagoliñ nagêdô gêwiñ. Erj gêwa kômwaga gôlôacña nêñ nalêlôm to nêñ gam sa. (3) Gocgo gêlên biñ Timote gebe ênac dabiñ tau êtu Jesu Kilisi nê sakîñwaga mansañ najam terj. Ma gêwa ênê kôm, tañ gêjac erj nawae gebe ênam êndên lau bunja nagêdô êndên-êndêngeñ nañ, nam sa amboac tañ.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Gôlôac dabun tau to gakolegwaga nêñ kôm nagôliñ 1:3-3:16
3. Timote tau nê kôm to nagôliñ 4:1-6:21

Paulu gêjac m nê papia

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tec aêacnên kêsîwaga Anôtô agêc Kilisi Jesu, tañ takên maten erj tamoa nañ, kêjatu aê, ² tec kato ñoc papia tonec gêdên aôm, Timote. Aôm kôtu aê latuc kêtû kôkên gêwiñña. Tamenj Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nêñ moasiñ to taên walô ma biñmalô êndên aôm êwac.

Ojop taôm êndên mêtê geo

³ Gêdên tañ aê gaja Makedonia nañ, kasakîñ aôm gebe ôngôn Epese ma ôsôm êndên lau nagêdô gebe sênam mêtê terj eo atom. ⁴ Ôsôm êndên êsêac gebe sêwi miñ langwa ñadma-ñadma to nêñ abenji to dêbunji nêñ ñaê ñadênanj sêpuc taun namña siñ. Biñ tonañ oc anjôm biñ êlênsôn elêmê ma anam lau terj sa êtu sêkên awiñ Anô tñña atom. ⁵ Najôliñ tañ aôm kôkên gêdên êsêac nañ, namano tau tonec gebe têtac êwiñ ñanô, tañ nam kêsêp nalêlôm ñawa to nalêlôm nanjên ma akên êwiñ ñakênkên najam tonêm nalêlôm makengeñ. ⁶ Lau nagêdô sêwi lên tonañ siñ ma sêlênsôn taun sêsôm biñ agwa-agwa ñadma. ⁷ Êsêac seboç têtôn Anôtônê biñsu, mago sêjam kauc biñ, tañ sêsôm to biñgalôm, tañ sêjam sêmoa nañ nam.

⁸ Aêac tec tajala gebe Anôtônê biñsuanô embe tamansañ napep, oc gên najam samucgeñ. ⁹ Aêac tajala tonec gêwiñ gebe sêmasañ biñsu kêtû lau gêdênña atom. Biñsu tau mênkêsa kêtû lau, tañ sêgôm gên wauc-waucgeñ to tañenpêc ma dedec Anôtô to sêgôm sec, sêlic gên terj kêtû nêñ gên dabun atom, sêsôm biñ alôb-alôb ñawaô, sêjac tenenji to

tamenji ma namalac êndu nanja. ¹⁰ Biñsu tonañ mênkêsa kêtû lau mockaiño to mockaiñña ma ñacwaga, tañ sêkwalec tauñña, ma kêtû êsêac, tañ têtulu namalac têtû gênômana to lau dansañ ma êsêac, tañ têtôc lemen, mago sêsau nanja, ma kêtû êsêac, tañ sêgôm gên nagêdô samob, tañ gesen mêtê najam suna nañ. ¹¹ Biñ tonañ gêc nawae najam, tañ Anôtô kêkên gêdên aê gebe jasôm lasêña. Nawae najam tonec gêwa Anôtô, tañ awen gêoc erj nañ, nê ñawasi sa.

Paulu gêjam danje Anôtô kêtû taê walô enja

¹² Aê gajam danje aêacnên Apômtau Kilisi Jesu, tañ kêpuc aê tñh ma gêlic aê katôm gebe janam sakîñ erj nañ, tec kêkên kôm gêdên aê. ¹³ Gêmungeñ tec aê kasôm biñ alôb-alôb kêpi Jesu ma kêjanda erj to kalêsu gôlôac dabun. Mago Anôtô taê walô aê, gebe kakên gêwiñ mêtê atom tagen ma gajam kauc gên, tañ gagôm nañ. ¹⁴ Aêacnên Apômtau kêsêwa nê moasiñ kêpi aê ma kêkên aê kakên gêwiñ to têtac gêwiñ ñanô, tañ ñawakac kêsêp Kilisi Jesu tau nañ. ¹⁵ Biñ tonec tec ñanô, namalac samob sêkên êwiñ acgommanj, gebe Kilisi Jesu gêmên nom gebe ênam lau sec kêsî. Ma aê tec katu lau sec tau nêñ nac namata. ¹⁶ Kêtû biñ tonañña Anôtô taê walô aê gebe Kilisi Jesu êwa nê lên ê namalacnên biñ tñña sa êpi aê êtu namata e jatu lau, tañ oc sêkên êwi ñ erj ma sêngôn matenjali tengeñ nañ, nêñ ñadôñdôn. ¹⁷ Anôtô taugen kêtû têtac samob najakîñ. Erj gêmooa tengeñ ma namalac terj mataanô gêlic erj atom. Erj taugen kêtû Anôtô. Lanem to ñawasi êndên erj êtôm têtac totêtmengeñ. Biñnanô.

¹⁸ Latucenec Timote, aê kakên nagôliñ tonañ gêdên aôm gebe ojop. Biñ tonañ seoc lasê kêpi aôm gebe

êpuc aôm tôn ma ônac siñ njam. ¹⁹ Ôkên êwiñ tonêm ñalêlôm ñañêngeñ. Lau ñagêdô sêwê biñ tonañ auc ma sêkên gêwiñ atom, tec têtû lau gêbac. ²⁰ Lau tau nêñ ñagêdô tonec Humenai agêc Alesandere. Aê kakên êsêagêc sêsêp Sadan lêma gebe êndôn êsêagêc e sêsôm biñ alôb-alôb êtiam atom.

Bij tatenj mecña

2 Amboac tonañ aê jalên biñ amac gebe angôm gêñ tonec êtu ñamatagenj acgom gebe atenj nêm gêñ êndên Anôtô to atenj mec ma taêm ênam nêm lau êsap nêm mec ñalêlôm to anam danje êtu ñamalac samobña. ² Aterj mec êtu kiñ to gôliñwaga samobña, gebe tamoa nêñ njam to dangôn tomalô, ma dangôm nêñ gêñ tasa Anôtônê lên to tamansañ gêñ samob ñapep. ³ Biñ tonañ gêjac aêacnên kêsîwaga Anôtô mataanô ñajam ma gêlic jagêdên. ⁴ Nac tau tonañ gebe ênam ñamalac samob kêsî ma gebe êkên êsêac sêjala biññanô tau, ⁵ gebe Anôtô tagenj tec gêmoa, ma sêliñwaga tagenj tec gêmoa Anôtô to ñamalac ñasawa. Sêliñwaga tau ñamalac Kilisi Jesu, ⁶ tanj kêkên tau gêjac da lau peberj. Biñ tonañ gêwa sa gêdên ñanoc gebe Anôtô gebe ênam ñamalac samob kêsî. ⁷ Anôtô kêkên aê katu ñacjaenj to aposolo ma lau samuc nêñ kêdônwaga gebe jasôm lên takên gêwiñña to biññanô tau lasê êndên êsêac. Aê kasôm biññanô, kasau atom.

⁸ Aê gabe ñacwaga teterj mec êtôm gamênj samobgeñ. Êsêac embe sêlam lemerj dabuj, go têtac ñandanj to têtac lulu atom.

⁹ Ma biñ tonec êpi lauo amboac tonañgeñ, gebe sêmansañ tauñ ñapep ma majenj tauñ êtu gêñ secña ma sênam gêlôn tauñ tokaucgeñ. Êsêac sêmac poac ma sêkôc gold to kêkôm ma sêsô ñakwê toñaôli kapôên-kapôên atom. ¹⁰ Êsêac sênam gêlôn tauñ ña kôm ñajamgeñ, tec êwa êsêac sa gebe têtôm lauo, tanj têtêc Anôtô nanj. ¹¹ Lauo sênam tauñ tôngeñ to sêkônij tauñ, go sêñô biñ e êtu tanj êsêac. ¹² Aê jalôc gebe lauo têndôn lau to têtû ñacwaganênj ñatauo nec atom. Êsêac sêmoa sênam tauñ tôngeñ. ¹³ Anôtô kêkên Adam kêtû ñamata acgom, go kêkên Ewa kêdaguc. ¹⁴ Ma Adam kêkên gêwiñ biñdansañ atom, awê tec kêkên gêwiñ e kêgêli biñsu. ¹⁵ Lauo embe sêsap sêkên gêwiñ to têtac gêwiñ tôn ma sêsa nêñ lên sênam dabuj tauñ tokaucgeñ ma embe sêkôc ñapalê, go Anôtô ênam êsêac kêsî.

Gôlôac dabuj nêñ laumata nêñ ñagôliñ

3 Biñ tonec biñ ñanô gebe ñac tenj embe taê êka gebe êtu gôlôac dabuj ñagejobwaga, nanj nê ñalêlôm êkac enj êtu kôm ñajam tenjña. ² Gejobwaga tonañ talic enj ñac mansañ samucgeñ, ênam awê tagenj ma êmoa tokauc ñawagenj. Enj êsa nê lên tokauc ma katôgeñ. Enj êngôm ja lau samob ma enj êtôm gebe êndôn launja. ³ Ênôm gêñ anaboa atom to lêma ênac siñ ñawaô atom. Enj ñac malô to ñac wama. Enj têtac gamij atom. ⁴ Enj ênam gôliñ tau nê gôlôac ñapep e

nê ñapalêo to ñac tetoc enj sa totañgeñ wamugenj.

⁵ Nac tenj embe ênam gôliñ tau nê gôlôac êtôm atom, oc ejop Anôtônê gôlôac amboac ondocgeñ. ⁶ Akên ñac, tanj kêtû ñac buña dambêgeñ nanj, êtu gejobwaga atom, gebe enj oc etoc tau sa e mêtôc, tanj kêtap Sadan sa nanj, êpi enj amboac tonañ. ⁷ Akên ñac, tanj lau sêmoa jaêc gôlôacña sêsôm enj wae ñajam nanjenj, gebe sêmbu enj atom to Sadanê lip ênac enj atom.

Sakiñwaga gôlôac dabujña nêñ ñagôliñ

⁸ Sakiñwaga gôlôac dabujña amboac tonañ. Êsêac lau wapac, imbelenj pap atom, sênôm wain anaboa atom ma sêwê launên gêñ auc atom. ⁹ Biññanô tanj êsêac sêkên gêwiñ nanj, sêkam tôn ña nêñ ñalêlôm ñawa. ¹⁰ Ansaê lau tonañ êmunj acgom. Embe alic êsêac têtôm, go sênam sakiñ gôlôac. ¹¹ Êsêacnênj lauo amboac tonañgeñ. Êsêac lauo wapac, sênja biñ atom, sêmoa tokauc ñawagenj ma sênngôm nêñ gêñ samob ñañêngeñ. ¹² Sakiñwaga gôlôac dabujña sênam awê tagenj-tagenj ma sênam gôliñ nêñ ñapalêo to ñac ma nêñ gôlôac ñapep. ¹³ Êsêac tanj sêjam sakiñ nêñ gôlôac ñapep nanj, oc nêñ sakiñ etoc êsêac sa ma sêkên êwiñ Kilisi Jesu totêntac êpa sugenj.

Anôtônê mêtê ñabiñ ñalêlômña

¹⁴ Biñ tonañ kato gêdên aôm ma taêc kêka gebe jandên aôm jawac seberj. ¹⁵ Mago gêñ tenj embe ênam aê tôn, go papia tonec êwa biñ sa êndên aôm e ôjala lên ômoa Anôtônê andunja ñam. Anôtônê andu tau Anôtô mata jali nê gôlôac, tanj kêtû biññanô ñaalê to ñasenjenj. ¹⁶ Biññanôgoc, Anôtônê mêtê, tanj kêsij tau kêsêp lêlômgeñ nanj kapôênanô.

Enj geoc tau lasê kêtû ñamalac.

Ñalau Dabuj gêwa enj sa gebe enj ñac gêdên.

Añela sêlic enj.

Sêjam ênê mêtê gêdên lau samuc.

Lau nomña sêkên gêwiñ enj.

Anôtô kêsip enj sa tonjawasigenj.

Bij kêpi kêdônwaga dansañ

4 Nalau Dabuj gêwa sa kwanañgeñ e gêc awêgeñ gebe êndên têm ñamuña lau ñagêdô oc sêkac tauñ su anja sêkên gêwiñ ñanônja nasêsap ñalau dansañña tôn to sêkôc ñalau sec nêñ mêtê sa.

² Nalau sec tonañ sêjam ñamalac dansañ lañônj, tanj sêsau lau. Êsêacnênj ñalêlôm kêtôm ja kêpac gêñ kêtû matê. ³ Êsêac tonañ sêjac jao gebe ñacwaga sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom. Ma êsêac sêkac ñamalac gebe sênngamij tauñ êndên gêñ taniñña ñagêdô. Mago Anôtô kêkên gêñ taniñña tonañ gebe aêac lau takên gêwiñ to tajala biññanônja takôc sa todangegenj. ⁴ Gêñ totau-totau samob, tanj Anôtô kêkên nanj, tau ñajam. Amboac tonañ takôc gêñ tonañ ñai samob sa todangegenj ma dambu tenj atom, ⁵ gebe Anôtônê biñ to mec gêgôm gêñ tau kêtû dabujgac.

Kilisi Jesu nê sakiwaga njajam

6 Aôm embe ôwa biñ tonan sa êndên lasitêwai, oc ôtu Kilisi Jesu nê sakiwaga njajam, gebe takên gêwiñ nabiñ to mêtê njajam, tañ kôdaguc nan, kêtû nêmo gêlôm aômna. 7 Mago miñ alôb-alôb to lauo njanô nê biñ ole nan ômasuc. Ôsa Anôtônê lên ônsaê-ônsaê e êtu tônia aôm. 8 Embe tansaê gebe tatu mêtê ôlingen, oc ênam aêac sa njanô atom. Mago embe tasa Anôtônê lên, oc ênam aêac sa êtu gêñ samobna. Anôtô gêjac mata gebe ênam aêac sa êndên têm tamoa mater jali anga nomna to êndên têm dangôn mater jali anga ônêna amboac tonanjen. 9 Biñ tonan njanô to gêdên kêtôm gebe njamalac samob sêkôc sanja. 10 Kêtû mêtê tonanjen aêac tajam kolen tosingen gebe aêac takên mater Anôtô mata jali, tañ kêtû njamalac samob nêñ kêsiwaga, mago kêtû aêac lautakên-gêwiñwaga nêñ kêtû njamata.

11 Ôjatu biñ tonan ma ôndôn lau gebe sêmansan. 12 Lau ten lanôn elo aôm êtu aôm nac matan atom. Aômnêm biñ to nêmo lên ma têtac gêwiñ to kôkên gêwiñ njanô ma nêmo njalêlôm njawa êtu nadônôn êndên lau-sêkên-gêwiñwaga. 13 Ôsam mêtê lasê to ôlên biñ gôlôac ma ôndôn lau tau ômoa e tauc jawac acgom. 14 Ôim Anôtônê moasin, tañ gêc njalêlôm nan, su atom. Moasin tau gelom aôm gêdên tañ seoc Anôtônê biñ lasê gêdên aôm ma gôlôac dabun nêñ laumata sêu lemen gêsac aôm nan. 15 Biñ tonan taêm ênam ma biñ tonan ênam gôlin nêmo lên, gebe lau samob sêlic aômnêm kôm esewec. 16 Ojop taôm to mêtê, tañ kôdôn gômoa nan njapep. Ôsap tôniajen. Ôngôm tonan, ec ênam aôm taôm to êsêac, tañ sênô aômnêm biñ nan sa.

Timote ênam saki to ejop nê lau njapep

5 Ônsaic biñ njamalacanô ten atom, ôlên biñ en amboac tamam. Ma lau wakuc nan ôlic êsêac amboac lasimi. 2 Lauo njanô nan ôlên biñ êsêac amboac tênami, ma lauo wakuc amboac latômio tonêm njalêlôm njawagen.

3 Awêruc embe awêruc njanôgen, nanjo otoc êsêac sa. 4 Ma awêruc ten embe nê gôlôac to dêbui sêmoa, nan sênam en sa êjô moasin tañ tenenji to tamenji sêkên gêdên êsêac nan. Sêngôm amboac tonan, ec ênac Anôtô mataanô njajam. 5 Ma embe awêruc njanô, tañ taugen êmoa nan, oc êkên mata Anôtôgen ma êsap mec tônia ma eten Anôtô êtôm êmbêc to elengen. 6 Ma awêruc ten embe êsa nê lên taê ênam tau ôligen, nan talic en mata jali, mago gêmac êndugac. 7 Ônac biñsu êsêac gebe sêmoa tobiñ masigen. 8 Nac ten embe ejop tau nê lau to êmoasin tau nê lasitêwai atom, oc enen biñ takên gêwiñna su. En êtu nac sec êlêlêc lau-sêkên-gêwiñ-atomwaga su.

9 Oto awêruc ten nê nê êsêp awêrucnên njamômê paliñ-palingen atom. Awêruc tañ nê jala kêtû 60 su ma gêjam nac tagen nanjen nê nê êsêp. 10 Ênê wae gêjam kôm njajamna ênêc amboac tonanjen. En embe

êlôm nê gôlôac njapep, êngôm ja lau, êkwasiñ Anôtônê lau enkain, ênam lau sêngôn jageona sa to êpuc gêñ njajam samob nam, nanjo nê nê êsêp njamômê.

11 Oto awêruc wakuc nêñ nê êsêp njamômê atom, gebe êsêac oc taên ênam biñ nacna ma ôlin njakam êsa êndên Kilisi. 12 Lauo tonan nai oc sêsap nêñ biñ, tañ sêmoatin kêtû njamata nan, tulu e sêmoa tobingen. 13 Lauo amboac tonan têdôn taun gebe sênam ojom ma sênac laoc launên andugen. Ma sêjam ojomgen atom, awensun njakasop-kasop ma sêlênsôn lau njagêdô nêñ to sêsôm biñ, tañ têtôm atom gebe sêsôm nan. 14 Amboac tonan aê gabe awêruc wakuc sênam nac êtiam, ec sêkôc njapalê ma sêmansan nêñ andu njapep. Sêngôm amboac tonan, gebe nacjo êmbu aêac êtu lên keso tenja atom. 15 Awêruc tau njagêdô tec sêkac taun su ma sêsap Sadañ tôniajen. 16 Awêruc njagêdô embe sêngôn sêwiñ nêñ awê kêkên gêwiñna ten, go awê tau ênam êsêac sa, gebe êkên wapac êndên gôlôac atom. Go gôlôac dabun têtôm gebe sênam awêruc sawanô sa.

17 Atôc gôlôacnên laumata, tañ sêjam jaom nêñ gôlôac njapep nan, sa êlêlêcman. Aê kasôm biñ kêpi êsêac, tañ sêjam mêtê to têdôn lau sim taun sugen nan. 18 Amac ajala gebe teto gêc gebe "Ôkic bulimakao, tañ kêka mopolom gêmoa nan, awasun auc atom." Ma biñ ten gêc gêwiñ gebe "Kolenwaganê kôm njalêlêc en njawaegoc." 19 Biñ ten embe êpi laumata ten, nan ôkên tañam seben atom. Nac luagêc me têlêac sêwa sa êtôm tau acgom, go ôkên êwiñ. 20 Lau tañ sêngôm sec nan, ômêtôc êsêac anga lau samob lanônên gebe lau njagêdô sêlic ma têtêc taun. 21 Aê kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu to anela, tañ Anôtô kêjalên êsêac sa nan, lanônên ma aoc gêjac aôm gebe Ojop njagôlin tonan njapep. Ômoasin nac ten êlêlêc nac ten su atom to taêm labu nêmo nac ôlim andan taômna atom. 22 Ôkên lêmam ênac nac ten gebe ônam mec en êtu saki tenja seben atom. Ma ôwê lau njagêdô nêñ sec njakain ôwiñ atom. Ojop taôm nêmo njalêlôm gebe njawagen.

23 Ônôm bu njamagen atom, ônôm wain njagêc êwiñ êtu nêmo têtacwalô to gêmac gêgôm aôm elêmêna.

24 Lau njagêdô nêñ sec kêtû awê seben ma sec tau kêsêlên gêmun têm sêmêtôc êsêacna. Mago njagêdô nêñ sec oc êtu awê êndangucgen. 25 Ma kolen njajam kêtû awê amboac tonanjen. Ma njagêdô embe êtu awê seben atom, oc êsin tau êtôm atom.

6 Sakiwaga samob tetoc nêñ njataui sa njapepjen, gebe bi njalêlêc êpi Anôtônê nê to mêtê atom. 2 Sakiwaga tañ nêñ njataui sêkên gêwiñ nan, taên êpa êsêac su gebe êsêacnên lasitêwai nec atom. Masi. Êsêac sênam saki sênac njawaegen gebe nêñ saki oc êmoasin lau sêkên gêwiñna, tañ Anôtô têtac gêwiñ êsêac nan.

Mêtê geo to awa njanô

Biñ tonen ôndôn to ôlên biñ gôlôac. 3 Nac ten embe êndôn mêtê ten eso mêtê tonan ma êsap aêacnên

Apômtau Jesu Kilisi nê biñ najam to Anôtônê lên tön atom, ⁴ nañ oc etoc tau sa ñaômagen ma êjala biñ ten atom. Lau amboac tonañ nêñ ñalêlôm kékac êsêac ke-so, tec awenşun gêôc ka tauñ to sêsôm biñkalom ñawaô. Biñ tonañ kêtü têtac sec to kisa ma biñ alôb-alôb to sêga biñ sec ñamôkê. ⁵ Lau tonañ sêjam biñgalôm ñawaô, mago nêñ kauc kêlênsôn ma sêkac tauñ su aña biññanô tau e seboc Anôtônê lên kêtü intêna têtap awa saña ten.

⁶ Biññanô, lau embe sêsap Anôtônê lên tön to sêlic gên, tañ gêc êsêacña gebe kêtôm, nañ têtap awa ñanô tau sa su. ⁷ Aêac tamên nom tolemeñ sawagen ma oc dawî nom siñ tolemeñ sawagen amboac tonañ. ⁸ Embe tatap nêñ mo to nêñ ñakwê sa naêtôm aêac, nañ kêtôm. ⁹ Lau tañ taên kêka gebe têtü lau tolêlôm nañ, sêsêp lêtôm ñalelom ma têtac ñakalac meloc tokaiñtokaiñ, tañ enşen êsêac su nañ, ñalakô êkô êsêac. Gên amboac tonañ ñai oc êmbam ñamalac e sêmbac sênaña. ¹⁰ Têtac gêwiñ awa kêtü sec samob ñawakac. Lau ñagêdô materñ katu gên tonañ, tec sêjac jaê sêkên gêwiñ ma têtap nêñ kamoc to ñandañ ñalêlômña taêsam sa.

Paulu kêpuc Timote tön

¹¹ Anôtônê ñac aôm ôêc gên tonañ ñai samob su. Ôndañguc biñ gêdên ma ôsa Anôtônê lên to ôkên êwiñ mêtê ma têtac êwiñ lau to ôc gênwapac totêmtac êpa sugen ma ômoa tonêm ñalêlôm malôgen. ¹² Ônac siñ najam êtu takên gêwiñña ma ôkam ôngôn matam jali tengeña tön. Gêdên tañ kôsôm kôkên

gêwiñ lasê lau taêsam sênô nañ, Anôtô kékalem aôm gebe ôngôn matam jali. ¹³ Aê kakô Anôtô, tañ kékên gên samob sêmoa materñ jali nañ, agêc Kilisi Jesu, tañ kêsôm biññanô lasê gêdên Ponti Pilata nañ, lañôñnêm ma jajatu aôm gebe ¹⁴ Ômansañ biñsu ñapep sawa ômoa e aêacnên Apômtau Jesu Kilisi eoc tau lasê.

¹⁵ Êndên ñanoc acgom, go Njatau tagen, kiñnên Kiñ to apômtaunên Apômtau, tañ awen gêôc en nañ, êngôm gên tonañ ñanô êsa. ¹⁶ En taugen êmac êndu atom, êmoa tengeñ. En gêmoa ñawê, tañ ñamalac ten êsa ñagala atom nañ ñalêlôm. ñamalac ten gêlic en su atom ma ten kêtôm gebe oc êlic enña atom. Ênê wae êsa to ênê ñajaña ênêc tengeñ. Biññanô.

¹⁷ Ôjatu lau tolêlôm awa nom tonecña gebe tetoc tauñ sa atom. Êsêac sêkên materñ awa nomña ñaôma atom, sêkên materñ Anôtô, tañ kékên gên samob e kêlêsuc aêacgen gebe êngôm aêac têtac najam êsa. ¹⁸ Ojatu êsêac gebe sêmoasiñ lau to têtü lau tolêlôm kolen najamña. Êsêac sêmoa totêtac wapômgen to sênac sam nêñ awa êndên lau sêwê kaiñ sêwiñ.

¹⁹ Sênngôm amboac tonañ, go sênac nêñ awa sa êtu têt, tañ oc mênêsa nañ, ñamôkê najam gebe têtap sênngôn materñ jali ñanô sa.

²⁰ O Timote, ojop gên samob, tañ kêsêp aôm lêmam su nañ. Ondec biñ alôb-alôb ñaôma to biñ sêôc tauñ aucña, tañ sêsam gebe "Biñ tokauc," mago sêsau tauñ, biñ tau biñ tokauc atom. ²¹ Lau ñagêdô sêkôc biñ tokauc tonañ sa, mago seso biñ takên gêwiñña.

Moasiñ êndên amac êwac.

TIMOTE 2

Paulunê papia kêtû luagêcya gêdên Timote nec ñac tau keto gebe êpuc nê kêpuctôwaga matac tau tônia êtu mêtê ñakoleŋya. Biñ êpuc tau tônia ñaŋêŋya gêjam paplê tonec auc. Paulu gêlên biñ to kékêli Timote gebe êwa Jesu Kilisi sa êsap eñ tônia ñaŋêŋya ma etoc Ñawae Ñajam to Biñlênsêm Lanŋwa ñabiñ ñanô sa ñapañ amboac tañ. Timote gêoc ñandañ to lau sêli tauñ saboa gêdên eñ, mago êŋgôm nê kôm kêdôwaga to jaenwagaña êkô ñajaña enden tôniaŋe.

Paulu gêjac biñsu eñ kékacgeñ gebe ênac jaê “biñgalôm ñaôma to kaucgêbôc” gebe kêmoasiñ lau ten atom-anô, gêgôm lau, tañ sêkên tañeñ biñ amboac tonañ sêbac tauñ sugen.

Paulu gêwa tau to nê lên ma nê koleñ sa gêdên Timote gebe eñ taê ênam ma êkên êtu ñadôŋdôn êndên tau. Aposolo gêoc ñandañ to kisa, mago kékên gêwiñgeñ. Eñ gê biñ tôniaŋe to têtac gêwiñ laugeñ ma kêpuc tau tôniaŋe, tec gebe Timote êpuc eñ wêña.

Nad ênañ

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-2
2. Awa gêoc Anôtô ma gêlên biñ Timote 1:3-2:13
3. Timotenê gôliñ kêtû mêtêgeowagaña 2:14-4:5
4. Paulu tau nê biñ 4:6-18
5. Paulu gêjac mata nê papia 4:19-22

Paulu gêjac m nê papia

1 Kilisi Jesu nê aposolo aê, Paulu, tañ Anôtô taê gêjam kêtû tônia gebe jatu aposolo. Eñ gêjac mata gebe Kilisi Jesu êkên aêac daŋgôn maten jali, tec kêsakiñ aê gebe jasôm biñ tonañ lasê. ² Aênoc papia tonec êndên latuc Timote, tañ ñoc têtac gêwiñ aôm nañ. Tamenji Anôtô agêc aêacnên Apômtau Kilisi Jesu nên moasiñ ma taên walô to biñmalô êndên aôm êwac.

Paulu gêjam dañge Anôtô to kêpuc Timote tônia

³ Aê gajam dañge Anôtô ma gajam sakiñ eñ toñoc ñalêlôm ñawa kêtôm ñoc lau ñanô sêgôm, ma taêc gêjam aôm kêsêp ñoc meclêlôm kêtôm bêc to geleŋgeñ ñapañ. ⁴ Aê taêc gêjam aôm matamsulu ma gajam aoc su gabe jalic aôm e têtac ñajam êsa samucgeñ. ⁵ Aê taêc gêjam aôm gebe kôkeñ gêwiñ ñanô kêtôm dêbômo Lois agêc tênam Ainike êsêagêc sêkên gêwiñ amboac tonañ. Ma aê kajala gebe aôm kôkên gêwiñ kêtôm êsêagêc. ⁶ Kêtû biñ tonañña aê gabe aôm taêm ênam Anôtônê moasiñ, tañ kêsêp nêm ñalêlôm. Moasiñ tau aôm gôwê kaiñ kêtû kakên lemoc gêsac aômña. Ôŋgôm nêm moasiñ tonañ elom lasê êtôm jamên. ⁷ Aôm kôjala gebe Anôtô kékên ñalau tatêc tauñña gêdên aêac atom. Eñ kékên Ñalau ñaclai to têtac gêwiñ tauñña ma tatu mêtê tauñña gêdên aêac.

⁸ Amboac tonañ ôwa aêacnên Apômtaunê mêtê sa tomajam êmbacgeñ ma majam êtu ênê ñac kapoacwalôña aê atom amboac tonañgeñ. Anôtô ñaclai êpuc aôm tônia ma ôc ñawae ñajam ñagênwapac

ôwiñ. ⁹ Anôtô gêjam aêac kêsî to kékalem aêac gebe tatu ênê lau. Eñ kékalem aêac kêtû aêacnên koleŋya atom, masianô, kékalem aêac kêtû eñ tau nê biñ, tañ taê gêjam kwanañgeñ nañña to kêtû êmoasiñ aêacña. Gêdên andañgeñanô eñ kêmoasi ñ aêac kêtû Kilisi Jesu. ¹⁰ Ma galoc aêacnên kêsîwaga Kilisi Jesu mêngeê lasê, tec geoc nê moasiñ tau lasê gêdên aêac. Eñ gesen gêmacanô su ma nê ñawae ñajam geoc daŋgôn maten jali tengeŋña lasê.

¹¹ Anôtô kékên aê gebe jatu biñ tonañ ñajaenwaga to ñaaposolo ma ñakêdôwaga. ¹² Kêtû biñ tonañ ñaiña tec gaôc gênwapac tonec, mago majoc atom. Aê kajala ñac, tañ kakên gêwiñ eñ nañ, ma galic kêtû tônia gebe eñ kêtôm gebe ejop gên, tañ kékên kêsêp aê lemoc nañ, e êndên bêc ônê. ¹³ Biñ ñajam, tañ gôŋô aŋga aênoc nañ, êtu ñadôŋdôn. Ôndaŋguc biñ tau toôkê êwiñ ma totêmtac êwiñ, tañ ñam kêsêp Kilisi-Jesu nañgeñ. ¹⁴ Ojop gên ñajam samob, tañ kêsêp aôm lêmam sugac nañ. Ma Ñalau Dabuñ, tañ gêngeñ nên ñalêlôm nañ, êpuc aôm tônia êtu kôm tonañña.

¹⁵ Aôm gôŋô sugac gebe lau Asiaña samob sêkac tauñ su aŋga aênoc e Pugele agêc Hermogene sêwiñ êsêac amboac tonañgeñ. ¹⁶ Apômtau taê walô Onesiporonê gôlôac gebe ñac tau kêmoasiñ aê kêtû dim taêsam ma maja kêtû aênoc kapoacwalôña atom. ¹⁷ Eñ mêngeê lasê Rom e gacgeñ gesom aê ñapañ e kêtap aê sa. ¹⁸ Apômtau êkên eñ êtap Apômtaunê taê walô sa êndên bêc ônê. Aôm taôm kôjalagac gebe eñ gêjam sakiñ aê ñanô aŋga Epese amboac tonañ. ¹ tau kêpi gamên tañ sêsam ten gebe Asia saun.

I Ñaê Asia kêkanôn masarñ kapôên Asia atom. Ñaê

Kilisi Jesu nê siŋwaga ɲajam

2 Ma aôm latucenec, moasiŋ taŋ ɲam kêsêp Kilisi Jesu naŋ, êkên aôm ôkô ɲajaŋa. ² Ôkên biŋ, taŋ aôm gônô aê kasôm lasê gêdên lau taêsam sênô naŋ, êndên lau-ɲaŋênwaga. Lau tonan oc têtôm gebe sêndôn êndên lau ɲagêdô amboac tonanŋen.

³ Aôm kôtu Kilisi Jesu nê siŋwaga ɲajam, tec ôc gêŋwapac ôwiŋ siŋwaga ɲagêdô. ⁴ ɲac taŋ kêtü siŋwaga naŋ, ênam nê kôm ɲagêdô êwiŋ atom, gebe siŋ ɲatau êlic en ɲajam. ⁵ ɲac teŋ embe êniŋ kwanŋwaninoc êwiŋ lau ɲagêdô ma êlêti êtu ɲamata, mago eso ɲagôliŋ, oc êkôc ɲasunsuŋ atom, êlêti êtôm ɲagôliŋ acgom. ⁶ ɲac taŋ gim tau su kêtü kôm moŋa naŋ, ɲac tonanŋen êniŋ kôm ɲanô êtu ɲamata. ⁷ Taêm ênam ɲoc biŋ, taŋ kasôm naŋ, gebe Apômtau êkên aômnmêm kauc êsa êpi biŋ samob.

⁸ Taêm ênam Jesu Kilisi, taŋ gêdi sa aŋga ɲacmatênêŋ. En aŋga Dawidnê ɲawê kêtôm ɲawae ɲajam, taŋ gawa sa naŋ. ⁹ Kêtü biŋ tonanŋa aê gaôc gêŋwapac e sêsê aê tôn katôm ɲac sec. Mago sêsô Anôtônê mêtê tôn gêwiŋ atom. ¹⁰ Kêtü biŋ tonanŋa aê gaôc gêŋwapac totêtac kêpa sugen kêtü lau, taŋ Anôtô kêjaliŋ êsêac sa naŋŋa, gebe êsêac têtap moasiŋ Anôtô ênam êsêac kêsiŋa to ɲawasi tenŋenŋa, taŋ ɲam kêsêp Kilisi Jesu naŋ, sa amboac tonanŋen.

¹¹ Biŋ tonec tec ɲanô gebe

“Aêac embe tamac êndu dawin en, go danŋôn mater jali dawin en amboac tonanŋ.

¹² Embe daôc gêŋwapac totêtac êpa sugen, go tanam gôliŋ lau dawin en.

Embe dansa en auc, oc ênsê aêac auc amboac tonanŋen.

¹³ Embe takên êwiŋ en atom, mago en oc êmoa ɲaŋên, gebe en enŋen tau nê biŋ êŋgôm êtôm atom.”

Biŋ kêpi kolenwaga ɲanô

¹⁴ Biŋ tonan ôsôm êndên lau gebe taên ênam. Ma ôwa sa êndên êsêac tonanôŋen ôkô Anôtô laŋônem gebe sêpa tauŋ êtu mêtê ɲabiŋ tokaiŋtokaiŋna atom. Lên amboac tonan ɲamoasiŋ teŋ gêc atom, oc êlênsôn lau-sênô-biŋ-tauwaga. ¹⁵ Ôlim palê ma ôwaka taôm sa êndên Anôtô amboac aôm kwalam laŋgwa teŋ. Ôwa taôm sa amboac kolenwaga, taŋ maja kêtü nê kolenŋa atom ma kêdôn Anôtônê biŋ-ɲanô jagêdênŋen naŋ.

¹⁶ Ônac jaê biŋgalôm ɲaôma to alôb-alôb. Biŋgalôm tonan oc êwê lau e sendec Anôtô samucŋen. ¹⁷ Êsêac-nêŋ biŋ kêtôm kamoc sec, taŋ todec-todec ma gelomgelom naŋ. Lau tonan nêŋ ɲac luagêc tonec Humenai agêc Pilete. ¹⁸ Êsêagêc seso biŋŋanô sugac. Agêc sêsôm sebe dêdi sa sugac, tec sesen lau ɲagêdô nêŋ sêkên gêwiŋ su. ¹⁹ Mago Anôtônê alê ɲajaŋa tec kêkô ma sepeŋ biŋ tonec kêsêp gêja gebe “Apômtau kêjala nê lau,” ma ɲalô teŋ tonec gêwiŋ gebe “Samob taŋ sêsam Apômtaunê ɲaê lasê naŋ, sêkac tauŋ su aŋga biŋ geo.”

²⁰ Aŋga andu kapôên ɲalêlôm aêac tatap laclu gold to silbergen sa atom, laclu ɲagêdô sêmasaŋ ɲa ka to nomku amboac tonanŋ. Laclu ɲagêdô kêtü gên ɲajamŋa, ɲagêdô gêjac gên ɲaômaŋaôma ɲawae. ²¹ ɲac teŋ embe êŋgamiŋ tau êndên lau tonan ɲai e êtu selec, oc êtôm laclu dabuŋ, taŋ gêjac gên ɲajam ɲawae naŋ, ma andu ɲatau oc êlic en êtôm gebe ênam kôm ɲajam samob ɲapep. ²² Ôc gên ɲakalac, taŋ kêlêtôm lau matac naŋ su. Ôtu kêka-kêka biŋ gêdên to ôkên êwiŋ ma têtac êwiŋ to biŋmalô ôwiŋ lau, taŋ awen gêjac Apômtau tonalêlôm ɲawagen gebe êpuc êsêac tôn naŋ. ²³ Ômasuc biŋgalôm meloc to kauc gêbôc. Aôm kôjalagac gebe biŋ tonan oc êtu kisa ɲamôkê. ²⁴ Apômtaunê sakiŋwaga êtôm gebe êtu kisa ɲamôkê atom. En têtac malô êndên lau samob ma êndôn êsêac ɲapep to êc launêŋ sec totêtac êpa sugen. ²⁵ En êmêtôc lau-sesen-biŋwaga tonê ɲalêlôm malôŋen. Moae Anôtô êkên êsêac sênam tauŋ ôkwi e sêjala biŋŋanô tau. ²⁶ Go nêŋ kauc ɲawa êsa êtiŋ ma sêkac Sadaŋnê lakô, taŋ kêkô êsêac e sêsô ênê biŋ ɲalabu naŋ su.

Biŋ kêpi têm ɲamuŋa

3 Taêm ênam biŋ tonec acgom gebe Êndên têm ɲamuŋa gêŋwapac sec oc mênêsa. ² Êndên tonan ɲamalac oc têtac êwiŋ lau ɲagêdô atom, sêmoasiŋ tauŋ ôliŋŋen to mater katu awa. Êsêac sêŋgôm lanemboa to tetoc tauŋ sa ɲawaô. Êsêac sêsôm biŋ alôb-alôb to taŋenpêc êndên tenenŋ to tamenŋi. Êsêac sênam danŋe moasiŋ teŋ atom to sendec mêtê ɲalên. ³ Êsêac têtü kasec lau to taên walô êsêac atom. Êsêac sênŋa biŋ to sêŋgôm eso tonac-laigen. Êsêac laŋônŋisiboa to têtac endec gên ɲajam. ⁴ Êsêac seoc nêŋ lau lasê êndên ɲacjo, sêŋgôm nêŋ gên sêkacŋen e sêŋgôm gên ɲagêdô paliŋ. Êsêac sêmba tauŋ to têtac êwiŋ lên têtac ɲakalacŋa êlêlêc têtac êwiŋ Anôtônê su. ⁵ Êsêac oc sêkwê tauŋ auc ɲa Anôtônê mêtê, ma tagen sênsa mêtê ɲajaclai auc. Ônac jaê lau samob tonan ɲai. ⁶ Lau tonan nêŋ ɲagêdô oc sêpi andu nasêlêtôm lauo tobiŋ, taŋ ɲakalac tokaiŋ-tokaiŋ kêkac êsêacŋa naŋ. ⁷ Lauo tonan sebe sênô biŋ wakuc-wakuc ɲapaŋ, mago nêŋ kauc êsa êpi biŋŋanô tau atom. ⁸ Lau tonan sêjac jao tauŋ gêdên biŋŋanô tau amboac Jane agêc Jambre sêjac jao tauŋ gêdên Mose. ɲamalac tonan nêŋ kauc kêtü sec ma sêkên gêwiŋ kwalec. ⁹ Mago lau tau sêsa nêŋ lên tonan baliŋŋen atom, gebe nêŋ meloc êtu awê êndên lau samob êtôm biŋ, taŋ kêtap Jane agêc Jambre sa naŋ.

Daôc gêŋwapac tasêp mêtê tônŋen

¹⁰ Mago aôm kôdaguc mêtê, taŋ kadôn gêdên lau naŋ, to ɲoc lên. Aôm koperen lêtêpôde tagen gôwiŋ aê to kodaguc ɲoc kakên gêwiŋ. Aôm gôn ɲaŋênŋen to têtac gêwiŋ lau kôtôm aê ma gôc gêŋwapac totêtac kêpa sugen gôwiŋ. ¹¹ Aôm gôlic lau sêjanda aê to gaôc gêŋwapac, taŋ kêtap aê sa aŋga Antiokia to Iko-

nium ma Lustra naŋ. Lau tònê sêlêsu aê ŋanôgeŋ. Mago Apômtau gêjam aê sa aŋga gêŋ samob tonan ŋaigoc. ¹² Lau samob, taŋ sebe sêsa nêŋ lêŋ mansaŋgeŋ toKilisi Jesugeŋ naŋ, oc sêjanda êsêac ma têtap ŋandaŋ sa. ¹³ Lau sec to dansaŋtêna oc sêsa nêŋ lêŋ geo e ênam sêga. Êsêac oc sênsau lau ŋagêdô to sênsau tauŋ êwiŋ. ¹⁴ Mago aôm ôsap biŋ, taŋ têdôn gêdêŋ aôm e kôkêŋ gêwiŋ ŋajaŋa naŋ tôn, gebe aôm kôjala lau, taŋ têtû nêŋ kêdônwaga naŋgac. ¹⁵ Ma aôm kôjala gebe aôm ŋapalêgeŋ ma gônô mêtê dabuŋ, taŋ teto gêc naŋ. Mêtê tonan kêtôm gebe êkêŋ kauc êndêŋ aôm e ôkêŋ êwiŋ Kilisi Jesu ma ôtap moasiŋ Anôtô ênam aôm kêsiŋa sa. ¹⁶ Mêtê samob, taŋ teto gêc naŋ, Anôtônê ŋalau gêsun gêdêŋ ŋamalac, tec kêtôm gebe êndôn biŋŋanô êndêŋ aêac ma êmbu aêacnêŋ sec to êmêtôc aêac ma êwê aêac tasa lêŋ gêdêŋ. ¹⁷ Mêtê gêjam kôm tonan kêpi ŋamalac gebe ŋac, taŋ kêsap Anôtô tôn naŋ, ênac dabiŋ tau e êtôm gebe ênam kôm ŋajam samob topalêgeŋ. ¹ Lanŋwa atom, mago Judawaga sêjac miŋgeŋ kêpi êsêagêc. Êsêagêc têtû Paraonê mectomaŋwag a, taŋ sêjac siŋ gêdêŋ Mose.

4 Aê kajatu aôm kakô Anôtô agêc Kilisi Jesu, taŋ oc êmêtôc lau materŋ jali to ŋacmatê ma eoc tau to nê gôliŋ lasê naŋ, laŋônêŋ gebe ² Ônam mêtê lau topalêgeŋ êtôm têm samob, êsêac sêkêŋ taŋeŋ me sêkêŋ taŋeŋ atom. Ômbu êsêacnêŋ sec to wec biŋ êsêac ma ôlêŋ biŋ êsêac to ôndôn mêtê êndêŋ êsêac ôŋ ŋaŋêŋgeŋ. ³ Aê galic gebe noc oc mênêsa ma lau oc sêkôc mêtê ŋajam sa atom. Êsêac tauŋ oc sêmboa nêŋ kêdônwaga sa êtôm tauŋ nêŋ têtac ŋakalac. Kêdônwaga tonan oc sêndôn biŋ êtôm êsêac têtac êwiŋ gebe sêŋôŋa. ⁴ Lau tònê oc sênam taŋeŋsuŋ ôkwi eo gala aŋga biŋŋanô ma sêkêŋ taŋeŋ sêboacogeŋ. ⁵ Amboac tonan aôm ôŋgôm nêŋ gêŋ samob tonêŋ kauc ŋawageŋ. Ôc gêŋwapac. Ônam kôm jaenwagaŋa to ônac dabiŋ nêŋ sakiŋ.

⁶ Aê katu da tec gamoa ma ŋoc noc jamac ênduŋa kêdabiŋgac. ⁷ Aê gajac siŋ ŋajam tau e gêbacnê. Aê kêlêti e gaô lasê ŋoc lêŋtêpôê ŋabelo ma kêkam kakêŋ gêwiŋ tôn. ⁸ Galoc sêmasaŋ sunsuŋ biŋgêdêŋgeŋ tec

I *Ŋac luagêc tonan nêŋ miŋ kêsêp Biŋiênsêŋ*

kêsaê aê gêc, ma Apômtau, mêtôcwaga gêdêŋ tau, oc êkêŋ sunsuŋ tau êndêŋ aê êndêŋ bêc ônê. Mago aê taucgeŋ oc jatap sa atom, êkêŋ êndêŋ êsêac, taŋ têtac gêwiŋ eŋ eoc tau lasêŋa naŋ, samob sêkuc sêwiŋ amboac tonanŋeŋ.

Paulu tau nê biŋ ŋagêdô

⁹ Ônsaic taôm ôndêŋ aê ômôêŋ sebeŋ ¹⁰ gebe Dema têtac gêwiŋ gêŋ nomŋa e gêwi aê siŋ ma gêc gêja Tesaloniki, ma Kreske gêja Galata, ma Titi gêja Dalmatia. ¹¹ Luka taugen tec gêmoa gêwiŋ aê. Ôkôc Marka agêc awiŋ taôm amêŋ. Eŋ kêtôm gebe ênam aê sa êtu sakiŋŋa. ¹² Tukiki tec kasakiŋ eŋ gêja Epese su. ¹³ Embu ômôêŋ, naŋ ôkôc ŋoc ŋakwê baliŋ, taŋ gawi siŋ gêc Karpanê andu aŋga Troas naŋ. Ojor buku amboac tonan ma ôliŋ bôc ŋaôlic, taŋ kato ŋoc biŋ kêsêp naŋ, siŋ atom.

¹⁴ Ŋac-kêpac-kiwaga Alesandere kêtû kasec aê elêmê. Apômtau êkêŋ ŋagêjô êndêŋ eŋ êtôm gêŋ, taŋ eŋ gêgôm naŋ. ¹⁵ Ojop taôm êndêŋ eŋ êwiŋ, gebe eŋ gesen aêacnêŋ biŋ ŋawaô.

¹⁶ Gêdêŋ taŋ ŋawa tauc sa gêdêŋ gôliŋwaga kêtû ŋamata naŋ, ŋac teŋ kêpuc aê tôn atom, samob sêwi aê si ŋgac. Aê katerŋ Anôtô gebe êkêŋ ŋagêjô endêŋ êsêac atom. ¹⁷ Mago Apômtau gêmoa gêwiŋ aê ma kêpuc aê tôn, tec gajam mêtê tomalageŋ lau samuc samob sêŋô. Ma Apômtau gêjam aê sa gêdêŋ lewe awasuŋ. ¹⁸ Apômtau tau oc ênam aê sa êndêŋ ŋamalacnêŋ sec samob ma ênam aê kêsi jaŋgôn ênê gamêŋ undambêŋa. Ŋawasi êndêŋ eŋ teŋgeŋ ma teŋgeŋ. Biŋŋanô.

Paulu gêjac mata nê papia

¹⁹ Ôsôm êndêŋ Priska agêc Akwila ma Onesiporonê gôlôac gebe aoc gêjac êsêac. ²⁰ Erasta gacgeŋ gêŋgôn Korinti ma Tropim kêtap gêmac sa, tec gawi eŋ siŋ gêc Milete. ²¹ Ônsaic taômgeŋ ômôêŋ gebe ôsêp komô ŋalêlôm atom. Aibulu agêc Pude ma Lini agêc Klaudia ma lasitêwai samob aweŋ gêjac aôm. ²² Apômtau êwiŋ aôm nêŋ ŋalau. Moasiŋ êndêŋ amac êwac.

TITI

Titi tonan tēna kēkōc en ḡac samuc. En ḡēḡō Mētē anḡa Paulunē, tec ḡējam tau ôkwi ma ḡēliḡ sanḡu, go kētu ênē kômwwaga ten, tan ḡēwiḡ en to kēpuc en tōḡ kētu kôm mētēḡa kēsap en ton ḡanḡēḡ.

Paulunē papia ḡêdēḡ Titi nec en kēsakiḡ ḡêdḡ nē kēpuctōḡwwaga matac ḡēja Krete. Paulu ḡēwi en siḡ ḡēḡḡōḡ nuc tonan ḡebe ênac dabiḡ koleḡ ḡagêdō-ḡêdō samob, tan ḡagêc sējam e ḡêbacnē atom tagen nan.

Papia tonec kēwaka biḡ ḡatēna kapōēḡ tēlêac sa. (1) Paulu ḡêdḡ biḡ sa ḡêdēḡ Titi kepen ênē kauc lasê kēpi lau Krete tau ḡebe tanḡepêc ma dansanḡtēna to ojomtēna ma lasamtēna êsêac, tec ḡebe Titi êjaliḡ êsêac tauḡ nēḡ lau mansanḡ ḡagêdo sa tētu iaumata, ec sejop to sēnam ḡōliḡ êsêac sēḡḡōm naêtōmḡen. (2) Paulu ḡēsun ḡōliḡ ḡagêdō geder Titi ḡebe êndōḡ lau tokaiḡ-tokaiḡ anḡa ḡōlôac buḡa ḡalêlôm amboac lau ḡanô to lauo ḡanô (tan en ḡebe tauḡ tēndōḡ lauo matacman nan), ma lau matac to sakiḡwwaga. (3) Gocgo Paulu ḡêlêḡ biḡ Titi kētu lêḡ lau buḡa sêsa-sêsa nanḡa. En kēkac êsêac sê wama tauḡḡa ma sēwiḡ tauḡ sēmoa tonêḡ ḡalêlôm malōḡen ma tolanḡḡanô ḡakêḡkenḡen ḡapanḡ. En ênac jao tēntac sec to biḡkalom ma sēwa tauḡ êkōcḡa ḡebe lau buḡa den-dec biḡ sec tonan ḡaiḡa.

Nadēnan

1. Paulu ḡêjac m papia tonec 1:1-4
2. ḡōlôac ḡakoleḡwwaga 1:5-16
3. ḡōliḡ ḡêdēḡ lauo ḡanô to ḡac ma lau matac 2:1-15
4. Paulu ḡêlêḡ biḡ to ḡējam ja lau buḡa 3:1-11
5. Paulu ḡêiac mata nē papia 3:12-15

Paulu ḡêjac m nē biḡ

1 Anôtônē sakiḡwwaga ma Jesu Kilisi nē aposolo aê, Paulu. Anôtô kēsakiḡ aê ḡebe japuc lau-sêkêḡ-ḡēwiḡwwaga, tan Anôtô kējaliḡ êsêac sa nan, tōḡ to jawê êsêac sējala biḡḡanô, tan ḡam kēsêp Anôtônē mētē nan, ² ma sêkêḡ mater danḡḡōḡ mater jali tenḡen, tan Anôtô ḡêjac mata ḡêdēḡ andanḡen nan ḡēḡ samob masigen. En kēsau atom, ³ go ḡêdēḡ ḡanoc tau Anôtô geoc nē biḡ lasê ma kêkêḡ aê kasôm ḡawae ḡajam lasê kêtôm aêacnêḡ kēswwaga Anôtô kējatu aê nan.

⁴ Aêḡoc biḡ êndēḡ latuc ḡanô, Titi, tan aêagêc takêḡ ḡēwiḡ-ḡanô tagen nan.

Tamenḡi Anôtô ḡagêc aêacnêḡ kēswwaga Kilisi Jesu nêḡ moasiḡ to biḡmalô êndēḡ aôm êwac.

Tiilinê kôm, tan ḡējam ḡēmoa nuc Krete nan

⁵ Aê gawi aôm siḡ ḡōḡḡōḡ Krete ḡebe ônac dabiḡ kôm ḡagêdō, tan ḡacḡen ḡêcḡa nan, e êmbacnê ac-gom. Ôkêḡ laumata sēḡḡōḡ êtôm malacḡen amboac kasakiḡ aôm. ⁶ ḡac lanḡônêḡ sawa, tan ḡējam awê tagen ma nē ḡapalêo to ḡac sêkêḡ ḡēwiḡ ḡapep to nêḡ waen wauc-wauctēna to tanḡepêcḡa ten ḡêc atom nan, ḡac amboac tonan êtu lômmôkê. ⁷ Aôm kōjala ḡebe ḡejobwwaga kētu Anôtônē ḡēḡ ḡasakiḡwwaga, tec êmoa lanḡônêḡ sawagen. En etoc tau sa atom, ḡac tē-tac ḡandanḡboa atom, ênôm ḡēḡ anaboa atom, lêma ênac si ḡ ḡawaô atom ma êwê launêḡ ḡēḡ aucboa atom. ⁸ En êḡḡōm ja lau, ḡac tētac êwiḡ biḡ ḡajamḡa,

êsa nê lêḡ tokaucḡen, ḡac ḡêdēḡ, ḡac dabun ma ḡac ḡalêlôm ḡawa êtu mētē tau ḡapep. ⁹ En êkam mētē ḡanô tau tōḡ êtôm tan tēdōḡ en nan, e tau êtôm ḡebe êlêḡ biḡ lau ḡa mētē solop ma êmêtôc êsêac, tan sebe sensenḡ mētē tau su nan.

¹⁰ Lau tanḡepêcḡa ḡwalêkiḡ tec sēmoa. Êsêac sêsôm biḡ ḡwa-ḡwa ma sêsau sêôc lauboa. Lau tan sêsa êsêac tētu Judawaga nan, tec sêḡōm ḡēḡ tonan sējac ḡawaegen. ¹¹ Tanac lau amboac tonan awenḡsun aucmanḡ, ḡebe tēdōḡ biḡ, tan kêtôm ḡebe tēndōḡ atomḡa nan, e sējam ḡōlôac andu ḡagêdōḡa ôkwi samucḡen. Sêḡōm kētu ḡam tagen tonecḡa ḡebe tētap awa sanḡa. ¹² Lau Krete tau nêḡ ḡac ten, tan kētu êsêacnêḡ propete ten nan, kêsôm ḡebe "Lau Krete êsêac dansanḡtēna to bôclai ma ojomtēna, tan senḡ lasamboa nan, sêḡōm ḡapanḡ sēmoa." ¹³ Ênê biḡ tonan biḡḡanô. Amboac tonan ômêtôc êsêac ḡajana ḡebe ḡêmac, tan kêtap nêḡ sêkêḡ ḡēwiḡ sa nan, ḡajam êsa êtiam, ¹⁴ ma sêsap Judanêḡ sêboaco to ḡamalac, tan sêkac tauḡ su anḡa biḡḡanô nan, nêḡ biḡsu tōḡ êtiam atom. ¹⁵ Lau tonêḡ ḡalêlôm selec sêsaê ḡēḡ samob ḡebe selec. Ma-go êsêac tonêḡ ḡalêlôm ḡatêmui ma sêkêḡ ḡēwiḡ atom nan nêḡ ḡēḡ selec ten ḡêc atom, nêḡ kauc to nêḡ ḡalêlôm ḡatêmui kêtôm taugen. ¹⁶ Ac awenḡsun sêsôm lasê ḡebe sējala Anôtô, mago sêḡōm nêḡ ḡēḡ sêsa en aucboa. ḡēḡ secsêga êsêac, tanḡepêcboa, ma sêḡōm ḡēḡ ḡajam ten ḡapep atōmanô.

Tandôn mêtê njamgen

2 Mago aôm ôsôm biñ êtôm mêtê njam. ² Ôsôm êndên lau njanô gebe sêmoa tokauc njawagen. Êsêac lau wapac to sêsa nêñ lên tokauc. Êsêac sêkên êwiñ tonên njalêlôm njamgen ma têtac êwiñ tauñ njapep to sêôc gêñwapac totêntac êpa sugen. ³ Ôsôm bi ñ êndên lauo njanô amboac tonan. Êsêac sêsa nêñ lên amboac lauo, tañ sêjam sakiñ gêñ dabuñ nan. Êsêac sênnga biñ atom to sênôm wain anaboa atom. Êsêac têtû kêdôn wagao biñ njamna, ⁴ gebe sêndôn lauo wakuc têtac êwiñ nêñ naci to nêñ gôlôac nasec-nasec. ⁵ Êsêac sêsa nêñ lên tokauc to sêmoa tonên njalêlôm selec. Êsêac sejob kôm andulêlômna njapep to tañen wamu êndên nêñ naci. Êsêac sêngôm gêñ samob tonan ñai gebe lau tenj sêsôm biñ alôb-alôb êpi Anôtônê biñ atom.

⁶ Ôlên biñ lau matac gebe sêsa nêñ lên tokauc amboac tonan. ⁷ Aôm taôm ôsa nêñ lên samob e ôngôm nêñ gêñ njam ôtu njadôn êndên êsêac. Ô njdôn mêtê njawa êndên êsêac njapep, ôngôm wapac. ⁸ Ôsôm biñ njam to solopgen e aêacnên soño-soño têtôm gebe sêsôm biñ sec êpi aêac atom, sêmoa tomajen.

⁹ Ôsôm êndên sakiñwaga gebe tañen wamu êndên nêñ njataui êtu gêñ samobna e nêñ njataui sêlic njam. Sakiñwaga sêjô nêñ njataunên biñ atom. ¹⁰ Êsêac sênam genjen gêñ tenj atom, sêngôm nêñ gêñ samob njahên to njamgen, gebe êsêacnên lên samob êtu aêacnên kêsawaga Anôtô nê mêtê njagêlôn.

¹¹ Gebe Anôtô geoc nê moasiñ ênam njamalac peben kêsina lasê. ¹² Moasiñ tonan kêdôn aêac gebe takac tauñ su anga lên dandec Anôtônâ to anga gêñ njakalac nomna. Kêdôn aêac gebe tasa nbñ lên anga nom tonec tokaucgen amboac lau gêdên to mansan, ¹³ ma aêac daôn bêc êjam, tañ takên mater nan, gebe Anôtô kapôn agêc aêacnên kêsawaga Jesu Kilisi nêñ njawasi mênjeoc tau lasê êndên bêc tônê. ¹⁴ Nac tau kêkên tau kêtû aêacna gebe êngamboac aêac su anga nêñ geo samob ma enj kêsagu aêac tatu selec ma tatu ênê lau, tec tanam kolen njam tatu dôbgen. ¹⁵ Ôsôm biñ tonan ma ôlên biñ to ômêtôc lau tonaclaigen. Nac tenj matapanâ ênac aôm atom.

Lau buña nêñ lên

3 Ôjatu nêñ lau gebe sêsô gôliñwaga to ñaclai njalabu ma tañen wamu êndên êsêac to sê-

mansan tauñ gebe sênam kolen njam samob. ² Êsêac sêmbu lau tenj atom. Êsêac lau wama to lau wapôm ma sêmoa sêwiñ lau samob tonên njalêlôm malôgen. ³ Aôm kôjala gebe gêmunjen aêac tauñ tamoa tokauc gêbôc ma tañenpêc e dao sic. Aêac tajam sakiñ têtac njakalac tokaiñ-tokaiñ, tañ kêkêli ôliñjen nan. Aêac tamoa togeo ma totêntac secgen. Lau têtac gedec aêac ma aêac têtac gedec lau. ⁴ Tagen gêdên tañ aêacnên kêsawaga Anôtô geoc nê têtac wapi to têtac gêwiñ njamalacna lasê nan, ⁵ enj gêjam aêac kêsî, kêtû kolen gêdên, tañ aêac tajam têtaduc Anôtônê biñsu nanna atom, kêtû enj taê walô aêacnagen. Enj kêsagu aêac tec kêkôc aêac kêtiam ma Njalau Dabuñ kêkên aêac tatu wakuc. ⁶ Anôtô kêkên aêacnên kêsawaga Jesu Kilisi mênjkêsêwa Njalau Dabuñ kêpi aêac, ⁷ gebe Anôtô êmansan aêacnên biñ e êlic aêac tatu lau gêdên êtu moasiñ tonan ma aêac tawê kaiñ dangôn mater jali tenjen, tañ takên mater nan. ⁸ Biñ tonan tec njanô.

Aê gabe aôm ôwa sa njajanagen gebe êsêac, tañ sêkên gêwiñ Anôtô nan, sênam nêñ kolen njam topalêgen. Gêñ tonan njam, oc êmoasiñ njamalac. ⁹ Ônac jaê êsêacnên biñgalôm meloc to nêñ abeni to dêbunji nêñ ñaê njadênan sêpuc tauñ njamna ma kisa to siñ, tañ sêjac kêtû biñsunâ nan. Biñ tonan ñai njanô masi ma ênam aêac sa atom. ¹⁰ Nac tañ êkac gôlôac êkôc nan, ôlên biñ enj êtu dim tagen me luagêc. Embe êkên tañ atom, go ondec enj êmoanâ. ¹¹ Aôm kôjala gebe ñac amboac tonan kêsâ lên keso to gêgôm sec. Ênê lên kêmêtôc enjac.

Paulu gêjac mata nê biñ

¹² Embe jasakiñ Arema me Tukiki êndên aôm êwac, nan ôkac taômgen ôndên aê ômônê Nikopoli. Aê taêc gêjam kêtû tôn gebe jamoa tônê êndên komô.

¹³ Ôkên biñsuta Sêna agêc Apolo sêndi sêmuñ aôm ma alic gebe gêñ êjô êsêagêc anga intêna atom. ¹⁴ Ma ôndôn aêacnên lau e sêjala gebe sênam kolen njam ma sênam lau sêpô lêna tauñna sa. Sêngôm amboac tonan, go sêsa nêñ lên tonanômêgen atom.

¹⁵ Lau samob, tañ sêmoa sêwiñ aê nan, awen gêjac aôm. Ôsôm êndên êsêac, tañ takên gêwiñ gêbiñ aêac tôn ma têtac gêwiñ tauñ nan, gebe aoc gêjac êsêac. Moasiñ êndên amac samob êwac.

PILEMON

Pilemon tonan gôlôac Kolosona nêh ñac towae tenj enj. Onesiminê ñatau enj. Kolerwaga gêhoma tonan gêbôm anga nê ñataunê. Gêdên ñasawa tenj enj jagêô lasê gêdên Paulu, tanj gêngôn kapoacwalô nanj. Onesimi gêhôm mêtê gêwinj e gêjam tau ôkwi ma gêlinj sanju.

“Paulunê papia gêdên Pilemon” nec enj keterj ñac tau gebe taê walô nê kolerwaga anga gêhomanênj, tanj Paulu kêsakinj enj gêmu gêdên nê ñatau gêja kêtiam. Enj gebe Pilemon êkôc nê sakinwaga sa amboac gêhômagenj atom, êkôc enj sa êtôm lasi bunja tenj, tanj enj kêsuc ênê binj ôkwi gac nanj.

Nadênanj

1. Paulu gêjac m nê papia 1-3
2. Paulu kêlanem Pilemon 4-7
3. Paulu gêjam nenenj kêtû Onesimiña 8-22
4. Paulu gêjac mata papia tau 23-25

Paulu gêjac m nê papia

1 Kilisi Jesu nê ñac kapoacwalôña aê, Paulu, agêc Timote ma binj êndênj aêacma ñac Pilemon, tanj gêjam kôm gêwinj aêac nanj, **2** agêc lasinjio Apia ma Arkipi, tanj gêjac sinj gêwinj aêac gêmoa nanj, ma êndênj gôlôac dabunj, tanj sêngônj nêmu andu nanj.

3 Tamenj Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêh moasinj to binjalô êndênj amac êwac.

Pilemonnê têtac gêwinj to kêkênj gêwinj ñabinj

4 Aê taêc gêjam aôm kêsêp ñoc mec ñalêlôm ma gajam danje ñoc Anôtô ñapanj, **5** gebe ganjô ñawae gebe aôm têtac gêwinj to kôkênj gêwinj Apômtau Jesu to têtac gêwinj Anôtônê lau samob. **6** Aê katerj mec gebe takênj gêwinj êmbinj aêac tônj e êkênj aôm ôjala gêh ñajam samob, tanj tatap sa anga Kilisinê nanj. **7** O lasicenec, aôm têtac gêwinj lau gêgôm aê têtac ñajam kêsâ ñanô to gêgôm aê gamoa totêtac malôgenj. Aôm kôlau Anôtônê launênj ñalêlôm tekwenj saki kêsâ.

Paulu kêmasanj Onesiminê binj

8 Amboac tonan aê katôm gebe jajatu kôm, tanj gêjac aôm ñawae gebe ôngômnanj nanj, êndênj aôm totêtac êpa sugenj êtu Kilisiña. **9** Mago gabe janjôm atom. Aê, Paulu, tanj katu ñac lanjwa sugac ma galoc katu Kilisi Jesu nê ñac kapoacwalôña gêwinj nanj, kajatu aôm atom, katerj aôm kêtû têtac gêwinj tauñña. **10** Aê tec katerj aôm kêtû ñoc latuc Onesimiña. Aê ganjônj kapoacwalô ma kadônj mêtê gêdênj enj e kêkênj gêwinj, tec galic enj kêtôm ñoc latuc, tanj kêka enj lasê nanj. **11** Gêmunjenj enj gêjam kôm gêjam aôm sa atom, mago galoc tec kêtôm gebe ênam aêagêc lulugenj sa.

12 Aê jasakinj enj tonjoc ñalêlôm samucgenj êndênj aôm êmu êwac. **13** Aê gabe jakôc enj tônj gebe ênam

sakinj aê, tanj gêngônj kapoacwalô kêtû ñawae ñajamnanj nanj, êjô aôm su. **14** Mago taêc gêjam tenj gebe janjôm atom, aôm taôm ôlôc acgom. Aê gabe jakac aôm gebe ôngôm gêh ñajamnanj nec atom. Taôm nêmu ñalêlôm êkac aôm acgom, go êtôm.

15 Onesimi gêmoa jaêc aôm ñasawa dambê tonan, oc moae ñam gebe êmoa êwinj aôm enderj tônjenj. **16** Enj êmoa êwinj aôm amboac gêhômagenj êtiam atom, masi, êlêlêc gêhoma su. Têmtac êwinj enj amboac lasim. Aê galic enj amboac tauc lasic enj amboac tonan, ma aôm têtac êwinj enj amboac lasim êlêlêc aê su gebe enj kêtû aôm nêmu gôlôacnênj tenj to kêtû aôm lasim kêtû Apômtauña.

17 Amboac tonan embe ôlic aê amboac nêmu ñac, nanj ôkôc enj sa êtôm ôkôc aê tauc sa. **18** Embe enj êngôm aôm nêmu gêh tenj êtu sec, me ênac aôm nêmu têtac tenj atom, nanj ôkênj aê jawê kainj têtac tau jajô enj su. **19** Aê, Paulu, tauc lemoc kato binj tonec gebe “Aê oc janac ênê têtac.” Aê gabe jasôm binj ñoc têtac gêwinj nanj nec atom. Têtac tau aôm taôm. **20** O lasic, binjnanj, ômoasinj aê ñagec êtu Apômtauña to ôlau ñoc ñalêlôm êtu Kilisiña acgom.

21 Aê taêc kêka gebe aôm oc tanjam wamu binj, tec kato gêdênj aôm nec, ma kajalagac gebe aôm oc ôngôm êlêlêc aênjoc binj tonan su. **22** Ma jasôm tenj êwinj gebe Ômansanj aênjoc balêm tenj kwananjenj gebe aê kakênj matoc gebe Anôtô êkênj aê jamu jandênj amac jawac êtu nêmu mecña.

Paulu awa gêjac lau ñamuña

23 Epapra tanj gêngônj kapoacwalô gêwinj aê kêtû Kilisi Jesuñña nanj, awa gêjac aôm. **24** Ma Marka agêc Aris-tarka ma Dema agêc Luka, tec sêjam kôm sêwinj aê nec, awenj gêjac amac amboac tonanjenj.

25 Apômtau Jesu Kilisi nê moasinj êwinj amac.

JAKOBO

Jakobonê papia nec ñac tau gêjac lau buña nêñ kôm to nêñ lêñ ñagôliñ gwalêkiñ sa. Eñ keto biñ tau gêjac gôlôac tapaôngeñ ñawae kêtôm eñ awa gêjac Anôtônê lau, tañ sêñg ñ kêsî-k sigen aña nom ñagamên samob nañ. Ñac-ketowaga gebe epeñ lau buña nêñ kauc lasê êpi nêñ ñalêlôm to nêñ lêñ, tañ gêjac êsêac ñawae nañ, tec kêwaka nê ñagôliñ sa keto ñalô totau-totau gêjam dani ma keto biñgôliñ to ñadônñdôn gêwiñ-gêwiñ e ñam gêc awê ñajam. Lau buña nêñ ñagôliñ tonarj kêkwa biñ tonec ñai gebe lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lêtôm to lêñ mansarj ma tatu kasec to takêñ êwiñ ma dangôm ñanô êsaña to tajop imbeleñ ma mêtê tokauc to biñkalom ma teñbeleñ aêgeñ to dambu tauñña ma tatoc tauñ sa to daê biñ tôn ma tapuc tauñ tônña to taterj mec.

Jakobo keto papia tonec kêkac lau buña ñajañageñ gebe dangôm Mêtê ñanô êsa, ec dawa nêñ takêñ gêwiñ sa ña nêñ lêñ to nêñ koleñ ênêc awê êndêñ lau sêlic êpi materjanô.

Nadênañ

1. Gêjac m nê papia 1:1
2. Takêñ gêwiñ to tajala biñña 1:2-8
3. Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm 1:9-11
4. Saê to lêtôm 1:12-18
5. Tañô mêtê ma gacgeñ dangôm ñanô êsa 1:19-27
6. Tapuc lau ñam atom 2:1-13
7. Takêñ gêwiñ gêjac ñakoleñ ñawae 2:14-26
8. Tajop imbeleñ ñapepña 3:1-18
9. Tajop tauñ êndêñ materj katu gêñ nomñaña 4:1-5:6
10. Ñagôliñ toê-toê ñagêdô 5:7-20

Jakobo awa gêjac lau

1 Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ sakiñwaga aê, Jakobo, aoc gêjac gôlôac 12, tañ sêñgônñ kêsî-kêsigen aña nom ñagamên samob nañ.

Biñ kêpi takêñ gêwiñ to tajala biñña

² O ñoc lasitêwaac, Iêtôm tokaiñtokaiñ embe êtap amac sa, go alic amboac gêñ têtac ñajam ña teñ. ³ Amac ajalagac gebe gêñ, tañ kêsâê amacnêm akêñ gêwiñ nañ, gêgôm amac aoc gêñwapac totêtac kêpa sugerj. ⁴ Aoc gêñwapac totêtac kêpa sugerj tau ênam ñanô amboac tonec gebe ênac dabiñ amac e atu kwalam langwa ma apô lêna gêñ teñ atom, ⁵ mago amacnêm teñ embe êpô lêna kauc mêtêña, nañ eteñ êndêñ Anôtô ma êkêñ êndêñ eñ, gebe Anôtô kêkêñ gêñ gêdêñ lau samob totêtac wapômgeñ ma kêgamiñ teñ atom. ⁶ Mago ñac tau eteñ toêkêñ êwiñgeñ, eteñ totêtac lulu atom, gebe ñac-têtac-lu-luwaga kêtôm gwêc ñadembom, tañ mu gêli sa e ñakotoñ-kotoñ kêsâ nañ. ⁷ Ñac amboac tonarj taê êka gebe êkôc gêñ teñ aña Apômtaunê atom. ⁸ Eñ ñac ñalêlôm-gêja-luwaga ma kêsâ nê lêñ samob lulusawa.

Lau ñalêlôm sawa to lau tolêlôm

⁹ Lasimi ñalêlôm sawa êlanem tau gebe Anôtô ketoc eñ sa. ¹⁰ Ma ñac tolêlôm êlanem tau êtu Anôtô

kêkônîñ eñña, gebe eñ oc ênaña êtôm gêgwanñ ñaola. ¹¹ Oc kêpi toñandangeñ ma kêsêgô gêgwanñ e ñaola kêsêlô ma talic ñakatu masi. Ñac tolêlôm amboac tonarj. Eñ ênaña aña nê kôm ñaluñgeñ.

Saê to letôm

¹² Aê aoc êoc ñac, tañ gêoc saê totêtac kêpa sugerj. Eñ êwaka tau sa su acgom, go êkôc êñgônñ mata jali ñasunsun, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ lau-têtac-gêwiñ-eñwaga nañ. ¹³ Ñac teñ embe lêtôm êtap eñ sa, nañ êsôm gebe "Lêtôm tonec aña Anôtônê" nec atom. Sec kêtôm gebe êlêtôm Anôtô atom. Ma Anôtô tau kêlêtôm ñamalac teñ atom. ¹⁴ Lêtôm ñam kêsêp ñamalac tau nê têtac kalac, tañ kêkac to kêlêtôm eñ nañ. ¹⁵ Têtac kalac embe taê, go êsu ñalatu sec. Sec tau embe ênac dabiñ tau su, go êsu ñalatu gêmacanô.

¹⁶ O ñoc lasitêwaace, êkêli taôm atom. ¹⁷ Gêñ ñajam samob, tañ sêkêñ gêdêñ amac to gêñ ñanô samob, tañ atap sa nañ, gêmên aña lólôc. Gêñ tau kêsêp gêmên aña ñawê ñataunê. Eñ gêjam tau ôkwi atom ma eñ gêjam kanuc atom amboac tonarjgeñ. ¹⁸ Eñ taê gêjam kêtû tôn, tec kêkêñ nê biññanô kêka aêac lasê gebe tatu gêñ samob, tañ eñ kêkêñ nañ ñañamata.

Tañô mêtê to dangôm ñanô êsa

¹⁹ O ñoc lasitêwaace, taêm ênam biñ tonec gebe ñamalac samob sêñô biñ ñagaôngeñ acgom, ma sêsôm

biñ malô-malôgen to têtac ñandan seber-seber atom amboac tonanjen, ²⁰ gebe ñamalacnêñ têtac ñandan gêjam Anôtônê biñgêdên sa atom. ²¹ Amboac tonan akac ñatêmui to sec totau-totau su ma akôc mêtê, tañ Anôtô kêsê kêsêp amacnêm ñalêlôm nañ sa. Mêtê tonan kêtôm gebe ênam amac katôm kêsî, tec akôc sa tonêm ñalêlôm malôgen.

²² Embe añô mêtê ñaômagen, oc ansau taôm, añgôm mêtê tau ñanô êsa acgom. ²³ Ñac teñ embe êñô mêtê ñaômagen ma êñgôm ñanô êsa atom, nañ êtôm ñac, tañ kêsala lañðanô kêsêp tasalakatu nañ. ²⁴ Eñ kêsala tau su, go gec gêja ma kêliñ lañðanô ñakatu siñ seber. ²⁵ Mago ñac, tañ êtuc kêniñ êsêp biñsu ñanô tau, tañ kêgaboac aêac su nañ, ma êsô ñalabu êmoa to êñô biñ e êliñ siñ êtiam atom, êñgôm ñanô êsa nañ, Anôtô oc ênam mec ênê kôm samob.

²⁶ Ñac teñ embe taê ênam gebe ênam sakin Anôtô, mago ênam gôliñ imbêla atom, oc ênsau tau ma nê sakin Anôtôña êtu gên ñaôma. ²⁷ Sakin ñawa to mansañ, tañ Tamenjî Anôtô gêlic gêjac mataanô ñajam nañ tonec gebe tanac mosêbu to awêtuc, tañ sêmoa jageo nañ, kêsî to tanjamiñ tauñ êndên gen ñatêmui nomña.

Tapuc lau ñam atom

2 O ñoc lasitêwaac, amac akên gêwiñ aêacnêñ ñawasi Ñatau Jesu Kilisi, tec apuc lau ñam atom, alic samob têtôm tauñgen. ² Ñac teñ togêlôn gold ma tonakwê ñawasi embe naêsô nêm akac saña êna, ma ñac ñalêlôm sawa teñ tonakwê kômña embe êsô êna amboac tonan, ³ ma amac matem êndiñ ñac tonakwê ñawasi e asôm gebe Ôñgôn lêpôn ñajam tonec, ma asôm êndên ñac ñalêlôm sawa gebe “Naôkô ônê” me “mênôñgôn masac êsi ockaiñña,” ⁴ embe añgôm amboac tonan, oc awa lau êkôc atom me. Ma atu mêtôcwaga, tañ taên gêjam biñ keso nañ atom me.

⁵ O ñoc lasitêwaace, añô acgom. Anôtô kêjaliñ êsêac, tañ lau nomña sêlic amboac lau ñalêlôm sawa nañ sa, gebe têtû lau tolêlôm sêkên gêwiñña ma sêwê kaiñ gamên, tañ eñ gêjac mata gêdên lau-têtac-gêwiñ-eñwaga nañ. ⁶ Ma amac abu ñac ñalêlôm sawa. Asa lau sêkônîñ amac. Asa lau sê amac jaakô mêtôcwaga lañðñêmña. Lau tolêlôm goc. ⁷ Lau tonan sêsôm biñ alôb-alôb kêpi ñaê ñajam, tañ Anôtô kêkên gêdên amac nañ.

⁸ Amac embe añgôm biñsu, tañ aêacnêñ Kiñ kêkên gêdên aêac kêtôm teto gêc nañ, ñanô êsa, go ñajam. Biñsu tau tonec gebe “Têmtac êwiñ lau wacbañ aôm amboac têtac gêwiñ taôm.” ⁹ Mago amac embe apuc lau ñam, go añgôm sec ma biñsu êmêtôc amac amboac lau-sêgêli-biñsuwaga. ¹⁰ Ñac tañ kêmasañ biñsu samob, mago kêgêli tagenjen nañ, kêtôm gêgôm samob popoc. ¹¹ Ñac tañ kêsôm gebe “Ôñgôm gên mockaiño to mockaiñña atom” nañ, kêsôm teñ gêwiñ gebe “Ônac ñamalac êndu atom.” Ma aôm embe ôñgôm mockaiñ atom, mago embe ônac ñamalac êndu, nañ kôgêli biñsugac. ¹² Amboac tonan asôm nêm biñ to añgôm nêm gên atôm lau, tañ Anôtô oc êmêtôc

êsêac êndanuc biñsu, tañ kêgaboac êsêac su nañ. ¹³ Ma êndên mêtôc tonan Anôtô taê walô êsêac, tañ taên walô lau atom nañ atomanô. Mago ñac, tañ taê walô lau nañ, oc êtêc mêtôc tonan atom.

Takên êwiñ to ñakolen ñabin

¹⁴ O ñoc lasitêwaac, ñac teñ embe ôsôm gebe “Aê kakên gawiñ,” mago eñ ñac kolen atom, oc ênam eñ sa amboac ondod. Ênê kêkên gêwiñ oc ênam eñ kêsî me masi. ¹⁵ Embe lasimi me lasimio teñ nêñ ñakwê masi me sêpô lêna mo kêtôm bêcgenña ¹⁶ ma amacnêm teñ embe êsôm êndên êsêac gebe “Ana tobiñ-malôgen, asô nêm ñakwê sa êjandan amac to aniñ nêm gên,” mago akên gên êdôc êsêac ôliñ tôñña teñ êndên êsêac atom, oc ênam êsêac sa amboac ondod. ¹⁷ Biñ takên gêwiñña amboac tonan. Embe takên êwiñ, mago tanam ñakolen êwiñ atom, oc takên gêwiñ tau êtu gên mêtê ñaôma.

¹⁸ Ma ñac teñ embe êsôm gebe “Aôm kêkên gêwiñ ma aê gajam kolen,” go jasôm gebe “Ôtôc nêm kêkên gêwiñ, tañ ñakolen masi nañ, êndên aê, go aê jatôc ñoc kolen, tañ êwaka ñoc kakên gêwiñ sa nañ, êndên aôm.” ¹⁹ Aôm kêkên gêwiñ gebe Anôtô tageren tec gêmoe me. Ñajam. Mago ñalau sec sêkên gêwiñ biñ tonan amboac tonanjen ma têtêc tauñ ñanô. ²⁰ O melocma, aôm gobe takên gêwiñ, tañ ñakolen masi nañ, gên ñanômêgoc. Aôm gobe aê jawa biñ tau ñam sa êndên aôm me. ²¹ Aêac abenji Abraham amboac ondod. Gêdên tañ eñ kêkên latu Isak kêtû da gêsac altar ñaô nañ, Anôtô gêlic eñ ñac gêdên kêtû ênê kolen tonanña. ²² Kec, aôm gôlicgac gebe eñ kêkên gêwiñ ma gêjam ñakolen ulu kêtômgen, tec sêjam tauñ sa, tec nê kolen gêjac dabiñ nê kêkên gêwiñ su. ²³ Ma biñ, tañ teto gêc nañ, kêtû anô gebe “Abraham kêkên gêwiñ Anôtô, tec Anôtô gêlic eñ ñac gêdên” ma sêsam eñ gebe Anôtônê ñac. ²⁴ Kec, amac alicgac gebe ñamalac êtu ñac gêdên êtu nê kolenña, êtu eñ kêkên gêwiñña tageren nec atom. ²⁵ Mockaiño Rahab kêtôm tonan. Eñ kêkôc kelenwaga sa ma kêkên êsêac sêsa in-têna teñ sêja. Tec Anôtô gêlic eñ awê gêdên kêtû ênê kolenña. ²⁶ Aêac ôliñ embe ñalau masi, oc êtu mêtê. Ma aêacnêñ takên gêwiñ embe ñakolen masi, oc êtu mêtê amboac tonanjen.

Biñ kêpi imbelen

3 O ñoc lasitêwaac, amacnêm taêsam têtû kêdônwaga atomman. Alic acgom, aêac kêdônwaga oc atap mêtôc ñajana sa êlêlêc lau ñagêdô nêñ mêtôc su. ² Aêac samob dagôm keso elêmê. Teñ embe êsôm biñ teñ eso atom, nañ eñ ñac kwalam langwa tenjoc ma êtôm gebe ênam gôliñ nê ôli samucgen ñapep amboac tonan. ³ Aêac embe takên gôliñ êsêp hos awensuñ gebe tañen wamu aêac, go tanam gôliñ bôc tau ôliñ samucgen êwiñ. ⁴ Alic wañ acgom. Gên tau kapôñanô ma mutêna gênñgôn lac ñajana sec, mago ñagôliñ sauñ ec teñ gêjam gôliñ wañ tau kêtôm ñac gôliñña taê gêjam. ⁵ Aêac imbelen am-

boac tonarj. Ôlij ñagênjêlôm saurj terj, mago kêlanem tau gênj kapôênja.

Alic acgom, ja ñamôsi saurj terj kêtôm gebe êkên ja ênij oba kapôên terj. ⁶ Imbelenj kêtôm ja amboac tonarj, geñ geo gêjam imbelenj auc samucgeñ. Imbelenj tau ôlij ñagênjelôm terj, tarj gégôm ôlij samucgeñ ñatêmui kêsa narj. Lamboam ñakêlêndinj tau ñaja kêpoa anja imbelenj, tec imbelenj ñaja geñ gênj samob, tarj Anôtô kêkên narj, ma gesen ñalênj su gêwiñ. ⁷ ñamalac têtôm gebe sengeñ gênj materj jalinja tokaiñ-tokaiñ narj sêgôm su. Bôc saleñja to moc ma gênj kêgalabña to i têtû malô e têtû gênj masinj. ⁸ Mago ñamalac terj kêtôm gebe êñgôm imbêla êtu gênj masinj atomanô. Geñ sec tau oleb-olebboa to ñamalac tamac êndurja gêjam auc. ⁹ Aêac talambinj Apômtau to Tamenji ña imbelenj ma tapuc boa ñamalac, tarj Anôtô kêkênj kêtôm enj tau katu narj, ña imbelenj tagerj tonarj amboac tonarjgeñ. ¹⁰ Binj lambinjja to binj tapuc boanja kêsa awenjsurj tagerj. O lasitêwaac, binj amboac tonarj êsa atomanô. ¹¹ Bu ñaluc to ñamakic kêpulu kêpi bumata tagerj me. ¹² O ñoc lasitêwaac, jambô oc ênam aij me, ma wain oc ênam jambô me. Ma gwêc oc ênam tau ôkwi êtu bu atom amboac tonarj.

Kauc undambêña

¹³ Asa ñac tokauc ma ñac mêtêña gêmoa gêwiñ amac. Enj êwaka tau sa ña nê lênj ñajam to nê kolenj, tarj gêjam tokauc mêtêña ma tonê ñalêlôm malôgenj narj. ¹⁴ Mago amac embe anam lêmurj lau ñawaô to asac lau ênêc lêlômgeñ, narj atoc taôm sa ma ansau binjdansarj e anserj binjnanô tau su atom. ¹⁵ Kauc tonarj kêsêp anja undambê gêmênj atom, kêsa anja nom to geñ nomña ma ñalau sec nêñ. ¹⁶ Lau tarj sêjam lêmurj taurj to sêsac taurj narj, oc semoa naeo ma sêngôm sec tokaiñ-tokaiñ. ¹⁷ Mago kauc mêtêña, tarj lau sêkôc anja ôña narj, êñgôm nêñ ñalêlôm ñawa êsa êtu ñamata. Go sê wama taurj ñagaôgeñ, têtû lau malô, tarj wamu, taênj walô lau ênam êsêac auc ma sênam ñanô ñajam. Êsêac têtac lulu atom ma sêka nêñ binj auc atom. ¹⁸ ñawê tarj lau-sê-wamawaga sêsê tobijnmalôgenj narj, ênam ñanô binjgederj.

Tajop taurj êndênj lênj nomña

⁴ Amac akênj kisa gêdênj taôm to ajac taôm narj ñam kêsêp asagenj. Kêsêp gênj têtac ñakalacña, tarj gêjac sinj anja ôlim ñagênjêlôm narjgoc. ² Amac matem katu gênj, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac ñamalac êndu. Amac agôm mocsac gênj, mago atôm gebe atap sa atom, tec ajac taôm to akênj kisa gêdênj taôm. Amac akôc gênj atom, gebe aterj mec atom. ³ Amac aterj mec, mago akôc ñanô atom nec ñam kêsêp amac aterj mec kesonja gebe aterj gênj, tarj abe êjaiñ êpi gênj têtac ñakalacñagenj. ⁴ Mockaiñ ñatêna amac. Lau tarj sê sêlêb gêdênj nom narj, têtû Anôtônê ñacjo. Amac ajala binj tonarj me masi. Terj embe ê sêlêb êndênj nom, oc êtu Anôtônê

ñacjo. ⁵ Me binj, tarj teto gêc gebe “Ñalau tarj gêngôn aêacnênj ñalêlôm narj, gêjam lêmurj to gégôm mocsac ñanô,” amac abe teto binj tonarj ñaômagenj me. ⁶ Ma moasinj, tarj Anôtô kêkênj narj, kapôênj kêlêlêc. Amboac tonarj tec teto gêc gebe

“Anôtô kêkôninj lau, tarj tetoc taurj sa narj, ma kêkênj moasinj gêdênj lau, tarj sêbu taurj narj.” ⁷ Amboac tonarj asô Anôtô ñalabu. Apuc taôm tônj êndênj Sadarj, go êwi amac sinj ma êc su. ⁸ Atu gasuc Anôtô, go êtu gasuc amac. Amac lau sec, akwasinj lememe êtu selec. Ma amac lau-têmtac-luluwaga, amansarj nêñ ñalêlôm ñawa êsa. ⁹ A jala taôm gebe anjgôn jageo ma nêñ ñalêlôm ñawapac to atarj. Amac-nêñ ômac ênam tau ôkwi êtu tanjiboa ma têtac ñajam êtu têtac ñawapac. ¹⁰ Ambu taôm êndênj Apômtau, go etoc amac sa.

Amêtôc nêñ lasitêwai atom

¹¹ O lasitêwaac, anja binj êpi taôm atom. ñac tarj êñga binj êpi lasi me êmêtôc lasi narj, êtôm gêga binj kêpi binjsu to kêmetôc binjsu. Aôm embe ômetôc binjsu, go ôtu ñac-kêmasarjbinjsuwaga atom, ôtu binjsu ñamêtôcwaga. ¹² ñac tagerj kêtû ñac-kêkênj-binjsuwaga to mêtôcwaga. Enj kêtôm gebe ênam kêsi me enserj su. Mago aôm asa, tec kômêtôc ñac wacbarj aômña.

Atôc taôm sa atom

¹³ Ao, amac lau, tarj asôm gebe “Galoc me elenj aêac oc tana malac tônê me ônê nadarjgôn jala samuc terj ma tatulu gênj e ñamone êlêsuc aêacgeñ.” ¹⁴ Amac ajam kauc gênj, tarj oc êñgôm amac êndênj elenj narj. Amac oc amoa matem jali me masi. Amac atôm bu ñawajaô, tarj talic dambêgenj ma gê su. ¹⁵ Asôm binj amboac tonec êjô binj tônê su gebe “Apômtau embe êlôc, go aêac tamoa materj jali ma tanam kôm tonec me tônê.” ¹⁶ Mago galoc alanem taôm to atoc taôm sa. Lanem tokaiñ-tokaiñ amboac tonarj samob sec. ¹⁷ ñac tarj kêjala êñgôm gênj ñajamña, mago êñgôm atom, oc êñgôm sec.

Lau tolêlôm taênj ênam taurj

⁵ Ajôc, amac lau tolêlôm, atarj to apuc tanjiboa sa êtu gênjwapac, tarj wackêdabinj amac narjja. ² Amacnêñ awa kêtû manê to bulesenj geñ nêñ ñakwê e lasê-lasêgeñ. ³ Da gênôm amacnêñ gold to silber. Ma ñada tau tonarj oc êkic amacnêñ binj e ênij amac ôlim su êtôm ja geñ gênj. Amac ajac awa to awa sa gêdênj bêc ñamuña tonec. ⁴ Alic acgom, amac agaminj lau, tarj sêjam amacnêñ kôm narj, nêñ ñaôli, tec ñaôli tau gêmôêc to lau-sejon-kôm-ñano-sawaga nêñ tanj jakêso sinjwaga undambêña nêñ Apômtau tarjasurj. ⁵ Amac amoasinj taôm toôlim kêpigenj amoa nom. Amac anjenj nêñ ñalêlôm e ñadambê kêsa ma kêtôm gebe sêngurj amac êndênj ñanoc. ⁶ Amac amêtôc ñac gêdênj to ajac enj êndu ma enj gêjam tau ñagêjô gêdênj amac atom.

Tapuc tauñ tõe to taterñ mec

⁷ O lasitêwaac, amboac tonañ apuc taôm tõeñman ma êõe Apõtmau e mõeêo lasê. Alic kôm ñatau acgom, eñ kêsae gebe kôm ênam ñanõ ñajam ma kêpuc tau tõe to gõeñ kom gebe ênac êndõeñ ñanoc. ⁸ Amac apuc taôm tõe amboac tonañgenñ ma aõe anac serenñ nêm ñalêlôm gebe noc Apõtmau mõeêo lasêña kêdabiñ. ⁹ O lasitêwaac, anac kapoac taôm e atap mêtoc sa atom. Alicgac me, mêtocwaga tec mõeñkêkô katamdêmõe. ¹⁰ O lasitêwaac, aoc ñandanñ to apuc taôm tõeñgenñ apuc propete, tañ sêsôm biñ sêjam Apõtmau lanõ nañ wañenñ. ¹¹ Alic acgom, aêac awenñ gêoc êsêac, nañ sêoc gêñwapac totêntac kêpa sugenñ nañ. Amac añõ Job gêoc ñandanñ totêntac kêpa sugenñ ñawae, ma ajala Apõtmau gêjac dabiñ eñ ñalêñgac. Biññanõe, Apõtmau eñ taê walõe to taê labu ñatau.

¹² O lasitêwaac, biñ tonec ajop êtu ñamata gebe atoc lememe atom. Atoc lememe êpi undambê to nom me gêñ ñagêdõe tenñ atomanõe. Amac embe asôm gebe "Aec," nañ aêc tonañ kêtôm. Me embe asôm gebe

"Masi," nañ masi tonañ kêtôm amboac tonañgenñ. Añgôm amboac tonañ, ec mêtoc êtap amac sa atom.

¹³ Amacnêm ñac tenñ embe gêñwapac êtap eñ sa, nañ etenñ mec. Ma tenñ embe têtac ñajam, nañ ênam wê dêbuñ. ¹⁴ Amacnêm tenñ embe gêmac êñgôm eñ, nañ êkêñ biñ gôlôac dabuñ nêñ laumata. Êsêac teterenñ mec êpi eñ to sêniñ oso eñ ña niptêkwi sênam Apõtmau lanõ. ¹⁵ Mec tonañ embe teterenñ tosêkêñ êwiñgenñ, go ênam ñac gêmac tau sa. Ma Apõtmau oc êsuñ eñ sa êñgõeñ êtiam, ma ñac tau nê sec embe ênêc, oc Apõtmau êsuc sec tau ôkwi. ¹⁶ Amboac tonañ aoc nêm sec lasê êndõeñ taôm ma atenñ mec êjõe tau êtu taômña gebe ôlim ñajam êsa. Ñac gêdêñ nê mec gêjam ñanõe tonjaclai. ¹⁷ Elia eñ ñamalac kêtôm aêac. Eñ keteñ mec gebe kom ênac atom, tec kom gêjac atom kêtôm jala têlêac ma ajõe 6. ¹⁸ Go keteñ mec kêtiam ma undambê kêkêñ kom e nom gêjam ñanõe ñajam.

¹⁹ O lasitêwaac, amacnêm tenñ embe eo aña lêñ biññanõeña ma tenñ embe ênam eñ ôkwi êmu êmêñ, ²⁰ go ajala gebe ñac, tañ gêjam ñac sec ôkwi aña ênê lêñ keso nañ, oc ênam ênê katu kêsi aña gêmacanõe tau ma êñgênduc sec taêsam auc.

PETERE 1

Peterenê papia namatana nec gêjac lau bunja nawae, tañ enj kêsam êsac gebe Lau jaba, tañ "Anôtô kêjaliñ êsêac sa" nañ. Lau tau sêngôn kêsi-kêsigen anja Asia Sauñ ñagamên gêmu kêsêpna (ñanodona). Ac sêngôo salin-salin sêsêp lau samuc ñalêlôm. Keto papia tonac gebe ênac sêsamwaga têtac tôn gebe lau sêjanda to sêlésu êsêac kêtû nêñ sêkên gêwiñ Anôtôña. Kêtu tonanña ñac-ketowaga gêdên Jesu Kilisi nê Nawae ñajam sa gêdên êsêac gebe taên ênam to sêkên mater enj, tañ gêmac êndu to gêdi sa ma gêjac mata gebe êmu êmên êtiã nañ. Êsêac tec sêsô nêñ ñandan ñalabu ma sêôc sêpuc tauñ tôngeñ gebe sêkên gêwiñ Anôtô tonanôgen ñasaê teñ tonan. Ac taên ênam êtu tôn gebe êndên bêc Jesu Kilisi eoc tau lasêña, oc têtãp nêñ ñagêjô ñawasi sa.

Ketowaga êjam danj lau tau gebe sêôc gêñwapac totêtac êpa sugen ma kêkêli êsêac sêsa nêñ lên têtôm lau, tañ têtû Kilisinê gêñgac nañ.

Nadênanj

1. Gêjac m papia tau 1:1-2
2. Taêm ênam Anôtô gêjam kêsi ñamoasiñ 1:3-12
3. Gêlên biñ gebe tamoa todabungeñ 1:13-2:10
4. Daôc ñandan tapuc Kilisi wagamanj 2:11-4:19
5. Tanam nêñ sakiñ todambu tauñgeñ 5:1-11
6. Gêjac mata nê papia 5:12-14

Petere awa gêjac lau

1 Jesu Kilisi nê aposolo aê, Petere, ñoc biñ êndên lau jaba, tañ Anôtô kêjaliñ êsêac sa sêngôn kêsi-kêsigen anja Pontu to Galatia ma Kapadokia to Asia ma Bitunia nañ. ²Tamenj Anôtô taê gêjam kwananjen, tec kêjaliñ amac sa ma kêkên ñalau Dabun gêwê amac asa lau Dabun nêñ lên ma tanem wamu Jesu Kilisi to alin ênê dec e atu selec. Moasiñ to biñmalô êndên amac êwac e ênam amac auc.

Biñ takên materña

³Talambiñ aêacnên Apômtau Jesu Kilisi Tama Anôtô, tañ taê walô aêac gêjam sêga. Enj gêñu Jesu Kilisi anja ñacmatênên sa, tec kêkôc aêac tatu wakuc ma takên mater enj ender tôngeñ. ⁴Enj gêgôm gên tonan gebe tawê kaiñ gêñlênsêm tengeñna to ñawasi, nañ ê su atom. Anôtô kêmasan gêñlênsêm tau tonan gêc undambê kwananjen kêtû amacña. ⁵Anôtônê ñaclai gejob amac gebe akên êwiñ e atap moasiñ ênam amac kêsiña sa, tañ enj kêmasan kwananjen gebe êtu awê êndên têm ñamuña nañ. ⁶Êndên tônê oc atu samuc. Galoc tecenec oc moae gên amboac tonac ênac amac ñawae gebe lêtôm tokaiñtokaiñ êkên wapac amac têlageñ acgom ⁷e Anôtô ênsaê amacnêm akên gêwiñ tau gebe ñanô. ñamalac sêsaê gold, tañ kêtôm gebe oc ênanja nañ, ña ja. Ma amacnêm akên gêwiñ, tañ kêlêlêc gold tonan su nañ, oc êtap saê sa amboac tonan, gebe êwaka tau sa gebe gên ñanô teñ. Ma êndên tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê nañ, amac atap lambiñ to ñawasi to waem sa. ⁸Ñac tau tonan amac

alic enj atom, mago têtac gêwiñ enj. Amac matemanô kêpi enj galoc atom, mago akên gêwiñgeñ e atu samuc enj totêtac ñajam ma totêtac wapigen nañ. ñamalac sêwa biñ tonan ña jakêtôm atom. ⁹Amac atu samuc gebe atap nêm akên gêwiñ ñanjanô sa. ñanô tau moasiñ ênam katôm kêsiña.

¹⁰Moasiñ tau tonan propete sêsôm to sêkip ñam sa ma seoc moasiñ ênam amac kêsiña, tañ amac atap sa nañ lasê. ¹¹Kilisinê ñalau, tañ gêmoa êsêacnên ñalêlôm nañ, geoc lasê gebe Kilisi êôc ñandan e su acgom, go êmoa tonawasigen. Êsêac sebe sêkip biñ tonan ñanoc sa gebe êmên êndên ondoc ma êmên amboac ondoc. ¹²Anôtô geoc lasê gêdên propete tonan gebe biñ tonan ênam êsêac tauñ sa atom, ênam amac sa. Lau tañ sêsôm ñawae ñajam gêdên amac sêsôm bi ñ, tañ propete sêwa sa nañ, lasê gêdên amac. Ma ñalau Dabun, tañ Anôtô kêsakiñ anja undambê gêmên nañ, kêpuc êsêac tôn. ñawae tonan anjela tauñ têtû kêka-kêka ñanô gebe sêjala sêwiñ.

Anôtô kêkalem aêac gebe tasa lên dabun

¹³Amboac tonan amasan nêm kauc ñajana êsa ma nêm ñalêlôm tekweñ sakigen, ec akên matem moasiñ, tañ Jesu Kilisi eoc tau lasê ma êkên êndên amac nañ. ¹⁴Atôm Anôtônê ñapalê tanem wamuña, ma têtac ñakalac, tañ kêkac amac gêdên tañ nêm kauc kêsa atomgeñ nañ, ênam gôliñ amac êtiã atom. ¹⁵Atôm ñac dabun tau, tañ kêkalem amac nañ, ma asêlên to asa nêm lên samob atôm lau dabungeñ, ¹⁶gebe teto biñ gec gebe "Amac atu lêu dabun, gebe aê tauc dabun."

17 Amac embe awem ênac Anôtô, tañ êmêtôc ñamalac êndên-êndêngeñ atôm nêñ koleñgeñ ma êpuc opeñ ñac teñ atom nañ, ma embe asam eñ gebe Tamemi, go asa nêñ lêñ toatêc engeñ êtôm têm amoa gamên jaba tonecña. 18 Amac alicgac gebe awa, tañ ê su amboac gold to silber nañ, kêsi amac su anğa lêñ sec, tañ gelom amac anğa abeminên nañ, ma mênjamoã nêñ lêtêgeñ nec atom. 19 Kilisinê dec kêtü awa ñanô tau, tec kêsi amac su. Eñ kêtôm domba ñabinmê to ñajamanô teñ, 20 Anôtô kêjaliñ eñ sa gêdên tañ kêkên undambê to nom atomgeñ nañ, tec kêkên eñ mênjkêtu awê gêdên têm ñamuña tonec kêtü amacña. 21 Eñ kêkên amac akên gêwiñ Anôtô, tañ gênju eñ sa anğa ñacmatênên ma kêkên ñawasi gêdên eñ nañ. Amboac tonañ amac akên gêwiñ to akên matem apeñ Anôtôgeñ.

22 Amac tañem wamu biñjanô, tec gêgôm amac katôm ñawa kêsa ma gêgôm amac têtac gêwiñ lasitêwai ñanôgeñ. Amboac tonañ akên têtac gêwiñ elom tau tonêm ñalêlôm samucgeñ. 23 Amac atu wakuc ñam kêsêp ñawê, tañ ênaña nañ atom, kêsêp ñawê, tañ ênêc ñapan. Ñawê tau Anôtônê biñ mata jali, tañ ênêc teñgeñ nañ, 24 gebe

“Ñamalac samob têtôm gêgwan,
ma nêñ ñawasi samob kêtôm gêgwan ñaola.
Gêgwan kêmlîñ,
ma ñaola kêsêlô.

25 Mago Apômtaunê biñ oc ênêc teñgeñ.”
Ma biñ tau tonañ ñawae ñajam, nañ sêsôm gêdên amac.

Poc mata jali to lau dabuñ

2 Amboac tonañ akwalec nêñ biñ sec totau-totau to biñdansañ samob ma ajam biñ auc to têtac sec ma biñ gêga samob su. 2 Atôm ñapalê dedec, tañ têtat su nañ, ma atañ su ñanô mêtê ñawa tau, gebe atôp atu kapôên e atap moasiñ ênam amac kêsiña sa. 3 Amac asaê sugac gebe Apômtau eñ ñajam. 4 Amac andên poc mata jali, Apômtau tau, ana. Ñamalac têtin eñ siñ su, mago Anôtô kêjaliñ eñ sa ma gêlic eñ amboac poc awamata ñanô teñ. 5 Ma Anôtô êkwê amac sa amboac poc materj jali atu Ñalau Dabuñ nê andu to atu dabuñwaga dabuñ, gebe akên da ñalêlômña, tañ ênac Anôtô mataanô ñajam êtu Jesu Kilisiña, 6 êtôm teto gêc gebe

“Alic acgom, aê kajaliñ poc awamata ñanô teñ sa kêtü poc kêclêsuña
ma kasuñ kêkô Sion.

Ñac tañ kêkên gawiñ eñ nañ, oc ênaña atom.”

7 Poc tau tonañ kêtü amac akên-gêwiñ-waga nêñ awamata ñanô. Mago êndên êsêac, tañ sêkên gêwiñ atom nañ,

“poc tañ lau-sêkwêwaga sêbaliñ siñ nañ,
kêtü poc kêcñsuña,”

8 ma

“kêtü poc sêndiñ enkañ êpiña
to poctêna êngôm lau têtac êmbôli aucña.”

Êsêac tañ sêkên gêwiñ Anôtônê biñ atom nañ, dêdiñ enkañ kêpi poc kêtôm Anôtô kêmasañ ñabin kwananğeñ.

9 Mago amac atu gôlôac, tañ Anôtô kêjaliñ sa nañ. Amac atu kiñê dabuñwaga to lau dabuñ m teñ. Amac atu Anôtônê lau solop, tec asôm Ñac, tañ kêkalem amac anğa ñakesec adên ênê ñawê kaiñ teñ aja nañ, nê gênjalô ñawae lasê. 10 Gêmunğeñ atu Anôtônê lau atom, mago galoc atu ênê lau. Gêmunğeñ amac atap Anôtônê taê walô sa atom, mago galoc eñ taê walô amac.

Tasa lêñ êtôm Anôtônê sakiñwaga

11 O lauace, aê jalên biñ amac, tañ amoa amboac lau waba to lau jaba nañ, êngamiñ taôm êndên têtac ñakalac, tañ gêjac siñ gebe enseñ katôm su nañ.

12 Asa nêñ lêñ amoa lau samuc ñalêlôm tolanjôm nêñ sawagen. Go êsêac, tañ sênğoliñ biñ êpi amac gebe agôm secña nañ, sêsala amacnêñ koleñ ñajam ma sêlambiñ Anôtô êndên bôc eñ êô lasêña.

13 Asô ñamalacnêñ ñagôliñ samob ñalabu êtu Apômtauña. Asô kiñ, tañ kêtü ñatau ñamataña nañ ñalabu, 14 to asô gôliñwaga, tañ eñ kêsakiñ êsêac gebe sêkên ñagêjô êndên lau, tañ sêgôm sec to sêlambiñ lau, tañ sêjam kôm ñajam nañ, ñalabu amboac tonanğeñ. 15 Gebe Anôtô taê gêjam biñ amboac tonec gebe amac anam kôm ñajam gebe êmbaob lau meloc, tañ sêjam kauc biñ nañ, awen auc. 16 Asa lêñ tau amboac lau, tañ Kilisi kêgaboac Êsêac su nañ. Mago kêgaboac amac su ñamoasiñ êtu sec ñasabañ atom. Atu Anôtônê sakiñwaga. 17 Atôc lau samob sa ma têtac ôwiñ gôlôac, tañ têtü nêñ lasitêwai nañ. Atêc Anôtô ma atoc kiñ sa.

Kilisi gêôc ñandañ êtu ñadônğôn ênden aêac

18 Amac sakiñwaga asô nêñ ñataui ñalabu to atoc êsêac sa. Asô ñataui ñajam to wapôm taunğeñ ñalabu atom, asô ñataui keso ñalabu êwiñ. 19 Ñac teñ embe nê ñalêlôm êsap Anôtô tôn ma êôc wapac êtu biñ tagen tonanğña, nañ Anôtô oc ênam mec eñ. 20 Embe têtac amac to aôc wapac êtu agôm secña, nañ oc êkên amac waem amboac ondoc. Mago embe sêkên ñandañ êndên amac to aôc wapac êtu agôm ñajamña, nañgo Anôtô ênam mec amac. 21 Kêtü biñ tonanğña tec Anôtô kêkalem amac, gebe Kilisi gêôc ñandañ kêtü amacña. Eñ kêtü ñadônğôn gêdên amac gebe apuc eñ waña. 22 Eñ gêgôm sec teñ atom ma têtac biñdansañ teñ sa kêsa eñ awasuñ atom. 23 Êsêac sêbu eñ, ma eñ gêbu êsêac ñagêjô atom. Sêkên eñ gêôc ñandañ, mago eñ kêkôtên lêma gêdên êsêac atom. Eñ gêliñ nê biñ samob su gêdên ñac, tañ êmêtôc biñ ñañênğña nañgeñ gêja. 24 Aêacnêñ sec kêpi eñ tau ôli ma eñ kêkôc sec tau sa kêpi ka gêja, gebe tatu mêtê êndên sec, ma materj jali êsa êndên biñgêdên. Ênê sêm ñamala gêgôm amac ñajam kêsa. 25 Gêmunğeñ amac amoa amboac domba sêbôm, mago galoc Anôtô gêjam

amac ôkwi adên nacgejob, tañ gejob amac katôm nan aja.

Lauo to nac nêñ biñ

3 Amac lauo asô nêñ naci ñalabu amboac tonanğen. Nacwaga ñagêdô embe sêkên êwiñ Anôtônê biñ atom, go lauo sêsôm biñ ten atom, nêñ Iênğen êngom nacwaga sênâm tauñ ôkwi, ² gebe nacwaga sêlic amac asa nêñ lênğ gêdên to atêc Anôtôğen, ec sêndanğuc. ³ Anam gêlôn taôm ña gênğ dêmôdêña amboac mômêmlauñ ñapoactalô tokaiñ-tokaiñ ma anônğ gold ñawasi to asô ñakwê ñajam-ñajam nec atom. ⁴ Anam gêlônğ taôm ña gênğ ñalêlômña, tañ ê su atom nanğ. Gênğ tau tonec gebe amoa tonêñ ñalêlôm malô to ñanğenğ gebe gênğ tonanğ ñai Anôtô gêlic amboac awamata ñanô. ⁵ Andanğenğ lauo dabuñ, tañ sêkênğ materğ Anôtô nanğ, sêjam gêlônğ tauñ ña awamata tonanğ, ma sêsô nêñ naci ñalabu ñapep. ⁶ Sara kêtôm tonanğ. Enğ taña wamu Abraham ma kêsam enğ gebe Nôc apômtau. Amac embe anğômğ gênğ ñajam to atêc gênğ tenğ atom, go atu Sara latuio.

⁷ Amac nacwaga amboac tonanğ. Awiñ nêñ lauo tokaucgenğ, gebe êsêac ôliñwalô kêtôm amac atom. Atoc êsêac sagenğ gebe êsêac sêwê kaiñ moasiñ danğônğ materğ jaliña amboac tonanğ. Anğômğ genğ tau gebe gênğ tenğ êkô amacnêñ mec auc atom.

Daôc ñandanğ êtu biñğêdenğña

⁸ Aê jakatonğ ñoc biñ sa amboac tonec gebe Amac samob nêñ biñ elom tau ñajam. Aôc gênğwapac awiñ taôm, têtmac êwiñ lasitêwai to atoc taôm sa atom, êkôninğ taômgenğ. ⁹ Akênğ sec êjô sec atom ma biñ alôb-alôb êjô biñ alôb-alôb atom, akênğ mecgenğ êjô. Taêm ênam gebe Anôtô kêkalem amac gebe awê kaiñ mec êtu nêñ gênğlênsêm.

Gebe teto gêc gebe

¹⁰ "Nac tañ têtac gêwiñ gebe êmoa mata jali ma gebe êmoa ñajamgenğ nanğ, ejop imbêla êndênğ biñ sec to gêdôdolic êndênğ biñdansanğ.

¹¹ Enğ ênac jaê sec to êngômğ gênğ ñajam.

Enğ ensom biñmalô ma êndanğuc e naê tônğ,

¹² gebe Apômtau mata kêsap lau gêdênğ ma kêkênğ taña nêñ mec.

Mago Apômtau lanğ gelo lau, tañ sêgômğ sec nanğ."

¹³ Embe anğômğ ñajam atu dôbgenğ, ma asa oc êngômğ amac atu sec. ¹⁴ Embe aôc gênğwapac êtu adaguc biñ gêdênğña, go aê aoc êôc amac. Njamalacnêñğ biñ êtakê to êlênsônğ amac atom. ¹⁵ Atôc Kilisi sa anğña nêñ ñalêlôm ma akênğ enğ êtu nêñ Apômtau. Amansanğ taôm ñapanğ e lau tenğ embe teterğ amac gebe awa biñ, tañ akênğ matem gêc nêñ ñalêlôm nanğ sa, nanğgo gaôgenğ asôm lasê êndênğ êsêac. ¹⁶ Anğômğ totêmtac malô ma ajop taômgenğ, gebe nêñ ñalêlôm ñajam, ec êngômğ êsêac, tañ sêgôlinğ biñ kêpi amac to sêbu amac, tañ asa Kilisinê lênğ ñajam nanğ majenğ.

¹⁷ Anôtô embe taê ênam gebe aôc ñandanğ êtu agômğ

ñajamña nanğ, oc ñajam êlêlêc aôc ñandanğ êtu agômğ secña su. ¹⁸ Kilisi amboac tonanğ. Enğ gêmac êndu kêtu dim tagenğ kêtu aêacnêñğ secña. Nac gêdênğ gêjô aêac lau gêdênğmê su, gebe êwê aêac dandênğ Anôtô tana. Êsêac sêjac enğ ôliğenğ êndu, mago Njalau kêkênğ enğ mata jali kêsa. ¹⁹ Ma toNjalauğenğ gêja gêjam mêtê ñalau, tañ sênğônğ kapoacwalô nanğ. ²⁰ Gêdênğ andanğenğ êsêac sêkênğ gêwiñ Anôtônê biñ atom. Anôtô kêsaê êsêac to gê êsêacnêñğ biñ tônğ gêdênğ tañ Noa gêsô wanğ gêmoa nanğ. Wanğ tonanğ gêjam lau 8genğ sa selom bu kêsunğ ñatêna. ²¹ Bu tonanğ kêtu busanğgu, tañ galoc gêjam amac kêsi nanğ ñadônğdônğ. Busanğgu tau êkwasiñ ñatêmui ôliñña su atom, mago êtu mômêc endenğ Anôtô gebe êmansanğ ñalêlôm ñawa êsa êtu Jesu Kilisi gêdi sanğ. ²² Enğ kêpi undambê gêja jagênğğônğ Anôtônê anônğña, ma anğela to ñaclai ma ñactêkwa sêsô enğ ñalabu.

Tanam tauñ ôkwi ma tasa lênğ wakuc

4 Kilisi gêôc ñandanğ kêpi tau ôli. Amboac tonanğ amansanğ taôm e nêñ ñalêlômğ êtôm ênê acgomğ, gebe nac, tañ gêôc ñandanğ kêpi tau ôli nanğ, sec kêlêwanğ enğ. ² Tec ñamalacnêñğ têtmac ñakalac ênam gôlinğ amac êndênğ têm amoa nomña êtiam atom, Anôtônê biñgenğ ênam gôlinğ amac. ³ Gêdênğ têm, tañ gêjaña su nanğ, amac agômğ lau samuc nêñ biñ kêtu tônğ, tec kêtômğac. Amac asa nêñ lênğ mockaiño to mockaiñña ma amoa totêmtac ñakalac. Gênğ kêjanğ amac ma aenğ lasam to anôm anaboa anğônğ awiñ taôm to ajam sakiñ gêdênğ gwam asenğ Anôtônê biñsu su. ⁴ Ma galoc asêlênğ awiñ lau samuc ma asa nêñ lênğ wauc-waucgenğña kêtiam atom, tec sêlic sec ma sêsômğ biñ alôb-alôb kêpi amac. ⁵ Mago êsêac oc sêwa nêñ biñ sa êndênğ nac, tañ kêmasanğ tau su gebe êmêtôc materğ jali to ñacmatê nêñ biñ nanğ. ⁶ Kêtu biñ amboac tonanğña enğ kêsômğ ñawae ñajam lasê gêdênğ ñacmatê gebe êsêac têtap mêtôc sa kêtômğ ñamalac têtap sa, mago ñalau sêmoa materğ jali kêtômğ Anôtô gêmoa mata jali.

⁷ Gênğ samob ñatêku êsunğ ñanoc kêdabingac. Amboac tonanğ taêm ênam taôm ma aterğ nêñ mec totek-wem sakiğenğ. ⁸ Tonec tec tasômğ êtu ñamata gebe akênğ têtmac gêwiñ elom tau ñanônğenğ gebe têtmac gêwiñ êngênduc sec samob auc. ⁹ Anğômğ ja lau atu môsi atom. ¹⁰ Anam sakiñ taôm êndênğ-êndênğenğ êtôm moasiñ, tañ akôc nanğ, ma atu Anôtônê moasiñ tokaiñ-tokaiñ ñagejobwaga ñajam. ¹¹ Nac tenğ embe ênam mêtê, nanğ êsômğ êtômğ Anôtônê biñgenğ. Tenğ embe ênam sakiñ, nanğ ênam êtômğ ñaclai, tañ Anôtô kêkênğ gêdênğ enğ nanğ. Anğômğ gênğ samob tonanğ gebe Anôtônê ñawasi êsa êtu Jesu Kilisiña. Njawasi to ñajanja êndênğ enğ tenğenğ ma tenğenğ. Biññanô.

Daôc ñandanğ tatôm Kilisine lau

¹² O lauace, alic ñandanğ, tañ kêlêtômğ amac gêmoa nanğ, amboac gênğ kaiñ tenğ, tañ kêtap amac sa nanğ atom. ¹³ Têtmac ñajam êsa gebe awê kaiñ Kilisinê ñan-

dan awinj. Ma êndên noc en eoc nê jawasi lasêja nan, amac oc atu samuc totêmtac najamgenj. ¹⁴ Embe sêmbu amac êtu Kilisinê njaêja, oc aoc êoc amac, gebe Anôtônê Njalau jawasi wacêpi amac. ¹⁵ Amacnêm tenj êoc nandanj amboac nac, tanj gêjac namalac êndu me gêjam genjenj gên me gégôm sec me kégabec launênj kôm paliñ-paliñgenj nan atom. ¹⁶ Mago amac embe aoc nandanj atôm Kilisinê lau, nan majem atom. Alam-binj Anôtô gebe kékênj amac awê kaiñ njaê tonanj.

¹⁷ Noc kédabinj gebe Anôtô êmêtôc binj ênac m anja enj tau nê gôlôac. Embe êngôm êndênj aêac amboac tonanj, ma êsêac, tanj tanjenpêc gédênj Anôtônê njawae najam nan, oc êngôm êsêac amboac ondocgenj.

¹⁸ "Anôtô embe ênam lau gédênj kési, oc njalênj njawapac,

ma lau geo to lau sec oc amboac ondoc."

¹⁹ Amboac tanj êsêac, tanj sêoc nandanj kêtôm Anôtô taê gêjam nan, sêsa nêñ lênj najam to sêsakinj katunj êndênj nac nanjênj, tanj kékênj gênj samob nanj.

Tajop Anôtônê domba

5 Aê jalênj binj laumata, tanj sêmoa amac njalêlôm nanj. Aê laumata tenj katôm amac ma galic Kilisi gêoc nandanj ma oc jawê kaiñ njawasi, tanj mênêtu awê êtu njamu nanj. ² Ajop Anôtônê domba njatorj, tanj kékênj gédênj amac nanj, ma ajop êtu sêkac amacnja atom. Taôm anjôm anac njawae êtôm Anôtônê binj. Anjôm êtu awa geonja atom, anjôm êtu nêm sakinj topalêgenja. ³ Ajop êsêac, tanj sêsêp amac lemем nanj amboac gôlijwaga, tanj sêkôninj nêñ gôlôac nanj atom. Atu njadôndôñ najam êndênj nêm domba njatorj. ⁴ Ma gejjobsêga tau embe êô lasê, go amac akôc njawasi njasunuj, tanj ênanja atom nanj.

⁵ Amac lau wakuc amboac tonanj. Asô lau njanô njalabu. Amac samob akôninj taôm to anam sakinj taôm êndênj-êndênjenj, êtôm teto gêc gebe

"Anôtô êkô lau, tanj tetoc tauñ sa nanj auc, ma êkênj moasinj êndênj êsêac, tanj sêkôninj tauñ nanj."

⁶ Amboac tonanj akôninj taôm asô Anôtônê lêma njanja njalabugenj, ec etoc amac sa êndênj njanoc.

⁷ Gêñwapac samob, tanj kékôninj amac nanj, apô êpi enj êna, gebe enj gejob amac. ⁸ Tekwem saki ma anam jaligenj, gebe amacnêm njacjo Sadañ kêsêlênj kêtanj-kêtanj amboac lewe ma gesom nê gênj gebe êndanjgônj.

⁹ Anjgaminj taôm êndênj enj ma akênj êwiñ njanja. Ma ajala gebe amacnêm lasitêwai, tanj sêmoa nom njagamênj samob nanj, sêoc nandanj tau tonanj têtôm amac. ¹⁰ Moasinj samob njatau Anôtô, tanj gêbinj amac to Kilisi tônj nanj, kékalem amac gebe akôc ênê njawasi tenjenja. Oc akôc nandanj têlagenj ma enj tau mênjênac dabinj amac to êpuc amac tônj, ma êkênj njacjai êndênj amac to ênsunj amac sa akô njanja. ¹¹ Njanja êndênj enj endenj tônjenj. Binjanô.

Petere gêjac mata nê binj

¹² Aê kato papia dambê tonanj gédênj amac ma lasic Silwana, tanj galic enj amboac nac nanjênj nanj, gêjam aê sa. Aê galênj binj to gawa sa gédênj amac gebe Anôtônê moasinj njanô tau tonec. Akô njanja akô moasinj tau njalêlôm. ¹³ Gôlôac dabunj anja Babel, tanj Anôtô kêjalinj êsêac sa sêwiñ nanj, awenj gêjac amac, ma latuc Marka amboac tonanjenj. ¹⁴ Aê moalêc taôm to akôc taôm sa totêmtac êwiñgenj.

Binjalô êndênj amac samob, tanj Kilisi gêbinj amac tônj nanj êwac.

PETERE 2

Peterenê papia kêtü luagêcña nec gêjac lau buña ñamatarña ñagêdô tapaôngeñ ñawae. Lau-mêtê-geowaga jasêsêli-sêsêli gôlôac Asia Saurña, tec Petere keto papia tonec gebe êmbôc êsêac auc, ec nêñ mêtê ôlin ñakalacña êlainñ tau amboac secgeñ. Lau buña sênac jao tauñ êndênñ lêtôm amboac tonarñ ñalênñ tonec gebe sênac dabinñ nêñ kauc e sêjala Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi êpi ñanôngeñ, tec Petere gebe êsêac sêkênñ tarênñ êndênñ lau, tarñ tauñ materñanô sêlic Jesu ma tauñ tarênñsunñ sênô eñ kêsôm binñ to kêdônñ êsêac narñ, sênac ñawaegeñ. Petere gesenñ lau, tarñ sêsôm sebe Kilisi êmu êmênñ êtiam atom narñ, ñajanageñ. Kilisi gêmu gêmênñ su atom tageñ nec ñam kêsêp Anôtô gê binñ tôngeñ “gebe lau tenñ sênarña atom, gebe samob sêkac tauñ su anña nêñ sec acgommanñ.”

Nadênarñ

1. Petere gêjac m papia tau 1:1-2
2. Anôtônê kalem gêdênñ lau buña 1:3-21
3. Mêtê-geowaga têdônñ mêtê dansarñ 2:1-22
4. Kilisi êmu êmênñ êtu ñamurña 3:1-18

Petere awa gêjac lau

1 Jesu Kilisi nê sakinwaga to aposolo aê, Simon Petere, ñoc binñ êndênñ amac, tarñ aêacnênñ Anôtô agêc kêsîwaga Jesu Kilisi nêñ binngêdênñ kêkênñ amac akênñ gêwinñ ñanô atôm aêac. ² Ajala Anôtô agêc aêacnênñ Apômtau Jesu êtu tôn e moasinñ to binñmalô ênam sêga anña amacña.

Anôtô kêkalem aêac to kêjalînñ aêac sa

³ Anôtônê ñaclai kêkênñ gênñ samob, tarñ kêpuc aêac tônñ tamoa materñ jali to tasa Anôtônê lênñ narñ, gêdênñ aêacgac. Kêkênñ gênñ tau kêtü tajala ñac, tarñ kêkalem aêac tawê kainñ ênê ñawasi to lênñ ñanênñ narña. ⁴ Eñ gêgôm amboac tonarñ, tec gêjac mata gênñ ñanô mataêjam to kapônê-kapônêñ gêdênñ aêac. Eñ gêjac mata gênñ tonarñ gebe amac awê kainñ ñanô anña Anôtô tau nê ma awê nom tonec ñanñaclai sa. Ñaclai enserñ amac surña tonarñ ñam kêsêp ñamalacnênñ têtac ñakalacña. ⁵ Amboac tonarñ ôlim palêgeñ gebe nêñ akênñ gêwinñ ênam ñanô lênñ ñanênñ. Lênñ ñanênñ êkênñ kauc ajala gênña. ⁶ Kauc ajala gênña êkênñ amac atu mêtê taôm ñapep. Atu mêtê taôm ñapep êkênñ amac aôc gênwapac totêmtac êpa sugenñ. Aôc gênwapac totêmtac kêpa sugenñ êkênñ amac asa Anôtônê lênñ. ⁷ Asa Anôtônê lênñ êkênñ amac têtac êwinñ lasitêwai. Têtac gêwinñ lasitêwai êkênñ amac têtac êwinñ ñanô tau. ⁸ Gênñ ñanô tau tonarñ embe ênêc amacña e ênam amac auc, go êkêli amac, ec ôlim palê êsa to anam ñanô ajala aêacnênñ Apômtau Jesu Kilisi. ⁹ Ma ñac, narñ êtap gênñ tau tonarñ sa atom, eñ mataanô kêtü wao, tec gelic gênñ gêja balinñ atom ma kêlinñ Anôtô kêkwasinñ ênê sec lanğwa su gêjanña narñ sinñ.

¹⁰ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac to kêjalînñ amac sa, tec ôlim palêgeñ gebe awaka Anôtônê moasinñ tau

sa. Embe anğôm amboac tonarñ, go ambenñ ananna atomanô, ¹¹ ma Anôtô êkênñ amac asô aêacnênñ Apômtau to kêsîwaga Jesu Kilisi nê gamênñ tengeñña ana.

¹² Amac ajala binñanô, ma binñanô tau gêjam amac auc akô ñajanña, mago gabe jaônñ binñ tau sa anña amacnêñ ñalêlômñ gebe taêm ênam ñapanñ. ¹³ Jaônñ binñ tau sa anña amacnêñ nec gêjac aê ñawae êtôm ñoc têm jamoa bec tonec ñalêlômña. ¹⁴ Aê kajalagac gebe saungeñ, go sêmbuc ñoc bec tonec sa êtôm aêacnênñ Apômtau Jesu Kilisi tau geoc lasê gêdênñ aê. ¹⁵ Amboac tonarñ tec jawaka ñalênñ tenñ sa e êndênñ têm jawi nom tonec sinñ su narñ, binñ tonarñ ñai êônñ sa anña nêñ ñalêlômñ ñapanñ.

Kilisinê ñawasi, tarñ propete seoc lasê narñ

¹⁶ Gêdênñ tarñ asôm aêacnênñ Apômtau Jesu Kilisi nê ñaclai to êmu êmênñ ñawae lasê gêdênñ amac narñ, aêac ajac sêboaco, tarñ ñamalac sêga tokaucgeñ narñ atom. Aêac tauñ materñanô alic ênê ñawasi towae, tec asôm lasê. ¹⁷ Aêac alic gebe eñ Tama Anôtô kêkênñ wae to ñawasi gêdênñ eñ ma ñawasi ñatau awa amboac tonec gêdênñ eñ gebe “Aênñoc Latuc, tarñ têtac gêwinñ eñ ma galic eñ ñajam narñ tonec.” ¹⁸ Awa tecenarñ aêac anô kêsap anña undambê gêmênñ gêdênñ tarñ amoa lôc dabunñ awinñ eñ narñ.

¹⁹ Amboac tonarñ aêac akênñ gêwinñ propetenênñ binñ kêlêlêc. Ma amac embe akôc binñ tau sa, oc ñajam amboac tonarñ, gebe binñ tau kêtôm dawerñ kêpô gamênñ ñakesec e êu bônñ acgom, go utitêna mênñêpi anña nêñ ñalêlôm. ²⁰ Ajala binñ tonec êtu ñamata acgom, gebe ñac tenñ kêtôm gebe êwa propetenênñ binñ, tarñ teto gêc narñ, sa ña tau nê kauc atom, ²¹ gebe ñamalac tenñ nê ñalêlôm kêkac eñ tec geoc binñ tenñ lasê nec atom. Ñalau Dabunñ gêôc ñamalac, go sêsôm binñ lasê kêtôm Anôtô gêsunñ.

Propete dansañ

2 Gêmungeñ propete dansañ dêdi anğa lau Israel ñalêlôm. Ma kêdônwaga dansañ oc mênşêsa anğa amac ñalêlôm amboac tonañ. Êsêac oc sêndônj mêtê geo, tañ enser ñamalac su nañ, ma sênsa Njatau, tañ gêjam ôli êsêac su nañ auc. Êsêac sêkic tañ nêñ biñ ma sênaña seben. **2** Ma lau taêsam sêsap êsêac-nêñ lêñ kêli ôliñ ñakalacña tôn, ma kêtü tonañña lau sêsôm biñ alôb-alôb êpi biññanô ñalêñ. **3** Êsêac mater katu gêñ ñawaô, tec têtulu amacnêm awa ña nêñ biñ-dansañ. Êsêacnêñ mêtôcwaga mata gêdiñ êsêac ñapep wanêcgeñ ma nêñ ñac enser êsêac suña gêjac tuluc atom.

4 Anôtô taê labu anela, tañ sêgôm sec nañ atom. Eñ kêtin êsêac sêsêp lamboam ñagêsunbôm ñakesec sêja ma gêsô êsêac tôn sêmoa e êndên bêc mêtôcña. **5** Eñ taê labu nom lanğwa atom, kêkên bu kêsun ñatêna geser nom ñalau, tañ sêwi Anôtô siñ nañ su. Noa tañ kêsôm biñgêdên lasê to nê lau 7 taunger tec Anôtô gêjam jaom êsêac. **6** Ma Anôtô kêmêtôc malac Sodom to Gomora gebe sênaña, tec kêkên ja ger êsêac su sê-jaña. Eñ kêkên dôn tonañ gebe êkên puc lau, tañ oc sêwi Anôtô siñ êtu ñamu nañ. **7** Eñ gêjam ñac gêdên Lot kêsi. Lot tau gêmoa tonê ñalêlôm ñawapacger kêtü lau alôb-alôb tonañ nêñ lêñ mockaiña. **8** Ñac gêdên tonañ gêngôn êsêac ñalêlôm ma gêlic to gêñô nêñ biñ geo kêtôm bêc to bêc ma gejoñ ênê ñalêlôm gêdên e gêmoa jageo. **9** Apômtau kêjala ênam lau-sêkên-gêwiñwaga kêsi anğa lêtôm ñalêñ ma kêjala êkônin lau sec tôn e têtap ñagêjô sa êndên bêc mêtôcña ñalêñ amboac tonañger. **10** Ñagêjô tonañ êtap êsêac, tañ têtac ñakalac kêkac êsêac e sêsa lêñ môpña ma sêli biñ sa kêpi Apômtaunê gôliñ nañ, sa êlêlêc su.

Êsêac lau ñaclai sec to tetoc tañ sa ma têtêc lau ñawasi ôña atom, sêsôm biñ alôb-alôb kêpi êsêac gêwiñ. **11** Anela tonañ nêñ ñajaña to ñaclai kêlêlêc lau tonañ nêñ su, mago anela sêpuc boa êsêac to sêkên êsêac têtap Apômtaunê mêtôc sa atom. **12** Lau tonañ nêñ kauc masi têtôm bôc, tañ têna kêsü gebe ñamalac sêlô êsêac tôn to sêngun êsêac êndü. Lau tonañ sêsôm biñ alôb-alôb kêpi gêñ, tañ sêjam kauc nañ. Êsêac oc sênaña têtôm bôc tau. **13** Êsêac têtap ñandan sa êjô nêñ geo, tañ sêgôm gêdên lau nañ. Êsêac sêjam kauc gebe sêniñ lasam to sênôm anaboa êndên ocsalô êtu têtac ñajam ñam. Êsêac gêñ ñatêmui to gêñ sec. Embe sêniñ gêñ sêngôn sêwiñ amac, go sêngôm nêñ sec sênac ñawaeger. **14** Êsêac mater danğucboa ma sêgôm sec geder tönger. Êsêac sêwa lip lau palê-palê ma têdôn nêñ ñalêlôm e sêjala lêñ mater katu gêñña kêtü tôn. Anôtô kêpuc boa êsêac sugac. **15** Êsêac sêwi lêñ ñañên siñ ma sêô sic sêsa Bosoro latu Balam, tañ têtac gêwiñ nê geo ñaôli nañ, nê lêñ. **16** Balêm kêsa lêñ tonañ e Anôtô kêmêtôc eñ kêtü nê kesonja. Bôc wabaña awamê kêsôm biñ lasê gêjam ñamalac awa e kêkô propetenê lêñ meloc auc.

17 Lau tonañ ñai têtôm bumata, tañ kêpa nañ, me têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba su nañ. Anôtô kemasañ gêsunbôm ñakesec kêtü êsêacña. **18** Êsêac sêsôm biñ lanem-lanem to biñ agwa-agwa ma sêwa nêñ lêñ kêli ôliñ ñakalacña kêtü lip, gebe ênac lau, tañ sêkac tañ su ñasawa dambêger anğa lau, tañ sêsa lêñ keso nañ. **19** Lau-sêwalipwaga sêjac mata lêñ sêngamboac ñamalac su sêmoa nêñ Iêtêgerña, mago êsêac tañ têtü ñaclai enser ñamalac suña ñasakiñwaga, gebe gêñ, tañ kêku ñamalac tulu nañ, ñamalac têtü gêñ tau ñasakiñwaga. **20** Lau ten embe sêkac tañ su anğa nom ñagêñ môpña êtu sêjala aêacnêñ Apôm-tau to kêsüwaga Jesu Kilisiña, mago gêñ tau embe êlênsôn êsêac êtiam e êku êsêac tulu, oc têtü sec êlêlêc gêmunña su. **21** Ijoc êsêacmên, sêjala biñgêdên ñalêñ atomman. Amboac ondoc sêjala su, mago sêjam dêmônêñ biñsu dabun, tañ sêkên gêdên êsêac nañ kêtiam. **22** Biñgôliñ tonec ñanô kêsa kêpi êsêac gebe “Kêam ser gêñ, tañ sêluc siñ nañ kêtiam.”

Ma ten gebe

“Bôcanô tañ gêliñ bu su nañ, jagêjac wandob kêtiam.”

Apômtau êmu êmên biññanôger

3 O lauace, papia tonec kêtü papia kêtü luagêcña, tañ kato gêdên amac nañ. Aê kato papia luagêc tau gebe jaôn biñ ñawa samob sa anğa nêñ ñalêlôm gebe taêm ênam. **2** Aê gabe jaôn biñ, tañ propete dabun sêsôm wanêcgeñ su to Apômtau to kêsüwaga nê biñsu, tañ amacnêm aposolo sêsôm nañ, sa anğa nêñ ñalêlôm gebe taêm ênam êtiam. **3** Ajala biñ tonec êtu ñamata acgom, gebe êndên têm nañ mênêsa lau ñagêdô, tañ sêsa nêñ lêñ êtôm ôliñ ñakalac kêkac êsêac nañ, oc mênşêô lasê ma sêsu amac susu **4** ma sêsêm gebe “Eñ gêjac mata gebe êmu êmên me. Ma galoc gêmoa ondoc. Aêac aberji sêmac sêja-sêja ma gêñ samob gêc amboac gêc gêdên tañ Anôtô kêkên undambê to nom nañ, e mênşgêdên galoc.” **5** Êsêac tañ gebe amboac tonañ nañ, sêliñ biñ tonec siñ gebe andaogeranô Anôtô kêsôm biñ tec kêkên undambê to nom. Nom tau kêsa anğa bu ma bu gêjam nom sa. **6** Ma bu tau tonañ tec kêsun ñatêna e geser nom lanğwa su gêjaña. **7** Mago Anôtô nê biñ gêjam jaom undambê to nom galocña gêmoa e ja enser su. Undambê to nom oc sênaña atom, sênêc e êndên bêc Anôtô êmêtôc ñamalac to enser lau sec suña.

8 O lauace, alij biñ tager tonec siñ atom gebe Apômtau gêlic bêc tager kêtôm jala 1,000 ma jala 1,000 kêtôm bêc tager. **9** Apômtau gêgôm nê biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêliñ tau siñ-siñ amboac lau ñagêdô taên gêjam nañ atom. Eñ kêliñ tau siñ-siñ atom, gê amacnêm biñ tôn gebe eñ gedec gebe lau ten sênaña atom. Eñ gebe lau samob sênam tañ ôk-wi.

10 Apômtaunê bêc oc êmên êtôm gerñtêna ma undambê oc ênaña tonjakicsêa kaiñ ten. Ma ja êniñ gêñ umbonña e êsêlô ma nom to gêñ nom-ña samob malenmê. **11** Gêñ samob tonañ oc êsêlô amboac tonañ, tec amac oc amoa amboac ondoc. Asa nêñ lêñ

atôm Anôtônê lau to anam sakiñ engeñ. ¹² Asa lën amboac tonañ ma aõñ Anôtônê bêc ma aᅇgôm gēñlêlôm gebe êô lasê sebeñmañ. Endēñ tōnê ja êniñ undambê e êsêlô ma ja êpac gēñ undambêña e êwê êñaña. ¹³ Mago Anôtô gējac mata biñ kêpi undambê wakuc to nom wakuc, tañ biñgêdêñ ênam auc, ma aêac tec daõñ tamoa.

¹⁴ O lauace, amac aõñ gēñ amboac tonañ, tec amansañ taõm toolim palêgeñ gebe akô Anôtô lañônêñ tolañômnêñ sawa to nêñ ñalêlôm ñawageñ ma amoa tobiñmalôgeñ. ¹⁵ Ma alic aêacnêñ Apômtau gê biñ tōñña tau kêtú ênê moasiñ ênam aêac kêsiña ñamôkê, kêtôm tewerñi Paulu, tañ têtac gēwiñ en ñanô nañ, keto gêdêñ amac kêtôm kauc mêtêña, tañ

Anôtô kêkêñ gêdêñ en. ¹⁶ En keto biñ amboac tonañ kêsêp nê papia samob. Biñ ñagêdô, tañ keto gec nê papia ñalêlôm nañ, ñawapac ma lau kauc gêbôc to palê-palê sêwa biñ tau sa kesogeñ kêtôm sêwa biñ ñagêdô, tañ teto gêc nañ, sa kesogeñ amboac tonañ. Êsêac sêgôm gēñ tonañ, tec sêkic tauñ nêñ biñ.

¹⁷ O lauace, amac ajala biñ tonañ kwananengeñ, tec ajop taõm gebe lau alôb-alôb nêñ biñdansañ êwê amac ao sic e êkac amac su aᅇga nêñ ñamôkê ñajaña nec atom. ¹⁸ Aêacnêñ Apômtau to kêsiwaga Jesu Kilisi nê moasiñ to nê kauc mêtêña esewec aᅇga amacnêñ, Ñawasi êndêñ en galoc e naêndêñ bêc tengeñña. Biññanô.

JOANJ 1

“Joanê papia namatana” nec nac tau keto kêtû nam kapôên luagêcna. Tenj gebe êkêli lau-sêsamwaga gebe sêmbinj tauj tøj tamiñ Anôtô agêc Latu Jesu Kilisi, go tenj gebe ênam la êsêac gebe sejop tauj êndênj mêtê-geowaga. Embe têndanguc êsêacnêj mêtê geo, oc êkac êsêac su anja Anôtô agêc Kilisi nêj. Mêtê keso nam kêsêp lau, tanj seboç tamoa nom nec sec, tec têdônj gebe Anôtônê Latu Jesu mênjkêtu namalac nanô atom. Kedônjwaga dansanj tonanj sêsôm gebe namalac sêmoa nom nec, kêtû sec namanô tau. Takônij nêj dabe tamoa materj jaliña tøj acgom, go amboac tajam tauj kêsigac. Go lau tonanj têdônj binj keso amboac tec gêwinj seboç Anôtô ênam lau kêsija gêjac lênj mansanj to têtac êwinj taujña nawae atom. Joanj tec gesenj binj keso tonanj naj ma gêwa Jesu kêtû namalac nanô najbinj sa gêc awêgenj, go kêwaka binj tonec sa gêc awê gêwinj gebe lau samob, tanj sêkênj gêwinj Jesu to têtac gêwinj Anôtô nanj, têtac êwinj elom tau amboac tonanjenj.

Nadênanj

1. Joanj gêjac m papia tau 1:1-4
2. Nawê to nakesec 1:5–2:29
3. Anôtônê napalê to Sadañne napalê 3:1-24
4. Binjanô to binjdansanj 4:1-6
5. Têtac êwinj lauña gêjac samob nawae 4:7-21
6. Takênj gêwinj nanô kêku gênj nomña samob tulu 5:1-21

Binj tanj kêtû dangônj matênj jali nanjamôkê

1 Aêac ato gêdênj amac kêpi binj, tanj kêtû dangônj materj jali nanjamôkê nanj. Binj tau tonanj gêmoa gêdênj Anôtô kêkênj undambê to nom atomgenj. Aêac anj binj tau to alic na materjanô. Aêac asala to ma lemenj amosac binj tau. ² Materj jali nanjamôkê geoc tau lasê, tec aêac alic to awa sa ma asôm lasê gêdênj amac. Materj jali nanjamôkê tenjenjña tau gêmoa gêwinj Tama ma geoc tau lasê gêdênj aêac. ³ Binj tanj alic to anj nanj, aêac asôm lasê gêdênj amac amboac tonanjenj, gebe êmbinj aêac tøj tapi tagenj dawinj Tameñi agêc Latu Jesu Kilisi. ⁴ Aêac ato binj tonanj gebe têtac najam ênac dabinj tau.

Anôtô enj nawê

⁵ Nawae tanj aêac anj anja ênê ma asôm lasê gêdênj amac nanj, binj tau tonec gebe Anôtô enj nawê, ma nakesec tenj gêc enja atomanô. ⁶ Aêac embe tasôm gebe aêac to enj dabinj tauj tøj tapi tagenj, mago embe tasa lênj nakesecna, oc tansau binjdansanj ma dangôm binjanô tau nanô êsa atom. ⁷ Aêac embe tasa lênj nawêña amboac enj tau gêmoa nawê nalêlôm, go aêac tauj dambinj tauj tøj ma Anôtônê Latu Jesu nê dec êkwasiñ aêacnêj sec samob su tatu selec. ⁸ Aêac embe tasôm gebe nêj sec masi, oc tansau tauj ma binjanô ênêc aêacnêj nalêlôm atom. ⁹ Ma embe daoc nêj sec lasê, oc nac nanjênj to gêdênj tau êsuc aêacnêj sec ôkwi ma êkwasiñ aêacnêj binj geo samob su tatu selec. ¹⁰ Aêac embe tasôm gebe dagôm sec

atom, oc takênj Anôtô êtu dansanjtêna, ma ênê binj ênêc aêacnêj nalêlôm atom.

Kilisi kêtû aêacnêj gêjamsawaga

2 O noc gênjac, aê kato binj tonec gêdênj amac gebe angôm sec atom. Mago nac tenj embe êngôm sec, go nac gêdênj Jesu Kilisi tau êtu aêacnêj ênam-awenwaga êndênj Tama. ² Nac tau kêkênj tau kêtû da kêtû aêacnêj secna. Mago kêtû aêac taujenj nêj secna atom, kêtû lau nomña samob nêj secna. ³ Aêac embe tamansanj Anôtônê binjsu, go êwa aêac sa gebe tajala enjgac. ⁴ Tenj embe êsôm gebe “Aê kajala enjgac,” mago êmansanj ênê binjsu atom, nanj enj dansanjtêna, ma binjanô gêc ênê nalêlôm atom. ⁵ Nac tanj kêmasanj Anôtônê binj nanj, gêjac dabinj nê têtac gêwinj enja tonanôgenj. ⁶ Binj tonanj gêwa aêac sa gebe Anôtô gêbinj aêac tøj. Nac tanj kêsôm gebe “Anôtô gêbinj aê tøj” nanj, êsa nê lênj êtôm Kilisinê lênj.

Binjsu wakuc

⁷ O lauace, aê kato binjsu wakuc tenj gêdênj amac atom, binjsu langwa, tanj akôc gêdênj gêmunjenj. Binj tanj anj su nanj, binjsu langwa tau tonanj. ⁸ Mago aê kato binjsu wakuc tenj, tanj nanô kêsa kêpi Kilisi to amac nanj, gebe nakesec gê su ma nawê tau mênjkêpoa lasêgac. ⁹ Nac tanj kêsôm gebe “Aê gamoa nawê nalêlôm” mago têtac gedec nê lasitêwai nanj gêmoa nakesec nalêlôm e mênjgêdênj galoc. ¹⁰ Nac tanj têtac gêwinj nê lasitêwai nanj, gêmoa nawê nalêlôm ma nê binj êwa lakô lauña tenj gêc ênê nalêlôm atom. ¹¹ Mago nac, tanj têtac gedec nê lasitêwai nanj, gêmoa nakesec

ñalêlôm ma kêsa lêñ ñakesecña. Eñ gêjam kauc gamêñ, tañ gebe êna nañ, gebe ñakesec gêgôm en matapec kêsa.

¹² O ñoc gêñac, aê tec kato gêdêñ amac nec, ñam gebe nêñ sec gêjañagac kêtú Jesunê ñaêña. ¹³ O tamenjac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe ajala eñ, tañ gêmoa geder Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgeñ nañ. O lau matakac, aê kato gêdêñ amac, ñam gebe aku ñac sec tau tulu su. ¹⁴ O ñapalêac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala Tamemi su. O tamenjac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe ajala eñ, tañ gêmoa gêdêñ Anôtô kêkêñ undambê to nom atomgeñ nañ. O lau matakac, aê kato biñ gêdêñ amac, ñam gebe atu lau ñajañagac ma Anôtônê biñ gêc amacnêñ ñalêlôm, tec aku ñac sec tau tulu su.

¹⁵ Têmtac êwiñ nom to gêñ nomña samob atom. Ten embe têtac êwiñ nom, nañ oc têtac êwiñ Tama atom. ¹⁶ Gêñ nomña samob, ôliñ ñakalac to mater kalac ma gêñ tetoc tañ saña nañ aña Tamenjinê atom, aña nomñagen. ¹⁷ Nom to ñagêñlêlôm ñakalac oc ênaña, ma ñac tañ êmansañ Anôtônê biñ nañ, oc êmoa ender tñgen.

Kilisinê ñacjosêga

¹⁸ O ñapalêac, têñ ñamuña mênkêsa su. Amac añô gebe Kilisinê ñacjosêga oc êmêñ, ma galoc Kilisinê ñacjosêga taêsam sêmoa. Biñ tonañ gêwa sa gêdêñ aêac gebe têñ ñamuña mênkêsa su. ¹⁹ Lau tonañ sêsa aña aêacnêñ, mago têtú aêacnêñ ñagêdô ñanô atom. Embe aêacnêñ ñagêdô ñanô êsêac, oc semoa sêwiñ aêac sêmoa. Mago sêwi aêac siñ tec gêwa sa gebe êsêac samob têtú aêacnêñ ñagêdô ñanô atom.

²⁰ Mago ñac dabuñ ger oso amac, tec ajala biñjanô tau. ²¹ Aê kato gêdêñ amac kêtú asagenja. Kato gebe amac ajala biñjanô atom me. Masigoc. Kato gebe ajala biñjanô tau su ma ajala gebe biñdansañ ten kêsa aña biñjanôña atom. ²² Dansañtêna tau asa. Ñac tañ gêsa Jesu auc gebe eñ Kilisi atom. Ma Ñac tañ gêsa Tama agêc Latu auc nañ, eñ Kilisinê ñacjosêga tau. ²³ Lau samob, tañ sêsa Latu auc nañ, sêwê kain Tama atom. Ma samob, tañ sêsôm Latu lasê nañ, sêwê kain Tama sêwiñ. ²⁴ Biñ tañ gemuñger añô nañ, ênêc nêñ ñalêlôm. Biñ tañ gemuñger añô nañ, embe ênêc nêñ ñalêlôm, go Tama agêc Latu oc sêmbiñ amac tññ. ²⁵ Ma biñ tau, tañ gêjac mata gêdêñ aêac nañ, tonec gebe danğôn mater jali tenger.

²⁶ Aê kato biñ tonañ gêdêñ amac kêpi êsêac, tañ sebe sêwê amac ajô nañ. ²⁷ Amboac tonañ apô lêna ñac êndôn amacña ten atom. Ñalau Dabuñ kêdôn amac gêñ samobña gêmoa. Ma biñ tau tonañ biñdansañ atom, biñjanô. Amboac tonañ asap Kilisi tññ êtôm biñ, tañ Ñalau kêdôn amac nañ.

²⁸ O ñoc gêñac, galoc tonec asap eñ tññ, ec ñac tau embe eoc tau lasê, nañ tamoa totêntac êpa suger ma êñgôm aêac majer êsa êndêñ noc êmu êmêñña atom. ²⁹ Embe nêñ kauc êsa gebe eñ ñac gêdêñ, go ajala gebe lau samob, tañ sêgôm biñgêdêñ nañ, têtú Anôtônê ñapalê.

Aêac tatu Anôtônê ñapalê

³ Alic acgom, Tamenji têtac gêwiñ aêac kain ten ñanô, tec kêsam aêac gebe Anôtônê ñapalê. Ma aêac tatu ênê ñapalê biñanôgoc. Lau nomña tec sêjam kauc aêac, gebe sêjala eñ atom. ² O lauace, galoc tatu Anôtônê ñapalêgac. Mago êtu ñamu aêac oc tamoa amboac ondocger. Biñ tonañ geoc tau lasê gêdêñ aêac atom tagen. Biñ tonec tec tajalagac gebe Kilisi embe eoc tau lasê, go tatôm eñ tau, gebe aêac talic eñ lanđanô. ³ Ma lau samob, tañ sêkêñ mater eñ nañ, sêmansañ taur têtú selec, têtôm eñ tau kêtú selec.

⁴ Lau samob, tañ sêgôm sec nañ, seser Anôtônê biñsu. Sec tau ñam gebe danser Anôtônê biñsu. ⁵ Amac ajalagac gebe Kilisi geoc tau lasê gebe êkôc sec su. Ma sec ten gêc eñña atom. ⁶ Lau samob, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tññ nañ, sêgôm sec atom. Lau samob, tañ sêgôm sec nañ, sêlic eñ atom to sêjala eñ atom.

⁷ O ñoc gêñac, ajôp taôm gebe ten êwê amac ajô atom. Ñac tañ gêgôm gêñ gêdêñ nañ, eñ ñac gêdêñ, kêtôm Kilisi tau eñ ñac gêdêñ. ⁸ Ñac tañ gêgôm sec nañ, eñ aña Sadanê, gebe Sadan tau gêjac m sec gêdêñ andanğer ñapan e galoc. Anôtônê Latu geoc tau lasê gebe enser Sadanê kôm su.

⁹ Ñac tañ kêtú Anôtônê ñapalê nañ, gêgôm sec atom, gebe Anôtônê ñaclai kêsêp ênê ñalêlôm. Eñ kêtôm gebe êñgôm sec atom, gebe kêtú Anôtônê ñapalê. ¹⁰ Biñ tonec gêwa Anôtônê ñapalê to Sadanê ñapan sa gebe Lau samob, tañ sêgôm gêñ gêdêñ atom to têtac gêwiñ lasitêwai atom nañ, Anôtônê ñapalê êsêac atom.

Biñ takêñ têtac êwiñ elom taurña

¹¹ Jaen tañ amac añô gêdêñ andanğer nañ, gebe takêñ têtac gêwiñ elom tau. ¹² Aêac tatôm Kain atomman. Eñ aña ñac sec nê, tec gêjac lasi êndu. Gêjac eñ êndu ñam amboac ondoc. Ñam tonec gebe êna lêñ sec, ma lasinê lêñ gêdêñ. ¹³ O lasitêwaac, lau nomña embe têtac endec amac, nañ atakê atom. ¹⁴ Aêac têtac gawin lasitêwai, tec gêwa ea gêdêñ aêac gebe dawî gêmacanô siñ ma talom danğôn mater jaliña. Ñac tañ têtac gêwiñ atom nañ, gacger gêmoa gêwiñ gêmacanô. ¹⁵ Ñac tañ têtac gedec lasitêwai nañ, kêtú ñac-gêjac-ñamalacênduwaga. Amac ajalagac gebe ñacgêjac-ñamalac-ênduwaga oc êwê kain êñgôn mata jali tengerña atom. ¹⁶ Kilisi kêkêñ tau gêjo aêac su, tec gêwa têtac gêwiñ ñam sa gêdêñ aêac. Amboac tonañ aêac takêñ taur tajô lasitêwai tanac ñawaeger amboac tonañ. ¹⁷ Ñac ten embe nê awa nomña ênêc ma êlic nê lasitêwai sêpô lêna taur, mago nê ñalêlôm ñadani êndêñ êsêac, nañ têtac êwiñ Anôtônê ênêc ênê ñalêlôm amboac ondocger. ¹⁸ O ñoc gêñac, aêac têtac êwiñ ña biñ to ña awerñsun ñadoma atom têtac êwiñ ñanôger to ñakolen êwiñ acgom.

Takô Anôtô lanjônêm totêntac êpa sugerj

19 Bij tonec êwa sa êndên aêac gebe aêac anja binjanôna, ma takô Anôtônê lanjônêm tonên jalêlôm malô. 20 Nêj jalêlôm embe êmêtôc aêac, go tajala gebe Anôtô en jâc kapôên kêlêlêc aêacnên jalêlôm su ma kêjala gên samob. 21 O lauace, aêacnên jalêlôm embe êmêtôc aêac atom, nan takô Anôtô lanjônêm totêntac êpa sugerj. 22 Ma embe tatenj gên tenj, oc takôc nanô su anja ênê, gebe aêac tamasanj ênê bijsu ma dagôm gên, tanj gêjac enj mataanô najam nanj. 23 Ma ênê bijsu tau tonec gebe takên êwiñ ênê Latu Jesu Kilisi nê njaê ma takên têtac gêwiñ elom tau êtôm bijsu, tanj kêkên gêdên aêac nanj. 24 Nâc tanj kêmasanj ênê bijsu nanj, Anôtô gêbiñ jâc tau tônj gêmoa gêwiñ enj. Anôtô kêkên Nalau gêdên aêac, tec gêwa sa gebe Anôtô gêbiñ aêac tônj.

Anôtônê Nalau ma Kilisinê najosêganê jalau

4 O lauace, propete dansanj taêsam mênjsêsa dêdên namalac, tec akên êwiñ jalau samob atom. Ansaê jalau acgom e ajala oc anja Anôtônê me masi. 2 Amac ajala Anôtônê Nalau êndên bij tonec gebe Nalau tanj êsôm lasê gebe Jesu Kilisi kêtû namalac nanj, enj anja Anôtônê. 3 Ma jalau, tanj êsôm bij tonanj lasê êpi Jesu atom nanj, anja Anôtônê atom. Enj Kilisinê najosêganê jalau. Amac anjô su gebe oc êmênj ma galoc gêmoa nom sugac.

4 O hoc gênjac, amac anja Anôtônê, tec aku najco tulu su, gebe Nalau tanj gêmoa gêwiñ amac nanj, najanja kêlêlêc jalau, tanj gêmoa gêwiñ lau nomja nanj su. 5 Êsêac anja nom. Kêtû tonanja êsêac sêsôm bij nomja ma lau nomja sêkên tanjenj êsêac. 6 Aêac anja Anôtônê. Nâc tanj kêjala Anôtô nanj, kêkên tanja aêac. Nâc tanj anja Anôtônê atom nanj, kêkên tanja aêac atom. Bij tonanj gêwa Nalau binjanôna to jalau dansanja sa gêdên aêac.

Têtac gêwiñ namôkê Anôtô tau

7 O lauace, takên têtac gêwiñ elom tau gebe têtac gêwiñ anja Anôtônê. Lau samob, tanj têtac gêwiñ nanj, têtû Anôtônê najalê ma sêjala Anôtô kêtû tônj. 8 Nâc tanj têtac gêwiñ gêc enja atom nanj, gêjam kauc Anôtô, gebe Anôtô kêtû têtac gêwiñ namôkê. 9 Anôtô geoc nê têtac gêwiñ lasê kêpi bij tecenec gebe enj kêsakinj nê Latu tagenj gêmênj nom gebe dangônj materj jali êtu enja. 10 Têtac gêwiñ nam kêsêp aêac têtac gêwiñ Anôtô nec atom, kêsêp Anôtô têtac gêwiñ aêacna ma kêsakinj Latu mênjkêkên tau kêtû da kêtû aêacnên secna.

11 O lauace, Anôtô embe têtac êwiñ aêac kainj tenj amboac tonanj, go aêac takên têtac gêwiñ elom tau tanac najawaegenj amboac tonangenjanj. 12 Namalac tenj gêlic Anôtô atomanô. Aêac embe takên têtac gêwiñ elom tau, go Anôtô êmbiñ aêac tônj ma nê têtac gêwiñ ênac dabiñ tau ênêc aêacnên jalêlôm.

13 Enj kêkên Nalau gêdên aêac anja tau nê Nalau, tec gêwa aêac sa gebe tamoa dawin Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiñ aêac. 14 Ma aêac alic to awa sa gebe Tama kêsakinj Latu gebe êtu nom najêsiwaga. 15 Nâc tenj embe êsôm lasê gebe Jesu enj Anôtônê Latu, go Anôtô êmoa êwiñ enj ma enj êmoa êwiñ Anôtô. 16 Ma aêac tajala to takên gêwiñ gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac nanô.

Anôtô enj têtac gêwiñ namôkê. Ma jâc tanj gêmoa totêntac gêwiñ nanj, gêmoa gêwiñ Anôtô ma Anôtô gêmoa gêwiñ enj. 17 Aêac tec tamoa nom tatôm Kilisi gêmoa nom. Aêac embe taênj ênam bêc mêtôcna totêntac êpa sugerj, go êwa sa gebe têtac gêwiñ gêjac dabiñ tau anja nêj jalêlôm. 18 Aêac embe têtac êwiñ nanô, go tatêc tauj atom. Têtac gêwiñ nanô kêtinj tatêc taujja su. Tatêc tauj nam gebe taênj gêjam sec najêjô. 19 Aêac têtac êwiñ nanj gebe Anôtô têtac gêwiñ aêac kêtû namata su. 20 Nâc tenj embe êsôm gebe "Aê têtac gêwiñ Anôtô," mago enj embe têtac endec lasitêwai nanj enj dansantêna. Gebe jâc tenj embe têtac êwiñ lasitêwai, tanj gêlic êsêac nanj atom, oc êtôm gebe têtac êwiñ Anôtô, tanj galic enj atom nanj, amboac ondoc. 21 Bijsu tanj takôc anja ênê nanj tonec gebe Nâc tanj têtac gêwiñ Anôtô nanj, têtac êwiñ lasitêwai amboac tonangenj.

Takên gêwiñ go taku nom najaclai tulu

5 Lau samob, tanj sêkên gêwiñ gebe Jesu enj Kilisi nanj, têtû Anôtônê najalê. Ma samob, tanj têtac gêwiñ tama nanj, têtac gêwiñ latu amboac tonangenj. 2 Aêac embe têtac êwiñ Anôtô to tamasanj ênê bijsu, oc êwa aêac sa gebe têtac gêwiñ ênê latui amboac tonangenj. 3 Têtac êwiñ Anôtô tau tonec gebe tamasanj ênê bijsu. Ma ênê bijsu tau najawapac atom. 4 Lau samob, tanj têtû Anôtônê najalê nanj, sêku nom tulu. Ma aêacnên takên gêwiñ kêtû taku nom tulu namôkê. 5 Asa tec oc êku nom tulu. Nâc tagenj, tanj kêkên gêwiñ gebe Jesu enj Anôtônê Latu.

Anôtô gêwa Latu sa

6 Jesu Kilisi enj gêmênj na bu to dec. Enj gêmênj tobugenj atom, gêmênj tobu ma dec gêwiñ. Ma Nalau tau gêwa bij tonanj sa gebe binjanô, gebe Nalau enj binjanô tau. 7 Amboac tonanj sêwa-binjanô-sawaga têlêac tonec, 8 Nalau ma bu to dec. Ma êsêac têlêac tau tagenj. 9 Aêac embe takên êwiñ bij, tanj namalac sêwa sa nanj, go takên êwiñ bij, tanj Anôtô gêwa sa tonanj kêlêlêc su nanj, amboac tonangenj. Bij tanj Anôtô gêwa sa nanj tonec gebe gêwa nê Latu sa. 10 Nâc tanj kêkên gêwiñ Anôtônê Latu nanj, gêwê kainj bij, têt Anôtô gêwa sa nê. Nâc tanj kêkên gêwiñ Anôtô atom nanj, kêkên Anôtô kêtû dansantêna, gebe enj kêkên gêwiñ bij, tanj Anôtô gêwa sa kêpi tau nê Latu nanj atom. 11 Ma bij, tanj Anôtô gêwa sa nanj, tonec gebe Anôtô kêkên aêac dangônj materj jali tenjenj. Ma dangônj materj jali tonanj nam kêsêp ênê Latu. 12 Nâc tanj gêwê kainj Anôtônê Latu nanj, gêwê kainj êngônj

mata jali. Ma ñac, tañ gêwê kaiñ Latu atom nañ, gêwê kaiñ êñgôn mata jali atom amboac tonanğen.

Biñ dañğôn materj jali tenğenğa

¹³ Aê kato biñ tonanğ gêdên amac, tañ akên gêwiñ Anôtônê Latunê ñaê nañ, gebe ajala amac awê kaiñ añğôn matem jali tenğen. ¹⁴ Aêac embe taterj gên êtôm ênê biñ, oc êkên taña aêac, tec dandên eñ tana totêntac êpa sugen. ¹⁵ Aêac embe tajala gebe êkên taña biñ, tañ taterj nañ, go tajala gebe takôc gên, tañ taterj nañ, aña ênê su.

¹⁶ Ñac tenğ embe êlic lasi êñğôm sec, tañ kêtôm gebe enseñ eñ su ênaña atom, nañ eterj Anôtô, go êkên eñ êñğôn mata jali. Biñ tonanğ kêkanôn lau, tañ sêğôm sec, tañ kêtôm gebe enseñ êsêac su sênaña atom nañ.

Mago sec tenğ gêc, tañ kêtôm gebe enseñ ñamalac su sênaña. Aê jasôm gebe aterj mec êtu sec tonanğ atom. ¹⁷ Biñ geo samob tonanğ sec. Mago sec ñagêdô kêtôm gebe enseñ ñamalac su sênaña atom.

¹⁸ Aêac tajalagac gebe Anôtônê ñapaÎê samob sêğôm sec atom, Anôtônê Latu tau gejob êsêac, gebe Sadañ tau êmoasac êsêac atom.

¹⁹ Aêac tajalagac gebe aêac aña Anôtônê ma nom samucgen kêsô Sadañ ñalabu.

²⁰ Ma aêac tajalagac gebe Anôtônê Latu gêmên, tec kêkên kauc gêdên aêac gebe tajala Anôtô ñanô. Ma ta-moa dawin Anôtô ñanô tau gebe dawin ênê Latu Jesu Kilisi. Ñac tonanğ Anôtô ñanô ma dañğôn materj jali tenğenğam eñ. ²¹ O ñôc gêñac, ajop taôm êndên anôtôi jaba.

JOANJ 2

Joan nê papia kêtü luagêcña nec ñaketowaga kêsam tau gebe "Laumata", tañ keto biñ tau gêdên "Ñatauo to nê gôlôac", tañ enj têtêc gêwiñ êsêac ñanô nañ. Joan keto amboac tonên oc moae kêlêwiñ gôlôac teñ to lau buña. Enj gêlên biñ lau tau kêtü têtêc êwiñ elom tauña ma gêjam la êsêac gebe sejop tauñ êndên mêtê-geowaga tonên biñ, tec keto papia dambê tonec.

Nadênañ

1. Joan gêjac m papia tau 1-3
2. Têtêc êwiñ tauña kêlêlêc samob su 4-6
3. Tajop tauñ êndên mêtê geo 7-11
4. Joan gêjac mata nê papia 12-13

Joan awa gêjac lau

1 Gôlôac dabuñ nêñ laumata aê jato biñ tonec êndên aôm ñatauo, tañ Anôtô kêjaliñ aôm sa nañ, to êndên nêñ gôlôac, tañ aê têtêc gêwiñ êsêac ñanô nañ. Mago aê taucgeñ têtêc gêwiñ êsêac atom, lau samob, tañ sêjala biññanô nañ, têtêc gêwiñ êsêac amboac tonañ ² kêtü biññanô, tañ gêc aêacnêñ ñalêlôm galoc ma oc ênêc endenj tôngeñ nañña.

³ Tama Anôtô agêc Tamanê Latu Jesu Kilisi sêkên moasiñ to taên walô ma biñmalô êndên aêac, tamoã tobiññanô ma totêntac gêwiñgeñ.

Biñ têtêc gêwiñ to biññanôña

⁴ Aê katap nêñ gôlôac ñagêdô sa sêsa nêñ lên to-biññanôgeñ, kêtôm biñsu, tañ takôc aña Tameñinê, tec aê têtêc ñajam ñanô. ⁵ O ñatauo, galoc jateñ aôm gebe takên têtêc gêwiñ elom tau. Biñ tonañ aê kato gêdên aôm amboac biñsu wakuc teñ atom, kato kêtôm biñsu, tañ takôc gêdên andangeñ nañ. ⁶ Têtêc gêwiñ tau tonec gebe tasa nêñ lên têtêc Anôtônê biñsu. Biñsu tau tonec gebe tasa nêñ lên totêntac êwiñgeñ. Biñ tau amac añô gêdên andangeñ su.

⁷ Lau taêsam mênêsêsa têtôm nom ñagamêngeñ, tañ sebe sênsau amac. Êsêac sêsa Jesu Kilisi kêtü ñamalac auc. Ñac tonañ enj dansantêna ma Kilisinê ñacjosêga.

⁸ Ajop taôm ñapep gebe kôm, tañ aêac ajam nañ, ñanô ênaña atom, atap ñaôli sa samucgeñ. ⁹ Lau samob, tañ sêc lêlêc Kilisinê mêtê ma sêmoã ñalêlôm atom nañ, sêwê kaiñ Anôtô atom. Ñac tañ gêmoã mêtê ñalêlôm nanjeñ, tec gêwê kaiñ Tama agêc Latu.

¹⁰ Ñac teñ embe wacêô lasê êndên amac tomêtê tonecgeñ atom, nañ aê moalêc enj ma akôc enj sa êngôn nêñ andu atom. ¹¹ Ñac tañ gê moalêc ñac amboac tonañ nañ, gêjam kôm sec tau gêwiñ enj.

Joan gêjac mata nê biñ

¹² Biñ taêsam gêc, nañ gabe jatona. Mago aê gabe jato biñ tau ña busa êsêp papia atom. Aê taêc kêka gebe tauc jandên amac jawac ma lanôñanô êpi tagen to tasôm biñ tajô tauñ awen, ec têtêc ñajam samucgeñ.

¹³ Lasimo tañ Anôtô kêjaliñ enj sa nañ, nê gôlôac awen gêjac aôm.

JOAN 3

Joan nê papia kêtú têlêacnê nec Gôlôacnê "laumata" Joan tau keto gêdên gôlôac nagejobwaga ten nê Gai. Joan kêlambin Gai gebe gêgôm ja lau bunja nage dô to kêpuc êsêac tôn nê nê nê, ma gêjam la lau sejob taun êndên nê ten nê nê Diotrepe.

Nadênan

1. Gêjac m papia tau 1-4
2. Kêlambin Gai 5-8
3. Gêbu Diotrepe 9-10
4. Gêwa Demetri sa gebe nê mansan 11-12
5. Gêjac mata papia tau 13-15

Joan awa gêjac lau

1 Gôlôac dabun nê laumata aê jato bin tonec êndên nê nê Gai, ten têtac gêwin en nan nê. **2** O nê nê, aê katen mec gebe ômoa nêjam toôlim samucgen etôm katôm gêmoa nêjam. **3** Lasitêwai nage dô mên sêd lasê ma sêjac min gebe kôsap bin nan tôn gômoa, kêtôm gêmungen kôs a nê lên tobinnanôgen nê, tec gêgôm aê têtac nêjam kês a nanôgen. **4** Aê embe janô nê nêpalê sêsa nê lên tobinnanôgen nê, oc êngôm aê têtac nêjam êlêlêc nê nê nage dô nê têtac nêjam su.

Joan kêlambin Gai

5 O nê nê, aôm gôjam kôm kôkôc lasitêwai san nê nê nê ma kôkôc lasitêwai lanô matac sa amboac tonan. **6** Êsêac sêjac min aôm têtac gêwin êsêac nê nê gêdên gôlôac dabun tonec. Aôm embe ônam êsêac sa ma ôkên êsêac sêsa nê lên, oc ôngôm nêjam ma ênac Anôtô mataanô. **7** Êsêac sêselên lên tonan kêtú Anôtônê nê nê ma oc sêkôc gên ênam êsêac san ten nê lau samuc nê atom. **8** Amboac tonan tec gêjac aêac nê nê gebe tapuc lau amboac tonan tôn gebe tatu bin nanô nê nê nê waga dawin êsêac.

Diotrepe agêc Demetri nê bin

9 Aê kato papia ten gêdên gôlôac dabun, mago Diotrepe, ten gebe êtu êsêacnê nê nê nê, kêsô aê nêlabu atom. **10** Amboac tonan embe jawac, oc jakip bin, ten en gêgôm nê sa, gebe en kêsau bin dansan to kêgôlin bin sec kêpi aêac. Mago tonan gen atom. Gêgôm tonec gêwin gebe kêkôc lasitêwai sa atom to kêkô lau, ten sebe sêkôc êsêac sa nê, auc ma ketin êsêac su nê nê gôlôac dabun nê.

11 O nê nê, ôtêku lên sec atom, ôtêku lên nêjam gen. Nê ten gêgôm gên nêjam nê, nê nê Anôtônê. Nê ten gêgôm gên sec nê, gêlic Anôtô atom. **12** Lau samob sêwa Demetri sa gebe en nê nêjam. Bin nanô tau gêwa en sa amboac tonan. Ma aêac awa en sa awin ma aôm kôjala gebe aêacma bin tonan bin nanô.

Joan gêjac mata nê bin

13 Bin taêsam gêc, ten gabe jato êndên aôm. Mago aê gabe jato nê kêlêpê ma busa êndên aôm atom.

14 Aê taêc kêka gebe jalic aôm seben ma lanô nanô êpi tagen to tasôm bin tajô taun awen.

15 Bin malô êndên aôm. Nê lau ôlim andan taôm nê awen gêjac aôm. Ôsôm êndên nê lau ôlin andan taun nê gebe aoc gêjac êsêac gêdên-gêdên gen.

JUDA

Judanê papia nec ñac tau keto gebe ênam la lau êndênj mêtê-geowaga, tañ sêsam tauñ gebe lau-sêkênj-gêwiñja êsêac nañ. Biñ tec teto gêc papia dambê tonec nec, kêtôm tañ teto gêc Peterenê Papia kêtú luagêcña nañ. Ñac-ketowaga kêkêli nê lau-sêsamwaga gebe “Anac siñ êtu biñ takênj gêwiñ, tañ Anôtô kêkênj gêdênj nê lau kêtú dim tagenñer ma kêtôm nañja awiñmañ.”

Nadênañ

1. Gêjac m papia tau 1-2
2. Kêdônjwaga dansañ nêñ ñam ma nêñ biñ têtônjta to ñagêjô êtap êsêac saña 3-16
3. Gêlênj biñ lau gebe sêsap sêkênj êwiñ tôn ñañênjger 17-23
4. Gêjac mata ña mec lambiñja 24-25

Juda awa gêjac lau

¹ Jesu Kilisi nê sakiñwaga ma Jakobo lasi aê, Juda, ñoc biñ êndênj êsêac, tañ Anôtô kêkalem êsêac nañ. Tamenj Anôtô têtac gêwiñ êsêac to Jesu Kilisi gêjam jaom êsêac gêmoa.

² Anôtônê taê walô to biñmalô ma têtac gêwiñ ênam sêga aña amacnêm.

Anôtô êmêtôc kêdonjwaga dansañ

³ O lauace, aê taêc gêjam kêtú tônj gebe jato êndênj amac ma jawa Anôtônê moasiñ ênam aêac kêsija, tañ gêjac aêac samob ñawae nañ ñam sa. Ma galoc ñoc ñalêlôm kêkac aê gebe jato êndênj amac ma jalênj bi ñ amac gebe anac siñ êtu biñ takênj gêwiñja, tañ Anôtô kêkênj gêdênj nê lau kêtú dim tagenñer nañ êwiñ. ⁴ Ña-malac ñagêdô sêsap aêac ñalêlôm kelecger. Êsêac dedec Anôtô ma sêjam aêacnênj Anôtônê moasiñ ôkwi e kêtú ôliñ ñakalac ñagênj ma sêsa Ñatau tagenj, aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi auc. Mêtôc tañ êsêac têtap sa nañ, teto ñabiñj gêc wanêcger su.

⁵ Aê gabe jaônj biñ, tañ amac ajala samob su nañ, sa aña nêm ñalêlôm gebe taêm ênam êtiam acgom. Apômtau gêjam lau Israel kêsî aña gamênj Aiguptuna, mago sêkênj gêwiñ atom, tec kêtú ñamu gesen êsêac su. ⁶ Taêm ênam aña ñagêdô, tañ sejop tañ nêñ gôliñ atom ma sêwi nêñ malenj siñ nañ. Anôtô gêsô êsêac tônj ña kapoacwalô tenjenñer sêmoa gêsunjbôm ñalabu gebe tau êmêtôc êsêac êndênj bêc kapônj. ⁷ Taêm ênam Sodom to Gomora to malac, tañ gêc ñagala nañ. Êsêac sêsa lênj têtôm aña tonañ. Êsêac sêgôm gênj mockaiñja kaiñ tenj to mater danjuc tañjoa. Ñagêjô tañ kêtap êsêac sa nañ, êkênj puc aêac gebe êsêac sêsa ja tenjenñer.

⁸ Lau-mêtê-geowaga tau sêjala biñ tonañ, mago sêgôm biñ, tañ sêc mê kêpi nañ, ñanô kêsî ma sêjac môp tañ. Êsêac sesenj Apômtaunê gôliñ su to sêsôm biñ alôb-alôb kêpi lau ñawasi ôña. ⁹ Añelasêga Mikael gêgôm amboac tonañ atom. Gêdênj tañ êsêagêc

Sadañ sêsôm tañ to sêjô biñ kêtú Mosenê ñawêlêlanja nañ, enj kêtêc tau ma kêmêtôc Sadañ ña biñ alôb-alôb atom, enj kêsôm biñ tagenj tonec gebe “Apômtau êmêtôc aôm.” ¹⁰ Ma lau tonec sêsôm biñ alôb-alôb kêpi gênj, tañ sêjam kauc ñam nañ. Ma gênj nomña, tañ sêjala kêtú tañ kêtôm bôc kaucmê sêjala nañ, tec gênj tau tonañger gesenj êsêac su. ¹¹ Ojae êsêacmênj, gebe sêsa Kainnê lênj ma têtadaguc Balamnê keso kêtú têtap awa saña to sêli biñ sa têtôm Kora, tec sêjana. ¹² Amac embe anij moasiñ awiñ taôm ma êsêac embe sêniñ sêwiñ tomajenj êmbacger, go têtôm ñatêmui, tañ jakêsap moasiñ tônj nañ. Êsêac senj gênj taênj gêjam tañger. Êsêac têtôm tao, tañ mu gêbuc ma kêdaba, mago kêkênj kom atom nañ. Êsêac têtôm ka, tañ ñalauñ kêsêlô, mago gêjam ñanô gêdênj ñatêm atom nañ. Têtôm ka, tañ kêtú masê su ma kêku sa tomôkêger. ¹³ Êsêac têtôm gwêc kêjañ, ma gênj tañ sêgôm tomajenj gêbacger nañ, mênjkêsa kêtôm gwêc ñaôpic. Êsêac têtôm utitalata, tañ sêsêlênj seo-seogenj nañ. Anôtô kêmasañ ñagêsunjbôm ñakesec tenjenñer kêtú êsêacnênj gamênj sêmoaña.

¹⁴ Enok tañ kêtú Adamnê wakucnênj ñadênañ ñañac kêtú 7ña nañ, geoc biñ Iasê kêpi êsêac wanêcger su gebe “Alic acgom, Apômtau gêmênj to nê aña 1,000 to 1,000, ¹⁵ gebe êmêtôc lau samob ma êkênj ñagêjô êndênj laudedec-Anôtôwaga êjô êsêacnênj koleñ geo samob, tañ sêgôm nañ, to êjô lau sec, tañ dedec Anôtô nañ, nêñ biñ sec ñajaña kaiñ tenj samob, tañ sêsôm kêpi enj nañ.” ¹⁶ Êsêac sêôc gêdô to sêbu Anôtônê gôliñ. Êsêac sêsa nêñ lênj têtac ñakalacña to awenj ola sec ma awensunj geno-geno biñ gebe têtap moasiñ sa aña launênj.

Juda gêjac biñsu nê lau

¹⁷ O lauace, taêm ênam biñ, tañ aêacnênj Apômtau Jesu Kilisi nê aposolo sêsôm kwanañger nañmañ.

¹⁸ Êsêac sêsôm gêdênj amac gebe “Êndênj têm ñamuña lau-sêsu-susuwaga oc mênjsêsa, tañ sêsa nêñ lênj sêdanjuc tañ nêñ têtac ñakalac secña nañ.”

¹⁹ Êsêac sêwa gôlôac êkôc-êkôc ma taêñ ênam gêñ nomñagenj to sêwê kaiñ Njalau Dabuñ atom. ²⁰ O lauace, amboa taôm samañ, akô biñ takêñ gêwiñña dabuñanô tau ñaô. Njalau Dabuñ êpuc amac tôñ ma atej mec. ²¹ Amoa Anôtônê têtac gêwiññ ñalêlôm ma aôñ aêacnêñ Apômtau Jesu Kilisi nê taê walô êkêñ amac añgôñ matem jali teñgenj.

²² Taêm walô êsêac, tañ sêmoa tonêñ ñalêlôm gêja lulu nañ. ²³ Anam lau ñagêdô kêsi ma ajañgo Êsêac su aña ja, ma taêm walô lau ñagêdô toatêc taômgenj. Andec nêñ ñakwê, tañ sec ôliñña gêgôm ñatêmui kêsa nañ.

Mec lambiñña

²⁴ Êndêñ ñac, tañ kêtôm gebe ejop amac gebe ambeñ anaña atom ma etoc amac naakô ênê ñawasi ñanêñña tolañômnêm sawa ma totêmtac ñajamgenj nañ, ²⁵ êndêñ Anôtô tagenj, tañ kêtû aêacnêñ kêsiwaga kêtû nêñ Apômtau Jesu Kilisiña nañ, ñawasi to wae kiñña ma ñajaña to ñaclai. Eñ gêmoa amboac tonañ gêdêñ andañgenjanô ma galoc ma oc êmoa endenj têtgenj. Biññanô.

GEOC LASÊ

Biñ Kilisi Geoc Lasê Gêdên Joaņa nec ñac tau keto gêdên ñasawa teñ, tañ lau sêjanda to sêlêsú lau buña kêtú nêñ sêkên gêwiñ Jesu Kilisi gebe Apômtau eñña. Joaņ keto papia tonec ñamanô tau nec gebe êkêli lau tônê sêkên mater Anôtô to taên êka eñ totêntac êpa sugen ma gebe êpiñkap êsêac gebe sêsap eñ tôn ñañêngeñña êtôm têm, tañ sêôc wapac to ñandañ nañña sêsiñ sugen.

Anôtô geoc nom ñatêm êsu ñawêc totau-totau lasê gedêg Joaņ, tec keto gêjam buku tonec ñamaker kapôên auc. Gêgôm eñ kêtú kaiñ teñ kêsá, tec gêlic gên ñakatu kêpi ñadôñdôñgeñ ma gênô biñ ñalêwiñgeñ, nañ lau buña têm tônêña sêjala ñam gêc awê gêdên êsêac taungeñ, mago kêsiniñ tau gêc lêlômgeñ gêdên lau samuc. Ñacsakiñ teñ embe ênam mêtê aêac, oc êndênañ biñ ñapep. Eñ êkên ñasêbu samob sêsô ñalôtêna tagen ñalabu, nañ eñ êsam lasê êsêp ñasawa, ec êwê aêac êndên tajala biñña. Joaņ keto buku tonec ñabiñ totau-totau kêsô ñalôtêna ñalabu gêdên-gêdêngeñ kêtôm tônêgeñ, tec kêdênañ gên, tê katu gêlic to gênô-gênô nê, kêsiniñ tau gêc awê ñajam. Lau sêpuc biñ tonañ ñai ñam ma sêwa sa nañ, nêñ kauc keso-keso tau. Mago buku tau ñagalôtênasêga tonec gêc awêgeñ gebe Êtu ñamu Anôtô oc êkên Apômtau Jesu Kilisi mênêku nê ñacjo peber tu-lu tomalagen ma Sadañ tau êwiñ amboac tonanengeñ. Êkên êsêac sêsô eñ ñañbu su, gocgo êkên moasiñ êndên nê lau sêsêp eñ tôn ñañêngeñ naêjô gebe êkên êsêac sêwê kaiñ undambê wakuc to nom wakuc ñawasi sêwiñ eñ.

Nadênañ

1. Joaņ gêjac m papia tonec 1:1-8
2. Joaņ katu kaiñ teñ kêsá gêlic gên ñakatu ñamataña ma biñ gêdên gôlôac 7ña 1:9-3:22
3. Papia tonapeñ 7ña 4:1-8:1
4. Dauc 7ña 8:2-11:19
5. Lêñuckêm to bôclai luagêc ñabiñ 12:1-13:18
6. Katu gêlic gên ñakatu ñagêdô 14:1-15:8
7. Anôto têtac ñandañ ñalaclu 7 16:1-21
8. Babilon kêku sa ma sêku Bôc tau tulunja to propete dansañ ma Sadañ tau 17:1-20:10
9. Anôtô êmêtôc biñ êtu ñamu 20:11-15
10. Undambê wakuc to Nom wakuc ma Jerusalem wakuc 21:1-22:5
11. Joaņ gêjac mata buku tonec 22:6-21

Joaņ gêjac m nê biñ ma awa gêjac nê lau

1 Biñ tonec ñai Jesu Kilisi geoc lasê. Anôtô tau kêkên biñ tonec gêdên eñ gebe eñ êtôc biñ, tañ kêdabiñ gebe mênêsa nañ, êndên nê sakiñwaga samob. Tec kêsakiñ nê añela geoc biñ tau lasê gêdên ênê sakiñwaga aê, Joaņ. ² Aê, Joaņ, galic gên samob tonec, tec kasôm Anôtônê biñ to Jesu Kilisi nê biññanô tau lasê. ³ Aê aoc êôc ñac, tañ êsam biñ tonec lasê to êsêac, tañ sênô biñ Kilisi geoc lasêña ma sêmansañ biñ samob, tañ kato gêc papia tonec nañ, gebe ñanoc kêdabiñ.

⁴ Aê, Joaņ, ñoc biñ êndên gôlôac dabuñ 7, tañ sêmoa gamên Asiaña. Moasiñ to biñmalô êndên amac aña ñac, tañ gêmóa gêdên andanengeñ ma gêmóa galoc ma oc êmên nañ nê, ma aña Ñalau 7, tañ sêmoa ênê lêpôn kiñña ñanêmña nañ nêñ, ⁵ to aña Jesu Kilisi nê. Eñ ñac-gêwa-biñ-sa-ñañên-waga ma kêtú ñacmatê sêndi sa nêñ ñamêc to gêjam gôliñ kiñ nomña.

Eñ têtac gêwiñ aêac ma kêgaboac aêac su aña nêñ sec ña tau nê dec. ⁶ Eñ kêkên aêac tatu Tama Anôtô nê

gamên to dabuñwaga. Ñawasi to ñajaña êndên eñ teñgeñ ma teñgeñ. Biññanô.

⁷ Alic acgom, eñ oc êmên totaogên.

Lau samob oe sêlic eñ.

Ma êsêac, tañ sêgun eñ ôli lasê nañ, oc sêlic eñ sêwiñ.

Lau to-m-to-m aña nom têtanê ãpi eñ.

Aec, biñ tau amboac tônê.

Biññanô.

⁸ Apômtau Anôtô, ñaniniñ Ñatau, tañ gêmóa gêdên andanengeñ ma gêmóa galoc ma oc êmên nañ, kêsôm gebe "Aê ñac ñamata to ñamu."

Joaņ gêlic Kilisi

⁹ Amac tewemi aê, Joaņ. Jesu gêbiñ aêac tôn, tec gawê kaiñ nêñ gênwapac to Anôtônê gamên ma gaôc gênwapac totêtac kêpa sugen gawiñ amac. Êsêac sêkên aê ganğôn nuc, tañ sêsam gebe Patmos nañ, kêtú kasôm Anôtônê biñ lasê to gawa Jesu saña.

¹⁰ Gêdên Apômtaunê om Ñalau gêjam aê auc, tec ganğô awa kapôên teñ amboac dauc kêtan aña aê dêmôêcmuña. ¹¹ Ñaawa tau kêsôm gebe "Gên tañ ôlic

nan, oto êsêp buku tenj ma ôsakinj êndên gôlôac dabun 7 tonec, Epese, Smurna, Pergamon, Tuatira, Sardes, Piladelpia ma Laodikea êna.”

¹² Go kakac tauc ôkwi gabe jalic awa, tanj kêsôm binj gêdên aê nanj. Kakac tauc ôkwi e galic jakainj gold 7.

¹³ Ma njac tenj amboac njamalak latunji tenj gêmoa jakainj tonanj njasawa. Enj kêsô njakwê baliñ e jagêdên agêbi ma kêjandinj ômbinjakap gold gêsac bôdagi.

¹⁴ Njac tau môkêapac to môkêlauñ sêpôma amboac katenj sêpsêp ma amboac tao kwalam, ma mataanô amboac jawaô, ¹⁵ ma akainj amboac ki jonjon, tanj sêpac e njamondéc-mondéc kêsâ nanj, ma nê awa amboac bu kapôênjakapôên njakicsêa. ¹⁶ Njac tau lêma anôña kêkam utitalata 7, ma sinj tenj sêuc njamata makenj-makenj kêsâ enj awasunj, ma enj lanjôanô amboac oc njawê tonjaclai.

¹⁷ Aê galic enj e gau tauc jatomatêgenj gaêc enj akainjña, go kêkênj lêma anôña gêsac aê ma kêsôm gebe “Ôtêc taôm atom. Aê njac njamata to njamu. ¹⁸ Aê matoc jali. Aê gamac êndu su, mago aôm gôlicgac, aê matoc jali gamoa tenjenj ma tenjenj, ma kakôc gêmacanô to lamboam njaki. ¹⁹ Amboac tonanj oto gên, tanj gôlic nanj, sa acgom. Oto gên, tanj galoc gêc nanj, to gên tanj mênjêsa êtu njamu nanj, amboac tonanjenj. ²⁰ Utitalata 7, tanj gêc lemoc anôña nanj, to jakainj gold 7 njabinj, tanj gêc lêlômgenj nanj, njam tau tonec. Utitalata 7 tonanj têtû gôlôac dabun 7 nêñ anjela, ma jakainj 7 tonanj têtû gôlôac dabun 7 tau. ^I sauñ. Alic Tim II. 1:15

Binj gêdên gôlôac Epeseña

2 “Oto binj tonec êndên gôlôac dabun Epeseña nêñ anjela.

“Njac tanj lêma anôña kêkam utitalata 7 ma kêsêlênj gêmoa jakainj gold 7 njasawa nanj, kêsôm binj tonec gebe ² Aê kajala nêñ kolenj to gôim taôm su ma gôc gênwapac totêmtac kêpa sugenj. Aê kajala gebe aôm godec lau sec gebe sêmoa sêwiñ aôm atom. Aôm kôsâê êsêac, tanj sê tauñ gebe aposolo, mago êsêac aposolo atom nanj, e kôjala êsêac gebe dansanjêna. ³ Aôm gôc gênwapac, tanj kêtap aôm sa kêtû njoc njâña nanj, totêmtac kêpa sugenj, ma têkwam gêbac atom. ⁴ Tagenj nêñ binj tenj tec gêc. Aôm gôwi nêñ têtmtac gêwiñ njamataña sinj. ⁵ Amboac tonanj taêm ênam gên, tanj gôwi sinj su nanj, e ônam taôm ôkwi ma ônam kôm, tanj gôjam gêdên njamataña nanj êtiã. Embe ônam taôm ôkwi atom, oc jandênj aôm jawac ma jatinj nêñ jakainj su anja njamala. ⁶ Mago tonec tec gôgôm jagêdênj gebe têtmtac gedec Nikolainê launênj kôm, tanj aê têtac gedec amboac tonanjenj nanj. ⁷ Njac tanj nê tanjasunj gêc nanj, êñô binj, tec Njalau kêsôm gêdênj gôlôac dabun nec, gebe Tenj embe êku njacjo tulu, oc jakênj enj êniñ ka danjônj materj jaliña, tanj kêkô Anôtônê paradís nanj njanô.

Binj gêdên gôlôac Smurnaña

⁸ “Ma oto binj tonec êndênj gôlôac dabun Smurnaña nêñ anjela.

“Njac njamata to njamu, tanj gêmâc êndu e mata jali kêsâ nanj, kêsôm binj tonec gebe. ⁹ Aê kajala gebe gônjônj jageo to njâlêlôm sawa. Mago aôm njac tolêlômngoc. Aê kajala êsêac, tanj sê tauñ gebe Juda nanj, sêsôm binj alôb-alôb kêpi aôm. Mago êsêac Juda atom, êsêac anja Sadanjê lôm. ¹⁰ Ôtêc njandanj, tanj oc ôc nanj atom. Gôlicgac me, Sadanj oc êkênj amac-nêm njagêdô sêsêp kapoacwalô, gebe ênsâê amac ma oc anjônj naeo êtôm bêc 10. Ôc njanjênjenj e ômac êndu, go jakênj danjônj materj jali njasunsunj êndênj aôm. ¹¹ Njac tanj nê tanjasunj gêc nanj, êñô binj, tec Njalau kêsôm gêdênj gôlôac dêbu nj nec, gebe Tenj embe êku njacjo tulu, oc gêmacanô kêtû luagêcña êkênj njandanj êndênj enj atom.

Binj gêdên gôlôac Pergamonña

¹² “Ma oto binj tonec êndênj gôlôac dabun Pergamonña nêñ anjela.

“Njac tanj gêoc sinj tenj sêuc njamata makenj-makenj nanj kasôm binj tonec. ¹³ Aê kajala gamênj, tanj gônjônj nanj, Sadanjê lêpônj kêkô tônê. Mago aôm kôkam aênjoc njâê tônj ma gôsa kôkênj gêwiñ aênja auc atom. Gêdênj tanj sêjac njoc njac-gêwa-binj-sa-njanjênwaga Antipas êndu anja amacnêm gamênj, tanj Sadanj gênjônj nanj, aôm gôsa aê auc atom amboac tonanjenj.

¹⁴ Tagenj nêñ binj njagêdô tec gêc. Lau njagêdô sêkam Balamnê mêtê tônj sêmoa Pergamon sêwiñ aôm. Balam tonanj kêdônj Balak gebe êwa lakô lau Israel, gebe sêniñ da gwamña to sênjgôm mockainj. ¹⁵ Lau njagêdô sêkam Nikolainê launênj mêtê tônj sêmoa sêwiñ aôm amboac tonanjenj. ¹⁶ Amboac tonanj ônam taôm ôkwi. Embe masi, oc jandênj aôm jawac sebenj ma janac êsêac nj sinj, tanj kêsâ aocsunj nanj. ¹⁷ Njac tanj nê tanjasunj gêc nanj, êñô bi nj, tec Njalau kêsôm gêdênj gôlôac dabun nec, gebe Tenj embe êku njacjo tulu, oc jakênj mana, tanj kêsiniñ tau gêc nanj, ma jakênj poc sêpsêp tenj êndênj enj êwiñ. Aê kato njâê wakuc tenj kêsêp poc tau, njac tenj kêjala atom, njac-kêkôcroc-waga taugenj kêjala.

Binj gêdên gôlôac Tuatiraña

¹⁸ “Ma oto binj tonec êndênj gôlôac dabun Tuatiraña nêñ anjela.

“Anôtônê Latu, tanj mataanô kêtôm jawaô ma akainj amboac ki jonjon nanj, kêsôm binj tonec. ¹⁹ Aê kajala nêñ kolenj to têtmtac gêwiñ ma kôkênj gêwiñ ma gôjam sakinj to gôc gênwapac totêmtac kêpa sugenj. Aê kajala gebe galoc gôjam kolenj kapôênj kêlêlêc gêmunjña su. ²⁰ Tagenj nêñ binj tenj tec gêc. Aôm gôlôc gêdênj Jesebel, tanj gê tau gebe propeteo tenj ma kêdônj to kêlênsônj njoc sakinjwaga gebe sênjgôm mockainj to sêniñ da gwamña. ²¹ Aê kakênj njasawa gêdênj enj gebe ênam tau ôkwi, mago gedec, enj gebe ênam

^I *Njâê Asia kêkanônj gamênj, tanj sêsam tenj gebe Asia*

tau ôkwi anğa nê lîn mockaiņonğa atom. ²² Ôlic acgom, aê oc jambaliņ eņ siņ ênsac nê mê togêmacgeņ, ma êsêac, taņ sêgôm mockaiņ gêdêņ eņ naņ, embe sênam tauiņ ôkwi anğa gêņ, taņ sêgôm sêwiņ eņ naņ atom, oc jambaliņ êsêac siņ sêmoa naeo ņanô. ²³ Ma aê jansenj ênê latuio to ņac samob su sênaņa, go gôlôac dabuņ samob sêjala gebe aê ņac, taņ kabêlêm ņamalacnêņ ņalêlôm e gabi lêtêņ, ma jakêņ ņagêjô êndêņ amac êndêņ-êndêņgeņ êjô nêmm kôm, taņ ajam. ²⁴ Mago amac lau Tuatiraņa ņagêdô akôc mêtê sec tonaj sa atom ma akip biņ, taņ sêsam gebe 'Sadaņnê biņ ņalômņa' naņ, sa atom. Tec jasôm êndêņ amac gebe Aê oc jau gêņwapac teņ ênsac amac êwiņ atom. ²⁵ Mago gêņ, taņ akôc kêtui nêmm gêņ su naņ, amêņgôm ņajaņageņ e aê jawac. ²⁶ Teņ embe êku ņacjo tulu ma ênam ņoc kôm e ênac dabi ņ, oc jakêņ ņaclai êndêņ eņ gebe êtu lau samuc nêņ ņatau

²⁷ ma ênam gôliņ êsêac ņa tôcki to elo êsêac popoc llinsim-llinsimgeņ amboac kunom. ²⁸ ņaclai amboac tonaj aê kakôc anğa Tamocnê, ma jakêņ utitêna eleņmataņa êndêņ eņ. ²⁹ ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec.

Biô gêdêņ gôlôac Sardesņa

3 "Ma oto biņ tonec êndêņ gôlôac dabuņ Sardesņa nêņ aņela.

"ņac taņ kêkôc Anôtônê ņalau 7 ma utitalata 7 naņ, kêsôm biņ tonec gebe Aê kajala nêmm koleņ ma waem gêc gebe gômoo matam jali, mago kôtu matê. ² Matam êlêc ma ôpuc gêņ ņagêdô, taņ gebe êmac êndugeņ naņ tôn, gebe aê galic aôm gôjac dabiņ nêmm koleņ ņapep kêtôm ênac Anôtô mataanô ņajamņa atom. ³ Amboac tonaj taêm ênam biņ, taņ gôjô to kôkôc su naņ, ma ômansaņ e ônam taôm ôkwi. Embe matam êlac atom, oc jawac amboac geņgeņtêna, ma aôm oc ônam kauc noc jandêņ aôm jawacņa. ⁴ Mago aôm nêmm lau luagêcgeņ tec sêņgôn Sardes, taņ sêgôm nêņ ņakwê ņatêmui kêsaa atom. Lau tonaj tec galic êsêac têtôm gebe oc sêselêņ tonakwê kwalam sêwiņ aê. ⁵ Teņ embe êku ņacjo tulu, oc jakêņ eņ êsô ņakwê kwalam sa ma jansenj ênê ņaê su anğa buku materj jaliņa atom ma jasôm ênê ņaê lasê êndêņ Tamoc to nê aņela. ⁶ ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec.

Biņ gedêņ gôlôac Piladelpiaņa

⁷ "Ma oto biņ tonec êndêņ gôlôac dabuņ Piladelpiaņa nêņ aņela.

"ņac dabuņ to ņac biņņanônğa, taņ kêkôc Dawidnê ki katamņa naņ, embe êlai su, oc teņ êlai auc êtôm atom, ma embe êlai auc, oc teņ êlai su êtôm atom, ņac tau tonaj kêsôm biņ tonec gebe ⁸ Aê kajala nêmm koleņ. Ôlic acgom, aê galêc katam teņ su gêdêņ aôm, tec kêkô, ma teņ kêtôm gebe ênsaņ aucņa atomanô.

Aê kajala gebe nêmm ņaclai ņagec gêc, mago kômasaņ ņoc biņ to gôsa aêņoc ņaê auc atom. ⁹ Ôlic acgom, oc jakêņ êsêac anğa Sadaņnê lôm, taņ sê tauiņ gebe êsêac Juda, mago êsêac J u da atom, sêsau tauiņ naņ, sêndêņ aôm sêwac sêpôn aenđuc sênêc aôm amkaiņņa, ec sêjala gebe aê têtac gêwiņ aôm. ¹⁰ Aê jaņgôm biņ tonaj gebe aôm kômasaņ ņoc biņ to gôc gêņwapac totêmtac kêpa sugêņ. Amboac tonaj aê oc jajop aôm êndêņ noc Iêtômņa, taņ oc mêņêsa anğa nom ņagamêņ samob gebe ênsaê lau samob, taņ sêņgôn nom naņ, gebe lêtôm tau êtap aôm sa êwiņ atom. ¹¹ Aê oc jawac sebeņ. Gêņ taņ kôkôc kêtui nêmm gêņ su naņ, ômêņgôm ņajaņageņ gebe ņac teņ êjaņgo nêmm sunsuņ su atom. ¹² Teņ embe êku ņacjo tulu, oc jakêņ eņ êtu alê êkô ņoc Anôtônê lôm dabuņ. Eņ oc êwi lôm dabuņ siņ êsa êna atomanô. Ma aê jato ņoc Anôtônê ņaê to ņoc Anôtônê malac Jerusalem wakuc ņaê ênsac eņ. ņoc Anôtô oc êkêņ malac tau êsêp anğa undambê êmêņ. Ma jato tauc ņoc ņaê wakuc ênsac eņ êwiņ. ¹³ ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec.

Biņ gêdêņ gôlôac Laodikeaņa

¹⁴ "Ma oto biņ tonec êndêņ gôlôac dabuņ Laodikeaņa nêņ aņela.

"Biņņanô ņatau tau, taņ gêwa biņ sa ņaņêņ to biņņanôngeņ, gêņ taņ Anôtô kêkêņ naņ, samob ņamôkê naņ, kêsôm biņ tonec gebe ¹⁵ Aê kajala nêmm koleņ ma kajala gebe aôm ņaluc atom me ņandaņ atom. Ojae, jalic aôm ņaluc me ņandaņ acgommaņ. ¹⁶ Mago aôm ņaluc atom ma ņandaņ atom, aôm ņakola-kola, amboac tonaj aê gabe jakasôp aôm siņ anğa aocsuņ. ¹⁷ Aôm kôsôm gebe Aê ņac toawa ma ņoc waba taêsam, tec kapô lêna gêņ teņ atom. Mago aôm gôjam kauc taôm. Aôm gômoo jageo ņanô ma lau embe sêlic, oc taêņ walô aôm. Aôm ņac ņalêlôm sawa ma matampec to gômoo ôlim ņaômagerj. ¹⁸ Amboac tonaj aê gabe jawa lêņ teņ sa êndêņ aôm acgom. Ônam ôli gold, taņ sêpac ņa ja e ņawasi kêsaa naņ, êndêņ aê gebe ôtu ņac tolêlôm. Onam ôli ņakwê kwalam gebe ênsaņ aôm gebe majam êsa êtu ôlim ņaômanna atom, ma ônam ôli ņalêsi gebe ôniņ oso matamanô e ôlic gamêņ ņaņêņ êsa. ¹⁹ Aê embe têtac êwiņ lau teņ, oc jamêtôc to jakônij êsêac. Amboac tonaj ôpôn taôm topalêgeņ e ônam taôm ôkwi. ²⁰ Alic acgom, aê tec kakô katamdêmôê ma kamadi kakô. Teņ embe êņô aê aoc ma êlêc katam su, oc jasô jandêņ eņ jana ma janiņ gêņ jawiņ eņ ma eņ êniņ gêņ êwiņ aê. ²¹ Teņ embe êku ņacjo tulu, oc jakêņ eņ êņgôn ņoc lêpôn êwiņ aê, amboac aê kaku ņacjo tulu ma gaņgôn Tamocnê lêpôn gawiņ eņ. ²² ņac taņ nê taņasuņ gêc naņ, êņô biņ, tec ņalau kêsôm gêdêņ gôlôac dabuņ nec."

Sakiņ dabuņ undambêņa

4 Tonaj su acgom, go galic ņakatu teņ. Aê galic undambê ņakatam teņ gêņa ma awa ņamataņa,

tañ kêsôm biñ gêdên aê ma ganô amboac dauc kêtañ nañ, kêsôm gebe "Ôpi ômôên, aê gabe jatôc biñ, tañ oc mênêsa êtu ñamu nañ, êndên aôm." ² Ma sep tagen katuc kaiñ teñ kêsâ e galic lêpôn kiñña teñ kêkô undambê ma ñac teñ gêngôn lêpôn tau. ³ Ma ñac, tañ gêngôn lêpôn kiñña nañ, lañðanô ñawasi amboac jabo ma bomsamuc amboac môêc. Ma kasômbuc kêgi lêpôn auc ma galic amboac kalacwaô. ⁴ Go lêpôn 24 kêgi lêpôn kiñña tau auc, ma laumata 24 sêngôn lêpôn tau ñaô. Êsêac sêsô ñakwê kwalam-kwalam to sêkuc sunsun gold. ⁵ Ma ôsic kêkac to awen kêsâ ma wapap gêjac kêsâ anja lêpôn kiñña tau. Ma dawen 7 gelom kêkô lêpôn tau ñanêmña. Dawen tau Anôtônê Njalau 7. ⁶ Ma gwêc teñ kêpoac lêpôn tau ñanêmña. Gwêc tau ñakênkên langwageñ amboac glas.

Ma anja gamên ñaluñ tau bôc aclê sêkô sêgi lêpôn kiñña auc. Êsêac matenânô taêsam gêjam ôliñ nêmña to muña auc samucgen. ⁷ Bôc ñamataña kêtôm lewe. Go ônañ kêtû luagêcña nañ, kêtôm bulimakao kapoac. Ma ônañ kêtû têtêacña nañ, lañðanô kêtôm ñamalac. Ma ônañ kêtû aclêña nañ, kêtôm momboarj gêlôb. ⁸ Ma bôc aclê tonañ nêñ ñamagê 6 kêtôm êsêacgen. Ma matenânô gêjam ôliñ dêmôêña to lêlômña auc. Êsêac sêsôm biñ tonec kêtôm bêc to gelenj sêlêwanj atom gebe

"Apômtau Anôtô, ñaniniñ Njatau, en ñac dabuñ, dabuñ, dabuñ.

En gêmoa gêdên andanjen ma gêmoa galoc ma oc êmên."

⁹ Ma gêdên tañ bôc tau sêkên ñawasi to wae ma danje gêdên ñac tau, tañ gêngôn lêpôn kiñña ma oc êmoa mata jali tenjen ma tenjen nañ, ¹⁰ êsêac laumata 24 tonañ sêu taunj gêdên ñac, tañ gêngôn lêpôn nañ, to teten mec gêdên ñac, tañ gêngôn lêpôn nañ, to teten mec gêdên ñac, tañ êmoa mata jali tenjen ma tenjen, ma tetoc nêñ sunsunj gêc lêpôn ñanêmña ma sêsôm gebe

¹¹ "O Apômtau, aêacma Anôtô, aôm kêtômogoc gebe ôkôc ñawasi ma waem to ñaclai, gebe aôm kôkênj gêñ samob ma aômnmên biñ kêkênj gêñ samob mênkêsâ to ñanô kêsâ tec sêmoa." ^I têtac ñandanj gêdên nêñ ñataunja nec atom. Êsêac tetoc nêñ Apômtau sa ña lên amboac tonañ.

Buku ma domba ñabinj

⁵ Aê galic buku teñ kêsêp ñac, tañ gêngôn lêpôn nañ, nê lêma anôña. Teto biñ kêsêp lêlômña to dêmôêña, go sêkic tôn ma sêkênj penj 7 kêpi ñaomata. ² Go galic anjela ñaclai teñ kêsôm biñ kêkac awa sagenj gebe "Asa kêtôm gebe êkac penj su ma êkac buku tau sa." ³ ñac teñ anja undambê me anja nom me anja nom ñalêlôm kêtôm gebe êkac buku sa ma êsam atom. ⁴ Ma aê kêtañ ñanô gebe têtap ñac teñ sa kêtôm gebe êkac buku sa ma êsamña nec atom. ⁵ Go laumata tau nêñ teñ kêsôm gêdên aê gebe "Ôtañ atom. Ôlic acgom, lewe anja Judanê gôlôac, Dawidnê

^I Laumata 24 sêkac nêñ sunsunj su gêc nom kêtû

wakuc teñ, kêku ñacjo tulu. ñac tonañ tec êkac penj 7 su ma êkac buku tau sa."

⁶ Go galic domba teñ kêkô lêpôn kiñña to bôc aclê ma laumata 24 ñalêlôm. Domba tau ñalanô amboac sêbuc su. Nê jabo 7 to mataanô 7. Mataanô 7 tau Anôtônê Njalau 7, tañ kêsakinj sêjam nom samucgenj auc. ⁷ Tec domba tau jakêkôc buku su anja ñac, tañ gêngôn lêpôn kiñña ñaô nañ, nê lêma anôña. ⁸ Gêdên tañ enj kêkôc buku su nañ, bôc aclê to laumata 24 sêu taunj sêc domba lañðnêmña. Êsêac sêkôc gêñ wêña kêtômgenj ma sêkôc laclu gold. Gêñmalu tañ kêsêp laclu nañ, Anôtônê launên mec. ⁹ Ma êsêac sêpuc wê wakuc teñ sa gebe

"Aôm kêtôm gebe ôkôc buku ma okac ñapenj su, gebe sêbuc awen ma nêñ dec gêjam ôli ñamalac tomôkê-tomôkê ma awen teñ-awen teñ ma to-m-to-m ma totonj-totonj têtû Anôtônê lau.

¹⁰ Aôm kôkênj êsêac têtû Anôtônê gamênj to dabuñwaga, gebe sênam sakinj aêacnênj Anôtô ma sênam gôliñ anja nom."

¹¹ Go galic to ganô anjela taêsam awen. Anjela tau sêgi lêpôn kiñña to bôc ma laumata auc ma nêñ namba 1,000 to 1,000 ma 10,000 to 10,000. ¹² Êsêac sêsôm ña awenj kapôênj gebe

"Domba tañ sêbuc nañ, kêtôm gebe êkôc ñaclai to gêñ tolêlôm-tolêlôm ma kauc mêtêña to ñajanja ma wae to ñawasi ma lambiñ."

¹³ Ma ganô gêñ samob, tañ Anôtô kêkênj nañ, anja undambê to nom ma anja nom ñalêlôm to gwêc ma genj samob, tañ sêjam aucgenj nañ sêsôm gebe "Lambiñ to wae ma ñawasi to ñajanja endenj ñac, tañ gêngôn lêpôn kiñña nañ, agêc Domba tenjenj ma tenjenj."

¹⁴ Go bôc aclê tau tonañ sêlôc gebe "Biññanô." Ma êsêac laumata sêu taunj jasêc ma tetenj mec. ^{II} taên ênam gebe lau teñ sêsam papia tau sewiñ atom, go sêkic papia tôn ña gam me o teñ ma sêsap ñaomata tônj kêpi tagenj ña katêkwi, go sêpenj nêñ ñatalô êwa êsêac saña kêsêp katêkwi tau. Katêkwi tonatalô tau sêsam gebe penj. ñac tañ papia gêjac enj ñawae nañ, êkac penj tau su acgom, go êtôm gebe êsam papia tau. Kat kwl to atalô tau Jam gebe pe ac tañ papla gêjac enj ñawae nañ, êkac pe tau 8 U aC 9 Om, go êtôm gebe ñam papla tau.

Biñ penja

⁶ Go galic Domba kêkac buku ñapenj 7 ñamataña su. Ma ganô bôc aclê nêñ teñ kêsôm awa amboac wapap gêjac gebe "Omôên." ² Ma gaôc matocanô sa ma galic hos kwalam-kwalam teñ. ñac tañ gêngôn hos ñaô nañ, kêmêgôm talam ma sêkênj sunsunj gêdên enj kêkuc. Ma ñac tau kêsâ gêja kêtôm ñac-kêku-ñacjo-tuluwaga, ma enj oc êku ñacjo tulu.

³ Go Domba kêkac ñapenj kêtû luagêcña su. Ma ganô bôc kêtû luagêcña kêsôm gebe "Omôên." ⁴ Ma hos

^{II} Lau ñanô embe teto papia êndên ñac teñ ma embe

kokoc tej kesa gêmên. Ma ñac, tañ gêngôñ hos ñaô nañ, kêtù ñatau gebe êkôc biñmalô su anğa nom ma êkên ñamalac senseñ tañ, tec sêkên siñ kapôên tej gédên eñ.

⁵ Go Domba kékac ñapeñ kêtù têlêacña su. Ma gañô bôc kêtù têlêacña kêsôm gebe "Ômôên." Ma gaôc matocanô sa e galic hos jec tej. Ma ñac, tañ gêngôñ hos ñaô nañ, kékôc dôn tanam dôn gên ñawapacña kêsêp lêma. ⁶ Ma gañô awa tej kesa bôc aclê ñasawa gebe "Kôm bêc tageñña ñaôli kêtôm gebe tanam ôli padi kap luagêc. Kôm bêc tageñña ñaôli kêtôm gebe tanam ôli labi kap 6geñ. Mago ôñgôm ñalêsi to wain êtu sec atom."

⁷ Go Domba kékac ñapeñ kêtù aclêña su. Ma gañô bôc kêtù aclêña nê awa gebe "Ômôên." ⁸ Tec gaôc matocanô sa e galic hos bobob tej. Ma ñac, tañ gêngôñ hos gaô nañ, nê ñaê gebe Gêmacanô. Ma lau lamboamña têdaguc eñ. Ma sêwa lau nomña kékôc gêja toñ aclê, ma Gêmacanô to nê lau têtap ñaclai sa gebe senseñ toñ aclê tonañ ñateñ su ña siñ to ña tôbôm ma ña gêmac tokaiñ-tokaiñ to ña bôclai nomña.

⁹ Go Domba kékac ñapeñ kêtù lemeñ teñña su. Ma aê galic lau, tañ sêjam êsêac êndu kêtù sêsôm Anôtônê biñ lasê to sêwa biñ tau sa ñañêñña nañ, nêñ katuñ sêmoa altar ñalabu. ¹⁰ Ma êsêac sêmôêc ña awer kapôên gebe "O ñatau dabuñ to biññanôña, êndên ondoc go ômêtoç biñ ma ôkên aêacma dec ñagêjô êndên lau nomña." ¹¹ Tec sêkên ñakwê kwalam-kwalam gédên êsêac kêtômgeñ ma sêsôm gédên êsêac gebe sêlêwan tañ saungeñ êwiñ e ñacjo sênac lau, tañ sêjam kôm sêwiñ êsêac to nêñ lasitêwai êndu nasêwiñ êsêac, go Anôtô êmêtoç lau nomña.

¹² Ma aê galic Domba kékac ñapeñ kêtù 6ña su ma ôjô gêjam kapôênanô e oc kêtù jec amboac talu ñasaô-saô ma ajôn samuc amboac dec. ¹³ Utitalata umbonña sêpôp sêsêp nom amboac wa tomatac-tomatac sêsêlê êndên tañ mu êsêlêñ kapôên nañ. ¹⁴ Ma umbon gêlêc tau amboac sêlêc lacgeñ ma lôc to nuc samob sêkên maleñ siñ. ¹⁵ Go kiñ nomña to lau towae ma siñwaganên kapitai to lau tolêlôm ma ñajaña to gêngôma ma êsêac, tañ sêmoa nêñ lêtêgeñ nañ, êsêac samob sêsiñ tañ sêsêp gêsun to poclabu anğa lôc. ¹⁶ Ma sêsôm gédên lôc to poc kapôên gebe "Aku taôm sa mênangênduc aêac auc gebe ñac, tañ gêngôñ lêpôn kiñña nañ, agêc Domba, tañ têtac ñandañ nañ, sêlic aêac sapu. ¹⁷ Gebe agêcnêñ bêc kapôên têtac ñandañña mênkêsa, ma asa kêtôm gebe êpuc tau tôn êkô."

Sepeñ ñatalô kêpi Israelneñ lau 144,000

7 Tonañ su, go galic anğa aclê sêkô nom ñakêclê-su aclê ma sêmêgôm nom ñamu aclê tôn, gebe mu tej êsêlêñ naêpi nom ma gwêc to ka tej atom. ² Go galic anğa tej anğa oc ñam kêpi gêmên, nañ kékôc Anôtô mata jali nê peñ sepeñ ñatalôña ma gêmôêc ña awa kapôên gédên anğa aclê, tañ têtap ñaclai sêñgôm nom to gwêc êtu secña sa nañ gebe ³ "Anğôm nom to gwêc ma ka êtu sec atomgeñ e aêac

apeñ ñatalô êpi aêacnêñ Anôtônê sakiñwaganên teñ-belen su acgom." ⁴ Go gañô sêsa lau, tañ sepeñ ñatalô kêpi êsêac nañ, nêñ namba sa kêtôm 144,000. Sepeñ ñatalô kêpi Israel latuinên gôlôac samob kêtômgeñ.

⁵ Anğa Judanê gôlôac sepeñ ñatalô kêpi lau 12,000, anğa Rubennê gôlôac 12,000, anğa Gadnê gôlôac 12,000, ⁶ anğa Asernê gôlôac 12,000, anğa Naptalinê gôlôac 12,000, anğa Manasenê gôlôac 12,000, ⁷ anğa Simeonnê gôlôac 12,000, anğa Lewinê gôlôac 12,000, anğa Isakamê gôlôac 12,000, ⁸ anğa Sebulonnê gôlôac 12,000, anğa Josepnê gôlôac 12,000, ma anğa Benjaminnê gôlôac 12,000.

Lau nomña toton-toton sêjam sakiñ Anôtô

⁹ Tonañ su, go galic lau taêsam ñasec, ñac tej kêtôm gebe êsa êsêac sarja atomanô. Êsêac anğa lau toton-toton samob nêñ to lau tomôkê-tomôkê ma lau to-m-to-m samob to lau awer tej-awer tej. Êsêac sêkô lêpôn kiñña to Domba lanônêmña sêsô ñakwê kwalam-kwalam ma sêôc tômtôm ñalaun. ¹⁰ Ma sêmôêc ña awer kapôên gebe "Moasiñ ênam aêac kêsija gêmên anğa Anôtô, tañ gêngôñ lêpôn kiñña nañ, agêc Domba nêñ." ¹¹ Ma anğa samob, tañ sêkô sêgi lêpôn kiñña to laumata ma bôc aclê auc nañ, sêu tañ têtap labôcgeñ sêc lêpôn kiñña ñanêmña ma teter meç gédên Anôtô ¹² ma sêsôm gebe

"Biññanô, lambiñ to ñawasi ma kauc mêtêña to danje ma wae to ñaclai ma ñajaña êndên aêacnêñ Anôtô teñgeñ ma teñgeñ. Biññanô."

¹³ Go laumata tej kêtù kênac aê gebe "Êsêac tañ sêsô ñakwê kwalam-kwalam nañ, asa lau ma sêmên anğa ondoc." ¹⁴ Ma aê kasôm gebe "Ñoc apômtau, aôm kôjalagac." Tec eñ kêsôm gédên aê gebe "Gênwapac kékônij êsêac ñanô, tec sêmên ma sêkwasiñ nêñ ñakwê kêsêp Dombanê dec, tec ñakwê tau kêtù sêp.

¹⁵ Sêgôm amboac tonañ, tec sêkô Anôtônê lêpôn kiñña ñanêmña ma sêjam sakiñ eñ kêtôm bêc to geleñ sêmoa ênê lôm dabuñ.

Ma ñac, tañ gêngon lêpôn kiñña ñaô nañ, mênêtu nêñ bec.

¹⁶ Mo to bu oc êjô êsêac êtiam atom.

Ma oc to gên ñandañ tej oc êtuñ êsêac êtiam atom, ¹⁷ gebe Domba, tañ kékô lêpôn ñaluñgeñ nañ, oc ejoç êsêac

ma oc êwê êsêac sêndên bumata mata jali sêna.

Ma Anôtô oc êmbuñ êsêac matençulu samob anğa matençasi su."

Ñapeñ kêtù 7ña

8 Domba kékac ñapeñ kêtù 7ña su, go undambê ñagamên ñañên kesa kêtôm ockatu ñasawa ña-

makej. ² Go galic aņela 7, taņ sêkô Anôtô laņônêmņa naņ, sêkôc dauc 7.

³ Ma aņela teņ gêmênj kêkô kési altarņa. Eņ kêkôc laclu gold gênmaluņa teņ. Ma sêkênj gênmalu taêsam gédênj eņ gebe êkênj êtu da ênsac altar gold, taņ kêkô lêpônj kiņņa ñanêmņa naņ, êwiņ Anôtônê lau samob nêj mec. ⁴ Ma gênmalu ñajadauņ gêđj sa aņga aņela, taņ kêkô Anôtô laņônêmņa naņ lêma, kêpi gêwiņ Anôtônê launênj mec gêja. ⁵ Go aņela kêkôc laclu gênmaluņa jakêkênj ja aņga altar kêsêp e mênjgêc ma kêbaliņ kêsêp nom gêja. Su, go wapap gêjac to gamênj ñakicsêa kêsma ma ôsic kêkac to ôjđ gêjam.

Dauc kêtaņ

⁶ Ma aņela 7, taņ sêkôc dauc 7 naņ, sêmasaņ taunj gebe sênac êtaņ.

⁷ Aņela ñamataņa gêjac dauc kêtaņ ma kompoc to ja ma dec kêgaluņ gêwiņ tau kêsêp nom gêja. Sêwa nom samuc kêkôc gêja ñamakeņ têlêac ma sêwa ka kêkôc gêja toņ têlêac amboac tonanņeņ. Tec ja geņ nom ñamakeņ teņ to ka ñatorj teņ su ma gêgwaņ matac-matac samob tomalageņ.

⁸ Go aņela kêtũ luagêcņa gêjac dauc kêtaņ ma gên amboac ja geņ lôc kapôênj teņ gêu tau kêsêp gwêc gêja. Gwêc tau sêwa kêkôc gêja têlêac ma ñateņ kêtũ dec. ⁹ Ma sêwa gên mateņ jali, taņ sêsê aweņ sêmoa gwêc naņ, to waņ, taņ sêpoac gwêc naņ, kêkôc gêja toņ têlêac ma gên mateņ jali nêj toņ teņ to waņ ñatorj teņ sêjaņa.

¹⁰ Go aņela kêtũ têlêacņa gêjac dauc kêtaņ. Ma utitalata kapôênj teņ kêpôp aņga umbonj kêtôm dawenj ñawađ. Ma sêwa bu samob kêkôc gêja têlêac, tec jakêsêp ñateņ to kêsêp bumata gêwiņ. ¹¹ Ma utitalata tau ñaê gebe ñamakic. Ma bu têlêac tau ñateņ ñamakic kêsma. Ma ñamalac taêsam sênôm bu ñamakic tau, tec sêmac êndũ.

¹² Go aņela kêtũ aclêņa gêjac dauc kêtaņ. Ma sêwa oc kêkôc gêja ñamakeņ têlêac ma sêwa aļônj kêkôc gêja ñamakeņ têlêac to sêwa utitalata kêkôc gêja toņ têlêac. Ma oc ñamakeņ teņ to aļônj ñamakeņ teņ ma utitalata ñatorj teņ gêjam kanuc. Ma têm oc to aļônj ma utitalata kêpô nomņa kêtũ dambê kêtôm tonanņeņ.

¹³ Go galic to gaņđ momboanj teņ gêlôb gêmoa umbonj ñalabu ma gêmôêc ña awa kapôênj gebe "Ojae, ojae, ojae, lau taņ sênjgônj nom naņmênj. Aņela têlêac tec sêmoa. Nêj dauc embe êtaņ, oc êsêacmênj sênjgônj naeo ñanôgoc."

⁹ Go aņela kêtũ lemeņ teņņa gêjac dauc kêtaņ. Ma galic utitalata teņ kêpôp aņga umbonj kêsêp nom gêja, ma sêkênj ki gamênj ñakêlêndiņ secņa gédênj eņ. ² Ma eņ kêlai gamênj ñakêlêndiņ ñakatam su ma jadauņ kêpi aņga gêsunj tau tonanj kêtôm ja geņ oba ñatêtac mênjgêjam oc to gamênj auc e ñakesec kêsma. ³ Ma wagđ sêsa aņga jadauņ ñalêlôm mênjsêjam nom auc, ma nêj ñaclai kêtôm alidêbu nomņa nêj. ⁴ Ma biņ gédênj êsêac gebe sênjgôm gêgwaņ nomņa to gên ñalauņ matac-matac ma ka sec atom, têtũ kasec

ñamalac, taņ sepeņ Anôtônê ñatalô kêpi êsêac teņbelenj atom naņgeņ. ⁵ Mago wagđ tau têtôm gebe sênac ñamalac êndũ atom, sêlôc gebe sêlênsu êsêacgeņ êtôm aļônj lemeņ teņ. Sêlênsu êsêac ña ñandaņ êtôm alidêbu êñac lau ñaņandaņ. ⁶ Êndênj ñasawa tonanj ñamalac sênjgôm gênjêlôm gebe sêmac êndũna, mago sênjgôm elêmê. Êsêac oc sênam aweņ su gebe sêmac êndũ, mago gêmac oc êc êsêac sugeņ.

⁷ Wagđ tau ñalaņđ amboac hos, taņ sêmasaņ kêtũ siņņa naņ. Êsêac sêkuc gên amboac sunsunj gold, ma êsêac laņđanđ amboac ñamalac laņđanđ. ⁸ Êsêac môkênjlaunj baliņ amboac lauonênj ma lunlunj amboac lewenênj. ⁹ Talic êsêac bônđagi amboac maluku ki gêsana auc, ma nêj magênj ñakicsêa amboac kareta, taņ hos taêsam sê ma sêlêti kêtũ siņņa naņ. ¹⁰ Ma nêj lêñuc tokêm amboac alidêbunênj, ma nêj ñaclai gêc ñalêñuc tau ñalêlôm, gebe têtũ kasec ñamalac êtôm aļđ lemeņ teņ. ¹¹ Aņela gamênj ñakêlêndiņ secņa kêtũ nêj kiņ, nê ñaê ña Ebolai aweņ gebe Abadon, ma ña aêac aweņ gebe ñac-geseņ-gên-ñsamob-suwaga.

¹² Ojae ñamataņa mênjgêja su. Ojae luagêc gacgeņ gêc, oc mênjêsa êtu ñamu.

¹³ Go aņela kêtũ gêja gêjac dauc kêtaņ. Ma aê gaņđ awa teņ kêsma aņga jabo aclê, *taņ gêsac altar gold, taņ kêkô Anôtô laņônêmņa naņ ñakêclêsu. ¹⁴ Awa tau kêsôm gédênj aņela kêtũ gêja, taņ kêkôc dauc naņ, gebe "Ôñgamboac aņela aclê, taņ sêkô êsêac tônj sêmoa bu kapôênj Euprat naņ su." ¹⁵ Ma eņ kêgaboac aņela aclê tonanj su. Aņela tau sêmasaņ taunj kêpi jala tonanj ñaajônj to ñabêc ma ñaockatu su gebe sêwa ñamalac samob êkôc êna toņ têlêac ma sênac ñamalac-nêj toņ têlêac tau ñateņ êndũ. ¹⁶ Ma aê gaņđ sêsa siņwaga, taņ sênjgônj hos ñađ naņ, nêj namba sa, ma namba tau 200 million. ¹⁷ Ma katuc kaiņ teņ kêsma e galic hos to lau, taņ sênjgônj ñađ naņ. Êsêacnêj maluku kokoc kêtôm ja to majaanj-majaanj ma jonjonj. Ma hos tau môkênjapac amboac lewenênj, ma ja to jadauņ ma talao kêsma êsêac aweņsunj. ¹⁸ Gênjwapac têlêac tonec ja to jadauņ ma talao, taņ kêsma êsêac aweņsunj naņ, gesenj ñamalac, taņ sêwa kêkôc gêja toņ têlêac naņ, ñateņ su. ¹⁹ Hos tau nêj ñaclai ñam kêsêp êsêac aweņsunj to nêj Iêñuc. Nêj Iêñuc tomôkênjapac amboac moac. Ma môkênjapac tau tonanj têtũ kasec ñamalac.

²⁰ Ma ñamalac ñagêđđ, taņ gênjwapac tonanj gesenj êsêac su atom naņ, sêjam taunj ôkwi aņga nêj kôm, taņ lemeņ sêgôm naņ atom. Êsêac teteņ mec gédênj ñalau sec sêwi siņ atom ma teteņ mec gédênj gwam, taņ sêmasaņ ña gold to silber ma ki to poc ma ka, ma têtôm gebe sêlic gamênj to sênđ biņ ma sêsêlênj atom naņ. ²¹ Ma êsêac sêjam taunj ôkwi aņga nêj lênj sêjac ñamalac êndũ to nêj sôlônj toê-toê ma nêj lênj mockainjo to mockaiņņa ma nêj biņ geņgeņņa atom. ¹ jabo kapôênj aclê ma sêkênj jabo ñakatu tau kêkô altar ñakêclêsu aclê. ma êkênj jabo akatu tau k k altar akacņũ acņ.

Añela to buku saun

10 Go galic añela najaña tenj anja undambê kêsêp gêmên. Enj kékôm tau auc ña tao, ma kasômbuc tenj gêsac enj môkêapac, ma lañôanô amboac oc ma akainj amboac alê ja. ² Buku saun tenj kékac tau sa kwananjenj kêsêp enj lêma. Ma ketoc akainj anôña kékô gwêc ma gasêña kékô bau. ³ Go enj gêmôêc ña awa kapôênj amboac lewe kêtañ. Enj gêmôêc su, go wapap 7 sêjac ma sêsôm biñ. ⁴ Wapap 7 sêsôm biñ su, ma gabe jato biñ tau. Mago ganô awa tenj kêsa anja undambê gêmênj gebe “Biñ tañ wapap 7 sêsôm nañ, ênêc aômñagenj, oto sa atom.” ⁵ Go añela, tañ galic enj kékô gwêc to bau nañ, gêoc lêma anôña sa kêpi undambê gêja, ⁶ ma kêtôc lêma kêpi ñac mata jaliña, tañ gêmôa tenjenj ma tenjenj. Ñac tau kékênj undambê to ñagênj samob ma nom to ñagênj samob ma gwêc to ñagênj samob. Ma añela kêsôm gebe “Têm oc êmbacnê. ⁷ Êndênj tañ añela kêtû 7ña ênac dauc êtañ nañ, Anôtô oc ênac dabiñ nê biñ ñalêlômña, amboac kêsôm ñawae ñajam tau lasê gêdênj propete, tañ têtû ênê sakinwaga nañ.” ⁸ Ma awa, tañ ganô kêsa anja undambê gêmênj nañ, kêsôm biñ gêdênj aê kêtiam gebe “Ôna ma ôkôc buku, tê kékac tau sa kwananjenj kêsêp añela, tañ kékô gwêc to bau nañ, lêma nê su.” ⁹ Tec aê gadênj añela tau gaja ma kasôm gêdênj enj gebe “Ôkênj buku saun tonañ êndênj aê.” Ma enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ôkôc wacônij. Buku tau oc êngôm nêmj ñatêtacsêga ñamakic êsa. Mago awamsunj oc ênsaê ñakana amboac lêp.” ¹⁰ Ma kakôc buku saun tau su anja añela lêma ma mênjgaenj e kêsaê ñakana amboac lêp gêc aocsunj. Aê kadañgônj su, go ñoc ñatêtacsêga ñamakic kêsa. ¹¹ Ma sêsôm gêdênj aê gebe “Oc biñ lasê êtiammanj êpi lau to-m-to-m to lau totonj-totonj ma lau awenj tenj-awenj tenj ma kinj tokinj.”

Sêwa-biñ-sa-ñanjenwaga luagêc

11 Go sêkênj ôpic tenj kêtôm tôc tanam dônj gênjña gêdênj aê ma sêsôm gêdênj aê gebe “Ôndi naônjam dônj Anôtônê lômj dabunj to altar ma êsêac, tañ tetenj mec sêmoa lômj dabunj ñalêlôm nañ. ² Mago ondec malaclunj lômj dabunj ñamagênja ênêcña, ônam dônj atom, gebe sêkênj gêdênj lau samuc sêwê kainj ma êsêac oc sêka malac dabunj popoc êtôm ajônj 42. ³ Ma aê oc jakênj ñoc sêwa-biñ-sa-ñanjenwaga luagêc. Êsêagêc sêsô talu sa ma seoc biñ lasê êtôm bêc 1,260.” ⁴ Ñac ulu tonañ têtôm katêkwi luagêc me jakainj luagêc, tañ sêkô nom Njatau lañônêmj nañ. ⁵ Ma tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, go ja êsa êsêagêc awenjsunj e naênij agêcnênj ñacjo su. Tenj embe taê ênam gebe êtu kasec êsêagêc, nañ sensenj enj su ña ja êtôm tônênj. ⁶ Ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sêmbôc umbonj auc e kom tenj ênac êndênj bêc êsêagêc seoc biñ lasênja atom. Ma ñaclai gêdênj êsêagêc gebe sênjam bu ôkwi êtu dec. Ma êsêagêc oc

sêlênsu nom ña gênjwapac tokainj-tokainj êtôm tañ taênj gêjam nañ.

⁷ Êndênj tañ sênac dabiñ nênj kôm sêwa biñ saña nañ, bôc tau oc êpi anja ñakêlêndij sec mênjênac sinj êndênj êsêagêc e êku êsêagêc tulu ma ênac êsêagêc êndu. ⁸ Ma êsêagêcnênj ñawêlêlanj oc ênêc malacsêga ñaintêna. Êsêac sêlêwinj malac tau gebe Sodom to Aiguptu. Anja malac tonañ êsêac sêjac êsêagêcnênj Apômtau kêpi kakesotau. ⁹ Ma lau anja lau to-m-to-m ma lau tomôkê-tomôkê to lau awenj tenj-awenj tenj ma lau totonj-totonj sêlic êsêagêcnênj ñawêlêlanj ênêc êtôm bêc têtêac ma ñasêku ma sênac jao gebe sênsunj atom. ¹⁰ Ma lau nomña oc têtû samuc êsêagêc sêmac êndunja ma têtac ñajam, tec sêkênj gênj ñajam-ñajam ñaômagenj êndênj taunj, gebe propete luagêc tonañ sêlêsu lau nomña. ¹¹ Bêc têtêac ma ñasêku gêjaña, go Njalau mata jaliña anja Anôtônê kêsêp êsêagêcnênj ñalêlôm gêja, tec agêc dêdi sêkô, ma êsêac, tañ sêlic êsêagêc nañ, têtêc taunj ñanô. ¹² Ma ñaclagêc tau sênjô awa kapôênj kêsa anja undambê ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Api tonec amênj.” Go tao tenj kêsuj êsêagêc sa sêpi undambê sêja ma agêcnênj I acjo sêlic êsêagêc sêpi sêja. ¹³ Ma gêdênj ñasawa tonañ ôjô gêjam kapôênj e malac tonañ ñaandu samob embe tawa êkôc êna tonj 10, nañ ñatenj gêjaña. Ma ôjô tau gesenj lau 7,000 su. Ma lau ñagêdô têtêc taunj, tec tetoc Anôtô undambênja sa.

¹⁴ Ojae kêtû luagêcña tec mênjgêja su. Ma ojae kêtû têtêacña oc mênjêsa.

Dauc kêtû 7ña

¹⁵ Go añela kêtû 7ña gêjac dauc kêtañ. Ma awenj kapôênj kêsa anja undambê gebe “Aêacnênj Apômtau agêc nê Kilisi têtû nom ñagamênj Njatau, ma enj oc ênam gôlij êmoa tenjenj ma tenjenj.” ¹⁶ Go laumata 24, tañ sênjgônj nênj lêpônj sêmoa Anôtô lañônêmj nañ, sêu taunj têtap labôcgenj sêc ma tetenj mec gêdênj Anôtô gebe ¹⁷ “O Apômtau Anôtô, ñaniniñ Njatau, tañ gômôa gêdênj andanjenj ma galoc gômôa nañ, aêac anam danje aôm gebe kôwaka nêmj ñaclai kapôênj sa ma gôjam gôlij gômôa. ¹⁸ Lau samuc têtac ñandanj kêsa, mago aôm têtac ñandanj kêsa amboac tonanjenj. Noc ômêtôc ñacmatêña to ôkênj ñagêjô ñajam êndênj propete, tañ têtû nêmj sakinwaga to êndênj nêmj lau ma êndênj êsêac lau saunj to kapôênj, tañ têtêc aôm nêmj ñaê nañña, mênjgêô lasê. Noc onsenj êsêac, tañ sesenj nom nañ, tau tonec.” ¹⁹ Ma Anôtônê lômj dabunj anja undambê ñakatam gêlêc su e Anôtônê poac ñakatapa, tañ kékô ênê lômj dabunj nañ, kêtû awê. Go ôsic kékac to gamênj ñakic-sêa kêsa ma wapap gêjac to ôjô gêjam ma kom poc gêjac kapôênj.

Awê ma lènuckêm nêj biñ

12 Ma gënjalô kapôên teñ anja undambê mênkêsa gebe awê teñ kêsô oc kêtû nê ñakwê ma kêkô ajôn ñaô ma kêkuc utitalata 12 kêtû sunsunj. ² Awê tau taê ma ñapalê kêtunj enj gebe êkôc, tec gêngônj jageo ma kêwakic.

³ Go gënjalô teñ anja undambê mênkêsa. Lènuckêm bomsamuc kapôên teñ tomôkêapac 7 ma ñajabo 10 kêkuc sunsunj 7. ⁴ Ma nê Iênuc gêbam utitalata umbonja tonj têtêac tonanj ñatenj pinpanj, ma kêpalip kêsêp nom gêja. Go lènuckêm jakêkô awê, tañ gebe êkôc ñapalê nanj lanjônêm. Enj kêkô ma kêsâe gebe awê êkôc ñapalê su acgom, go enj êndarjgônj ñapalê tau su. ⁵ Awê tau kêkôc ñapalê ñac. Ñapalê tau tonanj oc ênam gôlinj lau samuc samob ña tôcki. Go gênj teñ kêjanjo ñapalê su gêdên Anôtô to nê lèpônj gêja. ⁶ Ma awê tau kêsâ gamên sawa gêja. Anôtô tau kêmasanj gamên ñasawa teñ kêtû enja gebe sêlôm enj anja tônê êtôm bêc 1,260.

⁷ Go sinj kêsâ anja undambê. Mikael to nê anjela sêjac sinj gêdên Iênuckêm. Ma lènuckêm to nê anjela sêjac sinj gêdên êsêac, ⁸ mago sêku êsêac tulu atom, tec lènuckêm to nê anjela nêñ ñasawa teñ gêc undambê kêtiam atom. ⁹ Êsêac têtinj Iênuckêm kapôên, moac lanjwa tau, tañ sêsam enj gebe Ñackêlênsônj-bijwaga me Sadañ nanj su. Ñac tau kêsau nom ñagamênj samob. Êsêac têtinj enj to nê anjela su sêsêp nom sêja. ¹⁰ Go ganjô awa kapôên anja undambê kêsâ gebe "Galoc moasinj to ñajana ma gôlinj kinja gêmu gêdên aêacnênj Anôtô gêja.

Ma ênê Kilisinê ñaclai kêsâ, gebe têtinj ñac, tañ kêkô Anôtô lanjônêm ma kêgôlinj biñ kêpi aêacnênj lasitêwai nanj su. Enj kêgôlinj biñ kêpi êsêac kêtôm bêc to gelenjenj. ¹¹ Ma êsêac sêku enj tulu ña Dombanê dec to ña nêñ biñ, tañ sêwa sa nanj.

Êsêac têtac gêwiñj gebe sêmoa materj jali atom, tec sêmac êndu.

¹² Amboac tonanj undambê to amac, tañ anjgônj undambê nanj, têtac ñajam êsa.

Ojae, nom to gwêcmênj, Sadañ kêsêp gêdênj amac gêwac totêtac ñandanj kapôênj,

gebe enj kêjala su gebe nê têtêm kêtû dambêgac."

¹³ Gêdênj tonanj Iênuckêm kêjala gebe têtinj enj su kêsêp nom gêja, tec kêjanda awê, tañ kêkôc ñapalê ñac nanj. ¹⁴ Ma sêkênj momboanj kapôênj ñamagê luagêc gêdênj awê tau, gebe êlôp êna nê mala, tañ gêc gamênj sawa nanj. Êsêac oc sêlôm enj anja tônê êtôm jala têtêac ma ajônj 6, gebe êmoa jaêc moac. ¹⁵ Tec moac gêluc bu kapôênj kêsâ awasunj kêdaguc awê tau gêja, gebe êc enj su. ¹⁶ Mago nom gêjam awê tau sa ma gênja awasunj e kêdangac bu, tañ Iênuckêm gêluc kêsâ awasunj nanj su. ¹⁷ Tec lènuckêm têtac ñandanj gêdênj awê tau ma gêja gebe ênac sinj êndênj ênê wakuc ñagêdô, tañ sêmasanj Anôtônê binjsu to sêwa Jesunê mêtê sa nanj. ¹⁸ Ma lènuckêm kêkô ambêô.

Bôc luagêc nêj biñ

13 Go galic bôc teñ kêpi anja gwêc gêmênj. Bôc tau nê jabo 10 ma môkêapac 7. Ma sunsunj 10 gêsac nê jabo ñaô ma teto ñaê alôb-alôb gêsac môkêapac. ² Ma bôc tau, tañ galic nanj, ñalanjô amboac pusip salenja kapôênj ma akainj amboac iwanê ma awasunj amboac lewe awasunj. Ma lènuckêm kêkênj nê ñajana to nê lèpônj ma nê ñaclai kapôênj gêdênj enj. ³ Ma sêlic bôc tau nê môkêapac tau ñatenj kêtôm sêjac êndu, mago ñakamoc sec tau gêmô. Tec lau nomja samob sê taênj ma têtadaguc bôc tau. ⁴ Ma êsêac tetenj mec gêdênj lènuckêm gebe kêkênj ñaclai gêdênj bôc, go tetenj mec gêdênj bôc tau ma sêsôm gebe "Asa kêtôm bôc tonanj ma asa kêtôm gebe ênac sinj êndênj enj."

⁵ Ma Anôtô gêlôc gebe bôc etoc tau sa ña awasunj kapôênj to êsôm biñ alôb-alôb, ma kêkênj ñaclai gêdênj enj gebe êngôm gênj tau êtôm ajônj 42. ⁶ Bôc tau gênja awasunj ma kêsôm biñ alôb-alôb kêpi Anôtô to kêpi ênê ñaê to ênê andu ma kêpi êsêac, tañ sêngônj undambê. ⁷ Ma Anôtô gêlôc gebe enj ênac sinj êndênj Anôtônê lau e êku êsêac tulu. Ma kêkênj ñaclai gêdênj enj gebe êtu lau tomôkê-tomôkê to lau to-m-to-m ma lau awerj teñ-awerj teñ to lau totorj-totorj samob nêñ ñatau. ⁸ Ma lau nomja samob oc tetenj mec êndênj bôc tau. Mago gêdênj tañ Anôtô kêkênj undambê to nom atomgenj nanj, lau tonanj nêñ ñaê kêsêp Domba, tañ sêjac êndu nanj, nê buku mata jalinja atom.

⁹ Ñac teñ nê tanjasunj embe ênêc, nanj, êñômanj.

¹⁰ Embe ênac ñac teñ ñawae gebe êngônj kapoacwalô,

oc êsêp kapoacwalô êna.

Ma embe ênac ñac teñ ñawae gebe sênac enj ña sinj êndu,

oc sênac enj êndu.

Amboac tonanj Anôtônê lau sêôc gênjwapac totêtac êpa sugenj ma sêkênj êwiñj.

¹¹ Go galic bôc tauja teñ kêpi anja nom ñalêlôm gêmênj. Bôc tonanj nê jabo luagêc kêtôm dombanê, mago kêsau biñ kêtôm lènuckêm. ¹² Ma gêjam kôm ña bôc ñamataña nê ñaclai gêmoa bôc tau lanjônêmja. Ma kêkac nom to êsêac, tañ sêngônj nom nanj, gebe tetenj mec êndênj bôc ñamataña tonjakamoc sec, tañ gêmô su nanj. ¹³ Ma enj gêgôm gênjalô kapôênj-kapôênj. Enj kêkênj ja kêsêp anja undambê gêmênj nom mênj-ñamalac samob sêlic. ¹⁴ Bôc tau kêsau gêôc lau nomja samob ña gênjalô, tañ Anôtô gêlôc gebe êngôm êmoa bôc ñamata ñalanjônêm nanj. Ma bôc tau kêsôm gêdênj lau nomja gebe sêmansanj bôc, tañ kêtap sinj ñakamoc sa, mago gêmoa mata jali nanj, nê ñakatu teñ. ¹⁵ Ma Anôtô gêlôc, tec bôc tau gêju awajaô mata jali kêsêp bôc ñakatu gebe bôc ñakatu êsôm biñ ma ensenj êsêac, tañ tetenj mec êndênj ñakatu atom nanj su. ¹⁶ Ma bôc tau kêkac ñamalac samob, lau saunj to kapôênj ma lau tolêlôm to lau ñalêlôm sawa ma lau, tañ sêmoa nêñ lêtêgenj nanj, to gênjôma gebe sepenj ñatalô teñ ênêc lemenj anôña me teñbelenj. ¹⁷ Ñac teñ embe êtap ñatalô tonanj sa

atom, oc êtôm gebe ênam ôli gên me êkên gên êndên lau sênâm ôli atom. Njatalô tonañ bôc tau nê ñaê me ñaê tau ñanamba. ¹⁸ Amboac tonañ lau tokauc mêtêña taên ênam biñ tau acgom. Njac tokauc êkip bôcnê namba ñam samañ, gebe namba tau ñamalac teñ nê. Ma namba tau 666.

Lau 144,000 nêñ wê

14 Go gaôc matocanô sa ma galic Domba tau kêkô lôc Sion ma lau 144,000, tañ teto êsêagêc Tama nêñ ñaê kêpi êsêac teñbeleñ nañ, sêkô sêwiñ eñ. ² Ma gañô awa teñ kêsa anğa undambê kêtôm bu taêsam ñakicsêa ma kêtôm wapap gêjac kapôênanô. Ma gañô awa tau amboac lau wêña sêjac nêñ gên wêña kêtañ. ³ Lau tau sêjam wê wakuc teñ sêkô lêpôn kiñña to bôc aclê ma laumata lañônñemña. Njac teñ kêtôm gebe êñô wê tonañ e êtu tôn eñ atom, lau 144,000 taunğeñ, tañ Domba gêjam ôli êsêac su anğa nom nañ, tec sêjam. ⁴ Lau tonañ ñai têtû sec gêdên lau atom, sêmoa tonên ñalêlôm ñawasigen. Êsêac têtadaguc Domba sêsa intêna samob, tañ eñ kêsa nañ. Domba gêjam ôli êsêac su anğa ñamalacnên e têtû Anôtô agêc Domba nêñ gên ñanô ñamêc. ⁵ Biñdansañ teñ kêsa êsêac awenşunğ atomanô, gebe êsêacnên ke-so masi.

Anğa têtêac nêñ biñ

⁶ Go galic anğa teñ gêlôb gêmoa undambê ñalêlôm. Eñ kêkôc ñawae ñajam teñgeñña teñ gebe êsôm lasê êndên lau, tañ sênğôn nom nañ, ma êndên lau totonğ-totonğ samob to lau tomôkê-tomôkê ma lau awen teñ-awen teñ to lau to-m-to-m. ⁷ Eñ kêsôm ña awa kapôên gebe "Atêc Anôtô to atoc eñ taunğ sa, gebe ênê mêtôc ñanoc mênkêsa. Ateñ mec êndên ñac, tañ kêkên undambê to nom ma gwêc to bumata nañ."

⁸ Ma anğa teñ kêtadaguc mênkêtu luagêc ma kêsôm gebe "Sêku Babel kapôên tulu, sêku tulugac, Babel tau kêkên nê wain têtac ñakalacña gêdên lau samuc sênôm."

⁹ Go anğa teñ kêtadaguc êsêagêc mênkêtu têtêac. Eñ kêsôm ña awa kapôên gebe "Teñ embe eteñ mec êndên bôc to êndên nê ñakatu ma êkôc ñatalô ênêc têtêla me lêma, ¹⁰ nañ oc ênôm wain Anôtônê têtac ñandañña, tañ kêkêc kêsêp nê têtac ñandañ ñalaclu, kêtaluğ gêwiñ gên teñ atom. Ma sêlênsu ñac tau ña ja to talao anğa anğa dabuñ to Domba lañônñemña.

¹¹ Ja tañ êlênsu êsêac nañ, ñajadaunğ oc êpi endeñ tônğeñ. Êsêac tañ teteñ mec gêdên bôc to gêdên ênê ñakatu ma sêkôc ênê ñaê ñatalô sa nañ, oc sêninğ awenğ atom êtôm bêt to elenğeñ."

¹² Amboac tonañ Anôtônê lau, tañ sêmasañ Anôtônê biñsu to sêkên gêwiñ Jesu nañ, sêôc gênwapac totêntac êpa sugenğ.

¹³ Go gañô awa teñ kêsa anğa undambê gebe "Oto gebe Aê aoc êoc lau, tañ Apômtau gêbiñ êsêac tôn ma sêmac êndu galoc ma êndên bêt ñamuña samobgeñ." Njalau Dabuñ kêsôm gebe "Biññanô, êsêac oc sêwi nêñ

kolenğ siñ ma sêninğ awenğ gebe nêñ kolenğ ñanô kêtadaguc êsêac."

Têm sejoñ kôm ñanô saña

¹⁴ Go gaôc matocanô sa ma galic tao sêpsêp teñ ma ñac teñ amboac ñamalacnê latu gênğônğ tao tonañ ñaô. Eñ kêtuc sunşunğ gold ma lêma kêmêgôm bôjañ jalô ñamata teñ. ¹⁵ Ma anğa taunğa teñ kêsa anğa lôm dabuñ mênğêmôêc ña awa kapôênğ gêdên ñac, tañ gênğônğ tao ñaô nañ, gebe "Ôsakiñ nêm bôjañ jalô naônêc kôm ñanô sa gebe noc tajoñ kôm ñanô saña mênkêsa ma gên nomña kêtû lêtê su." ¹⁶ Tec ñac, tañ gênğônğ tao ñaô nañ, gêjac bôjañ jalô kêsêp nom ma gêjac nom ñakôm ñanô sa.

¹⁷ Go anğa taunğa teñ kêsa anğa lôm dêbuñ, tañ kêkô undambê nañ, gêmênğ ma gêôc bôjañ jalô ñamata teñ amboac tonañ.

¹⁸ Go anğa taunğa teñ kêsa anğa altar gêmênğ gêwiñ, nañ kêtû ja ñatau ma gêmôêc ña awa kapôênğ gêdên ñac tobôjañ jalô ñamata tonañ gebe "Ôsakiñ nêm bôjañ jalô ñamata êna ma ojoñ ñanô anğa nom ñakôm wainña sa, gebe wain ñanô kêtû lêtê su." ¹⁹ Go anğa gêjac nê bôjañ jalô kêsêp nom ma kejoñ wain ñanô anğa nom sa jakêbaliñ ñanô tau kêsêp sêpip wain ñamala kapôênğ. ñamala tau tonañ Anôtônê têtac ñandañ. ²⁰ Êsêac sêpip wain ñanô sêmoa malac ñamagê e dec kêsa sêpip wain ñamala tau. Dec tau kêsunğ kêtôm gebe ênôm hos auc e êndên ñagôliñ ma keselenğ gêja kêtôm 300 kilometer.

Anğa togeñwapac ñamuña tau

15 Go galic gênğalô-kapôênğ kaiñ teñ gêc undambê. Anğa 7 sêkôc gênwapac ñamuña 7 tau. Anôtônê têtac ñandañ oc ênac dabiñ tau êpi gênwapac tonec.

² Ma galic gênğ amboac gwêc, nañ kêtôm glas sêgaluğ gêwiñ ja. Ma galic lau, tañ sêku bôc to nê ñakatu ma nê ñaê ñanamba tulu nañ, sêkôc Anôtônê geñ wêña sêkô gwêc glas tau ñatali. ³ Êsêac sêjam Anôtônê sakiñwaga Mose nê wê ma Dombanê wê gebe

"O Apômtau Anôtô, ñaniniñ Njatau, aômñem kôm kapôênğ to kaiñ teñ. O lau totonğ-totonğ samob nêñ kiñ, aômñem lêñ samob jagêdênğ to biññanô.

⁴ O Apômtau, asa oc êtêc aôm atom, ma asa oc etoc aômñem ñaê sa atom. Gebe aôm taômğeñ dabuñ.

Lau totonğ-totonğ samob mênğteteñ mec êndên aôm, gebe nêm iênğ kômêtôc biñ jagêdênğña kêtû awê sugac."

⁵ Tonañ su, go galic lômbec undambêña, tañ kêtû Anôtô gêmoa gêwiñ nê lau ñabelo nañ, ñakatom gêlêc tau su. ⁶ Ma anğa 7, tañ sêkôc gênwapac 7 nañ, sêsa anğa lôm dêbuñ sêmênğ. Êsêacnênğ ñakwê ñawasi e ñaeb ñaôma ma sêjandiñ ômbiñkap gold gêsac bônğdagi. ⁷ Go bôc aclê nêñ teñ kêkênğ laclu gold 7

gêdên aŋela 7 ma Anôtô mata jali tengeŋ ma tengeŋna nê têtac ŋandanê kêsêp laclu tau e mêngêc. ⁸ Ma Anôtônê ŋawasi to nê ŋaclai ŋajadauŋ gêjam lôm dabuŋ ŋalêlôm auc ma ŋac teŋ kêtôm gebe êsô lôm dabuŋ êna atomanô e aŋela 7 nêŋ gêŋwapac mêngênac pep acgom.

Anôtônê têtac ŋandanê ŋaclu 7

16 Ma gaŋô awa kapôênê kêsâ aŋga lôm dabuŋ ma kêsôm gêdên aŋela 7 tonanê gebe "Ana akêc Anôtônê têtac ŋandanê ŋaclu 7 êsêp nom êna."

² Go aŋela ŋamata jakêkêc nê laclu kêsêp nom gêja. Ma lau, taŋ sêkôc bôcnê ŋatalô sa to teteŋ mec gêdên ênê ŋakatu nan, têtap gwatêlê sec to ŋandanê sa.

³ Go aŋela kêtû luagêcŋa kêkêc nê laclu kêsêp gwêc gêja e kêtû dec. Ma dec tau amboac ŋacmatê ŋadec. Ma gêŋ materŋ jali samob, taŋ sêmoa gwêc nan, sêmac endu.

⁴ Go aŋela kêtû têtêacŋa kêkêc nê laclu kêsêp bu to bumata samob gêja e kêtû dec. ⁵ Ma aê gaŋô bu tau ŋaŋela kêsôm gebe

"O ŋac dabuŋ tau, taŋ galoc gômoa to andanŋenê gômoa nan, aôm ŋac gêdên, tec kômêtôc biŋ ŋalên amboac tonanê.

⁶ Êsêac sêkêc Anôtônê lau to propete nêŋ dec siŋ, ma galoc kôkên dec gêdên êsêac sênôm. Ŋagêjô tonanê jakêtôm êsêacnêŋ keso solop."

⁷ Ma gaŋô awa kêsâ aŋga altar gebe "Biŋŋanô, Apômtau Anôtô, ŋaniniŋ Ŋatau, aômnmê mêtôc tau biŋŋanô to jagêdênŋoc."

⁸ Go aŋela kêtû aclêŋa kêkêc nê laclu kêsêp oc e kêkên oc ŋaja kapôênê kêpac ŋamalac. ⁹ Ŋandanê kapôênê tau kêpac ŋamalac, e sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtônê ŋaê, gebe ênê ŋaclai kêtû gêŋwapac tonanê ŋamôkê, tec sêjam tauŋ ôkwi ma tetoc eŋ sa atom.

¹⁰ Go aŋela kêtû lemeŋ tenŋa kêkêc nê laclu kêsêp bôc tau nê lêpôn. Ma bôcnê gamêŋ samob ŋakesec kêsâ. Ma ŋandanê gêgôm ŋamalac e sêŋac imbelenê.

¹¹ Ma sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtô undambêŋa kêtû nêŋ ŋandanê to gwatêlêŋa. Mago sêjam tauŋ ôkwi sêwi nêŋ lêŋ lanŋwa siŋ atom.

¹² Go aŋela kêtû 6ŋa kêkêc nê laclu kêsêp bu kapôênê Euprat e bu tau kêpa. Gêgôm tonanê gebe êmansanê kiŋ aŋga oc ŋamŋa nêŋ intêna. ¹³ Ma aê galic ŋalau ŋatêmui têtêac amboac ôpoac sêsâ aŋga lêŋuckê m agêc bôc ma propete dansanê awenŋsunê sêmên. ¹⁴ Êsêac ŋalau sec, taŋ sêgôm gêŋtalô nan, nêŋ ŋalau. Êsêac dêdên kiŋ, taŋ sêŋgôn têtôm nom ŋagamêŋ samobŋenê nan sêja, gebe sejonê êsêac sa ma sênac siŋ êndênŋenê ŋaniniŋ Ŋatau Anôtô nê bêc kapôênê.

¹⁵ "Alic acgom, aê oc jawac amboac ŋacŋenŋenê. Aê aoc êôc êsêac, taŋ sêjam jali ma sêsô nêŋ ŋakwê banŋenê nan, gebe sêsêlêŋ toôliŋ ŋaôma e lau sêlic êsêac ôliŋ ŋagên majenŋa atom." ¹⁶ Go ŋalau sec sêkac kiŋ sa sêpi tagenê aŋga gamêŋ, nan sêsam ŋa Ebolai awenê gebe Harmagedon.

¹⁷ Go aŋela kêtû 7ŋa kêkêc nê laclu kêsêp ŋalaulau. Ma awa kapôênê kêsâ aŋga lêpôn kiŋŋa, taŋ kêkô lôm dabuŋ nan, gebe "Gêjac dabuŋ sugac." ¹⁸ Ma ôsic kêkac to gamêŋ ŋakicsêa kêsâ ma wapap gêjac to ôjô gêjam secanô. Ôjô secanô amboac tonanê gêjam gêdên têtê ŋamalac sêŋgôn nomŋa teŋ atomanô.

¹⁹ Malacsêga tau kêkac tau kêkôc gêja ŋapopoc têtêac, ma lau samuc nêŋ malac sêku sa. Ma Anôtô taê gêjam malac Babel kapôênê, tec kêkên wain laclu teŋ gêdên eŋ gênôm. Wain tau ênê têtac ŋandanê kapôênê. ²⁰ Go nuc samob sêc su ma lôc samob malenmê. ²¹ Ma kompoc ŋamatu kapôênê-kapôênê, teŋ ŋawapac kêtôm padi talu teŋ gêjac aŋga undambê kêsêp mênkêpi ŋamalac e ŋamalac sêsôm biŋ alôb-alôb kêpi Anôtô kêtû kompoc tau ŋagênwapacŋa, gebe gêŋwapac tonanê kapôênanô sec.

Awê mockaiŋo agêc bôc tau

17 Ma aŋela 7, taŋ sêkôc laclu 7 nan, nêŋ teŋ kêsâ mênkêsôm gêdên aê gebe "Ômôên, aê jatôc mockaiŋo towae, taŋ gêŋgôn bu kapôênê ŋatali nan, nê mêtôc êndên aôm. ² Kiŋ nomŋa sêgôm gêŋ mockaiŋŋa gêdên eŋ, ma lau taŋ sêŋgôn nom nan, sênôm ênê wain mockaiŋoŋa e kêjanŋiŋ êsêac."

³ Go katuc kaiŋ teŋ kêsâ e ŋac tau gêôc aê kasa gamêŋ sawa teŋ gaja. Ma galic awê teŋ gêŋgôn bôc bomsamuc teŋ ŋaô, ma teto ŋaê alôb-alôb gêjam eŋ ôli auc. Ma bôc tau môkêapac 7 to nê jabo 10. ⁴ Awê tau kêsô ŋakwê asôsamuc to bomsamuc ma gêjam gêlôn tau ŋa gold ma pocawa to kêkôm. Lêma kêkôc laclu gold, taŋ awê tau nê mockaiŋ ŋagên môp to ŋatêmui kêsêp e mêngêc. ⁵ Ma teto ŋaê teŋ gêc eŋ têtêbela, nan ŋam kêsêp lêlôm gebe "Babel kapôênê, nom ŋamockaiŋo samob to gêŋ môpŋa samob ŋatêna."

⁶ Ma galic awê tau gênôm Anôtônê lau to lau, taŋ sêwa Jesu sa nan, nêŋ dec e kêjanŋiŋ eŋ.

Gêdên taŋ galic eŋ nan, gaê taêc eŋ ŋanô. ⁷ Mago aŋela kêsôm gêdên aê gebe "Gôê taêm kêtû asagenŋa. Aê oc jawa awê to bôc tomôkêapac 7 ma nê jabo 10, taŋ kêbalanê awê tau nan, nêŋ ŋam kêsêp lêlômŋa sa êndên aôm. ⁸ Bôc taŋ gôlic nan, gêmoa gêdên gêmunŋenê e galoc malamê, ma malôŋenê acgom, go êpi aŋga gêsunbôm êmên e ênaŋa. Lau taŋ sêŋgôn nom nan, oc sêlic bôc tau, taŋ gêmunŋenê gêmoa e galoc malamê ma oc mênêô lasê êtiam nan, ma sê taên. Mago gêdên taŋ Anôtô kêkên undambê to nom atomŋenê nan, lau taŋ sê taên nan, nêŋ ŋaê kêsêp buku mata jaliŋa atom.

⁹ "Amboac tonanê lau tokauc mêtênŋa taên ênam biŋ tau acgom. Môkêapac 7 têtôm lôc 7, taŋ awê gêŋgôn ŋaô, nan. Môkêapac tau têtôm kiŋ 7 amboac tonanê.

¹⁰ Kiŋ lemeŋ teŋ sêjanŋa su. Teŋ tec gêmoa. Ma teŋ gêmên atom tagenê. Eŋ embe êmên, oc êmoa ŋasawa dambêŋenê. ¹¹ Ma bôc tau, taŋ gêmunŋenê gêmoa ma galoc malamê nan, kêtû kiŋ 8ŋa. Eŋ aŋga êsêac 7 nêŋ, mago oc ênaŋa.

¹² "Ma jabo 10, taŋ gôlic nan, têtôm kiŋ 10, taŋ sêkôc nêŋ gôliŋ kiŋŋa sa atom tagenê. Mago êsêac oc sêkôc

naclai kiñña sa êtôm ockatu ñasawa tagenjen sêwiñ bôc tau. ¹³ Êsêacnêñ biñ kêpi tagen ma sêkên nêñ ña-jaña to ñaclai gêdên bôc tau. ¹⁴ Êsêac oc sênac siñ êndên Domba, mago Domba tau oc êku êsêac tulu, gebe enj kêtû apômtaunên Apômtau to kiñnên Kiñ. Ma lau, tañ enj kêkalem to kêjaliñ êsêac sa ma têdaguc enj ñañênjen nañ, sênac siñ sêwiñ enj.”

¹⁵ Go añela kêsôm gêdên aê gebe “Bu tañ gôlic mockaiño gênjôn ñatali nañ, kêtôm lau to-m-to-m to lau tomôkê-tomôkê ma lau toton-toton to lau awen ten-awen ten. ¹⁶ Ma jabo 10, tañ gôlic nañ, to bôc tau, nañ têtac gedec mockaiño. Êsêac sêjañgo ênê gên samob su e êmoa ôli ñaômagenj êmoa nê taña, ma sêniñ ênê ñamêsôm to sêkên ja êniñ enj su. ¹⁷ Biñ tonaj êsa gebe Anôtô kêkên kêsêp êsêacnên ñalêlôm gebe sênjôm ênê biñ êtu anô, tec kêkên êsêacnên ñalêlôm kêpi tagen ma sêwi nêñ gôliñ kiñña siñ gêdên bôc tau ênêc e Anôtônê biñ ñanô êsa acgom.

¹⁸ “Ma awê, tañ gôlic nañ, kêtôm malacsêga, tañ gêjam gôliñ kiñ nomña samob.”

Babel kêku sa

18 Tonaj su, go galic añela taña ten aña undambê kêsêp gêmên, enj toñaclai kapôên, ma nê ñawasi kêpô nom. ² Enj gêmôêc ña awa kapôên gebe

“Sêku Babel kapôên tulu, sêku tulugac, Babel kêtû ñalau sec nêñ malac sênjônña ma kêtû ñalau ñatêmui to moc sec, tañ ñamalac dedec nañ ñagêsun,

³ gebe lau samuc samob sênôm ênê wain mockaiñoña

to kiñ nomña sêgôm mockaiñ gêdên enj ma enj mata katu gênboa, tec gêjam ôli gên gêdên lau-têtui-gañwaga nomña ñawaô e êsêac têtû lau toêlôm.”

⁴ Go gañô awa tenj kêsa aña undambê gebe “O ñoc lauac, awi malac tonaj siñ asa amên, gebe awê kaiñ ênê sec awiñ atom, ma atap ênê gênwapac sa awiñ atom.

⁵ Enj gêgôm sec jagêboa-jagêboa ma ñatêpôê kêpi e jagêjam undambê tôn, ma Anôtô taê gêjam ênê lên keso tonaj gêmoa.

⁶ Añgôm êndên enj êtôm enj gêgôm gêdên amac. Akên ênê kôm sec ñagêjô êndên enj êtu dim luagêc. Enj kêjaliñ gên anômña toñaclai kêsêp laclu tenj, tec amac ajaliñ gên toñaclai êsêp laclu tenj êtu dim luagêc.

⁷ Enj ketoc tau sa ma kêmoasiñ tau ñasec, tec akên ñagêjô ñandan to gênwapac ñadôn êtôm ênê gên tonaj.

Enj kêsôm gêdên tau gêc nê ñalêlômgenj gebe Aê awêtuc atom, aê gañjôn kwinnê lêpôn ma gênwapac tenj oc êtap aê sa atom.

⁸ Kêtû tonajña gên ñandan tonec ñai êpi enj êndên bêc tagen gebe gêmacanô to gênwapac ma tóbôm to ja êniñ enj

gebe ênê mêtôcwaga, Apômtau Anôtô, enj ñac ña-jaña.”

⁹ Kiñ nomña, tañ sêgôm mockaiñ gêdên enj to sêmoasiñ tauñ ñasec sêwiñ enj nañ, êndên bêc sêlic ja êniñ gamên ñajadaun nañ, oc sênam awen su to têtan tañjboa ñanô êtu enja. ¹⁰ Êsêac oc sêkô jaêcgenj gebe têtêc tauñ êtu ênê andañña ma sêsôm gebe “Ojae, ojae, aôm malacsêga Babelma, aôm malac ñajaña, mago sêmêtôc aôm gêdên ockatu ñasawa tagenjen.”

¹¹ Ma lau-têtulu-gênwaga nomña sêpuc tañjboa sa ma têtan kêpi enj gebe lau tenj oc sênam ôli êsêacnên waba êtiam atom. ¹² Waba tau tonec gold to silber ma pocawa to kêkôm ma obo sêpsêp to asôsamuc ma ñawasi to bomsamuc, ka ñamalu tokaiñ-tokaiñ ma andu ñagênjêlôm, tañ sêmasan ña bôc ñajabo to ña ka ñajam-ñajam ma ña ki kokoc to jejec ma ña poc ñawasi, ¹³ ma môsê to katêkwi ma gênmalu to salij ma gênmalu jadaunña, ma wain to niptêkwi ma polom to jañgom ma bulimakao to domba ma hos to kareta ma gênjôma to ñamalacnên katuñ. ¹⁴ Ma lau-têtulu-gênwaga sêsôm gebe

“Ñanô tañ gôgôm mocsac nañ, kêtaiñ tau su aña aômnmê.

Ma moasiñ nomña to gêlôn samob gêwi aôm siñ gêjaña,

ma oc ôtap gên tonaj ñai ñatenj sa êtiam atomanô.”

¹⁵ Lau-têtulu-gênwaga tañ têtû lau tolêlôm kêtû enja nañ, sêkô jaêcgenj gebe têtêc tauñ kêtû ênê ñandanña ma sêpuc tañjboa sa ma têtan gebe

¹⁶ “Ojae, ojae, malacsêga tauma.

Enj kêsô ñakwê kwalam-kwalam to asôsamuc ma bomsamuc

ma gêjam gêlôn tau ña gold to pocawa ma kêkôm.

¹⁷ Mago genj tolêlôm-tolêlôm tau gêjaña gêdên ockatu ñasawa tagenjen.”

Ma kapitai wañña samob ma lau, tañ sêjam ôli wañ gebe sêna gamên tenjamên ten nañ, ma lau wañña to êsêac samob, tañ sêjam kôm gwêcña nañ, sêkô jaêcgenj. ¹⁸ Êsêac sêlic ja genj malac tau ñajadaun, tec têtan ma sêsôm gebe

“Asa malac tenj kêtôm malacsêga tônê.”

¹⁹ Êsêac segaiñ kekop mênjêpalip kêpi môkênjapac ma sêpuc tañjboa sa ma têtan to sêmôêc gebe

“Ojae, ojae, malacsêga tauma.

Ênê gên tolêlôm-tolêlôm gêgôm lau samob, tañ nêñ wañ kêpoac gwêc nañ, têtû lau tolêlôm.

Mago gêjaña gêdên ockatu ñasawa tagenjen.

²⁰ O undambê to Anôtônê lau ma aposolo to propete,

têmtac ñajam êsa êtu malac tônêña, gebe Anôtô kêmêtôc malac tau gêjô sec, tañ gêgôm gêdên amac nañ sugac.”

²¹ Go añela ñajaña tenj gêoc poctêmui kapôênjânôtêna tenj sa ma gêu kêsêp gwêc gêja ma kêsôm gebe “Sêu malacsêga Babel gôdub tagenj amboac tonaj ma têtap malac tau sa êtiam atomanô.

22 Ma sênac gên wêña to on ma sêju gasuc to sênac dauc êtañ anğa nêma mala-
cluj êtiam atom.

Ma têtap lau lemeñ mêtêña tokainj-tokainj samob sa sêmoa aôm ñalêlôm êtiam atom.

23 Lamp ñawê teñ êpô aôm êtiam atom, ma sêñô awêlagêc ñac sênam tauñ ñaonda anğa aômñêm êtiam atom.

Biñ tonañ êtap aôm sa gebe aômñêm lau-têtulu-gêñwaga têtû nom ñatau kapôênanô.

Ma kôsau lau samuc nomña samob ña nêma biñ beñña."

24 Ma têtap propete ma Anôtônê lau to lau samob, tañ sêjac êndu anğa nom nañ, nêñ dec sa anğa malac tau.

19 Tonañ su, go gañô ñaôndu kapôên anğa undambê amboac lau taêsam awen, sêsôm gebe "Haleluja.

Aêacnêñ Anôtô kêtû moasiñ ênam aêac kêsiña ma ñawasi to ñajana ñatau.

2 Ênê mêtôc samob biñjanô to gêdên, gebe eñ kêmêtôc mockainjo kapôên gêjô nê sakinwaganên dec, tañ awê tau kêkêc siñ nañ."

3 Go êsêac sêsôm kêtiam gebe "Haleluja.

Malacsêga tau ñajadauñ êpi êna enden têtunjen." 4 Go laumata 24 to bôc aclê tau sêu tauñ jasêc ma teter mec gêdên Anôtô, tañ gêngôn lêpôn kinña nañ, gebe "Biñjanô. Haleluja."

Dombanê moasiñ awêña

5 Ma awa teñ kêsa anğa lêpôn kinña gebe "Amac samob, tañ atu Anôtônê sakinwaga, ma amac, tañ atêc eñ, samob, lau sauñ to kapôên, alambij aêacnêñ Anôtô."

6 Go gañô ñaôndu amboac lau taêsam awen ma amboac bu taêsam ñakicsêa to amboac wapap gêjac kapôênanô gebe

"Haleluja. Gebe Apômtau aêacnêñ Anôtô, ñaniniñ Njatau, kêkôc gôlij kinña sa.

7 Têtac ñajam to tatu samuc ma danjôm ênê ñawasi êsa, gebe Domba ênam awê sa ñanoc mênkêsa ma ênê awê tau kêmasañ tau sugac.

8 Sêkên ñakwê sêpsêp tonawasi eñ kêsô. Ñakwê tau Anôtônê launên lên gêdên."

9 Go anjela kêsôm gêdên aê gebe "Oto gebe Aê aoc êôc êsêac, tañ kalem gêdên êsêac gebe nasênij moasiñ Domba ênam awê saña sêwiñ nañ." Ma kêsôm gêdên aê gebe "Anôtônê biñjanô tau tonañ." 10 Aê gau tauc gaêc eñ akainña gebe jaten mec êndên eñ. Mago eñ kêsôm gêdên aê gebe "Ondecgen, aê katu sakinwaga gawij aôm to nêma lasitêwai, tañ sêwa Jesu sa nañ. Aôm oten mec êndên Anôtô taugen." Lau tañ sêwa Jesu sa nañ, sêwê kainj Njalau seoc biñ lasêña.

Ñac tañ gêngôn hos kwalam-kwalam ñaô

11 Go galic undambê gêña ma hos kwalam-kwalam teñ kêsa gêmên. Ma ñac, tañ gêngôn ñaô nañ, sêsam eñ gebe Ñac ñañên to Biñjanô. Eñ kêmêtôc biñ to gêjac siñ jagêdên. 12 Eñ mataanô amboac jawaô ma kêkuc sunsun taêsam. Ma teto ñaê teñ gêc eñ ôli, tañ ñac teñ kêjala atom, eñ taugen. 13 Eñ kêsô ñakwê teñ sêsac têtun kêsêp dec, ma sêsam ñac tau gebe "Anôtônê Biñ tau." 14 Go siñwaga undambêña sêsô ñakwê sêpsêp tonawasi sêngôn hos kwalam-kwalam ñaô têtadug eñ. 15 Ma siñ ñamata teñ kêsa eñ awasun gebe ênac lau samuc ña siñ tau. Ma eñ oc ênam gôlij êsêac ña tôcki ma êka wain ñanô popoc êsêp Anôtô ñaniniñ Njatau nê sêpip wain ñamala. Ñamala tau Anôtônê têtac ñandañ kapôên tau. 16 Ma teto ñaê tonec gêc ênê ñakwê to eñ akainj gebe "Kinên Kij ma apômtaunên Apômtau."

17 Go galic anjela teñ kêkô oc ñalêlôm. Eñ gêmôc ña awa kapôên gêdên moc samob, tañ sêlôp sêmoa umbonj ñalabu gebe "Akac sa amên êtu Anôtônê moasiñ kapôênña. 18 Amên gebe anij kin to kapitaisêga ma lau siñsêlêc nêñ ñamêsôm, ma anij hos to lau, tañ sêngôn hos ñaô nañ, nêñ ñamêsôm to lau, tañ sêmoa nêñ lêtêgen ma gêñôma to lau sauñ ma kapôên samob nêñ ñamêsôm êtômgen." 19 Go galic bôc tau ma kin nomña to nêñ siñwaga sêkac sa gebe sênac siñ êndên ñac, gên gêngôn hos ñaô nañ, to nê siñwaga. 20 Ma êsêac sêsô bôc agêc propete dansañ têtun. Propete dansañ tau gêgôm gêñtalô gêmôa bôc lanônêm ma kêsau êsêac, tañ sêkôc bôcnê ñatalô to teter mec gêdên ênê ñakatu nañ, ña gêñtalô tonañ. Sêsô bôc agêc propete dansañ têtun ma sêbaliñ êsêagêc tomatenjaligen sêsêp jagêjacton, tañ gen talao nañ sêja. 21 Ma siñ, tañ kêsa ñac gêngôn hos ñaôña awasun nañ, gêjac lau ñagêdô samob êndu, ma moc samob sen lau tonañ nê ñamêsôm e gaôc êsêac têtun. I

Jala 1,000 ñabinj

20 Go galic anjela teñ kêsêp anğa undambê gêmên nañ kêkôc gêsunbôm ñaki ma kapoacwalô kapôên teñ kêsêp lêma. 2 Eñ kêkôc lênjuckêm, moac lanjwa tau têtun. Eñ ñac-kêlênsôn-biñwaga Sadañ tau. Anjela gêsô eñ têtun gebe ênêc e jala 1,000 êmbacnê acgom. 3 Go kêbaliñ eñ kêsêp gêsunbôm gêja ma kêlai ñakatam auc, go kêpac katêkwi gêwê kêsêp ñakatam ñasawa gebe ênsau lau samuc êtiam atom e jala 1,000 êmbacnê acgom. Têm tonañ êmbacnê, go sêngamboac eñ su ñasawa ec sauñgen.

4 Go galic lêpôn taêsam ma lau sêngôn ñaô. Ma Anôtô kêkên kôm mêtônja gêdên êsêac. Go galic ñamalac, tañ sêjac êsêac êndu kêtû sêwa Jesu sa to sêsôm Anôtônê biñ lasêña nañ, nêñ katun. Êsêac teter mec gêdên bôc to gêdên ênê ñakatu atom ma sêkôc bôcnê ñatalô sa gêc êsêac teñbelen to lemeñ atom. Katun tau materj jali kêsa to sêjam gôlij sêwiñ Kilisi

I Ñam gebe alambij Apômtau.

têtôm kiñ kêtôm jala 1,000. ⁵ Njacmatê dêdi sa ñamata tau tonec. Njacmatê ñagêdô mater jali kêsâ atom tagen e jala 1,000 êmbacnê acgom. ⁶ Aê aoc êôc lau dabuñ, tañ sêndi sa êtu ñamata nañ. Gêmacanô kêtû luagêcña ñañaclai kêkônij êsêac tôn atom. Êsêac têtû Anôtô agêc Kilisi nêñ dabuñwaga ma sênam gôlij sêwiñ Kilisi têtôm kiñ êtôm jala 1,000 tau.

Sêku Sadañ tulu

⁷ Endên tañ jala 1,000 êmbacnê nañ, oc sêngamboac Sadañ su anga nê kapoacwalô. ⁸ Ma êsa êna gebe ênsau lau samuc, Gog to Magog, tañ sêjam nom auc e gêdên ñakêclêsu aclê nañ, ma ênac êsêac sa gebe sênac siñ. Lau tau têtôm ganac gwêcña, ⁹ ma êsêac sêsêlên sêjam nom aucgen ma sêwa Anôtônê launên gamên sêngônja to malac, tañ Anôtô têtac gêwiñ nañ, auc e ja kêsêp anga undambê jagen êsêac su. ¹⁰ Go Anôtô kêbaliñ Sadañ, tañ kêsau êsêac nañ, kêsêp jagêjacton totalao, tañ gêmurja sêbaliñ bôc tau agêc propete dansañ sêsêp sêja nañ gêja. Ma ñandan oc êlakoc êsêac êtôm bêc to elen tenjen ma tenjen.

Metôc kapôên mênkêsâ

¹¹ Go galic lêpôn kiñja kwalam-kwalam kapôên ten to ñac, tañ gêngôn ñaô nañ. Ma nom to undambê kê-taiñ tau su anga ñac tau nê lanônêmña, jagêjana kêsêp sawa gêja e malamê. ¹² Ma galic ñacmatê kapôên to saun samob jasêkô lêpôn kiñja tau ñanêmña ma sêkac buku ñagêdô sa. Ma sêkac buku ten sa, nañ buku mata jaliña tau. Ma sêmêtôc ñacmatê nêñ biñ kêtôm nêñ kolen, tañ teto ñabiñ gêc buku tonañ ñai su. ¹³ Gwêc kêkên ñacmatê, tañ sêc ñalêlôm nañ, ma gêmacanô to lamboam sêkên ñacmatê, tañ sêc lamboam ñalêlôm nañ, ma sêmêtôc êsêac gêdên-gêdênjen kêtôm gên, tañ sêgôm nañ. ¹⁴ Go sêbaliñ gêmacanô to lamboam sêsêp jagêjacton sêja. Jagêjacton tau gêmacanô kêtû luagêcña. ¹⁵ Ma embe têtap ñac ten nê ñaê sa ênêc buku mata jaliña tau atom, nañ sêmbaliñ en êsêp jagêjacton êna. ¹ Mago kêtû ñamu lau sêsam ñaê luagêc kêpi lau samuc nêñ ton kapôên, tañ sêkên kisa gêdên Anôtô to nê lau.

Undambê to nom wakuc

21 Go galic undambê wakuc to nom wakuc, gebe undambê ñamataña to nom ñamataña nañ gêjana su ma gwêc malamê amboac tonañ. ² Ma galic malac dabuñ Jerusalem wakuc, tañ Anôtô kêkên kêsêp anga undambê gêmên nañ, ñagêlôn amboac awê, tañ sêjam gêlôn en gebe ênam ñac. ³ Ma ganô awa kapôên ten kêsâ anga lêpôn kiñja gebe "Ôlic acgom, Anôtônê andu kêkô gêwiñ ñamalac. En oc êngôn êwiñ êsêac ma êsêac oc têtû ênê lau, ma Anôtô tau oc êmoa êwiñ êsêac. ⁴ Ma en oc êmbuñ mater sulu samob anga matergasi su ma gêmacanô oc ênêc êti-am atom ma gêñwapac to ñajboa ma ñandan oc ênêc êti-am atom, gebe gên ñamataña samob gêjanagac."

I Gêdên andangen Gog kêtû kiñ anga gamên Magog.

⁵ Ma ñac, tañ gêngôn lêpôn kiñja nañ, kêsôm gebe "Ôlic acgom, aê oc jangôm gên samob êtu wakuc." Ma en kêsôm gebe "Oto gebe Biñ tonec biñ ñanên to biñjanô." ⁶ Ma kêsôm gêdên aê gebe "Ñanô kêsagac. Aê ñac ñamata to ñamu. Aê katu ñam to ñatêpôê. Aê jakên bu anga bumata mata jali êndên lau, tañ bu gêjô êsêac nañ, sênôm ñaômagen. ⁷ Nac tañ êku ñacjo tulu nañ, êwê kaiñ gên tonañ ñai êtu ênê gêñlênsêm, ma aê jatu ênê Anôtô ma en êtu aê latuc. ⁸ Ma lau mater golec to sêkên gêwiñ atom, ma lau tosec to sêjac ñamalac êndu, ma mockaiño to mockaiñ ma lauben to gwam ñasakiñwaga ma dansañtêna samob, oc sêwê kaiñ ñagêjacton, tañ ja to talao gelom nañ. Gêmacanô kêtû luagêcña tau tonañ."

Jerusalem wakuc

⁹ Go anela 7 tolaclu 7, tañ gêñwapac ñamuña 7 kêsêp e menjêc nañ, nêñ ten gêmên ma kêsôm gêdên aê gebe "Ômôên, aê jatôc awê, tañ Domba gebe ênam nañ, êndên aôm." ¹⁰ Tec aênoc katuc kaiñ ten kêsâ e en gêôc aê kapi lôc baliñ kapôên ten gaja, go en kêtôc malac dabuñ Jerusalem, tañ Anôtô kêkên kêsêp anga undambê gêmên nañ, gêdên aê. ¹¹ Gêmên toAnôtônê ñawasigen. Malac tau ñawê amboac pocawa, amboac pocawa jasper ñaôsic amboac glas. ¹² Malac tau ñaturbôm kapôên ma baliñ tonasacgêdô. ¹² Ma anela 12 sêkô sacgêdô tonañ ñaô gêdên-gêdênjen. Ma teto Israel latuinên gôlôacmôkê 12 nêñ ñaê kêpi sacgêdô tau. ¹³ Sacgêdô têtêac gêc oc kêpiña, têtêac gêc musañgu-mña, têtêac gêc mula-mña ma têtêac gêc oc kêsêpña. ¹⁴ Ma poc 12 kêtû malac ñaturbôm tau ñanomban, ma Dombanê aposolo 12 nêñ ñaê 12 gêc poc tau.

¹⁵ Anela tañ kêsôm biñ gêdên aê nañ, kêkôc dôn gold ten gebe ênam dôn malac tau ma ñasacgêdô to turbôm. ¹⁶ Malac tau ñalêsirja to ñatakôcña baliñ kêtôm taugen. Anela gêjam dôn malac tau kêtôm dôn 12,000, ñalêsirja to ñatakôcña ma ñabaliñ kêpi lôlôcña kêtôm taugen. ¹⁷ En gêjam dôn malac ñaturbôm amboac tonanjen. Ma turbôm tau baliñ kêtôm dôn 144 kêtôm ñamalacnên dôn, tañ anela kêkôc nañ. ¹⁸ Turbôm tau êsêac sêboa ña pocawa jasperanjen, ma malac tau sêkwê ña goldanô e ñakênkên lanjwagen kêtôm glas. ¹⁹ Êsêac sêjam gêlôn malac ñaturbôm ñanomban ña pocawa tokaiñtokaiñ. Nomban ñamataña jasper, ma kêtû luagêcña sapir, ma kêtû têtêacña agat, kêtû aclêña emeral, ²⁰ kêtû lemen tenja sardonî, kêtû 6ña konelian, kêtû 7ña krisolit, kêtû 8ña beril, kêtû 9ña topa, kêtû 10ña krisopra, kêtû 11ña hiasint ma kêtû 12ña ameti. ²¹ Ma sêkên kêkôm tagen-tagen kêtû sacgêdô 12 ñakatam. Ma malac ñaintêna tau goldanô ñakênkên kêtôm glas e ñawa lanjwagen.

²² Ma galic lôm dabuñ ten kêkô malac tau atom, gebe Apômtau Anôtô ñaniniñ Natau agêc Domba têtû ñalôm dabuñ. ²³ Ma malac tau kêpô lêna oc to ajôn gebe êpônja nec atom, gebe Anôtônê ñawasi kêpô malac tau ma Domba kêtû ñalamp. ²⁴ Lau toton-toton

oc sêsêlên sêmoa ñawê tonañ ñalêlôm. Ma kinj nomña oc sejon nêñ waba tonawasi sêsô malac tau sêna.

²⁵ Êsêac sênsañ ñakatam auc atomanô, ñawê oc ênêc ñapan, elenj to êmbêc oc naêsa gamênj tonañ atom.

²⁶ Ma êsêac oc sejon lau totonj-tononj nêñ waba to awa towae sêsô malac tau sêna. ²⁷ Gênj ñatêmui tenj oc êsô malac tonañ êna atom, ma ñac sec to dansañtêna tenj êsô êna atom amboac tonañgenj. Lau tenj teto nêñ ñaê kêsêp Dombanê buku mata jaliña nanjenj, sêsô sêna. ¹ ñawasi kainj tenj ma ñatalô tokainj-tokainj. Ñagêdô kokoc, ñagêdô matac-matac to majanj-majanj. Bîn pocawaña gêwa ña gebe ñawasl oc ênam Jerusalem wakuc auc samucgenj. Malac ñagênjêlôm tenj ênêc awê to gênj, tenj êsinj tau nanj ñawasigenj.

22 Go anjela kêtôc bu tenj gêdênj aê, ñakênkênj kêtôm pocawa. Bu tau bu mata jaliña kêsa anja Anôtô agêc Domba nêñ lêpônj kinja. ² Bu tau keselenj kêsêp malacluj ñaluñgenj ma ka mata jaliña kêkô bu ñatali maken-makenj. Ka tau gêjam ñanô kêtû dim 12 kêtôm jalagenj, gêjam kêtôm ajônjenj. Ma ka tau ñalaunj gêgôm lau samuc ôlinj ñajam kêsa. ³ Ma gênj, tenj Anôtô kêpuc boa nanj, oc tatap ñatenj sa anja malac tonañ atom.

Anôtô agêc Domba nêñ lêpônj kinja oc êkô malac tau, ma ênê sakinjwaga oc sênam sakinj enj. ⁴ Êsêac oc sêlic enj lanjôanô ma ênê ñaê ênsac êsêac tenjbelenj.

⁵ Elenj to êmbêc oc êsa êtiam atom, ma êsêac oc sêpô lêna lamp ñawê to oc atomanô, gebe Apômtau Anôtô tau oc êpô êsêac ma êsêac sênam gôlinj lau têtôm kinj sêmoa tenjenj ma tenjenj.

Jesu oc êmu êmênj

⁶ Go anjela tenj kêsôm gêdênj aê gebe “Binj tonec binj ñanênj to binjanô. Ma Apômtau Anôtô, tenj kêkênj nê Ñalau gêdênj propete nanj, kêsakinj nê anjela gebe êtôc binj, tenj oc mênêsa sebenj nanj, êndênj ênê sakinjwaga.”

⁷ Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac sebenj. Aê aoc êôc êsêac, tenj sêmansañ binj, tec Anôtô gêôc lasê gêc buku tonec nec.”

⁸ Aê Joan, aê ñac, tenj ganjô to galic gênj tonañ ñai. Ganjô to galic gênj tau su acgom, go gau tauc gaêc anjela, tenj kêtôc gênj samob gêdênj aê nanj, akainja gabe jatenj mec êndênj enj. ⁹ Mago enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ondecgenj, aê katu sakinjwaga gawinj aôm to

I Ñaê 12 tonañ têtû pocawa 12 ñaê. Pocawa tau

propete, tenj têtû nêñ lasitêwai nanj, ma êsêac, tenj sêmasañ buku tonec ñabinj nanj. Otenj mec êndênj Anôtô taugenj.”

¹⁰ Ma enj kêsôm gêdênj aê gebe “Ôñgaminj binj, tenj Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nanj, to ôsinj ôkwi atom, gebe noc gênj samob tonec ñanô êsaña kêd-abingac. ¹¹ Ñac tenj gêgôm sec nanj, êngôm nê sec êmoa. Ñac tenj gêgôm gênj môpña nanj, êngôm nê gênj môpña êmoa. Ñac gêdênj êngôm gênj êndênjenj êmoa. Ma ñac dabunj êsa nê lêñ ênam dabunj tauña êmoa.”

¹² Jesu kêsôm gebe “Ôñô acgom, aê oc jawac sebenj ma tonjoc ñagêjôgenj jawac, gebe jakênj êndênj lau samob êndênj-êndênjenj êtôm nêñ lêñ. ¹³ Aê ñac ñamata to ñamu, aê ñam to ñamôkê ma gajac m ma oc janac dabunj.”

¹⁴ Aê aoc êôc êsêac, tenj sêkwasiñ nêñ ñakwê nanj, ec êsêac têtôm gebe sêwê kainj ka ñanô sêngônj materj jaliña ma oc sêsô malac tau ñasacgêdô sêna. ¹⁵ Lau amboac tonec oc sêmoa malac ñamagê, kêam to laubenj ma mockainj to mockainj ma lau, tenj sêjac ñamalac êndu to gwam ñasakinjwaga ma êsêac, tenj têtac gêwinj binjansañ to sêgôm ñanô kêsa nanj.

¹⁶ “Aê, Jesu, kasakinj ñoc anjela gêdênj amac gebe êwa binj tonañ sa êndênj gôlôac dabunj. Aê katu Dawidnê ñawakac ma nê wakuc. Aê katu utitêna gelenmatanja ñawasi tau.”

¹⁷ Ñalau agêc awê, tenj gebe ênam ñac nanj, sêsôm gebe “Ômôênj.” Lau samob, tenj sêñô binj tonañ nanj, sêsôm sêwinj gebe “Ômoênj.” Lau tenj bu gêjô êsêac nanj sêmênjanj, ma samob, tenj sebe sêkôc nanj, sêkôc bu mata jaliña taumanj, sêkôc ñaômagenj.

¹⁸ Aê jasôm binj tonec êtu tôñ êndênj lau samob, nanj sêñô binj, tenj Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nanj gebe Tenj embe ênac têtû binj tenj naêwinj, oc Anôtô ênac têtû gênjwapac, tenj teto ñawae gêc buku tonec nanj, êpi enj naêwinj amboac tonañgenj. ¹⁹ Ma tenj embe êkôc binj, tenj Anôtô geoc lasê gêc buku tonec nanj, ñatenj su, oc Anôtô êkôc ênê kanjanô mata jaliña to ênê mala anja malac dabunj, tenj teto ñabinj gêc buku tonec nanj, su amboac tonañgenj.

²⁰ Ñac tenj gêwa binj samob tonañ sa nanj, kêsôm gebe “Binjanô, aê oc jawac sebenj.” Binjanô, Apômtau Jesu ômôênj.

²¹ Apômtau Jesu nê moasiñ êndênj lau samob.